Digitized by Google

BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
RACCOLTA
VILLAROSA
143
NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

D. D. FRANCISCI

DE ROXAS,

ARCHIEPISCOPI

TARRACONENSIS,

DECISIONES

SACRÆ ROTÆ ROMANÆ.

Digitized by Google

605280
H. 143

D. D. FRANCISCI
DE ROXAS,
ARCHIEPISCOPI TARRACONENSIS,
DECISIONES
SACRÆ ROTÆ ROMANÆ,

ex Originalibus depromptæ,

STVDIO ET DILIGENTIA

IOSEPHI VILETA I.V.D.

AC IN VNIVERSITATE BARCHINONENSI Decretalium Cathedræ Moderatoris publici,

ADIECTIS ARGVMENTIS, SVMMARIIS, ac Indice locupletiſſimo.

NVNC PRIMVM IN LVCEM EDITÆ.

LVGDVNI,
Sumptibus IOANNIS-ANTONII HVGVETAN, & MARCI-ANTONII RAVAVD.

M. DC. LXII.

CVM SVPERIORVM PERMISSV.

602580

Digitized by Google

LECTORIBVS.

VIx Colophonem bis aureis ſacræ Rotæ Romanæ Deciſionibus,ab Illuſtriſſimo & R. D. D. Franciſco à Roxas eiuſdem ſacræ Rotæ pro Corona Aragonum Digniſſimo Auditore, & in Pontificia Curia vtriuſque ſignaturæ Meritiſſimo Referendario, antea in Salmanticenſi Academia (Hiſpanicarum litterarum viuo oraculo) maioris Collegij,Diuo Iacobo, dicati, ſapientiſſimo Alumno, nunc vero S.Metropoleos Tarraconen. vigilantiſſimo Archiepiſcopo elaboratis, in noſtra Typographia addebamus, cum litteris, è Cathalonia huc tranſmiſſis, certiores facti ſumus de morte Ioſephi Vileta V.I. D. Barchinonen.qui eas,inſcio Illuſtriſſimo Authore,ſumma diligentia,magno labore, ac vigili cura, in ordinatam methodum digeſtas, noſtro commiſit prælo. Cum mors omnia ſoluat, dubitabamus, an etiam facultas nobis ab illo data, eaſdem in lucem producendi ſoluta eſſet? Quia ſi morientium voluntates ex arbitrio viuentium colliguntur, ancipites arbitratiæ opinionis Authoris viuentis, & neſcientis defuncti voluntatem, ſine eius interpretatione, nec complere, nec illam negligere audebamus. Multo tempore hæc mentis hæſitatio animum noſtrum occupauit. Et inter Compilatoris mortui memoriam, & Illuſtriſſimi Authoris viui obſeruantiam,quaſi inter Scyllam, & Carybdim nauicula exiſtimationis, & reuerentiæ noſtræ ærumnoſis procellis ferè mergebatur.Nam, illius non obſeruare diſpoſitionem abhorret iuſtitia, hunc non profundè colere deteſtatur vrbanitas, magiſque nos vrgebat dicti Illuſtriſſimi Domini modeſtia, licet enim in ſuis operibus poſſit tutius quam Flaccus dicere:

Exegi opus ære perennius,

Regalique ſitu Pyramidum altius

Tamen intra ſilentij fines,quæ ad laudē,quæ ad famæ buccinā, illū commendare poſſunt, cohibere nititur,& conatur. Quapropter quotquot in noſtra Chaleographia mortuo Vileta, formas manus impingebat,tot ſine forma,incertitudo arbitrij tanti Authoris relinquebat. Cæterum ne iuriſperiti, qui Scholis inſudant, ne Aduocati, qui foro ſeruiunt, ne iudices, qui Tribunalibus præſunt à legibus tam acutè exploſis, à litibus tam doctè deciſis, à cauſis tam rectè iudicatis fraudarentur, conculcato hoc noſtræ dubitationis tumultu, manum extremam, inconſulto Authore eiſdem conferre decreuimus, vt oculis mortalium,oblatis fœcunda hac luce legali totus illuſtraretur orbis. Quocirca, benigni Lectores, æqui bonique conſulito hanc noſtram, erga Reipublicæ vtilitatem, & commodum, oculatam vigilantiam. Ignoſcite erroribus, ſi qui ſint. Faxit Deus hæc noſtræ pietatis, & laboris ercita monumenta, nec vobis iniucunda, nec inutilia, nec noſtro honeſto quæſtui importuna deueniant, Valete.

Digitized by Google

AD ILLVSTRISSIMVM DOMINVM
ARCHIEPISCOPVM TARRACONENSEM,
IN EDITIONE DECISIONVM ROTÆ ROMANÆ

Nobilem D. Franciſcum à Roxas, Borja & Aries.

ANAGRAMMA.

fortuna, bis, certo biſſo Cardinalis eris.
Epigramma.

Vix auroratuos naſcentes viderat annos
Fauſta tuum, cœpit nobilitare deus:
Tum ſublimis adeſt, vicina præambulat Æſtra
Tam retro inſtaurat, quidquid in orbe fuit
Nullus adeſt maior, tibi cedunt omnia: virtus
Et rediuiua tibi cedere fama poteſt.
Sic documenta tonans ſacri ſit iura Senatus
Vt terra hac ſapiens, hæc putet eſſe Iouis.
Sic via, quo rectius, quæ iuris ſemita monſtras.
Arbiter in terris, tu videare Themis.
Maxime, tu Princeps, fidei ſuprema columna
Cui par terra nihil, par nihil æquor habet.
Splendet ea certo fortuna purpura biſſo
Quæ tibi debetur, bis tibi cedit Honor
Cardinalis eris, *di longum iure coegi*
Namque tibi longum purpura tempus amat.

Aliud ad eundem

CARMEN.

Auguſtis, quantum terris, qui iura dedere;
Ipſa Themis, debet, & orbis honor:
Tantum Roma tibi debet doctiſſime Rojas.
Sol vaticani; legibus inde rotas.
Quid non decidit Aſtræa pectore? tota
A te lex pendet, ſacraque dicta Patrum.
Deſinas antiquos Thybris celebrare Quirit,
Æquis plus Rojas nobilitatur aquis.

I. B. C.

Ad eundem.

ΔΩΔΕΚΑΣΤΙΚΟΝ.

Gaudeat ipſa ſuo populoſa Hiſpania fœtu
Gaudeat & Rojas plus nitet ingenio.
Gaudeat & riguis genioſa Valentia campis:
Gaudeat Roma fulcrum, quod tulit ipſa ſibi.
Gaudeat & Roma ſuis coronata triumphis:
Gaudeat & cum ipſa cunctus in orbe manans.
Protulit in Lucem vigilans ſua dogmata Rojas
Artis & ingenij clara trophæa ſui.
Quo libro tanto, libros ſupereminet omness.
Quanto cuncta ſuper cætera membra caput.
Teſtuntur ſcripta, hoc toto, quæ publicat orbe,
Scripta per æternos viuere digna dies.

D. I. F.

Aliud ad eundem

CARMEN.

Iuſtitia, & pax æquo in Rojas fœdere certant
Sunt vires noſtro in Principe vtrique pares.
Iuſtitia aggreditur, quicquid miſeratio tentat.
Plurimum, & illa eſt pax, nec valet illa minus.
Illa ſuum cuicunque hilaris dat lancibus æquis, A 4
Probra ſed inſontis pauperis illa vetat.
Ne quid hiat pietas, ne quid protuberet illa,
Dentur vt ementis præmia iuſta iubet.
Regna beat Rojas ſapiens auriga Senatus,
Dum ſua tot populos iura ſacrata premunt.
Nam ſeruare iubet, quid ius decernat egeni
Nec lacerat duros corda miſella mora.
Et bonus vt iudex geminas examine lances
Dirigit, adæquata ſubleuat atque manu

D.I. A.

Idem ad eumdem

OCTASTICHON.

Qvid quæſo, eſt Roias, populis ni clara Lucerna?
Lucet enim reliquis, ardet & ipſe ſimul.
Lucet doctrinâ, diuino exardet amore,
Ardex lux, ardor lucet vtrumque manet.
Nec potis extingui lux, nec conſumier ardor.
Nam neque lux noctem nec timet ardor aquas.
Hunc candelabro impoſuiſti Chriſte Lucernam
Sic abeunt tenebræ, ſic procul algor abit.

INDEX

INDEX DECISIONVM.

A

ACONITANA Bonorum, lunæ prima Iulij 1647. *Deciſ* 346
Æſina Bonor. ven. 18. Iunij 1638. 47
Albanen. Vineæ, lun. 5. Iulij 1638. 49
Amerina Bonor. ven. 21. Febr. 1642. 161
Amerina ſeu Viterbien. bonorum, veneris 6. Iunij 1642. 176
Amerina Bonor. lun. 18. Maij 1643. 205
Amerina Bonor. ven. 26. Febr. 1644. 230
Amerina Bonorum, ven. 2. Iunij 1645. 261
Amerina Caſtri Guardiæ, ven. 10. Marr. 1651. 443.
Anagnina Canonicatus, lun. 24. Maij 1642. 164
Amerina Caſtri Guardiæ, vener. 16. Iun. 1651. 455.
Ananigna Iuriſdictionis, Merc. 4. Iul. 1646. 302
Ancheruntina Canonicatus, lun. 26. Iun. 1651. 459.
Anconitana Coriorum, lun. 10. Ianuar. 1639. 55
Anconitana Bonor. lun. 7. Aprilis 1641. 180
Anconitana Cenſuum, ven. 27. Febr. 1643. 195
Anconirana Cenſuum, lun. 14. Mart. 1644. 233
Anconitana Bonor. ven. 23. Iun. 1645. 266
Anglonen. ſeu Turcien. Maſſæ Communis, ven. 5. Iun. 1650. 425
Aquilana Canonicatus, ven. 4. Maij 1640. 100
Aquilana Canonicatus, mercur. 28. Iun. 1645. 269.
Aquilana Capellaniæ, mer. 4. Iul. 1646. 303
Aquilana Capellaniæ, lun. 17. Iun. 1647. 337
Aquileien. Penſionis, ven. 15. Febr. 1641. 126
Aquileien. Penſionis, lun. 29. Aprilis 1641. 136
Arianen. Redditionis Rationis, Merc. 10. Decembris 1642. 186
Arianen. Redditionis Computorum, vener. 7. Febr. 1642. 160
Arianen. Redditionis Rationis, vener. 30. Maij 1642. 174
Ariminen. Fideicommiſſi, lunæ 27. Mart. 1645. 256.
Ariminen. Carcerationis, ven. 15. Mart. 1647. 325.
Aſculana Prædij, lun. 10. Nouembr. 1642. 185
Aſculana Hæreditatis, lun. 7. Iun. 1649. 399
Aſculana Hæreditatis, lun. 24. Ianuar. 1650. 413
Aſſiſien. Dotis, ven. 22. Iun. 1640. 113
Aſſiſien. Dotis, ven. 14. Decembr. 1640. 121
Aſſiſien. Cenſus, lun. 22. Aprilis 1652. 476
Aſten. Penſionis, lun. 27. Iun. 1650. 429
Auenionen. Bonorum, lun. 18. Iun. 1640. 112
Auenionen. Fideicommiſſi, lun. 26. Nouembr. 1640. 120
Auenionen. Bonorum, lun. 16. Mart. 1643. 201
Auenionen. Fideicomm. merc. 1. Iul. 1643. 216
Auenionen. Hæreditatis, lun. 5 Mart. 1646. 282
Auenionen. Hæreditatis, mer. 23. Ian. 1647. 317
Auenionen. Bonor. lun. 11. Maij 1648. 365
Auenionen. Hæredit. merc. 10. Iun. 1648. 372
Auenionen. Hæredit. merc. 17. Mart. 1649. 392
Auenionen. Hæredit. merc. 9. Iun. 1649. 400
Auenionen. Pecuniaria, ven. 25. Iun. 1649. 405
Auenionen. Hæreditatis, ven. 13. Ian. 1651. 438
Auenionen. Hæreditatis, lun. 15. Maij 1651. 449
Auenionen. Pecuniariæ, lun. 18. Mart. 1652. 474
Auerſana Capellaniæ, lun. 27. Iun. 1639. 73

B

Barchinonen. Benef. merc. 9. Iun. 1638. 45
Barchinonen. Canonicat. lun. 16. Apri. 1646. 186
Barchinonen. Canonic. ven. 15. Decembr. 1645. 279.
Barchinonen. Canonic. lun. 26 Febr. 1646. 281
Baren. ſeu Neapolitana Pecuniaria, Mercur. 4. Iul. 1640. 118
Baren. ſeu Neapolitana Pecuniaria, vener. 24. Maij 1641. 138
Baren. ſeu Neapolitana pecuniaria, ven. 12. Decembris 1642. 187
Benenentana Molendini, ven. 19. Iun. 1637. 28
Benenentana Molendini, lun. 24. Ian. 1639. 57
Bononien. legati. lun. 19. Aprilis 1649. 396
Bononien. fideicommiſſi de Blanchis, ven. 20. Aprilis 1646. 287
Bononien. fideicomm. de Blanchis, ven. 28. Iun. 1647. 343
Bononien. Parochialis, lun. 26. April. 1649. 397
Bononien. Vſusfructus, lun. 20. Iun. 1650 426
Bononien. fideicommiſſi de Naſcentoriis, lun. 11. Ianuar. 1644. 225
Beneuent. Decimatum, lun. 8. Mart. 1649. 391
Bononien. Nullitatis Concordiæ, lun. 19. Aprilis 1649. 395
Bononien. de Berois, merc. 11. Mart. 1643. 200
Bonon. Legati, ven. 29. Maij 1648. 368
Benon. Legati, lun. 25. Maij 1648. 367
Bonon. Nullitatis, lun. 8. Mart. 1638. 34
Bononien. fideicomm. de Blanchettis, ven. 13 Iun. 1636. 9
Bonon. de Berois, lun. 23. Iun. 1642 178
Bonon. fideicommiſſi de Naſcentoriis, ven. 15. Aprilis 1644. 234
Bonon. Saluiani, lun. 5. Iul. 1638. 51
Bononien. fideicomm. de Naſcentoriis, ven. 29. Aprilis 1644. 238
Bononien. fideicomm. de Naſcentoriis, lunæ 6. Februarij 1645. 253

Bonon.Legati,merc.18.Mart.1648. 360
Bonien.Bonorom.ven.20.Maij 1639. 63
Bonon.fideic.de Blanch.lun.14 Ian.1939. 2
Bonon.de Clauarinis.lun.16.Maij 1639. 62
Bononien.fideicommiſſi de Clarauinis, ven.10. Decembris 1638. 53
Bonon.Vſusfructus, lun.5.Iunij 1651. 453
Bononien. Fideicom.lun.30.Ian.1640. 90
Bononien.fideicommiſſi de Glauarinis, ven. 4. Maij 1640. 101
Bononien. fideicom.lun.27.Iunij 1639. 82
Bonon. Litterarum Cambij,ven.27.Mart.1648. 362.
Bononien. fideicommiſſi de Glauarinis,ven.18. Maij 1640. 106
Bononien. fideicommiſſi, Sabbatti 27.Nouembris 1639. 79
Bonunien.fructuum,ven.2.Iunij 1645. 262
Bononien.fideicommiſſi Glauarinis,mercur.22. Iunij 1639. 80
Bonon.fideic.de Blanch.ven.14.Dec. 1646. 312
Bonon.Pecuniaria,merc.27.April. 1644. 237
Bononien.fideicomm. de Naſcentoriis, ven.24. Nouembris 1645. 277
Bononien.fideicommiſſi de Blanchis, ven. 24. Maij 1647. 328
Bonon.de Glauirinis,ven.5.Iunij 1637. 22
Bracharen. fructuum,lun.26. Maij 1642. 173
Brittinorien.fideicomm.lun.29.Maij 1645. 260
Brittinorien.fideic.ven.20.Aprilis 1646. 288
Brittinorien.fideicom.merc.28.Decembr.1651. 462.

C

CÆſarauguſtana Benefic. lun. 10. Nouembris 1636. 12
Cæſarauguſtana Benefic.lun.16.Iun.1637. 26
Cæſarauguſtana penſionis,lun. 27. Maij 1652. 479.
Calag.Benefic.de Brignas.lun.6.Iun.1639. 65
Calag.Benefic.de Logiono. ven.15. Decembris 1645. 308
Calag.Benefic.ven.27. Aprilis 1646. 289
Calag.Benefic.de Erſe,mer.26.Iun.1652. 485
Calag.Benefic. de Murillo, ven. 28. Iun. 1652. 486.
Calag.Benefic.de Alentugo,ven.14.Febr. 1653. 494.
Camerinen.Penſionis,lun.22.Maij 1642. 169
Camerinen.Penſionis,lun.8.Iul.1642. 184
Camerinen.Penſionis,merc.1. Iul.1643. 217
Capuana Attentatorum,lun.12.Maij 1638. 37
Capuana Bonorum,ven.21.Maij 1638. 39
Carbacen.Eccleſiæ,lun.14.Nouembr.1645.250
Caurien.Iuriſpatronatus.lun.13.Mart.1645.254
Caurien.Iuriſpatronatus,lunæ 12.Iun.1645.263
Ceſenaten.Cenſuum,ven.28. Iun. 1647. 342
Ciuitatis Caſtelli Saluiani, lun. 18. Febr. 1641. 127.
Ciuitatis Plebis Regreſſus,ven. 15.Iun.1643.213
Ciuitatis Plebis Capellaniæ,lunæ 22. Iun. 1648. 377.
Cluſina Iuriſpatronatus,ven.16.Maij 1640.103
Collen.Decanatus,lun.7.Maij 1640, 102
Comen.Benefic.lun.1.Iul.1641. 149
Comen.Benefic.lun.27.Ian.1642. 156
Comen.Bonorum,ven.29. Ian.1644. 227
Compoſtellana Coadiutoriæ,ven.7.Febr.1653 492.
Compſana Benefic.lun.25.Iun.1646. 295
Cõuerſaria Iuriſdictionis,merc.3.Iun.1643.211
Cracouien.Præpoſituræ,ven.19.Iun.1652. 470
Cremen.ſeu Ianuen. Pecuniaria ſuper bono iure,merc.1.Iul.1648. 380
Cremen. ſeu Ianuen. Pecuniaria ſuper attentatis,merc.1.Iul.1648. 381
Cremonen.Capellaniæ,lun.6.Febr.1640. 92
Cremon.Capellaniæ,merc.20.Febr. 1641. 128
Culmen.Canonicatus,lunæ 20.Aprilis 1643.203
Culmen.Canonicatus,merc.1.Iun.1643. 210

D

DErtonen. Parochialis, lun. 17. Decembris 1646. 315

E

ELnen.Portionum,lun.27.Apr.1648. 364
Elnen.Portionum,ven.26.Iun.1648. 379
Elnen.Portionum,merc.1.Iul.1648. 383
Eugubina Dotis,ven.9.Maij 1642. 168
Eugubina Dotis,merc. 10.Iun.1643. 212

F

FAnen.Commendæ,lun.28.Febr.1639. 59
Fanen,Commendæ,lun.27.Iun.1639. 81
Fanen.Nullitatis Apochæ,ven.26.Iun.1648.378
Fanen.fideicommiſſi,merc.28.Iun.1645. 270
Fanen. exequutionis Breuis,ven.1.April. 1650. 419.
Fanen.fideicommiſſi,merc.27.Iun.1466. 298
Fanen.Nullitatis Apochæ, ven.13. Mart. 1648. 359.
Fanen. Capellaniæ, ſeu Benefic. ven. 22. Iun. 1646. 294
Farfen.Bonorum,ven.14,Decembr. 1649. 313
Farfen.Bonorum.lun.18.Febr.1647. 321
Farfen.Bonorum,merc.19.Iun.1647. 339
Farinen.Benefic.ſeo Capellaniæ,ven.13.Ianuar. 1645. 252
Fauentina Saluiani,lun.7.April.1642. 167
Fauentina Prædij,lun.8.Iun.1648. 371
Fauentina Dotis,lun.6.Febr.1651. 441
Ferrarien.de Pendaſiis,ven.7.Iun.1647. 332
Ferrarien.de Pendaſiis,lun.10.Febr.1648. 355
Ferrarien.de Pendaſiis.merc. 1. Iul. 1648. 382
Ferrarien.Pecuniaria,lun.11.Decẽbr.1652. 466
Ferrarien.Pecuniaria,ven.14.Febr.1653. 493
Firmana Profeſſionis,ven.2.Decembr.1639. 83
Florentina Subdecanatus,mercur.21.Maij 1642. 171.
Florentina iuriſpatronatus,ven.11. Mart. 1644. 231.
Florentina Iuriſpatronatus,ven.1.Iul. 1644. 248
Florentina Parochialis,ven.7.April.1650. 420

Foro

Index Deciſionum.

Foroſempron.Bonorum,lun.4.Mart.1641. 132
Foroſempr.Bonor.merc.27.Nouem.1641. 151
Foroſempron.Bonor.ven.16.Mart.1640. 96

G

GAdicen.Decimarum,ven.Decembr.1643. 224.
Gerunden.Beneficij,lun.30.April.1640. 99
Gerunden.Beneficij,lun.18.Iun.1640. 111
Gerunden.Iuriſdict.ven.6.Mart.1643. 199
Gerunden.Iuriſdict.ven.12.Maij 1645. 258
Gerunden.Iuriſdict.lun.11.Decem.1645. 278
Gerunden.Iuriſdict.lun.17.Iun.1647. 336
Gneſnen.Parochialis,merc.27.Iun.1646. 300

H

HIſpalen.Nullit.Matrim.merc.15.Decembr. 1649. 411
Hortana Spolij,lun.14.Iun.1638 46
Hortana Spolij,lun.16.Ian.1640. 88
Hortana Spolij,lun.25.Iun.1640. 116
Hortana Spolij,merc.28.Iun.1651. 461

I

IAnuen.Cappellaniæ,lun.3.Iul.1645. 275
Iannen.Priuilegior.ven.24.Maij 1647. 327
Ianuen.Priuilegiur.ven.4.Ian.1648. 356
Illerden.electio n.Prioriſſ.lun.13.Octobr.1636.11
Illerden.election.Prioriſſ.lun.2.Iuu.1636. 6
Illerden.elect.Prioriſſ.ven.5.Decembr.1636.13
Illerden.Elect.Priuriſſ.lun.8.Iun.1637. 23
Illerden.Elect.Prioriſſ.ven.18.Decem.1637. 32
Illerden.Elect.Prioriſſ.lun.31.Maij 1638. 40
Imolen.Prædij,ven.13.Iun.1636. 8
Imolen. Prædij,ven.28.Maij 1640. 108
Imolen. Prædij,ven.14.Iun.1641. 142
Interamnen Habitus,merc.26.Iun.1641. 148
Interamnen. Habitus,merc.20.Febr.1641. 129
Interamnen.Habitus,lun.27.Ian.1642. 155
Interamnen.Prædij.ven.31.Iul.1642. 158
Interamnen.Prædij.ven.17.Iun.1644. 245
Interamnen.Reintegrat.merc.22.Iun.1650.427
Interamnen.Reintegrat.ven.16.Iun.1631. 456

L

LEgionen.Canonic.lun.28.Mart.1639. 61
Legion.Canonic.Sabb.26.Nouem.1639. 80
Legionen.Canonic.lun.23.Ian.1640. 89
Legionen.Canonic.ven.27.April.1640. 98
Leodien.Vicariæ,lun.16.Decembr.1652. 490
Licien Legati,lun.22.Mart.1638. 36
Licien.Cantoriæ,ven.23.Mart.1640. 97
Licien.Cantoriæ,lun.14.Maij 1640. 105
Licien.Quartæ,ven.27.Febr.1642. 179
Licien.Vnion.Legatorum,lun.25.Iun.1646.297
Luçana Canonic.ven.1.Febr.1647. 319
Lucana Canonic.lun.1.Iul.1647. 347
Lucana Iuris conferendi,lun.14.Iun.1649. 401

M

MAceraten.Hæred.ven.2.Decem.1639.82
Maceraten.Cenſus,ven.18.Febr.1641.125
Maceraten.Cenſus,ven.21.Iun 1641. 144
Mantuana Bonor.lun.25.Febr.1641. 130
Mantuana Feudi,lun.17.Iun.1641. 143
Marian. ſeu Accien. Benef. mer.10. Iun. 1648. 373.
Marian.ſeu Accien.Benef.ven.13.Maij 1650.423
Maſcien.Iuriſpatr.ven.4.April.1642. 166
Mediolanen.option.Dom.lun.7.Iul.1638. 42
Meleuitana Antianit.ven.6.Iun.1636. 7
Meleuit. prætenſæ Donat.ven.4.Febr.1639.58
Meleuitana Commend.lun.20.Iun.1639. 68
Meleuitana Commend.lun.7.Nouem.1639.78
Meleuit.Hæred.lun.19.Febr.1646. 280
Meleuit.Hæredit.lun.17.Decembr.1646. 314
Meleuitana Nullitat.Profeſſ. ven.10.Decembr. 1649. 410
Meleuitana Hæredit.lun.16.Maij 1650. 424
Meleuit.Nullit.Profeſſ.ven.1.Iul.1650. 432
Meleuitana Bonorum,ven.24.Mart.1651.445
Meleuitana Feudi,ven.26.Maij 1651. 452
Meleuit.decurſus Aquar.merc.28.Iun.1651.460
Mileuit.nullit.Profeſſ.lun.13.Ian.1653. 491
Melphiten. Penſionis,merc.27.Iun.1646. 29
Melphien. Penſionis,lun.28.Ian.1647. 318
Melphien. Penſionis,lun.1.Mart.1649. 390
Melphien Penſionis,ven.21.April.1651. 447
Monaſterien.Canonic.merc.10.Iun.1637. 25
Monopolit.Canonic.ven.11.Maij 1646. 291
Monopolit.Canonic.lun.1.Iul.1647. 348
Monopolit.Canonic.lun.13.Ian.1648. 351
Monopolit.Canonic.ven.24.Nouem.1651.464
Monopolit.Canonic.ven.26.Ian.1652. 471
Mutinen.Bonor.lun.28.Iun.168. 483
Mutinen.Bonor.merc.24.Nouembr.1638. 52
Mutinen.Bonor.merc.14.Ian.1639 56

N

NEapolit. Penſionis, lun.2.Mart.1643. 198
Neapolit. Sequeſt.merc.18.Mart.1643.202
Nullius ſeu Saliſb.Iuriſd.lun.22.Maij 1645.259
Neapolit.Pecun.lun.3.Iul.1645. 273
Neapolitana Donat.lun.8.Iun.1648. 370
Neapolit.Matrim.ven.13.Maij 1650. 422
Neapolit.Matrim.ven.1.Iul.1650 431
Neapolit.Grani,ven.24 Maij 1652 478
Nepetina Bonor.lun.1.Iun.1652. 487
Null.Prouinc.Aprut.Salu. lun.10.Iun.1641.141
Nullius ſeu Burgen.iuris Viſitandi,ven.14 Iunij 1647. 335

O

ORitana Beneficij.lun.19.Ian.1643. 192
Oritana Benef.merc.2.Decem.1643. 223
Oritana Beneficior.lun.29.Ian.1644. 228

P

PAcen. Collegij,ven.1.Iul.1639. 74
Pampilonen.Decimar.ven.13.Ian.1640. 86
Papien.Penſionis,lun.23.Maij 1644 240
Papien Penſionis,merc.28.Iun.1645 271
Papien.Penſionis,merc.4.Iul.1646. 307
Parmen. Beneficij,ven.30.Maij 1642. 175
Parmen.Parochialis,ven 2.Decem.1650. 435
Peruſina pecuniaria,lun.4.Maij 1637 21
Peruſina Reintegrationis,lun 7.Iun.1638. 43
Peruſina Reintegrat.lun.16.Mart.1648. 363

Peruſini

Index Deciſionum.

Peruſin.Reintegrat.lun.13.Iun. 1644. 243
Peruſina Penſiunum, merc.1.Iul.1646. 221
Peruſina Spolij merc.18.Iun.1642. 177
Peruſina Reintegrat.merc.10.Iun.1648. 374
Peruſin.Salu.Interdicti,lun.12.Decem.1639.85
Peruſina Beneficij.merc.1.Iul.1637. 30
Peruſina Reintegrat.ven.17.Mart.1645. 255
Peruſina Spolij,ven.4.Aprilis 1636. 31
Peruſina reintegrat.lun.3.Iul.1645. 272
Peruſina Reintegrat.ven.21.Iun.1641. 145
Peruſina Spolij, lun.19.Ian.1643 191
Peruſina Penſionum,ven.22.Maij 1643. 208
Peruſina Saluiani.ven.22.Maij 1643. 207
Peruſina Reintegrat.lun.29.Aprilis 1641. 137
Peruſina Spolij.ven.27.Febr.1643. 196
Placentina Canonic.lun.16.Decem.1647. 350
Peruſina Reintegrat.ven.11.Ian. 1647. 316
Peruſina Reintegrationis ven.7.Iun.1647. 331
Pinnen. Abbatiæ, lun.15.Iun.1643. 214
Piſauren. Societ.Officij,lun.30.Maij 1639. 64
Piſcien.Beneficij,ven.14.Decembr.1635. 1
Piſcien.Beneficij,ven.11.April.1636. 4
Piſcien.Capellæ,Merc.1.Iul.1633. 222
Piſcien.Capellæ, lun.10.Febr.1648. 357
Piſcien.Beneficij,ven.21.Apr.1651. 446
Piſtorien.Paroch.S.Andr.ven.28.Iun.1647.341
Placent.Admiſſ.ad habitum,lun.5.Iul.1638. 50
Placent.ſeut.bis mille,lun.30.Maij 1637 20
Placent Decimarum,ven.21.Febr.1641. 162
Placen.Anni gratiæ,merc.14.Iun.1645. 264
Placentina Canonic.lun.1.Iul.1647. 345
Placen.Anni gratiæ,ven.15.Iun.1646. 292
Placentina Canonicat.lun.16 Mart.1648. 361
Præneſtr. Diſmembrat.ven.19.Mart.1650.417

R

Radicen. Decim.ven.4.Iun.1642. 182
Rauennat.Hæredit.lun.21.Iun.1649. 403
Rauennat.Hæreditat.ven.7.Febr.1648. 354
Rauennaten.Domus,ven.17.Mart.1650. 444
Rauennat.Hæred.lun.28.Mart.1650. 418
Rauenn.Pecuniaria,ven.4.Iul.1642. 181
Rauennat.Domus,lun.15.Ian.1651. 468
Rauennat.Hæredit.Sabb.23.Ianuar.1649.Rota Martiniana, 386
Rauenn. Succeſſ.lun. 2.Mart.1643. 197
Rauennaten.Hæredit.ven.3.Mart.1651. 442
Rauennaten.Domus,lun.14.Iun.1649. 402
Reginen.Tutelæ,lun.28.Mart.1639. 60
Rom.Cenſuum,merc.22.April.1644. 236
Rom.Cenſuum,ven.16.Mart.1646. 284
Rom.Saluiani,ven.4.April.1650. 421
Rom.Fideic.de Criſpold.merc.12.Iun.1647.338
Romana Cenſus,lun.13.Iun.1644. 244
Romana Vineæ, lun.26.Iun.1651. 458
Romana Hæreditatis de Gratianis,ven.7.Febr. 1642. 159
Rom.Societ.Officij,ven.11.Mart.1650. 415
Rom.ſeu Crem.Pecun.merc.7.Mart.1648. 358
Rom.Domorum,merc.10.April.1641 134
Rom.Redditionis,ven.12.Ian.1643. 189
Rom.Lucri Dotis,lun.15.Maij 1651. 450
Rom.Situs,lun.15.Decembr.1642. 188
Rom.Domorum, lun.1.Iun.1643. 210
Rom.Donationis,ven.15.Mart.1641. 133
Rom.Vineæ,merc.4.Iul.1646. 306
Rom.Ceſſionis bonor.ven.19.April.1652. 475
Rom.Saluiani,lun.15.Iun.1648. 376
Rom.Prælationis,merc.24 Febr.1644. 229
Romana executionis trium Conformium. lun.27.Ian.1648. 352
Romana de Cæſar.lun.13.Nouembr.1645.276
Romana Dotis,lun.15.Iun.1648. 375
Rom.ſeu Ianuen.Locorum Montium, vener.1. Mart.1641. 131
Romana Vineæ,merc.9.Decembr.1648. 384
Rom.Caſalis Aguz.lun.16.Decembr.1641.153
Rom.Saluiani,lun.26.Nouembr.1646. 309
Rom.Fideic.de Marian.lun.11.Mart.1647. 324
Romana Vineæ,lun.30.Maij 1644. 242
Rom.Donationis,merc.1.Febr.1640. 91
Rom.ſeu Ianuen.Succeſſ.lun.14.Maij 1640.104
Rom.Domorum,ven.1.Iun.1640. 109
Romana prætenſæ Nullitatis,Contract.ven.24. Aprilis 1643. 204
Rom.Deuolutionis,lun.2.Mart.1637. 18
Rom.Aſſecurat.lun.28.Nouembr.16,9. 81
Rom.Iuris Nominan.ven.1.Iul.1639. 75
Rom fideic.de Maſſa,merc.2.Iun.1638. 41
Rom.Pecuniaria,lun.18.Mart.1647. 326
Romana Nullitatis Donat.lun.19.Ian.1637. 16
Rom.Manutent.ven.14.Iun.1647. 334
Rom.Domus,merc.9 Iun.1638. 44
Rom.Donat.lun.17.Octob.1640. 122
Rom.ſeu Vrbeuet.Pecun.vener.16.Mart.1646. 285
Rom.Donationis,ven.16.Maij 1642. 170
Rom.prætenſæ Reuolut.ven 9.Decem.1636.14
Rom.Dotis Sabbati 5.Nouem.1639. 77
Rom.iuris Nominandi,ven.10.Febr.1640. 93
Rom.Prælat.lun.20.Iun.1644. 246
Rom.Deuolution.lun.21.Maij 1640. 107
Romana fideic. de Marianis, lun.27.Iun.1650. 428
Rom.Tutelæ,lun.25.Iun.1640. 115
Romana Domus,merc 4.Iul.1640. 119
Rom.Nullit.Donat.merc.4.Febr.1637. 17
Rom.fideic.de Marian.lun.14.Decem.1648.385
Rom.fideic.de Marian.lun.1.Mart.1649. 389
Romana Saluiani,ven.25.Iun.1649. 406
Rom.Aſſecurationis,merc.15.Decem.1638. 54
Rom.Situs, merc.25.Maij 1644. 241
Romana Cambij,ven.9.Decem.1650. 436
Rom.Alimentorum,lun.12.Iun.1651. 454
Rom.Saluiani,lun.22.Iun.1643. 215
Rom Pecuniaria, lun.8.Febr.1649. 388
Rom.fideic.de Marian.merc 4.Iul.1646. 305
Rom.Computorum,lun.17.Mart.1642. 163
Rom.fideic.de Criſp.ven.4.Maij 1646. 290
Rom. ſeu Vrbeu. Pecun. lun.24. Aprilis 1651. 448.

Romana

Romana Domorum, ven. 16. Ian. 1653. 140
Romana Saluiani, merc. 17. Mart. 1649. 393
Romana Cambij, lun. 23. Iun. 1651. 440
Rom. ſeu Vrbeu. Pecun. merc. 27. Nou. 1647. 349
Rom. fideic. de Cand. merc. 31. Iul. 1652. 488
Rom. fideic. de Marian. lun. 10. Decem. 1646. 311
Rom. Cenſ. ſeu Depoſ. ven. 4. April. 1642. 165
Rom. Aſſecurationis, merc. 14. Mart. 1640. 95
Rom. fideic. de Cand. lun. 15. April. 1652. 489
Romana Cambij, lun. 16. Ianuar. 1651. 439
Romana Dotis, merc. 5. Maij 1638. 38
Romana Donationis, ven. 25. Iun. 1649. 404
Romana Teſtamenti, lun. 8. Iun. 1637. 24
Romana Vineæ, lun. 28. Iun. 1649. 409
Rom. locorum Mont. ven. 16. Maij 1651. 451
Rom. Fideic. de Cand. lun. 17. Iun. 1652. 482
Rom. Caſalis Aguz. merc. 27. Iun. 1640. 117
Rom. Caſalis Aguzani, Merc. 4 Febr. 1643. 193
Romana Hæreditatis, ven. 18. Mart. 1650. 416
Romana ſeptem Ballarum, ven 9. Maij 1636. 5
Romana Domorum, ven. 22. Iun. 1640. 114
Rom. fideic. de Criſp. lun. 11. Mart. 1647. 323
Rom. Teſtamenti, ven. 12. Decembr. 1636. 15
Rom. locorum Montium, lun. 11. Mart. 1652. 472
Rom fructuum, & expenſ. ven. 1. Iul. 1639. 76
Rom. Cambij, merc. 26. Iun. 1652. 484
Rom. fideic. de Marian. lun. 3. Iun. 1647. 330
Romana Vineæ, merc 14. Mart. 1646. 283
Rom. Domorum, lun. 9. Decembr. 1641. 152
Rom. Depoſiti, Sabb. Rot. Mart. 23. Ian. 1644. 226
Rom. Donationis, lun. 3. Iun. 1641. 140
Rom. Pecuniaria ſeu Societatis Officij, merc. 26. Iun. 1641. 147
Romana Pecuniaria, ven. 12. Ian. 1652. 467
Romana Vineæ, ven. 28. Aprilis 1645. 257
Romana Donationis, lun. 29. Aprilis 1652. 477
Rom. Societat. Officij, ven. 14 Maij 1649. 398
Romana Legati, ven. 24. Ian. 1642. 154
Romana Pecuniaria, ven. 21. Iun 1641. 146
Romana Donationis, ven. 16. April. 1649. 394
Rom. Hæred. de Gratian. ven. 29. Maij 1643. 209
Romana Pecuniaria, lun. 1. Iulij 1641. 150
Romana Cambij, lun. 19. Iun. 1651. 457
Rom. Vineæ de Gran. lun. 27. Iun. 1644. 247
Romana Saluiani, lun. 18. Febr. 1647. 322
Rom. Vineæ de Gran. ven. 22. April. 1644. 235
Romana Pecuniaria, merc. 19. Maij 1641. 139
Romana Donationis, ven. 9. Decem. 1650. 437

S

Salernitana Iuriſpatr. ven. 4. Iulij 1642. 183
Salisburgen. Iuriſd. merc. 1. Iul. 1643. 218
Salisburgen. Iuriſdict. ſuper Remiſſoria, merc. 1. Iul. 1643. 219
Salisburgen. ſeu nullius Iuriſdictionis, merc. 26. Iunij 1652. 483
Seguntina Parochialis, lun. 15. Iun. 1637. 27
Seguntin. Parochialis, lun. 22. Mart. 1638. 35
Senogallien. Societatis, merc. 21. Ian. 1639. 79
Senogallien. Societatis, ven. 13. Ian. 1645. 251
Senogallien. bonorum, lun. 26. Iun. 1645. 267
Sanctæ Seuerinæ Decim. ven. 28. Iun. 1647. 344
Sancti Seuerini fideic. ven. 29. Maij 1648. 369
Sanctæ Seuerinæ Decim. ven. 14. Ian. 1650. 412
Sanctæ Seuerinæ Decimarum ſuper Remiſſoria, ven. 1. Iul. 1650. 433
Sanctæ Seuerinæ Decimarum ſuper attentatis, ven. 1. Iul. 1650. 434
Siracuſana Parochialis, lun. 27. Iun. 1650. 430
Siracuſana Parochialis, merc. 28. Iun. 1651. 463
Spoletana Expenſarum. ven. 4. Iul. 1636. 10
Spoletana Bonorum, ven. 1. Febr. 1647 320
Spoletana Bonorum, lun. 3. Decem. 1646. 310
Spoletana Bonorum, ven. 15. Maij 1648. 366
Spoletana Hæreditatis, lun. 4. Decem. 1651. 465
Spoletana Canonic. lun. 3. Iulij 1645. 274
Spoletana Fideicomm. lun. 16. Ian. 1640. 87
Spoletana Bonorum, ven. 7. Febr. 1648. 353
Spoletana Fideicomm. ven. 10. Iun. 1639. 67

T

Tarraconen. Exempt. mer. 1. Iul. 1637. 29
Taurinen. Attentatorum, lun. 3. Iun. 1652, 480.
Terdonen. Iuriſpatr. ven. 21. Iun. 1646. 293
Toletana Decimarum, ven. 28. Ian. 1650. 414
Treueren Cenſurarum, lun. 7. Nouem. 1644. 249
Tridentina Decanatus, lun. 25. Iun. 1646. 296
Tridentina Matrim. ven. 15. Mart. 1652. 473
Tudertina aſſerti fideic. lun. 4. Iun. 1640. 110
Tudertina aſſerti fideic. merc. 23. Ian. 1641. 123

V

Vercellen. Decimarum, ven. 31. Maij 1647, 319.
Vercellen. Decimarum, lun. 1. Febr. 1649. 387
Vercellen. Vnionis, lun. 18. Iun. 1649. 408
Vicen. Camerariæ, lun. 1. Febr. 1638. 33
Vicen. Camerariæ, merc. 14. Mart. 1640. 94
Vicen. Beneficij, lun. 14. Mart. 1644. 232
Viterbien. Hæreditatis, ven. 10. Iun. 1639. 66
Viterbien Hæredit. de Chiſiis, ven. 26. Aprilis 1641. 135
Viterbien. fideic. de Chiſiis, lun. 19. Maij 1643, 206.
Viterbien. Attentat. lun. 18. Iun. 1649. 407
Viterbien. fideic. lun. 3. Maij 1652. 485
Vlixbonen. iuris conferen. habitum, ven. 11. Decembr. 1637. 31
Vrbeuetana Reſtit. Dotis, ven. 31. Ian. 1642. 157
Vrbeuetana Bonorum, 4. Febr. 1643. 194
Vrbeuetana Bonorum, ven. 13. Maij 1644. 239
Vrbeuetana Bonorum, lun. 19. Iun. 1645. 265.
Vrbeuetana Saluiani, Merc. 4. Iul. 1646. 304
Vrbinaten. Dotis, Merc. 28. Iun. 1645. 268

PERMISSION.

VEv le Livre intitulé *D.D.Franciſci de Roxas, Archiepiſcopi Tarraconenſis, Deciſiones Sacræ Rotæ Romanæ:* Ie n'empeſche pour le Roy qu'il ſoit imprimé, & mis en lumiere par IEAN-ANTOINE HVGVETAN, & MARC-ANTOINE RAVAVD, Marchands Libraires de cette Ville, avec defenſes à tous autres en tel cas requiſes, & accoûtumées. Fait à Lyon ce vingtiéme Nouembre, mil ſix cens ſoixante-vn.

VIDAVD.

SOit fait ſuivant les Concluſions du Procureur du Roy. A Lyon, ce 20. Decembre 1661.

SEVE.

DECISIONES

DECISIONES SACRÆ ROTÆ ROMANÆ,

Coram R. P. D. Francisco Roxas.

Piſcien. Beneficij,

Veneris 14. Decembris 1635.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus efficitur hæreditarium, & non gentilitium ex vocatione deſcendentium per lineam maſculinam. Acquiritur pro virili, quando in fundatione ſunt nominatæ perſonæ propriis nominibus, nec agnatio contemplata dicitur ex vocatiune tantùm maſculorum.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatus à maiori parte Patronorum ex nominatis in fundatione Iuriſpatronatus hæreditarij eſt inſtituendus.*

2 *Deſcendentes maſculi vnius ex Patronis in præſentatione habent vocem duntaxat vnius.*

3 *Iuſpatronatus acquiritur pro virili, quando in fundatione ſunt nominatæ perſonæ diſtinctis nominibus.*

4 *Iuſpatronatus regulatur per voces præſcriptas à fundatore, nec voces augentur ex incremento perſonarum deſcendentium.*

5 *Iuſpatronatus acquiritur deſcendentibus vocatis ſecundum prærogatiuam graduum.*

6 *Iuſpatronatus non efficitur Gentilitium ex vocatione deſcendentium per lineam maſculinam.*

7 *Agnatio non eſt contemplata ex vocatione tantùm maſculorum.*

8 *Presbyteri nomen proprie conuenit habenti Ordinem Sacerdotalem, quanquam etiam clericis minorum Ordinum concedatur.*

9 *Obſeruantia eſt interpres diſpoſitionis.*

DECISIO I.

PER promotionem Reuer. P. D. Dutan ad Eccleſiam Vigellen. in huiuſmodi cauſa ſub-
rogatus; propoſui dubium in Rota, an ſententia
Rotalis ſit confirmanda, vel infirmanda? & DD.
confirmandam eſſe dixerunt, quia valida, & iuſta
detegitur. Validitas non controuertitur inter par-
tes, & de iuſtitia ſatis conſtat ex deciſionibus in
hac cauſa factis *coram Reuer. P. D. meo Pirouano*, nam
etſi Hieronymus à ſuperiori parte deſcendentium
ex quinque Patronis à Georgio in fundatione no-
minatis fuerit præſentatus, cùm ratio haberi de- 1
beat ad quinque voces, prout ſunt diſtinctæ inter
quinque nominatos, & eorum deſcendentes in ſtir-
pes, & non in capita; omnes maſculi deſcendentes
vnius ex Patroois, vocem duntaxat vnius habent 2
in præſentatione; *Clem. plures de Iurepatr.* Rota *in
recentior. deciſ.* 202. *num.* 1. *part.* 2. quia cùm eo ca-
ſu pro virili acquiratur Patronis nominatis, non 3
aliter deriuatur in deſcendentes ius illud, quando
nominatæ perſonæ ſunt (vt contigit in hoc caſu)
propriis & expreſſis & diſtinctis nominibus *l fin. C.
de impub. & aliis: l nonnunquam 24 ff ad Trebell.* Pa-
riſ. *conſ* 4. *num.* 8. *vol.* 2. Surd. *conſ.* 250. *num.* 33. *&
conſ.* 211. *num* 1. Ideóque non augetur numerus vo-
cum ex incremento perſonarum deſcendentium, ſed 4
regulatur per voces diſtinctas per fundatorem iux-
ta numerum præſcriptum ab eo: vt in ſimili, Creſ-
cen. *deciſ.* 4. *de Iurepatr.* Iaſon. *in d. l. fin. num.* 4. *cum
ſeqq.* & alij congeſti à Gonzalez *in reg.* 8. *Cancel.
gloſ.* 3. *num.* 17.

Cæterum ius hoc patronatus acquiritur deſcen- 5
dentibus vocatis ſecondum graduum prærogatiuam
non ſimultaneè, *l. ſi quis à Titio, ff. de vſufr.* Cal-
das *conſ* 19. Lambertin. *de Iurepatr. p.* 2. *lib.* 1 *quæſt.* 2.
art. 8 *num.* 7. *in fin. & ſeqq.* Neque ex vocatione
deſcendentium per lineam maſculinam iuſpatrona- 6
tus efficitur gentilitium, Surd. *conſ.* 448. *numer.* 2.
nec propterea contemplatam fuiſſe agnationem. Ro- 7
ta coram Eminentiſſimo Cardinali Pamphilio *in
Ianuen. iuriſpatronatus* 13 *Ianuar.* 1612.

Denique non impedit quod Teſtator Presbyte-
rum præſentari præcepiſſet ad Capellam: quia
non ob id qualitas Sacerdotalis in Tiberio neceſſa-
rio requiritur, licèt enim Presbyter propriè dicatur 8
qui habet Ordinem Sacerdotalem, illud tamen
nomen aliis etiam Clericis minorum Ordinum con-

Digitized by Google

uenit; vt communiter opinantur per text. *in cap. veſtra, iuncto principio cum fine, de cohabit. Cleric.*

Quod optimè colligitur ex obſeruātia præſentandi Clericos minorum Ordinum, quæ & in hoc be-
9 neficio obtinuit, vt per teſtes deponentes *in proceſſu* probata manet, & optima eſt diſpoſitionis interpretes; *cap. cum dilectus, de conſuetud. l. ſi de interpretatione, l. minimè, ff. de legib.* Gonzalez *reg. 8 gloſ. 5. num. 87.*

Neque in contrarium allegata pro Hieronymo quicquam mouent, quia truncantur ex eleganter deductis à R. meo Pirouano in deciſionibus *in hac cauſa factis, ſuprà* deductis; optiméque fundata manet intentio Tiberij in vtroque capite.

Et ita vtraque.

Bononien. fideic. de Blanchis.

Lunæ 14. Ianuarij 1636.

ARGVMENTVM.

Statuta laicorum confirmata à Pontifice in forma communi, an comprehendant perſonas & cauſas Eccleſiaſticas.

SVMMARIVM.

1 *In iudicio ſummariiſſimo manutentionis, neque de iure Ciuili neque de iure Canonico datur appellatio ſuſpenſiua.*

2 *Attentata dici non poſſunt geſta in executionem ſententia appellatione prohibita.*

3 *Statutum Bononienſe diſponens, quod in quocunque poſſeſſorio ſemel liceat appellare, in quo caſu locum non habeat.*

4 *Manutentio eſt quaſi quadam retentio, & faciliùs conceditur quàm immiſſio & n. 5.*

6 *Statutum laicale nullo modo comprehendit perſonas Eccleſiaſticas nec cauſas illius fori.*

7 *Confirmatio Apoſtolica ſtatutorum, ſi ſit in forma communi, parum, aut nihil operatur.*

8 *Inferior non poteſt diſponere contra ius.*

9 *Confirmatio non validat quod in ſe nullum eſt.*

10 *Statutum iuri communi contrarium, licet à Papa confirmatum, poteſt à Cardinali Legato non dum declarari, ſed etiam reuocari.*

11 *Ordo iudiciarius ſeruari ſemper debet iuxta ſtylum, & conſuetudinem fori, vbi cauſa fuit expedita.*

12 *Statutum ordinatorium non trahitur de foro ad forum.*

13 *Sententia lata per ſchedulam eſt appellabilis.*

14 *Intellige ad effectum deuolutiuum dumtaxat, non autem ſuſpenſiuum.*

15 *Iudicium non alteratur per ſolam ſchedulam.*

16 *Iudicij ſubſtantia, & natura, non autem contextus verborum inſpici debet.*

17 *Iudex dicens,* per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam, *non ex eo ſententia eſt diffinitiua; ſed iuxta ſuam naturam interlocutoria etiam.*

DECISIO II.

SVPER ſucceſſione & poſſeſſione bonorum Comitis Pirrhi de Blanchis, orta lite & controuerſia inter Moniales S. Mariæ Nouæ d. Pirrhi hæredes, & Comites de Blanchis prædicta bona tanquam ſubiecta fideicommiſſo Alexandri Senioris ad ſe ſpectare prætendentes; fuit per Auditorem generalem legati Bonon. DD. de Blanchis concella immiſſio in præfatis bonis, & per Vicarium Archiepiſcopalem pronunciatum, Comites in poſſeſſione anteriori dd. bonorum fore manutenendos, & ad illorum fauorem ſequeſtra reuocanda, & alias prout in ſententia; à qua interpoſita appellatione per Moniales, cauſa in Rota introducta, mihi commiſſa, dubitaui, an geſta per Vicarium Archiepiſcopalem eſſent attentata? & Domini negatiuè reſponderunt.

Ex eo præcipuè, quod in iudicio ſummariiſſi- 1
mo manutentionis neque de iure ciuili datur appellatio ſuſpenſiua, *l. vnica, Cod. ſi de momen. poſſeſ.* vbi communiter Doctores negant de iure Canonico, *cap. fin. §. de poſſeſſione, 2. quæſt. 6.* latè Menoch. *de Retinenda remedio. num. 48. & ſeq.* Scacc. *de appellat. quæſt. 17. limit. 6. memb. 2. num. 1.* Seraphin. *deciſ. 1245. num. 1.* Caualer. *deciſ. 88. num. 2.* Rot. *deciſ. 287. num. 7. part. 2 recent.* Et firmatur ex conſtitutione bonæ mem. Cardinalis Iuſtiniani, olim Bononiæ Legati, quæ expreſsè prohibet appellationem
à ſententiis in ſummariiſſimo poſſeſſorio latis: vnde 2
geſta in executionem ſententiæ Vicarij poſt interpoſitam appellationem, vti attentata, non valent: Pariſ. *conſ. 108. num 21 lib. 1.* Roland. *conſ. 77. n. 10. lib. 2.* Lancellot. *de attent. cap. 12. limit. 25. à num. 1. vſque ad* 10. Card. Caualer. *deciſ. 42. num. 4.*

Non obſtat ſtatutum Bonon. *ſub rubrica, de appel-* 3
lat. §. præterea, diſponens quod in quocunque poſſeſſorio ſemel liceat appellare. Etenim fuit reſponſum, quod cum Comites fuerint immiſſi in poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur, per Auditorem Generalem legati Bononiæ, ex remedio *l. fin. Cod. de edict. Diu. Adr. toll.* quo caſu prædicti ſtatuti diſpoſitio non ſuffragatur, ex traditis per Menoch. *de adipſc. rem. 4. num. 833. & ſeq.* Scacc. *de appellat. quæſt. 17. limit. 6. memb. 4. num. 23.* & fuit reſolutum in *Bonon. fideic. de Manzolis 16. Aprilis 1627. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, & in Bonon. Bonorum de Barzellinis 20. Nouembris 1634. coram Reuer. P. D.*
meo Bucabella, minùs poſſit habere locum illius di- 4
ſpoſitio in ſummariiſſimo Manutentionis, cùm ſit quaſi quædam retentio *l. 1. ff. vti poſſidetis. §. retinendæ, Inſtit. de Interdictis*, quæ faciliùs datur quàm
immiſſio: ex Surd. *conſ. 253. num. 22.* Guido Pap. *de-* 5
ciſ. 60. num. 4. Rot. *deciſ. 195. num. 1. & 2. parte 2. diuerſ.*

Vlteriùs fuit reſponſum, dictum ſtatutum, tan- 6
quam laicale, nullo modo poſſe extendi, vt comprehendat perſonas Eccleſiaſticas, nec cauſas illius fori, ex defectu poteſtatis ſtatuentium *c. cum Eccleſia B. Mariæ*, vbi notabiliter omnes, *de conſtit.*

Et licèt opponatur quod ſit confirmatum à Sede 7
Apoſtolica; cùm tamen talis confirmatio ſit in *forma communi*, vt fuit reſolutum *in Bononien. ſucceſſionis 9. Decembris 1632. coram bonæ mem. Vbaldo*, parum aut nihil operatur *c. quia diuerſitatem*, vbi Abb. *num. 9. de conceſſis præben.* Caſſad. *deciſ. vnic. de confirmat. vtili vel inutil.* Rot. *in Ferrarien. de Tuſſonis*
14. Iunij 1621. coram Vbaldo Seniore: Ideo cùm di- 8
ctum ſtatutum tanquam à populo conditum, ſedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecto, non poteſt ſubſiſtere; cùm inferior non poſſit contra ius diſponere *l. ille à quo, §. tempeſtiuum, ff. ad Trebell.*
l. nam Magiſtratus ff. de arbitr. Hinc eſt quod de 9
illo non ſit curandum etiam quod ſit confirmatum in forma communi; quæ confirmatio non validat quod in ſe nullum eſt Molina, & ab eo citati *lib. 2. de Hiſpanorum primogen. c. 7. num. 7.*

Tandem fuit reſponſum, prædictum ſtatutum, 10
per

per poſteriorem conſtitutionem Cardinalis Iuſti-
10 nianum fuiſſe ſublatum, cùm ſtatutum iuri commu-
ni contrarium (licèt à Papa confirmatum) nedum
per Cardinalem Legatum declarari (quando tamen
reducitur ad ius commune) ſed etiam reuocari va-
leat: Felin. *in cap. quæ in Eccleſiarum, num. 15. verſic. an declarationem, de conſtit.* Iaſ. *in l. omnino, num. 10. C. de teſtament.* Marelcot. *var. cap. 38. num. 4. lib. 2.*
Villadiego *de legatis, quæſt. 10. num. 13.*

Et in omnem caſum difficultatem tolli ex Sta-
tuto particulari Curiæ Archiepiſcopalis, quod da-
tur *in Summario Comitis, num. 8.* diſponente, quod à
decretis, ſeu ſententiis in ſummariiſſimo poſſeſſo-
rio non admittatur appellatio; quod attendi de-
11 bet, cùm ſententia fuerit lata à Vicario Archiepi-
ſcopi, ſemper enim ordo iudiciarius eſt ſeruandus,
iuxta ſtylum & conſuetudinem fori, vbi cauſa fuit
expedita, iuxta doctrinam Bart. *in l. conſuetudinis, num. 39 Cod. quæ ſit longa conſuetudo.* Vant. *de nullit. ex defect. num. 57.* Caualer. *deciſ. 553. num. 5.* Seraphin. *deciſ. 149. num 3.* Rot. *poſt 2. volumen. conſil. Farinac. deciſ. 305. ſub num. 8.* Non autem Statu-
tum laicorum deferens appellationi; quod cùm
ſit ordinatorium, Rot. *deciſ. 452. num. 6. part. 1. & deciſ. 330. ſub num. 4. part. 2. diuerſ.* cum aliis *in præ-*
12 *allegata Bonon. de Manzolis,* non trahitur de foro ad
forum: vt fuit dictum *in d. Bonon. de Barzellinis coram D. meo Buccabella*, & ſæpe in aliis.

13 Nec facit quod ſententia Vicarij lata ſit per ſcedo-
lam, & ſic appellationi locus ſit: Rot. *deciſ. 183. num. 4. & deciſ. 187 num. 17. part 2. recent.* Quoniam
vltra quod in hoc iudicio nil refert, per text. *in d. l. vnic.* ibi, *Sententia ſortitur effectum, C. ſi de momen. poſſ. cap. fin. §. ſi d. poſſeſſione, 2 quæſt. 6.* ibi, *lata ſen-*
14 *tentia ſortiatur effectum:* quia id intelligendum eſt
ad effectum deuolutiuum duntaxat, non autem
ſuſpenſiuum; vt declarat Lancellot. *de attent. part. 2. cap. 12. limit. 25. num. 1.* & firmauit Rota apud Caua-
let. *deciſ. 42.* & *in Aſſiſien. bonorum 27. Iunij 1627. co-*
15 *ram Cardinali Virili.* Reſpondetur quod per ſolam
ſcedulam non alteratur iudicium, nec ſententia fit
appellabilis; ex latè deductis *coram R. P. D. meo Epiſcopo Vrgellen. in Firmana penſionis 23. Ian. 1627.*
16 regiſtrata apud Modern. *de Iurepatr. deciſ. 94. ſub num. 31.* vbi quod ſubſtantia & natura iudicij, non
autem contextura verborum inſpici debet: Et in
propoſito bene Felin. *in cap. ſignificaſti num. 6. verſ.*
17 *ſimiliter. de reſcript. 1 a.* docet quod licet Iudex dicat
per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam, non ex eo di-
citur ſententia diffinitiua, ſi ſui natura eſt interlo-
cutoria: quem ſequuntur Crauet. *conſ. 186. num. 5.*
Magon. *deciſ. Lucen. 18. num. 28. & ſeq.* Satis enim
eſt, quod ex verbis ſententiæ non colligatur fuiſſe
diffinitiuè pronunciatum; & in petitorio ſeruando
requiſita iudicis ordinarij; vt materiam diſtin-
guendo reſpondit Rota *apud Benitendum deciſ. 79. per tot.* & apud Seraph. *deciſ. 1295. num. 3.*

Ex quibus non conſtare de Attentatis, vtraque
parte informante cenſuerunt Domini.

Peruſina Spolij,

Ven. 4. Aprilis 1636.

ARGVMENTVM.

Spolium intrat probatis duobus extremis, etiamſi fuerit poſſeſſione priuatus, auctoritate iudicis, dum ipſe iniuſtè aut nulliter proceſſit. Nulla eſt ſubhaſtatio non ſeruatis debitis ſolemnitatibus, ad quas fiſcus etiam tenetur. Quando clauſula, *ſublata*, &c. & decretum irritans inficiant titulum, & poſſeſſionem.

SVMMARIVM.

1 *Extremum primum in iudicio Spolij, eſt poſſeſſio anterior, quæ debet plenè, & concludenter probari.*

2 *Clauſula,* ſublata: *& decretum irritans inficiunt titulum & poſſeſſionem.*
Declaratur, num. 24.

3 *Decretum irritans inficit titulum & poſſeſſionem, vt denegetur actio Spolij.*
Declaratur, n. 29

4 *Spolium non adeſt, poſſeſſione non probata: nec poteſt acquiri ſtante clauſula* ſublata: *& decreto irritanti*

5 *Extremum primum in iudicio Spolij probatur ex inſtrumento ſubhaſtationis, & deliberationis.*

6 *Probatur per teſtes deponentes de actibus poſſeſſoriis.*

7 *Extremum ſecundum in ſpolio probatur leuioribus probationibus.*

8 *Et ſufficit ſola litis ſuſtentatio cum adminiculis.*

9 *Spolium redditur clarum extremis probatis, & ſpoliatus venit reſtituendus.*

10 *Iudex nulliter procedens ſpoliat.*

11 *Spoliato à Iudice competit reſtitutio, ſicuti competit Spoliato à Priuato.*

12 *Executiuè non eſt agendum contra tertios poſſeſſores, ſed via ordinaria.*

13 *Subhaſtatio, & deliberatio eſt nulla, ſi ad eam fuit deuentum pro minori pretio oblato, & fieri debet maiori oblatori.*

14 *Offerens in ſubhaſtatione non poteſt pœnitere, niſi Reipublicæ expediat.*

15 *Deliberatio eſt nulla non procedentibus tribus citationibus.*

16 *Item eſt nulla ſi emanauit ſub decreto,* niſi ad primã diem: *cum fieri debeat* niſi infra menſem.

17 *Subhaſtatio rerum Minorum requirit terminum ſaltem 20. dierum.*

18 *Venditio per Curiam ſecuta, fit etiam nulla ex defectu ſubhaſtationis.*

19 *Concluſio prædicta ita obſeruatur in ſupremis Tribunalibus Hiſpaniæ.*

20 *Iudicis arbitrio pendet, quantitatem termini in ſubhaſtationibus concedere.*

21 *Limitatur in bonis Eccleſiæ, vel Minorum, in quibus poteſt terminus augeri, non minui.*

22 *Fiſci ceſſionarius tenetur etiam docere de contractu valido.*

23 *Item de obſeruantia ſolemnitatum ad ſubhaſtationem.*

24 Clauſula, ſublata: *& decretum irritans, non poſſunt præiudicare apprehenſæ poſſeſſioni.*

25. *Fideicommiſſi derogatio non operatur vt ex tunc, ſed vt ex nunc, nec retrotrahitur.*

26 *Concluſio ampliatur in odioſis.*

27 *Licentia alienandi conceſſa à Principe, intelligitur ſemper ſeruatis ſolemnitatibus à iure requiſitis.*

28 *Clauſula*; ſublata: *& decretum irritans, in licentia Principis vti acceſſoriè & conſecutiuè appoſita nihil operantur.*

29 *Clauſulæ prædictæ licet inficiant titulum & poſſeſſionem, tamen non tollunt determinationem.*

30 *Detentatio & inſiſtentia facti ſufficiunt ad obtinendam reintegrationem.*

DECISIO III.

PROPTER capitale delictum, & bonorum
confiſcationem Mutij Paroli, & Cæſaris fi-
liorum, & hæredum q. Ioannis Antonij de Parolis,
prætendentes DD. Comites de Vbaldis factum fuiſ-
ſe locum ſubſtitutioni ad illorum fauorem, ex te-
ſtamento d. Ioannis Antonij Patris fideicommitten-
tis, coram Locumtenente Criminali Ciuitatis Pe-
ruſiæ mouerunt iudicium contra fiſcum ſuper im-
miſſione in dictis bonis, & ſignanter ſuper bonis
S. Mariani, & Beltrignanæ comprehenſis in fidei-
commiſſo Ioannis Antonij, & ſeruatis ſeruandis, ſub
die 30 April. 1620. ſententiam fauorabilem ſuper
immiſſione in prædictis bonis obtinuerunt, & cum
effectu expulſo fiſco fuerunt immiſſi poſſeſſione
ſubſequuta.

Verùm quia de anno 1615. DD. de Criſpoltis
fideiuſſerunt, & ſe obligarunt ſoluere fiſco Apoſto-
lico decem millia ſcutorum, caſu quo Capitaneus
Mutius filius fideicommittentis ſtatum Eccleſiaſti-
cum ingrederetur; per contrauentionem d. Mutij
inſurrexerit fiſcus, & pro ſolutione dict. ſcutorum
10000. mandatum exequutiuum exequi fecit ſuper
bonis S. Mariani, & Beltrignanæ, quæ ſubhaſtari
mandauit, & tandem deliberata fuerunt pretio ſcu-
torum 4000. Martiæ Matri fideiuſſorum.

Propterea DD. de Vbaldis contra Criſpoltos vti
hæredes Martiæ, & bonorum detentores, coram A.
C. remedium ſpolij intentarunt; cui placuit mihi
cómittere extra Rotam, an DD. de Vbaldis eſſet cō-
cedenda reintegratio? Et dubio in Rota propoſito,
ex eo præcipuè denegandam inſiſtebant Domini
Criſpolti, quia Domini Comites deficiebant in pro-
banda illorum anteriori poſſeſſione, quæ eſt pri-
1 mum extremum in hoc iudicio requiſitum, & quod
plenè, & concludenter probari debet: Verall. *deciſ.*
371. *n.* 1. *p.* 2. Rot. *deciſ.* 165. *n.* 1. *p.* 2. *diuerſ.* & coram
Card. Caualer. *deciſ.* 140. *n.* 1. & alias ſæpe: nam an-
te purificationem fideicommiſſi ad eorum fauorem
iam fuerat ipſi per fel. record. Paulum V. derogatum
cum clauſula, *ſublata*, & decreto irritante, & aliis
clauſulis, de quibus in *Motu proprio*, quæ inficiunt
2 titulum, & poſſeſſionem, vt in ſpecie derogationis
fideicommiſſi cum clauſula, *ſublata* firmauit Rota
coram Caualer. *deciſ.* 430. *n.* 2. & 3. & *in Corduben.
Portionis, coram Rubeo*, apud Gatz. *de benefic. part.* 6.
cap. 3. *n.* 54. *in fin.* & in ſpecie decreti irritantis, quod
3 inficiat titulum, & poſſeſſionem ad effectum vt de-
negetur actio ſpolij, notarunt Caſſador. *deciſ.* 1. *n.* 2.
de reſt ſpol. Ægid. *deciſ.* 335. *n.* 1. Veral. *deciſ.* 15. *n.* 2. *p.* 3.
Mohed. *dec.* 13. *n.* 2. *de reſt. ſpol.* cum aliis *in Terracinen.
aſſictus* 27. *Ian.* 1627. *coram R. P. D. meo Pironano.* Vn-
de inferebant informantes pro Dominis Criſpoltis,
4 ceſſare omne prætenſum ſpolium, quod cōmitti non
poteſt vbi nō adeſt, vel acquiri non poteſt poſſeſſio,
vt hic, ſtante clauſula, *ſublata*, & decreto irritante.

Cæterum his non obſtantibus, Domini pro rein-
tegratione reſponderunt: nam primum extremum,
nempe poſſeſſio anterior Comitum de Vbaldis, vl-
tra ſubhaſtationem, & deliberationem bonorum, de
5 quibus agitur, contra eos obtentam, quæ ad proban-
dum primum extremum ſufficiunt, Greg. *deciſ.* 362.
in princ. & deciſ. 402. *n.* 1. Rota *in Romana Syluæ* 3.
Iunij 1626. *coram R. D. meo Vrgellen.* Satis probatur ex 6
inſtrumento immiſſionis, iuncta poſſeſſione de qua
deponunt teſtes *in ſumm. Com. n.* 4 Rot. *deciſ.* 462. *p.* 1.
recent. Seraph. *deciſ.* 1200. *n.* 1. & fuit dictum *in d. Ro-
mana Sylua.*

Secundum verò extremum, poſſeſſio videlicet Iu-
nior, & moderna Partis aduerſæ, probatur per eoſ- 7
dem teſtes *d. ſum. n.* 5. licèt ſufficiant leuiores proba-
tiones, Rot. *deciſ.* 8. *de reſtit. ſpol. in nou.* Imo ſola litis 8
ſuſtentatio ſufficiat cum adminiculis, Verall. *deciſ.*
569. *p.* 2. Gregor. *deciſ.* 362. *n.* 3. quibus probatis ſpo-
lium redditur clarum, ita vt Domini Comites ve-
niant reintegrandi ad text. *in c. conquerente, de reſt.* 9
ſpol. Bald. *conſ.* 357. *in fin. lib.* 2. *& conſ.* 147. *lib.* 3. Cran.
conſ. 18. *n.* 8. *& conſ.* 302. *n.* 4.

Non obſtat quod Comites fuerint in poſſeſſione
dictorum bonorum per ſupradictam ſubhaſtatio-
nem & deliberationem, facto iudicis, priuati: quia
cum nulliter & iniuſtè proceſſerit, non ideo minus 10
intrat ſpolium Abb. *in d. c. conquerente, ſub n.* 8. *de reſt.
ſpol.* Rolan. *conſ.* 6. *n.* 34. *lib.* 2. Rot. coram Illuſtriſſ. D.
meo Decano *deciſ.* 97. & ſpoliato à iudice compe- 11
tere reſtitutionem, ſicut competeret ſpoliato à quo-
cunque priuato, reſpondit Rot. *in Anconitana Spolij
9. Iunij* 1610. *coram bonæ mem. Cardinali Sacrato.*

Nullitas viſa fuit patens, tum quia contra Comi- 12
tes tertios poſſeſſores procedi non poterat pro exe-
cutione mandati contra alios relaxati via executi-
ua, ſed agendum erat via ordinaria: vt docet Alex.
in l. à Diuo Pio, § ſi ſuper rebus, n. 28 *verſ. & pro hoc be-
ne facit ff. de re iud.* Greg. *deciſ.* 21. *n.* 1. & fuit dictum
in Romana Vineæ 24. *Nouemb.* 1621. *coram bonæ mem.
Buratto*, & in *præallegata Romana Syluæ, coram Vr-
gellen.* Tùm etiam quia ad ſubhaſtationem & deli- 13
berationem fuit deuentum pro minori pretio, cùm
ſecundum iuris diſpoſitionem deberet fieri maiori
oblatori *d. l. à Diuo Pio, §. ſi pignora*, vbi Alex. *vbi n.*
11. *l. eum qui, §. melior ff. de in diem addict.* Bald. *conſ.*
327. *n.* 1. *ante med. verſ. nam ad hoc, lib.* 2. Aſin. *de exe-
cut. §.* 6. *c.* 11. *n.* 4 Rota *in Romana nullitatis ſubhaſtatio-
nis coram Litta*, regiſtrata apud Marchel. *de commiſſ.
p.* 1. *fol.* 1245. & *in Romana Spolij Domus* 19. *Ianuarij*
1615. *coram Eminent. D. Card. Pamphilio*: & *in Roma-
na Subhaſtationis* 10. *Maij* 1623. *coram Buratto.*

Et licèt dicatur quod alij licitatores, qui plus ob-
tulerunt, illorum oblationi renunciauerint; ex hoc
ſequitur vnum de duobus, vel quod eorum renun-
ciatio non fuit valida, ex quo remanent obligati;
nec poſſe quemquam eorum pœnitere, niſi Reipu-
blicæ expedierit firmant Bart. *in l. licitatio, n.* 4. *ff. de* 14
public. Aſin. *in d. §.* 6. *c.* 2. *fol.* 138. Rot. *deciſ.* 376. *n.* 5.
p. 4. *recent.* & *in Romana Domus* 19. *Decembr.* 1631. *co-
ram R. P. D. meo Veroſpio.*

Alterum quod ſequitur, eſt, quod ſi fuit valida re-
nunciatio, perinde eſt ac ſi licitatores non obtuliſ-
ſent, & conſequenter remanet deliberatio nulliter 15
facta, non præcedentibus ad minus tribus licitato-
ribus Bald. *in l. Ordo, n.* 4. *C. de execut. rei iud.* Saluſt.
Tiber. *in prax. lib.* 1. *c.* 42. Gratian. *diſcept. forenſ. c.* 739.
n. 22. & fuit reſolutum *in præallegata Romana Spolij
Domus, coram Cardinali Pamphilio.*

Vlteriùs d. deliberatio fuit etiam nulla, quia ema-
nauit ſub decreto, *niſi ad primam diem*, quod per iu- 16
dicem fieri non potuit, tam attento ſtylo ſubha-
ſtandi ſtabilia *niſi infra menſem*, de quo teſtatur Sa-
luſt. *vbi ſupra, c.* 43. *n.* 2. Gratian. *d. c.* 419. *n.* 22. Rot. *in
d. Romana Vineæ coram Buratto*, & *in d. Romana Spolij
Domus*; quam etiam attenta diſpoſitione iuris com-

Digitized by Google

17 munis, ſecundùm quod io ſubhaſtatione bonorum
Mioorum requiritur ſaltem ſpatium 20. dierum:
auth.hoc ius porrectum,C.de ſacroſ.Eccl. Sord.*conſ.*49.
*n.*15.*ad fin.& n.*19. Gratian. *cap.*375.*n.*16. Rot. *de-*
18 *ciſ.*406.*n.*5. *p.*4. *recent.* quia ex defectu ſubhaſtatio-
nis, veoditio Curiæ,ſit nulla, tradit Belluga *rub.*41.
§.*leges regni,n.*43.*in fin. & n.*45. Bart.*in l.Fulcinius* 7.
19 §.*Si quis bona. ff. quibus ex cauſ. in poſſeſſ.* Franc.Leo
20 *deciſ.*173. *num.*3.*lib.*2. & ita obſeruari in Supremis
Hiſpaniæ Tribuoaliboa, docet Couar. *lib.*2.*variar.*
*c.*11.*n.*3. quia etſi terminoa dicatur pendere à iudi-
cis arbitrio ; in ſubhaſtationibua tamen rerum Ec-
21 cleſiæ, vel Minorum, augeri quidem poteſt,ex quo
poteſt venire plus offerens, ſed noo minui : vt do-
cent Bart. & Ioan. de Platea *in l.ſi tempora :* vterque
*n.*1.*C.de fide inſtrum.lib.*10. Surd. *vbi ſupra, num.*21.
Menoch.*de arbitr.caſu* 185.*num.*22. & declarat Gra-
tian. *d.c.*375.*n.*13.
22 Minoa obſtat qood Criſpolti tanquam ceſſiona-
rij fiſci pro ſcutis 4000.prædictas oullitates ceſſare,
ipſoſque non teoeri præteodant ad obſeruationem
dictarum ſolemnitatum : cùm in contrariom ſint
iura expreſſa *l.qui fundum , & l.qui diſerta, ff. ſi pro-*
pter public.penſit. vbi expreſsè probatur, fiſcum non
poſſe procedere ad ſobbaſtationem , non ſeruatis
23 ſolemoitatibus : latè Peregr. *de iure fiſci, lib.*6. *tit.*4.
*num.*4. Trentacioq. *var.reſol.lib.*1. *tit. de iure fiſci,re-*
*ſol.*6.*n.*8.*& ſeq.*
Tandem non obſtat derogatio fideicommiſſi fa-
cta per Paulum V. in fauorem fideioſſorum , caſu
qoo Mutius contrauenirer , & ſtatum Eccleſiaſti-
24 cum ingrederetor , cum clauſula , *ſublata* : & de-
25 creto irritante. Quooiam placuerunt reſponſiones
datæ per informantes , quod cùm Paulus V. abſo-
lutè , & ſimpliciter non derogauerit , ſed ſolùm in
euentom , in quem Mutius iogreſſus fuiſſet ſtatum
Eccleſiaſticum , ſubſequuto ingreſſu , poſtquàm
DD. Comites vigore fideicommiſſi iam potificati
poſſeſſionem prædictorum bonorum ſeruatis ſer-
uandis , apprehenderant , vtique clauſola , *ſublata*,
& decretom irritans non poteraot præiodicare poſ-
ſeſſioni per dictos Comitea iam adeptæ, cùm de-
rogatio oon operetur , vt ex tunc , ſed vt ex nonc;
nec babeat locum retrotractio : Franc. *cap. ſi Apo-*
ſtolica Sedis, in fine, de prabend. cum multis allegatis
per Tiraquel. *de retract. lignag.* §.1.*gloſſ.*10.*num.*71.
Afflict *deciſ.*334.*num.*11.*&* 12. Pariſ.*conſ.*12.*num.*85.
*& ſeq.lib.*1. Rot. *deciſ.*539.*num.*7. *part.*4.*recent.* Pa-
26 normit. *reſol.*26.*num.*6. Præſertim com verſemur in
odioſis,in quibus non ſit extenſio : & lo omnem ca-
ſum, licentia alienaodi à Principe conceſſa intel-
27 ligitur ſemper ſeruatis ſolemnitatibus de iure re-
quiſitis : Rot.*deciſ.*84.*num.*4. *& ſeq.part.*2.*diuerſ.* Et
28 tunc clauſulæ de quibus *ſuprà*, & tanquam acceſſo-
riæ , & conſequutiuæ oibil operantur : Rot. *deciſ.*
341. *n.*3. *&* 4. *& deciſ.*652.*n.*3. *p.*1. *recent.* & coram
Illuſtriſſ. D.meo Decaoo *deciſ.*354.*n.*7.
29 Et quamuis etiam inficerent titulum , & poſſeſ-
ſionem , tamen non tollereot detentationem & in-
ſiſtentiam facti ſufficientem ad obtinendam reiote-
grationem io ſpolio , ſiue manutentiooem : Card.
30 Seraph.*deciſ.*1471.*num.*5.*&* 7. Rot.*deciſ.*752.*num.*6.
*part.*1. *recent.* & fuit reſolutum *in Forolinien. Capella*
27. *Nouembris* 1587. *coram bon.mem.Orano.* Ex qui-
bus omninò ceſſare viſum fuit dictum priocipale
obiectum deductum per informantes pro DD. de
Criſpoltis.

Et ita vtraque , &c.

Piſcien. Beneficij.

Veneris 11. Aprilis 1636.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus ex quibus cenſeatur hæredi-
tarium, quodque tale in dubio præſumi-
tur , præſertim ex quo fundator imme-
mor fuit agnationis, vocando extraneos.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatus à maiori parte Patronorum eſt inſti-*
tuendus.
2 *Iuſpatronatus eſt hæreditarium , & non Gentili-*
tium , ex quo teſtator immemor fuit Agnatio-
nis.
3 *Iuſpatronatus non eſt familiare ex vocatione diuerſæ*
familiæ , & amota onere.
4 *Pariſ.doctrina* conſ.4.lib.3.*declaratur,& n.*6.
5 *Teſtator vocando æqualiter , & viriliter , cenſetur*
nominaſſe proprio nomine , & ſucceſſio defertur
in capita.
6 *Declara , d. conclaſionem procedere quando teſtator*
vocauit nomine collectiuo , & cum clauſula,
æquis portiooibus.
7 *Teſtator vocando extraneos, cenſetur eos vocaſſe or-*
dine ſucceſſiuo.
8 *Affectionis ordo non cadit in extraneis.*
9 *Conditio impoſſibilis habetur pro non ſcripta.*

DECISIO IV.

DIE ſeptima Nouembris 1265. & 27. Apri-
lis 1633. coram Eminentiſſimo D. Cardinali
Vbaldo , hac cauſa propoſita , & die 29. & 31. Ian-
uarij 1635.coram R.P.D.meo Pirouaoo, & coram
me die 14. Decembris eiuſdem anni iterum venti-
lata , Domini affirmarunt inſtituendum eſſe Tibe-
rium in Cappellania de qua agitur ? quia à maiori 1
parte Patroporum fuit præſentatus : *Clem.plures, de*
Iurepatr. & quia hoc iuſpatronatus eſt hæredita- 2
rium, non gentilitium , ex eo, quod teſtator imme-
mor fuit Agnationis : imo illam excluſit vocando 3
quinque diuerſas familias , omni onere amoto,
Greg. & ab eo relati *deciſ.*464. *n.*19. & latè *in dictis*
deciſionibus.

Hodie ſuper eiſdem rurſus cauſa propoſita , in 4
deciſis Domini ſteteruot , non obſtante Doctrioa
Pariſij *conſ.* 4. *per totum* ; & præcipuè *num.*13. *lib.*3.
vbi vocati à teſtatore æqualiter & viriliter, cenſen-
tur nominati proprio nomine , & ita oominati ſuc- 5
cedont per capita & viriliter : *l. nonnunquam , ff. ad*
Trebell. Dec.*conſ.*382. *n.*1. *&* 2.& Socin. *in l.verum,*
ff.de reb.dub.col.fin.

Nam reſponderunt Domini hoc poſſe procedere, 6
quando teſtator vocaoit nomine collectiuo *perſo-*
narum , & cum clauſula *æquis portionibus* , vt *in præ-*
alleg.conſ. *n.*13. non autem nomine collectiuo *gra-*
duum , vt io caſu ooſtro , nam tum ordine ſucceſſi- 7
uo veniunt , & qoia io hoc caſu teſtator vocauit
extraneos , & illoa ad quos nullam affectiooem
habebat , doctè deducitor , non in capita , ſed in
ſtirpes hoc iuſpatronatus eſſe purificandum : Fu- 8
ſar. & innumeri ab eo relati , *de ſubſtit. q.*476.*n.*56.
& ſeqq.

Noo obſtat Partis aduerſæ conſideratio in illis
teſtatoris verbis : *Et quod duæ partes ipſorum Patro-*

tronorum ex tribus in concordia poſſent præſentare Preſbyterum. Ea quibus infert Pars aduerſa hunc ſyllogiſmum ; *Teſtator diſponit tres partes Patronorum poſſe in concordia præſentare : ſed in quinque vocibus tres partes æquales conſtitui non poſſunt ; Ergo non in ſtirpes , ſed in capita hoc Iuſpatronatus relictum eſt.*

Cui obiectioni quia factum ſatis eſt *in 2.deciſione Eminentiſſ. Vboldi , §. vlt.* breuiter reſpoodebo ; declarando teſtatoris mentem , quæ nihil aliud curauit diſponere,niſi qnod præſentatus à maiori parte Patrooorum præferendus foret ; e. g.ſicuti ſi eſſent tres partes , qui haberet à duabus præſentationem, eſſet præferendus ; Similiter , qui in noſtro caſu, ex quinque nominatis Patronis tria haberet ſuffragia, hic eſſet anteponendus : & dato caſu qood teſtator voloerit conſtituere tres partes æquales inter quinque perſonas , & clarè (quod negamus) conſtaret;
9 tanquam impoſſibilis hæc conditio pro non ſcripta
haberi deberet : *l.non ſolum,ff.de act.& oblig. l.impoſſibilis,de verb.oblig.* & *ibi* Bart.Angel.& Iaſ.

Et ita vtraque , &c.

Romana ſeptem Ballarum.

Veneris 9. Maij 1636.

ARGVMENTVM.

Auditor Cameræ habet facultatem procedendi hîc in Curia inter Mercatores Manu Regia : litteræ Mercatorum plenè inter eos probant. Requiſita ad hoc vt frater pro fratre poſſit conueniri.

SVMMARIVM.

1 *Auditor Cameræ poteſt procedere inter Mercatores ſummariè & ſimpliciter , & manu Regia , ſola facti veritate inſpecta.*

2 *Litteræ Mercatorum inter eos plenam faciunt probationem, & habent vim rei iudicatæ.*

3 *Conſuetudo facit authenticam Scripturam priuatam.*

4 *Partita extracta Parte citata per Notarium ex libro Mercatorum , facit plenam probationem.*

5 *Frater pro fratre ad hoc vt poſſit conueniri , tria debent concurrere, habitatio communis , communicatio lucrorum,& non reddita ratio expenſarum.*

6 *Sequeſtra valent, docto de bono iure ſequeſtrantis.*

DECISIO V.

TRANSMISSIS Horatio Beoetto Mercatori in Vrbe ab Hieronymo Martinello Mercatore Veneto ſeptem Ballis Telæ Sangallæ ; D.Horatius illas , vel illarum pretiom ſoluere recoſauit, ſub prætextu quod fuerunt ſequeſtratæ ab Aotonio Benetto fratre ſuo , vti creditore Iacobi Martinelli d. Hieronymi Fratris.

Et cauſa introducta, ſeruatis ſeruandis coram R. P. D. Melzio A. C. Locumteoente, mandatum executiuum contra D. Horatium relaxaoit.

Et hodie cauſa propoſita ſoper confirmatione d. mandati , Domini affirmatiuè reſpoodernnt ; & d. Horatium dictas ſeptem Bullas,vel illarum pretium D.Hierooymo reſtituere teneri.

De iuſtitia non eſt dubitandum ; quia executiuè procedi potuit cootra D. Horatium , cum cauſa in Curia cognoſcenda eſſet ac ſi inter Mercatores ageretur , quorum Iudex eſt A. C. qui ſummariè , & 1
ſimpliciter , ſola facti veritate inſpecta , & manu
Regia , abſque terminorum obſeruaotia procedere
etiam potuit Rota expreſsè coram D.meo Coccino
deciſ.446.num.1.part.2. recent. pleoè.

Nec etiam de identitate Ballarum, cùm ex pluribus litteris cooſtet d.Horatium fuiſſe confeſſum, d.
ſeptem Ballas à D.Hieronymo eſſe tranſmiſſas , &
ad ſuas manus perueniſſe ; quæ litteræ inter Merca-
tores plenam faciunt probationem , & vim rei iu- 2
dicatæ habent ; præſertim vbi mercium,& negotio-
rum viget conſuetudo : *l.Publica , §.fin. in fin.* & *ibi*
Bart.&Bald.& Ang.*ff.depoſiti.* Boër.*deciſ.333.n.8.* & 3
Conſuetudo Scripturam priuatam , facit authenti-
cam : *cap.cum dilectus,de fid.inſtrum.* Card.Zarabella
conſ.153. Ianuen. *deciſ.126.num.8.*

Corroboratur turſus facti veritas ex partita per 4
Notarium extracta , Parte citata , ex libro eiuſdem
Horatij , io qua fatetur ſe recepiſſe dictas ſeptem
Ballas, quæ eſt pleniſſima probatio cootra eum: *d. l.Publia,§.fin.ff.depoſiti, l Deſiderius,C.depoſiti : l.quædam, §. nummularias,* cum gloſſ. *ff. de edendo.* Alex. *conſ.84.num.1.lib.7.* Ianuen. *deciſ.37.num.14.& ſeq.* Bart.*in l.admonendi,ff.de iureiurand.*

Nec ad rem facit prætenſum creditum d.Antonij
Benetti, vti Creditoris Iacobi Martinelli Fratris d.
Hieronymi , ſic vt tale creditum ſit ex pretio dicta-
rum Ballarum ſatisfaciendum : qoia ad hoc vt Fra-
ter pro fratre poſſit conueniri,& teneatur, tria coo- 5
currere debent , ſcilicet communis habitatio , com-
muoicatio lucrorum , & oon reddita ratio expen-
ſarum circa res, & perſonas : Bart. *in l.teſtium,§.altero,n.5.ff.de adminiſtr.& peric.tutor.* Angel.*conſ.31.in fin.* Anchar.*conſ.300. lib.2.* Alex. *conſil.24.num.5.* & *conſ.48. num.5.* quæ requiſita in noſtro caſu nullate-
nus demonſtrantur , & ſequeſtra valent docto de 6
bono iure ſequeſtrantis. Rot. *dec.293.n.9.p.1.recent.*

Et ita vna taotum parte, &c.

Illerden. Electionis Prioriſſæ,

Lunæ 2.Iunij 1636.

ARGVMENTVM.

Electio à maiori parte , in dubio, an præferatur electioni poſteriori.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta vigore electionis habet fomẽtũ à iure.*

2 *Electa à maiori parte , ſi oriatur controuerſia ſuper validitate electionis,electa adminiſtrat.*

3 *Poſſeſſio capta conſentientibus omnibus Monialibus Conuentus, & cum præſtationibus obedientiæ, in dubio præfertur poſſeſſioni poſteriori.*

4 *Titulus non requiritur in iudicio manutentionis.*

5 *Poſſeſſio capta lite pendente , poſt appellationem interpoſitam , & inhibitionem Rotalem, eſt attentata,& nulla.*

6 *Sententia ex defectu citationis eſt nulla.*

7 *Iudex nulliter & iniuſtè procedens non priuat quemquam ſua poſſeſſione.*

8 *Electio de iure communi ſpectat ad totum Conuentũ.*

9 *Manutentio datur poſſidenti.*

DECISIO VI.

ELECTA Prioriſſa Domina Franciſca Molirer per maiorem partem votorum Monialium

lium Monaſterij Beatæ Mariæ de Xijena, Ordinis
Sancti Ioannis Hieroſolymitani, die 20 menſis Mar-
tij 1634. congregato Capitulo & aſſiſtentia Fr. D.
Guglielmi Rocafull Equitis Ordinis eiuſdem, vti
Procuratoris legitimi Illuſtriſſimi D. Fratris Ludo-
uici de Moncada dicti Ordinis Hieroſolymitani Ca-
ſtellani de Amposta, & tandem ſequutis omnibus
ſolemnitatibus in huiuſmodi electionibus conſuetis
& neceſſariis, dicti Prioratus poſſeſſionem ſuſcepit
dicta D. Franciſca.

Domina vero Iſabella de Pomar, quæ tantum
habuit in electione ſeptem ſuffragia, prætendens
illa fuiſſe data à Monialibus antiquioribus, nun-
cupatis *del ſguart*, ad eáſque non ad totum con-
uentum ſpectare electionem Prioriſſæ, cauſam ſu-
per nullitate dictæ electionis coram Nuntio Apo-
ſtolico introduxit, qui viſo inſtrumento electionis
& poſſeſſionis dictæ D. Franciſcæ, eidem manda-
tum de manutenendo ſine præiudicio iurium in pe-
titorio conceſſit: & licèt dicta Iſabella à dicto man-
dato appellaſſet ad Sanctiſſimum, de ſuo iure dif-
fidens, acceſſit ad Magnum Magiſtrum Hieroſoly-
mitanum, qui de facto, nec vocata, nec citata D.
Franciſca Prioriſſa declarauit illius electionem nul-
lam exiſtere, iúſque eligendi fuiſſe ad ipſum Mag-
num Magiſtrum deuolutum.

Quia deuolutione prætenſa, elegit in Prioriſſam
dictam Iſabellam (licèt violenter) in ſede Priorali
fuit collocata, & manu Commiſſariorum M. Magi-
ſtri in poſſeſſionem miſſa.

Nunc pro parte dictæ Franciſcæ in Rota Cauſa
introducta, fuit dubitatum cuinam ex illis eſſet dan-
dum mandatum de manutenendo; & fuit reſolu-
tum ad fauorem Dominæ Franciſcæ.

1 Quia conſtat de illius electione, & poſſeſſione
poſtea ſubſequuta: quæ poſſeſſio habet etiam fo-
mentum à iure, *ex cap. indemnitatibus, §. ſane, verſ in-*
2 *terim, de elect. in 6.* vbi quod ſi poſt electionem à ma-
iori parte factam, oriatur controuerſia ſuper va-
liditate electionis, electa adminiſtrat: Gloſ. *ibidem.*
Ioan. Andreas, & alij communiter; & fuit deciſum
coram Illuſtriſſim. D. Decano *in Cæſaraugustana Ab-
batiſſatus, die 1. Martij* 1613. alter text. eſt *in c. cum
nobis 19. in fin. de elect.* ibi, *Liberam adminiſtrationem
ei, tàm in ſpiritualibus, quàm temporalibus*: Lancellot.
de attent. appell. penden. limit. 5.

In caſu autem noſtro conſtat de electione facta
nedum à maiori parte, ſed à duabus tertiis parti-
bus, quia Moniales erant viginti & octo ad ſcruti-
nium; & ſolùm interuenerunt viginti quinque; &
dicta Franciſca habuit (vt probatum eſt) decem &
ſeptem ſuffragia.

Tum etiam quia poſſeſſio dictæ Franciſcæ fuit
capta conſentientibus & approbantibus omnibus
Monialibus totius Conuentus, præſtando illi obe-
3 dientiam, & ſtante dicto conſenſu, & titulo, eò
magis eſt attendendi poſſeſſio: Caſſador. *deciſ. 8. de
cauſ poſſ. & propr.* Quamuis in iſto manutentionis
4 iudicio non attendatur, neque requiratur titulus:
Felin *in c. licet cauſam, n 9. de probat.* Caputaq. *deciſ.
336. p. 2.* Rota *in Oueten. iuriſdictionis* 8. *Aprilis* 1622.
coram Vbaldo.

5 Non obſtat poſſeſſio Iſabellæ: quia tanquam po-
ſterior, præſumitur clandeſtina, & ſic non eſt ma-
nutenibilis; & tanquam capta in vim ſententiæ Ma-
gni Magiſtri, lite pendente coram Nuntio, & poſt
appellationem interpoſitam à dicta ſententia, & exe-
quutam inhibitionem Rotalem, eſt omnino attenta-
ta & nulla: *cap. non ſolum, de appell. in 6.* Rot *deciſ. 20.
de appell. in nou.* Gregor. *deciſ. 251. n. 2. & deciſ.* 305.
n. 1. & deciſ. 336. *n. 6.* vbi plura inueniet.

Vltra quod ſententia M. Magiſtri eſt nulla ex de- 6
fectu citationis D. Franciſcæ, *Clem. Paſtoralis, de re
iudic.* Cæſar de Graſſis *deciſ. 11. n. 2. eodem titulo*, Ca-
ualer. *deciſ.* 376. *n. 1.* & iudex nulliter & iniuſtè pro- 7.
cedens non priuat quemquam ſua poſſeſſione: Gre-
gor. *deciſ. 46. n. 5. & deciſ. 458. n. 9. & deciſ. 555. n. 6.*

Et ita ex his; & aliis, reſponderunt Domini di-
ctam D Franciſcam eſſe manutenendam in poſſeſ- 8
ſione, ſiue electio ſpectet ad totum Conuentum,
prout eſt de iure: *in d. c. indemnitatibus*; ſiue ſpectet
ad terdecim Moniales nuncupatas *del ſguart*, vt pars
D. Iſabellæ prætendit, quia hoc reſpicit altiorem
indaginem in Petitorio, quo pendente datur ma- 9
nutentio: clamante toto titulo, *vti poſſidetis, ita &
poſſideatis.*

Vna tantum parte, &c.

Meleuitana Antianitatis.

Veneris 6. Iunij 1636.

Argumentum patet ex Summario.

S V M M A R I V M.

1 *Antianitas Equitum Religionis Hieroſolymitanæ,
currere debet à die in quo communi theſauro fue-
rit ſolutum paſſagium.*

2 *Antianitas non debet dinumerari à die in quo defe-
runtur inſignia.*

DECISIO VII.

SÆPIVS ventilata & reſoluta quæſtio in
Rota, à quo tempore ſit dinumeranda An-
tianitas per Equites Religionis Hieroſolymitanæ,
hodie coram me fuit iterum propoſita; & DD. di-
xerunt Antianitatem currere à die, quo communi
theſauro Religionis fuerit ſolutum paſſagium, ſe-
cundùm *ſtatutũ 15. tit. de communi theſauro*, & reſolu- 1
tiones Rotales *coram bon. mem. Remboldo, in Nerito-
nen. Antianitatis* 15. *Aprilis* 1622. & *in Meleuitana
Antianitatis* 24. *Martij* 1634. *coram R. D. Vrgellen.* Item
in Meleuitana Antianit. 16. *Nouembris* 1635. *coram
R. D. meo Decano*: Gregor. *deciſ.* 341. & 449. & in Me-
leuitana *Antianit.* 12. *February & 5. Martij* 1635. *co-
ram R. P. D. meo Carrillo*, in quibus aliæ allegantur, &
plena manu dubij veritas ſic eluceſcit, vt hodie no-
ua diſcuſſione non egeat.

Hoc ſuppoſito, & clarè conſtito Equitem Dida-
cum Boxados ſoluiſſe paſſagium ſub die 13. Martij,
& Auguſti, reſpectiuè 1622. Equitem vero Antonium
Viri ſub die vltima Aprilis 1613. vt patet ex inſtru-
mentis & teſtimoniis productis, Domini reſponde-
runt equitem Didacum ſine difficultate eſſe in An-
tianitate d. Antonio Viri præferendum.

Nec releuat Antianitatem dinumerari debere à
die in quo deferuntur inſignia, vt habetur in *ſenten- 2
tia M. Magiſtri.* Quia fuit reſponſum contrarium di-
ſponere Religionis ſtatuta, ſæpe ſæpiùs à Rota vt *ſu-
prà* canonizata; & tamen cùm ſub 20. Octobr. 1612.
ſub qua D. Didacus fuit aurea Cruce decoratus, An-
tonius nondum ſoluiſſet paſſagium, propterea ex iſto
etiam capite eſt Didacus Antonio in Antianitate
præferendus, & proinde reuocanda ſententia M.
Magiſtri.

Et ita vna tantum parte informante, &c.

Imolen. Prędij,

Ven. 13. Iunij 1636.

ARGVMENTVM.

Appellatio quando dicatur deſerta. Redarguens inſtrumentum de falſo, debet adducere probationes liquidiſſimas.

SVMMARIVM.

1 *Appellare quis debet intra decem dies.*
2 *Appellatio remanet deſerta datis Apoſtolis reuerentialibus infra decem dies, & cauſa non fuit commiſſa, ſententiáque eſt exequibilis, & tranſit in iudicatum.*
3 *Et præſertim concluſio procedit, quando non conſtat in actis de aliqua diligentia.*
4 *Appellationi quando cenſeatur renunciatum, & n. 2.*
5 *Appellatione deſerta perinde eſt ac ſi non fuiſſet appellatum.*
6 *Appellatio dicitur deſerta quando non fuit proſequuta appellatio.*
7 *Falſitas ſcripturæ aliquando inducitur ex diuerſitate chartæ, characteris, & atramenti.*
8 *Probatio ad hoc vt non concludat, ſufficit quod poſſit eſſe, vel ſit poſſibile.*
9 *Præſertim ad effectum excludendi falſitatem.*
10 *Notarij bona fama, & legalitas facit excludere ſuſpicionem falſitatis.*
11 *Inſtrumentum publicum de falſo redarguens, debet docere de probatione liquidiſſima.*

DECISIO VIII.

LATA fuit per R.P.D.Bichium ſententia cum
voto Rotæ *coram R.P.D.meo Pirouano 1. Iunij*
1635. per quam fuit conceſſa immiſſio in poſſeſſionem
prædij, de quo agitur, DD. de Rinaldis, à qua
licèt pro parte D.Equitis Sauini fuiſſet appellatum;
prætendentibus eiſdem Rinaldis ſententiam prædictam
tranſiiſſe in rem iudicatam, propoſui dubium
an conſtaret de re iudicata quæ ſit exequenda? & affirmatiuè
Domini reſponderunt: moti ex eo præcipuè,
quod quamuis conſtet ſententiam latam fuiſſe
1 ſub die 10. Nouembr. præteriti, & ab ea appellatum
17. eiuſdem: & ſic intra decennium à iure datum ad
appellandum; *c. cum dilectus, in fin. de elect. c. concertationi, de appell. in 6. auth. hodie, extra eodem titul.* at quia
per iudicem fuerunt dati Apoſtoli Reuerentiales in-
2 fra decem dies, cauſa non fuit commiſſa, appellatio
remanſit deſerta, & ſententia exequibilis, cum tranſitum
fecerit in iudicatum: Veſtr. *in prax. lib. 7. cap. 2.*
3 *n. 2.* Caſſad. *deciſ. 4. de appell.* Caputaq. *deciſ. 31. & d. 32.
p. 1.* præſertim cùm non conſtet in actis de aliqua
diligentia; vt notat Scaccia *de appell. lib. 3. cap. 2. q. 14.
n. 6. 7. & 37.* Ideo cenſetur appellationi renunciatum
4 Rot. *deciſ. 50. de appell. in nou. & deciſ. 420. ſub n. 2. p. 2.
5 recent.* Nam deſerta appellatione, perinde eſt, ac ſi
non fuiſſet appellatum: & tunc dicitur deſerta, quan-
6 do non fuit proſequuta appellatio: *l. fin. §. illud, C. de
tempor. appell.* Crau. *conſ. 103. n. 1.* Sarnenſis *in Reg. de
Triennal. q. 54. n. 2.* Rot. *deciſ. 1. de appell. in nou. & deciſ. 76. eod. tit. in antiq.*
7 Nec de validitate ſententiæ Domini dubitarunt
prout nec etiam de iuſtitia illius, contra quam non
obſtat exceptio falſitatis, quæ opponitur contra inſtrumentum
donationis, ex eo quod reperiatur deſcripta
in Quinternetto originali in quatuor foliis
cum charta diuerſa, habente colorem & ſignum diuerſum
à cæteris foliis eiuſdem Quinternetti, cum
breuiori charactere, ac diuerſo atramento, & aliis,
ex quibus informantes pro Sauino arguunt viſibilem
falſitatem Donationis.

Etenim fuit reſponſum, huiuſmodi diuerſitatem
ſiue in charta, ſiue in charactere, & atramento licet
aliquando ſoleat ſcripturam de falſo redarguere,
Tiraq. *in l. ſi vnquam, in præfation. n. 4. C. de reuoc. don.*
Bald. *in l. noſtram, n. 2. C. de teſtam.* quia facit præſumptionem
quod diuerſo tempore fuerit ſcripta donatio;
In præſenti tamen nullam concludere falſitatem
ſed duntaxat arguere Quinternettum, in quo continebatur
inſtrumentum Donationis, fuiſſe per Notarium
ad partes conſcriptum in diuerſa charta, &
cum diuerſo atramento, & poſtmodum cum aliis
foliis eiuſdem Quinternetti conſutum, prout paſſim
contingeret ſolet; non enim ſemper ſolent Notarij
cum eadem charta & atramento ſcripturas conficere:
& ſufficit quod hoc poſſit eſſe, vel ſit poſſibile,
vt probatio non concludat: ad text. *in l. neque naturales,* 8
cum *ibi* notatis, *C. de probationib.* & in terminis 9
ad effectum excludēdi falſitatem, conſiderauit Rot.
poſt 2. vol. conſ. Farinac. deciſ. 267. n. 7. & deciſ. 121. n. 1.

Rurſus Domini ceſſare omnem prorſus falſitatis
ſuſpicionem cenſuerunt, ex oculari inſpectione
Quinternetti, & integri protocolli, in quo omnia 10
alia inſtrumenta fortiter adnotata conſpiciuntur,
ex vnaquæque ſuo tempore regiſtrata leguntur, iuncta
præſertim legalitate & bona fama Notarij; ex
quibus quælibet ſuſpicio ſufficienter purgatur.

Cæteræ autem coniecturæ longa & prolixa ſerie
nimiſque confusè ac inepta manu in facto deductæ
ferè omnes ſublatæ fuerunt *in deciſione D. mei Pirouani*;
propterea Domini eas non habuerunt in conſideratione
præſertim ad redarguendum de falſo
publicum inſtrumentum, quo caſu neceſſaria eſt 11
probatio liquidiſſima & concludens; nec ſufficit
mendicata, aut aliàs imperfecta, nec ſemiplena probatio:
Surd. *conſ. 173. n. 3.* & ab eo relati.

Et ita vtraque, &c.

Bononien. fideic. de Blanchettis.

Ven. 13. Iunij 1636.

ARGVMENTVM.

Monaſterium capax bonorum in communi non eſt excluſum à teſtatore ex vocatione Agnationis, nec admittitur ſubſtitutus viuente vita naturali Fratris vocati primo loco. Nepotes non veniunt appellatione filiorum in teſtamentis tranſuerſalium: & multa in materia ſubſtitutionum.

SVMMARIVM.

1 *Teſtator vocando filium naſciturum, eiuſque filios non cenſetur vocare alios filios naſcituros.*
2 *Filio primò nato exiſtente, cenſetur excluſus ſecundo natus.*
3 *Nepotes quando cenſeantur vocati per vulgarem.*
4 *Deſcendentes quando cenſeantur vocati per fideicommiſſum.*

5 Nepotes

5 *Nepotes non veniunt appellatione filiorum in teſtamentis Tranſuerſalium.*
6 *Repræſentationis ius non admittitur in perſonis Tranſuerſalium.*
7 *Succeſſio in fideicommiſſis ſolet admitti prout ſuccedítur ab inteſtato.*
8 *Subſtitutio vulgaris continetur ſub Compendioſa.*
9 *Deſcendentes quando cenſeātur vocati per fideicommiſſum in defectum anterioris gradus.*
10 *Subſtitutio vulgaris expirat per aditionem.*
11 *Monaſterium capax bonorum in communi, non eſt incapax hereditatis, ex quo teſtator impoſuit heredibus ſuis onus ferendi nomen ipſius.*
12 *Onus iniunctum à teſtatore ſuſcipiendi arma ſolet diſtinguere vnam ab alia familia.*

DECISIO IX.

BIs firmaoit Rota *coram D. meo Veroſpio die 26. Ianuarij 1632. & 9. Decembris 1633.* hæreditatem quæ Raioerij ſpectate ad Monaſterinm Sancti Auguſtini ciuitatis Booniæ: ex perſona Aloyſij, nunc fratris Gregorij, vti ſucceſſoris & Nepotis ex Sorore teſtatoris. Hodie coram me propoſito dubio, verùm ſententia Rotalis eſſet coofirmanda, necne Domini affirmatiuè reſponderunt, quoad vitam fratris Gregorij tantum, non obſtantibus ex aduerſo allegatis pro parte Ludouici Rainerij.

Et primò non obſtat, teſtatorem in caſu obitus
Vincentij, & Marci Antonij ſine filiis, quemconqoe alium oaſciturum ex Franciſco & Victoria coniugibus vocaſſe: Nam inde non ſequitur, Ludouicum filium Iacobi fratris D. Aloyſij ex perſona Patris cum Aloyſio in eodem fideicommiſſo concurrere: quia vltra quod teſtator voaaoit filium naſciturum eiuſque filios, noo verò filios naſcituros eorúmqoe filios; & ſic primnm filium oaſciturum ſequenti excluſo, vocaſſe videtur; iuxta Bart. *in l. fin. in fin. ff. ad Trebell.* Menoch. *conſ.* 231. *n.* 23. *lib.* 3. vo-
2 caſſet eos ordine ſucceſſiuo, adeo vt primo nato exiſtente, vt eſt Aloyſius, ſecundus natos excludatur. Meooch. *de preſumpt. lib. 4. praſ. 96. n.* 30. Pereg. *de fideicom. art. 11. n.* 45. Fuſat. *de ſubſtit. q.* 485. *n.* 49.
3 Et huiuſmodi diſpoſitiooem ſucceſſiuo ordine
fuiſſe factam, ſatis apparet ex priori inſtitutione, in qua teſtator vocauit primo Vincentiom, & ſucceſſiuè eius filios, deiode Marcum Antonium & ſucceſſiue eius filios; licèt eoim poſtea quemcuo-
4 que alium filium naſciturum in ſequenti ſubſtitutione vocaoerit cum dictione relatiua etiam, cenſetur facta ordine ſucceſſiuo; vt docet Gabriel *conſ.* 221. *n.* 22. *lib.* 1. Fuſat. *d. q.* 485. *n.* 68. & non minus deprehenditor ex diſcretiua locutione teſtatoris; Socin. *conſ. 90. col. 2. & conſ. 204. col. 10. lib. 3.* Menoch. *conſ.* 100. *n.* 26. Surd. *conſ.* 403. *n.* 21.
5 Præterea Nepotes in Tranſuerſalium teſtamentis
non veniunt appellatioue *filiorum*; DD. io *l. Gallus §. inſtituens ff. de liber. & poſthum.* Socin. ſen. *conſ.* 14.
6 *col. 4. lib.* 1. Fuſat. *d. q.* 485. *n.* 106. *& ſeqq.* quia in huiuſmodi perſonis oon admittitur ius repræſentationis, ex receptiſſima Doctorom ſeotentia Peregr. *de fideicom. art.* 21. *n.* 8. Mantic. *de coniect. lib* 8. *tit.* 9. *n.* 9.
7 & io his fideicommiſſis ſuccedi ſolet prout ſuccedítur ab inteſtato, Hooded. *conſ.* 70. *n.* 23. *lib.* 1. Fuſat. *vbi proximè, n.* 107.

Neque hoc caſu poterunt dici Nepotes vocat, per Vulgarem ſubſtitutionem; quia data vocatiooe ſucceſſiua dictorum oepotum, oon poteſt intrare effe-
8 ctus Compendioſæ, ſub qua Vulgaris continetur; ſed iidem deſcendentes cenſeotur vocati per fideicommiſſum in defectum anterioris gradus: iuxta 9
terminos *l. vnica, §. pro ſecundo, C. de caduc. toll.* & per Bart. *in l. quandiu n. 10. ff de acquir. hered.* Cæterum Vulgaris ſubſtitutio expirauit per aditiooem 10
Marci Antooij: *l. poſt aditam, C. de impub. & aliis ſubſtit.* & ſic viuente B. Aloyſio ouuc fratre Gregoro, primo vocato, D. Lodouicus vltimò vocatus ſuccedere noo poteſt.

Neque dictum Monaſterium S. Auguſtini incapax cenſetur hæreditatis, ex eo quod teſtator proprium Agnationis nomen eius hæredes haboiſſe voluerit: etenim, vt late perpenſum fuit in *deciſ. 9. Nouembris* 1633. *coram D. meo Veroſpio, in hac Cauſa facta*, ex ſolo oomine Agnationis uon videtur attigui effectus ad eam Agnationem, quæ propria erat
teſtatoris, niſi etiam cum eodem nomine ioiunctom
ſit oous ſuſcipiendi Arma & ioſignia, quæ ſolent 12
diſtioguere vnam ab altera familia vt teoet cum citatis *in d. deciſione*, Molin. *de primog. lib. 1. c. 5. n. 34. & lib. 2. c. 14. n. 9.*

Tandem ceoſueruot DD. declarandam eſſe ſententiam D. mei Veroſpij in ea parte, in qua perpetuum ſilentium Ludouico imponebatur ad ſucceſ-
ſiooem hæreditatis. Nam hoc iotelligendum eſt, vi- 12
ta fratris Gregorij tantum durante. Notum verò eſt eo defuocto, ad Ludouicum deferri debere hæreditatem de qua agitur.

Et ita fuit deciſum vtraque parte informante, &c.

Spoletana Expenſarum.

Ven. 4. Iulij 1636.

ARGVMENTVM.

Expenſæ factæ procuratorio nomine, ſecuta concordia ſunt reficiendæ à Colligantibus, & quæ expenſæ reficiantur.

SVMMARIVM.

1 *Expenſa facta pro viaticis ac Regeſtis repetuntur per Procuratorem, & n. 5.*
2 *Expenſa Procuratoris, & Aduocati, quando reficiantur; & n. 4.*
3 *Sollicitatori taxentur ſcuta tria menſtrua.*
6 *Expenſa ſolita, & veriſimiles probantur per talem qualem probationem.*

DECISIO X.

LEo Sillanus egit litem communem in Rota ſuper acquiſitioue bonorum fideicommiſſariorum nomine proprio, ac vti Procurator Franciſci & Fabritij fratrum pro vna medietate, & pro alia medietate vti quoq; procurator Virginiæ, vt conſtat ex maodatis procuræ in eius perſonam factis, ex proceſſu cauſæ deſuper fabricato. Cum autem ipſe plures & diuerſas expenſas feciſſet de proprio, & illas ab his colligantibus repetere inſtaret, ac dicta Virginia liti ceſſiſſet ex concordia ioita Anno 1629. cum D. Nicolæa Laureotia commuoi aduerſaria, & ſatisfeciſſet dicto Leoni de aliquibus expenſis vſque tunc factis; & huic concordiæ adhæſiſſet etiam dictus Franciſcus fuit dubitatum an illæ deberentur, & pro qoa ſumma.

Circa qood Domini reſponderunt quoad dictam

Virginiam, ipſam teneri pro medietate ad ſolutionem Regeſtri in cauſa facti vſque ad dictã concordiam; de quo nulla fuit habita ratio inter eam & dictum Leonem in ſatisfactione priorum expenſarum refectarum, cùm tunc ipſe huiuſmodi expenſas Regeſtri non perſoluiſſet; quæ cum aſcendant ad Scuta 40.S.39. *vt in ſumm. dato ſub num.*8. medietas illorum erit Scutor an. S. 19. & Domini non dubitarunt eam teneri ad hanc medietatem, quia pro medietate in huiuſmodi lite illa partem ſuſtinuerat, & ius agnouerat, vt in ſimili fuit reſolutum coram R.P.D.Dunoletto *in Tudertina expenſarum 4. Iulij* 1635. & in *eadem* 18. *Aprilis* 1636.

Quoad Fabritium, qui non concordauit, & cuius nomine vſque ad immiſſionem & executionem rei iudicatæ deſuper cõmuniter obtentæ, dictus Leo litem communiter proſequutus fuit, dixerunt eum primò teneri ad Scuta 6.S.83. pro tertia parte Scutorũ 20.S.19. reſpectu alterius medietatis dicti Regeſtri facti vſque ad dictam cõcordiam, omnes tres fratres tangen. nempe Scuta 6.S.73. pro tertia parte ad D.Leonem, & alia Scuta 6.S.73. ad D. Franciſcum pro alia tertia parte, quia collitigantes tenentur ad eas pro rata æqualiter iuxta *d. deciſionem D. Dunoletti.*

1 Et quoniam dictus Leo abinde citrà, alias fecit
expenſas tam in Regeſtris poſtea factis, ac in proceſſibus
remiſſorialibus, compulſorialibus, aliiſque expeditionibus & actis iudicialibus, quàm in
2 mercede Procuratoris, Aduocati, Copiſtæ ſiue
Amanuenſis, pro Viaticis, victus, & penſionibus
domus in Vrbe, calculatis & aſcendentib. in totum
ad Scuta 562. S. 26. vt *d.ſumm.num.*8. Domini arbitrati
ſunt dictum Fabritium teneri ad eandem medietatem;
quia ab hoc tempore pro medietate in
cauſa habuit intereſſe inſimul cum dicto Leone, &
ſic intrat *Suprà allegata deciſio D. Dunoletti*, cum
alia *coram eod. in Ariminen. expenſarum*, 9. *Februarij*
1635.

Voluerunt tamen Domini ex tota hac ſumma Scutorum 562. S.26. deduci expenſas ſolùm factas pro
victu proprio ipſius Leonis; ex eo quia illas feciſſet
quoque vbique etiam ſine agitatione huius litis, ſed
habendam eſſe conſiderationem ad penſiones ratione
domicilij in Vrbe retenti, ac ad labores per eundem
paſſos in ſollicitatione eiuſdem litis, ſpatio
39. menſium, quo illa durauit, cuius ſalarium viſum
fuit non poſſe taxari ad minorem quantitatem,
quàm ad ſcuta tria inſimul quolibet menſe, quæ
cum hoc temporis ſpatio conſtituant coniunctim
ſcuta 117. ex partita pro dicto victu ex penſionibus
fuerit coniunctim computata per peritum in Scutis
175. vt *dicto num.*8. hæc diminuenda venit in Scuto
3 58. quæ deducta à tota prædicta ſumma Scutorum
562. S. 26. in qua minues partitæ fuit comprehenſæ,
remanet iſta in Scutis 504.S.26. Quarum medietas
erit Scutorum 252. quibus additis aliis prædictis
Scutis 6. S. 73. occaſione Regeſtri vt ſuprà facti
ante dictam concordiam, tota ſumma quæ per
dictum Fabritium debetur, eſt Scutorum 268.S.86.

4 Non obſtat quod expenſæ factæ in Procuratore, Aduocato, & Copiſta non ſoleant taxari: quia id procedit inter victorem & victum, ſecùs quando illæ repetuntur per Procuratorem contra eum, cuius nomine & beneficio illas fecit: & ita diſtinxit Rota coram Rubeo *in Firmana pecuniaria* 28. *Iunij* 1585. Sicut etiam repetuntur illæ factæ in viaticis, & aliæ veriſimiles; Gregor. *deciſ.* 512. *num.* 3. *& ſequent.*

5 Minus facit quod de iſtis expenſis non conſtet
in magna parte niſi ex relatione periti: quia in
expenſarum liquidatione, quæ ſunt ſolitæ & veriſimiles,
videtur ſufficere qualiſqualis probatio, eo 6
modo, quo haberi poteſt: Gregor. *dicta deciſ.* 512.
*num.*5. & Rot. *dec.* 283. *num.*1. *p.* 1. *in recen.*

Et ita vna tantum eſt.

Illerden. electionis Prioriſſæ,

Lunæ 13. Octobris 1636.

ARGVMENTVM.

Requiſita, & clauſulæ neceſſariæ in mandato ad petendam abſolutionem à cenſuris incurſis ob recurſum, quæ ſint, recenſentur: & clauſula *refectis expenſis*, explicatur, quid importet.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum ſpeciale requiritur ad petendam abſolutionem.*

2 *Mandatum debet exprimere cauſam ob quam excommunicatio fuit incurſa.*

3 *Mandatum ſufficit cum facultate petendi abſolutionem à quacunque excommunicatione.*

4 *Mandatum continere debet facultatem iurandi de parendo mandatis Eccleſiæ, ſeu de ampliùs non recurrendo.*

5 *Mandatum requiri cum clauſula de parendo mandatis Eccleſiæ, admittit Francus.*

6 *Mandatum non requiri cum clauſula prædicta de parendo, ſed ſufficiat mandatum generale ad petendam abſolutionem tenet Lapus.*

7 *Mandatum trahitur ad omnia neceſſaria ad petendam abſolutionem.*

8 *Mandato antecedenti dato, cenſetur datum mandatum conſequens, quod eſt neceſſarium ad ſuum antecedens.*

9 *Concluſio prædicta procedit quando vnum ſine alio non poteſt de per ſe ſtare.*

10 *Mandatum ad petendam abſolutionem, debet habere etiam tertium requiſitum, ſcilicet facultatem iurandi de ampliùs non recurrendo.*

11 *Opinio contraria reiicitur.*

12 *Mandatum extenditur ad omnia, ſine quibus abſolutio non poteſt obtineri.*

13 *Cautio iuratoria de ampliùs non recurrendo, præſtatur potius ad cautelam, & de conſuetudine Eccleſiæ, quàm de rigore Canonum.*

14 *Iuramentum non eſt de ſubſtantia abſolutionis de ampliùs non recurrendo.*

15 *Iurare nolens de amplius non recurrendo abſoluitur etiam.*

16 *Clauſula*, refectis expenſis, *importat, vt appoſita in abſolutione concedenda, illa non ſit danda, quouſque Parti offenſæ de damnis ſit ſatisfactum.*

17 *Cautio non ſufficit niſi præcedat ſatisfactio.*

18 *Excommunicatus non poteſt abſolui niſi pro expenſis ſatisfaciat, ei quem indebitè fatigauit.*

19 *Debitum illiquidum non impedit quo minus ſit abſoluendus, quamuis adſit clauſula* ſatisfacta parte.

20 *Clauſula*, refectis expenſis, patitur iudicato, *& aliæ concepta per ablatiuum abſolutum, impor-*
tant

tant conditionem ſcilicet quatenus conſtet eas factas fuiſſe, & *n.*23.

21 *Abſoluendi facultas cum clauſulis* parito iudicato *ſeu* refectis expenſis, *importat conditionem.*

22 *Abſolutio non eſt retardanda non verificatis clauſulis oppoſitis in facultate.*

24 *Signatura ſolet adiri de ſtylo ad præfigendum terminum ad liquidandum, quando in commiſſione adeſt cum clauſula*, refectis expenſis, facto depoſito vnius Iulij.

25 *Stylus procedit adeundi ſignaturam, quando de expenſis diſpendioſis factis ſaltem in genere conſtet.*

26 *Expenſæ parui momenti non ſunt habendæ in conſideratione, nec modica*, *n.*27.

28 *Abſolutionem non meretur perſeuerans in contumacia.*

29 *Ad impoſſibile nemo tenetur.*

30 *Adimplere obligatus debet facere quantum in ſe eſt.*

DECISIO XI.

DOMINÆ Franciſcæ petenti abſolutionem in cauſa Eccleſiaſtica ab excommunicatione incurſa in *Bulla Cœnæ Domini*, ob recurſus habitos ad iudices laicos, oppoſuit ſe Iſabella aduerſaria, ex triplici capite dictã abſolutionem impugnando, tam ex defectu mandati Procuratoris, quàm refectionis expenſarum, ac etiam quia Domina Franciſca præſtitit impedimentum in Conſilio Regio, ne ſcripturæ teſtificarentur ad effectum illas compulſandi: Propterea propoſui dubium in Rota, an dicta abſolutio eſſet concedenda? & dandam eſſe Franciſcæ abſolutionem facta renunciatione oppoſitionis in Curia, per procuratorem, Domini reſponderunt.

1 Licèt enim ad petendam abſolutionem requiratur quod Procurator habeat mandatum ſpeciale, vt docet gloſ. *in verbo, vel paciſci, in cap. qui ad agendum* 4. *de procur. in* 6. *cap. quod de his, in fin. de ſent. excomm.* Lap. *alleg.*70. *num.*6. Sayrus *de Cen-*
2 *ſur. lib.*2. *cap.*21. *num.* 14. ac etiam quod in mandato exprimatur cauſa ob quam, fuit incurſa excommunicatio: Lap. *vbi ſupra* Marian. Socin. *in cap. ſuper eo, num.* 9. *de ſent. excomm.* Sayrus *vbi proximè,*
3 *dicto num.* 14. vbi aduertit ſufficere mandatum cum facultate petendi abſolutionem à quacunque excommunicatione: & tenet Vgolin. *de Cenſur. tab.*
4 1. *c.*19. §. 1. *num.*3. Prout ſimiliter, quod mandatum procuræ contineat facultatem iurandi de parendo mandatis Eccleſiæ, hoc eſt de ampliùs non recurrendo ad Curias ſæculares, ſecundùm text. *in cap. cum deſideres*, vbi gloſ. *verbo, abſolutio, de ſent. excomm* notarunt Lap. *in dicto num.*6. & *ibi* Mandoſ. *in addit. Litt. D.*

5 Quod vltimum requiſitum quamuis admittat Franc. *in d. c. qui ad agendum*, §. *Procurator, num.* 4. *verſ.* & *ad prædicta*: Nihilominus contrarium Lapus ſequitur, quod ſcilicet non requiratur mandatum ſpeciale ad iurandum de parendo mandatis Eccle-
6 ſiæ, ſed ſufficiat quod ſit datum ad petendam abſolutionem: Et reddit rationem videlicet quod quoties exprimitur ſpecialitas quæ requiritur in mãdato, illa ſufficit, inuocta clauſula generali mandati, vt fiat extenſio ad caſus ſimiles; per text. expreſſum *in d. cap. qui ad agendum*, §. *ſed ſi aliquis.* Couar. *lib.* 1. *variarum, c.*6. *n.*3. *verſ.*4. *manifeſtè* Caſſador. *deciſ.*3. *de*
7 *procur.* Idem Franc. *vbi ſupra.* Vbi quod mandatum trahitur ad omnia, ſine quibus abſolutio obtineri non poteſt, & ſic ad facultatem promittendi de ampliùs non recurrendo: *cap præterea, de offic. deleg*
l. ad rem mobilem, l. ad legatum, ff. de procur. Nam 8
dato mandato antecedenti, cenſetur mandatum conſequens quod eſt neceſſarium ad ſuum antecedens. Menoch. *de arbitr. lib.* 1. *q.*37. *n.*12. præſertim quando
vnum ſine alio commodè explicari non poteſt, & 9
de per ſe ſtare, vt declarat Felin. *in d. cap. præterea n.*4. *in fin. verſ.* & *pro iſta limitatione*, & *cap. cum olim in fin. eod. tit. de offic. deleg.* per text. *in l.* 1. §. *igitur, verſ. quare, de exercit. act.* Roman. *conſ.*330. *n.*11. *in princ.* & *conſ.*361. *n.*5. *verſ. Aut in caſu propoſito* plura congerit Sanchez *de matrim. lib.*8. *diſp.*1. *n.*19.

De primo, & ſecundo requiſito, Domini non dubitarunt; cum in mandato Franciſcæ ſint comprehenſa, continet enim poteſtatem petendi abſolutionem ab excommunicatione, & ob recurſus habitos ad iudices laicos. Cardo autem difficultatis pendet ex eo, an requiratur tertium requiſitum, nempe
quod in mandato veniat expreſſa facultas iurandi 10
de ampliùs non recurrendo ad iudices ſæculares, quæ quidem in mandato Franciſcæ expreſſa non legitur? & hoc eſt præcipuum obiectum Iſabellæ: & cum reſolutio pendeat ex eo, quæ ſit magis vera & communis opinio, Lapi videlicet, vel opinio Franchi? in præſenti placuit Dominis Franchi amplecti
ſententiam vti magis rationi congruam, & iuri 11
cõſonam, & aliàs in Rota receptam in *vna Calagurritana de Bramenilla* 29. *Iunij* 1603. *coram bonæ mem. Cardinali Sacrato*, regiſtr. *inter recen. deciſ.*64. *p.*3. optime Mandoſ. ad Lapum. *vbi ſuprà, Litt. N.* vbi firmat Franchi opinionem ſibi magis placere; ſubdens quod textus *in cap. de his, de ſent. excomm.* per Lapum allegatus, nihil concludit: ſequitur Sayr. *d. lib.*2. *c.*21. *in d. n.*14.

Neque obſtat quod Franch. *in d.* §. *ſed ſi aliquis, n.*2. dicat quod vbicunque caſus requirens ſpeciale mandatum, ſit ita arduus, vt veroſimiliter non fuerit cogitatus ſub generalitate, tunc non ſufficiat quod in mandato ſit expreſſus caſus requirens ſpeciale mandatum, etiam adiecta clauſula generali.

Etenim pro reſponſione conſiderabant Domini
quod Franchus mouetur alia ratione, ex eo ſcilicet 12
quod mandatum trahitur ad omnia, ſine quibus abſolutio obtineri non poteſt: quod etiam ſentit Sanchez *vbi ſupra num.* 18.

Secundo, fuit reſponſum quod præſtatio iura- 13
menti de parendo mandatis Eccleſiæ, non eſt de arduis, itaut comprehendi non valeat ſub clauſulis generalibus, cum cautio iuratoria præſtetur potiùs ad cautelam, & de conſuetudine Eccleſiæ, quam de rigore Canonum, & inquit textus *in d. cap. cum deſideres*, & *ibi* Gloſ. *verbo, ad cautelam*, & Gloſ. fin. quæ bene explicat verbum illud, *ad cautelam*; præ-
ſertim cum iuramentum non ſit de ſubſtantia abſo- 14
lutionis (quicquid dixerit Hoſtienſis *in ſumma, de ſent. excomm.* §. & *qualiter abſolutio*) & probatur ex text. *in d. cap cum deſideres*, & *ex cap. ſuper eo il.* 2. *de ſent. excomm.* vbi abſoluuntur qui iurare noluerunt: & pro hac ſententia plures cumulat Sayrus *d. lib.*2.
*c.*17. *n.*4. *verſ.* & *quamuis.* Vgolin *in d. cap.*19. §.5. *n.*3. 15
Vnde pariter Domini de mandato Franciſcæ ſufficienti ad iurandum etiam de parendo mandatis Eccleſiæ, & de ampliùs non recurrendo, minimè dubitarunt.

Quo verò ad clauſulam *Breuis*, ibi, *Abſoluas re- 16*
fectis expenſis recurſus, intelligendam eſſe dixerunt Domini caſu quo Iſabella, quæ petit expenſas, illas fecerit cum effectu, aut aliqua damna paſſa fuerit; tunc enim nullo modo danda eſſet abſolutio

quouſque

Digitized by Google

quouſque parti offenſæ de damnis & intereſſe fuiſ-
ſet ſatisfactum; *cap. quoniam 4. de immunit. Eccleſ.*
17 *lib.6.* vbi Gloſ. *verb. ſatisfactam*, docet non ſufficere
cautionem, niſi præcedat ſatisfactio *cap.final.§ pars*
18 *vero, de offic. deleg. in 6.* vbi excommunicatus non
poteſt abſolui, niſi ei, quem fatigauerit indebitè,
integraliter primò ſatisfaciat de expenſis: quæ iura
non ſunt ſimpliciter imperatiua, ſed iudicatiua etiam
quod expenſæ reficiantur, ſi appareat illas factas
fuiſſe, nec obligant, ſi non conſtat Iſabellam illas
feciſſe: Salas *de legib. tract. 14. quæſt. 90. diſpu-*
19 *tat.1.ſect.6.num.33.* Imò quod quando debitum ſa-
tisfactionis non eſt certum, ſed dubium, & ſi in
facultate abſoluendi dicatur, *ſatisfacta parte*, quod
nihilominus teneat abſolutio, licèt non fuerit ſatiſ-
factum, docet Nauarr. *conſ.34.num.7.de ſentent.ex-*
commun. & in ſumm. cap 26. num.7. per text. *in cap.*
venerabilibus,§ porrò, de ſentent.excommun. in 6. & ſe-
quitur Suarez *de cenſur.diſp.7 ſect.5.n.45.*
20 Ruſus ponderabant etiam, quod clauſulæ, *re-*
fectis expenſis, parito iudicato, & aliæ ſimiles, quæ
concipiuntur per Ablatiuum abſolutum, impor-
tant conditionem, quatenus conſtet expenſas factas
fuiſſe, vel conſtet de re iudicata: Calder. *conſil.1.*
de verb.ſignific. Pur. *deciſ.114. & deciſ 419. lib.1. in*
21 *correct.* & de vtraque clauſula in *Breui* facultatis
abſoluendi, quod importet conditionem fuit di-
ctum *in Arboren. Canonicatus* 24. *Ianuarij* 1633. *co-*
22 *ram R. P. D. meo Merlino.* Propterea cum non
conſtet de ſupradictis expenſis, de illarum refe-
ctione non eſt, curandum, nec abſolutio retardan-
da, vt aliàs reſpondit Rota *in Rauennaten. Mona-*
ſterij 22. Iunij 1607. *coram bona men. Peñia.* regiſtrata
apud Marcheſ. *de commiſſ.part.2.fol.145.num* 4. præ-
23 ſertim in noſtro caſu, vbi expenſæ nullatenus de-
monſtrantur; & ſecundùm doctrinam Baldi *in*
l vnic.num.1. Cod. quando non petent.partes: clauſula
per Abbatiuum abſolutum, vt in noſtro caſu, *re-*
fectis expenſis, intelligenda eſt in vim ſuppoſitionis
terminorum, ſcilicet quatenùs expenſæ factæ fue-
rint, non verò aliter.

Nec Domini putarunt quod ſit opus in præſenti
adire ſignaturam, vt terminum Iſabellæ præfigat
ad liquidandum: nam quamuis quando aliquid
committitur cum clauſula, *refectis expenſis*, ſo-
24 leat adiri ſignatura, vt præfigat terminum par-
ti ad liquidandum, aliàs non facta liquidatio-
ne in termino, procedatur in cauſa, facto de-
poſito vnius Iulij, vt in *Pampilonen. beneficij* 27.
Ianuarij 1577. *coram bona mem. Cardinal. Blanchetto,*
25 & coram Seraph. *deciſ.655.num.4.* Etenim ſupradi-
cta practica & ſtylus procedit, quando ſaltem in
genere conſtat de expenſis diſpendioſis, de quibus
26 cùm in præſenti non doceatur, niſi duntaxat parui
momenti, quæ non fuerunt habitæ in conſideratio-
ne, per text. *in l.ſcio, ff.de in integr. reſtit. l.qui ſic ff.*
de ſolut. Marſil. *ſingulari* 266. Cacheran. *deciſ.* 71.
*num.*52. Riccius *in praxi fori Eccleſiaſtici, deciſ.*691.
27 *num.3.* vbi per iura prædicta docet quod de modicis
non eſt habenda ratio, & in terminis noſtris Rota
apud Gregor. *deciſ.503.num.1.* ſuperfluum eſſet ſigna-
turam adire.

Denique non obſtat, quod Franciſca mediante
perſona Gaſcon illius Procuratoris, in Conſilio Re-
gio præſtiterit impedimentum, ne ſcripturæ reſtitue-
28 rentur ad effectum compulſandi, & ſic non mere-
tur abſolutionem, cum in ſua contumacia perſe-
uerare videatur; iuxta doctrinam Bald. *in l ſi quis bo-*
na 25. §. iuſſum, num.4. ff de acquir.hereditat.

Nam obiectum huiuſmodi, attenta veritate fa-
cti, euaneſcit; cùm Iſabella habuerit ſcripturas, &
illas ad Conſilium detulerit: quando vero inſtabat
pro reſtitutione, Petrus Gaſcon nomine pro prio
& nomine Franciſcæ oppoſuit ſe reſtitutioni: vnde
cùm hodie procurator in Curia habeat ampliſſi-
mum mandatum ad renunciandum recurſibus, &
cum effectu ceſſerit quibuſcunque attentatis, ceſ-
ſio prædicta ſatis eſt ſufficiens, cùm non ſit in
eius poteſtate quod fecit Conſilium Regium, aliàs 29
cogeretur ad impoſſibile: contra iuris regulam *in*
cap.nemo, de reg.iur.in 6. & in l.impoſſibilium, ff. eod.
Rot. *in præalleg.deciſ.64. part.3.recent.* Sufficit enim
quod Franciſca faciat quantum in ſe eſt, renuncian-
do mediante ſuo Procuratore omnibus, & quibuſ- 30
cunque geſtis in Conſilio Regio: iuxta *deciſ. Cre-*
ſcentij 1.de ſequeſtr. poſſ. & fructuum, vt dicitur *in*
deciſ.64.

Tandem non obſtat oppoſitio Gaſcon coram Iud-
cibus laicis facta nomine proprio, ne ſcripturæ reſti-
tuerentur, ad hoc vt obliget Franciſcam ad repor-
tandum illius renunciationem. Quia reſponderunt
Domini, Franciſcam non comparuiſſe pro Gaſcon,
ſed è conuerſo; itaut non ſit caſus *deciſionis* 503.
coram Papa Gregorio; quia *ibi* Rangoni non erat
tuti ſola renunciatione Comitis Alphonſi, qui
comparuit vti Procurator Alexandri & Citi, niſi
conſenſum dictorum Alexandri & Citi cum legi-
timo mandato reportaret. Aliud enim eſt in tertio
non habente intereſſe in cauſa, & comparente no-
mine proprio, & alieno nomine; quia tunc ſuffi-
cit, vt ille cuius nomine comparuit, renunciet &
cedat, abſque eo quod compellat tertium ad ce-
dendum.

Et ad tollendum omnem ſcrupolum, Domini ordi-
narunt quod in ſpecie Procurator in Curia renun-
ciet oppoſitioni factæ per Gaſcon, dummodo po-
ſtea Franciſca curet de reſtitutione ſcripturarum
quantum in ſe fuerit, & iſta renunciatio licet ver-
balis, viſa fuit Dominis ſufficiens per ſuperiùs de-
ductum.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Cæſarauguſtana Beneficij,

Lunæ 10. Nouembris 1636.

A R G V M E N T V M.

Gratia eſt iuſtificata, probatis, & verifica-
tis omnibus in ea narratis.

S V M M A R I V M.

1 *Presbyteratus exiſtentia probatur per teſtes de publi-*
ca voce, & fama.
2 *Obtentorum valor iuſtificatur ex tali quali proba-*
tione, eique ſufficit.
3 *Valor beneficij probatur per famam.*
4 *Teſtes deponentes de publica voce, iuncto vnico te-*
ſte de viſu, plenè probant obitum vltimi poſſeſ-
ſoris.
5 *Et procedit etiam ad effectum reſeruationis.*
6 *Probatio obitus per famam non ſufficit, quando agi-*
tur de præiudicando Ordinario prætendenti col-
lationem.
7 *Obitus in menſe reſeruato eſt fundamentum proui-*
ſionis Apoſtolicæ.
8 *Publica vox, & fama, ad probandum obitum*
ſufficit,

ſufficit, quando ex alia parte non oſtenditur titulus ſufficiens.

9 *Poſſeſſor, ad hoc vt ſit legitimus contradictor, debet exhibere titulum.*

DECISIO XII.

PER obitum in menſe reſeruato vacauit beneficium ſimplex in Eccleſia Parochiali Sancti Pauli Ciuitatis Cæſaraoguſtanæ, in quo fuit prouiſus auctoritate Apoſtolica D. Martinus Pieus Preſbyter Diœceſis Oſcen. ſucceſſiuè D. Martinus certioratus quod D. Lupertinus Eſteuan ſuus aduerſarius eſſet intruſus in dicto beneficio, cauſam ſuper executione literarum Apoſtolicarum in Rota introduxit, & citato ſuo Aduerſario, dubitatum an gratia D. Martini eſſet iuſtificata in caſu? & DD. affirmatiuè reſponderunt.

Quia iuſtificantur omnia ad effectum neceſſaria: primò narrata in literis Apoſtolicis, ſcilicet, quod dictus Martinus eſt Preſbyter Diœceſis Oſcen. &
1 quod exiſtit in Curia à tempore quindecim annorum & vltra, per teſtes deponentes affirmatiuè; cùm ſufficiat probatio de publica voce & fama: Capitaq. *deciſ.277. num.7. part.1. & deciſ.6. part.1.* Rot. coram Papa Gregorio *deciſ.35. num.3.* Rot. *deciſ.544. n.1. part.2. in poſthum.*

2 Valor obtentorum etiam iuſtificatur ex eiſdem teſtibus; & ad hunc effectum qualis qualis probatio ſufficeret. Rot. *deciſ.89. num.6. & deciſ.490. n.2.* coram Gregor.

3 Valor beneficij de quo agitur per non exceſſum viginti quatuor Ducatorum probatur ex eiſdem teſtibus, deponentibus de publica voce & fama: Rota *deciſ.35. n.2. & deciſ.78. n.3. & deciſ.471. n.9.* coram Papa Gregorio.

Obitus vltimi poſſeſſoris beneficij in menſe reſeruato Sedi Apoſtolicæ, etiam iuſtificatur plenè
4 & concludenter per vnum teſtem de viſu, & alios de publica voce & fama; qui ſimul iuncti faciunt plenam probationem: Rota *diuerſ. deciſ. 4. part. 2. num.2.* & *in Gerunden. beneficij 28. Aprilis 1634. coram R. P. D. meo Merlino*, etiam ad effectum re-
5 ſeruationis: Verall. *deciſ.374. part.2.* Gregor. *deciſ.*
6 245. *num.* 1. quia cùm agatur de præiudicio Ordinarij prætendentis collationem; non ſufficit probatio per formam: Put. *deciſ.265. lib.3. in correctis,* Rot. *deciſ.46. part.2. diuerſ. & deciſ.53. eadem parte.*
7 Tum etiam, quia obitus in menſe reſeruato, eſt fundamentum prouiſionis Apoſtolicæ, vt ſenſit Rota *in cauſa Taruiſiana Parochialis 3. Decemb.* 1601. coram Gregorio: *& in Placentina Canonicatus & Præbenda, 1. Martij 1599. coram Orano*: & pluries aliis in cauſis.
8 Et tandem cum Aduerſarius non oſtendat titulum ſufficientem, ſufficit ſemiplena probatio; ſcilicet publica vox, & fama: Rota *in Celſonen. Præceptoria, coram Illuſtriſſ. D. meo Decano*, impreſſa apud Marcheſ. *de commiſſ. part.1. fol.338.* & *in cauſa Legionen. Canonicatus, 2. Decembris 1602. coram eodem*: & *in Corduben. de Caſſia, 21. Aprilis 1559. coram Chiroga*, & *in Burgen. de Pancoruo 28. Nouembris 1588. coram Gypſio*: & *in dicta Placentina coram Orano*, Gonzalez *ſuper Regulam 8 gloſſ.11. n.17.*
9 Quæ procedunt etiam poſſidente Aduerſario, & non oſtendente titulum; quia non eſt Legitimus contradictor: Bart. *in l. fin. n.21. ante med. verſ. ſi vero allegat poſſeſſionem poſt mortem defuncti, C. de edict. diu. Adr. tollen.*

Et ita vna tantum parte informante, &c.

Illerden. electionis Prioriſſæ,

Veneris 5. Decembris 1636.

ARGVMENTVM.

Intellectus, ad *cap. fin. de elect. in 6.* Electio non confirmata, an dicatur nulla.

SVMMARIVM.

1 *Electio ſi non eſt confirmata, non irritatur quando fuit facta concorditer.*

2 *Electio non irritatur ob non ſeruatam formam* cap. fin. de elect. in 6. *ſed Confirmatio.*

3 *Immiſſio electa in poſſeſſionem ſuccedit in locum Confirmationis, in caſu deciſionis per conceſſionem M. Magiſtri Hieroſolymitani.*

4 *Facti exiſtentia ſola ſufficit ad effectum manutentionis.*

5 *Proteſtans de nullitate electionis, ſi deinde abſque repetitione proteſtationis iuret ad fauorem electa, præſtetque illi obedientiam, cenſetur à priori proteſtatione receſſiſſe.*

6 *Electio non vitiatur per interuentum non habentis ius eligendi.*

DECISIO XIII.

RESOLVTVM fuit coram me die 2. Iunij proximè præteriti D. Franciſcæ Moliner dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione Prioratus Conuentus Monialium de Xijena; quia à maiori parte Capituli fuit electa, ſecundùm diſpoſitionem text. *in cap. indemnitatibus, §. ſanè, de elect. in 6.* & rationibus tunc ponderatis. Hodie iterum cauſa propoſita, in deciſis Domini perſtiterunt, non obſtantibus in contrarium adductis.

Primò non releuat obiectum oppoſitum, quod electio fuerit facta contra Statuta & conſuetudines Religionis & diſpoſitionem textus *in cap. fin. de elect. in 6.* irritantis electionem non confirmatam: vt fuit deciſum *coram Eminentiſſimo D. Cardinali Sacrato, in Leodien. Abbatiſſatus die 24. Ianuarij 1614. & die 9. Ianuarij 1615.* Quia ſubtiliter re- 1
ſponſum fuit, nos autem verſari in terminis partis primæ *dicti Capituli fin.* Sed in contextura *ſecunda*, ibi, *Quæ etiamſi electio in concordia celebrata ſit; volumus obſeruari*: & intellectus Pontificis, vt dicit *ibi* Gloſſa, eſt quod in Confirmatione non veniat vocandus coëlectus, quando electio concorditer fuerit facta, ſcilicet quando à duabus tertiis partibus eſt celebrata: vt in noſtro caſu. 2

Secundò, quod quamuis non ſeruetur forma *dict. cap. fin.* non irritatur electio, ſed tantum ipſa Confirmatio: vt ſunt verba clara textus, & dicit Franch. *ibi, in fin.* Vnde cùm agatur ad effectum manutentionis, cùm electio ſuſtineatur, non eſt agendum de Confirmatione, ſed de nuda poſſeſſione.

Tertiò, quia in hoc caſu nullatenus apparet Confirmationem eſſe neceſſariam Superioris, ſed 3
tantùm aſſiſtentiam Caſtellani de Amposta, ſiue illius Procuratoris, qui electam per maiorem partem

in poſſeſſionem mittat; quæ immiſſio ſuccedit in locum Confirmationis, ſine alia circumſtantia, per conceſſionem Magni Magiſtri in vim Concordiæ factam, prout patet, executam in aliis electionibus, vbi ſtatim facta electione, plenum & perfectum ius acquiritur electæ ſine Confirmatione aliqua.

Quartò, quia decretum irritans *dict. cap. fin.* in
præſenti, effectum ſortiri non poteſt, dum cer-
4 tum non eſt, an illi locus eſſe poſſit, cùm ante
iuſtificationem nequeat tollere facti exiſtentiam,
quæ ſola ſufficit ad effectum manutentionis, vt *in*
Cæſaraugustana Abbatiſſatus coram Reuerend. D. meo
Decano deciſ. 124. *num.* 3. & *in Salmantina iuriſdict.*
14. *Ianuarij* 1633. *coram R.P.D. meo Mermanno,* Cauaaler. *deciſ.*8.*n.*3. Put. *deciſ.*1.*lib.*1.*&* *deciſ.*486.*n.*2.
lib 2. Seraph. *deciſ.*1471.*num.*5.

Secundò, non reuelat oppoſitum, quod D. Iſa-
bella de Pomar Aduerſaria, ante poſſeſſionem pro-
teſtata fuerit de nullitate electionis: Quia cùm di-
ctæ Franciſcæ fuerit tradita poſſeſſio per omnes
Moniales, & ſignanter per D. Iſabellam iurando
5 de parendo illi, vtique per obedientiam, & con-
ſenſum præſtitum abſque repetitione proteſtatio-
nis, cenſetur Iſabella à priori proteſtatione receſ-
ſiſſe: Surd. *conſil.*8.*num.*28. *lib.*2. Cephal. *conſ.*222.
*num.*14. Cauaaler. *deciſ.*349.*n.*3. Gregor. *deciſ.*192.
& *ibi* Adden.*num.*4. Put. *deciſ.*370 *ſub n.*3.*lib.*1. Rot.
in Placentina voti 27. *Nouembris* 1615. *coram Emi-*
nentiſſ. D. Card. Veroſpio.

Tertiò, minùs obſtat electionem D. Franciſcæ non eſſe factam ſolùm per Moniales *del Squarr.* Quia in *Deciſione*, quæ reuidetur, Domini dixerunt hoc ſpectare altiorem indaginem (ſicut & alia plura quæ allegantur;) tum etiam quia fuit facta à maiori parte Capituli: *dicto cap. indemnitatibus,* § *ſanè.* Vltra quod interuentus alicuius non habentis ius eligendi, electionem non vitiat: *cap. cum Ecclesia Sutrina, de cauſ. poſſ. & prop.* Cæſar de Graſſis *deciſ.*2.*n.*4.*&* *deciſ.*2.*in fin. de Iurepatr.*

Et ita vtraque parte informante, &c.

Romana pratenſa Reuolutionis.

Veneris 9. Decembris 1636.

Non eget Argumento nec Summario.

DECISIO XIV.

BINIS ſententiis Rotalibus fuit reſolutum, Emphyteuſim, de qua in caſu non fuiſſe caducatam, nec in vita D. Octauiani, nec poſt eius obitum, vt *in Deciſione Reuerendiſſ. D. mei Decani* 22. *Iunij* 1636. & *in alia R. P. D. mei Dunozetti* 18. *Februarij* 1636. & cum in eis latè, doctéque fuerit omnibus obiectis reſponſum, nec hodie aliquid de nouo pro parte D. Comitis Fabritij Sorbelloni deducatur, ſententias Rotales in prima, & ſecunda inſtantia emanatas ad fauorem hæredum quod Octauiani Maſcarini, Domini confirmarunt.

Vna tantùm, &c.

Romana Teſtamenti.

Veneris 12. Decembris 1636.

ARGVMENTVM.

Mater an poſſit ſtante ſtatuto Vrbis *lib.* 1. *cap.* 131. *&* 134. teſtari de ſua dote ad fauorem extranei, dummodo vnicuique filiorum relinquat Legitimam: & plura de intellectu Statutorum.

SVMMARIVM.

1 *Parentibus ſufficiet relinquere Legitimam vnicuique filiorum, vt non ſit locus querela.*
2 *Statutum Vrbis cap.*131.*lib.*1. *diſponit duntaxat de lucro dotis ad fauorem mariti, non filiorum.*
3 *Statutum prædictum debet intelligi reſpectu vſuſfructus, non autem proprietatis.*
4 *Statuti verba diſponentia, quod mater teneatur dotem reſeruare liberis, ſunt poſita pro excluſione mariti à proprietatis lucro, non autem pro incluſione filiorum.*
5 *Filij ſuccedentes matri quatenus inſtituantur.*
6 *Mater tenetur filiis conſeruare ſaltem Legitimam.*
7 *Statutum diſponens quod matris dos reuertatur filiis, intelligitur quatenus inſtituantur, vel ab inteſtato.*
8 Reſeruare *verbum nihil de nouo tribuit.*
9 *Statutum Vrbis* cap. 131. lib. 1. *non derogat iuri communi.*
10 *Statutum prædictum non prohibet mulieri teſtari ad libitum, dummodo filij relinquat Legitimam.*
11 *Mulieres non habent alterum patrimonium vltra dotem.*
12 *Statutum Vrbis* cap. 134. lib. 1. *qualiter ſit intelligendum.*
13 *Mater diſponens de dote, an debeat diiudicare inter filios negatiuè, dummodo relinquatur legitima.*
14 *Mater ſolùm poteſt diſponere de decima parte iuxta ſtatutum Vrbis; aliàs teſtamentum irritatur.*

DECISIO XV.

CLITIA nupta cum dote ſcutorum decem millium, & mortua duabus filiabus relictis, Portia ſcilicet, & Maria Virginea, in ſuo vltimo teſtamento hæredes inſtituit prædictas filias in dotibus, quas eiſdem dederat de ſuo proprio in ingreſſu Monaſterij Sancti Ambroſij, vbi profeſſæ reperiuntur, ac in aliis ſcutis 500. quæ eis pro ſupplemento legitimè ſolui mandauit.

In reliquis enim bonis hæredem ſuum vniuerſalem inſtituit D. Ioannem Matthæum Griffonum eius germanum fratrem, excepto tamen vſufructu reſidui dotis, quem reſeruauit Stephano de Fabiis eius marito, quouſque naturaliter vixerit.

Defuncto D. Stephano, dictum Monaſterium nomine dictarum Portiæ & Mariæ annullationem Teſtamenti prætendens, pro dote D. Clitiæ; Dubitaui an teſtamentum D. Clitiæ ſuffragaretur Dom. Griffono in caſu? & Domini affirmatiuè reſponderunt.

1 derunt. Nam ſecundùm Iuris communis regulas,
ſufficit parentibus vnicuique filiorum legitimam
relinquere abſque grauamine, vt non ſit locus que-
relæ : per text. *in l. parentibus, C. de inoff. teſtam. §.
fin. inſtit. eod.*

Non obſtat ſtatutum Vrbis *lib.* 1. *c.* 131. cuius in-
2 tentio duntaxat fuit diſponere de lucró dotis ad
fauorem Mariti, non autem filiorum; vt *in Roma-
na ſucceſſionis de Taglia ferris*, aliàs reſpondit Rot.
29. *Martij* 1607. *coram Cardinali Marquemontio*,
inter *recent. part.* 3. *deciſ.* 140. *n.* 3. & in *Romana re-
ſtitutionis dotis coram R. P. D. meo Merlino, deciſ.* 4.
3 *n.* 14. *part.* 4. *recen.* & hoc, reſpectu vſusfructus tan-
tum, non autem proprietatis : Caualer. *deciſ.* 441.
n. 4. *&* 6. latè Gregor. *deciſ.* 398. *n.* 2. *&* 3. vbi quod
verba illa ſtatuti ; *Quam tamen liberis reſeruare te-
4 neatur*, fuerunt poſita pro excluſione mariti à lu-
cro proprietaris, non autem pro incluſione filio-
rum; itaut mater nullatenus poſſit de ea diſponere
ſecundùm iuris diſpoſitionem; ex Dec. *conſ.* 386.
n. 7. *verſ. & etiam hoc*, Rot. *deciſ.* 710. *n.* 4. *in fin.*
5 *part.* 1. *recent.* In tantùm enim filij debent ſuccede-
re quatenus inſtituantur; vt tradit Honded. *conſ.* 16.
lib. 2. *per tot.* Merlin. *de legit. lib.* 4. *tit.* 2. *quaſt.* 3. *n.* 4.
Et cum dicta verba ſtatuti non dirigantur ad filios,
ſequitur quod non ſint prolata ad effectum lucri,
6 ſeu dotem in ipſos transferendi, ſed potiùs conſer-
uandi illius ſucceſſionem ad terminos iuris commu-
nis, nempe vſque ad legitimam, ex neceſſitate; &
ſiquid vltra ſuccedant; ex voluntate matris : vt in
ſimili ſtatuto dixit Caſtrenſ. *conſ.* 82. *num.* 2. *lib.* 1.
Honded. *d. conſ.* 16. *n.* 14. *lib.* 2.

Quod procedit, etiamſi ſtatutum diſponeret
7 per verba, putà, *reuertantur*, vel *remaneant filijs*:
nam intelligenda ſunt *ſi inſtituantur, vel ab inte-
ſtato ſuccedant*; non tamen contra voluntatem mu-
lieris ſi fecerit teſtamentum : Burſatt. *conſ.* 212.
num. 10. Merlin. *de legit. lib.* 4. *tit.* 2. *quaſt.* 3. *n.* 4.
Rot. *d. deciſ.* 710. *num.* 4. *part.* 1. *recent.* Gregor.
8 *vbi ſupra num.* 5. *&* 6. vbi ponderat verbum, *Re-
ſeruare*, quod nihil de nouo tribuit, *& deciſ.* 653.
n. 4. *&* 5. *part.* 2. *recent.*

9 Si ergo ſtatutum non derogat iuri communi, ex
late traditis per Gratian. *diſcept. cap.* 197. *per tot.* &
maximè *num.* 12. & ſtatutum de quo agitur, non
prohibeat mulieri teſtari ad libitum, iuxta iuris
communis diſpoſitionem; dummodo filij non pri-
10 uentur legitima, *ex ſuperius* dictis, & *deciſ.* 409.
num 4. *part.* 4. *recent. coram Eminent. D. Cardin. Ve-
roſpio*, extra dubium eſt, quin teſtamentum ſuffra-
getur : alias enim ſapere iniquitatem, ſi matri fa-
cultas teſtandi de dote auferretur, cùm mulieres
11 non habeant aliud patrimonium vltra dotem : vt
conſiderat Angel. *conſ.* 81. *num.* 2. *poſt med.* & bene
ponderatur *in d. deciſ.* Gregor. *num.* 5.

12 Minus obſtat aliud ſtatutum *cap.* 234. *lib.* 1. con-
cedens mulieri facultatem teſtandi de decima par-
te tantùm; cùm emanauerit reſpectu viri; cui lu-
crum conceſſum erat *in d. cap.* 131. & ſi derogatio
quoad reliqua reſtringitur ad terminos lucri fauore
viri, non autem filiorum; quibus ſtatutum lucrum
aliquod non defert : ita Rota *deciſ.* 140. *num.* 5.
part. 3. *recent.* & coram Gregor. *dicta deciſ.* 398.
num. 7.

Nec releuans fuit difficultas ex conſideratione
quod quatenus mater poſſet diſponere de dote, de-
beat cogi neceſſariò bona diuidere inter filios, non
13 verò extraneum hæredem inſtituere. Quia dixerunt
Domini iam hoc fuiſſe firmatum coram Eminent.
Cardinali Veroſpio *d. dec.* 409. *ſub* *n.* 4. vbi habetur,
matrem ad ſui libitum ſecundum iuris communis
regulas poſſe teſtari in vim ſtatuti, dummodo filij
legitima non priuentur, vt *ſuprà* dictum eſt.

Nec obſtat Deciſio bonæ mem. Buratt. in *Roma-
na* ſeu *Viterbienſ. Ceſſionis bonor. die* 17. *Maij* 1619. vbi
firmatur, ſubſiſtere non poſſe onus ſubſtitutionis fa-
ctæ in teſtamento mulieris, in præiudicium filio-
rum quia ſolùm de decima parte poteſt teſtari ma-
ter allegans ad hoc *d. ſtat.* 134. Nam fuit reſpon-
ſum, dictam deciſionem non ſolum irritare dictam
ſubſtitutionem, quia mater diſpoſuit de alijs bonis 14
quàm de decima, ſed etiam quia diſpoſuit in præiu-
dicium legitimæ filiorum, contra iuris diſpoſitio-
nem : *d. l. parentib. C. de inoff. teſtam.*

Ex quibus dixerunt Domini, teſtamentum Clitiæ
ſuffragari ad fauorem Equitia Griffonij, circum-
ſcripto ſupplemento legitimæ in fauorem filiarum,
quatenus illam integram non habuerunt.

Vtraque parte informante, &c.

Romana Nullitatis Donationis;

Lunæ 19. Ianuarij 1637.

ARGVMENTVM.

Donatio eſt nulla, non ſeruata forma ſtatuti mandantis eſſe conficiendam per duos Notarios nec notarij ſuſpenſi admittuntur, nec carentibus officio.

SVMMARIVM.

1 *Donatio eſt nulla, non ſeruata forma ſtatuti.*
2 *Notarius ſuſpenſus de Officio, non poteſt fungi exer-
citio.*
3 *Inſtrumentum confectum per Notarium ſuſpenſum,
corruit.*
4 *Notarius ſuſpenſus, non docto de gratia reualidato-
ria, non poteſt validè ſcribere inſtrumenta,*
5 *Notarius carens officio notariatus non poteſt confi-
cere inſtrumenta quæ Notarium requirunt.*
6 *Actus factus nomine alieno, ſine conſenſu illius in
ipſo actu, eſt nullus.*
7 *Negatiua conſtat ex propria aſſertione.*

DECISIO XVI.

CVM ex deductis conſtet Nurſiæ adeſſe ſtatu-
tum *rub.* 70. *lib.* 3. irritans donationes factas
abſque duobus Notarijs, vnus qui rogitum recipiat,
alter qui Inſtrumentum rogatum ſubſcribat; cen-
ſuerunt Domini donationem factam à D. Roberto
Pauonio in fauorem D. Dionyſij eius Nepotis, eſſe
nullam, & inualidam, quia vtroque extremo ca- 1
rebat : Gratian. *diſcept. forenſ. c.* 474. *n.* 29. *verſ. ne-
que eſt omittendum, tom.* 3.

Primus Notarius rogatus de donatione ab offi-
cio erat ſuſpenſus, nec poſtea ſubiecit ſe examini, 2
vt approbaretur, & exercitio fungi poſſet : iuxta
conſtitutionem Sanctiſſimi Specul. *in tit. de Inſtr.
edit. in §. reſtat.* 8. *n.* 39. Lanfranc. de Oriano *in c. quo-
niam contra, in §. Inſtrumentorum productio, n.* 13. *de
probat.* Et ſic Inſtrumentum per ipſum confectum 3
corruere, non eſt dubium.

Non obſtat ſi dicatur quod poſtea fuit approba-
tus, quia docto per D. Robertum de eius ſuſpenſio-
ne, validitas debet per illam allegantem probari; 4

4 & cum hodie non conſtet de reualidatoria in actia, illius non eſt habenda ratio. Caſtr. *in l. ait Prætor 5. §. ſi Index, verſic. & pro hoc vide, ff. de re iudic.*

Secundus verò Notarius, ſcilicet Rutilius Roſa, in inſtrumento dictæ donationis adhibitus, Notariatus officio carebat, vt ex ipſiuſmet confeſſione
5 clarè patet: & pari modo, ex hac parte, nullum & inualidum remanet dictum donationis inſtrumentum, & tanquam falſum nullam meretur fidem: *l. non dubium, C. de legibus.*

Tum etiam quia dictus Rutilius non ſe ſubſcripſit vti Notarius, ſed *pro Notario*, nullo expreſſo
6 certo nomine Notarij, pro quo dicit ſe ſubſcribere; & ſic factum nomine alieno, ſine conſenſu mandantis in ipſo actu, nullum redditur: Mateſcott. *var reſolut. lib. 2. cap. 29. num. 13. & ſeq.* vnde non eſt opus quærere an ſit probatus illius Notariatus, cum hæc Negatiua conſtet ex aſſertione illius in ipſo in-
7 ſtrumento.

Quare prædictam donationem nullis iuribus ſubſiſtere poſſe. Domini reſponderunt: vna tantùm parte informante, &c.

Romana Nullitatis Donationis.

Mercurij 4. Februarij 1637.

ARGVMENTVM.

Confirmatur deciſio antecedens ſub die 19. Ianuarij præteriti, ex rationibus adductis in 2. fundamento, ex quo Notarius, qui inſtrumentum donationis recepit, ab officio Notariatus fuerat ſuſpenſus: ideo corruit donatio.

NON INDIGET SVMMARIO.

DECISIO XVII.

INFORMANTE tantùm D. Roberto Panonio, Domini in deciſis perſtiterunt, ex rationibus in ſecundo fundamento tunc adductis (quidquid ſit de primo) eo quia Notarius, qui verè inſtrumentum recepit, ab officio fuerat ſuſpenſus; & probata inhabilitate primi Notarij, certum eſt quod deficiente probatione inſtrumenti, donatio quæ in eodem inſtrumento continebatur, ſubſiſtere non poteſt: vt fuit reſolutum *in vna Ariminen. Donationis 6. Iulij 1629. coram R.P.D. meo Pirouano, & 8. Martij 1630. coram R.P.D. meo Veroſpio.*

Romana Deuolutionis.

Lunæ 2. Martij 1637.

ARGVMENTVM.

Emphyteuſis deuoluta ob canonem non ſolutum, & Domino declarante deuolutionem, non poſſunt eius hæredes illam prætendere; ex quo caducitas ſemper cenſetur remiſſa, dum non fuit declarata. Interpretatio voluntatis defuncti non competit hæredi. Caducitas ſpatio quinquennij præſcribitur. Et alia de hac materia, prout in ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Emphyteuta ſi ceſſanit in ſolutione canonum, & Dominus non declaranit velle eſſe deuolutum eo viuente non poſſunt eius hæredes prætendere deuolutionem.*
2 *Hæredes non poſſunt declarare caducitatem.*
3 *Pactum appoſitum in emphyteuſi, intelligitur ſecundum iuris diſpoſitionem.*
4 *Declaratio deuolutionis debet fieri viuente Domino, non autem per hæredes.*
5 *Caducitas ſemper cenſetur remiſſa, dum in vita ſua non acceptauit.*
7 *Interpretatio voluntatis defuncti non competit hæredi.*
8 *Condemnatio euitatur ratione incertitudinis.*
9 *Caducitas præſcribitur ſpatio quinquennij.*
10 *Dominus directus debet intra quinquennium exprimere ſuam voluntatem, ſi vult quod emphyteuta incidat in Commiſſum ob canonem non ſolutum.*
11 *Vſufructuarij culpa non debet nocere proprietario, præſertim ſi proprietarius non interpellatur.*
12 *Emphyteuta qui non poſſidet rem emphyteuticam non cadit in Commiſſum.*
13 *Maritus recipiens dotem emphyteuticam, ea priuatur ſi canones non ſoluat.*
14 *Intellige quando maritus eſt ſoluendo vxori damnum ex hac cauſa illatum, vel quando vxor dominium tranſtulit.*
15 *Limitatur quando damnum reficere non poteſt.*
16 *Pactum vnius, alteri nocere non debet.*
17 *Quamuis pœna veniat ex natura contractus.*

DECISIO XVIII.

DVÆ emanarunt ſententiæ ad fauorem hæredum, quando Octauiani Maſcatini ſuper non caducata emphyteuſi de qua agitur, & coram me propoſito dubio die 12. Decembris præteriti, an ſententiæ Rotales eſſent confirmandæ? Domini affirmatiuè reſponderunt. Hodie re propoſita cauſa, in deciſis perſtiterunt, non obſtantibus duabus deuolutionibus prætenſis à DD. de Sorbellionibus, vna in vita Octauiani, altera poſt eius obitum.

Non prima, quia viuente Octauiano, non fuit declarata, & ſic poſt eius mortem ceſſauit: non obſtante quocunque pacto appoſito in inſtrumento inueſtituræ; cum ſemper verum ſit dicere, quod fuiſſet neceſſaria declaratio Domini, & 1
quod Dominus caducitatem acceptauerit, ad hoc vt ea incurreretur: Caldas *de iur. emphyt. lib. 4. c. 17. num. 5.* Caſſad. *deciſ. 2. num. 2. de locato*: quia talis 2
poteſtas non tranſit ad hæredes; Caſſad. *deciſ. 3. in princ. eod. tit.*

Non obſtat pactum appoſitum in inſtrumento, quod ob non ſolutionem per triennium caducitas ipſo iure ipſóque facto incurratur; quia ſemper pendet à voluntate Domini directi, ad cuius vtilitatem eſt appoſitum, & cum ſit conforme iuris diſpoſitioni, intelligi debet ſecun- 3
dùm ſubiectam materiam: Caſſad. *deciſ. 3. numero 7.* & ſic cum Dominus caducitatem non acceptauerit, eius hæredibus non licebit contra

hæredes

hæredes Emphyteotæ eam acceptare, in cuius ter-
4 minis verſamur: Bart. *in l.2.num 7.C.de iur.emphyt.*
Mantic. *de tacit.lib.22.tit.27.num.*34. Gamm. *deciſ.*
*Luſit.*83.*num.*3. *& deciſ.*175. *num.*1.*verſ.contrarium*;
& latè *in deciſione R.P.D.mei Dunozetti, ver.ſecundò*
conſiderabant Domini: vbi de communi teſtatur;
5 quia ſemper cenſetur caducitas remiſſa à Domino,
dum ille in vita ſua non declarauit: Gam.*deciſ.*269.
*num.*2.
6 Nec relenat, quod Comes erat abſens, & ſic
ignorabat hoc ius, quod ſibi acquiſitum fuerat, per
quod incurri debebat caducitas. Quia in omnem
caſum, neceſſe eſſet probare Comitem Alexan-
drum, ſi id ſciuiſſet, in vita caducitatem acceptaſ-
7 ſet; quæ quidem interpretatio voluntatis defuncti
non competit hæredi, cùm penes mentem illius
8 remanſerit: Caſſad.*d.deciſ.*2. & ratione incertitudi-
nis condemnatio euitetur: Gloſſ. *in l.Idem Pompo-*
nius, §.fin.verbo, nullam, ff.de rei vindicat. Gamm.*de-*
9 *ciſ.*17. *num.*3. Tum etiam tollitur obiectum, quia
ſpatio quinquennij, præſcribitur hæc actio: &
ideo cùm ab anno 1602. vſque ad 1615. tredecim
anni lapſi fuerint, de caducitate dicere non potuit:
*l.*2. cum vulgatis, *C. de vectig & commiſſ.l.*2.*Cod.de*
iure emphyt. Gamm.*d.deciſ.*268.*num.*1. Cald.*d.lib.*4.
*c.*18. *num.*11. *&* 21. vbi expreſsè firmat Dominum
directum debere declarare ſuam voluntatem intra
10 quinquennium, ſi vult quod emphyteuta ob cano-
nem non ſolutum incidat in commiſſum; itaut non
ſit in vectigalibus peculiare, ſed etiam in omnibus
aliis, in quibus pœna priuationis incurritur.

Secunda verò deuolutio incurſa poſt obitum
Octauiani minus obſtat: quia hæredes dicti Octa-
uiani non poſſederunt domum, de qua agitur, ſed
Dominica vxor Octauiani, & hæres illius in vſu-
11 fructu inſtituta: Et ratio ſuadet, quia culpa vſu-
fructuarij non debet nocere hæredi proprietario
maximè ſi proprietarius non interpelletur: Caſtillo
*de vſufructu,cap.*56.*n.*14. & latè ponderatur *in deciſ.*
D.mei Dunozetti,verſ.Quantum attinet.

Neque obſtat, quod Dominus directus habebat
obligatas inſolidum tam ipſam Dominicam hære-
12 dem vſufructuariam, quàm illius neptes quas D.
Octauianus inſtituit in proprietate: quia pro tem-
pore quo emphyteuſis detinetur à tertio in com-
miſſum non cadit: Rot. *in Romana deuolutionis* 26.
Iunij 1589. *coram Comitulo*, refert Mantic. *d.lib* 22.
*tit.*27.*num.*44. Bald. *in l.ſolemnibus,num.*6. *Cod.de rei*
vindic. Corbulo *de cauſ.priuat. ob non ſolut.canon. li-*
*mit.*22.*num.*1.

Nec obſtare videtur quod maritus qui recepit
13 dotem, ea priuetur ſi canones non ſoluerit, & ſic
vxori præiudicari: Roſental. *de feudis, c.*10.*concl.*5.
in lit. A. & ab eo allegati; ergo ſimiliter in caſu
noſtro debebant neptes proprietariæ priuari em-
phyteuſi ob non ſolutionem Dominicæ vſufructua-
riæ; nam (quidquid ſit de veritate huius opinio-
14 nis) dixerunt Domini hoc procedere, quando ma-
ritus eſt ſoluendo vxori damnum ex hac cauſa illa-
tum, vel quando vxor dominium tranſtulit in ma-
15 ritum: Surd.*deciſ.* 102. *num.* 20. non verò quando
damnum reficere non poteſt; quod contingeret in
caſu noſtro, vbi hæres proprietarius culpa alterius
emphyteuſi priuatus remaneret abſque ſpe refectio-
16 nis; quia factum vnius, alteri non debet nocere:
l.de pupillo, §.ſi plurium, ff.de oper.non.nunc. l.vltim.ad
Syllanianum, l.fraudati, de publicanis, l.ſancimus, C.de
17 *pœnis*: etiamſi pœna veniat ex natura contractus:
l.in depoſiti, cum l.ſeq.ff.depoſiti.

Et ita vtraque, &c.

Albanen. Vineæ.

Lunæ 30. Martij 1637.

ARGVMENTVM.

Adminiſtrator, ſeu Tutor, tenetur redde-
re rationem rei adminiſtratæ, quamuis
à teſtatore ſit remiſſa redditio rationum;
quæ obligatio eſt tranſitoria etiam ad
hæredes.

SVMMARIVM.

1 *Tutor, & quilibet adminiſtrator tenetur reddere ra-*
tionem officij ſui.
2 *Pupilli negotia regens tenetur reddere rationem.*
3 *Et procedit ſiue fiat cum mandato, ſiue non.*
4 *Teſtator remittens redditionem rationis, eam tamen*
reddere tenetur, cùm cenſeatur remiſſa ſcrupu-
loſa inquiſitio quoad culpam, non quoad do-
lum.
5 *Obligatio reddendi rationem tranſit ad hæredes.*

DECISIO XIX.

CERTA & veriſſima eſt in iure concluſio, 1
quod quilibet tutor, ſeu adminiſtrator, red-
dere tenetur rationem officij ſui; *l.*1.*§.officio, ff. de*
tutel.& ration.diſtrah. & *ibi* Bartol.*num.*2.quem tex-
tum in tutore loquentem, ad Adminiſtratores ex-
tendit Aretin.*ibid.l.tutores,C.arbitrium tutelæ.l.ſi quis*
§.rationem, ff. de edendo, l. ſi quis rationes, ff. de libe-
ratione legata: Iaſon.*conſ.*100. *num.*6. *lib.*4. Roman.
*conſ.*414.*& ſeq.in princ.* Dec. *conſ.*510. *n.*7. Aymon.
*conſ.*218.*n.*1. Ruin.*conſ.*19. *n.* 11. *lib.*5. Menoch. *de*
arbitrariis, caſu 209. *n.*1. Rot. coram Caualerio *de-*
*ciſ.*412.*num.*3.coram Gregor. *deciſ.*30.*num.*4. coram
Decano *deciſ.*242. *num.*11.*& deciſ.*522. *n.* 1. *p.*1. *re-*
cent.

Et hoc quocunque titulo vel cauſa pupilli nego- 2
tia gerat: Gabriel. *conſ.*148.*in princ.lib.*1. Gutierrez
*de tutelis, p.*3.*cap.*1. *num.*9. *& cap.*45. *num.* 4. & ſiue 3
cum mandato, vel ſine illo; Eſcobar *de ratiociniis*
*cap.*3.*num.*31. & quod fortius eſt, etiamſi à teſta-
tore remiſſa ſit rationis redditio, eam adhuc red- 4
dere tenetur, quia ſolùm videtur remiſſa ſcrupulo-
ſa inquiſitio quoad culpam, non quoad dolum vel
Reliquorum reſtitutionem: *l.quidam 6.de leg.*1. Sa-
licet. *in l. nulli num.* 14. *C. de Epiſc. & Cler.* Ma-
tienzo *in lib.* 5. *recop. tit.* 4. *lib.* 14. *gloſ.* 2. *nume-*
ro 67.

Tum etiam verum eſt, iſtam obligationem red- 5
dendi rationem ad hæredes tranſire: *l.*3. *§.hac autem*
*actio, ff.de negot geſt.*Roman.*conſ.*413.*num.*2. Aleiat.
*reſponſ.*31. *num.*7.*lib.*5.Eſcobar.*d.n.*31.Aymon. *dicto*
*conſ.*218.*num.*2.

Hoc firmato, & conſtito per teſtes, ab vtraque
parte productos & examinatos de adminiſtratione
quorundam bonorum D. Angelæ Cappellæ per
quod Pyrrhum Nutum, Domini dixerunt Ioannem
Mariam Nutum teneri D. Angelæ reddere ratio-
nem Adminiſtrationis vti hæredem D. Pyrrhi Nu-
ti.

Informante tantùm D. Angela, &c.

Placentina ſcutorum bis mille.

Lunæ 30. Maij 1637.

ARGVMENTVM.

Obligatio ad fauorem Mulieris, quando maritabitur, debetur etiamſi Monialis fiat, & poſſeſſionem amittat. Mors Ciuilis, quando æquiparetur naturali.

SVMMARIVM.

1 *Promiſſio facta puellæ quando maritabitur, debetur ſi fiat Monialis.*

2 *Matrimonium carnale, & ſpirituale pari modo procedunt.*

3 *Legatum relictum alicui ſi matrimonium contrahat, debetur ſi Monaſterium ingrediatur.*

4 *Obligatio contracta occaſione concordia, & ad lites computandas, & pro renunciatione iurium non poteſt reuocari.*

5 *Mors Ciuilis æquiparatur naturali declara, vt numero 7.*

6 *Conditio matrimonij cenſetur purificata per ingreſſum Religionis, ſiue agatur de promiſſione facta in contractu, ſiue in teſtamento.*

7 *Mors ciuilis æquiparatur naturali: quod declaratur quando profeſſio emittitur in Monaſterio incapaci, non verò in habili & capaci bonorum.*

8 *In conditionibus implendis, mors ciuilis non æquiratur naturali, niſi in caſibus à iure expreſſis.*

9 *Diſpoſitio collata in tempus ſequuti matrimonij purificatur per ingreſſum Monaſterij ac per emiſſam profeſſionem.*

10 *Monialibus ſufficit minor dos quàm nubentibus.*

11 *Promiſſionis ex contractu reſultantis verba ſunt ſtrictè intelligenda.*

12 *Concluſio prædicta procedit quando contrarium expreſſè non eſt cautum.*

13 *Dos dari ſolita Monialibus ſufficit illi, cui dos fuit conſtituta.*

14 *Limita quando eſt promiſſa maior cùm maritabitur.*

15 Maritabitur, *verbum intelligitur de matrimonio carnali, non de ſpirituali, ſecundùm vſum loquendi.*

16 *Vſus loquendi debet probari per requiſita neceſſaria.*

17 *Teſtator non dicitur ſenſiſſe de matrimonio carnali, niſi etiam excluſerit matrimonium ſpirituale.*

DECISIO XX.

ORTA lite & controuerſia inter Dominos Petrum Antonium, & Hieronymum, Fratres de Anguiſſiolis ex vna, ac D. Catharinam Anguiſſiolam ex altera, ſuper hæreditate Caroli Bartholomeæ fratris germani dictæ Catharinæ, fuit deuentum ſub die 18. Iunij 1627. ad tranſactionem & concordiam, in qua cum iudicis decreto, præuia renunciatione litium hinc inde, Domini de Anguiſſiolis promiſerunt ſoluere D. Catharinæ pro omnibus prætenſionibus, quas ipſa habere poſſet ex dicta hæreditate, tam ratione legitimæ & Trebellianicæ, quàm ex quauis alia cauſa quinque millia ſcutor. hoc modo, nempe tria millia infra certum tempus; alia verò bis mille, quando D. Catharina maritabitur, & interim ſoluere fructus ad rationem ſex pro centenario, quolibet anno, cum pacto quod liceret D. Catharinæ in caſu mortis ante matrimonium diſponere ad eius beneplacitum de Scutis 3000. ſequuto autem matrimonio de tota ſumma Scutorum 5000. Deinde D. Catharina de Anno 1635. ingreſſa Monaſterium Sanctæ Mariæ Annuntiatæ Placentinæ, ſuſcepit habitum Monialem ſub nomine Mariæ Franchez per cuius ingreſſum prætendit factum fuiſſe locum ſolutioni Scutorum bis mille: & cauſa mihi commiſſa, dubitaui, an Monaſterio deberentur dicta Scutor. duo millia in caſu, &c. Et Domini affirmatiuè reſponderunt.

Quia cùm legatur in inſtrumento, quod datur, 1
promiſſio de illis ſoluendis quando maritabitur, per
ingreſſum Monaſterij, & profeſſionis emiſſionem,
ſtipulatio commiſſa videtur: pari enim modo 2
procedunt matrimonium carnale & matrimonium
ſpirituale: Bald. *in auth. niſi rogati, in princ. C. ad Trebell.* Menoch. *conſ.* 555. *num.* 7. *&* 14. Greg. *deciſ.* 301.
num. 3. *& ſeq.* Reuerendiſſimus D. meus Decanus *in
Nouarien. legati Magiſtraliter* 20. *Maij* 1628. quia
quando relinquitur alicui perſonæ legatum, ſi ma-
trimonium contrahat, certum eſt deberi ſi Mona- 3
ſterium ingrediatur: §. *ſed & hoc preſenti, Auth. de
ſanct. Epiſc. coll.* 9. *Auth. niſi rogati, C. ad Trebell.* Fulgoſ. *conſ.* 53. *à num.* 1. Natta *conſ.* 296. *num* 4. Bald *Nouell. de dote, p.* 6. *priuil.* 77. Mantic. *de coniect. vlt. vol. lib.* 11. *tit.* 18. *num.* 26. Couar. *lib.* 1. *variar. cap.* 19. *n.* 9. Molina *de iuſtitia tract.* 2. *diſp.* 207. *concluſ.* 1. *fol.* 1267. Peregrin. *de fideic. art.* 28. *num.* 74. Sanchez *lib.* 1. *diſput.* 33. *num.* 29.

Quod in noſtro caſu fortiùs videtur dicendum,
quia Domini de Anguiſſiolis non ex liberalitate
pro dote, vel pro legato, ſed ex contractu inito
occaſione concordiæ ad lites amputandas, hanc 4
ſummam Catharinæ perſoluere promiſerunt pro
renunciatione iurium eis facta: quare non potuerunt dictam obligationem reuocare.

Non obſtat pactum in inſtrumento concordiæ poſitum, quod liceret Catharinæ in caſu mortis ante matrimonium, diſponere ſolùm de Scutis 3000. ad ſui libitum; ſequuto vero matrimonio de tota ſumma Scutorum 5000. vt dicatur quod per ingreſſum Monaſterij, & profeſſionem in illo, ciuiliter fuerit mortua; quæ mors ciuilis naturali æquiparatur: & ſic ſcutorum duo millia remanſiſſe in diſpoſitione DD. de Anguiſſiolis, cum fuerit purificata conditio per dictum ingreſſum, morti naturali æquiparatum: Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 430. *num.* 6.

Nam fuit dictum obligationem Scutorum 5000. 5
promiſſam in laudo Catharinæ, fuiſſe liberam à
à principio & puram; illius verò executionem reſpectu quantitatis ſcutorum 2000. dilatam, quæ ſcuta in depoſito habebant DD. de Anguiſſiolis donec tempus ſolutionis veniret: Dominium vero à principio totius ſummæ, fuiſſe apud Catharinam; vt ex concordia clarè patet: *l. Lucius Titius* 24. *& l. ſeq. in fin. ff. depoſiti*: & ita, nubendo, vel Religionem ingrediendo Catharinam terminum ſolutionis Scutorum 2000. in ſui fauorem purificaſſe dicendum
videtur, tam ſi verſemur in promiſſione ex contra- 6
ctu, quàm ex legato: vt in terminis ſentiunt, Mant. *de tac. lib.* 13. *tit.* 46. *ſub n.* 13. Molin. *diſp.* 207. *n.* 33. Gabr. *conſ.* 59. *n.* 12. *& ſeq. lib.* 1. Molina *de iuſt. & iur. tom.* 2. *diſp.* 207. *n.* 13. vbi de Communi.

Non

Non obſtat quod mors Ciuilis, naturali æqui-
7 paretur. Nam hoc procedit quaodo profeſſio emit-
titur in Mooaſterio incapaci bonorum, non verò
habili & capaci: Molin. *de Hiſp.primog.lib.1. c.13.*
num.72. Sanchez *ſuper Decaloge,lib.7.cap.3. num.69.*
8 *verſic. Præterea.* Maximè quia in conditionibus im-
pleodis, mors ciuilis non æquiparatur naturali, niſi
io caſibus à iure expreſſis: Spino *de teſtam.gloſſ.12.*
n.35.& ſeqq. Quò fit vt Catharina, quæ non pote-
rat diſpooere in caſu mortis ante matrimonium de
dictis ſcutis 2000. hodie videatur per ingreſſum
9 Monaſterij matrimonium contraxiſſe, & tempore
ſuæ mortis naturalis mooaſterium liberam habere
diſpoſitionem dictorum ſcutorum bis mille ex per-
ſooa Catharinæ: Spino *ead.gloſſ.num.27.*
10 Noo releuat, quod ſufficiat minor dos Moniali-
bus, quàm nubentibus: Rot. *deciſ.249.in fin.part.2.*
11 *recent.* Fulgoſ. *conſil.52.* & verſemur in promiſſione
ex contractu non in Legato cuius verba ſunt ſtrictè
intelligeuda: Fuſar. *de ſubſtit. quæſt. 429. num. 88.*
Aret. *conſ.235.* Bald. *de auth. niſi rogati, n. 11. C. ad*
Trebell. Natta *conſ.296.n.1. & ſeq.*
12 Quia fuit reſponſum, hoc eſſe verum, quando
contrarium expreſsè oon eſt caotum, vt io præſenti,
13 Gratian. *diſcept. 613. à num. 21.* vel quando fuiſſet
conſtitura dos dari ſolita Monialibus, tum enim de-
beret tali dote eſſe cootenta Catharina; ſecùs verò
14 quando promiſſa eſt maior dos indiſtinctè cùm ma-
ritabitur: vt reſpondens huic obiecto dixit Rota
coram Gregor. *deciſ.301.num.14.*
Rurſus non obſtat communis loquendi vſus in
15 prouincia, quod verbum, *Maritabitur*, appoſitum
in contractibus, vel vltimis voluotatibus, ſemper
16 intelligatur de matrimonio carnali non de ſpiritua-
li. Quia hic vſus non probatur, & alia requiſita ne-
ceſſaria deficiũt, vt latè atteſtatur Menoch. *conſ.555.*
loquens *in verbo, Nubere,* Mantic. *de tacit.lib.3.tit.7.*
17 *num.32.* Maſcard. *de probat.concl.329.num.13.* Gio-
uagn. *conſil.21.num.54. & ſeq. lib.1.* Præſertim quia
non ſufficeret, diſponentes ſenſiſſe de matrimooio
carnali, niſi etiam ſenſiſſent excluſiuè ad matrimo-
nium ſpirituale; vt firmatur *in citat. Nouarien. coram*
R.D. Decano.

Et ita ex his, & aliis per informantes adductis, ſcuta bis mille Monaſterio ex perſona Catharinæ deberi, Domini vtraque parte informante reſponderunt.

Peruſina Pecuniaria,

Lunæ 4. Maij 1637.

ARGVMENTVM.

Emptor quando teneatur ad fructus recompenſatiuos, iuxta æquitatem *l. curabit, C. de action. empt.* Conuentio ſecuta inter partes de fructibus recompenſatiuis eſt ſeruanda; nec eſt neceſſaria mora ad hoc, vt fructus rei debitæ venditori debeantur.

SVMMARIVM.

1 *Emptor re & pretio frui non debet.*
2 *Mora non eſt neceſſaria, vt fructus rei debitæ vſque ad quantitatem pretij non ſoluti ab emptore venditori debeantur.*
3 *Conuentio ſecuta inter partes de fructibus recompenſatiuis, eſt ſeruanda.*
4 *Probatio, fructus non fuiſſe preceptos ad ſummam conuentam, cui incumbit.*
5 *Venditor non debet priùs tradere emptori rem, quàm pretium ei ſoluatur.*
6 *Vſuræ lucratiuæ non dicuntur, ſed fructus recompenſatiui, qui debentur, quando pretium rei venditæ non ſoluitur.*

DECISIO XXI.

IN hac cauſa fuit reſolutum 22. Maij 1626.
coram Reueren. D. Vrgellen. D. Angelæ & eius
ſororibus deberi fructus ad rationem quatuor pro
centenario ex ſumma pretij ſcutorum 5000. non
ſoluta, quam Annibal, vel eius ſucceſſores d. Ange-
læ, & ſororibus ex quodam contractu emptionis
ſoluere debebaot, ne emptor & re & pretio fruatur
cum venditoris iactura: Couar. *var.lib.3.cap.4.n.2.* 1
& vt pleno calamo *in dicta deciſione 22. May*, fuit
dictum.
Hodie propoſito dubio, An eſſet relaxandum
mandatum pro fructibus à d. anno 1626. DD. affir-
matiuè reſpooderunt, ex eiſdem rationibus & fun-
damentis *coram D. Vrgellen:* allatis & ponderatis,
cum à d. tempore hæredes Annibalis Vegliæ ſint in
mora, quamuis hæc non ſit neceſſaria, vt fructus rei 2
venditæ vſque ad quantitatem pretij non ſoluti ab
emptore venditori debeantur: *l. curabit, & ibi* Bald.
d.n.19. Salicet. *in fin. C. de act. empt.*
Tum etiam, quia ita fuit conuentum inter par-
tes, quod circa fructus recompenſatiuos deberen- 3
tur quatuor pro centenario, quæ conuentio ſer-
uanda eſt: Couar. *lib.1 var.cap.15. n.6.* Ant. Gom.
2.tom.var.c.2.num.11. l. qui fundum 40. §. fundi, l. qui
fundum 75. ff. de contrah.empt. l. Iulianus 13. §. ſi fru-
ctibus 10. ff. de action. empt. bonus text. *in l. vlt. ff. de*
periculo, & commodo rei vend. donec ex aduerſo non 4
probetur fructus non fuiſſe perceptos ad dictam
ſummam: vt concludit Neguſ. *de pignor. in 2. memb.*
part.3.num.19. verſ. ſed in hoc poſſet dubitari. Neque
enim æquitas patitur vt priùs venditor rem empto-
ri tradat, aut vt priùs res emptori fructificet, quàm
emptor pretium venditori ſoluat, vt is illo vtatur,
poſſitque ei fructus parere, vt ipſius ſubeſt indu-
ſtriæ: Ludouic. Molin. *de contr. tract. 2. diſp. 368. n.8*
per totum.
Neque hæc dici poſſunt vſuræ lucratoriæ, ſed
compenſatoriæ fructuum, quos ratio non patitur 5
vt ſint emptoris, interim, dum in mora eſt ſoluen-
di pretium. Conſequens itaque eſt, vt non ſint de
earum vſurarum numero, quas naturale & Cano-
nicum ius damnant.
Et ita vna tantùm parte informante, &c.

Bononien. de Glauirinis,

Veneris 5. Iunij 1637.

ARGVMENTVM.

An & quando intret Ægidiana, plenè diſcutitur. An ſententia in parte appellabilis, in totum fiat appellabilis. Moniales

 quando

quando comprehenſæ ſint in fideicommiſſis, & quando Monaſterium habeatur loco filij. Plura de inuentario tutelari, & hæreditario. Linea ſemel admiſſa, quouſque extabit, non fit tranſitus ad aliam, & alia de materia ſubſtitutionum.

SVMMARIVM.

1 *Ægidiana quando eſt locus, non conſtat de attentatis.*
2 *Sententia lata in poſſeſſorio ex reg.* l. fin. C. de edict. D. Adr. toll. *non admittit appellationem ſuſpenſiuam.*
3 *Ægidiana ſublato impedimento iuris Canonici reducitur ad terminos iuris ciuilis.*
4 *Statutum Bononiæ permittens ſemel appellare in poſſeſſorio, non intrat in ſententiis latis in Curia.*
5 *Nec quando agitur de remedio* l. fin. C. de edict. Diu. Adr.
6 *Sententia continens partem appellabilem, in omni efficitur appellabilis. Lim. vt num. ſeq.*
7 *Limitatur quando lata fuit per dictionem,* Item: *quo caſu tot dicuntur ſententiæ, quot corpora.*
8 *Ægidiana non intrat reſpectu corporum emphyteoticorum &c. ſed bene quoad alia diuidua & ſeparabilia, quamuis in vnica ſententia.*
9 *Filiorum appellatione deſcendentium, veniunt Nepotes.*
10 *Subſtitutio facta de Agnatis Tranſuerſalibus in vna parte, & alia de aliis, non reſtringitur per dictionem* ex eis, *& ceſſat repetitio.*
11 *Teſtator ſi aliquid voluiſſet, id expreſſiſſet.*
12 *Iuriſconſultus bene callet ſubſtituendi formam.*
13 *Succedendi modus in perſonis vocatis in diuerſa ſubſtitutione attenditur, nec repetuntur eadem perſona ſuprà vocata.*
14 Relatio *non fit quoad aliter determinata in actu relato.*
15 *Moniales non ſunt comprehenſæ in ſucceſſione fideicommiſſi, ſi eis ſunt relicta ſcuta 2. menſtrua.*
16 *Perſonarum genus non poteſt concurrere in eo quod applicatum eſt alteri.*
17 *Moniales non veniunt, quando ſunt vocatæ fœminæ quæ poſſint habere prolem legitimam.*
18 *Sacerdos non comprehenditur, vel Epiſcopus, in ſubſtitutione facta ſub qualificata conditione,* ſi ſine filiis legitimis & naturalibus.
19 *Monaſterium non habetur loco filij quando teſtator proſpexit ad propagationem liberorum.*
20 *Prouiſio particularis facta de Monialibus per dictionem* fortaſſis, *quid importet.*
21 *Onera maiora ſuſtinent nuptæ, quàm Moniales.*
22 *Coniecturæ quæ de per ſe non ſufficiunt, ſimul iunctæ proſunt.*
23 *Proximitas grauati attenditur, & ad eos refertur ſucceſſio in fideicommiſſo.*
24 *Filia vltimi grauati admittitur, ſorore eiuſdem excluſa.*
25 *Filiorum vocatione collata in tempus remotiſſimum in ſuccedendo, admittitur proximitas vltimi deſcendentis.*
26 *Verba,* ſaluo iuris ordine ſuccedendi*, æquipollent clauſulæ* iuxta ordinem inteſtatæ ſucceſſionis.
27 *Clauſula,* ſalua gradus prærogatiua, *qualificat vt filia ſit aliis præferenda.*
28 *Proximitas donantis, & non grauati, attenditur, quando fit tranſitus de maſculis ad fœminas, & de linea ad lineam.*
29 *Linea admiſſa quouſque durat, non fit tranſitus ad aliam, nec habetur ratio de maſculis ad fœminam.*
30 *Filiæ grauati ſunt vocatæ ex coniecturis iuxta iuris diſpoſitionem excludendo ſorores.*
31 *Vocati nominatim, ſunt præferendi vocatis ſub nomine collectiuo.*
32 *Limitatur quando agitur de excludendo filio illius, ad cuius lineam ingreſſum eſt fideicommiſſum.*
33 *Filia vltimi poſſeſſoris non excluditur per fœminas alterius lineæ, nec per Maſculos.*
34 *Verba,* ſaluo iuris ordine, *non facit acquiri prærogatiuam.*
35 *Detractiones non competunt propter alienationes factas.*
36 *Omiſſio Inuentarij facit vt intret præſumptio ſatisfactionis.*
37 *Inuentarium hæreditarium probat negatiuam non exiſtentiæ aliorum bonorum.*
38 *Inuentarium tutelam non probat.*
39 *Actus agentium non operantur vltra eorum intentionem.*
40 *Inuentarium debet eſſe factum nomine hæredis.*
41 *Emptio facta à grauatis non retardat immiſſionem.*
42 *Retentio competit hæredi grauato.*
43 *Fideicommiſſario acquiritur ius ex tranſactione emiſſa.*
44 *Tranſactione facta in vim pacti exiſtentis in fideicommiſſo, acquiritur ius ex ea fideicommiſſario.*
45 *Pretium ſolutum non tribuit retentionem.*
46 *Immiſſio non retardatur per exceptionem requirentem altiorem indaginem.*

DECISIO XXII.

FVIT reſolutum eſſe locum Ægidianæ 1
& conſequenter non conſtare de atten-
tatis quæ veniant reuocanda. Nam cùm ſen- 2
tentia fuerit lata in poſſeſſorio ex remedio *l. fin. C.*
de edict. Diu. Adr. toll. non datur appellatio ſuſpenſi-
ua, ex diſpoſitione iuris ciuilis *in l. vnica* vbi com-
muniter DD. *C. ſi de momen. poſſeſſ.* ad cuius termi-
nos redacta ſunt remedia poſſeſſoria in terris Eccle- 3
ſiæ, per dictam conſtitutionem Cardinalis Ægidij:
Contard. *ad d. l. vnicam, q. 1. ſuper Ægidiana.* Gregor.
XV. *deciſ. 491. n. 3.*

Non obſtat ſtatutum Bononiæ permittens in 4
poſſeſſorio ſemel appellare. Quia nec intrat in ſen-
tentiis latis in Curia, nec quando agitur remedio 5
l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. Menoch. *de adipiſcen. re-*
med. 4 n. 833. & ſeqq. Scacc. *de appell. quæſt. 17. limit. 6.*
membr. 4. num. 23. & fuit reſolutum in *Bononien. de*
Manzoliis 16. Aprilis 1627. coram Reuerendiſſimo D.
meo Decano & *in Bononien. de Barzellonis 20. Nouem-*
bris 1634. coram R. P. D. meo Bucabella & coram me
in Bononien. fideicommiſſi de Blanchis 14. Ianuarij
1636.

Minúſque viſa fuit nulla executio ſententiæ, &
attentata, ex quo in ſententia datur immiſſio in di- 6
uerſis corporibus, inter quæ aderant aliqua em-
phyteotica Eccleſiæ, non comprehenſa ſub diſpo-
ſitione

diſpoſitione Ægidianæ: & propierea operabantur
vt ſententia etiamſi mero poſſeſſorio, eſſet in om-
nibus appellabilis quoad vtrumque effectum; ma-
ximè quia omnia fuerunt vnico libello petita, iux-
ta doctrinam Putei *deciſ.7.de Ægidiana.* Quia cùm
ſententia immiſſionis ſit in poſſeſſionem diuerſo-
rum corporum diſtinctorum per dictionem *Item*
7 tot dicuntur ſententiæ quot corpora, ſicque intrat
diuiduitas: *l.etiam, ff.de Minor.* Gloſ.*in l. in hoc iu-
dicio, in verſ.non valere, verſ.ſolue, cùm vna ſpecies*
Gloſ.Marginalis *in l.ſcire debemus, ff. de verb. oblig.*
Romao.*conſ.*281. *num.*2. & *in Rauennaten. Cenſuum*
19. *Nouembris* 1631. *coram R.P.D.meo Dunozet.* &
8 in terminis, Ægdianam non intrare reſpectu cor-
porum emphyteoticorum Eccleſiæ, ſed bene quo-
ad alia diuidua & ſeparabilia, licèt immiſſio vnicâ
ſententiâ conceſſa fuerit; dixit Rot. *in deciſ.* 371.
*num.*10. *part.*4. *recent.* fuitque reſolutum in Bono-
nien. *de Manzolis* 16. *Februarij* 1629. *coram Reue-
rendiſſimo D.meo Decano*, & priùs *in Romana Sal-
uiani* 19.*Februarij* 1619. *coram bonæ memoriæ Rembol-
do.*

Contra iuſtitiam ſententiæ deducebatur, Iſabel-
lam vel non eſſe comprehenſam ſub fideicommiſſo
9 Antonij, vel excludi per exiſtentiam filiarum Ale-
xandri Monialium, ſed quoad primum, compre-
henſio videbatur clara, dum Antonius in caſu ex-
tinctionis lineæ maſculinæ Alexandri vocauit pro
dimidia eiuſdem fratris filias, & deſcendentes fœ-
minas, quarum appellatione rectè venit Iſabella
neptis eiuſdem Alexandri ex Equite Gerardo filio:
DD.*in l.liberorum, ff.de verb.ſignif.* Peregr. *de fideic.
art.* 22.*num.* 43. Mantic. *de coniect. lib.* 8. *tit.* 11.
*num.*1.

Non obſtat quod idem Antonius in ſubſtitutio-
ne facta de Agnatis tranſuerſalibus in alia medieta-
te, poſt extinctam eorundem Agnatorum lineam
maſculinam, vocauerit dicti Alexandri filias fœmi-
nas, & deſcendentes ex eis; ſicque ſe reſtrinxerit
ad deſcendentes ex fœminis: quo caſu Iſabella deſ-
cendens ex maſculo non veniret. Quia cùm ſub-
10 ſtitutio in medietate de qua agitur, loquatur indu-
bitatè de deſcendentibus Alexandri, non poteſt re-
ſtringi per illam adiectionem, *ex eis*, tanquam po-
ſitam nedum in parte prorſus ſeparata, ſed etiam
ſuper diuerſa portione hæreditatis, & in caſu peni-
tus diuerſo, nempe poſt obitum maſculorum tranſ-
uerſalium: Gabr. *conſ.*95. *à num.*12. *lib.* 1. Fuſar. *de
ſubſtit. quæſt.*11. *num.*3.5.7.Rota *deciſ.*323.*n.*4.*part.*2.
recent. & coram Greg. *deciſ.*225. *n.*10. Et ſi teſtator
11 idem voluiſſet in prima vocatione, eodem modo
expreſſiſſet; id verò nedum non fecit, quin potius
illa verba, *Deſcendentes fœminas*; ad Genitiuum
Alexandri retulit præcisè, vt ponderant Socin.Iun.
*conſ.*13.*num.*26.*lib.*3.Menoch *conſ.*439.*num.*9. Gabr.
*conſ.*97.*n.*28.*lib.*1.Rot.*deciſ.*360.*n.*33. *part.* 5. *recent.*
Idque eò magis conuincitur inſpecta qualitate te-
12 ſtatoris, qui fuit Iuriſconſultus inſignis, bene cal-
lens vim verborum, & diſtinctam ſubſtituendi for-
mam.

13 Neque obſunt alia verba relatiuè poſita in dicta
ſecunda ſubſtitutione, ibi *ita tamen, vt ſupradictum
eſt; vt ſemper maſculi fœminis præferantur.* Quia in
perſonis vocatis in hac diuerſa ſubſtitutione, refe-
runt ſolùm prælationem maſculorum, & ſic mo-
dum ſuccedendi; non autem repetunt eaſdem per-
ſonas *vt ſuprà* expreſſas: vt bene per Menoch. *conſ.*
269.*n.*34.Rot.*in Bononien. fideicommiſſi* 11. *Decem-
bris* 1623. *coram R.P.D. meo Merlino*; cùm præſer-
14 tim relatio, vel repetitio non fiat, nec intelligatur

quoad aliter determinata in actu relato: Pariſ. *con-
ſil.*39.*n.*18.*lib.*1.Becc.*conſ.*101.*n.*79. Rot. *deciſ.*539.
*num.*3.*par.*1.*diuerſ.*

Quo verò ad ſecundum, viſum fuit, exiſten-
tiam Monialium non releuare ex duabus rationi-
bus. *Primò*, quia illæ non comprehenduntur ſub
dicta vocatione; iuxta deciſiones *in cauſa* factas:
quia Antonius in vno eodémque caſu extinctæ li-
neæ maſculinæ Alexandri, diſcretiuè diſpoſuit de
exiſtentibus in ſæculo, quas vocauit; & de Monia-
libus, quibus ſcuta 2. ſingulis menſibus ſoluenda
aſſignauit; vnde iſtas à ſucceſſione in hæreditate 15
excludere voluiſſe dicendum eſt: Bero. *conſil.* 64.
num. 28. *&* 29. Menoch. *conſ.*215. *num.* 69. *& præ-
ſumpt.*83. *à num.*50. *lib.*4.Surd.*conſ.*554.*n.*7. Add.ad
Greg.*deciſ.*301.*num.*18. Rot.*deciſ.*336.*num.*5. *part.*2.
recent.& in *Hortana fideicommiſſi* 3. *Iunij* 1633.*coram
R.P.D.meo Pirouano*, & ad excluſionem Monialium
coram Caualerio *deciſ.*417.*num.*1 *verſ. Præterea, &
num.*2. & maximè fuit ponderata hæc diſcretiua &
& particularis prouiſio, acta cum propria & par-
ticulari applicatione cuicũque generi perſonarum,
in eodem caſu extinctionis lineæ maſculinæ Ale-
xandri, hoc eſt fœminis deſcendentibus ipſius maſ-
culis tranſuerſalibus, & Monialibus: vndè eò mi- 16
nus poteſt vnum genus perſonarum concurrere in
eo, quod applicatum eſt alteri.

Accedit etiam, quod qualitates in dicta voca-
tione ad primam medietatem hæreditatis adiectæ,
demonſtrant actum fuiſſe de fœminis ſæcularibus
tantùm; ſiquidem dictum fuit, *ſalua graduum præro-
gatiua, & ſaluo iuris ordine*: itaut ſemper maſculi
etiam ex fœminis, fœminis etiam in pari gradu exi-
ſtentibus intelligantur eſſe prælati; ex quibus appa-
ret Antonium conſideraſſe vocationem ſucceſſiuam
de gradu in gradum per fideicommiſſum; & quod
filiæ poſſint ſuſcipere liberos legitimos. Quoties
autem teſtator loquitur de fœminis, quæ poſſint 17
habere prolem legitimam, Moniales cenſentur ex-
cluſæ; eò quod hæc qualitas illis non congruit:
Rota coram Cavaler. *deciſ.* 417. *n.*1. *&* 4. Quod
vtique patet à ſimili, de ſubſtitutione facta ſub
qualificata conditione, *ſi ſine filiis legitimis & natu-* 18
ralibus, in qua non comprehenditur Sacerdos, vel
Epiſcopus, qui filios legitimos & naturales habe-
re non poſſunt: Caſtr. *in l.prima, §.lex falcidia, n.*3.
verſ.facit etiam, ff. ad leg. Falcid. Puc.*deciſ.*53.*num.*4.
qua ratione neque Monaſterium habetur loco filij
quando teſtator proſpexit ad propagationem libe- 19
rorum, Mantic.*deciſ.*32.*n.*3.

Idemque comprobatur, quia particularis proui-
ſio diſcretiuè facta Monialibus, cantat per ea ver-
ba, *filiabus & deſcendentibus Alexandri, fortaſſis tunc
Monialibus profeſſis, & in futurum profitendis*, quæ
dictio, *fortaſſis*, tunc confirmat diſponentem illuc-
vſque cogitaſſe tantùm de ſæcularibus, illiſque 20
ſolis prouidiſſe; tum verò demum memoria repe-
tentem adeſſe poſſe Moniales, his quoque proui-
derè voluiſſe de ſcutis duobus quolibet menſe: nam
dictio, *fortaſſis*, demonſtrat introductionem caſus
exiſtentiæ Monialium, de quo ſuit dubitatum, nec
antea diſpoſitum: Bero.*conſ.*64. *num.*29. *lib.*2. Me-
noch. *conſ.*759. *num.*4. Grat. *diſc.*68. *num.*4. Aliàs,
ſi Moniales vltra dictum legatum dicerentur quo-
que vocatæ, ſequeretur abſurdum, quod ſcilicet 21
pinguiùs prouiſum eſſet Moniali, quam ſæculari
maiora ſuſtinenti onera, & aptæ ad procreandos
filios etiam expreſsè vocatos, contra communem
obſeruantiam, & veriſimilem mentem donatoris; vt
ponderauit Rota coram Greg.*deciſ.*63.*num.*7.

Quæ

Quæ omnia, eſto quòd ſingulatim conſiderata
22 non ſufficerent, tamen ſimul iuncta bene hanc di-
ſponentis voluntatem demonſtrant; Ideóque de-
bent fideicommiſſariis agentibus prodeſſe: Rot.*de-
ciſ.453.n.7.par.1.& deciſ.41.n.5.& deciſ.358. num.9.
& 10.part.5.recent.*

Ex hiſque ceſſat quod dicebatur, particularem
prouiſionem Monialibus diſcretiuè factam in lega-
to, nil repugnare quin potuerint comprehendi in
vocatione ad medietatem hæreditatis; Nam cùm
huiuſmodi particularis & diſcretiua prouiſio, ſit in
vno eodémque caſu finitæ lineæ Maſculinæ; in quo
vocantur in dicta medietate bonorum deſcendentes
fœminæ Alexandri aptæ ad propagandam ſobolem
& in altera medietate vocantur Tranſuerſales Ag-
nati cum onere præſtantionis faciendæ fœminis deſ-
cendentibus *fortaſſis* tunc Monialibus; bene con-
cluditur ex vi diſcretiuæ & particularis prouiſionis
& ex aliis *ſuprà* ponderatis, Moniales venire non
poſſe ad dictam primam medietatem.

Secunda ratio ſuadens, exiſtentiam Monialium
non obſtare Iſabellæ, fuit, quia dato etiam poſſe
23 dici comprehenſas, adhuc tamen præferri deberet
ipſa Iſabella tanquam filia equitis Gerardi vltimi
grauati, ad cuius perſonam referenda eſt ſucceſſio
in fideicommiſſo, iuxta opinionem à Rota rece-
ptam *in deciſ.72.n.1. part.1.diuerſ. in recent. & deciſ.
116.num.8.p.2.* & ſæpius in aliis relatis *in Bononien.
fideicommiſſi de Cataneis 5. Nouembris 1629. coram
R.P.D.meo Pironano*, prout in terminis quod filia
24 vltimi grauati ſit admittenda, ſorore eiuſdem ex-
cluſa; fuit reſolutum *in deciſ.681.num.2.& 3. par 2.
deciſ.109. num.14 & 15. par.5. recent.* & *in Romana
fideicommiſſi de Coronis 18. Iunij 1631.coram R.P.D.
meo Merlino.*

Maximè quia vocatio filiarum & deſcendentium
25 fœminarum Alexandri, collata in remotiſſimum
tempus poſt deſcendentes maſculos in infinitum,
ſuadet non ſolum primi grauati, ſed cuiuſcunque
maſculi vltimo decedentis attendendam eſſe proxi-
mitatem: Surd. *in conſ. 370. numer. 11. ante finem*:
quàm coniecturam vti vehementem & ſolidam am-
plexa fuit Rot.*in Bononien.de Muletiis 17.Iunij 1602.
coram bona memoria Cardinali Pamphilio, & ſub die
11.Decembris 1623 coram Buratto*, & *in prædicta fi-
deicommiſſi de Coronis coram Rener. P.D.meo Merli-
no.*

26 Quinimo talem fuiſſe mentem donantis, dedu-
cebant Domini ex illis præcipuè verbis, *ſaluo iuris
ordine ſuccedendi*, quæ æquipollent clauſulæ, *iuxta
ordinem inteſtatæ ſucceſſionis*. Laderch.*in conſ.45. n.4.*
Petr.*de fideicom.quæſt.11.n.124.* Marzar.*in vpit.q.16.*
& Fuſar.*de ſubſtit.quæſt.484.num.47.*adeóque præce-
dentem clauſulam, *ſaluo gradus prærogatiua*, quali-
27 ficant, vt filia, quæ iuxta iuris ordinem Patri ſuc-
cedere debet, ſit aliis præferenda, & gradus præ-
rogatiua in eadem linea intelligatur: Menoch. *in
conſ.357.num.31.* Decian. *in conſ.25 num.14. verſic.à.
& num.15. lib.3.* Couar.*pract.cap.37. num.5. verſ. 3.*
Caſtill. *lib.3 controu.cap.19. num. 318. & 319. verſ.
quod ſingulariter*: Cephal. *conſ 489. num. 8.* Gutier-
rez *lib.5. pract.cap 67.num.43.*Rot.coram Card.Ca-
ualer.*deciſ.465.num.2.& 6.*

28 Nec facit, quod ex quo ſit tranſitus de maſculis
ad fœminas, & de linea ad lineam, ſit attendenda
proximitas donantis, & non grauati: Quia non
extincta in totum linea ſemel admiſſa, ſed ſuperſti-
te fœmina eiuſdem lineæ, poſt maſculos ad fidei-
29 commiſſum vocata, non ſit tranſitus de vnius li-
nea, ad alterius lineam, neque habetur ratio tran-
ſitus de maſculis ad fœminas: ideóque filia magis
quàm ſoror ipſius grauati ſubſtituta cenſetur: So-
cin.*in conſ.49.n.2.lib.1.*Peregr. *in conſ.42.lib. 3.* Rota
dicta deciſ.681. n.1. & per tot. p.2. recent. & benè *in
præallegata Romana fideicommiſſi de Coronis coram R.
P.D.meo Merlino.*

Quemadmodum etiam ceſſat obiectum, quoties-
cunque, tam ex coniecturis, quàm ex verbis, pro-
vt hic, intentio donantis elicitur, quòd ſe cum 30
iuris diſpoſitione conformare voluerit pro vocatio-
ne filiarum grauati, & excluſione ſororis: Ruin.*in
conſ.159.num.7. lib.2.* Menoch. *conſ. 823. num. 25.
verſ.hoc ſanè*: Fuſar.*de ſubſtit. quæſt.489. num.97. &
in conſ.80.num.3. verſ.qua opimo*: Rota *in dicta Bo-
nonien. de Muletiis coram bona memoria Cardinali
Pamphilio & in allegata Bononien.fideicommiſſi de Cat-
taneis coram R.P.D.meo Pironano.*

Neque relevat quod nominatim vocati, ſint 31
præferendi vocatis ſub nomine collectiuo: *l. cum
ita. §.in fideicommiſſo, ff.de leg.2.* Dec. *conſ.1. n. 13.*
cum aliis per Fuſar.*quæſt.485.num.71.* Quia vel hoc
non procedit quando agitur ad excludendum filium 32
eius, in cuius linea ingreſſum eſt fideicommiſſum,
ne detur tranſitus de linea ad lineam; Fuſar.*q 475.
num.48.* Molin. *de primog.lib.3. cap.4.num 14.* Surd.
conſ.403.n.16. Peregr,*conſ.1.n.8.& 9.lib.5.* in quibus
terminis verſamur; nam excluderetur Iſabella vlti- 33
mi poſſeſſoris grauati filia, per fœminas alterius li-
neæ, vti ſunt Moniales; quæ quidem doctrina non
ſolum procedit de fœminis ad fœminam; ſed etiam
quod maius eſt, quando maſculi tentant exclude-
re fœminam, in cuius linea ingreſſa eſt ſucceſſio:
Molin. *lib.1. cap.3. num.9.* vel iuxta ſenſum dicto- 34
rum verborum, *ſaluo iuris ordine ſuccedendi*, primò
nominatis nulla acquiritur prærogatiua vocationis,
quando eo modo ſunt vocati, quo ab inteſtato ſuc-
ceſſuri eſſent: vt reſpondet ipſemet Dec.*in conſ.79.
num.2. verſ. nam primò non obſtat.*

Quo verò ad detractiones, viſæ ſunt ſufficienter 35
elidi, tum ex ingentibus alienationibus factis ab hæ-
redibus grauatis probatis per publica inſtrumenta, 36
iuncta omiſſione inuentarij; propter quæ intrat
præſumptio ſatisfactionis, ſaltem ad effectum vt
transferatur in reum onus probandi contrarium,
& interim non valeat retardari immiſſio: quemad-
modum fuit abunde deductum *in deciſionibus R. P.
D. Ghiſlerij*, & Rota ſæpiùs *in aliis cauſis firma-
uit.*

Nec excuſant omiſſionem inuentarij notulæ bo- 37
norum allegatæ: quia non probant negatiuam exi-
ſtentiæ aliorum bonorum, quod ſoli inuentario hæ-
reditario tributum eſt: Couar. *lib. 2. variar. cap.6.
ſub num.4.* Peregr.*de fideic. art.3. num. 14.* nam quo-
ad bona Antonij, nulla fuit facta deſcriptio bono-
rum propriorum illius, nec iurium, nec actionum,
nec aliarum rerum, quas ipſe aſſeruit ad ſe perue- 83
niſſe ex hæreditate quondam Ioannis Gerardi Gla-
narini, nec quoad bona Alexandri reperitur factum
aliquod inuentarium tanquam ab hærede, ſed tan-
tum per Tutricem pro ſeipſa in ſusceptione tutelæ,
cum declaratione faciendi poſtea inuentarium hæ- 39
reditarium: vnde non ſuffragatur: quia non operà-
tur vltra intentionem agentis, & ad alium finem:
Rot. *deciſ.780. in fin. part.2.recent.* Giurb,*in conſuet.
Meſſanen. cap.9.gloſ.5.part.1.n.45.* Et quod inuen- 40
tarium debet eſſe nomine hæredis confectum, tra-
dunt Bero.*conſ.129.n.6.lib.2.*Barz.*deciſ.Bononien.35.
num.1.*

Circa exceſſum ſententiæ, non obſtat quod fue-
rit data immiſſio in corporibus non ſubiectis fidei-
commiſſo

commiſſo, & præcipuè in prædio Cadriani tornat.
41 40. nuncupato *della ſtrada*, olim conceſſo in em-
phyteuſim Gerardo Seniori Patri Antonij, & Ale-
xandri, eiúſque hæredibus, & ſucceſſoribus; cùm
fuerit emptum à grauatis dominium directum, &
42 ſic non poſſe euitari iniuſtitiam ſententiæ Rotalis,
cùm francantes remaneant creditores pretij per eos
ſoluti: Rot.*deciſ.*180. *num.*4. *par.*1. *recent.* pro qua
ſolutione competebat retentio Dominia de Piari-
tiis, Menoch.*conſ.*118.*à num.*5. Sutd. *deciſ.*91. *n.*6.
Rot.*deciſ.*267.*n.*1.*p.*1.*recent.*

43 Nam fuit reſponſum, dictum prædium fuiſſe
aequiſitum à Gerardo ſeniore cum pacto francan-
di, non pro ſolis hæredibus, ſed pro eo, & ſucceſ-
ſoribus quibuſcunque in perpetuum, vt conſtat *ex
ſummario dato pro Glauarinis ſub die* 23. *Martij præ-
teriti*, *num.*2. & eodem modo renouatum Alexan-
dro & Antonio. Vnde non eſt dubitabile quin po-
tuerit ſubiici fideicommiſſo, non obſtante pacto
renouationis de 29. in 29. annis, quod non reſpi-
cit ſubſtantiam contractus, ſed tantùm ſolet adiici
ad probationem directi dominij: prout firmauit Ro-
ta *in vltima deciſione R.P.D.Ghiſlerij*, & *in deciſ.*438.
*num.*3.*part.*1.*recent.* & coram *Reuerendiſſimo D. Vr-
gellen.in Aſculana emphyteuſis* 27.*Iunij* 1637. Adden.
44 ad Greg. *deciſ.*348. Quapropter cùm verum ſit,
tranſactionem eueniſſe in vim pacti exiſtentis in
fideicommiſſo, & ſic ex iure fideicommittentium;
ſequitur fuiſſe aequiſitum fideicommiſſario: *l.ſi vnus
§.pactus, de pact.l.filio pater, ff de lib.& poſthum. l.ſi
voluntate ff.quib. mod. pignus vel hypoth. ſolu.* Bart. *in
l. qui in diem, ff.de aqu. pluu. arcen.* Dec. *conſ.* 238.
col.vlt. explicat Peregr. *de fideicomm. art.*10. *num.*2.
Dec.*reſp.*18. *num.*17. *verſ.*1.*&* 18.*lib.*2.

Non releuant deciſiones *in Romana ſcutorum vi-
ginti quatuor millium, coram RR. PP. DD. Queipo,
Mosmanno, & Pamphilio.* Quia *ibi* non doceba-
tur, fideicommiſſarios acquiſiuiſſe ex præexiſtenti
iure ſubiecto fideicommiſſo: & ceſſat omnis diffi-
cultas ex aſſignatione huius prædij facta Iulio in
diuiſione, & ex declaratione Equitis Gerardi ſe
velle retinere omnia bona illius tanquam ſubiecta
fideicommiſſo, & non alias.

Nec pretium ſolutum tribuit retentionem, cùm
45 imo veniat ſub cæteris detractionibus abſorptis à
maioribus alienationibus, & ex præſumptione
oriente ex omiſſione inuentarij: Peregr. *de Fidei-
comm.art.*39.*n.*14. Merlin. *de legit. lib.*2.*tit.*2.*quæſt.*4.
*à num.*3.

Demum non ſubſiſtit prætenſus exceſſus ſenten-
tiæ ex eo quòd contineat quaſdam alias petias terræ
acquiſitas per Iulium non comprehenſas in fidei-
commiſſo. Quia deſcriptio bonorum facta in ſen-
tentia, fuit deſumpta ex locatione Gerardi facta à
D.Piaritio ſub aſſertione quòd fuerant Antonij, &
Alexandri fideicommittentium: quæ confeſſio ple-
nè probat. Vnde cùm acquiſitiones non releuent,
46 vel ſaltem illarum exceptio requirat altiorem inda-
ginem, non debet retardare immiſſionem, ſed reii-
cienda eſt ad petitorium: Menoch. *remed* 4. *de adi-
piſcen.num.*558. Rot. *deciſ.*387. *num.*3.*part.*1. *recent.*
& *in Romana Salniani*, 18. *February* 1619. *coram
bonæ mem.Remboldo.*

Et ita cauſa ſæpiùs propoſita, vtraque parte ſem-
per informante, &c.

Illerden. Electionis Prioriſſæ,

Lunæ 8. Iunij 1637.

ARGVMENTVM.

Declaratoria conceditur ſeruatis terminis de ſtylo ſeruari ſolitis, & non docto de paritione. Impedimenta præſtita per curiam ſæcularem non excuſant à contumacia, ſed potius eam aggrauant. Paritio verbalis non ſufficit, quando mandatum continet factum poſitiuum.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria ad hoc vt detur, neceſſaria requiſita interuenire debent.*

2 *Impedimentum potius aggrauat quàm minuit contumaciam.*

3 *Nec illud excuſat quominus declaratoria non ſit danda.*

4 *Impedimentum ſecutum per iudices laicos videtur ſtudioſè procuratum ad eludendam iuriſdictionem Eccleſiaſticam.*

5 *Impedimentum præſumitur quod proueniat ab eo, qui habet intereſſe, & tenetur obedire.*

6 *Inhibitiones curiæ ſæcularis non afficiunt, nec ligant Moniales vti perſonas Eccleſiaſticas.*

7 *Actus iuriſdictionis non valent exerceri in non ſubditum.*

8 *Impedimentum curiæ ſæcularis non excuſat Monialem à contumacia in non parendo.*

9 *Paritio verbalis, & oblatio faciendi, non ſufficit quando mandatum continet factum.*

10 *Paritio in curia per Procuratorem ad euitandum declaratoriam, non ſufficit, quando requiritur factum poſitiuum, non verbale tantùm.*

11 *Mandatum ſpeciale requiritur ad obediendum pro euitanda declaratoria.*

DECISIO XXIII.

Die 2. Iunij & 5. Decembris anni præteriti 1636. reſoluerunt DD. coram me D. Franciſcæ de Muliner dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione Prioratus Conuentus Monialium de Xixena, ex fundamentis tunc ponderatis; & relaxato dicto mandato, & ad partes tranſmiſſo, intimatóque perſonaliter D. Iſabellæ de Pomar aduerſariæ, & reproducto in actis, hodie pro parte D. Franciſcæ fuit petita declaratoria contra D. Iſabellam ob non paritionem mandati Rotalis. Et propoſito dubio. An non fuerit ſufficienter paritum, itavt ſit danda Declaratoria; DD. reſponderunt non eſſe ſufficienter paritum, & ideo dandam eſſe Declaratoriam.

Quia conſtat in actis de intimatione facta Iſabel- 1
læ perſonaliter, ter illi reperta, iuris terminis
ſeruatis, & de ſtylo ſeruari ſolitis, & cùm non do-
ceatur paritio mandati, deueniendum eſt ad De-
claratoriam: Felin. *in cap. ad probandum, n.*6. *de re
iudic.* Caſſad.*deciſ.*6.*n.*10.*de cauſ.poſſ.& propr.* Caua-
ler.*deciſ.*364.*n.*1.*& ſeqq.*

Nec excuſat Iſabellam apprehenſio Monaſterij
ad inſtantiam Magni Magiſtri per curiam ſæcula-
rem, vt non ſtet per illam obedientiam præſtare, 2
quia

quia prædictum impedimentum potiùs aggrauat
3 quàm minuit contumaciam, vti affectatam; Rot.
*deciſ.*208.*num.*17.*& deciſ.*276.*num.*3.*&* 6.*p.*5.*recent.*
quod non excuſat: *l.*2. §.*fin.ff. ſi quis caut.* Patiſ. *de
reſignat.lib.*11.*q.*13.*n.*33.

4 Et ratio eſt, quia videtur ſtudioſè procuratum
ad eludendam iuriſdictionem Eccleſiaſticam; quod
totis viribus & rationibus reiectum eſt à Rota in
ſimilibus terminis, *deciſ.*404.*num.*3.*p.*5.*recent.& de-
ciſ.* 1094. coram Seraphin. & quod dictum impe-
5 dimentum, non ſolùm quod proueniat à dicta Iſa-
bella præſumitur, vti intereſſe habente, Rota *in
Tuden.beneficij coram Penia*, impreſſa apud Marcheſ.
*d.p.*3.*fol.*101.*num.*2. Farin.*conſ.*68. *num.*24. *lib.* 1. &
in ſuprà allegatis, ſed etiam conſtet in actis, reuera
fuiſſe affectatum à D.Arrago, D.Iſabellæ & M.Ma-
giſtri Procuratore.

6 Rurſus quia inhibitiones curiæ ſæcularis non af-
ficiunt, nec ligant Moniales, vti Eccleſiaſticas per-
ſonas, quæ illas ſpernere poſſunt; quia actus iuriſ-
7 dictionis in non ſubditum exerceri non valent, Bart.
in l.vnica, *num.*25. *C.de Mulier. in quo loc. mun ſex.
&c.lib.*10. Surd.*conſ.*525.*num.*13. Rot. *deciſ.*64. *n.*9.
8 *part.*5. *recent.* & ſic impedimentum dictæ curiæ non
poteſt excuſare Aduerſariam à contumacia, & mo-
ra in parendo mandato Rotali.

Nec obſtat decretum Regni Aragonum, vt dici-
tur auctoritate Apoſtolica confirmatum: quia non
loquitur de Monialibus; vt ex lectura patet, & ſic
non venit ad caſum.

9 Nec ad rem facit verbalis paritio Iſabellæ, & ob-
latio faciendi quidquid per Rotam fuerit ordina-
tum: Quia hoc non eſt ſufficiens, quando manda-
tum continet factum præciſum reſtituendi, nempe
in dimiſſione poſſeſſionis officij Prioriſſæ, reſtitu-
tionis ſedis Prioralis, Clauium manſionum Priora-
tus, Baculi, ſigilli, ac in dimiſſione magnæ crucis
Prioriſſæ, & præſtatione obedientiæ ad inſtar alia-
rum Monialium, & aliis ad dictum officium ſpe-
ctantibus, & de iure, vel conſuetudine ad dictam
dignitatem pertinentibus: *dicta deciſ.*276.*n.*4.*p.*5.
recent.

Neque aliquem effectum ad fauorem D.Iſabellæ
10 operari poteſt paritio facta in Curia per Procura-
torem: Quia vt dictum eſt, requiritur factum po-
ſitiuum paritionis, non verbale, ad euitandam De-
claratoriam: tum etiam quia de mandato ſpeciali
ad hunc effectum non conſtat; quódque nec
ſufficiens foret.

11 Ex his, & aliis per informantes adductis, DD.
dixerunt dandam eſſe Declaratoriam; niſi infra 15.
dies à die intimationis Declaratoriæ, &c.

Et ita vtraque parte informante, &c.

Romana Teſtamenti.

Lunæ 8. Iunij 1637.

ARGVMENTVM.

Legitima debetur filiabus iuxta numerum earum, eiúſque ſupplementum, nec illud poteſt prohiberi; vnà cum fructibus à die óbitus teſtatricis. Dos data ſiue à Matre, ſiue à Patre, computatur in legitima. Nuptiæ ſpirituales non differunt à Carnalibus.

SVMMARIVM.

1 *Legitima debetur pro tertia parte dotis & bonorum quando filiæ relictæ ſunt duæ.*

2 *Legitimæ ſupplementum vſque ad tertiam partem hæreditatis debetur, quando relictum eſt minus ea.*

3 *Et concluſio procedit quamuis ſit prohibitum petere ſupplementum.*

4 *Legitimæ ſupplementum debetur filiabus vnà cum fructibus à die obitus teſtatricis.*

5 *Dos ſiue data à Patre, ſiue à Matre, imputatur in legitimam.*

6 *Dos quæ conſtituitur pro Nuptiis ſpiritualibus, non minus dicitur Dos quam quæ datur pro Matrimonio Carnali.*

DECISIO XXIV.

CVM in præcedenti diſputatione fuiſſet reſer-
uatum videri, an Monaſterio Sancti Am-
broſij ex perſonis Donnæ Portiæ, & Mariæ, filia-
rum Clitiæ teſtatricis, deberetur legitima, & pro
qua ſumma; hodie Domini reſponderunt deberi
pro tertia parte dotis, & bonorum relictorum à
dicta teſtatrice tempore eius mortis; cùm dictæ fi- 1
liæ non ſint niſi duæ: iuxta diſpoſitionem text. *in*
§.1. *Auth.de trien. & ſem. & in auth.nouiſſima*, *C. de
inoff teſtam.* Honded.*conſ.*63.*n.*119.*lib.*1.

Et cum dicta Clitia eas pro ſuis filiabus agnoue-
rit, relinquendo illis in ſuo teſtamento ſcuta 500.
debetur illis ſupplementum vſque ad tertiam par- 2
tem hæreditatis: *l.omnimodo*, *& l.ſcimus*. *C. eod. tit.*
Rot. *coram Eminentiſſimo D.Cardinali Pamphilio*, *in
Ciuitatis* Caſtelli *ſupplementi legitimæ* 11. *Decembris*
1617. Quod procedit etiam concurrente prohibi- 3
tione quod vltra petere non valeant: §. *hac autem
diſpoſuimus, verſ.cæterum*, *auth.vt cum de appell. cog-
noſ.* Gabriel.*de legitima*, *concluſ.*1.*num.*32. Honded.
*conſ.*10.*num.*1.*lib.*1.

Quod ſupplementum debetur etiam illis vnà 4
cum fructibus à die obitus dictæ teſtatricis: *d.auth.
nouiſſima*: Gloſ. *in l. fideicommiſſaria*, *ff. ad Trebell.*
Alex.*conſ.*69.*num.*3. *lib.*1.*& conſ.*127.*n.*3.*lib.*6.Boër.
*deciſ.*3.*n.*17.*p.*1. Gabr.*conſ.*45. *n.*5.*&* 6. *lib.* 2. Surd.
*conſ.*128. *num.*4.Peregrin. *de fideic. art.* 36. *num.* 68.
& 69.

In hoc tamen ſupplemento Domini dixerunt,
imputandas eſſe dotes per dictam teſtatricem pro
eiſdem filiabus dicto Monaſterio datas; ex com-
muni regula, quæ dos ſiue data à Patre, ſiue à Ma- 5
tre, imputanda ſit in legitimam: iuxta text.*in l.quo-
niam nouella*, *C.de inoffic.teſtam.* vbi etiam DD.Hon-
ded,*dicto.conſ.*63.*num.*120.*&* 126.*lib.*1. Theſaur. *de-
ciſ.* 237. *num.* 1. Afflict. *deciſ.* 111. *num.* 10. & facit
Craſſ *de ſucceſſion.*§.*legitima quæſt.*20.*n.*1.*& ſeq.*Rot
*deciſ.*66.*n.*7.*&* 10.*p.*1.*diuerſ.*

Non obſtat, quod dicitur datum pro eleemoſy-
na & ſubſidio dotali: quia cùm datum fuerit Mo-
naſterio pro dote harum filiarum, idem dicendum
eſt ac de dote data cauſa nuptiarum; cùm dos reſpe- 6
ctu matrimonij ſpiritualis, iudicetur vt de dote re-
ſpectu matrimonij Carnalis: Bald.*in auth. niſi roga-
ti, in princ.C.ad Trebell.*latè Rota coram Greg.XV.
*deciſ.*301.*n.*2.*& ſeq.*& fuit dictum coram me *in Pla-
centina ſcutorum bis mille*, 30. *Martij* 1637.

Et ita vna tantum, &c.

Monaſterien.

Digitized by Google

rio *deciſ.46.num.7.* & alibi paſſim.

Minùs obſtare dixerunt Domini, quæ deduci poſſent circa noo reſidentiam, emancipationem Henrici, & de non ſeruata forma Statutorum Eccleſiæ: Quia hæc vti reſpicientia petitorium, oon 5
debeot admitti in hoc Summariiſſimo iudicio manuteutionis: Rota coram Gregor. *deciſ. 171. n. 11. & in deciſ.413. num.12. part. 5. diuerſ.* & millies reſoluit Rota.

Et ita Henrico tantùm informante fuit reſolutum, &c.

Monaſterien. Canonicatus.

Mercurij 10. Iunij 1637.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio inſtrumentalis, alio in ea non exiſtente, & manutenibilis: Et capta non citato poſſeſſore, non priuat poſſeſſione. Non admittuntur reſpicientia petitorium in ſummario iudicio.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum poſſeſſionis, alio in ea non exiſtente, probat poſſeſſionem ad omnes effectus.*
2 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione alterius partis.*
3 *Poſſeſſio poſterior vti recens & clandeſtina, non eſt manutenibilis.*
4 *Poſſeſſio capta non citato poſſeſſore, non priuat anteriorem poſſeſſione ſua.*
5 *Summariiſſimo in iudicio non admittuntur reſpicientia petitorium.*

DECISIO XXV.

VACANTE in Eccleſia Collegiata Sancti Mauritij extra Muros Ciuitatis Monaſterien. Canonicatu & præbenda, per reſignationem factam in manibus Decani & Capituli à Conrado Cuerſelt tunc Caoooico, fuit de eiſdem Canonicatu & Præbeoda ſub die 30. Octobris anni 1617. ab eiſdem Decano & Capitulo Ordinario Collatore prouiſus Henricus Boldeuinus à Kukelsheim, Clericus Monaſterien. qui eadem die poſſeſſionem accepit; & cùm in ea continuaſſet per ſpatium octo annorum, Erneſtus Melchior Meoſig. ſibi ab Epiſcopo Monaſterien. de eiſdem Canonicatu & præbenda vti vacan. certo modo prouideri obtinuit, & ab executoribus ſuæ prouiſionis in poſſeſſionem immitti. Cumque ab huiuſmodi grauamine ex parte Henrici appellatio fuiſſet interpoſita, mihi cauſa commiſſa? dubitaui cui ex prædictis eſſet danda manutentio? & propoſito dubio, Domini reſponderunt Henrico dandam eſſe.

Siquidem conſtat de illius poſſeſſione anteriori
1 tam ex instrumento adeptionis illius, quod, alio in ea non exiſtente, probat poſſeſſionem ad omnes iuris effectus: *vulg.l.prædia*, cum *ibi* notatis per Gloſſ. & DD. *ff. de acquirend. poſſeſſ. cap.licet cauſa*, cum *ibi* notatis *de reſcript.* Rot. *deciſ. 92. num.1. & deciſ.106.num.4.part.1. & deciſ.325.num.2. part.2.recent.* quàm etiam ex confeſſione ipſius Erneſti;
2 Henricum fatentis intruſum; quæ qualitas reiicitur, & poſſeſſio remanet probata: iuxta doctrin.
3 Bart. *in l.Aurelius, §.idem quæſiit, ff. de liber. leg.* & tenuit Rota apud Gregor. *deciſ.422.n.1. & deciſ.458. n.5.* Card. Caualer. *deciſ.535.n.3.*

Non obſtat poſterior poſſeſſio Erneſti; quia vti
4 de recenti & clandeſtina, non eſt manutenibilis: Rot. *deciſ.40.num.2. & deciſ.171.num.3.* coram Gregorio: maximè quia Iudex exequutor nulliter proceſſit, dum non fuit citatus Henricus poſſeſſor, quo caſu tanto minus dici poteſt priuatus ſua poſſeſſione anteriori; *cap. licet Epiſcopus, de præbend. in 6. l.fin. Cod. ſi per vim*: Rut. coram eodem Grego-

Cæſarauguſtana Beneficij,

Lunæ 15. Iunij 1637.

ARGVMENTVM.

Declaratoria vt detur, quæ requirantur. Recurſus ad iudices laicos aggrauat contumaciam.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria vt detur quæ requirantur.*
2 *Contumax dicitur qui, facta ipſi intimatione, non docet de aliqua paritione.*
3 *Recurſus ad Iudices laicos aggrauat contumaciam, vti in vilipendium Eccleſiaſtica iuriſdictionis.*

DECISIO XXVI.

DVBITAVI an eſſet danda Declaratoria in caſu? Et fuit affirmatiuè reſolutum: quia relaxatis litteris exequutorialibus, intimatiſque perſonaliter D Lupercio, ſeruatis terminis ſubſtantialibus de ſtylo ſolitis, & non docto de paritione intra terminum ſibi in dictis literis præfixum, deuenitur ad Declaratoriam: quia conſtat de clara, 1
inobedientia, quæ dicitur voluntaria: Rot. *deciſ. 445.num.4. & deciſ.478.num.2. & deciſ.591. num.5. part.2. recent.* Felin. *in cap.ad probandum, num.6. de ſentent. & re iudicata*, Caſſador. *deciſ.6.num.10. de cauſ. poſſ. & propr.* & *in Carpentoraten. Prioratus 17. Martij 1625. coram R.D. meo Decano.*

Tum etiam quia conſtat de contumacia Lupercij, eo ipſo quòd facta intimatione, noo docetur 2
de aliqua paritione: Seraphin. *deciſ. 1113. num. 5.* Imò dicit in reſponſione intimationis dictarum literarum, quod repræſentabat, prout cum effectu repræſentauit quaſdam originales literas firmæ iuris, ſiue recurſus, emanatas à Curia Iuſtitiæ Aragonum; quòd potiùs aggrauat quàm minuit contumaciam, vti ſtudioſè procuratum in vilipendium 3
Eccleſiaſticæ iuriſdictionis: Rot. *deciſ.404. num.3. part.5. recent.* & latè fuit dictum coram me *in Ilerden. electionis Priorissa 8. Iunij præſentis, in §. Nec excuſat Iſabellam.*

Quare DD. reſoluerunt dari Declaratoriam contra D. Lupercium, niſi infra 15. dies à die intimationis Declaratoriæ, &c.

Informante tantùm D. Martioo Pico.

Seguntina Parochialis.

Lunæ 15. Iunij 1637.

ARGVMENTVM.

Prouiſio Apoſtolica eſt exequenda quando eſt iuſtificata. Concurſus eſt nullus ſi in eo interuenerit Examinator non Synodalis, itaut collatio ſpectet ad Papam ex Concilio Tridentino, quod debet ad vnguem ſeruari.

SVMMARIVM.

1 *Concurſus eſt nullus, factus contra formam Concilij Tridentini.*
2 *Concurſu nullo dato, Collationes Sedi Apoſtolicæ reſeruantur.*
3 *Gratia iuſtificata, eſt danda immiſſio.*
4 *Litteris Apoſtolicis iuſtificatis, eſt danda immiſſio, ſeu executio.*
5 *Examinatorem non eſſe Synodalem probatur ex lectura Synodi.*
6 *Procuratoris confeſſio facta in iudicio contentioſo, nocet principali.*
7 *Epiſcopi confeſſio, aliquem non eſſe Examinatorem, probat.*
8 *Probationes multæ, ſimul iunctæ, plenè probant.*
9 *Concilij forma debet ad vnguem ſeruari ſub pœna nullitatis concurſus.*
10 *Concilium Tridentinum habet decretum irritans, & inducit formam.*
11 *Ordinarius Examinatores ſubrogare debet in locum mortui infra annum à die celebratæ Synodi.*
12 *Concurſus corruit, ſi interuenerint Examinatores non Synodales, licet interuenerint tres Synodales.*
13 *Vtile per inutile vitiatur, quando non eſt ſeruata forma.*
14 *Prouiſo Apoſtolico eſt danda immiſſio, gratia iuſtificatâ.*

DECISIO XXVII.

DE menſe Octobris 1632. vacauit Parochialis oppidi de Budia Diœceſ. Seguntin. & per Concurſum Examinatores inter alios oppoſitores idoneum retulerunt Gabrielem de Torremocha, qui habita approbatione Epiſcopi expediuit literas Apoſtolicas, quarum vigore adiuit poſſeſſionem dictæ Parochialis.

1 Sed quia dictus Concurſus fuit nullus, tanquam factus contra formam Concilij Tridentini *ſeſſ.* 24. *c.* 18. *de reformat.* & diſpoſitionem *Conſtitutionis Pij V.* per quam omnes Concurſus facti contra formam præſcriptam *in dicto Concilio*, annul-
2 lantur, & tales collationes Sedi Apoſtolicæ reſeruantur; D. Petrus Lopez obtinuit à Sanctiſſimo ſibi prouideri de dicta Parochiali, cum narratiua quòd omnes Examinatores in dicto Concurſu adhibiti, non fuerunt Synodales, contra formam Concilij *vbi ſuprà*, & Conſtitutionem Pij V. expediuit literas, & res coram Ordinario Iudice executore præſentauit, qui approbando dictum Concurſum contra D. Lopez pronunciauit. Appellauit D. Lopez à dicta ſententia, & mihi cauſa commiſſa dubitaui, an gratia eſſet iuſtificata, ita- 3
vt daretur immiſſio? & Domini affirmatiuè reſoluerunt.

Quia Petrus Lopez iuſtificat omnia in literis
Apoſtolicis narrata, ſcilicet dictam Parochialem 4
vacaſſe per obitum Franciſci Fernandez, de menſe Octobris 1632. tum etiam Clericatum, & demum quod fructus dictæ Parochialis non excedunt 200. & cum incertis 250. Ducatum auri de Camera: quibus requiſitis pleniſſimè iuſtificatis in caſu, tam ex literis patentibus, quàm ex depoſitionibus teſtium, non eſt dubitandum immiſſionem deberi: Rot. *deciſ.* 605. *n.* 2. *part.* 2. *recent.* Greg. *deciſ.* 35.

Narratum quod omnes Examinatores adhibiti in dicto Concurſu, non fuerint Synodales, verificatur ex eo, quia Frater Alphonſus de la Torre, Guardianus S. Conuentûs Sancti Franciſci, vnus ex quatuor Examinatoribus non erat Synodalis;
quod probatur ex lectura Synodi (extracta cum 5
citatione partis Aduerſæ facta de anno 1609.) vbi nullatenus dictus Frater Alphonſus reperitur Examinator nominatus; & tamen deputatio Examinatorum Synodalium, iuxta diſpoſitionem Concilij, & Conſtitutionis Sanctæ memoriæ Pij V. aliter quàm in Synodo Diœceſana fieri non poteſt: Honded. *conſil.* 30. *num.* 25. *lib.* 2. Surd. *conſil.* 28. *num.* 114. Rot. *deciſ.* 611. *num.* 2. *part.* 1. *&* *deciſ.* 455. *num.* 4. *par.* 2. *recent.* Caualer. *deciſ.* 35. *num.* 2. *&* *deciſ.* 546. *num.* 5.
Tum ex teſtibus deponentibus de ipſiuſmet Fra- 6
tris Alphonſi, & Procuratoris Partis aduerſæ confeſſione, quæ nocet principali, tanquam facta per viam contentioſæ iuriſdictionis: Oſaſch. *deciſ.* 39. *num.* 38. Aymon. *conſil.* 202. *num.* 43. Caualer. *deciſ.* 79. *num.* 4. Rot. *deciſ.* 652. *num.* 5. *part.* 2. *recent.*
Tum denique ex confeſſione D. Epiſcopi, in qua 7
fatetur d. Fr. Alphonſum non eſſe Examinatorem Synodalem.

Etiam conſtat quod de anno 1609. vſque ad tempus dicti Concurſus per dictam vacationem de anno 1632. nullam aliam Synodum Diœceſanam fuiſſe celebratam, tam ex confeſſione par-
tis, quàm ex teſtibus ab vtraque parte examina- 8
tis: ex quibus ſimul iunctis reſultat plena, & concludens probatio, quod dictus Frater Alphonſus non fuit Examinator Synodalis deputatus: Gabriel. *de probat. concluſ.* 1. Rot. coram Greg. XV. *deciſ.* 245. *num.* 3.

Rurſus patet dictum Fratrum Alphonſum interueniſſe in dicto Concurſu, examinaſſe, ſuffragium dediſſe, iuraſſe, & propinam accepiſſe ex lectura ipſius examinis, & literis remiſſorialibus tranſmiſſis ad Dataria, pro obtinenda prouiſione Apoſtolica, ſtante vacatione in menſe reſeruato, & conſequenter prouiſionem Ordinarij ſubſiſtere non poſſe tanquam nullam ex defectu
non ſeruatæ formæ Concilij, quæ ad vnguem ad- 9
implenda eſt ſub pœna nullitatis Concurſus, vt docent Garz. *de benefic. part.* 9. *cap.* 2. *num.* 83. 213. 339. *&* 341. Gonzal. *gloſſ.* 51. *num.* 48. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 31. *num.* 70. Maſtrill. *in prax. haben. Concurſ. reg.* 13. *dub.* 2. Riccius *in prax. for. Eccleſ. deciſ.* 414. *num.* 1. Rot. *in Nicien. Parochialis* 25. *Iunij* 1629. *coram Cardinali Virili*, & *in Braccharen. Parochialis*, 10. *Martij* 1621. *coram bon. mem. Patriarcha Manzanedo*, & *in Panormitano Archipresbyteratus*, 3. *Decembr.* 1618. *coram Buratto*, vbi quòd ſæpiùs

ſæpiùs ita declarauit Sacta Congregatio Concilij interpretes.

Et ratio eſt, qoia Concilium habet decretum
10 irritans, quod iducet formam ad vnguem ſeruandam, vt fuit reſolutum *in eadem Panormitana coram eodem D. Buratto 5. Iunij* 1620.

Nec decretum Clementis VIII. tribuens facultatem deputandi Examinatores in locum demortuorum refragatur: habet enim locum & proce-
11 dit, ſi infra annum à die celebratæ Synodi Ordinatius illos nominat, non vltra: Maſtrill. *vbi ſuprà, requiſ.* 12. *dub.* 4. *n.* 5. & fuit dictum *in prealleg. Panormitana 5. Iunij* 1620.

Non obſtat ſi dicatur, quòd Concilium ſolùm requirit tres Examinatores Synodales, & ita noſtrum caſum non vitiari; cùm hi interuenerint, per aſſiſtentiam alterius, qui Synodalis non erat. Quoniam per iſtius ſolum interuentum corruit
12 Concurſus, iuxta opinionem Sacræ Congregationis Concilij, relatam à Garzia *vbi ſuprà num.* 324. Etenim à Concilio eſt inductum pro forma, quòd omnes Examinatores ſint Synodales, & ſint electi in Synodis Diœceſanis; quo caſu etiam vtile per inutile vitiatur: Rolan. *conſil.* 72. *num.* 66. *volum.* 1. Rot. *in d. Nicien. coram Cardin. Virili, & deciſ.* 552. *n.* 10. *p.* 1. *recent.*

Ex his, & aliis per informantes allegatis, DD. dixerunt gratiam eſſe iuſtificatam, & dandam eſſe immiſſionem Petro Lopez prouiſo Apoſtolico.

Beneuentana Molendini,

Veneris 19. Iunij 1637.

ARGVMENTVM.

Contractus nullus non cenſetur ratificatus per acquieſcentiam, nec per taciturnitatem, quando reſultat nullitas non ſolùm ex defectu decreti Iudicis, verùm etiam Statuti ſolemnitatis omiſſæ. Appellatio interpoſita poſt decem dies, dicitur deſerta. Læſio eſt neceſſaria pro obtinenda in integrum reſtitutione.

SVMMARIVM.

1 *Contractus nullus per acquieſcentiam non cenſetur ratificatus, nec per lapſum temporis, & num. 6.*

2 *Appellatio interpoſita poſt terminum decem dierum, dicitur deſerta, & inducitur res iudicata.*

3 *Læſio eſt neceſſaria pro obtinenda in integrum reſtitutione.*

4 *Læſio eſt fundamentum reſtitutionis in integrum.*

5 *Læſio excluditur quando ſententia eſt valida, & iuſta.*

7 *Ratificatio inducitur ex taciturnitate plurium annorum.*

8 *Acquieſcentia poteſt ſolùm tollere defectum decreti iudicis, non autem omiſſarum ſolemnitatum Statuti.*

DECISIO XXVIII.

VENDITO Molendino, de quo agitur, de anno 1596. à Billotta tunc conſtituto in ætate 18. annorum, idem Billotta ſub prætextu quod venditio eſſet nulla ex defectu ſolemnitatum in contractibus à Statuto Beneuen. requiſitarum, iudicium reintegrationis contra Marium Latinum emptorem in partibus intentauit; eóque ad Rotam deinde deuoluto, fuit *coram R. P. D. Merlino* diſputatum ſuper nullitate dicti contractus; qui pro parte Latini emptoris, vel prætendebatur validus, vel ſaltem per acquieſcentiam Billotæ maioris facti ratificatus: Et plenè diſcuſſis articulis *coram eodem D. meo Merlino ſub die* 28. *Iunij* 1634. DD. Reſpon- 1
derunt pro nullitate contractus: & quod per acquieſcentiam Billotæ ex lapſu temporis reſultan. non cenſeretur ratificatus: vt *in deciſ. eiuſd. D. mei Merlini*, qui pro reintegratione pronunciauit.

Ab hac ſententia pro parte Latini fuit poſt decem dies appellatum, & cauſa mihi commiſſa fuit pro parte Billotæ reformata huiuſmodi commiſſione & obtentum mihi reſcribi, vt conſtito de re indicata procederem ad illius executionem; cuius vigore dato dubio, an conſtaret de re iudicata, vel de cauſis reſtitutionis in integrum? DD. pro Billotta tantùm informante reſponderunt.

Conſtat enim de re iudicata, ex quo Rotalis ſententia fuit lata *ſub die* 27. *Iunij*, & appellatio à
Latino interpoſita *ſub die* 10. *Iulij ſubſequentis*, & 2
ſic extra tempus decem dierum; quo cauſam dici deſertam, & inductam rem iudicatam, firmat text. *in l. fin. Cod. de tranſact. l.* 1. *§. biduum, ff. quand. appellan. ſit, Auth. hodie, C. de appell.* cum aliis per Scac. *de appell. q.* 17. *limit.* 2. *num.* 69.

Noo conſtare autem de eaoſis reſtitutionis in 3
integrum, DD. deducebant ex eo, quia non conſtabat de læſione, quæ eſt neceſſaria ad effectum obtinendi reſtitutionem *cap.* 1. & *ibi* Abb. *num.* 2. *de reſtit. in integr.* Salic. *in l.* 1. *num* 8. *Cod. ſi aduerſ. rem iudic.* Innoc. *in cap. cum ex literis, num.* 7. & cæteri DD. præſertim Abb. *num.* 16. *de reſtit. in integr.* Rot.
deciſ. 154. *num.* 1. *part.* 5. *diuerſ.* vbi quod læſio eſt 4
fundamentum reſtitutionis in integrum, & *deciſ.* 49. *n.* 3. & 69. *n.* 1. *in eiſdem.*

Quinimò læſio viſa fuit penitus excludi, tam
reſpectu nullitatis, quia apparent interueniſſe om- 5
nia pro validitate neceſſaria, de quibus per Capuraq. *deciſ.* 260. *part.* 2. quàm etiam reſpectu iniuſtitiæ, ex latè deductis *in deciſione D. mei Merlini*, vbi, quod firmata nullitate contractus à principio, non potuit idem contractus ex diuturnitate temporis
videri ratificatus per acquieſcentiam Billottæ, poſt- 6
quam fuit factus maior: Quia licèt ex ea taciturnitate videatur ab eo contractus ratificatus, vt ha- 7
betur *in l. vlt. Cod. ſi maior. fact.* & voluit Rota coram Gregor. *deciſ.* 473. *num.* 17. Nihilominus ea ac- 8
quieſcentia poterat ſolùm tollere defectum decreti Iudicis, non autem aliarum ſolemnitatum requiſitarum à Statuto Beneuentano. quæ probantur omiſſæ in hoc contractu, vt firmat Lancell. Galliaul. *in conſ.* 105. *num.* 28. Bardell. *conſil.* 58. *num.* 92. & Rot. coram Gregorio *deciſ.* 260. *num.* 13. & 21. & *in Romana dotis* 10. *Iunij* 1626. *coram Illuſtriſſ. D. meo Decano*, cum aliis latè deductis *in d. deciſ. D. mei Melini*, quæ DD. placuerunt.

Et ita Billotta tantùm informante DD. reſponderunt, &c.

C 2 *Tarraconen.*

Tarraconen. Exemptionis.

Mercurij 1. Iulij 1637.

ARGVMENTVM.

Geſta lite pendente coram vno iudice poſt inhibitionem alterius ſunt attentata. Inhibitio, præſertim Rotalis, ſemper eſt timenda. Clauſula, *quam & quas*; quid operetur, remiſſiuè prout *in Summarie.*

SVMMARIVM.

1 *Lite pendente coram vno iudice, alius adiri non poteſt ſine vitio Attentatorum.*
2 *Inhibitio Rotalis cauſat Attentata, & ſiue iuſta, ſiue iniuſta, eſt timenda.*
3 *Clauſula*, quam & quas, *operatur vt totum negotium ſit commiſſum.*
4 *Clauſula*, ſine præiudicio execotionis litterarum Apoſtolicarum, *non priuat iudicem ſua iuriſdictione, ſed præſeruat.*
5 *Et dicta clauſula operatur, vt poſſit procedi reſpectu iudicij ordinarij.*
6 *Ius vbi eſt idem in eadem cauſa, idem eſt ſeruandum.*

DECISIO XXIX.

INTRODVCTA fuit cauſa in Rota à R. Capitulo & Canonicis Eccleſiæ Tarraconen. ſuper iactationibus ac manutentione in poſſeſſione, ſeu quaſi, exercendi iuriſdictionem indiſtinctè contra omnes, Sede Archiepiſcopali vacante; cuius Commiſſionis vigore fuit executa etiam citatio contra confraternitatem, quæ cum iam obtinuiſſet eximi à iuriſdictione Vicarij Capituli ob lites inter ipſam, & Capitulum pendentes, vt in literis *in forma Breuis*, ſub datum 15. Februarij 1635. expeditis; interim recorſum habuit ad Signaturam Iuſtitiæ, quæ reſcripſit quod procederetur ac ſi Commiſſio præſentata ſignata eſſet cum clauſula *ſine præiudicio literarum Apoſtolicarum*, in forma *Breuis*. Poſt hoc Capitulum de menſe Aprilis præteriti iudicium introduxit ſuper iactationibus, & manutentione, vt ſuprà coram A. C. & non obſtantibus proteſtationibus pro parte confraternitatis factis, ac inhibitione Rotali præſentata; Cauſam vſque ad ſententiam proſequi curauit: Hodie propoſito dubio, an conſtaret de Attentatis?
1 Domini affirmatiuè reſponderunt. Quia lite pendente coram vno iudice, alius adiri non poteſt ſine vitio Attentatorum: *Clement.* 2. & *ibi* Gloſſ. *in verb. innouare*: & *in cap. lite pendent. lib.* 6. Rota
2 *deciſ.* 6. *eodem tit. in nou.* & cum inhibitio Rotalis fuerit producta in actis coram A. C. debebat omnino abſtineri, quia ſiue iuſta, ſiue iniuſta, eſt timenda: Gregor. *deciſ.* 505. *num.* 2. & 435. *num.* 4. Capotaq. *deciſ.* 93. *p.* 1.

Non obſtat quod dicitur, deducta generaliter in Commiſſione, non fuiſſe poſtea ſpecificata, & ita potuiſſe agi coram A. C. ſuper Breui Apoſtolico, quod continet exemptionem. Etenim Domini dixerunt, id factum fuiſſe cum malitia, ne reformaretur Commiſſio vigore Breuis prout poſtea fuit reformata: & vlterius cum Commiſſio ſuper iactationibus, & moleſtationibus ſit fundata in exemptione prætenſa à Confraternitate, & exemptio non poterat ei competere niſi vigore Breuis, ſatis dicitur Commiſſio deducta ad ſpeciem maximè ſtante clauſula in Commiſſione ap- 3
poſita, *quam & quas*; cuius vigore totum negotium fuit commiſſum: Rot. *deciſ.* 160. *n.* 3. *p.* 1. *recent.* Cæſar. de Graſſ. *deciſ.* 1. *num.* 2. *de iudic.*

Neque videntur excuſari poſſe Attentata, eo quòd Commiſſio (cuius vigore, Cauſa introducta fuit in Rota) poſtea fuerit per Signaturam reformata addita in ea clauſola *ſine præiudicio exequtionis literarum Apoſtolicarum*, quia non ideo fuit Rotæ ſublata iuriſdictio data in eadem Commiſ-
ſione; tum quia eadem clauſula nihil diſponit, ſed 4
ſolùm præſeruat facultatem exequutoribus earundem literarum remanente cauſa principali in Rota, vt *in deciſione* Putei 291. *lib.* 1. & tradit Garz. *de benefic. part.* 1. *cap.* 5. *num.* 573. tum quia in clauſula adiecta in eadem Commiſſione fuit dictum,
vt Rota procederet in cauſa, ex quo fuit confir- 5
mata iuriſdictio reſpectu iudicij ordinarij ac validitatis Breuis conceſſi Confraternitati, contra quod motum fuit nomine Capituli remedium, *l. diffamari*, vt *in dicta deciſione* Putei 291. & notant Adden. ad Gregor. *deciſ.* 232. *num.* 1. & fuit dictum *in Hiſpalen. ſeu Caurien. Permutationis*, 11. *Martij* 1596. *coram Gypſio.*

Minùs releuant quæ dicuntur ſuper diuerſitate vtriuſque cauſæ: Quia contrarium apparet ex lectura Commiſſionum Rotalium & Monitorij à Capitulo obtenti, vbi legitur introductum iudicium ſuper iactationibus & moleſtationibus ac ſu-
per manutentione in poſſeſſione, ſeu quaſi exer- 6
cendi iuriſdictionem, Sede Archiepiſcopali vacante, & ſic in vtraque concurrit idem ius, & eadem cauſa petendi: iuxta not. *in l. cum quæritur*, *de except. rei iudic.* vbi Doctores, & *in leg. nulli de iudicijs.*

Vtraque parte informante, &c.

Peruſina Beneficij,

Mercurij 1. Iulij 1637.

ARGVMENTVM.

Manutentio competit habenti poſſeſſionem inſtrumentalē anteriorem, quamuis, duntaxat per horam. Decretum irritans appoſitum *in Regula* 8. *Cancell.* quando inficiat titulum, & poſſeſſionem & quando ſit ei locus.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio anterior quamuis ſolùm per duas horas, eſt manutenibilis.*
2 *Poſſeſſio inſtrumentalis, alio non poſſidente, eſt manutenibilis.*
3 *Decretum irritans appoſitum* in Regul. 8. Cancell. *inficit titulum & poſſeſſionem.*
4 *Poſſeſſio facti ſola ſufficit pro manutentione, non autem iuris.*
5 *Decretum irritans inficit poſſeſſionem iuris, non facti.*
6 *Decreto irritanti nunquam eſt locus, quotieſcunque eſt dubium an locus ſit.*

7 Benefi

7 *Beneficium Regulare ac unitum Monaſterio non cadit ſub reſeruatione.*

8 *Decreto irritanti vt locus ſit neceſſe eſt oſtendere claram reſeruationem, aliàs poſſeſſor anterior eſt ſemper manutenendus.*

DECISIO XXX.

PER obitum Benedicti de Amadeis vacauit
4 Eccleſia Ruralis, ſine Cura, ſub inuocatione Sancti Pauli de Monticello Diœceſ. Peruſin. de menſe Aprilis proximè præteriti, qui eſt reſeruatus vigore *Regulæ* 8.*Cancellariæ*, aliàs quondam Sanctiſſimi D. N. quam Cardinalis Ordinarius collator vigore indulti à S. D. N. Cardinalibus Ordinariis conceſſi, contulit Carolo Balleono ſub die 3. eiuſdem menſis, qua die, hora vigeſima poſſeſſionem apprehenderat: Eadem verò die 3. Aprilis quia Abbas S.Petri Peruſin.Congregationis Caſſinen. prætendens illius prouiſionem ad ſe pertinere ex priuilegiis Apoſtolicis, & antiqua conſuetudine, illius adminiſtrationem credidit D. Raphaëli, de vrbe Monaco, profeſſo eiuſdem Congregationis, qui etiam eadem die, hora decimaoctaua, poſſeſſionem illius apprehendit. Vnde orta controuerſia de poſſeſſione inter iſtos duos prouiſos, & cauſa mihi commiſſa, dubitaui cui ipſorum eſſet danda manutentio? & Dom. Raphaëli concedendam eſſe Domini dixerunt.

Moti fuerunt, quia de anteriori poſſeſſione Domini Raphaëlis non poteſt dubitari, ſtante adno-
1 tatione horæ poſitæ in vtroque poſſeſſionum inſtrumento: ex quo apparet apprehenſionem poſſeſſionis Domini Raphaëlis eſſe anteriorem, & per duas horas poſſeſſionem Caroli præcedere; quod ſufficere firmat Gloſſ. *in cap. ſi à Sede, in verſic. nec apparet, de præb. in 6.* & tenuit Rot. apud Mohed. *deciſ.* 12. *de reſtitut. ſpol.* & *in recent. deciſ.* 135. *part.* 1. & 514. *part.* 2. & coram Reuerendiſſimo D. Vrgellen. *deciſ.* 29. *num.* 2. & *deciſ.* 84. & *num.* 3. *in*
2 *impreſſ.* etiamſi ſit inſtrumentalis; quia alio non poſſidente eſt manutenibilis: *vulg. l. Prædia*, vbi Bart. *ff. de acquir. poſſeſſ.* Rot. *deciſ.* 110. & 181 *num.* 2. *part.* 5. *diuerſ.*

Nec obſtare viſum fuit DD. exceptionem oppoſitam pro parte Caroli, quod ſcilicet quia vacatio huius beneficij contigit de menſe Aprilis, reſeruato vigore *Regula* 8. *Cancellariæ*, aliàs 9. *Sanctiſſimi D. N.* ideo prouiſio Dom Raphaëlis facta per Abbatem, inferiorem Collatorem, non ſit manutenibilis, ſtante decreto irritanti appoſito in
3 dicta Regula, quod inficere titulum & poſſeſſionem, ex *deciſione* 3. *de reſtitut. ſpol. in nou.* & 2. *eodem tit. in antiq.* firmauit Rot. coram Reuerendiſſimo D. Decano *deciſ.* 51. cum *aliis allegatis*, per informantes pro Carolo.

Quoniam vltra quod *deciſio prædicta* 51. coram
4 Reuerendiſſimo D. Decano, videtur loqui de poſſeſſione iuris, non autem facti, quæ ſola ſufficit pro manutentione: Rot. *deciſ.* 752. *in fin. part.* 2. *re-*
5 *cent.* Caualer. *deciſ.* 8. *num.* 2. vbi quod decretum irritans inficit poſſeſſionem Iuris, non facti: Rot. poſt Modern. Peruſ. *in tract. de manut. deciſ.* 215. *n.* 20. & notat etiam Modern. *de re benef. lib.* 2. *c.* 46. *n.* 65.

Placuit etiam reſponſio, nunquam eſſe locum
6 decreto, de quo *in Regula*; quotieſcunque dubium eſſe poteſt, an illi locus ſit: vt coram eodem D. Decano *deciſ.* 224. *num.* 4. & Seraph. *deciſ.* 287. *ſub num.* 4. ſenſit Rot.

Propterea quia in caſu propoſito agitur de beneficio Regulari, ac vnito Monaſterio, & Manuali ad nutum Abbatis, poteſt eſſe quòd non cadat ſub reſeruationibus, neque ſub indultis, quæ intelliguntur de ſpectantibus ad collationem indultarij, nec eius poteſtatem ampliant, ſed remouent duntaxat obſtacula reſeruationum; vt ex mente, Rotæ apud Caſſad. & Put. diſtinguit Modern. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 21. *num.* 104. & 144. 7
cum aliis per Gonzal. *ſuper gloſſ.* 8. *num.* 23. *verſ. non obſtat*: Dixerunt Domini neceſſe eſſe oſtendere, quòd verè huiuſmodi beneficium cadat ſub reſeruatione, alias enim eſt manutenendus D. Raphaël anterior, vt præter adductas deciſiones firmat Rota 8
in deciſ. 130. *n.* 351. & 286. *n.* 4. poſt Modern. Peruſ. *in d. tract. de manutenen.* Caualer. *deciſ.* 655. *n.* 10.

Et ita vtraque parte informante ad fauorem D. Raphaëlis, &c.

Vlixbonen. Iuris conferen. habitum;

Veneris 11. Decembris 1637.

ARGVMENTVM.

Receptionem & collationem habitus Tertiariorum Sæcularium & Regularium ſpectare cumulatiuè, tam ad Fratres de Pœnitẽtia, quàm ad Fratres Minores de Obſeruantia deciditur; reformando duas ſententias Rotales, declarantes ſpectare collationem ad Fratres Minores de Obſeruantia excluſis illis de Pœnitentia, ex rationibus, de quibus *in Summario.*

SVMMARIVM.

1 *Collatio habitus ſpectat ad illos qui habent connexionem cum recipiendis, & ſuperioritatem in eo Ordine.*

2 *Fratres Minores habent connexionem quantum habent Tertiarij Regulares cum recipiendis ad habitum Tertiariorum.*

3 *Ordo Minorum non habet connexitatem cum recipiendis ad habitum Tertiariorum degentium in ſæculo.*

4 *Fratres Tertij Ordinis degentes in ſæculo, non ſunt de Religione Minorum.*

5 *Tertiarij ſæculares non habent tantam connexitatem cum Minoribus, quantam habent cum Tertiariis regularibus, ex quo omnes vocantur Tertiarij.*

6 *Conformitas habitus facit habere connexitatem.*

7 *Verbum*, flotere, *complectens diuerſa ſub vnica oratione, eſt ſignum connexitatis.*

8 *Connexio arguitur ex Regula vnitate.*

9 *Ordo Minorum non habet ſuperioritatem in Tertiarios ſæculares.*

10 *Superioritas non eſt vbi non eſt ſubiectio.*

11 *Verbum* præeſt *denotat ſuperioritatem.*

12 *Obedientia non præſtatur, niſi Superiori.*

13 *Conſtitutiones derogatæ non ſunt allegandæ pro impedimento.*

14 *Bulla Pij V. concedens ſuperioritatem Prouinciali Minorum fuit ſublata à Clemente VIII.*

25 *Generalis Minorum fuit ſubrogatus in locum Viſitatoris Generalis Tertij Ordinis, quoad Tertium Ordinem, & n.* 26.

C 3 26 *Superior*

16 *Superioritas conceſſa Generali Minorum intelligitur ei data vti Generali Tertij Ordinis, non vti Capiti Minorum.*
17 *Habitus Tertiariorum non datur Minoribus, ſed per Miniſtrum, vt n.18.*
19 *Tertiarij S. Franciſci vocantur profeſſores Tertij Ordinis.*
20 *Priuilegiorum Generalis communicatio non trahitur ad ea in quibus ſpecialiter eſt prouiſum.*
21 *Conſtitutiones Sixti IV. concedentes fratribus Minoribus facultatem viſitandi Tertiarios ſaculares, ſunt reuocata per conſtitutionem Iulij II. & Clementis VII.*
22 *Collatio habitus ſpectat ad Tertiarios Regulares de Pœnitentia, non autem ad Minores propriè.*
23 *Verba,* de ſeipſis, *ſunt perſonaliſſima.*
24 *Decretum irritans inficit omnem contrariam conſuetudinem præteritam & futuram.*
25 *Iuriſdictio acquiſita contra habentes iuriſdictionem ordinariam, intelligitur cumulatiuè, non priuatiuè.*
27 *Dictio,* eandem, *denotat alterum eſſe de ſubſtantia.*

DECISIO XXXI.

DVABVS ſententiis Rotalibus pronunciatum
fuit, ius conferendi habitum Tertiariorum
ſæcularium Seraphici Patris Sancti Franciſci ſpe-
ctare priuatiuè ad Minores de Obſeruantia, exclu-
ſis Fratribus Regularibus de Pœnitentia.

Hodie in tertia inſtantia coram me cauſa ver-
tente, propoſui dubium vtrùm eſſent necne dictæ
ſententiæ confirmandæ? & Domini reſponderunt,
illas eſſe reformandas; & ius conferendi hunc ha-
bitum pertinere cumulatiuè ad Minores, & Ter-
tiarios Regulares. Moti quia ex nouiter deductis
per Tertiarios Regulares viſa ſunt ceſſare funda-
menta quibus ad prædictas ſententias deuentum
fuit: & ſi quid in fauorem Minorum adduci po-
teſt, illud non arguere, niſi ius cumulatiuè confe-
rendi.

Quantum enim ad fundamenta ſententiarum,
quæ ad quatuor capita reducuntur, nempe ad
principia Iuris communis, communicationem pri-
uilegiorum, Conſtitutiones Pontificias, & Con-
ſuetudinem;

Viſum primò fuit, non ſuſtineri primum de
principiis iuris communis: nam quamuis vera ſit
concluſio *in deciſione Reuerend. P.D. mei Merlini* fir-
mata, & priùs adducta *coram R. P. D. meo Pironano,*
videlicet collationem habitus alicuius Ordinis Re-
gularis, ſpectare ad illos qui habent connexionem
2 cum recipiendis, & ſuperioritatem in eo Ordine,
vt præter allegata *in dd. Deciſionibus,* probat *cap.
Porrectum, & cap. ad Apoſtolicam, de regular.* tra-
ditque Oldradus *conſil. 97. num. 1. verſic. Sed in con-
trarium.*

Nihilominus in facto defendi non poteſt, Mi-
2 nores habere cum recipiendis ad habitum Tertia-
riorum ſæcularium connexionem, ſaltem tantam,
quantam habent Tertiarij Regulares; minúſque in
Tertio Ordine ſuperioritatem.

Siquidem initium ſumendo à connexione, tan-
tum abeſt quod Ordo Minorum connexitatem ha-
beat cum recipiendis habitum Tertiariorum in ſæ-
3 culo degentium, vt de manifeſta inter eos diſtin-
ctione appareat ex *Clem. cum ex eo, de ſentent. excom-
mun.* ex Gloſſ. *ibidem,* diſcretiuè tres Ordines nu-
merante; & ex Calder. *conſil. 7. num. 2. in princ. ver-
ſic. Sed nec de illa, de foro compet.* vbi probat fratres
tertij Ordinis in ſæculo degentes, non eſſe de reli- 4
gione minorum: per text. *in d. Clem. cum ex eo,*
quibus accedunt litteræ Iulij II. relatæ *in Bulla
Clementis VII. incip. Ad vberes,* vbi Iulius præcipit,
Regulam Ordinis de Pœnitentia, prout S. Franci-
ſcus inſtituit, ab omnibus illam pro tempore profi-
tentibus abſque alia commixtione cum aliis Regu-
lis & Ordinibus eiuſdem Sancti illorúmque Fratri-
bus, & Sororibus ſeruari.

Et in omnem euentum quod Tertiarij ſæculares
non habeant tantam connexionem cum Minori- 5
bus, quantam habent cum Tertiariis Regularibus,
dixerunt Domini conſtare nedum ex eo, quod
omnes vocantur *Tertiarij*; ad text. *in §. Illud tamen,
& §. ſeq. in auth. vt Iudic. ſine quoquo ſuffrag.* omnéſ-
que deferunt habitum conformem, *cap. vt Iudex,* 6
§. idem, de ſentent. excommun. in 6. Verùm etiam ex
dicta Bulla Clementis VII. & ex *Bulla* in hac tertia
inſtantia producta *Pauli III.* in quibus dicitur
Tertium Ordinem, nedum Coniugatis vtriuſque
ſexus, verùm etiam Fratribus, & Monialibus in
communi viuentibus ac tria vota ſubſtantialia ſo-
lemniter emittentibus florere, complectendo om-
nes prædictas ſub vno Ordine, & ſub vnica ora- 7
tione recta, ab eodem verbo, *florere,* quod eſt ma-
ximum ſignum connexionis; *l. 1. C. ſi vnus ex pluri-
bus appellauerit:* Bald. *in l. ampliorem in princ. num. 4.
verſic. ſed quæro, Cod. de appellat.* Bero. *conſil. 76.
num. 67. verſic. Neque inconueniens, lib. 1.* Surd. *con-
ſil. 535. num. 19. verſic. quin cum æquè:* Aldobrand.
conſil. 77. num. 37. lib. 1. Menoch. *de arbitrar. caſ. 95.
num. 7.*

Præſertim quia Clemens VII. *in eadem Bulla*
decreuit, vt pro conſeruatione dicti Ordinis, ac
regulari modo viuendi in Capitolo Generali ipſius
Ordinis tunc primùm celebrando, nonnulla pro
Fratribus, & Sororibus Coniugatis, ac in ſæculo
viuentibus, nec non alia pro Eremitis, ac alia pro
Fratribus in communi viuentibus; necnon alia pro
Monialibus dicti Ordinis, cuilibet eorum, pro
quibus fierent, ſtatui conuenientia: quæ Regula
dicti Ordinis de Pœnitentia perpetuis futuris tem-
poribus exiſteret, ac nuncuparetur Auctoritate
Apoſtolica conſtitui poſſent, ac deberent; & Pau-
lus III. ſtatuta huiuſmodi in executionem *d. Bullæ
Clem. VII.* in Capitulo Generali condita, & in
vnam Regulam redacta, ex certa ſcientia confir- 8
mauit. Ex hac namque Regulæ vnitate connexio
pariter inter omnes illas arguitur: *l. omnes populi,
§. nam quod quiſque: ff. de iuſt. & iur.*

Poſtea veniendo ad Superioritatem; quod Or- 9
do Minorum eam non habeat in Tertiarios ſæcula-
res, probant dictæ literæ Iulij II. relatæ *in præfata
Bulla Clementis VII.* quibus reuocauit litteras
Apoſtolicas ſubiicientes Ordinem de Pœnitentia,
Ordini Minorum: & voluit, illum dicto Ordini
Minorum ſubiectum non eſſe. Nam vbi ſubiectio
non eſt, Superioritatem, tanquam eius correlatiuum 10
ceſſare neceſſe eſt: *l. final. ff. de acceptilat.* Bald. *in rubr.
n. 10. C. de reb. credit.*

Demum aliis omiſſis, hoc idem probat dicta
Bulla *Clementis VII.* in qua expreſsè deroga-
tur omnibus, & ſingulis aliis litteris Apoſtolicis,
ſubiicientibus Fratres, Moniales, Sorores, & alias
vtriuſque ſexus perſonas Ordinis de Pœnitentia,
Fratribus Ordinis Minorum de Obſeruantia, ſeu
Conuentualium: confirmáturque aliæ ſimiles literæ
derogatoriæ Pontificum prædeceſſorum; & ſta-
tuitur, quod fratres, Moniales & Sorores ac aliæ
vtriuſque ſexus in ſæculo exiſtentes perſonæ, Viſi-

tatori

tatori Generali ipſius ordinis de Pœnitentia pro
tempore exiſtenti obediant, illéque eis præſit. Hæc
enim, & quod ſuperius reſolutum fuit, *verſ. præſer-*
tim: ſuperioritatem Ordinis Minorum in Ordinem
de Pœnitentia clariſſimè excludant, & illam Viſi-
11 tatoris Generalis ipſius Ordinis de Pœnitentia con-
firmant; dum propter ſigoificationem verbi, *præſit*:
12 *l.1.3.* & *4. ff. de off. Præſid.* Tum quia obedieotia
non præſtatur niſi ſuperiori, *cap.2.8. diſtinct.* Fede-
ric. de Sen. *conſ.191. n.3. in fin. verſ.* & *quia in obe-*
diendo: Oldrad. *conſ.172.n.3.*

Nec obſtat Bulla Pij V. io qua extiocto officio
d. Viſitatoris Generalis, vniuerſus Grex Tertiario-
rum ſubiicitur Geoerali ac Prouiocialibus Mioo-
rum; quam ſubiectionem priùs quoque præcepe-
ſuot Sixtus IV. & Leo X. vt dicitur *in deciſio-*
ne D. mei Merlini.

Quia Couſtitutiooibus horum duorum Pontifi-
13 cum derogauit Clemens VII. io *Bulla ſuperiùs*
citata. Quare nequenot hodie allegari: Dec. *in c.1.*
in part. lect. de conſtit.

Ad Bullam autem Pij V. reſponſum fuit; ſupe-
14 rioritatem io ea conceſſam Prouincialibus Mioo-
rum, fuiſſe ſublatam à Clemeote VIII. illam verò
quæ conceditur Generali, non arguere ſuperiorita-
tem ipſius Ordinis Minorum, quia oon datur d. Ge-
nerali tanquam Generali Minorum, ſed tanquam
15 ſubrogato in locum Viſitatoris Generalis Tertij
Ordinis? & conſequenter dictus Generalis conſi-
derari debet ſub qualitatibus præfato Viſitatori
olim competentibus; non ſub illis, quæ conueniunt
Generali Minorum: *c. Poſtulat; in fin. de conceſ. præ-*
bend. c. à Collatione, de appell. l. ſi quando, C. dict.
tit.

Quod Domini confirmarunt, quia ipſemet Pius
V. *in eadem Bulla* expreſsè voluit, dictum Genera-
lem Minorum io regendis perſoois Tertij Ordinis
nihil ſtatuere poſſe, quod eorum Regulæ aduerſe-
tur; & in *Breui* ſuper declaratione *eiuſdem Bullæ*,
directo Nuntio Hiſpaniarom, iuſſit dicto Nuntio,
vt nomine ſuo moneret Generalem, & aliis Mini-
ſtros Minorum, ſuæ intentionis non eſſe extingue-
re Tertium Ordinem, aut eius Regulam immuta-
re, ſed tantum illius profeſſores ad obſeruantiam
ipſius Regulæ reformare.

Ex quo aperriſſimè liquet, Pium voluiſſe vt ſu-
16 perioritas conceſſa Generali Minorum, intellige-
retur ei data vti Generali Tertij Ordinis, non au-
tem vti Capiti Minorum: ex bene adductis in ſi-
mili per Gonzal. *in Reg. 8. Cancell. gloſ.5. §.7. n.119.* &
17 *ſeqq.* eiuſque intentionis non fuiſſe, quod habitus
Tertiariorum darentur à Minoribus, cùm hoc repu-
gnet Regulæ Tertij Ordinis, quam declarat oolle
18 mutare; in dicta eoim Regula *c.2.* expreſsè præci-
pitur, quod habitus per Miniſtrum ipſius Tertij
Ordinis conferatur, ſicut & in Regula confirmata
à Paulo III.

Secundò, noo eſt viſum Dumiois tutum funda-
mentum deſumptum ex commuoicationibus Priui-
legiorum. Nam ſi loquimur de commuoicationibus
actiuis, hoc eſt de illis quibus priuilegia Tertiario-
rum S. Fraociſci communicata fuerunt Tertiariis
S. Dominici, & aliis ac in quibus ſupponitur Tertia-
rios vocari Ordinis Minorum; patet, illaa, ſi tem-
pus earum conceſſionis inſpiciatur, noo ſuffragari:
quoniam quæ factæ fuerunt à Martino V. & de
tempore Eugenij IV. factæ fuerunt de tempore,
quo Ordo Tertiariorum ſubiectus erat Ordini Mi-
norum: & propterea mirum noo eſt, quod in illis
Tertiariis S. Franciſci vocentur Tertiarij Minorum:
Io ea verò quæ facta fuit à Iulio II. poſt reuoca-
tam ab ipſo ſuperioritatem Minorum in Tertium
Ordinem, nullibi profeſſores illius appellantur
Tertiarij Minorum, ſed tantùm profeſſores Tertij 19
Ordinis: vt videri poteſt in communicationibus
relatis à Roderico *Quæſt. Regul. tom. 3. quæſt. 72.*
art.2.

Si autem ſermo eſt de communicatione paſſiua,
id eſt de ea, qua priuilegia conceſſa cæteris Ordini-
bus, communicantur Ordioi Minorum: Reſpoo-
detur, huiuſmodi communicationem circa ius coo-
ferendi habitũ Tertiariis ſæcularibus nihil operari:
quia generalis communicatio priuilegiorum non 20
trahitur ad ea, in quibus ſpecialiter eſt prouiſum:
c. ſi propter, de reſcript. in 6. Calder. *conſ. 1. n.2. per*
tot. ſignanter *poſt princ. verſ. ad idem, de priuileg.*
Maodoſ. *de priuileg. ad inſtar*: *gloſ.8. n.5.* & *6.*

Tertiò viſum eſt facilè tolli fundamentum ia-
ctum in Pontificiis conſtitutionibus. Quoniam duæ
tantùm *in deciſione D. mei Merlini*, adducuntur;
ambæ *Sixti IV.* Altera, quâ Minoribus conceditur
facultas corrigendi & viſitandi Tertiarios ſæcula-
res, ac ſi aliquis exceſſus ita poſtulet, eos habitu 21
priuaodi. Altera, quod Prælati Ordinis Minorum
recipere poſſint volentes aggregari Tertio Ordini,
ac etiam valeant eiſdem deputare Confeſſorem,
ſeu Viſitatorem prædicti Ordinis Minorum: quarum
Conſtitutionum neutra nunc ſuffragatur; quia
ambæ cadunt ſub reuocatione, quam Iulius II.
Sixti ſucceſſor fecit de Apoſtolicis Conſtitutioni-
bus, ſubiicientibus Tertium Ordinem fratribus
Ordinis Minorum, necnon ſub reuocatione, quam
de eiſdem Apoſtolicis Conſtitutionibus, & nomi-
natim Sixti IV. fecit Clemens VII. *in dicta bulla*
ſæpè citata.

In qua cùm ille vlteriùs ſtatuerit, quod ſolus
Antonius de Tabalda (qoia tunc erat Viſitator Ge-
neralis Tertiariorum non ſolùm ſæcularium, ſed
etiam Regularium à Leone X. iam approbatorum
omniúmque aliarum perſonarum Tertij Ordinis) &
pro tempore exiſtens Viſitator Generalis eorun-
dem, & ab eo pro tempore deputati, & nullus
alius, venientes à ſæculo, vel aliàs, in fratres, ſeu
Moniales, vel ſorores, vtriuſque ſexus dicti Ordi-
nis recipiant, nec ad profeſſionem admittant; &
aliter habitum d. Ordinis recipientes, & profeſſio-
nem emittentes, pro non fratribus ipſius Ordinis
habeantur, nec habitum huiuſmodi deferre poſſint:
Inde apparet io puncto iuris conferendi hunc ha-
bitum, Conſtitutiones Pontificias ſtare pro Tertia- 22
riis Regularibus, non pro Minoribus; pro quibus
nullam reperiri Bullam dantem ius recipiendi Ter-
tiarios, teſtatur etiam Miranda ex Ordine ipſo
Minorum *in Manual. Prælat. reg. tom. 1. quæſt. 36.*
art.7.

Neque hic obiici poteſt ſumpta Conſtitutio Pij
V. Quia ad illam ſuperiùs abundè reſpoofum
fuit.

Poſtremò viſum eſt Dominis non eſſe firmum
fundamentum, quod pro Minoribus factum fuit in
Conſuetudine.

Nam illa quæ deducitur ex eo, quod ab Anno
1221. vſque ad Annum 1521. quo à Leone X. ap-
probatus fuit Ordo Tertiariorum Regularium,
lapſi fuerint 300. anni; ac conſequenter cum hoc
longiſſimo tempore Tertiarij ſæculares habitum 1
recipere oon potuerint à Tertiariis Regularibus,
qui non extabant, illum neceſſariò recepiſſe vi-
deantur à Minoribus; noo ſubſiſtit, imò penitus
corruit: ſiquidem io Regula Tertij Ordinis à

Nicolao I V. *Anno* 1289.16.*Cal.7.Septembris* edita, & quæab ipſo Seraphico emanaſſe ctediтur,quamuis ab eo promulgata non reperiatur; ius conferendi habitum Tertiatiorum tribuitur duntaxar Miniſtris Tertij Ordinis: & idem Nicolaus I V. declarans hanc Regulam, dicit *Fratres iſtius Ordinis debere habere Miniſtros de ſeipſſis iuxta formam in*
23 *pr ad. Regula comprehenſam.* Quæ verba *de ſeipſis* ſunt perſonaliſſima: §. *fuerat*, *in fin.* vbi Gloſ. *Inſtit. de action.* Rol. *conſ.*59. *n.*28. *lib.*3. Idcòque ab ipſis Miniſtris Tertij Ordinis, & non à Minoribus, habitus Tertiariorum d. tempore collatus præſumi debet.

Quæ verò deducuntur ex Chronicis & Hiſtoricis, oecnon ex Teſtibos pro Minoribus examinatis, affirmantibus Minores longo tempore contuliſſe habitum Tertiariis ſæcularibus; vel ſunt intelligenda in caſu, quo habitus à Miniſtris Tertij Ordinis commodè haberi non potuerit, vel ſimul eum iis quæ geſta prætenduntur ab initio naſcentis ordinis;non ſunt hodie habenda in conſideratione, ex quo cuicunque Conſuetudini ampliſſimè derogarunt Clemens V I I. & Paulus I I I. in Bullis
24 ſumptis, quæ habent decreta inſtantiæ, quibus inficitur omnia contraria Conſtitutio, non modo præterita, ſed etiam ſutura.Felin. *in cap. cùm acceÞiſſent*, *n.*30. *verſ.*4. *limita. de conſtit.* Ruin. *conſ.*13. *n.*13. *lib.*2. *& conſ.*102. *n.*12. *lib.*3. Gabr. *de Clauſ. concluſ.*3. *n.*39. *verſ. Tertius effectus.*

Ex quibus licet Tertiarij Regulares prætenderent ius conferendi d. habitum ad Minores nullo modo ſpectare, & ad ſe pertinere priuatiuè ad omnes alios præterquàm ad d. P. Generalem Minorum, conſideratum tanquam Caput Tertij Ordinis; Attamen Domini, rigore prætermiſſo, & amplexi æquitatem Reſoluerint, vt initio dictum fuit, ius conferendi habitum Tertiariis ſæcularibus ſpectare cumulatiuè ad vtroſque, Minores ſcilicet, & Tertiarios Regulares, & in hac parte ſententias eſſe reformandas.

Tum quia, etiam ſi fauendo Minoribus admitteretur, illos vigore Conſuetudinis acquirere potuiſſe iuriſdictionem conferendi dictum habitum; nihilominus cùm ipſi non probent illam acquiſiuiſſe priuatiuè ad Tertiarios Regulares, qui illam habent ex vi Regulæ, & ſic iure ordinario, cenſeri deberet acquiſita comulatiuè,non autem priuatiuè; ex Regula generali quod iuriſdictio tributa & ac-
25 quiſita contra habentes iuriſdictionem ordinariam, intelligitur cumulatiuè & non priuatiuè: *l. fin.* vbi Bald. *in princ. & n.*4. *C de iuriſd. omn. iud.* Aretin. *conſ.*102. *n.*1. *verſ. & quia.* Roman. *conſ.* 393. *n.*1. *& ſeqq.* Greg. X V. *deciſ.*4.*n.*5.

26 Tandem quia D. P. Generalis Minorum ſubrogatus fuit in locum d. Viſitatoris Generalis Tertij Ordinis, à quo ſolo, vel deputatis ab eo, ex *dicta Bulla Clem. V I I. & Pauli I I I.* habitus iſte conferri poterat; & ideo cùm ipſe P.Generalis præſens eſſe non poſſit in omnibus locis, in quibus iſte habitus conferri debet, nec valeat facultatem illum dandi denegare omnibus tam Minoribus, quàm Tertiariis Regularibus, ex quo hoc modo ſucceſſu temporis extinguerentur omnes Tertiarij ſæculares, contra declarationem mentis ſuæ factam à Pio V. *in dicto Breui* directo Nuntio Hiſpaniarum; nec ſit maior ratio, cur ad illum dandum deputare debeat Minores potiùs,quàm Tertiarios Regulares; quin immò Tertiarij Regulares prætendunt ſe eſſe in hoc minoribus præferendos; arg. *text. in cap. monit*, *de his quæ fiunt à Prælat. ſine conſ. Capit*, *& in cap. in nona*, 16. *quæſtione* 7.

Nec obſtat quod *in Deciſione Rener. DD. meorum Pironani & Merlini*, dicatur Regulam, & alia adducta pro Tertiariis facere tantum pro Tertiariis ſæcularibus, qui hodie non ſunt in cauſa; non autem pro Tertiariis Regularibus.

Quia, quòd Regulæ Tertiariorum ſæcularium & Regularium vnica ſit, & illa eadem, quam Nicolaus I V. à Seraphico Patre traditam edidit, licet Leo X. in approbatione Tertiariorum Regularium ſeparans pretioſum à vili; hoc eſt capita d. Regulæ facientia pro Regularibus, ab eis, quæ ſæcularibus tantùm conueniebant, illa vſui ac ſtatui Regularium adaptauerit; probatur Primo ex ipſamet Bulla Leonis X. ibi; *Nos iuxta Domini voluntatem pretioſum à vili ſeparantes*, *eandem Tertiam Regulam in modum*, *qui ſequitur*, *diſtinctam, de nouo conſtituimus & approbamus,ac vobis & ſucceſſoribus veſtris ſeruandam tranſmittimus*, Illa enim dictio, *eandem*, quæ 27
refertur ad Regulam Nicolai I V. de qua immediatè ante fit mentio, oſtendit illas eſſe in ſubſtantia vnam: Bald. *in l. ſi vnus*, §.*pactus ne peteret*, *in* 2.*lect. n.*6. *ff.de pact.*

Quod verò Tertiarij ſæculares non ſint in Cauſa, nihil eſt,nam ſufficit, litem agi cum Regularibus, de quorum intereſſe non videtur dubitandum;cùm Clemens V I I. *in dicta Bulla* poſt approbatos, iam à Leone X. Tertiarios Regulares, conceſſerit ius conferendi habitum Tertiariorum ſæcularium: quod etiam ſtatuit *in ſua Bulla* Paulus Tertius.

Quibus fundamentis, & aliis per Informantes adductis, poſt Sextam Cauſæ propoſitionem, re maturè, vtraque parte ſemper informante, diſcuſſa; ita reſolutum fuit &c.

Illerden. Electionis Priorißa,

Veneris 18. Decembris 1637.

ARGVMENTVM.

Requiſita neceſſaria ad concedendam Aggrauatoriam explicantur prout *in Summario.*

SVMMARIVM.

1 *Aggrauatoria datur*, *relaxata declaratoria*, *& conſtito de intimatione*, *ac de contumacia in non parendo elapſo termino.*
2 *Intimatio Declaratoria debet fieri perſonaliter.*
3 *Limitatur ſupradicta concluſio quando perſonaliter fieri non potuit*, *ex quo erant requirenda aliæ Moniales.*
4 *Notificatio debet fieri alta voce.*
5 *Notarius qui tenetur iura notificare*, *dicitur feciſſe debitas diligentias ſi expectauit per vnam horam.*
6 *Diligentiæ ſufficiunt ad effectum notificationis,cùm per partem ſteterit quo minus fuerit perſonaliter intimata.*
7 *Intimatio cenſurarum fieri poteſt per affixionem ad valuas, factis diligentiis.*
8 *Scientia intimationis literarum Rotalium debet eſſe certa pro obtinenda Aggrauatoria.*
9 *Scientia colligitur ex pluribus circumſtantiis ſimul iunctis, etiam abſque alia intimatione.*

Dec.

DECISIO XXXII.

RELAXATA Declaratoria Cenſuratum
niſi infra quindecim 8. Iuoij præteriti
contra D.Iſabellam de Pomar ob non pari-
tionem mandato Rotali, & hodie propoſito dubio
1 ad inſtantiam D.Franciſcæ Moliner, an eſſet danda
aggrauatoria contra D.Iſabellam? Domini reſpon-
derunt affirmatiuè: quia in actis conſtat de inti-
matione illi facta, & de illius contumacia; ac ob-
ſtinata voluntate elapſo termino ad parendum:
Veſtr. *in prax. lib.4. c.3.num.7. & lib. 8. c. vlt. n.19.*
Rota *deciſ.657. n.2. parte 1. recent. deciſ.162. coram
Reuerendiſſimo D. Vrgellen. & in Cæſarauguſtana de
Caſpe 3. Iulij 1634. coram R.P.D. meo Motmanno,
& in Cæſarauguſtana diſtributionum 15. Ianuarij &
12. Februarij 1635.coram Reuerendiſſimo D. meo De-
cano.*

2 Non obſtat quod intimatio non fuerit facta
perſonaliter Iſabellæ, Rota *deciſ.90.num.2. part.1.*
3 *recent.* Tum quia ſi Iſabellæ fieri non potuit perſo-
naliter debebant requiri aliæ Moniales exiſtentes
in eodem Monaſterio, vt intimationem declarato-
riæ eidem Iſabellæ notificarent, requirendo etiam
4 alios de eadem familia: Tiraq. & per eum allegati,
de retractu lign. §.9. gloſ.2.n.14. vbi *num.* 13. inquit
hanc notificationem fieri debere alta voce.

Quia fuit dictum, Notarium feciſſe debitas dili-
5 gentias quoad hoc: nam prima vice fecit vocari
Iſabellam, & per terminum vnius horæ expectauit.
6 Secunda vice, fecit iterum eam vocari, ac tandem
non venit; quæ diligentiæ ſufficiunt ad effectum
notificationis, cùm per Iſabellam ſteterit, quo mi-
nus fuerit perſonaliter intimata, & ita habetur ac
ſi fuiſſet facta perſonaliter: *cap. quoniam frequenter,
§. Porro,* vbi Gloſ. *in verbo impedit*: & *ibi* Bald. *vt
lit. non conteſt.* Vant. *de nullit. ex defect. citat. n.90.*
7 Rot. *deciſ.1094.n.5.* coram Seraph. & ſic rectè per
affixionem ad ianuas Monaſterij fuit facta illius
exequutio: Bald. *vbi ſupra,* Gregor. *deciſ.426. n.6.
& ibi* Adden.

Secundò non obſtat, quod non doceatur de in-
8 dubitata notitia Iſabellæ intimationis literarum
Rotalium; Rota *dicta dec. 90. part. 1. recent.* & ita
ad Aggrauatoriam deueniri non poſſe: Nam con-
trarium fuit viſum probari ex his, quæ Notarius
deponit, quod poſt affixas literas ianuia Monaſte-
rij, requiſitus à dicta Franciſca Moliner, vt ite-
rum eas affigeret, non potuit ad Monaſterium ac-
cedere propter magnam militom copiam, qui ei-
dem Notario firmam regiam præſentarunt, vt ſæ-
piùs literarum Rotalium nouam publicationem
facere non valeret.

Ex quibus omnibus ſimul iunctis, remanet abſque
9 dubio probata ſcientia Iſabellæ ad effectum Ag-
grauatoriæ Cenſuratum, etiam abſque alia intima-
tione: Roman. *conſ.410. num.* 2. Seraph. *dicta dec.*
1094.

Et ita vtraque parte informante, &c.

Vicen. Cameraria.

Lunæ 1. Februarij 1638.

ARGVMENTVM.

Confirmatur ſententia A.C. declarans, Ca-
merariam, de qua agitur, reſeruatam,
propter *Breue Clementis*, & ſæculariza-
tionem ac clauſulas inducentes reſerua-
tionem, & plura de pluribus Clauſulis,
& de earum virtute prout *in Summario.*

SVMMARIVM.

1 *Valida eſt ſententia concurrentibus requiſitis à Ca-
putaque* deciſ.260. part.2.
2 *Sententia non inualidatur per impetrationem Breuis
lite pendente.*
3 *Attentata eſt executio Breuis facta lite pendente.*
4 *Clauſula* ſine præiudicio *operatur vt litera non-
dum expedita reſeruent ſuam virtutem.*
5 *Moderatio inhibitionis ſufficit, vt parti ſit intima-
ta, quamuis non ſit in actis, nec Iudici preſen-
tata pro exprimendo impedimento.*
6 *Iudex cenſetur inhibitus parte inhibita.*
7 *Contrariorum eadem eſt diſciplina.*
8 *Clauſula,* cuius litis ſtatum, *operatur ac ſi in in-
diuiduo omnis ſtatus Cauſa eſſet expreſſus.*
9 *Iuſtitia deducitur ex reſeruatione beneficij.*
10 *Clauſula,* ea omnia deinceps &c. vel quam dein-
ceps vacare etiam extra Curiam *&c. indu-
cunt reſeruationem.*
11 *Dictiones* deinceps, quandocunque, & in perpe-
tuum, *vniformiter comprehendunt omnia tem-
pora.*
12 Duntaxat, *dictio habet vim prohibitionis quoad
omnes alios.*
13 *Breue emanatum ad vnam Cauſam, ad aliam non
extenditur.*

DECISIO XXXIII.

SANCTISSIMVS contulit D.Franciſco Capſir
Camerariam in Collegiata Eccleſia Mino-
riſſæ per obitum Antonij Pla de anno 1631. vti per-
petuò reſeruatam Sedi Apoſtolicæ per ſuppreſſio-
nem fel. rec. Clementis VIII. omnium Eccleſia-
rum Canonicarum Regularium Ordinis S. Auguſti-
ni Principatus Cataloniæ: Expeditoque Breui de
capienda poſſeſſione nomine Cameræ A.C. directo;
obtentâque coram eodem ſententia fauorabili
contra Ioannem Vilades, vti in dicta Cameraria
inſtruſum, & poſtea poſſeſſione capta, dictus Vila-
des appellans obtinuit committi Cauſam in Rota
cum clauſula *Parito Breui*: & propoſito dubio, an
dicta ſententia A.C. eſſet valida & iuſta? DD. affir-
matiuè reſponderunt.

Pro validitare concurrunt omnia requiſita per 1
Caputaque *dec.260. part.2.* Rota *dec.589.n.1.part.1.
recent.*

Nec fuit viſum obſtare quod de tempore impe- 2
trationis Breuis à Capſir, fuiſſet iam à Vilades
commiſſa Cauſa in Rota: Quia fuit reſponſum ſen-
tentiam non inualidari per obtentionem Breuium
lite pendente, quamuis non poſſint mandari exe- 3
quutioni; nam tunc exequutio eſſet attentata: vti
declarat Lãcellottus *de attent. in præfat. n.457. &* 498.

Idque tantò magis videtur dicendum, ex quo in
commiſſione adeſt Clauſula, *ſine præiudicio litera-
rum Apoſtolicarum.* Et quamuis replicetur hoc de-
bere intelligi de literis expeditis ante commiſſionẽ
Cauſæ: Reſpondetur, quòd quamuis literæ non 4
erant expeditæ, reſcribens Signatura *ſine præiudicio
&c.* ſignum eſt quod voluit reſeruare virtute lite-
rarum nondum expeditarum.

Et

Digitized by Google

Et hoc euidentiùs patet : quia ſignatura maodauit Reuerendiſſ. D. Vrgelieo. vt ſuam moderaretur inhibitionem. Nec obſtat quod iſta moderatio non fuerit in actis A.C.producta,vt ſciret ſublatum fuiſ-
5 ſe impedimentum, & ſuam juriſdictionem non ignoraſſet. Quia fuit parti intimata, licèr oon Iudiei præſentata : quod ſufficit ; vt firmauit Rota *in Romana Saluiani, coram Lancelloto*, impreſſ. apud Pa-
6 cificum *poſt tract. Saluian. deciſ.* 72. *n.* 8. ſicuti inhibita parte, cenſetur Iudex inhibitos : nam contra-
7 riorum eadem eſt diſciplina : *l. & contra, ff. de vulg. l. fin.* §. *fin. ff. de leg.* 3.

Non obſtat elauſula *in Breui* appoſita *ſine præiudicio inhibitionis Rotalis*. Quia cùm poſtea à ſignatura fuerit de medio ſublatum impedimentum iohibitionis, ante ſeoteoriam, non eſt curandum de clauſula Breuis, & nullus ſcrupulus reſtat eirca impetrationem Breuis, etiam pendente cauſa ; cùm in ſupplicatiooe dicti Breuis adſit elauſula, *cuius litis ſtatum*, &c. quæ clauſula operatur ac ſi indiui-
8 duè omnis ſtatus cauſæ eſſet expreſſus : Mantic. *dec.* 213. *n.* 8. & coram Reuerendiſſ. D. meo Decano *deciſ.* 305. *n.* 7. & *in recent. p.* 2. *dec.* 605. *n.* 11. & in puncto tenuit Rota coram Gregor. *deciſ.* 2. *n.* 5. *in fin.* & *ibi* Add. *n.* 16.

De iuſtitia verò non dubitarunt Domini, cùm
9 illa ſit accidens & elara ex reſeruatiooe huius Camerariæ, per ſæcolarizationem Clementis VIII. omnium Monaſteriorum & beneficiorum Canonicorum Regularium Ordinis ſancti Auguſtioi io Principatu Cataloniæ, per hæc verba : *illaque omnia & ſingula tam ad præſens, quàm deinceps, quandocunque & quomodocunque etiam extra Curiam vacatura, ac illorum proprietatem & dominium noſtræ & dictæ*
10 *Sedis duntaxat diſpoſitioni ſpecialiter & expreſſè in perpetuum reſeruamus, ſaluo tantùm quocunque iure, patronatus Regio.* Quæ reſeruatio vti clara & indubitata fuit à Rota canonizata *de anno* 1622. *in cauſa iſtiuſmet Camerariæ*, coram R. D. Buratto inter impreſſ. *dec.* 590. & in aliis beneficiis in *d. ſuppreſſione* comprehenſis ſæpiſſimè, vt videre eſt in *Vicen. Paroch.* 14. *Ianuarij* 1611. *coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo*, & in *Vicen. Parochialis* 20. *Februarij* 1617. *coram bonæ mem. Vbaldo*, & *in alia Vicen. Canonicatus* 24. *Nouembris* 1624. *coram R. P. D. meo Merlino*, & *in alia Vicen. Prioratus* 2. *Iunij* 1636. *coram R. P. D. meo Panzirolo.*

Nec dicendum eſt dictam reſeruationem intelligi debere de reſeruatione *Regulæ* 8. *hodie* 9. cùm ſit generaliter concepta per tres dictiooes comprehen-
11 ſiuas omnium temporum, ſcilicet, *deinceps, quandocunque, & in perpetuum*, vniformiter & cum ta-
12 xatiua *duntaxat*, quæ habet vim prohibitionis quoad omnes alios : Roma. *conſ.* 114. *n.* 5.

Non obſtant Breuia quæ afferuntur ad probandum non fuiſſe intentiouis Clementis VIII. præiudicare iuri conferendi, quod ſpectabat ante ſæcularizationem ad Ordinarios : nam vltra quod non probatur aliquod ius eonferendi io dictis beneficiis ſæcularizatis ad Ordinarios ſpectaſſe, talia Breuia nullius ſunt momenti, vt latè fuit reſponſum in *dictis deciſionibus* D. D. meorum Buratti, & Merlini ; in quibus dicitur, quod illa fuerunt ad alium effectum obtenta. Nam primum Breue *de anno* 1600. emanauit ad ſedandas controuerſias ortas in Præpoſitum & Epiſcopum ſuper iuriſdictione contentioſa, noo autem ſuper iure conferendi, de quo noo agebatur. Aliud ſecuodum Breue *de anno* 1603. emaoatum ad inſtaotiam Abbatis ſancti Vincentij de Cardona, continet caſum ſpecialem in fauorem eius Eccleſiæ, quod in conſequentiam trahi non 13 poteſt ad fauorem aliarum : ad *leg. quod vero*, cum concordantibus, *de legib.* Ex quo patet, quod dum Sanctiſſimus iura huic Eccleſiæ præſeruauit, aliis auferre videtur vti æquali iure non gaudeotibus.

Quare dixeront D. D. ſententiam A. C. eſſe validam & iuſtam ; vtraque parte informante.

Bononien. Nullitatis

Lunæ 8. Martij 1638.

ARGVMENTVM.

Nulla eſt ſententia lata contra non citatum, nec Ægidiana intrat data ſententia nulla. Lata contra vnum fratrem, non nocet alteri fratri non citato. Mandatum præſumptum non admittitur in præiudicialibus.

SVMMARIVM.

1. *Ægidiana non intrat data ſententia nulla ex defectu citationis.*
2. *Citationis defectus eſt potiſſima nullitas proueniens à iure naturali.*
3. *Negatiua probatur ex reuolutione actorum.*
4. *Citatio facta vni fratri, ſeu conſorti, alteri officit. Limita num. 5.*
5. *Res iudicata non nocet fratri non citato, niſi adſit mandatum, vel ratificatio.*
7. *Socius habet mandatum à lege ad faciendum vtile.*
8. *Sententia contra vnum lata, nocet alteri.*
9. *Scientia ad inducendam ratificationem eſt probanda per neceſſe, non præſumptiuè.*
10. *Iacens dum ſcit nomine ſuo cauſam agi, ſibi præiudicat in agendo, non autem ſi eſt Reus.*
11. *Mandatum præſumitur ex ſcientia & patientia in fauorabilibus, ſecus in odioſis.*
12. *Fauoris cauſa inſpici debet in limine, non in fine.*
13. *In iudicijs an vtiliter inceptum ſit, colligitur ex ſententia.*
14. *Animus bonus non attenditur, quando finis eſt læſiuus.*
15. *Sententia contra vnum lata nocet alteri, quando eſt eadem ratio vincendi. Declaratur num. ſequenti.*
16. *Regula prædicta locum habet inter hæredem inſtitutum, & ſubſtitutum.*
17. *Subſtitutus habet æquale intereſſe cum hærede inſtituto.*
18. *Poſſeſſores quando ſunt diuerſæ perſonæ habentes æquale intereſſe, ſemper ſunt omnes citandi.*
19. *Mandatum præſumptum quando inducatur.*
20. *Coniunctio ſanguinis non inducit mandatum in præiudiciali.*
21. *Iudicium ſuſtinetur tantum reſpectu comparentis.*
22. *Scientia & patientia inducitur ex traductione ſcripturæ & ex impenſis.*
23. *Actus præſumitur factus potius nomine proprio, quàm alieno.*
24. *Acquieſcentia probatur ab exitu.*
25. *Appellatio eſt germanus modus veniendi ad cauſam prout in prima.*

DECISIO

DECISIO XXXIV.

ROTA relaxauit mandatum de immitten-
do aduerſus Petrum & Demetrium de Pie-
tritiis ſuper bonis fideicommiſſo ſubiectis,
& ab ipſis poſſeſſis titulo emptionis; à quo inter-
poſita appellatione, ſignatura commiſit mihi Cau-
ſam cum clauſula, *quatenus ſit locus Ægidianæ*: Et
propoſito dubio die 5. Iunij 1637. fuit reſolutum
Ægidianam intrare. Sed quia dubitabatur de vali-
ditate ſententiæ reſpectu non citationis Demetrij;
DD. ordinarunt vt de hoc particulariter videretur:
Et hodie fuit reſponſum Ægidianam non intrare
1 quoad Demetrium, quia ſententia fuit nulla ex de-
fectu citationis illius, vel eius Procuratoris legi-
timi: *l. de vnoquoque* 47. *ff. de re iudic. l. ſi petitor* 31.
*ff. de iudiciis, l. 1. §. item cum ex edicto, ff. quæ ſent. ſin.
app. reſc.* Rot. *dec.* 361. *n.* 2. *part.* 1. *diuerſ.* Gregor.
dec. 4. *num.* 1. vbi latiſſimè Vant. *in tract. de nullit. ſent.
ex defect. cit. à n.* 1. qui *n.* 6. dicit potiſſimam eſſe
2 nullitatem ex defectu citationis, vt putà defenſio-
nem reſpicientis quæ à Iure prouenit naturali:
Clem. paſtoralis, §. cæterum, de re iudic.

Defectus namque citationis in præſenti patet ex
3 reuolutione actorum, qui eſt modus probandi hanc
negatiuam: Rota *deciſ.* 167. *n.* 42. *part.* 1. *& dec.* 429.
num. 1. *part.* 3. *recent.* & coràm Caualer *deciſ.* 35.
num. 2.

Non obſtant deducta pro Clauarinis, ſcilicet
4 quod Petrus & Demetrius ſint fratres & conſortes,
& conſequenter citatio vnius, alteri officiat: Se-
raph. *deciſ.* 1433. *num.* 3. Quia fuit reſponſum cum
5 verbis textus *in l. 1. C. quibus res iudicata non nocet*: in
terminis de fratre, vbi quod contra non citatum
res iudicata non operatur, niſi adſit mandatum, vel
ratificatio.

Nec ſuffragatur quod ratificatio videatur colligi
6 ex ſcientia & patientia Demetrij, quod iſta lis age-
retur in Curia etiam nomine ſuo *l. qui patitur, ff.
mandat*: & conſequenter cùm ſocius habeat man-
7 datum à lege ad faciendum vtilia pro re communi,
Gloſ. *in l. nemo* 68. *verbo, alienare ff. pro ſocio*, vbi DD.
Iaſ. *in l. ſtipulationes non diuiduntur, n.* 9. *verſ.* 2. *ff. de
8 verb. oblig.* Surd. *conſ.* 43. *n.* 9. *&* 10. *tom.* 1. ſententia
contra vnum lata noceat alteri: *cap. quamuis, de
ſent. & re iudicat.*

9 Quia fuit reſponſum ex iſtis non probari ratifi-
cationem, cùm ad eam inducendam ſcientia de-
beat probari per neceſſe & concludenter, non au-
tem præſumptiuè; vt in noſtro caſu notat Ruin.
conſ. 66. *n.* 18. *lib.* 3. Patientia verò non obſtat Deme-
trio; quia tacens dum ſcit nomine ſuo agi cauſam,
10 ſibi præiudicat quidem in agendo, non autem ſi
eſt Reus: Bald. *in l. licet n.* 15. *C. de procurat.* Tum
etiam quia *d. l. qui patitur.* loquitur in Tertio præ-
ſente, non autem abſente, vt erat Demetrius, toto
litis tempore; vt bene declarat Alex. *in l. ſæpe, n.* 8.
11 *verſ.* 2. *reſpondetur, &* n. 93. *ff. de re iudic.* Tum de-
mùm quia omnia deducta procedunt in fauorabili-
bus; in quibus terminis loquuntur DD. vt latè per
Barboſ. *in l. quæ dotis, ſub n.* 153. *ff. ſol. matr. l. filiuſ-
fam. §. inuitus ff. de procurat.* Mantic. *de tacit lib.* 7.
tit. 7. *n.* 4. *verſ. ſed aduertendum eſt*, Bart. *in l. quæ
enim. §.* 1. *n.* 1. *ff. rem rat. haberi.*

Non obſtat quod à principio negotium vtile ge-
rebatur, & quod cauſa fauoris inſpicienda eſt in
limine, non in fine iudicij Alex. *in d. l. ſæpè, n.* 87.
13 *in princ.* Quia reſponderunt, quod in iudiciis an ali-
quis vtiliter inceperit, nec ne, colligitur ex ſenten-
tia, & in principio debet conſiderari quod ſequi
poteſt: *l. qui in alterius, ff. de reg. iur.* cùm dubius ſit
litis euentus; *l. quod debet, in fin. ff. de peculio*: vt no-
tat Alex. *vbi ſuprà, n.* 87. *circa medium, verſ. non obſtat
quod debet inſpici*: Et ratio eſt veriſſima, cum ſem-
per qui incipit, tendat in bonum, & curet melio-
rem facere ſuam conditionem, etiam illius cuius 14
nomine facit; nec bonus animus attenditur, quan-
do finis eſt læſiuus: vt fuit ſententia lata contra
Demetrium.

Vltimò non obſtat quod vbi eſt eadem ratio vin- 15
cendi, ſententia lata contra vnum, nocet alteri: latè
Ceuallos *in comm. contra comm. quæſt.* 636. *num.* 4. *&
ſeqq. lib.* 1. *§. denuntiari, ff. de ventre inſpic.* & cum
parem cauſam vincendi habeant Petrus & Deme-
trius in bonis, de quibus agitur, citatio Petri ad
ſententiam afficere debet Demetrio fratri.

Nam fuit reſponſum, regulam ſuperiorem Lo- 16
cum habere inter hæredem inſtitutum, & ſubſtitu-
tum: *d. l.* 1. *§. denuntiari*, ibi, *Denuntiari autem opor-
tet his quos proxima ſpes ſucceſſionis contingit, vt puta
primo gradu hæredi inſtituto, non ſubſtituto*: & ita re-
ceptum eſt, ſententiam latam cum poſſeſſore Maio-
ratus, cæteris omnibus ſucceſſoribus in infinitum
non citatis, nec etiam per generale proclama, vel
edictum, vel aliàs certioratis præiudicare. Et ratio 17
eſt, quia ſubſtitutus non habet æquale intereſſe
cum hærede inſtituto, ſed tantum in conſequen-
tiam poſt mortem inſtituti; quod non verſatur in-
ter conſortes de quibus in caſu; cùm omnes ha-
beant æquale intereſſe, & ideo ſi mortuo Patre
pronuntiatur filia legitima ad agendum contra
vnum poſſeſſorem partis hæreditatis, ſententia non
præiudicat poſſeſſori alterius partis, quia poſſeſſo- 18
res dictæ hæreditatis ſunt diuerſæ perſonæ æquale
intereſſe habentes eodem tempore, quare ambo
debent citari Felin. *in c. pen. de ſent. & re iudicat. n.* 9.
verſ. inde ſi mortuo.

Demum non obſtant deducta ex mandato præ-
ſumpto: Quia pari modo fuit dictum non releua- 19
re, cùm actus qui dantur, hanc præſumptionem non
concludant per neceſſe, prout dictum fuit; ex Ruin.
conſ. 66. *n.* 18. *lib.* 3. *ſupra adducto.*

Nam coniunctio ſanguinis inter fratres, de qua
per Seraph. *deciſ.* 1433. *n.* 3. Ruin. *conſ.* 101. *n.* 13. *l.* 1. 20
non ſuffragatur in caſu præiudiciali; cùm Seraphi-
nus loquatur in fauorabilibus, non in præiudicia-
libus; vt in caſu noſtro, in quo non poteſt conſti-
tui procurator pro altero non conſentiente, cum 21
iudicium ſolum ſuſtineatur reſpectu illius tantum,
qui comparuit: Rot. *deciſ.* 34. *num.* 2. *de procurat.
in antiq.*

Aliud fundamentum deductum à magnis im-
penſis, & ex eo quod Demetrius dedit apocham
emptionis prædij de quo agitur, productam in iſta
lite, ex quibus Informantes pro Clauarinis arguunt
ſcientiam & patientiam litis, & ideo ei etiam ſen- 22
tentia nocere debeat, *d. c. quamuis, de ſent. & re
indic.* Gabriel. *conſ.* 149. *n.* 65. *lib.* 2. Fuit pariter di-
ctum non releuare, quia neque expenſæ probantur; 23
& quando probarentur, attribuerentur ipſi Petro,
qui in cauſa intereſſe habebat. Productio verò apo-
chæ à Petro nomine fratris, non operatur contra
eum, ſed reſtringitur ad factum & partem facientis:
l. ex parte, ff. fam. hercifc. Nart. *conſ.* 303. *n.* 2. coram
Gregor. *dec.* 472. *n.* 4.

Nec demum obſtare dixerunt Domini, quod De-
metrius poſt captam poſſeſſionem à fideicommiſſa- 24
riis acquieuerit: quia exitus declarauit acquieſcen-
tiam non eſſe veram, dum appellauit, & cauſam
ſuo nomine defendi, quod ex diametro repugnat

conſen

conſenſui ſententiæ ; & Demetrius dixit appellare à ſententia, quatenos ei fieret aliquod præiudicium, qui eſt germanus modus veniendi ad cauſam, prout in prima : Rota *dec.* 17. *n.* 5. *p.* 3. *recent.* cum alijs.

Et ideo D. D. reſponderunt Ægidianam non intrare quoad Demetrium ; & ſic ſenteotiam reſpectu illius eſſe nullam , vtraque parte informante.

Seguntin. Parochialis

Lunæ 22. Martij 1638.

ARGVMENTVM.

Declaratoria ad hoc vt ſit danda quæ requirantur enumerantur in præſenti deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria eſt danda concurrentibus requiſitis hic enumeratis : non paritio nihil aliud eſt quam voluntaria inobedientia.*

2 *Inobediens dicitur ille qui non dimiſit poſſeſſionem , & retinet fructus , & expenſas litis.*

3 *Contumacia rei redditur clara ex reſponſione quod non vult relinquere poſſeſſionem , & vult vti inhibitione Regij Conſilij.*

4 *Inobedientia qua naſcitur ex contemptu , vt graue delictum , ideo contra talem inobedientiam eſt danda declaratoria.*

DECISIO XXXV.

1 DANDAM eſſe Declaratoriam dixerunt Domini contra Gabriélem de Torremocha ; quia concurrunt omnia requiſita ad eam ſcilicet executoriales cum comminatione cenſurarum ; intimatio facta perſonaliter , lapſus termini ad parendum aſſignati , & ſeruatio quatuor terminorum ſubſtantialium , vt conſtat ex proceſſu ; quibus concorrentibus , & non docto de paritione, datur Declaratoria; cùm non paritio nihil aliud ſit quàm voluntaria inobedientia , qua Iudicis monitio contemnitur : Rot. *dec.* 591. *n.* 5. *p.* 2. *recent.* Felin. *in c. ad probandum, n.*6. *de ſent. & re iud.* Caſſador. *dec.* 6. *n.*10. *de cauſ. poſſ. & propr.*

Et in noſtro caſo non ſolum patet inobedientia
2 non dimittendo poſſeſſionem , nec reſtituendo fructus & expenſas litis, iuxta tenorem ſententiæ Rotalis , Seraph. *dec.* 113. *n.*3. Durao. *deciſ.* 161. *n.* 2. Rot. *dec.* 478. *n.* 1. *p.*2. *recent.* Sed conſtat de clara contumacia , dum Gabriël ad intimationem man-
3 dati de immittendo, reſpondit nolle relinquere poſſeſſionem , ſed in ea velle permanere , & vti inhibitione Regij Conſilij , *ſumm. n.* 3. ea quo nullatenus poteſt dubitari de contumacia illius , nec de relaxanda Declaratoria, cùm ſit graue delictum & de-
4 terrimi exempli inobedientia , quæ ex contemptu naſcitur , & alias ad ſpretum prouocat.: Rot. *deciſ.* 404. *n.* 6. *p.* 5. *recent.* & fuit dictum coram me , *in Illerden. electionis Prioriſſæ* 8. *Iunij* , *& in Cæſar-Auguſtana beneficij* 15. *eiuſd. menſis anni præteriti* 1637.

Quare Domini relaxarunt Declaratoriam, niſi infra menſem , informante tantum D. Petro Lopez.

Licien. Legati ,

Lunæ 22. Martij 1638.

ARGVMENTVM.

Legatum relictum Hoſpitali coram duobus teſtibus & confeſſario , etiam ſine teſtamento , ſed per ſcripturam priuatam Confeſſarij , ſuſtinetur vti factum ad fauorem loci Pij , competitque pro illius conſecutione Saluianum interdictum.

SVMMARIVM.

1 *Valida eſt ſententia , ſeruatis requiſitis , de quibus per Caputaq. dec.*260. *p.* 2.

2 *Legatum deberi Hoſpitali , ſiue loco Pio , probatur per depoſitionem trium teſtium cum præſentia Confeſſarij, & n.* 3. *&* 4.

5 *Legatum ſine teſtamento & ſolemnitatibus , ſed nudis verbis relictum fauore Piæ cauſæ , valet , quamuis ſcriptum per priuatam ſcripturam à Confeſſario.*

6 *Legatum vt ſit validum debet relinqui ſaltem coram duobus teſtibus & Parocho , & n.* 8.

7 *Sacerdotes deputati ad audiendas ægrotantium Confeſſiones , & Sacramenta adminiſtranda , ſunt proprij Parochi illorum.*

9 *Notarius non poteſt teſtari de actu præterito.*

10 *Actus præſumitur factus prout de iure fieri debet.*

11 *Notarius non faciens ſimpliciter atteſtationem de actu præterito , ſed addens aliquam circunſtantiam particularem , tunc inducitur legalitas ipſius actus.*

12 *Iurans coram Iudice , præſumitur iurare eo modo quo oportuit.*

13 *Iuramentum corporale , eſt illud quod tactis pectore, vel Scripturis præſtatur.*

14 *Legatario eſt danda immiſſio in poſſeſſionem bonorum defuncti , vti hypothecatorum pro legato , competitque ad hoc Saluianum interdictum.*

DECISIO XXXVI.

IOANNES Baptiſta Sperti ægrotans in Hoſpitali ſancti Blaſij nuncupati *de Benfratelli* , in Terra Francauillæ , donauit titulo legati eidem Hoſpitali Ducatos bis mille ſuper bonis quæ in Ciuitate Licien. poſſidebat ; cuius diſpoſitionis vigore Prior & Fratres dicti Hoſpitalis in Curia Epiſcopali Licien. poſt obitum Sperti obtinuerunt decretum de immittendo in poſſeſſionem prædictorum bonorum , prout fuerunt immiſſi.

Monaſterium verò & Monachi ſanctæ Crucis Ordinis Cœleſtinorum ſancti Benedicti Licien. prætendentes ex perſona Caroli Sperti Monachi (in ſæculo nuncupati , *Franciſcus Sperti* , frater D. Ioannis Baptiſtæ ;) etiam acceperunt poſſeſſionem dictorum bonorum vti ſpectantium ad D. Carolum titulo ſucceſſionis ab inteſtato ; & cuiuſdam aſſertæ donationis inſtiterunt in eadem Curia Licien. manuteneri : ſed D. Vicarius poſſeſſionem ad ſe auocauit. Ab huiuſmodi decreto fuit hinc inde appellatum, cauſaque coram A. C. deuoluta fuit pronunciatum , Hoſpitale eſſe immittendum in poſſeſſionem dictorum bonorum retinen. donec de dictis Ducatis bis mille fuerit integrè ſatisfactum.

Quæ

Quæ ſententia, (in gradu appellationis cauſa mihi commiſſa) an eſſet, nécne confirmanda dubitaui; confirmandam eſſe reſponderuot.

1 Nam validitas patet ex proceſſus reuolutione, in quo fuerunt ſeruata omnia requiſita, de quibus per Caputaquen. *deciſ.* 260 *part.* 2. Rota *in recent. deciſ.* 204. *&* 534. *parte* 1.

Iuſtitia videtur clara, cùm non poſſit controuer- 2 ti legatum Ducatorum bis mille ad fauorem d. Hoſpitalis relictum, vt deponunt tres Teſtes cum præſentia Confeſſarij; *c. cum eſſes, c. relatum, de* 3 *teſtam.* Quibus concurrentibus fauore piæ cauſæ validam remanere diſpoſitionem legantis, firmat Bald. *conſ.* 20. *numero* 1. *lib.* 5. Caſtr. *conſ.* 25. *numero* 1. *lib.* 2. Alex. *conſ.* 4. *numero* 6. *lib.* 7. *& conſ.* 41. *num.* 5. *lib.* 1. Tiraquell. *de priuil. piæ cauſ. priu.* 3. *in princ.* Buratt. *deciſ.* 616. *numero* 5. Imò & 4 fortiùs, quod in relictis ad Pias cauſas duo teſtes ſufficiunt etiam de Iure Ciuili, affirmant de communi Tiraquell. *eod. tractat. de priuil. piæ cauſ. priuil.* 1. *per totum.* Alex. *dicto conſ.* 41. *num.* 5. *lib.* 1. *& dicto conſ.* 4. *n.* 6. Buratt. *d. deciſ.* 616. *num.* 5.

Non obſtat quod dictum legatum non fuerit re- 5 lictum in teſtamento cum ſolemnitatibus à Iure requiſitis in vltimis diſpoſitionibus; ſed per ſimplicem ſcripturam priuatam ſcriptam à Confeſſario eiuſdem Ioannis Baptiſtæ, & tribus teſtibus ſubſcriptam: nam legatum etiam factum ſine teſtamento & ſolemnitatibus, ſed nudis verbis relictum, valere fauore piæ cauſæ, tradit Abb. *in c. indicante, n.* 2. *de teſtamen.* Rot. *deciſ.* 321. *numero* 2. *part.* 4. *recent.*

6 Minus obſtat diſpoſitio textus *in d. c. cum eſſes, & d. cap. relatum, de teſtam.* requirentis præſentiam proprij Parochi, vt validum ſit legatum; tum quia in Hoſpitalibus Sacerdotes ſæculares deputati ad 7 audiendas ægrotantium Confeſsiones, aliaque Sacramenta eis adminiſtranda, ſunt proprij Parochi 8 illorum *Clem. quia contingit*, §. *vlt.* vbi Gloſ. *verbo, Parochiales, de relig. dom.* tum quia locum habet tantummodo in vltimis voluntatibus, quæ fiunt ad cauſas prophanas: Abb. *in d. cap. cum eſſes, in prima lect. num.* 4. *in princ. verſ. item falſum: & in repetitione num.* 11. *&* 13. *verſ. & iſtum* Couarr. *ibidem num.* 2. *ad finem, verſ. Primus namque intellectus*: Rom. *in rub. ſimiliter num.* 94. *poſt princ. verſ. primus quidem, C. ad leg. falc.*

Nec releuat quod teſtes ſubſcripti, qui fuerunt examinati vigore Demiſſoriæ A.C. ex defectu iuramenti non probent contenta in ſcriptura, cùm de 9 illo in proceſſu non conſtet. Notarius enim dicit tantùm quod iurauerint, qui quidem de actu præterito teſtari non poteſt; Caputaque *dec.* 295. *p.* 3.

Nam fuit reſponſum, quod Notarius non ſcripſit ſimpliciter, *teſtis iuratus*, &c. ſed addidit, *qui heſterna die iurauit de veritate dicenda ſuper articulis, nec non interrogatoriis fiendis*: ideo præſumitur fuiſſe 10 actum, prout de Iure fieri debet. Nam quando 11 Notarius non facit ſimplicem atteſtationem de actu præterito, ſed addit aliquam circonſtantiam particularem, tunc inducitur legalitas ipſius actus: Bald. *in l. iuriſiurandi n.* 5 *verſ. ſi autem Notarius, C. de teſtib.* Seraph. *deciſ.* 857. *num.* 15. Cauál. *dec.* 322. *num.* 4. Rot. *deciſ.* 395. *num.* 9. *p.* 1. *recent.*

Tum etiam quod ex tribus teſtibus Matthæus de 12 Santo iurauit coram ipſo Iudice delegato; vt patet *in ſumm. num.* 1. & ſic præſumitur quo oportuit modo iuraſſe: Bald. *in d. l. iuriſiurandi, numero* 6. *verſ. ſolutio, Cod. de teſtibus*: Rot. *deciſ.* 704. *n.* 2. *part.* 1. *recent.*

Alter verò teſtis iurauit, delato ei iuramento corporali; vt *in dicto ſummario eod. numero* 1. *in fin.* 13 corporale autem iuramentum illud eſt, quod tactis reſpectiuè pectore, vel Scripturis, præſtatur: *cap. vt circa*, & ibi Gloſ. *verbo, corporali, de elect. Clem.* 1. §. *porro*, & ibi Gloſ. *verbo, tacta, de Hæreticis*: *leg. ſi alterius, in fin. Cod. ſi minor ſe maiorem dixerit.*

Vnde cùm de iuramento duorum teſtium dubitari non valeat; nec de voluntate Ioannis Baptiſtæ reſpectu legati Ducatorum bis mille ad fauorem 14 Hoſpitalis D. D. dubitarunt: & conſequenter reſponderunt Hoſpitali deberi immiſſionem pro dicta ſumma in poſſeſsionem bonorum dicti defuncti Ioannis, vti hypothecatorum ad fauorem Hoſpitalis vigore legati: *l.* 1. *C. comm. de leg.* & in vim vtilis Saluiani *deciſ.* 193. *num.* 1. *& deciſ.* 559. *num.* 2. *part.* 1. *recent.*

Et ita vna tantùm parte informante, &c.

Capuana Attentatorum,

Lunæ 22. Maij 1638.

ARGVMENTVM.

Conſtat de Attentatis poſtquàm à Iudice fuit appoſitum ſequeſtrum; quo non attento, fuit innouatum, vti in Spretum. Teſtes examinati in Criminali, inter eoſdem probant in Ciuili.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes in iudicio Criminali examinati probant in Ciuili, quando agitur inter eaſdem perſonas.*

2 *Poſſeſſio non poteſt continuari poſtquam à Iudice fuit inuocata.*

3 *Attentata quando pendent à cauſa principali, attenduntur finis litis.*

Declaratur num. ſequenti.

4 *Declarat non procedere dictam concluſionem, quando vnà cum negotio principali fuit etiam commiſſa cauſa attentatorum.*

5 *Attentatorum iudicium ſuſpendit omnia.*

DECISIO XXXVII.

INTRODVCTO iudicio Aſſociationis ſeu Reintegrationis ad quædam bona emphyteotica Eccleſiaſtica contra Sabbam Ioutam, & Ioſephum de Violante Coniuges, per Abbatem Marium Carreſium in Curia Eccleſiaſtica Capuæ; iſti Coniuges recurſum habuerunt ad Officiales Regios; Vicarius Capuanus pro tuenda immunitate Eccleſiaſtica, cum ageretur contra Carreſium Clericum, & de bonis Eccleſiaſticis, promolgauit Cenſuras contra dd. Coniuges, qui habito recurſu ad Sac. Congregationem, immunitatis cauſa per eandem Congregationem fuit commiſſa A. C. cum facultate cognoſcendi prout in prima; & dd. Coniuges appoſito ſequeſtro abſoluen.

Vigore huius Commiſsionis A. C. die 27. Maij anni 1636. inhibuit & deputauit ſequeſtratium, relaxando ſequeſtrum, quæ omnia fuerunt dd. Coniugibus die 6. & 7. Iunij ſubſequen. legitimè intimata: quibus non attentis, iidem Coniuges dictis bonis cuſtodiam appoſuerunt, & ſub die 17. eiuſd.

Digitized by Google

menſis fructus recollectos ad proprias dŏmos aſportari curarunt: ſtaute igitur huiuſmodi Spretu A. C. illas criminaliter condemnauit, & ciuiliter mandauit reintegrari: & aſſociari ad dicta bona Carreſium: eumque ab huiuſmodi reintegratione dd. Coniuges appellaſſent, & cauſa mihi commiſſa dubitaſſem, an conſtaret de Attentatis? Domini affirmatiuè reſpoonderunt.

Conſtat enim de aſportatiooe fructuum recol-
1 lectorum poſt appoſitionem ſequeſtri, ex teſtibus in iudicio crimioali coram A. C. examinatis, qui in hoc ciuili bene probant, ſecundum diſtinctionem Bart. *in l. 1. §. hoc edicto, ff. de vi bon. raptor.* Ruio. *conſ.* 4. *num.* 5. *lib.* 4. qoos ſequitur Rot. *in dec.* 352. *num.* 12. *p.* 5. *diuerſ.*

Nec obſtare dixerunt Domini, quod dd. Coniuges prætendant euitare huiuſmodi Attentata, ſub prætextu quod continuauerint poſſeſſionem vigore ſententiæ ad eorum fauorem latæ à Regia Curia Neapolis: quia eum ſuper iiſdem bonis fuiſſet decretum ſequeſtrum, & executum auctoritate Iudicis eum ootificatione perſooaliter facta dd. Coniu-
2 gibus, vt *in ſumm. Carreſij num.* 3. non potuerunt in eadem poſſeſſione continuare, quæ à Iudice Eccleſiaſtico mediante dicto ſequeſtro fuerat auocata; ex traditis per Bart. *in l. intereſſe, ff. de acquir. poſſ.* Seraph. *deciſ.* 314. *num.* 3. & fuit dictum *in Calaguritana Canonicatus* 3. *Aprilis* 1610. *coram Reuerendiſſ. D. meo Decano.*

Minùs obſtare viſom fuit quæ deducebantur,
3 quod quia negotium Attentatorum videtur pendere à cauſa principali, ideo ſit attendendus finis litis. Quia vt benè declarat Hondcd. *in conſ.* 94. *num.* 64. *lib.* 1. non procedit quando vnà eum oegotio prin-
4 cipali (vt in propoſito caſu) fuit etiam commiſſa caoſa Attentatorum, quo caſu non poteſt procedi ad vlteriora, niſi priùs purgatis attentatis, quorum iudicium ſuſpendit omnia alia, quantumuis priuilegiata; *c. non ſolum, de appellat. in* 6. *& tot. tit. nihil innou. appellat. pend.* Maſcard. *de probat. concluſ.* 146. *num.* 4. *& ſeqq.* Seraph. *deciſ.* 73. *num.* 3. *& deciſ.* 1176. *num.* 3.

Et ita vtraque parte informante reſolutum, &c.

Romana Dotis,

Merc. 5. Maij 1638.

ARGVMENTVM.

Quodnam tempus ſit attendendum pro hypotheca Dotis, an tempus promiſſionis, an verò tempus ſolutionis? Obliuio præſumitur ex lapſu temporis. Teſtes imperfectæ memoriæ non probant, & inter ſe contrarij ab ſubſtantiam.

SVMMARIVM.

1 *Promiſſionis tempus eſt attendendum ad effectum anterioritatis.*
2 *Obliuio præſumitur ex lapſu* 25. *annorum.*
3 *Teſtis imperfecta memoria dicens per infirmitatem ſibi ablatam memoriam, & non recordari de rebus retroacto tempore geſtis, niſi ad memoriam reducantur, non probat.*
4 *Teſtis non probat deponens, non recordari de rebus ante ſuam depoſitionem geſtis, & de rebus poſtea, & tantùm de ea re.*
5 *Teſtis qui de aliis non recordatur, ita præſumitur de eo quod audet affirmare.*
6 *Teſtes inter ſe contrarij non attenduntur.*
7 *Teſtes contrarij circa accidentalia, quando accidentalia reſpiciunt cauſam, non probant.*
8 *Teſtes deponentes de tempore hypotheca Dotis, vnus per verba præſentis temporis, alter per verba futuri, ſuntque contrarij circa ſubſtantiam non probant.*

DECISIO XXXVIII.

De anno 1610. inter Felicem Meoniam & Melchiorem Megliorioum fuerunt contracta ſponſalia mediaote Ioanne Maria Patre dicti Melchioris, cui fuerunt promiſſa ſcuta 700. pro dote quæ de anno 1611. ſub die 5. Decembris fuerunt ſecuto matrimooio ſoluta eidem Ioanoi Mariæ Patri, ſub hypotheca omnium bonorum.

Die verò 15. Iunij eiuſdem anni 1611. contracto matrimooio inter Vincentium Megliorinum & Franciſcam Guidam cum dote ſcutorum 460. ſoluta eidem Vincentio: pro illius reſtitutione vnà cum lucro dotali ſe obligarunt dictus Vincentius, & Ioannes Pater, cui obligationi ſub die 26. Auguſti eiuſdem anni, vti principalis principaliter & inſolidum acceſſit dictus Ioanoes Maria Megliorious Patruus dicti Vinceotij.

Cumque per obitum Vincentij viri Franciſcæ matrimonium fuiſſet diſſolutum, orta eſt controuerſia ſuper reſtitutiooe Dotis eiuſdem Franciſcæ, attento quod dicta Felix vti anterior in promiſſione facta de anno 1610. prætendebat etiam prælatiooem in ſolutione ſecuta dicta die 5. Decembris anni 1611. & obtentis hinc inde diuerſis ſententiis, caoſa deuenit ad D. Curtum, cui pro terminatione controuerſiæ placoit conſulere Rotam; quænam ex iſtis dotibus eſſet anterior? & cauſa per me propoſita, Domini reſponderunt pro anterioritate Dotis Franciſcæ ſolutæ Vinceorio eius viro ſub die 15. Iunij 1611. cum obligatione de reſtituendo facta à Vinceo. & Ioanne Patre, non obſtante quod Dos Felicia eſſet promiſſa de anno 1610. ſed ſoluta ſub die 5. Decemb. anni 1611. & ſic per quinque menſes poſt ſolutionem Dotis Franciſcæ.

Moti fuerunt Domini, quia licèt præceſſiſſet per
annum antè promiſſio Dotis Felicis; oihilominus 1
eius ſolutio eſt poſterior: & ideo quidquid ſit ad effectum prælationis, an attendi debeat magis tempus promiſſionis, quàm ſolutionis; prout affirmatiuè tenuerunt Surd. & ab eo relati, *tractat. de alim. tit.* 8. *priu.* 49. *numero* 15. Patiſ. *conſ.* 101. *numero* 18. *lib.* 3. Fachio. *lib.* 10. *controuerſ. cap.* 24. Fontanella *de pact. nupt. clauſ.* 7. *Gloſſ.* 2. *part.* 2. *n.* 33. Franc. *dec.* 677. *per tot.* Caual. *deciſ.* 446. *n.* 6. vbi tamē ſupponitur matrimonium de tempore promiſſioois: & pro negatiua vti veriori, dum promiſſio præceſſit matrimooium, tenuerunt Bald. Nouel. *de dote part.* 10. *num.* 39. Neguz. *de pignor. part.* 2. *memb.* 4. *n.* 79. Pacific. *de Saluian. inſpect.* 3. *cap.* 4. *numero* 43. Gutierrez. *de iuramento parte* 1. *cap.* 46. *numero* 10. Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 804. Becc. *conſ.* 114. *numero* 66. Treutacioq. *lib.* 3. *variarum, titul. de pignor. reſolut.* 9. *numero* 26. *verſ. Hæc concluſio*: & ita cum aliis tenuerunt Cynus

in

in l. aſſiduis, numero 6. verſ. ſed videtur Bart. *num.* 5.
Salicet. *num.* 2. *Cod. qui pot. in pignor. hab.* Barboſ.
in l. 1. *ff. ſol. matr. parte* 3. *num.* 3. *verſ. poſtremo:*
Theſaur. ion. *lib.* 2. *quaſt.* 34. *num.* 4. Marta *deciſ.*
15. *numero* 14. Maotic. *deciſ.* 166. *numero* 9. *&*
ſeqq. Ant. de Amat. *reſolut.* 5. *numero* 13. 15.
& 16.

In propoſito caſu Domioi dixerunt talem pro-
1 miſſionem Dotis Felicis de anno 1610. noo proba-
ri ex depoſitionibus teſtium, cùm deponant de re
per annos 25. antea geſta, coius præſumitur obli-
oio, etiam in facto proprio: Rot. *deciſ.* 131. *nu-*
mero 3. *&* 774. *num.* 4. *parte* 2. *recent.* Multóque
magis in facto alieno, & in teſte non perfectæ me-
moriæ, qualem ſe fatetur ſecundos aſſerens per
3 infirmitarem ſibi ablatam memoriam, & non re-
cordari de rebus retrotracto tempore geſtis, niſi ad
memoriam reducantur; quòd oon probet, firmauit
Rota apud Seraph. *deciſ.* 1330. *num.* 4. *&* 326. *nu-*
mero 5. *poſt ſecundum vol. conſil. Farin.*

Primus verò teſtis depooit ante annum 1610. &
1611. de nihilo recordari: de aonis verò ſubſe-
quentibus ſolummodò de rebus propriis: de dictis
4 vero duobus annis recordati de dicta promiſſione
dotis tantùm, vnde redditur prorſus ſoſpectus, &
nullam in Iodicio fidem meretur: Rota coram Bu-
5 ratto *deciſ.* 341. *num.* 6. Nam ſicoti de aliis noo re-
cordatur ita præſumitur de eo quod audet affirmare
Berett. *conſ.* 53. *num.* 12. Gait. *de credito, cap.* 3.
6 *num.* 539. Sord. *conſ.* 378. *num.* 36. & vlterius ſunt
inter ſe contrarij: & ideò eo minùs ſunt attenden-
di: Buratt. *deciſ.* 367. *numero* 8. *&* 498. *num.* 5.

7 Nec dicatur, illorum contrarietatem eſſe ſolùm
circa accidentalia: quia adhoc etiam tollitur fides,
quando accidentale reſpicit caoſam principalem
& notabilem circunſtantiam: Bertazzol *conſ. crim.*
70. *num.* 25. *lib.* 5. Menoch. *de præſumpt. quaſt.* 23.
num. 17. *lib.* 5. Farin. *de teſtib. quaſt.* 65. *ex numero*
21. Et dum teſtes deponunt de aſſecuratione ſeu
8 hypotheca dotis Felicis, primus loquitor per verba
præſentis temporis, ſecundus verò per verba futuri
temporis, quæ contrarietas directè tendit ad ſub-
ſtantiam contractus, & conſequenter illum de-
ſtruit: ex Bertazzol. *d. conſ.* 70. *numero* 25. & vl-
terius dicti teſtes patiuntur alias exceptiones, de
quibus per informaoies pro Franciſca, quæ Domi-
nis placuerunt.

Et ideo cum huiuſmodi teſtium dicta nullius ſint
momenti, & pro dote Franciſcæ adſit inſtrumen-
tum præcedens ſolutionem dotis Felicis; Domini
noo dubitarunt, quin eius dos ſit anterior, & con-
ſequenter potior in iure: *l. potior.* 11. cum *concor-*
dantibus, ff. qui pot. in pign. hab.

Et ita vtraque parte iofotmante.

Capuana Bonorum

Ven. 21. Maij 1638.

A R G V M E N T V M.

Affictus probat valorem illius rei, quamuis ſit inter alios actus. Fides Ciuitatis de valore frumenti, probat valorem, & attenditur minor taxa.

S V M M A R I V M.

1 *Inſtrumentum Affictus probat redditus.*
2 *Probatio reſultans ex publico inſtrumento, facit probationem probatam.*
3 *Res inter alias acta probat factum ipſum contra quemcunque.*
4 *Fides Ciuitatis de valore frumenti probat valorem.*
5 *Valor ſemper eſt taxandus ad rationem minoris pretij.*

DECISIO XXXIX.

CVM in hac caoſa fuiſſet reſolutum die 22.
Martij præteriti conſtare de Atteotatis com-
miſſis per Sabbam & Ioſephum Coniuges, & pro-
inde deueniendum eſſe ad eorum purgationem:
fuit ad hunc effectum datum dubium, ad quam
ſummam, & ad quam rationem ſint taxandi fru-
ctus attentatè percepti? quo hodie propoſito Do-
mini reſponderunt eſſe taxandos ad ſummam tu-
mulorum 196. frumenti, & ad rationem 13. Ca-
rolen. pro quolibet tumulo.

Etenim Sabbas & Ioſephus cœperunt poſſidere
bona, de quibus agitur, vſque de menſe Iunij
1636. vt conſtat ex depoſitionibus teſtium, dictá-
que bona eſſe modiorum 28. quæ ſolent reſponde-
re ad rumula tria cum dimidio pro quolibet modio-
lo, quolibet anno; vt probatur ex inſtrumento Af- 1
fictus ad ſuorem Sabbæ & Ioſephi, vt *ſumm. nu-*
mero 3. & propterea cum iſta bona ſint modiorum
28. calculatis duobus annis aſcendunt ad rationem
tumulorum 196. quæ probatio videtur ſufficiens
tanquam reſultans ex publico inſtrumento, quod 2
facit probationem probatam, & factum notorium
contra quemcunque, licèt fuerit inter alios ſtipo-
latum: Gregor. *deciſ.* 302. vbi Adden. *num.* 10. *&* 3
deciſ. 484. *num.* 3.

Quo verò ad taxationem fructuum, dator fides
publica Ciuitatis Capuæ, ex qua apparet de anno
1636. frumentum fuiſſe appretiatum ad rationem
Carolen. 13. pro quolibet tumulo; de anno verò 4
1637. ad rationem Carolen. 18. quodque dicta fi-
des probet, oon dubitatur; cùm emanauerit ab
Vniuerſitate d. Ciuitatis, quæ ex inueterata con-
ſuetudioe ſolet ſingulis annis frumenta appretiare;
cui tanquam fidei publicæ, & de actu publico at-
teſtanti, & à publico & legali Officiali ſeu Nota-
rio ad id deputato, eſt deferendum; iuxta tradita
per Bart. *in l.* 2. *Cod. de Ponder. lib.* 10. Ruin. *conſ.*
56. *n.* 5. *vol.* 1. Rot. *deciſ.* 525. *n.* 5. *p.* 2. *in recent.*

Quo autem ad valorem, Dominis viſum fuit ta-
xandos eſſe ad rationem minoris pretij, ſcilicet Ca- 5
rolen. 13. pro quolibet tumulo, qui in totum con-
ſtituont ſummam Carolen. 2548. ad quorũ ſolutio-
nem dd. Sabbam & Ioſeph. teneri quoque viſum fuit
Et ita Abbate à te Matio tantùm informante.

Illerden. Electionis Prioriſſæ,

Lunæ 31. Maij 1638.

A R G V M E N T V M.

Electio Prioriſſæ ſpectat ad maiorem partem Monialium. Abſolutio conceditur à cenſuris conſtito de Paritione. Procu-

rator ad eam petendam debet habere mandatum ſpeciale.

S V M M A R I V M.

1 *Prioriſſa electio ſpectat ad maiorem partem Monialium,& n.2.*
2 *Abſolutio à cenſuris eſt danda, conſtito de Paritione.*
4 *Paritio iuxta formam Breuis, per Procuratorem ſufcit ad hoc ſpecialiter deputatum.*
5 *Paritio ſufficit vt abſolutio concedatur.*
6 *Paritio inducitur per præſtationem patientiæ cum ceſſatione ab impedimentis.*
7 *Declaratio ſe præſtare patientiam pro executione mandati Rotalis, ſufficit pro paritione.*
8 *Abſolutio à Cenſuris eſt danda facta obligatione de parendo mandatis Eccleſiæ.*

DECISIO XL.

Vacante officio Prioriſſæ in Monaſterio de Sixena Ordinis Hieroſolymitanæ per obitum D.Philippæ de Aylot, fuit electa D.Iſabella de Po-
1 mat à maiori parte Monialium del Squart, ad quas (vt aſſeritur) ius eligendi Prioriſſam ſpectat tam ex Conſtitutionibus Conuentus à Cœleſtino III. confirmatis, quàm conſuetudine ſpatio annorum 300. continuata.

A maiori autem parte Monialium Monaſterij
2 electa fuit D. Franciſca Molinet, ad quas de iure communi talis electio pertinet, vt firmauit Rota coram me *in hac cauſa die 2.Iunij, & die 5.Decembris* 1636. quibus in Deciſionibus diſputato dubio ſuper manutentione, eidem D.Franciſcæ eam conceſſit: pro qua etiam Declaratoriam & Reaggrauatoriam relaxauit contra d. Iſabellam ob non paritionem mandati Rotalis, ſub *diebus* 8.*Iunij*, *&* 18. *Octobris* 1637.

Rebus ſic ſtantibus D.Franciſca diem clauſit extremum, & D.Iſabella ob recurſus factos ad Officiales Regios, & non paritionem mandati Rota-
3 lis, petiit abſolui à Cenſuris incurſis: & propoſito dubio, an eſſet abſoluenda? Domini affirmatiuè reſponderunt. quia conſtat de plena paritione, & obedientia debita, purgando contumaciam: *cap. qua fronte extra de appell. cap.ſolet, de ſent.excommun. in* 6. Rot. *deciſ.*247. *num.*1. *part.* 3. *deciſ.*649. *in fin. part.*4.*recent.* *& in Arboren.Canonicatus* 7.*Iunij* 1633. *coram R.P.D. meo Merlino.*

Quantum attinet ad recurſus habitos ad Iudices
4 laicos, fuit paritum iuxta formam Breuis per Procuratorem ad hoc ſpecialiter deputatum, vt docet Gloſſ. *in verbo, vel paciſci, in cap.qui ad agendum* 4. *de procurat. in* 6. *cap. quod de his, in fin.de ſent.excom.* Sayr. *de cenſur.lib.*2.*cap.*21.*num.*14 quod ſufficit, vt abſolutio concedatur, *dict. cap.ſolet,de ſent.excomm. in* 6 & fuit dictum coram me *in hac cauſa die* 13. *Octobris* 1636.

Quo verò ad Cenſuras relaxatas ob non paritiones mandati Rotalis de manutenendo Franciſcam: ſatis conſtat de paritione, ex quo D.Iſabella per Procuratorem ad hoc ſpecialiter deputatum præſtat
6 omnimodam patientiam pro illius executione, cum ceſſatione à quibuſcumque impedimentis ex parte ſua præſtitis: Rot. *deciſ.*519.*p.*2.*& deciſ.*614. *à num.*2.*part.*3.*recent.* Caualer. *deciſ.*364 *num.*2.*&* 3. & coram Buratto *deciſ.*17. & *ibi* Add.

Non obſtat quod hæc paritio non fuerit facta viuente dicta Franciſca Molinet, & ſic illa videatur fruſtratoria, cùm non ſuperſit perſona, cuius fauore præſtanda ſit patientia pro manutentione: nam cum D. Iſabella vigore dicti mandati Rotalis ſolum teneretur pati, vt Franciſca poſſet recuperare ſuam anteriorem poſſeſſionem reſpectu poſſeſſionis corporalis; videtur dicendum quod illa hodie pareat eidem mandato, dum declarat ſe præſta- 7
re patientiam pro executione mandati Rotalis, & renunciare quibuſcunque impedimentis præſtitis: cùm enim hodie non poſſit dictum mandatum executionem habere in perſonam Franciſcæ propter illius obitum; ideo Dominis viſum fuit ſufficere ſupradictam declarationem, & renunciationem; vt firmatum fuit *in ſupradictis Deciſionibus* coram Caualer. & Burat. cùm ex ea ſatis conſtet de eiuſdem animo parendi mandato Rotali D.Iſabellæ; facta tamen obligatione de parendo mandatis Ec- 8
cleſiæ: ad text. *in cap.cum deſideras*, vbi Gloſſ. *verbo, niſi forma Eccleſiæ de ſent. excomm.* notat Lapus *alleg.*70.*n.*6. & *ibi* Mandoſ. *in addit.lit.D.*

Et ita reſolutum D. Iſabella tantùm informante

Romana fideicommiſſi de Maſſa,

Mercur. 2. Iunij 1638.

A R G V M E N T V M.

Mandatum de aſſociando quando competat. Derogatio fideicommiſſi pro conſtitutione Cenſus, quando cenſeatur cōceſſa per omnibus fideicommiſſis; & an ſaltem Cenſus conſtitutio ſuſtineatur reſpectu Legitimæ, cùm illa nullum recipiat grauamen. Plura de decreto irritanti, ac de dictione, *aliis*.

S V M M A R I V M.

1 *Aſſociatio recipit effectum à Conſtituto.*
2 *Aſſociatio non datur contra tertium poſſeſſorem non habentem cauſam à conſtituente.*
3 *Decretum irritans appoſitum in derogatione inficit poſſeſſionem.*
4 *Dictiones,* tam, *&* quàm, *ſunt diuiſiuæ.*
5 *Dictiones,* aliis, *&* quomodolibet, *ſtant ampliatiuæ, & non reſeruatiuæ.*
6 *Dictio,* aliis, *includit diuerſa ab expreſſis.*
7 *Dictio,*quomodolibet, *operatur vltra expreſſa.*
8 *Dictiones,* aliis, *&* quomodolibet, *quando ſunt ſimul iuncta,non patiuntur reſtrictionem,& n.9.*
10 *Superfluitas ſemper eſt euitanda.*
11 *Etiam in materia ſtricta, & odioſa.*
12 *Clauſula,* ſi preces veritati nitantur, *& clauſula,* Conſtito, *non imponunt executori neceſſitatem procedendi iudicialiter.*
13 *Nec requiritur cauſa cognitio vigore dd.clauſularum.*
14 *Derogatio fideicommiſſi pro conſtituendo cenſu quando cenſeatur conceſſa pro omnibus fideicommiſſis.*
15 *Clauſula,* non obſtantibus *non auget gratiam, ſed declarat intentionem circa conceſſa.*
16 *Cenſus conſtitutio ſuſtinetur reſpectu Legitima.*
17 *Legitima non recipit grauamen ſine conſenſu expreſſo filij.*
18 *Grauamen impoſitum ſuper Legitima reijcitur miniſterio legis.*

19 *Filius*

Digitized by Google

*19 Filius poteſt fideicommiſſum Conuentuale impugna-
re rationem ſuæ legitimæ.*

DECISIO XLI.

POSTQVAM de anno 1622. q. Iulius Maſſa, vt
ſe eximeret ab ære alieno, quo premebatur,
mediantibus prægnantiſſimis litteris Apoſtolicis à
ſan. mem. Gregorio XV. in forma Breuis obtentis
ab Emioen. Vrbis Vicario impertauit ampliſſimam
exemptionem Palatij in Vrbe exiſtentis in platea
Ser. D.D. de Farneſiis vulgò *Piazza del Duca* nuo-
cupata, & medietatis Caſalis de *Villa-Maſſa*, in
territorio Romano in loco *Malagrotta* nuncupato
exiſten. ab omnibus & quibuſcunque fideicommiſ-
ſis, deuolutiooibus alienaodi prohibitionibus, ac
omnibus & ſingulis aliis vinculis & oneribus tam
in teſtam. quond. Antonij Maſſæ contentis, quàm
aliis quibuſcunque eadem bona obnoxia exiſterent,
& liceotiam ſuper illis cenſum vel plures ceoſus
vſque ad ſummam ſcutorum 5000. imponendi,
obtinuit cum expreſſa prohibitione cuicunque di-
cendi de nullitate, ſubreptiooe, vel obreptione,
cum decreto irritanti, & aliis clauſulis ampliſsimis
vt *in ſummario D. Auguſtini Bonioannis num.* 1. *&* 2.
idem Iulius ſuper dd. Palatio & Caſali cenſum ſcu-
tum 70. impoſuit ſub die 24. Decembris eiuſdem
aoni 1622. quem vendidit D. Valerio de Maximis
pretio ſcutorum mille cum clauſulis *Conſtituti*, &
aliis apponi ſolitis, & quem ſub eadem die poſtea
idem Valerius ceſsit q. Franciſc. Bonioanoi auctori
eiuſdem Auguſtini, vt in *eiuſdem ſummario nu-
mero* 4.

Defunctis D. Iulio debitore & cenſus impoſito-
re, & deinde Franciſco creditore & ceſsionnario D.
Valerij, Auguſtinus Frater & hæres d. Franciſci
pro conſecutiooe fructuom dicti cenſus, obtinuit
ab A. C. maodatum de aſſociando ad poſſeſſionem
dd. bonorum eidem cenſui ſuppoſitorum; à quo in-
terpoſita appellatio nepro parte D. Thadæi ſucceſ-
ſoris in eiſdem Palatio & Caſali à ſignatura Iuſtitiæ
fuit mihi caoſa commiſſa ſine præiudicio mandati
de aſſociando & dubio pluries propoſito & non re-
ſoluto an d. mandatum de aſſociando ſuſtineretur
hodie tandem Domini cauſa maturè diſcuſſa mu-
tuum ſuſtineri reſponderunt.

Quicquid enim ſit de illius validitate quæ à neu-
tra partium controuertebatur; de Iuſtitia viſum
fuit non poſſe dubitari, etiam ſi pro parte Thadæi
1 opponatur quod effectus Conſtituti, à quo aſſocia-
tio recipit fundamentum, non detur contra tertium
2 poſſeſſorem non habentem cauſam à Conſtituente:
quoniã ſtante declaratione per eundem Thadæum
facta ſe poſſidere ex fideicommiſſo Antonij obſtare
d. derogtionem explicitè à ſan mem. Greg. XV. &
ceſſare poſſeſſionẽ Thadæi Domini non dubitarunt,
3 cùm dicta derogatio tanquam habens decretum ir-
ritans afficiat quamcunque poſſeſsionem: Rot. *de-
ciſ.* 154. *num.* 9. *&* 10. *p.* 4. *diuerſ. & deciſ.* 215. *nu-
mero* 15. *& ſeqq.* poſt Modern. Peruſ. *in tract. de ma-
nutenendo*, & coram Buratto *dec.* 542. *num.* 6. cum
aliis paſſim.

Minus obſtare Domini dixerunt quæ opponé-
bantur ab ioformantibus pro eodem Thadæo circa
nullitatem impoſitionis cenſus ſuper bonis fidei-
commiſſo conuentionali per Filios Antonij primi
fideicommittentis poſtea ſuppoſitis. Quia placuit
reſponſio, quod derogatio ſit adeò ampla, vt con-
tineat vtrumque fideicommiſſum, ibi, *ab omnibus
& quibuſcunque fideicommiſſis, ac omnibus alijs vin-
culis & oneribus tam in dicto teſtamento contentis quàm
alijs quibuſcunque quomodolibet ſubiecta & obnoxia
exiſtant*: cùm ex dictis verbis ſatis conſtet deroga-
tionem non eſſe reſtrictam ad Teſtamentum Anto-
nij cum dictiones illæ, *tam*, & *quam*, quibus Pon-
tifex vſus fuit in hac derogatione ſunt diuiſiuæ,
& actum non ſolum tribuunt æqualiter vtrique co-
pulato, ſed implicant caſum magis dubitabilem:
l. ſancimus C. de teſtam. Surd. *conſ.* 317. *num.* 16. *&
ſeqq.* Peregr. *conſ.* 17. *num.* 8 *per tot. lib.* 1. Ant. Mo-
nac. *deciſ. Lucen.* 58. *n.* 11. & *Bononien. dec.* 61. *nu-
mero* 51. iunctis maximè dictionibus, *alis*, & *quomo-* 5
dolibet quas ſtare ampliatiuè, & non reſtrictiuè ad
teſtamentum Antonij noo poteſt dubitari: vt de
dictiooe, *alijs*, quod includat diuerſa ab expreſsis, 6
eſt tex. *in l. ſi fundus ſub conditione*, §. *libertus*, *ff. de
legat.* 1. Pariſ. *conſ.* 78. *num.* 21. *lib.* 2. Corn. *conſ.* 5.
num. 3. *cum ſeq. lib.* 1. Siluan. *conſ.* 40. *numero* 31.
Duran. *de arte teſtandi*, *tit. de hæred. inſtit. cautel.* 4.
num. 2. Caualcan. *de vſufr. mul. relict. cap.* 1. *nu-
mero* 63. Decian. *conſ.* 24. *num.* 99. *lib.* 1. Menoch.
conſ. 335. *num.* 10. *& ſeqq.* Et de dictione *quomodoli-* 7
bet, quod operetur vltra expreſſa, firmat textus in
Clem. 1. vbi Gloſ. *de re iud.* Pariſ. *de reſignat. benef.
lib.* 9. *quæſt.* 25. *num.* 30. & notat etiam Ioan. Andr.
in cap. indemnitatibus, *ſub num.* 2. & *ibi* Archid. *ſub
num.* 4. *verſ. quomodolibet*, *de ſent. excom. lib.* 6. Rot.
dec. 602. *num.* 4. *p.* 2. *recent.* & quod quando hu-
iuſmodi dictiones ſunt ſimul iunctæ, prout in caſu 8
noſtro, quod non patiantur reſtrictionem, notat
Gozad. *conſ.* 1. *num.* 19. *verſ. tamen fallit ſi dicatur*:
vbi allegat Gloſ. 2. *in d. Clem.* 1. iuncto textu *de re
iud.* Rot. *deciſ.* 149. *num.* 3. *p.* 1. *diuerſ.* vbi quod
huiuſmodi verba non poouotur ad reſtriogendum, 9
ſed ad ampliandum.

Et ſi ſecus diceretur, dicta verba fuiſſent omoinò
ſuperflua, ex quo in iiſdem litteris omnia vincula
appoſita in teſtamento Antonij fuerunt explicitè de
verbo ad verbum narrata; ad quam ſuperfluitatem 10
euitandam tanto magis debent Iudices inclinare io
hanc ſententiam: *l. ſi quando*, *in princ. ff. de legat.*
1. *cap. ſi Papa*, *de priuil. in* 6. Mantic. *de coniect. lib.*
3. *tit.* 6. *num.* 1. Surd. *deciſ.* 320. *num.* 9. etiam in
materia ſtricta & odioſa, vt notat Calder. *in conſ.* 6. 11
in fin. qui fil. ſint legit.

Nec releuare viſum fuit, quod huiuſmodi dero-
gatio vti conceſſa in forma commiſſaria, oon po-
tuerit executioni demandari, niſi citato Thadæo, 12
quia neque ex clauſula, *ſi preces veritate nitantur*,
neque ex alia clauſula, *Conſtito*, fuit impoſita ne-
ceſsitas executori iudicialiter procedendi, ac cita-
tis intereſſe habentibus: qoia cùm ageretur de lit-
teris gratioſis, cognitio requiſita ex vi dictarum
clauſularum, poterat intelligi de cognitione extra-
iudiciali, Lapus ita diſtinguens *alleg.* 60. *num.* 2.
verſ. nec requiritur cauſa cognitio, *& num.* 6. Felin. *in
cap. fin. num.* 18. & *ibi* Abb. *num.* 15. *de præſumpt.* 13
Rot. *in Romana Primogenitura* 24. *Maij* 1634. *coram
R. P. D. meo Veroſpio*, maximè qoia ex lectura eiuſ-
dem derogationis apparet non fuiſſe neceſſarium
proceſſum iudicialem, dum ſummus Pontifex eam
voluit concedere, etiam ſi quomodolibet intereſſe
habentes oon conſenſiſſent, neque vocati fuiſſent;
vt ex lectura derogationis: ex qua etiam apparet
explicitè intentionem ſummi Pontificis fuiſſe dero-
gationem concedere, non ſolum reſpectu fideicom-
miſsi Antonij, ſed omnium aliorum ſi quæ ex-
tarent, dum voluit tollere omnia & quæcunque ob-
ſtacula quæ impedire poſſeot cenſus conſtitutiooem 14

Digitized by Google

ad quem effectum fuit conceſſa derogatio; & conſequenter dicendum eſt cenſeri conceſſam cum omnibus neceſſariis requiſitis, vt prædicta cenſus conſtitutio ſuum effectum ſortiri poſſet : ex not.
15 per Bald. *in l.eam quam,n.36. prope finem,C.de fideic.*
vbi quod licet per Clauſulam, *non obſtantibus, &c.*
non augeatur gratia; tamen declaratur intentio circa conceſſum.

Demum conſiderarunt Domini quod quatenus cenſus ſuſtineri non poſſet ſtante fideicommiſſo prædicto conuentionali filiorum Aotonij, cui de-
16 rogatum ſufficienter fuiſſe reſponderunt, ex prædictis; adhuc huiuſmodi cenſus ſuſtineretur in bonis Patris Iulij pro rata legitimæ ſibi à iure naturæ debitæ, abſque vllo onere : *l.quoniam in prioribus. C.de*
17 *inoff. teſtam.* in qua noo potuit grauari ſine eius expreſſo conſenſu : vt notat Bart. *in auth. excipitur, C. de bon. qua liber.* Molin. *de Hiſpan. primog. lib.*2. *c.*1. *per tot. & c.* 3. *num.* 2. *&* 7. Caſtillo *de maiorat. tom.*5. *c.*67.*n.*52. *& c.*107. *n.*46. Rot. *deciſ.*239.*n.*7.
18 *part.*5. *diuerſ.* cùm omne & quodcunque grauamen impoſitum ipſo iure reiiciatur miniſterio legis: Rot. *deciſ.* 342. *num.*4. *ead. part.*5. *diuerſ.* cùm poſ-
19 ſit filius fideicommiſſum conuentionale impugnare ratione ſuæ legitimæ : *l.Pater, in princ. ff.de leg.*3. *l. filiis matrem, C.de inoff. teſtam.* Molin. *d.c.*3. *n.*8. *&* 9. Cephal. *conſ.*143.*n.*19.

Et ita Cauſa pluries diſcuſſa maodatum ſuſtineri, vtraque parte informante, Domini reſpoonderunt.

Mediolanen. optionis Domorum

Lunæ 7. Iulij 1638.

ARGVMENTVM.

Manutentio non eſt danda poſſeſſori cui ius reſiſtit, etiam pendente titulo indeciſo. Appellatione *Capituli* continentur tantum Canonici,& non Beneficiati. Ius optandi competit tantum Canonicis, & non Beneficiatis. Gratia Papæ eſt obreptitia;obtenta ſub narratiua minus vera.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio non conceditur poſſeſſori cui ius reſiſtit, & dato titulo inualido.*
2 *Manutentio pendens à validitate tituli indeciſi non eſt danda, eo non terminato.*
3 *Beneficiati non faciunt Capitulum.*
4 *Canonici tantum faciunt Capitulum; & ſub eo nomine continentur : & n.*5.
6 *Capitulum per Canonicos repræſentatur, non per Beneficiatos.*
7 *Beneficiati tenentur inſeruire Capitulo, ſicuti Epiſcopo.*
8 *Beneficiatorum munus eſt inſeruire Eccleſiæ.*
9 *Beneficiati non habent vocem in Capitulo nec ſe poſſunt ingerere in adminiſtratione rerum Capituli; & n.*12.
10 *Beneficiati non habent ius optandi, competens ſolis Cathedralibus, & Collegiatis.*
11 *Canonicis competit ius optandi ratione vocis quam habent in Capitulo.*
13 *Impetratio facta ſub narratiua minus vera, nihil operatur, & impetrans cenſetur noluiſſe.*
14 *Obreptitia eſt impetratio facta ſub narratiua minus vera, & nullius momenti eſt.*
15 *Gratia fundata ſuper falſa cauſa, nullius eſt momenti.*
16 *Confirmatio non mutat ſtatum præcedentem.*
17 *Pontifex habet ſupremam poteſtatem.*
18 *Gratia corruit narrata nullitate, ibique non adeſt voluntas in concedente.*
19 *Erectio facta vigore literarum obreptitiarum, eſt nulla.*
20 *Confirmatio in forma communi obtenta, nihil operatur, data obreptione*

DECISIO LXII.

DEFVNCTO, de anoo 1636. Melchiore Gritia Officiali ſeu Beneficiato in Eccleſia Mediolanenſi, prætendentibus Officialibus ſeu Beneficiatis habere ius optandi domos iiſdem aſſignatas, Ripa vti aotiquior ſub die 5. Maij einſdem anni, dimiſſa domo quam habebat, optauit domum dicti Melchioris defuncti; & eodem inſtanti; domum dimiſſam à Ripa, Trabatonus; & dimiſſam à Trabatono Ferrarius; & ſucceſſiuè cæteri Officiales ſeu Beneficiati ſecundum eorum antiquitatem : & vigore harum optioonum, poſſeſſionem fuerunt adepti.

Sed cùm Vicarius Mediolanenſis beneficium vacans per obitum dicti Melchioris contulerit Ponzono, illique aſſignauerit domum dimiſſam à Ripa, & optatam à Trabatono; iſti Officiales ſeu beneficiati aduerſus huiuſmodi, & alias prouiſiones factas à dicto Vicatio, curarunt mihi Cauſam committi : & dato dubio an dictis Ripæ & Trabatono & Capitulo Beneficiatorum reſpectiuè eſſet danda manutentio in poſſeſſione dd. domorum optatarum; hodie illo propoſito,contra dd. Ripam, Trabatonum, & Conſortes, ſolùm informantes, Domini reſponderunt.

Ea moti ratione, quia cùm poſſeſſioni iſtorum Officialium ſeu Beneficiatorum reſiſtat ius, nec
aliquo titulo coloretur; quinimò ſi de aliquo do- 1
cetur, vel apparet incontinenti inualidus, quo caſu non poteſt dari manutentio; Abb. *in c. cum Eccleſia Sutrina, n.*16. & *ibi* etiam Innoc. *de cauſ. poſſ. & propr.* Aymon. *conſ.* 248. *n.*6. *verſ. nec obſtat, & conſ.* 391. *n.*6 Franc. Marc. *deciſ.*273. *in fin. part.*1. Menoch. *de Recup. remed.* 1. *ex n.*113. Gratian. *diſcept.* 870. *n.*17. Rot. apud Caputaque *deciſ.* 296. *par.*1. & coram Sanctiſſ. Greg. *deciſ.*404.*num.*1. vel
ſaltem quia pendet à reſolutione validitatis illius, 2
quod adhuc in Rota pendet indeciſum, non poteſt ante illius terminationem concedi : vt fuit reſolutum coram eodem bonæ mem. Greg. *deciſ.*283.*n.*5. vbi Add. latè *n.*8.

Iniuſtitia & nullitas tituli & poſſeſſionis deduci
videtur ex eo, quia iſti Officiales ſeu Beneficiati de 3
iure noo faciunt Capitulum, dum hoc ſpectat ad
ſolos Canonicos : *cap. noluit, c. quanto, de his quæ* 4
fiunt à Prælat. Compoſtellan. *in cap.*1. *n.*4.*verſ.nunquid portionarij, de elect.* eum *Capituli* appellatione 5
ſoli Canonici non autem Beoeficiati contineantur: Abb. *in c. ſcriptum, n.*4.*de elect. & in cap. dilecti,n.*1. *de maior. & obed. l.*3. §.*in ſumma, ff.de colleg. illicit. l.*1. *in princ.* & *ibi* Doctor. præſertim Bald.& Caſtr. *n.*1. *ff.quod cuiuſque. Vniuerſ. nom.* Franc. Marc. *dec.* 199.*n.*1. *part.*1. Boër. *dec.*115.*n.*1. Cæſar de Graſſ. *deciſ.*4. *n.*14. *de his quæ fi. à maior. part. Capit.* Rot.

*dec.*411

deciſ. 411.*n.* 5. & 6. & 455. *part.* 1. *diuerſ.* & fuit
dictum *in Hiſpalen. contributionis* 21. *May* 1615. *co-*
6 *ram Eminen. D. Card. Pamphilio* , & ipſum Capitu-
lum non per Beneficiatos , ſed per Canonicos re-
præſentatur , vt inquit Abb. *in d.cap.*1.*num.*11. & *in*
*cap.ſcriptum,num.*4.*de elect.* Caputaq. *deciſ.*88.*num.* 3.
7 *part.*1. Seraph. *deciſ.*426.*num.*4. cui Capitulo iidem
beneficiati inſeruire debent , ſicuti ipſi Epiſcopo:
idem Abb. *in cap.cum non liceat,num.*1.*notab.*3. *verſ.*
Ego verò, de praſcrips. Cæſar de Graſſ. *d.deciſ.*4.*n.*8.
8 cum munus Beneficiatorum ſit inſeruire Eccleſiæ,
9 non autem ſe ingerere in illius adminiſtratione,
aut in Capitulo vocem habere: vt per Gloſſ. *in*
cap.penult. verb. Aſſiſiis,de Cleric. non reſid. vbi Butr.
*num.*8. Abb. *num.*9. Rota *d.deciſ.*411. *num* 5. *part.*1.
diuerſ. Caputaq. *dicta deciſ.*84. *num.*5.*part.*1. Cæſar
de Graſſ. *d.deciſ.*4.*n.*6. *de his qua fi. à maior. par.cap.*
& per Caualet.*deciſ.*97.*n.*1.& *ſeqq.*
His poſitis , non poſſunt DD.Officiales, ſeu Be-
10 neficiati prætendere , habere ius optandi, ſolis Ca-
thedralibus & Collegiatis competens: *cap. fin.* vbi
11 Doct. *de conſuetud. in* 6. cum tale ius competat vel
ratione vocis quam habet in Capitulo, vt per Mo-
netam *de optione, cap.*4. *quaſt.*5. *num.*78. vel ratione
Canoniæ aut Præbendæ , vt inquit Gloſſ. *Clem. vt*
hi qui , in verbo, Capitulo, de atat. & qualit. Moneta
*vbi ſuprà , num.*80. & *ſeqq.* Gratian.*diſceptat.Forenſ.*
*cap.*482. *num.* 22. Rot. *deciſ.* 6. *de conſuetud. in nou.*
Milis *in ſuo repertorio, in verbo, conſuetudo optandi non*
poteſt introduci : quæ requiſita non concurrere in
12 iſtis Officialibus & Beneficiatis , nullam vocem in
Capitulo , & nullam præbendam habentibus , Do-
minis viſum fuit.
Nec obſtare Domini dixerunt vnicum funda-
mentum Officialium , ſeu Beneficiatorum , quod
ſcilicet Archiepiſcopus Vicecomes , vigore litera-
rum felic. recor. Sixti V. erexerit ipſorum Colle-
gium , illóque erecto ſtatuta vti delegatus Apoſto-
licus condiderit; quibus inter cætera fuit ſtatutum,
quod ædes aſſignatis Officialibus , ſeu Beneficiatis
13 optentur inter Antiquiores. Quia cum huiuſmodi
literæ fuerint impetratæ ſub narratiua minus vera,
quod ſcilicet ſanctos Carolus inchoatam literarum
felicis pariter record.Gregorij XIII.prædeceſſoris
executionem morte præuentus abſoluere requi-
uiſſet; & S.Carolus ſpatio annorum 10. poſt expe-
ditas literas Gregorij merè facultatiuas ſuperuixe-
rit; & ideo cenſendum ſit potius noluiſſe , quàm
impedimento aliquo detentum nequiuiſſe ad di-
ctam executionem deuenire : *l. qui Commeatus , in*
princ. ff. de re milit. Alex. *conſ.*49.*n.*4. *lib.*1. Cephal.
*conſ.*708.*num.*4.*lib* 5.
Propterea reſponſum fuit quod deficiente Pon-
tificis intentione , ex quo narratiua erat minus ve-
14 ra, & dictum eſt; hoc ſecundum Breue obrepti-
tium Sixti , nullius fuiſſe valoris & momenti : *cap.*
ſuper literis, de reſcript. l.& ſi legibus, C.ſi contra ius:
l.final. in princip. C. de diuerſ. reſcript. Menoch. *de*
15 *arbitr. caſu* 201. *num.* 2.& *ſeqq.* Quia ſi Pontifex
ſciuiſſet S.Carolum potuiſſe vti dicta facultate, eà-
que vti noluiſſe , vtique non conceſſiſſet. Gabr. *con-*
*cluſ.*2.*n.*12 *de Clauſ.* Seraph.*deciſ.*398.& *deciſ.*1310.
*n.*1. Caſſad. *deciſ.*3.*de Penſ.*
Nec confirmatio ſuperuenta ſ. me. Clem.VIII.
16 poteſt ſuffragari Beneficiatis:Quia hæc non immu-
17 tauit ſtatum præcedentem nullum : licèt enim ad-
eſſet poteſtas in Pontifice , de quo nefas & ſacrile-
gium eſſet dubitare , *l.*2.*Cod. de crim. ſacrileg. can ſi*
18 *quis ſuadente* , §. *qui autem* , 17. *quaſt.*4. non tamen
adfuit voluntas , dum non fuit narrata nullitas
Calder. *conſ.*15.*de iure patr.* Rot.*deciſ.*360.*in fin.p.*1.
recent. & *deciſ.*175.*num.*7.*part.*5. *diuerſ.* & ideo cùm
erectio fuerit nulla , vti facta vigore literarum ob-
repttitiarum,ſubſequens confirmatio in forma com- 19
muni obtenta nihil operatur ; *cap. penult.* vbi Gloſſ. 20
Abb.& alij , *de confir.vtil.vel inutil.* Felin.*in cap.inter*
*dilectos, num.*6.*de fid.inſtrum.* & dixit Rot.*deciſ.*104.
*n.*9.*p.*5. *diuerſ.*
Et ita contra Ripam, Trabatonum,& Conſortes
informantes , reſponderunt.

Peruſina Reintegrationis,

Lunæ 7.Iunij 1638.

ARGVMENTVM.

In materia Reintegrationis eſt attenden-
dum ſtatutum nouum , non autem ve-
tus, propter tempus delatæ ſucceſſionis,
licèt agatur de contractu geſto tempore
antiqui Statuti, & præſertim in materia
ſucceſſionum.

SVMMARIVM.

1 *Statutum nouum eſt attendendum in materia Rein-tegratoria.*
2 *Statutum nouum in materia reintegrationis attenditur propter tempus delata ſucceſſionis,licet agatur de contract u geſto tempore Statuti pracedentis.*
3 *Statutum nouum eſt declaratorium antiqui in materia reintegratoria reſpectu natorum,quod trahitur etiam ad praterita.*
4 *Statutum nouum diſponens circa ea qua concernunt emolumentum de futuro; illud, non vetus eſt attendendum.*
5 *Amplia praſertim in materia ſucceſſionum.*
6 *Conditionis ſolus euentus attenditur in ſucceſſionibus , nec inſpicitur tempus ſtipulationis prou in Contractibus.*
7 *Futura dicuntur ad mentem Statuti , tam reſpectu originis, quàm euentus.*
8 *Prateritum non dicitur in eſſe perfecto.*
9 *Lex noua comprehendit futura.*
10 *Statuti noui exiſtentia de eo tempore probatur ex capitulis porrectis per Cardinalem Legatum Pontificis.*
11 *Item ex exiſtentia in Archiuio publica.*
12 *Conſilia* Hondedei 16.*num.*25. *lib.*1. & Gabrielis 42. *n.*48.*lib.*2. declarantur.

DECISIO LXIII.

EXISTANTE in ciuitate Peruſiæ veteri Sta-
tuto excludente fœminas dotatas, earúmque
deſcendentes à ſucceſſione dotantis , donec extent
maſculi ; quibus tamen extinctis ex diſpoſitione
eiuſdem Statuti mandantis reintegrari fœminas
tunc ſuperuiuentes ad ſucceſſionem eiuſdem do-
tantis ſuperuenit nouum Statutum , quod extin-
cta linea maſculina admittit non ſolùm fœmi-
nas , ſed etiam earum deſcendentes legitimos , &
naturales quandocunque conceptos , illóſque rein-
tegrat ad totalem ſucceſſionem.
Occaſione horum ſtatutorum , cùm anno 1520.
obierit ab inteſtato Beueniates , relictis Chriſtiano

& Hieronymo filiis maſculis & Caſſandra,& Adria-
na ſœminis , & deinde Adriana ante obitum di-
ctorum Fratrum,& mox obierit dictus Chriſtianus
relictis Iulio, & aliis filiis legitimatis ; Hierony-
mus verò nullis relictis liberis , ſuperſtite rantum
dicta Caſſandra ſorore ,eáque deſuncta , cùm eius
& d. Adrianæ deſcendentes petant reinregrari ad
ſucceſſionem dicti Beneueniatis vigore dicti Stani-
ti noui, fuit quæſitom io Rota quodnam ex dictis
1 Statutis, aotiquom , vel potius nouum eſſet atten-
dendum ? & Domini omnibus hinc inde deductis,
perpenſis ; reſoluerunt Statutum nouum eſſe atten-
dendum.

Moti fueruor, quia in materia reiotegrationis
2 attendi debet tempus delatæ ſucceſſionis licet aga-
tur de cauſa, vel contractu geſto tempore præce-
dentis Statoti : DD. *conſ.*13.*num.*27. qui in propriis
terminis huius Starnti conſuluit Cephal.*conſil.*644.
*num.*15. Decian. *reſponſ.*2. *n.*105. *lib.*2. Seraph. *de-*
3 *ciſ.*920.*num.*5. *& deciſ.*1001.*num.*3. Ea quidem ra-
tione , quia Statutum nouum videtur declarato-
rium aotiqui in bac patte , reſpectu natorum vel
conceptorum tempure mortis illius, ad cuius bona
petitur reintegratio , quod trahitur etiam ad præ-
terita ; vt firmat Bald. *in conſil.*477.*num.*4.*lib.*4. So-
cin. *conſil.*289. *aam.*22.*verſic. Quoniam, lib.*2. Gabr.
*de reg.iur.concluſ.*3.*num.*10. Rimin.*conſ.*249.*num.*46.
loquens in Statuto excludente ſœminas tempora-
liter ; & *conſ.*351.*n.*102. Cabal.*conſ.*167.*n.*10.*lib.*1.
Pedroch. *inter conſ.Faſar.conſ.*145.*num.*8.

Et quando Statutum nouum diſponit circa ea,
4 quæ ſpectant emolumeotum de futuro , illud , non
autem vetus eſſe attendendum ; firmant Cyn. *in
l.vnica,§.fin.num.*3.*C.de rei vxor.action.* Bart.*in l.om-
nes populi,num.*47. *ff.de iuſt.& iure*, & *ibi* Caccialup.
*num.*154. Felin. *in cap.fin. num.* 11. *de conſtit.* Bald.
*conſil.*93.94.95.*& dict.conſil.*477.*num.*4.*lib.*4. Caſtr.
*conſil.*192. *num.*3. *lib.*1. Sociu. Iun. *conſil.*21. *num.*7.
*lib.*1. Roland. *de lucro dotis , quaſt.* 93. *num.*5. *&* 6.
Magon. *deciſ. Lucen.*88. *num.*13. Alderan. Maſcard.
*de general.ſtatut.interpret. concluſ.*13.*num.*51. DD. &
Seraph. *locis cit.*

5 Præſertim cum verſemur in ſucceſſionibus , in
6 quibus attenditur ſolus conditionis euentus,& non
inſpicitur tempus ſtipulationis, prout in contracti-
bus; vt benè aduertit & diſtinguit Ladetch.Imolen.
7 *conſil.*42.*num.*4. *& ſeqq.* & futura dicuntur ad men-
tem Statuti , tam reſpectu originis , quàm condi-
tionis euentus, ea quæ ſuum complementum expe-
8 ctant à futuro euentu , cùm ex præterito non di-
cantur in eſſe perfecto ; ſecundùm Bald. *in l.*1.*n.*10.
9 *ff. de origin. iur.* Ideo tanquam futura comprehen-
duntur ſub lege noua : Gloſſ. *in Clem.*2. *verbo in po-
ſterum,de ætat.& qualit.* Felin.*in dicto cap.fin.num.*11.
in fin. verſic. & 2.*de conſtit.* Caſſad. *deciſ.*3.*num.*16.
*de prabend. dicta deciſ.*920. *num.*5. *& deciſione* 1001.
*num.*3.

Et multo magis Domini in hanc ſententiam ve-
nerunt : quia Statutum nouum vigebat etiam ante
annum 1520. & ſic ante obitum Beneueniatis , ad
cuius bona petitur reintegratio; etiamſi fuerit poſt-
ea impreſſum de anno 1523. Nam ex Capitulis
porrectis fel. rec. Leoni X. à Ciuitate Peruſina , &
10 ſubſcriptis à Cardinali Sancti Vitalis tunc Legato,
cõſtat de exiſtentia noui Statuti Archiuio vſque de
an.1513.*Sam.de Alexandris & Bonçambiis,n.*5 *&* 6.
quod ſufficit ad probandum anteriorem editionem,
illius , licèt non appareat fuiſſe per prius publica-
tum : iuxta Doctr. Baldi *in l.* 2. *§. poſtea ac dintius
num.*1.*verſ.& ſic licet : ff.de origin.iur.* quam ſequun-
tur Cagnol. *ibi, num.*78. Alexan. de Næuo *in cap.*1.
*num.*26.*verſ.& ex hoc dicit : de conſtit.* Corn.*conſ.*156.
*num.*1.*circa fin.verſ.allegatur illud vol.*3. Albert.Brun.
*de conſtit. decret. ſtatut. & conſuetud. verbo, Publicare,
verſ.ſtatuta licet : fol.mihi* 215.Mareſcot. *var.reſolut.
lib.*2.*c.*39.*n.*31.*verſ.ſi conſtitutio, cum ſeqq.*

Nec obſtant deducta per Honded. *in conſil.* 16. 11
*num.*25.*& ſeqq.lib.*1. & Gabr. *conſ.*42. *num.*48. *lib.*2.
iuxta quorum opinionem prætenditur ab infor-
mantibus pro Luca, conſuluiſſe alios Doctores,
quod ſcilicet ſit attendendum vetus Statutum:
Quia cum Gabr.Honded. & cæteri ſequaces con-
ſuluerunt in articulo principali , An ſcilicet in-
ſpecto Statuto antiquo intrarer reintegratio , néc-
ne , & non habuerint rationem Statuti noui, dece-
pti ab impreſſione ; nec quod fuerit conditum , &
confirmatum de dicto anno 1513. itaut euenerit
caſus editionis Statuti ante obitum illius, ad cuius
bona prætendebatur reintegratio ; prout in caſu
noſtro ex *ſuprà* deductis Domini dixerunt non ob-
ſtare deſcendentibus fœminarum petentibus rein-
tegrationem vigore noui Statuti editi , ipſiſmet fœ-
minis temporaliter in vtroque ſtatuto excluſis ad-
huc viuentibus.

Et ita Domini vtraque parte informante reſpon-
derunt nouum Statutum eſſe attendendum.

Romana Domus,

Mercurij 9. Iunij 1638.

ARGVMENTVM.

Tertius veniens ad cauſam pro ſuo inter-
eſſe , de eo ſufficit apparenter docere.
Venditor defendere tenetur emptorem,
intimatis moleſtiis , quamuis expreſsè
obligatus non ſit.

SVMMARIVM.

1 *Venditor , intimatis ei moleſtiis, tenetur emptorem defendere , quamuis in inſtrumento expreſſè obligatus non ſit, & n.*6.

2 *De intereſſe vt conſtet ſufficit quod apparenter doceatur.*

3 *De intereſſe dicitur conſtare propter venditionem factam cum reſeruatione dominij vſque ad ſatisfactionem, & de ea non docetur.*

4 *Intereſſe maius dici non poteſt , quàm prætenſio dominij.*

5 *Venditori incumbit defenſio ratione euictionis promiſſæ.*

7 *Intereſſe non poteſt extingui ſine facto proprio.*

8 *Exceptio,* noſtra intereſt, *quod importet.*

DECISIO XLIV.

MOTO in Rota iudicio vſque de anno 1627.
per Angelum Cruciarium contra Io.Paulum,
& Attilium de Vadis & Aſcanium ab eis cauſam
habentem ſuper immiſſione in poſſeſſionem non-
nullorum bonorum , & ſignater cuiuſdam ſitus &
aliarum domorum in Vrbe exiſtentem vigore aſ-
ſerti fideicommiſſi quæ bona dict. De Vadis
vſque de anno 1611.emerunt ab Eliſabetha Magda-
lena , & ſorore Maria Columba in ſæculo *Agnete*
nuncupata,

nuncupata,ſororibus germanis de Turriuertis,& ea-
rum nomine à Cæcilia de Quadris earundem Tu-
rrice,cũ cõſenſu Iuliæ Marochiæ pro annuo legato
ſcutorum 50. ex fructibus pretij dd. domorum ſibi
perſoluendo, cum promiſſione ad fauorem empto-
rum de euictione in forma, & obligatione rem li-
beram tradere, & quemlibet conſentire facere cum
reſeruatione dominij vſque ad integralem pretij
ſolutionem,aliiſque fauorabilibus clauſulis,de qui-
bus in inſtrumento, quod datur, *ſumm. n.* 1.

Vnde intimatis moleſtiis per illos de Vadis, ſo-
roribus Turrinetis fuerunt hæ mulieres coactæ di-
1 ctos emptores defendere & liberare prout teneban-
tur quantumuis in inſtrumento expreſsè obligatæ
non eſſent : *l.ſi plus, §.mota quæſtione, ff.de euict.*
Rimin. iun. *conſ.*326. *n.*1. *lib.*3. Natt. *conſ.*232. *n.*1.
& Rot. *in Ariminen. Domus* 10. *Decembris* 1636. *co-
ram bonæ mem. Motman.* Ideo Magdalena & Maria
Columba ſorores de Turrinetis, & Iulia Marochia
legataria petunt ad Cauſam admitti præuia com-
miſſione Sanctiſſimi mihi directa, cum clauſula
Conſtito de intereſſe : & cùm Cruciarius hanc admiſ-
ſionem impugnet, fuit dubitatum an conſtaret de
intereſſe.

Et Domini abſque vlla hæſitatione affirmatiuè
reſponderunt, plenè illud deducendo ex duobus,&
2 tamen ex vulgatis Rotæ regulis apparenter ſuffice-
ret de eodem docere, vt *in deciſ* 47. *num.* 19. *coram
Reuerendiſſimo D.meo Decano, &* 13. *n.*7. *coram bonæ
mem. Buratto* ſequendo Cardinalem Zabarellam
in c.veniens, il 2.*num.*3. & Abbatem *ibidem n.*9.

Et primò probatur hoc intereſſe ex eo, quod ſo-
rores præfatæ vendiderunt ſupradicta bona illis de
3 Vadis cum dominij reſeruatione vſque ad integra-
lem pretij ſatisfactionem, & Iulia Marochia pro
annuo legato ſcutor. 50. ſuper iiſdem rebus idem
ius reſeruauit:quod pretium & legatum reſpectiuè,
cum adhuc non fuerint completè perſoluta, domi-
nium dictarum domorum procul dubio remanſit
penes ipſas venditrices,& cõſentientem reſpectiuè:
Abb. *conſ.*66. *n.*2. *part.* 1. Surd. *deciſ.* 305. *n.*39. *&*
40. Rot. *dec.* 704. *n* 3. *part.*1. *& deciſ.*507. *part.* 3.
4 *recent.* maiuſque intereſſe non poteſt in alio conſi-
derari quàm prætenſio dominij rei controuerſæ.

Secundò deducebatur etiam hoc intereſſe ex
5 obligatione iurata de euictione,de tradendo rem li-
beram,& de faciendo omnem perſonam conſentire
ad fauorem dd. de Vadis emptorum, propter quam
Turrinetæ tenentur dictos emptores defendere:
Mangil.*de euict.quæſt.*184. *n.*18. Gimba *deciſ.*8. *n.*3.
Rimin. iun. *conſ.*316. *n.* 4. *lib.* 3 quod procedit vt
6 *ſuprà* dixi, etiam ſi ſpecialiter, & expreſsè non eſ-
ſent obligatæ : per *l.ſi plus, §.mota quæſtione ff.de eui-
ction.*

Non obſtat vnicum fundamentum per Crucia-
rium oppoſitum, ſcilicet cauſam in Rota introdu-
ctam inter ipſum Cruciarium,& illos de Vadis,eſſe
iam per concordiam terminatam, per quam iidem
de Vadis remanſerunt per Turrinetas liberati : &
hodie ſolummodo in Curia Capitolina agitur pro
obſeruatione Concordiæ inter ipſaſmet Turrinet-
tas.

Quia vltra quod hæc concordia in hac petitio-
ne per Cruciariũ non fuit exhibita,prout tenebatur;
& intereſſe de quo agitur non ſolum pertineat ad
Ioannem & Eliſabetham, quæ Concordiæ inter-
fuerunt;ſed etiam ad Magdalenam & Mariam Co-
lumbam ex *ſuprà* deductis, & ad Iuliam Maro-
chiam, iure legati; quæ duæ ſorores & Marochia
7 cùm in dicta Concordia non interuenerint,nec no-
minatæ fuerint, certum eſt quod eorum intereſſe
ſine facto proprio non potuit extingui, cum ipſis
ſororibus ſufficiat dicere, *Concordia de nobis non* 8
loquitur; & propterea obſtat exceptio, *noſtra
intereſt*, Gregor. *deciſ.* 396. cum aliis allega-
tis.

Et ita vtraque &c.

Barchinonen. Beneficij.

Mercurij 9. Iunij 1638.

ARGVMENTVM.

Agitur de materia liquidationis fructuum Beneficij percepti, per intruſum, ad quos probandos ſufficiunt leuiores probationes; & admittuntur præſumptiones, & coniecturæ: & præſertim ex quo non docet alios percepiſſe: ideò intrat Regula, *Poſſediſti, ergo percepiſti.*

SVMMARIVM.

1 *Teſtes deponentes de eorum certa ſcientia, & vti informati, plenè probant.*

2 *Valor rei probatur per Teſtes affirmantes quod communiter eadem reſtantis vendebatur.*

3 *Teſtes deponentes de publica voce & fama, iuncto vnico teſte de certa ſcientia, faciunt plenam probationem.*

4 *Fructuum perceptio reſultat ex poſſeſſione,dum non docet poſſeſſor ab alio fuiſſe perceptos.*

5 *Probatio reſultans à conſuetis eſſe ſolitum locari, ſatis pollet.*

6 *Fructuum liquidatio fieri poteſt præſumptionibus & coniecturis, cùm ſufficiant leuiores probationes.*

DECISIO XLV.

SALVATOR Prats obtinuit à Reuerendiſſimo D.meo Vrgellen. mandatum de manutenendo in poſſeſſione ſimplicis Beneficij Diaconilis nuncupati in Parochiali Eccleſia Sancti Petri de Terratia exiſten. & ſucceſſiuè literas declaratorias ob non paritionem contra Hyacinthum Serram intruſum, qui cum quæreret abſolutionem, dimiſit illius poſſeſſionem, quam triennio detinuerat à die 15. Ianuarij 1632. vſque ad diem 12. Decembris 1634. obligauitque ſe tunc in forma Cameræ Apoſtolicæ ad fructuum reſtitutionem poſtquam fuiſſent liquidati: Vnde ſubdelegato ad hunc effectum Iudice in partibus, diſputatóque ſupradicta die dubio, ad quam Summam dicti fructus aſcenderent, fuit reſolutum aſcendere ad infraſcriptas ſex partitas.

Primò ad libras 30. Barchinonen. ex libris 10. quæ à Priore dictæ Eccleſiæ annuatim ſolui ſolent dicto Beneficiato pro victuario, vt per Teſtes in cauſa examinatas, & *in ſummario dato n.*3.

Secundò ad libras 51. reſultan. ex quarteriis ſex cum duabus tertiis alterius quarteriæ frumenti,quæ pariter à dicto Priore ſolui ſolet dicto Beneficiato, quod communiter dicitur venditum & emptum de anno 1632. libris tribus ſingulis quarteriis de anno 1633. lib. duabus cum dimidia, & de anno 1634. libris

libris duabus, & per dd. Teſtes *n.*3.*&* 4. quæ in totum conſtitnunt per dd.tres annos dd. libras 51.

Tertiò, ad libras 10. cum dimidia reſultan. pariter ex tribus Quartetiis hordei, ab eodem Priore eidem Beneficiato conſignari ſoliti, cuius valor de anoo 1632. fuit vnius libræ cum dimidia, & de anno 1633. & 1634.libræ vnius pro qualibet quarteria.

Quartò ad alias libras decem cum dimidia, debitas ex penſionibus domus ad dictum beneficium ſpectanribus, & per dictum Intruſnm inhabitatæ, cùm ea locari potuiſſet quolibet anno libris tribus cum dimidia; vt per eoſdem teſtes.

Quintò, ad libras 156. ex Diſtributionibus & Anniuerſariis dicto triennio perceptis, cùm iidem Teſtes dicant ad iſtas libras 52.ſingulis ſaltem annis aſcendere.

Sextò, & vltimò ad libras 105. ex decimis, primitiis, & obligationibus Eccleſiarum S.Martini de Soibeto, & S.Michaëlis de Taudell, quæ ſingulis annis aſcendete ſolent ad libras 30. in 40. vt per eoſdem teſtes *n.*6. vnde eligendo mediam viam & ſic in libris 35. quolibet anno, conſtituunt pro dicto triennio dictas libras 105.

Quæ quidem ſex partitæ inſimul iunctæ conſtituunt in totum integram ſummam libr. 363. quæ
1 partitæ Dominis viſæ ſunt ſatis iuſtificatæ ex depoſitionibus dd. Teſtium, qui rectè informati depoſuerunt de certa eorum ſcientia; ex eo quod etiam ipſi vti Beneficiati ſic perceperunt, ita vt plenè probent: Seraph. *deciſ.*109.*n.*3. Caualer. *dec.*361. *n.*2.
2 & quia deponunt etiam de communi valore, qui in hac materia eſt attendendus: Rot. *deciſ.*481.*num.*4. *part.*3.*in recen.*

3 Non obſtat quod ſuper valore Decimarum dd. teſtes deponant de auditu, & publica voce & fama tantum: Quia Secundus deponit de certa ſcientia, itant iunctus aliis de fama pleoè probent: Greg. *deciſ.*166. *n.*8.*&* *dec.*245.*n.*1.

Hæc controuerti poteſt perceptio dd. fructuum
4 facta per dictum Serram: Quia vltra quod ea reſultat ex eius poſſeſſione; Achill.*deciſ.* 22. *de reſtit. ſpol.* Rota *deciſ.* 343. *n.*5. *part.* 1. *in recent.* Caualer. *dec.*586. *num.*1. non etiam docet ipſe fuiſſe illos ab alio perceptos: Seraph. *deciſ.*1245.*n.*6.*&* *dec.*1364. *in princ.* Greg. *dec.*50. *n.*2. & *ibi* Adden.

Nec quicquam releuat quod dicta domus fuerit per dictum Serram inhabitata; quia cùm fuerit probatū eam locari communiter potuiſſe quolibet an-
5 no dd libris tribus cum dimidia, & tāti ſolitam fuiſſe locari; hoc ſufficit, quia probatio à conſuetis, ſatis pollet: Roman. *conſ.*423.*num.*1. Pinell. *in l.* 2. *part.*1. *c.*3. *num* 17. *C.de reſcinden. vend* Surd. *conſ.* 293.*n.*31. Rota *deciſ.* 479. *num.*1. *&* 2. *part.*1. *recent.*

Minùs facit quòd dd. Teſtes circa dd. Decimas & Primitias, non videantur quid certum concludere, cùm dicant de 60. in 40. libris annuatim: quia intelligenda eſt eorum depoſitio ad libras 35. tanquam medium inter 30. & 40. cùm eorum dictum veriſimiliter excedat 30. parum diſtare videa-
6 tur à 40. vnde cum ſimus in materia liquidationis, leuiores ſufficiunt probationes, ac præſumptiones & coniecturæ admittuntur: Caualer. *dec.* 361. *n.*1. *&* 586. *n.*2. Rot. *dec.*343. *n.*5.*&* 6. *&* *dec.* 531. *n.*1. *part.*1. *in recent.*

Et ita vna tantùm &c.

Hortana Spolij.

Lunæ 14.Iunij 1638.

ARGVMENTVM.

Reintegratio competit ſpoliato à Iudice nulliter aut iniuſte procedente, etiam in minimo. Statutum Vrbis de duabus conformibus comprehendit perſonas Eccleſiaſticas.

SVMMARIVM.

1 *Sententia eſt valida ex ſeruatione requiſitorum in* deciſ.*Caputaquen.* 260.part.2.
2 *Iudex nulliter & iniuſtè procedens ſpoliat.*
3 *Mandatum relaxatum pro plus debito, eſt nullum vti exceſſiuum, cum omnibus inde ſecutis.*
4 *Exceſſus etiam in minimo attenditur ad effectum reintegrationis.*
5 *Spolium indiſtinctè committitur, ſi in exequendo modus excedatur.*
6 *Statutum Vrbis de duabus conformibus comprehendit perſonas Eccleſiaſticas.*

DECISIO XLVI.

CVM Michaël & Diamantes de Rubeis coniuges, non minus nulliter quam iniuſtè fuiſſent ad inſtantiam Capituli & Canonicorum Hortan. & litis conſortium ſpoliati à Prætore Ciuitatis Hortanæ, quodam Terreno cum arboribus, & ſucceſſiuè per ſententiam D. Melrij tunc A.D. locum tenentis, & aliam R.P.D. mei Ghiſlerij fuerit pronuntiatum ſuper ſpolio, ipſoſque ad D.Terreni poſſeſſionem eſſe reintegrandos, & appellatione interpoſita, Cauſa mihi fuerit commiſſa cum Clauſula, *vt Conſtito de duabus conformibus, & quod ſit locus ſtatuto*, illas executioni demandarem: hodie per me propoſita, Domini affirmatiuè reſponderunt.

Etenim de illarum validitate non eſt dubitandum, quia patet ex reuolutione actorum, & ex eo 1
quia fuerunt ſeruata omnia requiſita, de quibus per Verall. *deciſ.*260. *par.*2.

Iuſtitia ſimiliter eſt patens: nam ex optimè deductis in deciſione R.P.D.mei Ghiſlerij ſub die 10. Iunij 1637. probatur primum & ſecundum extremum, in qua etiam oſtenditur non obſtare adiudi- 2
cationem, & mandatum Iudicis; qui iniuſtè & nulliter procedendo, non potuit priuare Diamantem & Michaëlem ſua poſſeſſione; vt tenuit Rota coram Reuerendiſſimo D.meo Decano, *dec.* 97. *in eius impreſſ.* & coram me *in Peruſina Spolij* 4. *Aprilis* 1636. cum aliis *in deciſione D.mei Ghiſlerij* bene deductis, quæ Dominis placuerunt.

Quod Iudex nulliter & iniuſtè proceſſerit, probatur ex eo, quod data etiam validitate obligationis Diamantis pro ſcutis 100 pro aliis reſultantibus ex intereſſe ſocietatis Officij, ſicuti non erat obligatus Michaël eius vir, ita non tenebatur ſe obligare mulier pro eorum ſolutione, quia licèt fideiuſſores & creditorea reſpectiuè Michaëlis acceperint ad ſocietatem ſcuta 100. auri, quæ cum fructibus ſolutis aſcendunt ad ſummam pro qua mulier ſe obligauit; tamen non poterant ipſi accipere pecunias ad vſuras niſi citato perſonaliter debitore, ad hoc vt certò ſciret ſe vſuris grauari, ad effectum vt

poſſet

poſſet deliberate an vellet ſe ab iis eximere:vt con-
ſideratnt *in deciſione D.mei Ghiſlerij*, *in* §.*Nec facit*,
& ideo Michaël ſolùm remanſit debitor ſeutotum
3 100.& mandatum contra Diamantem relaxatum
pro plus debito, cum omnibus inde ſequutis, fuit
4 nullum vt exceſſiuum,qui exceſſus etiam in minimo
attenditur ad effectum reintegrationis: ex adductis
in dicta deciſ. D.mei Ghiſlerij.

Conſiderarunt etiam Domini, quod cùm ſubha-
ſtatio & deliberatio fuerit facta ſuper melioramen-
tis in ſcutis 193. quæ ſufficiebant pro eredito, &
Diamantes ac Michaël fuerint ſpoliati etiam præ-
dio, quod erat magni valoris; augebatur exceſſus:
5 quo ſtante, reintegrari debent, ex deductis; cùm
ſpolium indiſtinctè committatur, ſi in exequendo
modus excedatur:Rot. *deciſ.*105.*n.*2. *part.*4. *diuerſ.*

6 Quod autem huiuſmodi Statutum comprehen-
dat perſonas Eccleſiaſticas, non videtur ambigen-
dum, cum Ciuitas Hortana ſit in diſtrictu Vrbis, &
conſequenter ſubiecta illius Statuto; quod vti Pa-
pale, comprehendit quaſcunque perſonas Eccleſia-
ſticas:vt firmauit Rota *in dec.*379.*n.*3.*part.*1. *diuerſ.*
& milliès *alibi*:& propterea dixerunt Domini con-
ſtare de duabus conformibus,& eſſe locum Statuto.

Et ita vna tantum. &c.

Æſina Bonorum.

Ven. 18. Iunij 1638.

ARGVMENTVM.

Manutentio competit poſſidenti, quamuis non adſit titulus. Ægidiana non intrat inter perſonas Eccleſiaſticas, ſi tempore latæ ſententiæ ſint in Cauſa. Poſſeſſione priuatus per Iudicem ritè procedentem, non dicitur ſpoliatus: nec de tali poſſeſſione conſideratio habenda eſt.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta auctore Pratore, eſt manutenibilis, quamuis inſtrumentalis.*

2 *Et maximè procedit, ſi dicta poſſeſſio eſt titulata*

3 *In iudicio ſummariſſimo manutentionis ſufficit ſola poſſeſſio ſine titulo.*

4 *Poſſeſſio capta pendente termino ad appellandum, eſt attentata.*

5 *Ægidiana non intrat inter Eccleſiaſticas perſonas.*

6 *Cedens ius non habet ampliùs intereſſe.*

7 *Ægidiana vt ſit locus, attenditur ſolùm vt perſona Eccleſiaſtica ſit in Cauſa tempore ſententia.*

8 *Exceptio,* tua non intereſt, *eſt litis finita.*

9 *Ægidiana excuſat à pœna Attentatorum.*

10 *Citatus, quatenus veniret citandus, nemine comparente, non poteſt dici legitimus contradictor.*

11 *Manutentio non datur non poſſidenti.*

12 *Iudex ritè proceſſit, ſi in ſententia interuenerunt requiſita in* deciſ. *Caputaq.* 260. part.2.

13 *Poſſeſſio non eſt habenda in conſideratione, quando fuit de eo per Iudicem priuatus.*

14 *Iudex ritè & rectè procedendo non ſpoliat, ſed priuat alterum ſua poſſeſſione.*

DECISIO XLVII.

POSTQVAM hæc Cauſa fuerit pluries propoſi-
ta, & acerrimè diſputatum ſuper bono iure ac
eredito ceſſionis dotis; tandem hodie negotio ma-
turè diſcuſſo, Domini reſoluerunt Saluonibus dan-
dum eſſe mandatum de manutenendo.

Ratio reſolutionis fuit, quia conſtat ex inſtru-
mento de poſſeſſione per eos capta auctore Præto- 1
re, iuris ordine ſeruato; quæ ideo eſt manutenibi-
lis: ad text. *in l.qui vniuerſa*, §. *item cùm Prætor*,*ff* *de*
acquir. poſſ. Angel. *in l.clam poſſidere*, §.*qui ad nun-*
*dinas n.*2. *in fin.* *ff.eod.* Gratian. *diſcept.* 266. *n.*18. 2
& maximè quando ſit cum titulo, Olaſc. *dec* 55.*per*
tot. Verall. *dec.* 66. *n.*2. & coram Reuerendiſſimo
Durano *dec.*120. *n.*2. licet ad effectum manuten- 3
tionis iuxta opinionem quam Rota ſequitur, ſola
poſſeſſio ſine titulo ſufficiat; Menoch. *de Retin.rem.*
3. *n.*728. Rot. *dec.*35.*n.*5.*part.*2.*Recent.*Greg.*dec.*40.
& *ibi* Add.& *in dicta dec.*120. *n.*3. coram Duran. &
alibi paſſim.

Non obſtat quod iſta poſſeſſio videatur attenta-
ta, quia capta pendente appellatione, vel ſaltem 4
pendente termino ad appellandum, ex quo in iſto
iudicio fuit quoque citatum Monaſterium pro iure 5
ſororis Virginiæ, cuius ratione non intrabat Ægi-
diana, Honded. *conſ.*20. *lib.* 2. Scacc. *de ſaluian.*
*lib.*3. *part.*2.*n.*7. Seraph. *dec.*424. & *in Romana do-*
mus de Scapuciis coram Reuerendiſſimo D.meo Decano,
quam allegat & ſequitur Reuerendiſſimus Duran.
*dec.*70. *n.*1.

Quia placuerunt Dominis reſponſiones datæ:&
Prima eſt; quòd ex quo Monaſterium ceſſit omnia
iura Valeriæ ante latā ſententiā:ideo propter ceſſio- 6
nem ceſſat illius intereſſe,& proinde intrauit Ægi-
diana, ad cuius effectum attenditur duntaxat quod
perſona Eccleſia ſit in Cauſa de tempore latæ ſen- 7
tentiæ, vt reſoluit Rot. *deciſ.* 51. *num.*14. *verſ. nec*
dicatur, *part.* 5. *recent.* Poſthum. *de manut. obſeruat.*
8. *n.*61. & ſic ex defectu iuris tam agendi, quàm 8
excipiendi, erant repellendæ; cùm exceptio, *tua*
non intereſt, ſit litis finitæ: Surd. *conſ.* 227. *n.*7. &
*deciſ.*52. *num.* 2. ex quo illis non patent fores iudi-
cij: ac ideo non releuant quæ eorum nomine dicta
fuère de Attentatis: Rot.coram Damaſceno *in Ro-*
mana Domus 8. *Maij* 1616. & Coram Caual. *dec.*
449. *num.*6. & ideo Ægidiana excuſat à pœna At- 9
tentatorum; *cap. non ſolum*, *de appellat. in* 6. Lan-
cell. *de attent. appellat. pend. lim.* 25. *in fin. n.*33. &
*lim.*53. *per tot.* Gratian. *diſcept.* 383. *n.*24.

Secunda reſponſio eſt, quod ex quo Monaſte-
rium fuit tantùm citatum cum clauſula præſeruati-
ua, *quatenus veniret citandum*,& cùm nemo vnquam 10
comparuerit, non potuit dici legitimus contradi-
ctor, nec illud fuiſſe in Cauſa coram A.C. vt de
ſimili præſeruatiua citatione, dixit Rot. *in Romana*
pecuniaria de Columna 21. *Aprilis* 1617. *coram bona*
mem. Dunozetto, cuius particula data fuit per In-
formantes: & tandem quia Monaſterium nunquam
poſſedit;vnde ei non potuit aliquo modo compete- 11
re manutentio cùm non poſſidenti non detur ma-
nutentio: §. *retinendæ*, *Inſtit. de Interdict.*vulgata *l.*
prædia: Gregor. *deciſ.*283. & *deciſ.*332. *n.*1. & *dec.*
4. *num.*11. *part*, 2. *Diuerſ.* & *dec.*605. *num.*1. *part.*1.
Recent.

Quod verò A.D. ritè & rectè proceſſerit, patet 12
ex proceſſu, ex quo in eo interuenerunt omnia re-
quiſita per Caputaq. *deciſ.*160. *part.* 2. & *alibi* paſ-
ſim.

Minus obſtat poſſeſſio anterior Valeriæ: quia

ca

13 ex quo fuit priuata per ſententiam Indicis, vna cum effectu inde ſecuto, non eſt habenda in conſideratiooe: ad text. *in l.qui vniuerſas*, §. *& cum Pretor*, vbi Angel. *in fin. ff.de acquir. poſſeſſ.* & *in l. clam poſſidere*, §.*qui ad nundinas*, *n.* 2. *ff.eod.* Rot.
14 *dec.*802. *n.*6.*&* 7.*part.*1.*Diuerſ.*& *dec.*173.*n.*1.*part.*1. *Recent.* nam Iudex ritè & rectè procedendo, non dicitur ſpoliare, ſed priuare alterum ſua poſſeſſione: Rot. *dicta dec.*802. *n.*1.*part.*1. *& dec.* 62. *n.*13. *part.*2. *Diuerſ.* & *dec.*525. *num.*3.*part.*2.*&* 293.*n.*5. *part.*1. *Recent.*

Et ita deciſum vtraque parte informante.

Mutinen. Bonorum.

Lunæ 28. Iunij 1638.

ARGVMENTVM.

Reuocantur ſententiæ de partibus condemnanres Rectorem ad faciendam inueſtituram de toto Parrimonio Beneficij, iuxta eius promiſſionem, vri erroneam, & conrra formam expreſſam in erectione: & declarantur nullæ ex defectu cirarionis ad ſententiam, ac iniuſtæ. ex quo non porerant dici bona ſolira locari per vnicam locationem non ſolemnem factam per antiquum Rectorem fratri Germano, quæ potius præſumitur in fraudem. Er plura de Beneplaciro Apoſtolico præſumpto ex lapſu 30. annorum.

SVMMARIVM.

1 *Sententia nulla nunquam tranſit in indicatum.*
2 *Sententia eſt nulla ſi non adeſt citatic ad ſententiam.*
3 *Citationis nullitas ad ſententiam non poteſt excuſari.*
4 *Citatio non probatur per enuntiatiuam Notarij.*
5 *Notario non creditur in his quæ non ſunt ſui officij.*
6 *Iudex iniuſtè proceſſit condemnando Rectorem ad faciendam inueſtituram in perpetuum & alienationem bonorum Eccleſiæ.*
7 *Eccleſiæ bona non poſſunt diſtrahi tribus non concurrentibus, ſcilicet iuſta cauſa, euidenti vtilitate, & ſolemnitate legitima.*
8 *Solitum concedi in emphyteuſim non dicitur per vnicam conceſſionem.*
9 *Locatio facta ſanguine iunctæ non habetur pro valida, vt bona dicantur ſolita locari, licèt adſit curſus temporis.*
10 *Emphyteuſis conceſſio fratri à fratre facta potius præſumitur in fraudem, quàm in vtilitatem Eccleſiæ.*
11 *Læſio præſumitur potius quàm lucrum, quando non apparet de vtilitate Eccleſiæ.*
12 *Beneplacitum Apoſtolicum præſumptum ex temporis curſu excluditur propter non vtilitatem Eccleſiæ.*
13 *Alienatio totius patrimonij Beneficij non ſuſtinetur, arguitque fraudem Rectoris alienantis: & num.*20.
14 *Redditus reddere debent ad rationem quinque pro centenario.*
15 *Patroni ſunt vocandi in alienatione rerum Iuris patronatus.*
16 *Beneplacitum obtentum præſumitur ex cauſa temporis.*
17 *Locatio vnica ſolemnis requiritur ſaltem ad hoc vt res dicatur ſolita locari.*
18 *Præſcriptio inducitur poſt lapſum* 30. *annorum, dempta vita concedentis.*
19 *Reſtitutio ſemper competit Eccleſiæ.*
21 *Promiſſio erronea facta per Rectorem, & contra iuris diſpoſitionem, poteſt per ſeipſum reuocari.*
22 *Eccleſia poteſt quandocunque reſilire, quando agitur de illius præiudicio.*

DECISIO XLVIII.

ERECTA & dotata fuit Capellania ſimplex, ſeu ſimplex beneficium Sancti Syluestri in Eccleſia Cathedrali Mutinen. cum aſſignatione quamplurimorum ſtabilium, ſed cum expreſſa prohibitione non alienandi, nec permutandi etiam in melius, & de licentia Epiſcopi: quod poſtea non fuit executum; imò totum contrarium, ex quo per Gaſparem Sellingardum antiquum Rectorem in quinque ſeparatis conceſſionibus, quinq. ſucceſſiuis diebus, fuerunt ferè omnia bona dicti Beneficij data in Emphyteuſim perpetuam Bernardino eius fratri germano, ſub annuo canone librarum 93. reſeruato Beneplacito Apoſtolico, quod fuit expeditum à Cardinali Camerario, non à Papa.

Vltimò loco Franciſcus Sellingardus tranſtulit dicta bona in Iuniperam Belloncinam, cum conſenſu Angeli Mundatorij moderni Rectoris, qui illum præſtitit ſine præiudicio iurium ſui beneficij, & cum pacto quod Emptor iuxta formam antiquarum inueſtiturarum & beneplaciti Apoſtolici, debeat accipere nouam inueſtituram, & ſoluere Capoſoldum infra menſem.

Deinde habita notitia per Rectorem, quòd non habebat facultatem concedendi in Emphyteuſim, nec locandi ad longum tempus, prout ex inſtrumento fundationis latiùs apparebat; impugnauit tam alienationes factas per Anteceſſorem, quam proprium factum; eóque conuento pro parte Franciſci & Iuniperæ coram Vicario Mutinen. fuit pronuntiandum per eundem Vicarium, illum teneri ad faciendam nouam inueſtituram, eiúſque ſententia per alterum Iudicem de partibus fuit confirmata.

Et modò, mihi Cauſa in gradu appellationis commiſſa dubitaui hodie, An conſtaret de re iudicata quæ ſit exequenda, vel potius de cauſis reſtitutionis in integrum: Et Domini reſoluerunt non conſtare de re iudicata.

Fundamentum reſolutionis fuit ex eo quòd ſententiæ ſunt nullæ, & iniuſtæ, quæ ideo nunquam 1
tranſitum faciunt in iudicatum: *l. ſi expreſſim*, *ff.de appellat*: *lib.* 2. *C. quando prouoc. non eſt neceſſe*, vbi Gloſſ. Bart. & communiter Doctor. Surd. *conſ.* 360. *numero* 41. Mantic. *deciſione* 7. *numero* 5.

Nullitas viſa fuit probari ex quo non adeſt ci- 2
tatio ad ſententiam primo loco latam, quæ citatio de forma requiritur: quod vitium nullitatis non 3
poteſt

Digitized by Google

poteſt excuſari : *l.* 1. *§. item cum adiecto*, *ff. quę ſent. ſin. appell. reſcin. l. ea quæ C. quomodo Iudex: cap. tenor*, *de ſent. & re iud. cap. caueat*, *& cap. omnia*, *quinta quæſtione 9. Clem. Paſtoralis*, *de re iudic. Clem. ſæpè*, *§. ſententiam*, *de verbis obligat.*
Rota coram Durano *decıſ.* 8. *num.* 1. *& decıſ.* 163.
4 *numer.* 1. Nec citatio probatur per enunciatiuam
Notarij, ſed requiritur quod fuerit realiter exe-
cuta, vti de forma: Butr. *in c. comparatis*, *colum.
fin. verſ. An autem crederetur*: & Abb. *numer.* 12.
de appell. Creſcent. *decıſ.* 4. *de fid. inſtr.* & apertè
tenui Rota *in Camerinen. ſpoly coram Iuſto*, relata
per Marcheſ. *de Commiſ. reſtit. in interpr. decıſ.*
5 36. *tom.* 2. *fol.* 234. cùm non credatur Notario
in his quæ non ſunt ſui officij, Nicolaus Hoier
in tract. de arte Notariorum, *lib.* 1. *cap.* 16. *numer.* 1.
& 8.

Iniuſtitia verò dictarum ſententiarum de par-
tibus, viſa fuit patens & manifeſta; quandoqui-
dem Iudices condemnarunt Angelum Rectorem
6 ad faciendam iuueſtituram in perpetuum, & alie-
nationem dictorum bonorum, contra formam
tam erectionis beneficij à principio, quàm
Conſtitutionum Apoſtolicarum: prout eſt tex-
tus *in §. Emphyteuſim Authen. de non alien.* Rot.
in Colimbrien. Prædij decima quarta May, *milleſimo
ſexcenteſimo decimo octauo*, *coram bonæ memoriæ
Dunozetto*, & contra *Extrauag. Ambitioſa de reb.
Eccleſ. non alienan*: *in Communibus* Alex. *conſ.*
7 189. *numer.* 11, *lib.* 2. cùm hic non concurrant
requiſita, videlicet iuſta cauſa, euidens vtilitas
ſiue neceſſitas Eccleſiæ, & ſolemnitas legitima;
quibus non concurrentibus, nemini eſt dubium
res Eccleſiæ non poſſe diſtrahi: *cap.* 1. *de rebus
Eccleſ. non alienan. in ſexto. Clemen.* 1. *eod. tit.*
Abbat. *in cap.* 2. *numer.* 10. *de his quæ vi*, *met.
cauſ.* Couarruu. *variar. reſol. lib.* 2. *cap.* 17. *num.* 2.
Afflict. *decıſ.* 107. Rot. *decıſ.* 430. *num.* 4. *part.* 2. *re-
cent* & *alibi* paſſim.

Neque obſtat quod dici poteſt pro parte Fran-
ciſci ac Iuniperæ, quod iſta bona de quibus agi-
tur, ſint ſolita concedi in emphyteuſim; & ideo
Angelus Modernus Rector teneatur obſeruare
ſuam promiſſionem, concedendo dicta bona in
Emphytheuſim, prout promiſit.
8 Quia huic motui reſponderunt Domini quod
non poſſunt dici ſolita locari & concedi, ex
quo tantùm Gaſpar Sellingardus conceſſit in Em-
phyteuſim Bernardino eius fratri germano, quæ
conceſſio fuit malè facta, cùm fuerit contra ex-
preſſam diſpoſitionem textus *in auth. quibuſcun-
que*, *Cod. de ſacroſ. Eccleſ. §. hoc verò*, *authen.
de alienat. Emphytheuſ.* Rodoan. *de rebus Ec-
cleſ. non alienan. quæſtione* 2. *numer.* 2. *ad* 11.
Quam conceſſionem Rota non habuit in conſide-
9 ratione, ex quo vltra quod eſt vnica, illa
fuit conceſſa ſanguine iuncto, quæ non obſtan-
te curſu temporis non habetur pro validitate &
ſolemni, ad effectum vt bona dicantur ſolita
locari: Rota *Diuerſ. deciſione* 720. *numer.* 1. *part.*
2. *&* 430. *numer.* 7. *part.* 2. *recens.* cùm ad hoc
vt dicantur ſolita locari, ſaltem vnica ſolem-
nis locatio exhibenda ſit cum beneplacito Apo-
ſtolico, aliiſque ſolemnitatibus neceſſariis in
corpore Iuris expreſſis; quæ hic talis dici non
10 poteſt, cum adſit tantùm conceſſio in Em-
phyteuſim facta fratri à fratre, quæ potius de
Iure præſumitur facta in fraudem, quàm in vti-
litatem Eccleſiæ: Rot. *deciſione* 340. *numer.* 7.
parte 1. *rec.* Et ſic ita ad hunc effectum non eſt
habenda in conſideratione, maximè cùm nul-
libi appareat de euidenti vtilitate Eccleſiæ & 11
ideo potiùs præſumitur læſio, quàm lucrum:
Rota *deciſione* 710. *numer.* 1. *part.* 1. *Diuerſ. &
deciſione* 430. *numer.* 7. *part.* 1. *recent.* quæ omnia 12
ſimul iuncta excludunt omne præſumptum bene-
placitum Apoſtolicum, quod poſſet præſumi ob-
tentum ex tanti temporis curſu: Rot. *decıſ.* 1490.
num. 4. *& decıſ.* 1451. *numer.* 3. apud Seraph. & *in
Æſina bonorum vigeſima ſeptima Aprilis*, *milleſima
ſexcenteſimo trigeſimo quinto*, *coram Reuer. P.D. meo
Buccabella.*

Et non eſt dubium quin alienationes factæ per
Gaſparem Sellingardum antiquum Rectorem,
non ſuſtineantur: nam vltra quod fuerunt fa-
ctæ ad fauorem fratris germani, illæ fuerunt
factæ ferè de toto patrimonio beneficij, quod 13
arguit manifeſtam fraudem Rectoris: & ideo
non ſuſtinentur: Ferret. *conſ.* 149. *numer.* 9. Ale-
xandr. *conſ.* 189. *numer.* 13. *lib.* 2. Mantic. *de ta-
cit. lib.* 20. *titul.* 7. *numer.* 4. Nec apparet quod
redditus, qui fuerunt promiſſi, reddant ad ra- 14
tionem ſaltem quinque pro centenario: iuxta
Gloſ. *in auth. perpetua*, *in verſic iuſta*, *Cod. de
ſacroſ. Eccleſ.* vel iuxta bona cohærentia locari
ſolita; quæ hic non adſunt, imò potiùs contra-
rium. 15

Et tantò magis non ſuſtinetur dicta antiqua
datio in Emphyteuſim, quia Patroni non fue-
runt vocati, prout erant vocandi ſaltem de
honeſtate; vt dicunt Felin. *in c. cum acceſſiſ-
ſent*, *numer.* 25. *verſic. idem ſi Epiſcopus*, *de con-
ſtit.* Rocch. de Curt. *de Iure patronat. in verſ.
honorificum*, *num.* 8. Rota *decıſ.* 684. *num.* 3. *part.* 2.
recent. 16

Minùs obſtat quod ex lapſu tanti temporis
præſumatur obtentum fuiſſe Beneplacitum, ac
alia ſolemnia interueniſſe, quæ in huiuſmodi
rerum Eccleſiæ alienationibus requiruntur. Quia
fuit replicatum, iſtam præſumptionem non ſuf-
ficere, ſed requiri ſaltem vnicam locationem 17
cum omnibus requiſitis neceſſariis, quæ hic de-
ſiderantur, ad hoc vt poſſit dici res ſolita lo-
cari: Alex. *conſ.* 9. *numero* 3. *lib.* 3. Seraph. *de-
cıſ.* 414. *&* 1431. *numero* 2. *& in dicta Æſina
bonorum coram D. Buccabella.* Vltra quod non-
dum effluxerant 30. anni, dempta vita primi 18
concedentis, à tempore motæ litis; prout re-
quirit ad inducendam præſcriptionem, dixit Ro-
ta *in Florentina Affrancationis prima Febru.* 1637. 19
coram Durano: & quomodocunque ſit, ſem-
per Eccleſiæ competit reſtitutio, quia videtur
interueniſſe dolus ac fraus Rectoris à lege præ-
ſumptus, ex quo, vt *ſupra* dixi, facta fuit 20
alienatio contra mentem Patronorum in fra-
trem germanum, & fere de toto patrimonio
Eccleſiæ: Cranet. *de antiqu. temporis parte* 3.
numero 3. Menochius *præſumpt.* 32. *numero* 83.
lib. 3. Rota *deciſione* 147. *numer.* 18. *parte* 5.
Recent.

Denique non obſtat promiſſio facta per Ange- 21
lum Mundatorium modernum Rectorem: quia
cùm ſit erronea, & contra iuris diſpoſitionem,
poteſt à ſeipſo reuocari, cùm Eccleſia poſſit 22
quandocunque reſilire fauore ſpeciali, ex quo
actus & nullus, & agitur de illius præiudicio;

& ideo oon potuit Eccleſiæ ſuæ præiudicare: Rodoan. *de reb. Eccleſ. non alien. quæſtione* 77. *cap.* 2. *numer.* 10. Gregor. *deciſione* 116. *numer.* 1. vbi Adden. *litera A.* cum aliis fuſè cumulatis *in Ferrona Parochialis* 21. *Februarij* 1628. *coram Card. Virili* maximè attenta iuſta cauſa, oempe prohibitione Fundatoris expreſſa. Quibus omnibus ſimul iunctis, Domini dixerunt non cooſtare de re iudicata quæ veniat exequenda.

Et ita vna tantùm &c.

Albanen. Vineæ,

Lunæ 5. Iulij 1638.

ARGVMENTVM.

Prima Donatio facta à principio ſolemniter, non reuocatur per ſecundam, licèt nō fuerint adimpleta per donatarium in ea contenta niſi à die habitæ notitiæ propter abſentiam: nec ignoranti tempus currit niſi à die ſententiæ. Fœminæ dotatæ, vel dotandæ, ſunt excluſæ per Statutum Vrbis. Sententia licèt differat à libello, valet tamen ſuper omnibus.

SVMMARIVM.

1 *Sententia eſt valida concurrentibus requiſitis* in deciſ. Caputaq. 260. part. 2.
2 *Donatio à principio perfecta, non poteſt reuocari per ſecundam.*
3 *Donatio à principio eſt voluntatis, ex poſt facto neceſſitatis.*
4 *Obligatione contracta non eſt licitum reſilire.*
5 *Notarius ſtipulatur pro abſente.*
6 *Nemo plus iuris in alium transferre poteſt quàm ipſe habeat.*
7 *Donatio quando ſit reſoluta propter non adimplementum.*
8 *Abſentia eſt iuſta cauſa ignorantia.*
9 *Ignorantia præſumitur dum de contrario non docetur.*
10 *Ignoranti tempus non currit.*
11 *Ignorans neque negligit, neque contemnit.*
12 *Mora cenſetur remiſſa ſecuto adimplemento poſt habitam notitiam.*
13 *Tempus currit à die ſententiæ.*
14 *Filiæ fœminæ dotata de Paragio ſunt excluſæ per Statutum Vrbis* c. 145. lib. 1.
15 *Fœmina ſemel excluſa, ſemper remanet excluſa.*
16 *Sententia debet eſſe conformis libello.*
Declaratur vt n. 17.
17 *Sententia valet ſuper omnibus, etiam ſi differat à petitis, quando vnum eſt petitum, & poſtea aliud fuit diſcuſſum.*
18 *Identitas probatur per duas demonſtrationes iuxta Bart. Theoricam.*
19 *Reo poſſeſſori ſufficit vincere per non ius actoris.*
20 *Actore non probante reus abſoluitur.*
21 *Ampliatur, quamuis conſtet reum nullum Ius habere.*

DECISIO XLIX.

AVGVSTINVS donauit vineam, de qua agitur, Erminiæ Auiæ abſenti vti Tutrici & Curatrici Michaëlis Angeli, & aliorum filiorum quond. Ioannis Baptiſtæ Marinochi, de menſe Februarij 1630. cum pacto & conditione quod obligata eſſet ſoluere ſcuta 110. Siluiæ, per totum feſtum Beatæ Mariæ Virginis Aſſumptionis, de qua donatione Erminia præfata noo habuit notitiam niſi de menſe Nouembris 1632. quo tempore Notarius requiſitus ab Auguſtino dooante, dictæ Erminiæ inſtrumeoti dooatioois tenorem inſinuauit, eodem Auguſtino præſente. Quæ ſtatim ſolemniter ſe obligauit ſoluere dicta ſcuta 110. pro adimplemento Donatioois ad fauorem Siluiæ, iuxta tenorem cooteotorum in ioſtrumento.

Poſtmodùm idem Auguſtinus eandem vineam donauit Siluiæ ac Cotoeliæ ſororibus ſuis præſentibus & acceptantibus in forma, reuocando primam donationem.

Ideóque orta lite inter præfatas dooatarias coram A. C. lata fuit ſententia ad fauorem Erminiæ primæ Dnnatariæ: & Cauſa in grado appellationis mihi commiſſa, dubitaui, An dicta ſententia eſſet confirmanda, vel infirmanda: Et Domini cooſirmandam eſſe dixerunt. Fundamentum
reſolutionis fuit ex quo dicta ſententia valida, & 1
iuſta; cum in ea concurrant omnia requiſita tradita, per Caputaq. *deciſ.* 160. *par.* 2. & *dec.* 678. *num.* 1. *part.* 2. *recent.*

Iuſtitia autem dictæ ſententiæ viſa fuit patens,
cùm funderur in prima donatione facta ab Au-
guſtioo ad fauorem Erminiæ, quæ non poterat
reuocari, vel alterari, nec murari, vel quid- 2
quam illi dertahi per ſecondam, cùm illa à
principio fuerit perfecta: iuxta text. expreſſum
in l. perfecta donatio, C. de donat. quæ ſub modo
l. illud, in fine. C. de collat. Surd. *conſ.* 143. *num.*
55. & *conſ.* 192. *numer.* 24. Ioann. del Ca-
ſtillo *Quotidian. controuerſ. lib.* 3. *cap.* 10. *numer.* 2.
& 3. ratione iuris quæſiti ad fauorem Erminiæ:
Burgos de Paz *in conſ.* 25. *numer.* 46. & *numer.*
58. Mieres *de maioratu parte* 1. *quæſtione* 26. *nu-*
mero 1. & alij quos refert & ſequitur Caſtillo *vbi* 3
proximè, numero 3. cum illa à principio fuerit vo-
luntatis, & ex poſtfacto neceſſitatis, ex quo 4
poſt obligationem cootractam, ooo eſt licitum
reſilire, cùm ſit irreuocabilis: Bald. *in l. ficut, C.*
de action. & obligat. l. 3. *ff. de donat.* Paris. *conſ.*
7. *numer.* 19. *lib.* 1. Mareſcott. *variar. reſol. lib.* 2.
cap. 20. *numer.* 6. Rot. *deciſ.* 194. *numer.* 18. &
270. *numer.* 2. *part.* 5. *recent.* Maximè ſtante intra- 5
mento, & ſtipulatione Notarij pro Erminia abſen-
ta præſtita, Cephal. *conſ.* 62. *num.* 22. *lib.* 1. Buratt.
dec. 149. *num.* 2. & *ibi* Adden. *n.* 10.

Ac ideo Rota noo habuit in conſideratione ſe-
cuodam donationem, ex quo nil iuris remaoſit pe-
oes Auguſtinum poſt perfectam præfatam primam
donationem; qui propterea non poterat vlteriùs 6
diſponere ad fauorem alterius, ex regula, *nemo*
plus iuris, ff. de reg. Iur. Crauet. *conſ.* 261. *n.* 5. Boër.
conſ. 37. *n.* 1. Rota *dec.* 605. *n.* 3. *part.* 1. *Recent.*

Non obſtat quod dicta prima dona tio videatur
reſolutâ propter noo adimplementum in tempore 7
con

Digitized by Google

contentorum in ea, ea quo vt *ſuprà* dictum eſt, tenebatur Siluiæ ſoluere ſcuta 110. per totum feſtum B. Mariæ Virginis Aſſumptæ &c. Quia placuit Dominis reſponſio data, quod Erminia ignorabat præ-
8 dictam ſuam obligationem, quia nó fuerat præſens, quando per ſtipulationem Notarij ei fuit ius quæ-
9 ſitum; ideóque habuit iuſtam cauſam ignorantiæ, cùm illa de iure præſumatur, eo ipſo quod de contrario pro parte Siluiæ & Corneliæ non docetur: *l. verius, ff. de probat. §. quod autem inſtit. de legat. præſumitur, de regul. iur. in 6.* Gabriël *concluſ. 5. de regul. iur. numer. 1.* Rota *in Florentina Affrancationis, prima Februarij* 1634. *coram*
10 *Reuerendiſſimo Vrgellen.* Ignoranti autem tempus non currit: Decian. *conſ. 13. num. 83. lib. 2.* Roman. *conſ.* 149. Menoch *conſ. 231. num. 48. & conſ. 404.*
11 *num. 58.* Rota *Diuerſ. deciſ. 39. num. 1. part. 3.* cum ignorans neque negligat, neque contemnat: *c. quia qua diuerſitate, de conceſſ. præb.* Oldrad. *conſ.* 184. Craner. *conſ. 226. n. 7.*

Fuit etiam reſponſum, Erminiam adimpleuiſſe ſtatim atque tenorem donationis agnouit, ideſt ſtatim atque Notarius eam certiorauit de con-
12 tentis in donatione de ordine Auguſtini donantis, quo caſu omnis mora cenſetur remiſſa: Bart. *in l. Æmilius, ff. de Minor. & conſ. 12. numer. 2. lib. 2.* Magon. *deciſ. Lucen. 62. num. 21. & 22* Surd. *de-*
13 *ciſ. 317. num. 1. & 2.* & tunc cœpit currere dictum tempus pro ſolutione dd. ſcutorum 110. *cap. licet, de ſuppl. negl. Prælat.* Seraph. *dec. 852. num. 1. & 2.* Caualer. *dec 489. n. 2.*

Nec poſſunt prætendere prædictæ Siluia & Cornelia titulum ſucceſſionis Paternæ vel Maternæ in dicta Vinea; quandoquidem illæ fuit ex-
14 cluſæ à ſtatuto Vrbis: *cap. 145. lib. 1.* nam fuerunt, dotatæ de paragio, ſiue paratus fuit frater dotare; prout dixit Rota *in Romana vineæ* penes Fenzonium *ad ſtatut. Vrbis*, quæ eſt 105. *in §. Non obſtat, & deciſ. 112. in §. & quantum, in fi-*
15 *ne*, cùm ſemel excluſæ ſemper remanſerint excluſæ: Rota penes eundem Fenzonium *deciſ. 111. §. primus erat.*

16 Minùs obſtat quod ſententia A. C. non ſit conformis libello, ſtante diſcuſſione facta ſuper me-
17 ritis cauſæ; ad *l. ſi conuenerit, de re iud.* Qua dum vnum eſt petitum, & poſtea de alio inter partes eſt diſcuſſum valere ſententiam ſuper omnibus, etiamſi differant à petitis, firmat Innoc. *in c. 1. de libell. oblat.* quem cum aliis ſequitur Afflict. *dec. 95. num. 8.*

Nec de identitate Vineæ diſcuſſæ dubitari poteſt: Etenim ex pluribus in facto ponderatis, de ea ſatis, ad effectum de quo agitur, conſtare
18 Domini dixerunt; quia duæ illæ demonſtrationes concurrunt, iuxta tritam theoricam Bart. *in leg. demonſtratio, numer. 14. ff. de condit. & demonſtratio.* Seraphin. *deciſ. 462. numer. 2.* nempe ex Teſtibus examinatis & receptis canonibus à factore Eminentiſſimi Cardinalis Abbatis Cripiæ Ferrariæ, & ex pluribus aliis, quæ non eſt cur repetantur.

Quæ omnia confirmantur ex defectu probatio-
19 nis iuris Siluiæ & Corneliæ Actricium: & quia Erminiæ reæ & poſſeditrici ſufficit vincere per non ius illarum, vel turbationum intentionis ea-
20 rundem: Surd. *conſ. 173. numer. 59. & 234. num. 42. & 248. num. 9. circa med. & 317. numer. 37.* cùm Actore non probante, reus ſit abſoluendus: Rot.
21 *deciſ. 110. in nou. & 460. in antiquis.* etiamſi conſtaret Reum nullum ius habere: Rota *deciſ. 160. in nouis.* Ruinan. *conſ. 257. colum. 1.* Felin. *in cap. 1. colum. 3. verſ. quod autem, de except.* Verall. *deciſion. 11. part. 1.* Ex quibus Domini ſine difficultate dixerunt ſententiam A. C. eſſe confirmandam.

Et ita deciſum vtraque parte informante &c.

Placentina Admiſsionis ad habitum,

Lunæ 5. Iulij 1638.

ARGVMENTVM.

Stabilimenta Religionis Hieroſolymitanæ requirunt, vt Inſignia Equitum admittendorum ſint graphicè depicta cum diſtinctis coloribus, ac inſuper centum annorum, ad hoc vt poſſint dici Nobiles. Definitur Nobilitas: & quomodo probetur Immemorabile. Ars Agraria non derogat Nobilitati, & tamen excluduntur Laborantes ruſticè viuentes, & ſe abſtinentes à negotiis vrbanis.

SVMMARIVM.

1 *Tempus antiquum in Teſte eſt 60. annorum.*
2 *Hieroſolymitana Religio requirit vſum eorundem Inſignium ſpatio centum annorum.*
3 *Teſtes de auditu probant in antiquis.*
4 *Nobilitas eſt qualitas ſiue Dignitas deriuata à claro Sanguine parentum in liberos propagata.*
5 *Nobilitas procedit à Natalibus, à natura, & à Maioribus.*
6 *Nobilis eſt is qui à natalibus eſt Nobilis, & à parentibus nobilibus originem trahit.*
7 *Nobilitas eſt virtus, & diuitia antiqua, ex Ariſtotele.*
8 *Nobilitas eſt Maiorum qualitas, & honorabilitas progenitorum.*
9 *Nobiles vtuntur inſignis diſtinctis ab aliis à tali tempore, cuius memoria non eſt in contrarium.*
10 *Hidalghia in Hiſpania fuit diſtinguere Nobiles à Plebeiis.*
11 *Immemorabile probatur per Teſtes de viſu per 60. annos, & de auditu à ſenioribus.*
12 *Teſtes annorum centum & quantuordecim non reperiuntur.*
13 *Nobilitas probatur etiam ſcripturis ſeu literis executorialibus.*
14 *Nobiles ſunt illi, qui tales communiter reputantur, & obtinuerunt Officia publica ſolis Nobilibus dari ſolita.*
15 *Artem Agrariam fecerunt Imperatores, Reges, Duces, Dictatores, ac Conſules.*
16 *Cultura voluptuariè exercitata non derogat Nobilitati.*
17 *Ars Agraria non derogat generoſæ Nobilitati, ex lege Regia.*
18 *Nobilitate excluduntur laboratores ruſticè viuentes, in agris ſibi victum quærentes nimis ſordidè*

Digitized by Google

ac mercenariè, & ſe ab vrbanis negotiis abſtinentes.

19 *Aliquoties importat exceptionem.*

20 *Teſtium dicta ſunt concilianda, non cauillanda.*

DECISIO L.

ALPHONSVS Carraſco petiit admitti inter Equites Iuſtitiæ, ad habitum Sancti Ioannis Hieroſolymitani, & deputatis illi Commiſſariis iuſtificauit ſuam Nobilitatem iuxta ſtabilimenta Religionis *cap. 5. de recept. fratrum.* quæ probatio fuit per Capitulum Prouinciale admiſſa: ſed poſtea Concilium ordinarium completum contra eam iudicauit, ſub prætextu quod ipſe Alphonſus, nec non Pater, & Auus illius, artem Agrariam propriis manibus exercuerint, contra diſpoſitum *in volumine ſtatutorum tit. 2. c. 14. de recept. fratrum.*

Deinde Cauſa in Rota introducta coram Reuerendiſſimo D. meo Vrgellen. fuit dubitatum, an conſtaret de re iudicata, vel potiùs an ſententiæ de partibus eſſent confirmandæ, Et diſputato dubio ſub die 7. Februarij 1631. Tria contra dictum Alphonſum obiiciebantur, Primò, nullitas probationum, ex eo quod Teſtes non fuerunt examinati ſuper omnibus articulis, vt *in dicto titulo de recept. fratrum, §. 5. cauetur.*

Secundò, quod non probabatur generoſa Nobilitas, qualis in hoc caſu requiritur, *dicto tit. c. 37.* Tertiò, quod in probationibus ipſis deficiebant Arma graphicè depicta, cum eorum diſtinctis coloribus, quatuor familiarum, ſcilicet Patris & Matris, Aui & Auiæ, tam Paterni quàm Materni generis, & quod per ſpatium ſaltem centum annorum talibus inſigniis prædictæ familiæ fuerint vſæ: *dicto titulo, cap. 7.*

Sed duabus primis obiectionibus reiectis, Domini propter deficientiam probationis vſus Inſignium, ſaltem per ſpatium centum annorum, reſoluerunt non conſtare de vera Nobilitate.

Cui reſolutioni non acquieſcens Alphonſus, obtinuit ſibi concedi Remiſſoriam, & factis nouis probationibus deceſſit; Vnde Ioannis Frater familiæ Nobilitatem tuendo, fuit ad Cauſam admiſſus: & Cauſa propoſita ſub die 11. Ianuarij proximè præteriti, dubitaui. An etiam in ea parte, in qua dicebatur deficere Inſignia per ſpatium centum annorum, conſtaret de Nobilitate; itaut eſſet necne recedendum à deciſis? & Domini dilata reſolutione ordinarunt, vt etiam informaretur ſtrictè ſuper Arte à gratia, itaut ea Nobilitati præiudicauerit? & hodie articulis plenè diſcuſſis, conſtare de vera Nobilitate Alphonſi reſponderunt.

Quantum enim attinet ad obiectum, quod in probationibus hactenus factis deficere & dicta Teſtium, vel authenticæ ſcripturæ deponentes aut comprobantes ſtemmata dd. familiarum Patris & Matris, Aui & Auiæ Paterni & Materni generis fuiſſe in vſu ſaltem per ſpatium annorum centum; pleniſſimè fuit ſatisfactum ex depoſitionibus Teſtium nouiter examinatorum, & ſcripturis nouiter repertis.

Nam reſpectu vſus Inſignium familiæ de Carraſco paternæ, quæ eſt eadem cum materna, ex quo Catharina Malſeita Mater dicti Alphonſi fuit filia Bartholomæi Carrachi, affirmant Teſtes de viſu per annos 60. declarantes ea conſiſtere in robore, cui *Lupus* inhæret in Campo aureo; *summ.*
num. 2. 3. & 5. quod iuxta obſeruantiam Rotæ antiquum 1
dici in teſtibus; firmat Caputaquen. *deciſ.*
5. num. 2. & deciſ. 298. part. 3. Put. *deciſ. 506. n. 2.*
verſ. ſecus, lib. 2. in correct. Seraph. *deciſ. 75. num.*
2. Rot. *deciſ. 155. num. 13. part. 2.* & *deciſ. 5. num. 3.*
part. 3. Diuerſ. deciſ. 694. num. 2. part. 2. & deciſ.
264. num. 26. & deciſ. 360. num. 8. part. 5. Recent.
Fario. *de teſtib. quæſt. 69. num. 145.* & ſupra id
tempus omnes deponunt de auditu à Maioribus
ſpecificè nominatis, & valdè informatis, ætatis
70. 80. 90. & 96. annorum, qui cognouerant
Parentes, Auos, & Proauos, & alios Aſcendentes
dicti Alphonſi, deponentes de tali ætate quæ iuncta 2
tempori decurſos ſexaginta & vltra annorum,
longè excedit annum centeſimum requiſitum à ſtatuto
Regionis Hieroſolymitanæ *in cap. 7. de receptione*
fratr. ad text. *in c. teſtes, §. de his*, vbi Gloſſ.
in 3. quæſt. 9. & notata *in c. licèt ex quadam, de*
Teſtibus, cùm ſemper ſit verum dicere Teſtes ita 3
deponentes de auditu probare in antiquis: *dict. c.*
licet ex quadam, vbi Haſten. *numer. 2. verſ. &*
idem videtur: Ioannes Andreas *numer. 3. eod. verſ.*
Butr. *numer. 1. verſ. nota quod in re antiqua*, Abb.
numero 3. verſ. eadem tamen: Anchar. *numer. 1.*
verſ. & indubitatum, de Teſtibus, Bart. *in tract.*
de teſtibus, numer. 28. verſ. ſed aliquando vetuſtas,
Aymon. *de antiquit. tempor. parte 1. §. ſed viſo*
de fama, numero 2. verſ. ſimiliter: Gabr. *de*
Teſtibus, concluſ. 3. num. 1. qui teſtatur de Communi,
ſub num. 3. verſ. tamen tenendo: Fario. *de Teſtibus*
dicta quæſt. 69. num. 125. Hondcd. *conſ. 17. n. 52.*
vol. 1. Rot. *deciſ. 93. num. 1.* poſt Modern. *de manuten.*

Qui vſus Armorum per ſpatium annorum centum, hodie corroboratur literis executorialibus Regis Cancellariæ Granatenſis, expeditis die 5. Martij 1549. ſuper Nobilitate familiæ de Carraſco, vt *ſumm. numero 3.* in quibus eadem ſtemmata depicta fuerunt, ſicuti de eorum vſu deponunt Teſtes dati *in ſumm. numero 4.*

Nec obſtare poteſt quod à dicto anno 1549.
vſque ad præſentem diem non firmetur vſus Inſignium
annorum 100. Quia pernecesse eſt dicendum
dictum vſum excedere hominum memoriam,
& fuiſſe proprium dictæ familiæ, dum
tunc fuerunt illi de Carraſco iudicati Nobiles &
Hidalguia: quia Nobilitas eſt quædam qualitas 4
ſiue dignitas deriuata à claro Sanguine parentum,
in eorum liberos propagata, per quam taliter
Nobiles vltra honeſtos Plebeios excipiuntur
ac honorantur: vt colligere licet ex *lib. 3.*
ff. de interd. & relegat. & ex traditis per Bart.
in lib. 1. Cod. de dignit. Otalora *cap. 4.* Garz.
de Nobilit. gloſ. 7. à numero 17. & ob id hæc
Nobilitas, appellatur Nobilitas procedens à natalibus, 5
quaſi à Natura & à Maioribus proueniens:
Bald. & alij *in l. nobiliores, C. de commer.*
& mercator. Tiraquell. *de Nobilit. cap. 15.* Caſſaneus
in conſuet. Burgund. rubr. 4. §. 19. vbi elegans
gloſſa *ſub num. 4.* quæ Nobilem eum appellat,
qui natalibus Nobilis ſit: & *in numer. 15.* dicitur
Nobilis, qui ex genere nobili deſcendit, ſeu
à parentibus Nobilibus originem trahit: Andr. Si- 6
culos *conſ. 57. lib. 2.* Ariſtoteles *4. Politicorum*: vbi 7
dicit quod Nobilitas eſt virtus, & diuitiæ antiquæ:
& *lib. 2. Rhetoricorum*, quod eſt Nobilitas,
Maiorum claritas, & honorabilitas Progenitorum, 8

quæ attenditã in ſecundam virtutem Gentis: Gutierrez *practic. quæſt. lib. 3. quæſt. 13. num. 46. & lib. 4. quæſt. 3. num. 3. & ſeqq.* quia Nobiles ex origine lon-
9 ga ſerie & proſapia prædeceſſorum, habent Arma & Inſignia diſtincta, & ſeparata ab aliis, quibus eorum Familia tantùm vtitur à tali tempore, cuius memoria non eſt in contrarium: vt dixit Rota coram Reuered. P. D. meo Merlino *in Toletana habitâ 14. Martij* 1625. & ideo iudicium factum in Cancellaria Granatenſi ſuper Nobilitate, & Hidalghia horum de Carraſco, arguit & suppo-
10 nit illorum ab antiquo tempore ſplendorem, & nobilitatem; cum Hidalghia & Nobilitas in Hiſpania probetur per eos actos, qui faciunt veram diſtinctionem inter Nobiles, & Plebeios: vt notat Ioann. Garz. *de Hiſpan. nobil. gloſſ. 7. numer. 21.* Otalora *cap. 2. num. 4. & 7. in fine*, hóſque *Infanzones, & Nobiles* appellat Diuus Thomas *de regimine Principum, lib. 3. cap. fin.* idque ea ratione quia Nobili genere ſunt geniti.

Quo verò ad Auiam Mariam Gomez de Malfeita, quod ſcilicet ipſa, & eius Familia vſa ſit, & vtatur inſignius Gentilitiis conſiſtentibus in limbo aureo in campo cœleſti tranſuerſo ab imo ad ſummum incipiente à latere dextero, & terminante in ſiniſtrum, eo quod limbus pro vtroque extremo habet duo capita Draconum, ex quorum ore idem limbus oritur, & in eodem campo exiſtunt ſex lilia aurea, ſcilicet tria in qualibet parte, clarè patet ex depoſitionibus teſtium,
11 qui de viſu per annos 60. & de auditu à ſenioribus vſque ad centenarium, probant: dum præſertim affirmant, quod ipſi nunquam viderint, vel audiuerint contrarium: *in Summario, num. 6.* itaut non ſolum probent centenarium vſum, ſed immemorabilem: Gloſſ. *in cap. 1. verbo, Memoria, de præſcript. in 6.* quam paſſim Rota ſequitur, licèt non requiratur quod Maiores à quibus audiuerint, non viderint, nec audiuerint contrarium; vt poſt multos notatur *in deciſ. 673. num. 9.* coram Buratto: itaut in caſu noſtro exuberent probationes, qui etiam vſus centenarius fulcitur ex aliis literis executorialibus Regiis ſuper Nobilitate, & Hidalghia iſtius Familiæ, Gomez de Malfeita cum inſertione eorundem Inſignium expeditis In Cancellaria Granatenſi die 5. Maij 1568. *in Summario, num. 7.* quibus accedit recognitio teſtium de viſu, & à dicto tempore.

Circa Auiam Beatricem Gonzalez de Vertio vxorem Ioannis Carraſco Aui paterni Alphonſi, & filiam Lopez Garziæ de Vertio, conſtat ipſam, & ſuos Maiores fuiſſe, & eſſe nobilitate Claros, & per ſpatium annorum centum vſos fuiſſe, & vti Inſigniis Gentilitiis conſiſtentibus in tribus Crucibus albis cum liſta rubra in campo cœleſti, vt deponunt teſtes *in Summario, num. 9.* quorum dicta de viſu coniuncta cum auditu & fama publica quoad alios abundanter vſum centenarium iſtorum Stemmatum in Domo & Familia de Vertio eſſe proprium concludunt, ita & taliter, vt nunquam in contrarium nec viderint, nec aliquid audiuerint; quod probat nedum centenárium vſum, ſed etiam immemorabilem ex proximè deductis. Quod denique corroboratur aliis particularibus literis executorialibus ſuper Nobilitate iſtius Familiæ expeditis Granatæ cum graphica eorum inſertione die vigeſima tertia Decembris 1500. *in Summario, n. 10.* quæ inſignia in dictis literis executorialibus inſerta vidiſſe deponunt teſtes dati *in Summ. n. 21.*

Ex quibus cum de vſu Armorum dictarum Familiarum per annos 100. probetur ex teſtibus vigore Remiſſoriæ Rotalis examinatis, optimas & plures reddentibus rationes, dixerunt Domini reſultare plenam, & concludentem probationem centenarij vſus ad formam ſtabilimentorum Religionis, ex quo omnes ſunt ſenes, & deponunt de viſu, & de auditu à Senioribus: nam aliàs impoſſibilis famæ centenariæ redderetur probatio, cùm teſtes deberent excedere ætatem centum & 12
quatuordecim annorum, qui hodie non reperiuntur: ad Gloſſ. *in cap. cum nobis, verbo, centum annorum, de præſcript.* Bald. *in authent. quas actiones, num. 16. Cod. de ſacroſanct. Eccleſ.* & *in l. Conuenticula, num. 6. Cod. de Epiſcop. & Cleric.* Felin. *in dict. cap. cùm nobis, num. 8. de præſcript.* Aymon. *de antiquit. temp. part. 4. §. materia iſta ſingularitatis teſtium, num. 48. fol. mihi 479.*

Rurſus vſus centenarius Inſignium, & Nobilitas harum Familiarum comprobantur ex Scripturis, tam reſpectu Familiæ Carraſchæ paternæ & maternæ, quàm Familiæ Malfeitæ Auiæ maternæ, & Familiæ de Vertio Auiæ pater-
næ: quibus Scripturis, ſeu literis executorialibus viſis per teſtes, & authenticè probatis, de 13
vera Nobilitate Alphonſi non eſt ambigendum, ex deductis per Ioann. Garz. *vbi ſuprà, gloſſ. 7. numer. 21.*

Reſpectu autem obiecti Artis Agrariæ, itaut illius exercitium, ad effectum de quo agitur Nobilitati non præiudicet, pleniſſimè fuit ſatisfactum *in deciſione Reuerendiſſimi Domini mei Vrgellen.* itaut hodie ſolùm poſſint addi teſtes nouiter examinati, *in Summario, n. 2.* aſſerentes dictum Alphonſum, necnon Patrem, & Auos illius fuiſſe Nobiles, & vti tales habitos, tentos, &
reputatos; & quod Officia publica Solis Nobili- 14
bus concedi ſolita obtinuerunt; quod eſſe manifeſtum Nobilitatis ſignum firmat Rota apud Cæſar de Graſſ. *deciſ. 2. num. 1. verſic. 4. qui fil. ſint legit.* Seraphin. *deciſione 197, numer. 4.* Rot. *deciſ. 176. num. 7. part. 1. recent. & deciſione 248. poſt ſecundum volum. conſ. Farin.* & fuit dictum *in Legionen. Puritatis ſanguinis, vigeſima ſexta Maij 1631. coram D. Queipo.*

Non obſtant depoſitiones quatuor teſtium *in Summario, num. 13.* affirmantium, Alphonſum, eius Patrem, & Auum, artem Agrariam propriis manibus exercuiſſe, contra ſtabilimenta Religionis, *tom. 2. cap. 14. de recept. fratr.* diſponens habitum non concedi illis, quorum Patres manibus propriis in artibus ſordidis, & mechanici laborauerint.

Quoniam dixerunt Domini, quòd dum conſtat de Nobilitate aliunde, vt ex ſuprà deductis, non verſamur in caſu cui obſtent ſtabilimenta Religionis, dum præſertim omnes alij teſtes dati *in Summario, num. 12.* bene deponunt id feciſſe
pro ſui animi voluptate; quod feciſſe etiam Impe- 15
ratores, Reges, Duces, Dictatores, & Romanos Conſules, notat Tiraquell. *de Nobilit. cap. 32. ex*
num 5. Lupus *de vſur. comment. 1. §. 5. num 93.* cum 15
huiuſmodi cultura non detrahat Nobilitati vti voluntariè facta, & quæ eſt digna Viro quantumuis generoſo; vt per Guid. Pap. *deciſ. 41. n. 1. & deciſ. 396. n. 2. verſ. Sed otium, & deciſ. 392. n. 1.* Guliel. de Benedict. *in cap. Raynutius, verbo, dotem quam ei dederat, num. 52. de teſtam.* cum aliis doctè deductis *in Deciſione Domini mei Vrgellen. ſub §. Aut vera:* & in Nobilibus Hiſpaniæ eam ſupponit Otalora

ac mercenariè, & ſe ab vrbanis negotiis abſtinentes.

19 *Aliquoties importat exceptionem.*

20 *Teſtium dicta ſunt concilianda, non cauillanda.*

DECISIO L.

ALPHONSVS a Carraſco petiit admitti inter Equites Iuſtitiæ, ad habitum Sancti Ioannis Hieroſolymitani, & deputatis illi Commiſſariis iuſtificauit ſuam Nobilitatem iuxta ſtabilimenta Religioois *cap. 5. de recept. fratrum*, quæ probatio fuit per Capitulum Prouinciale admiſſa: ſed poſtea Coocilium ordinarium completum contra eam iudicauit, ſub prætextu qood ipſe Alphonſus, nec noo Pater, & Auus illius, artem Agrariam propriis manibus exercuerint, contra diſpoſitum *in volumine ſtatutorum tit. 2. c. 14. de recept. fratrum.*

Deinde Cauſa in Rota introducta coram Reuerendiſſimo D. meo Vrgellen. fuit dubitatum, an conſtaret de re iudicata, vel potiùs an ſententiæ de partibus eſſent confirmandæ, Et diſputato dubio ſub die 7. Februarij 1631. Tria contra dictum Alphonſum obiiciebantur, Primò, nullitas probationum, ex eo quod Teſtes noo fuerunt examinati ſuper omnibus articulis, vt *in dicto titulo de recept. fratrum, §. 5. caueter.*

Secundò, quod non probabatur generoſa Nobilitas, qualis in hoc caſu requiritur, *dicto tit. c. 37.* Tertiò, quod io probationibus ipſis deficiebant Arma graphicè depicta, cum eorum diſtioctis coloribus, quatuor familiarum, ſcilicet Patris & Matris, Aui & Auiæ, tam Paterni quàm Materni geoeris, & quod per ſpatium ſaltem centum annorum talibus inſigniis prædictæ familiæ fueriot vſæ: *dicto titulo, cap. 7.*

Sed doabus primis obiectionibus reiectis, Domioi propter deficientiam probationis vſus Inſignium, ſaltem per ſpatium ceorum annorum, reſolueruot non conſtare de vera Nobilitate.

Coi reſolutioni noo acquieſcens Alphooſus, obtinuit ſibi concedi Remiſſoriam, & factis nouis probatiooibus deceſſit; Vnde Ioannis Frater familiæ Nobilitatem tuendo, fuit ad Caoſam admiſſus: & Cauſa propoſita ſub die 11. Iaouarij proximè præteriti, dubitaui. An etiam in ea parte, in qoa dicebatur deficere Inſignia per ſpatiom centum annorum, conſtaret de Nobilitate; itaoe eſſet necne recedendum à deciſis? & Domini dilata reſolutione ordinarunt, vt etiam informaretur ſtrictè ſuper Arte à graria, itaut ea Nobilitati præiodicauerit? & hodie articulis plenè diſcuſſis, conſtare de vera Nobilitate Alphonſi reſponderunt.

Quantom enim attinet ad obiectum, quod in probationibus hactenus factis deficere & dicta Teſtium, vel aothentiæ ſcripturæ deponentes aut comprobantes ſtemmata dd. familiarum Patris & Matris, Aui & Auiæ Paterni & Materni generis fuiſſe in vſu ſaltem per ſpatium annorum centum; pleniſſimè fuit ſatisfactum ex depoſitionibus Teſtium oouiter examioatorum, & ſcripturis nouiter repertis.

Nam reſpectu vſus Inſignium familiæ de Carraſco paternæ, quæ eſt eadem cum materna, ex quo Catharina Malfeita Mater dicti Alphonſi fuit filia Bartholomæi Carracbi, affirmant Teſtes de viſu per annos 60. declarantes ea conſiſtere in tobore, cui *Lupus* inhæret in Campo aureo; *ſumm.*
num. 2. 3. & 5. quod iuxta obſeruantiam Rotæ an- 1
tiquum dici in teſtibus; firmat Caputaquen. *deciſ.*
5. num. 2. & deciſ. 298. part. 3. Put. *deciſ. 506. n. 2.*
verſ. ſecus, lib. 2. in correct. Seraph. *deciſ. 75. num.*
2. Rot. *deciſ. 155. num. 13. part. 2. & deciſ. 5. num. 3.*
part. 3. Diuerſ. deciſ. 694. num. 2. part. 2. & deciſ.
264. num. 26. & deciſ. 360. num. 8. part. 5. Recent.
Farin. *de teſtib. quæſt. 69. num. 145.* & ſupra id
tempus omnes deponuot de auditu à Maioribus
ſpecificè nominatis, & valdè informatis, ætatis
70. 80. 90. & 96. annorum, qui cognouerant
Parentes, Auos, & Proauos, & alios Aſcendentes
dicti Alphonſi, deponentes de tali ætate quæ iuo- 2
cta tempori decurſos ſexaginta & vltra annorum,
longè excedit annum centeſimum requiſitum à ſtatuto
Regionis Hieroſolymitaoæ *in cap. 7. de receptione
fratr.* ad text. *in c. teſtes, §. de his*, vbi Gloſſ.
in 3. quæſt. 9. & notata *in c. licèt ex quadam, de*
Teſtibus, cùm ſemper ſit verum dicere Teſtes ita 3
deponentes de audito probare in antiquis: *dict. c.*
licet ex quadam, vbi Haſten. *numer. 2. verſ. &*
idem videtur: Ioannes Andreas *numer. 3. eod. verſ.*
Butr. *numer. 1. verſ. nota quod in re antiqua*, Abb.
numero 3. verſ. eadem tamen: Anchar. *numer. 1.*
verſ. & indubitatum, de Teſtibus, Bart. *in tract.*
de teſtibus, numer. 28. verſ. ſed aliquando vetuſtas,
Aymon. *de antiquit. tempor. parte 1. §. ſed viſo
de fama, numero 2. verſ. ſimiliter*: Gabr. *de*
Teſtibus, concluſ. 3. num. 1. qui teſtator de Communi, *ſub num. 3. verſ. tamen tenendo*: Farin. *de Teſtibus
dicta quæſt. 69. num. 125.* Honded. *conſ. 17. n. 52.
vol. 1.* Rot. *deciſ. 93. num. 1.* poſt Modern. *de manuten.*

Qui vſus Armorum per ſpatium aooorum centum, hodie corroboratur literis executorialibus Regis Cancellariæ Granatenſis, expeditis die 5. Martij 1549. ſuper Nobilitate familiæ de Carraſco, vt *ſumm. numero 3.* in quibus eadem ſtemmata depicta fuerunt, ſicuti de eorum vſu depoount Teſtes dati *in ſumm. numero 4.*

Nec obſtare poteſt quod à dicto anno 1549.
vſque ad præſentem diem oon firmetor vſus Inſignium
annorum 100. Quia perneceſſe eſt dicendum
dictum vſum excedere hominum memoriam,
& fuiſſe proprium dictæ familiæ, dum
tunc fuerunt illi de Carraſco iudicati Nobiles &
Hidalguia: quia Nobilitas eſt quædam qualitas 4
ſiue dignitas deriuata à claro Sangoine parentum,
in eorum liberos propagata, per quam taliter
Nobiles vltra honeſtos Plebeios excipiuntur
ac honoraotur: vt colligere licet ex *lib. 3.*
ff. de interd. & relegat. & ex traditis per Bart.
in lib. 1. Cod. de dignit. Otalora *cap. 4.* Garz.
de Nobilit. gloſ. 7. à numero 17. & ob id hæc
Nobilitas, appellatur Nobilitas procedens à na- 5
talibus, quaſi à Natura & à Maioribus prouenięns:
Bald. & alij *in l. nobiliores, C. de commer.
& mercator.* Tiraquell. *de Nobilit. cap. 15.* Caſſaneus
in conſuet. Burgud. rubr. 4. §. 19. vbi elegans
gloſſa *ſub num. 4.* quæ Nobilem eum appellat,
qui natalibus Nobilis ſit: & *in numer. 15.* dicitur
Nobilis, qui ex genere oobili deſcendit, ſeu
à parentibus Nobilibus originem trahit: Andr. Si- 6
culus *conſ. 57. lib. 2.* Ariſtoteles 4. *Politicorum*: vbi 7
dicit quod Nobilitas eſt virtus, & diuitiæ antiquæ:
& *lib. 2. Rhetoricorum*, quod eſt Nobilitas,
Maiorum claritas, & honorabilitas Progenierum, 8

Digitized by Google

quæ attendit, ſecundum virtutem Gentis: Gu-
tierrez *practic. quæſt. lib. 3. quæſt. 13. num. 46. & lib. 4.
quæſt. 3. num. 3. & ſeqq.* quia Nobiles ex origine lon-
9 ga ſerie & proſapia prædeceſſorum, babent Arma
& Inſignia diſtincta, & ſeparata ab aliis, quibus
eorum Familia tantùm vtitur à tali tempore, cu-
ius memoria non eſt in contrarium: vt dixit Ro-
ta coram Reuered. P. D. meo Merlino *in Toletana
habitam* 14. *Martij* 1625. & ideo iudicium factum
in Cancellaria Granatenſi ſuper Nobilitate, &
Hidalghia horum de Carraſco, arguit & ſuppo-
10 nit illorum ab antiquo tempore ſplendorem, &
nobilitatem; cum Hidalghia & Nobilitas in Hi-
ſpania probetur per eos actus, qui faciunt ve-
ram diſtinctionem inter Nobiles, & Plebeios:
vt notat Ioann. Garz. *de Hiſpan. nobil. gloſſ. 7. nu-
mer.* 21. Otalora *cap. 2. num. 4. & 7. in fine*, hóſ-
que *Infanzones, & Nobiles* appellat Diuus Thomas
de regimine Principum, lib. 3. cap. fin. idque ea ratio-
quia Nobili genere ſunt geniti.

Quo verò ad Auiam Mariam Gomez de Mal-
feita, quod ſcilicet ipſa, & eius Familia vſa ſit,
& vtatur inſignibus Gentilitiis conſiſtentibus in
limbo aureo in campo cœleſti tranſuerſo ab imo
ad ſummum incipiente à latere dextero, & ter-
minante in ſiniſtrum, eo quod limbus pro vtro-
que extremo habet duo capita Draconum, ex
quorum ore idem limbus oritur, & in eodem cam-
po exiſtunt ſex lilia aurea, ſcilicet tria in quali-
bet parte, clarè patet ex depoſitionibus teſtium,
11 qui de viſu per annos 60. & de auditu à ſenioti-
bus vſque ad centenarium, probant: dum præ-
ſertim affirmant, quod ipſi nunquam viderint,
vel audiuerint contrarium: *in Summario, num.* 6.
itaut non ſolum probent centenarium vſum, ſed
immemorabilem: Gloſſ. *in cap. 1. verbo, Memoria,
de præſcript. in* 6. quam paſſim Rota ſequitur, li-
cèt non requiratur quod Maiores à quibus audi-
uerint, non viderint, nec audiuerint contrarium;
vt poſt multos notatur *in deciſ.* 673. *num.* 9. coram
Buratto: itaut in caſu noſtro exuberent proba-
tiones, qui etiam vſus centenarius fulcitur ex
aliis litteris executorialibus Regiis ſuper Nobili-
tate, & Hidalghia iſtius Familiæ, Gomez de Mal-
feita cum inſertione eorundem Inſignium expeditis
in Cancellaria Granatenſi die 5. Maij 1568. *in Sum-
mario, num.* 7. quibus accedit recognitio teſtium de
viſu, & à dicto tempore.

Circa Auiam Beatricem Gonzalez de Verrio
vxorem Ioannis Carraſco Aui paterni Alphon-
ſi, & filiam Lopez Garziæ de Verrio, conſtat
ipſam, & ſuos Maiorea fuiſſe, & eſſe nobilita-
te Claros, & per ſpatium annorum centum vſos
fuiſſe, & vti Inſigniis Gentilitiis conſiſtentibus
in tribus Crucibus albis cum liſta rubea in campo
cœleſti, vt deponunt teſtes *in Summario, num.* 9.
quorum dicta de viſu coniuncta cum auditu &
fama publica quoad alios abundantee vſum cen-
tenarium iſtorum Stemmatum in Domo & Fa-
milia de Verrio eſſe proprium concludunt, ita &
taliter, vt nunquam in contrarium nec vide-
rint, nec aliquid audiuerint; quod probat ne-
dum centenárium vſum, ſed etiam immemora-
bilem ex proximè deductis. Quod denique cor-
roboratur aliis particularibus literis executoria-
libus ſuper Nobilitate iſtius Familiæ expeditis
Granatæ cum graphica eorum inſertione die vi-
geſima tertia Decembris 1500. *in Summario, n.* 10.
quæ inſignia in dictis literis executorialibua inſerta
vidiſſe deponunt teſtes dati *in Summ. n.* 11.

Ex quibus cum de vſu Armorum dictarum Fami-
liarum per annos 100. probetur ex teſtibus vigo-
re Remiſſoriæ Rotalis examinatis, optimas &
plures reddentibus rationes, dixerunt Domini re-
ſultare plenum, & concludentem probationem
centenarij vſus ad formam ſtabilimentorum Re-
ligionis, ex quo omnes ſunt ſenes, & deponunt
de viſu, & de auditu à Senioribus: nam aliàs im-
poſſibilis famæ centenariæ redderetur probatio,
cùm teſtes deberent excedere ætatem centum & 12
quatuordecim annorum, qui hodie non reperiun-
tur: ad Gloſſ. *in cap. cum nobis, verbo, centum an-
norum, de præſcript.* Bald. *in authent. quas actiones,
num.* 16. *Cod. de ſacroſanct. Eccleſ. & in l. Conuenti-
cula, num. 6. Cod. de Epiſcop. & Cleric.* Felin. *in dict.
cap. cùm nobis, num. 8. de præſcript.* Aymon. *de anti-
quit. temp. part. 4. §. materia iſta ſingularitatis teſtium,
num. 48. fol. mihi* 479.

Rurſus vſus centenarius Inſignium, & Nobi-
litas harum Familiarum comprobantur ex Scri-
pturis, tam reſpectu Familiæ Carreſchæ pater-
næ & maternæ, quàm Familiæ Malfeitæ Auiæ
maternæ, & Familiæ de Verrio Auiæ pater-
næ: quibus Scripturis, ſeu literis executoriali- 13
ciis viſis per teſtes, & authenticè probatis, de
vera Nobilitate Alphonſi non eſt ambigendum,
ex deductis per Ioann. Garz. *vbi ſuprà, gloſſ. 7. nu-
mer.* 21.

Reſpectu autem obiecti Artis Agrariæ, itaut
illius exercitium, ad effectum de quo agitur No-
bilitati non præiudicet, pleniſſimè fuit ſatisfa-
ctum *in deciſione Reuerendiſſimi Domini mei Vrgel-
len.* itaut hodie ſolùm poſſint addi teſtes noui-
ter examinati, *in Summario, n.* 2. aſſerentes dictum
Alphonſum, necnon Patrem, & Auos illius
fuiſſe Nobiles, & vti tales habitos, tentos, &
reputatos; & quod Officia publica Solis Nobili- 14
bus concedi ſolita obtinuerunt; quod eſſe mani-
feſtum Nobilitatis ſignum firmat Rota apud Cæ-
ſar de Graſſ. *deciſ. 2. num. 1. verſic. 4. qui fil. ſint le-
git.* Seraphin. *deciſione* 297, *numer.* 4. Rot. *deciſ.* 176.
num. 7. part. 1. recem. & deciſione 248. *poſt ſecun-
dum volum. conſ. Farin.* & fuit dictum *in Legionen.
Puritatis ſanguinis, vigeſima ſexta Maij* 1631. *coram
D. Queipo.*

Non obſtant depoſitiones quatuor teſtium *in
Summario, num.* 13. affirmantium, Alphonſum,
eius Patrem, & Auum, artem Agrariam propriis
manibus exercuiſſe, contra ſtabilimenta Religio-
nis, *tom. 2. cap. 14. de recept. fratr.* diſponens habi-
tum non concedi illis, quorum Patres manibus
propriis in artibus ſordidis, & mechanici labora-
uerint.

Quoniam dixerunt Domini, quòd dum con-
ſtat de Nobilitate aliunde, vt ex ſuprà deductis,
non verſamur in caſu cui obſtent ſtabilimenta
Religionis, dum præſertim omnes alij teſtes dati
in Summario, num. 12. bene deponunt id feciſſe
pro ſui animi voluptate; quod feciſſe etiam Impe- 15
ratores, Reges, Duces, Dictatores, & Romanos
Conſules, notat Tiraquell. *de Nobilit. cap.* 32. *ex* 15
num 5. Lupus *de vſur. comment. 1. §. 5. num* 93. cum
huiuſmodi cultura non detrahat Nobilitati vti
voluntariè facta, & quæ eſt digna Viro quantum-
uis generoſo; vt per Guid. Pap. *deciſ. 41. n. 1. & deciſ.
196. n. 2. verſ. Sed otium, & deciſ. 392. n. 1.* Guliel. de
Benedict. *in cap. Raynutius, verbo, dotem quam ei de-
derat, num.* 52. *de teſtam.* cum aliis doctè deductis
in Deciſione Domini mei Vrgellen. ſub §. Aut vero:
& in Nobilibus Hiſpaniæ eam ſupponit Otalora

ac mercenariè, & ſe ab vrbanis negotiis abſtinentes.

19 *Aliquoties importat exceptionem.*

20 *Teſtium dicta ſunt concilianda, non cauillanda.*

DECISIO L.

ALPHONSVS Carraſco petiit admitti inter Equites Iuſtitiæ, ad habitum Sancti Ioannis Hieroſolymitani, & deputatis illi Commiſſariis iuſtificauit ſuam Nobilitatem iuxta ſtabilimenta Religionis *cap. 5. de recept. fratrum*, quæ probatio fuit per Capitulum Prouinciale admiſſa: ſed poſtea Concilium ordinarium completum contra eam iudicauit, ſub prætextu quod ipſe Alphonſus, nec non Pater, & Auus illius, artem Agrariam propriis manibus exercuerint, contra diſpoſitum *in volumine ſtatutorum tit. 2. c. 14. de recept. fratrum.*

Deinde Cauſa in Rota introducta coram Reuerendiſſimo D. meo Vrgellen. fuit dubitatum, an conſtaret de re iudicata, vel potiùs an ſententiæ de partibus eſſent confirmandæ, Et diſputato dubio ſub die 7. Februarij 1631. Tria contra dictum Alphonſum obiiciebantur, Primò, nullitas probationum, ex eo quod Teſtes non fuerunt examinati ſuper omnibus articulis, vt *in dicto titulo de recept. fratrum, §. 5. cauetur.*

Secundò, quod non probabatur generoſa Nobilitas, qualis in hoc caſu requiritur, *dicto tit. c. 37.* Tertiò, quod in probationibus ipſis deficiebant Arma graphicè depicta, cum eorum diſtinctis coloribus, quatuor familiarum, ſcilicet Patris & Matris, Aui & Auiæ, tam Paterni quàm Materni generis, & quod per ſpatium ſaltem centum annorum talibus inſignibus prædictæ familiæ fuerint vſæ: *dicto titulo, cap. 7.*

Sed duabus primis obiectionibus reiectis, Domini propter deficientiam probationis vſus Inſignium, ſaltem per ſpatium centum annorum, reſoluerunt non conſtare de vera Nobilitate.

Cui reſolutioni non acquieſcens Alphonſus, obtinuit ſibi concedi Remiſſoriam, & factis nouis probationibus deceſſit; Vnde Ioannis Frater familiæ Nobilitatem tuendo, fuit ad Cauſam admiſſus: & Cauſa propoſita ſub die 11. Ianuarij proximè præteriti, dubitaui. An etiam in ea parte, in qua dicebatur deficere Inſignia per ſpatium centum annorum, conſtaret de Nobilitate; itaut eſſet omnino recedendum à deciſis? & Domini dilata reſolutione ordinarunt, vt etiam informaretur strictè ſuper Arte à graria, itaut ea Nobilitati præiudicauerit? & hodie articulis plenè diſcuſſis, conſtare de vera Nobilitate Alphonſi reſponderunt.

Quantum enim attinet ad obiectum, quod in probationibus hactenus factis deficere & dicta Teſtium, vel authenticæ ſcripturæ deponentes aut comprobantes ſtemmata dd. familiarum Patris & Matris, Aui & Auiæ Paterni & Materni generis fuiſſe in vſu ſaltem per ſpatium annorum centum; pleniſſimè fuit ſatisfactum ex depoſitionibus Teſtium nouiter examinatorum, & ſcripturis nouiter repertis.

Nam reſpectu vſus Inſignium familiæ de Carraſco paternæ, quæ eſt eadem cum materna, ex quo Catharina Malfeita Mater dicti Alphonſi fuit filia Bartholomæi Carrachi, affirmant Teſtes de viſu per annos 60. declarantes ea conſiſtere in ro-
bore, cui *Lupus* inhæret in Campo aureo; *ſumm.*
num. 2. 3. & 5. quod iuxta obſeruantiam Rotæ an- 1
tiquum dici in teſtibus; firmat Caputaquen. *deciſ.*
5. num. 2. & deciſ. 298. part. 3. Put. *deciſ. 506. n. 2.*
verſ. ſecus, lib. 2. in correct. Seraph. *deciſ. 75. num.*
2. Rot. *deciſ. 155. num. 13. part. 2. & deciſ. 5. num. 3.*
part. 3. Diuerſ. deciſ. 694. num. 2. part. 2. & deciſ.
264. num. 26. & deciſ. 360. num. 8. part. 5. Recent.
Farin. *de teſtib. quaſt. 69. num. 145.* & ſupra id
tempus omnes deponunt de auditu à Maioribus
ſpecificè nominatis, & valdè informatis, ætatis
70. 80. 90. & 96. annorum, qui cognouerant
Parentes, Auos, & Proauos, & alios Aſcendentes
dicti Alphonſi, deponentes de tali ætate quæ iun- 2
cta tempori decurſos ſexaginta & vltra annorum,
longè excedit annum centeſimum requiſitum à ſta-
tuto Regionis Hieroſolymitanæ *in cap. 7. de rece-*
ptione fratr. ad text. *in c. teſtes, §. de his*, vbi Gloſſ.
in 3. quaſt. 9. & notata *in c. licèt ex quadam, de*
Teſtibus, cùm ſemper ſit verum dicere Teſtes ita 3
deponentes de auditu probare in antiquis: *dict. c.*
licet ex quadam, vbi Haſten. *numer. 2. verſ. &*
idem videtur: Ioannes Andreas *numer. 3. eod. verſ.*
Butr. *numer. 1. verſ. nota quod in re antiqua*, Abb.
numero 3. verſ. eadem tamen: Anchar. *numer. 1.*
verſ. & indubitatum, de Teſtibus, Bart. *in tract.*
de teſtibus, numer. 28. verſ. ſed aliquando vetu-
ſtas, Aymon. *de antiquit. tempor. parte 1. §. ſed vi-*
ſo de fama, numero 2. verſ. ſimiliter: Gabr. *de*
Teſtibus, concluſ. 3. num. 1. qui teſtatur de Commu-
ni, *ſub num. 3. verſ. tamen tenendo*: Farin. *de Te-*
ſtibus dicta quaſt. 69. num. 125. Honded. *conſ. 17. n. 52.*
vol. 1. Rot. *deciſ. 93. num. 1.* poſt Modern. *de ma-*
nuten.

Qui vſus Armorum per ſpatium annorum centum, hodie corroboratur literis executorialibus Regis Cancellariæ Granatenſis, expeditis die 5. Martij 1549. ſuper Nobilitate familiæ de Carraſco, vt *ſumm. numero 3.* in quibus eadem ſtemmata depicta fuerunt, ſicuti de eorum vſu deponunt Teſtes dati *in ſumm. numero 4.*

Nec obſtare poteſt quod à dicto anno 1549.
vſque ad præſentem diem non firmetur vſus In-
ſignium annorum 100. Quia pernecesse eſt di-
cendum dictum vſum excedere hominum memo-
riam, & fuiſſe proprium dictæ familiæ, dum
tunc fuerunt illi de Carraſco iudicati Nobiles &
Hidalguia: quia Nobilitas eſt quædam qualitas 4
ſiue dignitas deriuata à claro Sanguine paren-
tum, in eorum liberos propagata, per quam ta-
liter Nobiles vltra honeſtos Plebeios excipiun-
tur ac honorantur: vt colligere licet ex *lib. 3.*
ff. de interd. & relegat. & ex traditis per Bart.
in lib. 1. Cod. de dignit. Otalora *cap. 4.* Garz.
de Nobilit. gloſ. 7. à numero 17. & ub id hæc
Nobilitas, appellatur Nobilitas procedens à na- 5
talibus, quaſi à Natura & à Maioribus prouue-
niens: Bald. & alij *in l. nobiliores, C. de com-*
mer. & mercator. Tiraquell. *de Nobilit. cap. 15.* Caſ-
ſaneus *in conſuet. Burgud. rubr. 4. §. 19.* vbi ele-
gans gloſſa *ſub num. 4.* quæ Nobilem eum appel-
lat, qui natalibus Nobilis ſit: & *in numer. 15.* di-
citur Nobilis, qui ex genere nobili deſcendit, ſeu
à parentibus Nobilibus originem trahit: Andr. Si- 6
culus *conſ. 57. lib. 2.* Ariſtoteles 4. *Politicorum*: vbi 7
dicit quod Nobilitas eſt virtus, & diuitiæ anti-
quæ: & *lib. 2. Rhetoricorum*, quod eſt Nobilitas,
Maiorum claritas, & honorabilitas Progenierum, 8

E 3 quæ

quæ attendit ſecundum virtutem Gentis: Gutierrez *practic. quæſt. lib. 3. quæſt. 13. num. 46. & lib. 4. quæſt. 3. num. 3. & ſeqq.* quia Nobiles ex origine lon-
9 ga ſerie & proſapia prædeceſſorum, habent Arma & Inſignia diſtincta, & ſeparata ab aliis, quibus eorum Familia tantùm vtitur à tali tempore, cuius memoria non eſt in contrarium: vt dixit Rota coram Reuerend. P. D. meo Merlino *in Toletana habitus 14. Martij* 1625. & ideo iudicium factum in Cancellaria Granatenſi ſuper Nobilitate, & Hidalghis horum de Carraſco, arguit & ſuppo-
10 nit illorum ab antiquo tempore ſplendorem, & nobilitatem; cum Hidalghia & Nobilitas in Hiſpania probetur per eos actus, qui faciunt veram diſtinctionem inter Nobiles, & Plebeios: vt notat Ioann. Garz. *de Hiſpan. nobil. gloſſ. 7. numer. 21.* Otalora *cap. 2. num. 4. & 7. in fine*, hóſque *Infanzones, & Nobiles* appellat Diuus Thomas *de regimine Principum, lib. 3. cap. fin.* idque ea ratione quia Nobili genere ſunt geniti.

Quo verò ad Auiam Mariam Gomez de Malfeita, quod ſcilicet ipſa, & eius Familia vſa ſit, & vtatur inſigniis Gentilitiis conſiſtentibus in limbo aureo in campo cœleſti tranſuerſo ab imo ad ſummum incipiente à latere dextero, & terminante in ſiniſtrum, eo quod limbus pro vtroque extremo habet duo capita Draconum, ex quorum ore idem limbus oritur, & in eodem campo exiſtunt ſex lilia aurea, ſcilicèt tria in qualibet parte, clarè patet ex depoſitionibus teſtium,
11 qui de viſu per annos 60. & de auditu à ſenioribus vſque ad centenarium, probant: dum præſertim affirmant, quod ipſi nunquam viderint, vel audiuerint contrarium: *in Summario, num. 6.* itaut non ſolum probent centenarium vſum, ſed immemorabilem: Gloſſ. *in cap. 1. verbo, Memoria, de præſcript. in 6.* quam paſſim Rota ſequitur, licèt non requiratur quod Maiores à quibus audiuerint, non viderint, nec audiuerint contrarium; vt poſt multos notatur *in deciſ. 673. num. 9.* coram Buratto: itaut in caſu noſtro exuberent probationes, qui etiam vſus centenarius fulcitur ex aliis litteris executorialibus Regiis ſuper Nobilitate, & Hidalghia iſtius Familiæ, Gomez de Malfeita cum inſertione eorundem Inſignium expeditis in Cancellaria Granatenſi die 5. Maij 1568. *in Summario, num. 7.* quibus accedit recognitio teſtium de viſu, & a dicto tempore.

Circa Auiam Beatricem Gonzalez de Verrio vxorem Ioannis Carraſco Aui paterni Alphonſi, & filiam Lopex Garziæ de Verrio, conſtat ipſam, & ſuos Maiores fuiſſe, & eſſe nobilitate Claros, & per ſpatium annorum centum vſos fuiſſe, & vti Inſigniis Gentilitiis conſiſtentibus in tribus Crucibus albis cum liſta rubra in campo cœleſti, vt deponunt teſtes *in Summario, num. 9.* quorum dicta de viſu coniuncta cum auditu & fama publica quoad alios abundanter vſum centenarium iſtorum Stemmatum in Domo & Familia de Verrio eſſe proprium concludunt, ita & taliter, vt nunquam in contrarium nec viderint, nec aliquid audiuerint; quod probat nedum centenarium vſum, ſed etiam immemorabilem ex proximè deductis. Quod denique corroboratur aliis particularibus literis executorialibus ſuper Nobilitate iſtius Familiæ expeditis Granatæ cum graphica eorum inſertione die vigeſima tertia Decembris 1500. *in Summario, n. 10.* quæ inſignia in dictis literis executorialibus inſerta vidiſſe deponunt teſtes dati *in Summ. n. 11.*

Ex quibus cum de vſu Armorum dictarum Familiarum per annos 100. probetur ex teſtibus vigore Remiſſoriæ Rotalis examinatis, optimas & plures reddentibus rationes, dixerunt Domini reſultare plenam, & concludentem probationem centenarij vſus ad formam ſtabilimentorum Religionis, ex quo omnes ſunt ſenes, & deponunt de viſu, & de auditu à Senioribus: nam aliàs impoſſibilis famæ centenariæ redderetur probatio, cùm teſtes deberent excedere ætatem centum & 12
quatuordecim annorum, qui hodie non reperiuntur: ad Gloſſ. *in cap. cum nobis, verbo, centum annorum, de præſcript.* Bald. *in authent. quas actiones, num. 16. Cod. de ſacroſanct. Eccleſ.* & *in l. Conuenticula, num. 6. Cod. de Epiſcop. & Cleric.* Felin. *in dict. cap. cùm nobis, num. 8. de præſcript.* Aymon. *de antiquit. temp. part. 4. §. materia iſta ſingularitatis teſtium, num. 48. fol. mihi 479.*

Rurſus vſus centenarius Inſignium, & Nobilitas harum Familiarum comprobantur ex Scripturis, tam reſpectu Familiæ Carraſcæ paternæ & maternæ, quàm Familiæ Malfeitæ Auiæ maternæ, & Familiæ de Verrio Auiæ pater- 13
næ: quibus Scripturis, ſeu literis executorialibus viſis per teſtes, & authenticè probatis, de vera Nobilitate Alphonſi non eſt ambigendum, ex deductis per Ioann. Garz. *vbi ſuprà, gloſſ. 7. numer. 21.*

Reſpectu autem obiecti Artis Agrariæ, itaut illius exercitium, ad effectum de quo agitur Nobilitati non præiudicet, pleniſſimè fuit ſatiſfactum *in deciſione Reuerendiſſimi Domini mei Vrgellen.* itaut hodie ſolùm poſſint addi teſtes nouiter examinati; *in Summario, n. 2.* aſſerentes dictum Alphonſum, necnon Patrem, & Auos illius fuiſſe Nobiles, & vti tales habitos, tentos, & reputatos; & quod Officia publica Solis Nobili- 14
bus concedi ſolita obtinuerunt; quod eſſe manifeſtum Nobilitatis ſignum firmat Rota apud Cæſar de Graſſ. *deciſ. 2. num. 1. verſic. 4. qui fil. ſint legit.* Seraphin. *deciſione 197, numer. 4* Rot. *deciſ. 176. num. 7. part. 1. recent. & deciſione 248. poſt ſecundum volum. conſ. Farin.* & fuit dictum *in Legionen. Puritatis ſanguinis, vigeſima ſexta Maij 1631. coram D. Otalora.*

Non obſtant depoſitiones quatuor teſtium *in Summario, num. 13.* affirmantium, Alphonſum, eius Patrem, & Auum, artem Agrariam propriis manibus exercuiſſe, contra ſtabilimenta Religionis, *tom. 2. cap. 14. de recept. fratr.* diſponens habitum non concedi illis, quorum Patres manibus propriis in artibus ſordidis, & mechanici laborauerint.

Quoniam dixerunt Domini, quòd dum conſtat de Nobilitate aliunde, vt ex ſuprà deductis, non verſamur in caſu cui obſtent ſtabilimenta Religionis, dum præſertim omnes alij teſtes dati *in Summario, num. 12.* bene deponunt id feciſſe pro ſui animi voluptate; quod feciſſe etiam Impe- 15
ratores, Reges, Duces, Dictatores, & Romanos Conſules, notat Tiraquell. *de Nobilit. cap. 32. ex num. 5.* Lupus *de vſur. comment. 1. §. 1. num 93.* cum 15
huiuſmodi cultura non detrahat Nobilitati vti voluntariè facta, & quæ eſt digna Viro quantumuis generoſo; vt per Guid. Pap. *deciſ. 41. n. 1. & deciſ. 196. n. 2. verſ. Sed otium, & deciſ. 392. n. 1.* Guliel. de Benedict. *in cap. Raynutius, verbo, dotem quam ei dederat, num. 52. de teſtam.* cum aliis doctè deductis *in Deciſione Domini mei Vrgellen. ſub §. Aut vero:* & in Nobilibus Hiſpaniæ eam ſupponit Otalora

ac mercenariè, & ſi ab vrbanis negotiis abſtinentes.

19 *Aliquoties importat exceptionem.*

20 *Teſtium dicta ſunt conciliunda, non cavillanda.*

DECISIO L.

Alphonsus Carraſco petiit admitti inter Equites Iuſtitiæ, ad babitum Sancti Ioannis Hieroſolymitani, & deputatis illi Commiſſariis iuſtificauit ſuam Nobilitatem iuxta ſtabilimenta Religionis *cap. 5. de recept. fratrum*, quæ probatio fuit per Capitulum Prouinciale admiſſa: ſed poſtea Concilium ordinarium completum contra eam iudicauit, ſub prætextu quod ipſe Alphonſus, nec non Pater, & Auus illius, artem Agrariam propriis manibus exercuerint, contra diſpoſitum *in volumine ſtatutorum tit. 2. c. 14. de recept. fratrum.*

Deinde Cauſa in Rota introducta coram Reuerendiſſimo D. meo Vrgellen. fuit dubitatum, an conſtaret de re iudicata, vel potiùs an ſententiæ de partibus eſſent confirmandæ, Et diſputato dubio ſub die 7. Februarij 1631. Tria contra dictum Alphonſum obiiciebantur, Primò, nullitas probationum, ex eo quod Teſtes non fuerunt examinati ſoper omnibus articulis, vt *in dicto titulo de recept. fratrum, §. 5. cauetur.*

Secundò, quod non probabatur generoſa Nobilitas, qualis in hoc caſu requiritur, *dicto tit. c. 37.* Tertiò, quod in probationibus ipſis deficiebant Arma graphieè depicta, cum eorum diſtinctis coloribus, quatuor familiarum, ſcilicet Patris & Matris, Aui & Auiæ, tam Paterni quàm Materni generis, & quod per ſpatium ſaltem centum annorum talibus inſigniis prædictæ familiæ fuerint vſæ: *dicto titulo, cap. 7.*

Sed duabus primis obiectionibus reiectis, Domini propter deficientiam probationis vſus Inſignium, ſaltem per ſpatium centum annorum, reſoluerunt non conſtare de vera Nobilitate.

Cui reſolutioni non acquieſcens Alphonſus, obtinuit ſibi concedi Remiſſoriam, & factis nouis probationibus deceſſit; Vnde Ioannis Frater familiæ Nobilitatem tuendo, fuit ad Cauſam admiſſus: & Cauſa propoſita ſub die 11. Ianuarij proximè præteriti, dubitaui. An etiam in ea parte, in qua dicebatur deficere Inſignia per ſpatium centum annorum, conſtaret de Nobilitate; itaut eſſet necne recedendum à deciſis? & Domini dilata reſolutione ordinarunt, vt etiam informaretur strictè ſoper Arte à graria, itaut ea Nobilitati præiudicauerit? & hodie articulis plenè diſcuſſis, conſtare de vera Nobilitate Alphonſi reſponderunt.

Quantum enim attinet ad obiectum, quod in probationibus hactenus factis deficere & dicta Teſtium, vel authentiæ ſcripturæ deponentes aut comprobantes ſtemmata dd. familiarum Patris & Matris, Aui & Auiæ Paterni & Materni generis fuiſſe in vſu ſaltem per ſpatium annorum centum; pleniſſimè fuit ſatisfactum ex depoſitionibus Teſtium nouiter examinatorum, & ſcripturis nouiter repertis.

Nam reſpectu vſus Inſignium familiæ de Carraſco paternæ, quæ eſt eadem cum materna, ex quo Cathalina Malferita Mater dicti Alphonſi fuit filia Bartholomæi Carrachi, affirmant Teſtes de viſu per annos 60. declarantes ea conſiſtere in so-
bore, cui *Lupus* inhæret in Campo aureo; *ſumm.
num. 2. 3. & 5.* quod iuxta obſeruantiam Rotæ an- 1
tiquum dici in teſtibus; firmat Caputaquen. *deciſ.
5. num. 2. & deciſ. 298. part. 3.* Put. *deciſ. 506. n. 2.
verſ. ſecus, lib. 2. in correct.* Seraph. *deciſ. 75. num.
2.* Rot. *deciſ. 155. num. 13. part. 2. & deciſ. 5. num. 3.
part. 3. Diuerſ. deciſ. 694. num. 2. part. 2. & deciſ.
264. num. 26. & deciſ. 360. num. 8. part. 5. Recent.*
Farin. *de teſtib. quæſt. 69. num.* 145. & ſupra id
tempus omnes deponunt de auditu à Maioribus
ſpecificè nominatis, & valdè informatis, ætatis
70. 80. 90. & 96. annorum, qui cognouerant
Parentes, Auos, & Proauos, & alios Aſcendentes
dicti Alphonſi, deponentes de tali ætate quæ ion- 2
cta tempori decurſos ſexaginta & vltra annorum,
longè excedit annum centeſimum requiſitum à ſtatuto Regionis Hieroſolymitanæ *in cap. 7. de receptione fratr.* ad text. *in c. teſtes, §. de his*, vbi Gloſſ.
in 3. quæſt. 9. & notata *in c. licèt ex quadam, de
Teſtibus*, cùm ſemper ſit verum dicere Teſtes ita 3
deponentes de auditu probare in antiquis: *dict. c.
licet ex quadam*, vbi Haſten. *numer. 2. verſ. &
idem videtur*: Ioannes Andreas *numer. 3. eod. verſ.*
Butr. *numer. 1. verſ. nota quod in re antiqua*, Abb.
numero 3. verſ. eadem tamen: Anchar. *numer. 1.
verſ. & indubitatum, de Teſtibus*, Bart. *in tract.
de teſtibus, numer. 28. verſ. ſed aliquando vetuſtas*, Aymon. *de antiquit. tempor. parte 1. §. ſed viſo de fama, numero 2. verſ. ſimiliter*: Gabr. *de
Teſtibus, concluſ. 3. num. 1.* qui teſtatur de Communi, *ſub num. 3. verſ. tamen tenendo*: Farin. *de Teſtibus dicta quæſt. 69. num.* 125. Honded. *conſ. 17. n. 51.
vol. 1.* Rot. *deciſ. 93. num. 1.* poſt Modern. *de manuten.*

Qui vſus Armorum per ſpatium annorum centum, hodie corroboratur literis executorialibus Regis Cancellariæ Granatenſis, expeditis die 5. Martij 1549. ſuper Nobilitate familiæ de Carraſco, vt *ſumm. numero 3.* in quibus eadem ſtemmata depicta fuerunt, ſicuti de eorum vſu deponunt Teſtes dati *in ſumm. numero 4.*

Nec obſtare poteſt quod à dicto anno 1549.
vſque ad præſentem diem non firmetur vſus Inſignium annorum 100. Quia perneceſſe eſt dicendum dictum vſum excedere hominum memoriam, & fuiſſe proprium dictæ familiæ, dum
tunc fuerunt illi de Carraſco iudicati Nobiles &
Hidalguia: quia Nobilitas eſt quædam qualitas 4
ſiue dignitas deriuata à claro Sanguine parentum, in eorum liberos propagata, per quam taliter Nobiles vltra honeſtos Plebeios excipiuntur ac honorantur: vt colligere licet ex *lib. 3.
ff. de interd. & relegat.* & ex traditis per Bart.
in lib. 1. Cod. de dignit. Otalora *cap. 4.* Garz.
de Nobilit. gloſ. 7. à numero 17. & ob id hæc
Nobilitas, appellatur Nobilitas procedens à na- 5
talibus, quaſi à Natura & à Maioribus proueniens: Bald. & alij *in l. nobiliores, C. de commer. & mercator.* Tiraquell. *de Nobilit. cap. 15.* Caſſaneus *in conſuet. Burgnd. rubr. 4. §. 19.* vbi elegans gloſſa *ſub num. 4.* quæ Nobilem eum appellat, qui natalibus Nobilis ſit: & *in numer. 15.* dicitur Nobilis, qui ex genere nobili deſcendit, ſeu
à parentibus Nobilibus originem trahit: Andr. Si- 6
culos *conſ. 57. lib. 2.* Ariſtoteles 4. *Politicorum*: vbi 7
dicit quod Nobilitas eſt virtus, & diuitiæ antiquæ: & *lib. 2. Rhetoricorum*, quod eſt Nobilitas,
Maiorum claritas, & honorabilitas Progenitorum, 8

quæ attendit.. ſecundom virrotem Gentis: Gu-
tierrez *practic. quæſt. lib. 3. quæſt. 13. num. 46. & lib. 4.*
quæſt. 3. num. 3. & ſeqq. quia Nobiles ex origine loo-
9 gs ſetie & proſ-pia prædeceſſorum, babeot Arma
& Inſignia diſtincta, & ſeparata ab alris, qoibus
eorum Familia rantùm vtitur à tali rempore, cu-
ius memoria non eſt in contratium: vt dixit Ro-
ta coram Reuered. P. D. meo Merlino *in Toletana*
habitm 14. Marty 1625. & ideo iodicium factum
in Cancellaria Granatenſi ſuper Nobilitate, &
Hidalghia horum de Carraſco, arguit & ſuppo-
10 oit illorum ab antiquo tempore ſplendorem, &
nobilitatem; cum Hidalghia & Nobilitas io Hi-
ſpania probetur per eos actus, qui faciuot ve-
ram diſtinctionem inter Nobiles, & Plebeios:
vt notat Ioann. Garz. *de Hiſpan. nobil. gloſſ. 7. nu-*
mer. 21. Otalora *cap. 2. num. 4. & 7. in fine*, hóſ-
que *Infanzones, & Nobiles* appellat Diuus Thomas
de regimine Principum, lib. 3. cap. fin. idque ea ratio-
quia Nobili geoere ſunt geniti.

Quo veiò ad Auiam Mariam Gomez de Mal-
feita, quod ſcilicet ipſa, & eius Familia vſa ſit,
& vtatur inſignis Gentilitiis conſiſtentibus in
limbo aoreo io campo cœleſti traoſuerſo ab imo
ad ſummom incipiente à latere dextero, & ter-
minante in ſiniſtrum, eo quod limbus pro vtro-
que extremo habet duo capita Draconum, ex
quorum ore idem limbus oritur, & in eodem cam-
po exiſtunt ſex lilia aurea, ſcilicet tria in quali-
bet parte, clarè patet ex depoſitiooibus teſtium,
11 qui de viſu per annos 60. & de auditu à ſenioti-
bus vſque ad centenarium, probant: dum præ-
ſertim affirmaot, quod ipſi nunquam viderint,
vel audiuerint contratium: *in Summario, num. 6.*
itaut non ſolum probent centenariom vſum, ſed
immemorabilem: Gloſſ. *in cap. 1. verbo, Memoria,*
de præſcript. in 6. quam paſſim Rota ſequitur, li-
cèt oon requiratur qood Maiores à quibus audi-
uerint, non viderint, oec audiuerint cootrarium;
vt poſt multos notatur *in deciſ. 673. num. 9.* coram
Buratto: itaut io caſu oostro exuberent proba-
tiooes, qui etiam vſus ccotenarius fulciuur ex
aliis litteris executorialibus Regiis ſuper Nobili-
tate, & Hidalghia iſtius Familiæ, Gomez de Mal-
feita cum inſertione eorundem Inſigoium expeditis
io Cancellaria Granatenſi die 5. Maij 1568. *in Sum-*
mario, num. 7. quibus accedit recognitio teſtium de
viſu, & à dicto tempore.

Circa Auiam Beatricem Gonzalez de Verrio
vxorem Ioaonis Carraſco Aui paterni Alphon-
ſi, & filiam Lopez Garziæ de Verrio, conſtat
ipſam, & ſuos Maiores fuiſſe, & eſſe oobilita-
te Claros, & per ſpatium annorum centum vſos
fuiſſe, & vti Inſignis Gentilitiis cooſiſtentibus
in tribus Crucibus albis cum liſta rubra in campo
cœleſti, vt deponoot teſtes *in Summario, num. 9.*
quorum dicta de viſu coniuncta cum auditu &
fama publica quoad alios abuodanter vſum cen-
tenarium iſtorum Stemmatum io Domo & Fa-
milia de Verrio eſſe proprium coocludunt, ita &
taliter, vt nunquam in contrarium nec vide-
rint, nec aliquid audiuerint; quod probat ne-
dum centenárium vſum, ſed etiam immemora-
bilem ex proximè deductis. Quod denique cor-
roboratur aliis particularibus literis executoria-
libus ſuper Nobilitate iſtius Familiæ expeditis
Granatæ cum graphica eorum inſertione die vi-
geſima tertia Decembris 1500. *in Summario, n. 10.*
quæ inſignia in dictis literis executorialibus inſerta
vidiſſe deponunt teſtes dati *in Summ. n. 11.*

Ex quibus cùm de vſu Armorum dictarum Fami-
liarum per annos 100. probetur ex teſtibus vigo-
re Remiſſoriæ Rotalis examinatis, optimas &
plures reddentibus rationes, dixerunt Domini re-
ſultare plenum, & concludentem probationem
centenarij vſus ad formam ſtabilimentorum Re-
ligionis, ex quo omoes ſuot ſenes, & deponunt
de viſu, & de aoditu à Senioribus: nam aliàs im-
poſſibilis famæ centenariæ redderetur probatio,
cùm teſtes deberent excedere ætatem centum & 12
quatuordecim aonorum, qoi hodie ooo reperiun-
tur: ad Gloſſ. *in cap. cum nobis, verbo, centum an-*
norum, de præſcript. Bald. *in authent. quas actiones,*
num. 16. Cod. de ſacroſanct. Eccleſ. & in l. Conuenti-
cula, num. 6. Cod. de Epiſcop. & Cleric. Felin. *in dict.*
cap. cùm nobis, num. 8. de præſcript. Aymon. *de anti-*
quit. temp. part. 4. §. materia iſta ſingularitatis teſtium,
num. 48. fol. mihi 479.

Ruſus vſus centenarius Ioſignium, & Nobi-
litas harum Familiarum comprobantur ex Scri-
pturis, tam reſpectu Familiæ Carreſchæ pater-
næ & maternæ, quàm Familiæ Malfeitæ Auiæ
maternæ, & Familiæ de Verrio Auiæ pater-
næ: quibus Scripturis, ſeu literis executoriali- 13
bus viſis per teſtes, & authenticè probatis, de
vera Nobilitate Alphonſi non eſt ambigendum,
ex deductis per Ioann. Garz. *vbi ſuprà, gloſſ. 7. nu-*
mer. 21.

Reſpectu autem obiecti Artis Agrariæ, itaut
illius exercitium, ad effectum de quo agitur No-
bilitati non præiudicet, pleoiſſimè fuit ſatisfa-
ctum *in deciſione Reuerendiſſimi Domini mei Vrgel-*
len. itaut hodie ſolùm poſſint addi teſtes noui-
ter examioati; *in Summario, n. 2.* aſſerentes dictum
Alphonſum, necoon Patrem, & Auos illius
fuiſſe Nobiles, & vti tales babitos, tentos, &
reputatos; & quod Officia publica Solis Nobili- 14
bus concedi ſolita obtinuerunt; quod eſſe mani-
feſtum Nobilitatis ſignum firmat Rota apud Cæ-
ſar de Graſſ. *deciſ. 2. num. 1. verſic. 4. qui fil. ſint le-*
git. Seraphin. *deciſione 297, numer. 4* Rot. *deciſ. 176.*
num. 7. part. 1. recent. & deciſione 248. poſt ſecun-
dum volum. conſ. Farin. & fuit dictum *in Legionen.*
Puritatis ſanguinis, vigeſima ſexta Maij 1631. coram
D. Queipo.

Non obſtaot depoſitiones quatuor teſtium *in*
Summario, num. 13. affirmantium, Alphonſum,
eius Patrem, & Auum, artem Agrariam propriis
manibus exercuiſſe, contra ſtabilimenta Religio-
nis, *tom. 2. cap. 14. de recept. fratr.* diſponens habi-
tum ooo concedi illis, quorum Patres manibus
propriis in artibus ſordidis, & mechanici labora-
uerint.

Quoniam dixerunt Domini, quòd dum con-
ſtat de Nobilitate aliunde, vt ex ſuprà deductis,
non verſamur in caſu cui obſteot ſtabilimenta
Religionis, dum præſertim omnes alij teſtes dati
in Summario, num. 12. bene depoount id feciſſe
pro ſui aoimi voluptate; quod feciſſe etiam Impe- 15
tores, Reges, Duces, Dictatores, & Romanos
Conſules, notat Tiraquell. *de Nobilit. cap. 32. ex*
num. 5. Lupus *de vſur. comment. 1. §. 5. num 93.* cum 15
huiuſmodi cultura non detrahat Nobilitati vti
voluntariè facta, & quæ eſt digna Viro quantum-
uis generoſo; vt per Guid. Pap. *deciſ. 41. n. 1. & deciſ.*
196. n. 2. verſ. Sed otium, & deciſ. 392. n. 1. Gulicl. de
Benedict. *in cap. Raynutius, verbo, dotem quam ei de-*
derat, num. 52. de teſtam. cum aliis doctè deductis
in Deciſione Domini mei Vrgellen. ſub §. Aut vero:
& in Nobilibus Hiſpaniæ eam ſupponit Otalora

quæ attenditur ſecundum virtutem Gentis: Gu-
tierrez *practic. quæſt. lib.3. quæſt.13.num.46. & lib.4.
quæſt.3.num.3.& ſeqq.* quia Nobiles ex origine lon-
9 ga ſerie & proſapia prædeceſſorum, habent Arma
& Inſignia diſtincta, & ſeparata ab alijs, quibus
eorum Familia tantùm vtitur à tali tempore, cu-
ius memoria non eſt in contrarium: vt dixit Ro-
ta coram Reuered. P. D. meo Merlino *in Toletana
habitus 14. Martij* 1625. & ideo iudicium factum
in Cancellaria Granatenſi ſuper Nobilitate, &
Hidalghia horum de Carraſco, arguit & ſuppo-
10 nit illorum ab antiquo tempore ſplendorem, &
nobilitatem; cum Hidalghia & Nobilitas in Hi-
ſpania probetur per eos actus, qui faciunt ve-
ram diſtinctionem inter Nobiles, & Plebeios:
vt notat Ioann. Garz. *de Hiſpan. nobil. gloſſ. 7. nu-
mer.* 21. Otalora *cap. 2. num. 4. & 7. in fine*, hóſ-
que *Infanzones, & Nobiles* appellat Diuus Thomas
de regimine Principum, lib.3. cap.fin. idque ea ratio-
quia Nobili genere ſunt geniti.

Quo verò ad Auiam Mariam Gomez de Mil-
feita, quod ſcilicet ipſa, & eius Familia vſa ſit,
& vtatur inſighiis Gentilitijs conſiſtentibus in
limbo aureo in campo cœleſti tranſuerſo ab imo
ad ſummum incipiente à latere dextero, & ter-
minante in ſiniſtrum, eo quod limbus pro vtro-
que extremo habet duo capita Draconum, ex
quorum ore idem limbus oritur, & in eodem cam-
po exiſtunt ſex lilia aurea, ſcilicet tria in quali-
bet parte, clarè patet ex depoſitionibus teſtium,
11 qui de viſu per annos 60. & de auditu à ſeniori-
bus vſque ad centenarium, probant: dum præ-
ſertim affirmant, quod ipſi nunquam viderint,
vel audiuerint contrarium: *in Summario, num. 6.*
itaut non ſolum probent centenarium vſum, ſed
immemorabilem: Gloſſ. *in cap.1. verbo, Memoria,
de præſcript. in* 6. quam paſſim Rota ſequitur, li-
cèt non requiratur quod Maiores à quibus audi-
uerint, non viderint, nec audiuerint contrarium;
vt poſt multos notatur *in deciſ.* 673. *num.9.* coram
Buratto: itaut in caſu noſtro exuberent proba-
tiones, qui etiam vſus centenarius fulcitur ex
aliis litteris executorialibus Regiis ſuper Nobili-
tate, & Hidalghia iſtius Familiæ, Gomez de Mal-
feita cum inſertione eorundem Inſignium expeditis
in Cancellaria Granatenſi die 5. Maij 1568. *in Sum-
mario, num.* 7. quibus accedit recognitio teſtium de
viſu, & à dicto tempore.

Circa Auiam Beatricem Gonzalez de Verrio
vxorem Ioannis Carraſco Aui paterni Alphon-
ſi, & filiam Lopez Garziæ de Verrio, conſtat
ipſam, & ſuos Maiores fuiſſe, & eſſe nobilita-
te Claros, & per ſpatium annorum centum vſos
fuiſſe, & vti Inſignis Gentilitiis conſiſtentibus
in tribus Crucibus albis cum liſta rubra in campo
cœleſti, vt deponunt teſtes *in Summario, num. 9.*
quorum dicta de viſu coniuncta cum auditu &
fama publica quoad alios abundanter vſum cen-
tenarium iſtorum Stemmatum in Domo & Fa-
milia de Verrio eſſe proprium concludunt, ita &
taliter, vt nunquam in contrarium nec vide-
rint, nec aliquid audiuerint; quod probat ne-
dum centenarium vſum, ſed etiam immemora-
bilem ex proximè deductis. Quod denique cor-
roboratur aliis particularibus literis executoria-
libus ſuper Nobilitate iſtius Familiæ expeditis
Granatæ cum graphica eorum inſertione die vi-
geſima tertia Decembris 1500. *in Summario, n.*10.
quæ inſignia in dictis literis executorialibus inſerta
vidiſſe deponunt teſtes dati *in Summ. n.*11.

Ex quibus cum de vſu Armorum dictarum Fami-
liarum per annos 100. probetur ex teſtibus vigo-
re Remiſſoriæ Rotalis examinatis, optimas &
plures reddentibus rationes, dixerunt Domini re-
ſultare plenam, & concludentem probationem
centenarij vſus ad formam ſtabilimentorum Re-
ligionis, ex quo omnes ſunt ſenes, & deponunt
de viſu, & de auditu à Senioribus: nam aliàs im-
poſſibilis famæ centenariæ redderetur probatio,
cùm teſtes deberent excedere ætatem centum & 12
quatuordecim annorum, qui hodie non reperiun-
tur: ad Gloſſ. *in cap. cum nobis, verbo, centum an-
norum, de præſcript.* Bald. *in authent. quas actiones,
num.*16. *Cod. de ſacroſanct. Eccleſ.* & *in l. Conuenti-
cula, num.6. Cod. de Epiſcop. & Cleric.* Felin. *in dict.
cap. cùm nobis, num.8. de præſcript.* Aymon. *de anti-
quit. temp. part.4. §. materia iſta ſingularitatis teſtium,
num.48. fol. mihi* 479.

Rurſus vſus centenarius Inſignium, & Nobi-
litas harum Familiarum comprobantur ex Scri-
pturis, tam reſpectu Familiæ Carreſchæ pater-
næ & maternæ, quàm Familiæ Malfeitæ Auiæ
maternæ, & Familiæ de Verrio Auiæ pater-
næ: quibus Scripturis, ſeu literis executoriali- 13
bus viſis per teſtes, & authenticè probatis, de
vera Nobilitate Alphonſi non eſt ambigendum,
ex deductis per Ioann. Garz. *vbi ſuprà, gloſſ. 7. nu-
mer.*21.

Reſpectu autem obiecti Artis Agrariæ, itaut
illius exercitium, ad effectum de quo agitur No-
bilitati non præiudicet, plenìſſimè fuit ſatisfa-
ctum *in deciſione Reuerendiſſimi Domini mei Vrgel-
len.* itaut hodie ſolùm poſſint addi teſtes noui-
ter examinati; *in Summario, n.*2. aſſerentes dictum
Alphonſum, necnon Patrem, & Auos illius
fuiſſe Nobiles, & vti tales habitos, tentos, &
reputatos; & quod Officia publica Solis Nobili- 14
bus concedi ſolita obtinuerunt; quod eſſe mani-
feſtum Nobilitatis ſignum firmat Rota apud Cæ-
ſar de Graſſ. *deciſ. 2. num. 1. verſic. 4. qui fil. ſint le-
git.* Seraphin. *deciſione* 197, *numer.4.* Rot. *deciſ.*176.
num. 7. part. 1. recent. & deciſione 248. *poſt ſecun-
dum volum. conſ. Farin.* & fuit dictum *in Legionen.
Puritatis ſanguinis, vigeſima ſexta Maij* 1631. *coram
D. Queipo.*

Non obſtant depoſitiones quatuor teſtium *in
Summario, num.* 13. affirmantium, Alphonſum,
eius Patrem, & Auum, artem Agrariam propriis
manibus exercuiſſe, contra ſtabilimenta Religio-
nis, *tom. 2. cap. 14. de recept. fratr.* diſponens habi-
tum non concedi illis, quorum Patres manibus
propriis in artibus ſordidis, & mechanicis labora-
uerint.

Quoniam dixerunt Domini, quòd dum con-
ſtat de Nobilitate aliunde, vt ex ſuprà deductis,
non verſamur in caſu cui obſtent ſtabilimenta
Religionis, dum præſertim omnes alij teſtes dati
in Summario, num. 18. bene deponunt id feciſſe
pro ſui animi voluptate; quod feciſſe etiam Impe- 15
tores, Reges, Duces, Dictatores, & Romanos
Conſules, notat Tiraquell. *de Nobilit. cap.* 32. *ex
num.* 5. Lupus *de vſur. comment.1. §.5. num.*93. cum 15
huiuſmodi cultura non detrahat Nobilitati vtì
voluntariè facta, & quæ eſt digna Viro quantum-
uis generoſo; vt per Guid. Pap. *deciſ.*41 *n.*1. *& deciſ.*
196. *n.*2. *verſ. Sed etiam, & deciſ.*392. *n.*1. Guliel. de
Benedict. *in cap. Raynutius, verbo, dotem quam ei de-
derat, num.* 52. *de teſtam.* cum alijs doctè deductis
in Deciſione Domini mei Vrgellen. ſub §. Aut vere:
& in Nobilibus Hiſpaniæ eam ſupponit Otalora

de nobil.p.5.principali,cap.2.verſ.aliqui vero nobiles, & lex Regia 4.*in ordine, tit.20. partit.2.* diſponit artem Agrariam generoſæ nobilitati non præiudicare.

Ex quibus propterea infertur, quod ad excludendum nobiles Hiſpanos ab admiſſione ad habitum requiratur Stabilimentum illorum expreſsè excluſiuum, nec ſufficit inductio: quia dictum Statutum loquitur clarè de laborantibus, & ruſticè viuentibus in agris, quorum exercitium, & ars principalis, eſt ipſa res Agraria, & ex ipſa arte ſibi victum quærunt; vt notatur *in fine illius*: Et ideo dicendum eſt dictum Statutum præcedere in illis, qui nimis ſordidè, nullaque prorſus habita
18 nobilitatis ratione mercenariè in huiuſmodi operibus ſuam perſonam exerceant, & tam humili & abiecto animo ſe ruſticis laboribus immiſcent, vt ab honeſtis & vrbanis negotiis in totum ſe abſtineant; vt declarat Paſchalis *de virib.patr.poteſt. p.4. cap.2. num.47.* Paccius Scala *de conſil.Sapient. cap.7. circa med. verſ.Sed ego*: quem refert & ſequitur Paſchal. *vbi ſuprà*.

Et hoc ſuaderur etiam ex teſtibus deponentibus de Agriculturæ exercitio iſtarum familiarum, qui vt Domini conſiderarunt, loquuntur per verbum *Aliquoties vidimus cum famulis proprias terras per ſeipſos araſſe*, & ideo eorum dicta eſſe intelligenda iuxta depoſitionem aliorum teſtium *in dicto ſumm. num.12.* ſcilicet hoc feciſſe non neceſſitatis, aut vilis animi gratia, & continuò, ſed ad libitum pro ſua voluptate, & exercendarum virium occaſione;
19 vt elicitur ex illa dictione *Aliquoties*: de qua tertius & ſextus teſtes deponunt, ſui naturâ exceptionem importante: *l. aliquando, ff. ad Velleian. l. Stichum, §.aditio, ff.de ſolut.* Rebuff. *in l.interdum,verſ.idem in dictione, ff. de verb. ſignif.* & hoc modo nón cauilla-
20 buntur dicta teſtium; ſed conciliabuntur prout fieri debere notat Bald.*in l.de quibus,col.fin.ff.de leg.* Curt. *in tract.de teſtib. concluſ.*60. Dec. *conſ.*342.*num.*5. & *conſ.*595.Grammat. *conſ.ciuil.*50.*num.*38. Rot. *deciſ. 289.n.6 p.5.diuerſ.*

Quibus omnibus per Dominos bene conſideratis, viſum fuit de nobilitate, ad effectum de quo agitur, non poſſe dubitari; & quòd ſi teſtes deponunt de exercitio artis Agrariæ, intelligendi ſunt quod fecerint animi leuandi causâ, vt dictum eſt: præſertim quia ſeptimus teſtis qui fuit famulus horum de Carraſco, ſi quotidie artem Agrariam ipſi exercuiſſent, non depoſuiſſet quòd pluries vidit, ſed affirmatiuè manus aratro impoſuiſſe, & terras ſemper coluiſſe conſtanter affirmaſſet.

Et ita cauſa maturè diſcuſſa, Domini reſponderunt.

Bononien. Saluiani,

Lunæ 5. Iulij 1638.

ARGVMENTVM.

Cauſa remanet deſerta, ſi elapſo biennio appellatio non fuerit proſequuta; & inducitur res iudicata, ſi ſententia eſt valida, & iuſta. Cenſus vitalitij non ſubiacent diſpoſitioni Bullæ Pij V. lex *hæreditatum, ff. ad leg. Falcid.* non habet locum in contractibus inter viuos.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio ſeu cauſa cenſetur deſerta poſt biennium, quando eo durante nihil actum eſt.*

2 *Res iudicata inducitur ob non proſequutam appellationem in tempore, & ob non ſubſequutam prorogationem fatalium.*

3 *Sententia valida & iuſta tranſit in iudicatum.*

4 *Monaſterium quando veniat ex tacita voluntate fratris.*

5 *Limitata cauſa limitatum producit effectum.*

6 *Cenſus debet imponi ſuper re fructifera.*
Limitatur num.7.

7 *Cenſus vitalitius non requiritur, vt imponatur ſuper re fructifera, nec ibi obſeruanda venit Bulla Pij V.*

8 *Cenſus vitalitius impoſitus ad rationem 12. pro centenario, non eſt iniuſtus, nec ſi imponatur ſuper vita hominis recentis ætatis.*

9 *Contractus inter viuos non ſubiacent diſpoſitioni* l.hæreditatum, ff. ad leg.Falcid.

10 *Reſtitutio in integrum non competit data validitate ſententia, & ſine iniuſtitia lata.*

11 *Res iudicata habet executionem paratam.*

DECISIO LI.

FRATRES S. Auguſtini Conuentus S. Iacobi de Bononia, duas ex perſona Fr. Ferdinandi ſententias conformes in Saluiano, contra quond. Laurentium Spadam pro fructibus cenſus vitalitij reportarunt. Primam à Generali Vicario Bononien. & ſecundam in Rota à bon. mem. D. Cardinali Virili *de anno* 1629. à qua etſi fuiſſet tunc appellatum pro parte dicti Spadæ, cum tamen ab inde citra, nihil fuiſſet actum in cauſa dubitatum an conſtaret de re iudicata quæ ſuffragetur dd. Fratribus? & Domini affirmatiuè reſponderunt.

Siquidem cauſa & appellatio deſeritur biennio, 1
quando eo durante nihil fuit actum in ea; quod maximè applicatur in præſenti, vbi poſt appellationem elapſi ſunt nouem anni, intra quos nihil actum fuit; & conſequenter res iudicata eſt manifeſta, quæ ob non proſequutam appellationem in 2
tempore, & ob non ſubſequutam prorogationem fatalium parti appellatæ acquiritur: *cap. cum ſit Romana, de appell.auth.ei qui, C. de temp.appellat.§.1. auth.de his ingred.de appellat.* Caſſad. *deciſ.6. num.8. de appellat.* Veſtr.*in praxi, l.7. cap.vlt. num.8. & ſeq.* Lancellot. *de attent. appellat. pend. part. 2. in præfat. num.28.*

Quam rem iudicatam eo libentius Domini admiſerunt: Quia dicta ſententia eſt valida, & iuſta: 3
validitas enim non fuit controuerſa. Iuſtitiam verò dixerunt apparere ex deciſione facta in cauſa coram d.D.Card.Virili *die 25.Iunij 1629.*

Non obſtat declaratio, ſeu conditio in inſtrumento dicti Cenſus appoſita, quod nulla vnquam tempore poſſit dd. Fratribus ſuper dicto cenſu & eius fructibus ius acquiri. Quia fuit appoſita ad effectum ne dictus Frater Ferdinandus profeſſus moleſtaretur, & impediretur illis frui contra eius voluntatem; Vnde cùm ex aduerſo doctum non fuerit quod dictum Monaſterium illi impedimentum, nec moleſtias præſtiterit, minuſque quod contra illius voluntatem egerit; ſed tantùm quod poſt illius obitum, & de fructibus in eius vita decurſis in præſenti lite actum fuerit; dicendum eſt potiùs dictum Monaſterium veniſſe ex tacita & præſumpta 4
voluntate dicti Fratris Ferdinandi, quam quod illi contrauenerit:

Digitized by Google

contrauenerit : iuxta *l.conficiuntur, ff.de iure Codicill.* & conſequenter quod ceſſet excluſio Monaſterij
5 reſtricta ad prædictum caſum, ex Regula quòd limitata cauſa limitatum debet producere effectum: *l.cancellauerat, ff.de his quæ in teſtam. delen. l.in agris, ff. de acquir. rer. dom.* Tiraquell. *de ceſſ.cauſ. part.1. num.*142. Rota *deciſ.*690.*n.*9. *p.*1. *in recent.* Gratian. *diſcept.*980.*n.*17. & 18.

Non placuit Dominis obiectio nullitatis dicti
6 cenſus, ex quo non fuit ſeruata forma conſtitutionis Bullæ Pij V. in qua requiritur pro validitate, quod cenſus fuerit impoſitus ſuper re fructifera. Quia huiuſmodi obiectio fuit ſublata ex deductis
7 *in d.deciſ. D.Card.Virilis*, vbi dictum fuit dictã conſtitutionem non habere locum in contractu cenſus vitalitij : & idem tenuit aliàs Rota *in Romana Societatum* 20.*Iunij* 1601. *coram bon.mem. D.Cardinali Mellino*, apud Duard. *in tract. ſuper dicta Conſtitutione, deciſ.*465. & *in proœm.quæſt.*28. *concluſ.*5.*n.*74. Cenc.*de cenſ.part.*1.*cap.*1.*quæſt.*4.*art.*3.*num.*9. Sotus *de Iuſtit.& iur. lib.*6. *quæſt.*3. *art.*1. *concluſ.*5. vbi de Communi.

Nec placuit etiam alia obiectio quod dictus cenſus ſit iniuſtus reſpectu vitæ dicti Fr. Ferdinandi, qui erat recentis ætatis annorum 48. tanquam taxatus ad annua ſcuta 12. pro quolibet centenario, ex quo facienda erat computatio iuxta *l. hæreditatum, ff.ad l.Falcid.* Quia huic etiam obiectioni reſpondit dicta Deciſio Cardinalis Virilia, quod dicta lex, *hæreditatum*, non habet locum in contractibus inter viuos.

Ex quibus cùm appareat de re iudicata, ac de validitate, & iuſtitia dd.ſententiarum non competit reſtitutio in integrum per hæredes d.Spadæ prætenſa, cùm ea, ſine iniuſtitia, ex qua oriatur læſio, non concedatur : Seraph.*deciſ.*34.*num.*5. Rot. *deciſ.*731. *num.*1. *part.* 2. *in recent.* & conſequenter non eſt retardanda executio; quia res iudicata habet executionem paratam : *l.*2.*C.de exeq. re iud.* Veſtr.*in prax.lib.*8.*cap.vlt.n.*1. & *ſeq.* Rot. *deciſ.*144. *num.*2.*p.*8. *Diuerſ. deciſ.*601.*n.*1.*p.*1. *in recent.* & coram Card.Cauſler. *deciſ.*144.*n.*1.

Et ita vtraque, &c.

Mutinen. Bonorum,

Mercurij 24. Nouembris 1638.

A R G V M E N T V M.

Articuli irreleuantes, aut non facientes ad cauſam, non admittuntur, aut moraliter impoſſibiles: nec quando oritur ſuſpicio calumniæ, nec quando idem fuit in partibus articulatum, & nihil probatum, quia cenſetur articulatum pro protrahenda expeditione.

S V M M A R I V M.

1 *Articuli irreleuantes non ſunt admittendi, nec facientes ad cauſam, & n.*2. *&* 9.
3 *Articulus moraliter improbabilis non admittitur.*
4 *Articuli non admittuntur ad probandum per teſtes, quod poteſt probari per ſcripturas.*
5 *Articuli non admittuntur quando oritur ſuſpicio calumniæ pro protrahenda expeditione cauſæ; & idem fuit in partibus articulatum, & nihil probatum.*
6 *Articulus contra communem æſtimationem, eſt irreleuans.*
7 *Articulus improbabilis propter longitudinem temporis non admittitur.*
8 *Patroni non reclamant, ergo fuit valida conceſſio: non eſt bona illatio.*

DECISIO LII.

POSTQVAM Rota reſoluit coram me, *ſub die* 18.*Iunij præteriti*, conceſſiones in Emphyteuſim perpetuam bonorum Capellaniæ S. Syluestri Cathedralis Mutinen. factas per Gaſparẽ Silingardũ antiquum Rectorem non ſuſtineri, ex quo fuerunt factæ ferè de toto patrimonio Eccleſiæ in fratrem germanum, & contra præciſam formam erectionis Beneficij, aliiſque fundamentis in *dicta deciſione* extenſis.

Et cauſa in limine expeditionis exiſtente, pro ea retardanda Franciſcus Silingardus & Iunipera Belloncina dederunt decem & ſeptem articulos; & propoſito hodie per me dubio, an articuli præfati eſſent admittendi, necne? Domini articulos non eſſe admittendos cenſuerunt : ea moti ratione, quia quinque primi tendunt ad probandum bonam famam Gaſparis Silingardi, qui dictas alienationes: 1
fecit contra formam erectionis, & in graue præiudicium Eccleſiæ, ac ſine ſolemnitatibus à iure requiſitis, fratrique germano; quæ bona fama licèt probaretur, tamen non releuaret, cùm poſſit ſimul ſtare quod eſſet bonæ famæ optimæque conditionis, & tamen feciſſet has conceſſiones in emphyteuſim contra formam Conſtitutionum Apoſtolicarum : & ſic iſti articuli licèt probarentur, non ad 2
rem facerent; ideoque dicuntur irreleuantes, cùm probari nihil efficere poſſint : Rot. coram Durano *deciſ.*181. *num.*1. & *deciſ.*828. *num.*3. coram Reuerendiſſ. D.meo Decano *in Vicen. Collegij* 13.*Februarij* 1634.

Tertius articulus non ad aliud tendit, quàm ad probandum quod terrena nullum reddebant fructum; ideoque tanquam probatio improbabilis Do- 3
minis viſa fuit irreleuans, ex quo deberent examinari teſtes qui aſcenderent ad nonaginta annos: qui teſtes noſtris temporibus non reperiuntur : & dato quod reperirentur, non recordarentur de re tanti temporis; ideoque moraliter eſt improbabilis : vt dixit Rot. *in dicta cauſa Vicen.Collegij* 13.*Februarij* 1634. *coram R.D.meo Decano.*

Quo verò ad 7.8. 9. & 10. articulos, aliud non
videntur continere, quàm expeditionem Beneplaciti Apoſtolici, quod Beneplacitum cum poſſit 4
probari per Scripturas, non ſunt admittendi articuli ad probandum per teſtes : Felin.*in cap.*1.*n.*4.*de probat.* Rot.*deciſ.*6.*eodem tit.in nou.* Buratt.*deciſ.*357. *num.* 5. & *alibi* ſæpiùs; vltra quod in partibus fuit
idem articulatum, & nihil fuit ſuper hoc probatum : ideoque magna oritur ſuſpicio calumniæ pro protrahenda expeditione cauſæ, quo caſu articuli non admittuntur : Rot. *coram Vrgellen.deciſ.*187.*n.*3. & *deciſ.*196.*num.*7. Vndecimus, & duodecimus articuli habent eandem qualitatem ſexti articuli; ſcilicet intenditur probari infructiferas fuiſſe terras de eo tempore, quibus reſpondetur eodem modo quo fuit reſponſum ad ſextum, vltra quod à principio erectionis fuit prohibita alienatio. 5

Quo verò ad decimumtertium ille eſt releuans,

ex quo tendit ad probandum quod Eccleſia eſſet
melioris conditionis concedere dictas terras in em-
phyteuſim, & ſolitum accipere Canonem, quàm
6 pro ſe illas retinere: quia vltra quod videtur eſſe
contra communem æſtimationem; hoc Domini di-
7 xerunt eſſe improbabile, ſtante tanti temporis lon-
gitudine: Seraph. *deciſ.* 1460. *num.* 1. Decimusquar-
tus autem tendit ad probandum, quod Eccleſia
poſſidet alia bona præter alienata; quod ad rem
non facit, cùm non excludat alienationes antea fa-
ctas ac defectuoſas. Decimusquintus & vltimus
tendunt ad probandum, quod Patroni huius bene-
ficij non reclamarunt, imò quod ſi ab eis fuiſſet pe-
tita licentia, conceſſa fuiſſet: quod argumentum fuit
viſum futile apud Dominos, & nullius momenti,
cùm, *Patroni non reclamarunt, ergo fuit valida conceſ-*
8 *ſio*: non ſit bona illatio.

Ex quibus Domini abſque vlla hæſitatione dixe-
runt, articulos non eſſe releuantes, & ſic non eſſe
9 admittendos iuxta ſtylum Rotæ, cum probati non
releuarent; vt apud Caſſador. *deciſ.* 2. *de dilat.* Ca-
putaq. *deciſ.* 66. *p.* 3. Seraph. *deciſ.* 1364. *num.* 2. *& de-*
ciſ. 126. *num.* 2. *&* 503. *num.* 2. *part.* 2. *recent.* & *alibi*
paſſim.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Bononien. fideicommiſſi de Clarauinis.

Veneris 10. Decembris 1638.

ARGVMENTVM.

Ægidianæ eſt locus in ſententiis latis in mero poſſeſſorio inter laicos, ſi ſunt validæ & iuſtæ. Primo loco alienata imputantur in detractiones, illæque præſumuntur factæ, ſi non factum fuerit legitimum inuentarium, & ſint alienata bona; nec inuentarium tutelare ſufficit.

SVMMARIVM.

1 *Ægidiana intrat in ſententia lata in mero poſſeſſorio, nec appellatio ſuſpendit executionem.*
2 *Item ſi eſt valida & iuſta.*
3 *Ægidiana in terris Eccleſiæ remoto iuris Canonici obſtaculo appellationes in præmiſſis interpoſitas reducit ad terminos iuris ciuilis.*
4 *Sententia exceſſiua eſt nulla.*
5 *Filiarum appellatione continentur fœminæ.*
6 *Alienata primo loco imputantur in detractione.*
7 *Legitima præſumitur conſumpta ex alienationibus.*
8 *Hæres grauatus fideicommiſſo vniuerſali, & ab eo cauſam habentes poſſunt facere detractiones contra fideicommiſſarium omnium bonorum, etiam non confecto inuentario.*
9 *Negatiua exiſtentia aliorum bonorum non probatur ex ſola negatione, niſi pro negante concurrat confectio inuentarij.*
10 *Teſtatoris aſſertio in teſtamento acquiſiuiſſe bona non poteſt impugnari ab hærede ſine inuentario.*
11 *Fideicommittens iniungens præceptum conficiendi inuentarium ex hoc præſumitur non confidiſſe.*
12 *Detractiones præſumuntur factæ propter alienationes.*
13 *Inuentarium factum reſpectu vnius cauſa, vel perſonæ non trahitur ad aliam cauſam.*
14 *Negatiua non exiſtentiæ probatur tantùm ex inuentario legitimè confecto.*
15 *Inuentarium matris non prodeſt filiis hæredibus.*
16 *Actus agentium non operantur vltra eorum intentionem.*

DECISIO LIII.

POST plures deciſiones in hac cauſa factas
coram R.P.D. meo Ghiſlerio, in quibus dictum
fuit conſtare fideicommiſſo ad fauorem Ioan. Ba-
ptiſtæ, & Vincentij de Clarauinis, eiſque dandã eſſe
immiſſionem ſuper bonis fideicommiſſo ſuppoſitis,
& præſertim ſuper prædio Tornaturarũ 32. Cadria-
ni, vel ex remedio *l. fin. Cod. de edict. Diu. Adrian.*
vel ex Saluiano interdicto: & tandem ſententia-
tum, atque fuit conceſſa immiſſio Clarauinis præ-
fatis fideicommiſſariis: Et cauſa in gradu appella-
tionis mihi commiſſa, dubitaui ſub die Iunij 1637.
an eſſet locus Ægidianæ; vel potius conſtaret de
attentatis, & poſt plures cauſæ propoſitiones, ma-
teriaque plenè diſcuſſa, fuit reſolutum locum eſſe
Ægidianæ, & conſequenter non conſtare de atten-
tatis.

Ratio reſolutionis fuit, quia ſententia lata fuit 1
in mero poſſeſſorio ex remedio: *l. fin. Cod. de edict.*
D. Adrian. tollend. in quo appellatio non ſuſpendit
executionem; iuxta terminos *l. vnica, C. de moment.*
poſſeſſ. Socin. Iun. *conſ.* 182. *num.* 15. *lib.* 2. Pariſ. *con-*
ſil. 108. *num.* 13. *lib.* 1. & cum ſententia ſit valida & 2
iuſta, & in mero poſſeſſorio lata, conſequenter
intrat Ægidiana, quæ in terris Eccleſiæ remoto
iuris Canonici obſtaculo appellationes in poſſeſſo- 3
riis interpoſitas reducit ad terminos iuris Ciuilis:
Pariſ. *dicto conſ.* 108. *num.* 13. *lib.* 1. Benint. *deciſ.* 17.
in fin. Caputaq *deciſ.* 213. *lib.* 1. Seraphin. *deciſ.* 603.
in princ. & in recent. deciſ. 150. *& deciſ.* 324. *n.* 1. *par.* 2.
& alibi paſſim.

Hodie repropoſita cauſa ſuper eiſdem, & cum
pro parte illorum de Petitiis prætenderetur in ſen- 4
tentia exceſſum fuiſſe, & conſequenter eam eſſe
nullam vti exceſſiuam nullam, Domini pro nunc
firmarunt ſecundum eſſe in deciſis ſub die præfata
5. Iunij 1637. coram me, niſi tamen obſtent dicti
exceſſus, de quibus voluerunt particulariter vi-
dere.

Placuerunt enim DD. motiua deducta circa
vocationem Iſabellæ, quæ ſatis fuit clara, dum An-
tonius in caſu extinctionis lineæ maſculinæ Ale- 5
xandri, vocauit pro dimidia eiuſdem Fratris filias
& deſcendentes fœminas, quarum appellatione ve-
nit Iſabella; vt fuit reſolutum ſub dicta die 5. Iunij
coram me, *in §. contra iuſtitiam.*

Neque obſtare dixerunt Domini præteritionem
detractionum, quæ competebant Equiti Gerardo,
à quo cauſam habent Pieritij, quod ex vnum ex
eorum fundamentis: Quia placuit reſponſio data
in prædicta deciſione 5. *Iunij*, quod dictæ prætenſæ
detractiones non obſtant Clauarinis fideicommiſ-
ſariis, & tot alienationibus factis à grauatis, quæ 6
primo loco fuerunt alienata in detractiones præ-
fatas imputantur: Cephal. *conſil.* 186. *& conſil.* 624.
num. 6. *&* 7. Alex. *conſ.* 178. *lib.* 5. Peregr. *de fideicom.*
art. 39. *num.* 4. Ex quibus alienationibus præſumitur
conſumpta legitima: Rot. coram Durand. *deciſ.* 360.
num. 2. *&* 3.

Non obſtat concluſio, quod hæres grauatus fi-
deicommiſſo vniuerſali, & ab eo cauſam habentes
poſſint

Digitized by Google

poſſint facere detractiones ſibi competentes contra fideicommiſſarium omnium bonorum, etiam non
8 confecto inuentario; iuxta doctrinam Caſtr. *in l. ab omnibus, §. fin. ſub num. 2. ff. de legat. 1.* & *in l. ita tamen, §. ſi ex Trebelliano, ff. ad Trebell.* quam ſequitur Socin. ſen. *conſ. 44. num. 1. lib. 3.* Socin. iun. *conſ. 8. n. 30. verſ. nec ei obſtat*: Natt. *conſ. 28. n. 9. & conſ. 323. num. 2.* Peregr. *de fideicommiſſ. art. 35. num. 1.* Rota *in Viterbien. Caſtrorum coram Reuerendiſſ. D. meo Decano*, quæ eſt *deciſ. 19. ſub num. 7. part. 5. recent.* Quia fuit reſponſum aliud eſſe, quod hæredi etiam non conficienti inuentarium competant detractiones contra fideicommiſſarium vniuerſalem, iuxta terminum dictæ concluſionis; aliud verò quod cum hæreditas præſumatur locuples ex iſta non confectione inuentarij, inoctis præſertim aliquibus alienationibus grauati, illæ iam præſumuntur factæ, vt præſumi ſæpiſsimè Rota firmauit etiam ad fauorem fideicommiſſarij vniuerſalis petentis immiſſionem; in quibus terminis ſunt *deciſiones* coram Card. Caual. 540. vt clariùs patet *ex præcedenti deciſione*, & coram eo 481. & *in Maceraten. fideicommiſſi coram Card. Sacrato*, poſt *reſponſ.* Giouagn. 20. *num. 21. verſ. non obſtat lib. 2. & in Romana fideicom. de Victorijs; & Bononien. fideic. de Deſiderijs, & in Peruſina fideicom. de Gratianis*, quæ ſunt 47. *ſub num.* 8. vbi recenſentur aliæ 226. *num.* 15. & 16. & 400. *num.* 29. & 30. vbi plenè firmatur concluſio, & agebatur ex fideicommiſſo vniuerſali contra hæredes hæredis, & tertios poſſeſſores, vt legitur *in princ. pt. 5. Recent. in Bononien. de Cataneis deciſ. 432. in princ. part. 4. Recent. & in ead. 18. Apr. 1636. coram R. P. D. meo Merlino, & coram eodem in Peruſina fideicom. de Menicombus 15. Maij* 1634. Eſt enim vera, recepta, & à Rota approbata ſententia, negatiuam exiſtentiæ aliorum
9 bonorum non probari ex ſola negatione, niſi pro negante concurrat præſumptio confecti inuentarij, vel alia: nec aliàs procedit Gloſ. *in l. cum de lege, ff. de probat.* vt per Alex. *in rubr. de nou. oper. nunc. num. 41. & 42.* Alciat. *de præſumpt. reg. 3. præſ. 20. num. 2.* Gouarr. *lib. 2. variar. cap. 6. ſub numero 4.* Peregr. *de fideic. art. 39. num. 14.* Barz. *deciſ. 105. num. 22.* Rot. *deciſ. 432. num. 4. parte 4. Recent.*

Quæ magis procedunt, cùm nedum non adſit præſumptio aliqua neceſſaria pro parte áduerſa, ſed imò vrgeant contra illam deductæ per informantes: & præſertim prima aſſertio Antonij tam in donatione, quàm in teſtamento, pecuniarum, nominum, debitorum, & aliorum quæſitorum, &c.
10 quæ ab hærede ſine Inuentario impugnari non poteſt, vel ab habente cauſam ab eo: Barz. *dicta deciſ. 105. num. 25. & 26.* Rot. *dec. 67. ſub numero 3. part. 5. Recent.* Grat. *diſcept. 570. num. 21. & 22.* Secundò, præceptum iniunctum à fideicommittente
11 te grauatis conficiendi Inuentarium cum deſcriptione omnium bonorum, ex quo apparet non confidiſſe: Rot. *deciſ. 163. num. 2. & 3.* & meliùs *deciſ. 349. num. 10. & 11. part. 5. Recent.* & coram D. Vrgellen. *dec. 213. num. 14. & deciſ. 239. num. 7. & 8.* Gratian. *dicta diſcept. 570. numero 23.* Tertiò, alienationes bonorum factæ à grauatis, quibus
12 concurrentibus, Rota tenet præſumi factas detractiones ſufficienter: Rot. *dec. 432. num. 8. part. 4. Recent.* cum pluribus alijs allegatis in deciſionibus *in hac cauſa* factis.

Non obſtat repetitum fundamentum, ſufficere Inuentarium tutelare pro Pupillo; cùm hæres grauatus non teneatur facere ſolemnem deſcriptionem. Quia fuit ſublatum in deciſionibus *in hac cauſa* factis, quod cùm Inuentarium tutelare reſpiciat tutorem & Pupillum, inter ſe; trahi non debeat extra ſuos terminos inter hæredem, pro quo non eſt confectum, & fideicommiſſarium: cùm Inuentarium factum reſpectu vnius cauſæ, vel perſonæ, 13
non trahatur ad aliam cauſam, & perſonam: Crauet. *conſ. 32. num. 3.* Caball. *conſ. 156. num. 43. & 44. lib. 1.* vbi in ſpecie quod non probat negatiuam: virtus enim probandi hanc negatiuam, tributa non 14
eſt niſi Inuentario hæreditario legitimè confecto: Couar. *dicto lib. 2. var. c. 6. num. 4. in fin.* cum allegatis *in alia deciſ.* & dixit Rot. *in S. Seuerini dotis 28. Nouemb.* 1618. *coram bon. mem. Franciſco Vbaldo*, & Inuentarium Matris non prodeſſe filijs hæredi-
bus tanquam ad alium finem, tradit Morqueq. *de diuiſ. bon. lib. 1. cap. 1. num. 20. & 24. 28. & ſeqq.* quem ſequitur Giurb. *in alia deciſ.* relatus, cùm præſertim tutrix ipſa declarauerit ſe poſtea confecturam Inuentarium hæreditarium, itaut eò minùs poſſit aliquid Inuentarium pro ſe factum operari pro hærede; cum actus agentium non operetur vltra eorum intentionem: vt in his terminis dixerunt Crauet. *conſ. 312. num. 3.* Morqueq. *d. cap. 1. num. 27.* 15

Et ita reſolutum vtraque parte Informante, &c.

Romana Aſſecurationis,

Mercur. 15. Decembris 1638.

ARGVMENTVM.

Patet ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Valida eſt ſententia concurrentibus requiſitis à Caputaq.*
2 *Aſſecuratio facta de re iam perempta valet pro pretij reſtitutione ſtante ignorantia.*
3 *Oneratio lanarum probatur ex libro Scribæ nauis, cum adminiculis enumeratis.*
4 *Adimplere tenens contractum, tenetur de adimplemento docere.*
5 *Solutio pretij ſuccedit loco intereſſe.*

DECISIO LIV.

DOMINI hodie abſque vlla difficultate reſoluerunt, ſententias Rotales latas ad fauorem Ferdinandi ac Emmanuelis à Coſta, eſſe confirmandas: cùm illæ ſint validæ, & iuſtæ: in illis enim condemnantur Siri, cæterique Aſſecuratores ad ſoluendum pretium Lanarum aſſecuratarum iuxta eorum obligationem; ex quo euenit caſus Aſſecurationis, prout conſtat eueniſſe caſum præfatum, tam ex deciſionibus *in hac cauſa* factis *coram R. P. D. meo Panzarolo*, vnà cum ſententia inde ſubſecuta; quàm ex *deciſione R. P. D. mei Merlini ſub die 27. Nouembris anni præteriti.* Quæ cùm tollant omnia deducta per informantes pro Aſſecuratoribus, Dominis placuerunt.

De validitate ſententiarum non poteſt controuerti, cùm de ea conſtet ex reuolutione actorum, ex quibus apparet concurrere omnia requiſita, de 1
quibus per Caputaq. *dec. 260. part. 2. & in Recent. dec. 204. n. 1. parte 1.*

Iuſtitia verò illarum viſa fuit patens; cum de ea

apparear

appareat ex lectura tot deciſionum *in hac cauſa* prius coram *R. P. D. meo Panzirolo*, & in ſecunda inſtantia coram *R. P. D. meo Merlino*, in qui-
2 bus Domini firmarunt valere Aſſecurationem factam de re iam perempta, pro pretij reſtitutione, ſtante tamen ignorantia peremptionis; quam in hoc caſu adeſſe in dd. Ferdinando ac Emanuele, Rota iudicauit; maximè ex quo illi erant, tantum Procuratores Antonij & Petri Henriquez Mercatorum Venetis, eorumque nomine contraxerunt cum præfatis Aſſecuratoribus; ex Rot. Ianu. *deciſ. 42. num. 8. & dec. 102. num. 4.* ex alijs adductis *in dd. deciſionibus in hac cauſa factis* latius apparet.

Neque obſtare dixerunt Domini motiuum adductum pro parte Aſſecuratorum, quod non probetur oneratio lanarum, de quibus agitur, ante ſecutum incendium, & per conſequens fruſtra modo agi de Aſſecuratione. Quia fuit huic motiuo reſpon-
3 ſum quod oneratio lanarum ſatis remanſit probata ex libro Scribæ nauis nuncupato *Conſulario*, iunctis maximè adminiculis, ſcilicet atteſtatione Patroni nauis præfatæ, confrontatione adnotationum illorum qui lanas onerarunt cum Conſulario prædicto, atteſtatione Doganerij: quibus omnibus ſimul iunctis ad effectum de quo agitur, apud Dominos hoc remanſit concludenter probatum: Rota coram Reuerend. D. meo Decano *deciſ. 66. num. 2.* & *in vna Rom. Aſſecurationis 17. Decembris 1635. coram R. P. D. Ferrarien.* & *in dictis deciſionibus in hac cauſa factis.*

Nec pariter obſtat quod concludenter non probetur, lanas de quibus agitur fuiſſe combuſtas, & ſic non eueniſſe caſum præfatum, cùm teſtes deponere videantur ignem ad lanas vſque perueniſſe; ideoque ſit ibi quaſi terminatum incendium. Quia ex datis aliàs *in ſummario*, conſtat de contrario, ex quo conſtat incendium tranſiuiſſe, & ad lanas perueniſſe, ac per conſequens combuſſiſſe: vltra quod teſtes deponunt de incendio totius Galeonis. Attento maximè quia Aſſecuratores ſunt obligati ad
4 Portum Venetum conducere Ballas præfatas incolumes, vt ex apocha conſtat; ibique exonerare: de quo adimplemento pro eorum parte non docetur: D.D. *in l. ſtipulationes non diuiduntur, ff. de verb. obl.* Ant. Gom. *var. reſol. lib. 2. cap. 10. num. 52.* Surd. *conſ. 55. num. 14.* Guttier. *de iuram. confirm. parte 1. cap. 39. in princ.* Greg. *dec. 241. num. 2. & 3.* Rota
5 apud Cenc. *de cenſ. dec. 9. num. 10. & dec. 385. numero 1.* quæ pretij ſolutio ſuccedit loco intereſſe; ex *prædictis.*

Quæ verò dicuntur de exceptionibus teſtium, ex quo non fuerunt examinati parte citata: Domini non habuerunt in conſiderationem. Cætera motiua vel non egent reſponſione, vel fuerunt ſublata *in alijs deciſionibus huius cauſæ.*

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Anconitana Coriorum,

Lunæ 10. Ianuarij 1639.

ARGVMENTVM.

Sententia pinguius intereſſe præbens pro credito, quum præſtandum ſit reformanda eſt.

SVMMARIVM.

1 *Sententia valida confirmanda eſt.*
2 *Valor rerum teſtibus probatur.*
3 *Iuramentum in litem, vt præſtetur requiritur dolus alterius partis, & difficultas probationis.*

DECISIO LV.

TVOISIVS pro ſuo credito ſcutorum 1652. ſubhaſtari fecerat in Conſulatu Mercatorum Anconæ Ballas 60. Coriorum Salatorum de Caffa, quæ in pignus habuerat à Sermeo, & Belio Engubinij ſuis debitoribus, & minus ſuo credito ex ſubhaſtatione perceperat, cumque ſubhaſtationem fuiſſe nulliter factam poſtea in Rota declaratum fuerit, proptereáque Curia reſtitui non poſſent debitoribus ſummam debitam offerentibus, fuit per Rotam prima taxatione iudicis ad rationem ſcutorum decem pro quolibet centenario librarum *coram R. P. D. meo Pirnano* delatum iuramentum in litem pro libris 15880. lataq. ſententia mandans creditor. excomputari cum pretio coriorum, ad dictam rationem ſcutorum decem pro quolibet centenario, quas ſententias in gradu appellationis Rota *ſub die 21. Iunij 1638. coram R. D. meo Decano* cenſuit eſſe reformandas, ac reducendum pretium ad ſcuta octo pro quolibet cẽtenario librarum, & libras ad 13800. iuxta probationem per teſtes pro parte Iudicij in præcedentibus inſtantiis factam, & exinde lata ſententia cauſaque appellationis pro parte eorum Eugubinorum mihi commiſſa dubitaui, An ſentẽtia D. mei Decani eſſet confirmanda, vel infirmanda? & D.D. confirmandam eſſe dixerunt.

Ratio reſolutionis fuit, quia illa eſt valida, & 1
iuſta, ideoque confirmanda. Validitas non poteſt controuerti, cum de ea conſtet ex reuolutione Actorum, in eaque concurrant omnia requiſita tradita per Caputaq. *deciſ. 260. part. 2.* & Recent. *deciſ. 389. num. 1. parte 1. & 178. numero 2. parte. 2.*

Iuſtitia autem dictæ vltimæ ſententiæ illa viſa 2
fuit patens, dum Rota declarauit pretium eſſe ſcutorum octo pro quolibet centenario librarum reformando primam iuxta tertij depoſitiones, quibus ſtandum eſſe dixit, Bald. *in l. Argentarius §. cum autem ff. de eden.* Inno. *in cap. fin. extrà quod met. cauſ. cum vulg.* cum teſtes deponant coria de Caffa, non excedere valorem ſcut. octo pro quolibet centenario librarum, & quamlibet ballam Coriorum eſſe ponderis librar. 230. ad quam rationem 60. 3
ballæ conſtituunt libras 13800. iuramento autem in litem, locus non eſt niſi duobus concurrentibus dolo ſcilicet & difficultate probationis faciendæ iuxta Theoric. Bart. *in l. in actionibus num. 22. ff. de in lit. iuram.* Alex. *conſ. 214. in princ. lib. 7.* nec ſufficit dolus præſumptus *l. meritò ff. pro ſoc. & l. quoties §. qui dolo ff. de probat.* & bene reductum fuit *in dicta deciſ. in hac cauſa facta dicta die 21. Iunij 1638. coram D. meo Decano.*

In hoc autem caſu, neutrum iſtorum concurrere dixerunt Domini, ex quo licet coria, ſtante conditione, ſubhaſta facta per Thudiſium, inſpici aut exhiberi minimè poſſint, non propterea probatio veri valoris, & ponderis librar. remanebat difficilis, maximè cum teſtes deponant in eadem Ciuitate Anconæ extitiſſe de dicto tempore ſubhaſtationis ante, & poſt coria eiuſdem qualitatis, illaque vendita ad plus pro ſcutis octo pro quolibet centenario librar. ideoque fuiſſe concludenter probatum pretium, & quantitatem librarum.

Ex

Ex quibus bene Domini cenſuerunt ſententiam D. mei Decani reformatoriam primæ tamque validam & iuſtam eſſe confirmarunt *ex ſupradictis.*

Et ita reſolutum fuit, &c.

Mutinen. Bonorum,

Mercur. 14. Ianuarij 1639.

ARGVMENTVM.

Sententia nulla, aut euidenter iniuſta non tranſit in iudicatum.

SVMMARIVM.

1 *Sententia nulla, & iniuſta non tranſit in iudicatum, nec meretur executionem.*

2 *Alienatio rei Eccleſiaſticæ, vt ſit valida plura requirit.*

3 *Illi, in cuius fauorem facta eſt alienatio incumbit probare iuſtam cauſam tali alienationi adeſſe, claram, & euidentem.*

4 *Conceſſio in emphyteuſim ex curſu 30. ann. etſi in perpetuum facta ſit, præſumitur valida niſi cauſa conceſſionis iniuſta fuerit. & n. 10.*

5 *Curſus iſte 30. ann. ſumitur ex vita illius, qui incipit lædi.*

6 *Ab iſto tempore demendum eſt tempus litis conteſtata.*

7 *Quando alienatio eſt ſuſpecta de fraude facilius reuocatur, & num. 10. quæ fraus variis coniecturis præſumitur.*

8 *Vt quis cogatur nouam inueſtituram facere requiritur quod bona ſolita fuerint in emphyteuſim concedi: quod tunc intelligitur quando vna ſolemnis conceſſio reperitur, vel duæ minus ſolemnes.*

9 *Conſenſus præſtitus ſaluis iuribus beneficij non nocet, & conſenſus erroneus reuocari poteſt.*

DECISIO LVI.

1 IN deciſione in hac cauſa facta ſub die 28. Iunij præteriti coram me fuit reſolutum, ſententias latas contra Angelum Mundatorium modernum Rectorem Capellaniæ, de cuius bonis agitur per Vicarium Mutinen. & poſtmodum confirmatas per alterum iudicem de partibus non tranſiſſe in iudicatum, imò dandam eſſe reſtitutionem in integrum, ex quo dictæ ſententiæ ſunt nullæ, & iniuſtæ: Mantic. *deciſ. 7. num.* 5. cum aliis *in dicta deciſione* adductis. Sed quia dicta deciſio emanauerat ſolum informante dicto Angelo Rectore, repropoſui hodie cauſam ſuper eiſdem informantibus etiam Franciſco Sellingardo, & Iunipera Belloncina, & Domini reſoluerunt ſtandum eſſe in deciſis ex eiſdem rationibus, & fundamentis dictæ deciſionis, & præſertim ex capite iniuſtitiæ dictarum ſententiarum.

2 Quod autem dictæ ſententiæ fuerint euidenter iniuſtæ patet, ex quo condemnant Angelum Mundatorium, ad faciendam nouam inueſtituram Iuniperæ Belloncinæ, iuxta conſenſum antea per eum præſtitum in bonis præfatæ Capellaniæ olim alienatis, ſiue in emphyteuſim conceſſis, per Gaſparem Sellingardum antiquum Rectorem, in quinque ſeparatis conceſſionibus, quoque ſucceſſiuis diebus, ad fauorem Bernardini fratris Germani cum annuo Canone librarum 93. reſeruato beneplacito Apoſtolico, quod non à Papa, ſed à Cardinali Camerario fuit expeditum, quam ideo conceſſionem Rota non habuit in conſiderationem, ex quo vltrà quod eſt facta ferè de toto patrimonio Eccleſiæ fuit conceſſa ſanguine coniunctis, ſcilicet germano fratri, & contra expreſſam formam erectionis beneficij in limine facti, quam etiam conſtitutionum ſummorum Pontificum, & contra *extrauagantem ambitioſæ de reb. Eccl. non alienand.* nec ibi concurrerint requiſita neceſſaria pro validitate alienationis bonorum prædictorum, ſcilicet euidens vtilitas; neceſſitas Eccleſiæ, ac ſolemnitas legitima, quæ ſi non adſunt conceſſiones ſiue alienationes non ſubſiſtunt: Couar. *var. reſol. lib. 2. cap.* 17. *num.* 2. Afflict. *dec.* 107. cum aliis *in dec. in hac cauſa facta* repetitis, quæ hic deſiderantur, & ſi alienationes prædictæ ſubſiſterent beneficium fere remaneret de Pertica.

Et in primis tantum abeſt, vt probetur adfuiſſe 3
Iuſtam cauſam nimirum neceſsitatem ſeu vtilitatem Eccleſiæ, quæ à Franciſco Sellingardo vti habente cauſam à Bernardino, ad cuius fauorem facta fuit prima alienatio eſt probanda. Alex. *conſ.* 160. *numero* 5. *&* 6. *lib.* 6 Gratian. *diſc. forenſ. cap.* 624. *numero* 23. Seraph. *dec.* 413. *num.* 2. Quinimo ex facti euidentia manifeſtè conſtat, dictam conceſſionem fuiſſe Eccleſiæ præiudicialem, & notabiliter damnoſam & negari non poteſt quin vtilitas Eccleſiæ, quæ debet eſſe clara, & euidens hic ſit turbidiſſima, imo conſtet de euidenti illius damno ex doctr. Abb. *in cap. ad aures num.* 4. *de reb. Eccl. non alien.* Cæſar de Graſſ. *dec.* 4. *num.* 7. *eod. tit.* & Rot. *dec.* 607. *num.* 1. *part.* 1. *diuerſ.*

Nec obſtat quod ex curſu 30. annorum, conceſ- 4
ſio in emphyteuſim, & ſi facta fuerit in perpetuum præſumatur ſolemnis, & vtilis. Quoniam reſponſum fuit in primis hic non adeſſe lapſum 30. annorum, qui debent eſſe completi. Gabr. *conſ.* 82. *numero* 30. *lib.* 2. Caſſad. *dec.* 3. *num.* 7. *de procur.* Rot. *deciſ.* 706. *num.* 10. *part.* 3. *Recent.* Add. ad Gregor. *dec.* 354. *num.* 18. *verſ. minus autem tempus*, etſi enim dictæ conceſsiones prætendantur factæ de anno
1566. attamen, ſunt in primis demenda tempora 5
primi Rectoris concedentis, qui erat Patruus, & ſucceſſoris, qui fuit frater Germanus dicti Sellingardi, cum enim certum ſit quod ipſi nunquam contradixiſſent, & tempus obſeruantiæ ſumi debet ex vita illius Rectoris, qui cœpit lædi ex dictis conceſsionibus. Caualcan. *deciſ.* 46. *num.* 29. *part.* 1. ſequitur Quarant. *in ſumma Bull. verſ. alien. rei Eccleſia num.* 46. *verſ. hinc non immerito* Barboſ. *in Paſtorali alleg.* 95. *num.* 72.

Necnon demendum eſt tempus motæ litis, quæ 6
cœpta fuit de anno 1623. Rot. *deciſ.* 368. *numero* 5. *verſ. quatenus tamen part* 4. *Recent.* Buratt. *dec.* 598. *num.* 18. quibus ſubductis non adeſt lapſus tanti temporis.

Non obſtat quod vita Rectoris alienantis non 7
ſubducatur ad effectum obſeruantiæ, quia ſupracitati D.D. loquuntur in terminis computandi obſeruantiam, & quamuis Card. Seraph. *deciſ.* 1027. *num.* 13. videatur contrarium ſentire dicebant Domini id procedere quando alienatio apparet facta bona fide, vt erat in caſu Seraph. vbi alienatio fuerat facta per ipſummet Papam, ſecus quãdo apparet ſuſpecta de fraude, vt expreſsim admittitur *in dicta deciſ. Seraph.* 1027. *num.* 11. præſumptio enim vtilitatis, & validitatis reſultans, ex curſu dicti temporis

tollitur

tollitur iſto caſu, ex quo fuerunt factæ tot conceſſiones cum potuiſſet fieri vna, & ex quo emanarunt ad fauorem proprij nepotis, vt conſiderat Barbat. *conſ.* 17. *num.* 5. *& ſeqq. lib.* 4. vbi prætetea dicit, quod licet bona Eccleſiæ ſolita locari, poſſent renouari abſque ſolemnitatibus, attamen non licet renouare in conſanguineos.

8 Ideoque Iudices iniuſtè proceſſerunt condemnando Angelum Mundatorium ad faciendum nouam inueſtituram Iuoiperæ Belloncinæ de bonis de quibus agitur, iuxta conſenſum antea per eum præſtitum: cum iſta bona nec dici poſſint ſolita concedi in emphyteuſim, cum hic nec adſit vna conceſſio ſolemnis, nec duæ minus ſolemnes effectum ſortitæ ſpatio quadraginta annorum, prout requiritur: Seraph. *deciſ.* 1451. *n.* 3. *&* *deciſ.* 1490. *numero* 4.

9 Nec pariter obſtare Mundatorio dictum conſenſum antea præſtitum, iuxta quam ſeriem fuit pronunciatum, quia vltra quod fuit præſtitum, ſaluis tamen iuribus Beneficij, ille eſt erroneus, & propterea etiam poteſt à ſe ipſo reuocari, ex Greg. *deciſ.* 116. vbi Addent, cum Eccleſia poſsit pœnitere, eique liceat reſilire fauore ſpeciali ex Greg. *dicta deciſ.* 116. vbi Add.

10 Quibus omnibus ſimul iunctis, nempe alienationibus malè factis per antiquum Rectorem in fratrem germanum fere de toto patrimonio, quod arguit fraudem Rectoris; ideoque illa à principio fuit inualida: ita vt non ſit habenda in conſideratione, ex Ferrett. *conſ.* 191. *numero* 9. *&* 10. Bero. *conſ.* 506. *num.* 26. *lib.* 1. & prohibitione expreſſa à principio in erectione Beneficij de bonis non alienandis beneplacito Apoſtolico non expedito, neque ſufficeret beneplacitum præſumptum ſpatio 30. annorum, illudque non poſsit ſuffragari Sellingardo cum nulla detur probatio iuſtæ cauſæ, propter quam debuiſſet concedi; & contra formam fundationis: etenim Beneplacitum ſupplet quidem ſolemnitates, ſed non ſubſtantialia Rot. *deciſ.* 430. *num.* 5. *p.* 1. *Recent.* quæ omnia non fuerunt obſeruata, nec fuerunt vocati Patroni: ex quibus Domini dixerunt ſtandum eſſe in deciſis, & conſequenter non conſtare de re iudicata, quæ ſit exequenda.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Beneuentana Molendini,

Lunæ 24. Ianu. 1639.

ARGVMENTVM.

Alienatio minoris abſque iuſta cauſa, & aliis ſolemnitatibus facta nulla declaranda eſt, quarum defectus per acquieſcentiam tolli nequeunt.

SVMMARIVM.

1 *Venditio facta ſine ſolemnitate, quam requirit ſtatutum eſt inualida nec taciturnitate, & acquieſcentia ratificatur, & num.* 5.

2 *Sententia, à qua non eſt appellatum poſt dies* 10. *tranſit in iudicatum.*

3 *Aduerſus ſententiam iuſtam non conceditur reſtitutio.*

4 *Contractus nullus tractu temporis non cenſetur ratificatus.*

6 *Curator, qui non confecit inuentarium non cenſetur legitimus.*

7 *Venditio rerum minoris requirit iuſtam cauſam.*

8 *Statutum ad alienationem requirens conſenſum duorum proximorum intelligitur de proximis maioribus* 25. *ann.*

9 *Ætas filij probatur ex deſcriptione in libris Patris poſita.*

10 *Veritas ſcriptura ex adminiculis confirmatur.*

11 *Molendinum an dicatur bonum mobile, vel immobile.*

DECISIO LVII.

LATA ſent. per R. P. D. meum Merlin. ad fauorem Octauij Bilottæ, in qua fuit declarata nulla, inualida, ac læſiua Venditio Molendini facta de anno 1596. de quo agitur, quæ ſententia ob non interpoſitam appellationem, intra decem dies per illos de Latinis, tranſitum fecit in iudicatum, cauſaque mihi commiſſa, cum reſcripto, vt conſtito de re iudicata procederem ad illius executionem, ideo dubitaui ſub die 19. Ian. 1637. an conſtaret de re iudicata, vel potius de cauſis reſtitutionis in integrum, & informante tantum Bilotta, fuit reſolutum conſtare de re iudicata, & cõſequenter non conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum, cui reſolutioni non acquieſcentibus illis de Latinis, repropoſui hodie cauſam ſuper iiſdem, & Domini perſtiterunt in deciſis.

1 Ratio reſolutionis fuit, quia ſubſiſtunt motiua dictæ deciſionis ſub die præfata 19. Ianu. coram me, in qua dictum fuit venditionem factam de anno 1596. de Molendino præfato per Bilottam minorem illis de Latinis non ſuſtineri ex quo facta fuit ſine ſolemnitatibus requiſitis à ſtatuto Beneuentano, nec per taciturnitatem fuiſſe ratificatum ac per acquieſcentiam Bilottæ, poſtquam factus fuit maior, ex quo talis acquieſcentia non poteſt tollere defectus ſolemnitatum ſtatuti, quæ in hoc contracto deſiderantur. Lancel. Gall. *conſ.* 105. *num.* 28. Bardel. *conſ.* 58. *num.* 92. Greg. *deciſ.* 260. *num.* 15. *& per tot. &* in *Vrbeuetana Cenſus* 24. *Ian.* 1634. *coram bona mem. Motman.*

2 Sententiam autem D. mei Merlini tranſiſſe in iudicatum vt deciſio prædicta hodie confirmata firmat, viſum fuit Dominis euidenter apparere, ex quo conſtat fuiſſe appellatum poſt decem dies, quo caſu cauſa dicitur deſerta, & inducta res iudicata, iuxta Tex. *in l. fin. C. de tranſact. l.* 1. *§. biduum ff. quando appell. ſit. auth. hodie C. de appell. c. biduum* 2. *quæſt.* 5. Scacc. *de appell. q.* 15. *lim.* 2. *n.* 69.

3 Nec poſſe competere reſtitutionem in integrum illis de Latinis ex quo ſententia quæ annullat alienationem dicti Molendini ſine ſolemnitatibus ſtatuti Beneuentani detegitur valida & iuſta, ideoque cum non conſtet de læſione reſtitutio in integrum eis dari non poteſt, cum ſit illius fundamentum *cap.* 1. vbi Abb. *de reſt. in integr.* Salicet. *in l.* 1. *numero* 8. *C. ſi aduerſ. rem iudic.* Innoc. *in cap. cum ex litteris num.* 7. *de reſtit. in integr.* Rot. *deciſ.* 154. *num.* 1. *& deciſ.* 149. *num.* 3. *p.* 5. *Recent.*

4 De validitate ſententiæ non poteſt controuerti cum de ea conſtet ex reuolutione actorum, ex quibus patet concurrere omnia requiſita tradita per Caputaquen. *deciſ.* 260. *part.* 2. *& in Recent. deciſ.* 204. *num.* 1. *part.* 1.

5 Iuſtitia verò illius viſa fuit patens, cum de ea

doceatur

doceatur ex lectura deciſionis D. mei Merlini, in qua declarata fuit venditio Molendini facta per Bilottam minorem ſine ſolemnitatibus ſtatuti Beneuentani ab initio nulla, ideoque non eſſe cenſendum contractum nullum tractu temporis ratificatum per maiorem factum ex Greg. *deciſ.* 260. *num.* 15. cum aliis *ſupra* allegatis.

6 Nec adfuerunt ſolemnitates in venditione prædicta Molendini, ex quo ille qui interuenit pro curatore non oſtendit confeciſſe inuentarium ac alia ſolemnia adimpleuiſſe, prout requiritur, ideoque vel erat perſona ſuppoſita, vel non erat legitimus curator iuxta doctrinam Bart. *in l. legitim. num.* 1. *ff. de legit. tutor.* & Tex. *in l. Tutor qui Repertorium ff. de adimen. tutor.* Mantic. *de tacit. lib.* 4. *tit.* 6. *num.* 5.

Vlterius in hac venditione Molendini Minoris
7 huius requirebatur iuſta cauſa diſtrahendi, veluti quod vrgeret æs alienum, executio immineret, vel cauſa dotis, & tandem quod eſſet illi vtilis *per l.* 1. *circa princ. & l. magis puto §. non paſſim & §. ſi æs alienum de rebus eorum qui Tutel. vel cur.* Bero. *conſ.* 183. *lib.* 1. Corn. *conſ.* 208. *num.* 2. *lib.* 3. quæ in hac venditione deſiderantur, & tantum abeſt, quod hæc venditio poſſit dici vllo modo vtilis cum immò conſtet euidenter de læſione, ex quo Molendinum prædictum fuit venditum pro ſcutis 500 & reddebat ſcuta 111. quod erat ideo vendendum ſcutis 2200. & non hoc vili pretio, cum huiuſmodi Molendina cum canali, & non in flumine reputentur inter immobilia, quæ ſolent reddere ad rationem quinque pro centenario *iuxta auth. perpetuo in verbo iuxta C. de ſacroſ. Eccleſ.* Corn. *conſ.* 265. *num.* 5. *lib.* 5. Crauett. *conſ.* 145. *num.* 8. Nauarr. *conſ.* 10. *de vſur. lib.* 5. *tit.* 2. Menoch. *præſ.* 122. *num.* 50. *lib.* 3. Cæſar de Graſſ. *dec.* 2. *num.* 3. *&* 4. *de vſur.* Hond. *conſ.* 30. *num.* 20. *lib.* 1. Nec obſtare Molendinum tempore venditionis fuiſſe directum, ex quo in facto docetur ante confirmationem venditionis molendinum prædictum fuiſſe locatum, pro dictis ſcutis 111. ideoque non releuant, eáque dicuntur quod eſſet directum.

8 Quibus accedit, quod in hac venditione deeſt conſenſus duorum proximiorum, vt diſponit ſtatutum Beneuentanum, & qui interuenerunt, vnus tantum erat legitimæ ætatis, præſentia vero Iulij Vintimiliæ, qui fuit alter proximior non fuit habita in conſideratione ex quo erat minor, ideoque vt dicit deciſio prædicta D. mei Merlini, cœcus cœcum ducebat, cum ſtatutum intelligendum ſit de duobus proximioribus maioribus, habentibuſque legitimam ætatem ad contrahendum ac perfectum intellectum iuxta doctr. Angel. *in l. fin. in princ. verſ. & per hoc C. de verb. ſignif.* Caſtr. *in l. ſi cum dotem §. ſi Pater num.* 2. *&* 3. *ff. ſolut. matr.* Alex. *conſ.* 62. *num.* 4. *lib.* 2. Picus *ad ſtatutum Vrbis Gloſ.* 13. & Rot. *apud eund. deciſ.* 30. *num.* 8.

9 Minoritatem autem Vintimiliæ ſatis probari viſum fuit ex deſcriptione in libris Patris manu ipſius Patris, vt latius deductum fuit in dicta deciſione R. P. D. mei Merlini, cum in dicto libro adſit certa dies, annus, menſis, hora, necnon obitus illorum, qui liber vel concludenter probat filiorum ætatem iuxta doctr. Salicet. *in l. cum te. num.* 4. *C. de probat & l. ſi minore num.* 10. *C. de in integr. reſt.* Pariſ. *conſ.* 10. *num.* 58. *vol.* 2. Beninten. *deciſ.* 47. *num.* 2. Caputaq. *deciſ.* 314. *num.* 3. *p.* 1. vel pluſquam ſemiplenam facit probationem itaut iunctis adminiculis dicta minor ætas. Remaneat concludenter probata Gabr. *conſ.* 29. *num.* 5. *lib.* 2. Mantic. *deciſ.* 58. *nu.* 8. vlterius dicta adnotatio natiuitatis Iulij facta in libro Paterno eſt recognita per habentes notam manum ſcribentis; ex quo pluties viderunt eum ſcribere ad tradita per Rotam *coram Duran. deciſ.* 363. *num.* 4.

Adminicula autem ſunt plura ponderata *in deciſionibus in hac cauſa factis*, quæ Dominis placuerunt, nempe quod Pater Vintimiliæ ſit mortuus cum bona integráque fama, illéque deceſſerit ante litem motam, quo tempore de nullius præiudicio agebatur, iuſtificentur etiam aliæ partitæ adnotatæ *in dicto libro*, ideoque inſurgat concluſio, vt ſit illi adhibenda fides; etiam in aliis, ex quo in aliquibus eſt repertus verus ex doctr. Caſtrenſ. *conſ.* 301. *num.* 4. *lib.* 1. Surd. *conſ.* 543. *num.* 4. Rot. *deciſ.* 8 3. *nu.* 15. *p.* 1. *diuerſ.* adminiculantur etiam omnibus prædictis depoſitiones teſtium de ætate Iulij præfati, dicentes illum in lucem veniſſe de ann. 1576 redduntque rationem, ex quo de eo tempore fuerat annus ſæcularis Gregorij XIII. recolendæ memoriæ. 10

Nec dici poteſt in venditione huius Molendini ideo non fuiſſe adhibendas ſolemnitates à ſtatuto requiſitas in venditione bonorum ſtabilium, ex quo illæ non requiruntur in venditione Molendini, quæ cum ſint ſubiecta inundationibus, ideoque reputentur inter mobilia, quæ ſeruando ſeruari non poſſunt, hoc autem non applicatur in hoc Molendino ex ſupradictis ſolo cohærente, & fixo, opinio autem magis communis eſt, quod huiuſmodi Molendina reputentur inter immobilia, ideoque in venditione illorum requirantur ſolemnitates neceſſariæ in alienationibus bonorum ſtabilium, quæ in hac venditione deficiunt Tiraq. *de retract. lignag. §.* 1. *Gloſ.* 7. *num.* 92. Ripa *in l. quominus num.* 136. *verſ. ex hoc inferuntur plura ff. de flumin.* Simoncell. *de decret. l.* 3. *tit.* 8. *inſpect.* 12. *num.* 86. Schradet. *de feud. p* 3. *art.* 1. *num.* 7. 11

Cætera motiua & nullitates prætenſæ ſententiæ D. mei Merlini, quæ ſunt de illis, quas Rota non attendit ideoque non egent reſponſione.

Et ita deciſum vtraque parte informante, &c.

Mileuitana prætenſæ Donationis.

Ven. 4. Februarij 1639.

ARGVMENTVM.

Donatio vt facta dicatur, de ea conſtare debet, & in dubio non præſumitur.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandam donationem requiruntur teſtes omni exceptione maiores.*
2 *Sola voluntas donandi non probat donationem, & num.* 8.
3 *Donationis probatio per teſtes pernicioſa eſt maxime ſi non incipiat à traditione.*
4 *Verba vrbanitatis cauſa prolata non obligant.*
5 *Recognoſcens penſiones rei donatæ non eſſe factam donationem indicat maxime quando donatio non præſumitur, & num.* 6.
7 *Scriptura authentica teſtium depoſitionibus prævalent.*
8 *In donatione acceptatio requiritur.*
9 *Coniunctio ſanguinis facit præſumere donationem.*
10 *Non tamen eo caſu, quo cum effectu non fuit.*
11 *Pactum de donando quando inducat donationem.*

DECISIO LVIII.

VITA functo Petro Mallia, cuius hæreditas peruenit ad Izabellam Vxorem vigore inſtrumenti donationis recipere inter ipſos factæ, rtactu tẽporis Lucas Portellus eius Nepos introduxit cauſam coram Vicario Milenitano prætendens dictum Petrum ei pariter donaſſe nonnulla bona, & præſertim domum ſitam in caſali Attardo, & clauſuram Tauettu in eodem caſali exiſtentem, de quibus hodie agitur, & examinatis nonnullis teſtibus ſententiam à Vicario prædicto fauorabilem reportauit, & conſequenter conſtare de valida donatione dictorum bonorum ad eius fauorem, & cauſa ad Vrbem in gradu appellationis deuoluta fuit coram Deputato ab A.C. illa reuocata, mihique modo commiſſa dubitaui, an conſtaret de valida donatione ad fauorem dicti Lucæ, & fuit hodie abſque vlla penitus hæſitatione reſolutum de donatione non conſtare ad illius fauorem.

1 Ratio reſolutionis fuit, quia ad probandam dictam donationem dicto Lucæ factam dantur teſtes,
quorum multi patiuntur plures exceptiones, tàm circa perſonam ac qualitatem, quàm circa dictum, & partim ſunt in dicto ſingulares, qui ideo non probant. Maluaſ. *in terminis donationis conſ.* 116. Greg. *deciſ.* 344. *num.* 1. & quoad perſonam eorumque qualitates iſti teſtes, partim ſunt perſonæ parum bonæ famæ, partim impudici, & non concludunt in dicto, & non ſunt omni exceptione maiores; & tamen ad probandam donationem per teſtes illi requiruntur omni exceptione maiores. Alex. *conſ.* 137. *lib.* 6. Caual. *dec.* 603. *num.* 6. *&* 7. *& in Firmana prædij* 5. *Maij* 1621. *coram Remboldo*, aliique teſtes non concludunt in dicto, ſed tantum deponunt quod Petrus habebat voluntatem ac intentionem donandi dicta bona modo enunciata dicto Lucæ, quodque in hac voluntate permanſerit vſque ad obitum, quam tamen voluntatem Domini non
eſſe attendendam reſoluerunt, niſi probarum exiet
2 eam in diſpoſitionem tranſiuiſſe, quod non probatur ad Tex. *in l. quidam cum filium.* Vbi Imol. *ff. de hered. inſtit.* Gabr. *conſ.* 111. *num.* 30. *lib.* 1. *& conſ.* 103. *num.* 32. *lib.* 2. Hond. *conſ.* 48. *num.* 30. *lib.* 1. Caſtill. *controu. p.* 4. *de vltim. volunt. cap* 11 *num.* 12. *& ſeq.* nec verba prædicta Vrbana & Curialia in-
ducere donationem, nec obligare ex Seraph. *deciſ.*
3 136. *n.* 3. *& dec.* 1312. *n.* 1. *& in Recent. dec.* 138. *num* 3 *p.* 1. *& dec.* 117. *nu.* 10. *p.* 3. donationem-
4 que probari per teſtes eſſe multum periculoſum, maximè cum non fuerit incœptum à traditione, & Lucas qui prætendit donationem recognouerit in
5 Dominam Iſabellam ſoluendo penſiones domus, & aliorum, de quibus agitur, quod geſtum non fuiſſet ſi donationem ipſe habuiſſet. Rim. iun. *conſ.* 779. *n.* 74. *l.* 7. Galuan. *conſ.* 37. *n.* 73 *ad Med. verſ. poſtr. ratio.*

Maximè cum verſemur in caſu in quo donatio
6 non præſumitur, ſed immò contra illam ſtet omnis præſumptio ex Rot. *dec.* 424. *n.* 1. *in fin. p.* 3. *recent.* quæ concluſio locum etiam ſibi vendicat inter coniunctos prout erat dictus Lucas ex Menoch. *conſ.* 91. *num.* 53. Surd. *conſ.* 190. *num.* 60. ideoque non poſſe modo iudicari, ex coniecturis & præſumptionibus, & contra expreſſam voluntatem in ſcriptis dicti Petri per donationem claram reciprocã inter Petrum
7 & Iſabellam quam Domini attendendam eſſe cenſuerunt, cum ſtandum ſit ſcripturis authenticis illeque in concurſu teſtium præualeant eorumque depoſitionibus *l. in exercendo C. de fid. inſtrum.* Rota *apud Mantic. dec.* 24. *num.* 5. *& apud Seraph. deciſ.* 1461. *n.* 3. *& deciſ.* 289. *n.* 4. *&* 589. *n.* 1. *p.* 1. *Recent.*

Neque obſtat quod prætendatur pro parte Lucæ 8
ei fuiſſe bona prædicta donata à dicto q. Petro ad effectum. Se ordinandi ad Sacerdotium, & cum effectu ſe ordinauerit, & cum pacto, quod celebrare debuiſſet vnam Miſſam ſingulis hebdomadis, quia fuit reſponſum non probari talem donationem nec verbum *volo donare*, inducere diſpoſitionem perfectam per doctrinam Bart. *in l. ſeras electione prope fin. ff. de leg.* 1. Rot. *dec.* 121. *num.* 1. *p.* 1. *diuerſ.*

Vltra quod non extat probatum acceptionem de 9
eo tempore fuiſſe factam, ex quo in donationibus onerofis, prout eſt ſacro ordine inſigniri requiritur donatarij acceptatio *l. abſenti ff. de donat.* Aret. *conſ.* 94. Anchar. *conſ.* 169. Dec. *conſ.* 261. *col.* 2. Pariſ. *conſ.* 77. *num.* 41. *&* 42. *lib.* 1. Molin. *de Hiſpan.* Primog. *lib.* 4. *c.* 2. *n.* 58. & dixit Rot. *in Romana ſeu Fauentina dotis* 3. *Apr.* 1634 *coram bona mem. Merman.*

Minus obſtat arcta ſanguinis coniunctio prout 10
aderat inter dictum Petrum ac Lucam nepotem, quæ eſt vehemens coniectura ponderata à D. D. ad effectum præſumendi, ſecutam fuiſſe aliquam donationem, eiuſque acceptationem hocque eſſe veriſimile iuxta tradita per Peregr. *conſ.* 94. *num.* 14. *vol.* 1. Surd. *conſ.* 173. *num.* 36. & dixit Rot. *in Romana ſcutorum* 4000. *coram Reuerend. P. D. meo Merlino* 4. *Iulij* 1633. quia ex iſta coniectura non poteſt induci illud, quod cum effectu non eſt, quamuis bene ſanguinis coniunctionem, inſeruire pro faciendo, vt ſit executa donatio ad fauorem alicuius perſonæ, nec ſolam ſanguinis coniunctionem inducere acceptationem donationis ex Rot. *deciſ.* 142. *num.* 7. *part.* 4. *recent.*

Nec verſamur in caſu dictæ deciſionis Romana 11
ſcutorum 4000. ad fauorem D. Pompei de Frangepanis facta per bon. mem. Leonem Strozzium Patruum Generoſæ Nobilitatis, diuitiæ inſignis ex cauſa acceſſus ad bellum pro Chriſtianiſſima Majeſtate hocque factum fuit multum ante mortem dicti Leonis, & vnquam dicta ſumma fuit repetita à Strozzio, quæ fuit habita pro coniectura quod voluiſſet ei donare; vlterius in teſtamento ei plura legata reliquerat, & tunc donatio cœpit à traditione

Nec pariter obſtat quod ſaltem videatur probata 12
promiſſio donandi, ex qua promiſſione donandi inducatur donatio, prout dixit Rot. *in Romana donationis de Caſtellanis* 17. *Iunij* 1630. *coram Reuer. D. meo Decano*, quia fuit reſponſum nec pariter nos verſari in caſu dictæ deciſionis, quia ibi, & aderat pactum de donando, & donatio fuerat acceptata per Notarium vigore illius pacti ideoque non requiri aliam acceptationem; quæ acceptatio hic deſideratur, ex quo licet probatum extitiſſet quod tunc facta fuiſſet donatio verbaliter tamen ex quo conſtat in contrarium fuiſſe de dictis bonis diſpoſitum, vltra quod ad plus orta eſſet actio perſonalis ex illa donatione, quæ non afficit Iſabellam in quam poſſeſſio tranſlata fuit, ex iuſto & claro titulo ex Greg *deciſ.* 98. *num.* 6.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Fanen. Commendæ.

Lunæ 28 Februarij 1639.

ARGVMENTVM.

Collatio commendæ alicuius Ordinis Militaris legitimè facta, & cum omnibus requiſitis valere debet.

SVMM.

SVMMARIVM.

1 *Facta collatione alicuius ordinis militaris alicui à magno Magiſtro ſi omnia requiſita concurrant ei adiudicari debet, & n.2.*

3 *Inſtrumentum concludenter probat rem in inſtrumento contentam.*

4 *Acta coram iudice commiſſario præſumuntur acta cum omnibus requiſitis.*

5 *Confeſſioni Ordinary ſtandum eſt quia in ea præſumitur licentia ſubditorum.*

6 *Poſſeſſio cum titulo notorie nullo non ſuffragatur.*

DECISIO LIX.

COMMENDAM ordinis SS. Mauritij & Lazari vacantem per obitum q. Equitis Bolognini, hodie poſſeſſam per Equitem Carolum Emanoelem Manellum de qua agitur, Domini adiudicandam eſſe Equiti Manzino cenſuerunt.

1 Ratio reſolutionis fuit, quia cum huiuſmodi collatio ſpectet ad Sereniſſ. D. Ducem Sabaudiæ, vti Magnum Magiſtrum dictæ Religionis, & Manzinus exhibuerit, literas collationis obtentæ à d. Sereniſſimo, adiudicatio nequiit denegari, *c. Monaſterium 16. q. 7. cap. cum Bertoldus.* vbi Abb. *n. 12. de re iudic.* Rot. *recent. deciſ. 337. n. 1. p. 2. & deciſ. 152 num. 1. & deciſ. 137. n. 1. p. 5. & coram Duraa. deciſ.* 100.

2 Siquidem in Manzino concurrunt omnia requiſita neceſſaria pro obtinenda Commenda, ſcilicet ſuſceptio habitus valida collatio motu proprio obtenta à Magno Magiſtro Ordinario Collatore, profeſſo, emiſſa in tempore debito aliáque requiſita, de quibus in Bulla fel. rec. Pij V. & aliorum Summorum Pontificum quibus concurrentibus non requiritur alia iuſtificatio, dum non verſamur in gratia motu proprio facta, vt in ſimilibus terminis notant Ioan. de Silua *de benef. p. 3. q. 25. n.* 510. Felin. *in cap. ad aures, n. 15. de reſcript.* & reſoluit Rot *coram R. D. meo Decano in Hiſpalen. Dimidia Portionis* 14. *Ianuarij* 1636.

3 Nec obſtare Domini dixerunt quod principaliter opponebatur ab informantibus pro Carolo, quod ſcilicet non conſtet de profeſſione Manzini, quia viſum fuit Dominis de eâ ſatis conſtare ex inſtrumento profeſſionis emiſſe; ex quo patet profeſſionem fuiſſe factam iuxta conſtitutionem Greg. XIII. quod inſtrumentum eam concludenter probat. *cap. cum dilecti de fid. inſtrum. l. Imperator in 1. col. 2. ff. de ſtatu homin.* Dec. *conſ. 36. n. 2.* Paciſ. *conſ. 54. n. 3. vol. 1.* Canal. *dec. 181. n. 3.* cum vlterius conſtet crucem ac inſignia Religionis geſtaſſe ſpatio multi temporis Notarius atteſtetur profeſſionem coram ſe immiſſa ſolemni fuiſſe emiſſam præcedente prius profeſſione fidei, quæ atteſtatio non habet vim ſimplicis enunciatiuæ actus præcedentis; ſed de actu coram ſe geſto valide poteſt Notarius atteſtari Seraphin. *de priuileg. iuram. priuil. 30. n. 44.* Pariſ. *de reſign. lib. 11.*
4 *q. 9. n. 63. & 66.* Rot. *recent. deciſ. 393. n. 9. p. 1.* maximè cum omnia prædicta geſta fuerint non coram ſimplici Notario, ſed coram Iudice Commmiſſario deputato à Magno Magiſtro; quo caſu præſumuntur ſeruata omnia ſeruari ſolita Rot. *dec. 34. n. 3. p. 1. recent.* ita & taliter, vt contrarium aſſerenti incumbat, onus probandi Veſtr. *in prax. lib. 6. c. 2. n. 21.*

5 His omnibus accedunt literæ Sereniſſ. Magni Magiſtri prouiſionis, & collationis ad fauorem Manzini, in quibus pro idoneo declaratur, ac mandatur profeſſionem fieri, ac alia adimpleri in manibus Commiſſarij deputati, quæ licet non ſint ſubſcriptæ ab eodem Magno Magiſtro: nihilominus dum concurrit ſubſcriptio Officialium de conſenſu Sereniſſ. Duciſſæ Matris, ſtante Infantia Sereniſſ. Magni Magiſtri Dominis viſum fuit ſuffragari cum bene intret Regula ſtandum eſſe atteſtationi Ordinarij ex quo in eo præſumitur notitia ſubditorum ad tradita per DD. *in Clem. 2. de Offic ordin.* vbi Cardin. *n. 13. & in cap. poſt ceſſionem de probat.* vbi Io. Andr. *n. 11.* Butr. *n. 6.* Card. *n. 32.*

Nec obſtare pariter viſum fuit poſſeſſionẽ Caroli captam vigore gratiæ expectatiuæ conceſſæ à Sereniſſ. Magno Magiſtro vſque ad annũ 1623 quia ſtante expreſſa prohibitione concedendi ſimiles expectatiuas à San. mem. Pio V. *in Bullario nouo, in 73. in* §. 6. huiuſmodi poſſeſſio cum titulo notoriæ nullo modo eſt habenda in conſideratione, dum in continenti liquido conſtat de bono iure Manzini.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Reginen. Tutelæ,

Lunæ 28. Martij 1639.

ARGVMENTVM.

Citatio pro aliqua die cum ſequentium continuatione valida eſt, & finita tutela morte pupilli eius hæredibus rationes reddere tutor debet.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, in qua concurrunt omnia requiſita eſt confirmanda.*

2 *Sententia inualida eſt, quando non proceſſit citatio pro certa ad eam audiendam.*

3 *Niſi facta fuerit pro certa die cum ſubſequentib.*

4 *Et niſi fuerit lata partibus præſentibus.*

5 *Finita tutela morte pupilli, tutor tenetur rationem reddere tutela, & bona pupilli reſtituere ipſius hæredibus.*

6 *Proximitas in conſanguinitate teſtibus probatur.*

7 *Teſtis depoſitio à Notario recepta: præſumitur cum debita ſolemnitate recepta.*

8 *Stilus curiæ probatur maximè Notariorum cauſidicorum.*

DECISIO LX.

PER obitum Ioan. Pauli ſignatum, & Franciſcæ coniugum abſque deputatione alicuius certi Tutoris ſuſcepta fuit tutela per Abbatẽ Leliũ Furnari de Manſolinis de ann. 1637. Liuia Sagrignano Infãtis eiuſque bonorũ. qui ea finita promiſit rationem reddere cum reſtitutione reliquatus, & cum menſibus poſt deceſſerit Liuia prædicta adhuc in infantili ætate eidem ab inteſtato ſucceſſit Iulia Geſia de Malgeniis auia materna, quæ inſtitit pro redditione rationis adminiſtrationis.

Et introducto iudicio coram Vicario Rhegioen. pro redditione præſcripta, fuit lata ſententia condemnatoria ad redditionem rationis d. Tutelæ Iuliæ hæredi Liuiæ prædefunctæ, & cauſa in gradu appellationis ad Vrbem deuoluta fuit dicta ſententia per A. C. confirmata, & poſtmodum mihi commiſſa dubitari hodie an ſententia A. C. eſſet confirmanda vel infirmanda, & Domini confirmandam eſſe dixerunt ratio reſolutionis fuit, quia illa eſt valida, & iuſta quæ ideo eſt confirmanda.

Digitized by Google

1 De validitate ſententiæ A. C. apparet ex reuolutione actorum, ex quibus patet in ea coocurrere omnia requiſita tradita per Caputaq. *deciſ.* 260. *p.* 2.

2 Nec obſtare prætenſam nullitatem d. ſententiæ
Vicarij Rheginen. ex eo quod noo adeſt citatio pro
die certa ad audiendam ſententiam ideoque temaneânt nulla tam prima ſententia Vicarij, quàm A.
C. confirmatoria. *Clem. Paſtoralis, de re iudic.* Cæſ. de
Graſſ. *deciſ.* 11. *num.* 1. *eod. tit.* Rot. *deciſ.* 17. *de verb. ſi-*
3 *gnific. in nouiſſ.* quia fuit reſponſum dictam nullitatem ceſſare; ex quo apparet citationem fuiſſe executam pro prima die cum aliquibus ſubſeqnentibus, quam citationem ſuſtineri per aliquos dies vltra primam diem pro qua facta fuit, vt notat Bald. *in l.* 1. *num.* 8. *ff. ſi quis caut.* Cæſar. de Graſſis *deciſ.* 6. *num.* 9. *de ſentent. & re iudic.* & dixit Rot. *in Ianuen. pecuniaria* 16. *Mart.* 1612. *coram bonæ memeria*
4 *Vbaldo*, & tanto magis quia ſententia de partibus lata fuit præſentibus procuratoribus ambarum partium, & illo dicti Abbatis Lælij in continenti appellante, quam præſentiam tollere defectum citatarionis, firmat idem Bald. *in l. contumaciam, num.* 36. *Cod. quomodo, & quando Iudex*; *& in cap* 2. *num.* 13. *de teſtibus*, Felin. *in cap.* 1. *num.* 18. *de iudic.* Vant. *de nullis. ex defectu citationis, num.* 17. Caual. *deciſ.* 117. *num.* 1. Duraud. *deciſ.* 6. *num.* 7.

5 De iuſtitia verò viſum fuit Dominis euidenter conſtare cum condemnetur in ea d. Abbas Lælius ad reddendam rationem booorum tutelæ adminiſtratæ Liuiæ prædefuoctæ, ac ad reſtituenda booa, ex quo ſucceſſio deuenit ad dictam Iuliam Auiam Materuam, vti proximiorem, & aſcendentem non extantibus aliis proximioribus per text. *in §. ſi igitur defunct. Authent. de hered ab inteſtat. venient. & in authent. defuncto.* vbi DD. *Cod. ad S. C. Tertull.* ideoque A. C. rectè proceſſit condemnando dictum Abbatem iuxta eius obligationem verbis claris conceptam in ſuſceptione. Tutelæ, aliáque geſſit prout munus eſt tutelare per text. *in l.* 1. *§. officio. ff. de tutel. & rationibus diſtrahen. & l. rationes. & l. aduerſus. C. de adminiſt. tutor.* Rebuff. *in l. bones, §. hoc ſermone, verſic. ad primam igitur, ff. de verb. ſignific. l. non ſolum, §. is qui reddere, ff. de liber. legat.* Eſcob. *de ratiocini. c.* 3. *num.* 2. ita & taliter quod niſi ſoluerit reliquatum rationem reddidiſſe non dicitur ex Gutiet. *de tutel. p.* 3. *cap.* 1. *num.* 3. *&* 4. quæ actio non ſolum competit pupillo, ſed etiam eius hæredibus & conſequenter d. Iuliæ Auiæ maternæ, vti hæredi per text. *in l. tutela* 12. *C. arbitr. tutel. l.* 1. *§. hanc actionem el* 1. *ff. de tutel. & ration. diſtrab. l. ex plurib. ff. de adminiſtrat. & pericul. tutor.* Borgn. Caual. *de tutel.* & Curt. *numero* 202.

6 Iuliam autem eſſe Auiam maternam, ac conſeqnenter hæredem ſententia A. C. declarat viſum fuit Dominis euidenter conſtare, tam ex ſententia lata per Curiam Capitanialem Ciuitatis Rhcginen. per quam fuit declarata hæres vniuerſalis Liuiæ prædictæ, quàm etiam ex teſtibus, tunc in dicta Curia examinatis, qui clarè deponunt, eam eam eſſe Auiam maternam, & proximiorem Liuiæ prædefunctæ, qnibus ſtandum eſſe dixit Iuriſconſultus *in l.* 1. *ff. de teſtibus*, & *ibi* DD. Alex. *conſil.* 156. *col.* 3. *vol.* 5. *cum vulgatis.*

7 Nec obſtare oppoſitionem contra teſtes factam; ſcilicet quod non adſit citatio ad videndum eos iurare, ſed taotùm adeſſe atteſtationem Notarij aſſerentis depoſitiones teſtium receptas fuiſſe, præcedente prius iuramento, & non exiſtente aliquo contradictore, qui eſſet citaodus: ideoque non eſſe neceſſariam aliam citationem ad videndum iurare teſtes, cum præſumatur illud fuiſſe receptum, prout ex iuris diſpoſitione debebat fieri. Couarru. *in c. quamuis pactum, de pact. in* 6. *par.* 1. *§.* 1. *num.* 2. & Rot. *in Ianuen. Pecuniaria* 16. *Martij* 1612. *coram bon. mem. Vbaldo, & in Neritonen habitus* 24. *Ianuar.* 1608. *coram bon. mem. Card. Veroſpio.*

Nec pariter obſtare dixeruot Domini, quod in 8
inſtrummentis productis pro parte Iuliæ io principio adſit Verbum *Copia*, &c. ideoque Scripturas ac inſtrumenta non eſſe legalia, & ideo non probare quia ex atteſtationibus datis ſatis conſtitit ita ſeruari de ſtylo illarum partium in tradendis ſimilibus publicis, deſumptis ab originalibus quibus ſtandum eſt, cum huiuſmodi ſtylus faciat ius *c. ex literis*, & *ibi* Abb. *num.* 5. & Dec. *in* 3. *notabili de Conſtit. l.* 3. *§ fin. ff. de teſtib.* Bart. *in l. Iuriſperitos, ff. de excuſat. tutor.* Afflict. *deciſ.* 135. *num* 3. *& deciſ.* 253. *n.* 4. Ludouic. *deciſ. Lucen.* 36. *num.* 8. Hier. Leo. *deciſ. Valent.* 25. *num.* 4. *lib.* 1. maximè cum ſint atteſtationes Cauſidicorum & Notariorum illius Curiæ, quibus eſt deferendum eſt Rot. *deciſ.* 393. *n.* 2. *part.* 1. *diuerſ.* Ioſeph. Ludouic. *concluſ.* 38. *per tot.*

Demum obſtare viſum fuit Domiois quod opponebatur Virginiam Trapanam appellaſſe à decreto Iudicis ſæcularis, qui declarauit Iuliam hæredem Liuiæ præfatæ, qnia cum non conſtiterit nec coram Ordinario, nec coram A. C. nec in Rota ipſam eſſe talem qualem eſſe ſe prætendebat, quin imò conſtiterit Iuliam eſſe proximiorem, & quod dicta Virginia vigore donationis q. Io. Pauli Patris Liuiæ eſſet creditrix hæreditatis dicti Io. Pauli, & cooſequenter Liuiæ filiæ ipſius hæredis; propterea Domini dixeruot non releuare, maximè quia dicta Virginia egit contra Iuliam vti hæredem d. Io. Pauli ex parte Liuiæ filiæ & obtinuit intentum de manuteoendo ſuper certis bonis donatis, vt in Summario Iuliæ.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Legionen. Canonicatus.

Lunæ 28. Martij 1639.

ARGVMENTVM.

Reſignationis alicuius præbendæ factæ ex cauſa permutationis, quamuis litteræ ſint expeditæ poſt obitum reſignantis, & poſſeſſio capta ſuſtinetur, & licet de publicatione reſignationis non conſtet ſi triennalis ſit poſſeſſio.

SVMMARIVM.

1 *Per reſignationem excIduitur omnis vocatio per obitum.*

2 *Triennalis poſſeſſio liberat poſſeſſorem ab omnibus moleſtiis.*

3 *Ex triennali poſſeſſione præſumitur publicatio reſignationis facta.*

4 *Poſſeſſor vincit actorem ex non iure actoris.*

5 *Sola ſignatura gratia perficitur gratia ex ſolo verbo Papæ.*

6 *Expeditio litterarum requiritur vt poſſit ad exequutionem gratiæ procedi: non autem ad illius ſubſtantiam, & perfectionem.*

DECISIO

DECISIO LXI.

ADELELMVS Gonzalex impetrauit à Sede Apoſtolica de anno 1637. Canonicatum, de quo agitur vti vacantem per obitum q. Rod. Gabral de menſe Auguſti 1630. Epiſc. Gaudente Alternatiuâ, & de eo tempore notoriè abſente; ſed quia de an. 1628. Roder. præfatus Canonicatum, de quo agitur in manibus Sanctiſſimi reſignauerat,& conſecutiuè vigore reſignationis, de eo fuit prouiſus Franc. Gabral nepos ex fratre d. Roderici, ſecutà poſtea poſſeſſione de anno 1634.mihique commiſſa cauſa in prima inſtantia pro parte dicti Gonzalex, dubitaui hodie an eius gratia ſit iuſtificata? & Domini gratiā Gonzalez non eſſe iuſtificatam reſoluerunt.

1 Ratio reſolutionis fuit,quia conſtat de reſignatione facta in manibus Sanctiſſimi ante obitum, & de prouiſione ad fauorem d. Franciſci Gabral, cum poſſeſſione capitolariter inde ſecutâ de anno 1634. per quam reſignationem excluditur omnis vacatio per obitum; Pariſ. *de reſign. benef. lib.* 10. *q.* 6. *n.* 59. *& lib.* 11. *q.* 7. *num.* 54. Rebuſ. *conſ.* 8. maximè cum Franciſc. ſit triennalis pacificus poſſeſſor, & vltra
2 cum titulo Apoſtolico, quæ triennalas poſſeſſio operatur, vt ſit tutus ab omnibus moleſtiis, quæ ei poſſint excitari,tam ſuper titulo reſignationis,quàm ſuper poſſeſſione, iuxta tradita per Satn. *ſuper regul. de Trienn. q.* 42. *& q.* 53. Modern. Gloſſat. *ſuper eadem Regul. num.* 75. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 53. *num.* 7. Caſſad. *dec.* 3. *de cauſ. poſſeſſ. & propr.*

3 Nec obſtare dixerunt Domini quod reſignatio per Roder. non probetur publicata, tempore vitæ Rod. reſignantis, & quod cum reſignauerit de anno 1628. & obierit de anno 1630. & litteræ dicantur expeditæ de anno 1631. ac poſſeſsio capta fuerit per Franciſcum prædictum de anno 1634. adhuc dicatur vacare per obitum,cum poſſeſsio non fuerit à reſignãte abdicata nec publicatio reſignationis facta,quoad poblicationẽ Domini reſpond. per Regol. de triennali eam præſumi factam Pariſ. *de reſig. benef. p.* 11. *cap.* 3. §. 4. *n.* 313. qui refert plures Rotæ deciſiones.

Quo verò ad reſignationem Domini dixerunt hic non agi de iuſtific. gratiæ Franc. Gabral, ſed de iu-
4 ſtificatione gratiæ Gonzalez, & Franciſco vti reo & poſſeſſori ſufficiat vincere per non ius Gonzalex actoris *l. fin. C. de rei vendic.* Rot. *dec.* 158. *num.* 1. *&* 159. *num.* 4. *coram R. D. meo Decano, & dec.* 6. *de re iud. in antiq.* cum d. Franciſcus non teneatur quidquam iuſtificare Fed. de Sen. *conſ.* 103. *in prin.* Rot. *dec.* 26. *ſub n.* 10. *p.* 2. *diu. & dec.* 612. *&* 728. *n.* 2. *part.* 2. *recent.*

5 Minus obſtat quod litteræ non fuerint expeditæ ante obitum reſignantis, quia cum ſupplicatio porrecta de conſenſu reſignatoris,& reſignatarij fuerit ſignata ante obitum reſignantis per ſolam ſignaturam,gratia fuit perfecta, ſolo enim verbo Papæ perficitur *cap. quidam & ibi* Butr. *n.* 10. Imol. *num.* 8. *de renunc.* Caſſad. *dec.* 1. *eod. tit. n.* 6. *verſ. ſed ſi prius*, Capuraq. *dec.* 88. *p.* 3. Put. *dec.* 44. *n.* 2. *lib.* 2. Saro. *in reg. de infirm. quæſt.* 28.

6 Expeditio enim litterarũ requiritur ſolum vt poſſit ad executionẽ gratiæ procedi,non autem ad illius ſubſtantiam aut perfectionem Rot. *dec.* 87. *n.* 3. *& ſeqq. de reſcr. in antiq.* Caſſad *dec.* 4. *n.* 2. *de cauſ. poſſeſſ. & propr.* Capuaq. *deciſ.* 301. *n.* 4. *p.* 3. & fuit dictum in cauſa Caleiat. decimarum 2. Maij 1614. coram bonæ mem. Dunozet.

Et ita reſolutum vtraque parte informante,&c.

Bononien. de Clauarinis

Lunæ 16. Maij 1639.

ARGVMENTVM.

Exceſſus in executione ſententiæ facti reuocandi ſunt.

SVMMARIVM.

1 *In reſtitutionem fideicommiſſi non veniunt bona hæredis grauati.*

2 *Subrogatio alicuius in locum alterius vt dicatur, requiritur vt de ea expreſſe ſit actum.*

3 *Ægidiana non intrat in dominio directo Eccleſiæ.*

DECISIO LXII.

LATA ſententia per R.P.D. meum Ghiſleriom ad fauorem illorum de Clauarinis, eiſque cõceſſa immiſsione in bonis, de quibus agitur vigore antiqui fideicom. iuxta *l. fin. C. de edict. D. Adrian. tollen.* cauſaque in gradu appellationis mihi commiſſa dubitaui ſub die 5. Iunij 1637. an eſſet locus Ægidianæ, vel potius conſtare de Attentatis, & fuit reſolutum Ægidianæ locum eſſe, prout *in d. deciſione*, & repropoſita cauſa ſuper iiſdem ſub die 10. Decembris præteriti,Domini ſteterunt in deciſis 5. Iunij 1637. niſi obſtarent exceſſus, de quibus mandarunt vt particulariter videretur.

Hodie proſequendo diſputationem ſuper exceſſibus prædictis reſeruatis in vltima deciſione propoſui dubium, an conſtaret de exceſſu? & fuit reſolutum conſtare pro nunc de exceſsibus quoad Tornaturas octo, & quinque,& quoad prædium *de la Madalena.* 1

Primus & ſecundus exceſſus tam in ſent. quàm in executione, Tornaturarum octo & quinque deducuntur, ex quo ex datis in ſumm. pro parte Pieritij conſtat Equitem Gherardum vltimo grauatũ à quo Pieritij cauſam habent emiſſe ab Ermete Bargellino, ſcil. Tornaturas octo,Tornaturas verò quinque pariter fuiſſe emptas ab eodem Equite ac fratre ab illis de Agazzartis, ideoque iſta duo corpora vti empta ab vltimis grauatis non cadere ſub fideicom. cum in reſtitutione fideicommiſsi non veniant bona hæredis grauati iuxta Tex. *in l. Cohæredi* §. *cum filia ff. de vulg. ſubſt. in verb. nec fideicom.* Bald. *conſ.* 492. *num.* 1. *lib* 2. Crauet. *conſ.* 144. *n.* 4.

Nec obſtat quod iſti vltimi grauati qui dictas Tornaturas emerunt vendiderint ſimilem quantitatem, ideoque cenſeantur emptas in locum venditarum ſubrogaſſe, quia hoc viſum fuit Dominis non releuare ex quo ſubrogatio non eſt clara,immo excludi ex eo quod emptio præceſsit,& ſubſecuta fuit venditio,ideoque ex præcedenti emptione fuiſſe excluſam ſubrogationẽ,& à contrahentibus non actum fuiſſe de ſubrogatione, prout expreſſe requiritur, Rot. *dec.* 637. *n.* 5. *p.* 3. *recent.* Burat. *dec.* 784. *ſub n.* 3. 2

Tertius exceſſus exceſſus eſt quoad Prædium *delle Madalene* quod Prædium cum ſit emphyteuticũ Eccleſiæ,& immiſsio ſuper eo fuerit data Clauarinis 3 non comprehenſum ſub Ægidiana,ex quo fuit inueſtitus Eques Gherardus à Rectore Eccleſiæ S. Mariæ Magdalenæ:ideoque ratione directi Dominij Eccleſiæ fuit in executione exceſſum cum in eo non intraret Ægidiana Pacific. *de Salnian. inſpect.* 4. *c.* 2. *n.* 34. & dixit Rot. *coram R. D. meo Decano in Rom. Domus de Scapuccis* 19. *Ianuar.* 1611. *impreſſa* poſt eundem Pacificum *deciſion.* 238. paſsim à Rota

ſecuta prout in deciſ. 70. coram Duran. in prin.

Quo vero ad alios prætenſos exceſſus, ſcilicet quoad mobilia, & quoad prædium Tomaturarum 40. Domini noluerunt in hac diſputatione aliquid decidere, ſed ordinarunt, vt de illis particulariter videretur.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Bononien. Bonorum,

Ven. 20. Maij 1639.

ARGVMENTVM.

Præſcriptio poteſt opponi aduerſus facultatem aliquam tranſactione conceſſam.

SVMMARIVM.

1 *Præſcriptione centenaria tollitur omne ius alterius, & quadragenaria Eccleſia contra Eccleſiam præſcribit.*

2 *Etiam locum habet in facultatiuis ex contractu competentibus.*

3 *Facultas non in ſolo facto, ſed in modum iuris competit.*

4 *Præſcriptio tollit omne ius.*

5 *Ius ex concordia quæſitum magis dicitur ius, quam facultas.*

DECISIO LXIII.

MONASTERIVM Monialium S. Margaritæ vnitum fuit cum Monaſterio S. Petri Martyris Ciuitatis Bononien. per ſummum Pontificem Iulium II. recolendæ memoriæ, cuius vigore in Monaſterium S. Margaritæ fuerunt tranſlatæ Moniales S. Petri, quæ vnio fuit impugnata per dictas Moniales S. Margaritæ ſub prætextu quod eſſet nulliter ſecuta, Leo X. commiſit cauſam bonæ mem. Cardinali Achilli de Graſſis Ordinario Bononien. qui tandem cauſam per concordiam terminauit hoc modo.

Quod hinc inde fieret renunciatio litibus, & cauſis, ac Moniales S. Petri renunciarent vnioni, & reponerent Moniales S. Margaritæ in priſtinum earum ſtatum.

Et vice verſa quod dictæ Moniales ſanctæ Margaritæ in perpetuum ſoluerent Monialibus S. Petri annuam penſionem librarum 350. vel loco penſionis aſſignarent Monialibus præfatis S. Petri vnam vel plures poſſeſſiones, ex quibus perciperentur tot annui fructus aſcendentes ad libras 350. fuitque conuentum expreſſe, quod caſu, quo tam per ſummum Pontificem, quàm per alium Superiorem quemcunque eiſdem Monialibus S. Petri darentur alia bona immobilia ſeu Beneficia, poſſeſſiones, vel aliud quodcunque pro recompenſa, tam bonorum aſſignandorum, quàm loco dictæ annuæ penſionis, tunc, & eo caſu præfatæ Moniales S. Petri deberent liberè reſtituere Monialibus S. Margaritæ dicta bona aſſignanda cum melioramentis in eis factis.

Pro cuius concordiæ adimplemento de an. 1514. Moniales S. Margaritæ aſſignarunt Monialibus S. Petri vnum prædium in contractu Cadriani, de quo annuatim percipiebantur libræ 50. ſeu ſic veriſimiliter percipi poterant, ac pro reſiduo dictæ ſummæ promiſſæ ſoluere promiſerunt ſingulis annis in perpetuum libras 240. in pecunia numerata in tribus terminis, ſcilicet in feſto S. Michaëlis menſis Septembris libras 80. in feſto Natiuitatis Domini Noſtri Ieſu Chriſti libras 80. & in feſto Paſchatis alias libras 80. donec, & quouſque, vt *ſupra* dictum fuit, data fuerit præd. recompenſa: continuarunt ſemper ſoluere Moniales S. Margaritæ, Monialibus S. Petri ſpatio pluſquam centum annorum.

Cauſa commiſſa in Rota de anno 1616. coram bonæ mem. Cardinali Sacrato, fuit datum dubium, an Moniales ſanctæ Margaritæ liberentur ab annua præſtatione, & valeant ead. bona & terras recuperare facto æquiualenti aſſignamento Monialibus S. Petri Martyris?

Quod dubium fuit bis propoſitum de dicto anno 1616. coram bonæ mem. Cardinali Sacrato, & non fuit reſolutum: poſtmodum de anno 1622. fuit repropoſitum coram Reuerendiſſ. Nauarro, nec fuit capta reſolutio; ſucceſſiue de anno 1624. coram bonæ mem. Rembuldo, & Domini non fuerunt concordes. Hodie tandem dictum dubium per me propoſitum Domini dixerunt obſtare præſcriptionem.

Ratio reſolutionis fuit quia à die ſecutæ aſſignationis bonorum, de quibus agitur, Monialibus S. 1 Petri, ſunt elapſi anni centum propterea Monialibus S. Margaritæ volentibus recuperare eadem bona aſſignata facto æquiualenti aſſignamento vigore pacti in inſtrumento eiuſdem aſſignationis adiecti, obſtat præſcriptio centenaria, qua ſtante nec poſſunt bona recuperare nec petere liberari à d. annuâ præſtatione, cum iſto temporis ſpatio ſublatum extet omne ius contra quoſcunque, iuxta tradita per Bald. *in l. 1. colum. 2. C. de ann. except.* Alex. *in l. nemo poteſt circa fin. de legat. 1.* Balb. *in tractat. de præſcript. in 4. part. 5. princ. in 9. quæſt.* Alex. *conſ. 60. num. 2. vol. 1.* Soc. iun. *conſ. 76. num. 87. vol. 1.* Aret. *in conſ. 15.* Rolan. *conſ. 59. num. 3. vol. 4.* & tamen ſufficit quadragenaria, quamuis agatur de præſcribendo iure Eccleſiæ contra aliam Eccleſiam iuxta Tex. *in cap. ad aures cap. ad illud, & cap. de quarta de præſcript. auth. quas actiones Cod. de Sacroſanctis Eccl.* Tiraq. *de retract. lignag. §. 1. Gloſ. 10. num. 34.* Put. *dec. 251. num. 2. lib. 3. in Correct.* Rot. *dec. 208. num. 1. part. 1. Recent.*

Quæ quidem præſcriptio locum etiam habet in 2 facultatiuis, quando facultas prout in præſenti, competit ex contractu, vt tradit Felin. *in cap. cum acceſſiſſent num. 27. de conſt. verſ. ſecundo declaratur.* Angel. *conſ. 55.* Soc. iun. *conſ. 145. num. 39. lib. 1.* Gabr. *de præſcript. concl. 10. num. 2.* Rot. *in Recent. dec. 365. num. 5. part. 2.* & in terminis iuris francandi, offerendi, vel redimendi rem venditam vel aſſignatam competentis ex contractu dixerunt Soc. iun. *dicto conſ. 145. num. 39.* Surd. *deciſ. 1. num. 4. cum ſeqq. & dec. 2. num. 6.* Barboſ. *in l. cum notiſſimi num. 67. & ſeqq. de præſcript.* Rot. *coram Reuerend. Vrgellen. dec. 426. num. 5. & 8.*

Maximè quia facultas non conſiſtit in ſolo facto, 3 ſed competit per modum iuris deducibilis in iudicio, & cum tanto temporis ſpatio non fuerit deducta: ideoque remanſit præſcripta ex Soc. iun. *dicto conſ. 145. num. 40. lib. 1.* Menoch. *conſ. 201. num. 66.* Barboſ. *in dicta l. cum notiſſimi Cod. de præſcript. num. 79.*

Et cum Moniales pariter contendant poſſe liberari ab annua præſtatione reſidui, ſcilicet dictarum librarum 240. iuxta ſolutiones promiſſas aſſignando loca montium, cenſus, & alia huiuſmodi, & pariter obſtat præſcriptio prædicta, cum non poſſint mutare aſſignamenta dando alia æquiualentia

propter

Digitized by Google

propter curſum tanti temporis, cum eis ſit ſublatum Ius hoc faciendi, cum omnes actiones ſint extinctæ ſpatio centum annorum, immò quadraginta iuxta Text. *in l. ſicut, & l. omnes, C. de præſcript. 30. vel 40. annorum Auth. quas actiones C. de ſacroſ. Eccleſ. c. ad aures & c. illud. de præſcript.* Ruin. *conſ.* 107. *num.* 7. *lib.* 2. Seraph. *deciſ.* 136. *n.* 3. *& per tot.*
Et præſertim cum dicta præſcriptio competat ratione iuris quæſiti in concordia, quæ propterea 5
potius dicitur Ius, ex contractu quàm facultas, ideóque bene præſcribitur, ita etiam taliter vt eâ ſtante non poſſint amplius Moniales prædictæ S. Margaritæ tranſmutare dictam annuam præſtationem librarum 240. aſſignando loca montium, & cenſus ſiue alia huiuſmodi iuxta notata per Bart. *in l.* 1. *verſ. iuxta prædicta quæro de condit. ex leg.* Paris *conſ.* 7. *in fin. lib.* 1. Soc. Iun. *dicto conſ.* 145. *num.* 37. *lib.* 1. Felin. *conſ.* 25. *num.* 20. Bero. *conſ.* 135. *n.* 9. *vol.* 1. *& conſ.* 63. *ad lib.* 1. Ruin. *conſ.* 167. *n.* 15. *cum ſeqq. lib.* 1. Cæphal. *conſ.* 319. *n.* 41. *lib.* 3. Rot. *dec.* 396. *n.* 4. *part.* 4. *Recent.*

Et ita reſolutum Vtraque parte Iuſormante: &c.

Piſauren. Societatis Officij.

Lunæ 30. Maij 1639.

ARGVMENTVM.

In contractu ſocietatis ſi renouando fideiuſſores partium ſit appoſitum: ipſis non renouatis præfixo tempore ſocietatis fructus non lucratur, qui non renouauit.

SVMMARIVM.

1 *Per receptionem fructuum an cenſeatur receſſum ab obligatione renouandi fideiuſſores & n.* 8.
2 *Voluntaria acquieſcentia cenſetur receſſum à pacto & num.* 9.
3 *Præſertim ſi aliquid faciendum ſit ad alterius contentamentum, & n.* 11.
4 *Mora cenſetur remiſſa tacita voluntate.*
5 *Quæ tacita voluntas coniecturis colligitur.*
6 *Qui contractum non adimpleuit ex illo lucrum captare non poteſt.*
7 *Nulla facienda eſt diſtinctio inter obligationem à principio præſtandi fideiuſſores, & obligationem eos renouandi.*
10 *Lapſus termini habetur pro interpellatione.*
12 *Quamuis ceſſet periculum amiſſionis debiti renouandi ſunt fideiuſſores.*
13 *Renouatio fideiuſſoris non cenſetur remiſſa tacita voluntate.*

DECISIO LXIV.

CONTRACTA Societate officij ſcutorum 1350. ſub die 12. Decembris 1633. inter D. Franciſcum Mariam Lucium dantem pecunias, & Eliſeum Mondulphum recipientem, alioſque fideiuſſores, cum pacto, & conditione quod in euentum mortis, ſeu deteriorationis conditionum fideiuſſorum eſſet obligatus Eliſeus dare alium, ſeu alios idoneos fideiuſſores infrà quindecim dies à tali euentu proximos, aliàs teneri voluit ad ſortis reſtitutionem.

Obierunt tam Vitalis [illegible] Paulus Æmilius fideiuſſores Eliſeus poſt obitum dictorum (nullis aliis ſubrogatis) ſoluere continuauit Franciſco Mariæ ſocietatis fructus vſque & per diem 12. Iunij 1638.

Rurſus die 13. Septembris eiuſdem anni obiit Franciſcus Maria nulla facta ſocietatis diſdicta, ob quam mortem Eliſeus cœpit prætēdere fuiſſe ſuperlucratam ſocietatē, & introducta cauſa coram A.C. ad inſtantiam hæredum Franciſci Mariæ, & cognita exemplari materia nondum deciſa, fuit petitum votum Rotæ & propoſito dubio, An d. Societas fuerit ſuperlucrata? Pro lucro adducebantur ſequentia.

Primò, Quia cum Franciſcus Maria poſt mortem 1
fideiuſſorum fructus receperit per plures annos cēſetur remiſiſſe Mundulpho onus renouandi fideiuſſores quodque eſſe intelligendum ſi pars noluerit, & petierit, ſtante præſertim ſcientia obitus, fideiuſſorū, cum quo præſuppoſito propoſui dubium ſine veri præiudicio *l. vniuerſa C. de precib. Imper. offeren.* Gratian. *diſcept.* 302. *num.* 14. Rot. *dict.* 192. *n.* 19. *part.* 3. *Recent.* Baratt. *dec.* 674. *n.* 7.

Secundò ex quo non adeſt interpellatio ad re- 2
nouandos fideiuſſores ex qua non ſecutā interpellatione præſumatur Franciſcum Mariam ab illo pacto renouandi receſſiſſe, & voluiſſe eo modo continuare ex voluntaria acquieſcentia Rot. *d. deciſ.* 192. *num.* 21. *part.* 5. *Recent. & in Roman. ſocietatis officij ſcutorum* 1000. 5. *Iulij* 1627. *coram D. meo Merlino*, & præſertim ex quo fideiuſſores erant 3
dandi ad eius contentamentum, & ſic quatenus illos petierit, & voluerit, vnde non petendo cenſetur contentus cum aliis ſuperſtitibus obligatis Felin. *in cap. Rodulphus de reſeruat. n.* 35. Sutd. *deciſ.* 25. *num.* 8.

Tertiò ex quo licèt fructus non fuerint ſoluti 4
per tres menſes ante obitum Franciſci Mariæ non propterea excludendus ſit Eliſeus à lucro vti moroſus debitor, & violator fidei cum mora, ei fuerit remiſſa per dictam receptionem *l. de lege & l. poſt diem, ff. de leg. commiſſ.* Rot. *dict.* 577. *num.* 10. *part. prima Recent.* illaque excludatur tacita etiam voluntate creditoris differentis exactionem, & permittentis remanere pecunias penes debitorem ex Afflict. *deciſ.* 150. *n.* 33. *& ſeqq.* accedente quod eſſet tutus per tot alias cautiones.

Quartò, & vltimò ex depoſitionibus teſtium exa- 5
minatorum, nempe Chirurgi, & Fratris Ioſephi, qui eum interrogauerunt, dum ſtabat in extremis: An vellet ſocietatem diſdicere, quam habebat cum Mondulphis Hebræis, fuitque reſponſum requiri quindecim dies quo tempore vel futurum incolumem, vel iam obiiſſe; præterea etiam dictum Franciſcum Mariam dixiſſe quod per eius obitum vacabant ſcuta 4000. Societatum. Ideoque ex iſtis depoſitionibus eliciatur mens continuandi etiam de tempore obitus, & in futurum ſine aliqua renouatione fideiuſſorum.

Supradictis tamen non obſtantibus fuit reſolu-
tum Societatem officij non fuiſſe ſuperlucratam. 6

Ratio reſolutionis fuit, quia Eliſeus fideiuſſores in locum demortuorum non renouauit iuxta primam obligationem, ideoque non poteſt facere lucrum ex contractu, is, qui contractum non adimpleuit iuxta Tex. *in l. Iulianus, § offerri, ff. de action. empt.* Dec. *in l. cum Proponas, la ſeconda num.* 4. *C. de Pact.* Aym. *conſ.* 246. *num* 3. Rot. *in terminis Societatis officij deciſ.* 331. *num.* 1. *part.* 4. *diuerſ.* Seraph *dec.*

225 Buratt.*dec.*674. *n.*3.Duran.*dec.*21.*n.*1.*& per tot.*
7 Nec DD. fecerunt differentiam inter obligationem à principio præſtandi fideiuſſores, & obligationem eos renouandi in caſu mortis, ſeu deteriorationis, iuxta formam pacti conuenti, ex quo vtrobique militat eadem ratio violationis fidei, de quibus per Bocacc. *de Societat. n.*118. *& ex dicta deciſ. Duran. 9. num.*8. *& in Romana. Societatis officij ſcutorum mille* 14. *May* 1624. *coram Reuerendiſſimo D.meo Decano.* Deciſio verò Romana pecuniaria coram Penia impreſſa, poſt Zacch.*de ſociet.offic.dec.*21. loquitur in caſu renouationis, nec *ibi* fit aliqua differentia, & fecit ad hoc regula, quod puri, & purificati eadem ſit virtus, *l.& ſi de ſua in fine ff de acquir. hered.* Iaſ. *in l.quoties, n.*3.*ff.de verb.obligat.*

8 Nec obſtat primum fundamentum adductum in contratium, quod fundus poſt obitum fideiuſſorum receperit etiam præſuppoſita ſcientia obitus fideiuſſorum, vt *ſuprà* dixi, non tamen per receptionem fructuum cenſetur fuiſſe remiſſam obligationem renouandi fideiuſſores, ſed ſolùm pro tempore quo fuerunt ſoluti fructus obligatio fuit remiſſa. Ideoque cum ſolorio fructuum facta fuerit ſolum per totam diem 12. Iunij 1638. & Franciſcus Maria obiecit ſub die 13. menſis Septembris eiuſdem anni, & ſic poſt tres menſes, quo tempore fructus non fuerunt ſoluti, conſequenter remanet dicendum, quod onus renouandi non fuit remiſſum, niſi per totam diem 12. Iunij 1638. Gratian.*diſcept.*301.*n.*53.*& diſcept.* 302.*n.*12.*&* 515 *n.*54.Greg.*deciſ.*88.*n.*4 *& dicta dec.* 21. *in fin.*apud Zacch.*ex dec.*192.*n.*16.*part.*5. *Recent.* Add.ad Buratt *dec.*674.*n.*17.ex eo quia ſicuti pro eo tempore non poterat creditor compellere debitorem ad faciendam renouationem, ita dici non poteſt, quod adſit eo tẽpore elapſo aliquis tacitus conſenſus, & continua perſeueratio in remittendo obligationem renouandi Zacch. *de ſociet.n.*460.Gratian. *de diſcept.*302.*n.*12.*& d.deciſ.*331.*part.*4. *diuerſ.* Voluntas autem tacita, quæ prætenditur reſultare ex receptione fructuum reſtringitur ad limites ipſius actus, Crau.*de antiq p.*4.*in pr.& n.*77.& ceſſat omnis ſcrupulus, cum in Franciſco Maria nihil eſſet adimplendum; Cum nulli oneri deberet ſatisfacere, quod ſecus erat reſpectu Eliſei, qui debebat omnia promiſſa ad vnguem adimplere pro ea lucranda, & ſtatim non ſequuto adimplemẽto, & ſequuta remiſſione pro tempore facta ſolutionis fructuum Societas ad præiudicium eiuſdem Eliſei fuit diſſoluta, vel ſaltim ſuſpenſa Surd.*dec.*181.*n.*11.ex Gloſ.& Caſtrenſ. *in l.Iulian.§.offerri & §.ſi quis colludente de actio.empt.* Rot.apud Zacch *d.dec.*21.*& dicta dec.*9.Duran.*n.*15.

9 Minùs obſtat alienum, & ſecundum fundamentũ quod non adfuerit interpellatio ſequuto obitu fideiuſſorum ad renouandũ, prout in caſu *d.dec.*331.*p.*4. *diuerſ.& dec.*9. Duran.*& dec.*192.*p.*5.*recent.*& aliarũ deciſionũ, quia in deciſione Durani non erat expreſſum certum tẽpus ad renouãdos, nec *in dec.*192. *p.*5.Deciſiones verò in quibus aderat expreſſa certa dies ad faciendam renouationem, prout *in dec.*21. apud Zacch. ibi quamuis adfuit interpellatio, non tamen dicitur fuiſſe neceſſariam, vltra quod ibi fortaſſe adfuit, & fuit neceſſaria interpellatio ad effectum, vt nõ poſſet recipiens pecunias allegare ignorantiam mortis fideiuſſorum, & excuſari de non implemẽto. In caſu autem noſtro ignorantiam mortis Eliſeus nõ poteſt allegare, ex quo Vitalis alter ex fideiuſſoribus, qui obiit erat frater Germanus Eliſei, commemorabatur in eadem Domo, nec de ſcientia obitus fideiuſſorũ controuertitur, vltra quod in caſu noſtro ſtante prædicta ſcientia, & certa die per expreſſam conuentionẽ infra quindecim dies fideiuſſores renouandi non requiritur alia interpellatio cum illa dies, ſeu lapſus termini vim habeat interpellationis *l.magnam C.de contrah.empt.* Gozad. *conſ.* 10
57.*n.*10.*in fin.* Rot.Ianuen.*dec.*139.*n.*1.Surd.*dec.*57. *n.*14 Seraph.*dec.*225. *n.*4. *& d.dec.*192.*n.*16. *p.*5.& dies certa interpellet pro homine ad Tex.*in l.*2.*C.de Iure emph.*Surd.vbi proximè *n.*7 *dict.dec.*192.*n.*17.

Nec pariter obſtat tertium fundamentum de non 11
ſolutione fructuum per tres tantum menſes ante ſequuntum obitum, quia nos non verſamur in incurrendo in pœnam, ſed verſamur in excludendo debitorem à lucro ex non adimplemento quod ei nõ poteſt obuenire propter non implementa, quo caſu nec requiritur aliqua interpellatio, nec attenditur mora regularis, neque irregularis, Gratian. *d diſcept.* 301.*n.*2.*&* 10.*& n.*35.Scacc.*de Camb* § 1.*q.*1.*n.*374. Boccac.*de ſoc.offic.n.*143.Add.ad Buratt.*dec.*674.*n.*14. 12
Nec fuit quod in Franciſco Maria parum, aut nihil intereſſet renouationẽ fuiſſe ſequutam fideiuſſorũ, ex quo erat tutus de ſuo credito propter alios obligatos in Societate, quia exceptio non implemẽti fundata eſt non tantum in intereſſe alterius, quã in violatione fidei ex parte non implentis cũ alias creditor fortaſſe non contraxiſſet ad Tex. *in l.in Conuentionalib. ff.de verb.oblig.* Bart.*in l.cum proponas C.de Pact.* Gratian.*diſc.*301.*n.*14.*&* 15. qui allegat concordantes Duran. *dec.*9.*n.*13.*&* 14.

Tandem, & vltimo non obſtat quartũ obiectum 13
de depoſitionibus teſtium, cum illi non releuent ex quo per eos non remanet probata voluntas expreſſa continuandi etiã abſque iſto adimplemento, prout probatũ fuit in caſu *dec.*192.*circa fi.p.*5.*recent.*& per teſtes prædictos non probatur hoc eſſe quod ab hoc contingit abeſſe *l non hoc C.unde legit cum vulgat.* nec deponunt de voluntate explicita continuandi prout requiritur illi etiam ſunt in dicto ſingulares, ideoque nihil probant ex vulgat. nec fuerunt habiti in conſideratione apud DD.

Ex quibus fuit reſolutum Societatem non fuiſſe ſuperlucratam Vtraque parte Informante, &c.

Calaguritana Beneficij de Brignas.

Lunæ 6. Iunij 1639.

ARGVMENTVM.

Mandato de manutenendo, intimato & dimittenda poſſeſſione cum quatuor terminis, ſi ei paritum non fuerit Declaratoria concedenda eſt.

SVMMARIVM.

1 *Si mandato de manutenendo paritum non ſit concedi debet Declaratoria.*
2 *Intimatio probatur in Hiſpania & fide Notarij.*
3 *Intimatio ſuſpenditur per poſitionem termini trium dierum ad reſpondendum.*
4 *Recurſus ad iudices laicos aggrauat contumaciam.*
5 *Qui recurſus probatur non ſolum per ſcripturas authenticas, ſed etiam ſimplices copias.*
6 *Contumacia probatur ex non dimiſſione poſſeſſionis, quam dimittere debebat.*

DESISIO LXV.

SVb die 13.Martij 1634.corã R.Vrgellen. fuit reſolutũ D.Ioanni Ibanes dandũ eſſe mãdatũ de manutenendo in poſſeſſionem beneficij, de quo agitur, & ſucceſſiuè expeditũ mãdatũ; deinde ſub die 4.Iulij 1637. fuit illud intimatũ Franciſco Viuanco, &

& fuerunt ſeruati quatuor termini de Stylo ſeruari ſoliti, & de paritione non fuit doctum, propterea dubitaui, an eſſet concedenda Declaratoria?

1 Et fuit reſolutum Declaratoriam eſſe dandam, quia conſtat de mandato de manutenendo per Rotam relaxato, & de perſonali intimatione, & de ſeruatione quatuor terminorum, & de aliqua paritione non doceatur, quo caſu non poteſt denegari Declaratoria ex quo dicitur conſtare de clara inobedientia, quæ reputatur voluntaria Caſſad. *deciſ.* 6. *num.* 10. *de cauſ. poſſeſſ. & propr.* Rot. *deciſ.* 445. *num.* 4. *& deciſ.* 478. *num.* 2. *& deciſ.* 591. *num* 5. *part.* 2. *recent. & deciſ.* 250. *num.* 6. *part.* 5. *recent. & in Cæſarauguſtana Beneficij* 15. *Iunij* 1637. *coram me.*

2 Intimatio autem perſonaliter executa in perſonam dicti Franciſci rei conuenti probatur ex fide Notarij, qui illud intimauit duobus teſtibus præſentibus, quæ ſola executio intimationis etiam abſque teſtibus, probat in noſtris partibus Hiſpaniæ ex quo ibi Notarius fungitur vice Nuncij publici Mòdern *de citat. cap.* 7. *num.* 36. *in fin.* Rot. *coram S. M. Greg. XV. deciſ.* 416. *n.* 4. *& deciſ.* 453. *n* 4.

3 Nec facit quod Franciſcus petierit terminum trium dierum ad reſpondendum, quia non propterea executio intimationis remanſit ſuſpenſa, quamuis potuiſſet Franciſcus infra dictum terminum, vel alias quandocunque intimationi reſpondere, quod non factum fuit, imo potius conſtat habuiſſe recur-
4 ſum ad iudices laicos, quod magis aggrauat contumaciam. *cap. conſtitutus il* 1. *de teſtib.* Rot. *deciſ.* 276. *& deciſ.* 404. *num.* 3. *part.* 5. *recent.* & fuit dictum coram me *in cauſa Illerden. electionis Prioriſſa* 8. *Iunij* 1637.

5 Nec obſtat quod non probetur recurſus per Scripturas authenticas, quia de ſtylo Rotæ in odium recurrentis ſufficiunt ad probandum etiam Scripturæ informes & ſimplices Copiæ. Seraph. *deciſ.* 1094. *num.* 2.

6 Contumacia tandem viſa fuit patens & dicta ſeruatione terminorum; & ex quo non dimiſit poſſeſſionem, quam apud dictum Franciſcum extitiſſe probat mandatum de eum expellendo in ſententia relaxatum, ex Rot. apud Pacif. *de Saluian. dec.* 199. *num.* 3. Buratt. *deciſ.* 160. *num.* 5. *& deciſ.* 491. *num.* 2. & fuit dictum *in Nouarien. Spolij* 19. *Iunij* 1613. *coram bon. mem. Sacrato.*

Et ita alterã tantum, &c.

Viterbien. Hæreditatis.

Veneris 10. Iunij 1639.

ARGVMENTVM.

In poſſeſſionem bonorum defuncti inteſtati immittuntur fratres, & ſorores, & fratrum filij in ſtirpes.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum quorum bonorum conceditur ſuccedenti ab inteſtato contra eum qui pro hærede, vel poſſeſſore poſſidet.*
2 *Quod interdictum conceditur quamuis agatur de rebus incorporalibus.*
3 *Ex enunciatiua continens tractatum conſanguinitatis probatur conſanguinitas.*
4 *Soror ſuccedit cum nepotibus ex fratre alteri fratri in ſtirpes.*
5 *Dominium probatur ex emptione, & deſcriptione ſub nomine alicuius.*
6 *Cenſus dominium probatur ex emptionis ipſius inſtrumento.*
7 *Ex deſcriptione bonorum defuncti & inuentario ſub nomine proprio præſumitur aditio hæreditatis.*
8 *Statutum aliquid diſponens circa alicuius bona non obtinet locum in bonis extra territorium ſtatuentis conſtitutis.*
9 *Ad excluſionem alicuius non admittitur combinatio ſtatutorum.*
10 *Loca montium recenſentur inter immobilia vrbis, & ſic extra territorium Viterbij.*
11 *Cenſus cenſentur eſſe in eodẽ loco, vbi exiſtunt fundi.*
12 *Renunciatio facta de bonis paternis ac maternis non comprehendit fraterna quamui ea ad fratrem peruenerint ex ſucceſſione patris, aut matris, & num.* 7.
13 *Quamuis renunciatio habuerit clauſulas prægnantes.*
14 *Clauſula acceſſoria, & conſequutiua non ampliant diſpoſitionem.*
15 *Quod efficacius, aut clarius ſtringit non poteſt videri ſuperfluum.*
16 *Ad euitandum ſuperfluitatem ſufficit operari quid minimum.*
18 *Argumentum à ſuperfluitate frigidum eſt.*
19 *In renunciatione facta à minore ex Ægidiana conſtitutione requiritur inſinuatio.*

DECISIO LXVI.

INTRODVCTO iudicio coram bonæ mem. Buccabella ſuper ſucceſſione in hæreditate q. Poggij de Chiſiis ab inteſtato vitafuncti ad inſtantiam D. Hieronymæ ex q. Ludouico fratre neptis contra DD. Franciſcum & Laurentium ex q. Laurentio altero fratre nepotes, fuit primò ſub die 29. Ianuarij 1638. reſolutum, dandam eſſe immiſſionem Hieronymæ in bonis ſitis extra territorium Viterbij vnà cum dictis Franciſco & Laurentio diuidendis inter dictas partes non in ſtirpes, ſed in capita. Et ſecundò ſub die 24. Nouembris eiuſdemmet anni idem reſponſum quoad alia bona etiam intra dictum territorium poſita, minimè obſtante ſtatuto fœminarum excluſiuo.

Deinde admiſſa ad cauſam D. Victoria germana ſorore dicti q. Poggij, & proſequendo ordinem prædictum fuit ad ipſius inſtantiam ſubſcriptum dubium; An ei danda ſit immiſſio in bonis extra territorium Viterbij exiſtentibus, & in quibus bonis, & pro qua rata. Quo propoſito à me in hac cauſa per obitum bon. mem. Buccabellæ ſubrogato Domini reſponderunt, dandam eſſe immiſſionem D. Victoriæ in bonis extra territorium Viterbij ſpectantibus ad Poggij hæreditatem per concurſum huius ſororis quoad dicta bona diuidendam non amplius in capita, ſed in ſtirpes, ſicque pro tertia parte medietatis 17. locorum Montium & 6. cenſuum conſtituentium ſummam in ſorte principali ſcutorum 400. ex interdicto *quorum bonorum*, quod 1
abſque dubio conceditur ſuccedenti ab inteſtato contra poſſidentem pro hærede, vel pro poſſeſſore *l.* 1. *ff. quorum bonorum. l.* 2. *C. eod.* Menoch. *de adipiſ. remed.* 2. *num.* 49. *& ſeq.* quamuis agatur de locis 2
montium, cenſibus, aliiſque rebus omnino incorporalibus ex traditis per Menoch. *d. remed.* 2. *n.* 83. cum cæteris per Burat. *deciſ.* 474. *n.* 7.

Ratio verò reſolutionis fuit triplex. Prima nempe,

pe quia bene probatur D. Victoriam eſſe ſororem Poggij ex inſtrumento dato *in ſumm. num.* 11. vbi Poggius, cæterique fratres ſe fatentur debitores Lucretiæ communis matris ex cauſa dotis ab ipſa matre ſolutæ dictæ Victoriæ eorum ſorori; vnde reſultat enunciatiua continens tractatum ſororitatis, quæ de per ſe ſufficit Rot. *deciſ.* 157. *in princ. parte* 1. *recent.* & *in Maceraten. Canonicatus* 1. *Iulij* 1626. *coram D. meo Merlino.*

4 Ideò tanquam ſoror Poggij, de cuius hæreditate agitur, concurrit in ſucceſſione cum nepotibus in ſtirpes, & non in capita iuxta *l.* 3. *C. de leg. hered.* §. *ſi plures inſtit. de legit. agnat. ſucceſſione*, & *ibi* Aretin. *num.* 2. & reliqui per Theſaur. *deciſ.* 162. *numero* 4.

Secundá autem ratio fuit, quia apparebat etiam
5 cõcludenter probatũ, quod ſupradicta bona fuerant poſſeſſa à Poggio: Nam quoad loca Montium ex eo quod fuerunt ab ipſo empta, & ſub eius nomine deſcripta in libris dd. Montium Rot. *deciſ.* 284. *numero* 13. *part.* 5. *recent.* & 179. *in princ. poſt Moder. de manat.*

6 Et quoad cenſus probatur ex eorum inſtrumentis, nempe duos primos ſcutor. 3000. & ſcutor. 1000. fuiſſe eidemmet Poggio venditos à D. Paulo Monaldenſi, alium ſcut. 100. à Ioanne Vrſino, & Paulo Mutio dicto Celleno, & alterum ſcutor. 400. à Communitate Montis Faliſci, quod ſufficere admiſit Rot. *coram Durano deciſ.* 197. *poſt princ.* & *deciſ.* 118. *ſub numero* 2. *poſt addit. Cenc. ad tract. de cenſibus.*

Reſpectu verò aliorum duorum d. q. Lud. ven-
7 ditorum, nempè illius ſcut. 500. à Communitate Luganni, & alterius ſcutor. 400. à Communitate Montis Faliſci adducebatur ab informantibus, quod iſti tres fratres, quia dum vixerunt, fuerunt in communione omnium, & ſingulorum bonorum, locaſunt vnanimiter plura bona Lucretiæ eorum matri, & quod mortuo Ludouico (qui Laurentium, & Poggium alios duos fratres ſuos inſtituerat hæredes) Poggius perſeuerauit in dicta Communione cum Laurentio, eoque defuncto cum eius filiis prout dicebatur apparere ex inuentario ab ipſo pro indiuiſo confecto, & quod tandem poſt obitum Poggij Tutrix dd. filiorum Laurentij deſcripſit in inuentario bonorum hæreditariorũ Poggij prædicta bona vt *ſupra* prius locata non pro 3. parte, ſed pro medietate: vnde ſicut poſſe colligi videtur, quod Poggius poſt obitum Ludouici perſeuerauit in communione vltra ſuam tertiam portionem, ita etiam ex huiuſmodi perſeuerantione videatur inducta aditio hæreditatis Ludouici, quæ ad medietatem auxit portiones inter Poggium & Laurentium fratres inſtitutos hæredes ad Tex. *in l. duos fratres ff. de acquir. hered.* Bald. *conſ.* 272. *ante num.* 3. *verſ.* 3. *ratio lib.* 3. cum aliis per Rot. coram Greg. *deciſ.* 7. *num.* 5. & *part.* 2. *recent. deciſ.* 638. *num.* 2. *verſ. non autem.* Et hac aditione conſequenter probatum, quod dicti duo cenſus acquiſiti per Ludouicum fuiſſent in bonis Poggij eius hæredis *l. Stichum* §. *aditio. de ſolut. cum ſimilibus* per Grat. *diſcept.* 280. *num.* 9.

8 Tertia denique ratio fuit, quia conſtabat, ſupradicta bona eſſe extra territorium Viterbij, vndè indubitatum etiam erat, ſtatutum Viterbij *rubr.* 81. *lib.* 2. in certis caſibus excluſiuum fœminarum ex defectu poteſtatis ad ipſa minimè extendere vires ſuas; Nam vt ſit locus huiuſmodi ſtatutis, requiritur copulatiuè, quod perſona excludenda, & bona à quibus excluditur, ſint ſubiecta iuriſdictioni ſtatuentium, vt coram Greg. *deciſ.* 255. *n.* 3. Buratto *deciſ.* 188. neque ad effectum excluſionis admittitur combinatio ſtatut. loci, perſonar. & bonor. vt reſolutum fuit *in Magiſtrali deciſione in cauſa Narnien. ſucceſſionis coram D. meo Merlino, quæ eſt* 177. *part.* 5. *recent.* vbi per totam plenè, & plano calamo materia examinatur. 9

Quod autem ſint extra dictum territorium res eſt 10 clara quoad loca Montium, quæ recenſentur inter immobilia Vrbis tanquam perpetuò in ea manſura Peregr. *conſ.* 90. *num.* 29. *poſt med. verſ. etſi in aliquo vol.* 1. Theſaur. iun. *quæſt. foren. lib.* 2. *quæſt.* 5. *num.* 16. *verſ. idem dicendum* Rot. coram Buratt. *deciſ.* 474. *num.* 1. & *deciſ.* 535. *in princ.* & coram D. meo Merlino *in d. deciſ.* 177. *num.* 38. *part.* 5. *recent.* & *in Auximand. fideicom.* 4. *Martij* 1630.

Nec erat amplius ambigendum etiam quoad di- 11
ctos cenſus impoſitos in executionem Bullæ ſanct. mem. Pij V. ſuper particularibus tenutis exiſtentibus in territoriis protſus diuerſis ab illo Viterbien. & ideo taxatiuè conſtitutos ſuper certa re, & non generaliter etiam ſuper omnibus bonis mobilibus, & immobilibus præſentibus & futuris, adeo vt ſuper his non ſolum poſſit conſiderari actio compẽtẽs in ſpecie ſuper re ſpecialiter expreſſa, & in genere ſuper cæteris omnibus aliis bonis, ſed etiam præſentibus debeat animaduerti formalis cohærentia, quæ velut accidens quoddam ita ineſt fundo ſibi ſubiecto, vtrum eo identificari ſibi etiam oporteat.

Vnde placuit D.D. reſolutio capta in hac eadem cauſa ad inſtantiam D. Hyer. coram bonæ mem. Bucabella ſub die 29. Ianuar. 1638. nempè quod tales cenſus cenſeantur eſſe in eodem loco, vbi exiſtunt fund. quibus inhærent, prout latius *in deciſ. ſub* §. *neque etiam viſum fuit cum aliis ſeq.*

Non obſtat ad excludendam D. Victoriam ab 12
huiuſmodi ſucceſsione, renunciatio per ipſam facta ad fauorem Poggij aliorumque fratrum, quia cum ſit reſtricta ad hæreditatem, & bona paterna, ac materna, non comprehendit fraterna, ſiue bona ſint acquiſitá per eundem fratrem, ſiue ad ipſum deuenerint ex ſucceſſione paterna, vel materna, ex quo per illorum aditionem effecta fuerunt fraterna, ex traditis per Eugen. *conſ.* 88. *num.* 20. & *pluribus ſeq. lib.* 1. vbi adducit plures rationes facientes ad propoſitum, atque procedere, ſiue renunciatum fuerit hæreditati, ſiue à bonis paternis, vt in præſenti, & benè etiam facit doctrina Sanchez *de precept. decal. lib.* 7. *c.* 7. *nu.* 6. cum aliis concordantibus cumulatis à Rota poſt Merlin. *de legit. deciſ.* 47. & *deciſ.* 48. *per totas*, in quibus de more articul. egregriè diſcutitur, & huc idem alias coram Andrea *deciſ.* 75. *num.* 7. Durano 121. *num.* 41. & D. meo Dunozet. *in Bonon. ſucceſſionis* 21. *Ianu.* 1632. & *in eadem cauſa coram Domino meo Merlino* 13. *Maij* 1633.

Nec quicquam releuare dictum fuit clauſulas 13
prægnantiſſimas poſitas in renunciatione ibi, *renunciauit omnibus, & quibuſcunque bonis tam paternis, quàm maternis, ita vt ſuper iiſdem bonis nil aliud vllo vnquam tempore ex quauis cauſa, & ſub quouis prætextu prætendere poſſit*, quia omnes clauſulæ reſtringuntur ad bona paterna, & materna, & non ad fraterna, qualia eſſent adita, vel adquiſita per fratrem late Eugen. *d. conſ.* 88. *num.* 120. vbi quod filia renunciauit vt filia, ſed non vt ſoror fratris defuncti, & Rot. poſt Merlin. *dicta deciſ.* 48. *numero* 7. 8.
9. & 22. & regulare eſt, quod clauſulæ acceſſoriæ, 14
& conſecutiuæ non ampliant diſpoſitionem Ouaſch. *deciſ.* 164. *numero* 2. Rota *deciſ.* 55. *numero* 5. *p.* 1. *recent.*

15 *recent. & coram Greg. deciſ.311. num.5.*

Minus obſtat, quod ex quo à dictis bonis paternis Victoria per ſtatutum iam erat excluſa, dictæ clauſulæ ſint ſaltem virtualiter extendendæ ad ſucceſſionem quoque fraternam, alioquin renunciatio prædicta redderetur ſuperflua: tum quia cum renunciatio præfata addat nouum vinculum excluſioni ſtatutariæ, non poteſt dici ſuperfluum, quod efficacius ſtringit, aut clarius, & apertius explicat Eugen. *dicto conſil* 88. *num.*110. *cum ſeqq.* Rot. poſt Merlin. *dict. deciſ.*47. *num.*13. & 14. tum etiam quia renunciatio prædicta plurimum operabatur, impediendo, ne Victoria poſſet ſuccedere patri, aut matri in bonis extra territorium Viterbij, à quibus non erat ſtatutum excluſa, aut redire ad eorum bona vel iure, vel quauis alia ratione ſeu cauſa, quàm ſucceſſionis, quæ ſola conſideratur à ſtatuto, vt latiſſimè reſpondet Eugen. *dict. co ſ*88. *à num.*92.

16 *vſque ad* 118. vbi animaduertit plures alios ſimiles effectus; & ad euitandam ſuperfluitatem ſufficere, operatum eſſe quid minimum, quod ſecuta fuit Rotam poſt Merlin. *d. deciſ.*47. *num.*11. quæ *& dicta*

17 *deciſ.* 48. *ante num.* 7. cenſuit ineptam talem argumentationem, filia non poteſt quicquam prætende-

18 re in bonis paternis, & maternis, ergo renunciauit bonis fraternis, quia ſemper eſt frigidum argumentum, quod à ſuperfluitate deſumitur Surd. *conſ.*325. *n.*14. *verſ. vltra quod*, & Rot. per Merlin. *d. deciſ.*47. *num.*14.

19 Præterea ex abundanti animaduertebatur, quod ad D. Victoria renuntiauerit bonis acquiſitis per ſucceſſionem patri mortuo ante renunciationem, & nonnullis extra territorium à quibus per ſtatutum non excludebatur, exinde dicta renunciatio non poſſet obſtare tanquam nulla ex defectu inſinuationis, quæ in huiuſmodi contractu facto per ipſam tunc minorem requirebatur ex diſpoſitione conſtitutionis Ægidianæ extenſæ auctoritate Apoſtolica ad totum ſtatum Eccleſiaſticum Rot. *in Peruſin. hered.* 10. *Decembris* 1628. *coram bon. mem. Cardinali Viril impreſſa poſt compend. Gilian. ad ſtatut. Peruſ. deciſ.* 97. *ferè per tot.* cuius doctrinæ multò magis viderentur poſſe procedere hoc caſu, in quo D. Victoria non renunciauit ſoli iuri futuro ob probabilem ſpem competente, aut bonis acquirendis, ſed iam acquiſitis, & aliis exiſtentibus extra territorium Viterbij, à quibus per ſtatutum non erat excluſa.

Et ita reſolutum, &c.

Spoletana fideicommiſsi,

Veneris 10. Iunij 1639.

ARGVMENTVM.

Fideicommiſſum reale, & perpetuum impedit liberam diſpoſitionem in grauatis, & ex quibus inducatur.

SVMMARIVM.

1 *Verba reſpicientia hæreditatem conſtituunt fideicommiſſum reale.*

2 *Fideicommiſſum reale afficit omnes perſonas, & ſucceſſores, & n.5.*

3 *Verba denotantia tractum temporis in futurum inducunt perpetuum fideicommiſſum, & ſucceſſiuum.*

4 *Subſtitutio vulgaris adita hæreditate expirat.*

6 *Ad fideicommiſſum reale inter deſcendentes conſtituendum ſufficiunt leuiores coniectura.*

7 *Repetitio fideicommiſſi operatur vt filij poſiti in conditione cenſeantur vocati.*

8 *Verba denotantia perpetuitatem & tractum ſucceſſiuum inducunt fideicommiſſum.*

9 *Tertia coniectura inducendi fideicommiſſi eſt digreſſus ad plures graduum ſubſtitutionis.*

10 *Subſtitutio facta inter vocatos inducit reciprocum fideicommiſſum.*

11 *Appellatione filiorum veniunt filiæ.*

12 *Ius accreſcendi inter cohæredes facit quod ſubſtitutus cohæredi alterius hæredis portionem obtineat.*

DECISIO LXVII.

PAMPHILIVS Sebaſtiani de Martonibus teſtamentum ſolemniter ordinauit de anno 1570. in quo hæredes Vniuerſales inſtituit Iulium, & Sebaſtianum filios, & Leonãgelam eius vxorem, donec vixerit, & vitam vidualem ſeruauerit, & poſt mortem dictæ Leonangelæ partem ei relictam voluit quod deueniret ad dictos Iulium, & Sebaſtianum, & ad eorum filios, & ſucceſſiuè filias, vel aliquo ipſorum non extantibus in ſtirpes, & non in capita ſuccedendo totam, & integram, &c. & ſi aliquis dictorum Iulij, & Sebaſtiani hæredum quandocumque moreretur ſine filiis, vel filiabus, &c. tunc voluit dictam hæreditatem venire ad Ioan. Baptiſtam eius filium cui plura bona legauerat, & ipſorum extante ad filios dicti Ioannis Baptiſtæ, & ſucceſſiuè filias.

Poſt mortem dicti Pamphili Teſtatoris deceſſit dictus Iulius vnus ex præfatis hæredibus ſuperſtite Ioſepho filio, deinde deceſſit Ioan. Baptiſta ſine filiis, mox Leonangela, & poſtea Sebaſtianus relictis tribus filiabus fœminis, ſcilicet Catharina, Franciſca, & Virginia, & vltimo dictus Ioſephus ſine filiis condito teſtamento hæredibus inſtitutis Hyppolito, Odoriſio & aliis.

Quibus ſtantibus cauſa fuit diſcuſſa coram Deputato ab A. C. à quo fuit pronunciatum dandam eſſe immiſſionem Catharinæ, & ſororibus de Martonibus vigore fideicommiſſi dicti Pamphili non habita ratione teſtamenti dicti Ioſephi ad fauorem illorum de Odoriſiis, & aliorum, nihilque cauſa in gradu appellationis commiſſa ſine præiudicio legitimæ executionis, dubitatum hodie, an conſtaret de fideicommiſſo quoad hæreditatem ſupradictam, quo vero ad legatum fuit reſeruatum, vt particulariter videretur.

Ratio reſolutionis fuit, quia ponderatis omnibus verbis teſtatoris eiſque præſertim *Totam hæreditatem & integram ad filios, & ſucceſſiuè filias,* ex quibus fuiſſe conſtitutum fideicommiſſum reale perpetuum, & ſucceſſiuum inter eiuſdem teſtatoris filios, & nepotes maſculos, & fœminas, cum verba reſpicientia hæreditatem conſtituant fideicommiſſum reale, cum ſint directa in rem iuxta theoricam Bart. communiter receptam *in l. peto.* §. *frater, num.*2. *verſic. dic ergo*, & *ibi* Cum. *num.*5. *ff. de leg* 2. Becc. *conſ.*24. *num.*24. *lib.* 1. Peregr. *de fideicom. art.*14. *ſub num.*33. Cauall. *deciſ.*34. *n.*1. & *deciſ.*81. *poſt princip.* Baratt. *deciſ.*897. *num.*7. Rot. *in recent deciſ.*125. *num.*4 *part.* 1. & *deciſ.*231. *num.*1. & 68. *n.*1. *p.*2. & *deciſ.*656. *num.*5. *p.*4. & 216. *n.*15. *p.*5. 1

Tale autem fideicommiſſum reale operatur grauamen reale, & dicitur afficere omnes perſonas, 2

&

& quoſcumque ſucceſſores, ita & taliter, vt te-
neantur per fideicommiſſum alterius reſtituere iux-
ta tradita per Bald. *in l.precibus, num.65.verſ.tu dic,*
& *ibi* Salicet.*num.36.C.de impub.* Pariſ.*conſ.18.n.50.*
& conſ.90.num.43.vol.2. Surd.*conſ.315.num.20.* qui
allegat concordantes Rot. *deciſ.143. n.4. part. 1. &*
deciſ.231.num.1.part.2.recent. quodque comproba-
3 tur ex verbis tractum tẽporis io futurum denotan-
tibus, ibi, *quandocunque morerentur, &c.* quæ verba
inducuntur perpetuum, & ſucceſſiuom fideicom-
miſſum ad notata per Bart. *in l.Centurio, n.28. ff de*
vulgari. Peregr. *de fideicom. artic.* 18.*num.14.* Ruin.
conſ.164.n.9 lib.3. Rot.216.*num.13.p.5.recent.*

4 Nec obſtat quod Iulius deceſſerit relicto Ioſe-
pho filio, & poſt obitum Ioan. Baptiſtæ ſine filiis
obierit Leonangela, & poſtmodum Sebaſtianus
relictis Catharina, Franciſca,& Virgioia, & vltimo
loco migrauerit idem Ioſeph; qoaſi quod fideicom-
miſſum expirauerit in ea parte Iulio ſpectante, dum
deceſſit com Ioſepho filio, qui coodidit teſtamen-
tum ad fauorem dicti Odoriſij, & aliorum, & in
alia parte ex quo dictus Sebaſtianus ſuperuixit
poſt mortem Leooangelæ, ſimiliter expiraſſe iuxta
natoram volgaris ſubſtitorioois, quæ per aditio-
nem hæreditatis expirat & intrat diſpoſitio vulga-
ti Conſ. Oldr.21. à Rot. paſſim canonizati.

5 Quia placuerunt Domiois reſpooſiones datæ,
quod hoc non procedit, quando fideicommiſſum
eſt reale prout in præſenti quod propterea afficit
omnes vocatos, & poſſeſſores, inter quos graua-
meo reſtituendi operator, & quando ex conie-
cturis apparet teſtatorem voluiſſe inducere fidei-
commiſſum reciprocum, & perpetuum, prout in
præſenti iuxta tradita per Dec. *conſil.* 477. Anton.
Gabr. *concl.7.lib.4.num.4.* Molin. *de Hiſpan. primog.*
lib.1.cap.6.num.19. Craſſ. *de ſucceſſ. in §.fideicommiſſ.*
quaeſt.33.ſub num.6. Peregr.*de fideicomm.art.29.n.30.*
Fuſar.*de ſubſt.quaeſt.*480.*num.*20. Seraph *deciſ.*1373.
6 *n.1.* & præſertim quando agitur inter deſcendentes
ipſius Teſtatoris fideicommittentis,quo caſu leuio-
res etiam coniecturæ ſuffragantur. Craoett. *con-*
ſil.367.num.9.lib 3. Gregor. *deciſ.315.num.5. & de-*
ciſ.329.num.3. Borat.*deciſ.897.n.8.*

7 Coniecturæ autem adductæ erant ſequentes,
Prima deducta fuit ex repetiti fideicommiſſi rea-
litate,quæ operatur vt nihil differant poſiti io coodi-
tione ab expreſſe vocatis,Tiber Decian.*conſ.44.n.72.*
lib.2. Gregor.*deciſ.315.num.13. & in Rec. deciſ.486.*
num.13.part.5.

8 *Secunda* deducta fuit ex verbis denotantibus per-
petuitatem, & tractum ſucceſſiuum, ibi, *Quando-*
cunque morerentur, Seraph.*deciſ.1373.num.9.& in re-*
cent.deciſ.216.n.13.part.5.

9 *Tertia* deſumpta fuit ex digreſſu ad plures gra-
dus ſubſtitutionum iuxta tradita per Pariſ.*conſil.73.*
num.37. Cephal.*conſ.114.num.26.lib.1.* Abb.*conſ.87.*
n.12.vol.1. Menoch.*conſ.310.lib.4.*

10 *Quarta & vltimo* ponderata fuit, quia poſt mor-
tem Leonangelæ Teſtator voluit,vt tota,& iotegra
hæreditas deueniret ad Iulium, & Sebaſtianum eo-
rumque filios, & ſucceſſiuè filias, & hæredes, &
& aliquo ipſorum oon extantibus ſuccederent in
ſtirpes, & non in capita repetendo ſemper eandem
caotilenam, ibi, *Et ſi ambo Iulius, & Sebaſtianus,*
quandocunque morerentur, tunc voluit dictam hæredi-
tatem venire ad Ioan. Baptiſt.prædictum, Ideoque ver-
ſamur in fideicõmiſſo reciproco inter omnes voca-
tos, dũ ſubſtitutio eſt facta vltimo in tota hæredita-
te,& ſaltem inter vocatos tacitè,ſi non expreſsè, vt
ex facti ſerie ad Text. *in l. Titia Seio, §.Seia libertus,*
ff.de legib. 2. ibique DD. Menoch.*conſil.85. & 274.*
Peregr.*de fideic.art.13.n.14.* Fuſ.*conſ.1.n.8.*

Ex quibus non fuit dubitatum quin conſtet de 11
fideicommiſſo ad fauorem ſupradictarum filiarum
Sebaſtiani io caſu ſecuto, cum filiæ fœminæ ve-
niant appellatione filiorum in conditione, *ſi ſine*
filiis. Rot. *deciſ.316.num.2. part.1. & deciſ.195. n.1.*
& 2.part.5.recent.

Minus obſtat quod Iulius deceſſerit ante Leo- 12
nangelam, & filius Iulij prætendatur ſubſtitutus in
caſu obitus dictorum Iulij, & Sebaſtiani ante obi-
tum dictæ Leonangelæ, attamen quia in eius lo-
cum ſucceſſit Sebaſtianus, vel ex diſpoſitiooe *l.vni-*
ca,§.pro ſecundo,C.de caduc.toll. Bald. *conſ.83.num.1.*
lib.4. Caſtreoſ. *conſ.422.num.1.col.2. verſ. in contra-*
rium videtur.lib.2. Gabr. *conſil.115. ſub num.8. lib.1.*
Zaneh. *in l.hæredes mei.§.cum ita, num.44. ff. ad Tre-*
bell. Menoch. *conſil.188. num.10.* Fuſar. *de ſubſtitut.*
quaeſt.469.num. 37. Seraph. *deciſ.472. num.13.* Rot.
deciſ.170.num 20 part 5.recent. In omnem caſum di-
cta portio Iulij fuit conſolidata cum altera portio-
ne Sebaſtiani ſuperſtitis, vti cohæredis inſtituti, &
verbis coniuncti per ius accreſcendi. *l.re coniuncti,*
ibique DD. *ff.de leg.3.* Crauett.*conſ.62.num.4.* Me-
noch. *conſ.1069.num.12.& 24.verſ.quod vero,* Pereg.
de fideicom. art.8. num.7. Fuſar. *de ſubſtit.quaeſt.495.*
num.12. Magon. *deciſ. Florent. 52. num.14.* Rot. *de-*
ciſ.506. num.1. in fin. part.4. din. & Sebaſtiano ſuc-
ceſſerint Catharioa,Fraociſca, & Virginia filiæ, ad
quorum fauorem de fideicommiſſo conſtare fuit re-
ſolutum.

Et ita deciſum vtraque parte ioformante, &c.

Mileuitaua Commendæ,

Lunæ 20. Iunij 1639.

ARGVMENTVM.

Sententia à qua appellatum fuit intra tempus legitimum, vel ceſſante impedimento non tranſit in iudicatum.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, à qua non eſt appellatum intra tempus requiſitum tranſit in iudicatum.*
2 *Statutum diſponens à ſententia conſ. Ordinarij appellari ad conſilium completum, & ab iſto ad conſilium generale.*
3 *Qui non petierunt commendam in ſinutitione non poteſt poſtea petere.*
4 *Sententia ſuſpenditur per appellationem, & ideo non tranſit in iudicatum.*
5 *Legitime impedito non currit tempus appellandi.*
6 *Ignoranti non currit tempus appellandi.*
7 *Tertius poteſt ſe opponere pro ſuo intereſſe poſt tres ſententias conformes.*
8 *Statutum dans formam appellationi non habet locum quando appellatur ad Papam.*
9 *Præſertim ſi in ſtatuto non adſit dictio aliqua taxatiua.*
10 *De iure communi ad Papam ſemper licet appellare.*
11 *Iure communi ex tribus ſententiis conformibus executio tribuitur.*
12 *Quanto minus poteſt iure communi derogatur.*
13 *In caſu ab ſtatuto omiſſo iure communi ſtatur.*

14 *Concessa*

14 *Conceſſa appellatione à prima ſententia, à ſecunda reuocatoria prima eſt concedenda.*
15 *Cauſa ſemel effecta appellabilis remanet ſemper appellabilis.*
16 *Sententia notorie iniuſta non tranſit in rem iudicatam.*
17 *Statuto in quo nullus præfigitur terminus ſemper pareri poteſt.*
18 *In quolibet actu præſupponitur habilitas.*
19 *Petitio ſub conditione ſi alius habilis non ſit non eſt conditionalis.*

DECISIO LXVIII.

PER nbitum Equitis Petri Fontenay vacauit commenda de Molins, & laudum Prioratoa Aquitaniæ, eaque ſmutita in lingua Franciæ, pro ea obtineoda petiit primo frater Ligny, vti magis ancianus, cui petitioni acqnieſcentibus aliis Equitibus qui magis anciani aſſidebant; ſub prætextu incapacitatis Ligny; petiit ſecundò Eques Marigni; quo petente, inſurrexit Eques Tallnet, qui erat magis ancianua omnibus, excepto Ligny; eamqne ſibi deberi dixit in caſu incapacitatis Ligny; vti capaci, & magis anciano, in concurſu cum dicto Marigny: commenda nb pluralitatem vntntum in lingua fuit ſmutita ad fauorem Ligny; cauſaque introducta inter iſtos tres competitores ad conſilium ordinarium lata fuit ſententia ad fauorem Equitis Ligny, confirmatoria ſmutitionis factæ per linguam, à qua ſententia fuit appellatum pro parte Equitis Mariguy ad coofilium completum, per quod fuit reuocata ſententia Conſilij ordinarij. & fuit dictum nullum ius competere Equiti Talluet; poſtea intra legitimum tempus à ſententia appellauit Talluet ad Sanctiſſimum, mihique cauſa commiſſa dedi dubium, an conſtet de re iudicata? & pro re iudicata adducebantur ſequentia.

1 Primò Equitem Talluet noo appellaſſe in tempore à ſententia lata per Conſilium ordinarium ad fauorem Equitis Ligny, ideoque illam tranſiſſe in iudicatum, & cenſeatur acquieuiſſe *l. fin. C. de ſent. cert. quant.* Surd. *conſ. 360. num. 38.*

2 *Secundò* extare Statutum Religionis *cap. 22. in tit. 7. de conſ.* io quo diſponitur quod à ſententia Conſilij ordinarij, appelletur ad completum, & à completo ad Capitulum generale, cum hoc quod interim executioni demandetur id totum quod à completo iudicatum fuit qund non fuit executum per Talluet; ideoque ſeotentias contra eum latas tranſiſſe in iudicatum.

3 *Tertiò* Equitem Marigny in lingua prius petiiſſe commendam; ideoque eum habere priora, & potiora iura, eſſe præferendum ex quo in ſtabilimentis cauetur *in t. 43. de commend.* quod quando in ſmutitione eſt petita commenda in liogua pro ea vacatione, nihil poteſt prætendi ab aliis qui non petierunt: vlterius petitionem factam per Equitem Talluet fuiſſe conditionalem, ideoqne nno fuiſſe legitimè factam *ex regula actus legitimi ff. de reg. iur.* maximè ſtante petitione facta prius per d. Marigny, per quam fuiſſe acquiſitum ius ei ideoque illi amplius ius non competere prout in ſimili, Boer. *decis. 176. num. 9.*

Quibus tamen non obſtantibus, fuit hodie, abſque difficultate reſolutum, non conſtare de re iudicata.

4 Ratio reſolutionis fuit, quia ex datis in ſumm. Equitis Talluet, conſtat illum appellaſſe, tam à prima ſententia lata ad fauorem Equitis Ligny per Conſilium ordinarium, quam à ſecunda ſententia lata ad fauorem Equitis Marigny per Conſilium completum. A ſecuoda ſenteutia fuit appellatum ad Papam intra legitimum tempus, ideoque non potuit traoſire in iudicatum, cum ea ſit ſuſpenſa per appellationem interpoſitam iuxta *l. 1 § fin. ff. ad Turpil. ibi* Gloſ. *canon. veniens de iuſiur. cap. 1. de re iud.*

Quo vero ad primam ſententiam ab ea fuit appellatum à die habitæ notitiæ, Ex quo Eques Talluet infra decendium fuit coactus abire ex cauſa neceſſaria propter Religionem, cum eſſet Dux Triremis quam propriis expenſis detinebat, ex quo etiam reſultans eius benemerentia, cuius ratione dicitur adfuiſſe legitimum impedimentum, nec currebat illi tempus ad appellandum, & poſtea ad primum reuctſus fuit, appellauit, prout *in l. 3. C. de teſtam. milit. & in l. ſi qua mulier ff. ex quibus cauſ. maior.* Odd. *de reſtit. in integr. p. 1. q. 6. num 5.* cum de 6 eo tempore ius ignorauerit, ignoranti autem tempus non currit, cum ignorans neque negligat, neque contemnat Felin. *in cap. cum ſuper de re iudic. n. 10.* Bart. & DD. *in l. à ſententia ff. de appellat.* 5

Nec rem iudicatam dictum fuit adeſſe ex non appellatione in tempore à ſententia lata per Conſilium ordinarium adiudicatiua commendæ Equiti Ligny magis Anciano cui lingua pariter commendam ſmutiuerat, quia vltra quod d. ſententia lata fuit ad fauorem Ligny magis omnibus Anciani, cui ab initio acquieuerat Talluet, & in ſmutitione fuit proteſtatus quatenus Ligny non eſſet capax, in tantum optare; ideoque non propterea fuit ei allatum præiudicium, ita & taliter vt commenda veniat adiudicanda Marigny minus Anciano, qui etiam fuerat excluſus à dicta ſenteotia, vt fuit in puncto reſolutum *in Aquitanica Prioratus 21. Feb. 1625. coram bonæ mem. Seleucien.* ideoque bene potuit ius ſuum proſequi in Conſilio completo tanquam in prima pro ſuo intereſſe pro excluſione Marigny minus Anciani, quatenus Ligny non curaſſet obtinere commendam, & litem proſequi *ex dicta decis. Aquitanien. Prioratus 21. Feb. 1625.* cum tertius poſſit tanquam in prima venire etiam poſt tres conformes pro ſuo intereſſe ex Abb. *in cap. cum ſuper num. 26. de re iudic.* Dec. *in cap. ſua num. 10. de appell.* Conar. *pract. 9. cap. 13. num. 8* & dixit Rota *decis. 17. num. 5. p. 3. Recent.* 7

Nec obſtare ſtatutum prædictum, quod dat formam appellationi, quia reſponſum fuit ſtatutum prædictum non habere locum, quando appellatur ad Sedem Apoſtolicam, prout in præſenti factum fuit, *ex dec.* Seraph. *615. ſub num. 6.* quæ eſt in puncto huius ſtatuti, *& dec. 661. num. 4. p. 1. recent.* 8

Ex quo ſtatutum prædictum non habet dictionem aliquam taxatiuam ſeu excluſiuam appellationis ad Sedem Apoſtolicam, propterea non impedit appellationes ad eandem Sedem *ex d. decis.* Seraph. *& d. num. 6.* 2

Ex quo de iure communi ad Papam ſemper licet appellare, ideoque iſta interpretatio in dicto ſtatuto ſumi debet ex Marcheſ. *de commiſſ. p. 2. cap. 6. in fin.* Rot. *d. decis. 661. num. 4. p. 1. recent.* 10

Tum & etiam ex quo d. ſtatutum eſt intelligendum, quando ſententia conſilij completi eſt confirmatoria ſententiæ Conſilij ordinarij, quæ conformitas in præſenti deſideratur, & hoc vt minus 11 aberret à iure communi, quo ſolum tribus conformibus executio tribuitur iuxta Tex. *in l. 1. C. ne liceat 3. prou. l. eum quæritur & l. ſequenti ff. de except. rei iudic.* Rot. *decis. 98. num. 3. p. 1. recent.* & minus iuri communi derigetur ex Curt. iun. *conſ. 7. numero 8.*

Crauett. *conſil.*259. *num.*2. Rot. *in recent. deciſ.*263. *num.*2.*&* *deciſ.*391.*num.*3.*&* *deciſ.*461.*num.*4 *part.*3.
13 & hic agitur de caſu omiſſo à Statuto, ideoque remanet ſub diſpoſitione iuris communis,*l.commodiſ-*
14 *ſimè.ff.de liber.& poſthum.* iuxta quod ſi permittitur appellatio ad fauorem actoris ſuſpenſiua à prima ſententia, eadem appellatio à ſecunda ſententia reuocatoria primæ eſt concedenda ex Rot. coram
15 Burat. *deciſ.* 33. *&* 37. & hoc vt ſeruetur æqualitas inter partes, prout in iudiciis ſeruari debet, ex quo cauſa ſemel effecta appellabilis, ſemper durat appellabilis, iuxta text. *in cap.non licet,& cap.in iudiciis de reg.iur.in* 6. Caual.*deciſ.*158.*num.*4.

16 Et facit ceſſare omnem difficultatem, ex quo ſententia lata contra Equitem Talluet detegitur manifeſtè iniuſta, cum ei vti magis anciano, iuxta ſtabilimenta Religionis eſſet adiudicanda commenda in concurſu cum Equite Marigny minus anciano ex Lotter.*de re benef.lib.*2.*queſt.*15. *num.*48. ideoque ſententia adiudicatoria Commendæ lata ad fauorem Marigny fuit manifeſtè iniuſta; Sententias autem notoriè iniuſtas non tranſire in Iudicatum, non eſt in iure nouum, nec Rot.ſententias iniuſtas aliorum Tribunalium attendit, etiam quod tranſitum fecerint in iudicatum Mohed. *deciſ.*3.*n.*1. *de teſtib.* Put. *deciſ.*391. *lib.*1. *in correct. & in recent. deciſ.*385.*num.*1.*p.*1.

17 Quod autem ſit notoriè iniuſta, conſtat ex eo, quia in ſententia adiudicata fuit commenda Equiti Marigny, fuitque dictum nullumius io commenda competere Equiti Talluet, quod detegitur manifeſtè erroneum ex quo ad eum vti magis ancianum ſpectabat commenda, quæ propterea vti iniuſta non tranſiuit in iudicatum ex ſupradictis.

18 Tandem non obſtare Equidem Talluet, non fuiſſe ſmutitum in tempore, nec petitionem Equitis Marigny fuiſſe ſecutam ante petitionem Equitis Talluet; Quia in Stabilimentis reſponſum fuit, quod non reperitur præfixus, nec aſſignatus terminus in ſmutitione facienda, cum duntaxat ſit diſpoſitum, quod fiat in lingua; Ceſſat difficultas ex ordine ſeruato, & forma adimpleta in ſmutitione prædicta, prout deciſum fuit *in alia Melemitana Commenda de Mazzalla* 11. *Aprilis* 1636.*&* 24. *Aprilis* 1637. *coram bona mem. Motman.*

19 Et tollitur omnis ſcrupulus de eo quod dicitur petitionem in ſmutione in lingua præceſſiſſe illam Equitis Mariguy, qui erat minus ancianus, quia non propterea eius ſmutitio prius ſecuta potuit priuare antianitatem aliorum nec aliis præiudicare prout in Stabilimentis expreſſè cauetur, maximè cum ſemper attendatur Ancianus in collatione Commendarum ex Lotter.*de re benef.queſt.*15.*n.*48. *lib.* 2. quia ita de Stylo Rotæ obſeruari atteſtatur: ideo non facit quod ſmutitio facta per Equitem Talluet fuerit conditionalia, quatenus eſſet incapax Ligny, cui lingua à principio vti magis anciano Commendam adiudicauerat. Ideoque ſtante incapacitate illius declarata per conſilium completum, illa conditio non fuit Talluet præiudicialis, ſed de iure inerat cum incapaces non ſint admittendi ad aliquam dignitatem, cum in quolibet actu præſupponantur habilitas perſonæ ex Innoc.*in cap.innotuit de eo qui furt. ordin. ſuſcept.* Abb. *in cap. in præſenti, n.*33.*de prob.* Surd. *conſ.*367. *num.*8. Ideoque petitio ita concepta non fuit conditionalia, iuxta text. *in l.hec verba ff de leg.*1.*& l.ſi Titio,§.quad.ar.ff.quando dies leg.ced. l.in conditionibus,* §.1. *ff. de condit. & demonſtr.*

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Senogallien. Societatis,

Mercur. 22.Iun. 1639.

ARGVMENTVM.

Mandatum exequutiuum ſi exceſſiuum ſit, aut ad inſtantiam alicuius, qui inſtare non debebat relaxatum, nullum eſt, & reuocari debet.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum,& executio exceſſiua nulla ſunt.*
2 *Debitum ex computis proueniens prius liquidandum eſt calculatione quam mandatum executiuum de eo ſoluendo expediatur.*
3 *Transactione ſolutio fit.*
4 *Solutionis exceptio retardat obligationem Camerale.*
5 *Socij omnes participare debent lucri ſocietatis.*
6 *Æs alienum deduci debet ex lucro Societatis,& ad omnes ſocios pertinet.*
7 *De bilancio illiquida ratio habenda non eſt.*
8 *Mandatum relaxatum ad inſtantiam eius qui ius non habet inſtandi nullum eſt.*
9 *Ceſſio ſimulata inefficax eſt, & ex quibus dicatur ſimulata. & n.*12.
10 *Ceſſio ſine cauſa facta præſumitur ſimulata.*
11 *Titulus ſimulatus reducitur ad non titulum.*
13 *Compromiſſum pro aliquo tempore, eo elapſo in conſideratione non eſt.*
14 *Obligatio facta in carceribus facta intuitu cauſa propter quam carceratus eſt nulla eſt.*
15 *Non probata ſcientia exceſſus iſte non cenſetur commiſſus.*
16 *Tranſactio rei claræ eſſe non poteſt, ſed rei dubiæ.*
17 *Si in mandato continetur ſumma aliqua pro tota ea factum eſſe credendum eſt.*
18 *Nemo tenetur rationem reddere eorum, quæ quis non adminiſtrauit.*
19 *Ante mandati exequutiui relaxationem faciendam calculum eſt, & in ſpicienda pœna quum ſit capitale.*

DECISIO LXIX.

INITA Societate Mercaturæ Coramiorum inter Ioannem Baptiſtam, Hieronymum, ac Phillippum de Rittuis de anno 1608.ſubſecuta fuit de anno 1617. obligatio d. Ioan.Baptiſtæ, tam nomine proprio, quàm nomine Hieronymi reddendi computum per bilancium ſingulis annis Philippo conſocio in cuius executionem de anno 1624. dict. Ioannes Baptiſta exhibuit bilancium ab anno 1608. vſque ad dictum tempus, quod cantabat hoc modo, *debitum, & capitale eſt ſcutorum* 16. *mil.* 38. *&* 1023. a1. *pro lucro anno* 1623.

Poſtmodum de anno 1630. Philippus præfatus donauit omnia ſua iura Laurentio Bartolo,quæ ſibi competebant contra dictum Ioannem Baptiſtam occaſione d.Societatis tam nomine proprio, quàm vti hærede d.Hieronymi,& in continenti eadem die ſubſecuta fuit declaratio per d. Laurentium donatarium, quod omne, quod eſſet recoperaturus à præfato Ioanne Baptiſta vigore acceptæ donationis omnia eſſe deberent eiuſdem Philippi demptis expenſis litis.

De anno 1636. conuentus fuit Ioannes Baptiſta prædictus

prædictus coram A. C. per eundem Laurentium Bartolum vigore acceptæ donationis, & in contumaciam Ioan. Baptiſtæ fuit contra eum relaxatum mandatum pro ſcut.17.mil.46.io totum ad effectum deponendi donec, & quouſque fuerit per eum reddita ratio adminiſtrationis iuxta tenorem obligationis ac bilancium exhibitum quod fuit executioni demandatum mediante carceratione eiuſdem Ioan. Baptiſtæ.

Secuta fuit deinde tranſactio in carceribus, ſiue compromiſſum inter Ioan Baptiſtam, & Bartolum, in quâ fuit inter alias conuentum, quod Ioan. Baptiſta conſignaret bilancium, & omnes Scripturas concernentes d. Societatem ad effectum, vt inter duos menſes cum dimidio à die ſequutæ tranſactionis(quæ ſtipulata fuit ſub die 27.Septembris 1636.) controuerſia terminaretur per duos peritos mercatores Anconæ.

Deinde liberatus à carceribus exhibuit coram eodem à A. C. d.Ioan.Baptiſta quietantiam reportatam à Philippo conſocio vſque ab anno 1634.ſub die 28.Februarij mediante alia tranſactione, in qua fit mẽtio de donatione facta per eũ Laurent.Bartol. de iuribus ſibi competentibus aduerſus Io. Baptiſtã propter d.ſocietatem Coraminum,& in ea declaratur, quod Bartolus non habet niſi nudum nomen, ſed omnia ad ſe ſpectare,& demum adduxit claram iniuſtitiam mandati reſultand. ex eo,quod A.C. relaxauit mandatum pro tota integra ſumma cum ad omne peius, ad eum non ſpectaret rationem reddere, niſi pro tertia parte, quibus ſtantibus de menſe Ianuarij 1638. & ſic elapſo bimeſtre cum dimidio contento in compromiſſo inter Io. Baptiſtam, & Bartolum A.C. reuocauit primum mandatum.

Cauſaque commiſſa in gradu appellationis bon. mem.Bucabellæ,in cuius locum fui ſubrogatus,propoſui hodie dubium; An conſtaret de nullitate mandati executiui? & inde reuocati in caſu,&c.fuit reſolutum mandatum eſſe nullum.

1 Ratio reſolutionis fuit, quia mandatum relaxatum continet maiorem ſummam vltra debitũ ideoque ratione exceſſus eſt nullum in totum vnà cum executione iuxta doctrinam Bart. *in l. ſi non ſortem, §.ſi centum,in princ.& num.6. ff. de cond.indeb.* Pariſ. *conſ.*81.*n.*36.*l.*2. Put.*deciſ.*315.*n.*1.*&* 2.*l.*1.*in correct.* Rot.*dec.*359.*n.*8.*p.*1.*& dec.*630.*p.*2.*& deciſ.*411.*n.*4. *p.*5.*recent.* Greg.*dec.*198.*n.*1. & *ibi* Addent.

2 Quod autem mandatum ſit exceſſiuum conſtat ex pluribus, & primò quia ſtante ſolidatione computorum inter Io.Baptiſtam, & Philippum accedente tranſactione inter eos ſequuta de anno 1634.in qua vnus alteri remittit omne lucrum Societatis prædictæ vſque ad d.tempus,non poterat deueniri ad relaxationem mandati nõ habita ratione ſolidationis, & tranſactionis ſequutæ cum prius eſſet deueniendum ad electionem peritorum & calculandum, vt
poſſet inſpici quis eſſet creditor, & quis debitor,
3 iuxta *dec.*612.*per tot.p.*1.*recent.*ex qua etiam reſultat
quod per eam dicatur ſolutionẽ fuiſſe ſequutã, quæ
4 eſt vna ex tribus exceptionibus, quæ retardat obligationem Cameralem ex Gellas. *de oblig.Cam.q* 17. *n.*2. & *ibi* Zacch.*n.*2.*&* 4. Rot.*deciſ.*92.*par.*1.*diuerſ.* Seraph. *deciſ.*814.*num.*1.

5 Secundus exceſſus mandati fuit;quia A.C.relaxauit mandatum contra Ioan. Baptiſtam pro integra ſumma ſcutor.17.mil.& 46.non demptâ tertiâ parte ſpectante ad eam,quatenus etiam conſtaret d.ſcuta 17000. extare penes eum, de quo non conſtat,cum eſſet alter ex tribus ſociis, qui ratione ſocietatis, de omnibus in ſocietate contentis participare debebat; tam ex inueterata conſuetudine, quàm etiam iuxta naturam Societatis, ſecundum quàm æqualitas inter ſocios eſt ſeruanda, iuxta text.*in l.ſi non fuerit, in princ.ff.pro ſoc.Inſtit.de Societ.§.de illa ad l.*2.*C.de negot.geſt.* Roman. *conſ*416.*n.*1. Mantic. *de tacit.lib.*6. *tit.*4 *n.*4. Greg. X V. *deciſ.*308. *n.*1. *& deciſ.*426.*n.*1. *& deciſ.*475.*n.*1.*part.*3. *recent.*

Tertius exceſſus oritur,ex quo ante relaxationem 6.
mãdati erat demendum æs alienum Societatis quod
tantum ſpectat ad Io.Baptiſtam, quam ad Philippũ,
ſiue de Capitulo, ſiue de lucro Societatis, quod ex
quo factum non fuit ideo exceſſus eſt clarus. *l.omne*
æs alienum,& l.ſi ſocij ſunmus, in princ ff.pro ſoc. Caſtr.
*conſ.*358.*n.*1.*verſ.nam video, lib.*2. Petr. de Vbald.*de*
*duob.fratrib.p.*9.*n.*2. Mantic. *de tacit.lib.*6. *tit.*22.*n.*1.
& 2. & dixit Rot. *in Rom. Donat.de Stellis* 10.*Maij*
1606.*coram Emin.D.Card.Pamphilio.* Bilancium au- 7
tem, in quo fundatum eſt mandatum relaxatum in
ſcutis 17000. ita cantat, *debitũ & creditum*,nec dicit
penes quem ſit pecunia, ideoque prius quam deueniretur ad relaxationem prædicti mandati erat facienda liquidatio,quodnam eſſet debitum,& quodnam creditum, & penes quem pecuniæ extarent latiùs apparere,ideoque vti illi qui dum bilancium de eo nõ erat habenda ratio nec iſto tempore vniuerſat condemnandus, Angel. *conſ.*286.*col.*2.*verſ.& ſi inter* DD.Rim.ſen. *conſ.*300.*n.*53. *&* 54.*vol.*2. Rot. Ianu: *deciſ.*39.*num.*3.

Nullitas etiam mandati relaxati, & executi de- 8
ducta fuit, ex quo mandatum fuit relaxatum ad
inſtantiam Bartoli ex iure ſibi ceſſo per Philippum,
quæ ceſſio detecta fuit nulla, & ſimulata, ſtante 9
quod eadem die d.Philippus declarauit,quod omne
quod ex d.donatione recuperaretur à Ioan.Baptiſta
eſſet non Bartoli ceſſionarij,ſed ipſius Philippi,ideo
præſumitur fuiſſe ſecutam animo vexandi Io.Baptiſtam: ex quo oritur ſimulatio, & redditur ineſſicax
iuxta text. *in l.per diuerſas,& l.ab Athanaſ. C.mand.*

Quæ præſumptio eſt irrefragabilis quando ceſſio 10
eſt facta ſine cauſa, vel titulo Menoch. *de præſ.lib.*3.
*præſ.*129.*n.*29. Rot.*deciſ.*303.*n.*10.*p.*1.*recent.* nec fa-
cere videtur quod ibi adſit titulus donationis, quia 11
titulus ille vti infectus reducitur ad non titulum
ſtante promiſſione incontinenti ſequuta de reſti-
tuendo ipſi Philippo omne quod recuperaretur: 12
propterea titulus non fuit habitus in conſideratione, prout requiritur ad effectum vt ceſſet diſpoſitio *d. l.per diuerſas, & l.ab Anaſtaſio.C mandati,* & notatur per goſſ. *in d. l.per diuerſas, in fin. in verbo per donationem.*

Nec obſtare dixerunt DD. tranſactionem ſequu- 13
tam inter Ioan.Baptiſtam, & Bartolum in carceribus, qua pendente non potuit deueniri ad reuocationem mandati, & ea non adimpleta, ſcilicet reddito computo, & exhibitis libris penes Mercatorem Anconæ, & omnibus Scripturis ſpectantibus ad negotium, quia fuit reſponſum illam non eſſe tranſactionem, ſed compromiſſum duraturum per
duos menſes quibus elapſis non eſt habendum in
conſideratione ex Caual. *dec.*327. *n.*2. & propterea 14
bene potuit agi coram A. C. pro reuocatione mandati, & in omnem caſum cum compromiſſum factum fuerit in carceribus,in quibus iniuſtè detinebatur ex prædicto mandato, obligatio, & quilibet contractus ibi initus intuitu dictæ cauſæ eſt ipſo iure nullus, iuxta text. *in l.qui in carceribus. ff.quod met.cauſ.* vbi Bartol & alij Paul.de Caſtrenſ.*in l.qui à latronibus, ff. de teſtament.* Ruin. *conſil.* 113. *volum.* 1. Neuizan. *conſil.* 52. *numero* 43. Marſ. *in praxim.* §. *attingunt. numero* 42. Farinac. *de Carcer.*

& Carcer. queſt.35.n.29. Guid. Pap. *deciſ.253.* Rot.
deciſ.490.num.1.& 2.part.1.recent.& poſt 2.vol.conſil.
Farin deciſ.205.num.4.

15 Tum etiam quia per illud non cenſetur remiſſus
exceſſus, & nullus inde reſultans mandati, & exe-
tionis, cum non probetur ſcientia in Ioanne Bapti-
ſta de eo tempore nedum exceſſus, ſed etiam quoa
ineodacium, & executio nulla redderetur. Surdus
conſil.49. num.29. Gabr. *conſ.69. num.26.lib.2.* Rot.
deciſ 51.num.5.& deciſ.95. nam.4. & deciſ.280.a.10.
16 *part.2. & deciſ.262.part.2. recent.* eoque magis, quia
nullitas eſt clara, qua ſtante non poterat cadi trans-
actio *l. Lucius, § fin ff.de adminiſt.tut. lib.1.ff.de tranſ-
act.* Greg. X V. *deciſ.311.num.1.*

17 Nec aliquid facit, quod à tergo mandati relaxa-
ti contra Riuam adſit adnotatum, quod exequatur
ſolùm pro voo tertio, quia vel dicendum eſt hoc
non probari de tempore factæ executionis fuiſſe
ſcriptum, prout requiritur, vel habere ſuſpicionem
aotidatæ, vel in omnem caſum ſtante relaxatione
executorum cantante execotionem factam fuiſſe
pro tota integra ſumma ſcutorum 17. millia con-
tenta in mandato, cui ideo eſt credendum tradita
per Tiraquel. *de retract. linag.§.8.gloſſ.8.n.22.* Greg.
deciſ 402.num.2.

18 Minus facit obligatio reddendi rationem contra
Ioan.Baptiſtam, cuius vigore fuit relaxatum man-
datum, quia eſt intelligenda de rebus per ipſum
Ioan. Baptiſtam adminiſtratis, nec probatur totum
capitale negotij ſcutorum 1600. perueniſſe ad illius
manus, prout requiritur, ideoque de rebus quæ ad
eius manus oon peruenerunt ratinnem reddere non
tenetur, cum tantum teneatur pro rata adminiſtrata
iuxta *d.l.2.C.de neg.geſt.* ex Rot. *deciſ.475.n.1.par.3.
recent.* & io omnem euentum ſemper erat facien-
dum calculum, & inſpici prius partitas, & prius
verificari penes quem extabat capitale negotij, &
lucrum liquidari, & verificari ſummam, & deinde
erat deueniendum ad relaxationem mandati *ex d.
deciſ.612. part. 2. recent.* & vt *ſupra* latius deductum
fuit quod propterea non poteſt excoſari ab exceſſu,
& ideo ratione illius redditur nullum ex prædictis.

Et ita reſolutum vtraque parte informaote, &c.

Bononien fideicommiſsi Glarauinis,

Mercurij 22.Iunij 1639.

ARGVMENTVM.

Lis dicta ab aliquo proprio, & alterius no-
mine legitimæ citationis, & mandati
alterius præſumptionem inducit; in ea
cauſa, quæ contra ambos commiſſa fuit.

SVMMARIVM.

1 *Scientia & non contradictio inducit præſumptionem mandati.*

2 *Mandatum probatur coniecturis etiam ad effectum ſuſtinendi iudicium, & ſententiam.*

3 *Ex inhibitione ab aliquo obtenta, qua dicit ſe tractum in iudicium elicitur legitime citatus.*

4 *Quando citatio non poteſt verificari niſi in vna lite, de illa præſumitur.*

5 *Ex exhibitione Apochæ, & recognitionis à tergo adnotatæ, elicitur coniectum ad cauſam pertinentium, citationis illius, qui prædicta exhibuit.*

6 *Exiſtentia Apochæ prædictæ penes illum, qui pro alio cauſam duxit, inducit præſumptionem tranſmiſſam fuiſſe ab illo.*

7 *Productio inſtrumentorum facta nomine illius, qui proprio, & alterius nomine cauſam agit inducit præſumptionem alterius mandati.*

8 *Ex magnis impenſis in cauſa communi factis inducitur præſumptio mandati.*

9 *Ex ſolito fieri communi nomine inducitur coniectura aliquod eſſe factum communi nomine.*

10 *Aliæ coniecturæ referuntur ex quibus præſumentur, & n.10.& 17.*

11. *Quando ignorantia veriſimilis non eſt ſcientia præſumitur.*

12 *In præiudicialibus ſcientia debet eſſe certa.*

13 *Niſi maximè adeſſent coniecturæ de quibus, n.10.*

14 *Defenſio alicuius in lite fauorabilis illi eſt, quamuis poſtea ſuccubuerit.*

15 *Initium non exitus conſiderandus eſt.*

16 *Iudicium claudicare non debet.*

18 *Si mandatum præſumitur allegatio eius defectus turbida eſt, & non attendenda.*

19 *In iudicio ſemper præſumitur pro validitate.*

DECISIO LXX.

FVIT reſolutum ſub die 8. Martij 1638. ſen-
tentiam Rotalem pro immiſſione latam ad fa-
uorem fideicommiſſariorum de Glauarinis quoad
Demettium eſſe nullam, ex defectu citationis illius
vel eius legitimi Procuratoris, & quoad eum nota
intuere Ægidiaoam.

Hodie propoſita cauſa ſuper eiſdem, Domini à 1
deciſis receſſerunt, moti, *Primò*, quia conſtitit de
ſcientia in dicto Demetrio, quod hæc lis ageba-
tor in Rota per Petrum Fratrem communi nomine
quâ ſcientiâ in eo ſtante eoque noo contradicente
intrat præſumptiu taciti mandati in perſonam dicti
Petri, ita, & taliter vt videatur ei conſenſiſſe cum
ſcientia, & patientia pro mandato habeatur, &
ideo intrare theoricam Innoc. *in cap. ex parte De-
cani n.1.&* *ibi* Abb. *n.9. de reſcript.* idem Abb. *in c.cum
olim* Abb. *n.8.circa med.de offic.deleg.* Aldoth. *conſ 48.
n.9.lib.1.* Biſignett. *dec.13.de Proc.*

Secundò, quia conſtitit de mandato dicti Deme- 2
trij ſaltem tacito, & præſompto in perſona Petri
Fratris ex coniecturis, qui fuit citatus, tam no-
mine proprio, quàm nomine dicti Demetrij Fratris
ac vti eius Procuratoris, contra quem fuit ſenten-
tia executioni demandata, coniecturis mandatum
probari etiam ad effectum ſuſtinendi iudicium, &
ſeotentiam cõtra aliquem vti procuratorem latam:
ſæpius firmauit Rot. vt apud Caſſad. *dec.3. n.4. de
Procur.& deciſ.32.n 2.par.2.& 350.n.1.p.4.diu.& d.
440.n.5.p.2.& 174.n.3 in fin.& 722.n.4.p.3. Rec.* Se-
raph. *dec.1326.num.2.* Greg. *dec.44.* Coniecturæ ad-
ductæ pro parte fideicommiſſariorum ad proban-
dam tam ſcientiam in Demetrio, quam tacitum
mandatum in perſona Petri fratris, quæ Dominis
placuerunt, erant ſequentes.

Prima quæ viſa fuit alias ſuperare deducta fuit 3
ex inhibitione obtenta per dictum Demettium ab
Eminentiſſimo D.Cardinali Antonio Almæ domus
Lauretanæ Protectore vti Miniſtrum dictæ Almæ
domus ſub narratiua quod quidam ipſum in Curia
in iudicium trahere auſi ſunt per quam confeſſio-
nem in neceſſarium antecedens, ſi tractus fuit
in iudicium fatetur executas eſſe citationes
ita legitimum Procuratorem, alias non poſſet
tractus in iudicium cum dicta inhibitio loquatur in
indiuiduo

indiuiduo de villa Cadriani contenta in hac lite ad
traditaper Creſc.*decif.2.n.3.de iudic.*Bellarm.*dec.63.*
*n.1.*Capic.*decif 86.n.11.*& fuit dictum *in Meſſanen.*
fends 22. Iuny 1635.coram D.meq Veroſpio.

4 Nec obſtat, quod in dicta inhibitione non fuit
ſpecificata iſta lis in ſpecie, ex quo in ea expreſſa
fuit lis io Curia, fuitque contra Glatiatinos præ-
ſentata, & ſpecificata d. Villa Cadriani ex quibus
dicitur ſpecificaſſe hanc litem in indiuiduo cum in
alia verificari non poſſit Ceph. *conſ.622.n.54 lib.5.*
Hond. *conſ.30.n.60.lib.1.*Caſtill. *de vſufruct cap.59.*
n.29. Gint. *decif.45.n 9.*Greg.*decif.90.n.3.*

5 Secunda conjectura deducta fuit ex productione
iurium, inter quæ adeſt Apocha emptionis prædij,
de quo agitur, quã Demetrius in partibus exhibuit,
& cognitionem à tergo adnotatã corauit.quæ ſolum
ſufficeret ad hunc effectum.Surd.*conſ.54.n.10.* Greg.
decif.44.n.4.& decif.8.n.8.per diuerſ.& decif.440.n.7.
p.2.recent.

6 Vnde veriſimiliter ex quo dicta ſcriptura extabat
penes ipſum de anno 1630. ita apud eundem De-
metriom d. Apochæ exiſtentia præſumitur de tem-
pore motæ litis, niſi de medio contrarium doceatur
de quo non conſtat ad text. *in l.ſine poſſidetis, C. de*
probat. Gratian. *diſcept.262.n.12.* eum quoque illam
tranſmiſiſſe Petro præſenti io Curia ad effectum de-
feodendi hanc cauſam vti commune intereſſe præ-
ſumitur, cum eam non aliunde Petrus quam è De-
metrij manibus habere potuerit,indeque vera man-
dati probatio reſultat. Dec.*conſ.36.n.8.*Gozzad.*conſ.*
11.n.5.& 15. Rot. *in Antiq.decif 3. de cauſ.poſſeſſ.&*
propr. Cæſ. de Graſſ. *decif.2.n.5. de reb.Eccleſ.* plenè
per Greg.X V. *decif.276 n.8.* Duran.*dec.9.n.4.*

7 Nec dictum fuit obſtare,quod productio iurium
reſtringatur ad factum. & partem producentis,quia
bene procederet ſi productio ſimpliciter ab vno
tantum facta fuiſſet,quo caſu præſumeretur proprio
nomine potius facta, quam alieno iuxta notata per
Greg.*decif.472.n.4.*ſed quia iura,& Apocha fuerunt
producta oomine vtriuſque fratris, ſicut vtriuſque
nomine lis fuit defenſa,& Apocha producta veriſi-
militer fuit tranſmiſſa à fratre vt ſupra propterea
firma remanet præſumptio maodati.

8 Tertia coniectura deducta fuit ex magnis impen-
ſis deſumptis ex pluribus diſputationibus cauſæ, li-
tiſque defenſione, quas de communi negotio Pe-
trum feciſſe ſine participatione, & contributione
Demetrij fratris non eſt præſumendum, ex quibus
etiam mandatum probari dixit Rot. apud Seraph.
decif 933.n.2. & in recent. decif.808.n.6.p.1. & decif.
440.n.6.p.2. Caual. *decif.590.n.10.*

9 Quarta deducta fuit mandati præſumptio, ex eo
quod Petrus in aliis negotiis, & etiam iodicialiter
occaſione iſtius prædij egit ſimiliter ſuo, & fratris
nomine, ideoque cum hæc cauſa etiam contra De-
metrium fuerit commiſſa, & eodem modo pariter
actum fuerit non eſt veriſimile, quod fuerit negle-
cta defenſio præſertim à ſolito ad notat. per Bald.
in l.falſus in.12.col.Cod.de fact. & lit. Alex. *in l.ſæpe,*
n 94 ff. de re iudic. Rot. *in S. Marci Penſionis coram*
Sacrata apud Marcheſ.de Commiſſ. part. 2. fol. 486.
num.7.

10 Quinta eliciebatur ex arcta ſanguinis coniunctio-
ne propter fraternitatem, & bonorum communio-
nem, ac longam, & acerrimam diſcuſſionem,
contiouationem litis, longitudinem temporis, quo
lis agitata fuit, magnitudinem negotij, prætenſio-
nem fideicommiſſariorum, quibus omnibus con-
currentibus dicebant Domioi eſſe incredibile Pe-
trum in re tam graui Demetrium de omnibus cer-
tiorem non feciſſe, præſertim quia pluries d.Petrus
occaſione huius litis patriam reuerſus Romam re-
diit, quæ omnia ſimul iuncta ſufficiunt ad indu-
cendam ſcientiam, ſtante quod hæc lis communi
fratrum nomioe agebatur iuxta tradita per Surd.
conſ.355.n.20.& 24.in fin. Cephal. *conſ.314.num.19.*
& ſeqq. Rot. *decif.74.num.2.part.2.recent.* & fuit re-
ſolutum *in Romana Saluiani 1. Martij 1627. coram*
Eminentiſſ. D.Card.Vbaldo, & quia ignorantia oon 11
eſt veriſimilis præſumitur ſcientia,& ideo probatio
dicitur vera, & non præſumpta Rot. *decif.336.n.4.*
p.2.recent.& poſt 2.vol. conſ.Farin.decif.108.n.7.

Nec obſtare quod agatur in præiudicialibus qno 12
caſu ſcientia debeat eſſe certa, & indubitata ex ad-
ductis *in d. decif. 8. Martij 1638.* quia ſtante arcta 13
ſanguinis coniunctione inter Petrum, & Deme-
trium grauitate negotij aliiſque facti circumſtantiis
ſufficere viſum fuit ſcientiam præſumptam dedu-
ctam ex tot coniecturis *ſupra* ponderatis ex allega-
tis per Ruin. *conſ.101.ſub num.14.lib.1.* Rol.*conſ.4.*
n.32.lib.2. Surd. *conſ.315.num.26.* Rot.*decif.32.n.5.*
*p.2.diuerſ.*Greg.*decif 44.* non facta differentia quod
ſupradicta omnia procedant in fauorabilibus, non
autem in præiudicialibus, quia Demetrio fuit fa-
uorabile, vt Petrus frater defenſionem ſuſciperet in 14
hoc iudicio, quamuis ſuccubuerit, ex quo non exi-
tus, ſed initium debet attendi, vt poſt Angel.tradit 15
Alex. *in l.ſæpe,num.87.verſ.non obſtat ratio,ff.de re iu-*
dic. alioquin dicendum eſſet quòd ſi ſententia lata 16
fuerit pro abſente iudicium ſuſtineretur ex præ-
ſumpto mandato, ſi verò contra ſecus conſequen-
ter iudicium claudicaret contra expreſſas iuris re-
gulas de quibus *in cap.non debet de reg.iur.in 6. l.non*
debet. ff. eod. l.fin. ff.de fruct. & lit.expenſ. Menoch.
conſ.167.num.19. & dixerunt dictam theoricam In-
nocent. *in d. cap.ex parte Decani*, procedere abſque 17
aliquo ſcrupulo concurrentibus ſupradictis conie-
cturis Gabr. qui teſtatur de commun. *conſil. 149.*
num.63.lib 2. Mantic.*de tacit.&c.tit.7.num.4. in fin.*
Abb.*conſ.7.n.7.p.2.* Caſſad.*decif 33.num.5.* & de reo
loquitur *decif.550.part.4.diuerſ.& decif.165. num.7.*
part.4.recent.

Sexta deducta fuit, ex quo conſtat de iuſtitia 18
ſententiæ,ac immiſſionis conceſſæ fideicõmiſſariis,
quæ fuit confirmata per duas deciſiones coram Me,
vtraque parte informante, vnumque & idem ios
exiſtat ipſorum fratrum eademque cauſa defen-
ſionis prouenienſ ex prædicta Apocha venditionis,
qua Petrus emit nomine ſuo, ac Demetrij fratris,
nec qoidquam prorſus deducatur ab vno quod ab
altero non fuerit allegatum; quibus ſtantibus di-
ctum fuit ſatis eſſe oſtendere prætenſam nullitatem
ex defectu ſufficientis mandati, eſſe ſaltem turbi-
dam ac dubiam, vt attendi non debeat Franc.
Monald.*conſ.87.& conſ.143.n.25.lib.1.* Parlad. *lib.2.*
rer.quotid.cap.fin.p.1.§ 1.n.10. Vin. *decif.331.num.2.*
Rot.Ianu. *decif.23.n.16.* Mich. Ferrer. *3.part.obſeru.*
cap.288. Anton.Oliban. *de Action.n.4.* Codex Cabi.
lib.3.tit.12. de iuriſd. omn. iud. Theſ. *decif.228.* Rot.
decif.536.num.5.part.4.recent. cum ſemper in iudicio
ſtet præſumptio pro validitate,in præſenti verò non
tantum ſumus in dubio, ſed potius in claris, cum
ex tot cõiecturis *ſuprà* ponderatis conſtet de ſcien-
tia in Demetrio, quod hæc lis agebatur per Petrum
communi nomine,& nunquam reclamauit, ex qui-
bus omnibus oritur mandatum ac ratificatio iuxta
ſupradictam theoricam.Innoc.*in d.c.ex parte Decani*
n.2.de reſcript. cum aliis *ſuprà* adductis,quæ Domi-
nis placuerunt.

Et ita reſolutum vtraque parte informante,&c.

Fanen. Commenda,

Lunæ 27. Iunij 1639.

ARGVMENTVM.

Commenda adiudicanda eſt ei cui collata fuit à legitimo collatore non obſtante expectatiuæ commiſſæ ab inferiore Papæ.

SVMMARIVM.

1 *Commenda illi adiudicanda eſt, cui facta fuit collatio legitima.*
2 *In reſeruatis Papæ non ſufficit diſpenſatio alterius, ſed Papæ eſt neceſſaria.*
3 *Expectatiua eſt contra ius, & ideo à nemine concedi poteſt.*
4 *Conceſſio non facta cum clauſula* ex nunc prout ex tunc *morte concedentis expirat.*
5 *Conceſſio omnimoda, & plenaria iuriſdictionis intelligitur de legitima conceſſione.*
6 *Conceſſa facultate teſtandi alicui, non poteſt iſte contra leges diſponere.*
7 *Derogatio reſtringi debet, & de cauſa ad cauſam extendi nequit.*
8 *Conſtitutiones Apoſtolicæ non tolluntur per non vſum niſi adſit ſcientia Pontificis.*
9 *Vt quamuis adſit Nuntij Apoſtolici ſcientia.*
10 *Vt non vſus deroget Conſtitutionem Apoſtolicam debet probari præſcriptio 40. annorum.*

DECISIO LXXI.

DVBITAVI hodie, an ſit ſtandum, vel recedendum à deciſis ſub die 28. Februarij præteriti? in qua dictum fuit Commendam Ordinis Sanctorum Mauritij, & Lazari vacantem per obitum q. Equitis Bolognini nunc poſſeſſam per Equitem Carolum Emanuelem Manellum eſſe adiudicandam Equiti Manzino, & fuit reſolutum ſtandum eſſe in deciſis.

1 Ratio reſolutionis fuit, quia ſubſiſtunt omnia motiua prædictæ deciſionis, cum Manzinus docuerit de collatione ad eius fauorem facta per Sereniſſ. Magnum Magiſtrum habentem ius conferendi, & de eius capacitate propter profeſſionem emiſſam vt ex publico inſtrumento profeſſionis doctum fuit, concurrentibus etiam omnibus requiſitis, de quibus in Bulla fel. record. Pij IV. & aliorum Summorum Pontificum de iure illi Commendæ adiudicatio cõpetit *ex cap. dilectus* vbi Gloſſ. *de offic. deleg.* Ferret. *conſ.* 53. *num.* 4 Rot. *deciſ.* 337. *num.* 1. *part.* 2. *recent.* cum aliis *in d. deciſ.* adductis.

Nec obſtare DD. dixerunt gratiam Equitis Manelli obtentæ Expectatiuæ de hac Commenda à Sereniſſimo Duce Carolo.

2 Quia fuit multipliciter reſponſum, & primo quod tempore obtentæ Expectatiuæ per Carolum ipſe erat infans, & incapax ratione ætatis requiſitæ per Stabilimenta Religionis; ideoque erat neceſſaria diſpenſatio Apoſtolica, nec ſufficiebat diſpenſatio Sereniſſ. Ducis cum ſit de reſeruatis Papæ, & inferior ab eo illam non poteſt concedere ex Gambar. *de offic. & poteſt legat. lib.* 2. *tit. de var. ordin. nom. num.* 197. Azor. *inſtit. moral. part.* 1. *lib.* 2. *cap.* 5. *numero* 9. Garz. *de Benef. part.* 7. *cap.* 3. *numero* 8.

Secundò reſponſum fuit gratiam Expectatiuæ eſſe contra ius, vt *in cap.* 2. *de conceſſ. præb. in* 6. contra diſpoſitionem S. Concil. Trident. *ſeſſ.* 24. *cap.* 19. *de reform.* notat Pariſ. *de reſign. lib.* 3. *quæſt.* 6. *num.* 14. *& ex conſtit.* 73. *S. mem. Pij V. in Bullario nouo tom.* 2. vbi fuit facta expreſſa mentio de Militia S. Lazari *in* §. 5. reuocat omnia, & quæcunque priuilegia Magiſtris, & conuentibus Militiarum data concedendi Expectatiuas, ex quibus oritur, quod Magnus Magiſter Sanctorum Mauritij, & Lazari non habeat talem facultatem. 3

Tertiò & in omnem caſum ex quo in dicta Expectatiua non adeſt clauſula *ex nunc prout ex tunc.* Ideo illa expirauit per mortem Sereniſſ. Ducis Caroli Magni Magiſtri concedentis iuxta Tex. *in cap. ſi cui nulla de præb. in* 6. cum aliis adductis per Garz. *de Benef. p.* 6. *cap.* 2. *num.* 301. *&* 305. 4

Nec dicta Conſtitutio Pij V. ſublata remanet per aliam eiuſdem ſummi Pontificis conſtitutionem, quæ eſt in ordine *la* 28. §. 22. vbi Pontifex dat Magno Magiſtro Militiæ S. Lazari ſuper Prioratibus & Præceptoriis plenariam, & omnimodam etiam meri, & mixti Imperij iuriſdictionem, & ſuperioritatem, quia placuit reſponſio data, quod quatenus exinde inferri poſſet ad liberam diſpoſitionem conferendi beneficia, talis diſpoſitio venit intelligenda de diſpoſitione legitima, & iuxta leges, & conſequenter non de Expectatiuis, quæ ſunt contra 5
legea ex prædictis prout *in ſimili* dicimus, quod fa- 6
cultas ampliſſima conceſſa Teſtatori, vt ad libitum de rebus ſuis diſponat iuxta §. *diſponat auth. de nupt.* non propterea efficitur, vt poſſit contra legum præcepta diſponere, per Tex. *in l. nemo poteſt ff. de reg. iur.* & ceſſat difficultas quia d. Conſt. 28. edita Pontificatus Pij V. anno primo reuocatur per d. Conſt. 73. eiuſdem Pontificij editas anno 7. & conſequenter poſteriorem *iux. dec.* Caual. 627. *num.* 7. *&* 8.

Nec minus præfata Conſt. 73. Pij V. dici poteſt abolita & reuocata per conſt. 102. Clem. VIII. *in Bull. nouo tom.* 3. *in* §. 17. Nam *ibi* ſolum diſponitur de vnione Religionum S. Mauritij, & S. Lazari, eorumque reſeruatione, & in hoc derogatio alteri Conſtit. Pij V. editæ 7. *Kal. Februar.* quæ non eſt Conſt. præfata 73. Ita, & taliter vt nullo modo poſſit inferri ad alterius Conſtitutionis derogationem, quæ reſtringitur ſemper ad præmiſſa, & de caſo ad caſum non extenditur vt dictum fuit *in Valentina ſubſidij* 4. *Maij* 1611. *coram bona mem. Penia.* 7

Nec obſtant duo teſtes inducti ad probandum vſum Expectatiuarum in d. religione, & non vſum S. Concilij, necnon d. Conſt. Pij V. quia, & Concilium ligat à die publicationis, & Conſtit. Pij V. præſumitur vſu recepta ab ipſa die publicationis, vel ſaltim inſertionis in Bullario, cum nec Conſt. Apoſtolicæ tolli poſſint per non vſus niſi concurrat ſcientia poſitiua, & conſenſus Papæ, nam ſicuti Principes ſæculares, & Populus non poſſunt Conſtit. Pontificis abrogare expreſsè, ità nec tacitè per non vſum Aym. *conſ.* 811. *verſ. proinde quoties* Caual. *deciſ.* 85. *ſub num.* 2. *&* 423. *num.* 2. & alias *in recen. dec.* 297. *num.* 3. *&* 4. *p.* 1. & optimè *in Mauricen. Indultorum* 11. *Aprilis* 1639. *coram D. meo Merlino.* 8

Nec ſcientia præfata poſitiua remanet probata
per teſtes poſt *d. dec.* 28. *Feb.* in hac cauſa factas exe- 9
tiones, immò ſecundus teſtis explicitè ait, neſcire, an Sedes Apoſtolica ſiue eius Miniſtri ſcientiam præcisè habuerint harum Expectatiuarum; & quantumuis primus dicat ſuiſſe introductam ſtatim occaſione

ſione cuiuſd. Expectatiuæ, litemque fuiſſe agitatam coram Nuncio Apoſtolico, non tamen dicit Nuncium ſententiaſſe canonizando Expectatiuam, imò Expectatiuam non fuiſſe effectuatam.

10 Præterea ex ſcientia Nuncij non infertur neceſſariò ad ſcientiam ſummi Pontificia maximè in præiudicialibus iux. Tex. *in l. quod vulgo ff. pro empt.* Alex. *conſ.*84. *num.*4. *&* 5 *lib.* 1. Natt. *conſ.*636. *num.* 190. *& ſeqq.* & aſſertus noo vſus eſſer probandus per præſcriptionem 40. annorum in caſu indiuiduo, & quod adſuiſſet contradictor, prout in præſenti Rol. *conſ.* 53. *num.* 39. *verſ. vlt.* dictus Greg. XV. *deciſ.*269. *num.*4. Rot. *de.iſ.* 697. *n.*4.*p.*1.*recen.* quæ probationes non adſunt.

11 Quæ verò opponuntur ad non ius Equitis Manzini ex defectu legitimæ probationis profeſſionis emiſſæ, & non ſubſcriptionis Equitum, ſeu Ducis Viuentis, difficultas remanſit ſublata in alia deciſione in hac cauſa ſub d.dec.28. Februarij præteriti, vbi plenè fuit reſponſum huic motiuo.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Bononien. Fideicommiſsi,

Lunæ 27. Iunij 1639.

A R G V M E N T V M.

Primogenitura in teſtamento relicta per fideicommiſſum, quando non excludat fœminas.

S V M M A R I V M.

1 *Primogenij fideicommiſſi clauſula adducitur.*
2 *In primogenitura fœmina deſcendentes ex vltimo poſſeſſore excluduntur per maſculos alterius linea, nec fit tranſitus de linea ad lineam, niſi expreſſe dicatur, vel adſint coniectura indubitabiles.*
3 *Verba qua in primogenijs comprehendunt fœminas.*
4 *Si primogenitura ingreſſa ſit lineam alicuius, deſcendentes non poſſunt excludi. & n.* 10.
5 *Nomine primogenij fœmina comprehenduntur ſi non agatur de conſeruatione familia per primogenituram, nec adſint maſculi euiſdem linea, & n.* 14. *&* 15.
6 *Verbis de progenie in progeniem etiam fœmina comprehenduntur.*
7 *Coniectura ex quibus colligitur fœminas non eſſe excluſas, & n.* 8.
9 *Ex verbis ibi relatis non cenſetur fœmina excluſa, & n.* 11.
12 *Gerundiuum ſine copula qualificat tantum verba quibus adiungitur.*
13 *Conditio, ſeu modus ita conceptus non operatur effectum diſpoſitionis, ſed nudi facti.*
16 *Vna pars teſtamenti aliam declarat.*
17 *Fœmina deſcendentes à maſculis vocatis regulariter non cenſentur excluſa.*
18 *Præſertim quando antea teſtator loquutus fuit de deſcendentibus & fœmina vocata.*
19 *Diuerſitas perſonarum, & rationis impedit repetitionem præſumptam.*
20 *Verbum ſemper denotat perpetuitatem.*
21 *Niſi ſit poſita in clauſulis non diſpoſitiuis*

DECISIO LXXII.

Vid. *Deciſ.* 90.

Rarvis plauribus deciſionibus coram R. P. D. meo Pirouano vti deputato ab A.C. fuit lata ſententia ad fauorem D. Comitiſſæ Iuliæ de Pepulis filiæ Ioannis Pauli, filij Cæſaris primogeniti, filij Iſabellæ, & Fabij de Pepulis, mihique in gradu appellationis commiſſa, dubitaui hodie. An ſententia ſit confirmanda vel infirmanda? & D. D. abſque vlla penitus difficultate reſoluerunt ſententiam eſſe confirmandam.

Fundamentum reſolutionis fuit, quia illa eſt valida, & iuſta; de validitate conſtat ex reuolutione 1
actorum, ex quibus patet in ea concurrere omnia requiſita tradita per Caputaq. *deciſ.* 260. *p.*2. Iuſtitia verò deducta fuit ex deciſionibus in hac cauſa factis, *ſub die* 27. *Nouembris* 1637. *&* 18. *Iunij* 1638. *coram D. meo Pirouano*, in quibus dictum fuit conſtare de fideicommiſſo, ſiue potius de primogenitura inſtituta ad fauorem d. D. Comitiſſæ Iuliæ de Pepulis per q. Io. Paul. Manphronium inter eius filios, & deſcendentes maſculos quouſque extabunt ſub his verbis; *Nell' altri tutti miei bene eleggo, & voglio che ſiano miei heredi li figlioli maſchi, che di me, e di legitimo matrimonio naſceranno tra quali voglio per la facolta mia ſia ſtretiſſimo fideicommiſſo, di modo che vadi da' figlioli in Nepote, & da' Nepoti, in Pronepoti in infinito. &c.* deficientibus veri filiis, aliiſque deſcendentibus maſculis, vt ſupra vocatis; idem Paulus Manphronius teſtator ad effectum conſeruandi eius hæreditatem penes vnicum hæredem ex corpore ſuo deſcendentem, inſtituit primogenituram inter eius filias fœminas, earumque deſcendentes primogenitos, ſecundum gradus prærogatiuam ſub hoc pacto. *Voglio che la Segnora Iſabella mia figliola ſia dotata hauendo fratelli di' Ducati cinq mila, & non hauendo fratelli Maſchi nel tempo della mia morte, e non ci eſſendo alcuno mio deſcendente maſclo voglio di' ella ſia mia herede vniuerſale. Voglio ancora, di in defetto di miei deſcendenti maſchi è morendo di mia figliola, che la mia facolta vada al primogenito di d. mia figliola, e coſſi in progeniti alli primogeniti de figlioli nepoti, e pronepoti in infinito d. detta mia figliola, e mancando lei ſen va figlioli intendendo ſempre de maſcli, voglio chi ſucceda l'altra ſeconda genita.*

Obiit dictus Ioannes Paulus Manphronius abſ- 2
que filiis, & deſcendentibus maſculis ſuperſtite Iſabella filia primogenita; ac hærede, ex qua natus fuit Marchio Cæſar Pepulus primogenitus ex Marchione Cæſare, Ioannes Paulus; ex eo D. Comitiſſa Iulia de Pepulis; ad cuius fauorem fuit lata ſententia, ex quo per obitum Marchionis Ioan. Pauli eius Patris, non factus ſit locus vocationi ad fauorem lineæ ſecundo genitæ Iſabellæ; ex eo quia ſecundum regulas primogenituræ nunquam fœminæ deſcendentes ex vltimo poſſeſſore excluduntur per maſculos alterius lineæ, nec fit tranſitus de linea ad lineam, niſi expreſsè dicatur, vel adſint euidentiſſimæ coniecturæ, & indubitabiles; cum quibus teſtator ſe confirmare videatur. Valenz. *conſ.* 97. *numero* 78. *cum ſeqq.* Mol. *de Hiſpan. primog. lib.* 3. *c.*4. *num.* 31. *& cap.*5. *num.* 71. quam ſententiam ſecuti fuerunt Conar. Mierez. Aueodan. Mantic. Parlad. Fuſar. & Caſtill. quos refert, & ſequitur Additio ad Molin. vbi proximè ideoque nepos Iulia ſit de vocatis ad primogenituram, vt patet, ex illis verbis. *Voglio, che la mia facolta vada al primogenito di*
d. mia figliola; e coſſi de progenit; in progenit alli pri- 3

 mogeniti

*mogeniti de figlioli nepoti , e pronepoti in infinite di d.
mia figliola* quæ verba indubitautet comprehendunt
fœminas Cæphal. *conſ.* 5t1. *num.* 26. & poſt alios
apertè diait Fuſar. *quæſt.* 335. *num.* 5. Ramon. *conſ.
vltim. num.*388.
4 Ex quibus optimè fitmatum fuit *in deciſ. præfatis*,
quod dum primogenitura ingreſſa eſt lineam Pauli
primogenitj non poteſt D. Iulia ex illo deſcendens
excludi per maſculos lineæ Lueterij ſecundogeniti
Iſabellæ , ſiue alterius , & præter relatos *in deciſ.*
fitmat etiam Theſ. iun. *lib.*2.*q.*12. *num.* t3. *cum tri-
bus ſeq.* Ramon. *d.conſ. vltim. num.*483. Surd. Bellus
*conſ.*1. *num.* 557. *& ſeqq.* & præſertim cum nomine
5 primogeniti contineantur etiam fœminæ , quando
prout in præſenti non agitur de primogenitura con-
ſtituta pro conſeruatione Agnationis , nec adſunt
maſculi eiuſdem lineæ ex traditis per Fuſat. *de ſubſt.
quæſt.* 385. *num.*9. *&* 12. Ludouic. Bellus. *d.conſ.*1.
*num.*187. & Rota *deciſ.* 667. *num.* 10. *part.* 2. *recent.*
6 ex eo quia vocato maſculo ex fœmina , à quo pri-
mogenitura ingreſſa eſt in lineam Pauli non am-
plius mentionem fecit , de maſculis , ſed de primo-
genito , & de progenie in progeniem , ſub quo ter-
mino collectiuo etiam fœminæ compehenduntur
ex Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 335. *num.*5. Ramon. *conſ.*
100. *num.*388.
Quod autem in præſenti ceſſet ratio contempla-
7 tionis agnationis patet ex eo ; Primò, quia teſtator
ad differentiam fideicommiſſi inſtituti inter pro-
prios filios , & deſcendentes maſculos ſolum con-
templatus fuit conſeruationem hæreditatis penes
vnicum hæredem ex corpore ſuo deſcendentem.
Secundò quia vocauit etiam filias , & deſcen-
dentes fœminas ea quarum vocatione & admiſſione
quamuis maſculi reperita oratione eſſent vocati ,
ceſſat tamen ratio conſeruandæ Agnationis , cum
illa non ſit expreſſa Caſtill. *lib.* 2. *controuer. cap.* 4.
num. 25. 45. *& num.* 100. Ramon. *d. conſ.* 100. *num.*
8 392 Menoch. *conſ.* 802.*num.*90. Bellus *conſ.*1. *num.*
212. & tantum mens teſtatoris fuit , vt penes vni-
cum primogenitum eius hæredites perueniret , quo
caſu fœminæ non ſunt eacluſæ Crauett. *conſ.* 180.
num 1.*&* 306. *num.*5. Molin. *de primogen.lib.*3.*cap.*5.
*num.*50. cum in primogenitura inſtituta nulla poſſit
conſiderari ratio conſeruandæ Agnationis , ſed for-
taſſe in fideicommiſſo , & nos verſamur. Hodie in
primogenitura purificata , & quæ conuenit etiam
fœminis ea Rota *deciſ.*21. *num.*4.*part.*1. *recent.*
Nec excluſio fœminarum reſultat ex illis verbis
9 *& mancando Lei*, loquendo de Iſabella, *ſenza figlio-
li, intendendo ſempre di Maſchi , voglio che ſucceda la
ſeconda genita.* Quia placuerunt Dominis reſponſio-
nes datæ , quod cum dicta verba *intendendo* ex ſent.
adiectiuè probata ad caſum deficientiæ Iſabellæ ſi-
ne Maſculis , non poſſunt inſeruire ad caſum non
præuiſum , quo Iſabella maſculos ſuſcepiſſet , &
ſucceſſiuè maſculus primogenitus fœminam tan-
tum reliquiſſet, neque directè , neque extenſiuè , ea
quo extenſioni repugnant tritæ iuris regulæ , dum
non apparet manifeſtè habitam fuiſſe prædictam
rationem conſeruandæ Agnationis,Rota *deciſ.* 486.
10 *num.*4. *part.*1.*& deciſ.*538. *num.* 3. *&* 667. *num.* 10.
part 2. *recent.* & præſertim cum hic agatur de fa-
ciendo tranſire primogenituram de linea, quam eſt
ingreſſa contra illius deſcendentes. Celſ. Vgo *conſ.*
120. *num.*14. Mant. *de coniect. vlt.volum. lib.*8.*tit.*18.
*num.*2. Franc.Milan. *deciſ.* 9. *num.*1. *lib.* 1. Rota *de-
ciſ.* 209 *num.*1. *p.*2. *diuerſ.*
11 Nec in caſu præſenti fuerunt appoſita verba illa
*per modum regulæ , & independenter , ſed acceſſoriè &
qualificatiuè ad conditionem obitus primogenitæ ſine fi-
liis* quo caſu vocata extitit ſecundogenita quod
euidenter patet ; tum quia non fuerunt appoſita in
principio , vel fine diſpoſitionis , ſed in medio ſub-
ſtitutionis factæ Iſabellæ de præfata ſecundogenita,
ad quam propterea qualificandam dicuntur poſita ,
vt admittit Caſanat. *in conſ.* 53. *num.* 39. *vſque ad*
47. tum ex eo quia gerundium ſine copula habet 12
iſtam naturam qualificandi tantum verba , quibus
adiungitur Bald. *conſ.* 212.*num.*4. *lib.*3. Alea. *conſ.*1.
*num.*22.*lib.*1. Corn. *conſ.*105.*num.*11. *lib.*3. Rota *dec.*
257. *num.* 3. *p.*5. *recent.* & declarat optimè Caſtill.
*p.*4 *conſ.*55.*num.*13.
Vnde condictio , ſeu modus ita conceptus non
operatur effectum diſpoſitionis , ſed nudi facti Ca-
ſanat. *conſ.* 48. *num.*7. & Caſtill. interpretando illa 13
verba *preferiendo ſiempre los Varones a las Embraſ.
cap.*8. *num.* 71. *&* 72. cùm hic ponantur relatiuè ad
obitum Iſabellæ ſine filiis , & tanquam limitatè
prolata ad eam tantum condictionem reſtringenda
ſunt , ex Rota *deciſ.* 257. *num.*2. *part.* 5. *recent.*
Ea quibus cum fœmina ſit expreſſa vocata , nec 14
vlla fuerit habita præfata ratio agnationis ex ver-
bis teſtatoris manifeſtè conſtat , ideo D. Iuliam eſſe
meritò admittendam vti proaimiorem vltimi poſ-
ſeſſoris , Dominis placuit , nulla habita in conſide-
ratione maſculorum prælatione ea quo non ſunt in
eodem gradu , nec deſcendant ex eodem ſtipite , à
quo deſcendit D. Iulia , ſed maſculus deſcendat ex
ſecundogenito Iſabellæ vocato poſt extinctionem
lineæ primogeniti , vt eapreſsè reſpondit Ramon.
d conſ. vltim. num. 493. *vſque ad* 500. vbi dictam di-
ctionem *ſemper* reſtringit ad ſubſtitutiones præce-
dentes ſecundum ſubiectam materiam , & fœminam
ex vltimo poſſeſſore eſſe meritò præferendam maſ-
culo alterius lineæ determinat cum aliis pluribus
concordantibus.
Et ceſſat omnis ſcrupulus aduertendo , quod te- 15
ſtator in vocatione ſecundogenitæ , eiuſque lineæ
primo vocauit eius filios maſculos ibi, *& ſeui figlioli
maſchi* , & ſucceſſiuè etiam fœminas eiuſdem lineæ
antequam ad maſculos tertiogenitæ creditos per-
ueniat ibi, *e non eſſendo ſuccedino le femine , intenden-
do ſempre de primogeniti , & primogenite , e mancande
la ſeconda genita ſucceda la terza genita nelli preſenti
modi.*
Ex quibus verbis elarè deducitur primo, quod te-
ſtator progreſſum primogenituræ voluit etiam fieri
ad fœminas deſcendentes ex maſculis lineæ, in qua
fideicommiſſum eſt ingreſſum , nec voluit eacludi
per maſculos alterius lineæ , durante prima linea
vocata , & quamuis id legatur diſpoſitum in linea
ſecundogenitæ ad excludendam lineam tertioge-
nitæ , eadem tamen vtrobique militat affectio &
ratio , & præſertim cum vna pars teſtamenti aliam
declaret ad Text. *in l. ſi ſeruus plurium* §. *fin. ff. de* 16
*leg.*1.*& l. qui filiabus ff. de leg.* 3. Dec. *conſ.*593. *n.*1.
Men.*conſ.*220. *num.*89. Greg.XV. *deciſ.*236. *num.*13.
*& deciſ.*514. *num.*8.
Ea prædictis ſatis extat declaratum , quod verba
illa, *intendende ſempre de maſchi* , referuntur tantum 17
ad maſculos primi gradus contemplatos pro ingreſ-
ſu fideicommiſſi , ea quo in ſequentibus gradibus
præferuntur fœminæ deſcendentes ex maſculis, quæ
etiam abſque tali declaratione & prælatione ſucce-
derent , quia non dependent à perſona excluſa , ſed
potius à maſculis expreſſe curatis , vt declarat Mo-
lin. *de primogen.lib.*3. *cap.*5. *num.*41. Greg.Lopez. *in
l.*3.*tit.* 13. *part.* 6. *in Gloſ. verb. mugeres col.* 7. *&* 8.
Et præſertim cum immediatè antea teſtator locutus 18
fuerit

fuerit de filiis nepotibus , & pronepotibus , & in infinitum ex Iſabella deſcendentibus ex verbis illis. *Et mancando les ſenza figlioli intendendo ſempre de maſcli*, & ſic *verbum de maſchi*, refertur ad *figlioli* quorum appellatione non veniunt omnes deſcendentes ab Iſabella , quando teſtator de vlteriori gradu nominatim meotionem non fecit, Surd. *dec.* 321. *num.*13. cùm hic ſeparatim mentionem fecerit de nepotibus. Socinus iun. *conſ.* 128. *num.*71. *vol.* 1. Simon. de Pret. *de interpr. vltim. volunt. lib.* 3. *interpret.* 3. *dub.*4. *ſolut.* 1. *num.* 43. Crauet. *in conſ.* 677. *num.* 3. & præſertim ad extenſionem fideicommiſſi Rota *dec.*693. *num.*4. *part.*2. *recent.*

19 Nec aliquo modo iottare repetitionem maſculinitaris io ſequentibus gradibus, ex quo adeſt diuerſitas perſonarum, & rationis impeditiua repetitionis præſumptæ, vt præter allegatos *in deciſionibus* dixit Peregr. *de fid. art.*25. *num.*33. Menoch. *præſum.* 84. *num.*7. *lib.*4. Rota *in Romana fideicommiſſi de vipera* 24. *Ianuary* 1629. *coram bonæ mem. Card. Virili*, eoque magis ſtante expreſſa nominatione fœminarum, vt *ſupra* deductum fuit.

20 Minua facere dicebant Domini verbum *ſemper*
denotana perpetuitatem , quia placuerunt reſpou-
ſiones datæ *in præfatis duabus deciſionibus coram D.*
meo Pirouano, ne primogenitura poſſet vnquam in-
cipere à fœmiois prouenieotibus , nedum à prima,
ſed etiam à ſecunda , & tertia genita ; ideoque cum
prima genitura cœperit habere ſuum effectum in-
trando lineam Cæſaris maſculi filij Iſabellæ, vt io
hoc caſu teſtator oon cogitauit alterare ordinem
primogeoituræ in ſuccedendo à iure determinatũ,ita
& taliter , vt donec io ea linea extent deſcendeotes
ex linea ſecundogeniti Iſabellæ ex prædictis , &
cum dictio *ſemper* poſita ſit in clauſulia ooo diſpo-
21 ſitionis prout in præſenti ideo non dicitur mutare
ſuam naturam, iuxta modum , & terminos diſpoſi-
tionis , vel conditionis iuri acceſſoriè adiicitur , vt
dixerunt Alex. *conſ.* 139. *num.* 3. *lib.*6. Bologn. *conſ.*
15. *num.* 53. Boet. *deciſ.* 158. *numero* 9. Rauden. *de*
*Analog. lib.*1. *cap.* 15. *num.*315. Surd. *conſ.*448. *num.*
26. Menoch. *conſ.*399. *num.*10. Ramon. *d. conſ.* 110.
*num.*494. *&* 500. Rota *deciſ.*265. *num.* 3. *p.* 1. *diuerſ.*
ideoque cum ex *ſupra* dictis intentio teſtatoris clara
fuerit , & primogenitura à ſe inſtitura ſemper , &
quouſque extarent de linea primogenitæ ſimaſculos
procreaſſet de filio in nepotem deueniret , etiam
fuerit effectuata cum filius maſculus à primogeoita
fuerit conſequutus , à quo hodie deſcendit D. Co-
mitiſſa Iulia , meritò , quouſque iſta linea primo-
geniti extabit non deueoiet, dicta primogenitura ad
fauorem lineæ ſecondogeniti , vel tertiogeniti ,
eiuſdem Iſabellæ ex *ſupra* citatis.

Et ita reſolutum , &c.

Auerſana Capellaniæ,

Lunæ 27. Iunij 1639.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus ex quibus præſumatur , & acquiratur, & quando non derogetur , & an fœminæ ab illo excludantur ex Conſt. Regni illas ab ſucceſſione tituli excludente.

SVMMARIVM.

1 *Ex multiplicatis præſentationibus , quæ effectum ſortita fuerunt à ſucceſſionibus præſumitur ius patronatus hæreditarium.*

2 *Eius qui in quaſi poſſeſſione præſentandi exiſtit iuri derogari non poteſt.*

3 *Ex inſtrumento fundationis in quo reſeruatur ius patronatus ex conſenſu ordinary probatur ius patronatus , quæ probatio aliam quamcunque ſuperat.*

4 *Præſertim ſi ſubſecutæ fuerit plures præſentationes effectum ſortita.*

5 *Et præſertim ſtante centenaria poſſeſſione , quæ immemoriali æquiparatur.*

6 *Et eo magis ſi Ordinarius non ſit in cauſa.*

7 *Ex vnica præſentatione effectum ſortita acquiritur quaſi poſſeſſio præſentandi.*

8 *Conſtitutio Regni excludens fœminas ab hæreditate Comitatus vel Banniæ non adaptatur excluſioni iurispatronatus.*

9 *Præſertim ſi ex voluntate maſchlorum præſentent.*

DECISIO LXXIII.

Constructa & dotata fuit Capella S. Ma-
riæ Gratiarum de anno 1520. in Eccleſia S.
Petri Tertæ Cayuani per q. Beroardum de Roſana
cnm confirmatione Ordinarij , ſibique ſuiſque hæ-
redibus , & ſucceſſoribus legitimis , & naturali-
bus , ac extraneis iuſpatronatus reſeruauit , prout
ex inſtrumento fundationis , ad eamque præſenta-
nit Petrum Galaſſum , qui fuit primus Capellanus ,
poſtmodum per obitum dicti Bernardini primi ac-
quirentis deueoit ad Ioannem Martinum de Aloys
de anno 1528. qui prima vice præſentauit in dicta
Capellania vacante de dicto aono per obitum dicti
Petri, Ioan. Franc. Frenen. ſecundò præſentauit idem
Ioannes Martinus vacante Capellania per obitum
d. Ioannis Franciſci de anno 1550. Lelium de
Aloys eius filium. Tertiò dimiſit idem Lelius Ca-
pellaniam in manibus Ordinarij , & præſentauit
Loyſium de Aloys. Quartò de anno 1574. Vincen-
rius de Aloys præſentauit Iacobum Campagnonum.
Quintò de anno 1586. Horatius de Aloys præſen-
tauit Victorium de Aloys. Sextò Thomas Io. Bapti-
ſta fratres, & Iſabella, & Hyppolita ſorores omnes
de Aloys præſentarunt Dominicũ Micello de anno
1630. quæ omoes præſentationes fuerunt effectum
ſortitæ mediãte poſſeſſione confirmatione Ordine-
riorum vnà cum ſententiis eorumdem canooizan- 1
tibus iuriſpatronatus pertinentiam ad eorum fauo-
rem vſque ad annum 1630. iuxta vulgatum Conſ.
Oldrad 229. à Rota paſſim ſecutum.

Ex quibus attenta fundatione iuſpatrooatus præſumi hæreditarium firmat Text. *in Clem. plures de iure patro.* Gald. *conſ.* 4. *eod. tit.* Couar. *var. Reſo. lib.*2. *cap.*18. *num* 6. Seraph. *dec.*456. *num.*1. Rota *in recent. deciſ.* 707. *num.* 8. *part.* 1. *&* *deciſ.* 289. *num.* 2. *parte* 5.

De menſe Nouembis 1637. per obitum Ioannis Somnili Macilli præſentati de anno 1630. à ſupradictis fratribus & ſororibus de Aloys , ſucceſſit caſus vacationis , & de eodem menſe fuit primò præſentatus Hieronymus de Furrio à dict. Thoma , & Ioanne Bapt. de Aloya , qui mediante procuratore acceptauit præſentatiooem.

Secundò verò à præfato Ioanne Baptiſta tantum vnus ex Patronis fuit variatum , & præcedente reuocatione præſentationis factæ ad fauorem dicti Hieronymi,

Hieronymi , fuit præſentatus Franciſcus Antonius
de Amico , qui obtinuit Literas Apoſtolicas cum
derogatione medietatis directas Ordinario Caſer-
tano , qui pronunciauit d. Franc. Antoo. de Amico,
eſſe inſtituendum non citato Hieronymo , nec au-
dito.

De menſe Decembris cuiuſdam anni , idem Hie-
ronymos , vigore ſupradictæ præſentationis , vnà
cum præſentatione obtenta ab Iſabella, Compatro-
na exiſtere in quaſi poſſeſſione præſentari obtinuit
alias Literas Apoſtolicas , cum derogatione medie-
tatis , & interim à ſententia lata per Ordinarium
Caſertanum ad fauorem dicti Franciſci Antoo. de
Amico interpoſita appellatione pro parte eiuſdem
Hieronymi , cauſaque mihi commiſſa. Hodie Do-
mini reſoluerunt Hieronym. eſſe inſtituendum.

Moti fuerunt , quia docetur de præſentationibus
2 factis ad illius fauorem per D. D. Thom. & Iſabel-
lam , ideoque cum fuerit præſentatus à maiori par-
te Patronorum exiſtere in quaſi poſſeſſione præſen-
tandi , inſtitutio ei non poteſt denegari *cap. ex fre-
quentibus* , & *ibi* Gloſ. *de inſtit. cap. de conſultationi-
bus de iure patro.* Gloſ. *in cap. quoniam verſic. qui ma-
ior. eodem titulo* Ferrer. *conſ.* 73. *num.* 4. *lib.* 1. Mantic.
deciſ. 86. *num.* 4. Rota *deciſ.* 202. *num.* 1. *part.* 2. *recent.*
Duran. *deciſ.* 87. *num.* 11.

3 Exiſtentia iuris patronatus deducebatur ex inſtru-
mento fundationis de anno 1520. in quo de con-
ſenſu Ordinarij fuit expreſsè reſeruatum ius patro-
natus , qui modus probandi ſuperat aliam quam-
cunque probationem ad notata per Gloſ. *in cap. pre-
mentis* 16. *q.* 7. Abb. *in Rub. de iurepat. num.* 6. Conc.
Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 9. Lambert. *de iurepatr. lib.* 1. *part.* 2.
q. 2. *art.* 1. Rota *deciſ.* 23. *num.* 4. *part.* 5. *recent.* cum
vulgatis.

His accedunt quam plures præſumptiones , &
4 inſtitutiones ordinatæ vnà poſt aliam, vt *ſupra* dixi,
quæ ad hunc effectum attenduntur Oldrad. *d. conſ.*
229. Gabr. *conſ.* 196. *lib.* 2.

5 Stante præſertim centenaria quaſi poſſeſſione ef-
fectum ſortita per continuas præſentationes , bene
probata ex deductis, quæ cum agatur inter priuatos
æquipollet in memorabili , & inducit titulum fun-
dationis , & dotationis, quamuis de ea non conſta-
ret Zabarell. *in Clem.* 2. *q.* 5. *de iurepat.* Roſ. d. Curt.
de iurepat. in verbo ipſe , vel is q. 36. *num.* 87. Dec. *conſ.*
6 126. *num.* 3. Put. *dec.* 106. *lib.* 1. *in correct.* Rota *dec.*
311. *num.* 4. *part.* 1. *recen.* eoque magis dum ordina-
rius non eſt in cauſa , ſed agitur inter compatro-
nos , inter quos adeſt confeſſio iuriſpatronatus, quo
caſu leuiores etiam ſufficiant probationes Rota *dec.*
697. *num.* 2. *prima parte*, & 174. *num.* 1. & 758. *n.* 4.
part. 2. *recent.*

Pertinentia verò ad fauorem Thomæ, Ioan. Bapt.
7 & Iſabellæ de Aloys , deducebatur ex continuatis
præſentationibus , ſpatio tanti temporis *ſupra* enu-
meratis ; licet in hoc caſu ſufficeret etiam vltima
præſentatio de anno 1630. per D D. Thomã. Ioan.
Baptiſt. & Iſabell. effectum ſortita ad fauorem
Io. Rom. per cuius obitum vacauit hæc Capellania
cap. querelam de elect. C. conſultationibus de iurepat.
Ripa *in cap. cum Eccleſia num.* 93. *verſ.* 6. *de cauſ. poſſ.
& propr.* Garz. *de benefic. part.* 5. *cap.* 5. *num.* 50. *cum
ſeq.* Greg. *deciſ.* 452. *num.* 15. & *in recen. dec.* 174. *n.* 1.
& 758. *num.* 4. *part.* 2. *recen* ex quibus patet quod
d. Hieronymus habet duas voces ex tribus , & pro
altera parte obtinuit derogationem medietatis *cap.
querelam* , & *d. cap. conſultationibus* cum aliis proxi-
mè adductis.

8 Nec obſtare D.D. dixerunt Iſabellam vti fœmi-
nam alteram , ex tribus Compatronis eſſe excluſam
ex Conſtitutione Regni ; tum quia conſtitutio Re-
gni loquitur de hæreditate Comitum, & Baronum,
ideoque non applicatur caſui noſtro Iſern. *in com-
pen. d. Conſt.* Afflict. *in ead. conſt. num.* 8. & 21. quam
etiam , quia conſtitutio requirit fœminas fuiſſe do-
tatas de bonis paternis. Tum & tertiò quia conſti-
tutio procedit ad fauorem maſculorum , ſed ipſis 9
volentibus eam admittere, primo voluiſſe apparet ,
eo ipſo quod d. Iſabella ſoror vnà cum ipſis fuit
admiſſa ad præſentandum de anno 1630. & præſen-
tatio habuit effectum , propterea non eſſe locum
Conſtitutioni in his terminis firmatum fuit à Rota
in Beneuen. iurispat. 6. *Iunij* 1628. *coram D. meo Ba-
nollet.*

Et ita reſolutum , &c.

Pacen. Collegij ,

Ven. 1. Iulij 1639.

ARGVMENTVM.

Non eſt concedenda remiſſoria pro pro-
bandis articulis non releuantibus; quam-
uis teſtes nulliter receptos eſſe alle-
getur.

SVMMARIVM.

1 *Super eiſdem meritis, & eadem cauſa noui teſtes non
ſunt recipiendi.*
2 *Teſtibus publicatis nouum examen non concedi-
tur.*
3 *Ad probandos articulos non releuantes , & calum-
nioſos non conceditur remiſſoria , nec probatio per
teſtes , & num.* 21.
4 *Fruſtra admittitur ad probandum quod probatum
non releuaret.*
5 *Pro examine teſtium nulliter receptorum ſolet conce-
di remiſſoria.*
6 *Si articuli ſunt releuantes.*
7 *Erectio Collegij præſertim mendicantis prohibetur à
Clem. VIII. & Greg. XV. ſi alij Conuentus, in
quorum prapoſitio erit contradict. & niſi incolæ
loci conſentiant.*
8 *Et quæ tantum habet locum in mendicantibus, & ſic
ceſſat in Collegijs Societatis , niſi eſſent Domus
Profeſſæ, & num.* 9.
10 *Patres Societatis Ieſu viuunt à relictis ſibi propter
Deum.*
11 *Exemptio aditionis eſt accidentalis.*
12 *Nutritio gregis eſt accidentalis , & ideo non rele-
uat.*
13 *Contradictio erectionis Domus Religioſæ non ſpectat
ad Ciuitatem, ſed ad Epiſcopum.*
14 *Patres Societatis Ieſu litteraturæ , & bonis artibus
operam dant.*
15 *Lites peſſime probari per ſcripturas , & ideo teſtes
non ſunt admittendi.*
16 *Pia vltima voluntas tollenda non eſt.*
17 *Priuati non poſſunt tollere ius tertij quæſitum.*
18 *Patres Societatis Ieſu poſſunt vbique docere in eo-
rum Collegijs Philoſophiam , Theologiam , &
alias artes.*
19 *Diligentiæ extraordinariæ non reperiuntur prohibitæ.*
20 *Ex inſtrumento publico capta poſſeſſionis probatur
non eſſe clandeſtine ſuſceptam.*

DECISIO

DECISIO LXXIV.

EMPTA domo, & Eccleſia à nonnullis Monialibus Ciuitatis Pacen. de anno 1623. per Patres Societatis Ieſu, præcedente licentià Ordinarij, ac Regio aſſeuſu, poſſeſſione inde ſecuta poſtmoduin de anno 1612. q. Alphonſus Peret Canonicus dictæ Ciuitatis heredes inſtituit Patres ſupradictos ad hoc, vt erigerent in eadem Ciuitate Collegium, in quo iuuenes humanioribus litteris, & Mathematicæ imbuerent, pro cuius adimplimento ſecuto obitu, dicti teſtatoris, obtinuerunt licentiam à Prouiſore d. Ciuitatis pro ædificando Collegio.

Succeſſiuè Sede Epiſcopali vacante, & electo alio Vicario, Procurator Fiſcalis mouit coram eo controuerſiam ſuper erectione d. Collegij aſſerens non licere Patribus Societatis ibi habere Collegium tum ob paupertatem Ciuitatis, tum ob multiplicationem aliorum Regularium ibi exiſtentium & datis articulis & examinatis nouem, & decem teſtibus, deponentes, non eſſe ibi Collegium conſtruendum propter loci paupertatem, exemptionem decimarum Partum ac multiplicitatem Regularium, & eſſe Alphonſi Peret teſtatoris mentem conuertere in alios vſus magis pios, aliaque plura iuxtà ſeriem articulorum, quæ ſingillatim inferius examinabuntur, quamuis Patres declaraſſent velle ali tantum de bonis Collegio relictis, nihilominus à Vicario fuit pronuntiatum non eſſe locum fundationi Collegij, cauſa ad Nuncium deuoluta, conceſſum fuit mandatum de manutenendo Patribus, mihique hodie in gradu appellationis commiſſa, & exhibitis iiſdem articulis, aliàs in partibus datis, & iuxta eorum tenorem examinatis, & partim reformatis, ſub prætextu quod examen in partibus erat nullum ex defectu citationis ad dicendum contra articul. poſita fuit Remiſſoria ad inſtantiam Capituli Pacen. ac litis conſortium; & diſputato hodie dubio, an ea ſit danda? Domini reſoluerunt, Remiſſoriam non eſſe dandam.

1 Ratio reſolutionis fuit. Primò, quia in partibus fuerunt examinati plures teſtes ſuper eiſdem articulis, ex quo ſuccedit Regula, quod ſuper eiſdem materiis, & in eadem cauſa non poſſunt recipi noui teſtes, propter timorem ſubornationis, de quibus *in cap. fraternitatis, & cap. conſtitutus de teſtibus, & in Clem. vlt. in 2. part. eodem tit.* Caputaq. *deciſ.* 50. *num.* 4. *part.* 3. Rota *deciſ.* 406. *num.* 2. *part.* 2. & 146. *num.* 3. *part.* 5. *recent.*

2 Secundò, quia iidem teſtes examinati in partibus fuerunt iam publicati, eorumque dicta didicita, & partibus data, quo caſu non admittitur nouum teſtium examen Rot. *deciſ.* 16. *de teſt. in nou.* Greg. *dec.* 497. & 583. *num.* 2. & 3.

3 Tertiò quia articuli ſunt irreleuantes, & partim calumnioſi, & non faciunt ad cauſam, ideo ilia non conceditur Merlin. *deciſ.* 5. *de prob. num.* 5. Carol. de Graſſ. *dec.* 8. *de delat.* Greg. *deciſ.* 356. *num.* 5. cum
4 fruſta admittatur ad probandum, quod probatum non releuat Caual. *dec.* 268. *num.* 1.

5 Nec obſtat, quod petatur Remiſſoria, ex quo teſtea ſupradicti fuerunt nulliter examinati ex defectu citationis ad dicendum contra articulos, & data nullitate examinis de ſtylo huius Tribun. ſoleat concedi Remiſſoria pro nouo examine faciendo, vt apud Caſſad. *dec.* 3. *de delat. num* 20. & *deciſ.* 11. *de probat. in nou.* & fuit reſolutum *in Oxomen. Canonicatus* 2. *Martij* 1622. *coram D. meo Merl.* quia Do-
6 mini dixerunt locum habere data releuantia articulorum, ne aliàs ſequatur abſurdum, vt melioris conditionis ſit reputandus, qui fecit examen nullum, quam qui rectè examinauit vltra quod Auctor nullitatis non poteſt dare de nullitate Ferret. *conſ.* 155. *num.* 6. & 7. Lancell. *de attent. lit. pend. in præf. p.* 2. *cap.* 4. *num.* 102. Gonzal. *ſup. reg.* 8 *de menſ. alter. Gloſſ.* 27. *num.* 36. nec poteſt dici nullum examen ad cuius inſtantiam factum fuit Cranet. *de indem. mul. num.* 14. & 21. *verſ.* 4. Borgnin. *de tut. n.* 175.

Et ceſſat omnis ſcrupulus, ex quo articuli à primo ad vltimum ſunt irreleuantes, cum primus, & 7
ſecundus tendat ad probandam paupertatem Ciuitatis, & Eccleſiæ Cathed. Pacen. & quod decimæ per fundat. Collegij diminuerentur, ſtante Patrum exemptione à ſolutione decimarum, qui nec ſolum pedagia, qui propterea accreſcunt damno incolarum, & quod Ciuitas fundationi contradixit præſertim ſtantibus Conſt. Clem. VIII. & Greg. XV. *Bull. nouo tom.* 4. *Conſt.* 21. in qua prohibetur erectio vniuſcuiuſque Collegij præſertim Mendicantium aliis Conuentibus contradicentibus, in quorum præiudicium fundatio cedere poſſet, immò dd. Conſt. Clem. & Greg. requirere conſenſum incolarum, & tamen d. Conſtit. ſunt ſimpliciter intelli- 8
gendæ de mendicantibus, non autem de Collegiis Societatis Ieſu, qui viuunt de propriis redditibus, & fortaſſe d. d. Conſtitutiones poſſe applicari, quoad Domos Profeſſas, quæ viuunt mendicando Buratt. *dec.* 245. *num.* 1. & *per totum.*

Secus verò quoad Collegia, quæ proprium retinent 9
iuxta tradita per Sanch. *ſup. decalog. lib.* 7. *c.* 25. Menoch. *conſ.* 104. *num.* 14. Nec Patres Societatis Ieſu intendunt ſuſtentari de bonis Ciuium, ſed de bonis eis relictis per d. q. Alphonſum quæ bona per teſtatorem eis relicta non poſſunt Patribus denegari, cum requiſierint iuſto titulo proueniente à re-
licto per pias perſonas propter Deum, vt not. S. 10
Thom. 2. *quæſt.* 32. *in* 4. *ſent. diſt.* 15. *quæſt.* 2. Adden. ad Butr. *conſ.* 28. *verſ. Eleemoſyna*, & exemptio à decimis eſt euentualis ac accidentalis reſpectu bonorũ
acquirendorum, & propterea non debet attendi 11
Rota *deciſ.* 174. *num.* 8. *p.* 1. *recent.* Andr. *dec.* 48. *n.* 3. Adden. ad Buratt. *dec.* 56. *num.* 11. cum reſpectu acquiſitoria non poſſint perturbari.

Tertius articulus continens gregis nutritio- 12
nem non releuat, ex quo pariter eſt euentuale, & poſſunt etiam nutriri in propriis prædiis, & damnum eſt accidentale, & non conſiderabile, cum poſſit eſſe, & non eſſe ad tradita per Bald. *in l. ſi ea lege num.* 9. & 11. *Cod. de vſur.* Menoch. *conſ.* 845. *num.* 36.

Minus releuat quartus articulus, in quo conti- 13
netur Ciuitatem contradixiſſe in hac Collegij fundatione, quia nihil ad rem, cum ad eum non ſpectet, ſed ad Ordinarium ex Conc. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 3. §. *nec de cætero de reg.* de cuius licentia iam conſtat, iuncta approbatione Regis, ac Nuncij, & hodie Ciuitas directè non venit ad cauſam contra Patres, nec alij Religioſi.

Nec facit quintus articulus, tendens ad probandos Patres Societatis Ieſu velle fundare Collegium 14
in d. Ciuitate propter agriculturas, ex quo eſt calumnioſum, cum iam notum ſit dictos Patres litteraturæ, & bonis artibus operam nauare, vſque in lucem veniſſe ad publicam vtilitatem, & puerorum eruditionem, vt ponderauit Rota *in Cordubin. decimarum coram D. D. meis Decano, Merlino, & Carillo de anno præterito.*

Sextus, & ſeptimus non faciunt ad propoſitum, 15
ex quo reſpiciunt lites, quas habent Patres occaſione decimarum

decimarum, quia ad probandas lites, teſtes non
ſunt admittendi, cum illæ poſſint probari per ſcri-
pturas Rota *dec.314. part.1. recent.*

16 Minus releuat octauus articulus, in quo inten-
ditur probare, quod eſſent bona relicta per d. Alph.
pro Collegio conſtituendo implicare pro maritan-
dis puellis pauperibus, & conſequenter piam ac
vltimam teſtatoris mentem non adimplere contra
Text. expreſſ. §. *diſponat. auth. de nupt. §. 11. igitur
auth. de hæred. & falcid. cap. vltima voluntas 13. q. 2.
cap. tua nobis de teſtam.* Mant. *de coniect. volunt. vl-
timæ lib. 3 tit. 3. num. 1.*

17 Ideoque ad teſtes non ſpectat declarare ſupradi-
ctam voluntatem melius eſſe mutare, nec ipſi ha-
bent authoritatem, nec poſſunt tollere ius tertij
contra tritam regulam de iure quæſiti non tol-
lendo.

Minus obſtat nouus, & decimus, in quibus pro-
batur adeſſe alios Regulares docentes Philoſophiã
& Theologiam, necnon Magiſtrum Pragmaticæ,
quia ex his propterea non impeditur ædificatio
Collegij; cum iſti non habeant priuatiuam quoad
alios, præcedentibus terminis habilibus ſcilicet li-
centia, aliiſque neceſſariis, prout in præſenti, cum
18 Collegium ſit licitum, & ſit ſatis notorium d. d.
Patres poſſe vbique locorum legere Philoſophiam,
Artes, & Theologiam in eorum Collegiis, quamuis
adſint alia ſtudia, vt fuit reſolutum *in cauſa Caar-
nien. iuris legen. 6. Nouembris 1626. coram R. D. meo
Decano.*

Decimus corruit, quia tendit ad probandam li-
centiam erigendi Collegium non fuiſſe obtentam,
& tamen de ea conſtat per ſcripturas.

Non facit vndecimus tendens ad probandos Pa-
19 tres pro obtinenda licentia vſos fuiſſe mediis extra-
ordinariis, quia dicitur impertinens, cum huiuſ-
modi diligentiæ non reperiantur prohibiti ex Abb.
conſ.63. p. 2. num. 8. & 13. ideoque non eſt admitten-
dus Rot. *deciſ. 46. de teſt. in antiq.* Greg. *deciſ. 253.
num. 2.*

20 Nec facit vltimus, in quo intendunt probare
poſſeſſionem Domus, & Eccleſiæ fuiſſe captam
clandeſtine, quia de contrario conſtat ex inſtru-
mento publico captæ poſſeſſionis, ex quo clarè
conſtat poſſeſſionem fuiſſe palam captam Seraph.
*dec. 146. num. 3. & in recent. deciſ. 382. num. 6. & 589.
num. 1. part. 1.*

Tandem non facit, quod in partibus coram Vi-
21 cario d. Ciuitatis fuerit pronuntiatum vigore d. d.
teſtium non eſſe locum fundationi Collegij, ex qua
prouenit releuantia, quia vltra quod poſtea fuit
conceſſum mandatum de manutenendis Patribus
per Nuncium, & hodie in gradu appellationes
pendet cauſa coram me vti à grauamine, ſententia
non fuit habita in conſideratione, cum licet in par-
tibus fuerint reputati releuantes, tamen in hoc Tri-
bunali non fuerunt æſtimati tales, ex ſupradictis.

22 Ex quibus D.D. dixerunt omnes præfatos articu-
los partim eſſe irreleuantes, partim impertinentes
& calumnioſos; & conſequenter vti tales non eſſe
admittendos *iux. conſ.* Rom. 273. *in fin.* Greg. *deciſ.
253. & 356. & 415.* & conſequenter Remiſſorias
eſſe denegandas.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Romana Iuris Nominan.

Ven. 1. Iulij 1639.

ARGVMENTVM.

Ius nominandi aliquam perſonam ad ali-
quod opus competit illi, cui à teſtatore
conceſſum eſt.

SVMMARIVM.

1 *Vbi eſt voluntas teſtatoris expreſſa, non eſt admit-
tenda illius interpretatio.*

2 *Nominatio alicuius, alterius non nominati eſt ex-
cluſio.*

DECISIO LXXV.

FRANCISCVS Caſtaneus in teſtamento,
quo deceſſit hæredem inſtituit Ven. Imagi-
nem de Cœlo elapſam nuncupatam S. Mariæ in
Porticu Vrbis, deinde in codicillis ordinauit, quod
per ſuos executores teſtamentarios, ſcilicet R.P.D.
Lannin. & Marinum Contucium, fieret inueſtimen-
tum pecuniatum aſcendens ad annuum reditum
ſcutorum 150. mil. quæ inſeruire deberent pro
celebratione Miſſar. Defunctor. & pro his celebr.
voluit D. Marinum debere eligere tres Sacerdotes
aſſignando cuilibet annua ſcuta 50. cum onere ce-
lebrandi Miſſam ſingulis diebus in Eccleſia Mariæ
in Porticu, cauſa prius coram R. D. Vingerente.
cognita inter D. Marinum, & Venerabile Hoſpi-
tale B. Mariæ Conſolationis de Vrbe, quod detinet
claues dictæ Imaginis B. Mariæ, & fuit lata ſenten-
tia ad fauorem dicti Marini ei ſcilicet competere ius
nominandi in cuius executionem nominauit tres
Capellanos mihique cauſa commiſſa, dubitaui ho-
die ad quem ſpectaret ius nominandi, an ad d. Hoſ-
pitale, an verò ad Marinum, & D. D. reſoluerunt
ius nominandi competere Marino pro nunc.

Mori ex eo, quia viuente Marino voluntas Ca-
ſtanei tam in teſtam. quam in codicillis clara fuit
vt ad eum ſpectaret nominatio, vt ex illius lectura,
ideo non eſt admittenda voluntatis interpretatio,
dum habemus expreſſam diſpoſitionem teſtatoris
iuxta Text. *in l. ille aut ille ff. de legat. 3. l. ab executore* 1
ff. de appell. Batt. *in l. nominatim in principio ff. de cond.
& demonſtr.* Soc. *conſ.* 102. *num.* 10. *vol.* 3. Seraph.
deciſ. 762. num. 1. & ſtante Incluſione Marini prout
ex litterali ſermone Codicillorum conſtat; venit
per conſequens dicendum, quod ſit facienda exclu- 2
ſio d. Hoſpitalis ad Tex. *in l. cum Prætor ff. de iudic.*
Duran. *deciſ. 48. num. 7.*

An vero hæc nominatio ſpectet ad hæredes Ma-
rini ſiue ad Hoſpitale D.D. voluerunt de hoc parti-
culariter videre.

Et ita reſolutum, &c.

Romana fructuum, & expenſarum.

Ven. 1. Iulij 1639.

ARGVMENTVM.

Ex Probatione penſionis ſolitæ rei locatæ
infertur ſumma eadem pro penſionibus,
à die litis motæ, & neceſſariæ expenſæ
reficiendæ ſunt.

SVMMARIVM.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Probata penſionis perceptione ſolita pro, aliquo tempore, rei locatæ infertur præcedentibus eadem ſumma ſolutam fuiſſe locat.*

2 *Quantitas fructuum perceptorum quamuis per actorem probata non ſit poteſt per iudicem declarari ex officio.*

3 *Locationes præcedentes etiam ſummam ſubſequentium annorum probant.*

4 *Condemnatus ad reſtitutionem fructuum in omni iudicio à die litis motæ perceptos reſtituere condemnatus cenſetur.*

5 *Expenſæ neceſſariæ in iudicio factæ per condemnatum reficiendæ ſunt.*

DECISIO LXXVI.

INTRODVCTO iudicio coram locum tenente Eminentiſſimi Vrbis Vicarij pro parte Archiconfraternitatis Hoſpitalis ſanctæ Mariæ Conſolationis contra Marcum Petroſium pro recuperatione cuiuſdam domus, coram quo fuit pronunciatum domum præfatam olim commiſſam in emphyteuſim q. Gerardo Cæſareo per D. Hoſpitale fuiſſe ad eiuſdem fauorem deuolutam per obitum Cleriæ de Cæſareis, cauſaque Rotæ commiſſa cõfirmata fuit præfata ſententia, & fuit condemnatus d. Marcus ad reſtitutionem penſionum à die motæ litis perceptarum, ac in expenſis & fuit relaxatum mandatum tam ſcutor. 225. pro penſionibus, quam pro ſcutis 60. pro expenſis à qua fuit appellatum, mihique cauſa commiſſa per ſignaturam cum reſcripto, & quoad negocium principale procederem ſine præiudicio, quo verò ad fructus, & expenſas de exceſſiuitate cognoſcerem.

1 Dubitaui hodie an conſtet de exceſſiuitate fructuum, & expenſarum & fuit reſolutum de exceſſiuitate non conſtare, Primo quia cum penſiones perceptæ per D. Marcum à die motæ litis aſcendant ad ſcuta 225. pro quibus fuit relaxatum mandatum earumque perceptio ſatis deducta fuit, tã ex poſſeſſione domus, quam ex locatione, facta ab eo Franciſco Bonietto ad rationem ſcutor. 30. pro quolibet anno, prout ex datis *in ſum.* conſtat ex quo à ſolito infertur, quod etiam temporibus præcedentibus pro eadem ſumma locationes fuiſſe ſecutas ad tradita per Surd. *conſ.* 293. *num.* 51. Achill. *deciſ.* 22. *de reſtit. ſpoliat.* Cauall. *deciſ.* 17. *num.* 1. Duran. *deciſ.* 307, *num.* 5.

2 Secundò, quia fructuum perceptorum quantitas, quãuis per actorẽ benè probata nõ ſit, per iudicẽ illa declarari poteſt ex officio, vt fuit per Rotam factum mediante relaxatione mandati in dicta ſumma iuxta doctrinam Bart. *in l. ſi quod & Pamphila in fin.* & *ibi* Angell. *ff. de legat.* 3. per Text. *in leg. ſemper. §. in hoc interdicto. ff. quod vi aut clam.* Bald. *conſ.* 525. Natt. *conſ.* 510. *n.* 7.

3 Tertio facit omnem ceſſante difficultatem in præſenti ex quo adſunt etiam locationes præcedentes, vt contra eundem Marcum ponderauit Rota *in Romana Fideicommiſſi Cæſareis* 30. *Maij proxime præteriti coram D. meo Eluheria.*

4 Quod autem præfati fructus, ſiue penſiones debeantur nulla fuit facta difficultas, an fuerit condemnatus ad reſtitutionem à die motæ litis, qui in omni iudicio à d. tempore veniunt reſtituendi iuxta Text. *in cap. gratis de reſt. ſpoliat.* Rot. *deciſ.* 7. *de dol. & cont um.* ſuntitur Buratt. *deciſ.* 558. *n.* 1.

5 Quo verò ad expenſas in ſumma ſcutor. ſexaginta de aliqua exceſſiuitate non conſtitit, cum in eo tantùm contineantur expenſæ neceſſariæ & viuæ, prout in liſta data, & quæ ſunt ſolitæ in hoc Tribunali refici, ideo non poteſt dici inſtrumentum exceſſiuum, cum illæ per condemnatum ſemper ſint reficiendæ ad tradita per Text. *in l. properandi §. ſin autem C. de iud.* Rot. coram Duran. *deciſ.* 382. *p.* 2. *&* 410. *n.* 1. *& in Carpentoraten. Bonor.* 17. *Nouembris* 1614. *coram bona memoria Cardinali Veroſpio & in Lunen. Salarnen. expenſar.* 28. *Maij* 1627. *coram R. P. meo Decano.*

Et ita, &c.

Romana Dotis.

Sabbati 5. Nouembris 1639.

ARGVMENTVM.

Arbitrium vt exequutio ſententiæ latæ retardetur per reſtitutionem in integrum: ſi ipſa exequutio iam cœpta ſit non intrat, & dos pro primis nuptiis filiæ à parte conſtituta pro ſecundis conſeruanda eſt.

SVMMARIVM.

1 *Res iudicata paratam habet exequutionem.*

2 *Exequutio iam cœpta, & fere ad finem reducta non retardatur per reſtitutionem in integrum.*

3 *Arbitrium vt ſuperſedeatur in exequutione iam cœpta non intrat.*

4 *Arbitrium regulatur à Iure.*

5 *Sententia lata in vim facultatis procedendi appellatione remota exequutio danda eſt.*

6 *Sententia in qua inueniuntur omnia requiſita valida eſt.*

7 *Dos conſtituta pro primis nuptiis integra conſeruari debet pro ſecundis à patre decem conſtituente.*

8 *Neque nouum grauamen ſecundis nuptiis imponere poteſt dotı.*

9 *Sicut legitimæ grauamen apponi non poteſt, ita nec dotı.*

10 *Renuntiatio expreſſa, & tacita in acceptatione contenta ſine ſolemnitatibus ab ſtatuto requiſita, inualida eſt.*

11 *Relationes peritorum erroneæ retractandæ ſunt.*

12 *Relatio aliis conformis eſt præſumenda vera.*

13 *Relatio peritorum in totum eliſa, vel turbida reddita per alterius relationem non retardat exequutionem ſententiæ.*

14 *Iudex poteſt peritiorem adhibere ad relationem aliorum erroneam elidendam.*

15 *Melioramenta in aliqua re prætenſa non probata non ſunt in conſideratione.*

16 *Fructus dotis debentur à die mortis patris, ſicut fructus legitimæ.*

17 *Quia dos loco legitimæ ſuccedit.*

18 *Fructus legitimæ taxantur ad rationem quinque pro centenario.*

19 *Et debentur abſque aliqua interpellatione.*

20 *Fructus dotis debentur ſicut fructus legitimæ.*

21 *Et ſic taxantur ad rationem quinque pro centenario.*

22 *De pecunia re inueſtita eadem ratio habenda eſt*

que de inueſtimento ad effectum liquidationis fructuum.

23 *Fructus ſtabilium taxantur ad rationem.*

DECISIO LXXVII.

ANTONIVS de Bolinis nuptui tradidit Catharinam filiam de anno 1597. Aloyſio de Turre cum dote ſcutorum 3500. ad cuius comput. aſſignauit pro fundo dotali domum magnam pro rata ſcutorum 2500. ac pro reſiduo, quod erat ſcutor. 1000. ceſſit aliqua credita inexacta, quæ poſtmodum exegit idem Antonius, eaque fuerunt reinueſtita in duabus domunculis. Aloyſio vita functo, eo dote reuerſa ad Patrem dotantem, eoque mortuo ac inſtitutis hæredibus Franciſca & Eliſabetta de Bolinis, Catharinæ Viduæ legauit dictam domum magnam, cum hoc; quod nil amplius petere poſſet; Catharina ſecundo nupſit de an. 1606. Dominico Puliaſco cum dote ſcut. 4000. ad cuius computum in ſolutum dedit domum magnam præfatam, & pro reſiduo quod erat ſcutor. 1000., egit contra præfatas Franciſcam, & Eliſabettam vti hæredes dicti Antonij, & obtinuit ſibi adiudicari dictas duas domunculas pro reſiduo dotis, eiſque non acquieſcentibus, cauſam reſtitutionis in integrum obtinuerunt committi D. Vrbis Senatori cum voto Rotæ, coram quo ſententiam fauorabilem, ſuper reintegratione contra Claricem Puliaſcam filiam ac hæredem Catharinæ reportarunt ſub prætextu, quod Catharina acceptauerit legatum Patris dictæ domus magnæ pro omni, & tota dote, eoque etiam, quia poſt reſtitutam dotem actio erat extincta.

Appellauit à dicta ſententia Clarix, cauſaque commiſſa R. P.D. meo Dunozet, cum clauſula *appellatione remota*, & diſputato dubio, an reſiduum dotis debeatur Clarici ex perſona Catharinæ matris, fuit ſub die 10. Decembris 1629. reſolutum reſiduum dotis deberi, non obſtante quod Catharina acceptauerit legatum Antonij Patris quæ deciſio fuit confirmata ſub die 18. Martij 1630.

Deinde cœpta fuit diſputatio ſuper mobilibus Antonij, an, & quæ mobilia probarentur perueniſſe ad manus Catharinæ, & fuit reſolutum non probari, prout *in deciſionibus ſub diebus 4. Iunij* 1632. & alijs, poſtea fuit diſputatum dubium ſuper fructibus reſidui dotis ſcilicet, an fructus dotis debeantur, & à quo tempore, & fuit reſolutum fructus deberi à die obitus Antonij ad rationem quinque pro centenario prout ex deciſione ſub die 14. Ian. 1633.

Tandem lata fuit ſententia pro R. P. D. meo Dunozet, in qua declaratum fuit Clarici deberi ſcuta 1604. videlicet ſcuta 666. 66. pro reſiduo dotis, & ſcuta 936. pro fructibus d. reſidui ad dictam rationem quinque pro centenario, quæ ſimul conflatæ conſtituunt d. ſummam, pro qua fuit relaxatum intentum cum bona hæreditaria d. Antonij Bolini, quod, & fuit executum, & propter prohibitionem obtentam à ſignatura pro parte eorumdem executio fuit ſuſpenſa eaque addita, fuit reſcriptum eidem R. P. D. meo Dunozet. vt ad executionem procederet, pro cuius adimplemento fuit diſputatum dubium ſub die 28. Nouemb. 1633. an eſſet procedendum ad vlteriora, & fuit reſolutum eſſe procedendum, & demum proceſſum fuit ad ſubhaſtationem vnam cum decreto de deliberando.

Et pro retardatione d. deliberationis fuit iterum adita ſignatura Sanctiſſimi, & cauſa fuit commiſſa bonæ mem. Buccabellæ reſtitutionis in integrum prout de iure, cum clauſula *non retardata executione* arbitrio Rotæ, & hactenus per Sanctiſſ. ordinatum eidem R. P. D. Buccabellæ, quod haberetur ratio melioramentorum dato per eum dubio, an intret arbitrium, eoque vita functo, fui in eius locum ſubrogatus, hodieque per me prępoſita in Rota Martiniana Domini reſoluerunt arbitrium non intrare, moti ea eo quia agitur de retardanda executione rei iudicatæ reſultante ex ſententia rotali valida, & iuſta, ex quo fuit commiſſa cum clauſula *omni appellatione remota*, & ideo tranſitum fecit in 1 iudicatum, de iure autem lis iudicata paratā habet executionem, vt per D.D. *in l. à Diuo Pio §. in vend. ff. de re iudic.* Caſſad. *dec. 6. num. 2. de cauſis poſſeſ. & propr.* & ideo non eſt ſuperſedendum ex eo quia executio eſt iam cœpta, & fere ad finem redacta, 2 quo caſu etiam obtenta reſtitutione in integrum, executio non retardatur Ripa *in l. 4. § condemna. num. 50. verſ. aliquando petitur reſtitutio ff. de re iudic.* Alex. *conſ. 223. num. 6. lib. 6.* Put. *dec. 1. n. 14 de reſt. in integr.* Cæſ. de Graſſ. *deciſ. 1. num. 14. de reſt. in integrum* Rota *in recent. dec. 370. num. 2. & deciſ. 545. num. 5. part. 1. & 158. ſub numero 2. part. 2. & alibi ſæpius.*

Arbitrium autem non intrat, vt ſuperſedendum ſit 3 in executione iam cœpta prout cœptam fuiſſe conſtat ex datis *in ſumm. Claricis num. 5.* ex quo illud re- 4 gulatur à iure *l. fin. §. ſed & ſi vbi* Bald. *num. 16. Cod. comm. de legat.* Cæſar de Graſſis *dec. 7. num. 7. de ſent. & re iudic.* Greg *deciſ. 189. num. 3. & deciſ. 221. num. 1. & in recent. deciſ. 640. num. 14. part. 1. & deciſ. 434. num. 1. part. 2.*

Sed de iure, cum hic agatur de ſententia lata in 5 vim facultatis procedendi appellatione remota, nemini eſt dubium; quin executio dari debeat etiam ab eodem iudice iuxta Text. *in cap. Paſtoralis §. præterea de offic. de legat.* vbi D.D. Scacc. *de appell. lib. 3. cap. 2. q. 6. lim. 1. ſub num. 103.* qui plures cumulat Put. *deciſ. 319. num. 1. lib. 2. in correct. & in Romana collect. 5. Iulij 1632. coram R. P. D. meo Veroſpio.*

Et præſertim quia de validitate executionis & 6 ſententiæ talis, in cuius vim emanauit, non poteſt dubitari cum de ea conſtet ex reſtitut. actorum, ex quibus patet interueniſſe omnia requiſita, de quibus per Caputaq. *deciſ. 260. part. 2. & in recent. deciſ. 589. num. 1. part. 1. & 602. num. 1. & 708. num. 1. part. 2. cum vulgatis.*

Iuſtitia verò ſentent. Rotalis deducta fuit *ex plu-* 7 *ribus deciſ. D. mei Dunozet*, quæ Dominis placuerunt, cum bene ſubſiſtat creditum clarius, ex perſona Catharinæ matris extare ex quo Anton. tenebatur integram dotem conſtitutam pro primis nuptiis conſeruare pro ſecundis nuptiis filiæ ad cuius ſolutionem potuit compelli officio iudicis *iuxta l. fin. C. comm. vtriuſque iudicij* Cyn. *in auth. ſed quamuis C. de rei vxor. action.* Rota *in Rom. dotis 26. Aprilis 1619. coram bon. mem. Vbaldo. Rom. reſtit. in integrum 20. Maij 1624. 13. Iunij 1625. & 8. Feb. 1627. coram bon. mem. Patriarch. Manzanido.*

Nec obſtare dictum fuit legatum domus magnæ 8 pro toto eo quod Catharina prætendere poſſet, quia cum dictum legatum eſſet minus dote, ideoque acceptatio legati ei non præiudicauit cum pater non poſſit dotem filiæ minuere, ſecundo nubenti, ſed eam teneatur conſeruare, & dare cum eiſdem conditionibus, nec grauamen aliquod poteſt apponere, quod in primis nuptiis non fuit appoſitum *auth. ſed quamuis C. de rei vxor. action.* Rot. *de lucr. dotis q. 75. num. 1. & ſeqq.* Angel. Aret. *conſ. 52. num. 16.* Roder. Suarez *in l. quoniam in Prioribus in declar. leg. Regn. ampl. 6, num. 2. & 3.* Magel. *de imput. & detract.*

Digitized by Google

tract. q.16. num.12. Grat *diſcept.* 882. *num.6.* & fuit
dictum *in Rom. dotis 3. Decemb.1632. coram R.P.D.*
meo Dunozet.

Nec Catharina acceptando ſimpliciter legatum,
9 non propterea acceptauit onus illi adiectum, ex
quo nullum recipiebat onus ex ſupradictis, cum
etiam reguletur ad inſtar legitimæ & ſicuti in legiti-
mis nullum poteſt apponi grauamen, ita etiam in
dote, quæ loco legitimæ ſuccedit Theſaur. *deciſ.*
159.*num.*4. Greg. *deciſ.* 565. *num.* 2. ſicuti de onere
adiecto legitimæ eſt conſ. Dec. 688. *num.*7. Rota *de-*
*ciſ.*200.*num.*5. *&* 206. *num.*1. *p.*1. *recent.* Greg. *deciſ.*
489.*num.*21.vbi Add.*num.*23. vltra quod acceptatio
10 dicti legati & renunciatio, quamuis expreſsè tantum
de ſupplemento dotis documentum illi non attulit
non adhibitis ſolemnitatibus ex ſtatuto Vrbis cap.
151. requiſitis in renunciationibus mulierum vt be-
ne ponderatum fuit *in dec. ſub die* 10. *Decemb.* 1629.
coram D. meo Dunozet, quæ non fuerunt ſeruatæ.
11 Minus facere dictum fuit, quod præfata domus
magna legata per Antonium cum dicto onere ade-
quet creditum dotis Catharinæ, ſi habenda ratio
melioramentorum iuxta mentem Sanctiſſ. ideoque
remaneat extentum creditum elatiùs, vt dicitur
conſtare ex relatione Peritorum per Rotam extra-
iudicialiter deputatorum, in qua periti retulerunt,
melioramenta ac valorem d. domus magnæ aſcen-
dere ad ſcuta 3030. quam relationem Domini ho-
die non habuerunt in conſideratione.

Primò, quia fuit detecta erronea ex pluribus, &
Rota perſpectis erroribus deputauit R. P. D. Valer.
Podicum Theatinũ, qui viſa relatione prædict. peri-
torum retulit rationem eſſe erroneam, & valorem
d. domus magnæ in totum aſcendere ad ſcuta 2320.
vt in copia relationis datæ *in ſumm. n.* 12. quæ de-
tegit cunctos errores aliorum peritorum, ideoque
dictæ relationes vti erroneæ ſunt retractandæ ex
Bart. *l.2.num.7. &* 10. *C. de iure fiſci lib.*10. Rot. *de-*
*ciſ.*554.*num.*5. *part.*2. *recent.* Buratt. *deciſ.*56. *num.*7.
12 *Secundò*, quia relatio D. P. Valerij tanquam iuſti-
ficata eſt attendenda, tum ex eo quia eſt conformis
aliis tribus relationibus per Rotam canonizatis: ex
qua conformitate tanto verius præſumitur Panorm.
in cap. prudentiam num. 4. de offic. delegat. cum aliis
congeſtis per Menoch. *de præſ. lib.* 2. *præſ.* 71. *n.* 1.
cum ſeqq. Burat. *deciſ.*419. *ſub num.*9. vel dicendum
13 eſt, quod elidat in totum relationem erroneam alio-
rum Perit. vel ſaltem reddat turbidam, & propte-
rea d. relatio erronea non ſit apta retardare execu-
tionem ſententiæ cœptam iuxta Text. *in l. in except.*
ff. de probat. Pereg. *de fid. art.*40.*num.*65. Afflict. *de-*
ciſ. 116. *in fin.* Buratt. *deciſ.* 396. *num.*10. *in fin.*3. &
in omnem caſum benè per Rotam fuit deuentum ad
dictam diſputationem D. Valerij, vt cognoſceret
relationes erroneas prout ex illius relatione mani-
feſtè conſtat, vltra quod bene potuit Rota peritiorē
14 adhibere ad præcedentium relationum correctio-
nem ex doctrina Bart. *in l.* 1. *§. ideo autem num.*2. *ff. de*
menſ. Fulg. Moder. Iaſ. *in §. quidam num.* 8. *inſtit. de*
act. Rimin. iun. *conſ.*212. *num.*12. *cum ſeq.*

Per quam relationem fuit adimpleta mens San-
15 ctiſſimi quæ erat vt haberetur ratio de melioramen-
tis quam de illis conſtaret, & inſpici poſſet, an ef-
fectiuè dicta domus eſſet meliorata, ſed cum de il-
lis non conſtet, vt ex tot Rotæ reſolutionibus iun-
cta relatione d. Patris Periti, quæ reddit rationem
omnium contentorum in domo præfata, & de om-
nibus erroribus aliarum relationum, ideoque me-
lioramenta non fuerunt habita in conſideratione
vti non ſubſiſtentia Bart. *in l.* 2. *num.* 7. *&* 10. *C. de*
*iur. fiſci lib.*10. Ceph. *conſ.*540. *num.*38. Buratt. *dicta*
deciſ. 56 *num.*6.

Quo verò ad fructus dotis ſentent. pariter Do- 16
mini mei Dunozet detegitur iuſtiſſima, cum in ea
cōdemnerit ad fructus pro rata dotis non reſtitutæ,
cum iſti ſint debiti à die mortis Patris, quamuis
longe poſt mortem patris ſint poſiti, ac ſi eſſent fru-
ctus legitimæ Ripa *in l. ſi vnquam num.*105. *Cod. de*
reuocan. donat. Card. *conſ.*80. *in fin.* Alex. *conſ.* 69.
*num.*4. *lib.*1. Sord. *deciſ.*25.*num.*26. ex quo dos loco 17
legitimæ ſuccedit Decius *conſ.*106. *num.* 3. Rota *de-*
*ciſ.*146. *num.*5. *part.*1. *recent.* & ſicuti fructus legiti- 18
mæ debentur, & taxantur ad rationem quinque pro
centenario Couar. *var. reſol. lib.*3. *cap.*9. *n.* 5. Merl.
*de legit. lib.*2. *tit.* 1. *num.* 5. Rota *deciſ.* 571. *num.*1.
part. 2. *recent.* qui debentur abſque alia interpella- 19
tione Merlin. *de legit. lib.* 2. *tit.*1. *quæſt.*1. *num.*11. *&*
18. qui allegat concordantias ità fructus dotis, qui 20
debentur ſicuti legitima Soc. *conſ.* 57. *num.* 42.
*cum ſeqq. lib.*4. Ruin. *conſ.*26. *lib.*3. Merlin. vbi prox.
*num.*7. qui fructus bene fuerunt taxati ad rationem 21
quinque per centenario poſt mortem patris *ſub d.*
*deciſ.*25. *num.*26. vti fructus bonorum ſtabilium, in
quibus pater Catharinæ reſiduum dotis per eum
exactæ inueſtiuit cum de pecunia reinueſtita eadem
ratio ſit habenda, quod de ipſo reinueſtimento ad 22
effectum liquidationis fructuum Rota *deciſ.* 292.
*num.*4. *part.*1. *recent.* cum fructus d. ſtabilium ad ra-
tionem taxantur iuxtà doctrinam Gloſſæ *in auth.* 23
perpetua in verbo iuxtà Cod. de ſacroſ. Eccleſ. Nauarr.
conſ. 10. *de vſur. lib.*5. *tom.*2. Natt. *conſ.*147. *num.*11.
Menn. *præſ.*112. *num.*5. *lib.*3. Duran. *deciſ.* 182. *n.*1.
& 192. *num.*2.

Et ità reſolutum, &c.

Meleuitana Commenda,

Lunæ 7. Nouembris 1639.

ARGVMENTVM.

Sententia, à qua fuit appellatum intra tem-
pus legitimum, vel poſt illud ceſſante
impedimento non tranſit in iudicatum.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, à qua appellatur tempore debito non tran-ſit in iudicatum.*
2 *Tempus appellandi non currit ei, qui Reipub. cauſa abeſt.*
3 *Neque ei qui impeditus eſt per tempeſtatem aut alio quolibet impedimento.*
4 *Qui à ſententia non appellauit, illi conſenſit.*
5 *Sententia perſonalis perſonam eius, in cuius fauorem lata eſt non egreditur.*
6 *Antiquior habet maiora, & potiora iura in ele-ctione.*
7 *Fauorabilis diſpoſitio habet in ventre tacitam condi-tionem, quatenus velle declaret is, ad cuius fa-uorem lata eſt.*
8 *Appellationi ab aliquo interpoſita poteſt alius intra decendium adhærere.*
9 *Qui non grauatur ex ſententia in fauorem alterius lata non tenetur appellare.*
10 *Tertius poſt tres ſententias conformes poteſt venire pro ſuo intereſſe.*
11 *Statutum dans formam appellationi non habet locum*

quando appellatur ad Sanctiſſimum.

12 *Sententia à qua appellatur intra decendium non tranſit in iudicatum.*

13 *Neque ſententia manifeſte nulla.*

14 *Commende adiudicari debent magis ancianis.*

15 *Statutum mandans non reſolui à ſententia conſilij completi intelligitur ſi illa tranſiit in iudicatum.*

16 *Quando Beneficium optandum eſt, antiquiori competit optio, & ſic reliquis per ſuum turnum, quod intelligitur vt num. 22.*

17 *Optio alicui competens prorogari nequit quando eius negligentia ius in alium transfertur, intellige vt num. 23.*

18 *Sicut etiam in ſucceſſorio edicto contingit, vid. numero 24.*

19 *Geſtum in eadem ſeſſione, & congregatione non dicitur alio prius in eadem ſeſſione & congregatione geſto.*

20 *Quando in ſtatuto non eſt certa forma præſcripta præpoſteratio aliqua ſubſequuta nocumentum non affert.*

21 *Obſeruantia ſubſequuta reſultat ex vnico actu.*

25 *Ex ſolutione paſſagij probatur ancianitas equitum Meliten.*

26 *Alia requiſita Conſilij referuntur.*

27 *Regula illa iuris qui vincit vincentem te vincit etiam te intelligitur quando ex eodem iure vincitur.*

DECISIO LXXVIII.

Coofirmatoria *Deciſ.* 68.

DVBITAVI hodie an ſit ſtandum in deciſis ſub die 20. Iunij præteriti coram Me, ità vt Commenda ſit adiudicanda Equiti Talluet, & quoad vtramque dubij partem fuit affirmatiuè reſolutum fundamentum reſolutionis fuit deuenien. ad inſpectionem primæ partis reſolutionis, ex quo ſubſiſtunt octo motiua deciſioois, io qua dictum fuit tam ſeotentiam latam per Coofilium ordinarium ad fauorem Equitis Ligny, quam ſententiam latam per conſilium completom ad fauorem Equitis Marigny, contra Equitem Talluet noo tranſiiſſe ad iudicatum, ex quu cooſtat d. Equitem Talluet appellaſſe tam à prima ſententia lata per Conſilium ordinarium ad fauorem Equitis Ligny, quàm à ſe-
1 cunda ſententia lata per conſilium completum ad fauorem Equitis Marigny in tempore debito, qoa ſtante ſententiæ non fecerunt tranſitum in iudicatum iuxta Text. *in cap. Romana §. ſi verò de appell. in 6. cap. quoad conſultationem de ſent. & re iudic.* R. D. meus Decanus *dec.* 183. & 216. *num.* 1.

2 Nec obſtare dictum fuit, quod Eqoes Talluet non appellauetit à 1. ſententia lata per conſilium ordinarium iotra decennium, quia fuit reſponſum quod illi tempus non currebat, dum Reipublicæ cauſa aberat, vel erat teſtituendus iuxta Text. *in l. 1. ff. ex quibus cauſ. maior.* vbi Gloſ. *in verbo corrigi-*
3 *tur* prout de impedito per tempeſtatem, quod oon currat ei tempus præſcriptum ad prouenien. ad conuentum pro ancianitate curreoda, & ad omnes iuris effectus, dummodo ſit legitimè impeditus dixit Rot. *in Meleuit. ancianitatis coram Duran. dec.* 386. *num.* 3. & benè exitus probauit, ea quo ſtatim reuerſus appellauit proot *in l. 3. C. de teſtam. milit. & in l. ſi qua mulier. ff. ex quibus cauſ. maior* cum aliis adductis *in* 1. *deciſ.*

4 Minus facit, quod Eques Talluet, dum tempore latæ ſententiæ per Conſilium ordioarium Melitæ detinebatur, & ab ea non appellauerit, ideoque ſententiæ conſenſerit iuata diſpoſitionem ſtatuti Religionis *cap.* 21. & Text. *in leg. ſi quis teſtibus C. de teſt. leg. Pomponius Cod. de negociis geſt. cap. cum ſit Romana de appell.*

Quia fuit per D. D. multipliciter reſponſum, & 5
propter quod ſententia lata fuit ad fauorem Equitis Ligny per Conſilium ordinarium, cui lingua vti magis anciano Commendam in ſmutitione ſmutiuerat, & ad cuius fauorem forraſſe intraret diſpoſitio dicti ſtatuti Religionis *cap.* 21. ſecus verò ad fauorem dicti Equitis Marigny, contra quem ſententia per Conſilium ordinarium lata fuit, ea eo quia ſententia vti perſonalis perſonam Ligny non egreditur iuxta Text. *in leg. idem duobus §. perſonale, & l. iuruperitus §. pactor. ff. de pact.* Rimin. iun. *conſ.* 465. *num* 9. Rota *in Auguſtana decimarum 27. Iunij præteriti coram R. P. D meo Bichio, & in puncto in Aquitanen. Prioratus* 21. *Februarij* 1625. *coram bon. mem. Seleucien.*

Secundo reſponſum fuit quod in perſona Ligny
militat ratio ancianitatis, quæ noo extat in Equi- 6
te Marigny, cuius reſpectu eſt magis ancianus Eques prædictus Talluet, & cooſequenter habet meliora & potiora iura iuxta oot. per Felin. *in cap. Paſtoralis numero* 1. *de offic. ordin.* Bart. *in leg.* 1. *§. qui habebat ff. de bon. poſſeſſ. contr. Tabul.* Rota *deciſ.* 59. *num.* 2. *parte prima recens.* Tertio reſpon- 7
ſum fuit quod conſenſus victi ad fauorem Victoris præſumptus ex dicto ſtatuto *cap.* 21. & à iure com. ob non interpoſitam appellationem iotelligitur quando Victor eo vti velit prout quælibet fauorabilis diſpoſitio habet io ventre tacitam conditionem, quando velle declaret is, ad cuius fauorem loquitur *leg.* 2. *ff. de leg.* Com. Surd. *conſ.* 1. *numero* 87. Rota *deciſ.* 190. *ſub numero* 3. *parte prima recent. & deciſione* 47. *num.* 15. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano*, ex quo Domini dicebant, quod cum Eques Liyny nunquam declarauit velle vti conſenſu præd. Equitis Talluet reſultante *ex d. cap.* 21. ideoque dicto Equiti Ligny, & multo minus Equiti Marigny ſuffragari valet, vt ex pluribus rationibus, ac exemplis probat Surd. *conſ.* 1. *num.* 88. cum pluribus per eum adductis.

Vltra quod Eques Talluet etiam elapſo dicto
tenore decem dier. poterat proſecutiooi appella- 8
tionis interpoſitæ per d. Marigny adhærere ratione coonexitatis eiuſdero cauſæ, vt per D. D. *in l. ſi quis ſeparatim de appellat. & in lege prima, & ſecunda C. ſi vnus ex pluribus cap. ſi ex duobus eodem tit.* Gail. *obſeruat.* 122. *num.* 1. & 8. Scac. *de appellat. quæſt.* 17. *limit.* 21. *numero* 21. Rot. *deciſ.* 6. *de appellat. in nou. & deciſione* 680. *in. fin. parte tertia recens.* Borat. *deciſ.* 123. *num.* 8.

Nec Equiti Talluet eſt imputandum ſi à prima 9
ſententia non appellauerit iotra debitum tempus, cum non fuerit grauatus ex adiudicatione facta de hac commenda ad fauorem Ligny magis anciani, ideoque ooo teuebatur appellare iuxta Text. *in leg. vt debitus de appellat.* Surd. *conſ.* 358. *numero* 4. Rota *deciſ.* 551. *num.* 4. *parte* 3. *recent.* Scacc. *de appellat. q.* 5. *num.* 94. & 101.

Et bene ſubſiſtere dictum fuit motiuum deciſio- 10
nis quod tertius poteſt etiam poſt tres ſententias cooformes venire pro ſuo intereſſe prout in prima ex Didac. Couartuuia *practic. quæſtion. cap.* 15. *n.* 8. Rota *deciſ.* 17. *num.* 7. *parte* 3. *rec.* placuit etiam
alterum fundamentum deciſionis quod ſtatutum 11
præfatum

præfatum Meliten. *c. 22. de conſil.* quod dat formam
appellanri à ſententiis latis in Cuiia Meliten. eiuſ-
que executionis illud non procedat, quando ap-
pellatur ad Sāctiſſimum, prout in boc caſu ad quem
iemper eſt licitum appellare etiam à quocumque
grauamine, proot loquitur deciſ. Seraph. *de hoc ſta-
tuto* 615. *ſub num.6. & deciſ. 661. num.4. & 6.part.1.
recent.*

12 Quo verò ad ſecundam ſententiam ab ea fuit
appellatum intra decennium, ideoque nullo modo
potuiſſe tranſire in indicatum per Text. *in auth. ho-
die C.de appell. cap. cum electi in fin.de elect.* Robert.
Marant. *in prax. part. 6. titul. de appellat. num.* 202.
Gaill. *obſeruat.* 139. *numero* 2. *lib*.1. accedente etiam
13 quod illa fuit manifeſtè iniuſta quæ ideo nun-
quam fecit tranſitum in iodicatum Put. *deciſ.* 391.
numero 1. *in correct. & in recent. deciſ.* 385. *num.* 6.
parte 1. iniuſtitia deducta fuit adiudicatione com-
mendæ factæ per conſilium completum ad fauorem
14 Eqmitis Marigny minus anciani, in iure antem ſa-
tis eſt certum quod Commendæ adindic. competit
magis anciano ex Lott. *de re benefic. lib. 2. quæſt.* 15.
num. 48.

Nec facit d.ſtatutum in quo mandatur, quod non
15 liceat reſilire poſt ſententiam conſilij completi niſi
executiooi demandetur, quia illud eſt intelligendũ,
quando ſententia conſilij completi eſt confirma-
toria conſilij ordinarij, quo caſu fortaſſe tranſiuit
in iudicatum quod ſecus fuit in præſenti.

16 Minus obſtare dictum fuit quod Eques Talluet
non ſmutiuerit in ſuo turno, ſed poſt ſecutam
ſmutitionem Equitis Mariguy, ideoque cum res
amplius non fuit integra, ex quo in legata vnuſ-
quiſque Eques turnum iuxta ſuam ancianitatem
gradatim debet ſmutire, & antiquiore ſmutire no-
lente in ſuo turno ius deuoluitur ad ſubſequẽtem
prout de optione beneſ.eſt Gloſ. *in c.finis* §.*dumtaxat
verſic. & ſi hoc non fuit de conſuetudine in* 6. Monet.
de optione cap. 6. num. 15. Pariſ. *conſ.* 76. *num.8. cum
ſeq. vol.* 4.

17 Tum etiam ratione motæ commiſſæ per Equi-
tem Talluet propter non ſequutam ſmutitionem in
in ſuo turno quæ prorogari non poteſt, quando ius
negligenti competens in alium tranſlatum fuit
Scrader. *de feud. part.* 10. *ſect.* 8. *num.* 127. prout
in ſucceſſorio edicto æquiparando ſmutitioni, in
quo ſi anterior in gradu declaret nolle ſoccedere
18 ſubintrat ſecuudus, & amplius non poteſt prior ha-
bere regreſſum ad ſucceſſionem iuxtà Text. *in l.1. §.
qui leg.ff. de ſucceſſ. edict.*

19 Quia placuerunt D.D. reſponſiones datæ, & per
quod cum vtraque ſimiliter fuerit ſecuta in eadem
ſeſſ. & dum lingua erat congregata antequam ad
alios actus diuerteretur, quo caſu non datur inter
eos nec prius, nec poſterius, ſed ratione contextua-
litatis reputantur contemporanei, ex quo ab vltimo
momento tota ſeſſio, ac actus ſmutitionis perfe-
ctionem recipit, quamuis vnus prius altero fuerit
locutus iuxta doctrinam Bart. *in leg. contractus nu-
mero* 4. Bald. *numero* 12. Salic. *num.* 19. *Cod. de fid.
Inſtrum.leg.hæredes palam §. vno contextu ff. de teſt.
l. lecta ff. ſi cert. pet. c. officij de elect.* Felin. *in cap.
cum dilecta de reſcript. n.* 19. *Romana conſ.* 495. *nu-
mero* 3. *cum ſeqq.* Decius *conſ.* 45. *num.* 34. Pariſ.
conſ. 54. *num.66. lib.1.* Surd. *conſ.* 217. *num.* 6. *cum
ſeq. & deciſ.* 157. *num.*6.

20 Secundò reſponſum fuit quod in ſtatuto non re-
peritur præſcripta, nec aſsignata certa forma cir-
ca ordinem ſmutitionis, ſed tamen mandat fieri
in lingua, ideoque licet aliqua præpoſteratio ſit
ſecuta illa tamen nocumentum non debet afferre
*iuxta §. etiam ſi quis ita ſtipulat. inſtitut. de inutil.
ſtipulat.* Felin. *in cap. de teſtibus* prout optimè de-
clarat obſeruantia ſubſequuta in cauſa per ſenten-
tiam in caſu ſimili latam inter Equitem Andream
de Bononia, & Equitem Ioannem Baptiſtam
Calderarium datam in ſummario Talluet *numero* 1.
quæ eſt in puncto, in quo lata fuit ſententia ad
fauorem magis anciani, ac adiudicatio commen-
dæ licet in lingua prius ſmutiuerit ille, qui erat
minus ancianus, ex quo bene deducitur obſeruan- 21
tia, quæ eſt interpres ſtatuti, & reſultat etiam
ex vnico actu Aym. *conſ.* 101. *verſ. & ideo* Caſtr.
conſ. 347. *ſub num.* 4. *lib.* 1. Creſcent. *deciſion.* 1. *de
conſtitut.* Rota *deciſ.*419. *num.6. &* 448. *ſub num.* 3.
parte.1. recent.

Nec pariter dictum fuit obſtare alleg. exempla 22
de optione beneficiorum iunctis authoritatibus D.
D. in quibus firmatur, quod ſit ipſi imputan. ſi quis
optare noluit in tempore præfixo, quo alapſo non
eſt amplius locus optioni iuxta doctrinam Gloſ. *in
cap. fin. verſ. dumtaxat de conſuet. in* 6. ex eo quia in
dicto cap. reperitur præfixus & aſſignatus terminus
30. diet. ideoque non facit ad caſum noſtrum, in
quo non fuerunt geſta vnica die, vnica aſſemblea
quo caſu paria reputantur fieri in continenti, vel
paulo poſt ex doctrina Gloſ. *in l. Pomponius* §. *rati.
ff. de procur.* Bart. *in leg. qui præſens ff. de verb.
obligat. & in lege prima, ff. & Codice de pact.* Ant.
Gabr. *de præſcript. concluſ.* 13.*n*.2.

Quo verò ad alterum fundamentum de mora 23
nihil facere viſum fuit, ex quo nulla mora poteſt
imputari Equiti Talluet, qui eodem contextu, &
ſeſſione ſmutiuit dicta Gloſ. *in leg. Pomponius* § *rati
ff. de proc. & d.l. qui præſens ff. de verb. oblig.* prout, nec
etiam aliquid facit exemplum *de ſucceſſ. edicto*, & 24
quod optio debet fieri gradatim, quia in caſu ſucceſſ.
edicti adeſt declaratio de non ſuccedẽdo facta per
vocatum primo loco, ideoque eo ſuccedere no-
lente admittitur ſecundo loco vocatus, in præſen-
ti verò nunquam Talluet declarauit ſe nolle ſmu-
tire, imò totum contrarium proot exitus probauit,
ex quo in tantum non ſmutiuit, in quantum ag-
nouit commendam ſpectare ad Equitem Ligny
magis ancianum, & qui iam ſmutiuerat primo
loco: vlterius ſmutitio ſequuta per Equitem Tal-
luet fuit conditionalis, cuius Ligny, non eſſet
capax, ex quo audiuit ſmutitionem Equitis Mari-
gny prout verbum gradatim in optione refertur ad
gradum antiquitatis non autem ordinis in optando
iuxta Text. *in cap. fin.* vbi Gloſ. *verb. gradatim de
conſuetud.* cum aliis adductis *in deciſione* 95. Buratt.
numero 2. ex quibus tolluntur omnia fundamen-
ta adducta pro parte Equitis Marigny contra de-
ciſionem ſub die 20. Iunij præteriti circa primam
dubij partem.

Quo verò ad ſecundam partem an commenda 25
veniat adiudicanda Equiti Talluet, reſolutio pro
adiudicatione facilis fuit, & abſque ſcrupulo, ex
quo conſtat de omnibus requiſitis ad effectum ad-
iudicationis Commendæ iuxta ſtabilimenta Reli-
gionis, tanquam magis anciano in ordinem ad
Equitem Marigny prout de ancianitate illius con-
ſtat ex ſolutione paſſagij facta per ſex annos ante
ſolutionem Equitis Marigny, à qua ſolutione in-
cipere ancianitatem apertè diſponunt ſtatuta Re-
ligionis *cap.* 15. *titul. quinto. de Theſaur.* Gregorius
XV. *deciſione* 499. *num.* 2. Duran. *deciſione* 459. *nu-*

mero 2. & fuit coram me reſolutum *in Melitana Ancianitatis* 6. *Iunij* 1636. vbi aliæ deciſiones allegantur.

26 Adſunt etiam alia requiſita in dicto Tallnet nempe profeſſio plenè probata per publicum inſtrumentum *cap. cum dilecti de fide instrum.* & in iuris terminis fuit reſolutum *in fauorem Commenda* 18. *Februar.* 27. *Iunij præteriti coram Me* de ſeruitiis verò nuncupatis Carauanis præſtitis Religiooi, conſtat ex fide officialium Religionis prout de reſideotia io Conueotu, oee eſſe debitorem oratij, imò ex abundaoti benemeritus docetor, quibus concorrentibus adiudicatio nequiit denegari prout fuit reſolutum *in Melitana Commenda* 15. *Decembris* 1636. *coram Reuerendiſſ. Dom. Decano.*

27 Tandem non obſtare quod Eques Marigny vincat Equitem Ligny, qui vincit Equitem Talluet, ideoque proco faciat regula, ſi vinco vincentem te multo magis vioco te, quia fuit reſponſum regulam non procedere vbi victus noo vincitur ex eodem iure prout in præſenti iuxta notat. per Felio. *in cap. Paſtoralis numero primo de offic. Ord.* Angel. *conſ.* 252. Rota *deciſ.* 59. *numero* 2. *parte* 1. *recent.*

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Bononien. Fideicommiſſi,

Sabbati 26. Nouembris 1639.

ARGVMENTVM.

Sententia lata contra poſſeſſionem, & legitimum defenſorem præiudicat ſucceſſori, & poſt ipſos vocato, quam nullitates dubiæ non turbant. Ad conſentiendum in iudicem competentem ſufficit generale mandatum.

SVMMARIVM.

1 *Reſcripta delegatoria non extenduntur ad perſonam in eis non contentam niſi ſuccedat, in dignitate, num.* 7. *& eodem iure num.* 79.

2 *Procuratoris eius, qui in lite non eſt, citatio nulla eſt.*

3 *Citatio alicuius tanquam procuratoris mandatum non habentis eſt nulla.*

4 *Sententia lata contra poſſeſſorem præiudicat ſucceſſoribus eius.*

5 *Et lata contra legitimum defenſorem primar. & potiores partes habentem nocet poſt ipſum vocato.*

6 *Nullitates dubia, & turbida contra ſententiam iuſtam attendi non debent præſertim à ſupremis Tribunalibus.*

8 *Superſeſſoria iuriſdictionem prorogare ſolet.*

10 *In iudicem competentem, & habentem iuriſdictionem ad conſentiendum non requiritur ſpeciale mandatum, ſed ſufficit generale.*

11 *Sententia lata contra ſubſtitutos ex non purificatione fideicommiſſi afficit vocatos in defectum ſubſtitutorum.*

12 *Ex actibus, quibus aliquis ſe geſſit vt mandatarium reſultant alij poſitiui mandatum denotantes, & vt talis citari poteſt.*

13 *Citato aliquo non requiritur citatio illius quis ex eo ius deducit.*

DECISIO LXXIX.

INTRODVCTO iudicio coram A. C. de aono 1630. inter D. Iuliam de Pepulis filiam Io. Pauli filij Cæſaris Pepuli primogeniti Iſabellæ, & D. Marchionem Lucretium deſcendentem ex ſecundogenito D. Iſabellæ, & deputato io iodicem per A. C. R. P. D. meo Pirouano ſuper pertinentia primogenituræ inſtitutæ per Ioano. Paulum Maophronum, qua lite pendente deceſſit D. Marchio Lucretius per cuius obitum venit ad cauſam D. Franciſcus Maria filius, quo defuncto venerunt ad cauſam D. Marchio Hierooymus deſcendentes ex tertiogenito, & D. Co. Carolus quartogenitus eiuſdem Iſabellæ mediante eorum Procuratore, reſpectu Marchionis Hieronymi productum fuit mandatum, reſpectu vero dicti Caroli per eundem Procuratorem fuerunt producta iura.

Lata poſtmodum ſententia per R. P. D. meum Pirouanum, ad fauorem D. Comitiſſæ Iuliæ de Pepolis præcedentibus pluribus deciſiooibus, ſubſecutis, poſtea omnibus citationibus neceſſariis cum dicto eorum Procuratore vti Domino litis pro dictis Lucretio & Fraociſco Maria defunctis, ac vti Procuratore Marchionis Hieronymi, & Co. Caroli, cauſa in gradu appellatioois mihi commiſſa propoſui dubium ſub die 27. Iunij præteriti, ao ſententia eſſet confirmanda vel infirmaoda? & Domioi cooſirmandam eſſe cenſuerunt, vti validam & iuſtam, prout latè in dicta deciſiooe deductum fuit, & dato particulari dubio de ordine D. D. an ſententia ſit oulla pro parte D. Caroli, quo hodie propoſito pro oullitate adducebantur.

Primo defectus iuriſdictionis, ſecundo defectus citationis, tertio mandati.

Et deoenieodo ad primam prætenſam nollitatem ex defectu iuriſdictionis R. P. D. mei Pirouani illa eliciebatur, ex eo qoia Carolus prædictus non deduxit ius ſuum ex perſona Lucretij, ſed propter extinctionem lineæ d. Lucretij ex perſooa propria, vti quartogenito cum Reuer. P. D. Pirouanus fuerit tantum deputatus inter Lucretium, & D. Comitiſſam Iuliam, & deinde ante latam ſententiam noo ſuperuenerit aliqua noua commiſſio, ſed deputatio facta per A. C. cantet inter D. Iuliam & Lucretiam, Carolum propterea non comprehendere vti noo nominatum, nec venientem ex iure nominatorum ex regula quod reſcripta delegatoria noo extenduntur ad perſonam ooo expreſſam iuxta *leg.* 1. *in fin. ff. de conſtit. princ. cap. ſignificaſti de reſcript. cap. cum P. & G. de offic. deleg.* Greg. XV. *dec.* 34. *num.* 2. 1

Secundus defectus citationis deducebatur, ex quo fuit citatus prædictus Procurator, & vti Domious litis q. Lucretij, & Franciſci Mariæ filij Hieronymi ac litis conſortum. 2

Ideo cum Carolus io lite noo extaret iotrat defectus citatationis per Text. *in l. de vnoquoque* 47 *ff. de re iudic. leg. ſi petitor* 31. *ff. de re iud. l.* 1. § *item cum ex edicto ff. quæ ſent. appell.* Rot. *dec.* 361. *num.* 2. *p.* 1. *diu.* Greg. XV. *dec.* 4. *num.* 1.

Quo verò ad tertiam oullitatem ex defectu mandati in dicto Procuratore quo comparente, & citato lata fuit ſententia, deſumebatur ex eo, quia in d. Procur. Domino litis non adfuerat mandatum Caroli, ideoq. cum fuerit citat. non habens mandatum intrare 3

ſutrare tertiam nollitatem mandati Bald. *in l. Celſus 19 num. 3 de furt.* Vant. *de nullit. ex defect. inhab. ſeu mand. n. 60. & 61.* Seraph. *de lit. Grat. fol. 45.* Satn. *in Comment. Regul. in compend. vtriuſque ſignat fol. 185.* Rot *deciſ. 21. p 4 diu.*

4 Supradictis tamen non obſtantibus Domini reſoluerunt ſententiam Rotalem afficere etiam Carolum, non ex eo quia ſententia lata contra poſſeſſores fideicommiſſi primogenituræ maioratus ac ſimilium præiudicat omnibus ſucceſſoribus etiam non citatis per Text. *in l. 1. §. quamuis ff. de vener. inſpic. & l ex contractu ff. de re iudic.* cum aliis adductis per Molin. *de primog. lib. 4. cap. 8. num. 3.* Couar. *pract. quæſt. c. 13. num. 6.*

Et ratio eſt in promptu quia ſententia lata fuit cum legitimo defenſore, & cum illo qui primas & potiores babebat defendendi partes: ideo nocere debet Carolo poſt eum vocato quamuis non citato iuxta Textum *in l. ſi ſuſpenſa in princip. ff. de inoffic. teſtam. l. ingenuum, ff. de ſtatu. hom.* vbi Bartol. *in prima oppoſitione ante num. 1.* Didac. Couar. *pract. quæſt. dicto conſ. cap. 13. num. 6.* Peregr. *de fid. art. 53. num. 49. verſ. idem & de Iure fiſc. lib. 1. tit. 3. num. 7.* Marz. *in epitom. de fid. quæſt. 72. verſ. ſed aduertendum erit.* Mantic. *de Coniect. vlt. lib. 11. tit. 6. num. 6.* Boëtius *deciſ. 255. col. penult.* Olaſc. *deciſ. 157. num. 1.* Theſ. *deciſ. 194. num. 5.* à qua opinione & ratione non eſſe recedendum in iudicando, tenent plurimi, quos refert & ſequitur Add. ad Molin. *de primog. lib. 4.*

6 Supradictis accedit Iuſtitia ſententiæ Rotalis prout ex lectura ſupradictæ deciſionis ſub die 27. Iunij præteriti coram Me, quæ omnibus prætenſionibus ſatiafacit qua Iuſtitia ſtante ſatis eſſe ſupradictas nullitates eſſe ſaltim turbidas ac dubias vt attendi non debeant præſertim à ſupremis Tribunalibus. Parlad. *lib. 2. rerum quotid. cap. fin. part. 1. §. 1. num. 10.* Anton. Oliban. *de action. lib. 3. §. actionum num. 4.* Cancer. *variarum reſolut. cap. 17. numero 562.* Codex Fabr. *lib. 3. tit. 12. de Iuriſd. omn. iudic.* Mich. Feter. 3. *parte obſeruat. cap.* 288. Rot. Ianoen. *deciſ. 23. num. 16.* Viu. *deciſ. 331. numero 2.* Theſ. *deciſ.* 228. Rot. *deciſ. 556. num. 5. parte 4. recent.*

7 Nec obſtat primus defectus iuriſdictionis D. mei Pirouani quia fuit reſponſum deputationem fuiſſe factam ab A.C. ad inſtantiam dicti Marchionis Lucretij occaſione dictæ Primogenituræ & conſecutiuè ratione dignitatis eiuſdem, quæ ideo tranſit in ſucceſſionem ex Peregr. *de fideicom. art. 53. num.* 28. cum aliis adductis per Rotam coram Buratto *deciſ. 337. num.* 7. & cantare ſuper lite mota, & mouenda, & ideo licet Carolus ſit perſona diuerſa, tamen prætendit ſuccedere in dicta Primogenitura eodem modo quo ſuccedebat Marchio Lucretius, cum quo lis fuerat introducta, & ideo nihil facit dicta deciſio 21. *parte 4. diuerſ.* cum in illo caſu ageretur de ſucceſſione ſuper eadem re deducta in lite, fuerat tamen in cauſa pro-
8 ceſſum durante ſuperſeſſoria quæ iuriſdictionem prorogare non poterat iuxta Text. *in cap. cum olim* Abb. *il primo* vbi ſcribentes *de offic. deleg.* Rimin. *conſ. 156. num. 10. lib. 5.* ſecus vero in præſenti, vbi nulla aderat ſuſpenſio Iuriſdictionis, ſed cauſa erat eadem, ac eidem iuri cui nitebatur Lucretius nititur etiam Carolus.

Ideo benè procedere concluſionem *ſupra* fir-
9 matam, quod ſententia afficiat etiam non citatum dum venit ex eodem iure ex Molin. *de Primog. dicto lib. 4. cap. 8. num. 3.* Couar. *pract. quæſt. cap. 13. num. 6.* Boet. *dicta deciſ. 225. col. penult.* Olaſc. *deciſ 156. num. 1.*

Vlterius cum modo verſemur in iudice com- 10
petente & habente Iuriſdictionem non requirebatur ſpeciale mandatum ad conſentiendum cum tali caſu ſufficiat mandatum generale Bald. *conſil. 167. num. 3.* Lader. *conſ. 15. num. 6.* Rota *in Peruſina Dotis 17. Maij 1632. coram R.P.D. meo Dunozet.*

Ruſus ponderatum fuit quod ſententia D. mei 11
Pirouani lata contra primos ſubſtitutos primo loco non emanauit ex aliquo iure perſonali ſubſtitutorum, ſed ex non purificatione fideicommiſſi ſeu Primogenituræ ob exiſtentiam D. Iuliæ deſcendentis ex linea Primogeniti prædilecti lineis aliorum filiorum, & ideo dictam ſententiam afficere etiam dictum Carolum vocatum in eorum ſubſtitutorum defectum, & per eorum obitum etiam non citatum prout apertè dixerunt Pinell. *in l. 1. parte 3. num. 48. verſ. ſed contrarium Cod. de bon. mater.* Decian. *conſil. 18. num. 32. & ſeqq. lib. 2.* Oldr. *conſ. 94. num. 18. verſ. ex omnibus igitur* Alex. *conſ. 123. num. 3. lib. 1. & conſil. 156. num. 1. & 2. lib. 2.* Ruin. *conſ. 19. colum. vlt. lib. 2.* Alciat. *reſponſ. 492. num. 33.* Socin. Iunior *conſ. 181. num. 96.* Olaſc. *d. deciſ. 157. n. 1.* Theſ. *deciſ. 194. num. 5.*

Minus obſtat ſcrupulus & tertius prætenſus de- 12
fectus citationis & mandati, quia fuit citatus dictus Procurator, vt talis ea quo talem ſe geſſerat & mandatum fuit elicitum ex productione iurium Caroli: quatenus eſſet opus, ex quibus reſultare actus poſitiuos denotantes mandatum ſaltem præſumptiuè, ex Seraphio. *deciſ. 937. num. 4.* in omnem
caſum viuentibus ſecundogenito & tertiogenito 13
vel deſcendentibus, ex eo non debuit citari Carolus quartogenitus vocatus in eorum defectum iuxta Text. *in l. 1. §. demum citari*, ibi, *demum citari autem oportet, hos quos proxima ſpes ſucceſſionis contingit ff. de ventr. inſpic.* Ceual. Corn. *contr. com. quæſt. 636. numero quarto cum ſequentibus* Gregorius Lopez *in lib. 20. titulo 22. parte tertia verſic. per caſus colum. ſecunda* Antonius Gomez *l. 40. Taur num. 73. verſ. ſed his non obſtantibus* Menoch. *conſ. 319. num. 6. cum aliis ſupra ponderatis*, ex quibus remanet firma reſolutio, quod ſententia Rotalis afficiat etiam Carolum.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Legionen. Cannotus.

Sabbati 26. Nouembris 1639.

ARGVMENTVM.

Reſignatio facta ex cauſa permutationis, niſi fuerit intra legitimum tempus publicata nullius roboris eſt, quæ non publicatio probatur ex non expeditione litterarum intra tempus legitimum.

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio facit ceſſare vacationem per obitum.*
2 *Triennalis poſſeſſio beneficij liberat ab omni vexatione.*
3 *Fundamentum exceptionis à reo probanda eſt.*
4 *Qui vult excludere vacationem per obitum debet probare vacationem, reſignationem, & publicationem.*
5 *Negatiua publicationis probatur ex probatione non expeditionis litterarum publicationis intra tempus legitimum, & n.6.*
7 *In beneficialibus datur multiplicatio titulorum.*
8 *Qui titulum produxit meliorem præſumitur produxiſſe.*
9 *Qui inualidum titulum produxit alio titulo iuuari nequit.*
10 *Qui beneficium obtinuit ex gratia conceſſione, gratiam tenetur probare & ipſius publicationem.*
11 *Publicatio reſignationis reſpicit qualitatem, & circunſtantiam rei, & eſt pars reſignationis.*
12 *Qua non probata titulus reducitur ad non titulum, & dicta non publicatio reddit beneficiatum beneficij incapacem.*
13 *Per citationem interrumpetur triennalis poſſeſſio.*
14 *Sola contradictio iudicialis, vel extraiudicialis ſine titulo interrumpit triennalem.*
15 *Citatio coram iudice incompetente triennalem poſſeſſionem interrumpit.*
16 *Ad interrumpendum triennalem non attenditur reductio citationis.*

DECISIO LXXX.

PROPOSITO per me dubio ſub die 28.
Martij præteriti, an gratia Adelelmi Gonzalez
ſit iuſtificata, DD. negatiuè reſponderunt, ex quo
Gonzalez fuit prouiſus à Papa de Canonicatu controuerſo,
vti vacante per obitum Roderici Cabral,
de menſe Auguſti 1630. ſed quia Canonicatum reſignauerat
in manibus Sanctiſſimi de anno 1628. ad
fauorem Franciſci Cabral Nepotis, qua reſignatione
ſtante ac poſſeſſione inde ſecuta de anno 1634. ceſſabat
omnis vacatio per obitum, ex Pariſ. *de reſignat. benef. lib. 10. quæſt. 6. num. 59. & l. 11. quæſt. 7. n. 54.*
& quamuis Adelelmus oppoſuiſſet, Franciſcum
1 non publicaſſe Bullas in tempore debito, iuxta
conſtitutionem Greg. XIII. *de publican.* quæ eſt
in Bullario nouo in ordine la 85. tom. 2 §. 1. & ſic intra
nouem menſes vti extra montes, fuit tamen reſponſum
Franciſcum eſſe triennalem pacificum poſſeſſo-
2 rem, ideoque per *regulam de triennali* nō poſſe vexari
ſuper titulo beneficij ex Satn. *ſuper reg. de trienn. quæſt. 42. & quæſt. 53.* per quam regulam publicationem
præſumi factam, ex Pariſ. *de reſignat. Benef. lib. 11. quæſt. 14. num. 26.* Garz. *de benef. p. 11. c. 3. §. 4.*
3 *num. 313.*

Cui reſolutioni Adelelmo non acquieſcente reproposui
hodie cauſam ſuper eiſdem, & DD. à deciſis
receſſerunt, fundamentum fuit duplex.

Primum, quia licet Rodericus reſignauerit præfatum
Canonicatum Franciſco Nepoti, tamen cum
reſignatio non fuerit publicata intra nouem menſes,
iuxta diſpoſitionem dictæ Bullæ Greg. XIII.
de quoad implemento nullibi doctum fuit pro parte
dicti Franciſci, ad quem ſpectat probare publicationem
fuiſſe ſecutam intra tempus legitimum,
vti fundamentum ſuæ exceptionis, cum ibi ſit actor
l. prima ff. de except. l. in exceptionibus ff. de probat. Bald.
in l. fruſtra C. eod. tit. Rot. *deciſ. 190. num. 3. p. 2. diuerſ.*
ex quo Adelelmus non obtinuit Canonicatum ex
non facta reſignatione, ſed per obitum vacationem
deduxit, ideoque Franciſcus Reſignatarius ad excludendam
vacationem per obitum produxit reſignationem,
qui debet conſequenter docere de reſignatione
valida, & publicata, ad hoc vt dicatur
abdicatum ius à reſignante Garz. *de benef. p. 11. c. 3.* 4
§. 4. *num.* 307. Mohed. *deciſ. 36. alias 341. de renunc.*
Achill. *dec. 10. num. 4. de reſt. ſpol.* Seraph. *dec. 422. n. 4.*
& in rec. dec. 361. num. 2. p. 2. Greg. XV. *deciſ. 278. n. 2.*
& in Illerden. Canonicatus 19. Aprilis 1624. coram R. P. D. meo Pirouano.

Et in omnem caſum Adelelmus probat negatiuam
non factæ publicationis: ex quo literæ Apoſtolicæ
Franciſci non fuerunt expeditæ poſt tres annos,
à die ſecutæ reſignationis, & ſic non intra 5
nouem menſes.

Ideoque cum litteræ non fuerint expeditæ intra
tempus ad publicandum negatiuam non factæ
publicationis remanet concludenter probata Garz.
de benef. d. p. 11. cap. 3. §. 4. num. 316. Burat. *deciſ.* 948. 6
& in Ripana Beneficij 13. Aprilis 1600. coram bonæ memoriæ Cardinali Sacrato.

Nec obſtat primò, quod in Beneficialibus detur
multiplicatio titulorum Rot. *deciſ. 489. n. 4. p. 2. recent.* Duran. *deciſ. 350. n. 4.* quia fuit reſponſum,
quod cum titulus fuerit productus à Franciſco, qui 7
meliorem produxiſſe præſumitur, nec meliorem
habere Rot. *dec. 931. n. 10. p. 1. diuerſ.* Add. ad Greg. 8
dec. 353. num. 19. ideo non poſſe iuuari alio titulo,
dum inualidum produxit. Ægid. *conſ. 10. num. 20. in*
fin. Crauett. *conſ. 154. num. 44.* Rot. *dec. 412. n. 2. p. 2.* 9
rec. Duran. *dec. 411. num.* 8.

Secundò, non obſtat, quod Franc. vti Reus &
poſſeſſor non teneatur quicquam iuſtificare, quia
fuit pariter reſponſum hoc non procedere reſpectu
exceptionis ſcilicet productæ reſignationis, in qua 10
cum ſit Actor gratiam plenè tenetur iuſtificare, &
validam ac publicatam, vti fundamentum ſuæ exceptionis
d. l. 1. ff. de except. l. quinquaginta ff. de probat.
Aym. *conſ.* 226. Rot. *deciſ. 361. num. 2. p. 2. rec.* cum publicatio
non reſpiciat replicationem actoris, ſed
qualitatem & circunſtantiam rei, & ſit pars reſig-
nationis Rot. *d. deciſ. 190. num. 3. par. 2. diuerſ.* qua non 11
probata titulus Franciſci reducitur ad non titulum,
dictaque non publicatio reddit eum incapacem ad
ad Canonicatum, de quo agitur, prout *in dicta conſtitutione Greg. XIII.* cautum eſt *in §. quod ſi quic-* 12
quam. Pariſ. *de reſignat. lib. 11. quæſt. 6. num. 76. & q. 7.*
num. 19. Garz. *de benef. par. 11. c. 3. §. 4. n. 313. in fin.* Seraph.
dec. 422. n. 4.

Alterum & ſecundum fundamentum fuit ex quo
præcipue DD. receſſerunt à deciſis, quia Franciſco
non poteſt ſuffragari regula triennalis, qua præſu-
mitur fuiſſe ſecutam publicationem, ex quo trien- 13
nium non eſt elapſum cum Franciſcus acceperit
poſſeſſionem de anno 1634. de menſe Auguſti & de
anno 1636. conſtat, dictum Franciſcum fuiſſe citatum,
eique præſentatam inhibitionem Rotalem coram
Me obtentam pro parte d. Adelelmi Gonzalez
de menſe Iulij 1636. per quam citationem poſſeſſionem
triennalem fuiſſe interruptam, cunctis patet, &
ideo dicta Regula ei iuuare non poteſt ex Pariſ.
conſ. 81. n. 12. lib. 4. Lotter. *de re benef. lib. 2. quæſt. 53. n. 24.* Buratt. *deciſ. 699. n. 1. & 2.* Reuerendiſſimo D.
meo Decano *deciſ. 172. n. 6. in fin.*

Ruſſus non obſtat quod dictus Adelelmus de 14
tempore decretæ, & executæ citationis nondum
eſſet

eſſ.. r pronifus à Papa de dicto Canooicatu, quia vltra quod Adelelmus habet plures gratias de Canonicatu controuerſo, quarum prima fuit ſub data Idibus Februarij aono decimo tertio, prout ex ſupplicatione, quæ gratia præceſſit citationem io omnem caſum ad effectum interruptionis triennalis poſſeſſoris, non attenditur ius ex parte interrumpentis, ſed ſola cootradictio iudicialis ſiue extraiudicialis, ex qua eius poſſeſſio deſinit eſſe pacifica & remanet infecta, & ſine robore, ad effectum dictæ regulæ Caſſad. *deciſ.14. n.12. ſuper regul.* Caputaq *deciſ.26.num.2.p.1.cum aliis congeſtis in deciſ.699.*
15 *n.1.*Buratt.cum etiam per citationem executam coram iudice incompetenti impediatur curſus regulæ, vt dixit Rota coram Reuerendiſſimo D.meo Decano *deciſ.172. num.6. in fin.* Lotter. *de re benef. d. l.2. q.53.num.30.*

16 Vltimo oon obſtat quod citatio non fuerit reproducta, niſi de anno 1637. qno tempore iam erat elapſum triennium: quia fuit per DD. reſponſum ad effectum dictæ regulæ, non attendi tempus reprodoctioois, ex quo ius eſt in executiooe citationis, quæ cauſat malam fidem *c.fin.de præſcript. regula poſſeſſor.de regul.iur.in 6.*Abb.*conſ.19.num.2. p.2.* Buratt.*deciſ.130.& 262.num.2.& deciſ.714.n.9.* Duran. *dec.426.num.22.*

Qua regula triennali non iuſtificata firmiſſimæ remanent rationes primi fuodamenti.

Quo vero ad alia narrata per Adelelmum in eius gratia ex ſummario dato beoe viſum fuit iuſtificari.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Romana Aſſecurationis.

Lunæ 28.Nouembris 1639.

ARGVMENTVM.

Aſſecuratio rei iam peremptæ ſi ignoretur rem eſſe peremptam valida eſt, ex quibus præſumatur ignorantia, ſcientiave probetur, & rem peremptam in aſſecuratione fuiſſe comprehenſam.

SVMMARIVM.

1 *Aſſecuratio rei perempta dummodo exiſtat ignorantia valida eſt.*

2 *Qua ignorantia præſumitur ſi aliquis illam fecerit nomine procuratorio alterius longe abſentis.*

3 *Aſſecuratio bonorum perceptorum inualida.*

4 *Per cap.19.conſulatus Barchinonen. aſſignatur vna leuca pro vnaquaquam, hora ad iter faciendum quod locum non habet in itinere maritimo. numero 12.*

5 *Numerus milliarium itineris maritimi probatur ex carta nauigandi, & ex atteſtatione patronorum nauium.*

5 *Si habeatur notitia deperditas fuiſſe res aſſecuratas tempore aſſecurationis: aſſecuratores duntaxat tenentur ad reſtitutionem mercedis.*

7 *Quando aſſecuratores volunt rem iam peremptam in aſſecuratione comprehendere, aſſecuratio cadit ſuper pretium rei aſſecuratæ. & n.8.*

9 *Ex quibus verbis colligatur in aſſecuratione comprehenſas eſſe res peremptas.*

10 *Vt caſum aſſecurationis veniſſe doceatur ſatis eſt docere nimis fuiſſe oneratas.*

11 *Singula ſingulis referenda ſunt.*

12 *Deductum per aliquem contra ipſum retorqueri poteſt.*

13 *Prædicta computatio num. 4. relata non probat niſi aliis coniecturis muniatur, ſcientia probata.*

14 *Probatio debet eſſe certa & de neceſſario non autem ſufficit de poſſibili.*

15 *Coniectura ſcientia aliis coniecturis tollitur.*

16 *Quoties commenſuratio itineris non intereſt illa non attenditur.*

17 *Nulla de itinere maritimo poteſt haberi determinata veritas, & ideo temporis curſus nullam inducit poſſibilitatem ſcientia præſumpta.*

18 *Alia coniecturæ ſufficientes ad tollendam ſcientia deperditionis bonorum præſumptionem.*

DECISIO LXXXI.

SV n die 15. Decembris anni præteriti, propoſui dubium, an ſententiæ Rotales latæ ad fauorem D. Fernandi ac Emanuelis à Coſta eſſent coofirmandæ vel infirmandæ? Domini confirmandas eſſe cenſuerunt, vti validas & iuſtas, validitas non coouertebatur & de ea in omoem caſum apparuit ex reuolutione actorum.

Iuſtitia vero deducta fuit ex lectura tot deciſio- 2
num coram RR.PP. DD meis Merlino, ac Panzirolo, in quibus dictom fuit valere aſſecurationem factam de re iam perempta pro recuperatione pretij, dummodo tamen adeſſet ignorantia peremptiunis in aſſeuerato, quam adeſſe io Ferdioando ac Emanueli Rota cenſuit, ex quo prædicti egerunt 2
pro aſſeueratione procuratorio oomine Antonij de Franchis Mercatoris, exiſtentis Venetiis, *iuxta deciſ. 42. numero 8. Rota Ianuen.* cum alijs *ibi* adductis.

Cui reſolutioni Aſſecuratoribus non acquieſceotibus, repropoſui hodie cauſam ſuper reuiſione dictæ deciſionis, contra quam oopræcipuè obiecta adducebantur.

Primum deſumptum fuit ex incendio oauis ſecu- 3
to die 21. Ianuarij, & conſequenter per 24. dies ante Aſſecuratorum obligationem ſecutam ſub die 13. Februarij, quapropter cum tempore aſſecurationis booa in ea cootenta eſſeot perempta, dicta aſſecuratio oon teoet ex Rota Ianuen. *deciſione 36.num.9. & 10.*

Secundum ex poſſibili notitia Incendij eamque 4
reſultare lapſu 24. dierum inter incendium & aſſecurationem, vt deducitur ex calculo itineris, cuius meoſuratio extat ſtatuta per Capitulum 19.Conſulatus Barchinonen. per illa verba *Se ſi perdera che la naue, hau eſſe a paſſar golfo ò mare ſia contato dal tempo del luogo & hora doue di qua a mare la nuoua fazza prima venut a o, ſi ſazza ſaputa, e, di quel luoconto per ogni lega vn'hora perche dicaſi de mare ſindie la nuoua non è a terra non ſi pua ammetter in terra pervuera*, qoem Rota approbauit coram Greg. XV. *deciſione 126. num.6.* & in aliis, in quo fit diſtributio pro ſingulis horis vna leuca, ideoque cum Ciuitas Alicantis diſtet à ciuitate Ianuæ oon pluſquam milliaribus 800. quodque elicitur tum ex 5
carta nauigandi quam ex atteſtatione Patroni oauium, ciuitatem verò Ianuæ diſtare à ciuitate Venetiarum per milliaria 189. in qua commorabatur

Antonius

Antonius de Franchis, cuius nomine aſſecuratio, de
qua agitur, fuit ſecura Ciuitatem vero Venetiarum
diſtare ab vrbe per milliaria 309. quæ calculando
in totum conſtiount numetum milliarium 1288. &
aſſignando vnam boram pro tribus milliaribus, iter
poſſe perfici ſpatio 18. dierum, & cum elapſi fuerint
24. dies, ideo bene potuiſſe habere notitiam Anto-
nium de Frauchis, & poſtea Romæ committere
Ferdioaodo ac Emanueli prædictis, vt ſtatim aſſe-
6 curateur, qua noiitia ſtante aſſecurationem corrue-
re, & tantùm Aſſecuratores teneri ad reſtitutionem
mercedis ex illa cauſa tenent Stracc. *de Aſſecurat. Gloſ.*17. *num.*1. *&* 2. Scac. *de commerc. p.*2. *q.*7. *ampl.*
10. §. 1. *n* 20. Anton. de Gamma *dec. Luſit.* 181. *n.*1.

7 Supradictis tameo oon obſtanſibus, Domini di-
xerunt ſtandum eſſe in deciſis, cum bene ſubſiſtant
fundamenta deciſionis, nec obſtare prædicta duo
obiecta. Non primum quia contrahentes expreſſè
voluerunt rem iam peremptam in Aſſecuratiooe
prædicta comprehendi iuxta *l.*1. § *ſi conuenerit ff. de-
poſit. l. in conuent. ff. de verb. obl.* ex quo obligatio quæ
8 cadere non poteſt ſuper re perempta cadit ſuper eius
pretio ex Valaſc. *conſult.*64. *n.*7. *lib.*1. & optimè fuit
explicatum *in ſecunda deciſione in hac cauſa* 7. *Maij*
1635. *in* §. *quamuis coram R. P. D. meo Panzirolo*, quod
autem Aſſecuratores voluerint teoeri, licet merces
eſſent peremptæ, deſumptum fuit ex illis verbis
9 obligationis Aſſecuratorum ibi *oneratas & oneran-
das, & periculum eſſe incipiendum decreuerunt à die
ſecuta onerationis quæ fuit antea.*

Quapropter ſicuti obligatio Aſſecuratorum reſ-
picit retro ad onerationem iam ſecutam, ita etiam
ad periculum, ex quo voluerunt ſubiici etiam, à
die præcedentis onerationis excogitando, prout
euenit fuiſſe caſum ſequutum ex Valaſc. *d. conſ.* 64.
*n.*6. *&* 7. Rot. Ianuen. *deciſ.* 102. *n.*5. ſecuta per Rot.
in dec. in hac cauſa 27. *Nouemb.* 1637. *coram R. P. D.
meo Merlino in* §. *fin.*

10 Vlterius conſideratum fuit quod ad effectum vt
ſit dicendum veniſſe caſum aſſecurationis ſatis ſit
docere pro parte Antonij bona aſſecurata fuiſſe
onerata ad boc, vt de periculo teneantur prout ex-
preſsè partes teneri voluerunt ex claris verbis con-
tractus.

11 Nec dictum fuit obſtare ſequentia verba *che Dio-
lamandi à ſalnam.* quia cum Aſſecuratores iam ſuſce-
perint periculum mercium oneratarum & oneran-
darum, etiam à die factæ vel faciendæ onerationis,
verba illa verificantur in mercibus onerandis, & in
oneratis referendo ſingula ſingulis ex Crauet. *conſ.*
98. *num.*11. Rot. *deciſ.* 117. *n.*3. *p.*5. *recent.*

12 Minus obſtat ſecundum obiectum deductum ex
poſſibili notitia incendij ſecuti propter diſpoſitio-
nem Conſulatus Barchinon. *c.*19. in quo Conſulatu
fit diſtributio vnius leucæ, ſiue trium milliarium in
ſingulas horas: quæ diſtributio non viſa fuit ob-
ſtare, cum fuerit per Dominos reſponſum diſtribu-
tiooem prædictam factam in d. Capitulo oon com-
prehendere iter maritimum, cum potius arbitrio
ventorum, quàm diſpoſitione legis ſit determinan-
dum: & benè ad hoc applicatur fides data pro par-
te Aſſecuratorum facta per acutiſſimos Mercatores
Florentinos, quæ merito contra eos retorquetur,
& optimè Valaſc. *d. conſ.*64. *n.*10. *tom.*1. qui expreſſè
dicit nunquam vidiſſe iuxta prædictam computatio-
nem vnios leucæ pro vnaquaque hora diei iudicari
in Seoatu illarum partium, niſi ex aliis coniecturis
ſcientia extet probata aſſignando rationem, quia li-
13 cet poſſibile ſit nuncium venire intra illud tempus
iuxta horarum terminum & leucarum computatio-
nem, non tamen hoc eſt pernecesse, cum poſſit non
venire ſuperueniente tempeſtate & aduerſa nauei-
gatione in Pelago; probatio enim debet eſſe certa 14
& de neceſſario, non autem de poſſibili tantum
iuxta Text. *in l. non hoc C. vnde cognat. cap. in præſen-
tia de probat.* & præſertim cum coniecturæ ſcientiæ 15
aliis tollantur cooiecturis ex doctrina Bart. *in l. is
poteſt num.*18. *ff de acquir. hered.* quam computatio-
nem Domini propterea noo habuerunt in conſider.

Nec facit quod *in deciſione Romana Aſſecurationis
1. Iulij* 1633. *coram R. P. D. meo Merlino* calculatum 16
fuerit indifferenter iter maritimum & terreſtre, iuxta
d. Conſulatum Barchinonen. aſſignaodo vnam leu-
cam pro hora, quia Domini reſponderunt in eo caſu
aſſecuratis non intereſſe hoc controuertere, ex quo
victoria cauſæ ex alio cap. reportata fuit.

Rurſus noo facit, quod aliquando breuiſſimo 17
temporis ſpatio iter de quo quæritur perficiatur,
quia & etiam eſt verum quod aliquando loogiſſimo
tempore tale iter vt experientia docet vix perfici
poteſt propter mare procelloſum, ideoque nulla de
itinere maritimo poteſt baberi determinata veritas,
nec temporis curſus, propterea inducit poſſibilita-
tem ſcientiæ præſumptæ *ex l.*1. *Cod. de dot. promiſſ.*
Ruin. *conſ.*90. *circa fin. lib.*1.

Tandem non facit, quod circumſcripto d. Con- 18
ſulatu ſoleant aſſignari 50. milliaria pro qualibet
dieta iuxta doctrinam Bart. *in tract. de inſul.* §. *nullius
n.*2. quia nec Bart. loquitur de itinere hiemali, nec
de tempore quo peſtis graſſabatur in illis partibus.

Quo caſu certum eſt iter difficilius perfici poſſe,
vt patet ad ſenſum. Vltra quod iuxta calculum Bart.
nec Aſſecurati potuiſſent illo temporis ſpatio noti-
tiam habere; quæ omnia ſimul iuncta ſunt conie-
cturæ ſufficientes ad tollendam ſcientiam præſum-
ptam ex aliis coniecturis *l. nihil tam naturale ff. de re-
gul. iur. l. non ſoluta* §. 1. *de ritu nupt. leg. vltima in
princ. de legat.* 2. Bald. *in conſ.*379. *n.*3. *vol.*1.

Et ita reſolutum, &c.

Maceraten. Hæreditatis,

Ven. 2. Decemb. 1639.

ARGVMENTVM.

Sententia lata cõtra pupillum, vel minorem abſque tutore & curatore citatos nulla ſiue nomine proprio, ſiue procuratorio pupillus & minor conueniantur.

SVMMARIVM.

1 *Ad validitatem iudicij à minore ſuſcepti requiritur aſſignatio curatoris.*

2 *Nec tanquam principalis, nec tanquam procurator minor in iudicio abſque curatore ſtare poteſt.*

3 *Inhabilitas minorum ad comparandum prouenit à iure natura, vel ciuili omnino inhabilitante.*

4 *In iudicio poſſeſſorio pro ſe, & pro alio ſtare poteſt minor ſine curatore.*

5 *Quod intelligitur ſi agat pro retinenda, vel recuperanda poſſeſſione, non vero ſi connematur ad priuationem poſſeſſionis.*

6 *Quod in fauorem alicuius diſpoſitum eſt in eius odium retorqueri non debet.*

7 *Ex ratificat. vnius non infertur ratificatio alterius.*

8 *Qui ratificat generice actus per alium geſtos cenſetur ratificare actus pro eo, & validos geſtos; non autem*

autem inualidas, & præiudiciales.
9 *Niſi in indiuiduo ratificans ſciat nullitatem, quam vult ratificare.*
10 *Ratificatio nunquam poteſt referri ad id per quod inducitur renunciatio.*
11 *Ratificatio excluditur eo ipſo quod nullitas impugnatur.*
12 *Vt ratificatio nullitatem excludat requiritur vt ſit celebrata inter ratificantem, & alium, qui illa iuuari vult.*
13 *Per ratificationem ab aliquo factam non aufertur ius ei qui non ratificauit, & cauſam habet.*
14 *Neque qui ratificans ſit indiuidua cauſam habet cum eo qui non ratificauit.*
15 *Quando aliquis citatus fuerit, vt tutor, & curator, ſi de tutela & cura ſuſcepta non conſtauerit, aut vt talis non comparuerit, citatio nulla eſt.*
16 *Et ſi iſte non fuerit citatus ad ſententiam.*
17 *Iudex ſententiam nullam confirmans nulliter, & iniuſte procedit, num. 18.*

DECISIO LXXXII.

Vita functo ab inteſtatò Iacobo de Leonardis, Marcellus de Archangelis, tam nomine
proprio, quàm nomine ſuorum fratrum abſentium
necnon Ioſephi & Aſcentiæ de Bernabeis pupillorum & minorum probatâ proximioritate ac obitu
prædicti Iacobi poſſeſſione vacante, obtinuit ab
A.C. immiſſionem in bonis & hæreditate eiuſdem
Iacobi, prout ex datis *in ſumm. num.* 1. qua immiſſione ac pacificâ poſſeſſione ſequuta, inſurrexerunt
Curtius & Flaminius de Bidullis, qui proximiores
eſſe prætendentes & hæreditatem, de qua agitur, ad
eos conſequenter ſpectare introduxerunt Iudicium
coram eodem A.C. contra prædictum Marcellum
de Archangelis Minorem, tam vti principalem,
quàm vti Procuratorem fratrum abſentium & ſententiam diffinitiuam ſuper immiſſione obtinuerunt.

A qua ſententia appellarunt Archangeli, cauſaque commiſſa R.P.D. Cecchino, qui ſententiam A.
C. latam ad fauorem dd. de Bidullis confirmauit.

A qua denuò pro parte eorumdem de Archangelis fuit appellatum cauſáque commiſſa R. D. de
Rotis cum facultate manutenendi quem de iure,
qui manutentionem hæreditatis prædicti Iacobi
conceſſit Archangelis & Bernabeis reuocando tam
ſententiam A.C. quàm illam D. Cecchini.

Ab hac ſententia appellarunt Bidulli, cauſáque
commiſſa in hoc Tribunali bonæ memoriæ D. Buccabellæ cum eadem facultate manutenendi quem
de iure coram quo diſputato dubio ſub die 10. Decembris 1635. cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, & reſolutum dandum eſſe Bidullis.

Poſtmodum Rota ordinauit diſputari dubium,
an ſententiæ ſint confirmandæ vel infirmandæ
etiam ad effectum manutentionis, & interim in
poſſeſſorio ſuperſederi.

Quo dubio propoſito coram bonæ memoriæ
Buccabella ſub die 26. Maij 1636. informantem
tantum illis de Bidullis fuit ad eorum fauorem reſolutum; vt in deciſione data: & vita functo D.
Buccabella fuit in eius locum ſubrogatus, & proſequuta diſputatione iam cœpta ſuper eiſdem, articulo maturè diſcuſſo Domini tandem reſponderunt
ſententias A.C. & D. Cecchini eſſe nullas.

1 Nullitas Dominis viſa fuit patens, & notoria
ex defectu citationis cum fuerit proceſſum contra
Archangelos & litis conſortes (qui ſunt Marcellus,
Camillus, Pulcrix, Antonius, Franciſcus & Sebaſtianus de Archangelis, necnon Ioſeph & Aſcentia
de Bernabeis) omnes pupillos & minores indefenſos in iudicio paſſiuo ad priuationem eorum poſſeſſionis ſine Tutoribus, & Curatoribus, citato duntaxat Marcello de Archangelis, tàm vti principali
quàm vti procuratore fratrum abſentium.

Et in primis quoad dictum Marcellum iudicium
& ſententia contra ipſum fuerunt ipſo iure nulla:
ex quo de tempore inchoati iudicij paſſiui, & latæ
ſententiæ contra eum erat minor, vt ex fide Baptiſmi ſumm. eorum de Archangelis *num.* 5. nec fuit ei
datus curator prout requiritur pro validitate iudicij iuxta Text. expreſſ. *in l. admone adoleſcentem C. qui petant tutor. l. cum mineras C. ſi aduerſus rem iudic. l. acta §. contra & l. contra pupillum ff. de re iudic.* Ruin.
conſ. 36. *num.* 4. *vol.* 5. Bero. *conſ.* 75. *num* 24. *vol.* 3. Decian. *conſ.* 18. *num.* 174. *lib.* 2. Roland *conſ.* 68 *num.* 33.
& conſ 85. *num.* 28. *lib.* 1. Creſcent. *deciſ.* 9. *per tot. de re ind.* Duran. *deciſ.* 141. *num.* 2. Butratt. *deciſ.* 393.
num. 4.

Rurſus fuit nulla prædicta ſententia A. C. lata 2
contra fratres Marcelli abſentes pupillos, & minores citato dicto Marcello, vti eorum Procuratore
ex eo, quod ſi ipſe Marcellus, vti minor pro ſe ſine
curatore in iudicio paſſiuo ſtare non potuit, multo minus valuit in eodem iudicio pro aliis pupillis
& minoribus, vti procurator conueniri iuxta notata per Cyn. *in l. exigendi ſub num.* 10. *circa fin. verſ. alia tamen eſt opinio communis C. de procur.* vbi etiam
Bald. *num.* 4. Curt. Iun. *num.* 88. *cum ſeqq.* Corn. *num.* 3.
verſ. exceptis ergo Iaſ. *num.* 19. Alex. *num.* 23. vbi de
communi Vant. *de nullit. ex defectu inhabilit. n.* 134. 3
vbi aſſignat rationes, ex quo inhabilitas minorum
ad comparendum ſine curatore prouenit à iure naturæ vel ciuili funditus inhabilitante & reſiſtente
potentiæ comparen. Rot. *in antiq. deciſ. vlt. de procur.*
Rota *in Imolen. Præceptoria* 14. *Maij* 1627. *coram Manzanedo*, quæ eſt apud Poſt. *deciſ.* 48. *num.* 2. *cum
ſeqq.* & eſt Tex. *ad Litt. in cap. qui generaliter §. fin. de procur. in* 6. vbi quod minor annorum 17. ad negotia poteſt eſſe procurator, ad iudicia vero niſi ſit
maior 25. deputari nequibit.

Non obſtat primum obiectum deductum pro parte eorum de Bidullis, quod ſicuti poterat Marcel- 4
lus pro ſe ipſo ſtare in iudicio poſſeſſorio abſque
curatore, iuxta Tex. *in l. fin. C. qui legitimam perſonam ſtandi in iudicio, &c.* ita etiam poterat pro aliis
quam conſequentiam approbat Bart. *in l. Diuus §. Curatorem ff. qui petant tutor.* Franc. *in c. fin. in vlt. notab. de feud. lib.* 6. & admittit etiam Rota *in d. Imolen. Præceptoria num.* 4. *cum ſeqq.* Quia fuit reſponſum 5
concluſionem procedere, quando minor agit in
poſſeſſorio pro recuperanda vel retinenda poſſeſſione iuxta Gloſ. *in d. l. fin. verb. per quãcumque.* Secùs
verò quando, prout in caſu iſto, minor conuenitur ad priuationem poſſeſſionis, quo caſu non habet legitimam perſonam ſtandi in iudicio poſſeſſorio ſine curatore, ex Doctr. Caſtr. *in d. l. fin. num.* 3.
& 4. & dixerunt antea Cyn. *ibidem n.* 4. Bart. & Bald.
eod num. 4. Salicet. *n.* 3. *C. qui legitimam perſonam ſtandi in iudicio, &c.* afferentes rationem, quia Imperator in hac lege diſpoſuit fauore minorum vt actores in iudicijs poſſeſſorijs eſſe poſſint ideoque non
debet in eorum odium retorqueri ita & taliter vt 6
conueniri valeant *c. quod ob gratiam de reg. iur. in* 6.
Bertrand. qui de veriori teſtatur *conſ.* 87. *num.* 2. vbi
quod ab ea non eſt recedendum in iudicando *lib.* 1.
p. 2. Mandan. *de iuerd. commeuc.* 16. *n.* 113. *verſ. & vero licet,* & tradit Rota *in d. Imolen. Præceptoria apud Poſt.
dec.* 48. *n.* 6. *cum ſeqq.*

Minua

7 Minus relevat ſecundum obiectum deſumptum ex eo, quod tam Archangeli quam conſortes effecti maiores ratificando omnia geſta per Marcellum dicantur ratificaſſe etiam ſupradictas nullitates citationis & mandati, quia primò dicebant Domini ratificationem, de qua in inſtrumento per Bidullos producto, non loqui de ratificatione nullitatum, ſed de ratificatione geſtorum in allegando ſuſpectum D. Gentilem iudicem commiſſarium deputatum, tam nomine proprio quàm nomine fratrum ac conſortium abſentium pro quibus etiam promiſerat de rato; Et hæc eſt ratificatio contenta in inſtrumento producto per Bidullos, quod nihil commune habet cum nullitatibus citationis & mandati oppoſitis, & impugnatis per dictos de Archangelis ea regula, quod ea diuerſis non ſit illatio vulgata *l. Papinianus exuli ff. de minor.*

8 Secundò reſponſum fuit regulare eſſe, quod ratificans genericè actus per alium geſtos ſemper actus validos pro ſe factos ſupponit ratificare, non autem inualidos & præiudiciales, vt bene conſiderauit Rot. *deciſ.* 492. *num.* 10 *parte* 1. *recent.* in qua dicitur qnd ceſſante hoc ſuppoſito ceſſat & ipſa ratificatio.

9 Tertiò replicatum fuit quod ad hoc vt Archangeli & conſortes dicerentur ratificaſſe has nullitates neceſſe erat, vt ſciuiſſent in ſpecie, & in indiuiduo nullitates, quas ratificare voluiſſent quæ ſcientia debet eſſe ſpecifica iuris & facti alias non poſſet dici, quod ratificauerint & approbauerint dictas nullitates Surd. *conſ.* 49. *num.* 35. *& ſeqq. lib.* 1. Gabr. *conſ.* 146. *num.* 14. *lib.* 1. Greg. *deciſ.* 179. *num.* 6. *& 7. & deciſ.* 473. *num.* 2. Rota *dec.* 535. *num.* 12. *p.* 1. *rec. & dec.* 662. *n.* 6. *p.* 2. Caualer. *dec.* 612. *n.* 27. *&* 28.

10 Quartò dictum fuit, ratificationem nunquam poſſe referri ad id per quod inducatur renunciatio iuris in præiudicium ratificantis Anchar. *conſil.* 105. Crauet. *conſ.* 257. *ſub n.* 4 *verſ. octauo ſi dicimus* Greg *dec.* 317. *num.* 6.

11 Vlterius ratificationem in caſo, de quo agitur eo ipſo excludi, quo Archangeli nullitatem citationis & mandati expreſsè impugnarunt ante dictam ratificationem, immò per ſententiam R. D. de Roſis dictæ nullitates fuerunt canonizatæ, & hodie in hoc ſacro Tribunali expreſſe impugnatæ Natta *conſ.* 101. *num.* 12. Surd. *conſ.* 167. *n.* 3. Caualer. *deciſ.* 612. *n.* 26. *& ſeqq.*

12 Quintò fuit reſponſum quod ad hoc vt ratificatio prædicta nullitatem poſſit Bidullis prodeſſe neceſſe erat, vt inſtrumentum confectum ſuper dictis nullitatibus ratificatis fuiſſet celebratum inter Archangelos & ipſos de Bidullis, aliàs ipſi iuuari non poſſunt dicta ratificatione Aretin. *conſ.* 128. *num.* 6. Gab. *conſ.* 36. *num.* 57. *lib.* 2. Rot. *deciſ.* 535. *n.* 13. *circa finem p.* 1. *recent.*

13 Tandem, & vltimo fuit reſponſum, quod facit ceſſare omnem difficultatem, ex quo dato millies Camillum Pulenicem & Aſcentiam, qui exprimuntur in præfato inſtrumento ratificaſſe in ſpecie nullitates citationis & mandati (quod verè non ſubſiſtit) nihilominus cum adhuc remaneant quatuor, qui ſunt in cauſa, ſcilicet Marcellus, Antonius, Franciſcus, Sebaſtianus, & Ioſeph, qui non leguntur in prædicto inſtrumento, dici nequit, quod per dictam ratificationem fuerit iſtis ius ſublatum ad effectum dicendi de nullitate ex defectu citationis & mandati, ea trita illa regula, *id quod noſtrum eſt ſine facto noſtro nemo tollit à nobis l. id quod noſtrum ff. de regul. iur. l. Pomponius ff. de acq. rer. dom.*

Præſertim quia iudicium hoc, prout & ſenten- 14
tia, cum emanauerit etiam contra illos quatuor, qui non ratificarunt dicatur etiam nulla quoad iſtos ratificantes, ratione indiuiduitatis, cum omnes habeant idem intereſſe, & omnibus competat æqualis defenſio per Text. *in l. in hoc iudicio* vbi gloſ. & DD. *ff. familia Erciſcunda* Put. *deciſ.* 115. *lib.* 1. *in correct.* Rot. *deciſ.* 451. *n.* 7. *p.* 2. *recent.* Greg. *deciſ.* 519. *n.* 2. *& ibi* Adden. *n.* 7. Caualer. *deciſ.* 396. *n.* 2. Buratt. *deciſ.* 368. *n.* 7. *&* 8.

Denique dictum fuit nullam fuiſſe prædictam ſen- 15
tentiam A. C. etiam quoad illos de Bernabeis abſentes pupillos, pariter & minores, pro quibus in hoc iudicio paſſiuo nullam perſonam legitimam fuiſſe citatam, nec pro eorum defenſione comparuiſſe conſtat licet enim pro eis fuerit in toto hoc iudicio paſſiuo citatus quidam Baldus Pianus, vti eorum tutor & curator, tamen iſte nunquam comparuit pro defenſione horum pupillorum, immò nec doctum fuit de ſuſcepta tutela & cura, & per conſequens iudicium ac ſententia ſubſequuta fuit ipſo iure nulla, vti lata contra indefenſos *l. cum & minores C. ſi aduerſus rem iudic. l. contra pupillum ff. de re iudic. l. generaliter ff. de adminiſtr. tutor.* Rimin. Iun. *conſ.* 233. *n.* 114. *lib.* 3 Ruin. *conſ.* 36. *n.* 4. *vol.* 1. Roland. *conſ.* 68. *n.* 33. *& conſ.* 85. *n.* 25. *& ſeqq. lib.* 2. Rot. *deciſ.* 557. *n.* 5. *p.* 1. *recent.* Greg. *deciſ.* 475. & late coram R. D. meo Decano *in Romana Domus de Officio* 28. *Octobris* 1613.

Vltra quod nec iſte Aſſ. tutor ſiue curator fuit ci- 16
tatus ad ſententiam, ex qua nullitas oritur inſanabilis, vt firmat Rota apud Poſt. *dec.* 182. *n.* 9. *& in recent. p.* 1. *deciſ.* 340.

Ex quibus cum euidenter conſtet de nullitate 17
ſententiæ A. C. ob non legitimam citationem Marcelli, tam nomine proprio quàm procuratorio fratrum, ex quo neutro nomine Marcellus poterat ſtare in iudicio abſque legitimo curatore, nec pariter Bernabei, conſequenter eædem nullitates influunt in ſententiam D. Cecchini, qui confirmando prædictam ſententiam A. C. euidenter nullam Archangelis coram eo de dictis nullitatibus ſemper in ſpecie opponentibus, vt in regeſto coram D. Cecchino *fol.* 332. 337. 379. non ſolum idem iudex nulliter proceſſit, ſed etiam iniuſtè Cæſar de Graſſ. *deciſ.* 9. *de cauſa poſſeſſionis & proprietatis & dec.* 11. *de ſenten. & re iudic.* Rot. *dec.* 486. *n.* 9. *p.* 2. *rec.* vbi quod iudex 18
confirmans ſententiam nullam ſi coram eo fuit oppoſitum de nullitate facit etiam iniuſtitiam *& deciſ.* 129. *n.* 8. *& deciſ.* 346. *n.* 4. *eadem par.* 2. *rec.* Gregor. *deciſ.* 555. *n.* 5. *&* 6. & id totum bene exitus probauit ſtante ſententia D. de Roſis reuocatoria dd. ſententiarum.

Ex quibus DD. dixerunt ſententias prædictas eſſe nullas etiam ad effectum manutentionis vtraque parte ſæpius informante, &c.

Firmana Profeſſionis.

Veneris 2. Decembris 1639.

A R G V M E N T V M.

Ex quibus profeſſio facta in aliqua religione valida cenſeatur quomodo probetur, & quid dicendum ſit de inſtrumento in quo apoſtilla, & caſſatura reperitur.

S V M M A

Digitized by Google

DECISIO LXXXIII.

S V M M A R I V M.

1 *Profeſſio regularis facta non ſeruata forma Conſt. 71. Sixti V. ſuper capienda informatione, parentam patriæ, vita, & morum nulla eſt.*

2 *Scriptura caſſata circa diem, menſem & annum cum apoſtilla ſuperlineata abſque approbatione Notarij vitiat inſtrumentum.*

3 *Caſſatura diuerſi atramenti reddit ſuſpectam fidem ipſius, & conſequenter retardat executionem cuiuſcumque inſtrumenti.*

4 *Inſtrumentum ſumptum ex libro Religionis, in quo ſunt regiſtrata inſtrumenta continentia intereſſe Monaſterij integram fidem non facit.*

5 *Vt profeſſio ſit valida requiritur quod præceſſerit annus probationis iuxta Conc. Trid.*

6 *Coniectura aliquæ ex quibus quis præſumitur non profeſſus.*

7 *Ex emiſſione trium votorum ſolemnium, & promiſſione viuendi ſecundum regulam inducitur ſolemnis, & expreſſa profeſſio.*

8 *Emiſſio prædictorum votorum ſolemnium in manu Prelati Monaſterij validiſſima profeſſio reputatur.*

9 *Profeſſio probatur per authenticum ſcripturam.*

10 *Adminiculantur prædicta ex admiſſione regularis ad habitum Religionis, & ex aliis.*

11 *Quando Religioſus de cuius profeſſione dubitatur non eſt, in cauſa leuiores ſufficiunt probationes.*

12 *Tacita profeſſio ex diuturnitate temporis præſumitur, vel præſcriptio iuris ſuccedendi.*

13 *Credendum eſt aſſertioni fratrum de informatione capta.*

14 *Iſta informatio ſumi poteſt extraiudicialiter.*

15 *Quamuis informatio de vita, & moribus profitentis non ſit approbata in Conſilio Generali, vel Prouinciali iuxta dictam Conſt. Sixti V. ex hoc tamen profeſſio inita non eſt.*

16 *Præſertim ſtante Conſt. Greg. XIII. moderatoria d. Conſt. Sixti.*

17 *Teſtes deponentes apoſtillam eſſe ſcriptam manu eiuſdem Notarij qui inſtrumentum ſcripſit probat abſque Notarij approbatione.*

18 *Præſertim ſi veritas aliunde comprobetur.*

19 *Præſertim ſi teſtes deponant apoſtillam eſſe ſcriptam eodem atramento.*

20 *Quamuis apoſtilla variet tempus profeſſionis dum tamen de ea conſtet ex inſtrumento non poteſt dubitare de illius validitate.*

21 *Nec requiritur quod facta fuerit profeſſio eiſdem verbis in Conſt. relatis.*

22 *Inſtrumenta manu Notarij conſcripta cum debitis requiſitis ſunt in forma probante, licet contineant intereſſe Monaſterij.*

23 *Poteſt inſtrumentum legitime confectum iniuria aliqua in protocollum Notarij non redigi.*

24 *Aduerſus inſtrumentum habens in ſe præſumptam veritatem ceſſat obiectio.*

25 *Licet Nouitius egrediatur Monaſterium de licentia Prælati propterea Nouitiatus non ſit initus.*

26 *Ex tacita profeſſione etiam poſt Conc. Trid. ſequuto obitu bona ſpectant ad Monaſterium.*

27 *Quamuis non ſint niſi tres fratres in Monaſterio ſuperior poteſtatem habet recuperandi Religioſum Monaſterio.*

28 *Præſumptio ſæpe ſtat pro profeſſionis validitate: præcipue ſtante obſeruantia poſtea ſequuta.*

INTRODVCTO iudicio coram A. C. ad inſtantiam Pauli & Aurelij de Roſeis, contra Conuentum S. Auguſtini Montis Fortini ſuper ſucceſſione q. fratris Ioannis de Roſeis, pro excludendo dicto Conuentu opponebatur de inualiditate profeſſionis per Paulum & Aurelium præfatos, & cum articulus eſſet exemplaris, placuit A. C. conſulere Rotam; & dato dubio, an conſtaret de validitate vel inualiditate profeſſionis dicti fratris Ioannis? pro inualiditate adducebantur ſequentia.

Primò, nullam eſſe profeſſionem vti factam non ſeruata forma Conſtitutionis Sixti V. in ordine *la* 71. ſuper capienda diligenti informatione parentum, patriæ, vitæ ac morum cum approbatione in Capitulo generali vel prouinciali, quam conſtitutionem inducere formam annullando profeſſiones aliter factas, itaut forma ibi præſcripta non potuerit alterari, nec immutari vt firmauit Rot. *in recent. deciſ. 175. num. 4. parte* 1. vbi refert ita fuiſſe deciſum *in vna Toletana profeſſionis 27. Feb. 1595. coram bona mem. Hieronymo Card. Pamphilio.* 1

Secundò non conſtare de profeſſione ſecuta ex quo ſcriptura exiſtens in libro Monaſterij, ex qua probatur profeſſio, contineat caſſaturam circa diem, menſem & annum cum apoſtilla ſuperlineata, in qua aderat 20. Octobris, in præſenti adeſſe 20. Nouembris abſque approbatione Notarij, quæ caſſaturæ & apoſtilla in parte ſubſtantiali prout eſt dies, menſis, & annus vitiant inſtrumentum, per Text. *in l. ſi vnus* vbi Bart. Bald. & alij D. D. *de teſtib.* Bero. *conſ. 90. num. 7. & 14. vol. 3.* 2

Vlterius caſſaturam eſſe diuerſi atramenti propterea reddatur ſuſpecta fides illius, & inexequibilis eum in ciuilibus ſola ſuſpicio falſitatis admittatur pro retardanda cuiuſcumque inſtrumenti executione, aut tollenda illius fide Surd. *conſ. 6. num. 4.* Gregor. XV. *dec. 546. num.* 11. 3

Tertiò inſtrumentum datum continens profeſſionem eſſe ſumptũ de ſumptu, non ex Prothocollo Notarij rogati, ſed ex libro Religionis, in quo ſunt regiſtrata inſtrumenta continentia intereſſe Monaſterij, nec reperiri regiſtratum in Prothocollo ſeu Matrice Notarij, à quo dicitur confectum hoc inſtrumentum profeſſionis. 4

Quartò non probari dictum fratrem Ioannem feciſſe annum probationis iuxta formam ſacri Concilij Tridentini, & eiuſdem Regulæ S. Auguſtini, nec quod permanſerit in Monaſterio per annum continuum, vt requiritur religioſè viuendo, vt firmauit Rota *deciſ. 175. num. 1. part. 1. recent.* 5

Quintò obſeruantiam anni nouitiatus remanere excluſam per teſtes deponentes Fratrem Ioannem paſſim fuiſſe ſolitum vagari per terram Montis Fortini; vlterius non apparere vnquam interueniſſe in Capitulis, nec feciſſe aliquem actum conuenientem profeſſis; nec conſtare de continuatione in Religione, imò nec apparere vbinam fuerit poſt quatuor annos: itaut potius veniat dicendum Fratrem Ioannem obiiſſe extra Religionem, quam in Religione, & cum Fratres tranſmittantur de vno loco ad alium, & de tali tranſmiſſione non conſtet: ex hoc colligi Dominum Ioannem non eſſe verè profeſſum; & conſequenter bona illius non ſpectare ad Monaſterium Gratian. *diſcept. for. cap.* 640. *num.* 5. 6

Supradictis tamen non obſtantibus Domini ho-

die reſoluerunt profeſſionem eſſe validam, ex di-
cendis *infra*.
7 Primo, & principaliter quia ex publico in-
ſtrumeoto conſtat dictum fratrem Ioanoem de
Roſis 20. Nouembris 1592. poſt annum approba-
tionis tria vota ſolemuia Obedientiæ, Caſtitatis,
& Paupertatis emiſiſſe, cum promiſſione viuendi
ſecundum Regulam S. Auguſtini, ex quorum
omiſſione inducitur ſolemois & expreſſa profeſſio
iuxta Text. *in cap. cum ad monaſterium in fine de
ſtat. monach. cap. omnes fœmina 27. quaſt. 1.* Rebuff.
conſ.2. num.11. Nauar. *conſ.10. num.6. de Regul.* Rot.
*deciſione 216. numero tertio parte ſecunda diuerſ. & de-
ciſione 579. numero primo parte prima Recent.* Caual.
dec.272. num.2.
8 Vlterius dicta vota fuiſſe emiſſa in manibus
Prioris Monaſterij præuio fratrum Capituli con-
ſenſu, quo caſu validiſſima profeſſio reputatur,
quinimo ſi in manibus ſolius Prioris Monaſterij
emittatur abſque licentia alteriùs ſuperioris illa
ſuſtinetur ex Gloſ. *in cap. vltimo in verbo pertineat de
regul.* P. Azor. *inſtit. moral. lib. 12. cap. 5. quaſt. 3.
in fin.* Sanchez *in Præcept. Decalog. lib. 5. capite quar-*
9 *to quaſt. 2. per tot.* dictamque profeſſionem rema-
nere plenè probatam per dictum publicum iostru-
mentum, cum & illa etiam probetur per aliam
authenticam ſcripturam per Tex. *in cap. vidua 20.
quaſt. 1.* Gloſ. *in capite primo. §. poſtquam à verbo in
ſcriptis de Cenſibus in 6.* Caual, *deciſ. 271. num. 2. verſ.
minus videbatur.*
10 Secundò, quia dictum inſtrumentum remanet
adminiculatum, tum ex præcedenti admiſſione di-
cti Fratris Ioannis ad habitum Religionis Sancti
Auguſtini biennio ante emiſſam profeſſionem vt
in ſumm. doctum fuit, tum ex teſtibus deponenti-
bus Fratrem Ioannem per plures aonos habitum
Regularem detuliſſe, & in Monaſterio cum Fra-
tribus vitam duxiſſe, tum & etiam ex aliu publi-
co inſtrunento celebrata de anno 1595. in quo de
licentia miniſtri Prouiocialis fuit Monaſterio ex
perſona Fratris Ioannis reddita ratio, ac reliqua-
tus bonorum eiuſdem Fratris Ioannis per Roſcium,
dum in ſæculo viuebat adminiſtratorum.
11 Tertiò, quia quæſtio validitatis profeſſionis
non vertitur principaliter inter Fratrem Ioannem
& Religionem, ſed acceſſoriè & incidenter inter
conſanguineos Fratris ac conuentus, ad effectum
ſucceſſionis, nec frater eſt in cauſa, quo caſu le-
uiores ſufficiunt probationes Gemin. *conſ. 27.* Se-
raph. *deciſ. 1282. num. 6.* & fuit dictum *in Bononien.
fideicommiſſi de Naſcentoriis 19. Decembris 1638. co-
ram R.P.D. meo Ghiſlerio.*
12 Quartò, & vltimò quia ab anno 1592. vſque
ad litem motam elapſi fueruot aoni vltra 40. ex
quo vel intrat tacita profeſſio, & præcedentis ap-
probatio ſi Frater Ioannes vixit, vel præſcriptio
iuris ſuccedendi, ſi deceſſit, cum hæc prætenſio
30. annis præſcribatur ex Gloſ. *in l. quamdiu la pri-
ma. ff. de acquiren. hered.* Gozad. *conſ. 56. numero
primo* cum aliis adductis *in Romana diuiſionis vigeſi-
ma Iunij milleſimo ſexcenteſimo trigeſimo nono coram
R.P.D. Bichio.*
13 Nec obſtare dictum fuit io contrarium addu-
cta, & Primò quod profeſſio reputetur nulla ex
non ſeruata forma conſtitutioois Sixti V. *La 7.*
quia obiectum tollitor ex verbis inſtrumenti ibi,
qui omnes informati de moribus, vita & qualita-
tibus, &c. & credendum eſt aſſertioni Fratrum de
14 informatione capta cum potuerint ſe extraiudi-
cialiter & abſque aliquo proceſſu informare Za-
barell. *conſ. 139. num. 7.* & fuit dictum *in Narnien.
ſeu Romana fructuum dotis 8. Febr. 1627. coram bo-
na memoria Cardinali Virili.*
Minus facit quod huiuſmodi informatio ooo 15
fuerit approbata in Concilio generali vel prouin-
ciali prout requiritur in dicta conſtitutione Sixti-
na: quicquid enim ſit, an ex hoc capite remaneat
irrita profeſſio? & negatiuam ſententiam latè tue-
tur Rodriq. *q. Reg. tom. 3. quaſt. 54. art. 5. dicta Bulla.*
Sixti non annullat receptiones aliter factas, ſed
tantum imponit pœnam ſuperiori: licet ibi annul-
letur profeſſio ex aliis capitibus, vt videre eſt *in §. 4.
dicta Bulla in ſimili* Buratt. *deciſione 688. num. 12.
& 13.*
In omnem caſum ceſſat difficultas ſtante conſti- 16
tutione Gregorij XIII. moderatoria dictæ con-
ſtitutionis Sixtinæ relata per eundem Rodriguez
poſt dictam quaſt. 54. fol. 190. in qua Gregoriana con-
ſtitutione diſponitur, quod in Religiooibus in
quibus capitula Generalia vel Prouincialia rarò
fiunt, prout accidit in Religione Saocti Auguſti-
ni ſufficiat informatio capta à Superiore & Capitu-
lo Monaſterij.
Nec obſtant quæ io ſecundo adducuntur de- 17
ſumpta ex caſſatura ioſtrumeoti, etiam in Apoſtilla
quia vltra quod teſtes dati *in ſumm. conuentus nu-
mero 3* depoount dictam Apoſtillam fuiſſe ſcriptam
manutenendi eiuſdem Notarij, quæ propterea
probat etiam abſque eiuſdem Notarij approbatio-
ne Thob. Non. *conſ. 80. num. 1. & 5. ac 6.* Farinac. *de
falſit. & ſimul. quaſt. 153. num. 10.* Caualer. *deciſ. 122.
num 6.* Reuerendiſſimus D. meus Decanus *deciſio-
ne 467. num. 2.* eò magis dum hæc veritas aliunde 18
comprobatur Pariſ. *conſ. 28. num. 45. cum ſeqq. lib. 2.*
Bero. *conſilio nonageſimo primo numero quarto lib. 3.*
Surd. *conſ. 16. num. 29.*
Vlterius hic non agitur de Apoſtilla ſcripta di- 19
uerſo atramento, quo apparet eſſe ſcriptum corpus
ſcripturæ, ſed eodem, prout teſtes dicont, ex qui-
bus ceſſat omnis ſuſpicio falſitatis ex congeſtis per
Farinac. *de falſit. & ſimul. quaſtione centeſima quinqua-
geſima tertia num. 17.*
Vltra quod dicta Apoſtilla ſolum variaret tem- 20
pus, in quo ſecuta fuit profeſſio, uoo autem con-
ſtaret de non facta: vnde cum aliunde ſcilicet ex
tenore inſtrumeoti cooſtet, profeſſionem fuiſſe
ſecutam poſt annum probationis iotegrè elapſum,
non poteſt dubitari de illius validitate.
Et quæ dicta ſunt non fuiſſe emiſſa vota cum 21
eiſdemmet verbis deſcriptis in formula ac conſti-
tutionibus nihil facit dum cooſtitutiones oon pro-
grediuntur vlterius declaraodo irritam profeſſio-
nem aliter ſecutam, cum bene ſufficiat quibuſ-
cumque verbis ea facta fuerit, vt io terminis di-
xerunt Azor. *Inſtitut. moral. libro duodecimo
capite quinto quaſtione ſeptima in fine.* Sanchez *in
Præcept. Decalog. libro quinto capite tertio, numero
quarto*, qui allegantes concordantes.
Minus obſtant adducta in tertio quod ſit ſum- 22
ptum de ſumpto, & propterea noo probet, quia
dictum inſtrumentum non eſt ſumptum de ſum-
pto cum fuerit extractum ab ipſo originali, prout
iacet cum caſſatura & Apoſtilla vigore litterarum
compulſorialium citata parte coram iudice Com-
pulſoriali cum recognitione originalis facta per te-
ſtes cum interrogatoriis partis etiam circa verba
Apoſtillæ, quamuis fuerit extractum ex libro io-
ſtrumentorum originalium conuentus, vbi extant

regiſtrata inſtrumenta concernentia intereſſe conuentus in publica forma manu Notariorum rogatorum, propterea cum habeat omnia inſtrumenta requiſita, non fuit dubitatum quin ſit in forma probanti Neuizan. *conſ.* 25. *numero ſecundo & tertio* Seraphin. *deciſ.* 1236. *numero* 1. Gregor. *deciſ.* 292. *num.* 42.

23 Quæ vero dicuntur illud non extare in Prothocollo Notarij, qui ſe rogauit, fuit reſponſum dictum inſtrumentum Monaſterij, tamen probare cum potuerit per iniuriam Notarij in Prothocollum non redigi Caual. *deciſ.* 122. *numero vndecimo*, & fuit dictum *in Nepheſina Hæreditatis* 17. *Nouembris* 1600. *coram bonæ memoriæ Lancelloto.*

24 Nec pariter obſtant quæ in quarto obiiciuntur, ſcilicet, quod non probetur Fratrem Ioannem feciſſe annum probationis nec integrè per annum permanſiſſe in Monaſterio, quia cum contrarium explicitè dicatur in dicto inſtrumento profeſſionis ibi cumque per annum iam continuum elapſum ſemper ſteterit vnà cum aliis Fratribus in dicto Monaſterio, & confirmatur quia probatur fuiſſe receptum ad habitum feciſſe ingreſſum in Religionem de anno 1590. vt ex partita extracta in qua continetur nedum decretum de recipiendo, ſed ipſa actualis receptio ingreſſus, cum alioquin non fuiſſet ſubſcripta à Fratribus ibi *tutti ſi ſotto ſcriueranno quando ſi farà frate.* Profeſſio vero eiuſque inſtrumentum eſt de anno 1592. vt in corpore ipſius inſtrumenti: ideo ceſſat obiectum cum illud habeat pro ſe præſumptionem veritatis Crauett. *conſilio trigeſimo primo*, *numero ſeptimo*, Decius *conſilio* 423. *num.* 10. Caualer. *deciſ.* 205. *numero decimo.*

25 Tandem non obſtare quæ in quinto & vltimo fuerunt in contrarium allegata deſumpta ex non obſeruantia anni Nouitiatus, & Fratrem Ioannem vagaſſe per terram cum aliis *ibi* enumeratis, quia placuerunt Dominis reſponſiones datæ; quod in illis terris ac in paruis Cœnobiis non ſeruatur iſte rigor, cum bene ſufficiat nunquam Fratrem reliquiſſe habitum Religioſum & manſionem & vitam duxiſſe in Monaſterio, & licet Nouitius ibi egrediatur, vel pro neceſſitatibus Monaſterij, vel recreationis gratiâ, annuente Superiore, non propterea Nouitiatus fiat irritus ex Nauarr. *conſilio trigeſimo ſecundo de Regul.* qui refert ita cenſuiſſe Sacram Congregationem Sanchez *ſuper Decal. dicto libro quinto*, *capite quarto*, *numero vigeſimo ſeptimo.*

26 Nec deambulatio per locum ſiue Caſtrum excludere continuam habitationem in Monaſterio, & quod facit ceſſare omnem difficultatem eſt, quod conſtat de permanſione in Monaſterio dicti Fratris poſt ſuſceptum habitum per tres annos, quo temporis ſpatio fuit inducta tacita profeſſio, quæ pariter ſufficeret pro profeſſione inducenda ex quo tacita operatur ſicuti expreſſa etiam poſt Concilium Tridentinum, imò quod ex ſola tacita profeſſione bona ſpectare ad Monaſterium ſecuto obitu poſt annum probationis dixit Menoch. *conſilio* 346.

27 Quæ dicuntur de tempore ſecutæ profeſſionis non adfuiſſe in conuentu Montis Fortini niſi tres Fratres, nihil facit, cum ſatis fuerit, quod Superior, qui eum recepit haberet poteſtatem incorporandi Religioni prout habebat iuxta notata *in capite porrectum de Regular.* Franch. *in capite primo*, *numero ſecundo*, *verſiculo & intellige de votis*, Ruin. *conſilio centeſimo vigeſimo octauo*, *numero tertio*, *libro primo.*

Quibus ſtantibus, cum præſumptio ſtet pro validitate profeſſionis, ex Nauarr. *conſilio centeſimo tertio*, *numero decimo de Regular*. Sanchez *ſuper Decalog. libro quinto*, *capite quarto*, *numero duodecimo*, 28
præcipuè ſtante obſeruantia poſtea ſecuta præſumuntur omnia præceſſiſſe requiſita, quæ debent concurrere pro validitate profeſſionis ex Menoch. 29
conſilio trecenteſimo nonageſimo ſexto, *numero vltimo*, & conſtet de ingreſſu in Religionem præſumitur in eadem continuaſſe vſque ad obitum ſecutum longè poſt inſtrumentum profeſſionis, præſertim non conſtando de contrario.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Burgen. Dimidij Beneficij.

Lunæ 5. Decembris 1639.

ARGVMENTVM.

Si à ſententia vim definitiuæ obtinente appellatum fuerit, quod appellatione pendente geſtum fuerit eſt attentatum, & interim ſequeſtrum conceditur.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata iudicialiter præuio edicto, & teſtium examine vim deffinitiua obtinet, & ideo appellabilis.*

2 *Collatio, prouiſio, & inſtitutio pendente appellatione attentata eſt.*

3 *In beneficialibus ſequeſtrum à Rota apponi ſolet, ſi poſſeſſio vitioſa ſit, aut vacans, numero quarto.*

DECISIO LXXXIV.

IN Eccleſia Parrochiali de Partamo, vacauit ſimplex dimidium Patrimoniale beneficium per aſſecutionem Clementis Callexa ad integrum beneficium in eadem Eccleſia, & iuxta diſpoſitionem motus proprij felicis recordationis Clementis VIII. ac conſuetudinem illarum partium fuit appoſitum edictum pro concurſu, & inter alios ſe oppoſuerunt Andreas Gonzalez Clericus Patrimonialis eiuſdem Eccleſiæ, & Ioſeph de Callexa, & ſecuto examine per Prouiſores Burgen, fuit approbatus tantum Ioſephus, vti magis idoneus, eique ſpectare prædictum dimidium Beneficium pronunciatum fuit, à qua ſententia appellauit Andreas, cauſaque in gradu appellationis mihi commiſſa, dubitaui hodie, An conſtet de Attentatis? itaut, ſit apponendum ſequeſtrum, & quoad vtramque dubij partem fuit affirmatiuè reſolutum.

Moti ex eo quia ſententia lata fuit inter plures 1
oppoſitores ad beneficium ſimplex præuio edicto & examine teſtium iudicialiter procedendo, quæ ideo erat appellabilis cum haberet vim diffinitiuæ iuxta doctrinam Gloſ. *in c. fin. in verbo inanes de elect. in* 6. Ioan. Andr. *in c. Auaritia n.* 4. *de elect. in* 6. Lancellot. *de attent.* 2. *p.* 2. *c.* 12. *lim.* 49. *per tot.* Rot. *in*

Recent. deciſ. 197. num. 1. & ſeqq. p. 5. & propterea 2 collatio, prouiſio & inſtitutio conceſſa Ioſepho intra terminum ad appellandum ſunt attentata cum appellatione pendente nihil eſſet innouandum per Tex. *in cap. non ſolum de appell. in 6* Rot. *in rec. dec.* 488. *n. 3. p. 3. & 615. p. 4.* & in puncto ſimilis collationis fuit deciſum *in Calagurritana Beneficij de Damaſquæ 27. Ian. 1637. coram R. P. D. meo Dunoz. & in Calagurritana Beneficij de Cornago 19. Nouem. 1638. coram R. P. D. meo Ghiſlerio.*

3 Demum cenſuerunt eſſe apponendum ſeqoeſtrum, quod Rota paſſim ſolet apponere in Beneficialibus ad hoc vt citius lites terminentur, quando prout in præſenti poſſeſſio eſt vitioſa ſeu attentata ex prædictis iuxta deciſ. Caſſad. 3. *n. 6. de reſt. ſpoliat.* Caputaq. *dec. 157. p. 3. & deciſ. 1370. p. 3. diuerſ. & alibi* paſſim iuxta ſtylum Rotæ.

Vel quatenus Ioſeph. dicat poſſeſsioně nox fuiſſe 4 captam, ſed eam eſſe vacaotem adhuc venir ſequeſtranda ad hoc, vt fructus conſeruentur pro futuro beneficiato, iuxta notata *in cap. cum vas de offic. ordin. & in c. præſertim eod. tit. in 6.* Abb. *in c. 1. n 2. de ſequeſt. poſſeſſ. & fruct.* Rot. *in rec. dec. 185. n. 1. par. 2.*

Et ita reſolutum, &c.

Peruſina Saluiani Interdicti,

Lunæ 12. Decembris 1639.

ARGVMENTVM.

Sociis, vel correis debitoribus ſoluentibus, & reportata ceſſione aduerſus alios conſocios, & correos repetitio competit cum eadem hypotheca creditori competente.

SVMMARIVM.

1 *Valida eſt citatio, qua procurator citatur.*

2 *Socijs, vel correis ſoluentibus competit repetitio aduerſus alium correum ſeu ſocium pro illius parte, ſi reportauerint ceſſionem pro rata aliorum.*

3 *Per ſolutionem ſecutam & ceſſionem reportatam conſtat de credito cum hypotheca, ex locatione proueniente, & de altero extremo Saluiani interdicti.*

4 *Alium extremum Saluiani interdicti eſt poſſeſſio illius aduerſus quem conceditur.*

5 *Confeſſione partis nulla maior probatio, & ſuſtentatione litis probatur num. 6.*

6 *Eadem hypotheca competens principali creditori competit ceſſionariis.*

7 *Ceſſio reportata ex interuallo nullo præcedente pacto de cedendo inefficax.*

8 *Contrapoſitiones ſolutionis & ceſſionis ex ſolo dicto cedentium probantur.*

9 *Confeſſio poſt ſecutam ceſſionem emiſſa ceſſionariis non nocet.*

10 *Aſſertio licet Notarij contraria inſtrumento à ſe rogato ipſi inſtrumento non nocet.*

11 *Exceptio competens contra cedentem competit contra ceſſionarium.*

12 *Aduerſus conſocium obligatum poteſt agi in ſolidum.*

13 *Vbi certa eſt ceſſio non eſt præſumenda ſimulata ex eo quod debitum ceſſum debitum cedentis excedat.*

DECISIO LXXXV.

Domini hodie reſoluerunt ſententiam latam in Saluiano per Vicarium Epiſcopi Peruſini eſſe confirmandam vti validam, & iuſtam de validitate conſtat ex reuolutione actorum, ex quibus patet interueniſſe in ea omnia requiſita, de quibus per Capotaq. *deciſ. 260. part. 2. & in Recent. deciſ. 743. numero ſecundo parte ſecunda.*

Neque obſtare adductam nullitatem ex defectu legitimæ citationis pro perſooa Reuerendiſſ. 1 Domini Hieronymi contenti in dicta ſententia, quia ex quo in ſententia, ac in toto iudicio fuit citatus Andreas Peleſtinus eius Procurator, prout ex publico inſtrumento mandati conſtat, ceſſauit propterea nullitas Rot. *d. deciſ. 743. n. 2. part. 2. recent.*

Iuſtitia vero ſententiæ deducta fuit ex quo 2 Pitrus de Bontempis, Ioannes Baptiſta Contucius, & Balthazar de Alexiis, necnon Rodulphus, & Iulius Cæſar Danzetta omnes ſimul cooduxerunt bona Dom Marchionis à Corneæ pro annuo affictu ſcutorum 7300. in affictu omnes Conductores ſe inſolidum obligarunt, eorumque bona hypothecarunt, & ſoluta vltima annata per Ioannem Baptiſtam de Alexiis, ac litisconſortes Paulo Montanario Bertoccio, ac Franciſco de Arrigis mercatoribus Peruſinis, vti ceſsionariis Dom. Marchionis locatoris reportata ceſsione pro rata taogente Rodulphom ac Iulium Cæſarem de Danzettis, cuius vigore beoe potuerunt repetere à dicto Iulio Cæſare ſiue eſſeot inter ſe Correi debendi ſiue ſocij, vtroque enim caſu ſoluentibus repetitio competit pro rata ſpectante ad correum, & pro eo ſoluta Ronchegall. *in leg. Reos numero 49. ff. de duob. reis* Roderic. *de ann. reddit. lib. 1. quæſtione 5. ſub numero 22.. verſ. quod eſt erroneum* Theſaut. *deciſ. 191. numero quarto & ſequent.* Rot. *in impreſſ. poſt Duardum de cenſib. deciſ. 449. numero primo.*

Per quam ſolutionem ſecutam & ceſſionem 3 iurium reportatam, conſtat de credito eum hypotheca ad fauorem Ioannis Baptiſtæ de Alexiis & ſociorum, quod eſt primum extremum in hoc iudicio Saluiani Aret. *in §. item Seruiana inſtit. de action.* Surd. *conſ. 171. numero primo vol. 1.* Honded. *conſ. 17. numero primo vol. 2.* Pacific. *de Saluian. interdict. inſpect. prima cap. 5. numero primo & 60.* Gregor. XV. *deciſ. 67. num. 1.* Duran. *dec. 50.*

Quo verò ad alia extrema requiſita in hoc 4 iudicio, ſcilicet Iulium Cæſarem Danzetta debitorem poſſediſſe tempore contractæ obligationis vel poſt, prædium nuncupatum la Gnigella, in quo fuit conceſſa immiſſio ex Saluiano per dictum Vicarium, & modo detineri per D. D. de Oddis, ſatis conſtat ex depoſitionibus teſtium de quibus *in ſumm. num. 5.*

Vlterius adeſt confeſſio partis qua nulla ma- 5 ior probatio vulgata *leg. cum te Cod. de tranſact.* Bald. *in conſ. 192. col. 2. vol. 2.* Surd. *conſ. 143. num. 39.* Rot. *in recent. deciſ. 641. num. 10. part. 1.*

Et demum probatum remanet per ſuſtentationem litis quibus coocurrentibus ſunt probata

Digitized by Google

probata omnia requiſita neceſſariain hociudicioRolao.conſ.14.n.13.l.1.Greg. X V.dec.491.n.6.cum ſeqq.

6 Nec Domini dubitarunt, quin pro rata competenti Iulio Cæſari debitori poſſint prædicti litis. conſortes, qui ſolnerunt actionem dirigere contra tertios poſſeſſores bonorum eiuſdem Iulij Cæſaris pro conſecutione eorum crediti, vigore ceſſiouis reportatæ in ſolutione ſecuta ex eo, quia eadem hypotheca quæ competit perſonali creditori competit iſtis ceſſionariis per ius repræſentandi iuxta Text, in l. emptor. C. de hered. vel action. vendit. cap. denique. 7. quæſt. 1. Surd. conſ.4. num.7. Seraph. deciſ. 512. n.2. Greg. deciſ. 121. n.2.

7 Neque obſtant adducta contra iuſtitiam ſenteoriæ Vicarij, & primo ceſſionem fuiſſe reportaram ex internallo propterea fuiſſe inefficacem
dum nullum præceſſit pactum de cedendo iuxta
terminos l. Modeſtinus vbi Doctores ff.de ſolut. Sur-
8 dus deciſ. 388. numero octano, quia fuit reſponſum
ex publico inſtrumeoro ſatis conſtare ſolutionem
fuiſſe ſecutam eodem contractu, ac inſtanti quo
ceſſionem ſuiſſe ſecutam mediante contra poſitione vnius crediti ſcutorum 2260. ſpectantis ad Ioannem Baptiſtam de Aleaiis ea cauſa depoſiti, & aliorum ſcutorum 1000. ſpectantium ad Bontempium, & Cantuccium ex cauſa mutui iunctis ſolutionibus aliarum particarum, quæ contra poſitiones remanent ſufficieoter probatæ ex ſolo dicto cedentium, quando prout in præſenti conſtat de credito ceſſo ea publico inſtrumento Gabriel. conſ. 67. n.7. & 8. lib.1. Creſc.deciſ.10.de ſent & re indic. Rot. in Eſina Salalani 1.Iuly 1639. coram R. P. D. meo Bichio.

9 Nec aliquid facit contraria aſſertio longè poſt ceſſionem factam à cedentibus, quia confeſſio poſt ſecutam ceſſionem emiſſa ceſſionariis oon nocet per l. facta §. ſi hæres, vbi ootant omnes ff. ad Trebell. Gozad.conſ.3.n.8.Alex.conſ 46.n.4. l.5. Surd. conſ.22.n.37. Greg.deciſ.157.n.9.& deciſ.311.n.13.

10 Præſertim cum ſit de directo contraria confeſſioni emaoatæ in inſtrumento, cui ſtandum eſt, prout in fortioribus terminis de aſſertione Notarij contraria inſtrumeoto à ſe rogato, quod creditori propterea vigore illius inſtrumenti oon præiudicat ex doctrina Bartol. & Caſtr. cæteriquo ſcribentes in l.facta §.ſi hæres ff.ad Trebell. Idem Caſtr.in l.ſex mancipia n.2.ff.ad Velleian.Natt. conſ.152. n.11.Surd.conſ.322.n.20. Afflict.d.163.in fin. Seraph. deciſ.1300.n.4.& fuit dictum in Colonien.Canonicatus S.Vrſula 26. Aprilis 1627. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Vbaldo.

11 Minus facere dictum fuit quod ſicuti D. Marchio à Cornea locator noo valebat pro affictu agere contra conductores præfatos, niſi illis prius liberatis à fideiuſſoribus pro eo præſtitis in ſumma ſcotorum 5200. cum cooditione prædicta, ita oec pariter eius ceſſionarij, contra quos militat exceptio non implementi, quæ competebat contra D. Marchionem cedentem iuxta deciſionem Giurbæ 100.n.22.& ſeqq.Greg.XV.dec.261.n.4.

12 Quia placuit reſponſio data non conſtare Iulium Cæſarem & Rodolphum de Danzettis fideiuſſiſſe pro D. Marchione, ſed tantummodo fideiuſſiſſe Bontempium, & Cantuccium; & proinde exceptionem non implementi ob non factam liberationem competere tantum Bontempio & Cantuccio qui realiter cum hac conditiooe fideiuſſerunt; non autem Danzettis competere, de quibus ne verbum quidem in inſtrumento.

Nec pariter obſtare dictum fuit allegatus exceſſus cum ſeorentia lata contra dd. de Oddis fuerit pro ſumma ſcutorum 971.33. pro rata Iulij Cæſaris, ratam vero illius eſſe ſcutorum 732. calculando quintam partem ſolutionus ſecutæ in ſumma ſcutorum 3660. quia fuit multipliciter reſponſum; & primò Iuliū Cæſarem & Rodulplum eſſe obligatos inſolidum, & propterea bene potuiſſe agi contra poſſeſſores bonorum Iulij Cæſaris pro parte eorum, qui ſoloerunt, oedum pro rata eiuſdem Iulij Cæſaris, ſed etiam pro rata ad Rodulplum ſpectaorem vti Conſocium iuxta deciſ.Rot.298.n.5.par.4.recent. & apud Zacch. deciſ 17.num.4.de ſoc.aſſic.

Secundo. reſponſum fuit ceſſionem fuiſſe reportatam pro ratis ſolutis pro aliis correis ſcilicet Iulio Cæſare ac Rodulpho, & in ſeorentia comprebeodi ratam Rodulpli condebitoris & conſequeoter rataoi ſcutorum 732. ſpectantem ad dictum Rodulplum obligatum inſolidum, & qui noo ſoluit præſertim ad euitandum exceſſum. 13

Tertio non poſſe dici exceſſiuam ſententiam ex eo, quia debitum commone eſt ſcutorum 7300. at verò quinta pars longè excedit ſummam ſcutorum 971.33. pro qua ſumma fuit tantummodo lata ſententia ideo ceſſare exceſſum.

Vltimò oon obſtat quod ceſſio facta à D. Marchione locatore Mercatoribus prædictis effectum ſortiri non poſſit oiſi pro rata ſcutorum 5500. per eos ſoluta, quia vltra quod ceſſio loquitur pro tota integra ſumma ſcutorum 7300. quæ ceſſio bene potuit fieri vltra ſummam ſolutam ſaltem ex cauſa donationis de eo, quod ſupereſt habito reſpectu ad dilationes conceſſas debitoribus ceſſis in omoem caſū hanc exceptiooem oon eſſe attendendam, vbi eſt certum ius creditoris cedentis, prout in præſenti nec eſſe præſumendam ceſſiooem ſimulatam Gabr. conſ.67.n.7.lib.1.Creſcent.deciſ.10.de ſent.& re iud.& in recent.deciſ.303.n.12.& 307.num.13.p.1. 14

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Pampilonen. Decimarum.

Veneris 13. Ianuarij 1640.

ARGVMENTVM.

Appellatio, nemine citato, & ex falſa narratiua commiſſa, non ſuſpendit ſententiam antea latam, ſicut nec illa cui renunciatum eſt.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſio appellationis nemine citato, & falſa narratiua nullius momenti.*

2 *Quoties ex aliquibus actibus colligitur renunciatio appellationis, appellatio nullius eſt momenti.*

3 *Sententia circa decimas ſoluendas alicui qui parochus non ſit Eccleſia non vocata nullius momenti*

4 *Qui conſentit quod diſcutiantur merita aliarum ſententia, rei iudicatæ cenſetur renunciaſſe.*

5 *Teſtes recepti abſque citatione partis ad videndum eos iurare non probant.*

6 *Neque teſtes ſine iuramento recepti.*

7 *Eccleſia non poteſt vti controuerſiis excitatis coram iudicibus laicis vti incompetentibus.*

8 *Poſſunt tamen iſta controuerſia tanquam actus extraiudiciales ponderari.*

9 *Per citationem coram iudice incompetente inducitur mala fides , & interrumpitur curſus pacifica poſſeſſionis.*

10 *Actus perſonales non egrediuntur perſonas illos committentes.*

DECISIO LXXXVI.

LATA ſententia per R.P. D. meum Veroſpium , ad fauorem Rectoris loci de Veraſtegui ac litisconſortum contra Garziam de Veraſtegui , per quam fuit declaratum , Decimas dicti loci nunquam ſpectaſſe , nec hodie pertinere ad dictum Garziam , nec ad eius anteceſſores , ſed bene ad dictum Rectorem Eccleſiæ ſancti Martini prædicti loci , ac litisconſortes , dictumque Garziam teneri ad reſtitutionem omnium Decimarum quomodolibet perceptarum.

A qua ſententia fuit pro parte eiuſdem appellatum , cauſaque in gradu appellationis mihi commiſſa. Dubitaui hodie , an ſententia Rotalis eſſet confirmanda necne ? & Domini confirmandam cenſuerunt , vti validam & iuſtam.

De validitate non poteſt controuerti , cum de ea conſtet ex reuolutione Actorum , ex quibus apparet in illa concurrere omnia requiſita per Caputaq. *deciſ.* 260. *parte* 2. *& in recent. deciſ.* 204. *numero* 1. *part.*1.

1 Neque obſtat nullitas præfatæ ſententiæ oppoſita ex defectu iuriſdictionis D. mei Veroſpij ex quo pronunciatum fuerit , poſtquam cauſa reperiebatur commiſſa bonæ mem. Motman. quia fuit reſponſum , quod licet fuerit obtenta commiſſio præfatæ appellationis directa bonæ mem. Motman. tamen ex quo emanauit nemine citato , & cum falſa narratiua , quod fuiſſet pronunciatum ſuper negotio principali , non faciebat ad rem , cum fuerit tantum relaxatum mandatum à D. meo Veroſpio pro expenſis tranſportationis Proceſſus , à quo decreto fuit appellatum : tum quia ſignatura declarauit appellationem eſſe reſtrictam ad expenſas dumtaxat , prout ex fide facta per R.P. D. Certum Au-
2 ditorem Eminen. ſignaturæ Præfecti , tum etiam, quia dictus Garzia rediit ad D. meum Veroſpium primum iudicem, produxitque proceſſum compulſorialem de partibus , & ſæpius comparuit , alioſque plures actus fecit vſque ad ſententiam ex quibus propterea in omnem caſum cenſetur dictæ appellationi renunciaſſe , iuxta Tex. *in c.gratum de offic. de legat.* & docet Gloſ. *in cap. cum qui in verb. renuncies de dol. & contum. in* 6. & dixit Rota *in rec.deciſ.* 22. *num.*2. *&* 420. *num.*2. *part.*2.

3 Iuſtitia verò deducta fuit ex latè congeſtis *in deciſ. R. P. D. mei Veroſpij ſub die* 10. *Ianuarij* 1639. quæ Dominis hodie placuerunt.

Neque obſtant quæ contra iuſtitiam deducuntur, & primò ſententia lata de anno 1526. per Officialem bonæ mem. Cardinalis Cæſarini , tunc Epiſcopi Papilonen. ſuper iſtis Decimis & oblationibus , quæ aſſerunt Ochoam Martinez de Veraſtegui , & Ioannem Martinez eius filium fuiſſe , & eſſe in conſuetudine percipiendi & leuandi duas tertias partes illarum ; ſiquidem ex lectura ipſius ſententiæ apparet fuiſſe latam tantummodo contra quaſdam ſingulares perſonas loci de Veraſtegui. Ideoque non potuit præiudicare Eccleſiæ non vocatæ , & vice verſa extant plures aliæ ſententiæ promulgatæ ad fauorem Eccleſiæ contra prædictos de Domo de Veraſtegui , prorſus excludentes eos à decimis & oblationibus , quæ tranſiuerunt in iudicatum : ſicuti latè exponitur *in deciſione D. mei Veroſpij in verſ. & prima controuerſia.*

4 Vlterius dicebant Domini , quòd ex quo Garciæ eiuſque authores paſſi fuerunt , quod diſcuterentur merita aſſertæ ſententiæ vſque ab anno 1526. Propterea ſit cenſendum eum renūciaſſe dictæ rei iudicatæ , quatenus adeſſet ex doctrina Decij *in l.res iudicata num.* 4. *ff. de reg. iur.* Pot. *deciſ.* 197. *lib.* 2. *in correctis , & in recent. deciſ.* 134. *num.* 2. *&* 151. *n.*4. *part.*1.

5 Non obſtat quod lite mota de anno 1564. ſuper iſtis decimis fuerint examinati teſtes pro probanda prætenſa conſuetudine decimandi , eaſque decimas ſpectare ad Ioannem , & modo conſequenter ad Garciam ; qui teſtes nimis plenè probant , quia eas non eſſe habendas in conſideratione pleno calamo firmat d. Deciſio D. mei Veroſpij , cum & illi fuerint nulliter examinati , ex defectu citationis ad videndum iurare iuxta Text. *in cap.* 2. *de teſtib. l. ſi quando Cod. eodem tit.* Caputaq. *deciſ.* 274. *num.* 3. *part.*3. Rot. *deciſ.* 128. *num.*1. *&* 411. *num.*1. *&* 332. *num.*4. *part.*4. *recent.*

6 Deficit etiam in dictis teſtibus iuramentum, ſubſtantiam autem depoſitionis teſtium dependere à iuramento non eſt in iure nouum , cum reperiatur ſcriptum *in cap.*2. *de teſtib. & in l. ſi quando Cod. eodem* Bart. *in l. vltimo ff. de quæſtor.* & in ſpecie dixit Rota *deciſ.* 138. *poſt* 2. *vol. conſ. Farin.* fuerunt etiam ponderatæ aliæ quam plurimæ exceptiones contra depoſitiones dd. teſtium enucleatæ in deciſione D. mei Veroſpij , quæ non eſt neceſſe vt repetantur.

7 Minus obſtat ſecundum obiectum deductum pro parte eiuſdem contra iuſtitiam ſententiæ Rotalis , ſcilicet Eccleſiam non poſſe vti controuerſiis excitatis coram Iudicibus laicis de anno 1524. vti incompetentibus , quia fuit reſponſum ſententiam ac
8 deciſionem D. mei Veroſpij non niti dictis controuerſiis , ſed illas duntaxat ponderare ad deducendam malam fidem authorum Garziæ , quæ cauſatur etiam ex actibus extraiudicialibus , ex quibus pars poſſit in cognitionem venire iuris alterius , vt bene animaduertit Panorm. *in cap. vt debitus n.* 10. *& in cap. illud num.* 14. *de appellat. ibid.* Felin. *num.*7.
9 cum per citationem executam coram Iudice incompetenti inducatur mala fides , & interrumpatur curſus pacificæ poſſeſſionis Rot. *deciſ.* 3. *de præbend. in nouis. in addit.* Caſſad. *deciſ.* 6. *ſuper reg. num.* 7. Reuerendiſſ. Dom. meus Decanus *deciſ.*172. *num.*6. & fuit vltimo loco reſolutum coram Me *in Legion. Canonicatus* 26. *Nouembris* 1639.

10 Tandem & vltimò dictum fuit non obſtare recurſus habitos de anno 1601. ad Iudices laicos per Rectorem de eo tempore ac per incolas illius loci , quia reſponſum fuit illos non afficere modernum Rectorem ac incolas : & demum prædictos renunciaſſe recurſibus , & ad aliud propterea non teneri nec egent abſolutione, cum non agatur de materia continente tractum ſucceſſiuum , perſonalia verò non egrediuntur perſonas delinquentium , & excommunicatio ligat tantùm animam tranſgreſſoris, nec tranſit in ſucceſſorem Rot. *in recent. deciſ.* 64. *p.*3. & fuit coram Me reſolutum *in Illerden. electionis Priorissæ* 13. *Octobris* 1636. & poſt modum coram Reuerendiſſimo D. meo Decano *in Cæſarauguſtana diſtributionum* 8. *Nouembris* 1638.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Spoletana

Spoletana Fideicommiſſi,

Lunæ 16. Ianuarij 1640.

ARGVMENTVM.

Fideicommiſſum reale reciprocum, & perpetuum ex quibus colligatur, ſeu quo caſu vulgaris inducatur.

SVMMARIVM.

1 *Verba directa in rem inducere ſolent fideicommiſſum reale.*

2 *Clauſula quandocumque importat perpetuitatem fideicommiſſi ceſſat, num. 11. & 12.*

3 *Conditio, eo non exiſtente ſtat determinate ad tempus obitus grauati, importat vulgarem ſubſtitutionem non fideicommiſſariam.*

4 *Ex vocatione actiua non infertur paſſiua.*

5 *Clauſula in ſtirpes reſpicit actiuam vocationem non paſſiuam.*

6 *Ad inducendum fideicommiſſum reale, reciprocum & perpetuum inter honoratos requiritur quod ſubſtitutio ſit facta in tota hæreditate, & vltimo morienti. & num. 14.*

7 *Subſtitutus excludit coniunctum.*

8 *Clauſula ſubſtitutionis referentur.*

9 *Clauſula illa ſubſtituo talem, ſi extaret ſin autem eius filios vulgarem ſubſtitutionem inducit.*

10 *Dictio tunc reſtringit diſpoſitionem ad tempus mortis grauati.*

13 *Clauſula quandocunque moreretur poſita vt reſpiciat ordinem, inter patrem & filios importat vulgarem.*

15 *Subſtitutio facta alicui proprio nomine reſtringitur ad perſonam ipſius.*

16 *Onus reale pendet à tempore, & conditione, quibus eſt impoſitum.*

17 *Ex facultate conceſſa alienandi nonnulla bona deſumitur coniectura quod illos voluerit grauare ad fauorem filiorum.*

18 *Et ſequuta alienatione prædicta tollitur fideicommiſſum.*

DECISIO LXXXVII.

IN teſtamento cum quo deceſſit Pampbilus de anno 1596. diſpoſuit cum infradictis verbis. Reliquit Ioanni Baptiſtæ eius filio domum, petium terræ, & flor. 50. in quo legato illum hæredem inſtituit, cum hoc quod ſi dictus Ioannes Baptiſta quandoconque moreretur ſine filiis legitimis, & natoralibus, tuoc voluit dictum legatum deuenire ad Iuliom, & Sebaſtianum eius filios, & hæredes vniuerſales, & ſucceſſiue ad eorum filios, & filias dictis Iulio, & Sebaſtiano noo extantibus, in ſtirpes, & oon in capita ſuccedendo cum prohibitiooe alienationis abſque licentia ſuorum hæredum.

In omnibus autem bonis Iolium; & Sebaſtianom eius filios legitimos, & naturales, & D. Leonangelam eius vxorem in vita ſoa taotum, & dooec viſcerit, eius hæredes vniuerſales inſtituit pro æquali portione, & poſt mortem dictæ Leonangelæ hæreditatem, iu qua eſt inſtituta voloit deuenire ad ad. Iulium, & Sebaſtianum, & ad eorum filios, & ſucceſſiuè filios & hæredes ipſis, vel aliquo ipſorum non extantibus in ſtirpes, & non io capita ſucceedeodo in totam, & integram.

Et ſi aliquis dictorum Iulij, & Sebaſtiani hæredum præfatorum quaodocumque morerentur ſine filiis legitimis & naturalibus, tunc ſubſtitoit ſuperuenientes fratrem ſi extaret, ſio aotem filios, & ſucceſſiuè filias filij ſic decedentis, & non exiſteotis.

Et ſi ambo præfati Iulius, & Sebaſtianus quandocumqoe morerentur ſioe filiis, & filiabus vt ſupra tunc voluit dictam hæreditatem deuenire ad Ioanoem Baptiſtam filium & ipſo non exiſtente ad filias, cum facultate alienandi in caſu neceſſitatis, &c.

Mortuo igitur Pamphilio teſtatore deceſſit Iolius relicto Ioſepho filio deiode Ioannes Baptiſta ſine filiis, mox Leonangela, poſtea Sebaſtiaous filiabus Catharina, Franciſca, & Virginia & ſuperſtitibus, & vltimo loco Ioſephus ſine filiis, ſed cum diſpoſitione ad fauorem Odoriſij.

Per cuius Ioſephi obitum ſine filiis prætendentes dictæ Catharioa, Franciſca, & Virginia Sebaſtiani filiæ fuiſſe ad ipſarum fauorem purificatom fideicommiſſum Pampbilij introduxerunt iudicium contra Odoriſium à Ioſepho inſtitutum, coram ab A.C. deputato, qoi pronunciauit dd. ſorores eſſe immittendas in poſſeſſiooem vigore dicti fideicommiſſi deuoluta cauſa ad Rotam, & diſputato me propooente ſub die 10. Iunij 1639. An conſtaret de huiuſmodi fideicommiſſo, fuit affirmatiuè reſolutum quoad hæreditatem, qoo verò ad legatum Ioanois Baptiſtæ vt particulariter videretur.

Coius reſolutionis, cauſa fuit cooſideraſſe illa 1
verba teſtatoris totam, & iotegram hæreditatem deuenire ad Iuliom, & Sebaſtianum quæ cum ſiot directa in rem ſoleant conſtituere fideicommiſſom vniuerſale iuxta theoricã Bart. *in l. peto. §. frater n. 2.*
verſ. die ergo de leg. 2. roborata præſertim hac concluſione cum clauſula quandocumque importante perpetuitatem fideicommiſſi. Peregr. *de fideicom. art.* 18. *n.* 14. & accedentibus ioſuper pluribus coniecturis in deciſione hodie reuiſa ponderatis. 2

His tamen non obſtantibus Domini hodie à deciſis receſſerunt. Etenim in hac diſpoſitionis ſtructora duæ veoioot ponderandæ ſubſtitutiones, prima in portione Leonangelæ, ſecuoda in portionibos Iulij, & Sebaſtiani relicto legato Ioanois Baptiſtæ ad aliam diſputationem.

Primo igitur in portiooe Leooangelæ ſubſti- 3
tuuntor Iulius, & Sebaſtianus & ſucceſſiuè eorum filij ipſis vel aliquo ipſorum nõ extantibus tempore obitus Leonangelæ in ſtirpes, & oon in capita, quæ ſubſtitutio eſt merè vulgaris.; & per exiſtentiam Sebaſtiani tempore obitus Leonaogelæ expirauit quoad eios filios, qoia quotieſcumque conditio eo non exiſtente ſtat determinatè ad tempus obitus grauati importat vulgarem non autem fideicommiſſariam ſubſtitutionem, Ruin. *conſ.* 126. *n.* 12. *lib.* 1. Alex. *conſ.* 53. *num.* 11. *lib.* 6. Dec. *conſ.* 585. *num.* 3. Peregr. *de fideic. art.* 29. *num.* 19. Fuſar. *de ſubſt. q.* 440. *n.* 90. Rota *diu. deciſ.* 490. *num.* 7. *verſ. quibus ſtantibus par.* 4. ſicut pariter expirauit omne fideicommiſſum per exiſtentiam Ioſephi expreſſè vocati in locum patris ſibi, & ad eorum filios ipſis nõ extaotibus, quia ipſe non reperitur grauatus, vt ex vocatiooe actiua inferatur ad paſsiuam Rip. *in l. centurio num.* 168. *ff. de vulg. & pupill.* Pariſ. *conſ.* 31. *num.* 28. *lib.* 2. Cephal. *conſ.* 514. *num.* 23. Crauet. 98. *num.* 5. Rot. *deciſ.* 486.

num. 22. *part.* 1. *rec.* & *deciſ.* 158. *numero* 4. *part.* 5.
5 ſtante præſertim clauſula in ſtirpes quæ reſpicit
actiuam non autem paſſiuam ſubſtitutionem Soc.
ſen. *conſ.* 104. *num.* 3. *lib.* 3. Soc. iun. *conſ.* 81. *num.* 12.
lib. 3. Patiſ. *conſ.* 87. *numero* 25. *lib.* 2. Fuſar. *conſ.* 3.
num. 6.

6 Nec obſtant verba *totam*, & *integram* in deci-
ſione ponderata pro inducendo fideicommiſſo reali
reciproco, & perpetuo quia in hoc caſu tota & in-
tegra reſtringitur ſolum ad portionem Leonangelæ
ibi, in qua fuit præfata Leonangela inſtituta, & ta-
men ad inducendum tale reciprocũ reale, & perpe-
tuum fideicommiſſum inter honoratos requiritur,
quod ſubſtitutio ſit facta in tota hæreditate, & vl-
timo morienti *l. Titia Seio §. Seia libertis ff. de lega.* 2.
Fuſar. qui plures cumulat *quæſt.* 472. *num.* 106. *cum
ſeq.* Rota *deciſ.* 300. *num.* 10. & 361. *num.* 15. *part.* 1.
rec. & *in Romana fideicommiſſi de Maximis* 5. *Maij*
1638. *coram R.P.D. Pirouano.*

Nec poteſt conſiderari ius accreſcendi ad fauo-
7 rem Sebaſtiani cohæredis, & verba coniuncti, quia
& Sebaſtiano, & Iulio fuerunt proprij filij vulgari-
ter ſubſtituti: vnde potuit Ioſephus in portione pa-
tris vacante excludere Sebaſtianum Patruum in
ſubſtitutione coniunctum, cum in hoc caſu certum
ſit coniunctum excludi à vulgariter ſubſtituto Bart.
in l. Re coniuncti num. 33. *ff. de legat.* 3. Mant. *de con-
iect. vltim. lib.* 4. *tit.* 10. *num.* 17. Surd. *conſ.* 458. *n.* 22.
Peregr. *de fideic. art* 21. *num.* 31. *cum duob. ſeq.* Fuſar.
conſ. 90. *per totum*, & ex his patet nullum fuiſſe in-
ductum fideicommiſſum in portione Leonangelæ.

8 Secundò in ſubſtitutionibus factis Iulio, & Se-
baſtiano teſtator ſuam diſpoſitionem in duos caſus
ſubordinauit.

Primo quod ſi aliquis dd. Iulij, & Sebaſtiani
quandocumque morerentur ſine filiis, tunc ſubſti-
tuit ſuperuiuentem fratrem ſi extaret ſin autem
filios, & ſucceſſiuè filias.

Secundò, & ſi ambo prædicti Iulius & Sebaſtia-
nus, quandocumque morerentur ſine filiis tunc vo-
luit d. hæreditatem ad d. Ioan. Baptiſt. legatarium
& eius filios, &c.

9 Ex quibus verbis vtriuſque ſubſtitutionis clarè
conſtat nepotes cenſeri, & eſſe vocatos ad portio-
nem Patruorum per ſolam vulgarem: in primo enim
caſu conditio illa ſi extaret vulgarem ſubſtitutionē
non autem fideicomm. induceit Anchar. *conſ.* 40. *l.* 1.
Dec. *conſ.* 63. *dub.* 1. *verſ. teſtor.* Alex. *conſ.* 13. *num.* 7.
lib. 4. Meno. *conſ.* 496. *num.* 10. & *praſ.* 71. *num.* 10.
lib. 4. Peregr. *conſ.* 52. *num.* 5. *lib.* 1. Fuſar. *conſ.* 69 *nu-*
10 *mero* 35. præſertim per dictionem illam *tunc* quæ
reſtringit diſpoſitionem ad tempus mortis grauati,
& ſic excludit ſubſtitutionem fideicommiſſariam,
Fuſar. *de ſubſtit. d. quæſt.* 480. *num.* 90. cum aliis *ſu-
pra* citatis.

11 Non obſtat dictio *quandocumque moreretur* tra-
ctum temporis in futurum denotans, quia reſpicit
ſubſtitutionem factam decedenti ſine filiis, vt ne-
potes ex fratre præmortuo admittantur vigore
compendioſæ ſubſtitutionis, non autem reſpiciunt
tractum ſucceſſiuum inter ſuperſtitem, & eius filios,
poſtquam ille ſucceſſit in portione fratris præde-
functi abſque filiis, quia inter ipſum, & eius filios
non adeſt tractus ille temporis, ſed ſolum vulgaris
ſubſtitutio, vt in ſpecie reſpondit Soc. ion. *conſ.* 180.
12 *num.* 27. *verſ. nec etiam quidquam lib.* 2. adeo vt nec
afficiat dictio illa *ſucceſſiue*, quia iſte ordo ſucceſſi-
uus non poteſt intelligi, niſi per vulgarem ob con-
ditionem non exiſtentiæ reſtrictæ ad tempus obitus
13 grauati ſub conditione *ſi ſine filiis*, quoticſcumque
enim hæc clauſula ponitur, vt reſpiciat ordinem
inter Patrem, & eius filios importat vulgarem,
Menoch. *præſ.* 71. *num.* 16. *lib* 4. Fuſar. *conſ.* 71. *num.* 4.
& *de ſubſtit. quæſt.* 382. *num.* 58. *verſ.* ſed tamen ad-
uertendum eſt Greg. *deciſ.* 207. *num.* 2. & 7. vbi
Add. *num.* 9.

In ſecundo caſu, in quo ambo Iulius, & Sebaſt. 14
decederent ſine filiis ſubſtituuntur Ioan. Baptiſt. &
eius filij ſub eadem conditione non exiſtentiæ Io.
Baptiſt. reſtrictæ ad tempus mortis eorundem Se-
baſtiani, & Iulij per dictionem *tunc*.

Vnde cum inſpecta qualibet ſubſtitutione de per
ſe nepotes non ſunt vocati ad portionem patruo-
rum, niſi pro defunctis patribus penitus excluditur
reciproca cum ad illam inducen. requiratur, vt di-
ximus, quod ſit facta in tota hæreditate & vltimo
morienti maximè quia ſubſtitut. ſunt factæ Iulio, & 15
Sebaſtiano eorum propriis nominibus, & conſe-
quenter fideicomm. eſt reſtrictum ad eorum perſo-
nas eorum filiorum Crauet. *conſ.* 98. *num.* 9. Fuſar.
conſ. 65. *num.* 17. Rot. *deciſ.* 491. *num.* 4. *verſ. non ob
part.* 4. *diu.*

Præterea nihil obſtat quod prædictæ ſubſtitu- 16
tiones ſint factæ per verba reſpicientia hæredita-
tem, quæ ſolent conſtituere fideicomm. reale, quia
ſubſtitutiones ſunt reſtrictæ in fauorem nepo-
tum teſtatoris ad ſolam vulgarem: vnde non debe-
mus eas extendere vltra terminos à teſtatore præfi-
xos, cum onus reale pendeat à tempore, & condi-
tione quamuis Iulius, & Sebaſt. decederent ſine
filiis Alex. *conſ.* 139. *lib.* 6. Ruin. *conſ.* 153. *num.* 5.
leg. 2. Fuſ. *conſ.* 100. *num.* 33.

Et tandem roborantur ſumpta pro excluſione 17
fideicommiſsi ex facultate conceſſa Iulio, & Seba-
ſtiano decedentibus ſine liberis alienandi nonnulla
bona poſt 15. annos abſque neceſsitate, & cum
cauſa etiam intra d. tempus, ſemper & quando-
cumque, ex qua alienandi facultate deſumitur con-
iectura per ſe ſola ſufficiens, quod illos voluit gra-
uare ad fauorem filiorum Fuſar. *quæſt.* 437. *n.* 147. 18
ſecuta alienatione tollitur fideicom. inter Iulium,
& Sebaſtianum, iuxta magis communem opinio-
nem de qua per Fuſar. *conſ.* 112. *num.* 3. vnde reſul-
tat Ioſephum Iulij, filium nullo modo fuiſſe gra-
uatum ad fauorem dd. ſororum filiarum Sebaſtiani
ceſſante reciproco fideicom. inter eos.

Ex quibus Domini receſſerunt à deciſis vtraque
parte informante, &c.

Hortana Spolij,

Lunæ 16. Ianuarij 1640.

ARGVMENTVM.

Spoliatus reſtituendus eſt, quamuis per iu-
dicis adiudicationem ſpoliatus fuerit, ſi
illa nulla ſit, & ex falſa cauſa facta.

SVMMARIVM.

1 *Adiudicatio iudicis nulla ſpolium inducit.*
2 *Secunda ſententia primæ conformis illam confirmat.*
3 *Sine intimatione vſuræ ſocietatis officij contrahi ne-
queunt.*
4 *Tranſactio debet eſſe de re dubia.*
5 *Item aliquo dato vel retento.*
6 *Item bona fides interuenire debet, quæ per enor-
miſſimam*

Digitized by Google

miſſimam læſionem ceſſat.

7 *Dies certa pro homine interpellat.*

8 *Sine ſcientia aliquis non poteſt obligari ad vſuras.*

9 *Sententia quoad vnam partem euidenter nulla erit etiam quoad aliam ratione indiuiduitatis.*

10 *Taciturnitas in præiudicialibus non inducit conſenſum.*

11 *Approbatio inducitur ex facto, non autem ex non facto.*

12 *Stante aliquo actu nullo omnia quam ipſum ſequuntur nulla ſunt.*

13 *Fideiuſſor poteſt in plus quam principalis obligari intenſiuè; non autem extenſiuè.*

14 *Decretum nullum, & proueniens ex falſa cauſa nullius momenti eſt.*

15 *Obligatio euidenter nulla, non indiget abſolutione iuramenti in ea poſiti.*

16 *Error remouet conſenſum ab actu.*

17 *Subueniri debet ei qui per errorem aliquid facit, non ei qui per malitiam.*

18 *Iuramentum non tollit exceptionem erroris.*

19 *Exceptio periurij ſi non fuerit oppoſita cenſetur remiſſa.*

DECISIO LXXXVIII.

LATA prima ſeotentia per A. C. & ſecunda per R.P.D.meum Ghiſlerium ad fauorem Diamantis de Rubeis, ac litisconſortium contra Capitulũ,& Canonicos Eccleſiæ Hortanæ ſuper reintegratione ad poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur vigore ſpolij, cauſa in gradu appellationis mihi commiſſa, dubitaui ſub die 14. Iunij 1638. iuxta formam reſcripti, An conſtaret de duabus conformibus, itant eſſet locus ſtatuto Vrbis *c.178.lib.1.*& fuit affirmarmè reſolutum ex eo, quia illæ ſunt conformes validæ, & iuſtæ, validitas non controuertebatur.

1 Quo verò ad iuſtitiam illa dedocta fuit ex latè deductis in deciſ.R.P D. mei Ghiſlerij, ſub die 10. Iunij 1637. ex cuius lectura patet bene probari omnia extrema neceſſaria in hoc iudicio nec obſtare adiudicationem factam à iudice, ex quo fuit nulliter & iniuſtè proceſſum,& propterea ſpoliauit Diamantem, ac litisconſortes ex Bald. *conſ.*357.*lib.*2. *&* 133. *&* 147.*&* 149.*lib.*3.Rom.*conſ.*158. Crauet. *conſ.*18. *n.*8.*&* 124.*n.*4.Bohet.*deciſ.*238 *n.*4.

2 Conformitas apparebat ex tenore prædictarum ſententiarum, ex quarum lectura manifeſtè conſtitit illas eſſe conformes, cum in effectu, ſubſtantia, & qualitate concordent, & ſecunda confirmet primam iuxta doctrinam Gloſ. *in Clemen. prima in verb.alicuius de ſent. & re iudic.* Theſ. *deciſione* 218. *numero* 1, Duran. *deciſione trecenteſima quinquageſima prima num.* 1.

3 Cui reſolutioni Canonicis non acquieſcentibus repropoſui hodie cauſam ſuper eiſdem, & Domini in deciſis perſtiterunt cum ſubſiſtant omnia fundamenta deciſionis, quæ Dominis placuerunt.

Nec fuit in dubium reuocatum, quin Michael vir Diamantis nullatenus teneretur ad vſuras ſocietatum officij contractatum à Planis eius fideiuſſoribus, ex quo non adfuerat intimatio perſonalis, quamuis fuiſſent conuerſæ pro extinguendo ære alieno eiuſdem Michaelis, vt firmatur *in deciſionibus præfatis* in hac cauſa per Text. *in cap. cauſam* vbi Abbas *num. 5. de dol. & contumac.* Matheſil. *ſingul.*132. *num.*6. & fuit dictum *in Florentina Cambiorum* 21. *Ianuarij* 1615. *coram bonæ memoriæ Seleucien.*

4 Nec obſtat tranſactio hodie allegata ſecuta inter Planos & Diamantem de anno 1605. etiam cum promiſſione de rato pro Michaele in qua dicta Diamantea ſe obligauit ſoluere fructus, necnon ſortem principalem ſocietatis officij ſcutorum 110. contractæ per eoſdem Planos pro ſoluendis fructibus debitorum Michaelis præfati, cui Plani fideiuſſerant.

Quia fuit multipliciter reſponſum in primis eam carere tribus illis requiſitis neceſſariis pro validitate tranſactionis ſcilicet, quod fuerit facta ſuper re dubia *l.*1.*ff.de tranſact.*Nat.*conſ.*543.Maceraten.*var. reſol.l.*1.*reſol.*38.*n.*9. in præſenti vero res erat clara, ſuper qua propterea nulla cadebat tranſactio Abb. *conſ.*12.*n.*5 *lib.*2.Angel.*conſ.*94.*n.*6.*verſ. pro hac parte* Rom.*conſ.*517.*n.*18.*& ſeqq.*Aym.*conſ.*512.*num.*10. *& ſeqq* Peregr.*conſ.*83.*num.*3.*lib* 4.Rot.*in Alexandrina funeralium* 29. *Nouembris* 1630. *coram Domino Merlino*, quod autem res non eſſet dubia conſtar, ex eo, quia Michael vir Diamantis nullo modo tenebatur ad fructus ſocietatis officij initæ per Planos, ex quo non adfuerat intimatio perſonalis, conſequenter non poterat dici res dubia.

5 Secundum verò requiſitum pariter deficiebat, cum non fuerit datum, vel retentum *l.tranſactio C. eod.tit.*Duran.*deciſ.*121.*num.*25.

6 Tertium quod interuenit bona fides *l.* 1. §. *final. ff.ad Trebell. & l.ſub prætextu Inſtituti C. de tranſact.* quæ requiſita in hac tranſactione non interfuerunt, cum bona fides deficiat propter enormiſſimam læſionem, ex quo ſe obligauit ad ſoluẽdos fructus ſocietatis, qui nullo modo debebantur vt fuit firmatum, tam in deciſione D.mei Ghiſlerij in hac cauſa quam in prima coram Me, quibus propterea non concurrentibus, tranſactio non ſuſtinebatur *d. l ſub prætextu inſtrumenti C.de tranſact.*Duran. *d.deciſ.*121. *num.*25.

7 Nec pariter obſtare dictum fuit, quod in dicta tranſactione, in qua Diamantes voluit teneri ad fructus ſocietatis fuerat facta mentio de certa die, anno, notario, ac aliis indiuiduis ſocietatis officij pro obliganda Diamante ad fructus, & dies certa pro homine interpellet *l.magnam C.de contrahen. & committen.ſtipul.*Bart.*conſ.*132.*num.*2 *lib.*1. quia non

8 propterea poteſt inferri ad ſcientiam Michaelis, qui non interuenit in tranſactione, & ſine ſcientia non potuit obligari ad vſuras, cum agatur de materia præiudiciali Crauet. *conſilio nonageſimo tertio, numero octauo* Pariſ. *conſilio quadrageſimo ſeptimo numero nono libro primo* Suid. *conſilio trecenteſimo vigeſimo octauo numero vigeſimo octauo* Nat. *conſilio* 636.*num.*192.Rot.*deciſ.*621.*n.*1. *p.*1. *rec.* Buratt. *deciſ.*899.*num.*2.

9 Ideoque eum iudex condemnauerit pariter Michaelem, vigore concordiæ in ea non obligatum ſub vnica ſtructura vna cum Diamante, & ſententia quoad vnam partem ſit euidenter nulla, & ſpoliatiua, erit pariter nulla quoad aliam ratione indiuiduitatis Rot.*deciſ.*128.*n.*4 *p.*1.*rec.*Cæſar de Graſſ. *dec.*5. *n.*2.*&* 3.*de re iud.& dec.*455.*num* 6.*p.*2.*rec.*

10 Rurſus ponderatum fuit in hac tranſactione adeſſe promiſſionem de rato pro Michaele marito Diamantis, qui numquam ratificauit, nec illa elicitur ex eo, quod citatus ad ſoluendos fructus ſocietatis non contradixit cum verſemur in præiudicialibus; quo caſu taciturnitas non inducit cõſenſum iuxta Text. *in l.filius §.inuitus ff de procur.l.vnicum ff de ſeruit. Vrban. Præd. l.in re §. penult. ff. de rit. nupt.* Rot. *deciſione* 84 *num.*5. *in fin. p.*1. *recent.* & approbatio in-

11 ducatur ex facto, non autem ex non facto Soc. *conſ.*104.

conſ. 104. *col.* 7. *lib.*4. Maſcard.*de probat. concl.* 121. *num.* 8.

12 Quæ ratificatio indubitaoter nun fuit ſecuta, obligatio vero Diamantis ſeu potius fideiuſſio pro Michaele matien, cujus vigore deuentum fuit ad ſubhaſtationem, ac deliberationem prædij de quo agitur in omoem caſum fuit nulla, qua ſtante executio, & otunia iode ſecuta fueruor nulla, & ſpoliatiua iraut hodie locua ſit reintegrationi, vt præter allegatos in deciſionibus in terminis adiudicatinnis dixerunt Alex.*in l.à Diue Pio* §. *ſi pignora in fin. ff. de re iud.* Caputaq.*deciſ.*186.*p.*3.Greg.*deciſ.*336.*num.*2.

13 Nullitas obligationis præfatæ Diamantis primo deducta fuit ratione exceſſus, ex qun illa ſe obligauit ad fructua ſocieratum ad quos Michael principalia non tenebatnr, fideiuſſor enim bene poteſt in plus obligari quam principalis intenſiuè, nnn autem extenſiuè, iuata Text. *in l. Grucè* §. *illud* vbi Bart.& DD.*ff. de fideiuſſor.*

14 Secunda nullitas deducta fuit ex eo quia obligatio Diamantis traxit nriginem ex falſa cauſa ac ſuppoſitn, ex qun illa credebat Michaelem teneri, ac remãſiſſe nbligatum ad fructus ſncietatis nfficij per Planos coutractæ ibi *pro cuius quidem ſocietatis fructibus DD. de Planis remaneant creditores dicti Michaelis in t.*158. qun dereotn ex ſupradictis manifeſtè erroneo obligatio Diamantis, ac iudicis decretum interpnſitum in hac obligatinne remanſit nullins momenti, tam vti nullum, quàm vti prnueniens ex falſa cauſa, vt præter relatns in deciſiooibus fuit in terminis nbligarinnis Cameralis reſolutum coram R.Vrgellen.*deciſ.*373.*num.*11.

15 Tandem nnn obſtat quod nnn fuerit petita abſolutio à Iuramento per Diamantem, ex qun abſolotio in præſenti non fuit neceſſaria cum nbligatin emanata per errnrem, & ſub falſo ſuppnſitn remãſerit nulla, qun errore ſtante non fuit neceſſaria abſolutio à ioramento, ex doctrina Bald.*in l. fin. C. de non numer. pecun. in princ.* Dec.*conſ.*351. *num.*8. ex eo,

16 quia error remooet conſum. ab actu per Text. *in l. ſi per errorem ff de iuriſd. omn. iud.* Rnt.*deciſ.*296. *n.*6.

17 *par.*5 *rec.* & *deciſ.*373. *num.* 11. *coram Reuerendiſſimo Vrgellen.* cum ſubueniri debeat ei qui facit per errorem non qoi per malitiam facit, ad nntata per Bald. *in l. qui teſtum. ff. de excuſat. Tutor.* Dec. *conſ.*600. *n.*6. quibus ſtantibus iuramentum præſtitũ per Diaman-

18 tem illam non liganit, cum illud non tollat exceptinnem errnris Dec.*conſ.*330. *num.*10. & *d. conſ.* 351. *num* 8. ex quo errnt veritati repugnat nec errans conſentiat argumento Text. *in l. ſi per errorem ff. de iuriſd. omn. iud.*

19 Et ceſſat omnis ſcrupulus in præſenti cum exceptio periurij non fuerit à principio oppoſita, ex quo infertur, quod, licet pars non poſſit remittere periuriom, cum hoc ſolom ſpectet ad ſuperiorem Eccleſiaſticum, ramen benè valeat remittere exceptionem ſibi comperentem, quam ſi non oppoſuit prout, in hnc caſu cenſetur remiſſa per Text. *in l. ſi ſeruum* §. *non dixit Prætor de acquir. hered. l. vnic.* §. *fin autem C. de caducis. toll.* Crauet.*conſ.*87.*n.*4. Seraph. *de Priuil. iuram priuil. vlt num.*18.

Et ita reſulurum vtraque parte informante, &c.

Legionen. Canonicatus.

Lunæ 23. Ianuarij 1640.

ARGVMENTVM

Reſignatio excludit vacationem per obitum, & præſumere facit publicationem ipſius triennalis poſſeſſio, & litterarum Apoſtolicarum exequutio facit præſumere reſignantẽ commode viuere poſſe

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio excludit omnem vacationem per obitum & num* 4. & 14.
2 *Si reſignatio publicata non fuerit iuxta conſt. Gregor. XIII. beneficium vacat per obitum.*
3 *Triennalis poſſeſſio interpellatione interrumpitur.*
4 *Triennalis poſſeſſio facit præſumere reſignationem factam fuiſſe.*
5 *Clauſula quouis alio modo vacet comprehendere videtur omnem modum vacationis.*
6 *Prædicta clauſula non eſt apta comprehendere vacationem ob defectum publicationis, & in d. conſtit. Greg. requiritur ſpecifica mentio vacationis per reſignationem, & non publicationem eius.*
7 *Per d. conſt. Greg. reuocatur conſtitutio Pij V.*
8 *Reſignatio habet tacitam conditionem ſi reſignatarius commode viuere valeat.*
9 *Quæ conditio præſumitur purificata, dum exequutor litteras Apoſtolicas reſignationis exequutioni mandat.*
10 *Dicta conditio ſolum reſpicit commodum reſignantis, & propterea ipſe ſolus de eius non purificatione dicere debet.*
11 *Clauſula ſi ſibi conſtiterit nõ facit gratiã cõditionalẽ.*
12 *Reſignatario ſufficit allegare reſignationem ad excludendam vacationem per obitum.*
13 *Reus probando non ius actoris illum excludit.*

DECISIO LXXXIX.

Vide *Deciſ.*80.

DICTVM fuit coram me ſub die Martij anni præteriti Gratiam Gnnzalez, non eſſe iuſtificatam, ex eo, quia ipſe impetrauit à ſede Apoſtolica Cannnicatum contrnuerſum de annn 1637. vti vacantem per obitum Rnderici Cabral, de menſe Augnſti 1630. Epiſcnpo gaudente alternatiua & de en tempore notorie abſente, quia Rodericus Canonicatum præfatum iam reſignauerat in manibus Papæ, & de illo eodem inſtanti fuerat à Sanctiſſimo prouiſus Franciſcus Nepos dicti Roderici ſecuta deinde poſſeſſinne de anno 1634. qua reſignatinne ſtante, remanſit eaclusa nmnia vacatio per nbitum Pariſ.*de reſig. benef. lib.*10. *q.*6. *n.*59. Rebuff. *conſ.*84. 1

Et repropoſita cauſa ſuper reuiſione *dicta deciſ. ſub die* 26. *Nouembris præteriti*, Domini à deciſis receſſerunt duobus fundamentis. 2

Primum fuit, quod Franciſcus teneatur docere de reſignatione valida & publicata intra nouem Menſes iuxta conſtitutionem Greg. XIII. de publicandis, quæ eſt *in Bullario nouo la* 85. *tom.* 2. §. 1. de qun adimplemento cum non fuerit doctum, dicitur propterea adhuc vacare per obitum.

Secundum fundamentum fuit quod ſtante interpellatione ſecuta ante completam triennalem poſſeſſionem ad inſtantiam Gonzalez deſiuit poſſeſſio eſſe pacifica Caſſad.*deciſ.*14.*n.*11.*ſuper regul.* Caputaq.*deciſ.*26.*n.*1.*par.*1. propterea non poſſe vti triennali poſſeſſione, per quam præſumitur factam fuiſſe publicationem Reuerendiſſim. D. meus Decanus 3

deciſ.

deciſ. 172.*num.*6.Butatt. *deciſ.*699. *num.*1.& 2.

4 Quibus deciſ. pro vtraque parte emanatis, dedi
dubium de ordine Rotæ, an eſſet ſtandum in primo
vel in ſecundo loco deciſis?

Qua propoſito Domini dixerunt ſtandum eſſe io primo loco deciſis, moti ex tribus rationibus, & fundamentis.

Primum fuit quod Gonzalez impetrauit Canonicatum tanquam vacantem per obitum Roderici, & tamen ſtante reſignatione ac poſſeſsione capta vigore dictæ reſignationis ac prouiſionis Apoſtolicæ veniebat excluſa omnis vacatio propter abdicatum ius à reſignante ex Rota *in Mediolanen. Præpoſituræ coram Prælato, & in Abulen. Beñeij coram Blanchetto impreſ. penes Garz. de benefic. parte* 11. *cap.* 3. *num.* 305. & 307.

5 Nec facit quod in prouiſione Gonzalez adſit
clauſula *ſeu quouis alio modo vacet* quæ videtur com-
prehendere omnẽ modum vacationis, vt videtur eſſe
de mẽte Rotæ *in Virdun-Canonicatus* 28. *April.* 1597.
coram bon.mem.Card. Hieronymo Pamph. apud Garz.
*de benef. part.*11.*cap.*3. *num.*332.*verſ. ſed propter* quia
6 fuit reſponſum conſtitutionem Gregorij requirere
ſpecificam, & expreſſam mentionem vacationis per
reſignationem, ſeu non publicationem, nec dicta
clauſula eſt apta comprehendere vacatiooes ob non
factam publicationem ex Card. Mantic. *deciſ.* 347.
numero 2. Lottet. *de re benefic. lib.* 2. *queſt.* 54. *numero* 154.

Secundũ Fundamentũ deductũ fuit ex eo, quod li-
7 cet re vera ſubſiſteret allegatus defectus nun ſecutæ
publicationis, propterea non eſſet factus locus vaca-
tioni per obitum prout expreſsè antea cauebatur in
conſtitutione Pij V. ex quo Piana illa conſtitutio
fuit in totum abrogata per conſtitutionem præfa-
tam Greg.XIII. in qua datur noua ſerma vacationis
ob non factam publicationem, vt aduertit Rota *in*
*d.Virdunen.Canonicatus apud Garz.de benef. p.*11.*c* 3.
n. 332. *circa med.* Mareſcot. *var. reſol. lib.*1. *cap.* 51.
per tot.& in puncto Rot.*in Abulen.Beñeij coram Blan-*
chetto relata per Garz. de benef. d. par. 11. *cap.* 3.
num. 307.

8 Minus facit, quod reſignatio facta per Rod. ſit
conditionalis conditione ſuſpenſiua cum habeat in
ventre clauſulã *ſi tibi conſtiterit quod Roder. reſignans*
9 *aliunde commodè viuere valeat*, quia fuit reſponſum
conditionem præſumi purificatam dum executor
Literas Apoſtol. reſignatarij executioni demandet,
vltra quod d. conditio reſpicit duntaxat commodũ
10 reſignantis, propterea ipſe ſolus de eius non puri-
ficatione poſſet dare ſi viueret, ex Samen *ſuper reg.*
*de trien. q.*39. *in fin.* Seraph. *deciſ.*457. *num.* 5. cum
aliis adductis *in Spoletana Abbatia* 27. *Iunij* 1625.
11 *coram R. D. meo Decano*, ac etiam quia d. clauſula *ſi*
tibi conſtiterit non facit gratiam conditionalem, vt
in Burgen. Canonicatus data pro parte Franciſci
Cabral.

12 Tertiũ, & vltimum fundamẽtum reſolutionis fuit,
quod hic nõ agitur de iuſtificatione gratiæ Frãciſci,
cum ei ſufficiat allegare dictam reſignationẽ ad ex-
cludendẽ vacationẽ per obitum ex Garz. *de benef. p.*
13 11.*c.*3.*n.*305. ſed tantum hodie agi de iuſtificatione
gratiæ Gonzalez, vt ponderatum fuit *in d.*5. *deciſ.*
hodie cõfirmata & Frãciſco ſufficiat vincere per nõ
ius Gonzal. actoris, nec interim ipſe vti reus & poſ-
ſeſſor ſit moleſtandus *cap. in præſ. de prob. l. fin. C. de*
rei vend. Fetter. *conſ.*354. Mohed. *dec.*9. *alias* 130. *de*
probat.

14 Quibus ſtantibus remanent ſublatæ rationes 2.
deciſionis, & præſertim primi fundamenti deducti
ex vacatione per obitum cum per reſignationem fuerit excluſa talis vacatio per obitum, abſque eo quod ſit opus aggredi materiam triennalis ſeu annalis poſſeſſionis, aut inſpici an fuerit interrupta, necne pro euacuando 2. fundam. *d.* 2. *deciſ.* ex rationibus in præſenti reſolutione ponderatis pro excludendo Gonz. actore.

Et ita reſolutum, &c.

Bononien. Fideicommiſsi,

Lunæ 30. Ianuar. 1640.

ARGVMENTVM.

Quando fœminæ cenſeantur excluſæ à primogeniis ex quibus verbis, & coniecturis hoc inferatur.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione primogeniti comprehenditur fœmina, dummodo inſtituens primogenium non reſpexerit conſeruationem familiæ, num.* 10.
2 *Et niſi clara coniectura reperiantur pro excluſione fœminæ.*
3 *Ex prælatione in* 2. *genitura facta colligitur prælatio primogenituræ, & num.* 12.
4 *Ex quibus verbis non inferatur excluſio fœminæ.*
5 *Verba poſita in fine clauſulæ aliquando referuntur ad immediata.*
6 *Verba illa, in inſtitutione primogenij appoſita; intelligendo ſemper de maſculis, ſi appoſita fuerint abſolutè per vim regulæ excludit fœminas ſecus vero ſi appoſita fuerint adiectiuè ad caſum particularem num.* 7.
8 *Clauſula quæ non ſtat de per ſe, ſed ad aliquid qualificandum illud tantum qualificat.*
9 *Ex quibus conſtet clauſulam appoſitam eſſe adiectiuè, & num.* 10.
10 *Ex conditionali diſpoſitione non poteſt inferri argumentum ad puram.*

DECISIO XC.

Vid. *Deciſ.* 72.

SENTENTIAM Rotalem latã per R.P.D. meũ Pirouanum, ad fauorem D. Comitiſſæ Iuliæ de Pepulis confirmandam eſſe cenſuerunt Domini, ſub die 27. Iunij præteriti, corãm Me, vti validam & iuſtam prout ex deciſ. tunc extenta latè deductum fuit cui reſolut. non acquieſcentibus Dominis de Pepulis propoſui hodie dubium; an eſſet ſtandum in deciſis vel ab ea recedendum? & Domini ſtandum eſſe in deciſis reſoluerunt, ex quo ſubſiſtunt omnia fundamenta d. deciſionis.

Nec in præſenti diſputat. fuit in dubium reuoca- 1
tum, quin appellatione primogenitorum comprehendantur fœminæ primogenitæ; dummodo auctor primogenituræ qui fuit Io. Paolus Manfronus non reſpexerit conſeruationem agnationis prout illum non reſpexiſſe ſuadent verba teſtamenti ex adduct. per Craſſ. *de ſucceſſ. in* §. *fideic. q.*15.*n.*5. Fuſar. *de ſubſt. q.* 335. *n.*5. cum aliis congeſtis tam *in deciſ.* D. mei Pirouani quàm *in* 1. *deciſ.* coram Me hodie confirmata, nec extat probatũ teſtatorẽ noluiſſe excludere fœminas, quo caſu fœminæ non comprehenderentur appellatione primogenitorum aut in fideicom.

Menoch.

Menoch. *in conſ.* 1006. *n.* 8. Rot. *deciſ.* 35. *n.* 6. *p.* 1. *&* *dec.* 237. *n.* 7. *par.* 5. *rec.*

2 In præſenti autem caſu Ioan. Paulum teſtatorē nō habuiſſe rationem conſeruandi agnationem colligitur ex illis verbis teſtamenti ibi *e morendo la dita mia figliola Iſabella, che la facolta mia vada al primogenito di dicta mia figliola e coſi di progenie in progenie alli primogeniti di figlioli Nepoti e pronepoti in infinito di dicta mia figliola e mancando loi ſenia figlioli intendendo ſempre de maſchi voglio che ſucceda l'altra ſecondagenita ſene ſara, & ſuoi figlioli maſchi eſſendone, e non ven'eſſendo ſuccedano le femine intendendo ſempre delli primogeniti e primogenite ſecondo che ſo detto di ſopra nella ſignora Iſabella, &c.*

Ex quibus conſtat dictum Ioannē Paulum aliud noluiſſe, quam in euentum, in quem ipſe filios maſculos non procreaſſet, prout euenit integra eius hæreditas ſeu Primogenitura perueniret ad dictam Iſabellam eius filiam primogenitam post Iſabellæ obitum Primogenitura deuolueretur filio maſculo Primogenito dictæ Iſabellæ, quatenus extaret, ſi vero non extarent ſuccederet ſecundogenita teſtatoris, &c. quapropter cum factus fuerit locus primæ vocationi, ex quo ex Iſabella natus fuit Marchio Cæſar Pepulus primogenitus, qui obtinuit primogenituram, vti primo loco vocatus ex Marchione Cæſare natus fuit Ioannes Paulus, & ex eo D. Comitiſſa Iulia, ad quam primogenituram ſpectare placuit Dominis decidere cum in ea adhuc duret linea, in quam fuit ingreſſa, ex quo non extant maſculi ex linea Marchionis Cæſaris, nec propterea extat vocata linea ſecundogeniti Iſabellæ ex illa ratione, quod fœminæ deſcendentes ex vltimo poſſeſſore non ſunt excluſæ per Maſculos alterius lineæ, niſi fuerit manifeſtè dictum per teſtatorem, vel reperiantur claræ coniecturæ, & indubitabiles, ex quibus conſtet teſtatorem voluiſſe priuare fœminas deſcendentes ex maſculis vocatis primo loco magis dilectis Anton. Gomez *in l.* 40. *Taur. tit.* 65. Couar. *var. reſol. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 5. Menoch. *conſ.* 204. *num.* 17. *&* 752. *num.* 7. Peregr. *conſ.* 58. *num.* 3.

3 Quæ verba teſtamenti Ioan. Pauli tollunt omnem amaritudinem pro Incluſione D. Iuliæ, dum in ſubſtitutione ſecundogenitæ eiuſque deſcendentium prætulit nominatim fœminas ex ea filiis maſculis tertiogenitæ, vel quartogenitæ, quapropter idem prorſus ſenſiſſe cenſendum eſt de deſcendentibus fœminis ex primogenito pro excluſione maſculorum ex ſecundo, tertio, vel quartogenito, tum ex eo quod maior dilectio præſumitur erga deſcendentes ex primogenita vel ſaltem æqualis, tum etiam quia dum prætulit fœminas ſecundogenitæ maſculis aliarum filiarum idem diſpoſuiſſe deſcendentibus primogeniti cenſendum eſt ex illis verbis ibi *ſecondo che ſi è detto di ſopra nella ſignora Iſabella,* quæ verba ſignificant in relato prælationem fœminarum expreſſam in referente iuxta Text. *in l. aſſe toto ff. de hared. inſtit. l. ſi ita ſcripſero ff. de cond. & demonſtr.* Dec. *conſ.* 63. *numer.* 6. Pariſ. *conſ.* 55. *num.* 10. *lib.* 1. Menoch. *conſ.* 150. *num.* 42. *& conſ.* 539. *num.* 1.

4 Nec obſtaret repetitum fundamentum pro parte D. Marchionis Hieronymi, ac litisconſortium quod in conditione negatiua, ſub qua extat vocata ſecundogenita teſtator dixerit illa verba *e mancando lè ſenia figlioli intendendo ſempre de maſchi voglio, &c.* quia placuerunt reſponſiones datæ *in alia mea deciſione in §. ex prædictis*, quod verba illa benè verificantur in filiis primi gradus, in quibus ingreſſa fuit primogenitura, quæ habuit effectum in Marchione Cæſare filio Iſabellæ, qualificando ingreſſum primogenituræ in maſculis prout euenit, Caſanat. *conſ.* 513. *num.* 59. *cum pluribus ſequentibus.*

Nec aliquo modo referri valent ad progreſſum 5
eiuſdem in deſcendentes ex eo, quod cum ex ſupradictis extent vocatæ etiam deſcendentes fœminæ, etſi verba illa *intendendo ſempre de Maſchi* qualificarent totam præcedentem diſpoſitionem, ſequeretur abſurdum, & inconueniens, quod dictæ fœminæ eſſent vocatæ, & conſequenter in eodem teſtamento repugnantia adeſſet, quo caſu verba illa *intendendo ſempre de Maſchi*, quamuis poſita eſſent in fine, non inde referuntur ad omnia præcedentia ſed reſtringerentur ad proxima immediatè prolata iuxta doctrinam Gloſſ. *in l.* 1. *§. hoc edicto ff. de poſtulat.* Iaſ. *in l.* 1. *num.* 8. *verſ. iſtam regulam* 6. *de liber. præter.* Menoch. *conſ.* 907. *num.* 5. Rot. coram S. M. Greg. XV. *dec.* 495. *num.* 11. *& coram Reuerendiſſime Vrgellen. deciſ.* 36. *num.* 25.

Quibus concluſionibus firmatis non obſtare di- 6
cebant Domini auctoritates DD. pōderatæ per ſcribentes pro Domino, Marchione Hieronymo & litisconſortibus, ex quo DD. allegati non loquuntur, quando ex aliis verbis conſtat fœminas alterius gradus eſſe vocatas, dictique DD. procedunt, quando verba illa *intendendo ſempre de maſchi* ſunt appoſita abſolutè per viam regulæ ad qualificandam totam diſpoſitionem prout abſolutè poſita fuerunt in caſu conſiderato à Menoch. *conſ.* 836. Gratian. *diſcept.* 651. *num.* 18. *&* 19. Peregr. *de fid. art.* 27. *num.* 1. Rot. *deciſ.* 9 *parte* 1. *diuerſ.* vel quando ex aliis coniecturis conſtat de voluntate teſtatoris habitam fuiſſe rationem conſeruandæ agnationis, 7
ſecus autem ſi ſtant adiectiuè, & acceſſorie ad caſum particularem, vt optimè diſtinguit Molina *de pign. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 62. Etenim clauſula quæ non ſtat de per ſe, ſed ad aliquid qualificandum, prout in 8
præſenti illud tantum qualificat ex adduct. per Alexand. *conſ.* 48. *num.* 8. *lib.* 1. Socin. Iun. *conſ.* 158. *num.* 100. *&* 101. Rot. *par.* 5. *rec. deciſ.* 257. *numero ſecundo.*

Quod autem in præſenti dicta clauſula ſtet adie- 9
ctiuè dubitari minime poteſt, ex quo in aliis caſibus repugnat mens teſtatoris, quæ eſt apta comprehendere etiam fœminam deſcendentem ex maſculis ex ſupradictis, & verba illa non reperiuntur poſita in principio vel in fine ſubſtitutionum, quinimò ſtant in medio diſpoſitionis ad fauorem dictæ Iſabellæ, ideoque veniat dicendum fuiſſe poſita tantum pro ea qualificanda ex Caſanat. *conſ.* 53. *num.* 39. *cum pluribus ſeqq.* cum aliis congeſtis *in aliis deciſionibus.*

Minus facere dictum fuit quod in conditione ſi 10
ſine filiis cui fuit adiecta qualitas maſculinitatis, teſtator intellexerit de omnibus deſcendentibus, & propterea qualitas illa afficiat totam deſcendentiam, ex quo regula ſtat in contrarium, quando prout in hoc caſu teſtator nominatim locutus fuit de filiis, nepotibus, & pronepotibus ex adduct. per Surd. *deciſ.* 352. *num.* 53. nec fuit habita ratio conſeruandæ agnationis, prout *in deciſione* 237. *par.* 5. *recent.* quæ hic prorſus deficit cum teſtator reſpexerit tantum ad vnicitatem hæredis, & verba illa *filiis maſculis* intellexit de maſculis pro ingreſſu primogenituræ, vt fuit ſæpius repetitum *in aliis deciſionibus*, & pluribus authoritatibus firmatum; At verò in progreſſu primogenituræ vocauit tam maſculos quam fœminas, vt ex lectura teſtamenti

teſtamenti quæ debet attendi vti diſpoſitio clara *leg. quoniam indignum C. de teſtam.cum ſimilibus.*

Tandem non obſtare dictum fuit diſtinctionem
11 adductam inter conditionē affirmatiuam,& negatiuam in qua omnes deſcendentes ſunt comprehenſi, quia eſto quod omnes deſcendentes maſculi cōprehenderentur in conditione ſi ſine filiis, non propterea ſequitur quod maſculi tantum exient vocari in hac diſpoſitione affirmatiua,nec à diſpoſitione conditionali poſſet inferri ad purā diſpoſitiuam, ex quo in conditionalibus agitur de aliqua prælatione perſonarum,in ſubſtitutionibus verò non cadit comparatio perſonarū, ſed tantum ipſa diſpoſitio, quæ vt iacet eſt attendenda,vt in noſtro caſu Bald. *conſ.13. n.2.& 3.lib.3.*Simon de Pret.*conſ.90.n.24.*Gabr.*conſ.100.n.6.verſ.1.l.2.*Honded.*conſ.57.n.36. lib.1.*

12 In præſenti enim caſu quod facit ceſſare omnes difficultates eſt,quod teſtator in vocatione diſpoſitiua voluit etiam comprehendere fœminas ex clara & verbali earum vocatione, præſertim in ſecundogenita quæ voluit præferri filiis maſculis tertiogenitæ: hinc ſequitur prouidendo fœminis & tertiogenitæ eaſque admittendo, præferendo maſculis, multo magis cenſendum eſt noluiſſe prouidere, & admittere fœminas deſcendentes ab Iſabella primogenita hærede, & magis dilecta iuxta *deciſ.405. n.2. verſ. quarta ſit coniectura par.4. diu.cum ſimilibus.*

Cætera motiua ponderata per informantes pro D. March. Pepulo vel tolluntur in aliis deciſionibus tam coram D.m.Pitouano,quam coram Me,vel non egent alia reſponſione.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Donationis.

Mercurij 1. Februarij 1640.

ARGVMENTVM.

Donatio facta ab eo, qui Religionem ingreſſurus eſt, ſiue non facta ſit in ea ingreſſus mentio, ſiue facta ſit valida eſt,& reuocabilis eſt quouſque profeſſio emittatur, licet in ea non reuocandi promiſſio adſit donatio omnium bonorum præſentium & futurorum ſine reſeruatione etiam iuramento vallata quo ad nulla bona ſuſtinetur.

SVMMARIVM.

1 *Plures referuntur videnda inſpectiones.*
2 *Donatio facta ante ingreſſum in Religionem, non facta mentione ingreſſus, etiam ſi non ſeruetur in ea forma Conc. Trid. ſeſſ. 25. de regul. cap. 16. valet.*
3 *Donatio ante Religionis ingreſſum mentione facta ingreſſus à compluribus inualida reputatur, ab aliis valida, num 6.*
4 *Quæ facta ſunt in fraudem diſpoſitionis dicti Conc. Trid. inualida ſunt.*
5 *Lex pœnalis, & exorbitans ad caſum non expreſſum ne reddatur illuſoria extenditur.*
7 *Lex iuris communis correctoria non poteſt intelligi niſi in caſu de quo loquitur, & num.8.*
8 *Lex extra proprios terminos intelligi nequit.*
9 *Validam conſtituens prædictam donationem ſententia amplectitur.*
10 *Sacra Congregatio Conc. cum agitur de eo interpretando ſequenda eſt.*
11 *Conditio iſta donationis, quatenus donans profeſſionem emittat eſt poteſtatiua, & ideo reuocabilis.*
12 *Donatio omnium bonorum ſine reſeruatione etiamſi iurata fuerit inualida eſt.*
13 *Donatio omnium bonorum præſentium,& futurorum ſine reſeruatione neque quo ad bona præſentia tantum, neque quoad bona futura tantum ſuſtinetur.*
24 *Pactum appoſitum in donatione de ea non reuocanda non efficit donationem irreuocabilem: quia ipſum eſt appoſitum in clauſulis executiuis, & ita neque alterat qualitatem contractus, neque obligat vltra eius naturam.*
15 *Prædictum pactum de non reuocanda donatione prædicta intelligendum eſt poſt profeſſionem non antea.*
16 *Prædictum pactum non comprehendit reuocationem donationis ex natura contractus.*
17 *Promiſſio de habenda grata donatione, & ea non reuocanda non obſtat quin poſſit reuocari ex natura ipſius donationis.*
18 *Fontanella dicens donationem omnium bonorum præſentium, & futurorum cum iuramento ſuſtineri quoad bona præſentia, reiicitur.*
19 *Reſeruatio facta pro tempore quo donator profeſſionem emiſerit nulla.*
20 *Quia tunc de reſeruatis diſponere nequit.*
21 *Abſolutio iuramenti operatur poteſtatem agendi, & dicendi de nullitate actus cui adhibitum fuit iuramentum.*
22 *Cum curatore poteſt abſolutus à iuramento donationem reuocare.*
23 *Donatio facta à nouitio ante duos menſes profeſſionis inualida quia non fuit ſeruata forma Conc. Trid.*
24 *Monaſterium ſuccedit Monacho ante profeſſionem non diſponenti ſalua legitima debita deſcendentibus, & ſic etiam ſuccedit inualide diſponenti.*

DECISIO XCI.

CAMILLVS Latinus dum erat ætatis 15. annorum cum narratiua quod volebat ingredi Religionem donauit Virginiæ matri omnia bona ſua præſentia,& futura iura & actiones, reſeruatis ſibi ſcutis 25. annuis vita ſua durante per d. Virginiam ſuoſque hæredes ſoluendis poſt emiſſam profeſſionem, cum proteſtatione,quod donatio & renunciatio nullo modo valeat nec ſuum ſortiatur effectum, niſi emiſſa, & ſecuta profeſſione,& non alias aliter nec alio modo. Vlterius ſe obligauit d.donationem non reuocare etiam ex cauſa ingratitudinis, &c.

Succeſſiuè Camillus ingreſſus fuit Religionem Cœleſtinorum,& in præſenti vocatur D.Virginius, emiſitque profeſsionem in d. Religione, ſed prius reuocauit dictam donationem præcedente abſolutione à iuramento præſtito in dicta donatione facta ad fauorem matris, aliamque fecit donationem ad fauorem Monaſterij diſcuſſa cauſa coram A.C.ſuper validitate dd. donationum,fuit ab eo pronunciatum pro prima donatione ad fauorem matris; cauſa in gradu appellationis ad Rotā deuoluta, & commiſſa R. Vrgellen. in cuius locum ſubrogatus. Propoſui pluries dubium an ſententia A.C.eſſet confirmanda necne? & hodie tandem eſſe infirmandam cenſuerunt Domini.

Pro cuius reſolutione Domini voluerunt plures 1
videre inſpectiones. Prima,an d.donatio facta matri ſit inita ex quo non fuit ſeruata forma Concil. Tridentini *ſeſſ.26. c.16. de regul.* ſecunda quatenus non,

io hac facti ſpecie potuerit reuocari. Tertia an validè fuerit reuocata. Quarta quatenus ſic an donatio facta Monaſterio ſuſtineatur. Quinta quatenus non an nihilominus bona prædicta ſpectent de iure communi ad Monaſterium.

2 Deueniendo igitur ad primam inſpectionem D.D. non diſcrepant quod donatio facta ante ingreſſum non facta mentione ingreſſus ſuſtineatur etiam non ſeruata forma Conc. Tridentini *ſeſſ.25.cap.16.de reg.* vt tradunt Mand.*conſ.22.n.*8. latè Canall.*pract.concl. comm contra comm.quæſt.*806.*n.*14. qui dicit quod hoc habuit in practica, & ita per ipſum obſeruatum fuiſſe tanquam arbitrũ, & ſic etiam fuiſſe iudicatum & pro abſoluto tenet Sanchez *in ſumm. lib.7.cap.1. num.*2. Hector Capicius Latro *deciſ. Neap.*31. *n.*2.

3 Sed controuerſia fuit inter D.D. an diſpoſitio facta ante ingreſſum Religionis facta tamen mentione ingreſſus eiuſque intuitu ſubiaceat diſpoſitioni d.Conc.Trid. & affirmatiuam ſententiam tenuerunt Leſſ.*de iuſt.& iur.lib.2.cap.*41.*n.*39. Nauar. *conſ.*81.*&* 82.*de reg.l.*3. Flamio. Pari.*de reſign.l.*3.*q.*13.*n.*9. qui refert per S. Congr. ita fuiſſe declaratum. Rojas *in epitom.ſucceſſ.c.7.n.*50. Spin. *in ſpecul.teſtam.Gloſ.*12. *princ.n.*50. Menoch.*conſ.*388.*n.*7. Eman.ſa. *in ſum. in ver.Religio.* Lelius Zecchius, *de republ. Eccleſ. tit. de regul.c.3.n.* 10. Azor. *inſtit.moral.tom.1.lib.*13 *c.*9. *ver. ſecundo quæritur circa fin.* qui dicit quod quotieſcunque eſt facta renunciatio ſiue donatio intuitu ingreſſus Religionis eam eſſe factam in fraudem, & non valere dixerunt Lopez *de contract.l.2.c* 39.*not.*5. Paulus Fuſcus *de viſit.l.2.c* 18.*n* 37. Mari.Ant.Macerat.*var.reſ.l.1.reſ.vlt.c.*62. Miranda *in Manual.Prel. q.*23.*a.*2.*&* 3. Molin.*de iuſt.& iur. diſp.*139. *tract.*2. *verſ.ambiget* rurſus *n.*14.*& diſp.*149.*n.*4. *verſ.quo ad Eccleſiam*, Canc.*var.reſ.l.2.c.*8. *n.*81. Guttier. *in cap. quamuis pactum §.dum nuptui tradebatur in fin.de pact. in* 6. Ceual. *comm.contra comm. q.*121. *n.*4. Layman. *tract.5.c.6.de vlt. volunt cap.*7. & dixit Rota *in cauſa Romana de Mongellinis* 14.*Ianuar.*1636. *coram R.P. D.m. Carillo* quæ habetur apud Tambur.*de iur. Abb. dec.*8. eſt etiam declaratio Concilij per hæc verba *ſi donatio aut renunc.facta fuerit intuitu Religionis ingrediendæ ſemper tanquam facta in fraudem huius Canonis videtur ſubeſſe illius diſpoſitioni*, vt refert *in declarationibus ad d.ſeſſ.25.c.16.de regul.* Marſilla.

Supradicta ſententia firmatur duplici fundamen-
4 to. Primo quia aliter dicendo redderetur eluſoria diſpoſitio Concilij ſẽper enim procuraretur donatio vel renũciatio ante ingreſſum, conſequenter fieret in fraudem dicti Cõcilij quæ fraus irritat d donationẽ.

Secundo quia licet Concilium loquatur de in-
5 greſſis in Monaſterium attamen lex etiam exorbitans, & pœnalis extenditur ad alium caſum ad quem ſi non extenderetur redderetur fruſtratoria eius diſpoſitio ita Nauar. *d.conſ.*81.*&* 82.

6 Contrariam tamen ſententiam quod diſpoſitio d. Conc.Trid. non habeat locum quando donatio vel renunciatio fit ante ingreſſum intuitu ingreſſus renocando antiquas declarationes tenet Sac. Eminen. Cong.Concil. vt referunt eamque ſequuntur infraſcripti D.D. Quaran.*in ſumm.Bull.in ver.dubium pag.* 330. Paſſarel. *de priu. minor.c.*37. qui refert quod pro hac opinione fuit iudicatum, Gratian. *dec. Marcheſ.* 37.*per tot.* vbi hanc opinionem ex multis comprobat. Add.ad Nauar.*in d.conſ.*81. *&* 82.*in fin.* Bened. *Ægid. in repet.l.1.§.4.n.22.in fin.C.de ſacroſ.Eccleſ.* Auguſt. Barbos.*in remiſſ.D.D.ad Conc.Trid.d.ſeſſ.25.c.16.de reg. & de poteſt.Epiſc.alleg.*99.*n.*1.*& per tot.* Bicc. *coll.*454. *& dec.*295.*par.*8.*n.*10. Borgn.*d.*11.*n.*113 *pa.*3. Veg.*in ſum.tom.*2.*c.*91.*caſ.*4.*& tom.*2.*c.*50. *caſ.*3. Confectiua *in priu.mendic in notab.poſitis poſt Bullas Apoſt.tit.*33. *c.*12.*in fin.& c.*13. Coſta *de remed.ſubſid. remed.*85.*in fin.* Menoch. ſibi contrarius *de arbit.iudic.c.*436. *nu.*4. *& in add.ad lib.2.c.*430. *n.*3. vbi miratur de Nau. & Molin. qui contrarium tenuerunt Garz.*de benef.p.*12. *c.9.n.*15. Pater Dian.*reſ.moral.tom.3.tract.*2.*de dubiis regul. c.*55. vbi quod hæc opinio verior ſibi videtur & refert de verbo ad verbum declaratione Concilij: Vgolin.*de poteſt.Epiſc.c.*20.§ 7.*n.*3. Villalob. *in ſum. tom.2.tract.*15.*differ.*17 *n.*4. Armendar.*in addit.ad recompil. ll.* Nauar.*lib.2. tit.*18.*lib.7.de relig.n.*20. *&* 23. Galleg.*in Margar. caſ. conſcien. in ver. Religioſus pag.* 216.*col.*1.*ver.Nouitius.* Mart.*de ſucceſſ.legal. par.3.qu.* 13.*art.1.ſub n.*23. Mandoſ.*conſ.*22.*n.*8. Zaonard. *in direct.Theol.p.2.c.17.verſ.*1. *ſi facta* Theſau. *q.*9. *foren. l.2.q.*56 *n.*8. Mangal.*l.*1 *.c.*2.*& l.2.c.*27.*n.*24. Cutell. *de donat.contempl. matrim.tract.1.diſcuſſ.2.p.*3. *n.*153. Bald.*tit.Religioſus n.*1. Fr.Barthol. de Vecchia Capuc. *in prax.obſeru.in admis.nouit.diſp.*8.*dub.*8.*n.*4. Franch. Molin.*de retin.nupt. q.*99.*l.*3.*n.*4. Campan.*in diu. iur. Canon.rub.12.c.3.n.*17. Bartholo.de S.Fauſto *in Theſ. Relig.l.5.q.*183. qui D.D. cumulat Sorb.*in addit. ad compend.mendic.ver.Nouitius & verſ. ſed hic ſunt aliqua aduertenda*, Rod.*qq.reg tom.2. q.*47 *a* 8. vbi quod pro hac opinione fuit iudicatum, & refert quod pro ea conſuluerunt quamplures *ibi* nominati. Cenc. 1.*q.*96.*n.*8 *vbi de veriori.* Neguſ.iun. *conſ.*10.*num.*49. Mol.*de rit.nupt.l.3.q.99.n.29.verſ. his non obſtantibus. & n.*39.*&* 40. Cauagnol. *conſ.*17. *n.*22 *l.*1. qui refert in praxi receptam eſſe iuſtã ſentent. Sanch.*in ſumm. tom.2.l.7.c.5.n.*4. Aldana *in compend.can. reſ.l.2.tit.*8. *p.*5. Hector Capic. latro *dec.*31. *nu.*7. vbi quod hæc opinio frequentiori D.D. calculo eſt approbata, deciſionibus Supremorum Tribunalium roborata & declarationibus Eminen. Cardin. ſic per ſac. Cong. eſt interpretatum. Rot.*in Tarentina donationis* 3.*Feb.* 1607.*coram ſacrato, & in Parmen. tranſact.coram Durano deciſ.*121. *n.*37. *in impreſſ. in Peruſin. hæreditatis* 30. *Decem.*1628.*coram bon.mem.Card. Viriìi.*

Cuius opinionis ratio præcipua eſt, quia d. Conc. 7
eſt correctorium iuris cõmunis, & proinde non poteſt intelligi, niſi in caſu, de quo loquitur qui eſt quando ingreſſus Monaſterium vult renunciationem ſeu donationem facere.

Neque obſtare videntur in contrarium adducta, ex quo diſpoſitio Concilij redderetur eluſoria, & quod lex etiam exorbitans deberet extendi, quando fruſtraretur illius diſpoſitio. 8

Quia cum Concilium noluerit diſponere tantum poſt ingreſſum dando formam renunciationibus vel donationibus faciendis poſt ingreſſum, & nihil dixerit de donationibus factis ante, propterea non debet talis diſpoſitio extendi ad caſum non expreſſum, quia redderetur fruſtratoria, cum illa procedat in propriis terminis, in quibus loquitur ex ſupracitatis D.D. & aduertebant Domini text. præfatum Conc. Trid. *ſeſſ.25.c.16. reperiri in tit.de reg.* propterea non eſſe aptum comprehendere meros ſæculares quales ſunt qui habitum nondum ſuſceperunt qui inter nouitios adhuc non ſunt adſcripti. Ita Sanch. *in ſumm. tom.2.lib.7.c.5.n.*4. nec eſſe curandum de illis D. D. tenentibus, quod talis donatio vel renunciatio facta ante ingreſſum non ſit valida non ſeruata forma Concilij cum eorum dictũ reprobetur ex eo quod concilium in tali diſpoſitione exorbitaret à iure communi, propterea non eſſe extendendum ad caſum non expreſſum.

Supradictis ſtantibus Domini hodie reſoluerunt 9
pro hac ſecunda opinione vt magis æqua, & quæ minus aberrat à iure communi, & quãuis pro prima

ſententia

ſententiæ adſint vltra viginti D. D. qui expreſsè eam ſequuntur, ac etiam Rot. deciſio *in Romana de Mongellinis*. Tamen quia pro hac ſecunda adſunt duo, & quadraginta D. D. & tres Rotæ deciſiones omnes validiſſimis fundamentis munitæ tuentes. Hanc ſententiã magis æquitati adhærentem, & declarationes
9 recentiores Sac. Cong Emin. Cardin. Concilij interpretũ vt *ſupra* dixi, & referunt dd. DD. ac Rotæ deciſ.

Ideo ab hac ſecunda opinione in iudicando non eſt recedendum, & ſufficeret ſolum quod ſic hodie
10 d. Sac. Congreg. Concilij cum agatur de facienda illius interpretatione Duran. *dec.* 37 *n.* 3.

11 Deueniendo igitur ad ſecundam inſpectionẽ ſcilicet, an in hac facti ſpecie prima donatio facta matri potuerit reuocari, Domini tenuerunt ex duobus fundamentis dictã primam donationẽ potuiſſe reuocari. Primum deducitur ex eo, quod nos verſamur in donatione prouenïente matri ex mero titulo lucratiuo, & facta cum clauſula *quatenus donans profeſſionem emittat, & non alias*: quo caſu iſta conditio ſuſpenſiua non eſt caſualis vel mixta, ſed merè poteſtatiua, à qua propterea bene potuit D. Virginius recedere, prout ab ea receſſit. Ita Menoch. *conſ.* 388. *n.* 34. 35. & 40. Molph. *conſ.* 1. *n.* 31. & 32. Burat. *in puncto deciſ.* 581. *n.* 12. & 13. & fuit dictum *in Romana de Marraceſtis* 22. *Iunij* 1616. *coram Reuerend. Domino meo Decano Coccino.*

Secundum fundamentum deductum fuit ex eo,
12 quod prima donatio facta matri non fuit valida vti donatio omnium bonorũ iurium, & actionum præſentium, & futurorũ quamuis adfuerit iuramentum cum ſibi non reſeruauerit aliquã portionem pro facultate teſtandi, propterea non tenuit vt poſt Bart. *in l fin. n.* 15. *C. de pact.* tenent Guid. Pap. *conſ.* 214 *n.* 5. Grauet. *conſ.* 139 *n.* 8. & hanc eſſe communem opinionẽ teſtatur Iulius Clarus *in §. donatio q.* 20. *n.* 1. Bald. *in d. l fin. n.* 19. *verſ. communis opinio C. de pact.* Abb. *conſ.* 48. *n.* 1. *verſ. ſed his lib.* 1. Roman. *conſ.* 171. *in princ.* Rouit. *conſ.* 171. *in princ.* Aldobrand. *conſ.* 23. *n.* 2. *lib.* 2. Seraph. *deciſ.* 1219. *num.* 6.

Quæ concluſio locum habet, etiam ſi fuerit ſe-
13 cuta donatio omnium bonorum præſentium & futurorum quia nihilominus, nec ſuſtinetur quoad bona præſentia tantum, nec quoad bona futura tantum iuxta communem opinionem de qua Clarus *in §. donatio q.* 20. *n.* 2. Guid. Pap. *d. conſ.* 214. *poſt n.* 5. Duennas *in reg.* 219. *in* 5 *ampliat.*

14 Nec obſtat pactum appoſitum in prima donatione ad fauorẽ matris de ea non reuocanda cum iuramento tum quia à iuramento fuit abſolutus antea, & pactũ huiuſmodi tanquã poſitum in clauſulis executiuis, non alterat qualitatem contractus, nec obligat vltra eius naturã prout in terminis donationis dixerunt Michael Graſſ. *in §. donatio cauſa mortis q.* 1. *n.* 6. Menoch. *præſ.* 35. *n.* 28. *lib.* 3. Maor. *de tacit. l.* 1. *tit.* 13. *n.* 7. Add. ad Burat. *dec.* 581. *n.* 18. *verſ. hac tamen.*

Tum etiam quia illud, prout aſſertio irreuocabili-
15 tatis intelligendum venit eueniente ipſa conditione hoc eſt poſt ſecutam profeſſionem. Menoch. *conſ.* 388. *num.* 43.

Tum denique quia pactum loquitur de ea non reuocanda ex capite ingratitudinis, &c. & conſe-
16 quenter ex cauſis quibus regulariter donatio pura reuocatur, non tamen comprehendit reuocationem prouenientem ex natura contractus, prout erat dicta donatio facta matri: iuxta notata per Add. ad Burat. *dec.* 441. *n.* 6. & dixit Rot. *in Romana de Marraceſtis* 7. *May* 1618. *coram bo. me. Card. Veroſp.*

17 Nec pariter obſtat quod in dicta proxima donatione D. Virginius matri promiſerit donationem habere ratam gratam, & non contrafacere, &c. Quia cum ex ſupradictis reuocatio veniat ex natura d. donationis, donans reuocando non dicitur contraueniſſe, ex Bald. *in l. cum qui num.* 2. *ff. de condit. cauſ. dat.* Angel. *conſ.* 154. *num.* 5. Gabr. qui teſtatur de communi *conſ.* 96. *num.* 6. *lib.* 2. Rot. *dicta deciſ.* 581. *num.* 6. *coram Buratto.*

Nec aliquid facit quod Fontanella *de pact. nupt.* 18
p. 1. *clauſ.* 4. *Gloſ.* 21. *n.* 68. *cum ſeqq.* teneat, quod donatio omnium bonorum præſentium, & futurorum ſuſtineatur, quando adeſt iuramentum, quoad bona præſentia, tamen pace illius loquitur contra cõmunem, vt dicit Clar. *in d. §. donatio q.* 10. *n.* 2. qui allegat concordantes quæ opinio in iudicando eſt tuenda.

Minus facit quod D. Virgin. reſeruauerit ſibi vita 19
ſua durante annua ſcuta 25. quia ex quo in d. reſeruatione Conuentum fuit quod d. ſcuta 25. donatori præſtarentur, tantummodo poſt emiſſam profeſſionem, quo tempore nemo eſt, qui dubitat, quin de illis non poſſet teſtando diſponere iuxta Text. *in c. quia ingredientibus* 1. *q.* 3. *auth. ingreſſi* vbi Bald. *n.* 3. & 4. Iaſ. *n.* 7. Dec. *n.* 10. *C. de ſacros. Eccleſ.* Craſſ. *in § teſtamentum q.* 39. *n.* 1. & 2. Curtat *in c.* 2. *n.* 3. *in fin. verſ.* 2. *autem obiectio de teſtam.* Rut. *deciſ.* 76. *num.* 1. & *dec.* 87. *num.* 1. *p.* 2. *recen.*

Propterea d. reſeruatio ſcut. 25. nihil operatur, 20
cum fuerint ea promiſſa poſt emiſſam profeſſionem, & ſic tempore quo non poterat diſponere, vt autem donatio ſuffragaretur, erat opus quod valuiſſet de illis ſcut. 25. teſtari, & in eis hæredem inſtituere ita Bald. *in d. l. fin. num.* 19. *verſ. alioquin diceremus, & verſ. quia licet C. de pact. & inſtit. ad l. falcid. in princ.*

Quo vero ad 3. inſpectionem an donatio facta 21
matri fuerit valide reuocata affirmatiuè reſponſum fuit ex quo præceſſit abſolutio à iuramento quæ operatur ad effectum agendi, & dicendi de nullitate. Vlterius obtinuit ſibi dari curatorem, & poſtmodum de conſenſu Vicarij Epiſcopi, & dicti curato- 22
ris donationem præfatam reuocauit.

Deueniendum igitur ad 4. inſpectionem ſcilic. an 23
donatio facta Monaſterio ſuſtineatur Domini non ſuſtineri reſpondebant, quia donatio fuit facta Monaſterio 13. Martij 1626. & poſtea d. D. Virgin. qui fecit donationem emiſit profeſſionem 26. Maij eiuſdem anni, & ſic per 13. dies ante duos menſes, & propterea eſſe contra formam præſcriptam à Conc. *in d. ſeſſ.* 25. *c.* 16. *de regul.* quæ annullat ceſſiones, & donationes factas ab illo, qui ingreſſus fuit Religionem & profeſſionem emiſit ante duos menſes à die factæ donationis cum d. Conc. videatur ſtatuere certum determinatum tempus Sanch. *in præcept. decal. tom.* 2. *lib.* 7. *c.* 5. *n.* 82. Fr. Bartol. de Vecchis *in prax. admit. nouit. diſp.* 8. *dub.* 9. *n.* 5. Aug. Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 99. *n.* 11. cum in Conc. adſit decretum irritans quo non ſeruato actus corruit. Felin. *in c. cum dilecta n.* 6. *de reſcript.* Gutier. *lib.* 3. *pract. q.* 15. *num.* 3. Menoch. *de arbitr. q.* 30. *num.* 5. Ceoed. *pract. q.* 6. *num.* 4.

Tandem & vltimo quantum attinet ad quintam 24
inſpectionẽ an alia via ſit ſuccurrendũ Monaſterio, dictum fuit quod ſic. Ex quo de iure communi ſucceſſio Monachorũ non diſponere de bonis ſuis ſalua legitima debita aſcendentibus & deſcendentibus ſpectat ad Monaſt. per Tex. *in auth. ingreſſ. C. de ſacros. Eccleſ. c. quia ingredientibus* 19. *q.* 3. *auth. ſi qua mulier §. hoc autem C. de ſanctis Epiſc.* Innoc. *in c. in præſentia n.* 4. vbi Io. Andr. *n.* 13. 16. 20. & 21. Bald. *n.* 4. Abb. *num.* 2. *de probat.* Nauar. *de regul. comment.* 2. *numero* 55. Sanchez *in ſumm. lib.* 7. *cap.* 12. *numero* 4. Molin. *de iuſt. & iur. diſp.* 140. *lib.* 2. *verſ. à regula*

Digitized by Google

num.6.& quis eſt, qui dubitet quod ſtatimatque D. Virginius profeſſionem emiſit dicatur mortuus, ita & taliter quod ſtatim bona peruenerint ad Monaſterium vti eius hæredem.

Quibus ſtantibus hodie ceſſerunt Domini ſententiam A.C. contrarium firmantem, approbando primam donationem factam ad fauorem matris eſſe vti iniuſtam reuocandam.

Et ita reſolutum, &c.

Cremonen. Capellaniæ,

Lunæ 6. Februarij 1640.

ARGVMENTVM.

Ille præferendus eſt in inſtitutione beneficij, qui habet præſentationem cum omnibus qualitatibus in fundatione, vel dotatione beneficij requiſitis. Poteſt Patronus laïcus in præſentatione variare, etiam lite pendente collitigantem præſentando.

SVMMARIVM.

1 *Nullus melior modus probandi ius patronatus quam dotatio, & fundatio illius.*

2 *Confirmatio Ordinarij alicuius fundationis, & inſtitutionis confirmat omnes qualitates earum, ac ſi expreſſa fuiſſent confirmata.*

3 *Verbum ſuperius relatum continet omnes, ad quorum fauorem ſupra fuit reſeruatum.*

4 *Satis eſt expreſſum, quod fit ad relationem ad aliud.*

5 *Confeſſio in vno iudicio facta probat etiam in alio inter eaſdem perſonas, & n.8.*

6 *Ex conſenſu alicuius tanquam patroni adhibito permutationi acquiritur quaſi poſſeſſio præſentando.*

7 *Quaſi poſſeſſio præſentandi efficit vt nihil aliud ſit probandum.*

9 *Ex narratiua in gratia facta de beneficio vti deuoluto probatur vacatio.*

10 *Ex data in inſtrumento præſentationis probatur facta præſentatio intra legitimum tempus.*

11 *Extantibus legitimis requiſitis inſtitutio negari nequit.*

12 *Ex admiſſione in patronatu ſecundo loco vocatorum probatur defuiſſe primo loco in patronatu vocatos.*

13 *Itaut ſecundo loco vocati releuantur ab onere vlterioris deficientiæ.*

14 *Pertinentia iuriſpatronatus ſecundo loco vocatis leuiores admittit probationes.*

15 *Confeſſio contra confitentem probat.*

16 *Ille præferendus in prædicatione beneficij qui à maiori numero patronorum præſentatus fuit.*

17 *Patronus laïcus poſtquam præſentauit variare poteſt.*

DECISIO XCII.

CATHARINA de Soarza mandauit per eius executores teſtamentarios dotari Altare B. V. Mariæ in Eccleſia ſanctæ Margaritæ Ciuitatis Cremonæ, quibuſdam adiectis oneribus Sacerdoti Capellano in poſterum à Patronis eligendo, cuius Altaris iuſpatronatus reliquit Gerardo, Simonino, Antonio, & Bartholotto de Hò, ac legitimè deſcendentibus ab illis in infinitum, quibus deficientibus ſubſtituit in Patronatu tres vicinos ex vicinis antiquioribus dictæ Viciniæ S. Margaritæ de tempore in tempus vſque in infinitum.

Deinde poſt plures annos præfati executores teſtamentarij expoſuerunt Ordinario Cremonen. prædictam Catharinæ teſtatricis diſpoſitionem, petendo confirmationem cum eiſdem modis, ac conditionibus ſuperius expreſſis.

Ad quorum inſtantiam Ordinarius Cremonen. ſupradictam dotationem, creationem & inſtitutionem præfati beneficij, ipſumque beneficium, & eum modis, formis, conditionibus, & dote ſuperius denotatis admiſit, & approbauit, cum reſeruatione iuriſpatronatus dd. de Hò, & ſpecialiter Ioannis de Hò filij Bartholotti ibidem præſentis, & acceptantis. Ex quibus probatur exiſtentia iuriſpatronatus, ac etiam pertinentia, non ſolum ad fauorem familiæ de Hò, ſed etiam ad tres vicinos ex antiquioribus Viciniæ ſanctæ Margaritæ, hocque ex publico inſtrumento dotationis, qui modus probationis ſuperat alios quoſcumque iuxta
Text. *in cap. nobis, & cap. Pia mentis* 16. *quæſt.* 7. 1
Lambertin. *de iurepat. lib.* 1. *parte* 1. *art.* 2. *quæſt.* 2. *per totam* Gonzal. *ſup. reg.* 8. *Gloſ.* 18. *num.* 35. Rot. *dec.* 532. *n.* 4. *p.* 5. *rec.*

Confirmatio vero præfata Ordinarij facta gene- 2
rali cum modis, & conditionibus expreſſis in teſtamento Catharinæ importat approbationem totius teſtamenti illius, & conſequenter reſeruationem iuriſpatronatus pro familia de Hò? quouſque extaret in eius verò deficientiam importat reſeruationem eiuſdem, ad fauorem trium Vicinorum ex antiquioribus ſanctæ Margaritæ in perpetuum iuxta ſubſtitutionem in teſtamento factam, ita & taliter, ac ſi totus teſtamenti tenor in confirmatione expreſſus fuiſſet, Caputaq. *deciſ.* 204. *num.* 4. *part.* 1. Rot. *in recent. deciſ.* 305. *numero* 3. & 365. *num.* 4. *parte* 1. Verbum enim *ſuperius denotatis*, ex vi rela-
tionis continet omnes ad quorum fauorem ſupra 3
fuit reſeruatum iuſpatronatus ad Text. *in l. qui liberis* §. *hæc verba ff. de vulg. & pupill.* Buratt. *deciſ.* 385. *num.* 5. ita & taliter, vt etiam ex ipſa approbatione primæ partis teſtamenti reſultet approbatio ſecundæ partis ex natura relationis cum referatur ad omnes perſonas infra nominatas.

Ex quo ſatis dicitur expreſſum, quod fit per rela- 4
tionem ad aliud *leg. certum ff. ſi cert. pet.* Dec. *conſ.* 389. *numero* 11. & *conſ.* 489. *num.* 12. Oſaſch. *dec.* 129. *num.* 13.

Deinde de anno 1602. Carolus Gudacius poſſeſſor præfatæ Capellaniæ eam reſignauit ad fauorem Camilli fratris, cuius vigore dictus Camillus fuit à Sanctiſſimo prouiſus, cum clauſula *conſtito de iurep. & modernorum Patronorum accedente conſenſu*, & cum nullus præfatorum Patronorũ de Hò ſuperextaret, conſenſum præſtiterunt, Georgius Sorexina, Iulius del Mutio, & Martyr de Piſentis dictus de Sablonera tanquam tres vicini ex antiquioribus dictæ Viciniæ ſanctæ Margaritæ adimplendo teſtatricis diſpoſitionem, cuius vigore Ordinarius Cremonæ executor litterarum d. Camillum in poſſeſſionem immiſit.

Secuta poſtea vacatione de an. 1638. per obitum d. Camilli Io. Franc. Maynoldus ſub die 12. Ianuarij dicti anni fuit præſentatus à duobus Vicinis, ſcilicet Andrea Flammeno, & Io. Paulo à Sablonera ex antiquioribus

antiquioribus d. Viciniæ S. Margaritæ. Poſtea ſub die
16. eiuſdem menſis comparuerunt coram Ordinario
d. Ciuitatis Io. Baptiſta Manna, Angelus Maria Flā-
menus, Cæſar Piſemus, & Philippus de Gadiis, qui
contradixerunt præſentationi factæ per alios vici-
nos, ad fauorē d. Maynoldi, & ſucceſſiuè ſub die 20.
eiuſd. menſis Maynold. præfatus fuit 2. loco præſen-
tatus ab Antonio Gambato, pariter vti vicino anti-
quiore. Sub die verò 21. præfati menſis And. Flamm.
& Io. Paul. Sabloneta ſimul cum altero vicino cō-
patroni variando conſtituerunt Procuratorē ad præ-
ſentandū Barthol. Bellon. qui iuxta formam man-
dati incontinenti Bellonum præfatum præſentauit.

Quibus ſtantibus cauſa fuit introducta coram
ordinario Cremonen. inter iſtos præſentatos ſuper
inſtitutione, quo tempore d. Io. Franc. Maynold. idem
beneficium vti deuolutum, D. Sanctiſſimo impetra-
uit cum ſolita clauſula dummodo datæ præſentium
non ſit alteri ius quæſitum, & præcedente proceſſu
fulminato nemine citato, & nulla facta inſtificatio-
ne poſſeſſionē fuit conſecutus, appellauit Bellonus à
die habitæ notitiæ, cauſaque mihi commiſſa dubi-
taui hodie, an Barthol. Bellonus ſit inſtituendus?
Et Domini affirmatiuè reſponderunt.

Fundamentum fuit quia Bellonus docet de præ-
5 ſentatione ad ſui fauorem per tres vicinos, quos an-
tiquiores confeſſus fuit alias Maynold. in reſpon. ad
poſitiones, quæ confeſſio, licet emiſſa in alio iudicio
tamen probat etiam in iſto cum agatur inter eaſd.
perſonas Spec. *in tit. de confeſſ. §. nunc videndū n. 2. &*
3. Guid. Pap. *dec.* 254. *& ibi* Add. *per tot.* Caputaq. *dec.*
190. *n.* 1. *&* 2. *part.* 1. Rot. *deciſ.* 185. *n.* 12. *part.* 1. *recent.*
R. D. meus Decanus *deciſ.* 194. *num.* 1.

6 Pertinentia verò ad tres vicinos antiquiores qui
præſentarunt Bellonum probatur ex diſpoſitione
eiuſd. fundatricis ex illis verbis, & caſu quo omnes
de Hò Patroni electi, vt ſupra defecerint eo caſu te-
ſtatrix loco Patronorum de Hò ſubſtituit Patronos
tres vicinos ex vicinia antiquioribus d. Vicinia S.
Margaritæ. Qui vicini extant etiam in quaſi poſſeſ-
ſione præſentandi vt conſtat ex conſenſu præſtito de
anno 1602. d. reſignationi ſecutæ ad fauorem Guda-
tij vltimi poſſeſſoris, ex quo conſenſu acquiritur
quaſi poſſeſſio præſentandi non ſecus, ac ſi interue-
niſſe vera præſentatio, ex Creſcent. *dec.* 2. *de iurep.* Vi-
uian. *de iurep. lib.* 11. *c.* 6. *n.* 8. *&* 9 Rot. *dec.* 792. *n.* 8. *p.* 1.
diu. Greg. *dec.* 349. *n.* 2. vbi Adden. *n.* 7. R. D. meus De-
canus *dec.* 147. *n.* 3. *& dec.* 154. *n.* 4. *p.* 2. *rec.* qui vicini
7 præſumuntur ſucceſſiſſe ob deficientiam familiæ de
Hò, quæ hucuſq; nunquā cōparuit, ſtante præſertim
d. quaſi poſſeſſione præſentandi, quæ propterea ſuf-
ficit, ita vt aliud non ſit probandū Greg. *dec.* 549. *n.* 1.
Duran. *dec.* 87. *n.* 13. & adnectebant Domini hic, non
agi de præiudicio Ordin. cum ipſe non ſit in cauſa.

8 Propterea ex confeſſ. præfata Maynoldi ſufficien-
ter remaneat probata tam exiſtentia, quam perti-
nentia iurispat. Caſſad. *dec.* 7. *de iurep.* Card. Mantic.
deciſ. 318. *n.* 3. Adden. ad Greg. *dec.* 452. *num.* 22. Burat.
deciſ. 183. *n.* 2. *&* 3. vbi Add. *n.* 25.

9 Vacatio autem d. Beneficij per obitum Camilli
Gud. remanet probata ex narratiua facta in gratia
obtenta per Maynold. de hoc beneficio vti deuoluto
Bellam. *dec.* 268. Seraph. *dec.* 1295. *n.* 6. Rot. *dec.* 10. *n.*
2. *p.* 2. *rec.* Burat. *dec.* 931. *n.* 1. tum etiam, quia Maynol.
venit ex ead. vacatione *iuxta dec.* Caual. 55. *n.* 3.

10 Præſentationē verò factam fuiſſe per vicinos præ-
fatos ad fauorem Belloni intra quadrimeſtre, itaut
non ſit locus deuolutioni Sedis Apoſtol. ex diſpoſi-
tione Text. *in c. cum propter de iurep.* probatur ex data
inſtrumēti præſentationis, ex qua conſtat fuiſſe intra
quadrimeſtre executam Rot. *dec.* 231. *n.* 9. *part.* 5. *rec.*
& late *in Favent. benef.* 37. *Iunij anni præteriti coram
R. P. D. meo Panzirolo.*

Propterea cum conſtet de exiſtentia iurispat. per-
tinentia ad fauorem trium vicinorum Viciniæ S. 11
Margaritæ præſentantium Bellonum intra debitum
tempus, & de vacatione inſtitutio nequit denegari,
cum ſit actus iuſtitiæ per Text. *in c. Monaſt. vbi Gloſ.*
16. *q.* 7. Rot. *in rec. dec.* 337 *n.* 1. *p.* 2. *& dec.* 232. *num.* 1.
par. 5. Duran. *dec.* 293. *num.* 1.

Rurſus ponderatum fuit ſufficienter conſtare fa- 12
miliam de Hò vocatam primo loco defeciſſe, dum
fuerunt admiſſi d. Vicini ad conſentiendum de anno
1602. & nemo reclamauit.

Vlterius etiam Maynoldus procurauit, & magni-
fecit præſentationē Vicinorū, nec vicini de an. 1602.
fuiſſent admiſſi ad conſentiendū Patronali nomine
reſignationi huius Capellaniæ, ſi adfuiſſent prædicti
de familia de Hò ex qua effectuatione per ſucceſſi-
uā poſſeſſionē reſignatarij, & modernæ vacationis
per obitū eiuſd. vicini antiquiores quodāmodo fue-
runt conſtituti in quaſi poſſeſſione præſentandi ex
doct. Abb. *conſ.* 59. *n.* 1. *l.* 1. Rot. *dec.* 792. *n.* 7. *&* 8. *p.* 1.
div. & dec. 195. *n.* 3. *p.* 1. *rec.* Greg. *dec.* 549. *n.* 7.

Ita pariter releuātur ab onere vlterioris deficien- 13
tiæ d. familiæ de Hò, ex adduct. per Molin. *de Hiſp.
primog. lib.* 9. *c.* 7. *n.* 7. Rot. *dec.* 224. *n.* 8. *p.* 1. *recent.* Greg.
dec. 349. *n.* 1. & *ibi* Add. *n.* 6. præſertim quia quæſtio
non eſt ſuper exiſtentia iurispatr. nec Maynold. fuit
prouiſus de beneficio, tanquam de libero, ſed ſuper 14
pertinentia, quæ leuiores admittit probationes ex
Rot. *dec.* 15. *n.* 10. *par.* 5. *rec.* Mant. qui plures cumulat
dec. 244. *n.* 5. ita & taliter vt bene remaneat probata
ex ſola prædicta confeſſione Maynoldi contra ip-
ſum confitentem, Put. *dec.* 316. *num.* 1. *lib.* 2. *in corr.* 15
Mant. *dec.* 350. *n.* 10. Burat. *deciſ.* 185. *n.* 2. Rot. *deciſ.*
96. *num.* 15. *par.* 6. *rec.*

Nec obſtat quod etiam dictus Maynold. ſit præ-
ſentatus à tribus vicinis: quia ex quo Anton. Gam- 16
batus tertius Vicinus, non eſt de Vicinis antiquiori-
bus, prout in fundatione cauetur, propterea venit
poſtponendus in concurſu cum Bellono, præſer-
tim ſtante, quod alij duo Patroni variarunt, & Bel-
lonus habet tres voces ex antiquioribus vicinis vt
diſponit Text. *in d. c. quoniam de iurep.* Buratt. *deciſ.*
492. *n.* 1. Duran. *dec.* 438. *n.* 1. adeſſe autem in Bellono
integras tres voces colligitur ex præſentationibus
reportatis, cum ipſum non ſolū præſentauerit Ioan.
Bapt. Manna, verum etiam cumulatiuè, & variando
prout de iure eſt permiſſum, Andr. Flammenus, & Io. 17
Paulus de Sabloneta, qui duo prius præſentarunt
Maynold. præd. variationem autem ſic ſecuram eſſe
permiſſam, cum verſemur in Patronis laicis, firmat
Garz *de benef. par.* 5. *c.* 9. *num.* 411. *cum ſeqq.* Viuian *de
iurep. lib.* 10. *cap.* 1. *n.* 1. *cum ſeqq.* Add. ad Burat. *deciſ.*
942. *num.* 6.

Minus facit, quod nec Patronis laicis liceat va- 18
riare tempore, quo lis pendet: quia placuerunt
Dominis reſponſiones datæ, quod ex quo bene-
ficium non fuit effectum litigioſum, cum non
adeſſet lis ſuper titulo beneficij, prout requiritur
ad effectum, vt dicatur prohibita variatio iuxta
Text. *in c.* 1. *&* 2. *vt lit. pend. in* 6. cum Patroni tan-
tummodo cōparuerint coram Ordinario in termino
præfixo ad prohibendam inſtitutionem Maynoldi
ab aliis præſentati, quibus non integre cōpetebat ius
præſentandi, qui actus non ſunt apti inducere litem
Lancellot. *de attent. par.* 2. *cap.* 41. *in præfat. num.* 685.

Rebuff.*in prax. part.*1.*de reſcript.* Grat. *ſi neutri n.*24 Duran.*decіſ.*440.*num.*1.

20 Tum etiam quia ibi non agebatur ad quem ſpectaret beneficiom, ſed tantummodo ſuper iure præſentandi inter Compatronos, quo fit vt beneficiom non poſſit dici litigioſom Lotter. *de re benef. lib.*2. *q.*20.*n.*7. Burat. *dec.*59.*n.*12. 13.

21 Et ceſſat omnis ſcrupulus, quia etiamſi fuiſſet inducta lis inter ipſos præſẽtato, ſi adhuc fuiſſet licita variatio facta tamen in collitigantem, prout euenit ex quo ratio Text. *in cap.*1.*&* 2.*vt lit. pend.in* 6. (in quib.reperitur prohibita variatio) quæ eſt ne ſuſcitentur lites de ouuo, & detur nouus collitigans ceſ-
ſat, qoando variatio fuit in alterum ex collitiganti-
22 bus : quo caſu non ſolum noua lis non ſuſcitatur quinimmò vatiatio in eo caſu eſt extinctiua litium, dum ſic in vnum conueniunt, & ideo eſt permiſſa bene Rocch. *de iurep. in verb. honoriſicum q.*23. *n.*13. Creſcent. *dec.*10.*de iurep.* Garz.*de benef. par.*5. *cap.*9. *n.*220. Add.ad Burat. *dec.*942.*n.*8.

23 Nec pariter obſtat qood Bellonus ſit præſentatus à ſex vicinia, quia in maiori numero ineſt minor; vltra quod Bellonus declarauit ſe velle vti præſentationibus trium ex illis ſex quos probauit eſſe antiquiores.

24 Tandem non obſtat prouiſio Apoſtolica Maynoldi ex capite deuolutionis, quia dicebant Domini deuolutionem ceſſare ſtante præſentatione Belloni intra quadrimeſtre, Burat. *decіſ.*936.*num.*3. propterea non fuit habita in conſideratione gratia Apoſtolica ex adduct. per Burat. *dec.*212.*num.*4. *& d.decіſ.*
25 938.*num.*3. accedente etiam, quod in ea adeſt clauſula *dummodo dat. præſentium non ſit alteri ius quaſitum*; quæ clauſula præſeruat ius Belloni reſultans ex dd. præſentationibus reportatis à Patrooia, Selua *de benef. par.*3. *q.*2.*n.*15. Sarn. *de iure quaſit. non toll. q.*1.*n.*8. Rot.*dec.*17.*de prab.in non.* Seraph. *dec.*1263. *n.*3. Duran.*dec.*100.*n.*5. ita, & taliter vt cum hodie conſtet de iure Belloni gratia Apoſtolica Maynoldi concepta cum d. clauſula *nullius ſit momenti* cum ſemper verum ſit dicere quod per eam iura Belloni remaneant firma, & illæſa, Mareſc. *var. reſol.lib.*2. *cap.*1 *n.*172. Achil.*decіſ.*18. *n.*2.*in fin.de probat.* Rot. *decіſ.*610. *num.*2. *par.*4.*diuerſ.* Adden. ad Greg.*decіſ.* 350. *litt.A.*

Quæ verò dicuntur Eccleſiam S Margaritæ fuiſſe vnitam Seminario Cremonæ, & ius Parrochiale ſuppreſſum nihil faciunt cum adhuc in præſenti remaneant huius Parochialis fines, & habitatores denomineotur de Vicinia ſanctæ Margaritæ.

Et ita vtraque parte ioformante, &c.

Romana Iuris Nominandi,

Ven. 10. Feb. 1640.

ARGVMENTVM.

Ius, ſeu facultas nominandi Capellanum in aliqua Eccleſia ſi teſtator voluerit poteſt competere hæredi illius cui fuit conceſſa, & ex quibus verbis colligatur.

SVMMARIVM.

1 *Ius nomin-‑di Capellanum eſt tranſitorium ad he-*
re..., ...‑andi.
2 *Iuris diſpoſitio hominis miniſterio non indiget.*
3 *Ex teſtatoris diſpoſitione poteſt ius nominandi tranſire ad hæredem illius, qui non fuerit teſtatoris hæres, & num.*7.*&* 19.
4 *Ius nominandi ex legato competens ad hæredes tranſit, præſertim cum verba teſtamenti hoc denotant.*
6 *Caſus à teſtatore omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis.*
8 *Ius nominandi ſeu facultas eſt perſonalis, nec tranſitoria ad hæredes.*
9 *Et ratio quia de aliquo confidens non cenſetur confidiſſe de eius hærede.*
10 *Ceſſat hoc ſi nomine proprio titulo legati facultas ſeu ius prædicta competunt, & quando hoc dicatur, num.*12.
11 *Sin autem vt nudo miniſtro competit non tranſit, & num.*13.
14 *Facultas competens alicui contemplatione officij executoris præſertim teſtamentarij finito officio finitur.*
15 *Niſi prius appoſitum fuerit in facultate conceſſa nomen perſonæ, & poſtea nomen officij: quia tunc nomen officij demonſtratiue præſumitur oppoſitum.*
16 *Tunc enim nomen officij ſtat ampliatiue, & perſona fuit principaliter conſiderata, officium vero fuit tantum cauſa inductiua.*
17 *Ceſſatque difficultas ſi ex pluribus executoribus vni tantum fuit commiſſa facultas.*
18 *Sicut ſi ex pluribus officialibus alicui tantum fuerit donatum.*
20 *Ille, ni quem & verba, & commodum nominandi Capellanum ſunt directa non eſt nudus miniſter, ſed legatarius.*
21 *Ius & facultas nominandi ſi ſit perpetua non conſumitur prima vice.*

DECISIO XCIII.

IN deciſione coram me facta ſub die 1. Iolij præteriti fuit reſolutum ius nominandi Capellanoa ſpectare ad D.Marinũ Cootuccium, vnum ex executoribus teſtamentariis Franciſci Caſtani, pro nunc ex clara diſpoſitione d.Franciſ.teſtatoris; an vero hæc nominatio Capellanorum ſpectet ad hæredes dicti D. Marioi ſiue potius ad Ven. Hoſpitale Conſolationis de Vrbe? Domini voluerunt particolariter videre quo hodie propoſito reſolutum fuit ius nominandi ſpectare ad hæredes Marini, moti ex pluribus.

Primo ex verbis teſtamenti, & codicillorum dicti 1
Caſtani ibi, *& pro his celebrandis voluit D. Marinum Contuccіũ vnum ex executoribus per eum in ſuo teſtamẽto deputatis eligere, & nominare debere tres Sacerdotes bonæ conditionis & famæ, &c.* propterea cum ius nominandi Capellanos de ſui natura ſit tranſitorium ad extraneos non ſecus, ac iuſpatronatus, ad cuios ſimilitudioem teſtator voluit illud eſſe regulandum, quamuis in reſeruatione noo fuerit facta mentio hæredum ex diſpoſitiooe Text. *in Clem. plures de iu-*
rep. Cald. *conſ.*4. *eod.tit.* qui aſſignat rationem, quia 2
ioris diſpoſitio hominis miniſterio non eget Curt. ioo. *conſ.*87. *num.*6. *part.*2. Lambert. *de iurepat.lib.*1. *part.*2. *art.*1. *num.*15. *& num.*26. Gabr. *conſ.*196. *n.*1. *lib.*2. Seraph. *decіſ.*364. *n.*3. *& dec.*278.*n.*2. *& in recent.dec.*675.*n.*1.*par.*1.

Propterea Marino vita functo ad cuios fauorem
extat reſeruatum iuſpatronatus non erit locus reuer- 3
ſioni ad fauorem d. Hoſpitalis hæredis Caſtani, ſed bene ad hæredes Marini, *iuxta conſ.* Cald. 5. *de iurepat.* Pariſ. *conſ.* 48. *num.* 21. Lotter. *de re benefic.*

beneſic.lib.2.quæſt.15. num. 22. Seraph. *deciſ.*378. *&* 604.*per tot.& coram Reuerendiſſimo Vrgellen. dec.*285. *num .*20.

4 Secuodò, quia titulus, quo ius nominaodi ex-eat reſeruatum ad fauorem Marini importat acquiſitionem etiam pro hæredibus, cum hoc ſpectet ad Marinum ex titulo legati relicti à dicto Caſtano in Codicillis, quod legatum eſt tranſmiſſibile ad hæredes quoſcumque iuxta diſpoſitionem Text. *in l.4. vbi gloſ. verbo ad ſuos hæredes C. de alim. & cibar. legat.* Cephal. *conſ.*158. *num.*5. Maot. *de coniect. lib.*4. *tit.* 2. *num.*29. Gratiao. *diſcept.* 957. *numero* 2. *&* 20.

5 Tertiò, ſuadent alia verba teſtamenti ibi, *præſenteſque nominationem, & miſſarum celebrationem voluit eſſe perpetuas*, propterea cum verba præfata non poſſint referre ad Cappellanos cum claré prius diſpoſuerit, quod Cappellani oominati ſint ad nutum amouibiles, quandocumque ex quauis cauſa & occaſione propterea dicta verba *perpetuas, &c.* neceſſario referenda veniunt ad ius nominandi ſeu ad iuſpatronatus, denotaodo illud eſſe tranſitorium ad quoſcunque hæredes Marini, cum alioquin oon eſſet perpetuum vt firmat Soc. *conſ.*266. *n.* 37. *verſ. Secundo præmiſſa lib.*2. Nell.*in tract.de tranſmiſſ. caſ.* 23. *num.* 23. Rot. *deciſ.* 208. *numero* 8. *par.* 6. *recent.*

6 Quarto, quia eo ipſo, quod Caſtanus teſtator non expreſſit, ad quem pertinere debeat ius nominandi mortuo Marino hic caſus omiſſus à teſtatore debet remanere ſub diſpoſitione iuris communis iuxta Text.*in l.ſi cum dotem in princ. ff.ſol.matr. l.commodiſ-*
7 *ſime ff.de liber.& Poſtum.* quo attento iuſpatronatus traoſibit ad hæredes Marini quamuis extraneos ex gloſ.*in c.conſiderandum* 16.*q.*7.Auchar.*conſ.*81. Calder.*d.conſ.*4. *de iurepat.* relatis & ſequutis per Garz. *de benef.par.*5.*cap.*9.*n.*66.*&* 67.Rot.*in rec. deciſ.*707. *n.*10.*par.*2.*&* 207.*n.*7.*par.*6.

8 Nec obſtat quod ius ſeu facultas nominaodi cenſeatur perſooalis, & propterea noo tranſeat ad hæredes, prout dicimus de facultate conceſſa per teſtatorem alicui nominandi hæredem vel legatarium illam cum perſona expirare, vt firmat Text. *in l.vnum ex familia* §.*rogo & l.ſi quis Titio* §.*fin. ff.de legat.*2. *l.fin.* §. *ſi quis C. com.de legat.* Surd. *conſ.*29.
9 *num.*7.Fuſar.*de ſubſtit. q* 505. *num.*3. ex illa ratiooe, quod qui ius eligendi alicui confidit non cenſetur confidiſſe de eius hærede, per Text.*in l.ſi quis arbitratu* vbi notant ſcribentes *ff.de verb.oblig.* Pecch *de teſtam.coniug. c.*14. *n.*2. *cum ſeqq.* facultatem autem nominandi eſſe perſonaliſſimam, itaut perſonam non egrediatur Rot. cenſuit *in Regien. penſionis* 5. *Maij* 1631. *coram R. P. D. meo Dunozetto impreſſa par.*6.*recent.deciſ.*38.*per totam.*

10 Quia reſpondebant Domini hanc facultatem eſſe tranſitoriam ad hæredes cum ius iſtud eligendi ſeu nominandi oon competat Marino nomine Caſtaoi teſtatoris, ſed nomine proprio, cum acquiſiuerit titulo legati: quo caſu tranſit ad hæredes Marini, quæ diſtinctio eſt Cyni relata per Bart.*in l.il-*
11 *lud num.*1.*ff.de opt.leg.*vbi competere dicitur oomine alieno, ſi ipſe teſtator elegiſſet mediante perſona alterius, putà ſi dixiſſet eligo eum in Cappellanum quem Marinus nominauerit: quo caſu Marinus nominaret nomine alieno, & diceretur oudus miniſter ſi verò ſimpliciter fuerit demandata nominatio prout factum fuit tunc competit nomine proprio, & tranſmittitur ad hæredes nominantis ita Bero. *conſ.*23.*n.*21.*lib.*2.Crot.*conſ.*1.*num.*32. Surd. *conſ.* 264. *num.*12.

Propterea cum io caſu noſtro oominatio fuit ſimpliciter legata Marino ex illis verbis ibi, *voluit Marinum eligere & nominare debere tres Sacerdotes, &c.*ex quibus verbis claré ſequitur, quod ius nominandi ſpectet ad Marinum iure proprio præſertim, quia ooo ſemel tantum poteſt nominare, ſed toties quoties ei placuerit, & in perpetuum ibi oominationes, &c. eſſe perpetuas, quod etiam animaduertit Bart.*in d.l.*1.*in* §. *data n.*7. *verſ. ſed ſi committeretur ff.de option. legat.* Conſequenter tale ius eligendi ſeu nominaodi tranſit ad hæredes Marini ex diſpoſitiooe Text. *in l. illud ff. de opt. legat.* cum aliis *ſupra* ponderatis. 12

Nec aliquid facit dicta deciſio Regien. peoſionis coram D.meo Dunozetto, ex quo in illo caſu agebatur de iure oominandi peoſionarios competente habenti facultatem transferendi penſionem, nec ius illud erat traoſmiſſibile, ex quo per Papam fuerat inducta induſtria perſonæ, cui fuerat conceſſa dicta facultas, ideoque illum non poſſe hanc facultatem alteri committere, vt bené animaduertit *d.deciſ.Regien.n.*23.*&* 24. 13

Minus obſtat, quod nomioatio fuerit legata Marino contemplatione officij executoris teſtamentarij ibi *Marinum vnum ex executoribus*, &c. prout in dubio venit præſumeodum, vt de executore teſtamentario Gratian. *diſcept.* 248. *num.*38. & propterea expirat morte Marini prout ipſum officium executoris, ex gloſ.*in c.vlt.verb. mortuo de teſt. in* 6. Craſſ.*in* §.*executores vltim.volunt.q.*14. *n.*2. Gratian. *diſcept.*712.*n.*7. 14

Quia dicebant Domini obiectum procedere ſi teſtator prius appoſuiſſet nomen officij, & deinde perſonæ in præſenti autem caſu prius fuit appoſitum nomen perſonæ, & poſtea nomen officij: quo caſu ipſa perſona cenſetur contemplata, nomen verò officij præſumitur appoſitum demooſtratiuè iuxta Text.*in c.quoniam Abbas de offic.deleg.* & Text. *in l.cum ita datur ff.de condit.& demonſtrat.l.ſi communis ſeruus*137.*ff.de ſtipulat.ſeruor.*Anton. de Butr. *in d. c. quoniam Abbas num.*21.Henric. Boich. *ibidem col.*3. *verſ.Ego non crede* Iaſ. *in l. more num.*65. *ff. de Iuriſd. omn.iud.*Menoch.*de arbitr.iud.q.*68.*num.*16.Gonzal. *ſuper reg.*8.*gloſ.*12.*num.*72.*cum duob.ſeqq.*Card.Mant. *de coniect.vlt.lib.*8.*tit.*17.*n.*3. Buratt. *deciſ.*12. *n.*10., 15
vbi quod ad ſummum officium eſt cauſa inductiua, 16
nomen verò executoris ſtare ampliatiuè, perſonam verò Marini fuiſſe principaliter conſideratam ex Buratt.vbi proximè *d.n.*10.*in fin.* & in terminis iuriſpatronatus eſt *deciſ.* 144. *num.*6. *&* 8. *par.* 5. *recent.*

Et ceſſat omnis ſcrupulus circa hoc, quia teſtator 17
duos conſtituit executores, & Marino tantum nominationem reliquit, ex quo ſequitur contemplatum fuiſſe Marinum vti Marinum noo vti executorem, vt bené in propoſito Bald. *conſ.*194. *ſub n.*2.*lib.*2.*infra medium verſ.quia fuit motus*, vbi ſi Rex 18
ad quem plures oratores fuerunt miſſi, vni tantum donauerit, ooo præſumitur motus contemplatione officij oratoris, ſed particulari affectione erga perſonam, ita Menoch.*de præſump.* 27.*num.*5.*lib* 3. præſertim, quia teſtator expreſſè dixit, quod ius oominandi eſſet perpetuum, officium verò executoris eſt merè temporale,

Nec pariter obſtat quod Iuſpatronatus tranſeat 19
ad hæredes fūdatoris cuius extat hæres Ven.Hoſpitale cooſolationis, quia concluſio procederet, quando de eo non extaret diſpoſitum ad fauorem alterius, prout in præſenti diſpoſuit Caſtanus ad fauorem Marini ex claris verbis Codicillorum, quæ

diſpoſitio inſeruit pro lege *l. ille aut ille ff. de legat.3.* Seraph.*deciſ.762.num.1.* cum aliis congeſtis *in 1.deciſ.in hac cauſa circa fin.*

20 Minus facit quod Matinus ſit nudus miniſter, qui nullum poteſt cooſequi emolumentum iuxta tradita per Rot.*dec.415.n.9.par.4.recent. & dec.544.n.2.coram San.mem.Greg.XV.* quia reſpectu hæreditatis bene procedit, quod ſit nudus miniſter, reſpectu verò iuris nomioandi Cappellanos, eſt merè legatarius, cum io eum, & verba, & commodum iuris nominandi ſint directa, ex Card.Mant.*de coniect.vlt.vol.lib.6.tit.14.n.18.& n.8.ti.6.n.23.* Seraph.*deciſ.1149.n.10.*

21 Vltimò nihil facit, quod nomioandi facultas remaoſerit conſumpta ex prima nominatiooe, quia hoc procederet in actibus nō reiterabilibus, nec habentibus tractum ſucceſſiuum, de quibus loquitur Tiraq.*in l.Boues § hoc ſermone n.11.& ſeqq.in 6.limit.& n.17.de verb ſignif.* & amplius, quia teſtator ius nominandi voluit eſſe perpetuum, officium verò executoris temporale, ex qua perpetuitate ſtante, facultas illa nominandi conceſſa per teſtatorem, nunquam remanſit conſumpta, ſed erit perpetua, & tranſitotia ad quoſcunque hæredes ex ſupradictis.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Vicen. Cameraria.

Mercurij 14.Martij 1640.

ARGVMENTVM.

Bulla Clement.VIII. ſæculatizationis Eccleſiarum canonicarum regularium S. Auguſt.Principatus Cathaloniæ, omnia beneficia ad dictum ordinem ſpectantia ſedi Apoſtolicæ reſeruata fuerunt, & duntaxat ius præeminentiæ,& adminiſtrationis bonorum Præpoſito conceſſam, fuit nullatenus ius collationis, neque prouiſiones datariæ contra hoc attendendæ ſunt, niſi illarum vniformis obſeruantia præſcripta ſit, & breue regulatur à ſupplicatione.

SVMMARIVM.

1 *Clemens VIII. in ſua Bulla ſæcularizationis Eccleſiarum regularium Sancti Auguſtini Principatus Cathaloniæ omnia beneficia ad dictum ordinem ſpectantia ſæcularizauit, & ſedi Apoſtolicæ reſeruauit.*

2 *Verbum reſeruamus in dicta Bulla appoſitum intelligitur reſpectu collationis.*

3 *Reſeruatio eſt euocatio ad ſedem Apoſtolicam.*

4 *Dictio dumtaxat.eſt taxatiua, & aliorum excluſiua, & n.24.*

5 *Verbum deincept includit omne tempus futurum,& ſucceſſiuum.*

6 *Et dictio quomodocunque ampliat diſpoſitionem, & num.7.*

8 *Prouerbium in perpetuum omnia tempora comprehendit.*

9 *Exceptio debet eſſe de regula, & firmat regulam in contrarium, num.10.*

11 *Ad quem dominium beneficiorum pertinet, pertinet etiam & collatio.*

12 *Tempus futurum non reſpicit functionem temporis præſentis.*

13 *Aduerbium quandocunque omnia tempora comprehendit.*

14 *Ad firmandam reſeruationem beneficiorum pro 8. menſibus ex reg.8.cancellariæ competente non eſt neceſſaria noua reſeruatio.*

15 *Ex aliis deciſionibus relatis prædicta conſtat reſeruatio.*

16 *Papa in dubio cenſetur ſe conformare regulis Cancellariæ nec præſumitur nouam vacationem inducere,ceſſat tamen hoc quando de contraria mente conſtat n.17.*

18 *Beneficiorum regularium collatio ad ordinarium non ſpectat.*

19 *Sæcularizatio beneficiorum regularium regularibus ius abdicauit,ordinariis minimè cum nullam haberent.*

20 *Iure proprio vtens nemini iniuriam facit.*

21 *Qui nihil habet, nihil amiſit.*

22 *Neque pauperior fit, qui nihil adquirit.*

23 *Omne ius quoad præeminentias, ſubiectionem, & adminiſtrationem bonorum competens Abbatibus & Canonicis regularibus ante ſæcularizationem, poſt eam competit Præpoſita, & capitulo ſæculari.*

25 *Clemens VIII. breuibus ſuis declarauit mentem ſuam in prædicta ſæcularizatione non fuiſſe præiudicare collationibus ordinariis, quod intelligitur quoad iuriſdictionem num.26. non quoad ius conferendi quia nullum verbum de eo in dicto breui reperitur.num.27.*

28 *Verbis generalibus non tollitur, quod antea ſpecialiter reſeruatum fuit.*

29 *Declaratio nihil de nouo dat, ſed detegit, quod antea erat.*

30 *Clauſula præſeruatiuæ ſemper ius præſeruant.*

31 *In generali ſermone nunquam venit perſona loquentis.*

32 *Papa confirmans ſtatuta non cenſetur confirmare quæ ſunt contra ſe ipſum.*

33 *Neque concedendo capitulis ius conferendi cenſetur voluiſſe præiudicare ſuis reſeruationibus.*

34 *Prouiſiones datariæ non ſunt attendendæ contra expreſſa verba Bullæ,niſi illarum obſeruantia vniformis, & præſcripta fuerit.*

35 *Contra decretum irritans non poteſt aliqua obſeruantia conſiderari.*

36 *De eodem beneficio poſſunt dari plures reſeruationes.*

37 *Dataria nihil firmat in ſui præiudicium non data poſitiua ſcientia, & patientia Papæ.*

38 *Noua prouiſio Papæ ſupponit præcedentes fuiſſe nullas.*

39 *Dictio etiam eſt ampliatiua.*

40 *Idem beneficium poteſt eſſe affectum multiplici reſeruatione.*

41 *Breue regulatur à ſupplicatione, & ideo illud ſurrepititium non eſt,ſi in iſta fiat mentio litis beneficij, quamuis in illo non fiat.*

42 *Quod intrat in locum alterius eoſdem effectus operatur, & ideo cum breue intret in locum ſupplicationis, nec ſit de ſubſtantia gratiæ eoſdem effectus quos illa operatur.*

43 *Ex taciturnitate rei, quæ ſi narrata fuiſſet, vel non conceſſa,vel ſaltem difficilius ſubreptio inducitur.*

DECISIO

DECISIO XCIV.

DOMINI dixerunt ſtandum eſſe in deciſis
ſub die prima Februarij 1638. coram Me, in
qua fuit reſolutum ſententiam A.C. latam ad fauo-
rem D.Franciſci Capſir prouiſi Apoſtolici de Ca-
metaria, de qua agitur eſſe vti validam, & iuſtam
confirmandam, validitas non controuertebatur,
& in omnem de ea apparebat ex reuolutione acto-
rum.

1 Iuſtitia verò ducta ex clara reſeruatione d. Ca-
merariæ facta in Bulla Clementis VIII. ſæculati-
zationi Eccleſiarum Regularium ordinis Sancti
Auguſtini Principatus Cathaloniæ in qua d. Ponti-
fex omnia beneficia ad d. ordinem Regularem antea
ſpectantia ad ſtatum ſæcularem reduxit; eaque ſedi
Apoſtolicæ ſub verbis ampliſſimis reſeruauit, ibi,
illaque & omnia, & ſingula beneficia tam ad præſens,
&c. vacantia, quam deinceps quandocumque & quo-
modocumque vacatura etiam extra curiam, & illorum
proprietatem, & dominium noſtræ, & d. ſedis dunta-
xat diſpoſitioni ſpecialiter & expreſſè in perpetuum re-
2 *ſeruamus* ponderando verbum *reſeruamus* relatum
ad beneficia, quod intelligitur reſpectu collationis,
vt patet *ex deciſ.* 30. *&* 32. *de præben. in antiq.* cum
reſeruatio nihil aliud ſit quam auocatio alicuius
beneficij Eccleſiaſtici vacaturi ad ſe facta Æneas de
Falcon. *in tract. de reſeruat. p. 1. princ. n. 1. per tot.* Simo-
net. *de reſeruat. quæſt. 1. n. 1. in fin.* Gonzal. *ſuper reg. 8.*
de menſ. Alter. *gloſ. 5. n. 19.* imò ne contingeret dubi-
tari, an reſeruatio intelligeretur de beneficiis tan-
3 tummodo, quæ de tempore ſæculatizationis, quo-
modocunque & quibuſcunque perſonis vacarent
expreſſè ſummus Pontifex declarauit eſſe intelli-
gendum, etiam reſpectu beneficiorum deinceps,
tam in curia, quàm extra vacaturorum, & tam
iſta, quàm illa in perpetuum ſine interruptione, &
cum perſeuerantia ſpecialiter, & expreſſè ſibi, &
ſedi Apoſtolicæ duntaxat reſeruata eſſe voluit. quæ
dictio taxatiua *duntaxat* reſtringit reſeruationem
ſoli Papæ excludendo alios non expreſſos, per
Text. *in l. qui aliena § libertus ff. de negot. geſt. Clem. exi-*
vi § cum autem vacata de verb. ſign. Roman. *conſ.* 114.
num. 5. p. 6. Surd. *dec.* 192 *num.* 10. Rot. *in rec. dec.* 600.
n. 7. par. 2. & 240. *num. 5. p.* 6. ex quo manifeſtè con-
ſtat, quod ſi Papa non habuiſſet animum ſibi pri-
uatiuè, quoad alios omnia beneficia ſæcularizata
reſeruandi, fruſtra dixiſſet; quod ſibi & ſedi Apo-
4 ſtolicæ duntaxat beneficia reſeruabat; cum dictio
illa *duntaxat* excludat quamcunque perſonam alias
comprehenſam, iuxtà tradita per Rim. Iun. *conſi-*
lio 257. *n.* 33. *cum ſeqq.* Caldas *de renouat. emphyt. lib.* 1.
q. 11. *n.* 15. *poſt med.* & fuit dictum *in Aſſiſien. emphy-*
teuſis 14. *Martij* 1630. *coram R. P. D. meo Merli-*
no.

5 Ponderabant etiam DD. aduerbium, deinceps
quod non reſpicit limitationem comprehendirque
omne tempus futurum, & ſucceſſiuum, vt aduer-
tit Rebuff. *in l. appellatione parentis col. 5. verſ. deinceps*
ff. de verb. ſign. Honded. *conſ.* 76. *n.* 31. *lib.* 2. Caual. *de-*
6 *ciſ.* 566. *n.* 2. *&* 4. prope, & aliud aduerbium *quomo-*
documque quod ampliat diſpoſitionem comprehen-
dendo etiam non expreſſa, Alex. *conſ.* 30. *n.* 15. *lib.* 5.
Pariſ. *conſ.* 68. *n.* 23. *cum ſeqq. lib.* 1. *& conſ.* 66. *num.* 34.
lib. 3. Nat. *conſ.* 232. *n.* 3. Rolan. *conſ.* 5. *n.* 47. *cum ſeqq.*
lib. 1. Surd. *conſ.* 303. *ſub num.* 35. Seraph. *deciſ.* 317. *n.* 3.
7 Rot. *in rec. deciſ.* 207. *n.* 13. *par.* 6. præſertim cum ſit
adiectum verbo *vacatura*, quod includit omnem
modum vacandi ex gloſ. *in c. ſi propter in verb. vaca-*
bant de reſcript. in 6. Rot. *deciſ.* 11. *de præben. in nou.*
Æneas de Falcon. *de reſeruat. q.* 1. *princ. n.* 2. Gonzal.
ſuper reg. 8. *gloſ.* 15. *n.* 1. *cum ſeqq.* & aduerbium *in per-* 8
petuum, quod eſt intelligendum abſque vlla limita-
tione temporis, omnia tempora comprehendendo
Pariſ. *conſ.* 53. *n.* 32. *lib.* 3. Mandoſ. *conſ.* 91. *n.* 3. Decian.
conſ. 3. *num.* 12. *lib.* 2. Molin. *de Hiſpan. primog. lib.* 1. *c.* 5.
num. 33. præſertim, quia in dicta Bulla excipiuntur 9
à reſeruatione beneficia iuriſpatronatus Catholicæ
Maieſtatis, quapropter cum tractetur circa colla-
tionem beneficiorum, inde reſultat reſeruationem
reſpicere collationem ad hoc, vt exceptio ſit de re-
gula; prout debet *l. nam quod liquidè § ſi ita lege-*
tur in fin. ff. de pen. legat. Caſtrenſ. *conſ.* 79. *num.* 3.
lib. 1. Rot. *in recent. deciſ.* 196. *n.* 13. *par.* 5. cum firmet 10
regulam in contrarium in caſibus non exceptis
l. quæſitum § deinceps ff. de fund. inſtruct. Surd. *conſ.*
230. *num.* 17. Rot. *in recent. deciſ.* 50. *num.* 10. *par-*
te 1.

Et licet verbum *reſeruamus* habeat relationem 11
etiam ad proprietatem, & dominium Eccleſiarum,
tamen quia quoad proprietatem, & dominium Ec-
cleſiarum Papa ſibi duntaxat in dicta Bulla volue-
rit reſeruari, ſequitur, vt ad quos proprietas bene-
ficiorum pertinet, ſpectet eorum collatio, iuxta do-
ctrinam Innoc. *in c. ſtatuimus n.* 1. *poſt princ. de tran-*
ſlat. Milius *in repert. verb.* proprietas *ſub n.* 29. Gon-
zal. *ſuper regul.* 8. *in §.* 4. *proœm. n.* 66.

Quapropter iure optimo Rot. *coram bonæ memo-* 12
ria Buratto deciſ. 590. *& coram R. P. D. meo Merlino*
in Vicen. Canonicatus 24. *Nouembris* 1624. *& coram*
R. P. D. meo Panzirolo in Vicen. Prioratus 2. *Iun.* 1636.
& in aliis dixit reſeruationem reſultantem ex dicta
Bulla eſſe claram & indubitatam, nec inde poſſe
reſtringi ad beneficia, tunc vacantia in limine actus
ſuppreſſionis, tantum ex quo ſummus Pontifex vl-
terius reſeruauit beneficia in poſterum vacatura,
per quam reſeruationem non poteſt illa intelligi,
niſi de reſeruatione proueniente ex vacatione in
futurum contingenda, cum tempus futurum non
reſpiciat functionem temporis præſentis, de quo
Papa diſcretiuè diſpoſuerat, iuxta tradita per Gon-
zal. *ſuper reg.* 8. *gloſ.* 11. *à num.* 74. *vſque ad* 76 Put. *de-*
ciſ. 48. *n.* 4. *lib.* 3. *incorrect.*

Nec poſſe reſtringi dictam reſeruationem ad 13
octo menſes iuxta terminos regulæ octauæ, hodie
nonæ Cancellariæ; ſed indefinitè ſe habet ad om-
nes menſes, cum Papa ſic voluerit à principio, pro-
vt potuit ponderando verbum illud *quandocumque*,
quod eſt comprehenſiuum omnium temporum pro
inducenda reſeruatione ſoli Papæ, ex Bald. *in l. ſi*
quis ad declarandum n. 8. *verſ. Ego ſæpe C. de epiſc. &*
Cleric. Rolan. *conſ.* 21. *n.* 40. *lib.* 2. Pariſ. *conſ.* 11. *num.* 36.
lib. 3. Rot. *deciſ.* 21. *n.* 13. *p.* 5. *recent.*

Vltra quod pro firmanda reſeruatione ad octo 14
menſes tantum non erat neceſſe aliam reſeruatio-
nem conſtituere per verba tam pugnantia, cum illa
extaret in regulis Cancellariæ.

A quibus interpretationibus multò minus in hoc 15
caſu dicebant DD. poſſe recedere, ex quo cum fue-
rit excitata controuerſia ſuper hac eadem Camera-
ria Rota reſoluit pro reſeruatione ad fauorem pro-
uiſi Apoſtolici, qui habuit poſſeſſionem in qua de-
ceſſit, vt apparet ex deciſione Buratt. 590. & non
tantum hoc idem fuit deciſum coram bonæ memo-
riæ Buratto; ſed etiam in aliis beneficiis per di-
ctam Bullam ſæcularizatis vt *in Vicen. Parochialis*
14. *Ianuarij* 1611. *coram Patriarcha Manzanedo in Vi-*
cen. Parochialis 20. *Februarij* 1617. *coram Vbaldo in Vi-*
cen. Canonicatus 24. *Nouembris* 1624. *coram R. P. D.*
meo Merlino, cum quibus concurdat etiam votum
bonæ

bonæ memoriæ Oardinalium Pamphilij Senioris,&
Arigonij ſoper ſimili ſæcularizatione, facta per
Gregor,X I I I. in cauſa Auximana, cuius copia da-
ta fuit.
16 Non obſtat primo qood Papa in dubio ceoſetur
ſe conformare cum regulis Cancellariæ, nec præ-
ſumatur voluiſſe præiudicare Ordinariis reſpectu
beneficiorum vacātium in eorum quatuor menſibus,
Gonzal.*in* §.4.*prohem.num.*6.*& ſeqq.*Caſſad.*decis.*34.
17 *n.*1.*ſuper reg.* Achili. *decis.* 1. *de praben. cum ſimil.*
quia cum ex ſupradictis conſtet de clara mente Pa-
pæ voluiſſe, & potoiſſe ſibi, & ſedi Apoſtolicæ
tantùm reſeruare collationem beneficiorum in om-
nibus meoſibus, noo intrat allegata præſumptio,
ſed illa cedit veritati, prout ad propoſitom tradit
Gonzal.*in d.*§.4.*n.*67. *cum ſeqq.*Rot. *decis.*64. *n.*3. *&*
582.*num.* 3.*p.*1.*diuerſ.*

Nec etiam poteſt cooſiderari aliqood præiudi-
cium Ordinarij qooad collationem beneficiorum
contentorum io Bulla prædicta Clemeotis, reſpe-
cto eorum quatuor menſium, cum d.collationem
ante ſæcularizationem Ordinarios non baberet, ex
quo beneficia erant regularia non collatiua, ſed
manualia per Text.*in cap.ad Monaſterium* §. *tales de*
18 *ſtat.reg.*Gonz. *ſuper reg.*8.*gloſ.*8.*n.*7. per ſæculariza-
tionem vero omne ius qood extabat penes regula-
19 res fuit extinctum, & fuerunt erecta noua benefi-
cia collatiua, in quibus Ordinarij ius conferendi
habuerunt, cum ſoli Pontifici fuerint reſeruata,
adeo quod Papa reſeruando ſibi collationem quan-
doeunque in actu ſæcularizationis nihil abſtule-
rit ab Ordinario, prout in terminis ſimilis Bullæ
ſæcularizationis optimè dixit Rota *decis.* 174. *n.*8.
& 9.*par.*1.*recent.*
20 Et niſi Papa in limioe dictæ ſæcularizationis ſibi
reſeruaſſet, prout reſeruauit collationem etiam
quatuor meoſium, talis enim collatio benè ſpecta-
ret ad Ordinarios, ſed cum Papa præueoerit à prin-
cipiò, propterea acquiſiuit collationem dd. qua-
tuor menſium per quam præuentionem, nec dici-
tor ioiuriam feciſſe Ordinariis, cum vſus fuerit iu-
re proprio, iuxta Text.*in l.iniuriam* §.1.*de iniur. iun-
cta l.cum quidam ff.de in integ.reſtit.*Rot.*dec.*30.*n.*2.*de
praben.in antiq.verſ.nec obſtat* Pur. *decis.*48.*n.*9.*&* 10.
21 *lib.*3.*in correct.* cum oon dici poſſit Ordinarium ali-
quid amiſiſſe, ex quo de eo tempore nihil habebat
per Text. *in l. ſi ſponſus* §. *ſi maritus ff. de donat.*
22 *inter vir. & vxor.* vbi quod non dicitur paoperior
fieri qui non acquirit Bald.*in l.illud num.*11.*C.de ſa-
croſan. Eccl.* Rip.*in l ſi vnquam num.*20.*verſ. vnde pu-
tarem C.de reuoc.donat.*cum aliis coogeſtis *in Signina
caſtrorum* 4. *Aprilis* 1630. *coram Reuerendiſſimo D.
meo Decano.*

3 Secundò oihil facere dictum fuit deciſiones in
contrarium adductæ 458. *n.*8. *coram Reuerendiſſimo
D.meo Decano, &* 251. *n.*4.*p.*5. *recent.* io quibus fir-
matur, quod omnia iura, quæ aote ſæcularizatio-
nem pertioebant ad Abbatem, & Canonicos regu-
lares fuerant tranſlata io Capitulum, & Præpoſi-
tos loco eorum ſubrogatos cum dictæ deciſiooes
loquantur de præemioeotiis quoad ſubiectionem
& admiſtrationem bonorum, de quibus Pontifex
non diſpoſuit, prout in hoc caſu diſpoſuit de col-
latione beneficiorum,ad fauorem ſedis Apoſtolicæ
per verba clariſſima.
24 Minus obſtat tertium fundamentum deductum
*ex decis.*323. *n.*7. *par.*2. *rec.* io qua dictum fuit per
ſæcularizationem Clementis non fuiſſe extinctam
poteſtatem conferendi, qoam antea habe-
bant Abbates in ſtatu regulari; reſponſio enim
prouenit ex eadem deciſione, dum ſubiungit, quod
Papa reſeruauit ſedi Apoſtolicæ duntaxat per ver-
ba tam prægnantia collationem omnium beneficio-
rum vacantium & vacaturorum, ex quo ſequitur
quod nullus Ordinarius inferior poſſit de illis be-
oeficiis, ac dignitatibus diſponere, vt aduertit Rot.
in Vicen. Prioratus 2. *Iun.* 1636. *coram R. P. D. meo
Panzarolo.*

Nec pariter quartò dicebant Domini obſtare 25
breuia ſolita allegari Clementis V I I I. & aliorum
ſummorum Pontificum, in quibus extat declara-
rum mentem Clement.non fuiſſe per d.ſæculariza-
tionem in aliqoo præiudicare Ordinariis Collato- 26
ribus: quia animaduertebant Domini Breue Cle-
mentis V I I I. de anno 1600. conceſſum emanaſſe
quoad iuriſdictiooem tantum inter Præpoſitum, &
Epiſcopum, & quoad hanc iuriſdictionem beoe
extat firmatum *in deciſione* 458. *n.*9. *coram Reueren-
diſſimo D.meo Decano*, vbi nullum verbum in dicto 27
Breui de iore conferendi, nec venit præſumendum
Papam per verba generalia voluiſſe tollere ius
conferendi, quod ſibi antea ſpecialiter reſeruaue- 28
rat Pariſ.*conſ.*80.*n.*17.*in fin.lib.*4.Rot.*decis.*666.*n.*8.
*p.*1.*rec.*cum aliis congeſtis *in d.decis.Buratt.*590.*n.*3.
quod Breue procedendo per viam declarationis oi-
bil de oooo dat, ſed detegit quod antea erat. 29
Nec aliquid facere dictum fuit Breue eiuſdem 30
Clementis, qui ſæcularizationem fecit emanatum
de anno 1603. quod licet loquatur de iure confe-
rendi, attamen eſt reſtrictum ad Eccleſiam S. Vin-
centij de Cardona Vrgellen. Diœc.omnino diuer-
ſam, vt io terminis reſpondit Rot.*in d.decis.*590.*co-
ram Buratt. & in Vicen. Canonicatus* 24. *Nouembris*
1624.*coram R.P.D.meo Merlino & in prima deciſione
coram Me*, in hac cauſa hodie confirmata maximè
cum in Eccleſia Sancti Vincentij ſit de illis, quæ
ab eodem Clemeote erecta fuerat in Collegiatam
cum expreſſa conceſſione iuris conferendi fauore
perſonaliũ dignitatum in eis exiſtentium,vt patet ex
litteris deſuper expeditis de anno 1592. itaut nihil
commune habeat cum iſta Eccleſia B. Mariæ Mino-
riſſæ, quæ remanſit ſub generali reſeruatione facta
io literis ſæcularizationis,Breuia vero Leonis X I.
& Pauli V.cum loquantur de aliis diuerſis Eccle-
ſiis erectis in Collegiatas, & oon de Eccleſia Mi-
noriſſæ, ideo nihil faciont, vt reſpondit d. deciſio
D.m.Merlini, & in omnem caſum dd. Breuia ha-
bent clauſulas præſeruatioas *ſaluis tamen reſeruatio-
nibus*, & affectionibus Apoſtolicis, quæ clauſulæ
præſeruant reſeruatiooes Papæ Mohed. *dec.*23. *n.*2.
& 3.*de preben.*Gonzal.*ſuper reg.*9. *gloſ.*45. §.1. *n.*64.
*cum ſeqq.*cum aliis adductis *in d. Vicen. Canonicatus*
24.*Nouembris* 1624.*coram D.meo Merlino.*

Rorſus cum in præſenti agatur cum ipſomet 31
Papa de cuius iuribus, ac reſeruationibus à ſemet-
ipſo inducti per dicta verba Bullæ id non venit cen-
ſendum in dd. Breuibus diſpoſitum ex illa regu-
la, quod in generali ſermone nunquam venit per-
ſona loquentis iuxta Text.*in l.ſi mercedem* §.*vlt.ff.de
act.empt.*prout ſi Papa confirmat ſtatuta, non cen- 32
ſetur confirmare ea quæ ſunt contra ſe ipſum Aym.
*conſ.*3.*n.*17.Cagnol.*in l frater à fratre n.*98.*ff.de con-
dit.indeb.*Menoch.*præſumpt.*44.*num.*12. *&* 17.*&* 21.
*lib.*3.& io ſpecie quod Papa concedendo Capitolis 33
ius conferendi ooo cenſeatur voluiſſe præiudicare
ſuis reſeruationibus dixit Rot.*in puncto Bullæ ſæcula-
rizationis decis.*400. *n.*1.*par.*4. *rec.* & facit *decis.*666.
*n.*8.*&* 9.*par.*1.*rec.*

Quintò, nihil obſtare dictum fuit aliæ quam- 34
plures prouiſiones factæ per datariā de iſtis contro-

uerſia

nerſis beneficiis vacantibus in menſibus Ordina-
riorum, vti deuolutis ſedi Apoſtolicæ, ex quo
pars aduerſa deſumebat quod cum deuolutio præ-
ſupponat ius conferendi penes Ordinarium, &
quod ille fuerit negligens in conferendo ideo non
ſubſiſtere quod in Bulla Clementis VIII. adſit ge-
neralis reſeruatio, quia fuit reſponſum prouiſiones
non eſſe attendendas, dum in contrarium adſunt
verba expreſſa d. Bullæ, vnde elicitur clara reſer-
uatio: quo caſu requiritur obſeruantia vniformis,
& præſcripta, vt dixit Rot. *deciſ.* 188. *num.* 1. *& de-
ciſ.* 229. *n.* 3. *& deciſ.* 308. 2. 1. *par.* 2. *rec.*

35 Vltra quod in Rota adeſt obſeruantia in contra-
rium ex tot deciſionibus emanatis ſuper hac ca-
demmet Cameraria, ideo nihil faciunt aliqui actus
pro non reſeruatione, & fuit reſolutum *in Vicen.
Prioratus* 2. *Iunij* 1636. *coram R. P. D. meo Panzirolo*
ſtante etiam decreto irritanti appoſito in literis,
quapropter non poteſt aliqua obſeruantia contraria
conſiderari, Creſcen. *deciſ.* 4. *in fin. de priuil.* Caual. *de-
ciſ.* 595. *n.* 5. *&* 319. *n.* 6. *&* 7. *p.* 6. *recent.*

36 Præterea cum prouiſiones datæ tanquam de de-
uolutis emanauerint ad inſtantiam partium non
vindicant ſedi Apoſtolicæ, cum Miniſtri datariæ
fortaſſe ignorarent iſtas reſeruationes vti non exi-
ſtentes in corpore iuris, nec in Regulis Cancella-
riæ, ſed in particulari Bulla ſæculariƷationis, &
datariæ concedit petentibus beneficia ex reſerua-
tione narrata, cum, & detur concurſus plurium
reſeruationum eodem ſuper Beneficio, Æneas de
Falcon. *de reſeruat.* 4. *quæſt. princ. effect.* 44. Gatz. *de be-
nef. p.* 5. *cap.* 3. *num.* 140. & dixit Rot. *deciſ.* 141. *num.* 9.
par. 1. *rec. & in Virdunen. Monaſterij* 27. *Nouembris*
37 1637. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano*, & data-
riæ nihil firmat in iui præiudicium, non data po-
ſitiua ſcientia & patientia Papæ, Rip. *in cap. cum Ec-
cleſia Sutrina n.* 64. *de cauſ. poſſ. & propr.* Rot. *deciſ.* 17.
n. 6. *par.* 2. *diu.* Burat. *d. deciſ.* 590. *n.* 5. *& in rec. dec.* 455.
n. 7. *in fin. par.* 4. *& d. Vicen. Prioratus coram R. P. D.
meo Panzirolo.*

38 Vltra quod collationes datæ pro parte aduerſa,
vti deuolutæ ſunt beneficiis in aliis Eccleſiis colle-
giatis, in quibus Papa nominatim conceſſerat ius
conferendi Abbatibus, & dignitatibus ob quo-
rum negligentiam in conferendo dataria proui-
dit.

Quo verò ad aliam prouiſionem datam illa non
caotat per deuolutionem, ſed ob non dimiſſionem
alterius obtenti iuxta decretum oppoſitum in præ-
cedenti prouiſione, Quo verò ad aliam de Cano-
nicatu huius Eccleſiæ Minoriſſæ potius confirmat
reſeruationem vniuerſalem, quia cum vacaſſet Ca-
nonicatus de menſe Decembris, eo tempore Ordi-
narius, & Capitulum illum contulerant, idemque
prouiſus obtinuit aliam prouiſionem à Papa, ex-
ponendo d. Canonicatum fuiſſe compertum adhuc
vacare, quæ noua prouiſio Apoſtolica ſupponit
nullam eſſe prouiſionem Capituli ex Lotter. *de re
benef. lib.* 2. *q.* 54. *n.* 1. *in fin. & n.* 6. *& n.* 33. Put. *dec.* 263.
ante fin. lib. 2. *in correct.*

39 Tandem non obſtant prouiſiones Apoſtolicæ
factæ vti de vacantibus à primæua erectione, & aliæ
factæ iuxta *reg.* 8. hodie 9. ex qua arguebatur, quod
ſi beneficia eſſent generaliter reſeruata, & in quo-
libet menſe non fuiſſent collatæ ex reſeruatione
menſis vigore dictæ regulæ. Reſponſio enim facilis
fuit, cum collationes beneficiorum ex primæua ere-
ctione ſint conformes litteris ſæculariƷationis, dum
ibi reſeruantur tam ad præſens quibuſuis modis
extra curiam vacantia, quam deinceps quando-
cumque, &c. etiam extra curiam vacatura, illa
enim dictio *etiam* eſt implicatiua, & operatur vt
comprehendatur vacatio in curia, quæ tunc con-
tingebat ratione ſæculariƷationis & nouæ erectionis
vt per Gemin. *conſ.* 65. *n.* 7. *in fin. cum ſeqq.* & ad red-
dendam æquiuocam perſonatum obſeruantiam
ſufficeret poſſe ita intelligi, vt per Rot. coram Bu-
ratt. *deciſ.* 464. *n.* 5.

Prouiſiones verò factæ iuxta *reg.* 8. hodie 9. *Can- 40
cellariæ*, nihil faciunt cum ea hoc non poſſit inferri
non adeſſe aliam reſeruationem perpetuam, cum
idem beneficium poſſit eſſe affectum multiplici re-
ſeruatione ex Garz. *de benef. c.* 1. *p.* 5. *n.* 540. *poſt med.*
Rot. *deciſ.* 141. *n.* 9. *par.* 1. *rec & in d. Virdunen. Mona-
ſterij coram R. D. meo Decano.*

Sexto, & vltimo fuit oppoſitum Breue conceſ- 41
ſum D. Capſit eſſe ſubreptitium ob non factam
mentionem litis; cui obiecto fuit reſponſum ad
euitandam ſubreptionem ſatis fuiſſe mentionem
eſſe factam de lite in ſupplicatione, prout euenit
à qua ſubſequens Breue de capienda poſſeſſione
nomine cameræ regulatur ea Rotæ *deciſ.* 628. *num.* 7.
par. 4. *recent.* vbi aſſignat rationem, quia Breue non
eſt de ſubſtantia gratiæ, ſed reſpicere illius proba-
tionem, & cum effectus Breuis virtualiter inſit in 42
ſupplicatione, proinde dato etiam quod Breue eſ-
ſet noua gratia, quia ſubintrat in locum primæ, &
operatur eoſdem effectus, quos prima, ideo ſicut
Pontifex conceſſit primam, ita conceſſit ſecundam
iuxta Theoric. Felin. *in c. in noſtra n.* 17. *verſ. facias er-
go de reſcript.* cum in præſenti non adſit taciturnitas
alicuius rei, quæ ſi fuiſſet Papæ narrata, vel non
conceſſiſſet, vel difficilius, ex qua inducitur ſub-
reptio ita Roman. *conſ.* 657. *&* 326. *n.* 11. & dixit Ro-
ta *in Bonon. fideicommiſſi de Ramondinis* 14. *Decembris*
1637. *coram R. P. D. Ghiſlerio*, qua lite narrata in
ſupplicatione in Breui prædicto, non erat de eo am-
plius facienda mentio, cum Breue fuerit conceſſum
in vim d. ſupplicationis ad modum Bullæ ad euitan-
das maiores expenſas.

Et ita reſolutum fuit cauſa ab omnibus Domi-
nis viſa, dataria Apoſtolica & vtraque parte infor-
mantibus, &c.

Romana Aſſecurationis.

Mercurij 14. Martij 1640.

ARGVMENTVM.

Poteſt aſſecurari periculum caſus ſequuti
data ignorantia illius & quomodo pro-
betur ignorantia iſta, vel ſcientia præ-
ſumatur, quæ in itinere maritimo, non
præſumitur ex computatione terre-
ſtris.

SVMMARIVM.

1 *Poſſunt contrahentes aſſecurare rem peremptam,
cuius rei loco ſuccedit pretium, num.* 2.
3 *Aſſecuratio eſt ſuſceptio periculi.*
4 *Alternatiua poſita inter tempora, ſeu facta diuerſa
ſtat disiunctiue, nec poteſt reſolui in expoſitiuam.*
5 *Verbum futuri temporis ex contrahentium volunta-
te poteſt comprehendere præſens.*

6 Explica

6 *Explicatio verborum futuri temporis.*

7 *Verba importantia ſuſceptionem periculi caſus ſequuti.*

8 *Voluntas in contractu inſpicitur, non verba.*

9 *Computatio itineris terreſtris non inſeruit maritimo.*

10 *Dictio ex eſt deſignatiua certi initij.*

11 *Mercatorum iudicium in materia aſſecurationis attendendum contra aſſecuratores.*

12 *In materia aſſecurationis caſus antea ſequuti conſiderandum eſt an de eo notitia haberi potuerit.*

13 *In itinere maritimo computando plurimum arbitrio iudicis relinquitur.*

14 *Ex ſolo temporis curſu non præſumitur ſcientia caſus.*

15 *Ex incendio maris probatur incendium nauium.*

16 *Naues quæ remanent ex incendio poſſunt aſſecuratores, poſtquam eis denuntiauerint aſſecurati recuperari.*

17 *Periculum aſſecurationis regulariter incipit à die deceſſus nauis à portu.*

18 *Poteſt tamen incipere à die onerationis ſi conuentum fuerit.*

DECISIO XCV.

EX benignitate Dominorum conceſſa hac tertia vice noua audientia Aſſecuratoribus non acquieſcentibus reſolutionibus factia coram Me, ſub diebus 15. Decembr. 1638. & 28. Nouembr. 1639. hodie pariter dixerunt ſtandum eſſe in deciſis, ex quo ſubſiſtunt fundamenta dd. deciſionum, in quibus fuit reſolutum ſententias Rotales latas ad fauorem DD. Ferdinandi, & Emanuelis à Coſta eſſe confirmandas, per quas condemnati remanent Aſſecuratores ad ſoluendum pretium Lanarum Segobien. Aſſecuratatum, quamuis tempore ſecutæ Aſſecurationis, quæ fuit die 13. Februarij 1631. lanæ eſſent peremptæ, & combuſtio lanarum fuiſſet ſecuta in Portu Alicantis ſub die 21. Ianuarij, & ſic per 24. dies ante ſecutam Aſſecurationem, ex quo
1 contrahentes rem peremptam in aſſecuratione comprehendi voluerunt, iuxta Text. *in l. in conuentionalibus ff. de verb. oblig.*

2 Propterea obligatio quæ non poteſt cadere ſuper ipſa re propter ſecutam peremptionem, cadit in pretio, quod loco illius ſuccedit, prout bene conſuluit Valaſc *conſ. 64 n. 7. lib. 2.* cum aliis adductis *in prioribus deciſionibus*, ex quo pactum expreſſum operatur, vt Aſſecuratio cadat etiam ſuper mercibus
3 peremptis cum apodiſſa obligationia loquatur in ſpecie de mercibus oneratis ante ſecutam onerationem ibi *caricate, ó, da caricarſi*, & ex hoc eo ipſo, quod fuerunt Aſſecuratæ merces oneratæ ante Aſſecurationem, ſequitur pernecesse periculum fuiſſe ſuſceptum ante earundem mercium ſecutam onerationem, cum Aſſecuratio nihil aliud ſit quam ſuſceptio periculi, ex Molin. *de contract. diſp. 507. num. 5.* Rot. coram Gregor. XV. *deciſ. 126. n. 6. & in recent. deciſ. 688. n. 4. p. 2. & deciſ. 228. n. 8. p. 6.*

4 Præſertim quia Apocha loquitur diſcretiuè de oneratis, & onerandis, neque dictio illa *vel* poſita inter verbum *caricate, ó da caricarſi* poteſt accipi expoſitiuè, ac ſi fuiſſet dictum *caricare citè da caricarſi*, ex quo Alternatiua reperitur poſita inter tempora ſeu facta diuerſa, quæ propterea ſtat diſiunctiuè; nec poteſt reſolui in expoſitiuam, ita Crauett. *conſ. 326. n. 2.* Menoch. *conſ. 416. n. 17.* Cantal. *deciſ. 265. n. 3.*

Propterea cum ex d. verbo *caricate* pateat Aſſe- 5
curatores voluiſſe ſuſcipere periculum caſuum ante Aſſecurationem ſecutorum: idcirco ſequentia verba apodiſſæ, *dall hora che ſaranno cariche ó cominciatoſi à caricare*, quamuis videantur reſpicere futurum, tamen ex contrahentium voluntate illa ſunt apta comprehendere etiam præſcripta iuxta Text. *in l. verbum oportebit & l. verbum erit* ibi: *quod quidem ex voluntate ſcribentis interpretandum eſt ff. de verb. ſign.* Rot. *deciſ. 433. n. 7. p. 1. rec.* ac ſi dixiſſet *dal giorno che ſaranno ſtato caricate ò cominciatoſi à caricare*, duo comprehendendo tempora, ſcilicet tempus præteritum, & præſens, alioquin ſi vtrumque verbum prædicaretur de futura oneratione, locutio eſſet incongrua, cum prius ponatur actus perfectus, ibi *cariche*, quàm actus inchoatus, ibi *o cominciato à caricarſi*, & ſequeretur in continenti vel correctio præcedentis diſpoſitionis loquentia per verba clara de præterito ibi *caricatè*, vel inſtrumentum contineret repugnantia, quod partes voluerint Aſſecurase merces oneratas ante, non tamen ſuſcipere periculum, niſi de oneratis poſt quod non eſt dicendum

Reſpondebant etiam Domini eodem modo ad 6
alia verba de futuro ibi *Dall'hora che dicta Barca haurà cominciato à caricare*, & infra, *& ſe à d. Barche interueniſſe alcun diſaſtro* quo fuit prioribus verbia reſponſum tandem verba ibi *che dio per tutto ſalua la mandi*, verificatur in mercibus onerandia vel oneratis, quatenus antea periiſſent, quod erat incertum referendo congruè ſingula ſingulis, & fuit *in vltima deciſ. coram Me* reſponſum.

Nec facit quod non adſint verba *Perite ò non pe-* 7
rite, vt *in caſu deciſionis* 116. Greg. XV. quæ verba importãt pactum expreſſum ſuſceptionis caſus ſecu-
ti ex Rot. *deciſ. 228. n. 21. par. 6. rec.* quia non propte- 8
rea dicta verba ſunt de forma dicti pacti, ex quo ſufficit, quod conſtet quocumque modo de contrahentium voluntate expreſſa, quæ eſt regina conuentionum, nec inſeruit verbis, ſed ei verba famulantur, iuxta Text. *in l. in conditionibus ff. de condit. & demonſtr.* Reuerendiſſimus D. meus Decanus *dec. 48. n. 10.* in præſenti autem ſufficienter de hoc conſtat ex ſupradictis, ex quibus remanet inconcuſſum primum ſundamentum deciſionis hodie reuiſæ.

Subſiſtere pariter viſum fuit aliud fundamentum 9
d. deciſionis, quod non probetur poſſibilis notitia caſus ſiniſtri ſecuti de tempore aſſecurationis, quia deducitur ſolùm ex curſu 24. dierum, facta computatione itineris ad vnam leucam pro ſingulis horis, quæ computatio non ſtatuitur in Conſulatu Barchinonen. ex quo loquitur tantùm de itinere terreſtri conſtituendo duos caſus.

Primùm ſi caſus acciderit in loco à quo per terram nuntium haberi poſſit abſque tranſitu maris, ibi *che ſe tal fuſta ſi perderao di quel Mare cie in tal parte che ſi poſſa ſaper per terra ſenza paſſar il mare ſia contata ciaſcuna legua per hora.*

Secundùm ſi neceſſarius ſit tranſitus maris, ibi *è le ſeguiſſe il caſo in tal parte che la nuoua laueſſe à paſſar golfo o Mare ſia contata dal tempo del luogo, & hora doue di qua dal Mare la nuoua ſarà prima venuta.* Quæ verba conſulatus clariora eſſe non poſſunt. Dum ſtatuunt initium itineris à tempore, & loco ad quem primum nuntium peruenit, ponderando
dictionem illam, *dal*, quæ eſt deſignatiua certi ini- 10
tij teneris eiuſque computationis, & omne aliud iter excludit iuxta theoricam Bald. *in l. 1. in princ. ſub num. 3.* vbi Caſtr. *eodem num. 3.* Alex. *num. 16.* Iaſ. *num. 24. ff. ſi quis cautus* Rot. *deciſ. 75. num. 3. par. 2.*

diuerſ.

diuerſ. & deciſ. 184. *num.* 6. *part.* 1. *recent.* & hic ſecuodus eſt caſua noſter, ex quo ab Alicanthe vbi fuit ſecuta combuſtio ad Italicas Regiooea per mare ſit iter.

11 Vlterius confirmatur idem intellectus Iudicio mercatotum Florentinorom, reddentium rationem per *che da caſi di Mare finche, la nuoua non è in terra, non ſi puol ammetiere per vera*. quorum Iudicio aliàs Rota plurimi fecit in materia aſſecutationis propterea contra Aſſecutatores benè facit, vt coram Gregor. X V. *deciſ.* 126. *& in d. deciſ.* 228.

12 *part.* 6. *recem.* Nec reſolutiones in hac cauſa ſecutæ ſuot coutra antiquas Rotæ deciſiones io hac materia, quod multum inculcabant ioformanres pto Aſſecutatoribus, quandoquidem *in deciſ.* Greg. 126. agebatur de caſu ſecuto in Pottu Gallipoli diſtante 1200. milliariis, & ioterceſſetat tēpus duorum menſium, quo tempote nuntius poterar abſque difficultate peruenire, vt patet ea lectura deciſionis *ant. num.* 1. *in dec. autem D. M. Merlini la* 228. *part.* 6. *recent.* interceſſerant 38. dies, vt patet *in num.* 29. & agebatur de Aſſecutatione io eadem Ciuitate Alicanthis ſecuta, propterea oon faciunt contta deciſiones in hac cauſa.

13 Circumſcripto vero dicto conſulatu nullibi reperitur determinatum, quod diſtribuantur ſingulæ leucæ pro ſingulis hotia, in itinere maritimo, ſed totum arbitrio Iudicis relinquitur, iuxta varias locorum circomſtantias, ac temporum hyemalis vel æſtiui incettitudines; ita Gomez *in reg. de veriſim. queſt.* 5. *num.* 3. Rot. *d. deciſ.* 228. *num.* 29.

14 *part.* 6. *recent.* eum ſatis incertum ſit nuntium peruenifſe propter iter maris, ea ſolo temporia curſu 24. dierom, niſi concutrant aliæ coniecturæ, nec ex hoc deducendam eſſe poſſibilem ſcientiam caſus iam ſecuri, tradit Valaſc. *conſult.* 64. *num.* 10. vbi quod numquam vidit aliter iudicare, & Valaſcum laudat Molin. *de contract. diſput.* 57. *num.* 4. *verſ. quomodo*, vbi addit qood in dubio præſumeodum eſſe in foro exteriori non adfuiſſe ſcientiam, & hic coniecturæ non adſunt, imò potius in contratium contra Aſſecutatores pto excludendenda ſcientia.

15 Minus obſtat quoniam non fuerit aſſecuratā nauis, ſed merces rantummodo, & deſuper non non probatur incendium earum, quia dum probatur incendium nauis, ſatis remanet probatum incendium Mercium ibidem inuectarum abſque alia ſpeciali probatione ex Iaſ. *in l. ſi quis ex argentariis* §. *Prator aie num.* 18. *ff. eod.* Alba *conſ.* 34. *num.* 12. Scraphin. *deciſ.* 792. *num.* 4. ea qno nec teſtes dieunt merces fuiſſe ſaluas, ſed adhibitam fuiſſe ad id diligentiam.

16 Et ſi quæ ſuperſunt benè poterant per Aſſecutatores recuperati, ex quo Aſſecutati præfati renontiatuot, vt debent Odd. *conſ.* 31. *num.* 28. *&* 29.

Vltimo non obſtat qood caſus incendij eoenerit in ipſomet Pottu Alicanthis, in quo cœpit Aſſecuratio ſuum ſortiri effectum, quia ſicuti regulariter incipit periculum à die diſceſſus è portu vt per Sent. *de aſſecurat. part.* 3. *n.* 25. *&* 26. Straec. *de aſſecurat. gloſ.* 12. *ſub num.* 2. & eſt Text. *in l. in nautica, ff. de nauticis fænor.* ita à die onerationis ſi ita vt in caſu noſtro fuit conuentum io puncto Rot. *deciſ.* 228. *n.* 24. *part.* 6. *recent.*

Quo verò ad alia motiua deducta per informantes pto Aſſecutatoribus dicebant Domini vel fuiſſe ſublata in aliis deciſionibus in hac cauſa, vel non indigere alia teſponſiooe, ex qoibus meritò firmatum fuit ſententias Rotales eſſe confirmandas, & conſequenter ſtandum eſſe in deciſis & ità vtraque parte informante, &c.

Foroſempronien. Bonor.

Veneris 16. Martij 1640.

ARGVMENTVM.

Deſumitur ex num. 1. Summarij.

SVMMARIVM

1 *Remiſſoria non eſt concedenda ad probandos articulos, irreuelantes, inueriſimiles, & calumniatos & 8. & 18. & 20.*
2 *Neque ad retardandam manutentionem.*
3 *Neque ad probandum id de cuius contrario conſtat.*
4 *Conceſſio emphyteuſis ad certum tempus repugnat perpetue conceſſioni.*
5 *Conſuetudo eſt probanda in caſu indiuiduo, de quo agitur.*
6 *Ad probandum id quod probari debet per ſcripturas non ſufficiunt teſtes.*
7 *Immemorialis conſuetudo inducit neceſſitatem renouandi emphyteuſim, quando conſtat de caſu compulſionis cum renouans pro ſe voluerit retinere.*
9 *Inueriſimilitudo præſumitur illius, quod in prima inſtantia allegatum non fuit.*
10 *Res magni valoris etiam ad tempus concedi ſolent.*
11 *In antiquis probatur per famam etiam de rebus magni præiudicij.*
12 *Si tempore prima conceſſionis terre ſteriles fuerunt, & poſtea redacta ad culturam eſt renouanda conceſſio etiamſi concedens ſibi retinere voluerit.*
13 *Vno ex articulis releuante, pro omnibus eſt concedenda remiſſoria in prophanis.*
14 *Impoſſibile eſt probari per famam, quando teſtes deponere debent de antiquiſſimo initio.*
15 *Fama vt probet in antiquis debet eſſe ſolida, conſtans, perpetua, & inconcuſſa.*
16 *Ex renouatione emphyteuſis facta maiori pretio, & aucto laudemio præſumitur prima conceſſionis tempore terram non fuiſſe ſterilem.*
17 *Probatio fama debilitata in antiquis non probat.*
18 *Non eſt concedenda remiſſiua ad probandum id quod eſt contra propriam confeſſionem & 22.*
19 *Verbum podere, & nomen aratiuum, & pratiuum non competunt agro ſterili.*
21 *Articulus fruſtratorius non eſt admittendus.*

DECISIO XCVI.

REVERANDISSIMO Epiſc. Foroſempr. recuſante renouare emphyteuſim montis Caluij communitati Rocchæ contratæ, com vellet pro Eccleſia retinere Archiepiſcopus Vrbinaten. manutentionem conceſſit D. Epiſcopo, cauſa in Rota iotroducta, & diſputato dubio ſub die 9. Maij anni præteriti, an eſſet expediendum mandatum de manotenendo Reuerendiſſimo Epiſcopo conceſſum? Domini ordinarunt vt videretur de booo Iure, poſtea exhibitis duodecim articulis pro parte dictæ Communitatis fuit petita Remiſſoria, & propoſito hodie dubio, an illa eſſet danda, necne?

Domini negatiuè reſoluerunt ex qoo articuli à primo ad vltimum ſunt irreleuantes imaginatij,

L patim

partim calumnioſi, & continet inueriſimilia, quo caſu illa non conceditur, Specul. *de probat. §. nunc dicendum n.* 1. Rot. *deciſ.* 23. *de teſtib. in antiq.* Greg. XV.
2 *deciſ.* 414 *n.* 3. Caual. *deciſ.* 87. *n.* 3. & verſamur in iudicio manutentionis, ad cuius retardationem illa denegatur, Boccac. *de liter. remiſſ. par.* 3. *n.* 42. Farinac. *de teſtib. q.* 77. *n.* 59 Poſth. *de manut. obſeruat.* 94. *n.* 1. *&* 2. & dixit Rot. *in impreſſ. penes eundem Poſt. deciſ.* 256. *n* 4.

3 Deueniendo igitur ad primum articulum, in quo continetur, quod ob timorem bellorum, & ad hoc vt ſua bona in tuto poneret d. communitas Rocchæ contratæ, & ſub clipeo Eccleſiæ oppodiauit Eccleſiæ Foroſempronien. Terras Montis Calui, quæ deinde Epiſcopus reddidit hominibus eiuſdem communitatis titulo emphyteuſis, ad tertiam generationem vel ad tempus, cum pacto renouandi ſub annua reſponſione vnius vel duorum beneuolorum, vel vnius paris capponum, ad hoc vt remaneret Epiſcopo ſuperintendentia ſuper dd. bonis; qui articulus non releuat, cum per publica inſtrumenta à Communitate producta conſtet de contrario, ex quo dd. bona fuerunt antea cuiuſdam Neccioli, & Darij, Bambi, per quorum obitum deuoluta fuerunt ad fauorem Eccleſiæ Foroſempronien. proprietariæ, & conſequenter Epiſcopos habuiſſe non ſolum ſuperintendentiam, ſed verum, & abſolutum dominium, & poſtea dd. bona fuiſſe concesſa ad 30. annos cum expreſſo pacto caducitatis, tam in euentu non petitæ renouationis, quàm ob non ſolutum Canonem, vel alias ob cauſas, & ipſi homines Communitatis faſſi fuerunt in dd. inſtrumentis dominium, & proprietatem eſſe penes Epiſcopum, adeo quod non poſſit concedi Remiſſoria ad probandum id, de quo in contrarium conſtat per ſcripturas ex doctr. Fel. *in c.* 1. *ſub n.* 7. *de appell.* Seraph. *dec.* 1460. *n.* 3. Caual. *deciſ.* 84. *n.* 1. *& in recent. dec.* 589. *n.* 1. *in fin. verſ. Eo minus par.* 2. Duran. *deciſ.* 196. *n.* 3.

4 In ſecundo & tertio articulatur quod ab immemorabili Epiſcopi conceſſerunt d. Communitati bona in emphyteuſim perpetuam, cum pacto de renouando de 29. in 29. annos ſub annua reſponſione duorum capponum, & hoc repugnat præfatis inſtrumentis, quibus conceſſiones leguntur factæ primo loco ſub annua reſponſione ſex beneuolorum veterum, & ſolutione laudemij florenorum octo, & viginti nouem & deinde ſecundo ad 29. annos tantùm cum pacto renouandi, & augmento ad 200. ducatos quod repugnat conceſſioni perpetuæ facitque emphyteuſim merè temporalem de 29. in 29. annis, ita Alex. *conſ.* 43. *num.* 2 *in fin. & conſ.* 213. *n.* 1. *verſ. reſpondetur & n.* 2. *lib.* 8. Bero. *conſ.* 116. *n.* 22. *lib.* 1. Corbul. *de iur. emphyt. tit. de cauſ. priuat. ob temp. finit. n.* 9. *cum ſeqq.*

5 Nec releuat articulus immemorabilis, cum non extet articulatum quod etiam, quando Eccleſia vt in caſu noſtro voluerit pro ſe retinere fuerit coacta per præcepta ſententias vel alios actus iudiciarios renouare communitati, cum conſuetudo probanda ſit in caſu indiuiduo, de quo agitur Caſtrenſ. *conſ.* 340 *ad fin. verſ. ſupereſt videre lib.* 2. Crauet. *conſil.* 96. *num.* 4. Mant. *deciſ.* 10. *num.* 10. & ex hoc capite Rota aliàs denegauit remiſſoriam vt *in Æſina bonorum* 27. *Martij* 1637. *coram bona memoria Buccabella,*
6 vbi dicitur quod probatio huiuſmodi per præcepta vel per ſententias debet fieri per ſcripturas, propterea non venit concedenda Remiſſoria ad probandum per teſtes, quod eſt probandum per ſcripturas Fel. *in cap.* 1. *num.* 4. *de appell.* Rot. *deciſ.* 6. *&* 46. *de teſtib. in antiq. & in rec. d. dec.* 584. *n.* 1. *par.* 4.

Nec repugnat *dec.* 11. *par.* 2. *rec.* vbi quod ab im- 7
memorabili conſuetudine inducitur neceſſitas renouandi, quamuis Eccleſia vellet pro ſe retinere, quia illa eſt intelligenda, quando fuit probata immemorialis cum qualitate compulſionis in caſu præciſo, quo Eccleſia voluerit pro ſe retinere, & non potuerit *iuxt. d. deciſ. in cauſa Æſina bonorum* 27. *Martij* 1637. *coram bona memoria Buccabella*, in præſenti enim caſu nec fuit articulatum pro hoc probando.

Nec d. compulſio deduci poteſt ex renouatione 8
de anno 1580. facta ab Epiſcopo Accorambono de conſilio claræ memoriæ DD. Cardinalium Montiſalti, & Sforziæ, quia nullibi apparet de eorum iuſſu aut præcepto & tunc Epiſcopus non prætendebat pro ſe retinere, ſed ex aliis cauſis allegabat deuolutionem, vt ex lectura *in ſum. Epiſcopi* conſtat.

Quartus verò articulus continet quod de d. appodiatione in primo articulo enumerata, cum pacto de renouando de 29. in 29. annos ſub d. recognitione fuit confectum inſtrumentum, & in publicum Archiuium reconditum, ſed ſuperueniente incendio Archiuij fuiſſe combuſtum, & iſte articulus videtur aereus & imaginarius, cum contrarium conſtet ex publicis inſtrumentis affectuatis per 200. annos, & omnino inueriſimile, quod fuerit combuſtum incendio Archiuij, cum tamen ex eo communitas præfata extraxerit alia plura inſtrumenta integra, & illæſa ſuper eodem negotio, vnde ſtante magna inueriſimilitudine Domini dicebant ex eo non eſſe dandam remiſſoriam ex Greg. XV. *dec.* 211 *n.* 5. *&* 414. *n.* 3. Duran. *dec.* 131. *n.* 12. & in Calaritana primatus 14. Iunij 1638. coram R.P.D. meo Ghiſterio *in §. inueriſimile verſ.* Nec poteſt dubitari tanto 9
magis, quia in prima inſtantia in partibus numquam tale inſtrumentum fuit allegatum nec prouiſum, ex quo etiam inueriſimilitudo arguitur pro non conceſſione Seuer. *de remiſſ. cap.* 7. Veſtr. *in prax. lib.* 6. *cap. vlt. num.* 3. Verall. *deciſ.* 63. *in prin. p.* 3. Rot. *in Recent. deciſ.* 712. *num.* 5. *p.* 1. *& deciſ.* 491. *num.* 2. *par.* 2.

Quo verò ad valorem bonorum relatum in quin- 10
to articulo in ſcutia 80000. quam inueriſimilis ſit omnes vident cum nec totum territorium Rocchæ contratæ ſit tanti valoris, hoc tamen parum refert cum etiam bona magni valoris ſoleant in emphyteuſim concedi ad certum tempus propterea hic articulus vti irreleuans non fuit habitus in conſideratione iuxta ſtylum huius Tribunalis, de quo per Seraph. *deciſ.* 460. *n.* 3. & Rot. *deciſ.* 589. *num.* 1. *par.* 2. *rec. ad. deciſ.* 131. *num.* 13. *coram Reuerendiſſimo Durano.*

Quo vero ad ſextum, & ſeptimum articulum, 11
in quibus multum inſiſtebat communitas, pro obtinenda remiſſoria articulatur publica vox, & fama quod ab initio terræ de quibus agitur erant omnino incultæ, & induſtria emphyteotarum redactæ ſunt ad culturam, hocque intendit probare per famam eamque in antiquis probare etiam in rebus magni præiudicij, dixeruot Caſtren. *in l. cum aliquis num.* 6. *C. de iur. delib.* Vrſil. ad Afflict. *deciſ.* 272. *n.* 1.
& 2. Rot. *deciſ.* 182. *num.* 1. *p.* 1. *rec.* & ſi ſupponeretur 12
hæc ſterilitas terrarum tempore primæ conceſſionis, & in præſenti fuiſſe redactas terras ad culturam induſtria communitatis iotrarer fortaſſe obligatio renouandi, etiamſi Eccleſia vellet pro ſe retinere, prout fuit dictum *in Nenantulana, ſeu Nullius bonorum* 18. *Iunij* 1601. *coram bona memoria Cardinali*

Pamphilio

Pamphilio per Text. *in c. ad aures de reb. Eccl. non alien.* cum alijs ibi alleg. *& in d. Æſina bonorum 27. Martij* 1637. *Coram bonæ memoriæ Bucabella.*

13 Qui articuli ſieſſent releuantes remiſſoria eſſet
concedenda ſuper omnibus, cum verſemur in ma-
teria prophana, quo caſu ſufficit vt vnus articulus
releuet ad hoc, vt remiſſoria ſit in omnibus danda
Greg. X V. *deciſ. 124. n. 3. & deciſ. 403. n. 6.* Burat. *de-
ciſ. 821. n. 7. & in rec. deciſ. 43. num. 1. p. 5.*

14 His tamen pro Communitate adductis adhuc
dixerunt d. d. articulos ſextum & ſeptimum non re-
leuare cum fama, vel ſit probanda per teſtes, qui
ſic audierint à principio, & cum agatur de facto
200. annorum ſicuti impoſſibile eſt reperire teſtes
tam annoſos, ita impoſſibile eſt famam per ipſos
probare, Seraph. *deciſ. 1460 n. 2. & in rec. deciſ. 271.
p. 5. & deciſione 8. n. 11. p. 6.* an verò eſt probanda per
15 teſtes, qui ſic audiuerint à maioribus qui ſic dice-
rent ſe audiuiſſe à ſenioribus & ſic in infinitum, &
animaduertebant Domini quod ſi hoc eſſet verum
non fuiſſent ſecutæ conceſſiones cum ſolutione
laudemij, & augmento pretij, prout euenit ex quo
ſequitur articulatam famam eſſe omnino imagina-
riam, vel non eſſe ſolidam, conſtantem, perpetuam,
& inconcuſſam, vt requiritur ad hoc, vt probet in
antiquis ex Theoric. Bald *in l. conuenticulam n. 8. verſ.
Eſt tamen verũ C. de Epiſc. & Cler.* Menoch. *conſ. 191.
n. 86.* Afflict. *deciſ. 83. & in rec. deciſ. 7. n. 7.* Greg. X V.
*deciſ. 455. num. 6. & deciſ. 498. n. 13. & in rec. dec. 167.
n. 24. & deciſ. 182. n. 6. p. 1. & poſt 2. vol. conſ. Farinac.*
16 *deciſ. 274. n. 4.* & in præſenti conſtat bona præfata
fuiſſe in emphyteuſim prius data pro annis 30. &
poſtea renouata de 29. in 29. annos, ex quibus reno-
uationibus ſecutis aucto pretio & ſoluto maiore
laudemio, prout conſtat debilitatur, & incredibi-
le redditur id quod articulatur de ſterilitate agro-
rum, ne alioquin dicamus communitatem dd. re-
nouationes acceptantem voluiſſe iactare ſuum ſol-
uendo maius laudemium, prout in propoſito aduer-
tit Rota *deciſ. 176. n. 8. & 9. par. 6. rec.*

17 Vlterius conſideratum fuit quod fama in tantum
probat in antiquis in quantum nihil in contrarium
adeſt, ex quo illa debilitata remaneat, Rot. *dec. 176.
n. 6. par. 1. diuerſ. & deciſ. 182. n. 7. par. 1. rec.* Seraph. *de-*
18 *ciſ. 355. n. 5.* quæ debilitatio hic concurrit propterea
non venit concedenda remiſſoria ad probandum id,
quod probatum non releuaret *l. ad probationem C. de
probat.* Caputaq. *deciſ. 68. p. 3.* Greg. X V. *deciſ. 184. n. 3.*
19 *& in rec. deciſ. 18. n. 14. p. 6.* in quam ſententiam de-
negationis remiſſoriæ eò facilius ac libentius incli-
nauerunt Domini quia alij articuli ferè à primo vſ-
que ad vltimum deteguntur falſi ex lectura publi-
corum inſtrumentorum, tam quoad verum, & di-
rectum dominium Eccleſiæ, quam quoad principium
acquiſitionis huius emphyteuſis, & authores Eccle-
ſiæ non fuiſſe communitatem, & eius homines pro-
ut articolatur, ſed quondam Necciolum, & Darium
Bombum, hocque confeſſa fuit ipſa communitas in
conceſſione anni 1454. & in alijs renouationibus;
ideo bene facit concluſio, quod remiſſoria non ſit
danda ad effectum probandi contra propriam con-
feſſionem Greg. XV. *deciſ. 523. n. 4.* Buratt. *deciſ. 867.
n. 7.* Duran. *deciſ. 514. n. 3.*

20 Quæ verò dicuntur de ſupradicta ſterilitate cum
in conceſſione ſecuta de anno 1454. appellatur po-
dere aratiuum pratiuum, quæ nomina non compe-
tunt agro ſterili & ſecundum Bald. *in l. in legatis 21.
n. 1. verſ. & hoc verbum podere C. de leg.* ſignificat vni-
uerſitatem agrorum, & propterea non remanet ve-
rum dicere fuiſſe agrum à principio incultum, & re-
dactum ad culturam opera, & induſtria communi-
tatis; & ideo conceſſum ad meliorandum, quapropter
non venit concedenda remiſſoria ad probandum
contrarium eius, quod patet per ſcripturas, Rot. *de-
ciſ. 589. n. 2. & deciſ. 235. n. 11. & 271. n. 3. par. 5. rec.* ex
quibus remanet ſublata qualitas ſterilitatis, ſtante,
præſertim augmento pretij, & ſolutione laudemij
in qualibet renouatione.

Quo verò ad 8. 9. 10. 11. & 12. dixerunt Domini 21
iſtos articulos eſſe nullius momenti, & penitus irre-
leuantes, cum octauus tendat ad probandum valo-
rem nonnullorum bonorum DD. de Paſſioneis, qui
nec ſunt in cauſa, nec hodie D. Epiſcopus habet ali-
quam prætenſionem circa illorum bona, propterea
hic articulus vti fruſtratorius, non venit admitten-
dus cum obſtet Text. *in l. 1. & tote tit. C. res inter alios
acta.*

Quo verò ad nonum in quo articulatur num-
quam Epiſcopum habuiſſe bona emphyteotica arti-
culus aduerſatur publicis inſtrumentis, & confeſſio-
nibus communitatis, ex quibus conſtat Epiſcopum
habere bona emphyteotica, ideo venit reiiciendus,
nec ſuper hoc venit concedenda remiſſoria vti dire-
ctum contra id, quod conſtat per publica documen-
ta, & propriam confeſſionem communitatis ex
Greg. XV *deciſ. 523. n. 2.* Cauall. *deciſ. 84. n. 1.* Buratt.
deciſ. 351. n. 1. & 864. n. 1. Duran. *deciſ. 196. n. 3. & 453.
num. 6.*

Decimus verò articulus 11. & 12. continent idem
quibus applicantur eædem met reſponſiones, & ideo
vti irreleuantes non ſunt attendendi ſed reiiciendi,
& conſequenter deneganda remiſſoria.

Et ita reſolutum vtraque, &c.

Licien. Cantoriæ.

Ven. 23. Martij 1640.

ARGVMENTVM.

In ſummariiſſimo poſſeſſorio beneficiali poſſeſſori licet titulo careat, concedenda eſt manutentio. videnda deciſ. 105. infra.

SVMMARIVM.

1 *De poſſeſſione conſtat ex petitione illius qui immiſſionem petit expulſo &c.*
2 *Et ex inſtrumento quo aliquis confitetur alium poſſidere.*
3 *Anteriori poſſeſſori etiam ſine titulo eſt concedenda manutentio, quamuis poſterior titulum habeat.*
4 *In ſummariiſſimo in materia beneficiali poſſeſſorio non requiritur titulus.*
5 *Iudex nulliter, & iniuſte procedens non priuat aliquem poſſeſſione.*
6 *Teſtes non citata parte examinationem probant niſi periculum ſit probationem defecturam.*
7 *Poſſeſſio capta appellatione pendente non eſt manutenibilis.*
8 *Pendente appellatione geſta attentata ſunt.*

DECISIO XCVII.

DOMINI dixerunt Nicolao Natali dandum
eſſe intentum de manutenendo in poſſeſſione
Cantoriæ, de qua agitur, quia conſtat de eius 1

poſſeſſione anteriori non tantum ex cooſeſſione
Metelli Brunduſini aduerſarij petentis immiſſionem
expulſo, & amoto Nicolao iuxta Text. *in l.decem ff.
de verb.oblig. l.manumiſſiones ff. de iuſt. & iur.* Greg.
*dec.*40.*n.*2. & *dec.*200.*n.*2. Canal.*dec.*106. *n.*1. & 2.
Duran.*dec.*21.*n.*3.ſed etiam ex inſtrumento procuræ
dicti Metelli, quo fatetur Nicolaum poſſidere Rot.
deciſ. 326. *num.* 2. *parte* 6. *recent.* habenti autem
anteriorem poſſeſsionem dandam eſſe manuten-
tionem in concurſu cum poſſeſſione poſteriori,
eſt ſatis tritum, quamois iunior eſſet titulata, &
antiqua careret titulo Bart. *in leg. ſi de eo* §. *vltim.*
3 *in fin. ff. de acquir. poſſ.* Alex. *conſ.* 88. *num.* 12.
ad fin. lib. 5. Afflict. *deciſ.* 363. *num.* 4. Menoch. *de
recuper. rem.* 3. *num.*728. Rot. *deciſ.*35. *num.*5. *par.*2.
4 *recent.* nec in materia beneficiali io ſummariiſſimo
poſſeſſorio manutenti onis requiritur, nec attendi-
tur titulus Rot.*diu.dec.*395.*n.*8. *par.*1. & 187.*num.*5.
*par.*4. Greg. *dec.*40. *num.* 5. & 7. & *deciſ.*323. *num.*2.
Duran. *dec.* 13. *num.* 5.

Nec obſtat quod Metellus poſſideat Cantoriam
5 controuerſam authoritate iudicis præcedente ſen-
tentia, quia cum Iudex nulliter, & iniuſtè proceſſe-
rit non priuauit Nicolaum ſua poſſeſſione, nec ipſe
habuit vnquam ſe pro ſpoliato ex Bart.*in l.*1.§.*huius
num.* 3. *ff. vti poſſid.* Put. *deciſ.* 409. *num.* 4. *lib.* 2. *in
correct.* Greg.*dec.*549. *num.*5.

6 Nullitas autem, & ioiuſtitia ſententiæ viſa fuit
Dominis cooludeoter probari ex eo, quia fuit pro-
ceſſum ad ſententiam ad faootem Metelli lıteris
non iuſtificatis, nec citato Nicolao Natali, quam-
ois Metellos pro iuſtificatiooe gratiæ examinari fe-
cerit duos teſtes affuturos, tamen cum antea pro-
duxerit alios teſtes præſentes in Curia eoſque iura-
re fecerit poſt examen præfatorum, & poſt prote-
ſtationem partis examen dd. teſtium vti ſecutum
Nicolao legitimè non citato, non ſuſtinetur, cum
poſſent examioari dd. alij teſtes præſentes in Vrbe,
qoi iurauerant pro d.iuſtificatiooe citato Procura-
tore Nicolai, cum non adeſſet pericolom, quod
probationes perirent: propterea dd. teſtes affuturi
non fuerunt habiti in conſideratione, & gratia re-
maoſit iuſtificata, cum per examen dd. aliorum te-
ſtium executio in longum non differretur, & ſer-
uaretur iuris ordo, per Text.*in l.fin.C.de teſtib.c. præ-
ſentata eod.tit.* Abb.*in cap.quoniam frequenter num.* 8.
vt lit. non conteſt. Rot. *dec.*3. *de teſtib.in antiq.* Veſtr.
*in prax. lib.*6. *cap.*2.*n.*3.

Dicebant etiam Domini poſſeſſionem captam
7 per Metellum Brunduſinum à vitio attentatorum
non poſſe excuſari; & propterea eius poſſeſſionem
non eſſe maoutenibilem, vti captam poſt appella-
tiooem interpoſitam intra legitima tempora, ſed
imò attentatam per Text. *in cap. non ſolum de ap-
pell. in* 6. *cap. poſt appellationem* 2. *q.*6. Rot. *in recent.*
8 *deciſ.*598.*n.*1. *p.*1. & *deciſ.*102. *num.*5. *par.*5. Nec ob-
ſtat quod ſententia lata pro executione literarum
Apoſtolicarum, vti lata in iudicio executiuo non
eſſet appellabilis ad effectum ſuſpenſiuum, quia
imò appellabilem ad vtrumque effectum fuiſſe de-
clarauit ſignatura per ſucceſſiuam commiſſionem,
quæ retrotrahitur ad diem ſententiæ, & interpoſi-
tæ appellationis etiam ad hoc, vt geſta medio tem-
pore dicantur attentata, per Text.*in l.vnica ff.nil non
appell. pend.* Io.Aod. *in cap.ſi à Iudice de appell. in* 6.
Iaſ.*in l.*1.*num.*1.*Cod.de bon.poſſ.ſecund.tabul.* Lancell.
de attent. appell. pend. ampliat. 19. *num.* 1. Duran.
*deciſ.*96. *num.*4. & fuit dictum *in Romana Domus* 27.
Octobris 1623. *coram R. P. D. meo Decano, & in Mar.
tiuana iuris paſcendi* 26. *Iunij* 1628. *coram bonæ mem.*

Card. Virili, quæ allegat concordantes.
Et ita reſolutum vtraque, &c.

Legionen. Canonicatus,

Ven. 27. Aprilis 1640.

ARGVMENTVM.

Deſumitur ex deciſione ſup. tradita.

SVMMARIVM.

1 *Ad impediendam triennalem poſſeſſionem ſufficit, ſiue indicialis, ſiue extraiudicialis, & coram incompetenti iudice ſufficit, & num.*6. *fallit. numero* 7. & 8.
2 *Ex reſignatione non publicatá inducitur noua vacatio.*
3 *Ex diligentiis factis in camera, ac Cancellaria probatur literas non fuiſſe expeditas.*
4 *Negatiua publicationis iuſtificatur, vel confeſſione illius, qui publicare debuit vel ſi expediunt literas poſt tempus publicationis.*
5 *Triennalis præſumere facit impetratum eſſe tempus ad publicandam reſignationem.*
9 *Reſtitutio ad publicandam reſignationem elapſo tempore ſolet concedi.*

DECISIO XCVIII.

IN hac cauſa tres emanarunt deciſiones in
prima ſub die 28. Martij 1639. fuit reſolu-
tum gratiam Adelelmi Gonzalez non eſſe iuſtifica-
tam ex eo, quia Canonicatum, de quo agitur Ro-
dericus Gabral reſignauerat in manibus Sanctiſſimi
vſque de anno 1628. illumque incontinenti fuiſſe
collatum ad fauorem Franciſci nepotis, qui poſſeſ-
ſionem fuit conſecutus, nec propterea vacare per
obitum Roderici, poſtea ſub die 26. Nouem. præ-
teriti Domini receſſerunt à dicta deciſione ex illo
fundamento, quod reſignatio facta per Rodericum
non probetur publicata intra 9. menſes vt diſponi-
tur io Bulla Greg.XIII.& Franciſcum non eſſe trien-
nalem poſſeſſorem ſtante citatione executa ante
completum triennium, & ad interrumpendum
triennalem ſufficere moleſtias iudiciales ſiue extra-
iudiciales, etiam coram iudice incompetenti, vt
dixit Rota coram Reuerendiſſ. Dom. meo Decano
*deciſ.*172. *n.*6. cum aliis *in d. deciſ.* deductis poſtea
dato dubio an eſſet ſtandum in primo vel in ſecun-
do loco deciſis, ſub die 23. Ian. præteriti, dictum
fuit ſtandum eſſe in primo loco deciſis, ex illa ra-
tione quod Gonzalez impetrauerat Canonicatum à
Sanctiſſimo, vti vacantem per obitum Roderici,
ſed ſtante præfata reſignatione Canonicatum non
vacare per obitum prout ante diſponebatur in con-
ſtitutione Piana, quæ fuit abrogata per conſtitu-
tionem Greg. XIII. de publicandis, quæ inducit
nouam vacationem ob non factam publicationem,
& requirit gratiam ſpecialem cum mentione non
publicationis, prout latius *in d. deciſ.* dictum fuit.
Succeſſiuè Gonzalez obtinuit nouam gratiam 5
à Sanctiſſimo, de hoc Canonicatu vti vacante
ob non publicationem iuxta formam Conſtitutio-
nis Gregor. XIII. & dato dubio, an gratia Gon-
zalez ob non publicationem eſſet iuſtificata hodie
propoſito Domini negatiuè reſoluerunt, quia li-
cet

ter reſignatario facta per Rodericum fuerit admiſſa de anno 1628. & litteræ dicantur expeditæ per Franciſcum de anno 1631. & poſſeſſio capta per eundem de anno 1634. nec conſtet fuiſſe expeditas alias litteras ex diligentiis factis in Cancellaria, ac in Camera, in quibus ſolent litteræ expediri per quas diligentias benè negatiuam extare probatam dicebat Adelelmus ex Surd. *deciſ.* 231. *n.* 1. *& dec.* 300. *num.* 11. Gregor. X V. *deciſ.* 139. *num.* 5. *&*
4 216. *num.* 9. ſimileſque gratias ob non publicationem non poſſe aliter iuſtificari, niſi duobus modis, vel per confeſſionem eius qui publicare tenebatur, vel ſi expediuit litteras neceſſariò publicandas poſt tempus à conſtitutione præfixum, prout in præſenti ex Garz. *de benef. cap.* 3. *num.* 330. *in punct.* Greg. X V. *dec.* 210. *n.* 4.

5 His tamen non obſtantibus adhuc dictum fuit obſtare regulam de triennali, per quam præſumitur poſſeſſorem obtinuiſſe reſtitutionem, ad publicandum, & intra tempus reſtitutionis publicationem fuiſſe factam, ita & taliter vt amplius de inualiditate eius tituli dari non potuerit, ex doctrina Felin. *conſ.* 1. *num.* 131. Caſſad. *dec.* 4. *num.* 7. *de cauſ. poſſ. & prop.* Rot. *dec.* 154. *num.* 1. *part.* 1. *recent.*

6 Nec obſtare citationem executam de anno 1636. vigore Commiſſionis emanatæ inter Gonzalez & Ludouicum Quignones, & quod poſſeſſio triennalis interrupta veniat, tam per moleſtias iudiciales quàm per extraiudiciales de facto ex Pariſienſ. *conſ.* 8. *num.* 4. *lib.* 4. cum aliis cumulatis *in dec.* 699. *n.* 2. *coram bonæ mem. Buratto.*

7 Quia dicta citatio nec intulit moleſtiam iudicialem, nec de facto quæ poſſit ſuffragari Gonzalez pro interrumpenda triennali.

In primis non adfuiſſe moleſtias Iudiciales conſtat ex eo, quia cum commiſſio prodierit vigore gratiæ Apoſtolicæ, tunc obtentæ per Gonzalez Contra. Ludouicum Quignones & literæ numquam fuerint expeditæ, propterea obſtat regula de non iudicando ſecundum formam ſupplicationis, literis non expeditis, & decretum in eadem commiſſione appoſitum, dummodo ante terminum ad articulandum literæ expediantur adeo, quod ob non expeditionem literarum Iudex Iuriſdictione caruerit, tam vigore dictæ regulæ, quam dicti decreti conditionaliter concepti; ex quo ſequitur citationem præfatam ex defectu Iuriſdictionis iudicialem moleſtiam non induxiſſe, neque triennalem interrupiſſe, vt in terminis dicti decreti dixit Sarn. *ſuper regula de triennali quæſt. vlt. verſ. tamen præfatis*; & in terminis regulæ de non Iudicando idem Sarn. *ſuper reg. de Annal. quæſt.* 45. *verſ. breuiter.* Achil. *deciſ.* 2. *num.* 1. *ſuprà reg. de triennal.* Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.* 53. *n.* 28.

8 Nec dictum fuit citationem præfatam importaſſe moleſtiam de facto, prout dicimus de citatione emiſſa coram Iudice incompetenti, *iuxta deciſ.* Reuerendiſſimi D. M. Decani 172. *num.* 6. quia nec ex tali citatione fuerunt illatæ moleſtiæ, ac turbationes circa poſſeſſionem, vel circa perceptionem fructuum, vt requiritur ad hoc, vt per moleſtias de facto interrumpatur curſus triennalis poſſeſſionis, vt per eundem Sarn. *in d. regul. de Annal. quæſt.* 45. *verſ. Breuiter.* Achil. *dec.* 6. *n.* 1. vbi ſic diſtinguit inter moleſtiam Iudicialem, & de facto *ſuper reg. de triennali.* Lotter. *d. quæſt.* 53. *num.* 2. & ſic eſſe intelligendam d. deciſionem, 172. Reuerend. D. M. Decani Put. *dec.* 317. *lib.* 1. *in correct.* Buratt. *deciſ.* 699. *num.* 3.

In omnem caſum ſtante reſtitutione in integrum obtenta à Franciſ. Gabral præterito aduerſus temporis curſum ad publicandum, quæ ſolet quandocunque concedi, vt fuit dictum in Argentina Præpoſituræ 1. Iulij 1626. coram bonæ mem. Cardinali Vitili, & notant Addent. ad Buratt. *dec.* 948. *num.* 7. cuius vigore ſecuta fuit publicatio in tempore debito vigore reſtitutionis obtentæ, quo tempore nec fuerat obtenta aliqua gratia ſuper dicto Canonicatu, nec fuerat executa citatio nec mota aliqua lis, quibus ſtantibus Domini dixerunt gratiam Adelelmi Gonzalez ob non publicationem non eſſe iuſtificatam, vtraque parte informante, &c. 9

Gerunden. Beneficij.

Lunæ 30. Aprilis 1640.

ARGVMENTVM.

Litteræ Apoſtolicæ in forma breuis cum clauſula *conſtito*, &c. ex iuſtificato exequendæ ſunt, & niſi beneficium Iuriſpatronatus probetur tanquam de reſeruato litteræ exequendæ ſunt.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrium intelligitur pro vt de iure.*
2 *Littera Apoſtolica in forma breuis clauſula* conſtito, &c. *habent executionem paratam.*
3 *Dicta clauſula* conſtito, &c. *quomodo iuſtificetur.*
4 *Patronatus beneficij debet concludenter probari quia liberum præſumitur beneficium.*
5 *Stante clauſula arbitrio Rota cenſetur relatus iuris rigor, & æquitas ſeruatur.*
6 *Arbitrium Rotæ intrat ſi reſeruatio ſit turbida.*
7 *Ex ſententia Ordinarij declarantis beneficium iurispatronatus oritur præſumptio.*
8 *Beneficium iuriſpatronatus non cadit ſub reſeruatione.*
9 *Reſeruatio Iuriſpatronatus non poteſt confirmari à Vicario Epiſcopi ſine ſpeciali mandato.*
10 *Neque donatio eiuſdem Iuriſpatronatus.*
11 *Aliquem titulum producens præſumitur meliorem, quem haberet, produxiſſe.*
12 *Qui aliquid diſpoſitiuè facere nequit, neque ſuppoſitiuè.*
13 *Iudici aſſerenti aliquid ſine actis non creditur.*
14 *Sententia Ordinarij ipſi præiudicat.*
15 *Inſtitutio litis cauſam dans non attenditur.*
16 *Sententia ordinarij poteſt præſumi lata in præiudicium dataria.*
17 *Teſtes vt probent aliquem eſſe de genere alterius diſtinctè debent deponere.*
18 *Patronis non exiſtentibus amplius in rerum natura beneficium libertatem adquirit.*
19 *Executio breuis quæ per aliquod tempus retardari poteſt eo elapſo non retardatur.*

DECISIO XCIX.

SECVTA vacatione ſimplicis Beneficij controuerſi de menſe Octobris 1638. per obitum Ioannis Garau ſiue Pietadtal, de quo vti de reſeruato fuit à Sanctiſſimo prouiſus Anton. Ros,

qui expedito Breui de capienda poſſeſſione nomi-
ne Cameræ ſententiá fauorabilem pro executione
dicti Breuis, vnà cum Declaratoria contra Petrum
Martyrem font. intruſum ab A.C. reportauit, cauſa
in gradu appellationis mihi commiſſa cum Clau-
ſula *parito Breui* arbitrio Rotæ propoſitum ſemel
atque iterum dubium, an intraret arbitrium pro
retardatione executionis, quod Domini hodie ne-
gatiuè reſoluerunt.

1 Quia arbitrium intelligitur prout de Iure & re-
gulatur à Iure Seraph. *deciſ.* 1017. *n.*1. Rot. *diuerſ.*
dec. 348. *num.*4. *par.*1. *& in recent. dec.*348. *num.*1.
2 *par.*5. Duran. *deciſ.*377. *n.* 1. De iure autem huiuſ-
modi litteræ Apoſtolicæ in forma Breuis iuſtificatæ
quoad reſeruationem clauſula *Conſtito &c.* habent
executionem paratam, Aochar. *conſ.*297. *n.* 8. *verſ.*
& proximè Rot. *diuerſ. dec.* 45. *num.* 1. *par.* 2. *& in*
*recent. dec.*558. *num.*2. *part.*1. *&* 580. *n.*5. *in fin.par.*
2. *& in Papien. Prepoſituræ* 22. *Iunij* 1611. *coram*
Ortemberg. apud Matches. *de commiſſ. tom.*2. *fol.*130.
*num.*2. & in aliis relatis per Barboſ. *de Clauſulis*
*clauſ.*25. *num.*10. *& in Leodien. Canonicatus* 2. *Maij*
1631. *coram bone mem. Motmanno.*

3 In præſenti autem d. clauſula *Conſtito &c.* fuit
iuſtificata cùm de obitu Ioannis Grao. in poſſeſ-
ſione Beneficij, de quo agitur de menſe octobris re-
ſeruato conſtet tam ex depoſitionibus duorum
teſtium de publica voce, & fama, quæ ſuffraga-
tur ad hunc effectum, dum non adeſt in cauſa pro-
uiſus ab Ordinario, Gregor. X V. *deciſ* 394. *num.*5.
& 7. & fuit dictum in Cæſarauguſt. Portionis co-
ram Gypſio apud Matches. *de commiſſ. part.* 2. *fol.*
340. *num.* 1. quam etiam ex prouiſione Petri ve-
nientis ex eadem vacatione tanquam præſentati ab
Aſſ. Procuratoris Aegid. *deciſ.*268 Caual. *dec.*55. *n.*3.
Reuerendiſſimus D.M. Decanus *deciſ.*145. *n.*1.

4 Exceptio vero Patronatus oppoſita non ſuffra-
gatur, quia non fuit concludenter probatus ſicuti
requiritur contra prouiſum Apoſtolicum, cum
alias beneficium præſumatur liberum, Innoc. *in c.*
cum venerabilis n. 9. *de except.* Dec. *conſ.* 107. *num.*1.
Menoch. *lib.* 3. *præſumpt.* 90. *num* 1. Mant. *deciſ.*
360. *num* 4. Seraph. *deciſ.*1353. *num.* 2. *& in recent.*
*dec.*133. *n.*1. *part.*1.

5 Nec obſtat quod ſtante clauſula *arbitrio Rotæ*
cenſeatur relaxatus Iuris rigor, & ſeruetur æqui-
6 tas Creſcent. *deciſ.* 4. *num.*3. *de teſtib.* ita vt ad ef-
fectum, vt intret arbitrium ſufficiat oſtendere re-
ſeruationem eſſe turbidam Gara. *de Beneſ. part.* 6.
*c.*3. *num.*11. & dixit Rota *in Leodien. Parochialis* 16.
Decembris 1594. *coram Luca* apud Matcheſ. *par.* 1.
*fol.*435. *& in Aarien. Parochialis* 27. *Aprilis* 1598.
coram Lancellotto apud eundem *dicta part.*1. *fol.* 436.
in Tarraconen. Parrochialis 4. *fol.*1604. *coram bone mem.*
Card. Pamphilio apud eundem *part.*1. *fol* 434. *num.*1.
7 cum ſimil. In præſenti autem turbiditas deduce-
batur per informantes pro Petro ex ſententia Or-
dinarij Gerunden. in qua præuia narratione funda-
tionis, & dotationis huius beneficij, necnon re-
ſeruationis Iuriſpatronatus illius, prout ex Inſtru-
mento fundationis de anno 1592. idem Ordinarius
pronunciauit Beneficium, vti de Iurepatronatus
laicorum eſſe adiudicandum Petro, prout iudicauit
illum inſtituendum vti à Patronis præſentatum,
ſecuta poſtea poſſeſſione, ex qua ſententia cum
agatur de intereſſe ac præiudicio Ordinarij, oritur
præſumptio Beneficium eſſe de Iurepatronatus lai-
corum, Lambert. *de Iurep. lib.*1. *art.*3.9. *quæſt. prin-*
cipalis part. 1. *n.*2. Rot. *dec.*10. *n.*1. *de Iurep. in nou.*
8 Seraph. *de* 1232. *num.*2. quod non cadit ſub re-
ſeruatione ex Gloſ. *in c.*2. *verb. collatio in princ. de*
de praben. in 6. Lap. *alleg.* 84. *num.*3. *verſ. beneficia*
laicorum littera O. Gonz. *in reg.* 8. *gloſſ.* 9. *num.* 67.
Simonet. *de reſeru. quæſt.*9. *n.*1.

Quia pro reſponſione dicebant Domini in præ- 9
ſenti non abeſſe fumum releuantem, qui Petro ſuf-
fragari poſſit, nam Inſtrumentum fundationis, &
dotationis cum reſeruatione Iuriſpatronatus pro
Gerardo fundatore, ac pro perſonis ibi nomina-
tis eorumque hæredibus, & ſucceſſoribus legitur
confirmatum à Vicario, qui de iure hanc faculta-
tem non habet abſque ſpeciali merito Epiſcopi,
Calder. *conſ.*1. *n.*3. *de offic. Vic.* Ferrer. *conſ.*347. *n.*
17. Garſ. *de beneſ. part.*5. *c.*9. *n.*75. Viuian. *de Iu-*
*rep. lib.*1. *c.*2. *n.* 35. Lotter. *de beneſ. lib.* 2. *quæſt.* 7.
*num.*2. *&* 3. Rot. *dec.*40. *num.*2. poſt Viuian. *in d.*
tract. de Iurep. & in vna Placent. Parochialis de Mo-
*rabel.*19. *Ian.* 1594. *coram Orano relat. per Garz. de*
*benef. part.*5. *d. c.*9. *poſt med.* ſicuti nec poteſt Vica- 10
rius confirmare donationes Iuriſpatronatus abſque
d. ſpeciali inſtrumẽto Epiſcopi vt dixit Rot. coram
S.M. Greg. X V. *dec* 420. *n.*2. *& in rec. dec.* 376. *n.*1.
*part.*1. *& d.*337 *n.*5. *part.*2. *& in Lucana Iuriſpatrona-*
tus 13. *Ianuarij* 1614. *coram Manzanedo* Duran. *dec.*
415. *n.*3. *& deciſ. vlt n.*2.

Nec poteſt Petrus prætendere poſſibilitatem 11
alterius confirmationis fortaſſe obtentæ vel præ-
ſumptæ, dum produxit confirmationem præfatam
Vicarij inualidam, ex quo præſumitur Titulum
meliorem, quem haberet produxiſſe Aegid. *conſ.*10.
*num.*20. Pariſ. *conſ.*21. *n.*19. *lib.*1. Crauet. *conſ.*134.
*n.*44. Put. *dec.*239. *n.*1. *&* 2. *lib.*3. *in correct.* Rot. *in*
*dec.*412. *n.*2. Gregor. X V. *dec.*467. *n.*7. Duran. *dec.*
285. *n.*148.

Minus facit quod etiam poſt reſeruationẽ Iuriſ- 12
patronatus potuerit Epiſcopi conſenſus accedere,
eique æquipolleat d. ſententia lata ad fauorem Pe-
tri præſentati, quia de conſenſu Epiſcopi aliter non
apparet & ſententia eſt eiuſdem Vicarij qui ſi non
potuit præſtare cõſenſum diſpoſitiuè ab initio ere-
ctionis Patronatus; multò minus ſuppoſitiuè id fa-
cere potuit inſtituendo præſentatum cum præſup-
poſito legitimæ reſeruationis Patronatus, iuxta
Tex. *in l. oratio ff. de ſponſal. l. Codicell. §. Mater. de leg.*
ſecundo l. quoties la prima in princ. C. de fideiuſſ. Surd.
*conſ.*5. *n.*40. *& deciſ.*254. *num.* 20. Quod procedit 13
licet Vicarius in d. ſententia dixerit ſe vidiſſe In-
ſtrumenta, & teſtes probantes Iuſpatronat. Quia
vltra quod inſtrumentum fundationis exhibitum
apparet ſine conſenſu Epiſcopi, Iudici de hoc
aſſerenti ſine actis non creditur, Socin. *conſ.*47. *n.*15.
*lib.*4. Gratian. *diſcept.* 310. *n.*89. Rot. *dec.* 235. *n.*4.
*part.*2. *recent.*

Et quamuis ad effectum retardandi executionem 14
Breuis alias Rot. ponderauit ſententiam Ordinarij
quæ vti Canonizatoria Iuriſp. ipſius Ordinarij
præiudicium concernit iuxta *dec.*38. *n.*3. Greg. X V.
*dec.*413. *n.*1. *& ſeqq. part.*2. *recent.* cum aliis *ſupra*
allegatis; Domini tamen in caſu iſto in contrarium 15
ponderauerunt non ſolum quod dicta ſententia
emanauit de menſe Ianuarij præteriti anni 1639.
ſuper inſtitutionem eiuſdem Petri in hac eadem
vacatione; quo caſu d. Inſtitutio, quæ liti cauſam
dedit tantò minùs eſt attendenda Gregor. X V. *dec.*
4. *n.*2. vbi Adden. *littera A. & deciſ.* 369. *n.*4. Sed 16
etiam quod ſententia lata per Ordinarium ab fauo-
rem Patronorum, vel ab eis præſentatorum, poſt-
quam beneficium vacauit in menſa reſeruato præ-
ſumi poteſt lata in præiudicium Datariæ, ac pro-
inde tanto minus attendenda, prout in ſimili dici-
mus de vnione quæ ſi fiat per Epiſcopum, poſt-
quam beneficium vacauit in menſe reſeruato
cenſetur

cenſetur facta animo ſupplantandi Datariam ex Garzia *de benef. par. 12. c. 2. num. 105. cum ſeqq.* Rot. *deciſ. 201. n. 5 par. 2. rec. & deciſ. 419. n. 4. coram Greg. X V.* cum aliis per Addent. *ibidem n. 7.*

17 Præterea fumus iuriſpatronatus tantò minus in caſu iſto viſus fuit releuare. Tum quia Petrus non probauit ſe eſſe de genere fundationis, ſicuti cauetur in fundatione duo namque teſtes exemplo adducti vltra quod non fuerunt producti in actis, & ſunt examinati contra tertium non concludunt, quia teſtantur de ſimplici auditu nec deponunt ſicuti debebant per gradus diſtinctos *cap. licet ex quadam §. teſtes autem de teſtib.* tum etiam quia non probatur pertinentia quod ſcilicet Ioannes Corios, à quo præſentatus fuit Petrus extiterit hæres Gerardi aſſerti fundatoris vel Antonij, & Ioannis Perodral, quibus in fundatione Patronatus reſeruatus legitur, ſicuti talis ſucceſſio vel deſcendentia probari debuit pariter per gradus diſtinctos Innoc. *in rubr. de iurep. num. 4.* Abb. *in cap. cum ſeculum num. 1. eod. tit.* Lambert. *de iurep. libro primo parte ſecunda artic. primo ſecunda quæſt. principali num. 16.* Rot. *in rec. deciſ. 381. numero tertio verſ. debuiſſet etiam parte 2. & deciſione 756. numero primo & ſecundo parte ſecunda.*

18 Quamuis enim Patroni ſemel extiterint, ſi amplius non extant in rerum natura, Beneficium dicitur acquiſiuiſſe libertatem, Abb. *in capite primo, numero decimo de elect.* Viuian. *de Iurep. libro quarto capite ſecundo numero ſeptuageſimo nono & capite 4. num. 69.*

19 Demum quamuis ex ſupradicta ſententia teſtibus & aliis ſimilibus pro Petro deductis dici poſſet aliquam fumum reſultare, is videbatur Dominis ſuffragari potuiſſe Petro ad retardandum executionem Breuis per aliquot menſes tantum, donec ad coriam legitimæ probationes adducti poſſent; vnde cum tempus congruum elapſum fuerit, & nulla alia releuans probatio deducta fuerit executio Breuis viſa fuit non eſſe amplius retardanda, vt in puncto fuit alias dictum per Rot. *d. dec. 756. n. 1. & 4. par. 2. recent. in Leodien. Parochialis apud Marches. de Comm. par. 1. fol. 435. n. 2. & in Iaccen. Parochialis 27. Iunij 1603. coram bonæ mem. Cardinali Pamphilio.*

Et ita reſolutum vtraque, &c.

Aquilana Canonicatus,

Veneris 4. Maij 1640.

ARGVMENTVM.

Beneficium Collectoris Apoſtolici etiam vacans in menſe alternatiua ſedi Apoſtolicæ eſt reſeruata, & licet duplici titulo reſeruatum ſit, ſi tamen ex eadem cauſa, vnius reſeruationis expreſſio ſufficit.

SVMMARIVM.

1 *Ex confeſſione aduerſarij, & teſtibus probatur vacationis tempus.*
2 *Ex literis nuntiorum probatur officium ſubcollectoris.*
3 *Poſſeſſione adepta officij Apoſtolici intrat reſeruatio beneficij.*
4 *Sufficit ſola deputatio officij vt intret reſeruatio.*
5 *Ex literis patentibus Ordinarij probatur ordo.*
6 *Ex teſtibus probatur ortus.*
7 *Eſſe aliquem idoneum ad beneficium obtinendum probatur literis Epiſcoporum & fidei Canonicorum.*
8 *Quando gratia non fundatur in valore, iſte leuioribus probationibus probatur.*
9 *Iuſtificatis iuſtificandis adiudicatio beneficij deneganda non eſt.*
10 *Omnia quæ difficiliorem gratiam efficiunt exprimenda ſunt.*
11 *Clauſula quouis modo vacet comprehendit omnem modum vacandi.*
12 *Alia clauſula quæ omnem vacationem comprehendunt. & num. 13.*
14 *Impetratio ob non factam reſeruationem reſpicit ſpecialem gratiam.*
15 *Quando plures reſeruationes oriuntur ex diuerſis cauſis omnes exprimendæ.*
16 *Regula 4. Cancellariæ æqualiter comprehendit collectorem Prouinciæ, & ciuitatum.*
17 *Neque ex ſecunda collectria inducitur noua reſeruatio.*
18 *Non ſunt multiplicandæ reſeruationes, ſed reſtringendæ, & in dubio vnica eſt reſeruatio.*
19 *Beneficium in dubio præſumitur ſimplex, & qui curatum aſſerit tenetur probare.*
20 *Teſtes ſingulares nihil probant.*
21 *Fides facta alicuius rei extraiudicialis, abſque iuramento, & lite pendente nihil probat.*
22 *Reſidentia niſi probetur requiſita ſub pœna priuationis tituli præſumitur cauſatiua ad lucrandas diſtributiones.*
23 *Beneficium non requirens reſidentiam non eſt incompatibile cum canonicatu.*

DECISIO C.

CVm Canonicatus de quo agitur vacaret de 1
menſe Auguſti 1638. per obitum Cinthij vetuſti vnici Subcollectoris Apoſtolici in ciuitate, & Diœceſi Aquilana de eo, vti reſeruato fuit à ſede Apoſtol. prouiſus Rodulphus Paſchalis, ab Ordinario vero Aquilano vigore Alternatiuæ fuit prouiſus & in poſſeſſionem immiſſus Thomas Antonellus cauſa mihi commiſſa dubitaui hodie, an Canonicatus eſſet Rodulpho adiudicandus? & Domini affirmatiuè reſponderunt ex ſeqq.

Primò, quia Rodulphus iuſtificauit Canonicatum vacare per obitum Cinthij vetuſti in Menſe Auguſti Epiſcopo gaudente Alternatiua, tam ex confeſſione Antonelli emanata in commiſſione huius cauſæ *ad l. cum precum C. de liber. cauſ.* Greg X V. *deciſ. 555. num. 9 & in recent. deciſ. 89. num 10. & 11. par. 6.* quam etiam ex depoſitionibus teſtium examinatorum Gregor. X V. *deciſ. 166. n. 8.* Duran. *deciſ. 114. n. 8.*

Secundo quia Rodulphus probauit d. Cinthium 2
fuiſſe vnicum Subcollectorem in ciuitate ac Diœceſi Aquilana ex literis patentibus duorum Nuntiorum Neapolis, in quibus ab altero fuit deputatus in Subcollectorem de anno 1587. ab altero verò de anno 1590. de quo tempore, cum poſſideret dictus Cinthius Canonicatum, prout doctum fuit ex prouiſione obtenta à fel. rec. Greg. X I I I. de anno
1576. ſubſecuta poſtea poſſeſſione intrat clara re- 3
ſeruatio ad fauorem ſedis Apoſtolicæ vigore regu-
læ 4. hodie quintæ Cancellariæ Goz. *ſuper reg. 8.* 4
gloſ. 51. num. 67. cum ſeqq. Lotter. *de re benef. quæſt. 32.*

n.158.lib.2.Rot.in rec.deciſ.715. num.4. p.1. Duran.
deciſ. 263. num.1. etiam abſque eo quod probetur
Cinthium præfatum acceptaſſe deputationem, vel
officium Subcollectoris exercuiſſe, cum ſufficiat ſo-
la deputatio, Simonett. *de reſeruat. quæſt.* 33. *num.* 8.
Æneas de Falcon. *de reſeru. quæſt.* 3. *princ. n.* 16. Rota
in nou deciſ. 12. *de præben.* Verall. *deciſ.* 141. *n.* 2. *par.* 2.
Put. *deciſ.* 329. *num* 4. *par.* 4. *in correct.* Duran. *dec.* 233.
num. 17.

5 Tertio probauit ſe eſſe clericum, & Sacerdotem
ex literis patentibus Ordinarij Grammat. *deciſ.* 81.
Greg. X V. *deciſ.* 78. *num.* 5. & 490. *num.* 6. Caual. *de-*
ciſ. 483. & *p.* 6. *rec. deciſ.* 20. *num.* 18. & *deciſ.* 45. *num.* 2.
6 ſe eſſe oriundum è Ciuitate Aquilana prout ex de-
poſitionibus teſtium, Rot. *deciſ.* 92. *n.* 6. *p.* 6. *rec.*

7 Se eſſe idoneum ex literis Epiſcoporum Salmo-
nen. & Marſorum, & ex fide ſex Canonicorum Ec-
cleſiæ Cathedralis Aquilanæ, Garz. *de benef. p.* 6. *c.* 2.
num. 234. qui refert reſolutionem Congregationis
S Concilij Tridentini & faciunt deciſiones 147. *in*
fin. & 187. *num.* 10. *p.* 6. *rec.*

8 Quo verò ad valorem narratum, benè probant
teſtes vltra quod cum gratia non ſit fundata in va-
lore quoad illius probationem, ſufficiunt leuiores
probationes Greg X V. *dec.* 13. *n.* 6. & *deciſ.* 35. *n.* 1. &
p. 6. *rec. deciſ.* 92. *n.* 6. & 187. *n.* 8.

9 Quibus omnibus benè iuſtificatis adiudicatio
Rodulpho nequit denegari vti actus iuſtitiæ iuxta
gloſ. *in c. ſi Capitulo in verb. exequatur de conceſſ. præ-*
ben. in 6. Caual. *dec.* 363. *num.* 4. & *in rec. deciſ.* 605.
n. 2. *p.* 2 & *p.* 6. *deciſ.* 133. *n.* 2.

10 Nec obſtat primum obiectum duplicis reſerua-
tionis deductum ex eo, quod vetuſtus fuerit primo
commiſſarius generalis totius Prouinciæ Aprutiæ de
anno 1587. & poſtea ſecundo fuerit Subcollector
ſeu Commiſſarius ciuitatis, & Diœceſis Aquilanæ
de anno 1590. inferendo ad ſubreptionem gratiæ
Rodulphi ob non factam expreſſionem vtriuſque
Subcollectoriæ, ſicuti ſubreptitia eſt gratia ſi Ca-
nonicatus fuiſſet reſeruatus duplici reſeruatione, &
vtriuſque mentio facta non fuiſſet, ex quo Papa
ſtantibus pluribus reſeruationibus & obſtaculis diſ-
ſiliorem ſe reddidiſſet ad concendendam gratiam
Felin. *in c. in noſtra Corollario* 6 *ſub n.* 15. *de reſcript.*
Caſſad. *deciſ.* 9. *num.* 5. *de præben.* Gratian. *diſcept.* 982.
num. 21.

11 Cui obiecto fuit dupliciter reſponſum, Primo,
quod in literis prouiſionis Rodulphi adeſt clauſula
ſiue præmiſſo ſiue alio quouis modo vacet, per quam ſatis
dicitur facta mentio omnium reſeruationum, licet
vna tantum ſit expreſſa cum capiat omnem modum
vacandi iuxta Text. *in cap. ſuſceptum* vbi DD. *de reſ-*
cript. in 6. Lap. *alleg.* 6. *n.* 5. Felin. *in d. cap. in noſtra*
num. 37. *verſ. fallit quarto de reſcriptis* Caſſad. *de-*
ciſ. 5. *de præben.* Rot. *deciſ.* 17. *de reſcript. in nou.* &
deciſ. 37. *eod. tit. in antiq.* & *deciſ.* 17. ibi *niſi ponatur*
in gratia de præben. pariter *in antiq.* & *in Virdunen. Ca-*
nonicatus 28. *Aprilis* 1597. *coram bonæ memoriæ Car-*
dinali Pamphilio apud Garz. *de benef. p.* 11. *c.* 13. *n.* 332.
12 adeſt vlterius alia clauſula *dummodo eius diſpoſitio ad*
Nos hac vice pertineat, quæ non ſolet apponi ratio-
ne expreſſæ reſeruationis, ſed ratione clauſulæ gene-
ralis ſiuè præmiſſo ſiue alio quouis modo, ad hoc,
vt comprehendat alium modum vacandi non ex-
13 preſſum, vt in terminis Seraph. *deciſ.* 755. *n.* 4. & ex
alia clauſula, etiamſi Canonicatus, & præbenda
ſpecialiter vel alias generaliter reſeruata fuerit,
per quam apparet voluiſſe Papam prouidere etiam-
ſi non tantum expreſſa reſeruatio, ſed etiam aliæ
ſimul ad ſui fauorem concurrerent ex Barboſ. *de*
clauſ. 55. *numero tertio* Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæ-*
ſtione vigeſima ſexta numero vigeſimo quinto, cum 14
non verſemur in impetratione ob non factam pu-
blicationem, quo caſu neceſſario requiritur gratia
ſpecialis, cum illa non contineatur ſub dd. clauſu-
lis generalibus iuxta Conſt. Greg. X I I I. de publi-
candis, & dixit Rot. coram Me *in Legionen. Canoni-*
catus 23. *Ianuarij præteriti.*

Secundo reſponſum fuit, quod concluſio in con- 15
trarium adducta procedit, quando plures reſerua-
tiones oriuntur ex diuerſis cauſis, veluti ſi vnus &
idem ſit ſcriptor Apoſtolicus, & Abbreuiator &
Collector, in quibus terminis loquitur Felin. *in d.*
Corollario 6. *num.* 15. cum Papa bis beneficium ſibi re-
ſeruauerit, vt in caſu *deciſ.* 37. *de præben. in antiq.*
ex quo tunc optimè *ibi* ponderatur, concurrit du-
plex reſeruatio, vel ſaltem duplex vinculum, & ſe-
cundum operari poſſe caſu, quo primum diſſolue-
retur veluti ſi Papa primam reſeruationem haberet
pro infecta, ex Simonet. *de reſeruat. q.* 80. *in princ.*

In præſenti vero caſu certum eſt fuiſſe inductam 16
vnicam tantum reſeruationem reſultantem tam ex
generali commiſſione Prouinciæ Aprutinæ, quam
vnicæ Subcollectoriæ ciuitatis Aquilanæ vtramque
per regulam quartam hodie quintam Cancellariæ,
quæ æqualiter comprehendit collectores ciuitatum
& à Diœceſum, & Prouinciarum vt ex verbis reg.
notat Simon. *de reſeru. q.* 33. *n.* 1. Duran. *dec.* 233. *n.* 11.
cum vincula ſeu reſeruationes non duplicentur ob 17
reiterationem eiuſdem officij ex quo nulla adeſt re-
gula Cancellariæ vel conſtitutio Apoſtolica, per
quam ex huiuſmodi reiteratione noua inducatur re-
ſeruatio, cum regula quinta Cancellariæ reſeruet
ſimpliciter beneficia Subcollectorum, nec aliqua
ibi ſit mentio de eis qui bis aut pluries Subcolle-
ctores extiterunt, ideo dici nequit in præſentem
caſum fuiſſe inductam nouam, & diſtinctam reſer-
uationem ex Seraph. *deciſ.* 594. *n.* 9. & 10. vbi quod 18
non ſunt multiplicandæ reſeruationes, vbi non eſt
facta mentio, ſed imò reſtringendæ ex gloſ. *in cap.*
præſenti verſ. finitur de offic. deleg. Simonett. *de reſeru.*
quæſtione 50. *numero tertio* Rot. *deciſ.* 594. *numero* 11.
& 12. penes Seraph. ita ut in dubio non duplex, ſed
vnà cenſeatur reſeruatio idem Seraph. *deciſ.* 1251.
num. 22.

Minus obſtat ſecundum obiectum deductum ex 19
eo, quod Rodulphus poſſideat aliud beneficium,
illud requirere perſonalem reſidentiam, eſſe propte-
rea incompatibile cum Canonicatu, fuit enim reſ-
ponſum beneficia in dubio præſumi ſimplicia non
autem curata Duran. *deciſ.* 85. *num.* 2. Itant onus pro-
bandi hoc beneficium poſſeſſum per Rudulphum
non eſſe ſimplex incumbat Antonello contrarium
aſſerenti, Bellam. *deciſ.* 675. Greg. X V. *deciſ.* 387. *n.* 4.
Duran. *d. deciſ.* 85. *n.* 2. quam etiam ex generali con-
ſuetudine Rota *deciſ.* 257. *n.* 1. *p.* 1. *rec.*

Nec obſtant teſtes adducti per Antonellum, quo- 20
rum primus deponit beneficium ſimplex ſub inuo-
catione Sanctiſſimæ Annuntiatæ poſſeſſum per Ro-
dulphum eſſe de ſeruitio, ſecundus verò teſtis depo-
nit vidiſſe Rodulphum canentem diuina officia in
dicta Eccleſia Sanctiſſimæ Annuntiatæ ſicut nec ob-
ſtat fides Archipreſbyteri Aquilani quod idem
beneficium habeat onus continuæ ac perſonalis re-
ſidentiæ, & inſeruiendi horis Canonicis, nam præ-
terquam quod teſtes ſunt ſingulares, ideoque nihil
probent Gabr. *conſ.* 40 *n.* 20. *lib.* 2. Seraph. *deciſ.* 1464.
num. 6. fides præfata nihil releuat vti extraiudicia- 21
lis ſine partis citatione, & abſque iuramento, &
lite pendente facta, quæ ideo non venit attenden-

ad

da *c.fin.de fid.Inſtr.c.2.in fin.& c.nuper de teſtib.* Rot. *decif.* 318.*n.4.par.2.rec.*Butar.*decif.*835.*n.*14. Duran. *decif.*137.*n.*11.*& decif.*168.*n.*6.

22 In omnem caſum cum neque teſtes neque fides explicent,qund reſidentia requiratur ſub pœna priuationis tituli illa præſumitur cauſatiua ad effectũ, vt reſidens ſuperlucretor fructus ea Butr. *in c. fin. num. 7. de cleric. non reſid.* Hojed. *de incompat. benef. cap.7.num.*34. Rot. *dec.*489.*n.*2. *&* 3. *part.*2. *recent.* Canal.*dec.*559.*n.*6. & fuit vltimo reſolutum *in Regien. Beneficij 9. Decembris* 1639.*coram R. P. D. meo Bichio*, & conſeqnenter Papam non tetraaiſſer à conceſſinne Canonicatus Rodulpho cum d. Beneficinm ſimplex non inducat incompatibilitatem, Innoc. *in cap. in fin. de cleric. non reſid.* Ioan. Andr. *ibidem num.5.verſ. in tertio caſu* Abb. *num.*4. Hnied. *de incomp. benef. part.* 1. *cap.* 17. *num.* 34. Cum aliia optimè dedoctis *in dict. Regien. Beneficij 9. Decembris praeteriti coram R.P.D. meo Bichio.*

Et ita reſolotum vtraque parte informante, &c.

Bononien. fideicommiſsi de Glauarinis.

Veneris 4. Maij 1640.

ARGVMENTVM.

Conceſſa in emphyteuſim reliqua re, alicui, & hæredibus, & ſucceſſoribus eius in perpetuum eum pacto francandi, ſeu liberandi ſi francatio, ſeu liberatio fiat ab hærede, tranſit res libera in fideicommiſſarium. Vide. infra Deciſio. 106.

SVMMARIVM.

1 *Sequuta francatione bona ſunt penes hæredem ex cauſa primaua, ſi francatio conceſſa fuit in conceſſione emphytenſis, emphyteuticatio, & ſuis.*

2 *Contrahentes voluerunt francationem cadere commodo hæreditatis, ex cuius Iure emanauit.*

3 *Acquiſitio facta ab hærede prodeſt hæreditati.*

4 *Quando hæres grauatus redimit in vim pacti præexiſtentis in hæreditate prædium francatum acquiritur fideicommiſſo, & n.*10.

5 *Dominium dicitur habere, qui actionem habet ad illud acquirendum.*

6 *Sequuta francatione directum dominium videtur ab initio fuiſſe penes francantem.*

7 *Sequentia inſtrumenta à primis dependentia ab illis regulantur.*

8 *Qui ex pacto poteſt francare, ſi fideicommiſſum relinquat cenſetur pactum illud fideicommiſſo ſupponere.*

9 *Clauſula ſubſequens eſt intelligenda poſtea terminos antecedentes.*

11 *Hæres vtens pacto hæreditario fideicommiſſo vtitur, licet propria pecunia redimat n.*12.

13 *Licet hæres francans factus ſit creditor pecunia ſoluta, præſumuntur ſatisfacti ſi hæreditati aliquid debent.*

DECISIO CI.

SVB die 16. Maij 1639. fuit coram me reſolutnm conſtare de exceſſu quoad Tornaturas octo & quinque, & qunad Prædinm *della Madalene*, qun vern ad petitam nuncupatam *della ſtrada*, & mobilia Domini mandarunt, vt particulariter videretur pro cnius eaecntione propoſui pluries dubium, an conſtaret de eaceſſu qnoad d.petiam noncupatam *della ſtrada*, & mnbilia? Domini hodie tandem negatiuè reſoluerunt.

Etenim fuerunt conceſſa in emphyteuſim dd. bona *della ſtrada* ab Eccleſia S. Antnnij Gherardo Glauarino ſeniori eiuſqne hæredibus & ſucceſſoribus quibuſcunque in perpetuum, cum pacto francandi ac liberandi, ad fauorem omniom Inueſtitutarum.

Gherardo præfato vita functo Antonio, & Alexandro filiis ſuperſtitibus de anno 1584. d.Antonius profeſſus in Religinne fuit factus Prior eiuſdem Eccleſiæ S.Antnnij, qui renouauit d. Emphyteuſim ſnli Aleaandro Fratri pro illo ſuiſqne hæredibus & ſucceſſnribus quibuſcunque cum eadem poteſtate francandi, dictuſque Prior dnnando omnia ſua bona d. Aleaandro ea ſuppoſuit perpetoo fideicommiſſo, ad fauorem filinrum & deſcendentium maſculnrum eiuſdem Aleaand. & ſucceſſiuè tranſuerſalium,quam donatinnem ac fideicommiſſum in vltima voluntate comprnbauit inſuper d. Antnn. dnnauit Eccleſiæ S. Antonij meliorationes eiuſdem poſſeſſiunculæ, ita tamen vt haberet effectum poſt eius mortem, idemque Alexander in teſtamento, quo deceſſit pariter fideicommiſſum ordinauit, in qnn deſcendentes ſuur, & deinde tranſuerſales vocauit.

Succeſſiuè de anno 1592. mortuo Alexand Gherardus iunior & alij eius filij ac hæredes francarunt præfatum prædium, iuata facultatem quam habebant.

His ſtantibus Domini dixerunt non conſtare de exceſſu,dum ea ſententia Rotali Domini de Glauarinis poſſeſſionem fuerunt conſecuti in d. prædio
della ſtrada controuerſo, vigore antiqui fideicommiſſi in vim *l. fin.* Ea quo poſt ſecutã francationem 1
bona dicuntur eſſe penes hæredem ex cauſa primæna, Decian. *reſponſ.*18.*n.*17.*verſ.* 1. *dubitaui,& n.*18.
*lib.*2. Cabal. *conſ.*112.*n.*5.*lib.*1.Grat. *conſ.*160.*n.*51.
vbi qund hoc non habet difficultatem *lib.*2.Peregr.
*de fid. art.*10. *n.*2. Fuſar.*q.*629.*n.*5. eum contrahen- 2
tes voluerint francationem cadere commodn hæreditatis, ea cuius Iure emanauit, Dec. *conſ.*88. *n.*3. *&* 238. *col. vlt.* Grat.*conſ.*16n. *in fin. vol.*2. Tiraq. *de retract. conn.ad fin.n.*96. Marz. *in epit. fideicom. in* 6. *quaſt.*Peregr. *de fid. art.*10. *n.*2.

Eoque magis quia Gherardus,& alij francarunt 3
vti hæredes Alexandri pluries repetitn nomine hæreditarin, ibi *qui omnes DD. Iulius,Gherardus,& Anton. fuerunt, & ſunt hæredes d q. Alex.* & ſucceſſiuè poſtea vti hæredes & ſucceſſnres d.q. Aleaand. dictaque nomina hæreditaria repetierunt in parte diſpoſitiua francationia ibi *volentes, &c. nominibus quibus ſupra francarunt, liberaruntque & relaxarunt præfatis DD.Iulio, & Gherardus vt ſupra ſtipulantibus.*

Ea qnibus liquet nos nõ verſari in ſimplici enũciatione qualitatis hæreditariæ provt in caſu Menoch. *conſ.* 213. *n.* 39. *cum ſeqq.* ſed in acquiſitinne facta ab hærede, & cnnſeqnenter prn hæreditate Angel.*inter conſ.Crot. conſ.*418.*n.*6.*lib.*3. Fuſar.*q.*627. *n.* ar. per teat. *in l.Imperator* §. *fin. ff. de leg.* 2. vbi gloſ. *in verb.non videtur.* Surd.*conſ.*306. *n.*34. *&* 35. *& dec.*322.*n.*11. Rot *dec.*30. *n.*6. *part.*5.*rec.*

Prædi

Prædictis accedit indubitata concluſio quod, quando Grauatus fideicommiſſo in vim pacti præexiſtentis in hæreditate fideicommittentis francat, ſeu redimit (prout in præſenti) Iure iure hæreditario, & fideicommiſſario, tunc prædium francatum acquiritur fideicommiſſo, & dominium directum ex principiis attractiuis retrofingitur, ac ſi ſemper extitiſſet in bonis fideicommittentis, vt dicerunt Tiber. Decian. *reſpon.* 18. *num.* 17. *verſ.* 1. *dubitatur & num* 18. *lib* 2. Caball. *conſ.* 112. *num.* 5. *lib.* 1. Grat. *conſ.* 160. *num.* 52. *lib.* 2. Peregr. *de fideicom. art.* 10. *num* 2. Fuſat. *q.* 629. *num.* 5. Gimb. *deciſ.* 92. *num.* 8. Ciriac. *contr. cap.* 204. *num.* 109. Caual. *deciſ.* 58. *num.* 1. *& par.* 1. *recen. deciſ.* 190. *per tot. & in Bonon. fideicommiſſi de Lucio.* 9. *Decembr.* 1619. *coram Sacrato.*

5 Nec releuat quod directum dominium huius prædij extaret penes Eccleſiam ſancti Antonij, non autem penes Alexandrum fideicommittentem tempore mortis, quia dominium habuiſſe dicitur, qui actionem habuit ad illud acquirendum ex reg. Tex. *in l. qui actionem ff. de reg. iur.* Tiraq *de primog. q.* 81. 6 *per tot.* & ſecuta francatione ex principio illo attractiuo a fideicommittente quaſi poſſeſſio videtur ac ipſum directum dominium iure quodam poſtliminij penes fideicommittentem vſque ab initio fuiſſe, quia vbi conceſſio facta eſt cum pacto francandi, cenſetur vnà cum vtili dominio tranſlatum in primum acquirentem ſub conditione tamen, *quamuis francatio ſequatur*, prout ſecuta fuit in caſu noſtro Cephal. *conſ.* 314. *num.* 55. Crot. *conſ.* 72. *num.* 41. *l.* 1. Rot. *dec.* 396. *num.* 9. *par.* 4. *rec.*

Nec poteſt dici, quod nec dominium vtile extitetit in hæreditate Alexandri eo, quia illud prius 7 donauerat Antonius ſeu Alexander d. Eccleſiæ S. Antonij, quia donatio loquitur tantum de melioramentis, ibi *donauit meliorationes eiuſdem poſſeſſiuncula*, & infra *dd. meliorationes donatas teneatur dicta Eccleſiæ ſibi imputare*, & in ipſa donatione adeſt pactum francandi pro Alexandro fideicommittente, & eiuſdem filiis & deſcendentibus maſculis, quod intelligitur de deſcendentibus vt hæredibus, prout pro hæredibus conceptum fuerat pactum francandi in prioribus inueſtituris, à quibus ſequentia inſtrumenta regulantur, Bart. *in l. ſi mihi & Titio num.* 7. *ff. de verb. oblig.* Motot. *conſ.* 29. *num.* 3. Menoch. *conſ.* 191. *num.* 39. *& conſ.* 104. *ſub num.* 55. Surd. *conſ.* 440. *num.* 6. *&* 7. Rot. *dec.* 555. *num.* 11. *par.* 2. *recent. & in Sarſinaten. feudi* 1. *Iuly* 1619. *coram R. D. meo Decano*, & præcipuè cum in eadem donatione donator fecerit fideicommiſſum vniuerſale, quo caſu cenſetur etiam pactum francandi fideicommiſſo ſuppoſuiſſe, quamuis illud deſcendentibus donaſſet Pariſ. *conſ.* 2. *num.* 47. *&* 59. *& conſ.* 33. *num* 78. *lib.* 3. Mant. *de coniect. lib.* 7. *tit.* 8. *num.* 24. Menoch. *lib.* 4. *præſ* 196. *num.* 8. Peregr. *de fid. art.* 6. *num.* 1. Fuſat. *de ſubſt. quæſt.* 632. *num.* 8. *&* 9.

8 Non obſtat clauſula *ad habendum &c.* In Inſtrumento francationis adiecta itaut francantes voluerint acquirere pro hæredibus ſuis, non autem pro fideicommiſſo, quoniam dum expreſſerunt ſe gerere tanquam donatarios, & ſucceſſores vniuerſales, & ſic vti fideicommiſſarios Antonij, ex hoc ſolo nomine poterant huiuſmodi francationē facere, & hinc eamdem clauſulam *ad habendum, &c.* eſſe intelligendam iuxta terminos antecedentis ſtipulationis, ne detur incontinenti correctio præcedentium in eodem inſtrumento, & repugnantia quod francantes voluerint francare tanquam fideicommiſſarij Antonij, & cum pecuniis eiuſdem Antonij, & non acquirere illius fideicommiſſo. Dec. *conſ.* 500. *num.* 6. Oſaſch. *deciſ.* 164. *num* 5. Menoch. *conſ.* 545. *num.* 5. *&* 6. *& num.* 16. *verſ.* 2. Rota coram R. Dom. meo Decano *deciſ.* 75. *ſub num.* 9. *& in rec. d.* 60. *n.* 13. *par.* 5. *& deciſ.* 74. *num.* 9. *&* 10. *par.* 6.

Nec etiam obſtare dicebant Domini, quod francatio fuerit facta Antonio viuente, & ſic non hæreditario nomine ipſius, quia fuit dupliciter reſponſum. Primo francationē fuiſſe factam nomine hæredum Alexandri, cui tam ex primis inueſtituris quam ex donatione Antonij competebat ius francandi, & ſic ex obſeruantia, & facto ipſius Antonij donatoris optimè colligi pactum francandi fuiſſe ſtipulatum pro hæredibus Alexandri alterius ex fideicommittentibus, ita & taliter vt ſemper verum ſit dicere pactum hoc ſemper extitiſſe in hæreditate dicti Alexandri, & ſubiectum eius fideicommiſſo ex cauſa primæua, Bart. *in l. in diem ff. de aqua pluu. arcenda*, Fuſat. *de ſubſt. q* 629. *n.* 1. 10

Secundo quod cum ſint vſi pacto & iure francandi hæreditario nomine res ipſa redempta ſemper fuit effecta fideicommiſſaria, Dec. *conſ.* 88. *n.* 3. *&* 238. *num.* 5. Tiraq. *de retract. conuent. in fin. n.* 86. *cum ſeq.* Mant. *de coniect. vlt. vol. lib.* 7. *tit.* 8. *n.* 21. Peregr. *de fid. art.* 10. *n.* 2. Rot. *deciſ.* 18. *p.* 1. *rec.* 11

Vltimo non obſtat quod in quadam ſolutione ſcutorum 1500. facta ex interuallo ſtipulatio dicatur concepta pro filiis Alexandri, & eorum hæredibus, & ex propriis pecuniis, quia venit inſiſtendum geſtis in actu francationis cum dicta ſtipulatio reſpiciat tantùm liberationem ab obligatione ſoluendi tot pecunias, non autem acquiſitionem ſeu francationem, de qua agitur in præſenti; vltra quod licet pecuniæ eſſent propriæ, non ideo res francata eximitur à fideicommiſſo Mant. *de coniect. lib.* 7. *tit.* 6. *num.* 3. Rot. *deciſ.* 190. *num.* 1. *parte* 1. *recent.* ſed francantes effecti fuerunt creditores dicti pretij, de quo tamen præſumuntur ſatisfacti, ex quo bona fideicommiſſi adminiſtrarunt, alienarunt, nec adhuc rationem reddiderunt, Aym. *conſ.* 129. *num.* 5. Peregr. *de fideicomm. artic.* 35. *num.* 33. *&* 38. Menoch. *præſumpt.* 135. *num.* 12. *lib.* 3. Afflict. *deciſ.* 13. *num.* 13. *&* 16. ex quibus Domini dixerunt non conſtare de aliquo exceſſu quoad prædium *della ſtrada.*

Quo verò ad mobilia contenta in ſecunda parte dubij, illa fuerunt depoſitata ad liberam diſpoſitionem alterius partis, prout in inſtrumento dato ſecuta reſtitutione, propterea non conſtat de aliquo exceſſu quoad ea.

Et ita reſolutum vtraque parte, &c.

Collen. Decanatus,

Lunæ 7. Maij 1640.

ARGVMENTVM.

Attentata appellatione pendente reuocanda ſunt.

SVMMARIVM.

1 *Nulla cenſetur adhibita cauſa cognitio in iudicio breui tempore ſequuto.*
2 *In omnibus actibus tempore indigemus vt maturius aliquid fiat.*
3 *Attentata pendente appellatione reuocanda ſunt.*

4 Clauſula

4 *Clauſula ſi ita eſt cognitionem ſaltem extraiudicialem requirit & citatio habentium intereſſe, & ideo gratia cum ea facta executionem paratam non habet.*

5 *Verba dummodo expreſſus accedat conſenſus importare conditionem.*

6 *Quæ medio tempore fiunt attentata dicuntur.*

DECISIO CII.

POST longam annorum ſeriem Modernus Vicarius Florentinus, in vim literarum Apoſtolicarum Leonis Papæ X. vſque de anno 1520. conceſſarum, continentium erectionẽ vnius Archidiaconatus, Decanatus, necnon alterius noui numeri Canonicorum in Eccleſia Collenſi cum expreſſa tamen conditione, dummodo Capituli expreſſus accedat aſſenſus: ad Inſtantiam Ioan. Baptiſtæ Talliæ de anno 1639. Decanatus dignitatem erexit, cum reſeruatione Iurispatronatus ad fauorem eiuſdem Talliæ, & aliorum de familia, cuius vigore incontinenti fuit præſentatus Andreas eius filius examinatus, approbatus, & inſtitutus vna eademque die nempe 17. Septemb. 1639. non conſentientibus nec auditis dd. Canonicis, ac Capitulo idemque Andreas poſſeſſionem Decanatus fuit conſecutus, appellauit Capitulum ſignatura commiſit mihi cauſam ſimpliciter cum facultate in primis, & ante omnia reuocandi attentata, & propoſito hodie dubio, an conſtaret de attentatis? Domini affirmatiuè reſoluerunt.

1 Moti ex eo quia omnia geſta per Vicarium Florentinum fuerunt ſecuta vnica die, in qua præſentatis ſibi literis Leonis X. erectionem Decanatus ac reſeruationem iurispatronatus, decreuit ad fauorem d. Ioannis Baptiſtæ Andream filium præſentatum examinauit, idoneum declarandu, immiſſionémque conceſſit; ex quo Iudicium tam breui tempore ſecuto ſatis liquet nullam fuiſſe adhibitam cauſæ cognitionem neceſſariam pro ferenda ſententia, vt requiritur ex *gloſ. in c. iurgantium in verb. celeri de re iudic. & ibid.* Butr. *n.* 3. Bart. *in l. prolatam in fin.* & ibi Adden. *de ſent. & re iud.* & bene ad pro-

2 poſitum firmat *dec.* 197. *n.* 55. & 56. *part.* 5. *rec.* cum in omnibus actibus tempore Indigeamus, vt maturius aliquid fiat Aochat. *conſ.* 36. *n.* 2. & 3:

3 Quæ propterea vti Attentata veniunt reuocanda facta pendente termino appellationis *c. non ſolum & c. cum ſit Romana de appell. in* 6. Cald. *conſ.* 1. *vt lit. pen.* Caſſad. *dec.* 3. *de reſt ſpol.* Cæſ. de Graſſ. *dec.* 2. *de appell.* Rot. *dec.* 6. *n.* 1. & 2. *part.* 1. *diu.* & *dec.* 198. *n.* 1. & 2. & 602. *part.* 1. *rec.* Burat. *dec.* 895. *n.* 1. fuit etiam attentatum præceptum Vicarij Florentini ſecutum ſub die 5. Decembris præteriti, vti factum poſt interpoſitam appellationem ex Card. *in Clem.* 1. *q.* 8. *prope fin. de re iud.* Ioan. Andr. *in c. ſi à Iudice de appell. in* 6. Lancell. *de attent. appell. pend. part.* 2. *c.* 12. *limit.* 6. Durand. *dec.* 191. *n.* 6. & 248. *n.* 3.

4 Et quamuis fuerit actum vigore literarum Apoſtolicarum, tamen adhuc non habent executionem paratã, cum in eis adeſſet clauſula *ſi ita eſt*, quæ ſaltem extraiudicialem cauſæ cognitionem, citationem Canonicorum habentium intereſſe requirebat iuxta Text. *in c. omnia* 3. *q.* 9. Matheſ. *de commiſ. part.* 1. *fol. mihi* 322. *n.* 8. Achil. *dec.* 2. *num.* 1. *de fil. Presbyt.* vel ſaltem ratione poſſibilis præiudicij aut intereſſe eorundem, Put. *dec.* 22. *lib.* 2. *in corr.* Duran. *dec.* 78. *num.* 9. & 10. & *part.* 5. *recent. dec.* 175. *n.* 12. & verba illa *dummodo expreſſus accedat aſſenſus Capituli*, certum eſt, quod importabant conditionem, Seraph. *dec.* 1163. *n.* 1. Caual. *dec.* 561. *per tot.*

6 Appellabilem fuiſſe ſententiam Vicarij Florentini ſuper erectione Decanatus, & inſtitutione Andreæ demonſtrauit ſubſequens commiſſio ſignaturæ quæ emanauit ſimpliciter, & propterea retrotrahitur ad diem ſententiæ ad effectum, vt quicquid medio tempore geſtum fuerit dicatur attentatum ex Lancell. *de attent. appell. pend. ampliat.* 19. *n.* 1. Burat. *dec.* 902. *n.* 6. Durand. *dec.* 96. *n.* 4. & fuit vltimo coram me reſolutum *in Liten. Camerie* 23. *Martij præteriti.*

Et ita pro attentatis fuit reſolutum, &c.

Cluſina Iurispatronatus.

Veneris 16. Maij 1640.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus reſeruari poteſt in donatione facta Eccleſiæ & erectione beneficij, accedente approbatione Vicarij Generalis facultatem habentis, ſeu Epiſcopo abſente.

SVMMARIVM.

1 *Donatio minus ſolemnis facta piæ cauſa valet.*

2 *Ex donatione acquiritur iuſpatronatus.*

3 *Approbatione ordinaria in iurepatronatus neceſſaria*

4 *Sufficientiſſima eſt approbatio præſtita à Vicario Generali mandatum habente.*

5 *Mandatum iſtud deſumitur ex facultatibus in mandato factum ab Epiſcopo Vicario Generali, quibus totales vices ſuas commiſit.*

6 *Reſeruans beneficia libera collationis cenſetur concedere approbatio iurispatronatus.*

7 *Ex Epiſcopi abſentia non dilatatur iuriſdictio Vicarij Generalis.*

8 *Niſi in expediendis iis, quæ reſpiciunt vtilitatem publicam.*

9 *Abſente Epiſcopo non ſufficit auctoritas Vicarij Generalis ad confirmandam rationem Iurispatronatus.*

10 *Diuerſum eſt in reſeruatione Iurispatronatus factà facta in donatione facta Eccleſia.*

11 *Vicarius ſubſtitutus ab eo qui ſubſtituere poterat in ſua abſentia idem poteſt quod Vicarius principalis.*

DECISIO CIII.

FIRMATVM fuit ſub die 4. Iunij 1636. conſtare de Iurepatronatus in Eccleſia S. Laurent: ad fauorem Domini Liuij Sixti coram R. D. Patriarcha Macchiauello; & hodie me proponente io illius locum ſuffecto, an eſſet in deciſis perſiſtendum Domini eiſdem moti rationibus optimè in deciſione firmatis, cæteriſque in contrarium de nouo deductis, tanquam non ſubſiſtentibus reiectis affirmatiuè reſponderunt:

Conſiderarunt enim donationem irreuocabilem, & inter viuos factam fauore piæ cauſæ quæ valet, 1 & tenet licet minus ſolemniter celebrata *leg.* 1. *C. de ſacroſ. Eccleſ. cap. cum eſſet, & c. relatum de teſtam.* Ioan. Andr. *in c. in præſentia col. vlt. de probat.* Hoſt. & Butr. *in c. fin. de fid. Inſtr.* cum aliis per Tiraq. *de priuileg. piæ cauſa priuil.* 124. *per tot,* Paul. de Caſtr.

conſil.

Prædictis accedit indobitata concloſio quod, quando Grauatus fideicommiſſo in vim pacti præexiſtentia in hæreditate fideicommittentis francat , ſeu redimit (prout in præſenti) Iure iure hæreditario , & fideicommiſſario , tunc prædium francatum acquiritur fideicommiſſo , & dominium directum ex principiis attractiuis retrofingitur , ac ſi ſemper extitiſſet in bonis fideicommittentis, vt dixerunt Tiber. Decian. *reſpon.* 18. *num.* 17. *verſ.* 1. *dubitatur & num* 18. *lib* 2. Caball. *conſ.* 112. *num.* 5 *lib.* 1. Grat. *conſ.* 160. *num.* 52. *lib.* 2. Peregr. *de fideicom. art.* 10. *num* 2. Fuſar. *q.* 659. *num.* 5. Giurb. *deciſ.* 92. *num.* 8. Ciriac. *contr. cap.* 204. *num.* 109. Caual. *deciſ.* 58. *num.* 1. *& par.* 1. *recen. deciſ.* 190. *per tot. & in Bonon. fideicommiſſi de Lucio.* 9. *Decembr.* 1619. *coram Sacrato.*

5 Nec releuat quod directum dominium huius prædij extaret penes Eccleſiam ſancti Antonij , non autem penes Alexandrum fideicommittentem tempore mortis , quia dominium habuiſſe dicitur , qui actionem habuit ad illud acquirendum ea reg. Tex. *in l. qui actionem ff. de reg. iur.* Tiraq. *de primog. q.* 81.
6 *per tot.* & ſecuta francatione ea principio illo attractiuo a fideicommittente quaſi poſſeſſio videtur ac ipſum directum dominium iure quodam poſtliminij penes fideicommittentem vſque ab initio fuiſſe, quia vbi conceſſio facta eſt cum pacto francandi , cenſetur vnà cum vtili dominio tranſlatum in primum acquirentem ſub conditione tamen , *quamuis francatio ſequatur* , prout ſecuta fuit in caſu noſtro Cephal. *conſ.* 314. *num.* 55. Crot. *conſ.* 72. *num.* 41. *l.* 1. Rot. *dec.* 396. *num.* 9. *par.* 4. *rec.*

Nec poteſt dici, quod nec dominium vtile extiterit
7 terit in hæreditate Alexandri eo , quia illud prius donauerat Antonius ſeu Alexander d. Eccleſiæ S. Antonij , quia donatio loquitur tantum de melioramentis, ibi *donauit meliorationes eiuſdem poſſeſſiunculæ* , & infra *dd. meliorationes donatas teneatur dicta Eccleſia ſibi imputare*, & in ipſa donatione adeſt pactum francandi pro Alexandro fideicommittente, & eiuſdem filiis & deſcendentibus maſculis , quod intelligitur de deſcendentibus vt hæredibus , prout pro hæredibus conceptum fuerat pactum francandi in prioribus inueſtituris , à quibus ſequentia inſtrumenta regulantur, Bart. *in l. ſi mihi & Titio num.* 7. *ff. de verb. oblig.* Motut. *conſ.* 29. *num.* 3. Menoch. *conſ.* 191. *num.* 39. *& conſ.* 104. *ſub num.* 55. Surd. *conſ.* 440. *num.* 6. *&* 7. Rot. *dec.* 555. *num.* 11. *par.* 2. *recent. & in Sartinaten. fendi* 1. *Iulij* 1639. *coram R. D. meo Decano*, & præcipuè cum in eadem donatione donator fecerit fideicommiſſum vniuerſale , quo caſu cenſetur etiam pactum francandi fideicommiſſo ſuppoſuiſſe, quamuis illud deſcendentibus donaſſet Pariſ. *conſ.* 2. *num.* 47. *&* 59. *& conſ.* 33. *num.* 78. *lib.* 3. Mant. *de coniect. lib.* 7. *tit.* 8. *num.* 54. Menoch. *lib.* 4. *praſ.* 196. *num.* 8. Peregr. *de fid. art.* 6. *num.* 1. Fuſar. *de ſubſt. quæſt.* 632. *num.* 8. *&* 9.

8 Non obſtat clauſula *ad habendum &c.* In inſtrumento francationis adiecta itaut francantes voluerint acquirere pro hæredibus ſuis , non autem pro fideicommiſſo , quoniam dum expreſſerunt ſe gerere tanquam donatarios, & ſucceſſores vniuerſales, & ſic vti fideicommiſſarios Antonij, ea hoc ſolo nomine poterant huiuſmodi francationē facere , & hinc eamdem clauſulam *ad habendum , &c.* eſſe intelligendam iuxta terminos antecedentis ſtipulationis, ne detur incontinenti correctio præcedentium in eodem inſtrumento , & repugnantia quod francantes voluerint francare tanquam fideicommiſſarij Antonij , & cum pecuniis eiuſdem Antonij , & non acquirere illius fideicommiſſo, Dec. *conſ.* 510. *num.* 6. Oſaſch. *deciſ.* 564. *num* 5. Menoch. *conſ.* 545. *num.* 5. *&* 6. *& num.* 16. *verſ.* 1. Rota coram R. Dom. meo Decano *deciſ.* 75. *ſub num.* 9. *& in rec. d.* 60. *n.* 53. *par.* 5. *& deciſ.* 74. *num.* 9. *&* 10. *par.* 6.

Nec etiam obſtare dicebant Domini, quod fran- 10
catio fuerit facta Antonio viuente, & ſic non hæreditario nomine ipſius , quia fuit dupliciter reſponſum. Primo francationē fuiſſe factam nomine hæredum Alexandri , cui tam ex primis inueſtituris quam ex donatione Antonij competebat ius francandi , & ſic ea obſeruantia , & facto ipſius Antonij donatoris optimè colligi pactum francandi fuiſſe ſtipulatum pro hæredibus Alexandri alterius ex fideicommittentibus, ita & taliter vt ſemper verum ſit dicere pactum hoc ſemper extitiſſe in hæreditate dicti Alexandri, & ſubiectum eius fideicommiſſo ex cauſa primæua , Bart. *in l. in diem ff. de aqua pluu. arcenda*, Fuſar. *de ſubſt. q* 659. *n.* 1.

Secundo quod cum ſint vſi pacto & iure fran- 11
candi hæreditario nomine res ipſa redempta ſemper fuit effecta fideicommiſſaria , Dec. *conſ.* 88. *n.* 5. *&* 538. *num.* 5. Tiraq. *de retract. comment. in fin. n.* 86. *cum ſeq.* Mant. *de coniect. vlt. vol. lib.* 7. *tit.* 8. *n.* 51. Pereg. *de fid. art.* 10. *n.* 2. Rot. *deciſ.* 18. *p.* 1. *rec.*

Vltimo non obſtat quod in quadam ſolutione ſcutorum 1500. facta ex interuallo ſtipulatio dicatur concepta pro filiis Alexandri, & eorum hæredibus, & ex propriis pecuniis, quia venit inſiſtendum geſtis in actu francationis cum dicta ſtipulatio reſpiciat tantùm liberationem ab obligatione ſoluendi tot pecunias , non autem acquiſitionem ſeu francationem, de qua agitur in præſenti; vltra quod licet pecuniæ eſſent propriæ , non ideo res francata eximitur à fideicommiſſo Mant. *de coniect. lib.* 7. *tit.* 6. *num.* 3. Rot. *deciſ.* 190. *num.* 1. *parte* 5. *recent.* ſed francantes effecti fuerunt creditores dicti pretij , de quo tamen præſumuntur ſatisfacti , ex quo bona fideicommiſſi adminiſtrarunt, alienarunt , nec adhuc rationem reddiderunt , Aym. *conſ.* 159. *num.* 5. Peregr. *de fideicomm. artic.* 35. *num.* 33. *&* 38. Menoch. *præſumpt.* 135. *num.* 12. *lib.* 3. Afflict. *deciſ.* 13. *num.* 13. *&* 16. ex quibus Domini dixerunt non conſtare de aliquo exceſſu quoad prædium *della ſtrada.*

Quo verò ad mobilia contenta in ſecunda parte dubij, illa fuerunt depoſitata ad liberam diſpoſitionem alterius partis, prout in inſtrumento dato ſecuta reſtitutione, propterea non conſtat de aliquo exceſſu quoad ea.

Et ita reſolutum vtraque parte , &c.

Collen. Decanatus ,

Lunæ 7. Maij 1640.

ARGVMENTVM.

Attentata appellatione pendente reuocanda ſunt.

SVMMARIVM.

1 *Nulla cenſetur adhibita cauſæ cognitio in iudicio breui tempore ſequuto.*

2 *In omnibus actibus tempore indigemus vt maturius aliquid fiat.*

3 *Attentata pendente appellatione reuocanda ſunt.*

4 *Clauſula*

- Clauſula ſi ita eſt cognitionem ſaltem extraiudicialem requirit & citatio habentium intereſſe, & ideo gratia cum ea facta executionem paratam non habet.
5 Verba dummodo expreſſus accedat conſenſus important conditionem.
6 Quæ medio tempore fiunt attentata dicuntur.

DECISIO CII.

POst longam annorum ſeriem Modernos Vicarius Florentinus, io vim literatum Apoſtolicarum Leoois Papæ X. vſqua de anno 1520. conceſſatum, cootinentium erectionẽ vnius Archidiaeooatus, Decanatus, necnon alterius oour numeri Canonieorum io Eccleſia Collenſi cum expreſſa tamen conditiona, dommodo Capituli expreſſus accedat aſſenſus: ad Inſtantiam Ioan. Baptiſtæ Talliæ de anno 1639. Decanatus dignitatem erexit, cum reſeruatione Iuriſpatrooatus ad fauorem aiuſdem Talliæ, & aliorum da familia, cuius vigore incontinenti fuit præſentatus Andreas eius filiur examinatus, approbatus, & inſtitutus vna eademque die nempe 17. Septamb. 1639. non conſentientibus nec auditis dd. Canonicis, ac Capitulo idemque Andreas poſſeſſionam Decanatus fuit conſecutus, appellauit Capitulum ſignatura commiſit mihi cauſam ſimpliciter eum facultate io primis, & ante omoia reuocandi attentata, & propoſito hodie dubio, an conſtaret de attentatis? Domini affirmatiuè reſoluerunt.

1 Moti ex eo quia omnia geſta per Vicarium Florentinum fuetuot ſecuta vniea dia, in qua præſentatis ſibi literis Leonis X. erectionem Decanatus ac reſeruationem iuriſpatrooatus, decreuit ad fauorem d. Ioannis Baptiſtæ Andream filium præſentatum examinauit, idooeum declarando, immiſſionémque conceſſit, ex quo Iudicio tam breui tempore ſecuto ſatis liquet nullam fuiſſe adhibitam cauſæ cognitionem neceſſariam pro ferenda ſententia, vt requiritur ex *gloſ. in c. vrgantium in verb. celeri de re iudic. & ibid.* Butr. *n.* 3. Bart. *in l. prolatam in fin.* & ibi Adden. *de ſent. & re iud.* & bena ad pro-
2 poſitum firmat *dec.* 197. *n.* 55. & 56. *part.* 5. *rec.* cum in omoibus actibus tempore indigeamus, vt maturius aliquid fiat Aoehat. *conſ.* 36. *n.* 2. & 3.

3 Quæ propterea vti Attentata veniunt reuocaoda facta pendente termino appellationis *c. non ſolum & c. cum ſit Romana de appell. in* 6. Cald. *conſ.* 1. *vt lit. pen.* Caſſad. *dec.* 3. *de reſt ſpol.* Cæſ. de Graſſ. *dec.* 2. *de appell.* Rot. *dec.* 6. *n.* 1. & 2. *part.* 2. *diu.* & *dec.* 198. *n.* 1. & 2. & 602. *part.* 1. *rec.* Burat. *dec.* 895. *n.* 1. fuit etiam attentatum præceptum Vicarij Florentini ſacutum ſub die 5. Decembris præteriti; vti factum poſt interpoſitam appellationem ex Card. *in Clem.* 1. *q.* 8. *prope fin. de re iud.* Ioan. Andr. *in c. ſi à Iudice de appell. in* 6. Lancell. *de attent. appell. pend. part.* 2. *c.* 12. *limit.* 6. Durand. *dec.* 191. *n.* 6. & 248. *n.* 3.

4 Et quamuis fuerit actum vigore literatum Apoſtolicarum, tamen adhuc noo habent executiooem paratã, cum in ais adeſſet clauſula *ſi ita eſt*, quæ ſaltem extraiudicialem cauſæ cognitiooem, citationem Canonicorum habentium intereſſe requirebat iuxta Text. *in c. omnia* 3. *q.* 9. Marcheſ. *de commiſ. part.* 1. *fol. mihi* 322. *n.* 8. Achil. *dec.* 2. *num.* 1. *de fil. Presbyt.* vel ſaltem ratiooa poſſibilis præiudicij aut intereſſa eorundem, Put. *dec.* 22. *lib.* 2. *in corr.* Duran. *dec.* 78. *num.* 9. & 10. & *part.* 5. *recent. dec.* 175. *n.* 12. & verba illa *dummodo expreſſus accedat aſſenſus Capituli*, certum eſt, quod importabant conditionem, Seraph. *dec.* 1163. *n.* 1. Caual. *dec.* 561. *per tot.*

Appellabilem fuiſſe ſententiam Vicarij Florentini ſuper erectiona Decanatus, & inſtitutiona Andreæ demonſtrauit ſubſequens commiſſio ſignaturæ quæ emanauit ſimpliciter, & propterea retrotrahitur ad diam ſentantiæ ad effectum, vt quidquid medio tempora geſtum fuerit dicatur attentatum ex Lancell. *de attent. appell. pend. ampliat.* 19. *n.* 1. Burat. *dec.* 902. *n.* 6. Durand. *dec.* 96. *n.* 4. & fuit vltimo coram me reſolutum *in Liccn. Canonie* 23. *Martij præteriti.* 6

Et ita pro attentatis fuit reſolutum, &c.

Cluſina Iuriſpatronatus.

Veneris 16. Maij 1640.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus reſeruari poteſt in donatione facta Eccleſiæ & erectione beneficij, accedente approbatione Vicarij Generalis facultatem habentis, ſeu Epiſcopo abſente.

SVMMARIVM.

1 *Donatio minus ſolemnis facta pia cauſa valet.*
2 *Ex donatione acquiritur iuſpatronatus.*
3 *Approbatione ordinaria in iurepatronatus neceſſaria*
4 *Sufficientiſſima eſt approbatio præſtita à Vicario Generali mandatum habente.*
5 *Mandatum iſtud deſumitur ex facultatibus in mandato factum ab Epiſcopo Vicario Generali, quibus totales vices ſuas commiſit.*
6 *Reſeruans beneficia libera collationis cenſetur concedere approbatio iuriſpatronatus.*
7 *Ex Epiſcopi abſentia non dilatatur iuriſdictio Vicarij Generalis.*
8 *Niſi in expediendis iis, quæ reſpiciunt vtilitatem publicam.*
9 *Abſente Epiſcopo non ſufficit auctoritas Vicarij Generalis ad confirmandam rationem Iuriſpatronatus.*
10 *Diuerſum eſt in reſeruatione Iuriſpatronatus factà facta in donatione facta Eccleſia.*
11 *Vicarius ſubſtitutus ab eo qui ſubſtituere poterat in ſua abſentia idem poteſt quod Vicarius principalis.*

DECISIO CIII.

FIRMATVM fuit ſub die 4. Iunij 1636. conſtara de Iurepatronatus in Eccleſia S. Laurent. ad fauorem Domini Liuij Sixti coram R. D. Patriarcha Macchiauello; & hodia me proponente in illius locum ſuffecto, an eſſet in deciſis perſiſtendum Domioi eiſdem moti rationibus optimè in deciſione firmatis, cæteriſque in contrarium de nouo deductis, tanquam non ſubſiſtantibus reiectis affirmatiuè reſponderunt:

Conſiderarunt enim donationem irreuocabilem, & inter viuos factam fauore piæ cauſæ quæ valet, 1
& tenet licet minus ſolemoiter calebrata *leg.* 1. C. *de ſacroſ. Eccleſ. cap. cum eſſet, & c. relatum de teſtam.* Ioan. Andr. *in c. in præſentia col. vlt. de probat.* Hoſt. & Butr. *in c. fin. de fid. inſtr.* cum aliis per Tiraq. *de priuileg. pia cauſa priuil.* 124. *per tot.* Paul. de Caſtr. *conſil.*

2 *conſil.* 212. *numer.* 4. *lib.* 2. qua data donatione reſultat iuſpatronatus cum illud per donationem acquiratur, *cap. ſignificauit de teſtib.* Gloſ. *in c. ſi quis Baſilicam de conſecrat. diſt.* 1. Abb. *conſ.* 59. *n.* 2. *lib.* 2. Parif. *conſ.* 35. *n.* 26. *l.* 4. Rot. *de iurep. verb. & dotauit n.* 4. Rot. *deciſ.* 5. *de iurep. in antiq. & deciſ.* 421. *n.* 2. *p.* 2. *rec.*

3 Nec obſtare firmarunt replicatam exceptionem carentiæ approbationis Ordinarij, quæ cum ſit cauſa eſſentialis & formalis iuriſpatronatus, erat omnino neceſſaria Abb. & Card. *in c. cura de iurep.* Lambert. *de iurep. lib.* 1. *p.* 1. *q.* 2. *art.* 5. *n.* 2. Felin. *conſ.* 41. *n.* 5.

4 *& conſ.* 45. *n.* 3. quia ſufficientiſſimam indicarunt approbationem præſtitam à D. Paulotio Vicario generali mandatum ad huncactum validiſſimè peragendum habente, Calder. *conſ.* 3. *de offic. Vicar.* Ferret. *conſ.* 327. Stroz. *de offic. Vic. lib.* 2. *quæſt.* 31. *num.* 7. Garz. *de benef. lib.* 5. *cap* 9. *n.* 75.

5 Validitas autem inſtrumenti deſumebatur ex ampliſſimis facultatibus in illo expreſſis, dum Epiſcopus abſens à Diœceſi tranſtulit præfato Vicario totales vices ſuas cum eiſdem facultatibus, quibus ipſe Reuerendiſſimus fungeretur, & fungi poſſet cum plena, & libera adminiſtratione, ex quibus clauſulis reſultat ſpecialitas inſtrumenti Bart. & alij *in l. Procurator cui generaliter libera ff. de procur.* idem Bart. Alex. Iaſ. Corn. *in l. ſi procurator C. eod.* Couar. *lib.* 1. *var. c.* 6. Greg. Lopez *in l.* 19. *tit.* 5. *p.* 3. *& in l.* 7. *tit.* 17. *p.* 5. Guttier. *de iuram. confir. p.* 1. *cap.* 50. *num.* 9. & 13. Stroz. *de offic. Vicar. lib.* 1. *quæſt.* 65. *n.* 6. & 8. Mohed. *deciſ.* 2. *de offic. Vicar. & in Auximana iuriſpatronatus* 12. *Iun.* 1615. *coram Sacrato.*

6 Nec placuit quod dum Epiſcopus reſeruauit ſibi beneficia liberæ collationis in dicto inſtrumento, cenſeatur reſeruaſſe quoque approbationem iuriſpatronatus, quia præterquam approbatio iuriſpatronatus non eſt beneficium liberæ collationis illa reſeruatio firmauit authoritatem Vicarij, nam ſi ſibi ſolummodo beneficia liberæ collationis, & concedendi dimiſſorias reſeruauit cætera conceſſiſſe videtur & authoritatem Vicarij in omnibus non exceptuatis confirmaſſe Soc. *conſ.* 165. *lib.* 2. Rot. *deciſ.* 168. *n.* 5. *par.* 2. *diu.* Seraph. *deciſ.* 718. *num.* 7. *in d. Auximana Iuriſpatronatus coram Sacrato.*

7 Et nihilominus cum ſupradicta ſufficerent ad firmandam deciſionem tamen ex abundanti concluſerunt Domini Vicarium in præſenti caſu hunc conſenſum ex ſui munere præſtare potuiſſe, data præſertim irreuocabili donatione facta Eccleſiæ & abſentia Epiſcopi, quo caſu licet non dilatetur nec amplietur Vicarij iuriſdictio *c. non ſolum de tempor.*

8 *ordin. in* 6. tamen in expediendis iis quæ reſpiciunt vtilitatem Eccleſiæ Vicarius habet illam iuriſdictionem, quam alias non haberet Abb. *conſ.* 88. *n.* 6. venio ad quartum *lib.* 1. Rot. *deciſ.* 311. *num.* 4. *p.* 1. *rec.* Stroz. *de offic. Vic. lib.* 2. *q.* 30. *n.* 13. & 23. *verſ. Vicarius ſupplet.*

Vnde cum in caſu noſtro contractus irreuocabilis donationis celebratus pro dotanda Capella cum reſeruatione iuriſpatronatus, reſpiciat vtilitatem Eccleſiæ reſultat, potuiſſe Vicarium ſuam auctoritatem Epiſcopo abſente validè interponere, *cap. ex parte de conſtit.* Abb. *in c.* 2. *de iudic.* Lambert. *de iurep. lib.* 1. *q.* 2. *art.* 8. *in fin. vc. limita* 3. *& q.* 9. *art.* 1. *num.* 93. *verſ. limita* 4.

9 Non obſtant in contrarium adducti, quod abſente Epiſcopo non ſufficiat conſenſus Vicarij ad validandam donationem Iuriſpatronatus ex Cald. *conſ.* 1. *de offic. Vicarij* Ferret. *conſ.* 327. Rot. *in rec. par.* 2.

10 *deciſ.* 337. *n.* 4. nam ratio diuerſitatis eſt quod in donatione iuriſpatronatus, dum fit tranſitus illius de perſona ad perſonam, non vtilitas & neceſſitas, ſed præiudicium reſultat Eccleſiæ, cuius poſtquam fuit dotata & erecta nihil intereſt hunc vel illũ habere pronunciatum & propterea ceſſat cauſa ampliandæ iuriſdictionis Vicarij, quam rationem optimè ponderauit Rot. *in d. dec.* 311. *rec. p.* 1. *n.* 4. ſecus eſt in fundatione, dotatione quã laicus ex propria pietate non ex obligatione facere intendit, cui ſtatim eſt annuendum per ſuperiores, ne dum res in longum protrahitur, & dum conſenſus Epiſcopi expectatur, fundare volentes pœniteant in Eccleſiæ & diuini cultus præiudicium.

Minus obſtare viſum fuit deciſionem coram Me factam in cauſa Gerunden. Beneficij 30. Aprilis 1640. cum aliis *ibi* adductis, Quia in illo caſu non aderat Epiſcopi abſentia, & aderat in cauſa prætendens libertatem beneficij propterea in caſu noſtro bene ſufficit conſenſus Vicarij vt per Gratian. *diſcept for c.* 303. *n.* 17. Rot. coram Buratto *deciſ.* 702. *n.* 3. nec dubitarunt Domini cum aliis ſupra deductis. 11

Tandem non obſtare Paolotium fuiſſe Vicarium ſubſtitutum, quia licet fuerit ſubſtitutus à Canciano Vicario generali hoc tamen benè proceſſit ſtante facultate ſpeciali ab Epiſcopo ei conceſſa alium Vicarium in ſui abſentia deputare Felin. *in c. G. perpetuus de fid. inſtr.* Rot. *deciſ.* 4. *n.* 8. *de offic. Vic. & deciſ.* 33. *de procur. in nou.* Ægid. *deciſ.* 17. *eod. tit. & in terminis noſtris* Garz. *de benef. par.* 5. *c.* 8. *n.* 155. 12

Et ita reſolutum vtraque, &c.

Romana ſeu Ianuen. Succeſſionis,

Lunæ 14. Maij 1640.

ARGVMENTVM.

Quomodo poſſit per ſtatutum excludi à ſucceſſione inteſtati ſoror extante germano, & quibus modis probetur domicilium.

SVMMARIVM.

1 *Statutum excludens ſororem à ſucceſſione inteſtati fratris exiſtente fratre germano, ſi frater ſit ſubiectus ſtatuto licet ſoror ſit forenſis, quando validum. & n.* 2. *&* 3. *&* 4.

5 *Ex inſtrumento locationis domus, iunctis teſtibus de auditu deponentibus probatur habitatio.*

6 *Animus habitandi in patria communi de facili præſumitur.*

7 *Ex actibus, quibus aliquis nuncupatur ciuis alicuius ciuitatis probatur incolatus.*

8 *Ad probandum incolatum ſufficit decennium abſque animi declaratione.*

9 *Licet aliquis exter negotietur in aliquo loco non ideo probatur iſtum non habere animum habitandi.*

10 *Poteſt conſeruari domicilium originis, & incolatus & 12.*

11 *Habere maiorem partem bonorum in aliquo loco non tollit incolatum alterius.*

13 *Qui ſemel acquiſiuit incolatum non poteſt illum amittere.*

DECISIO

DECISIO CIV.

VITA functo in Vrbe inteſtato de anno 1614. Nicolao de Righetta, cui ſucceſſit Ioannes Baptiſta eius frater germanus, qui vſque ad obitum pacificè bona poſſedit, & defuncto Ioanne Baptiſta, Franciſcus Vitaldus nepos ex ſorore Nicolai præfati inſtitit coram A.C. pro immiſſione in poſſeſſionem partis bonorum hæreditariorum dicti Nicolai, & ſententiam contrariam reportauit abſoluendo Leuarios hæredes Ioan. Baptiſta à petitis cauſa in gradu appellationis mihi commiſſa dubitaui hodie, an ſententia A.C. eſſet confirmanda necne, & Domini confirmandam eſſe cenſuerunt, vti validam & iuſtam; validitas non controuertebatur.

Iuſtitia verò deſumpta fuit ex eo, quod defuncto Nicolao fratre ſine filiis ab inteſtato, ſucceſſio ſpe-
1 ctabat ad Io. Baptiſtam eius fratrem germanum Vrbis incolam, excluſa ſorore iuxta ſtatutum Vrbis *cap.* 146. *lib.* 1. dictumque ſtatutum locum ſibi vendicat etiam quod ſoror excluſa ſit forenſis, dum frater, qui intendit eam excludere ſit ſubiectus ſtatuto Vrbis, prout in præſenti caſu, & bona extant in territorio ſtatuentium, prout hic iuxta doctrin. Anchar. *in cap.* 1. *num.* 214. *ad fin. verſ. Quæro iuxta prædicta de conſtit.* vbi de communi Alex. *conſ.* 19. *lib.* 6. *& conſ.* 111. *num.* 7. *lib.* 7. Dec. *conſ.* 62. *num.* 22. Gozad. *conſ.* 49. *num.* 7. *verſ. quibus non obſtat.* Pereg. *conſ.* 90 *num* 19. *verſ. ſed malè lib.* 1. *& deciſ. Patauin.* 56. *num.* 7. Part. Imol. *conſ.* 86. *num.* 2. Cæphal. *conſ.* 309. *num.* 47. Surd. *conſ.* 343. *num.* 9. *& conſ.* 553. *n.* 17. Theſaur. iun. *q. foren. q.* 4. *num.* 19. *verſ. ſed quia lib.* 2. vbi quod iſte caſus nullam apud eum habet difficultatem Rot. *deciſ.* 304. *num.* 9. vbi ponitur pro regula quod, quando defunctus & perſona excluſa ſunt forenſes, is verò, qui excludit ſubiacet ſtatuto excluſiuo, intrat excluſio fœminarum *par.* 1. *diu. in puncto*, Add. ad Greg. XV. *deciſ.* 255. *num* 8. *verſ. tamen ſuper hoc* vbi de communi & veriori Duran. *deciſ.* 31. *num.* 8. *&* 9. & remiſſiuè fuit deciſum *in Ferrarien. de Taſſinis coram R.P.D. Pirouano. p.* 5. *rec. dec.* 364. *num.* 9. *cum ſeqq.* vbi reſpondetur ad deciſ. Greg. XV. 255. & Buratt. *la* 262. ex aduerſo adductas.

2 Nec obſtat deciſ. R. P. D. m. Dunozetti *in Fauentina dotis ſeu ſucceſſionis* 21. *Feb.* 1639. vbi quod ſtatutum ad hoc, vt comprehendat requirit copulatiuè ſubiectionem perſonarum & rerum.

Quia fuit per D.D. reſponſum in primis d. deciſionem loqui in terminis ſtatuti de lucro dotis, quod tendit ad habitandam perſonam mariti ad lucrum dotis faciendum, & inhabitandam perſonam filiorum ne ad dotem maternam admittantur; vel ſaltem principaliter conſiderare commodum mariti, non autem bona, quod ſecus eſt in caſu ſucceſſionis, in quo verſamur vt in puncto diſtinguit Rece. *conſ.* 141. *num.* 6. *verſ. tertiò maximè, & num.* 12. *verſ. præterea.*

Secondo dicebant D. D. præfatam deciſionem
3 cauſa Fauentina dotis cum aliis *ibi* allegatis, loqui in genere non autem ſe reſtringunt ad caſum, in quo perſona excludens eſt ſubiecta ſtatuto, perſona verò excluſa eſt forenſis, qui eſt caſus noſter, vt poſt plures quos allegat, tenuit pro deciſione hodie emanata Socin. iun. *conſ.* 25. *num.* 8. *cum ſeqq. lib.* 3. vbi dicit, quod non eſt dubitandum de poteſtate ſtatuentium, quia ſtatuta cuiuſcunque Ciuitatis poſſunt impedire, ne bona ſuæ iuriſdictionis acquirantur forenſibus etiam per ſucceſſionem eam adducens rationem, quia huiuſmodi ſtatuta ſemper intelliguntur eſſe realia, qualitercumque verba concipiantur, ſiue in rem ſiue in perſonam, & propterea ſtatuentes reſpectu ſuorum bonorum ſitorum in ſuo territorio poſſe quoſcumque etiam forenſes ligare, aliaſque validiſſimas ponderat rationes, vt ibi quem ſecuti ſunt Surd. *conſ.* 343. *n.* 7. *cum pluribus ſeqq. & conſ.* 553. *num.* 17. Cephal. *conſ.* 309. *num.* 60. qui alios cumulant, & optimè Theſaur. iun. *d. lib.* 2. *quæſt.* 4. *num.* 19. vbi dicit quod iſte caſus eſt indubitabilis, quem ſequitur Beltram. ad Gregor. XV. *deciſ.* 255. *numero* 8. vbi quod hæc opinio ſibi videtur verior ea ratione, quia cum ſtatutum principaliter emanauerit ad fauorem ciuium maſculorum, & ſolum ſecundario excludat fœminas videtur, quod intentio ſtatuti ſit non minus fauore ſuis ciuibus maſculis aduerſus fœminas proprias magis dilectas, quam aduerſus fœminas forenſes minus dilectas; quas rationes antea ponderauerat Soc. iun. *in d. conſ.* 25. *à num.* 10. *vſque ad* 14. *lib.* 3. Duran. *deciſ.* 31. *num.* 7. *& vltimo in Romana de Taglietiis* 25. *Iunij* 1635. *coram Reuerend. Dom. meo Decano*, quæ eſt deciſ. 97. poſt Fenſan. ad ſtatutum Vrbis, vbi aſſignat rationem, quia cum reſpectu bonorum ſitorum in territorio non deficiat ſtatuentibus poteſtas in excluſione forenſis, non attenditur diſtinctio verbalis, an ſaltem ſtatutum ſit conceptum in perſonam, vel in rem; quia ſemper effectus ſtatuti in iſta excluſione eſt proſpicere, ne bona tranſeant in fœminas pro conſeruatione familiæ ſubiectæ ſtatuentibus, quæ deciſio loquitur in puncto ſtatuti Vrbis.

Quapropter ſicut excluduntur fœminæ ciues propter maſculos, tantò magis propter eoſdem veniunt excludendæ fœminæ forenſes ex Cephal. *conſ.* 309. *numero* 62. & dd. deciſiones ac D. D. authoritates hoc maximè firmant, quando bona ſunt in territorio & excludere intendens eſt ſubiectus ſtatuto, prout hic, quo caſu dicitur concurrere vtraque ſubiectio, licet fœmina excluſa ſit forenſis, quia eius ſubiectio non conſideratur nec vlla habetur ratio perſonæ excluſæ, vt ponderauit Rota *deciſ.* 304. *numero* 9. *part.* 1. *diuerſ. & in dicta Romana de Taglietiis apud Fenzan. ad ſtatutum Vrbis & in dicta Ferrarien. de Taſſinis part.* 5. *recent. deciſ.* 364. *à num.* 9. *vſque ad* 17. Vltra quod iſta opinio eſt magis communis ex authoritatibus *ſuperius* ponderatis.

Minus obſtant aliæ deciſiones in contrarium adductæ vltim. Collen. hæreditatis & Ciuitatis Caſtelli citatæ *in Recanaten. ſucceſſionis coram Buratto*, quæ eſt inter eius impreſſas *deciſ.* 262. *numero* 13. prout nec pariter deciſ. *in Ceſenaten. Prædij altera* 25. *Maij* 1625. *coram Reuerend. P. D. Pirouano* altera 5. *Maij* 1630. *coram R. P. D. meo Ghiſlerio*, & aliæ ſimiles. 4

Fuit enim reſponſum, quod in dd. deciſionibus Rota non admiſit ſtatutum non excludere nec comprehendere fœminas ex hoc capite, quod eſſent forenſes, ſed ex aliis rationibus, quandoquidem in caſu dictæ Recanaten. ſucceſſionis coram Buratto, id contingit, ex quo bona ad quæ immiſſio petebatur non probabatur ſita in territorio ſtatuentium, & ſic deſiderabatur altera ſubiectio ſecundum terminos deciſionum C. Caſtel. & Collen. hæreditatis in eadem deciſione adductarum, vltra quod *ibi* non fuit principale fundamentum reſolutionis forenſitas, ſed poſſeſſio, propter quam manutentionem petebant, & aderat vocatio ex teſtamento,

Digitized by Google

per quod ceſſabat diſpoſitio ſtatutorum diſponen-
tium tantummodo in caſu inteſtati, provt etiam
ſic veniunt interpretandæ deciſiones cauſa Caſe-
naten. vltimo deficiente altera ſubiectione, nempè
perſonarum vel rerum, cum allegent deciſiones
C. Caſtelli Cnlien. hæreditatis Narnien. ſucceſſio-
nis coram R. P. D. meò Merlino *part. 5. rec. dec.* 177.
Cum deciſiones intelligendæ veniant iuxta doctri-
nas, quas allegant, & iuxta hunc intellectum præ-
fatæ deciſiones declarantur in dicta Ferrarien. de
Taſſonis coram R. P. P. meo Pitouano *à n. 12. vſ-
que ad* 17.

Quibus ſtantibus non eſt amplius indagandum
de opinionibus contrariis, ex quo quando bona
ſunt in Territorio, & excludere intendens eſt Ci-
uis, & ſtatuto ſubiectus excludit abſque ſcrupulo
fœminam Forenſem, provt in caſu noſtro ex ſu-
pradictis.

5 Quod autem bona ſint in Territorio vrbis ſtat
in Confeſſo apud partes, de Ciuilitate verò Ioan.
Baptiſt. non poteſt dubitari, enim ex teſtibus datis
ſum. n. 2. euidenter conſtet eum habitaſſe per an-
nos circiter 50. in Vrbe, hicque bona ſtabilia ac-
quiſiuiſſe, provt ex Inſtrumento locationis vnius
Apothecæ, quod iunctis teſtibus de auditu de-
ponentibus probat etiam contra tertium Alb.
6 *conſ.* 9. *n.* 12. R. P. D. m. Decan. *dec.* 161. *n* 4. præ-
ſertim quia in Vrbe Roma, quæ communis eſt
patria de facili præſumitur animus perpetuo ha-
bendi, & domicilium acquirendi vt dicta Rota
*in Roma officij ſcriptoria coram Comitulo apud Mar-
cheſ. de commiſſ. tom.* 2. *fol.* 531. *num.* 3. *& in voto
bon. me. Pema relato per Fenſon. ad ſtatut. fol.* 83.
num. 19.

7 Conſtat etiam ſe ante delatam hæreditatem Ci-
uem Romanum nuncupaſſe in aliquibus actibus,
ex quibus ſatis remanet declaratus animus ad effe-
ctum contrahendi incolatum, provt dixit Rota *in
Ariminen. Gabella* 19. *Aprilis* 1617. *coram bone mem.
Cardinali Virili apud Fenſon. ad ſtatut. Vrb. dec.* an.
§. non obſtat, quod ad contrahendum Incolatum
8 Add. ad Burat. *dec.* 244. *num.* 10. Vltra quod ad
effectum contrahendi incolatum ſufficit decennium
abſque animi declaratione Surd. *conſ.* 371. *num* 47.
Gregor. XV. *dec.* 279. vbi Add. *n.* 26. *& dec.* 137.
n. 5. *part.* 5. *recent.*

9 Nec pariter obſtat per d. Ioan. Baptiſt. Romæ
negotiaretur, quia cum etiam Ciues negotientur
ſola negotiatio non excludit Incolatum, niſi fue-
rit cauſa finalis habitationis eoque minus quo-
niam aliunde conſtat de animo negotiatoris acqui-
rendi domicilium, provt in præſenti cum inuicem
ſe compatiantur mercatura cum domicilio, Pariſ.
conſil. 12. *num.* 16. *&* 20. *lib.* 3. Rot. *dec.* 137. *n.* 10.
part. 5. *recent. & in Romana Societatis Aromataria co-
ram Comitulo apud Marcheſ. de commiſ. part.* 2. *fol.*
226. *& in Roma ſeu Ianuen.* 41. *dotalis* 14 *Nouembr.
coram R. P. D. Pirouano.*

10 Nihil faciunt coniecturæ ex adductæ, per dict.
Ioan. Baptiſt. in contractibus ſe enunciaret Ian-
uenſem ſiue de Tabia, quia inde bene ſequitur,
quod voluerit conſeruare domicilium originis,
ſed ſimul potuit habere domicilium habitationis
iuxta Text. *in l. aſſumptio §. Iuris prudentibus ff. ad
municipal.* Burat. *deciſ.* 804. *num.* 3. *& in ſpecie in
d. Roma. ſiue Ianuen. quarti dotalis coram R. P. D.
meo Panzirolo*, & in fortioribus terminis *part.* 5.
recent. deciſ. 537. *num.* 12. *cum ſeqq.* & vtrumque
voluiſſe retinere apparet ex eo, quia in locatione
Apothecæ ſe enunciauit nobilem Ianuenſem &
Ciuem Roman.

Minus aduerſatur, quod ipſe Ioan. Baptiſt. re-
tinuerit alia bona in Tabia loco originis, quia
hoc non tollit Incolatum & quod maiorem par-
tem bonorum ibi retinuerit Valenzol. *conſ.* 37. *n.* 25.
26. *&* 27. *& in dec. Auenion.* 540. *n.* 2. *&* 3.

Vltimo nihil obſtat, quod in teſtamento præfa-
tus Ioannes Baptiſta ſe nuncupauerit de Tabia vo-
cans Patriam dilectam, quia debet intelligi ratio-
ne originis, cum re vera eſſet de d. loco, ac ciuili-
tas originis benè compatitur cum incolatu, *vt per
d. deciſ. Auenionen.* 140. *num.* 2. *verſ. vnde dicam &
num.* 4. Rot. *dec.* 364. *num.* 6. *part.* 9. *recent.* & me-
lius in noſtris terminis *dec.* 137. *num.* 12. *&* 13. *&*
14. *ead. part.* 5. *recent.* vbi dicitur in tantum proce-
dere, vt non ſit in poteſtate illius qui ſemel ac-
quiſiuit Incolatum amplius amittere, etiamſi
vellet redire ad Patriam, cum talis proteſtatio de-
beat fieri ante contractum Domicilij, non poſtea,
quo caſu non releuat, vt per Pariſ. *conſ.* 12. *n.* 24.
part. 3.

Et ita reſolutum pro confirmatione ſententiæ
A. C. Vtraque parte informante, &c.

Licien. Cantoria.

Lunæ 14. Maij 1640.

ARGVMENTVM.

Sume ex de deciſ. 97. ſupra.

SVMMARIVM.

1 *Antiquiori poſſeſſori eſt concedenda manuten-
tio.*
2 *Licet ſit ſine titulo, eſt poſterior cum titulo etiam
in beneficialibus n.* 3.
4 *Poſſeſſio capta medio tempore appellationis, & com-
miſſionis cauſæ attentata ſunt.*
5 *Commiſſio ſignaturæ facta valida eſt donec refor-
metur.*

DECISIO CV.

SV b die 28. Martij præteriti fuit coram me
reſolutum Nicolao Natali dandam eſſe ma-
nutentionem in poſſeſſione Cantoriæ con- 1
trouerſæ, cum de illius anteriori poſſeſſione ſatis
conſtet ex confeſſione Metelli Brunduſini peten-
tis immitti Nicolao Gregor. XV. *dec.* 200. *num.* 1.
Burat. *deciſ.* 560. *num.* 4. *& deciſ.* 306. *num.* 1. ha- 2
benti enim poſſeſſionem anteriorem manutentio-
nem eſſe concedendam eſt ſatis tritum, quamuis
Iunior eſſet cum titul. Felin. *in cap. licet cauſam
num.* 9. & ibi Bero. *n.* 54. *de probat.* Ruin. *conſ.* 53.
col. vlt. lib. 4. Afflict. *dec.* 399. *num.* 5. cum aliis 3
adductis *in* 1. *deciſ.* etiam in beneficialibus Rot.
dec. 187. *num.* 5. *part.* 4. *diuerſ.* cui reſolutioni non
acquieſcente Metello repropoſui hodie cauſam
ſuper eiſdem & Domini ſteterunt in deciſis.

Ex eo quia licet Metellus extet in poſſeſſione 4
Cantoriæ Iudicis auctoritate præcedente, ſenten-
tia tamen illa non priuauit Nicolaum ſua poſſeſ-
ſione, cum ſignatura commiſerit mihi cauſam
ſimpliciter per quam ſucceſſiuam commiſſionem
ſic emanatam retrotrahitur appellatio ad diem
latæ ſententiæ, & interpoſitæ appellationis ad hoc,
vt omnia geſta vigore eiuſdem ſententiæ vti atten-
tata

tata, & nolla veniant reuocanda, ſicut fuit poſſeſſio capta per Metellum Lancellot. *de attent. appell. pend. ampliat.* 19.*n.*1. Butatt. *dec.* 901.*n.*6. Duran. *deciſ.* 191.*n.n.*6. cum aliis in prima allegaris.

5 Nec obſtat quod eapiraſſet ſuperſeſſoria, & conſequenter ſenteonam potuiſſe exequi, dum poſtea ſignatura cauſam ſimpliciter commiſit, quamuis commiſſio enamauerit, vt dicitur ſub Banea, nam attentata non veniunt eacuſanda, cum nihilominus geſta medio tempore ſint nulla, & attentata cum commiſſio afficiat, donec reformetur, ea quo metellus debebat adire ſignaturam pro reformatione d.commiſſionis: Cum ſimiles commiſſiones dicantur iuſtificatæ, ea quo illa examinantur per Officiales Reuiſores ad hoc deputatos.

Ea qoo præcipuo fundamento, Domini dixerunt ſtandum eſſe in deciſis, vtraque parte informante, &c.

Bononien. Fideicommiſsi de Glauarinis,

Ven. 18. Maij 1640.

ARGVMENTVM.

Mandatum probatur coniecturis, & indiciis, & quibus.

SVMMARIVM.

1 *Vtilitas actus ab initio, non à futuro euentu iudicanda.*

2 *Mandatum ſemel datum contradicens reuocare nequit.*

3 *Mandatum probatur coniecturis, & indiciis.*

4 *Ex productione iurium alterius mandatum illius præſumitur.*

5 *Qui ab alio habuerit ius præſumitur hodie habere dum de contrario non conſtet.*

6 *Ex expenſis factis ab aliquo alterius nomine ſumitur coniectura mandati illius.*

7 *Ex ſimili geſtione in aliis negotiis, in quibus vt mandatarius actum fuit conicitur mandatum.*

8 *Ex arcta ſanguinis coniunctione corroboratur mandatum.*

9 *Quamuis ſciens nomine ipſius agi præſens non ſit, ſi aliæ concurrant coniectura præſumitur mandatum.*

10 *Res iudicata inter alios nocet illi, cuius mandatum præſumitur.*

11 *Sententia fideicommiſſi contra poſſeſſorem lata nocet eius ſucceſſoribus.*

12 *Nullitas ſententiæ prætenſa dubia, & turbida non eſt conſideranda.*

DECISIO CVI.

CENSVARVNT Domini ſub die 8. Martij ſenteotiam Rotalem concedentem immiſſionem fideicommiſſariis de Glauarinis, quoad Demetrium eſſe nullam propter deficientiam citationis illius vel legitimi eius Procuratoris quoad illum, propterea Ægidianam non intrare, vt in deciſione eatenſa doctum fuit.

Repropoſita cauſa ſuper eiſdem ſub die 22. Iunij 1639. placuit Dominis à deciſis recedere ex duobus fundamentis.

Primum deductum fuit ex ſcientia, & patientia Demetrij, quod iſta lis in Rota per fratrem nomine communi defendebatur functis iudicium, cum ſi ſententia ferretur pro reo ſuſtineretur ex inſtrumento præſumpto, ſecus verò è contra, attamen 1
ſatis eſt tritum, quod in iudiciis eſt ſeruanda æqualitas, cum tamen regulare ſit, quod vtilitas actus ab initio non à futuro euentu iudicanda venit iuxta Text. *in l. ſi voluntate in fin. C. de reſcin. vend. l. verum §. ſciendum ff. de minor,* Menoch. *de arbit. iudic. caſ.* 49. *n.* 19. *&* 20. *& conſ.* 156. *num.* 38. *& conſ.* 843. *num.* 22. Rota *deciſ.* 584. *num.* 7. *par.* 4. *rec. & coram Andr. deciſ.* 58. *n.* 19. & fuit vltimò reſolutum *in Bonon. cenſus 16. Decembris coram R.P.D. meo Panzirolo*, cum nihil iniquius ſit, quàm iudicare ab euentu ea Marzar. *conſ.* 22. *num.* 43.

Nec obſtare dictum fuit contradixiſſe demetrium 2
dum declinauerit à iuriſdictione Rotali, ex quo obtinuit inhibitionem ab Eminentiſſimo D. Cardinali Antonio Protectore Sanctæ Domus Lauretanæ, tanquam Miniſtrum eiuſdem Sanctæ Domus, quia cum contradictio emanauerit in limine ſeu calculo ferendæ ſententiæ, & poſtquam per multas deciſiones iam extabat patefactum bonum ius fideicommiſſariorum non potuit propterea Demetrius, pro illa euitanda intentum ſemel datum contradicendo tacitè reuocare, prout nec expreſſè inuitis fideicommiſſariis actoribus ex Abb. *in c. cum iniuſtè n.* 4. *in fin. de procurat.* Felin. *in c. ex parte num.* 27. *de reſer.* Gail. *obſeruat.* 74. *n.* 10. *lib.* 1. Mohed. *deciſ.* 1. *de procur.* Butar. *deciſ.* 440. *n.* 3. vbi Add. *n.* 10.

Dicebant etiam Domini benè ſubſiſtere ſecun- 3
dum deciſioois fundamentum circa inſtrumentum tacitum ac præſumptum Demetrij, in perſonam Petri, quod benè probatur ex coniecturis, ac indiciis *iuxta conſ.* Gabr. 149. *num.* 65. *lib.* 2. Mant. *de tacit. &*
ambig lib. 7. *tit.* 7. *n.* 5. *verſ. vnde mandatum*, quæ con- 4
iecturæ in d.deciſione ponderatæ in præſenti diſputatione Dominis placuerunt, & præſertim ſecunda deducta ex productione iuriū, inter quæ adeſt Apocha emptioois Villæ Cadriani controuerſæ, quam idem Demetrius exhibuit in partibus, & recognitionem eiuſdem Apochæ curauit, quæ coniectura cæteras propemodum ſuperaſſe dictū fuit in præſenti *iuxta deciſ.* Greg. XV. 44. *n.* 4. *& coram Me in præfata Bonorum fideicommiſſi de Pepulis 26. Nouembr.* 1639.
circa finem, cum d.ſcriptura extaret penes Deme- 5
trium de anno 1630. penes eundem continuaſſe exiſtentiam de tempore intentati iudicij, cum medio tempore noo conſtiterit de contrario, venit præſumendum ex Caſtr. *in l. ſi non ignorabit* 4. *num.* 3. *in gloſ. pen. C. ad exhiben.* Gratian. *diſcept.* 265. *n.* 11. *&* 12.

Tertia verò coniectura deſumpta ex magnis im- 6
penſis factis in lite quas Petrum egiſſe ſine participatione Demetrij fratris, non eſt cedendum, ea quibus deſumi inſtrumentum dixit Rota *in rec. dec.* 808. *&* 440. *n.* 6. *par.* 2. Cauſl. *deciſ.* 590. *n.* 10. *iuncta* etiam
quarta coniectura deſumpta, ex quo ſimilibus ne- 7
gotiis hoc modo actum fuiſſe per Petrum communi nomine, ex qoo à ſolito arguebatur ita Alex. *in l. ſæpè* 2. 49. *ff. de re iud.* Rot. *in Sancti Marci Penſionis coram Sacrato apud Marches. de Commiſ. p.* 2. *fol.* 486. *num.* 7.

Præfatis accedit quinta coniectura proueniens ex 8
arcta ſanguinis coniunctione propter fraternitatem ac bonorum communionem, quibus omnibus ſimul iunctis inuicem corroborantur, vt dixit Rota *deciſ.* 194. *num.* 105. *&* 106. *p.* 5. *recen. & in Bonon. Iuriſpatronatus 23. Ian. præteriti coram R. P. D. meo Bichio*, ex quibus intentum benè probari prætet allegata *in d. deciſ.* 22. *Iunij* 1639. dixerunt Roman. *conſ.* 446.

*n.*10.*&* 11.Rota *Bonon.deciſ.*116.*n.*44.*cum ſeqq.* Ciriac. *controu.foren.c.*505.*n.*57.

Neque obſtat quod ſcientia & patientia habeatur pro inſtruméto tantũmodo, vbi is qui ſcit, & patitur
2 eſt præſens actui, ſecus verò ſi abſens exter, quia fuit reſponſũ concluſioné procedere, quando nullus alius actus poſitiuus concurrit, ſed vbi concurrunt tot actus præfati nempè productio iurium, & aliæ facti circunſtantiæ inſtrumentũ præſumitur ac inducitur, etiam reſpectu abſentis, ex Bart. *in l. quo enim tutore* §. *rem haberi ſub num.*1. *verſ. quandoque ſuperuenit ff. rem rat. haber.* Barboſ. *in l. qua dotis num.* 154. *verſ. Praterea ff. ſol. matr.* Caſſ. *deciſ.* 3. *num.* 2.*de reſcript.*

10 Ex quibus ceſſare viſum fuit diſpoſitionem Tex. *in l.*1. *Cod quib. res iudic.* non nocet, ſuper qua alias inſiſtebant informantes pro Demetrio, quia non procedit, quando concurrit inſtrumentum fratris præſumptum, prout in d. Text. apertè ſancitur, quod quidem inſtrumentum in caſu præſenti conſtat interueniſſe ex *ſupra* deductis.

Rurſus fundamenta præfatæ deciſionis æquiſſima eſſe, ponderatum fuit ex eo, quod Demetrius habeat idem ius in hac cauſa, quod habet Petrus frater, vnde videtur intrare argumentum de poſſeſſione fideicommiſſi, contra quem ſi feratur ſententia illa præiudicat etiam ſucceſſoribus non citatis, ex Parlad. *rer.quotid. cap. fin. lib.*2. 5.*par.* §.9. *nu.*22. Molin. *de primog. lib.*4. *cap.*8. *num.* 3. & fuit coram Me reſolutum *in præfata Bonon. fideicommiſſi de Pepulis* 26.*Nouembris præteriti*, præſertim quia ſententia Rotalis apparet iuſta ex tribus deciſionibus factis tam coram R. P.D.meo Ghiſlerio, quam coram Me, quæ omnibus prætenſionibus partis ſatisfaciunt, qua ſtante ſatis eſſe dicebant Domini nullitatem prætenſam eſſe ſaltem turbidam, ac dubiam, ad hoc, vt non veniat habenda in conſideratione, præſertim à ſupremis tribunalibus ex Parlad. *lib.* 2. *rer. quotid. cap. fin. par.*1. §. 1. *num.* 10. Anton. Oliban. *de action. lib.*3. §. *actionum num.* 4. Canc. *var. reſol. cap.*17.*num.*562. Michael Ferrer. 3.*par. obſer.c.*288. Rot. Ian. *deciſ.* 23. *num.*16. Viu. *deciſ.* 331. *num.* 2. Rot. *deciſ.* 536. *num.*5. *par.*4. *rec.*

Quibus omnibus ſimul iunctis, ac ponderatis meritò eſſe in vltimo loco deciſis ſub die 22. Iunij 1639. perſiſtendum fuit hodie reſolutum vtraque parte informante, &c.

Romana Deuolutionis.

Lunæ 21. Maij 1640.

ARGVMENTVM.

Sententia lata pro deuolutione emphyteuſis valida eſt ſi citati fuerint illius poſſeſſores, licet illi qui non poſſident & ius aliquod prætendunt, citati non fuerunt.

SVMMARIVM.

1 *Sententia nulla eſt ex defectu citationis illorum quorum intereſſe tractatur.*

2 *Filiationem non probat enunciatiua inſtrumenti in defectum aliorum.*

3 *Emphyteuſis eſt tranſitoria ad extraneas.*

4 *Si tamen fuerit conceſſa emphyteuticario pro ſe, ſuiſque hæredibus, & ſucceſſoribus, in Eccleſiaſtica, iſtorum nomine non veniunt extranei.*

5 *Clauſula ad habendum poſita in parte executiua conceſſionem non extendit.*

6 *Quando dicatur poſita in parte executiua.*

7 *Teſtes ſingulares nihil probant.*

8 *Non requiritur ad ſententiam ferendam pro deuolutione emphyteuſis citatio illius, qui non poſſidet.*

9 *Exceptio tua non intereſt repellit agentem à limine iudicij.*

10 *Neque expreſſa, neque tacita confeſſio poſſeſſionis alterius facta à Capitulari nocet capitulo.*

11 *Eccleſia tanquam manus mortua non eſt capax retinendi emphyteuſim Eccleſiaſticam non tranſitoriam ad extraneos.*

DECISIO CVII.

Rector Eccleſiæ ſancti Laurentij de Caballutiis conceſſit in emphyteuſim perpétuam domum, necnon alia ſtabilia exiſtentia in via Leonia, propè Pontem ſanctæ Mariæ q. Thomæ Cypriani del Fico pro ſe ſuiſque hæredibus, ac ſucceſſoribus pro Canone, & cenſu perpetuo trium ſcutorum auri ſoluen. in Feſto S. Laurentij cum pacto, quod ſi præfatus Thomas, ac ſucceſſores defecerint in ſolutione Canonis per triennium, bona præfata deuoluerentur ad Eccleſiam vnà cum omnibus melioramentis.

De anno 1612. Ioannes Baptiſta Lucatellus filius q. Antonij obtinuit immiſſionem d. domus à Vicario Vrbis contra Monaſterium Spiritus ſancti, ex perſona ſororis Marcellæ del Fico, de anno verò 1624. cum ſpatio plurium annorum Canones non fuiſſent ſoluti, ac etiam ſub prætextu ſequutæ alienationis in extraneos abſque ſolutione Laudemij, & conſenſu Eccleſiæ ipſa acceptauit deuolutionem iuxta tenorem inueſtituræ, & ſeruatis quatuor terminis de ſtylo ſeruari ſolitis, deputatus fuit in curatorem hæreditatis iacentis Antonij Lucatelli Petrus Auguſtinus Antolinus citato etiam d. Ioann. Baptiſt. Lucatello filio, quibus ſeruatis Eccleſia S. Nicolai in carcere, cui erat vnita d. Eccleſia ſancti Laurentij de Caballutiis obtinuit immiſſionem domus præfatæ à Vicario Vrbis, vti deuolutæ emanarunt, deinde diuerſæ ſententiæ inter præfatum Lucatellum, & Eccleſiam ſancti Nicolai, cauſa in gradu appellationis mihi commiſſa ad inſtantiam ſororis Marcellæ, ac Monaſterij Spiritus ſancti, dubitaui hodie, an ſententia Vicarij eſſet nulla? eaque deducebatur, tam ex defectu citationis Monaſterij, 1
quàm ſororis Marcellæ nepotis, ac hæredis dicti Thomæ ex Paulo del Fico filio primi acquirentis, iuxta *l. de vnoquoque* 47. *ff. de re iudic. leg. ſi petitor* 3. *ff. de iudic. l.* 1. §.*item cum ex edicto ff. quæ ſent. ſine appell.* Rot.*deciſ.* 361. *num.* 2. *part.* 1. *diu.* Gregor. X V. *deciſ.* 4. *num.* 5. latiſſimè Vant. *de nullit. ex defectu citationis à num.* 1. qui *num.* 6. dicit potiſſimam eſſe nullitatem ex defectu citationis, vt puta defenſionem reſpiciens, quæ à iure prouenit naturali, *Clem. Paſtoralis* §. *cæterum de re iudic.* in præſenti verò Domini dixerunt d. ſententiam Vicarij eſſe validam ex ſequentibus.

Primo quia inueſtitura fuit conceſſa Thomæ del 2
Fico pro ſe ſuiſque hæredibus, & ſucceſſoribus, & ſoror Marcella probat quidem ſe filiam Pauli, quod verò Paulus ſit filius Thomæ primi acquirentis deduci ex quodam inſtrumento diuiſionis, in quo Bartholomæus enunciatur filius Thomæ, verum hæc eſt ſimplex enunciatiua, quæ non probat filiationem

tionem in præiudicium tertij, nempe Eccleſiæ Do-
minæ directæ Iaſ.*conſ.*106 *n.*2.*lib.*1.Cranet.*conſ.*249.
*n.*10.Surd.*conſ.*452.*n* 21.Rota *deciſ.*409.*n.*30. *in fin.*
*p.*5.*rec.*
3 Et quamuis ſoror Marcella probaretur Neptis
Thomæ, non inde Monaſterium poſſet ſuccedere,
& hæc bona emphyteutica retinere cum ſuppoſito,
quod Emphyteuſis eſſet tranſitoria ad quoſcumque
4 extraneos iuxta deciſ. Burat.394. *n.* 5. quæ plures
congerit, quia imò emphyteuſis legitur conceſſa
pro ſe, hæredibus, & ſucceſſoribus, quorum appel-
latione in Emphyteuſi Eccleſiaſtica non veniunt
extranei, cum ad illos non tranſeat, niſi ex verbis
conceſſionis conſtet de contrario, Rip. *in l.ex facto*
*§.fin.n.*15 *ff.ad Trebell.*Dec. *conſ.*171. *n.*1. *&* 3. Man-
dell.*conſ.*382.*n.*6.Gabr.*conſ.*84.*n.*52.*lib.*2. Alex.*conſ.*
59.*n.*3.*lib* 2.*& conſ.*33.*num.*1. *lib.*7. Rolan. *conſ.*96.
*n.*4.*vol.*1. Clar. *in §.emphyteuſis q.* 28. *verſ. tertius eſt*
caſus Cæſ.Menent.*deciſ.*56. *n.*37. *vbi de Comm.* Surd.
*deciſ.*11 *n.*8 Rot.*deciſ.*287.*n.*4. *p.*1. *&* 381. *n.* 2. *p.*5.
5 *rec.*nec clauſula ad habendum, vti poſita in parte
executiua conceſſionem extendit, Dec. *conſ.* 495.
*n.*18.*& conſ.*500.*n.*9.*verſ. Et quia* Ołaſch. *deciſ.*164.
*n.*1.Vincent.de Franch. *deciſ.*6.*num.*6.Reuerendiſſi-
mus D.meus Decanus *deciſ.*137.*n.*25.Rot.*deciſ.*176.
6 *n* 4.*p.*5.*rec.*Præſertim eum fuerit appoſita immediatè
poſt con ceſſionem, non ante promiſſionem Cano-
nis, quod in puncto aduertit, Rot.*deciſ.*642.*num.*7.
*p.*1 *rec.*& Ludeтch.*conſ.*1.*n.*14.cum illa benè iunga-
tur aliis clauſulis immediatè exequutiuis, ibi *dans,*
concedens, &c. ex quo cognoſcitur poſitam extare
in parte executiua iuxta theoricam quam tradit
Rota *deciſ.*287.*n.*1 *in fin.p.*1.*rec.*
7 Secundo quia ſoror Marcella non habet intereſ-
ſe poſſeſſionis, ideo non erat citanda cum teſtes ad
eius poſſeſſionem probandam examinati non con-
cordent in duobus conformibus, & ſint ſingulares,
qui ideo nihil probant *c.cauſam* vbi gloſ.*verb.ſingu-*
*laris de probat.*Petr.de Anchar. *conſ.*276. Corn. *conſ.*
286.*col.*2.*vol.*1.cum aliis per Gabr.*de teſtib.concluſ.*2.
n 1.Greg.X V.*deciſ.*510. *num.* 6. *& in recent. dec.*210.
*n.*14.*p* 5.
8 Tertio quia vſque de anno 1612. poſſeſſio do-
mus controuerſæ, tam à dicta Marcella, quàm à
Monaſterio auocata, *vt ſupra* dixi *in princ.*& authu-
re Prætore immiſſus in poſſeſſionem Lucarellus,
qui inſtè cœpit poſſidere, per Text.*in l.iuſtè poſſidet*
ff.de acquir. hered. cum vulgat, ideo citari non de-
buit Monaſterium, nec ſoror Marcella in ſententia
lata de anno 1624. cum de eo tempore non poſſi-
deret: quo caſu non requiritur aliqua citatio in ſen-
tentia, *l.*1. *ff.de ventr. inſpic. gloſ. in l.de vnoquoque*
*verb.quos cauſa de re ind.*Angel.*in l.filiusfamilias* 117.
§.Diuus Seuerus il 2.*n.*4.*verſ.vnde qui ſedi ff. de leg.*1.
Alex *conſ.*85 *n.*3.*& conſ.*756.*n.*1 *lib.*2. Iaſ. *conſ.*111.
*n.*19 *vol.*1.Burat.*deciſ.*225.*n.*6. *& deciſ.*46. *n.*4. poſt
Poſtum.*de manut.*
9 Quartò quia in præſenti benè poteſt opponi ab
Eccleſia proprietaria exceptio tua non intereſt, quæ
repellit agentem à limine iudicij, *l.*1. *ff.quor. appell.*
non recipiuntur Cephal.*conſ.*133.*n.*39.Greg.X V. *de-*
*ciſ.*396.*n.*3.*&* 410.*n.*6.
10 Nec obſtat, quod Camerarius Capituli Eccleſiæ
S.Nicolai à ſorore Marcella, ſeu potius à Monaſte-
rio bis receperit Canones, quia fuit reſponſum, quod
ſicuti explicita camerarij confeſſio poſſeſſionis
Monaſterij non probaret in præiudicium capituli,
& Eccleſiæ, ita nec tacita reſultans ex receptione
Canonis, vt in propriis terminis dixit Rota *in Ti-*
burtina locationis coram Cardinali Millino apud Mar-
*ches.de commiſſ.p.*1.*fol.*106.*ſubn.*5.Seraph.*deciſ.*1463.
*n.*4. & fuit dictum *in Peruſina oblationum* 27.*Ian.*
1640 *coram R.P. D.meo Merlino.*

Vltimò facit, quod Monaſterium tanquam manus mortua eſt incapax retinendi Emphyteuſim Eccleſiaſticam, non tranſitoriam ad extraneos ex Gratian.*diſcept.*481.*n.*68.Rot. *deciſ.*603. *per tot. p.*1. *rec.* Add.ad Greg X V.*deciſ.*520.*n.*14.

Quibus omnibus ſimul iunctis Domini hodie dixerunt, præfatam ſententiam Vicarij eſſe validam vtraque parte informante, &c.

Imolen. Pradij,

Veneris 28. Maij 1640.

ARGVMENTVM.

Liquidatio fructuum perceptorum proueniens ex ſententia condemnatoria perceptorum, & eorum valoris quantitas quomodo facienda, & æſtimanda ſit.

SVMMARIVM.

1 *Ex poſſeſſione rei fructifera bene infertur fructuum perceptio.*
2 *Teſtes deponentes de facto proprio omnino probant.*
3 *Ex libro publici officialis porta ciuitatis probatur collectio fructuum.*
4 *Si conſtet in genere fructuum perceptio, leniores ſufficiunt probationes ad probandam quantitatem.*
5 *In rebus difficilis probationis ſufficiunt coniectura.*
6 *Ex calculo probatur quantitas computorum.*
7 *Teſtes, qui nullum commodum percipiunt ex depoſitione probant.*
8 *Filius poteſt in rebus pro domo patris geſtis adnotare nomen patris.*
9 *Teſtes deponentes de fructibus cenſentur deponere deductis oneribus.*
10 *Valor fructuum frumenti, faba, ordei; & ordiola probatur ex Calmerio ciuitatis.*
11 *Citatio exequi debet perſonaliter non in domo.*
12 *Comparitione citati purgatur defectus citationis.*
13 *In ordinatoriis iudicij ſeruandus ſtylus iudicis delegati, non delegantis.*

DECISIO CVIII.

CONCESSA Immiſſione per R.P.D.meum 1
Bichiũ, tunc A.C.limitãtẽ de voto Rotæ fra-
tribus de Rinaldis ſuper Prædio *della Barca*, & ſecu-
ta cõdemnatione Sauini ad reſtitutionem fructuum
ab eo perceptorum in d.prædio à die motæ litis,
appellauit Sauinus, cauſa mihi commiſſa, ſub die
13.Iun.1636.Domini reſoluerunt conſtare de re iu-
dicata, & ſententiam eſſe exequendam, cuius vigore
fuit capta poſſeſſio per Rinaldos præfatos, liquida-
tis ſucceſſiuè fructibus vigore remiſſoriæ, propoſui
hodie dubium, ad quam ſummam illi eſſent liqui-
dandi; & fuit reſolutum liquidationem eſſe facien-
dum pro libris 6445.

Ex eo quia conſtat Sauinum fructus percepiſſe in ſumma accedente ad hanc quantitatem librarum, cum poſſederit Prædium ruſticum de ſui natura fructiferum à poſſeſſione, propterea benè

inſertut ad fructuum perceptionem, ex Seraphin. *dec.* 1245. *n.* 6. Rot. *dec.* 269. *n.* 2. *part.* 1. *rec.* Gregor. X V. *dec.* 50. *num.* 1. vbi Add. *litt. B.* quam quantitatem tenetur Sauinus reſtituere, iuxta tenotem d. ſententiæ in iudicatum tranſactæ &
2 & circa quantitatem in præſenti adſunt teſtes conteſtes deponentes ſe aſportaſſe fructus ad Domum d. Sauini quorum depoſitionibus ſtandum eſt, cum ſint optimè informati de recollectione eorum, & deponant de facto proprio, ex quo fuerunt eiuſdem prædij Coloni, ita Bald. *in l.* 1. *n.* 22. *in princ. C. de fruct. & lit. expen.* Duran. *deciſ.* 305. *num.* 3. *verſ. & teſtes*, ad eſt etiam liber cuſtodis & publici officialis portæ ciuitatis Imolæ, in quo legitur adnotata quantitas fructuum recollectorum in ſingulis prædiis, cum propria qualitate, ac nomine ipſius Domini, ac Coloni quibus eſt ſtandum ex Socin. *conſ.* 205. *in fin. verſ. non obſtat lib.* 2. *& in noſtris terminis* Caual. *dec.* 361. *ante n.* 2. *verſ. nam ex depoſitionibus.*

4 Vltra quod cum conſtet de fructuum perceptione in genere quantitas leuioribus probationibus probatur, vt dixit Rota coram R. D. meo Dec. *dec.* 439. *num* 2. *& dec* 87. *num.* 13. *part.* 6. *recent.*
5 quæ allegant concordantes, imò cum ſit difficilis probationis ſufficiunt etiam coniecturæ, & præſumptiones, ex Bald. *in dict. l.* 1. *num.* 16. *Cod. de fruct. & lit. expen.* Corn. *conſ.* 301. *in fin. lib.* 3. Surd. *dec.* 293. *num.* 31. Achil. *dec.* 22. *de reſtit. ſpol.* Rot. *recent. deciſ.* 479. *n.* 2. *part.* 2. Caual. *dec.* 361. *n.* 3. *&* 586. *num.* 2. Burat. *dec.* 137. *num.* 6. *&* 921. *n.* 5. Duran. *dec.* 305. *n.* 4.

6 In præſenti enim caſu non fuit in dubium reuocatum, quin adſint probationes ſufficientiſſimæ reſultantes ex præfatis teſtibus, qui benè probant quantitatem, vltetius eſt probatus valor, cui aſcendit ad hanc ſummam lib. 6445. provt in calculo dato *in ſummario fructuum de Rinaldis.*

Nec obſtat quod teſtes videantur deponere ad commodum proprium, ex quo dicunt fructus fuiſſe à ſe ipſis delatos ad domum Sauini, quia fuit reſponſum cum hodie lis non vertatur inter Sauinum, & laboratores, ſed cum Riualdis, neque ſit quæſtio de perceptione fructuum, quæ præſumitur, ex quo Sauinus poſſedit, ſed de quantitate, ſuper qua nullum adeſt intereſſe teſtium, ideo benè probant, vt aduertit Rota coram Durano *d. dec.* 305. *n.* 5.

8 Minus obſtat quod primus teſtis deponat fructus fuiſſe delatos ad Domum Sauini, non à laboratore, ſed à filio, & tamen in libro Officialis leguntur delati à Patre laboratore, quia non eſt inconueniens, quod filius adnotari fecerit nomen Patris, qui erat caput domus, & de cuius mandato fructus deferebat filius ad domum Sauini.

9 Nec pariter obſtat, quod veniant detrahendæ impenſæ factæ in recollectione fructuum, ac aliorum onerum, quia teſtes dum deponunt de fructibus, cenſentur deponere deductis oneribus Greg. X V. *dec.* 273. *n.* 3. *& deciſ.* 277. *n.* 7.

10 Quo verò ad valorem fructuum nempe frumenti, Fabæ, Ordei & Ordeolæ Domini dixerunt eſſe attendendum Calmerium ciuitatis Imolæ, quod benè probat valorem, vt dixit Rota in terminis Calmerij ciuitatis Imolæ *in vna Imolen. Tutelæ* 27. *Octobris* 1595. *coram bonæ mem. Cardinali Hieron. Pamph.* & de ſimili Calmerio Caualer. *d. deciſ.* 361. *num.* 1. Duran. *deciſ.* 17[illegible]. *num.* 5. Quo verò ad vinum, & alias res in d. prædio recollectas, benè probant teſtes, quibus ſtantibus fructus aſcendunt ad d. ſummam.

Vltimò non obſtat allegata nullitas proceſſus 11
remiſſorialis ex defectu citationis domini exequutæ, non autem perſonaliter, provt requiritur ex Grauat. *in add. ad Veſtr. lib.* 5. *cap.* 14. *num.* 10. & Stylo Rotæ ita obſeruari teſtatur Mant. *dec.* 159. *num.* 1. fuit enim reſponſum, Primo quod per comparitionem citati, omnis defectus citationis euanuit, ex Lancellot. *de attent. in præfat. part.* 2. *cap.* 4. *num.* 128. *cum ſeqq.* Seraphin. *dec.* 1441. *n.* 4. Rot. *dec.* 8. *num.* 4. *& dec.* 95. *num.* 1. *&* 99. *num.* 2. *&* 336. *num.* 1. *part.* 1. *recent.* Gregor. X V. *dec.* 27. *num.* 3. vbi Adden. *num.* 9. 2. de ſtylo ciuitatis Imolæ benè ſufficere citationes executioni de mandato Dom. dim. Cop. provt euenit, ideo non poteſt opponi ſtylus contrarius huius Sacri Tribunalis, cum in ordinatoriis non ſit neceſſariò ſeruandus ſtylus Iudicis delegantis, ſed attendatur ſola obſeruantia Iudicis delegati, ex Rot. *deciſ.* 4. *alias* 20. *per tot.* & præſertim *circa finem de appell. in non.* Egid. *deciſ.* 78. *num.* 1. *verſ. tamen quoad ea quæ concernunt litis ordinationem* Vant. *de nullit. ex defectu proceſſus n.* 66. *&* 68.

Ex quibus computatis omnibus fructibus perceptis per Sauinum iuxta condemnationem, de qua in ſententia benè aſcendere ad lib. 6445. fuit hodie abſque difficultate reſolutum vtraque parte informante, &c.

Romana Domorum.

Ven. 1. Iunij 1640.

ARGVMENTVM.

Antiquior poſſeſſor eſt manutenendus, licet ei titulus deficiat, & poſteriori poſſeſſori competat: poſſeſſio autem pro aliqua parte ab aliquo capta, alterius poſſeſſionem pro alia parte non excludit.

SVMMARIVM.

1 *Antiquior in poſſeſſione eſt manutenendus.*
2 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, nec eſt manutenenda.*
3 *Poſſeſſio capta pro aliqua parte, non cenſetur in totum capta.*
4 *Et præſertim quando in ea adeſt clauſula non alias, quæ ius alteri parti reſeruat.*
5 *Confeſſio alicuius quantitatis pro reſiduo pretij, & exactio illius, non probat ſolutionem totius pretij in præiudicium alterius.*
6 *Relatum ineſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus.*
7 *Monialis eſt capax annui reditus, & poſſeſſionis de licentia ſuperiorum.*
8 *Exceptio Iuris tertij non admittitur in ſummariiſſimo.*
9 *Poſſeſſio attentata eſt reuocanda.*
10 *Deciſio Rotæ niſi in iudicatum tranſierit non inducit fideicommiſſum.*
11 *Exceptio defectus dominij non impedit manutentionem in poſſeſſione.*
12 *In ſummariiſſimo factum poſſeſſionis ſine titulo conſideratur, & præfertur anterior poſſeſſio ſine titulo poſteriori titulatæ.*

13 *Titu*

13 *Titulus in ſummariſſimo tantum inſpicitur, quando probationes ſunt pares.*
14 *Qui tranſtulit in alium poſſeſſionem cum clauſula conſtituti poſſeſſionem amiſit.*
15 *Sine poſſeſſione manutentio non datur.*

DECISIO CIX.

RESOLVERVNT hodie Domini dandam eſſe manutētionem in poſſeſſione medietatis domus magnæ, necnon alterius domunculæ exiſtentis in via Græcorum Magdalenæ & Agneti ſororibus de Turrinettis, quia de earum poſſeſſione conſtat ex inſtrumento venditionis harum domorum ab eiſdem facta, ad fauorem illorum de Vadis de anno 1611. cum reſeruatione dominij, & clauſulæ *conſtituti* vſque ad integram pretij ſatisfactionem, cuius vigore acceperunt poſſeſſionem de anno 1628. authore Prætore in vim ipreni de aſſociando, ex quo de pretio nunquam fuerunt ſatisfactæ, quæ poſſeſſio tanquam anterior poſſeſſionem Cruſarij capta de anno 1634. eſt manutenibilis, Bart. *in l. ſi duo num. 4. ff. vti poſſid.* Menoch. *de retin. remed. 3. num. 723.* Rot. *deciſ. 802. num. 1. part. 1. diu.* Greg. XV. *deciſ.* 40. *num. 2. cum ſeqq. & deciſ.* 549. *num. 1. &* 4. Caual. *deciſ.* 267. *num. 5. cum vulgat.*

2 Nec obſtat poſſeſſio capta per Cruſarium de ann. 1634. quia illa vti poſterior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, ideo non venit manutenenda *c. licet cauſam de probat.* Rot. *deciſ.* 600. *num. 1. &* 652. *num. 1. in fin. par. 1. rec.* Caual. *deciſ.* 522. *num. 1.* Duran. *deciſ.* 330. *num. 3. & deciſ.* 268. *n. 3. & 4. penes Ludou. Poſth. de manut.*

3 Vltra quod præfata poſſeſſio capta de anno 1634. fuit ſolum capta pro parte ſpectante ad Eliſabettam, & Ioannam ſorores de Turrinettis cum dictione taxatiua tantum, quæ alias partes ſpectantes ad Magdalenam & Agnetem, clarè reſeruat, Maluaſ. *conſ.* 42. *num.* 48. Fran. Anton. Coſta *conſ.* 19. *num.* 34. Bardellon. *con.* 77. *num.* 7. Ciriac. *controu.* 103. *num.* 89. *lib.* 1. Rot. *dec.* 272. *num. 2. p. 3.*
4 *recent.* ſtante præſertim clauſula, *& non alias, &c.* quæ præfatam poſſeſſionem reſtringit, excludendo alias partes Menoch. *conſ.* 364. *num.* 27. *lib.* 4. Socin. *conſ.* 85. *num.* 28. *vol.* 1. Bardell. *conſ.* 61. *num.* 37. Ciriac. *d. controu.* 103. *num.* 87. *lib.* 1.

5 Minus obſtat quod aſſociatio conceſſa dd. mulieribus, donec de pretio eſſent ſatisfactæ expirauerit per eiuſdem pretij integralem ſatisfactionem.

Primò, quia ad huiuſmodi ſolutionem probandam data fuit ſolum ſubhaſtatio, & deliberatio quorumdam bonorum debitoris, pro reſiduo dicti pretij facta ad inſtantiam Ioannæ, & Elizabettæ, quarum confeſſiones, & exactiones non probant ſolutionem totius, nec nocent Magdalenæ, & Agneti, quæ hodie agunt, ex quo *ibi* non interuenerunt, *l. ſi vnus ff. de pact.* Tiraq. *de retract. conuent.* §. 4. *Gloſ.* 6. *num.* 9. Afflict. *deciſ.* 245. *num.* 1. Rot. *deciſ.* 178. *num* 4. *par. 1. recent. & deciſ.* 455. *num.* 11. *coram Greg. XV.*

6 Secundò, quia illud quod dicitur in ſubhaſtatione, & deliberatione pro reſiduo pretij eſt reſpectu partis, quam non fuerant conſecutæ per præcedentem aſſociationem, & ſic ex ſuppoſita aſſociatione, & ea firma manente dictum fuit pro reſiduo.

Nec obſtat exceptio identitatis, quia cum Cruſarius prætendat hanc eamdem domum ea renunciatione, & concordia facta cum aliis ſororibus de Turrinettis pro portionibus ad eas tantum ſpectantibus, & de anno 1634. poſſeſſionem acceperit quoad earum portiones duntaxat in præſenti, fruſtrà identitatem domus impugnat, dum ipſemet poſſeſſionem acceperit reſeruando iſtis ſororibus ſuas portiones, identitas demum conuincitur ex inſtrumento venditionis de anno 1611. & poſſeſſionis adeptæ de anno 1628. per Turrinettas ad quæ mandatum de aſſociando refertur, ex quo relatum ineſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus, *l. aſſe toto ff. de hæred. inſtit.* Bart. *in l. 1. §. vltimo circa fin. ff. famil. hercis.* Dec. *conſ.* 47. *num.* 2. Ruin. *conſ.* 127. *num. 4. in fin. & ſeq. lib.* Aym. *conſ.* 45. *num.* 4. Bald. *conſ.* 212. *lib.* 5.

Quæ dicuntur iſtas ſorores de Turrinettis eſſe 7
moniales, nihil facit vltra, quod non iuſtificatur, & quoad Magdalenam expreſſe negatur, quo vero ad Agnetem, licet ſit Monialis illa eſt capax annui redditus, & poſſeſſionis de licentia ſuperiorum, vt dixit Rota coram Burat. *deciſ.* 584. *numero* 12.

Vltra quod in præſenti huiuſmodi exceptio non debet retardare manutentione, cum requirat altiorem indaginem, & ſit exceptio iuris tertij quæ non admittitur in hoc iudicio ſummariiſſimo Alex. poſt Caſtr. *in l. fin. num. 23. verſ. quia in iudiciis C. de edict. D. Adr. toll.* Ruin. *conſ.* 129. *num. 9. lib.* 2. Put. *deciſ.* 308. *n. 4. lib. 1. in correct.* eoque magis, quia poſſeſſio Cruſarij eſt poſterior clandeſtina, & attentata vti capta poſt inhibitionem Rotalem illi præſentatam, quo caſu non eſt habenda in conſideratione, 9
ſed reuocanda, Lancellot. *de attent. poſt inhib. ampliat. 6. num.* 2. Caputaq. *deciſ.* 93. *p.* 3. Duran. *deciſ.* 104. *num.* 1. & ex ſolo iudicis officio poſſet ipſe repelli, ex adductis per Poſth. *de manut. obſeruat.* 75. *numero* 38.

Exceptio vero fideicommiſſi deducta per Cruſarium *ex deciſione Romana fideicommiſſi de Curſariis* 17. *Martij* 1628. *coram Durano*, nihil facit, ex quo per ſolam deciſionem canonizatoriam fideicommiſſi non inducatur fideicommiſſum, cum requiratur ſententia in iudicatum tranſacta, vltra quod reſpectu domus magnæ fuit pariter à Rota *coram Durano ſub die* 21. *Maij* 1619. Cruſario denegata immiſſio vigore prætenſi fideicommiſſi. 10

In omnem caſum exceptio defectus dominij non 11
impedit manutentionem in ſummariiſſimo poſſeſſorio, ſed reiicitur ad petitorium Poſth. *de manut. obſer.* 42. *num.* 13. Giouagn. *conſ.* 8. *num.* 110. *verſ. neque verò, & conſ.* 11. *num.* 15. *lib.* 1. Rot. *deciſ.* 35. *num. 5. parte 2. & deciſione 300. numero 11. parte 4. recent.*

Cum in hoc iudicio manutentionis attendatur 12
nudum factum neque requiratur titulus, ex quo poſſeſſio anterior, etiam ſine titulo præfertur poſteriori titulatæ Rot. *d. deciſ.* 395. *num. 8. p. 1. &* 187. *num. 5. p. 4.* Gregor. *deciſ.* 40. *num. 5. &* 323. *num.* 2. Duran. *deciſ.* 13. *num. 5. & deciſ.* 116. penes Poſt *de manut.* & fuit coram Me reſolutum *in Licien. Cantoriæ* 23. *Martij, &* 14. *Maij* 1640.

Ex quo titulus non venit reſpiciendus, niſi quando probationes ſunt pares, vt dixit Rota *in Romana tutelæ* 18. *Maij* 1609. *coram Manzanedo penes Poſth. deciſ.* 116. *n.* 8. *&* 9. 13

Quo verò ad Iuliam Marrocchiam Domini dixerunt eſſe denegandam manutentionem pro exigendis ſcutis 50. annuis, ex eo quia licet admitteretur eam habuiſſe iura illa exigendi ſuper penſionibus domorum, ac fuiſſe conſtitutam in quaſi poſſeſſione mediantibus prætenſis ex actionibus, tamen cum poſtea ceſſerit hoc ius exigendi Lndouico Guarnaceie um clauſula *conſtituti* ad fauorem eiuſdem 14

vtique ſi quam habuit poſſeſſionem amiſit, transferendo illam in d. Ludouicum, mediante d. clauſola *conſtituti*, per quam tam Dominium, quàm poſſeſſio transfertur in ceſſionarium ex Rota *deciſ.* 662. *n.4.p.1.diuerſ.& deciſ.270.num.1.& 277.num.1.p.1. recent.& deciſ.320.n.2.par.1.recent.*

Et quamuis pro pretio ceſſionis præfatæ Guarnaccia promiſerit ſoluere annua ſcta 36. hæc tamen promiſſio non cecidit ſuper penſionibus domorum, ſuper quibus contrariam ſententiam reportauit ab A.C. vt conſtat *ex ſumm. Cruſarij num.9.* cum ceſſio fuerit perſonalis Guarnacciæ, quem nunquam conſtat poſſediſſe domos præfatas, ſine qua non datur manutentio §. *retinen. de inſtit. de interdict.* Duran. *deciſ.320.n.1.cum vulgatis.*

Et ita deciſum vtraque parte informante, &c.

Tudertina aſſerti fideicommiſsi,

Lunæ 4. Iunij 1640.

ARGVMENTVM.

Filij in conditione poſiti quando cenſeantur vocati, & quibus coniecturis id præſumatur.

SVMMARIVM.

1 *Filij poſiti in conditione non cenſentur vocati.*

2 *Præſertim ſi in teſtamento nulla habetur ratio conſeruandæ agnationis.*

3 *Niſi aliqua concurrant coniecturæ.*

4 *Ex quibus vna eſt affectio aſcendentis.*

5 *Quando non conſtat de vocatione fideicommiſſi, non poteſt concedi ex cauſa fideicommiſſi immiſſio.*

6 *Altera coniectura eſt quomodo filij ſunt bis in conditione poſiti.*

7 *Dummodo in teſtamento habita fuerit ratio conſeruandæ agnationis.*

8 *Reprobatur coniectura, ex eo quod filij poſiti fuerint in conditione ſub qualitate maſculinitatis: præſertim ſtante ſtatuto dictam coniecturam excludente num.9.*

10 *Alia coniectura electa ab expreſſione legitimitatis, & natiuitatis filiorum ex legitimo matrimonio excluditur inter tranſuerſales.*

11 *Verba relatiua, infra ſcriptos, & vt ſupra faciunt, vt hæredes litteraliter tantum cenſeantur nominati, non autem poſiti in conditione cenſeantur vocati.*

12 *Ex onere legati particularis non inducitur vocatio in hæreditate vniuerſali.*

13 *Quinta coniectura eſt reciproca ſubſtitutio inter hæredes ſcriptos, quæ ceſſat in teſtamento ex quo tranſuerſales vocantur. num.24.*

15 *Ex ſubſtitutione compendioſa in non ſumitur coniectura vocationis poſitorum in conditione.*

16 *Ex clauſula codicillari non ſumitur coniectura vocationis poſita in conditione.*

17 *Omnes prædictæ coniecturæ de per ſe ſunt inſufficientes, & ideo neque coniunctæ ſufficiunt.*

18 *In dubio pronunciandum eſt pro non fideicommiſſo.*

19 *Qui impugnat alienationem à defuncto factam, non poſſunt illius pretium tanquam hæredes defuncti petere.*

20 *Poſt 40. annos non poteſt peti pretium venditionis: quia ſolutum præſumitur.*

DECISIO CX.

Vide *deciſ.*123.

IN teſtamento quo deceſſit Alexander de Oddis hæredes inſtituit Bernardinum & Proſperum de Liliis ex ſorore nepotes, & aliquo ex eis decedente ſine filiis maſculis legitimis & naturalibus de legitimo matrimonio procreatis, dicto deſcendenti ſuperuiuentem per fideicommiſſum, & omni meliori modo hæredem vniuerſalem pleno iure ſubſtituit, & ambobus dictis hæredibus ſine filiis maſculis decedentibus, ſubſtituit venerabilem fabricam S. Mariæ conſolationis ciuitatis Tuderti.

Secuta poſtea venditione de anno 1594 nonnullorum bonorum hæreditariorum dicti Alexandri per Proſperum, & Bernardinum præfatos ſucceſſiuè vita functos, primo loco Proſpero abſque filiis, & deinde Bernardino relictis Sebaſtiano, Hieronymo, ac Claudio liberis, hi mouerunt iudicium in partibus, pro obtinenda immiſſione in poſſeſſionem bonorum alienatorum vigore fideicommiſſi dicti Alexandri, & obtinuerunt duas ſententias fauorabiles, cauſa introducta coram A.C. ſiue R.P.D. Cecchino deputato, is ſententias de partibus reuocauit pronunciãdo pro non exiſtẽtia fideicõmiſſi.

Cauſa in gradu appellationis commiſſa dubitatū hodie, an ſententia extra Rotam lata eſſet confirmanda, necne? & Domini confirmandam eſſe cenſuerunt, vt validam, & iuſtam, de validitate conſtat ex inſpectione proceſſus, cum in ea interuenerint omnia iuris requiſita, de quibus per Capuenq. *deciſ.260.par.2.*

Iuſtitia verò deducta fuit ex articulo ſæpius in Rota diſcuſſo, nempe, an filij poſiti in conditione cenſeantur vocati, & negatiuam partem Domini tenuerunt iuxta regulam, quam ponit gloſ. *in l. Lucius la 2.ff.de hered.inſt.* Ruſt. qui plures cumulat *in tract.de liber.in cond. poſ. lib.1.cap.2.* Fuſar. *de ſubſtit. q.437.num.2.* Maor. *deciſ.125.num.1. & in recent. deciſ.133.num.1.& 400.num.14.p.1.* Caual. *dec.454.n.2.* cum aliis per Adden. ad Burat. *dec.385.num.10.* quæ opinio præcipuè procedit, quando prout in præſenti caſu nulla fuit habita ratio conſeruandæ agnationis, ſine qua poſiti in conditione non cenſentur vocati, ſed eis tantum reſeruatum remanet ius ſuccedendi ab inteſtato, Rot. *in recen. deciſ.133. n.1.& 3.& 486.n.14.& 16.p.1.& 221.n.5.p.3.* Caual. *deciſ.454.n.2.& 496.n.2.* 1 2

Vlterius non concurrunt coniecturæ efficaces ſolidæ, vehementes, & vrgẽtes prout requiri teſtatur Gabr. *conſ.93.n.38.in fin.lib.2.* Fuſar. *de ſubſt.q.437.n.16.* Rot. *p.2.rec.dec.667.n.4.* Burat. *d.deciſ.385.n.2.* ad præſumendam vocationem filiorum in conditione poſitorum, vbi vt hic agitur de teſtamento tranſuerſalis, quidquid ſit in teſtamento aſcendentis Card. Mant. *de coniect.vlt.lib.11.tit.2.n.2.verſ. ſed ego conſidero & tit.3.in fin. num.18.* Craſſ. *de ſucceſſ. fideicom. q.14.n.vlt* Burat. *d.deciſ 385.n.2.& 8 par.2.rec.* 3 4

Propterea bene fuit denegata immiſſio Sebaſtiano & fratribus prætenſis fideicommiſſariis Alexandri, ex quo non doctum fuit de aliqua vocatione nec de aliquo fideicommiſſo ad eorum fauorem purificato, prout requiritur Soc. Iun. *conſ.62.n.4. verſ.* Et in primis *vol.3.* Bellon. Sen. *conſ.19.n.3.* Rot. *in rec. dec.436.n.1.p.1.& 296.n.1.p.5.* 5

Nec

6 Nec obſtant ſeptem coniecturæ pro inducendo
fideicommiſſu adductæ non prima deſumpta ex eo,
quòd bis fuerint in conditione poſiti Bellon. Iun.
*conſ.*86.*num.*12.Seraph. *decif.*1329. Greg. *deciſ.* 315.
*nam.*2.*&* 329.*aam.*7.*& in rec.deciſ.*466.*num.*11. Du-
7 can.*deciſ.*216. *n.*16. quia fuit reſponſum hanc conie-
cturam recipi à Doctoribus,& ab hoc Sac. Tribunali
non niſi quando fuit habita ratio conſeruandi agna-
tionem, vt per Gaſpar. Anton. Theſaur. *quæſt. foren.*
cap. 33. *num.*7. *lib.* 1. Rot. *deciſ.* 1154. *num.*1. *lib.* 3.
*part.*2. *diuerſ. & alibi ſæpius*, quæ ratio hic non fuit
conſiderata.

8 Tertia coniectura deducta ex eo quod poſiti fue-
rint in conditione ſub qualitate maſculinitatis ni-
hil facit, cum illa intelligi debeat ad fauorem ſub-
ſtitutorum tantum ad hoc, vt non excludatur niſi
per maſculos, hæcque coniectura communiter re-
probatur Rolan. *conſ.* 51. *num.* 5. *verſ.* 2. *non obſtat*
vol. 3. Gabr. *conſ.* 93. *num.*93. *lib.*2. Caſanat. *conſ.*4.
numer. 233. *cum ſeqq.* Ioach. Scayn. *deciſ. Bonon.* 2.
num. 65. vbi leuem appellat, & ab omnibus ſine
diſcrimine damnatam Rot. *in recent. dec.* 486. *n.*17.
part. 1. *& dec.*138. *nam.* 3. *part.* 2. Burat. *dec.* 387.
num. 3 præcipuè quia Tuderti adeſt ſtatutum fœ-
9 minarum excluſiuum, prout in omnibus Italiæ
Ciuitatibus, quo caſu nullius momenti reputatur
d. coniectura ex Gabr. *conſ.* 93. *num.* 4. *lib.* 2. cum
aliis congeſtis per Fuſar. *de ſubſtitut. d. quæſt.* 438.
num 49. Burat. *dec.*387.*n.*4.

10 Tertia coniectura elicita ab expreſſione legiti-
mitatis, & natiuitatis filiorum ex legitimo matri-
monio non venit attendenda in hoc caſu, cum
agatur inter tranſuerſales, ex quo à Doctoribus
communiter reprobatur, vt per Zanch. *in rep.l. hæ-*
redes mei §. *cum ita part.*3. *num.*57. *ff. ad Trebell.* Ro-
lan. *conſ.* 34. *nam.* 63. *in fin. lib.* 5. Perr. *de fideicom.*
quæſt. 9. *num.* 201. Fontanell. *de pact.napt. clauſ.*24.
num. 23. Griuell. *deciſ. ſenat. Dolan.* 125. *num.* 77.
part. 1. & pro leui reputata fuit *in* † *Senogallien. hæ-*
redibus 1. *Decembris* 1623. *coram R. P. D. meo Pi-*
rovano.

11 Nec pariter obſtat quarta coniectura deprom-
pta ex onere perpetui legati pij relicti per teſtato-
rem, quia illius præſtatio legitur reſtricta ad hæ-
redes, eorúmque ſucceſſores per verba relatiua in-
fra, & vt ſupra, ex quo conſtat hæredes litte-
raliter tantum fuiſſe nominatos, & inſtitutos non
autem poſitos in conditione, Burat. *dec.* 521. *n.* 3.
12 & prius *deciſ.* 385. *num.* 5. *&* 587. *num.* 8. vbi ad-
ditur, quod ex onere legati particularia non indu-
citur vocatio in hæreditate vniuerſali Text. *in l.hæ-*
reditas ad Statum 65. *ff. de hæred.inſtit.* cum aliis ad-
ductis *in d. dec.*387. *n.*8. Burat.

13 Quinta coniectura adducta ex reciproca ordina-
ta inter Proſperum,& Bernardinum hæredes, quo-
rum filij fuerunt poſiti in conditione, quo caſu ad
euitandam inæqualitatem reputatur coniectura
vocationis vt per Fuſar. *quæſt.* 437. *num.* 87. *&*
14 *conſ.* 32. *num.*8. Nihil facit vbi agitur de teſtamen-
to & fideicommiſſo tranſuerſalis, & iſta coniectu-
ra reprobatur à Cephal. *conſ.* 419. *num.* 31. Aniell.
Amat. *conſ.* 91. *num.* 22. Bellon. Iun. *conſ.*26. *n.*62.
verſ. 4. *demum.* Senat. Dolan. *dec.*125. *nam.*60. *iun-*
cto etiam num. 55. *&* 56. expeditur reſponſum Pa-
pinian. *in l.hæredes mei* §. *cum ita ff. ad S. C. Tre-*
bell. ex quo apertè probatur filios in conditione po-
ſitos non cenſeri vocatos, quamuis inter primos
inſtitutos facta fuerit reciproca ſubſtitutio, nec Do-
mini iſtam habuerunt in conſideratione.

15 Vti nullius momenti fuit reputata bona conie-
ctura, deſumpta ex ſubſtitutione compendioſa,
vt per Ioach. *dec. Bonon.* 2. *nam.* 88. iuxta doctr.
Zanch. *in d. l. hæredes mei* §. *cum ita* 7. *part. nam.* 8.
iuxta vltimam impreſſionem ff. ad Trebell. Rot. *dec.*211.
num. 15. *part.* 5. *recent.*

Septima verò & vltima coniectura, deſumpta 16
ex clauſula codicillari, & omni meliori modo le-
uiſſimam eſſe, & nihil operari, in ſimilibus termi-
nis dixerunt Fuſar. *de ſubſt. quæſt.* 437. *n.* 227. Bel-
lon. Iun. *conſ.* 26. *n.*39. Fontanell. *dec.* 34. *num.* 20.
Senat. Dolan. *dec.* 125. *num.* 27. Ioach. Scayn. *dec.*
Bonon. 2. *num.* 102. Rot. *dec.* 486. *num.* 26. *part.* 1.
rec. eamque reprobauit Rota *in dec.* 221. *n.* 14. *cum*
*ſeqq. part.*5. *rec.*

Nec dd. coniecturæ veniunt coniungendæ pro 17
inducenda vocatione filiorum poſitorum in condi-
tione, cum omnes præfatæ coniecturæ de per ſe
ſint imperfectæ, & nullius momenti, ac inualidæ,
vt dixerunt Maluaſ. *conſ.* 110. *nam.* 17. Scayn. *d.*
dec. 2. *Bonon. num.* 108. & huiuſmodi coniecturas
ac numero plures, & inſimul coaceruatas in for-
tioribus nempè in deſcendentibus alterius reiecit
Rot. *d. dec.* 221. *part.* 5. *recent.* quapropter non
conſtare de aliquo fideicommiſſo, & ideo ſenten-
tiam extra Rotam latam eſſe confirmandam Do-
mini hodie cenſuerunt, cum in dubio ſit pronun- 18
ciandum pro non fideicommiſſo iuxta Text. *in l.*
pater §. *fin. de leg.* 3. Fuſar. *conſ.* 42. *nam* 32. Gabr.
conſ. 93. *num.* 4. *& conſ.* 95. *n.* 14 *lib* 2. & libertate
bonor. Leo *d. Val.* 60 *n.*34. *&* 38 *lib.*1.

Neque filiis competit retentio bonorum de qui- 19
bus agitur eo quod illorum pretium ſibi ſolutum
non fuit aut eorum Patri qui eadem bona vendidit,
nam cum filij impugnauerint d alienationem ab
eorum Patre factam, & obtinuerint, non poſſunt
modo venire tanquam hæredes præteriti eorum
Patris, iuxta Text. *in c. ex eo de reg. Iur. in* 6. Surd.
*conſ.*136. *n.*29. Seraphin. *dec.* 738. *n.* 3. *& dec.* 748.
num 1. cum aliis.

Inſuper cum à die venditionis effluxerint 40. 20
anni, & vltra, & tanto temporis curſu talis ſolu-
tio eſt præſumenda, vt poſt alios tradunt Surd.
dec. 105. *num.* 4. & vltra allegatos ab eo Honded.
conſ. 39. *num.* 71. *lib.* 2. Lancellor. Gallia *conſ.* 48.
*nam.*19. *& conſ.* 86. *nam.* 13. Bertaz. *conſ.ciuil.* 118.
n. 8. Ciriac. *controu.forenſ. c.*510. *n.* 14. *&* 16.

Et ita deciſum vtraque parte informante, &c.

Gerunden. Beneficij.

Lunæ 18. Iunij 1640.

ARGVMENTVM.

Videndum ſupra deciſ. 99.

1 *Vicarius Generalis nequit confirmare fundationem Iuriſpatronatus abſque ſpeciali mandato Epiſcopi.*
2 *Laicus non poteſt fieri capax patronatus niſi ab habente iura Epiſcopalia.*
3 *Vicarius poteſt confirmare ea quæ ſunt neceſſitatis, ex ſpeciali mandato, n.*4.
5 *Epiſcopo abſente iuriſdictio Vicarij non ampliatur.*
6 *In expediendis tamen iis, quæ concernunt vtilitatem Eccleſiæ Vicarius habet eam iuriſdictionem, quam alias non haberet.*

7 *Qui*

Digitized by Google

7 *Qui non potuit reſeruare iuſpatronatus neque poteſt ſupponere illud reſeruatum.*

8 *Reſeruatio Vicarij iurispatronatus poteſt præſtare titulum præſcribendi requiritque etiam poſſeſſio, num. 9.*

9 *Teſtes examinatos inter aliquos non praeiudicant alijs.*

10 *Multa requiruntur vt teſtes probent iuſpatronatus.*

11 *Teſtes deponentes de conſanguinitate debent concludere per gradus diſtinctos.*

12 *Etiam in illis, qui probantur patroni beneficij.*

13 *Beneficium potuit eſſe iurispatronatus ab initio, & poſtea acquirere libertatem.*

14 *Quando iuſpatronatus concludenter probandũ ſit, & quando non ad retardandam executionem breuis, & n. 15.*

DECISIO CXI.

FVIT coram me reſolutum ſub die 3. Aprilis
præteriti non intrare arbitrium pro retarda-
tione executionis breuis de capienda poſſeſsione,
nomine Cameræ obtenti per Antonium Ros proui-
ſum Apoſtolicum de beneficio controuerſo vacan-
te per obitum Ioannia Garau ſiue Perodral de men-
ſe Octobris 1638. cui reſolutioni non acquieſcente
Petro Martyre Font intruſo ſub prætextu obtentæ
præſentationis à prætenſis Patronis, & inſtante ad-
mitti ad cauſam (prout etiam fuit admiſſus in ſtato
& terminis) Ioanne Petro Texidor qui diu in par-
tibus litigauerat cum præfato Petro Martyre Font,
omnibuſque informantibus Domini hodie reſolue-
runt ſtandum eſſe in deciſis.

1 Ea quo ſubſiſtunt omnia fundamenta præfata de-
ciſionis neque repetita exceptio iurispatronatus vi-
ſa fuit releuare, quandoquidem inſtrumentum fun-
dationis Patronatus legitur confirmatum à Vicario,
qui ſine ſpeciali intento Epiſcopi non potuit illud
confirmare, vt præter relatos *in deciſ.* hodie confir-
mata tenuerunt Zerol. *in prax. Epiſcop. verb. Vica-
rius* §. 13. Ric. *deciſ. Archiep.* 140. *num.* 1. Barboſ. *de
offic. & poteſt Epiſc. alleg.* 54. *num.* 74. *& allegat.* 70.
num. 23. *& ſeq.* Viuian. *de surep. lib.* 1. *par.* 1. *cap.* 2.
num. 35. Stroz. *de offic. Vicar. lib.* 2. *queſt.* 31. *num.* 5.
Gratian. *diſcept.* 303. *num.* 11. *verſ. cum ad eius, &
num.* 12. Gregor. XV. *deciſ.* 420. *num.* 2. vbi Add. *n.*
8. *& in recent. deciſ.* 576. *num.* 1. *part.* 1. *& part.* 2. *&*
2 *deciſ.* 311. *num.* 5. *&* 337. *num.* 5. ea ratione quia ha-
bitatio laïci, vt fiat capax iurispatronatus quod eſt
ſpiritualitati annexum, prout etiam creatio, & ere-
ctio beneficij Eccleſiaſtici, ex qua reſultat reſerua-
tio iurispatronatus non ad alium regulariter ſpectat,
niſi ad habentem iura Epiſcopalia ex Lotter. *de re
benef. lib.* 1. *q.* 5. *num* 41. *vſque ad num.* 47. quæ non
ſunt annexa officio Vicariatus *cap.* 2. *& cap. fin. de
offic. Vic. in* 6. quam rationem in noſtris terminis
aſſignat Ferret. *conſ.* 327. *num.* 5. *& conſ.* 343. *num.* 10.
verſ. vlterius ſtringo.

Nec in contrarium faciunt deciſ. bo. me. Cardin.
3 Sacrati *in cauſa Auximana iurisſpatronatus* 12. *Iunij*
1615. *& in Cluſina iurisſpatron.* 4. *Iulij* 1636. *coram
Reuerend. Patriarcha Macchiauello vltimo confirmata
coram Me* 11. *Maij* 1640. in quantum firmant Vica-
rium ex ſui munere potuiſſe confirmare omnia, quæ
ſunt neceſſitatis.

4 Quia pro reſponſione dicebant Domini in præ-
fatis deciſionibus non fuiſſe reſolutiones captas, ex
eo, quod Vicarius poſſit confirmare reſeruationem
patronatus etiam abſque ſpeciali mandato, ſed ex
ampliſſimis facultatibus, quas Vicarius habebat,
cum in intentu illi conceſſo, Epiſcopus tantum ſibi
reſeruaſſet ius conferendi Ordines, & conferendi
beneficia liberæ collationis in aliis verò peragendis
intentum Vicario fuiſſet tributum generaliſſi-
mum cum clauſula *plena, & libera, &c.* & *in dicta
Cluſina coram me*, fuit conſiderata Epiſcopi abſen-
tia, donatio irreuocabilis, & vtilitas Eccleſiæ: quo
caſu licet Vicarij iuriſdictio non amplietur *cap. cum* 5
nullus de temp ordin. in 6. tamen in expediendis iis, 6
quæ reſpiciunt vtilitatem Eccleſiæ Vicarius habet
eam iuriſdictionem quam alias non haberet ex Ab.
conſ. 88. *num.* 6. *verſ. venio ad quartum lib.* 1. *deciſ.*
311. *num.* 4. *par.* 1. *recen.* cum aliis *in dicta Cluſina
coram me.*

Quo defectu poteſtatis in Vicario poſito parum 7
aut nihil releuat ſententia lata pro canonizatione
iurisſpatronatus, quia placuerunt Dominis reſpon-
ſiones datæ in prima deciſione ſub die 30. Aprilis,
ſententiam ſcilicet fuiſſe latam in hac eadem vaca-
tione dediſſe cauſam liti emanaſſe in fraudem reſer-
uationis iam in effectu deductæ, & tandem eſſe
ſententiam Vicarij, qui ſi non potuit reſeruare diſ-
penſatiuè ita nec ſuppoſitiuè inſtituendo præſenta-
tum cum ſuppoſito iurisſpatronatus, & propter alle-
gatos *in dicta deciſione* in puncto dixit Rota *in Pla-
centina de Mirabell. coram bon. mem. Orano relata* per
Garz. *de benef. par.* 5. *cap.* 9. *ſub num.* 17. *verſ. quia
ſententia & deciſ.* 555. *num.* 3. *in fin. parte* 3. *recent.*
ſecus verò ſi ſententia fuiſſet lata ab Epiſcopo in
alia vacatione, in quibus terminis benè procede-
rent deciſiones 413. *part.* 1. *rec.* cum aliis adductis
pro vtroque præſentato.

Nec obſtare confirmationem præfatam Vicarij 8
ſaltem præſtare titulum præſcribendum iuſpatro-
natus, vt per Seraph. *deciſ.* 884. *num.* 2. quia fuit
reſponſum ad hunc effectum non ſufficere titulum
niſi concurrat poſſeſsio vna cum tempore à lege
præfixo, iuxta Text. *in cap ſine poſſeſſione de reg. iur.
in* 6. Rot. *deciſ.* 144. *part.* 3. *recent.* vbi quod poſſeſ-
ſio debet eſſe clara.

In præſenti autem caſu poſſeſſio non probatur,
quia dantur ſolummodo duo teſtes *in ſummario n.* 4. 9
aſſerentes beneficium collatum fuiſſe dicto Ioanni
Perodral vltimo poſſeſſori nepoti Geraldi aſſerti
fundatoris, primus autem ex dd. teſtibus Ioannes
Cotios appellatus, eſt intereſſatus, qui præſentauit
Petrum Martyrem Font, alter verò Ioanna Viduana
nuncupata eſt conſanguinea eiuſdem Petri vt *in
ſummario Antonij num.* 2. & ſic vterque patitur ex-
ceptiones detrahentes fidem, & vlterius examinati
fuerunt inter alios nempe inter aſſertos compræſen-
tatos, vnde non probant in præiudicium Eccleſiæ
*tot. tit. Cod. res inter alios acta, & C. quib. res iudic.
non noc.* Mobed. *deciſione octaua de ſentent. & de re iu-
dic.*

Inſuper animaduerſum fuit, quod vnus ex his 10
teſtibus tantummodo, nempe Ioanna deponit d.
vltimum poſſeſſorem habuiſſe beneficium à dicto
Geraldo abſque eo tamen, quod ſpecificet tempus,
in quo illud habuit, ſicuti neceſſe erat ad effectum,
vt inde reſultet probatio illius ſpatij requiſiti ad
præſcriptionem, ſicuti nec aperuit modum, quo
illud habuit, cum potuerit illud habere non
modo per præſentationem, ſicuti exemplo præten-
ditur, ſed per reſignationem vti de libero, & quam-
uis etiam habuiſſet per præſentationem opor-
tuiſſet producere inſtitutionem, ſine qua præ-
ſentatio nullius momenti fuiſſet, & producta
etiam in inſtitutione, pariter videndum eſſet an
fuerit

faerit conceſſa à Vicario vel Epiſcopo ; quia ſi à Vicario pati poſſet difficultatem ex eo, quod ſicuti eius expreſſus conſenſus à principio non fuit ſufficiens, ita nec tacitus ex inſtructione reſultans, Rot. *d.decif.555.n.3.in fin.p.3.rec.*

11 Non etiam probatom fuit aliquem ex præſentatis eſſe de genere fundatoris iuxta tenorem aſſ. fundationis, & licet Franciſcus Fontanus Petri Martyris dicatur fuiſſe frater Patruelis Geraldi fundatoris, ex eo quod mater Franciſci fuerit germana ſoror Patris dicti Geraldi, attamen teſtes dati *in ſum. n.5.* quia ſubdunt ſeſe non cognouiſſe parentes dd. Franciſci D Geraldi, *vt in ſum. Antonij num.3.* Non concludunt prout requiritur conſanguinitatem per gradus diſtinctos *iuxta cap. licet ex quadam §. teſtes autem de teſtibus*, & vlterius, tam hi quam alij dati *in ſum.n.6.* qui pariter deponunt de ſolo auditu, & fama examinati fuerunt inter alios.

12 Minus facit probata pertinentia eius, vel eorum à quibus fuit facta præſentatio ſicuti probanda erat etiam per gradus diſtinctos, Rot. *decif.*381. *num.*3. *verſ.* debuiſſet *par.1.recent.* com aliis in priori deci-
13 ſione allegatis cum inſimul ſtare poſſit, quod beneficium ab initio fuerit patronale, & modò deficientiam Patronorum libertatem ſibi vendicauerit Viuian. *de iurepat. lib.4. cap.* 2. *numer.*79. *& cap.* 4. *num.*69.

14 Non obſtat quod probatio Patronatus ſit concludenter probanda, quando fuit commiſſa cauſa ſimpliciter, ſed dum commiſſa fuit cum clauſula *pariter breui arbitrio* ſufficiat ad retardandam executionem date illius ſummm, iuxta diſtinctionem poſitam *in decif.* 53. *num.*7. *&* 8. *& decif.*102. *num.*16. poſt Viuian. *de Iurep. & decif.* 413. *num.* 1. *&* 2.*p.*1. *rec.*

Dum enim excipiens de Patronatu habuit con-
15 gruum temporis interuallum ad faciendas concludentes probationes, ſicuti habuit in hoc caſu tunc amplius non retardatur execurio, ſed imò poſt lapſum congrui temporis reuocatur arbitrium pro executionis ſuſpenſione prius interpoſitum, ſicuti declarauit Rota *decif.* 756. *num.* 1. *&* 4. *parte* 2. *recent.* cum aliis allegatis in alia deciſione huius cauſæ.

Et ita reſolutum omnibus auditis.

Auenonien. Bonorum.

Lunæ 18. Iunij 1640.

ARGVMENTVM.

Hæredis hæredi & creditori defuncti competit remedium edicti l. vlt. C. de edict. D.Adriani tollendo.

SVMMARIVM.

1 *Haredi hæredis competit remedium l.vlt.C.de edict. D.Adriani tollendo.*

2 *Ex eo quod teſtator nominauerit aliquem filium, & eum haredem inſtituat probatur filiatio, & hæreditas.*

3 *Haredi & creditori pro indiuiſo competit immiſſio in poſſeſſionem bonorum defuncti.*

4 *Ad dominum pertinent fructus rei ſua creditori vero fructus pignoris in ſortem imputantur.*

DECISIO CXII.

MAGOALENA de Ghignano de anno 1572 tranſiuit ad ſecunda vota cum Sebaſtiano de Seguinz eique aſſignauit in dotem omnia ſua bona ſtabilia iura, & actiones, item 12. pondera olei & 60. ſalmas Bladi & valorem annullorum, & gemmarum quæ haberet penes ſe in die nuptiarum ab iſta aſſignatione, tamen excepit integram dotem, quam habuerat à Patre, dum primo nupſit Petro de Raphaelis primo viro, ac augmentũ dotis quod à Petro conſecuta fuerat, ac ſcuta mille in ſorte ex Cenſibus, ſeu, vt ibi vocant penſionibus, quas habebat ad eius libitum eligendi, de quibus voluit poſſe diſponere, prout ſibi placeret quo verò ad mobilia ſibi tantum conſtituit eam quantitatem, ex iis, quæ penes ſe habebat, quæ ſibi placeret vel eorumdem valorem.

Donauit inſuper eidem Sebaſtiano contemplatione eiuſdem matrimonij ſcuta mille, & quingenta auri ſolis capienda per eumdem Sebaſtianum ex bonis Magdalenæ, in caſu tantùm, quo ipſa obierit nullis ſuperſtitibus filiis ex dicto matrimonio, necnon alia ſcuta 300. propter nuptias.

Obiit de anno 1584. Magdalena & in teſtamento ſcripſit ſibi hæredes filios maſculos primi matrimonij, videlicet Petrum Franciſc. & Ioannem de Raphaelis.

Detinebat bona Magdalenæ Sebaſtianus ſecund. vir contra quem Petrus, & Franciſcus tantum inſtituerunt iudicium, vt hæreditatem maternam recuperarent, Sebaſtianus autem excepit de retentione tam vigore donationis ſcut. 1500. quam alterius ſcut. 300. & propter alias prætenſiones declarauit ſe velle retinere diuerſa bona longè maioris valoris, quam eſſent prætenſiones, & inter partes ſubſecutæ fuerunt diuerſæ ſententiæ. Interim inter fratres fuit deuentum ad diuiſionem hæreditatis maternæ, & Ioanni qui in lite non interuenerat fuerunt aſſignata in partem bona, quæ occupabat Sebaſtianus, aliis verò fratribus reſiduum bonorum maternorum.

Ioannes igitur ex quo propria perſona pro conſecutione huius portionis bonorum & hæreditatis maternæ ſibi aſsignatæ egit contra Sebaſtianum coram Vicelegato Auenionen. qui Ioannes lite pendente obiit prout etiam obiit Sebaſtianus, & lis proſecuta fuit ad inſtantiam Ioannis iunioris, & fratrum de Raphaelis dicti Ioannis ſenioris filiorum & hæredum contra Gabrielem de Seguinz d. Sebaſtiani nepotem, & hæredem, & tandem per auditorem legationis fuit lata ſententia, in qua fuit pronunciatum Sebaſtianum ſiue eius hæredes teneri ad reſtitutionem omnium bonorum dd. filiis, & hæredibus q. Ioannis à qua interpoſita per partes appellatione fuit in Rota commiſſa, & coram R.P. D. Durano diſputato dubio an acta pro parte D.D. de Raphaelis eſſent integrè transportata, fuit affirmatiuè reſolutum, prout ex d. Durano.33. ſucceſsiuè verò 1. Maij 1627. diſputato coram eodem alio dubio, an ſententia lata per Auditorem Vicelegati inter Io. de Raphaelis, & Gabrielem de Seguinz eſſet nulla? Domini reſponderunt pro validitate, prout ex deciſ. eiuſd. 65. dato demum dubio, an eſſet danda immiſsio vel conſtaret de dubio bono iure, DD. de Raphaelis pro conſequendis bonis, de quibus agitur eoque pluries propoſito, tam coram eodem, quàm coram me in locum eiuſdem D. Durani ſuffecto, tandem fuit hodie reſolutum immiſsionem eſſe dandam pro indiuiſo.

Moti

1 Moti fuerunt Domini, ex eo, quia Raphaëli ſunt hæredes Magdalenæ petúque hæreditatem, ex perſona Ioannis Patris qui cum, Petro, & Franc. fratribus in teſtamento Maris fuit ſeriptus hæres, & coi in diuiſione fuit aſſignata iſta bonorum portio proueniens ab hæreditate materna cum ceſſione aliorum fratrum, vnde eis competit remedium *l. fin. C. de edict. diu. Adr. Toll.* quod remedium datur etiam hæredi hæredis, Batt. *in d. l. fin. num.* 11. Bald. *num.*45. *verſ. idem in hærede hæredis.* Tiraq *in tract. le mort ſaiſit. part.*2. *declarat.*5. *num.* 17. & 18. Menoch. *de adipiſc. remed* 5. *num.*250. prout etiam illius Ceſſionatio Bald. *conſ.*186. *num.* 7. *lib.* 2. Tiraquel. *de retract. l fin.* §. 26. *gloſ.* 3. *n.* 19. Menoch. *d. rem.* 4. *n.*249. *cum ſeqq.*

2 Quod autem Ioannes, & alij eius fratres fuerint hæredes Magdalenæ ſatis deducitur ex eo, quod ſunt filij prout conſtat ex teſtamento Magdelenæ, in quo filij denominantur in iuncto etiam actu proportionato inſtitutionis filiatio remanet probata, Bald. *in cap. ex tranſmiſſa de reſtit. ſpoliat.* Surd. *conſ.* 1. *num* 47. Rot. *deciſ.* 247. *n.* 1. *part.* 2. *rec.* & fuit dictum *in Bonon. fideicom.* 22. *Iunij* 1639. *coram R. P. D. meo Bichio.*

3 Nec obſtant aſſ. credita Sebaſtiani quorum vigore Gabriel eius hæres prætendit ſibi competere retentionem, nam quoad creditum ſcut. 1500. proueniens ex donatione facta à Magdalena, & pro qua ſumma habebat facultatem capiendi tot bona ad ſui libitum, & pro quo Sebaſtianus declarauit ſe velle capere, & retinere pro concurrenti quantitate dictæ ſummæ, cenſuerunt quidem DD. competere retentionem Gabrieli hæredi, ita tamen vt etiam Raphaëli detur immiſſio pro indiuiſo, quoad reſiduum *ex remedio quorum bonorum l.* 1. & 2. *Cod. quor. bon.* §. *ſui autem inſtitutum,* de hæredum qualitate, & differentia *l. in ſuis ff. de libert. & poſthum. l. ſi Mater.* vbi Doctores *C. de ſuis legit.* Socin. Ion. *conſ.* 75. *num.* 4. & 8. *lib.* 1. & ita intellexerunt Domini reſcriptum reſolutionis, dum dixerunt immiſſionem eſſe dandam pro indiuiſo.

4 Nec pro d. rata Scut. 1500. fructus percepti per Sebaſtianum ſiue per Gabrielem veniunt computandi in ſortem, ex quo tam Sebaſtianus, quàm Gabriel eos fecerunt ſuos ratione dominij *iuxta l. fructus ff. de rei vend.* Rot. *dec.* 495. *num.* 1. *par.* 1. & *deciſ.* 2. *num.* 12. *part.* 6. *recent.* licet Sebaſtianus acceperit & retinere velle declarauerit bona longe maioris quantitatis, & valoris quam importarent dd. Scut. 1500. ſui crediti, prout ex relatione Periti fuit deductum, attamen hoc non videtur impedire, quominus pro concurrenti rata dd. Scut. 1500. quorum erat Dominus non fecerit fructus ſuos remanet tamen Raphaëlis hæredibus Magdalenæ actio pro repetitione dd. fructuum in ea parte, qua plus percepit ipſe ſiuè eius hæres, & in qua excedunt d. ratam Scut. 1500. pro quibus poterunt agere.

5 Quo verò ad alias prætenſiones Grabrielis viſum fuit Dominis eas non eſſe habendas in conſideratione, vti irreleuantes, nec quoad Scut. 300. cum ea cenſeantur ex fructibus bonorum à Sebaſtiano, à Gabriele perceptis ſatisfactum, qui tanquam fructus pignoris in ſortem computantur *l.* 1. *C. de pignor. act.* Honded. *conſ.* 33. *n.*88. *lib.* 2. Rot. *dec.*672. *n.*4. *verſ. quod ſecus part.* 2. *recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Aſsiſien. Dotis.

Veneris 22. Iunij 1640.

ARGVMENTVM.

Dos, & ſponſalitia largitas, quæ aliter dicitur ſuprados, quando mortua vxore reſtituenda ſit eſſet hæredibus.

SVMMARIVM.

1 *Ad validitatem mandati exequutiui quid requiratur remiſſiuè.*
2 *Inſtrumentum facit probationem probatam.*
3 *Soluto matrimonio dos ex iuris diſpoſitione eſt reſtituenda vxori, & hæredibus ipſius.*
4 *Sponſalitia largitas mortua vxore ad eius hæredes pertinet.*
5 *Pro reſtituenda ſponſalitia largitate competit via exequutiua licet expreſſe conuentum non fuerit.*
6 *Si ſtipulata fuerit, maxime, quo caſu incompatibile eſt vt redeat ad illam, ſed ad hæredes vxoris pertinet.*
7 *Donatio in vno caſu adempta in cæteris non expreſſis cenſetur libere conceſſa.*
8 *In diuerſis caſibus non eſt facienda repetitio qualitatum, & conditionum præcedentium.*
9 *Minuta inſtrumenti quando non probet, & quæ requiruntur vt probet.*
10 *Locus loci eſt de ſubſtantia inſtrumenti.*
11 *Minuta extra protocollum inuenta, neque ſolium non eſt publicum inſtrumentum.*
12 *Scripturæ imperfectio non ſuppletur per archiuum.*
13 *Iuri mulieris quæſito præiudicari non poteſt per aliquod pactum ex interuallo oppoſitum.*
14 *Ex quibus defectibus teſtibus non ſit integer & ſuſpectus, & num.* 16.
15 *Vt teſtis faciat vacillare inſtrumentum debet eſſe omni exceptione maior.*
17 *Teſtes extraiudiciales, ex parte non citata deponentes non faciunt fidem.*

DECISIO CXIII.

SEQVVTA fuit Apocha matrimonialis inter Ioanninam de Ancillottis, & Chriſtophorum Cioſum futuros coniuges ſub die 5. Iunij 1632. cum promiſſione dotis ſcutorum mille, & in eadem Apocha tam Chriſtophorus maritus, quam Ioſeph eius frater promiſerunt Ioanninæ præfatæ alia ſcut. 1000. nomine ſupradotis, cum hoc pacto quod extantibus liberis ſi præmoreretur Maritus ipſa Ioannina trãſiens ad ſecunda vota eſſet tantummodo vſufructuaria d. ſupradotis, donec vixerit eaque vita functa ad filios reuerteretur, ſed illis non extantibus eſſet Domina abſoluta poſſetque Ioannina de illis diſponere ad ſui libitum iuxta quam Apocham, ſub die 14. Maij 1633. fuit confectum publicum Inſtrumentum ſequuta poſtea ſolutione partis dotis in ſumma ſcut. 400.

Diſſoluto poſtmodum matrimonio per obitum d. Ioanninæ ſuperſtitibus liberis Ancillotti hæredes introduxerunt Iudicium coram A.C. contra Cioſos pro reſtitutione dotis ſolutæ, ac ſupradotis ſcut. mille promiſſæ cum obligatione Camerali, & intẽtata executiua reportarunt cauſa in grado appellationi, mihi commiſſa cum clauſula *ſi quid exequen.*

dubitaui

dubitaui hodie an intentata A.C.eſſent exequendæ
& fuit affirmatiuè reſolutum vti valida, & iuſta.

1 Validitas deducta fuit ex reuolutione actorum,
ex quibus conſtitit de iuriſdictione mandatis Pro-
curæ comparentium, ac de citationibus neceſſariis
in hoc iudicio executiuo iuxta deciſ. Verall.160.p.2.
& in recent. deciſ.204. num.1. & 589. numero 1. par-
te 1.

2 Quo verò ad iuſtitiam pro rata dotis ſolutæ eſt
indubitata cum conſtet de illius ſolutione pro ſcu-
tis 400. ex publico inſtrumento, quod facit
probationem probatam Crauet.conſ.317. num.1. Se-
raph.deciſ.756.num.1. & fuit dictum Albanen. dona-
tionis 27.Nouembris 1623.coram R.P.D. meo Merli-
3 no, adeſt promiſſio mariti de reſtituendo ſoluto
matrimonio vltra quod venit ex iuris diſpoſitione,
quamuis expreſſo deſideratur Iaſ.in l. ſi duo Patroni
§.Marcellus ff.de iureiur. Alex conſ.126.lib.6.Gratian.
diſcept. 115. num 27. vſque ad 32. & 852. num 34.
propterea cum venerit caſus reſtitutionis per obi-
tum Ioanninæ reſtitutio dotis venit facienda.

4 Quo verò ad ſupradotem conſtitutam Ioanninæ
tam per virum quam per dictum Ioſephum iuſtitia
mandati deducta fuit ex verbis obligationis eorum
tam in Apocha, quam in inſtrumento, quæ promiſ-
ſio ſupradotis nihil aliud fuit, quam ſponſalitia lar-
gitas pure facta contemplatione Ioanninæ futuræ
ſponſæ, quæ validiſſima reputantur, & ſoluto ma-
trimonio nullis ſuperſtitibus liberis, prout in præ-
ſenti non reuertitur ad virum, ſed ad hæredes mu-
lieris iuxta Text. in l. veterum C. de donat. ant. nupt.
Card.Maur.de tac.& ambig lib.20.tit.1.n.2.cum ſeqq.
Anton.Gomez ad ll.50.Taur.cum tribus ll.ſeqq.n.1.2.
& 3.Molin.de contract.diſput.290.num.1.Sanchez de
matrim lib.6.diſput.18. num.1. & in noſtris terminis
firmauit Rota in Fanen.Saluiani 8. Martij 1613. co-
ram Eminentiſſimo Pamphilio apud Fenzon.ad ſtatur.
Vrb.deciſ.135 per tot.Gratian.diſcept.498. à num.23.
vſque ad num.36.Adden. ad Greg.XV.deciſ.563.litera
5 B.Duran.deciſ.129. num 4. & 5. pro qua ſupradote
reſtituenda competit via executiua quamuis expreſ-
ſè non fuiſſet conuentum, Cum.ſuper ritib.magn.cur.
cap 60 n.88.Ruginell.pract.quaeſt.cap.20. n.13. Gra-
tian.diſcept.852.n.35.

6 Ac in præſenti ceſſat omnis ſcrupulus ſtante cla-
ra ſtipulatione pro vxore, & eius hæredibus in
euentum obitus abſque filiis, prout euenit quo ca-
ſu eſt incompatibile quod redeat ad virum, ſed
tranſit ad hæredes mulieris Bald.conſ.108. num.1.
lib.3. Honded.conſ.48. num.31. verſ. quod hæc fuerit
lib.1.Rota in Romana præſenti fideicommiſſi 8.Nouem-
bris 1638. coram R.D.Decano.

7 Nec obſtat quod hæc ſponſalitia largitas ſit con-
ditionaliter concepta ſcilicet in caſu, quo nulli ex-
tent liberi, & quod vir prædecedat, quia obiectum
ceſſat ex lectura Apochæ, ex qua conſtat præobi-
tum viri fuiſſe tantum conſideratum caſu, quo fi-
lij extarent, & vir præmoreretur, quo caſu adepta
fuit mulieri libera facultas diſponendi de dicta ſu-
pradote ſcutorum mille, ſiue de præfata ſponſalitia
largitate.

At verò in caſu quo liberi non extarent non fuit
contemplatus præobitus viri, Intrat propterea con-
cluſio, quod donatio in vno caſu adempta in cæ-
teris non expreſſis cenſeatur liberè conceſſa l.ſi cum
dotem in princ.vbi Bart.n.3.ff.ſolut. matr. & l.filia mei
ff.eod.vbi Doctores cõmuniter Honded.conſ.48. n 5.
8 præſertim enim ſecundus caſus habeat ſuam diſtin-
ctam originem, & à diuerſo verbo regatur adeo,
vt multo minus veniat facienda repetitio qualita-
tum, & conditionum præcedentis orationis l.Iulius
Paulus ff.de cond.& demonſtr.Alex.conſ.66. n 2. lib.3.
Sucin.conſ.92.num.9.lib.1. Mant. de coniect. vlt. vol.
lib.10.tit.6. n.22.& 33. Gratian. diſcept.937. num.4.
& 5. Rota in Romana Saluiani de Caſalibus 27. No-
uembr.1637.coram bonæ memoriæ Buccabella.

Minus obſtat quædam minuta inſtrumenti con- 9
tinens pactum d.ſupradotis alteratum à primo in-
ſtrumento & Apocha cum expreſſa conditione,
quod vbi Ioannina nullis extantibus liberis præce-
deret Christophoro viro dicta ſuprados reuerteretur
tur ad promiſſores.

Quia fuit per Dominos reſponſum minutã præfa-
tam inſtrumenti non eſſe attendendam nec haben-
dam in conſideratione, ex quo deficiunt ibi ſub-
ſtantialia inſtrumenti ſcilicet inuocatio diuini no-
minis, iodictio, Pontificatus, titulus, ſubſcriptio
Notarij, ſignum, locus loci, teſtes, eãque ſcriptu-
ra pariter eſt cancellata à ſummo vſque deorſum,
quibus concurrentibus dicta minuta nihil penitus
probat iuxta doctr. gloſ. in l. generali C. de Tabular.
lib.10. à Rota paſſim ſecuta vt in deciſ. 486. num.2.
par.1. diuerſ. & in aliis relatis per Butatt deciſ.666.
num.2.cum ſeqq.& deciſ.772.num.1.& quod locus lo- 10
ci ſit de ſubſtantia inſtrumenti pro illius validitate,
qui ibi non reperitur appoſitus dixerunt, Natta
conſ.529.num.1. Mareſc.var.reſol.lib.2.cap.121. n.34.
Butatt.deciſ.265.num.1. vbi Addent.num.4.& dec.5.
& 6.de fid.inſtr.in antiq.

Nec pariter obſtat quod dicta minuta reperiatur 11
poſita in Archiuio inter rogitus Notarij, quia cum
in dicto Archiuio adſint protocolla eiuſdem Nota-
rij, & inter ea ſcripta non fuerit, & vulgo dicitur
protocollata, propterea præſumitur potius ſimplex
minuta imperfecta, & non attendenda tanquam
publicum inſtrumentum, vti folium repertum ex-
tra protocollum Gratian. diſcept.889.n.2. & 26. de-
ciſ.666.n.8.

Vltra quod dicta minuta fuit in Archiuio poſita 12
ſub die 20. Decembris 1639. & ſic tempore litis
pendentiæ, quo caſu Archiuium nihil facit, cum
non det robur ſcripturæ alias imperfectæ, ex quo
de iure non ſuppletur imperfectio Scripturæ per
Archiuium, Corn.conſ.142.n.6. lib.3. Decian. conſ.
24. num 50.cum ſeqq.vol.1.Capitaq.deciſ 41.n.3.p.1.
Ideo dicta ſcriptura nullatenus probat Corn. d.con-
ſil.142.num.6 lib 3. Rot. in Conchen. Decimarum 17.
May 1616. coram Manzanedo, & in Veronen.Iurium
Parochialium 25.Iunij 1629.coram bonæ memoriæ Vi-
rili, cum aliis per Adden. ad Butat. deciſ. 667. nu-
mer.19.

Vltra quod cum eſſet iam ius quæſitum Ioanni- 13
næ futuræ vxori per Apocham matrimonialem à
partibus ſubſcriptam, & acceptatam longè ante in-
ſtrumentum, & quæ cantat abſque dd.conditioni-
bus reuerſionis, non potuit ex interuallo aliquod
pactum apponi in præiudicium d.mulieris, nec ali-
qua conditio ex qua deteriorarentur Mulieris iura
l.Attilicinus, & l. licet ſi conuenerit ff. de pact. dotal.
Barboſ.in l.5 in princ.p.1.num.102.verſ.ſed vtique hæc
reſponſio ff.ſolut.matr Mant. de tacit. & ambig. lib.12.
tit.32.num.11. Butat. deciſ.775. num.20. vbi Adden.
n.25.& in recent.dec.25.n.26.par.6.

Minus obſtat vnicus teſtis inſtrumentarius in- 14
ductus ad probandum ſtipulationem inſtrumenti
fuiſſe ſecutam, iuxta formam d.minutæ, & cum pa-
cto reuerſionis, quia vltra quod adhuc ſi eſſet vera
dicta minuta non releuaret ſtante iure quæſito ad
fauorem Ioanninæ, vigore dictæ Apochæ perfectæ
abſque dicto pacto, cum per ſubſequentem actum

non potuerit alterari in eius præiudicium vt *ſupra*
firmatum fuit, & vltimo dixit Rota *in Romana do-*
tis 20. Maij 1639. coram R P. D. meo Panzirolo, Præ-
dictua teſtis patitur etiam exceptiones, cum ſit vi-
lis perſooa ſit compater alterius partis, propterea
non eſt integræ fidei Farin. *de teſtib. quæſt. 54. n.* 200.
15 *&* 240. vbi de magis communi, attamen ſatis eſt
tritum quod ad hoc, vt teſtis faciat vacillare in-
ſtrumentum debet eſſe omni exceptiooe maior,
Maſcard. *de probat. concluſ.* 6. *num.* 59. Parinac. *con-*
ſilio 54. *unmero* 23. Crauet. *conſilio* 56. *numero* 10.
Gratian. *diſceptat.* 192. *nnm.* 27. Graſ. *de except. ex-*
cept. 19. *num.* 88. Giurb. *conſ.* 68. *num.* 9. Thomas *deciſ.*
March. 50. *num.* 35. Rot. *in Romana ſeu Auximana*
donationis 20. Iun. 1639. coram R.P.D. meo Ghiſlerio,
fatetur etiam ſe non recordari circa pacta ſuprado-
tis in caſu reuerſionis, & tandem teſtificatur de
aliia in ioſtrumento non contentis, propterea red-
ditur ſuſpectus, Crauett. *conſ.* 75. *num.* 20. Surd. *con-*
ſil. 378. *num.* 46. Thomat. *d. deciſ.* 50. *nnm.* 358 *&* 360.
Ideo non habendus in conſideratione, alter verò te-
ſtis ſe refert ad inſtrumentum.

Vltimo non obſtant renelationes teſtium metu
excommonicationis in partibus nuper emanatæ,
per quas prætenditor probari hanc ſupradotem
noo fuiſſe ſtipulatam animo illam exigendi, quia
fuit reſponſum eas non eſſe de actis, & emanaſſe
parte noo citata & ideo non fuerunt habitæ in
conſideratione Duran. *deciſ.* 212. *num.* 15. præſer-
tim ad impediendam executionem obligationis Ca-
meralis.

Et ita reſolutum pro executione mandatorum
vtraque parte informante, &c.

Romana Domorum,

Veneris 22. Iunij 1640.

ARGVMENTVM.

Ex num. 1. Summarij deſumitur.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio aduerſus ſententiam competit quando ſen-
tentia nulla, vel iniuſta & n. 6.*

2 *Ex defectu iuriſdictionis eſt ſententia nulla.*

3 *Contractu permutationis effectum habente, ſi ali-
qua conditio illi deeſt impoſita, debet agi ad
implementum, vel ad intereſſe.*

4 *Probationes extraiudiciales, & irrelenantes non at-
tenduntur.*

5 *Ille qui cauſam dedit euictioni, de euictione agere
non poteſt.*

DECISIO CXIV.

CVM D. Alphonſua Fertus permutaſſet quan-
dam eiua vineam cum duabus Domibus Ho-
ratij Colutij hac tamen adiecta conditione, quod
hic ſuis ſumptibus à Monaſterio S. Coſimati Vi-
neæ proprietario ſuo tempore conſenſum obtine-
ret, & non aliàs, &c. Monaſterium habita notitia
de permutatione, & non petito conſenſu curauit
coram Vrbis Vicario aſſociari ad vioeam tanquam
deuolutam, & à Colutio poſſeſſam, qui pariter ſe-
cuta vineæ euictione ab eodem Vrbis Vicario ad
domos permutatas obtinuit aſſociationem, vnde
Fertus ſic excluſus curauit mihi committi cauſam
appellationis, & propoſito hodie dubio an conſta-
ret de cauſis reſtitutionis io integrum, ad illius fa-
uorem fuit affirmatioè reſolutum.

Reſtitutionem enim dicebant Domini ſemper da- 1
ri, quando prout in caſu noſtro reſultat læſio ex
nullitate, & iniuſtitia ſententiæ Abb. *in cap. ex litte-*
ris n. 5. de reſt. in integr. Seraph. *deciſ.* 1238. *num.* 1. Ca-
ual *deciſ.* 194. *n.* 2. Rot. *in recent. deciſ.* 307. *n.* 1. *p.* 2.
& firmauit Rot. *in Romana Vinearum 10. Iunij 1659.*
coram R. P. D. meo Carillo.

Nullitatem autem deducebant ex defectu Iuriſ- 2
dictionis Vicarii, qui ſi non eſt Iudex competens
laicorum, Veſtr. *in prax. c.* 16. *lib.* 3. *de Vic. Vrb.* non
poterat aſſociationem Colutio laico contra Fer-
tum laicum, niſi nulliter concedere & abſque Iu-
riſdictione, ſi neque poteſt quæcumque lata ſenten-
tia infringi, cum nulla maior oullitas illa reperia-
tur, Bald. *in rubr. C. ſi à non compet. Iudic.* Angel.
in l. non erit §. dato ff. de iur. iur. Vant. *de nullit. ex*
defect. Iuriſd. n. 1.

Iniuſtitia vero deſumpta fuit ex eo, quia Colu- 3
tio non competebat actio directa pro aſſociatione,
ſed prius erat agendum pro adimplemento, & ob-
ſeruantia permutationis contractus vel ad inter-
eſſe, cum contractus propter ſecutam permutatio-
ne, cum traditione rei fuiſſet effectuatus *l. non id-*
circo C. de contrah. empt. D. D. comm. *in l. Iulianus*
§. offerri ff. de act. empt. Greg. XV. *deciſ.* 88. *n.* 2. *& in*
recent. deciſ. 192. *n.* 15. *p.* 5. Vltra quod non fuit pro-
batum Vineam extare ſub directo dominio Mona-
ſterij prout requiritur cum tantum fuerint reperta
quædam iura pro illius parte, quæ tanquam irrele-
uata nec de actis non fuerunt habita in conſidera-
tione Rot. *deciſ.* 404. *n.* 2. *p.* 1. *rec.* Greg. XV. *deciſ.* 224.
n. 5. vbi Add. *n.* 6. Duran. *deciſ.* 409. *n.* 7.

Vlterius noo fuerunt iotimatæ Moleſtiæ Al- 4
phonſo prout requiritur quibus deficientibus eol-
ctio non poteſt illum afficere, *l. emptor l. ſi contro-*
uerſia C. de euict. l. ſi rem quam ff. eod. tit. Caſtren. *in*
l. 1. *in fin. ff. de action. empt.* Rot. *in rec. deciſ.* 588. *n.* 2.
p. 3.

Accedit etiam, quod Alphonſus in permutatio- 5
ne aſſeruit, Vineam eſſe ſub annua reſpooſione
ſeu canone Monaſterij conueniendo, quod conſen-
ſua Monaſterij ſumptibus Colutij impetraretur, &
non alias aliter &c. propterea, ſi quæ euictio fuit
ſecuta ob non obtentum beneplacitum ſiuè Coo-
ſenſum Monaſterij, id totum venit adſcribendum
Colutio, qui propterea non poteſt agere pro eui-
ctione, cui ſi dedit cauſam ſibi imputet, *l. hoc iur.*
ff. de euict. Bald. *in l. ſi ideo ff. eod* Surd. *deciſ.* 22. *n.* 2.
Rot. *deciſ.* 337. *n.* 16. *p.* 5. *rec.*

Quibus ſtaotibus cum in præſenti nullitas, & 6
inioſtitia ſententiæ lædant Alphonſum, reſtitutiò io
integrum noo poteſt ei denegari, Rot. *dec.* 1 *de reſt.*
in integr. in nou. Seraph. *deciſ.* 245. *num.* 2. Duran. *de-*
ciſ. 358. *n.* 1. *& deciſ.* 458. *n.* 1.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Tutelæ.

Lunæ 25. Iunij 1640.

ARGVMENTVM.

Sentencia valida, iuſta, & in iudicatum
tranſacta exequenda eſt.

SVMMA

SVMMARIVM.

1 *Requiſita ad validitatem ſententiæ remiſſiuè.*
2 *Vxor habet obligata omnia bona viri ſui pro dote.*
3 *In generali hypotheca omnium bonorum comprehenduntur nomina debitorum debitoris.*
4 *Sententia à qua non fuit appellatum intra decem dies tranſit in iudicatum, & num. 8.*
5 *Et ideo executio illius conceditur.*
6 *Citatio debet eſſe perſonalis nondum facta.*
7 *Si tamen citatus comparuerit, conualidatur citatio.*
9 *Sententia ferri poteſt legitimo procuratore comparente.*
10 *Procuratoris negligentia in omittenda appellatione nocet principali.*

DECISIO CXV.

DVBITAVI hodie an ſententia Rotalis latà
per R. P. D. meum Dunozet, ad fauorem
D. Claricæ Riccioiæ contra Thomam, &
Antoniam de Merlettis eſſet exequenda, vel potius
confirmanda, vel infirmanda, & Domini abſque
vlla penitus difficultate reſoluerunt eſſe confirmandam,
& exequendam, vti validam iuſtam, & in
iudicatum tranſactam.

1 Validitas deducta fuit ex renolutione actorum,
ex quibus doctum fuit de iuriſdictione maodatis
procuræ hinc inde, ac de citationibus, cum aliis
requiſitis traditis per Caputaq. *deciſ.* 260. *par.* 2. Rot.
in rec decíſ. 589. *num.* 1. *par.* 1.

2 De iuſtitia verò ſatis conſtitit ex optimè deductis
in decisionibus Eminentiſſimi Dom. Cardinalis
Pamphilij 27. Ian. & 11. Maij 1612. in hac cauſa
factis, in quibus firmatum fuit Claricem habere
obligata omnia bona q. Franciſci Bonetti ſui viri
pro credito ſuorum iurium dotalium, tam de iure
communi, prout *in l.* 1. vbi D. D. *Cod. de rei uxor.*
3 *action.* Surd. *conſ.* 4. *num.* 3. & *conſ.* 495. *num.* 1.
quam etiam ex generaliſſima hypotheca omnium
bonorum, vt ex instrumento dotali, in qua obligatione
certum eſt, quod veniunt nomina debitorum
præfati viri, cum in generali hypotheca comprehendantur,
ex Bald. *conſ.* 334. *num.* 2. *lib.* 2. Rot.
deciſ. 681. *num.* 9. *par.* 1. *rec.* propterea bene potuiſſe
agere Claricem contra Merlettos præfatos, vti debitores
dicti Franciſci ſui viri in ſcutis 515. ex cauſa
tutelæ, cuius extat creditrix Clarix præfata in
maiori ſumma pro dote, & iuribus dotalibus, vt
latius *in dd. deciſionibus* firmatur.

4 Quod verò ſententia Dom. mei Dunozet tranſiuerit
in iudicatum, manifeſtè conſtat, ex quo non
fuit appellatum infrà decem dies vt debuit iuxta
Text. *in cap. quoad conſultationem* vbi D.D. *de re iud.*
leg. 1. §. *fin.* ff. *de appellat.* Rot. *deciſ.* 81. *num.* 1.
5 *par.* 1. *rec.* Duran. *deciſ.* 217. *nu.* 1. & proinde tranſiuit
in iudicatum, propter quod conceditur executio,
Mant. *deciſ.* 187. *num* 4. Rot. *deciſ.* 69. *num.*
3. *par.* 6. *recent.*

Nec obſtat quod citatio ſub qua emanauit ſen-
6 tentia lata ſub die 17. Octobris 1639. fuerit executa
Domi dim. Cap. & per diligentias non autem
perſonaliter, ideoque bene potuiſſe appellare extra
terminum decem dierum à die habitæ notitiæ.
7 Quia cum citatus comparuerit in termino citationis
vim habet citationis perſonalis: cum ex ea reſultet
certa ſcientia, Ruin. *conſ.* 61. *n.* 33. *lib.* 5. Rot.
deciſ. 11. *de dol. & contum. in noa. & deciſ.* 68. *n.* 5. *lib.*
3. *p.* 3. *diuerſ.* R.D. Decanus *dec.* 10. *n.* 2. *in fin. & deci.*
216. *num.* 26. & in puncto dixit Scacc. *de appell l.* 3.
cap. 2. *qu.* 12. *num.* 23. *verſ. limita primò* appellatio
enim à ſententia præfata lata ſub die 17. Octobris
interpoſita pro parte Procuratoris Thomæ, & Antoniæ
de Merlettis ſub die 7. Nouembris 1639. &
ſic elapſis decem diebus conceſſis ad appellandum,
ex quibus ſententia venit executioni demandanda,
vti tranſacta in iudicatum, quæ nil aliud poſt ſe
expectat, quam executionem, vt fuit dictum *in Romana
Vinea de Fabiis* 24. *Maij* 1612. *coram Litta
apud Marcheſ. de Commis. t.* 2. *fol.* 239.

Minus obſtat quod non fuerint citati, nec com- 8
paruerint perſonales, ſed eorum Procurator, quia
ſententia bene potuit ferri cum legitimo Procuratore
Greg. XV. *deciſ.* 576. vbi Add. *num.* 15. & fuit
dictum *in Rom. ſucceſſionis* 25. *Maij* 1597. *coram bo.
me. Orano impreſſa apud Marcheſ. de Commiſſ. par....
fol....* cuius negligentia in omittendo appellationem
nocet perſonali Bald. *in cap.* 1. *in* 3. *col. in fin. vt lit. 9
non conteſt.* Iaſ. *in l. Procurator in* 1. *col. in* 8. *lim. Cod.
de procur.* Surd. *dec.* 181. *num.* 3.

Et ita reſolutum, &c.

Hortana Spolij,

Lunæ 25. Iunij 1640.

ARGVMENTVM.

Melioramenta vt impediant reſtitutionem ſpoliati debent probari plene, & fuiſſe neceſſaria, ſeu vtilia eiſque non probatis, illorum cautione præſtita reſtitutio concedenda eſt.

SVMMARIVM.

1 *Proponenti melioramenta ad impediendam reintegrationem, poſſeſſionem præfigendus eſt terminus ad ea probanda.*
2 *Contra ſpoliationem competit reintegratio.*
3 *Quæ requirantur ad tranſactionem.*
4 *Ex ſtatuto aliquo duæ ſententiæ conformes habent vim trium, & tranſeunt in iudicatum, & propterea exequendæ ſunt.*
5 *Melioramenta reficienda non ſunt, niſi neceſſaria, & vtilia ſint.*
6 *Melioramenta debent probari plene, vt illis impediatur immiſſio in poſſeſſionem.*
7 *Impenſi & meliorati collatio facienda eſt, & illud, quod minus eſt venit reficiendum.*
8 *Plantationes arborum non connumerantur inter melioramenta vtilia neceſſario reficienda, ex opinione Rotæ.*
9 *Quando ſunt aliqua melioramenta, de quibus vt debet non conſtat, illis non obſtantibus immiſſio in poſſeſſionem alteri conceditur præſtita cautione de reficiendis melioramentis, quando de eis conſtiterit.*

DECISIO CXVI.

BIs fuit coram me reſolutum conſtare de duabus conformibus, ad fauorem Diamantis de Rubeis, & litisconſortium ſuper reintegratione ad poſſeſſionem Terreni arborati, poſiti in agro Hortano ſub vocabolo *il Renarò* contra Capitulum Hortanum ac litisconſortes, & eſſe locum ſtatuto Vrbis *cap.* 178. *lib.* 1. nempe ſub die 14. Iunij 1638.

& 16. Ianuarij 1640. vt latius *in dd. deciſionibus.*

1 Sed cum præfatum Capitulum exciperet de melioramentis ibi factis, propterea non cópetere Diamanti reintegrationem, niſi illis refectis pro eis probandis fuit præfixus & aſſignatus certus terminus dicto Capitulo *iuxta dec.* Put. 461 *l. 2. in correct.* eique conceſſa remiſſoria, cuius vigore fuerunt examinati nonnulli teſtes, & propoſito hodie dubio, an conſtaret de melioramentis, quæ venirent reficienda, Domini dixerunt Diamanti, ac litisconſortibus dadam eſſe immiſſionem data cautione de reficiendis melioramentis.

2 Ratio reſolutionis fuit, quia illi immiſſio non poteſt denegari, cum ex tot deciſionibus tam coram R.P.D. meo Ghiſlerio quam coram me conſtet ſubhaſtationem, & deliberationem ſecutam de hoc prædio nullam extitiſſe, ac ſpoliatiuam, propterea bene competere Diamáti reintegrationem ex Greg. *deciſ.* 335. *n.* 2. Nullitas deducta fuit ratione exceſſus, cum Diamantes ſe obligauerit ad fructus ſocietatis officij pro Michaele Marito, ad quos non tenebatur Michael, cum ſocietas officij eſſet contracta per Planos, pro ſoluendis debitis Michaelis, pro quo Plani fideiuſſerant non præcedente intimatione in perſonam dicti Michaelis, prout latius in dd. deciſionibus cuius obligationis vigore fuit deuentum ſobhaſtationem huius prædij.

3 Similiter nec obſtare tranſactionem factam inter Diamantem, & Planos, quia benè reſpondent deciſiones tranſactioni non potuiſſe locus eſſe, cum illa careret tribus illis requiſitis neceſſariis pro ea ſobſtinenda, nempe quod fuerit facta ſuper re dubia aliquo dato vel retento, & tandem quod interuenerit bona fides, quæ omnia requiſita in dicta tranſactione deficiunt, ideo cenſuit Angel. *conſ.* 94.

4 *n.* 6. Duran. *deciſ.* 120. *n.* 25. Vlterius locum eſſe ſtatuto de duabus conformibus *cap.* 178 *lib.* 1. cum ſententiæ ſint in omnibus conformes, vt in vltima deciſione coram me 16. Ianuarij præteriti, quibus ſtantibus venit Diamanti concedenda immiſſio, ex quo dictæ ſententiæ propter ſtatutum vrbis habent vim trium ac rei iudicatæ, & poſt rem iudicatam, nihil aliud remanet, quam vt & executioni demandetur, vt dixit Rota *in Romana Vinea de Fabiis* 24. *Maij* 1612. *coram Litta apud Marchet. de commiſſ. tom.* 2. *fol.* 239. Mant. *deciſ* 187. *num* 4. & fuit coram me reſolutum hac eadem die 25. Iunij 1640. in Romana Tutelæ.

5 Nec obſtant præfata melioramenta oppoſita per Capitulom, quæ reducuntur ad duo genera. Primo ad conſtructionem vnius domunculæ, quia à quo fuerit ædificata non probatur, nec quid fuerit impenſum nec valor præſentis temporis, imò teſtes deponunt prædium præfatum domo non egere, cum reperiatur poſitum propè ciuitatem: certum tamen eſt quod melioramenta non veniunt reficienda, niſi neceſſaria & vtilia, & quæ fructus rei augent *l.* 1. *&* 2. *& l. impenſa & l. voluntaria*, & ibi Gloſ. *in verb. exornat ff. de impenſ. in reb. dot. fact.* Rot. *dec.* 650. *n* 4. *p.* 2. *recent. & deciſ.* 834. *n.* 12. *coram bonæ memoriæ Buratto.*

6 Quo verò ad plantationes arborum fuit hodie pariter reſolutum de iſtis melioramentis non conſtare, itaut impediant immiſſionem cum vnicus tantum teſtis deponat, prædium ſeu vineam fuiſſe prius tantummodo in medietate arboratam, in præſenti verò totam, alij verò teſtes non benè deponunt quid fuerit melioratum vt per Seraph. *deciſ.* 952. *n.* 9. *& dec.* 1453. *num.* 5. & coram Burat. *de-*

ciſ. 834. *num.* 12. *&* 13. nec apparet quid fuerit im- 7
penſum prout requiritur ex quibus facta collatione impenſi, & meliorati illud, quod minus eſt, veniat reficiendum, ex Alber. *in l. in fundo num.* 5. vbi etiam Bart. *ff. de rei vendic.* Menoch *de recuper. remed.* 15. *num.* 55. Rot. *deciſ.* 399. *num.* 47. *p.* 5. *& deciſ.* 116. *num.* 2. *p.* 6. & fuit dictum *in Spoletana Abbatia* 19. *Decembris* 1625. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, & in Imolen. melioramentorum* 18. *Aprilis* 1636. *coram R. Patriacha Macchianello.*

8 Vltra quod Rota tenet opinionem quod plantationes arborum non reputentur inter melioramenta vtilia neceſſario reficienda, vt apud Cæſ. de Graſſ. *deciſ.* 5 *de reb. Eccleſ non alien. alias.* 136. *& dec.* 316. *n.* 6. *p* 1. *diuerſ. & deciſ.* 650. *n.* 5. *p.* 2. *rec. in puncto* Duran. *deciſ.* 338. *n.* 7 *vers. Rota verò.*

9 In omnem caſum quamuis dicta melioramenta eſſent reficienda, quia ex teſtibus datis de illis præfatis non conſtat vt debet immiſſio Diamanti, ac litisconſortibus nequit denegari data cautione de illis reficiendis, quando fuerint liquidati, vt Ro-
ta ſolet paſſim practicare Put. *deciſ.* 461. *lib* 2. *in cor-* 10
rect. Rot. *deciſ.* 137. *num.* 3 *p.* 2 *recent.* Caual. *deciſ.* 54. *in fin. & in Peruſina melioramentorum* 18. *Ianuary* 1616. *coram Illuſtriſſimo D. meo Decano.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana Caſalis Aguzani.

Mercurij 27. Iunij 1640.

ARGVMENTVM.

Ex rebus fideicommiſſo ſubiectis dos aſſignanda eſt congrua deſcendentibus fideicommittentis, ſicque in bonis doti aſſignatis deneganda eſt immiſſio poſſeſſionis fideicommiſſariis.

SVMMARIVM.

1 *Quando adeſt fideicommiſſum perpetuum, & abſolutum receditur à vulgari.*

2 *Conditio ſi ſine filiis decedat in fideicommiſſo perpetuo extenditur ad omnes filios donec hæreditas ad vltimum vocatum perueniat.*

3 *Ex ſubſtitutionibus & vocationibus factis in infinitum vna cum prohibitione alienationis reſultat fideicommiſſum ſucceſſiuum, & perpetuum.*

4 *Ex diuiſione de bonis hæreditariis fideicommiſſo ſubiectis facta inter hæredes probatur rem aliquam fuiſſe fideicommiſſo ſuppoſitam.*

5 *Rei inuenta in hæreditate fideicommiſſo ſubiecta fideicomiſſario in poſſeſſionem eſt concedenda immiſſio.*

6 *Habentibus ius ab eo, cui competebat immiſſio in poſſeſſionem illa eſt concedenda.*

7 *Hæres antequam reſtituat fideicommiſſario debet detrahere, quod detrahendum eſt, ne grauetur plus reſtituere, quam iuſſus ſit.*

8 *Ex rebus fideicommiſſo ſuppoſitis detrahenda eſt dos debita à grauato, niſi probentur alia bona libera & licet teſtator prohibuerit alienari bona etiam ex cauſa dotis.*

9 *Qui dicit grauatum fideicommiſſo habere bona*

libera

libera debet probare.

10 *Appellatio à ſententia illam ſuſpendit, & reponit cauſam in ſtatu, quo erat ante appellationem.*

12 *Sine aliquis conſtituat pro nubente dotem, ſiue ipſa mulier ſe ipſam nuptui tradat detrahitur dos ex fideicommiſſo.*

13 *Authentica res quæ fundatur in publica vtilitate.*

14 *Dos conſtituenda eſt ex fructibus fideicommiſſi, ſi probatum fuerit tempore dotationis extare, numero 15. non autem ex percipiendis, numero 16.*

17 *Fructus percepti poſt contractum matrimonium non computantur in dotem, niſi bona dotalia ex fideicommiſſo fuerint, & congruam dotem excederint.*

18 *Solutio obiectionis pro præſenti cauſa.*

19 *In taxanda dote congrua inſpici debet tempus contracti matrimonij.*

20 *Et quod cum fœminis de eadem familia obſeruatum fuerit.*

21 *Quando dubitatur de dotis exceſſu non retardatur immiſſio in poſſeſſionem bonorum ex cauſa dotis.*

22 *Congrua dos præſumitur ex qualitate, & diuitiis viri, ceſſat num.26.*

23 *Indubio dos præſumitur congrua.*

24 *Bulla Pij V. dotium moderatrix derogata fuit per conſtitutionem Greg. XIII.*

25 *Derogatio conſtitutionis præſumitur ex eius non obſeruantia longiſſimi temporis.*

26 *Licet fideicommiſſum deſtruatur ex rebus fideicommiſſi congrua dos recipitur.*

27 *Omnes deſcendentes dotandæ ſunt ex rebus fideicommiſſo ſubiectis non extantibus liberis.*

28 *In dubio dotem conſtituens cenſetur illam conſtituere meliori, quo ſibi competat.*

29 *Enunciatiua quando debeat verificari.*

30 *Qui diſponit de bonis ſuis exceptis illis, quæ fideicommiſſo ſubiiciuntur, intelligitur non diſponere de aliquibus ſi fideicommiſſo ſubiiciantur.*

31 *Confeſſio non omnino clara non attenditur.*

32 *Ad poſitiones ponendas procurator debet habere mandatum.*

33 *Confeſſiones ad alium finem factæ non nocent.*

34 *Grauati non poſſunt fideicommiſſum quod non eſt inducere per ſimplicem enunciatiuam.*

35 *Dos aſſignata ex rebus fideicommiſſo ſubiectis etiam ſoluto matrimonio liberis non extantibus fideicommiſſario nunquam reuertitur.*

36 *Bona ſemel à fideicommiſſo detracta ad illud non redeunt.*

37 *Detractio ex cauſa dotis ſemel conſummata etiam ceſſante matrimonio durat.*

38 *Priuilegium piæ cauſæ non præualet doti deſcendentium fideicommittentis.*

DECISIO CXVII.

PRævsis pluribus deciſionibus in hac cauſa tam coram R. Durano quam coram R. P.D. meo Carillo fuit conceſſa immiſſio DD. Marchioni, ac fratribus de Maximis ſuper Caſale Aguzani controuerſo vigore fideicommiſſi q. Franciſci de Salomonibus purificati ad fauorem q. D. Cleriæ Marchioniſſæ de Maximis Matris d. Marchionis, ac fratrum cuius ipſi extant hæredes, ex quo conſtitit d. Franciſcum in ſuo teſtamento inſtituiſſe hæredes vniuerſales Cleriam, & Vincentiam eius filias, quibus ſubſtituiſſe filios maſculos legitimos, & naturales, & filiorum filios, & nepotes in infinitum & in defectum maſculorum filias & neptes fœminas pariter in infinitum, eaſque ad inuicem ſubſtituiſſe vulgariter pupillariter, & per fideicommiſſum, addito deinde quod caſu, quo altera ipſarum nempè Cleriæ, & Vincentiæ, vel alterius ipſarum filij, vel filiæ Nepotes vel Neptes in infinitum decederent ſine filiis legitimis, & naturalibus aut filiarum filiis maſculis, vel fœminis deſcendentibus, *vt ſupra* in infinitum ſubſtituit alteram ipſarum ſuperuiuentem, vel illius filios legitimos & naturales, & filiorum Nepotes, & pronepotes maſculos vel fœminas in infinitum.

Succeſſiuè conſtitit Vincentiam ſine ſobole deceſſiſſe, & ex d. Cleria natam fuiſſe Iſyphilem, Victoriam ac Proſperum, & ex Proſpero præmortuo Virginiam, necnon ex Victoria veniſſe in lucem Ioannem Baptiſtam ac Cleriam Marchioniſſam de Maximis ex qua orti ſunt DD. Marchio ac fratres quibus fuit conceſſa immiſſio vigore fideicommiſſi vti purificati ad eorum fauorem. Præcedente legi- 1
tima deſcendentia optimè probata per publica documenta, dictaque verba dictum fuit importare fideicommiſſum perpetuum ſucceſſiuum & abſolutum inter omnes vocatos, quo caſu benè receditur à vulg. conſ. Oldrad. 21. ex quo conditio ſi ſine filiis extenditur ad omnes filios vocatos in perpetuum, itaut vnus alteri reſtituere teneatur, donec hæreditas ad vltimum vocatum perueniat Fuſar. *de ſubſtit.* q 480. *n.*2. Rot. *deciſ.*486. *n.*2. *par.* 1. *rec.* & fuit coram me reſolutum *in Spoletana fideicommiſſi* 16. *Ian. præte-* 2
ritis, quodque euidenter conſtare ex vocationibus & ſubſtitutionibus factis per teſtatorem per verbum, *in infinitum*, vna cum prohibitione alienationis optimè reſultat perpetuum, & ſucceſſiuum fideicom- 3
miſſum firmat noſter Molin. *de Hiſpan. primog. lib.* 1. *cap.*6. *n.*24. *&* 25. Caſtill. *tom.*6. *controu. c.*117. *per totum* Rot. *deciſ.*121. *n.*4. *p.*2. *diuerſ. & in d. Spoletana fideicommiſſi coram me.*

Conſtitit etiam de identitate Caſalis ex inſtru- 4
mentis diuiſionum inter filios & hæredes Cleriæ ſenioris, vti de bonis hæreditariis fideicommiſſi ex quibus Caſale fuiſſe fideicommiſſo ſuppoſitum benè probatur Peregr. *de fid. artic.*44. *n.*5. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.*118. *num.*11. Rot. *deciſ.*706. *num.*8. *part.*2. *recent.* Vlterius conſtitit Caſale fuiſſe repertum in 5
hæreditate præfati Franciſci de Salamonibus, quibus concurrentibus immiſſio nequiit denegari Rot. *deciſ.*300. *num.*2. *&* 3. *part.*5. *recent. cum vulgat.*

Lata pnũt modum ſententia per Reuerend. P. D. 6
meum Carillum, mihique in gradu appellationis cauſa commiſſa propoſui pluries dubium. An ſententia Rotalis eſſet confirmanda necne? Domini à principio non erant concordes, poſtea ſub die 16. Decembris 1639. fuit ordinatum, vt videretur de diſtractione dotis Victoriæ. Tandem poſt plures cauſæ propoſitiones materia plenè diſcuſſa, articulo ſæpius diſputato fuit hodie reſolutum, ſententiam Rotalem eſſe infirmandam.

Moti ex eo quia non poterat concedi immiſſio DD. de Marinis in poſſeſſione Caſalis Aguzani, vti ſubiecti fideicommiſſo Franciſci Salamonij, & nuper ab Alexandra de Blanchis poſſeſſi, ex quo Alexandræ, & ex eius perſona PP. S. Syluestri & DD. de Garaniois illius Legatariis competebat retentio ac detractio ratione aſſignationis eiuſdem Caſalis in dotem traditi eidem Victoriæ, quo caſu immiſſio erat retardanda iuxta Text. *in l. cohæredi*, §. *cum filia. ff. de vulg. & pupill.* Greg. XV. *deciſ.*185. *n.*1. & fuit dictum *in Bonon. fideic.* 1. *Dec.* 1625. *coram R. P. D. meo*

7 *Pirouano.* Alioquin non factis detractionibus hæres grauaretur in reſtituendo pluſquam reſtituere iuſſus eſſet, Surd. *deciſ.* 133. *n.* 18. *verſ. & ratio eſt.* Rota *deciſ.* 88. *n.* 26. *in fin. verſ. quantum attinet ad ſecundum cum duobus ſeqq. par.* 6 *recent.*

8 Detractio ex fideicommiſſo ſupradicto, & quæ reddit ſententiam notoriè iniuſtam erat & eſt dos Victoriæ neptis fideicommittentis, & ſic totum illud Caſale Agozani quod ſibi aſſignauit in dotem quæ aſſignatio de dicto Caſali, licet fideicommiſſo ſubiecto in ſubſidium validè potuit conſtitui vigore *auth. res quæ C. comm. de legat.* Eoque præſertim quia in præſenti non tractatur de dote aſſignanda, ſed de aſſignata eaque aſſignatio ſubſidiaria præſumitur, niſi pro parte dicti Marchionis probetur exiſtentia aliorum bonorum liberorum, quod non probatur, Peregr. *de fid. art.* 42. *n.* 73. & diſtinguendo vtrumque caſum reſoluit Rota *in Bonon. fideicommiſſi de Rubeis* 15. *Ianuarij* 1620. *coram bona memoriæ*
9 *Vbaldo,* præcipuè, quia Caſale aſſignatum poſſidebatur à reis conuentis habentibus cauſam mediatam à Victoria, quibus propterea non incumbit onus probandi hanc negatiuam, ſed Dominis de Maximis vindicantibus Caſale vti fideicommiſſo ſuppoſitum erit probanda exiſtentia aliorum bonorum, vti fundamentum ſuæ intentionis cum præſumptio ſtet pro poſſidente, vt dixerunt Curt. Sen. *conſ.* 27. quem refert, & ſequitur Molin. *de Hiſpan. primog. lib.* 4. *c.* 7. *n.* 36. Odd. *de fideicom. q.* 43. *art.* 5. *n.* 101. *cum ſeq.* Fuſar. *de ſubſtit. q.* 531. *num.* 125. quam ſemper amplexa eſt Rota, vt *in deciſ.* 161. *n.* 18. *par.* 1. *diuerſ. & deciſ.* 910. *n.* 7. *coram Buratt. & deciſ.* 154. *n.* 2. *&* 210. *n.* 7. *par.* 6. *recent. & in Mantuana bonorum* 16. *Iunij* 1635 *coram R. D. meo Decano.*

10 Nec obſtat quod Domini de Maximis acceperint poſſeſſionem dicti Caſalis in vim ſententiæ Rotalis, quia illa eſt ſuſpenſa per appellationem, cuius effectus eſt reponendi omnia in illo ſtatu, in quo erat ante ſententiam Seraph. *deciſ.* 1422. *n.* 1. Caual. *deciſ.* 730. *n.* 1. & ad effectum agnoſcendi, qui ſit actor vel reus, ac teneatur dd. probationes ſouere, an extent alia bona, necne, venit attendendum litis initium, vt per Felin. *in c. ſignificauerunt n.* 15. *de except.* Bald. *in l. ſi bi qui num.* 3. *C. de appell.* Craoet. *conſil.* 182. *n.* 2. Caual. *deciſ* 630. *n.* 1. & fuit dictum *in Romana domus ad Turrim Sanguineam* 3. *Iunij* 1621. *&* 2. *Iunij* 1622. *coram Patriarcha Manzanedo & par.* 6. *recent. deciſ.* 145. *num.* 2.

11 Nec Domini habuerũt difficultatem, quin Victoria potuerit ſibi dare in dotem totum Caſale Aguzani ex eo, quia alia bona non adſunt libera intrat diſpoſitio *d. auth. res quæ c. com. de leg.* non obſtante, prohibitione fideicommittentis, ne bona alienentur etiam ex cauſa dotis, vt per Paul. de Caſtr. *conſil.* 80. *n.* 1. *verſ. ſed hoc non obſtat lib.* 1. Dec. *conſ.* 579. *n* 4 *verſ.* 2. *etiam*, Fachin. *contro. lib.* 4. *c.* 48. Craſſ. *in §. fideicommiſſum q.* 57. Peregr. *de fid. art.* 42. *ſub n.* 9. *verſ. eius tamen* Mareſcot. *var. reſol. lib.* 2. *cap.* 69. *n.* 16. Surd. *deciſ.* 72. *n.* 11. Theſaur. *deciſ.* 192. *ſub n.* 10. *verſ. nec etiam,* & magiſtraliter reſoluit Rota *in Romana dotis* 30. *Martij* 1618. *coram bona memoria Card. Veroſpio impreſſ. apud Fenzon. ad ſtat. Vrb. deciſ.* 93. *per tot. & par.* 6. *recent. deciſ.* 312. *n.* 62. Gratian. *diſcept* 832.
12 *num.* 38. hocque procedit ſiue alius conſtituat ſiue filia ſeipſam dotet, vt eſt text. expreſſ. *in l. mulier* 22 *§. cum proponeretur* ibi, (*Eaque dotem Marito dediſ-*
13 *ſe*) *ff. ad Trebellian.* ea ratione, quia *auth. res quæ.* fundatur non tam in præſumpta voluntate teſtatoris, quam in publica vtilitate prouueniente, ex eo, quod facilius nuptiæ contrahantur, per quas hominibus ciuitates repleantur vt *in §. quamobrem in auth. de reſt.* quam rationem ponderauit Rota *in dicta Romana dotis coram bona memoria Card. Veroſpio apud Fenzon. deciſ.* 93.

Nec pariter obſtat quod dos debuerit potius conſtitui ex fructibus Caſalis, vt per Seraph. *de-* 14
ciſ. 481. *num.* 3. Adden. ad Gregor. X V. *deciſ.* 543.
num. 4. Quia hæc concluſio eſſet vera ſi pro par- 15
te D. Marchionis doceretur, quod de tempore dotationis fructus præfati exiſterent, Molin. *de Hiſpan. primog. lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 15. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 531. *num.* 120. Itaut non ſufficiat fructus fuiſſe perceptos, & ab hærede grauato conſumptos, vt fuit reſolutum *in Peruſina Dotis* 9. *Iunij* 1614. *coram bona memoria Vbaldo par.* 3. *rec. deciſ.* 387.
de quo non conſtat nec eſt verum, quod teſtator 16
mandauerit dotari ex fructibus in futurum percipiendis, nec in iure ſubſiſtit, quod Victoria eſſet dotanda ex fructibus in futurum percipiendis, ex quo Text. *in d. l. Mulier* 22. *§. cum proponeretur ff. ad Trebell.* loquitur, quando mulier fructus iam perceperat de tempore contracti matrimonij, in quibus terminis loquitur Gratian. *diſcept.* 832. *numer.* 42. *&* 43. Seraph. *deciſ.* 465. *ſub num.* 1. *&*
481. *num.* 3. cum fructus percepti poſt contractum 17
matrimonium non computentur in dotem, niſi proportionabiliter ad eam partem bonorum datorum Marito, quæ congruam dotem excederet, vt poſt Alex *in §. cum proponeretur*, optimè declarat Peregr. *de fid. art.* 42. *num.* 71. *verſ intellige.*

Si dicatur in conſtitutione dotis legi aſſignatam 18
nedum portionem Victoriæ competentem in iſto Caſali, verum etiam quicquid illi competebat in domo ad Arcum Camiliani, & in Caſali Sancti Spiritus & in Caſtris Perrellæ, & Plani Mileti, ac aliis bonis ſpectantibus ad eam in territoriis dd. Caſtrorum, quo poſito ſequeretur exceſſiuitas dotis, ceſſat obiectum, quia detractis bonis feudalibus, nempè dd. Caſtris, & Territoriis ante contractum matrimonium deuolutis ad Cameram, ſuper quibus apparet eandem Victoriam nullum ius habuiſſe, ſed ſolas prætenſiones patet ex diuiſione poſtea facta inter eam, & ſorores authoritate Apoſtolica minuta vel aliud ipſi obtigiſſe præter Caſale Aguzanum æſtimatum in ſcutis 10700. cum onere ſoluendi annua legata aſcendentia ad quartam partem huiuſmodi valoris.

Item tertiam partem domus ad Arcum Camiliani valoris ſcutorum 2566. caſale autem collis ſancti Spiritus, & aliæ portiones domus fuerunt in diuiſione aſſignatæ ſororibus, adeo vt dos Victoriæ ad ſummum vix exceſſerit ſcutorum 10000.

Minus obſtat, quod alteri ſorori Victoriæ fue- 19
rit aſſignata dos ſolum ſcutorum 6000. quia placuit reſponſio data, quod tunc timebat frater maſculus, qui tempore contracti matrimonij per Victoriam prædeceſſerat, & in taxanda congrua dote non debet attendi tempus præteritum, aut futurum, ſed præſens, dum matrimonium contrahitur, vt in terminis *auth. res quæ not.* ibi Bald. *numero* 16. *verſiculo niſi inſpecto*, Honded. *conſilio decimo*, *numero* 31. *&* 35. *cum ſeqq. lib.* 1. Peregr. *conſ.* 14. *numer.* 14. *&* 15. *lib.* 2. Rota *deciſ.* 210. *num.* 8. *par.* 6. *recent. & in Romana fideicommiſſi* 16. *Martij* 1640. *coram R. P. D. meo Bichio.*

Et quamuis tempora antecedentia vel ſequentia 20
eſſent attendenda, id faueret Victoriæ, cum filiæ eiuſdem Victoriæ nempe D. Cleriæ Marchioniſſæ de Maximis fuerit conſtituta dos ſcut. 17000. ex qua vel excluditur exceſſus cum in conſtituenda

dote

dote inſpiciendum ſit quid cum fœminis de eadem familia fuerit obſeruatum, Menoch. *conſ.* 293. *n.* 7. Theſane. *decif.* 192. *num.* 1. Fuſat. *de ſubſtit. qu.* 531. *num.* 166. quos refert, & ſequitur Rota *decif.* 49. *n.* 2. *par.* 6. *recent.* & exceſſua de iure non præſumitur in dote Gabr. *conſ.* 20. *num.* 68. *lib.* 2. Rot. *decif.* 28. *n.* 16. *&* 88. *num.* 1. *par.* 5. *recent.* vel in omnem caſum redditur torbidus ad hoc, vt de exceſſiuitate veniat videndum in petitorio, & interim concedenda actori reintegratio, vt dixit Rota *in Tudertina dotis coram R.P.D. meo Merlino apud Mangil. de ſubhaſt. decif.* 105. *num.* 4.

21 Vltra quod congrua dos præſumitur in omnibus bonis enunciatis, attenta qualitate, & diuitiis viri etiam, quod legitimè quantitatem dos excederet, vt per Menoch. *conſ.* 247. *num.* 46. Cephal. *conſ.* 668. *num.* 9. nupſit enim Victoria anno 1575. Aſcanio Rebibæ nepoti Cardinalis Piſarum, & fratri Proſperi Patriarchæ Conſtantinopolitani, & Io. Do-
22 minici Epiſc. Hortonen. cui propterea dedit in dotem totam ſuam portionem Caſalis Aguzani, & aliorum bonorum per eam poſſeſſorum in communione cum Hyphile, & Virginia, ex d. Victoria venerunt in lucem Cleria mater D.D. Marchionis & fratrum de Maximis, necnon q. Ioannes Bapriſt.
23 hæres Victoriæ, qui nupſit Camillæ Ricciæ cum dote ſcut. 6000. ex quo natus fuit Carolus, qui deceſſit abſque filiis hæredemq; inſtituit q. Alexandrā de Blanchis, à qua cauſam habent R.R. Patres S. Siluestri, ac D. D. de Garauinis in omnem caſum præſumptio ſtat pro dotis congruitate, iuxta quam etiam omnia bona fideicommiſſi potuiſſet ſibi aſſignare in dotem Victoria, vt per Bald. *in d. auth. res qua C. com. de leg.* Petr. de Anchar. *conſ.* 152. *numero* 16. Fulgoſ. *conſ.* 32. *in fin.* 1. *col.* Peregr. *de fideicomm. art.* 42. *num.* 16. Mant. *decif.* 329. *num.* 7. Rota in *Bonon. legati de Mareſcottis coram R. P. D. meo Merlino decif.* 88. *num.* 10. *par.* 5. *rec.*

24 Nec extat probatus exceſſus dotis ex Bullis Pij V. & Sixti V. moderatoriis dotium quandoquidem Sixtina emanauit poſt dotationem Victoriæ, Pianæ verò conſtitutioni fuiſſe derogatum per conſtitutionem Gregorij XIII. dixit Rota coram ſan. me.
25 Greg. XV. *decif.* 267. *per tot.* vltra quod derogatio præſumitur, ſi adeſt aliquis exceſſus ex lapſu longiſſimi temporis cum obſeruantia Caſſad. *decif.* 3 *de procur.* Seraph. *decif.* 142. *num.* 2. *& in recent. decif.* 159. *num.* 4. *par.* 1. *& decif.* 31. *num.* 2. *&* 177. *num.* 8. *par.* 4. & in terminis conſtitutionis Sixtinæ dixit Rota *in Romana* ſeu *Iannen. quarta dotalis* 14. *Nouembris* 1639. *coram R.P.D. meo Panzirolo.*

Nec pariter obſtat, quod Victoria non valuerit
26 dotem maiorem ſibi conſtituere, habita ratione qualitatis viri euertendo totum fideicommiſſum, ex quo debuerat nubere pari, vt per Fuſar. *conſ.* 117. *num.* 6. fuit enim reſponſum congruitatem dotis non eſſe deducendam ex imparitate viri, ſed ex qualitate eiuſdem mulieris ac familiæ, immò ex ſolito familiæ habito reſpectu ad obitum fratris maſculi, & parum refert, quod fideicommiſſum euertatur dum fœminæ congruam dotem recipiant, vt per Bald. *in d. auth. res qua num.* 4. Caſtren. *num.* 5. Fuſar. *de ſubſtit. q.* 531. *num.* 54. Mant. *decif.* 152. *num.* 3. *& decif.* 88. *num* 9. *&* 10. *par.* 5. *& decif.* 312. *num.* 36. *par.* 6. *recent.* & fuit vltimò reſolutum *in Bonon. fideicommiſſi* 16. *Martij* 1640. *coram R.P.D. meo Buchio,* vltra quod in præſenti non fuit euerſum totum fideicommiſſum cum pro fideicommiſſariis remanſerit pretium Caſalis S. Spiritus ſcut. 17000. & pretium duarum portionum domus ad arcum Camiliani ſcut. 5132.

Nihil obſtat quod Cleria ſenior mater Victoriæ 27
iam fuiſſet conſecuta dotem, & legitimam ex bonis fideicommiſſ. prout dicitur in deciſione R P. D. mei Carilli ſub die 3. Iunij 1635. §. præterquam quod, quia reſponſum fuit, quod ſicuti onus dotandi non expirat in dotibus filiarum primi gradus, ſed ſucceſſiue tranſit ad omnes deſcendentes, ita omnibus deſcendentibus ſuffragatur remedium *auth. res que* ex Molin. *de primog. lib.* 2. *cap* 15. *num.* 5. Surd. *de alim. tit.* 1 *q* 102. *num.* 10. Rot. *in d. Romana dotis* 30. *Marty* 1618. *coram bo. me. Card. Veroſpio, apud Fonzon. ad ſtatut. decif.* 93. vbi quod *auth. res qua*, procedit ad fauorem omnium deſcendentium, quandocunque etiam longe poſt mortem teſtatoris conceptarum, nec conſtat, quod de tempore dotationis Victoriæ quicquam adfuiſſet de bonis maternis.

Nec eſt dubitandum, quin Victoria ſibi dederit 28
In dotem totam integram portionem ſuam Caſalis Aguzani, nec dicta aſſignatio facta in dotem venit intelligenda de portione libera, & exempta à vinculo fideicommiſſi, propter diſpoſitionem *d. auth. res que*, cum verba veniant accipienda in potentiori ſignificatu, & ſtat præſumptio, quod mulier dederit ſibi in dotem portionem Caſalis ex titulo meliori, & pleniori quo poterat, ita Feder. de Sen. *conſ.* 254. *verſ. item in dubio*, cum aliis congeſtis *in Camerinen. Spolij* 15. *Iuni* 1609. *coram bo me. Cardin. Sacrato par.* 3 *rec. decif.* 232.

Nihil facit enunciatiua fideicommiſſi appoſita 29
in inſtrumento diuiſionis, quia vltra quod eſt ſimplex enunciatiua, quæ ſufficit quod verificetur de tempore ante dotationem ſecutam, & mox dubitatur præcipuè de veritate enunciati iuxta not. per
Ruin. *conſ.* 170. *num.* 10. *lib.* 3. nec aliquid obſtat te- 30
ſtamentum Victoriæ, in quo diſpoſuit de omnibus bonis exceptis bonis ſubiectis fideicommiſſis maiorum, quia non ideo dixit Victoria teſtatrix Caſale Aguzani eſſe huiuſmodi, & fideicommiſſum extare verificari poteſt in Caſale S. Spiritus, ſeu aliis bonis fideicommiſſo ſuppoſitis, vel etiam intelligi debet quatenus adſit fideicommiſſum, vt in ſimilibus terminis dixit Rota *decif.* 74. *num.* 14. *&* 15. *par.* 5. *recent.*

Vltra quod ſufficit quod confeſſio non ſit omni- 31
no clara ad effectum, vt non veniat attendenda Rota *decif.* 443. *num.* 8. *par.* 1. *rec.*

Non obſtant pariter poſitiones, quia fuerunt 32
datæ à Procuratore, quem non apparet habuiſſe mandatum ſpeciale ad ſic ponendum, prout requiritur, Menoch. *conſ.* 84 *num* 64. Honded. *conſ.* 66. *num.* 72. *lib.* 1. Adden. ad Greg. XV. *decif.* 282. *num.* 9. *& in recent. decif.* 779. *ſub n.* 3. *par.* 2.

Quo verò ad confeſſiones hæredum in commiſ- 33
ſionibus cauſæ, reſpondebant Domini non nocere, ex quo enunciarunt ad alium finem, vt per Rotam *decif.* 127. *num.* 10. *par.* 1. *rec.* & ex eo quia an fideicommiſſum adſit, necne, conſiſtit in iure, Rot. *decif.* 358. *num.* 2. *par.* 1. *rec.* cum ignoti non poſſint fideicommiſſum facere per ſimplicem enunciatiuam, vbi non adeſt, Rota *decif.* 200. *num.* 12. *par.* 1. *&* 320. *num.* 7. *par.* 5. *rec.*

Ad difficultatem, & motiuum vltimo loco exci-
tatum, quod licet Caſale fuerit aſſignatum in do- 34
tem in vim *auth. res qua*, attamen finito matrimonio, nulliſque ſuperſtitibus reliquiis illius, quod Caſale redeat ad fideicommiſſum ſaltem fauore piæ cauſæ in parte vocatæ allegando doctrinam, Bald. *conſ.* 77. *lib.* 4. vbi aſſignat rationem, quia cauſa matrimonij eſt temporalis donec maneant reliquiæ

7 Pirenano. Alioquin non factis detractionibus hæres
grauaretur in reſtituendo pluſquam reſtituere iuſſus
eſſet, Surd. deciſ. 333. n. 18. verſ. & ratio eſt. Rota de-
ciſ. 88. n. 26. in fin. verſ. quantum attinet ad ſecundum
cum duobus ſeqq. par. 6 recent.

8 Detractio ex fideicommiſſo ſupradicto, & quæ
reddit ſententiam notoriè iniuſtam erat & eſt dus
Victoriæ neptis fideicommittentis, & ſic totum
iſtud Caſale Aguzani quod ſibi aſſignauit in dotem
quæ aſſignatio de dicto Caſali, licet fideicommiſ-
ſo ſubiecto in ſubſidium validè potuit conſtitui vi-
gore auth. res quæ C. comm. de legat. Eoque præſertim
quia in præſenti non tractatur de dote aſſignanda,
ſed de aſſignata eaque aſſignatio ſubſidiaria præſu-
mitur, niſi pro parte dicti Marchionis probetur
exiſtentia aliorum bonorum liberorum, quod non
probatur, Peregr. de fid. art 42. n. 73. & diſtinguendo
vtrumque caſum reſoluit Rota in Bonon. fideicom-
miſſi de Rubeis 15. Ianuarij 1620. coram bona memoria
9 Vbaldo, præcipuè, quia Caſale aſſignatum poſſide-
batur à reis conuentis habentibus cauſam me-
diatam à Victoria, quibus propterea non incum-
bit onus probandi hanc negatiuam, ſed Dominis
de Maximis vindicantibus Caſale vti fideicommiſ-
ſo ſuppoſitum erit probanda exiſtentia aliorum bo-
norum, vti fundamentum ſuæ intentionis cum
præſumptio ſtet pro poſſidente, vt dixerunt Curt.
Sen. conſ. 27. quem refert, & ſequitur Molin. de Hi-
ſpan. primog. lib. 4. c. 7. n. 36. Odd. de fideicom. q. 43. art. 5.
n. 101. cum ſeq. Fuſat. de ſubſtit. q. 531. num. 125. quam
ſemper amplexa eſt Rota, vt in deciſ. 161. n. 18. par. 1.
diuerſ. & deciſ. 910. n. 7. coram Buratt. & deciſ. 154. n. 2.
& 210. n. 7. par. 6. recent. & in Mantuana bonorum 16.
Iunij 1636 coram R. D. meo Decano.

10 Nec obſtat quod Domini de Maximis acceperint
poſſeſſionem dicti Caſalis in vim ſententiæ Rotalis,
quia illa eſt ſuſpenſa per appellationem, cuius effe-
ctus eſt reponendi omnia in illo ſtatu, in quo erat
ante ſententiam Seraph. deciſ. 1422. n. 1. Caual. de-
ciſ. 730. n. 1. & ad effectum agnoſcendi, qui ſit actor
vel reus, ac teneatur dd. probationes fouere, an ex-
tent alia bona, necne, venit attendendum litis
initium, vt per Felin. in c. ſignificauerunt n. 15. de ex-
cept. Bald. in l. ſi hi qui num. 3. C. de appell. Cravet. con-
ſil. 182. n. 2. Caual. deciſ. 630. n. 1. & fuit dictum in Ro-
mana domus ad Turrim Sanguineam 3. Iunij 1621. &
2. Iunij 1622. coram Patriarcha Manzanedo & par. 6.
recent. deciſ. 145. num. 2.

11 Nec Domini habuerũt difficultatem, quin Victoria
potuerit ſibi dare in dotem totum Caſale Aguzani
ex eo, quia alia bona non adſunt libera iuxta di-
ſpoſitio d. auth. res quæ c. com. de leg. non obſtante,
prohibitione fideicommittentis, ne bona alienen-
tur etiam ex cauſa dotis, vt per Paul. de Caſtr. con-
ſil. 80. n. 1. verſ. ſed hoc non obſtat lib. 1. Dec. conſ. 579.
n 4 verſ. 2. etiam, Fachin. contro. lib. 4. c. 48. Craſſ. in
§. fideicommiſſum q. 57. Peregr. de fid. art. 42. ſub n. 9.
verſ. eius tamen Mateſcot. var. reſol. lib. 2. cap. 69. n. 16.
Surd. deciſ. 72. n. 11. Theſaur. deciſ. 192. ſub n. 10. verſ.
nec etiam, & magiſtraliter reſoluit Rota in Romana
dotis 30. Martij 1618. coram bona memoria Card. Vero-
ſpio impreſſ. apud Fenzon. ad ſtat. Vrb. deciſ. 93. per tot.
& par. 6. recent. deciſ. 312. n. 62. Gratian. diſcept. 832.
12 num. 38. hocque procedit ſiue alius conſtituat ſiue
filia ſeipſam dotet, vt eſt text. expreſſ. in l. mulier 22.
§. cum proponeretur ibi, (Eaque dotem Marito dediſ-
13 ſe) ff. ad Trebellian. ea ratione, quia auth. res quæ. fun-
datur non tam in præſumpta voluntate teſtatoris,
quam in publica vtilitate prouenicnte, ex eo, quod
facilius nuptiæ contrahantur, per quas hominibus
ciuitates repleantur vt in § quamobrem in auth. de
reſt. quam rationem ponderauit Rota in dicta Roma-
na dotis coram bona memoria Card. Veroſpio apud Fen-
zon. deciſ. 93.

Nec pariter obſtat quod dos debuerit potius 14
conſtitui ex fructibus Caſalis, vt per Seraph. de-
ciſ. 481. num. 3. Adden. ad Gregor. X V. deciſ. 543.
num. 4. Quia hæc concluſio eſſet vera ſi pro par- 15
te D. Marchionis doceretur, quod de tempore do-
tationis fructus præfati exiſterent, Molin. de Hi-
ſpan. primog. lib. 4. cap. 6. num. 15. Fuſat. de ſubſtit.
quæſt. 531. num. 110. Itaut non ſufficiat fructus
fuiſſe perceptos, & ab hærede grauato conſum-
ptos, vt fuit reſolutum in Peruſina Dotis 9. Iunij
1614. coram bona memoria Vbaldo par. 3. rec. deciſ. 587.
de quo non conſtat nec eſt verum, quod teſtator 16
mandauerit dotari ex fructibus in futurum perci-
piendis, nec in iure ſubſiſtit, quod Victoria eſſet
dotanda ex fructibus in futurum percipiendis, ex
quo Text. in d l. Mulier 22. §. cum proponeretur ff.
ad Trebell. loquitur, quando mulier fructus iam
perceperat de tempore contracti matrimonij, in
quibus terminis loquitur Gratian. diſcept. 832. nu-
mer. 42. & 43. Seraph. deciſ. 465. ſub num. 2. &
481. num. 3. cum fructus percepti poſt contractum 17
matrimonium non computentur in dotem, niſi
proportionabiliter ad eam partem bonorum dato-
rum Marito, quæ congruam dotem excederet, vt
poſt Alex. in §. cum proponeretur, optimè declarat
Peregr. de fid. art. 42. num. 71. verſ. intellige.

Si dicatur in conſtitutione dotis legi aſſignatam 18
nedum portionem Victoriæ competentem in iſto
Caſali, verum etiam quicquid illi competebat in
domo ad Arcum Camiliani, & in Caſali Sancti
Spiritus & in Caſtris Petrellæ, & Plani Mileti, ac
aliis bonis ſpectantibus ad eam in territoriis dd.
Caſtrorum, quo poſito ſequeretur exceſſiuitas do-
tis, ceſſat obiectum, quia detractis bonis feudali-
bus, nempè dd. Caſtris, & Territoriis ante contra-
ctum matrimonium deuolutis ad Cameram, ſu-
per quibus apparet eandem Victoriam nullum ius
habuiſſe, ſed ſolas prætenſiones patet ex diuiſione
poſtea facta inter eam, & ſorores authoritate
Apoſtolica minuta vel aliud ipſi obtigiſſe præter
Caſale Aguzanum æſtimatum in ſcutis 10700.
cum onere ſoluendi annua legata aſcendentia ad
quartam partem huiuſmodi valoris.

Item tertiam partem domus ad Arcum Camilia-
ni valoris ſcutorum 2566. caſale autem collis ſan-
cti Spiritus, & aliæ portiones domus fuerunt in
diuiſione aſſignatæ ſororibus, adeo vt dos Victoriæ
ad ſummum vix exceſſerit ſcutorum 10000.

Minus obſtat, quod alteri ſorori Victoriæ fue- 19
rit aſſignata dos ſolum ſcutorum 6000. quia placuit
reſponſio data, quod tunc timebat frater maſculus,
qui tempore contracti matrimonij per Victoriam
prædeceſſerat, & in taxanda congrua dote non
debet attendi tempus præteritum, aut futurum, ſed
præſens, dum matrimonium contrahitur, vt in ter-
minis auth. res quæ not. ibi Bald. numero 16. verſi-
culo niſi inſpecto, Honded. conſilio decimo, numero
31. & 35. cum ſeqq. lib. 1. Peregr. conſ. 14. numer.
14. & 15. lib. 2. Rota deciſ. 210. num. 8. par. 6. recent.
& in Romana fideicommiſſi 16. Martij 1640. coram
R. P. D. meo Bichio.

Et quamuis tempora antecedentia vel ſequentia 20
eſſent attendenda, id faueret Victoriæ, cum filiæ
eiuſdem Victoriæ nempe D. Cleriæ Marchioniſſæ
de Maximis fuerit conſtituta dos ſcut. 17000. ex
qua vel excluditur exceſſus cum in conſtituenda
dote

dote inſpiciendom ſit quid cum fœminis de eadem
familia fuerir obſeruatum, Menoch. *conſ.* 293. *n.* 7.
Theſanr. *decif.* 192. *nnm* 1. Fuſar. *de ſubſtit. qu.* 531.
num. 166. quos refert, & ſequitur Rota *decif.* 49. *n.* 2.
par. 6. *recent.* & exceſſus de iure non præſumitur in
dote Gabr. *conſ.* 20. *num.* 68. *lib.* 2. Rot. *decif.* 28. *n.*
16. *&* 88. *num.* 1. *par.* 5. *recent.* vel in omuem caſum
redditur turbidus ad hoc, vt de exceſſiuitate ve-
niat videndum in petitorio, & interim concedenda
actori reintegratio, vt dixit Rota *in Tudertina dotis*
coram R.P.D. meo Merlino apud Mangil. de ſubhaſt.
decif. 105. *nnm.* 4.

21 Vltra quod congrua dos præſumitur in omnibus
bonis enunciatis, attenta qualitate, & diuitiis viri
etiam, quod legitimè quantitatem dos excederet,
vt per Menoch. *conſ.* 247. *num.* 46. Cephal. *conſ.* 668.
num. 9. nupſit enim Victoria anno 1575. Aſcanio
Rebibæ nepoti Cardinalis Piſarum, & fratri Proſ-
peri Patriarchæ Conſtantinopolitani, & Io. Do-
22 minici Epiſc. Hortonen. cui propterea dedit in do-
tem totam ſuam portionem Caſalis Aguzani, &
aliorum bonorum per eam poſſeſſorum in commu-
nione cum Iſyphile, & Virginia, ex d. Victoria
venerunt in lucem Cletia mater D.D. Marchionis
& fratrum de Maximis, necnon q. Ioannes Baptiſt.
23 hæres Victoriæ, qui nupſit Camillæ Ricciæ cum
dote ſcut. 6000. ex quo natus fuit Carolus, qui de-
ceſſit abſque filiis hæredemq; inſtituit q. Alexandrã
de Blanchis, à qua cauſam habent R.R. Patres S.
Silueſtri, ac D.D. de Gaſtauinis in omnem caſum
præſumptio ſtat pro dotis congruitate, iuxta quam
etiam omnia bona fideicommiſſi potuiſſet ſibi aſſi-
gnare in dotem Victoria, vt per Bald. *in d. auth.*
res quæ C. com. de leg. Petr. de Aochat. *conſ.* 152. *nu-*
mero 16. Fulgoſ. *conſ.* 32. *in fin.* 1. *col.* Peregr. *de fi-*
deicomm. art. 42. *num.* 26. Mant. *decif.* 329. *num.* 7.
Rota *in Bonon. legati de Mareſcottis coram R. P. D.*
meo Merlino decif. 88. *num.* 10. *par.* 5. *rec.*

24 Nec extat probatus exceſſus dotis ex Bullis Pij
V. & Sixti V. moderatoriis dotium quandoquidem
Sixtina emanauit poſt dotationem Victoriæ, Pianæ
verò conſtitutioni fuiſſe derogatum per conſtitu-
tionem Gregorij XIII. dixit Rota coram ſan. me.
25 Greg. XV. *decif.* 267. *per tot.* vltra quod derogatio
præſumitur, ſi adeſt aliquis exceſſus ex lapſu lon-
giſſimi temporis cum obſeruantia Caſſad. *decif.* 3 *de*
procur. Seraph. *decif.* 142. *num.* 2. *& in recent. decif.*
159. *num.* 4. par. 1. *& decif.* 31. *num.* 2. *&* 177. *num.* 8.
par. 4. & in terminis conſtitutionis Sixtinæ dixit
Rota *in Romana* ſeu *Iannen. quarti dotalis* 14. *No-*
uembris 1639. *coram R.P.D. meo Panzirolo.*

26 Nec pariter obſtat, quod Victoria non valuerit dotem maiorem ſibi conſtituere, habita ratione qualitatis viri euertendo totum fideicommiſſum, ex quo debuerat oubere pari, vt per Fuſar. *conſ.* 117. *num.* 6. fuit enim reſponſum congruitatem dotis non eſſe deducendam ex impatitate viri, ſed ex qualitate eiuſdem mulieris ac familiæ, immò ex ſolito familiæ habito reſpectu ad obitum fratris maſculi, & parum refert, quod fideicommiſſum euertatur dum fœminæ congruam dotem recipiant, vt per Bald. *in d. auth. res quæ num.* 4. Caſtren. *num.* 5. Fuſar. *de ſubſtit. q.* 531. *num.* 54. Mant. *decif.* 152. *num.* 3. *& decif.* 88. *num* 9. *&* 10. *par.* 5. *& decif.* 312. *num.* 36. *par.* 6. *recent.* & fuit vltimò reſolutum *in Bonon. fideicommiſſi* 16. *Martij* 1640. *coram R.P.D. meo Bichio*, vltra quod in præſenti non fuit euerſum totum fideicommiſſum cum pro fideicommiſſariis remanſerit pretium Caſalis S. Spiritus ſcut. 17000. & pretium duarum portionum domus ad arcum Camiliani ſcut. 5132.

Nihil obſtat quod Cletia ſenior mater Victoriæ 27
iam fuiſſet conſecuta dotem, & legitimam ex bo-
nis fideicommiſſ. prout dicitur in deciſione R.P.D.
mei Carilli ſub die 3. Iunij 1635. §. præterquam
quod, quia reſponſum fuit, quod ſicuti onus dotan-
di non expirat in dotibus filiarum primi gradus, ſed
ſucceſſiue tranſit ad omnes deſcendentes, ita om-
nibus deſcendentibus ſuffragatur remedium *auth. res*
quæ ex Molin. *de primog. lib.* 2. *cap* 15. *num.* 5. Surd.
de alim tit. 1 *q* 102. *num.* 10. Rot. *in d. Romana dotis*
30. *Martij* 1618. *coram bo. me. Card. Veroſpio, apud*
Fenzon. ad ſtatut. decif. 93. vbi quod *auth. res quæ*,
procedit ad fauorem omnium deſcendentium,
quandocunque etiam longe poſt mortem teſtatoris
conceptarum, nec conſtat, quod de tempore do-
tationis Victoriæ quicquam adfuiſſet de bonis ma-
ternis.

Nec eſt dubitandum, quin Victoria ſibi dederit 28
in dotem totam integram portionem ſuam Caſalis
Aguzani, nec dicta aſſignatio facta in dotem venit
intelligenda de portione libera, & exempta à vin-
culo fideicommiſſi, propter diſpoſitionem *d. auth.*
res quæ, cum verba veniant accipienda in poten-
tiori ſignificatu, & ſtat præſumptio, quod mulier
dederit ſibi in dotem portionem Caſalis ex titulo
meliori, & pleniori quo poterat, ita Feder. de Sen.
conſ. 154. *verſ. item in dubio*, cum aliis congeſtis *in*
Camerinen. Spolij 15. *Iuni.* 1609. *coram bo me. Cardin.*
Sacrato par. 3 *rec. decif.* 232.

Nihil facit enunciatiua fideicommiſſi appoſita 29
in inſtrumento diuiſionis, quia vltra quod eſt ſim-
plex enunciatiua, quæ ſufficit quod verificetur de
tempore ante dotationem ſecutam, & mox dubita-
tur præcipuè de veritate enunciati iuxta not. per
Ruin. *conſ.* 170. *num.* 10. *lib.* 3. nec aliquid obſtat te- 30
ſtamentum Victoriæ, in quo diſpoſuit de omnibus
bonis exceptis bonis ſubiectis fideicommiſſis maio-
rum, quia non ideo dixit Victoria teſtatrix Caſale
Aguzani eſſe huiuſmodi, & fideicommiſſum extare
verificari poteſt in Caſale S. Spiritus, ſeu aliis bo-
nis fideicommiſſo ſuppoſitis, vel etiam intelligi de-
bet quatenus adſit fideicommiſſum, vt in ſimilibus
terminis dixit Rota *decif.* 74. *num.* 14. *&* 15. *par.* 5.
recent.

Vltra quod ſufficit quod confeſſio non ſit omni- 31
no clara ad effectum, vt non veniat attendenda
Rota *decif.* 443. *num* 8. *par.* 1. *rec.*

Non obſtant pariter poſitiones, quia fuerunt 32
datæ à Procuratore, quem non apparet habuiſſe
mandatum ſpeciale ad ſic ponendum, prout re-
quiritur, Menoch. *conſ.* 84 *num* 64. Hondcd. *conſ.* 66.
num 72 *lib.* 1. Adden. ad Greg. XV. *decif.* 282. *num.* 9.
& in recent. decif. 779. *ſub n.* 3. *par.* 2.

Quo verò ad confeſſiones hæredum in commiſ- 33
ſionibus cauſæ, reſpondebant Domini non nocere,
ex quo enunciarunt ad alium finem, vt per Rotam
decif. 127. *num.* 10. *par.* 1. *rec.* & ex eo quia an fidei-
commiſſum adſit, necne, conſiſtit in iure, Rot. *de-*
cif. 358. *num.* 2. *par.* 1. *rec.* cum grauati non poſſint
fideicommiſſum facere per ſimplicem enunciati-
uam, vbi non adeſt, Rota *decif.* 200. *num.* 12. *par.* 1.
& 320. *num.* 7. *par.* 5. *rec.*

Ad difficultatem, & motiuum vltimo loco exci-
tatum, quod licet Caſale fuerit aſſignatum in do- 34
tem in vim *auth. res quæ*, attamen finito matrimo-
nio, nullisque ſuperſtitibus reliquiis illius, quod
Caſale redeat ad fideicommiſſum ſaltem fauore piæ
cauſæ in parte vocatæ allegando doctrinam, Bald.
conſ. 77. *lib.* 4. vbi aſſignat rationem, quia cauſa ma-
trimonij eſt temporalis donec maneant reliquiæ

matrimonij, ideoque temporalem effectum habere debet, quod habuit, Bald. ſequitur Corn. alleg. à Rimin. iun. *conſ.* 23. *num.* 320. Peregr. *de fideicomm. art.* 42. *num.* 25. *&* 28. Mangill. *de imputat. qu.* 16. *num.* 22.

Reſponderunt D. D. Rotam non admittere d. concluſionem ex eo, quia in contrarium eſt Text. *ad literam in d. l. mulier* 22. *§. cum proponeretur ff. ad Trebell.* vbi quod cenſetur rogata reſtituere fideicommiſſario, quod ſupereſt vltra dotem Merlin. latè *de legit. lib.* 3. *tit.* 1. *quaſt.* 9. *num.* 45. *cum ſeqq.* & præſertim *num.* 48. qui allegat concord. pro hac opinione Fuſar. *de ſubſtit. quaſt.* 531. *num.* 90. Odd. *de probib. alien. q.* 41. *num.* 36. *& ſeq.* Rot. *deciſ.* 209. *num.* 5. vbi quod non reperitur in iure cautum, quod bona ſemel à fideicommiſſo diſtracta redeant ad fideicommiſſum *par.* 1. *recent. & deciſ.* 312. *num.* 46. vbi quod bona ſemel ex fideicommiſſo pro dote diſtracta ex iuris remedio ſemper remanent libera, *par.* 6. *recent.* cum de priuatione ad habitum
22 non detur regreſſus, quia effectus extractionis à fideicommiſſo conſummatus, ex ipſo actu dotationis ob cauſam matrimonij ſemper durat, licet ipſa cauſa matrimonij de medio tollatur, Tiraquell. *in tract. ceſſan. cauſ. limit.* 12. *num.* 1. Rot. *deciſ.* 196 *num.* 23. *par.* 5. *rec.*

23 At in præſenti ceſſat omnis ſcrupulus, cum verſemur extra caſum *lib.* 4 *præſumpt.* 189. *num.* 120. *&* 135. *&* 138. Fuſar. *quaſt.* 531. *num.* 34. *&* 36. Marſicot. *var. reſol. lib.* 2. *cap.* 69. *num.* 10. Intrig. *deciſ.* 4. *num.* 47.

Demum non obſtant aſſerta credita anteriora, ac executiones D.D. de Maximis, quia alio iudicio veniunt expedienda, ac proſequenda, & interim ſpoliati ſunt reintegrandi.

Ex quibus fuit reſolutum ſententiam Rotalem eſſe informandam, vtraque parte ſæpius informante, &c.

Baren. ſeu Neapolitana Pecuniaria.

Merc. 4. Iulij 1640.

ARGVMENTVM.

Ex inſtrumento celebrato iuxta ritum magnæ Curiæ agitur via executiua, & quando in inſtrumento ita cautum eſt quinam contractus dicantur correſpectiui.

SVMMARIVM.

1 *Ad validitatem mandati executiui quid requiratur remiſſiue.*

2 *Si in inſtrumento nulla adſit obligatio cameralis, non poteſt agi via executiua.*

3 *Inſtrumento celebrato iuxta ritum magnæ Curiæ Neapolis poteſt agi via executiua.*

4 *Clauſulæ guarentigiæ habent paratam executionem.*

5 *Quando in inſtrumento cautum eſt quod habeat executionem via executiua competit.*

6 *Statutum laicale approbatum ab Eccleſia ligat clericos.*

7 *Vno correſpectiuorum ſublato tollitur, & aliud.*

8 *Vt contractus dicantur correſpectiui quid requiratur, & num.* 9. *& ſeqq.*

DECISIO CXVIII.

ABBAS Stephanus Maſſeus fuit Conuentus in Curiam Nunciaturæ Ciuitatis Neapolis, de anno 1636. ad inſtantiam D. Benedicti de Angelis, pro ſolutione ſcutorum bis mille in vim illius obligationis iuratæ cantantis, quod poſſit à D. Benedicto actore inſtrumentum pro liquido produci præſentari, & liquidari in omni Curia loco, & foro, iuxta formam Ritus Magnæ Curiæ Vicariæ, & ſecundum laudabilem ſtylum Curiarum Eccleſiarum, & quod incontinenti habeat promptam, & expeditam executionem more penſionum fideliſſimæ Ciuitatis Neapolis, & obligationum liquidarum, in cuius vim fuit obtentum relaxari litteras executoriales.

Appellauit à d. decreto Stephanus ad A. C. & ſtante nullitate cuiuſdam citationis coram A. C. Caballetto fuit renunciatum d. primo iudicio, & de nouo inſtatum pro relaxatione mandati in vim d. publici inſtrumenti, & obligationis Stephani pro ſcutis 2000. fuitque relaxatum intentum cauſa in gradu appellationis mihi commiſſa cum clauſula *ſi quid* exequendum propoſui pluries dubium, an intentum A. C. eſſet exequendum? Hodie tandem Domini affirmatiuè reſponderunt, tanquam validum, & iuſtum.

Validitas deducta fuit ex reuolutione actorum, 1
ex quibus doctum fuit de legitimis mandatis procuræ comparentium de citationibus neceſſariis, ac de aliis requiſitis de quibus per Verall. *deciſ.* 260. *par.* 2. Rot. *in recent. deciſ.* 204. *num.* 1. *&* 159. *num.* 1. *par.* 1.

De iuſtitia verò conſtitit ex publico inſtrumento iurato, in quo Stephanus debitor Benedicti in ducatis 3700. circiter, pro quibus iam fuerant relaxatæ litteræ executoriales, & imminebat executio tranſigendo cum Benedicto creditore promiſit illi ſoluere ducat. 2000. in certis pagis, & temporibus, ac creditor reſiduum illi condonauit ad preces communium amicorum.

Nec obſtat, quod fuerit actum via executiua 2
coram A. C. & in inſtrumento nulla adeſſet obligatio Cameralis, propterea mandatum illius vigore relaxatum non eſſe exequendum, fuit enim multipliciter reſponſum.

Primò intentum fuiſſe relaxatum in vim inſtrumenti celebrati, iuxta formam ritus magnæ Curiæ 3
Vicariæ, & ſecundum laudabilem ſtylum Curiarum Eccleſiarum: ideo habere executionem paratam, Crauet. *ſuper ritibus rit.* 166. *num.* 37. 38. *&* 39. Roderic. Suarez *in leg. poſt rem iudic. in declar. l. Regni in* 8. *ampliat. ff. de re iudic.* Anſin. *de execut. §.* 1. *cap.* 3. *num.* 2. Coller. *de proceſſ. execut. par.* 1. *cap.* 3. *num.* 189. *&* 190. Carol. de Graſſ. *de except. in prælud. num.* 89.

Secundò, quia in inſtrumento cuius vigore actum 4
fuit adſunt clauſulæ prægnantiſſimæ, ac iuramentum omnes executionem paratam habentes, etiam contra Clericos, Couar. *lib.* 1. Bart. *qu.* 9. *cap.* 8. *n.* 18. *& in fin.* Seraph. *de priuil. iuram. priuil.* 77. *n.* 22. Carol. de Graſſ. *de except. in præl. n.* 84. *&* 94. Theſ. *dec.* 22. *n.* 6. *&* 15. illæque clauſulæ important formam guarantigiæ, quæ paratam habet executionem Rom. *conſ.* 133. *num.* 1. Suarez *in l. poſt rem iudicatam in* 22. *limit. l. for.* & poſt illum Anton. Padill. *in l.* 1. *n.* 20. *C. de iur. & fact. igno.* Anton. Theſaur. *deciſ.* 26. *num.*

*num.*12. Iac. Canc. *var. reſol.cap.*3. *de inſt.* Guaraor. *num.*6. Saluſt. *in praxi,lib.*1.*cap.*39 *num.*2.

5 Tertio, quia in inſtrumento adeſt pactum expreſſum, quod habeat executionem promptam & expeditam, in cuius vim vtique competit via executiua, cum non minus ex partium conuentione, quàm ex ſtatuto hoc fieri poſſit, *l abſtinendum*, vbi Goſſ. *in verb.priuati, C. quor. appell. non recipiuntur, l.creditores, C.de pignor.* Nuñez de Auendagn. *ad l.*4. & 5. *tit.de las exceptiones,lib.*3.*ordinat.regal.* Rot *deciſ.*234 *n* 14.*par.*5.*recent.*

6 Minus obſtat ritum d. Magnæ Curiæ Vicariæ non poſſe dare executionem inſtrumentis contra Clericos ex defectu poteſtatis, quia cum dictus Ritus fuerit approbatus per conſtitutionem ſynodalem 54. vt teſtatur Iannen. *in prax. Archiep. Ciuit. Neap. cap.*13. *n.*2. Aloyſ. Ricc. *deciſ.*155. *n.*2. ligat propterea etiam Clericos non vti Ritus, ſed vti lex Eccleſiaſtica, vt de communi teſtator Carol. de Graſſ. *de except.in prelud.num.*89. *verſ.contrariam tamen*, & *de effect. Cleric. effect.*2.*n.*303. & 305. Ric. *deciſ.*55.*num.*2.

7 Nec pariter obſtat allegata correſpectiuitas cum aliis inſtrumentis celebratis eadem die, & coram eodem Notario & teſtibus, in quo Maffei fratres vendiderunt dicto Benedicto Caſtrum Carbonariæ pro ſcut.2600.cum pacto francandi conditione adiecta, *quod ſi infra biennium Maffei præfati venditores declarauerint nolle eos vti pacto francandi teneretur Benedictus condonare ipſis ſcut.*1000 *ex dd.ſcut.*2000. *ſin minus illi integra ſcuta* 2000. *ſoluere deberentur.* Vnde inferebant informantes pro eis, quod ſicuti venditio Caſtri non fuit ſortita effectum, euanuiſſe conſequenter obligationẽ ſcut.2000. iuxta regulam, & naturam correſpectiuorum, quod vno ſublato tollitur alterum, *l.alumna* §. *via, ff.de alim.leg.* Crauet. *conſ.*16.*num.*4.& *conſ.* 79.*num.*13 & 230.*num.*2. Papon. *conſ.*88.*num.*2. Grat. *diſcept.*14. *num.*4. Giurb. *deciſ.Sicil.*89.*num.*10.

8 Cui obiecto reſpondebant Domini correſpectiuitatem in præſenti nullo modo adeſſe, cum ad illam inducendam alterum de duobus neceſſarium eſſe, vel vt vnus contractus ita celebretur contemplatione alterius, vt vnus ſine alio valere non poſſit, vt de reſignationibus dixit Put. *deciſ.*511.*par.*1. *in correct.* Caſſad. *deciſ.*3. *de renunc.* Mohed. *deciſ.*2. *eod.tit.* & *deciſ.*8. *de inrepatr.* & de contractu dotali ſecuto contemplatione Matrimonij, loquitur Text. *in l.*1.§.*accedat.C.de rei vxor action.iuncta, l.ex morte, Cod. de pact. dotal.* vel quod contrahentes ſe mutuo obligauerint reſpectu eiuſdem rei, vt in contractu emptionis locationis, ac aliis contractibus innominatis, de quibus *in l.naturalis, ff.de præſcript. verb.* qua identitate ceſſante rerum aut cauſæ, ceſſat etiam effectus correſpectiuitatis, vt per Menoch. *de præſ.lib.*6. *præſ.*12. *num.*39. quas diſtinctiones refert, & ſequitur Rota *in Romana Cambiorum* 10. *Decembris* 1632. *coram R.P. D. meo Veroſpio.*

9 In noſtro caſu conſtabat obligationem Stephani fuiſſe puram, nec habuiſſe relationem ad venditionem Caſtri Carbonariæ in inſtrumento ſeparato celebratam, & quod plus eſt originem trahere ab antiqua obligatione eiuſdem Stephani de maiori quantitate vſque ab anno 1632. in curia nunciaturæ ciuitatis Neapolis, propterea non venire in conſequentiam neceſſariam cum contracto venditoris dicti Caſtri, cum habeat præciſam originem: inde ſequitur, quod nullam cum eo habeat correſpectiuitatem, quamuis coram eiſdem Notario, & teſtibus eadem die emanauerit obligatio de ſcutis 2000. prout etiam venditio Caſtri, necnon aliud inſtrumentum ſiue Apocha vulgò dictum *Albaranum*, in quo fuit ſecuta promiſſio de donando ex præfatis ſcutis 2000. ſcuta 1000. in euentum quod Maffei declarauerint ſe nolle, vti pacto francandi, vt *ſupra* fuit ponderatum iuxta theoricam Paul.de Caſtr. *in l. petens C. de pact.* Menoch. *præſ.*12. *n.*39. *lib* 6. Rot.*deciſ.*445.*n.*3.& 491. *n.*3. *p.*1. *diuerſ.* vbi quod tunc duo correſpectiua dicuntur, quando vnum venit ad determinationem alterius Caſſad.*deciſ* 3.*de renunc.* Mohed. *deciſ.*2. *eod.tit.* & *deciſ.*8. *de Iurep.* & quod facit ceſſare omnem ſcrupulum eſt, quod in præſenti adeſt diuerſitas cauſæ, qua ſtante vicinitas temporis non inducit correſpectiuitatem Put. *deciſ.*479.*n.*1.*lib.*2.*in correct.* Greg.XV. *deciſ.*492.*n.*13. & *in d. Romana Cambiorum* 10. *Decembris* 1632. *coram R.P.D. meo Veroſpio*, eóque minus poteſt conſiderari aliqua correſpectiuitas quia quodlibet inſtrumentum eſt de per ſe perfectum, habétque diſtinctam clauſulam actum, Caſtr. *in l.hac conſultiſſima num.*5. *in fin. C.de teſtam.* quod in terminis animaduertit *d.deciſ.Romana Cambiorum coram D. meo Veroſpio.*

Vlterius vltra diuerſitatẽ cauſæ dicta Inſtrumenta 18
continent diuerſitatem rei, & negotij cum vigore illius inſtrumenti ſcut. 2000. ex quo reſultat creditum Benedicti non poſſent Maffei cogi ad conficiendum inſtrumentum venditionis Caſtri; vel è conuerſo quibus concurrentibus identitas temporis Notarij ac teſtium non inducit correſpectiuitatem, Surd.*deciſ.*258.*num.*13.Rota *in Romana cambij ſeu pecuniaria* 22. *Iunij* 1639.*coram R.P.D. meo Dunozetto* §. *nec dicatur* & benè Mandell.*conſ.*45.*num.*3. & 9.vbi declarando d. Bald. *in l.petens colum. penul. C. de pact.* & opinio vltramontanorum non procedit, quando materia ſubiecta id patitur, & ſubeſt aliqua probabilis cauſa, cur ſeparatim vtrumque inſtrumentum fuerit celebratum, Paol. de Caſtr. *in d.l.petent n.*9.*C.de pact.* exemplificat, quod ſi ex pacto tu promiſiſti mihi reſtituere centum, quæ mutuo accepiſti, & ego incontinenti promiſi tibi ire pro te Romam, iſta duo pacta non ſunt correſpectiua, quia primum habet cauſam neceſſariam ſecundum voluntariam, quod benè applicatur caſui noſtro.

Prædictis omnibus accedit, quod vtrumque inſtrumentum diſcordat in ſumma, nam primum eſt ſcutorum 2000.venditio verò Caſtri fiebat pro ſcutis 2600. quod pariter indicat ſeparationem vnius Inſtrumenti ab alio, iuxta Text. *in l.ſi is qui ducenta ff de verb.oblig.* Menoch.*de arbit. iudic. caſ.*213. *n.*12. *cum ſeqq lib.*2.Butat.*deciſ.*157.*n.*2.diſcordant pariter Inſtrumenta in pactis, nam ſolutio Scutorum 2000. erat promiſſa in pactis; cum quibus non conueniunt ſolutione facienda pretij promiſſi in venditione caſtri,& reuera primum inſtrumentum obligationis ſcutorum 2000. non fuit contemplatione inſtrumenti venditionis Caſtri, ſed ratione remiſſionis maioris ſummæ; in qua Stephanus erat obligatus, & ob timorem imminentis executionis, vel litis conteſtatæ, quæ ſolet præbere cauſam tranſactioni, *l.*1.*ff.de tranſact.* Rolan.*conſ.*28. *num.*16. *lib.*4. Greg.XV. *deciſ.*140. *n.*3.cum aliis congeſtis *in Romana Domus* 10. *Iunij* 1639. *coram R. P. D. meo Carillo.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana

Digitized by Google

Romana Domus,

Merc. 4. Iulij 1640.

ARGVMENTVM.

Deſumitur ex deciſ. 109.

SVMMARIVM.

1 *Antiquior poſſeſſio eſt manutenenda.*
2 *In iudicio manutenionis ſummariſſimo leuiores ſufficiunt probationes.*
3 *Pupillus tutore auctore poteſt acquirere poſſeſſionem, & curatore conſentiente adultum.*
4 *Epiſtola contra tertium non probat.*
5 *Inſtantia & iudicium cœptum à defuncto tranſit ad hæredes.*
6 *Poſſeſſio poſterior, & poſt inhibitionem iudicis capta non eſt manutenibilis.*
7 *Monialis ex licentia etiam præſumpta ſuperioris poteſt aliquid poſſidere.*

DECISIO CXIX.

STETERVNT hodie D. D. in deciſis coram Me, ſub die 1. Iunij præteriti in qua reſolutum fuit Magdalenæ, & Agneti ſororibus du Turrinettis dandum eſſe maodatum de manutenendo in poſſeſſione medietatis domus magnæ, ſiue potius medietatis vndecim ex triginta partibus, ex quo aliæ decem & nouem partes fuerunt datæ in ſolutum Aſcornio per Vados, & de quibos non fuit capta poſſeſſio, necoon medietatis alterius domunculæ exiſtentis in via Græcorum, ex quo de earum poſſeſſione doctum fuit ex inſtrumento venditionis earum ab eis facta ad fauorem dd. de Vadis de ann. 1611. cum reſeruatione dominij, & clauſula *conſtituti* vſque ad integralem pretij ſatisfactionem, in cuius vim poſſeſſionem acceperunt de anno 1628. vigore mandati de aſſociando, cum de pretio nunquam fuerint ſatisfactæ integrè.

1 Quapropter com d. poſſeſſio fuerit longè anterior poſſeſſione Croſarij, quæ fuit capta de anoo 1634. ideo venit manutenenda Bart. *conſ.* 121. *in quæſt. D. Ceoli num.* 1. *lib.* 1. Ruin. *conſ.* 53. *num.* 8. *lib.*4. Boer. *deciſ.*239. *num.*6. Rot. *deciſ.*506. *num.*5. & 612. *num.* 4. *par.*1. *diuerſ.* Duran. *deciſ.* 257. *n.* 2.

2 Non obſtat quod d. inſtrumentum anni 1611. non eſſet omnino in forma probanti, quia adminiculatum remanet ex ſubſequentibus exactiooibus penſionum factis à Virginio Caſali eorum tutore, & coratore, & productis ab ipſo Croſario, quæ exactiones magnum argumentum poſſeſſionis præbent io hoc iudicio ſummariiſſimo manutentionis, in quo leuiores ſufficiunt Rota *deciſ.* 198. *n.*2. *par.* 1. *recent.* Gregor. *deciſ.* 324. *num.* 5. & *deciſ.* 458. *num.* 7.

3 Minus obſtat quod poſſeſſio capta fuerit vigore mandati de immittendo obtenti mediante perſona d. Virginij Caſalis tutoris, & reſpectiuè curatoris, quia d. poſſeſſio Turrinettis ſuffragatur, vti capta per tutorem & curatorem habentem mandatum à lege: ideo bene potuiſſe acquirere poſſeſſionem ad earum fauorem iuxta *l. primam* §. *adipiſcimur* ibi *ſed pupillus tutore authore incipiet poſſidere*, & §. *per Procuratorem ff. de acquir. poſſeſſ.* Mantic. *dec.*227. *num.*4.

4 Nec pariter obſtat allegatus obitus Magdalenæ, quia Epiſtola ad illum probandum exhibita non probat contra tertium per Text. *in l. epiſtola ff. de pact.* Bald. *in l. non epiſtolis num.*5. *C. de probat.* Rip. *in l. admonendi numero* 140. *ff. de iureiur.* Menoch. *de arbit. caſ.* 94. *num.* 22. Rot. *deciſ.* 717. *num.* 6. *par.* 2. *recent & in Romana dimiſſionis* 20. *Iunij* 1639. *coram R.P.D. meo Bichio.*

In omnem caſum quatenus de obitu conſtaret adhuc dandum eſſet intentum de manutenendo non Croſario, ſed vel Virgilio Caſali curatori, ac Procuratori Domino litis effecto, & qui penſiones huiuſmodi domorum plures exegit vel Ioannæ, & Eliſabettæ de Turrinettis, quas idem Croſarius hæredes inſtitutas prætendit cum inſtantia, & iudicium captum à defuncta tranſeat ad hæredes, Mareſcot. *var. reſol. cap.*116. *num.* 19. *lib.*2. Poſthum. *de manut. obſer.* 55. *num.* 46. Rot. *in Bonon. de canalibus* 11. *Ian.* 1602. *coram Eminen. Cardinali Pamph.* & fuit dictum *in Cæſarauguſtana diſtributionum* 3. *Iunij* 1640. *coram Reuerend. Domino Decano*, cum poſſeſſio Croſarij ſit poſterior, & capta poſt inhibitionem Rotalem illi perſonaliter præſentatam; quo caſu non eſt manuteoibilis, Poſthum. *de manut. obſer.* 48. *num.* 28. Rota *in Tedentina Prædij* 24. *Maij* 1610. *coram Ortembergo.* 5

Tandem non obſtat, quod Agnes ſit Monialis, ex quo adhuc eſt capax poſſeſſioois de ſuperioris licentia, vt in deciſione hodie confirmata dictum fuit, quæ licentia præſumitur, dum ſuperior permiſit Monialem penſiones exigere, & præſumpta ſuffragatur, vt ex Nauar. Cordub. Tolet. & plurimis aliis *ibi* collectis, firmat Sanchez *in præcept. decal. lib.*7. *cap.*19 *n.*7.

Et ita reſolutum, &c.

Auenionen. Fideicommiſſi,

Lunæ 26. Nouemb. 1640.

ARGVMENTVM.

Fideicommiſſarius immittendus eſt in poſſeſſionem bonorum fideicommittentis, & in ea manutenendus, non obſtantibus credita illiquida, vel cum legato compenſata habentibus.

SVMMARIVM.

1 *Auctore Prætore poſſidens priuat alium anteriori poſſeſſione.*
2 *Voluntas teſtatoris clara, vel coniecturata attendenda eſt.*
3 *Concedenda eſt poſſeſſio creditori in bonis defuncti.*
4 *Legatum regulariter non cenſetur relictum animo compenſandi debitum; cenſetur tamen vbi ad id adſunt coniectura num.*5.
6 *Fructus hæreditatis percepti à creditore defuncti compenſantur cum credito.*
7 *Pro creditis illiquidis non conceditur poſſeſſio creditori.*
8 *Creditor antequam reddiderit rationem fructuum à ſe perceptorum à rebus debitoris præſumitur ſatisfactus.*
9 *Credita prætenſa non poſſunt fideicommiſſarij immiſſionem in poſſeſſionem retardare.*
10 *Iuſte poſſidens auctore Prætore manutenendus eſt.*

11 *Contra*

11 *Contra poſſidentem auctore Pratore retentio poſſeſſionis, non eſt concedenda, niſi in contrarium iuſtitia adeo eſſet euidens, & notoria, vt nullo colore offuſcari poſſet.*

DECISIO CXX.

PRævis pluribus deciſionibus in hac cauſa ſuper diuerſis dubiis emanatis coram R.P. D. meo Panzirolo fuit lata ſententia per D.Auditorem legationis Auenionen. de voto Rotæ ad fauorem D. Dominici de Caſtellan, acuius vigore obtinuit immiſſionem ſuper bonis q. Gaſpardi de Brancaſio amota D.Diana, cui iniunctum fuerat à dicto Gaſpardo in caſu exiſtentiæ præfati Domini eius bona reſtituere. Cauſa in gradu appellationis mihi commiſſa, dubitaui hodie, cui eſſet danda manutentio? & D. Dominico dandam eſſe reſponderunt.

1 Cauſa reſolutionis fuit, quia cum Dominicus fuerit immiſſus in poſſeſſionem bonorum dicti q. Gaſpardi authore Prætore, qui iuſtè & rectè proceſſit exinde benè D. Diana remanſit priuata ſuà anteriori poſſeſſione, iuxta Text. expreſſos *in l. qui vniuerſas § item cum Prator, & l. iuſtè poſſidet ff. de acquir. & amitten. poſſ.* Seraph. *deciſ.* 1325. *n.* 1. cum aliis cumulatis per Poſthium *de manne. obſer.* 12. *num.* 26.

2 Validitas ſententiæ non controuertebatur, iuſtitia verò deſumpta fuit ex eo, quia Dominicus immiſſus fuit in poſſeſſionem bonorum dicti q. Gaſpardi, tanquam ei obuenientium ex illius diſpoſitione, quæ vel clara vel coniecturata venit attendenda, Bald. *in l. quoniam indignum C. de teſtam. iuncta l. cum virum C. de fideicom.* Mantic. *de coniect. vlt. lib.* 8. *tit* 1. *n.* 18. *cum ſeqq.* Menoch. *præſumpt.* 67. *n.* 7. *lib.* 4. Surd. *conſ.* 141. *n.* 14. Trentacinq. *de ſubſtit. par.* 4. *c.* 11. *n.* 23. Fuſar. *eod. tract. q.* 276. *n.* 1.

3 Nec obſtat deſumpta in iuſtitia ex eo, quod D. Dianæ non fuerit data retentio, tam pro propriis creditis, quorum reportauit Iurium ceſſionem, quàm etiam de funerum, & litium impenſis augmento dotali, ac eius dote, pro qua ratione hypothecæ omnium bonorum conteotæ in inſtrumento dotali retentio debebatur, vt per Pacific. *de Saluian. inſpect.* 2. *c.* 2. *n.* 228. Rota poſt eumdem *deciſ.* 157. *n.* 7. *& in terminis augmenti Dotis* Burſat. *conſ.* 8. *n.* 15.

4 Quia fuit reſponſum ſupradictus prætenſiones fuiſſe ſublatas & compenſatas cum pinguiori legato ſcutorum 10000. relicto per præfatum q. Gaſpardum dictæ D.Dianæ prout latè deducitur in deciſione ſub die 11. Maij 1637. coram R.P D.meo Panzirolo, vbi quod licet legatum regulariter non præſumatur relictum animo compenſandi debitum, Signorol. *conſ.* 176. *num.* 3. Caſtren. *conſ.* 224. *n.* 1. *vol.* 2. Alex *conſ.* 19. *num.* 12. *vol.* 6. Crot. *conſ.* 67. *n.* 43. Pariſ. *conſ.* 69. *n.* 15. *vol.* 2.

5 Tamen ab hac regula receditur ex coniecturis Mantic. *de coniect. vlt. lib.* 11. *tit.* 2. *n.* 16. Afflict. *dec.* 44. *n.* 19. cum pluribus aliis *in d. deciſ.* cumulatis, coniecturæ autem adductæ, & quæ hodie Dominis placuerunt, ex quo ſunt miro ordine *in dicta deciſ.* 11. *Maij* 1637. *D. meo Panzirolo* recenſitæ, non eſt, cur reſpectantur.

6 Pro compenſatione facit etiam, quod eadem Diana per tredecim annos recepit in dd. bonis ſpectantibus ad d.Dominicum ſcuta 10000 in diuerſis fructibus, & penſionibus, qui fructus, & penſiones non eſt, cur dubiteur quin ſint compenſandi cum dote, ac augmento, ac aliis omnibus prætenſionibus D. Dianæ, iuxta Text. *in l. mulier la prima. §. cum proponeretur verſic quod ſi tantos fructus, ff. ad Trebellian.* Pariſ. *conſ.* 25. *num.* 65. *lib.* 2. cum aliis adductis *in deciſione R. P. D. mei Panziroli in hac cauſa 9. Nouembris* 1637. *in § vlt.*

Adeo vt ſi D. Diana recipit ſcuta 3000. in præ 7
fato legato, & alia ſcuta 30000. in fructibus &
penſionibus per ipſam perceptis, & ſic ſummam
aſcendentem ad ſcuta 60000. non eſt quid poſſit
vltra quærere.

Et vtcumque propter dictos fructus per tredecim annos perceptos conſtituentes d. Summam prætenſa credita remanent ſaltem illiquida, & propterea non releuant ad effectum retentionis Rot. *dec.* 311. *num.* 27. *part.* 5. *recent.* & in term. Saluian. fuit reſolutum *in Auximana cenſus* 10. *Maij* 1636. *coram R. P. D. Ghiſlerio, & in Signina Salniani* 16. *Aprilis, &*
13. *Iunij* 1638. *coram R.P.D. meo Carillo*, ſaltem do- 8
nec de illis fructibus fuerit reddita ratio antequam redditionem D.Diana præſumitur de illis ſatisfacta, Rota *deciſ.* 391. *num.* 8. *part.* 5. *recent.* & in his terminis fuit reſolutum *in Bonon fideicomm.* 7. *Maij* 1640. *coram R.P.D. meo Dunozetto.*

Vltra quod multa credita non ſunt Iuſtificata, 9
ſicut expenſæ funerum, quia non benè illæ iuſtificantur ex receptis Aromatariorum, & tamen ſi eſſent veriſimiles non ſunt aptæ ad retardandam immiſſionem, Rot. *in dict. Bononien. fideicommiſſ. co-*
ram R. P. D. meo Dunozetto, & nihilominus de 10
huiuſmodi expenſis fuit habita ratio, dum Domini conceſſerunt retentionem D. Dianæ nonnullorum corporum valoris ſcutorum 1000. ex quibus dum apparet ex legato, & fructibus dictorum bonorum recepiſſe ſcuta 60000. & vltra non venit dubitandum de ſua ſatisfactione, tam iurium dotalium, quàm augmenti dotis ac aliarum eius prætenſionum, quamuis multa alia credita, *vt ſuprà* diximus non ſint liquidata, & propterea reſultat clara iuſtitia ſententiæ, qua ſtante datur manutentio iuſtè per Prætorem poſſidenti ad Text. *in l. iuſtè*
poſſidet de acquiren. poſſ. cum vulgatis. eo magis cum 11
ad effectum, vt ex capite nullitatis, & iniuſtitiæ competeret manutentio D. Dianæ ea deberet eſſe adeo euidens & notoria, vt nullo colore, aut velamine offuſcari poſſet contra D. Dominicum immiſſum authore Prætore, iuxta opinionem, quam Rota ſequitur, vt poſt Ludouic. Poſthium *de manut. deciſ.* 182. *num.* 8. *& deciſ.* 236 *num.* 2. cum pluribus concordantibus.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Aſsiſien. Dotis.

Veneris 14. Decembris 1640.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria eſt concedenda ad probandum articulos releuantes, & fumum iuſtitiæ continentes etiam in ſecunda inſtantia.

SVMMARIVM.

1 *In prophanis conceditur remiſſoria ſi materia articulata continet fumum iuſtitia, etiam ad retardandam executionem.*

2 *Etſi materia eſt releuans etiam abſque fumo iuſtitiæ:*

3 *Et*

3 *Et concedenda eſt ad probandum teſtibus ex ſincero affectu conſcientiæ deponentes.*
4 *Et ad probandos articulos diuerſos, & melius ſpecificantes etiam in ſecunda inſtantia.*
5 *Ex recognitione deducitur fumus iuſtitiæ.*
6 *Contra propriam confeſſionem remiſſoria denegari ſolet à Rota.*
7 *Niſi detur fumus erroris propriæ confeſſionis.*
8 *Procuratoris confeſſio tanquam voluntaria poteſt à principali reuocari.*
9 *Propria dicitur, quæ abſque iuſſu iudicis emanauit.*

DECISIO CXXI.

SVB die 22. Iunij proxime præteriti fuit coram me reſolutum mandata relaxata per A. C. contra Cioffos, tam pro ſcutis 400. dotis Ioanninæ per Ancillottos ſolutæ Chriſtophoro Cioffo ſponſo, quàm aliis ſcutis mille ſupradotis promiſſæ per eoſdem Cioffos eſſe exequendam, cum per obitum Ioanninæ abſque filiis, cui Pomponius Ancillottus frater, & Clara mater ab inteſtato ſucceſſerunt venerit caſus in ſtipulatione deductus, prout latè *in d. deciſ. 22. Iunij.*

1 Et cum inſtaretur pro executione mandatorum ex ſolita benignitate Dominorum fuit conceſſa Cioffis noua audientia, ſucceſſiuè exhibitis articulis, & petita per eos remiſſoria, dubitaut hodie an illa eſſet concedenda? & affirmatiuè reſponſum fuit, quia verſamur in profanis, & materia articulata eſt releoans, & datur fumus boni iuris. Quo caſu conceditur remiſſoria ad effectum retardandi etiam in iudicio executiuo & priuilegiato Caſſad. *deciſ.* 234. *de dilat.* Put. *deciſ.* 212. *num.* 3. *lib.* 1. *&* 405. *lib.* 2. *in correctis,* Seraph. *deciſ.* 298. *num.* 1. *&* 3.
2 *& in recent. deciſ.* 276. *num.* 12. *par.* & data releuantia articulorum in cauſa profana, in qua verſamur remiſſoria conceditur etiam abſque fumo Caputaq. *deciſ.* 68. *num.* 1. *par.* 3. *& par.* 1. *diuerſ. deciſ.* 102. *num.* 1. *& deciſ.* 315. *num.* 3. *par.* 5. *rec.*

3 Releuantia deſumitur ex eo, quod dicta ſuprados ſcutorum mille fuerit Ioanninæ promiſſa per Cioffos honorificentiæ cauſa, & cum expreſſa declaratione, quod peti nunquam poſſet.

Quapropter cum articuli tendant ad probandum aliter fuiſſe dictum, & aliter ſcriptum; ad quod probandum adducuntur reuelationes duorum teſtium metu excommunicationis quorum alter fuit mediator, alter verò interuenit concluſioni matrimonij, eorum dicta præſtant ſufficientem fumum pro conceſſione remiſſoriæ, cum procedant ex ſincero affectu conſcientiæ Mandel. *conſ.* 229. *num.* 31. Burat. *deciſ.* 816. *num.* 2. Greg. XV. *deciſ.* 467. *num.* 4.
4 *&* 5. *&* 562. *num.* 7. Quamuis bis in prima inſtantia fuerit conceſſa, cum articuli hodie exhibiti ſint diuerſi, & melius ſpecificent materias Aym. *conſ.* 94. *num.* 3. Rota *deciſ.* 315. *num.* 14. *par.* 5. *rec.* & fuit reſolutum *in Imolen. Pecuniaria* 3. *Iulij* 1619. *coram bo. me. Virili.*

5 Pro deducendo autem fumo dicti boni iuris fuit data apocha ſcripta per Pomponium Ancillottũ, ad quem ſucceſſio Ioanninæ deuenit, in qua cum obligatione Camerali promiſit nullo vnquam tempore ſupradotem, de qua agitur petere in caſu obitus Ioanninæ cum annullatione cuiuſcumque ſcripturæ facientis in contrarium, ex qua oritur aliqua præſumptio, & fumus quod aliter fuerit ſcriptum, & aliter dictum, & licet contra d. Apocham plura apponantur; attamen cum ſint extra dubium ad præſentem non ſpectant inſpectionem.

Nec obſtare dicebant Domini quod articuli hodie 6
dati ſint contrarij alias datis in prima inſtantia, & ſic habeant Cioffi contra ſe confeſſionem propriam, quo caſu remiſſoria ſoleat denegari Greg. XV. *deciſ.* 523. *num.* 4. Burat. *deciſ.* 877. *num.* 7.

Quia fuit reſponſum hoc non procedere, quan- 7
do datur fumus erroris propriæ confeſſionis, nam tunc remiſſoria datur etiam contra propriam confeſſionem, Put. *deciſ.* 6. *de dilat.* Gregor. XV. *deciſ.* 523. *num.* 5. fumus autem erroris in præſenti bene reſultat ex ſupradictis reuelationibus.

In omnem caſum dicti primi articuli cum non 8
fuerint ab ipſo principali, ſed à Procuratore dati eius confeſſionem, propterea bene poteſt principalis reuocare etiam non docto de errore cum ſit quædam voluntaria confeſſio, Caputaq. *deciſ.* 198. *par.* 1. Rot. *diu. deciſ.* 613. *num.* 9. *par.* 5. *& in recent. deciſ.* 198. *num.* 3. *&* 768. *num.* 5. *par.* 1. Gregor. XV. *deciſ.* 270. *num.* 9. qualis dicitur illa confeſſio, quæ emanauit in iudicio non præcedente iuſſu iudicis, Alex. *conſ.* 222. *num.* 8. *lib.* 2. Pariſ. *conſ.* 115. *num.* 1. *lib.* 1. Gregor. *deciſ.* 460. *num.* 5. & fuit dictum *in Auguſtana decimarum* 27. *Iunij* 1639. *coram Reuerend. P. Domino meo Bichio.* Ceſſatque omnis difficultas cum dicti primi articuli non ſint contrarij datis in præſenti cum in illis articulatum fuerit, quod in euentum diſſolutionis matrimonij per obitum Chriſtophori viri cum ſobole Ioannina deberet conſequi vſumfructum dictæ ſupradotis non debeat tranſire ad hæredes ſponſæ, ideo non ſunt contrarij cum bene ſtare poſſit, quod Ioannina haberet vſumfructum & proprietas ad eius hæredes non tranſiret.

Et ita reſolutum fuit concedendam eſſe remiſſoriam cum retardatione, vel ſine arbitrio Rotæ vtraque parte informante, &c.

Romana Donationis,

Lunæ 17. Octob. 1640.

ARGVMENTVM.

Videndum in deciſione 91.

SVMMARIVM.

1 *Donatio ab ingreſſuro religionem facta nulla habita mentione ingreſſus valida eſt.*
2 *Donatio ſub conditione poteſtatiua facta reuocari poteſt, num.* 10.
3 *Donatio omnium bonorum, & iurium præſentium & futurorum ſine reſeruatione inualida, & n.* 11.
4 *Donatio etiam ſub iuramento facta, obtenta abſolutione iuramenti reuocari poteſt.*
5 *A contractu conditionali non licet recedere propter ſolam pœnitentiam.*
6 *Donatio iurata, & acceptata reuocari nequit, ſi iuramentum ſit de non reuocando.*
7 *Iuramentum de non reuocando irreuocabilitatem operatur, & num.* 8.
9 *Donatio facta ſub conditione ingreſſus in religionem reuocari nequit, ſed valida eſt, niſi profeſſio non ſequatur.*
12 *Donatio facta ab ingreſſuro Religionem non eſt conditionalis, ſed pura, & ita non reuocatur libere, ſed ſolum per non profeſſionem effectum non ſortitur.*

13 *Et ſi ingrediatur Monaſterium, requiritur realis egreſſus ante profeſſionem vt reuocetur.*

14 *Et conditione profeſſionis pendente eſt irreuocabilis.*

15 *Donatio inter viuos cum clauſulis requiſitis facta eſt irreuocabilis.*

16 *Nouitius poteſt expelli à Religione, & ideo conditio ingreſſus non eſt poteſtatiua.*

17 *Donatio omnibus cum reſeruatione certa ſumma annua valida eſt.*

18 *Donatio facta contemplatione ingreſſus Religionis ſine reſeruatione valida eſt.*

19 *Donatio omnium bonorum cum iuramento ſuſtinetur quoad bona præſentia.*

20 *Quia iuramentum facit vt duæ cenſeantur donationes, altera bonorum præſentium, altera futurorum, quarum vna corruente, altera valet.*

21 *In donatione, quæ effectum ſortitur poſt certum tempus non veniunt fructus medij temporis, & ideo valida.*

DECISIO CXXII.

CVm Camillus Latinus intenderet ingredi Religionem doonauit omnia ſua bona præſentia, & futura Virginiæ Petitæ matri cum ſolemnitatibus ſtatutariis ſibi reſeruatis ſcut. 25. vita ſua durante; ſucceſſiuè ſupradictus Camillus ingreſſus fuit Religionem Cœleſtiooru,& ante emiſſam profeſſionem donationē factam ad fauorem matris reuocauit aliamque fecit ad fauorem Monaſterij ventilata cauſæ corā A. C. ſuper validitate præfatarum donationum fuit pronunciatum pro prima donatione ad fauorem matris cauſa in gradu appellationis ad Rotam deuoluta, & propoſito pluries dubio an ſententia A.C. eſſet confirmanda vel infirmanda? tandem ſub die prima Februarij præteriti fuit coram me reſolutum, ſeotentiam A. C. eſſe infirmandam.

1 In extenſione deciſionis fuerunt examinatæ quinque inſpectiones. Prima an donatio facta matri eſſet irrita, ex quo non fuit ſeruata forma Concilij Tridentini *ſeſſ. 25. cap. 16. de regular.* & non eſſe irritam firmatum fuit, quamuis io d. donatione facta fuerit mentio ingreſſus, iuxta modernas declarationes Emineotiſſ. interpretum Sac. Concil. & pro hac ſententia adſunt duo vltra quadraginta D. D. & tres Rotæ deciſionea, prout latius in dicta deciſ. dictum fuit.

2 Altera, & ſecunda fuit inſpectio, an dicta donatio facta matri potuerit reuocari, & potuiſſe reoocari fuit cooclusom primò, quia erat donatio ſub conditione merè poteſtatiua à qua potuit Camillus recedere ante emiſſam profeſſionem, *iuxta conſ.* Menoch. 388. *à num. 34. vſque ad num. 40.*
3 Burat. *deciſ.* 581. *num.* 13. Secundò quia dicta prima donatio non erat valida vti donatio omnium bonorum, iurium & actionum præſeotium & futurorum, cum nihil ſibi reſeruauerit ad teſtaodum ex Iul. Clar. *in §. donatio quæſt.* 20. *num.* 1. cum aliis *in dicta deciſione.*

4 Tertia inſpectio fuit, an dicta donatio facta matri fuerit validè reuocata, & validè fuiſſe reuocatam determinatuot Domini cum proceſſerit abſolutio à iuramento.

Quarta verò, an donatio facta Monaſterio per d. Camillum ſuſtineretur, quam non ſuſtineri reſolutum fuit cum facta fuerit per 13. dies ante duos menſes emiſſæ profeſſioois, & conſequenter extra tempus determinatum à Concilio.

Quinta & vltima inſpectio continebat an nihilominus bona de quibus agitur ſpectent de iure ad Mooaſterium, vti ſucceſſorem bonorum Monachorum, & fuit deciſum affirmatiuè ſalua legitima parentum iuxta Text. *in auth. ingreſſi C. de Sacroſ. Eccleſ.* ex Nauar. Saoch. & alij *in dicta deciſ.* cumulati.

Repropoſita hodie cauſa ſuper eiſdem informante etiam Fraociſca Petira, Latina filia & hærede Virginiæ materia pleoè diſcuſſa articulo bis examioato Domini hodie reſoluerunt donationem factam matri ooo potuiſſe reuocari, & in hac parte ſcilicet quoad ſecundam inſpectionem recedendum à deciſis.

Ex eo quia Camillus cum iuramento non tantum propter ingreſſum Religioois, ſed ob amorem 5
erga matrem, ac ob beneficia ab ea recepta in donatione recenſita, & cum clauſula *ad habendum*, ac conſtituti iuncta promiſſione de eam non reuocando illa præſente, ac acceptante d. Virginiæ matri omnia bona ſua irreuocabiliter inter viuos donauit iſta donatiooe valida ſtante, noo fuit locus reuocationi, quamuis adfuerit proteſtatio, quod donatio oon valeret, nec ſuum ſortiretur effectum, niſi ſecuta profeſſione, ex quo à contractu conditionali non licet recedere ex capite pœnitentiæ, Bald. & Salicet. *leg. 2. Codice quando liceat ab empt. diſcedere*, Couar. *leg. 1. var. cap. 14. num. 6. circa med. verſ. & ſi reſpondens*, Sanchez *de matrim. lib. 8. diſput. 6. num. 8.* Cald. *var. q. leg. 1. quæſt. 20. num. 77.* Surd. *conſ. 268. num. 50.* Seraph. *deciſ.* 1157. *num. 4. & vltim.* ante firmauit Rota *deciſ. 174. à num. 7. vſque ad num. 23. par. 6. recent.*

Nec io præſenti caſu fuit locus reuocationi do- 6
nationis, cum res oon eſſet amplius integra, ex quo agebatur de præiudicio matris donatariæ, quæ donationem iam acceptauerat cum promiſsione iurata de non reuocaodo, Text. *in leg. ſpem Cod. de donat.* Sarnen. *in reg. de non toll. iure quæſito quæſt. 4. col. 3. verſ. ſed iſtis non obſtantibus*, Rota *d. deciſ. 174. num. 14. & 15. par. 6. recent.* propterea non potuit reuocari ſtante peculiari ioramento de non reuocando, quod facit contractum valere omni meliori modo quo poteſt, dummodo non ſit contra bonos mores, aut leges, & poſſit ſeruari ſine diſpendio ſalutis æternæ, *cap. cum contingat de iureiur. iuncto cap. quamuis pactum de pact. in 6.* Cardio. Maoric. *de tacit. & ambig. leg. 13. tit. 27. num. 2.* Trentacinq. *variar. reſol. leg. 3. tit. de donat. ſub num. 9. verſ. eſt opinio*, Fontanell. *de pact. nupt. clauſ. 4. Gloſ. 21. num. 68. par. 1.* & d. peculiare iuramentum operatur irreuocabilitatem, Surd. *conſ. 450. num. 25.* Matthienz. *ad ll. Caſtell. titul. 10. leg. 7. Gloſ. 1. num. 22.* Rota *in Anconit. Prædij 24. Ianuarij 1635. coram Reuer. P. Dom. meo Merlino*,
nam donator legem ſibi impooendo cum iuramen- 8
to à dicta donatione recedere non valuit, præſertim quia donatio facta fuit præſenti, ita Theſaur. iun. *q. foren. l. 2. q. 53. num. 3. & per tot.* Gabr. *conſ. 96. n. 20. & 23. verſ. ex quibus puto l. 2.* Rimin. iun. *conſ. 529. num. 33.* Rol. *conſ. 8. num. 37. lib. 1.* Gutier. *de iuramento p. 1. cap. 12. n. 5. poſt med.*

Vlterius donatio facta per Camillum ad fauorem 9
matris ante ingreſſum Religioois ſub conditione, quateous profeſſionem ipſe emitteret erat irreuocabilis, cum per talem donatiooem Camillus remanſerit ita irretitus, vt ab ea non valuerit recedere, niſi io caſu egreſſus Religioois ante profeſſionem vel ob non ſecutum ingreſſum, Bero. *in cap. in præſentia*

num. 154. *de probat.* Sanch. *in pracept. decalog. l.* 7.
*cap.*1. *num.*18. *&* *c.*5. *num.*57. Amat. *dec. March.*46.
*num.*37. *in fin.* Gratian.*deciſ. March.*42. *n.*7. 8.*&* 9.
diſcept. 975.*num.*19. Caſtro Pala.*oper moral. parte* 3.
*tract.*16. *punct.*15. *num.*12.

10 Nec obſtant duo obiecta in contrarium deducta
& firmata in deciſione, hodie reuiſa in dicta ſecun-
da inſpectione.

Primum, quod donatio facta matri cum mero ti-
tulo lucratiuo & cum clauſula *quatenus donans pro-
feſſionem emittat*, apparet ſub conditione merè pote-
ſtatiua, à qua bene potuiſſe recedere Camillum ante
emiſſam profeſſionem videbatur, ex Menoch. *conſ.*
388. *num.* 54. 55. *&* 40. Burat. *deciſ.*581. *à nu.* 13.
vſque ad finem.

11 Alterum verò quod donatio facta matri eſſet
inualida, vti omnium bonorum nihil ſibi reſer-
uato ad teſtandum, ex Clar. *in* § *donatio quaſt.*
20. cum aliis *in deciſ.* deductis quæ ſunt omnia fun-
12 damenta Monachorum.

Quia quoad primum placuerunt Dominis reſ-
ponſiones datæ nimirum hanc donationem fa-
ctam matri non fuiſſe ſub conditione merè pote-
ſtatiua, ſed puram, & inter viuos irreuocabilem vti
à principio perfectam: ideoque non potuiſſe reuo-
cari per Camillum niſi in caſu non emiſſæ profeſ-
13 ſionis, ex Sanchez *ſuper precepto Decalog. lcg.* 7.
*cap.*1. *num.*18. *&* *cap.* 5. *num.*57. *&* 58. Amat. *dec.
March.* 46. *n.* 37. Gratian. *d. deciſ.* 42. *num.* 9. vbi
quod ad hoc vt ſit locus reuocationi factæ ob in-
greſſum Monaſterij requiritur, quod donans realiter
exeat, & in puris noſtris terminis contra Menoch. *d.*
14 *conſ.*388. quod donatio facta à Nouitio ſub condi-
tione ingreſſus ſit irreuocabilis conditione penden-
te, dixerunt Molin. *de contract. diſput.* 885. *num.*8.
Caldas *var. quaſt. lib.* 1. *quaſt.* 20. *num.* 77. Rimin.
Iun. *conſ.* 529. Rota *d. deciſ.* 174. *à num.*7. *vſque ad
num.* 23. & claris verbis Menoch. reprobat Sanch.
in precept. Decalog. d. loco 7. *cap.* 1. *num.* 18. *&*
cap. 5. *num.* 57. *&* 58. quam Sanch. opinionem vti
magis æquam, & minus à iure communi aberran-
tem ſalua pace tanti viri Domini amplecti volue-
runt.

15 Ponderatum etiam fuit quod ſtante interuentu
duorum teſtium, concurrentibus ſolemnitatibus
ſtatutariis ſolitis adhiberi in cõficiendis donationi-
bus inter viuos cum clauſula *conſtituti*, & clauſula
ad habendum, quæ omnia faciunt cenſeri donatio-
nem validam inter viuos, nec inde erat reuoca-
bilis, cum alioquin præfata tanquam nihil operan-
tia remanſiſſent inepta, Rolan. *conſ.* 61. *num.* 45.
& 48. *lib.* 2. Surd. *conſ.* 450. *num.* 26. Ciriac. *con-
trouerſ. foren. cap.* 314. *num.* 15. & bene pluribus ac
optimis rationibus comprobat, Rota *coram Reuer.
P. Domino meo Merlino in d. Anconitana Pradij* 24.
Ianuarij 1635. dictaſque clauſulas operari irreuo-
cabilitatem donationis, etiam ex cauſa ingreſſus,
dixit Amat. *deciſ. March.* 46. *num.*40.

16 Nec conditio profeſſionis emittendæ viſa fuit
merè poteſtatiua, cum non penderet à ſua mera
poteſtate profeſſionem emittere, poterat enim Ca-
millus non admitti à ſuperiore ad profeſſionem
faciendam, ſed immò eiici à Monaſterio intra an-
num approbationis, vt quotidie experimur, & ex-
tat ſcriptum in Conc. Trident. *ſeſſ.* 25. *de reformat.
cap.* 16. Azor. *inſtit. moral. lib.*12. *cap.* 3. *in* 8. *quaſt.*
Leſſius *de iuſtit. & iur. lib.* 2. *cap.* 141. *diſput.* 14.
num. 106. & dixit Rota *in Bonon. tranſactionis* 27.
*Februar. prateriti coram Reuerendiſſ. P. Dom. meo
Verospio.*

Quo verò ad alterum, quod fuerit inualida do- 17
natio facta matri, ex quo nihil ſibi reſeruauerit
ad teſtandum fuit reſponſum vltra quod videba-
tur aliquibus ex Dominis, quod donatio valida
remaneret ob ſolam reſeruationem ſibi factam cer-
tæ ſummæ annuæ, ſcilicet ſcutor. 25. ex congeſtis
per Gutier. *de iuram. par.*1. *cap.*11. *num.*15. ceſſat 18
omnis ſcrupulus, ex quo verſamur in caſu donatio-
nis factæ contemplatiuæ ingreſſus Religionis, quo
caſu bene valere donationem omnium bonorum
præſentium, & futurorum, tradit in ſpecie Laderch.
*in conſ.*473.*l.*1. quem refert, & ſequitur Sanch. *ſuper
decalog. lib.* 3. *cap.*1. *num.* 19. vbi rationem aſſignat
ideo valere, quia habet tacitam conditionem, ſi
profeſſio emittatur per quam tollitur Religioſo te-
ſtandi facultas.

In omnem caſum ſtante d. peculiari iuramento 19
renunciatio ſemper ſuſtinetur ſaltem quoad præſen-
tia, Salicet. *in l. fin. in fin. Cod. de pact.* Aret. *conſ.*
54. *in fine*, Ruin. *conſ.*51. *n.*24. Tob. Non. *conſ.*55.
*num.*6. Seraph. *de priuil. iuram. priuil.* 98. *n.*24. cum
tale iuramentum appoſitum in donatione ſimul fa- 20
cta de bonis præſentibus, & futuris operetur du-
plicem cenſeri factam donationem alteram ſcilicet
de præſentibus, alteram de futuris, quarum vna ſi
corruat, alteram bene valere tenuerunt Bauer. *de
virtute iuram. col.*2. *num.*7. Surd. *conſ.* 450. *num.*60.
vbi de communi Tob. *conſ.* 55. *num.* 6. Nat. *conſ.*
453. *num.* 16. Seraph. *de priuil. iuram.* vbi proximè
Fontanell. *de pact. nupt. clauſ.* 4. *Gloſ.* 21. *num.* 68.
*par.*1.

Vltimò ponderatum fuit hanc donationem fa- 21
ctam matri ſuum non potuiſſe habere effectum, niſi
poſt emiſſam profeſſionem, vt ſunt verba donatio-
nis propterea bene poterat teſtari Camillus de fru-
ctibus medio tempore percipiendis, & in illis hære-
dem inſtituere, ex quo in diſpoſitione preteritæ do-
nationis non veniunt fructus futuri, ex Ruin. *conſ.*
51. *num.* 24. *l.*1. Surd. *d. conſ.* 450. *num.*53. *cum ſeqq.*
Molfeſ. *ad conſuet. Neapol. par.*10. *tit. de inſtrum. con-
fect. quaſt.*5. *num.*5.

Cætera autem fundamenta deciſionis hodie re-
uiſæ placuerunt præſertim illud, quod in donatione
facta per volentem ingredi Religionem cum ex-
preſſa mentione ingreſſus non veniant adhibendæ
ſolemnitates Concilij Trident. *ſeſſ.*25. *cap.*16. *de reg.*
iuxta modernas declarationes Eminentiſſimorum
Interpretum Concilij, ac Doctores Rotæque deci-
ſiones prout *ibi*.

Et ita reſolutum, &c.

Tudertina aſſerti fideicommiſſi,

Merc. 23. Ian. 1641.

ARGVMENTVM.

Idem eſt quod deciſ. 110.

SVMMARIVM.

1 *Filij in conditione poſiti regulariter non cenſentur vocati, niſi extiterint clara coniectura n.*4.
2 *Niſi conſtet habitam fuiſſe rationem conſeruanda agnationis.*
3 *Qua coniectura ceſſat quando ex diuerſa familia fuerint vocati.*
5 *Aliqua coniectura remiſſinè reiiciuntur.*
6 *Aliqua admittitur.*

7 *Ex*

7 *Ex vocatione cauſa pia poſt ſubſtitutiones alias an videatur induci fideicommiſſum perpetuum, & n.8.*

9 *Inducitur ſi filij in conditione poſiti grauati fuerint reſtituere cauſa pia.*

10 *Ex onere perpetuo ſoluendi legata non inducitur fideicommiſſum vniuerſale.*

DECISIO CXXIII.

PLACVERVNT hodie Dominis fundamenta deciſionis in hac cauſa coram me factæ ſub die 4. Iunij anni præteriti, in qua confirmata fuit ſententia A. C. ſiue R. P.D. Cecchini deputati pro non exiſtentia fideicommiſſi, lata ad fauorem eorum de Finis, nec Liliis competere retentionem in bonis de quibus agitur, fuitque diſcuſſa quæſtio, an filij in conditione poſiti cenſeantur ex coniecturis
1 vocati? & negatiuam partem Domini tenuerunt inhærendo opinioni Gloſæ *in l. Lucius la 2. ff. de hered. inſtit.* à Rota paſſim canonizatæ, vt per Mantic. *dec.* 125*.n.*1*.& in rec.dec.*133*.n.*1*.&* 486*. par.*1*.* cum aliis *in dec.*4 *Ian.* adductis, à qua opinione per Dominos fuit animaduerſum regulariter in iudicando
2 non eſſe recedendum, quotieſcumque non conſtet fuiſſe habitam rationem conſeruandæ agnationis ſeu familiæ, ex qua ſolet dignoſci, an extet necne fideicommiſſ. vt dixerunt Card. Mant. *de coniect. vlt. vol lib.*11*.tit.*14*.n.*24*. verſ. vnde etiam* & Rota *coram eodem deciſ.*351*.n.*8 *verſ. vnde non conſtat.*

3 Quod autem nulla fuerit habita ratio conſeruandæ agnationis clarè demonſtrat lectura teſtamenti conditi per Alexandrum de Oddis, in qua patet vocatos eſſe Bernardinum, & Proſperum de Liliis ex ſorore nepotes, & ſic ex diuerſa familia, nec vllam vnquam fuiſſe factam mentionem de conſeruanda agnatione: quo caſu omnes aliæ coniecturæ facilè remouentur, cum tunc filiis in conditione poſitis cenſeatur tantummodo reſeruatum ius legitimæ ſucceſſionis, Rot. *dec.*486 *n.*14*. p.*1*. rec.*

4 Et quamuis ab opinione Gloſ. *in d.l. Lucius*, recedatur ex coniecturis, tamen illæ hodie repetitæ, & nouiter adductæ pro Liliis non viſæ fuerunt Dominis efficaces, ſolidæ, vehementes, & graues: prout requiruntur, & præter *in d.dec.*4. Iunij adductos dixerunt poſt Pariſ. Decian. & alios Bellon. iun. *conſ.* 26*.n.*46. & euidentes eſſe debere dixit Caſtill. *deciſ.* 64*.num.*19*.par.*1. præſertim cum verſemur in tranſuerſalibus.

5 Septem enim coniecturis allegatis *in d. dec.*4. Iunij hodie confirmata pro inducendo fideicommiſſ. fuit *ibi* latè reſponſum vltra quod fuit animaduerſum fere omnes fuiſſe alias à Rota reiectas *in deciſ.* 221. *par.* 5*. recent.* iuxta cuius ſeriem fuiſſe ſententiam tam coram R.P.D. meo Merlino, quam coram R. D. Durano conſtat *ex dec. Durani* 254*. in principio*, quæ *deciſio* 221*. par.* 5*. recent.* loquitur in fortioribus terminis, cum ibi ageretur de teſtamento ac fideicommiſſo aſcendentis, non autem de tranſuerſali prout in præſenti.

6 Nec obſtat deciſio Bonon. fideicom. de ſecandenariis 11. Decemb. 1625. coram R.P.D. meo Merlino, hodie allegata cum aliis adductis pro Liliis, ex quo in caſu d. deciſionis erat multum clara, & enixa voluntas teſtatoris conſeruandi bona in familia, & ibi habitus fuerat reſpectus ad Cippum, & domum, quæ rationes hic non militant.

7 Minus obſtat altera coniectura excitata, & in quo multum inſiſtebant informantes pro inducendo fideicommiſſo perpetuo, deſumpta ex vocatione loci Pij, poſt duas ſubſtitutiones factas ſub conditione *ſi ſine filiis maſculis* per illa verba *omni meliori modo vniuerſalem heredem ſubſtituit fabricam ſanctæ Mariæ,* &c. ex qua ſubſtitutione reſultare videtur fideicommiſſum perpetuum, Seraph. *dec.*956*. n.*5*. cum. ſeqq.* reſponderunt Domini primò hanc coniecturã tanquam ſatis controuerſam, & in iure non tutam non eſſe attendendam nec amplectendã, & vti talem reiici à Ruin. *conſ.*183*. n.*9 *in fin. lib.* 2. Pariſ. *conſ.* 86. *n.*68*. l.* 2. Ruſtic. *in tract. de lib. in condit. poſit. l.* 3*. c.*6. Menoch. *de praeſ. l.*4*. praeſumpt.*76*. n.*6. cum aliis latè adductis per Fuſar. *q* 437*. num.*8*. cum ſeq.* qui contrarios reprobat Caſtill. *deciſ.*64*.n.*23*.p.*1.

Secundo, quia limitatio ſupradicta procedit ſolum, quando poſitis in conditione iniunctum eſt 9
expreſſe grauamen ad fauorem piæ cauſæ, quod non venit dicendum in præſenti, ex quo grauamen non legitur eis iniunctum, vt per Menoch. *d. praeſum.*76*. num.*60. Caſtil. & Ruſtic. *vbi proximè.*

Tertio & vlt. reſponderunt in iure non reperiri deciſum quod, ex quo ſit ſubſtituta cauſa primò veniat limitanda diſpoſitio Gloſæ *in d.l. Lucius*, & ex tali ſubſtitutione filios in conditione poſitos cenſeri vocatos, cum in hoc pia cauſa non reperiatur priuilegiata, vt in puncto dixit Pariſ. *d. conſ* 86*. n.* 69*. vſque ad* 75.

Nec etiam viſa fuit Dominis releuatè alia coniec- 10
ctura deducta ex onere perpetuo ſoluendi legata per teſtatorem iniuncto hæredibus nominatis, & eorum ſucceſſoribus in infinitum quoniam placuit reſponſio, quod ex legato perpetuo particulari non poteſt inferri ad vocationem in fideicommiſſo vniuerſali, cum onus huiuſmodi tranſire poſſit ad quoſcumque ſucceſſores in bonis teſtatoris abſque eo, quod poſiti in conditione ſint vocati, vt clarè dixerunt Port. Imol. *conſ.* 45*. n.*20*. verſ. minus eſt habendum*, vbi quod vacuum, & erroneum eſt hoc inferre, Pariſ. *conſ.*87*.n.*39*.&* 40*. lib.*2. Rot. poſt Fenſon. *ad ſtatut. Vrb. deciſ.*95*. verſ. nam ad primam, & verſ. quoniam.*

Ex quibus, & aliis bene per informantes deductis Domini ſteterunt in deciſis.

Et ita reſolutum, &c.

Foroſempronien. Bonorum,

Lunæ 28. Ian. 1641.

ARGVMENTVM.

Sumitur ex n.1. ſummarij, & ex deciſ. 96.

SVMMARIVM.

1 *Articuli improbabiles, & irreleuantes non ſunt admittendi, & num.*3.

2 *Articuli, qui aliquo modo poſſunt pertinere ad cauſam ſunt admittendi.*

4 *Ex facultatiuis non inducitur coactio.*

5 *Conceſſio in perpetuam emphyteuſim ſicut alienatio Eccleſiæ eſt prohibita.*

6 *Immemorialis conceſſio non ſufficit, niſi ſit coactiua, probata per ſententias vel decreta, vel alios actus iudiciarios.*

7 *Quæ probanda ſunt per ſcripturas, non probantur per teſtes, niſi teſtes deponant legiſſe tenorem ſcripturæ num.*8*. quando probatur ſcripturas combuſtas vel amiſſas eſſe, num.*9*.*10*. &* 11.

12 *Teſtes deponentes de longo tempore debent dicere ſe per* 40*. annos id vidiſſe.*

DECISIO CXXIV.

DENEGATA remiſſoria communitati Ro-
chæ Contratæ, ſub die 16. Martij anni præte-
riti coram me, ex quo articuli à primo ad vltimum
erant irreleuantes, imaginarij, ac partim calum-
nioſi, & continebant inuetiſimilia, prout latius *in*
deciſ. deductum fuit, dum cauſa erat proponenda
ſuper bono iure iuxta decretum emanatum ſub die
9. Maij 1639. quando vero cauſa fuit propoſita ſu-
per manutentione fuerunt dati duo articuli pro par-
te eiuſdem communitatis ad effectum examinandi
in curia, & dato dubio de ordine Dominorum, an
articuli in curia eſſent admittendi, hodie propoſito
fuit abſque vlla penitus difficultate negatiuè reſolu-
tum.

1 Ex quo illi ſunt improbabiles, & irreleuantes,
ac imaginarij, & confecti ad ſupplantandam Eccle-
ſiam, quo caſu etiam in curia denegatur admiſſio
articulorum, cum ſit actus inutilis & fruſtratorius,
vt per Caſſad. *deciſ.2. de dilat.* Ferrer. *conſ.* 213. *n.1.*
Grammat. *deciſ.45. n.4.5. & 6.* & in puncto firmauit
Rota *deciſ. vlt. à n.6. vſque. ad fin. par.5. rec.* & quam-
uis in hac materia Rota ſequatur deciſionem Ca-
praq 47. *par.1. & deciſ.24. de teſtibus in antiquis,* in
quibus expreſſè cauetur, quod quando aliquo mo-
do articuli poſſunt pertinere ad cauſam veniunt ad-
mittendi attamen à dicta regula receditur, quando
articuli ſunt improbabiles, & irreleuãtes, Grammat.
dicta deciſ 45 à n.4 vſque ad 7. cum alijs adductis *in*
2 *deciſ. vlt. n.6. & 11. par.5. rec.* & quamuis *in d. deciſione*
vltima par.5. rec. in fine Rota admiſerit articulos, at-
tamen cum *in d. deciſ.* fuerint admiſſi articuli cum
clauſula *ſi, & in quantum, & ſaluo iure impertinentium,*
& *non admittendorum* & cum alia clauſula *ſine retar-*
datione executionis, & per Dominos mandatum fuit
3 cauſam expediri ideo præfata non applicantur in
præſenti.

4 Irreleuantia, & improbabilitas deſumitur ex eo,
quia in primo articulatur, quod ab immemorabili
tempore Eccleſia Foroſempronien. ſemper fecerit re-
nouationes bonorum emphyteoticorum, de quibus
agitur non ideo poſſe Eccleſiam aliquo temporis
interuallo pro ſe retinere.

In ſecundo articulatur quod Eccleſia fuerit coa-
cta renouare qui articuli ſunt apertè irreleuantes,
ex quo licet per mille annos Eccleſia conceſſerit
renouationẽ, attamẽ quia hoc fuit in facultate Epiſ-
copi, non ideo venit dicendum inductam fuiſſe coa-
5 ctiuam ex Mant. *deciſ.10. n.1. & 6.* & ex quo aliena-
tio rerum Eccleſiaſticarum eſt de iure prohibita, ita
etiam conceſſio in emphyteuſim perpetuam, quæ
ab alienatione non differt iuxta Text. *in c. nulli, &*
tot. tit. de reb. Eccleſ. non alienan. §. emphyteuſim in au-
6 *then. eod. tit.* Mantic. *d. deciſ.* 10. *n.2.* vltra quod dice-
bant Domini non ſufficere probare immemorabile,
niſi cum qualitate coactiua probaretur, quæ quali-
tas non poteſt probari per teſtes, ſed per decreta vel
ſententias vel alios actus iudiciarios, *iuxta deciſ. Rota*
in Æſina bonorum 27. Martij 1637. coram bona memo-
ria Buccabella, approbata in deciſ. in hac cauſa facta 16.
Martij præteriti coram Me, & hoc modo reſponſum
7 fuit, ad ſecundum Articulum circa coactiuam, cum
non veniat admittenda probatio per teſtes, quando
venit probandum neceſſariò per ſcripturas, vt per
Rot. *deciſ.6. & 46. de teſtib. in antiquis, & in recent. de-*
ciſ.584. n.1. par.4.

8 Nec fuit habita in conſideratione replicatio fa-
cta pro parte communitatis, quod etiam contenta in
ſcripturis poſſint probari per teſtes diſponentes il-
lorum tenorem legiſſe, ex Felin. *in cap. quoniam contra*
n.57. de probat. Maſcard. *de probat. concluſ.32. n.3. & 4.*
quia fuit dupliciter reſponſum, primò hoc poſſe 9
procedere quatenus probaretur amiſſio vel combu-
ſtio ſcripturatum, ex Menoch. *conſ.100. n.55.* Socin.
conſ.42. n.46. lib.4. cum aliis per Maſcard. *de probat.*
dicta concluſ.32. num.14. verſ. ſed prius probari. Se- 10
cundo, quod cum ſint neceſſariæ ſcripturæ in fa-
ciendis præceptis, ac proferendis ſententiis, ideo
non venit admittenda probatio per teſtes vbi re-
quiruntur ſcripturæ, vt per Felin. *in d. cap. quoniam*
contra num. 57. *verſ. Item vide pleniſſime, & verſ.*
aduerte de probat. prout etiam diſtinguit Maſcard.
d. loco citato n.5. & 7. Sed cum non probetur, nec 11
articuletur combuſtio, aut amiſſio probatio fa-
cienda per teſtes, remanet prorſus fruſtratoria, &
irreleuans, & ideo non admittenda Seraph. *deciſio-*
ne 1460. numero ſecundo Dunan. *deciſione 186. nume-*
ro quinto Rot. *deciſione 319. numero 16. parte 6. re-*
cent.

Minus obſtare viſæ fuerunt renouationes datæ 12
per d. communitatem fere per 200. annos, quia
cum illæ terminentur in anno 1608. ſemper verum
erit dicere, quod deficiat requiſitum *cap. primi de*
præſcript. in 6. in quo cauetur quod teſtes viderint
per 40. annos, ita ſeruari, nec in contrarium vide-
rint, nec audiuerint quamobrem cum dictæ inue-
ſtituræ aduerſentur poſſeſſioni coactiuæ, dum verſa-
mur circa tempus 40. annorum de quo teſtes debent
deponere, ideo niſi proceſſus ſententiæ producan-
tur teſtes nihil concludere poſſunt & ſic reſultat
irreleuantia articulorum, vt habetur *in cap. quo-*
niam contra, vbi Felin. *de probat.* & late fuit firma-
tum *in dicta Æſina Bonorum 27. Martij 1637. co-*
ram bona memoria Buccabella & coram me in hac ea-
dem cauſa ſub die 16. Martij 1640. & Domini or-
dinarunt, vt proponeretur cauſa ſuper bono iu-
re.

Et ita reſolutum vtraque parte informante,
&c.

Maceraten. Cenſus,

Veneris 18. Februarij 1641.

ARGVMENTVM.

Dotis pinguis omiſſio aliquando præſumi-
tur ſimulata, & ex quibus coniecturis ta-
lis præſumptio oriatur.

SVMMARIVM.

1 *Apocha dotis promiſſa ſimulata aliquando præſumi-*
tur, & ex quibus.

2 *Inter nobiles ſolent fieri expreſſiones maioris do-*
tis.

3 *Ex coniecturis probatur ſimulatio.*

4 *Apocha debiti ſi non conſignetur creditori ſimulata*
præſumitur. & n.6. & 7.

5 *Inſolitus modus apochæ præbet cauſam ſimulatio-*
nis.

8 *Paupertas dotem conſtituentis ſimulatam dotem præ-*
ſumit.

9 *Ex adnotatione creditoris tempore non ſuſpecto fa-*
cta, & ex confeſſione intereſſe habentis extra-
iudiciali ſimulata dos præſumitur.

10 *Alia*

10 *Alia coniectura ſumitur ex non exactione dotis à muliere ſcienter omiſſa.*

11 *Alia coniectura ſumitur dote minore data ſorori ab earum curatore, qui æqualem dotem omnibus conſtituere debet.*

12 *Et præſertim ex omnibus prædictis coniecturis ſimul iunctis.*

13 *Præſertim quando agitur de præſumendo delicto, ſed de re licita.*

14 *Ex prædictis coniecturis etiam præſumitur ſimulatio diſtributio in apocha contenta.*

15 *Cenſus ſupradictus non videtur extinctus per actus retroſimiles,*

16 *Cenſuarius cogitur inuitus compenſare cenſum, ſi acceperit totum id quod pro illo prætendere poſſet.*

16 *Ob ſecundum matrimonium præſumitur conſenſus illorum, quæ occaſione illius geſta.*

18 *Præſertim ſtante promiſſione de rato cum obſeruantia triginta annorum.*

19 *Ex recuperatione dotis ex ſecundo matrimonio facta præſumitur approbatus modus recuperandi dotem primi matrimonij, quæ ſecundo viro data fuit.*

20 *Confeſſio abſente aliquo facta illi non nocet.*

21 *Per ſecundam confeſſionem magis ſpecificatam tollitur prima.*

22 *Teſtes non examinati firmiter non ſunt attendendi.*

DECISIO CXXV.

FVit de anno 1591. per Cæſarem Ridolphinum tutorem, & curatorem nuptui tradita Hieronyma Ridolphina, Horatio Alaclino cum promiſſione dotis ſcut. 4000. per apocham, verum quia dicta dos fuit potius ad pompam, ac honorificentiam pro tali ſumma conſtituta, cum re vera inter partes conuentum fuiſſet ſolum in ſcut. 3150. Ideo ſupradicta Apocha fuit conſignata Vincentio Caſſino conſanguineo Hieronymæ, & mediatori, vt illam penes ſe retineret (prout retinuit) iuxta notam à tergo factam, ſucceſſiuè obiit Horatius maritus condito teſtamento, in quo mandauit D. Hieronymæ vxori reſtitui ſcuta 400. à ſe recepta ad computum dotis eique inſuper reliquit vſumfructum ſuorum bonorum, necnon legatum ſcut. 600. computatis in eo veſtibus, & iocalibus. De anno verò 1582. ſub die 17. Septembris fuit deuentum ad tranſactionem inter D. Hieronymam, & hæredes dicti Horatij, in qua dd. hæredes pro reſtitutione præfatorum ſcut. 400. à Cæſare ſolutorum Horatio, ac pro vſufructu relicto, & inter eos concordato in ſcutis 100. necnon pro complemento dicti legati ſcut. 600. (ad quorum computum conſignarunt veſtes, & iocalia æſtimata in ſcut. 440. & pro ſcut. 40. conflatis ex impenſis funerum, & ſcutis duobus tunc ſolutis conſignarunt Hieronymæ cenſum ſcutorum 550. in ſorte, de quo agitur debitum ab hæreditate Franciſchini eiuſdem Hieronymæ, necnon tres cenſus conficientes in ſorte ſummam ſcutorum 1050.

His ita peractis fuit per dictam Hieronymam conuolatum ad ſecunda vota cum Iacobo Centio facta dotis promiſſione per Cæſarem ſupradictum in ſcut. 4800. ſoluendam in pluribus ac determinatis ſolutionibus, & pro prima paga dictus Cæſar ſoluit ſcut. 1050. in præfatis tribus Cenſibus, & ſcut. 600. in veſtibus, ac iocalibus, necnon ſcutor. 800. pro prima, & ſecunda paga pacto adiecto, quod dicta Hieronyma deberet quietare eius fratres, & patruos de omni, & toto eo quod ab ipſis prætendere poſſet, quæ dos verè ac realiter fuit poſtmodum ab eodem Cæſare patruo integrè ſoluta, vt ex quietantiis datis apparet, quarum vltima ſecuta fuit ſub die vltima Aprilis 1602. & ſecuta morte Iacobi ſecundi viri, clarè demonſtratum fuit Hieronymam recuperaſſe ab illius hæredibus præfatam integram ſummam ſcut. 4800. De anno 1632. pro parte D. Hieronymæ fuit actum coram A. C. pro fructibus ſupradicti Cenſus ſcut. 500. à Franciſco, vt ſupra impoſiti ac dictæ Hieronymæ ceſſi ab Hæredibus Horatij eius primi viri contra Cæſarem iuniorem hæredem ſupra dicti Cæſaris Senioris fideiuſſoris dicti Cenſus, & contra ipſum obtinuit intentum ad effectum deponendi, quod poſtea coram Reuerend. P. D. meo Veroſpio fuit etiam executioni demandatum, & cauſa in gradu appellationis mihi commiſſa propoſui pluries dubium, an decretum R. P. D. mei Veroſpij eſſet confirmandum, vel infirmandum, ita vt depoſitum eſſet conſignandum Hieronymæ vel reſtituendum Cæſari, & poſt ſeptimam cauſæ propoſitionem, hodie demum fuit reſolutum d. decretum eſſe infirmandum & ſic depoſitum eſſe conſignandum Cæſari.

Præcipuum reſolutionis fundamentum deductum ex eo, quod dos primi matrimonij fuit realiter ſcut. 3150. quamuis Apocha cantet pro ſcutis 4000. ex quo expreſſio pro dicta ſumma fuit ſecuta ad pompam, & ad matrimonij honorificentiam præſertim dicta adnotatione à tergo Apochæ facta, ibi, *Nota che queſto ſcritto non ſi deue rendere ſe non cioè il conſenſo di Girolama Ludouico, e Mario, & all' incontro di mi Gioſeppe, e mi Ceſare Ridolphini altrimento ci rimetteriano della coſcienza dell' honore, & della robba*, quæ ſimulationem indicant, attenta præſertim qualitate perſonæ mariti, qui (vt teſtes dicunt) erat vir glorioſus, ſtante etiam conſuetudine Regionis conficiendi ſimilea Apochas matrimoniales pompas iuxta atteſtationes datas, ex quibus ſimulatio deducitur. Cæpol. *de ſimul. contrau. num. 68. præſumpt. 21.* & in propoſito aduertunt Menoch. *præſumpt. 122. num. 95. lib. 3.* Farin. *de ſimul. quæſt. 162. num. 214.* Similéſque Apochas in Rota fuiſſe diſcuſſas, ac vti ſimulatas reputatas fuiſſe coram Duran. *deciſione 98. num. 14.* Bur. *deciſ. 775. num. 1. & in Romana dotis de Pialiaſchis* 10. *Decembris* 1629. *coram Reuerend. Patr. Dom. meo Dunozetto*, & cauſa ſimulandi non deficit in præſenti cum illa bene reſultet ex pompa, ac matrimonij honorificentia, propter quam dictas maiores expreſſiones dotium fieri conſueuere, præſertim inter nobiles viros iuxta *l. ſi quis poſt 9. in princip. verſic. Dos etiam, Cod. de bon. proſcr.* Valaſch. *deciſ. 144 num. 11.* Durand. *dict. deciſione 98. num. 14.* Burat. *dicta deciſione 775. numer. 1.* & fuit reſolutum *in Romana fructuum Dotis vigeſima octaua Iunij* 1628. *coram bon. mem. Coccino, & in Romana Pecuniaria 25. Iunij 1632. coram R. P. D. meo Merlino.* 2

Vlterius concurrunt quamplures coniecturæ, ex quibus apertè remanet probatum Apocham fuiſſe factam ad pompam, & ſimulatè in d. ſumma ſcut. 4000. coniecturis autem ſimulationem remanere probatam, cum ſit difficilis probationis non eſt nouum iuxta text. *in l. non omnis, §. Barbaris, ff. de re milit.* Patil. *conſ. 53. num 8. cum ſeqq. lib. 1.* Mantic. *de tacit. lib. 13. tit. 25. num 9.* 3

Prima conie&ctuta deſumpta fuit ex eo quia Apo-
cha legitur confecta abſque teſtibus nec data fuit
Horatio ptimo viro creditori, ſed Vincentio me-
diatori, ex quo deſumitur dotem pro d. ſumma
promiſſam fuiſſe ſimulatam, & ad pompam con-
ſtitutam cum illa debuiſſet conſignari creditori ad
hoc, vt penes illum ad ſui cautelam remaneret,
Crau. *de ant. temp. §. quæritur num. 67. tract. tom. 17.*
fol. 134. Gion. *reſponſ. 37. lib.* 1. Greg. XV. *deciſ.* 439.
5 *num.* 7. Maximè quia nullum in ea adeſt pactum vl-
tro citroque obligatorium, ſed nuda dotis promiſ-
ſio in fauorem tantummodo mariti ac vxoris, qui
modus vti inſolitus præbet cauſam ſimulationis,
Fario. *de falſ. quæſt.* 162. *num.* 155. Grat. *diſcept.* 479.
num. 70. Decian. *reſponſ.* 62. *num.* 75. *lib.* 3. Mut. *dec.* 35.
num. 17. Rota *deciſ.* 283. *num.* 8. *par.* 5. *recent. & in Fir-*
mana Pradij 14. *Maij* 1640. *coram R.P.D. meo Peu-*
tingerio.

6 Secunda coniectura deptompta fuit ex eo quia
Apocha fuit conſignata d. Vincentio mediatori &
à tergo legitur adnotatum, quod non tradatur par-
ti abſque conſenſo illorum de Ridolphinis, cum
alias adeſſet iactura Honoris, conſcientiæ, ac re-
rum, quæ omnia non militarent, ſi Apocha eſſet
abſolutè condita, cum eo caſu ſtatim fuiſſet con-
ſignata primo viro creditori ad hoc, vt valeret
ſuum creditum conſequi *l. plures Apochæ C. de fid. in-*
7 *ſtrum.* Greg. XV. *d. deciſ.* 439. *num.* 7. Animaduer-
tendo quod mediator penes quem remanſit Apo-
cha non adnotauit conſenſum Mariti pro conſig-
natione Apochæ deſiderari, ſed conſenſum de Ri-
dolphinis, qui dotem debebant, ex quo deſumi-
tur illos tantummodo in Apocha habuiſſe inter-
eſſe, eóſque damnum fuiſſe paſſuros, ſi marito
conſignaretur, & propterea d. Apocham non fuiſ-
ſe in totum veram perfectam, ac firmam, Morot.
reſp. 6. *num.* 5. & 11. Seraph. *deciſ.* 623. *num.* 3. & fuit
dictum *in Vlixbonen. Matrimonij* 21. *Iunij* 1613. *coram*
Sacrato.

8 Tertia elicita fuit ex paupertate Franciſchini
Patris Hieronymæ probata, ex inuentario bono-
rum hæreditariorum in ſummario dato, de cuius
Franciſchini bonis dotem fuiſſe conſtitutam firma-
tum extat *in prima deciſ. in hac cauſa facta coram*
Reuerend. P.D. meo Verospio in §. penult. quam con-
iecturam in propriis terminis conſtitutionis dotis
ponderauit Rota coram Reuer. Vrgellen. *deciſ.* 98.
num. 13. & prius *in Romana dotis* 10. *Ianuary* 1600.
coram Sacrato.

9 Quarta deducta fuit ex adnotationibus in li-
bris dicti Cæſaris adminiſtratoris, in quibus legi-
tur deſcripta dos Hieronymæ in ſumma flor. 6300.
conficientium ſummam ſcutorum 3150. quæ qui-
dem adnotatio ac deſcriptio cum facta fuerit tem-
pore non ſuſpecto, & veniat etiam corroborata ex
confeſſionibus fratrum dictæ Hieronymæ, in duo-
bus inſtrumentis, cum ipſo Cæſare celebratis, be-
nè oſtendunt veritatem, quod dos fuit ſolum ſcu-
tor. 3150. & ex iſtis reſultat probatio contra quoſ-
cumque Surd. *deciſ.* 55. *num.* 5. Rot. *deciſ.* 54. *nu-*
mer. 1. *part.* 5. *recent.* & fuit dictum *in Tridentina So-*
cietatis 21. *Iunij* 1638. *coram Reuer. P.D. meo Panzi-*
rolo.

10 Quinta Coniectura fuit, quia ſpatio 40. anno-
rum, & vltra ſupradicta Hieronyma tacuit, & nun-
quam fructus ſupradicti Cenſus ſcut. 550. petiit,
nec eſt veriſimile, quod ipſa tanquam informata
de ceſſione dicti Cenſus cum fuerit præſens confe-
ctioni Apochæ, illamque exhibuerit in Archiuio,
tandiu diſtuliſſet ſupradictos fructus ad ſummam
ſatis conſiderabilem aſcendentes exigere, niſi ipſa
certo ſciuiſſet dotem primam vere fuiſſe ſolum ſcu-
tor. 3150. ac ſortem principalem dicti Cenſus ſcu-
tor. 550. eſſe comprehenſam, & compenſatam in
ſecunda dote per Cæſarem ſeniorem promiſſa, &
ſoluta in ſumma ſcut. 4800.

Sexta vrget ex conſtitutione dotis poſtea facta 11
per eundem Cæſarem Artemiſiæ Sorori Hierony-
mæ de ſcutis 3150. in tot pagis, vel in ſcutis 1100.
in tot Cenſibus, nam veriſimile eſt eandem dotem
fuiſſe ſimiliter in tot pagis conſtitutam dictæ Hie-
ronymæ, & multum inueriſſimile maiorem dotem
fuiſſe illi promiſſam, cum curator non poſſit in-
æqualiter dotare ſorores, Mant. *de tacit. lib.* 12. *tit.* 21.
num. 35. Merl. *de legit. lib.* 3. *tit.* 5. *quæſt.* 12. *num.* 37.
cum ſeqq. Rot. *in Romana dotis* 24. *Ianuary*, & 17.
Aprilis 1631. *coram R.P.D. meo Pirouano.*

Ex quibus coniecturis, necnon aliis per inſor- 12
tes deductis benè elicitur probatio ſimulationis,
præſertim omnibus ſimul iunctis, Gabr. *conſil.* 51.
num. 10. *lib.* 2. cum aliis latè deductis *in Romana pe-*
cuniaria 9. *Iunij* 1636. *coram R.P.D. meo Merlino*, &
huiuſmodi ſimulatio magis conuenit in præſenti 13
caſu, in quo non induerit delictum, ſed agitur de
ſimolatione licita, honeſta, ac in materia matrimo-
niali ſatis permiſſa ad hoc, vt dos pinguior appa-
reat, quod licitè fieri poſſe & hodie multum in vſu
eſſe vſus ipſe demonſtrat, Rota *coram R. Vrgellen.*
d. deciſ. 9.98. *num.* 14. & *deciſ.* 775. *num.* 1. *coram Burat.*
& *in d. Romana dotis de B. Pulaſchis* 10. *Decembris*
1629. *coram R.P.D. meo Dunozetto.*

Nec coniecturæ præfatæ remanent eliſæ, ex quo 14
dicta Apocha ſcut. 4000. legitur facta diſtributio
ſolutionis faciendæ in decem pagis, & ſic in ſcut.
400. pro qualibet, quia diſtributio correſpondere
debet Apochæ ad hoc, vt retineat ſimulationem,
ac totum id, quod illa intendit inducere, cum alio-
quin, ſi in ea eſſet facta diſtributio in minori quan-
titate Apocha ſe ipſam deſtrueret, quapropter eo-
dem modo, quo redditur ſimulata ex præfatis red-
ditur etiam ſimulata, & ad pompam diſtributio in
ea contenta ex congeſtis per Farin. *de falſit. q.* 162.
num. 32. Pedroc. *conſ.* 36. *num.* 126. & 127. & dixit
Rota *in d. Firmana Pradij* 14. *Maij* 1640. *coram R.*
P.D. meo Peutingerio.

Nec obſtat quod cenſus de quo agitur non ſit 15
extinctus per actus retroſimiles prout requiritur
Duran. *deciſ.* 449. *num.* 9. Nam cum ex præfatis con-
ſtet, quod prima dos fuit Hieronymæ ſcutor.
3150. & legata per primum virum ſibi relicta ſcut.
1600. Cenſus vero præfatus cum aliis tribus fue-
rint ceſſi Hieronymæ per hæredes pro reſtitutione
ſcut. 400. ſolutorum à Cæſare primo Viro, nec-
non pro ſatisfactione præfatorum Legatorum, &
vſusfructus vtique dum Cæſar, dum ſoluit ſecundo
viro ſcut. 4800. ſequitur ſub iſta ſolutione eſſe
comprehenſam ſortem principalem d. Cenſus ſcut.
550. & ſic remanſiſſe extinctum abſque alia retro-
uenditione Rot. *deciſ.* 374. *num.* 16. *part.* 5. *recent.*
Cenc. *de cenſib. quæſt.* 103. *artic.* 6. *num.* 4. & 5. & in
Add. *num.* 8. & 9. vbi quod cenſuarius cogitur in-
uitus compenſare, cum compenſatio habeat vim
ſolutionis, Rota *deciſ.* 354. *n.* 2 *vſque ad* 5 *p.* 5. *recent.*
In qua dictum fuit nec eſſe neceſſariam diſdictam,
quando compenſatio ſecuta fuit de conſenſu par-
tium, prout in præſenti, cum in ſecunda Apocha
promiſſionis dotis per d. Cæſarem seniorē facta pro
ſcut. 4800. ad fauorē Centij ſecundi viri Hieronymæ
expreſſè promiſſum extet quod Hieronyma quieta-
bit fratres, & Cæſarem Patruum debitores cenſus
de

16 de omni eo, quod ab illia prætenderepoſſet ſecuta ſolutione dotis, quæ verba omnem prætenſionem contioent Cæned. *ſingul.* 50. *n.*10. & ſunt apta inducere mutuum animum compenſandi d. cenſum, ex late traditis per Menoch. *præſ.*110.*n.*30.*cum ſeqq. lib.*4.Rot.*decıſ.*28.*n.*11.*p.*5.*rec.*

17 Nec venit dubitandum de ratificatione Hieronymæ de contentis in Apocha confecta per ſecundum Maritum, cum talis ratificatio præſumenda veniat ob ſecutum matrimonium Surd. *dec.*62.*n.*13. Rota *decıſ.*89.*n.*11.*par.*2.*diuerſ.*D.Vrgellen. *deciſ.*42.
18 *n.*10.Bur.*deciſ.*283.*n.*8. ſtante etiam promiſſione de rato facta per d. Centium ſecundum virum cum ſubſecuta obſeruantia 30. annorum, Socin. Sen. *conſ.*26.*n.*3.*verſ.præterea lib.*3.Mant.*decıſ.*13.*n.*9.*& in Romana diuiſionis* 20. *Iunij* 1639.*coram R. P. D. meo Bıchı.*

19 Prædictis accedit ſubſecuta recuperatio dotis in ſomma ſcutorum 4800. facta per Hieronymam ab hæredibus dicti Centij ſecundi viri, prout ex ſolemni eius quietantia conſtat, Surd.*conſ.*28. *num.*21. *& conſ.*104.*n.*2.*&* 519.*n.*7.Ciriac.441.*n.*41.in qua dotis reſtitutione continetur pretium dicti cenſus ſcutorum 550.de quo agitur, propterea non eſt vlterius quærendum.

20 Denique non obſtat aſſertio, de qua in inſtrumento anni 1602.facta per D.Canonicum Martium, in quo fatetur d. Cæſarem ſoluiſſe pro dotibus D. Hieronymæ ac Artemiſiæ ſororis ſcutorum 6000. prout nec etiam obſtant teſtes ad hoc probandum adducti, qui teuelarunt vigore excommunicationis. Quia reſponderunt DD.

Primo iſtam aſſertionem factam fuiſſe abſente Patre, quæ ideo illi non nocet, *l.certum* §.*ſi quis abſente ff. de conf.*Socin.*conſ.*20.*colum. penult.vol.*1. Ant. Gabr.*de confeſſ.concl.*1.*n.*1.

21 Secundo quod poſtea coram iudice fuit ſecuta confeſſio de anno 1605. tam dicti Cæſaris Martij, quam Ludouico fratris, in qua habetur d.Cæſarem ſoluiſſe pro dote Hieronymæ florenos 6300. qui conſtituunt ſummam ſcutorum 3150. ac pro dote Artemiſiæ florenos 4400. ex quibus fit ſumma ſcutorum 220. de quibus in d. inſtrumento de anno 1605. celebrato, & ſic per tres annos poſtea, per quod tollitur d.prius inſtrumentum, necnon omnes aliæ confeſſiones antea emanatæ propter ſubſecutam contrariam poſteriorem narratiuam, ac confeſſionem factam in Patria contrahentium, magis ſpecificando materias.

2 Quo verò ad teſtes ſiue reuolutiones ſatis eſt dicere non fuiſſe formiter examinatos, & ideo non eſſe attendendos Rot.*poſt* 2.*vol.conſ.Farin. deciſ.*138. Duran.*decıſ.*212.*n.*1.*&* 328.*&* 338.*vtrobique, n.*1.*& coram me in illa Auenonien. dotis* 21. *Iunij* 1640. *in fine*, vltra quod deponunt de auditu qui auditus prouenit ab illa ſimulata declaratione maioris dotis & vnus teſtis deponit poſtea audiuiſſe de ſcutis 3150.

Et ita reſolutum, &c.

Aquileien Penſionis.

Veneris 15. Februarij 1641.

ARGVMENTVM.

Exiſtens in poſſeſſione exigendi penſionem à prædeceſſore in beneficio eſt manutenendus aduerſus ſucceſſorem, & penſio impoſita ſuper canonicatu & præbenda, iſta dimiſſa pro rata diuiditur.

SVMMARIVM.

1 *Exiſtenti in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem eſt concedenda manutentio.*

2 *Exactio penſionis à beneficiario facta ſufficit vt quis ſit in poſſeſſione exigendi contra ſucceſſionem.*

3 *Non enim mutatur ius ex vacatione perſonarum, nec ex variatione poſſidentium præbendam.*

4 *Penſio impoſita ſuper canonicatu, & præbenda iſta dimiſſa, tranſit pro rata in eum, qui iſtam obtinet.*

5 *Præbenda eſt quid ſpirituale in dubio & præſertim habet adnexum ordinem.*

6 *Capitulo creditur de re ad illud ſpectante.*

7 *Ex litteris penſionis impoſita præbenda probatur iſtam eſſe ſpiritualem.*

8 *Concordiæ ſtandum eſt, & ex illa liquidatio fructuum probatur.*

9 *Ad ſuſtinendam gratiam reſeruationis penſionis, in materia difficilis probationis non eſt facienda requiſita probatio.*

10 *Exceptio de iure tertij non obſtat.*

11 *Exceptio ſpolij non habet locum in curia reſpectu curialium reſidentiam non habentium.*

12 *Ex aditione hæreditatis quis probatur hæres, & ex mandato quis procurator probatur.*

DECISIO CXXVI.

PAVLVS Papa V fel.rec. de anno 1509. reſeruauit R. P. D. Martio Malacride annuam penſionem ſcutorum 200. multæ ſuper fructibus, emolumentis, necnon diſtributionibus quotidianis Canonicatus, ac præbendæ Eccleſiæ Aquileien. de conſenſu Marij Albini tunc de Canonicatu, & præbenda prouiſi ſucceſſiuè de anno 1613. dictus Albinus reſignauit Canonicatum, & præbendam Roccho à Porta, qui continuauit in ſolutione d. penſionis poſtmodum Rocchus dimiſſa ſupradicta præbenda aliam optauit, quæ præbenda dimiſſa ſucceſſiuè peruenit ad Hermolaum Barbarum, quibus ſtantibus de anno 1621. orta controuerſia inter Hermolaum & Rocchum, ſuper quantitate per quemlibet ſoluenda, fuit concordatum, vt rata penſionis ſoluendæ ratione dictæ præbendæ eſſet annorum ſcut. 75.reſiduum verò penſionis, nempe ſcuta 125. ſoluerentur à Rota ratione Canonicatus.

Tandem eadem præbenda grauata dicta penſione ſcut. 75. peruenit ad Hieronymum Mantellum, vti ſucceſſorem Hermolai, qui penſionem ſoluere recuſauit, fuitque conuentus coram A.C. pro dicta rata penſionis ſcut. 75. à quo fuit relaxatum mandatum de manutenendo, & executionem cauſa commiſſa R. Vrgellen. cum clauſula *non retardata ſolutione arbitrio Rotæ*, & dato dubio an intraret arbitrium eo propoſito ſub die 11. Decembris 1628 DD. ordinarunt vt videretur de bono iure, de quo hodie me proponente in locum R. Vrgellen. ſuffecto fuit reſolutum conſtare, & ſic non eſſe retardandam ſolutionem penſionis.

Mori ex eo, quod ſiue verſemur in ſummariiſſimo iudicio manutentionis ſiue plenario vtroque caſu conſtat de bono iure Malacridæ deuenlendo 1

.. ur ad manutentionem, non venit deneganda exceptio inſtrumenti ad fauorem D. Malacridæ contra Mantellum, cum probet ſe eſſe in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem controuerſam, Seraph. *deciſ.*581.*n.*5.Greg.X V.*deciſ.*275.*n.*2.præſertim cum iſta quaſi poſſeſſio ſit titulata Caputaq. *deciſ.* 339. *par* 2.Greg.*deciſ.*412.*n.*2.vbi Add.*n.*5.

2 Præfata quaſi poſſeſſio Malacridæ deſumpta fuit ex pluribus ſolutionibus illi factis per Rocchum à Porta tempore, quo Canonicatum & præbendam retinebat, quæ ſolutiones ſufficiunt, ad acquirendam poſſeſſionem contra Mantellum ſucceſſorem in præbenda, cum penſionatius propter exactionem penſionis à prædeceſſore in titulo factam extet in poſſeſſione penſionis etiam contra ſucceſſorem, quamuis titulatis vltimus nunquam ſoluerit, Guido Pap.*deciſ.*629.quam opinionem Rota paſſim ſequitur, vt apud Put. *deciſ.*151.*lib.*3.*in correct.* Gre-
gor.X V. *deciſ.*275.*n.*1.vbi Adden. *n.*17. *& in recent.*
3 *deciſ.*162.*n.*1.*p.*1 & 508. *n.*1 *par.*2. Quia ius meritur
à poſſeſſore, quod non mutatur nec variatur ex mutatione perſonarum, Guido Pap. *d. deciſ.* 629. *n.*5. Seraph.*deciſ.*878.*n.*1.& 2.Gregor.*deciſ.*275. *n.*2. vbi Add. *n.*18. Nec per variationem poſſidentium præbendam cui onus ineſt variatur ius actoris Gig. *de penſ.q.*47.*n.*10.Menoch.*de recup.rem.*1.*n.*89. Rot.*deciſ.*581.*n.*1.*p.*2.*rec.*

Quo verò ad bonum ius Malacridæ illud reſultat ex præfatis litteris reſeruationis penſionis, nec dubitatur de Clericatu.

4 Neque obſtat primò, quod præbenda dimiſſa à Rocco per optionem alterius præbendæ remanſerit libera ab onere penſionis, totumque onus fuerit tranſlatum penes obtinentem Canonicatum, quia fuit per DD. reſponſum quod non agitur de præbenda temporali, & totaliter ſeparabili à Canonicatu ſed de ſpeciali habente titulum ſeparatum à Canonicatu, quo caſu ſi vna præbenda dimittatur & alia optetur, diuiditur penſio, & pro rata remanet penes retinentem Canonicatum, & pro alia ſequitur præbendam, cum onus tanquam reala tranſeat ad quemcumque tranſit præbenda onerata vt per Gigam.*de pen.q.*44.& 63.*n.*2.Mohed.*deciſ.*1. *de renunc.*Pariſ.*de reſign.lib.*6.*q.*2.*num* 98.Gonz. *ſuper reg.*8.*gloſ.*34.*n.*45. Mant. *deciſ.*224. *n.*1. & *deciſ.*275. *n.*2.& *in puncto d.*Rota *in Veronen. Penſionis* 14. *Maij* 1629.*coram R.D.meo Pirouano Decano, & in alia Bergomen.Penſionis* 23.*Martij* 1640. *coram bonæ memoriæ Coccino.*

5 Quod autem dicta præbenda per Rocchum di-
miſſa ſit ſpiritualis, euidenter patet, tum quia illius
appellatione venit quid ſpirituale, *c. dilecto filio de*
6 *praben.*vbi Abb.*n.*6.tum etiam quia dictæ præbendæ
habent ordines annexos ex quo partim ſunt preſby-
terales, vel diaconales vel ſubdiaconales, vt ex fide
Capituli cui venit credendum, cum agatur de re ad
ipſum ſpectante, Rota *deciſ.*16.*de probat.in antiq.* &
7 *deciſ.*220.*n.*1.*par.*2.*diuerſ.* & id etiam elicitur ex lit-
teris penſionis, dum illa à ſanctiſſimo legitur im-
poſita ſuper Canonicatu, & præbenda, Garz.*ſuper*
*reg.*8.*gloſ.*5.§ 1.*n.*3.Bellam.*deciſ.*63.*n.*2. Card. *conſil.*
126.*n.*4.*verſ.*3.*confirmatur* Barboſ. *de Canon. cap.*12.
*num.*13.

8 Minus obſtat, quod non conſtet de bono iure Malacridæ, reſpectu ratæ penſionis ſcut. 75. ſpectantium ad præbendam poſſeſſam à Mantello, cum ad hunc effectum requireretur liquidatio fructuum tam Canonicatus quam præbendæ, pro diſtinguenda rata ipſius penſionis, quoniam reſponderunt DD. ſatis conſtare de liquidatione dd. ſcut. 75. pro rata ſpectantium ad d.præbendam ex concordia inita inter Hermolaum Barbarum, anteceſſorem dicti Mantelli & Rocchum poſſeſſorem Canonicatus, inter quos fuit conuentum de rata ad quemlibet eorum ſpectante; ſcilicet quod Hermolaus ſolueret penſionem pro ſcut. 75. ratione præbendæ, Rocchus vero ſolueret ſcut.125.ratione Canonicæ, cum concordiæ tanquam ad dirimendas lites, & controuerſias, & ſuper re dubia emanatæ veniat ſtari. Mohed. *deciſ.*1.*de tranſact.*& *deciſ.*8.*de locat.*Coccin.*dec.*452. *n.*3.Grat.*diſc.*867.*n.*49.qui loquitur de tranſactione facta per antiquos Canonicos Eccleſiæ, quod ligat etiam ſucceſſores.

Et præfata benè corroborantur ex partitis li- 9
brorum exiſtentium in Archiuio Capituli, ex quibus diſtinctè apparet de ſumma fructuum tam Canonicatus, quam præbendæ, accedente etiam confeſſione, & acceptatione ipſius Mantelli, vt conſtat ex apocha inter ipſum & Malacridam facta, iudicialiter recognita, quæ omnia ſimul iuncta ſufficiunt pro iuſtificatione ſupradictæ penſionis, ac liquidationis pro ſcut. 75. cum verſemur in materia difficilis probationis & agatur de ſuſtinenda gratia reſeruationis penſionis, pro qua non eſt opus rigoroſa probatione, iuxta tradita per Cæſ.de Graſſ. *deciſ.*49. *de probat. alias* 3. & fuit dictum *in Romana ſeu Sabinen.Penſionis* 20.*Iulij* 1639.*coram R.P. D.meo Dunozetto.*

Quæ vero fuerunt oppoſita pro parte Mantelli 10
quod hæreditas dicti q. Martij Malacridæ non ſpectet ad Ioannem Baptiſtam eius nepotem, ſed potius ad R.Cameram ſpolij, & quod non fuerit legitimata perſona dicti Ioannis Baptiſtæ, non fuerunt per DD.habita in conſideratione, quia quoad ſpolium cum ſit exceptio de iure tertij nihil operatur ad fauorem Mantelli, nec per eum poteſt opponi.Rota *deciſ.*131.*n.*20.& *deciſ.*182.*n.*1.*p.*2. *diuerſ.* Cæſ.de Graſſ.*deciſ.*3.*n.*1.*de conſt.* Theſ. *deciſ.*4. *n.*1. *cum ſeqq.* Greg.X V.*deciſ.*182.*n.*7.

Vltra quod dicta exceptio ſpolij non videtur ha- 11
bere locum in curia, reſpectu curialium reſidentiam non habentium iuxta conſtitutionem Pauli V.*la* 18. *tom.*3.*Bullar fol.*199.

Quo vero ad legitimationem perſonæ ſatis de ea 12
videtur conſtare ex aditione hæreditatis in actis exhibita necnon ex mandato procuræ in indiuiduo ad proſecutionem huius litis facto per d. Ioannem Baptiſtam in perſonam D. Caroli eius filij, & demum ex teſtibus, & aliis adductis, quæ DD.viſa fuerunt ſufficere.

Et ita reſolutum, &c.

Ciuitatis Caſtelli Saluiani,

Lunæ 18. Februarj 1641.

ARGVMENTVM.

Ignoranti, & agere non potenti præſumptio non currit quæ etiam partis debiti ſolutione interrumpitur.

SVMMARIVM.

1 *Ad preſcriptionem ad minus requiruntur* 10.*anni.*

2 *Abſque negligentia aut mora creditoris præſumptia non habet locum.*
3 *Ei, qui non poteſt agere nulla currit præſcriptio.*
4 *Solutione partis cenſus interrumpitur præſcriptio.*
5 *Facti alieni ignorantia excuſat.*
6 *Præſcriptio eſt adioſa.*

DECISIO CXXVII.

IOANNES Vineentius Matchio Vitellius impoſuit annuum ecnſum ſeut.48. monetæ de anno 1583. pretio ſeut. 600. quem ſie impoſitum vendidit Angelo Guerriño eui acceſſerunt vti perſonales perſonaliter,& ioſolidum q.Thomas de Fuceis oceñõ Philippus de Comitibus,eum obligatione d.Ioann.Vineentij pro eorom releuatione ſueceſſiuè de anno 1589. præfatus Angelus Guerrinus cenſum præfatum ceſſit Florido de Libellis, & fructus fuerunt ſemper à florido exacti vſque ad annum 1613. & 1615. licet vltimi ſolutionum non fuerint integrè ſolutt.

Poſtmodum cum hæredes dicti Marchionis Ioannis Vineentij fructua dicti cenſus ſoluere tecuſauerint ſub prætextu,quod omnia booa dicti Marchionis impoſitoris cenſus eſſent obnoxia antiquo fideicommiſſo, ideo præfatus Floridus de Libellis egit coram A. C. de anno 1623. & obtinuit mandatum executiuum,pro ſcut.506.contra DD.fratres de Fuccis vti hæredes, ſupradicti q. Thomæ fideiuſſoris cenſus, qui fratres de Fuceis ab hoc, vt ſe liberarent ab eorum obligatione emerunt d. cenſom eiuſque fratres vſque ad annum 1628. decurſos perſoluerunt cum reportatione, ac iurium ceſſione in forma, cuius vigore de aono 1633. egerunt contra Dominos de Vbertis, tanquam tertios poſſeſſores, vigore emptionis ſecutæ vſque de anno 1613. vnius prædij olim poſſeſſi per q. Philippum de Comitibus, in hoc cenſu pariter eum ſupradicto Thoma de Fuccis obligatum, & lata ſententia in Saluiano in partibus, coram Viceario ciuitatis Caſtelli ad fauorem ſupradictorum de Fuecis, fuit eis conceſſa immiſſio ex Saluiano in bonis, de quibus agitur poſſeſſis per Vbertos. Cauſa in gradu appellationis ad Rotam deuoluta, dubitaui, an obſtaret præſcriptio dd.DD.de Fuceis quo minut poſſent venire contta Prædium poſſeſſum per Vbertos ad hoc, vt Fuccij valeant ſatisfieri fructibus dicti eenſus ſolutis ac decurſis, & in poſterum decurrendis, & Domini negatiuè reſoluerunt.

Ex eo quia ab anno 1615.quo fructus adhue exigebantur à Florido de Libellis Domino cẽſus vſque ad annum 1623.tempore litis motæ coram A.C.fuit actum pro ſolutione dd. fructuum vix elapſi ſint octo anni, quod tempus non eſt ſuffieiens ad inducendam præſcriptionem, ad quam ad minus requiritur curſus decem annorum iuxta *l. fin. §. ſin autem C.de præſcript.long.temp.* Alex.*conſ.*118. *num.*16. *lib.*2. Ceph.*conſ.*29 *n.*14.Maſcard. *de probat concluſ.* 1214. *n.*68.Gratian. *deciſ. March.*15. *n.*12. Thomat. *deciſ. March.*44.*n.*2.Ioſeph.Ludou.*deciſ.Lucen.*31.*n.*18. & fuit dictum *in Spoletana Saluiani 3.Iunij* 1639.*coram*
2 *R.P. D. mea Merlino.* eum aote d. temporis ſpatium non poſſit conſiderari aliqua negligentia aot mora in ereditore, in cuius pœnam talis præſcriptio eſt fundata, & ſine quibus præſcriptio nõn habet locum, Anchat.*in c.poſſeſſar n.*4.*de reg.iur.*Surd. *deciſ.* 236.*n.*14.Caſſaneus *in conſuetud.Burg.rub.*11.*de cenſ.* §.2.*n.*37.Foller.*de cenſ.verb.huiuſmodi n.*95. Cene. *de cenſ.q.*98.*n.*49.& 30.Rot.*deciſ.*407.*n.*16.*par.*5.*recent.*
3 quamuis Vberti emerint bona, de quibus agitur vſque ab anno 1613. & contra eos fuerit actum in Saluiano vti tertios poſſeſſores de anno 1633. propterea eos eſſe tutos ab hypotheca, nec eſſe amplius moleſtandos, cum non tantum bona poſſederint ſpatio decem, verum etiam 20. annorum nihil facit, quia cum vſque ad annum 1615.fructus fuerint ſoluti per Ioannem Vincentium Vitellium principalem debitorem, & ab inde de aono 1623. fuit actum pro ſolutione fructuum,& reportatum mandatum executiuum de anno 1624 coram A.C. quo tempore nondum effluxerant anni decem requiſiti ad præſcriptionem inducendam ex prædictis, & ſueceſſiuè de anno 1628. Fuccij ſoluerant hoc debitum cum reportatione iurium, propterea bene fuiſſe intentatum Saluianum de anno 1633.Nee Fuecis obſtare præſcriptionem, quia tempore, quo fructus ſoluebantur à dicto Ioanne Vincentio Vitellio principali debitore non poterat agere Floridus de Libellis Dominus cenſus, nec ſua iura experiri contra tertios poſſeſſores, ideò nulla ei currebat præſcriptio Caſſan.*in conſuet.Burgund.d. rub.*11. *de cenſ.* §.2.*à n.* 37.*verſ.dicuntur cum ſeqq.*Foller.*in prax. cenſual.verb.huiuſmodi n.*95.Cenc.*de cenſib.q.*98.*n* 49.& 50.Ceual.*in ſpecul.com.contr.comm.q.*3. *n.*9. & 10. & dixit Rota *par.*5.*recent.deciſ.*407 *n* 15.

Nec ex eo quod dictus Floridus de Libellis de an- 4
no 1624. reportauit mandatom pro ſolutiooe fructuum dicti cenſus pro annis pluſquam decem venit dicendum fuiſſe elapſos integros decem annos, & conſequenter completam præſcriptionem decennalem, quia eum conſtet pro annis 1613. & 1615. fuiſſe ſecutam aliquam partem fructuum, quamuis non integros fructus, pront de tali ſolutione doctum fuit per quietantias, quamuis cantantes ad bonum computum dd.annorum, per ſolutiooem partis fructuum eorundem annorum remanet interrupta talis præſcriptio decennalis, vt per Foller.*in prax.cenſual. verbo huiuſmodi num.* 93. *fol.*181.Rot. *in Romana dotis & legati* 15. *Ian.* 1620. *coram Manzanedo* iuxta Text.*in l.cum notiſſima* §. & *de quibus C. de præſcript.*30. *annorum* Natt. *conſ.*402. *num.*64.

Præterea eenſuerunt Domini non intrare præ- 5
ſcriptionem, quia vltra ceſſationem decennalem requiritur etiam, quod ereditor ſciat alienationem bonorum factam fuiſſe in tertium, quod hie deficit. Vnde contra ignorantem agere non valentem non poterat currere præſcriptio, quia in eo eeſſabat negligentia, in qua fuodatur præſcriptio, & eum agatur de facto alieno ignorantia præſumitur *l. verius ff.de probat.Din.in c.præſumitur de reg.iur. in* 6. & in his terminis firmant Caſſan. *in conſuet. Burgun. rubr.*11.§.2.*n.*44. qui *in fin.d.gloſ.*refert ita ſecuodam ſuam opinionem fuiſſe iudicatum, Foller. *in prax. cenſual verb.huiuſmodi ſub n.*95.*verſ. item quarto facit,* Roder.*de ann.redit.lib.*2.*q.*9.*ſub n.*65. Thomat. *deciſ. Macerat.*44.*n.*26.& *ſeq.*vbi quod ſcientia requiritur in quacumque præſcriptione iurium, & illa eſt probanda Rot.*deciſ.*407. *n.*18. *p.*5. *recent.* & fuit dictum *in Spoletana Saluiani 3.Iulij* 1639.*coram R.P.D. meo Merlino.*

Maxime cum agatur de materia præſcriptionis 6
ſatis odioſa, & ſemper quaodo poteſt euitanda, & quantum fieri poteſt refrenanda, ex tradit.per Angel.*in l.*1.*C.de præſcript.*30.*vel* 40.*annorum* Dec. *conſil.*68 *ſub n.*5.*verſ. ſed tamen* Decian. *conſ.* 108. *n.*28. & ſæpius firmauit Rot.*deciſ.*304.*n.*2.*in fin. par.*5. *recent.* & *coram bona memoria Buratta deciſ.* 457. *in fin.* cum aliis latè congeſtis per R.P.D.meum Merlinum *in Spoletana Saluiani 3.Iunij* 1639.

Et

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Cremonen. Capellaniæ,

Mercurij 20. Febr. 1641.

ARGVMENTVM.

Ex d.deciſ.92.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſia iudicialis etiamſi in alio iudicio facta ſit probat.*
2 *Gratia facta de beneficio vacante vacationem probat.*
3 *Quando præſentatio ad beneficium ſpectat à vicinos antiquiores alicuius loci, ſeniorum ætate præſentatio præfertur.*
4 *Contrarium aſſerendum cum antiquitas habitationis intelligenda ſit.*
5 *Qualitas iuncta verba intelligitur ſecundum qualitatem verbi. & n.6.*
7 *In materia iuriſpatronatus antiquior intelligitur qui ſenior ætate eſt, quando iuſpatronatus relictum eſt antiquiori & familia non quanda antiquiori vicina n.9.*
8 *Seniores maiori iudicio ad eligendam capellanum pollent.*
10 *De hoc tamen nihil curandum cum Epiſcopus habilitatem, & idoneitatem præſentati requirat.*
11 *Dictio illa ex antiquioribus vicinis proximam cauſam denotat.*
12 *Vicinus antiquior ex ſubiecta materia intelligendus eſt.*
13 *Iuſpatronatus ad honorem duntaxat pertinere videtur.*
14 *Quando agitur de aliquo iure reſpectu perſonæ vicinus denominat ab habitatione.*
15 *Alias ſequeretur inconueniens.*
16 *Obſeruantia eſt optima legum interpres.*
17 *Et in materia iuriſpatronatus.*
18 *In obſeruantia interpretatiua verborum ſufficit ſic fuiſſe aliquando obſeruatum.*
19 *Per vnionem beneficij non cenſetur derogatum iuribus & priuilegiis tertij.*
20 *Quia vnita cenſentur beneficia ſine præiudicia tertij.*
21 *Qui fuit præſentatus à maiori numero, ſi in eis fuerunt illi, qui requiſita habuerint ab iſtis cenſetur præſentatus.*
22 *Qui plures præſentationes diuerſas, & diuerſa titulo prouenientes habuerit, nec dixit qua vti velit nulla ſibi prodeſt.*
23 *Tertio de nouo ſe opponenti incumbit ſuam intentionem probare.*
24 *Qui erroneam confeſſionem dicit debet probare errorem.*
25 *Noniter ad cauſam admiſſi ſiue veniant iure proprio, ſiue aſſiſtendo alteri ratificant omnia acta ipſiſque præiudicant.*

DECISIO CXXVIII.

Vide *Deciſ.92.*

1 TANDEM poſt quartam dubij propoſitionẽ materia plenè diſcuſſa cauſa ab omnibus Dominis viſa, partibus ſemper acriter informantibus DD. hodie ſteterunt in deciſis ſub die 6. Februarij 1640. coram me approbando omnia fundamenta dictæ deciſionis, in qua dictum fuit Bartholomeum Bellonum eſſe inſtituendum vti præſentatum à tribus vicinis antiquioribus Viciniæ Sanctæ Margaritæ; Nempe Flameoo, Manna, & Piſenro, quos Maynoldus faſſus fuit eſſe antiquiores Vicinos d. Viciniæ, ad quos ſpectat iuſpatronatus, de quo agitur ex diſpoſitione clara fundatricis poſt finitam familiam de Hò, quam eſſe extinctam non dubitatur: qua confeſſione ſtante (quamuis in alio iudicio emanata) ſufficienter remanet probata tam exiſtentia, quam pertinentia iuriſpatronatus Rota penes Garz. *de ben.par.1 a c.2.à n.576. vſque ad 279. & par 4.diuerſ.dec.526.563.& 645.& par.1.rec.dec.697. n.2.&* *alibi* paſſim.

Nec dubitatum fuit de vacatione per obitum 2
Camilli, cum illa benè extet iuſtificata per gratiam obtentam à Maynoldo ſuper eadem vacatione, quæ ſufficit Seraph.*deciſ.*1296. Mantica *deciſ.*132.*num.*1. Caual.*deciſ.*55.*n.*3.& *alibi* ſæpius.

Non obſtat verum obiectum nouiter excitatum 3
quod multum inculcabant informantes pro receſſu à deciſis ſcilicet Maynoldum eſſe inſtituendum, vti præſentatum ab aliquibus vicinis d. Viciniæ Sanctæ Margaritæ, qui ſunt ibi ſeniores ætate, propterea ad eos ſpectare ius præſentandi *iuxta conſ.* Natt.195. *per totum* & præſertim *n.*4. Iaſ. *conſ.*192. *lib.* 2. Mandell.*conſ.*134. Peregr.*conſ.*47.*n.*15.*lib.*2. Fuſar. *de ſubſtit.q.*358.*n.*24.*& q.*383.*n.*1. Rhauden.*dec.Piſan.*59. *n.*3.4.*&* 5.

Quibus tamen non obſtantibus adhuc dixerunt 4
Domini Bellonum eſſe inſtituendum, vti præſentatum à dd. tribus Vicinis, qui diuturniori tempore in d. Vicinia habitarunt cum dicendum ſit, teſtatricem intellexiſſe de illis Vicinis, qui diutius quoad habitationem in Vicinia perſtiterunt, non autem de ſenioribus inſpiciendo ætatem, Quia teſtatricem vocando tres Vicinos antiquiores cenſendum eſt voluiſſe eligere tres habitatores ex Vicinis antiquioris habitationis, ac ſi verbaliter dixiſſet tres ex habitatoribus habitatione antiquioribus Viciniæ Sanctæ Margaritæ, cum hic vicinus dicatur reſpectu habitationis, non autem ætatis, iuxta doctr. Bart. *in l.ſi tertius n.*1. vbi Imol.*n.*1.& Rom.*ff.de aq.plu.arc.* Anchar.*in c. canonum ſtatuta n.*284.*de conſt.* & inter repetentes *n.*389.& adiectiuum *illud*, Antiquior, con- 5
iunctum cum d.ſubſtantiuo, Vicinus, ſit interpretandum ſecundum eandem qualitatem vicinitatis, cum qua pronunciatur, ex quo qualitas iuncta verbo *intelligitur*, ſecundum qualitatem ipſius verbi cui adiicitur per Text.*in l.in delictis §.ſi extraneus*, vbi DD. communiter *ff.de noxal.* Dec.*conſ.*636. *n.*6. Surd.*deciſ.*57.*n.*6. Rot.*deciſ.*486.*n.*6.*p.* 1.*rec.* atque ita reſpectu habitationis, intelligit proximiorem Vicinum, Bart. *in l.lecta l.ſi tertius n.*5.*ff.de aq plu.arc.*

Et iuxta præfatum intellectum eſſe verba funda- 6
tricis intelligenda per quæ Patronatum diſpoſuit ad tres vicinos ex vicinis antiquioribus Viciniæ Sanctæ Margaritæ ſuadet germanus ſermo, necnon etiam communis vſus loquendi, dum antiquior Canonicus non nuncupatur ille, qui eſt maior in ordine ad ætatem, ſed qui prius Canonicatum fuit conſecutus, Gloſ.*in c. fin. in verb. antiquiores de conſuet.in* 6. cum antiquitas ſit ſumenda, & intelligenda reſpecto illius qualitatis, cum qua coniungitur, Dec.*in c.cum omnes in* 2 *lect.n.*13. *de conſt.* Caual. *deciſ.*109.*n.*1.*& ſeq.* Dicitur etiam antiquior inter milites antiquior conſiliarius, antiquior in Religione, antiquior

antiquior lector, & ſic de aliis ſimilibua, non ille,
qui eſt antiquior circa ætatem, ſed qui prius pedes
fixit in Religione, Collegio, Militia &c. iuxta Text.
in c.1. & *ibi* Felin. *circa fin. de maior. & obed. l.1. C. de*
præfect. præt. lib.12. Bart. *in l qui ad tempus ff. de decur.*
Rebuff. *in tract. de nomin. q.21. n.7.* Gonz. *ad reg.8 §.3.*
proœm n.23. & 25. Seraph *deciſ.326. n.3.* Duran. *deciſ.*
386. n.1. & deciſ.439. n.3. Quapropter ſi adiectiuum
illud *antiquior* interpretaretur pro ſeniori, in ordine
ad ætatem, nullo modo conueniret reſpectu ſui
ſubſtantiui Vicinus, nec eſſet antiquior Vicinus, ex
Dec. *in d.c. cum omnes in 2. lect. n.13. de conſtit.* & eſſe
adulterare ſenſum proprium dicti verbi, quod non
eſt permittendum.

7 Nec fuit habita in conſideratione replicatio deſumpta ex eo, quod quando agitur de materia iu-
rispatronatus (prout in præſenti) verbum illud *an-*
tiquior veniat intelligendum de Seniori, & habente
maiorem ætatem, ex Iaſ. *conſ.192. lib.2* Nat. *d. conſ.*
195. n.4.5. & 6. Mandel. ac aliis *vbi ſupra.* Quia fuit
reſponſum dd. Doctores loqui bene de ſeniori-
bua & habentibus maiorem ætatem, ſed non appli-
cari eorum dicta caſui noſtro cum loquantur in ca-
ſu, in quo nominatio alicuius Patronatus eſt relicta
ſenioribus, ſeu antiquioribus Familiæ Domus, vel
Cippi, quo caſu qualitas eſt contemporanea ipſi Na-
tiuitati, & tunc adiectiuũ *antiquior* venit intelligen-
dum de antiquiore in ordine ad ætatem, cum non
ſit ſeparabilia Natiuitas ab ipſa qualitate, ex quo
eo ipſo, quod quis natus eſt in aliqua familia, cui eſt
relicta nominatio alicuius Patronatus, indubitanter
eo caſu ſpectat d. nominatio Patronatus ad haben-
tem maiorem ætatem in d. familia vti vniuocè con-
cepta in tota familia, & in eo caſu nomen *Antiquior*
eſt aptum vnicum ſenſum tantummodo recipere, &
vnicam interpretationem, in quibus terminis lo-
quuntur Natt. *d. conſ.195.* Peregr. *conſ.97.* Mandell. &
Fuſar. cum aliis *ſupra* deductis.

8 Minus releuat, quod ſecundum ſubiectam mate-
riam nomen, *Antiquior* veniat intelligendum de ſe-
niore, ſaltem ex eo, quia verſamur in materia præ-
ſentationis, & ſeniores maiori polleant iudicio
ad eligendum Capellanum, iuxta celebre dictum
Iob. *in c.12. in antiquis eſſe ſapientiam, & c.32. Iunior*
ſum tempore vos autem antiquiores, quod exponitur,
ideſt ſeniores, vt per Pariſ. *conſ.92. num.32. lib.2.* Ti-
raq. *de iure prim. in præfat. n.39.*

9 Placuit enim reſponſio data quod nos ſumus ex-
tra præfatum caſum cum teſtatrix in erectione iuri-
ſpatronatus non ſimpliciter vocauerit Antiquiores,
ſed antiquiores Vicinos de Vicinia Sanctæ Marga-
ritæ; propterea benè applicantur ſuperius deducta
iuxta eandem diſtinctionem Dec. *in d.c. cum omnes in*
2. lect. n.13. & 14. de conſtit.

10 Vltra quod quamuis ſeniores maiori ali-
quando polleant iudicio atque prudentia, fortaſſe
in eligenda perſona habiliori, attamen cum pupil-
li ipſi ſeptennio maiores ſufficiant ad actum præ-
ſentandi iuribus vulgaris, & ad Epiſcopum ſpectet
declarationem facere, dum inſtituit præſentatum,
& videre de habilitate, & idoneitate illius, ex Sac.
Conc. Trid. *ſeſſ.7. c.13. & ſeſſ.25. c.9. de reformat.* Gre-
gor. XV. *deciſ.34. n.7. & 8.* Garz. *de benef. par.4. cap.1.*
n.24. cum ſeqq. Propterea de hoc non eſt quærendum
maximè in electione ſimplicis Capellani, ſed ſe-
quenda omnino eſt voluntas fundatricis propriâ ſi-
gnificatione verborum expreſſâ.

11 Ponderata etiam fuit dictio illa, *Ex antiquioribus*
vicinis, quæ denotat cauſam proximam, & imme-
diatam vt *in l.1. §. ex incendio* vbi Bart. & DD. *ff. de in-*
cend. Alex. *conſ.49. n.3. lib.3.* Rolan. *conſ.54. n.11. lib.3.*
Surd *conſ.573. n.41. lib.4.*

Et intellectus prædictus viſus fuit Dominis æ- 12
quior, & voluntati teſtatricis magis adaptari, cum
ad effectum de quo agitur, Vicinus antiquior intel-
ligendus ſit ex ſubiecta materia ſecundum mentem
proferentis iuxta doctr. Bald. *conſ 370. n.4 lib 3.* vt
veniat inſpiciendum, ad quem finem & effectum
facta fuerit mentio de vicino antiquiori, vt per An-
char. *in repetit c. canonum ſtatuta vt ſupra de conſtitut.*
in præſenti autem finis fundatricis ſubſtituendi vi-
cinos antiquiores, non alius conſiderari poteſt ex
ſubiecta materia iuriſpatronatus (quæ ad honorem
duntaxat pertinere videtur Rota *in Bonon. Iuriſpatro* 13
natus 2. Ianuary 1640. coram R.P.D. meo Bicho) quam
enixa quædam voluntas honorandi, ob dilectionem
erga viciniam hac peculiari perſonali prærogatiua
præſentandi in hoc Patronatu deficiente familia de
Hò, illos Vicinos de eo tempore in d. Vicinia S.
Margaritæ, antiquius habitantes; & deinde illos
ſucceſſiue in ea diutius perſonali habitatione conti-
nuantes, quibus nomen Vicini, & prærogatiuæ Vi-
cinorum præ cæteris iure optimo competunt: ex quo 14
dum agitur de aliquo iure reſpectu perſonæ Vici-
nus denominatur ab habitatione, vt per Bart *in l. ſi*
tertius ff. de aq. plu. arc. & *ibi* Imol. & Roman. alias 15
enim ſequeretur inconueniens, quod ſtatim atque
immineret obitus beneficiati biduo aut triduo ante
valerent ſeniores ciuitatis, etiam maximè rudes, &
viles ſe transferre ad habitandum in dicta Vicinia S.
Margaritæ, ac tollere ius quæſitum antiquis habi-
tatoribus, ac vicinis contemplatis à fundatrice.

Vlterius adeſt obſeruantia ſubſecuta, quæ mul- 16
tum eſt attendenda in hac materia, cum illa ſit op-
tima interpres quarumcunque diſpoſitionum, *l. in*
interpretat ff. de legat. Ayſa *conſ.101. n.3.* & eſſe obſer- 17
uandum in præſenti, quod alias fuit obſeruatum di-
xit Rota in terminis iuris præſentandi *deciſ.216. n 2.*
par. 2. recent. præſertim cum hæc ſit obſeruantia in- 18
terpretatiua verborum, in qua nulla requiritur præ-
ſcriptio, ſed ſufficit ſic fuiſſe aliquando obſeruatum
Caſtren. *conſ.347. n.4. lib.1.* Crauet. *conſ.101. n.4. & 5.*
Creſcent. *deciſ.1. de conſt.* cum aliis per Rot. *deciſ.419.*
n.6. par.1 rec. prout ita fuiſſe obſeruatum in conſenſu
præſtito de anno 1602. ſuper hac Capellania Pa-
tronali nomine in reſignatione effectuata vigore d.
conſenſus, ad fauorem Camilli Gudacij vltimi poſ-
ſeſſoris colligitur ex documentis conſenſuum 1571.
& præfati anni 1602. in ſummariis datis.

Non obſtant quæ fuerunt replicata de vnione Ec- 19
cleſiæ S. Margaritæ, ad fauorem ſeminarij cum tran-
ſlatione curæ animarum tribus proximioribus Ec-
cleſ. Paroch. cui motiuo fuit ſatisfactum in prima
deciſ. hodie confirmata, nempe adhuc extare fines d.
Viciniæ, intra quos habitatores nominantur de dicta
Vicinia S. Margaritæ, eiſdemque enim enim ſolui-
tur vſque in præſentem diem annuum legatum anti-
quitus relictum pauperibus d. Viciniæ, & vlterius
retinent eadem iura, & priuilegia, quibus cenſendum
eſt non fuiſſe derogatum per quamcumque vnio-
nem, etiam æquè perſonaliter factam Rebuff. *de*
vnion. n.15. & de Vic. perpet. n 3. Mandoſ. *in reg Cancell.*
reg 22. q.1. n.4. Garz. *de ben. par.12. c.37. & 38.* Grat.
diſcept. 845. n.12.13.14. & 17. ex quo de natura vnio- 20
nis eſt vt intelligatur facta ſine præiudicio tertij *c.2.*
& *ibi* gloſ. & Abb. *n.5. de Relig. dom.* Rota *deciſ. vnica*
de ſepult. in antiq. Cocin. *deciſ.157.*

Nihil obſtat quod Bellonus fuerit præſentatus à 21
ſex

Digitized by Google

ſea vicinis, nec declarauerit, quorum velit vti præſentationibus, iuxta Teat. *in c. vt qui duas de elect. in 6.* Quia vt *in prima deciſ.* dictum fuit in maiori uumero minor in eſt, propterea ſufficit Bellonum probaſſe in illis complecti tres verè aotiquiores d. Viciniæ quoad perſooalem habitationem cuiuſlibet, quod benè probarum fuit.

22 Diſpoſitio autem Teat. *in d. c. vt qui duas de elect. in 6.* locum tantummodo ſibi vindicat in præſentationibus diuerſis, ac diuerſo titulo, & iure prouenientibus non verò in præſtitis à præſentantibus iure ſingulari ex vno eodemque titulo, & ad euodem
23 finem tendentibus (vt in præſenti ea Gloſ. *in d. c. vt qui duas in verb. ex vna* Arch. *ibidem in princ. verſ. tamen* & dixit Rota *deciſ. 570. per totam par. 3. rec.* & præſertim *n. 3 in fin.* Vlterius fuit reſponſum hoc ceſſare ex facto, quia Bellonus iudicium fuit proſecutus ſuper cooſeſſione ipſius Maynoldi confitentis tantummodo Flamenum Manoam & Piſentum, ex illis ſea Præſentantibus eſſe antiquiores Vicioos d. Viciniæ, vt *in d. prima deciſ.* fuit diſcuſſum.

Tandem non obſtat conſeſſionem Maynoldi noo poſſe præiudicate Auguſto, ac Rouidæ denuo ad cauſam admiſſis vti ſenioribus in ordine ad ætatem Quia cum iſti fuerint admiſſi in ſtatu, & terminis poſtquam Bellonus plenè probauit ſuam iotentionem prouenientem ex d. conſeſſiooe Maynoldi ea præfatorum ſubſecuta admiſſione ad cauſam non oritur nooa obligatio Bellono iterum cootra admiſſos probandi ſemel probatum, ſed bene admiſſis incumbit aduerſus Bellonum probare legitimum fundamentum eorum intentionis, ſcilicet ipſos admiſſos eſſe antiquiores Viciuos reſpectu habitationis in d. Vicinia S Margaritæ, cum in hoc ſint Acto-
24 res *l. ei qui ff. de probat.* Rot. *deciſ. 109. p. 2. rec.* quemadmodum ad Maynoldum pertinet oſteodere fuiſſe erroneam eius præfatam confeſſionem, à qua tanquam per errorem emanata conabatur recedere quæ cum nec Maynaldus, nec admiſſi ad cauſam probaoerint merito eaclduntur ex eorum non iure Caputaq. *deciſ. 11. p. 1.* Coccin. *deciſ. 158. n. 1. & 159. n. 4.* Caual. *dec. 630. n. 7.*

Fuit amplius animaduerſum, quod cum præfati fuerint expreſſè per iudicem admiſſi ad cauſam in ſtatu, & termiois vigore ſpecialis commiſſionis poſt inchoatom iudicium contra Maynoldum ab eis præſentatom, ratificauerunt omnia acta, eaque fecerunt ſua, quæ eis ideo nocent, Rot. *deciſ. 313. n. 6. par 6. recent.* quod procedit ſiue iſti veniant aſſiſtendo Maynoldo ſiue iure proprio Greg. X V. *deciſ. 303. n. 1. 2. & 3.*

Et ita reſolutum fuit omnibus auditis, &c.

Interamnien. Habitus,

Mercurij 20. Febr. 1641.

ARGVMENTVM.

Licet in aliquo loco non ſit diſtinctio inter nobiles, & ignobiles, poteſt tamen nobilitas probari alicuius & quomodo probetur.

SVMMARIVM.

1 *Non ſunt deneganda probationes nobilitatis ei, cui intereſt.*
2 *Iniquum eſt præcludere viam, ne veritas aperiatur.*
3 *Quamuis in aliquo loco non ſit diſtinctio inter nobiles, & populares, non ſunt deneganda probationes nobilitatis.*
4 *Nobilitas ſanguinis nunquam amittitur.*
5 *Nobilitas poteſt probari etiamſi publica munera non fuerint ſoluta dari nobilibus.*
6 *Sufficit probare nobilitatem parentum iuxta conſuetudinem Regnorum.*
7 Ex Clement. auditor de reſcriptis *poſſunt committi commiſſarios ad aliquid probandum.*
8 *Ex admiſſione aliqua in religione oritur obſeruantia.*
9 *Poteſt eſſe quod nobiles, & populares admittuntur æqualiter ad vniuerſa non tamen ex hoc deſinunt eſſe diuerſi nobiles à popularibus.*
10 *Ex hiſtoriis antiquis probatur nobilitas.*
11 *Nobilitas à Principe procedit.*

DICISIO CXXIX.

CVM D. Nicolaus de Simonettis intenderet 1
ſuſciper habitum Religionis Hieroſolimitanæ, comparuit in Capitulo Prouinciali Prioratus vrbis, & obtinuit deputari commiſſarios ad hoc vt viderent ſcripturas eius nobilitatis, quibus viſis fuit per eos relatum, nihil inueniſſe contra ſtabilimenta Religionis, propterea benè eſſe deputandos ſecundos commiſſarios pro formando proceſſu Nobilitatis dicti Simonetti, vt in ſtabilimentis cauetur, in cuius executionem in commiſſarios fuerunt nominati DD. Commendatores Roggerius Raynerius, & Vincentiu. Macchiauellus, cum infra ſcripto decreto, quod priuſquam inciperetur proceſſus ſe informarent, an Interamnæ adeſſet diſtinctio inter Nobiles, & Populares? qua noo eaiſtente ſe abſtinerent à confectione proceſſus.

Succeſſiuè fuit denegata expeditio præfatorum commiſſariorum, & habito recurſu ad Rotam, fuit cauſa commiſſa bonæ memoriæ Coccino, in cuius locum ſubrogatus propoſui hodie dubium datum, an commiſſarij deputati ab Aſſemblea eſſent expediendi? & affirmatiuè Domini reſoluerunt.

Ex eo, quia D. Simonettus adimpleuit omnia ex parte ſua, quæ in ſtatutis ordinantur circa illorum eapeditionem, & primi commiſſarij retulerunt nihil inueniſſe contra ſtabilimenta Religionis, in iuribus oſtenſis circa nobilitatem, quominus eſſent dandi ſecundi commiſſarij pro formando proceſſu Nobilitatis iuxta ſtabilimenta Religionis *in tit. de recept. frat. n. 17.* vt dixit Rota *coram Burat. deciſ. 42. n. 1. cum ſeqq.*

Vltra quod ſecundum ius commune huiuſmodi probationes non ſunt deoegandæ, nec coanguſtandæ, iuxta Text. *in l. curet ff. de teſtib l. ne quid §. de his ff. de ſucend.* Caputaq. *deciſ. 68. n. 1. par. 3.* Greg. X V. *deciſ. 208. n. 1 & 403. n. 4.* ea quo eſſet iniquum præ- 2
cludere viam, ne veritas aperiatur, vt per Socin. *in c. fraternitas n. 8. de teſtibus & in 4. art. n 9.* cum aliis per Surd. *deciſ. 253. n. 25.*

Neque obſtant conditiones adiectæ in commiſ- 3
ſione deputatorum pro recipiendis probationibus Nobilitatis Nicolai, itaut prius quam deueniretur ad confectionem proceſſus eſſet cognoſcendum, an in dicta ciuitate adeſſet diſtinctio inter nobiles, & Populares? quapropter cum Interamnæ talis diſtinctio non reperiatur, ideo Commiſſarios non eſſe tranſmittendos, cui obiecto fuit reſponſum, nec de iure communi, neque in ſtabilimentis Religionis

à

à ſe Apoſtolica confirmatis, talem facultatem eſſe
conceſſam Magno Magiſtro aut linguæ, vt per
Rom. *conſ.*428. *num.* 12. Indeque ſtatutum in quo
hoc non diſponitur, non autem d. decretum eſſe
attendendum, ideo ſicuti probationes de iure non
veniunt reſtringendæ, ſed ſunt recipiendæ ſecundum
4 morem, & ſtylum Religionis, vltra quod intendit
probare nobilitatem prouenientem à ſanguine, quæ
nunquam amittitur, vt per Card. Caual. *deciſ.6.n.*8.
& quod familia de Simonettis ſemper Nobilis ex-
titerit, ac vti talis communiter reputata, & in ea
adeſſe qualitates neceſſarias pro obtinendo habitu
Religionis Hieroſolymitanæ, prout dixit Rota *de-
ciſ.*290.*poſt.2.vol.conſ.Farin.* quo caſu non veniūt de-
negandi Commiſſarij, & nobilitatem poſſe probari
ex alijs, quam ex publicis muneribus ſolitis dari
tantummodo nobilibus, non eſt in iure nouum, vt
in caſu *deciſ.* Caual. 440.*n.*4. Burat. *deciſ.*358. *num.* 1.
6 *&* 7. Seraph. *deciſ.*70. *per totam.* Seraph. *deciſ.*70. *per
totam.* Cum ſatis ſit quod probetur nobilitas, vt di-
ſponitur in ſtabilimẽtis Religionis, in quibus admit-
tuntur omnes, qui probauerint nobilitatem paren-
tum iuxta conſuetudinem Regionum, vt dixit Ro-
ta *deciſ.*357.*&* 358.*coram Burati*. Greg. XV. *dec.*322.
*num.*11.

7 Reſponſum etiam fuit d. præceptum in commiſ-
ſione aſſembleæ, & linguæ appoſitum continere
manifeſtum grauamen, & ideo bene fuiſſe appella-
tum ad Rotam & Auditores Rotæ, vigore *Clem. Au-*
8 *ditor de reſcript.* poſſe tranſmittere Commiſſarios
præſertim, cum ſit certum paucis abhinc annis 10
ciuitate Interamnen. fuiſſe admiſſos alios Equites
Hieroſolymitanos, non obſtante tali confuſione, ex
qua admiſſione prouenit obſeruantia Cæſ. de Graſſ.
*deciſ.*185.*n.*17.*& par.*1.*diuerſ deciſ.*503.*n.*2.

9 Minus obſtat d. confuſio inter nobiles, & popu-
lares ſecuta per conſtitutionem Pij IV. ex quo con-
ſtat ante Pium IV. in ciuitate Interamnen. adfuiſſe
diſtinctionem Plebis à Nobilitate, & inter diſtin-
ctos enumeratam fuiſſe familiam de Simonettis, &
familiam de Cittadinis deductas per d. Simonettum
in probationibus factis propter conſanguinitatem
& affinitatem, ideo bene poſſe d. antiquam diſtin-
ctionem ſuffragari Simonettis, cum certum ſit per d.
conſtitutionem, nobiles non amiſiſſe eorum nobi-
litatem, ſed illam retinuiſſe, & non obſtante d. con-
ſtitutione, nobiles antea non fuiſſe effectos popula-
res, ex quo poſſunt ſtare ſimul, quod nobiles, &
populares admittantur ad munera ciuitatis, & quod
Nobiles ſemper conſiderentur, vti verè nobiles ſe-
parati ab ignobilibus, vt per Bald. *in l. per adoptionem
ff. de adopt* Alex. *conſ.*32.*n.*6.*lib.*5. Maſtrill. *de Magiſtr.
lib.*3.*cap.*10.*n.*106.*ante finem.*

10 Et Interamnam in Vmbriæ Prouincia ſitam eſſe
ciuitatem nobilem, illuſtrem, inſignem, antiquam,
conſtat ex Liuio *lib.*7.*decade* 3.*de bello Punico*, & ex
Lucio Floro *lib.*3. *cap.*21. & quampluriũ antiqua-
rum familiarum nobilitate decoratam, inter quas
enumerari familias de Simonettis, & de Cittadinis
conſtat etiam ex hiſtoricis teſte Sanſouino *in libro
de celebrioribus Italiæ vrbibus fol.* 128. & per Bald. *in
l.*1.*ff. de off. Quæſt.* & prius Gloſ. *in c. inter dilectos in
verbo magis de fid. inſtrum iuncto cap. venerabilem verbo
tranſtulit de elect.* Et hoc genus probationis alias
amplexa eſt Rota *poſt* 2 *vol. conſ. Farin. deciſ.*290.*n.*7.
*& coram Burat deciſ.*358.*n.*4.

11 Rurſus cum Pius IV. in d. conſtitutione facta
ſuper aggregatione Plebis cum nobilibus mandaue-
rit, omnes in poſterum reputandos eſſe nobiles ac
Patritios Interamnen. ad ſedandas diſcordias, non
venit, ideo dicendum fuiſſe ſublatam nobilitatem
antea habentibus ex præfatis, ſed potius populares
fuiſſe nobiles creatos à ſummo Pontifice, de cuius
poteſtate non eſt dubitandum. Nobilitas etiam à
Principe procedat, Alberic. *in l. Imperator in pr. ff. de
decur.* Caſtr. *conſ.*22.*n.*2.*l.*2. Guid. Pap. *dec.*146. Tiraq.
*de Nobil. c.*6.*n.*1.*&* 54. cum alijs per eum congeſtis.
Et ita reſolutum, &c.

Mantuana Bonorum,

Lunæ 25. Febr. 1641.

Argumentum ex Summarijs.

1 *Manutenendus eſt in poſſeſſione, qui ab aduerſario
conſitetur poſſeſſor.*
2 *Præſertim ſi aduerſarius petat immitti in poſſeſſio-
nem contra poſſeſſorem.*
3 *Neque ſententia, quæ appellatur ſpoliare poſſeſſorem
poteſt.*

DECISIO CXXX.

DIXERVNT Domini dandum eſſe mandatum 1
de manutenendo Domino Comiti Vincentio
Caſſino, in poſſeſſione bonorum, de quibus
agitur exiſtentium ſub directo dominio Eccleſiæ
Mantuanæ, quia de eius poſſeſſione conſtat ex con-
feſſione procuratoris fiſcalis Epiſcopatus Mantuæ,
emanata in libello, ſeu petitione pro parte d. Fiſcalis
in iudicio porrecta, qua ſtante manutentio nequiit
denegari, Dec. *conſ.*125.*n.*1. Rota coram Greg. XV.
*deciſ.*102.*n.*1. Caual. *deciſ.*106.*n.*1. & poſt Modern.
*de manutent. deciſ.*182. *n.*4. *& in Licien. Cantoria* 23.
Martij & 14. *Maij* 1640. *coram Me.*

Et ſupradicta Comitis poſſeſſio euidentius appa- 2
ret, ex quo dictus Procurator Fiſcalis agendo con-
tra præfatum Comitem, petiit immitti in poſſeſ-
ſionem dictorum bonorum, ex quo reſultat poſ-
ſeſſio dicti Comitis, quem à dicta poſſeſſione
amouere intendebat *l. manumiſſiones ff. de inſtit. & in-
re l. decem ff. de verbor. obligat.* Gregor. XV. *deciſ.*
458.*num.*3.*& in dicta deciſ.*182.*n.*5. poſt Modern. *de
manut.*

Quibus accedit, quod dictus Comes nunquam 3
habuit ſe pro ſpoliato, & licet contra eum lata
fuerit in partibus ſententia, attamen per appella-
tionem per ipſum interpoſitam à dicta poſſeſſione
ſua cecidiſſe non dicitur, Put. *deciſione* 409. *lib.*2.
in correct. Seraphin. *deciſ.*1041.*num.*3. 1471. *num.*6.
*& p.*5. *Recent. dec.*289.*n.*14. & *alibi* paſſim.
Et ita reſolutum, &c.

Romana ſeu Ianuen. Locorum Montium.

Veneris 1. Martij 1641.

ARGVMENTVM.

Ad impediendam reſtitutionem alicuius
rei debitæ credita debent per liquida, &
clara.

SVMMARIVM.

1 *Qui poſt certum tempus aliquid promiſit eo elapſo tenetur.*

2 *Credita ad impediendam reſtitutionem adducta vt illam impediant clara eſſe debent.*

3 *Ita vt ſi altiorem requirant indaginem retentio non competat.*

4 *Partita gabellæ cambiorum ſolum probat denunciationem reſpectu intereſſe gabellarum; non autem numerationem pecuniarum.*

5 *Non eſt perfectè liquidum, quod per iudicis ſententiam non eſt liquidatum.*

6 *Ex mandato ſoluendi cambium factum non eſt liquidum debitum: præſertim ſi ab eo appellatum ſit.*

DECISIO CXXXI.

SECVTA venditione Palatij ad fauorem D. Aloyſij Centurioni D. Simon ab Aria fideiuſſit, & de euictione promiſit pro DD. Angelo, & Ioãne Vincentio fratribus de Lomellinia, venditoribus a pro limitato tempore quindecim annorum, & pro indemnitate D. Simonis, D. Maria Lomellina, Mater ſupradictorum venditorum reſignauit hic in Vrbe quamplura loca Montium, cum hac conditione, *Quod elapſo tẽpore quindecim annorum teneretur dictus D. Simon reſignare dd. loca Montium eidem D. Mariæ vel eius heredibus, & interim ſoluere fructus exigendos.*

Elapſo tempore præfixo 15. annorum D. Angelus vti hæres teſtamentarius ſupradictæ D. Mariæ Matris inſtitit, pro actuali conſignatione medietatis dd. locorum Montium, & introducta cauſa coram bonæ mem. Buccabella emanauit deciſio ſuper bono iure d. D. Angeli ſub die 31. Maij 1638. & D. Buccabella vita functo fuit in eius locum ſubrogatus R. D. meus Pirouanus, coram quo emanauit ſecunda deciſio ſub die 25. Iunij 1640. in quibus benè diſcuſſis, ac diligenter examinatis omnibus prætenſis creditis D. Simonis, quorum vigore prætendebat retentionem dd. locorum montium fuit lata ſententia ad fauorem d. D. Angeli, & in gradu appellationis mihi cauſa commiſſa dubitaui hodie an præfata ſententia Rotalis eſſet confirmanda, affirmatiuè reſolutum fuit cum viſa fuerit Dominis valida, & iuſta.

De validitate non poteſt dubitari cum neque à parte fuerit appoſitum.

1 Iuſtitia verò deſumpta fuit ex eo quia debitum D. Simonis eſt clarum, cum lapſo termino 15. annorum teneri voluerit ad reſtitutionem præfatorum locorum Montium ei, vt ſupra conſignatorum, qood tempus cum iam effluxerit, & inſuper D. Angelus expreſſam liberationem D. Simonis à præfato Centurione reportauerit, vt in præfatis deciſionibus deducitur, non eſt dubium, quin teneatur eius obligationem adimplere iuxta *l. fideiuſſor § vlt.* vbi Gloſ. *ff. mandati* Decius *conſ. 72. n. 13.* Seraph. *deciſ. 55. n. 1.* Rota *deciſ. 567. num. 1. & ſeqq. par. 1. diuerſ.* cum aliis latè deductis *in prædictis deciſionibus*, in hac cauſa.

2 Non obſtat quod pro parte D. Simonis adducantur alia credita pro retentione dd. locorum Montium, quia cum de iſtis creditis deberet concluden-
3 tiſſimè conſtare vel per confeſſionem, vel per rem iudicatam, vel per inſtrumenta publica, quæ nullam admittant controuerſiam, & tamen de hoc non doceatur ideo illa non fuerunt habita in conſideratione, præſertim cum ea ſatis fuerint diſcuſſa in deciſionibus tam bonæ memoriæ Buccabellæ, quàm Reuerendiſſimi D. mei Decani, & præter in eis deductos dixerunt Menoch. *conſ. 858. n. 8.* Mateſcor. *var. lib. 2. cap. 121. n. 8.* Rot. *deciſ. 433. n. 3. par. 2. rec.* Duran. *deciſ. 197. n. 1.* adeo vt ſi altiorem requirant indaginem retentio non competat, Rot. poſt Zacch. *de obligat. Camer. deciſ. 130. n. 8. & in recent. deciſ. 433. n. 2. par. 2.* Gregor. XV. *deciſ. 354. num. 3.* vbi Adden. *num. 8. & poſt tractat. de manuten. deciſ. 353. n. 24.* 4

Credita autem quæ pro parte D. Simonis adducebantur pro retentione dd. locorum Montium non viſa fuerunt DD. adeo clara & iuſtificata ac demum talia vt pro illis retentio competere poſſit Simoni cum adducta in præſenti diſputatione ad duas partitas reducantur, quarum prima eſt ſcut. 1700. continens in ſe aliud creditum ſcutorũ 1725. vt ex litteris *in ſum.* datis, ex quibus clarè videtur inferri vnicum tantum eſſe creditum, ſecunda verò ſcut. 1213. multas ipſa quoque patitur exceptiones nec concludenter apparet iuſtificata ex partita gabellæ cambiorum, quia non probat niſi denunciationem reſpectu intereſſe Gabellarij, non autem numerationem pecuniarum, & Scac. *de camb. § 7. gloſ. 3. num. 8.* pro parte Simonis adductus cum loquatur de Chartular. Sancti Georgij, quod eſt longè diuerſum à manuali Gabellæ non applicatur, & ſuper dictis partitis nulla adeſt iudicis ſententia illas liquidans, quod neceſſarium videtur pro retentione, ex doctrina Bald. *in l. item quia in ſecunda lectura in princ. ff. de pact.* dicentis, non adeſſe perfectè liquidum quod per iudicem non fuit liquidatum & idem firmauit Rota *in deciſ. 90. n. 10.* poſt Statil. *de Saluian.* Afflict. *deciſ. 205. n. 1.* & quamuis ſuper dicta prima partita detur mandatum Genuæ relaxatum, illud tamen non apparet iuſtificatum, vt requiritur, & fuit ſuſpenſum per appellationem ab eo interpoſitam, Lap. *alleg. 2. n. 5.* Pariſ. *conſ. 28. n. 22. lib. 4.* Oſaſch. *deciſ. Pedemon. 5. num. 1.* Grat. *deciſ. March. 9. num. 11.*

Ex qua partitarum dubietate ac illiquido D. Simonis credito viſum fuit DD. ei non competere retentionem, ſed potius hoc ſpectare ad aliud iudicium reconuentionis, in quo ſupradictæ partitæ ſigillatim diſcuti poterunt.

Et ita reſolutum, &c.

Foroſempronien. Bonorum.

Lunæ 4. Martij 1641.

ARGVMENTVM.

Emphyteuſis conceſſa pro aliquo tempore, licet cum pacto eam renouandi, non eſt perpetuo renouanda: niſi immemorialis conſuetudo renouandi probata fuerit.

SVMMARIVM.

1 *Si emphyteuſis facta fuerit pro aliquo tempore & finitum dominium vtile conceſſum conſolidatur cum directo.*

2 *Inueſtitura facta cum pacto vt finito tempore renouetur, intelligitur facta ſemel renouandi, non autem perpetuo.*

3 *Tale pactum inducit obligationem perſonalem ad factum, non tamen realem, & ideo non ligat ſucceſſorem.*

4 Et

4 *Et tale pactum intelligitur niſi Eccleſia voluerit pro ſe retinere.*

5 *Et intelligitur dummodo adſit eadem vtilitas in renouatione.*

6 *Pacto renouandi emphyteuſim, ſeu locationem eodem pretio ſine facultate retinendi eſt reprobatũ.*

7 *Quia redderetur emphyteuſis perpetua, & ſic Eccleſia prohibita.*

8 *Præſertim ſi facta ſit communitati, quæ nunquam moritur. neque facile capite minuitur.*

9 *Renouatio emphyteuſis ſine aliquo augmento & cõtra pactũ in prima cõceſſione appoſitũ eſt nullũ.*

10 *Ad validitatem alicuius actus requiritur voluntas & poteſtas.*

11 *Ceſſat præſumptio beneplaciti Apoſtolici quando deficit cauſa, & vtilitas Eccleſiæ.*

12 *Ceſſat immemorialis cõſuetudo quãdo reperitur initiũ.*

13 *Non probata coactiua remanet ius mere facultatiuum & ceſſat immemorialis.*

14 *Immemorialis conſuetudo in illis, quæ ſunt legibus contraria, & illicita ceſſat.*

16 *Clauſula ſine præiudicio priuilegij, nullum ius tribuit, ſed tantum reſeruat illud quod forte exiſtit.*

17 *Priuilegium derogatur per legem poſteriorem.*

DECISIO CXXXII.

EPISCOPVS Foroſempron. conceſſit in Emphyteuſim, & iure emphyteutico renouauit de anno 1454. Communitati Rocchæ Contradæ tenimentum Montis Calui aratiuum, pratiuum, ſiluatum, & ſodiuum, quod alias fuerat Nicolai, & Darij Bambi per triginta annos pro ducatis octo bononenorum 40. pro ducato & pro annua penſione ſeu Canone ſex bononenorum veterum, cum pacto reuerſionis ad fauorem Eccleſiæ vnà cum melioramentis in euentum non ſequutæ renouationis ex defectu Communitatis de anno 1462. præfatus Epiſcopus conceſſit in emphyteuſim, & iure emphyteutico renouauit dictæ Communitati Rocchæ Contradæ Caſtrum olim Sciarleti, cum Burgo, & ſtrata necnon iure colligendi pedagium pro triginta annis, quibus elapſis noua conceſſio fiat pro pretio 29. ducat. auri cum annua penſione vnius paris capponum, vt ſunt verba conceſſionum

Poſtmodum de anno 1492. Epiſcopus Foroſempron. conceſſit & renouauit iure emphyteutico dictæ communitati præfatum tenimentum Montis Calui pro 29. annis pro pretio florenorum 150. pro eadem penſione bononenorum ſex veterum cum eodem pacto reuerſionis, & quod d. tempore finito noua conceſſio fieret, eodemque tempore conceſſit & renouauit iure emphyteutico dictæ communitati d. caſtrum olim Sciarleti cum ſuis pertinentiis ſupradictis pro 29. annis, quibus elapſis noua conceſſio fiat pro florenis 50. Monetæ nouæ pro eadem annua penſione vnius paris Capponum ſubſecuta, fuit renouatio ſiue noua conceſſio de anno 1521. necnon alia de anno 1550. tam præfati Caſtri, quam tenimenti pro eodem pretio in totum 200. florenorum, ac eadem penſione pro aliis 29. annis cum eiſdem verbis, conditionibus, ac modis, & in omnibus dictis conceſſionibus legitur clauſula *quod finito d. tempore ſi non petant renouari ſecundum formam iuris ad Eccleſiam cum melioramentis libere reuertatur, & recadat.*

Deinde de anno 1580. Epiſcopus Accorambonus præfatas renouationes concedere recuſauit, & introducta cauſa in Rota ſuper renouatione coram Seraph. ea pendente d. Epiſcopus Foroſempronien. amicabiliter, & extraiudicialiter ſuadentibus Cardinalibus Montalto & Sfortia, necnon Aduocatis præfata bona, ac Caſtrum relocauit & denuo conceſſit d. Communitati pro eodem tempore 29 annorum ac pro eodem pretio, & Canone ſimilis conceſſio fuit ſubſecuta de anno 1608. qua conceſſione finita ſub die 29. Nouembr. 1637. inſtantia fuit coram R. Modeſto Epiſcopo Foroſempronien. pro renouatione ac noua conceſſione, fuitque per eum reſponſum non teneri renouare, ſed velle retinere dicta bona pro Eccleſia, ac menſa Epiſcopali vti deuoluta ob finitum tempus conceſſionis, & reportato mandato de manutenen. coram Archiepiſcopo. Vrbinaten, cauſa in gradu appellationis mihi commiſſa dubitaui ſub die 9. Maij 1639. an eſſet expediendum inſtrumentum de manutenendo R. Epiſcopo conceſſum, fuitque ordinatum, vt videretur de bono iure. Succeſſiue petita remiſſoria pro parte communitatis ſub die 16. Martij 1640. fuit denegata, & exhibitis deinde articulis ad effectum examinandi teſtes in curia, Rota cenſuit ſub die 28. Ianuarij præteriti articulos non eſſe admittendos.

Hodie proſequendo diſputationem iuxta primum decretum propoſui dubium ſuper bono iure, & DD. reſoluerunt conſtare de bono iure D. Epiſcopi moti ex eo, quia cum Eccleſia declarauerit velle bona, pro ſe retinere eo caſu non tenetur relocare, & cum omnes inueſtituræ ſint ad certum, & præfinitum tempus 29. ſiue 30. annorum, & vltima inueſtitura ſequuta de anno 1608. iam terminauerit de anno 1637. eſt ideo locus conſolidationi vtilis Dominij, cum directo. Beru. *conſ.* 116. *n.* 17. *& conſ.* 119. *n.* 1. *in fin. l.* 1. Corbul. *de cauſ. priuat. ob tempus fin. n.* 12. *cum ſeqq.* Burg. *de Laudemiis p.* 2. *inſpect.* 35. *n.* 2. *&* 5. Greg X V. *deciſ.* 548. *&* 567. vtrobique *n.* 1. *& in rec. dec.* 215. *n.* 1. *p.* 1. *& in Ariminen fideic.* 15. *Nouembr.* 1636. *coram R. P. D. meo Gluſterio.* 1

Nec obſtat quod in omnibus præfatis inueſtituris ſpatio fere 200. annorum effectuatis dicatur, finito dicto tempore noua conceſſio ſiue renouatio fiat, quia fuit primo reſponſum eſſe intelligendam de vnica immediata, non autem de ſucceſſiua renouatione in perpetuum Alex. *conſ.* 16. *n.* 9. *vol.* 4. Felin. *in c.* 2. *n.* 5. *verſ. ſtatutum de treg. & pac.* Tiraq. *in l. Bonee §. hoc ſermone n.* 121. *de verb. ſign.* & in propriis terminis firmauit Rota *in Caſenatem bonorum* 9. *Decembris* 1588. *coram Rubale in §. quod vero attinet.* 2

Secundo tale pactum renouandi non inducere obligationem realem, ſed tantummodo actionem perſonalem ad factum, nec ideo ligare ſucceſſores Dec. *conſ.* 319. *n.* 1. *verſ. reſpondetur.* Ruin. *conſ.* 167. *n.* 13. *lib.* 1. Gabr. *conſ.* 72. *n.* 1. *lib.* 1. *& conſ.* 68. *n.* 10. *lib.* 2. Mant. *de tacit. lib.* 22. *tit.* 23. *n.* 16. Rot. *deciſ.* 215. *n.* 2. *par.* 1. *rec.* Gregor. XV. *deciſ.* 567. *n.* 2. 3

Tertio huiuſmodi pactum eſſe intelligendum niſi Eccleſia velit pro ſe retinere Mareſcot. *var. lib.* 1. *c.* 5. *n.* 12. *cum ſeqq.* Mant. *deciſ.* 10. *n.* 6 *&* 14 Gratian. *c.* 88. *n.* 20. *& c* 813. *n.* 35. Gam. *dec. Luſitan.* 326. *n.* 6. 4

Quarto eſſe interpretandum quatenus adſit in qualibet renouatione vtilitas Eccleſiæ, cum renouatio fieri nequeat, niſi cum d. vtilitate etiam in ſolitis locati, vt expreſſe extat diſpoſitum *in extrauagãte Ambitioſæ. de reb. Eccleſ. non alien.* ibi *tunc vtilitas Eccleſiæ.* Honded. *conſ.* 31. *n.* 51. *lib.* 2. Cæſ. de Graſſ. *dec.* 4. *n.* 1. *cum ſeqq. de reb. Eccleſ. non alien.* Grat. *diſcept.* 813. *n.* 37. ac in locationibus bonorum de quibus agitur ab illo anno 1521. certum eſt omnes fuiſſe factas eum eodemmet Canone, ac Laudemio, & conſequenter ſine aliqua vtilitate Eccleſiæ, prout requiritur ex præfatis, ac ex ſupradicta clauſula, *ſecundum formam iuris.* 5

Quinto pactum præfatũ eſſe nullũ vti reprobatũ à iure tam Ciuili quam Canonico, cum non ſuſti- 6

neatnt pactum renouandi pro eodem pretio ſine facultate retinendi pro Eccleſia, vt *in §. quod autem §. neque illud auth. de non alienan. & in cap. nulli 5. de*
7 *reb. Eccleſ. non alienan.* Cum per modum indirectum emphyteuſis perpetua redderetur, & Eccleſia priuaretur ſpe vllo vnquam tempore bona propria recuperandi Alex. *conſ. 165. n. 1 lib. 2.* Rim. Sen. *conſ. 64. n. 22. lib 1.* Cooar. *var. reſol. lib. 2. cap. 16. n. 4. verſ. contrarium* Caldas *de renouat. lib. 1. q. 12. n. 15.* Mant. *d. deciſ. 10. n. 14.* & fuit etiam reſolutum *in alia Foroſemproniem ſeu Engubina bonorum emphyteuticorum 16. Iunij 1636. §. aut demque & 1. Maij 1638. coram bonæ memoria Coccino.*

8 Et præfata maiorem recipiunt firmitatem in præſenti, cum renouatio petatur à Communitate quæ nunquam moritur, nec facile patitur capitis diminutionem, vt habetur *in l. an vſuſfructus 56. ff. de vſufruct.* etſi admitteretur d. neceſſitas renouandi de 29. in 29. annos Emphyteuſis ſine difficultate perpetua remaneret ineuidens Eccleſiæ damnum, & contra expreſſas iuris prohibitiones ex ſupradictis.

9 Nihil facit quod vſque in præſentem diem ſpatio tot annorum d. Emphyteuſis renouata legatur in fine cuiuſlibet termini pro eodem Canone, & Laudemio, quia ab anno 1521. quo tempore legitur renouata Emphyteuſis ſiue de nouo conceſſa (vt ſunt
10 verba inueſtituræ) ſine augmento Canonis, ac Laudemij, vt prius actum fuerat in prioribus renouationibus, propterea ab eo tempore vſque in præſentem diem renouationes ſunt nullæ, vti factæ contra expreſſam extrauagantem *ambitioſè de reb. Eccleſ. non alienan.* Citlacus, qui plures congerit, *contr. 57. n. 48.* Surd. *deciſ. 132. n. 10.* Cum non ſufficiat ſola partium voluntas vbi deficit poteſtas ex modo à lege præſcripto Gloſ. *in l. ſi filia verbo donauit. C. de donat. ante nupt.* Pariſ. *conſ. 101. n. 61. vol. 2.* Giorb. *ad conſuet. Meſſan. c. 14. gloſ. 5. par. 1. n. 8.* Et ex præfatis prioribus renouationibus ſequutis eum augmento excluſo remanet prætenſa coactiua, cum alias dicta Communitas factaret ſuum ſoluendo plus ſolito, ſi conceſſionem ſiuè renouationem Emphyteuſis valuiſſet conſequi pro antiquo Canone, & Laudemio, vt patet ad ſenſum.

11 Nec dictæ conceſſiones poſſunt ſaluari per præſumptionem beneplaciti Apoſtolici, quæ reſultare ſolet ex lapſu temporis 30. annorum: Nam præter alias reſponſiones datas per informantes quæ placuerunt Dominis ceſſat huiuſmodi præſumptio ſtante defectu cauſæ, & vtilitatis Eccleſiæ, vt fuit dictum *in Gerunden. Scribaniæ 26. Feb. 1638. coram R. P. D. meo Merlino.*

12 Neque in præſenti poteſt prætendi contra Eccleſiam immemorabilis renouandi, quia dum admittitur initium per Communitatem ceſſat immemorabilis, Aym. *conſ. 434. n. 29.* Couar. *in reg. poſſeſſ. p. 3. n. 2 in fin.* Molin. *de primog. lib. 2. cap. 6. n. 61. cum ſeqq.* Bellam. *dec. 64. in fin.* vbi quod allegare principium temporis eſt allegare contrariam memoriam Rota *deciſ. 14. n. 2. par. 3. & 542. n. 3. par. 4 recent.* Greg. XV. *deciſ. 467. n. 7.* Buratt. *deciſ. 831. n. 6.*

13 Ex quibus cum Epiſcopi Foroſempronien. poſſit etiam non concedere aut renouare Communitati præfata Bona in emphyteuſim, cum non ſit probata coactiua, ex quo non fuerunt datæ ſententiæ præcepta, vel alij actus coactiuam probantes, vt dixit Rota *in Æſina bonorum 27. Martij 1637. coram bona memoria Buccabella & in deciſione in hac cauſa coram Me facta 17. Martij 1640. in §. nec releuat.*

Ceſſat ideo omnis difficultas, & remanet ius mere facultatiuum Eccleſiæ, in quo non poteſt conſiderari immemorabilis Seraph. *deciſ. 716. n. 10.*

Vlta quod conſuetudo, ſi quæ adeſſet immemorabilis tanquam legibus contraria, & illicita non poteſt obſtare Eccleſiæ volenti pro ſe bona retinere Ruin. *conſ. 155. num. 18. & conſ. 156 num 8 lib. 4.* Pariſ. *conſ. 27. n. 49. lib. 1.* & fuit reſolutum *in repetita Æſina bonorum 27. Martij 1637. coram bona mem. Buccabella.* 14

Nihil facit renouatio obtenta à d. Communitate ab Epiſcopo Accoramboно de anno 1580. poſt motam litem in Rota, quia illa fundatur in ſolo hortatu Cardinalium Montalti, & Sfortiæ, ac Aduocatorum non autem in aliqua neceſſitate iudiciali nec ex illa vlla conſiderari poteſt coactiua eum conceſſio legatur facta ſpontè ex mera, & libera voluntate Epiſcopi, qui tunc noluit pro Eccleſia retinere, prout in præſenti, nec per ſupradictam litem inducta fuit coactiua, cum ad eam inducendam attendatur exitus litis cogentis Eccleſiam renouare. 15

Tandem non obſtat allertum priuilegium Innocentij VII. de quo in duabus conceſſionibus ſiue renouationibus fit mentio ibi ſine tamen præiudicio priuilegij Innocentij VII. quia dicta verba nullum ius tribuunt Communitati, ſed tantum præſeruat priuilegium, quatenus extaret Becc. *conſ. 74. n. 6. lib. 1.* Surd. *conſ. 8. num. 25.* ſed cum de tali priuilegio non conſtet, dum nunquam fuit exhibitum, & quatenus adeſſent remanet extinctum per d. extrauagantem *Ambitioſæ Pauli II.* poſtea emanatam de anno 1468. prout in eius data, cum Innocentius VII. regnauerit de anno 1404. vt conſtat ex Ciacconio *tom. 2. in princ.* & ex Platina *in vitis Pontificum* & indubitatum ſit extrauagantem *Ambitioſæ Pauli II.* poſtea ſuperueniſſe per quam bene fuiſſe derogatum dictum priuilegium. 16

Et ita reſolutum, &c.

Romana Donationis,

Veneris 15. Martij 1641.

ARGVMENTVM.

Videnda Deciſ. 140.

SVMMARIVM.

1 *Donatio inter viuos facta ſub conditione ea purificata non reuocatur.*
2 *Donatio omnium bonorum ſine reſeruatione aliqua non valet.*
3 *Niſi facta fuiſſet à nouitio in diem profeſſionis emittenda.*
4 *Reſeruatio aliqua validam reddit donationem.*
5 *Donatio à nouitio facta monaſterio præſumitur facta ob reuerentiam monachorum, & ideo inſufficiens ad renocandam primam.*
6 *Prima donatio non poteſt reuocari per ſecundam.*
7 *Impugnatur Menochius.*

DECISIO CXXXIII.

FIRMATVM fuit coram me, informante parte Monaſterio S. Euſebij de Vrbe, ſub die 1. Februarij 1640. ſententiam A. C. (in qua pronunciatum fuit donationē factam per Camillum Latinum 1

ad

ad fauorem Virginiæ Matris ſuſtineri) eſſe infir-
mandam, prout in d. deciſione à cuius ſecunda in-
ſpectione Dominis placuit, ſub die 17. Decembris
1640. vtraque parte informante recedere, & ſic d.
donationem Matri factam non potuiſſe reuocari, vt
latè fuit deductum in deciſione, quàm hodie Do-
mini confirmandam eſſe cenſuerunt moti, ex eo,
quia rationes, & fundamenta in ea adducta benè
ſuſtinentur, ex quo à principio præfata prima do-
natio facta Matri per Camillum filium fuit perfe-
cta, nec ideo poterat reuocari, cum non eſſet am-
plius locus pœnitentiæ ob ſequutam profeſſionem
eiuſdem Camilli, ſub cuius conditione pura facta
apparet, Alex. *conſ.* 40. *n.* 5. *vol.* 5. Cephal. *conſ.* 118.
num. 28. Gabr. *conſ.* 64. *num.* 6. *lib.* 1. Pariſ. *conſ.* 59
n. 9. *lib.* 1. Afflict. *deciſ.* 180. *num.* 3. Seraph. *deciſ.* 1157
n. 4.
2 Nec obſtat donationem prædictam Matri factam
cantare de omnibus bonis, & ideo tanquam in iu-
re prohibitam non valere cum videatur adempta
facultas teſtandi ex Didac. Couar. *in rubr. de teſtam.*
in 2. *par. num.* 4. Duen. *in regul.* 219. *in* 2. *ampliat.*
3 cum aliis *in prima deciſ.* Quoniam placuerunt re-
ſponſiones datæ, quod cum d. donatio perfectio-
nem reciperet ſolum emiſſa profeſſione per Camil-
lum donantem, eo tempore non erat amplius locus
factionis teſtamenti, ex congeſtis per Sanchez *ſu-*
per precept. decalog. lib. 7. *cap.* 1. *num.* 19. & in om-
4 nem caſum ſuffi it quod ſibi reſernauerit ſcuta illa
25. annua, de quibus benè poterat teſtari, & hæ-
redem ſibi inuenire. Celſ. Vgo. *conſ.* 37. *num.* 3. Ro-
lan. *conſ.* 59. *num.* 3. *lib.* 1. Dec. *conſ.* 30. *num.* 1. Rom.
conſ. 26. *num.* 1. *&* 2. Anton. Gomez *in l.* 69. *Tauri*
num. 3.
5 Fuit etiam animaduerſum; primam donationem
tanquam à Camillo factam tempore, quo nemini
ſubiectus erat, & liberum habebat ſuorum boo-
rum dominium, & motus naturali amore er-
ga Genitricem magis ſuſtineri, nec potuiſſe per
ſecundam donationem, factam ad fauorem Mo-
naſterij reuocari, vti factam poſt ingreſſum Reli-
gionis, ac veriſimiliter inductus potius ſuaſione
aliorum Religioſorum, ac propter reuerentiam in
Religionem, quam quod aliquam reuocandi cau-
ſam contra Matrem haberet, ſine qua non eſt locus
reuocationi donationis, vt *in l. donationis circa fi-*
lium uncta l. Generaliter ſancimus C. de reuocan. do-
nat.
6 Et tandem quia fuit ius acquiſitum ad fauorem
Matris ſuper omnibus bonis Camilli, vigore pri-
mæ validæ donationis, & propterea non potuit ip-
ſe amplius diſponere, cum prima donatio non poſ-
ſit per ſecundam reuocari, vt ſunt Text. expreſſ. *in*
§ alia autem inſtit. de donat. l. perfecta c. eod. tit. l. quo-
ties duabus C. de rei vendic. Ruin. *conſ.* 172 *à n.* 18. *vſ-*
que ad fin. vol. 1. Rim. Iun. *conſ.* 224. *n.* 33.
7 Fallitur, & quidem egregiè Menoch. *conſ.* 388.
vbi conatur oſtendere ſimilem donationem tan-
quam poteſtatiuam bene potuiſſe reuocari & con-
tra illum conſuluerunt Rim. Iun. *d. conſ.* 519. nec-
non duo celeberrimi Iuriſconſulti cæſenates, nem-
pe Cæſar Angelinus & Paldolfphuamotus, quos re-
fert Rim. Iuo *d. conſ.* 129. *in præfatione verſ. ſuper quod*
puncto. Et vnus ex Dominis plene atteſtatus fuit ſe
meminiſſe contra Menoch. tunc fuiſſe iudicatum, &
quidem ſat eſt quod Rota de eiuſdem Menoch. conſ.
alias dubitauerit, prout coram R. P. D. m. Merlino *in*
illa Taurinen. Donationis qua eſt deciſ. 174. *n.* 12. *& per*
totam par. 6 *rec.* & apertis verbis eundem Menoch.
reprobat Sanch. *ſuper precept. decalog. cap.* 1. *num.* 18.
& c. 5. *n.* 57. *&* 58. prout contra illum ſentiunt *deciſ.*
Marchia 42. *n.* 9. Gratiani & Amat. *deciſ.* 46. *num.* 37.
cum aliis *in d. deciſ.* 17. *Decembr. præteriti* cumulatis.
Et ita reſolutum, &c.

Romana Domorum,

Merc. 10. Aprilis 1641.

ARGVMENTVM.

Manutentio.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta timenda eſt.*
2 *Contra locatorem, & relocatorem præſumitur exactio*
logerij, pro tempore locationis.

DECISIO CXXXIV.

SVb diebus prima Iunij & 4. Iulij 1640. fuit
coram me reſolutum, eſſe concedendum man-
datum de manutenendo in poſſeſſione medietatis
vndecim ex triginta partibus Domus magnæ, nec-
non medietatis Domunculæ exiſtentium in via Græ-
corum ſororibus Mariæ Columbæ in ſæculo Agne-
ti, & Magdalenæ, vt latius *in dd. deciſionibus* ſuc-
ceſſiue fuit conceſſa manutentio prædictis ſorori-
bus, necnon fuit relaxatum mandatum, pro reuo-
catione attentatorum commiſſorum per Crncia-
rium cum vſque ab anno 1634. fuerit illi præſenta-
ta inhibitio Rotalis & illa non obſtante locauerit
præfatas Domos, prout ex inſtrumentis locatio-
num poſtea ſecutarum, quæ omnia tanquam atten-
tata vti geſta in ſpretum inhibitionis Rotalis vali-
dè fuerunt reuocata, ex quo inhibitio Rotalis ſiuè
iuſta ſiuè iniuſta ſemper eſt timenda Buiat *deciſ.* 181.
num. 1. *&* 2. *& deciſ.* 909. *num.* 1. Caual. *deciſ.* 499.
num. 1.
Adita poſtmodum ſignatura per Cruciarium fuit 1
reſcriptum cum clauſula *ſine præiudicio,* quibus ſtan-
tibus dubitaui hodie, pro qua ſumma eſſet relaxan-
dum inſtrumentum pro penſionibus in caſu, &c. &
Domini reſponderunt inſtrumentum eſſe relaxan-
dum pro ſcut. 250. & S. 46. quorum medietatem
ſpectare ad ſororem Mariam Columbam, & Mag-
dalenam, eamque conſtituere ſummam 125. S. 73.
Reſolutio deſumpta fuit ex eo, quia Crnciarius 2
ab anno 1634. vſque ad annum 1640. locauit Domos
prædictas prout ex inſtrumentis locationum qua-
rum rata aſcendit ad d. ſummã, propterea mandatum
pro d. quantitate non poteſt denegari cum Cruciarius
teneatur ad reſtitutionem Domorum locatarum, li-
cet non exactorum, ex quo contra locatorem, &
relocatorem præſumitur exactio pro toto tempore
quo durarunt locationes Achil. *deciſ.* 22. *de reſt. ſpol.*
Seraph. *deciſ.* 1143 *n.* 1. Duran. *deciſ.* 307. *num.* 12. *&*
in Caſenaten. hæreditatis 2. *Feb.* 1538. *coram R. D. meo*
Pirouano Decano, vlterius data etiam fuit fides S.
Montis Pietatis de aliquibus ſolutionibus ſecutis
pro dd. penſionibus, quæ deuenerunt ad manus di-
cti Cruciarij, necnon aliæ receptæ eiuſdem,
Vnde venit præſumenda exactio pro toto tempo-
re, quo durarunt locationes factæ per Cruciarium,
prout ex publicis inſtrumentis, ita vt non ſit opus
alia probatione exactionis, cum bene ſufficiat præ-
ſumptio exactionis ex dictis inſtrumentis locationū

Digitized by Google

vti res difficilis probationis, ita Bald. *in l.1.n.22. C. de fruct. & lit. expenſ.* Surd. *conſ.293.n.31.* Duran. *d. deciſ.307.num.12.* & propterea cum verſemur in executiuis eſſe relaxandum inſtrumentum pro d. ſumma.

Et ita deciſum, &c.

Viterbien. Hæreditatis de Chiſiis,

Veneris 26. Aprilis 1641.

ARGVMENTVM.

Statutum diſponens, quod exiſtente maſculo, deſcendente ex linea maſculina, excludatur mulier, vel ab ea deſcendens per lineam fœmininam à ſucceſſione aſcendentium, non extendit ad ſucceſſionem tranſuerſalium.

SVMMARIVM.

1 *Statutum ſtrictè accipiendum eſt, & non extenditur ad alios in eo non contentos.*
2 *Dictio ipſorum eſt reſtrictiua, & excluſiua aliorum.*
3 *A maioritate rationis extenditur, ad euitandum abſurdum, ne ſcilicet remotior admittatur excluſo proximiori.*
4 *Quod intelligitur vel ſi deſcendit à perſona excluſa, vel ſi illius repræſentatione egeret.*
5 *Sicque intelliguntur Gab. conſilium, & Seraph. deciſio.*
6 *Frater fratri ſuccedit.*
7 *Patrueles in eodem gradu ſuccedentes ex proxima perſona, & in capita ſuccedunt.*
8 *Repræſentatio gradus ſicut prodeſt ad ſucceſſionem ita per eam aliquando excludit.*
9 *Mulier per ſtatutum excluſa excluditur ante ſucceſſionem*
10 *Excluſio ſtatutaria à ſucceſſione præcurrit ſucceſſionem licet in eodem momento ſint.*
11 *Ceſſante neceſſitate repræſentationis ceſſat ipſa repræſentatio.*
12 *Remoto obſtaculo militat diſpoſitio, quæ per illud impediebatur.*
13 *In dubio non eſt locus repræſentationi.*
14 *Mulieres ab ſtatuto excluſæ pro mortuis reputantur.*
15 *Paria ſunt non eſſe, & non poſſe ſuccedere.*
16 *In ſucceſſione valet argumentum ab exhæredatione ad excluſionem.*
17 *Exiſtentia incapacis ad ſuccedendum non obſtat quo minus eius filij ſuccedit in capita.*
18 *Licet diuerſum forte eſſet ſi præcedens perſona non eſſet excluſa per ſtatutum ſed ipſa repudiaſſet.*
19 *Qui directè non excluditur à ſucceſſione, neque indirectè excluditur.*
20 *Exiſtentia illius, qui ſibi prodeſſe non poteſt, aliis nocere nequit.*
21 *Qui ex ſtatuto alium excludit debet habere qualitatem ſtatuti.*
22 *Diſpoſitio referens ſe ad certum genus perſonarum excludit repræſentationem.*
23 *Diſpoſitio indefinitè loquens de omnibus intelligenda eſt.*

DECISIO CXXXV.

NON acquieſcentibus DD. Franciſco & Lau-
rentio deciſioni in hac cauſa emanatæ coram
bonæ memoriæ Buccabella ſub die 27. Nouembris
1638. in qua reſolutum fuit non obſtante ſtatuto Vi-
terbien. *lib.2. rubr.81.* ſpectare tertiam partem bono-
rum hæreditatis Poggij, etiam intra territorium Vi-
terbien. exiſtentem ad D. Hieronymam concurren-
tem in iſtis bonis cum ſolis præfatis Franciſco, &
Laurentio patruelibus, ad illius ſucceſſionem ab
inteſtato prædefuncti: Ego in hac cauſa ſubrogatus
propoſui dubium, an eſſet ſtandum in deciſis? quo
pluries diſcuſſo tandem Domini affirmatiuè reſol-
uerunt.

Moti eodem fundamento relato in deciſione ho- 1
die confirmata, nempe quod d. ſtatutum diſponens
tantum quod mulier nupta, vel non nupta, & deſ-
cendentes ab ea per lineam fœmininam Patri, vel
Matri, vel Auio, vel Auiæ, vel fratri, vel alicui ip-
ſorum non ſuccedat ab inteſtato, exiſtente maſculo
ex linea maſculina, vno aut pluribus, ex qua ipſa mu-
lier deſcendat non ſit extendendum ad ſucceſſionem
Poggij Patrui, de quo illud minimè loquitur, vt in
puncto Cephal. *conſ.616. n.44. & ferè per totum* &
Rota *in Romana hæreditatis* 16. *May* 1594. *coram Card.*
Millino poſt Fenzon. *ad ſtat. Vrb. deciſ.94.* maximè 2
quia poſt certas perſonas nuncupatim expreſſas à
quarum ſucceſſione ſtatutum excludit, ſubdit, vel
alicui ipſorum, ex quo apparet d. ſtatutum magis
voluiſſe reſtringere ſuam diſpoſitionem ad ſolam
præfatorum ſucceſſionem, dictio enim *alicui* eſt di-
minutiua, Bertran. *conſ.100. n.8. vol.1. par.1.* Caſſan.
ad conſuetud. Burgund. rubr.11. §.6. in text. da Armen-
choſe verſ. & quod dictio. & pro nomen *ipſorum* cæte-
ros excludit, præter nominatos Bald. *conſ.304. n.1. in*
fin. vol.5. Rot. *deciſ.300. n.2. & 619. n.3 par.1. rec.*

Nec extendendum eſt ex maioritate rationis ad 3
effectum euitandi abſurdum, ne neptis, quæ eſt re-
motioris gradus admittatur ad ſucceſſionem eiuſ-
dem perſonæ, à qua eſt excluſa ſoror proximioris
gradus Gabr. *conſ.15. n.25. & ſeq. conſ.18. n.8. cum ſeq.*
& conſ.19. n.15 lib.2. Rota coram Seraph. *deciſ.496.*
n.2. & par.1. rec. deciſ.104. n.1 cum ſeq.

Nam placuit reſponſio data *in d. deciſ.* bonæ me- 4
moriæ Buccabella quod ſupradicta concluſio ex
maioritate rationis ſit deſumpta non ſit attẽdenda,
niſi altero de duobus concurrentibus, vel quod Ne-
ptis deſcendat à perſona excluſa, vel quod egeat re-
præſentatione ad effectum ſuccedendi ne tunc ipſa
neptis ſit melioris conditionis ſorore excluſa vel à
qua deſcenderet, vel in eius gradu eſſet per repræ-
ſentationem collocata iuxta declarationem quam in
terminis alias tradidit Rota *in d. Romana hæreditatis*
coram Cardinali Millino deciſ.94. poſt Fenzon. quam
denuò Domini amplexi fuerunt, quodque latius ex-
plicat Cephal. *d. conſ.616. n.64 cum ſeqq.*

Neque contrarium apparet *ex dd. conſiliis* Gabr. & 5
deciſ.496 Seraph. *& 104. n.64. par.1. recent.* Etenim
ſunt intelligendæ iuxta ſuos terminos, in quibus
neptis concurrebat ad ſucceſſionem Patrui nedum
cum Patruelibus, vt in præſenti, ſed cum alio pa-
truo fratre defuncti, quo caſu d. neptis egebat repræ-
ſentatione gradus progenitoris ad hoc, vt poſſet
concurrere cum d. Patruo ſuperſtite, & ideo quia
collocabatur in eodem gradu ſororis excluſæ
meritò obſtabat d. maioritas rationis, ne in eodem
gradu vna fœmina eſſet melioris conditionis altera,
quod fatetur idem Gabr. *d. conſ.15. n.12. verſ. ſecundo*
quia, & n.18. & n.31. eliciendo d. maioritatem ratio-
nis

nis ex neceſſitate ſuccedendl per repræſentarionem
in gradu non ſuo, & coæquali gradu ſorotis excluſæ,
& idem Gabr. *conſ. 19. n 5. poſt medium verſ. & quidem*
inquit omnia exempla deducta ad oſtendendom,
quod perſona non expreſſa in ſtatuto non excluditur
procedere tantum in perſonis, quæ ſuccedere
poſſunt ex ſuo gradu proprio, non autem, in
iis quæ vt ſuccedant neceſſariò indigent repræſentarione,
& niſi aſcenderent ad gradum ſuperiorem
omnino à ſuccedendo arcerentur.

6 Quod autem d. Hieronyma non deſcendat à perſona
excluſa apertum eſt, cum ſit filia Ludouici
fratris Poggij, qui ſi viueret vtique ſucceſſionis fraternæ
capax eſſet: iuxta Text. *in auth. de hæredit. ab*
7 *inteſt. veniens. collat. 9. ſi igitur defectus il 2.* Et quod
non indigeat repræſentatione, dum ad ſucceſſionem
Patrui concurrit cum ſolis Franciſco, & Laurentio
Patruelibus, qui ſunt in eodem tertio gradu, patet
ex opinione *in ſumma n. 6. & in auth. ceſſante C. de legit. hæred.*
Nempe; quod Patrueles ſuccedentes ſuccedentes
Patruo abſque concurſu alteriux Patrui ſuccedant
in capitx ex perſona, & grado proprio,
non autem in ſtirpes ex gradu paterno, quam Azonis
opinionem reiecta altera contraria Accurſij quadraginta
trium Doctorum authoritate firmatam à
Theſaur. *de iſ.* 161. plnties ſequuta fuit Rota, & præſertim
coram Buratto *deciſ. 352. per totam*, in qua
refertur reſcriptum pro hac parte fuiſſe à ſemper inuictiſſimo
noſtro Imperatore Carolo V. glor. & immort.
mem. & *deciſ. 196. n. 2. & 484. n. 1. p. 4. rec.* & in
aliis concordant. relatis in alia deciſ. in hac eadem
cauſa coram eodem bonæ memoriæ Buccabella ſub
die 29. Ian. 1638: Ac in omnibus Europæ partibus
communi omnium conſenſu receptam dicit aliiſque
pluribus authoritatibus illuſtrat Molpheſ. *ad conſuet. Neapol par 4. de ſucceſſ. ab inteſt. q. 37. per totam.*

8 Neque obſtare dicebant Domini obiectum quod
multum inculcabant informantes pro Franciſco, &
Laurentio, nimirum quod quemadmodum exiſtentia
D. Victoriæ ſororis Poggij (cuius excluſio inter
partex concludebantur) facit vt præfati Franciſcus,
& Laurentius egeant repræſentatione gradus paterni
ad effectum excludendi eandem Victoriam,
iuxta deciſ. Rotæ *in Romana hæreditatis de Girona 28.
Maij 1599. coram Litta, & conſ.* 1. Gabr. *lib. 2.* emanatum
ſuper eadem cauſa Romana hæreditatis de
Girona, ita etiam operatur vt nedum ipſi eadem
repræſentatione egeant ad effectum ſuccedendi,
tanquam eis neceſſaria, ne in diuerſo gradu fiat excluſio,
& ſucceſſio, quæ ſimul ineſſe videntur, cum
eodem momento temporis, quo maſculi ſuccedant
eodem quoque excludant, ſed vt etiam D. Hieronyma,
quæ cum ipſis ad ſimultaneam ſucceſſionem
partui concurrit eadem quoque præſentatione præfatis
maſculis neceſſaria indigeat, ne vna eademque
ſucceſſio ſuper iiſdemmet bonis diuerſimodè eſſet
habenda ſicque dicta Hieronyma per d. repræſentationem
in gradu coæqu ali Victoriæ excluſæ collocata
ex ſupradictis veniat deinde quoque excludenda.

9 Quia admiſſa etiam tali repræſentatione ad effectum
excludendi iuxta terminum dd. Deciſionum
Romana, & Vrbeuetana hæreditatis (quicquid ſit
in caſu noſtro vt mox dicam) viſum fuit Dominis
dd. Franciſcum & Laurentium non egere repræſentatione
gradus paterni ad effectum ſuccedendi excludendi
Amitam: Nam Mulier excluſa per huiuſmodi
ſtatuta excluditur ante ſucceſſionem, maximè
cum non verſemur in hæreditate Patris, quæ ratione
ſuitatis defertur ipſo iure ad tradita in propoſito
per Surd. *conſ. 100. n. 16. verſ. ſimiliter non eſt verum.*
Idque fit clarius animaduertendo, quod excluſio 10
ſtatutaria tanquam cauſa, quod integra ſucceſſio
(remota fœmina) pertineat ad maſculos vtique debet
præcurrere d. ſucceſſionem, tanquam ſuum effectum,
licet admitteretur quod ſucceſſio, & excluſio
ſimul in momento fierent *l. Areuſa ff. de ſtat.
hom.* & ibi Bald. *ante n. 3. verſ. item nota quod in pluribus
& n. 7. verſ. quod libertas cauſa.*

Ideoque cum per talem excluſionem ſtatutariam 11
de medio ſit ſublata Victoria, quando Franciſcus,
& Laurentius voluit ſuccedere, non quidem amplius
ipſi egent repræſentatione ad effectum ſuccedendi,
quia remoto conſenſu Victoriæ ante ſucceſſionem
(ſaltim iuxta ordinem intellectus, qui non
poteſt concipere ſucceſſionem maſculorum, niſi
prius fœminæ excluſione concepta) benè poſſunt
deinde ſuccedere in gradu proprio. Ceſſante enim
cauſa repræſentationis ad effectum excludendi, quæ
erat concurſus dictæ Amitæ debet etiam ceſſare, &
ipſa repræſentatio, quæ nunquam admittitur abſque
neceſſitate, vt in ſpecie cõcurſus patrui ceſſantis per
non eius aditionem, tradit Gabr. *conſ. 133. n. 19 & 20.
verſ. cum igitur, & n. 21. poſt med. verſ. quia conſtante
lib.* 2. Et regulare eſt quod remoto obſtaculo militet 12
diſpoſitio, quæ alias per obſtaculum impediebatur,
ex congeſtis per Tiraq: *in tract. ceſſ. cauſ. par. 1. n. 118.*
Sicque patet argumentum in contrarium adductum 13
non poſſe procedere, niſi quando per remotionem
dicti concurſus non ceſſaret neceſſitas ſuccedendi
in gradu paterno, vtpotè ſi excluſio procederet, non
à ſtatuto per exiſtentiam maſculorum, ſed à ſola ſucceſſione
in d. gradu paterno præcipuè, quia in dubio
pronunciandum eſt non eſſe locum repræſentationi,
ea relatis per Menoch. *conſ. 220. n. 41. & conſ. 269.
n. 61 verſ. 8. & de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 95. n. 3.*

Inutilis autem exiſtentia Amitæ iam ante ſuc- 14
ceſſionem per ſtatutum excluſæ nihil exiſtimanda
eſt quoad ſucceſſionem, perinde ac dicta Amita
poſt obitum Poggij, ſtatim mortua fuiſſet, antequam
nemo declaraſſet ſe velle ſuccedere, cum huiuſmodi
mulieres excluſæ reputentur pro mortuis,
Caſtr. *in l fin. n. 3. ff. de acquir hæred.* Brun. *de ſtat. quod
ſtant. Maſc. art. 13. num. 34* Roſell. *de ſucceſſ. ab inteſt.
n. 238. in fin.* Surd. *d. conſ. 100. n. 16. verſ. ſed quia alia.*
Gabr. *conſ. 15. n. 18. lib. 1.* Rot. *deciſ. 59. ſub n. 4. p. 1. rec.*
Patia enim ſunt aliquam non eſſe vel non poſſe 15
ſuccedere, *l. ſi poſt mortem 10. §. liberi ff. de bon. poſſeſſ.
contra tabul. §. ſed noſtra inſtit. de ſucceſſ. liber.* Et faciunt
ſimilia tradita de filio exhæredato per Rotam
deciſ. 37. n. 4. poſt Merlin. *de legit.* ad quem effectum 16
ſucceſſionis, in quo tantum conſideratur excluſio,
ſiue admiſſio, benè valet argumentum ab exhæredatione
ad excluſionem, Brun. *de ſtat. quod ſtatut.
maſcul. art. 10. n. 14. verſ. & aliàs dixi.*

Vnde ex huiuſmodi rationibus tradit Salzedo *de* 17
repræſent. lib. 2. c. 27. n. 2. & 3. quod exiſtentia patrui
incapacis ad ſuccedendum, non obſtat, quominus
patrueles in capità ſuccedant, ſiquidem iam
omnes ſuccedentes in eodem gradu reperiantur
coniuncti defuncto, & licet *ſub n. 7.* contrarium fir- 18
met in caſu; quo patruus repudiaſſet hæreditatem,
tamen rationes per eum adductæ optimè inſeruiunt
ad rem noſtram, admittendo ſupradicta prius firmata,
quando concurſus tollitur ante momentum
delatæ ſucceſſionis, vt ex ſupradictis patet in remotione,
quam facit excluſio ſtatutaria, & non quando
aufertur poſtea, prout fit per repudiationem
ſubſequentem, & non antecedentem ſucceſſionis.
Quam differentiam inter repudiationem & aliam

excluſionem conſiderauit in propoſito etiam Gabr. *d.conſ.*133.*n.*44.*& ſeqq.lib.*2.

19 Nam alias ſequererur, quod dicti maſculi abſque vlla oeceſſitate traherent inuitam D. Hieronymam, quæ patruo ſuccedit ex perſona propria ad repræſentandum gradum paternum, vt per indirectum in eo gradu excluderent ipſam quam directo in gradu proprio excludere noo valent, quod eis
20 permittendum non venit ad Text.*in l.non dubium C. de leg.* Ne exiſtentia D. Victoriæ, quæ ſibi prodeſſe non poteſt noceat D. Hieronymæ *l. qui repudiauit. in princ.ff.de inoffic. teſtam. l. ſi poſt mortem §. liberi ff. de bon.poſſeſſ.contra tabul.* Brun. *de ſtat. excluſ. art.*7. *n.*12.Surd *conſ.*416.*n.*18.

21 Sed ceſſat omnis difficultas conſiderando, quod in terminis ſtatuti Viterbien. oeque etiam ad effectum excluſionis admittenda eſt d. repræſentatio, quia aut maſculus excludens) qui à ſtatuto requiritur vt ſit ex linea maſculina, ex qua ipſa mulier deſcendit) eſt intelligendus de ſolo maſculo deſcendente ex linea recta effectiua, quam coſtituit pareus cõmunis mulieris exclulæ & Maſculi incluſi, ponderata præcipuè d.dictione, *ex*, bis reperita, deſcendentiam immediatam inferente, & tunc non poteſt eſſe locus d. repræſeotationi, cum præfati Laureorius, & Franciſcus careant d.qualitate, nempe deſcendentia immediata ex eadem linea effectiua communis parentis, à quo deſceodit mulier excluſa Aldobraod.*conſ.*62.*n.*11.*& ſeq.lib.*1. Rot. *deciſ.* 417.*n.*2.*&* 3.*par.*1.*& deciſ.*349.*n.*7.*&* 8.*par.*6.*recent.*

22 Cum regulare ſit, quod vbi diſpoſitio referat ſe ad certom genus perſonarum excludatur repræſentatio, Menoch.*conſ.*124.*n.*95.*verſ.reſpondetur &* 215. *n.*51.*&* 132.*&* 134.*& d.præſumpt.*95.*n.*28.*&* 64.Fuſar.*de ſubſtit.quæſt.*485.*num.*68. Duran.*deciſ.*36.*n.*13. *& ſeq.*

23 Aut eſt intelligendus de maſculo conteoto in linea ex qua deſcendit mulier excluſa, & tunc dicti Fraociſcus, & Laurentius oon egent d. repræſentatione ad effectum excludeodi Victoriam, cum eam poſſit excludere in proprio gradu exiſtens ex perſona propria, ex eo quod d. ſtatutum oou eſt riſtrictum ad fratrem, vel ad aliam certam perſonam ſeu certum gradum, tanquam loquens indefinitè de omnibus maſculis deſcendentibus ex lioea maſculina, quod proiode de omnibus in quocumque gradu exiſtentibus intelligi debet *l.*1. *§.generaliter ff. de legat.præſtan.*& in ſpecie Bald.*conſ.*334.*n.*7. *lib.*5. Et ſic quicquid ſit de vtraque interpretatione (cum in præſcoti acto non fuerit admiſſa ab vtraque parte excluſione D.Victoriæ) neutram, dictum fuit, nocere D.Hieronymæ ſuccedenti ex perſona propria, & gradu proprio hæreditati Poggij patrui. Quam hæreditatem in iſtis bonis (diuidendam io capita inter ipſam & dd. Franciſcum, & Laurentium ſuos patrueles) ad d Hieronymam, propterea ſpectare etiam quoad dicta bona iotra Territoriom Viterbien.

Iterum fuit hodie reſolutum vtraque parte informante, &c.

Aquileien. Penſionis.

Lunæ 29. Aprilis 1641.

ARGVMENTVM.

Deſumitur ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Solutio facta pro reſiduo denotat integralem ſolutionem.*
2 *Solutio facta à parte penſionarij, ei quocum nullum aliud negotium niſi penſionem recipiendi habuerit conſetur facta pro penſione.*
3 *Ius poſſeſſionis percipienda penſionis non variatur ex mutatione perſonarum, aduerſum quas poſſidetur.*
4 *Solutio facta ab anteceſſore beneficiario ſuffragatur contra ſucceſſionem.*
5 *Nemo præſumitur iactare ſuum.*
6 *Ad manutentionem obtinendam ſufficit probare poſſeſſionem de facto exigendi.*
7 *Penſio tanquam onus reale tranſit pro rata in ſucceſſores beneficiorum grauatorum.*
8 *Partita deſumpta ex libris capituli adminicula ſunt penſionis.*
9 *Diuiſio penſionis fit quando titulus, ſuper quem fuit impoſita eſt ſpiritualis.*

DECISIO CXXXVI.

CONFIRMARVNT hodie Domini deciſionem coram me ſub die 15. Februarij præteriti, in qua dictum fuit conſtare de bono iure Malacridæ, tam in poſſeſſorio quam in petitorio, & propterea non eſſe retardandam ſolutionem penſioois ſiue mandari relaxatiooem, cum illius fundamenta benè ſubſiſtant.

Etenim reſpectu iudicij manutentionis dobitari oequit de bono iure Malacridæ, cum doceat de pluribus ſolutionibus diuerſo tempore factis, ex quibus conſtat de illius quaſi poſſeſſione exigendi penſionem, quarum prima eſt ſcutorum 88. per Rocchum à Porta titularem facta, adſuot duæ aliæ ſolutiones poſtea ſecutæ cantantes, pro reſiduo terminorum diuerſorum, quæ aſſertiones, & effectuatæ ſolutiones ſequutæ denotant totũ aliud debitum antea fuiſſe ſolutum Malacridæ creditori per illam dictionem pro reſiduo, quæ integralem denotat ſolutionem *l. fin. C. famil. ercisc.* Iaſon. *l. ſi quidem n.*4. *C.de tranſact.* vbi Paul.de Caſtr. Romanus *ſingul.*706. Celſ.Vgo. *conſ.*1.*n.*52.Caſtren. *conſ.*1.*n.*36. *vol.*3.Duran.*deciſ.*11.*n.*1.

Prædictis accedunt aliæ ſolutiones factæ per Patrem eiuſdem Rocchi, qui Penſionarij Pater, cum aliud ocgotium noo haberet cum Malacrida, vtique ceoſentur factæ io cauſam debiti penſionis filij, ac in eiuſdem extinctionem Greg. X V. *deciſ.* 275. *per totam*, qua poſſeſſione ſtante cootra Rocchum acquiſita manutentio nequit denegari Malacridæ præfato, etiam contra Hierooymum Mantellum Rocchi ſucceſſorem, ex regula firmata io deciſione io hac cauſa emanata, quod in hac materia metimur ius ex parte actoris, ac poſſeſſoris quod non variatur ex mutatioue plurium perſonarum aduerſus quas poſſidetur, Put. *deciſ.* 151. *lib.* 3. *in correct.* Gregor.*d.deciſ.*273. *num.*1.2. *&* 17. *& in recent. deciſ.*562.*num.*1. *p.*1. *& p.*2. *deciſ.*387. *num.*5. *&* 508. *n.*1.

Nec obſtare dicebant Domini quod Rocchus 4
dimiſerit præbendam aotiquam & retinuerit titulum ſpiritualem Canonicatus, quapropter niſi extet liquidatum quid & quantum ſuper vtroque veniat ſoluendum, non poſſit concedi manutentio Malacridæ, fuit enim reſponſum de liquidatione

ſufficienter

Digitized by Google

ſufficienter conſtare, ex quo Ermolaus qui fuit ſuc-
ceſſor Rochi ſoluit ſcuta 75. ratione Præbendæ di-
miſſæ à dicto Rocho, quæ ſolutio facta ab Ante-
ceſſore ſuffragatur contra ſucceſſorem. Greg. X V.
d. deciſ. 275. per totam, & part. 1. recent. deciſ. 162.
num. 1.
5 Minus releuare replicatum fuit d. ſolutionem
fuiſſe ſequutam ex cauſa concordiæ, & ad tollendas
Controuerſias, & lites, quia cum nemo præſuma-
tur iactare ſuum *l. cum de indebito ff. de probat.* Surd.
6 *conſ. 7. num. 44.* Menoch. *præſumpt. 27. n. 9. lib. 5.* ſolu-
tio venit reputanda portionabilis & iuſta, & præ-
ſertim ad effectum manutentionis: quo caſu ſufficit
probare poſſeſſionem de facto exigendi prædicta
ſcuta 75. Rot. *deciſ. 284. num. 4. & 5. par. 5. recent.*
Dorao. *deciſ. 324. n.* 1.
7 Quo verò ad petitorium bonum Ius Malacridæ,
viſum fuit Dominis aſſe clarum illudque reſultare
ex litteris Apoſtolicis reſeruationis penſionis, &
quamuis Rocchus à Porta optauerit aliam præben-
dam retinendo Canonicatum, non propterea inte-
gra penſio remanſit ſuper Canonicatum ſed pro-
portionabiliter fuit diuiſa tam ſuper Canonia,
quàm præbenda, cum penſio tanquam onus reale
tranſeat in quemcumque ſucceſſorem præbendæ
grauatæ pro rata. Mohed. *deciſ. 1. de renunc.* Pariſ.
de reſignat. Benef. lib. 6. quæſt. 2. num. 48. Gigas. *de*
8 *penſ. quæſt. 44. & 63. num.* 21. & pro dicta liquida-
tione comprobanda bene ſufficere dicebant Domi-
ni deductam concordiam alias factam inter Roc-
chum, & Barbarum ex cauſa neceſſaria, nempe
ad dirimendas lites. Concurrunt vlterius admini-
cula deſumpta ex partitis librorum Capitularium
extractis ex Archiuio ipſius Capituli, & ſubſcriptis
ab Archiuiſta, quibus concurrentibus alia non in-
digent ſolemnitate. Card. *conſ. 72. n. 6. & 7.* Couar.
Pract. quæſt. c. 21. num. 3. Caputaq. *deciſ. 244 num. 3.*
part. 2. cum aliis adductis per Caual. *deciſ. 251. n. 1.*
& 3.
9 Diuiſio enim penſionis fit, quando titulus Ca-
nonicalis eſt ſpiritualis, prout ſunt iſti Eccleſiæ
Aquilejen. *iuxta dec. 6. de conſuetud. in recent.* & fuit
reſolutum *in Verſinen. Penſionis, 14. Maij. 1627. coram*
Reuerendiſſimo Domino meo Decano, & in Bergomen.
Penſionis. 23. Martij. 1640. coram bonæ mem. Coccino.
Alia verò quamplura deducta per Matellum viſa
fuerunt Dominis non releuare, ſed vel tolli in deci-
ſione hodie confirmata, vel non egere vlteriori diſ-
cuſſione.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Peruſina Reintegrationis.

Lunæ 29. Aprilis 1641.

ARGVMENTVM.

Concurrentibus pluribus ſtatutis circa ſuc-
ceſſionem alicuius defuncti, illud quod
vigebat tempore mortis attendendum
& nouum ſtatutum ex quibus præſu-
matur, & quid ad illius valorem requi-
ratur.

SVMMARIVM.

1 *Quoties plura concurrunt ſtatuta in materia rein-*
tegrationis ad hæreditatem alicuius illud atten-
dendum eſt, quod vigebat tempore mortis illius
de cuius hæreditate agitur.
2 *Si tempore mortis illius de cuius hæreditate agitur*
ſtatutum ſuccedendi vigeat illud attendendum eſt.
3 *Ex ſtatuto antiquo ius alicui quæſitum immutari*
non poteſt per ſtatutum nouum.
4 *Statutum ſicut lex & conſtitutio non reſpicit præte-*
rita, ſed futura.
5 *Lex noua non traſit actus iam conſummatos.*
6 *Ex quibus nouum ſtatutum præſumatur interpreta-*
tiuum veteris, vel nouum.
7 *Statutum in futurum diſponens non eſt declara-*
tiuum præcedentis.
8 *Statutum diſponens quod antea diſpoſitum non erat*
non eſt declaratiuum præcedentis.
9 *Statutum aliquid addens ſemper reputatur nouum.*
10 *Statutum, & conſtitutio Inferioris abſque confir-*
matione ſuperioris inualida.
11 *Statutum à Principe robur accepit non à ciuita-*
te.
12 *Statutum à confirmatione, & publicatione robur*
accepit.

DECISIO CXXXVII.

SVB die 7. Iunij 1638. fuit coram me reſo-
lutum in concurſu ſtatutorum Ciuitatis Pe-
ruſinæ antiqui, & moderni diſponentium in ma-
teria reintegrationis, de qua agitur eſſe attenden-
dum ſtatutum nouum; fundamenta præfatæ reſo-
lutionis tria fuerunt. Primum quod in materia re-
integrationis eſſet attendendum tempus delatæ
ſucceſſionis, non autem tempus executionis lineæ
maſculorum; Secundum, quod ſtatutum nouum
eſſet declaratorium antiqui circa ea, quæ concer-
nunt reintegrationem. Tertium, quod d. Statutum
nouum vigeret ante annum 1520.

Cui reſolutioni non acquieſcere Luca, eique con-
ceſſa noua audientia, cauſa pluries diſcuſſa, & cum
ſupradicta tria fundamenta Dominis non placuerint
à deciſis fuit hodie receſſum.

Nam quoad primum fundamentum viſum fuit 1
Dominis illud non ſubſiſtere, eo, quia verior, &
receptior Doctorum opinio ſit in hac materia rein-
tegrationis, concurrentibus pluribus ſtatutis, illud
eſſe attendendum quod vigebat tempore mortis il-
lius ad cuius hæreditatem reintegrari petitur, &
quod hæc ſit communis opinio dixerunt Gabr. *conſ.*
42. num. 49. cum ſeq. lib. 2. Honded. *conſ. 16. num. 12.*
lib. 1. Colleg. Bonon. *inter conſ. Hond. 14. num. 26.*
cum ſeq. lib. 2. & fuit alias firmatum in Rota *in Tu-*
dertina Bonorum 23. Iunij 1586. coram Decano, & in
alia Peruſina Reintegrationis 5. Maij 1597. Coram
bonæ mem. Penia, quæ repetitur impreſſa *poſt com-*
pend. ſtatuti Peruſini deciſ. 15. part. 2. diu. deciſ. 142.
num. 1.

Cum autem tempore mortis Beneniatis quæ ſe- 2
cuta fuit de anno 1526. adeſſet ſtatutum in dicta
Ciuitate Peruſiæ diſponens de modo, & ordine ſuc-
cedendi, per viam reintegrationis non eſt dubium,
quin illud veniat attendendum non autem aliud
poſtea editum *l. per diuerſas. §. vltimo C. mandati. l.*
vnic. in fin. C. de rei vxor. action. Colleg. Bonon. *in-*
ter conſ. Honded. 14. num. 28. lib. 2. Rot. *deciſ.* 142.
num. 1. part. 2. diuerſ. quia ſtatim ſecuta morte dicti 3
Beneniatis ex diſpoſitione illius antiqui ſtatuti fuit
Ius quæſitum maſculis, à quibus ſupradictus Lucas
cauſam habet, quod quidem Ius non potuit ad ſta-
tuto ſuperueniente in eorum præiudicium tolli,

aut

aut quomodolibet immutari, *C.quamuis. de reſcriptis lib.6 leg.2. §.meritò, cum ſeq. ff. ne quid in loc.publ.* Gomez. *de iur. quæſt. non tollen. quæſt.2. verſ. tamen ſi rectè poſt* d. Collegium Bonon. *inter.conſ.Honded.* 14. *num* 30.31.*&* 32. *& n.*36.*lib.*2 Rot. *poſt Fenzon. ad ſtatut. lib. deciſ.*117. & hoc facilius ſuadetur immò clarè apparet ex illis verbis ſtatuti noui ibi *habeat locum in futuris negotijs ex caſibus.* ex quibus re-
4 ſultat indubitatam mentem ſtatuentium per tale nouum ſtatutum nullo modo infringere diſpoſitiones, & actus præteritos, ſed ſolum diſponere voluiſſe circa futura *l.leges,& conſtitutiones C de conſtit. cap. fin.*vbi Doctor. *eodem titulo.* Corn. *conſ.*1 *in* 15. *lib.*3. Honded. *d conſ.*16. *n.*14. *lib.*1. Alderan. Maſcard. *de general. ſtat. interpr. concl.*13. Ruin. *conſ* 49. *num.*1. *lib.*3. Cephal. *conſ.*51. *num.*29. *lib.*1. Farinac. *fragment. in verb. Lex. par.*1. *num* 18. Gail. *obſeru.*9. *lib.*2. Burſat. *conſ.*214. *num.*18. Magon. *deciſ. Lucen.*
5 88. *num.*22. Put. *deciſ.*397. *lib.*1. Caputaq. *dec.*208. *n.* 2. *part.*3. cum lex noua non tangat caſus, & effectus iam conſummatos, ex quo alioquin læderet ius alteri quæſitum vel conditionem duriorem redderet. Felin. *in c.fin. num.*11. *verſ. Primo eſt de conſtit.* Angel. *conſ.*53. *n.*5. Laderch. *conſ.* 42. *n.*7. Alderan. Maſcard. *vbi* proxime *num.*13. Gabr. *d.conſ.*42. *n.*49. *&* 50. *lib.* 1. Honded. *conſ.*16. *n.*19. Colleg. Bononien. *vbi ſupra num.*26.*cum.ſeqq.*

6 Quo vero ad ſecundum, quod ſcilicet ſtatutum nouum eſſet declaratorium antiqui non viſum fuit procedere abſque difficultate, nam conſiderata, ac bene perpenſis omnibus circumſtantiis circa d. noui ſtatuti editionem euidentius patet, ipſum eſſe potius nouum ſtatutum, ac ſeparatum ab antiquo quam declaratorium illius, vt ex eiuſdem lectura liquet, habet enim initium de per ſe tanquam rem nouam, ac noui iuris promulgationem continens, vt animaduertit Crot. *in l.omnes populi n.*133. *ff.de iuſt.& iure.* approbatus per Rot. *in Tudertina bonorum* 23. *Iuny* 1586 *coram Orano.& par.*2.*diuerſ.deciſ.*142.
7 *num.*1. & hanc veritatem clariorem reddunt verba ipſiuſmet ſtatuti dum in illis cauetur, quod diſpoſita locum ſibi vendicent in futurum duntaxat, ſignum euidens, quod de præteritis voluerit diſponere, & ſic nullo modo venit dicendum quod ſit declaratorium antiqui cum potius de contrario conſtet ex præfatis verbis ſtatuti, alioquin huiuſmodi expreſſio eſſet ſuperflua. Text. *in c. ſi Papa de priuil. in* 6. Gozad. *in l.omnes populi n.*205. d.Collegium Bonon. *n.*37. Gabr. *d.conſ.*42. *n.*51. Hond. *d.conſ.*16. *n.*23. Socin. Sen. *conſ.*106. *n.*6. *lib.*4. Rota *deciſ.*142. *num.*4. *&* 158. *num.*5. *par.*2. *diuerſ.*

8 Vltra quod cum Secunda diſpoſitio dicti noui ſtatuti tollat ius quæſitum vltimo Maſculo diſponendo de proprio Patrimonio, in quem voluerit, quod non extabat diſpoſitum in ſtatuto antiquo, inde Domini deſumebant d. ſtatutum eſſe nouum non autem antiqui declaratorium, vt per Felin. *in c.fin. num.*8. *in* 4. *limit. & in c.cognoſcentes. n.*7. *verſ. ſexto, & vltimo. de conſtit.* Alderan. Maſcard, *ſupradicta concluſ.* 13. *num.*8. *cum ſeq.* Rot. *d. deciſ.* 142. *n.*3. *part.*2. *diuerſ.* Laderch. *conſ.*42. *num.*7. Menoch. *conſ.*240. *n.* 8. Mandell. *conſ.* 554. *n.*2. Caſtro Pala. *oper. moral. tom.*1. *tract.*3. *diſp.*5. *punct.*3. §.5. *n.*8. *poſt med. verſ. vltimo* & hoc non credo.

9 Et nos veriùs in ſtatuto noui iuris inductiuè deſumptum etiam fuit ex eo, quia in d. ſtatuto antiquo deſcendentes ex fœminis reintegrationem petere non valebant, neque ex capite excluſiuo, cum virtualiter eſſent temporaliter excluſi, vt in ſimili. Put. *deciſ.*139 *lib.*2. *in correct.* cum aliis congeſtis per Merlin. *de legit. lib.*3. *tit.*1. *quæſt.*9. *n.*20. ſtatutum verò nouum expreſsè fauet etiam deſcendentibus, quandocunque conceptis aut natis, ex quo fit, quod quoties ſtatutum aliquid addit ſemper reputatur ius nouum, ac noui iuris inductiuum vt per Felin. *in c.fin.n.*4. *in* 4. *limit.& in c.cognoſcentes n.*7. *verſ. ſexto & vltimo de conſtit.* Crot. *in d.l. omnes populi n.*133. *de iuſt. & iur.* Alderan. Maſcard. *dicta concluſ.*13. *num.* 8. *cum ſeqq.* Farinac. *in fragmen. verb. lex part.*2. *num.*53. Rot. *d.deciſ.*142. *num.*3. *verſ. & Illa verba part.* 2. *diuerſ.* Gabr. *de reg. iur. concl.*3. *num.* 48.

Quo verò ad tertium quod d. nouum ſtatutum 10
vigeret de anno 1520. quo tempore obiit Beneniates ceſſat ex facto, cum verè appareat illud fuiſſe primum promulgatum ſolum de anno 1523. nec à Sanctiſſimo confirmatum, & licet ſuper dicto ſtatuto nouo ab ipſiſmet Ciuibus compilatoribus pluries facta fuerint verba necnon fuerint electi nonnulli doctores pro veteri ſtatuto reformando; Attamen non poteſt dici quod ante d. tempus anni 1523. in eo aliqua vis aut robur poſſet conſiderari, nam certi, & indubitati iuris eſt huiuſmodi conſtitutiones, ac ſtatuta nullius eſſe momenti niſi poſt illorum confirmationem ſuperioris, à quo robur, & firmitatem recipiunt Compoſtell. *in c.cum omnes de conſtit.* Corn. *conſ.*163. *num.*2. *lib.*1. Bald. *conſ.*407. *n.*2. *in fine lib.*2. Capataque *deciſ.* 309. *par.*1. Rota *diuerſ. dec.*78. *à n.*2 *part.*1.

Nec obſtat quod ante d. annum 1525. & ante 11
illius confirmationem prætendatur per aliam partem extitiſſe in publico Archiuio ſtatutum præfatum, & quod ſcripturæ, & monumenta ibi ſeruata fidem publicam recipere videntur.

Quoniam dicendum eſt quod ſi d. ſtatutum in Archiuio reperiebatur, id eueniſſe potius cauſa illius conſeruationis, nec ex hoc vlla fides, aut alius approbatio inferri poteſt cum ſtatutum tantum à Principe robur accipere valeret, & non ab Archiuio ſiuè à Ciuitate, Caputaq. *deciſ.*41. *n.*2. *&* 3. *lib.*1. Put. *deciſ* 430. *num.*1. *lib.*2. Gregor. XV. *dec.*
267. *numer.*6. Caual. *deciſ.* 58n. *numer.* 4. *& part.*1. 12
*recent. deciſ.*135. *num.*8. quod etiam ex facto clarius apparet quod ſtatutum præfatum impreſſum de anno 1523. & à ciuibus, & compilatoribus reformatum fuit à Clemen. VII. ſolum de anno 1524. ſub die prima Ianuarij confirmatum & ſucceſſiuè eodem anno fuit per edicta Magiſtratus d.Ciuitatis publicatum, à quo tempore duntaxat robur, & firmitatem recepiſſe indubitatum eſt, vt latè per Rotam *d.deciſ.*78. *n.*2. *par.*1. *diuerſ.*

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Baren. ſeu Neapolitana Pecuniaria.

Veneris 24. Maij 1641.

ARGVMENTVM.

Ex inſtrumento, quod ab ſtatuto laicali habet executionem non poteſt executiue agi contra clericum, niſi ſtatutum illud eſſet confirmatum authoritate Apoſtolica.

SVMMA

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumenta licet publica ſint non habens de iure paratam executionem.*

2 *Statutum laicale non ligat clericos, nec attenditur in tribunalibus Eccleſiaſticis.*

3 *Laicalis poteſtas nequit auferre poteſtatem appellandi clericis.*

4 *Clericus poteſt ex parte executiuè conueniri.*

5 *Videlicet ſi clericus alicui concedit facultatem exequendi, non tamen ex vi conſtitutionis, ſeu ſtatuti.*

6 *Si inſtrumentum vim habeat quarentigiam ab ſtatuto laicali non poteſt contra clericum.*

7 *Iuramentum non tribuit vim executiuam.*

8 *Præſertim appoſitum in inſtrumento illam non habente.*

9 *Confirmatio ſtatutorum laicalium facta per Synodum non comprehendit illa, quæ ſunt Iuri communi contraria, prout eſt denegatio appellationis.*

10 *Statuta laicalia abſque approbatione inualida.*

11 *Ordinatoria alicuius tribunalis in alio attendenda non ſunt.*

DECISIO CXXXVIII.

SVB 4. die Iulij anni præteriti Domini dixerũt eſſe exequendum mandatum relaxatum ab A.C. contra Abbatem Stephanum Maffeum pro ſcutis 2000. vigore illius obligationis iuratæ cantantis, quod poſſit à D. Benedicto de Angelis creditore pro ſolutione ſcut. 2000. Inſtrumentum pro liquido produci, præſentari, ac liquidari in omni Curia, loco, & foro iuxta formam Ritus Magnæ Curiæ Vicariæ, & ſecundum laudabilem ſtylum curiarum Eccleſiaſticarum, & quod in continenti habeat promptam, & paratam executionem more penſionum fideliſſimæ ciuitatis Neapolis, & obligationum liquidarum, cui reſolutioni non acquieſcente Abbate Stephano hodie demum poſt quartam cauſæ propoſitionem quoad viam executiuam fuit à deciſis receſſum.

1 De iure enim inſtrumenta, quamuis publica non habent paratam executionem, iuxta Text. *in l. minor 25. annis cur fideicommiſſum* vbi DD. *ff. de minor. l. pacto quo pœnam C. de pact.* Alex. *conſ.* 192. *lib.* 7. Iaſ. *conſ.* 9. *in princ. lib.* 1. Scacc. qui plures cumulat. *de iudic. par.* 1. *c.* 62. *num.* 1. Franc. March. *quæſt.* 393. Olaſch. *deciſ.* 129 *num.* 2. Theſaur. *deciſ.* 26. *n.* 1. *& in recent. dec.* 234. *n.* 11. *part.* 5.

2 Nec executionem tribuit in præſenti obligatio Abbatis concepta iuxta formam ritus Magnæ Curiæ Vicariæ. Primo quia dicta conſtitutio vti laïcalis non attenditur in Tribunalibus Eccleſiaſticis nec eſt apta Clericos ligare ex defectu poteſtatis ſtatuentium *c. quod Clericus de for. compet.* Caſtrenſ. *conſ.* 157. *n.* 1. *lib.* 2. poſt Imol. *conſ.* 48. *num.* 11. *lib.* 1. Afflict. *ſuper conſt. Regni lib.* 1. *rubr.* 17. *n.* 16. *propè finem. §. ſiquis in poſterum verſ. & ideo dico* Honded. *conſ.* 3. *num.* 11. *lib.* 1. Viuian. *deciſ.* 326. *per tot.*

3 Secundo quia laicalis poteſtas non valet auferre facultatem appellandi Clericis competentem de iure communi *cap. cum inter de except.* Pariſ. *conſ.* 28. *num.* 13. *lib.* 4. Lancellot. *de attent. par.* 2. *c.* 12. *ampliat.* 5. *num.* 14. Rot. *deciſ.* 16. *num.* 3. *de dolo, & contumac. in nou.* alias eſſet conſtitutio contra libertatem Eccleſiaſticam Alex. *conſ.* 210. *num.* 12. *&* 211. *num.* 7. *lib.* 2. Alba *conſ.* 8. *n.* 3. Couarr. *in c. poſſeſſor malæ fidei de reg. iur. in* 6. Honded. *conſ.* 3. *num.* 15. *lib.* 1. Carol. de Graſ. *de effect. Cleric. effect.* 2. *n.* 68. 69. *&* 70. cum aliis ab eo congeſtis.

Et ſæpè Rota reiecit huiuſmodi conſtitutiones vti laicales concedentes viam executiuam aduerſus perſonas Eccleſiaſticas, vt videre eſt *in illa Mantuana iuris paſcendi* 26. *Maij* 1628. *coram bonæ mem. Cardinali Virili* Duran. *dec.* 191. *n.* 2.

Nec obſtat quod Clericus ſine quæuis alia per- 4
ſona poſſit ex pacto executiuè conueniri *l. qua dote ff. ſolut. matrim. l. penult. C. de pignorat. act.* Petr. Nug. de Auendagn. *ad l.* 4. *&* 5. *tit. de las excepciones lib.* 3. *ordin. Regal. n.* 1. Zacch. *de obligat Cameral. quæſt.* 2. *num.* 16. *verſ. valet enim pactum quod iudex poſſit.*

Quia fuit reſponſum concluſionem procedere 5
in clerico, qui ſimpliciter in inſtrumentum ſuæ obligationis conceſſit facultatem creditori executiuè agendo, ſecus verò quando prout in præſenti d. facultatem conceſſit non ſimpliciter, ſed iuxta formam alicuius conſtitutionis laicalis, qua ipſe ex defectu poteſtatis ſtatuentium non poteſt aſtringi, & cui Eccleſiaſtici non valent ſe ſubiicere, *cap. ſi quis Clericus*, vbi gloſſ. & Doctores *de foro compet.* Afflict. *dec.* 85. *num.* 1. *in fin.* Port. Imol. *conſ.* 107. *n.* 4. *&* 5. Grat. *conſ.* 87 *num.* 3. *lib.* 1. Hond. *conſ.* 3. *num.* 21. *verſ. Nec coram laico.*

Minus obſtat quod ſaltem Abbas Maffeus po- 6
tuerit executiuè conueniri vigore Quarantigiæ, fuit enim replicatum quod cum virtus huius obligationis Quarantigiæ pendeat à Notario, ac iudice Chartulario, habente poteſtatem à iudice laico faciendi præceptum iudiciale perſonæ obligatæ, non inde clericos afficiat ex defectus poteſtatis *cap. Eccleſia S. Mariæ de conſtit.* Ioan. Andr. *in cap.* 1. *de immunit. Eccleſ. lib.* 6. Bart. *de inſtr. quarantig. part.* 1. *quæſt.* 4. Franc. Marc. *quæſt.* 399. *num.* 2. *volum.* 2. Viu. *dec.* 326. Carol. de Gaſ. *de effect. Cleric effect.* 2. *n.* 302. 304 *&* 305.

Nec pariter obſtat iuramentum, quia nec illud 7
tribuit viam executiuam, Bald. *in leg.* 1. *num* 5. *C. de reb. cred.* Socin. *conſ.* 120. *num.* 11. *lib.* 1. Scacc. *de iudic. part.* 1. *cap* 62. *num.* 10. *verſ. contrarium tenuit.* Theſaur. *deciſion.* 26. *numer.* 7. *verſ. contrariam partem.*

Vltra quod cum inſtrumentum, in quo illud re- 8
peritur præſtitum non tribuat viam executiuam, vtique nec poterit hoc operari iuramentum ibi appoſitum vti acceſſorium illi: Pariſ. *conſ.* 110. *n.* 34. *lib.* 1.

Nec etiam obſtat conſtitutio Synodalis Neapo- 9
litana, in qua fortaſſe approbatur, & confirmatur Ritus Vicariæ, nam fuit tripliciter reſponſum. Primò cõfirmationem ſtatutorum ſæcularium per conſtitutionem Synodalem non comprehendere ſtatuta iuri communi contraria, prout eſt denegatio appellationis, *ex ſumptis c.* 1. *de ſuruiur. in* 6. & notant DD. *in l. ſi quis prior. ff. de Trebell.* Petr. de Anchar. *in puncto de Synodo. conſ.* 18. *n.* 7.

Secundo d. conſtitutionem vti non confirma- 10
tam à Sede Apoſtolica clericos non ligare, nec ideò eſſe habendam rationem de ritu Magnæ Curiæ Vicariæ, dum non habet Apoſtolicam confirmationem. Hoſtien. *in c. fin. de ſolut.* Guid. Pap. *conſ.* 151. *num.* 2. *verſ. ſed quia alij.* Matheſil. *ſingul.* 120. vbi Add. Surd. *conſ.* 2. *num.* 15. *&* 16. *&* 301. *num* 24. Gail. *obſeruat.* 32. *num.* 2. *lib.* 2. Carol. de Graſ. *de effect. Cleric. effect.* 2. *n* 44.

Tertio dictam conſtitutionem ſynodalem, vti lo- 11
calem ac ordinatoriam, non inde eſſe apud nos attendendam, cum de iure communi ordinatoria vnius tribunalis in alio non ſint de neceſſitate ſeruanda.

ſeruanda Paul. de Caſtr. *conſ.320.num.5. verſ. Praterea. lib.*1. Scac. *de iudic. lib.2. cap.2. num.*650.*cum ſeqq.* Seraph. *deciſ.*208. *num.*4. Greg. X V. *dec.*351. *n.*7. vbi Addeu. *n.*11.

Quo verò ad alia firmata in deciſione hodie reuiſa Domini ordinarunt, qood iterum Cauſa proponeretur. Vtraque parte Iuſormante, &c.

Romana Pecuniaria.

Mercurij 29. Maij. 1641.

ARGVMENTVM.

Quando probetur debitum litterarum cambij inter mercatores, & quomodo illo probato procedi poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Partita computi libri alicuius contra ſcribentem probant: praſertim ſi fuerint ab eo producti.*
2 *Mercator qui acceptauit litteras cambij, & non docuit remiſſam condemnandus eſt.*
3 *A.C. poteſt procedere contra mercatores executiuè & de plano ſola facti veritate inſpecta.*
4 *Clauſula ſola veritate inſpecta, de plano, & ſine figura iudicij, & manu regia proced. operantur vt iudex poſſit procedere vti Princeps.*
5 *Inter mercatores proceditur ex bono, & aquo.*
6 *Tranſmiſſio litterarum cambij pro extinguendo debito quomodo fiat, & quid importet.*
7 *Quod importent verba* del ſtare del credere.
8 *In materia cambiorum plurimum creditur mercatoribus.*
9 *Verba ſine praiudicio ſeruant praiudicium in rebus non expreſſis.*

DECISIO CXXXIX.

DIXERVNT hodie Domini mandatum ab A. C. relaxatum pro ſcutis auri Marcarum 612. contra Antonium de Federighis debitorem Iacobi Brignoni eſſe exequendum, vti validum, & iuſtum; de validitate conſtat ex reuolutione actorum, in quibus leguntur omnes citationes neceſſariæ in hoc iudicio, Verall. *deciſ.*260. *part.*2. Duran. *dec.*310. *n.*1.

1 Iuſtitia verò deſumpta fuit ex eo, quia Federighius præfatus ſcripſit d. Brigoono ſub die 1. Decembris præteriti ſe remiſiſſe d. pecuniarum ſummam Procoratori Chriſtophori Brignoni ad proximas nundinas Apparitionis Placentiæ, hucque pro aliis ſcutis 910. de quibus per *conto ſaldo* dederat creditum d. Iacobo, necnon, ex adnotatione facta in propriis libris eiuſdem Antonij de Federighis, ex quibus omnibus benè remanet probatum Creditum Brignoni, præſertim cum fuerint, ab eodem Antonio producta, quæ ideo contra eum plenè probant Rot. *in recent. deciſ.* 120. *n.*4. *part.*1. *& par.*2. *dec.*2. *n.*1. *&* 142. *n.*3. Gregor. X V. *dec.*138. *n.*4. vbi Addent. *n.*15. Duran. *dec.* 185. *num.*17. qua-
2 propter cum d. Antonius fuerit conuentus coram A. C. ad docendum de remiſſa, & de ea non fuerit doctum, vtique fuit benè deuentum ad relaxationem mandati, vt in ſimilibus terminis firmat Scac. *de camb.* §.7. *gloſ.*4. *n.*1.
3 Nec obſtat quod fuerit actum ſine obligatione camerali, & abſque litteris Cambij pro quibus tantummodo executiuè procedi ſolet, fuit enim reſponſum A.C. benè potuiſſe executiuè in hoc caſu procedere per ampliſſimas facultates, quas habet in negotiis ſpectantibus ad Mercatores, vt in eius facultatibus impreſſis poſt Saluſt. Tiber. *in prax. num.*19. vbi expreſsè dicitur A. C. poſſe procedere inter & contra Mercatores curiæ vſque ad quamcumque ſummam ſummariè ſimpliciter, de plano, & ſine ſtrepitu, & figura iudicij ſola facti veritate inſpecta, & manu Regia, quæ clauſulæ remittunt ſolemnitates iuris. Dec. *in c. Paſtoralis n.*17. *de appellat.* Oldrad. *conſ.*115. Honded. *conſ.*49. *num.* 32. *lib.*1. Grauat. ad Veſtr. *lib.*5. *cap.*1. *num.* 7. Matt. *de clauſ. part. clauſ.* 180. Scacc. *de appell. quaſt.* 161. *limit.* 1. *num.* 76. Rota *deciſ.* 446. *num.* 1. *part.* 2. *recent. & part.*5. *deciſ.*120. *num.*1. & operantur vt iudex poſſit procedere vti Princeps Mandoſ. *conſ.*65. *num.*10. *& conſ.*96. *vol.*1. Gratian. *deciſ. March.*68. *n.*5. Iaſ. *in* §. *bona fides inſtit. de action. num.* 45. Butr. *de ceſſ. bon. q.*36. *in* 4. *quaſt. princ. n.*6. cum aliis per Gratian. *d. deciſ.*68. *num.*2. cum inter Mercatores pro- 5
cedatur de bono, & æquo, Menoch. *de arbitr. q.*51. *num.*396. Theſ. *deciſ.*166, *num.* 7. Franch. *deciſ.* 303. *num.*3. Rota Ianuen. *dec.* 641. *in fine & part.*5. *dec.* 395. *num.*12.

Minus obſtat quod d. Antonius de Federighis ſit 6
debitor præfatæ ſummæ, occaſione mercium tranſmiſſarum ad effectum vendendi, & quæ ſucceſſiuè fuerunt venditæ diuerſis perſonis habita fide de pretio, & conſequenter illum non eſſe conueniendum non diſcoſſis prius emptoribus.

Fuit enim dupliciter reſponſum. Primò debitum præfatum ſcut. 612. auri marcarum benè prouenire ex litteris cambij, cum dictus Antonius debitum, de quo agitur pro tali recognouerit, dum dixit, quod pro eo extinguendo tranſmiſerat ad Nundinas Placentiæ litteras continentes proprij debiti ſolutionem tranſmittere autem litteras, hoc modo, nihil aliud importat, quam tranſmiſſionem litterarum cambij pro ſolutione facienda ita Nauar. *conſ* 31. *lib.*6. *de vſur.* Alex. Raduen. *in opuſc. ſuper banco S. Ambroſij num.*37. Rota Ianuen. *deciſ.*2. *per tot.* præſertim *num.*10. *&* 11.

Secundo reſponſum fuit, quod dom Antonius, 7
& Brignonus conuenerunt *del ſtare del credere* ſuſcipiendo d. Antonium duplicatam prouiſionem, hoc caſu non eſſe deueniendum ad excuſſionem eorum, qui merces emerunt, ſed eundem Antonium eſſe reputandum perſonalem debitorem, & in ſe ſuſcepiſſe nomina debitorum Scacc. *de camb.* §.3. *n.*6. & de hoc verbo *del ſtare del credere* eſt *deciſ.*120. *par.*5. *recent.*

Vlterius data fuit fides mercatorum atteſtantium hæc verba importare, quod Mercatores teneantur poſt acceptam duplicatam prouiſionem ac conuentionem *del ſtare del credere* maturatis pagis mercium venditarum tranſmittere pecunias retractas, quamuis non exactas, & de proprio abſque vlla
debitoris excuſſione, quibus plurimum in hac ma- 8
teria eſſe deferendum dixit Bald. *conſ.*40. *n.*10. *lib.*5. Socin. Iun. *conſ.*27. *n.*22. *lib.*1. Greg. X V. *dec.*126. *n.*3. *&* 7. Duran. *dec.*368. *num.*12.

Vltimò non obſtat quod in Epiſtola dicti Antonij 9
adſint illa verba *ſenza pregiuditio* Quia dicta verba benè præſeruant præiudicium in aliis non autem expreſſis, ita Oldrad. *conſ.*330. *n.*9. *in fin.* Gratian. *diſcept.*867. *n.*10. Marta *de clauſ. parte* 1. *clauſ.* 142. *num.*2.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Donationis.

Lunæ 3. Iunij 1641.

Argumentum. Vide *Deciſ.* 133.

SVMMARIVM.

1 *Solemnitates ab ſtatuto requiſita vt valeat donatio.*
2 *Alia ſolemnitates requiſita in donationibus minorum.*
3 *In donationibus ingreſſuri religionem tanquam cauſa mortis, vel ob cauſam factis non requiruntur prædicta ſolemnitates.*
4 *In illis non eſt locus pœnitentiæ niſi in caſu egreſſus.*
5 *Statutum generaliter diſponens non eſt extendendum ab ea de quibus ſpecialiter diſponit.*
6 *Dictio niſi poſita poſt negatiuam quid operetur.*
7 *Donatio nunquam vtilitatem adfert donanti.*
8 *Donatio facta ſucceſſuro ab inteſtato in caſu ſuccedendi non affert damnum donanti.*
9 *Nulla læſio in prædicta donatione reperitur. & num.* 14.
10 *Non ſunt adhibenda ſolemnitates in donatione matris facta filia.*
12 *Donatio facta curatrici inualida.*
13 *Valet tamen à pubere nolente habere curatorem facta matri.*
14 *Inuito puberi curator non datur.*

DECISIO CXL.

PLVRES in hac cauſa emanarunt deciſiones, in quibus firmatum fuit primam donationem factam ſub die 22. Octobris 1614. per Camillum Latinum, occaſione ingreſſus Religionis, dum erat ætatis 15. annorum ad fauorem Virginiæ Matris eſſe attendendam, non autem aliam poſtea ſecutam ad fauorem Monaſterij reuocatoriam primæ, & eſſe confirmandam ſententiam A. C. d. pro Virginia latam, quibus deciſionibus non acquieſcentibus R.R. Abbate, & Monachis Sancti Euſebij Cæleſtinorum Vrbis, propoſui hodie dubium, An prima dicta donatio eſſet valida? & Domini hodie affirmatiuè reſponderunt.

1 Ex eo quia dicta donatio facta fuit cum ſolemnitatibus ſtatuti Vrbis *cap.* 149. 150. *&* 151. *lib.* 1. vltimo Iudicis decreto conſenſu vnius cõſanguinei, deputatione Curatoris in locum alterius, ex quo mediante Iuramento aſſerunt alterum conſanguineum non habere, necnon Iuramento, obligatione Camerali, ſubſcriptione donantis teſtibus, ac demum inſinuatione, quibus omnibus concurrentibus huiuſmodi donationes ſuſtineri, tradunt Gratian. *diſcept.* 474. *n.* 3. *cum ſeqq.* Seraph. *deciſ.* 343. *n.* 3. Burat. *dec.* 333. *n.* 7.

2 Nec obſtat quod non fuerint adhibitæ ſolemnitates ſtatuti Vrbis *cap.* 113. *lib.* 1. requirentis vltra præfatas ſolemnitates in alienationibus bonorum ſtabilium pupillorum ſeu minorum authoritatem Tutoris, vel Curatoris, necnon euidentem eorundem pupillorum ſeu Minorum vtilitatem, præſertim ſtante dec. 121. Reuerendiſſimi Durani *n.* 40. *&* 41. in qua Rota dixit, quod licet in donationibus, quæ fiunt à Nouitiis ante emiſſionem profeſſionis non requirantur ſolemnitates, nihilominus in aliis donationibus, quæ fiunt ante ingreſſum veniant ſeruandæ ſolemnitates ſtatuti locorum ex eo, quia ingreſſurus Religionem ſit merè Laicus, donec eam ingrediatur propterea ligatur ſtatuto loci.

Fuit enim multipliciter per Dominos reſponſum. 3
Et primò ſimiles donationes factas occaſione ingreſſus Religionis vocari cauſa mortis ſtante clauſula *dummodo Monaſterium ingrediatur, & in eo profeſſionem emittat*, ſiuè donationes ob cauſam, in quibus non requiri ſolemnitates firmant Text. *in §. illud quoque auth. de Monach.* Card. *conſ.* 17. *de regul.* Gabr. *conſ.* 6. *n.* 1. *&* 10. *cum ſequent. lib.* 2. Dec. *conſ.* 31. *n.* 3. Simon de Pret. *conſ.* 72. Maneot. *conſ.* 58. *num.* 4. *&* 7. Beto. *in c. in præſentia num.* 155. *de probat.* Burat. *in puncto deciſ.* 46. *per tot.* & præſertim *numer.* 7. 4
quamuis non poſſit eſſe locus pœnitentiæ, niſi in caſu egreſſus, Sanch. *in præc. Decal. l.* 7. *cap.* 1. *n.* 18. *& cap.* 5. *num.* 57. Amat. *deciſ. March.* 46. *num.* 37. Gratian. *diſcept.* 975. *n.* 19 *& deciſ. March.* 42. *n.* 7. 8. *&* 9. *cum aliis adductis in deciſ. in hac cauſa facta ſub die* 17. *Decembris* 1640. *coram Me.* qua deciſ. 461. Buratt. ſtante nihil obſtat d. deciſio Durani 121. cum in ea benè tollantur obiecta in contrarium adducta, cum qua Buratti Deciſione DD. hodie tranſierunt.

Secundò ſtatutum Vrbis d. c. 113. non loqui de 5
donationibus, ſed tantummodo de alienationibus, quæ fiunt à minoribus, & quamuis donare ſit alienare, nihilominus cum d. ſtatutum alibi det formam donationibus, prout *in dicto c.* 149. 150. *&* 151. propterea d. ſtatutum c. 113. loquens generaliter de alienationibus non venit extendendum ad ſpecialiter alibi diſpoſita, Rolan. *conſ.* 62. *n.* 30. *lib.* 3. Rot. Bonon. *ſuper ſtatut. deciſ.* 101. *n.* 9. *&* 126. *n.* 21. Greg. XV. *deciſ.* 269. *n.* 2. ſtante præſertim *in c.* 151. illa dictio- 6
ne, *Niſi*, ibi, *non valere niſi &c.* quæ poſt negatiuam collocata operatur, vt poſt adhibitas illas ſolemnitates donatio valida veniat reputanda, Gratian. *diſcept.* 474. *n.* 4. Seraph. *deciſ.* 343. *num.* 3. Buratt. *deciſ.* 333. *n.* 5. 6. *&* 7.

Tertiò non poſſe dicto ſtatuto *cap.* 113. adaptari 7
qualitatem *ibi* expreſſam, dum cauetur, quod debet conſtare ceſſiſſe contractum in euidentem pupillorum vtilitatem, ſed cum donare ſemper importet amiſſionem, & nunquam poſſit tendere in donantis vtilitatem, vt per Bald. *in l.* 1. *C. ſi aduerſus donat.* Alex. *conſ.* 125. *num.* 1. *verſ. quarto, & vltimo lib.* 1. Ruin. *conſ.* 200. *num.* 2. *lib.* 1. Caual. *deciſ.* 257. *n.* 7. non inde dicta verba ſtatuti poſſunt conuenire donationibus.

Quartò facit ceſſare omnem ſcrupulum præſen- 8
tis caſus materia, dum filius donat Genitrici in caſu profeſſionis emittendæ, in qua non poteſt conſiderari fraus, aut damnum, dum alias eſſet ſucceſſura ab inteſtato Dec. *conſ.* 16. *num.* 2. *verſ. & ad hoc patet. conſ.* 219. *num.* 2. Surd. *conſ.* 461. *num.* 11. *verſ. pari ratione* Pic. *ad ſtatut. gloſ.* 10. *num* 2. Rota *deciſ.* 153. *n.* 8. *par.* 1. *recent. & poſt* 2. *vol. conſ. Farinac. deciſ.* 252. *ſub n.* 3.

Et quis eſt qui dubitet, quin quilibet ſapientiſſi- 9
mus vir renunciaſſet in terminis, in quibus verſamur ad fauorem matris, præſertim dum fratribus, & agnatis carebat, quo caſu omnem ceſſare læſionem, dolum ſiuè ſeductionem tradunt Dec. *d. conſ.* 31. *num.* 5. *verſ. vltimò non obſtat vſque ad fin.* Aym. *conſ.* 160. *numer.* 1. Amat. *deciſ. March.* 46. *num.* 22.

Rurſus animaduerſum fuit quod ſicuti non ſunt 10
adhibẽdæ ſolemnitates in donationibus factis à Matre ad fauorem filij, vt per Sarnen. *dec.* 100. *&* 101.

impreſſis poſt deciſ. Coccin. *& deciſ.* 19 *part.*4. *di-*
11 *uerſ.* ita etiam pariformiter in donationibus ex cauſa ingreſſus factis per filium ad fauorem Matris ſucceſſore ab inteſtato: quo caſu non conſideratur læſio neque ſeductio. *Dec. d. conſ.* 31. *num.* 3. Pic. *ad ſtatut. Vrbis d. gloſ.*10. *per totam* Rot. *in Peruſina hereditatis de Cincis* 17. *Decembris* 1627. *coram bonæ mem. Cardinali Virili.*

12 Minus obſtat quod donatio cauſet ad fauorem Curatricis, quæ de iure non ſuſtinetur, vt dixit Rota *in Romana donationis de Mangellis* 14. *Ianuarij* 1636. *coram R.P.D. meo Carillo* impreſſa penes Tambur. *de iure Abbatis. deciſ.*8. *num.*7. *cum ſeqq.* Quia obiectum non procedit in maiore 14. annorum, nolente habere curatorem, prout in caſu noſtro, in quibus terminis non loquitur dicta deciſio Romana donationis de Mangellis, & certum ſit tutelam expiraſſe in Camillo, ex quo attigerat 15. annum *inſtit. quibus. mod. tutel. fin. in princip.*
14 inuito autem non datur Curator §.1. *Inſtit. de curator.* vbi Balduin. *in verſ. inuitus* Montan. *de tutel.& Cura. cap.*37. *in* 2. *regula num.* 93. Quod autem in præſenti curatorem nollet Camillus remanet probatum ex eo, quod ſtatim finita Tutela petiit redditionem rationis à Matre.

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Nullius Prouinciæ Aprutinæ Saluiani.

Lunæ 10. Iunij 1641.

ARGVMENTVM.

Saluianum interditum pro dote reſtituenda conceditur ad quod requiritur probatio receptionis dotis, hypothecæ, poſſeſſio bonorum hypothecantis, tempore receptionis dotis, & petitionis interdicti.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum publicum cum iuramento facit probationem probatam dotis.*
2 *Ad concedendum Saluianum interdictum, pro dote requiritur poſſeſſio tempore receptionis dotis.*
3 *Et quod ille aduerſus quem intentatur interdictum Saluianum poſſidet res pro dote hypothecatas.*
4 *Quod vtrumque probatur teſtibus. & vltimum ſuſtentatione litis. n.*5.
5 *Quibus ſtantibus concedendum eſt interdictum Saluianum.*

DECISIO CXLI.

SEcutis Nuptiis inter Bernardinam Dalla futia & Franciſcum Lauretum vſque de anno
1 1597. cum dote ducator. 1790. cum quæ poſtmodum fuit ſoluta Matthæo Genitori dicti Franciſci, qui pro reſtitutione d. dotis hypothecauit omnia ſua bona in forma dicto Matthæo vita functo, Bernardina petiit & obtinuit immiſſionem, ex Saluiano coram A.C. pro dictæ ſuæ dotis conſeruatione cauſa in gradu appellationis mihi commiſſa, cum ageretur inter perſonas Eccleſiaſticas detentrices bonorum Matthæi, dubitaui hodie, An ſententia A.C. eſſet confirmanda? & Domini hodie confirmandam eſſe dixerunt, vti validam, & iuſtam de validitate, conſtat ex reuolutione actorum, ex quibus patet, in ea interueniſſe omnia requiſita tradita per Caputaq. *deciſ.* 260. *par.*1. *& in recent. deciſ.* 589. *num.*1. *part.* 1. *&* 178. *num.* 2. *part.* 2. & *alibi paſſim.*

Iuſtitia verò deſumpta fuit ex eo quia conſtat de extremis, in hoc Iudicio neceſſariis, nempè de credito cum hypotheca dotis Franciſcæ deſumpto ex publico Inſtrumento cum Iuramento aſſignationis dotis, quod facit probationem probatam Greg. XV. *deciſ.*17. *num.*1. *& part.*2. *recent. dec* 456. *n.*2. *& par.*5. *dec.* 13. *&* 15. *vtrobique n.*1. necnon 2
de poſſeſſione Matthæi bonorum de quibus agitur tempore receptionis dotis, quod neceſſariò requiritur in hoc Iudicio Saluiani Aretin, § *item ſeruiant. inſtit. de action.* Surd. *conſ.*137. *n.*1. Honded. *conſ.*17. *n.*1. *vol.*2. Greg. XV. *deciſ.* 67. *n.* 1. & fuit coram Me reſolutum *in Peruſina Saluiani* 12. *Decembris* 1639.

Quo verò ad alterum extremum, nempe, quod 3
hodie Ven. Cappella Sanctiſſimi Roſarij Terre letti, necnon Ioan. Vincentius de Paſtoris poſſideant bona hypothecata ad fauorem dictæ Bernardinæ
benè probatur ex teſtibus datis formiter examina- 4
tis, optimè deponentibus, non tantum Matthæum poſſediſſe tempore receptionis dotis ſupradicta bona, verum etiam in præſenti poſſidere à d. Venerabili Cappella Sanctiſſimi Roſarij, & à Ioanne Vincentio Paſtore. Rot. penes Pacif. *de Saluian. deciſ.*1. *num.* 1. *& part.* 2. *recent. deciſ.* 669. *num.*2. Duran. *dec.*40. *n.*2. Vlterius remanet probatum ex ſuſtentatione litis. Rot. penes Pacif. *dec.* 20. *n.*2. *& deciſ.*26. *num.*16. Duran. *d. deciſ.*40. *n.*5.

Quibus ſtantibus cum ſint iuſtificata omnia ex- 5
trema neceſſaria in hoc Iudicio Saluianum intrat. Greg. XV. *deciſ.*491. *num.*6. *cum ſeqq. & part.* 2. *recent. dec.*456. *n.*1. *& dec.*57. *n.*6. *part.*5. *& coram Me in d. Peruſina Saluiani interdicti* 12. *Decembris* 1639.

Et ita reſolutum, &c.

Imolen. Pradij.

Veneris 14. Iunij 1641.

ARGVMENTVM.

Quando aliquis poſſeſſor condemnatur ad reſtituendam rem poſſeſſam & fructus: à quo tempore, & quænam fructuum ratio habenda ſit.

SVMMARIVM.

1 *Ex ſtylo Rotæ poſſeſſor non condemnatur ad reſtituendos fructus, niſi a die litis motæ.*
2 *Licet præceſſerit ſpolium, dummodo non ſit violentum, aut attentatum.*
3 *A quantitate fructuum deducendū eſt ſemen. & n.*8.
4 *In deductione fructuum habenda eſt ratio onerum illis impoſitorum. & n.*9.
5 *Teſtes debent deponere exactè ſuper quantitate fructuum.*
6 *Et de fructuum valore, non pretio particulari, ſed communi. n.*11.
10 *Sufficiunt ad probationem fructuum probationes per præſumptiones, & coniecturas.*
12 *Pro liquidatione rei modici valoris ſufficit iuramētū.*

DECISIO

DECISIO CXLII.

NON acquieſcente Dorifio Eqnite Galeatio Sauino reſolutioni in hac cauſa emanatæ ſub die 15. Maij 1640. in qua dictum fuit fructus per eum perceptos prædij *della Berca* à die intentati interdicti, vſque ad diem dimiſſionis illius aſcendere ad libras 6445. repropoſui hodie dubium ſuper eiſdem, & pro receſſu adducebantur ſequentia.

1 Primo quod dict. Sauinus in deciſione condemnetur ad fructus à die motæ litis, & tamen cum Iudicium fuerit intentatum 28. Iulij 1628. nihilominus condemnetur ad fructus annorum 1626. 1627. & 2628. pro quo tempore indubitati Iuris eſſe, illum non teneri, cum iuxta ſtylum huius Tribunalis poſſeſſor non teneatur ad fructus reſtitutionem, niſi à die motæ litis, vt per Seraph. *deciſ.* 835. *n.*1. *&* 1168. *num.*3. Caualer. *deciſ.*409. *n.*1. Burat.

2 *deciſ.*184. *num.*1. quamuis eſſemus in ſpolio, dummodo non ſit violentum, aut attentatum ex ea ratione, quia ante motam litem detentor erat in bona fide, Rota *deciſ.*4. *&* 5. *de reſtit. ſpol. in nou.* Caputaq. *deciſ.*27. *n.*2. *par.*2.

3 Secundò quod à quantitate Fructuum perceptorum à Sauino non fuerit demptum ſemen, ſine quo fructus naſci non poſſunt *l. fructuum*, *& l. diuortio §. impendia ff. ſolut. matrim. lib.*2. *C. de fruct. & lit. expenſ.* Gabr. *conſ.* 80. *num.*6. *&* 7. *lib.*2. Ruin. *conſ.*65. *n.*6. *lib.*1. Burat. *deciſ.*618. *n.*1.

4 Tertio quod non fuerit habita ratio onerum Cameralium, quæ per totum ſtatum Eccleſiaſticum impoſita reperiuntur per æs, & libram ſuper bonis ſtabilibus, quorum ſolutio erat facienda per Dominum, & ſic per Sauinum.

5 Quarto quod teſtes non deponant exactè ſuper quantitate recollectorum, ſcilicet canapis, lini & aliorum leguminum, vt ad præfatam liquidationem potuerit deueniri.

Quintò quod frumentum, ac aliæ fruges fuerint viliori pretio venditæ, quam reperiantur ad notatum in Calmeno Ciuitatis Imolæ.

6 Sextò & vltimò, quod teſtes licet deponant de aliquorum fructuum perceptione, illos tamen non deponere de peculiari valore.

Ad primum fuit per Dominos reſponſum Sauinum præfatum fouere bonum Ius, & pro hac quantitate trium annorum liquidationem eſſe reformandam, attamen dicto tempore dempto, adbuc quantitatem fructuum perceptorum à Sauino aſcendere pro tempore, quo poſſedit ad libras 4300. & in hac parte fuit reformata deciſio præfata 15. Maij 1640.

8 Ad ſecundum obiectum an ſit demendum ſemen Domini dixerunt pro medietate eſſe demendum ex ſupradictis libris 4300. probata tamen quantitate per Sauinum appoſita ab anno 1629 vſque ad annum 1625. quod deſiit poſſidere, cum pro medietate ſemen appoſitum fuerit à Sauino, & pro alia medietate à Colono partiario, & deinde inter eos factam fuiſſe diuiſionem æqualem fructuum à ſemine recollectorum, hócque vbi obſeruari ſatis conſtitit ex atteſtationibus hominum illarum partium.

9 Quo verò ad tertium de oneribus Cameralibus pariter fuit reſponſum pro medietate ſpectare ad Colonum partiarium iuxta conſuetudinem loci pro alia verò medietate, quatenus probentur ſoluta per Sauinum erit pariter detrahendum ex ſupradicta ſumma librarum 4300. ante mandati executionem, & ſuper hoc benè veritas poterit elucere ex libris Communitatis, in quibus adnotantur iſtæ ſolutiones, & à quibus fiunt.

Ad quartum verò fuit reſponſum, quod cum verſemur in Materia liquidationis, ac difficilis probationis ſatis ſuperque præfatas probationes ſufficere, ex quo ſolent admitti probationes per præſumptiones, ac etiam per coniecturas ex Bald. *in l.*2. *num.*16. *C. de fruct. & lit. expen.* Natt. *conſ.*510. *n.*7. Caual. *deciſ.*361. *n.*3. 10

Ad quintum verò placuit reſponſio data, quod non attendatur pretium, quo particulares perſonæ fruges vendiderunt, ſed pretium commune, quod in calmerio adnotatum legitur, Rota *part.* 2. *recent. deciſ.* 479. *n.*5. in qua allegatur *alia Imolen. tutela* 27. *Octobris* 1595. *coram Clar. mem. Hieronymo Cardinali Pamphilio* Caualer. *deciſ.* 361. *num.*1. Duran. *deciſ.*172. *n.*5. 11

Ad ſextum, & vltimum, quod teſtes deponant in genere de aliquibus fructibus, non autem deponant de particulari valore replicatum fuit, quod cum agatur de rebus modici valoris propterea pro illorum liquidatione ſufficere iuramentum tradunt Surd. *conſ.*94. *num.*27. Burat. *deciſ.*173. *n.*8. *& par.* 2. *recem. deciſ.*636. *n.*6. Caualer. *deciſ.*586. *n.*1. 12

Quibus ſtantibus fuit hodie reſolutum liquidationem aſcendere ad libras 4300. demptis tamen valore medietatis ſeminis appoſiti per Sauinum, ſpatio ſeptem annorum, ac medietate onerum Cameralium ſolutorum per eundem Sauinum, Vtraque parte informante, &c.

Mantuana Feudi.

Lunæ 17. Iunij 1641.

ARGVMENTVM.

Subinfeudatio feudi, quando efficiat feudum caducum.

SVMMARIVM.

1 *Subinfeudatio de iure poteſt fieri ſine domini conſenſu, aut eorum quorum intereſt.*
2 *Etiam ſi feudum ſit Eccleſiaſticum.*
3 *Nequit fieri ſubinfeudatio quando non concurrunt aliqua requiſita, vel quando in inueſtitura adeſt pactum de non alienando.*
4 *Fraus non præſumitur, niſi probetur.*
5 *Ex aliquibus ceſſat fraus.*
6 *Subinfeudatio debet fieri perſona æquali, & ex quibus talis ducatur.*
7 *Et eadem lege, & conditione, qua ſubinfeudans acceperat à domino, quod ita præſumitur.*
8 *Ignorantia excuſat à pœna caducitatis.*
9 *Tacite approbans inueſtituram, factam ſuo negotiorum geſtori videtur approbaſſe pactum cum quo illa conceſſa fuit, & illius ſcientiam videtur habere.*
10 *Non tamen videtur habere claram ſcientiam, & notitiam actus talem qualis requirat, vt incidat in pœnam caducitatis feudi.*
11 *Caducitas incurſa per feudatarium non poteſt declarari contra ſucceſſorem eius.*
12 *Contrarium videtur dicendum in feudis, in quibus pœna incurritur ob non ſeruatas conditiones, niſi deuolutio aliquo colore velari poſſit. num.*14. *&* 15.
13 *Licet diuerſum ſit in emphyteuſi.*

DECISIO

DECISIO CXLIII.

CVm bonæ mem. Ferdinandus Gonzaga Dux Guaſtallæ, habuiſſet in ſolutum à D. Aloiſio Gonzaga nonnulla bona ſtabilia ſub directo dominio Epiſcopatus Eccleſiæ Mantuanæ, accepit mediante eius Procuratore ſub die 27. Ianuarij 1623. à dict. Epiſcopatus adminiſtratione eorundem bonorum confeſſionem in feudum pro ſe, & illius hæredibus, ex eo legitimè deſcendentibus pacto tameo adiecto, quod de præfatis bonis conceſſis nequeat contractum diſtractumque aliquem quoquo modo facere ſine ſpeciali, & expreſſa licentia præfati adminiſtratoris.

Die verò 28. Iunij eiuſdem anni 1623. idem Ferdinandus Dux Guaſtallæ ſaluis iuribus Epiſcopatus Mantuæ, & non aliter nec alio modo ſubinfeudauit eadem met bona Comiti Vincentio Caſſino, vnde poſt plures annos promotor fiſcalis dicti Epiſcopatus pretendens dd. bona eſſe deuoluta Eccleſiæ ex eo, quod d. ſubinfeudatio ſecuta fuit ſine licentia Adminiſtratoris contra formam pacti contenti in inſtrumento obtinuit de anno 1639. contra Modernum ducem Guaſtallæ nepotem dicti primi acquirentis, qui ſubinfeudauit ſententiam declarantem factum eſſe locum deuolutioni feudi ob eius alienationem ſine conſenſu Epiſcopi Domini directi, à qua appellatum cauſaq. mihi commiſſa dubitaui, an ſententia eſſet confirmanda, vel infirmanda? & DD. dixerunt eſſe infirmandam, ſtante eius iniuſtitia quæ duplici capiti conſtabat.

1 Et primò quod ſubinfeudatio de iure poteſt fieri ſiue Domini, aut eorum quorum intereſt conſenſu, per Text. *in c. 1. §. ſed etiam res verſ. per feudum tamen per quot fiat inueſtit. & c. 1. §. ſimiliter de leg.* Corad. & *ibidem* Gloſ. & DD. relati per Clar. *in §. feudum quæſt.* 32. *num.* 1. Roſental. *de feud. cap.* 9. *concluſ.* 43. *num.* 1. *ſub litt. A.* & Intrigliol. *de feud. cent.* 2. *art.* 5. *à n.* 522. per plures ſequentes.

2 Quod etiam procedit in feudis Eccleſiaſticis iuxta communiorem, vt admittunt Clar. *d. quæſt.* 32. *num.* 2. *verſ. contrariam tamen.* Intrigliol. *d. art.* 5. *num.* 541. Peregr. *deciſ.* 150. *num.* 44. & Mareſcott. *var. reſol. lib.* 1. *reſol.* 95. *n.* 2.

3 Nec obſtat quod ſubinfeudatio fieri nequeat, quando vel non concurrunt requiſita de quibus per DD. *in d. c.* 1. *§. ſimiliter de legat.* Corrad. relat. per Roſentan. *d. concl.* 43. *num.* 3. & Intrigliol. *d. art.* 5. *num.* 526. vel quando in inueſtitura adeſt pactum de non alienando, vt hic ne d. pactum fiat inutile, cum quæuis alia alienatio ſit de iure prohibita DD. communiter, & præſertim Bald. *in c.* 1. *§. Præterea de capit.* Conrad. & alij congeſti per Roſental. *d. concluſ.* 43. *num.* 3. *& in gloſ. ſub littera E.* & Intrigl. *d. art.* 5. *n.* 547. *& ſeq.*

4 Dicebant enim Domini hic benè requiſita concurrere primum, ſcilicet, quod ſit facta ſincere, & abſque fraude Eccleſiæ patet nedum, quia fraus non præſumitur niſi probetur, Crauet. *conſ.* 145. *num.* 2. Aoch. *conſ.* 227. *num.* 2. Rota *dec.* 1. *num.* 2. *de donat. in nou. & deciſ.* 112. *num.* 1. *poſt* 2. *volum. conſ. Farin.* Sed etiam quia in præſenti ceſſat, cum ſubinfeudatio non fuerit facta clandeſtinè, ſed in Cancellaria Epiſcopali per officiales Epiſcopatus, tum quia per proteſtationem expreſſam in d. ſubinfeudatione cum Clauſula *non aliter, nec alio modo fuerunt præſeruata iura Eccleſiæ*, adeo vt ſubinfeudans non poſſet dici in culpa, etiamſi ſecuta fuerit vera, & actualis rei traditio, dummodo tamen res non ſit difficilis recuperationis, velut Caſtrum munitum vel acquirens non ſit Domino potentior, vel non adſit aliquo modo præiudicium vel ſpretus Domini directi, vt per Bald. *in c.* 1. *§. fin. num.* 5. vbi DD. *quæ fuit princ. cauſ. benef. amitt. in vſib. feud. & in c. Cumana n.* 9. *de elect.* Præpoſit. *in c. imperialem n.* 6. vbi Aluar. *n.* 15. Afflict. *n.* 25. *de prohib. feud. alienat. per Federic.* cum aliis per Clar. *in §. feudum* 5
quæſt. 31. *n.* 3. *verſ. benè* Rodoan. *de rebus Eccleſ. non alien q.* 79. *c.* 8. *n.* 16. pract. *comment. feud. lib.* 2. *de auth. & poteſt. Baron. auth.* 1. *num.* 32. *& ſeq.* Schrader. *de feud. part.* 9. *c.* 1. *n.* 21. *verſ. hoc tamen* Roſent. *eod. tract. c* 9. *& rub.* 61. *n.* 1. & 2. Anton. Theſaur. *quæſt. forenſ. lib.* 7. *quæſt.* 53. *num.* 2. Gratian. *diſcept.* 633. *n.* 17. *& diſcept.* 949. *num.* 14.

6 Secundum verò quod fiat perſonæ æquali pariter patet, quia æqualitas non eſt ſemper exiſtimanda ex conditione, & qualitate dantis, & accipientis iuxta praxim feudiſtarum, ſed diuerſimodè iuxta ſubiectam materiam nempè, quod tunc pari aut maiori pernecesse ſubinfeudatio fiat quando Marchionatus, aut Comitatus, vel aliquod aliud feudum nobile ſubinfeudatur ſecus verò, vt in præſente ſi conceditur aliqua res particularis vel feudum ignobile, ita enim ratio æqualitatis debet commenſurari, cum qualitate iuris Domini directi nimirum, quod eius conditio non deueniat deterior per ſubinfeudationem, vt animaduertit Roſental. *d. c.* 9. *concluſ.* 44. *num.* 5. *& ſeq.* quem latè ſequitur Herman. Vultè. *de feud. lib.* 1. *c.* 10. *num.* 144. & quidem in caſu noſtro melius reſultat ius Eccleſiæ per d. ſubinfeudationem in perſonam debiliorem.

7 Tertium denique quod ſubinfeudatio fieri debeat ead. lege & conditione, qua ſubinfeudans acceperat à Domino: Item patet quia ita præſumitur facta niſi contrarium probetur, gloſ. *in c.* 1. *§. illud verſ. Item eadem l de nat. feud.* Afflict. *in c.* 1. *§. illud num.* 62. *de prohib. feud. alien. per Frideric.* Pariſ. de Pur. *de reinteg. feud. cen.* 208. *num.* 2. Rimin. Iun. *conſ.* 780. *n.* 45. *&* 74. *vol.* 7.

8 Nec probatur ex eo quod Dux non ſubinfeudauit cum eodem pacto de non diſtrahendo, cum quo ipſe Inueſtituram acceperat. Quia cum ipſe talem Inueſtituram receperit mediante Procuratore non habente mandatum ad illam recipiendam cum tali pacto, præſumendum eſt, quod ipſe non habuiſſet notitiam pacti, adeo vt non poſſit ei imputari eiuſdem pacti defectus in ſubinfeudatione, quam deinde fecit, vt in puncto fuit alias deciſum coram Eminentiſſimo Cardinali Pamphilio *in Bonon. bonorum* 27. *Iunij* 1605. *data in calce Iuris D. Com. Fabij Corandini de Ferrariis*, quæ DD. placuit.

Et hinc ceſſat etiam aliud obiectum ſupra deductum, quod non poſſit fieri ſubinfeudatio, quoties in inueſtitura adeſt pactum de non alienando, quia eius ignorantia debet excuſare Ducem, qui circumſcripto dicto pacto poterat de Iure infeudare ex præfatis, regulare eſt enim, quod ignorantia excuſat à pœna caducitatis gloſ. & DD. *in l.* 2. *C. de iur. emphyt.* Rolan. *conſ.* 66. *num.* 19. *lib.* 3. Hondéd. *conſ.* 42. *n.* 15. *lib.* 2. Cattal. *d.* 94. *n.* 1. *& part.* 6. *recent. deciſ.* 25. *n.* 15.

9 Nec quidem facit quod per plures actus Dux tacitè approbauerit d. inueſtituram, adeo vt videatur etiam approbaſſe d. pactum, cum quo illam acquiſiuit eius negotiorum geſtor, ſecundum Bart. *in l. ſi negotia in princ. verſ. Imò totum, & in l. ſi quis negotia verſ. Nam. & eodem ff. de neg. geſt.* Caſtren. *conſ.* 1. *n.* 4. *verſ. ad præfatam par.* 2. & Tiraq. *de retract.*

conuent.

connent. §. 7. *ad fin. tit. num.* 7. quia diuerſum eſt, quod ipſe teneatur approbare pactum & qualitatem conceſſionis acquiſitæ per ſuum negotiorum geſtorem, dum acquiſitionem comprobat; & quod exinde habeat ſcientiam dicti pacti, approbatio enim tacita alicuius actus geſti per tertium im-
10 portat quidem perneceſſe ſcientiam actus, ſed non conditionum, & qualitatum actus ſaltem claram, & certam, vt opus eſt ad hoc, vt quis per ſcientiam dicatur incidiſſe in pœnam caducitatis, ad quem effectum ſciétia debet eſſe ſpecifica cum omnibus ſuis qualitatibus, nec ſufficit ſcientia in genere vel præſumpta *cap. concertationi verſ. ſcientia*, & *ibi* Gemin. *num.* 15. *de appell. in* 6. Pariſ. *conſ.* 47. *num.* 9. *lib.* 1. Crauet. *conſ.* 93. *num.* 8. Natta *conſ.* 636. *num.* 192. Becc. *conſ.* 111. *num.* 20. Surd. *conſ.* 328. *num.* 28. Put. *deciſ.* 387. *num.* 4. *lib.* 2. *in correct. & in recent. deciſ.* 621. *num.* 1. *par.* 1. *& deciſ.* 160. *num.* 26. *par.* 6. *& in d. Bononien. bonorum* 27. *Iunij* 1605. *coram Eminentiſſimo Pamphilio.*

11 Secundò verò conſtabat de iniuſtitia eo, quia caducitas incurſa per ducem Ferdinandum non poterat declarari contra ducem modernum eius Nepotem, Cuman. *conſil.* 164. *numer.* 3. *verſ. quinimo etiam* Rip. *in l. fin. queſt. vltima num.* 236. *C. de reuoc. donat.* Ruin. *conſ.* 10. *num.* 4. *lib.* 1. Gabr. *conſil.* 67. *num.* 7. *&* 10. *cum ſeqq. lib.* 2. Honded. *conſ.* 55. *n.* 20. *lib.* 1. Caldas *de renou. emph. lib.* 4. *cap.* 17. *num.* 29. *&* 30. Rota *in Romana pratenſa deuolutionis* 16. *Februarij* 1636. *coram R.P.D. meo Dunozetto*, vbi quod iſta conclusio procedit etiamſi pœna incurritur vigore pacti.

12 Nec contrarium eſt dicendum in feudis quotieſcumque pœna incurritur ob non ſeruatas conditiones, vt hic per Text. *in c. vaſſalli, ſi vaſſall. feud. priuent.* & tradunt Bald. *in c.* 1. §. *inſuper n.* 7. *de prohib. feud. alien. per Feder.* Rip. *in repet. l. fin. n.* 236. *C. de reuoc. donat.* Becc. *conſ.* 9 *n.* 14. Berous. *conſ.* 121. *n.* 10. *l.* 1. Silu. *de recogn. feud. q.* 29 *lib.* 7. *n.* 5. Surd. *deciſ.* 29. *n.* 11. Id-
13 que & Rota admiſit licet contrarium ſenſerit in emphyteuſi *in d. Romona protenſo deuolutionis* 18. *Februory* 1636. *corom R.P.D. meo Dunozetto.*

14 Non etiam in Feodis id procedit ſolum, quando deuolutio eſt adeo notoria, & inexcuſabilis, quod nullo pacto negari aut defendi poſſit, ſecus autem ſi poſſit aliquo colore velari, vt hic propter ignorantiam dicti pacti, Clar. *in* §. *feudum queſt.* 65. *num.* 1. *verſ. quam opinionem*, & latè exornat Rota *in repet. Roman. pratenſa deuolutionis* 18. *Feb.* 1636. *coram R.P.D. meo Dunozetto.*

Et Rota ad hunc effectum ſolet admittere quamcumque cauſam Imaginariam, & coloratam, & pro ea excludenda ſumit omnem poſſibilem interpretationem, Seraphin. *deciſ.* 1227. *num.* 5. Gregor. XV. *deciſ.* 256. *n.* 2. *&* 388. *n.* 4. *p.* 6. *rec. deciſ.* 293. *num.* 23.

Et ita reſolutum, &c.

Maceraten. Cenſus,

Ven. 21. Iunij 1641.

ARGVMENTVM.

Deſumitur ex Summario.

1 *Adnotatio ſcriptura longo tempore obſeruata præſumitur vera.*
2 *Adminiſtrator dotans mulierem cenſetur dotare ex bonis adminiſtrationis.*
3 *Quoties in tranſumpto inſtrumenti deficit annotatio à tergo dicti inſtrumenti appoſita, quando præſumatur illa annotatio vera, vel non.*
4 *Præſumitur vera ſi adeſt aliqua probabilitas.*
5 *Confeſſio ſolutionis dotis ex precedentibus & ſubſequentibus verbis denotat quantitatem conſtitutionis dotis.*
6 *Vna pars copulatiue aliam declarat.*
7 *Articuli exhibiti ad effectum inſerendi in inſtrumento dicuntur pars illius.*
8 *Confeſſio articulorum in inſtrumento inſertorum comprobatur per ipſius iuramentum.*
9 *Preſentia & ſcientia ceſſionis cenſus ex quibus probetur.*
10 *Calculus ſupponens aliquid erroneum eſt erroneus.*
11 *Quotieſcumque verba non poſſunt niſi de vno verificari, perinde eſt, ac ſi expreſſum fuiſſet.*

DECISIO CXLIV.

PLACVERVNT hodie Dominis fundamenta deciſionis in hac cauſa factæ ſub die 15. Februarij præteriti, in qua fuit reſolutum decretum Rotale eſſe infirmandum, & ſic depoſitum conſignandum Cæſari, ex quo dos primi Matrimonij Hieronymæ realiter fuit ſcutorum 3150. licet Apocha ab ea producta cantet pro ſcutis 4000. cum expreſſio in maiori ſumma ſacta fuerit ad honorificentiam, & ad pompam, præſertim ſtante adnotatione à tergo Apochæ per illa verba, *Nota che queſto ſcritto non ſi deue rendere ſe non ci è il conſenſo di Geronima Ludouico, e Mario & all' in contro di M. Gioſeppe e M. Ceſare Ridolfini altimente ci rimetteriano della coſcienza delle honore, e della robba*, ex quibus verbis Apocham eſſe ſimulatam, deductum fuit maximè, quia primus Maritus Hieronymæ erat vir pompoſus, & in loco aderat conſuetudo conficiendi ſimiles Apochas ad Matrimonij honorificentiam accedit etiam, quod Apocha numquam fuit conſignata Hieronymæ, de cuius intereſſe principaliter agebatur ſed ſemper fuit retenta tam à Vincentio, quam à Ludouico eius fratre ac hæreditate ex qua obſeruantia bene deſumitur veritas ipſius adnotationis, Surd. *conſil.* 262. *numero vigeſimo ſexto* Gratian. *diſceptat. nongenteſima quinquageſima prima numero* 8. & demum concurrunt ſex illæ coniecturæ *in deciſione* ponderatæ, quæ Dominis hodie placuerunt ex rationibus in ea deductis. 1

Ex eo autem quod dos conſtituta Hieronymæ in primis Nuptiis realiter fuerit ſcutorum 3150. ſequitur, quod dum Cæſar adminiſtrator in ſecundis nuptiis anno 1593. conſtituit eidem dotem ſcutorum 4800. cenſeatur connumeraſſe in dicta quantitate etiam ſortem principalem cenſus ſcutorum 550. dictæ Hieronymæ aſſignati, vnà cum aliis bonis ab hæredibus primi viri in concordia anni 1592. pro reſtitutione ſcutorum 1600. occaſione legatorum vſusfructus, & aliorum ſibi relictorum à primo viro: Adminiſtrator enim cenſetur dotaſſe de bonis adminiſtratis, ex Bart. *in l. vxorem* 39. §. *Pater Naturalis num.* 1. *ff. de legat.* 3. Corn. *conſil.* 124. *colum. ſecunda verſiculo idem voluit libro primo & conſ.* 316. *num.* 4. *in fin. lib.* 4. Rota *in Roman de Cinciis* 5. *Iunij* 1604. *coram Cardinali Millino*; & *in Ariminen. Dotis* 13. *Maij* 1624. 2

coram R.P.D. meo Merlino, & admittit prima deci-
ſio in hac cauſa facta coram R.P.D.meo Veroſprio,
ex quibus benè remanſit extinctus dictus cenſus
ſcutorum 550. in quo Cæſar fideiuſſerat, & latè
deductis *in deciſione hodie confirmata verſ. nec obſtat.*
3 Nec obſtare dicebant Domini deducta ad exclu-
dendam exiſtentiam d. adnotationis à tergo Apo-
chæ de tempore, quo fuit confecta, ex eo, quia
in tranſumpto obtento per Hieronymam de anno
1620. d. adnotatio non fuerit appoſita. Quia vltra
quod per d. tranſumptum non probatur hoc eſſe,
quod ab hoc contingit abeſſe, *l.non hoc C. vnde le-
gitimi cum vulgatis* tranſumptum factum apparet
extraiudicialiter ad hoc, vt Hieronyma haberet
copiam Apochæ eiuſque intereſſet, quod adnotatio
non tranſumptaretur. Quinimò cum Apocha ori-
ginalis nunquam exiuerit è manibus Vincentij me-
diatoris, ſempérque remanſerit inter eius ſcriptu-
ras, vſque quo Hieronyma illam habuit, & in hac
Cauſa cum d. adnotatione produxit, vtique venit
dicendum à principio penes illum extitiſſe cum
eadem adnotatione eodem modo ac forma, prout
in præſenti legitur, dum non conſtat de ſtatu præ-
cedenti contrario, vt poſt Oldrad. & Bald. com-
probant Ruin. *conſ.* 145. *num.*20. *verſ. in caſu autem
noſtro, & num.*21. *lib.*5. Rota *deciſ.*203.*num.*5.*&* 6.
*part.*5. *recent. & in Piſana Iuriſpatronatus* 14. *Iuny*
4 1630. *coram bonæ mem. Moimanno.* Eoque magis
quia nedum concurrit aliqua probabilitas, Bald. *in
l.ſi quis n.*4 & *ibi* Salicet *num.*2. *C.ad l.Iul. de adul-
ter.* Rota *in Illerden. Canonicatus* 24. *Feb.* 1620. *co-
ram Patriarcha Manzanedo.* Sed etiam veritas huius
facti eluceſcit ex litteris à Ludouico ſcriptis Paſſa-
rino eius Agenti anno 1610. in quibus legitur,
quod non poterat Hieronymæ conſignare apocham
ſine conſenſu aliorum intereſſe habentium ſtante
prædicta adnotatione à tergo facta per Vincentium
eius fratrem, eique iniunxit, vt ſumptum confici
curaret, eique traderet cum nil aliud ad eius fauo-
rem facere promiſſum eſſet hócque etiam remanet
comprobatum ex depoſitione dicti Paſſarini in vim
litterarum Monitorialium, vt ex ſommario dato in
reſponſione pro Cæſare.
5 Minus obſtare dixerunt adducta per Hierony-
mam contra quartam coniecturam primæ deciſio-
nis, quod Confeſſiones factæ à Ludouico & D.
Mario eius fratribus in inſtrumentis cum ipſo Cæ-
ſare canteut de ſolutione de non conſtitutione do-
tis Florenorum 6300. conſtituentium ſcuta 3150.
Nam confeſſio Ludouici clarè loquitur, quod
Cæſar adminiſtrator pro dotandis ſororibus præ-
fatorum Ludouici & Marij iuxta conditionem fa-
miliæ, & qualitatem temporum fuit coactus con-
ſtituere Hieronymæ pro eius dote dd. Florenos
6300.Confeſſio verò D.Canonici Marij, licet can-
tet de ſolutione, remanet tamen declarata ex præ-
cedentibus & ſubſequentibus verbis, ex quibus
colligitur dotes ſororum conſtitutas fuiſſe à Cæ-
ſare in eadem ſumma perſoluta, Mantic. *deciſ.*23.
num. 3. Buratt. *deciſ.* 660. *numer.*1.quod etiam com-
probatur ex eo, quia confeſſio eiſdem verbis co-
6 pulatiue facta legitur de dote Hieronymæ, & Ar-
temiſiæ vnde cum indubitatum ſit dotem Artemi-
ſiæ fuiſſe in ſumma expulſa conſtitutam, & ſo-
lutam eodem modo in ſumma expreſſa conſti-
tutam & ſolutam, illam Hieronymæ intellexit,
cum vna pars copulatiuæ alteram declaret, So-
cin. *in leg.* 1. *numero* 1. *ff. de rebus dub.* Surdus
7 *deciſ.* 124. *num.* 9. & quamuis confeſſio facta fue-
rit in articulis, attamen, quia articuli fuerunt ex-
hibiti ad effectum inſerendi prout inſerti fuerunt,
in inſtrumento dicuntur pars illius, Scraph. *de-
ciſ.* 460. *numer.* 3. & conſequenter cum in fine 8
adſit obligatio Cameralis, & iuramentum conti-
nens omnia in inſtrumento contenta eſſe vera, vtri-
que confeſſio facta in articulis remanet per d.
iuramentum comprobata Alex. *conſ.*17. *num.*2.*lib.*3.
Ruin. *conſ.*237.*num.*6.*lib.*2. Gregor. XV. *deciſ.*215.
*num.*2.
Neque aliquid facit reſponſio data contra quin- 9
tam coniecturam, quod Hieronyma tacuerit in
petendis fructibus dicti cenſus, ex quo non inter-
uenerit in tranſactione anni 1592. & ignorauerit
ſibi ceſſum fuiſſe. Quia vltra ponderata in d. deci-
ſione coram me facta replicatum fuit, quod in
prima deciſione in hac cauſa ad eius fauorem ema-
nata coram R.P.D. meo Veroſpio *verſ. cætera*, fuit
firmatum ſe fuiſſe præſentem d. tranſactioni, &
ſic ceſſioni cenſus, vt pateat ex illis verbis inſtru-
menti ibi *Però adeſſo eſſa Madonna Geronima elegge,
& eſſo M. Odoardo gli dà* &c. ex quibus & aliis *in
d. deciſione* ponderatis non poteſt controuerti eius
præſentia, ac conſequenter ſcientia ceſſionis cen-
ſus.
Tandem non obſtat calculus hodie datus per 10
Hieronymam ad demonſtrandum, quod in con-
ſignatione ſecundæ Dotis ſcutorum 4800. non fue-
rit comprehenſus cenſus ſcutorum 550.quia calcu-
lus detegitur erroneus, & captioſus, ſupponit enim
id, de quo diſputatur videlicet quod ſors perſona-
lis dicti cenſus non fuerit comprehenſa in dicta
ſumma ſcutor.4800. ſecundæ dotis, quod detegi-
tur manifeſtè erroneum, ex quo ſiuè faciamus cal-
culum in genere, & ex ſupra ac in deciſione hodie
confirmata ponderatis patet, quod in dicta quan-
titate ſcutor. 4800. fuit comprehenſa tam prima
vera dos ſcutorum 3150. quam legata relicta Hie-
ronymæ à primo viro conſtituentia ſcuta 600. &
ſic ipſum cenſum benè remanſiſſe extinctum, me-
diante compenſatione, ac integrali reſtitutione ſcu-
torum 4800.
Siuè faciamus calculum magis ſpecificè,& appa- 11
ret, quod quatuor cenſus nempè cenſus ſcut. 550.
de quo agitur, & aliis tres ſcut. 1050. inſimul
conſtituentes ſcuta 1600. ceſſi fuerunt Hieronymæ
in dicta tranſactione pro infra ſcriptis partitis, ſci-
licet pro reſtitutione ſcut. 400. primæ paghæ dotis
ſolutæ primo viro & pro ſcutis 160. deficientibus
æſtimationi legati veſtium, & iocalium factæ tan-
tummodo in ſcutis 440. necnon pro ſcutis 1000.
ratione legati vſusfructus ab eodem primo viro ſibi
relicti ac pro ſcutis 40. pro impenſis funerum,quæ
partitæ inſimul calculatæ conſtituunt eandem ſum-
mam ſcutorum 1600. & propterea, dum Cæſar in
ſecundo Matrimonio pro dote ſcutorum 4800.aſſi-
gnauit,tam dd.tres cenſus ſcutorum 1050.quam in-
tegram primam dotem ſcutorum 3150. ac etiam
Veſtes, & iocalia pro ſcutis 600. vtique per hanc
aſſignationem remanſit extinctus dictus cenſus ſcu-
torum 550. in quo ipſe fideiuſſerat, cum dictæ par-
titæ conſtituant ſummam ſcutorum 4800. in qua
neceſſariò comprehenditur pretium eiuſdem cen-
ſus ceſſi Hieronymæ in tranſactione,pro ſatisfactio-
ne dd.ſcut.400. primæ dotis, & ſcut.160. pro ſup-
plemento legati Veſtium & iocalium ſtante præ-
ſertim quod d. ſecunda conſtitutio dotis ratificata
per Hieronymam,)vt in alia latè deductum fuit) fa-
cta fuit, cum ea lege, quod Hieronyma deberet eſſe
tacita,& contenta de omni,& toto eo quod præten-
dere poſſet à fratribus,& à Cæſare Patruo,quod ve-
nit

nit intelligendũ de iure competente Hieronymæ ex dicta tranſactione,in qua fuerat ſibi ceſſus d.cenſus, ex quo præter verba generalia dicta conſtitutio dotis ſcut.4800.longè excedebat primam dotem,& ſic verba non poterãt intelligi de iure ratione dotis,& dabantur alia habita in dicta tranſactione, nempe dd.tres cenſua ſcut.1050.veſtes,& localia vnde perinde eſt, ac ſi de cenſu fuiſſet ſpecialiter dictum, cum in alio non poſſit verificari,Giurb. *deciſ.45.n.9.* Caſtill.*de vſufruct.c.39. n.29.& 30.* Greg. X V. *deciſ.90.num.3.*

Et ita reſolutum, &c.

Peruſina Reintegrationis,

Ven. 21. Iunij 1641.

ARGVMENTVM.

Statutum, quo reintegrantur fœminæ ad ſucceſſionem alicuius, quaſnam admittit, & quaſnam excludit.

SVMMARIVM.

1 *Statutum reintegrationem concedens excludit fœminas dotatas bonis, eius cui ſuccedit.*

2 *Reintegratio conceditur in illis bonis, in quibus præceſſit excluſio.*

3 *Hæreditas adita, defuncto poſtea hærede, non dicitur hæreditas primi defuncti, ſed ſecundi.*

4 *Quotieſcunque ſtatutum ſimpliciter excludit aliquem à ſucceſſione, non datur illius reintegratio.*

5 *Intellectus deciſ.relata.*

6 *Ille, qui in tempore ſe fundat illud probare debet.*

7 *Statutum reintegrationem concedens in bonis decedentis ab inteſtato non habet locum in bonis decedentis cum teſtamento.*

8 *Tranſactio continet exceptionem litis finitæ.*

DECISIO CXLV.

VITA functo Beueniate Ramalrano de anno 1540.ſuperſtitibus quatuor filiis ſcilicet Chriſtiano & Hieronymo maſculis Andreana, & Caſſandra fœminis ſucceſſiuè Caſſandra à fratribus dotata obiit Chriſtianus, de anno 1565.ſcriptis hæredibus Iulio Alexandro, & Iacobo filiis maſculis legitimis,tam per milites Lauretanos quam per Comitem Palatinum:poſtmodum deceſſit Hieronymus alter maſculus adhuc viuente Caſſandra ſorore, à qua deſcendit Andreana Bruna, & cum ipſa prætenderet per mortem Hieronymi fuiſſe extinctam lineam maſculinam Beueniatis in vim ſtatuti Peruſini egit pro reintegratione ad bona eiuſdem, contra Lucam de Angelis habentem cauſam à filiis præfati Chriſtiani, & dato dubio cum præſuppoſito ſine veri præiudicio, quod eſſet attendendum ſtatutum antiquum, an Deſcendentes Caſſandræ eſſent reintegrandæ:hodie diſcuſſo Domini negatiuè reſoluerunt.

1 Quia eis non competit reintegratio reſpectu bonorum Beueniatis cum Caſſandra non fuerit ab eo dotata ſtatutum excludit fœminas dotatas ab illius hæreditate, de cuius bonis fuit dotata *gloſ.fin.in l.1. C.de legit.hæred* Gabr.*de ſtat.concl.5.in princ.* Iaſ. *conſil.105.num.6. verſ.ſed præmiſſis non obſtantibus lib.4.* Rim.Iun *conſ.97.n.6.lib.1.*Burat.*deciſ.851.n.4.in fin.*
& regulariter reintegratio non conceditur niſi in 2
illis bonis in quibus præceſſit excluſio *cap.1.& n.3. q.1 l.1.§.cum qui in fin.& §.quod autem ff.de vi, & vi armat.*Pariſ.*conſ.105.num.2.lib.3.* Burat. *d. deciſ.851. num.6.*

Quapropter dum Caſſandra à Patre non fuit dotata, ſed à fratribus vtrique non eſt hic de hæreditate Beueniatis agendum præſertim, quia hæreditas Beueniatis per obitum eiuſdem tranſlata fuit per additionem in præfatos Iulium Alexandrũ, & Iacobũ quibus poſtmodum mortuis illorum hæreditas, non dicitur hæreditas Beueniatis ſed ſuorum filiorum,*l. ſed etſi plures §.filio ff de vulgar.& pupill.*Pariſ.*conſ.85. n.37. & 39.*cum aliis per Rotam *in Bonon.de Armis coram R.P.D.meo Merlino* poſt Merlin. *de legit. deciſ. 47.n.6.verſ.quia ſtatim.* 3

Et ceſſat omnis ſcrupulus ex diſpoſitione ſtatuti antiqui Peruſini manuſcripti vulgari ſermone compoſiti ex Archiuio d. ciuitatis per publicum illius Cancellarium promulgati de anno 1342. dati pro parte Lucæ Angeli *in §. item ſi aliquis Pater.* in quo expreſſè extat diſpoſitum, quod quando Pater decedit relicta filia indotata, mandatque dotari per fratres, eamque ſimpliciter excludit non per verbum illud *donec* vel aliud ſimile, quod temporalitatem inducat ſeu abſoluiè,prout in præſenti,tunc non eſt locus reintegrationi, vt in puncto dixit Bart.*conſ.20.n.2.verſ.concluditur ergo lib.1.*Coro.*conſil.7.n.5.poſt med.verſ.tamen,& n.6.lib.2.*Iaſ.*conſ.105. num.6.verſ.ſed præmiſſis non obſtantibus lib.4.* Gabr.*de ſtat.concl.4.in princ.*Ruin.*conſ.15.col.fin.verſ.non obſtat lib.1.*Colleg.Bonon.*inter conſ. Honded.14. n.51. ante finem verſ.caſus ergo noſter & n.52.lib.2.* 4

Nec applicatur deciſio adducta per alteram partem coram Penia *in Peruſina Reintegrationis 6. Nouembris 1595.* impreſſa apud Gilian.*ad compend. ſtatuti Peruſini la 11.in ordine*, quia d. deciſio non loquitur ſuper diſpoſitione *d. §.ſi aliquis Pater.* ſtatuti impreſſi de anno 1523. in quo fuerunt addita per ſtatuentes illa verba & aliarum perſonarum,de quibus, prout *ſupra* dictum eſt, in quibus d.deciſio totum fundamentum facit, quæ verba nullo modo leguntur in præfato ſtatuto antiquo manuſcripto. 5

Minus obſtat copia præſentis ſtatuti dati pro parte Andreanæ, quia cum non fuerit extracta ex Archiuio nec conſtat d.ſtatutum vnquam fuiſſe vſu receptum,tenebatur enim d. Andreana plene, & concludenter probare quod diſpoſitio d. ſtatuti, à quo prouenit d.copia vigeret de tempore obitus Beueniatis de cuius ſucceſſione agitur, quia cum vis ſit in tempore ab eo, qui in eo ſe fundat, eſt præciſè probandum *l. 15. qui dicit de probat.* Gabr. *in puncto conſ.42.n.45.cum ſeqq.lib.2.* 6

Nec pariter dicebant Domini integrationem eſſe concedendam Caſſandræ quoad bona Chriſtiani fratris, quia ſtatutum Peruſinum loquitur de ſucceſſionibus ab inteſtato, propterea dum Chriſtianus deceſſit condito teſtamento ad fauorem filiorum præfatorum non poteſt eſſe locus ſtatuto reintegratorio, Tob.Non.*conſ.8. n.5. cum ſeq.* Dec. *conſ.506.n.3.cum ſeq.*Gabr.*conſ.7. n.11. & 12.lib.2.* Honded.*conſ.68.n.40.lib.2.*Put.*deciſ.119. lib.2. in correct.* Rota *deciſ.958.par.3.diuerſ.& par.5.recent.deciſ.327. n.17.*Burat.*d.deciſ.851.b.2.* 7

Nec etiam dictum fuit competere reintegrationẽ deſcendentibus Caſſandræ, quoad bona Hieronymi alterius fratris, quamuis ipſe deceſſerit de anno 8

1565. & ſic poſt reformationem ſtatnti Peruſini, ex quo ſuper hæreditate d. Hieronymi ſecuta fuit concordia ſine tranſactio inter eaſdem partes, per quam Caſſandra conſecuta fuit à legitimatis portionem ſuam, obſtet ideo ei exceptio prædictæ tranſactionis, quæ cootinet exceptionem litis finitæ ita, & taliter, vt ab hoc iudicio habentes cauſam ab ea veniant arcendæ, iuxta terminos *l. fratris C. de tranſact. c. 1. de lit. conteſt. in 6.* Cæuet. *conſ.* 158. *n.* 30. Decian. *conſ.* 28. *n.* 18. *vol.* 3. Ioſeph. Ramoo. *conſ.* 42. *n.* 38. Greg. X V. *deciſ.* 286. *n.* 5. *&* 11. *&* 354. *n.* 1. *cum ſeq. & par.* 6. *recen. deciſ.* 86. *n.* 7. *&* 8. cum pateat, quod intua habent, vt docet *l. ſi hominum* 34. *§. ſi prædo ff. de ſolut.* Bald. *conſ.* 281. *ad med. lib.* 5. Rim. Ion. *conſ.* 214. *n.* 55. *lib.* 2. Rot. *par.* 1. *recent. deciſ.* 85. *n.* 1. *in fin.* Duran. *deciſ.* 593. *n.* 2.

Et ita deciſum, &c.

Romana Pecuniaria,

Veneris 21. Iunij 1641.

ARGVMENTVM.

Sume ex Summariis.

SVMMARIVM.

1 *Scribens ſe remiſiſſe pro ſolutione pecuniæ ſi non docuit de remiſſa condemnatur ſoluere.*

2 *Debitum probatur adnotatione debitoris in ſuis propriis libris, præſertim ſi libri fuerint à debitore producti.*

3 *Accipiens merces vendendas, ſi eas fide habita de pretio vendiderit quando videatur ſuſcepiſſe debitorum nomina.*

DECISIO CXLVI.

A.C. relaxauit maodatum pro ſcut. 612. auri marcarum contra Antonium de Fecdetighis debitorem Iacobi Brignoni, quod hodie vti validum & iuſtum eſſe confirmandum fuit reſolutum.

1 Validitas non controuertebatur, iuſtitia verò deſumpta fuit ex eo, quia Antonius præfatus ſcripſit d. Brigoono ſub die 1. Decembris præfatam pecuoiarum ſummam Procuratori Chriſtophori Brignoni ad proximas nundinas apparitionis Placentiæ, hocque pro aliis ſcutis 910. manno. de quibus *per conto ſaldo* dederat creditum Brignono vnde Antonius conuentus pro adimplemento d. remiſſæ bene fuit condemnatus ad ſolutionem ſummæ in ea contentæ, ex eo, quia non docuit de remiſſa *l. ſtipulationes non diuiduntur* 72. *ff de verb. oblig.* Dec. *conſ.* 502. *n.* 8. Surd. *conſ.* 330. *n.* 5. Menoch. *conſ.* 118. *num.* 24. *cum ſeqq.* Caual. *deciſ.* 605. *n.* 8. Duran. *deciſ.* 270. *n.* 12.

2 Creditum Brignoni fuit vlterius comprobatum ex adnotatione facta, in libris propriis eiuſdem Antonij, ex quibus remanet incoocuſſum præſertim, quia libri fueruot ab Antonio producti, Surd. *conſ.* 5. *n.* 37. Verall. *deciſ.* 193. *par.* 1. Rota *in recent. de-*
3 *ciſ.* 88. *n.* 20. *par.* 6. accedit etiam, quod d. creditum prouenit ex cauſa mercium traoſmiſſarum pro retrahendo pretio, quæ merces poſtmodum fuerunt venditæ diuerſis perſoois habita fide de pretio, & quia conuentum fuit inter eos *del ſtare, del credere.* Suſcipiendo Antonium duplicatam prouiſionem, quo caſu Antonius reputatur principalis debitor, ita & taliter, vt veniat cenſendus in ſe ſuſcepiſſe nomina debitorum, & non veniat expectanda eorum exactio, ex Scacc. *de camb. §.* 3. *gloſ.* 3. *n.* 6. Rota *par.* 5. *rec. deciſ.* 120.

Ex quibus cum mandatum A.C. ſit validum & iuſtum Domini dixerunt eſſe confirmandum, vtraque parte informante, &c.

Romana Pecuniaria ſeu Societatis Officij.

Merc. 26. Iunij 1641.

ARGVMENTVM.

Relaxatio mandati de ſoluendi, & illius executio reuocatur ſi opponatur exceptio præſcriptionis ſtatuaria, contra quam non datur reſtitutio, niſi ex probabili ignorantia, quæ coniecturis ceſſat.

SVMMARIVM.

1 *Statuaria præſcriptio 16. annorum obſtat creditori creditori ex quacunque cauſa.*

2 *Mora facta in petendo debitum per tempus ſtatutum facit præſumere ſolutionem illius.*

3 *Contra ignorantem non intrat præſcriptio fallit. numer. 6.*

4 *Ignorantia facti proprij non præſumitur, nec præſenti loco vbi aliquid ſit præſumis ignorans.*

5 *Prædictum ſtatutum etiam obſtat abſenti.*

6 *Statuaria præſcriptio ſubrogata in locum præſcriptionis 30. vel 40. annorum currit contra ignorantem.*

7 *Reſtitutio contra præſcriptionem non conceditur, niſi illi, qui probabiliter ignorauit.*

8. *Præſumptio diſſolutæ ſocietatis ſcientiæ ex multis ſumitur.*

9 *Prima ex qualitate perſonæ.*

10 *Secunda ex non exactione fructuum ſocietatis ab eo qui maxime ſoluendo erat.*

11 *Tertia præſumptio ſatisfactionis eſt, quod creditor non petierit debitum niſi poſt mortem debitoris, qui dum viueret creditoribus bona ſua aſſignauit.*

12 *Exceptio præſcriptionis non poteſt opponi poſt relaxationem mandati de ſoluendo.*

13 *Aduerſus omiſſionem iſtius exceptionis datur reſtitutio.*

14 *A decreto relaxationis mandati de ſoluendo, & illius expeditione admittitur appellatio coram eodem iudice.*

DECISIO CXLVII.

D. Petrus Magdalenus tanquam Ceſſionarius de anno 1610. q. Fabritij de Maximis ſocietatis officij ſcut. 800. initæ de anno 1609. ſuper officio Prothonotariatus Apoſtolici de numero participantium R.P.D. Strozij, Abbatis Moroſini, Equitis Ruſticuccij, Pauli Emilij Caietani & Stephani de Fabiis de anno 1637. poſt lapſum

annorum

annerum 26. inſtitit coram A. C. pro fructibus, & ſorte aſcendente ad ſcuta 840. contra hæreditatem Stephani de Fabiis iam defuncti, citato tantum procuratore hæreditatis, à quo cum nnil fuiſſet oppoſitum mandatum obtinuit cumque illud exequi curauerit ſuper quadam Vinea poſſeſſa à Moonialibus Sancti Ambroſij de Maxima, Gregorius Felicius, qui iampridem erat Procurator dicti Magdaleni, in hoc ſtatu Iudicij factus ceſſionarius illius iurium mandati, & executionis, fecit illam deliberare fratribus Sancti Pauli de Arenula, quæ deliberatio cum innotuiſſet Monialibus hæredibus beneficiati dicti Fabij, & tertij poſſeſſoribus, dum alio titulo d. Vineam poſſidebant animaduertens, hoc iudicium abſque contradictione fuiſſe actum iuribus hæreditati profignis non deductis manutentionem à R.P.D. Angelo petitam obtinuerunt, cumque coram eodem inſtarent pro reuocatione mandati, & vlterioris executionis eo potiſſimum, quod huiuſmodi creditum per taciturnitatem 26. annorum præſumatur ex ſtatuto Vrbis *cap. 158. lib.1.* ſatisfactum dum per reſignationem officij de anno 1611. ſocietas remanſit reſoluta, placuit eidem R.P.D. Angelo Rotam conſulere, & per me propoſito dubio an obſtaret præſcriptio Domini hodie affirmatiuè reſponderunt.

1 Ea præſertim moti ratione quod ſtatuaria præſcriptio ſexdecim annorum obſtat creditori ex quacumque cauſa, Seraph. *deciſ.730.n.3.* Rot. *deciſ.258. n.1.& ſeq.* poſt Pacif. *de Saluian.& in Romana Pecuniaria 10. Iunij 1624. coram R. P. D. meo Merlino,*
2 apud Fenzon. *deciſ.152. col. 2.* Vnde ſi Magdalenus fuit moroſus non ſolum per annos ſexdecim, ſed 26. in petendo creditum iam reſolutum in ſimplex mutuum per reſignationem officij de anno 1611. adeo verè præſumitur ſolutum, ac ſi de ſolutione conſtaret per publica documenta, & teſtes conteſtes, ex adductis *in d. Romana pecuniaria in §. quartò denique caſu in fine coram R.P.D. meo Merlino.*

3 Non obſtat allegata ignorantia Magdaleni diſſolutæ ſocietatis per reſignationem Prothonotariatus D. Strollij, quamplutibus præſumptionibus conatur probare. & præcipuè propter eius abſentiam ab Vrbe ab anno 1617. vſque ad 1637. ex qua inferatur præſcriptionem contra ignorantem non intrare iuxta *l. 1. §. ſi quis autem ff. de itiner. actuque priuat.* Decian. *conſ. 13.n.83.lib.2.* Menoch. *conſ. 131. n.48.* cum aliis per Rotam coram Dotan. *deciſ.426. n.12.*

4 Quoniam hoc tollitur non ſolum ex propria confeſſione quod tempore ſecutæ reſignationis officij de anno 1611. ipſe Romæ degebat, & continuauit vſque ad annum 1617. quo temporis ſpatio non tantum inueriſimile, quinimo impoſſibile viſum fuit quod præfatus Magdalenus, qui continuo Principum, & Magnarum Aulas frequentabat nunquam vidiſſet, vel ſciuiſſet dictum Strollium ex diuerſitate habitus officium eximiæ prærogatiuæ, & in Curia notiſſimum reſignaſſe, & præſertim dum erat ſuus debitor, & ipſe diligens, & accuratiſſimus in rebus ſuis vt deponunt teſtes ab eo inducti non animaduertiſſet huiuſmodi factum proprium continens intereſſe *l. quamquam ff. ad Senat. conſult. Velleian.& in l. plurimum ff. de iur. & fact. ignorant.* Menoch. *de præſumpt. lib.6. præſumpt. 23.n.22.* Rota *in Bonon. pecuniaria 7. Feb. 1629. coram D. Queipo* & prius *in Romana Domorum de Burgo 11. May 1620. coram bonæ memoriæ Vbaldo.*

5 Verum etiam adhuc data abſentia ſtatutum procedit contra abſentem Put. *deciſ. 122. lib. 1. in correct.* Mohed. *dec. 5. de præſcrip.* R. *dec. 199.& in Sulmonen. pecuniaria 10. Iunij 1623. coram bo. mem. Dunozetto,* quæ emanauit contra degentem in Regno Neapolitano, *& in Romana Palatij 30. Aprilis 1627. coram bon. mem. Cocinno.* quæ loquitur in commorante in Regno Galliæ.

6 Et tamen iſta prætenſa ignorantia non retardater præſcriptionis curſum, cum præſcriptio ſtatutaria ſubrogata in locum 30. vel 40. annorum etiam contra ignorantem currat, Alexand. *conſ. 71. num. 3 lib. 1.* Boër. *de ſtatu Vrb. præſ. gloſſ. 19. num. 1. cum ſeqq.* Mareſcot. *var. reſol. lib. 2. cap. 67. n. 58.* Rot. *deciſ. 258. n. 2.* poſt Pacific. *de Saluian.*

7 Nec iuuat replicare dari ſaltem reſtitutionem in integrum ſi currat, quia in ſimilibus caſibus requiritur non prætenſa ignorantia, ſed probabilis, quæ in præſẽti diſputatione tantũ abeſt. quod talis ſit, quod immò adſint præſumptiones vrgentiſſimæ, quod Societas fuerit realiter perſoluta, Bald. *in cap. licet col. 2. de ſupplen. neglig. Prælat.* Dec. *conſ. 262. in fin.* cum aliis relatis per Mareſcot. *cap. 67. num. 40. lib. 2.* Rota poſt Pacific. *de Saluian. deciſ. 257. n. 2.*

8 Prima enim deſumitur ex qualitate ipſius Magdaleni creditoris, qui vt diximus accuratiſſimus in exigendis eius creditis, tam per ſe ipſum, quàm etiam per plures Procuratores, vt ipſe conatus eſt probare per teſtes concurrente etiam inopia dum ab Vrbe receſſit ob contractum æs alienum, ex quo non poteſt præſumi, quod ſi ipſe diligentias pro fructibus feciſſet non habuiſſet notitiam reſignationis officij debitoris dum poſt reſignationem fructus non currunt, & tamen ſi admitteremus notitiam non ſuperueniſſe, niſi de anno 1617. quo Magdalenus confeſſus eſt feciſſe diligentias ſaltem ab illo tempore, dum non valuiſſet ſatiſfieri non eſt veriſimile quod vlterius expectaſſet per 20. annos in petendo redditum ſortis ſcutorum 800. illudque infructuoſum relinquere penes tertium, Afflict. *deciſ. 13. n. 15. verſ. quia, & n. 18.* Surd. *105. n. 3.* Rota *in d. Romana ſocietatis officij coram R. P. D. meo Merlino* poſt Fenzon. *deciſ. 152. col. 6. ante fin. verſ. in propoſito.*

9 Secunda ſuppoſita Magdaleni diligentia exigendi, & neceſſitate ſoluendi æs alienum, pro quo, vt diximus, ex Vrbe diſceſſit, & quis dixerit, quod non pulſaſſet d. Strollium, qui poſt reſignationem officij tantam recuperauerat pretij quantitatem, & ſic erat de facili ſoluendo ſicut faciliimæ exactionis erant quinque correi, Surd. *deciſ. 105. n. 1. & in pluribus repetita Romana ſocietatis officij coram D. meo Merlino col. 7. verſ. tertia coniectura.*

10 Tertia, & fortiſſima præſumptio ſatisfactionis, quod dictus Magdalenus numquam petierit præfatum creditum, niſi poſt mortem omnium coobligatorum, & præſertim poſt mortem d. Fabij ſolutionis conſcij, cuius hodie pulſatur hæreditas, & tamen ſi eo viuente creditores fecerunt plures congregationes, & Stephanus edidit liſtam omnium creditorum, & nunquam fuit inter eos deſcriptus Magdalenus, & exinde illis bona fuerint aſſignata non eſt veriſimile, quod ipſe tacuerit, & proprium creditum neglexerit, Menoch. *præſumpt. 91. n. 7. & ſeq. lib. 2. & præſumpt. 135. n. 19. & ſeq. lib. 3. & de arbitr. iudic. caſ. 187. n. 47.* Mugnoz Eſcobar *de ration. cap. 37. n. 11. verſ. creditorem tamen.*

11 Nec denique obſtat quod huiuſmodi præſcriptionis exceptio poſt relaxationem mandati, & executionis non poſſit opponi ex *l. præſcriptionem C. de except. & præſcript.* Rot. *dec. 91. n. 27. par. 6. recent.*

12 Quoniam hoc tollitur ex facto, & tamen aduerſus huius omiſſionis exceptionis oppoſitionem datur

tur monialibus reſtitutio in integrum, per Text. *in l.peremptorias C.ſen.reſcin.non poſſe*, ſicut in minoribus, quorum priuilegium æque competit Eccleſiæ ac Monaſterio Paul.de Caſtr.& Salicet. & alij *in d. l.peremptorias.*

Vltra quod non verſamur in iudicio ordinario, in quo lata fuit ſententia, ſed executiuo, in quo relaxato mandato, & poſt illius executionem conceſſa manutentione Monialibus quærebatur, an ſint abſoluendæ à prætenſo credito, de cuius ſolutione dicitur conſtare ex præſcriptione, & certum eſt quod à decreto relaxationis mandati, & expeditione eiuſdem admittitur reuocatio coram eodem iudice, per Text. *in c. ceſſante cum ibi notat. de appellat.* Tiber.*in prax.lib.*1.c.53. *n.*1. Rot. coram Buratt. *deciſ.*329.*n.*5. & proinde poteſt tam huiuſmodi quam alia quæcumque opponi exceptio.

Et ita reſolutum, &c.

Interamnen. Habitus,

Merc. 26. Iunij 1641.

ARGVMENTVM.

Sumitur ex Deciſ.

SVMMARIVM.

1 *Mercatura de ſui natura eſt ignobilis, non ſi per alios exerceatur n.*5.

2 *Stante ignobilitate parentum non poteſt deueniri ad probandam nobilitatem.*

3 *Si propoſita ab eo qui habitum religionis nobilis petita ſint talia, ex quibus nobilitas remaneret probata concedendi ſunt commiſſarij ad eam probandam.*

4 *Ars agraria, & cultura de ſui natura eſt nobilis.*

DECISIO CXLVIII.

INFORMANTE ſolum D. Nicolao de Simonettis, ſub die 20. Februarij præteriti fuit reſolutum Commiſſarios deputatos ab Aſſemblea ſacræ Religionis Hieroſolymitanæ eſſe expediendos, cui reſolutioni Venerabili lingua Italiæ non acquieſcente, repropoſui hodie dubium ſuper eiſdem, & Domini abſque vlla penitus difficultate, in deciſis perſtiterunt ex eiſdem rationibus, & fundamentis *in deciſione* deductis.

1 Nec obſtat fundamentum Religionis deſumptum ex ſtabilimento in titulo de receptione fratrum in quo expreſſè cauetur.

Che chi hauerà egli ſteſſo, o ſuoi Padri eſſercitato mercantia, e ſaranno ſtati banchieri o ſcrittori di banco Numularij, Argentieri, o come ſi dice volgarmente caſſieri o ſenſali, o vero fondaco o bottega haueranno miſurato, o venduto panno di ſeta o di lana grano o qualſivoglia altra coſa ancorche ſia nobile di nome, ed arme ſia di qualſiuoglia dominio, o citta o Prouincia non ſia ricenuto per fratello Caualiere, & Parentum nomine contineri Patrem, Matrem, auū. & auiā Paternam, & Maternam diſponitur *in ſtabilimento* 37. *de verb. ſignificat.* Et dixit Rota coram Buratto *deciſ.*42.*n.*3.

Quapropter non poſſe deueniri ad expeditionem Commiſſariorum petitorum per Simonettum ad effectum probandi eius nobilitatem requiſitam pro admiſſione ad Habitum, ex quo Auus tam paternus quam maternus dicti Nicolai exercuerunt Mercaturam de ſui natura ignobilem, ac nobilibus indecoram, vt habetur *in l.nobiliores C. de commerc. & mercatur.iuncta l.milites C.locat.l.*1.*C.de natural.liber.& l.ſi cohortalis* vbi Lucas de Penna *C. cohortalibus lib.*17.cum aliis per Rotam coram Duran. *d. deciſ.* 284. *n.*18. Auum Paternum Nicolai exercuiſſe artem ignobilem deſumitur ex illius teſtamento, in quo reliquit vxori ſuæ vſumfructum mobilium, etiā quæ ex cauſa mercium ab eo quæſita fuiſſent; Podium verò Vēturellum Auum Maternum exercuiſſe artem pannorum, ac Maſſariæ deſumptum fuit ex diuerſis inſtantiis ab eo factis coram Gubernatore Amerino, pro exigendis creditis Apothecæ, quibus ſic ſtantibus non poſſe deueniri ad deputationem, ſiue expeditionem Commiſſariorum, ad effectum probandi nobilitatem d. Simonetti extat diſpoſitum, *in l.probationem C.de probat.* Caputaq. *deciſ.*68.*par.*3.Rota *deciſ.*309.*n.*18.*par.*5.*recent.* Greg. XV.*deciſ.*497.*n.*8.*in fin.* 2

3 Placuerunt enim reſponſiones datæ, in primis, ea quæ in præſenti opponuntur eſſe alterius inſpectionis, & extra præſentem dubium, ex quo ſiue conſideremus tempus, quando petantur Commiſſarij, prout in præſenti, & hoc caſu ſufficit, quod per petentem admitti ad habitum oſtendantur inſignia, necnon adimpleantur omnia contenta in ſtatutis circa expeditionem Commiſſariorum, ſiue tempus poſt ſecutam tranſmiſſionem, & factas probationes, & tunc erit inſpiciendum, an ea quæ fuerunt propoſita per petentem admitti ad habitum ſint talia, ex quibus nobilitas remaneat probata, nec debet ante inſpectionem proceſſus aliquid determinari in præiudicium Simonetti, quæ tempora multum inter ſe differunt, cum ſi ante tranſmiſſionem Commiſſariorum eſſet facienda concludens probatio nobilitatis petentis habitum fruſtratoria eſſet tranſmiſſio Commiſſariorum, ex quo alioquin nobilitas iam eſſet probata.

Neque obſtat dictum ſtabilimentum *de accept. fratr.* quia non loquitur de tranſmiſſione Commiſſariorum, vt eſt noſter caſus, ſed de receptione, quod tempus adhuc non aduenit.

4 Nihil facit d.teſtamentum Aui Paterni d. Simonetti nempè Hectoris, quia fuit reſponſum in protocollo originali non legi verbum *Mercis*, ſed potius *Meſſis*, & ſic legaſſe vxori ſuæ acquiſita, ex arte agraria de ſui natura nobili, ac honeſta, Tiraq. *de nobilit.c.*32.*n.*5. *vſque ad* 52. Caſſan. *in catal. glor. mund.p.*11.*conſult.*37.Corn.*conſ.*155.*n.*7.*vol.*1.Guido Pap. *deciſ.*41. *n.*1. cum aliis per R. Duranum *d. deciſ.*284.*n.*12.& coram me confirmando *d.deciſ. Duran.*284.iuxta diſtinctionem *ibi* adductam *die* 5. *Iulij* 1638.*in Placentina admiſſionis ad Habitum* quapropter benè poteſt per Commiſſarios inſpici d. protocollum ad effectum referendi veritatem, vltra quod ex d. teſtamento non remanet concludenter probatum d.Hectorem Auum Paternum exercuiſſe mercaturam, cum aliunde poſſent ei obueniri d.d. merces.

5 Demum quoad Podium Venturellum Auum maternum fuit reſponſum ex prædictis inſtantiis, ac actibus iudicialibus, non remanere probatum illum exercuiſſe manualiter mercaturam, cum per interpoſitam perſonam poſſet exerceri, & in ſtabilimentis tantummodo prohibitum eſſe exercitium mercaturæ per ſe ipſum, proout etiam de iure mercatura, quæ per alium exercetur non detrahit nobilitati, ex Tiraq. *de nobilit.cap* 33.*n.*21.*in fin & c.*27.*n.*7. Anton.

Fab.

Fab.*in ſuo C lib 9 tit. 19. in fin. defin. 18. n. 2. verſ. quod intellige*, & Marcum Craſſum nobiliſſimum Romanum artificum ſeruorum opera diuitem factum fuiſſe refert Tiraq.*de nobilit. d. c. 27. n.* 10. ex Plutarcho.

Religionemque poſſe ſi velit adire Commiſſarios, vt ſuper iſtis obiectis ſtrictam capiant informationem ad hoc, vt veritas clarius eluceſcat non erit incongruum.

Et ita reſolutum, &c.

Comen. Beneficij.

Lunæ 1. Iulij 1641.

ARGVMENTVM.

In præſentando beneficio obſeruandæ ſunt qualitates beneficiorum fundationi appoſitæ, quæ per codicillos à fundatore factos non cenſentur mutatæ.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatio, & inſtitutio contra qualitates requiſitas per fundatorem inualida.*

2 *Vbi verba ſunt clara non admittitur coniectura voluntatis.*

3 *Ei qui in tempore ſe oppoſuit præſentationi eſt ius quæſitum.*

4 *Relato potius ſtandum, quam referenti.*

5 *Perfecta donatio, & diſpoſitio inter viuos facta non poteſt codicillis reuocare.*

6 *Exemplo voluntas declaratur.*

7 *Dictio aliis denotat ſimilitudinem inter vocatos.*

8 *Sub vno nomine familia poſſunt comprehendi plures familia agnatorum, licet rariſſime hoc contingat.*

9 *A donatione præcedente declarantur codicilli ſubſequentes: præſertim cum donatio clara ſit, & in ea ſtipulatio notarij interceſſerit. n.* 10 *& cum ex errore codicilli fuerit omiſſa vocatio illorum, qui in donatione expreſſi fuerint. n.* 11.

12 *Agnatorum nomine veniunt cognati aliquando.*

13 *Multiplicata enuntiatiua plurium annorum familiam probant cognationem.*

14 *Teſtibus etiam probatur cognatio.*

15 *Parentela probatur per gradus diſtincta, inſtrumentis, teſtibus, confeſſionibus iudicialibus, per ſe, & multo magis ſimul iuncta.*

16 *Beneficium pro cognatione fundatum ei qui nullum gradum cognationis probauit inferendum non eſt.*

17 *Beneficium adiudicandum eſt ei qui probauit conſanguinitatem quamuis à patronis præſentatus non ſit.*

18 *Præſentatio facta contra formam à fundatore facta eſt inualida.*

19 *Conſanguineus licet remoto gradu ſit non poteſt excludi per extraneum, dicas iſte velit illum excludere per. non ius illius.*

DECISIO CXLIX.

GAbriel de Curte fundauit ſex Manſionarios, ſeu Maſſaronicos in Eccleſia Cathedrali Comen. ad quos voluit eligi proximiores conſanguineos ſi qui aderunt, tam reſpectu agnationis, quam cognationis poſt certas ſubſtitutiones hocque vigore inſtrumenti donationis inter viuos, & codicillando etiam declarauit, quod ſi Notarius non ſe bene extendiſſet volebat per fabricerios d. Eccleſiæ, & familiam Odeſcalcam eligi, & præferri ſuos proximiores agnatos ſignanter (*Come ciceri lurago odeſcalchi, & altri ſuoi piu proſſimi agnati*)

De anno 1637. Fabricerij præfati præſentarunt ad vnum ex dictis ſex beneficiis Iacobum Lucinum ſubſecuta inſtitutione ordinarij, cui præſentationi intra debitum tempus ſe oppoſuit familia de Peregrinis, vti de proximioribus conſanguineis fundatoris, quæ ab inſtitutione ordinarij appellauit ad ſedem Apoſtolicam, commiſſa cauſa R.P.D. Celſo d. inſtitutionem ordinarij confirmauit, à qua ſententia iterum Peregrini appellarunt, & cauſa commiſſa R.P.D. Cincio dd. ſententias reuocauit, à qua ſententia appellatum fuit commiſſa cauſa R.P.D. Andreoſillæ, & petitum votum Rotæ, ac datum dubium, an ſententia R.P.D. Cincij eſſet confirmanda? quo diſcuſſo poſt quartam cauſæ propoſitionem Domini reſoluerunt, eſſe confirmandam tanquam validam, & iuſtam.

Validitas non controuertebatur, & in omnem caſum de ea apparebat ex reuolutione actorum, ex quibus luculenter conſtitit in ea interueniſſe omnia requiſita, de quibus per Verall. *deciſ.* 160. *par.* 2. *& in recent. deciſ.* 589. *n.* 1. *pa* 1. *&* 178. *n.* 2 *par.* 2.

Iniuſtitia verò deſumpta fuit ex eo quia in ea mandatur Patronis eligi in Manſionarium vnum ex familia de Peregrinis, vti conſanguineum, ac proximiorem fundatoris, prout in inſtrumento donationis ſiuè fundationis, ac in codicillis expreſſè erat diſpoſitum. quapropter præſentatio, ac inſtitutio ſecuta in perſonam d. Lucini non habentis qualitatem parentelæ requiſitæ per fundatorem fuit abſque difficultate inualida, Card. *conſ.* 48. Ioan. Gutier. *conſ.* 2. *n.* 3. Crauett. *conſ.* 30. *n.* 5. Garz. *de benef. par.* 7. *cap.* 15. *n.* 6. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 51. *n.* 38. ex quo in præſenti verba fundatoris ſūt clara, nec inde admittitur quæſtio voluntatis *l. iam hoc iure verſ. Hoc itaque* vbi Bart. *ff. de vulgar & pupillar.* Mant. *de coniect. vlt. lib* 3. *tit.* 4. *n.* 4. Præſertim quia Peregrini ſe in tempore oppoſuerunt, ob quod dicitur eis quæſitum ius Mandoſ. *conſ.* 51. *n.* 9. Gonzal. *ad reg* 8. *gloſ.* 5. §. 1. *n.* 86. *verſ. Adde & n.* 91. Buratt. *deciſ.* 755. *n.* 2. prout quotidie in Rota in beneficiis Eccleſiæ Calaguritanæ Diœceſis. 1 2 3

Nec obſtat quod in Codicillis vocentur ad iſtas manſionarias tantummodo agnati, quapropter Peregrini vti cognati veniant ab eis arcendi. 4

Quia fuit per Dominos reſponſum fundatorem in donatione vocaſſe ſimpliciter conſanguineos tam agnationis quam cognationis, & licet in codicillis ſe reſtrinxerint ad agnatos, attamen ibi ſe voluit ſemper referre in omnibus, & per omnia ad rationem, & in tantum Codicillos ſcripſit, in quantum dubitauit, quia Notarius in ea ſe ſufficienter explicauerit, quapropter donatio venit attendenda cum veniat ſtandum relato, & non referenti *l. ſi ita ſcripſero ff. de condit. & demon.* *v. auth ſi quis in aliquo C. cod.* Pariſ. *conſ.* 94. *n.* 12. *lib.* 1. Socin. Iun. *conſ.* 181. *num.* 64. *lib.* 1. Honded. *conſ.* 112. *n.* 20. *lib.* 1. Peregrin. *de fid. art.* 16. *n* 111. *verſ. tertius caſus.* Greg. XV. *dec.* 439. *n.* 2. eoque magis, quia diſpoſitio facta in donatione inter viuos fuit à principio perfecta, itaut non potuerit poſtea reuocari per ſecundam diſpoſitionem factam in codicillis, *l. perfecta C. de donat. l. quoties duobus C. de rei vendic.* § *alia autem inſtitutiones de donat.* Ruin. *conſ.* 172. *à n.* 18. *vſque ad fin. vol.* 1. Buratt. *deciſ.* 646. 5

*ciſ.*640.*n.*13.Seraph.*deciſ.*427.*n.*2. *&* *deciſ.*801. *n.*2.
& 4 & fuit coram Me reſolutũ *in Romana donationis*
6 15. *Martij præteriti*, Vltra quod in Codicillis funda-
tor exemplificando de agnatis quos vocauerat ex-
preſſit exemplũ in cognatis ibi *come Luraghi, Odeſ-*
calchi Ciceri, qui cum non ſint de familia teſtatoris,
vtique dicuntur cognati, exempla autem volunta-
tem declarare cunctis patet *l. Prætor* §. *quoties* ibi *quod*
*dico exẽplo manifeſtius fiat.ff.de collat.bon.*Oldrad.*conſ.*
7 244. *ſub n.*14. iunctis ſubſequentibus verbis ibi, *&*
altri ſuoi proſſimi agnati, quæ verba demonſtrant fun-
datorem intellexiſſe de ſimilibus tribus familiis no-
minatis ſtatim antea vocatis exiſtentibus de cogna-
tione, ex eo quia verbum *alius* denotat ſimilitudi-
nem inter vocatos, Felin.*in c.ſedes n.*6.*verſ.dicto alias*
de reſcriptis Dec.*conſ.*182. *n.*18. *verſ.*5. *reſpondeo* Bu-
rat.*deciſ.*272.*n.*10.

8 Minus obſtat quod ſub vnico nomine familiæ
poſſent comprehendi aliæ familiæ agnatæ, quamuis
diuerſis nominibus denominatæ, iuxta exempla tra-
dita de familia Barioli, à qua orti fuerunt Seueri, &
Alphani de familia Furrana, teſtatur Curt.Sen.*conſ.*
40.*n.*13.*verſ.& in primis*, prout de nobiliſſima fami-
lia Fraucipana teſtatur Montan.*in tract. de regal.tit.*
*de argent.n.*4. *fol.* 261. Quia fuit reſponſum hoc eſſe
de raro contingenti, & præſumptionem ſtare in
contrarium, & ad ea, quæ frequentius accidunt con-
ſtituentes, & leges applicari ſolent vltra quod ſem-
per erit verum dicere donationem eſſe attendendam
vti primo loco emanatam, in qua vocantur tam
agnati quam cognati.

9 Et ceſſat omnis ſcrupulus, ex quo non verſamur
in concurſu cum agnatis nec cognati fuerunt odio
habiti à fundatore, quinimo fuerunt expreſſe vocati
in donatione à qua declaraoda veniunt verba codi-
cillorum, prout ipſe Gabriel in eis ordinauit Me-
noch.*conſ.*333.*n.*5.*cum ſeq.*Becc.*conſ. vlt. n.*6. Fuſar.
10 *con.*113.*n.*30.*& de ſubſtit. quæſt.*579. *n.*3. cum fuerit
ibi locutus conditionaliter, & per modum decla-
rationis, quamuis Notarius non benè ſe extendiſſet
aut explicaſſet, nec ibi voluerit mutare aut alterare
donationem, in qua vocabantur tam agnati, quam
cognati, cum declaratio fuerit circa rem clatam, per
quam non fuit ſublatum ius quæſitum cognatis
ſtante præſertim ſtipulatione Notarij, ac iuramento
appoſito in donatione Caſtren.*conſ.*558.*ad fin.lib.*1.
Dec.*conſ.*5.*n.*44.*&* 114.*n.*5.Surd. *conſ.*192. *n.*31. Fu-
ſar.*de ſubſtit.quæſt.*19.*n.*6.Greg.XV. 575. *n.*10. cum
11 poſſit præſumi, quod ex errore Codicilli fuerit omiſ-
ſa vocatio cognatorum, vt dixit Rota *in illa Tuder-*
tina educationis 1635. *coram R.P.D. meo Merlino*, &
12 quemadmodum Bald.dicit, quod Imperator per fi-
ctionem accepit agnatum pro cognato *in l. duode-*
cim.Tabularum in fin.C.de legit. hered. ita in caſu præ-
ſenti ne detur contrarietas inter codicillos, & dona-
tionem, dicendum venit per fictionem codicillãtem
accepiſſe agnatos pro cognatis, qui largo modo ag-
natorum nomine comprehenduntur, vt *in l.*1. § *fin.*
cum ſeqq.ff.de ſuis & legit.hered.§.1.*Inſtit.de legit. an-*
*gnat.ſucceſſ.*Coccin.*deciſ.*157.*n.*20.*cum ſeq.*

13 Quod autem Peregrini ſint cognati fundatoris
Domini dixerunt ſufficienter conſtare, tam ex mul-
tiplicatis antiquis enunciatiuis inſtrumentorũ exce-
dentibus metam annorum, quæ ideo probant Are-
tin.*conſ.*57.*n.*3.Cephal.*conſ.*177.*n.*45.*l.*1. Mareſcot.
*var.reſol.lib.*2.*q.*70.Rota *in vna Valentina Beneficij de*
Mercato 6. *Martij* 1598.*coram recol. mem. Hieronymo*
Card. Pamphilio relata per Garz.*de benef.q.*7.*cap.*15.
14 *n.*30. quam etiam ex depoſitionibus teſtium, quo-
rum duo deponunt de propria cognitione, alter
verò de auditu à maioribus, ex quibus benè rema-
net probata cognatio Maſcard. *concl.*419.*n.*9.*de pro-*
*bat.*Peregr.*de fid.art.*43.*n.*81.Cabedo *deciſ.*73.*par.*2.
Perez de Cara *de anniuerſ & cappell lib* 2.*c.*4.*n.*11.*&*
12.Garz.*de beneſ.par.*7.*c.*15.*n.*35. Greg.XV.*dec.*349.
*n.*5.Burat.*deciſ.*709.*n.*5. Vlterius Parentela fuit be- 15
ne probata per gradus diſtinctos per inſtrumenta,
teſtes, confeſſiones iudiciales, quæ omnia ſi de per ſe
probant multo magis ſimul iuncta, gloſ. *in l.*2. *ff.de*
*excuſat.tutor.c.cum carum de prob.*Gabr.*de prob. concl.*
1.*lib.*1.*per tot.*Seraph.*deciſ.*1163.*n.*8.

Quibus ſtantibus dicebant Domini beneficium 16
eſſe adiudicandum Peregrino probanti cognatio-
nem non autem Lucino, qui nullum probauit cog-
nationis gradum, Garz.*de benef par.*7.*c.*15. *n.*4. *&* 5.
Lotter.*de re benef.lib.*2.*q.*51.*n.*58. Mohed. *deciſ.*268.
Seraph.*deciſ.*774 *n.*1.& ſtante iure quæſito ad fauo- 17
rem cõſanguineorum ex diſpoſitione fundatoris ad-
ueniente vocatione ſi conſanguineus ſe opponat,
prout in præſenti factum fuit, & prober conſangui-
nitatem vtique beneficium venit ei adiudicandum,
quamuis à Patronis non fuerit præſentatus iuxta
text. *in l. ſi vnum ex familia* §.1. vbi DD. *de legat.* 2.
Sarn.*ad reg.de iur.quaſ.non tollen.q.*1.*circa med.* Man-
doſ.*conſ.*51.*n.*9. Gonz.*ad reg.*8.*gloſ.*9.§.1.*n.*88. *&* 91.
Garz.*de benef.par.*7.*c.*15.*n.*5.6.*&* 30. Burat. *dec.*737.
*n.*5.Seraph.*dec.*1043.*n.*3.propterea præſentatio alias 18
ſecuta ad fauorem d. Lucini non habentis qualita-
tem parentelæ fuit inualida, vt contra formam à
fundatore præſcriptam, Put.*dec.* 252. *in correct.* Caſ-
ſad.*dec.*18 *de præben.n.*5.Burat.*dec.*55.*n.*4.

Demum non obſtat quod Ludouico vti reo, & 19
poſſeſſori ſufficiat vincere per non ius actoris. Quia
motiuum vrgeret ſi conſtaret Lucinum eſſe conſan-
guineum, & ſic illis eſſet in concurſu cum alio cog-
nato, & diſcuteretur qui eſſet proximior, quo caſu
actor deberet probare magis diſtincte quo gradu
quiſque diſtaret. Sed cum Lucinus non prober ſe eſ-
ſe conſanguineum ac Peregrinus vnquam eum ad-
miſerit in cognatum, ſed potius ſemper extraneum
appellauerit, & nemo compareat aut concurrat de
agnatione ſufficit propterea præſumptio, quod Pe-
regrinus ſit proximior ad hoc, vt ei beneficium ve-
niat adiudicandum Corn.*conſ.*197.*n.*2.*vol.*4. Tiraq.*de*
retract.linag §.11.*gloſ.*1.*n.*5.*&* 6. cum aliis per Rot.
*p.*6.*rec.*284.*n.*29.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Pecuniaria,

Lunæ 1. Iulij 1641.

ARGVMENTVM.

Ex Summario deſumendum.

SVMMARIVM.

1 *Lite pendente geſta vti attentata reuocanda ſunt.*
2 *Sequeſtrum factum pro diuerſis debitis non nominato illo, de quo lis non eſt attentatum.*

DECISIO CL.

POST binas deciſiones in hac cauſa fa- 1
ctas ſuper credito claro ſcutorum 652. auri
Marcarum ad fauorem Iacobi Brignoni, confirman-
do mandatum relaxatum ab A.C. contra Antonium
de

de Federigis, dubitani hodie, an conſtaret de attentatis, quæ prætendebantur pro parte D. Antonij commiſſa per Brignonum, ex quo pendente cauſa in Rota ſequeſttari fecit Meſſanæ effectus, quos ibi habebat d. Antonius ſuper diuerſis mercatoribus, hocque à vitio attentatorum non poſſe excuſari ex regula, quod geſta lite pendente ſint attentata, & conſequenter reuocanda, Lancell. *de attentat. p. 2. cap. 4 in præfat. n. 346. cum ſeqq.* Caual. *deciſ.* 658. *n.* 3. *& in rec. dec.* 74. *n.* 1. *p.* 1. *& dec.* 751. *n.* 1. *p.* 2. *& p.* 3. *dec.* 32. *n.* 3. *& p.* 5. *dec.* 214.

2 Prædictis non obſtantibus Domini dixerunt noo conſtare de attentatis moti ex eo, quod licet Brignonus ſequeſtrari fecerit effectus d. Antonij Meſſanæ exiſtentis, nihilominus cum cauſa ſequeſtri non fuerit iſta partita ſcut. 612. auri Marcatum, ſuper qua pendet lis in Rota, ſed tantum in genere dixerit Brignnnus ſe eſſe creditorem Antonij de Federigis in pluribus, ac diuerſis pecuniarum ſummis prout colligitur ex eodem ſequeſtro ibi *ſtante che d. Brignone e creditore di Antonio de Federighi de poliſe de carico, lettere de auiſo, Poliſe di cambio & altre ſcritture proprie e priuate*: quæ verba non concludunt perneceſſe ſequeſtrum factum fuiſſe pro d. credito pendente in Rota, quinimo illud potius excludunt, propterea attentata remaneant ex clauſ. ex eo, quod ſequeſtrum cantet pro creditis diuerſis Abb. *in c. quia fruſtra de vſur.* Ruin. *conſ.* 75. *in* 8. *cum ſeq. lib.* 5. Corſet. *ſingul.* 6. *incipit regula eſt verſ. limita quinto* Caputaq. *deciſ.* 59 *par.* 1.

Et ita reſolutum, &c.

Foroſempronien. Bonorum.

Mercurij 27. Nouembr. 1641.

Argumentum. Vide *Deciſ.* 132.

1 *Cōceſſum ad tempus poſt illud denegatum cenſetur*
2 *Pactum de nouanda inueſtitura finito tempore tanquam ſapiens alienationem prohibetur.*
3 *Non poteſt conſiderari vtilitas Eccleſiæ ſi Prælatus ad renouandum compelli poteſt.*
4 *Pactum de renouando non tribuit ius reale, ſed ſolam actionem perſonalem.*
5 *Reſeruatio ſolum reſeruet id quod alias competit.*
6 *Libera conceſſio excludit coactiuam.*
7 *Immemorialis ceſſat, quando conſtat de initio.*
8 *Pactum de renouando intelligitur cum euidenti vtilitate Eccleſiæ iuxta formam iuris.*
9 *Conceſſiones emphyteuſis præiudicialis Eccleſiæ non ſubſiſtunt.*

DECISIO CLI.

1 Placvervnt hodie Dominis fundamenta deciſionis in hac cauſa coram me emanatæ ſub die 4 Martij præteriti, in qua dictum fuit conſtare de bono iure R. D. Epiſcopi Foroſempronien. ſuper bonis, de quibus agitur, nec Eccleſiam poſſe cogi per Communitatem Rocchæ Contradæ ad renouandam emphyteuſim controuerſam, dum eam declarauit velle pro ſe retinere: quo caſu non tenetur relocare, ex quo omnes antiquæ inueſtituræ cantant ad certum, & determinatum tempus 29 ſiuè 30. annorum, & vltima terminauit vſque de anno 1637. propterea ob temporis lapſum bona ipſa facta fuerunt deuoluta ad Eccleſiam, quia conceſſum ad tempus poſt illud cenſetur denegatum, *l. impetrator ff. de poſtulan l. ſi vnus* §. 1. vbi Bald. *ff. de pact.* cum aliis congeſtis per Tiraq. *de retract. conuent* §. 1. *gloſ.* 2. *n.* 46 Dec. *conſ.* 328. *in princ.* Anchar. *conſ.* 116. *n.* 2. Greg. X V. *deciſ.* 348. *&* 567. *n.* 1. & aliis in deciſione hodie confirmantur.

Nec quidquam obſtare dictum fuit pactum appoſitum in inueſtituris, quod finito d. tempore noua conceſſio ſeu renouatio fiat ad alios annos 29. ſecundum formam iuris, quia tale pactum nullo modo valere fuit reſponſum, quando Eccleſia declarauit velle pro ſe retinere cum illud ſaperet alienationem à iure prohibitam iuxta text. expreſſos *in c. nulli & tot. tit. de reb. Eccleſ. non alienan.* § *neque illud alias* §. *quid autem dictum cum ſeq.* Auth. *eod. tit.* & eſſet contra expreſſam extrauagantem *Ambitioſa de reb. Eccleſ. non alien.* ibi omne pactum perpendendo verba illa, *Et de rebus ab antiquo concedi ſolitis, & ſine Eccleſiarum euidenti vtilitate.* Vnde dicebant Domini 3
non poſſe conſiderari vtilitatem in Eccleſia, dum Prælatus ad renouandum compelli poſſet, vt ex pluribus firmat Mareſcot. *var. reſol. lib.* 1. *c.* 3. *n.* 13. *&* 14. & dixit Rota *in celeberrima deciſ.* 10. *Mant. n.* 4. *&* 14.

In omnem eaſum tale pactum oon poſſe tribuere 4
Communitati ius aliquod reale, ſed tantummodo actionem perſonalem ad factum vt fieret renouatio nec inde ſucceſſores aſtringere, Angel. *conſ.* 284. *ſub n.* 3. *verſ. per prædicta dupliciter* Gabr. *conſ.* 72. *n.* 1. *lib.* 1. Rot. *p.* 2. *rec. dec.* 279 *n.* 2. Greg. *deciſ.* 567. *n.* 2.

Minus obſtant duo obiecta deducta per infor- 5
mantes pro Communitate pro receſſu à deciſis, Primum quod Epiſcopus ex neceſſitate teneatur renouare conceſſionem, eaque deducta fuit tam à Priuilegio Innocentij V I I. quam à prætēſo laudo lato per bonæ memoriæ Card. Sfortiam, & Montalium ſecundum quod adſit immemorabilis conſuetudo renouandi conceſſionem ad fauorem Communitatis de 29. in 29. annis.

Ad primum obiectum fuit reſponſum neceſſitatem ſiue coactiuam non poſſe deſumi ex priuilegio Innocentij V I I. ex quo tale priuilegium nunquam fuit exhibitum, & licet bis enuncietur in conceſſionibus ſecutis ad fauorem Communitatis, ibi *ſine præiudicio indulti & priuilegij conceſſi per Innocentium V I I.* tamen dictæ enunciatiuæ continent tantum reſeruationem, propterea quicquid ad alium effectū indubitati iuris eſt quod ad probandam coactiuam, tales enunciatiuæ non ſuffragantur, ex quo conceſſiones non leguntur factæ in vim d. priuilegij, præſeruatio enim de ſui non eſt apta confirmare conceſſionem, nec aliquid in eſſe ponere ſed tantummodo id quod ſupponitur præſeruate ſi verum extat, Oldrad. *conſ.* 330. *in fin.* Anchar. *conſ.* 192. *n.* 4. *verſ. non obſtat reſeruatio* Alex. *conſ.* 1. *n.* 20. *verſ. & non releuat vol.* 5. Pariſ. *conſ.* 16. *n.* 29. *&* 30. *& conſ.* 70. *n.* 22. *vol.* 1. Decian. *conſ.* 24. *n.* 98. *vol.* 1. Gomez. *ſuper regul. de iur. quæſit. non tollen. q.* 1. *n.* 41.

Nec pariter poteſt deduci coactiua ex laudo præfa- 6
tis Cardinalibus attributo, quia illud non remanet iuſtificatum, dum Cardinales nō laudarunt, ſed ſimpliciter, vti protectores d. Communitatis Rocchæ Cōtradæ, & conſilio Aduocatorum hortati fuerunt Epiſcopum eorum familiarem pro renouanda Emphyteuſi, inde remanet excluſa omnis prætenſa coactiua, vt aperte demōſtrant illa verba conceſſionis, vbi habetur quod Epiſcopus amicabiliter, & extraiudicialiter medio interuētu & hortatu DD. Cardinalium ſponte, & ex eius mera, & libera voluntate dedit, &c. quæ verba directo aduerſantur prætenſæ coactiuæ ſiue neceſſitatis renouandi, vt in altera deciſione comprobatum fuit.

R Ad

7 Ad ſecundum verò obiectum deſumptum ea immemorabili fuit replicatum in præſenti ceſſare, dum conſtat de initio conceſſionis factæ Communitati, prout ex prima inueſtitura ſecuta de anno 1454 quo initio ſtante ceſſat immemorabilis Couar *in regul.poſſeſſor p 2 § 3.n.7.de reg.iur.in* 6.Greg.XV. *deciſ.*52.*n.*4.*&* 467.*n.*6. Butar. *dec.*673. *n.*4. *&* 831. *num.*6.

8 Et corruit omnis ſcrupulus, ea quo in conceſſione ſecuta cum pacto renouandi extat expreſſe diſpoſitum, quod iſta renouatio fieri debeat ſecundum formam iuris, & ſic cum euidenti vtilitate Eccleſiæ prout de iure requiritur iuxta expreſſam extrauagantem *ambitioſæ de reb.Eccleſ.* Hond *conſ.* 51.*n.*89. *lib.*1.*& conſ.*31.*n.*16.*cum ſeq li.*2. Gratian.*diſcept.*579. *n* 22 Rot *dec.*582.*par.*1.*diuerſ.*

9 De tali autem vtilitate in prætenſa renouatione, necnon in præcedentibus nullibi doctum fuit, ac immo conſtat fuiſſe damnoſas conceſſiones, quo caſu dicuntur Eccleſiæ præiudiciales, nec inde ſubſiſtunt Cæſ.de Graſſ.*deciſ.*4. *n.*12. *de reb. Eccleſ. non alienan.* Caual. *dec.*288.*num.*5.*&* *par.*7.*rec. deciſ.*36. *n.*14.*& in Gerunden. Scribaniæ* 26. *Februarij* 1638.*coram R.D.meo Decano.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana Domorum.

Lunæ 9. Decembris 1641.

ARGVMENTVM.

Vt emphyteuticum prædium ſine conſenſu Domini directè alienatum cadat in dominium vtile illius requiritur quod probetur dominium, prædij identitas, culpa alienantis, & alia.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrum conceditur aduerſus ſententiam iniuſtam.*

2 *In tribunalibus ſupremis ſententiæ reuocantur vbi de iniuſtitia conſtat.*

3 *Si non conſtat de identitate rei in emphyteuſim datæ deuolutione locus non eſt.*

4 *In tali caſu non ſufficiunt adminicula.*

5 *In locatione non intrat caducitas.*

6 *Reſeruatio conſenſus alicuius tanquam domini quatenus requirat, non probat dominium illius, imo ſeruat ab omni præiudicio.*

7 *Euictio legitime non intimata non nocet.*

8 *Qui cauſam euictioni præſtitit de ea agere nequit, & n.*11.

9 *Ex alienatione abſque conſenſu Domini inducitur caducitas emphyteuſis.*

10 *Non tamen ex alienatione neceſſaria qualis eſt dos.*

12 *Venditio facta cum aliqua conditione, & non alias, ea non ſeruata inualida.*

DECISIO CLII.

1 [illegible] mini in deciſis coram [illegible] o. qua dictum fuit [illegible] n integrùm ad fa- [illegible] num fundamentis [illegible] carij Vrbis con- [illegible] d hunc effectum

qualiſcumque ſit etiam non notoria Cæſ. de Graſſ. *dec.*10.*n.*12.*de ſent.ac re iud.*Seraph. *dec.*251. Caput. *dec.*94 *p.*3.Rot.*in rec.dec.*492.*n.*1.*p.*1.*&* 207.*n.*1.*p.*2.
& fuit dictum *in Ariminen. fideicommiſſi* 14. *Martij*
1640 *coram R.P.D.meo Cerro*, præſertim in ſupremis 2
Tribunalibus, in quibus ſententiæ reuocantur, vbi
de iniuſtitia conſtat in actis, vt per Guido Pap.*dec.*
215.*n.*7.*&* 368.Cæſ.de Graſſ.& Seraph.vbi proximè
In præſenti illa deſumpta fuit ex pluribus. Primo 3
quia non fuit probatum Vineam permutatã ab Alphonſo cum dumibus Horatij Colutij extare ſub directo dominio Monialium, nec identatem eiuſdem, quibus deficientibus deuolutioni locus eſſe non poterat, Sarmien.*de redd.Eccleſ.p.*3.*c.*2.*n.*23.*&* 24. Caputaq.*dec.*280.*p.*1.*n.*1.*&* 5.vbi quod tali caſu nõ ſuf- 4
ficiunt inſtrumenta, locationum ſolutiones aliæque confeſſiones, & adminicula, Seraph.*dec.*1453.*n.*1.*&* *in Portuen.ſtagni* 29 *Iunij* 1637.*corã R.P.D.meo Panzirolo, & in Peruſina emphyteuſis* 13.*Feb.*1640.*coram*
R. P. D. meo Dunozetto, & quamuis de nouo fue- 5
rit adducta quædam reuelatio facta per Bartholomæum Perinum vſque de anno 1571. in qua fatetur ſe retinere in locatione à Monialibus S.Coſmati Petias ſexdecim terreni, &c.attamen d.reuelatio non probat bona controuerſa eſſe emphyteotica immo ea potius remanet excluſa, dum reuelatio loquitur de locatione, in qua non intrat caducitas Seraph. *dec.*286.*n.*5.*vſque ad* 16.*&* 288.*per tot.*
Non obſtat reſeruatio conſenſus Monialiũ in vẽ- 6
ditione ſecuta de anno 1590.quia fuit animaduerſũ non legi ſimpliciter reſeruatum, ſed cum clauſula *quatenus requireretur & non alias, &c.* nõ inde præiudicat propriæ naturæ locationis, ſed imò tenetur ab omni præiudicio Surd.*conſ.*186. *n.*10. Seraph. *deciſ.* 1027.*n.*7.Gratian.*diſc.*926.*n.*4.*&* *p.*6. *rec. deciſ.*150. *n.*13.*&* 14.
Secundò, quia euictio Vineæ ſecuta nõ potuit no- 7
cere d.Alphonſo, dum ei non fuerunt intimatæ moleſtiæ, prout erat neceſſe Rip.*in c.cum M. Ferrarien.* *n.*162.*de conſt.*Rot.*dec.*388. *n.*5. *p.*3. *rec.* cum aliis *in dec.*hodie confirmata, & quamuis habentes cauſam à Colutio contẽderent intimationem fuiſſe ſecutam attamen ſufficienter conſtitit illam fuiſſe factam Ioanni Dominico Belgio, qui non erat legitimus Procurator Alphonſi, nec inde fuit habita in conſideratione, vti non legitimè ea ecuta.
Tertiò dicebant Domini inconcuſſum remanere 8
fundamentũ, quod euictio fuerit ſecuta culpa Colutij, nã ſi Vinea fortaſſe eſſet ſub proprietate Monaſterij ad Colutiũ tamen ſpectabat impetrare conſenſum Monialium ex peculiari conuentione. Vnde ſi Colutius neglexit conſenſum impetrare, prout tenebatur propriis ſumptibus, non inde valebat agere ad euictionem, cui ipſe dederat cauſam non curando aſſenſum illius, Azo.*in ſumma C.de euict.* Surd. *conſ.* 15.*n.*24.Rot.*in Romana Societatis Officij* 4.*Ian.*1594. *coram Corduba, & p.*5.*rec.dec.*337.*n.*16.
Minus obſtare dicebant Domini quod deuolutio 9
intentata per Moniales fuerit prætenſa ab alias alienationes prius ſecutas, & primò ob alienationem factam à Portia Domina vti in Ioan.Baptiſtã Guidum eius primum virum, ſecundùm Alphonſum, dum cũ eo tranſiuit ad ſecunda vota. & 30.in Colutiũ ſemper abſque ſolutione Laudemij, ac conſenſu Monialium, ex quibus alienationibus ſic ſecutia factum fuiſſe locum caducitati, iuxta Text. *in l.fin. C.de iur emphyt.c.potuit de location.*
Inde ex iſtis eſſe præſumendũ fuiſſe intimatã cadu- 10
citatẽ, fuit tamen replicatũ præfatas primas alienationes per Portiã factas fuiſſe ex cauſa aſſignationis

dotis

dotis, & ſic ex cauſa neceſſaria, quo caſu non requiritur conſenſus Domini directi, nec ſoluitur laudemium *in §. emphytenſim in authen. de non alienan.* Alex.*conſ.*173.*l.*1. Iaſ.*in l.fin.C.de iur.emphyt. n.*107. Cephal.*conſ.*59 *n.*33.*lib.*1.com aliis per Cald.*de iur. emphyt.n.*21.*&* 22.

11 Nec venit dicendum deuolutionem fuiſſe intentatam ex d.cauſa, quod fuerit vinea data in dotem, dum ex ea non fuit incurſa cadocitas ſed bene, ex alienatione facta io Colutium, cui ille dederat cauſam non impetrando aſſenſum Mooialium, vt dictum eſt ſibi imputandum venit, nec valet agere ad euictionem, *l ſi mancipium in princ. ff. de euict. conſ.* 326.*vol.*1.Surd.*dec.*22.*n.*1.*& p.*5.*rec.dec.*377.*n.*16.

Demum non obſtat quod vltima permoratio foerit facta ab Alphonſo in Colutium cum reſeruatione ceoſus Monialium, qui non legitur impetratus, fuit tamen reſponſum in permutatione legi etiam clauſulas, *& non alias, aliter, nec alio modo, &c.* quæ operatur, vt venditio non cenſeatur facta non adhibito conſenſu, nec ideo fuiſſe incurſam caducitarem quamois fuerit deuentum ad traditionem rei ante impetratum cōſenſum, Rim.Iun.*conſ.*285.*n.*59.Corbul.*in tit.de conſ.priuat.ab alienat. limit.*37. Grāmat. *dec.* 163.Clar.*in §.emphytenſim q.*13.*n.*5. Rot. *in Romana Vinearum* 10.*Iunij* 1639.*coram R.P.D.meo Carillo, poſteà confirmata ſub die* 27.*Nouembris præteriti*.ex quo d.verba *& non alias, &c.* faciunt deficere partiū conſenſum, itaut nihil egiſſe videatur, niſi Domini cooſenſus acceſſerit, Cutt.Sen.*conſ.*8.*n.*4.Gozad.*cōſ.* 3.*n.*23.Iaſ.*conſ.*86.*n.*16.*lib.*3.Cephal. *conſ.*118. *n.*13. cum aliis per Mareſcot.*var.lib.*1.*c.*78.*n.*3.Iude reſtitutio io integrum veoit concedenda.

Er ita reſolutum, &c.

Romana Caſalis Aguzani.

Lunæ 16. Decembris 1641.

Argumentum ex Deciſ.

1 *Mulieres ſunt auariſſima, multumque curant augere proprias dotes, cum regulariter præter illas nihil proprium habeant.*

2 *Clanſula denotantes tranſlationem dominij, in contractu habili appoſita illius tranſlationem operantur.*

3 *Clanſula pro dote, & nomine dotis tranſlationem dominij ſignificant.*

4 *Bona fideicommiſſa ex cauſa dotis alienari poſſunt, aliis bonis liberis non extantibus licet à teſtatore prohibitum ſit.*

6 *Initium litis inſpicitur ad cognoſcendum quis actor, & quis reus ſit.*

7 *Si dos fuit conſtituta ex bonis fideicommiſſo ſuppoſitis, qui hoc impugnat debet concludenter probare alia bona extare.*

8 *Fructus rei fideicommiſſo ſubiecta conſumpti abſque dolo non computantur inter bona libera, ad hoc vt non poſſit dos conſtitui ex vinculatis.*

9 *Vt fructus excludant dotis conſtitutionem ex bonis fideicommiſſo ſubiectis, probandum eſt extaſſe tempus conſtitutionis dotis.*

10 *Fructus præſumuntur conſumpti in alimenta neceſſaria.*

11 *Res litigioſas non cogitur mulier in dotem accipere.*

12 *Mariti nolunt in dotem accipere bona litigioſa, ſed libera.*

13 *Acquiſita ex concordia vel alia cauſa etiam occaſione hereditatis non cenſentur hereditaria ſed propria heredis.*

14 *In dote conſideratur vſusfructus bonorum fideicommiſſi, & ſpes probabilis ſucceſſionis.*

15 *Quando ſcilicet agitur de congruitate dotis.*

16 *Non quando agitur de materia auth. res quæ. C. de legat.*

17 *Niſi adſit diſpoſitio contraria fideicommittentis ideo non eſt conſtituenda ex fructibus percipiendis poſt matrimonium.*

18 *Dos non eſt conſtituenda in vſusfructum, ſed in rei proprietate libera ab omni onere.*

19 *Data in dotem ſemper libera remanent.*

20 *Per illa verba* ad liberam ſuam diſpoſitionem *fideicommiſſum cenſetur remiſſum.*

21 *Nomine* quorumcunque hæredum *veniunt etiam extranei heredes.*

22 *In eodem inſtrumento non debet dari contrarietas in continenti.*

23 *An detur fideicommiſſum, necne, eſt articulus iuris & non conſtat ex confeſſione partis.*

24 *Bona à muliere in dotem data tranſeunt cū ſuo onere*

25 *Quod intelligitur de onere æris alieni, non autem de onere fideicommiſſi.*

26 *Fideicommiſſum, quod adhuc non debetur non dicitur æs alienum.*

27 *Et intelligitur quod dictum eſt n.*24 *de bonis datis in dotem in vniuerſum, omnia bona; non autem, quando in ſpecie.*

28 *Præſertim ſi maritus non fuit certioratus.*

DECISIO CLIII.

POST plures caoſæ propoſitiones, articulo ſæpius diſcuſſo, partibus ſemper acriter informantibus Domini hodie ſteterunt in deciſis, ſob die 27.Iunij 1640.coram Me, io qua firmatom fuit Caſale Aguzini, de quo agitur eſſe detrahendum ex bonis fideicommiſſi vti datum in dotem Victoriæ Rebibæ Nepti, ac deſcendenti q. Franciſci de Salamonis fideicommittentis in vim auth.*res quæ C.com.de leg.*Iodéque ſententiam Rotalem concedeotem immiſſionem ſuper hoc Caſale DD.Marchiooi, & fratribus de Maximis, vti vocatis ad fideicommiſſum, non facta detrsctione dotis Victoriæ eſſe infirmandam ex eiſdem rationibus, & fundamentis *in deciſione* deductis.

In primis enim dictum fuit Caſale, de quo agitur 1
remanſiſſe exemptum, & liberatum à vinculo fidei-
commiſſi, eo ipſo quod d. Victoria illud voluit, &
potuit tanquam liberum ſibi in dotem dare, dum
nupſit Scaoio Rebibæ. Quod autē voluerit eſt in-
dubitatum, ex quo Caſale ad eam ſpectabat pro ſua
portione, & cum mulieres ſint auariſſimæ *l. ſed & ſi*
*ego vbi gloſ.ff.ad Vellean.*Surd.*dec.*194. *n.*27. & quæ
multum curant sugere proprias dotes, vltra quas re-
gulariter aliud non habent patrimonium *l. Pompo-*
nius Philadelphus ff.famil.herciſcun.

Propterea dum Victoria potuit habere Caſale 2
liberum, oon venit credendum voloiſſe, quod rema-
neret fideicommiſſo ſuppoſitum, præſertim ſtanti-
bus illis verbis in conſtitutione dotis. *Promette dare*
e conſegnare, quæ operantur Dominij tranſlationem,
dum præceſſit cauſa habilis conſtitutionis dotis *l.*
illam C.de donat.gloſ.in l.vlt.in verſ.portionibus ff.eodem
Ruin.*conſ.*187.*n.*7.*in fin lib.*2.Caual.*deciſ.*647 *n.*7.*&*
*par.*6.*recent.dec.*157.*n.*28.& fuit dictum *in Tiburtina*
Aſſignationis dotis 9.*Decembr.*1626.*&* 10.*Maij* 1627.
coram bona memoria Pirouano, iuoctis aliis verbis 3

per dote, & nome de dote, quæ diſtractionem ſeù alie-
nationem inducunt, per Text. in l.ſicut.§.ſi propone-
retur ff.quib.mod.pignor. vel hypoth.ſol.l.1.§. in aliena-
tione in fin.ff.quand. de pecul. act.annal.ſit l.ſi vſuſfru-
ctus §.1.ff. de lib.cauſ. Menoch.præſumpt.189.n.194.
lib.4.

4 Quod autem Victoria potuerit dare in dotem
Caſale Aguani fideicommiſſo ſuppoſitum dedu-
ctum fuit ea diſpoſitione Textus in d. auth. res qua,
& l.mulier 22.§. cum proponeretur ff.ad Trebell.in qui-
bus expreſſe diſpoſitum eſt bona quamuis fideicom-
miſſo ſuppoſita poſſint diſtrahi ea cauſa dotis vel
dari in dotem,dum non adſunt bona libera, quam-
uis adeſſet prohibitio fideicommittentium quod
bona non diſtraherentur etiam ex cauſa dotis, vt
per Iaſ. in d. auth. res qua n. 32. cum aliis relatis per
Gratian.diſc.852.n.36.Rot.poſt Fenzon.ad ſtat.Vrb.
deciſ.93.per tot.& par.6.rec.deciſ.318.n.6.

5 Nec fuit in dubium reuocatum quin bona data
in dotem liberi remanſerint, à vinculo fideicom-
miſi perinde ac ſi nunquam fideicommiſſo fuiſſent
ſubiecta, ea quo data fuerunt in dotem in vim au-
thent.res qua num.5.verſ.nam in eo Caſtren. n.5.verſ.
& ſic nota Socin.Sen.conſ.83.num.6.lib.3.Ruin.conſ.
200.num.6.lib.1.Rot deciſ.209.num.2. & 3.par.1. &
6 318.num.46.par.6.rec. & quamuis remedium d.auth.
ſit ſubdiarium, attamen quia habentes cauſam à
Victoria extabant in poſſeſſione, propterea onus
probandi tunc adfuiſſe alia bona incumbit DD. de
Maximis, cum attendatur litis initium ad effectum
agnoſcendi, quis ſit actor vel reus, Pelin.in cap.ſi-
gnificauerunt num.15.de except.Rot.par.6.recent.deciſ.
7 154.num 2. & requiritur plena,& concludens pro-
batio percutiens tempus conſtitutæ dotis, vt per
Rot.in rec.dec.810.n.6.& 318.in fin.p.6.

8 Nec obſtant ſeptem partitæ adductæ per DD.de
Maximis,de quibus in calculo ad effectum proban-
di Victoriam tempore dotationis poſſediſſe bona li-
bera, ex quibus valeret ſibi dotem conſtituere non
deſtruendo fideicommiſſum. Ad primam partitam
ſcutorum mille debit. Victoriæ per Iſiphilem ex
cauſa dotis maternæ fuit reſponſum non conſtare
de exiſtentia iſtarum pecuniarum, nec adeſſe ali-
quam memorationem percutientem tempus matri-
monij, & in d.cauſam Victoriam accepiſſe ſcutor.
377.b.50.& ſcut.572.& ſ.67. de quibus extabat de-
bitrix Iſiphilis, ex cauſa fructuum perceptorum ex
bonis communibus, quorum tamen, quia conſum-
pti fuerunt, non erat habenda ratio ad effectum
excludēdū auth.res qua iuxta theoricam Bart.in l.Mu-
lier 22.§.cum proponeretur n.4. vbi quod hoc proce-
dit, quamuis mulier grauata fructus larga manu
expendendo abſque tamen dolo conſumpſerit ff.
ad Trebell.Peregrin. de fideicom. art.42. n.71. verſ.
intellige.

9 Ad ſecundam partitam ſcutor.377. fuit replica-
tum, nec de hac eſſe habendam rationem ex quo
vel illa proueniebant ex poſitione fructuum ſpe-
ctantium ad Victoriam, & hos iam fuiſſe conſum-
ptos vt in d.deciſ.27.Iunij deductum fuit, vel ſpe-
ctabant ad Iſiphilem pro rata fructuum exactorum
à Victoria, ſic fuiſſe potius debitum Victoriæ quam
creditum, & ceſſat difficultas, dum non probatur
exiſtentia fructuum tempore contracti matrimonij,
10 Rot.in rec.deciſ.195.num.4.par.2.& 210.n.8.p.6.quæ
probatio eſt magis neceſſaria, dum fructus præſu-
muntur conſumpti in alimenta neceſſaria l. fin. C.
de alim.pupill.præſtit. Surd.conſ.290. numer. 29. in
fin.

11 Quo verò ad tertiam partitam ſcut.572. fuit re-
ſponſum hanc partitam eſſe debitam Victoriæ, non
autem creditum, cum dd.ſcuta teneretur reſtituere
Virginiæ,prout in Summario DD.de Maximis num.5.
Vnde huic adaptantur omnes reſponſiones datæ in
ſuperiori partita.

Ad quartam verò ſcutor.2566. pro pretio Domus
ad Arcum Camiliani fuit replicatum hanc partitam
remanere ſublatam in d.1.dec.dum illa iam fuit cal-
culata in computo dotis Victoriæ ſcut.40. mil.vltra
quod d. Domus erat pariter fideicōmiſſo ſuppoſita,
nec venit propterea enumeranda inter bona libera.

Deueniendo ad quintam partitam ſcut.700.pro-
uenientium ex pretio bonorum della Petrella, & pla-
ni, Milets vendu. per Victoriam fuit reſponſum,malè
hanc partitam fuiſſe relatam in computo dotis,dum
hæc non deuenerunt ad Victoriam ex fideicommiſ-
ſo,ſed ex trāſactione inita cum Camera Apoſtolica,
quæ illorum poſſeſſionem tanquam ad eam deuolu-
torum apprehenderat,& quamuis contra Cameram
remanerent prætenſiones ſiuè litis fideicommiſſa-
riorum ſuper dictis bonis, parum tamen refert in
præſenti, quia in calculo bonorum liberorum non
veniunt apponendæ prætenſiones litigioſæ, cum æs
mulier non cogatur in dotem accipere Duran.deciſ.
145.n.2.& 141.n.7 & 8. & fuit dictū in Spoletana fi-
deicommiſſi 15.Iunij 1635.coram R. D. meo Merlino.
Mariti enim nolunt lites in dotem, ſed bona libera, 12
Rot.dec.233.n.6.p.2.rec.Caual.dec.245.n.1. verſ. quo
vero ad fratres; & quamuis poſtea eadem Victoria 13
mediante compoſitione facta cum Camera,præuia
ſolutione ſcut.1400. recuperauerit dd. bona, atta-
men quia hoc euenit titulo oneroſo, & titulo
donationis à Papa reportatæ, proinde hæc
bona non fuerunt acquiſita hæreditari,ſed ex cauſa
fortuito,ex gratia Principis,iuxta Text.in l. ſed & ſi
his ff.ad l.Falcid.Gratian. diſc.733. n.17. vltra quod
quanti illa bona valerent nec poſtea fuit liquida-
tum,& remanſit ambiguum,an bona remanſerint ad
Victoriam titulo fideicommiſſi? vel ob ceſſionem
iurium Cameræ, probatio enim æquiuoca non re-
leuat,vt in noſtris terminis dixit,Rot.dec.12.& 210.
n.10 par.6.recent.

Ad ſextam vero ſcutorum 316. fuit replicatum 14
ideo non eſſe habendam rationem, quia illa non
fuerunt liberè perſoluta Victoriæ, ſed tantummodo
ad effectum ſoluendi tot legata teſtatoris fideicom-
mittentis, necnon pro adæquanda portione Victo-
riæ collis S.Spiritus.

Ad vltimam partitam mobilium pro ſumma ſcu-
tor. 2000. fuit dictum hanc partitam fuiſſe referen-
tam pro ſcutis 400. dumtaxat prout partes declara-
runt in ſecunda concordia ſumm.Patrum S.Syluestri,&
DD.de Garauinis n.3.ſub §. item Conuengono in fin. &
dum non probatur exiſtentia illorum plenè,& con-
cludenter, prout requiritur de tempore Matrimonij
Victoriæ,nulla habita conſideratione temporis an-
tecedentis,nec venit habenda in conſideratione.

Minus obſtat quod in d. dotem poſſet conſtitui
vſusfructus bonorum fideicommiſſi, & ſpes proba-
bilis ſucceſſionis,in eo iuxta deciſ.in cauſa Bonon. fi-
deicommiſſi de Ronco coram Comitulo impreſſ. poſt conſ.
92.Gimnag.lib.1.fuerit enim reſponſum caſum d.de- 15
ciſionis eſſe omnino diuerſū,ex quo ibi mulier erat
actrix,dabatque de incongruitate dotis ſibi à proge-
nitore conſtitutæ,ad hoc vt ſupplemētū cōſequi va-
leret,ad quod excludēdū, deciſio cōſiderat etiā vsū-
fructū, & ſpē ſucceſſionis difficilius ob enim reſcin-
ditur lōgua dotatio, quā diſpoſitio nōdū effectuata
Lader.cōſ.35.n.3.vltra quod deciſio præfatā Bonon. 16
de Rāchot.n.37. expreſſe dicit contraria procedere,
quando

dos fuit conſtituta in caſu permiſſo à lege iuxta terminos *auth. res quæ C. com. de leg.* in quibus verſamur, & dum non adſit diſpoſitio fideicommittentis, dos non eſt conſtituenda in fructibus perci-
17 piendis poſt matrimonium, quia debent inſeruire pro oneribus illius, per Text. *in l. pro oneribus ff. de iur. dot. l. ſi filia §. 1. l. ſi fundus ff. famil. erciſc.* dum maritus facit illos ſuos, nec tenetur eos reſtituere ſoluto matrimonio *cap. ſalubriter de vſur. l. diuortio ff. ſolut. matrim.* Burat. *deciſ.* 160. *num.* 15. do-
18 tem autem non eſſe in vſufructu conſtituendam, ſed in rei proprietate liberam ab omni onere fideicommiſſi, immo ipſo iure reiici firmant Cyn. *in l. ſancimus col. 2. C. de nupt.* Alex. *conſ.* 53. *num.* 2. *lib.* 4. Dec. *conſ.* 106. *num.* 3. Molin. *de primog. lib.* 2. *cap.* 15. *num.* 11. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 131. *n.* 90.

19 Nec pariter obſtat, quod bona tranſiuerint in dotem cum onere fideicommiſſi, quia fuit reſponſum bona legi in dotem aſſignata ſimpliciter abſque aliqua mentione fideicommiſſi, propterea tanquam ſemel data liberè nunquam reuerti ad fideicommiſſum, cum data in dotem penitus eximantur à fideicommiſſo & ſemper libera remaneant, Socin. *conſ.* 23. *num.* 58. *lib.* 3. Fuſar. *d. quæſt.* 531. *num.* 90. Molin. *de primog. lib.* 1. *cap.* 15 *num.* 10 *&* 11. Rot. *in recent. deciſ.* 109. *num.* 1. *&* 3. *par.* 1. *&* 312. *num* 46. *par.* 6. Gregor. X V. *deciſ.* 219. *num.* 6. *in fin.* & fuit dictum *in Romana cenſus* 1. *Iuly proxime præ-*
20 *teriti coram R. P. D. meo Bichio*, præſertim ſtantibus illis verbis *in inſtrumento primæ concordiæ factæ in limine Matrimony* ibi ad liberam ſuam diſpoſitionem, quæ repugnant fideicommiſſo ſiue reſtitutioni, cum per ea fideicommiſſum cenſeatur remiſſum, vt in ſpecie Socin. *conſ* 43. *n.* 13. *lib.* 4. Franc. Becc. *conſ.* 38. *num.* 3. vbi de Com. Gonagn. *conſ.* 100. *num.* 5. *lib.* 1.
21 qui plures cumolat necnon ex illis verbis *pro quibuſcumque hæredibus*, quorum appellatione veniunt etiam extranei Scacc. *conſ.* 1. *num.* 105. Intrigliol. *de feud. cent.* 1. *quæſt.* 50. Giurb. *de ſucceſſ. feud. prælud.* 4. *num.* 5. Fuſar. *quæſt.* 593. *n.* 41 *cum ſeqq.* Peregr. *de fideicom. art.* 52. *n.* 44. *in princ. & ante fin.*

22 Nec etiam obſtat præſeruatiua fideicommiſſi facta in ſecunda concordia, quia vel debet intelligi præter ius reſeruatum ibidem ad fauorem dictæ Victoriæ, *iuxta conſ.* Oldrad. 330. *in fin.* ne in vno eodemque inſtrumento detur in continenti contrarietas, *l. vbi repugnantia ff. de reg. iur.* Menoch. *conſ.* 545. *n.* 5. 6. *&* 16. Surd. *dec.* 276. *n.* 3. Rot. *dec.* 187. *n.* 3. *p.* 6.
23 *rec.* vel debet intelligi de partibus Iſiphilis, & Virginiæ ad hoc, vt reſpectu illarũ fideicommiſſum præſeruetur, vltra quod in ea legitur clauſula præſeruatiua antecedentis concordiæ, & iurium in ea contentorum, nec attenduntur huiuſmodi enunciatiuæ, & partium confeſſiones ex poſtfacto ſecutæ ad effectum inducendi fideicommiſſum, vbi effectiuè non adeſt, ex quo an extet fideicommiſſum necne eſt articulus iuris, cuius diſpoſitio alterari non poteſt ex verbis confitentium Rota *in recent. deciſ.* 200. *numero duodecimo parte* 1. *&* 233. *numero ſexto parte ſecunda &* 242. *numero octauo verſicul. demum parte tertia &* 320. *numero ſeptimo parte quinta & in Florentina fideicommiſſi de Barbadoris* 25. *Iunij* 1640. *coram bona mem. Coccino.*

24 Quo verò ad obſeruantiam, & exceſſiuitatem dotis deductam ex bullis Pij Quinti & Sixti Quinti placuerunt reſponſiones datæ *in deciſione* hodie confirmata, nec ideo veniunt repetendæ.

Vltimò dictum fuit non applicari in præſenti diſpoſitionem Textus *in l. mulier bona trecenteſima ſeptima Digeſtis de iur. dot.* vbi quod bona omnia mulieris in dotem data tranſeunt cum onere ſuo, fuit enim reſponſum dictum Textum loqui de ære alie- 25
no intrinſeco, & neceſſario quod non poteſt facto mulieris auferri non autem de fideicommiſſo, quod ſemper reiicitur ſi non adſint alia bona libera pro dotatione fœminarum ex diſpoſitione *authentica res quæ & dicta lege mulier paragrapho cum proponeretur* 26
Digeſtis ad trebell. in quibus deciſum extat tali caſu fideicommiſſum reiici, nec aliud eſſe reſtituendum, niſi quod ſupereſt ex præfatis, fideicommiſſum autem quod pendet, & nondum eſt purificatum non dicitur æs alienum, cum non adhuc debeatur, per Text. *in lege legata quadrageſima prima, Digeſtis de condit. & demonſtrat. lege ſubſtituto Dige-* 27
ſtis de acquir. rerum dominio. Præterea Textum *in dicta lege mulier bona trecenteſima ſeptima*, locum ſibi fortaſſe vendicare fuit dictum, quando diſponitur per viam vniuerſitatis, & dantur in dotem generaliter omnia bona, non autem quando deuenitur ad numerationem ſpecierum, prout in præſenti actum fuit circa hoc Caſale Aguzani, prout in capitulis matrimonialibus ibi *ſimulmente tutta la ſua parte del Caſale Aguzane* Corneus *conſilio* 260. *columna tertia libro primo* Decian. *conſilio ducenteſimo trecenteſimo ſeptimo num.* 7. *verſ. non obſtat.*

Præſertim dum maritus tempore contracti 28
matrimonij non fuit certioratus de fideicommiſſo, de quo tamen certiorari debuiſſet, ne alioquin remaneret deceptus ad Textum *in lege qui libertatis paragrapho ſed & ſi quis Digeſtis de emct.* Alexander *conſilio* 14. *numero octauo & nono libro quinto* Ciriacus *controuerſ.* 62. *numero* 15. & in terminis dixit Rota *in Romana fideicommiſſi de Angullaria* 28. *Ianuarij* 1641. *coram R. P. D. Bichio.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana Legati.

Veneris 24. Ianuarij 1642.

ARGVMENTVM.

Legatum rerum exiſtentium in aliquo loco, comprehendit cenſus conſtitutos ſuper rebus in eo loco exiſtentibus, & nomine ciuitatis, cuius nomine appellatũr etiam Comitatus, ipſe Comitatus venit.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus cenſetur exiſtere vbi exiſtunt bona, ſuper quibus impoſitus eſt.*

2 *Cenſus poſt conſtitutionem Pij V. inhæret fundo certo cenſuato.*

3 *Appellatione Ciuitatis non venit Comitatus.*

4 *Venit tamen appellatione eius, quod appellatur ciuitas, & Comitatus.*

5 *Legatum coniunctæ perſonæ factum late interpretandum.*

6 *In interpretandis legatis attenditur vſus communis loquendi, & præfertur propria ſignificationi vocabuli, & in paruis ciuitatibus, & oppidis horum appellatione venit Comitatus.*

per dote, & nome de dote, quæ diſtractionem ſeù alie-
nationem inducunt, per Text. *in l.ſicut.§.ſi propone-
retur ff.quib.mod.pignor. vel hypoth.ſol.l.1.§. in aliena-
tione in fin.ff.quand. de pecul. act.annal.ſit l.ſi vſuſfru-
ctus §.1.ff. de lib.cauſ.* Menoch.*præſumpt.*189.*n.*194.
*lib.*4.

4 Quod autem Victoria potuerit dare in dotem
Caſale Aguxani fideicommiſſo ſuppoſitum dedu-
ctum fuit ex diſpoſitione Textus *in d. auth. res qua,
& l.mulier* 22. §. *cum proponeretur ff.ad Trbell.*in qui-
bus expreſſe diſpoſitum eſt bona quamuis fideicom-
miſſo ſuppoſita poſſint diſtrahi ex cauſa dotis vel
dari in dotem, dum non adſunt bona libera, quam-
uis adeſſet prohibitio fideicommittentium quod
bona non diſtraherentur etiam ex cauſa dotis, vt
per Iaſ. *in d. auth. res qua n.* 32. cum aliis relatis per
Gratiañ.*diſc.*852.*n.*36.Rot.poſt Fenxon.*ad ſtat.Vrb.*
*deciſ.*93.*per tot.& par.*6.*rec.deciſ.*312.*n.*6.

5 Nec fuit in dubium reuocatum quin bona data
in dotem liberi remanſerint, à vinculo fideicom-
miſi perinde ac ſi nunqoam fideicommiſſo fuiſſeot
ſubiecta, ex qoo data fuerunt in dotem in vim au-
thent.*res qua num.*5.*verſ.nam in eo* Caſtren. *n.*5.*verſ.*
& ſic nota Socin.Sen.*conſ.*23.*num.*6.*lib.*3.Ruin.*conſ.*
200.*num.*6.*lib.*1.Rot *deciſ.*209.*num.*2. & 3. *par.*1. &
6 312.*num.*46.*par.*6.*rec.* & quamuis remedium *d.auth.*
ſit ſubdiarium, attamen quia habentes cauſam à
Victoria extabant in poſſeſſione, propterea onus
probandi tunc adfuiſſe alia bona incumbit DD. de
Maximis, cum attendatur litis initiom ad effectum
agnoſcendi, quis ſit actor vel reus, Felin.*in cap.ſi-
gnificauerunt num.*15.*de except* Rot.*par.*6.*recent.deciſ.*
7 154.*num* 2. & requiritur plena, & concludens pro-
batio percuriens tempus conſtitutæ dotis, vt per
Rot.*in rec.dec.* 310.*n.*6.*&* 312.*in fin.p.*6.

8 Nec obſtant ſeptem partitæ adductæ per DD.de
Mxximis, de quibus in calculo ad effectum proban-
di Victoriam tempore dotationis poſſediſſe bona li-
bera, ex quibus valeret ſibi dotem conſtituere non
deſtroendo fideicommiſſum. Ad primam partitam
ſcutorom mille debit. Victoriæ per Iſiphilem ex
caoſa dotis maternæ fuit reſponſum non conſtare
de exiſtentia iſtarum pecuniarum, nec adeſſe ali-
quam memorationem percotientem tempus marri-
monij, & in d.cauſam Victoriam accepiſſe ſcutor.
377.ſ.50.& ſcut.572. & ſ.67. de quibus extabat de-
bitrix Iſiphilis, ex cauſa fructuum perceptorum ex
bonis communibus, quorum tamen, quia conſum-
pti fortunt, non erat habenda ratio ad effectum
excludẽdũ *auth.res quæ iuxta theoricam* Batt.*in l.Mu-
lier* 22. §. *cum proponeretur n.*4. vbi quod hoc proce-
dit, quamuis mulier grauata fructus larga manu
expendendo abſque tamen dolo cooſumpſerit *ff.
ad Trebell.* Peregrin. *de fideicom. art.*42. *n.*71. *verſ.
intellige.*

9 Ad ſecundam partitam ſcutor.377. fuit replica-
tum, nec de hac eſſe habendam rationem ex qoo
vel illa pruueniebant ex poſitiooe fructuum ſpe-
ctantiom ad Victoriam, & hos iam fuiſſe conſum-
ptos vt *in d.deciſ.*27. *Iunij* deductum fuit, vel ſpe-
ctabant ad Iſiphilem pro rata fructuum exactorum
à Victoria, ſic fuiſſe potius debitum Victoriæ quam
creditum, & ceſſat difficultas, dum ooo probatur
exiſteotia fructuum tempore contracti matrimonij,
10 Rot.*in rec.deciſ.*195.*num.*4.*par.*1.*&* 210.*n.*8.*p.*6.quæ
probatio eſt magis neceſſaria, dum fructus præſu-
muntur conſumpti in alimenta neceſſaria *l. fin. C.
de alim. pupill. præſt.* Surd. *conſ.* 190. *numer.* 29. *in
fin.*

11 Quo verò ad tertiam partitam ſcut. 572. fuit re-
ſponſum hanc partitam eſſe debitam Victoriæ, non
autem creditum, cum dd.ſcuta teneretur reſtituere
Virginiæ, prout *in Summario D D.de Maximis num.*5.
Vode huic adaptantor omnea reſponſiones datæ in
ſuperiori partita.

Ad quartam verò ſcutor.2566. pro pretio Domus
ad Arcum Camiliani fuit replicatum hanc partitam
remanere ſublatam *in d.*1.*dec.*dum illa iam fuit cal-
culata in computo dotis Victoriæ ſcut.10. mil.vltra
quod d. Domus erat pariter fideicõmiſſo ſuppoſita,
nec venit propterea enumeranda inter bona libera.

Deueniendo ad quintam partitam ſcut.700.pro-
uenientium ex pretio bonorum *della Petrella, & pla-
ni, Mileti venditi*.per Victoriam fuit reſponſum, malè
hanc partitam fuiſſe relatam io computo dotis, dum
hæc non deuenerunt ad Victoriam ex fideicommiſ-
ſo, ſed ex tranſactione inita cum Camera Apoſtolica,
quæ illorum poſſeſſionem tanquam ad eam deuolu-
torom appreheoderat, & quamuis contra Cameram
remanerent prætenſiones ſiuè litis fideicommiſſa-
riorum ſoper dictis bonis, parum tamen refert in
præſenti, quia in calculo bonorum liberorum non
veniunt apponendæ prætenſiones litigioſæ, cum ea
molier non cogatur in dotem accipere Dutan.*deciſ.*
145.*n.*1.*&* 241.*n.*7 *&* 8. & fuit dictũ *in Spoletana fi-
deicommiſſi* 15.*Iunij* 1635. *coram R. D. meo Merlino.*
Matiri enim nolunt litas io dotem, ſed bona libera, 12
Rot.*dec.*233.*n.*6.*p.*2.*rec.*Caual.*dec.*245.*n.*1. *verſ. quo
vero ad fratres*; & quamuis poſtea eadem Victoria 13
mediante compoſitiooe facta cum Camera, præuia
ſolutione ſcut.1400. recoperauerit dd. bona, atta-
meo quia hoc euenit titolo oneroſo, & titulo
donationis à Papa reportatæ, proinde hæc
bona non fuerunt acquiſita hæreditati, ſed ex cauſa
fortuito, ex gratia Principis, iuxta Text.*in l. ſed & ſi
his ff.ad l.Falcid.*Gratian. *diſc.*733. *n.*17. vltra quod
quanti illa bona valereot nec poſtea fuit liquida-
tum, & remanſit ambiguum, an bona remanſerint ad
Victoriam titulo fideicommiſſi? vel ob ceſſionem
iurium Cameræ, probatio enim æquiuoca non re-
leuat, vt in noſtris terminis dixit, Rot.*dec.*12.*&* 210.
*n.*10.*par.*6.*recent.*

Ad ſextam vero ſcototum 316. fuit replicatum 14
ideo non eſſe habendam rationem, quia illa non
fuerunt liberè perſoluta Victoriæ, ſed tantommodo
ad effectum ſolueodi tot legata teſtatoris fideicom-
mittentis, neonoo pro adæquanda portioue Victo-
riæ collis S.Spiritus.

Ad vltimam partitam mobiliom pro ſumma ſcu-
tor. 2000. fuit dictum hanc partitam fuiſſe reſerua-
tam pro ſcutis 400. dumtaxat prout partes declara-
runt *in ſecunda concordia ſumm.Patrum S.Syluestri, &
D D.de Garaninis n.*3.*ſub* §. *item Conuengono in fin.* &
dom non probatur exiſtentia illorum pleoè, & con-
cludenter, prout requiritur de tempore Matrimonij
Victoriæ, nulla habita conſideratione temporis ao-
tecedentis, nec venit habeoda in conſideratione.

Minus obſtat qood in d. dotem poſſet conſtitui
vſusfructus bonorum fideicommiſſi, & ſpes proba-
bilis ſucceſſionis, in eo iuxta *deciſ.in cauſa Bonon. fi-
deicommiſſi de Ronco coram Comitulo impreſſ. poſt conſ.*
91.*Giouag.lib.*1 .fuerit enim reſponſum caſum d.de- 15
ciſionis eſſe omnino diuerſũ, ex quo ibi mulier erat
actrix, dabatque de incongruitate dotis ſibi à proge-
nitore conſtitutæ, ad hoc vt ſupplemẽtũ cõſequi va-
leret, ad quod excludẽdũ, deciſio cõſiderat etiã vſũ-
fructũ, & ſpẽ ſucceſſionis difficilius ob enim reſcin-
ditur lõgua dotatio, quã diſpoſitio nõdũ effectuata
Lader.*cõſ.*35.*n.*3.vltra quod deciſio præfatã Bonon. 16
de Rãchor *n.*37. expreſſe dicit eootraria procedere,
quaodo

dos fuit conſtituta in caſu permiſſo à lege iuxta terminos *auth. res qua C. com. de leg.* in quibus verſamur, & dum non adſit diſpoſitio fideicommittentis, dos non eſt conſtituenda in fructibus perci-
17 piendis poſt matrimonium, quia debent inſeruire pro oneribus illius, per Text. *in l. pro oneribus ff. de iur. dot. l. ſi filia §. 1. l. ſi fundus ff. famil. erciſc.* dum maritus facit illos ſuos, nec tenetur eos reſtituere ſoluto matrimonio *cap. ſalubriter de vſur l. diuortio ff. ſolut. matrim.* Burat. *deciſ.* 160. *num.* 13. do-
18 tem autem non eſſe in vſufructu conſtituendam, ſed in rei proprietate liberam ab omni onere fideicommiſſi, immo ipſo iure reiici firmant Cyn. *in l. ſancimus col.* 2. *C. de nupt.* Alex. *conſ.* 33. *num.* 2. *lib.* 4. Dec. *conſ.* 106. *num.* 3. Molin. *de primog. lib.* 2. *cap.* 15. *num.* 11. Fuſar. *de ſubſtit. quaſt.* 131. *n.* 90.
19 Nec pariter obſtat, quod bona tranſiuerint in dotem cum onere fideicommiſſi, quia fuit reſponſum bona legi in dotem aſſignata ſimpliciter abſque aliqua mentione fideicommiſſi, propterea tanquam ſemel data liberè nunquam reuerti ad fideicommiſſum, cum data in dotem penitus eximantur à fideicommiſſo & ſemper libera remaneant, Socin. *conſ.* 23. *num.* 58. *lib.* 3. Fuſar. *d. quaſt.* 531. *num.* 90. Molin. *de primog. lib.* 2. *cap.* 15 *num.* 10 *&* 11. Rot. *in recent. deciſ.* 209. *num.* 1. *&* 3. *par.* 1. *&* 312. *num* 46. *par.* 6. Gregor. X V. *deciſ.* 219. *num.* 6. *in fin.* & fuit dictum *in Romana cenſus* 1. *Iuly proxime pra-*
20 *teriti coram R. P. D. meo Bichio*, præſertim ſtantibus illis verbis *in instrumento prima concordia facta in limine Matrimony* ibi ad liberam ſuam diſpoſitionem, quæ repugnant fideicommiſſo ſiue reſtitutioni, cum per ea fideicommiſſum cenſeatur remiſſum, vt in ſpecie Socin. *conſ* 43. *n.* 13. *lib.* 4. Franc. Becc. *conſ.* 38. *num.* 3. vbi de Com. Gonagn. *conſ.* 100. *num.* 5. *lib.* 1.
21 qui plures cumulat necnon ex illis verbis *pro quibuſcumque haredibus*, quorum appellatione veniunt etiam extranei Scacc. *conſ.* 1. *num.* 105. Intrigliol. *de feud. cent.* 1. *quaſt.* 50. Giurb. *de ſucceſſ. feud. pralud.* 4. *num.* 5. Fuſar. *quaſt.* 593. *n* 41. *cum ſeqq.* Peregr. *de fideicom. art.* 52. *n.* 44. *in princ. & ante fin.*
22 Nec etiam obſtat præſeruatiua fideicommiſſi facta in ſecunda concordia, quia vel debet intelligi præter ius reſeruatum ibidem ad fauorem dictæ Victoriæ, *iuxta conſ.* Oldrad. 330. *in fin.* ne in vno eodemque inſtrumento detur in continenti contrarietas, *l. vbi repugnantia ff. de reg. iur.* Menoch. *conſ.* 345. *n.* 5. 6. *&* 16. Surd. *dec.* 276. *n.* 3. Rot. *dec.* 187. *n.* 3. *p.* 6.
23 *rec.* vel debet intelligi de partibus Iſiphilis, & Virginiæ ad hoc, vt reſpectu illarũ fideicommiſſum præſeruetur, vltra quod in ea legitur clauſula præſeruatiua antecedentia concordiæ, & iurium in ea contentorum, nec attenduntur huiuſmodi enunciatiuæ, & partium confeſſiones ex poſtfacto ſecutæ ad effectum inducendi fideicommiſſum, vbi effectiuè non adeſt, ex quo an extet fideicommiſſum necne eſt articulus iuris, cuius diſpoſitio alterari non poteſt ex verbis confitentium Rota *in recent. deciſ.* 200. *numero duodecimo parte* 1. *&* 233. *numero ſexto parte ſecunda &* 242. *numero octauo verſicul. demum parte tertia &* 320. *numero ſeptimo parte quinta & in Florentina fideicommiſſi de Barbadoris* 25. *Iuny* 1640. *coram bona mem. Coccino.*
24 Quo verò ad obſeruantiam, & exceſſiuitatem dotis deductam ex bullis Pij Quinti & Sixti Quinti placuerunt reſponſiones datæ *in deciſione* hodie confirmata, nec ideo veniunt repetendæ.

Vltimò dictum fuit non applicari in præſenti diſpoſitionem Textus *in l. mulier bona trecenteſima ſeprima Digeſtis de iur. dot.* vbi quod bona omnia mulieris in dotem data tranſeunt cum onere ſuo, fuit
enim reſponſum dictum Textum loqui de ære alie- 25
no intrinſeco, & neceſſario quod non poteſt facto mulieris auferri non autem de fideicommiſſo, quod ſemper reiicitur ſi non adſint alia bona libera pro dotatione fœminarum ex diſpoſitione *authentica res*
qua & dicta lege mulier paragrapho cum proponeretur 6
Digeſtis ad trebell. in quibus deciſum extat tali caſu fideicommiſſum reiici, nec aliud eſſe reſtituendum, niſi quod ſupereſt ex præfatis, fideicommiſſum autem quod pendet, & nondum eſt purificatum non dicitur æs alienum, cum non adhuc debeatur, per Text. *in lege legata quadrageſima prima, Digeſtis de condit. & demonſtrat. lege ſubſtitutio Dige-*
ſtis de acquir. rerum dominio. Præterea Textum *in* 27
dicta lege mulier bona trecenteſima ſeptima, locum ſibi fortaſſe vendicare fuit dictum, quando diſponitur per viam vniuerſitatis, & dantur in dotem generaliter omnia bona, non autem quando deuenitur ad numerationem ſpecierum, prout in præſenti actum fuit circa hoc Caſale Aguzani, prout in capitulis matrimonialibus ibi *ſimulmente tutta la ſua parte del Caſale Aguzano* Corneus *conſilio* 260. *columna tertia libro primo* Dectan. *conſilio ducenteſimo trecenteſimo ſeptimo num.* 7. *verſ. non obſtat.*
Præſertim dum maritus tempore contracti 28
matrimonij non fuit certioratus de fideicommiſſo, de quo tamen certiorari debuiſſet, ne alioquin remaneret deceptus ad Textum *in lege qui libertatis paragrapho ſed & ſi quis Digeſtis de euict.* Alexander *conſilio* 14. *numero octauo & nono libro quinto* Ciriacus *controuerſ.* 62. *numero* 15. & in terminis dixit Rota *in Romana fideicommiſſi de Anguillaria* 28. *Ianuarij* 1641. *coram R. P. D. Bichio.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana Legati.

Veneris 24. Ianuarij 1642.

A R G V M E N T V M.

Legatum rerum exiſtentium in aliquo loco, comprehendit cenſus conſtitutos ſuper rebus in eo loco exiſtentibus, & nomine ciuitatis, cuius nomine appellatur etiam Comitatus, ipſe Comitatus venit.

S V M M A R I V M.

1 *Cenſus cenſetur exiſtere vbi exiſtunt bona, ſuper quibus impoſitus eſt.*
2 *Cenſus poſt conſtitutionem Pij V. inhæret fundo certo cenſuato.*
3 *Appellatione Ciuitatis non venit Comitatus.*
4 *Venit tamen appellatione eius, quod appellatur ciuitas, & Comitatus.*
5 *Legatum coniunctæ perſonæ factum late interpretandum.*
6 *In interpretandis legatis attenditur vſus communis loquendi, & præfertur propriæ ſignificationi vocabuli, & in paruis ciuitatibus, & oppidis horum appellatione venit Comitatus.*

7 *Vt numerus pluralis verificetur appellatione ciuitatis venit Comitatus.*
8 *Pia cauſa hæres non extinguit amorem conſanguinis legatarij præſertim in paruo legato.*
9 *Satisfit obiectioni cum doctrina Crauet.*
10 *Appellatione ciuitatis venire ſolent dumtaxat, quæ intra mœnia ſunt.*

DECISIO CLIV.

IN teſtamento quo deceſſit bonæ mem. Ioannes Benious Archiepiſcopus Adrianopolitanus,& Cameræ Apoſtolicæ clericus ſuum hæredem ex aſſe inſtituit Ven.ſocietatem S. Ioannis Decollati Nationis Florentinæ de Vrbe, & D.Ioanni Franciſco Albericio eius ex fratre vterino nepoti ab infantia penes ipſum educato, & cum eo cohabitanti legauit omnia bona, quæ ipſe teſtator habebat in Tiburc tam ſtabilia quam mobilia per hæc formalia verba. *Laſcio al Signor Gio Franciſco Alberici tutto quello che ho in tiuoli tanto ſtabili quanto mobili*, confecto poſtmodum inuentario per hæredem inter quæ fuerunt deſcripta quoad bona tiburis ſtabulum mobilia, ac cenſus ſcut.1500.in ſorte impoſitus per communitatem tiburis ad fauorem teſtatoris ſuper quadam eius tenuta exiſtente in comitatu Tiburtino,ſecuta deinde conſignatione dicti ſtabuli,ac mobilium ibi exiſtentium abſque præiudicio d. cenſus ſcut.150.ventilata cauſa coram A. C. ſuper conſignatione eiuſdem cenſus,& relaxato mandato pro illius aſſignatione ſeu pro adimplemento legati, cauſaque in gradu appellationis mihi commiſſa dubitaui hodie an ſententia A. C.eſſet confirmanda? & Domini abſque nulla penitus difficultate reſponderunt cenſum,de quo agitur comprehendi in legato.

1 Eo quia cenſus dicitur exiſtere in loco vbi fundus exiſtit ſiue ſuper quo fuit impoſitus, & ſic venit enumerandus inter bona Tiburis, dum ibi reperitur impoſitus iuxta veram & receptam ſententiam, quam comprobat Tiraquell.*de iur. primog.q.*49.*n.*9.Gabr.*conſ.*141.*n.* 15 *lib.*2. Bocacc.*de cenſ.p.*2.*n.*49.Gutier.*de Gabell.q.*55.*num.*1.Roderic.*de ann.red. lib.*2.*q.*9.*n.*8. *in fin. verſ. an autem cenſus* Parlad. *rer. quot.lib.*1.*c.*3.§.8.*n.*3.*cum ſequen fol.*1.Duard. *de cenſ.* §.1.*q.*31.*n.*31.Sanch.*conſ.moral.lib.*2. *cap* 4. *dub.*42.*n.*6.*& per tot.*Theſaur.*q.*5.*in fin.lib.*2.Peregr.*conſ.*90.*ante fin. verſ. in penſionibus autem lib.*5. cum aliis per Rotam *in Viterbien. hæreditatis* 29. *Feb.* 1638. *coram bonæ mem. Buccabella* & poſtea *in eadem cauſa coram me ſub die* 10.*Iunij* 1639.inde ſequitur cenſum venire in legato facto de rebus exiſtentibus Tiburi,dum fundi illius extant in territorio ſeu Comitatu Tiburtino, vt per Gabr.*conſ.*141.*n.*15 *lib.*2. Surd.*deciſ.*204.*n.*7.Barz.*dec.*109.*n.*10.Gratian.*diſcept.*585.*n.*6.
2 *cum ſeqq.*& ratio eſt in promptu, quia cenſus poſt conſtitutionem Pij V.inhæret fundo certo, & conſideratur tanquam accidens in ſubiecto, & dicitur inneſſe rei ſiue prædio cenſuato.Felician.*de cenſib.l.*1.*c.*4.*n.*3.Rot.*dec.*143.*n.*1.*& ſeqq.par.*5.*recent.& in dicta Viterbien.hæreditatis* 29.*Ianuarij* 1638.*coram Buccabell.& coram me* 10.*Iunij* 1639.

3 Nec obſtat quod appellatione ciuitatis non comprehendatur comitatus, ac propterea ſub legato ſtabilium exiſtentium Tiburi non veniat cenſus vti impoſitus ſuper bonis exiſtentibus ſub Comitatu Tiburtino, & ſic extra ciuitates per Text. *in l. nam quod liquidè* 4.§.*ſi ita legetur ff.de penu legat.*vbi Bart. & Odofred.*l.pupillus* §.*territorium ff.de verb. ſign.*

4 Quia fuit per DD.reſponſum quod obiectum forſitan procederet ſi teſtator dixiſſet *laſcio tutta quello citta di tiuoli.*Secus verò in præſenti dum dixit *laſcio tutta quello che ho in tiuoli* non exprimendo ciuitatem, quo caſu appellatione Tiburis Bononiæ Peruſiæ, ac ſimilium abſque nomine ciuitatis Comitatus comprehenditur, Bart. *in l.*1.§.*cum verbum n.* 15. *de officio Præf.vrb.*idem Bart.*in l* 2.*n.*2.*ante fin.& n.*3.*ff. de verb.ſign.*Add.ad Roman.*ſingul.*53.Menoch. *de præſ.lib* 4 *præſ.*126.*n.*13. Simon.de Præt. *de interpret. vltim. vol.lib.*4.*interp.*1.*dub.*8.*n* 22. *fol.*395. Mant. *de ſucceſſ.par.*4.*q.*18.*n.*107.& firmauit Rota *in Firmana fideicommiſſi* 20.*Nouembris* 1620.*coram bonæ memoriæ Vbaldo*, ſtantibus præſertim his tribus coniecturis, quæ hodiè placuerunt.

Prima deſumpta fuit ex eo quia verſamur in le- 5
gato facto coniunctæ perſonæ dilectæ teſtatori, & ab infantia penes eum educato, inde latè debet interpretari, Crauet.*conſ.*140.*n.*12.*& præſumpt.*126.*n.*7.*lib.*4.*& de arbit iud lib.*1.*q.*99.*n.*15. Gratian. *deciſ. Marchiæ* 96.*n.*1.*cum ſeqq.*& dixit Rota *in d.Firmana fideicommiſſi coram bonæ mem.Vbaldo.*

Secunda quia iuxta communem vſum loquendi 6
in paruis ciuitatibus & oppidis appellatione harum ciuitatum venit etiam Comitatus,qui vſus loquendi multum operatur,immo multoties præfertur propriæ ſignificationi vocabuli & in interpretandis legatis attenditur *l.librorum* §. *quod tamen Caſſius de legat.*3.Bart.*conſ.*159.*n.*1.*par.*1.Cephal.*conſ.*599.*n.*35.Gratian.*d.dec.*66.*n.*16.*cum ſeqq.* præſertim cum verſemur in teſtamento vernacula lingua confecto.

Tertia coniectura deprompta fuit ex eo quia le- 7
gatum fuit factum per verba generalia & in numero plurali, ibi, *tanto ſtabili quanto mobili.* Vnde debet ſaltē legatum verificari in duobus ſtabilibus, & ſi in legato non comprehenderetur cenſus.adeſſet enim tantummodo corpus bonorum ſtabilium, & quidem exigui valoris nempe ſtabulum, quapropter debet intelligi legatum de bonis exiſtentibus in Comitatu ad hoc, vt numerus pluralis verificetur, Crauet.*conſ.*297.*n.*4.Surd.*deciſ.*204.*n.*14.*&* 219.*n.*9.Caputaq.*deciſ.*154.*n.*6.*par.*3.

Minus obſtat quod ſit hæres pia cauſa,quia cũ ca- 8
dē pia cauſa tot milliaria ſcutorum fuerit conſecuta in hac opulenta hæreditate, non illa eſt apta extinguere amorem erga nepotem in tam tenui legato. Monteſperell.*conſ.*105.*n.*5.Rander.*reſol.*1.*n.*39.Vincent.de Franch.*deciſ.*597.

Vltimò non releuat quod teſtator Iuriſconſultus 9
perſpicaciſſimus in alio legato facto Equiti Alexandro dixerit *Laſcio tutti ſi miei beni che ho, & mi ſpettano nella citta, e territorio di Fienze*, vnde ſi voluiſſet legare D. Alberico cenſum vtique expreſſiſſet,prout in d.legato expreſſit, cui obiecto bene reſpondetur à Crauet *d.conſ.*297.*n.*6.*&* 7.*à verſ. non obſtat ſecundum vſque ad fin.*vbi octo adducuntur reſponſiones quæ benè applicantur in præſenti, repli-
catum etiam fuit huiuſmodi expreſſionem factam 10
fuiſſe in hoc ſecundo legato ad tollendam dubietatem, quæ poterat oriri, dum teſtator vſus fuerat etiam verbo ciuitatis Florentiæ,cuius appellatione dum exprimitur nomen ciuitatis,non ſolent venire, niſi ea quæ ſunt intra mœnia illius,vnde neceſſarium erat addere territorium ciuitatis Florentiæ ad hoc, vt illud comprehenderetur Bart.*in l.*2. *n.*3. *de verb. ſign.*Hier.de Mont.*de finib.regund.c.*6. *n.*62. Carpan. *ad ſtat. Mediol.c.*130.*n.*10.*lib.*7.cum aliis per Simon. de Præt.*de interpret.vlt.volunt.lib.*4.*interpret.*1.*dub.*8.*n.*23.Menoch.*conſ.*140.*n.*26.

Et ita reſolutum, &c.

Interamnen.

Interamnen. Habitus.

Lunæ 27. Ian. 1642.

ARGVMENTVM.

Ad formandum proceſſum citari debent illi, de quorum agitur præiudicio, & actus abſque requiſitis ſtatuti geſtus nullus eſt.

SVMMARIVM.

1 *Non poſſunt expediri Commiſſarij ad formandum proceſſum nobilitatis non citatis illis, de quorum præiudicio agitur.*
2 *Præſertim ſi illi proteſtauerint.*
3 *Linguæ particulares equitum Hieroſolymitanorum citandæ ſunt ad prædictos Commiſſarios expediendos.*
4 *Quando cauſa eſt commiſſa more militari citatio facienda non eſt in ſcriptis ſecus ſi iudicialiter commiſſa ſit.*
5 *Omiſſa illorum quæ ab ſtatuto requiruntur nullum faciunt actum.*
6 *Forma ab ſtatuto præſcripta omnimodo ſeruanda eſt.*

DECISIO CLV.

EXPEDITIS Commiſſariis in partibus deputatis ab hoc noſtro Tribunali in vim *Clemen. Auditor de reſcript.* ad effectum conficiendi proceſſum Nobilitatis Nicolai Simonetti petentis admitti ad habitum Sacræ Religionis Hieroſolymitanæ, & completo proceſſu, ac in actis producto, dubitauit hodie, an eſſet locus admiſſioni ad habitum? & Domini hodie noluerunt inſiſtere ſuper releuantia probationum, ſed dixerunt proceſſum eſſe nullum ex duabus nullitatibus adductis.

1 Prima nullitas deſumpta fuit ex eo, quod fuit deuentum ad expeditionem commiſſariorum non citato Procuratore linguæ Italiæ, quod abſque vitio nullitatis fieri non potuit ratione præiudicij, *l. de vnoquoque ff. de re iudic. cap. in nomine Domini de teſtibus.* Burat. *deciſ.* 71. *n.* 3. *&* 701. *num.* 1. ſtanti-
2 bus præſertim pluribus proteſtationibus ſuper hoc ſecutis, ex quibus prouenit nullitas magis conſiderabilis actuum ſubſecutorum, Bald. *in l.* 1. *& l. lecta num.* 3. *ff. de procurat.* Alex. *conſ.* 146. *num.* 34. *lib.* 1. Rota *deciſ.* 105. *part.* 1. *diuerſ. & deciſ.* 346. *n.* 2. *in fin. part.* 2. *recent.*

3 Nec obſtat quod fuerit citatus D. Orator Generalis ſacræ Religionis, qui habet mandatum Religionis in vniuerſum, & cuius generaliter intereſt defendere huiuſmodi cauſas admiſſionis non habiſum, iuxta *deciſ.* 716. *per tot. par.* 2. *recent.* fuit tamen reſponſum, per hoc non fuiſſe ſatisfactum, ex quo non habet Orator mandatum à linguis particularibus, quæ omnes de per ſe ad ſua propria negocia peculiares habent procuratores, non propterea veniebat citandus Orator pro validitate proceſſus, ſed benè Procurator particularis Italiæ linguæ, Felio. *in c. cum in num.* 14. *verſ. ad iſtam differentiam de reſcript.* Faſol. *vot.* 23. Rot. *deciſ.* 201. *num.* 2. *part.* 1. *recent.* Burat. *dec.* 164. *num.* 8. in cuius aſſamblea Simonettus admittendus erat cum linguæ extraneæ ignorent qualitates Equitum Italiæ linguæ, propterea ad hanc aſſembleam ſpectabat Cauſæ defenſio, nec dictum fuit obſtare *d. deciſ.* 716. *part.* 2. *re-* 4
cent. cum ibi tantummodo firmetur non requiri citationem in ſcriptis, & quia cauſa erat commiſſa more militari, & abſque forma proceſſus, vt dicitur *alla dista*, prout ex illius lectura, ſecus verò in caſu noſtro, in quo iudicialiter, & Iuris ordine ſeruato actum fuit, prout dicitur de citatione facta Procuratori Generali, aliarum Religionum, quod non dicatur adimpleta forma, niſi habeat ſpeciale illius Monaſterij, cum quo his vertitur, ita venit dicendum in præſenti, dum nulla poteſt aſſignari ratio diuerſitatis, Coccin. *deciſione* 169. *num.* 8.

Secunda nullitas deprompta fuit tam ex defectu 5
ſubſcriptionis, quam approbationis commiſſariorum probabilitate Simonetti ad habitum, quæ omnia indubitanter à ſtatuto requiruntur in proceſſu ſigillato, vt *ſtabilimentis ſacræ Religionis ſub cap.* 19. *in ordine de recept. fratr.* vbi quod eius omiſſio nullitatem cauſat, *cap. ſtatutum de reſcriptis in* 6. *l. aut qui aliter in princ.* vbi Bart. *ff. quod vi aut clam* Verall. *deciſ.* 111. *part.* 1. Achil. *deciſ.* 24. *de dolo & contumac.* Rota *deciſ.* 466. *n.* 1. *part.* 2. *recent.*

Nec obſtat quædam approbatio ſeu fides facta à 6
Commiſſariis, quia ordinatio Religionis præſcribit certam formam, ſcilicet, quod Commiſſarij ſubſcribât probationes ſigillatiſque intus & foris claudantur, quæ forma in præſenti nullatenus fuit ſeruata, argumento Textus *in c. quia propter de elect. in* 6. vbi omnes *cap. cum dilecta de reſcriptis*, latiſſime comprobat Bece. *conſ.* 12. *num.* 17.

Et ita reſolutum, &c.

Comen. Beneficij.

Lunæ 27. Ian. 1642.

Argumentum ſumitur ex Deciſ. 149.

1 *Relatum dicitur eſſe in referente cum omnibus ſuis qualitatibus.*
2 *Donatio perfecta non poteſt reuocari.*
3 *Præſentatio ad beneficium contra formam à teſtatore præſcriptam nulla eſt.*
4 *Verba, quæ non poſſunt verificari in proprio ſignificatu large interpretanda ſunt, & impropriandæ vt mens fundatoris ſeruetur.*
5 *Nomine* agnati *veniunt cognati quando à diſponente vocantur illi qui ſunt diuerſarum familiarum.*
6 *Ab vno exemplo ad aliud ſumi poteſt argumentum.*
7 *Verba* omnis ille *nihil excludunt.*

DECISIO CLVI.

STETERVNT hodie Domini in deciſis ſub die 1. Iulij præteriti coram me in qua reſolutum fuit ſententiam R.P.D. Cincij latam pro adiudicatione Beneficij controuerſi ad fauorem DD. de Peregrinis eſſe vti validam, & iuſtam confirmandam, moti ex eiſdem fundamentis in deciſione deductis, in qua reſpondetur omnibus motiuis in contrarium allegatis, quæ inconcuſſa viſa fuerunt remanere.

1 Nec obſtant codicilli per fundatorem ordinati
poſt donationem, ex quibus Fabricerij elicere in-
tendunt, donationem fuiſſe reſtrictam ad ſolam vo-
cationem agnatorum, & ideo Peregrinos tanquam
cognatos fundatoris non eſſe vocatos: fuit enim
reſponſum ex verbis codicillorum ſufficienter ap-
parere, Gabrielem de Curte fundatorem noluiſſe
mutare donationem antea factam, in qua extant
vocati tam Agnati quàm cognati, immò potius il-
lam voluiſſe confirmare, dum ad eam ſe retulit in
omnibus, & per omnia, relatum enim dicitur eſſe
in referente, cum omnibus ſuis qualitatibus, *l. aſſe
toto ff. de hered. inſtit.* Gregor. XV. *deciſ.* 522. *num.* 9.
& 10. Caualer. *deciſ.* 94. *num.* 7. *& part.* 1. *recent.*
2 *deciſ.* 187. *num.* 7. præſertim cum dicta donatio eſſet
à principio perfecta, nec potuit poſtea per codicil-
los mutari iuxta Text. *in l. perfecta C. de reuoc. donat.*
Burat. *deciſ.* 640. *num.* 13. cum imò ſolum Gabriel
in codicillis noluerit declarare, quatenus Notarius
non benè ſe explicaſſet in donatione, indeque benè
procedere deducta in deciſione hodie confirmata
in §. nec obſtat.

3 Et quamuis non eſſet attendenda donatio ſed
tantummodo codicilli ſemper adhuc dicebant Do-
mini conſtare de bono iure illorum de Peregrinis,
ex quo etiam in ipſis Codicillis vocantur Cognati,
& Peregrini probarunt ſe eſſe cognatos fundatoris
in tertio gradu, Lucinus autem non probauit ſe
in aliquo gradu coniunctum cum fundatore, pro-
pterea nullam fuiſſe præſentationem in illius perſo-
nam ſecutam, vti contra formam ab eo præſcriptam
vt præter *in dicta deciſione* deductos tradunt Card.
conſ. 48. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.* 51. *num.* 39.
cum aliis per Viuian. *de Iurepatr. par.* 1. *lib.* 2. *cap.* 8.
4 *num.* 4. Buratt. *deciſ.* 55. *&* 709. licet enim in Codi-
cillis dicatur quod admitterentur agnati, attamen
verbum iſtud *Agnati* in præſenti caſu non eſſe in-
telligendum in ſummo rigore, cum verba quæ
non poſſunt verificari in proprio ſignificatu, ve-
niant largè interpretanda, & impropriand, ad
hoc vt mens, & diſpoſitio fundatoris ſeruetur Card.
Mant. *de coniect. vlt. vol. lib.* 3. *tit.* 5. *num.* 5. Fuſar. *de*
5 *ſubſtit. quæſt.* 320. *num.* 57. quæ comprehendebat
cognatos, dum Gabriel teſtator tanquam Agnatos
vocauit *Ciceros*, *Luragos*, *Odeſcalcos*, & alios omnes
indubitanter Cognatos, vt prouenientes ex latere
mulierum, & ex diuerſa familia, iuxta Text. *in l.
ſunt autem ff. de legit. tut. §. ſunt autem inſtit. de legit.
agnat. ſucceſſ.*

6 Ex quibus exemplis voluntatem fundatoris re-
manere declaratam, tradunt adducta per Oldrad.
conſ. 544. *ſub num.* 14. cum veniat facienda extenſio
ad familias exiſtentes in gradus cognationis, & ſic
eiuſdem ſpeciei exemplificatæ *c. fin. in princ. de pact.
in* 6. vbi gloſ. Grat. *de diction. diction.* 10.

7 In omnem caſum dum in Codicillis expreſſe
mandatur exequi id totum, quod in donatione
actum fuit donatio ex hoc remanet confirmata, in
qua verbis rotundis mandabatur præſentari cogna-
tos per illa verba *Tutto quello che fu fatto nella
donatione*, quæ nihil excludunt *l. Iulianus ff. de legat.*
3. *l. à Procuratore C. mandat.* Dec. *conſ.* 30. *col.* 3.
Honded. *conſ.* 76. *n.* 33.

Cætera autem deducta contra deciſionem viſa
fuerunt Dominis non egere vlteriori diſcuſſio-
ne.

Et ita reſolutum, &c.

Vrbeuetana Reſtitutionis Dotis.

Veneris 31. Ianuarij 1642.

ARGVMENTVM.

Sumitur ex 1. Summario.

SVMMARIVM.

1 *Probabilior DD. de Rota viſa fuit ſententia Docto-
rum aſſerentium* ex l. hæc edictali C. de ſe-
cundis nuptiis *prius eſſe deducendam legiti-
mam filio prioris matrimonij, antequam portio
aliqua hæreditatis vitrico aſſignetur.*
2 *Mater filio ſuo ſemper debet legitimam, quæ non
eſt miſcenda cum lucro* d. l. hæc edictali.
3 *Obiectio contra prædicta ſoluitur n.* 5.
4 *Filius debet imputare in legitimam quicquid habet
ex ſubſtantia parentum.*
5 *Non tamen illud quod habet extra iudicium ma-
tris.*
6 *Bona debita filio per diſpoſitionem ſtatuti prohibentis
matri relinquere ex aliis quam filiis non cenſentur
obuenire ex teſtamento matris.*
7 *Aucta legitima per ſtatutum, vel conſuetudinem
non detrahitur ex alia portione remanenti ſub li-
bera diſpoſitione.*
8 *Ex diuerſis territoriis diuerſa cenſentur patrimo-
nia.*
9 *Mulier nupta extra originem in illis, quæ non re-
ſpiciunt matrimonium reputatur de origine pa-
terna.*
10 *Statutum habet vires extra territorium quando per-
ſona ex eo obligata ab illo ad aliud ſe confert. &
n.* 11. *& præſertim ſi ob bonum publicum ema-
nauit ſtatutum n.* 12.
13 *Quando ſtatutum prohibet diſponere aliquid in vlti-
ma voluntate, non poteſt in vita diſponi ita vt
poſt mortem valeat.*
14 *Tale ſtatutum comparat prohibitum diſponere vſu-
fructuario.*
16 *Statutum auferens facultatem teſtandi in ſpecie, non
in totum fauorabile dicitur. & n.* 17.

DECISIO CLVII.

DOMINI dixerunt eſſe confirmandam ſen-
tentiam Rotalem mandantem ex ſcutorum
duobus millibus legatis de ſua dote à Lucretia
Teſtaſicca Comiti Alberto Pontreno ſecundo viro
reſtituendam, & ſoluendam fore fratribus de Te-
ſtaſiccis hæredibus Ioſephi Antamontij filij dictæ
Lucretiæ ex primo Matrimonio nati, tertiam par-
tem pro legitima d. Ioſephi, ac de reſiduo medie-
tatem ex diſpoſitione *l. hac edictali C. de ſecund.
nupt.*

Eius enim validitas non controuertebatur Iuſti-
tia verò reſultat ex luculenter de more deductis à
Reuerendiſſimo D. meo Decano *in deciſionibus* 6.
Feb. & 14. *Decembris* 1640. ex quibus optimè ap-
paret veriorem, ac æquiorem eſſe ſententiam eo-
rum Doctorum, qui indiſtinctè tenent mentem
dictæ *l. hac edictali* eam eſſe, quod ſiuè Mater filium
primi Matrimonij inſtituerit, ſiue non ſemper eſſe
prius deducendam legitimam filij ex primo Matri-
monio procreati, & reſiduum deinde poſſe diuidi
inter ipſum, & Vitricum & hanc opinionem in
prædictis

prædictis deciſionibus pluriom Doctorum authoritate firmatam, & ſolidis argumentis munitam denuo amplexi fuerunt Domini, reiectáque diſtinctione Burſar. & Bertrand. eam omnino ſequeodam vti maioribus nixam rationibus vnanimi conſenſu commendarunt, ne alias daretur anſa Matri fraudandi filium prioris Matrimooij æqualiter eos instituendo, ſicque declinandi præfatam diſpoſitionem, *d. l. hac edictali* cuius verba benè ponderata à Rim. Iun. *in conſ.311. num.19. & 20. cum ſeq. &*
2 *conſ.333. num.3. cum ſeq. relato in ſecunda* in omnem caſum ſemper præſeruant legitimam, quæ ſicut debetur filio velit aut nolit Mater, *§.fin. inſtit. de hered. qua ab inteſtat. defer. cum concordant.* Ita nunquam venit in vnum miſcenda cum lucro, *d.l. hac edictali*, debito filio ex diuerſis principiis, nempè propter tranſitum matris ad ſecundas nuptias, vt animaduertunt Hodierna *ad l. hac edictali quaſt. 7. num.19. & 24.* & alij *in dd. deciſionibus* relati.

3 Nec erat amplius ambigendum circa alterum principale fundamentum, quod moltum inculcabant informantes pro Ponfrenis, oimirum quod alias ſcut. 2000. Vrbeueteri exiſtētia à d. Lucretia iu eodem teſtamento relicta Ioſepho filio eſſent ei imputanda io d. legitimam, vel tanquam percepta ex ſubſtantia Matris, vel tanquam cenſenda eademmet legitima virtualiter aucta per ſtatutum Vrbis Veteris *lib. 2. rubr 58.* mandans matri relinquere filiis bona ſua, vt alias in ſimili ſtatuto admiſit Rota *deciſ. 588. num. 3. part. 4. recent.* & in hac eadem cauſa *in prima dd. deciſionum §. verum nec applicatur verſ. & dicitur virtualiter.*

4 Nam quoad primam partem dicti fundamenti placuit reſponſio, quod etſi filius debeat imputare in legitimam quicquid habuit, & ſubſtaotia Parentum, iuxta Text. *in l. quoniam nouella C. de inoffic. teſtam.* & docent. Bart. *in l. in quartam num. 10. in princ. verſ. aut capitur* vbi Ripa *num. 48. ff. ad l. Fal-*
5 *cid. cum ſimilibus*, hoc tamen oon eſſe admittendum, dicebant Domini, quaodo filius id habuit extra Iudicium Parentum, ex congeſtis *in terminis d.l. hac edictali in prima dd. deciſionum ſub §. penultimo.* Ex quo cum Ioſephus dd. ſcuta 2000. percepetit ex ſola diſpoſitione ſtatuti Vrbis Veteris extra iudicium matris (licet ab ea ſibi relicta) ſequitur perneceſſe, quod non veniunt imputanda in legitimam ad ſe ſpectantem in aliis eius bonis non ſibi debitis vigore dicti ſtatuti.

6 Et quod bona debita filio ex ſubſtantia Matris per diſpoſitionem ſtatuti prohibentis mulieri relinquere ſua bona aliis, quam filiis, non ceoſeaotur ei obuenta ex teſtamento Matris, quæ in eo eadem bona filio reliquerat, ſed tantum ex præcepto ſtatuti, Magiſtraliter tradidit Caſtren. *in conſ. 445. par. 1.* per totam materiam plenè examinat, *& num. 5. verſ. vocatur.* reddit rationem quia ſcilicet dd. filij vocantur ad dd. bona noo tanquam hæredes ex teſtamento vel ab alio inteſtato, ſed taoquam ſucceſſores vniuerſales per conditionem ex ſtatuto, ideoque *d. num. 5. verſ. ex quibus vlterius* proſequitur poſſe à dd. filiis ſuccedere Matri vti ſucceſſoribus vniuerſalibus, recuſando eius hæreditatem. Quod ideo etiam tenuerunt relati per Ruin. *conſ. 132. n. 8. & 11. lib. 2.* Phanuc. *de lucr. dot. gloſ. 4. num. 11. & ſeq.* Surd. *conſ. 81. num. 9. & 11.* Molfeſ. *ad conſuetud. Neapol. part. 4. de ſucceſſ. ab inteſtat. quaſt. 61. à n. 6. per plures ſeqq.* Carol. Tapia *deciſ. Neapol. 56. n. 3.* Modern. Forolin. *de legitim. lib. 1. tit. 1. quaſt. 24. n. 15.* & alios congeſtos à Reuerendiſſimo D. meo Decano *in prima dd. deciſionum ſub §. Verum.*

Quo verò ad ſeeuudam partem Domini dixerunt, quod etiam proueniri admiſſa opioione Molfeſ. *ad conſuetud. Neapol. d. par. 4. de ſucceſſ. ab inteſtat. quaſt. 60. num. 11.* nimirum, quod aucta legitima per ſtatutum ſeu conſuetudinem non veniat etiam vlterius detrahenda ex alia portione remanenti ſub libera diſpoſitione Matris, adeo vt ex hac ratione inferat Hodiern. *ad d.l. hac edictali q. 22. num. 10. & ſeq.* quod d. argumentom ſit imputandum filio, ne de reſiduo libero ad quod concurrit Vitricus poſſit prætendere aliam detractionem vigore *d.l. hac edictali*: Non tamen præfata ſententia ſit applicabilis caſui noſtro. 7

Noo enim verſamur in terminis conſuetudinis ſeu ſtatuti permittētis Matri liberam diſpoſitionem de aliqua portione, ſed in ſtatuto prohibente omnimodam diſpoſitionem de tota & integra ſubſtantia; vnde caſus quod filius vltra ſubſtantiam ſibi delatam à ſtatuto prætendat etiam detrahere legitimam ex aliis bonis Matris, non poteſt euenire, niſi quando dd. alia boua ſint extra Territorium Vrbis veteris, ad quæ ex defectu poteſtatis ſtatuentium non poſſit trahi præfata diſpoſitio ſtatuti, vt eueoit io præſenti, Ideoque ſequitur quod cum reſpectu diuerſorum Territorium, diuerſa etiam ceoſeantur Patrimonia ex late cumulatis *in Narnien. ſucceſſionis coram Reuerendiſſimo D. meo Decano dec. 177. n. 35. part. 5. recent.* & nuper *coram R. P. D. meo Cerro in Romana ſupplementi legitime* 18. *Maij* 1640. ſic reſpectu booorum ſitorum Vrbeueteri veniat ſeruanda forma ſtatoti, & reſpectu bonorum exiſteotium Peruſiæ ſit ſeruandum Ios Commune, nulla habita conſideratione d. ſtatuti; ſicque legitima debita de Iure Commoni veniat detrahenda ex dd. bonis extantibus Peruſiæ remanſis ſub libera diſpoſitione Matris, vigore d. Iuris Communis, & non ex permiſſione ſtatuti, prout ita d. ſuam opinionem declarat Hodierna *dict. quaſt. 22. num. 11. in fin. verſ. exceptis bonis.* 8

Neque obſtat, quod cum Lucretia tranſeundo cum ſecundo viro ad Ciuitatem Peruſinam remanſiſſet ſoluta legibus Patriæ ſibi odioſis, poterat teſtari ſecundum ſtatuta Ciuitatis niſi ſibi permittentia liberam facultatem teſtaodi, & non ſecuudum ſtatuta originis in odium ſui prohibentia diſpoſitionem ſuorum bonorom. 9

Nam vltra duas reſponſiones datas *in dd. deciſionibus.* Prima nempè, quod Mulier alibi nupta in his, quæ illam non ſeiungunt à ſeruitiis, & obſequiis coniugalibus ſemper reputetur de origine paterna, iuxta doctrin. Bart. *in l. fin. §. item reſcripſerunt num. 6. ff. ad municip.* Communiter receptam à DD. cumulatis *in 1. deciſione ſub §. non obſtat quod Lucretia.*

Et altera quod d. ſtatutum porrigat vires ſuas extra territorium, cum inhabitet perſonam mulieris, non ſecundum quid, ſed ſimpliciter ſecuodum theoricam Bart. *in l. cunctos populos num. 36. de ſacroſanct. Eccleſ.* Quampluribus relatis ſecuta fuit Rota *deciſ. 238. num. 2. & 13. cum pluribus ſeqq. part. 6. rec. &* in ſpecie ſimilis ſtatuti *in Mediolanen. hereditatis* 11. *Martij* 1596. *coram Cardinali Mellino deciſ. 7.* poſt Fenzon. *ad ſtat. Vrb.* fuit hodie omnino ſublatum obiectum alia oona reſponſione. 10

Et eſt quod ſtatutum præfatum non cunctatur in ſola prohibitione facieodi teſtamentum à Muliere, niſi cum conſenſu viri, vel niſi cum aliis ſolemnitatibus, vt ſtatuta, de quibus loquuntur Bald. *conſ. 418. lib. 4. & conſ. 139. lib. 5.* aliiſque adducti ab informantibus pro Pomphrenis, ſed vlterius perſequitur tacitè conferendo filiis ſubſtan- 11

etiam Matris, quo caſu mulier alibi nupta obligatur legibus Patriæ, & quocumque vadat ſemper remanet mancipata nexu Iuriſdictionis ſuæ Ciuitatis, vt in puncto perbellè diſtinxit Bald. *conſ.* 226. *n.* 5. *verſ. ſolutio vol.* 5.

12 Ac meritò quia cum ſtatutum tunc videatur cedere in publicam vtilitatem municipij, & ſcilicet municipales viri libentius contrahant matrimonia tuti, quod non aliis quàm filiis relinquant dotes ſuas Mulieres per hoc ſtatutum liberè à captioſis circumuentionum deceptionibus, vt ex Bald. *in c.* 1. §. *ſi quis per triginta num.* 9. *ſi de feud. fuerit contron. inter Domin. & Agnat. Vaſſall.* inquit Reuerendiſſimus D. Vrgellen. *deciſ.* 18. *n.* 4. non eſt dubitandum, quin etiam extra territorium extendat effectum ſuæ diſpoſitionis, qui eſt obligatio ſubditorum conſeruandi bonum publicum ſiuè Patriæ ad plenè tradita per ferdinan. à Caſtro Palao. *oper. moral. tract.* 3. *diſput.* 1. *punct.* 24. §. 5. *n.* 16. & 21.

13 Et hinc ceſſat omnis ſcrupulus in præſenti, in quo Lucretia non primas ſed ſecundas nuptias contraxit extra Vrbem veterem ſuperſtite Ioſepho filio, ex primo viro Vrbeuetano, cui ex d. Iure municipali in eius fauorem ob bonum publicum emanato fuerat acquiſitum tale Ius ſuccedendi in bonis Matris, iuxta formam *ibi* præſcriptam, vt quemadmodum ipſa vigore eiuſdem ſtatuti nequiſſet in præiudicium dicti filij aliquid diſponere de ſuis bonis in eius vita, quod potuiſſet valere poſt mortem, vt per Caſtren.
14 *d. conſ.* 441. *num.* 3. *ante med. verſ. hinc eſt ipſa* qui *ſub num.* 2. *verſ. & ſic.* magis ideo illam compareerat vſufructuariæ eúmque *ibi* ſequitur Rota *d. deciſ.* 588. *num.* 2. *verſ.* vbi dicit *part.* 4 *recent.*

15 Ita etiam eſt dicendum quod non potuit in præiudicium dicti Iuris filio acquiſito liberè ſe à nexibus Patrij ſtatuti per tranſitum ad ſecundas nuptias extra Territorium Vrbis veteris, prout non poſſe per pactum cum ſecundo viro tradunt Camil. Med. *conſ.* 161. *num.* 12. *verſ. & quod tale Ius.* & Carol. Tap. *d. deciſ. Neapol* 56. *num.* 3. *verſ. quæ illis præiudicare.*

16 Ex qua eadem ratione, cum etiam pateat quod d. ſtatutum ſit dicendum principaliter fauorabile, tanquam non auferens in totum facultatem teſtandi, ſed niſi fauore filiorum in ſpecie Anchar. *conſ.* 25. *num.* 3. *verſ. iſtud autem ſtatutum* Matt. *de ſucceſſ. part* 2. *quæſt.* 3. *art.* 12. *in princ.* Camill. Medic. *d. conſ.* 161. *num.* 11. Theſaur. *deciſ.* 270. *numer.* 13. cum aliis relatis *in* 1. *dd. deciſionum coram Reuerendiſſimo D. meo Decano ſub* §. *non obſtat quod ſtatutum,* hinc tollitur & alterum obiectum quod d. ſtatutum Vrbis veteris, tanquam odioſum, vt valeret egiſſet ſpeciali confirmatione ſedis Apoſtolicæ.

17 Vltra quod Rota coram Puteo *deciſ.* 388. *lib.* 1. *in correct.* cenſuit validum eſſe hoc idem ſtatutum Vrbis veteris prohibens mulieri diſponere de bonis ſuis, niſi æqualiter inter filios, & d. deciſionem ſecuta fuit in puncto huiuſmodi ſtatuti *in d. Mediolanen. hæreditatis* 11. *Martij* 1596. *coram Card. Millino deciſ.* 7. *poſt Fenzon.*

Idemque etiam cenſuit in terminis alterius ſimilis ſtatuti Beneuentani *d. deciſ.* 588. *num.* 13. *verſ. reſpondetur par.* 4. *recent.* vbi Rota admiſit pro indubitato hæc ſtatuta eſſe fauorabilia, & attendenda tanquam emanata, ne mulieres imbecillitate ſexus, & aliorum blanditiis deceptæ, aliis ſuas dotes relinquant, quàm propriis filiis.

Et ita reſolutum, &c.

Interamnen. Prædij.

Veneris 31. Iulij 1642.

ARGVMENTVM.

Fideicommiſſo purificato immittendus eſt, in poſſeſſionem fideicommiſſi fideicommiſſarius, etſi res fideicommiſſi fuerint alienatæ in eorum, quæ ſubrogata ſunt in poſſeſſionem immittendus eſt.

SVMMARIVM.

1 *Iudex rectè, & ritè procedens priuat aliquem poſſeſſione, quando alium immittit.*
2 *Contra immiſſum auctoritate iudicis manutentio deneganda eſt.*
3 *Fideicommiſſariis etiam competit remedium iſtud immiſſionis auctoritate iudicis.*
4 *Quæ requirantur, vt iudex procedat ritè.*
5 *De iure quilibet præſumitur decedere abſque filiis.*
6 *Ex confeſſione aduerſarij probatur fideicommiſſum.*
7 *Hæres confitentis non poteſt impugnare confeſſionem.*
8 *Ingreſſus religionem capacem ſucceſſionis excludit ſubſtitutum, interim dum viuit religioſus.*
9 *Exiſtentia illius, qui ceſſit iura ſua alteri, qui non eſt vocatus in fideicommiſſo non excludit fideicommiſſarium.*
10 *Renunciatio priuat iure renunciantis.*
11 *Ad ius renunciantis non datur regreſſus.*
12 *Exceptio de iure tertij non competit.*
13 *Hæredes poſſunt obtinere immiſſionem in poſſeſſionem illam quæ defuncto competebat.*
14 *Quandocumque ceſſio producatur ad tollendam exceptionem ſufficit quando agitur nomine proprio.*
15 *Inſtantia litis cœpta tranſit in hæredes.*
16 *Subrogatum in locum bonorum fideicommiſſo ſubiectorum perinde habentur, ac ſi eſſent bona fideicommiſſi, & ab illo poſſeſſa.*
17 *Hæres non poteſt impugnare factum defuncti.*
18 *Decretum, quod non eſt definitiuum, neque habet vim diffinitiuæ ſufficit habere ſcientiam, quamuis non ſit intimatum.*
19 *Clauſula iſta* deducens omne ius ſuum, omnemque actionem *operatur quod ſententia non debeat eſſe conformis.*
20 *A liquidatione & cauſa poſſeſſorij non datur appellatio.*
21 *Ad obtinendam manutentionem contra factum iudicis requiritur manifeſta probata iniuſtitia.*
22 *Ex vi ſententiæ in poſſeſſorio prolatæ, à qua nequit appellari pendente inualida appellatione poteſt poſſeſſio apprehendi.*

DECISIO CLVIII.

CAPITANEVS Alexāder Thomaſonus teſtamentum ſolemniter ordinauit de anno 1553. in quo hæredes ex Aſſe inſtituit eius filios maſculos naſcituros, & in eorum defectum Columnellum Lucam Antonium fratrem Germanum, ac illius deſcendentes maſculos, quo fratre deficiente eiúſque deſcendentibus maſculis voluit, quod bona ſua tranſirent ad deſcendentes maſculos einſdem teſtatoris filiatum pacto adiecto, quod aſſumerent nomen,

men, & arma familiæ de Thomaſonis, adita poſtmodum d.hæreditate per Lucam Antonium, ex quo teſtator obiit abſque filiis maſculis ſucceſſiue Luca vita functo, cui ſucceſſerunt quinque maſculi videlicet Alexander Iunior, Octauius, Ioan.Franciſcus Marius, Raynutius qui diuiſerunt bona fideicommiſſaria abſque tamen præiuditio fideicommiſſi, quibus omnibus mortuis abſque filiis maſculis præter Octauium qui poſt ſe Carolum Philippum reliquit Religionémque Dominicanam fuit ingreſſus, ante tamen ingreſſum omnia bona Catharinæ genitrici donauit, quo ingreſſu Religionis ſecuto, Ioſephi Camporealis vti filius Panthiæ filiæ d.Capitanei Alexandri fideicommittentis mouit Iudicium coram A. C. ſuper immiſſione in poſſeſſione cuioſdam Prædij nuncupati Valuerde exiſtentis in Territorio Interamnen. cõtra Felicitam Plautillam Thomaſinam filiam dicti Raynutij, vti detentricem dicti Prædij præcedente probatione, quod Panolia fuiſſet filia Capitanei Alexandri, & quod ex ea fuiſſet ortus Ioſeph, necnon conſtito de obitu omnium antea vocatorum, exhibito claro teſtamento dicti Capitanei Alexandri, non abolito neque cancellato, reportata ceſſione Iurium Catharinæ Matris Caroli, qui Religionem fuerat ingreſſus, & qui prius ad fauorem d. Catharinæ renunciauerat, quo tamen Iudicio pendente deceſſit dictus Ioſeph, cui ſucceſſerunt Ioan. Maria, & fratres de Thomaſonis eiuſdem Ioſephi nepotes, iſti tamdem de ann. 1633 à Reuerendiſſimo Meltio nunc Archiepiſcopo Capuano.tunc A.C. limitante ſententiam fauorabilem ſuper immiſſione reportarunt, cauſa poſtmodum poſt ſeptem annos mihi commiſſa dubitaui hodie, an Felicitæ Plautillæ eſſet dandum mandatum de manutenendo? vt Domini negatiuè reſoluerunt.

1 Moti ex eo quia licet de anteriori poſſeſſione Felicitæ Plautillæ dicti Prædij nuncupati Valuerde conſtet de tempore motæ litis, prout ex monitorio contra ipſam executo coram A.C. attamen per immiſſionem conceſſam ab eodem R.P.D. Meltio Io. Mariæ, & fratribus de Thomaſonis vigore *l. fin. C. de edict. Diu. Adrian. toll.* remanſit Felicita Plautilla eadem poſſeſſione priuata, dum rectè, & ritè fuit proceſſum *l.qui vniuerſas §.item cum Prætor* vbi Angel & Doct. *ff.de acquir. poſſ.l.iuſtè poſſidet eodem tit.* cum aliis congeſtis per Poſtium *de manutent. obſeru.52.n.25.* Gregor. X V. *dec.9. n.8. & 69.& n.8.*
2 *& part.6. recent. deciſ.305. n.1. cum vulgatis* ita, & taliter vt contra immiſſum authoritate Iudicis manutentio veniat deneganda Rot. *deciſ.381.in princ. & num.1. part.4. diuerſ.* Greg. X V. *deciſ. 582. n.1. part. 5. & in recent. deciſ. 362. num. 1. part.4. &*
3 *part.6. deciſ.305. num.1.* quodque remedium competere etiam fideicommiſſariis firmauit Rota *in rec. deciſ.51. num.5. part.5. & 301. n.1. part. 6. & deciſ. 88. n.2. & 131.n.1. part.7.*

4 Nec in præſenti fuit in dubium reuocatum, quin Iudex ritè & rectè proceſſerit, quandoquidem ex reuolutione actorum conſtat de monitorio executo contra Felicitam Plautillam, necnon de mandatis procuratæ comparentium, & de ſeruatione terminorum ſubſtantialium citatione ad ſententiam, iuxta terminos deciſionis Caputaq. 262. *part. 2.* Burat. *deciſ.812. num.1.& part.1. recent.204.& 178. part.2.*

5 Iuſtitia verò eſt euidentiſſima cum de fideicommiſſo Capitanei Alexandri non poſſit dubitari, cum ſit clarum & verbis rotundis conceptum, eſſe verò in præſenti purificatum ſufficienter remanſit probatum, dum conſtitit de obitu filiorum Lucæ Antonij hæredis grauati, qui omnes præter Octauium ſine filiis obiere, prout etiam de iure etiam præſumitur. Rot. *in recent.deciſ.436.n.3.p.1. & deciſ.641.n.9 p.3. & deciſ.84.num.7.& deciſ.408.n.3 part.5.* necnon de 6
poſſeſſione ex inſtrumentis diuiſionis in quibus denominantur bona fideicommiſſaria dicti Capitanei Alexandri, ex qua reſultat confeſſio Afflict.*deciſ.23. num 5.* Coccin. *deciſ.120.num.2.& part.5 recent. deciſ.84. num.9. & deciſ 313. num.4.* Seraph. *deciſ.551. num.1.* Burat.*deciſ.229.num.1.* Cuius confitentis eſt 7
hæres Felicita Plautilla, quam propterea confeſſionem non poteſt illa impugnare. *l.cum à matre. C.de rei vendic.* Surd. *deciſ.161. num.20.* Peregr. *de fid.artic.53.n.36.* Burat.*deciſ.243.num.7.*

Et quamuis ex Octauio ſuperſtiterit Carolus 8
Philippus vnicus filius, qui ingreſſus fuit Religionem Dominicanam capacem bonorum in communi, quamdiu vixerit frater Thomas, ibique illum emiſiſſe profeſſionem, inde eum excludere ſubſtitutum, vt in puncto fuit reſolutum *in Bononien.fideicommiſſ.de Blanchetis 26.Ianu.1631.coram Eminentiſſ. Cardin. Veroſpio iuniore.* Quia fuit reſponſum, quod 9
ante emiſſam profeſſionem Carolus donationem fecit Catharinæ Matri, quæ ceſſit ſua iura Ioſepho Camporeali, ideo eius exiſtentia non eſt apta impedire reſtitutionem fideicommiſſi ad fauorem Ioſephi, & ab eo cauſam habentibus, vt firmauit Rota *in Bonon. fideicommiſſi de Glauarinis coram R.P. D.meo Ghiſlerio part.7. recent.deciſ.88.num.5.cum ſeq. & deciſ.126.num.26.& deciſ.164.num.1.ante medium.* quæ poſtea in cauſa eadem fuerunt ſæpius coram me confirmata, cum non veniat expectanda mors naturalis profeſſi, dum prout in præſenti alteri Carolus renunciauit nempe manu cuius iuris remanſit priuatus, iuxta effectum renunciationis, quæ illum 10
omni ſuo iure excludit Rota *deciſ.323.num.7.part.6. recent.* nec ad ius renunciatum datur regreſſus *l.quæritur.§.ſi venditor ff.de Ædilit.edict.l.Herennius 63.in princ. de euict. l.nihil 123.§.omnibus. ff.de legat.1. l ſi quis iuſiurandum 2. C.de reb. credit. cum aliis in dicta* 11
deciſ.323.num.8.part.7.recent. vltra quod eſſet exceptio de iure tertij, quæ Felicitæ Plautillæ non 12
competeret Ruin.*conſ.35.num.38.lib.1.*Surd.*conſ.349. num.15.16.& 17.* Martin. Andreas *deciſ.87.num.14. & part.7.recent. deciſ.88.num.6.& deciſ.93.n.17.*

Et dum omnia iura præfati fratris Thomæ me- 13
diante eius Genitricis ceſſione fuerunt tranſlata in Ioſephum Camporealem, & ſucceſſiuè in Ioannem Mariam, & Fratres de Thomaſonis illios hæredes, qui tanquam repræſentantes perſonam dicti fratris Thomæ benè potuerunt obtinere d. immiſſionem, Bald. *conſ.186.col.3. verſ.& quidem vol.1.* Menoch. *de adipiſc. rem.4. num.249.* Rot. *in recent. deciſ.349. num.34 p.6.*

Nec dictum fuit requiri nouum monitorium poſt 14
productam dictam ceſſionem iurium coram A. C. quia cum actum fuerit nomine proprio non procuratorio nomine cedentis, hoc caſu ſat eſt ceſſionem fuiſſe productam, quandocumque ad hoc, vt iudicium cœptum poſſet continuari, ex quo productio ſecuta fuit ad tollendam exceptionem non ad fundandam actionem Surd.*conſ.22.num.19* Marant. *in l.actor.ff.de iudic.* Carrat. *deciſ. Iannen.63.num.10. cum ſeq.* & quamuis Ioſeph qui litem inchoauit de- 15
ceſſerit ea adhuc pendente attamen inſtantia tranſiuit in eius ex Honufrio filio prædefuncto nepotes, ac hæredes nempe Ioannem Mariam ac fratres de Thomaſonis, qui ſunt etiam ſubſtituti. *l. ſi petitur. 31.ff. de iudic. l.ſi eum hominem.* vbi Bart. *in princip.*

de

de fideiuſſ. in puncto Rota *in Romana fideicomiſſi de Vipera 25. Iunij 1629. coram Card. Virili.* hinc ſi cœptum ſit Iudicium manutentionis, ſiue aliud cum defuncto proſecutio eiuſdem Iudicij, & manutentio competit hæredi Menoch. *de retinen. remed.3. num.62.* & fuit dictum *in Bonon. de Carnalibus impreſſ. per Marches. de commiſſ. tom.2. fol.545. & in Beneuentana Cenſus impreſſa* per Cenc. *de cenſ.deciſ. 211. n.2. & in d.Romana fideicommiſſi de Vipera.*

16 Nec releuat quod pars d. prædij non fuerit poſſeſſa ab Alexandro fideicommittente, ſed acquiſita ab hæredibus ipſius, quia cum fuerit ſubrogata in locum bonorum fideicommiſſo ſubiectorum prius diſtractorum perinde habetur, ac ſi eſſent bona ipſius fideicommmittentis, & ab illo fuiſſent poſſeſſa *l.imperator §.cum autem* vbi Bart. *ff.de legat. 2.* Cephal. *conſ.188. num.37. vol.2. verſ.verum eſt* Surd. *d. deciſ.15. num.17.& 208. num.12.* Mant. *de coniect. l.7.tit.8. n.21.* Peregr. *de fid. art.39.n.12. & art.40. num.44.* Fuſar. *de ſubſtit. quæſt. 545. n.44.* Rot. *poſt conſ.Giouag.23.lib.2.n.19. & 24.* Burat. *dec.229.n.9. part.5.rec. dec.320.n.2.*

17 Minus valet impugnare d.ſubrogationem Felicita Plautilla, quia facta fuit à Rayoutio illius Progenitore, cuius eſt hæres *l.ſi ab eo C de liberal.cauſ.* Roman. *conſ.18. num.4.* Surd. *dec.161. num.20. cum ſeq.*

18 Nec obſtat prætenſa nullitas proceſſus deſumpta ex defecto intimationis decreti admiſſionis articulorum pro examine teſtium ſuper legitimatione perſonarum, quia obiectum ceſſat ex facto, dum ex originalis inſpectione conſtitit ſequutam fuiſſe d. intimationem decreti vltra, quod cum illud non ſit definitiuum, nec habeat vim definitiuæ ſufficit, quod altera pars habuerit eiuſdem decreti ſcientiam abſque vlteriori intimatione Verall. *dec. 315. num.4. part.2. & in recent. deciſ.165. n.2.par.4. & 277. n.11.part.6.*

19 Nihil releuat quod ſententia A. C. non ſit conformis libello ſeu petitioni, quia hoc detegitur error, cum prout ex Lectura libelli in omnem caſum in eo adſunt clauſolæ, *deducēs omne Ius ſuum omnemque actionem* quæ operantur quod libello non attento poſſit fieri ſententia, etiam non conformis libello, & ſuper omnibus in diſcurſu cauſa probatis, Matt. *de clauſ. clauſ.192. n.6. lib.1.* Rot. *part.1. diu. dec.256. n.1. cum ſeq.* Reuerendiſſimus Dutan. *dec. 90. n.1. & 158. n.3. 451. num.2.& alibi ſæpius.*

20 Nec pariter obſtat liquidatio facta in d.ſententia A.C. dum conceſſa immiſſio pro ſtatiis 75. Terrarum, necnon pro concurrenti quantitate ſcutorum 2350. pro bonis diſtractis fideicommiſſariis, à qua liquidatione regulariter datur appellatio, fuit enim per DD. reſponſum nos verſari in ſententia in ſimplici poſſeſſorio lata, quo caſu à ſententia liquidatoria, non datur appellatio, ex quo liquidatio fuit ſecuta ſolum ad effectum poſſeſſorij Dec. *conſ. 28.* Mareſcott. *var. reſol. lib 2. cap.75. num.13.* Seraph. *deciſ.452. n.4. & 5.* cum dd. verba ſententiæ ibi *pro ſtatiis 75. necnon pro concurrenti quantitate ſcutorum &c.* non valeant impedire executionem illius, quia non important modum ſiue conditionem reſolutiuam Cæſar Manent. *deciſ. 56. per tot.* Cancer. *var.reſol. part.3. c.17. num.505.* Giuib. *dec. 60 num.32.* Caball. *conſ.93. num.21.lib.2.*

21 Ponderatum etiam fuit quod ad effectum obtinendi manutentionem contra factum Iudicis requiritur manifeſta probatio Iniuſtitiæ, & adeò notoriè, vt nullo velamine poſſit offuſcari iuxta deciſ. *in Romana de Bombellis coram Sacrato poſt Poſtiū dec.9.* præſertim cum exceſſus nunquam præſumatur inde plenè, & concludenter venit probandus ab allegante Rot. *deciſ.45.num.1.de appellat.in nou.& par.1. recent.deciſ.34.n.4.& part.7. deciſ 306.n26. & 27.*

Vltimò nihil facit, quod poſſeſſio huius prædij
fuerit capta intra terminum datum ad appellan- 22
dum, quia cum non eſſet locus appellationi ratione Ægidianæ, dùm agebatur in iudicio poſſeſſorio bene potuit incontinenti poſſeſſio apprehendi, Rot. *part.1.diuerſ.deciſ.120.num.1.& 659.num.3. & part.6.recent.deciſ.326.n.5.& deciſ.296.* poſt Poſtium *de manut.& in Romana de Cæſareis 30.Maij 1639.coram R.P.D. meo Ghiſlerio.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana Hæreditatis de Gratianis.

Veneris 7. Februarij 1642.

ARGVMENTVM.

Filiatio illius qui naturalis tantum filius dicitur coniecturis probatur, & quibus, & quomodo teſtium dicta reſtringantur.

SVMMARIVM.

1 *Nepos ex fratre defuncto ipſius perſonam repræſentans ſuccedit defuncti patruo.*

2 *Filiatio reſpectu patris in filio naturali, poſtea legitimato per ſubſequens matrimonium euidenter probari non poteſt, ſed coniecturis, n.3.*

4 *Ex libro Baptiſmi, & ex eo quod quis fuerit ſemper nominatus filius conſtituitur quis in poſſeſſione filiationis.*

5 *Et ex publica voce, & fama ſumitur ſecunda coniectura.*

6 *Tertia ex ſimili effigie, & aſpectu patris.*

7 *Quarta ex agnitione illius de cuius hæreditate agitur, & illius qui ſuccedere vult.*

8 *Præſertim ſi agnitio facta ab illo qui ſuccedere vult ſit actus proportionata.*

9 *Quinta ex concubinatu amore maritali habito ſub ſpe futuri matrimonij.*

10 *Per ſubſequens matrimonium fit legitimus filius naturalis.*

11 *Confeſſio licet non ſit apta ad transferendum dominium: eſt tamen apta ad probandum illud.*

12 *Ad hæredem tranſeunt omnia pura actiua, & paſſiua.*

13 *Confeſſio ad non effectum releuat ad alium ab illo venientem in conſequentiam.*

14 *Teſtes inhabiles admittuntur, quando veritas aliter haberi non poteſt.*

15 *Teſtibus deponentibus veriſimilia magis creditur, quam deponentibus inueriſimilia, & reſtringuntur ad aliquod tempus, n.16.*

17 *Teſtis reſtringitur à ratione ſcientia deducta. & n.18.*

19 *Teſtis vnicus non probat.*

20 *Teſtis conuictus de mendacio non probat.*

21 *Probationes imperfecta in ciuilibus iunguntur ad faciendum plenam probationem.*

DECISIO CLIX.

VITA functo ab inteſtato Octauio Gratiano, ſuper cuius hæreditate orta controuerſia inter Lelium fratrem Germanum, & Franciſcum vti filium

filium Horatij fratris præfatorum Octauij, & Lelij Cauſa commiſſa Reuerendiſſimo Vrgellen. fuit datum dubium, An Franciſco eſſet danda immiſſio in poſſeſſionem bonorum hæreditariorum q. Octauij, & pro qua rata, Quod fuit pluries diſcuſſum, ſed propter diſcrepantiam Dominorum nunquam fuit capta reſolutio, hodie tandem ab omnibus Dominis maturè diſcuſſa cauſa fuit coram me (in locum Reuerendiſſimi Vrgellen. ſuffecto) reſolutum Franciſco dandam eſſe immiſſionem.

1 Tota difficultas materiæ reducebatur ad vnicam ferè inſpectionem vltimam, An Franciſcus probauerit eſſe filiũ Horatij quia quatenus ſic immiſſio pro medietate hæreditatis Octauij patrui in concurſu cum Lelio Patruo, non poterat ei denegari ſuccedendo in ſtirpes in vim repræſentationis Horatij Patris iuxta Text. *in §. ſi igitur defunctus in auth. de hereditate ab inteſt.* vbi Bart. *in Sum. in fin. pr.* Angel. *n. 5. & 6. & in §. reliquum & in auth. vt Pater Filij* Rot. *dec. 27. n. 4. par. 1. rec.* Burat. *dec. 309. n. 1. & in Tuſculana fideicommiſſi 15. Aprilis 1619. coram Coccino.*

2 Ideo quia non fuit apud DD. in dubium reuocatum quin probatio filiationis reſpectu progenitoris certa, & concludens vel ſit impoſſibilis, vel difficillima, vt eſt bonus Text. *in l. Lucius ff de condit. & demõſtr.* Cyn. *in l. filium C. de his qui ſunt ſui vel alien iur.* Bald. *in l. 1. n. 2. C. quor. bon. & conſ. 437. n. 1. l. 7.* Menoch. *de arbitr. iudic. caſ. 89. n. 11. lib. 2.* Bertrand. *conſ. 26. n. 1. lib. 2.* vbi dicit quod paterna filiatio non poteſt

3 benè probari inde ad illam iuſtificandam ſolas præſumptiones, & coniecturas eſſe admittendas, docet gloſ. *in d. l. Lucius* idem gloſ. *in l. 1. ff de probat.* Anchar. *conſ. 225. n. 6.* Suid. *conſ. 1. n. 39. & 40.* Menoch. *de arbitr. d. caſ. 89. n. 11. l. 2.* cum alijs per Rot. *par. 5. rec. dec. 409. n. 2.* Ad eaſque eſſe recurrendum, Adductæ autem in præſenti pro Franciſco & quæ DD. placuerunt, fuerunt *infra* ſcriptæ.

4 Prima deſumpta fuit ex eo quod ſtatim atque Franciſcus in lucem prodijt de anno 1613. ex Olimpia de Mercadantibus, fuit Sacro Baptiſmatis lauacro ablutus ab Horatio, vti progenitore, & in libro Baptizatorum deſcriptus, tanquam filius Horatij, & educatus, ac publicè denominatus illius filius, quæ nominatio, quamuis non videatur prodeſſe Franciſco in præiudicium Lelij, vbi agitur de hæreditate alterius quam Patris illum filium denominãtis, plurimũ tamen ex tali denominatione remanet adminiculata filiatio etiam in aliorum præiudicium ita, & taliter, vt Franciſcus conſtituatur in quaſi poſſeſſione filiationis, *l. quedam & ibidem gloſ. 1. ff. de probat.* Angel. *in l. liberor. n. 2 ff. de his qui notant. infam.* Menoch. *de arbitr. iud. caſ. 109. num. 72. & præſumpt. 53. n. 23. cum ſeqq. lib. 6.* Pariſ. *conſ. 10. n. 62 lib. 2.* Surd. *conſ. 1. num. 62.* Gratian. *diſcept. 653. n. 71.* Paleot. *de noth. & ſpur. c. 21. n. 9.*

5 Secũda ex publica voce, & fama inconcuſſa apud vicinos, cum Franciſcus ab omnibus reputaretur filius Horatij, vt teſtes comprobant, quæ benè illi ſuffragatur ad effectum conſtituendi illum in quaſi poſſeſſione filiationis, Menoch. *de arbitr. caſ. 89. n. 88. cum ſeqq. lib. 2.* Paleot. *de not. & ſpur. cap. 23. verſ. vltimo* Burſat. *conſ. 88. n. 5.* Alex. *conſ. 88. num. 9. lib. 7.* Pariſ. *conſ. 10. num. 57. lib. 2.* Rot. *deciſ. 472. num. 8. part. 1. recent.* & facit bonus Text. *in l. ſi Mater C. de ſtat. defunct.*

6 Tertia ex ſimili effigie, ac aſpectu Patris, quæ licet non ſit probatio neceſſariò concludens filiationem, eſt tamen præſumptio, quæ iuncta alijs præſumptionibus non venit contemnenda, de qua benè deponunt teſtes ex cuius ſimilitudinis typo poſſe dignoſci filius eſſe illius, cuius faciem formamue refert, dixerunt Bald. *conſ. 390. l. 2.* Decian. *conſ. 1. n. 17. lib. 3.* Tiraq. *ad l. 7. connubior. n. 52.* cum alijs per Rot. *par. 6. recent dec. 314. n. 10.*

7 Quarta & quæ omnes alias ſuperat, & de per ſe ſolũ ſufficeret deſumpta fuit ex eo, quia Lelius ipſe, & Octauius Patrui d. Franciſcus vti filium Horatij, ac reſpectiuè proprium nepotem agnouerunt, dum poſt mortem Horatij Communis fratris eius tutelá affectarunt, de qua affectione deponunt quatuor teſtes. Summ. Franciſci *n. 11.*

Vlterius, & quod facit ceſſare omnem ſcrupulum ſunt plures actus iudiciales, in quibus fuit pluries conuentus per præfatos Lelium ac Octauium vti filius, & hæres Horatij. Summ. *n. 11.* & contra Franciſcum dictus Lelius mandatum executiuum obtinuit, & executionem conſummauit pro debito hæreditario Horatij, ex quibus actibus indubitanter remanſit Franciſcus conſtitutus in quaſi poſſeſſione filiationis in præiudicium confitentium ſiue denominantium, Alex. *conſ. 25. n. 12. l. 4.* Menoch. *præſumpt. 53. n. 13. cum ſeq. lib. 6. & de arbitr. caſ. 89. n. 7. 2.* Paleot. *de noth. & ſpur. cap. 22. in fin.* Gratian. *diſcept. 653. n. 71. & ſeqq. & diſcept. 654. n. 32. & 33.* Rot. *dec. 199. n. 2. par. 3. recent.*

8 Præſertim quia dicta confeſſio Lelij ſecuta fuit in actu iudicialis exactionis debiti hæreditarij, quæ non niſi contra filium, & hæredem fieri potuiſſet. Inde ipſa nominatio vti adiuncta actui proportionabili filiationem, probat etiam cum extraneis, & multo magis contra Lelium confitentem, ac nominantem Gozad. *conſ. 13. n. 52. cum ſeqq.* Burſat. *conſ. 88. num. 5.* Rota *deciſ. 472. n. 8. par. 1. rec.* & fuit reſolutum *in Bonon. fideicommiſſi 22. Iunij 1639. coram R. P. D. meo Bicbio.* Vnde non verſamur in ſimplici enunciatiua, ſed confeſſione explicita Lelij emiſſa in actu, ſub quo Franciſcus non niſi, vti filius legitimus, ac hæres Horatij poſſet conueniri, quoniam ſi ſpurius eſſet Horatij hæreditatem prætendere non valuiſſet. *Auth. ex complexu C. de natur. liber.* Peregr. *de iur. fiſc. lib. 3. tit. 18. n. 26.* Merlin. *de legit. lib. 1. tit. 2. quæſt. 5. n. 55.* Rota *par. 3. recent. dec. 164. in fine.*

9 Quinta elicita fuit ex eo quia benè conuincitur per plures teſtes pro Franciſco examinatos tempore conceptionis, & Natiuitatis illius ſecutæ de anno 1613. ad Olimpiam eius matrem neminem habuiſſe acceſſum præter Horatium Gratianum, qui eam Domi ab eod. conductæ & ſitæ ex conſpectu propriæ habitationis ad meliorem illius cuſtodiam amore maritali retinebat, ibique alimenta, & neceſſaria dietim ſubminiſtrabat, ſub ſpe illam in vxorem ducendi, prout tandem in articulo mortis eam duxit, & exitus hoc benè comprobauit.

Qui actus indicant maximum amorem, & beneuolentiam inter ipſos, demonſtrántque Olimpiam in poſterum non habuiſſe ab altero dependentiam, quam à dilecto Horatio, quo caſu intrat Iuris præſumptio, quod quis præſumatur natus ex eo, qui illam pro concubina retinuit, vt eſt gloſa Magiſtra *in c. Michael de filiis presbyt.* Alex. *conſ. 157. n. 2. verſ. niſi illa fuiſſet lib. 5.* Anchar. *conſ. 10. n. 33 lib. 2.* Sord. *conſ. 1. num. 44.* Rot. *deciſ. 332. n. 3. poſt 2. vol. conſ. Farin.* prout benè teſtes comprobant verbis rotundis deponentes Olimpiam Matrem Franciſci è ſtatu meretricio tranſitum feciſſe ad concubinatum cum ſolo Horatio.

10 Quod verò Franciſcus ſit legitimus, ita vt veniat admittendus ad ſucceſſionem Octauij vna cum Lelio Patruo ſatis remanet probatum ex ſubſecuto matrimonio inter Horatium, & Olimpiam.

per quod Franciſcus filius legitimus effectus fuit ad omnem effectum , talemque legitimationem valere dixerunt Iaſ. *conſ.* 234. *per tot. lib.* 2. Caſtrenſ. *conſ.* 429. *col.* 2. *lib.* 2. Abb. *in cap. innotuit de elect.* Socc. *in l. ſed ſi quaſitum. de libert. & poſtum.* Rip. *in l. ſi vnquam C. de renoc. donat. num.* 55. Gabr. *conſ.* 21. *à num.* 1. *vſque ad* 12. *lib.* 1. Caſtad. *deciſ. vnic. num.* 6. *&* 7. *de ſponſalib. & matrimonial.* Gabriel. *de legit. concl.* 1. *n.* 52. Mantic. *de coniect. vlt. vol. lib.* 11. *tit.* 12. *n.* 9. Gail. *pract. obſer. lib.* 2. *cap.* 141. *num.* 4. Boër. *dec.* 24. *n.* 17. *in fin.* Garz. *de nobilit. gloſ.* 21. *n.* 21. *&* 62. Leon. *dec. Val.* 93. *à num.* 22. qui omnes pluribus authoritatibus , ac rationibus probant hanc opinionem eſſe veriorem.

11 Nec obſtat quod confeſſio Lelij non ſuffragetur in his quæ non pendent à poteſtate confitentis prout eſt filiatio , fuit enim reſponſum obiectum benè procedere ad effectum veritatis teſtis ex parte rei, vlterius quod filius verè efficiatur , qui talis non eſt , ſed non ad effectum probationis , prout dicimus quod confeſſio , licet non ſit apta ad transferendum dominium, eſt tamen apta ad illud probandum Crauet. *conſ.* 157. *n.* 6. *cum ſeqq.* Ruin. *conſ.* 128. *n.* 5. *&* 18. *lib.* 2. Pariſ. *conſ.* 77. *n.* 39. *lib.* 3. Rip. *in l. ſi aliquam rem n.* 44. *ff. de acquir. poſſeſſ.* & fuit dictum *in Neapolitana domus* 16. *Decembris* 1605. *coram Ottembergo.*

12 Minus obſtat, quod altera confeſſio Lelij circa filiationem Franciſci emanauerit ad alium effectum ac reſpectu alterius hæreditatis nempè Horatij, quia cum effectus exactionis debiti & ſic Iuris paſſiui hæreditatis in perſonam vnius non poſſit. Separari à Iure actiuo , cum ad hæredem tranſeant omnia Iura tam actiua quam paſſiua *l. cum heredes ff. de acquir. poſſeſſ. l.* 1. *ff. de bon. poſſeſſ. l. heredes la* 2. *ff. de* 13 *acquir. hæred.* Cauai *dec.* 536. *num.* 3. Ideo conſtito quod Franciſcus ſit filius , & hæres Horatij , quod niſi filio legitimo congruit ex præfatis, & in alio Iudicio idem Lelius faſſus fuit , venit in neceſſariam conſequentiam, quòd idem Franciſcus tanquam nepos ſuccedat Octauio Patruo in concurſu cum Lelio confitente. Confeſſio autem emiſſa ad vnum effectum relenat etiam quoad alium qui venit in conſequentiam illius præſertim , dum remanet adminiculata , ac in meum præiudicium confitentis. Pacian. *de probat. lib.* 2. *cap.* 6. *num.* 27. Felin. *in cap. per tuas de probationib. num.* 12. *verſ. & licet contrarium.*

14 Nec obſtant exceptiones adductæ contra perſonas teſtium pro filiatione examinatorum , nempe quod ſint perſonæ viles , pauperes , fœminæ, ac ſimiles , quia fuit per DD. reſponſum hæc omnia non inſtificari in facto , & in omnem caſum in hac materia , in qua non eſt ita facile reperire alios teſtes admittuntur ad eam comprobandam etiam teſtes , qui alias eſſent inhabiles , cum veritas aliter haberi non poſſit *cap. veniens il* 2. *in fin. de teſtib.* Lupus *alleg.* 94. *columu.* 1. *verſ. & ideo inſurgit.* Gabriel. *de teſtib. concl.* 7. *per totam* , & cenſuit Rota *in Romana filiationis coram bon. mem. Pirouano poſt* 2. *vol. conſ.* Farin. *deciſ.* 352. *num.* 12. *in fin. & in Romana dotis coram R. D. meo Decano part.* 6. *recent. dec.* 314. *n.* 27.

15 Minus obſtat quod probatio filiationis deſumpta ex teſtibus deſtruatur ex depoſitionibus quatuor teſtium examinatorum pro Lelio , dum illi conantur deponere d. Olimpiam Franciſci matrem extitiſſe publicam meretricem & in lupanariis inuolutam, quia fuit reſponſum vel præfatos teſtes non percutere tempus conceptionis Franciſci ſecutæ de anno 1613. vel detegi non informatos ac deponere inveriſimilia , præſertim in concurſu cum aliis teſtibus deponentibus veriſimilia, quibus magis eſſe credendum cenſuerunt Abb. *in cap. in noſtra de teſtib. & ibi* Imol. & Felin. *col.* 1. *in fin. & col.* 3. Ruin. *conſ.* 67. *col.* 1. *vol.* 1. Alex. *conſ.* 90. *col. fin. vol.* 4. *& conſ.* 171. *vol.* 5. Afflict. *dec.* 363. *n.* 6.

Etenim primus deponens ab anno 1599. vſque 16 ad annum 1612. 15. & 18. per dictionem *in circa &* cum alia, ibi, *Seben mi ricordo detta Olimpia tenne ſempre l'iſteſſa vita.* Quæ depoſitio poteſt verificari etiam ante annum 1613. cum illa ſit concepta per verba præfata *Seben mi recordo* , & cantent in genere de toto tempore non inde concludit per neceſſe , præſertim in concurſu cum aliis teſtibus Franciſci benè concludentibus tempore conceptionis illius , Olimpiam in lupanariis non extitiſſe inuolutam , immò potius in concubinatu cum Horatio , non inde præfatus teſtis venit habendus in conſideratione. Caputaquen. *deciſ.* 247. *num.* 12. *part.* 3. Gregor. XV. *deciſ.* 344. *num.* 6. *cum ſeqq. &* 290. *num.* 3. *& part.* 2. *recent. deciſ.* 774. *num.* 6. quæ alias cumulat.

Secundus verò teſtis quamuis eodem modo de- 17 ponere conetur de inhoneſtate Olimpiæ ab anno 1599. vſque ad annum 1613. attamen quia ſubdit id totum ſcire, ex quo vidit cum ea homines ratiocinari , necnon habere commercium, tempore quo moram gerebat ſuper hoſpitio Gambari, quod fuit longè ante tempus conceptionis Franciſci cum per biennium, vltra probetur Horatium aſportaſſe Olimpiam ad alteram domum è conſpectu proprij Horatij ad maiorem cuſtodiam. Inde depoſitio præfati teſtis debet reſtringi ad tempus habitationis Olimpiæ ſuper dicto Hoſpitio, & conſequenter de tempore diuerſo à tempore conceptionis Franciſci cum benè verum ſit dicere , quod d. teſtis reſtringatur , & declaretur à ratione ſcientiæ deducta, ita Bald. *in l. ſolum n.* 2. *verſ. vlt. ſciens C. de teſtib.* Farin. qui alios congerit *de teſtibus quaeſt.* 70. *cap.* 1. *n.* 12.

Præſertim quia idem teſtis deponit, quod de anno 18 1612. 13. & 14. nunquam acceſſit ad domum Olimpiæ , prout etiam videtur reſtringenda depoſitio tertij teſtis , dum eius ſcientiam circa vitam lupanariam Olimpiæ, ac acceſſum ad eius domum terminet ad annum 1610. ſubdens hæc verba *& dall anno* 1610. *mi poi non ſono più ſtato in caſa ſua* , non inde percutit tempus conceptionis Franciſci, ſed tempus præcedens cum deponat poſt dictum annum 1610. amplius cum Olimpia non fuiſſe allocutum , nec eam vidiſſe.

Nec pariter obſtat quartus teſtis quamuis depo- 19 nat omni peiori modo , tum quia remanet vnicus, *cap. nihilominus & ibi gloſ.* 3. *quaeſt.* 9. *cap. tam litteris de teſtib.* vbi gloſ. *in verb. ſol.* Paril. *conſ.* 57. *col.* 2. *vol.* 2. tum etiam quia conuincitur de mendacio per con- 20 trariam depoſitionem decem teſtium Franciſci, necnon ſecundi ac tertij teſtis eiuſdem Lelij. Clar. *in §. falſum verſic. conuincitur etiam teſtis de falſo in princip.* Farinac. qui alios cumulat *conſil.* 178. *num.* 16. *lib.* 2. Gregor. XV. *deciſ.* 100. *num.* 3. Inde benè remanere firmam probationem factam per teſtes pro filiatione Franciſci.

Vltimo non obſtat deciſio in Romana filiationis 21 1. Iulij 1639. coram R. P. D. meo Carrillo, in qua reiiciuntur plures coniecturæ ad effectum probandi filiationem cum in caſu illius deciſionis , ideo coniecturæ fuerint reiectæ pro filiatione adductæ tanquã imperfectæ in ſuo genere ex defectu validæ probationis ſingularũ ob nullitatem examinis teſtium, vel

ob

ob eorum ſingularitatem,ac etiam quia in ea conie-
cturæ erant leuiſſimæ,ac æquiuocæ.ſecus verò in ca-
ſu noſtro,in quo ſunt plures & adſunt perfectiſſimè,
& efficaces præſumptiones deſumptæ tam ab acti-
bus & factis nedum Horatij Patris fide Baptiſmi,
ſed etiam à propria Iudiciali, ac extraiudiciali de
nominatione Octauij, ac Lelij de cuius præiudicio
agitur cui ideo tantò magis nocent probationes
ex illis reſultantes Giouagn. *conſ.21.n.12.lib.1.* iun-
ctis etiam depoſitionibus tot teſtium filiationem
benè probantium. Vnde præfata omnia quate-
nus ſingula paterentur aliquam difficultatem negari
non poteſt, quin ſimul iuncta perfectam, & con-
cludentem conſtituant probationem, cum in hac
materia probationes imperfectæ iungantur ad con-
ficiendam plenam, & perfectam probationem, An-
char. *conſ.*225. *n.*6. Rimin.Iun. *conſ.*611.*n.*41.Surd.
*conſ.1.n.53.& par.6. recent.dec.*314.*n.*15.
Et ita reſolutum, &c.

Arianen. Redditionis Computorum.

Veneris 7. Februarij 1642.

ARGVMENTVM.

Poteſt Eccleſiæ cathedrali competere ius exigendi partem reddituum incertorum alicuius parochiæ, & ex quibus probetur poſſeſſio talis iuris.

SVMMARIVM.

1 *Ex locatione iurium, & exactione pretij locationis probatur poſſeſſio illorum iurium.*
2 *Sufficitque aliquod iſtorum fuiſſe ſolutum.*
3 *Viſitationes parochiarũ ex quibus aliqui redditus parochia conſtant ſunt adminicula ad iſtos redditus.*
4 *Ex teſte deponente ſe exegiſſe prouentus ſumitur eſſe adminiculum.*
5 *Poſſeſſio ciuilis retineri præſumitur animo dum poſſeſſio naturalis ab alio apprehenſa non fuit.*
6 *Quarta decimarum debetur Epiſcopo.*
7 *Exceptio requirens altiorem indaginem in petitorio, non in poſſeſſorio eſt admittenda.*

DECISIO CLX.

1 DOMINI dixerũt Capitulo,& Canonicis Ec-
cleſiæ Cathedralis Arianen. dandũ eſſe man-
datum de manutenendo in poſſeſſione, exi-
gendi medietatem oblationũ prouenientium ex
ſponſalitiis mortuariis, ac aliis redditibus incertis
Parrochialis Eccleſiæ Sancti Andreæ eiuſdem Ciui-
tatis, quia de illius poſſeſſione conſtat ex tribus
publicis inſtrumentis locationum eorumdem red-
dituum factis cum Rectore pro tempore, de quibus
in Summario Capituli n.2. & 3. iuncta effectuatione
reſultante ex adnotatione exactionum factarum ea-
rumdem locationum, ex quibus quaſi poſſeſſionem
capituli remanere comprobatam firmant gloſ. &
Bart. *in l. quamnis §.quod ſi per colonum ff.de acquir.
poſſ.*Pract. Papien. *de form.libell pro turbat.poſſ.in gloſ.
hodie n.*6. Paret. *conſ.* 11. *num.* 4. Ciriac. *controuerſ.
foren.lib.2. controuerſ.*258. *num.*57. Caual.*dec.*75.*n.*2.
2 *& deciſ.*83. *n.*3. cum ad hunc effectum ſufficiat ali-
quod fuiſſe ſolutum, Rot. poſt Poſth. *de manut.
deciſ.*202. *num.*3. Gratian. *diſcept.* 426. *n.*1. Duran.
*deciſ.*224. *num.*3. hocque comprobatur ex antiquiſ-
ſima ſententia lata de anno 1362. in qua Rector
dictæ Eccleſiæ S. Andreæ fuit condemnatus ad ſolu-
tionem horum prouentuum, quibus accedunt rei- 3
teratæ viſitationes Ordinariorum, in quibus inter
redditus capituli fuerunt enumeratæ iſtæ oblatio-
nes, quibus viſitationibus multum eſſe deferendum,
& pro adminiculo inſeruire dixit Rota penes Ca-
putaq. *deciſ.*158. *part.2.& in recent.deciſ.*371.*num.*2.
*par.*1. *&* 373. *num.*4.*part.*2. Ex quibus omnibus re-
manere probatam poſſeſſionem, Imò in tenuiori-
bus terminis reſoluit Rota coram Martino Andrea
*deciſ.*12.*per totam.*
Alter adminiculum reſultat ex depoſitionibus 4
teſtium in prima inſtantia examinatorum, quorum
vnus deponit de facto proprio, ex quo fuit Affi-
ctuarius inde exegiſſe prouentus, cui credendum
cenſuit Rota *poſt d.tract. de manutenen. deciſ.*97.*n.*1.
& 229. *n.*4.
Non obſtat lapſus decennij quia illud fuiſſe ela- 5
pſum expreſsè fuit negatum, & venit præſumen-
dum ſemper fuiſſe ſolutum, & dum falſa Moder-
nus Rector, ſiue eius anteceſſores ſoluere recuſa-
runt fuit mora his, quæ deficientia dedit cauſam
liti non inde potuit currere decennium, & dum
non fuit poſſeſſio naturalis ab alio apprehenſa
ſemper præſumitur animo retenta poſſeſſio ciuilis,
quæ ſufficit manent. *deciſ.*38. *num.*9. Greg.X V. *dec.*
555. *n.*20. *& part.*1.*rec.dec.*644. *n.*6.
Minus obſtat quod huiuſmodi executioni reſiſtat 6
diſpoſitio Textus *in c.2. de Decimis.* nec Rectores
potuiſſe præiudicare per locationes Eccleſiæ cum
Decimæ Parocho ſint præſtandæ,fuit enim reſpon-
ſum hoc fortaſſe agi de quota, quæ poteſt ſuccede-
re in quarta decimarum, quæ debetur Epiſcopo, vt
*in canon. conceſſ. quæſt.*2.*c.conquerente de offic.ordinar.
cap.de* 4.*de præſcript.* Rot. *deciſ.*6. *num.*9. *part.*6. *re-
cent.* & d. Text. *in c.2. de decim.* plures intellectus
recipere, vt per Barboſ. *in collect.d. Text.*
Replicatum etiam fuit hanc exceptionem reſpi- 7
cere petitorium, nec in hoc Iudicio eſſe admitten-
dam, vti requirentem altiorem indaginem, Capu-
taq. *deciſ.*321. *part.* 1. Gregor. X V. *deciſ.* 549. *n.*6.
Caualer. *deciſ.*589. *n.*5. *part.*7. *recent. deciſ.* 188.*n.*9.
cum in iudicio manutentionis leuiora ſufficiant,
Rota *diuerſ. dec.*196.*n.*6.*part.*1.*&* 375.*n.*2. *l.*3 *par.*5.
Seraph. *deciſ.*113.*n.*1. Greg.X V. *dec.*258.*n.*3.
Et ita reſolutum, &c.

Amerina Bonorum.

Veneris 21. Febr. 1642.

ARGVMENTVM.

Non eſt retardanda ſolutio fructuum rei emptæ pro ea parte qua pretium non eſt ſolutum, qui fructus pro pretio hypothecati cenſentur, neque ad acquirendum Eccleſia requirit beneplacitum Apoſtolicum.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrium intelligitur pront de iure.*
2 *Rei emptæ fructus pro parte pretij non ſoluti compenſatiui ſoluendi ſunt.*
3 *Præſertim quando concurrit quaſi poſſeſſio diſtributum fructuum.*

4 *Vigore cameralis obligationis poteſt creditor experiri ſuper omnibus bonis debitoris.*

5 *Arbitrium mitigat iuris rigorem ex quadam æquitate.*

6 *Non tamen in fructibus pro parte pretij non ſoluti compenſatiui.*

7 *Etiam contra Eccleſiam cultricem iuſtitiæ.*

8 *Ad ſatisfaciendum creditoribus poſſunt fructus Eccleſiæ capi , & diſtrahi.*

9 *Eccleſia , & beneficiatus poteſt libere alienare fructus rei Eccleſiaſticæ.*

10 *Præſertim ſi cauſa debiti ſoluendi alienatio facta fuit.*

11 *Et maximè deductis alimentis neceſſariis.*

12 *Beneplacitum Apoſtolicum requiritur in alienationibus , non autem in acquiſitionibus.*

13 *Prohibita ſpeciali hypotheca non cenſetur prohibita generalis pro ſecuritate contractus.*

14 *Quando ex facto emptoris fructus non fuerunt percepti nullum præiudicium fit venditori.*

DECISIO CLXI.

SEQVVTA venditione Vineæ, & aliorum bonorum ſtabilium Pauli de anno 1638. ad fauorem Collegij Sancti Norberti de Vrbe , pro pretio ſcutorum 3000. cum pacto ſoluendi fructus recompenſatiuos pro ſcutis 2000 non ſolutis. Recuſantibus poſtea Patribus ſoluere debitum , & contractum non ſuſtineri prætendentibus,fuit commiſſa Cauſa Eminentiſſimo Cardinali Veroſpio cum facultatibus A.C.& quoad fructus recompẽſatiuos, cum clauſula *ſine præiudicio &c.* & ſub die 19. Aprilis 1641. fuit reſolutum contractum eſſe validum, & mandatum eſſe relaxandum tantum ſuper bonis per d.Paulum venditis, addita poſtmodum ſignatura per Collegium fuit ab ea reſcripta, quoad bona Collegij, non retardata executione arbitrio Rotæ ſubrogatus in hac cauſa ob aſſumptione ad Cardinalatum Eminentiſſimi Veroſpij, propoſui hodie dubium , an intraret arbitrium ? Et Domini arbitrium non intrare pro retardatione executionis mandati reſoluerunt.

1 Ratio reſolutionis fuit quia Arbitrium intelligitur , prout de iure,Rota *deciſ.* 450. *n.*1. *part.*2. *rec.* Matt. *de clauſ.clauſ.*13. *n.*1. vbi plures congerit deciſiones Greg. X V. *deciſ.*189. *n.*3. Dunan. *dec.*340.
2 *n.*1. & 377. *vtrobique n.*1. De iure autem non venit retardanda ſolutio fructuum recompenſatiuorum in præſenti Paulo debitorum,tam de iure communi, de quo *in l.curabit C. de act. empt.* quam vigore promiſſionis iuramenti & obligationis Cameralis,cuius
3 mandati executio non venit retardanda præſertim dum concurrit quaſi poſſeſſio exigendi fructus recompenſatiuos Barboſ.*de clauſ.clauſ.*8.*in fin.*Seraph. *dec.*1429.*n.*2. & fuit dictum *in Aurien. Parochialis* 17. *Aprilis* 1600. *coram Lancelloto* apud Marcheſ.*de commiſſ.part.*1.*fol* 436. *n.*3. & poſt Cenc. *de cenſ.dec.*
4 236.*n.*2. & 3.Caualer.*dec.*249.*n.*1.quam etiam quia Creditor vigore obligationis Cameralis poteſt ſua iura experiri ſuper omnibus bonis debitoris Galleſ. *de oblig.Cameral.q.*2.*n.*9. Rota poſt Zacch.*de obligat. Camer.dec.*119.*n.*2. & 6.

5 Quamuis arbitriũ veniat interponendum ex quadam æquitate pro mitigando rigore iuris, Creſcent.
6 *dec.*4.*n.*3.*de teſtib.* Seraph. *dec.*1154. *n.*1. attamen in præſenti caſu dicebant Domini non agi de mitigando rigore iuris , dum fructus recompenſatiui ſunt ſoluendi vẽditori pro rata pretij non ſoluti ex quadam æquitate,vt per Didac.Cou. *var. reſol.lib.*3.*c.*4. *n.*2.Gabr.*concl.*4.*n.*5.*de empt. & vend.*hancque æqui- 7
tatem militare etiam cõtra Eccleſiam vti cultricem iuſtitiæ firmauit,Rota coram Durano *dec.*256.*à n.*6. *vſque ad fin.*& locum ſibi vendicari etiam lite pendente fuit reſolutum *in Viterbien.Pradij* 17. *Decembris* 1607.*coram Sacrato.*

Non obſtat quod Rota coram Eminẽtiſſimo Ve- 8
roſpio ſub die 19. Aprilis 1641. declarauit *in fin.deciſ. emanata* ſupra validitate cõtractus executionem eſſe faciendam ſuper rebus venditis tantùm,ex quo alias bona Collegij nõ potuerint alienari ſiue obligari abſque beneplacito Apoſtolico cum ſolemnitatibus requiſitis *per extrauag. Ambit. de reb. Eccl.non alien.*

Fuit enim reſponſum obiectum procedere ſi executio eſſet facienda ſuper bonis immobilibus,& ſuper proprietate illorum,ſecus verò in præſenti dum executio petitur ſuper fructibus,qui ad effectum ſatisfaciendi Creditoribus poſſunt capi , & diſtrahi Gloſ.*in c.peruenit in verb.redditibus de fideiuſſ. ſpecul. de execut.ſent.§ ſi quis ſub n.*16.Bellet.*de diſquiſ.Cler. p.*1.*in tit.de Cleric.debit.§.*1.*verſ.& hoc adeo verum eſt.*
de quibus enim Prælatus Eccl.ſeu Beneficiatus vali- 9
dè poteſt diſponere abſque beneplacito Apoſtolico, prout ex verbis d. extrauag.ibi *de fructibus cum alias non daretur Commercium, ſi Religioſi non poſſent vẽdere fructus eorum bonorum* Card.*in c.*2.*n.*8.*circa finem verſ.* 9. *nota* vbi Imol. *ſub n.*31. *verſ.ſed dicit D.Florentinus* Barbat.*n.*13. *de fideiuſſ.* Præſertim dum prout in 10
præſenti Diſtractio fructuum fit cauſa ſoluendi debitum contractum in vtilitatem Eccleſiæ, Genuen.*in in prax.Neapol.c.*89.*n.*4. maximè ſubductis alimen- 11
tis neceſſariis pro Collegio, cuius redditus ſunt ſatis pingues, Barbat. *in d.c.*2.*n.*13. vbi Card.*n.* 31 ,Imol. 12
*n.*31.*de fideiuſſ.*Qui expreſſe dicunt contrariam opinionem ſapere iniquitatem cum fructus,& redditus bonorum Eccleſiæ, qui ſuperant vltra alimenta neceſſaria debeant in vſus Eccleſiæ erogari per Text. *in c.pen.* §.*ſi ergo in fin.*12.*q.*1. Et benè ſufficiunt pro ſoluendis dd. fructibus recompenſatiuis vltra dd. alimenta , vt experientia docuit dictamque deciſionem eſſe intelligendam reſpectu bonorum in ordine ad proprietatem , non autem reſpectu fructuum , qui debent inſeruire pro ſolutione debitorum Eccleſiæ ex præfatis. Vltra quod Rota iam reſoluit *in dict. dec.* in hac cauſa beneplacitum Apoſtolicum requiri in alienationibus non autem in acquiſitionibus , prout in præſenti ex congeſtis per Nauar.*in comment.de alien. rer.Eccl.in pr.n.*1.Rebuff. *in compen alien.rer.Eccl.n.*8.*cum aliis in d.deciſ.*

Minus obſtant ſtatuta Religionis data *in Summa-* 13
*rio Collegij n.*2. in quibus diſponitur, quod Præſes in omnibus ſe conformare teneatur voluntati Brabantiæ , & præſertim Abbatiæ Tongerloen. ſine cuius conſenſu non valeat vendere bona &c. fuit enim reſponſum non eſſe ibi prohibitam hypothecam, & quamuis eſſet prohibita hypotheca ſpecialis non tamen cenſeretur prohibita hypotheca generalis pro obſeruantia contractus Abb. *[in c. nulli de reb. Eccleſ. non alien. n.*2. & 3. Anchar. *num.* 2. Beron. *n.*8. & 14. Butr. *num.* 9. Couar. *var. reſol. cap.* 16. *num.*7. Molin. *de Iuſt. & iur. tract.* 2. *diſput.* 176. *in princip.* Caſtro Pala. *tom.*2. *diſput.vnic. quæſt.*15. §.2. *num* 2.

Nec pariter obſtant illa quæ dicuntur de inuali- 14
ditate venditionis eo, quia dictus Paulus erat ſuper illis Sacris ordinibus inſignitus ad titulum Patrimonij , cum hæc iam fuerint diſcuſſa , & ſublata *in dicta deciſ. coram Eminentiſſimo Veroſpio* , quæ hodie præſuppoſita fuit.

Vltimo

Vltimo non obſtat quod Paolus debeat agere cootra œcooomum ab Epiſcopo Amerino deputatum pro adminiſtratione iſtorum bonorum. Quia fuit reſponſum, quod cum Collegiom,& Patres habuerint poſſeſſioné tam ex clsoſula *Conſtituti*,quàm vigore apptehenſioois Patrum non præiudicat Paulo quod'modo ipſi noluerint percipere fructus,Surd. *conſ*.101.*num*.21. Add. ad Sanct.mem. Gregor.X V. *deciſ*.297.*num*.11.*verſ.ſi tamen emptor*.& 347.*num*.17. *in fin.* Doct. autem in contrarium addocti loquuntut de illo, qui oon percipit fructus ob culpam venditoris, non autem, quando ex ſola voluntate emptoris fructus uou fuerunt percepri,prout in præſenti,dum nolla culpa in Paolo poteſt couſiderari.

Et ita reſolutum, &c.

Placentina Decimarum.

Veneris 21. Februar. 1642.

ARGVMENTVM.

Declaratoria excommunicationis danda eſt, quando alicui legitimè, & ſub excommunicationis pœna mandatum fuerit, vt aliquid certum reſtitueret.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria excommunicationis danda eſt contra eum qui mandato legitimo ſub pœna excommunicationis facto reſtituendo non paruit. & n.7.*

2 *Præſertim concurrente contradictione illud, cui factum eſt mandatum.*

3 *Stante incertitudine eius quod reſtituendum eſt; declaratoria danda non eſt.*

4 *Conſtat de liquidatione quando in mandato ſpecificatur.*

5 *Factum procuratoris intelligitur factum Capituli.*

6 *Capitulum tenetur reſtituere diſtributiones, quas beneficiati male perceperunt.*

8 *Quando debitum eſt certum, licet non ſit liquidum tenetur debitor offerre aliquam quantitatem cum oblatione ſoluendi reſiduum.*

9 *Ad illa quæ dependent ab animo principalis requiritur ſpeciale mandatum in procuratore.*

10 *Præſertim ſi aliqua contradictio procuratoris appareat.*

11 *Si pecudes reſtituendæ fuerint conſumptæ, aliæ viuæ, in illarum locum ſubrogantur ſi diſtracta fuerint illorum pretium.*

DECISIO CLXII.

1 FVIT hodie reſolutum dandam eſſe declaratoriam contra Decanum, & Capitulum Ecclesiæ Placentinæ pro teſtitutione faciendа animalium nempe pecudum n. 300. agnorum 200. necnon contra Petrũ Depoſitarium pro reſtitutione arietum n. 250. eo quia fuetuot relaxata per Rotam mandata coram bon.mem. Pirouano, de quibus fuerunt ſpoliati fratres, & Monaſterium B.Mariæ de Guadalupo, quæ mãdata fuerunt à præfatis Decano,& Capituli qui ſpolium cõmiſerunt Capitulariter Congregatis intimata, necnon Petro & poſtea in Rota reproducta & ſeruati quatuor termini de ſtylo ſeruari ſoliti, vt per Veſtr. *in prax. lib.8. cap. vlt.n.19.* quibus peractis cum de paritiooe non doceatur vlterius de reſtitutione animalium, declararoria nequiit denegari, Mohed. *deciſ.1. de ſent. excom.* Caſſad. *deciſ.6. n.10. de cauſ. poſſ. & propr.* Rot. *deciſ.339.n.1.p.1.rec. & deciſ.445.n.4. & 591.n.5. & 641.n.3.p.2.rec.* con- 2
currente præſertim contradictione præfatorum Decani,& Capituli per impognationem mandatorum quæ ſufficit pro conceſſione declaratoriæ. Gloſſ. *in cap. duo ſunt verba 69. diſt.* Abb *in c.1.n.10.* vbi Ripa *n.29. de iud.* Rot. *in vna Valentina Decimarum*, apud Marcheſ. *de commiſſ. p.1. fol.678. ſub n.1.*

Noo obſtat qood pro parte Decani, & Capituli 3
dicatur non conſtare de ſufficienti liquidatione, præſertim dum fuerunt condemnati Epiſcopus, Decanus, & Capitolum ac d. Petrus ad illorum reſtitutionem, & ideo non facta declaratione, & liquidatione quod vnicuique contingat ſtante incertitudine non poſſit coocedi declaratoria præſertim concurreote morte Epiſeopi, qui ſuam partem fuit aſſecutus Seraph. *deciſ.1113. num.5*

Fuit eoim per Dominos multipliciter reſponſum 4
primò, de liquidatione ſufficienter conſtare dum io mandatis ſpecificanter tot oues, tot arietes & tot agni, Capitaq. *deciſ.30. & deciſ.161.n.1.p.2.*

Secundò, qood quamuis obierit Epiſcopus ex quo 5
ille, qui abſtulit oues, agnos, & arietes, erat Procorator Capituli inde Capitulum teneri ad reſtitutionem cum reputetur factũ Capituli mandatis *in l.vn. §.non autem n.9. C. de caduc. tollend.* Rot. *deciſ.285.n.6.*
p. 6. recent. dicimos de diſtributionibus iam diuiſis, 6
quod ſemper Capitulum tenetur reſtituere, quamuis Beneficiati mortui perceperint, vt per Cald. *conſ.21. de præb.* Mohed. *deciſ.6. eod. tit.* Durand. *deciſ.207.n.5.* Rota *deciſ.3. num.64 part.7. recent.*

Tertiò, reſponſum fuit cooſtare de rata vtriuſque 7
inde debuiſſe parere Capitulum ac Petrum mãdatis ob quam non paritionem venit concedeoda declaratoria Rot. *dec.445.n.4.p.2.rec.p.5. dec.250.n.6.*

Quartò, reſponſum fuit quod dum debitum erat 8
certom prout io præſenti tenebantur illi comparere in actis ſeu in partibus, & melius offerre aliquam quantitatem ouium, agnorum, & arietum cum oblatione ſolueodi reſiduum, facta liquidatione ratæ ſpectantis ad eos iuxta doctrin. Angel. *in l.4 §. ait Prætor. ff. de re iudic.* quam ſecuta fuit Rota *in Dertuſen. Decimarum coram Marquen. apud Marcheſ. p. 1. fol.675. num.2.*

Minus obſtat oblatio verbalis cum depoſito vnius 9
Iulij ſecuto in Curia per aſſertum Procuratorem Capituli, quia cum de ſpeciali mnadaro ad hoc agendũ noo conſtet, dum verſamur io his quæ pendent ab
animo principalium Mohed. *deciſ.3. de appellat.* illud 10
non poteſt ſuffragari præſertim in præſenti, in quo hæc oblatio repugnat iotentatione Capituli, dum io actu præſentationis mandati Rotalis reſtitutio per d. Capitulõ fuit impugnata, & dum facto eſt opus.

Demum noo obſtat quod dicta animalia fuerint 11
diſtracta ſiue conſumpta vnde ſufficere oblationem factam in termino intimationis de parendo, quia dicebant Domini eſſe reſtituendos, tot alios arietes, agnatos, & oues cum recipiant functionem in genere ſuo, & pecudes viuæ ſubrogentur loco mortuorum. *l. grege. de leg.1.* Peregr. *de fid. art.49. n.65.* Rota coram bon.mem. Card. Millino *in vna Romana Salmani die 24. Maij* 1640. vel in omnem caſum eſſe reſtituendam valorem eorum illúmque eſſe notorium, nec propterea indigere vlteriori iuſtificatione, Surd. *conſ.371. num.45.* Add. ad Gregor. X V. *deciſ.22. num.6.*

Et ita deciſum vtraque parte informante, &c.

Romana Computorum.

Lunæ 17. Martij. 1642.

ARGVMENTVM.

Scriptura probatur per recognitionem de manu nota & comparitione litterarum.

SVMMARIVM.

1 *Quando alia deficiunt probationes probatur ſcriptura per comparitionem litterarum.*
2 *Præſertim ſi præceſſit iuramentum calumniæ, & non adeſt alius modus iuſtificandi ſcripturam.*
3 *Et præſertim in apocha confecta per magnatem.*
4 *Et in ſcriptura antiqua.*
5 *Et in vrbe Roma ex æquiſſimo ſtylo admittitur iſta probatio.*

DECISIO CLXIII.

RESOLVTVM fuit in hac cauſa coram bonæ mem. Pirouano ſub die 14. Iunij 1634. excellentiſſimum D. Ducem Sermonetæ hæredem bonæ mem. Cardinalis Henrici Camerarij fuiſſe ſatisfactum de credito ſcut. 2778. quoad ſcuta 1400. tantum ex ſolutionibus per Ambrunum factis ad commodum Cardinalis, quo verò ad reſiduum ſub die 20. Nouembris 1637. dictum fuit conſtare de ſatisfactione ex apocha manu eiuſdem Cardinalis Henrici tunc Camerarij ſubſcripta, & cum contigerit diſputari ſuper recognitione facienda ſubſcriptionis apochæ, fuit datum dubium coram bonæ mem. Pirouano, an recognitioni per comparitionem locus eſſet? quod hodie per me propoſitum in eius locum ſuffecto fuit affirmatiuè reſolutum.

Etenim ſemper eſt locus recognitioni per com-
paritionem, dum aliæ probationes deficiunt, ne
1 veritas occultetur, Text. *in §. ſi verò moriatur auth. de inſtrum. cautel. & fid.* Gloſ. *in l. comparationes in verbo ab his verſ. curant. autem C. de fid. Inſtrum.* vbi Angel. & Saliect præſertim, dum prout in præſenti præceſſit calumniæ iuramentum & eos non habere
2 alium modum iuſtificandi apocham, Menoch. *de arbitr. lib. 2. cap. 114. numer. 34.* Farinac. qui alios congerit *in fragmen. part. 1. in verb. comparatio num. 491.* Rot. *part. 5. recent. deciſ. 199. num. 18.* Addend. ad Burat. *deciſ. 611. ad fin. verſ. notandum autem,* cum verſemur in apocha confecta per magnatem,
3 in qua eſſet indecentia adducere teſtes in ſubſcriptione vt per Rot. *part. 4. recent. deciſ. 41. ad fin. verſ. præterea* iuncto etiam, quia agitur de ſcriptura ſub-
4 ſcripta vſque de anno 1589. & ſic antiqua, quo caſu leniora ſufficiunt, Caual. *deciſ. 452. num. 3. verſ. talis autem laterculus & num. 4.* Theſaur. Iun. *lib. 1. quæſt. 24. num. 19.*

Prædictis accedit quod ſumus in Vrbe ex æquiſſimo ſtylo admittitur hæc probatio per teſtes ha-
5 bentes notam manum abſque eo quod viderint ſcribere, Rota *diuerſ. dec. 124. n. 2 part. 2.* Seraph. *dec. 150. num. 1. & in recent. dec. 303. n. 1. & 582. n. 8. part. 1. & dec. 192. n. 3. part. 3. & dec. 76. n. 32. part. 6. & dec. 39. n. 5. part. 7.*

Sed quia quamplura fuerunt per D. Ducem appoſita contra d. Apocham ideo Domini admiſerunt
6 hanc recognitionem, ſaluis tamen exceptionibus ſuo tempore diſcutiendis. Vtraque parte informante, &c.

Anagnina Canonicatus.

Lunæ 24. Maij 1642.

ARGVMENTVM.

Vt impetretur beneficium poſſeſſum ab illo, qui viuit, omnia narrata debent concludenter probari, & poſſeſſorem non habere diſpenſationem impedimentorum.

SVMMARIVM.

1 *Impetrans beneficium à viuente poſſeſſum tenetur omnia narrata in petitione concludenter probare.*
2 *Parte non citata non iuſtificantur narrata.*
3 *Non probatis illis quæ narrata ſunt abſoluitur reus.*
4 *In materia beneficiali datur multiplicatio titulorum, & allegari poteſt quilibet melior titulus poſſibilis.*
5 *Pacificè beneficium aſſecutus præſumitur Cauenteè immiſſus præmiſſit omnibus, quæ de iure debebant precedere.*
6 *Ad Canonicatum requiritur ætas 21. annorum.*
7 *Ad excludendum Canonicatum obtinentem requiritur exactiſſima diligentia ad probandum non fuiſſe diſpenſatum.*
8 *Poſſibilitas diſpenſationis impedimenti poſſeſſoris excludit impetrantem.*

DECISIO CLXIV.

VACANTE Canonicatu de quo agitur per liberam dimiſſionem Tarquinij Maceriæ fuit de eo à Sanctiſſimo prouiſus Ioan. Baptiſta Raulus deinde Franciſcus Ceccaronus d. Canonicatum impetrauit, vt ſupra vacantem, & inter alia narrauit quod d. Raulus non poterat d. Canonicatum obtinere ex defectu ætatis, cauſa deſuper mihi commiſſa, dubitaui hodie, an gratia Ceccaroni eſſet iuſtificata? & fuit negatiuè reſolutum.

Quia verſamur in gratia piſcatoria, nempe de 1
impetratione beneficij per viuentem poſſeſſi, quæ dicitur contra humanitatem, & vſum Romanæ Curiæ materia ſatis odioſa, propterea impetrans tenetur omnia narrata plenè, & concludenter iuſtificare Mandoſ. *conſ. 20. num. 9. verſ. quæ tanto magis.* Gonzal. *gloſſ. 15. n. 123. & 124.* Greg. XV. *deciſ. 353. n. 9.* Burat. *deciſ. 175. n. 6. & par. 1. recent. deciſ. 132. n. 3.* & optimè *in Gadicen. Archipresbyteratus 5. Decemb. 1640. coram R. P. D. meo Ghiſlerio,* quæ iuſtificatio in præſenti non 2
datur cum in actis nihil fuerit productum, ſaltem parte citata, vnde adducta non fuerint habita in conſideratione, Caſſad. *dec. 1. in fin. de except.* Gonzal.
gloſſ. 18. n. 40. & p. 5. rec. deciſ. 197. n. 16. nec teſtes exa- 3
minauerit, & demum nihil probauerit, vt ex reuolutione actorum ex quibus probata remanet negatiua, quod ſufficit ad effectum abſoluendi Raulum reum, & poſſeſſorem, *l. qui accuſare. C. de eden.* Bellar. *deciſ. 611. n. 3.* Burat. *deciſ. 248. n. 1. & 280. n. 1.*

Nec obſtat Raulum venire ex eadem vacatione, 4
quia dum ipſe non reduxit ſuam gratiam, & eſt Reus & poſſeſſor non præiudicat productio facta per Ceccaronum de ipſius Rauli gratia, quia verſamur in materia beneficiali, in qua datur multiplicatio titulorum, & valet allegare quamcumque poſſibilitatem melioris tituli Creſc. *dec. 21. de probat.*

Rot.

Rot.*d.*751.*n.*20 *p.*1.*diuerſ.& p* 2.*rec.d.*24.*n.*4.*&* 260. *n.*6 *p.*3. Adden.ad Greg. X V.*deciſ.*353. *n.*19 & acertimè fuit hic articulus diſcuſſus contra alterum ſimilem impetrantem *in vna Torulen. Parrochialis* 4.
5 *Decem.* 1623.*coram R. D. meo Decano.*& dum d.Raulus coram execotore literarum Apoſtolicarum comparuit fuit pacificè aſſecutus præſumitur ritè, & canonicè immiſſus præmiſſis omnibus,qoæ de iure debebant præcedete, Caſſad.*deciſ.*21.*n.*1.*de probat.* Menoch.*lib.*6.*pra.*7.*n.*12.*cum ſeq.* Rot.*deciſ.*434.*n.*5.*p.*1. *rec.& p.*5.*deciſ.*260.*num.*1.

6 Non obſtat adducta fides Baptiſmi circa ætatem Rauli, ex qua prætenditur deſumi incapacitas illios ex defectu ætatis requiſitæ per Concilium Tridrnt. *in Canonicatibus Cathedralium ſeſſ.*24. *c.*12. *de reform.* nempe 21.annom,vt per Guttier,*Canon.quæſt. lib.*1. *cap.* 26.*n.*8.

Fuit enim per DD. reſponſum non inde remanere excluſum quod Raolus non potuerit habere diſpenſationem Apoſtolicam,cum oullæ fuerint factæ diligentiæ, quæ reqoiruntur exactiſſime,iuxta *deciſ.* Greg X V.353.*in pr.& p.*6.*rec.dec.*216.*n.*8.*&* 9. quæ poſſibilitas ſufficit ad excludendum Ceceatonum impetrantem,vt in ſimilibus terminis dixit Rot.*p.*2. *rec.dec.*24.*n.*4.Greg. X V.*dec.*353.*n.*1.

Et ita reſolutum , &c.

Romana Cenſus ſeu Depoſiti,

Veneris 4. Aprilis 1642.

A R G V M E N T V M.

Sumitur ex Summariis.

S V M M A R I V M.

1 *Si leges in depoſito appoſita non ſeruentur depoſitarius tenetur reſtituere rem depoſitam.*

2 *Referens verba alterius non probat realitatem illius, quod in verbis continetur.*

DECISIO CLXV.

SINE ſcrupulo confirmarunt hodie Domini ſententiam R.P. D. Caballeti latam præuiis deciſionibus coram R.P.D.meo Dunozetto, tam ex validitate,quam iuſtitia.

Validitas reſoltat ex actorum reuolutione , cum fuerint ſeruata omnia requiſita , de quibus per Verall.*dec.*260.*p.*2.nec controuertitur.

1 Iuſtitia verò eſt clariſſima,quæ optimè deſumitur ex lectura deciſionum R. P. D. mei Dunozetti,in quibus luculeoter , & copioſe dilucidatur bonum ius Excellentiſſimi D.Don Ferdinandi Vrſini Ducis S. Gemini , dum in ſententia condemnatur Mons Pietatis ad reſtituendas pecunias ſub certa lege depoſitas,& ſolutas depoſiti forma, non ſeruata , quo caſu eſt iodubitata iuris conelusio Depoſitarium teneti,iuxta Text.*in l.qui hominem §. ſi nullo ff.de ſolut. l.inuito,& l. Actori C.eod.tit.* Seraph. *deciſ.*1130. *per tot.* cum aliis *in dd.deciſionibus.*

2 Nec dicatur Montem ſeruaſſe depoſiti legem cantantis pet hæc verba *Per pagarli de ordine del ſognore Antonio Carcaraſio ſempre che dal medeſimo Fonthia ci ſara fatta fede che ſiano ſtate ad empito le conditioni appoſte nelli iſtromento del d.cenſo.* Vnde penes ipſum reperitur fides in qua dicitur fuiſſe producta duo inſtrumeta aſſenſus regij , & ratificationum poſſet dici benè ſoluiſſe.

Nam præfata ceſſant dum de d. fide quod eſſent adimpleiæ conditiones non conſtat , quia verba Foothiæ hæc ſunt. *Qualiter D. Antonius Carcaraſius ad docendum d. Archiepiſcopum Aquanam ratificaſſe ſuppoſitionem ſtatus bellantis,necnon eundem Archiepiſcopum obtinuiſſe aſſenſum Regium pro d.ſuppoſitione facta exhibuit publica inſtrumenta ratificationum, & aſſenſus huiuſmodi , & mihi conſignauit tenoris , &c.* & latios prout in actis meis,&c.ad quæ,&c.

Ex quibus benè fuit reſolutum illum non approbaſſe realitatem aſſenſus regij , ſed tantum retuliſſe verba Carcaraſij producentis,vt per Innoc.*in c.cum in iure il* 31.*n.*6.*de offic & poteſt iudic. delegat.* relatis per Abb.*in c.quoniam contra n* 8.*de probat.* Gibr. *conſ.* 40.*n.*1.*&* 2.*vol.*1.*cum alus præfatis deciſionibus.*

Exceptiones autem alias per Montem excitatæ (dum in præſenti diſputatione nihil de nouo fuit deductum) viſæ fuerunt per R. P. D. meum Dunozettum *in præfatis deciſionibus* optimè ſublatæ itaut illas tantom recenſere eſſet inane , & propterea vtraque parte informante pro confirmatione ſeotentiæ fuit voanimiter reſponſum, &c.

Maſsicen. Iuriſpatronatus.

Veneris 4. Aprilis 1642.

A R G V M E N T V M.

Poſſeſſori beneficij eſt concedenda manutentio in illo.

S V M M A R I V M.

1 *Inſtrumentum , non exiſtente alio probat poſſeſſionem.*

2 *Ex confeſſione aduerſarij vocantis aliquem poſſeſſorem probatur huius poſſeſſio.*

3 *Probatur etiam ex ſententia.*

4 *Sententia , quæ non iuſtificatur ex actis dicitur notorie iniuſta.*

5 *Neque priuat poſſeſſione poſſeſſorem.*

6 *Sententia per appellationem ſuſpenditur.*

DECISIO CLXVI.

DIXERVNT hodie DD.Franc.Dentico præſentato à familia de Denticis dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione ſimplicis beneficij , S. Spiritus nuncupati , exiſtentis in Verra Vegiani de iurepartooatus d. familiæ ſecuta inſtitutione Ordinarij.

Eo quia de illius poſſeſſione conſtat , tam ex in- 1
ſtrumento dato, quod alio non exiſtente poſſeſſionem probat Rot,*in l.prædia ff.de acq.poſſ.* Caual.*dec.*2. *n.*2.*&* 432.*n.*5.Greg.X V.*deciſ.*6.*n.*1,*& p.*5.*rec. deciſ.* 161.*n.*5.Duran.*deciſ.*335.*n.*1.*&* 366. *n.*1. *&* 407. *n.*1.
Quam etiam ex propria confeſſione alterius partis 2
vocantis Franciſcum detentorem ad congeſta per Poſth.*de manut.obſeru.*19.*n.*20.Rot.*in rec.dec.n.*2.*p.*2. Greg X V.*dec.*200.*n.*1.*&* 458.*n.*3.Duran. *deciſ* 405.
*n.*3.Inſuper ex verbis ſententiæ Ordinarij ad fauo- 3
rem Domini de Sangre latæ ibi,*amoto Franciſco Dentico præſento Cappellano* Rot. poſt Poſt *de manut. dec.* 115.*n.*4 *& dec.*182.*n* 5.& poſt Pacif.*de Salman. dec.* 101.*n.*4.Coccin.*deciſ.*14.*n.*3.

4 Non obſtat præfata ſententia Ordinarij lata con-
tra Franciſcum , quia non remanet iuſtificata ex
actis, & ideo nullius eſt momenti, & dicitur noto-
toriè iniuſta, Cæſ. de Graſſ. *dec. 1. de ſolut. n. 6.* Gregor.
5 XV. *deciſ. 1. n. 4. & 264. n. 4. & 330. n. 3.* Nec priuauit
Franciſcum ſua anteriori poſſeſſione, Sarn. *in reg. de
annal. q. 45. n. 3.* Rota *dec.* 802. *n. 7. par. 1. diuerſ. & p. 5.
rec. dec.* 110. *n. 3.* Greg. XV. *dec. 69. n. 3.* Caual. *deciſ. 2.*
6 *n. 5. & deciſ.* 171. *n. 8.* Et ceſſat omnis ſcrupulus quia
pro appellatione d. ſententia remanſit ſuſpenſa *l. 1.
§ fin. vbi gloſſ. ff. ad Senat. Conſ. Tertull.* ad congeſt. per
Poſth. *de manut. obſer. 8. n. 45. cum ſeqq.* Caual. *dec.* 315.
n. 1. Greg. XV. *dec. 365. n. 3. & p. 1. rec. dec. 93. n. 3. &
p. 2. dec. 140. n. 4.*

Et ita reſolutum Franciſco tantum informante &
alterius partis Procuratore pluries citato, &c.

Fauentina Saluiani,

Lunæ 7. Aprilis 1642.

ARGVMENTVM.

Sententia nolla non priuat aliquem poſſeſ-
ſione, qua non obſtante manutenendus
eſt poſſeſſor.

SVMMARIVM.

1 *Sententia nulla non ſpoliat poſſeſſorem , ſicque ea non obſtante poſſeſſor eſt manutenendus.*

2 *Animo retinetur poſſeſſio ciuilis, & ſufficit pro manutentione.*

3 *Immiſſio in poſſeſſionem conceſſa non citata parte aduerſa eſt nulla.*

4 *Sententia continent maiorem ſummam debito nulla eſt.*

5 *Saluianum interdictum nequit concedi ei qui hypothecam habet.*

DECISIO CLXVII.

1 CONCESSA immiſſione ex Saluiano per ſenten-
tiam A.C. Ioannæ Emiliana pro recuperatio-
ne ſuæ dotis pro ſumma librarum 3132. ſuper præ-
dio nuncupato *la Pedroſa* poſſeſſo per DD. de Bat-
taglinis, poſtea Rota coram R. D. meo Patriarcha
Conſtantinopolitano ſub die 17. Maij 1641. cenſuit
illam eſſe infirmandam tanquam, & iniuſtam, vt la-
tius *in d. deciſione.*

Subrogatus in locum R. D. mei Patriarchæ pro-
poſui hodie dubium, an DD. de Battaglinis eſſet dã-
dum mandatum de manutenendo? & fuit affirmati-
uè reſponſum, quia cum illi fuerint expulſi à poſſeſ-
ſione d. Prædij, vigore præfatæ ſententiæ A.C. nullæ
& iniuſtæ , vt patet ex lectura d. deciſionis R. Pa-
triarchæ, quæ in præſenti venit præſupponenda iux-
ta ſtylum noſtri Tribunalis manutentio Battaglinis
nequiit denegari tanquam prioribus poſſeſſoribus,
& cum nunquam habuerint ſe pro ſpoliati, nec in-
de eorum poſſeſſionem amiſerunt, Corn. *conſ. 193. n.
4. lib. 3.* Socin. *conſ. 18. n. 19. lib. 1.* & prius dixerunt Ab-
bas *in c. conquerente, n. 8. de reſtit. ſpol.* Rot. *diuerſ. dec.*
802. *n. 7. verſ. quia pro reſponſione p. 1.* Greg. XV. *dec. 69.
n. 3. & in Romana de Bambellis poſt Fenzon ad ſtat. de-*
2 *ciſ. 56. circa med. verſ. & proinde* , & *alibi* paſſim cum
non poſſit negari, quod ſaltem animo cenſeatur re-
tenta poſſeſſio ciuilis quæ ſufficit in præſenti pro
manutentione, Iaſ. *in l. clam poſſidere §. qui ad nundinas
n. 62. ff. de acq. poſſ.* Menoch. *de retin. rem. 3. n. 21.* Rot.
p. 1. rec. dec. 135. n. 3. in fin.

Nullitas autem d. ſententiæ deſumpta fuit ex eo, 3
quia fuit conceſſa immiſſio Emilianæ , non citatis
legitimis procuratoribus fratrum de Battaglinis , vt
in dec. firmatur *verſ. nullitas enim qua non poteſt excu-
ſari cum ſit de tribus,* Rot. *deciſ. 410. in pr. p. 1. diuerſ.*
Greg. XV. *dec. 262. n. 1. cum aliis in d. deciſ.*

Vlterius d. ſententia cum omnibus inde ſecutis 4
fuit ſucceſſiua , cum contineat maiorem ſummam
debiti, vt patet ex eadem deciſione, & inde remane-
re in totum nollam firmant Text. *in l. ſi non ſortem §.
ſi centum ff. de condit. indebit.* Fulgoſ. *conſ. 137. col. 2.
in pr.* cum aliis per Tiraq. *de retract. linag. §. 23. gloſ. 1.
num. 23.*

Et demum d. ſententia fuit etiam iniuſta cum non 5
potuerit deueniri ad conceſſionem immiſſionis ex
Saluiano præfatæ Ioannæ Emilianæ, dum renuncia-
uerat hypothecæ dotali, quæ eſt mater Saluiani , &
ſine qua d. actio nõ competit, *l. 1. C. de Saluian. §. item
ſeruiana inſtit. de action.* Pacif. *de Saluian. inſpect. 1. c. 4.
n. 107.* Rota poſt eundem *dec. 18. n. 1. & p. 2. rec. deciſ.*
462. *n. 1.* Duran. *deciſ. 168. n. 1. & 309. n. 1. & 327. n. 2.*
& in propriis terminis de eo , qui renunciauerat
hypothecæ eſt deciſio in Romana Saluiani interdi-
cti apud Marcheſ. *de commiſſ. p. 2. fol. 468. num. 6. cum
ſeqq.*

Et ita reſolutum , &c.

Eugubina Dotis.

Veneris 9. Maij 1642.

ARGVMENTVM.

Quando ſtatutum mandat duas ſententias
conformes exequutioni mandari debent
eſſe concordes in effectu ſubſtantia , &
qualitate & licet ſtatutum mandet exe-
qui in eo in quo ſunt conformes in-
telligitur ſi per capita ſeparata factæ
ſint.

SVMMARIVM.

1 *Sententia vt ſint conformes debent concordare in effectu, ſubſtantia, & qualitate.*

2 *Sententia tertia qua non conuenit primæ, nec ſecunda non poteſt dici conformis.*

3 *Statutũ mandans exequi ſententias in eo in quo ſunt conformes intelligitur ſi iudex tertiam ſententiam pronunciaſſet per capita ſeparata.*

4 *Statuta recipiunt interpretationem à iure.*

5 *Sententia in die feriata in honorem Dei lata eſt nulla.*

6 *Princeps laicus non poteſt tollere ferias in honorem Dei indultas de iure Canonico.*

7 *Princeps laicus habet facultatem augendi non autem minuendi diuinum cultum.*

8 *Confirmatio in forma communi nihil de nouo tribuit.*

9 *Nec conualidat id quod antea inualidum erat.*

10 *Statutum Eugubij tollens nullitatem ſententia intelligitur agendo non excipiendo.*

11 *Rota ſupremum tribunal non attendit ſimiles ſenten-*

tias

tias aliorum tribunalium niſi conſtet de illarum validitate, & iuſtitia.

12 *Conſenſus conditionalis, pendente conditione impedit actum.*

13 *Fideiuſſor conditionaliter obligatus pendente conditione non obligatur.*

14 *Excuſſio principalis fieri debet citato fideiuſſore.*

15 *Negligentia creditoris in excuſſione principalis liberat fideiuſſorem. & n. 18.*

16 *Adminiſtrationes, & curatores bonorum debitoris, qui adminiſtrationis rationem non reddiderunt præſumuntur ſatisfacti.*

17 *Adminiſtrator debitoris bonorum tenetur ſibi ſoluere.*

DECISIO CLXVIII.

SEQVVTIS nuptiis inter Philippum & Bonifacium fratres de Galeottis, Lauram, & Virginiam ſorores de Sforzolinis vſque de anno 1592. cum promiſſione Dotis facta per Ioſephum earum Progenitorem ac Federicum Patruum in ſumma ſcutorum 1500. monetæ Vrbini pro qualibet illarum ſoluenda intra quinquennium in tot paghis, nempe ſingulis annis ſcuta 1500. monetæ Vrbini pro qualibet illarum ſoluendo, intra quinquennium in tot paghis, nempè ſingulis annis ſcuta 600. dictique Pater & Patruus aſſignarunt præfatis fratribus de Galeottis nonnulla prædia, Alterum nuncupatum *il Miſchianti*, alterum *il Bartella*, alterum, *la fonte di ſant Vbaldo*, alterum *il Petriclio* pro pignore dotali vſque ad præfatæ dotis ſolutionem, & interim promiſerunt ſoluere fructus recompenſatiuos ad rationem ſcutorum 5. pro centenario pactó adiecto, quod dd. prædia æſtimentur in fine quinquennij per Benedictum Marionum & Traianum Benamatum, & ſi æſtimatio non aſcenderet ad præfata ſcut. 3000. Sforzolini remanerent obligati pro ſupplemento interuſuriarum pro rata deficientium, ſin vero ad maiorem quantitatem aſcenderent, Galeotti tenerentur pro rata compenſare, pro quarum fideiuſſore acceſſit Pyrrus Nutus cum conditione, quatenus Sforzolini perſonales debitores non eſſent ſoluendo, & facta prius excuſſione contra eos, & non alias, aliter, nec alio modo, & pro releuatore Pyrrus habuit Modeſtam vxorem d. Ioſephi.

Poſtmodum elapſo non ſolum quinquennio, ſed 30. annis vita functis tam Sforzolinis, quam Pyrro fideiuſſore, Galeotti egerunt in partibus contra hæredes d. Pyrri pro ſolutione dotis, ac fructuum & ſententias fauorabiles reportarunt, à quibus appellatum cauſa per ſignaturam mihi commiſſa clauſula *conſtituto quod eſſet locus ſtatuto Eugubij de duabus conformibus*, &c. Dubitaui hodie, an eſſet locus dicto ſtatuto de duabus conformibus? DD. negatiuè reſoluerunt.

Moti ex eo, quia ſi inſpiciamus primam, & ſecundam ſententiam euidenter conſtat eas non eſſe inter ſe conformes, cum prima earum lata per Gubernatorem, & locumtenentem Eugubij mandet prædia Galeottis aſſignata pro pignore dotali, ſubhaſtari, & pretium conſignari, ac in ſubſidium adiudicari. At vero ſecunda mandat abſolutè prædia adiudicari non autem ſubhaſtari, difformitas etiam reſultat ex eo, quia prima mandat ſimpliciter deueniri ad æſtimationem prædiorum non præcedente expreſſione, quod æſtimatio fieret de tempore præterito, vnde venit dicendum æſtimationem fore agendam de tempore præſenti, ſecunda verò mandat æſtimari, habito reſpectu ad tempus præteritum.

Vlterius quia prima diſponit de prædiis Miſ- 1
chianti S. Vbaldi, & Bartellæ relinquendo Prædium S. Crucis ſeu Petricci. At vero ſecunda ſententia diſponit de prædiis Miſchianti, & Petricci, & de prædiis S. Vbaldi, & Bartellæ ne verbum quidem, & demum quia prima ſententia declarat hæredes Pyrri Nuti teneri de euictione prædiorum aſſignatorum præfatis de Galeottis, quatenus euincerentur ab hæredibus Modeſtæ Vxoris Ioſephi Sforzolini. Secunda verò declarat non teneri; Ex quibus omnibus benè reſultat ſententiarum difformitas cum re vera in effectuum qualitate, ſubſtantia non concordet, iuxta Gloſſ. *in Clem. 1. in verb. alterius de ſententia, & re iudic.* Theſaur. *deciſ. 228 n. 1.* Rot. *p. 1. recent. deciſ. 98. num. 4. part. 5. deciſ. 137. num. 1.* Duran. *deciſ. 351. n. 1. & deciſ. 365. num. 3.*

Reſpectu vero tertiæ ſententiæ adeſt etiam diſ- 2
formitas, quia illa non conuenit, nec ſecundæ, nec primæ, vt ex illius lectura, non inde poſſunt dici conformes, Gabr. *conſ 56. num. 5. lib. 1.* Couar. *pract. quæſt. cap. 15. num. 6. in princ.* Crauet. *conſ. 183. ſub n. 1. cum ſeq.* Rot. *deciſ. 3. num. 1. cum ſeq. de ſent. & re iud. in antiq.*

Nec ſententiæ veniunt exequendæ in ea parte, 3
in qua ſunt conformes, præſertim ſtante ſtatuto Eugubij mandante exequi ſententias in eo, in quo ſunt conformes, fuit enim per Dominos reſponſum hoc bene procedere, ſi per capita ſeparata, & diuerſa tertius Iudex ſententiam pronunciaſſet, Gabr. *conſ. 56. n. 6. cum ſeq. lib. 1.* Conrard. *de moment. poſſeſſ. lim. 1. n. 38* Rot. *diu. p. 2. deciſ. 33. n. 9.* Botar. *deciſ.*
337. n. 27. ſtatuta enim ſunt intelligenda ſecundum 4
terminos iuris à quo recipiunt paſſiuam interpretationem, Pariſ. *conſ. 74. n. 12. lib. 2.* Greg. XV. *dec. 508. num. 13.*

Sed quoad tertiam ceſſat omnis ſcrupulus cum 5
illa non veniat habenda in conſideratione, vti manifeſtè nulla tanquam lata ſub die luna maioris hebdomadæ quæ ſine difficultate eſt dies feriata in honorem omnipotētis Dei de iure ciuili, vti *in l. omnes dies. & l. fin. C. de feriis*, & de iure Canonic. *vt in c. conqueſtu eod tit.* Alex. *conſ. 53. col. 2. lib. 5.* Signorol. *conſ. 54.* Vant. *de nullit. ex defect. iuriſd. ordin. num. 129. cum tribus ſeqq.* Theſaur. *deciſ. 95. n. 1. cum ſeq. in puncto* Grat. *deciſ. March. 144. num. 1. cum ſeqq.*

Nec obſtat ſtatutum Ducis Vrbini permittens 6
tali tempore ferias non ſeruari imò ius reddi, fuit enim reſponſum laicum Principem non poſſe tollere ferias in honorem Dei inductas à iure Canonico Alberic. *in l. omnes dies, num. 11 verſ. ſed contra, Cod. de fer.* Farin. *quæſt. crim. 27. num. 106.* Menoch. *de arbitr. lib. 1. quæſt. 30. num. 10. & 11.* qui in ſpecie reprobat Bald. dicendo falſum eſſe, quod docuit *in*
l. quadraginta, C. de feriis. Peguer. *deciſ. 53. num. 5.* vbi 7
pariter reprobat eumdem Bald. quia Princeps laicos habet ſolam facultatem augendi non autem minuendi diuinum cultum ex Menochio, & aliis vbi proximè.

Nihil facit confirmatio dicti Statuti à Sanctiſſi- 8
mo emanata poſt auctam ad Metaurum ditionem Status Vrbini, quia illa non datur; Et quatenus adeſſet in forma communi, non ſuffragaretur, cum nihil de nouo tribueret, ſed ſolum quod antea erat tale quale confirmaret, vt per gloſſ. *in cap. fin. de confirm. vtil. vel inutil.* Bart. *in l. Priuilegia. C. de ſacroſanct. Eccleſ.* Oldrad. *conſ. 164.* Signor. *conſil. 13.* Card. *conſ. 44.* Abb. *conſil. 62. lib. 1.* Boër. *in ſuis ſingul. tit. ratihabitio, & Confirmatio.* Craſcent. *deciſ. 31. in*

in tit.de confirm. vtil.vel inutil.

9 Vlterius quia d.confirmatio ſic iodućta non conualidat id,quod antea inualidum erat, Alex.*conſ.*153. *n.*18.*&* 22.*lib.*4 Patiſ.*conſ.*3.*n.*36.*lib.*4.Molin.*de Hiſpan.primog.lib.*2.*cap.*7.*n.*7. & fuit coram Me reſolutum *in Bonon. fideic. de Blanchis,quæ eſt deciſ.*84.*cum ſeqq.p.*7.*recent.*

10 Minus obſtat quod ſtatutum Eugubij tollat nullitatem. ſententiæ,ſi ea non detur infra annum,quia dictum ſtatutum venit intelligeodum ageodo, non autem exeipiendo, Achil.*deciſ.*5.*n.*1.*& dec.*6.*num.*1. *cum ſeq.de conſt.*

11 Vltra quod Rota ſupremum tribunal nou attendit ſimiles ſeotentias aliorum Tribunalium ex inueterato ſtylo oon prius eonſtito ex eiſdem de illatum validitate,& iuſtitia,Put.*deciſ.*197. *n.*1. *&* 391. *n.*1. *lib.*1.*in correct.*Mareſcot.*var.reſol.lib.*1. *cap.*86. *n.*1.*&* 391.*n.*1.*lib.*1.*in correct.*Mareſc.*var.reſol.lib.*1.*cap.*86. *n.*31.Seraph. *deciſ.*1132.*n.*17. Rota *in rec. deciſ.*118. *n.*7.*p.*5.

12 In caſu verò noſtro de iniuſtitia poſſe ſententias redargui deſumptū fuit ex eo,quia Pyrrus ſe obligauit ſtrictè,quatenus Sforzolini principales debitores non eſſent ſoluendo , & facta prius excuſſione contra ipſos,nec aliat aliter,nec alio modo,quo obligatio ſic eoucepta indubitaoter eſt præciſa, & inducit conſenſum conditionalem , itaut dum conditio pendet impediat actum fieri,& nihil in eſſe ponat,*l.ſi pupilli* §.*videamus ff.de neg.geſt.* Bart. *in l.quibus diebus* §.*Termilius ff.de cond.& demonſtr.* Menoc. *conſ.*731.*per tot.*Caputaq.*deciſ.*82.*n.*3.*& dec.*83. *n.*2.
13 *p.*3.*& p.*1.*diuerſ.dec.*446.*n.*5.Vnde ante ſecutam iuſtificationem quod Ioſeph, & Federicus de Sforzolinis non eſſent ſoluendo,& quod fuiſſet ſecuta excuſſio requiſita ad effectum condemnaodi fideiuſſorem ſubſidiarium , prout in præſeoti non poterat fideiuſſor ſic conditionaliter obligatus condemnari nec eius hæredes,Surd.*conſ.*186.*n.*12. *lib.*2. *& deciſ.* 144.*n.*12.Seraph.*dec.*479.*n.*1. Greg.X V. *deciſ.*428. *num.*3. & in propriis terminis fuit reſolutum *in Senogallien.Cenſus* 20.*Nouembris* 1619.*coram bona mem. Archiepiſcopo Seleucien.*

14 Nec etiam obſtat adducta excuſſio,quia illa non fuit facta legaliter citato fideiuſſore iuxta theoricam Bart.*in l.Prætor* §.*hoc interdictum ff. de nou. oper. nunc.*Neguſ.*de pign.in* 1.*membr.*8.*p.n.*12.& dixit Rota *in d.Senogallien. cenſus* 20. *Nouembris* 1619. *coram bona mem.Dunozet.*vltra quod omnes actus dati ſunt in ſua iodiuiduitate imperfecti , nec propterea poſſunt cooiungi.

15 Dicebant etiam Domini , quod cum creditores poſt quinquennium non pulſauerint Sforzolinos priocipales debitores , & ſic anno 1597. iuxta conuentionem, nec tunc curauerint deuenire ad excuſſionem,quo tempore adhuc viuebat Pyrrus optimè de omnibus informatus , & tamen diſtulerint hoc agere poſt 30.annorum curſum,quo tempore debitores effectos fuiſſe noo ſoluendo,& modo omnibus vita functis,eos agere contra hæredem Pyrri non ioformatum , quæ omnia inducere maximam negligentiam creditoris, quam non poſſe ei præiudicare, nec propterea teneri fideiuſſorem , ſed bene excuſari & liberatum remanere *l.fideiuſſores in id.ff.de fideiuſſ.* vbi Bart.& communiter DD.Paul.de Caſtro *in l.decem ſtipulatus cod.titulo in* 1.*col.*Soc.Sen.*conſ.*273. *n.*3. *verſ.principaliter lib.*2.Rim.Iun.*conſ.*52.*n.*46.Gomez. *var.reſol.lib.*12.*c.*13.*n.*9.Barz.*deciſ.*72.*n.*10.

16 Et demum dum Galeotti fuerunt adminiſtratores , & Curatores bonorum eorumdem de Sforzolinis principalibus debitoribus,nec adhuc reddiderunt rationem ſuæ adminiſtrationis bene inde inferrare præſumptionem ſatisfactionis de eorum credito,ſi aliquod extaret Menoch.*lib.*3.*præſ.*135. *n.*11. Surd.*conſ.*290.*n.*33.Rot.*deciſ.*391.*n.*8.*p.*5.*rec.*Illique
ſunt in culpa,dum ſibi non ſoluerunt, quia de iure 17
tenebantur ſibi ſoluere *l.debitor ff. de neg. geſt.* Barz. *deciſ.*72.*n.*21.*&* 22.Bald.*conſ.*86.*circa fin.verſ.hic autem aduertendum lib.*2.Grat.*diſcept.*129.*n.*27.quorum 18
negligentia & culpa non debet fideiuſſoribus ſubſidiariis præiudicare ex prædictis.

Et ita reſolutum , &c.

Camerinen. Penſionis,

Lunæ 12. Maij 1642.

ARGVMENTVM.

Tranſlatio penſionis excedentis medietatem valoris fructuum in validitate ex Bulla Vrbani VIII. & quomodo probetur valor.

SVMMARIVM.

1 *Vrbanus VIII.prohibuit tranſlationem penſionis vltra medietatem, fructuum ita & taliter vt illa non ſuſtineatur , niſi medietas illorum remaneat pro titulari.*

2 *Valor fructuum cuiuſlibet anni inſpicitur computato anno ſterili cum fertili.*

3 *Cultores loci terrarum ſpatio plurium annorum concludenter probant valorem fructuum.*

4 *Locatio fructuum iunctis adminiculis probat valorem fructuum.*

5 *Præſertim contra tranſlatarium penſionis à transferente cauſam habentem.*

6 *Adminicula ſunt quantitas bonorum & fructuum beneficij.*

7 *Immiſſio in poſſeſſionem aliquorum bonorum pro ſolutione penſionis defectu , eſt adminiculum ad probandum alia bona non eſſe beneficij.*

8 *Qualitas adiecta verbo regulatur ſecundum tempus verbi.*

10 *Tranſlatio penſionis à principio nulla non poteſt tractu temporis conualeſcere.*

11 *Confeſſio facta per non exceſſum non præiudicat vero valori.*

12 *Nec confeſſio erronea præiudicat veritati conſiſtenti in facto.*

DECISIO CLXIX.

SVPAR beneficio ſub inuocatione B. Mariæ Caſafuſcuſculæ erecto & dotato de anno 1605. per q. Philippum Seuerinum in annuo redditu ſcutorum 500. ſuper omnibus eius bonis fuit de anno 1621.reſeruata annua penſio ſcutor. 450. ad fauorem bonæ mem. Cardinalis Gymnaſij à quo de anno 1613.pro Franciſco Nepote rata ſcutorum 50. fuit tranſlata remanentibus ſcutis 400. eid. Cardinali Vacaote poſtmodum de anno 1634.hoc beneficio fuit de eo legitimè prouiſus R. P.D. Georius , qui literis noc expeditis illud ceſſit in fauorem Nicolai Seuerini reſeruatis ſibi omnibus fructibus loco peoſionis , poſtquam penſiones Cardinalis & Franciſci nepotis in totum vel pro medietate

medietate ceſſauerint, demptis ſcutis 55. pro Titu-
lari, & ſcutis 25. pro Pungello ſub eadem coodi-
tione ceſſationis penſionis.

Per obitum Franciſci Gymnaſij de anno 1636.
ceſſauit penſio ſcutorum 50. ad fauorem R. P. D.
Georij fructuum reſeruatarij; De anno 1638. Car-
dinalis Gymnaſiua vigore indulti Apoſtolici ex di-
cta penſione ſcutorum 400. ſcuta 250. tranſtulit ad
fauorem Annibalis Dominici, necnon alterius An-
nibalis de Gymnaſiis remanentibus ſibi ſcutis 150.
Introducta lite ſuper inualiditate penſionis fuit mi-
hi cauſa commiſſa, & examinatis teſtibus ſuper di-
minutione fructuum dicti Beneficij dubitaui hodie,
an tranſlatio penſionis ſuſtineretur? & Domini ne-
gatiuè reſoluerunt.

1 Moti potiſſimum ex Bulla S. D. N. Vrbani VIII.
la 20. inter eius impreſſa expreſsè probibente tran-
ſlationem penſionis, vltra medietatem fructuum
beneficij, ita & taliter vt nunquam illa ſuſtinea-
tur, niſi medietas eorum pro Titulari remaneat, vt
in puncto de hac Bulla, Loter. *de re benef. lib. 1. q. 56.
num. 127.* & ſunt deciſiones *in cauſa Albinganen. pen-
ſionis 3. Iulij 1628. coram bon. mem. Pirouano, & in Ale-
rien. penſionis 7. Iunij 1634. coram Eminentiſſ. Cardin.*
2 *Veroſpio*, & pro parte titularis concludenter fuit
probatum, tam per teſtes reddētes optimam cauſam
ſcientiæ de eorum valore per decem annos ante
vſque ad tempus ſequutæ tranſlationis, & poſtea
fructus huius beneficij non aſcendere, niſi ad ſcuta
300. computato anno ſterili cum fertili, qui eſt ve-
rus modus probandi valorem in quacumque mate-
ria Sarnen. *in reg. de valor. q. vlt.* Garz. *de benef. p. 5. c. 3.
n. 156.* Achil. *deciſ. 24. de probat.* Put. *deciſ. 374. n. 3. l. 5.
in correct.* Rot. *diuerſ. deciſ. 189. n. 4. p. 1.* Seraph. *deciſ.*
1340. *n. 2.* Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 28.* cum aliis per
3 addent. ad Burat. *deciſ. 538. ſub n. 22.* & fortius quia
tanquam practici, & informati de loco, quia colue-
runt terras ſpatio plurium annorum concludunt
aliter eſſe non poſſe, ex quo ipſi ſciēt & coarctant
negatiuam Gutier. *canon. quæſt. lib. 1. c. 39. n. 68.* Garz.
de benef. p. 5. c. 3. n. 220. Pariſ. *de reſignat. benef. lib. 10.
q. 2. n. 55.* Put. *dec. 26. lib. 1. in correct. & p. 5. rec. dec. 68.*
4 *n. 1. & dec. 283. n. 6. & 7. p. 7.* Quia etiam per inſtru-
mentum locationis factæ per Oeconomum deputa-
tum ad inſtantiam Cardinalis Gymnaſij de anno
1637. pro ſcutis 300. qui aſſeruit ſe exactiſſimas di-
ligentias feciſſe, nec maiorem affictum inueniſſe,
quæ locatio iunctis adminiculis plenè probat valo-
rem Dec. *conſ. 46. n. 14.* adden. ad Greg. XV. *dec. 101.
n. 5. verſ. concurrentibus* tamen Rota *in rec. dec. 367. n.*
5 *5. p. 5. & 213. n. 21. p. 6.* præſertim contra tranſlata-
rios à transferente cauſam habentes, Rota *in Roma-
na fideicommiſſi de Maximis 18. Februarij 1634. coram
bona mem. Coccino & in Peruſina Laudi 3. Iulij 1634.
& 2. Martij 1635. coram Merlino.* Ex quo affictu
ſequitur, quod non ſolum medietas, ſed nec obolus
pro Titulari remaneret.

6 Pro adminiculis autem in præſenti benè deſer-
uiunt depoſitiones præfatorum teſtium, qui optimè
deponunt, & concordant in quantitate bonorum
beneficij, nempè quinque tantummodo corporum
*Del Giardino del Colle della Pera di ſanto vito della Gi-
glia, & della frana*, & in quantitate fructuum ex qui-
bus omnibus optimè reſultat probatio veri valoris
Natt. *conſ. 510. n. 4.* Surd. *conſ. 293. n. 31.* Rot. *p. 2. rec
deciſ. 479. n. 1.*

7 Nihil obſtat prætenſa exiſtentia aliorum bono-
rum vltra præfata corpora, quia dicta bona ſpecta-
runt ad alios fratres fundatoris beneficij, cum tem-
pore erectionis ipſius beneficij communiter poſſi-
derentur, vt *in ſummario partis aduerſæ n. 9.* prout
exitus hoc bene comprobauit, ex quo dum fuit
intentata immiſſio ex Saluiano ad fauorem Oeco-
nomi, ſupradicti beneficij deputati ad inſtantiam
bonæ mem. Cardinalis Gymnaſij, in defectum non
ſolutionis penſionis coram eminentiſſimo Cardi-
nali Veroſpio, de anno 1636. tantum fuit effectua-
ta d. immiſſio in præfatis quinque corporibus, in
quibus remanſit dos beneficij, vt deponunt etiam
teſtes, qui coarctant negatiuam exiſtentiæ aliorum
bonorum de tempore tranſlationis penſionis, de
qua agitur.

Nec obſtat quod valor d. beneficij veniat atten- 8
dendus de tempore erectionis, quo attento illud red-
debat ſcuta 500. Quia reſpondebant Domini d.
conſtitutionem Sanctiſſimi referri ad tempus tran-
ſlationis, dum tantum voluit proſpicere exoneratio-
ni beneficiorum, & conſequenter eſſe probandum
valorem de eo tempore, quo beneficium grauaba-
tur, qualitas enim adiecta verbo venit regulanda
ſecundum tempus verbi, *l. in delictis §. ſi extraneus ff.
de noxal. l. Titius in pr.* & *ibi* Bart. *ff. de milit. teſtam.*
Alex. *conſ. 5. n. 3. vol. 7.* Surd. *de alim. tit. 9. q. 13. n. 5.* Ro-
ta *deciſ. 733. n. 3. & 4. p. 2. rec.*

Quo inſpecto dum valor beneficij aſcendebat 9
tantum ad ſcuta 300. vt teſtes, & inſtrumentum lo-
cationis comprobant ex præfatis infertur tranſla-
tionem in totum corruere, quia ſi Cardinali ſuper
d. beneficio adhuc remanſerunt ſcuta 150. quæ ſum-
ma eſt medietas valoris beneficij alia medietas non
poterat indubitanter grauari, quæ libera erat re-
manſura penes Titularem iuxta præfatam conſtitu-
tionem S. D. N. Lotter. *de re benef. lib. 1. d. q. 36. n. 127.
& in d. Alerien. Penſionis coram Eminentiſſimo Cardi-
nali Veroſpio.*

Minus obſtat quod per mortem Cardinalis Gym- 10
naſij penes quem remanſit reſiduum penſionis, quod
erat ſcut. 150. Titularis fuit conſequutus penſionem
pro d. rata ſcut. 150. non tranſlata, ſiuè potius d. Re-
ſeruatarius fructuum, quia cum veniat attendendum
tempus tranſlationis, & tunc nulla pars fructuum
remanebat Titulari, prout in conſtitutione cauetur
ſi tranſlatio fuit à principio nulla non potuit tractu
temporis conualeſcere, *l. quæ ab initio ff. de reg. iur.*
vbi Dec. & Doct. *c. non firmatur eod. tit. in 6.* Seraph.
*dec. 229. n. 2. & in d. Alerien. Penſionis 7. Iunij 1634. co-
ram Veroſpio.*

Nihil facit confeſſio Titularis in ſupplicatione 11
ſuæ promiſſionis de anno 1634. quod fructus be-
neficij non excedebant ducat. 340. Quia fuit re-
ſponſum expreſſionem fructuum fuiſſe tunc factam
per non exceſſum, quo caſu ſufficit in obolo verifi- 12
cari nec præiudicare in probatione veri valoris
per exceſſum, nec è contra Greg. XV. *deciſ. 13. n. 5. &
147. n. 1.* Burat. *deciſ. 457. n. 10.* & in præſenti benè
verificatur in ſcut. 300. tā ex depoſitionibus præfa-
torum teſtium, quam ex inſtrumento locationis, vn-
de confeſſio erronea non poteſt præiudicare verita-
ti conſiſtenti in facto, quæ venit attendenda, *l. non
fatetur ff. de confeſſ.* Menoc. *conſ. 147. n. 29.* Greg.
XV. *deciſ. 522. n. 14.* Burat. *deciſ. 912. n. 10.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana Donationis,

Veneris 16. Maij 1642.

ARGV

ARGVMENTVM.

Donatarius, qui donationem acceptauit cum pactis in illa donatione adhibitis illi tenetur, obſeruatur, præſertim ſi rem donatam ex donatione accepit, & in viciſſitudinaria donatione, & facta contemplatione alimentorum non eſt inſinuanda.

SVMMARIVM.

1 *Paciſcens cogi poteſt ad obſeruantiam pactorum, ab eo in cuius fauorem pactum eſt.*

2 *Et ab eo, qui in locum primi creditoris ſucceſſit.*

3 *Si in actis fuerit declaratum ſtari ſimplici copia inſtrumenti illi ſtandum eſt.*

4 *Semper poteſt produci inſtrumentum, in quo adeſt obligatio cameralis pro conualidando mandato exequutiuo.*

5 *Clauſula*, vt ſtetur voce ſententiæ *æquipollet clauſulæ camerali quo ad hoc vt non detur appellatio.*

6 *In donatione viciſſitudinaria, & contemplatione alimentorum à donatario præſtandorum non eſt neceſſaria inſinuatio.*

7 *Iuramentum in donatione appoſitum ſupplet defectus inſinuationis.*

8 *Impugnatio donationis non obtinens ius, non attenditur.*

9 *Qui impugnatione donationis acceptauit illa vti nequit.*

10 *Qui vſus fuit donatione rem donatam exigendam pacta in ipſa donatione appoſita implere debet.*

11 *Donator affirmans donatario credita donata eſſe realia & non exacta tenetur exhibere inſtrumenta, quibus iuſtificari poſſint credita.*

12 *Exceptio non proueniens ex ventre inſtrumenti non poteſt retardare exequutionem cameralem.*

13 *Qui donauit credita præſumitur conſignaſſe ſcripturas pro illarum exactione.*

14 *Qui pro aliquo tempore menſtruas obligationes in fauorem donatoris adimpleuit præſumitur habere neceſſarias ſcripturas ad credita donata ſibi exigenda.*

15 *Florentini ſunt ſagaces in negotiatione.*

16 *Qui exceptionem non oppoſuit viuente eo qui veritatis conſcius fuit ſi poſtea illam opponit præſumitur calumnioſe opponere eam.*

DECISIO CLXX.

SEQVVTA Irreuocabili donatione inter viuos per q. Philippum Vbertinum de anno 1632. nonnullorum ſuorum creditorum aſcendentium ad ſcuta 14368. manutentæ ad fauorem Zenobij Baldinotti, quo præſente, & acceptante idem donator promiſit dd. credita eſſe vera & realia, & nõ exacta: vice verſa præfatus Zenobius intuitu eiuſdem donationis ſe obligauit ſoluere Vbertino ſingulis menſibus, donec vixerit ſcuta duodecim cum dimidio manutentæ ſiue d. credita exegerit ſiue non, itaut d. ſolutio retardari non poſſet ſub prætextu non ſecutæ exactionis, vt latius, in inſtrumento obligationis Cameralis vallato apparet.

Poſtmodum de anno 1638. idem Vbertinus donauit omnia credita ad ſe ſpectantia Iacobo Granino, præſertim contra Baldinottum, cuius vigore Granninus egit coram A. C. & mandatum executiuũ reportauit pro menſtruis pagis Vbertino viuenti non ſolutis, cauſaque mihi commiſſa dubitaui hodie, an mandatum A. C. eſſet confirmandum? & Domini affirmatiuè reſponderunt, tanquam validum, & iuſtũ.

Validitas eſt clara dum concurrunt omnia requiſita, de quibus per Verall. *dec.160.p.2.& alibi ſæpius.*

Iuſtitia verò reſultat ex lectura publici inſtrumẽ- 1
ti donationis ſcut. 24000. & vltra per Vbertinum ad
fauorem Baldinotti ſequutæ, in qua vice verſa idem
Baldinottus Vbertino viuenti promiſit ſingulis
menſibus ſcut. 12. cum dimidio ſoluere, vnde quem
admodum Baldinottus potuiſſet cogi ab Vbertino
ad obſeruantiam ſequutæ promiſſionis, & parti per
Text. *in l ff. de pact.* Surd. *conſ.* 323. *n.* 3. Rot. *deciſ.* 172.
n. 75. *p.* 6. *rec.* Ita etiam Baldinottus poteſt cogi à Gra- 2
nino ceſſionario Vbertini, in cuius locum ipſe ſub-
intrauit, iuxta Text. *in l. cum ſecundus ff. de diſtr. pign. l. ſi potiores ff. de his qui credit. loc. ſucceſſ* Gaſp. Rodericus *de ann. redd. l.* 2. *q.* 16. *n.* 48. Felic. *de cenſ. tom.* 1. *lib.* 3. *cap.* 2. *num.* 18.

Nec obſtat, quod non fuerit productum publi- 3
cum inſtrumẽtum cum extenſione formæ Cameræ,
quia fuit reſponſum benè potuiſſe produci ſimpli-
cem copiam, dum in actis fuit declaratum, velle ſta-
re ſimplici copiæ, Paril *conſ.* 68. *n.* 24. *tom.* 3. Aym. *con-
ſil.* 139. *n.* 12. *l.* 5. Genu. *de ſcript. priuat. q.* 4. *lib.* 1. *n* 43.
cum plur. ſeqq. quæ declaratio locum habet, quamuis 4
pro parte Granini non fuerit ſimilis declaratio ſe-
quuta, cum debuiſſet Baldinottus indicare ſcriptu-
ras, quarum copiis ſtare debuiſſet Graninus, & in
omnem caſum ſufficit, quod hodie producatur d. in-
ſtrumentum, in quo adeſt obligatio Cameralis pro
conualidando d. mandato, quod fieri poſſet, tradunt
Capot. *dec.* 332 *p.* 3. Burat. *dec.* 251. *n.* 10. *& p.* 6. *rec. de-
ciſ.* 241. *n.* 12. adeſt vlterius in eodem inſtrumento 5
clauſula, *vt ſtetur vnica*, quæ æquipollet clauſulæ Camerali quoad hoc, vt non detur appellatio Burat. *dec.* 163. *n.* 9. *& p.* 1. *rec. dec.* 103. *n.* 4. & penes Poſt. *de manut. dec.* 47. *n.* 19. *& in Romana* 41. *dotalis* 18. *Iunij* 1627. *coram bonæ mem. Coccino.* Vltra quod nec erat opus extenſione Rot. poſt Zacch. *de oblig. Camer. deciſ.* 63. *n.* 1.

Minus obſtat prætenſus defectus inſinuationis, 6
quia dicebant Domini nos non verſari in terminis
puræ donationis, quo caſu eſſet neceſſaria inſinua-
tio, ſed in donatione viciſſitudinaria ac reciproca, &
ob cauſam nempe ob præſtationem alimentorum,
vt apparet ex verbis donationis ibi, ac intuitu, &
contemplatione infra dicenda annuæ præſtationis
ſcut. 150. manutẽtæ, nec propterea erat neceſſaria in-
ſinuatio, Oldrad. *conſ.* 139. *n.* 14. Curt. Iun. *conſ.* 81.
n. 5. Soc. Iun. *conſ.* 77. *ſub n.* 152 *vol.* 1. Tiraq. *in l. ſi vn-
quam in verb. donat. larg. n.* 127. Surd. *de alim. tit.* 8. *pri-
uil.* 72. *n.* 4. Burat. *dec.* 7. *n.* 7. *&* 8. Cocin. *dec.* 433. *n.* 5. *&*
7. in omnem caſum iuramentum in donatione appo- 7
ſitum ſupplet defectum inſinuationis, Seraph. *deciſ.*
746. *n.* 5. Mant. *dec.* 66. *n.* 17.

Nec pariter obſtat, quod Vbertinus non poſſit 8
agere in vim inſtrumenti donationis iudicialiter impugnatæ, idemque eſſe dicẽdũ in Granino ceſſionario eiuſdem Vbertini, quia fuit tripliciter reſponſũ.

Primo talem inpugnationem non fuiſſe effectuatam, cum Vbertinus ſuper acto impugnato non obtinuerit, ideo non eſſe attendendam, Rom. *conſ.* 347. *n.* 9. Cephal. *cõſ.* 158. *n.* 42. *l.* 2. Ruin. *cõſ.* 166. *n.* 16. *verſ.*

Secundo etiam reſpondetur *lib.* 3. Secundo illam 9
impugnationem non fuiſſe per Baldinottum acceptatam, prout requirebatur ad hoc, vt donatione in præſenti vti non poſſet, Graninus Ruin. *conſ.* 21. *n.* 6. *tom.* 1.

*tom.*1.Cephal. *d.conſ.*152. *num.* 42. *prope fin. verſ. ad hoc enim lib.*2.Roca *in Romana releuationis à moleſtiis* 21.*Maij* 1601.*coram Lancelloto.*

Tertio, quia facta fuit in diuerſo iudicio Ach. *dec.*2 *n.*3.*de confeſſis* cum aliis per Addent.ad Burat. *deciſ.*46.*n.*13.

10 Et dum Baldinottus vigore donationis reportatæ ab Vbertino exegit pecunias, non poteſt ille in præſenti recuſare implementum ſuæ obligationis, ſed tenetur ſoluere terminos decurſos in vita Vbertini Granino ceſſionario, Aym. *conſ.* 77. *numer.* 10. Ruin. *conſ.* 21. *num.* 6. *verſ. præterea index tom.*1. cum aliis per Burat.*dec.*46.*n.*34.

11 Vltimò non obſtat, quod Vbertinus donator non ſe conſignauerit Baldinotto ſcripturas ſeu inſtrumenta pro iuſtificatione creditorum in donatione contentorum, ad quod ſe quodammodo obligauit Vbertinus, dum promiſit dd. credita eſſe realia, & non exacta, quæ verba videntur importare, vt ipſe Vbertinus teneretur exhibere inſtrumenta, quibus credita poſſent iuſtificari, *iuxta l. nomen ff. de hared. vel act. vend. l. ſeruum* 81. *in fin. Cod. de cond. & demonſtrat.* Rota Ianuen. *deciſ.* 189. *num* 3.Magon.*deciſ. Florentina* 39. *num.*1.*&* 2. Gratian. *diſcept.*286. *num.*17. *&* 19. Gregor XV. *deciſ.* 579.*num.*1.

12 Cui obiecto reſpondebant Domini in inſtrumento donationis non legi promiſſionem tradendi ſcripturas, ſed ſolum ſolium continens nomina debitorum cum ſpecificatione ſummæ, vnde hanc exceptionem, vti non prouenientem ex ventre inſtrumenti non poſſe retardare executionem obligationis Cameralis, Galleſ. *de oblig. Camer. quæſt.*17. *numero ſecundo* vbi Zacch. *numero ſecundo* Buratt. *deciſione vigeſima nona numero* 14. & 396. *numero vndecimo* & poſt Pic. *ad ſtat. Vrb. deciſione decima numero octauo* & poſt Zacch. *de obligat. Camer.deciſione quadrageſima nona numero primo & deciſione quinquageſima prima in fin.* de quo adimplemento bene docetur.

13 Vlterius quod dum Vbertinus donauit Baldinotto nomina debitorum valoris ſcutorum 24000. eſſe facilius præſumendum eidem conſignaſſe ſcripturas pro eorum exactione, dum amplius ad Vbertinum illæ non ſpectabant Bertaz *conſilio* 118. *numero* 13. *libro primo* Andreol. *controuerſ. quinquageſima ſeptima numero* 18. *in fin.*Surdus *deciſione* 105. *numero primo* Rota *in Romana pecuniaria decima*

14 *Ianuarij* 1624. *coram Merlino*, & ceſſat omnis difficultas, ſtante quod Baldinottus ſpatio nonnullorum annorum continuauit inobſeruantia dictæ donationis abſque aliqua reclamatione, ac in eius executionem ſoluit plures mēſtruas ſolutiones præfato Vbertino donatori, nec eſſe præſumendum, quod tandiu Baldinottus tacuiſſet aut ſciuiſſet, niſi ſcripturas neceſſarias habuiſſet, Cuman. *conſilio nonageſimo primo numero quarto &* 596. *numero nono in fine.* Calean. *conſilio vigeſimo tertio numero quinto circa fin.* Corneus *conſilio* 277. *numero tertio circa med.* Caſtren. *conſilio quinquageſimo octauo numero quarto volum. ſecundo* Cephal. *conſilio* 240. *nu-*

15 *mero nono libro ſecundo*, attenta præcipuè qualitate præfati Baldinotti Nationis Florentinæ, qui non inde præſumitur negligens in petendis, & accipiendis ſcripturis ſibi neceſſariis pro conſecutione rerum donatarum, & de ſagacitate negotiatoris Florentini dixerunt Pariſienſ. *conſilio centeſimo treceteſimo ſeptimo numero* 14. *parte quarta* Bertaz *conſilio* 118. *n.*14.Andreol. *controuerſ.*57.*num.*12. Surd.*deciſ.*105. *num.*2.

Vlterius dicebant Domini nimis ſerò opponi hanc exceptionem à donatario, qui ſemper tacuit, vt viuente Vbertino donante de veritate informatn, præfatam exceptionem non deduxit, propterea modo calumnioſam eſſe præſumendam hanc exceptionem, Anchar. *conſilio* 230. *numero tertio verſiculo & cum tempore* Caſtrenſ. *conſilio* 281. *numero primo &* 282. *numero tertio libro primo* Aym. *conſilio ſexageſimo quinto numero octauo & ſeptuageſimo quinto numero nono*, Menoch.*conſ.*422. *numero quadrageſimo ſecundo &* 457.*num.*1.*&* 2.*& præſumpt.* 91. *num.*8.*lib.*2. 16

Et ita reſolutum, &c.

Florentina Subdecanatus,

Mercurij 21.Maij 1642.

ARGVMENTVM.

Attentata ceſſant ſi lis extincta ſit, & quomodo extincta dicatur neque Papa, neque ab eo prouiſus attentare dicitur, neque ille, de cuius præiudicio non agitur poteſt dicere de attentatis.

SVMMARIVM.

1 *Si nulla lis datur ceſſant attentata.*
2 *Si præſentati ad beneficium mortui ſint, quoad illos lis dicitur extincta.*
3 *Et quoad illos, qui beneficium incompatibile aſſequuti ſunt.*
4 *Et quoad illum, qui beneficium in manibus Sanctiſſimi dimiſit.*
5 *Reſpectu eius, qui non comparuit nulla lis dicitur.*
6 *Actore, qui expedita citatione re integra antequam aduerſarius compareret & citatio reproduceretur liti cedente, remanet lis extincta, & ceſſant attentata.*
7 *Clauſula* cuius litis ſtatum, *operatur idem ac ſi litis ſingula acta, & in indiuiduo eſſent narrata.*
8 *Nouiter prouiſus à Pontifice non dicitur attentare.*
9 *Papa enim non dicitur attentare.*
10 *Neque geſta in vim litterarum Apoſtolicarum.*
11 *Nouiter prouiſus ex reſignatione in manibus Pontificis capit beneficium à Papa, & venit ex iure independenti à iure cedentis.*
12 *Etiamſi reſignatio facta fuerit in fauorem alterius.*
13 *Gratia facta in vim deuoluti præſeruat ius alterum quæſitum.*
14 *Ille de cuius præiudicio non agitur non poteſt dicere de attentatis.*
15 *Præſertim ſi venit ex iure diuerſo, & ſeparato ab iis qui erant in lite.*

DECISIO CLXXI.

DIXERVNT hodie Domini non conſtare de attentatis, quia Abbas Sanfigliallius adeptus fuit poſſeſſionem Subdecanatus Eccleſiæ Florentinæ in vim prouiſionis Apoſtolicæ tempore, quo ſuper eo nulla aderat lis, vnde ceſſare attentata tradunt Caſſad.*deciſ.*6.*ſuper reg.num.*2. Lancellot. *de attentat.lit.pend.part.*2.*cap.*4.*lim.*2. *num.*17. 1

T Rota

Digitized by Google

Rota *in rec. dec. 79. n. 10. p. 7. & in Ariminen. iurisſpatronatus 26. Ian. 1635. coram bona mem. Pireuano.*

2 Quod autem his eſſet eatiocta inter omnes ſea
præſentatos à D. Octauia Capponia DD. de Venturis, ac DD. de Puccis vti Procuratoris deſumptum
fuit ea eo, quia Ioannes Baptiſta de Venturis cumulatiuè præſentatus à DD. de Venturis, & Petrus
Antonius de Iacominis præſentatus à D. Octauia
Capponia obierunt, vnde quoad eos his indubitanter remanſit eatincta; *Clement. 1. vt lit. pend.* Lancellot. *de attent. cap. 4. in præfat. num.* 310. Bellam. *decis.* 136. cum aliis per Addent. ad Burat. *decis.* 927.
3 *num.* 34. remanſit pariter lis eatincta quoad Nerium Acciaiolum, & Marium Nerettum præſentatos à DD. de Puccis ob aſſecuratiooem beneficij incompatibilis, Archid. *in cap. 1. 17. q. 1. ſub n.* 2. Lanc. *de attent. lit. pend. in præfat. num.* 292. Rota *in Compoſtellana Parrochialis 27. Februarij* 1606. *coram Orano, & in Caputaq. Abbatia 25. Maij 1620. coram bona me-*
4 *moria Dunozetto*, & demum remanſit eatincta lis
quoad Iacobum Minerbettum præſentatum à D.
Octauia Capponia ſubrogatum ad ius præfatorum Ioannis Baptiſtæ, & Maij ob liberam dimiſſionem ab eo factam in manibus Sanctiſſimi D.N.
& litis ceſſiooem, Lancellot. *de attem. lit. penden. in præfat. cap. 4. num. 28. & ſeqq.* Burat. *decis.* 307. *num.* 2.
& in terminis ceſſionis in manibus Papæ Rot. *in d. Papien. Parrochialis 21. Februarij* 1622. *coram Nauarro.*

5 Nec attentata reſultant ex inhibitione Rotali
emanata ad ioſtantiam dicti Iacobi Mioerbetti cedentis præſentata dicto Alexandro Puccio ſub die
19. Septembris 1640. qui hodie dat de atteotatis,
quia dum præfatus Alexander non comparuit in
termino, imò niſi poſt ſequutam reſignationem, &
adeptam poſſeſſionem per Iacobum de Ianſigliallis,
ſtante hac cootumacia non poteſt per eum allegari aliqua pendentia litis cum reſpectu eius, qui
non comparuit nulla lis dicatur pendere Alex. *in l. de dit. §. fin. in vlt. notab. num* 8. *ff. qui ſatiſdar. cogant.* Rip. *in l. 2. num. 8. de re iud.* Marſil. *ſingul.* 239.
num. 1. Gratian. *diſcept.* 535. *num.* 16. & 17. nec poteſt dare de attentatis Lanc. *de atten. cap. 4. lim.* 18.
6 *num. 1. cum trib. ſeqq.* adeo quod, dum Minerbettus
actor, & ad cuius inſtantiam fuit expedita citatio cũ
inhibitione liti ceſſit reiotegra antequam citatio
reproduceretur, & Aleaander compareret vtique
lis iodubitanter remanſit extincta indeque ceſſant
attentata, & bene intrat *Clement. 1. §. ſi verò vt lit. penden.* Bellam. *decis. 456. circa fin.* Achil. *decis. 8. eod. tit.* Rot. *decis.* 109. *num. 3. & 4. par. 1. rec.* cum aliis
per adden. ad Burat. *dec.* 927. *n.* 34.

7 Ponderabaot etiam Domini quod Ianſigliallius
obtinuit prooiſionem Apoſtolicam facta mentione
litis præcedentia non ſub inuolucro verborum, ſed
eapreſſè repetitis verbis, & quod pendebat in Rota coram me inter duos præſentatos, & alios cum
clauſula *cuius litis ſtatum*, quæ operantur, ac ſi ſingula acta, & in indiuiduo eſſent narrata Barboſ.
clauſ. 174. *num. 1. cum ſeqq.* Rot. *in Piſtorien. ſeu nullius beneficij 19. Iunij* 1634. *coram R. Dunozetto.*

8 Vnde io hac noua prouiſione dicitur tertius non
comprehenſus io lite, nec propterea attentauit,
cap. Romana §. in alium de appell. in 6. Rota *decis.* 2.
vt lit. pen. in antiq. Burat. *decis.* 860. *num. 3. & par.* 1.
recent. decis. 293. *num.* 10. Gregor. X V. *decis.* 345.
9 *num.* 1. vbi Addent. *num.* 6. Papa enim non dicitur
attentare imò præſumitur ad ſe auocaſſe eaecutionem, Seraph *decis.* 1003. *num.* 3. vt per Rot. *decis. 3. de*
10 *appell. in nou.* Greg. X V. *decis. 1. num.* 2. ita, & taliter,
vt geſta in vim litterarum Apoſtolicarum non poſſint dici attentata Patiſ *de reſignat. lib. 2. q. 5. num.* 71.
Rot. *p. 1. rec. decis.* 293. *num.* 10. & 11. cum in beneficialibus ooo detur ſucceſſio, & nouus prouiſus capiat beneficium à Papa etiam vigore reſignatioois 11
& ſic venit ex iure independeoti à iure cedentis,
adeo vt acta prouiſiones eum non afficiant Prob.
ad Monach. in fin. num. 15. *de renunc.* Roman. *conſ.* 12
374. *num.* 15. Conc. Trid. *ſeſſ. 25. de reform. cap.* 7. Rot.
decis. 705. *num. 1. p. 1. & decis.* 768. *num. 4. &* 778. *n. 2. p. 1. recent.* latè Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 40. num. 14. cum ſeqq.* qui vlterius firmat procedere etiam in renunciationibus ad fauorem, nam licet fiant ea intentione, vt alteri conferatur, tamen Papa non
prius confert, quam per admiſſiooem renunciationis eatinguatur ius reſignantis, vt reſignatarius
nanciſcatur ius à Papa duntaaat, vnde rectè potuit
Ianſigliallius capere poſſeſſionem, ſic vacaotem abque vitio attentatorum, Mohed. *decis. 4. num. 1. vt lit. pend.* Rot. *decis. 342. n. 4. in pr. p. 1. rec.*

Vltimò ponderabant Domini pro excluſione at- 13
tentatorum, quod io continenti conſtat de oon iure Alexandri Puccij, dum in deciſionibus Reuerendiſſimi Durani 285. 411. & 438. fuit reſolutum iuſpatronatus ſubdecanatus, de quo agitur ſpectare
ad Dominos de Veoturis, ac D. Octauiam Capponiam, à quibus non habet cauſam, nec præſcorationem præfatus Aleaander, ſed in gratia fundata etiam in deuolutione, in qua adeſt clauſula,
dummodo tempore datæ præſentium, ooo ſit alteri ius quæſitum, per quam remanſit præſeruatum ius præſentatorum à veris patronis, Rot. *de-*
cis. 17. de praben. in nou. Ægid. *decis.* 167. Creſcent. 14
decis. 7. num. 3. de iur. patr. decis. 478. *num.* 6. quapropter non poteſt dare de attentatis dictus Alexander, de cuius præiudicio non agitur, Innoc. *in cap. 1. in verb. præiudicium vt lit. pend.* Ægid. *decis.*
528. *incip. ſi Titius* Lancell. *de attent. parte 1. in præfat. n. 27 & parte 2. cap. 4. limit. 10. num.* 2. Rota *in*
recent. decis. 500. *num. 5. parte* 1. præſertim quia venit, & iure diuerſo, & ſeparato ab eis, qui erant 15
in lite, Lancell. *de attent. ad cap. 4. limit. 18. num.* 1.
Gregor. X V. *decis.* 345. *num.* 1. vbi Addent. *num.* 6.
dicuot præcedere, etiamſi aliquid fuerit innouatum circa ius, quod venit ſecundario, & in conſequentiam ab illo iure ſuper quo cauſa pendet referendo deciſionem, *in Romana Domus 26. Martij* 1618. *coram Andrea.*

Et ita reſolutum, &c.

Tridentina Decanatus, & Canonicatus.

Veneris 23. Maij 1642.

ARGVMENTVM.

Declaratoria excommunicationis in ſingulos de capitulo conceditur, ſi mandatum ſub eius pœna factum inpugnarunt, & contumaces extiterint, licet in capitulum interdictum latum ſit.

SVMMARIVM.

1 *In contumaces declaratoria excommunicationis concedenda eſt.*

1 *Quando*

2 *Quando ſinguli de capitulo mandatum impugnauerunt ſub pœna excommunicationis emanatum concedi poteſt declaratoria aduerſus ſingulos de capitulo.*

3 *Declaratoria conceditur propter contumaciam.*

4 *Mandatum factum canonicis in exequutionem litterarum Apoſtolicarum cenſetur etiam factum illis vti ſingulis.*

5 *Licet in Capitulum interdictum ſit latum, contra ſingulos de Capitulo poteſt fieri excommunicatio.*

6 *Præſertim ſi poſtea monitio peculiaris ſequuta ſit, & termini ſeruati.*

DECISIO CLXXII.

DIXERVNT hodie Domini dandam eſſe declaratoriam excommunicationis contra quinque Canonicos Eccleſiæ Tridentinæ, nempè Ioſephum Ghelſum, Erneſtum Trappinum, Horatium Guareſcheitum, Hieronymum Wolcheuſtain, & Lucam Miceanium, necnon contra Dominicum, Croſina deputatum à Capitulo in præbenda Decanali, ac Ioannem Doſſium, qui ante Dominici intruſionem fructus perceperat dictæ præbendæ, & Donatum de Zannellis ſiuè de Carlis, ac Dominicum Meneguccium Collectores Decimarum dicti
1 Capituli eo, quia mandatum Rotale de immittendo relaxatum ad fauorem D. Ioannis Tudeſchini Decani, & Canonici præfatæ Eccleſiæ Trident. fuit omnibus legitimè intimatum, quibus ſtantibus cum fuerit in Rota dictum mandatum reproductum, & ſeruatis quatuor terminis de Stylo ſeruari ſolitis, vt per Veſtr. *in prax. lib.* 8. *c. vlt. num.* 19. de paritione non fuerit doctum, prout debuiſſet ad euitandam contumaciam, quæ eſt voluntaria inobedientia, qua quis monitione Iudicis implere recuſat, ac contemnit propterea declaratoria non potuit denegari, Mohed. *deciſ.* 1. *de ſent. excom.* Caſſad. *deciſ.* 6. *num.* 10. *de cauſ. poſſ. & propr.* Rot. *deciſ.* 339. *num.* 1. *part.* 1. *recent.* Burat. *deciſ.* 17. & dixit Rota *in hac*
2 *eadem Cauſa* 3. *Iulij* 1634. *coram bonæ mem. Coccino.* eóque facilius in præſenti venit ea concedenda, cum non tantum non conſtet de paritione, ſed imò adſit expreſſa contradictio Canonicorum, non ſolum in toto corpore, ſtante interdicto alias relaxato, & ſucceſſiuè regrauatoria, necnon brachio ſæculari, ſed etiam quoad ſingulas perſonas de Capitulo dum dd. Canonici vti ſinguli reſponderunt ſe nolle parere, præſertim ibi, *di queſte ſegnore ſe ne farebbe ſtampar à centinara*, & ibi, *partiteui di qua Canaglie.* quæ impugnatio ſufficit pro conceſſione declaratoriæ Gloſ. *in c. duo ſunt verba* 69. *diſtinct.* Abb. *in c.* 1. *num.* 10 *de iudic.* Rot. *in vna Valentina Decimarum* apud Marches. *de commiſſ. par.* 2. *fol.* 678. *num.* 1. & *in Illerden. electionis Priſſæ* 8. *Iunij* 1637. *& Placentina Decimarum* 21. *Feb. præteriti coram Me.*

3 Nec obſtat quod actus receptionis ſeu admiſſionis, de quo in mandato ſpectet ad Capitulum, non autem ad ſingulares de Capitulo, & ſic non poſſit conſiderari contumacia in ſingulos, propter quam conceditur declaratoria, *c. Epiſcopi, & c. nemo Epiſco-*
4 *porum* 11. *q.* 3. Duran. *deciſ.* 433. *n.* 8. quia ex lectura mandati de immittendo cõſtat illud fuiſſe directum Capitulo & Canonicis, tam vti ſingulis, quam vti vniuerſis, & non agitur de receptione tituli collatiua, ſed meri facti in executionem litterarum Apoſtolicarum, quo caſu receptio pertinet ad Canonicos etiam vti ſingulos, vt per Innoc. *in c. bon. mem.* *il* 2. *n.* 7. *ad fin. verſ. vnde ſi Papa mandaret de poſtulat. Prælat.* quo diſtinguendo dicitur, ſi Papa mandaret Capitulo Pariſienſi, vt reciperet aliquem in Canonicum cæteris contradicentibus, ego non reciperem, ſed ſi Papa ei contuliſſet præbendam, & poſtea mandaret vt reciperetur, tunc benè reciperem (in quibus terminis non verſamur) reddendo rationem quia talis receptio nihil confert, Electio autem vel receptio, quæ reputatur pro electione pertinet ad Canonicos, vti Capitulum repræſentantes, ſecus autem in terminis meri, ac poſitiui facti, vnde Federic. de Sen. *conſ.* 590. *n.* 6. *verſ. aliam autem exceptionem,* concludit, quod quando in litteris dantur executores in curia, ſi ibi reperiantur aliqui Canonici poſſunt compelli ad huiuſmodi receptionem, quam Innoc. determinationem amplexi fuerunt Felin. *in c. cam rem ſub n.* 13. *de reſcript.* vbi etiam Compoſtellan. Io. Andr. Imol. cum aliis relatis per Lotter. *de re benef. lib.* 3. *quæſt.* 5 *n.* 31. & ſequuta fuit Rota coram Burattο. *dec.* 318. *n.* 12.

Nec pariter obſtat, quod Cum fuerit relaxatum 5
mandatum contra Capitulum non debeant Canonici ſtrictiori cenſura innodari, quia reſpondebant Domini primo, quod præter interdictum latum cõtra Collegium validè poſſit procedi ad excommunicationem contra ipſos de Collegio vti ſingulos, vbi culpabiles ſe reddunt, dum non obediunt mandatis Apoſtolicis, vt *in c. lapſum* 30. vbi Rubr. *n.* 21. Imol. *n.* 12. *de reſcript. & in c. pro illorum* 82. *de praben. c. dilecte n.* 1. *de except* Socin. *in c. dilectus il* 2. *de ſimon.* Couar. *var. reſol. lib.* 2. *c.* 8. *n.* 9. Bellet. *diſquiſit. Cleric. part.* 1. *tit. de fauor. Cler. can.* §. 5. *n.* 56. ſecundò cum in præſenti fuerit adhibita cauſa cognitio non vſque proceſſus inſtructus, & intercesserit peculiaris monitio fuerintque ſeruati quatuor termini conſueti Veſtr. *vbi ſupra* eſſe propterea ad vlteriora procedendum authenticando contumaciam Canonicorum ad effectum deueniendi ad excommunica- 6
tionem, & vltra interdictum contra dictum capitulum relaxatum benè eſſe concedendam declaratoriam etiam excommunicationis contra ſingulos Canonicos, de quibus *ſupra*, & alios comprehenſos in verbis mandati Rotalis vti detinentes, & occupantes præbendam decanalem alióſque fructus Decanatus, & Canonicatus ad Trideſchinum Decanum, & Canonicum præfatum ſpectantes & vti mandata Apoſtolica ſpernentes, iuxta optimum Text. *in c. Romana de ſent. excom in* 6. Gloſ. *in c. Capitulum S. Crucis de reſcript.* vbi Butr. *n.* 81 Imol. *n.* 12.

Et ita reſolutum, &c.

Bracharen. Fructuum.

Lunæ 26. Maij 1642.

ARGVMENTVM.

Capitulum negans poſſeſſionem, prouiſo Apoſtolico ab eo die, tenetur ad omnes fructus, & diſtributiones Beneficij.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum negans poſſeſſionem prouiſo Apoſtolico ab eo die tenetur ad omnes fructus, & diſtributiones beneficij.*

2 *Lite pendente facta attentata ſunt.*

Rota *in rec.dec.79.n.10.p.7.& in Ariminen.iuriſpatronatus* 26.*Ian.*1635.*coram bona mem.Pirouano.*
2 Quod autem his eſſet extiocta inter omoes ſex
præſcntatos à D.Octauia Capponia DD.de Venturis, ac DD.de Puccis vti Procuratoris deſumptum
fuit ex eo, quia Ioannes Baptiſta de Venturis cumulatiuè præſeotatus à DD. de Venturis, & Petrus
Antonius de Iacominis præſentatus à D. Octauia
Capponia obierunt, vnde quoad eos his indubitanter remaoſit extincta; *Clement.* 1. *vt lit. pend.* Lancellot.*de attent.cap.4.in præfat.num.*310. Bellam. *decis.*136. cum aliis per Addent. ad Burat. *deciſ.* 927.
3 *num.* 34. remanſit pariter lis extiocta quoad Nerium Acciaiolum, & Marium Nerettum præſentatos à DD.de Puccis ob aſſecutatiooem beneficij incompatibilis, Archid.*in cap.*1.17.*q.*1.*ſub n.*2.Lanc.*de attent.lit.pend.in præfat.num.*292. Rota *in Compoſtellana Parrochialis* 27.*Februarij* 1606.*coram Orano*, & *in Caputaq. Abbatia* 25. *Maij* 1620. *coram bona me-*
4 *moria Dunozetto*, & demum remanſit extincta lis
quoad Iacobum Minerbettum præſentatom à D.
Octauia Capponia ſubrogatum ad ius præfatorum Ioannis Baptiſtæ, & Maij ob liberam dimiſſionem ab eo factam in manibus Sanctiſſimi D.N.
& litis ceſſionem, Lancellot.*de attent. lit. penden. in præfat.cap.4.num.*28.*& ſeqq.* Burat. *deciſ.*307.*num.*2.
& io terminis ceſſionis in manibus Papæ Rot. *in d.Papien.Parrochialis* 21.*Februarij* 1622. *coram Nauarro.*
5 Nec attentata reſultant ex inhibitiooe Rotali
emanata ad inſtantiam dicti Iacobi Minerbetti cedeoris præſeotata dicto Alexandro Puccio ſub die
29. Septembris 1640. qui hodie dat de attentatis,
quia dum præfatus Alexander non comparuit in
termioo, imò oiſi poſt ſequutam reſignationem,&
adeptam poſſeſſionem per Iacobum de Ianſigliallis,
ſtante hac cootumacia oon poteſt per eum allegari aliqua peodentia litis cum reſpecto eius, qui
non comparuit nulla lis dicatur peodere Alex. *in l.de dis.* §.*fin. in vlt. notab. num* 8. *ff. qui ſatiſdar. cogant.* Rip. *in l.*2.*num.*8. *de re iud.* Marſil.*ſingul.*239.
*num.*1. Gratiao. *diſcept.*535. *num.*16.*&* 17. nec poteſt dare de attentatis Lanc. *de atten. cap.*4. *lim.*18.
6 *num.*1.*cum trib.ſeqq.* adeo quod, dum Minerbettus
actor,& ad coius ioſtantiam fuit expedita citatio cū
iohibitiooe liti ceſſit reintegra antequam citatio
reproduceretur, & Alexander compareret vtique
lis iodubitanter remanſit extincta indeque ceſſant
attentata, & bene iottat *Clement.* 1. §. *ſi verò vt lit. penden.* Bellam. *deciſ.* 456. *circa fin.* Achil. *deciſ.*8.
*eod.tit.*Rot. *deciſ.*109. *num.*3.*&* 4.*par.*1.*rec.*cum aliis
per adden.ad Burat.*dec.*927.*n.*34.
7 Ponderabant etiam Domini quod Iaoſigliallius
obtinuit prouiſionem Apoſtolicam facta mentione
litis præcedentis non ſub inuolucro verborum, ſed
expreſſè reperitis verbis, & quod pendebat in Rota coram me inter duos præſentatos, & alios cum
clauſula *cuius litis ſtatum*, quæ operaotur, ac ſi ſingula acta, & io iodiuiduo eſſent narrata Barboſ.
*clauſ.*174. *num.*1. *cum ſeqq.*Rot. *in Piſtorien.ſeu nullius beneficij* 19.*Iunij* 1634.*coram R.Dunozetto.*
8 Vnde in hac noua prouiſione dicitur tertius non
comprehcoſus in lite, nec propterea attentauit,
cap. Romana §. *in alium de appell. in* 6. Rota *deciſ.* 2.
vt lit. pen. in antiq. Burat. *deciſ.*860. *num.*3.*& par.*1.
recent. deciſ. 293. *num.* 10. Gregor. X V. *deciſ.* 345.
9 *num.* 1. vbi Addent. *num.* 6. Papa enim non dicitor
attentare imò præſumitur ad ſe auocaſſe executionem, Seraph *deciſ.*1003.*num.*3.vt per Rot.*deciſ.*3.*de*
10 *appell.in nou.*Greg.X V. *deciſ.*2.*num.*2.ita, & taliter,
vt geſta in vim litterarum Apoſtolicarum non poſſint dici attentata Pariſ.*de reſignat.lib.*2.*q* 3. *num.*71.
Rot.*p.*2.*rec.deciſ.*293. *num.*10. *&* 11. cum in benefi- 11
cialibus non detur ſucceſſio, & nouus prouiſus capiat beneficium à Papa etiam vigore reſignationis
& ſic venit ex iure indepcudenti à iure cedentis,
adeo vt acta prouiſiones eum non afficiant Prob.
*ad Monach. in fin. num.*15. *de renunc.* Roman. *conſ.* 12
374.*num.*15.Conc.Trid.*ſeſſ.*25.*de reform.cap.*7. Rot.
*deciſ.*705.*num.*2.*p.*1.*& deciſ.*768. *num.*4.*&* 778. *n.*2.
*p.*2.*recent.*latè Lotter. *de re beneſ.lib.*1. *q.*40. *num.*14.
cum ſeqq. qui vlterius firmat procedere etiam in renuociationibus ad faoorem, nam licet fiant ea intentione, vt alteri conferatur, tamen Papa noo
prius confert, quam per admiſſionem renuociationis extinguatur ius reſignantis, vt reſignatarius
nanciſcatur ius à Papa duntaxat, vnde rectè potuit
Ianſigliallius capere poſſeſſionem, ſic vacaotem abque vitio attentatorum, Mobed. *deciſ.*4.*num.*1.*vt lit. pend.*Rot.*deciſ.*342.*n.*4.*in pr.p.*1.*rec.*
Vltimò ponderabant Domini pro excluſione at- 13
tentatorum, quod io contioenti conſtat de oon iure Alexandri Puccij, dum in deciſionibus Reuerendiſſimi Durani 285.411.& 438. fuit reſolutum iuſpatronatus ſubdecanatus, de qoo agitor ſpectare
ad Dominos de Veoturis, ac D.Octauiam Capponiam, à quibus non habet cauſam, oec præſentatiooem præfatus Alexaoder, ſed in gratia fundata etiam in deoolutione, in qua adeſt clauſula,
dummodo tempore datæ præſentium, ooo ſit alteri ius qoæſitum, pet quam remanſit præſeruatum ius præſeotatorum à veris patronis, Rot. *deciſ.*17. *de preben. in nou.* Ægid. *deciſ.* 167. Creſcent.
*deciſ.*7. *num.* 3. *de iur. patr. deciſ.* 478. *num* 6. qua- 14
propter non poteſt dare de attentatis dictus Alexander, de cuius præiudicio non agitur, Innoc. *in cap.*1. *in verb. præiudicium vt lit. pend.* Ægid. *deciſ.*
528. *incip. ſi Titius* Lancell. *de attent. parte* 1.*in præfat.n.*27 *& parte* 2. *cap.* 4. *limit.* 20. *num.*2. Rota *in* 15
recent. deciſ. 500. *num.*5. *parte* 1. præſertim quia venit, & iure diuerſo, & ſeparato ab eis, qui eraot
in lite, Lancell. *de attent. ad cap.*4. *limit.*18. *num.*1.
Gregor. X V. *deciſ.*345. *num.*1. vbi Addent. *num.*6.
dicuot præcedere, etiamſi aliquid fuerit ionouatum circa ius, quod veoit ſecuodario, & io conſequcotiam ab illo iure ſuper quo cauſa pendet referendo deciſionem, *in Romana Domus* 26. *Martij*
1618.*coram Andrea.*

Et ita reſolutum, &c.

Tridentina Decanatus, & Canonicatus.

Veneris 23. Maij 1642.

ARGVMENTVM.

Declaratoria excommunicationis in ſingulos de capitulo conceditur, ſi mandatum ſub eius pœna factum inpugnarunt, & contumaces extiterint, licet in capitulum interdictum latum ſit.

SVMMARIVM.

1 *In contumaces declaratoria excommunicationis concedenda eſt.*

2 *Quando*

2 *Quando ſinguli de capitulo mandatum impugnauerunt ſub pœna excommunicationis emanatum concedi poteſt declaratoria aduerſus ſingulos de capitulo.*

3 *Declaratoria conceditur propter contumaciam.*

4 *Mandatum factum canonicis in exequutionem litterarum Apoſtolicarum. cenſetur etiam factum illis vti ſingulis.*

5 *Licet in Capitulum interdictum ſit latum, contra ſingulos de Capitulo poteſt fieri excommunicatio.*

6 *Præſertim ſi poſtea monitio peculiaris ſequuta ſit, & terminis ſeruatis.*

DECISIO CLXXII.

DIXERVNT hodie Domini dandam eſſe declaratoriam excommunicationis contra quinque Canonicos Eccleſiæ Tridentinæ, nempè Ioſephum Ghelfum, Ernestum Trappium, Horatium Guareſchettum, Hieronymum Wolchenſtaio, & Lucam Macgnnjom, necnon contra Dominicum, Crosina deputatum à Capitulo in præbenda Decanali, ac Ioannem Doſſium, qoi ante Dominici intruſionem fructus perceperat dictæ præbeodæ, & Donatum de Zannellis ſiuè de Carlis, ac Dominicum Meneguccium Collectores Decimatum dicti
1 Capituli eo, quia mandatum Rotale de immittendo relaxatum ad fauorem D. Ioannis Tudeſchini Decani, & Caoonici præfatæ Eccleſiæ Trident. fuit omnibus legitimè intimatum, quibus ſtantibus cum fuerit in Rota dictum mandatum reproductum, & ſeruatis quatuor terminis de Stylo ſeruari ſolitis, vt per Veſtr. *in prax. lib.* 8. *c. vlt. num.* 19. de paritione non fuerit doctum, prout debuiſſet ad euitandam contumaciam, quæ eſt voluntaria inobedientia, qua quis monitione Iudicis implere recoſat, ac contemnit propterea declaratoria non potuit denegari, Mohed. *deciſ.* 1. *de ſent. excom.* Caſſid. *deciſ.* 6. *num.* 10. *de cauſ. poſſ. & propr.* Rot. *deciſ.* 339. *num.* 1. *part.* 1. *recent.* Burat. *deciſ.* 17. & dixit Rota *in hac*
2 *eadem Cauſa* 3. *Iulij* 1634. *coram bonæ mem. Coccino.* eóque facilius in præſenti venit ea concedenda, com noo tantum noo conſtet de paritione, ſed imò adſit expreſſa contradictio Canonicorum, non ſolum in toto corpore, ſtante interdicto alias relaxato, & ſucceſſiuè regrauatoria, necnon brachio ſæculari, ſed etiam quoad ſingulas perſonas de Capitolo dum dd. Canonici vti ſinguli reſponderunt ſe nolle parere, præſertim ibi, *di queſte ſegnore ſe ne farebbe ſtampar à centinara*, & ibi, *partiremi di qua Canaglie.* quæ impugnatio ſufficit pro conceſſione declaratoriæ Gloſ. *in c. duo ſunt verba* 69. *diſtinct.* Abb. *in c.* 1. *num.* 10. *de iudic.* Rot. *in vna Valentina Decimarum* apud Marches. *de commiſſ. par.* 1. *fol.* 678. *num.* 1. & *in Illerdon. electionis Prioriſſæ* 8. *Iunij* 1637. *& Placentina Decimarum* 21. *Feb. præteriti coram Me.*

3 Nec obſtat quod actus receptionis ſeu admiſſionis, de quo in mandato ſpectet ad Capitulum, non autem ad ſingulares de Capitulo, & ſic non poſſit conſiderari contumacia in ſingulos, propter quam conceditur declaratoria, *c. Epiſcopi, & c. nemo Epiſco-*
4 *porum* 11. *q.* 3. Duran. *deciſ.* 433. *n.* 2. quia ex lectura mandati de immittendo cõſtat illud fuiſſe directum Capitulo & Canonicis, tam vti ſingulis, quam vti vniuerſis, & non agitur de receptione tituli collatiua, ſed meri facti in executionem litterarum Apoſtolicarum, quo caſu receptio pertinet ad Canonicos etiam vti ſingulos, vt per Ionoc. *in c. bon. mem. il* 2. *n.* 7. *ad fin. verſ. vnde ſi Papa mandaret de poſtulat: Prælat.* quo diſtinguendo dicitur, ſi Papa mandaret Capitulo Pariſienſi, vt reciperet aliquem in Canonicum cæteris contradicentibus, ego oon reciperem, ſed ſi Papa ei contuliſſet præbendam, & poſtea maodaret vt reciperetur, tunc benè reciperem (io quibus terminis non verſamur) reddendo rationem quia talis receptio nihil confert, Electio autem vel receptio, quæ reputatur pro electione pertinet ad Canonicos, vti Capitulum repræſentantes, ſecus aotem in terminis meri, ac poſitiui facti, vnde Fedcric. de Sen. *conſ.* 290. *n.* 6. *verſ. aliam autem exceptionem*, concludit, quod quaodo in litteris dantur executores io curia, ſi ibi reperiantur aliqui Canonici poſſuot compelli ad hoioſmodi receptionem, quam Innoc. determinationem ampleai fuerunt Felin. *in c. eam rem ſub n.* 13. *de reſcript.* vbi etiam Compoſtellan. Io. Andr. Imol. cum aliis relatis per Lotter. *de re benef. lib.* 3. *quæſt.* 5. *n.* 31. & ſequuta fuit Rota coram Boratt. *dec.* 318. *n.* 12.

Nec pariter obſtat, qood Cum fuerit relaxatum 5
mandatum cootra Capitulum non debeant Canonici ſtrictiori cenſura innodari, quia reſpondebant Domini primo, quod præter interdictum latum cõtra Collegium validè poſſit procedi ad excommunicationem contra ipſos de Collegio vti ſingulos, vbi culpabiles ſe reddunt, dum non obediunt mandatis Apoſtolicis, vt *in c. lapſum* 30. vbi Rubr. *n.* 51. Imol. *n.* 12. *de reſcript. & in c. pro illorum* 22. *de præben. c. dilecte n.* 1. *de except.* Socin. *in c. dilectus il* 2. *de ſimon.* Couar. *var. reſol. lib.* 2. *c.* 8. *n.* 9. Bellet. *diſquiſit. Cleric. part.* 1. *tit. de fauor. Cler. can.* §. 5. *n.* 56. ſecundò cum in præſenti fuerit adhibita cauſa cognitio non vſque proceſſos inſtructus, & intercelſerit pecoliaris monitio fuerintque ſeruati quatuor termini conſueti Veſtr. *vbi ſupra* eſſe propterea ad vlteriora procedeodum authenticando contumaciam Cano-
nicorum ad effectom deueniendi ad excommunica- 6
tionem, & vltra interdictum contra dictum capitulum relaxatum benè eſſe concedendam declaratoriam etiam excommunicationis contra ſingulos Caoonicos, de quibus *ſupra*, & alios compreheuſos io verbis mandati Rotalis vti detinentes, & occupantes præbeodam decanalem alióſque fructus Decanatus, & Canooicatus ad Trideſchinum Decanum, & Canonicum præfatum ſpectantes & vti mandata Apoſtolica ſpernentes, iuxta optimum Text. *in c. Romana de ſent. excom in* 6. Gloſ. *in c. Capitulum S. Crucis de reſcript.* vbi Butr. *n.* 21 Imol. *n.* 12.

Et ita reſolutum, &c.

Bracharen. Fructuum.

Lunæ 26. Maij 1642.

ARGVMENTVM.

Capitulum negans poſſeſſionem, prouiſo Apoſtolico ab eo die, tenetur ad omnes fructus, & diſtributiones Beneficij.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum negans poſſeſſionem prouiſo Apoſtolico ab eo die tenetur ad omnes fructus, & diſtributiones beneficij.*

2 *Lite pendente facta attentata ſunt.*

3 *Non admiſſus ad poſſeſſionem dicitur violenter eiectus.*

4 *Capitulum admittens intruſum tenetur ad fructus ab eo perceptos.*

5 *Qui lite pendente in alium poſſeſſionem transfulit pro poſſeſſore habentur.*

6 *Et tenetur de fructibus ab eo perceptis.*

7 *Et dicitur peccare contra ius, contra partem & contra iudicem.*

8 *Damnificatus poteſt agere contra damnificantem, vel contra eum qui damno cauſam dedit.*

9 *Et contra attentantem, & eum qui cauſam attentato dedit.*

10 *Condemnatum capitulum ad reſtituendum fructus canonice, cui capitulum recuſauit tradere poſſeſſionem cenſetur etiam condemnatus ad reſtituendum perceptos ab intruſo.*

11 *Et ſimpliciter condemnatus cenſetur condemnatus ad omnes, ad quos de iure debuiſſet.*

DECISIO CLXXIII.

1 FVIT hodie reſolutum Capitulum Eccleſiæ Bracharen. teneri ad omnes fructus & diſtributiones Archidiaconatus & Canonicatus decurſas à die oppoſitionis, & denegatæ poſſeſſionis Ludouico Aluarez Prouiſo Apoſtolico, vſque ad diẽ ei traditæ poſſeſſionis, quia Capitulũ recuſauit date poſſeſſionem d. Ludouico, & ſic fuit in culpa Put. *dec. 2. in tit. de fruct. & deciſ. 373 per tot. lib. 1. in correct.* Pont. *de ſpol. lib. 4. cap. 2. n. 27. verſ. & pariter* Gonzal. *ad regul. 8. §. 7. proem. n. 161. verſ. & hac quinta*
2 *limitatio* Rot. *part. 4. diuerſ. deciſ. 18.* necnon quia capitulum cum manifeſta colluſione (à Rota declarata coram bonæ mem. Coccino) intruſit Hectorem de Scrlla ſub falſo prætextu impuritatis præfati Ludouici committendo manifeſta attentata, quæ ſunt omnia geſta in ſpretum litis pendentiæ, ac inhibitionis Rotalis, vt pluries fuit reſolutum *in hac cauſa coram bona mem. Coccino.*

3 Vnde dicebant Domini lapſum teneri non ſolum ad fructus per eum perceptos, immò ad eos qui percipi potuerunt, quia dum non fuit admiſſus dicitur violenter eiectus *l. clam poſſidere §. qui ad nundinas cum l. ſeq. ff. de acquir. poſſ.* Put. *dicta dec. 373. num. 3. lib. 1. in correct.* Lancellot. *de attent. part. 3.*
4 *cap. 31. de pæn. atten. num. 21* Burat. *deciſ. 642. n. 4.* necnon etiam teneri ad fructus perceptos ab ipſo Hectore intruſo, quia ſi capitulum illum non admiſiſſet fructus ab eo perceptos indubitanter Capitulum percepiſſet, vt fuit reſolutum *in vna Iacen. Penſionis 1. Febr. 1610. coram Ottembergo impreſſa* penes Marcheſ. *de commiſſ. par. 1. deciſ. 46. fol. 550. num. 3. in fin. verſ. & ſi fortaſſe,* Lancellot. *de attent. part 3. cap. 19. num. 1.* Duran. *deciſ. 266. num. 33. &*
5 *part. 5. recent. deciſ. 392. num. 39.* vbi quis fuit condemnatus ad fructus perceptos per eum, in quem litè pendente tranſtulit rem litigioſam cum habeatur pro poſſeſſore iuxta Text. *in c. pro poſſeſſore de reg. iur. in 6.* Put. *deciſ. 5. in tit. de fruct.* Achil. *deciſ. 20. per tot. de reſtit. ſpol.* Pont. *de ſpoliis lib. 4. cap. 2. num. 26. verſ. ac etiam in fructibus, & in dicta*
6 *Iacen. Penſionis coram Ottembergo* quia dum Capitulum voluit intrudere Hectorem pendente lite indubitanter tenetur de proprio, quamuis ipſe non perceperit, ſed tertius qui habuit cauſam ab ipſo Capitulo, Lancellot. *de attent. part. 1. c. 3. n. 13. & part. 3. cap 31. n. 27. & 40* & fuit reſolutum *in Cuſentina Beneficij ſeu Attentatorum 21. Maij 1636. coram bonæ mem. Buccabella,* poſtea confirmata coram R.P. D. meo Dunozet. & 10. Decembris 1637. cum peccauerit contra ius, contra iudicem & contra partem 7
Speculat. *in tit. de fruct. & intereſſe §. 1. verſ. vt ſupra dicta,* & benè Rota *dec. 5. de reſt. ſpoliat. in nouis.*

Non obſtat quod D. Ludouicus Aluarez. debeat 8
ſe conuertere contra D. Hectorem intruſum ſeu illius hæredes, quia fuit benè reſponſum eſſe in electione damnum paſſi agere, vel contra damnificantem, vel contra eum, qui damno cauſam dedit ſaltem, quando prout hic in Capitulo dante cauſam adeſt manifeſta culpa, Bero. *quaeſt. 39. num. 3.* Ciriac. *contr. 234. n. 4.* & in terminis quod poſſit agi pro refectione damnorum datorum tam contra attentan- 9
tem quam contra eum, qui attentati cauſam dedit, vel ratificauit cenſuit Rota *in d. Cuſentina beneficij ſeu Attentatorum coram bona mem. Buccabella & R.P. D. Dunozet.*

Vlterius in Præſenti declararunt Domini ſenten- 10
tiam latam in hac cauſa contra Capitulum coram bonæ mem. Coccino, in qua illud condemnatur ſimpliciter ad fructus benè comprehendere etiam fructus perceptos ab Hectore intruſo, vt videtur eſſe de mente Rot. *in d. Iacen. Penſionis in fin. n. 3.* penes Marches. *part. 1. fol. 550.* & prius dixerunt Lancellot. *de attentat. par. 1. cap. 3. num. 23.* quia generaliter, & ſimpliciter condemnatus cenſeatur condemnatus ad omnes, ad quos de iure debuiſſet, Gregor. XV. *deciſ. 74. num. 8. & deciſ. 176. num. 3. & 4. & par. 7. recent. deciſ. 210. n. 3.*

Et ita reſolutum, &c.

Arianen. Redditionis Rationis.

Veneris 30. Maij 1642.

ARGVMENTVM.

Declaratoria excommunicationis concedendi eſt aduerſus inobedientes mandatis perſonaliter intimatis quatuor terminis ad parendum datis elapſis.

SVMMARIVM.

1 *Quando mandatum perſonaliter eſt intimatum, quatuor termini ſeruandi ſunt ad deueniendum de punitione.*

2 *Quibus elapſis aduerſus inobedientem declaratoria concedenda eſt.*

3 *Quando mandatum affirmatiuum factum requiritur actus poſitiuus.*

4 *Dictio ſine eſt priuatiua, negatiua, & excluſiua.*

5 *Partes debent obedire ſententia excommunicationis & non diſcutere de eius iuſtitia.*

6 *Rota non ſolet retardare declaratoriam, niſi in caſu notoriæ iniuſtitiæ, & ineuitabilis nullitatis mandati.*

DECISIO CLXXIV.

FVIT hodie reſolutum dandam eſſe declaratoriam contra Alexandrum Salſam Rectorem Eccleſiæ Parrochialis S. Andreæ Ciuitatis Arianen. eo, quia poſt deciſionem coram me emanatam ſub die 7. Febr. præteriti, in qua dictum fuit Capitulo & Canonicis eiuſdem Ciuitatis dandum eſſe mandatum de manutenẽdo in poſſeſſione, exigendi

Digitized by Google

exigendi medietatem oblationum, prouenientium ex ſponſalitiis mortuariis, ac aliis redditibus incertis eiuſdem Eccleſiæ Parrochialis, fuitque ex-
1 peditum mandatum de manutenendo, à quo licet fuerit appellatum, attamen ſignatura reſcripſit cum clauſula *ſine praiudicio*, quod mandatum fuit dicto Alexandro ſub die tertia Aprilis præteriti perſonaliter intimatum, & poſtea in Rota reproductum, & fuerunt ſeruati quatuor termini de ſtylo ſeruati ſoliti ad docendum de paritione, iuxta notata per Felin. *in cap. Rodulphus, num. 45. de reſcript. & in cap. ad probandum de re iudic.* Veſtr. *in prax. lib. 8. cap. vlt. num* 19.

2 Quibus peractis cum de paritione non doceatur declaratoria nequit denegari, Mohed. *deciſ. 1. de ſent. excom.* Caſſad. *deciſ. 6. num. 10. de cauſ poſſeſſ. & propr.* Rot. *in recent. deciſ.* 539. *num. 1. p. 1. & 445. num. 4. & deciſ. 591. num. 5. part. 2.* & fuit coram me reſolutum
3 *in Placentina Decimarum* 21. *Februar. præteriti*, & dum mandatum in præſenti continet factum affirmatiuum non ſufficit patientia, ſed requiritur actus poſitiuus, quia verſamur in caſu, in quo Capitulo quid certum venit præſtandum, Rota *deciſ.* 614. *num. 2. part.* 2. *recent.* & fuit reſolutum *in Leodicen. Canonicatus coram Reuer. D. meo Decano ſub die*........ 1632. & alibi ſæpius.

4 Nihil facit appellatio per ſalſam interpoſita, quia dum ſignatura reſcripſit cum clauſula *ſine praiudicio*, non inde à contumacia poteſt ille excuſari, cum illa operetur, quod nihil veniat faciendum in præiudicium Capituli, quia dictio *ſine* eſt priuatiua, negatiua, & excluſiua, *l. 1. §. Prætor. ff. de pignor. act.* Alber. *in ſuo diction. in verb. ſine.* Rot *deciſ.* 115. *n.* 28. *part. 6. recent.*

5 Minus obſtant ea quæ dicuntur contra iuſtitiam mandati Rotalis, fuit per Dominos reſponſum de illa ſufficienter conſtare ex lectura dictæ deciſionis factæ in hac cauſa ſub die 7. Februar. præteriti, cuius rationes, non eſt, cur repetantur vltra quod eſſet aperire viam illudendi mandata Rotalia, quod non venit permittendum cum partes debeant parere non diſcutere, vt fuit reſolutum *in Mediolanen. bonorum* 4. *Aprilis præteriti coram Re-*
6 *uerendiſſ. D. meo Decano*, nec Rota ſolet retardare declaratoriam, niſi in caſu notoriæ iniuſtitiæ, & ineuitabilis nullitatis mandati, vt in caſu *deciſ.* 218. *part. 1. recent. num. 1.* vel quando in continenti conſtat de notoria iniuſtitia, vt *in Legubina Bonorum* 25. *May* 1728. *coram bon. mem. Pirouano*, in caſu autem noſtro nihil de nouo fuit deductum, quod non fuerit diſcuſſum, & ſublatum *in dicta deciſ. 7. Februar. præteriti.*

Ex nimia tamen benignitate Dominorum ordinatum fuit, quod declaratoria daretur, niſi infra menſem, vtraque parte informante, &c.

Parmen. Beneficij.

Veneris 30. Maij 1642.

ARGVMENTVM.

Sumitur ex Summariis.

1 *Collatio, & inſtitutio differunt.*
2 *Collatio ordinary non requirit certam formulam verborum.*
3 *Quando ordinarius proceſſit motu proprio, & ex certa ſcientia non requiritur alia iuſtificatio.*
4 *Actus extraiudicialis non probat aliquid ſufficienter.*
5 *Ignorantia præſumitur quando de contrario non conſtat.*
6 *Præſertim ſi adeſt iuſta cauſa.*
7 *Quando agitur de alicuius præiudicio requiritur eius ſcientia certa, & ſpecifica.*

DECISIO CLXXV.

Reverendiſſimvs D. meus Merlinus Decanus diem ſuum clauſit extremum non extenſa deciſione in hac cauſa per ipſum propoſita, ego in eius locum ſubrogatus eam extendi, & cum dubitaretur hac die, an eſſet ſtandum in deciſis ſub die 31. Ianuar. proximè præteriti, in qua firmatum fuit Secardo adiudicandum eſſe beneficium, de quo agitur fuit reſolutum, ſtandum eſſe in deciſis.

Inconcuſſa ſiquidem remaneant fundamenta 1
dictæ deciſionis, cum Capitulum non potuiſſet adiudicare Chinello beneficium, quia tantum habebat facultatem à fundatore præſcriptam conferendi, non autem inſtituendi, quæ inter ſe longè diſtant, dum collatio perficitur ſine interuentu alicuius perſonæ, præſentatio verò requirit interuentum habentis facultatem *cap. ita noſcitur. de his, quæ fiunt à Prel. cap. fin.* vbi Abb. & alij *de iurepatr.* Concil. Trid. *ſeſſ. 24 c. 13. de reform.*

Vnde dum Secardus fuit ab ordinario prouiſus 2
31. Octob. ad quem ſpectabat collatio, prout in limine fundationis fuit propterea valida prouiſio ordinarij, quamuis non declarauerit ſe conferre in vim legis præſcriptæ à fundatore, quia in collatione ordinarij non requiritur certa formula verborum, vt per Siluan. *de benefic. part. 3. quæſt. 10. num.* 11. Lambert. *de iurepatron. lib. 2. part. 3. quæſt. 11.*
art. 1. num. 6. Ordinarius enim proceſſit motu pro- 3
prio, & ex certa ſcientia, ideoque non requirebatur alia iuſtificatio, Rot. *deciſ.* 190. *num. 1. part. 2. recent.* Seraph. *deciſ.* 1026. *num. 1.* Durand. *deciſ.* 233. *num. 1. & deciſ.* 350. *num.* 2.

Vltra quod in fundatione primus terminus de- 4
cem dierum fuit aſſignatus familiæ de Benedictis, ſecundus veroſimilis terminus Capitulo, & tertio Epiſcopo, qui propterea conferendo poſt vigeſimum ſecundum diem vacationis benè contulit in tertio termino, & quamuis dicatur familiam de Benedictis eſſe extinctam, attamen non viſum fuit hoc ſufficienter probari ex deciſione Eminentiſſimi Dom. Cardinalis Pamphilij de anno 1610. cum ſit actus extraiudicialis, Rota *deciſ.* 665. *num. 1. p. 3.*
recens. cum ignorantia præſumatur, dum de con- 5
trario alias non docetur *l. verius, ff. de probat. cap. præſumitur. de regul. iur. in 6.* Gregor. XV. *deciſ.* 511.
num. 19. præſertim quia in præſenti adeſt iuſta cau- 6
ſa in Epiſcopo idem Gregor XV. *deciſ.* 529. *num.* 19.
& 20. Cum non teneatur ſcire factum tempore an- 7
teceſſoris, & cum agatur de præiudicio Epiſcopi requiritur ſcientia certa, & ſpecifica quæ non adeſt, Nat. *conſ.* 636. *n.* 192. Surd. *conſ.* 190. *n.* 136. *& p.* 5. *rec. deciſ.* 301. *num.* 28.

Et ita reſolutum, &c.

Amerina ſeu Viterbien. bonorum.

Veneris 6. Iunij 1642.

ARGVMENTVM.

Qui bona ſuper quibus executio fit non poſſident, vel in fraudem paratæ executionis acquiſierint eam executionem retardant.

SVMMARIVM.

1 *Oppoſitio illius, qui bona debitoris poſſidet non hæreditario nomine, ſed alio retardat executionem factam ſuper illis bonis.*
2 *Qua ſtante oppoſitione executio eſt nulla, niſi creditor iuſtificauerit illa bona eſſe debitoris.*
3 *Qui non poſſident bona, nec vllum intereſſe habent non ſunt audiendi volentes retardare executionem ſuper bonis factam.*
4 *Non enim dicuntur legitimi contradictores.*
5 *Acquiſitio bonorum facta in fraudem parata non obſtat.*

DECISIO CLXXVI.

Relaxato mandato per A. C. vſque de
anno 1624. ad fauorem D. Benedicti Clementini
filij hæredis Apoſtolici contra bona
hæreditaria q. Petri Pauli Clementini pro ex-
tinctione duorum cenſuum ſcut. 48. conficientium in
ſorte ſcut. 600. vſque ab anno 1599. per d. Agabi-
tum impoſitos contemplatione d. Petri Pauli, &
cum eiuſdem obligatione de extinguendo infra an-
num probato coram A. C. quod aderant bona
hæreditaria d. Petri Pauli, alias ab eius matre, &
tottice empta, ſuper quibus bonis idem A. C. d.
mandatum exequi mandauit cauſa per ſignaturam
commiſſa R.D. meo Panzirolo, coram quo præuiis
duabus deciſionibus ſub diebus 16. Nouembr. 1637.
& 28. Iunij 1641. fuit ordinata executio dicti man-
dati.

1 Quibus ſic ſtantibus comparuerunt Domini Ioan-
nes Baptiſta, & Hieronymus fratres de Clementi-
nis, & appoſuerunt coram A.C. bona, ſuper qui-
bus fuit facta executio ab eis poſſideri ad effectum
illam retardandi, cum eſſent tertij poſſeſſores, iuxta
Cautelam Angel. *in l. à Diuo Pio, §. ſi ſuper rebus, n. 1.*
vbi Alex. *n. 28. verſ. & pro hoc benè facit. ff. de re iud.*
Franc. Aret. *conſ. 86. in fine.* Rot. *part. 5. rec. deciſ. 263.*
2 *num.* 4. benè inde potuiſſe fratres de Clementinis
proteſtare, quod ſuper bonis ab eis poſſeſſis alio
nomine, quàm hæreditario debitoris non fieret exe-
cutio, qua ſtante executionem reddi nullam, niſi
creditor prius iuſtificaſſet, quod hæc bona ſpecta-
rent ad debitorem, iuxta doctr. Bart. Bald. & alio-
rum *in l. ob maritorum verſ. quæro nunquid c. ne vxor
pro mar.* Rot. *deciſ. 22. n. 2. & 3. coram Greg. XV.*
3 Sed quia cognitio huius negotij ſpectabat ad Iu-
dicem executorem, & ſic ad Rotam non autem ad
A. C. fuitque per ſignaturam mihi reſcriptum, vti
ſubrogato in locum Reuer. Patriarchæ Panziroli, vt
procederem ad vlteriora, quibus ſtantibus dubitaui
hodie, an eſſet procedendum ad vlteriora in execu-
tionem mandati, & exequutur, relaxati? & Domini
affirmatiuè reſponderunt, quia præfati Ioan. Ba-
ptiſta, & Hieronymus non probarunt ſe poſſidere
bona ſuper quibus fuit decreta executio contra Ca-
tharinam hæredem d. P. Pauli debitoris, imò nec
ius aliquod aut intereſſe ſuper illis habere, vnde
non veniunt audiendi, *l. 1. ff. quorum app. non recip.
l. ille à quo, §. ſi teſtamento, ff. ad Trebell.* Dec. *in l. ex
conuentione, num. 1. C. de pact.* Barboſ. *in l. ſi alienum,
num. 18. ff. ſol. matr.* Gregor. *deciſ. 396. num. 3. & par. 6.
rec. deciſ. 93. num. 7.* itaut nec dicantur legitimi con- 4
tradictores, Greg. XV. *deciſ. 22. num. 4.* vbi Adden.
littera B. Caualer. *deciſ. 450. num. 3. part. 6. recent. de-
ciſ. 147. num. 4. & p. 7. deciſ. 51. num. 9.*
Et ceſſat omnis ſcrupulus ſtante inſtrumento ac- 5
quiſitionis horum bonorum, ac aliis iuribus exhi-
bitis coram A. C. & in Rota tranſportatis, ex qui-
bus manifeſtè conſtat, iſta bona ſpectare ad hære-
ditatem q. P. Pauli debitoris, & modo non ab aliis
poſſideri, niſi à Catharina illius hærede, vt in
præfatis deciſionibus in hac cauſa bene firmatur,
nec inde poteſt retardari proceſſus ad vlteriora, &
quamuis per dictos Ioan. Baptiſtam & Hierony-
mum poſſet doceri de acquiſitione horum bono-
rum, adhuc illis non poſſet ſuffragari cum præſu-
meretur facta in fraudem paratæ executionis ac in
ſpretum iudicialis authoritatis, vt per Giur. *dec. 62.
per tot.* Burat. *deciſ. 166. 204. 332. & 450. num. 1. & in
Milenitana bonorum de Cranzar. 6. Feb. 1640. coram
Eminentiſſ. Veroſpio.*
Et ita reſolutum, &c.

Peruſina Spolij.

Mercurij 18. Iunij 1642.

ARGVMENTVM.

Spoliatus per iudicem nulliter bona ſubhaſtantem, & deliberantem ante omnia reſtituendus eſt.

ARGVMENTVM.

1 *Probato ſpolio reintegratio concedenda eſt, ſi ſpoliatus poſſidebat, & iudex nulliter proceſſit.*
2 *Poſſeſſio antiqua ſpoliati à iudice ex ſubhaſtatione, & deliberatione bonorum probatur.*
3 *Et ex perceptione fructuum.*
4 *Et ex confeſſione ſpoliantis.*
5 *Poſſeſſio ſpoliantis probatur ſuſtentatione litis, & teſtium depoſitionibus.*
6 *Maiori pretio oblata, non poſſunt iis, qui minus pretium offert liberari res ſubhaſtata.*
7 *Deliberatio debet fieri cum termino, niſi infra menſem, non cum termino niſi ad primam diem: nulla enim eſt, & n. 9.*
8 *De iure communi in ſubhaſtatione bonorum minorum requiritur ſpatium viginti dierum.*
10 *Licentia alienandi conceſſa per Principem intelligitur ſeruatis ſeruandis.*
11 *Clauſula ſublata, & decretum irritans non poteſt annullare prouiſum reintegrationis, poſſeſſionis nulliter ſublatæ.*
12 *Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus poſtpoſita omni exceptione.*

DECISIO CLXXVII.

Perſtiterunt Domini in deciſis coram me, ſub die 4. Aprilis 1636. quæ habetur impreſſa

preſſa poſt Mang. *de ſubbaſt. deciſ. vlt.* in qua dictum
fuit Comitibus de Vbaldis competere reintegratio-
nem ad bona S. Mariani, & Beitrignanæ hodie de-
1 tēta per Dominos de Criſpoldis hæredes Martiæ eo-
rū matris cui d. bona fuerūt deliberata, probatis om-
nibus extremis neceſſariis in hoc iudicio, nempè
poſſeſſione Comitum de Vbaldis de tempore cōmiſ-
ſi ſpolij, moderna DD. de Criſpoldis, & notoria nul-
litate iudicis procedentis ad ſubhaſtationem vel
deliberationem dd. bonorum, vt latius *in d. deciſ.* cu-
ius fundamenta etiam hodie Dominis placuerunt.
2 Nam quoad primum extremum illud ſufficienter
probatum remanet ex ſubhaſtatione, & deliberatió-
ne bonorum contra dd. Comites facta, & cēſuit Ro-
ta coram Durano *dec. 37. n. 1. cum ſeq. & p. 7. recent. &*
3 *dec. 554. n. 1.* quam etiam ex inſtrumento adeptionis,
necnon ex depoſitionibus teſtium, quorum aliqui
deponunt etiam de perceptione fructuum, iuxta *l.*
qui vniuerſas §. quod per Colonum, & *ibi* Bart. *ff. de acq.*
poſſ. Caputaq. *deciſ. 131. n. 6. & 371. p. 2. & p. 1. rec. dec.*
4 462. Seraph. *dec. 1200. n. 1.* necnon ex implicita con-
feſſione præfatorum de Criſpoldis emanata de
tempore, quo fuit obtenta ſubhaſtatio, & delibera-
tio dd. bonorum contra dd. Comites, qua nulla ma-
ior probatio, vt *in d. deciſ. 229. n. 2. p. 7. rec. & in Colo-*
nien. Præcedentia 9. Iunij 1627. & in Romana Domus
30. Maij 1629. coram Eminentiſſ. Cardinali Vbaldo.
5 Pro ſecundo verò ſat eſt ſuſtentatio litis iunctis
teſtibus examinatis, optimè de poſſeſſione ipſorum
de Criſpoldis deponentibus Greg. XV. *dec. 362. n. 3.*
Duran. *d. dec. 37. n. 4.*
6 Iudicium demum nulliter proceſſiſſe patet, tum
quia contra DD. Comites tertios poſſeſſores, non
poterat procedi executiuè, vt factum fuit, tum etiam
quia ſubhaſtatio, & deliberatio fuit facta pro mino-
ri pretio oblato non obſtante, quod alij maiores ob-
latores renunciaſſent, cum id agere non valuiſſent
ex relatis in ſpecie *in Romana Domus 19. Decembris*
1631. coram Eminentiſſ. Cardinali Vereſpie, & prout
pleniùs *in d. deciſ.* deductum fuit.
7 Subſiſtere etiam viſum fuit tertia nullitas elicita
ex eo, quod d. deliberatio emanauerit ſub decreto,
niſi ad primam diem, cum tamen de ſtylo eſſet fa-
cienda cum termino, niſi infra menſes, vt per Gra-
tian. *diſc. 739. n. 25.* Burat. *deciſ. 564. n. 10. & in Roma-*
na ſpolij Domus 19. Ian. 1615. coram Eminentiſſ. Cardi-
8 *nali Pamphilio*; & de iure communi in ſubhaſtatio-
ne bonorum minorum requirebatur ſaltem ſpatium
20. dierum iuxta Text. *in authen. hoc ius porrectum C.*
de ſacroſ. Eccleſ. Surd. *conſ. 49. n. 15. ad fin. & n. 19.* &
cenſuit Rota *p. 4. rec. dec. 406. n. 5.*
9 Nec obſtare viſum fuit quod antea emanauerit
decretum de ſubhaſtando cum termino infra men-
ſem, quia fuit animaduerſum poſtea fuiſſe circum-
ductum, ideoque in decreto deliberationis ſubſecu-
tæ denuo requirebatur aſſignatio termini vnius
menſis, vt per Felin. *in c. 1. n. 22. de iudic.* Oſaſch. *deciſ.*
Pedemont. 142. n. 37. & in puncto Rota *in d. Romana*
Domus 19. Ian. 1515. coram Eminentiſſimo Pamphilio.
10 Quo vero ad obiectum deductum ex Chirogra-
pho fel. rec. Pauli V. ſuper derogatione fideicommiſ-
ſi emanatum ad fauorem Dominorum de Criſpol-
dis fideiuſſorum caſu, quo Mutius contrauenitet &
ſtatum Eccleſiaſticum ingrederetur cum clauſula
ſublata & decreto irritante, placuerunt DD. reſpon-
ſiones datæ *in alia dec.* & in omnem caſum Paulum
V. in d. Chirographo, in quo leguntur dicta clauſu-
la ſublata, & decretum irritans, cenſendum venit
tantum diſponere voluiſſe, prout verè diſpoſuit,
quod omni caſu quo dd. Domini de Criſpoldis qui
fideiuſſerant ad fauorem fiſci ſoluerent, poſſent ſe
releuare pro ſumma ſoluta ſuper bonis ſubiectis fi-
deicommiſſo q. Ioannis Antonij Paroli, nec per d.
Chirographum iudicandum eſt eundem Paulum V.
voluiſſe abſoluere Fiſcum, nec DD. de Criſpoldis ab
obſeruatione terminorum & ſolemnitatum requi-
ſitarum in ſubhaſtatione, & deliberatione bonorum
quod etiam colligitur ex illis verbis Chirographi,
ibi, *Quella parte de beni che al noſtro fiſco li piacera di*
ſeguitare, quæ verba ſunt intelligenda iuris ordine
ſeruato, nam licentia alienandi conceſſa per Princi-
pem intelligitur, ſemper ſeruatis ſolemnitatibus à
iure requiſitis, vt per Rot. *p. 2. diuerſ. dec. 84. n. 4. & in*
d. deciſ. huius cauſa dictum fuit & d. clauſula ſublata 11
eſt acceſſoria, nec locum habet, vbi non viget diſpo-
ſitio principalis ex firmatis *in præterita deciſione*, &
ideo non habet locum in præſenti caſu, cum non
agatur de exiſtentia, vel non exiſtentia fideicommiſ-
ſi, circa quam verſatur d. Chirographum, ſed tantum
petatur reintegratio ſtantibus prædictis nullitati-
bus, quo caſu nec d. clauſula, nec d. decretum poteſt
annullare proceſſum, nec claudere os Iudici, & par-
ti, Rot. *deciſ. 209. n. 1. 2. & 3. p. 4. diuerſ.* Mant. *de clauſ.*
clauſ. 157. n. 53. par. 1.
Quæ demum per Informantes pro Criſpoldis 12
longa ſerie inculcabantur per inſubſiſtentia ſen-
tentiæ Fiſci ſuper delictis illorum de Parolis, & ſu-
per non purificatione fideicommiſſi, & ſimilium, di-
xerunt Domini non poſſe impedire reintegratio-
nem, tanquam requirentia altiorem indaginem, &
repertorium reſpicientia, cum ſpoliatus ſit ante om-
nia reſtituendus, poſtpoſita omni exceptione & co-
gnitione ſuper meritis, Bald. *in c. conquerente de reſt.*
ſpoliat. Surd. *conſ. 28. n. 31. & conſ. 66. n. 5.* Caputaq. *de-*
ciſ. 260. n. 5. p. 2. Rot. *dec. 366. n. 10. p. 1. rec.* Peregr. *conſ.*
131. n. 1. cum plur. ſeqq. vbi quod contra agentem in
ſpolio nec admittatur replicatio dolo petis, quod
ſtatim reſtituturus es.
Et ita reſolutum, &c.

Bononien de Berois.

Lunæ 23. Iunij 1642.

ARGVMENTVM.

Obligationi alternatiuæ ſatisfacit debitor eligendo, & præſtando id quod elegit. Cætera ex ſummariis.

SVMMARIVM.

1 *In alternatiuis ſufficit alterum adimplere.*
2 *Electio competit debitori.*
3 *Electio competit debitoris hæredi.*
4 *Ad adimplendam promiſſionem alternatiuam debet alterum ex deductis in illa præſtari.*
5 *Mulier, quæ non eſt mater nec auia pupilli tutrix eſſe nequit.*
6 *Maior infante debet obligationibus ſuis interuenire.*
7 *Confeſſio plenè probat contra confitentem.*
8 *Quando res aliter ſe habet error patere dicitur.*
9 *Error tranſactionem reſcindit.*
10 *Hæres dum viuit debet rem quam vult pro ſuis detractionibus eligere; non in vltima voluntate.*
11 *In inuentario deſcribendæ ſunt res alienæ in hæreditate inuentæ.*

Clauſula

12 *Clauſula* non apponenda cenſeantur non appo-
ſita *præſeruat ſcribentem ab omni præiudicio.*
13 *Reſponſio ad obiectionem.*
14 *In Rota eſt ſtylus, quod in limine ferenda ſententia
adeſt petitio continens omne quod in ſententia
continetur, ſententiaque nihil amplius continere
poteſt.*

DECISIO CLXXVIII.

CONFIRMARVNT hodie DD. ſententiam Ro-
talem latam ad fauorem Herculis Auguſtini
de Berois, tanquam validam, & iuſtam; Validitas
enim non controuertebatur dum concurrunt omnia
requiſita per vulgatam deciſ. Verall. 260. *p.* 2.
1 Iuſtitia verò eſt clariſſima, quia ſi in tranſactio-
ne ſequuta de anno 1621. Ioannes Franciſcus pro-
miſerat tradere Prædium Butrij proueniens ex fidei-
commiſſo q. Auguſtini Iuriſconſulti, vel prædium
Panicale, dum per Herculem Auguſtinum Ioannis
Franciſci ſucceſſorem de anno 1636. fuit dictum
Prædium Butrij Ludouico relaxatum, vtique vide-
tur tranſactioni ſatisfeciſſe, cum in alternatiuis al-
terum ſufficiat adimplere, *cap. in alternatiuis de reg.
iur. in* 6. Duran. *deciſ.* 103. *num.* 3. 265. *num.* 26. 286.
num. 1.
2 Et fuit indubitanter tentum Herculi Auguſtino
competere facultatem eligendi alterum ex promiſ-
ſis, quia eſt certa iuris concluſio *per l. plerumque cir-
ca fin ff. de iur. dot.* electionem competere debitori,
qualis erat Ioannes Franciſcus tam vigore conuen-
tionis, quam etiam de iure, vnde ſicut Ioanni
3 Franciſco dicta electio competebat, ſic Herculi
Auguſtino illius hæredi, in quo ſi obligatio conti-
nuabat, ita & electio continuare debebat, *l. ſi ſti-
pulatus fuerit illud, vel illud ff. de verbor. obligat.* vbi
gloſ. & Bart. *l. ſi ſeruus hæredi ff. de ſtat. homin.* An-
ton. Gomez *variar. reſolut. tom.* 2. *cap.* 11. *in tit. de
qualitat. contract. n.* 41.
4 Non obſtat quod in ſecunda tranſactione de an-
no 1636. Prædium Butrij fuerit reſtitutum Ludo-
uico, non vt ſuppoſitum fideicommiſſo Auguſtini
vt in prima tranſactione, ſed fideicommiſſo Her-
culis, & conſequenter pro adimplemento primæ
promiſſionis alternatiuè conceptæ debeat ſolui, vel
pretium Prædij Butrij, vel tradi prædium Panicalis
argumẽto Text. *in l. Stychum aut Pamphilum ff. de ſo-
5 lut.* quia quamuis in ſecunda tranſactione Fuluia
vti aſſerta Tutrix, & Curatrix Herculis Auguſtini
tunc pupilli cõnumeraſſet prædium Butrij inter bo-
na Herculis, nihilominus præmiſſo quod dicta
Fuluia, cum non eſſet Mater nec Auia Pupilli of-
ficium Tutelæ adimplere non poterat contra di-
ſpoſitionem iuris toto titulo, *C. quand. Mulier tu-
tel. offic. l. tutela l. vlt. ff. de tutor. l. fœmina ff. de
reg. iur.* Cuiac. *controu.* 135. *num.* 19. Rota *in Ro-
mana hæreditatis* 22. *Iunij* 1633. *coram Mohanno.*
6 & in omnem caſum erat neceſſarius Herculis Au-
guſtini interuentus, qui maior erat infante, Ca-
ſtren. *in l. neque Tutores num.* 5. *C. de procurat.* Go-
mez *variar. reſol. tom.* 2. *cap.* 14. *num.* 1. Peregr. *conſ.*
74. *num.* 4. *lib.* 3. Polidor. Rip. *obſeruat.* 48. *num.* 1.
& Anton. de Virgil. *in tractat. de ligie. perſ. cap.* 3.
in princ. num. 15. vbi de communi illa tranſactio
non poterat pupillo præiudicare ex præfatis nulla,
& omnino erronea ex propria partium tranſigen-
tium confeſſione de anno 1621. in qua dictum fuit
præfatum prædium ſpectare ad fideicommiſſum
7 Auguſtini, quæ confeſſio plenè probat contra con-
fitentes, *l. generaliter C. de non numer. pecun. cap. per
tuas de probat.* & ſic error ad oculum demonſtratur
dum res ſe aliter habet, *l. ſi poſt diuiſionem C. de iu- 8
ris. & facti ignorantia*, ſubſiſtere nequit tanquam
expreſſus & tranſactionem reſcindit, in quo eſt er-
ratum Caſtren. *in l. vltima §. item quæſitum eſt n.* 2. 9
ff. de condit. indebit. Decian. *conſ.* 526. *colum.* 2. *poſt
princ.* Gratian. *diſcept.* 324. *à princ. vſque ad fin.* Me-
noch. *conſ.* 750. *num.* 1. *cum ſeqq.* Cæſ. Manen *conſ.* 142.
n. 1. *cum ſeqq.* Facch. *conſ.* 18. *n.* 22. *&* 23. *lib.* 1. Gregor.
XV. *deciſ.* 81. *poſt princ. & in Romana prætenſa Dotis*
21. *Iunij* 1632. *coram Queippo.*
Nec releuat imaginaria reſponſio, quod Prædium
Butrij Hercules elegerit pro ſuis detractionibus, &
ex tunc fuerit factum proprium, & proinde etiam 10
Ioannes Franciſcus hæres illud deſcripſerit in in-
uentario, quia vltra quod conſtat de contrario ex
d. tranſactione de anno 1621. in qua expreſſe fate-
tur illud eſſe reſtituendum, tanquam ſubiectum fi-
deicommiſſo Auguſtini, certa eſt concluſio, quod
grauatus qualis erat Hercules debebat illud eligere
in vita pro ſuis detractionibus, vnde ſi in vltima
voluntate prædium Butrij elegit illud fideicommiſ-
ſarium remanſit, & electio non valuit Fuſar. qui
alios congerit *de ſubſtit. q.* 543. *n.* 17. & cenſuit Rota
in Bonon. de Mareſcottis 24. *Aprilis* 1626. *coram R. D.
meo Decano*, & illius deſcriptio ſubſequuta in inuen-
tario ad nihilum inſeruiuit, quia etiam res alienæ
inuentæ in hæreditate teſtatoris debent in inuenta- 11
rio deſcribi, *l. item videndum paragrapho fin. ff. de
petit. hæred.* vbi Bald. *numero ſecundo & in l. fin. pa-
ragrapho cum igitur numero decimo Cod. de iur. deliber.* 12
vbi Paul. de Caſtr. *num.* 5. Dec. *conſ.* 733. Rolan. à
Vall. *conſ.* 73. *num.* 27. *libro ſecundo*, cum aliis per
Cancer. *variar. reſol. par.* 3. *in tit. de inuent. num.* 43.
cum ſeqq. nec propterea illæ per deſcriptionem ef-
ficiuntur hæreditariæ præmiſſa potiſſimum clauſula
quod non apponenda cenſeantur non appoſita, quæ
præſeruat ſcribentem ab omni præiudicio, Caſtren.
*in d. l. fin. paragrapho cum igitur Digeſtis de iur. deli-
beran.* Rot. *dec.* 287. *n.* 6. *p.* 3. *recent.* cum aliis congeſtis
in deciſ. R. P. D. mei Carilli ſub die 18. *Feb.* 1641.
Nec fuit habita in conſideratione replicatio,
quod debeatur ſaltem prædium Panicalis vti hære-
ditarium Herculis, quando illud Butrij habuit, vti 13
fideicommiſſarium Auguſtini, quia hæc, & alia
fuerunt optimè ſublata *in deciſione ſub die* 18. *Fe-
bruarij* 1641. *verſ. minus obſtat coram Domino meo Ca-
rillo*, ita vt non indigeat vlteriori reſponſione.
Ad illud denique, quod ſententia non ſubſiſtat,
quia declarat nullam tranſactionem ſequutam de
anno 1636. inter Ludouicum, & Fuluiam Ghiſlar- 14
dam, cum tantum ageretur de iuſtitia laudi pro-
mulgati vigore compromiſſi, & ſic ſententia in
illa parte non fuerit conformis libello, nec huiuſ-
modi cauſa ſuper nullitate reperiatur commiſſa,
nec ſufficere clauſulas *quam, & quas*, reſpon-
detur, quod in Rota non applicatur iſta exce-
ptio, quoniam in limine præferendæ ſententiæ
datur petitio continens de verbo ad verbum,
quidquid in ſententia continetur, & ſic nihil
poteſt adeſſe in ſententia, quod non fuerit dedu-
ctum ad ſpeciem, de quo ſtylo teſtatur Pariſienſ.
conſ. 76. *num.* 11. *lib.* 1. Scacc. *de appellat. quæſt.* 11.
num. 34. *verſ. ex his* Contard. *in l. vnic. limit.* 6. *ra-
tione miſtura* §. 6. *num.* 44.
Et ita reſolutum, &c.

Licier.

Licien. Quartæ.

Veneris 27. Februarij 1642.

ARGVMENTVM.

Religio Franciſcana exempta eſt à ſolutione quartæ funeralis priuilegio Pontificis.

SVMMARIVM.

1 *Quarta funeralis de Iure communi ſpectat ad Episcopos, vel parachos.*

2 *Priuilegio tamen eximuntur à ſolutione dicta quarta Religio Franciſcana.*

3 *Poteſt per Priuilegium Papa Religio à ſolutione quarta funeralis eximi.*

4 *Clauſula ſublata, & decretum irritans claudunt os parti, & ligant manus iudicis.*

5 *Teſtes examinati lite pendente in Rota abſque remiſſorialibus, & iuriſdictione.*

6 *Atteſtationi non iurata non ſtatur.*

7 *Fratres alicuius monaſterij non poſſunt renunciare priuilegiis toti ordini conceſſis.*

8 *Declarationes ſacri Concil. Trid. eximunt à ſolutione quarta funeralis conuentus fratrum Franciſcanorum, ædificatos poſt 40. ann. Concil. Trident.*

9 *Ædificatio conuentus probatur ex atteſtatione vniuerſitatis & aliis modis.*

DECISIO CLXXIX.

1 CONTRA Atchipresbyterum, & Presbyteros terræ liquidarum tantum informantes,
fuit hodie reſolutum non conſtare de bono Iure
Eccleſiæ Parrochialis dictæ Tettæ pro conſequenda quarta funerali ab Eccleſia fratruum Reformatorum S. Franciſci de obſeruantia eiuſdem loci,
quamuis de Iure communi iſta quarta ſpectet ad
Epiſcopum vel Parochos, vt *in Clem. dudum §. ve-*
2 *rum ne Parochiales Eccleſia de ſepulc.* ſtantibus tamen
ampliſſimis priuilegiis, ac exemptionibus antiquiſſimis per ſummos Pontifices Religioni Franciſcanæ conceſſis, in quibus expreſsè eximuntur à ſolutione cuiuſcumque quartæ funeralis illa non debetur, vt *in conſtitutio. quarta* Clement. IV. *conſt.* 6.
Sixti IV. *Bullar. part.* 1. *conſt.* 11. San. mem. Pij V.
Bullar. part. 2. necnon breue Iulij III. cum derogatione expreſſa dictæ Clementinæ *dudum*, vti conſtitutionis conciliaris, prout requiritur, Rot. *dec.*
122. *part.* 1. *diuerſ.* Caual. qui plures cumulat *dec.*
101. *num.* 2. *vt in d. Bulla.* Sixti IV. *§. & dudum*
Viennenſi Concilio Sylueſtr. *in ſumm. verb canon.*
Portio num. 8. Lelius Zecchius *de repub. Eccleſ. in*
tit. de Parocho. cap. 28. *num.* 18. *verſ. Octauo ſi quis*
priuilegium, & in puncto dixit Rota *in Hiſpalen.*
Quarta funeralium 4. *Iulij* 1590. *coram bon. mem.*
Cardinali Pamphilio, & *in Licien. Quarta funeralis* 15.
3 *Ianu.* 1618. *coram bon. mem. Coccino*, cum benè per
priuilegium Papæ Religio poſſit à ſolutione cuiuſcumque. Quartæ funeralis eximi, vt *in præſenti cap.*
priuilegia 3. *diſtinct. Cod. offic. de teſtam.* Lauor. *var.*
lucabrat. in titul. de Priſco, & recent. funer. tit. 2. *c.* 17.
num. 48. *& in dicta Licien. quarta* dixit Rota *coram*
bon. mem. Coccino, quæ priuilegia expreſsè de-
4 rogant d. Clementinæ, & ſunt munita clauſula ſublata & decreto irritanti, quæ claudunt os parti, & ligant manus Iudicis aliter iudicandi Bart. *in l. fin. numer.* 1. *Cod. de Canon. ſum. vrb. Rom. lib.* 11. Gonz. *ſuper reg.* 8. *gloſ.* 66. *n.* 3. *cum ſeqq.* Put. *dec.* 48. *num.* 6. *part.* 1. Capntaq. *deciſ.* 234 *num.* 4. *part.* 3. Rot. *in recent. deciſ.* 77. *n.* 9. *part.* 5. Caual. *dec.* 430. *num.* 3.

Nec obſtat qnod in limine fundationis mona- 5
ſterij ſequutæ de anno 1613. fuerit connentum, vt fratres ſoluerent quartam funeralem, qnod potuiſſe fieri videtur eſſe de mente Rotæ coram Caual. *dec.* 101. *in fin.* quia in præſenti talis connentio non probatur, cum teſtes ad eam probandam adducti fuerint examinati lite pendente in Rota abſque litteris remiſſorialibus, & abſque vlla Iuriſdictione nullum propterea gradum probationis conſtitnunt Mant. *dec.* 199. *num.* 1. Rot. *part.* 1. *recent. dec.* 570. *num.* 3. Caual. *dec.* 40. *num.* 1. *& dec.* 159. *num.* 10. poſt modernam Peruſ. de maont. præſertim dum de dictæ litis pendentia fuit in partibus pluries proteſtatum Rot. *deciſ.* 570. *part.* 1. *recent. num.* 3. *in fin.*

Minus obſtat atteſtatio Epiſcopi data circa tran- 6
ſactionem, ac reſeruationem quartæ fuoeralis qnia tali atteſtationi non venit ſtaudum, cum non ſit iurata nec fuerint citati illi de qnorum intereſſe agitur, Menoch. *conſ.* 322. *num.* 45. *verſ. quorum agitur intereſſe.* Aldouin. *conſ.* 75. *num.* 28. *verſ. licet etiam*, à Cardinali add. ad Gregor. XV. *dec.* 214. *ſub littera B.* Præſertim quia dicta fides videtur tendere io fauorem ipſius Epiſcopi, Rot. *deciſ.* 381. *num.* 3. *part.* 4. *diuerſ. & deciſ.* 13. *numer.* 4. *part.* 1. *recent.*

In omnem caſum dicti fratres non potuerunt 7
præiudicare ſucceſſoribus aut monaſterio, nec renunciare priuilegiis toto ordini conceſſis. *Cap. cum acceſſiſſet* vbi Dec. *column. penult. verſ.* 2. *præfata concluſio & num.* 18. *de conſtit.* Valenz. *conſil.* 43. *num.* 84. *cum ſeqq lib.* 1. Rota *in d. Hiſpalen. Quarta funeralium* 4. *Iulij* 1590. *coram bon. mem. Cardinali Pamphilio, & in Treueren. bonorum* 15. *Martij* 1621. *coram bon. mem. Dunozetto.*

Et demum dicebant Domini pro fratribus Fran- 8
ciſcanis emanaſſe quamplures reſolutiones ſac. Concilij Tridentini, in quibus expreſsè firmatur fratres eſſe exemptos à quacunqoe quarta funerali ſtante priuilegio Iulij III. in omnibus monaſteriis conſtroctis poſt annos 40. vel quæ in dies ædificatur, nec illa comprehendi in Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *de reformat. cap.* 13. refert Franc. Ioan. de la Cruz. *de ſtat. relig. lib.* 2. *cap.* 19. *dub.* 5. *concl.* 2. *in fin.* quas ſac. Conc. declarationes hoc noſtrum Tribunal reuerenter complectitur & ſequitur, vt per Garz. *de benef. in præfat. circa med. verſ. & ita.* Buratt. *dec.* 479. *n.* 3.

Quod verò conuentus de quo agitur fuerit ædi- 9
ficatus ab annis 40. citra vltra quod non connertitur, redditur manifeſtum, tam ex licentia Ordinarij conceſſa de anno 1613. quàm etiam ex publica atteſtatione vniuerſitatis, ac etiam ex teſtibus examinatis.

Et ita contra Informantem fuit deciſum, &c.

Anconitana Bonor.

Lunæ 7. Aprilis 1642.

ARGV

ARGVMENTVM.

Si in ſolutum alicuius debiti res aliqua data fuerit, & debito illo conſtat calculo peritorum vel alias rem illam ab eo cui data fuit nullus repetere poteſt, & quando res præſumitur data in ſolutum vel in pignus.

SVMMARIVM.

1 *Relationi peritorum calculatorum ſtandum eſt donec de errore doceatur.*
2 *Debitum pecuniæ non facit fructus: alias eſſet vſura.*
3 *Pactum reſolutiuum facit reſcindere contractum.*
4 *Venditori, cui non eſt ſolutum pretium ab emptore debentur fructus rei venditæ.*
5 *Pro parte pretij rei euictæ debentur fructus recompenſatiui.*
6 *Productio nocet producenti ſi altera pars non impugnauerit productionem, ſin autem impugnauerit, & impugnatio acceptata fuerit non nocet.*
7 *Producens aliquod inſtrumentum in aliqua parte ſolam eam partem approbat.*
8 *Quando pignora ſortem extinguunt creditor eſt quaſi ſatisfactum.*
9 *De Iure potius in dubio præſumitur datio in ſolutum, quam in pignus.*
10 *Præſertim quando res minus valet, quam ſit debitum.*
11 *Magis expedit accipere in ſolutum, quam in pignus.*
12 *Actus ſemper præſumitur factus modo vtiliori.*
13 *Teſtes de auditu nullam fidem faciunt.*
14 *Ad probandam identitatem prædij requiritur confinia moderna concordare cum antiquis.*

DECISIO CLXXX.

AVRELIVS Paſſeros de anno 1575. vendidit Prædium *d'ella Marina.* Antonio Triumpho in ſalmis 50. pro ſcut. 10000 & ex pretio recipit ſcuta 6856. à d. Antonio in diuerſis partitis ad bonum computum, poſtmodum de anno 1585. fuit euictum pro ſalmis 43. à Nicolao Todino creditore Paſſeri, ſucceſſiuè de anno 1598. Cardinalis Citilius Paſſerus de Aldobrandis dedit in ſolutum præfato Triumpho duo Prædia exiſtentia in Caſtro Comburani nulla ſequuta ſcriptura, prout à Todino receperat pro ſcutis 2475. ad effectum extinguendi creditum Triomphi in longe maiori ſumma, ſuper quibus prædiis Troglioni, tanquam donatarij dicti Cardinalis cum obligatione ſoluendi æs alienum intentarunt Iudicium in partibus contra Triumphos poſſeſſores horum Prædiorum, & ſuccubuerunt per ſententiam poſtea in Rota confirmatam coram bon. mem. Manzanedo, poſtmodum in 3. Inſtantia cauſa commiſſa bon. mem. Martino Andreæ, & propoſito pluries dubio, an conſtaret de credito vel debito Triumphi & ad quam ſummam? Domini à principio non erant concordes, poſtea fuit ordinatum, quod eligeretur Peritus, quo ſequuto, & facta diligenti relatione fuit reſolutum conſtare de credito Triumphi iuxta primum calculum, quod longè ſufficit ad effectum retinendi Prædia, & per viam exceptionis tantum fuit deductum in ſcutis 8576. coram bon. mem. Merlino, qui morte præuentus Domini mihi ordinarunt, vt extenderem deciſionem.

1 Ratio reſolutionis deſumpta fuit ab exactiſſima & diligentiſſima relatione Periti electi per b. mem. Merlinum de ordine Rotæ, in qua ſigillatim omnes partitæ crediti, & debiti enumerantur præcedentibus etiam pluribus partium diſcuſſionibus, cui etiam relationi partes acquieuerunt, dum in actis nihil appoſuerũt eique ſtandum eſſe donec de errore clarè non conſtat, dixerunt, Bart. *in l.* a. *n.* 10. *& aliis C. de Iur. fiſc. lib.* 10. Natt. *conſ.* 489. *n.* 3. *lib.* 3. Pariſ. *conſ.* 96. *n.* 32. *lib.* 1. Greg. XV. *dec.* 220. *n* 4. *part.* 6. *recent. dec.* 342. *n.* 1. *&* 3. Duran. *dec.* 259. *n.* 11.

Nec obſtat quod Peritus in relatione calculauerit fructus ſcut. 3700. vti pretium rei euictæ, quod non erat agendũ attento, quod in Apocha tranſactionis initæ inter d. Cardinalẽ Cinthium, & Triumphum de anno 1591. fuerat debitum illorum de Paſſeris redactum ad pecuniam, quæ citra ſaltem vſurarum fructus non facit, cum nummus non gignat nummum, latè Rota *dec.* 301. præſertim *n.* 40. *part.* 5. *rec.* 2

Quia fuit animaduerſum in d. Apocha legi pluta, puta reſolutiua nempè, quod in termino quatuor dierum Flauius Quartarius debuiſſet apocham ratificare, de qua ratificatione non fuit doctum vlterius, quod ſi ſpatio duorum annorum idem Triumphus non remaneret integrè ſatisfactus omnium contentorum in d. Apocha poſſet ad ſui libitum exequi vel non exequi d. Apocham, ita vt eſſet in electione Triumphi Apocha vti vel non vti ſtantibus illis verbis, ibi, *Ma ſia ſempre in arbitrio del ſign. Trionfi di tentar vna via, e poi laſſiarla e tentar l'altra, e tornare, e proſeguire l'vna, e l'altra inſieme come meglio gli piacera ſi noall' intiera ſua ſodisfatione.* Vnde cum Triumphus non remanſerit ſatisfactus in termino bieunij de ſuo credito apocha remanſit reſoluta, & demum adeſt aliud pactum reſolutiuum in d. Apocha, nempe ſi ſpatio vnius menſis à DD. Io. Baptiſta Ferretto, & Iacobo Stracca non eſſent liquidati fructus omnes, de quibus in Apocha nec non taxatæ expenſæ factæ in lite, &c. d. Apocha haberetur pro non facta quæ omnia cum non fuerint adimpleta indubitanter illa fuit diſſoluta *l.* 1. *C. de donat. quæ ſub modo.* Theſaur. *dec.* 270. *n.* 22. Peregr. *conſ.* 77. *n.* 7. *lib.* 3. Oſach. *dec.* 165. *n.* 13. Vetall. *dec.* 82. *n.* 4. *& part.* 2. *rec. dec.* 1. *n* 9. *&* 447. *n.* 9. *& alibi ſæpius.* 3

Qua tranſactione de qua in Apocha ſublata ob inobſeruantiam contentorum in ea fructus recompenſatiui debebantur Triompho ob paſſam euictionem Prædij empti, cum debeantur eo modo quo debentur venditori, cui non fuit ſolutum pretium ab emptore, Crauet. *conſ.* 105. *n.* 11. Natt. *conſ.* 384. *num.* 12. *lib.* 2. Magon. *dec. Florent.* 143. *in fin.* cum non ſit inconueniens, quod pro rata pretij rei euictæ ſoluantur fructus recompenſatiui, dum Triumphus remanſit priuatus bonis emptis de ſui natura fructiferis, iuxta æquitatem *l. curabit, C. de act. empt.* Alex. *conſ.* 121. *col. fin. lib.* 5. Socin. *conſ.* 176. *lib.* 2. Corn. *conſ.* 113. *lib.* 3. Decian. *conſ.* 111. *col. penult. & conſ.* 119. Duran. *dec* 34. *per tot.* 4 5

Minus obſtat quod d. Apocha fuerit in actis producta de anno 1611. per Procuratorem Triumphi nec non archiuiata, ex qua prætenditur prouenire approbationem, ita vt non valeat modo eam Triumphus impugnare, quia fuit benè reſponſum quod ad effectum, vt productio noceat producenti requiritur, quod ea facta fuerit parte præſente vel ſaltem tacitè acceptantem per non contradictionem, ſecus verò ſi altera pars contradicat eam impugnando, vt in hoc caſu Bald. *in l. ſi magnam in fin. C. qui accuſar. non poſſ.* Pariſ. *conſ.* 115. *n.* 31. *vol.* 1. Ozaſch. *dec.* 38. *n.* 8. Surd. *dec.* 267. *n.* 4 Rota *dec.* 29. *n.* 47 *part* 7. *recent.* Præſertim cum talis impugnatio fuit accepta per Triumphum, ex quo ea audita amplius Apocha non fuit vſus, nec de illa facta mentio in proceſſo. 6

Vltra

7 Vltra quod ex tali productiooe noo poteſt infer-
ri ad approbationem omnium contentorom in
Apocha eum produceos non videatur fateri, niſi ea
in quibus ſe fundat, præſertim cum ea facta fuerit
in parte & partibus, & ſic in fauorabilibus tantum,
quæ tantummodo fuerunt approbata argumento,
l. non omnis, ff. ſi cert. pet. Ciriac. *controu.* 284. *num.* 81.
Gram. *theorem.* 20. *numer.* 24. & de eo tempore
Triumphus eſſet infans.

8 Nec pariter obſtat quod d. Cardinalis Cinthius
potius dederit triumpho d. bona in pignus, quam
in ſolutum repoſitionem teſtium examinatorum
per Troglionos inde per miouras ſolntiones Trium-
phum remaoſiſſe de ſuo credito ferè in totum ſatis-
factum cum pigoora ſortem extenoent, *l. 1. C. de di-
ſtract. pignor. l. 2. in fin. C. de pignor.* Neguſan. *de pignor.*
9 Neguſan. 5. *membr.* 5. *part. num.* 1. *&* 2. Nam dicebant
Domini contrarium probari ex iuris præſumptio-
ne, ex quo de iure potius præſumitur datio in
ſolutum quam in pignus, Bart. *in l. gerit. num.* 21. *de
acquir. hæred.* Alex. *in l.* 1. § *ſeruum, sl* 2. *num.* 7. *de ac-
quir. poſſ.* Angel. *in l. eum notiſſimi in princ. C. de præ-
ſcript.* 30. *annorum.* Seraph. *deciſ.* 242. *n.* 2. Greg. XV.
deciſ. 194. *n.* 12. vbi Addeor. *n.* 27.

10 Accedit etiam quod tempore ſequutæ conſigna-
tionis Antonius Triumphus erat creditor certus in
ſcut. 6570. dicti Cardinalis, vnde ooo venit præſu-
mendum, quod voluerit recipere in pignus rem mi-
noris, valoris, quam eſſet creditum; quam eſſe ma-
gnam coniecturam pro indicanda datione in ſolu-
tum noo autem in pignus dixeruot Vrſil. ad Afflict.
deciſ. 375. *num.* 4. Neguſan. *de pignor mem.* 3. *part. princ.
num.* 27. *&* 30. Cæſ. Glutian. *in tract. de ratiocin. in ſo-
lut. cap.* 1. *num.* 10. *cum ſeqq. impreſſ. poſt Nauarr. eodem*
11 *tractatu*, cum magis expediret triumpho accipere in
ſolutum, quam in pignus, cum particularis ſolutio
habeat multa incommoda, Alex. *conſ.* 185. *num.* 2.
lib. 6. Natt. *conſil.* 140. *n.* 4. *lib.* 1. Seraph. *d. deciſ.* 242.
num. 3. Adden. ad Gregor. XV. *d. deciſ.* 194. *num.* 27.
12 *in fin.* quia actus præſumitur ſemper factus eo mo-
do, & effectu qui eſt magis vtilior, & minus dam-
noſus, *argumento, l. 1. ff. de ſolut. l. meritò, ff. pro ſoc.*
& plenè Menoch. *conſ.* 201. *per totum.* vbi conſuluit
cenſeri dationem in ſolutom, quamuis partes vſæ
fuerint verbo *pignoris*, quare teſtes inducti à Tro-
glionibus ſuper redditibus dd. Prædiorum nil ope-
rantur cum dicta Prædia fuerint à Triumpho rece-
pta in locom futurum recompenſatiuorum, quo-
rum tunc erat creditor in maiori ſumma, quam eſſet
valor dd. Prædiorum, vt ex originali calculo.

13 Nec etiam obſtant teſtes examinari ad proban-
dum Prædia fuiſſe data per D. Cardinalem in pi-
gnus, quia nec illi hoc concludunt & deponunt
de auditu, ideo non probant, nec vllam faciunt
fidem *cap. licet cauſam. cap. præter, cap. cum litteris, de
teſtib.* Rot. *deciſ.* 379. *num.* 1. *& deciſ.* 517. *num.* 14. *&
& deciſ.* 572. *num* 3. coram Greg. XV. *& part.* 6. *rec.
deciſ.* 170. *num.* 16. Vltra quod adſunt alij teſtes con-
trarium deponentes.

14 Demum noo obſtat proceſſus nouiter fabricatus
à præfatis Troglionibus ad effectum probandi d.
Prædium *della Marina* fuiſſe Salmarum 58. quia
fuit reſponſum confinia probata in dicto proceſſu
non concordare cum antiquis, prout requiritur ad
probandam identitatem, ex Bart. *in l. demonſtratio
falſa, ff. de condit. & demonſtr.* Gratian. *diſcept.* 447.
num. 33. Rot *deciſ.* 186. *num.* 1. *part.* 6. *recent.* quinimo
Triumphus in actis exhibuit tria diuerſa inſtrumen-
ta emptionum in pluribus Salmis in eodem fun-
do; & contracta à diuerſis perſonis, ex quibus
conſtat eum habere cauſam ab aliis.

Et ita reſolutum, &c.

Rauenaten. Pecuniaria.

Veneris 4. Iulij 1642.

ARGVMENTVM.

Quomodo aliquis teneatur pro meliora-
mentis in re iſtud ab alio factis, & quo-
modo melioramenta probentur, & quæ
peti poſſint.

SVMMARIVM.

1 *Exceptiones prouenientes ex ventre inſtrumenti cenſentur ipſo iure probata, & impediunt executionem.*

2 *Sententia inter alios acta non nocet.*

3 *Debitor debitoris non poteſt condemnari, niſi de debito apertiſſimè conſtet.*

4 *Et niſi alia concurrant.*

5 *Melioramenta vt probentur, debet probari antiquus ſtatus rerum melioratarum.*

6 *In melioramentis inſpici debet, quid expenſum, & quid melioratum, ex his quod minus eſt ſoluendum eſt, quod procedit in iſtis prædiis. n. 9.*

7 *Debet qui melioramenta petit probare ſe illa feciſſe, aut ab eo qui illa fecit cauſam habere.*

8 *Quando melioramenta fecit Dominus, & dominium reuocetur, & ea ſoluenda ſunt inſpiciendum eſt tempus reſtitutionis.*

10 *Melioramenta non perpetuo duratura non connumerantur inter melioramenta vtilia, & neceſſariò reficienda.*

11 *Melioramenta voluptaria abradi permittuntur, quando abraſio vtilis eſt.*

12 *Impenſa, quæ rem vtilem non faciunt non ſunt reficiendæ.*

DECISIO CLXXXI.

SERENISSIMVS Dux Mutinæ, tanquam ſuc-
ceſſor Alphonſi I I. olim Ducis Ferrariæ præ-
tendens ſe eſſe creditorem q. Nicolaij Maſij in ſum-
ma librarum 75902. vigore inſtromenti locationis
dationum ſpectantium ad Cameram Ducalem ſe-
quutæ vſque de anno 1580. pro qua ſumma ſen-
tentiam fauorabilem io partibus reportauit per iu-
dicem deputatum à Cardinali Sancti Clementis
tunc legato Ferrariæ: Poſtmodum introducto indi-
cio coram Vicario Rauennaten. contra Eccleſiam
eiuſdem Ciuitatis tanquam prætenſam debitricem
dicti Maſij pro melioramentis ab eo factis io bonis
emphyteuticis, & ob lineam Maſij finitam ad ean-
dem Eccleſiam proprietariam deuolutis; De anno
1624. fuit ab eodem Vicario Archiepiſcopo pro-
nunciatum melioramenta præfata eſſe liquida in
ſumma librarum 28860. iuxta relationem perito-
rum, cauſa mihi commiſſa, dubitaui hodie, an Ec-
cleſia teneretur, & pro qua ſumma? & Domini Ec-
cleſiam non teneri reſponderunt.

Ex eo quia inſtrumentum locationis, in quo
præcipuè fundatur creditum Sereniſſimi Ducis pa-
titur plures exceptiones; nempe non adimpletæ
locationis Defalchi ob res integras in inſtrumento
promiſſas non traditas; necnon promiſſi reſtauri in

caſtell

caſum peſtis ſequutæ , quæ exeeptiones vti prouenientes ex ventre eiuſdem inſtrumenti cenſentur probatæ ipſo iure, itaut valeant impedire illius exequutionem , Monteſpcrell. *conſ.297. num.23. & 4.* Oſacch. *dec.51. num.19. & 20.* Gatr. *de credit.cap.3. tit.5.num.23. & 24.*

2 Nec ſententia lata cootra præſatum Nicolaum, in qua firmatur creditum ſereniſſimi Ducis in qua fuerunt diſcuſſæ præfatæ exceptiones per Maſium adductæ fuit apud DD. habitos in conſideratione, Itaut hodie afficiat Eccleſiam , qnia dum ea lata fuit, poſtquam Eccleſia Rauennaten. fuerat conſequuta poſſeſſionem præfatorum bonorum ob lineam finitam , & Eccleſia non fuit citata, non poteſt afficere toto titulo res inter alios acta , Ciriac. *contr511.139. num.19. cum ſeqq.* Franc. *deciſ.524.n.5.* Capic. *deciſ.108.* Caputaq. *deciſ. 118. par. 3.* Boër. *dec.181. num. 49. & 50.* Menoch. *de arbit. caſ.18.* Gabr. *concluſ. 1. num. 19. de execut. rei iudic.* Surd. *conſ.189. num.46.*

3 Et dum tractatur de condemnanda Eccleſia vti debitrice debitoris , qoo caſu iodubitati Iuris eſt, quod non poteſt condemnati oiſi prius apertiſſimis probationibus de debito conſtet , iuxta *l.vnic. verſ. oportet enim C.de probibit. ſequeſtr. iuncta l. negantes ff.de act. & oblig.* Gratian. *diſcept.633. num.2. cum*
4 *ſeqq.* Mant. *dec.194. num. 9.* Vlterius quia noo fuerunt verificata requiſita neceſſaria in hoc iudicio, nempè fuiſſe validè Maſium debitorem debitoris condemnatum , & excuſſum , ac non ſoluendo repertum , & demum quod Eccleſia fateatur prætenſum debitum , quod ex eius parte omnino negatur iuxta Text. *in l.2. cum duob. ſeqq. C.quando Fiſc. vel priuat. perſon.* Roman. *conſ.224.n.7. verſ. vltim. ponderandum,* Surd. *conſ.4.num.1. cum ſeqq. & ſub n.26. verſ. præfatis ſic firmatis* Rot. *in recent. dec.468. n.3. part.5. & dec.760. n.2.part.2.*

5 Nec præſatum creditum poteſt deduci ex prætenſis melioramentis factis in bonis Emphyteuticis, quia teſtes, ac periti ad firmandam exiſtentiam melioramentorum adducti non deponunt ipſos vidiſſe ſtatum antiquum terratum, vnà cum ædificiis prius quam ad manus dicti Maſij peruenerint inde melioramenta non poſſe dici probata , firmant Socin. Iun. *conſ.62. num.4. & 5. lib.5.* Curt. Iun. *conſ. 165. num.14. & 20. in fin.* Seraph. *deciſ.898. num. 6. & 952. num.3. & 145. n.5. & par.4. diuerſ. deciſ.530. n.1. & in recent. deciſ.650. num.5. part.2. & in Peruſina Melioramentorum 15. Ian.1626. coram bonæ mem. Coccino.*

6 Vltra quod cum in præſenti noo fuerit probatum quid fuit impenſum , & quid melioratum non poteſt iudicari quid veniat reficiendum, cum in hac materia ſemper attendatur id, quod minus eſt, non quod fuit melioratum aut impenſum , Arberic. *l. in fundon.5.* vbi etiam Bart. *ff.de rei vendic.* Menoch. *de recuper. remed.15.n.557.* Seraph. *deciſ.547. num.6.* Rot. *dec.399. n.47.part.5. & deciſ.116. num.2. par.6. recent. & in dicta Peruſina Melioramentorum , & in Spoletana Abbatia 16.Decembris 1625.coram bon mem. Coccino. & in Imolen. Melioramentorum 18. Aprilis 1636.coram Eminentiſſimo Macchiauello, & coram Me in Hortana Spolij 25. Iunij 1640.*

7 Nec dicta melioramenta probatur facta à Maſio debitore, quinimò totum contrarium , vt ex depoſitionibus teſtium *ſumm. Eccleſia n.8. & 9.* Iode per nudam probationem melioramentorum in genere non poteſt condemnati Eccleſia ad illorum ſolutionem, niſi eſſet pariter probatum Maſium ea feciſſe, vel illum cauſam habere titulo vniuerſali à meliorante, vt per Burſat. *conſ.330.num.9.* Honded. *conſ. 85. n.41.lib.1.* Menoch. *de recuperan.remed.15.n.567.* Caſtrenſ. *270. n.4. lib.2.* Pacific. *de Saluan. inſpect. 2. cap.2.n.208.cum ſeqq.* Gratian. *diſcept. 193.n.1.cum ſeqq.* qui de veriori teſtatur. Duran. *dec.338 ſub n.3.*

Non obſtat quod præfata Melioramenta ſint facta à poſſidente Iure dominij licet reuocabili, & reſolubili, quo caſu attenditur ſtatos præſens, ſcilicet de tempore reſtitutionis, licet plus fuerit impenſum ſiuè plus melioramentum , *ex l. domos hereditarias ff.de legat.1.* 8

Quoniam diſpoſitio *d.l.* procedit in Vrbanis non autem in Ruſticis, & in æſtimandis Vitibus, & arboribus, excauationibus , & expurgationibus , in quibus locum babet diſpoſitio *in l.in fundo ff.de rei vendic.* vt ſemper, & indiſtinctè fiat æſtimatio iuxta id quod minus eſt, latè Carpan. *ad ſtatut. Mediol. cap. 417. n.749. part.1.* Giurb. *in conſuetud. Meſſan. cap. 15. gloſ.12.n.8.* vbi quod ita ſeruat praxis , Maogil. *de euict.quæſt.153. n.22.* latiſſimè Thomaſ. *deciſ.59. n.60. vſque ad 66.* 9

Dicebant etiam Domini quod plura ex prætenſis melioramentis conſiſtont in plantationibus vitium, arborum , necnon in excauationibus ac bonificationibus, quæ ſimilia melioramenta, tanquam facta ac inſeruientia pro maiori , & vberiori fructuum perceptione, & vti non perpetuo in fundis duratura iuxta opinionem , quam Rota ſequitur non veniunt enumeranda inter melioramenta vtilia neceſſariò reficienda , vt apud Cæſ. de Garſ. *deciſ. 5. de reb. Eccleſ. non alien. alias 136.n.7. & deciſ.650.n.5. part.2.recent.* Duran. *dec.338.n.7. & coram me in dicta Hortana Spolij 25. Iun.1640.* 10

Et multo minus fuit habita ratio quoad alia melioramenta voluptuaria tantũ, in quibus eſt tantummodo permiſſa abraſio , quatenus ex abraſione aliquid vtilitatis ſit conſequuturus creditor, alioquin talis quoque abraſio denegatur, vt *in d.l. fundo ff.de rei vendic. & l.pro voluptuarij & l.vtiles ff.de impenſ. &c.* Peregr. *de fideicom. art.50. n.54.* Purpurat. *conſ. 57. n.11. & 12. vol.1.* prout *de adsfic. dixit* Borgnin. Canalcan. *dec.32.n.49. verſ. & maximè quando conducitur lib.2.* Rot. *dec.650. n 4.part.2.recent. & 116. n.6.part.6.* Burat. *deciſ.824.num.12.* 11

Demum non fuit habita ratio quoad impeoſas facta pro conſtruenda Domo, vt vulgo dicitur Caſina, quia illæ non fuerunt factæ ad fondi vtilitatem, ſed ob propriam, & ſolam commoditatem impendentis cum de eo tempore animalia haberet, & vt Lucinm quæreret ibi deſtinebat, vt probant teſtes *ſumm. Eccleſia n.8.* qoo caſu noo eſſe reficien. tradunt Text. *in l.3. cum ſeq. ff.de impenſ. in reb. dotal. fact.* Bald. *in l.1. verſ.ſi in expediendo C.de iur. Emphyt.* Alex. *conſ.4. n.7. lib. 5.* quæ hodie potius apparet damnoſa, tanquam diminuta, vt in ſimili Rota *deciſ. 650.num.4.part.2. recent.* 12

Et ita reſolutum, &c.

Radicen. Decimarum.

Veneris 4. Iunij 1642.

ARGVMENTVM.

Monaſterium Carthuſianorum domus de Xerez de la Frontera eſt exemptum à ſolutione decimarum, complurimorum Pontificum priuilegiis.

SVMMA

DECISIO CLXXXII.

RESPONDERVNT Domini pro confirmatione ſeoteutiæ Rotalis, quia de illius validitate conſtat ex reuolutione actorum, oecoon de cæteris requiſitis *iuxta deciſ.* Caputaqueo. 260. *part. 2. cum ſimilibus.*

Iuſtitia verò reſultat ex optimè deductis *in deciſionibus coram Reuerend. P.D. meo Ghiſlerio ſub diebus 25. May* 1637. *&* 10. *Maij* 1641. ex quibus luculeoter conſtat Monaſterium Venerabilis Carthuſiæ de Xerez *della Frontera* Prouinciæ Hiſpalen. eſſe omnimodo exemptum, à quibuſcumque Decimis, etiam quando pec Monachos alus attendatio fiat, iodeque remanere exemptum prædium *del Suero*, de quo agitur, hócque in vim Prioilegiorum Summorum Pontificum Clemẽtis IV. Honorij IV. Ioannis XXII. Innocentij VI. Martioi V. Pij II. Sixti V. ac Gregorij XIV. quæ fuerunt ſæpius à Rota canonizata, quibus priuilegiis ſtantibus remanſit indubitatum penes DD. Monachos præfatæ Carthuſiæ, vt *in dd. deciſionibus* docte deductum eſt, remanere exemptos ab omnibus Decimis.

Et ita reſolutum, &c.

Salernitana Iuriſpatronatus.

Veneris 4. Iulij 1642.

Argumentum ex Summariis ſumitur.

1 *Ordinarius iudicialiter procedit ad inſtitutionem beneficij curati: ſi edictum propoſuerit, comparitio, & oppoſitio aliquorum ſubſiquuta fuerit.*

2 *Poſſeſſio capta iuxta terminum datum ad appellandum reputatur attentata.*

3 *Et eſt ſequeſtranda.*

4 *Quando ſignatura committit cauſam ſimpliciter omnia medio tempore geſta, vt attentata reuocanda.*

DECISIO CLXXXIII.

1 CONSTARE de Attẽtatis fuit hodie reſolutum ex eo, quia Ordinarius per appoſitionem edictorum comparitionem necnon oppoſitionẽ factam inter Paulũ Antonium Pintum, & Aloyſium de Vicariis compræſentatos à Patronis necnon citationes inter eos executas indubitanter proceſſit iudicialiter ad inſtitutionem præfati Aloyſij ad beneficium, de quo agitur, cum io hoc iudicio concurrunt omnia requiſita, de quibus *in c. Forus §. in omni quoque negocio de verborum ſignific.* Felin. *in c. fin. n. 27. de præſumpt.* Gonzales *ſuper reg. 8. in annot. contr. nullit. & attent. n. 37. 38. & 39. & n. 103. & 206.*

2 Vnde dabatur appellatio, ex quo fit, quod ſeotentia lata, & poſſeſſio capta vigore illius intra terminum datum ad appellaodum reputentur Attentata; Gloſ. *in c. ſi. verb. Inanee de elect. in* 6. Inooc. *in cap. conſtitutus 46. in fin. verſ. ſecus autem* Hoſtien. *n. 11. circa fin. verſ. ſi autem procederetur* Abb. *n. 14. de appellat.* Laocell. *de atteſt. 2. p. c. 12. lim. 49. per tot.* cum aliis *per tot. dec.* 197. *n. 1. part. 5. rec.* & conſequenter eſt ſequeſtranda iuxta Stylum huius ſacri Tribunalis, Garz. *de benef. par. 9. c. 4. ante n. 25.* Caſſad. *dec. 3. in fin. de reſt. ſpol.* Caputaq. *dec. 70. par. 1.* Duran. *dec. 313. n. 16. & 414. n. 4.*

4 Vlterius, quia ſi gratia commiſit cauſam ſimpliciter propterea omnia geſta medio tempore, vt attẽtata, & nulla ſunt reuocanda Buratt. *dec. 902. n. 6.* Duran. *dec. 191. n. 5. & 6.* Rot. *dec. 134. n. 7. & 305. n. 19 p. 6. rec. & in Lucana horarum 17. February 1634. coram R. P. D. meo Dunozetto & in Collen. Decanatus 7. Maij 1640. & in Licien. Cantoria 14. Maij eiuſdẽ coram Me.*

Et ita reſolutum vna tantum, &c.

Camerinen. Penſionis.

Lunæ 7. Iulij 1642.

Rota Memorialium.

Argumentum. Vide *Deciſ.*

1 *Bulla Vrbani VIII. annullat tranſlationẽ pẽſionis excedentis medietatem fructuum beneficij, & n. 12.*

2 *Valor fructuum inſpiciendus eſt de tempore ſequuta tranſlationis.*

3 *Qualitas adiecta verbo regulatur ſecundum tempus verbi.*

4 *Quando gratia confertur in futurum euentum attenditur tempus ſequuti effectus.*

5 *Æſtimatio facienda eſt tempore quo damnũ infertur.*

6 *Teſtes deponẽtes per negatiuã coarctatã de iis, quod ipſi ſciunt & ſcientia rationẽ reddũt plene probãt.*

7 *Locatio fructuum adminiculata plene probat valorem illorũ, & ſine adminiculo probationẽ coadiuuat.*

8 *Aſſignatio reddituum ſuper bonis propriis non transfere dominium, ſed tantum hypothecam.*

9 *Inopia debitoris actionem excludit.*

10 *In calculo bonorum beneficij veniunt bona effectiua, non autem inutiles actiones.*

11 *Obligatio hæredum reſtringitur ad bona hæreditaria.*

13 *Tranſlatio penſionis nulla poſtea non conualeſcit.*

14 *Cõſtitutionis mens deſumitur ex proæmio & ratione.*

15 *Verba intelligenda ſunt iuxta ſubiectam materiam.*

16 *Fructus beneficij intelliguntur deducta penſione.*

17 *In reſeruatione ſecunda penſionis habenda eſt ratio primæ.*

18 *Reſeruatio penſionis quãdo ſubſtinẽda vel annullãda.*

DECISIO CLXXXIV.

CONFIRMARVNT hodie Domini deciſionẽ coram Me ſub die 12 Maij præteriti, io qua dictũ 1 fuit tranſlationem penſionis ſcutorum 250. de qua agitur oon ſuſtineri ſtante bulla S.D.N. Vrbani VII. la 20. inter eius impreſſas, prohibente trãſlatioοem penſionis vltra medietatem fructuum beneficij, ita vt penſio ſuſtineri nequeat, niſi medietas illorũ pro Titulari remaneant, vode cũ valor beneficij de tempore tranſlatioois aſcendat tantum ad ſcuta 300. penſio tranſlata corruit, vt *in d. dec.* comprobatũ foit.

Valorem autem beoeficij iuxta præfatam conſtitutionem Sanctiſſimi eſſe intelligendam de valore 2 tempore ſecutæ tranſlationis, non autem de tempore erectionis fuit iudobitanter tentum.

Primò quia qualitas adiecta verbo regolatur ſe- 3 cundum tempus verbi, vt *in d. dec.* hodie confirmata quod eſt adeo verum, vt etiam verba præteriti temporis poſita in diſpoſitione loquente de tranſlatione penſionis, veniaot referenda ad futurum tempus tranſlationis, Rot. *dec. 733. n. 3. part. 1. recent.*

Secundo quia vbi gratia reperitor collata in fu- 4 turom euentum noo atteoditur valor præteritus, ſeu currens de tempore datæ gratiæ, ſed de tempore ſubſecuti euentos ex congeſtis per Mareſcott. *variar. reſolut. lib. 2. cap. 1. n. 64.* vbi quod in gratiam expectatiuæ noõ attenditor data gratiæ ad probandum valorem, ſed tempos ſubſecutæ vacationis, vt per Oldrad. *conſ. 58. 168. & 229.* Guido. *dec. 25.* quos allegat, & ſequitur Mareſcott. vbi proximè.

5 Tertiò quia dicta conſtitutio Sanctiſſimi voluit emendare damnum, quod Eccleſia ſentiret ex translatiooe, intrat præterea regula, quod æſtimatio venit facienda habito reſpectu valoris de tempore, quo damnum infertur, *l. omnis hæreditas §. nunquam creſcit de regul. iuris*, Marcſcott. *var. reſoluit. lib. 2. c. 16. n. 7.*

6 Quibus ſic ſtaotibus dicebant Domini valorem beneficij attendendum eſſe anni 1638. quod aſcendebat ad ſcuta 300. hócque ſuit indubitanter firmatum, cum de hac quantitate deponant plures teſtes ad Titolaris inſtantiam examinati, qui per optimas rationes teſtantur de certa ſcientia ad Eccleſiam Beatæ Mariæ *Caſa Fuſcula* alios redditus ac bona non ſpectare præter nominata ab eis, eáque reddere dd. ſcuta 300. quæ verba cum ſint probata per Teſtes practicos, & verſatos, in bonis, & loco beneficij illique coarctant negatiuam, non exiſtentia aliorum redditunm, ex quo alioquin ipſi ſciuerint iuxta theoricam, quam limitando doctrinam Bald. *in l. cum hi §. ſi integra ff. de tranſact.* tradit Felin. *in cap. 3. loco ſub n. 3. verſ. & dicit. de probat*, quem ſequitur Pariſ. *conſ. 162. num. 14. lib. 4.* Rota *in Legionen. Parochialis 2. Decembris 1602. coram bonæ mem. Card. Hieronymo Pamphilio impreſſ.* penes Marcheſ. *de commiſſ. part.... fol...* & in terminis Penſionis *in Alerien. Penſionis 7. Iunij 1634. coram Veroſpio.*

7 Hoc confirmatur ex locatione omnium redditnum Eccleſiæ præfatæ pro dicta ſumma ſcutorum 300. ab illius Oeconomo de anno 1637. vna cum aſſertione, quod præuiis exactiſſimis diligentiis non potuit reperiri oblator maioris ſummæ, & quamuis vnica locatio non probet valorem illius tamen coadiuuat probationem, & adminiculata à Teſtibus præfatis plenè probat, Rot. *dec. 186. num. 8. part. 6. recent.* cum aliis per Adden. ad Greg. XV. *dec. 101. n. 3.*

8 Nihil obſtat, quod locatio contineat dumtaxat bona poſſeſſa ab Eccleſia, cui competit etiam actio pro complemento annui redditus ſcutorum 300. ſuper bonis q. Philippi fundatoris in vim obligationis ab eo factæ in limine fundationis, de dotando Eccleſiam, eáque aſſignauit ſuper omnibus ſuis bonis obligando pro obſeruantia etiam bona hæreditaria.

Quia fuit per DD. reſponſum præfatam aſſignationem ſuper bonis ſic ſecuram non tranſtuliſſe illorum dominium in Eccleſiam, ſed tantummodo hypothecam, Natt. *conſ. 141. num. 6.* Alex. *conſ. 156. num. 3. lib. 6.* Afflict. *deciſ. 162. n. 2.* Coſt. *de*
9 *part. rat. quæſt. 131. n. 11.* vltra quod non conſtat adeſſe alia bona Philippi præter quinque corpora hodie poſſeſſa ab Eccleſia, ſuper quibus illa poſſit hypothecariam eexperiri, quinimo teſtes comprobant bona Philippi fuiſſe auocata à Creditoribus anterioribus eiuſdem, quod admodum veriſimile redditur ex eo, quia ſicut bonæ mem. Cardinalis Gymnaſius olim penſionarius ſeu Oeconomus ab eo deputatus egit pro recuperatione bonorum modo penes Eccleſiam exiſtentium, ita egiſſet pro aliis, ſi alia recuperare valuiſſet, cum nulla veniat habenda ratio actionis contra bona Philippi, ad Eccleſiam ſpectantis, quam inopia debitoris excludit, Buratt. *deciſ. 640. n. 7. cum vulgatis.*

10 In calculo enim valoris beneficij calculanda ſunt bona effectiua, & apta redditibus ad ſubſtētationem Titularis & hæc bona fuerunt contemplata in prædita conſtitutione S.D.N. non verò actiones inutiles ſeu intricatæ, vel difficilis exactionis, quas Eccleſia in dotem ſibi adſcribere non tenetur, Rot. *dec. 185. ante n. 1.* ibi *dum tamen facilis ſit exactio lib. 1. in correct.* Mantic. *dec. 51. n. 3. cum ſequens* Rot. *deciſ. 167. n. 51. & 52. p. 5. rec. & dec. 143. n. 42. coram Durano, & in Romana caſalis Angnzani 16. Decembris 1641. coram Me.*

11 Vltra quod non omnia bona enumerata indiuiſione ſpectabant ad Philippum fratrem, & obligationem hæredum legitur reſtricta ad ratam bonorum hæreditariorum, iuxta terminos *dec. 392. part. 1. recent.* Duran. *deciſ. 93. & 119.*

12 Firmato namque valore in ſcutis 300. intrat ſupradicta ſubſtitutio, quia Card. Gymnaſius transferens retinuit ſummam ſcutorum 150. quæ eſt medietas fructuum beneficij & conſequenter in l. potuit transferre ſtante diſpoſitione d. conſtitutionis expreſſe mandante, quod beneficia non remaneaot, grauata vltra medietatem fructuum.

13 Nec pariter obſtat, quod beneficium remanſerit exoneratum continenti ob mortem Cardinalis transferentis, quia venit attendendus tempus tranſlationis, & ſi tunc tranſlatio fuit nulla non valuit conualeſcere morte transferentis Boer. *dec. 162.* Caſſad. *deciſ. 3. de penſion.* Marcſcott. *var. lib. 2. c. 18. n. 41.* & 14
ratio eſt in promptu deſumpta, ex eadem reſtitutiooe, quia Papa voluit ſubleuare Titulares, qui ſuſtinentur pondera æſtus & diei ad hoc, vt habeant illæſam medietatem, & ne fieret tranſlatio vltra eam, & experientia docet, quod transferentes multoties ſuperuiuunt ipſis tranſlatariis. Vnde Titulares tenentur ſoluere per multos annos penſionem tranſlatam vltra medietatem, & poſſet etiam præmori Titularis, & vllo vnquam tempore aliquid ſuperlucrari, vnde cum eſſet verum, quod fuiſſe ſubleuatus à Papa; conſtitutio autem eſt intelligenda ſecundum mentem, quæ proœmio, & ex ratione, ex congeſtis *in Romana Societatis 3. Iulij 1627. coram R. D. meo Decano*, & prius dixerunt Lap. *alleg. 102. n. 24.* Abb. *conſ. 93. col. pen. lib. 1.* hócque importat verbum illud ex- 15
oneratioui, quod non poteſt referri niſi ad onus penſionis, iuxta ſubiectam materiam conſtitutionis ſecundum quam verba ſunt intelligenda Rolan. *conſil. 96. n. 8. lib. 1.* Gabr. *de verb. ſign. concl. 2. n. 7.* Rot. *deciſ. 169. n. 3. & deciſ. 398. n. 4. p. 1. rec.*

16 Minus obſtat quod inter onera beneficij non veniat enumeranda dicta penſio ſcut. 150. quam ſibi retinuit Cardinalis, quia contrarium dicebant Domini eſſe dicendum, ex quo fructus & redditus beneficij debent conſiderari detracto onere penſionis, vt per Dec. *conſ. 155. incipit ſtatuenm Cathedralis Eccleſiæ nn. verſ. ſed prædictis non obſtantibus*, quem refert & ſequitur Gigan. *de penſionibus q. 89. ante num. 1. verſ. contrariam tamen partem veriorem*, vbi habet, quod nouus Canonicus tenetur ſoluere dimidiam fructuum detracta in primis, & ante omnia penſio- 17
ne, prout dicimus, quod in reſeruatione ſecundæ penſionis venit habenda ratio primæ penſionis ſuper eodem beneficio exiſtentis, Creſcent. *deciſ. 1. de rebus Eccleſ. non alienan.* Caſſadot. *deciſ. 3. de penſion.* Mareſcot. *variar. reſolut. lib. 2. cap. 18. num. 14.* Rota *in Aquilana penſionis 26. Maij 1623. coram Remboldo.*

18 Vltimo non obſtat, quod ſi tota penſio ſcut. 400. fuiſſet à Cardinali tranſlata ſuſtineretur in ſumma ſcut. 150. ergo multo magis videtur ſuſtinenda tranſlatio ſcut. 250. & conſequenter penſionem eſſe reducendam non annullandam, Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 36. n. 127.* Mantic. *deciſ. 153. & 172.* quia per DD. reſponſum in præſenti militari diuerſam rationem, cum in noſtro caſu medietas fructuum remanebat penes reſeruatarium, & ſic enim erat locus reductioni, cum alias medietas libera remanere Titularem, vt cantat conſtitutio D.N.

Et ita reſolutum pro maiori parte DD. cauſa ab omnibus diſcuſſa vtraque parte informante, &c.

Aſculana

Aſculana Pradij.

Lunæ 10. Nouembris 1642.

ARGVMENTVM.

Deliberatio rei ſubhaſtatæ fieri debet pecunia præſenti vel fide de pretio habita ex conſenſu Creditoris non tameu ex ſolo iudicis mandato.

SVMMARIVM.

1 *Deliberatio pradij ſubhaſtati facta non praſenti pecunia eſt nulla.*
2 *Licitator tenetur probare ſubhaſtationem validam.*
3 *Reus teſtes inducens aſſumpſit in ſe onus probandi.*
4 *Quando alter non produxit articulos cum clauſula non ſe adſtringens aſſumpſit onus probandi.*
5 *Solutio debet fieri in actu deliberationis.*
6 *Quando in actis de affirmatiua non conſtat negatiua ſatis eſt probata.*
7 *Quietantia, & liberatio poſterioris ſolutionis iuuat negatiuam pracedentis ſolutionis.*
8 *Si habeat fidem de pretio creditor, ſuſtinetur deliberatio.*
9 *Vt valida ſit deliberatio abſque pecunia praſente requiritur conſenſus creditoris.*
10 *Iudex licet velit non poteſt habere fidem de pretio.*
11 *Quando creditum eſt liquidum, & indubitatum poteſt pro eo creditor licitans retinere rem ex ſubhaſtatione deliberatam.*
12 *Fructus pradij collecti poſt deliberationem nullam in creditum computantur, ſicque fructibus non liquidatis non poteſt de retentione opponi.*
13 *Deliberatio rei ſubhaſtata facta pro maiori ſumma, quam eſſet debitum nulla pecunia praſente nulla eſt.*
14 *In ſolutione dotis attenditur tempus contractus.*
15 *Executio debitum excedens nulla eſt.*
16 *Ratione bonorum ſtabilium fructus praſtantur ad rationem quinque pro centenario.*
17 *Ad maiorem rationem taxari poſſunt ex ſtatuto, vel conſuetudine.*
18 *Abſque citatione, intimatione, vel praſentia partis iudicium eſt nullum.*
19 *Pactis non ſeruatis dos exigi nequit.*

DECISIO CLXXXV.

1 STETERVNT hodie DD. in deciſis coram
bonæ mem. Cardinali Sacrato, ſub die 22.
Iunij 1608. quæ habetur impreſſa apud Marches. *de
commiſſ. part. 3. fol. 46.* & apud Mangil. *de ſubaſt. dec.
22.* in qua fuit reſolutum, deliberationem prædij,
de quo agitur eſſe nullam tanquã factam non præ-
ſente pecunia, prout requiritur iuxta Text. *in l. à diuo
Pio §. ſed ſi emptor* vbi communiter Doctores *ff. de re
iudic.* cum aliis per Greg. XV. *dec. 23. n. 1.* & fuit re-
ſolutum *in Anconitana Pradij 29. Nouembris. 1630. co-*
2 *ram Eminentiſſimo Card. Hieronymo Veroſpio*, præſer-
tim, dum in præſenti ex parte licitatoris non extat
probatũ, quod fuerit præsẽs pecunia, prout eſſet pro-
bandum cũ teneatur docere de ſobhaſtatione vali-
da, vt per Franch. *in c. 1. in 1. notabili de praſcript. in 6.*
Granett. *conſ. 226. n. 8.* Greg. XV. *dec. 272. n. 1. & 2.*
Nec obſtat, quod actor induxerit Teſtes ad pro- 3
bandam negatiuam ſolutionis, indeque onus pro-
bandi in ſe aſſumpſerit, quid quid ſit in Reo, ex con-
geſtis per Herculan. *in tractatu de negatiua num. 46.*
Pariſ. *conſ. 46. n. 8. lib. 1.*
Hoc tamen non procedere dicebant DD. quando 4
articuli non fuerunt ab actore producti, cum clau-
ſula non ſe aſtringens, Hypolit. de Marſil. *l. vnus
§. fin. n. 36. ff. de quaſt.* Barboſ. *de clauſ. clauſ. 89. n. 5.*
cum ſequentibus, vbi refert concordantes, vltra 5
quod cum ſolutio fieri debuiſſet in actu delibera-
tionis iuxta Text. *in l. à Diuo Pio §. ſed ſi emptor.* ibi,
non ſicut poſt tempus pecunia ſoluatur ff. de re iudic.
Bart. *in l. vniuerſa ſub num. 5. C. de precibus Imper. of-
feren.* Gregor. XV. *deciſ. 23. num. 2.* & fuit dictum
*in Camerinen. Spolij 15. Iunij 1609. coram Sacrato im-
preſſ.* poſt Marcheſ. *de commiſſ. tom. 2. fol. 206. in fin.*
ſatis probata videtur negatiua, ex quo in actis de 6
affirmatiua non cònſtat *ad l. actor C. de probat.* Cra-
uett. *conſ. 1. n. 11.* præſertim ſtante quietantia anni 7
1608. quæ cantat de poſteriori ſolutione, quæ non
præſumitur his reperita, inde remanet coadiuuata
negatiua præcedentis ſolutionis, Rota *dec. 286. n. 3.
part. 1. recentiorum.*
Neque in præſenti remanet probatum Credito- 8
rem habuiſſe fidem de pretio, quo caſu deliberatiò
ſuſtinetur, & abſque interuentu pecuniæ, Gratian.
diſcept. 7. n. 6. Rota *deciſ. 247. num. 4. part. 4 diuerſo-
rum, & in Recentiorib. deciſ. 464. n. 1. par. 2. & 250.
num. 5. & 6. part. 4.* quandoque conſenſus elicitus 9
ex citatione ad videndum mandari, deliberari, potius
indicat contrarium, cum deliberationes curentur
à Creditoribus ad effectum conſequendi pecunias
ſibi debitas, vltra quod debet interuenire in ipſo
actu deliberationis, ad hoc vt ex tunc debitor
liberetur à ſuo creditore, vt præter allegatos *in
deciſione hodie confirmata*, tradunt addenda ad Gre-
gorium XV. *dicta deciſ. 23. num. 6. & in Anconitana
pradij 29. Nouembris 1630. coram Eminentiſſimo Ve-
roſpio.*
Minus ad euitandam neceſſitatem ſolutionis 10
de tempore ſequutæ deliberationis, ſufficit iudicis
decretum de deliberando, dum, vtrumque requi-
ritur, & Iudex quamuis velit non poteſt habere fi-
dem de pretio, Bart. *in l. à diuo Pio §. ſed ſi emptor
num. 2. ff. de re iudic.* Iaſ. *ibidem num. 2. & 5.* Rota
*in Romana ſeu Maceraten. dotis 27. Maij 1620. co-
ram bona mem. Pirouano §. reſponſum.*
Nec pariter obſtat, quod ſaltem competat lici- 11
tatori retentio pro vero credito, etiam data nulli-
tate deliberationis ſiue adiudicationis per Surd.
deciſ. 46. quia procedit, quando creditum eſſet ta-
le, vt de eo nihil poſſet controuerti, vt ex con-
feſſione partis in totum redderetur indubitatum, &
liquidum, vt declarat idem Surd. *dicta deciſ. 46. in fi-
ne* Rota *part. 1. recentiorum deciſ. 409. num. 1. in fine,*
vltra quod dum licitator per plures annos à die
deliberationis ſequutæ fructus prædij percepit, quos
reſtituere tenetur, cum per deliberationem nullam
prædij dominium nactus non fuerit ex hac fru-
ctuum perceptione, qui in eius creditum imputan-
tur, redditur adeo illiquidum d. creditum, vt donec
fructus percepti liquidentur, non poſſit de retentio-
ne opponi, vt in terminis Caual. *dec. 539. n. 5. cum
ſeqq.* Rota *dec. 433. n. 4. part. 2. recent. & in Romana
Syluæ, ſiue crediti dotalis 21. Iunij 1630. coram Eminen-
tiſſimo D. Card. Veroſpio. & in d. Anconitana Pradij co-
ram eodem.*
Suſtinere pariter dicebant Domini alterum de- 12

5 Tertiò quia dicta conſtitutio Sanctiſſimi voluit
emendare damnum, quod Eccleſia ſentiret ex tranſ-
latione, intrat prætetea regula, quod æſtimatio ve-
nit facienda habito reſpectu valoris de tempore, quo
damnum infertur, *l. omnis hæreditas §. nunquam creſcit
de regul. iuris*, Mateſcott. *var. reſoluit. lib. 2. c. 16. n. 7.*
6 Quibus ſic ſtantibus dicebant Domini valorem
beneficij attendendum eſſe anni 1638. qood aſcen-
debat ad ſcuta 300. hócque fuit indubitanter firma-
tum, cum de hac quantitate deponant plures teſtes
ad Titolaris inſtantiam examinati, qui per optimas
rationes teſtantur de certa ſcientia ad Eccleſiam
Beatæ Mariæ *Caſa Fuſcula* alios redditus ac bona
non ſpectare præter nominata ab eis, eáque reddere
dd. ſcuta 300. quæ verba cum ſint probata per Te-
ſtes practicos, & verſatos, in bonis, & loco benefi-
cij illique coarctant negatiuam, non exiſtentia alio-
rum redditnum, ex quo alioquin ipſi ſciuerint, iuxta
theoricam, quam limitando doctrinam Bald. *in l.
cum hi §. ſi integra ff. de tranſact.* tradit Felin. *in cap. 3.
loco ſub n. 5. verſ. & dicit. de probat*, quem ſequitur
Pariſ. *conſ. 162. num. 14. lib. 4.* Rota *in Legionen. Paro-
chialis 2. Decembris 1602. coram bonæ mem. Card. Hie-
ronymo Pamphilio impreſſ.* penes Marcheſ. *de commiſſ.
part.... fol....* & in terminis Penſionis *in Alerien. Pen-
ſionis 7. Iunij 1634. coram Veroſpio.*
7 Hoc confirmatur ex locatione omnium reddi-
tuum Eccleſiæ præfatæ pro dicta ſumma ſcutorum
300. ab illius Oeconomo de anno 1637. vna cum aſ-
ſertione, quod præuiis exactiſſimis diligentiis non
potuit reperiri oblator maioris ſummæ, & quam-
uis vnica locatio non probet valorem illius tamen
coadiuuat probationem, & adminiculata à Teſtibus
præfatis plenè probat, Rot. *dec.* 186. *num.* 8. *part. 6.
recent.* cum aliis per Adden. ad Greg. XV. *dec.* 101. *n. 5.*
8 Nihil obſtat, quod locatio contineat dumtaxat
bona poſſeſſa ab Eccleſia, cui competit etiam actio
pro complemento annui redditus ſcutorum 300. ſu-
per bonis q. Philippi fundatoria in vim obligationis
ab eo factæ in limine fundationis, de dotando Ec-
cleſiam, eáque aſſignauit ſuper omnibus ſuis bonis
obligando pro obſeruantia etiam bona hæreditaria.
Quia fuit per DD. reſponſum præfatam aſſi-
gnationem ſuper bonis ſic ſecutam non tranſtu-
liſſe illorum dominium in Eccleſiam, ſed tantum-
modo hypothecam, Natt. *conſ.* 141. *num. 6.* Alex.
conſ. 156. *num. 3. lib. 6.* Afflict. *deciſ.* 162. *n. 2.* Coſt. *de
9 port. rat. quæſt.* 151. *n.* 11. vltra quod non conſtat ad
eſſe alia bona Philippi præter quinque corpora ho-
die poſſeſſa ab Eccleſia, ſuper quibus illa poſſit hy-
pothecariam expetiri, quinimo teſtes comprobant
bona Philippi fuiſſe auocata à Creditoribus ante-
rioribus eiuſdem, quod admodum veriſimile reddi-
tur ex eo, quia ſicut bonæ mem. Cardinalis Gym-
naſius olim penſionarius ſeu Oeconomus ab eo de-
putatus egit pro recuperatione bonorum modo pe-
nes Eccleſiam exiſtentium, ita egiſſet pro aliis, ſi
alia recuperare valuiſſet, cum nulla veniat habenda
ratio actionis contra bona Philippi, ad Eccleſiam
ſpectantis, quam inopia debitoris excludit, Buſatt.
deciſ. 640. n. 7. cum vulgatis.
10 In calculo enim valoris beneficij calculanda ſunt
bona effectiua, & apta redditibus ad ſubſtentationem
Titularis & hæc bona fuerunt contemplata in præ-
dita conſtitutione S.D.N. non verò actiones inuti-
les ſeu intricatæ, vel difficilis exactionis, quas Ec-
cleſia in dotem ſibi adſcribere non tenetur, Put. *dec.*
185. *ante n. 1.* ibi *dum tamen facilis ſit exactio lib. 1. in
correct.* Mantic. *dec.* 51. *n. 3. non ſequens* Rot. *deciſ.* 167.
*n. 51. & 52. p. 5. rec. & dec. 145. n. 42. coram Durano, &
in Romana caſalis Anguzani 16. Decembris 1641. co-
ram Me.*
Vltra quod non omnia bona enumerata indiui 11
ſione ſpectabant ad Philippum fratrem, & obliga-
tionem hæredum legitur reſtricta ad ratam bono-
rum hæreditariorum, iuxta terminos *dec. 392. part. 1.
recent.* Duran. *deciſ. 93. & 119.*
Firmato namque valore in ſcutis 300. intrat ſupra- 12
dicta ſubſtitutio, quia Card. Gymnaſius transferens
retinuit ſummam ſcutorum 150. quæ eſt medietas
fructuum beneficij & conſequenter in l. potuit trans-
ferre ſtante diſpoſitione d. conſtitutionis expreſſe
mandante, quod beneficia non remaneant, grauata
vltra medietatem fructuum.
Nec pariter obſtat, quod beneficium remanſerit 13
exoneratum continenti ob mortem Cardinalis trans-
ferentis, quia venit attendendus tempus tranſlatio-
nis, & ſi tunc tranſlatio fuit nulla non valuit con-
ualeſcere morte transferentis Bott. *dec.* 162. Caſſad.
deciſ. 3. de penſion. Mateſcott. *var. lib. 2. c. 18. n. 41.* & 14
ratio eſt in promptu deſumpta, ex eadem reſtitu-
tione, quia Papa voluit ſubleuare Titulares, qui ſu-
ſtinetur pondera æſtus & diei ad hoc, vt habeant il-
læſam medietatem, & ne fieret tranſlatio vltra eam,
& experientia docet, quod transferentes multoties
ſuperuiuunt ipſis tranſlatariis. Vnde Titulares te-
nentur ſoluere per multos annos penſionem tran-
ſlatam vltra medietatem, & poſſet etiam præmori
Titularis, & vllo vnquam tempore aliquid ſuperlu-
crari, vnde cum eſſet verum, quod fuiſſe ſubleuatus
à Papa; conſtitutio autem eſt intelligenda ſecundum
mentem, quæ proæmio, & ex ratione, ex congeſtis *in
Romana Societatis 5. Iulij 1627. coram R. D. meo De-
cano*, & prius dixerunt Lap. *alleg. 102. n. 24.* Abb. *conſ.
93. col. pen. lib. 1.* hócque importat verbum illud ex- 15
onerationi, quod non poteſt referri niſi ad onus
penſionis, iuxta ſubiectam materiam conſtitutionis
ſecundum quam verba ſunt intelligenda Rolan. *con-
ſil. 96. n. 8. lib. 1.* Gabr. *de verb. ſign. concl. 2. n. 7.* Rot. *de-
ciſ. 169. n. 3. & deciſ. 398. n. 4. p. 1. rec.*
Minus obſtat quod inter onera beneficij non ve- 16
niat enumetanda dicta penſio ſcut. 150. quam ſibi
retinuit Cardinalis, quia contrarium dicebant Do-
mini eſſe dicendum, ex quo fructus & redditus be-
neficij debent conſiderari detracto onere penſionis,
vt per Dec. *conſ. 155. incipit ſtatutum Cathedralis Ec-
cleſiæ not. verſ. ſed prædictis non obſtantibus*, quem re-
fert & ſequitur Gigan. *de penſionibus q. 89. ante num. 1.
verſ. contrariam tamen partem veriorem*, vbi habetur,
quod onus Canonicus tenetur ſoluere dimidiam
fructuum detracta in primis, & ante omnia penſio- 17
ne, prout dicimus, quod in reſeruatione ſecundæ
penſionis venit habenda ratio primæ penſionis ſu-
per eodem beneficio exiſtentis, Creſcent. *deciſ. 1. de
rebus Eccleſ. non alienan.* Caſſador. *deciſ. 3. de penſion.*
Mateſcot. *variar. reſolut. lib. 2. cap. 18. num. 14.* Rota *in
Aquilana penſionis 26. Maij 1623. coram Remboldo.*
Vltimo non obſtat, quod ſi tota penſio ſcut. 400. 18
fuiſſet à Cardinali tranſlata ſuſtineretur in ſumma
ſcut. 150. ergo multo magis videtur ſuſtinenda tran-
ſlatio ſcut. 250. & conſequenter penſionem eſſe re-
ducendam non annullandam, Lotter. *de re benef. lib. 1.
q. 36. n. 127.* Mantic. *deciſ. 153. & 172.* quia per DD.
reſponſum in præſenti militari diuerſam rationem,
cum in noſtro caſu medietas fructuum remanebat
penes reſeruatarium, & ſic enim erat locus reductio-
ni, cum alias medietas libera remanere Titularem,
vt cantat conſtitutio D.N.
Et ita reſolutum pro maiori parte DD. cauſa ab
omnibus diſcuſſa vtraque parte informante, &c.

Aſculana

Aſculana Prædij.

Lunæ 10. Nouembris 1642.

ARGVMENTVM.

Deliberatio rei ſubhaſtatæ fieri debet pecunia præſenti vel fide de pretio habita ex conſenſu Creditoris non tamen ex ſolo iudicis mandato.

SVMMARIVM.

1 *Deliberatio prædij ſubhaſtati facta non præſenti pecunia eſt nulla.*
2 *Licitator tenetur probare ſubhaſtationem validam.*
3 *Reus teſtes inducens aſſumpſit in ſe onus probandi.*
4 *Quando alter non produxit articulos cum clauſula non ſe adſtringens aſſumpſit onus probandi.*
5 *Solutio debet fieri in actu deliberationis.*
6 *Quando in actis de affirmatiua non conſtat negatiua ſatis eſt probata.*
7 *Quietantia, & liberatio poſterioris ſolutionis iuuat negatiuam præcedentis ſolutionis.*
8 *Si habeat fidem de pretio creditor, ſuſtinetur deliberatio.*
9 *Vt valida ſit deliberatio abſque pecunia præſente requiritur conſenſus creditoris.*
10 *Iudex licet velit non poteſt habere fidem de pretio.*
11 *Quando creditum eſt liquidum, & indubitatum poteſt pro eo creditor licitans retinere rem ex ſubhaſtatione deliberatam.*
12 *Fructus prædij collecti poſt deliberationem nullam in creditum computantur, ſicque fructibus non liquidatis non poteſt de retenſione opponi.*
13 *Deliberatio rei ſubhaſtatæ facta pro maiori ſumma, quam eſſet debitum nulla pecunia præſente nulla eſt.*
14 *In ſolutione dotis attenditur tempus contractus.*
15 *Executio debitum excedens nulla eſt.*
16 *Ratione bonorum ſtabilium fructus præſtantur ad rationem quinque pro centenario.*
17 *Ad maiorem rationem taxari poſſunt ex ſtatuto, vel conſuetudine.*
18 *Abſque citatione, intimatione, vel præſentia partis iudicium eſt nullum.*
19 *Pactis non ſeruatis dos exigi nequit.*

DECISIO CLXXXV.

1 STETERVNT hodie DD. in deciſis coram
bonæ mem. Cardinali Sacrato, ſub die 21.
Iunij 1608. quæ habetur impreſſa apud Marchel. *de
commiſſ. part.3. fol.46.* & apud Mangil. *de ſubaſt. dec.
11.* in qua fuit reſolutum, deliberationem prædij,
de quo agitur eſſe nullam tanquã factam non præ-
ſente pecunia, prout requiritur iuxta Text. *in l. à diuo
Pio §. ſed ſi emptor* vbi communiter Doctores *ff. de re
iudic.* cum aliis per Greg. XV. *dec.23. n.1.* & fuit re-
ſolutum *in Anconitana Prædij 29. Nouembris.* 1630. *co-*
2 *ram Eminentiſſimo Card. Hieronymo Veroſpio*, præſer-
tim, dum in præſenti ex parte licitatoris non extat
probatũ, quod fuerit præſẽs pecunia, prout eſſet pro-
bandum cũ teneatur docere de ſubhaſtatione vali-
da, vt per Franch. *in c.1. in 1. notabili de præſcript. in 6.*
Crauett. *conſ.226. n.8.* Greg. XV. *dec.272. n.1. & 2.*

Nec obſtat, quod actor induxerit Teſtes ad pro- 3
bandam negatiuam ſolutionis, indeque onus pro-
bandi in ſe aſſumpſerit, quid quid ſit in Reo, ex con-
geſtis per Herculan. *in tractatu de negatiua num. 46.*
Pariſ. *conſ.46. n.8. lib.1.*

Hoc tamen non procedere dicebant DD. quando 4
articuli non fuerunt ab actore producti, cum clau-
ſula non ſe aſtringens, Hypolit. de Marſil. *l. vnius
§. fin. n.36. ff. de quæſt.* Barboſ. *de clauſ. clauſ.89. n.5.*
cum ſequentibus, vbi refert concordantes, vltra 5
quod cum ſolutio fieri debuiſſet in actu delibera-
tionis iuxta Text. *in l. à Diuo Pio §. ſed ſi emptor.* ibi,
non ſicut poſt tempus pecunia ſoluatur ff. de re iudic.
Bart. *in l. vniuerſa ſub num.5. C. de precibus Imper. of-
feren.* Gregor. XV. *deciſ.23. num.2.* & fuit dictum
*in Camerinen. Spolij 15. Iunij 1609. coram Sacrato im-
preſſ.* poſt Marcheſ. *de commiſſ. tom.2. fol.206. in fin.*
ſatis probata videtur negatiua, ex quo in actis de 6
affirmatiua non conſtat *ad l. actor C. de probat.* Cra-
uett. *conſ.1. n.11.* præſertim ſtante quietantia anni 7
1608. quæ cantat de poſteriori ſolutione, quæ non
præſumitur his reperita, inde remanet coadiuuata
negatiua præcedentis ſolutionis, Rota *dec.286. n.3.
part.1. recentiorum.*

Neque in præſenti remanet probatum Credito- 8
rem habuiſſe fidem de pretio, quo caſu deliberatio
ſuſtinetur, & abſque interuentu pecuniæ, Gratian.
diſcept.7. n.6. Rota *deciſ.247. num.4. part.4 diuerſo-
rum, & in Recentiorib. deciſ.464. n.1. par.2. & 250.
num.5. & 6. part.4.* quandoque conſenſus elicitus 9
ex citatione ad videndum mandati, deliberari, potius
indicat contrarium, cum deliberationes curentur
à Creditoribus ad effectum conſequendi pecunias
ſibi debitas, vltra quod debet interuenire in ipſo
actu deliberationis, ad hoc vt ex tunc debitor
liberetur à ſuo creditore, vt præter allegatos *in
deciſione hodie confirmata*, tradunt addenda ad Gre-
gorium XV. *dicta deciſ.23. num.6. & in Anconitana
prædij 29. Nouembris* 1630. *coram Eminentiſſimo Ve-
roſpio.*

Minus ad euitandam neceſſitatem ſolutionis 10
de tempore ſequutæ deliberationis, ſufficit iudicis
decretum de deliberando, dum, vtrumque requi-
ritur, & Iudex quamuis velit non poteſt habere fi-
dem de pretio, Bart. *in l. à diuo Pio §. ſed ſi emptor
num.2. ff. de re iudic.* Iaſ. *ibidem num. 2. & 5.* Rota
*in Romana ſeu Maceraten. dotis 27. Maij 1610. co-
ram bonæ mem. Peruano §. reſponſum.*

Nec pariter obſtat, quod ſaltem competat lici- 11
tatori retentio pro vero credito, etiam data nulli-
tate deliberationis ſiue adiudicationis per Surd.
deciſ.46. quia procedit, quando creditum eſſet ta-
le, vt de eo nihil poſſet controuerti, vt ex con-
feſſione partis in totum redderetur indubitatum, &
liquidum, vt declarat idem Surd. *dicta deciſ.46. in fi-
ne* Rota *part.1. recentiorum deciſ.409. num.1. in fine*,
vltra quod dum licitator per plures annos à die
deliberationis ſequutæ fructus prædij percepit, quos
reſtituere tenetur, cum per deliberationem nullam
prædij dominium nactus non fuerit ex hac fru-
ctuum perceptione, qui in eius creditum impotan-
tur, redditur adeo illiquidum d. creditum, vt donec
fructus percepti liquidentur, non poſſit de retentio-
ne opponi, vt in terminis Caual. *dec.539. n.5. cum
ſeqq.* Rota *dec.433. n.4. part.2. recent. & in Romana
Sylua, ſiue crediti dotalis 21. Iunij 1630. coram Eminen-
tiſſimo D. Card. Veroſpio. & in d. Anconitana Prædij co-
ram eodem.*

Suſtinere pariter dicebant Domini alterum de- 15

 ciſionis

5 Tertiò quia dicta conſtitutio Sanctiſſimi voluit
emendare damnum, quod Eccleſia ſentitet ex tranſ-
latione, intrat prærerea regula, quod æſtimatio ve-
nit facienda habito reſpectu valoris de tempore, quo
damnum infertur, *l. omnis hareditas §. nunquam creſcit*
de regul. iuris, Mareſcott. *var. reſolut. lib. 2. c. 16. n. 7.*
6 Quibus ſic ſtantibus dicebant Domini valorem
beneficij attendendum eſſe anni 1638. quod aſcen-
debat ad ſcuta 300. hócque fuit indubitanter firma-
tum, cum de hac quantitate deponant plures teſtes
ad Titularis inſtantiam examinati, qui per optimas
rationes teſtautur de certa ſcientia ad Eccleſiam
Beatæ Mariæ *Caſa Fuſcula* alios redditus ac bona
non ſpectare præter nominata ab eis, eáque reddere
dd. ſcuta 300. quæ verba cum ſint probata per Te-
ſtes practicos, & verſatos, in bonis, & loco benefi-
cij illíque coarctant negatiuam, non exiſtentia alio-
rum redditiuum, ea quo alioquin ipſi ſciuerint, iuxta
theuticam, quam limitando doctrinam Bald. *in l.*
cum hi §. ſi integra ff. de tranſact. tradit Felin. *in cap. 3.*
loco ſub n. 5. verſ. & dict. de probat, quem ſequitur
Pariſ. *conſ. 162. num. 14. lib. 4.* Rota in *Legionen. Paro-*
chialis 2. Decembris 1602. coram bonæ mem. Card. Hie-
ronymo Pamphilio impreſſ. penes Marcheſ. *de commiſſ.*
part.... fol... & in terminis Penſionis *in Alerien. Pen-*
ſionis 7. Iunij 1634. coram Veroſpio.
7 Hoc confirmatur ex locatione omnium reddi-
tuum Eccleſiæ præfatæ pro dicta ſumma ſcutorum
300. ab illius Oeconomo de anno 1637. vna cum aſ-
ſertione, quod præuiis exactiſſimis diligentiis non
potuit reperiri oblator maioris ſummæ, & quam-
uis vnica locatio non probet valorem illius tamen
coadiuuat probationem, & adminiculata à Teſtibus
præfatis plenè probat, Rot. *dec. 186. num. 8. part. 6.*
recent. cum aliis per Adden. ad Greg. XV. *dec. 101. n. 5.*
8 Nihil obſtat, quod locatio contineat dumtaxat
bona poſſeſſa ab Eccleſia, cui competit etiam actio
pro complemento annui redditus ſcutorum 500. ſu-
per bonis q. Philippi fundatoris in vim obligationis
ab eo factæ in limine fundationis, de dotando Ec-
cleſiam, eáque aſſignauit ſuper omnibus ſuis bonis
obligando pro obſeruantia etiam bona hæreditaria.
Quia fuit per DD. reſponſum præfatam aſſi-
gnationem ſuper bonis ſic ſecutam non tranſtu-
liſſe illorum dominium in Eccleſiam, ſed tantum-
modo hypothecam, Natt. *conſ. 141. num. 6.* Alex.
conſ. 156. num. 3. lib. 6. Afflict. *deciſ. 162. n. 2.* Coſt. *de*
9 *port. rat. quaeſt. 152. n. 11.* vltra quod non conſtat ad
eſſe alia bona Philippi præter quinque corpora ho-
die poſſeſſa ab Eccleſia, ſuper quibus illa poſſit hy-
pothecariam experiri, quinimo teſtes comprobant
bona Philippi fuiſſe auucata à Creditoribus ante-
rioribus eiuſdem, quod admodum veriſimile reddi-
tur ex eo, quia ſicut bonæ mem. Cardinalis Gym-
naſius olim penſionatius ſeu Oeconomus ab eo de-
putatus egit pro recuperatione bonorum modo pe-
nes Eccleſiam exiſtentium, ita egiſſet pro aliis, ſi
alia recuperare valuiſſet, cum nulla veniat habenda
ratio actionis contra bona Philippi, ad Eccleſiam
ſpectantis, quam inopia debitoris excludit, Buratt.
deciſ. 640. n. 7. cum vulgatis.
10 In calculo enim valoris beneficij calculanda ſunt
bona effectiua, & apta redditibus ad ſubſtentationem
Titularis & hæc bona fuerunt contemplata in præ-
dita conſtitutione S.D.N. non verò actiones inuti-
les ſeu intricatæ, vel difficilis exactionis, quas Ec-
cleſia in dotem ſibi adſcribere non tenetur, Pot. *dec.*
185. ante n. 1. ibi *dum tamen facilis ſit exactio lib. 1. in*
correct. Mantic. *dec. 51. n. 3. cum ſequent* Rot *deciſ. 167.*
n. 51. & 52. p. 5. rec. & dec. 145. n. 42. coram Durano, &
in Romana caſalis Anguzani 16. Decembris 1641. co-
ram Me.
Vltra quod non omnia bona enumerata indiui- 11
ſione ſpectabant ad Philippum fratrem, & obliga-
tionem hæredum legitur reſtricta ad ratam bono-
rum hæreditariorum, iuxta terminos *dec. 392. part. 1.*
recent. Duran. *deciſ. 93. & 119.*
Firmato namque valore in ſcutis 300. intrat ſupra- 12
dicta ſubſtitutio, quia Card. Gymnaſius transferens
retinuit ſummam ſcutorum 150. quæ eſt medietas
fructuum beneficij & conſequenter in l. potuit trans-
ferre ſtante diſpoſitione d. conſtitutionis expreſſe
mandante, quod beneficia non remaneant, grauata
vltra medietatem fructuum.
Nec pariter obſtat, quod beneficium remanſerit 13
exoneratum continenti ob mortem Cardinalis trans-
ferentis, quia venit attendendus tempus tranſlatio-
nis, & ſi tunc tranſlatio fuit nulla non valuit con-
ualeſcere morte transferentis Boër. *dec. 162.* Caſſad.
deciſ. 3. de penſion. Mareſcott. *var. lib. 2. c. 18. n. 41.* & 14
ratio eſt in promptu deſumpta, ex eadem reſtitu-
tione, quia Papa voluit ſubleuare Titulares, qui ſu-
ſtinerent pondera æſtus & diei ad hoc, vt habeant il-
læſam medietatem, & ne fieret tranſlatio vltra eam,
& experientia docet, quod transferentes multoties
ſuperuiuunt ipſis tranſlatariis. Vnde Titulares te-
nentur ſoluere per multos annos penſionem tran-
ſlatam vltra medietatem, & poſſet etiam præmoti
Titularis, & vllo vnquam tempore aliquid ſuperlu-
crari, vnde cum eſſet verum, quod fuiſſe ſubleuatus
à Papa constitutio autem eſt intelligenda ſecundum
mentem, quæ proœmio, & ea ratione, ex congeſtis *in*
Romana Societatis 5. Iulij 1627. coram R. D. meo De-
cano, & prius dixerunt Lap. *alleg. 102. n. 24.* Abb. *conſ.*
93. col. pen. lib. 1. hócque importat verbum illud ex- 15
onerationi, quod non poteſt referri niſi ad onus
penſionis, iuxta ſubiectam materiam conſtitutionis
ſecundum quam verba ſunt intelligenda Rolan. *con-*
ſil. 96. n. 8. lib. 1. Gabr. *de verb. ſign. concl. 2. n. 7.* Rot. *de-*
ciſ. 169. n. 3. & deciſ. 398. n. 4. p. 1. rec.
Minus obſtat quod inter onera beneficij non ve- 16
niat enumeranda dicta penſio ſcut. 150. quam ſibi
retinuit Cardinalis, quia contrarium dicebant Do-
mini eſſe dicendum, ex quo fructus & redditus be-
neficij debent conſiderari detracto onere penſionis,
vt per Dec. *conſ. 155. incipit ſtatutum Cathedralis Ec-*
cleſiæ ant. verſ. ſed prædictis non obſtantibus, quem re-
fert & ſequitur Gigan. *de penſionibus q. 89. ante num. 1.*
verſ. contrariam tamen partem veriorem, vbi habetur,
quod nouus Canonicus tenetur ſoluere dimidiam
fructuum detracta in primis, & ante omnia penſio- 17
ne, prout dicimus, quod in reſeruatione ſecundæ
penſionis venit habenda ratio primæ penſionis ſu-
per eodem beneficio exiſtentis, Creſcent. *deciſ. 1. de*
rebus Eccleſ. non alienan. Caſſador. *deciſ. 3. de penſion.*
Mareſcot. *variar. reſolut. lib. 2. cap. 18. num. 14.* Rota *in*
Aquilana penſionis 26. Maij 1623. coram Remboldo.
Vltimo non obſtat, quod ſi tota penſio ſcut. 400. 18
fuiſſet à Cardinali tranſlata ſuſtineretur in ſumma
ſcut. 150. ergo multo magis videtur ſuſtinenda tran-
ſlatio ſcut. 250. & conſequenter penſionem eſſe re-
ducendam non annullandam, Lotter. *de re benef. lib. 1.*
q. 36. n. 127. Mantic. *deciſ. 153. & 172.* quia per DD.
reſponſum in præſenti militati diuerſam rationem,
cum in noſtro caſu medietas fructuum remanebat
penes reſeruatarium, & ſic enim erat locus reductio-
ni, cum alias medietas libera remanere Titularem,
vt cantat conſtitutio D.N.
Et ita reſolutum pro maiori parte DD. cauſa ab
omnibus diſcuſſa vtraque parte informante, &c.

Aſtulana

Aſculana Prædij.

Lunæ 10. Nouembris 1642.

ARGVMENTVM.

Deliberatio rei ſubhaſtatæ fieri debet pecunia præſenti vel fide de pretio habita ex conſenſu Creditoris non tamen ex ſolo iudicis mandato.

SVMMARIVM.

1 *Deliberatio prædij ſubhaſtati facta non præſenti pecunia eſt nulla.*
2 *Licitator tenetur probare ſubhaſtationem validam.*
3 *Reus teſtes inducens aſſumpſit in ſe onus probandi.*
4 *Quando alter non produxit articulos cum clauſula non ſe adſtringens aſſumpſit onus probandi.*
5 *Solutio debet fieri in actu deliberationis.*
6 *Quando in actis de affirmatiua non conſtat negatiua ſatis eſt probata.*
7 *Quietantia, & liberatio poſterioris ſolutionis iuuat negatiuam præcedentis ſolutionis.*
8 *Si habeat fidem de pretio creditor, ſuſtinetur deliberatio.*
9 *Vt valida ſit deliberatio abſque pecunia præſente requiritur conſenſus creditoris.*
10 *Iudex licet velit non poteſt habere fidem de pretio.*
11 *Quando creditum eſt liquidum, & indubitatum poteſt pro eo creditor licitans retinere rem ex ſubhaſtatione deliberatam.*
12 *Fructus prædij collecti poſt deliberationem nullam in creditum computantur, ſicque fructibus non liquidatis non poteſt de retenſione opponi.*
13 *Deliberatio rei ſubhaſtatæ facta pro maiori ſumma, quam eſſet debitum nulla pecunia præſente nulla eſt.*
14 *In ſolutione dotis attenditur tempus contractus.*
15 *Executio debitum excedens nulla eſt.*
16 *Ratione bonorum ſtabilium fructus præſtantur ad rationem quinque pro centenario.*
17 *Ad maiorem rationem taxari poſſunt ex ſtatuto, vel conſuetudine.*
18 *Abſque citatione, intimatione, vel præſentia partis iudicium eſt nullum.*
19 *Pactis non ſeruatis dos exigi nequit.*

DECISIO CLXXXV.

1 STETERVNT hodie DD. in deciſis coram
bonæ mem. Cardinali Sacrato, ſub die 21.
Iunij 1608. quæ habetur impreſſa apud Marches. *de
commiſſ. part. 3. fol. 46.* & apud Mangil. *de ſubaſt. dec.
21.* in qua fuit reſolutum, deliberationem prædij,
de quo agitur eſſe nullam tanquã factam non præ-
ſente pecunia, prout requiritur iuxta Text. *in l. à diuo
Pio §. ſed ſi emptor* vbi communiter Doctores *ff. de re
iudic.* cum aliis per Greg. XV. *dec. 23. n. 1.* & fuit re-
ſolutum *in Anconitana Prædij 29. Nouembris. 1630. co-*
2 *ram Eminentiſſimo Card. Hieronymo Veroſpio*, præſer-
tim, dum in præſenti ex parte licitatoris non extat
probatũ, quod fuerit præsẽs pecunia, prout eſſet pro-
bandum cũ teneatur docere de ſubhaſtatione vali-
da, vt per Franch. *in c. 1. in 1. notabili de præſcript. in 6.*
Crauett. *conſ. 286. n. 8.* Greg. XV. *dec. 172. n. 1. & 2.*
Nec obſtat, quod actor induxerit Teſtes ad pro- 3
bandam negatiuam ſolutionis, indeque onus pro-
bandi in ſe aſſumpſerit, quid quid ſit in Reo, ex con-
geſtis per Herculan. *in tractatu de negatiua num. 46.*
Pariſ. *conſ. 46. n. 8. lib. 1.*
Hoc tamen non procedere dicebant DD. quando 4
articuli non fuerunt ab actore producti, cum clau-
ſula non ſe aſtringens, Hypolit. de Marſil. *l. vnus
§. fin. n. 36. ff. de quæſt.* Barboſ. *de clauſ. clauſ. 89. n. 5.*
cum ſequentibus, vbi refert concordantes, vltra 5
quod cum ſolutio fieri debuiſſet in actu delibera-
tionis iuxta Text. *in l. à Diuo Pio §. ſed ſi emptor.* ibi,
non ſicut poſt tempus pecunia ſoluatur ff. de re iudic.
Bart. *in l. vniuerſa ſub num. 5. C. de precibus Imper. of-
feren.* Gregor. XV. *deciſ. 23. num. 2.* & fuit dictum
*in Camerinen. Spolij 15. Iunij 1609. coram Sacrato im-
preſſ.* poſt Marcheſ. *de commiſſ. tom. 2. fol. 206. in fin.*
ſatis probata videtur negatiua, ex quo in actis de 6
affirmatiua non cõſtat *ad l. actor C. de probat.* Cra-
uett. *conſ. 1. n. 11.* præſertim ſtante quietantia anni 7
1608. quæ cantat de poſteriori ſolutione, quæ non
præſumitur his repetita, inde remanet coadiuuata
negatiua præcedentis ſolutionis, Rota *dec. 286. n. 3.
part. 1. recentiorum.*
Neque in præſenti remanet probatum Credito- 8
rem habuiſſe fidem de pretio, quo caſu deliberatio
ſuſtinetur, & abſque interuentu pecuniæ, Gratian.
diſcept. 7. n. 6. Rota *deciſ. 247. num. 4. part. 4 diuerſo-
rum, & in Recentioribus deciſ. 464. n. 1. par. 2. & 250.
num. 5. & 6. part. 4.* quandoque conſenſus elicitus 9
ex citatione ad videndum mandari, deliberari, potius
indicat contrarium, cum deliberationes curentur
à Creditoribus ad effectum conſequendi pecunias
ſibi debitas, vltra quod debet interuenire in ipſo
actu deliberationis, ad hoc vt ex tunc debitor
liberetur à ſuo creditore, vt præter allegatos *in
deciſione hodie confirmata*, tradunt addenda ad Gre-
gorium XV. *dicta deciſ. 23. num. 6. & in Anconitana
prædij 29. Nouembris 1630. coram Eminentiſſimo Ve-
roſpio.*
Minus ad euitandam neceſſitatem ſolutionis 10
de tempore ſequutæ deliberationis, ſufficit iudicis
decretum de deliberando, dum, vtrumque requi-
ritur, & Iudex quamuis velit non poteſt habere fi-
dem de pretio, Bart. *in l. à diuo Pio §. ſed ſi emptor
num. 2. ff. de re iudic.* Iaſ. *ibidem num. 2. & 5.* Rota
*in Romana ſeu Maceraten. dotis 27. May 1620. co-
ram bonæ mem. Pirouano §. reſponſum.*
Nec pariter obſtat, quod ſaltem competat lici- 11
tatori retentio pro vero credito, etiam data nulli-
tate deliberationis ſiue adiudicationis per Surd.
deciſ. 46. quia procedit, quando creditum eſſet ta-
le, vt de eo nihil poſſet controuerti, vt ex con-
feſſione partis in totum redderetur indubitatum, &
liquidum, vt declarat idem Surd. *dicta deciſ. 46. in fi-
ne* Rota *part. 1. recentiorum deciſ. 409. num. 1. in fine,*
vltra quod dum licitator per plures annos à die
deliberationis ſequutæ fructus prædij percepit, quos
reſtituere tenetur, cum per deliberationem nullam
prædij dominium nactus non fuerit ex hac fru-
ctuum perceptione, qui in eius creditum imputan-
tur, redditur adeo illiquidum d. creditum, vt donec
fructus percepti liquidentur, non poſſit de retentio-
ne opponi, vt in terminis Caual. *dec. 539. n. 5. cum
ſeqq.* Rota *dec. 433. n. 4. part. 2. recent. & in Romana
Syluæ, ſiue crediti dotalis 21. Iunij 1630. coram Eminen-
tiſſimo D. Card. Veroſpio. & in d. Anconitana Prædij co-
ram eodem.*
Suſtinere pariter dicebant Domini alterum de- 12

5 Tertiò quia dicta conſtitotio Sanctiſſimi voluit
emendare damoum, quod Eccleſia ſentiret ex tranſ-
latione, intrat præterea ſsgula, quod æſtimatio ve-
nit facienda habito reſpectu valoris de tempore, quo
damnum infertur, *l. omnis hæreditas §. nunquam creſcit*
de regul. iuris, Mareſcott. *var. reſoluit. lib. 2. c. 16. n. 7.*
6 Quibus ſic ſtantibus dicebant Domini valorem
beneficij attendendum eſſe anni 1638. quod aſcen-
debat ad ſcuta 300. hóceque fuit indubitanter firma-
tum, cum de hac quaotitate deponant plures teſtes
ad Titularis inſtantiam examinati, qui per optimas
ſationes teſtantur de certa ſcientia ad Eccleſiam
Beatæ Mariæ *Caſa Fuſcula* alios redditus ac bona
non ſpectare præter nominata ab eis, eáque reddere
dd. ſcuta 300. quæ verba cum ſint probata per Te-
ſtes practicos, & verſatos, in bonis, & loco benefi-
cij illíque coarctant negatiuam, non exiſtentia alio-
rum reddituum, ex quo alioquin ipſi ſciuerint, iuxta
theoricam, quam limitando doctrinam Bald. *in l.*
cum hi §. ſi integra ff. de tranſact. tradit Felin. *in cap. 3.*
loco ſub n. 5. verſ. & dict. de probat, quem ſequitur
Pariſ. *conſ. 162. num. 14. lib. 4.* Rota *in Legionen. Paro-*
chialis 2. Decembris 1602. *coram bonæ mem. Card. Hie-*
ronymo Pamphilio impreſſ. penes Marcheſ. *de commiſſ.*
part.... fol... & in terminis Penſionis *in Alerien. Pen-*
ſionis 7. Iuny 1634. coram Veroſpio.
7 Huc coofirmatur ex locatione omnium reddi-
tuum Eccleſiæ præfatæ pro dicta ſumma ſcutorum
300. ab illius Oeconomo de anno 1637. vna cum aſ-
ſertione, quod præuiis exactiſſimis diligentiis non
potuit reperiri oblator maioris ſummæ, & quam-
nis voica locatio non probet valorem illius tamen
coadiuuat probationem, & adminiculata à Teſtibus
præfatis plenè probat, Rot. *dec. 186. num. 8. part. 6.*
recent. cum aliis per Addeo. ad Greg. XV. *dec. 101. n. 5.*
8 Nihil obſtat, quod locatio contineat dumtaxat
bona poſſeſſa ab Eccleſia, cui competit etiam actio
pro complemento annui redditus ſcutorum 300. ſu-
per bonis q. Philippi fuodatoris in vim obligationis
ab eo factæ in limine fundationis, de dotando Ec-
cleſiam, eáque aſſignauit ſuper omnibus ſuis bonis
obligando pro obſeruantia etiam bona hæreditaria.
Quia fuit per DD. reſponſum præfatam aſſi-
gnationem ſuper bonis ſic ſecutam non traoſtu-
liſſe illorum dominium in Eccleſiam, ſed tantum-
modo hypothecam, Natt. *conſ. 141. num. 6.* Alex.
conſ. 156. num. 3. lib. 6. Afflict. *deciſ. 162. n. 2.* Coſt. *de*
9 *port. rat. quæſt.* 151. *n.* 11. vltra quod non cooſtat ad
eſſe alia booa Philippi præter quinque corpora ho-
die poſſeſſa ab Eccleſia, ſuper quibus illa poſſit hy-
pothecariam ee experiri, quinimo teſtes comprobant
bona Philippi fuiſſe auucata à Creditoribus ante-
rioribus eiuſdem, quod admodum veriſimile reddi-
tus ex eo, quia ſicut bonæ mem. Cardiualis Gym-
naſius olim penſionarius ſeu Oeconomus ab eo de-
putatus egit pro recuperatione bonorum modo pe-
nes Eccleſiam exiſtentium, ita egiſſet pro aliis, ſi
alia recuperare valuiſſet, cum nulla veniat habenda
ratio actionis contra bona Philippi, ad Eccleſiam
ſpectantis, quam inopia debitoris excludit, Buratt.
deciſ. 640. n. 7. cum vulgatis.
10 In calculo enim valoris beneficij calculanda ſunt
bona effectiua, & apta redditibus ad ſubſtētationem
Titularis & hæc bona fuerunt contemplata io præ-
dita conſtitutione S.D.N. non verò actiones inuti-
les ſeu intricatæ, vel difficilis exactionis, quas Ec-
cleſia in dotem ſibi adſcribere oon tenetur, Put. *dec.*
585. ante n. 1. ibi *dum tamen facilis ſit exactio lib. 1. in*
correct. Mantic. *dec. 51. n. 3. cum ſequens* Rot. *deciſ. 167.*
n. 51. & 52. p. 5. rec. & dec. 145. n. 42. coram Durano, &
in Romana caſalis Anguzani 16. Decembris 1641. co-
ram Me.
Vltra quod non omnia bona enumerata indiui- 11
ſione ſpectabant ad Philippum fratrem, & obliga-
tionem hæredum legitur reſtricta ad ratam bono-
rum hæreditariorum, iuxta terminos *dec. 392. part. 1.*
recent. Duran. *deciſ. 93. & 119.*
Firmato namque valore in ſcutis 300. intrat ſupra- 12
dicta ſubſtitusio, quia Card. Gymnaſius transferens
retinuit ſummam ſcutorum 150. quæ eſt medietas
fructuum beneficij & cooſequenter in l. potuit trans-
ferre ſtante diſpoſitione d. conſtitutionis expreſſe
mandante, quod beneficia non remaneant, grauа-
ta vltra medietatem fructuum.
Nec pariter obſtat, quod beneficium remanſerit 13
exooeratum continenti ob mortem Cardinalis trans-
ferentis, quia venit attendendus tempus tranſlatio-
nis, & ſi tunc tranſlatio fuit nulla non valuit coo-
ualeſcere morte transferentis Boër. *dec. 162.* Caſſad.
deciſ. 3. de penſion. Mareſcott. *var. lib. 2. c. 18. n. 41.* & 14
ratio eſt in promptu deſumpta, ex eadem reſtitu-
tione, quia Papa voluit ſubleuare Titulares, qui ſu-
ſtinent pondera æſtus & diei ad hoc, vt habeant il-
læſam medietatem, & ne fieret tranſlatio vltra eam,
& experientia docet, quod transferentes multoties
ſuperuiuunt ipſis tranſlatariis. Vnde Titulares te-
nentur ſoluere per multos annos penſionem tran-
ſlatam vltra medietatem, & poſſet etiam præmori
Titularis, & vllo vnquam tempore aliquid ſuperlu-
crari, vnde cum eſſet verum, quod fuiſſe ſubleuatus
à Papa constitutio antem eſt intelligenda ſecundum
mentem, quæ proœmio, & ex ratione, ex congeſtis *in*
Romana Societatis 5. Iulij 1627. coram R. D. meo De-
cano, & prius dixerunt Lap. *alleg. 102. n. 24.* Abb. *conſ.*
93. col. pen. lib. 1. hócque importat verbum illud ex- 15
onerationi, quod non poteſt referri niſi ad onus
penſionis, iuxta ſubiectam materiam conſtitutionis
ſecundum quam verba ſunt intelligenda Rolan. *con-*
ſil. 96. n. 8. lib. 1. Gabr. *de verb. ſign. concl. 2. n. 7.* Rot. *de-*
ciſ. 169. n. 3. & deciſ. 398. n. 4. p. 1. rec.
Minus obſtat quod inter onera beneficij oon ve- 16
niat enumeranda dicta penſio ſcut. 150. quam ſibi
retinuit Cardinalis, quia contrarium dicebant Do-
mini eſſe dicendum, ex quo fructus & redditus be-
neficij debent conſiderari detracto onere penſionis,
vt per Dec. *conſ. 155. incipit ſtatutum Cathedralis Ec-*
cleſiæ ant. verſ. ſed prædictis non obſtantibus, quem re-
fert & ſequitur Gigan. *de penſionibus q. 89. ante num. 1.*
verſ. contrariam tamen partem veriorem, vbi habetur,
quod nouus Canonicus tenetur ſoluere dimidiam
fructuum detracta in primis, & ante omnia penſio- 17
ne, prout dicimos, quod in reſeruatione ſecundæ
penſioois venit habenda ratio primæ penſionis ſu-
per eodem beneficio exiſtentis, Creſcent. *deciſ. 1. de*
rebus Eccleſ. non alienan. Caſſador. *deciſ. 3. de penſion.*
Mareſcot. *variar. reſolut. lib. 2. cap. 18. num. 14.* Rota *in*
Aquilana penſionis 26. Maij 1623. coram Remboldo.
Vltimo non obſtat, quod ſi tota penſio ſcut. 400. 18
fuiſſet à Cardinali tranſlata ſuſtineretur in ſumma
ſcut. 150. ergo multo magis videtur ſuſtinenda tran-
ſlatio ſcut. 250. & conſequenter penſionem eſſe re-
ducendam non nonnullaodam, Lotter. *de re benef. lib. 1.*
q. 36. n. 127. Mantic. *deciſ. 153. & 172.* quia per DD.
reſponſum io præſenti militari diuerſam rationem,
cum in noſtro caſu medietas fructuum remanebat
penes reſeruatarium, & ſic enim erat locus reductio-
ni, cum alias medietas libera remanere Titularem,
vt cantat conſtitutio D.N.
Et ita reſolutum pro maiori parte DD. cauſa ab
omnibus diſcuſſa vtraque parte informante, &c.

Aſculana Pradij.

Lunæ 10. Nouembris 1642.

ARGVMENTVM.

Deliberatio rei ſubhaſtatæ fieri debet pecunia præſenti vel fide de pretio habita ex conſenſu Creditoris non tamen ex ſolo iudicis mandato.

SVMMARIVM.

1 *Deliberatio pradij ſubhaſtati facta non praſenti pecunia eſt nulla.*
2 *Licitator tenetur probare ſubhaſtationem validam.*
3 *Reus teſtes inducens aſſumpſit in ſe onus probandi.*
4 *Quando alter non produxit articulos cum clauſula non ſe adſtringens aſſumpſit onus probandi.*
5 *Solutio debet fieri in actu deliberationis.*
6 *Quando in actis de affirmatiua non conſtat negatiua ſatis eſt probata.*
7 *Quietantia, & liberatio poſterioris ſolutionis iuuat negatiuam pracedentis ſolutionis.*
8 *Si habeat fidem de pretio creditor, ſuſtinetur deliberatio.*
9 *Vt valida ſit deliberatio abſque pecunia praſente requiritur conſenſus creditoris.*
10 *Iudex licet velit non poteſt habere fidem de pretio.*
11 *Quando creditum eſt liquidum, & indubitatum poteſt pro eo creditor licitans retinere rem ex ſubhaſtatione deliberatam.*
12 *Fructus pradij collecti poſt deliberationem nullam in creditum computantur, ſicque fructibus non liquidatis non poteſt de retenſione opponi.*
13 *Deliberatio rei ſubhaſtata facta pro maiori ſumma, quam eſſet debitum nulla pecunia praſente nulla eſt.*
14 *In ſolutione dotis attenditur tempus contractus.*
15 *Executio debitum excedens nulla eſt.*
16 *Ratione bonorum ſtabilium fructus praſtantur ad rationem quinque pro centenario.*
17 *Ad maiorem rationem taxari poſſunt ex ſtatuto, vel conſuetudine.*
18 *Abſque citatione, intimatione, vel praſentia partis iudicium eſt nullum.*
19 *Pactis non ſeruatis dos exigi nequit.*

DECISIO CLXXXV.

1 STETERVNT hodie DD. in deciſis coram bonæ mem. Cardinali Sacrato, ſub die 21. Iunij 1608. quæ habetur impreſſa apud Marcheſ. *de commiſſ. part.* 3. *fol.*46. & apud Mangil. *de ſubaſt. dec.* 22. in qua fuit reſolutum, deliberationem prædij, de quo agitur eſſe nullam tanquã factam non præſente pecunia, prout requiritur iuxta Text. *in l. à diuo Pio* §. *ſed ſi emptor* vbi communiter Doctores *ff. de re iudic.* cum aliis per Greg. XV. *dec.* 23. *n.* 1. & fuit reſolutum *in Anconitana Pradij* 29. *Nouembris*. 1630. *co-*
2 *ram Eminentiſſimo Card. Hieronymo Veruſpio*, præſertim, dum in præſenti ex parte licitatoris non extat probatũ, quod fuerit præsẽs pecunia, prout eſſet probandum cũ teneatur docere de ſubhaſtatione valida, vt per Franch. *in c.* 2. *in* 1. *notabili de praſcript. in* 6. Grauett. *conſ.* 286. *n.* 8. Greg. XV. *dec.* 272. *n.* 1. & 2.

Nec obſtat, quod actor induxerit Teſtes ad pro- 3
bandam negatiuam ſolutionis, indeque onus probandi in ſe aſſumpſerit, quid quid ſit in Reo, ea congeſtis per Herculan. *in tractatu de negatiua num.* 46. Pariſ. *conſ.* 46. *n.* 8. *lib.* 1.

Hoc tamen non procedere dicebant DD. quando 4
articuli non fuerunt ab actore producti, cum clauſula non ſe aſtringens, Hypolit. de Marſil. *l. vnic* §. *fin. n.* 36. *ff. de quaſt.* Barboſ. *de clauſ. clauſ.* 89. *n.* 5.
cum ſequentibus, vbi refert concordantes, vltra 5
quod cum ſolutio fieri debuiſſet in actu deliberationis iuxta Text. *in l. à Diuo Pio* §. *ſed ſi emptor.* ibi, *non ſicut poſt tempus pecunia ſoluatur ff. de re iudic.* Bart. *in l. vniuerſa ſub num.* 5. *C. de precibus Imper. offeren.* Gregor. XV. *deciſ.* 23. *num.* 2. & fuit dictum *in Camerinen. Spolij* 15. *Iunij* 1609. *coram Sacrato impreſſ.* poſt Marcheſ. *de commiſſ. tom.* 2. *fol.* 106. *in fin.*
ſatis probata videtur negatiua, ex quo in actis de 6
affirmatiua non cõſtat *ad l. actor C. de probat.* Crauett. *conſ.* 1. *n.* 11. præſertim ſtante quietantia anni 7
1608. quæ cantat de poſteriori ſolutione, quæ non præſumitur his reperta, inde remanet coadiuuata negatiua præcedentis ſolutionis, Rota *dec.* 286. *n.* 3. *part.* 1. *recentiorum.*

Neque in præſenti remanet probatum Credito- 8
rem habuiſſe fidem de pretio, quo caſu deliberatio ſuſtinetur, & abſque interuentu pecuniæ, Gratian. *diſcept.* 7. *n.* 6. Rota *deciſ.* 147. *num.* 4. *part.* 4 *diuerſorum, & in Recentiorib. deciſ.* 464. *n.* 1. *par.* 2. & 250.
num. 5. & 6. *part.* 4. quandoque conſenſus elicitus 9
ea citatione ad videndum mandari, deliberari, potius indicat contrarium, cum deliberationes curentur à Creditoribus ad effectum conſequendi pecunias ſibi debitas, vltra quod debet interuenire in ipſo actu deliberationis, ad hoc vt ex tunc debitor liberetur à ſuo creditore, vt præter allegatos *in deciſione hodie confirmata*, tradunt addenda ad Gregorium XV. *dicta deciſ.* 23. *num.* 6. & *in Anconitana pradij* 29. *Nouembris* 1630. *coram Eminentiſſimo Veruſpio.*

Minus ad euitandam neceſſitatem ſolutionis 10
de tempore ſequutæ deliberationis, ſufficit iudicis decretum de deliberando, dum, vtrumque requiritur, & Iudex quamuis velit non poteſt habere fidem de pretio, Bart. *in l. à diuo Pio* §. *ſed ſi emptor num.* 2. *ff. de re iudic.* Iaſ. *ibidem num.* 2. & 5. Rota *in Romana ſeu Maceraten. dotis* 27. *May* 1620. *coram bona mem. Pirouano* §. *reſponſum.*

Nec pariter obſtat, quod ſaltem competat lici- 11
tatori retentio pro vero credito, etiam data nullitate deliberationis ſiue adiudicationis per Surd. *deciſ.* 46. quia procedit, quando creditum eſſet tale, vt de eo nihil poſſet controuerti, vt ex confeſſione partis in totum redderetur indubitatum, & liquidum, vt declarat idem Surd. *dicta deciſ.* 46. *in fine* Rota *part.* 1. *recentiorum deciſ.* 409. *num.* 1. *in fine*, vltra quod dum licitator per plures annos à die deliberationis ſequutæ fructus prædij percepit, quos reſtituere tenetur, cum per deliberationem nullam prædij dominium nactus non fuerit ex hac fructuum perceptione, qui in eius creditum imputantur, redditur adeo illiquidum d. creditum, vt donec fructus percepti liquidentur, non poſſit de retentione opponi, vt in terminis Caual. *dec.* 539. *n.* 5. *cum ſeqq.* Rota *dec.* 433. *n.* 4. *part.* 2. *recent.* & *in Romana Syluæ, ſiue crediti dotalis* 21. *Iunij* 1630. *coram Eminentiſſimo D. Card. Veruſpio.* & *in d. Anconitana Pradij coram eodem.*

Suſtinere pariter dicebant Domini alterum de- 12

Aſculana Prædij.

Lunæ 10. Nouembris 1642.

ARGVMENTVM.

Deliberatio rei ſubhaſtatæ fieri debet pecunia præſenti vel fide de pretio habita ex conſenſu Creditoris non tamen ex ſolo iudicis mandato.

SVMMARIVM.

1 *Deliberatio prædij ſubhaſtati facta non præſenti pecunia eſt nulla.*
2 *Licitator tenetur probare ſubhaſtationem validam.*
3 *Reus teſtes inducens aſſumpſit in ſe onus probandi.*
4 *Quando alter non produxit articulos cum clauſula non ſe adſtringens aſſumpſit onus probandi.*
5 *Solutio debet fieri in actu deliberationis.*
6 *Quando in actis de affirmatiua non conſtat negatiua ſatis eſt probata.*
7 *Quietantia, & liberatio poſterioris ſolutionis iuuat negatiuam præcedentis ſolutionis.*
8 *Si habeat fidem de pretio creditor, ſuſtinetur deliberatio.*
9 *Vt valida ſit deliberatio abſque pecunia præſente requiritur conſenſus creditoris.*
10 *Iudex licet velit non poteſt habere fidem de pretio.*
11 *Quando creditum eſt liquidum, & indubitatum poteſt pro eo creditor licitans retinere rem ex ſubhaſtatione deliberatam.*
12 *Fructus prædij collecti poſt deliberationem nullam in creditum compuoantur, ſicque fructibus non liquidatis non poteſt de retenſione opponi.*
13 *Deliberatio rei ſubhaſtatæ facta pro maiori ſumma, quam eſſet debitum nulla pecunia præſente nulla eſt.*
14 *In ſolutione dotis attenditur tempus contractus.*
15 *Executio debitum excedens nulla eſt.*
16 *Ratione bonorum ſtabilium fructus præſtantur ad rationem quinque pro centenario.*
17 *Ad maiorem rationem taxari poſſunt ex ſtatuto, vel conſuetudine.*
18 *Abſque citatione, intimatione, vel præſentia partis iudicium eſt nullum.*
19 *Pactis non ſeruatis dos exigi nequit.*

DECISIO CLXXXV.

1 STETERVNT hodie DD. in deciſis coram bonæ mem. Cardinali Sacrato, ſub die 21. Iunij 1608. quæ habetur impreſſa apud Marches. *de commiſſ. part. 3. fol. 46.* & apud Mangil. *de ſubaſt. dec. 11.* in qua fuit reſolutum, deliberationem prædij, de quo agitur eſſe nullam tanquã factam non præſente pecunia, prout requiritur iuxta Text. *in l. à diuo Pio §. ſed ſi emptor* vbi commoniter Doctores *ff. de re iudic.* cum aliis per Greg. XV. *dec. 23. n. 1.* & fuit reſolutum *in Anconitana Prædij 29. Nouembris. 1630. co-*
2 *ram Eminentiſſimo Card. Hieronymo Veroſpio*, præſertim, dum in præſenti ex parte licitatoris non extat probatũ, quod fuerit præſẽs pecunia, prout eſſet probandum cũ teneatur docere de ſubhaſtatione valida, vt per Franch. *in c. 1. in 1. notabili de præſcript. in 6.* Cracett. *conſ. 226. n. 8.* Greg. XV. *dec. 272. n. 1. & 2.*

Nec obſtat, quod actor induxerit Teſtes ad pro- 3
bandam negatiuam ſolutionis, indeque onus probandi in ſe aſſumpſerit, quid quid ſit in Reo, ex congeſtis per Herculan. *in tractatu de negatiua num. 46.* Patiſ. *conſ. 46. n. 8. lib. 1.*

Hoc tamen non procedere dicebant DD. quando 4
articuli non fuerunt ab actore producti, cum clauſula non ſe aſtringens, Hypolit. de Marſil. *l. vnic. §. fin. n. 36. ff. de quæſt.* Barboſ. *de clauſ. clauſ. 89. n. 5.*
cum ſequentibus, vbi refert concordantes, vltra 5
quod cum ſolutio fieri debuiſſet in actu deliberationis iuxta Text. *in l. à Diuo Pio §. ſed ſi emptor.* ibi, *non ſicut poſt tempus pecunia ſoluatur ff. de re iudic.* Bart. *in l. vniuerſa ſub num. 5. C. de precibus Imper. offeren.* Gregor. XV. *deciſ. 23. num. 2.* & fuit dictum *in Camerinen. Spolij 15. Iunij 1609. coram Sacrato impreſſ.* poſt Marcheſ. *de commiſſ. tom. 2. fol. 206. in fin.*
ſatis probata videtur negatiua, ex quo in actis de 6
affirmatiua non conſtat *ad l. actor C. de probat.* Cra-
uett. *conſ. 1. n. 11.* præſertim ſtante quietantia anni 7
1608. quæ cantat de poſteriori ſolutione, quæ non præſumitur his repetita, inde remanet coadiuuata negatiua præcedentis ſolutionis, Rota *dec. 286. n. 3. part. 1. recentiorum.*

Neque in præſenti remanet probatum Credito- 8
rem habuiſſe fidem de pretio, quo caſu deliberatio ſuſtinetur, & abſque interuentu pecuniæ, Gratian. *diſcept. 7. n. 6.* Rota *deciſ. 247. num. 4. part. 4 diuerſorum, & in Recentiorib. deciſ. 464. n. 1. par. 2. & 250.*
num. 5. & 6. part. 4. quandoque conſenſus elicitus 9
ex citatione ad videndum mandati, deliberari, potius indicat contrarium, cum deliberationes curentur à Creditoribus ad effectum conſequendi pecunias ſibi debitas, vltra quod debet interuenire in ipſo actu deliberationis, ad hoc vt ex tunc debitor liberetur à ſuo creditore, vt præter allegatos *in deciſione hodie confirmata*, tradunt addenda ad Gregorium XV. *dicta deciſ. 23. num. 6. & in Anconitana prædij 29. Nouembris 1630. coram Eminentiſſimo Veroſpio.*

Minus ad euitandam neceſſitatem ſolutionis 10
de tempore ſequutæ deliberationis, ſufficit iudicis decretum de deliberando, dum, vtrumque requiritur, & Iudex quamuis velit non poteſt habere fidem de pretio, Bart. *in l. à diuo Pio §. ſed ſi emptor num. 2. ff. de re iudic.* Iaſ. *ibidem num. 2. & 5.* Rota *in Romana ſeu Maceraten. dotis 27. Maij 1620. coram bonæ mem. Pirouano §. reſponſum.*

Nec pariter obſtat, quod ſaltem competat lici- 11
tatori retentio pro vero credito, etiam data nullitate deliberationis ſiue adiudicationis per Surd. *deciſ. 46.* quia procedit, quando creditum eſſet tale, vt de eo nihil poſſet controuerti, vt ex confeſſione partis in totum redderetur indubitatum, & liquidum, vt declarat idem Surd. *dicta deciſ. 46. in fine* Rota *part. 2. recentiorum deciſ. 409. num. 1. in fine,* vltra quod dum licitator per plures annos à die deliberationis ſequutæ fructus prædij percepit, quos reſtituere tenetur, cum per deliberationem nullam prædij dominium nactus non fuerit ex hac fructuum perceptione, qui in eius creditum imputantur, redditur adeo illiquidum d. creditum, vt donec fructus percepti liquidentur, non poſſit de retentione opponi, vt in terminis Caual. *dec. 539. n. 5. cum ſeqq.* Rota *dec. 435. n. 4. part. 2. recent. & in Romana Syluæ, ſiue crediti dotalis 21. Iunij 1630. coram Eminentiſſimo D. Card. Veroſpio. & in d. Anconitana Prædij coram eodem.*

Suſtinere pariter dicebant Domini alterum de- 12
ciſionis

ciſionis fundamentum, quod deliberatio prædij, de quo agitur facta fuerit pro maiori ſumma, quam eſſet debitum. Vnde reſultare irrefragabilem nullitatem, vt per Bart. *in l. ſi non ſortem §. ſi centum n. 5. ff. de condit. indebit.* Greg. XV. *dec.* 198. *n.* 1. *&* 319. *n.* 3.

13 Quod autem fuerit facta pro maiori ſumma, quam eſſet debitum deſumptum fuit ex eo, quia mandatum fuit ſimpliciter relaxatum pro Florenis 850. monetæ currentis, & ſic ad rationem Flor. 50. pro quolibet Floreno prout tunc Florenus æſtimabatur, non autem ad rationem Flor. 47. iuxta valorem Floreni currentis tempore promiſſionis dotis ſequutæ de anno 1556. iuxta decret. vlig. Marchiæ, vt fuit reſolutum *in Aſculana dotis* 17. *Iunij* 1609. *coram Ottembergo*, vbi quod reſiduum dotis promiſſæ in tot Florenis antiquis de Marchia ſolutio erit facienda ad rationem Flor. 47. monetæ nouæ pro ſingulo Floreno, cum in ſolutione Dotis veniat attendendus valor monetæ de tempore ſequuti contractus, Bart. *in l. Paulus ff. de ſolut.* Oldrad. *conſ.* 31. Boër. *dec.* 327. *n.* 11. *&* 13. Afflict. *dec.* 90. *n.* 1.
14 Gabr. *de ſolution. concl.* 1. *n.* 1. Rota *in Forolinien. legati* 13. *Ianuarij* 1642. *coram Reuerendiſſimo Panzirolo*, vnde executio corruit in totum ratione exceſſus Bart. *in l. ſi non ſortem §. ſi centum in principio, & n.* 6 *ff. de condit. indebit.* Pariſ. *conſ.* 81. *n.* 36. *lib.* 2. Put. *dec.* 315. *n.* 1. *&* 2. *lib.* 1. *in correct.* Rot. *dec.* 359. *n.* 8. *part.* 1. *&* 630. *n.* 3. *part.* 2. *&* 411. *n.* 4. *part.* 5. *Recent.* & fuit coram Me reſolutum *in Senogallien. Societatis* 22. *Iunij* 1639.

15 Vlterius, quia fuerunt ſubhaſtata bona pro Florenis 1300. quamuis debitum Ioannis aſcenderet tantum ad Florenos 850. pro reſiduo dotis, necnon reſtitutionis, & quamuis reſiduũ fuerit acceptum pro fructibus decurſis, attamen quia fructus fuerũt taxati ad rationem 7. pro centenario, nec extet ſtatutum, quod ſuper hoc diſponat à ſuperiore confirmatum, ſiue conſuetudo, in noſtro caſu fructus debentur ad rationem quinque pro centenario, vt ſolent reddere bona ſtabilia, iuxta Text. *in Auth. per tua*, vbi gloſſa *in verbo iuſta C. de Sacroſanct. Eccleſiis.* Rota *in Interamnen. fructuum dotis* 26. *Februarij* 1597. *coram Gipſio & in Fanen. dotis* 19. *Nouembris* 1641. *coram R. P. D. meo Ceiro, & in alia Caſenaten. dotis* 27. *Iunij proximè præteriti coram Domino Meltio.*

16 Nec obſtat *dec.* 471. *part.* 1. *recent.* vbi fructus dotales taxantur ad rationem 7. pro centenario, quia emanauit cum præſuppoſito, quod ſuper hoc adeſſet conſuetudo, quæ noſtro caſu deficit Azo in ſumma *C. quæ ſit longa conſuetudo* Alex. *conſ.* 131. *n.* 9. *l.* 2. Rot. *dec.* 255. *n.* 4. *part.* 1. *recent.* Coccin. *dec.* 182. *n.* 2.

17 Prædictis accedit, quod mandatum fuit relaxatum abſque citatione, intimatione vel præſentia partis, quæ ſunt fundamenta ordinis iudiciarij §. *omnium autem actionum Inſt. de pœna tem. litig. l. de vnoquoque ff. de re iudicat.* Specul. *in tit. de citat. in pr.* Greg. XV. *deciſ.* 457. *n.* 1. Caualer. *deciſ.* 35.

18 Demum ponderabant Domini non poterat pecunias ſimpliciter recipere, niſi ſpecialiter hypothecaſſet tot bona ſtabilia, vel emiſſet tot cenſus, vt fuerat expreſſe conuentum. Vnde erat relaxandum mandatum ad hunc effectum, & ante prædictum adimplementum non poterat dotem exigere, vt in puncto Paulus de Caſtr. *conſ.* 188. *n.* 1. *lib.* 1.

Et ita reſolutum, &c.

Arianen. Redditionis Rationis.

Merc. 10. Decembris 1642.

ARGVMENTVM.

Rector Eccleſiæ compelli poteſt per eum, cuius intereſſe conſtat exhibere librum Matrimoniorum baptiſmatum & funerum: non tamen computorum quantitatis ex illa prouenientis.

SVMMARIVM.

1 *Rector Eccleſiæ tenetur conficere, & conſeruare libros continentes matrimonia, baptiſmata, ac funera.*
2 *Scripturæ in actis productæ ſunt factæ communes, & iterum quando oportuerit, qui illas habet producere debet.*
3 *Ad hoc vt aliquis teneatur aliquam rem exhibere ſufficit quod taliter qualiter conſtet de intereſſe alterius partis.*
4 *Quando non conſtat exiſtentia alicuius rei nequit compelli aliquis ad eam exhibendam.*
5 *Rector non tenetur conficere librum computorum.*

DECISIO CLXXXVI.

RESOLVTIONE capta in hac cauſa coram Me, ſub die 30. Maij proximè præteriti ſuper conceſſione declaratoriæ contra Alexandrum Salſam Rectorem Parochialis Eccleſiæ S. Andreæ Ciuitatis Arianen. cum Clauſula *niſi infra menſem paruiſſet mandato de manutenendo per Rotã relaxato ad fauorem Capituli, & Canonicorum eiuſdem Ciuitatis pro exactione medietatis incertorum prouenientium ex ſponſalitiis mortuariis ac Decimis*, & facta inſtantia per dictum capitulum pro expeditione declaratoriæ, ad quam euitandam d. Salſa oppoſuit de incertitudine ſummæ, & expeditis ſucceſſiuè litteris compulſorialibus generalibus per dictum Capitulum ad effectum extrahendi partitas ex libris mortuorum, Baptiſmatorum, matrimoniorum, & computorum exiſtentibus penes dictum Rectorem pro liquidando eorum credito, qui cum eos exhibere recuſaſſet, dubitaui hodie, An ſaltem teneatur libros edere? & quoad omnes fuit affirmatiue reſolutum excepto libro computorum.

1 Quia concurrit exiſtentia penes Salſam librorum continentium Matrimonia, Baptiſmata, ac funera, ex quo tanquam Rector Eccleſiæ illos conficere, & conſeruare tenetur, Rota *deciſ.* 159. *n.* 6. *part.* 1. *recentiorum* cum aliis congeſtis per Gregor. XV. *deciſ.* 129. *num.* 7. & de libro Matrimonij ſtatuit Conc. Trid. *ſeſſ.* 24. *de reformat. matrim. c.* 1. *verſ. habeat Parochus*, & de libro mortuorum Idem Concil. *ſeſſ.* 25. *cap.* 11. Buratt. *dec ſ.* 877. *n.* 1. Barboſ. *de poteſt. & officio Parochiali c.* 1. *num.* 8. *cum ſequent.* Zacchias *de Republica Eccleſiaſtica in tit. de Parochis verſ. item quingentos libros.*

2 Remanet etiam probata exiſtentia dictorum librorum, ex propria d. Salſæ confeſſione, dum ſupponit, quod in prima inſtãtia in partibus eos produxit, propterea, dum fuerunt effecti de actis, tenetur iterũ, & de nouo reproducere, tanquam effecti communes, Angelus Aretin. *conſ.* 99. *n.* 5. *cum ſequent.* Ticet. *in praxi A. C. lib.* 2. *c.* 18. *n.* 16. *verſ. ſecus.*

3 Concurrit vlterius intereſſe d. Capituli, dum participare debet de emolumentis prouenientibus tam ex matrimonio, quam ex funeralibus, & licet in præfatis libris non fuiſſet quãtitas deſcripta, attamen poterit aliunde liquidari cõſtito ex libris de quãtitate

matrimo

Digitized by Google

matrimoniorum, & funerum, vltra quod ſufficit ad obtinendam exhibitionem taliter qualiter conſtet de intereſſe petentis. Rot. *deciſ.* 250. *num.* 1. *part.* 1. *recent.* & *deciſ.* 178. *num.* 2. *poſt ſecundum volumen conſil. Farinac.* Adden. ad Gregorium X V. *deciſ.* 129. *n.* 10. & de eo dicitur ſatis conſtare ex deciſionibus in hac cauſa factis, quibus concurrentibus editio nequit denegari Seraph. *deciſ.* 1284. & *poſt* 2. *vol. conſ. Farinac. deciſ.* 318. *num.* 2.

4 Demum quo ad librum computorum ex eo editio non fuit conceſſa, quia licet concurrat intereſſe d. Capituli, non tamen remanet probata eius exiſtentia, vnde non intrat æquitas Canonica pro exhibitione d. libri Seraph. *deciſ.* 386. *num.* 1. Coccin. *deciſ.* 63. *n.* 2. & in Dec. *deciſ.* 259. *n.* 1. *p.* 1.

5 Neque intrat præſumptio exiſtentiæ prout de aliis libris, cum nullibi reperiatur cautum, quod Rector illum teneatur conficere, ſiue veniat conſiderandus, tanquam Dominus, ſiue tanquam adminiſtrator particularis emolumentorum, Rot. *poſt* 2. *vol. conſ. Farinac. deciſ.* 101. *num.* 5. Add. ad Greg X V. *deciſ.* 274. *num.* 7.

Et ita reſolutum, &c.

Baren ſeu Neapolitana pecuniaria.

Veneris 12. Decembris 1642.

A R G V M E N T V M.

Ex tranſactione poteſt agi via executiua.

S V M M A R I V M.

1 *Conſtitutio laicalis non ligat Clericos.*
2 *Conſtitutio auferens Clericis facultatem appellandi eſt contra immunitatem Eccleſiaſticam.*
3 *Ex tranſactione poteſt agi via executiua.*
4 *Tranſactio habet vim rei iudicatæ.*
5 *Res iudicata habet executionem paratam.*
6 *Tranſactioni ſtandum eſt, quæ facit rem claram, & manifeſtam.*
7 *Tranſactio fit de re dubia in litem deducta aliquo dato, vel retento.*
8. *Verba acceſſoria, & conſecutiua ad aliquem contractum cenſentur adiecta ad illius maiorem firmitatem, & non alterant illius naturam.*

DECISIO CLXXXVII.

IN prima deciſione in hac cauſa coram me
emanata ſub die 4. Iulij 1640. fuit reſolutum
eſſe exequendum mandatum relaxatum ab A. C.
contra Abbatem Stephanum Maffeum pro ſcutis
2000. vigore obligationis eiuſque iuratæ cautionis
quod poſſit à Domino Bernardino de Angelis creditore
pro illius ſolutione inſtrumentum pro liquido
produci, præſentari, & liquidari in omni curia
loco, & foro, iuxta formam Ritus Magnæ Curiæ
Vicariæ, & ſecundum laudabilem ſtylum Curiarum
Eccleſiaſticarum, prout latius *in d. deciſ. ſucceſſiuè*
1 *ſub die* 24. *Maij* 1641. fuit à d. deciſ. receſſum, quo
ad viam executiuam, ex quo obligatio d. Stephani
reperiebatur concepta iuxta formam ritus magnæ
Curiæ Vicariæ, quæ conſtitutio laicalis, non valet
Clericos ligari, nec attenditur in tribunalibus Ec-
2 cleſiaſticis ex adductis in Deciſione, nec poteſt auferre
poteſtatem appellandi Clericus competentem
de iure communi, cum alias eſſet conſtitutio
contra libertatem Eccleſiaſticam Thom. *conſ.* 3. *n.* 15.
lib. 1. Carol. de Graſſ. *de effectu Cleric. effect.* 1. *n.* 68. 69.
& 70.

Repropoſita hodie cauſa ſuper eiſdem, Domini 3
non dubitarunt, quin concluſiones ad fauorem Ec-
cleſiaſticorum firmatæ eſſent veriſſimæ, attamen ex
vnico fundamento nouiter excitato fuit à deciſis
vltimo loco meritò receſſum, ex eo quod Abbas
Stephanus Maffæus fuerit à d. Benedicto conuentus
vigore eiuſdem obligationis iuita non in ſimplici
contractu, ſed ex cauſa tranſactionis, & ad dirimen-
das lites iam motas, pro qua tranſactione poſſe exe-
cutiuè procedi fuit indubitanter tentum ex Cranet.
conſ. 685. *n.* 27. *verſ. ſimili modo*, Suar. *in l. poſt rem iudi-
catam, notab.* 8. Gratian. *diſcept.* 665. *n.* 11. Caual. *deciſ.*
408. *n.* 3. & mox fuit reſolutum *in Hidrentina Pecu-
niaria*, 26. *Iun.* 1641. *coram bo. me. Merlino*, ratio autem 4
eſt in promptu, quia tranſactio habet vim rei iu-
dicatæ, *l. ſi minorem, C. de tranſact.* vbi DD. commu-
niter Cæphal. *conſ.* 210. *n.* 71. & res iudicata paratam
habet executionem Duran. *d. deciſ.* 216. *n.* 7. & dicitur 5
exceptio litis finitæ impedit que litis ingreſſum, *c.* 1.
de litis conteſtat. in 6. Surd. *conſ.* 451. *num.* 16. Seraph.
deciſ. 169 *n.* 3. & *deciſ.* 1059 *n.* 1. Greg. X V. *dec.* 254.
n. 1. Caualer *deciſ.* 550. *n.* 2.

Quo verò fuerit proceſſum per viam tranſactionis 6
deſumptum fuit, quia Benedictus erat creditor ſcu-
tor. 3191. vel alia veriori ſumma, pro quibus iam
erant relaxatæ literæ executoriales per D. Nuntium
Neapolitanum, & à dd. executionibus Maffeus de-
bitor cauſam appellationis obtinuerat committi in
Rota mediante tamen tractatu, & opera commu-
nium amicorum, præuio receſſu à lite d. creditum
fuit diminutum, & reductum ad ducatos bis mille
executiuè ſoluendos per D. Maffeum ex cauſa tran-
ſactionis, & concordiæ intra certum tempus, & vice
verſa d. Benedictus creditor reſiduum debitori remi-
ſit, vt legitur in publico inſtrumento tranſactionis,
cui venit ſtandum ſtante præſertim iuramento, do-
nec contrarium ex aduerſo probetur, cum faciat rem
claram & manifeſtam, Pariſ. *conſ.* 104. *num.* 64. *lib.* 3.
Rot. *p.* 2 *rec. deciſ.* 54. *n.* 3. & *p.* 7. *deciſ.* 144. *n.* 2. & fuit
dictum *in Romana Societatis officij ſcutor.* 1000. 25. *Fe-
bruar.* 1639. *coram R. P. D. Ghiſlerio*, ex quibus benè 7
arguitur tranſactio, quæ ſolet fieri ſuper re dubia
in litem reducta, aliquo dato remiſſo vel retento,
iuxta text. *in l. tranſactio. C. eod. tit.* Aoſt. *in ſum. Roman.
conſ.* 517. *n.* 2. Bero. *conſ.* 176. *n.* 29. *lib.* 1. Mantic. *de ta-
cit. lib.* 26. *tit.* 1. *n.* 11. Rot. *dec.* 119. *n.* 3. *p.* 2. *diuerſ.* Du-
ſan. *deciſ.* 121. *n.* 25.

Nec obſtat quod in eodem inſtrumento dicatur, 8
quod Benedictus creditor relaxabat, ac donabat re-
ſiduum, vltra ſcuta bis mille titulo donationis inter
viuos, quia cum dicta verba ſint acceſſoria, & con-
ſecutiua ad contractum principalem tranſactionis,
cenſentur adiecta ad illius maiorem firmitatem,
non tamen alterant naturam contractus, Dec. *conſ.* 25
n. 10. Pariſ. *conſ.* 34. *n.* 36. *lib.* 1. Oſaſch. *deciſ.* 164. *n.* 2.
Greg. X V. *dec.* 311. *n.* 5. Duranus *dec.* 48. *n.* 25.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Situs.

Lunæ 15. Decembris 1642.

A R G V M E N T V M.

Euicta parte rei venditæ poteſt agere emptor de euictione ad intereſſe aduerſus venditorem, vel eius hæredes.

SVMMARIVM.

1 *Emptor re euicta, ſi venditorem, vel eius hæredes certioraueris poteſt agere de euictione.*

2 *Venditor aliquid aſſerens de re vendita, ſi id falſum fuerit tenetur ad intereſſe.*

3 *Præſertim ſi promiſerit intereſſe.*

4 *Obligatio Cameralis habet executionem paratam.*

5 *In contractibus ſi capitula diſcrepent ab inſtrumento illis ſtandum eſt.*

6 *Niſi inſtrumentum poſt temporis interuallum confectum fuerit.*

7 *Tunc enim à Capitulis contrahentes voluerunt recedere.*

8 *Præſertim ſi in inſtrumento aliquid clarius exprimitur quod in Capitulis obſcurum erat.*

9 *Intereſſe ſuccedit loco pretij.*

10 *Res immobilis ſecundo vendita carius, ratione melioramentorum opus pretium cenſetur auctum.*

11 *Ex temporum varietate variatur pretium rerum ſtabilium.*

DECISIO CLXXXVIII.

VIRGINIVS Pontius vendidit domum vna cum iuribus ſitus controuerſi, ſub die 15. Ianuarij 1591. Dominico Attaro pretio ſcutor. 3500. de qua venditione fuerunt ſub eadem die confecta capitula, & pro ancha, & parte pretij recepit ſcuta 2000. monetæ, & alia vero ſcuta 2300. fuerunt proxima ſolui in actu ſtipulationis inſtrumenti, quod fuit ſtipulari decretum per totum menſem Martij ſequentis, cum pacto quod pro aſſecuratione dictorum 1300. ſe obligarent tam Virginius, quàm Angela vxor, quo vero ad alia ſcuta 2000. fuit conuentum, quod emptor deberet ea penes ſe retinere, donec & quouſque ſibi fuiſſet ſufficienter cautum pro euictione ſcutor. 2500. cum hoc quod interim emptor teneretur ſoluere fructus recompenſatiuos, ad rationem ſcutorum ſex pro centenario ſucceſſiuè ſub die 22. Februarij ſequentis fuit confectum inſtrumentum venditionis, in quo non fuerunt vendita iura ſitus, ſed abſolutè fuit vendita d. domus vna cum d. ſitu exiſtente ante eam vti ad venditorem pleno iure ſpectante, fuerunt ſoluta ſcuta 1200. abſque aliqua aſſecuratione, vt in capitulis prius fuerat expreſſum, fuit deinde eaque domus, vna cum iuribus ſitus vendita de anno 1616. bon. mem. Cardinali Pignatello pretio ſcutor. 4000. & deinde ab hæredibus d. Cardin. Abbati Pompilio Zuccarino, qui cum tentaſſet ædificare in ſitu prædicto, inſurrexerunt vicini, qui reperta antiqua ſententia lata de anno 1587. per magiſtros viarum cum voto Eminentiſſ. Camerarij contra eundem Virginium primum venditorem in qua fuerat declaratum d. ſitum eſſe publicum, indeque fabricari prohibuerunt.

Vnde Pompilius ſic excluſus, tanquam Ceſſionarius Hæredum Card Pignatelli, Iudicium intentauit contra D. Comitem Arconatum Hectoni hæredem coram R.P.D. Caballetto, & æſtimato ſuo in ſcutis 703 mandatum executiuum pro dicta ſumma reportauit, & adita Signora fuit reſcriptum ſine præiudicio cuius vigore Comes fuit coactus ſoluere, qua ſolutione ſequuta actum fuit ad eius inſtantiam coram eodem Caballetto pro repetitione d. ſcut. 703. contra hæredes Virginij Pontini Primi venditoris eadem via, qua fuerat conuentus, ſuper quo articulo conſulta Rota, & deputato Eminentiſſ. Card Veroſpio, in cuius locum ego ſubrogatus, propoſui hodie dubium, an hæredes q. Virginij teneantur reſtituere D. Comiti Arconato, & litis conſortibus ſcuta 703. per ipſos ſoluta Abbati Pompilio Zuccarino, & fuit affirmatiuè reſolutum.

Ex quo ſi attendatur inſtrumentum venditionis, res caret omni ſcrupulo, dum in eo iſte ſitus reperitur abſolutè venditus ſimul cum domo; vnde, cum venditor non certiorauerit emptorem de ſententia prædicta contra eum lata per Magiſtros viarum, in Iudicatum tranſlatam, declarante ſitum eſſe publicum; tenetur ad intereſſe & loco illius ad reſtitutionem ſcutor. 703. iuxta æſtimationem peritorum, præſertim, dum iam primi emptores ſoluere coacti fuerunt procedente litis intimatione, iuxta *l.1. §. venditor in ſin. l. in venditione, & l. creditor. §.1 ff. de action. empt. l. ex his prædiis. Cod. de euict.* Citiac. *controuerſ.* 383. *num.* 10. Surd. *conſ.* 13. *n.* 9. 17. *&* 18. *& per tot.* Rot. *deciſ.* 46. poſt Cenc. de Cenſ. 1

lib. 2. quæ aſſertio venditoris dum remanet erronea in contractibus onerosis, ſemper obligat aſſerentes ad illius iuſtificationem, & alias ad intereſſe, *l. Iulianus* 14. *ff. de act. empt. l. ſi plus* 74. *§. quamuis, verſic. aliqua, ff. eodem tit.* ſtante præſertim peculiari promiſſione Virginij de præſtando intereſſe in euentum contrarij Burſati. *conſ.* 164. *num.* 29. Surd. *conſil.* 15. *num.* 23. Oſaſch. *deciſ.* 129. *num.* 1. necnon obligatione Camerali, quæ habet executionem paratam Gabr. *conſ.* 67. *num.* 8 *&* 9. *lib.* 1. Gratian. *diſcept.* 978. *num.* 1. Rota *deciſ.* 886. *num.* 1. *part.* 2. *recent.* Duran. *deciſ.* 383. *num.* 2. 2 3 4

Non obſtat, quod in contractibus, ſi capitula diſcordent ab inſtrumento potius ſtandum ſit Capitulis, quam inſtrumento, ex quo Capitula fiunt à partibus, inſtrumentum, verò à Notario per text. *in l. Titia, §.* 1. *ff. de verbor. obligat. l. item quia, §. ult.* vbi communiter DD. *ff. de pactis,* Alex. *conſ.* 56. *n.* 8. *lib.* 6. Surd. *conſ.* 202. *num.* 19. *& deciſ.* 71. *num* 4. Add. ad Greg. XV. *deciſ.* 168. *num.* 8. *& in recent. deciſ.* 59. *n.* 12. *p.* 4. *& deciſ.* 250. *n.* 18. *part.* 6. 5

Quia fuit reſponſum concluſionem præfatam limitari in præſenti caſu, dum inſtrumentum fuit celebratum poſt temporis interuallum, nempe vnius menſis, & vltra inde cenſendum eſſe contrahentes in ea parte receſſiſſe à Capitulis, & intrare præſumptionem nouæ voluntatis, dum contrarium, in quod in capitulo fuerat concluſum, diſertis verbis reperitur in inſtrumento expreſſum Dec. *conſil.* 195. *num.* 3. *verſic. ſed tamen prædictis.* Paul. de Mont. Pic. *conſil.* 62. *num.* 17. *cum med. & ſequent.* Tornell. *conſ.* 49. *n.* 35. cum aliis per Rot. *d. deciſ.* 250. *num.* 16. *part.* 6. *recent.* eoque magis, quia ex tenore Capitulorum, ſolui debebant ſcuta 1000. in partem pretij ſub cautione, & obligatione etiam vxoris venditoris, & tamen in inſtrumento eaque ſcuta 1000. fuerunt ab emptore liberè ſoluta, abſque aliqua obligatione, ſeu cautione, ſic in inſtrumento fuit etiam executum contrarium, quod in Capitulis extabat determinatum, propterea in hac parte venit dicendum contrahentes reuocaſſe, & à Capitulo voluiſſe recedere per text. *in l. pacta nouiſſima,* vbi Dec. *num.* 2. *C. de pact.* Amat. Parouuit. *reſol.* 50. *n.* 4. Greg. XV. *deciſ.* 90. *n.* 15. *& deciſ.* 168. *num.* 6. 6 7

Dicebant etiam Domini, quod licet in Capitulis dictum fuerit, quod vendebantur iura ſitus, nihilominus dum in inſtrumento ſpecificatum fuit ius vtilis Dominij non videntur diſcordare Capitula ab inſtrumento, cum tantum in eo declaretur pertinentia ſitus ad fauorem dicti Virginij, quæ in Capitulis offuſcata remanebat, propterea magis venit attendendum inſtrumentum, in quo fuit dicta qualitas Dominij dilucidata, Roman. *conſil.* 55. *num.* 4. 8

num. 4. Alex. *conſ.* 158. *n.* 4. *&* 5. *lib.* 6. cum aliis per Mantic. *de tacit. lib.* 3. *tit.* 3. *num.* 18. Put. *deciſ.* 165. 9 *num.* 2. *lib.* 2. *in correct.* & ſtante prædicta ſententia lata per Magiſtros viarum in iudicatum tranſacta, non poterat Virginius vendere iura ſitus cum nulli ius haberet, vnde ſiue attendatur inſtrumentum, ſiue capitula; vtroque caſu Virginius non poteſt excuſari à pretij reſtitutione ſuccedentis loco intereſſe, *l. ſi plus §. fin. ff. de euict.* *Eug. conſ.* 93. *num.* 2. *lib.* 2. Surd. *deciſ.* 288. *poſt num.* 28. *verſ. ad id autem.*

10 Nihil obſtat quod dicta Domos primo loco fuerit vendita de anno 1591. pretio ſcut. 3300. poſtea vero de anno 1616. pretio ſcut. 4000. & ſic cum ſecunda venditio excedat in pretio primam in ſcutis 700. cenſendum ex in prima non fuiſſe venditum prædictum ſitum, ſed bene in ſecunda facta, Cardinali Pignatello ob dictum exceſſum, præſertim, dum in ſecunda venditione, expreſſè venditur ſitus, de quo agitur quia reſpondetur fuit dictum augmentum pretij potuiſſe euenire, tam ex melioramētis factis in domo per Actorem Duran. *dec.* 153. *n.* 15. quam etiam, quia de anno 1591. illa Regio erat fere inhabitata, & ideo pretium domus minus æſtimabatur, quod ſufficit ad excludendam intentionem Pontini, vt inter vnam, & alteram venditionem, effluxerit ſpatium 25. annorum, & valor bonorum ſtabilium, ex varietate temporum varietatem pretij recipiat iuxta *l. pretia rerum* 63. *§. fin. ff. ad l. Falcid.* Rot. *dec.* 241. *n.* 2. *&* 4. *verſ. quia de qualitate p.* 4. *& deciſ.* 46. *n.* 10. *p.* 6. *recent.* & fuit in puncto reſolutum *in Romana fideicommiſſi de Fuſchis* 2. *Decembris* 1641. *poſt med. §. nec releuat quod prædicta domus coram R. D. meo Decano.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana Redditionis rationis.

Veneris 12. Ianuarij 1643.

ARGVMENTVM.

Procurator ad exigendum, & promittens reddere rationem de exigendis, ſi propter ſuam negligentiam aliqua non exegerit de illis tenetur: nec poteſt condicere à principali, niſi illud quod indebite ſolutum conſtet.

SVMMARIVM.

1 *Reddens rationem omnium partitarum à ſe exactarum amplius reddere rationem non tenetur.*

2 *Qui promiſit exigere omnia nomina creditoris debet reddere rationem de non exactis.*

3 *Sufficit tamen docere factam fuiſſe aliquam diligentiam pro exigendis.*

4 *Procurator debet implere mandatum.*

5 *Impletur autem à procuratore ad exigendum quando debitas diligentias contra debitorem facit.*

6 *Debitores præſumuntur ſoluturi quando fuiſſent requiſiti.*

7 *Procurator qui non facit diligentias ad exigendum dicitur eſſe in culpa.*

8 *Præſertim ſi in mandato adſit facultas citandi, & carcerari faciendi.*

9 *Prædicta intelliguntur ſi debitores tempore mandati fuiſſent ſoluendo, & facile exigibilia eſſent.*

10 *Culpa, quæ alicui obiicitur debet eſſe certa, & limitata.*

11 *Permittens reddere rationem de exigendis tenetur, quando erant exacta, aut culpa ipſius non erunt exacta.*

12 *Exigibium, & negligentia exactoris probari debet.*

13 *Non poteſt repeti tanquam indebitum quod non fuerit concludenter probatum fuiſſe indebitè ſolutum.*

14 *Deſcripta, ſeu depoſita nomine alterius illius præſumuntur.*

DECISIO CLXXXIX.

FRANCISCVS Titus de anno 1610. fuit præpoſitus exactioni redituum Hoſpitalis B. Mariæ de anima, ſeq. in forma Cameræ obligauit bonum & fidelem computum reddere, de omnibus & ſingulis exigendis, & fideliter mandatum procuræ exercere, alias ad omnia damna teneri, continuauit exactionē vſque ad annum 1633. quo obiit introducta cauſa coram locum tenente Eminentiſſ. Vicarij pro redditione rationis fuerunt abſoluti filij d. Franciſci ab vlteriori redditione rationis, & Eccleſiam condemnauit ad reſtitutiones ſcut. 2000. circiter præfatis filiis, quæ plus delicto ex relatione peritorum poſita fuiſſe conſtitit ad creditum d. Eccleſiæ in banco S. Spiritus quam re vera fuiſſent à d. Tito exactam cauſa in gradu appellationis mihi commiſſa, dubitari hodie an ſententia Vicarij in prima parte in qua abſoluit filios d. Franciſci ab vlteriori redditione rationis, necnon à quacunque vlteriori prætenſione Eccleſiæ confirmandam, quo vero ad ſecundam partem, in qua condemnauit Eccleſiam ad reſtitutionem dd. filiis ſcut. 2000. eſſe infirmandam cenſuerunt Domini.

Ex quo ſententiam, quoad primam partem detegitur valida, & iuſta validitas non controuertebatur iuſtitia, verū reſultat ex eo, quia illi plenam reddiderunt rationē de omnibus partitis exactis per eorum Progenitorem vſque ad annum 1610. vt concordarunt Periti ab vtraque parte electi merito inde fuerunt abſoluti, ab vlteriori redditione rationis, cum eorum obligatio remanſerit ſublata per ſubſecutam ſolutionem §. 1. *inſt. quibus mod. toll. oblig.* Lanc. ad Gall. *conſ.* 86. *n.* 14. Rot. *deciſ.* 566. *n.* 1. *p.* 1. *rec.* 1

Non obſtat quod fuerit tantummodo reddita ratio de exactis, & tamen tenebantur reddere rationem de exigendis, cum non verſemur *in terminis conſ.* Cephal. 535. *n.* 4. *&* 5. vbi promiſerat rationem reddere de exactis ſed in præſenti caſu Titus promiſerat rationem reddere de exigendis, quod gerondium habet eandem latitudinem, quod habet mandatum Procuræ ampliſſimum, ad exigendum & ſicuti mandatum habet relaxationem ad omnia nomina debitorum, ita pariter promiſſio exigendi vnde cum ex ipſa ſuſceptione & acceptatione mandati Procuræ Titus eſſet obligatus exigere omnia nomina debitorum, debebat etiam reddere rationem de non exactis *l. Tutor cum ibi not. C. de neg. geſt.* Rot. *in Romana cenſus* 15. *Decembr.* 1608. *coram Sacrato* poſt Genc. *deciſ.* 188. *num.* 3. 2

Quia fuit reſponſum diuerſo modo eſſe reddendam rationem de exactis, & de non exactis, dum in exactis requiritur reſtitutio reliquatus, de quo adimplemento bene doctum fuit per Titos, de nō exactis verò ſufficit docere fuiſſe factam aliquam diligentiam pro exigendo, quod ſanè Procurator facere 3

teneтur Soc.*conſ.*273.*n.*6.*lib.*2. Ruin. *conſ.*45.*n.*4. *&*
5.*lib.*5.Gozad.*conſ.*38.*n.*11.Becc.*conſ.*115.*n.*6. Surd.
4 *conſ.*540.*n.*25.Seraph.*deciſ.*659.*n.*3.& ratio in prom-
ptu,quia Procurator,qui mandatum Procuræ ſuſce-
pit illud debet implere *l. ſi remunerand.*§. 1. *l.ſi quis*
5 *alicui* §.*quod mandatum ff.mandati*,Rot.Iann. *deciſ.*9.
*n.*5.*&* 6.Surd.*dec.*304.*n.*4.quod implementum con-
ſiſtit in diligentiis contra debitores pro ſolutione
repetenda, cum non teneantur debitores pecuniam
debitā offerre,ſeu aſportare ad domū creditoris,aut
Procuratoris ad exigendam Soc. Iun. *conſ.*136. *n.*1.
6 *lib.*2.Seraph.*deciſ.*632. *n.* 2. Illique præſumuntur ſo-
luturi,quatenus fuiſſent requiſiti,Surd.*conſ.*540.*n.*29.
7 vbi concordantes hinc Procurator non faciendo
diligentias,dicitur in culpa,de qua tenetur *l. à Pro-
curatore ff.mand.l.merita C.eod.tit.* Crauett. *conſ.*131.
*n.*4.Roland.*conſ.*12.*n.*25.*vol.*4.Menoch.*conſ.*518.*n.*3.
8 Rot.*deciſ* 253.*n.*2.*p.*1.*rec.* præſertim dum in man-
dato fuit conceſſa facultas citandi & carcerari fa-
ciendi debitores ſoluere recuſantes, à quo mandato
tanquam à ſua cauſa regulatur ſubſequens obligatio
Procuratoris de exigendo,& de illis rationē reddē-
do Rot.*d.dec.*288.poſt Cenc.*de cenſ.*cū aliis *vbi ſup.*

Dicebant tamen DD.prædd.eſſe intelligenda , ac
9 procedere non abſolutè,ſed in caſu,quo d.Eccleſia,
quæ fecit mandatum docuiſſet nomina debitorum
non exacta tempore mādati fuiſſe ſoluendo,& prin-
cipio idonea *l.*2.*C.arbitr. tut.* vbi gloſ. *verbo ſuſcepta
tut.*Dec.*conſ.*85.*n.*27 *lib* 2.necnon quod facile exigi
potuiſſent,Surd.*conſ.*228.*n.*10.Siluan.*conſ.*93 *num.*7.
Becc. *conſ.*37. *n.*20. *lib.*1. alioquin Procurator non
exiſtendo contra debitores pro ſolutione non dici-
tur in culpa , aut negligens aut otioſum fuiſſet eos
10 tentare , quando autem alicui obiicitur culpa ſine
agendo,ſiue expediendo obiici debet certa, & limi-
tata,vt in terminis Ruin.*cōſ.* 193.*n.*8.vbi addit quod
alias culpa quoad id de quo agitur non probaretur
concludenter,cum euenire poſſet,quod debitor etiā
tentatus non ſolueret *lib.*5.quem ſequitur Becc.*conſ.*
37.*ſub n.*20.Surd.*conſ.*228.*ſub n.* 16. *verſ. dicens* Dec.
*conſ.*75.*n.*27.*lib.*2.poſt Imol.*conſ.*73.Rol.*de lucro dot.
q.*64.*n.*15.*cum ſeq.*Rot.Ian.*deciſ.*76.*n.*8.*&* 9.

Vlterius replicabant præfatam promiſſionem Titi
11 in tempore futuro conceptā ibi de omnibus & ſin-
gulis exigendis eſſe intelligēdam,ſi & quatenus exi-
gerētur,& poſtquam erunt exacta,Coro.*conſ.*90.*n.*5.
& 143.*n.*5.*lib.*4.Gerius Spin.*conſ.*49. *n.*43. *verſ. fin.
cum ſeq.*Ioſeph.Vela *differt.*7.*n.*53.*lib.*1.nec illum te-
neri de non exactis,niſi ſit in culpa in non exigen-
do Soc.Sen.*conſ* 149.*n.*1 *lib.*1.Caputaq.*deciſ.*266 *p.*1.
*& p.*5.Rec.*deciſ.*149.*n.*10.

Quæ omnia facilius fuerunt admiſſa conſiderando
12 quod paſſim in omni gratu & magna exactione plu-
ra credita reperiuntur inexigibilia , vt experientia
docet,nec ſat eſt dicere,adminiſtrator nō exegit,er-
go fuit negligens,ſed oportet probare veram negli-
gentiam cum ſuis requiſitis , nempe quod exacta
valuiſſent exigere,& nō fecerit diligentias coarctan-
do probationum negligentiam de loco & tempore
alias non ſuffragatur dum diligentiæ præſumantur,
Bart. *conſ.*102.*n.*2.*poſt princ. p.*1. Menoch. *de recup.
rem.*7.*n* 19. Eſcob.*de ration.admin,c.*19.*n.*14.*vſque ad*
28. Burat. *dec.*484. *n.*2. ſtante maxima tam ingenti
exactione ſcut.125433. & vltra apppoſita in banco
S.Spiritus ad creditum Eccleſiæ propterea cum pro
parte d.Eccleſia non fuerit doctum debitores non
exactos fuiſſe ſoluendo , immo nec conſiſtit de no-
minibus debitorum ſententia quo ad hanc par-
tem remanet iuſta & confirmanda.
13 Quo vero ad ſecundam partem d. ſententiam in
qua condemnatur præfata Eccleſia de animo ad re-
ſtituendū filiis d. Titi ſcuta 2000. tanquam inde-
bitè poſita in banco S. Spiritus ad creditum d. Ec-
cleſiæ vltra ſummam ab eo exactam,Domini dixe-
runt eſſe confirmandam ex quo hæc negatiua,quod
alia ſumma non fuerit exacta,non remanſit proba-
ta,quamuis in libris adminiſtrationis d.Titi,non re-
peritur d.ſumma deſcripta, cum potuerit idem Ti-
tus Procurator per obliuionem,malitiam vel caſum
non deſcribere, vt conſtitit ex aliis partitis exactis
per eum non deſcriptis in præfatis libris , quæ ſola
poſſibilitas, quod fuerit exactum etiam pro d.ſum-
ma ſufficit ad excludendam repetitionem inde-
biti,cum talis actio requirat neceſſariam,& conclu-
dentem probationem debiti,*l.cum indebito* 25.§.*cum
vero ff.de prob.*Caſtren.*conſ.*123.*n.*1.Rot.*dec.*505.*n.*6.
& 7.*p.*1.*Rec.& in Rom.repetit.indebit.*29.*April.*1622.
*corā bona mem.Merlin.& in Narnien.ſeu Romana fru-
ctuum dotis* 8.*Feb.*1627.*coram bona mem. Virili*, inde
pecuniæ depoſitatæ per d.Franciſc. exactorē ad cre-
ditum d.Hoſpitalis in banco S.Spiritus præſumitur
Hoſpitalis & non Franciſci,Corn.*conſ.*103.*n.*5.*verſ.
tunc præſumitur lib.*1.Greg.*dec.*554.*n.*4. propterea d.
ſententiam quoad d. ſecundam partem eſſe con-
firmandam fuit reſolutum vtraque , &c.

Romana Domorum.

Veneris 16. Ianuarij 1643.

ARGVMENTVM.

Argumentum ſumitur ex Deciſ.

SVMMARIVM.

1 *Venditor rei debet impetrare conſenſū domini directi
rei vēditæ niſi aliter fuerit inter partes conuentū.*
2 *Qui ſumptus impetrationis conſenſus facere de-
bet, debet etiam conſenſum impetrare. & n.*3.
4 *Aliquando pacta in contractibus venditionis adiecta
cenſentur pars pretij.*
5 *Qui ſumptus alicuius rei tenetur , debet illos offerre
vt alterum in mora conſtituat.*
6 *Ille cuius negligentia res euicta nequit agere de
euictione.*
7 *Ex cauſa dotis tanquam neceſſaria non ſoluitur lau-
demium.*

DECISIO CXC.

ITERVM hodie Domini ſteterunt in deciſis co- 1
ram me ſub dieb.22.Iun.1640. & 5.Dec.1641.
in quibus firmatur conſtare de cauſis reſtitutionis
in integrum, ad fauorem Alphonſi ferri , ſiquidem
ſemper remanet indubitatum,illud fundamentū de-
ciſionis,quod veniat tribuendū culpæ Colutij,ſi fuit
ſecuta euictio,ob non obtentum aſſenſum Monaſterij
forſaſſe Domini directi vineæ permutatæ,cuius im-
petrandi onus regulariter incumbat vēditori ex tra-
dit.per Burſat.*conſ.*56.*n.*15,*cum ſeqq.* ſecus tamē eſt,
quādo aliter fuit inter partes cōuentū Cæph.*cōſ.*118.
*n.*15.*cū ſeqq.*Hector.Capic.latro *dec.Neap.*116.*n.*58.

Quod autem fuerit conuentum impetrandi con- 2
ſenſum Monialium S.Coſmatis per Colutiū,cū quo
vinea permutabatur ab Alphonſo cum Domibus,
cōſtat ex illis verbis,ibi *reſeruatoque,&c.conſenſu &c.*
intra legitima tempora impetrando ſumptibus D.
Colutij,ſicuti enim ſumptus pro aſſenſu impetran-
do,onus fuit tranſlatum in Colutiū,ita ex ipſius aſ-
ſenſus impetrādi cura,tum quia verbum illud impe-
trando,licet imperſonale,tamen reducitur ad perſo-
nalitatem

nalitatem, ſtantibus illis verbis ſumptibus Colutij iuxta Text. in l.has verbis in princ. ff. de leg. 3. l. ſed & ſi adiiciatur ff. pro ſocio, Surd. conſ. 34. n. 39. & conſ. 315. n. 26. Ciriac. contr. 292. n. 11. Grat. diſc. 579. n. 26. & 27.

3 Tum etiam, quia ſumptus, dicuntur cohærentes ipſimet impetrationi conſenſus Monialium pro quo obtinendo, non erat neceſſaria induſtria hominis ex quo Moniales ſine legitima cauſa aſſenſum denegare non valebant Specul. de loc. §. nunc aliqua q. 117. Alex. conſ. 17. n. 16. lib. 2. Surd. conſ. 381. n. 76 Rot. dec. 180. n. 4. p. 1. rec. ſed ſolum impenſæ requirebantur, quæ propterea, quamuis aliaz ſubminiſtrare ſpectaſſent ad Alphonſum permutantem ſiue vendentem, attamen dum tranſlatio facta legitur in Colutium emptorem factum impetrationis aſſenſus ad eum ſpectabat, propter vtriuſque cohærentiam l. ad rem mobilem ff. de procuratoribus l. iam tamen §. in hac ſtipulatione ff. de iudic. ſolut. Abb. in c. in cauſis n. 10. de elect. & in c. cauſã n. 7. de re iud. Felin. in c. cum dilecta n. 65. de reſcriptis Mantic. de tacit. lib. 7.

4 t. 15. n. 32. dictumque pactum, erat indubitanter ſeruandum, vt fuit in propriis terminis reſolutum ad fauorem eiuſdem Alphonſi in Romana Vinearum 27. Nouembris 1641. coram R.P.D. meo Carrillo, cum huiuſmodi pacta in contractibus aliquando conſiderentur; tanquam pars pretij valorémque rei augeant, ac minuant l. fundi partem vbi gl. verb. vendidiſti ff. de contrahenda emptione Menoch. conſ. 1174. n. 4. Surd. conſ. 451. n. 35. & 36. cum aliis per Giurb. ad conſuet. Meſſan. cap. 6. gloſ. 12. n. 29.

5 In omnem caſum etiam reſtricta obligatione Colutij ad ſolos ſumptus, vt altera pars prætendebat adhuc Colutius non poteſt culpam euitare, dum non docet ſeparatum obtuliſſe illos ſubminiſtrare, prout debuit ad conſtituendum dictum Alphonſum Adrium in mora impetrandi aſſenſum, & ſe ipſum eximendi à mora ſubminiſtrandi ſumptus l. ſemel mora vbi Bart. & DD ff. ſolut. matrim Olaeh. deciſ. 71. n. 65. Buratt. deciſ. 819. n. 3.

6 Propterea quæcumque caducitas per Moniales intentata Colutio venit imputanda, itaut præcluſa via etiam illi eſſe debeat ad augendum pro euictione contra Ferrum, dum Colutius euictioni cauſam dedit l. ſi mancipium in princ. ff. de euict. l. ſi dictum fuerit §. ſi cum poſſet ff. de euict. Ant. Gomez. var. reſolut. tom. 2. cap. 2. n. 43. Surd. dec. 22. n. 1. Rota dec. 377. n. 16. p. 5. rec. & fuit reſolutum in Vrbenetana Bonorum 21. Iunij 1641. coram Eminentiſſimo Cardinali Hieronymo Veroſpio.

7 Demum non obſtant aliæ alienationes antecedentes, ex quibus etiam dicitur incurſa caducitas, vti facta abſque ſolutione laudemij, & conſenſu monialium, quia ſi agatur de prima alienatione facta per Portiam Dominam vtilem Vineæ in Ioannem Baptiſtam Guidum eius primum virum ſiue de ſecunda in Alphonſum Ferrum, dum cum eo tranſiuit ad ſecundas nuptias, iſtæ alienationes, vti factæ ex cauſa neceſſaria, non requirebant conſenſus Domini directi, nec minus ſolutio laudemij, Cæphal. qui alios congerit conſ. 59. num. 31. lib. 1. Alex. conſ. 173. lib. 1. cum aliis in deciſ. hodie confirmata, quibus ſtantibus, cum ſententiam Vicarij contra Alphonſum lata eum lædat, & remaneat iniuſta reſtitutio in integrum non poteſt illi denegari.

Et ita reſolutum, &c.

Peruſina Spolij.

Lunæ 19. Ianuarij 1643.

ARGVMENTVM.

Spoliatus reſtituendus eſt ad rem, & illius fructus nullo credito præſertim illiquido ſpoliantis retento. Licet ſpoliatus fuerit per ſubhaſtationem nullam.

SVMMARIVM.

1 *Spoliatus reſtituendus eſt nullo retento debito prætenſo.*
2 *Fructus recepti per ſpoliantem tempore litis reſtituendi ſunt.*
3 *Debita illiquida non poſſunt impedire reſtitutionem ſpolij & n. 18.*
4 *Qui emit ſub haſta à fiſco facit rei empta fructus ſuos.*
5 *Niſi ſubhaſtatio nulla ſit.*
6 *Fructus acquiruntur, vel à domino, vel à bonæ fidei poſſeſſore.*
7 *Priuilegium fiſci efficere nequit vt quis vt nulliter emens ſub haſta fiſcali dominium acquirat.*
8 *Neque vt conſtituatur in bona fide.*
9 *Litis conteſtatio inducit malam fidem.*
10 *Titulus reducitur ad non titulum, & poſſidens tenetur fructus reſtituere.*
11 *Fiſcus in hoc non eſt priuilegiatus.*
12 *Sicque vtitur iure aliorum.*
13 *Quando ſubhaſtatio fuit facta nulla ob imperitiam iudicis electi à fiſco durius agitur contra fiſcum.*
14 *Qui rem ſibi reſtitui petit, non debet offerre creditori pretium, niſi ab eo illud petatur.*
15 *Impugnans ſubhaſtationem tenetur reſtituere pecunias ad redimendum cenſum impoſitum pro pretio ſubhaſtationis.*
15 *Quomodo id intelligatur.*
17 *Retentio non competit, niſi pro eodem credito, & eadem cauſa.*

DECISIO CXCI.

Bis fuit coram me reſolutum DD. Comites de Vbaldis eſſe reintegrandos ad poſſeſſionem bonorum S. Mariani, & Beitrignanæ, fecitque per A.C. traditum votum ad hoc vt ad expeditionem cauſæ deueniret, cui placuit iterum conſulere Rotam, & dato dubio an DD. de Criſpoldis competeret retentio in dd. bonis, hodie diſcuſſo DD. negatiuè reſponderunt.

Tum quia verſamur in ſpolio iudiciali, in quo 1 retentio, non datur pro prætenſo credito ſcutorum 4000. ſolutorum per Martiam Matrem eorum de Criſpoldis in ſubhaſtatione ſequuta, niſi in caſu in quo poſſeſſio fuiſſet admiſſa ob contumaciam ſiue ob culpam ſpoliati, quæ ceſſat in præſenti, cum conſtet Comites citatos ſemper comparuiſſe ſubhaſtationi, & deliberationi ſe oppoſuiſſe, ſecus vero vbi ſpolium fuit commiſſum per iudicem nulliter procedentem, vt in hoc caſu, prout in prioribus deciſionibus comprobatum fuit, & ſic ſpoliatus debet in primis reſtitui, nec admittitur retentio Alex. in l. 3. §. vlt. n. 27. cum ſeqq. ff. de acq. poſſeſſ. Neguſ. de Pignor. p. 5. membr. 2. n. 20. 21. & 22. Grat. diſcept. 734. n. 48. & 49. Caual. deciſ. 53. n. 10. & 543. n. 4. & in Romana Domus coram Vbaldo poſt Mangil. de ſubhaſt. deciſ. 54. n. 6. & 7.

Tum etiam quia, nec obſtat Criſpoldis exceptio 2 ſatisfactionis, cum illi poſſederint bona ſubhaſtata

pro

per 20.annos enumerando tempus ante motam li-
tem & poſt ioreotatum iudicium, quod fuit de anno
1634. pea nonuenium, à quo tempore indubitanter
fructus annui veniunt reſtituendi, *c.grauis de reſtitu-
tione ſpoliatorum*. Verall.*dec.*18.*n.*1.*p.*2.Coccin. *deciſ.*
439.*n.*1.Caualer.*dec.*586.*ad fin* Duran.*dec.*454. *n.*6.
3 qui fructus aſcendunt ad annua ſcuta 5000. vt te-
ſtes comprobant, ſunt ideo compenſandi cum d.cre-
dito ſcutorum 4000. quia ex tuoc per conteſtatio-
nem litis ſublata remanſit booa fides, aut ſaltem ve-
nit dicendum remanere protſus illiquidum credi-
tum illorum de Criſpoldis, ita vt illius vigore non
valeant impedire reintegrationem. Grat.*diſcept.*734.
*n.*13.Surd *dec.*46.*n.*16.Rota *dec.*433.*n.*2. *p.*2. *recent.*
& 411.*n.*24 *p* 5. & fuit dictum *in Auximana cenſus*
10. *Maij* 1636.*coram R.P.D.meo Ghiſlerio.*
4 Nec obſtat, quod DD.de Criſpoldis prætendant
ea perceptione fructuum, oon fuiſſe eatinctum, nec
redditum illiquidum eorum creditum, ea quo eme-
sint ſub haſta à fiſco, ob cuius priuilegium feciſſe
fructus ſuoa, oec teneri imputari io ſortem per
Tcat.*in l.fundus qui,ff. de reſcindenda vendit.in l. fin.*
*C.ſi aduerſ.fiſc.in l.ſi minor,C.de iur.fiſc.in l.*1.*&* 2.*C.*
*de fide inſtrument.lib.*10. Peregr. *de iur.fiſc. l.*6. *tit.*4.
*num.*11.
5 Quia per DD.fuit reſponſum in præfatis iuribus
nulli fructus ſuos, ſed tantum, quod emptor non
amoueatur, niſi reſtituto pretio ſoluto, aliud autem
eſt pretium, aliud verò fructus ea bonis empti per-
cepti, quoa reſtituendos eſſe, quando ſubhaſtatio eſt
nulla, etiã ab eo, qui emit inſtaote fiſco, diſponit ad
literam Tcat.*in l.*1.*C.de fide inſtr.& iur.haſt.fiſc.l.*10.
ibi, *eaſdem res recipias cum fructibus*, & Text.loquitur
non ſolum quando facta fuit ſubhaſtatio, & delibe-
ratio nomine fiſci à non perſona legitima, ſed etiam
quando deficiunt aliæ ſolemnitates, ibi, *neque omni*
ordine peracto, quoniam verba illa *omni ordine per-
acto*, ioducunt neceſſitatem aliarum ſolemnitatum
copulatiue, ita vltra vna deficiente, intret diſpoſitio
dictus Textus, vt declarat *ibique* gloſ. *in verbo omni*
ordine.
6 Vltra quod ad effectum acquiſitionis fructuum re-
quiritur vel dominium, vel bona fides poſſeſſoris,
l.fructus,& l.& diuerſo iuncta,l.in fundo,ff.de rei vend.
7 *l.Herennius,ff.de vſur.* At priuilegium fiſci non effi-
cit, vt qui nulliter emit ſubhaſta dominium acqui-
rat optimè Gloſ.*in d.l.fundus verb.ſatisfactum eſſet in
fin.ff.de reſcind.vend.*ibi, *& ideo dicitur eſſe non ſtatim
in bonis actoris*, ſcilicet vt poſſit petere cum effectu
ſuus tamen eſt, & eſſe non deſiit, Curt.Iun. *conſ. vlt.*
*n.*4.*lib.*2.adductus per Peregrin.*de iur fiſci lib.*6.*tit.*4.
*n.*21. ad comprobandum Priuilegium fiſci, ait em-
ptorem retinere reio loco pignoris, propterea fru-
ctus ſuos non facere.
8 Nec priuilegium fiſci efficit, vt emptor conſti-
tuatur in bona fide, immo in mala, quæ præſumi-
tur eo ipſo, quod in ſubhaſtatione, oon fuit ſeruatus
ordo Gloſ.*in d.l.*1.*verbo*: *Mala fides,C.de fid.inſtr.&*
9 *iur.haſt.fiſc.l.*10.præſertim ſtante litis conteſtatiooe,
quæ indiſtincte malam fidem inducit, Bart.*in l.ſed &*
*ſi lege.§.& ſi ante n.*1.*ff.de petit.hared.*Surd.*conſ.*293.
*n.*9.Burſatt.*dec.*130.*n.*8.*in fin.&* 714. *n.*9. quæ enim
eauſatur ea venditione longè vltra dimidiam iuſti
pretij facta, Caſtr.*conſ.*156 *n.*1.*verſ.*1. qui *lib.*2.vbi
adducuntur alia iura, cum Teſtes deponant valere
ſcuta 12000. & ita poſt litem eooteſtatam, & ſe-
quutam ſententiam tenetur emptor reſtituere fru-
ctus, vel eos in ſortem imputare, quia nulliter ſub
haſta emit ad inſtantiam creditoris, *l.*1. *C.ſi vendit.*
Pignor.agat. Hócque etiam eapreſsè diſpoſuit Impe-
rator *d l.*1.*C.de fid.inſtr.& iur.haſt.lib.*10. Grat. *diſ-
cept.*106 *n.*15.Canal.*dec.*409.*n.*1.cum Titulus redu-
catur ad non titulum ex cuius defectu poſſidens te- 10
netur ad reſtitutionem fructuum Rot. *dec.*693. *n.*1.
*poſt med.p.*1.*rec.*Nec fiſcus in boc aliquo in loco re- 11
peritur priuilegiatus à iure Gramm. *dec.*77. *ſub n.*1.
verſ.nec eſt ſpeciale, fiſcus aotem in caſibus in qui- 12
bus non reperitur à iure priuilegiatus vtitur eodem
iure, quo alij *l.quod placuit ff.de iur.fiſc.*gloſ.commu-
niter approbata *in l. item veniunt,§. in priuatorum,ff.*
*de petitione hæreditatis.*Dec.*conſ.*331.*n.*3. Peregrin. *de* 13
*iur fiſc.lib.*7.*tit.*7.*per tot.*Font.*dec.*221.*n.*4. Duran.*dec.*
380.*n.*7. *&* 8. Imò quando vt in præſenti ſubhaſta-
tio fuit nulla ob imperitiam iudicis, durius agitur
contra fiſcum, quam contra priuatum, quia cum
ſubhaſtatio facta fuerit cum iudice electo per fiſ-
cum, vel habente ab eo cauſam, cui eligendi ſibi
Iudicem competit de iure facultas ſibi imputari de-
bet fiſcus, ſi iudicem imprudentem, & ignarum ele-
git, vt in terminis ſubhaſtationis, Caball.*de euict.§.*5.
*n.*227.Fontanell.*deciſ.*221.*n.*23.*&* 24.
Minus obſtat, quod dum non fuerunt oblata dd. 14
ſcuta 4000.Criſpoldi fecerint fructus ſuos per Tex-
tus præfatos *in d.l fundus,& l.ex diuerſo,& l.in fundi,*
*ff.de rei vendic.*ibi, *oblato pretio.* Quia fuit per DD.
reſponſum Vbaldos non fuiſſe obligatos ad obla-
tionem præfatorum ſcutorum 4000. antequam oon
fuiſſet oppoſitum de retentione pro dd.ſcutis 4000.
vt in puncto reſpoodit Olaſch. *deciſ.* 166. *num.* 16.
& 17.
Nec pariter obſtat quod fructus percepti ex iſtis 15
bonis veniant compenſaodi cum fructibus cuiuſ-
dam cenſus impoſiti per Martiam præfatam ma-
trem eorum de Criſpoldis occaſione huius ſubha-
ſtationis, & pro ſoluenda pecunia fiſco, vnde im-
pugnans ſubhaſtationem, tenetur ad reſtitutionem
pecuniarum, cum vſuris, *l.vſura, & l. ſi prædium,*
C.de præd.minor.
Quia fuit ſublata difficultas, tum ex eo, quod 16
fructus prædij longè maiores ſint, quàm fructus
cenſus, tum etiam quia teat. *in dict.l.vſura loquitur*
contra debitorem, qui pretium rei venditæ recepe-
rat & in ſui vtilitatem conuerterat, vnde æquum vi-
debatur, vt pretij à ſe vtiliter recepti ſolueret legi-
timas vſuras, dum repetebat fructus fundi ab em-
ptore à quo pretium receperat, in quibus terminis
loquitur Modern. Piſaur.*ſubhaſt.quæſt.*91.*per tot.* al-
legando præfata iura; At io caſu noſtro ceſſat dict.
æquitas, quia non agit debitor, ſed tertius ex fidei-
commiſſo maiorum ad bona vocatus, quibus nul-
lum ex ſubhaſtatione commodum ſenſerat, imo in
hoc caſu, nec ipſe debitor ad vſuras teneretur cum
nunquam eas promiſerit, nec ioterpellatus fuerit
à Criſpoldis, quando pecunias ad cenſus accepe-
runt, vt requirebatur ad hoc, vt Vbaldi tenerentur
ad reſtitutionem fructuum, Grat.*diſcept.*85.*num.*14.
& 15. Rot. *deciſ.* 52. *num.*3. *part.*1. *recent. & in Ro-
mana pecuniaria* 24. *Aprilis* 1637. *coram bon. mem.*
Merlin.
Quinimo cum cenſus ſit quid diuerſum à credi- 17
to, nec ſubhaſtata fuerint booa pro cenſu, ſed pro
pœna pecuniaria fiſco debita ob contrauentionem
Paroli, noo poſſunt pro fructibus cenſus retineri
bona, cum retentio non competat oiſi pro eadem
cauſa, & pro eodem credito, pro quo ſubhaſtatio
facta fuit, Surd.*deciſ.*46.*n.*2. Caualer. *deciſ.*539.*n.*4.
*& deciſ.*543.*n.*3. & poſt Mangel. *de ſubhaſt. deciſ.*54.
*num.*5.
In omnem caſum cum pretium oblatum ſub ha- 18
ſta per Martiam aſcendat tantum ad ſcuta 4000.

pro

pro quibus in ſe accollauit cenſum ad dictam ſummam aſcendentem & fructus bonorum, de quibus agitur longè excedant interuſuria à præfati cenſus, inde non poteſt negari quin creditum præfatorum de Criſpoldis remanſerit ſaltem illiquidum, quo caſu nunquam datur retentio ex ſupradictis.

Et ita reſolutum, &c.

Oritana Beneficij.

Lunæ 19. Ianuarij 1643.

ARGVMENTVM.

Tanquam attentata reuocanda ſunt geſta poſt ſententiam intra decem dies appellationis, vel antequam ſententiæ habeatur notitia.

SVMMARIVM.

1 *Geſta intra decem dies poſt ſententiam appellabilem ſunt vt attentata reuocanda. & n. 2.*
3 *Quādo cōmittitur cauſa appellationis ſimpliciter, talis commiſſio retrotrahitur ad tempus ſententiæ, vt ea medio tempore à litigantibus geſta attentata ſint.*
4 *Ex participatione ſententiæ oritur nullitas.*
5 *Si ad ſententiam non citetur ſententia eſt nulla.*
6 *A ſententia nulla datur appellatio.*
7 *Poſt Decem dies ſententia lata poteſt appellari, ſi non fuerit de ea habita notitia.*
8 *Vt attentata dicantur geſta ſufficit, quod aliquis exiſtat qui à litigatore cauſam habeat.*

DECISIO CXCII.

1 Fuit hodie reſolutum conſtare de attentatis, quia fuit deuentum ad executionem mandati de immittendo ex ſententia diffinitiua lata per Vicarium Oritanum ad fauorem Capituli eiuſdem Ciuitatis intra tempus decem dierum ad appellandum, contra Text. expreſſ. *in cap. non ſolum. de appellationibus, in 6.* vbi gloſſ. *in verbo innouata*, & facit Alex. *conſ. 99. num. 5. lib. 5.* Cæſar. de Graſſis *deciſ. 2. num. 5. de appellat.* Caualer. *deciſ. 211. num. 3.* intra quod non eſt dubium, quin omnia geſta ſint attentata, & renouanda, quando ſententia eſt appellabilis, *d. cap. non ſolum. de appellat. in 6.* Lancellot. *de attent. part. 2. cap. 21. num. 11. cum ſeqq.* Rot. *deciſ. 598. num. 2. & 618. num. 2. part. 1. recent.* Greg. X V. *deciſ. 339. num. 6.* Caual. *deciſ. 211. num. 3.* Martin. Andr. *deciſ. 37. num. 1.* Duran. *deciſ. 96. num. 1.*

2 Appellabilem autem fuiſſe ſententiam præfatam deſumptum fuit ex eo, quia ſententia emanauit cauſa inter oppoſitores iudicialiter pendente nempe Iacobum Antonium Granaleum, & Ioannem Donatum Muſellum, qui d. capitulo iura ſua renunciauit quo caſu intrat appellatio, itaut omnia geſta pendente termino ad appellandum reputentur attentata, Lancell. *de attent. part. 2. cap. 12. lim. 40. num. 12. & limit. 49. num. 4.* Rot. *deciſ. 598. num. 3 p. 1. recent.* Greg X V. *deciſ. 515. num. 3.* Duran. *deciſ. 86. num. 5. & 160. num. 4. & in Biſuntina Iurispatronatus 6. Iunij 1642. coram Cerra.*

3 Hocque remanet comprobatum dum ſignatura commiſit cauſam appellationis ſimpliciter, quo caſu aliud non venit indagandum, talis enim commiſſio retrotrahitur ad diem ſententiæ, ad effectū, vt quidquid medio tempore à litigantibus geſtum fuerit dicatur attentatum, Lancell. *de attent. ... ampliat. 19. num. 1.* Buratt. *deciſ. 902. num. 6.* Duran. *deciſ. 96. num. 4. & 191. num. 5. & 140. num. 3. & in Ferrarien pecuniaria 7. Aprilis 1631. coram bonæ memoriæ Motman. & in Leodien. Cantoria 23. Martij & 14 Maij 1640. & in Collen. Decanatus 7. Maij eiuſdem anni coram me.*

Vlterius quia ſententia fuit præcipitanter lata, dum anguſto ſpacio quinque dierum legitur promulgata; Capitulum enim mouit iudicium ſub die 8. Iunij 1641. ſententia vero lata fuit ſub die 13. eiuſdem, ex qua præcipitantia oritur nullitas, Bart. *in l. prolatam num. 10.* & *ibi* etiam Bald. *num. 17. C. de ſent. interlocutoriis* idem Bald. *conſ. 340 num. 5. lib. 1.* Caualer. *deciſ. 135. num. 1.* quæ nullitas con- 4
firmatur ex alio defectu deficientiæ citationis ad ſententiam, *Clement Paſtoralis de re iud.* Cæſar de Graſſis *deciſ. 11. eod. tit. num. 2.* Caualer. *deciſ 376. n. 1.* & fuit coram me reſolutum *in Illerden. electionis Priorìſſæ 22. Iunij 1636.* à qua ſententia vti nulla indubitanter dabatur appellatio, Franch. *in cap. dilecto quæſt. 7. ſub num. 15 de appellat.* Cuman. *in l. ſi expreſſim ff eod. tit.* Alex *conſ. 59. num. 16. lib 4.* Scacc. *de appell. quæſt. 17. lim. 19. num 2.* Duran *deciſ. 374. n. 4.*

Nec obſtat quod dicta ſententia Vicarij fuerit lata 15. Iulij 1641. & appellatio per Granaſeum fuerit interpoſita 27. Auguſti eiuſque anni, & ſic poſt tempus ad appellandum, nec propterea talis appellatio veniat habenda in conſideratione, & ſententiam remanſiſſe ſine contradictore. 7

Quia ad effectum vt appellatio etiam interpoſita poſt decem dies dicatur valide interpoſita, ſufficit appellare à die habitæ notitiæ, *Clem vnica de dol. & contum.* & *ibi* gloſ. Imol *num. 14.* Abb. *in 6.* Anchar. *num. 11.* Specul *de Appellat. §. 1. num 6.* Rebuff. *de appell. præfat num. 69. & art. 1. gloſ. 1. num. 3.* Scacc. *de appellat quæſt. 12. n. 7.* Veſtr. *in praxi lib. 7. cap. 3. num. 21.* Rota *deciſ. 2. de dol. & contum. in nou.* & fuit reſolutum *in vna Bononien. attentatorum* apud Marcheſ. *de commiſſ. p. 2. fol. 62. & in Melitana Commendæ 20. Iunij 1639. coram me,* & cum ante latam ſententiam reperiretur lis introducta coram dicto Vicario inter Granaſeum, & Muſellum, à quo Capitulum ceſſionem iurium reportauit ſat eſt pro attentatis Capitulum habuiſſe cauſam ab eo, qui erat in lite, Rot. *diuerſ. deciſ. 1247 p. 3. lib. 3.* Gregor. XV. *deciſ. 14. n. 6.* vbi Add. *lit. D.* nec inde eſſe dicendum litem remanſiſſe ſine contradictore. 8

Et ita reſolutum, &c.

Romana Caſalis Aguzani.

Merc. 4. Februarij 1643.

ARGVMENTVM.

Deſumitur ex Deciſ.

SVMMARIVM.

1 *Qui dicit dotē non eſſe congruā illud probare tenetur*
2 *Et niſi concludenter probauerit exceptio reiicitur ad petitorium.*
3 *Dos poteſt eſſe congrua, etiamſi excedat legitimam.*
4 *Si filia ſit vnica totum patrimonium patris eſt dos congrua.*

5 *Quando*

Digitized by Google

5 *Quando dos excedit legitimam complura ſunt conſideranda, vt videatur an ſit congrua, vel incongrua.*

6 *Propoſita argumenta contra præſentem dotem, quibus reſpondetur.*

7 *Diminuto numero filiorum dos filiæ augetur.*

8 *Statuta emanata poſt donationem illi non obſtant, & ſtatutum Pij V. & conſtitutio Sixti V. quæ dotes taxabant fuerunt abrogata per conſtit. Gregor. X I I I. & derogatio præſumitur ex lapſu longiſſimi temporis.*

9 *Intelligitur Text.* in l. mulier. 22. §. cum proponeretur, ff. ad Trebell. *& quando mulier debeat dotari ex fructibus rei fideicommiſſo ſubiectæ, & num. 10.*

11 *Fructus rei fideicommiſſo ſubiectæ in dotem datæ poſt matrimonium percepti an computentur in dotem ad reintegrationem fideicommiſſi.*

12 *Fructibus non extantibus pro congrua dote, poſſunt dotem conſtitui res fideicommiſſo ſubiectæ.*

13 *Intellectus ad l. mulier bona 72. ff. de iure dot.*

14 *Mulier quando conſtituit dotem ex bonis fideicommiſſo ſubiectis habet fundatam ſuam intentionem quod non exiſtant bona libera.*

15 *Poſſeſſio eſt attendenda initio litis.*

16 *Promiſſio liberandi aliquem à moleſtia ſuperat promiſſionem euictionis.*

17 *Bona data in dotem cenſentur liberè tranſlata.*

18 *Præſeruans ſibi ius competens ex tranſactione præterita non cenſetur contra illam aliquid agere. & numer. 19.*

20 *Per ſecundam concordiam in dubio non derogatur primæ.*

21 *Inſtrumenta confecta inter eaſdem perſonas concordanda ſunt.*

22 *Subrogata intelliguntur ſub eadem qualitate illius in cuius locum ſubrogatur.*

23 *Dominium dotis ineſtimatæ remanet penes uxorem, & iſta conſentiente viro poteſt res dotales locare.*

24 *Legata & fideicommiſſa ſunt in omnibus exæquata.*

25 *Ex verbis negatiuis non deſumitur aſſertio affirmatiua, & qui dicit ſe diſponere de rebus non ſubiectis fideicommiſſo non fatetur fideicommiſſum, niſi quatenus exiſtat.*

DECISIO CXCIII.

1 SEMEL atque iterum examinatis deciſionibus
coram me in hac cauſa emanatis 27. Iunij
1640. & 16. Decembris 1641. ab illis non eſſe recedendum
fuit hodie reſolutum inconcoſſum enim
ſemper remanſit præcipuum illud fundamentum,
quod fuerit congrua dos, & non exceſſiua, quam
ſibi conſtituit Victoria, quia præſumptio ſtat pro
congruitate dotis conſtitutæ, & qui allegat contrarium
debet probare, Gabr. *conſ.* 20. *n.* 68. *lib.* 2. Bald.
Nouell. *de dot. p. 6. priuil. 45. n. 2. verſ. & hoc niſi talis*,
Rota *deciſ. 28. num. 16. & deciſ. 68. num. 1. p. 5. recent.*
2 itaut niſi concludenter probetur contrarium reiicitur
exceptio ad petitorium, Rot. *deciſ.* 105. *num.* 4.
poſt Mangil. *de ſubhaſt adducta in prima d. deciſ. in fin. § minus obſtat.*

3 Nec probatur ex eo quod excedat quantitatem
legitimæ, quia nihilominus firma remanet præſumptio
congruitatis, ſiquidem non ex ſola quantitate
legitimæ ſumit dos menſuram ſuæ congruitatis, quæ
cum pendeat à circumſtantiis bene viſis arbitrio boni
viri, iuxta diſpoſitionem Text. *in l. quæro 61 ff. de iure dot.* poteſt eſſe maior d. legitimæ quantitate,
Alex. *conſ. 7. num. 5. verſ. nam videtur vol. 2.* Socin. Seniot.
conſ. 88. *num.* 20. *vol.* 2. Ruin. *conſ. 56. n. 5. verſ. id poterunt vol. 3. & conſ. 152. num. 6. vol. 5.* Menoch. *conſil. 147. num. 46. verſ. Nam interdum vol. 3.* Rota *d. deciſ. 88. num. 1. part. 5. recent.* Adeo vt ſi mulier eſſet 4
vnica filia totum patrimonium eius Progenitoris,
cenſetur congrua eius dos, Alex *d. conſ. 7. num. 5. verſ. aliis non exiſtentibus vol.* 2. & Menoch. *d. conſ.* 247.
num. 46. verſ. quo reſpondit, quia in dote conſtituenda 5
excedente quantitatem legitimæ, debent conſiderari
numerus filiarum dotandarum exiſtentia maſculorum,
conſuetudo vniuerſalis ciuitatis, & particularis
familiæ ſtatus hæreditatis, ac nobilitatis mulieris,
necnon dignitas viri ad plene congeſta per
Menoch. *de Arbitr. caſu* 149. *à num.* 36. per plures
ſequentes, & Mantic. *de tacit. & ambig. lib. 12. tit. 12. fere per tot.*

6 Nec dicebant Domini fuiſſe probatum prætenſum
exceſſum ex conſuetudine, quam vniuerſalem
in vrbe conabantur deducere informantes pro DD.
de Maximis ex eo quod alias Rota coram Cardinali
Sacrato *in Romana dotis 18. Iunij* 1618. arbitrata
fuerit in ſcutis 7000. taxandam eſſe dotem D. Pantaſileæ
nobiliſſimæ familiæ de Caietanis, & quod
Iſiphili ſorori d. Victoriæ non fuerat conſtituta dos
niſi in ſcutis 6000. vnde apparebat concludenter
probatus exceſſus in remanenti vſque ad ſummam
ſcutorum 10000. ad quam aſcendere viſa fuerunt
bona à Victoria ſibi data in dotem.

Nam quoad conſuetudinem vrbis prædicta dotis
taxatio facta à Rota in caſu quo patrimonium
erat ex alieno valde grauatum, & extabant fratres
non eſt in exemplum adducenda; in præſenti vbi
deficiebant debita, & fratres, qui fratres, vel extitiſſent
tempore dotationis Iſiphilis, non autem
tempore matrimonij d. Victoriæ dixerunt DD. potius
facere, quam nocere, exemplum dotationis
Iſiphilis in ſcutis 6000. quoniam ſi filiorum nume- 7
ro diminuto dos augeri debet, ad tradita per Mant.
de tacit. & ambig. lib. 12. tit. 21. num. 33. quem ſequitur
Rota *d. deciſ. 28. num. 20. in fin. verſ. vbi poſt par. 5. recent.* recte quidem poſt dictam dotationem Iſiphilis
mortuo earum fratre vnico, qui tunc extabat,
congruum fuit hodie reputatum augmentum ſcut.
4000. habito reſpectu, quod d. frater, non amplius
exiſtebat de tempore dotationis Victoriæ quod venit
attendendum, pro arbitranda congruitate dotis
Bald. *in auth. res quæ n. 17. verſ. niſi inſpecto C. comm. de legatis*, cum aliis relatis *in dicta prima deciſ. 27. Iunij 1640 ſub § minus obſtat.*

Minus etiam poterat deduci ex reformatione 8
dotium Romanorum inducta vel per ſtatutum confirmatum
à S. memoriæ Pio V. vel per conſtitutionem
Sixti V. quia vt reſponſum fuit *in d. 1. deciſ. ſub § nec extat probatum*, hæc non obſtat, tanquam emanata
poſt d. dotationem Victoriæ, & illud fuit abrogatum
& abolitum per conſtitutionem Gregorij
X I I I. ſuper confirmatione nouorum ſtatutorum
vrbis, vt deciſum fuit coram Gregorio X V. *deciſ. 267. per tot. & deciſ. 151. num. 4 part. 1. recent.*
& derogatio præſumitur, ex lapſu longiſſimi temporis,
iuncta obſeruantia, ex deductis *in d. 1. deciſ. in eod. §.*

Quo ſolido fundamento remanente ſuper con- 9
gruitate dotis, ſequitur, quod Victoria ſibi tradendo
in dotem Caſale Aguzani, de quo agitur, exempta
fuerit ab onere illud reſtituendi vocatin ex fideicommiſſo
Franciſci de Salomonibus, tanquam
id cenſeatur congruum voto d. Franciſci Aui Præfatæ
Victoriæ, vt ad litteram & Textus clarus *in l. Mulier.*

l.mulier 22. §. cum proponeretur, ff.ad Trebell. cuius
legis diſpoſitio,licet reſtringatur ad dationem certæ
rei, vel quantitatis ex congeſtis per Rot. *deciſ.427.*
num.1. part.1. diverſ. & limitetur quando ex fructi-
bus bonorum reſtituendorum poterat mulier con-
ſtituere ſibi dotem; vt colligitur ex eodem Text.
*in fine d §.cum proponeretur,*ibi, *verſ.quod ſi tantos,* &
pro indubitato admiſit Rota coram Cardinali Se-
raph. *dec.481. n.3.*Nihil per eam neque reſtrictam,
8 neque limitatam, ſemper abſolutè procedere exi-
ſtimarunt DD.quando non appareat quod dos con-
ſtituta non eſſe congrua, vel quia excederet certam
quantitatem arbitrio boni viri cenſendam pro ſuffi-
cienti ad dotandum, vt explicat Caſtren. *in d l.mu-*
lier. §. cum proponeretur num.3. verſ. ſed ſi non ſufficit
Coccin. *deciſ 388. in princip. & deciſ.* 430. vel quia
poterat ex fructibus bonorum fideicommiſſariorum
conſtitui dos eodem arbitrio exiſtimanda congrua,
vt videtur bene colligi ex ſenſu *d. l.mulier in fine,*
§.cum proponeretur, vbi Vulpianus ad hoc vt mu-
lier teneatur de fructibus conſtituere ſibi dotem,
requiſiuit, quod dd. fructus percepti ſint tanti
vt inde poſſit de dote ſatisfieri, quod idem ſo-
net, ac ſi dixiſſet, tunc ſolummodo non poſſe mu-
lierem ſumere dotem de fideicommiſſo, quando
dumtaxat fructus percepti ſint ſufficientes pro
eius congrua dotatione Molin. *de primogen. Hiſp.*
lib. quarto, cap. ſexto, numero decimoquinto verſ. quod
ſi fructus Menoch. *præſumpt. 189. numer. 162. cir-*
ca fin. verſ. ſi ad eam dotandam lib. 4. Ideo, non
eſt dubitandum quin abſolute, & indiſtincte pro-
9 cedat *dicta lege mulier in caſu noſtro* in quo dos,
quam ſibi conſtituit Victoria, de dicto Caſali ſub-
iecto fideicommiſſo auito, non apparet exceſ-
ſiua ex prædictis neque conſtituenda ex fructibus,
cum non probetur iſtos ab ipſa fuiſſe perceptos,
vſque ad ſummam exiſtimandam pro ſufficienti
eius dotatione.

10 Vltra quod ad effectum vt mulier potius ex fru-
ctibus perceptis, quam fideicommiſſo debeat ſibi
conſtituere dotem, requiritur etiam, quod de tem-
pore dotationis, extent dd. fructus ex quibus poſ-
ſit congrue dotari, nam niſi malitiosè eos con-
ſumpſerit, animo deſtruendi, vel diminuendi fi-
deicommiſſum ſemper facit ſuos, nec tenetur im-
putare in ſitam dotem, vt declarant DD. congeſti
per Molin. *de primog. Hiſpan. dict. cap. 6. num.15.*
verſ. quod intelligen. Menoch. *dict. præſumpt. 189.*
num.161. verſ. cæterum & ſequen. Peregrin. *de fidei-*
commiſſis art.42. num.71. verſ. intellige Fuſar. *de ſub-*
ſtit. quæſt.531.num.120.

11 Vnde patet bene dictum fuiſſe, quod in Iure non
ſubſiſtit Victoriam eſſe dotandam ex fructibus in
futurum percipiendis, cum in præſenti non du-
bitetur. An de fructibus percipiendis, poſſit con-
ſtitui dos, ita vt vir teneatur reſtituere, quamuis
perceptos ex congeſtis per informantes pro DD.
de maximis, ſed An fructus percepti poſt contra-
ctum Matrimonium ex bonis ſubiectis fideicom-
miſſo, & datis in dotem ſint in ipſam dotem im-
putandi, ad reintegrationem dict. fideicommiſſi
diminuti per d. dotis conſtitutione, qui termini,
quam ſint inter ſe diuerſi patet ad ſenſum ex pon-
deratis *in ſecunda deciſione* 16. *Decembris* 1641. *ſub*
§.minus obſtat.

12 Et ideo fructibus non extantibus de tempore
Matrimonij ſufficientibus pro congrua dotatione,
exempta erant ab onere reſtituendi bona data in
dotem, quæ exceſſiua non appareant, licet ſint fi-
deicommiſſo ſubiecta, & conſequenter fideicom-
miſſum remaneat deſtructum, vt admittunt com-
muniter Scribentes *in Auth. res quæ C. comm. de*
legat.& cæteri allegati per Mulin. *de primog. Hiſp.*
dict.cap.6.num.16 & alij congeſti per Rotam coram
R.P.D. meo Bichio *in Bononien. fideicommiſſi* 16.
Martij 1640. *ſub §. nec propterea* & aliis deciſioni-
bus concordantibus allegatis *in prima dec. ſub §.nec*
pariter obſtat. vbi ex abundanti fuit in facto ani-
maduerſum, quod in caſu noſtro fideicommiſſum
non fuerat totum euerium.

Neque communis hæc DD. ſententia remanet 13
ſublata ex diſpoſitione *l. mulier. bona 72. ff de iure*
dot. vbi habetur, quod quando bona omnia mu-
lieris dantur in dotem, tunc tranſeunt cum ſuo
onere, quia placuerunt DD. reſponſiones datæ *in*
ſecunda deciſione §.vltimo, & præſertim ea, quod
dict.leg. mulier. loquatur de oneribus intrinſecis &
neceſſariis, prout ſunt hypothecæ creditorum &
ſimilia, non autem de oneribus fere voluntariis,
prout tale venit cenſendum fideicommiſſum, reſpe-
ctu dotationis congruæ, deficientibus aliis bonis li-
beris, quia cum præſumat ius iuxta litteram *dict.*
§.cum proponeretur, voluntatem fideicommitten-
tis concurrere ad exemptionem bonorum ab one-
re fideicommiſſi pro congrua dotatione ſuorum
deſcendentium, merito tale onus eſt exiſtimandum
ac ſi non impoſitum, dummodo ex voluntate etiam
diſponentis diſſoluatur per conſtitutionem dotis
congruæ, ideoque redactus ad ſtatum in quo erant
bona ante obitum teſtatoris ex animaduerſis in
propoſito, per Gabr. *conſ.111.num.18. verſ. ex qui-*
bus puto lib.2.

Nec in præſenti ceſſant prædicta ex eo, quod vel 14
extarent alia bona præter fideicommiſſaria, ex
quibus Victoria poterat dotari, vel appareat ipſam
Victoriam voluiſſe ab onere fideicommiſſi eximere
dotem conſtitutam, quorum altero concurrente,
clarum eſt præfata non poſſe procedere.

Quia quoad exiſtentiam aliorum bonorum, de
Iure non præſumitur, & qui eam allegat, quando
bona ſuppoſita fideicommiſſo iam ſunt data in do-
tem tenetur probare, cum mulier, ad defenden-
dam ſuam dotationem in iſtis bonis, habeat inten-
tionem fundatam in negatiua Dec. *conſ.519. prope*
finem Roland. *conſ.19. num.9. lib.4.* Crauet. *tom.19.*
*num.18. ad med.*Peregr. *de fideicommiſſis art.42.n.73.*
Grat. *diſcept. 335. num.23.* quam obligationem non
poſſunt euitare DD. de Maximis ex quo ipſi poſſi- 15
deant, quia ad iſtum effectum eſt attendendum ini-
tium litis, quo inſpecto poſſeſſio erat penes Alxan-
dram ream conuentam, vt in puncto Rot.*deciſ.154.*
num.4. part.6. recent.

Neque ex partitis de quibus in calculo dicitur
probata d. exiſtentia,quia DD. placuerunt reſpon-
ſiones datæ *in ſecunda deciſ.* in qua ſigillatim par-
titis reſponderunt, cum quibus Domini tranſie-
runt.

Quo vero ad voluntatem, pro qua ſtat præ-
ſumptio illa etiam elicitur, primo ex ipſo inſtru-
mento tranſactionis per menſem ante matrimo-
nium contractum, nempe de menſe Maij 1575.
initæ inter Victoriam, & Iſiphilem ſororem, in
quo Victoria cogitans, de proximo nubere, par-
tem ſuæ hæreditatis recepit ad liberam diſpoſitio-
nem pro hæredibus quibuſcumque, & reportа-
uit à comite Ioan. Paulo Iſiphilis vero, genera-
lem & ampliſſimam promiſſionem de liberan-
do à moleſtiis, quodque filij Iſiphilis, qui

ſucceſſionem ex fideicommiſſo prætendere voluiſſent , nunquam victoriam eiuſque hæredes , ac ſucceſſores , moleſtarent , ſed cederent omnia iura competentia , & in futurum quomodolibet competitura, quæ promiſſis , tam ample conceſſa demonſtrat partes voluiſſe liberare portionem Victoriæ & eximere ab omni fideicommiſſo quidquid dicendum eſſet , ſi euictio fuiſſet ſimpliciter promiſſa Curt. Iun. *conſil.* 49. *numer.* 13. Soc. Iun. *conſilio* 116. *numer.* 63. *libro primo* Grat. *conſilio* 60. *numero* 16. *libro primo* , Menoch. *præſumpt.* 115. *numero* 17. *libro tertio* , præſertim quoad portionem Iſiphilis , quæ iam dotem habuerat,nec inde poterat euitare fideicommiſſum , dum non fuit tradita ad eius liberam diſpoſitionem , neque pro hæredibus quibuſcumque.

17 Secundo ex Capitulis Matrimonialibus , in quibus Victoria bona hæc dat & conſignat in dotem, vt fuit animaduerſum *in d.* 3. *deciſ. paragrapho primo* , maximè quia nulla fit mentio fideicommiſſi, neque de illo certioratus fuit vir , quo caſu bona cenſentur libere tranſlata , vt in puncto fuit deciſum *in Romana dotis ſeu fideicommiſſi de Anguillaria* 28. *Ianuarij* 1641. *coram R.P.D. meo Bichio*, vbi concordantes *in* §. *penult.*

Nec certioratio viri poteſt elici ex ſubſequenti inſtrumento , celebrato de menſe Auguſti 1575. quia non percurit tempus inſtrumenti matrimonialis , & ibi ſolum fit mentio fideicommiſſi reſpectu portionis Iſiphilis , non autem Victoriæ , & amplius , quia ſicuti ex parte viri fuit actum eius patrimonium mediantibus donationibus patruorum, ita veriſimile eſt , quod Mulier pinguem dotem, hoc eſt liberam dare voluerit.

18 Ruſus inſtrumentum diuiſionis fructuum celebratum cum præſentia viri Victoriæ de menſe Auguſti 1675. quatenus continet præſtationem , quod Victoria , & Iſiphiles non intendunt contrauenire fideicommiſſo Capitanei Franciſci Salomonij Aui Materni refertur ad portionem Iſiphilis , ne Virginia Neptis , quæ iam litem mouerat vigore d.fideicommiſſi poſſet ex tali diuiſione ſumere occaſionem confouendi eandem litem , & intererat Victoriæ.quoad d.portionem non contrauenire fideicommiſſo, quia poterat aliquando ipſa vel eius deſcendentes deficiente linea Iſiphilis in ea ſuccedere. At quoad portionem Victoriæ tantum abeſt quod partes voluerint habere rationem fideicommiſſi, quod imo expreſsè præſeruarunt ſupradictam tranſactionem menſis Maij in qua libere fuit tranſlata in Victoriam , vt per Curt.Iun. *conſilio quadrageſimo nono num.* 13. Soc. Iun. *conſ.* 116. *numero* 63. *libro primo* Menoch. *præſumpt.* 115. *numero* 27. *libro tertio* , cum aliis *vbi ſupra.*

19 Diuiſio facta die 15. Iunij 1676. inter Victoriam & Virginiam neptem , in qua Victoria ceſſit Virginiæ partem bonorum , tam Cleriæ Matris, quam fideicommiſſi Capitanei Franciſci emanauit , quia Victoria ſtatim mortuis progenitoribus , eorum hæreditates ſola adiuerat ; Ideoque debuit cohæredibus eorum portiones reddere , & merito reddidit titulo fideicommiſſi , quia illud vtique cadebat in portione Virginiæ , cum non gauderet beneficio auth. res quæ , prout gaudebat Victoria , & hoc inſtrumentum intelligendum eſſe dicebant DD. cum eadem præſeruatiua primæ tranſactionis , expreſſa in præcedenti menſis Auguſti 1575. cum eadem militet ratio erga Virginiam , quæ tunc militabat contra Iſiphilem , prout vtriuſque erant ca-

dem iura ſucceſſionis , vnde , ſicuti partes noluerunt derogare primæ tranſactioni per ſecundam, quæ videbatur repugnare eo minus præſumuntur voluiſſe derogare per tertiam , quæ cum ea ſe compatitur , Alex. *conſilio* 193. *numero tertio lib.* 6. Rot. *deciſione* 90. *numero primo parte* 2. *diuerſ.* Maxime cum in tertia concordia fuerit expreſsè approbata ſecunda , in qua circa cautelas portionis Victoriæ fuit præſeruata prima.

Alia pariter diuiſio bonorum de anno 1583. inter 20
Iſiphilem, Victoriam , & Virginiam , in vim licentiæ obtentæ à S.mem. Greg. XIII. referenda eſt ad
portiones Iſiphilis & Virginiæ in quibus erat opus
dicta licentia,ſalua ſemper libertate ſuper portione
Victoriæ , retento themate primæ concordiæ ad
congeſta, per Surdum *conſilio* 385. *numero* 15. *cum*
ſeq. & concordando ad inuicem omnia inſtrumen- 21
ta inter eaſdem perſona,antea confecta , vt debet
ex allegatis per Honded. *conſilio* 33. *numero* 58. *cum*
ſeq. libro primo , præſertim quia in hac diuiſione
anni 1583. nil amplius datur Victoriæ , ſed loco
aliquorum bonorum , quæ prius habuerat ſubrogantur alia , nempe tres partes Caſalis Auguzani,
aſſignata alia quarta parte pro ſoluendis oneribus
perpetuis , & ſic ſub eadem qualitate libertatis à fi- 22
deicommiſſo iuxta regulam ſubrogatorum ad Text.
in l. ſi cum paragrapho qui iniuriarum ff. ſi quis caut.
Decian. *conſilio* 290. *numero tertio* . *verſiculo quarto*
hoc idem.Bero *conſilio* 32. *numero ſeptimo in fine libro*
ſecundo Rot. *deciſ.* 531. *num.* 4. *p.* 4. *recent.* Greg. XV.
deciſ. 115. *num.* 3. *&* *deciſ.* 634. *num.* 16.

Quod verò Victoria viuente viro hoc Caſale lo- 23
cauerit , nil habet commune cum fideicommiſſo,
quia & potuit facere conſentiente viro ratione dominij , quod penes vxorem manet , in bonis viro
datis inæſtimatis *l. quamuis ff. de iure dot.* iuncta *l.*
ſciendum §. *ſi fundum ff. qui ſatiſdare cogantur* Seraph.
deciſ. 201. *num.* 28.

Articuli dati in alia cauſa per Aſſ procuratorem 24
non nocent principali , Rot. *deciſ.* 206. *num.* 14 *p.* 5.
rec. Vltra quod continent ſimplicem enunciatiuam
onerum antiqui fideicommiſſi , applicabilem etiam
legatis , quæ in omnibus ſunt exequuta *l.* 1. *ff. de legatis* 1. *leg.* 1. *C. communia de legatis l. fideicommiſſa* 11.
§. *ſi quis alienis ff. de legatis* 3. cum aliis per Peregr. *de*
fideicommiſſis art. 1. *num* 54.

Demum Codicilli Victoriæ aſſerentis ſe diſpo- 25
nere de bonis non ſubiectis fideicommiſſo non continent confeſſionem fideicommiſſi , quia ex verbis negatiuis non poteſt deſumi aſſertio affirmatiua, Rim.Iuo. *conſ.* 413. *num.* 14. Surd. *conſ.* 487. *num.* 37. *& ſeq.* & intelliguntur conditionaliter , quatenus fideicommiſſum adeſſet, vt *in* 1. *deciſ.* dictum fuit §. *nihil facit* , prout etiam *in* §. *ſequenti* reſponſum fuit ad confeſſiones emiſſas in commiſſionibus , quæ DD. placuerunt , vel ſaltem ſufficere fuit modo replicatum omnia ex aduerſo allegata eſſe æquiuoca,ad hoc vt non releuent , eo minus contra primum & ſecundum inſtrumentum libertatem exprimentia, & contra confeſſionem claram auctricis DD. de Maximis , quæ ſuper hoc Caſale fecit executionem tanquam libero , & hæreditario Victoriæ.

Et ita reſolutum , &c.

Vrbeuetana

Vrbeuetana Bonorum.

4. Februarij 1643.

ARGVMENTVM.

Non adimpletis iis, quæ promiſerat venditor, qui etiam de euictione promiſit, non compellitur emptor ſoluere pretium, & ſi pluribus creditoribus ex pretio emptionis ſoluere debet, ſi ei non fuerit denuntiatum, qui ſint anteriores, ſi eis non ſoluerit, in culpa non eſt.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum quod declaratum fuit non eſſe exequendum tanquam iniuſtum venit reuocandum abſque vlteriori diſcuſſione.*

2 *Non adimpleto pacto in fauorem emptoris factæ ipſe poteſt retinere pretium.*

3 *Et ſi aliquid falſum dictum fuit poteſt agere emptor ad remiſſionem contractus.*

4 *Euictione imminente in limine contractus non poteſt emptor compelli ad ſoluendum pretium, niſi præſtita fideiuſſione.*

5 *Et ſequuta euictione non ſufficit cautio.*

6 *Perito electo per Rotam ſtandum eſt.*

7 *Pluribus exiſtentibus creditoribus, ſi emptores ignorent qui ſint anteriores non ſunt in culpa, ſi anterioribus non ſoluerint.*

8 *Quoties venditor aliquid debuerit emptori, debitum illud eſt pars pretij & ſine illo non conſiſtit emptio.*

9 *Si rei venditæ fuiſſet obligata anteriori creditori iſte poteſt priuare emptorem poſſeſſione.*

10 *Quando agitur de executione decreti iſtud debet iuſtificari ex eiſdem non ex nouiter deductis.*

11 *Solutio non probatur exceſſiuè creditoris ſine mandato facta.*

DECISIO CXCIV.

DOMINI dixerunt ſententiam Rotalem eſſe confirmandam tanquam validam & iuſtam; validitas deſumpta fuit ex reuolutione actorum ex quibus patet concurrere omnia requiſita de quibus per Verall. *deciſ.260.part.2.*

1 Nec obſtat, quod cauſa fuiſſet commiſſa cum clauſula *ſi quid exequendum*, & reſolutum in Rota ſuper non executione mandati A. C. eſſeque tantum ſuſpendendam illius exequutionem, non autem illud infirmandum Vant. *de nullitatibus ex defect. iuriſd. ordin. num.152. verb. & ſtantibus* Buratt. *deciſ.231. num.2.* Quia fuit reſponſum quod poſtquam fuit firmatum d. mandatum non fuiſſe exequendum, tanquam iniuſtum, bene poſtea veniebat reuocandum abſque vlteriori cauſæ diſcuſſione, vt declarando reformationes Pij IV. & Pauli V. cenſuit Rota *in Mediolanen. pecuniaria 19. Ian. 1633. coram bonæ mem. Pirouano* Marches. *de commiſſ. par.1. §.1. num.154.*

2 Iuſtitia verò ſententia deſumpta fuit ex lectura deciſionum in hac cauſa coram Eminentiſſimo Cardinali Hieronymo Veroſpio ſub diebus 25. Iunij 1640. & 22. Iunij 1641. in quibus denegata legitur executio mandati relaxati per A.C. ad fauorem Mutij & Hyppoliti de Venturinis ad effectum deponendi precium bonorum per eos venditorum Fabritiis pro ſoluendis creditoribus deſcriptis in liſta, ex quo emptores non erant cogendi ad ſolutionem pretij, ſtante promiſſione euictionis, necnon de tradendo rem liberam, & quod bona empta non eſſent hypothecata, niſi creditoribus ſpecificatis in folio, de quo adimplemento, cum non fuerit doctum emptores, veniunt ſuccurrendi per retentionem pretij, eoſque quo ſecuta fuerit liberatio, iuxta Text. *in l. ex his prædiis §. verſ. idem etiam* vbi Gloſ. *verbo exempto verſ. idem conſequitur* vbi etiam DD. *Cod. de euict.* Gloſ. *in l. ſi poſt perfectam verbo non compelli Cod. eod.* Ripa *in lib. 1. §. ſi hæres num. 32. ff. ad trebell.* Fabian. de Mont. *de empt. & vendit. quæſt. 6. num.49. verſ. & ipſe emptor art. 6. part.1. fol 63.* Surd. *conſ.36. n.11. verſ. multo minus* Olaſch. *deciſ.24. num.4.* Seraph. *deciſ.321. n.8. verſ. & etiam dictum in Tudertina Tenuta Montis nigri 20. Febr. 1649. coram bonæ mem. Coccino.*

Verum etiam in præſenti competit Fabritiis emptoribus actio pro reſciſſione contractus, ex quo venditores mediante iuramento, aſſeruerunt dd. bona vendita non eſſe hypothecata niſi creditoribus, de quibus in folio & tamen conſtat de contrario, Marlarius *conſ. 57. num. 14.* Grat. *deciſione March. 13. num.18 verſ. præſertim, cum pluribus ſequen. & num.23.* Mangil. *de euict. quæſt.23. num.46.* ita vt venditores, veniant repellendi exceptione *l. Iulianus §. offerri ff. de action. empt.* ob non adimpletam eorum obligationem. 3

Et id totum remanſit comprobatum ex euictione ſequuta in limine contractus, dum fuit facta executio in illis ad inſtantiam Palagij pro ſcutis 1000. necnon fuit ſecuta aſſociatio ad fauorem DD. de Lante pro ſumma ſcutorum 1000. quo caſu emptores non poterunt cogi ſoluere pretium, niſi præſtita fideiuſſione *dicta l. ſi poſt perfectum Cod. de euictionibus*, vbi communiter DD. Surd. *conſil. 36. num.14. & deciſ.295. num.6.* vbi concordantes Menoch. *de arbitr. lib.2. caſ.234. num 2.* Caball. *de euict. § 5. num.48. & in dicta Tudertina Tenuta Montis nigri § ſecundo vero coram bonæ mem. Coccino*, & non ſufficere cautionem, dum iam fuit ſequuta euictio, videtur eſſe de mente Alex. *in l. Iulianus § qui fundum num.2. in fin. ff. de verb. oblig.* Grat. *deciſ. 19. March. numero. 18. cum pluribus ſequentib.* ad congeſta per Mangil. *de euict. quæſtione 23. num.4. cum ſequen. & num. 51.* Rota *deciſ. 586. numer.8. in fine part. 1. diuerſorum* & poſt Mangil. *de ſubhaſtat. deciſ.15. num.2. & in dicta Tudertina Tenuta Montis Nigri, & in Ariminen. Domus 4. Iulij 1635. coram Reuerendiſſimo D. meo Dunozetto.* 4 5

Nec obſtat; quod pretium bonorum venditorum aſcendat ad ſcuta 3434. prout cantat relatio tertij Periti per Rotam electi, cui eſſe ſtandum fuit reſolutum *in hac cauſa coram eodem Eminentiſſimo Veroſpio ſub die 4. Aprilis* 1639. inde emptores fuiſſe in culpa non ſoluendo creditoribus anterioribus valuiſſent ſoluere, & habere conuentam ex computationem ſuorum creditorum aſcendentia ad ſcuta 850. 6

Quia cum emptores neſcirent, qui eſſent anteriores & poſteriores, quamuis fuerit aſſignata liſta creditorum, quibus eſſet ſoluendum, non inde poteſt obijci de culpa in emptore, quinimo eo venit tribuenda Venturinis, dum non denunciarunt anteriores, quibus eſſet ſoluendum *l. ſi ambo ff. de* 7

ſucceſſionem ex fideicommiſſo prætendere vo-
luiſſent , nunquam victoriam eiuſque hæredes , ac
ſucceſſores , moleſtarent , ſed cederent omnia iura
competentia , & in futurum quomodolibet com-
petitura , quæ promiſſis , tam ample conceſſa de-
monſtrat partes voluiſſe liberare portionem Vi-
ctoriæ & eximere ab omni fideicommiſſo quid-
quid dicendum eſſet , ſi euictio fuiſſet ſimpliciter
promiſſa Cart. Iun. *conſil.* 49. *numer.* 13. Soc. Iun.
conſilio 116. *numer.* 63. *libro primo* Grat. *conſilio* 60.
numero 16. *libro primo* , Menoch. *præſumpt.* 115. *nu-
mero* 17. *libro tertio* , præſertim quoad portionem
Iſiphilis , quæ iam dotem habuerat,nec inde pote-
rat euitare fideicommiſſum , dum non fuit tradita
ad eius liberam diſpoſitionem , neque pro hæredi-
bus quibuſcumque.

17 Secundo ex Capitulis Matrimonialibus , in qui-
bus Victoria bona hæc dat & conſignat in dotem,
vt fuit animaduerſum *in d.* 3. *deciſ. paragrapho pri-
mo* , maximè quia nulla fit mentio fideicommiſſi,
neque de illo certioratus fuit vir , quo caſu bona
cenſentur libere tranſlata , vt in puncto fuit deci-
ſum *in Romana dotis ſeu fideicommiſſi de Anguillaria*
28. *Ianuarij* 1641. *coram R.P.D.meo Bichio,* vbi con-
cordantes *in* §.*penult.*

Nec certioratio viri poteſt elici ex ſubſequenti
inſtrumento , celebrato de menſe Auguſti 1575.
quia non percutit tempus inſtrumenti matrimonia-
lis , & ibi ſolum fit mentio fideicommiſſi reſpectu
portionis Iſiphilis , non autem Victoriæ , & am-
plius , quia ſicuti ex parte viri fuit actum eius pa-
trimonium mediantibus donationibus patruorum,
ita veriſimile eſt , quod Mulier pinguem dotem,
hoc eſt liberam dare voluerit.

18 Rurſus inſtrumentum diuiſionis fructuum cele-
bratum cum præſentia viri Victoriæ de menſe Au-
guſti 1675. quatenus continet præſtationem , quod
Victoria , & Iſiphiles non intendunt contrauenire
fideicommiſſo Capitanei Franciſci Salomonij Aui
Materni refertur ad portionem Iſiphilis , ne Virgi-
nia Neptis , quæ iam litem mouerat vigore d.fidei-
commiſſi poſſet ex tali diuiſione ſumere occaſio-
nem confouendi eandem litem, & intererat Victo-
riæ, quoad d.portionem non contrauenire fideicom-
miſſo, quia poterat aliquando ipſa vel eius deſcen-
dentes deficiente linea Iſiphilis in ea ſuccedere. At
quoad portionem Victoriæ tantum abeſt quod par-
tes voluerint habere rationem fideicommiſſi, quod
imo expreſsè præſeruarunt ſupradictam tranſactio-
nem menſis Maij in qua libere fuit tranſlata in Vi-
ctoriam , vt per Cort.Iun. *conſilio quadrageſimo no-
no num.* 13.Soc. Iun. *conſ.* 116. *numero* 63. *libro primo*
Menoch. *præſumpt.*115. *numero* 17. *libro tertio* , cum
aliis *vbi ſupra.*

19 Diuiſio facta die 15. Iunij 1676. Inter Victoriam
& Virginiam neptem , in qua Victoria ceſſit Vir-
giniæ partem bonorum , tam Cleriæ Matris, quam
fideicommiſſi Capitanei Franciſci emanauit , quia
Victoria ſtatim mortuis progenitoribus , eorum
hæreditates ſola adiuerat ; Ideoque debuit cohæ-
redibus eorum portiones reddere , & merito reddi-
dit titulo fideicommiſſi , quia illud vtique cadebat
in portione Virginiæ , cum non gauderet beneficio
auth. res quæ , prout gaudebat Victoria , & hoc
inſtrumentum intelligendum eſſe dicebant DD.
cum eadem præſeruatiua primæ tranſactionis , ex-
preſſa in præcedenti menſis Auguſti 1575. cum ea-
dem militet ratio erga Virginiam , quæ tunc mili-
tabat contra Iſiphilem , prout vtriuſque erant ea-
dem iura ſucceſſionis , vnde , ſicuti partes nolue-
runt derogare primæ tranſactioni per ſecundam,
quæ videbatur repugnare eo minus præſumuntur
voluiſſe derogare per tertiam , quæ cum ea ſe com-
patitur , Alex. *conſilio* 193. *numero tertio lib.* 6. Rot.
deciſione 90. *numero primo parte* 2. *diuerſ.* Maxime
cum in tertia concordia fuerit expreſsè approbata
ſecunda , in qua circa cautelas portionis Victoriæ
fuit præſeruata prima.

Alia pariter diuiſio bonorum de anno 1583. inter 20
Iſiphilem, Victoriam , & Virginiam , in vim licen-
tiæ obtentæ à S.mem. Greg.XIII. referenda eſt ad
portiones Iſiphilis & Virginiæ in quibus erat opus
dicta licentia,ſalua ſemper libertate ſuper portione
Victoriæ , retento themate primæ concordiæ ad
congeſta, per Surdum *conſilio* 385. *numero* 15. *cum
ſeq.* & concordando ad inuicem omnia inſtrumen- 21
ta inter eaſdem perſonas,antea confecta , vt debet
ex allegatis per Honded. *conſilio* 53. *numero* 58. *cum
ſeq. libro primo* , præſertim quia in hac diuiſione
anni 1583. nil amplius datur Victoriæ , ſed loco
aliquorum bonorum , quæ prius habuerat ſubro-
gantur alia , nempe tres partes Caſalis Auguzani,
aſſignata alia quarta parte pro ſoluendis oneribus
perpetuis , & ſic ſub eadem qualitate libertatis à fi- 22
deicommiſſo iuxta regulam ſubrogatorum ad Text.
in l. ſi eum paragrapho qui iniuriarum ff.ſi quis caut.
Decian. *conſilio* 290. *numero tertio . verſiculo quarto
hoc idem.*Bero *conſilio* 32. *numero ſeptimo in fine libro
ſecundo* Rot.*deciſ.*531.*num.*4. *p.*4. *recent.* Greg. XV.
*deciſ.*115.*num.*3.*&* *deciſ.*634.*num.*16.

Quod verò Victoria viuente viro hoc Caſale lo- 23
cauerit , nil habet commune cum fideicommiſſo,
quia & potuit facere conſentiente viro ratione do-
minij , quod penes vxorem manet , in bonis viro
datis inæſtimatis *l.quamuis ff. de iure dot.* iuncta *l.
ſciendum* §.*ſi fundum ff.qui ſatiſdare cogantur* Seraph.
*deciſ.*201.*num.*28.

Articuli dati in alia cauſa per Aſſ procuratorem 24
non nocent principali , Rot. *deciſ.*206. *num.*14 *p.*5.
rec. Vltra quod continent ſimplicem enunciatiuam
onerum antiqui fideicommiſſi , applicabilem etiam
legatis , quæ in omnibus ſunt exequuta *l.*1. *ff. de le-
gatis* 1.*leg.*1.*C.communia de legatis l.fideicommiſſa* 11.
§.*ſi quis alieni ff.de legatis* 3. cum aliis per Peregr. *de
fideicommiſſis art.*1.*num* 54.

Demum Codicilli Victoriæ aſſerentis ſe diſpo- 25
nere de bonis non ſubiectis fideicommiſſo non con-
tinent confeſſionem fideicommiſſi , quia ex verbis
negatiuis non poteſt deſumi aſſertio affirmatiua,
Rim.Iun.*conſ.*413.*num.*14.Surd.*conſ.*487.*num.*37.*&
ſeq.*& intelliguntur conditionaliter , quatenus fidei-
commiſſum adeſſet, vt in 1.*deciſ.* dictum fuit §. *nihil
facit* , prout etiam *in* §. *ſequenti* reſponſum fuit ad
confeſſiones emiſſas in commiſſionibus , quæ DD.
placuerunt , vel ſaltem ſufficere fuit modo repli-
catum omnia ex aduerſo allegata eſſe æquiuoca,ad
hoc vt non releuent, eo minus contra primum &
ſecundum inſtrumentum libertatem exprimentia,
& contra confeſſionem claram auctricis DD. de
Maximis , quæ ſuper hoc Caſale fecit executionem
tanquam libero , & hæreditario Victoriæ.

Et ita reſolutum , &c.

Vrbeuetana

Vrbeuetana Bonorum.

4. Februarij 1643.

ARGVMENTVM.

Non adimpletis iis, quæ promiſerat venditor, qui etiam de euictione promiſit, non compellitur emptor ſoluere pretium, & ſi pluribus creditoribus ex pretio emptionis ſoluere debet, ſi ei non fuerit denuntiatum, qui ſint anteriores, ſi eis non ſoluerit, in culpa non eſt.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum quod declaratum fuit non eſſe exequendum tanquam iniuſtum venit reuocandum abſque vlteriori diſcuſſione.*
2 *Non adimpleto pacto in fauorem emptoris facto ipſe poteſt retinere pretium.*
3 *Et ſi aliquod falſum dictum fuit poteſt agere emptor ad remiſſionem contractus.*
4 *Euictione imminente in limine contractus non poteſt emptor compelli ad ſoluendum pretium, niſi præſtita fideiuſſione.*
5 *Et ſequuta euictione non ſufficit cautio.*
6 *Perito electo per Rotam ſtandum eſt.*
7 *Pluribus exiſtentibus creditoribus, ſi emptores ignorent qui ſint anteriores non ſunt in culpa, ſi anterioribus non ſoluerint.*
8 *Quoties venditor aliquid debuerit emptori, debitum illud eſt pars pretij & ſine illo non conſiſtit emptio.*
9 *Si res vendita fuiſſet obligata anteriori creditori iſte poteſt priuare emptorem poſſeſſione.*
10 *Quando agitur de executione decreti iſtud debet iuſtificari ex eiſdem non ex nouiter deductis.*
11 *Solutio non probatur exceſſiuè creditoris ſine mandato facta.*

DECISIO CXCIV.

DOMINI dixerunt ſententiam Rotalem eſſe confirmandam tanquam validam & iuſtam; validitas deſumpta fuit ex reuolutione actorum ex quibus patet concurrere omnia requiſita de quibus per Verall. *deciſ.260.part.2.*

1 Nec obſtat, quod cauſa fuiſſet commiſſa cum clauſula *ſi quid exequendum*, & reſolutum in Rota ſuper non executione mandati A. C. eſſeque tantum ſuſpendendam illius exequutionem, non autem illud infirmandum Vant. *de nullitatibus ex defect. iuriſd. ordin. num.152. verb. & ſtantibus* Buratt. *deciſ.231. num.2.* Quia fuit reſponſum quod poſtquam fuit firmatum d. mandatum non fuiſſe exequendum, tanquam iniuſtum, bene poſtea veniebat reuocandum abſque vlteriori cauſæ diſcuſſione, vt declarando reformationes Pij IV. & Pauli V. cenſuit Rota *in Mediolanen. pecuniaria 19. Ian. 1633. coram bonæ mem. Pironano* Marches. *de commiſſ.par.2. §.1. num.134.*

2 Iuſtitia verò ſententia deſumpta fuit ex lectura deciſionum in hac cauſa coram Eminentiſſimo Cardinali Hieronymo Veroſpio ſub diebus 25. Iunij 1640. & 21. Iunij 1641. in quibus denegata legitur executio mandati relaxati per A. C. ad fauorem Mutij & Hyppoliti de Venturinis ad effectum deponendi precium bonorum per eos venditorum Fabritiis pro ſoluendis creditoribus deſcriptis in liſta, ex quo emptores non erant cogendi ad ſolutionem pretij, ſtante promiſſione euictionis, necnon de tradendo rem liberam, & quod bona empta non eſſent hypothecata, niſi creditoribus ſpecificatis in folio, de quo adimplemento, cum non fuerit doctum emptores, veniunt ſuccurrendi per retentionem pretij, eoſque quo ſecuta fuerit liberatio, iuxta Text. *in l. ex his prædiis §. verſ. idem etiam* vbi Gloſ. *verbo exemplo verſ. idem conſequitur* vbi etiam DD. *Cod. de euict.* Gloſ. *in l. ſi poſt perfectam verbo non compelli Cod. eod.* Ripa *in lib. 1. §. ſi hæres num. 32. ff. ad trebell.* Fabian. de Mont. *de empt. & vendit. quæſt. 6. num.49. verſ. & ipſe emptor art. 6. part.1. fol 63.* Surd. *conſ.36. n.11. verſ. multo minus* Olaſch. *deciſ.14. num.4.* Seraph. *deciſ.321. n.8. verſ. & etiam dictum in Tudertina Tenuta Montis nigri 20. Febr. 1649. coram bona mem. Coccino.*

Verum etiam in præſenti competit Fabritiis emptoribus actio pro reſciſſione contractus, ex quo venditores mediante iuramento, aſſeruerunt dd. bona vendita non eſſe hypothecata niſi creditoribus, de quibus in folio & tamen conſtat de contrario, Marlarius *conſ. 57. num. 14.* Grat. *deciſione March. 13. num.18. verſ. præſertim, cum pluribus ſequen. & num.23.* Maugil. *de euict. quæſt.23. num.46.* ita vt venditores, veniant repellendi exceptione *l. Iulianus §. offerri ff. de action. empt.* ob non adimpletam eorum obligationem. 3

Et id totum remanſit comprobatum ex euictione ſequuta in limine contractus, dum fuit facta executio in illis ad inſtantiam Palagij pro ſcutis 1000. necnon fuit ſecuta aſſociatio ad fauorem DD. de Lante pro ſumma ſcutorum 2000. quo caſu emptores non poterunt cogi ſoluere pretium, niſi præſtita fideiuſſione *dicta l. ſi poſt perfectum Cod. de euictionibus*, vbi communiter DD. Surd. *conſil. 36. num.14. & deciſ.295. num.6.* vbi concordantes Menoch. *de arbitr. lib.2. caſ.234. num 2.* Caball. *de euict. §.5. num.48. & in dicta Tudertina Tenuta Montis nigri § ſecundo vero coram bone mem. Coccino*, & non ſufficere cautionem, dum iam fuit ſequuta euictio, videtur eſſe de mente Alex. *in l. Iulianus § qui fundum num.2. in fin. ff. de verb. oblig.* Grat. *deciſ. 15. March. numero 18. cum pluribus ſequentib.* ad congeſta per Maogil. *de euict. quæſtione 23. num.4. cum ſequen. & num. 51.* Rota *deciſ. 586. numer.8. in fine part. 1. diuerſorum* & poſt Maugil. *de ſubhaſtat. deciſ.15. num.2. & in dicta Tudertina Tenuta Montis Nigri, & in Ariminen. Domus 4. Iulij 1635. coram Reuerendiſſimo D. meo Dunozetto.* 4 5

Nec obſtat, quod pretium bonorum venditorum aſcendat ad ſcuta 3434. prout cantat relatio tertij Periti per Rotam electi, cui eſſe ſtandum fuit reſolutum *in hac cauſa coram eodem Eminentiſſimo Veroſpio ſub die 4. Aprilis 1639.* inde emptores fuiſſe in culpa non ſoluendo creditoribus anterioribus valuiſſent ſoluere, & habere conuentam excomputationem ſuorum creditorum aſcendentia ad ſcuta 850. 6

Quia cum emptores neſcirent, qui eſſent anteriores & poſteriores, quamuis fuerit aſſignata liſta creditorum, quibus eſſet ſoluendum, non inde poteſt obiici de culpa in emptore, quinimo eo venit tribuenda Venturinis, dum non denunciarunt anteriores, quibus eſſet ſoluendum *l. ſi ambo ff. de* 7

ſocceſſionem ex fideicommiſſo prætendere voluiſſent, nunquam victoriam eiuſque hæredes, ac ſucceſſores, moleſtarent, ſed cederent omnia iura competentia, & in futurum quomodolibet competitura, quæ promiſſis, tam ample conceſſa demooſtrat partes voluiſſe liberare portiooem Victoriæ & eximere ab omni fideicommiſſo quidquid dicendum eſſet, ſi euictio fuiſſet ſimpliciter promiſſa Curt. Iun. *conſil.* 49. *numer.* 13. Soc. Iun. *conſilio* 116. *numer.* 63. *libro primo* Grat. *conſilio* 60. *numero* 16. *libro primo*, Menoch. *præſumpt.* 115. *numero* 17. *libro tertio*, præſertim quoad portionem Iſiphilis, quæ iam dotem habuerat, nec inde poterat euitare fideicommiſſum, dum non fuit tradita ad eius liberam diſpoſitionem, neque pro hæredibus quiboſcumque.

17 Secundo ex Capitulis Matrimonialibus, in quibus Victoria bona hæc dat & conſignat in dotem, vt fuit aoimaduerſum *in d.* 3. *deciſ. paragrapho primo*, maximè quia nulla fit mentio fideicommiſſi, neque de illo certioratus fuit vir, quo caſu bona cenſentur libere tranſlata, vt in puncto fuit deciſum *in Romana dotis ſeu fideicommiſſi de Angullaria* 28. *Ianuarij* 1641. *coram R.P.D.meo Bichio*, vbi concordaores *in §.penult.*

Nec certioratio viri poteſt elici ex ſubſequenti inſtrumento, celebrato de menſe Auguſti 1575. quia noo percutit tempus inſtrumenti matrimonialis, & ibi ſolum fit mentio fideicommiſſi reſpectu portionis Iſiphilis, non autem Victoriæ, & amplius, quia ſicuti ex parte viri fuit actum eius patrimonium mediantibus dooationibus patruorum, ita veriſimile eſt, quod Mulier pinguem dotem, hoc eſt liberam dare voluerit.

18 Rurſus inſtrumeotum diuiſionis fructuum celebratum cum præſentia viri Victoriæ de menſe Auguſti 1675. quatenus continet præſtationem, quod Victoria, & Iſiphiles oon intenduot contrauenire fideicommiſſo Capitanei Franciſci Salomonij Aui Materni refertur ad portionem Iſiphilis, oe Virginia Neptis, quæ iam litem mouerat vigore d.fideicommiſſi poſſet ex tali diuiſione ſumere occaſionem confouendi eandem litem, & intererat Victoriæ.quoad d.portionem oon contrauenire fideicommiſſo, quia poterat aliquando ipſa vel eius deſcendantes deficieote lioea Iſiphilis in ea ſuccedere. At quoad portiooem Victoriæ tantum abeſt quod partes voluerint habere rationem fideicommiſſi, quod imo expreſsè præſeruarunt ſupradictam tranſactionem menſis Maij in qua libere fuit tranſlata in Victoriam, vt per Curt.Iun. *conſilio quadrageſimo nono num.*13.Soc. Iun. *conſ.*116. *numero* 63. *libro primo* Menoch. *præſumpt.*115. *numero* 17. *libro tertio*, cum aliis *vbi ſupra*.

19 Diuiſio facta die 15. Iunij 1676. Inter Victoriam & Virginiam oeptem, in qua Victoria ceſſit Virginiæ partem bonorum, tam Cleriæ Matris, quam fideicommiſſi Capitanei Franciſci emanauit, quia Victoria ſtatim mortuis progenitoribus, eorum hæreditates ſola adiuerat; Ideoque debuit cohæredibus eorum portiones reddere, & merito reddidit titulo fideicommiſſi, quia illud vtique cadebat in portione Virginiæ, cum non gauderet beneficio auth. res quæ, prout gaudebat Victoria, & hoc inſtrumentum intelligendum eſſe dicebant DD. com eadem præſeruatiua primæ tranſactionis, expreſſa in præcedenti menſis Auguſti 1575. cum eadem militet ratio erga Virginiam, quæ tunc militabat contra Iſiphilem, prout vtriuſque erant eadem iura ſucceſſionis, vnde, ſicuti partes noluerunt derogare primæ tranſactioni per ſecundam, quæ videbatur repugnare eo minus præſumuntur voluiſſe derogare per tertiam, quæ cum ea ſe compatitur, Alex. *conſilio* 193. *numero tertio lib.* 6. Rot. *deciſione* 90. *numero primo parte* 2. *diuerſ.* Maxime cum in tertia concordia fuerit expreſsè approbata ſecunda, in qua circa cautelas portionis Victoriæ fuit præſeruata prima.

Alia pariter diuiſio bonorum de anno 1583. inter 20
Iſiphilem, Victoriam, & Virginiam, in vim licentiæ obtentæ à S.mem. Greg.XIII. referenda eſt ad portiones Iſiphilis & Virginiæ in quibus erat opus dicta licentia, ſalua ſemper libertate ſuper portione Victoriæ, retento themate primæ concordiæ ad congeſta, per Surdum *conſilio* 385. *numero* 15. *cum*
ſeq. & concordando ad inuicem omoia inſtrumeo- 21
ta inter eaſdem perſona, antea confecta, vt debet ex allegatis per Honded. *conſilio* 33. *numero* 58. *cum ſeq. libro primo*, præſertim quia in hac diuiſione anni 1583. nil amplius datur Victoriæ, ſed loco aliquorum bonorum, quæ prius habuerat ſubrogantur alia, nempe tres partes Caſalis Auguzaui, aſſignata alia quarta parte pro ſoluendis oneribus
perpetuis, & ſic ſub eadem qualitate libertatis à fi- 22
deicommiſſo iuxta regulam ſubrogatorum ad Text. *in l. ſi cum paragrapho qui iniuriarum ff. ſi quis caut.* Decian. *conſilio* 290. *numero tertio. verſiculo quarto hoc idem.* Bero *conſilio* 32. *numero ſeptimo in fine libro ſecundo* Rot. *deciſ.* 531. *num.* 4. *p.* 4. *recent.* Greg. XV. *deciſ.* 115. *num.* 3. *&* *deciſ.* 634. *num.* 16.

Quod verò, Victoria viuente viro hoc Caſale lo- 23
cauerit, nil habet commune cum fideicommiſſo, quia & potuit facere cooſentiente viro ratione dominij, quod penes vxorem manet, in bonis viro datis inæſtimatis *l. quamuis ff. de iure dot.* iuncta *l. ſciendum §. ſi fundum ff. qui ſatiſdare cogantur* Seraph. *deciſ.* 201. *num.* 28.

Articuli dati in alia cauſa per Aſſ procuratorem 24
noo nocent principali, Rot. *deciſ.* 206. *num.* 14 *p.* 5. *rec.* Vltra quod continent ſimplicem enunciatiuam onerum aotiqui fideicommiſſi, applicabilem etiam legatis, quæ in omnibus ſunt exequuta *l.* 1. *ff. de legatis* 1. *leg.* 1. *C. communia de legatis l. fideicommiſſa* 11. *§. ſi quis alienam ff. de legatis* 3. cum aliis per Peregr. *de fideicommiſſis art.* 1. *num* 54.

Demum Codicilli Victoriæ aſſerentis ſe diſpo- 25
nere de bonis non ſubiectis fideicommiſſo non continent confeſſionem fideicommiſſi, quia ex verbis negatiuis non poteſt deſumi aſſertio affirmatiua, Rim.Iun. *conſ.* 413. *num.* 14. Surd. *conſ.* 487. *num.* 37. *& ſeq.* & intelliguntur conditionaliter, quatenus fideicommiſſum adeſſet, vt *in* 1. *deciſ.* dictum fuit §. *nihil facit*, prout etiam *in §. ſequenti* reſponſum fuit ad confeſſiones emiſſas in commiſſionibus, quæ DD. placuerunt, vel ſaltem ſufficere fuit modo replicatum omnia ex aduerſo allegata eſſe æquiuoca, ad hoc vt non releuent, eo minus contra primum & ſecundum inſtrumentum libertatem exprimentia, & contra confeſſionem claram auctricis DD. de Maximis, quæ ſuper hoc Caſale fecit executionem tanquam libero, & hæreditario Victoriæ.

Et ita reſolutum, &c.

Vrbeuetana Bonorum.

4. Februarij 1643.

ARGVMENTVM.

Non adimpletis iis, quæ promiſerat venditor, qui etiam de euictione promiſit, non compellitur emptor ſoluere pretium, & ſi pluribus creditoribus ex pretio emptionis ſoluere debet, ſi ei non fuerit denuntiatum, qui ſint anteriores, ſi eis non ſoluerit, in culpa non eſt.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum quod declaratum fuit non eſſe exequendum tanquam iniuſtum venit reuocandum abſque vlteriori diſcuſſione.*
2 *Non adimpleto pacto in fauorem emptoris facto ipſe poteſt retinere pretium.*
3 *Et ſi aliquid falſum dictum fuit poteſt agere emptor ad remiſſionem contractus.*
4 *Euictione imminente in limine contractus non poteſt emptor compelli ad ſoluendum pretium, niſi præſtita fideiuſſione.*
5 *Et ſequuta euictione non ſufficit cautio.*
6 *Perito electo per Rotam ſtandum eſt.*
7 *Pluribus exiſtentibus creditoribus, ſi emptores ignorent qui ſint anteriores non ſunt in culpa, ſi anterioribus non ſoluerint.*
8 *Quoties venditor aliquid debuerit emptori, debitum illud eſt pars pretij & ſine illo non conſiſtit emptio.*
9 *Si res vendita fuiſſet obligata anteriori creditori iſte poteſt priuare emptorem poſſeſſione.*
10 *Quando agitur de executione decreti iſtud debet iuſtificari ex eiſdem non ex nouiter deductis.*
11 *Solutio non probatur exceſſiuè creditoris ſine mandato facta.*

DECISIO CXCIV.

DOMINI dixerunt ſententiam Rotalem eſſe confirmandam tanquam validam & iuſtam; validitas deſumpta fuit ex reuolutione actorum ex quibus patet concurrere omnia requiſita de quibus per Vetall. *decis.260.part.2.*

1 Nec obſtat, quod cauſa fuiſſet commiſſa cum clauſula *ſi quid exequendum*, & reſolutum in Rota ſuper non executione mandati A. C. eſſeque tantum ſuſpendendam illius exequutionem, non autem illud infirmandum Vant. *de nullitatibus ex defect. iuriſd. ordin. num.152. verb. & ſtantibus* Buratt. *decis.231. num.2.* Quia fuit reſponſum quod poſtquam fuit firmatum d. mandatum non fuiſſe exequendum, tanquam iniuſtum, bene poſtea veniebat reuocandum abſque vlteriori cauſæ diſcuſſione, vt declarando reformationes Pij IV. & Pauli V. cenſuit Rota *in Mediolanen. pecuniaria 19. Ian. 1633. coram bonæ mem. Pirouano* Marches. *de commiſſ.par.1. §.1. num.134.*

2 Iuſtitia verò ſententiæ deſumpta fuit ex lectura deciſionum in hac cauſa coram Eminentiſſimo Cardinali Hieronymo Veroſpio ſub diebus 25. Iunij 1640. & 21. Iunij 1641. in quibus denegata legitur
executio mandati relaxati per A. C. ad fauorem
Mutij & Hyppoliti de Venturinis ad effectum deponendi
pretium bonorum per eos venditorum Fabricijs
pro ſoluendis creditoribus deſcriptis in liſta,
ex quo emptores non erant cogendi ad ſolutionem
pretij, ſtante promiſſione euictionis, necnon de
tradendo rem liberam, & quod bona empta non
eſſent hypothecata, niſi creditoribus ſpecificatis in
folio, de quo adimplemento, cum non fuerit doctum
emptores, veniunt ſuccurrendi per retentionem
pretij, eoſque quo ſecuta fuerit liberatio, iuxta
Text. *in l.ex his prædiis §.verſ. idem etiam* vbi Gloſ.
verbo exemplo verſ. idem conſequitur vbi etiam DD.
Cod. de euict. Gloſ. *in l. ſi poſt perfectam verbo non
compelli Cod. eod.* Ripa *in lib. 1. §.ſi hæres num. 32.
ff.ad trebell.* Fabian. de Mont. *de empt. & vendit.
quæſt. 6. num.49. verſ. & ipſe emptor art. 6. part.1.
fol 63.* Surd. *conſ.36. n.11. verſ. multo minus* Ottaſch.
decis.24. num.4. Seraph. *decis.321. n.8. verſ.& etiam
dictum in Tudertina Tenuta Montis nigri 20. Febr.
1649. coram bonæ mem.Coccino.*

Verum etiam in præſenti competit Fabricijs em- 3
ptoribus actio pro reſciſſione contractus, ex quo
venditores mediante iuramento, aſſeruerunt dd.
bona vendita non eſſe hypothecata niſi creditoribus,
de quibus in folio & tamen conſtat de contrario,
Marlarius *conſ. 57. num. 14.* Grat. *deciſione
March.13. num.18. verſ. præſertim, cum pluribus ſequen.
& num.23.* Mangil. *de euict. quæſt.23. num.46.*
ita vt venditores, veniant repellendi exceptione *l.
Iulianus §.offerri ff.de action. empt.* ob non adimpletam
eorum obligationem.

Et id totum remanſit comprobatum ex euictio- 4
ne ſequuta in limine contractus, dum fuit facta executio
in illis ad inſtantiam Palagij pro ſcutis 1000.
necnon fuit ſecuta aſſociatio ad fauorem DD. de
Lante pro ſumma ſcutorum 1000. quo caſu emptores
non poterunt cogi ſoluere pretium, niſi
præſtita fideiuſſione *dicta l. ſi poſt perfectum Cod. de
euictionibus*, vbi communiter DD. Surd. *conſil. 36.
num.14. & deciſ.295. num.6.* vbi concordantes Menoch.
de arbitr.lib.2.caſ.234.num 2. Caball. *de euict.
§ 5. num.48. & in dicta Tudertina Tenuta Montis nigri
§ ſecundo vero coram bonæ mem. Coccino*, & non
ſufficere cautionem, dum iam fuit ſequuta euictio,
videtur eſſe de mente Alex. *in l. Iulianus § qui fundum
num.2. in fin. ff.de verb. oblig.* Grat. *deciſ. 15.
March. numero. 18. cum pluribus ſequentib.* ad coo- 5
geſta per Mangil. *de euict. quæſtione 23. num.4. cum
ſequen. & num. 51.* Rota *deciſ. 586. numer.8. in fine
part. 1. diuerſorum* & poſt Mangil. *de ſubhaſtat.
deciſ.15. num.2. & in dicta Tudertina Tenuta Montis
Nigri, & in Ariminea. Domus 4. Iulij 1635. coram
Reuerendiſſimo D.meo Dunozetto.*

Nec obſtat, quod pretium bonorum vendito- 6
rum aſcendat ad ſcuta 3434. prout cantat relatio
tertij Periti per Rotam electi, cui eſſe ſtandum fuit
reſolutum *in hac cauſa coram eodem Eminentiſſimo
Veroſpio ſub die 4. Aprilis 1639.* inde emptores fuiſſe
in culpa non ſoluendo creditoribus anterioribus
valuiſſent ſoluere, & habere conuentam ex
computatione ſuorum creditorum aſcendentia
ad ſcuta 850.

Quia cum emptores neſcirent, qui eſſent ante- 7
riores & poſteriores, quamuis fuerit aſſignata liſta
creditorum, quibus eſſet ſoluendum, non inde poteſt
obijci de culpa in emptore, quinimo eo venit
tribuenda Venturinis, dum non denunciarunt anteriores,
quibus eſſet ſoluendum *l. ſi ambo ff.de*

ſucceſſionem ex fideicommiſſo prætendere voluiſſent , nunquam victoriam eiuſque hæredes , ac ſucceſſores , moleſtarent , ſed cederent omnia iura competentia , & in futurum quomodolibet competitura , quæ promiſſis , tam ample conceſſa demonſtrat partes voluiſſe liberare portionem Victoriæ & eximere ab omni fideicommiſſo quidquid dicendum eſſet , ſi euictio fuiſſet ſimpliciter promiſſa Curt. Iun. *conſil.* 49. *numer.* 13. Soc. Iun. *conſilio* 116. *numer.* 63. *libro primo* Grat. *conſilio* 60. *numero* 16. *libro primo* , Menoch. *præſumpt.* 115. *numero* 17. *libro tertio* , præſertim quoad portionem Iſiphilis , quæ iam dotem habuerat,nec inde poterat euitare fideicommiſſum , dum non fuit tradita ad eius liberam diſpoſitionem , neque pro hæredibus quibuſcumque.

17 Secundo ex Capitulis Matrimonialibus , in quibus Victoria bona hæc dat & conſignat in dotem, vt fuit animaduerſum *in d.* 3. *deciſ. paragrapho primo* , maximè quia nulla fit mentio fideicommiſſi, neque de illo certioratus fuit vir , quo caſu bona cenſentur libere tranſlata , vt in puncto fuit deciſum *in Romana dotis ſeu fideicommiſſi de Angullaria* 28. *Ianuarij* 1641. *coram R.P.D.meo Bichio*, vbi concordantes *in* §.*penult.*

Nec certioratio viri poteſt elici ex ſubſequenti inſtrumento , celebrato de menſe Auguſti 1575. quia non percurit tempus inſtrumenti matrimonialis , & ibi ſolum fit mentio fideicommiſſi reſpectu portionis Iſiphilis , non autem Victoriæ , & amplius , quia ſicuti ex parte viri fuit actum eius patrimonium mediantibus donationibus patruorum, ita veriſimile eſt , quod Mulier pinguem dotem, hoc eſt liberam dare voluerit.

18 Rurſus inſtrumentum diuiſionis fructuum celebratum cum præſentia viri Victoriæ de menſe Augusti 1675. quatenus continet præſtationem , quod Victoria , & Iſiphiles non intendunt contrauenire fideicommiſſo Capitanei Franciſci Salomonij Aui Materni refertur ad portionem Iſiphilis , ac Virginia Neptis , quæ iam litem mouerat vigore d.fideicommiſſi poſſet ex tali diuiſione ſumere occaſionem confouendi eandem litem, & intererat Victoriæ.quoad d.portionem non contrauenire fideicommiſſo, quia poterat aliquando ipſa vel eius deſcendentes deficiente linea Iſiphilis in ea ſuccedere. At quoad portionem Victoriæ tantum abeſt quod partes voluerint habere rationem fideicommiſſi, quod imo expreſsè præſeruarunt ſupradictam tranſactionem menſis Maij in qua libere fuit tranſlata in Victoriam , vt per Curt.Iun. *conſilio quadrageſimo nono num.*13.Soc. Iun. *conſ.*116. *numero* 63. *libro primo* Menoch. *præſumpt.*115. *numero* 17. *libro tertio* , cum aliis *vbi ſupra.*

19 Diuiſio facta die 15. Iunij 1676. inter Victoriam & Virginiam neptem , in qua Victoria ceſſit Virginiæ partem bonorum , tam Clariæ Matris, quam fideicommiſſi Capitanei Franciſci emanauit , quia Victoria ſtatim mortuis progenitoribus , eorum hæreditates ſola adiuerat ; Ideoque debuit cohæredibus eorum portiones reddere , & merito reddidit titulo fideicommiſſi , quia illud vtique cadebat in portione Virginiæ , cum non gauderet beneficio auth. res quæ , prout gaudebat Victoria , & hoc inſtrumentum intelligendum eſſe dicebant DD. cum eadem præſeruatiua primæ tranſactionis , expreſſa in præcedenti menſis Auguſti 1575. cum eadem militet ratio erga Virginiam , quæ tunc militabat contra Iſiphilem , prout vtriuſque erant eadem iura ſucceſſionis , vnde , ſicuti partes noluerunt derogare primæ tranſactioni per ſecundam, quæ videbatur repugnare eo minus præſumuntur voluiſſe derogare per tertiam , quæ cum ea ſe compatitur , Alex. *conſilio* 193. *numero tertio lib.* 6. Rot. *deciſione* 90. *numero primo parte* 2. *diuerſ.* Maxime cum in tertia concordia fuerit expreſsè approbata ſecunda , in qua circa cautelas portionis Victoriæ fuit præſeruata prima.

Alia pariter diuiſio bonorum de anno 1583. inter 20
Iſiphilem,Victoriam , & Virginiam , in vim licen-
tiæ obtentæ à S.mem. Greg.X I I I. referenda eſt ad
portiones Iſiphilis & Virginiæ in quibus erat opus
dicta licentia,ſalua ſemper libertate ſuper portione
Victoriæ , retento themate primæ concordiæ ad
congeſta, per Surdum *conſilio* 385. *numero* 15. *cum*
ſeq. & concordando ad inuicem omnia inſtrumen- 21
ta inter eaſdem perſonas,antea confecta , vt debet
ex allegatis per Honded. *conſilio* 33. *numero* 58. *cum*
ſeq. libro primo , præſertim quia in hac diuiſione
anni 1583. nil amplius datur Victoriæ , ſed loco
aliquorum bonorum , quæ prius habuerat ſubro-
gantur alia , nempe tres partes Caſalis Auguzani,
aſſignata alia quarta parte pro ſoluendis oneribus
perpetuis , & ſic ſub eadem qualitate libertatis à fi- 22
deicommiſſo iuxta regulam ſubrogatorum ad Text.
in l. ſi cum paragrapho qui iniuriarum ff. ſi quis caut.
Decian. *conſilio* 290. *numero tertio* . *verſiculo quarto*
*hoc idem.*Bero *conſilio* 32. *numero ſeptimo in fine libro*
ſecundo Rot.*deciſ.*531.*num.*4. *p.*4. *recent.* Greg. X V.
*deciſ.*115.*num.*3.*&* *deciſ.*634.*num.*16.

Quod verò Victoria viuente viro hoc Caſale lo- 23
cauerit , nil habet commune cum fideicommiſſo, quia & potuit facere conſentiente viro ratione dominij , quod penes vxorem manet , in bonis viro datis inæſtimatis *l.quamuis ff. de iure dot.* iuncta *l. ſciendum* §.*ſi fundum ff.qui ſatiſdare cogantur* Seraph. *deciſ.*201.*num.*28.

Articuli dati in alia cauſa per Aſſ procuratorem 24
non nocent principali , Rot. *deciſ.*206. *num.*14 *p.*5. *rec.* Vltra quod continent ſimplicem enunciatiuam onerum antiqui fideicommiſſi , applicabilem etiam legatis , quæ in omnibus ſunt exequata *l.*1. *ff. de legatis* 1 *leg.*1.*C.communia de legatis l.fideicommiſſa* 11. §.*ſi quis alienis ff.de legatis* 3. cum aliis per Peregr. *de fideicommiſſis art.*1.*num* 54.

Demum Codicilli Victoriæ aſſerentis ſe diſpo- 25
nere de bonis non ſubiectis fideicommiſſo non continent confeſſionem fideicommiſſi , quia ex verbis negatiuis non poteſt deſumi aſſertio affirmatiua, Rim.Iun.*conſ.*413.*num.*14.Surd.*conſ.*487.*num.*37.*&* *ſeq.*& intelliguntur conditionaliter , quatenus fideicommiſſum adeſſet, vt *in* 1.*deciſ.* dictum fuit §. *nihil facis* , prout etiam *in* §. *ſequenti* reſponſum fuit ad confeſſiones emiſſas in commiſſionibus , quæ DD. placuerunt , vel ſaltem ſufficere fuit modo replicatum omnia ex aduerſo allegata eſſe æquiuoca,ad hoc vt non releuent , eo minus contra primum & ſecundum inſtrumentum libertatem exprimentia, & contra confeſſionem claram auctricis DD. de Maximis , quæ ſuper hoc Caſale fecit executionem tanquam libero , & hæreditario Victoriæ.

Et ita reſolutum , &c.

Vrbeuetana

Vrbeuetana Bonorum.

4. Februarij 1643.

ARGVMENTVM.

Non adimpletis iis, quæ promiſerat venditor, qui etiam de euictione promiſit, non compellitur emptor ſoluere pretium, & ſi pluribus creditoribus ex pretio emptionis ſoluere debet, ſi ei non fuerit denuntiatum, qui ſint anteriores, ſi eis non ſoluerit, in culpa non eſt.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum quod declaratum fuit non eſſe exequendum tanquam iniuſtum venit reuocandum abſque vlteriori diſcuſſione.*
2 *Non adimpleto pacto in fauorem emptoris facto ipſe poteſt retinere pretium.*
3 *Et ſi aliquod falſum dictum fuit poteſt agere emptor ad remiſſionem contractus.*
4 *Euictione imminente in limine contractus non poteſt emptor compelli ad ſoluendum pretium, niſi præſtita fideiuſſione.*
5 *Et ſequuta euictione non ſufficit cautio.*
6 *Perito electo per Rotam ſtandum eſt.*
7 *Pluribus exiſtentibus creditoribus, ſi emptores ignorent qui ſint anteriores non ſunt in culpa, ſi anterioribus non ſoluerint.*
8 *Quoties venditor aliquid debuerit emptori, debitum illud eſt pars pretij & ſine illo non conſiſtit emptio.*
9 *Si res vendita fuiſſet obligata anteriori creditori iſte poteſt priuare emptorem poſſeſſione.*
10 *Quando agitur de executione decreti iſtud debet iuſtificari ex eiſdem non ex nouiter deductis.*
11 *Solutio non probatur exceſſiuè creditoris ſine mandato facta.*

DECISIO CXCIV.

DOMINI dixerunt ſententiam Rotalem eſſe confirmandam tanquam validam & iuſtam; validitas deſumpta fuit ex reuolutione actorum ex quibus patet concorrere omnia requiſita de quibus per Verall. *deciſ.260.part.2.*

1 Nec obſtat, quod cauſa fuiſſet commiſſa cum clauſula *ſi quid exequendum*, & reſolutum in Rota ſuper non executione mandati A.C. eſſeque tantum ſuſpendendam illius exequutionem, non autem illud infirmandum Vant. *de nullitatibus ex defect. iuriſd. ordin. num.152. verb. & ſtantibus* Buratt. *deciſ.231. num.2.* Quia fuit reſponſum quod poſtquam fuit firmatum d. mandatum non fuiſſe exequendum, tanquam iniuſtum, bene poſtea veniebat reuocandum abſque vlteriori cauſæ diſcuſſione, vt declarando reformationes Pij IV. & Pauli V. tenuit Rota *in Mediolanen. pecuniaria 19. Ian. 1635. coram bonæ mem. Pirouano* Marches. *de commiſſ. par.1. §.1. num.134.*

2 Iuſtitia verò ſententiæ deſumpta fuit ex lectura deciſionum in hac cauſa coram Eminentiſſimo Cardinali Hieronymo Veroſpio ſub diebus 25. Iunij 1640. & 21. Iunij 1641. in quibus denegata legitur executio mandati relaxati per A.C. ad fauorem Murij & Hyppoliti de Venturinis ad effectum deponendi precium bonorum per eos venditorum Fabritiis pro ſoluendis creditoribus deſcriptis in liſta, ex quo emptores non erant cogendi ad ſolutionem pretij, ſtante promiſſione euictionis, necnon de tradendo rem liberam, & quod bona empta non eſſent hypothecata, niſi creditoribus ſpecificatis in folio, de quo adimplemento, cum non fuerit doctum emptores, veniunt ſuccurrendi per retentionem pretij, eoſque quo ſecuta fuerit liberatio, iuxta Text. *in l.ex his prædiis §.verſ. idem etiam* vbi Gloſ. *verbo exemplo verſ. idem conſequitur* vbi etiam DD. *Cod. de euict.* Gloſ. *in l. ſi poſt perfectam verbo non compelli Cod. eod.* Ripa *in lib. 1. §.ſi hæres num. 32. ff.ad trebell.* Fabian. de Mont. *de empt. & vendit. quæſt. 6. num.49. verſ. & ipſe emptor art. 6. part.1. fol 63.* Surd. *conſ.36. n.11. verſ. multo minus* Oſaſch. *deciſ.24. num.4.* Seraph. *deciſ.321. n.8. verſ. & etiam dictum in Tudertina Tenuta Montis nigri 20. Febr. 1649. coram bonæ mem. Coccino.*

Verum etiam in præſenti competit Fabritiis emptoribus actio pro reſciſſione contractus, ex quo venditores mediante iuramento, aſſeruerunt dd. bona vendita non eſſe hypothecata niſi creditoribus, de quibus in folio & tamen conſtat de contrario, Marlarius *conſ. 57. num. 14.* Grat. *deciſione March.13. num.18. verſ. præſertim, cum pluribus ſequen. & num.23.* Mangil. *de euict. quæſt.23. num.46.* ita vt venditores veniant repellendi exceptione *l. Iulianus §.offerri ff.de action. empt.* ob non adimpletam eorum obligationem. 3

Et id totum remanſit comprobatum ex euictione ſequuta in limine contractus, dum fuit facta executio in illis ad inſtantiam Palagij pro ſcutis 1000. necnon fuit ſecuta aſſociatio ad fauorem DD. de Lante pro ſumma ſcutorum 1000. quo caſu emptores non poterunt cogi ſoluere pretium, niſi præſtita fideiuſſione *dicta l. ſi poſt perfectum Cod. de euictionibus*, vbi communiter DD. Surd. *conſil. 36. num.14. & deciſ.295. num.6.* vbi concordantes Menoch. *de arbitr. lib.2. caſ.234. num 2.* Caball. *de euict. § 5. num.48. & in dicta Tudertina Tenuta Montis nigri § ſecundo vero coram bonæ mem. Coccino*, & non ſufficere cautionem, dum iam fuit ſequuta euictio, videtur eſſe de mente Alex. *in l. Iulianus § qui fundum num.2. in fin. ff.de verb. oblig.* Grat. *deciſ. 13. March. numero 18. cum pluribus ſequentib.* ad congeſta per Mangil. *de euict. quæſtione 23. num.4. cum ſequen. & num. 51.* Rota *deciſ. 586. numer.8. in fine part. 1. diuerſorum* & poſt Mangil. *de ſubhaſtat. deciſ.15. num.2. & in dicta Tudertina Tenuta Montis Nigri, & in Ariminen. Domus 4. Iulij 1635. coram Reuerendiſſimo D. meo Dunozetto.* 4 5

Nec obſtat, quod pretium bonorum venditorum aſcendat ad ſcuta 3434. prout cantat relatio tertij Periti per Rotam electi, cui eſſe ſtandum fuit reſolutum *in hac cauſa coram eodem Eminentiſſimo Veroſpio ſub die 4. Aprilis 1639.* inde emptores fuiſſe in culpa non ſoluendo creditoribus anterioribus valuiſſent ſoluere, & habere conuentam ex computationem ſuorum creditorum aſcendentia ad ſcuta 850. 6

Quia cum emptores neſcirent, qui eſſent anteriores & poſteriores, quamuis fuerit aſſignata liſta creditorum, quibus eſſet ſoluendum, non inde poteſt obiici de culpa in emptore, quinimo eo venit tribuenda Venturinis, dum non denunciarunt anteriores, quibus eſſet ſoluendum *l. ſi ambo ff.de* 7

Vrbeuetana Bonorum.

4. Februarij 1643.

ARGVMENTVM.

Non adimpletis iis, quæ promiſerat venditor, qui etiam de euictione promiſit, non compellitur emptor ſoluere pretium, & ſi pluribus creditoribus ex pretio emptionis ſoluere deber, ſi ei non fuerit denuntiatum, qui ſint anteriores, ſi eis non ſoluerit, in culpa non eſt.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum quod declaratum fuit non eſſe exequendum tanquam iniuſtum venit reuocandum abſque vlteriori diſcuſſione.*
2 *Non adimpleto pacto in fauorem emptoris facto ipſe poteſt retinere pretium.*
3 *Et ſi aliquod falſum dictum fuit poteſt agere emptor ad remiſſionem contractus.*
4 *Euictione imminente in limine contractus non poteſt emptor compelli ad ſoluendum pretium, niſi præſtita fideiuſſione.*
5 *Et ſequuta euictione non ſufficit cautio.*
6 *Perito electo per Rotam ſtandum eſt.*
7 *Pluribus exiſtentibus creditoribus, ſi emptores ignorant qui ſint anteriores non ſunt in culpa, ſi anterioribus non ſoluerint.*
8 *Quoties venditor aliquid debuerit emptori, debitum illud eſt pars pretij & ſine illo non conſiſtit emptio.*
9 *Si res vendita fuiſſet obligata anteriori creditori iſte poteſt priuare emptorem poſſeſſione.*
10 *Quando agitur de executione decreti iſtud debet iuſtificari ex eiſdem non ex nouiter deductis.*
11 *Solutio non probatur exceſſiuè creditoris ſine mandato facta.*

DECISIO CXCIV.

DOMINI dixerunt ſententiam Rotalem eſſe confirmandam tanquam validam & iuſtam; validitas deſumpta fuit ex reuolutione actorum ex quibus patet concurrere omnia requiſita de quibus per Verall. *deciſ.260.part.2.*

1 Nec obſtat, quod cauſa fuiſſet commiſſa cum clauſola *ſi quid exequendum*, & reſolutum in Rota ſuper non executione mandati A. C. eſſeque tantum ſuſpendendam illius exequutionem, non autem illud infirmandum Vant. *de nullitatibus ex defect. iuriſd. ordin. num.152. verb. & ſtantibus* Buratt. *deciſ.231. num.2.* Quia fuit reſponſum quod poſtquam fuit firmatum d. mandatum non fuiſſe exequendum, tanquam iniuſtum, bene poſtea veniebat reuocandum abſque vlteriori cauſæ diſcuſſione, vt declarando reformationes Pij IV. & Pauli V. cenſuit Rota *in Mediolanen. pecuniaria 19. Ian. 1633. coram bonæ mem. Pironano* Matthes. *de commiſſ. par. 1. §.1. num.134.*

2 Iuſtitia verò ſententiæ deſumpta fuit ex lectura deciſionum in hac cauſa coram Eminentiſſimo Cardinali Hieronymo Veroſpio ſub diebus 25. Iunij 1640. & 21. Iunij 1641. in quibus denegata legitur executio mandati relaxati per A. C. ad fauorem Mutij & Hyppoliti de Venturinis ad effectum deponendi precium bonorum per eos venditorum Fabritiis pro ſoluendis creditoribus deſcriptis in liſta, ex quo emptores non erant cogendi ad ſolutionem pretij, ſtante promiſſione euictionis, necnon de tradendo rem liberam, & quod bona empta non eſſent hypothecata, niſi creditoribus ſpecificatis in folio, de quo adimplemento, cum non fuerit doctum emptores, veniunt ſuccurrendi per retentionem pretij, eoſque quo ſecuta fuerit liberatio, iuxta Text. *in l. ex his prædiis §. verſ. idem etiam* vbi Gloſ. *verbo exempto verſ. idem conſequitur* vbi etiam DD. *Cod. de euict.* Gloſ. *in l. ſi poſt perfectam verbo non compelli Cod. eod.* Ripa *in lib. 1. §. ſi hæres num. 32. ff. ad trebell.* Fabian. de Mont. *de empt. & vendit. quæſt. 6. num.49. verſ. & ipſe emptor art. 6. part.1. fol 63.* Surd. *conſ.36. n.11. verſ. multo minus* Olaſch. *deciſ.24. num.4.* Seraph. *deciſ.321. n.8. verſ. & etiam dictum in Tudertina Tenuta Montis nigri 20. Febr.* 1649. *coram bona mem. Coccino.*

Verum etiam in præſenti competit Fabritiis em- 3
ptoribus actio pro reſciſſione contractus, ex quo venditores mediante iuramento, aſſeruerunt dd. bona vendita non eſſe hypothecata niſi creditoribus, de quibus in folio & tamen conſtat de contrario, Marlarius *conſ. 57. num. 14.* Grat. *deciſione March.13. num.28. verſ. præſertim, cum pluribus ſequen. & num.23.* Mangil. *de euict. quæſt.23. num.46.* ita vt venditores veniant repellendi exceptione *l. Iulianus §. offerri ff. de action. empt.* ob non adimpletam eorum obligationem.

Et id totum remanſit comprobatum ex euictio- 4
ne ſequuta in limine contractus, dum fuit facta executio in illis ad inſtantiam Palagij pro ſcutis 1000. necnon fuit ſecuta aſſociatio ad fauorem DD. de Lante pro ſumma ſcutorum 2000. quo caſu emptores non poterant cogi ſoluere pretium, niſi præſtita fideiuſſione *dicta l. ſi poſt perfectum Cod. de euictionibus*, vbi communiter DD. Surd. *conſil. 36. num.14. & deciſ.295. num.6.* vbi concordantes Menoch. *de arbitr. lib.2. caſ.234. num 1.* Caball. *de euict. §.5. num.48. & in dicta Tudertina Tenuta Montis nigri § ſecundo vero coram bona mem. Coccino*, & non ſufficere cautionem, dum iam fuit ſequuta euictio, videtur eſſe de mente Alex. *in l. Iulianus § qui fundum num.2. in fin. ff. de verb. oblig.* Grat. *deciſ. 15. March. numero 18. cum pluribus ſequentib.* ad coa- 5
geſta per Mangil. *de euict. quæſtione 23. num.4. cum ſequen. & num. 51.* Rota *deciſ. 586. numer.8. in fine part. 1. diuerſorum* & poſt Mangil. *de ſubhaſtat. deciſ.15. num.1. & in dicta Tudertina Tenuta Montis Nigri, & in Ariminen. Domus 4. Iulij 1635. coram Reuerendiſſimo D. meo Dunozetto.*

Nec obſtat, quod pretium bonorum vendito- 6
rum aſcendat ad ſcuta 3434. prout cantat relatio tertij Periti per Rotam electi, cui eſſe ſtandum fuit reſolutum *in hac cauſa coram eodem Eminentiſſimo Veroſpio ſub die 4. Aprilis 1639.* inde emptores fuiſſe in culpa non ſoluendo creditoribus anterioribus valuiſſent ſoluere, & habere conuentam ex computationem ſuorum creditorum aſcendentia ad ſcuta 850.

Quia cum emptores neſcirent, qui eſſent ante- 7
riores & poſteriores, quamuis fuerit aſſignata liſta creditorum, quibus eſſet ſoluendum, non inde poteſt obijci de culpa in emptore, quinimo eo venit tribuenda Venturinis, dum non denunciarunt anteriores, quibus eſſet ſoluendum *l. ſi ambo ff. de.*

compenſat l. ſi duo ff. de dol. cum concord. Cravett. *conſ.* 955. *num.* 4. *lib.* 2. Burat. *conſ.* 197. *n.* 28.

8 Vltra quod ſi Fabritij emptores ſoluebant Palagio ſcuta 1000. pro ſatisfactione cenſuum ſimilis ſummæ necnon ſcuta 500. pro fructibus, & alia ſcuta 500. debita Stephanuciis ceſſionariis Marabottini creditoris anterioris, necnon ſcuta 1000. DD. de Lante, qui in vim obligationis Octauiuæ de Miracolis creditricis ex cauſa eius dotis ſcutorum 1000. veniunt præferendi, necnon Sbarræ in ſcutis 350. D. Plaorilla Antonianæ in ſcutis 124. excedentes ſummam pretij bonorum venditorum, Fabritij emptores non poterant remanere ſatisfacti in proprio credito ſcutorum 810. neque aliqua fieri excomputatio, ſine qua emptio non fuiſſet ſequuta, quæ dicitur pars pretij, *l. fundi partem, ff. de contrahend. emptione l. emptor, ff. de reſcind. venditione* Rota *deciſ.* 428. *num.* 4. & 7. *part.* 1. *recent.* &

9 niſi præfatis anterioribus fuiſſet ſatisfactum, incontinenter valuiſſent immiſſionem conſequi, & emptores poſſeſſione priuare, iuxta *l. ſi eum venditor ff. de euict. l. ſi fundum, §. ſi in venditione ff. de Pignor.* Caualer. *deciſ.* 652. *num.* 4. & 5. & poſt Cenc. *de cenſibus in addit.* & *deciſ.* 128. & in Ciuitatis Caſtelli Saluiani 26. Iunij 1628. coram bonæ mem. Coccino.

10 Nec obſtat, quod ſcuta 500. debita Palagio pro fructibus dicantur ſoluta de anno præterito, quia cum in Rota actum fuerit de executione decreti A. C. debuit iuſtificari ex eiſdem non autem ex nouiter deductis Put. *deciſ.* 591. *lib.* 1. *in correctis* Seraph. *deciſ.* 290. *num.* 2. & 965. *num.* 10. Buratt. *dec.* 243. *n.* 8. & melius 584. *num.* 6.

11 In omnem caſum, nec de dicta ſolutione ſcutorum 500. conſtat cum fuerit tantum exhibita quædam ceſſio creditorum Palagij eiuſdem Iulio aſſ. procuratori eiuſdem Palagij, de cuius mandato non conſtat, quod tamen requiritur ſpeciale, Buratt. *deciſ.* 54. *num.* 2. & 4. & *part.* 5. *recent. deciſ.* 25. *num.* 5. nec ad ratificationem eiuſdem, ita vt adhuc bona Palagio remaneant obnoxia.

Et ita reſolutum, &c.

Anconitana Cenſuum.

Veneris 27. Februarij 1643.

ARGVMENTVM.

Actio ſubſidiaria contra emptorem non competit niſi omni auxilio deſtituto contra venditorem.

SVMMARIVM.

1 *Actio ſubſidiaria non competit, niſi quando nullum aliud remedium eſt, & n. 2. 11. & 17.*

3 *Actio ſubſidiaria non tribuit plus quam directa.*

4 *Qui agit ad pretium rei venditæ dicitur venditioni conſenſiſſe.*

5 *In iudicijs vniuerſalibus pretium ſuccedit bono rei.*

Declaratur proxima propoſitio.

7 *Qui non conſenſit venditioni rei ſuæ poteſt agere rei vendicatione.*

8 *Contra pupillos non currit preſcriptio, aut ſaltem aduerſus illam pupillis competit reſtitutio.*

9 *Actio competens alicui, vtiliter exerceri poteſt ab eius creditore.*

10 *Creditorem poſſunt facere ſubhaſtare bona debitoris, & illorum pro ſuo credito adiudicationem petere.*

12 *Vt inuentarium dicatur legitime factum debet continere indiſtinctam bonorum deſcriptionem.*

13 *Aliter inuentarium non ſuffragatur.*

14 *Et quando in eo aliquid deſuit non probat quantitatem bonorum.*

15 *Et quando legitimè non eſt confectum, non eſt in conſideratione.*

16 *Negatiua exiſtentiæ bonorum excluditur per poſſibilitatem, & ad illam excluſio omnis poſſibilitatis.*

DECISIO CXCV.

DIXERVNT hodie DD. intrare arbitrium pro retardatione executionis ſententiarum Rotalium contra DD. de Triumphis latarum in actione ſubſidiaria, ad fauorem Roberti ac fratribus de Leonibus hæredum Hieronymi Archiepiſcopi Theatini eorum Patrui, quia dictæ actioni ſubſidiariæ non erat locus, niſi prius bene conſtito per exactiſſimas diligentias de non exiſtentia Petri Venditoris nomine proprio Prædij communis cum dicto Hieronymo fratre nuncupati *el Palalo* ad fauorem S. Domus Lauretanæ, de cuius prædij pecuniis fuit creatus cenſus de quo agitur cum Antonio Triompho pro ſecuritate Sanctiſſimæ Domus.

Eſt tamen indubitatum actionem ſubſidiariam non dari, niſi quando aliunde parti conſulere non poſſit Coſt. *de remed. ſubſid. prælud.* 7. *n.* 9. & *remed.* 12. *num.* 5. Sord. *conſ.* 528. *num.* 19. & 20. Rota *in recent. deciſ.* 351. *num.* 9. *part.* 5. & *deciſ.* 77. *num.* 27. *part.* 6. Ita vt deficiant prorſus omnes aliæ actiones, *l. ſi me & Titium* vbi Soccin. Rim. & Alex. *ff. ſi certum petatur* Giouag. *conſ.* 72. *num.* 38. *lib.* 1. 1

Adeo vt, ceſſet ſubſidiaria, dum via directa per actionem directam vel hypothecariam etiam exercendam ſuper ipſa re empta ex pretio rei hæreditariæ vel aliunde, poteſt eſſe conſultum ſatisfactioni creditoris de pretio in pecunia, Soccin. *conſ.* 224. *per tot. lib.* 2. Mantic. *de tacit. lib.* 12. *titulo* 27. *num.* 20. vbi oſtendit ſubſidiariam tunc ſolum competere, quando re diſtracta in tertios poſſeſſores, deficeret actio perſonalis realis ob inopiam venditoris. 2

In tantum, vt iſta ſubſidiaria nullo caſu tribuat pluſquam directa cui ſubrogatur, & ideo in illa non veniunt fructus oblato pretio in pecunia debito Soccin. *dict. conſ.* 224. *in fin. lib.* 2. Couarr. *pract. cap.* 28. *num.* 28. *verſ. ſed ſi vxor.* Iaſ. *in l. traditionibus num.* 20. *verſ. tamen tunc C. de pactis* Roland. *conſ.* 92. *num.* 24. *lib.* 2. Barboſ. *in l. æſtimatis* 51. *num.* 28. *verſ. item &* 3. *ff. ſolut. matrim.* Mantic. *d. titulo* 27. *num. vigeſimo primo.* 3

At verò in præſenti caſu extabat prædictus cenſus de quo agitur, ſuper quo poterat fieri executio vigore actionis perſonalis, procedendo ad illius ſubhaſtationem, poſt quam Leonij agendo ad pretium rei venditæ, dicebantur venditioni conſenſiſſe vti ad litteram diſponit optimus Textus in *l. Mater-* 4

tna

tua, C.de rei vendic. ibi; *ſin autem poſtea de ea venditione conſenſiſti, vel alio modo proprietatem eius amiſiſti aduerſus emptorem quidem nullam habes actionem aduerſus venditorem, vero de pretio negotiorum geſtorum actionem exercere non prohiberis.*

Nec obſtat, quod in iudiciis vniuerſalibus, prout eſt petitio hæreditatis pretium ſuccedat loco rei, vt tenuit Rota *in dictu deciſ.63. num.7. coram Reuer. Vrgellen. ex doctrina*, Caſtrenſ. *in l. ſed & ſi lege, §. Item ſi rem, ff. de petit. hæreditatis in lectur. Aueuenionenſi*, quam concluſionem dicebant, hodie Doctores eſſe veram, eámque reperiri exornatam
6 à Larrea *deciſ. Granat. 92. num.* 13. ſed procedere reſpectu pretij; Ita vt actio, quæ competebat fratribus de Leonibus, tanquam hæredibus Hieronymi Patrui, ad rem venditam, competat ad pretium non autem reſpectu rei comparatæ ex huiuſmodi pretio, prout ſunt cenſus, de quibus agitur, cum ceſſet circulus, de quo per Bartol. *in l. Imperator. §. fin. num. 2. poſt med. de legat.* 2. Menoch. *conſil.* 213. *in princip.* Nam tunc, nulla quo ad hoc reperitur diſtinctio, quoad iudicium vniuerſale, & particulare, ſed ſolum vtrobique ad rem ſic emptam, quod competat actio in ſubſidium emptore non exiſtente ſoluendo, vt optimè declarat Caſtr. *in dictu l. ſed & ſi lege, §. Item ſi rem, num. 5. in lect.* Anen. *de petit. hæredit.* ibi, quia nihil remanſit ſibi, niſi res illa empta, quæ in ſubſidium efficitur hæreditaria, Socin.ſen. *d. conſ.*224. *lib.*5.

7 Quatenus autem Leonij velint contendere ſe non conſenſiſſe venditioni, adhuc ceſſare actio ſubſidiaria, ob exiſtentiam Prædij venditi, quod poterant conſequi rei vendicatione, iuxta prædictum text. *l. mater tua in 2. part.* ibi, mater tua, vel maritus fundum tuum inuita, vel ignorante te vendere iure non potuit, ſed rem tuam à poſſeſſore vendicare, etiam non oblato pretio poteris, &c. hancque veritatem agnouit Rota coram Reuerendiſſimo Domino meo Durano *deciſ.63. num.*8. in hac cauſa dum dixit fuiſſe in electione, & arbitrio Leonum hæredum Petri petere, quod illis
8 magis placebat prædium ſcilicet, vel cenſum, ex pretio prædij emptum, nec talis actio reperitur præſcripta, neque perempta, non præſcripta, quia à die moti iudicij, via fuerint elapſi anni quindecim, & Leonij erant hæredes, & Pupilli, contra quos, vel non currebat tempus ad præſcribendum, vel eis competebat reſtitutio, *l. ſicut, Cod. de præſcript. 30. vel 40. annorum.* Gloſſ. *in l. fin. verſic. fin.* vbi Cin. Bart. & Bald. *Cod. quibus ex cauſis in integrum reſtit. non eſt neceſſ.* Duran. *deciſ.* 426. *num.* 11. vel quatenus aliqua poſſit conſiderari præſcriptio, dum culpa eorumdẽ de Leonibus fuit cauſata, non poteſt allegari pro ſubſidio, Coſt. *de remed. ſubſid. prælud. ante, num.5. verſic. niſi in culpa*, hæc pariter perempta, cum hoc non probetur Rota *deciſ.* 274. *num.*11. *part.*7. *recent.*

Minus obſtat, quod Petrus deceſſerit non ſol-
9 uendo, vt firmauit Rota coram Reuerend. Decano *deciſ.*212. *&* 241. *&* 329. *&* 358. in hac cauſa, quia *in dictis deciſ.* actum fuit ſolum de bonis ſtabilibus, & mobilibus deſcriptis in inuentario hodie verò deducitur inter bona hæreditaria iſte cenſus, qui etiam fuit deſcriptus in inuentario, & inſuper extabat actio perſonalis, quæ eidem Petro competebat contra debitores eiuſdem cenſus, quam poterant vtiliter exercere Leonij vice creditorea, Bart. *in l. nomen, num. 4. Cod. qua res pignor. obligar. poſſit.* [illegible] 5.

Dec. *conſil.*349. *num.*10. Neguſant. *de pignor.3. membr. 2. part. num.* 54. Surd. *conſil.* 4. *num.* 20. & bene 10
poterant dicti de Leonibus deuenire ad ſubhaſtationem dictor. cenſuum tanquam effectus hæreditatis Petri, vel obtinere adiudicationem pro eorum credito prouenienti ex dicta venditione, Menoch. *præſumpt.*74. *num.*25. *verſ. crediderim, lib.*3. Rot. *deciſ.* 127. *n.*10. *part.*7. *recent.*

Vlterius in hæreditate Petri aderat cenſus venditus per Fanellum Leonibus, ſiue tutoribus eorum, necnon Lauiniæ matri, qui cenſus fuit emptus ex pecuniis depoſitatis à Triumphis pro extinctione cenſuum, de quibus agitur, fuit enim creatus dictus cenſus cum Fanello de mandato Cardinalis Protectoris Sanctæ Domus Lauretanæ, pro illius euictione fuerunt etiam exacti fructus per Lauiniam matrem eorum de Leonibus, & erogati in vtilitatem illorum, vnde non poteſt
12 dubitari de tali exiſtentia, quamuis extinctio cenſuum facta per Triumphos ex quorũ pecuniis fuit creatus dictus cenſus Fanelli eſſet aliquo modo defectuoſa, vt Rota declarauit in hac cauſa Felician. *de cenſibus, lib.4. cap. vnico. num.*8. vbi quod ſubmoueri debent, qui eam impugnant per text. *in leg. pupillo, ff. de ſolut. §. at ex contrario in ſtrum.* quibus alienare licet, dictumque cenſum Lauinia præfata, obtinuit iudicialiter ſibi aſſignari ad computum ſui crediti dotalis expulſa Riccabella ſorore Leonum, quæ antea vigore ſimilis crediti, adiudicationem reportauerat, propterea nihil ad rem, quod dictus Fanellus cenſum impugnaſſet ex capite nullitatis prouenientis ex non numeratione pecuniæ, necnon ſententiam reportaſſet ſuper illius inualiditate, quia cum deinde dicta ſententia fuerit reuocata de anno 1632. cum declaratione, quod cenſus fuerat valide impoſitus præcedentibus debitis ſolemnitatibus citatis prædictis de Leonibus dictáque ſententia fecit tranſitum in iudicatum, talis impugnatio non fuit habita in conſideratione, inde dictus cenſus Fanelli erat neceſſario excutiendus, & bene contra illum Leones poterant agere, vti bona in hæreditate Petri exiſtentia actione directa, nec conſolare ad ſubſidiariam, in quo iudicio requirebatur excuſſio omnium bonorum Petri, & dum aliquid inuenitur illa non dicitur ſufficienter facta, Bald. *in l.* 2. *num.* 15. *verſ. ſed hic dubitatur, Cod. quando fiſcus*, vel prorſus Cart. *de excuſſ. bonorum quæſt.*32. *n.*2. *&* 3.

Ceſſat etiam ex prædictis, quod dicebatur ex 13
inuentario apparere Petrum deceſſiſſe, non ſoluendo, quia conſtat de contrario per exiſtentiam dicti cenſus in eo deſcripti, ac actionis perſonalis extantis in hæreditate præterquam quod idem inuentarium non fuit legitimè confectum dum in eo leguntur deſcripta bona genericè, ac in confuſo, adeo, vt nec poſſit diſcerni quantitas nec valor, vt ex illius lectura apparet, ibi, *alcuni mobili venduti per ſeruitio dell' heredita*: & ibi, *il miglioramento della caſa di Cumarano con tutti li mobili*, & ibi, *altre robbe in pegno al monte della Pietà, come ſi vede ſi per poliſſa*, quæ apochæ non leguntur deſcriptæ, & ibi, *altre robbe che ſono in le mano di diuerſe perſone*, & tamen, ad hoc vt inuentarium dicatur legitimè factum debent inter alia continere indiſtinctam deſcriptionem omnium, & ſingulorum bonorum defuncti per pondus, numerum, & menſuram, qualitatem, & quantitatem, *l. ſi quis intru. C. de bonor. præſcr.* vbi opt. Bart. Bald. *in l. fin. C. de magiſt. conuent.* Bald. *conſ.*73. *num.*27. *cum ſeq. lib.*2. Natta *conſ.*574.

X 3 per

per totum. Surd. *conſil.*222. *num.*3. Rot. *deciſ.*72.*p.*2.
*diuerſ.& deciſ.*350.*n.*3.*part.*1.*recent.* Hocque eſſe ſer-
nandum in omnibus inuentariis. Roland. *de inuent.*
13 *fol.*62. *num.*1. *&* 2. quæ inoaliditas ioueotarij ope-
ratur, vt non poſſit illud ſuffragari. Rot. *deciſ.*331.
14 *num.*2.*part.*5. *& deciſ.*2.*num.*2.*part.*6. præſertim cùm
non appareat fuiſſe deſcriptas quatuor Salmas ter-
ſæ & melioramenta, quas fuiſſe hæreditarias Petri
iam Rota firmauit ideo redditur certum ex dicto
inuentario non poſſe probari non exiſtentia alio-
rum bonorum Petri, cum illud non valeat probare
qoantitatem bonorum, quando apparet in eo ali-
quid deficere Adden.ad Greg X V.*dec.*79.*n.*5.*& de-*
15 *ciſ.*473.*num.*4. vti non legitimè confecto non venit
habendum in conſideratione, ac ſi noo emanaſſet.
*l.fin.§.ſin vero poſtquam adierit.C.de iur.delib.§.ſin ve-
ro non fuerit auth.de hered. & falc.* Natt.*conſ.*374.*n.*6.
Honded. *conſil.* 53. *num* 2. *lib.*1. Menoch. *conſil.* 89.
num. 174 *&* 471. *num.*19. Cephal. *conſil.*393.*n.*69.
Seraphin. *deciſ.*1311. *num.*2. *part.*5. *recent. deciſ.*331.
16 *num.* 2. cum agatur de probaoda negatioa fundata
in non exiſtentia bonorum Petri, ad quam exclu-
dendam ſufficit aliquid eſſe poſſibile vnde requiri-
tur coarctatio excluſiua omnis poſſibilitatis, Rot.
*deciſ.*29.*num.*70.*part.*7.*recent.* & in Romana, ſeu La-
ouen. quarti dotalis 2.Iunij 1642.coram Reuerend.
P. D. Ghiſlerio; ſed in caſu noſtro certum eſt,
quod aderant alia bona Petri quæ erant diſcutien-
da actione directa, & perſonali per viam ſubha-
ſtationis, nempe cenſus de quibus agitur contra
Triumphos deſcripti io inuentario; & dd. cenſus
Fanelli, & actio contra d. prædium venditum iu
vim *d l.mater tua.*

Nihil obſtant reſponſiones ad d.inuentarium datæ per Dec. Reuerendiſſ.Vrgell. *in* 212. *num.*2. *&* 241. *num.*8.*cum ſequent.* ac aliis, quia *in dd.deciſ.* præſupponitur bona fuiſſe diſtinctè deſcripta, coius contrarium in præſente diſput.compertum fuit.

17 Rurſus non obſtat, quod ex quo d. Petrus prædium vendidit mala fide ſit in electione præfatorum hæredum Hieronymi Archiepiſcopi agere ad prædium, vel ad cenſus ex pretio prædij comparatos prout dicitur *in d. deciſ.*63.*num.*8. Darani, quia quidquid ſit an Petrus mala fide dictum prædium vendiderit, concluſio procederet in actione directa, in qua hodie non verſamur, ſed quia egerunt actione ſubſidiaria ad rem ex pretio emptam, & tamen competebat actio directa ex prædictis, hoc ſtante, excluditur ſubſidiaria, etiam contra malæ fidei poſſeſſorem, circulo cum Bart.*in dicta l. Imperator* 72. *§. fin. num.* 2. *verſic. ſi verò ad eum peruenit per circulum, ff. de legat.*2. Cape. *conſil.*88. Burat. *deciſ.*784.*num.*1. Extenſa in hac cauſa vlterius prædicti Fratres de Leonibus poterant agere ad prædium *del Palazo* venditum, iuxta *diſpoſitionem expreſſ. dict. l. mater tua. Cod. de rei vendic.* & ſic erat in elect. præfatorum fratrum de Leonibus ante præſtitum conſenſum venditioni agere ad rem venditam, vel ad dictos cenſus comparatos ex illius pretio excluditur ſubſidiaria, quæ non datur niſi quando quis reperitur deſtitutus omni alio iuris auxilio, Mantic. *dicto lib.*12. *tit.* 27. *num.* 2. Coſta *de remed. ſubſid.remed.*12.*num.*4. cum aliis *vbi ſupra.*

Et ita reſolutum, &c.

Peruſina Spolij,

Veneris 27.Februarij 1643.

Argumentum ex Summariis.

1 *Creditor qui prædia debitoris poſſidet, ex illorum fructibus in ſuo credito ſatisfit.*
2 *Fructus iſti à die litis motæ ſunt reſtituendi, vel cum debito compenſandi.*
3 *Per litis conteſtationem tollitur bona fides.*
4 *Mala fides eſt radix ad reſtituendos fructus.*

DECISIO CXCVI.

IN relationibus cauſarum Domini ordina- 1
runt, vt A. C. traderem votum, nec non
quod explicarem deciſ. io hac cauſa emanatam ſub
die 19.Ianuarij præteriti in ea parte, in qua firma-
tur DD. de Criſpoldis poſſediſſe prædia S. Maria-
ni, & Beltrignanæ, & conſequenter teneri reſti-
tuere à die adeptæ poſſeſſionis. Vnde eſſe cenſen-
dum illos ex fructibus remanſiſſe de eorum credito
ſatisfactos, vt *in §. Tum etiam aduertendo.* Rotam 2
voluiſſe intelligere, quod dd.fructus eſſent reſti-
tuendi, ſiue compenſandi, cum prætenſo credito
prædictorum de Criſpoldis; à die motæ litis tan-
tum iuxta opinionem, quam Rota ſequitur per
text. *in l.*1.*§.ex die. ff.hoc interdicto, de vi & vi arma-
ta.* Rot. *deciſ.* 24. *de reſtitutione ſpoliatorum in nou.*
Coccin. *deciſ.* 439. *num.* 1. *part.*7. *recent. deciſ.* 189.
*num.*1. *& deciſ.*281. *num.*1. Duran. *deciſ.*454. *num.*6. 3
quia per litis conteſtationem remanet ſublata bona
fides neceſſaria in acquiſitione fructuum, *l.*1. *&* 2. 4
in fin.C.de vſur.& fruct.leg. Rot.*d.deciſ.*189.*n.*1. quæ
mala fides radix eſt obligationis ad fructuum reſti-
tutionem, *l.*3. vbi DD. *ff.de interd. l.fructus de vſur.*
Seraph. *deciſ.*835.*num.*1.*&* 2.cum aliis *in d.deciſ.*28.
*num.*3.*part.*7.*recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Rauennaten. Succeſſionis.

Lunæ 2. Martij 1643.

ARGVMENTVM.

Filius ſpurius legitimus effectus ſuccedere poteſt patri, & quibus modis legitimus factus dicatur.

SVMMARIVM.

1 *Extante herede teſtamentario non habet locum ſucceſſio ab inteſtato.*
2 *Matrimonium probatur ex libro Parochi, in quo deſcriptum eſt.*
3 *Si tempore natiuitatis filij matrimonium contrahi non poſſit inter patrem, & matrem, per ſubſequens poſtea matrimonium non legitimatur.*
4 *Tunc autem filius vti ſpurius patri non ſuccedit, teſtamento, ſed ſit locus ſucceſſionibus ab inteſtato.*
5 *Illegitimus natus ſi duas legitimationes habuerit poterit vti illa quæ maluerit.*
6 *Domini de Campeggiis habent poteſtatem legitimandi.*
7 *Ex falſa narratione facta abſque dolo, ſi conſtet legitimantem eodem modo conceſſurum legitimationem, non vitiatur legitimatio.*
8 *Obreptio non vitiat conceſſionem quando illud, quod fuit falſo expreſſum neque remouiſſet, neque difficiliorem reddidiſſet conceſſionem.*

9 Quando

9 *Quando legitimatio conceditur ad inſtantiam patris nulli præiudicat.*
10 *Et ſi poſtea pater legitimatum heredem, inſtituerit agnatis ſit præiudicium teſtamento, non legitimatione.*
11 *Legitimationis verba, quæ omnem maculam ſpurietatis tollunt.*
12 *Ex clauſulis derogatoriis colligitur voluntas legitimantis.*
13 *Prædicta difficultatem haberent, quando per dolum non fuiſſet narrata qualitas ſpurietatis.*
14 *Non tamen quando dolus ceſſat, & quando veritas poteſt deducere ex clauſulis vniuerſalibus narratatiua.*
15 *Clauſula generales conceſſionis ſunt reſtringendæ ad præmiſſa.*
16 *Legitimatio recipit declarationem à petitione.*
17 *Legitima debetur ſolis filiis legitimis.*
18 *Filio ſpurio paterna hæreditas non defertur.*
19 *Ex recognitione alicuius tanquam filij legitimi alterius conſtituitur in quaſi poſſeſſione legitimationis aduerſus recognoſcentem.*
20 *Quæ quaſi poſſeſſio ad victoriam cauſæ ſufficit.*

DECISIO CXCVII.

1 DEcreuerunt hodie Domini immiſſionem prætenſam per Blaſium ac fratres de Pompiliis in poſſeſſionem bonorum hæreditariorum q. Marci Antonij Pompilij, vti eius hæredes ab inteſtato contra Ludouicum hæredem ſcriptum in teſtamento tanquam filium legitimum à DD. de Campegiis de anno 1602. necnon per ſubſequens matrimonium contractum de anno 1608. inter d. Marcum Antonium & Andreanam eius Ancillam domi detentam, dum in lucem prodiit de anno 1599. dictus Ludouicus, vt in ſimilibus terminis cenſuit Rota in Romana hæreditatis de Vitili 3. Decembris 1640. coram bonæ memoriæ Coccino. & 24. Maij 1641. coram R.P.D. meo Bichio cum cauſa teſtati faciat ceſſare cauſam inteſtati *l. quamdiu* 39. *ff. de acquir. hæred. l. antequam ſcriptus C. commun. de ſucceſſ.* cum vulgatis.

2 Nec fuit dubitatum circa probationem filiationis præfati Ludouici, cum ea ſit in confeſſo apud partes, ſolum fuit quæſtio circa validitatem illius legitimationis deductæ tam ex reſcripto Dominorum de Campegiis, quam ex ſubſequenti matrimonio quoad legitimationem per ſubſequens matrimonium, non fuit multum immoratum, ex quo de anno 1599. quo in lucem prodiit dictus Ludouicus ex dd. Marco Antonio & Andreana Senilli, quæ reperiebatur nupta cum quodam Hieronymo Lechiario, vt ex partita matrimonij extracta ex libro Parochi *ſum. Fratrum de Pompiliis num.* 3. cui eſſe ſtandum ſtatuit Conc. Trid. *cap. 1. ſeſſ. 24. de reformat.* Nat. *diuerſ. deciſ.* 346. *num. 2. p. 2.* Caual. *deciſ. 444. num. 1.* 3 Buratt. *deciſ.* 781. *num. 7. &* 844. *num.* 9. necnon probatur ex Teſtibus *d. ſum. num. 4. &* 12. deponentibus d. Hieronymum Lechiarium in humanis extitiſſe de anno 1602. Propterea cum de tempore natiuitatis d. Ludouici inter Marcum Antonium, & Andreanam contrahi non poſſet matrimonium ob ſuperuiuentiam primi viri nequiit Ludouicus legitimari per ſubſequens matrimonium contractus de anno 1608. iuxta Text. *in c. tanta, qui fil. ſint legitimi*, & notant ibi Abbas *num. 4.* & DD. communiter Bart. *in l. Paulus ff. de ſtat. hominum* Peregr. *de fideicommiſſis art. 24. num. 49. & 52.* Gouar. *de ſponſal. 2. p.* 4 *cap. 8. 2. num.* 17. inde ex hoc capite eſſe admittendos ſucceſſores ab inteſtato, Surd. *conſ. 384. n. 44.* cum vti filius ſpurius ſit Patri inſucceſſibilis *Auth. licet C. de natur. liber. Auth. ex complexo C. de inceſt. nuptiis § fin.* Auth. *quib. mod. natur. effic. ſui.* Bart. *in l fin. verſ. quæro an iſtis ſpuriis ff. de his quibus vt indign.* Hond. *conſ. 68. num. 20. cum ſeq. lib. 1.* Ioſeph Rom. qui loquitur de filio nato ex ſoluto & muliere coniug. *conſ. 22. num. 30. cum ſeq.* Surd. *deciſ. 249. ad fin.* Greg. XV. *deciſ. 271. num. 22. & 23.*

Sed bene ſuffragari dicto Ludouico legitimationem reportatam à Marco Antonio progenitore ex reſcripto DD. de Campegiis dicebant Domini, qua poteſt vti ipſe Ludouicus, & in concurſu duarum legitimationum, eſt in electione legitimati vti qua maluerit, & ſibi magis proficua Caſtren. *conſil. 41. verſ. ſed quia ſubeſt lib. 2.* Dec. *conſ. 55. num 7.* Ruin. Iun. *conſ. 39. num. 24.* Eugen. *conſ. 57. num. 58. cum ſeqq. lib. 1.* 5

Nec dubitatum fuit de poteſtate legitimandi DD. de Campegiis quam plures canonizauit, Rot. vt *in deciſ. 387. num. 4. verſ. vltra quod part. 1. recent.* & poſt Merlin. *de legit. deciſ. 115. num. 3.* & in Romana legitimæ *Delnero 26. Aprilis 1622. coram Vbaldo ſeniore, & 15. Nouembris 1628. coram Vbaldo & in Bononien. Aggregationis 23. Maij 1640. coram bonæ memoria Merlino*, eaque reperitur extenſa à Giouagn. *conſ. 16. per tot. vol. 2. & impreſſ. penes Iapſum de Illegit. comment. 3. § 1. ſub num. 33.* & extendi ad omne genus ſpurietatis cenſuit Rota *in Romana legitimationis 2. Decembris 1588. coram Comitulo impreſſ.* penes Giouagn. *dicto conſil. 16. num. 70. cum ſeq. vol. 2.* 6

Voluntas autem legitimandi liquidi apparet ex inſtrumento legitimationis neque obſtat quod dictus Marcus Antonius, qui legitimationem reportauit narrauerit Ludouicum eius filium eſſe natum ex ſoluta, & tamen modo probetur natum ex coniugata, quia eſto quod Andreana Genitrix probaretur coniugata de tempore partus, nihilominus cum ceſſet dolus ex parte narrantis, & appareat d. legitimantem, etiamſi hoc ſciuiſſet eodem modo fuiſſe legitimaturum, atque etiam ſuper huiuſmodi generationis ſpurietate diſpenſaturum, adhuc tenet legitimatio, Pariſ. *conſ. 15. ſub num. 57. vol. 2.* Socin. *conſ. 63. num. 5. & 20. vol. 3.* Gozad. *conſ. 85. num. 23.* Bero *conſ. 168. num. 5. vol. 2. & 172. num. 18.* cum aliis late per Sord. *d. conſ. 303. num. 8.* vbi aſſignat rationem, quia obreptio non vitiat concessionem, quando id quod fuit falſo expreſſum non remouiſſet aut difficiliorem redderet legitimantem, & Surd. ſequitur Cæſar. Manent. *conſil. 133. num. 29.* Rot. *in d. Romana legitimationis coram Comitulo ſub n. 76 & 83. in d. conſ.* Giouagn. 16. *lib. 2.* Roland. *conſ. 96. num. 40. vol. 3. & conſ. 12. n. 44. lib. 4.* Rot. *deciſ. 5. num. 4 & per tot. part. 3. recent.* præſertim cum non agitur de præiudicio alicuius, dum legitimatio legitur conceſſa ad inſtantiam d. Marci Antonij Procuratoris, vnde præiudicium agnatorum primario prouenit ex teſtamento d. Marci Antonij, qui d. Ludouicum filium legitimatum hæredem ſcripſit Sarnien. *ſelect. interpr. lib. 1. cap. 8. num. 4. & 5.* poſt Aret. *in l. ex facto num. 12. ff. de vulg. & pupill.* Laderch. *conſ. 25. num. 21. cum ſeqq.* Caball. *conſil. 164. num. 50. lib. 1.* Surd. *conſ. 303. num. 22. verſ. & non agitur.* 7 8 9 10

Vlterius ad eadem voluntate legitimantis ſufficienter conſtat ex ampliſſimis clauſulis legitimationis, & præſertim, ibi, *& quamlibet, & dicti d. Ludouici conceptionis, & geniture rubiginem maculamque, & defectum vndequaque prouenientem, &* 11

ſi maior foret expreſſa & alias qualiſcumque fuerit delemus, caſſamus, abolemus, & annullamus, quæ verba tam ampla denotant legitimantem noluiſſe reſtringere ad defectum narratum, ſed quodcumque genus ſpurietatis complexum fuiſſe vt in terminis arguunt Ruin. *conſ.* 73. *num.* 14. & 18. *lib.* 3. Roland. *conſil.* 12. *num.* 43. *lib.* 4. Rot. *deciſ.* 5. *numer.* 3. *part.* 3. *recent.* præſertim ſtante dictione, illa *& alias qualiſcumque*, ac illa, *& ſi maior foret expreſſio*, vt ponderarunt Bero *conſil.* 368. *numer.* 4. & 5. *lib.* 2. Ruin. *conſil.* 73. *numer.* 12. *vol.* 3. Surd. *d. conſ.* 303. *ſub num.* 15. *verſ. & in terminis*, & *num.* 36. *verſ. poſterior eſt*, vbi, quod tunc res ita clara eſt quod ſenſui ſubiicitur, & manibus palpatur, & in fortioribus terminis legitimationis conceſſæ filio ſpurio, abſque expreſſione quod fuiſſet natus ex Moniali profeſſa iudicauit Rota pro non ſubreptione, in dicta Romana legitimationis 2. Decembris 1588. coram Comitulo penes Giorogn. *d. conſ.* 16. *vol.* 2. *d. num.* 83.

12 Quibus accedunt clauſulæ non obſtantiarum, &c. & legitimans eaſdemmet clauſulas haberi voluit pro expreſſis, quæ in ipſa facultate legitimandi reperiuntur, vnde ſicuti in facultatibus reperitur derogatum etiam defectui ſpurietatis, ex concubitu cum coniugata, de quibus non eſt dubium, ita etiam venit cenſendum derogatum fuiſſe in legitimatione cum ex clauſulis derogatoriis bene colligatur voluntas legitimantis, Caſtren. *in l. in his num.* 2. *ff. de leg.* Alba *conſ.* 585. *n.* 20 Pariſ. *conſ.* 15. *n.* 68. *lib.* 2. Rot. *deciſ.* 367. *n.* 5. *p.* 1. *recent.*

13 Quamuis enim prædicta poſſent habere ſuas difficultates, quando per dolum non fuiſſet narrata qualitas ſpurietatis, vt diſtinguendo inter ſubreptionem, & obreptionem tradit in terminis legitimationis Alex. *conſ.* 60. *ſub num.* 24. *verſ. non obſtat lib.* 2. quem ſequitur Ruin. *conſ.* 158. *ſub n.* 9. *& ſeqq. lib.* 1. Burſat. *conſ.* 129. *ſub num* 8. cum aliis per Adden. ad Burſat. *deciſ.* 510. *num.* 11.

14 At in caſu procedunt præfata abſque aliquo ſcrupulo, ex quo in ipſa narratiua dicti Marci Antonij petentis d. legitimationem narrauit quidem filium natum ex ſoluta, ex quo forte ſic opinabatur inſtitit tamen pro legitimatione tam ſuper præfata ſpurietate narrata quam ſuper quacumque alia, quamuis maior eſſet expreſſa, & alias qualiſcumque fuerit, & ſic noluit occultare ſpeciem ſpurietatis, ſed eam quæcumque illa fuerit expreſſit, at comes Campegius in diſpoſitiua inhærendo eiuſdem verbis narratiuæ ampliſſimæ legitimauit d. Ludouicum, in quibus terminis nemo ex DD. ex aduerſo adductis loquitur: certum autem eſt, quod ad euitandum obreptionem, ſeu ſubreptionem in hac materia ſufficit, quod veritas poſſit deduci ex clauſulis vniuerſalibus narratiuæ, Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.* 54. *num* 44. Rot. *deciſ.* 105 *num.* 4 *p.* 2. *rec.* Greg.

15 XV. *deciſ.* 150 *num.* 7. propterea retorquetur id quod dicebatur clauſulas generales conceſſionis eſſe reſtringendas ad præmiſſa, vt *in deciſ.* 84. *num.* 5. & 6.

16 poſt Merlin. *de legit.* cum in caſu noſtro narratiua facta in legitimatione ſit apta comprehendere omnem, & quamcumque ſpurietatem, legitimationem autem à petitione declarationem recipere dixerunt Cephal. *conſilio* 117. *numero primo* Pariſ. *conſilio ſexto numero nono* & 43. *lib.* 2. Rot. *deciſ.* 200. *num.* 4. & 5. *p.* 7. *recent.*

17 Prædictis omnibus accedit, quod Blaſius & fratres de Pompilus agnouerunt d. Ludouicum, tanquam valide legitimatum, ac capacem paternæ ſucceſſionis, Primo ex quo conſenſum præſtiterunt vti proximiores renunciationi legitimæ factæ per Ludouicum ad fauorem Progenitoris, quæ legitima de iure naturæ, eſt debita, ſolis filiis legitimis, & naturalibus gl. *in l.* 1. *ff. de bonorum poſſeſſ. contra tabul.* Alex. *conſ.* 74. *lib.* 2. Gabriel. *conſ.* 25. *num.* 9. *lib.* 1. Graſſ. *in §. legitima quæſt.* 3. *n.* 2. cum aliis per Merlin. *de legitima lib.* 1. *tit.* 2. *quæſt.* 4. *num.* 2. Secundò ex Epi- 18
ſtolis, *de quibus in ſum. d. Ludouici n* 9. & 10. Tertio, ex inſtantia ab illis facta ad hoc vt Rauenoæ dictus Ludouicus adiret hæreditatem paternam ei delatam filio autem ſpurio de iure paterna hæreditas non defertur *auth. ex complexu Cod. de inceſtis nupt. auth. licet C. de natur. liber. §. penult. auth. quibus mod. natur. efficiuntur ſui.* Rot. *deciſ.* 164. *in fin.* *p.* 3. *recent.* qua agnitione ſtante deprompta, ex acti- 19
bus proportionalibus, ſolis filiis legitimis & naturalibus, vtique præfatus Ludouicus remanſit conſtitutus in quaſi poſſeſſione filiationis in præiudicium eorumdem confitentium, quorum reſpectum non poteſt amplius in dubium reuocari, de illius legitimatione, Alex. *conſilio* 25. *numero* 12. *lib.* 4. Grat. *diſcept.* 562. *num.* 79. Rot. Bonon. *diuerſ. deciſ.* 30. *num.* 34. & 35. Rot. *deciſ.* 599. *numero ſecundo parte tertia recent.* & late fuit coram me reſolutum in Romana hæreditatis de Gratianis 7. Februarij 1642. quam ſolam quaſi poſſeſſionem ſufficere ad victoriam cauſæ cenſuit Rota in d. Romana hæreditatis de Gratianis coram me.

Et ita reſolutum, &c.

Neapolitana Penſionis.

Lunæ 2. Martij 1643.

ARGVMENTVM.

Compenſatio non habet locum, quando creditum eſt illiquidum.

SVMMARIVM.

1 *Exiſtens in poſſeſſione exigendi penſionem conſeruandus eſt in illa nullo alio probato etiam aduerſus ſucceſſorem in beneficio.*

2 *Et competit via executiua ei, in quem tranſlata eſt penſio.*

3 *Tranſactio facit probationem probatam, & æquiparatur rei iudicatæ, ſicque habet executionem paratam.*

4 *Inſtrumenta recepta à notariis Baronis vaſſallis inualida ſunt ex conſtit. Regni Neapolis, etiamſi in fauorem Eccleſiæ facta ſint.*

5 *Inſtrumentum factum a notario inhabili nullam fidem habet.*

6 *Neque eſt conſtitutio iſta contra libertatem Eccleſiaſticam: quia illa diſpoſuit de perſona laica.*

7 *Et quamuis Eccleſia poſſit contrahere per quamlibet perſonam, intelligitur, ſi illa perſona eſt habilis.*

8 *Sublato inſtrumento deficiunt omnia in eo contenta.*

9 *Commiſſa facultas tranſigendi intelligitur præſuppoſitis terminis ſtabilibus.*

10 *Præſumptio cedit veritati.*

11 *Aliis notariorum teſtimoniis deferendum eſt.*

12 *Tractatus non inducit probationem contractus.*

13 *Nullum robur dant inſtrumento inualido perſonæ extraneæ atteſtantes.*

14 *Neque*

14 *Neque poſſunt ſoluendo debitum litigioſum præiudicare debitori.*
15 *Solutiones difformes non inanant pro obſeruatione contractus.*
16 *Præceptum, ſeu mandatum quod non habuit effectum non præiudicat.*
17 *In cenſu reſignatiuo obligatio perſonalis inducta eſt ex neceſſitate poſſeſſionis, & omnis rei poſſeſſæ, & eam non egreditur.*
18 *Quomodo res quæ iam non eſt in hereditate eſt onerato debito aliquo ad id non tenetur hæres.*
19 *Compenſatio non fit ſuper illiquido.*

DECISIO CXCVIII.

REPORTATO mandatò de manutenendo, necnon etiam executio ab A. C. per Excellentiſſimũ D. Aloyſium Sanſeuerinum Principem Brignani pro terminis decurſis, & non ſolutis ratæ penſionis annuæ ducatorum 500. de Regno ei debitæ per Eminentiſſimum D. Cardinalem Brancatium moderuum reſeruatarium fructuum Abbatiæ S. Angeli de Rapario, fuit in limine executionis oppoſitum de compenſatione, vnde diſcuſſo articulo coram R.P. D. meo Bichio iudice deputato, in ſtatu & terminis fuit hic reſolutum compenſationem non intrare, vt late in deciſionibus ſub diebus 30. Aprilis 1640. & 13. Iunij 1642. cauſa poſtmodum mihi per ſignaturã commiſſa, cum clauſula ſi quid exequendum, dubitaui hodie, an d. mandatum eſſet exequendum, & DD. affirmatiuè reſoluerunt ſtante illius validitate & iuſtitia.

1 Validitas non fuit à partibus controuerſa, iuſtitia verò reſultat ex reſeruatione penſionis, ſequuta authoritate Apoſtolica de anno 1603. ad fauorem, fel. record. Cardinalis S. Seuerini, qui vigore indulti Apoſtolici præfatam penſionem tranſtulit, dicto D. Principi, cuius vigore plures penſionis terminos exegit à Franciſco Ronito Anteceſſorè D. Cardinalis, nec inde tenetur in hoc iudicio quidquam aliud iuſtificare, quamuis agatur contra ſucceſſorem Beneficij, Rot. *deciſ. 1. de reſtit. ſpoliatorum in nouis* Greg. X V. *deciſ.* 26. *num.* 1. & late Add. *num.* 2. *&* 438. *num.* 3. *& part.* 1. *recent. deciſ.* 326. *&* 623.
2 *num.* 2. *part.* 2. *& deciſ.* 61. *num.* 27. *part.* 7. & alibi paſſim, ita vt bene D. Principi competat via executiua pro executione d. penſionis tranſlatæ prout daretur Cardinali penſionario, ſi viueret, Caſſad. *deciſ.* 10. *de reſcript.* Burатt. *deciſ.* 638. *num.* 12. *& Firmana penſionis* 26. *Februarij* 1625. *coram Ramb.* Dutan. *deciſ.* 60. *num.* 3. *&* 4.

3 Nec obſtat repetitum obiectum prætenſæ compenſationis oppoſitæ à D. Cardinali de duobus creditis, quorum alterum prouenit ex inſtrumento tranſactionum anni 1475. & 1517. in quibus ab anteceſſoribus Moderni Principis Biſignani promittitur traditio in perpetuum annuorum tumulorum 250. frumenti Eccleſiæ S. Adriani hodie poſſeſſæ per d. Eminentiſſimum Brancatium, aliud verò ex inſtrumento tranſactionis pariter de anno 1475. initæ, in quo ab eodẽ Principe anteceſſore promittitur annua ſolutio tumulorum 190. frumenti, à cuius Abbate ceſſionem iurium reportauit d. D. Cardinalis quæ cum dicantur prouenire ex publicis inſtrumentis tranſactionem faciunt probationem probatam, & æquiparantur rei iudicatæ habenti paratam executionem Dutan. *deciſ.* 26. *num.* 6. *&* 7. & talis compenſatio iudicialiter oppoſita habet vim ſolutionis Afflict. *deciſ.* 121. *num.* 1. *&* 2. cum aliis per informantes.

Nam fuit per DD. reſponſum præfatum obiectum iterum hodie ex integro repeti, & fuiſſe plene ſublatum in duabus Deciſ. R.P.D. mei Bichij, cum dd. credita D. Cardinalis deducantur ex inſtrumentis rogatis à Notariis vaſſallis D. Principis Biſignani, quibus omnis fides ſublata eſt per conſt. Regis Ladiſlai, & propterea ſemper remanet verum ex eis non iuſtificari Franch. *deciſ.* 118. *n.* 2. vbi Add. Cair. *de credit. p.* 3. *titul.* 1. *num.* 322. *&* 326. *cum ſeqq.* Rota *in Romana de Cribellis* 18. *Iunij* 1638. *coram R. P. D. meo Ghiſlerio*, cum aliis pluribus congeſtis in præfatis Deciſ. in hac cauſa, quæ conſt. locum habet ſiue inſtrumentum fuerit celebratum cum laico, ſiue cum Eccleſia, & ad illius fauorem contra Baronem, ex quo Eccleſiæ nullum ſentire videtur præiudicium, cum poſſit contrahere per Notarios Baroni non ſubditos, ex rationibus deductis in præfatis deciſionibus, quæ hodie DD. placuerunt. 4

Et ceſſat omnis difficultas, quia dum conſtitutio præfata inhabilitat Notarium ſubditum Domino loci, cum quo contrahitur, & tollit fidem ſcripturis, & inſtrumentis, indeque non poteſt dici probatus contractus, neque rogitus inſtrumenti, quia ſicuti d. Notarius non habet aptitudinem ad rogandum, & probandum contractum, ita nec inſtrumentum ab eo confectum Abb. *in cap. cum contingat num.* 26. *verſ. dicit ſtatum de iureiur. lot. conſ.* 97. *num.* 5. *&* 129. *num.* 19. *lib.* 1. Cornel. *conſ.* 64. *num.* 7. *prope fin. lib.* 3. Ruin. *conſ.* 101. *num.* 14. *lib.* 1. Rot. *deciſ.* 104. *num.* 2. *p.* 2. *diuerſ.* Nec d. conſtitutio dicitur lædere libertatem Eccleſiæ ea enim non habet priuilegium, vt eius contractus probentur per ſcripturas priuatæ perſonæ, qualis remanet Notarius à d. conſtitutione inhabilitatus, ac ſi ab initio eſſet creatus notarius ad certam ſpeciem inſtrumentorum, quod potuiſſe fieri à laico non eſt dubium cum dicatur diſponere de ſpectantibus ad ius mere poſitiuũ & de perſona laica, Regi ſubditis, Felin. *in c. Eccleſia S. Mariæ num.* 85. *cum ſeqq.* vbi Decian. *num.* 175. *de conſt.* Carol. de Graſſ. *de eff. cleric. effect.* 8. *num.* 331. Rot. *dicta deciſ.* 104. *num.* 4. *part.* 2. *diuerſ.* cum aliis allegatis *d. vltima deciſ. in hac cauſa, §. Prout*, *&c.* 5 6

Et quamuis debeat remanere Eccleſiæ libera facultas contrahendi per quamcunque perſonam, vt dicebant informantes pro D. Card. id tamen venit intelligendum, dummodo perſona, quæ perficit contractum ſit habilis & non prohibita vt in hoc caſu, Surd. poſt alios *conſ.* 2. *num.* 4. Carol. de Graſſ. *de eff.* a *num.* 191. *cum ſeqq.* 7

Minus obſtat, quod tamen tranſactiones factæ fuerint præuia ſcientia PP. pro exoneratione conſcientiæ palam & bona fide, in præſentia, & cum decreto Epiſcopi delegati Apoſtolici, ac duplici iuramento, ſicque tanquam caſus mixtus non comprehenditur ſub dicta conſtitutione Ladiſlai, quæ emanauit ad cohibendam effrænatam licentiam Notariorum, nam vltra quod in tranſactionibus nullibi fit mentio de cauſa exonerationis conſcientiæ, ſed narratur factas fuiſſe ad euitandas lites, altercationes & controuerſias motas, in omnem caſum negari, non poteſt, quia hæc omnia eliciantur ex præfatis inſtrumentis, quibus omnis fides adempta remanet ex dicta conſtitutione, & propterea ſublato inſtrumento, deficit prorſus omnis probatio iuramenti contractus decreti, & aliorum quorumcumque, quæ ex eo deduci poſſunt *ex ſuprà allegatis*. 8

Nec venit dicendum potuiſſe iudicem ſupplere defectum Notarij inhabilitati à conſtitutione, ex quo nec ſpectat ad Principem ſecundum Bald. *conſ.* 137. 9

Digitized by Google

*ſil.*137.*lib.*3. Angel. Aret. *conſ.*5 t.*n.*33. *vſque ad* 37. cum aliis latè deductis *in prædicta deciſ.*in hac cauſa, & d.licentia Patrum non confirmauit tranſactionem, ſed tantummodo conceſſit facultatem Epiſcopo tranſigendi cum Eccleſia, quæ intelligitur præſuppoſitis terminis habilibus ſcilicet qood conficiantur per notarios babiles per Text. *in cap. cauſam quæ de reſer. c.licet de prabend.*Bertraud.*conſ.*181. *num.*6.*lib.*3.

10 Nec venit præſumendum notarium præfatum fuiſſe actuarium Epiſcopi,quia in inſtrumentis ſemper denominatur publicus Notarius Regius, & tanquam talis vocatus fuit ab Epiſcopo ad rogandum tranſactiones,ſeruata in omnibus forma requiſita in contractibus ex cōſtitutione Regni, & ideo præſumptio cedit veritati,Gaill. *obſeruat.* 144.
11 *num.*6.Greg.X V. *dec.*416.*num.*6. necnon etiam quia actuarius ſolet tantummodo ſe rogare de decretis, Notarius verò poteſt ſe rogare de inſtrumentis cum interuentu iudicis ad contractus, non tamen de decretis, & actibus iudicialibus,vt conſtat ex atteſtationibus Magiſtri actorum ac aliorum actuariorū, quibus eſſe deferendum dixit Oſach. *deciſ.*12. *n.*15. *cum tribus ſeqq.* Rota *in Ariminen.Spolij* 9. *Februarij* 1619.*coram bonæ memoriæ Merlin.& in Regien.Tutulæ* 28. *Martij* 1639.*coram Me.*

12 Demum non obſtat prætenſa obſeruantia tranſactionum, & adminicula deducta ad probandum contractum, nam huic obiecto fuit multipliciter ſatisfactum in præfatis duabus deciſionibus R.P.D. mei Bichij, quas DD.iterum hodie amplecti voluerunt, & vlterius ponderarunt ſingula adminicula deducta per informantes D. Cardinalis non ſuffragari, nam breue Apoſtolicum ſuper licentia tranſigendi, non probat inſtrumentum, neque contractum, cum imo nulla in eo facta ſit mentio de pactis, & conuentionibus ſeu forma tranſactionis, & tractatus non inducat probationem contractus ſubſecuti, longe enim differunt tractatus ab inſtrumento & contractu, quia multa tractantur, quæ poſtea non perficiuntur,vt bene Rot.*d.deciſ.*104. *n.*8. *verſ.non obſtat p.*2.*diuerſ.*

13 Atteſtationes priuatæ, & ordines conſeruatorum, & Rationalis patrimonij Biſignani ſuper conſignationem facta de frumento præfatis Abbatibus S. Mariæ & S. Adriani, & conſignationes ſubſecutæ per d. conſeruatores, ac confeſſiones Aſſ. Procuratoris, & Curatoris D. Principis nihil releuant, tum quia ſunt atteſtationes, & ſcripturæ priuatæ, quæ etiamſi inſtificarentur, non releuarent, cum non licuerit illis perſonis dare robur inſtrumento inualido, tanquam rogatum per Notarium inhabilitatum, vt ex Afflict.*in conſt.Regn. lib.*1. *rub.*
14 77.*num.*15. *circa med.verſ.nec potuit*, firmat vtraque deciſio R.P.D.mei Bichij, tum etiam quia,non potuerunt præiudicare dicto Principi in actibus voluntariis ſoluendo debitum controuerſum, & litigioſum *l.fin.C.de acquir.poſſeſſ.*Alex.*conſ.*130.*num.*6. *lib* 4. Pariſ.*conſ.*115.*num.*11.*lib.*1.Greg.XV.*dec.*375.
15 *num.*5. *&* 460. *num.*4. Tum & tertio, quia dd.ſolutiones emanarunt vt prætenditur pro cenſu S. Mariæ, ſuntque diſformes ab inſtrumento, quod loquitur de præſtatione annuorum tumulorum 150. partitæ vero conſignationum frumenti cantant, de annuis tumulis 190.vnde tanquam diſformes & factæ poſt centum annos, non poſſunt ſuffragari pro obſeruantia contractus, quæ debet eſſe proxima, & conformis,Soc.*conſ.*6.*num.*2.*&* 3.*lib.*1.Rot.*deciſ.*37. *num.*34. *&* 35. *p.*2. *diu.& deciſ.*170. *num.*4. *parte* 2. *recent.* Greg. X V. *deciſ* 325. *num.*5. vbi Add. *n.*26 *& in dicta vltima deciſ. D. mei Bichij comprobatum fuit.*

Præcepta ſeu mandata iudicum de ſoluendo fru- 16
mentum iuxta ordinem datum à Procuratore D. Principis, nihil faciunt, qui vltra d.reſponſionem, quod non potuit Procurator præiudicare in actibus voluntariis, fuit etiam animaduerſum illa non habuiſſe effectum, & per plures annos fuiſſe agitatum ſuper d.ſolutione in Curia Neapolitana, vbi dictus Princeps obtinuit executionem mandati ab A. C. obtenti reiecta prætenſa compenſatiua ex aduerſo oppoſita.

Et quamuis etiam dictum creditum D. Cardi- 17
nalis haberet aliquam ſubſtantiam; tamen, quia promiſſio facta per antiquum Principem Biſignani in d.tranſactionibus eſt correſpectiua ad tenimenta terrarum, & locorum eiuſdem Principis, quæ in maiori parte fuerunt alienata vna cum feudis per Regem Catholicum, ante ceſſionem hæreditatis Iuliæ Vrſinæ, onus ſoluendi Eccleſiis annuos tumulos frumenti tranſiuit in emptores & poſſeſſores remanſit penes D. Principem etiam reſpectu actionis perſonalis, cum verſemur in cenſu reſeruatiuo, in quo obligatio perſonalis ſolum inducta eſt ex neceſſitate poſſeſſionis, & oneris cohærentis rei poſſeſſæ, ſic in plus non afficit quo ad ſubſtantiam obligationis, quam virtus poſſeſſionis rei obnoxiæ cenſui reſeruatiuo Dec.*conſ.*164. *col.*3.*circa med.*Caſtr. *conſ.*334.*lib.*1.Aym. *in terminis cenſus reſeruatiui conſ.*217.*num.*4.*cum ſeqq.*

Nec ex eo quod in tranſactione inita cum Rege 18
Catholico fuit ceſſum d. moderno Principi reliquum d.hæreditatis cum debitis oneribus prætendi poteſt ad ipſum ſpectare onus ſoluendi dd. annuos tumulos præfatis Abbatibus, quia vt bene reſpondet vltima deciſio R.P.D.mei Bichij §. *quamuis,&c.* Rex Catholicus longe antè ceſſionem alienauerat d. terras cum feudis in principem Tarſiæ Auguſtinum Salutium, & alios in quos propterea tranſiuerat domus pro rata proportionabiliter tanquam inhærens terris alienatis adeo, vt reſiduum tantum debitorum remanentium in hæreditate de tempore ceſſionis cenſeatur iniunctum moderno Principi iuxta Text.*in l.ſi certarum §.Iulianus ff. de milit. teſt.* Rom. *conſ.*417.*num.*7.Abb.*conſ.*30.*col.*2. *lib.* 2. Crauett. *conſilio* 217. *numero quinto* Grat. *diſcept.* 273. *num.*22.

In omnem caſum negari non poteſt quin ex 19
præfatis, & ex lite diu agitata Neapoli credita D. Cardinalis remaneant adeo illiquida, vt nullo modo apta ſit ad obtinendam compenſationem, ſeu retentionem, cum ad hunc effectum ſit neceſſaria ſententia ſuper liquidatione redditi vel probatio tam clara quam liquida, vt nulla exceptione, ſeu velamine offuſcari aut adumbrari queat, vt fuit reſolutum in Romana ſeu Ianuen.locorum Montium 31. Maij 1638. coram bonæ memoriæ Buccabella, & in eadem coram me 1. Martij 1641. poſtea confirmata coram R. P. D. meo Meltio ſub die 26. Ianuarij proximè d. & in Romana retentionis domorum 23. Maij 1642. approbata hac eadem die coram R.P.D.meo Ghiſlerio.

Et ita reſolutum, &c.

Gerunden. Iuriſdictionis.

Veneris 6. Martij 1643.

ARGV.

ARGVMENTVM.

Durante bello Principatus Cathaloniæ fuit
conceſſa à Pontifice iuriſdictio Abbati
Monaſterij Montis Serrati in alia eiuſ-
dem Ordinis Monaſteria.

SVMMARIVM.

1 *Literæ Apoſtolicæ propter earum reuerentiam ha-*
bent executionem paratam.
2 *Proœmium denotat cauſam finalem, & ab eo diſpo-*
ſitio regulatur.
3 *Ex clauſulis derogatoriis voluntas concedentis col-*
ligitur.
4 *Inferiores ſuperioribus ſubiiciuntur.*
5 *Vt aliqua conceſſio duret requiritur, quod per eam*
ius alienum non tollatur.
6 *Vt Chronica probet non ſufficit quod ſit antiquior,*
ſed requiritur vt ei ſoluta ſit haberi fides.
7 *Abbas Monaſterij Montis Serrati in ſeſſionibus*
præcedit Abbatem S. Felicis de Guixols.
8 *Papa poteſt delegare ſuam poteſtatem cui voluerit*
ſaluis iuribus partium ſuper iuriſdictione.
9 *Ad retardandam exequutionem litterarum Apo-*
ſtolicarum requiruntur exceptiones claræ, &
liquidæ.

DECISIO CXCIX.

Sanctiſſimus Dominus noſter de menſe
Octobris 1641. per ſpeciale Breue conceſſit
Monaſterio, ac Monachis Beatæ Mariæ Virginis de
Monte Serrato ius ſibi eligendi Abbatem, necnon
Iuriſdictionem in alia eiuſdem Ordinis Monaſteria
exiſtentia intra fines Epiſcopatus Cataloniæ dun-
taxat ad ſuſpendendum durantibus bellis in d. prin-
cipatu iuriſdictione; quam Generalis Abbas &
congregatio Regni Caſtellæ ſuper DD. Monaſteriis
Cataloniæ de Iure habebat, non autem vt præiu-
dicium afferret Iuribus Monaſteriorum, præfato
breui obtemperarunt omnia Monaſteria d. princi-
patus, excepto Monaſterio S. Felicis de Guixols
Gerunden. ſub prætextu exemptionis à Iuriſdictio-
ne, ſubiectione, correctione, & viſitatione, obti-
nuitque cauſam mihi committi, & dato dubio An-
ton. Abbati, & Monaſterio S. Felicis eſſet danda
abſolutoria, quo hodie diſcuſſo DD. negatiuè reſ-
ponderunt.
1 Ex quo dicto Monaſterio S. Felicis obſtat præ-
fatum breue S. D. N. in quo Monaſterio B. Mariæ
Virginis de Monte Serrato, ſubiiciuntur, nedum
monaſteria ab eo dependentia, ſed quæcumque alia
exiſtentia intra limites Principatus Cataloniæ,
etiamſi à congregatione Regni Caſtellæ depen-
deant, propterea d. Monaſterium S. Felicis, tan-
quam ſituatum in Principatu Cataloniæ, remanet
comprehenſum in eo, cum litteræ Apoſtolicæ di-
cantur habere executionem paratam, propter ea-
rum auctoritatem & reuerentiam *cap. ſi capitulo,*
vbi gloſ. *in verb. exequatur de conceſſ. præbend. in 6.*
Sarnen. *in tract. breuis num.* 4. Mohed. *dec.* 13. *vt lit.*
pendent. Caſſad. *dec.* 10. *n.* 8. *de reſcript.* Caual. *dec.* 230.
num. 2. *&* 374. *n.* 2.
2 Tum ex temporalitate gratiæ ibi donec durate-
rint impedimenta belli; quod ſolum fuit in cauſa,
vt Monaſteria d. principatus commercio priuaren-
tur, & ſegregarentur pro nunc à Congregatione
Regni Caſtellæ, nec Papa voluit aliquid addere
vel detrahere Monaſteriis d. Principatus & patet
ex narratiua ex proœmio Breuis, quod ſupplicantis,
& concedentis voluntatem declarat, nec non cau-
ſam finalem denotat, à qua tota diſpoſitio regula-
tur, *l. fin. ff. de hæred. inſt.* Crauet. *conſ.* 245. *num.* 2.
Rot. *dec.* 214. *num.* 1. *part.* 2. *diuerſ. & deciſ.* 185.
num 2. *part.* 1. *recent.* tum etiam quia in dicto breui 3
derogatur duntaxat conſtitutionibus tribuentibus
congregationi & Monachis Regni Caſtellæ ius in
Monaſterio Montis Serrati cum clauſulis derogato-
riis, &c. ex quibus colligitur voluntas Papæ con-
cedentis Bald. *in l. eam quam C. de fideicom.* Caſtren.
in l. in iis n. 2. *ff. de legib.* Albe. *conſ.* 585. *n.* 20. Rot.
dec. 367. *n.* 5. *part.* 1. *recent.*
Nec obſtat quod Monaſterium S. Felicis tan- 4
quam antiquius, ſit etiam nobilius, & maius Mo-
naſterio B. Mariæ Montis Serrati, ex quo infere-
bant informantes pro Monaſterio ſancti Felicis, d.
breue eſſe ſubreptitium, ex quo ſi Papa hoc ſci-
uiſſet, non ſubmiſiſſet dictum Monaſterium ma-
ius, & nobilius Monaſterio Montis Serrati mino-
ri, & ignobiliori cum conſueuerit S. Sedes Apoſto-
lica delegationes huiuſmodi dirigere ad digno-
res ſeruando ordinem Hierarchicum, ſecundum
quem inferiores ſuperioribus ſubiiciuntur Caſſan.
in Catalog. glor. mund. part. 3. *&* 4. *per tot.* præſer- 5
tim, dum non legitur derogatum regulæ de iure
quæſito non tollendo, quæ requiritur etiam in
conceſſione temporali, quando duratura eſt, per
tempus notabile iuxta *deciſ.* Put. 288. *num.* 3. *cum*
ſeq. lib. 3. *in correct.* Vbi ait ita eſſe declarandum
Sarnen. *in reg. de non tollend. iur. quæſit. quæſt.* 1. *n.* 30.
& quæſt. 4. *in fin.*
Dicebant tamen Domini, dictum Monaſterium 6
S. Felicis aſſ. præeminentiam non iuſtificaſſe ex
Chronica Fratris Ioan. de Hipes, nec probaſſe eſſe
antiquiorem, nec ſolitum adhibendi fidem d. Chro-
nicæ vt requiritur, etiamſi Chronica eſſet de anti-
quo compoſita Felin. *in cap. ex parte num.* 46. *de re-*
ſcript. Pariſ. *conſ.* 23. *num.* 235. *&* 252. *lib.* 1. Menoch.
conſ. 112. *num.* 68. *cum ſeq.* Imo Abbatem Mona- 7
ſterij Montis Serrati fuiſſe ſolitum præcedere in
ſeſſionibus, dum ei tertius locus ſolet aſſignari
Abbatibus verò S. Felicis decimo quarto, vt ex da-
tis in ſumm. Abbatis Montis Serrati *num.* 30.
Sed quidquid ſit de prædictis, cum breue San- 8
ctiſſimi emanauerit per modum prouiſionis, donec
& quamdiu commercium inter DD. prouincias,
ac Regna ob aſſiduum bellorum incendium rema-
neat impeditum, in cæteris fuerunt præſeruata
eorum iura ſalua, & illæſa omnibus Monaſteriis,
nec inde Monaſterio S. Felicis fuit aliquod alla-
tum præiudicium, nec vlla poteſt conſiderari ſub-
reptio, Papa enim potuit delegare ſuam poteſta-
tem cuicumque voluit, firmis & in ſuo robore re-
manentibus Iuribus partium ſuper iuriſdictione,
ac ſuperioritate, quæ Iure proprio ab illis prætén-
duntur Rota *in Adrianen. ſeu nullius Iuriſdictionis*
28. *Maij* 1612. *&* 18. *Martij* 1618. *coram Vbaldo,*
& dec. 59. apud Tambur. *de Iur. Abb.*
Vltra quod ad hoc vt breue ſanctiſſimi veniat 9
exequendum ob illius reuerentiam, ſatis eſt, quod
Chronicæ fides aliquo modo obſcuretur, cum tamẽ
requirantur exceptiones claræ & liquidæ & in con-
tinenti probatæ, ad effectum retardandi executio-
nem Breuis Apoſtolicæ iuſtificari, vt in præſenti
Coccin. *dec.* 144. *n* 3. *& in recent. dec.* 45. *n.* 1. *&* 381.
n. 1. *&* 633. *n.* 2. *part.* 1. & alibi ſæpius.
Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Bono

Bononien. de Berois.

Merc. 11. Martij 1643.

Argumentum ſumitur ex Deciſ.

1 *Confirmatur ſententia emanata coram auctore ſub die 23. Iunij 1642.*
2 *Quando hæres grauatus filius aliquid donat cenſetur illud eligere pro legitima.*
3 *Donatarius cum clauſula conſtituti abſque alia actuali poſſeſſione fit Dominus & poſſeſſor rei donatæ.*
4 *Per anteriores alienationes factas ab hærede grauato eſſet, legitima cenſetur conſumpta.*
5 *Ex confeſſione hæredis grauati probatur conſumptio legitimæ per alienationes facta.*
6 *Confeſſio acceptata, & effectuata impugnari nequit.*
7 *Temporis interuallo morte teſtatoris, decurſo plures potuerunt fieri alienationes.*
8 *Qua poſſibilitas ſufficit ad excludendam erroneam confeſſionem.*
9 *Ad reſcindendam confeſſionem effectum ſortitam per tranſactionem non ſufficit probare errorem, niſi verus dolus probetur.*
10 *Ex non confectione inuentarij legitima præſumitur conſumpta.*
11 *Repugnantia & contrarietas vitari debet.*

DECISIO CC.

1 PLACVERVNT Dominis fundamenta deciſionis, in hac cauſa, ſub die 23. Ionij 1642. coram me emanatæ, in qua firmatur prædium Butrij venire ſub fideicommiſſo q. conſultiſſimi viri Auguſtini de Berois nec Herculem iuniorem eiuſdem cognominis teneri relaxare prædium Panicalis Ludouico per pretium prædij Butrij ſtante obligatione alteroatiuæ conceptæ de tradendo alterum de DD. prædiis, cui ipſe ſufficienter ſatisfecit tradendo prædium Butrij ex deductis in duabus deciſionibus in hac cauſa coram R. P. D. Catillo & poſtea coram me ſub dicta die confirmando ſententiam Rotalem.

2 Nec obſtat obiectum nouiter excitatum per informantes pro Ludouico de Berois contra deciſionem nimirum quod Carolus Antonius de Berois filius idem prædium Butrij ſub die 12. Nouembris 1594. irreuocabiliter donauerit inter viuos Herculi filio præſenti acceptanti, cum clauſulis ad habend. ac conſtitutio cuius vigore exiuerit è fideicommiſſo & per d. donationem cenſeodum veniat illud à dicto Carolo Antonio electum pro legitima ſibi competente io bonis Auguſtini progenitoris iuxta text. *l. Marcellus* §. *res qua* vbi Bartol. *num.* 1. Caſtrenſ. *in l. fin. ff. ad Trebell.* Peregrin. *de fideicommiſſis art.* 10. *num.* 30. *& art.* 39. *num.* 10. Cephal. *conſ.* 346. *num.* 8. Houded. *conſ.* 59. *num.* 14. *lib.* 1. Craſſ. *in* §. *legitima quaſt.* 4. *cum ſeq.* Mago. 3 *dec. Florent.* 35. *num.* 11. ex quo ſequitor d. prædium ex hæreditate Auguſtini tranſiuiſſe in hæreditatem Herculis, ſtatim atque ille fuit aſſecutus dominium per donationem, ac poſſeſſionem per clauſulam conſtituti, etiam abſque actuali & corporali apprehenſione, Fontanell. *de pact. nupt. clauſ.* 11. *gloſ. unic. tom.* 1. *fol.* 618. *ſub n.* 16. *&* 17.

Cui obiecto reſpondebant DD. illud fuiſſe irrefragabile, niſi in præſenti conſtaret de anterioribus alienationibus, per quas legitima remanſerit conſumpta cum primæ alienationes remanſeriot coosumptæ, Alexand. *conſ.* 178. *n.* 4. Ruin. *conſ.* 135. *num.* 11. *lib.* 3. Cephal. *conſ.* 624. *num.* 59. Gabr. *conſ.* 46. *num.* 48. *ad med. lib.* 1. Peregrin. *de fideicommiſſis art.* 39. *num.* 1. Surd. *dec.* 316. *num.* 18. Rot. poſt. Giouagn. *conſ.* 20. *num.* 28. *in vna Maceraten. fideicom. & in Narnien. fideicom. poſt Merlin. de legit. dec.* 199. 4

Alienationes verò præceſſiſſe deſumptum fuit ex inſtrumento initæ tranſactionis de anno 1621. io quo idem Ludouicus Berous faſſus fuit Ioan. Franciſco Beroo, excipienti in actu tranſactionis de diſtractionibus eas iam fuiſſe conſumptas in aliis alienationibus antecedentibus, hocque iudicialiter cuenit, cum quo ſuppoſito d. Ioao. Franciſcus promiſit ſe reſtituturum Ludouico poſt trimeſtre à die obitus Lucretiæ Caſtellæ quæ ſimul cum eo poſſidebat d. prædium tanquam ſubiectum fideicommiſſo Auguſtini, ex qua confeſſione bene probatur d. conſumptio, iuncto etiam facto ipſo ac obligatione reſtituendi d. prædium, quæ dubio procul non emanaſſet, ſi aſſ. præfati prædij donatio, ſuſtineri poſſit ex cauſa legitimæ debitæ donatori, quam veritatem benè tranſigentes agnouerunt dum cum hoc indubitabili ſuppoſito deoenerunt ad tranſactionem, fuitque antecedens d. obligationis tradendi prædium ad text. *in l. fideicom.* §. *& verba, ff. de legat.* 3. Bald. *in l. quamuis per illum text. Cod. de fideicommiſſis.* Decian. *conſil.* 637. *num.* 8. Surd. *conſ.* 443. *numer.* 19. Rot. *deciſ.* 105. *n.* 5. *part.* 1. *recent.* 5

Nec verſamur in terminis confeſſionis impugnatæ, quæ aduerſus confitentem allegari nequit, ſed imo potius acceptatæ, ac effectuatæ, contra quam Ludouicus confeſſus venire non valet, Franc. Marech. *dec.* 453. *num.* 5. *part.* 3. Mohed. *deciſ.* 9. *num.* 5. *de locat. & conduct.* Coccin. *dec.* 164. *n.* 3. & fuit dictum *in Romana Spolij* 21. *February* 1603. *coram Ottembergo.* 6

Minus poteſt deſumi error d. confeſſionis ex prædicta donatione anni 1594. dum ibi non dicitur prædium ſpectare ad donatorem iure legitimæ, cum legitima potuerit prius conſumi per antecedentes alienationes, prout exitus bene hanc veritatem comprobauit, dum Ludouicus hoc faſſus fuit io d. tranſactione anni 1621. accedit etiam quod donatio emanauit poſt 40. annos à die mortis Auguſtini teſtatoris fideicommittentis, quo temporis interuallo quamplures potuerunt fieri detractiones Surd. *deciſ.* 15. *num.* 10. Rot. *dec.* 47. 8 *num.* 7. *part.* 5. *recent.* quæ poſſibilitas ſufficit ad excludendam erroneam confeſſionem, ne recedatur à tranſactione Alexand. *in l qui Roma* §. *duo fratres num.* 54. *ad fin. verſic. aut in inſtrumento, ff. de verb. obligat.* Becc. *conſ.* 108. *numer.* 41. Card. Mantic. *de tacit. lib.* 16. *titul.* 2. *num.* 6. præſertim ibi, *quia potuit*, Seraphin. *dec.* 1488. *n.* 4. Duran. *dec.* 337. *num.* 42. *cum ſeq.* & fuit reſolutum *in Forolinien. Bonorum* 1. *February* 1641. *coram R. P. D. meo Ghiſlerio.* 7

In omnem caſum cum verſemur in confeſſione effectum ſortita per tranſactionem, non ſufficeret pro ea reſcindenda probare errorem, niſi ſimul probaretur dolus verus & non præſumptus Menoch. *de arbitr. caſ.* 209. *num.* 40. Becc. *conſ.* 109. *num.* 10. Seraphin. *dec.* 275. Rot. *dec.* 157. *part.* 1. 9

&

& 184. part. 2. recent. & in Interamnen. pecuniaria 10. Februarij, & 20. Nouembris 1620. coram bona mem.
10 Pyronano, iuncta etiam non confectione Inuentarij, quo caſu legitima præſumitur conſumpta Adden. ad Greg. XV. dec. 266. n. 16. Doran. dec. 165. per tot. & 213. n. 13. cum ſeq. & 239. n. 4 & part. 5. rec. dec. 47. n. 5. & 11. & deciſ. 67. & 163. per tot. & dec. 400. n. 19. & 7. & dec. 88. n. 23. & in Auximana fideicommiſſi 13 Ianuarij 1640. coram Reuerendiſſimo D. meo Dunozetto Decano.

11 Demum dici non poteſt ſub aſſertione factarum alienationum, in quibus Ludouicus ſaſſus fuit legitimam eſſe conſumptam comprehendi d. donationem, in qua præfatum prædium Bottij continetur, quia hoc ex diametro repognat, intentioni confitentis, qui modo prædicto confeſſus fuit in dicta tranſactione anni 1621. ad effectum conſequendi d. prædium Buttij ſubiectum fideicommiſſo Auguſtini, non obſtantibus prætenſis detractionibus repugnat pariter, ipſi tranſactioni, in quâ fuit promiſſum reſtituere d. prædium Buttij, tanquam ſuppoſitum d. fideicommiſſo, ita, & taliter, vt d. confeſſio emanata in tranſactione anni 1621. ad alias diſtractiones veniat omnino referenda ad euitandam repugnātiam, & contrarietatem in ea prout debet, l. vbi repugnantia, ff. de reg. Iuris, Alex. conſ. 121. n. 3. lib. 5 Ruin. conſ. 109. n. 9 lib. 1. & conſ. 76. n. 4. lib. 5. Hond. conſ. 33. n. 98. cum ſequenti libro primo Mantica de tacitis, lib. 2. tit. 4. n. 29. Menochius conſ. 2 n. 61.

Alia vero deducta remanſerunt ſublata in aliis deciſionibus in hac cauſa, cum quibus Domini tranſierunt, vtraque parte Informante, &c.

Auenionen. Bonorum.

Lunæ 16. Martij 1643.

ARGVMENTVM.

Secundum matrimonium contrahens non poteſt relinquere, ſecundo coniugi, vel ſecundi Matrimonij filiis, plus quam filiis primi Matrimonij.

SVMMARIVM.

1 *Coniux poteſt alteri coniugi relinquere quantum illi ex liberis prioris matrimonij cui, minus reliquerit, inter viuos, vel in vltima voluntate.*
2 *Ante mortem patris, vel matris non poteſt filius prioris matrimonij conqueri de diſpoſitione illorum ad fauorem ſecundi coniugis facta.*
3 *Donatio de qua hic valida.*
4 *Prius eſt deducenda legitima, quam fiat prædicta diuiſio.*
5 *Dos imputatur in legitimam.*
6 *Si tamen fuerint data pro ea.*
7 *Si aliquid fuerit relictum pro tota legitima ſimile poteſt alteri relinqui.*

DECISIO CCI.

MAGDALENA de Grignano tranſiuit ad ſecunda vota, cum Sebaſtiano Sequiris, & vltra dotem aſſignatam illi donauit ſcuta 1500. auri ſolis, eaq; vita functa ſcriptis hæredibus Fratribus de Raphaëlis filiis primi matrimonij nullis ex 2. matrimonio filiis procreatis, legauit ſcuta 300. alteri ex filiabus, cui minus reliquit præter ſcuta 1000. illi in dotem aſſignata in vita, quibus ſtantibus dubitaui hodie, An donatio ſcutorum 1500. ſuſtineretur, & pro qua ſumma, & fuit reſolutum donationem ſuſtineri pro ſumma ſcutorum 1300.

Ex eo quia dicta Magdalena filiæ, cui minus reliquit non legauit, ſcuta 300. ſimpliciter, ſed vltra alia ſcuta 1000. eidem in compromiſſum dotis aſſignata, propterea d. donationem ſactam Sebaſtiano præfato ſuſtineri non ſolum pro ſumma ſcutorum 300. vt prætendebant fratres de Raphaelis, verum etiam pro integra ſcutorum 1300. quæ verè filia conſecuta fuit ex voluntate, & diſpoſitione Matris, ſiue illa habuerit in vltima voluntate, ſiue inter viuos, ſeu ratione dotis ſeu ex quacumque alia cauſa, iuxta Text. in l. hac edictali C. de ſecundis nuptiis, ex illis verbis ibi, quam filius, vel filia habet, cui minor portio vltima voluntate derelicta, vel data fuerit, ac donata, vbi Gloſſ. verbo data explicat, id eſt, inter viuos Bald. ibidem in princip. & Salicet. & Clar. in §. optime auth. de nupt. ibi, aut ex nouiſſima voluntate dimiſſum aut in vita datum, & notant Angel. in authen. de non eligen. ſecundo nuben. num. 14 & de Monte acuto in dicto §. optimè, Crauett. conſ. 194. num. 3. quorum refert, & ſequitur Sord. conſ. 337. ſub num. 9. verſ. non dico, vbi dicit aduertendum eſſe quod maritus tantum dare poteſt, & coniugi, quantum dedit filio, ſiue in vna vice, ſiue in pluribus, & ſiue ſemel inter viuos, & iterum in vltima voluntate, nihil æſtimando, quo iure vel titulo dederit, ſed quantum quouis modo dederit, ſic etiam Sanchez de matrim. lib. 7. diſput. 88. ſub n. 3. v. hoc autem. Hodierna in d l. hac edictali quæſt. 8. n 40 & quæſt. 22. n. 1. 1

Quod verò dicitur attendi tempus, mortis, ex Gloſ. in dicta lege hac edictali verbo donata; procedere ad alium effectum dicebant DD. nempè dignoſcendi, An fuerit aliquid attentatum contra formam hac edicta, ita vt ante mortem matris, non poſſit filius prioris matrimonij conqueri de diſpoſitionibus ab ea factis ad fauorem, ſecundi viri, vt explicat, Hodiern. in d. l. hac edictali quæſt. 5. n. 4. & quæſt 15. num. 6. 2

Igitur ſimul coacernatis ſcutis 1000. datis in vita filiæ pro dote, & ſcutis 300. relictis in teſtamento, cui minus datum aut relictum fuit, id totum aſcendit ad ſcuta 1300. merito fuit hodie reſolutum donationem factam Sebaſtiano ſuſtineri pro eadem ſumma ſcutorum 1300. ex Crauet. Surd. Sanch. & Hodiern. vbi proximè. 3

Nec obſtat, quod iuxta opinionem, quam Rota ſequitur filij primi matrimonij, debeant prius detrahere legitima, & deinde diuidere bona progenitorum inter eos, & vitricum ſiue nouercam, ita & taliter vt dempta prius legitima filiorum, non poſſit per Progenitores relinqui vitrico ſiue nouæ plus quam relinquatur alteri ex filiis primi matrimonij, cui minus relinquitur, vt per Gloſ. in §. optimè authen. de nupt. in verbo quippe collat. 4. Batt. in lege vnica ſub numero 2. Cod. de inoffic. teſtamento Fulgoſ. conſ. 96. numer. 2. & 3. Decian. conſ. 145. numer. 2. & 3. Cephal. conſ. 412. numer. 16. vbi de magis communi Gratian. diſcept. 463. numero 11. & 702. numero 32. Creſc. deciſ 4. de teſtam. Rot. part. 1. diuerſ. deciſ. 432. num. 2. & 756. numero 3. parte 3. lib. 3. & in Bononien. Indemnitatis, coram bona memoria Seleuçien. 23. Maij 1618. quæ eſt apud Giouagnol. conſilio decimo, numero vigeſimo ſecundo, libro 1. in Rauennaten. lucri 4

dotis 30. *Maij* 1622. *coram bona mem. Merlino, & in Romana quarti dotalis* 11. *Maij & 15. Decembris* 1633. *coram Eminentiſſimo Vereſpio, & in Fauentina dotis ſeu ſucceſſionis* 21. *Februarij* 1639. *corā Reuerendiſſimo Dunozetto Decano*, com aliis late congeſtis *in Vrbeuetana Reſtitutionis dotis* 6 *Februarij, &* 14. *Decembris* 1640. *coram bona mem. Merlino*, confirmat acoram me in 2.
5 *inſtantia* 31. *Ian.* 1642. *& in* 3, *coram R.P.D. meo Peutin*g.4. *Februarij præteriti*, & hac die , inde aiia ſcuta 2000. data in dotem filiæ in vita per matrem cenſeri data pro legitima prius dettahenda ex prædictis, & ſic filiæ cui minus eſt relictum eſſe tantum ſcuta 300. contendebaot Informantes pro fructibus de Raphaëlis.

6 Quia fuit reſponſum noo conſtare dicts ſcuta 2000. data in dotem fuiſſe data pro legitima, prout
7 reqoiritur, propterea non eſſe io cauſam legitimæ imputanda, Vlterius limitatur præfacta concluſio in præſenti , ex quod dictæ filiæ primi Matrimonij fuit relicta certa portio (ibi ſcuta 300. vltra ſcuta 1000. data in dotem) ea tamen minos legitims, cum clauſula, pro omoi & toto eo quod ratione legitimæ poſſet prætendere , quo caſu Sebaſtiaous Vitticus, poteſt conſequi eādem quantitatem filiæ ereditam ſi tamen plus d. Vittico fuerit relictum in filios transfertur, Bald. *conſ.* 161. *l.* 1. *& conſ.* 28. *in pr & conſ.* 158. *in fin. lib* 5. Crauett. *conſ.* 193. *n.* 12. *verſ. vbi tamen*, limitat Corneus *conſ.* 118. *n.* 1. *verſ bis tamen non obſt. l. & conſ.* 51. *n.* 4. *lib.* 4. Boet. *dec.* 201. *n.* 6. Rot. *diverſ. dec.* 596. *part.* 1. *& part.* 4. Recent. *dec.* 133. *n.* 8. *verſ. id tamen.*

8 Nec valet dicere quod non conſtet ſoiſſe minus legitima relictum, qui de ſtatu hæreditatis d. Magdalenæ noo apparet, ex iuribus deductis, nec ex coofeſſione Fratrum de Raphaelis, ex quo de hoc oon fuit dubitatum iode beoe dooationem ſactam Sebaſtisno per præſatam Magdalenam eſſe reducendam dd. ſcuta 1300. iuxta quantitatem d. filiæ relictam, cui minus legitur relictū Rot. *d. dec.* 133. *n.* 6. *p.* 4. *rec.*

Et ita reſolutum Informantibus taotum Fratribus de Raphaëlis, &c.

Neapolitana Sequeſtri.

Merc. 18. Martij 1643.

ARGVMENTVM.

Manutentio concedenda eſt aduerſus ſequeſtrum, ſeu ſententiam appellatione ſuſpenſam, & ſi ſequeſtrum nullum, vel inualidum ſit.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio qualificata ſi qualitas habeat contra ſe præſumptionem poteſt abſque qualitate acceptari.*
2 *Tres teſtes in quolibet negotio ſufficiunt.*
3 *Poſſeſſio aliquando unico teſte probatur.*
4 *Sequeſtrum appellatione ſuſpenſum non priuat poſſeſſione.*
5 *Sequeſtrum euidenter nullum, & iniuſtum non priuat poſſeſſione.*
6 *Sequeſtrum abſque citatione nullum.*
7 *Requiſita ad conceſſionem ſequeſtri remiſſiue.*
8 *Primum eſt quod iudici ſaltem ſummaria conſtet de iuſtitia creditoris.*
9 *Secundum quod vocetur ille , de cuius præiudicio agitur*
10 *Tertium quod illud petens iuret non cauſa calumniæ id petere.*
11 *Quartum ſuſpicio dilapidationis ex parte creditoris.*
12 *Sententia appellatione ſuſpenſa non priuat aliquem poſſeſſione neque impedit manutentionem.*
13 *Manutentio concedenda eſt etiam in gradu appellationis.*
14 *Et in gradu reſtitutionis in integrum.*
15 *Ægidiana non habet locum contra locum pium.*

DECISIO CCII.

Dixervnt hodie Domini dandum eſſe 1
mandatum de manutenendo Ven. Collegio S. Ioſephi Societatis Ieſu Ciuitatis Neapolis, quia de eius poſſeſſiooe redditūum de quibus agitur tempore motæ litis, conſtat tam ex confeſſione Iudiciali D. Duciſſæ Eliæ , quamuis ea cantet indebitè , attamen , quia hoc dictum habet contra ſe præſumptionem , poteſt hac qualitate reiecta acceptari cōfeſſio Rot. *dec.* 802. *n.* 3. *p.* 1. *diuerſ. & dec.* 525.
n. 2. *part.* 2. *rec.* Greg. XV *dec.* 456. *n.* 3. *cum ſeqq.* Caoal. 2
dec. 535. *n.* 2. quam etiā ex depoſitionibus trium teſtium optimè comprobantium poſſeſſionem d. Collegij , qui bene ſufficiuot in omni negotio *c. in omni negotio de teſtibus l. vbi numerus ff. eod. tit.* Surd. *conſ.* 48 *n.* 1. Grat. *diſcept.* 895. *n.* 47. Rot. *dec.* 312. *n.* 14. *poſt modern. de manuten.* Duran. *dec.* 330. *n.* 1. imo ſufficere 3
vnicum teſtem ad effectum, de quo agitur dixerunt Surd. *conſ.* 75. *n.* 38. Contard, *de manuten. poſſeſſ. vas. decid. n.* 85. Farinac. *de teſtibus q.* 63. *n.* 31. *cum ſeq.* Grat. *diſcept.* 485. *n.* 56. *&* 503. *n.* 16. Rot. *par.* 1. *diu. dec.* 196. *n.* 6. Seraph. *dec.* 624. *in fin. &* 1386. *n.* 1. *&* 291. *num.* 10. *poſt* 2. *vol. conſ. Farinac.* Greg. XV. *dec.* 438. *n.* 2. *& deciſ.* 320 *poſt modern. de manuten.*

Nec poſſeſſionem amiſit Collegiom ob ſeque- 4
ſtrum conceſſum per D. Nuncium Neapolitanum ad inſtantiam d. D. Ducis , tum quia per appellationem remanſit ſuſpenſum, nec propterea fuit aptum priuare Collegium ſua poſſeſſione, Seraph. *dec.* 998.
n. 5. Canaler. *dec.* 305. *n.* 8. tom etiam quia ſequeſtrum 5
fuit euidenter nullum, & iniuſtum, nec inde collegium ſine poſſeſſione remaoſit Greg. XV. *deciſ.* 9. *n.* 4. *& dec.* 69. *n.* 3.

Nullitas viſa fuit patens ex defectu citationis, Ga- 6
briel *de cit. concl.* 1. *ampl.* 89 *n.* 275. Iniuſtitia vero de- 7
ſumpta fuit ex eo, qood deficiebant requiſita pro cōceſſione ſequeſtri de quibus per Goidop. *dec.* 246.
. Mynſing. *ſing. obſer. cent.* 2. *obſer.* 11. primum eſt, qood 8
Iudici ſaltem ſummariè conſtet de iure creditoris, vel petentis ſequeſtrum *l. cum proponas C. de bon. auth. iud. poſ. l. ſi is à quo circa princ. ff. vt in poſſeſſ. ſeq.*
ſecundum qood vocetur debitor, vel alius in cuius 9
præiudicium ſequeſtrum apponi quæritur *l. ie cui ff. de ſeruit. l. fin. C. ſi per vim.* vel alio modo tertium 10
quod is qui ſequeſtrum petit apponi iuret ſe id facere ad ſui debiti cooſeruationem, non cauſa calumniæ *l. qui bona, §. penult. & § fin. ff. de damn. infect.*
Quartom qood ex perſona debitoris , vel alterius, 11
contra quem , ſequeſtrum fieri petitur immineat ſuſpicio dilapidatioois *l. imperatores, §. fin. ff. de appellat. l. ſi cum dotem , §. ſin autem , ff. ſolut. Matrimon.* Seraph. *deciſ.* 1226. *num.* 1. vltra quod illud non priuat poſſeſſione poſſeſſorem Bart. *in l. intereſſe puto , ff. de acquirend. poſſeſſ.* Mohed. *deciſione* 14. *de reſtitut. ſpoliat.* Rot. *deciſione* 516. *num.* 2. *part. prima recent.*

Nec

22 Nec pariter d. collegium remanſit poſſeſſione exutum ob dictam ſententiam A. C. quia illa pariter remanſit ſuſpenſa per appellationem, nec impedit quo minus d. Collegio veniat concedenda manutentio, Menoch. *de retinen. remi.* 3. *n.* 849. Coccin. *deciſ.* 125. *n.* 4. & 425. *n.* 2. Caual. *deciſ.* 242. *n.* 2. Gre-
23 gor. X V. *deciſ.* 365. *n.* 3. cum illa concedatur etiam in gradu appellationis Greg. XV. *deciſ.* 365. *n.* 3. & 111.
24 *n.* 8. *p.* 1. *recent.* Duran *deciſ.* 139. *n.* 3. imo in gradu reſtitutionis in integrum iuxta Rotæ opinionem vt *p.* 1. *diuerſ. deciſ.* 58. & *p.* 7. *recent. deciſ.* 240. *n.* 11. Appellabilem autem fuiſſe deſumptum fuit, ex eo quod non erat locus Ægidianæ, dum ſententia legitur lata contra præfatum Collegium locum pium Rot. *deciſ.* 32. *num.* 2. *p.* 1. & 472. *num.* 1. *p.* 2. *recent.* & alibi paſſim.

Et ita reſolutum Collegio tantũ informante, &c.

Culmen. Canonicatus.

Lunæ 20. Aprilis 1643.

ARGVMENTVM.

Litteræ Apoſtolicæ iuſtificatæ executionem paratam habent, & quid ad illarum iuſtificationem requiratur.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrium intelligitur prout de iure.*
2 *Litteræ Apoſtolicæ iuſtificatæ habent executionem paratam.*
3 *Et pro illis competit immiſſio ad inſtar* l. vlt. C. de edict. D. Adrian.
4 *Si nullus ſit legitimus contradictor nemo citandus eſt.*
5 *Et tunc executor poteſt ſe extraiudicialiter informare, & ſtandum eſt illius aſſertioni.*
6 *Et in dubio præſumitur executorem ſe informaſſe.*
7 *Clauſula, quatenus per diligentem examinationem idoneum repereris, extante poteſt executor extraiudicialiter ſe informare.*
8 *Suppreſſio facta de beneficio, ſi illius reſignatio à Papa admiſſa fuerit pro ea vice ſuſpenditur.*

DECISIO CCIII.

DIXERVNT hodie DD. arbitrium non intrare,
1 quia venit intelligendum prout de iure Marta *de clauſulis p.* 1. *clauſula* 3. *n.* 1. Greg. X V. *deciſ.* 189. *n.* 3. Duran. *deciſ.* 340. *n.* 1. & 377. *n.* 2. & *in Amerina bonorum* 21. *Februarij* 1642. *coram me de iure autem litteræ Apoſtolicæ*, ob earum reuerentiam ha-
2 bent executionem paratam quando ſunt iuſtificatæ *c. ſi capitulo*, & ibi Gloſ. *verbo exequatur de conceſſ. præbend. lib.* 6. *cap. literis de reſcriptis* Sarnen. *in tract. Breu. n.* 4. Mohed. *deciſ.* 13. *vt lit. pend.* Rot. *deciſ.* 605.
3 *num.* 2. & 755. *n.* 1. *p.* 2. *recent.* adeo quod pro illis competat immiſſio *ad inſtar. l. fin. Cod. de edict. diu. Adr. tollen.* Vital. *in Clement.* 1. *num.* 68. *de cauſ. poſſeſſ. & propr.* Menoch. *de adipiſcen. remed.* 6. *n.* 35. Greg. X V. *deciſ.* 335. *num.* 15.

4 Iuſtificatio verò literarum probatur ex datis in ſumm. Franciſci promiſi Apoſtolici *num.* 3. ex quibus apparet coram Officiali Cracouien. ſecondó executore per SS. deputato fuiſſe iuſtificatas duas clauſulas in dd. literis appoſitas, nempe quod reſignans haberet aliunde viuere, & reſignatarius fuerit repertus idoneus, & dum nemo in hoc iudicio erat citandus, ex quo non aderat legitimus contradictor, Caual. *deciſ.* 596. *n.* 1. & *p.* 5. *recent. deciſ.* 348. *n.* 15. Inde executor poterat etiam ſe extraiudicialiter informare, & eius aſſertioni ſtatur, Put. *dec.* 142. 5
n. 2. *lib.* 2. Caual. *deciſ.* 644. *n.* 2. & 3. & fuit reſolutum *in Leodien. Abbatia* 14. *Ianuarij* 1622. *coram Vbaldes, & in Melitana Beneficij* 18. *Martij præteriti coram R. P. D. Penungero.* Imo in dubio præſumitur 6
d. executorem ſe informaſſe, Abbas *conſ.* 41. *lib.* 1. Put. *deciſ.* 144. *lib.* 2. *in correct.* Seraph. *deciſ.* 1075. *n.* 3. Rot. *deciſ.* 350. *n* 4 *p.* 5. *recent.*

Nec obſtat quod executio literarum commiſſa 7
fuerit cum clauſula quatenus per diligentem examinationem idoneum reperetis, quia etiam ſtante d. clauſula executor poteſt procedere ad examen abſque citatione patris, ex doctrina Felin. *in c. fin. n.* 36. *de præſumpt.* Coccin. *deciſ.* 428. *in fine.*

Neque Capitulum Culmen. poteſt dici legitimus 8
contradictor ſub prætextu, quod Canonicatus fuerit ſuppreſſus per Epiſcopum ad effectum augendi diſtributiones iuxta diſpoſitionem S. Conc. Trid. *ſeſſ.* 24. *cap.* 15. *de reformat.* quia nec de tali expreſſione conſtat, cum Capitulum non informauerit in omnem caſum, dum reſignatio facta fuit per viuentem de ſuo beneficio, & per Papam admiſſa, tunc vnio & ſuppreſſio pro ea vice ſuſpenditur, Rebuff. *in prax. beneſic. de vacan. reuocat pag.* 327. *n.* 32. Mandoſ. *de ſignat. grat. tit. de reſignatione ſeu renunciatione verſ. datur ſuſpenſio*, ex eo quia ille in cuius fauorem erat facta ceſſio coram SS. poterat citius mori quam reſignans Mandoſ. *vbi ſupra verſ. nec propter.*

Et ita altera tantum, &c.

Romana prætenſa Nullitatis Contract.

Veneris 24. Aprilis 1643.

ARGVMENTVM.

Contractus factus à matre vti tutrice filij ſui recaſuri in poteſtatem patrui ſui ab auo conſtitutæ, qui filio adminiſtrationem bonorum nepoti relictorum prohibuit validus eſt, licet à ſola matre factus.

SVMMARIVM.

1 *Nepotibus in patris poteſtatem recaſuris auus nequit dare tutorem.*
2 *Poteſt dare adminiſtrationem bonorum nepotibus relictorũ, ſi patri eorũ prohibuerit adminiſtrationẽ.*
3 *Et illis inſtitutis dare matrem tutricem.*
4 *Tunc enim pater reputatur extraneus.*
5 *Et videtur quodammodo ceſſare effectus patriæ poteſtatis, & inſtituens loco patris eſt.*
6 *Tutores ſinguli inſolidum conſtituti ſunt, & quilibet ſolus poteſt adminiſtrare.*
7 *Niſi adſit in eorum conſtitutione expreſſa prohibitio*
8 *Dictiones, coniunctim, ſimul, vel ſimiles ad quas clauſulas referantur.*
9 *Promiſſio teſtatoris facta in caſu diſcordiæ adminiſtratorum ſeruanda eſt.*
10 *Promiſſio teſtatoris prohibentis ne ille qui eſt ab eo-*

dem conſtitutum tutor, & adminiſtrator & poſſit ſolus vti adminiſtrator adminiſtrare, non impedit quin ille vti tutor ſolus adminiſtrare poſſit.

11 *Prouiſio teſtatoris facta ne in caſu diſcordiæ poſſit vnus adminiſtrare non impedit quin aliquis poſſit ſolus adminiſtrare, ſi alij expreſſe non diſſentiant. & n.13.*

12 *Prouiſio teſtatoris non extenditur de caſu ad caſum.*

13 *Interpretatio ea in dubio ſumenda eſt, quæ prohibitionem reiiciat.*

14 *Exiſtente matre impuberis alius tutor dandus non eſt, nec curator puberis.*

15 *Solemniter & publice ſe gerens pro tutore poteſt in vtilitatem pupilli contrahere.*

16 *Præcepta teſtatoris, vel alterius ſemper intelliguntur niſi noua cauſa intercedat.*

17 *In litibus vtilior, & quaſi neceſſaria præſentia domini.*

DECISIO CCIV.

CONSTARE de legitimatione perſonæ D. Mariæ Catanez Coſtæ reſponderunt Domini, ſiue vti Tutricis Philippi Impuberis ſui filij, ſiue vti potius adminiſtratricis bonorum eiuſdem Philippi Dominam enim Mariam fuiſſe ab Octauio Coſta dicto Philippo ſuo nepoti deputatam & à Iudice confirmatam Tutricem, & rurſus ab eodem Octauio nominatam adminiſtrationem, conſtat ex aperta diſpoſitione eiuſdem Octauij, in eius cum quo deceſſit teſtamento necnon reſpectiuè ex Iudicis decreto, neque hoc pro parte Ambroſij controuertebatur, ſed cum tota quæſtio reduceretur ad duo. Primum ſcilicet, An dictus Octauius poterit teſtamento dare tutricem Philippo ſuo nepoti, adhuc viuente D. Benedicto Patre d. Philippi, & filio dict. Octauij: Alterum verò, An eum fuerint dati plures adminiſtratores potuerit ſola D. Maria altera ex ipſis adminiſtrare, & conſequenter gerere contractum, de quo quæritur, DD. in vtroque ſententiam affirmatiuam.

1 Nam quoad primum licet regulariter non ſit Auo permiſſum tutorem dare nepotibus in poteſtate Patris Recuſatis *§. permiſſum inſtitutione de tutel.*
2 nihilominus quia Octauius Auus per petitam, & expreſſam voluntatis ſuæ declarationem prohibuerat filio Benedicto non modo vſumfructum, ſed etiam adminiſtrationem ſuorum bonorum, in quibus hæredem ſuum inſtituebat Philippum ex dicto Benedicto nepotem, non eſt dubitandum, quin reſpectu dd. bonorum quorum adminiſtrationem palam eſt, quod poſſet vnicuique conferre eam prohibendo Benedicto Patri inſtitui per Text. expreſſ.
3 *in §. 1. auth. vt licet matri eſt Auiæ*) potuiſſet etiam vti quilibet alius extraneus eidem impuberi inſtituto deſignare tutricem ad Text. *in l. Pater hæredi 4. ff. de teſtam. tutel.* quæ accedente iudicis confirmatione verè ſit tutrix *l. ſi Patronus 4. ff. de confirm. tut. vel curat.* etiam ſi Impubes inſtitutos ſit ſub Patria poteſtate, vt bene deciſum refert Maſtrill. *dec. 59. n. 4. 5. & 8.* & notant Theſaur. *lun. q. 74. n. 1. in fin. verſ. & hoc habet locum lib. 4. qui ſub n. 3.* ſequitur d. deciſ. Maſtrill. Grat. *diſcept. 680. num. 4. verſ. nam extraneus* ac Giurba *ad conſuet. Meſſanen. cap. 7. gloſ. 3. part. 1. n. 54.*

4 Et ratio eſt euidens quia cum Pater reſpectu bonorum, in quibus non habet adminiſtrationes reputetur ac ſi extraneus ex not. per Bart. *in l. lis nulla*
5 *n. 9. ff. de indic.* Menoch. *de recuper. remed. 9. n. 86.* cum aliis per Paſchal. *de virib. Patriæ Poteſt. part. 1. c. 2. n. 84.* Videtur quodam modo ceſſare effectus Patriæ Poteſtatis circa adminiſtrationem dd. bonorum, meritò quoad ipſam ſit ſuſtinendus tutor à iudice confirmatus & datus Impuberi ab inſtituente eum, quaſi quod inſtituens reſpectu ſuæ hæreditatis habeatur tunc loco Patris, vt ex *L. nemo 8. de hæred. inſtit.* notant. Bald. *in d. l. ſi Patronus in fin. &c.* ibi Adden. ad Bart. *litt. D. ff. de confirmat.* tutor cum cæteris per Grat. *diſcept. 680. n. 4. verſ. quo caſu.*

Quo verò ad ſecundum, Regula eſt affirmatiua, 6
quod quilibet ex pluribus tutoribus poteſt ſolus adminiſtrare, quia cenſentur in ſolidum conſtituti ad Text. *expreſſ. in l. ſi plures 3. l. decreto 25. ſi duobus ff. de adminiſtr. tutor. l. 1. C. ſi ex plur. tut.* cum ſimil. per Rot. *coram bona mem. Coccino deciſ. 378. n. 7.* ne- 7
que ab hac regula eſt recedendum per ſolas dictiones, & clauſulas complexiuas adhibitas in eorum deſtinatione, niſi alterius concurrat etiam expreſſa prohibitio, ne vnus abſque alio adminiſtret, Specul. *titulo de inſtr. addit. n. 47. verſ. vel diſtingue.* Bart. communiter receptus *conſ. 147. per tot. lib. 1. & ſequuntur,* Caſtr. *conſ. 54. n. 1. ad fin. & n. 2.* late Caſtill. *dec. 116. per tot.* cum aliis per Grat. *diſcept. 812. n. 27. & 28.*
Buratt. *deciſ. 389. per tot.* quia tunc dd. dictiones 8
coniunctim ſimul, & huiuſmodi vel referuntur ad actum ipſiuſmet teſtatoris nempe nominationis vt voluit Bart. *d. conſ. 147. num. 2. verſ. reſpondeo,* quem ſequitur Grat. *d. diſcept. 812. n. 6. verſ. tamen iſta,* vel ad ipſam adminiſtrationem, ne ſcilicet diuidatur inter plures nominatos, vt conſideratur Caſtill. *dicta deciſ. 116. n. 9.*

Neque in præſenti caſu poterat elici, ſimilis pro- 9
hibitio, ne vnus abſque alio adminiſtret, ex eo quod Octauius in nominatione ſex adminiſtratorum, voluerit, quod in caſu diſcordiæ præualeat ſententia duorum, in quam venerit D. Commendator à Pu-
reo iuxta tradita per Aret. *conſ. 26. n. 5. verſ. ſed in* 10
caſu noſtro, quia prætermiſſo, quod cum dicta diſpoſitio annexa nominationi adminiſtratorum non ſit applicabilis præcedenti dationi tutorum expreſſa abſque dicta conſideratione caſus diſcordiæ, ita vt dum ſola vti tutrix potuit gerere actum de quo quæritur, fruſtra ponatur in controuerſia. An ſola potuerit etiam gerere vti adminiſtratrix, ad tradita
per Ruin. *conſ. 89. num. 11. & ſeq. lib. 5.* Placuit reſ- 11
ponſio, quod non videtur procedere tale argumentum, in caſu diſcordiæ præualeat ſententia vnius partis, ergo vnus ex eis non poteſt ſolus abſque aliis adminiſtrare, ſiquidem diſpoſitio emanata in caſu diſcordiæ, ſicut præſupponit, quod omnes alij actu adminiſtrarent, ita minime eſt trahenda ad alium caſum, in quo per non adminiſtrationem aliorum
ceſſet tale ſuppoſitum, quia prouiſio teſtatoris non 12
debet extendi de caſu ad caſum, vt in his terminis Cranet. *conſ. 690. num. 8. & ſequent.* & Caſtil. *d. deciſ. 116. n. 9. ad propoſitum,* Calder. *conſ. 45. verſ. item ille tit. de teſt.* Franc. *in c. fin. §. ſane num. 5. ante fin. de teſtam. in 6.* Panormit. *conſ. 65. num. 3. in 3. dub. lib. 2.* Sanchez *conſ. moral. lib. 4. c. 1. dub. 44. ſub n. 4.* Cancer. *var. reſolut. part. 1. cap. 7. n. 34. in nouiter impreſſ.* Ioſeph. de Seſſe *deciſ. 51. n. 2.*

Nec Aret. *d. conſ. 26.* aliud ſuadet ſtante diuerſi- 13
tate caſuū, in illo enim cum teſtator cōceſſiſſet tribus ex pluribus nominatis facultatem adminiſtrandi occaſione, quia cæteri recuſaſſent vel obiiſſet, vel eſſent impediti, ſuppoſuit non omnium adminiſtrationē Octauius verò Coſta omnibus generaliter adminiſtrationem conceſſit, item in illo neceſſario erat dicendum, quod teſtator conceſſerat tribus facultatem, quia voluerat adminiſtrationem geri minori

admini

adminiſtratorum numero, quam huiuſmodi ex pluribus nominatis, in hoc autem Octauius noo alia de cauſa videtur diſpoſuiſſe, quam qood in caſu diſcordiæ præualeret ſcotentia eorum, in quam iuiſſet D. Commendator à Puteo niſi ad euitandam pernicioſam in rebus agendis in reſolutionem (quæ argumento text. *in l. ille à quo §. tempeſtiuum ff. de ſenat. conſ. Trebell.* propter æqualem diſſentientium poteſtatem prouenit à parium votorum diſcordi ſententia, vt inde merito ſit excludenda alia interpretatio, quæ inducat prohibitionem adminiſtrādi per vnum duntaxat ad tradita in ſpecie per Bart. *d. conſ.* 147. *n.* 2. *verſ preterea lib.* 1. & generale eſt quod ea interpretatio ſumi debet quæ prohibitionem reiicit ex congeſtis per Surd. *conſ.* 383. *n.* 19. *& ſeq. cum ſimil.*

14 Propterea ex abuodanti fuit, etiam cooſideratum, quod quatenus ex voluntate teſtatoris prohibentis ſimpliciter & abſolutè adminiſtratiooem D. Bened. Patri huius infaotis, certum ſit opus eſſe tutore, vel curatore in bonis ab eodem teſtatore relictis, ideo aut Octauius teſtator voloit omnes poſſe io ſolidum adminiſtrare & potuit ſola D. Maria, aut voluit quod vnus ex aliis nominatis ooo poſſit admioiſtrare & hoc quia, per adminiſtrationem vnius ceſſaſſet facultas omnium, cuique ad D. Mariam ſolam ſpectaret hoc munus tanquam Matrem impuberis, qua exiſtente in medio oon eſſet locos dationi alterius tutoris ſeu adminiſtratoris *auth. matri & Auiæ C. quam mulier. tutel. offic.* cuius diſpoſitio procedit etiam in cura vt ibi aduertit gloſ. *verbo tutela*, & Bart. *n.* 7. nec eſſet excludēda ex eo quod teſtator ſolam matrem non nominauit ad benè tradita in propoſito per Bald. *conſ.* 308. *per tot. lib.* 2. *& in l. cum Magiſtratus n.* 1. *C. quando prouoc. non eſt neceſſ.* quem refert, & ſequitur Grat. *d. diſcept.* 812. *n.* 29. *& ſeq.*

15 Ideoque cum ſola D. Maria merito tanquam mater communiter reputetur pro tutrice ſeu adminiſtratrice d. filij impuberis, iniquum videtur dubitare de validitate contractus ab ea in vtilitatem ſui filij etiamſi ſolemniter, ſeo legitimæ oon eſſet talis, qualis reputatur, vt in ſpecie matris ſe gerentis pro tutrice, firmauit Socin. Sen. *conſ.* 153. *n* 5. *verſ. reſpondeo in primis vol.* 2. & generalem de quolibet tutore noo legitimo, dum tamen publicè ſe gerebat pro tali, & contraxerat ad fauorem Pupilli alias dixit Rot. *dec.* 89. *n.* 9. *part.* 2. *diuerſ. & dec.* 47. *num.* 2. *v. quod eo magis part.* 2. *recent.* nam tali caſu communis reputatio facit ius, vt in ſpecie aoimaduertit Caputaq. *dec.* 323. *n.* 4. *part.* 3.

16 Et othil obſtare viſum fuit, quod D. Maria fuerit priuata tutela, & legatis in caſu, quod infra aonum non peteret ciuitatem Albinghæ, quia ſtaote ſuperuenientia plurium litium excuſatur ſi non adimplebit præceptum teſtatoris, ea quo huiuſmodi præcepta ſemper intelliguntur, dummodo non ſuperueniat iuſta cauſa Panormit. *in cap.* 1. *n.* 5. *ante med. verſ. & hoc verum, qui mat. accuſat. poſſ.* Rebuff. *de priuil. ſcol. priuil.* 76. *n.* 6. Tiraq. *ad l. connub. gl.* 1. *n.* 39. *in fin.* Capici. *dec.* 135. *ſub n.* 2. Gomez. *var. reſolut. tit.* 3. *c.* 10. *n.* 24. *verſ. addo tamen.* Molin. *de ritu nupt. lib.* 1. *c.* 23. *n.* 52. vbi de communi, Socin. *de matr. lib.* 1. *diſp.* 40. *n.* 6. Palat. *de maior part.* 1. *quæſt.* 57. *n.* 48. *ad med. & ſeq.* Guttier. *de matrim. cap.* 23. *n.* 18. & talis iuſta cauſa viſa fuit DD. occaſio tot litium, in quibus exercendis vtilior eſſe ſolet, & quaſi neceſſaria præſentia Domini, vt admonet Burſatt. *conſ.* 294. *n.* 14. *&* 15. & Duran. *de vxor. milit. col.* 2. *in fin.*

Et ita reſolutum, &c.

Amerina Bonorum.

Lunæ 18. Maij 1643.

ARGVMENTVM.

Quando emptio facta à Prælato alicuius Monaſterij eo inconſulto valida ſit, & in bonis Collegij pro pretio exigendo executio fieri poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Refertur conſtitutio, Collegij S. Norberti de Vrbe.*

2 *Signa veri Collegij.*

3 *Emptio facta à Præſide Collegij eo non vocato inualida eſt, niſi ex conſtitutione Monaſterij, & Collegij illi facultas tributa ſit.*

4 *Conſtitutio loquens de ſimplici contractu debiti non intelligitur de debito ex cauſa.*

5 *Caſus omiſſus non cenſetur comprehenſum, ſed remanet in diſpoſitione iuris communis.*

6 *De iure communi Prælatus poteſt in vtilitatem Eccleſiæ bona eius obligare.*

7 *Et ex dicta cauſa poſſunt Prælati bona Eccleſiæ detrahere.*

8 *Pecunia conuerſa in emptionem prædiorum cenſetur conuerſa in vtilitatem ementis.*

9 *Et in hoc contractu non requiruntur ſolemnitates; de quibus* in extrauag. ambitioſæ de reb. eccl. alien.

10 *Obſeruantia interpretatiua, & proxima multum deferendum eſt.*

11 *Et tribuit facultatem faciendi quod fuerit obſeruatum.*

12 *Prælatus poteſt diſtrahere pecuniam abſque ſolemnitatibus.*

13 *Pretium rei emptæ à Prælato poteſt ſolui ex aliis rebus non deſtinatis ad emptionem etiam abſque Apoſtolico beneplacito.*

14 *Solutio cuiuſdam obiectionis.*

15 *Loca montium quæ poſſunt hypothecari poſſunt etiam ad ſatisfaciendum creditoribus, vendi, fallit. n.* 17.

16 *In alienatione neceſſaria non requiritur ſolemnitas* extrauag. ambitioſæ.

DECISIO CCV.

SVb die 19. Aprilis 1641. fuit coram eminentiſſimo Cardinali Veroſpio, reſolutum contractum venditionis vineæ & aliorum bonorum ſtabilium Pauli Parcæ ſequutæ ad fauorem Collegij S. Norberti de Vrbe mediante Præſide pro tempore pretio ſcut. 3000. cum pacto ſoluendi fructus recompenſatiuos pro ſcutis 2000. eſſe validum, & mandatum eſſe relaxandum ſuper bonis per d. Paulum venditis tantum, poſtea fuit coram me dictum ſub die 21. Februarij 1642. non intrare arbitrium pro retardatione executionis mandati, etiam ſuper fructibus locorum Montium ex rationibus in deciſione deductis modo dubitaui, an eſſet perſiſtendum in deciſis ſub d. die 19. Aprilis 1641. coram Eminentiſſimo Veroſpio, & fuit reſolutum quoad primam partem firmantem validitatem d. venditionis ſtandum eſſe in deciſis, quo verò ad 2. partem, in qua dictum fuit executionem eſſe faciendam ſuper bonis per Paulum venditis tantum à deciſis fuit receſſum.

Inconcuſſa ſiquidem remanere dicebant DD. 1

dem conſtitutum tutor, & adminiſtrator, poſſit ſolus vti adminiſtrator adminiſtrare, non impedit quin ille vti tutor ſolus adminiſtrare poſſit.

11 *Prouiſio teſtatoris facta ne in caſu diſcordiæ poſſit vnus adminiſtrare non impedit quin aliquis poſſit ſolus adminiſtrare, ſi alij expreſſe non diſſentiant. & n. 13.*

12 *Prouiſio teſtatoris non extenditur de caſu ad caſum.*

13 *Interpretatio ea in dubio ſumenda eſt, quæ prohibitionem reiiciat.*

14 *Exiſtente matre impuberis alius tutor dandus non eſt, nec curator puberis.*

15 *Solemniter & publice ſe gerens pro tutore poteſt in vtilitatem pupilli contrahere.*

16 *Præcepta teſtatoris, vel alterius ſemper intelliguntur niſi noua cauſa intercedat.*

17 *In litibus vtilior, & quaſi neceſſaria præſentia domini.*

DECISIO CCIV.

CONSTARE de legitimatione perſonæ D. Mariæ Catanež Coſtæ reſponderunt Domini, ſiue vti Tutricis Philippi Impuberis ſui filij, ſiue vti potius adminiſtratricis bonorum eiuſdem Philippi Dominam enim Mariam fuiſſe ab Octauio Coſta dicto Philippo ſuo nepoti deputatam & à Iudice confirmatam Tutricem, & rurſus ab eodem Octauio nominatam adminiſtrationem, conſtat ex aperta diſpoſitione eiuſdem Octauij, in eius cum quo deceſſit teſtamento necnon reſpectiuè ex Iudicis decreto, neque hoc pro parte Ambroſij controuertebatur, ſed cum tota quæſtio reduceretur ad duo. Primum ſcilicet, An dictus Octauius poterit teſtamento dare tutricem Philippo ſuo nepoti, adhuc viuente D. Benedicto Patre d. Philippi, & filio dict. Octauij: Alterum verò, An cum fuerint dati plures adminiſtratores potuerit ſola D. Maria altera ex ipſis adminiſtrare, & conſequenter gerere contractum, de quo quæritur, DD. in vtroque ſententiam affirmatiuam,

1 Nam quoad primum licet regulariter non ſit Auo permiſſum tutorem dare nepotibus in poteſtate Patris Recuſaris *§. permiſſum inſtitution. de tutel.*
2 nihilominus quia Octauius Auus per petitam, & expreſſam voluntatis ſuæ declarationem prohibuerat filio Benedicto non modo vſumfructum, ſed etiam adminiſtrationem ſuorum bonorum, in quibus hæredem ſuum inſtituebat Philippum ex dicto Benedicto nepotem, non eſt dubitandum, quin reſpectu dd. bonorum quorum adminiſtrationem palam eſt, quod poſſet vnicuique conferre eam prohibendo Benedicto Patri inſtituti per Text. expreſſ.
3 *in §. 1. auth. vt liceat matri et Auiæ*) potuiſſet etiam vti quilibet alius extraneus eidem impuberi inſtituto deſignare tutricem ad Text. *in l. Pater hæredi 4. ff. de teſtam. tutel.* quæ accedente Iudicis confirmatione verè ſit tutrix *l. ſi Patronus 4. ff. de confirm. tut. vel curat.* etiam ſi Impubes inſtitutus ſit ſub Patria poteſtate, vt bene deciſum refert Maſtrill. *dec. 59. n. 4. 5. & 8.* & notant Theſaur. Iun. *q. 74. n. 1. in fin. verſ. & hoc habes locum lib. 4. quæ ſub n. 3.* ſequitur d. deciſ. Maſtrill. Grat. *diſcept. 680. num. 4. verſ. nam extraneus* ac Giurba *ad conſuet. Meſſanen. cap. 7. gloſ. 3. part. 1. n. 54.*

4 Et ratio eſt euidens quia cum Pater reſpectu bonorum, in quibus non habet adminiſtrationes reputetur ac ſi extraneus ex not. per Bart. *in l. lis nulla*
5 *n. 9. ff. de iudic.* Menoch. *de recuper. remed. 9. n. 86.* cum aliis per Paſqual. *de viſib. Patria Poteſt. part. 1. c. 2. n. 84.*

Videtur quodam modo ceſſare effectus Patriæ Poteſtatis circa adminiſtrationem dd. bonorum, meritò quoad ipſam ſit ſuſtinendus tutor à iudice confirmatus & datus Impuberi ab inſtituente eum, quaſi quod inſtituens reſpectu ſuæ hæreditatis habeatur tunc locò Patris, vt ex *l. nemo 8. de hered. inſtit.* notant. Bald. *in d. l. ſi Patronus in fin. &c.* ibi Adden. ad Bart. *lit. D. ff. de confirmat.* tutor cum cæteris per Grat. *diſcept. 680. n. 4. verſ. quo caſu.*

Quo verò ad ſecundum, Regula eſt affirmatiua, 6
quod quilibet ex pluribus tutoribus poteſt ſolus adminiſtrare, quia cenſentur in ſolidum conſtitui ad Text. *expreſſ. in l. ſi plures 3. l. decreto 25. ſi duobus ff. de adminiſtr. tutor. l. 1. C. ſi ex plur. tut.* cum ſimil. per Rot. *coram bona mem. Coccino deciſ. 378. n. 7.* ne- 7
que ab hac regula eſt recedendum per ſolas dictiones, & clauſulas complexiuas adhibitas in eorum deſtinatione, niſi alterius concurrat etiam expreſſa prohibitio, ne vnus abſque alio adminiſtret, Specul. *titulo de inſtr. addit. n. 47. verſ. vel diſtingue.* Bart. communiter receptus *conſ. 147. per tot. lib. 1. & ſequuntur,* Caſtr. *conſ. 54. n. 1. ad fin. & n. 2.* late Caſtill. *dec. 116. per tot.* cum aliis per Grat. *diſcept. 812. n. 27. & 28.* Buratt. *deciſ. 389. per tot.* quia tunc dd. dictiones 8
coniunctim ſimul, & huiuſmodi vel referuntur ad actum ipſiuſmet teſtatoris nempe nominationis vt voluit Bart. *d. conſ. 147. num. 2. verſ. reſpondeo,* quem ſequitur Grat. *d. diſcept. 812. n. 6. verſ. tamen iſta,* vel ad ipſam adminiſtrationem, ne ſcilicet diuidatur inter plures nominatos, vt conſiderauit Caſtill. *dicta deciſ. 116. n. 9.*

Neque in præſenti caſu poterit elici, ſimilis pro- 9
hibitio, ne vnus abſque alio adminiſtret, ex eo quod Octauius in nominatione ſex adminiſtratorum, voluerit, quod in caſu diſcordiæ præualeat ſententia duorum, in quam venerit D. Commendator à Puteo iuxta tradita per Aret. *conſ. 26. n. 5. verſ. ſed in* 10
caſu noſtro, quia prætermiſſo, quod cum dicta diſpoſitio annexa nominationi adminiſtratorum non ſit applicabilis præcedenti dationi tutorum expreſſa abſque dicta conſideratione caſus diſcordiæ, ita vt dum ſola vti tutrix potuit gerere actum de quo quæritur, fruſtra ponitur in controuerſia. An ſola potuerit etiam gerere vti adminiſtratrix, ad tradita per Ruin. *conſ. 89. num. 11. & ſeq. lib. 5.* Placuit reſ- 11
ponſio, quod non videtur procedere tale argumentum, in caſu diſcordiæ præualeat ſententia vnius partis, ergo vnus ex eis non poteſt ſolus abſque aliis adminiſtrare, ſiquidem diſpoſitio emanata in caſu diſcordiæ, ſicut præſupponit, quod omnes alij actu adminiſtrarent, ita minime eſt trahenda ad alium caſum, in quo per non adminiſtrationem aliorum ceſſet tale ſuppoſitum, quia prouiſio teſtatoris non 12
debet extendi de caſu ad caſum; vt in his terminis Cranet. *conſ. 690. num. 8. & ſequent.* & Caſtil. *d. deciſ. 116. n. 9. ad propoſitum,* Caldet. *conſ. 45. verſ. item ille tit. de teſt.* Franc. *in c. fin. §. ſane num. 5. ante fin. de teſtam. in 6.* Panormit. *conſ. 65. num. 3. in 3. dub. lib. 2.* Sanchez *conſ. moral. lib. 4. c. 1. dub. 44. ſub n. 4.* Cancer. *var. reſolut. part. 1. cap. 7. n. 34. in nouiter impreſſ.* Ioſeph. de Seſſe *deciſ. 51. n. 2.*

Nec Aret. *d. conſ. 26.* aliud ſuadet ſtante diuerſi- 13
tate caſuū, in illo enim cum teſtator cōceſſiſſet tribus ex pluribus nominatis facultatem adminiſtrandi occaſione, quia cæteri recuſaſſent vel obiiſſet, vel eſſent impediti, ſuppoſuit non omnium adminiſtrationē Octauius verò Coſta omnibus generaliter adminiſtrationem conceſſit, item in illo neceſſario erat dicendum, quod teſtator conceſſerat tribus facultatem, quia voluerat adminiſtrationem geri minori

admini-

adminiſtratorum numero, quam huiuſmodi ex pluribus nominatis, in hoc autem Octauius non alia de cauſa videtur diſpoſuiſſe, quam quod in caſu diſcordiæ præualeret ſcotentia eorum, in quam iuiſſet D. Commendator à Poteo niſi ad euitandam perniciosam in rebus agendis in reſolutionem (quæ argumento text. *in l. ille à quo §. tempeſtiuum ff. de ſenat. conſ. Trebell.* propter æqualem diſſentientium poteſtatem prouenit à parium votorum diſcordi ſententia, vt inde merito ſit excludenda alia interpretatio, quæ inducat prohibitionem adminiſtrãdi per vnum duntaxat ad tradita in ſpecie per Bart. *d. conſ.* 147. *n. 2. verſ. preterea lib.* 1. & generale eſt quod ea interpretatio ſumi debet quæ prohibitionem reiicit ex congeſtis per Sord. *conſ.* 383. *n.* 19. *& ſeq. cum ſimil.*

14 Propterea ex abundanti fuit, etiam conſideratum, quod quatenus ex voluntate teſtatoris prohibentis ſimpliciter & abſolutè adminiſtrationem D. Bened. Patri huius infantis, certum ſit opus eſſe tutore, vel curatore in bonis ab eodem teſtatore relictis, ideo aut Octauius teſtator voluit omnes poſſe in ſolidum adminiſtrare & potuit ſola D. Maria, aut voluit quod vnus ex aliis nominatis non poſſit adminiſtrare & tunc quia, per adminiſtrationem vnius ceſſaſſet facultas omnium, cuique ad D. Mariam ſolam ſpectaret hoc munus tanquam Matrem impuberis, qua exiſtente in medio non eſſet locus dationi alterius tutoris ſeu adminiſtratoris *auth. matri & Auia C. quan mulier. tutel. offic.* cuius diſpoſitio procedit etiam in cura vt ibi aduertit gloſ. *verbo tutela*, & Bart. *n.* 7. nec eſſet excludẽda ex eo quod teſtator ſolam matrem non nominauit ad benè tradita in propoſito per Bald. *conſ.* 308. *per tot. lib.* 2. *& in l. cum Magiſtratus n.* 2. *C. quando prouoc. non eſt neceſſ.* quem refert, & ſequitur Grat. *d. diſcept.* 812. *n.* 29. *& ſeq.*

15 Ideoque cum ſola D. Maria merito tanquam mater communiter reputetur pro tutrice ſeu adminiſtratrice d. filij impuberis, iniquum videtur dubitare de validitate contractus ab ea in vtilitatem ſui filij etiamſi ſolemniter, ſeu legitimæ non eſſet talis, qualis reputatur, vt in ſpecie matris ſe gerentis pro tutrice, firmauit Socin. Sen. *conſ.* 153. *n* 5. *verſ. reſpondeo in primis vol.* 2. & generalem de quolibet tutore non legitimo, dum tamen publicè ſe gerebat pro tali, & contraxerat ad fauorem Pupilli alias dixit Rot. *dec.* 89. *n.* 9. *part.* 2. *diuerſ. & dec.* 47. *num.* 2. *v. quod eo magis part.* 2. *recent.* nam tali caſo communis reputatio facit ius, vt in ſpecie animaduertit Caputaq. *dec.* 323. *n.* 4. *part.* 3.

16 Et nihil obſtare viſum fuit, quod D. Maria fuerit priuata tutela, & legatis in caſo, quod infra annum non peteret ciuitatem Albinghæ, quia ſtante ſuperuenientia plurium litium excuſatur ſi non adimpleuit præceptum teſtatoris, ex quo huiuſmodi præcepta ſemper intelliguntur, dummodo non ſuperueniat iuſta cauſa Panormit. *in cap.* 1. *n.* 5. *ante med. verſ. & hoc verum qui mat. accuſat. poſſ.* Rebuff. *de priuil. ſcol. priuil.* 76. *n.* 6. Tiraq. *ad l. connub. gl.* 1. *n.* 39. *in fin.* Capic. *dec.* 135. *ſub n.* 2. Gomez. *var. reſolut. tit.* 3. *c.* 10. *n.* 24. *verſ. addo tamen.* Molin. *de ritu nupt. lib.* 1. *c.* 23. *n.* 3. vbi de communi, Socin. *de matr. lib.* 1. *diſp.* 40. *n.* 6, Palat. *de maior part.* 1 *quæſt.* 57. *n.* 48. *ad med. & ſeq.* Guttier. *de matrim. cap.* 23. *n.* 18. & talis iuſta cauſa viſa fuit DD. occaſio tot litium, in quibus exercendis vtilior eſſe ſolet, & quaſi neceſſaria præſentia Domini, vt admonet Burſatt. *conſ.* 294. *n.* 14. *&* 15. & Duran. *de vxor. milit. col.* 2. *in fin.*

Et ita reſolutum, &c.

Amerina Bonorum.

Lunæ 18. Maij 1643.

ARGVMENTVM.

Quando emptio facta à Prælato alicuius Monaſterij eo inconſulto valida ſit, & in bonis Collegij pro pretio exigendo executio fieri poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Refertur conſtitutio, Collegij S. Norberti de Vrbe.*
2 *Signa veri Collegij.*
3 *Emptio facta à Præſide Collegij eo non vocato inualida eſt, niſi ex conſtitutione Monaſterij, & Collegij illi facultas tributa ſit.*
4 *Conſtitutio loquens de ſimplici contractu debiti non intelligitur de debito ex cauſa.*
5 *Caſus omiſſus non cenſetur comprehenſum, ſed remanet in diſpoſitione iuris communis.*
6 *De iure communi Prælatus poteſt in vtilitatem Eccleſiæ bona eius obligare.*
7 *Et ex dicta cauſa poſſunt Prælati bona Eccleſiæ detrahere.*
8 *Pecunia conuerſa in emptionem prædictum cenſetur conuerſa in vtilitatem ementis.*
9 *Et in hoc contractu non requiruntur ſolemnitates de quibus* in extrauag. ambitioſæ de reb. eccl. alien.
10 *Obſeruantia interpretatiua, & proxima multum deferendum eſt.*
11 *Et tribuit facultatem faciendi quod fuerit obſeruatum.*
12 *Prælatus poteſt diſtrahere pecuniam abſque ſolemnitatibus.*
13 *Pretium rei emptæ à Prælato poteſt ſolui ex aliis rebus non deſtinatis ad emptionem etiam abſque Apoſtolico beneplacito.*
14 *Solutio cuiuſdam obiectionis.*
15 *Loca montium quæ poſſunt hypothecari poſſunt etiam ad ſatisfaciendum creditoribus, vendi, fallit n. 17.*
16 *In alienatione neceſſaria non requiritur ſolemnitas* extrauag. ambitioſæ.

DECISIO CCV.

SVa die 19. Aprilis 1641. fuit coram eminentiſſimo Cardinali Veroſpio, reſolutum contractum venditionis vineæ & aliorum bonorum ſtabilium Pauli Parcæ ſequutæ ad fauorem Collegij S. Norberti de Vrbe mediante Præſide pro tempore pretio ſcut. 3000. cum pacto ſoluendi fructus recompenſatiuos pro ſcutis 2000. eſſe validum, & mandatum eſſe relaxandum ſuper bonis per d. Paulum venditis tantum, poſtea fuit coram me dictum ſub die 21. Februarij 1642. non intrare arbitrium pro retardatione executionis mandati, etiam ſuper fructibus locorum Montium ex rationibus in deciſione deductis modo dubitaui, an eſſet perſiſtendum in deciſis ſub d. die 19. Aprilis 1641. coram Eminentiſſimo Veroſpio, & fuit reſolutum quoad primam partem firmantem validitatem d. venditionis ſtandum eſſe in deciſis, quo verò ad 2. partem, in qua dictum fuit executionem eſſe faciendam ſuper bonis per Paulum venditis tantum à deciſis fuit receſſum.

Inconcuſſa ſiquidem remanere dicebant DD. 1

dem conſtitutum tutor, & adminiſtrator à poſſit ſolus vti adminiſtrator adminiſtrare, non impedit quin ille vti tutor ſolus adminiſtrare poſſit.

11 *Prouiſio teſtatoris facta ne in caſu diſcordiæ poſſit vnus adminiſtrare non impedit quin aliquis poſſit ſolus adminiſtrare, ſi alij expreſſe non diſſentiant. & n.13.*

12 *Prouiſio teſtatoris non extenditur de caſu ad caſum.*

13 *Interpretatio ea in dubio ſumenda eſt, quæ prohibitionem reiiciat.*

14 *Exiſtente matre impuberis alius tutor dandus non eſt, nec curator puberis.*

15 *Solemniter & publice ſe gerens pro tutore poteſt in vtilitatem pupilli contrahere.*

16 *Præcepta teſtatoris, vel alterius ſemper intelliguntur niſi noua cauſa intercedat.*

17 *In litibus vtilior, & quaſi neceſſaria præſentia domini.*

DECISIO CCIV.

CONSTARE de legitimatione perſonæ D. Mariæ Cataneæ Coſtæ reſponderunt Domini, ſiue vti Turricis Philippi Impuberis ſui filij ſiue vti potius adminiſtratricis bonorum eiuſdem Philippi Dominam enim Mariam fuiſſe ab Octauio Coſta dicto Philippo ſuo nepoti deputatam & à Iudice confirmatam Tutricem, & rurſus ab eodem Octauio nominatam adminiſtrationem, conſtat ea aperta diſpoſitione eiuſdem Octauij, in eius cum quo deceſſit teſtamento necnon reſpectiuè ex Iudicis decreto, neque hoc pro parte Ambroſij controuertebatur, ſed cum tota quæſtio reduceretur ad duo. Primum ſcilicet, An dictus Octauius poterit teſtamento dare tutricem Philippo ſuo nepoti, adhuc viuente D. Benedicto Patre d. Philippi, & filio dict. Octauij: Alterum verò. An cum fuerint dati plures adminiſtratores potuerit ſola D. Maria altera ex ipſis adminiſtrare, & conſequenter gerere contractum, de quo quæritur, DD. in vtroque ſententiam affirmatiuam.

1 Nam quoad primum licet regulariter non ſit Auo permiſſum tutorem dare nepotibus in poteſtate Patris Recuſaris *§. permiſſum inſtitutione de tutel.*
2 nihilominus quia Octauius Auus per peritam, & expreſſam voluntatis ſuæ declarationem prohibuerat filio Benedicto non modo vſumfructum, ſed etiam adminiſtrationem ſuorum bonorum, in quibus hæredem ſuum inſtituebat Philippum ex dicto Benedicto nepotem, non eſt dubitandum, quin reſpectu dd. bonorum quorum adminiſtrationem palam eſt, quod poſſet vnicuique conferre eam prohibendo Benedicto Patri inſtituti per Text. expreſſ.
3 *in §. 1. auth. vt liceat matri & Auiæ*) potuiſſet etiam vti quilibet alius extraneus eidem impuberi inſtituto deſignare tutricem ad Text. *in l. Pater hæredi 4. ff. de teſtam. tutel.* quæ accedente Iudicis confirmatione verè ſit tutrix *l. ſi Patronus 4. ff. de confirm. tut. vel curat.* etiam ſi Impubes inſtitutus ſit ſub Patria poteſtate, vt bene decetum refert Maſtrill. *dec. 59. n. 4. 5. & 8.* & notant Theſaur. lun. *q. 74. n. 1. in fin. verſ. & hoc habet locum lib. 4. quæ ſub n. 3.* ſequitur d. deciſ. Maſtrill. Grat. *diſcept. 680. num. 4. verſ. nam extraneus* ac Giurba *ad conſuet. Meſſanen. cap. 7. gloſ. 3. part. 1. n. 54.*

4 Et ratio eſt euidens quia cum Pater reſpectu bonorum, in quibus non habet adminiſtrationes reputetur ac ſi extraneus ex not. per Bart. *in l. lis nulla*
5 *n. 9. ff. de iudic.* Menoch. *de recuper. remed. 9. n. 86.* cum aliis per Paſchal. *de viribus Patriæ Poteſt. part. 1. c. 2. n. 84.* Videtur quodam modo ceſſare effectus Patriæ Poteſtatis circa adminiſtrationem dd. bonorum, meritò quoad ipſam ſit ſuſtinendus tutor à iudice confirmatus & datus Impuberi ab Inſtituente eum, quaſi quod inſtituens reſpectu ſuæ hæreditatis habeatur tunc loco Patris, vt ex *l. nemo 8. de hered. inſtit.* notant. Bald. *in d. l. ſi Patronus in fin. &c.* ibi Adden. ad Bart. *litt. D. ff. de confirmat.* tutor cum cæteris per Grat. *diſcept. 680. n. 4. verſ. quo caſu.*

Quo verò ad ſecundum, Regula eſt affirmatiua, 6
quod quilibet ex pluribus tutoribus poteſt ſolus adminiſtrare, quia cenſentur in ſolidum conſtituti ad Text. *expreſſ. in l. ſi plures 3. l. decreto 25. ſi duobus ff. de adminiſtr. tutor. l. 1. C. ſi ex plur. tut.* cum ſimil. per Rot. *coram bonæ mem. Coccino deciſ. 378. n. 7.* ne- 7
que ab hac regula eſt recedendum per ſolas dictiones, & clauſulas complexiuas adhibitas in eorum deſtinatione, niſi alterius concurrat etiam expreſſa prohibitio, ne vnus abſque alio adminiſtret, Speccul. *titulo de inſtr. addit. n. 47. verſ. vel diſtinguo.* Bart. communiter receptus *conſ. 147. per tot. lib. 1. & ſequuntur,* Caſtr. *conſ. 54. n. 1. ad fin. & n. 2.* late Caſtill. *dec. 116. per tot.* cum aliis per Grat. *diſcept. 812. n. 27. & 28.* Buratt. *deciſ. 389. per tot.* quia tunc dd. dictiones 8
coniunctim ſimul, & huiuſmodi vel referuntur ad actum ipſiuſmet teſtatoris nempe nominationis vt voluit Bart. *d. conſ. 147. num. 2. verſ. reſpondeo,* quem ſequitur Grat. *d. diſcept. 812. n. 6. verſ. tamen iſta,* vel ad ipſam adminiſtrationem, ne ſcilicet diuidatur inter plures nominatos, vt conſiderauit Caſtill. *dicta deciſ. 116. n. 9.*

Neque in præſenti caſu poterat elici, ſimilis pro- 9
hibitio, ne vnus abſque alio adminiſtraret, ex eo quod Octauius in nominatione ſua adminiſtratorum, voluerit, quod in caſu diſcordiæ præualeat ſententia duorum, in quam venerit D. Commendator à Puteo iuxta tradita per Aret. *conſ. 26. n. 9. verſ. ſed in* 10
caſu noſtro, quia prætermiſſo, quod cum dicta diſpoſitio annexa nominationi adminiſtratorum non ſit applicabilis præcedenti dationi tutorum expreſſa abſque dicta conſideratione caſus diſcordiæ, ita vt dum ſola vti tutrix potuit gerere actum de quo quæritur, fruſtra ponatur in controuerſia. An ſola potuerit etiam gerere vti adminiſtratrix, ad tradita per Roin. *conſ. 89. num. 11. & ſeq. lib. 5.* Placuit reſ- 11
ponſio, quod non videtur procedere tale argumentum, in caſu diſcordiæ præualeat ſententia vnius partis, ergo vnus ex eis non poteſt ſolus abſque aliis adminiſtrare, ſiquidem diſpoſitio emanata in caſu diſcordiæ, ſicut præſupponit, quod omnes alij actu adminiſtrarent, ita minime eſt trahenda ad alium caſum, in quo per non adminiſtrationem aliorum eſſet tale ſuppoſitum; quia prouiſio teſtatoris non 12
debet extendi de caſu ad caſum; vt in his terminis Cranet. *conſ. 690. num. 8. & ſequen.* & Caſtil. *d. deciſ. 116. n. 9. ad propoſitum,* Calder. *conſ. 45. verſ. item ille tit. de teſt.* Franc. *in c. fin. §. ſane num. 5. ante fin. de teſtam. in 6.* Panormit. *conſ. 65. num. 3. in 3. dub. lib. 2.* Sanchez *conſ. moral. lib. 4. c. 1. dub. 44. ſub n. 4.* Cancer. *var. reſolut. part. 1. cap. 7. n. 34. in nouiter impreſſ.* Ioſeph. de Seſſe *deciſ. 51. n. 2.*

Nec Aret. *d. conſ. 26.* aliud ſuadet ſtante diuerſi- 13
tate caſuũ, in illo enim cum teſtator cõceſſiſſet tribus ex pluribus nominatis facultatem adminiſtrandi occaſione, quia cæteri recuſaſſent vel obiiſſet, vel eſſent impediti, ſuppoſuit non omnium adminiſtrationẽ Octauius verò coſta omnibos generaliter adminiſtrationem conceſſit, item in illo neceſſario erat dicendum, quod teſtator conceſſerat tribus facultatem, quia voluerat adminiſtrationem geri minori

admini-

adminiſtratorum numero, quam huiuſmodi ex plo-ribus nominatis, in hoc autem Octauius non alia de cauſa videtur diſpoſuiſſe, quam quod in caſu diſcor-diæ præualeret ſententia eorum, in quam iuiſſet D. Commendator à Puteo niſi ad euitandam pernicio-ſam in rebus agendis in reſolutionem (quæ argu-mento text. *in l. ille à quo §. tempeſtiuum ff. de ſenat. conſ. Trebell.* propter æqualem diſſentientium pote-ſtatem prouenit à parium votorum diſcordi ſenten-tia, vt inde merito ſit excludenda alia interpretatio, quæ inducat prohibitionem adminiſtrãdi per vnum duntaxat ad tradita in ſpecie per Bart. *d. conſ.* 147. *n.* 2. *verſ. præterea lib.* 1. & generale eſt quod ea in-terpretatio ſumi debet quæ prohibitionem reiicit ex congeſtis per Surd *conſ.* 383. *n.* 19. *& ſeq. cum ſimil.*

14 Propterea ex abundanti fuit, etiam conſideratum, quod quatenus ex voluntate teſtatoris prohibentis ſimpliciter & abſolutè adminiſtrationem D. Bened. Patri huius infantis, certum ſit opus eſſe tutore, vel curatore in bonis ab eodem teſtatore relictis, ideo aut Octauius teſtator voluit omnes poſſe in ſolidum adminiſtrare & potuit ſola D. Maria, aut voluit quod vnus ex aliis nominatis non poſſit adminiſtra-re & tunc quia, per adminiſtrationem vnius ceſſaſ-ſet facultas omnium, cuique ad D. Mariam ſolam ſpectaret hoc munus tanquam Matrem impuberis, qua exiſtente in medio non eſſet locus dationi alte-rius tutoris ſeu adminiſtratoris *auth. matri & Auia C. quam mulier. tutel. offic.* cuius diſpoſitio procedit etiam in cura vt ibi aduertit gloſ. *verbo tutela*, & Bart. *n.* 7. nec eſſet excludẽda ex eo quod teſtator ſo-lam matrem non nominauit ad benè tradita in pro-poſito per Bald. *conſ.* 308. *per tot. lib.* 2. *& in l. cum Magiſtratus n.* 1. *C. quando prouoc. non eſt neceſſ.* quem refert, & ſequitur Grat. *d. diſcept.* 812. *n.* 29. *& ſeq.*

15 Ideoque cum ſola D. Maria merito tanquam ma-ter communiter reputetur pro tutrice ſeu admini-ſtratrice d. filij impuberis, iniquum videtur dubita-re de validitate contractus ab ea in vtilitatem ſui filij etiamſi ſolemniter, ſeu legitimè non eſſet talis, qualis reputatur, vt in ſpecie matris ſe gerentis pro tutrice, firmauit Socin. Sen. *conſ.* 153. *n* 5. *verſ. reſ-pondeo in primis vol.* 2. & generalem de quolibet tu-tore non legitimo, dum tamen publicè ſe gerebat pro tali, & contraxeras ad fauorem Pupilli alias di-xit Rot. *dec.* 89. *n.* 9. *part.* 2. *diuerſ. & dec.* 47. *num.* 2. *v. quod eo magis part.* 2. *recent.* nam tali caſu communis reputatio facit ius, vt in ſpecie animaduertit Ca-putaq. *dec.* 323. *n.* 4. *part.* 3.

16 Et nihil obſtare viſum fuit, quod D. Maria fuerit priuata tutela, & legatis in caſu, quod infra annum non peteret ciuitatem Albinghæ, quia ſtante ſuper-uenientia plurium litium excuſatur ſi non adimple-uit præceptum teſtatoris, ex quo huiuſmodi præce-pta ſemper intelliguntur, dummodo non ſuperueniat iuſta cauſa Panormit. *in cap.* 1. *n.* 5. *ante med. verſ. & hoc verum qui mat. accuſat. poſſ.* Rebuff. *de priuil. ſcol. priuil.* 76. *n.* 6. Tiraq. *ad l. connub. gl.* 1. *n.* 39. *in fin.* Ca-pic. *dec.* 135. *ſub n.* 2. Gomez. *var. reſolut. tit.* 3. *c.* 10. *n.* 24. *verſ. addo tamen.* Molin. *de ritu nupt. lib.* 1. *c.* 23. *n.* 3. vbi de communi, Socin. *de matr. lib.* 1. *diſp.* 40. *n.* 6. Palat. *de maior part.* 1. *quæſt.* 57. *n.* 48. *ad med. & ſeq.* Guttier. *de matrim. cap.* 23. *n.* 18. & talis iu-ſta cauſa viſa fuit DD. occaſio tot litium, in qui-bus exercendis vtilior eſſe ſolet, & quaſi neceſſaria præſentia Domini, vt admonet Burſatt. *conſ.* 294. *n.* 14. *&* 15. & Duran. *de vxor. milit. col.* 2. *in fin.*

Et ita reſolutum, &c.

Amerina Bonorum.

Lunæ 18. Maij 1643.

ARGVMENTVM.

Quando emptio facta à Prælato alicuius Monaſterij eo inconſulto valida ſit, & in bonis Collegij pro pretio exigendo exe-cutio fieri poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Refertur conſtitutio, Collegij S. Norberti de Vrbe.*
2 *Signa veri Collegij.*
3 *Emptio facta à Præſide Collegij eo non vocato inua-lida eſt, niſi ex conſtitutione Monaſterij, & Col-legij illi facultas tributa ſit.*
4 *Conſtitutio loquens de ſimplici contractu debiti non intelligitur de debito ex cauſa.*
5 *Caſus omiſſus non cenſetur comprehenſum, ſed re-manet in diſpoſitione iuris communis.*
6 *De iure communi Prælatus poteſt in vtilitatem Ec-cleſiæ bona eius obligare.*
7 *Et ex dicta cauſa poſſunt Prælati bona Eccleſiæ detrahere.*
8 *Pecunia conuerſa in emptionem prædiorum cenſetur conuerſa in vtilitatem ementis.*
9 *Et in hoc contractu non requiruntur ſolemnitates, de quibus* in extrauag. ambitioſæ de reb. eccl. alien.
10 *Obſeruantia interpretatiua, & proxima multum de-ferendum eſt.*
11 *Et tribuit facultatem faciendi quod fuerit obſer-uatum.*
12 *Prælatus poteſt diſtrahere pecuniam abſque ſolem-nitatibus.*
13 *Pretium rei emptæ à Prælato poteſt ſolui ex aliis rebus non deſtinatis ad emptionem etiam abſque Apoſtolico beneplacito.*
14 *Solutio cuiuſdam obiectionis.*
15 *Loca montium quæ poſſunt hypothecari poſſunt etiam ad ſatisfaciendum creditoribus, vendi, fallit n.* 17.
16 *In alienatione neceſſaria non requiritur ſolemnitas* extrauag. ambitioſæ.

DECISIO CCV.

SVa die 19. Aprilis 1641. fuit coram eminen-tiſſimo Cardinali Veroſpio, reſolutum con-tractum venditionis vineæ & aliorum bonorum ſta-bilium Pauli Patcæ ſequutæ ad fauorem Collegij S. Norberti de Vrbe mediante Præſide pro tempore pretio ſcut. 3000. cum pacto ſoluendi fructus re-compenſatiuos pro ſcutis 2000. eſſe validum, & mandatum eſſe relaxandum ſuper bonis per d. Pau-lum venditis tantum, poſtea fuit coram me dictum ſub die 21. Februarij 1642. non intrare arbitrium pro retardatione executionis mandati, etiam ſuper fructibus locorum Montium ex rationibus in deci-ſione deductis modo dubitaui, an eſſet perſiſtendum in deciſis ſub d. die 19. Aprilis 1641. coram Emi-nentiſſimo Veroſpio, & fuit reſolutum quoad pri-mam partem firmantem validitatem d. venditionis ſtandum eſſe in deciſis, quo verò ad 2. partem, in qua dictum fuit executionem eſſe faciendam ſuper bonis per Paulum venditis tantum à deciſis fuit receſſum.

Inconcuſſa ſiquidem remanere dicebant DD. 1

dem conſtitutus tutor, & adminiſtrator; poſſit
ſolus vti adminiſtrator adminiſtrare, non impedit
quin ille vti tutor ſolus adminiſtrare poſſit.
11 *Prouiſio teſtatoris facta ne in caſu diſcordiæ poſſit*
vnus adminiſtrare non impedit quin aliquis
poſſit ſolus adminiſtrare, ſi alij expreſſe non diſ-
ſentiant. & n.13.
12 *Prouiſio teſtatoris non extenditur de caſu ad caſum.*
13 *Interpretatio ea in dubio ſumenda eſt, quæ prohibi-*
tionem reiiciat.
14 *Exiſtente matre impuberis alius tutor dandus non*
eſt, nec curator puberis.
15 *Solemniter & publice ſe gerens pro tutore poteſt in*
vtilitatem pupilli contrahere.
16 *Præcepta teſtatoris, vel alterius ſemper intelliguntur*
niſi noua cauſa intercedat.
17 *In litibus vtiliter, & quaſi neceſſaria præſentia do-*
mini.

DECISIO CCIV.

Conſtaret de legitimatione perſonæ D. Ma-
riæ Catanex Coſtæ reſponderunt Domini, ſiue
vti Tutricis Philippi Impuberis ſui filij, ſiue vti po-
tius adminiſtratricis bonorum eiuſdem Philippi Do-
minam enim Mariam fuiſſe ab Octauio Coſta di-
cto Philippo ſuo nepoti deputatam & à Iudice con-
firmatam Tutricem, & rurſus ab eodem Octauio
nominatam adminiſtrationem, conſtat ex aperta diſ-
poſitione eiuſdem Octauij, in eius cum quo deceſſit
teſtamento necnon reſpectiuè ex Iudicis decreto,
neque hoc pro parte Ambroſij controuertebatur,
ſed cum tota quæſtio reduceretur ad duo. Primum
ſcilicet, An dictus Octauius poterit teſtamento
dare tutricem Philippo ſuo nepoti, adhuc viuen-
te D. Benedicto Patre d. Philippi, & filio dict. Octa-
uij.: Alterum verò. An cum fuerint dati plures
adminiſtratores potuerit ſola D. Maria altera ex
ipſis adminiſtrare, & conſequenter gerere con-
tractum, de quo quæritur, DD. in vtroque ſenten-
tiam affirmatiuam.
1 Nam quoad primum licet regulariter non ſit
Auo permiſſum tutorem dare nepotibus in poteſta-
te Patris Recuſaris §. *permiſſum. inſtitutione de tutel.*
2 nihilominus quia Octauius Auus per petitam, &
expreſſam voluntatis ſuæ declarationem prohibue-
rat filio Benedicto non modo vſumfructum, ſed
etiam adminiſtrationem ſuorum bonorum, in qui-
bus hæredem ſuum inſtituebat Philippum ex dicto
Benedicto nepotem, non eſt dubitandum, quin re-
ſpectu dd. bonorum quorum adminiſtrationem
palam eſt, quod poſſet vnicuique conferre eam pro-
hibendo Benedicto Patri inſtituti per Text. expreſſ.
3 *in §.1. auth. vt liceat matri et Auiæ*) potuiſſet etiam
vti quilibet alius extraneus eidem impuberi inſtitu-
to deſignare tutricem ad Text. *in l. Pater hæredi 4. ff.*
de teſtam. tutel. quæ accedente iudicis confirmatione
verè ſit tutrix *l. ſi Patronus 4. ff. de confirm. tut. vel*
curat. etiam ſi Impubes inſtitutus ſit ſub Patria po-
teſtate, vt bene decerium refert Maſtrill. *dec. 59. n. 4.*
5. & 8. & notant Theſaur. Iun. *q. 74. n. 1. in fin. verſ.*
& hoc habet locum lib. 4. quæ ſub n. 3. ſequitur d. deciſ.
Maſtrill. Grat. *diſcept. 680. num. 4. verſ. nam extra-*
neus ac Giurba *ad conſuet. Meſſanen. cap. 7. gloſ. 3.*
part. 1. n. 54.
4 Et ratio eſt euidens quia cum Pater reſpectu bo-
norum, in quibus non habet adminiſtrationes repu-
tetur ac ſi extraneus ex not. per Bart. *in l. lis nulla*
5 *n. 9. ff. de iudic.* Menoch. *de recuper. remed. 9. n. 86.* cum
aliis per Paſchal. *de virib. Patriæ Poteſt. part. 1. c. 2. n. 84.*
Videtur quodam modo ceſſare effectus Patriæ Po-
teſtatis circa adminiſtrationem dd. bonorum, meritò
quoad ipſam ſit ſuſtinendus tutor à iudice confir-
matus & datus Impuberi ab inſtituente eum, quaſi
quod inſtituens reſpectu ſuæ hæreditatis habeatur
tunc loco Patris, vt *ex l. nemo 8. de hered. inſtit.* no-
tant. Bald. *in d. l. ſi Patronus in fin. &c.* ibi Adden. ad
Bart. *lit. D. ff. de confirmat.* tutor cum cæteris per
Grat. *diſcept. 680. n. 4. verſ. quo caſu.*
Quo verò ad ſecundum, Regula eſt affirmatiua, 6
quod quilibet ex pluribus tutoribus poteſt ſolus ad-
miniſtrare, quia cenſentur in ſolidum conſtituti
ad Text. *expreſſ. in l. ſi plures 3. l. decreto 25. ſi duobus*
ff. de adminiſtr. tutor. l. 1. C. ſi ex plur. tut. cum ſimil.
per Rot. *coram bonæ mem. Coccino deciſ. 378. n. 7.* ne- 7
que ab hac regula eſt recedendum per ſolas dictio-
nes, & clauſulas complexiuas adhibitas in eorum
deſtinatione, niſi alterius concurrat etiam expreſſa
prohibitio, ne vnus abſque alio adminiſtret, Specul.
titulo de inſtr. addit. n. 47. verſ. vel diſtingue. Bart. com-
muniter receptus *conſ. 147. per tot. lib. 1. & ſequuntur,*
Caſtr. *conſ. 54. n. 1. ad fin. & n. 2.* late Caſtill. *dec. 116.*
per tot. cum aliis per Grat. *diſcept. 812. n. 17. & 28.*
Burat. *deciſ. 589. per tot.* quia tunc dd. dictiones 8
coniunctim ſimul, & huiuſmodi vel referuntur ad
actum ipſiuſmet teſtatoris nempe nominationis vt
voluit Bart. *d. conſ. 147. num. 2. verſ. reſpondeo,* quem
ſequitur Grat. *d. diſcept. 812. n. 6. verſ. tamen iſta,* vel
ad ipſam adminiſtrationem, ne ſcilicet diuidatur in-
ter plures nominatos, vt conſiderauit Caſtill. *dicta*
deciſ. 116. n. 9.
Neque in præſenti caſu poterat elici, ſimilis pro- 9
hibitio, ne vnus abſque alio adminiſtret, ex eo quod
Octauius in nominatione ſex adminiſtratorum, vo-
luerit, quod in caſu diſcordiæ præualeat ſententia
duorum, in quam venerit D. Commendator à Pu-
teo iuxta tradita per Aret. *conſ. 26. n. 5. verſ. ſed in* 10
caſu noſtro, quia prætermiſſo, quod cum dicta diſ-
poſitio annexa nominationi adminiſtratorum non
ſit applicabilis præcedenti dationi tutorum expreſſa
abſque dicta conſideratione caſus diſcordiæ, ita vt
dum ſola vti tutrix potuit gerere actum de quo
quæritur, fruſtra ponatur in controuerſia. An ſola
potuerit etiam gerere vti adminiſtratrix, ad tradita
per Ruin. *conſ. 89. num. 11. & ſeq. lib. 5.* Placuit reſ- 11
ponſio, quod non videtur procedere tale argumen-
tum, in caſu diſcordiæ præualeat ſententia vnius
partis, ergo vnus ex eis non poteſt ſolus abſque aliis
adminiſtrare, ſiquidem diſpoſitio emanata in caſu
diſcordiæ, ſicut præſupponit, quod omnes alij acti
adminiſtrarent, ita minime eſt trahenda ad alium
caſum, in quo per non adminiſtrationem aliorum
ceſſet tale ſuppoſitum, quia prouiſio teſtatoris non 12
debet extendi de caſu ad caſum; vt in his terminis
Crauet. *conſ. 690. num. 8. & ſequent.* & Caſtil. *d. deciſ.*
116. n. 9. ad propoſitum, Calder. *conſ. 45. verſ. item ille*
tit. de teſt. Franc. *in c. fin. §. ſane num. 5. ante fin. de*
teſtam. in 6. Panormit. *conſ. 65. num. 3. in 3. dub. lib. 2.*
Sanchez *conſ. moral. lib. 4. c. 1. dub. 44. ſub n. 4.* Cancer.
var. reſolut. part. 1. cap. 7. n. 34. in nouiter impreſſ. Ioſeph.
de Seſſe *deciſ. 51. n. 2.*
Nec Aret. *d. conſ. 26.* aliud ſuadet ſtante diuerſi- 13
tate caſuū, in illo enim cum teſtator cōceſſiſſet tri-
bus ex pluribus nominatis facultatem adminiſtran-
di occaſione, quia cæteri recuſaſſent vel obiiſſet, vel
eſſent impediti, ſuppoſuit non omnium adminiſtra-
tionē Octauius verò coſta omnibus generaliter ad-
miniſtrationem conceſſit, item in illo neceſſario erat
dicendum, quod teſtator conceſſerat tribus facul ta-
tem, quia voluerat adminiſtrationem geri minori
admini

adminiſtratorum numero, quam huiuſmodi ex pluribus nominatis, in hoc autem Octauius non alia de cauſa videtur diſpoſuiſſe, quam quod in caſu diſcordiæ præualeret ſententia eorum, in quam iuiſſet D. Commendator à Puteo niſi ad euitandam pernicioſam in rebus agendis in reſolutionem (quæ argomento text. *in l. ille à quo §. tempeſtiuum ff. de ſenat. conſ. Trebell.* propter æqualem diſſentientium poteſtatem prouenit à pariom votorum diſcordi ſententia, vt inde merito ſit excludenda alia interpretatio, quæ inducat prohibitionem adminiſtrãdi per vnum duntaxat ad tradita in ſpecie per Bart. *d. conſ.* 147. *n. 1. verſ præterea lib.* 1. & generale eſt quod ea interpretatio ſumi debet quæ prohibitionem reiicit ex congeſtis per Surd *conſ.* 383. *n.* 19. *& ſeq. cum ſimil.*

14 Propterea ex abundanti fuit, etiam conſideratum, quod quatenus ex voluntate teſtatoris prohibentis ſimpliciter & abſolotè adminiſtrationem D. Bened. Patri huius Infantis, certum ſit opus eſſe tutore, vel curatore in bonis ab eodem teſtatore relictis, ideo aut Octauius teſtator voluit omnes poſſe in ſolidum adminiſtrare & potuit ſola D. Maria, aut voluit quod vnus ex aliis nominatis non poſſit adminiſtrare & tunc quis, per adminiſtrationem vnius ceſſaſſet facultas omnium, cuique ad D. Mariam ſolam ſpectaret hoc munus tanquam Matrem impuberis, qua exiſtente in medio non eſſet locus dationi alterius tutoria ſeu adminiſtratoris *auth. matri & Auia C. quam mulier. tutel. offic.* cuius diſpoſitio procedit etiam in cura vt ibi aduertit gloſ. *verbo tutela*, & Bart. *n.* 7. nec eſſet excludẽda ex eo quod teſtator ſolam matrem non nominauit ad benè tradita in propoſito per Bald. *conſ.* 308. *per tot. lib.* 2. *& in l. cum Magiſtratus n.* 2. *C. quando prouoc. non eſt neceſſ.* quem refert, & ſequitur Grat. *d. diſcept.* 812. *n.* 29. *& ſeq.*

15 Ideoqoe cum ſola D. Maria merito tanquam mater communiter reputetur pro tutrice ſeu adminiſtratrice d. filij impuberis, iniquum videtur dubitare de validitate contractus ab ea in vtilitatem ſui filij etiamſi ſolemniter, ſeu legitimæ non eſſet talis, qualis reputatur, vt in ſpecie matris ſe gerentis pro tutrice, firmauit Socio. Sen. *conſ.* 153. *n* 5. *verſ. reſpondeo in primis vol.* 2. & generalem de quolibet tutore non legitimo, dum tamen publicè ſe gerebat pro tali, & contraxerat ad fauorem Pupilli alias dixit Rot. *dec.* 89. *n.* 9. *part.* 2. *diuerſ. & dec.* 47. *num.* 2. *v. quod eo magis part.* 2. *recent.* nam tali caſu communis reputatio facit ius, vt in ſpecie animaduertit Caputaq. *dec.* 323. *n.* 4. *part.* 3.

16 Et nihil obſtare viſum fuit, quod D. Maria fuerit priuata tutela, & legatis in caſu, quod infra annum non peteret ciuitatem Albinghæ, quia ſtante ſuperuenientia plurium litiom excuſatur ſi non adimpleuit præceptum teſtatoris, ex quo huiuſmodi præcepta ſemper intelliguntur, dummodo non ſuperueniat iuſta cauſa Panormit. *in cap.* 1. *n.* 5. *ante med. verſ. & hoc verum, qui mat. accuſat. poſſ.* Rebuff. *de priuil. ſcol. priuil.* 78. *n.* 6. Tiraq. *ad l. connub. gl.* 1. *n.* 39. *in fin.* Capic. *dec.* 135. *ſub n.* 2. Gomez. *var. reſolut. tit.* 3. *c.* 10. *n.* 24. *verſ. adde tamen.* Molin. *de ritu nupt. lib.* 1. *c.* 23. *n.* 52. vbi de communi, Socin. *de matr. lib.* 1. *diſp.* 40. *n.* 6. Palat. *de maior part.* 1. *quæſt.* 57. *n.* 48. *ad med. & ſeq.* Gutier. *de matrim. cap.* 23. *n.* 18. & talis iuſta cauſa viſa fuit DD. occaſio tot litium, in quibus exercendis vtilior eſſe ſolet, & quaſi neceſſaria præſentia Domini, vt admonet Burſatt. *conſ.* 294. *n.* 14. *&* 15. & Duran. *de vxor. milit. col.* 2. *in fin.*

Et ita reſolutum, &c.

Amerina Bonorum.

Lunæ 18. Maij 1643.

ARGVMENTVM.

Quando emptio facta à Prælato alicuius Monaſterij eo inconſulto valida ſit, & in bonis Collegij pro pretio exigendo executio fieri poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Refertur conſtitutio, Collegij S. Norberti de Vrbe.*
2 *Signa veri Collegij.*
3 *Emptio facta à Præſide Collegij eo non vocato inualida eſt, niſi ex conſtitutione Monaſterij, & Collegij illi facultas tributa ſit.*
4 *Conſtitutio loquens de ſimplici contractu debiti non intelligitur de debito ex cauſa.*
5 *Caſus omiſſus non cenſetur comprehenſum, ſed remanet in diſpoſitione iuris communis.*
6 *De iure communi Prælatus poteſt in vtilitatem Eccleſiæ bona eius obligare.*
7 *Et ex dicta cauſa poſſunt Prælati bona Eccleſiæ detrahere.*
8 *Pecunia conuerſa in emptionem prædiorum cenſetur conuerſa in vtilitatem ementis.*
9 *Et in hoc contractu non requiruntur ſolemnitates, de quibus* in extrauag. ambitioſæ de reb. eccl. alien.
10 *Obſeruantia interpretatiua, & proxima multum deferendum eſt.*
11 *Et tribuit facultatem faciendi quod fuerit obſeruatum.*
12 *Prælatus poteſt diſtrahere pecuniam abſque ſolemnitatibus.*
13 *Pretium rei emptæ à Prælato poteſt ſolui ex aliis rebus non deſtinatis ad emptionem etiam abſque Apoſtolico beneplacito.*
14 *Solutio cuiuſdam obiectionis.*
15 *Loca montium quæ poſſunt hypothecari poſſunt etiam ad ſatisfaciendum creditoribus, vendi, fallit. n.* 17.
16 *In alienatione neceſſaria non requiritur ſolemnitas* extrauag. ambitioſæ.

DECISIO CCV.

SVa die 19. Aprilis 1641. fuit coram eminentiſſimo Cardinali Veroſpio, reſolutum contractum venditionis vineæ & aliorum bonorum ſtabilium Pauli Parcæ ſequutæ ad fauorem Collegij S. Norberti de Vrbe mediante Præſide pro tempore pretio ſcut. 3000. cum pacto ſoluendi fructus recompenſatiuos pro ſcutis 2000. eſſe validum, & mandatum eſſe relaxandum ſuper bonis per d. Paulum venditis tantum, poſtea fuit coram me dictum ſub die 21. Februarij 1642. non intrare arbitrium pro retardatione executionis mandati, etiam ſuper fructibus locorum Montium ex rationibus in deciſione deductis modo dubitaui, an eſſet perſiſtendum in deciſis ſub d. die 19. Aprilis 1641. coram Eminentiſſimo Veroſpio, & fuit reſolutum quoad primam partem firmantem validitatem d. venditionis ſtandum eſſe in deciſis, quo verò ad 2. partem, in qua dictum fuit executionem eſſe faciendam ſuper bonis per Paulum venditis tantum à deciſis fuit receſſum.

Inconcuſſa ſiquidem remanere dicebant DD. 1

adminiſtratorum numero, quam huiuſmodi ex plo-ribus nominatis, in hoc autem Octauius non alia de cauſa videtur diſpoſuiſſe, quam quod in caſo diſcordiæ præualeret ſententia eorum, in quam fuiſſet D. Commendator à Puteo niſi ad euitandam pernicioſam in rebus agendis in reſolutionem (quæ argumento text. *in l. ille à quo §. tempeſtiuum ff. de ſenat. conſ. Trebell.* propter æqualem diſſentientium poteſtatem prouenit à parium votorum diſcordi ſententia, vt inde merito ſit excludenda alia interpretatio, quæ inducat prohibitionem adminiſtrãdi per vnum duntaxat ad tradita in ſpecie per Bart. *d. conſ.* 147. *n. 8. verſ. preterea lib.* 1. & generale eſt quod ea interpretatio ſumi debet quæ prohibitionem reiicit ex congeſtis per Surd. *conſ.* 383. *n.* 19. *& ſeq. cum ſimil.*

14 Propterea ex abundanti fuit, etiam conſideratum, quod quatenus ex voluntate teſtatoris prohibentis ſimpliciter & abſolutè adminiſtrationem D. Bened. Patri huius infantis, certum ſit opus eſſe tutore, vel curatore in bonis ab eodem teſtatore relictis, ideo aut Octauius teſtator voluit omnes poſſe in ſolidum adminiſtrare & potuit ſola D. Maria, aut voluit quod vnus ex aliis nominatis non poſſit adminiſtrare & tunc quia, per adminiſtrationem vnius ceſſaſſet facultas omnium, cuique ad D. Mariam ſolam ſpectaret hoc munus tanquam Matrem impuberis, qua exiſtente in medio non eſſet locus dationi alterius tutoria ſeu adminiſtratoris *auth. matri & Auia C. quan mulier. tutel. offic.* cuius diſpoſitio procedit etiam in cura vt ibi aduertit gloſ. *verbo tutela*, & Bart. *n.* 7. nec eſſet excludẽda ex eo quod teſtator ſolam matrem non nominauit ad benè tradita in propoſito per Bald. *conſ.* 308. *per tot. lib.* 2. *& in l. cum Magiſtratum n.* 8. *C. quando prouoc. non eſt neceſſ.* quem refert, & ſequitur Grat. *d. diſcept.* 812. *n.* 29. *& ſeq.*

15 Ideoque cum ſola D. Maria merito tanquam mater communiter reputetur pro tutrice ſeu adminiſtratrice d. filij impuberis, iniquum videtur dubitare de validitate contractus ab ea in vtilitatem ſui filij etiamſi ſolemniter, ſeu legitimæ non eſſet talis, qualis reputatur, vt in ſpecie matris ſe gerentis pro tutrice, firmauit Socin. Sen. *conſ.* 153. *n.* 5. *verſ. reſpondeo in primis vol.* 2. & generalem de quolibet tutore non legitimo, dum tamen publicè ſe gerebat pro tali, & contraxerat ad fauorem Pupilli alias dixit Rot. *dec.* 89. *n.* 9. *part.* 8. *diuerſ. & dec.* 47. *num.* 2. *v. quod eo magis part.* 2. *recent.* nam tali caſo communis reputatio facit ius, vt in ſpecie animaduertit Caputaq. *dec.* 323. *n.* 4. *part.* 3.

16 Et nihil obſtare viſum fuit, quod D. Maria fuerit priuata tutela, & legatis in caſu, quod infra annum non peteret ciuitatem Albinghæ, quia ſtante ſuperuenientia plurium litium excuſatur ſi non adimpleuit præceptum teſtatoris, ea quo huiuſmodi præcepta ſemper intelliguntur, dummodo non ſuperueniat iuſta cauſa Panormit. *in cap.* 1. *n.* 5. *ante med. verſ. & hoc verum qui mat. accuſat. poſſ.* Rebuff. *de priuil. ſcol. priuil.* 76. *n.* 6. Tiraq. *ad l. connub. gl.* 1. *n.* 39. *in fin.* Capicius *dec.* 135. *ſub n.* 2. Gomez. *var. reſolut. tit.* 3. *c.* 10. *n.* 24. *verſ. addo tamen.* Molin. *de rit. nupt. lib.* 1. *c.* 23. *n.* 32. vbi de communi; Socin. *de matr. lib.* 1. *diſp.* 40. *n.* 6. Palat. *de maior part.* 11. *quæſt.* 57. *n.* 48. *ad med. & ſeq.* Guttier. *de matrim. cap.* 23. *n.* 18. & talis iuſta cauſa viſa fuit DD. occaſio tot litium, in quibus exercendis vtilior eſſe ſolet, & quaſi neceſſaria præſentia Domini, vt admonet Burſatt. *conſ.* 294. *n.* 14. *&* 15. & Duran. *de vxor. mult. col.* 2. *in fin.*

Et ita reſolutum, &c.

Amerina Bonorum.

Lunæ 18. Maij 1643.

ARGVMENTVM.

Quando emptio facta à Prælato alicuius Monaſterij eo inconſulto valida ſit, & in bonis Collegij pro pretio exigendo executio fieri poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Refertur conſtitutio, Collegij S. Norberti de Vrbe.*
2 *Signa veri Collegij.*
3 *Emptio facta à Præſide Collegij eo non vocato inualida eſt, niſi ex conſtitutione Monaſterij, & Collegij illi facultas tributa ſit.*
4 *Conſtitutio loquens de ſimplici contractu debiti non intelligitur de debito ex cauſa.*
5 *Caſus omiſſus non cenſetur comprehenſum, ſed remanet in diſpoſitione iuris communis.*
6 *De iure commum Prælatus poteſt in vtilitatem Eccleſiæ bona eius obligare.*
7 *Et ex dicta cauſa poſſunt Prælati bona Eccleſiæ detrahere.*
8 *Pecunia conuerſa in emptionem prædiorum cenſetur conuerſa in vtilitatem ementis.*
9 *Et in hoc contractu non requiruntur ſolemnitates de quibus* in extrauag. ambitioſæ de reb. eccl. alien.
10 *Obſeruantia interpretatiua, & proxima multum deferendum eſt.*
11 *Et tribuit facultatem faciendi quod fuerit obſeruatum.*
12 *Prælatus poteſt diſtrahere pecuniam abſque ſolemnitatibus.*
13 *Pretium rei empte à Prælato poteſt ſolui ex aliis rebus non deſtinatis ad emptionem etiam abſque Apoſtolica beneplacito.*
14 *Solatio cuiuſdam obiectionis.*
15 *Loca montium quæ poſſunt hypothecari poſſunt etiam ad ſatisfaciendum creditoribus, vendi, fallit. n.* 17.
16 *In alienatione neceſſaria non requiritur ſolemnitas* extrauag. ambitioſæ.

DECISIO CCV.

SVb die 19. Aprilis 1641. fuit coram eminentiſſimo Cardinali Veroſpio, reſolutum contractum venditionis vineæ & aliorum bonorum ſtabilium Pauli Parcæ ſequutæ ad fauorem Collegij S. Norberti de Vrbe mediante Præſide pro tempore pretio ſcut. 3000. cum pacto ſoluendi fructus recompenſatiuos pro ſcutis 2000. eſſe validum, & mandatum eſſe relaxandum ſuper bonis per d. Paolum venditis tantum, poſtea fuit coram me dictum ſub die 21. Februarij 1642. non intrare arbitrium pro retardatione executionis mandati, etiam ſuper fructibus locorum Montium ex rationibus in deciſione deductis modo dubitaui, an eſſet perſiſtendum in deciſis ſub d. die 19. Aprilis 1641. coram Eminentiſſimo Veroſpio, & fuit reſolutum quoad primam partem firmantem validitatem d. venditionis ſtandum eſſe in deciſis, quo verò ad 2. partem, in qua dictum fuit executionem eſſe faciendam ſuper bonis per Paulum venditis tantum à deciſis fuit receſſum.

Inconcuſſa ſiquidem remanere dicebant DD. 1

fundamenta primæ partis dec. firmantis validitatem
venditionis ob facultatem ampliſſimam, competen-
tem Præſidi vigore conſtitutionis monaſterij, ex
quarum dipoſitione illi cõceditur ſuprema facultas
adminiſtrandi bona, & faciendi ea omnia, quæ
agere valent alij Prælati excepta diſtractione bo-
norum immobilium, vt optimè comprobatur, *in
dict.dec.19.Aprilis §.idem etiam permiſſum erat.*
2 Vnde non obſtat quod ex teſtibus nouiter exa-
minatis conſtet, monaſterium habere omnia requi-
ſita quæ collegio conueniunt, ſcilicet ſigillum com-
mune & Arcam, necnon ſe congregare pro nego-
ciis Monaſterij, quæ omnia eſſe ſigna verò Collegia-
litatis dixerunt Card. *in Clem.2.n.10.de ætat.& qua-
lit.* Abb. *in c.nobis n.8.verſ. quando autem agnoſcat. de
iur.patronat.* Decian. *reſponſ.6.n.1.lib.6.* Rot.*dec.*185.
n.2 par.4 diuerſ. Greg.XV. *dec.*482.*n.*4.cum aliis per
3 adden. ad Buratt. *dec.*455.*n.*5. propterea non ſuſti-
neri emptionem factam per Præſidem Collegio non
conuocato *c.Abbatibus* 12. *q.2.c.in venditionibus* 17.
*q.*4. Abb. *in c.nouit.n.7.de iis quæ fiunt à Prælat. ſine
conſenſ. capit.* quia fuit reſponſum contractum præ-
fatum bene ſuſtineri ex d. ampliſſima facultate
competente Præſidi vigore dd.conſtitutionum Mo-
naſterij & latè in d.19. Aprilis deductum fuit, vnde
ſemper diſpoſitionibus præfatorum Teſtium obſta-
bit d.conſtitutio particularis Monaſterij.
4 Nec repugnat conſtitutio Innocentiana prohi-
bens Prælatis Præmonſtratenſibus æs alienum con-
trahere abſque conuentu, quia cum conſtitutio lo-
quatur de ſimplici contractu debiti non poteſt in-
telligi de debito ex cauſa acquiſitionis & emptionis
bonorum in vtilitatem Monaſterij, Ruin. *conſ.* 114.
*n.*7.&9 *l.*1.Alex.*conſ.*140.*n* 4. *l.*5. Surd. *dec.*174.*n.*14.
5 Duran.*deciſ.*36.*n.*6.& hic caſus tanquam omiſſus à
dicta conſtitutione Innocentiana, debet haberi pro
non comprehenſo, & remanere in diſpoſitione iu-
ris communis *l.commodiſſime,ff.de lib.& poſth.l.ſi ex-*
6 *traneus de condit.ob cauſ.* Alex. d.*conſ.*140. *n.*6. *lib.*5.
Oldrad. *conſ.*228.*n.*1.Bero *in c.nulli num.*14.*verſ.cum
itaque de Rebus Eccleſ. non alienand.* de Iure autem
Prælati poſſunt ſimilia debita contrahere ex cauſa
acquiſitionis in vtilitatem Eccleſ.& generaliter obli-
gare eius bona Abbas *in cap. nulli num.* 13. *de rebus
Eccleſ.non alien.*& Bero *ibidem n.*12. & 14.*verſ. cum
itaque* Butr. *n.*2. Couarr. *var.lib.*2 *cap.*16.*n.*7. Caſtr.
Pal. *oper.mor.tit.*2.*diſput.vnic.quæſt.*15.§.1.*n.*2. ita &
7 taliter, vt bene valeant Prælati bona diſtrahere ad
Eccleſiam ſpectantia abſque aliqua ſolemnitate pro
ſoluendis dd.debitis contractis in vtilitatem Eccleſ.
ex cauſa emptionis ſtabilium *C. de ſolut.* Ricc. *deciſ.
Neapol.cur.Archiepiſcopalis* 226.*part.*1.*n.*12.Barboſ.*in
c.*1.*n.*2.*de ſolut.* vbi cõcordantes Alciat *conſ.*3.*n.*5.*l.*1.
8 Quod verò æs alienum fuerit contractum in vti-
litatem Eccleſiæ deſumptum fuit ex eo, quod pecu-
nia fuit verſa in emptionem prædiorum, ſiue rei
perpetuo duraturæ Innoc. *in c. quod quibuſdam n.*4.
de fideiuſſ. vbi Card.*n.*53 *in* 10. *q verſ.Innocent.autem*
Imol.*n.*13.*eodem verſ.* Caſtrenſ.*conſ.*337.*n.*1. *verſ. ſed*
9 *hic l.*1. Ita vt in hoc contractu non requirantur ſo-
lemnitates, de quibus *in extrauag. Ambitioſæ Pauli*
2.*de reb.Eccleſ.non alien.* dum illæ tantum deſiderā-
tur, quando agitur de tranſlatione dominij bono-
rum Eccleſ. in alios non autem quando Eccleſia
intendit bona acquirere, vt in hoc contractu, dum
collegium bona ſtabilia à Paulo emit. *c. nulli de reb.
Eccl.non alien.* vbi Butr.*n.*11.Rebuff.*in compend.alien.
rer.Eccleſ.n.*8.Nauarr.*in eod.compend.n.*1. *in princ.*
10 Prædictis accedit obſeruantia, nã de anno 1619.
per Præſidentem de eo tempore abſque conſenſu
Religioſorum fuit empta vinea petiarum 24.pretio
ſcut.1750.& ſub die 5.Febr.1631.fuit empta domus
cum viridario à Patribus S.Potentianæ pretio ſcut.
5500 abſque alio interuentu Religioſorum, cui ob-
ſeruantiæ interpretatiuæ, tanquam proximæ multū
venit deferendum Rot.*dec.*37.*n.*34. & 35.*p.*2.*diuerſ.*
& 170.*n.*4.*p.*2.*rec.& p.*5.*dec.*150.*n.*27.*circa fin.* Ad-
den. ad Gregor.XV.*dec.*325.*n.*26. & Præſidentem 11
pro tempore habere à ſuo ſuperiori facultatem
de per ſe, bene d.obſeruantia demonſtrat, dum ea de-
clarat conceſſum, quod ſubſequutum fuit, ita vt tri-
buat facultatem faciendi, quod fuit obſeruatum,
l.ſi de interpr. ff.de l. ibique DD.ad notat.*in c.in litter.
de reſt.ſpoliat.* Surd.*conſ.*140.*n* 43.*cum ſeq.& conſ.*429.
*n.*14.Eugen.*conſ.*30.*n.*25.*lib.*1.
Nihil obſtat, quod ſcut. 2000. erogata pro ſolu- 12
tione partis pretij bonorum emptorum, de quibus
agitur eſſent deſtinata in emptionem locorum Mō-
tium, quia nec hoc remanſit probatum, ex Apocha
Vandelpolij, quinimo contrarium apparere ex par-
titis menſæ nummulariæ S Spiritus, vltra quod mo- 13
do amplius non agitur de dd.pecuniis iam rogatis
in hac emptione, & Prælato bene ſit permiſſa diſtra-
ctio pecuniæ ſine ſolemnitatibus, cum ſit de re-
bus, quæ ſeruando ſeruari non poſſunt, Abb.*in c.nul-
li n.*11.*de rebus Eccleſ.non alien.* Alex.*conſ.*192.*num.*3.
*lib.*6.Tiraquell.*de retract.lignag.*§.1.*gloſ.*7. *n.*105. *in
fin.* Rodoan.*de reb.Eccl.non alien.q.*6.*n.*9. ſed in præ-
ſenti agitur pro ſcut.2000.debitis Paulo pro reſiduo
nondum ſoluto ex cauſa obligationis d.præſidentis
nomine Eccleſiæ, non reſtrictæ ad certas pecunias,
ſed generales de ſoluēdo pretiū, quod poteſt ſolui ex
aliis pecuniis non deſtinatis pro emptione aliqua,
pro fructibus bene ſuſtinetur promiſſio etiã abſque
beneplacito Apoſtolico, Abb.*in d.c.nulli n.*11. *de reb.
Eccleſ.non alien* Bero *n.*82.Alex.*conſ.*92. *num.*3 *lib.*6.
Nec pariter obſtat, quod contractus ſit reſolutus, 14
ex quo bona vendita extabant obnoxia Patrimonio
Pauli, ad cuius titulum ipſe reperiebatur inſignitus,
quia placuit reſponſio circa hoc data in d.deciſ.ho-
die reuiſa, *in §.altera exceptio,*& quamuis modo con-
ſtiterit, bona d. Patrimonio ſubrogata fuiſſe euicta,
vigore laudi R.P.D.cibo, tamen dicebant DD.quod
ex pretio ſoluendo per Procuratores Præmonſtratē-
ſes, poſſent emi pro concurrenti quantitate valoris
d.Patrimonij tota loca Montium, vel bona ſtabilia,
& ſic huic obiecto, erit optimè cautum & ſatisfactū.
Quo verò ad ſecundam partem d.deciſ.hodie re- 15
uiſæ firmantis executionem eſſe faciendā ſuper bo-
nis per Paulum venditis, tantum pro conſecutione
ſcut. 2000. debitorū pro reſiduo fuit hodie merito
receſſum & firmatū executionē non eſſe arctandam
ad bona vendita tãtum, ſed vel eſſe faciendam ſuper
fructibus bonorum Collegij, vt fuit firmatum corā
me ſub die 21.Feb.1642.§ *fuit enim reſponſum*, cum
qua DD.tranſierunt, vel eſſe faciendam etiam ſuper
locis Montium, & ſic ſuper proprietate, ex quo loca
Montium ex conſtitutionibus Summorum Pontifi-
cum poſſunt libere diſtrahi, & obligari abſque ſolē-
nitatibus, & ſuper eis benè executio fieri poteſt ad
effectum ſatisfaciendi creditoribus, cum cadant ſub
hypotheca, & obligatione Camerali Bald.*in l.ſi pu-
pilli §.ſi pupillus verſ.item nota hunc text. ff.de reb.eor.
l.iubemus nulli C.de ſacroſ.Eccl auth.hoc ius porrectum
C.eod.tit.* Menoch *de adipiſcen remed.*5.*n.*13.Molin.*de
Hiſp.primog.l.*4.*c.*4.*n.*2.& 3.Aſin.*in prax.*§.31.*cap.*2.
*ampl.*32.& 35.*n.*1.& dum in præſenti agitur de alie- 16
natione neceſſaria ex cauſa contractæ præcedentis
obligationis per Prælatum ob emptionem ſequu-
tam non requiritur ſolemnitas *extrauagant. Am-
bitioſa*

bitioſa de rebus Eccleſ. cum tunc ſufficiat ſola ſolemnitas haſtarum, quia non dicitur voluntaria alienatio, de qua loquitur *d.extrauag. Ambitioſa ex text.in cap.nulli de reb. Eccleſ. non alien.* DD. *in auth. hoc ius porrectum C. de ſacroſan. Eccleſ.* & ibi Bart. *in vltima col.verſ.quæro pone* Neguſ.*de pignor. p.6. membro 2.num.15.verſ.1. legitur* Grat. *diſcept.931.in princ.* Bordon.*de regul.tit.de alien.bon.reſol.17.num.7.& 63.* & reſoluit Rota *hac eadem die in Romana locorum Montium coram R.P.D.meo Melzio.*

17 Vltimo non obſtat, deciſio in Veneta pretij bonorum ſeu nullitatis contractus 13. Nouembris 1602. coram Cardinali Hieronymo Pamphilio, in qua prohibetur distractio locorum montium ex quo in caſu d. deciſionis agebatur de locis Montium ex quo in caſu d.deciſ.agebatur de locis Montium, ſeu impreſtitia Ciuitatis Venetiarum, quæ propterea bene cadunt ſub prohibitione alienatis tanquam ſequentia naturam bonorum immobilium *Clem. 1. §. cum annui reddit9 de verb. ſign.* & ſtaliquod damnum monaſterium ſentiet bene poterit reſarcire ex fructibus quos percipit ex bonis venditis modo à d.Collegio poſſeſſis, vt firmatur *in d. deciſ. in hac cauſa coram me facta.§. vltimò non obſtat;* & licet diſtrahantur loca Montium in ſumma ſcutorum 2000.adhuc remanent d.collegio quam plura alia loca Montium à præſidentibus Monaſterij pro tempore empta.

Et ita reſolutum, &c.

Viterbien. fideicommiſſi de Chiſiis.

Lunæ 19. Maij 1643.

Argumentum ex Summariis.

1 *Renuntiatio facta à filia de bonis paternis, & maternis non comprehendit fraterna licet ad fratres ex ſucceſſione parentum deuenerint, niſi in conſequentiam neceſſariam veniat expreſſorum.*

2 *Remouentur aliqua coniectura adducta & num.ſeqq.*

3 *Conuentio aliquando fit ad clarius explicandum ſtatutum.*

4 *Quando fratres ſuccedunt iure communi ſuccedunt pro virili portione.*

5 *Ceſſat coniectura conſeruandæ agnationis ceſſante immediata ſucceſſione: quando propter conſeruandam paternam agnationem eſt facta.*

6 *Ratio agnationis ad certum caſum reſtricta illum non egreditur.*

7 *Prædicta etiam vera ſunt etiamſi renuntiatio ſtipulata fuerit pro hæredibus fratrum.*

8 *Et licet renuntiatio facta fuerit propter dotem renuntiantis.*

8 *Renuntiatio corruit poſtquam illi in cuius fauorem renuntiatum fuit conſequuti fuerint ſuam portionem.*

DECISIO CCVI.

DENVO dixerunt DD. dandam eſſe pro tertia parte immiſſionem D. Victoriæ in bonis extra territoriũ Viterbij ſpectantibus ad Poggij Chiſij hæreditatem non obſtantibus, quæ pro D.Franciſco & Laurentio deducta fuere aduerſus firmata in deciſione ſub die 10. Iunij 1639. coram me pro non comprehenſione iſtorum bonorum fraternorum ſub renunciatione à d.D.Victoria facta de bonis paternis & maternis duntaxat.

Siquidem viſum fuit DD. non poſſe amplius in controuerſiam deduci ſententiam, Angel. *conſ. 52.* longe commendatam ab Eug. *conſ.88. n. 20. & ſeq. lib.1.* & pluries receptam, ac ſolidioribus fundamentis ſæpe firmatam à Rota,& præcipuè *in dec.47. & 48.*poſt Merlin. *de legitima, adeo vt hodie inconcuſſa remaneat concluſio*, quod renunciatio facta per mulierem de bonis paternis & maternis, non comprehendit fraterna, licet ad fratres deuenerint ex ſucceſſione paterna, ita quod nunquam contrarium cenſendum ſit, niſi vel expreſsè hæreditati fraternæ renunciatum fuerit vel ſaltem quod veniat in neceſſariam conſequentiam expreſſorum, quia alias dum poſſet dubitari de iſta comprehenſione, eſſet ſemper excludenda, cum in dubio ſit iudicandum pro renuncianre, quia renunciatio eſt ſtrictiſſimè intelligenda & ſemper obiici poteſt,de hoc renunciatio non loquitur, Molpheſ. *de renunt. p. 4. q.17. num.22.& 25.* Molin.*de rit.nupt.lib.3.quæſt.85.n.4.& quæſt.92.num.24.*Canc.*variar.reſolut.p.3.cap.5.tit. de renunc. n.38. & 242.* Rot. *d. deciſ. 48. num.24.* poſt Merlin.*de pignor.legitima.* 1

Neque coniecturæ ex aduerſo deductæ viſæ fuerunt ſufficientes ad inducendam neceſſariam conſequentiam vel ad tollendam omnem dubitationem, 2 non quidem prima, quod cum bona paterna tempore renunciationis adita fuiſſent per fratres, ideoque per d.aditionem effecta fuiſſent fraterna; non poſſet de illis intelligi, niſi vti fraternis, quia licet fraterna ſint reſpectu fratrum, reſpectu tamen D.Victoriæ renuncianțis adhuc dicebantur paterna.

Nec refert quod cum D. Victoria eſſet excluſa à dd.bonis paternis ob exiſtentiam fratrum Maſculorum vigore ſtatuti Viterbien.inde ſequatur fratres ſucceſſiue etiam in portione, quæ de iure ſpectaret ad d. ſororem ideoque omnia bona paterna deuenta fuiſſe fraterna, ante renunciationem etiam reſpectu eiuſdem ſororis renunciantis.

Quia nihilominus dicuntur paterna ad effectum renunciationis, quæ eſt addendi vinculum conuentionale, vinculo municipali excluſionemque ſtatutariam, clarius & apertius explicandi, 3 necnon remouendi quodcumque aliud ius quod renunciauti potuiſſet competere ſuper bonis paternis præter ius ſucceſſionis quod ſolum conſideratur à ſtatuto, vt latiſſime reſpondent Eugen. *d.conſ.88. à n 92.vſque ad n.118.*& Rot.poſt Merlin.*de leg.d.deciſ.4.n.11.13.& 14. ac in d.deciſ.ſub* 10.*Iunij* 1639. *in penult.§.hodie confirmata.*

Et in caſu noſtro ceſſabat omnis difficultas, quia 4 cum extarent bona paterna extra territorium Viterbij, qualia per informantes pro D. Victoria iuſtificabantur eſſe tenuta ſcorticatæ in territorio Roncilionis & ſexta pars Caſtri Arcis Eluetiæ ſuum territorium de per ſe conſtituentis, non erat dicendum quod iſta bona reſpectu portionis ſororis euenta fuiſſent fraterna ante renunciationem, quia in his in quibus ſucceſſio fit de iure communi, non cenſentur fratres adiuiſſe, niſi pro eorum virili ad Text. *in l.a. & l.permutandum ff. ſi pars hæred. petat.*

Fuit etiam conſideratum, quod de tempore renunciationis mater non erat mortua, ſicque bona materna non adhuc effecta fuiſſent fraterna, prout in omni caſu opus fuiſſet ad effectum, vt argumentum videretur poſſe procedere, quod renuncians bonis paternis & maternis, non intellexiſſet niſi de fraternis.

5 Multoque minus viſa fuit ſufficiens ſecunda coniectura ex veriſimili mente renunciationem facientis auſa conſeruationis agnationis, quia cum nihil legatur hoc ſuadens, id eſſet diuinare, & vbi appareret, operaretur ſolum in caſu diſpoſitio, nempe quod bona paterna, & materna, ad quæ reſtricta eſt renunciatio, & ſic in caſu ſucceſſionis immediatæ, qua cōſummata per aditionem fratrum renunciatio quoque expirat, quia limitata conſeruandæ agnationis ratione ſublata, corruit renunciatio in fauorem renunciantis ad tradita per Molin. *de ritu nupt. lib. 3. quæſt. 92. n. 43 verſ. inde extinctis*
6 *& regulare eſt*, quod ratio agnationis ad certum caſum reſtricta, illum non egreditur nec ad alium extendit diſpoſitionem Menoch. *conſ.* 376. *num.* 63. Cephal. *conſ.* 16. *num.* 11. Hond. *conſ.* 78. *n.* 49. *lib.* 1. Rot. *deciſ.* 667. *ſub num.* 11. *p.* 2. *recent.*

7 Nihil facit, quod renunciatio videatur ſtipulata etiam pro fratrum hæredibus, quaſi quod appareat proſpectum fuiſſe agnationi, etiam extra perſonas fratrum in alio caſu non expreſſo, quia vt alias reſpondit Rota poſt Merlin. *de leg. d. deciſ.* 48. *num.* 25. *verſ. prout etiam*, *& num.* 23. præfata ſtipulatio ſolummodo operatur, quod ſi ſoror experiretur aliquod ius ſuper bonis paternis & maternis poſt obitum fratrum, poſſent eorum hæredes illam excludere, vigore renunciationis, prout dd. fratres valuiſſent, & quatenus poſſet dici, quod Aſſ. fauor agnationis conſideratus ad fauorem certarum perſonarum, quærit prorogare actus ad fauorem hæredum de agnatione, non tamen valere extendere eundem actum ad bona non expreſſa, quæ licet ad ſubſtantiam, & naturalem quidditatem ſint ſemper eadem, itaut de illis idem quoque ratio ſemper habenda videretur reſpectu illorum, quorum fauore fuit facta renunciatio, tamen attenta qualitate dicta certarum perſonarum Patris ſcilicet, & Matris, quam renuncians, ipſa præcipuè reſpexit, eo ipſo, quod deuenerunt in dominium alterius perſonæ nempe fratris, quoad talem qualitatem ſeu relationem, ad perſonas expreſſas, mutationem receperunt, adeo vt ipſis tanquam diuerſis, nulla alia amplius habenda ſit ratio, vel extent, vel non extent perſonæ, quorum fauore fuit renunciatum, ad diſcuſſa per Rot. *d. deciſ.* 48. *n.* 20. *&* 21. poſt Merlin. *de legitima.*

Eandemque reſtrictionem ad dd. bona expreſſa cum d. qualitate paterna, & materna, recipiunt clauſulæ generales, prout dictum fuit *in d. deciſ. hodie confirmata ſub §. nec quidquam releuare.*

8 Neque in conſideratione fuit habita poſtrema coniectura, quæ deducebatur ex eo quod renunciatio emanauerit propter dotem receptam, nam arguit dumtaxat Victoriam voluiſſe renunciare ſucceſſioni immediate Patris, de cuius bonis erat principaliter dotanda, non autem mediate, vt reſpondet Dec. *conſ.* 379. *n.* 5. *& ſeq.* quem ſequitur, & refert Rot *d. deciſ.* 48. *n.* 6. *in fin. & ſeq.*

9 Et eo minus quia, vt admittebant etiam informantes pro maſculis, non vnica hæc fuit ratio renunciationis, & vnicam eſſe raro contingere poteſt, vnde cum præcipue renunciatum eſſe præſumatur, & alij fratres maiorem in bonis paternis portionem haberent, ſequitur quod renunciatio corruat poſtquam d. portionem conſecuti fuerunt & deceſſerunt, vt ſe ipſum explicat Couar. *alleg. ab informantibus §. pro dd. maſculis in cap. quamuis pactum p.* 3. §. 3. *ſub n.* 4. *decimo vbi in fine*, monet iudices peritiſſimos eſſe debere, in agnoſcenda paciſcentium mente *de pact. in* 6. & notat Molin. *de ritu nupt. lib.* 5. *quæſt.* 92. *num.* 51. vbi de communi poſt Rolan. *conſ.* 11. *num.* 1. *&* 2. *lib.* 1.

Et ita vtraque parte Informante reſolutum fuit confirmandam eſſe deciſionem emanatam ſub dicta die 10. Iunij 1630.

Peruſina Saluiani,

Ven. 22. Maij 1643.

Argumentum ex Deciſ.

1 *Fructus crediti ſocialis debent eſſe communes inter ſocios.*
2 *Non poteſt agi aduerſus ſocium, niſi prius calculatis omnibus partitis.*
3 *Partita non probata non eſt in conſideratione.*
4 *Inſtrumentum non productum in actis non eſt in conſideratione.*
5 *Omnes ſocij præſumuntur poſſidere ſuam ratam.*
6 *Sententia præſeruatiua iterum nihil tribuit, ſed tantum conſeruat, quod aliunde competit probatum fuerit.*
7 *Principales conductores reſpectu locatoris ſunt & dicuntur correi, inter ſe tamen proportionibus ſociorum dicuntur ad inuicem fideiuſſores.*
8 *Soluens præſumitur ſoluere vt propriam tantummodo obligationem extinguat.*

DECISIO CCVII.

PERSTITERVNT hodie DD. in deciſ. coram me emanata ſub die 12. Decembris 1639. in qua fuit confirmata ſententia Vicarij Peruſini in Saluiano lata ad fauorem eorum de Contempis, ac litis conſortium, dum concurrunt omnia requiſita neceſſaria in hoc iudicio ex rationibus & fundamentis in ea deductis.

Nec obſtat nouiter excitata, per DD. de Oddis 1
pro receſſu à deciſis ad effectum inducendi extinctionem crediti ex duplici partita prima ex ſolutione facta ex iuribus Coloniæ, & melioramentis ab hæredibus Euſebij Ceccantis in florenis 1050. quæ iura, & melioramenta, eorumque fructus debuerunt eſſe communes etiam Iulio Cæſari Danlettæ alteri ex ſociis, à quo DD. de Oddis cauſam habent prout erat commune creditum ſociale ad dd. hæredes Ceccantis, vt declarauit etiam ſententia Vicelegati Peruſiæ, iuxta Text. *in l. cum duobus §. quidam ſagariam. verſ. proinde, ff. pro ſoc.* Burat. *deciſ.* 79. *num.* 7.

Inde prædicta rata ſpectante ad Iulium Cæſarem Danzettam erat diminuendum creditum ſociorum.

Secunda ex alia rata ſcutorum 2400. exacta 2
à ſociis de anno 1602. pro pretio frumenti communis, nec propterea potuiſſe agi ad aliquid certum aduerſus DD. de Oddis, niſi præfatis omnibus prius calculatis ac demptis *l. de illo, Digeſtis pro ſoc.* Franc. Ant. Conſt. *conſil.* 56. *num.* 1. *lib.* 1. Alciat. *conſil.* 592. *per tot. lib.* 7. Surdus *deciſ.* 184. *num.* 5.

Quia fuit reſponſum exactionem frumenti, nullibi remanere probatam, in qua conſiſtit maior ſumma, imo nec de ea dari fumum, vnde dicta ſecunda partita non fuit habita in conſideratione.

Quo verò ad aſſignationem factam ab hæredi- 5
bus Euſebij Ceccantis, quæ conſtat ex publico inſtrumento

Digitized by Google

ſtrumento, quamuis in actis non producto, inde ſolemus dicere non eſſe habendum in conſideratione, ac ſi eſſet extra mundum Rot. *deciſ.* 285. *n.* 5. *part.* 5. *recent.* nihilominus animaduertebant Domini traditionem, ſeu ceſſionem iurium de Colonia, ac melioramentorum emanare ad fauorem omnium ſociorum, aliunde non conſtare, nec quod alter ex ſociis integre poſſederit, prout eſſet probandum ad hoc vt poſſet inſerti ad creditum d. Iulij Cæſaris pro ſua virili aduerſus poſſeſſorem, cum alioquin omnes præſumantur poſſediſſe ſuam ratam, dum cum aſſignationem ſtipulati fuerunt & ad omnium fauorem reperitur oppoſita clauſula conſtituti, Cuman. *conſ.* 183. *in fine verſ. in dubio.* Mantic. *de tacit. lib.* 15. *tit.* 3. *n.* 12.

5 Nec aduerſatur præfata ſententia Vicelegati, quæ ſolo declarat dd. bona, ac fructus debere eſſe communes etiam Iulio Cæſari, ſed non condemnat conſocios ad aliquid reſtituendum ſignum euidens, quo pro d. rata Iulij Cæſaris nihil fuerit præceptum, & quamuis d. ſententia in fine præſeruet Iulio Cæſari iura contra conſocios pro redditione rationis computorum adminiſtrationis affictus, quia tamen ibi nullum verbum fit de bonis aſſignatis, ſed de affictu habito à Marchione à Cornea: inde remanet verum dicere, quod non conſtet portionem bonorum aſſignatorum ſpectantē ad ſolium Cæſarem fuiſſe ab aliis poſſeſſam, vel illi fuiſſe aliquid debitum ex cauſa affictus, ad hoc vt hodie ſit locus compenſationi & d. Iulium Cæſarem in tantum poſſe agere pro redditione rationis affictus, in quantum doceret fuiſſe à ſolis conſociis adminiſtratum, aliter quam ex d. ſententia Delegati, cum ea tantum contineat præſeruatiuam iurium quæ tribuit, ſed tantummodo eſt apta conſeruare, quod aliunde competebat, ſi competere probaretur Crauett. *conſ.* 29. *num.* 8. & 127. *n.* 7. & 144. *n.* 15. Rot. *dec.* 242. *num.* 2. *part.* 1. *recent.* & *in Romana Cenſus* 1800. 23. *Iunij* 1623. *coram bon. mem. Coccino.*

6 Vltra quod ſi probaretur exactum, quod ad Iulium Cæſarem præfatum ſpectaret, adhuc portio debita eidem aſcenderet ad ſcuta 971. prout cantat d. ſententia Vicarij Peruſini per Rotam confirmata, etenim creditor ceſſit iura Alexiis ex aliis actoribus, non ſolum pro rata ſcutorum 3666. quæ repartita in quinque partes, quælibet aſcendit ad ſcuta 971. verum etiam pro ſcutis 7300. quæ

7 iuxta eamdem repartitionem, ſpectant ad ſingulos pro rata ſcuta 1300. circiter, vnde ceſſant ea quæ dicuntur de exceſſiuitate dictæ ſententiæ Vicarij.

Nihil obſtat, quod ex ſcutis 7300. fuiſſent ante ſecutam ceſſionem ſoluta ſcuta 3926. quia cum verſemur in principalibus conductoribus, qui licet reſpectu locatoris, dicantur correi debendi & principales debitores inter ſe tantum proportionibus ſpectantibus ad conſocios, dicuntur fideiuſſores ad inuicem, iuxta diſtinctionem gloſ. *vir vxori* §. *mulier verb. interceſſione factus verſ. tu diſtingue, ff. ad Vell.* & *ibidem* Caſtrenſ. *num.* 5. Fulgoſ. *num.* 7. Bart. *in l. reos num.* 1. *verſ. aut non mera liberalitate, ff. de duobus reis.* Bald. *in l.* 1. *num.* 1. & 3. *C. eod.* & in noſtris terminis plurium conductorum, qui in ſolidum ſe obligarunt Surd. *conſ.* 150. *ſub num.* 57. *infra med verſ. in præſenti*, inde potuit etiam ex interuallo pro ſumma antea ſoluta reportari ceſſio, cum ſoluens: ſoluiſſe præſumatur, vt propriam tantum obligationem extingueret, non autem aliorum, *l. Papinianus, ff. mand.* Ceſanat. *conſ.* 24. *n.* 6. *verſ.* *ſed etiam.* Hattian. Piſtorien. *obſeruat.* 44. *num.* 14. Rota *deciſ.* 41. *numer.* 5. 16. & *per tot. part.* 6. *recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Peruſina Penſionum.

Veneris 22. Maij 1643.

SVMMARIVM.

Vt penſio valide reſeruetur debent remanere congrua beneficiario, oneribus deductis, & quomodo teſtes valorem beneficij probent.

SVMMARIVM.

1 *In parochiali debent prius deduci 45. ſcuta pro oneribus neceſſariis, & perpetuis, quibus deductis congrua debetur parocho.*
2 *Ad probandum valorem fructuum beneficij parochialis Rota ſolet attendere decennio, proximo reſeruationi penſionis, & n. 6.*
3 *Teſti non informato non deferetur.*
4 *Teſtis non deponens de tempore reſeruationis penſionis nihil probat.*
5 *Teſtis referens ſe ad primum ipſius examen in illo dicitur permanſiſſe.*
6 *Quæ ſunt mutabilia curſu temporis non præſumuntur eſſe in eodem ſtatu.*
7 *Teſtis odioſus parti ob litem ciuilem, & criminalem nihil illi obeſt.*
8 *Præſertim ſtantibus teſtibus contrarium deponentibus.*

DECISIO CCVIII.

POſt quam ſub die 1. Iulij 1641. reſolutum fuit coram Reuerend. D. meo Decano Parochialem S. Laurentij de qua agitur, non eſſe capacem, de duabus penſionibus reſeruatis, vna ſcutorum 40. ad fauorem Reuerend. Monaldi Epiſcopi Eugubiui, altera verò ſcutorum 20. ad fauorem Ioſephi de Americis, dum de hac Parochiali fuit prouiſus, Chriſtophorus de Alexandriis, cum clauſula dummodo centum remaneant pro Rectore, fuit autem dictum ad Penſionarios ſpectare onus probandi valorem ex adductis in deciſione lata ſententia ad fauorem Parochi, cauſa in gradu Appellationis mihi commiſſa, & expeditis remiſſorialibus ad inſtantiam DD. penſionariorum, cuius vigore fuerunt examinati teſtes, modo dubitaui: an ſententia Rotalis eſſet confirmanda necne? & fuit affirmatiuè reſolutum, tanquam valida & iuſta, validitas deducta fuit ex reuolutione actorum, ex quibus patet in ea concurrere, omnia requiſita, de quibus Verall. *dec.* 260. *part.* 2. Rot. *in recent. dec.* 589. *n.* 1. *part.* 1. & 678. *n.* 1. *part.* 2.

Iuſtitia verò deſumpta fuit ex lectura d. deciſionis in hac cauſa, in qua bene diſcutitur materia & clarè conſtat ex depoſitionibus, quatuor teſtium, fuiſſe per titularem probatum fructus d. Parochialis, non excedere annuos ſcuta 100. monetæ, ita vt demptis ſcutis 45. pro oneribus neceſſariis & perpetuis, prout debet Gregor. *dec.* 273. *n.* 3. & 277. *num.* 7. & 357. *num.* 4. non remanere congruam titulari, & ſi eſſent ſoluendæ penſiones præfatæ, nihil 1

Digitized by Google

nihil Rectori remaneret, contra expreſſas clauſulas appoſitas in bullis ibi demptis centum pro Rectore.

2 Nihil obſtant depoſitiones ſex teſtium examinatorum ad inſtantiam penſionariorum, ad effectum probandi valorem d. Parochialis iuxta eorum incumbentiam, cum teſtes non probent remanere centum pro Rectore demptis oneribus perpetuis, necnon quod fructus etiam reddantur ſufficientes pro ſoluendis dd. penſionibus, prout eſſet probandum, etenim primus teſtis, iuxta q. ait ſe neſcire, quot fructus fuerint recollecti, à decennio citra, & tamen ad effectum probandi valorem Rota ſolet attendere fructus decennij, Achill. *deciſ. 2. de valor.* Put. *deciſ. 374. n. 2. lib. 3. in correct.* Rot. *deciſ. 189. n. 4. p. 1. diuerſ.* plene Garz. *de benef. p. 5. cap. 3. num. 228 cum ſeqq.* & quidem proximi reſeruationi penſionis, per Text. *in cap. ſi eo tempore de reſcript. in 6.* Felin. *in cap. ad aures num. 17. eod. tit.* Butart. *deciſ. 383. n. 3. & deciſ.*

3 409. *num. 13.* & quamuis deponat ſe eſſe cultorem vnius prædij, tamen, quia dicit aliorum redditum ignorare, tanquam non informato, non venit illi deferendum, Alex. *conſ. 148. n. 9. lib. 5.* Rot. *deciſ. 530. num. 3 p. 1. recent. & 269. num. 4 p. 7.* Caual. *deciſ. 283. num. 3.*

4 Minus obſtat ſecundus teſtis, quia eodem modo deponit, dum ſuper ſecundo dicit ſe neſcire, niſi pro tempore, quo fuit laborator bonorum Eccleſiæ; vnde dum non percutit tempus reſeruationis penſionis ſecutæ de anno 1637. nihil probat Caſſad. *deciſ. 19. in fine ſuper reg.* Rot. *in recent. deciſ. 37. num. 1. & deciſ. 176. n. 2. p. 2.* Caual. *deciſ. 383. num. 4.* & fuit dictum in Feretrana Penſionis 4. Decembris 1622. coram bonæ memoriæ Franciſco Vbaldo.

5 Non tertius, quia alias depoſuit pro Rectore, & in hoc nouo examine ſe refert ad primum in quo permanſiſſe venit dicendum Abbas *in c. cum in tua n. 5* vbi etiam Felin. *n. 1. de teſtibus* Viuius *opin. 911. n. 2. & 4* Farinac. *de teſtibus q. 66. n. 39.* Rota *diuerſ. deciſ. 430. n. 4. part. 1.*

6 Nec pariter obſtat quartus teſtis tanquam ignorans redditum Eccleſiæ per decennium prout requiritur, vltra quod depoſuit ab anno 1619. vſque ad annum 1623. & de anno 1630. depoſuit de proprio iudicio, & ſecundum propriam conſcientiam, Greg XV. *deciſ. 327. num. 5.* immo iuxta nouum ait neſcire quantum Rector percepit ab anno 1630. donec vixit, vltra quod non præſumitur eſſe in eodem ſtatu, quæ ſunt mutabilia curſu temporis, Caputaquen. *deciſ. 330. n. 2. lib. 3.* Greg XV. *dec. 553. n. 4. & dec. 570. n. 6. & in dicta Feretrana Penſionis coram Vbaldo*, ſicque teſtis eſt etiam ſibi contrarius, dum prius dicit numeraſſe arbores & ſucceſſiuè numeraſſe Aret. *in cap. in noſtram n. 5. cum ſeqq. de teſt.* Ruin. *conſ. 58. n. 10. lib. 5.* Roland. *conſ. 95. n. 117. lib. 4.* Farinac. *de teſtib. q. 66. num. 19.*

7 Neque obſtat Quintus tanquam odioſus Rectori ob litem ciuilem, & criminalem Crauet. *conſil. 6. num. 32.* Cephal. *conſ. 208. num. 15. & ſeq.* Rot. *deciſ 84. num. 1. part. 4. recent.* vltra quod deponit de auditu à fratre in omnem caſum remaneret vnicus, & ſic nullius momenti, *cap. licet, cap. veniens, & cap. iuriſiurandi de teſtibus*, Rot. *deciſ. 75. num. 1. par-*

8 *te 5. & 272. num. 3. parte 7. recent.* præſertim ſtantibus teſtibus pro Rectore examinatis contrarium deponentibus, Rota *deciſ. 27. numero tertio & 270. numero nono parte ſeptima recent.* Butart. *deciſ. 768. num. 7.*

Vltimo nihil obſtat ſextus teſtis, quia non deponit de certo valore, ac quantitate redituum, itaut percutiat tempus reſeruationis penſionis, Oldrad. *conſil. 58. n. 1.* Rot. *deciſ. 10. de conceſſ. prebend. in antiq.* Caputaq. *deciſ. 330. n. 1. p. 1.* Greg. XV. *deciſ. 13. n. 2 & 357. n. 4.*

Et ita reſolutum altera tantum, &c.

Romana Hæreditatis de Gratianis,

Veneris 29. Maij 1643.

ARGVMENTVM.

Contra tertium poſſeſſorem rei litigioſæ executio fieri poteſt, etiam ſi ex cauſa dotis alienetur, ſi in fraudem litis fiat, & quomodo filius per ſubſequens matrimonium fiat legitimus.

SVMMARIVM.

1 *Contra tertium poſſeſſorem non poteſt agi via executiua.*
2 *Res litigioſa alienari nequit.*
3 *Contra tertium cui res litigioſa alienata fuit poteſt via executiua agi.*
4 *Vitium litigioſi non contrahitur niſi in actione reali.*
5 *Interdictum quorum bonorum eſt actio perſonalis, ſeu extraordinaria.*
6 *Sufficit motam eſſe litem in poſſeſſorio licet, vt poſſeſſio dicatur litigioſa.*
7 *Alienatio rei litigioſæ ex cauſa dotis facta ſuſtinetur.*
8 *Scientia litis ex coniecturis probari poteſt.*
9 *Si poſt litem motam in re litigioſa dos fuerit conſtituta ſcienter non impeditur in ea executio.*
10 *Conſtitutio dotis in re litigioſa inter ſororem, & generum præſumitur litigioſa.*
11 *Interueniente iudicio facto nulla fraus conſideratur.*
12 *De iure ciuili vt filius per ſubſequens matrimonium fiat legitimus requiritur matrem fuiſſe à patre retentam domi vt concubinam.*
13 *Cum muliere pluribus expoſita iure ciuili matrimonium nequit contrahi.*
14 *Statutum mandans obſeruari ius ciuile intelligitur in caſibus, in quibus non agitur de re ſpirituali neque de ea, quæ ex ſpirituali conſequitur.*
15 *Solus Papa poteſt diſponere de matrimonio, & de illis, quæ illud ſequuntur.*
16 *In legitimatione per ſubſequens matrimonium facta ſtandum eſt iuri canonico.*
17 *De iure canonico ceſſant dicta ſupra n. 12. & 13.*
18 *Obtinent prædicta de iure canonico locum indiſtincte.*
19 *Matrimonium extra Eccleſiam celebratum validum eſt ſi in forma Eccleſiæ fit.*

DECISIO CCIX.

CENSVERVNT DD. inſtrumentum de immittendo per Rotam relaxatum ad fauorem Franciſci Gratiani in poſſeſſionem medietatis omnium bonorum hæreditariorum q. Octauij Gratiani eius Patrui, eſſe exequendum tantum ſuper domo ſita in campo Martio poſſeſſa à Ioanne Franciſco Attra-

imite

ſtante, non autem ſuper duabus aliis domibus mo-
tis potiſſimum ex eo, quia alienatio huiuſmodi do-
mus fuit facta lite pendente in d. Ioan. Franciſcum
1 Attauantem per Lelium Gratianum & ſic tanquam
facta de re litigioſa & quamuis contra tertium poſ-
ſeſſorem agi non poſſit executiuè, vt per Felin. *in c.*
cum ſuper ſub num. 15. *verſ. amplius dixi de ſent. &*
re iud. Bero. *conſ* 47. *num.*6. *lib.* 1. Caual. *dec.* 151.
num. 1. Gregor. X V. *dec.* 22. *num.* 1. & 2. tamen
2 quia alienatio facta fuit in dictum Ioan. Franciſ-
cum de re litigioſa expreſsè alienari prohibita ex
diſpoſitione text. *in l. fin. C. de litig. cap. Eccleſia vt*
lit. pend. Duran, *deciſ.* 88. *num.*3. illa non ſuſtinetur,
3 & poteſt executiuè procedi contra d. Attauantem
etiam abſque nouo perceſſu, ſtante vitio litigioſi.
Auth. nunc ſi hæres, Cod. de litig. Bart. *in l. creditoris*
num. 23. *C. de pignor. & hypot.* Couarr. *prat. quæſt.*
*cap.*15. *num.*8. Socin. iun. *conſ.*92. *num.*8. *lib.*3. Ce-
phal. *conſ.* 195. *num.*14. & 15. *lib.*1. Bero. *conſ.* 155.
*num.*40. *vol.*1. Peregr. *de iur. fiſc. lib.* 4. *tit.* 6. *n.* 27.
Cancer. *var. reſol. lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 14. Borgnin.
Caualcan. *dec.* 16. *num.*7. *part.*1. Duran. *d. dec.* 88.
*num.*2. Caualer. *dec.*131. *n.*2.

4 Nec dicatur vitium litigioſi non contrahi niſi in
in actione reali, ſecus verò in perſonali, vt fuit re-
ſolutum in Bononien. tranſactionis 14. Nouembris
5 1636. & 8. Iunij 1637. coram Eminent. Veroſpio,
interdictum autem quorum bonorum intentatum
eſſe actionem perſonalem, tradit gloſ. *in l. interdi-*
ctis in verbo non retro, ff. de interdict. ſeu extraordin.
6 *action.* quia fuit reſponſum, ad hoc vt dicatur liti-
gioſa poſſeſſio, ſufficit motam eſſe litem in poſſeſ-
ſorio, ita vt res ſuper qua mota eſt lis, non poteſt
neque acquiri, neque in alterum transferri Lancell.
de attent. lit. pendent. fol. 384. *num.* 9. *in vna Toleta-*
na beneficij & in Romana Salman. 1. *Martij* 1627.
coram Card. Vbald. Buratt. *dec.*917. *n.*2. & 3.

7 Nihil obſtat, quod d. domos fuerit alienata per
d. Lelium Gratianum ex cauſa dotis debiti d. Atta-
uanti & ſic tanquam facta ex cauſa neceſſaria ſuſti-
neatur, iuxta limitationem de qua *in l. fin. C. de litig.*
in punct. Duran. *dec.* 181. *num.* 3. & 5. & quia reſ-
ponſum fuit dotem fuiſſe promiſſam à Lelio Patre
Caſſandræ nuptæ d. Ioao. Franciſco Attauanti poſt
hanc litem motam, vnde poterat idem Lelius do-
tem filiæ ſoluere vel ex alia medietate hæreditatis
d. Octauij à ſe libere ſpectante, vel ex aliis bonis
propriis ab eodem poſſeſſis, & cum d. Attauan-
tes emptor ſciuerit litem agitari in Rota, quæ non
erat ſuper aliqua re particulari, vt in caſu deciſio-
nis, Romana vineæ 27. Iunij 1640. coram bon. mem.
Merlino, ſed ſuper medietate hæreditatis Octauij
& legitimatione d. Franciſci, eaque lis erat ſatis
mota, dum fuit ſpatio 15. ferè annorum agitata,
fueruntque examinati teſtes, concurrente etiam
continua cohabitatione, atque arctiſſima ſanguinis
affinitate inter dd. Lelium, ac Attauantem, ex qui-
bus omnibus, negari non poteſt quin ſcientia re-
maneat ſufficienter probata in d. Attauante, dum ea
etiam coniecturis probari poteſt, Bald. *conſ.* 392.
n. 1. *lib.* 1. Alex. *conſ.* 127. *n.* 8. *lib.* 2. Socin. Iun.
conſ. 118. *num.* 42. *lib.* 1. Cephal. *conſ.* 114. *num.* 15.
cum aliis optime congeſtis in Romana diuiſionis
20. Iunij 1639. coram R.P.D. meo Bichio & in Ro-
9 mana ſucceſſionis 6. Martij præteriti coram R.P.D.
meo Caſillo, qua ſcientia ſtante præfatus Attauan-
tes, non valet impedire, quoad d. domum executio-
nem Calder. *conſ.*9 *tit. de re iud.* Ancharan. *conſ.* 333.
*col.*2. Crauett. *conſ.* 503. *n.*5. Surd. *conſ.* 334. *n.* 11.
Boër. *dec.* 79. *num.* 3. Franc. Marth. *dec.* 538. *n.* 7.

vltra quod cum agatur inter ſocerum, & generum 10
præſumitur colluſio, præſertim quia alia bona libe-
ra extabant, & tamen fuerunt data bona litigioſa
Decian. *reſponſ.* 10. *n.* 1. & 6.

Quo verò ad alias duas domos fuit merito dene- 11
gata executio ex eo, quia Ioao. Franciſcus Attauan-
tes eas poſſidet pariter ex cauſa dotis præcedente Iu-
diciali ſubhaſtatione, ac deliberatione, propterea
dum interuenit factum Iudicis, nulla fraus poteſt
conſiderari Bart. *in l.* 1. *n.*4. *C. de præd.* Dec. *in lib.* 10.
*& in l. frater à fratre n.*51 *ff. de cond. indeb.* Specul. *in tit.*
de empt. §. *nunc dicendum*, *il* 1. *n.* 5. *verſ. & breuiter.*
Menoch. *præſumpt.*75. *n.*55. *lib.*2. Dec. *conſ.*466. *n.*7.
verſ. & quia. Capuaq. *dec.*163. *n* 8 *part.*5. Mantic.
*dec.*151. *in fin.* Caualer. *dec.* 339. *num.*6. fuit in ter-
minis reſolutum in Bononien. ſubhaſtationis 25.
Maij 1635. coram Motmanno.

Nihil obſtant ea, quæ longa ſerie circa legitima- 12
tionem Franciſci Gratiani adducebantur, repetendo
etiam omnia alias adducta pro parte Lelij, dum fuit
ſecuta deciſio in hac cauſa ſub die 7. Februarij 1642.
coram me, quia, quoad ea, quæ modo contra d. de-
ciſionē fuerunt congeſta, placuerunt DD reſponſio-
nes datæ in d. deciſione 7. Februarij 1642. ad id ve-
ro quod denuò additum fuit, quod agatur inter ciues
& incolas, inter quos ſtatutum vrbis *cap.* 41. *lib.* 1.
mandat ſeruari ius ciuile, inde d. Gratiano non ſuf-
fragari legitimationem per ſubſequens matrimo-
nium, dum non probatur Olimpiam eius matrem
fuiſſe ab Horatio Progenitore retenta domi in ſche-
mate concubinatus, prout requiritur de Iure Ciuili
§. 1. *Auth. quibus mod. natur. effic. legitimi* § *vlt. inſtit.*
de nupt. Bart. *in l. concubinas*, *num.* 4. *C. de concubin.*
Peregr. *de fideicomm. art.* 24. *num.* 51. Imo conſtare 13
d. Olimpiam fuiſſe meretricem & in Lupanaris in-
uolutam, nec propterea cum ea, tanquam turpi per-
ſona potuiſſe contrahi matrimonium, *de Iure Ciuili*
ad effectum legitimationis filiorum. & ſic verſ. §. *ſed &*
aliud auth. quibus modis natur. effic. legitimi. Menoch.
conſ. 18. *n.* 6. Mantic. *de coniect. lib.* 11. *tit.* 10. *n.* 9.

Quia facilis viſa fuit reſponſio, aduertendo quod 14
ſtatutum vrbis mandans ſeruari Ius Ciuile, proce-
dit in caſibus in quibus non agitur de re ſpirituali
ſiue de eis, quæ ex ſpirituali conſequuntur, in qui-
bus ſemper venit attend. Ius Canon. vt in puncto
d. ſtatuti fuit in Romana fideicommiſſi de repræ-
ſentando 18. Martij 1618. coram bon. mem. Cocci-
no §. *neque obſtat*, quapropter cum in præſenti caſu,
agatur de matrimonio eiuſque effectibus, inter quos
adeſt etiam ſucceſſio; non venit attend. Ius Ciuile,
ſed ius Canonicum, etiam vbi alias Ius ciuile atten-
dendum, quamuis eſſemus in terris Imperij. ex quo
ſolus Papa poteſt diſponere de matrimonio & de iis 15
quæ ex eo conſequuntur, vt tradunt communiter,
DD. *in cap.* 1. *de ſponſal.* Afflict. *in cap.* 1. §. *naturales*
*verſ.*5 *n.*27. & 35. *ſi de feud.* defuncti fuerit contro-
uerſia, & de communi Iaſ. *conſ.*168. *n.*8. *verſ. & ſub-*
dit, lib 4. Dec. 155. *n.* 1. *in fin.* Ruin. *conſ.* 111. *n.* 4.
lib. 1. Paril. *conſ.* 13. *n.*49. & *ſeq. lib.* 2. prout in ſpecie 16
legitimationis per ſubſequens matrimonium, iuxta
text. *in c. tanta, qui fil. ſint legitimi*, quod veniat
ſtandum Iuri Canonico, etiam in terris Imperij ad
effectum ſucceſſionis Gabr. *conſ.* 21. *n.*14. *lib.* 1. vbi re-
probat contrariam doctrinam Angel. *conſ.* 29. & *ſub.*
num. 12. & 22. ſubdit in hoc eſſe correctam ratio-
nem Iuris Ciuilis, ob quam legitimati excludeban-
tur; *lib.* 1. & Gabriel ſequitur Decian. *reſp.* 5. *n.*73.
recent. num. 91. *lib.* 1. Gìouagn. *conſ.* 59. *numer.* 22.
*lib.*1. Mantic. *de coniect. d. lib.*11. *tit.*12. *ſub n.*8. *verſ.*
ſed contrarium. Rot. *deciſ.*661. *n.*5. *part.* 4. *recent.*

Ac

17 At veiò de Iure Canoolco, non reqoiritor, quod molier fuerit retenia in ſchemate concubinatus, aut quod ſit honeſta perſona, ex quo in ſacramento matiimonij noo dator exceptio perſonarom & ſufficit filium natum eſſe eſt ſoluto & ſoluta inter quos tempote conceptionis matrimonium validè contrahi voluerit, gloſ. *in cap. innotuit verbo coniugata de elect.* Abbat. *in d. cap. tanta num.* 14. *qui filij ſint legitimi.* Rip. *in l. ſi vnquam num.* 55. *Cod. de reuocand. donat.* Gabr. *de legit. concluſ.* 1. *num.* 50. Menoch. *conſ.* 18. *num* 9. *& ſeq.* Maotic. *de coniectur. d. lib* 11. *tit.* 12. *num.* 6. Ozaſch. *dec.* 158. *n.* 11. *&* 12. vbi ſubdit, quod alioquin oulli, vel patui, legitimaientur per ſubſequens matiimooium Giouagn. *d. conſ.* 59. *n.* 21. *cum ſeq. lib.* 1.

18 Minus venit faciéda diſtioctio inter ſucceſſionem Pattis vel patrui, iuxta *ea* quæ tradit Ruin. Iun. *inter conſ. matrimonial. diuerſ. conſ.* 80. *ſub n.* 20. quem ſequitor Ozaſch. *inter conſ. vlt. vol. lib.* 2. *conſ.* 138. *ſub n.* 8. ex quo iua Canonicom, quod vt dictum eſt ſeruandum veoit, abſolutè facit filiom legitimum ex ſubſequenti matrimonio, non ſecus ac ſi de legitimo matiimonio eiſet procreatus, vt expreſſe diſponitur *in d. l. tanta*, etiam ad quemcumque effectum ac ſucceſſionem, ſiue ab inteſtato, ſiue ex teſtamento, etiam in ſeudalibus, qoidquid ſit in legitimatis, præſcriptum Priocipis, vt optime diſtinguit Witemberg. *conſ.* 44. *ſub n.* 43. *lib.* 1. Giouagn. *d. conſ.* 59. *n.* 26, vbi rationem aſſignat, qui totus effectus huius legitimationis, pendet à matrimonio, quod cum ſit ſacrameotum, idem ſemper debet operari indiſtinctè *lib.* 1. allegátque coocordantes.

19 Vltimò noo obſtat prætenſa nullitas matrimonij ex eo quod noo ſit contractum in Eccleſia, ſed domi, quia hoc potuit fieri ex cauſa infirmitatis Olimpiæ, vltia quod vt matiimonium in faciem Eccleſiæ contractum dicatur, noo requiritur, quod ſit contractum io foribus Eccleſiæ, ſed ſolum io præſentia Parochi, vel alterius ſacerdotis de eiuſdem Parochiæ, vel ordinarij licentia & duorum vel trium teſtium celebretur, vt in poocto ad effectum legitimationis Giouagn. *d. conſ.* 59. *n* 9. qoi *num.* 13. ſubdit quod ad effectum legitimationis filiorum ſuffragatur etiam matrimonium clandeſtinum.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Domorum.

Lunæ 1. Iunij 1643.

Argumentum. ex Deciſ.

SVMMARIVM.

1 *Ille qui agit debet prius ex ſua parte adimplere.*

2 *Quando ita conuentum fuerit inter partes, aliqua ex illarum debet prius ex ſua parte adimplere.*

3 *Verba impersonaliter prolata reducuntur ad perſonalitatem ex verbis ſubſequenti.*

4 *De iure impetratio aſſenſus Domini directi ſpectat ad venditorem, vt verba imperſonalia reducuntur ad perſonalitatem ſecundum intellectum iuris.*

5 *Quando ex adiuncto declarari non poſſunt.*

6 *In permutatione aſſenſus Domini directi eſt impetrandus ab acquirente.*

7 *Ille, cui tradita eſt res permutata non poteſt pœnitere.*

DECISIO CCX.

QVARTA vice confirmarunt Domini deciſionem io hac cauſa emanatas ſob diebus 22. Iu- 1 nij 1640 Nouembris 1641. 16. Ianuarij præteriti ex rationibus, & fundamentis in illis adductis, quandoquidem teſtitutio in iotegrum, non poteſt D. Alphonſo Ferro denegari, ſiue dicamus ad Ferrum ſpectare onus impetrandi aſſenſum Monaſterij Domioi directi & ſubminiſtandi expenſas ad Coluium, non tameo Colutius valet agere contra Fertum, cum non doceat ſe ſubminiſtraſſe vel ſe obtuliſſe promptum ſubminiſtrare expeoſas pto reportando aſſenſu d. Mooaſterij S. Coſmatis, quamuis Fertos ex parte ſua nullas exhibeat diligentias pro reportando aſſenſu, dum ille, qui agit tenetur prius ex ſua parte adimplere, nec venit habendus in conſideratione, quis prius contrauenerit, ſed quis primo loco egerit, *l. Iulianus §. offerri, ff. de act. empt. ad congeſt.* per Alexand. *conſ.* 49. *num.* 4. *lib.* 2. Grauett. *conſ.* 151. *num.* 10. Dec. *conſ.* 119. *n.* 1. & fuit reſolutum *in Romana ſocietatis Aromataria* 31. Maij 1585. *coram Bubalo.*

Vltra qtod dicebant DD. conſenſu Mooiallum 2 fuiſſe indubitanter impetrandom à Colutio, quia ita partes conuenerunt *ex congeſt.* per Lector. Capic. 3 Latr. *dec.* 116. *n.* 38. *&* 39 & conuentio beoè deſumpta fuit ex illis verbis ibi reſeruatóque in primis & aote omnia couſenſu Monialiom S. Coſinatis iotra legitima tempora impetrand. & obtineod. ſumptibus Horatij Colutij per quæ verba ſic imperſonaliter prolata, certè reducuntur ad perſonalitatem ſtantibus ſubſequentibus verbis habentibus relatiooem ad Colutium, Mantic. *de tacit. & ambig. lib.* 4. *tit.* 29. *n.* 49. *in fin.* Grat. *diſcept.* 579. *n.* 26. *&* 27.

Nibil obſtat, quod verba imperſonalia veniant 4 reducenda ad perſonalitatem, ſecondum intellectum iuris, quo inſpecto, impetiatio aſſenſus ſpectabat ad véditorem *l. fin. C de iur. emphyt.* Pmiſ. *de reintegr. feud.* *c.* 145. *in.* Franch. à Ponte, *conſ.* 5. *n.* 90. *verſ. quoad* 5 *primum*, quia hoc procedere dictum fuit, quando verba imperſonalia, non poſſunt ab adiuncto declarati Ruin. *conſ.* 201. *n.* 10. *lib.* 1. Rot. Ian. *dec.* 175. *n.* 12. Hocque obiectum potius eſſe retorquendũ, cum nec 6 de iure in permutatione in qua verſamur teneretur Alphonſus impetrare aſſeoſum Monotij Domioi directi, quidquid ſit in aliis contractibus & ratio eſt in promptu, quia tunc Dominus non poteſt præferri, ad effectum vt teneatur venditor aſſenſum requirere, cum ſolus conſeoſus requiratur ad hoc, vt acquireotem in poſſeſſionem ſuſcipiat præcedeote ſolutione laudemij, quod erãt ſoluendum à Colutio, vt ex d. conuentione, vnde hic erat aſſenſus impetrandus ab acquirente Faber *de error. pragm. de laud. decade* 4 *error.* 1. *n.* 12. *&* 13. *per tot.* Greg. XV. *dec.* 520. *n.* 2.

Demum oon obſtat, quod verſemur in contra- 7 ctu permutationis qui reputatur innominatus inde potuiſſe Colutium conſenſum non impetrare, & à d. contractu recedere, quia fuit replicatum in præſenti non fuiſſe locum pœnitentiæ, quamuis verſemur in permutatione, ex quo fuit deuentum ad traditionem, licet pœnitentia deducatur ab eo qui recipit implementum & noo impleuit iuxta *l.* 1. *in fin. ff. de rer. permut. l. ſi pecuniam in princ. ff. de condit. ob cauſ.* Cin. *in l. fine apud actũ n.* 13. *C. de tranſact.* Decian. *conſ.* 39. *n.* 103. *lib.* 2. Mant. *de tacit. lib.* 1. *tit.* 8. *n.* 16. quidquid eſſet re integra vltra quod nec Colutius, ſiue habentes ab eo cauſam veniunt ex capite pœnitentiæ, ſed ob paſſam euictionem ob non reportatum

portatum aſſenſum Monialium S.Coſmati, & in hoc venit imputandum Colutio, ſi aſſenſum non obtinuit ſiue expenſas non ſubminiſtrauit pro reportando d. conſenſu prout tenebatur.

Et ita reſolutum, &c.

Conuerſaria Iuriſdictionis.

Mercurij 3. Iunij 1643.

ARGVMENTVM.

Quando ſit concedenda manutentio Epiſcopo circa collationem beneficiorum, & aliam iuriſdictionem.

SVMMARIVM.

1 *Enuntiationes antiquæ probant conceſſionem Iuriſdictionis.*

2 *Epiſcopus habet intentionem fundatam in iuriſdictione ordinaria ſuæ diœceſis, eique eſt manutentio concedenda.*

3 *Ex quaſi poſſeſſione conferendi aliqua beneficia Epiſcopo competente infertur quaſi poſſeſſio conferendi alia.*

4 *Ex exemptione reſtricta ad aliqua cenſetur præſeruata iuriſdictio quo ad alia.*

5 *Exemptio conceſſa ab Epiſcopo non nocet ſucceſſori, licet poſt mortem Epiſcopi, eius ſucceſſore non vocato à Papa confirmata fuerit.*

6 *Natura confirmationis eſt vt ſemper intelligatur facta ſine alterius præiudicio.*

7 *Neque extenditur ad non expreſſa.*

8 *Quando effectuatio exemptionis eſt valde turbida manutentio iuriſdictionis eſt concedenda.*

9 *Quando petitur manutentio iuriſdictionis aduerſus ſuperiorē doceri debet de titulo valido exēptionis.*

10 *Collationes beneficiorum factæ cum titulo dant cauſam manutentionis.*

11 *Inſtrumenta extracta ex priuato archiuo alicuius Eccleſiæ non probat.*

12 *Inſtrumenta extracta non ab archiuiſta, ſed ab alio notario abſque litteris cōpulſorialibus non probat.*

13 *Teſtis de auditu, & vnicus abſque adminiculis non probat.*

14 *Contraria probatione ſit alia turbida, & inſufficiens pro manutentione.*

15 *Ex DD. & deciſionibus Rotæ adductis non probatur collationem beneficiorum Eccleſiæ collegiatæ pertinere ad Archipreſbyterum.*

16 *Quid requiratur vt probetur Eccleſia Collegiata.*

17 *Enuntiatiua antiqua, de quarum enunciato principaliter controuertitur non probant Collegiatam eſſe Eccleſiam.*

DECISIO CCXI.

CONFIRMARVNT hodie DD. deciſiones in hac cauſa emanatas coram Reuerend. Durano 226. & 446. inter eius impreſſas, in quibus reſolutum fuit eſſe contentionem eedendam manutentione Epiſcopo Conuerſario, tam quo ad ius conferendi, quam etiam, quoad Iuriſdictionalia in Terra Rutiliani, vti exiſtente intra fines ſuæ diœceſis ex rationibus optimè in prædictis deciſ. deductis.

1 Non enim fuit in dubium reuocatum, quin d. Terra Rutiliani iſta ſit intra fines diœceſis Conuerſanæ; de hoc etiam ſufficienter conſtitit ex antiquis enunciatiuis conceſſionis Epiſcopi Saiſonis, ac breuis Sixti IV. productis ab Archipresbytero d. terræ Rutiliani Rot. *dec.* 180. *n.* 4. *part.* 2. *recent.* & *dec.* 724. *n.* 3. & *part.* 6. *deciſ.* 16. *num.* 201. *n.* 7. & 205. *n.* 8. Gregor. XV. *dec.* 375. *n.* 11. *cum aliis in d. dec. in hac cauſa* 226 *n.* 4. & 5. & *in Adrianen. Iuriſdictionis coram bon. mem. Pirouano*, poſt Modern. *de Manut. dec.* 310. *ſub n.* 3. vbi Concordantes propterea Epiſ- 2
copus habet pro ſe intentionem fundatam in vniuerſa Iuriſdictione ad eum ſpectante tanquam ad Ordinarium in tota diœceſi ex qua ſola Iuris aſſiſtentia manutentio nequit ei denegari *c. cum poſſeſſione, de priuil. in* 6. *c. cum contingat* & *vtrobiq; ſed in foro compet.* Seraph. *dec.* 1378. *n.* 1. Caual. *dec.* 306. *num.* 7. cum aliis in deciſ. hodie confirmatis.

Remanſit vlterius comprobata Epiſcopi quaſi 3
poſſeſſio conferendi ex multiplicatis collationibus beneficiorum exhibitis, nec non ex teſtium depoſitionibus, de quibus in eius *ſum. n.* 15. vnde infertur ad quaſi poſſeſſionem Iuris conferendi, quod omnia beneficia: ac alios actus ſub eadem ſpecie comprehenſos, Bald. *in l.* 1. *num.* 24. *verſ. in dic. C. emancipat. liberi.* Grat. *diſcept.* 425. *n.* 41. Tomat. *dec.* 41. *num.* 6. cum aliis congeſtis per Poſth. *de manut. obſeru.* 73. *n.* 141. & 154. Rot. *dec.* 17. *n.* 3. & *ſeq.* & *dec.* 139. *n.* 12. *part.* 2. *diuerſ.* Greg. XV. *dec.* 557. vbi Adden. *n.* 6. & *in Hiſpalen. Iuris amouendi curatos* 20. *Aprilis* 1640. *coram R. P. D. meo Peuting.*

Nec quidquam ſuffragatur præfato Archipresby- 4
tero Terræ Rutiliani, aſſ. titulus exemptionis reportatæ, ab Epiſcopo Saiſone cum confirmatione ſubſecuta Sixti IV. quia circa hoc placuerunt reſponſiones in deciſionibus hodie confirmatis, vltra quod conceſſio legitur reſtricta ad correctionem Clericorum, indéque in aliis cenſetur præſeruata Iuriſdictio Epiſcopo, Anchar. *in c. poſtulaſti n.* 45. *verſ. quidquid enim de foro competen.* Rota *dec.* 324. *n.* 5. *part.* 1. *recent.* Bucatt. *deciſ.* 321. *n.* 5. & *in Roſſanen. exempt.* 17. *Iunij* 1641. *coram R. P. D. meo Carillo.*

Præſertim quia prætenſa exemptio legitur con- 5
ceſſa per d. Epiſcopum Saiſonem, qui non valebat eximere in præiudicium ſucceſſorum & licet fuerit confirmata à Sixto IV. quia tamen confirmatio emanauit longè poſt mortem d. Epiſcopi Saiſonis concedentis non vocato Epiſcopo ſucceſſore non valuit ei nocere Bald. *in c.* 1. *de confirmat. vtil.* Tiraq. *de retractu lignag.* §. 1. *gloſ.* 10. *num.* 71. Afflict. *dec.* 286. *n.* 2. & 3. & 335. *num.* 12. Greg. *dec.* 164. *n.* 10. Vltra quod confirmationis natura eſt, vt ea 6
ſemper intelligitur facta ſine alterius præiudicio, *c. quamuis C. ſi pro te de reſcriptis.* Bald. *in cap* 1. *num.* 10. *de confirm. vtil. vel inutil.* & talis confirmatio ſo- 7
lum fuit apta addere robur confirmato, non autem ſe extendit ad ea, quæ non reperiuntur expreſſa, Bald. *in l. aduerſus rem iudic.* Decian. *in l. more n.* 2. & 3. *ff. de Iuriſd. omnium Iud.* Bero. *conſ.* 7. *num.* 37. *lib.* 3. Menoch. *conſ.* 75. *n.* 32.

In omnem caſum effectuatio d. exemptionis, de- 8
tegitur valdè turbida, vnde donec de eius viribus diſputetur, & determinatio fiat, venit ſemper concedenda manutentio Epiſcopo propter Iuris communis aſſiſtentiam, ac poſſeſſionem, vt ſupra probatum Rot. poſt. Modern. *de Manuten. dec.* 157. *n.* 5. Adden. ad Greg. XV *dec.* 312. *ſub n.* 4. *verſ. procedit.*

Nec dicebant DD. eſſe diſcutiendas in præſenti 9
diſputatione collationes à d. Archipresbytero exhibitas, nam eſto quod eſſent in forma probanti, & ſufficerent ad aquirendā quaſi poſſeſſionem conferendi, non tamen ex inde d. Archipresbytero concedi poſſet

manutentio aduerſus Epiſcopum cum non doceatur ſimul de titulo validæ exemptionis ad effectum conferendi prout requiritur, quando petitur manutentio aduerſus ſuperiorem, *c.cum pœna §.penult. de priuil.in 6.* vbi notant omnes præſertim Io.Andr. *in 6.* Gemin. *n.4. verſ. nota quod pendente lite,* Franc. *n. 2.* Anchar. *n.5.* Couarruu. *pract. quæſt. cap. 17. num.6. verſ. quæ quidem interpretatio*, late Mareſcott. *var. reſol. lib. 1. cap. 11. num. 23. & ſeq. & n. 36. cum ſeq.* Archil. *dec.5. de reſtit. ſpol.*

10 Accedit vlterius, quod pro parte Epiſcopo fuerunt datæ inſolitæ collationes, omnes effectum ſortitæ, acquieſcente Archipreſbytero, quæ magis ſunt attendendum, in concurſu præfatarum collationum, Archipreſbyteri ex quo Epiſcopus habet Iuris aſſiſtentiam, ac titulum prout requiritur ex diſpoſitione textus *in d. cap. cum perſona de priuil. in 6.* cum aliis, *vbi proxime.*

11 Minus etiam probati poſſeſſione de Archipreſbyteri dictum fuit, ex quo inſtrumenta collationum exhibita fuerunt inſtrumenta ex priuato Archiuio, eius Eccleſiæ, quod fidem non facit, nec dat robur ſcripturæ Put. *dec.186. n.1. lib. 3. in correct. & dec. 25. de fid.inſtr.* Rot. *in Lorana benef.* 8. *Martij* 1627. *coram bon. mem. Merlin. part.5. recent. dec. 45. per tot.*

12 Extractio pariter facta legitor lite pendente, non ab Archiuiſta, aut ſucceſſore in officio, ſed ab alio Notario abſque literis compulſorialibus, ac partis citatione, vnde non probant *c.fin. vbi vet de fid.inſtr.* Rot. *in Lorana benef.* 8. *Martij* 1627. *coram bon. mem. Merlin. part.5. recent. dec.45. per tot. Auth. ſi quis in aliquo, C. de eden.* Rot. *dec.217. num.2. & 362. n.9. part 1. recent. & 197. n.2. part.2.*

13 Nec obſtant teſtes examinati ſuper poſſeſſorem Archipreſbyteri quia non deponunt de collationibus ante motam litem & de effectuatione collationum, non deponit niſi ſecundus, hicque de auditu, vnde non probat cum etiam remaneat vnicus, nec concurrunt publica vox & fama, vel alia adminicula quamuis verſemur in antiquis Doctor. *in cap. licet ex quadam de teſtib.* latè Gabr. *concluſ.3. eod. tit. n.2.* vbi Concordantes indéque ſtante contraria probatione facta per Epiſcopum ſuper eius poſſeſſionem negari non poteſt, quia ſaltem poſſeſſi Archipreſbyteri remaneat turbida & conſequenter irrelevens pro reportanda manotentione. Rot. *dec.342. n.2. p.2. rec.*

15 Vltimò non obſtat, quod in Eccleſiis collegiatis aſſiſtentia Iuris communis ſtet pro Archipreſbytero, vt per Abbat. *in c. quærente n.2. de offic. ordin.* Gonzal. *ad reg.8. gloſ.45. n.46.* Biſignett. *& per tot. inſtit. de prebend. in antiquior.* Rot. *dec.19. eod. tit. in antiq.* Cocin. *dec.283 n.1. verſ. eſt de iure & dec.358. n.11. p.5. rec. & p.6. dec.72. n.1.* quia præfati DD ac Rotæ deciſiones adducti per informantes pro Archipreſbytero, abſolutè præfata concluſione, non firmant, ſed ſolum dicunt quod collatio & ſimultanea cum capitulo, & Prælato & Archipreſbyter, modo non prætendit ſimultaneam cum proprio Capitulo, ſed ipſum tantum habere collationem, inde adduxit prætenſam exemptionem, ac collationes præfatas per Archipreſbyteros pro tempore factus.

Vlterius replicatum fuit in dd. Iuribus, ac deciſionibus ſolum determinari ius eligendi in Eccleſiis. Collegiatis ſpectare ſimultaneè ad Capitulum & Prælatum, ius verò conferendi beneficia, ſpectare ad Epiſcopum de quo principaliter actum fuit.

16 Vltra, ne qualitas Collegialitatis, in Eccleſia d. Archipreſbyteri remanſit concludenter probata dum debuiſſet probari, quod Canonici d. Eccleſiæ, haberent ſigillum commune, maſſam & arcam, vt exinde fructus diuiderentur, Caput. *dec.142. n.2. part.1.* Mantic. *dec.175. n.1.* Greg. XV. *dec.482. art.4. & p.5. recent. dec.56. n.5.* nec antiqua enunciatiua Collegialitatem probat, dum principaliter dubitari contingit circa enunciatum, illudque controuertitur, Alexand. *conſ.21. n.4. & 136. n.11. lib.1.* Seraph. *dec.1278. n.2. & part.5. rec. dec.119. n.14.* Buratt. *dec.145. num.4. & 399. n.4 & 505. n.7.* 17

Præterea Eccleſia prædicta potuit erigi ex beneficiis vnitis, vel ex fructibus Parochiæ, dum in ea exercetur cura animarum, & eo caſu ſemper collatio ſpectanda ad Epiſcopum, &c.

Et ita reſolutum, &c.

Eugubina Dotis.

Mercurij 10. Iunij 1643.

ARGVMENTVM.

Quomodo conſtare debeat de excuſſione debitorum principalium, vt aduerſum fideiuſſores, qui noluerunt teneri, niſi principalibus excuſſis, agi poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Excuſſio debitorum quibus coniecturis probetur.*
2 *Inſtrumentum diuiſionis bonorum, debitorum, in quo annuntiant omnia bona probat diſcuſſionem.*
2 *Secunda coniectura eſt ſententia prædicatoria longo tempore executioni demandata.*
4 *Tertia ſaluo conducto debitoribus conceſſa.*
5 *Quarta confeſſio debitoris adminienlata.*
6 *Quinta teſtes deponentes de inexigibilitate, & decoctione.*
7 *Sexta ſententia lata contra debitores pro aſſecuratione dotis. Vergente viro ad inopiam.*
8 *Refertur forma legitima excuſſionis,* & n.18.
9 *Non ſufficit relatio facta de mandato creditorum, ſed requiritur aquorum fiat mandato iudicis.*
10 *Prima coniectura abſque prædictis requiſitis non ſufficit, & diuiſione facta prædicta, poterunt alia bona extare.*
11 *Pignus retentum pro credito præſumitur ſufficiens.*
12 *Conditio appoſita fideiuſſioni verificari debet.*
13 *Omnes principales debent prius excuti antequam agatur aduerſus fideiuſſorem.*
14 *In ſententia graduatoria prædicta vt excuſſionem probet citari debet fideiuſſor.*
15 *Saluus conductus concedi debet à fideiuſſore, aliter tanquam actus tertij non nocet.*
16 *Confeſſio, quæ tantum concernit ſtatum alterius ex obligatis, & abſque pluribus adminiculis non probat.*
17 *Teſtes vt probent excuſſionem non debent pati exceptiones.*

DECISIO CCXII.

OBLIGATIONI contractæ de anno 1592. per 1 Fratres de Sforzolinis pro ſcutis 3000. ſoluendis intra quinquennium ad fauorem Fratrum de Galeottis ex cauſa promiſſionis Dotium acceſſit Pirrus Nutus, ſub conditione quatenus Sforzolini non eſſent ſoluendo, & prius facta illorum excuſſione, & non alias, aliter, nec alio modo, vnde antequam eſſet pulſandus dictus Pirrus ſiue eius hæredes debuerunt excuti Ioſeph, & Federic. Fratres de Sforzolinis, prout clarè conſtat conuentio partium per pactum expreſſum

preſſum ; quod eſſe ſeruandum præter allegata in deciſione in hac cauſa 9. Maij 1642. §. *in caſu verò coram me*, tradit Muta *deciſ.* 24. *n.* 27. Quibus ſtantibus dubitaui hodie An conſtaret de legitima, & ſufficienti excuſſione dictorum de Sforzolinis, & ad probandum factam fuiſſe ſufficientem excuſſionem Fratres de Galeottis adducebant nonnullas coniecturas, quibus probari excuſſionem voluit Caroc. *de excuſſ. part.* 2. *quæſt.* 23. *n.* 10. præſertim ſimul iunctis Bald. *conſ.* 3. *num.* 4. *lib.* 3. Socin. Iun. *conſ.* 32. *n.* 24. & *conſ.* 39. *n.* 14. *lib.* 2. Rom. *conſ.* 7. *n* 3. Cyriac. *contr.* 291. *num.* 21. Duran. *deciſ.* 336. *num.* 4. & *in Romana diuiſionis* 15. *Iunij* 1640. *coram R.P.D. meo Bichio.*

2 Prima coniectura deſumpta fuit ex inſtrumento Diuiſionis inter Sforzolinos Debitores, in quo enunciantur omnia bona diuidentium, quod vti celebratum ante ſtipulationem fideiuſſoris contra ipſum probat non extare alia bona præter ibi reſcripta Fontan. *de pact. nupt. clauſ.* 5. *gloſ. part.* 2. *n.* 15. & 16. Caroc. *de excuſſ. part.* 2. *quæſt.* 35. *n.* 6. Put. *dec.* 185. *in princ. lib.* 1. *in correct.*

3 Secunda deprompta fuit ex ſententia graduatoria qua facit vehementem præſumptionem, quod factum ita ſe habeat, præſertim cum non adducatur ad effectum eam exequendi, ſed tantum probandi vincto etiam quod longo temporis ſpatio fuit executioni demandata Neguſ. *de pignor. part.* 8. *mem.* 1. *n.* 38 Rota *in Bononien. cenſus* 21. *Februarij* 1641. *coram R.P.D. meo Ghiſlerio* §. *penultimo.*

4 Tertia ex ſaluo conducto obtento à Debitoribus, ex quo deſumpta pariter fuit inexigibilitas, Grat. *conſ.* 37. *n.* 22. & 23. *lib.* 1. cum aliis per Caroc. *de excuſ. part.* 2. *quæſt.* 35. *n.* 5.

5 Quarta ex confeſſione ipſius Federici alterius ex debitoribus, qua cum ſit adminiculata venit attendenda, Bero. *conſ.* 211. *num.* 11. *lib.* 3. Ruin. *conſ.* 141. *num.* 4. *lib.* 1. Natt. *conſ.* 547. *num* 24. Surd. *deciſ.* 35. *num.* 5.

6 Quinta ex fructibus deponentibus de inexigibilitate, & decoctione Debitorum.

7 Sexta & vltima ex ſententia lata contra vtrumque debitorem pro aſſecuratione Dotium vxorum ob eorum vergentiam ad inopiam.

8 Prædictis tamen non obſtantibus fuit hodie reſolutum non conſtare de legitima, & ſufficienti excuſſione ex quo non conſtat iudicem ordinaſſe duobus executoribus quod perquireretur in domo eorum de Sforzolinis Debitorum, & proclamarent in vicinia, ac publicis locis. An haberent aliqua bona mobilia, & immobilia, & deinde facta iudici relatione, & citatis omnibus intereſſe habentibus eum pronunciaſſe diſcuſſionem eo legitimè factam, iuxta Text. *in l preſenti*, §. *fine verſ. adiicientes*, *C. de his, qui ad Eccleſ. confug.* & melius formulam tradit Angel. *in* §. *ſed neque*, *num.* 14. *verſ. vltimo quæritur*, *colum.* 1. *in Authen. fideiuſſ.* Bart. *in tract. de excuſſ. pign. col.* 3. *ante med. verſ. poteſt etiam fieri*, Neguſ. *de pignor. hypoth. part.* 8. *membr.* 1. *num.* 11. *verſ. iſta autem.* & *num.* 44. *verſ.* & *vltimo*, Guido Pap. *dec.* 432. *num.* 2. Angel. Aretin. *inſtit. de act.* §. *item ſi quis in fraudem. col.* 1.

9 Nec fuit habita in conſideratione relatio excuſſionis facta, quia emanauit de mandato aſſertorum creditorum, & tamen ad hoc vt valida, & legitima reputetur erat facienda de mandato Iudicis citatis intereſſe habentibus, deinde erat pronunciandum ſuper dicta legitima excuſſione, iuxta Theor. Bart. *in l. ſtipulatio*, § *habet autem n.* 4. *verſ. formo vobis nam quæſtionem*, *ff. de nou. oper. nunc.* vbi confutat Iacob. Butrig. contrarium tenentem, Angel. *in l. prætor*, §. *hoc interdicto*, *n.* 1. *cum ſeq.* & *n.* 4. *poſt med. verſ. tamen videtur verior*, *ff. de nou. oper. nunc.* Rota. qui teſtatur *de com. conſ.* 93. *num.* 7. *verſ. quoad ſecundum*, & *conſ.* 211. *n.* 3. & 4. vbi latè Mandoſ. *in addit. verb. declaratoria*, & *verbo excuſſione*, Patald. *rerum quotid. lib.* 2. *cap. fin. part.* 4. §. 7. *n.* 19. Neguſ. *de pignor.* & *hypoth.* 7. *part.* 8. *in* 1. *membr. n.* 11. *verſ. iſta autem regula*, Pariſ. *conſ.* 50. *num.* 45. *lib.* 1. Magon. *deciſ.* 66. *num.* 14. Gabr. *de fideiuſſ. qui alios cogerit concl.* 1. *n.* 51. & 52.

Non obſtat igitur primo inſtrumentum diuiſio- 10
nis celebratum inter quondam Sforzolinos de anno 1593. quia dictum inſtrumentum non poteſt denominari excuſſio cum careat præfatis requiſitis in illa neceſſariis, de quibus ſupra, nec remanet probata negatiua, quod facta fuerit diuiſio de omnibus bonis, cum ſufficiat potuiſſe extare alia bona vltra 11
quod Galeotti de eo tempore non poterant denunciari verè creditores, quia pro eorum creditor Dotali retinebant tot prædia loco pignoris, quæ ſufficientia præſumuntur dum contrarium non docetur, Gloſ. *in l.* 2. *verb. redigere*, *C. de pignor.* Pariſ. *conſ.* 50. *n.* 28. *lib.* 1. Couar. *var. reſolut. lib.* 3. *c.* 18. *num.* 1. *verſ. conſtat.* Surd. *dec.* 44. *n.* 16. Ofaſch. *dec.* 159. *n.* 2.

Minus ſecundo obſtat ſententia graduatoris ema- 12
nata de 1603. & ſic poſt ſex annos à die purificatæ obligationis dicti Pirri Nuti, quia ipſe ſolum teneri voluit poſt quinquennium, vnde eius obligatio durabat tantum vſque ad annum 1597. cum obligatio dicti Pirri fideiuſſoris non tantùm fuerit conditionata quatenus Sforzolini non eſſent ſoluendo, & ſecuta prius excuſſione contra eos, & non alias, quinimo emanauit cũ expreſſo pacto, quod infra quinquennium Prædia Galeottis aſſignata pro dote eorum vxorum æſtimarentur; Vnde cum ad æſtimationem in tempore conuento deuentum non fuerit; quinimo ſint elapſi 30. anni dictus Pirrus fideiuſſor tranſiit liberatus ea congeſtis, *in dicta deciſione in hac cauſa* 9. *Maij* 1642. §. *dicebant etiam Domini*, & *præter in ea adductos*, tradunt Pirrus Maur. *de fideiuſſ. qui alios cumulat part.* 2. *ſect.* 10. *c.* 23. *n.* 9. *cum ſeqq.* & *ibidem* Pert. Beni. *in eius conſ. impreſſ.* Poſt *d. cap.* 23. *numer.* 7. *cum ſeqq.* Henric. *de fideiuſſ. cap.* 20. §. 15. *num.* 21.

In omnem caſum dicta ſententia ſolum lata fuit 13
ſuper bonis Ioſephi, non autem Federici Fratris, & tamen debebat conſtare de notoria decoctione vtriuſque Fratris cum omnes tanquam ſimul obligati, ac debitores eſſent excutiendi Pirri Maur. *de fideiuſſ. qui plures cumulat. part.* 2. *ſect.* 5. *c.* 3. *num.* 1. Henric. *eod. tract. c.* 27. *part.* 1. *num.* 6. Caroc. *de excuſſ. part.* 1. *quæſt.* 1. *n.* 1. & 6. Magon. *dec. Lucen* 66. 14
num. 8 nec in dicta ſententia fuit citatus Pirrus, qui tanquam certus ſpecialiter veniebat citandus Alex. *conſ.* 106. *n.* 16. *lib.* 5. Neguſ. *de Pignor.* & *hypoth. part.* 8. *membr.* 1. *n.* 13. & *in puncto Rota in Senogallien. cenſ.* 20. *Nouembris* 1619. *coram bonæ mem. Dunozett. ſeniore.*

Tertio non obſtat dictus ſaluus conductus, quia 15
non legitur conceſſus à Pirro, vnde tanquam actus geſtus à tertiis ei non nocet Surd. *conſ.* 170. *n.* 22. & 429. *num* 41. & 42 Mandell. *conſ.* 276. *n.* 6. Add. ad Greg. XV. *dec* 302. *n.* 10.

Quarto nihil facit confeſſio Federici alterius 16
ex debitoribus in precibus porrectis ſapientiſſimo Dno Vrbano, quia emanauit de anno 1623. & ſic poſt annos 16. à die deſtinata ſolutionis, maximè etiam quia non continèt aliquam excuſſionem, & concernit ſtatũ alterius tãtum ex obligatis, & tendit tantum ad commodũ illius, vnde nihil probat, *l. qui*

teſtam. ff. de probat. Bart. *in l. facta, §. ſi hares, ff. ad Trebell.* Peregrin. *de fideicom. art.* 53. *n.* 61. nec apta eſt nocere eius creditoribua, niſi eſſet aliia quampluribus adminiculia ſuffulta Socin. Iun. *conſ.* 78. *n.* 2. *lib.* 4. Tiraq. *de retract. lign. §.* 1. *gloſ.* 18. *n.* 78. *cum ſeqq.* Rota lanuen. *dec.* 13. *n.* 31. Bart. *dec.* 470. *n.* 5.

17 Quintò non obſtant Teſtes de inexigibilitate, ac decoctione Frattum de Sforzolinis Debitorum, quia nonnulli ex iſtis teſtibus ſunt intereſſati provt eſt ſecundus, & ſe fundat ſolum in prædicta ſententia graduatoria provt ſunt quintus, & ſextus, alij verò deponunt de auditu, provt deponunt tertius, quartus, & quintua, vnde nihil probant, *l. teſtium, C. de teſtibus, c teſtes* 3. *q.* 9. Farin. *de teſtib. quaſt.* 69. *n.* 1. *cum ſeqq.* Caputaq. *deciſ.* 279. *num.* 2 *part.* 3. Mantic. *deciſ.* 317. *num.* 2. Gregor. XV. *deciſ.* 517. *n.* 14. *&* 572. *num.* 3.

18 Sexto, & vltimo non obſtat ſententia lata pro aſſecuratione dotium ex cauſa vergentiæ viri ad inopiam, quia ex ea non infertur neceſſario ad non exiſtentiam aliorum bonorum cum poſſent alia bona remanere, & vt dicatur conſtare de ſufficienti excuſſione rigorosè ad illam eſt deueniendum per Iudicem, nec alio modo, quàm vt ſuprà dictum eſt probari poteſt *l.* 1. *verſ. bonis eius excuſſis, Cod. de reuocan. his qua in fraudem creditorum.* Iacob. de Aretin. & Benedict. de Barz. *in tract. de diſcuſſionibus vtrobique, num.* 1. 2. *&* 3. Rom. *d. conſ.* 93. *num.* 7. *&*
19 211. *num.* 3. *&* 4. cum alia *vbi ſupra.* In omnem caſum lata fuit dicta ſententia non citatis Galeottis, qui veniebant citandi tanquam prætenſi creditorea, nec citato Pirro Nuto fideiuſſore, vt firmatum fuit in dicta deciſione in hac cauſa 9. Maij 1641. §. Hæc etiam obſtat, & docent Bart. *in l. decem verſ. quaro an in excuſſ. ff. de verborum obligat.* Bald. *in l. Authore, ff.* 1. *C. de euict.* Pirr. Maur. *de fideiuſſ. part.* 2. *sect.* 5. *d. c.* 3. *n.* 2. Henriq. *eodem tract. diſt. c.* 27. *p.* 1. *n.* 8. Surd. *deciſ.* 256. *n.* 17.

Et ita reſolutum, &c.

Ciuitatis Plebis Regreſſus.

Veneris 15. Iunij 1643.

ARGVMENTVM.

Quando locum habeat regreſſus ad beneficium ob denegatam, & impugnatam penſionem & impoſitam.

SVMMARIVM.

1 *Ad inter dandum regreſſum à procuratore requiritur mandatum ſpeciale.*
2 *Ex quibus verbis inducatur mandatum iſtud ſpeciale.*
3 *Regreſſus quando habeat locum.*
4 *Habet locum quando ſtant littera Apoſtolica illi normam dantes.*
5 *Habet locum quando negatur penſio illi, in cuius fauorem reſeruata eſt.*
6 *Vt regreſſus habeat locum requiritur penſionem repugnatam eſſe iniuſte.*
7 *Niſi impugnatio prohibita ſit ex qualibet cauſa cum clauſula non alias, aliter, nec alio modo.*
8 *Ad confeſſionem extraiudicialem probandam teſtes debent eſſe conformes.*
9 *Si renuntiatio regreſſus pratendatur debet de illa expreſſe conſtare.*
10 *Conditionalis licentia inpugnandi, verificari debet, vt impediat regreſſum.*
11 *Caducitas penſionis incurſa non remittitur ſine ſpeciali mandato.*
12 *Receptio penſionis à procuratore cum proteſtatione ſine iurium praiudicio non nocet principali.*
13 *Regreſſus non eſt proprie pœna inharens rei tradita.*
14 *Remiſſio regreſſum vt praiudicet debet eſſe clara.*
15 *Actus pro ſcedula bancaria antequam ſit factus regreſſus ei non praiudicat.*

DECISIO CCXIII.

FVIT hodie reſolutum ſententiam A. C. latam ad fauorem R. P. D. Ciampoli ſuper regreſſu ad beneficium B. Mariæ Montij Iouini reſignatum Domino Ioan. Petro Vgolino cum certis annuis penſionibus eſſe confirmandam tanquam validam, & iuſtam; validitas deſumpta fuit ex reuolutione actorum, dum concurrunt omnia requiſita, de quibus per Vetall. *deciſ.* 260. *part.* 2. *& in recent. deciſ.* 545. *num.* 1. *part.* 1 *&* 178. *num.* 1. *part.* 2.

Nec obſtat adductus defectus mandati procuræ 1
ſpecialis provt requiritur pro intentando regreſſu iuxta deciſionem Caputaquen. 263. *part.* 2. *& dec.* 8.
num. 3. *part.* 3. quia vel venit dicendum mandatum 2
procuræ exhibitum continere facultatem petendi regreſſum ex illis verbis, ibi, *ad petendum vigore Iurium dicto D. Conſtituenti ex literis Apoſtolicis quomodolibet competentium in & ſuper Eccleſia, &c. & ad ſingula alia omnia gerendum, qua ipſe D. Conſtituens facere poſſet, & ſi talia forent, qua mandatum ſpeciale requirerent*, quæ verba videntur inducere mandatum ſpeciale, iuncto mandato ad capiendam poſſeſſionem D. Beneficij in vim ſententiæ A. C. latæ ſuper regreſſu tradunt Mantic. dec. 227. *num.* 2. Gregor. XV. *deciſ.* 525. *num.* 4. *&* 5. *& in recent. deciſ.* 103. *num.* 13. *part.* 5. *&* 194. *n.* 13. *part.* 6. *&* 246. *num* 2. *part.* 7. *& in Maceraten. Magazzen. ſeu manutentionis* 28. *Iunij* 1641. *coram bon. mem. Merlino.*

Iuſtitia verò ſententiæ reſultat ex eo quia in 3
renunciatione dicti Beneficij reſeruatus fuit regreſſus in forma ampliſſima ad fauorem R. P. D. Ciampoli in caſu quo diceretur de nullitate penſionum reſeruatarum ad eius fauorem in ſumma ſcutor. 50. ſuper diuerſia titulis, necnon alteriua penſionia ſcutor. 100. ad fauorem D. Cernoni ſuper Canonicatu, Virginis Caſtaldi in Eccleſia Eugubina, qui caſus euenit, dum Procurator ſpecialia Virginia Caſtaldi oppoſuit de nullitate dicta penſionis ſcutor. 100. & petiit ac obtinuit illam ad minorem ſummam reduci, ac de nullitate penſionis in ſpecie dixit ob non factam mentionem primæ penſionis ſcutor. 20. exiſtentis in dicto Canonicatu, provt requiritur ex Caſtald. *deciſ.* 3 *&* 4. *vtrobique num.* 1. *de penſ.* Garz. *de benef. part.* 1. *cap.* 5. *n.* 565. Caputaq. *deciſ.* 301. *num.* 1. *&* 311. *num.* 4. *part.* 2. *& in Regien. Penſionis* 27. *Iunij* 1636. *coram bon. mem. Merlino*, vbi quod ſufficit exiſtere literaa prioris penſionis, vnde fuit locus regreſſui attenta forma literarum Apoſtolicarum dantium illi normam. Rebuff. *in Prax. Benefic. in titul. de regreſſu in fine, verſic. vt ad rem.* Lotter. *de re benefic. libro* 1. *quaſt.* 40. *numero* 271. Rota *in Cremonen. penſionis* 23. *Iunij* 1623. *coram Vbaldo, & in Bracharen. Theſauraria* 22. *Iunij*

22. *Iunij* 1629. *coram Pirouano in Theatina, ſeu nullius Abbatia* 10. *Decemb.* 1640 *coram Coccino.& in eadem* 10. *May* 1641. *coram R. P. D. meo Bichio.*

5 Nec obſtat pariter, quod pro petendo regreſſu requiratur declaratio ſiue iudicis, ſiue partis, quia vtraque concurrit in præſenti, dum A. C. pronontiauerit ſuper regreſſu, & D. Ciampolus declarauerit velle eo vti dum egit, nec fuit neceſſaria declaratio Ceruoni, cuius penſio fuit ab Vgolino, ſiue à Caſtaldo impugnata, quia dum regreſſus non legitur ad illius fauorem reſeruatus, ſed tantum ad fauorem Domini Ciampoli in caſu ſecutæ impugnationis, ſiue reductionis penſionis fuit benè locus regreſſui ob dictam ſequutam impugnationem, ſiue reductionem penſionis ex ſcutis 100. ad ſcuta 80. Pot. *deciſ.* 81. *lib.* 2. Lotter. *de re benef. lib.* 1. *quaeſt.* 40. *num.* 271. Rota *in dicta Theatina, ſeu nullius Abbatia* 10. *Maij* 1641. *coram R. P. D. meo Bichio.*

6 Minus releuat quod impugnatio penſionis fuerit iuridica, nec propterea eſſe dicendum viam fuiſſe apertam regreſſus, ex quo intelligitur in eaſum impugnationis iniuſtæ ex congeſtis per Ciarlin. *con-*
7 *trouerſ.* 36. *num.* 34. *&* 35. dicta tamen concluſio limitatur in præſenti dum legitur, prohibita impugnatio penſionis ex quauis cauſa, vt cum clauſola non alias, aliter, nec alio modo, vt in propriis terminis, Lotter. *de re benef. lib.* 1. *part.* 40. *num.* 268. *& ſeqq.* Rota *in Placentina Decanatus* 10. *Nouembris* 1595. *coram Pen. penes.* Garz. *de Benef. part.* 4. *cap* 3. *num.* 52. vbi quod ea verba ex quauis cauſa veniunt intelligenda tam de facto, quàm de iure Maluas *conſil.* 21. *incipit dum proponuntur, num.* 24. *lib.* 1.

8 Non excuſationem præbet prætenſa licentia D.
Ciampoli impugnandi dictam penſionem, quia teſtes deponentes patiuntur plures reueladores exceptiones, nec ſunt concordes prout requiritur cum modo aonuant, modo tenuant, & tamen eſt ſatis tritum, quod in hac materia confeſſionis extraiudicialis teſtes debent eſſe concordes, Gabr. *de probat. concluſ.* 1. *num.* 7. Put. *deciſ.* 466. *num.* 1. *lib.* 2. *&*
9 *p.* 5. *recent. deciſ.* 187. *num.* 15. *&* 192. *n.* 22. vltra quod
non deponunt fuiſſe caſſatum regreſſum ſeu illi renunciatum, de qua renonciatione debet expreſsè
conſtare, Patiſ. *de reſignat. Benefic. lib.* 6. *diſp.* 5. *n.* 92.
10 Caputaq. *deciſ.* 16. *part.* 3. ſed deponunt de licentia
conditionali, nempè quoties penſio ſolueretur, &
aſſecuraretur, cuius conditionis implemento non
probato licentia non ſuffragatur, *ad l. qua accuſare,*
Cod. de edend. Patiſ. *conſ.* 5. *vol.* 4. Gabr. *conſ.* 72. *n.* 3.
vol. 2. Patiſ. *de reſignat. lib.* 1. *quaeſt.* 14. *num.* 9. *recent.*
deciſ. 5.

11 Nec dicebant Domini obſtare quod fuerit remiſſa pœna regreſſus primo ex eo quod Procurator
d. Ciampoli exegit ad computum penſionũ ſcut. 75.
Secundo ex epiſtolis eiuſdem: Ad primum enim
reſpondebant Domini caducitatem incurſam non
potuiſſe Procuratorem remittere ſine ſpeciali mandato, de quo non conſtat, Menoch. *conſ.* 460. *n.* 14.
Corbul. *de cauſ. priuat. ob non ſolut. can. limit.* 23. *n.* 16.
Grat. *conſil.* 2. *num.* 82. *lib.* 1. Beto. *conſil.* 116. *num.* 11.
lib. 1. Afflict. *deciſ.* 129. *num.* 6. Caſtill. *deciſ.* 74. *n.* 27.
12 vltra quod ſola receptio penſionis non compatitur
cum regreſſu dum ea ſequuta fuit cum proteſtatione, & ſine præiudicio iurium ſui principalis, per
quam fuerunt præſeruata iura proteſtantis, Corn.
conſil. 40. *ſub num.* 10. *verſic. & etiam quia, lib.* 4. Cephal. *conſil.* 222. *num.* 4. *lib.* 2. Beto. *conſil.* 125. *ſub n.* 1.
verſ. cum proteſtatione, & conſ. 200. *num.* 7. *&* 11. *lib.* 1.
& in materia regreſſus, Gigas *de penſ. quaeſt.* 73. *n.* 6.
Magon. *deciſ. Florent.* 61. *num.* 20. Gratian. *diſcept.* 515.
num. 5. & in puncto, Rota *deciſ. Cremonen. Penſionis*
ſuper regreſſu 23. *Iunij* 1623. *coram Vbaldo*, & poſt
Cenc. *de cenſ. deciſ.* 535. *num.* 1. & fuit etiam replica- 13
tum regreſſum non dici propriè pœnam in præſenti
inhærentem rei traditæ, vt dixerunt Ferdin à Caſtro
Palao *oper. moralium, part.* 2. *diſp.* 6. *punct.* 2 §. 1. *num.* 3.
verſ. ſi reſignes, Lotter. *de re benef. lib.* 1. *quaeſt.* 40. *n.* 93.
Batt. *in Theatina ſiu nullius Abbatia* 10. *Decembris*
1640. *coram Coccino, &* 10. *May* 1641. *coram R. P. D.*
Bichio.

Ad ſecundum verò, & ſic ad epiſtolas datas re- 14
ſponſum fuit eas continere ſolum conſenſum recipiendi pecunias, qui non poteſt plus operari, quam ipſa actualis receptio, quæ ſicuti non præiudicat, vt in dicta Cremonen. Penſionis ſuper regreſſu 23. Iunij 1623. coram Vbaldo, ita in omnem caſum ſufficit remiſſionem non eſſe claram, cum in dubio non præſumatur, Rota *deciſ.* 232. *num.* 12. *part.* 1. *recent.*

Demum non obſtat quod actum fuerit pro cedu- 15
la bancaria ad inſtrumentum D. Ciampoli pro penſione, quia pro ea actum fuit de anno 1639. & ſic antequam eſſet factus locus regreſſui.

Et ita reſolutum, &c.

Pinnen. Abbatia.

Lunæ 15. Iunij 1643.

DECISIO CCXIV. vacat.

Romana Saluiani,

Lunæ 22. Iunij 1643.

ARGVMENTVM.

Creditoribus eſt concedenda immiſſio in poſſeſſionem bonorum debitoris, ex Saluiando interdicto pro portione debitorum.

SVMMARIVM.

1 *Conſtante matrimonio ſi maritus vergat ad inopiam incipit currere praeſcriptio hypotheca.*
2 *Qui non eſt in pacifica poſſeſſione non poteſt praeſcribere.*
3 *Scientia crediti dotalis obſtat praeſcriptioni hypotheca.*
4 *An filij, & vxor teneantur in ſubſidium ad debitum contractum pro ſuſtentatione familia remiſſiuè.*
5 *In omni tamen caſu inopia viri, vel patris de tempore contractis debiti probanda eſt.*
6 *Vt dos aſſecuretur ſufficit virum incipere labi facultatibus.*
7 *Ceſſio anterioris debiti ſuffragatur tantum pro portione debiti.*
8 *Neque poteſt impedire immiſſionem alterius creditoris.*
9 *Augmentum pretij auget valorem rei.*
10 *Contractus principalis iudicatur eiuſdem conditionis cuius eſt reſolutiuus.*

11 *Inſtrumenta ab eiſdem coram eodem Notario, & teſtibus celebrata eadem die, reputantur inter ſe correſpectiua.*

12 *Omnes actiones directè competentes debitori vtiliter competunt eius creditori.*

13 *Confeſſio, & recognitio adminiculum probat.*

14 *Melioramenta facta in prædij parte diuiſibili non impedit immiſſionem in poſſeſſionem domus pro alia parte.*

DECISIO CCXV.

VTRAQVE pars impugnabat ſententiam A. C.
concedentem immiſſionem in iudicio vtilis
Saluiani Lauiniæ Ximenez pro tribus ex quatuor-
decim portionibus domus olim ad quondam Au-
guſtino Ceulo Viro d. Lauiniæ poſſeſſo, nunc vero
à Clemente, & aliis Fratribus de Fontanis præ-
tendens Lauinia ſibi deberi immiſſionem pro octo
ex quatuordecim dictis partibus, non autem pro
tribus dumtaxat, fratres verò de Fontanis nullo mo-
do eſſe illi concedendam; vnde cum validitas dictæ
ſententiæ controuerteretur, neque etiam iuſtitia
circa probationes extremorum, & crediti dotalis di-
ctæ Lauiniæ, ſed voluit circa exceptiones deductas
à dictis de Fontanis propoſito dubio. An dicta ſen-
tentia eſſet confirmanda necne, Domini pro confir-
matione reſponderunt.

1 Prima enim exceptio deſumpta ex præſcriptione
hypothecæ ab anno 1614. à quo etiam conſtante
matrimonio cœpit currere ob vergentiam ad in-
opiam Auguſtini Viri dictæ Lauiniæ, iuxta text. *in
l. in rebus, §. omnis, C. de iur. dot.* Cuman. *conſ. 93. n. 1.
& 20* Abb. *conſ. 22 num. 2. lib. 2.* Neguſ. *de pignor. 2.
memb. 6. p n. 4.* Balb. *de præſcript. p. 1. 6 par. princ. n. 10.
& 14.* Fontanel. *de pact. nupt. clauſ. 6. gloſſ. 1 p. 2. n. 57.*
2 Pacifie. de Saluian. *inſpect. 2. cap. 2. n 275.* non fuit à
Dominis habita in conſideratione, quia ex actibus
geſtis in foro Capitolino datis ab iiſdem Fontanis
in eorumdem Summario, *n. 5.* apparebat ipſos vſque
ad annum 1618. non fuiſſe in pacifica poſſeſſione, d.
Domus, de qua agitur, itavt nequiret præſcribere ex
congeſtis per Menoch. *de recuperan. poſſeſſ. remed. 15.
n. 245.* & Pacific. de Saluian. *d. inſpect. 2. c. 2. n. 284.* &
3 ab inde citra quatenus adfuiſſet tempus neceſſarium
huiuſmodi præſcriptioni nocuiſſet eis ſcientia crediti
Dotalis Lauiniæ, reſultans ex eadem lite agitata in
foro Capitolino inter eaſdem partes, vt ex commu-
ni pluribus citatis firmat in his terminis Pacif. de
Saluian. *d cap. 2. n. 286.*

4 Alteram vero exceptionem deductam à compen-
ſatione ſcutor. 370. quorum debitricem prætendunt
illi de Fontana eſſe Lauiniam pro penſionibus do-
mus ab ea vna cum viro inhabitatæ omnino re-
iecerunt Domini, quia d. penſionum creditum nullo
modo iuſtificatur, & iuſtificatum non afficeret La-
uiniam, cui domus non fuit locata, neque in ſub-
ſidium ob inopiam Viri, qui eam conduxerat:
Nam quicquid ſit de veritate quæſtionis an filij,
& vxor teneantur in ſubſidium ad debitum contra-
ctum pro ſuſtentatione familiæ à Patre, vel Viro,
qui non ſit ſoluendo cum affirmatiuam teneant co-
pioſè relati à Grat. *diſcept. 107. per totam,* ac Zeual.
in ſuis comment. quæſt. 727. num. 42. cum ſeq. negati-
uam vero Sanchez *de matrim. tom. 3. lib. 9. diſput. 4. à
num. 28. cum ſeqq.* Balz. Florez *in additionibus*, ad
Gam. *deciſ. 186.* Fontanell. *de pact. nupt.* Gloſſ 9.
part. 5. à num. 171. vſque ad num 179. Coſt. *de remed.
ſubſid. remed. 12. n. 2. verſ. proinde cum ſeqq. & de ratione*
5 *rata, quæſt. 106. à num. 14. vſque in finem*, vbi etiam
quod in omnem caſum non procederet contraria
opinio in vxorem non habentem alia bona præter
ſolam dotem, certum tamen videtur quod ad hoc,
vt ſit locus affirmatiuæ opinioni requiritur proba-
tio inopiæ Viri, vel Patris non de tempore petitio-
nis debiti contra filios, & vxorem, ſed de tempore
quo contractum fuit debitum, vel illud verſum pro
alimentis, ac ſuſtentatione familiæ, Surd. *de aliment.
tit. 8. priuil. 48. n. 6. verſ. ſed ſanè* & Coſta *in illation. ad
remed. 12. num. 5. verſ primò.*

Neque inopia Auguſtini poterat dici probata ex 6
confeſſione eiuſdem Lauiniæ emanata in libello da-
to *in ſumm. eorum, de Fontanis, num 4.* vbi dixerant ſe
immiſſam ad poſſeſſionem nonnullorum bonorum
Viri ob eius vergentiam ad inopiam, quia non in-
de fertur talis inopia, quæ excludat Patris, & Viri
obligationem alendi filios, & vxorem prout ſup-
ponunt Doctores tenentes affirmatiuam, cum ad
obtinendum in iudicio aſſecurationis dotis ob ver-
gentiam ad inopiam ſatis ſit, quod vir incipiat tan-
tummodo labi facultatibus, iuxta §. *illud Auth. de
æqualit.* dotis abſque eo quod omnia viri bona effe-
cta fuerint non ſoluendo, vt per gloſſ. *in l. vbi ad-
huc verb. ad inopiam, verſ. hodie, C. de iure dot.* Bart. *in
l. ſi conſtante, num. 4. ff. ſolut. matrim* Gratian. *diſce-
ptat. 44 num. 21.* Rota *deciſ. 292. num 1. part 1. recent.
& in Romana dotis 21. Iunij 1638. coram bon. mem.
Pirouano.*

Tertiam autem ſumptam exceſſionibus iurium 7
reportatis à creditoribus anterioribus, nempe pro
ſcutis 600 ab hæredibus Auguſtini Colucci, & pro
ſcut. 500. à Camera Apoſtolica Domini admiſerunt
non obſtantibus deductis per Lauiniam ſcuta 1100.
non conſumpſiſſe totum pretium Domus aſcendens
ad ſcuta 1400. & vltra, ideoque dictas ceſſiones
non poſſe defendere reliquas tres portiones dictæ
domus cum nequeant refragari, niſi pro rata ſolu-
ta, *l. qui à debitore, ff. qui potior in pignor. habent.* cum
aliis DD. congeſt. per Rot. *deciſ. 294. num. 14. part. 1.
recent. & deciſ. 76. in fin.* poſt Pacific. de Saluian. *ne-* 8
*que valent impedire immiſſionem in totum cum hæc de-
tur pro indiuiſo reſpectu quotæ remanentis.* Rota *in
Firmana Saluiani 14. Maij 1632. & 24. Ianuar. 1633.
coram bon. mem. Pirouano.* & alibi ſæpius.

Nec quicquam fecerunt longè petita ab infor- 9
mantibus pro Fontanis ad effectum demonſtrandi
reliqua ſcuta 300. non eſſe ponenda in calculo pre-
tij Domus tanquam Ceulo donata ex eo, quod il-
lam emerat à Francischino pro ſcutis 1100. dum-
taxat, quia cum eadem die qua Fontana emerat à
Franciſchino ſoluiſſet etiam Ceulo qui cum pacto
redimendi eamdem Domum vendiderat Franciſchi-
no, alia ſcuta 300. nominatim, & expreſsè (vt ſunt
verba aperta inſtrumenti:) pro augmento pretij do-
mus, & iurium deſuper Ceulo competentium, con-
uentumque fuerit inter Fontanam, & Ceulum quod
Ceulus in caſum, quo domum redimeret reſtitue-
re teneretur vna cum reliquo pretio dicta ſcut. 300.
perneceſſe ſequitur quod dicta ſcuta 300. veniant
ponenda in calculo valoris Domus.

Tum quia augmentum pretij auget valorem rei,
& de eo cenſendum eſt, ac ſi de pretio prius con-
ſtituto ex cumulatis à Cephal. *conſil. 773. num. 42.
& 43. vol. 5.* & Ciriac. *controuerſ. 45 2. n. 49.*

Tum etiam, quia quemadmodum in redemptio- 10
ne conſiderarentur dicta ſcuta 500. tanquam pars
integralis pretij, quia illa vna cum pretio teneretur
Ceulus *reſtituere. l. conuentiens inter eos inita*, ita cenſeri
debent in prima venditione cum contractus prin-
cipalis iudicetur eiuſdem naturæ, cuius eſt contra-
ctus

ctus reſolutiuus, Barth. *in l. & ideo n. 2. ff. condit. furtiua.* relati à Modern. *de ſociet. cap. 39. ſub num.* 109. Rota *in Arimmen. Molendini* 4. *May* 1641. *coram R. P. D. meo Bichio*, & vnus ex Domini, dicebat primum inſtrumentum loquens de pretio ſcutorum 1100. & aliud de augmento ſcutorum 300. tanquam celebrata eadem die & coram eodem Notario, & teſtibus eſſe reputanda inter correſpectiua, Decian *conſ.* 179 *num. 7. & ſeq.* cum aliis per Giurb. *dec.* 85. *n.* 8. & 19. ac vnum etiam alteri ineſſe, *l. lecta verſ. dicebam, ff. ſi cert. petat.* cum ſimil. per Giurb. *d. deciſ.* 85. *ſub n.* 20. *verſ.* quia vnus Rota *deciſ.* 918. *n.* 6. *p.* 2. *rec.*

22 Deducta verò pro Lauinia contra ceſſionem Cameræ non fuerunt habita in conſideratione, quia eſto quod Camera non haberet hypothecariam directam contra Cenſum in ſocium aſſumptum à Bartolino Appaltatore redituum Caſtri Candulphi; ſed cum proteſtatione quod Ceulos nolebat ad quicquam teneri, & ſe obligari ad fauorem Cameræ. Indubitatum tamen eſt quod Camera habebat ſaltim vtile ex perſona Bartholini, cui Ceulus debebat ſub obligatione Camerali cauſa adminiſtrationis dicti Appaltus per d. Cenſum geſtæ, omnes enim actiones, quæ directe competunt debitori competunt etiam vtiliter eius creditori, Surd *conſ.* 4. *n.* 23. poſt Barth. *in l. nomen num. 4. C. quæ res pign. oblig. poſſ.* Dec. *conſ.* 349. *num.* 10. Neguſ. *de pignor. 3. membr. 2. part. num.* 24.

23 Quod autem Ceulus hanc ſummam ſcutor. 500. beret Appaltatori patet quia Appaltum adminiſtrauit, & ipſemet in venditione facta Franciſchino mandauit, quod ex pretio ſoluerentur Cameræ dicta ſcuta 500. quæ confeſſio & cognitio cum ſit adminiculata tam ex præcedenti inſtrumento ſocietatis, quam ex iudicio contra ipſum moto à Camera & actuali ſolutione per Franciſchinum de conſenſu Ceuli facta, & ſucceſſiuè iuſtum ceſſione reportata, probat etiam in præiudicium Lauiniæ, quamuis creditricis anterioris iuxta Theor. Cini *in auth. hoc ius porrectum, C. de ſacroſ. Eccleſ.* Surd. *conſ.* 200. *n.* 46. *&* 47. *& deciſ.* 107. *n.* 7. *deciſ.* 325. *n.* 5. *& ſeq.* ac Rot. *deciſ.* 362. *num.* 8. *p.* 1. *recent.*

24 Poſtremam tamen melioramentorum exceptionem à Fontanis dixerunt Domini non impedire immiſſionem hoc caſu, quo conceſſa fuit ſuper domu reſeruato pro poſſeſſore membro meliorato diuiſibili à dicta Domu, iuxta diſtinctionem Caſtrenſis *in conſ.* 270. *num.* 1. *p.* 1. quam ſequuntur Neguſ. *de pignor.* 4. *membr.* 5. *par. num.* 16. & cæteri allegati per Peregr. *de fideicommiſſis. art.* 50. *num.* 69. & quod melioramenta fuiſſent facta ſuper membro diuiſibili à Domu controuerſa teſtatus fuit R. P. D. meus Bichius, qui dum erat locum tenens A. C. acceſſit ad iſtam domum citatis, & præſentibus partibus.

25 Imò cum informantes pro Lauinia dent manus ad remouendas omnes cõtrouerſias, quod tres portiones dictæ Domus pro quibus ipſa eſt immittenda regulentur iuxta priorem valorem neropè ad æſtimationem ſcut. 300. itaut rata penſionis totius Domus vel vna cum membro meliorato, vel ſine, debeat ſpectare ad Lauiniam pro quota valoris ſcut. 300. duntaxat, ceſſat quidem omnis difficultas, quia hæc modo ſemper ſunt præſeruata melioramenta, vel facta ſuper membro diſtincto, vel coniuncto.

Et ita reſolutum, &c.

Auenonien. Fideicommiſſi,

Merc. 1. Iulij 1643.

Argumentum ex Deciſ.

1. *Poſſeſſio non probatur ex ſententia, ſed requiritur illius realis apprehenſio.*
2. *Et ſine apprehenſione prior poſſeſſor non priuatur poſſeſſione.*
3. *Poſſeſſione ſpoliatus, & reuera non poſſidens non eſt manutenendus in poſſeſſione fructuum.*
4. *Poſſeſſio ſolo animo amittitur.*
5. *Poſſeſſio in in initio litis non probata, cenſetur illius amiſſio agnita.*
6. *Saluianum interdictum tantum tribuit detentionem non manutentionem.*
7. *Sententia lata vigore fideicommiſſi veram poſſeſſionem prabet in Saluiano.*

DECISIO CCXVI.

DENVO dixerunt Domini dandam eſſe manu-
tentionem Dominico de Caſtellana poſſi-
denti bona controuerſa authore Pictore non ob-
ſtantibus quæ pro parte D. Dianæ deducta fuere
aduerſus firmata in deciſione ſub die 26. Nouembr.
1640. coram me ad fauorem eiuſdem Dominici
emanata, quia in præſenti Dominis placuerunt.
Nun obſtat quod pro parte dicti Dominici detur 1
ſolum ſententia, quæ ei concedit immiſſionem,
& tamen non conſtet de illius effectuatione, & in
iure ſit certiſſimum poſſeſſionem non probari ex
ſententia, ſed requiritur realis apprehenſio, Surd.
conſ. 168. *num. n.* 31. Rot. *deciſ.* 202. *num.* 7. poſt Mo-
dern. *de manut.* & ſine dicta apprehenſione D. Dia- 2
nam non remanſiſſe anteriori ſua poſſeſſione pri-
uatam, iuxta Text. *in l. 1. §. veteres, & l. 3. ff. de acquir.*
poſſeſſ. Grat. *diſc.* 545. *n.* 38. *cum ſeqq.* Ruta *deciſ.* 144.
n. 2. poſt Pacific. *de Salmian. & deciſ.* 225. *n.* 2. *p.* 1. *rec.*
Greg. XV. *deciſ.* 546. *num* 5. Coccin. *deciſ.* 185. *num.* 4.
Quia reſpondebant Domini effectuationem ſen- 3
tentiæ probari ex eo, quod nunquam alias fuit ne-
gata poſſeſſio d. Dominici, quinimo admiſſa pro ve-
ra, & indubitata, prout ex ſcripturis datis ſub dicta
die 26. Nouembris 1640 propterea cum ex partis
confeſſione dicta poſſeſſio remaneat iuſtificata non
poteſt D. Diana, quæ ſe habuit pro ſpoliata, nec re-
uera poſſidet bonorum fructus manutentionẽ petere
Greg. XV. *dec.* 546. *n.* 12. ſolo enim animo poſſeſſio 4
amittitur, *l. 3. § in admittenda, l. ſi quis vi §. differentia*
ff. de acqu. poſſeſſ. Burt. *in cap. cum ad ſedem num.* 21.
de reſtit. ſpoliat. Duran. *deciſ* 21. *num.* 2. *& deciſ.* 32.
num. 5. *& deciſ.* 141. *num.* 12. *& deciſ.* 158. *n.* 21. & bene 3
ſufficiunt præſumptiones ad eam comprobandam,
itaut dum hoc à principio non fuit oppoſitum id
totum euenit, quia agnouit D. Diana huius rei veri-
tatem, vt fuit dictum in Auenonien. Cambiorum
14 Martij 1642. coram R. D. meo Decano.
Minus obſtat quod ſententia Rotalis ad fauorem 6
dicti Domini coram Eminentiſſ. Panzirolo lata fue-
rit in Saluiano; quæ tribuit ſolum detentionem,
non manutentionem, Seraph. *deciſ.* 723. *num.* 14. Du-
ran. *deciſ.* 70. *num.* 5. *& deciſ.* 2. poſt Pacif. *de Saluian.*
num. 8. quia hoc bene procedere reſponſum fuit in 7
ſententia lata occaſione crediti, At verò ſententia,
quæ lata fuit vigore fideicommiſſi, & in bonis fi-
deicommiſſo ſubiectis bene præbet Victori veram

Z 4 poſſeſſionem;

poſſeſſionem , Pacif. de Saluian. *inſpect.* 3. *c.* 4. *n.* 463. Rota *diuerſ. deciſ.* 44 *ſub num.* 7. & 10. *p.* 1. vbi optimè diſtinguit inter creditum pecuniarum & bonorum.

Quo verò ad ea quæ repetita fuerunt circa retentionem competentem præfat. Dñoæ pro eius creditis non fuerunt habita in conſideratione cum abundè fuerit ſatisfactum in dicta deciſione, in hac cauſa coram me hodie confirmata cum quibus Domini tranſierunt.

Et ita reſolutum , &c.

Camerinen. Penſionis.

Mercurij 1. Iulij 1643.

Argumentum ex Deciſ. 184.

1 *Declarationes S.D.N. mentis Bulla* 20.
2 *Declarationi Pontificis tanquam ſupremi Principis omnium ſtandum eſt.*
3 *In rebus ſpectantibus ad Eccleſiam Pontifex ſupremam poteſtatem obtinet.*
4 *Interpretatione legiſlatoris nulla melior.*
5 *Et nemo poteſt illi oppoſitum dicere.*

DECISIO CCXVII.

PERSTITERVNT Domini in deciſionibus coram me emanatis ſub diebus 12. Maij, & 7. Iulij 1642. in quibus vtraque parte informante, cauſa ab omnibus Dominis viſa articulo plenè diſcuſſo firmatum fuit tranſlationem penſionis ſcut. 250. ſuper fructibus beneficij Beatæ Mariæ Caſafuſculæ factã per bonæ mem. Cardinalem Gymnaſium ad fauorem Dominorum, Annibalis, Dominici, necnon alterius Annibalis de Gymnaſiis non ſuſtineri, quia attento tempore tranſlationis ſeruatæ de anno 1638. tranſlatis excedebat medietatem fructuum veri annui valoris dicti beneficij aſcendentis ad ſcuta 300. vt probatum fuit inde tranſlationem eſſe contra expreſſam Bullam S.D N la 20. in Bullario nono fuiſſe pariter computandam ratam penſionis ſcut. 450. retentæ per eundem Dominũ Cardinalem Gymnaſium, dum tranſtulit dicta ſcuta 250. quibus enumeratis non tantum remanet indubitatum dicere penſionem tranſlatam medietatem in totum excedere contra præfatam S. conſtitutionem , quinimo nihil pro titulari, ſiue pro fructuum reſeruatario remaneret, corruit propterea dicta tranſlatio ex late deductis in præfatis deciſionibus.

1 Succeſſiuè S.D.N. approbauit, & emologauit intellectum eius Bullæ 20. per Rotam datum in præfatis deciſionibus, quæ in hac propoſitione placuerunt Dominis, ſuamque mentem declararit in hunc modum. Primò, ſuam conſtitutionem locum habere etiam ad fauorem reſeruatarij fructuum. Secundò, eſſe etiam circa valorem reddituum beneficiorum attendendum tempus tranſlationis penſionis. Tertiò, medietatem dictorum reddituum remanere debere titulari , ſiue reſeruatario fructuum liberam ab omnibus oneribus quouis tempore, & modo deſuper impoſitis. Quartò , inter eadem onera eſſe computandam ratam penſionis retentæ per transferentem quocumque tempore tranſlatio fiat. Quintò , quod quando tota penſionum , ſiue ſumma penſionis tranſlatarum , ſiue tranſlatæ , & non tranſlatarum , ſiue non tranſlatæ , aut reſeruata per transferentem inſimul excedit omnes fructus , ex quibus ſemper debet remanere medietas libera prò titulari, ſeu reſeruatario fructuum , tunc tranſlatio, ſeu tranſlationes Penſionis , ſeu penſionum ſit nulla , ſeu ſint nullæ in totum, prout atteſtatus fuit R. D. meus Decanus , cui in Rota viuæ vocis oraculo S.D.N. ita ſuam propalauit intentionem huiuſmodi autem atteſtationi proculdubio deferendum eſt, prout aliis ſimilibus atteſtationibus de Papæ declaratione detulit Rota in Curpen. Bonorum 10. Aprilis 1617. coram Cardinali Sacraro, & in Meleuitana Dignitatis 12. Decembr. 1643. & 3. Iunij præteriti coram R D. meo Decano,

Qua declaratione ſtante facilius Rota præcedentes confirmauit deciſiones, & reſolutiones, non enim pro nullitate huiuſmodi trãſlationis penſionis cadit amplius ſcrupulus, cũ ei veniat omnino ſtandũ tanquam à ſupremo Principe factæ , Anchar. *conſil.* 293. *n.* 2. *cum ſeqq.* Angel. *conſ.* 274. *n.* 1. Dec. *conſ.* 114. *n.* 5. Gabr. *de reg. iur. concluſ.* 3. *n.* 66. Caualer. *deciſ.* 612. 2
n. 52. De poteſtate Papæ nefas eſſet dubitare præ- 3
ſertim in rebus ad Eccleſiam ſpectantibus , & conſequenter in beneficiis , in quibus habet omnimodam & abſolutam poteſtatem, *cap. per principalem, c. cuncta per mundum* 9. *q.* 3. *Clem.* 1. *in fine*, vbi Cardin. *n.* 11. vt lite pendente , Gemin. *in cap. ſi gratioſe n.* 1. & 16. *de reſcript. in* 6. Alex. *conſ.* 219. *n.* 4. *vol.* 6. Rota *deciſ.* 778. *n.* 1. *par.* 2. *recent.* Seraphin. *deciſ.* 45. *in*
fine , & *deciſ.* 143. Maximè verò cum verſemur in 4
declaratione ipſiuſmet Papæ conditoris conſtitutionis, qua nulla melior , ac firmior dari poteſt interpretatio, *c. inter alia de ſent. excommun. cap. ſicut* , §. *ex*
iis 11. *q.* 1. Oldrad. *conſ.* 257. *n.* 2. Adeo vt nemo dicere 5
poſſit oppoſitum , cum id à facto ſuo, & intentione dependeat , vt in terminis Angel. *conſ.* 274. *n.* 1. *in fin.* quem ſequuta eſt Rota *in Recent. deciſ.* 114. *num.* 1. *part.* 6.

Et ita reſolutum, &c.

Saliſburgen. Iuriſdictionis.

Merc. 1. Iulii 1643.

ARGVMENTVM.

Quando Epiſcopo competit ius viſitandi Eccleſias ſuæ Diœceſis quamuis exemptus à iuriſdictione ordinarij , & quomodo probet enunciatiuæ antiquiſſimæ, & de viribus tranſactionis.

SVMMARIVM.

1 *Enunciatiua antiquiſſima* 200. *annos excedens probat.*
2 *Chriſma & oleum Sanctum à proprio Epiſcopo recipiendum eſt.*
3 *Enunciatiua antiquiſſima à diuerſis perſonis emanata probant.*
4 *Aſſertionibus Papæ , Cardinalium , & partium ſtandum eſt donec contrarium probetur.*
5 *Eccleſiæ, quæ non probant habere territorium ſeparatum præſumuntur eſſe in aliqua Diœceſi.*
6 *Donationes factæ à dominis temporalibus important dominium & iuriſdictionem temporalem.*
7 *Neque donant ius Diœceſanum , quia illius ſunt incapaces donatores.*
8 *Neque à finibus iuriſdictionis temporalis poteſt inferri*

inferri ad ſpiritualem.

9 *Epiſcopus fundatam habet intentionem de ſua iuriſdictione ordinaria viſitandi Eccleſias ſuæ Diœceſis.*

10 *Epiſcopus qui habet curam animarum in aliqua Eccleſia poteſt illam viſitare.*

11 *Et ſufficit de iure viſitandi nullam factam eſſe mentionem.*

12 *Sigillum inſtrumenti non eſt de illius eſſentia, ſed tantum maioris firmitatis.*

13 *Scriptura alioquin informis plurimis concurrentibus adminiculis facit fidem.*

14 *Inſtrumentum publicatum à notario ex conſenſu partium probat.*

15 *Verificata confirmatio concordia, ipſa concordia probata remanet.*

16 *Scriptura in parte vera, in totum vera præſumitur.*

17 *Obſeruantia dat robur ſcripturæ.*

18 *Ex obſeruantia partis ſcriptura tota obſeruantia probatur.*

19 *Sub generali exemptione non comprehenditur exemptio à viſitatione.*

20 *Reſeruatio nominationis Diœceſis, & acceptionis olei Sancti & Chriſmatis excludit exemptionem à viſitationi.*

21 *Enunciatiua emanata ad inſtantiam partis, & recentes non probant.*

22 *Priuilegium habet in ventre aliquam limitationem.*

23 *Quidquid per priuilegium non admittitur cauetur Ordinario reſeruatum.*

24 *Obſeruantia, & concordia habent vim iudicati.*

25 *Concordia tollit antecedentes prætenſiones.*

26 *Actus clandeſtini, & ignorante parte cuius intereſt non nocet.*

27 *Ius territorij ſeparati ex ſolo Principis priuilegio competit.*

28 *Quamuis eſſet exemptus locus Epiſcopus vt delegatus ſedis Apoſtolicæ poteſt illud viſitare.*

29 *Etiamſi regularis ſit locus, quoad curam animarum viſitari poteſt ab Epiſcopo.*

30 *Et comprehenduntur Abbates habentes iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem.*

31 *Lite pendente confecta placita non obſtat.*

DECISIO CCXVIII.

1 CONSTARE de bono iure Reuerendiſſimi D. Archiepiſcopi Saliſburgen. fuit hodie reſolutum, eumque poſſe viſitare Eccleſias Parochiales in Kalchen, Chirchen, in Afflanx in Holſa, in Cellis, in Vreriſcha, in Leſnix, in Schuffing, de quibus in dubio, ex quo conſtitit illas extare intra fines propriæ Diœceſis Salisburgen. vt videre eſt in Priuilegio Innocentij Tertij pro parte Abbatis Sancti Lamberti Aduerſarij producto ibi à Salisburgenſi Epiſcopo in cuius Diœceſi eſtis, &c. propterea dicta enunciatiua eo magis probat, cum ſit antiquiſſima, dum excepit metam 200. annorum, & recipit fomentum ab actu, in quo omittitur, Achil. *deciſ.7.de iure patr.* Put. *deciſ.149.lib.3.in correct.* Rot. *deciſ.148 n.3.& 244.num.4.in fine part.1. recent. & in Theatina iuriſdictionis Sancti Ioannis, in Venere 4.*
2 *May 1652.coram bona memoria Coccino*; in dicto Priuilegio enim demandatur dicto Abbati S. Lamberti vt recipiat à præfato Archiepiſcopo Salisburgen. Chriſma, & oleum Sanctum, quod eſſe recipiendum à Diœceſano tradunt Text *in c. Presbyteri, qui Diœceſanus 123. de conſecrat. diſt.4.* Cald. *conſ.4. de priuil. fol. mihi 99. incipit conceſſio poteſtatis, in fine libri.*

Hancque veritatem comprobarunt multiplicatæ enunciatiuæ deſumptæ tam ex literis Apoſtolicis Ioannis XXII. directis Archiepiſcopo Salisburgenſi, ibi nuper pro parte Ortulphi Monachi Monaſterij S. Lamberti tuæ Diœceſis, &c. quam etiam ex Bulla Alexandri VI. emanata ſuper confirmatione concordiæ initæ inter D. Archiepiſcopum, & Abbatem S. Lamberti ad eorumdem petitionem emanatam, ibi pro parte Archiepiſcopi Salisburgen. ac dilectorum filiorum Ioannis Abbatis, & Conuentus Monaſterij S. Lamberti ordinis S. Benedicti Salisburgen. Diœc. &c. necnon etiam ex litteris Cardinalis Sanctæ Suſannæ directis Corrado Epiſcopo Seccouien. ſuper reuocatione attentatorum, in quibus expreſsè enunciatur dictum Monaſterium Salisburgen. Diœceſis, Vlterius ex aliis literis Cardinalis Camerarij Vrbis directis Ludouico Epiſcopo Magdalonen. ſuper obſeruatione literarum Innocentij II. cum eadem enunciatiua quod Monaſterium, & Eccleſia eſſe Salisburgen Diœceſis, & demum ex aliis literis Pauli II. Sixti IV. ad ſupplicationem Imperatoris, ac Abbatis conceſſis, in quibus non ſolum legitur enunciatiua Salisburgen. Diœceſis, verum etiam legitur conceſſa facultas audiendi confeſſiones confiteri volentium intra ſepta Monaſterij, ac ſingulis Eccleſiis dicto Monaſterio vnitis etiam in caſibus Ordinarij locorum reſeruatis, ſine tamen præiudicio illorum. Vnde Abbates remanſerunt ſubiecti Ordinariis Salisburgen. quæ omnes à d. Abbate S. Lamberti fuerunt productæ, quibus propterea enunciatiuis tanquam numero pluribus, & emanatis à diuerſis perſonis, imò ab ipſomet Abbate, necnon antiquiſſimis mortalium memoriam excedentibus plenè venit credendum, Rota *deciſ.180.num.4.part.8.& deciſ.120.n.6. part.4.& deciſ.261.n.7.part.6.recent.* Andreas *deciſ.54.n.1.* Duran. *deciſ.216.n.4.& 5.& 446.* & fuit coram me reſolutum *in Conuerſana Iuriſdictionis 3. Iunij proximi præteriti*, & alibi paſſim. 3

Hic etiam concurrunt aſſertiones Papæ, Cardinalium, & partium, vnde remanſit indubitatum Eccleſias, de quibus agitur extare ſub Diœceſi Salisburgen. cum veniat ſtandum prædictis aſſertionibus donec contrarium probetur, Rota *dec.344.n.1.& 405.n.1.part.1.recent.& part.2.deciſ.656.num.3.* cum aliis per Adden. ad Buratt. *deciſ.621. numero vigeſimo quarto.* 4

Accedit vlterius quod nullus alius Epiſcopus concurrit, qui prætendat Eccleſias controuerſas eſſe in propria Diœceſi, præſumptio autem generalis eſt quod in aliqua Diœceſi ſitæ exiſtant, dum non probarint habere territorium ſeparatum, *c. omnes 16.q.7.c.cum perſona de priuilegiis, in 6.* Felin. *cap. graue n.2.verſ.imò videtur de Offic.ordin.* Bald. *in cap. cum olim num.1.de præſcript.* Buttat. *deciſ.578. num.1. 2.3.& 13.* vbi quod ad hunc effectum ſufficiunt coniecturæ & præſumptiones, *& deciſ.310. num.2.* poſt tract. Moderni Peruſin. *de manut.* 5

Nec contrarium deſumitur ex aſſertis donationibus huic Monaſterio S. Lamberti factis à Duce Charintiæ de diuerſis locis, quia illæ continent quidem Dominium ac iuriſdictionem temporalem, non autem mutant ſituationem, Vital. *in Clem. 2. num.44. de priuileg.* Franch *in cap.2.§.ſtatuto verſ. ſed aduerte, de conſtit.in 6.* Rota *deciſ.324.num.4.part.1. recent.* Nec diſponunt de iure Diœceſano, cuius donatores erant prorſus incapaces tanquam laici, *cap. decernimus de iudic. cap. ſacroſancta, cap. Meſſana, de* 6 7 8

Digitized by Google

de elect. cap. cauſamque de præſcript. neque à finibus
iuriſdictionis temporalis poteſt inferri ad ſpiritua-
lem ex latè congeſtis in Sabinen. Decimarum 30.
Aprilis 1599. coram bonæ memoriæ Cardinali
Hieronymo Pamphilio, cum ſolus Papa valeret,
territorium ſeparare à Diœceſi, Hoſtieo. *in cap. cum
contingat, num. 1. de foro compet.* vbi Butr. *num.* 11. Pa-
normit. *n.* 18. Bellarmin. *n.* 15. cum aliis per Rotam
d. deciſ. 324. num. 2. part. 1. recent.

9 Prædicta ſituatione poſita præfatarum Eccleſia-
rum intra limites dicti Archiepiſcopatus Salisbur-
gen. venit optimè dicendum dictum Archiepiſco-
pum habere fundatam intentionem de iure commu-
ni eo ſua propria Ordinaria iuriſdictione ſuper iu-
re viſitandi dictas Eccleſias de quo, *in cap. conque-
rente de offic. ordin.* vbi in ſpecie agitur de Eccleſiis
ſpectantibus ad Monaſterium Sancti Benedicti, *cap.
ſapita 14. de cenſibus,* Mareſc. *var. reſolut. lib. 2. cap. 15.
num. 1.* Rota *deciſ. 186. n. 1. p. 1. diuerſ. & deciſ. 396. n. 1.
part. 1. recent. & deciſ. 67. n. 1. & deciſ. 68. n. 2. poſt 3.
c om.* Tamburin. *de iure Abatiſſ.* & fuit coram me
reſolutum *in dicta Conuerſana iuriſdictionis 3. Iunij*
10 *proximè præteriti,* eoque magis ſtante concordia ini-
ta inter Archiepiſcopos Salisburgen. & Abbatem
pro tempore Sancti Lamberti de anno 1420. & à
Sede Apoſtolica confirmata de anno 1493. in qua
diſponitur quod Abbas debeat petere, atque reci-
pere ab Archiepiſcopo commiſſionem, & authori-
tatem inſtituendi, & curam Animarum commit-
tendi, neque poſſit ſe intromittere in caſibus Epiſ-
copalibus, niſi ab Ordinario fuerit hoc ſpecialiter
illi conceſſum, quodque inſtituti ab Abbate ad has
Eccleſias ſint quidem priuilegiati quoad perſonas
eorum, ſed ratione Populi, & perſonarum teneau-
tur in omnibus, & per omnia parere ordinario,
quæ verba ſunt ampliſſima, & meridiana luce cla-
riora, ita vt præſeruando Archiepiſcopo authori-
tatem curæ Animarum comprehendant ius viſitan-
di, ex quo eſt annexum illi parti iuriſdictionis, cui
ſubiacet cura Animarum, Felin. *in cap. ſuper literis
num. 10. de reſcript.* Marſil. *ſingul. 231. ad med. verſ. &
faciunt, & conſ. 84. n. 18.* Mandell. *conſ. 322. num. 24.
& 45.* Lotter. *de re benef. lib. 1. quaeſt. 25. n. 26. & 27.* &
11 ſufficit quod de iure viſitandi mentio facta non ſit
ad hoc vt cenſeatur Epiſcopo ius præſeruatum, vt in
terminis concordiæ, Rota *deciſ. 62. n. 3. & ſeqq. &
deciſ. 168 per tot part. 1. recent.*

12 Nec obſtat quod dicitur inſtrumentum concor-
diæ non eſſe in forma probanti ob paſſam læſionem
in ſigillis quæ huiuſmodi omiſſio ſigilli non tollit
fidem ſcripturæ niſi probaretur partes expreſſe con-
ueniſſe, quod inſtrumentum abſque ſigillo non va-
leret, alioquin enim præſumitur requiſitum ad ma-
iorem firmitatem, vt in his terminis perbellè diſtin-
guit Hoſtieo. *in cap. inter dilectos ſub num. 3. verſ. cum
ergo videtur de fid. inſtrum.* quem ſequitur *ibidem*
Butr. *num. 24.* Card. *n. 10. verſ. & quod dixi,* Rota *in
Vercellen. vnitatis capituli 24. Aprilis proximè præteriti,
coram Reuerendiſſimo D. meo Decano,* in omnem
13 caſum legitur confirmatum in alio ſimili inſtru-
mento concordiæ initæ de anno 1493. accedente
confirmatione Apoſtolica; Quorum inſtrumento-
rum fides redditur certa ex multiplicatis adminicu-
lis, quibus concurrentibus, ſcriptura etiam alio-
quin informis probationes facit, Menoch. *conſ. 924.
n. 35.* Caputaq. *deciſ. 274. n. 2. p. 1.* Buratt. *deciſ. 243. n. 2.*
14 & alibi ſæpius, præſertim contra dictum Abbatem,
qui cum Archiepiſcopus ob rebellionem ſubdito-
rum Archiuium Archiepiſcopales quam plura in-
ſtrumenta continens (& inter cætera hæc) amiſiſ-
ſet tranſumptum Authenticum de proprio Abbatiali
Archiuio Archiepiſcopo tradidit cum toto conuen-
tu; Vnde illud benè probat iuxta Theoricam Bar-
thol. communiter à DD. approbat. *in Authent. ſi quis
in aliquo ſeſſ 42. C. de eden.* vbi Dec. *n.* 20. Felin. *in cap.
fin. num. 4. verſ regula de fide inſtrum.* Ruin. *conſil. 131.
n. 5 lib. 5.* Didac. Couar. *pract. quaeſt. c. 21. n. 5. verſ. pote-
rit tamen,* Menoch. *conſ. 924. n. 28.*

Adminicula autem in præſenti non deſunt, ea- 15
que deſumpta fuerunt ex ipſomet originali confir-
mationes Apoſtolicæ ſuper dicta concordia extra-
cto ex Regeſtis Palatij. Vnde dum verificata rema-
net confirmatio approbata venit veritas concordiæ 16
confirmatæ, vt aduertit Rota in Piſtorien. Archi-
diaconatus 15. Ianuarij 1629. coram bonæ memo-
riæ Pirouano, ſcriptura verò vera in parte præſumi-
tur vera in alia, Surd. *deciſ. 199. n. 6.* Rot. *deciſ. 190.
n. 10. p. 6. recent.* & obſeruantia in præſenti dat robur 17
ſcripturæ licet eſſet informis, Bald. *conſ. 402. num. 9.
lib. 5.* Crauet. *conſ. 101. num. 4. & 411. n. 16.* Rot. *di-
uerſ. deciſ. 375. n. 4. part. 1.* Buratt. *deciſ. 10. num. 21. &
243. n. 6. & part. 5. recent. deciſ. 230. n. 5. & 146. num. 2.
part. 7.*

Obſeruantia deſumpta fuit ex pluribus conceſ- 18
ſionibus exhibitis factis à dicto Archiepiſcopo ad
inſtantiam D. Abbatis ſuper cura Animarum, &
abſolutione à caſibus Epiſcopo reſeruatis cum ex-
preſſa relatione ad tenorem concordiæ, quam
ſufficit probari in parte effectuatam ad hoc, vt tota-
lis effectuatio probetur, Garz. *de benef. part. 12. c. 2.
num. 294.* Add. ad Greg. XV. *deciſ. 557. n. 9. in fin.* Ca-
ual. *deciſ. 408. n. 6. & 449. num. 7.*

Nec pariter dicto Abbati ſuffragantur prætenſa 19
priuilegia exemptionis, dum ſub generali exem-
ptione non comprehenditur exemptio à viſitatione
Mareſc. *var. reſol. lib. 2. cap. 13. n. 2. & 3.* Gratian. *diſ-
cept. 870. n. 7.* Lotter. *de re benef. lib. 1. quaeſt. 25. n. 25.*
Rota *deciſ. 2. de cenſ. in antiquis,* Achill. *deciſ. 2. de
exempt.* Rot. *diuerſ. deciſ. 186. n. 2. p. 1.* Vltra quod igi- 20
tur reſeruata denominatio Diœceſis Salisburgen. &
mandatur Abbati quod recipiat chriſma, & oleum
ſanctum ab Ordinario Salisburgen. ſummario Ab-
batis, *num. 2.* nec adeſt territorium ſeparatum quod
non reſultat ab exemptione, Felin. *in c. graue, n. 2. de
offic. ordin.* Rot. *deciſ. 270. n. 2. diuerſ. & deciſ. 324. n. 1.
& 3. p. 1. recent.*

Non obſtant moderna enunciatiua, de quibus in 21
litteris Greg. XV. & S.D.N. in quibus Abbatia præ-
dicta Sancti Lamberti appellatur nullius, quia ema-
narunt ad inſtantiam partis intereſſatæ, & ſunt de
recenti, vnde nullum faciunt probationis gradum,
Achill. *deciſ. 8. n. 1. de iur. patr.* Buratt. *deciſ. 570. n. 4.
& 8.* Caual. *deciſ. 61. num. 1. & 2. & in Colonien. Cano-
nicatus 24. Maij 1619. coram Manzanedo.*

Minus ad inducendam libertatem ſufficiunt ver- 22
ba illa quod Monaſterium ſit ſub Protectione Bea-
ti Petri, & inſignum libertatis ſoluat Eccleſiæ Bi-
zantium vnum annuum, ex quo quando priuile-
gium habet in ventre aliquam limitationem, vt ha-
betur, *in cap. ſi Papa de priuil. in 6.* quicquid per Pri- 23
uilegium non admittitur cenſetur Ordinatio reſer-
uatum, Rota *deciſ 324. n 5. part. 1. & 291. n. 9. p. 5. re-
cent.* Buratt. *deciſ. 321. num. 5.*

Et id totum optimè declararunt tam dicta ſubſe- 24
quuta obſeruantia, quàm tranſactiones initæ dum
ſolemus dicere eas vim habere rei iudicatæ, & per-
petuum imponere ſilentium in litibus, *l. non minorem
l. fratres, l. cauſam, C. de tranſact.* Rota *deciſ. 414. n. 2.
part. 2. recent. & 218. num. 1. part. 6.* Duran. *deciſ. 219.
num. 6.*

Præterea

25 Præterea oon obſtant prætenſa ſeotentiæ, & alia
geſta aote annom 1420. ex quo non perçutiunt ius
viſitaodi, & remanſerunt ſublata per ſubſequeotes
tranſactiones, *l.1.ff.de tranſact.l.ſi pro fundo, C.eod.*
Rolaod.*conſ.*28. *num.*16.*lib.*4.Gregor.X V.*dec.*286.
*num.*6.
26 Nihil obſtant aſſertæ viſitatiooes factæ per d.
Abbatem poſt annum 1600. quia ſont actus clan-
deſtini, qui non præiudicant Archiepiſcopo cum
non probetor ipſum ſciuiſſe, & ſuccubuiſſe Cald.
*conſ.*13.*de iur patr.*Rot.*deciſ.*30.*n.*8. poſt Viuian. *de*
27 *iure patr.*Lotter.*de re benefic.lib.*2.*q.*14.*n.*38. Nec ius
territorij ſeparati, & diſtincti valuit acquiri ab Ab-
bate loogi temporis præſcriptiooe, cum ex ſolo
priuilegio Principis competat, Rota *deciſ.*394. *n.*4.
28 *p.*2.*recent.*ſed quatenus exemptionem aliquam pro-
bare valeret præfatus Abbas,adhuc tamen non ſuf-
ficeret quio dictus Archiepiſcopus ordioarius non
poſſet viſitare præfata loca ſaltem taoquam ſedis
Apoſtolicæ delegatos ex d.ſpoſitione Sacri Concilij
Tridentini *ſeſſ.*7.*c.*8.*ſeſſ.*21.*cap.*8.& *ſeſſ.*24.*c.*9. *omnes*
*de reformat.*Mareſcott.*variar.reſolut.lib.*2.*cap.*15.*n.*5.
Barboſ.*de poteſtat.Epiſcop.alleg.*74.*n.*7. Lotter. *de re*
*benefic.l.*16.*q.*25.*n* 19 *cum ſeq.*Rot.*deciſ.*396.*n.*1.& 3.
*p.*2.*recent.*oecooo ex conſtitutione Greg.X V.*la* 18.
29 *Bullar.tom.*4.ex cuius diſpoſitione, *in* §.4.ſubiiciuo-
tur quomodolibet exempti etiam Regulares omni-
modæ Iuriſdictioois, Viſitatioois, & Correctioois
ordinariorum in omnibus concernentibus curam
30 Animarum, & adminiſtrationem ſacramentorum,
ex quibus verbis comprehendi Abbates habentes
iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem firmat, Lotter.
*de re benefic.dicto lib.*1. *q.*25. *n.*24. & ceoſuit ſacram
Epiſcoporum coogregatio impreſſa poſt dictam
Bullam *in quarta declaratione d.Bullar.p.*4.*fol.*101.
31 Vltimo ooo obſtat Placita eahibita pro parte di-
cti Abbatis quia lite pendente,& ſine partis citatio-
ne confecta legitur, & oullam habet ſubſiſtentiam
vt in terminis Placita cenſuit Rota io Nullius, ſeu
Aprutina iuriſdictiouis 10. Martij 1624. coram bo-
næ memoriæ Archiepiſcopo Dunozetto, & in Ca-
merineo.Domus 10.Decembris 1635.coram D.meo
Merlino.

Et ita fuit reſolutum, &c.

Salisburgen.Iuriſdictionis ſuper Remiſſoria.

Mercurij 1.Iulij 1643.

ARGVMENTVM.

Quando deneganda ſit remiſſoria ad probandos articulos.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandum contrarium eius, quod probatur per ſcripturas non eſt concedenda remiſſoria.*
2 *Obſeruantia,& adminicula faciunt adhibere fidem ſcripturis informibus.*
3 *Quando probandum eſt de tempore 200. annorum probatio per teſtes eſt impoſſibilis, & ideo Rota non eſt ſolita concedere remiſſoriam.*
4 *Tranſactio tollis immemorialem ſicut res iudicata.*
5 *Habenti contra ſe rem iudicatam non datur remiſſoria.*
6 *Neque habenti contra ſe tranſlationem.*
7 *Quando datur tertium initium excluditur immemorialis.*
8 *Remiſſoria non conceditur ad probanda inueriſimilia.*
9 *Quia tunc non datur fumus iuſtitia.*
10 *Cura animarum eſt connexum ius viſitandi.*
11 *Tranſactio confirmata à ſummo Pontifice ligat ſucceſſores.*
12 *Abſque temporis lapſu non præſcribitur.*
13 *Ius ſeparatum territorij non adquiritur præſumptione, ſed priuilegio.*
14 *Teſtes examinati abſque partis,citatione, ſcientia,& patientia nullum afferunt præiudicium.*
15 *Ad verificandam placitam exhibitam Rota ſolet concedere remiſſoriam.*
16 *Non tamen quando contrarium per publica documenta conſtat.*

DECISIO CCXIX.

DENEGARVNT hodie DD.Remiſſoriam petitam pro parte Abbatis Sancti Lamberti ſuper quatuor articulis eahibitis, in quibus articolatum fuit Eccleſias, de quibus agitur extare io territorio ſeparato nullius Diœceſis ab immemorabili tempore, & D.Abbatem habere quaſi iuriſdictionem Epiſcopalem priuatiuè ad Reuerendiſſimum D. Archiepiſcopum Salisburgen. & ab immemorabili tempore eaſdem Eccleſias viſitaſſe.

Moti ea eo quia Abbati præfato ſemper obſtant 1
trãſactiones initæ cum Archiepiſcopo Salisburgen.
de anno 1410. & coofirmata ab Alexandro V I. de
aono 1493. in quibos expreſsè diſponitur totum
contrarium quod modo iotenditur probari per te-
ſtes, Vnde oon venit concedenda remiſſoria ad
probaodum contrarium eius quod probatur per
ſcripturas,Cæſar.de Graſſ. *deciſ.*1. *n.*6. *de dilat.* Rot.
*deciſ.*589.*n.*1.*p.*2.*recent.*& *part.*7.*deciſ.*212.*n.*10.præ- 2
fataſque ſcripturas plenam mereri fidem ſatis com-
probatum fuit in deciſione in hac cauſa hac eadem
die emanata coram me ad fauorem D.Archiepiſco-
pi ſuper bono iure ſtante præſertim obſeruantia,
oecnoo adminiculis quæ operantur, vt veniat fides
præſtanda ſcripturis extractis lite pendente, & ſioe
citatione partis, vel alias informibus, Bald. *conſil.*
204.*n.*7.*lib.*3. Rota *deciſ.* 198. *num.*6. & 30. *num.*7.
*part.*1.*recent.*

Quibus tranſactiooibus præſuppoſitis, necnon 3
conſirmatione Apoſtolica, vel immemorabili mo-
do deducitur ante eas vel poſt, ſi aote tranſactio-
nes hoc probare remanet impoſſibilis probationis
ea quo neceſſario deſiderarentur teſtes annorum
circiter 200. Vnde ſicuti impoſſibile eſt reperire te-
ſtes tam annoſos, ita impoſſibile eſt probare per
teſtes immemorabile præfatum ex quo capite Rota
alias denegauit Remiſſoriam,vt *in deciſ.*266.*n.*15.&
16.& *deciſ.*319. *n.*16. *part.*6. *recent.* & coram me *in*
Foraſempronien.Bonorum 16. *Martij* 1640.§ *his tamen*
Seraphin. *deciſ.*1460.*num.*2.& io Burgen.*iuriſdictio-*
nis 3.*Iulij* 1595.*coram lista*, Duran.*deciſ.*196.*n.*5. &
in recent. deciſ. 271. *part.*5. *num.*7. & quia per dictas 4
tranſactiones eadem immemorabilis, & quodcum-
que ius inde proueniens remanſit ſublatum non ſe-
cus ac per rem iudicatam, *l. non minorem*, vbi DD.
omnes, *C.de tranſact.*Cephal. *conſ.*210. *n.*71. Surd.
*conſ.*418.*n* 12. Rot.*deciſ.*402.*n.*2.*part.*5.*recent.*dicta-
que tranſactio eſt acta impedire litis ingreſſum, *c.*
*primo de lite conteſt.*in 6.*l.cauſas*, *C.de tranſact.* Surd.
*conſ.*451.

5 *conſ.*451.*n.*16.Duran.*deciſ.*121.*num.*9. Ideirco ſicut
habenti contra ſe rem iudicatam non datur Remiſ-
ſoria, Caputaq.*deciſ.*51 *part.*3. Rota *deciſ.*406. *n.*2.
6 *circa med. part.*2. *recent.* ita pariter venit deneganda
Abbati habenti contra ſe tranſactionem,*cap.* 1.*extra*
de tranſact. Rota *deciſ.*414. *n.* 2. *in fine part.*2.*recent.*
Duran. *d.deciſ.*121.*n.*11.
7 Aut vetu immemorabilis deducitur poſt tranſa-
ctionem, & excluditur,dum datur certum initium,
de quo clarè conſtat per eaſdem tranſactiones Gre-
gor.X V. *deciſ.*467.*n* 6.Buratt.*deciſ.*831.*n.*6.Rot. *de-*
*ciſ.*56.*num.*20 *in fine p.*7.*recent.*
8 Articuli etiam continent inueriſimilia, quo caſu
non eſſe concedendam Remiſſoriam eſt ſatis tri-
tum, Gregor.X V.*deciſ.*414.*num.*3. Caual. *deciſ.*82.
*n.*3.*p.*5. *recent. deciſ.*325.*num.*23.*& deciſ.*73. *num.*7.
*part.*7.*& in Æſina Bonorum* 11.*Ianuarij* 1636.*coram*
bonæ memoriæ Buccabella, *& in dicta Foroſempronien.*
9 *Bonorum* 16.*Martij* 1640. *coram me*, cum non detur
fumos materiæ articulatæ, Rot. *deciſ.*23. *de teſtibus*
in antiq.& deciſ 99.*par.*4.*diuerſ.* Gregor.X V.*d.deciſ.*
414.*n.*4 *part.*6.*recent.deciſ.*276.*num.*9.
10 Nun obſtat quod dicitur dictam tranſactionem
eſſe reſtrictam ad certas, & limitatas res, nempè
quod Abbas debeat petere, & recipere Archiepiſ-
copo authoritatem inſtituendi,& curam animarum
committendi, neque poſſit ſe intromittere in caſi-
bus Epiſcopalibus niſi ab Ordinario fuerit hoc ſpe-
cialiter conceſſum quod inſtituti ab Abbate ſint
priuilegiati quoad perſonas, ſed ratione Populi te-
neantur parere Ordinario, quia reſponſum fuit in
tranſactione adeſſe verba apta comprehendere ius
viſitandi, ex quo illud eſt annexum illi parti iuriſdi-
ctionis, cui ſubiacet cura Animarum,vt per Lotter.
11 *dè re benefic. lib.*1. *quæſt.*25.*n.*26. cum aliis deductis
in dicta deciſione in hac cauſa hac eadem die ema-
nata, & dum tranſactio legitur confirmata à ſum-
mo Pontifice,ligat ſucceſſores *c. veniens de tranſact.*
Ferrett.*conſ.*230.*n.*2.cum aliis *in deciſ.*222.*n.*29.*p.*7.
recent.
12 Nec pariter obſtat vltimus Articulus ſuper reie-
ctione Archiepiſcopi volentis viſitare ab anno
1618. quia à dicto tempore nondum fuit elapſum
tempus ſufficiens ad præſcribendum *toto tit. ff. & C.*
13 *de præſcript.*30. *vel* 40. *annorum.* Vltra quod nec in
præiudicium menſæ Archiepiſcopalis ſatis eſſet
præſumptio ad effectum acquirendi ius territorij ſe-
parati, ac diſtincti, dum ſolum à ſummo Pontifi-
ce poteſt obtineri ex eius ſpeciali priuilegio Ho-
ſtien.*in cap. cum contingat num.* 1.*de foro compet.* vbi
But. *num.* 11. *verſ. de conſuet.* Abb. *num.* 18. Gra-
tian. *diſcept.*212.*n.*17. Rota *deciſ.* 324. *n.*2. *& deciſ.*
394.*n.*4.*p.*1.*recent.*
14 Nihil obſtant teſtes deponentes de iuriſdictione
ordinaria Abbatis, necnon quod loca controuerſa
ſint nullius Diœceſis, & quod enunciatiuæ, quæ
faciunt ad fauorem Archiepiſcopi fuerint emiſſa in
actibus priuatis Abbatum inſcio Archiepiſcopo,
quia dicti teſtes fuerunt examinati ſine citatione
partis, & ſine ſcientia, & patientia Archiepiſco-
pi; Vnde quicquid geſtum fuit, nullum illi attulit
præiudicium, Cald. *conſ.*13. *de iure patr.* Lotter. *de*
*re benefic. lib.*2. *quæſt.* 14. *numero* 38. Rota *deciſ.*30.
*num.*8. poſt Viuian. *de iure patr. & part.*7.*recent.de-*
*ciſ.*18.*num.*14.
15 Demum non obſtat planta exhibita, ad quam
verificandam Rota alias conceſſit Remiſſoriam, vt
in cauſa Brixien.ſiue nullius iuriſdictionis 19.Apri-
lis 1638.coram R.P.D. meo Carillo, & in nullius,
16 ſeu S. Angeli Lombardorum iuriſdictionis 10. Fe-
bruarij 1640. coram D. meo Peutiogerio, quia
ponderabant Domini in caſu præfatarum deciſio-
num non adfuiſſe in contrarium concordias à Pa-
pa confirmatas, necnon tot enunciatiuas plurium
ſummorum Pontificum, ex quibus clarè conſtat
Eccleſias controuerſas extare intra limites Diœce-
ſis Salisburgen. nec propterea poſſe modo probari
contrarium clarè extat probatum per publica do-
cumenta, Ægid.*deciſ.*9. *num.*2. Seraphin. *deciſ.*1460.
*n.*3 Rot.*deciſ.*271.*num.* 3. *parte* 5. *& p.*6.*deciſ.*2 2.
numero decimo & parte 7.*recent. deciſ.*217.*numero pri-*
mo, vt alibi paſſim.

Et ita reſolutum, &c.

Culmen. Canonicatus.

Merc. 1. Iunii 1643.

ARGVMENTVM.

Beneficium ſuppreſſum, & alteri vnitum, niſi Pontifex vnionem ſuſpenderit, nequit reſignari.

SVMMARIVM.

1 *Penes ſecundum executorem gratia non eſt iuſtifi-canda, niſi executor negligens fuerit.*
2 *Vnione extinguitur beneficium, & non vacat per reſignationem.*
3 *Vnione valida ſtante, ille cui vnitur eſt legitimus contradictor reſignationis.*
4 *Reſignatio nulla mentione facta vnionis, & ſuppreſ-ſionis nulla eſt.*
5 *Ita vt non ſufficiant clauſula generales.*
6 *Et prædicta reſignatio eſt obreptitia, & ſurrepti-tia.*
7 *In impetratione beneficij ignorantia excuſat igno-rantem à vitio ſurreptionis.*
8 *Si impetratio non præiudicat iuri tertij.*
9 *Intentio Principis eſt nulli inferre præiudicium, niſi de eo mentionem fecerit.*
10 *Suppreſſio, & vnio beneficij impediunt, & annul-lant reſignationem illius.*
11 *Ordinarius ex Concil. Trid. ſeſſ.*24. *cap.* 15. *poteſt vnire, & ſupprimere beneficia.*
12 *Vnionis inualidæ nulla eſt facienda mentio.*
13 *Reſignatio pro ea vice ſuſpendit vnionem.*
14 *Non tamen ſi Papæ vnio narrata non ſit.*

DECISIO CCXX.

INFORMANTE tantum Franciſco Prouiſo Apoſtolico in vim reſignationis reportatæ de Canonicatu controuerſo fuit coram me reſolutum ſub die 20. Aprilis proximè præteriti arbitrium non intrare pro retardatione literarum, ex quo literæ Reſignationis fuerunt iuſtificatæ, quamuis enim Canonicatus reſignatus fuerit per Ordinarium ſuppreſſus ad effectum augendi diſtributiones quotidianas iuxta Concilij Tridentini *ſeſſ.* 24. *cap.* 15. *de reform.* tamen quia reſignatio facta fuit per viuentem de proprio Canonicatu, & admiſſa per Sanctiſſimum, quo caſu vnio, & ſuppreſſio pro ea vice ſuſpenditur, vt per Mandoſ. *de ſignatura gratiæ tit. de reſignat.ſeu renunciat.verſ.datur ſuſpenſio.*

Hodie vtraque parte informante Domini à de- 1
ciſis receſſerunt moti de pluribus. Primò, quia gra-

tia

tia dicti Franciſci fuit executioni demandata per
ſecundum exequutorem, penes quem gratia non
erat iuſtificanda niſi data negligentia primi exequu-
toris, Rota *dec.773 part.1.recentiorum* Add.ad Greg.
X V. *dec.46.n.105.*
2 Secundo quia ſtante ſuppreſſione, ſiue vnione
legitimè facta per ordinarium non poteſt dici Ca-
nonicatum vacare per reſignationem, cum per
vnionem remanſerit extinctum, latè Garz. *de Bene-
fic. part.12. c.2. num.1.* Gonz. *ſuper reg.8. §.7. n.11.
cum ſequen.* Seraphin. *decis.1011. num.1.* Adden. ad
3 Gregor. X V. *decis.102. num. 5.* qua vnione valida
ſtante non fuit in dubium reuocatum, quin Capi-
tulum Culmen. eſſet legitimus contradictor dum
de illius intereſſe, ac principali præiudicio agitur
Rot. in Ratiſbonen. Canonicatus 23. Iunij 1617.
coram bonæ mem. Pirouano relata per Adden. ad
Greg.X V. *dec.521. n.11. in fin. & in Melevitana
Coadiutoria* 27. *Nouembris* 1624. *coram bona mem
Merlino.*
4 Tertiò & quod facit ceſſare omnem amaritudi-
nem eſt quod in literis reſignationis non reperitur
facta mentio ſuppreſſionis, vnde reſignatio fuit
nulla, Rebuff *in Prax. tit. de vnion. reuocan. n. 32.*
Garz. *de Benef. part.11. cap.4. num. 41. & 42.* Put.
decis.347. num 9. lib.1. in correct. Rota *in Eugubina
Beneficij Sancti Stephani* 10. *Decembris* 1590. *coram
bona mem. Cardinalis Pamphilio* penes Garz. *de benef.
d. part. 11. cap.4. num.42. & part.1. recent. decis.38.*
5 *num.3.* Gregor. X V. *decis.138. num.7.* ita, & tali-
ter, vt non ſufficiant clauſulæ generales derogatio-
num niſi vlterius fuerit appoſita clauſula ſuſpenſiua
&c. Rota in dicta Eugubina Beneficij Sancti Ste-
phani penes Garz. vbi proximè *d. num.42. per tot.*
6 adeo vt reſignatio facta abſque mente præcedentis
vnionis fuerit certè obreptitia, ſubreptitia & nul-
la, & Ioan. Andr. *in addit. ad Specul. in tit. de præ-
ben. in princ.* expreſsè dicit quod prouiſio Papæ non
tollit effectum vnionis niſi de ea fiat mentio, quia
alias ne facilè poſſet reddi inutilis, Oldrad. *conſ.257.*
Felin. *in c. in noſtra coroll. 27. de reſcriptis*, Boher. *de-
cis.346. in fine*, Sel. *de Benef. part.3 quæſt.11. num.75.*
Paril. *de reſignat. Benef. lib. 2. quæſt 9. num. 14. vbi
concordan.*
7 Nec venit excuſandus Reſignatarius ob præten-
ſam ignorantiam ſuppreſſionis, quia licet ſpeciale
ſit in impetratione Beneficij, vt ignorantia impe-
trantem excuſet à vitio ſubreptionis, *c. gratum. de
reſcript. in 6.* Lap. *allegat.89. ante n.3. verſ.reſpondeo*,
& in 4. vbi quod ignorantia præſumitur.
8 Hoc tamen procedere dicebant Domini in ea
impetratione, quæ non præiudicat iuri Tertij; ſecus
eo conuerſo, & ratio eſt in promptu, quia deficit
intentio Papæ, qui in dubio non præſumitur con-
ceſſurus, vel ſaltem difficilius ſi ius Tertij ſciuiſſet,
Gemin. *d.cap. gratia. ſub n.4. verſ. aut reſcript. repu-
gnat. de reſcript.156.* vbi loquitur in ſpecie de igno-
rantia facti alieni, per Text. *in c. conſtitutus de reſcript.*
idem Gemin. *conſ.105. num.11.* Creſcent. *dec.10.n.2.
de Preben.* Rota *in Spoletana Abbatia* 19. *Decembris*
1625. *coram bonæ mem. Coccino impreſſ. penes Viuian.*
9 *de iure patr. part.1. lib.4. cap.5. fol.284.* quod verò ſi
facta fuiſſet mentio de vnione Papa non conceſſiſ-
ſet, vel difficilius gratia non debet in dubium re-
uocari, quia intentio Principis eſt nullum vnquam
inferre præiudicium Iuri Tertij, niſi de eo ſpecia-
lem fecerit mentionem, *c. ſuper eo de offic. deleg. lib.1.
§. ſi quis à Principe ff. ne quid in loco publico*, Rota in
dicta Spoletana Abbatia, vbi proximè.
10 Et benè in præſenti caſu dicitur Tertio gratiam
præiudicare dum Canonicatus de quo agitur per
Ordinarium ſuppreſſus legitur, inde debuiſſet accreſ-
cere Capitolo ſeu diſtributionibus Canonicorum;
ad quorum fauorem fuit ſequuta ſuppreſſio, quæ
ſtatim facta reſignatione, & non facta mentione
de vnione ſortita fuit effectum, *ex quo nulla dicitur
reſignatio*, Rebuff. *in Prax. in tit. de Vicar. perpet. n.19.
& 20.* Caſſador. *decis. vnic. de rerum permut. num.2.*
Garz. *vbi proximè dicta part.11. cap. 4. num.36.* ita
vt vllo modo literæ reſignationis poſſint executio- 11
ni demandari, cum non fuerit dubitatum quin vnio
facta per Ordinarium fuerit valida, dum facta
legitur iuxta formam, Sac. Conc. Tridentini *ſeſſ.
24. cap. 15. de reformat.* cum aliàs ſi fuiſſet inuali- 12
da non fuiſſet de ea facienda mentio Iaſon. *in l.
cauſas numero 8. Cod. de tranſact.* Sanchez. *de ma-
trim. lib.8. diſput. 21. numero 21. cum ſequen. vſque
ad finem*, Rota *in Placentina Canonicatus coram
bona memoria Cardinali Pamphilio tertio Maij 1602.*
Vltimo non obſtat quod ſtante reſignatione pro 13
ea vice ſuſpendatur vnio ex Mandoſ. & aliis *in* 14
decis.20. Aprilis præteriti in hac cauſa, quia ſufficit
reſpondere Papæ non fuiſſe narratam vnionem ad
hoc vt non ſit locus ſuſpenſioni, cum ſuſpenſio
debeat concedi à Papa Oldrad. *conſ.257. numero
10. & ſequent.* Pariſ. *de reſignat. libro ſecundo quæ-
ſtione 9. numero 14.* vbi quod ſequuta narratione
ſuppreſſionis intrat pro ea vice ſuſpenſio non nar-
rata, vera reſignatio eſt nulla Put. *deciſione 347. nu-
mero 4. lib.1. in correct.* Rot. *decis.3. de rerum permut.
in antiq.*
Et ita reſolutum, &c.

Peruſina Penſionum.

Mercurij 1. Iulij 1646.

Argumentum ex Deciſ. 208.

SVMMARIVM.

1 *Penſionariis incumbit probare valorem beneficij, cui imponitur penſio.*
2 *Ex confeſſione titularis, & beneficiarij probatur valor beneficij, & quod.*
3 *Confeſſio facta in precibus plenè probat.*
4 *Conditio debet prius adimpleri antequam actus cui adhæret perficiatur.*
6 *Et ita pendente verificatione illius conditionis dummodo centum remaneant pro Rectore nihil operetur actus.*
7 *Appoſita prædicta conditione nihil operantur confeſſiones partium.*
8 *Reſponſio deciſionibus relatis. num.2. & 3.*
9 *Quid requiratur vt teſtes probent valorem beneficij.*
10 *Confeſſio anteceſſoris non præiudicat ſucceſſori.*

DECISIO CCXXI.

DECISIONEM in hac cauſa emanatam coram
me ſub die 22. Maij præteriti ſuper confirma-
tione ſententiæ Rotalis latæ ad fauorem Chriſto-
phori de Alexandris Parochi Sancti Laurentij abſ-
que vllo Scrupulo Domini hodie confirmarũt, nam
ſemper verum ſit dicere dictam Parochialem eſſe in-
capacem de duabus penſionibus ſcut. 60. reſeruatis;
dũ non fuit probatũ per pẽſionarios, ad quos ſpectat

Digitized by Google

remaoere ducatos 100. pro dicto Rectore demptis dictis penſionibus, cum qua elaoſula fueront per Papam reſeruata.

1 Dummodo amplius fuit in dubium reuocatum quin ad præfatos penſionarios incumbat onus probandi valorem dictæ Parochialis grauatæ, vt latius in deciſionibus in hac cauſa emanatis firmatum fuit ſub die 1. Iulij 1641. coram R.D. meo Decano, & 22. Maij præteriti coram me, quam etiam conclusionem, nec dicti peoſionarij ferè amplius impugnabant, ſed prætēodebant eoa probaſſe valorem tam ex confeſſione Titularis, de qua in ſupplicatio-
2 ne quam etiam ex teſtibus. Primam probationem deducebant ex eo, quia in ſupplicatione titularis ac Penſionarij narrarunt Sanctiſſimo, valorem per aſcenſum ad ducatos 145. de Camera, ex qua confeſſione probari valorem dixerunt Bellam. *deciſ.* 168. & 595. Put. *deciſ.* 368. *lib.* 1. Coccin. *deciſ.* 145. *n.* 1. & in firmaoa Peuſionis coram Blanchetto relata per Garz. *de Benefic. part.* 1. *c.* 5. *n.* 445. & *in Aretina Penſionis coram Mellino*, peoes euodem Garz. *ibid. n.* 466.
3 dicitur enim confeſſio facta in precibus quæ plenè probat confitentem, *l. cum præſumpt. C. de lib. cauſ.* Rota *deciſ.* 436. *n.* 2. *part.* 1. *recent.* & *p.* 3. *deciſ.* 255. *n.* 1. Secundo quia teſtes deponuor de ſingulis corporibus redituum ſtaore præſertim confeſſione antiqui Rectoris.

4 Ad primum enim fuit reſponſum confeſſiooem prouenientem ex dicta ſupplicatione penitus eiici ex optimè deductis in dicta deciſione huius cauſæ prima Iulij 1641. coram Reoerendiſſimo Domino meo Decano, io qua animaduerſum fuit, quod io hac ſupplicatione duæ adſunt narratiuæ valoris, altera per non exceſſum ad ducatos 145. auri de Camera, altera verò & ſecunda per exceſſum, primam eſſe referendam ad Titularem, ſecundam verò ad penſiooarios ſingula ſingulis congruè referendo prout debet, ex quo fit vt valor à Peoſionariis oarratus per aſcenſum noo remaneat iuſtificatus ex narratiua dicti Chriſtophori titularis per non exceſſum, vt in puncto ſimilis confeſſionis ſub eadem ſupplicatione Seraph. *deciſ.* 1017. *num.* 4 *verſ. Non obſtat*, & *num.* 5. Rota *in Rauennaten. Penſionis* 20. *Iunij* 1591. coram Litta relata per Garz. *de Benef. parte prima capite quinto numero* 477. *verſ. nec probatur.*

5 Hocque confirmatur ex quo vtraqoe confeſſio tendit ad diuerſos effectus Chriſtophori Titularis, nempè ad intereſſe Burſale Officialium in expeditione literarum, penſionariorum vero ob intereſſe Eccleſiæ, ne grauata remaoeat vltra condignom. Com alioquin altera ex illis fuiſſet ſuperflua, ſtante maximè clauſula, dummodo ex fructibus dictæ Parochialis, &c. centum ducati liberè annuatim remaneant, quæ clauſula ſola eſt apta demonſtrare Papam quoad valorem pro reſeruandis dictis peoſionibus non ſe fundaſſe in cóſeſſione Titularis per non exceſſum, aliam vero per exceſſum habere relationem ad ſolos Penſionarios, quandoquidem ſi Sanctiſſimo ſufficienter conſtitiſſet de valore per confeſſionem titularis non concepiſſet gratiam penſionariorum ſub ea sonditione, quod remanerent centũ pro Rectore, iode conditio reſpiciebat probationes faciendas in futurum iuxta naturam cooditionum, quæ debent prius adimpleri, & procedere antequam actus perficiatur, *l. filiusfamilias*, *ff. de condit.* & *demonſtrat. l. hac conditio in princ. ff. de contrahen. empt. l.* [illegible] *diem*, *Digeſtis de verborum ſignificatione* Bartol. *in l. demonſtratio num.* 5. *ff. de condit.* & *demonſtrat.* Duran. *deciſ.* 365. *numero* 17.

itaut dum ea pendet noo poſſit dici verificatum per penſionarios quod remaneant centum ducat. pro Rectore, ſub qua cooditione penſio legitur reſeruata, Bartol. *in l. quibus diebus*, §. *terminus*, *ff. de condit.* & *demonſtrat. numero primo* Menoch. *conſilio* 731. *per tot.* Sarmient. *libro ſecundo ſelect. capite tertio* Duran. *d. deciſione* 365. *num.* 18. 6

Nec fuit habita ratio confeſſionum iam factarum per Anteceſſores, ex quo Papa licet de illis notitiam habuerit appoſuit nihilominus dictam conditionem verificandam reſpicientem verum valorem, *l. ſi iam facta vigeſima prima*, *Digeſtis de condit.* & *demonſtrat. l. ſi ita quadrageſima quinta*, *paragrapho ſi Pater*, *Digeſtis de legat.* 2. Buratt. *in l.* 2. *numero quarto*, *Digeſtis de condit.* & *demonſtrat. l. ſi ita quadrageſima quinta paragrapho ſi Pater*, *Digeſtis de legat.* 2. Bart. *in l.* 2. *numero* 4. *Digeſtis de condit.* & *demonſtrat.* Magon. *dec. Florent.* 30. *verſ. conditio.* 7

Vnde non obſtant deciſiones adductæ per penſionarios ad effectum probandi, quod ſufficiat confeſſio emanata in ſupplicatione Titularis pro probando valore Beneficij, vt ſupra ponderatum eſt, quia dictæ deciſiones locum habent in eorum caſu, in quo vnica tantum aderat narratiua valoris ſiue per aſcenſum, ſiue per non exceſſum; in præſenti verò caſu duæ adſunt narratiuæ, Titularis nempè ac Penſionariorum, vnde dicuntur diuerſæ itaut diuerſos pariant affectua, in caſu verò deciſionum in cauſa Cremonen. Penſionis 23. Iunij 1623. coram bonæ memoriæ Vbaldo ſeniore, & in Firmana penſionis 15. Ianuarij 1627. coram bonæ memoriæ Gardinali Virili nedum aderat narratiua valoris, ſed vlterius titulares medio tempore affirmauerant ſe eſſe informatos de valore beoeficij grauati, vt patet ex illis verbis dictæ deciſionis Cremooen. Penſionis, de quo dictus Hieronymus, *in* 2. *paragrapho tamen Titularis*, ideoque neutra applicanda caſui noſtro; ſed benè dicta Deciſio, Seraphio. *deciſ.* 1017. *numero quarto* & 5. & *d. Rauennaten Penſionis* 20. *Iunij* 1597. coram Litta relat. per Garz. *de beneficit. part. prima capite quinto num.* 477. *verſ. nec probatur cum aliis in deciſione Reuerendiſſimi D. Decani in hac cauſa cumulatis.* 8

Quo vero ad ſecundum, & ſic ad probationem factam per teſtes eam eſſe pœnitus inefficacem fuit dictum; cum teſtes deponentes de valore Parochiales præfatæ, vel non ſiot informati de cunctis redditibus Eccleſiæ vel depooant de aliquibus annis, non autem de decennio prout debent, vel de audito, vel noo percutiant tempus gratiæ, prout ſatis abundè ponderatum fuit in dicta deciſiooe coram me hodie confirmata, cum qua hodie Domioi tranſiuerunt. 9

Nihil obſtat confeſſio anteceſſoris Rectoris, 10 quia illa noo probat in præiudicium Eccleſiæ, vel ſucceſſoris gloſſ. *in capite ſecundo verbo conuentum de Teſtibus in* 6. Grat. *diſceptat.* 796. *numero quinto* Gregor. XV. *deciſ.* 375. *numero ſexto* cum aliis congeſtis per Add. ad Buratt. *deciſione* 453. *numero nono* & *in Mutinen. Bonorum* 3. *Iunij* 1641. *coram Eminentiſſ. Cardinali Hieronymo Veroſpio.*

Et ita reſolutum, &c.

Piſcien.

Piſcien. Capella,

Merc. 1. Iulij 1643.

Argumentum ex num. 1.

1 *A die litis mota fructus beneficij debentur ſubrogato in iuribus defuncti.*
2 *Per ſubrogationem, & apprehenſionem poſſeſſionis cenſetur continuata poſſeſſio principalis.*
3 *In ſubrogatum transferuntur omnia iura, & actiones anteceſſoris.*
4 *Oeconomus & intruſus à die litis mota debent fructus reſtituere.*
5 *Et Oeconomus fructus conſignates intruſo.*
6 *Solutio lite pendente inconſulto iudice eſt attentata & non liberat ſoluentem.*

DECISIO CCXXII.

1 DIXERVNT hodie Domini fructus exactos per Laurentium Blondinum Oeconomum, & Horantium Neruium intruſum deberi Domino Abb. Federico Capponio à die motæ litis de anno 1616. per Coſimum de Orlandis ad cuius ius, & poſſeſſionem, iuncto iure Franciſci Morandi præfatus D. Abbas fuit ſubrogatus, Caual. *deciſ.* 477. *n.* 2. *& 3. & in puncto in Aretina Plebania Sancti Felicis*
2 23. *Ianuarij* 1623. *coram Remboldo*, & ratio eſt in promptu, quia per ſubrogationem fuit ſtatim in dictum Abbatem tranſlata poſſeſſio iuris Principis miniſterio, cum qua coniungitur poſſeſſio facti, dum fuit actualiter apprehenſa, ita, & taliter, vt potius cenſeatur continuatio poſſeſſionis defuncti, quàm noua apprehenſio, Lancellot. *de attent. part.* 2. *cap.* 4. *num.* 395. Rota *diuerſ. deciſ.* 472. *num.* 5. *lib.* 3. *p.* 3. Mohedan. *deciſ.* 11. vt lite pendente Gregor. *deciſ.* 307. *num.* 16. cum aliis *in dicta Aretina Plebania Sancti Felicis* 23. *Ianuarij* 1623. *coram Remboldo*. In
3 ſubrogatum enim fuerunt tranſlata omnia iura, & actiones, quæ competebant Anteceſſori Caputaq. *deciſ.* 227. *p.* 3. Duran. *deciſ.* 430. *n.* 7. Buratt. *deciſ.* 590. *num.* 7. *& in Burgen. benefic.* 21. *Maij*, *&* 18. *Nouembris* 1639. *coram R.D. meo Decano.*

Vnde dictus Abbas Federicus vigore dictæ ſub-
4 rogationis bene valet repetere fructus de anno 1616. exactos à Domino Horatio, ſiue à dicto Oeconomo, quia reſpectu Horatij cum ipſe ſe intruſerit lite pendente in Rota coram bonæ memoriæ Cardinali Fabricio Veroſpio, & poſtea coram bonæ memoriæ Merlino, vt fuit reſolutum *in dec.* 123 *&* 148. *part.* 5. *recen.* conſequenter tenetur ad reſtitutionem fructuum Caſſad. *deciſ.* 6. *num.* 2. *de probat.* Rot. *deciſ.* 103. *num.* 6. *part.* 2. *recent.* Duran. *deciſ.* 55.
5 *num.* 13. Reſpectu verò Oeconomi cum ipſe conſignauerit fructus eidem Horatio intruſo lite pendente in Rota, tenetur eos reſtituere vero poſſeſſori ex late deductis coram me in Brachaten. fructuum 22. Maij 1642. adeo vt ſit in electione Domini Abbatis agere vel contra Horatium, vel contra Oeconomum, Rota in dicta Brachaten. fructuum coram me.

6 Non obſtat quod dicta lite pendente in Rota Vicarius Piſiæ mandauerit eidem Oeconomo, vt fructus conſignaret Horatio prout conſignauit, quia cum Rota in hac eadem cauſa firmauerit hæc omnia fuiſſe attentata, vt *in dictis deciſionibus* 123. *&* 148. *part.* 5. *recent.* propterea dictus Oeconomus ſoluendo Horatio intruſo de mandato eiuſdem Vicarij nulliter, & attentate procedentis non potuit conſequi liberationem, ex quo debebat ſoluere de ordine Rotæ citato dicto Abbate Capponio ad effectum conſequendi liberationem, vt in terminis ſequeſtratarij firmauit Grat. *diſceptat forenſ. cap.* 485. *numero ſeptimo & octauo*, vbi quod requiritur vt denunciatio fiat creditori ad hoc vt ſua iura defendat ex Menoch. *de arbitr. caſu* 137. *numero* 14. Surd *conſilio trecenteſimo quadrageſimo quinto num.* 5. *&* 6 Gabr. *de ſolut. concluſ.* 11. *num.* 21. Seraph. *deciſ.* 1019 *num.* 4

Et ita reſolutum, &c.

Oritana Beneficij,

Merc. 2. Decembris 1643.

Argumentum ex Summariis.

1 *Clericatus probatur teſtibus de publica voce, & fama deponentibus.*
2 *Vacatio beneficij probatur litteris edictalibus occaſione vacationis emanati.*
3 *Et teſtibus deponentibus de obitu vltimi poſſeſſoris. & n.* 4.
5 *Valor beneficij probatur teſtibus deponentibus per non exceſſum.*
6 *Deductis tamen oneribus.*
7 *Valor beneficij probatur ex publica voce, & fama.*
8 *Et qualibet probatio in his admittitur.*
9 *Ius patronatus probatur continuatis præſentationibus effectum ſortitis.*
10 *Quadragenaria poſſeſſio iuris patronatus ſufficit.*
11 *Succeſſio fundatori beneficij probatur teſtibus.*
12 *Ius præſentandi, & patronatus donari poteſt.*
13 *Vnicus actus præſentandi ſequuto effectu probat ius præſentandi.*
14 *Ex quaſi poſſeſſione præſentandi præſumitur ius præſentandi.*
15 *Scriptura ſumpta de ſumpta ſcriptura tanquam informis non probat.*
16 *Ex tarda productione ſcripturæ ſumitur vehemens ſuſpicio illorum.*
17 *Ex contraria obſeruantia diminuitur fides ſcripturæ.*
18 *Quando in contrarium euidenter non conſtat ſemper eſt præſumptio in fauorem illius, qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi.*

DECISIO CCXXIII.

GRATIAM Iacobi Antonij Granafei eſſe iuſtificatam Domini reſoluerunt. Conſtat 1
enim de clericatu ex teſtibus, de communi reputatione, ac publica voce, & fama deponentibus Verall. *deciſione* 277. *numero octauo parte prima* Rot. *deciſione* 14. *de probat in antiq & parte quarta recent. deciſione quinquageſima quadrageſima quarta, numero primo, & parte quinta deciſione* 126. *numero ſecundo, &* 161. *num.* 7.

Vacatio vero Beneficiorum S. Eligij, ac S. Mariæ 2
Angelorum de quibus agitur, per obitum Caroli Granafei vltimi poſſeſſoris probatur nedum ex literis edictalibus, occaſione vacationis huius beneficij emanatis, Rota in Ouet. Parochialis 27. Iunij 1635.

Digitized by Google

3 coram bonæ mem. Merlino. Verum etiam ex claris
teſtiũ depoſitionibus ſuper obitu dicti Caroli in poſ-
ſeſſione præfatorum Beneficiorum. Garz *de Benef.*
cap.1.part.11.n.12 Put.*dec 87.lib.3 in correct.* Duran.
4 *deciſ.85. n.3.* & quòd Beneficium Sancti Eligij, ſat
eſt quod Capitulum Oritanum aduerſarium Gra-
naſei veniat ex eadem vacatione Put. *deciſ.171. n.1.*
lib.3.in correct. Bellam. *deciſ.* 268 Mantic. *dec.* 132.
n.1. & 12. recent.deciſ.10.n.2. part. 2. Burat. *dec.931.*
num 1.

5 Valor eorum quod non excedant 24. ducatos de
camera probatur ex teſtibus bene deponentibus per
non exceſſum, vt cantat Narratiua, Rot.*diuerſ.deciſ.*
293. *n.1. part.1. & deciſ 46. n.5. part.2.* Duran. *dec.*
163. *num.18. & part. 5. recent. deciſ.385. num.15. &*
6 *part.6. deciſ. 92. num. 9.* Deductis tamen oneribus
prius requiritur Put. *deciſ.201. lib.3.in correct.*Greg.
X V. *deciſ.357. n.4.* Caualer. *deciſ.* 357. *num.* 4. *&*
383. *n.2.*

7 Quo vero ad valorem legati pij, quod dictus Ia-
cobus Antonius obtinet in titulum ſimplicis Bene-
ficij non excedat 24. ducatos de Camera probatur
ex eiſdem teſtibus de publica voce, & fama depo-
nentibus, Capucaq.*deciſ.277.n.7. part.*1. Greg.X V.
8 *dec.35.n.2.& deciſ.78.num.3 & 471.n.9.* vltra quod
in hac materia leuiora ſufficiunt, & quæcumque
ſolet admitti probatio Rota *in recent. deciſ.37. n.3.*
part.1. Caualer. *deciſ.33.n. 2.* Gregor.X V. *deciſ.53.*
num.6.

Et quod prædicta duo Beneficia ſint de iure-
patronatus laicorum ex fundatione, & dotatione
Familiæ de Granaſis clarè conſtat.

9 Et primo deueniendo ad Beneficium Sancti Eligij
iuſpatronatus deſumptam fuit ex pluribus cõtinua-
tis præſentationibus effectum ſortitis vna poſt alte-
ram ab anno 1561.1584.1597.1603, & 1627. quæ
fuit vltima in perſonam dicti Caroli Granafei per
cuius obitum dictum Beneficium hodie vacat, ex
quibus iuſpatronatus remanet exuberanter iuſtifica-
tum, dum vnus ſucceſſiuè poſt alterum legitur præ-
ſentatus, & admiſſus ſiue per obitum ſiue per re-
nunciationem iuxta vulgatum conſ. Oldrad. 229.
communi DD. calamo receptum, ac per Rotam
commendatum Lambert. *de iurepatr. lib.2. part.1.*
quæſt.10. art.7. Rota *part.2. diuerſ. deciſ.345. n.2. &*
598. n.9. & part.5. recent. deciſ.401. num.2. & part.
7. deciſ.87. num.6. Duran. *deciſ. 23. n.3. & deciſ.87.*
num.4. & in Romana iurispatronatus 4. Iuly 1635. co-
ram bona mem. Merlino,& coram me in Auerſana Ca-
10 *pellania 17. Iunij 1639.* & alibi paſſim, concurrunt
etiam teſtium depoſitiones ſuper dicto Patronatu de
publica voce,& fama, ex quibus omnibus dictum
iuſpatronatus remanere concludenter probatum
cunctis patet, immo dicebant Domini ſufficere
Quadragenariam cum verſemur in familia priuata,
Achil. *deciſ.6. de iurepatronatus*, Mantic. *deciſ.* 318.
num.5. Rot. *deciſ.77. num.1. & 148. num. 1. part.1.*
recent. & deciſ.29. num.4 & 491. n.1.part.5.

11 Remanſit pariter iuſtificatũ à maiori parte patro-
norum, dum reſpectu Beneficij Sancti Eligij fuit
ipſe præſentatus à Scipione eius progenitore vnico
patrono qui deſcendit à fundatore vt teſtes compro-
bant ad tradita per Rotam *deciſ.148. num.2. part.2.*
recent. & in Compoſtellana Parochialis 11. Nouembris
12 *1629. coram bona mem. Merlino*, præſertim dum
idem Scipio donationem reportauit ab Alfuente,
qui ſolus præſentauerat de anno 1603. per quam in
eum tranſiuit ius præſentandi, quod eidem Alfuen-
ſi donatori competebat, *cap. cum ſeculum de iu-*
repatronat. Bero: *conſ.66. num.29. & conſ.78. num.2.*
lib.3. Abbas *in d. cap. ex litteris num.* 12. Seraphin.
dec.725. per tot.

Hæcque ſine ſcrupulo procedunt concurrentibus 13
non tantum teſtibus deponentibus dictum Scipio-
nem eſſe vnicum Patronum, immo conſtat ipſum
tanquam talem præſentaſſe de anno 1627. ſecuta
effectuatione, quod ſufficit, quamuis ſit vnicus
actus, Ripa, *in cap. cum Eccleſia Sutrina num.* 91.
de cauſ. poſſ. & propr. Rom. *conſ.* 311. *numer.7.*
Oldrad. *conſ.* 312. *numer.* 2. Dec. *conſ.* 17. *numer.* 2.
Garz. *de benef. part.* 5. *cap.* 5. *numer.* 59. Rota *de-*
ciſione 362. num. 3. part. 5. recentiorum, & in Cæ-
ſaraugustana Beneficij de Lingres 22. Iunij 1643.coram
R.P.D. meo Bichio qua poſſeſſione ſtante non re- 14
quiritur alia probatio deſcendentiæ ſuorum Auo-
rum ſiue à primo fundatore, quia illa ex dicta
quaſi poſſeſſione præſumitur, Seraphin. *deciſ.* 1334.
in fine, & recent. deciſ. 146. *num.* 2. *& 274. num.8.*
part. 1. & deciſione 176. num.7. part. 3. Adden. ad
Gregor. X V. *dec.349. ſub num.6.*

Secundo vero quoad Beneficium Sanctæ Mariæ 15
Angelorum præfatus Iacobus Antonius fuit præſen-
tatus à Petro de Granafeis quem eſſe ſolum patro-
num probant teſtes necnon multiplicatæ præſen-
tationes effectuatæ ab anno 1603. vſque ad annum
1617. tam ex propria perſona, quam ex perſona
Iacobi Antonij eius patris, quod ex prædictis ſuf-
ficit.

Nec quoad Beneficium ſancti Eligij obſtat ſcrip-
tura codicillorum ſtabilis de Auerſa, in qua conti-
netur vocatio dicti Capituli Oritani deficiente li-
nea maſculina, & fœminina Euangeliſtæ de Gra-
nafeis, quia talis ſcriptura fuit reputata informis
vti ſumptum de ſumpto, nec inde aliquam facit pro-
bationem, *l.3.cum ibi not. C.de diuerſ.reſcript.*Dec.*in*
*Auth ſi quis in aliquo, num.3.C.de eden.*Alexan.*con-*
*ſil.138.n.4 lib.1.*Mareſcott.*var.lib.1.cap.81. num.15.*
Rota *in Recentior.deciſ.187.num.4 p.5.& 201.num.14.*
*part.7.*Greg.X V. *deciſ.432.num.1.*Buratt. *deciſ.190.*
num.9.

Accedit vlterius vehemens ſuſpicio eorumdem 16
codicillorum proueniens ex tarda productione il-
lorum poſt tot vacationes dicti Beneficij ſpatio ferè
centum annorum, *l. ſi quis forte*, §. 1. ibi, *nec enim*
debebat tam magnam rem tamdiu retinere, ff. de pœn.
Granet.*conſ.28.num 6.* Cephal. *conſ.287.num.13. &*
*ſeq.*Oldrad. *conſ.183.num.10.* Menoch. *de præſumpt.*
lib.2. præſumpt.91. numer.5. & lib.3. præſumpt. 122.
n.94.

Et demum ſtante contraria obſeruantia admiſ- 17
ſionis maſculorum legitimorum ac naturalium fa-
miliæ de Granaſeis in præſentando remanet dimi-
nuta fides eorundem codicillorum, Rota *in puncto*
dec.703. num.8.in fine part. 2. recent. propterea cum 18
euidenter non appareat de proprietate ad fauorem
Capituli per rem iudicatam vel ex confeſſione par-
tis, vel ex publico, & authentico inſtrumento
fundationis ſemper venit reſpondendum ad fauo-
rem præſentati ab eo, qui reperitur in dicta quaſi
poſſeſſione præſentandi, vt cenſuit Rota *in dicta de-*
ciſ.362.num.4. & 5. verſ. quoniam part.5.recentior. In
præſenti autem caſu tantum abeſt quod prædicta
concurrant, quinimo totum contrarium ex ſupradi-
ctis.

Et ita reſolutum, &c.

Gadicen.

Gadicen. Decimarum.

Veneris 4. Decembris 1643.

ARGVMENTVM.

Appellans intra quod tempus debeat proſequi appellationem.

SVMMARIVM.

1 *Appellans intra tempus habet annum ad proſequendum cauſam.*
2 *Et qui intra annum non curauit cauſam committi, cauſa ſit deſerta.*
3 *De ſtylo palatij ſolet concedi biennium ad proſequendum appellationem.*
4 *Si tamen intra annum fiat aliquis actus.*
5 *Et appellans debet cauſam appellationis exercere.*
6 *Quando appellans citatus fuit ad docendum de appellatione, & eam proſequendam, ſi intra tempus nihil allegauerit poteſt exequi ſententia.*
7 *Quando ſcilicet ſententia eſt valida & iuſta.*

DECISIO CCXXIV.

1 DIXARVNT hodie Domini conſtare de re
iudicata, quæ veniat exequenda ex quo li-
cet a ſententia lata coram me in hac cauſa ſub die
7. Iulij fuerit pro parte Decani, & Capituli Gadi-
cen. appellatum in tempore, & fuerint conceſſi
Apoſtoli Teſtimoniales, quo caſu appellans habet
annum ad committendam cauſam appellationis, vt
per Put. *deciſ.* 361. *lib.* 2. *in correct.* Lancellot. *de at-
tent. appellat. parte ſecunda c.* 12. *in præfat. ſucc. de appell.
queſt.* 14. *num.* 2.
2 Nihilominus quia dictum Capitulum intra an-
num cauſam appellationis committere non cura-
uit fatalia fuerit elapſa, & cauſa remanſit deſerta
*Auth. et qui C. de tempor. appellat. cap. cum ſit Roma-
na de appellat* Sanchez *moral. lib.* 3. *cap.* 1. *dub.* 32.
num. 84. Caſſad. *deciſ.* 4. *de appellat.* Caputaq. *de-
ciſ.* 31. *&* 32. *part.* 1. Rota *deciſ.* 233. *num.* 3. *par.* 7.
recen.
3 Nec obſtat quod de ſtylo Palatij concedi ſoleat
biennium ad proſequendam appellationem, &
abſque alia cauſa impedimenti Veſtr. *in prax. lib.* 7.
4 *cap. vlt. num.* 9. quia fuit reſponſuio hoc procede-
re quando per appellationem intra annum fiat ali-
quis actus, vt per Caſſad. *deciſ.* 6. *num.* 8. *verſ. dum-
modo de appellat.* Achill. *deciſ.* 11. *eodem titulo*,
5 itaut non ſufficiat infra annum impetraſſe iudices,
ac cauſam commiſiſſe niſi etiam pars citetur ad di-
cendum contra commiſſionem, & ſic appellans
incipiat cauſam appellationis exercere, Paul. de
Caſtr. *in rubric. ff. de in ius vocando*, Bald. *in l. fi-
nali*, §. *illud. C. qui ſatiſdare cog.* Veſtr. *in prax. vbi
ſupra ante numerum decimam* Achill. *d. deciſ.* 11. *de ap-
pellat.*
6 Sed in præſenti ceſſat omnis difficultas cum nec
conſtet cauſam Appellationis fuiſſe commiſſam,
quinimo pars citata, & monita cum præfixione
competentis termini ad docendum de appellatione
eiuſque legitima proſequutione, & termino elap-
ſo nihil deduxerit, conſequenter nihil penitus in
cauſa actum fuiſſe. Et propterea iudicem à quo be-
ne poſſe ſuam exequi ſententiam tanquam in iudi-
carum tranſactam, vt tradunt Doctores, *in cap. per-
ſonas, & cap. cum ſit Romana de apppellat. l. poſt rem
iudicatam de re iudicata*, Parald. *lib.* 2. *rerum quoti-
dianarum cap. final. parte* 1. §. 1. *num.* 6 Boëi. *deciſ.*
293. *num* 8. *in fine*, dictæque conclusiones in præ- 7
ſenti procedunt abſque amaritudine cum agatur de
re iudicata proueniente ex ſententia Rotali vali-
da, & iuſta, cuius validitas detegitur ex reuolu-
tione actorum in quibus apparet concurrere om-
nia, quæ ad hunc effectum conſiderat Rota pe-
nes vulgatam deciſionem Caputaq. 260. *p.* 1.

Iuſtitia verò reſultat tam ex deciſionibus factis
in prima instantia coram R. P. D. meo Ghiſlerio,
quarum vltima reperitur impreſſa *parte ſeptima re-
centiorum deciſione* 217. quam etiam coram me in
ſecunda inſtantia; cum quibus Domini tranſiè-
runt, &c.

Et ita reſolutum; &c.

Bononien. fideicommiſſi de Naſcentoriis.

Lunæ 11. Ianuarii 1644.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria ad probandum in partibus quando concedatur.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria non ſolet concedi ad probandum contra illud quod iure probatum fuit.*
2 *Neque ad probandum per teſtes, quod per ſcripturas probari poteſt.*
3 *Neque quando materia articulata eſt inuerisſimilis.*
4 *Poſt rem iudicatam nullæ probationes admittuntur.*
5 *Si probatio ſit impoſſibilis non eſt concedenda remiſſoria.*
6 *Ex publicis documentis probatur deſcendentia.*
7 *In cauſa ſtatus, & deſcendentia probatio nocet tertio.*
8 *Statutum particulare litis ordinatorium in Rota non attenditur.*
9 *Cauſa diſcutitur in prima inſtantia in Curia, conceditur facultas probandi in partibus.*
10 *Non tamen conceditur contra ſententias in rem iudicatam tranſactas.*

DECISIO CCXXV.

DENEGARVNT hodie Domini Remiſ- 1
ſoriam petitam per DD. de Maloetiis, ex
quo articuli à primo ad vltimum tendunt
ad elidendam probationem antea factam ab Ange-
lo de Manzis circa eius deſcendentiam à Hierony-
ma de Naſcentoriis canonizata per tot deciſiones,
præſertim coram bonæ memoriæ Motman. ſub die
18 Decembr. 1637. & 19. Decembr. 1638. coram R. P.
D. meo Ghiſlerio *in* §. *quo vero, & in* §. *non obſtat*, hæc-
que remanent comprobata ex pluribus enunciatiuis
vt in inſtrumentis annorum 1536. 1537. 1552. datis,
vnde Remiſſoria petita remanet improbabilis cum
ea non ſoleat concedi ad probandum contrarium
illius quod iam extat probatum, Ægid. *deciſ.* 9. Sera-
phin. *deciſ.* 1460. *n.* 3. *& in recent. deciſ.* 319. *num.* 18.
part. 6. Duran. *deciſ.* 196. *n.* 3. nec ad probandum per 2

teſtes quod per ſcripturas poteſt probari Felin. *in cap.1. n.4. de appellat.* Rota *deciſ.10. n.6. de offic. de legat. in nouit.* Ægid. *deciſ.* 384. Rot. *in recent. deciſ.* 314. *ſub n.1. part.2. & deciſ.*414. *n.5. &* 569. *n.5.*
3 *part.2.* Duran. *deciſ.*196.*num.2.* vnde dicitur calumnioſe peti, & materia articulata inueriſimilis, quo caſu non ſolet concedi, Specul. *de probat. §.nunc dicendum num.*1. Rota *deciſ.*23.*de teſtibus in antiqui, & part.*1. *recent. deciſ.*424. *num.*1. *& part.* 2. *deciſ.* 471. *num.*2. Gregor. XV. *deciſ.* 414. *num.*3. & fuit coram me reſolutum *in Foroſempronien. bonorum* 16.
4 *Martij* 1640. Maxime quia hæc omnia fuerunt comprobata per tres ſententias conformes in Rota contra moniales Sanctæ Mariæ nouæ hæredes Pettiniali vltimi defuncti grauati, necnon aduerſus alios teſtes poſſeſſores, ac etiam exequutionem factam, vnde ſtante re iudicata, quæ dicitur finem litibus imponere probationes vlterius non recipiuntur, *c.cum Bertoldus de re iudic.* Caputaq. *deciſ.*51. *part.*3. Seraphin. *deciſ.*1308. *num.*1. Greg.XV. *dec.*184.*n.*2.*&* 211.*n.*1. Caualer. *dec.*208.*n.*1.*&* 250.*n.*3. *& part.*2. *recent. deciſ.*406.*n.*2.

5 Accidit vlterius quod materia articulata excedit metam centum annorum, quo caſu impoſſibile eſt reperire teſtes tam annoſos, qui poſſent deponere rem tam antiquam prout eſſet neceſſarium, ac de certa ſcientia prout fuit dictum in Hiſpalen. Decimationis de Almonte 27. Iunij 1639. coram bonæ mem. Pirouano, & coram me in dicta Foroſempronien. bonorum 16. Martij 1640. qua impoſſibilitate ſtante Rota alias denegauit remiſſoriam, vt *part* 5.*recent. deciſ.*235.*n.*3. *& part.*7. *dec.*217.*n.*9. &
6 coram me *in dicta Foroſempronien. bonorum*, & alibi ſæpius, vltra quod talis probatio adhuc eſſet irreleuans, quia non poſſet præferri probationibus reſultantibus ex tot publicis documentis, ex quibus deſcendentia præfata remanet concludenter iuſtificata *l. generaliter C. de non numerata pecunia*, cum aliis per Buratt. *dec.*952.*n.*9.

7 Nec fuit in dubium reuocatum quin probationes factæ ſuffragentur aduerſus DD. de Maluetiis quamuis tertios, cum agatur in cauſa ſtatus, iuxta *l.ingenuũ, ff.de ſtatu hominum*, vt de deſcendentia loquitur Text. *in l.*2. *§ finali, & l.*2.*& ſeq. ff.de liber.agnoſcen.* Peregrin. qui loquitur *in cauſis fideicommiſſariis art.* 33. *n.*44. Seraphin. *deciſ.*753. *per totam, & in Bononien. fideicommiſſi de Pancaldis* 10. *Iunij* 1642. *coram R.P.D.meo Cerro.*

8 Nihil obſtat quod ex diſpoſitione ſtatuti Bononiæ in cauſis primæ inſtantiæ venias concedenda Remiſſoria abſque alia iuſtificatione quod materia articulata releuet, quia fuerit reſponſum tale ſtatutum tanquam ordinatorium non attendi in Rota Gregor. XV. *deciſ.*352. *n.*7. *& in addit ad eandem dec.*182.*n.*8.

9 Minus fuit habita in conſideratione replicatio quod talis remiſſoria non ſoleat in prima inſtantia denegari, cum ſit durum quod cauſæ prioris inſtantiæ diſcutiantur in curia, & tollatur facultas probandi in partibus, vt dixit Rota coram Gregor. XV.
10 *deciſ.*403. *num.*4. coram Buratt. *deciſ.*821. *n.*1. quia vt ſupra dictum fuit cum deſcendentia Angel. fuerit per tres ſententias conformes approbata, inde cauſa ſuper deſcendentia non poteſt dici noua, & ſi ea concederetur eſſet dare remiſſoriam contra deciſiones, & ſententias rotales tranſactas in iudicatum, quæ non datur Rota *deciſ.*39.*num.*11. *part.*2.*diuerſ. & in recent. deciſ.*136. *part.* 2. *&* 246. *numer.* 2. *parte* 2. *& part.* 7. *deciſ.* 217. *n.* 2. Deciſiones verò Gregorij, & Buratti præfatæ procedunt in diuerſis terminis prout ex earum lectura manifeſtè liquet, ibi enim cauſa erat in prima inſtantia, in quibus terminis nos non verſamur; vnde multo fortius fuit denegata Remiſſoria vtraque parte informante, &c.

Romana Depoſiti,

Sabbat. Rota Martiniana 23. Ianuarij 1644.

ARGVMENTVM.

Creditor, qui ex mandato ſui debitoris ab eo qui iſtius debitor exiſtimabatur, & non erat creditum accepit, illi à quo accepit non tenetur reſtituere.

SVMMARIVM.

1 *Creditor aliquid exigens pro ſuo credito, ex mandato debitoris non tenetur illud reſtituere.*
2 *Qui indebite ſoluit alteri ex mandato illius qui debebat contra mandantem agere poteſt, non aduerſus creditorem mandantis cui ſoluit.*
3 *Repetitio non datur contra eum, qui ſuum recipit licet ab alio, qui non ſit debitor.*
4 *Qui indebitum ſoluit repetere poteſt.*
5 *Qui alicui ſoluit ex mandato alterius perinde eſt ac ſi iſti, vel illius procuratori ſoluiſſet.*
6 *Qui eſt in bona fide nullam pœnam incurrit.*
7 *Pecunia ſoluta ſtatim fit accipientis.*
8 *Accipiens pecunias titulo lucratiuo tenetur in ſubſidium ſoluenti.*
9 *Secus accipiens titulo oneroſo.*
20 *Remedium ſubſidiarium ceſſat quando datur remedium ordinarium & n.*11.
12 *Reſtitutio non conceditur aduerſus eum, qui quod ſibi competebat accepit & conſumpſit.*

DECISIO CCXXVI.

POST plures deciſiones in hac cauſa emanatas coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano, in quibus reſolutum fuit Sac. Mõtem Pietatis teneri ad reſtitutionem depoſiti ſcut.15000. facti per bonæ memoriæ D.Ioann. Antonium Vrbinum Ducem S.Gemini, & ſucceſſiuè lata ſententia, quæ fuit coram me confirmata, & reſeruatum videre an Mons poſſet dicta ſcuta 15000. repetere ab hæredibus quondam Flaminis Razzantis, cui fuerunt ſoluta de ordine Dominorum de Aquauiua debitorum Razzantis, & ad quorum fauorem cantabat Depoſitum, dubitaui hodie An hæredes dicti quondam Flaminis Razzantis teneantur reportare in Banco Sac. Montis Pietatis dicta ſcuta 15000. per eundem Flaminium exacta, & Domini negatiuè reſoluerunt.

Quia cum Razzantes dictas pecunias exegerit à 1
Dominis de Aquauiua eius debitoribus pro extinctione proprij crediti & ſic titulo oneroſo, nec vllum vinculum reperiatur appoſitum in mandato reportato, inde ad aliquam reſtitutionem non poteſt Razzantes condemnari, vt probant Text. expreſſi in *l.*51. 15. 11. vbi Domini communiter, *l.qui hominem* 34. *in princ.* (*Non titio ſed tibi partem hominis condicet*) vbi gloſſ. *& in lege ſi alieni.* 78. *ff. de ſolut.*

Decian. *in l. ſingularia num. 6. ff. ſi certum petatur.* Ioſeph. Ludouicus *deciſ. Lucen.* 25. *num.* 4. Buratt. *dec. 2. n. 1. cum ſeqq.* cum aliis per Rotam *deciſ.* 77. *num. 3. part. 6. recent.*

2 Indubitatum eſt enim Montem Pietatis purè, & ſimpliciter acceptaſſe ordinem illi directum à præfatis Dominis de Aquauiua ad hoc vt Razzanti ſolueret dicta ſcuta 15000. depoſitata ad eorum fauorem, per quam acceptationem venit dicendum Montem voluiſſe ſequi fidem illorum, vndè, ſi Mons malè vel debitè ſoluit valet tantùm actionem dirigere aduerſus præfatos Dominos de Aquauiua ordinem facientes non autem contra Razzantem, *l. ſi Procurator in fine, ff. de condit. indebit.* Surd. *conſ.* 4. *num.* 10. *& conſ.* 528. *num.* 18. *verſ. ſi igitur ſoluerant, num.* 29. Grat. *diſcept.* 304. *num.* 1. Me-
3 noch. *conſ.* 300. *num.* 30. cum repetitio non detur contra eum, qui ſuum recepit licet ab alio quàm à ſuo debitore pecunias recipiat, *l. repetitio 44 ff. de condit. indebit.* vbi optimè Faber. *in rationabil.* Caual. *dec.* 460. *n.* 4.

4 Nec obſtat quod Miniſtri ſacri Montis ſoluerint dicta ſcuta 15000. indebitè, ſiue ex falſa cauſa prout remanet iuſtificatum ex deciſ. emanatis aduerſus eumdem Montem coram Reuerend. D. meo Decano ad fauorem Excellentiſſimi Domini Ferdinandi Vrſini Ducis ſancti Gemini, propterea eſſe locum repetitioni, argum. text. *in l. eleganter, 23. ff. de con-*
5 *dict. indeb.* quia Miniſtri ſacri Montis ſoluerunt ex falſa cauſa DD. de Aquauiua aduerſus quos competit actio repetitionis indebiti, non autem contra Razzantem verum, & legitimum creditorem DD. de Aquauiua, de quorum mandato fuit quondam Flaminio Razzanti facta ſolutio, quo fit vt perinde habeatur, ſiue reputetur ac ſi præfatis Dominis de Aquauiua, ſiue eorumdem Procuratori perſolutum fuiſſet, *l. verò Procuratori, lege qui hominem, §. ſi Titium, ff. de ſolut.* Add. ad Gregor. XV. *deciſ.* 139. *num. 7. verſ. ad exigendum,* Rota *dec.* 227. *num.* 1. *part. 6. recent.*

6 Remanſit etiam indubitatum Razzantem etiam ignoraſſe ſolutionem faciendam per Montem de ſcutis 15000. fuiſſe indebitè factam, qua bona fide ſtante non valuit aliquam pœnam incurrere argom. text. *in l. quicumque,* vbi gloſſ. *in verbo incuſare, C. de ſeru. fugit. l. ſi quis abſentis ſupra, verſ. longè magis, ff. de action. & obligat. l. ſi procuratorem, §. ſi ignorantes, ff mandat.*

7 Dicebant etiam Domini quod cum ſolutio facta Razzanti non fuerit facta nomine proprio Montis, ſed nomine Debitorum Razzantis, & ad effectum dictum debitum extinguendi itaut dicatur ſequuta commiſtio pecuniarum bona fide, & ſucceſſiue conſumptio facta rei propriæ, inde ad reſtitutionem pulſari nullatenus poſſe, cum pecunia ſtatim alteri ſoluta incontinenti fiat accipientis ita, & taliter vt condici, aut vendicari non poſſit, *l. ſi alieni nummi 78. ff. de ſolut. l. ſingularia ff. de rebus credit. & ſi cert. petat.* vbi Bart. & Angel. *num.* 7. Menoch. *conſ.* 300. *num.* 52. Surd. *conſ.* 4. *num.* 10. *& conſ.* 528. *num.* 16. *&* 29. Rota *deciſ.* 77. *num.* 31. *part. 6. recent.*

8 Nec dicatur Razzantem teneri ad reſtitutionem pecuniarum ſaltem ex æquitate, & in ſubſidium iuxta text. *in l. ſi me, & Titium, ff. de rebus credit. & ſi cert. pet.* quia obiectum procederet ſi Razzantes dicta ſcuta 15000. recepiſſet titulo lucratiuo, quo
9 caſu fortaſſe contra eum daretur dicta actio ſubſidiaria, ſecus verò dum dictas pecunias recipit, titulo oneroſo in extinctionem proprij ſui crediti præcedente quietantia, ac iurium ceſſione, quo caſu nulla de iure competit actio ſubſidiaria Alex. *conſ.* 92. *num. 6. lib.* 1. Menoch. *de recuper. remed.* 4. *n.* 2. *&* 4. *Coſta de remed. ſubſid. remed.* 12. *num.* 4. *verſ. ſecundum eſt,* Surd. *conſ.* 528. *n.* 21. Rot. *dec.* 77. *n.* 23. *cum tribus ſeqq. part. 6. recent.* Buratt. *dec.* 874. *num.* 9.

Sed in præſenti cum detur remedium ordinarium aduerſus DD. de Aquauiua ad fauorem Montis ceſſat vtique ſubſidiarium quod non datur, niſi quando quis reperitur deſtitutus omni alio Iuris auxilio, & aliunde parti conſulere non poſſit *d. l. ſi me, & Titium,* vbi Socin. Rimin. & Alexand. Coſta *de remed. ſubſid. prælud.* 7. *num.* 9. *& remed.* 12. *num.* 5. Surd. *conſ.* 528. *n.* 19. *&* 20. Giouagn. *conſ.* 72. *n.* 38. *lib.* 1. Rota *in recent. dec.* 351. *n.* 9. *part.* 5. *& dec.* 77. *num.* 27. *part.* 6. *& in Anconitana cenſuum* 24. *Februarij* 1643. *coram me.* 10

Nihil obſtat quod Monti veniat tanquam minori concedenda reſtitutio in integrum aduerſus ſolutionem perperam factam, quia cum vt ſupradictum eſt habeat actionem ordinariam aduerſus mandantes, quibus ſolutio facta fuit, non autem Razzanti habenti cauſam ab illis ceſſat inde quæcumque reſtitutio, ſiue actio extraordinaria Menoch. *conſ.* 144. *num.* 56. Odd. *de reſtitut. in integr. quæſt.* 17. *art.* 2. *num.* 1. *& artic.* 1. *num.* 48. cum ea non detur aduerſus eum qui recepit, quod ſibi verè competebat, & bona fide conſumpſit Rota, quæ alios refert, *dict. deciſ.* 77. *num.* 30. *&* 31. *part.* 6. *recent.* 11

Et ita reſolutum, &c.

Comen. Bonorum.

Veneris 29. Ianuarij 1644.

ARGVMENTVM.

Quando ex aliqua cauſa reſcinditur permutatio vnaquæque pars ad ſuam rem redire debet, æqualitáſque ſeruanda eſt.

SVMMARIVM.

1 *Reſciſſa permutatione vnuſquiſque ex permutantibus redit ad ſua bona.*

2 *Eccleſia, quæ eſt iuſtitiæ cultrix tenetur reſtituere omnia, quæ occaſione contractus reſciſſi acceperit.*

3 *Quando reſtituuntur bona permutata reſciſſa permutatione valor fructuum ad æqualitatem ex æquitate reſtituendus eſt, & compenſandus.*

4 *Si tamen liquida ſit inæqualitas.*

5 *Requiritúrque ita clara, & liquida probatio vt nullo modo offuſcari poſſit.*

6 *Relatio peritorum ſine die, menſe, & anno, nec in actis producta non eſt in conſideratione.*

DECISIO CCXXVII.

CENSVERE hodie Domini Ludouico Vaccano, & Barbaræ coniugibus dandam eſſe reintegrationem ad bona permutata cum aliis bonis ſpectantibus ad Canonicatum Eccleſiæ Comen. poſſeſſum per Canonicum Peregrinum, quia cum per ſententiam A. C. fuerit reſciſſa permutatio ad inſtantiam Eccleſiæ, cuius vigore recuperauit bona, quæ ex cauſa permutationis præfatæ tradiderant 1

Authoribus dictorum Ludouici, & Barbaræ, Inde quiſque debet redire ad ſua primæua Iura, & ſic debet dicta Eccleſia relaxare bona, quæ ob eandem cauſam recoperat iuxta terminos, *l ſi diuerſa pars, Cod. de tranſact. & l. prima, Cod. quando liceat ab empt. diſced. & l. 1. Cod. de reſcindend. venditione.* Surd. *conſ.* 179. *num.* 37. Pedrach. *conſ. vnic. num.* 556. Caldas *de emptionib. & vendit. cap.* 31. *num.* 42. Rebuff. *in Prax. tand. de permut. num.* 25. *& in concordan. tit. de collat. §. volumus in verbo permutationum.* Seraphin. *deciſ.* 547. *num.* 4. & 5. Gregor. X V. *deciſ.* 418. *num.* 9. *& part.* 5. *recent. deciſ.*
2 315. *num.* 15. cum non ſit æquum qood Eccleſia, quæ eſt cultrix iuſtitiæ, & Pietatis locupletetur cum aliena iactura, vnde tenetur omnia occaſione huius contractus accepta reſtituere gloſſ. *in Auth. hoc. Ius in fine, Cod. de ſacroſ. Eccleſ.* Abbas *in cap. ſi quis in fine, de reb. Eccleſ. non alienandis.* Decian. *conſ.* 36. *ſub numer.* 8. Rota poſt Cenc. *de cenſ. deciſ.* 463. *& in Peruſina oblationum 4. Iuly* 1640. *coram bon. mem. Merlino, &* 10. *February* 1642. *&* 4. *May* 1643. *coram R. P. D. meo Cerro.*

3 Nec obſtat exceptio retentionis oppoſita per d. Canonicum Peregrinum pro fructibus recompenſatiuis promiſſis, pro rata declarata per Peritos electos iuxta tenorem prætenſæ tranſactionis initæ de ſoluendo ſcuta quinque pro centenario, pro eo quod plus valerent bona Eccleſiæ permutata cum Authoribus præfatorum coniugum iuxta æquitatem, *l. curabit, Cod. de act. emptor.* Gregor. X V. *dec.* 254. *n.*6. vbi Adden. *num.* 7.

4 Quia fuit per Dominos reſponſum obiectum ceſſare in præſenti, ea quo negari non poteſt qoin dictum prætenſum creditum Eccleſiæ ſit ſaltem illiquidum, & turbidum tam in quantitate qoam in ſubſtantia, vnde retentio venit neganda aduerſus petitam reintegrationem, *leg. finali, Cod. de compenſat.* Alexand. *conſil.* 93. *numer.* 1. *lib.* 4. Pariſ. *conſil.* 121. *column.* 3. *lib.* 2. Menoch. *de arbitrar. caſu* 24. *num.* 1. Gratian. *diſcept.* 734. *num.* 13. *& ſeq.* Surd. *deciſ.* 184. *num.* 6. Seraphin. *dec.* 1455. *numer.* 4. *& part.* 1. *recent. deciſ.* 679. *in fine, & part.* 3. *deciſ.* 743. *numer.* 8. Buratt. *deciſ.* 419.
5 *num.* 3. cum ad hunc effectum requiratur probatio tam clara, & liquida, vt nulla exceptione, ſeu velamine offuſcari, & adumbrari queat, vt fuit reſolutum in Romana, ſeu Iannen. locorum Montium 31. Maij 1638. coram bon. mem. Buccabella & in eadem coram me prima Maij 1641. poſtea confirmata coram R. P. D. meo Melrio ſub die 26. Ianuarij 1643. & in Romana Retentionis Domorum 13. Maij 1642. & 2. Martij 1643. coram R. P. D. meo Ghiſlerio, & in Neapolitana, penſioois 2. Martij 1643. coram me.

Nec pro liquidatione fructuum facit adducta æſtimatio, ſeu relatio Peritorum, quia cum illa careat die, menſe, & anno, & non in actis producta, eo minus recognita non fuit habita in conſideratione, & perinde ſe habet ac ſi eſſet extra mundum Rota *deciſ.* 404. *numer.* 1. *part.* 1. *recent.* Adden. ad Gregor. X V. *deciſ.* 224. *num.* 6.

Et ita reſolutum, &c.

Oritana Beneficiorum.

Lunæ 29. Ianuarij 1644.

ARGVMENTVM.

De conceſſione, vel negatione remiſſoriæ.

SVMMARIVM.

1 *Non eſt concedenda remiſſoria ad impediendam exequutionem gratiæ iuſtificatæ.*
2 *Vt remiſſoria concedatur prius purganda ſunt attentata.*
3 *In materia beneficiali Rota non ſolet concedere remiſſoriam quando non datur fumus iuſtitiæ.*
4 *Articuli ad probandam malam expreſſionem valoris beneficij dicuntur continere materiam obiectiuam.*
5 *Quando gratia non eſt fundata ſuper valore nihil obſtat probatio non expreſſionis eius.*
6 *In poſſeſſorio datur remiſſoria pro retardanda immiſſione in poſſeſſionem petitam ab actore.*
7 *Non tamen in materia beneficiali niſi detur fumus iuſtitiæ.*
8 *Vni conceſſa ex litigantibus remiſſoria alteri eſt concedenda.*
9 *Niſi circunſtantia facti ſuadeant denegationem.*
10 *Ex diuerſis non fit illatio.*

DECISIO CCXXVIII.

FVIT hodie reſolutum eſſe denegandam Remiſſoriam Capitulo Oritano, quia non debet concedi ad impediendam exequutionem Gratiæ Apoſtolicæ Iacobi Antonij Gianafei iuſtificatæ vt apparet ex deciſione coram me emanata ſub die 2. Decembris præteriti, & pro qua competit immiſſio ad inſtar, *leg. finalis, Cod. de edict. D. Adrian. tollen.* Rota *in recent. deciſ.* 212. *num.* 7. *& deciſ.* 424. *num.* 3. *part.* 1. *& deciſ.* 985. *num.* 16. *part.* 5. *& part.* 6. *deciſ.* 306. *num.* 3. Gregor. X V. *dec.* 367. *num.* 1. *vbi Adden.* 1

Vlterius qoia Capitulo Oritano obſtat purgatio attentatorum, de quibus iam dictum fuit conſtare ſub die 19. Ianuarij 1643. coram me quibus non purgatis Remiſſoria non venit concedenda, Lancellot. *de attent. part.* 3. *cap.* 30. *num.* 168. Caputaquen. *deciſ.* 52. *part.* 3. Gregor. X V. *dec.* 276. *num.* 5. & quamuis fuerit appoſitum ſequeſtrum, tamen illud valuit prouidere pro fructibus futuris, non autem pro præteritis, ac expenſarum refectionem. 2

Necnon quia non datur aliquis fumus materiæ articulatæ, quo deficiente Rota non ſolet concedere remiſſoriam in materia beneficiali, in qua verſamur, vt *in recent. deciſ.* 484. *numer.* 8. *part.* 4. Buratt. *deciſ.* 23. *num.* 4. Coccin. *deciſ.* 165. *num.* 1. 3

Rurſos quia articuli tendunt ad probandam malam expreſſionem valoris Beneficij, de qua non datur fumus, dicuntur continere materiam obiectiuam, ac reprobatoriam, Caputaq. *deciſ.* 54. *num.* 4. *& deciſ.* 60. *part.* 3. Rota *in recent. dec.* 382. *num.* 14. *part.* 5. Caualer. *deciſ.* 512. *num.* 1. Duran. *deciſ.* 121. *num.* 1. Vltra quod gratia Granafei non eſt principaliter fundata ſuper valore 4
qua pro 5

quaptopter inde adhuc probata mala expreſſiooe illius non reſultaret cauſæ victoria, Rota *deciſ.* 18. *de except. in antiq. & poſt. 2. vol. deciſ. diuerſ. in Pra-cticab.* Rota, *de articul. obiect. num.* 27. *& num.* 95. *cum ſeqq.* Lotther. *de re Benefic. lib.* 2. *quaſt.* 42. *num.* 4. *&* 9.

6 Nec obſtat quod etiam io poſſeſſorio datot remiſſoria pro retardanda immiſſione, quando petitur ad reprobandam petitionem factam ab Actore,
7 vt dixit Rota *deciſ.* 625. *num.* 4. *part.* 3. *recent.* quia fuit per Dominos reſponſum in materia beneficiali, in qua verſamur dictam concluſionem noo procedere, nec eſſe admittendam niſi deror fumus, vt *in dictis deciſionibus* 584. *num.* 8. *part.* 4. *recent.* Bucatt. *deciſ.* 23. *num.* 4. *& deciſ.* 28. *num.* 4. Cocin. *deciſ.* 163.

8 Vltimo oon releoat quod in Iudiciis veniat ſeruanda æqualitas vnde cum dicto Granafeo fuerit conceſſa Remiſſoria veniat etiam ea concedenda Capitulo præfato. Gregor. X V. *deciſ.* 571. *num.* 1. *&* 2.

9 Quia dum circunſtantiæ facti ſuadent denegationem remiſſoriæ, tunc non attenditur prætextus æqualitatis ſeruaodæ, vt fuit dictum in Toletana Decimarum de Capilla 4. Iuoij 1640. coram Eminentiſſimo Cardinali Veroſpio, cum ſemper verum ſit dicere quod dicto Prouiſo Apoſtolico perneceſsè eſſet remiſſoria concedenda, ex quo ille debebat examinare Teſtes, pro iuſtificatione ſuæ gratiæ. At verò dictum Capitulum non eget probatione non veri valoris expreſſi per Granafeum, qui adhuc eo probato nihil operaretur, vt ſupradictom eſt, qoa diuerſitate ſtante, non venit facienda illatio de caſu ad caſum *l. Papinianus exuls, ff. de inoffic.*

Et ita concluſom, &c.

Romana Prælationis.

Mercurij 24. Februarij 1644.

Argumentum ex Summariis.

1 *Dominus directus præfertur aliis emptoribus rei emphyteuta, ſubiecta.*
2 *Vicini volentes ædificare ad vrbis ornatum præferuntur aliis emptoribus ex ſtatuto* Greg. XIII.
3 *Ceſſat dictum ſtatutum in venditione imperfecta, qualis eſt illa, quæ non eſt cum omnibus pactis & conditionibus Domini.*
4 *Dominus directus poſt duos menſes ſcientia contractus non poteſt retrahere.*
5 *Si denunciatio fuerit facta formalis cum omnibus pactis.*
6 *Si ædificatio fieri nequeat non prodeſt ſtatutum relatum,* nom. 2.
7 *Non poteſt prope Monaſterium Monialium ædificium fieri per quod Moniales inſpici poſſunt.*
8 *Fauor religionis præfertur ornatui vrbis.*
9 *Si Dominus directus offerat ædificare in vrbis ornatum abſque dubio præfere.*

DECISIO CCXXIX.

EMPTA domo controuerſa ſub proprietate Monialium ſancti Silueſtri de Capite per Bartholomæum Ianuatium Cerarolum ab Alexandro Menghino ſucceſſiuè intentato rettactu per D. Abbatem Paulum de Angelis vicinum ad eximendum ſe à vexationibus, idem Bartholomæus domum præfatam Abbati Paulo retroceſſit, poſtmodum Moniales proprietariæ intentarunt rettactum eiuſdem domus coram locum tenente Emioentiſſimi Vicarij Vrbis, & ſententiam faoorabilem reportarunt, cauſa io gradu appellationis mihi commiſſa dubitaui hodie, an Moniales eſſent præfereodæ, & Domini affirmatiuè reſponderunt.

1 Moti ex eo quia dd. Mooiales ſuot Dominæ directæ vigore proprietatis domus, vnde prælatio aduerſus quoſcumque alios emptores rei emphyteuticæ debet concedi per text. *in l. finali, Cod. de Iure emphyt. cap. potuit de locat.* Caldas *de Iure emphyteuti. lib.* 4. *cap.* 1. *& ſeqq.* Alexand. *conſ.* 27. *num* 6. *lib* 6. Cæpol. *conſ. ciuil.* 45. *ex num.* 4. *verſ. ſi emphyteuta.* Capic. *dec.* 99. *num.* 2. *cum ſeqq.* Tiraquell. qui plures cumulat, *de retract. lignag.* §. 21. *gloſſ. vnic. num.* 3. *& ſeq.* Rot. *in Romana domus* 22. *Iunij* 1611. *coram Cardinali Lancellotto,* §. *qua confirmatur.*

2 Non obſtat coostitutio Gregorij XIII. *in ordine la* 28. *de ædificiis, & Iure congrui, in qua,* §. 6. conceditur Prælatio Vicinis volentibus ædificare ad Vrbis ornatum etiamſi eſſent loca pia, ſiue Eccleſiaſtica, vt *in* §. 14. Rot. *poſt Pacific. de ſalu dec.* 143. *num.* 14 & latè proſequitur *deciſ. Cameralis in Romana affrancationis* 12. *Decembris* 1642. *coram Reuerend. D. Bonuiſio Cameræ Apoſtolicæ Decano.*

3 Quia reſpondebant Domini locum ſibi non vendicare in præſenti conſtitutionem præfatam Gregorianam, cum ea locum non habeat io veoditione inualida, & imperfecta provt in hoc caſu, dum dicta venditio Mooialibus Proprietariis, ac Vicinis non fuit intentata cum omnibus pactis, & conditionibus, provt requiritur tam de Iore communi, vt *in d. l. final. C. de Iur. emphyt. quam ex dicta conſtitutione Gregoriana,* §. 8. Bald. *de Iure patlbum. verſ. ſed pond. iure municipali num.* 14. Afflict. *eod. tit.* §. 2. *num.* 3. *&* 4. Tiraquell. *de retract. lignag.* §. 36. *gloſſ.* 2. *à num.* 26. *vſque ad* 30. Gratian. *diſcept.* 742. *n.* 3. Thomar. *deciſ.* 28. *numer.* 28. *& deciſ.* 40. *num.* 15. Cenc. *de cenſ. quaſt.* 64. *numer.* 19. *& poſt eius tract. deciſ.* 157. *numer.* 3. *& deciſ.* 158. *num.* 8. & alibi ſæpius.

4 Minus obſtat quod Moniales habuerunt ſcientiam dictæ venditionis, & quod effluxerint duo menſes à Iure præſcripti ad retraheodum abſque eo quod declarauerint velle præferri, vt colligitur ex lite inter Mooiales prædicta, & D. Abbatem ſuper deuolotione eiuſdem domus ex addoctis per Tiraq. *de retract. lignag.* §. 36. *gloſſ.* 2. *n.* 24.

5 Quia cum Monialibus non fuerit denunciata quaotitas pretij, aliaque pacta contenta in emptionis inſtrumeoto ad excluſionem prælationis ſcientia in genere non venit babenda in conſideratione; cum requiratur formalis denunciatio Barthol. *in l. denunciatio,* §. *quid ergo, ff. ad l. Iuliam de Adult.* Tiraquell. *de retract. lignag.* §. 36. *gloſſ.* 2. *num.* 26. 27. *&* 29. Seraphin. *deciſ.* 1468. *per tot.* Gregor. X V. *deciſ.* 425. *num.* 7. *& in Romana Vineæ* 31. *Ianuarij* 1601. *coram Millino,* penes Cenc. *de cenſ. dec.* 557. *num.* 9.

6 Prædictis accedit, quod dictus Abbas habens cauſam ab Alexandro Menchino non valebat in dicta domo ædificium inſigne conſtruere, itaut Vrbis ornatus, ac decus ſequi poſſit, ſtante pacto in prima conceſſione de oon extollendo parietes ibi. *Più di* 45. *palmi, nè ſi poſſa aggiungere, ſito à ſito,* fuitque expreſsè Bullæ Gregorianæ renonciatom inde Bullam præfatam non ſuffragari vt ex pluribus authoritatibus,

Digitized by Google

tatibus, & rationibus comprobauit Rota *in Romana Retractus deciſ.243. num. 40. cum ſeqq. & deciſ.339.*
7 *num.3.4.& 5. part.5. recent.* Vlterius quis dicta Domus reperitur ſituata in conſpectu dicti Monaſterij, vnde quamuis dictus Abbas vellet fabricare ad Vrbis ornatum adhuc non valeret eum eleuare murum, & in eo feneſtras facere à quibus poſſint Moniales ab humanis aſpectibus cerni, & inſpici non reperiatur permiſſum à Iure Dominic. de S. Gemio. *in c.primo de ſtat.Regul. in 6.* Padella *in l. altius num.9. C.de ſeruit. & aqu.* Cæpol. *in tract. de ſeruit. in tit. de feneſtr. verſ.3. Fallit* Bero. *conſ.135. num.9. & 10. cum ſeqq. lib.3.* Muta *deciſ. Sicil.8.n.6.*
8 Buratt. *deciſ.631. num.21.* venit etiam præferendus fauor Religionis publico fauori ratione Ornatus Vrbis in quo nititur Gregoriana conſtitutio, *l.final. C.de Sacroſanct. Eccleſ.* Franciſcus Hieron. de Leo *deciſ. Valent. 90. per tot. part.1. & præſertim.n.10.*
9 In omnem caſum cum dd. Moniales Dominæ directæ ſint paratæ, & offerant pariter ædificare, & Vrbem ornare, merito debent præferri, vt cenſuit Rota *deciſ. 2. coram bona mem.Coccino.*

Et ita reſolutum, &c.

Amerina Bonorum.

Veneris 26. Februarij 1644.

Argumentum vide in Deciſ.205.

SVMMARIVM.

1 *Loca montium Eccleſiæ alienari poſſunt.*
2 *In alienatione neceſſaria non requiritur ſolemnitas Extrauag. Ambitioſæ.*
3 *Ad ſoluendum debitum alienari res Eccleſiæ poteſt.*
4 *Res empta ſubrogatur loco rei alienatæ ad pretium rei emptæ ſoluendum.*
5 *In caſibus à iure permiſſis poteſt res Eccleſiæ pretioſa alienari.*
6 *Prohibitio alienationis à S.Pont. facta non comprehendit prædictam alienationem.*
7 *Prohibitio particularis alienationis intelligitur de voluntaria, non de illa quæ fit in executionem contractus liciti.*
8 *Bona ex fundatoris, vel alterius deſtinata ad alimenta poſſunt alienari in executionem contractus emptionis.*

DECISIO CCXXX.

EX omnia benignitate Dominorum conceſſa noua audientia Venerabili Collegio S.Noberti de Vrbe ſuper ſecunda parte deciſionis in hac cauſa emanatæ ſub die 18. Maij 1643. confirmatoriæ aliarum in qua firmatur, exequutionem faciendam per Paulum Parcum pro conſequutione ſui crediti ſcutorum 2000. non eſſe ſtandam ad bona per eum vendita tantum, ſed etiam poſſe fieri ſuper fructibus bonorum Collegij, necnon locis montium, & ſic ſuper proprietate, cuius Deciſionis fundamenta Dominis in præſenti diſputatione placuerunt.

1 Nec fuit in dubium reuocatum, quin loca Montium ex conſtitutionibus ſummorum Pontificum poſſint libere vendi & hypothecari, cum ea cadant ſub obligatione Camerali, ita, & taliter vt ſuper illis libere executio fieri poſſit pro ſatisfactione creditorum, vt cenſuit Rota *in Romana locorum montium 18. Maij 1605. coram R.P.D. Meltio*, præſertim cum verſemur in alienatione neceſſaria proueniente ex cauſa acquiſitionis ob perfectam emptionem ad fauorem d. Collegij, quo caſu nulla requiritur ſolemnitas extrauagantis *Ambit. de reb. Eccleſ. non alien.* Redoan. *eodem tit.rubr.de caſib. in quibus fit alienatio*, alias *q.51.c.7.per tot.* 2

Nec obſtat quod fructus, ac bona Eccleſiæ obligari nequeant vltra triennium per proprium Rectorem, multóque minus per Adminiſtratorem, prout eſt Præſes Collegij S.Norberti, dictum enim obiectum eodem modo remanſit ſublatum, dum non verſamur in alienatione, ſed in mera acquiſitione de iure permiſſa, inde executio recta via poteſt fieri contra bona illius, qui ad pretium non ſolutum remanſit obligatus, eo enim caſu dicitur alienatio neceſſaria, *l. à Diuo Pio §. in venditione, ff.de re iudic.* Rot. *in d. Romana locorum Montium* 18. *Maij* 1643. *coram D.meo Meltio*, cum pro locis Montium remaneant ſubrogata bona dicti Pauli dicto Collegio vendita, quibus frui valet, *l.ſi vſusfructus legatus 35. vel 41.§.vſusfructus, ff.de vſufruct.* 3 4

Minus obſtat quod loca montium dicantur pretioſa mobilia, & quæ ex decreto Congregationis Sacri Concilij Tridentini ſub die 17. Septembris 1624. nequeant à Regularibus diſtrahi, hypothecari, ſeu obligari abſque ipſius Concilij expreſſa licentia in ſcriptis gratis concedenda, quia ex lectura dicti decreti apparet illud excipere caſus à iure permiſſos, ibi præterquàm in caſibus à iure permiſſis. 5

At verò præſentem Caſum eſſe à iure permiſſum eſt ſatis tritum, dum emptio dictorum bonorum ſtabilium fuit valida, licita, & fauorabilis Collegio, prout per tres deciſiones prima coram Eminentiſſimo Cardinali Hieronymo Veroſpio, & duabus coram me firmatum fuit, cum quibus hodie Domini tranſiuerunt. 6

Nec fuerunt habita in conſideratione quæ dicuntur circa prohibitionem factam à Sanctiſſimo D. N. ſub die 30. Ianuarij 1633. quod vniuerſa loca montium Collegij præfati Sácti Norberti vendi aut diſtrahi non poſſint, niſi cum licentia Sanctæ Sedis Apoſtolicæ attendenda in ſcriptis, quia talem prohibitionem non tangere contractum acquiſitionum, nec generalem hypothecam præmiſſam à præfata Sacra Congregatione, declarauit eadem Sacra Congregatio ſuper præcedenti decreto.

Quo verò ad peculiarem prohibitionem de non diſtrahendis nonnullis locis montium emanatam inter ipſos Monachos ad hoc vt Præſideres pro tempore ea diſtrahere non valeant dictum fuit eam eſſe intelligendam de alienatione à iure permiſſa pro executione dicti contractus validi à iure approbati, vt latè deductum fuit *in dicta deciſione hodie confirmata ſub d.die* 18. *Maij* 1641. 7

Vltimò non releuare quod nonnulla ex dictis locis Montium ex fundatoris, & Benefactorum voluntatibus ſint vinculata, & deſtinata pro alimentis, & neceſſaria ſuſtentatione Collegij præfati, nec in alium vſum poſſint conuerti, non præcedente licentia Papæ, quia cum ſemper remaneat verum dicere dictas rationes non locum habere ſtante validitate contractus emptionis à Rota declaratæ propterea bene venit ſoluendum pretium bonorum, & res venditæ, quorum fructus in alimenta prædicta conuertuntur, iuxta *extrauag. Ambitioſæ, in princip.* & ibi Barth. Peter. *in verb. &* 8

curam miniſtri, *num*. 1. *verſ. prohibet Papa de reb.*
10 *Eccleſ. non alienan.* Duran. *deciſ*. 256. *n*. 6. *& ſeq.* potuerint ſubrogari pro locis Montium, ſuper quibus executio venit facienda, vt ſupra ponderatum eſt ac in aliis prædictis deciſionibus, in hac cauſa factis.

Et ita reſolutum, &c.

Florentina Iuriſpatronatus.

Veneris 11. Martij 1644.

ARGVMENTVM.

Donatione Iuriſpatronatus confirmata auctoritate ordinarij transfertur Iuſpatronatus, & à maiori parte patronorum præſentatus admittendus eſt, & quomodo probetur valor beneficij.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrium intelligitur provt de iure.*
2 *De iure literæ Apoſtolicæ habent executionem paratam etiam ad effectum denegandi arbitrium.*
3 *Donatione transfertur iuſpatronatus, & hæres donatarij illud obtinet, ſi donatio ſit confirmata ab ordinario.*
4 *Donatio iuriſpatronatus confirmata à Vicario non habente mandatum ſpeciale non ſubſiſtit.*
5 *Nullum ius à donatione tunc abdicatur.*
6 *Si tamen ille cui facta fuerit donatio iuriſpatronatus, & non confirmata admiſſus fuerit ad præſentandum, non ei poteſt obiici defectus confirmationis.*
7 *Poſt finitam lineam maſculinam poſſunt ſuccedere fœminæ heredes, in iure patronatus relicto deſcendentibus maſculis.*
8 *In iure patronatus datur ius accreſcendi.*
9 *Vacatio cenſetur probata ſi contraria pars illam fateatur.*
10 *Expreſſio valoris ab anteceſſore facta ſucceſſoribus prodeſt.*
11 *Ex taxa pro exigendis decimis Papalibus extracta à publicis libris officialium probat valorem beneficij.*
12 *Et qualibet minor, & ſemiplena probatio ſufficit.*
13 *Clericatus, & habilitas præſentati probatur ex approbatione Ordinarij cum examinatoribus ſynodalibus.*

DECISIO CCXXXI.

1 ARBITRIVM non intrate pro retardatione literarum Apoſtolicarum, fuit hodie reſolutum, quia arbitrium intelligitur provt de Iure, & regulatur à iure Cæſar de Graſſ. *deciſ*. 7. *num*. 7. *& deciſ*. 7. *num*. 2. *de ſentent. & re iudicat.* Seraphin. *deciſ*. 1017. *num*. 1. Rota *diuerſ. deciſ*. 349. *num*. 1. *part*. 1. *& in recent. dec*. 348. *num*. 2 *part*. 3. *& part*. 7. *dec*. 264. *num*. 2. Gregor. XV. *deciſ*. 189. *num*. 3.
2 Duran. *deciſ*. 377. *num*. 7. De Iure autem literæ Apoſtolicæ habent executionem paratam etiam ad effectum denegandi Arbitrium, quando provt hic ſunt iuſtificatæ Mohedan. *deciſ*. 13. *poſt medium vt lite pendente*. Rota *deciſ*. 558. *num*. 2. *part*. 1. *& 348. num*. 2. *part*. 5. *& deciſ*. 109. *num*. 22. *part*. 6. *recent. & deciſ*. 46. poſt Viuian. *de Iurepatron.* cum aliis *in Meſſanen. Archipresbyteratus* 5. *Maij* 1642. *coram Reuerend. Domino meo Decano.*

Iuſtificatio autem literarum Apoſtolicarum D. Caſtagnæ quoad eam partem in qua narrauit fuiſſe præſentatum à medietate Patronorum dum reportauit à ſanctiſſimo derogationem alterius medietatis deſumitur ex eo, quia Caſtagna fuit præſentatus à Franciſca Gerardina habente tertiam partem Iuriſpatronatus, eum ſit vnica hæres Vincentij habentis donationem tertiæ partis dicti Iuriſpatronatus vſque de anno 1556. Andantis Franciſco, & Hieronymo cum confirmatione Ordinarij, cuius donationis vigore fuit in eam acquiſita tertia pars dicti Iuriſpatronatus, *cap. vnic. de Iurepatronat. lib*. 6. Lambert. *eod. tract. lib*. 1. *part*. 2. *art*. 1. *quæſt*. 1. *num*. 2. Coccin. *deciſ*. 433. *num*. 1. *& 464. num*. 7. fuit etiam præſentatus dictus Caſtagna ab Hieronymo; & Sigiſmundo de Gerardinis habentibus alteram tertiam partem Iuriſpatronatus tanquam filiis, & hæredibus Antonij, cui fuit illud legatum ab Hieronymo Gerardino, pro altera tertia parte ſum. Caſtagnæ *num*. 6. Vnde remanet clarum Iacobum Caſtagnam, non ſolum fuiſſe præſentatum à medietate Patronorum, ſed immò à duabus ex tribus partibus. 3

Non obſtat quod Sigiſmundus, qui præſentauit dictum Caſtagnam donauerit ius præſentandi pro hac prima futura vacatione de anno 1633. D. Laurentio de Vſimbardis, à quo præſentationem reportauit Bartholomæus Frittellus, quia cum talis donatio non legatur, confirmata ab Epiſcopo, ſed ſolùm à Vicario non habente ad hoc ſpeciale mandatum, provt de iure requiritur donatio non ſuſtinetur Ferrett. *conſ*. 347. *num*. 17. Garz. *de Benefic. part*. 5. *cap*. 9. *num*. 75. Lotter. *de re benefic. lib*. 2. *quæſt*. 7. *num*. 2. *& 3.* Rota *deciſ*. 40. *num*. 2. poſt Viuian. *de Iurepatr.* Gregor. XV. *deciſ*. 420. *num*. 2. vbi Adden. *num*. 7. Duran. *deciſ*. 415. *num*. 3. *& dec. vltima num*. 2. & fuit coram me reſolutum *in Gerund. Beneficij* 30. *Aprilis* 1640. Vnde nullum ius fuit abdicatum, à prædictis Hieronymo, & Sigiſmundo ex defectu non ſecutæ validæ confirmationis per ordinarium, Abbas *in cap. cum ſæculum, in fine, de Iurepatron.* Put. *deciſ*. 18. *part*. 2. *in correct.* Rota *part*. 2. *recent. dec*. 337. *ſub n*. 7. 4 5

Nec pariter obſtat quod legatum factum ab Hieronymo de tertia parte Iuriſpatronatus de quo agitur de anno 1575. ad fauorem Antonij Patris Hieronymi, & Sigiſmundi non legatur approbatum ab Epiſcopo, vnde eodem vitio, & defectu laboret, quia ſat eſt dictum Antonium, à quo cauſam habent præfati Hieronymus, & Sigiſmundus fuiſſe admiſſum ad præſentandum Ioannem de Leonciois vltimum Beneficij poſſeſſorem, per cuius obitum nunc Beneficium vacauit; quia admiſſione ſtante non poſſunt alij Compatroni, nec minus præſentatus ab eis obiicere Antonio, ſiue eius ſucceſſoribus, provt ſunt Hieronymus, & Sigiſmundus quod non fuerint Patroni, nec habuerint ius præſentandi Ripa *in cap. cum Eccleſia Sutrina, num*. 93. *verſ*. 6. *requiruntur de cauſ. poſſ. & propriet.* Gregor. XV. *deciſ*. 452. *num*. 15. *& part*. 2. *recent. deciſ*. 174. *n*. 3. *part*. 3. *dec*. 132. *n*. 4. *& part*. 7. *dec*. 202. *n*. 8. *& in Florentina Iuriſpatronatus* 14. *Februarij* 1639. *coram bon. mem. Merlino.* 6

Minus obſtat quod præfata Franciſca vnica deſcendens ex ſtipite Vincentij quæ præſentauit Caſtagnam tanquam fœmina eſſet incapax vocis, dum donatio facta legitur Vincentio pro ſe ſuiſque filiis, & deſcendentibus maſculis legitimis, & naturalibus 7

bus per rectam lineam maſculinam, ad eo quod iſta tertia vox ob deficientiam deſcendentium maſculorum Vincentij Donatarij fuerit reuerſa ad donantes eorumque hæredes.

Quia quicquid ſit de expreſſione maſculinitatis, an appoſitâ in parte executiua inſtrumenti per Notarium valuerit immutare principalem diſpoſitiuam, ſiue alterare donationem, & an expreſſio maſculinitatis ſit in parte executiua, ſiue potius diſpoſitiua, dum nullum legitur pactum reuerſiuum ad fauorem donantium poſt finitam lineam maſculinam benè valent ſuccedere fœminæ hæredes poſt finitam lineam maſculinam, Aocharan. *conſ.* 81. Calderin. *conſ.* 4. *de Iurepatron.* Rota *part.* 2. *diuerſ. deciſ.* 385. *num.* 1. Seraphin. *deciſ.* 364. *n.* 3. & 378. *per tot.* & *part.* 7. *recent. deciſ.* 307. *num.* 12. & poſt Viuian. *de iurepatronat. dec.* 12. *n.* 1. Duran. *dec.* 385. *num.* 20. quæ ſententia magis Dominis placuit, cum nulla adſit dictio taxatiua, neque appareat fuiſſe contemplatam agnationem, quo caſu fœminæ viderentur in totum excluſæ, Rota poſt alios *dec.* 69. *num.* 7. *cum ſeqq.* poſt Viuian. *de Iurepatr.*

8 Et in omnem caſum quatenus dicta donatio haberet difficultates adhuc tertia pars Iuriſpatronatus fuiſſet acquiſita per ius accreſcendi, ſeu non decreſcendi D. Camillæ Medices pro medietate, & ſic Alberto Viuai eius filio, qui præſentauit Bartholomæum Frittellium, necnon Hieronymo, & Sigiſmundo, qui præſentarunt dictum Caſtagnam, Rocchus *de iurepatron. in verbo iure quaſt.* 6. *ſub num.* 10. *verſ.* & *ex iſta concluſione.* Lambert. *eod. tract. part.* 2. *lib.* 1. *artic.* 5. *quaſt.* 4. *ſub num.* 3. Rota *deciſ.* 217. *num.* 18. & *ſeqq. part.* 3. *recent.* Vnde ſemper eſſet verum dicere dictum Caſtagnam eſſe præſentatum à medietate Patronorum, & ſic quoad hoc habere gratiam iuſtificatam, Bartholomæum verò Frittellium ſolum fuiſſe præſentatum ab Alberto Viuai remanſit indubitatum.

9 Quo verò ad alia narrata per Caſtagnam remanent ſufficienter comprobata, cum vacatio iuſtificetur ex eo quod dictus Bartholomæus Frittellius venit ex eadem vacatione, & Iure. Ægid. *dec.* 268. Caual. *deciſ.* 55. *num.* 3. Coccin. *deciſ.* 145. *num.* 1. Gregor. XV. *dec.* 42. *num.* 1. & *part.* 6. *recent. dec.* 101. *n.* 1. & 3. & 207. *n.* 1.

10 Valor autem expreſſus probatur tam ex antiqua expreſſione emanata vſque de anno 1517. in literis Reſignationis, & prouiſionis conceſſæ per Leonem X quæ expreſſio benè ſucceſſoribus ſuffragatur Rota *dec.* 572. *num.* 3. *part.* 1. *recent.* & *de-*

11 *ciſ.* 444. *num.* 6. *part.* 2. quam etiam ex taxa emanata pro exigendis Decimis Papalibus plurium annorum extracta ex publicis libris officialium deputatorum pro illarum exactione, quibus eſſe ſtandum Rota alias cenſuit, vt coram Seraphin. *deciſ.* 1245. *num.* 5. Caualer. *dec.* 361. *num.* 1. Buratt.

11 *deciſ.* 865. *numer.* 5. vltra quod pro verificatione præfati valoris ſufficit qualibet probatio, etiamſi ſit minor ſemiplena Ægid. *deciſ.* 683. Seraphin. *deciſ.* 1199. *numer.* 2. & *part.* 7. *recent. deciſ.* 236.

13 *num.* 6. Clericatus & habilitas eiuſdem Caſtagnæ deſumitur ex approbatione Ordinarij cum examinatoribus Synodalibus, Felin. *in cap. poſt ceſſionem*, *num.* 3. & 15. *de probat.* Put. *deciſ.* 140. *num.* 5. *cum ſequent. lib.* 2. *in correct.* Rota *part.* 5. *recent. deciſ.* 348. *num.* 4. *part.* 7. *dec.* 87. *n.* 16.

Quæ autem dicta fuerunt de nullitate & iniuſtitia ſententiæ lata per executorem literarum Apoſtolicarum, cum in præſenti diſputatione actum non fuerit de confirmatione illius non fuerunt habita in conſideratione, alia verò ſunt nullius momenti.

Et ita reſolutum, &c.

Vicen. Beneficij.

Lunæ 14. Martij 1644.

ARGVMENTVM.

Priori prouiſus auctoritate Apoſtolica de beneficio reſeruato præferendus eſt poſteriori, & gratia executa, & poſſeſſione acquiſita omnia recte geſta præſumuntur.

SVMMARIVM.

1 *Qui ante prouiſus à ſede Apoſtolica de beneficio reſeruato illud obtinet.*
2 *Qui prior eſt tempore potior eſt iure.*
3 *Quando gratia eſt executa ab executore litterarum, & pacifice data poſſeſſio omnia præſumuntur recte geſta & iuſtificata.*
4 *Narratio conſumitur per prouiſionem dicti primi.*
5 *Nec amplius poteſt dictum beneficium ſecundo conferri vtrinque viuentis.*
6 *Sufficit quod executor litterarum extraiudicialiter ſe informet quando nullus eſt legitimus contradictor, & ita fuiſſe præſumitur.*
7 *Clericatus probatur litteris Ordinarij.*
8 *Ex fundatione conſtat de iure patronatus.*
9 *Vt aliquis admittatur tanquam de genere fundatoris ſufficit, quod ſit in poſſeſſione vt talis admitti.*
10 *Extracta lite pendente abſque compulſoriis non ſunt in forma probante.*
11 *Fides baptiſmi abſque adminiculis non probat filiationem.*
12 *Impoſſibile eſt naturaliter mulierem poſt 50. annum parere.*

DECISIO CCXXXII.

BENEFICIVM de quo agitur eſſe adiudicandum Ioſephu Sangenis, non autem Ioſepho Blauiæ fuit hodie dictum ex quo vterque venit ex eadem vacatione per obitum Magini Sangenis de menſe Auguſti 1641. vterque etiam fuit prouiſus à Sanctiſſimo tanquam de reſeruato, vt probat clauſula dudum appoſita in literis, Rebuff. *in prax. fol.* 454. iuxta Modern. impreſſ. Rot. *in Romana Capellania Nouembris* 1637. *coram bon. mem. Coccino*, & *in Meſſan. Decanatus* 27. *May* 1641. *coram Reuerend. D. meo Decano*, § *nec dicatur.* Vnde cum gratia Apoſtolica Ioſephi Sangenis habeat datam anteriorem nullum ius potuit acquiri Ioſepho Blauiæ per gratiam poſtea obtentam cum data poſteriori in concurſu prioris, *cap. Capitulum ſanctæ Crucis* 50. *de reſcript. Cod. tibi qui gratiam*, & *cap. duobus eod. titul. in* 6. Ludouic. Rom. *conſ.* 298. *num.* 2. Ruta *in Meleuitana Beneficiorum* 20. *February* 1641. *coram Reuerend. D. meo Decano*; intrat enim hic regula quod prior in tempore potior in iure, *l. potior. ff. qui potior. reg. qui potior de reg. Iuris in* 6. Buratt. *dec.* 836. *num.* 1. 1

2

Et ſine ſcrupulo ſupradicta procedunt, cum gratia dicti Sangenis fuerit iam executioni demandata 3

data ab executore literarum, necnon pacificè ei data poſſeſſio, vnde omnia præſumuntur iuſtificata, ac rectè geſta Put. *deciſ.*356. *numer.* 4. *lib.*1. *in correct.* Buratt. *deciſione* 841. *numer.* 4. *& part.*6.
4 *recent. deciſione* 71. *numer.*7. proinde narratio remanſit conſumpta per prouiſionem dicti Sangenis, Rota *deciſione vltim. numero* 4. *de reſcript.* & *deciſione* 24. *de preben. in antiqui.* & *dict. deciſione* 71. *nu-*
5 *mero* 4. *part.* 6. *recent.* nec amplius d. Beneficium poterat conferi, com ſit prohibita impetratio Beneficij viuentis, *cap.* 2. *de conceſſ. preben. c. ſi à*
ſede de preb. in 6. *cap. duobus de reſcript. eodem libro.*

6 Nec obſtat ſi dicatur Ioſephum Sangenis non iuſtificaſſe narrata in gratia, & præſertim quod Beneficium eſſet de iure patronatus Petri Vidal, illodque debitum familiæ fundatoris, nec ipſum habere hanc qualitatem.

Quia reſpondebant Domini quod cum gratia dicti Sangenis fuerit executioni demandata ab executore deputato in literis, venit cenſendum coram eo fuiſſe iuſtificata omnia narrata, de quibus poterat etiam idem executor ſe extraiudicialiter informare, cum tunc poſſeſſio vacaret, nec adeſſet legitimus contradictor, Put. *deciſione* 140. *lib.*2. *in correct.* Caual. *deciſione* 664 *numero* 2. *& parte prima, recent. deciſione* 406. *num.*1. *& in dicta Melenitana Beneficiorum* 20. *Februarij* 1641. *coram Reuerendiſſimo Decano.*

7 In omnem caſum adhoc fuerunt iuſtificata omnia narrata in gratia Sangenis. etenim de clericato conſtitit ex literis patentibus Ordinarij Gregor.
8 X V. *deciſ.*78. *num.*5. *& deciſ* 490. *num.* 62. ex fundatione doctum fuit de iurepatronatus, vt *in literis fuit expreſſum*, Concil. Trident. *ſeſſ.*25. *de reformat. cap* 9. *verſ.* vt igitur *Can. pia mentis* 16. *queſt.*7 *cap. nobis de iurepatronat.* Buratt. *deciſ.*1. *num.*1. prout doctum fuit dictum Ioſephum eſſe de genere fundationis.

9 Tum quia ipſe Ioſeph eſt Nepos Magni Sangenis vltimi Beneficiati ex depoſitione teſtium indoctorum coram Ordinario, dum ageretur de executione eius gratiæ, vt *in ſumm. num.* 1. Tum etiam quia ad aliud opus pium pariter fundatum ab eodem fundatore pro maritandis puellis de ſuo genere paſſim fuerunt admiſſæ, & admittuntur ad huiuſmodi ſubſidium puellæ eiuſdem familiæ Sangenes, & ſaltem ſufficit eſſe in hac poſſeſſione ad notat. *in cap.conſultationibus de iurepatronatus* Bald.*conſ.*457. *num.*1. *lib* 2. Rota *deciſ.*308. *num.*8. *part.*1. *recent.& in Terraconen. Beneficij* 10. *Ianuarij* 1639. *coram R.P.D. meo Carillo.*

10 Minus obſtat ſi dicatur d. Blaniam pariter eſſe de genere fundatoris, inde ſaltem vti ſeniorem eſſe præferendum, vt iuribus de nouo deductis, quia fuit reſponſum dicta iura non eſſe in forma probanti tanquam extracta lite pendente abſque compulſorialibus, Coccin. *deciſ.*85. *num.*6. Rot. *deciſ.*187. *num.*1.*part.*5.*recent.*

11 Vltimo non obſtat quod Dulcia, quæ prætendit deſcendere à fundatore Beneficij procreauerit Magdalenam ex Antonio Rubeo, ex qua ſumere prætendit deſcendentiam dictus Blaua, quia cum ad eam probandam data fuerit tantum fides Baptiſmatis anni 1507.per hæc verba ibi fuit Baptizata quædam filia Antonij Rubei, fuit impoſitum nomen Magdalenæ.

Hæc fides de per ſe filiationem non probat abſque adminiculis, Coccin. *deciſ.* 105. *num.* 14. *cum vulgatis*, prærerea cum dicta Dulcia non fuerit de an- 12
no 1449. de tempore natiuitatis d. Magdalenæ illa habuiſſet annos circiter 60.quod naturaliter eſt impoſſibile, cum mulieres poſt 50. annum concipere non valeant *lege ſi maior. Cod. de legit. her. leg. ſi ſterilis, ff.de action. empt. & vendit.* Ariſt. *lib.* 5. *de natura Animal. cap.* 14. Tiraquel. *ad* 6 *leg. Connubij gloſſ.* 1. *parte* 6. *numer.* 47. vbi refert exemplum vxoris Henrici Imperatoris parientis in 50. anno, qui Henricus voluit quod palam pareret ad tollendam omnem ſuſpicionem ſequitur Menoch. *de arbitr. caſu* 89. *num.* 58. Valerius *l. conſ* 69. *num.*15.

Et ita reſolutum, &c.

Anconitana Cenſuum.

Lunæ 14. Martij 1644.

Argumentum receditur à Deciſ. 195.

SVMMARIVM.

1 *In iudicio petitionis hereditatis pretium loco rei, & res loco pretij ſuccedit.*
2 *Non venium tamen res empta, ex pretio rei hereditaria bona fide vendita.*
3 *Neque ex pretio rei mala fide vendite.*
4 *Habet tamen verus dominus actionem ad petendum pretium à venditore.*
5 *Et ſi venditor vel eius heres non ſit ſoluendo actione ſubſidiaria vtili poteſt petere rem ſubrogatam loco alterius vendita.*
6 *Poſteriores creditores excludunt alios.*
7 *Heredi conceditur actio realis.*
8 *Quando res emitur ex pecunia pupilli, vel ex pretio rerum diſtractarum à tutore, curatore ſeu adminiſtratore, & iſti non ſunt ſoluendo poteſt actione reali peti res illa.*
9 *Si venditor fuerit in mala fide poteſt agi aduerſus illum ad pretium rei diſtracta, & in ſubſidium ad rem ex eo comparatam.*
10 *Et aduerſus emptorem rei vindicatione.*
11 *Ex inuentario conſtat an quis ſoluendo ſit.*
12 *Si tutores cum mala fide confecerint inuentarium relictis tutoribus poteſt pupillus agere contra alios via extraordinaria.*
13 *Si remedium extraordinarium eſt pinguius poſſunt pupilli eo vti omiſſo ordinario.*
14 *Deſcriptio generica, & confuſa bonorum pupillorum facta per tutores nullum praiudicium adfert illis.*
15 *Quando probatur aliqua bona hereditatis in inuentario deſcripta non eſt alia probatio neceſſaria.*
16 *Quando inter partes aliquid non controuertitur nulla probatione indiget.*
17 *Quod fuit in patrimonio non præſumitur conſumptum.*
18 *Pretium redactum ex venditione reputatur ac ſi naturaliter extaret.*
19 *Et res ex illo empto ſubrogata in locum pretij.*
20 *Dominus poteſt rem ſuam ab alio alienatam recta via vindicare, nec poteſt agere ad pretium.*
21 *Procedit hoc in iudicio ſingulari.*
22 *Secus in iudiciis vniuerſalibus, in quibus prædicta ſubrogatio locum obtinet.*
23 *Dominus qui approbauit venditionem rei ſuæ ab alio factam non poteſt illam vindicare.*

24 *Ex petitione pretij rei ſua diſtracta ab alio quando cenſeatur Dominus ratificare diſtractionem*, & num.25.

26 *Non eſt facilis recuperatio rei empta à S. Domo Lauretana.*

27 *Paria ſunt non extare rem, aut eius perſequutionem eſſe difficilem.*

28 *Venditor, qui putat ſe poſſe diſtrahere eſt in bona fide quamuis in iure eſſet.*

29 *Venditor bona fide non tenetur de euictione viri ad pretium ſoluendum.*

30 *Illi, quibus plures actiones competunt poſſunt ex illis eligere quam maluerint.*

31 *In contractu in quo eſt error etiam conſenſus deſinit, & eſt nullus.*

31 *Reſponſio cuidam obiectioni*, & n. 31.

DECISIO CCXXXIII.

IN deciſione in hac cauſa emanata ſub die 27. Februatij 1643. fuit coram me reſolutum intrate arbitrium pro retardatione executionis ſententiarum Rotalium contra Dominos de Triumphis latarum in actione ſubſidiaria, ad fauorem Fratrum de Leoniis hæredum Hieronymi Archiepiſcopi Theatini eorum patrui, ex tribus potiſſimum fundamentis. Primum quod præfatis Leoniis competebat actio perſonalis contra hæreditatem Petri eorum Patris ad pretium cenſuum ſuper quo poterat fieri executio. Secundum quod eiſdem Leoniis competebat actio directa rei vendicationis contra prædiũ Lumbriani hæreditarium dicti Hieronymi male venditum per dictum Petrum, neque peremptum, neque præſcriptum, iuxta text. *in l. mater tua C. de rei vendic.* Tertium deſumptum fuit ex eo quod in hæreditate dicti Petri aderat cenſus Fanelli erogatus in hæreditatem eorundem Leonum ex pecuniis per dictos Triumphos depoſitatis pro extinctione dictorum cenſuum, quibus actionibus directis exiſtentibus præfati Fratres de Leoniis non valebant intentare actionem ſubſidiariam non competentem, niſi quando aliunde parti conſuli non poſſit, itaut dicantur prorſus deficere omnes aliæ actiones ex authoritate Doctorum ibi allegatorum.

1 Sed nihilominus hodie cum dicta deciſio reuideretur placuit Dominis ab ea recedere; Quia cum in hoc vniuerſali iudicio petitionis hæreditatis non ſolum pretium ſuccedat loco rei, quinimo res loco pretij ex proprietate naturæ per text. *in leg. Imperator. §. finali cum l. ſequenti, ff. de leg.* 2. Surd. *deciſ.* 15. *num.* 18. *& ſeqq.* idcirco non ſolum veniant corpora, & pecuniæ in hæreditate repertæ, verum etiam ea, quæ ex diſtractione rei hæreditariæ immediatè redacta ſunt, prout fuerunt cenſus creati cum dictis de Triumphis ea pecuniis reportatis ex venditione prædij Lumbriani hæreditarij dicti Hieronymi Archiepiſcopi Theatini, cuius Fratres de Leoniis ſunt hæredes, iuxta text. *in l. regulariter cum ſeqq. & l. nec vllam, §. non ſolum, & l. item veniunt in principio, ff. de petitione hæreditatis, l. cum multi, ff. ſi pars hæredit. petat. l. in familia verſ. nam ſi, C. famil. erciſc.* Bart. *in l. Imperator, §. finali ſub num.* 2. *verſ.* 1. *caſu, & verſic. ſi verò eſſet, & ibi.* Cuman. *verſic. circa primum, ff. de legat.* 2. Menoch. *conſ.* 213. *n.* 62. *& ſeq.*

2 Nec obſtat quod ſub dicto Iudicio vniuerſali petitionis hæreditatis directè non veniant res emptæ ex pretio venditionis alterius rei hæreditariæ, quando venditor extitit in bona fide, prout fuerat fortaſſe dictus Petrus dum dictum prædium Lumbriani tanquam proprium diſtraxerit, & cenſus eius nomine emit ad propriam vtilitatem ad effectum ſibi & non hæreditati dicti Hieronymi acquirendi iuxta text. *in l. ſed & ſi lege, §.* 1. *ff. de petit. hæred.*
quam concluſionem locum ſibi vendicare etiam in 3
malæ fidei poſſeſſore, & ſic in vtroque caſu tradit Bart. *in d. l. Imperator, d. §. final. ſub n.* 2. *verſ. aut ad eum peruenit, & verſ. ſi verò ad eum peruenit, lib.* 2. & ibi Cuman. *verſ. quandoque ad eum peruenit cum aliis ibi ſcriben.*

Quia dicebant Domini Fratres de Leoniis tan- 4
quam veros Dominos dicti Prædij Lumbriani habuiſſe actionem aduerſus Petrum venditorem licet bonæ fidei pro conſecutione pretij ex dicto prædio redacti, vt diſponitur, *in dicta lege, ſed & ſi lege, §.* 1. & ibi gloſſ. & DD. iuncta, *l. ſi quid poſſeſſor. §.* 3. *verſ. niſi bonæ fidei poſſeſſor. ff. de petit. hæred.* Menoch. *d. conſ.* 213. *n.* 23.

Sed cum hæreditas dicti Petri reperta fuerit non 5
ſoluendo itaut ex illius bonis dictum pretium redactum non voluiſſent conſequi præfati Leones niſi mediante recurſu ad dd. cenſus hoc caſu in ſubſidium ob non exiſtentiam bonorum dicti Petri venditoris eadem vtili actione merè reali petitionis hæreditatis dictos cenſus conſequi valuerunt tanquàm pecuniam ſubrogatam loco prædij hæreditarij diſtracti ex legis æquitate vt in propriis terminis Caſtren. *in dicta l. ſed & ſi lege, §.* 1. *num.* 5. *in lectura Auenionen. ff. petit. hæredit.* quam ſequuta fuit Rota, *in hac cauſa penes.* Buratt. *deciſ.* 784. *num.* 10. & 874. *per totam*, & Reuerend. Duran. *deciſ.* 65. 128. 212. *num.* 1. & optimè explicat Anton. Fab. *in d. l. Item veniant, §. ſed non omnia, ff. de petit. hæred. verſ. ego ita demum, & verſ. quamuis enim decent*, verùm 6
hæredem huiuſmodi res comparatas ex pretio rerum hæreditariarum, quamuis nomine vendentis poſſe vendicare, quando ſua magis intereſt illas habere quàm pretium, quod fortius procedit quando pretium habere non poteſt ob inopiam Petri alienantis vt in præſenti, inde inauis extitiſſet actio perſonalis ob ingentem molem æris alieni iniunctam in hæreditate d. Petri aſcendentem ad ſcuta 14000. & extabant anteriores, & potiores creditores, qui excludebant Fratres de Leoniis, *l. eos qui acceperunt, Cod. qui pot. in pign. hab.* cum aliis per Card. Mantic. *de tacit. & ambig. convent. lib.* 11. *titul.* 22. *num.* 20. vnde fuit neceſſaria hac actio pe- 7
titionis hæreditatis merè realis, quæ conceditur hæredi ratione Dominij quæſiti per aditionem, *l. cum hæredes, ff. de acquirend. poſſeſſ. l. omnium, C. de teſtam.*

Præſertim cum verſemur in re empta ex pecu- 8
nia pupilli, vel minoris, ſiue etiam ex pretio redacto ex venditione rerum eorundem, quod in ipſorum electione extet, agere ad vendicationem harum rerum emptarum, ex eorum pecunia, quando tutor, Curator ſiue adminiſtrator, qui diſtraxit bona eorumdem non eſt ſoluendo, vt ex Bart. & aliis, *in l. idemque iuncta l. præcedenti, ff. qui pot. in pignor. habent.* gloſſ. Bartol. Bald. Salicet. & Caſtren. *in l. ſi Patruus, Cod. communi vtriuſque Iudic.* Pariſienſ. *conſil.* 80. *num.* 17. & 29. *lib.* 1. & firmauit Rota *in hac cauſa in præcitatis deciſionibus.*

At verò ſi dicamus dictum Petrum venditorem 9
prædi fuiſſe in mala fide tunc certè fatendum eſt, fratribus de Leoniis duplicem competiiſſe actionem alteram ad pretium rei diſtractæ, & in ſubſidium

ad

ad rem ex eo comparatam, cum non debeat eſſe melioris conditionis ille qui fuit in mala, quam qui in bona fide, vt tradit, &c. *C. in l. ſi à Domino, vel à Patre, §. ſi prædo*, ibi *ſed non eſt dubium quin non debeat melioris eſſe conditionis, quam bonæ fidei poſſeſſor.* ibi Gloſſ. *in verbo quin, ff. de petit. hæred.* alteram verò aduerſus emptorem, ac poſſeſſorem rei diſtractæ pro illius rei vendicatione vt diſponit text *in l. item veniunt, §. penultimo iuncta l. ſi & rem, & pretium, verſ. in prædone, ff. de petit. hæred.* Barth. *in l. Imperat. §. finali*
11 *ſub n. 2. verſ. ſi verò eſſet malæ fidei, & in verſ. & tunc aut hoc fecit ſponte, ff. de leg. 2.* Menoch. *conſ. 213. n. 76.* & dixit Rota *in hac cauſa deciſ. 63. coram Reuerendiſſimo Durano.*

Quapropter cum in caſu noſtro dictus Petrus Leonius fundum Lumbriani diſtraxit pro medietate ſpectante ad eius filios hæredes dicti Hieronymi, ita vt illi pretium dicti prædij recuperare non valuerint ex aliis eius bonis inde rectè potuerunt agere vtili remedio petitionis hæreditatis aduerſus cenſus controuerſos comparatos ex pretio dicti Prædij, cum Petrus deceſſerit non ſoluendo, quod remanſit comprobatum ex inuentario bonorum dicti Petri Natt. *conſ. 238. n. 8.* Seraphin. *deciſ. 504. n. 6.* & cenſuit Rota *in hac cauſa coram Buratto*
12 *deciſ. 814. n. 4. & 5. verſ. Petrum autem, &c.* Vbi quod hoc erat in confeſſo apud partes, & *in d. deciſ. 65. n. 1. & 212. per tot. & 241. coram Reuerendiſſimo Durano.*

Vnde non obſtant quæ in dicta deciſ. 27. Februarij 1643. circa inualiditatem dicti inuentarij deducta fuere, quia illud fuiſſe legitimè confectum, ac iuxta ſtatutum Anconæ *coll. 2. n. 13.* hodie firmatum fuit, vltra quod quatenus adhuc non eſſet legitimè confectum, tamen dictis Leoniis Pupillis non potuiſſet præiudicium inferri, ita, & taliter vt nihilominus non fuerit in electione eorumdem ob omiſſionem, vel malam confectionem dicti inuentarij relicto Tutore agere contra alios via extraordinaria, *l. etiam C. ſi Tutor vel Curator interuen.* Iacob. Cant. *var. reſolut. lib. 3. c. 2. de inuent. num* 88 & ſi remedium
13 ſubſidiarium, & extraordinarium eis proficuum eſſet rectè voluerint Pupilli vti pinguiori omiſſo remedio ordinario, Bart. *in l. qui bona fide, §. ſi quis opus, ff de damn. infect.*

Ad genericam verò, ac confuſam deſcriptionem in dicto inuentario factam ponderatam in dicta deciſion 27. Februarij 1643. in verſ. ceſſat etiam ex prædictis, &c. dictum fuit hæc omnia fuiſſe deducta, & ſublata in eiſdem deciſionibus Durani 212. *ſub n. 5. verſ. bona verò, & in verſ. illa verò mobilia, & ſub n. 14. & ſeqq. verſ. vnde non obſtat, & verſ. non obſtat etiam & n. 17. verſ. quoad bona ſtabilia, & ſub n. 22. verſ. reliqua quatuor Salma, & n. 23. verſ. 2. ex teſtibus, & in d. deciſ. 241. n. 5. verſ. de bonis autem vſque ad finẽ, & deciſ. 329. per totam*, in quibus omnibus deciſionibus Rota firmauit huiuſmodi quamuis genericam, ac confuſam bonorum deſcriptionem factam per Tutores de tempore quo dicti Domini Leones erant infantes, & Pupilli nullum eis potuiſſe inferre præiudicium, tum ad eorum manus bona dicti Petri non conſtet perueniſſe, quinimo apparet alia penes Montem Pietatis oppignorata fuiſſe, quorum data fuit notula extracta ex libris eiuſdem Montis, alia verò penes tertios prætendentes habere actionem, ac ius ſuper eis, cætera autem fuiſſe diſtracta ob alias prætenſiones dictorum hæredum Hiero-
14 nymi, vnde aliis probationibus non fuit opus, vt cenſuit Rota *in dicta deciſ. 212. n. 12. & ſeqq. verſ. & ceſſat omnis difficultas, & 329. n. 3. verſ. & in omnem caſum non obſtaret coram Reuerend. Durano.*

In quam ſententiam eò magis Domini iuerunt; ex quo ſatis huic Tribunali conſtitit dictum Petrum deceſſiſſe non ſoluendo, tum ex dicto inuentario, quàm ex teſtium dictis, nec non confeſſionibus creditorum eorumdem Petri, hocque inter partes alias Rota dixit non controuerti, vt *in Deciſ. Duran. 212. num. 14. & ſeqq. verſ. tandem, & deciſ. 264. ſub* 15
n. 1. vbi quod hoc fuit ſemper præſuppoſitum vti certum, & indubitatum, *& deciſ. 329. n. 4. verſ. tandem coram eodem.*

Præfataque fortius ſtringunt in præſenti, dum dicta pars prædij Lumbriani ſtatim fuit erogata in emptione horum cenſuum cum Domini de Triumphis cum ſpeciali pacto inito cum dicta Domo emptrice ad hoc vt perpetuò pro eius cautione pecuniæ extarẽt, vt in euentũ euictionis haberet regreſſum contra dictos cenſus, vt legitur in inſtrumento confecto ſub die 10. Ianuarij 1585. & quamuis ex hoc non reſultet quod dicti cenſus non tranſiuerint in Dominium dicti Petri, dum non conſtat contemplatum fuiſſe intereſſe hæreditatis Domini Hieronymi, ſed tantum proprium dictæ ſanctæ Domus emptricis fundi, vt cenſuit Rota coram Buratto *deciſ. 784. n. 3. verſ. aliud verò.* Tamen dicebant Domini dictum pretium Lumbriani immediatè inueſtitum iuris interpretatione eſſe cenſendum extare in ipſiſmet cenſibus ex dicto prædio emptis ex diſpoſitione textus *in l. idem fernandum* ibi, *non enim abſumptum videtur quod in corpore Patrimonij retinetur, ff. de leg. 2. & in l. Pater inter filios*, ibi *non enim aſſumitur quod in corpus Patrimonij verſum eſt, ff. de adim. l.* Bald. *in l. vbi adhuc ſub n. 57. verſ. primo caſu,* 16
C. de iure dot. Franc. Aretin. *conſ. 159. incipit longa eſt ſub n. 5 verſ. illud tamen indubitanter credo verum*, Menoch. *conſ. 254. n. 21. & ſeq. verſ. quarto in ſpecie.*

Vnde viſum fuit incongruum quod fratribus de Leonis competat vendicatio ad pretium dicti Prædij Lumbriani hæreditarij dicti Hieronymi immediatè redactum ex dicta venditione facta per Petrum, veoitque reputandum ac ſi actualiter extaret vt habetur, *in l. cum multi, ff. ſi pars hæred. pet.* & melius *in d. l. in familia verſ. nam ſi*, & ibi Gloſſ. *in verbo petenda eſt, C. famil. ercisc.* ita vt in præſenti caſu ex contrahentium ſaltem tacita voluntate cenſeatur facta ſubrogatio de parte dict. Prædij Lumbriani in cenſibus, cum DD. de Triumphis ex pecuniis dicti Prædij redactis Surd. *deciſ. 306. n. 11. verſ. ſecundo reſpondeo cum aliis* relatij per Chaldas *de iure Emphyt. lib. primo part. 3. ſub n. 14. verſ. quod autem, & cenſuit* Rota *in Recanaten. fideicomm. 29. Aprilis* 1630. *coram* 17
bonæ memoriæ Merlino in verſ. non obſtat autem, ex quibus remanet ſublatum primum obiectum deciſionis 27. Februarij 1643.

Minus obſtat ſecundum dictæ deciſionis, vbi quod dum extat dictum prædium diſtractum per D. Petrum abſque præfatorum fratrum de Leoniis
conſenſu, vel ratificatione non peremptum, neque 18
præſcriptum rectè poſſint DD. Leones recta via illud vendicare iuxta textum *in l. mater tua, C. de rei vendicat.*

Cui obiecto reſponſum fuit diſpoſitionem *d. l. mater tua loqui in iudiciis ſingularibus*, dum in eis ſpecialiter extat prouiſum quod Dominus rei non valeat agere ad pretium ex eius venditione redactum niſi quando non competat actio ad vendicationem
eiuſdem rei, vt *legitur in d. l. mater tua*, & declarat; 19
Salicet. *n. 13. verſ. 2. caſu* cum aliis ibi ſcribentibus, Iaſon. *in l. Imperator ſub num. 5. verſ. ſecus eſt, ff. de leg. 2.*

At verò in iudiciis vniuerſalibus, quale eſt petitionis hæreditatis contrarium venit dicendum,

 nempe

nempe quod valeat hæres agere ad pretium immediatè redactum ex venditione dicti Prædij hæreditarij prout ſunt cenſus controuerſi, quamuis iſta res vendita extet, quia in iſtis lex inducit quando interpretatiuum. Subrogationem, vt diſponitur in *l. ſi, & rem pretium, verſ. nam, & in orationem*, vbi Gloſſ. *penult. verſ. dic ſecundum Bart. ff. de petit. hered. iuncta, l. cum multi, verſ. reſponſum eſt*, ibi, *quia ex hæreditate ea pecunia fuiſſet quæ ad procuratorem ex venditione deueniſſet, ff. ſi pars hæred. pet.* Caſtr. *in d. l. ſed & ſi lege, §. idem ſi rem ſub num. 2. verſ. ſed hæc ratio in ripes.* Aueniog. *ff. de petit. hæred.* Mantic. *de tacit. lib. 12. tit. 27. à num. 11. & ſeqq.* & optimè Rota *dicta deciſ. 63. num. 7. verſ. quia id procedit coram Reuerendiſſimo Durano*, vbi ſigillatim huic obiecto reſpondetur. Vnde cum præfatis Leoniis competeret actio ad pretium, quod amplius non extabat, nec minus alia bona dicti Petri diſtractoris dicti prædij, ſed tantum cenſus controuerſi ex dicto prædio empti certè in ſubſidium contra DD. cenſus actio remanſit vt ſupra dictum eſt.

23 Vlterius quia dicti Leones ſcientes, & volentes iamdiu elegerunt actionem ad prædium ex diſtractione dicti prædij redactum prout ſunt dicti cenſus, & aſſiduo ſpatio pluſquam 40. annorum hoc iudicium ſuſtinere tres ſententias conformes reportando non obſtantibus prædictis exceptionibus per DD. de Triumphis adductis? Quinimò ſemper in præfatis deciſionibus Boratij, & Durani reiectis conſequenter approbarunt quodammodo tacitè, & facto ipſo diſtractionem dicti prædij, inde merito à vendicatione ipſius adhuc extantis veniunt arcendi vt diſponitur in eadem, *l. mater tua* ibi, *ſint autem poſtea de ea venditione conſenſiſti*, &c. *C. de rei vendic.* Vnde notat Bart. *ibi ſub n. 4. & 5.* poſt Mart. de Fano, *verſ. ſolutus ſum*, & Bald. *numer. 6. verſ. modo videamus de ſecunda*, quod licet quis non valeat ratificare contractum geſtum inter ementem, & vendentem non nomine ſuo adhoc, vt eo ſibi acquiratur actio, nihilominus valeat ratam habere venditionem, ſaltem, vt ex eo actu ratihabitionis ſibi actio vtilis negotiorum geſtorum: nanciſcatur contra ipſum alienantem cum ratificando diſtractionem ab euictione liberauerit venditorem, ad quam tenebatur ſi prædium venditum à vero poſſeſſore ac Domino vendicatum extitiſſet, quàm eſſe lecturam veriſſimam illius textus dicit idem Angelus *ad fin princ.*

24 Hæc DD. de Triumphis ſuffragatur, quod plerique ſcribentes teneant, quod ex petitione pretij rei diſtractæ non cenſeatur inducta ſufficiens ratificatio, quia illorum ſententia procedit quando is, qui petit pretium ineptè agit credens legitimum intentatu remedium. Neque aliud ſibi magis proficuum competere, non autem intendit ratificare diſtractionem Prædij, ita vt ab eius vendicatione arceatur iuxta text. *in l. legitimam, ff. de petit. hæred. & in l. Clodius 97. ff. de acquir. hæred.* in quibus terminis loquuntur Cyn. *in d. l. mater tua ſub num. 10. verſ. 9. quæritur*, Bald. *ſub num. 6. verſ.* ait iſta ratificatio *& verſic. ita dic.* Godofred. *ſub num. 2. verſ. item deciſ.* Angel. *ſub num. 6. in verſ. & Gloſſ.* ibi dic quod nota Alberic. *ſub numer. 1. verſic. forma 2. quæſt.* Salicet *ſub num. 15. verſic. accedo modo.*

25 At verò in præſenti procedit contraria ſententia, cum ſcienter fratres de Leoniis elegerint actionem ad pretium, ſiue potius ad cenſus ex eo comparatos, quod remedium bene in præſenti illis competebat, vt ſupra oſtenſum fuit; Ad prædium verò præfatum Lumbriani vendicandum conſtanti, & deliberato animo numquam fratres de Leoniis agere voluerunt, quo caſu præfatorum contrariam Doctorum ſententiam procedere probat Bart. *in d. lege ſed & ſi lege, §. Item ſi rem, il ſecundo, ſub princ. verſicul. venio ad 2. partem, & verſic. ad contrarium reſpondet, ff. de petit. hæred.*

Adnectebant etiam Domini quod D. Prædium Lumbriani fuit diſtractum in ſanctam Domum Lauretanam, plurimis, & maximis (optimis quidem iure) decoratam priuilegiis. Vnde non eſt ita facilis, ac expedita recuperatio illius; Vnde ait Angel. *in d. l. mater tua numero quinto, verſicul. in gloſſ. para*, quod paria ſunt rem non extare, aut eius perſecutionem difficiliter fieri poſſe, & ante eum Cyn. *ſub numero quinto, verſicul. 30. quæro* & Bald. *ſub numer. 17. verſicul. deinde quæro, C. de rei vendic.* Rota Iap. *deciſ. 156. numero vltimo*, vbi quod ea bona, quæ non niſi cum difficultate, interuallo temporis, atque impendiis recuperari poſſunt non ſunt exequenda, quoniam habentur ac ſi non adeſſent. 26

Et ceſſat omnis amaritudo ſi dictus Petrus venditor dicti Prædij fuit in bona fide, dum credidit totum dictum Prædium Lumbriani ad ſe ſpectare non autem ad hæredem D. Hieronymi fratris, illudque integrè potuiſſe diſtrahere vti pro indiuiſo cum filiis poſſeſſum, idque illis fuiſſe magis vtile, quàm communem illius poſſeſſionem cum extraneis retinere, ne in poſterum inſurgerent iurgia, & moleſtiæ ad text. *in l. ſed & ſi lege, §. ſcire ad ſe, ff. de petit. hæred.* Butatt. *deciſ. 523. ſub n. 6. verſ. nec viſum fuit releuare.* 27

Quo caſu certe non valent d. fundum vendicare dd. fratres de Leoniis à ſancta Domo, cum lex prohibeat, ne venditor bonæ fidei periculum euictionis cogatur ſubire, ſed tantum ab ipſo venditore pretium ex venditione redactum repetere poſſe, vt diſponitur *in dicta l. ſed & ſi lege, §. Item ſi rem*, vbi Bart. *in fine princ. iuncta lege ſi poſſeſſor, §. penult. verſ. bonæ fidei, & in l. Iulianus, ff. de petit. hæredit. & in d. l. in familia verſ. nam etſi*, & ibi Gloſſ. *in verbo petendo C. famil. erciſc.* 28

Si verò dictus Petrus mala fide d. Prædium Lumbriani diſtraxit, vt cenſuit Rota coram Butatt. *deciſ. 685. numer. 4. & ſeqq.* hoc caſu certè fuit in electione præfatorum Leonum agere vel ad Prædij vendicationem aduerſus poſſeſſores, vel ad pretium & ſic ad cenſus in ſubſidium rei, ex eo emptæ iuxta d. doctrinam Caſtr. ſæpius decantatam, idcirco cum fuerit electa actio ad cenſus, quæ de iure eis competebat in vim electionis actionum, vt per gloſſ. penultimam, *in l. cum proponas verſ. 11. dic in electione repetenus*, vbi Caſtr. *numero quarto verſicul. interdum competit C. de tranſact.* Surd. *conſil. 98. numer. 11.* Grat. *diſt. 538. numer. 5. cum ſeqq.* inde eam conſequi valebant pro reportanda ſatiſfactione. 29

Vltimo non obſtat tertium obiectum *d. deciſ.* 27. Februarij, nempè quod extaret cenſus Fanelli ex pretio depoſitato per dictos de Triumphis pro extinctione cenſuum, de quibus mox agitur erogatus in hæreditatem dicti Petri, contra quem poſſent dirigere actionem dicti Leones, tanquam ſpectantem ad hæreditatem dicti Petri. 30

Quia fuit reſponſum adhuc eſſe dubitandum an cenſus Farelli eſſet vſque in præſentem diem litigioſus, prout iamdiu fuit, hoc vnum remanſit certum

furſſe

fuiſſe declaratam nullam, & inualidam prætenſam extinctionem cenſuum per d. de Triumphis procuratam, præfatosque cenſus adhuc vigore vt *ex deciſ. 492. & 535. part. 1. recent.* nec de hoc in præſenti dubitari.

Qoo fit quod emptio dicti cenſus cum Fanello facta de pretio præfatorom cenſuum cum Triumphis, vt per eos prætenditur extinctorum fuerit nulla tanquam prouenieñs ex falſa & erronea cauſa, ex defectu non validæ extinctionis dictorum cenſuum, nec inde Dominium dicti cenſus cum Fanello potuerit dicto Petro Leoni acquiri, nec eius hæreditati ex defectu conſenſus deficientis in errante, *l. ſi errore. ff. de iuriſd. omn. iud.* Baratt. *deciſ. 774. n. 17.* Durah. *deciſ. 50. n. 19. & 20.* vnde venit fortaſſe dicendum dictum cenſum Fanelli pertinere ad Dominos de Triumphis per quos de propriis pecuniis fuiſſe acquiſitum non eſt dubium, dum dictæ pecuniæ non valuerint inſeruire pro extinctione cenſuum cum dictis Leoniis, Cuiacius *in c. ſuperest. de condit. indebit. in princ. tit. circa finem verſ. errans in re ipſa reive Dominio, &c.* & Rota pluries firmauit in præfatis deciſionibus: iuncto etiam quod dictus cenſus Fanelli nunquam fuit per præfatos Leones acceptatus, Rota *deciſ. 422. num. 1. & 2. & 516. n. 8. part. 4. recent.*

Quam veritatem deſumebant Domini tam ex lectura inſtrumenti emptionis dicti cenſus, cum Fanello, dum dicitur per modum prouiſionis factā fuiſſe, & loco depoſiti ad vtilitatem filiorum dicti Petri Leonij, ſeu aliorum, quorum intereſſe quorumcumque ius habere compertum fuerit, quam demum quia dicti de Triumphis tanquam intereſſati cum agerent de proprio commodo, egerunt contra Fanellum ad dictos cenſus obnoxium ſequutam acceptationem de dicto cenſu Fanelli per fratres præfatas de Leoniis.

Et ita reſolutum, &c.

Bononien. fideicommiſſi de Naſcentoriis.

Veneris 15. Aprilis 1644.

ARGVMENTVM.

In fideicommiſſo perpetuo quis ſuccedat, ex quibus tale eſſe conſtat, & quando cognati ſuccedere poſſint, filiatio, & proximitas quomodo probetur.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommiſſum habens tractum ſucceſſiuum ex quibus cognoſcatur.*
2 *Verba denotantia tractum ſucceſſiuum, & perpetuitatis inducunt tale fideicommiſſum.*
3 *Fœmina licet extra familiam nupta dicitur agnata, & ex ea deſcendentes cognati.*
4 *In fideicommiſſis perpetuis attendi ſolet proximitas teſtatoris non autem proximitas vltimi grauati, & hoc tam in agnatis quam cognatis.*
5 *Talis proximitas attenditur quando in teſtamento fit tranſitus de linea ad lineam.*
6 *Et ſi non attenderetur dicta proximitas teſtatoris magis dilecti teſtatoris nunquam vocarentur, quod eſt inuериſimile.*
7 *Quando mens teſtatoris ex teſtamento colligitur perinde eſt ac ſi expreſſa eſſet.*
8 *Verba directa poſita in fideicommiſſo obliquantur.*
9 *Ex libro parochi iunctis adminiculis probatur filiatio.*
10 *Nominatio teſtatoris iuncta inſtitutione probat filiationem.*
11 *Quod alia fuerit prima vxor alicuius probatur ex aliquibus inſtrumentis.*
12 *Deſcendentia probatur pluribus enunciatiuis antiquis.*
13 *Identitas medij quomodo probetur. & n. 14.*
15 *Immiſſio in poſſeſſionem fideicommiſſi concedenda eſt.*

DECISIO CCXXXIV.

POST plures in hac cauſa emanatas coram Reuerendiſſimis Dominis meis Ghiſlerio, & Caſillo, ac tres ſententias Rotales ſuper canonizatione ac purificatione fideicommiſſi quondam Ioannis Ragnerij de Naſcentoriis ad fauorem Angeli de Naſcentoriis contra Moniales S. Mariæ Nouæ directum fuit iudicium in vim eiuſdem fideicommiſſi contra Dominos de Maluetiis poſſeſſores Prædij in communi Sancti Chierni, & diſputato hodie dubio. An Angelo eſſet danda immiſſio fuit affirmatiue reſponſum ex quo concurrunt omnia requiſita neceſſaria pro ea concedenda, etenim exiſtentia fideicommiſſi bene remanſit iuſtificata ex lectura teſtamenti dicti Ioannis Raynerij de Naſcentoriis, ſuper quo emanarunt tot deciſiones, & ſententiæ Rotales, & in quo hæredes ſcripſit eius filios legitimos, & naturales, eorumque deſcendentes maſculos legitimos in infinitum, quibus deficientibus vocauit deſcendentes maſculos legitimos, & naturales Æmilij de Blanchis eius ex ſorore Nepotis & in eorum defectum inſtituit filium Primogenitum maſculum proximioris cognati ipſius teſtatoris proceſſit qui ad alios plures gradus ſubſtitutionum cum perpetua ſubſtitutione de gradu in gradum, cum expreſſo onere aſſumendi cognomen, & inſignia teſtatoris, & cum prohibitione arctiſſima de non alienando ad hoc vt bona perpetuo conſeruarentur in vocatis in teſtamento, vnde deſumitur dictum teſtatorem voluiſſe conſtituere perpetuum, & abſolutum fideicommiſſum non reſtrictum ad mortem hæredis cum filiis iuxta terminos *conſ. 21.* Oldrad. ſed certè habere tractum ſucceſſiui, & perpetui temporis quoad vtrumque caſum exiſtentiæ, & non exiſtentiæ filiorum, & deſcendentium in infinitum, Bart. *in l. centurio numero 4. & per tot. ff. de vulgar. & pupill. ſubſtit.* Paul de Caſtr. *conſ. 263. num. 2. verſ. attamen in caſu noſtro lib. 2.* Dec. *conſ. 477. num. 3.* Rimin. Iun. *conſil. 171. num. 76.* Rota *deciſ. 568. num. 4. 5. & 9. part. 1. & part. 4. diuerſ. deciſ. 494.* cum aliis late adductis in deciſionibus in hac cauſa factis, concurrunt etiam tot coniecturæ in eis ponderatæ, ex quibus manifeſtè apparet fideicommiſſum eſſe perpetuum, & abſolutum, cum adſint verba denotantia tractum ſucceſſiuum futuri temporis, ac perpetuitatem, Paris. *conſ. 18. num. 43. lib. 2.* Trentacinq. *de ſubſtit. part. 4. cap. 7. num. 72. verſ. declaratur hac concluſio,* Surd. *conſ. 554. ſub num. 24 circa finem,* cum aliis per Fuſar. *de ſubſtit. quæſt. 480. num. 72.* Rota *dec. 221. num. 6. par. 5. recent.* 1
2

Quod vero fideicommiſſum fuerit purificatum ad fauorem dicti Angeli reſultare dicebant Domini 3

ex eo quia Ioannes Raynerius Teſtator deficien-
tibus maſculis legitimis, & naturalibus ex li-
nea maſculorum & fœminarum Æmilij de Blan-
chij, qui defectus per obitum Pirri, vltimi gra-
uati euenit, ſubſtituit filium maſculum primogeni-
tum proximioris Agnati, & non extantibus agna-
tis, proximioris cognati ipſius teſtatoris fideicom-
mittentis, quæ ſubſtitutionis verba benè conue-
niunt dicto Angelo tanquam filio maſculo primo-
genito Galeatij proximioris cognati ipſius teſtato-
ris fideicommittentis, quæ ſubſtitutionis verba be-
nè conueniunt dicto Angelo tanquam filio maſcu-
lo primogenito Galeatij proximioris cognati ip-
ſius teſtatoris, mediante Hieronyma Naſcentoria
ſorore patrueli dicti Ioannis Raynerij teſtatoris
quæ licet fœmina nihilominus dicitur ipſius teſta-
toris agnata quamuis extra familiam nupta, *l. pro-
nunciatio, §. familiæ, in fine, ff. de verb. ſignif.* Bald.
in l. 2. C. de fideicommiſſ. Zabar. *conſ.* 91. *num.* 2. Dec.
conſ. 287. *num.* 2. Corn. *conſ.* 230. *poſt num.* 21. *lib.* 3.
Ruin. *conſ.* 53. *num.* 9. *lib.* 2. Cephal. *conſ.* 53. *n.* 86. Gabr.
conſ. 195. *num.* 3. *lib.* 1. Surd. *conſ.* 140. *n.* 663. Greg. X V.
deciſ. 464. *num.* 5. & 6. Seraph. *deciſ.* 1438. *num.* 23.
4 Nec venit attendenda proximitas Pirri vltimi
grauati, quia attenditur proximitas teſtatoris ſiue
verſemur in cognatis ſiue in agnatis, ex quo illa
verba ibi cognati ipſius teſtatoris ſunt apta reſpice-
re tam agnatos quam cognatos, omnes pariformi-
ter determinant *d. l. iam hoc iure ff. de vulg. & pupill.
iuncta l. vlt. ff. de interlocut. omn. ind.* Bart. *in l. ait prætor,
§. eritque differentia, ff. de vi bonor. rapt.* cum aliis per
Rotam *in hac cauſa* 3. *Decembr.* 1640. *coram Eminen-*
5 *tiſſ. Cardinali Veroſpio*, vltra quod in dicta ſubſtitu-
tione legitur tranſitus de linea ad lineam, quo ſtan-
te venit attendenda proximitas teſtatoris, non vero
vltimi grauati, quam ipſe prædilexit in admiſſione
noui ſtatus, Cephal. *conſ.* 493. *circa fin. lib.* 4. Peregr. *de
fideicom. art.* 20. *n.* 9. Mant. *de coniect. lib.* 8. *tit.* 12. *n.* 13.
Vaſq. *de ſucceſſ.* §. 20. *limit.* 31. *in verbo iuxta ſuperiora,*
6 *n.* 15. Rot. *dec.* 693. *n.* 3. & 4. *p.* 2. *rec.* & ſi verba ſubſti-
tutionis eſſent intelligenda de primogenito proxi-
mioris agnati in ordine ad vltimum grauatum ſe-
queretur, quod Galeatius, necnon fratres filij Hiero-
nymæ, qui erant proximiores Teſtatori tempore
conditi teſtamenti, & vti tales magis dilecti nullo
modo eſſent vocati, quod eſt inuerisimile iuxta,
Text. *in l. Publius, §. 2. ff. de cond. & demonſtr.* Menoch.
conſ. 836. *n.* 11. & abſurdum eſſe dicunt Socin. Iun.
conſ. 129. *n.* 36. *lib.* 3. Gabr. *conſ.* 15. *n.* 29. 30. & 32. *lib.* 2.
Seraph. *dec.* 496. *n.* 3. Rot. *dec.* 104. *n.* 2. *part.* 1. *recent.*
7 Nihil obſtat quod cum Ioannes Raynerius tem-
pore obitus ſciret ſe carere agnatis, inde dici ne-
queat voluiſſe attendi agnatorum proximitatem,
quia ſubſtitutio non legitur de agnatis, ſed de pri-
mogenito proximioris Agnati, in quo gradu exta-
bat Galeatius, necnon eius fratres propterea teſta-
tor de iſtis intellexit non vero de agnatis vltimi
grauati veniatque eodem modo cenſendum ac ſi
idem Galeatius eos expreſſe nominaſſet, Alex. *con-
ſil.* 29. *num.* 1. *verſ. & ſubdit. libro primo* Peregrin.
de fideicom. art. 6. *n.* 16. Greg. X V. *deciſ.* 90. *n.* 3.
8 Nec pariter obſtat quod verba directa ciuilia
inſtituit, nominauit, & eſſe voluit, quibus Ioan-
nes Raynerius vſus fuit, poſſint aliquo caſu opera-
ri inſtitutionem vulgarem, nec debeant obliquari,
quia ex ſupra relatis verbis legitur etiam expreſſum
verbum ſubſtituit, ibi, vt ſupra inſtituit, & ſubſti-
tuit cum clauſulis vulgariter, pupillariter, & per
fideicommiſſum, quæ exuberant, & quamuis ſint
verba directa tanquam poſita in ſubſtitutione fidei-
commiſſaria obliquantur, Cald. *conſ.* 9. *de teſt.* Signor.
conſ. 80. cum aliis in deciſionibus in hac cauſa.
Nec fuit in dubium reuocatum quin deſcenden- 9
tia dicti Angeli remanſerit probata ex eo quod ipſe
eſt filius Galeatij, vt ex partita libri Parochi quæ
iunctis adminiculis in præſenti non deficientibus
filiationem probat Surd. *conſ.* 1. *num.* 45. Coccin.
deciſ. 229. *num.* 5. Buratt. *deciſ.* 709. *num.* 5. vnde re- 10
manet probatus primus gradus, ſecundus vero
quod Galeatius fuerit Hieronymæ filius, & Ioannis
de Manſis remanſit comprobatum ex teſtamento d.
Ioannis, qui illum verum cum aliis filiis legitimis, &
naturalibus hæredes ſcripſit, quæ nominatio teſtato-
ris ſimul cũ actu proportionabili inſtitutionis pro-
bat filiationem, Bald. *in c. ex tranſmiſſa, n.* 4. *de reſt. ſpol.*
Aret. *in c. per tuas n.* 23. Felin. *n.* 27. *de probat.* Gozzad.
conſ. 13. *n.* 7. Rot. *dec.* 57. *n.* 1. *in fin. p.* 4. *rec.* Quod autem 11
Hieronyma fuerit prima vxor Ioannis, & mater Ga-
leatij, ac fratrum deductum fuit tam ex inſtrumento
dotali anni 1536. inter Ioannem, & Hieronymam
vxorem, quam etiam ex altero inſtrumento diſtra-
ctionis bonorum del 1552. facto per Ioannem cum
conſenſu D. Hieronymæ Naſcentoriæ vxoris, necnõ
& inſtrumento laudi del 1575. eodẽ modo cantãte.
Remanet tertius gradus, nempe quod Hierony- 12
ma fuerit filia Floriani, quod pariter probatur ex d.
inſtrumento dotali celebrato del 1536. in quo dicta
Hieronyma denominatur filia Floriani Naſcẽtorij,
& demum probantur quartus, & quintus gradus,
nẽpè quod Florianus fuerit filius Raynerij & frater
germanus Naſcentorij ex altero inſtrumento del
1518. in quo Florianus filius Raynerij denominatur
necnon ex altero inſtrumento anni 1527. in quo di-
ctus Florianus, ac Naſcentorius Pater teſtatoris de-
nominantur fratres inter ſe vt fuit dictum in deci-
ſione in hac cauſa coram bonæ mem. Mortanno
ſub die 18. Decembr. 1636. *circa fin. verſ. quod autem,*
quibus multiplicatis antiquis enonciatiuis in inſtru-
mentis concurrentibus deſcendentiam probatam
remanere dixerunt Gloſſ. *in cap. ſeries verbo inſtru-
mentum de teſtibus*, Abbas *conſ.* 83. *n.* 13. *in antiquis
vero leuiora ſufficere*, tradunt Alex. *conſ.* 90. *num.* 12.
lib. 6. Mandell. *conſ.* 83. *num.* 8.
Identitas verò Prædij S. Chierni de quo agitur 13
poſiti in communi S. Chierni aratiuum, arboratum,
vitatũ, cum domo, area, & furno, & quod fuerit poſ-
ſeſſum per teſtatorem de tempore mortis relictum
in eius hæreditate probatur ex publico inſtrumento
diuiſionis de anno 1591. factæ inter Alexandrum
primum hæredem teſtatoris, & Andromacam eiuſ-
dem teſtatoris vxorem, in quo d. Prædium deſcrip-
tum legitur, & conſtat, quod ſucceſſiuè tranſiuit in
ſucceſſores, idcirco pro identitate concurrit nedum
qualitas ſucceſſionis, cum eo ipſo, quod conſtat ſuc-
ceſſores poſſediſſe bona in eodem loco, in quo poſ-
ſedit teſtator præſumuntur eadem poſſeſſa per teſta-
torem, vt per Bald. *conſ.* 89. *n.* 3. & 4. *lib.* 1. Peregr. *de
fideicom art.* 44. *n.* 4. & 22. Rot. *dec.* 131. *n.* 5. *p.* 1. & *dec.*
706. *n.* 2. *p.* 2. *rec.* Greg. X V. *deciſ.* 575. *n.* 9. & 11. cum
aliis latè deductis *in Bononien. de Pancaldis* 23. *Ia-
nuarij* 1643. *coram R. P. D. Cerro.*
Quibus accedunt qualitates prædictæ, quod ſit 14
aratiuum, arboratum, vitatum, cum domo, area, &
furno, quæ qualitates cum ſint plures, & huic præ-
dio conueniant plurimum releuant, cum duæ de-
monſtrationes ſufficiant iuxta theoricam Barth. *in
l. demonſtratio falſa, n.* 14. *ff. de cond. & demonſt.* Rot. *de-
ciſ.* 457. *n.* 2. *p.* 1. & 203. *n.* 10. *p.* 6. *recent.*
His omnibus concurrentibus, immiſſio Angelo 15
non poteſt denegari, vel ex remedio, *l. fin. C. de edict.*
Diu.

Diu. Adr. tollen. vel ex Saluiano iuxta ſtylum huius. Sacri tribunalis Rot. *deciſ.237. num.1. part.1. recent* & fuit dictum *in hac eadem cauſa 22. Iunij 1643. coram R.P.D.Carillo.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana Vinea de Granuela.

Veneris 22. Aprilis 1644.

Argumentum ex Summariis.

1 *Mater ſuccedit filio prædefuncto.*
2 *Teſtes reddentes cauſam ſcientiæ probant filiationem, & præeminentiam.*
3 *Recognitio inſtrumenti poteſt ſemper ex ſtylo fieri.*
4 *Ad effectum admiſſionis ad cauſam ſufficit talis qualis probatio.*
5 *Lis, & inſtantia cœpta tranſit ad hæredes.*
6 *Cum procuratore generali poteſt iudicium incipere.*

DECISIO CCXXXV.

CONSTARE de intereſſe Excellentiſſimæ Do-
1 minæ Carolinæ Principiſſæ ab Auſtria ad effectum admittendi ad cauſam fuit hodie reſolutum, quia ex teſtibus datis conſtat eam tanquam vnicam aſcendentem ſucceſſiſſe Leopoldo Eugenio filio vltimo loco defuncto hær. Comitia Franciſci Thomæ Perenotti à Granuela eius progenitoris hæredis, ac Nepotis ex Fratre Cardinal. à Granuela olim Domini Vineæ controuerſæ, dictumque Franciſcum Thomam extitiſſe hæredem dicti Cardinalis de Granuela remanet iuſtificatum ex decreto Sacri Concilij Neapolitani, Vnde cum dicta Vinea fuerit in hæreditate dicti Cardinalis, à quo etiam cognomen reportauit, meritò venit præſumendum in hac vinea aliquod intereſſe habere dictam Dominam Principiſſam ex perſona dicti Leopoldi Eugenij filij cum de iure mater ſit hæres filij prædefuncti, *§. ſi igitur defunctus, il primo acul. de hared. ab inteſt.* Decian. *reſponſ.85. num.4. lib.3.* Menoch. *conſ.807. numero primo, & 938. numer.1. & 1123. numer.1.* Mateſcott. *variarum reſolut. lib.3. cap.4. n.8.* Duran. *deciſ.76. n.45.*

2 Quod verò dictus Leopoldus Eugenius fuerit filius dicti Franciſci Thomæ Perenotti à Granuela, & obierit ſuperſtite dicta Principiſſa Matre, ac Vxore reſpectiuè ſatis remanſit comprobatum ex Teſtibus ſupradictis examinatis reddentibus cauſam ſcientiæ Bart. *in lege fil. num. 1. ff. de his qui ſunt ſui, vel alieni Iuris* Surd. *conſilio primo, numero quadrageſimo ſexto*, Rota *deciſione 766. numero primo; parte ſecunda, recent. & parte ſeptima, deciſione 93. numero ſecundo*, concurrit etiam fides Baptiſmi; quibus ſtantibus filiationem remanere probatam dixit Rota *deciſione 331. numer. 1. part.6. recent. & coram me in Romana hæreditatis de Gratianis 7. Februarij 1641.*

3 Prædictis accedit Inſtrumentum declarationis, aſſignationis factæ de hac Vinea per quorum Ioan. Gilbertum, quod extat declaratum dictam Vineam ſpectare ad Auctores dictæ D. Principiſſæ, quod Inſtrumentum licet alias Rota declarauerit ſub die 14. Maij 1620. coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano non eſſe in forma probanti, eo quia non fuit recognitum, Attamen cum modo fuerit facta noua recognitio per teſtes benè probat, & de ſtylo recognitio poſſit ſemper, & quandocumque fieri firmant Seraphin. *deciſ 1407. n.3.* Buratt. *deciſ.*
318. num.8. & 536. n.12. præſertim cum verſemur 4
ad effectum admiſſionis ad cauſam, quo caſu ſufficit etiam talis qualis probatio, nec requiritur concludens, dum ex ea non infertur præiudicium irreparabile Felin *in cap. veniens il 2. n.12. & 13. de teſtibus* Buratt. *deciſ.13. n.7.* Coccin. *deciſ.47. n.19. & in Romana de Alexiis 29. Februarij præteriti coram R.P.D. meo Cerro.*

Nec obſtat quod obierit dictus Com, Franciſcus 5
Perenottus de Granuela, qui mouit hanc litem inde non eſſe dictam Dominam Principiſſam admittendã ad Cauſam cum lis, ſiue petitio fuerit extincta cum dicto Comite Bellam. *deciſ.156.* Quia animaduertebant Domini dictam deciſionem Bellam. non loqui in terminis, in quibus verſamur, nec ad effectum, de quo agitur quandoquidem in præſenti caſu Domina Principiſſa eſt etiam hæres dicti Comitis Perenotti mediante perſona dicti eius filij, vnde poteſt abſque dubio litem proſequi, ex quo lis, & inſtantia cœpta tranſit ad hæredes, Menoch. *de retin. remed.3. n.62.* Duran. *dec.166. n.3. & part.7. recent. dec.123. n.8.* præſertim cum fuerit exhibitum mandatum procuræ dictæ Principiſſæ adeò vt dubitari nequeat de mandato comparentis.

Demum non obſtat quod Anſelmus Hiergius, 6
qui fuit citatus tanquam Procurator hæredum quoniam Ioannis Gilberti Perenotti, non habeat mandatum ad reaſſumendam hanc litem, quia ſufficit quod ſit Procurator Generalis ad hoc, vt cum eo poſſit iudicium inchoare, Rota *deciſ.16. de indic. in antiq.* Caſſad. *dec.1. n.1. de dilat.* Seraphin. *deciſ.654. n.4.* cum aliis per Rotam coram Greg. XV. *dec.127. num.81.* vbi Addeo. *num.12.*

Et ita conſtare de intereſſe fuit reſolutum, &c.

Romana Cenſuum.

Mercurij 22. Aprilis 1644.

ARGVMENTVM.

Poſt licitationem legitimè factam, ſi debitor per reſtitutionem in integrum reuocauerit, quid conſequatur, an res vendita, an vero ſolum pretium, & ſocius creditori ſocietatis ſoluens quid à conſociis conſequi poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Statutum de duobus ſententiis conformibus non habet locum, quando vtraque ſententia per reſtitutionem in integrum detegitur iniuſta.*
2 *Quando licitatio rei, & deliberatio rectè fuerit facta dumtaxat competit debitori actio ad pretium.*
3 *Non enim debet deliberationis ſolemnitas vitiari.*
4 *Secus dicendum eſt ſi merus executor licitaſſet.*
5 *Vel ſi creditori ſine licitatione fuiſſet res adiudicata.*
6 *Licitare poteſt etiam creditor tanquam extraneus.*
7 *Et hoc eſt ſecurius creditoribus.*

8 *Ex apocha de nouo reperta competit debitori reſtitutio in integrum aduerſus ſententiam.*

9 *Per quam conſequitur debitor pretium rei deliberatæ, non ipſam rem.*

10 *Secus dicendum eſſet ſi iudex minus legitime procederet.*

11 *Si iudex in facto errauerit non dicitur illegitime procedere.*

12 *Ex proceſſu rite, & recte geſto oritur bona fides in licitatore.*

13 *Soluens debitum proprium nullam ceſſionem à creditore reportare poteſt.*

14 *Collectiue obligati non ideo cenſentur inſolidum obligati, ſed pro virili, inter ſe, ſed tantum in ordine ad principalem debitorem.*

15 *Ex narratiua precedentis obligationis erga principales debitores non infertur obligatio in ſolidum erga conſocios.*

16 *Demonſtratio præcedentis obligationis non inducit nouam obligationem.*

17 *Contractus originarius dat cauſam apochæ.*

18 *Erga creditorem quilibet ex ſocijs tenetur inſolidum pro debito contracto.*

19 *Quando aliquis ex socijs fit non ſoluendo conſocij ad inuicem tenentur ſolum pro virili.*

20 *Nouatio debet eſſe expreſſa.*

21 *Ex vi tamen à ceſſionis creditore obtenta poteſt agere ſocius aduerſus conſocios.*

22 *Intereſſe ob non adimpletum factum inter conſocios eſt diuiduum.*

23 *Ceſſio facta nudo miniſtro acquiritur illi, cuius miniſter fuit, & cuius ratione nomen præſtabat.*

24 *Transportatio actorum iudicij in prophanis; non eſt neceſſaria.*

25 *Actus diuerſi iudicij non ſunt tranſportandi.*

DECISIO CCXXXVI.

1 DICTUM fuit non eſſe locum ſtatuto Vrbis
cap. 18. *num.* 1. de duabus conformibus ex
quo vtraque ſententia emanata ad fauorem
D. Iacobi Albertini in gradu reſtitutionis in integrum
detegitur iniuſta, Gratian. *diſcept.* 691. *n.* 27.
Rot. *dec.* 41. poſt Zacch. *de oblig. camer. & part.* 1.
recent. deciſ. 662. *numer.* 3. Coccin. *deciſ.* 294. *in
princ.*

2 Iniuſtitia deſumpta fuit ex eo quia cum deliberatio
domus præfati Iacobi facta præcedentibus mandatis
executiuis ab A. C. relaxatis ad fauorem q.
Coſmi Iacomelli auctoris Patrum Oratorij ex tunc
productis non impugnetur, nec debeat ex nouiter
repertis condemnari, d. Iacomellus extraneus licitator
ſiue eius hæres ad reſtituendam d. Domum vna
cum fructibus, quia cum ritè, & rectè fuerit abſoluta,
& conſumpta deliberatio, tantum competit
debitori actio ad pretium. Bald. *in auth. & qui iurat
col. fin. verſ. ſed quid ſi fuit proceſſum, C. de bon. auth.
iudic poſſid.* Alberic. *in l. Fulginius, §. Prætor ait ſub
num. 3. circa med. verſ. ſi nihil fuit omiſſum, ff. quib.
ex cauſ. in poſſeſſ. eatur*, Specul. *de* 2. *decret. § nunc dicamus
n.* 22. & in puncto Vinc. de Franch. *dec.* 660.
3 *& prius deciſ* 120. *num.* 8. vbi aſſignat rationem quia
non debet tanta ſolemnitas deliberationis vitiari,
& tolli Rot. in Anconitana Spolij 9. Iunij 1610,
coram Cardin. Sacrato, Ferdinand. Arias *de Meſ.
4 var. reſol. lib.* 1. *c.* 36. *n.* 10. licet contrarium eſſet iudicandum,
ſi d. Iacomellus tanquam purus, & merus
creditor non tanquam extraneus licitaſſet, in qui-
5 bus terminis loquitur Franc. *deciſ.* 69. cum aliis adductis
in contrarium, vel ſi eidem Iacomello tanquam
creditori d. Iacobi domus controuerſa fuiſſet
adiudicata iuxta tradita per Fulgoſ. *conſ.* 136. *ſub n.* 1.
6 vt vtrumque caſum diſtinguit Franc. *d. deciſ.* 120.
num. 6. & 7. nec fuit in dubium reuocatum quin
etiam creditor tanquam extraneus valeat licitari,
per text. *in l.* 2. *Cod. ſi in cauſ. iudic. pign. capt. ſit.*
Surd. *conſ.* 256. *num.* 5. & 6. Aſin. *de execut.* §. 6.
cap. 7. Gratian. *diſcept.* 7. *num.* 7. Theſaur. iun *in
addit. ad deciſ. Theſaur.* 157. *lit. B. verſ. & eſt notandum.*
Gregor. X V. *deciſ.* 12. vbi Add. & hoc eſſe 7
tutius & ſecurius creditori tradunt, Cyn. *in lib.* 1.
num. 1. & 2. *Cod. ſi antiq. creditor.* Bald. *in l.* 2. *in fin.
Cod. ſi in cauſ. Iudic.* dicens tutius ad effugiendas
omnes opiniones circa recuperationem rei, Rip. *in
l.* 1. *n.* 1. *ff. de priuil. credit.* Surd. & Aſin. *vbi ſupra.*

Nec obſtat quod ex Apocha de nouo reperta 8
competat dicto Iacobo reſtitutio in integrum aduerſus
ſententiam Imol. *conſ.* 37. *num.* 1. *verſ. contrarium,
& num.* 2. Gratian. *diſcept.* 408. *num.* 9. *cum
ſeqq.* quia hæc concluſio non fuit negata, ſed di- 9
ctum fuit eam operari ſolum vt quatenus dictus reſtitutus
victoriam reportet, Valeat tantum agere
ad pretium domus deliberatæ, non autem ad ipſam
domum deliberatam cum omnibus ſolemnitatibus
iuris, vt per Bald. *in d. auth. & qui iurat, n.* 47. *verſ.
ſed quid ſi fuit proceſſum, C. de bon. auth. iudic. poſſid.*
ibi ſed res à legitimo emptore non auocatur Vinc.
de Franch. *d. deciſ.* 140. *num.* 8. Rot. *in d. Anconitana
Spolij* 9. *Iunij* 1610. *coram Sacrato*; quamuis contra- 10
rium eſſet dicendum, ſi iudex minus legitimè proceſſiſſet,
quia tunc ille tertius cauſam à priuato habuiſſet
Afflict. *deciſ.* 354. *num.* 21. Cæſ. de Graſſ. *dec.
6. num.* 9. *de cauſ. poſſ. & propr.* cum aliis in dicta 11
Anconitana Spolij, An verò Iudex ritè & rectè
proceſſiſſet inquirenda ſunt tunc deducta iuxta
quæ erat iudicandum, ſed ſi in facto erratum fuit,
ex quo deſecit iuſtificatio erroris non dicitur minus
rectè fuiſſe proceſſum aut commiſſum ſpolium,
Dec. *conſ.* 125. *num.* 8. Crauet. *conſ.* 203. *num.* 1. *in
fin.* cum aliis relatis *in Carnetana reintegrationis* 6.
Decembris 1641. §. *non obſtat coram R. P. D. meo Bichio.*

Quandoquidem ex proceſſu ritè, & rectè geſto 12
oritur bona fides licitatoris ementis qua ſtante non
debet ei nocere quidquid in poſterum ſuperuenit
Rota in dicta Anconitana Spolij 9. Iunij 1610. coram
Sacrato.

Verum ne iniuſtitia prædictæ deliberationis viſa 13
fuit iuſtificari ex Apocha de nouo reperta data ſum.
Iacobi *num.* 5. & in qua totum fundamentum pro
eius parte fit ad inducendam iniuſtitiam deliberationis,
dum prætenditur in ea declarari quod onus
extinguendi cenſum ſcut. 1300. vna cum aliis debitis
aſcenden. ad ſcut. 2470. ſpectaſſent ad Albertum
Palearium ex diuiſione debitorum contractorum
occaſione affictuum Rocchæ Prioris, ita vt
partes in ea conuenerint, quod in euentum quod
Palearius in ſolutione dd. debitorum contractorum
occaſione affictuum d. Rocchæ Prioris deficeret,
tunc pro medietate dictæ ſummæ teneretur, *Virginia
de la Cuata*, auctrix d. Iacobi, & ad aliam medietatem
Petrus, & Fratres de Americis, ita & taliter,
vt per eam facta fuerit diuiſio debitorum alias
ſoluendorum per Palearium, cum ipſe defecerit,
Quamobrem ceſſionem reportatam per Felicem
Americum obligatum non poſſe illi ſuffragari ſiue
d. Iacomello eius hæredi pro ſolutione fructuum
dd. cenſuum, dum per d. Apocham d. Felix ſoluerit
debitum proprium, inde ad illius fauorem ceſſionem
remanſiſſe inefficacem ad effectum operandi

Iuſtium

Iurium tranſlationem ; ſed tantummodo Iurium quietationem & liberationem voluiſſe afferre ad text. *in l. nulla*, *Cod. de ſolut.* Batt. *in l. Modeſtinus num.* 4. vbi etiam Paul. de Caſtr. *ſub num.* 4. *verſ. in nihilum autem & ſub num.* 5. *verſ. non principale*, *ff. de ſolut.* Salyc. *l.* 1. *num.* 23 *C. de act. & oblig.* Rum. *conſ.* 88. *num.* 6. *lib.* 5. Peregr. *de fideicom. art.* 52. *n.* 34. Greg. X V. *deciſ.* 68. *num.* 5.

14 Nam reſponſum fuit Apocham de nouo repertam ſolum continere diuiſionem debiti prædicti ſcut. 2470. caſu quo deficeret in ſolutione Palearius pro medietate tenerentur Fratres de Americis pro alia verò hæredes Tiberij *de la Cithara*, vt denotant illa verba, *Apocha Madonna Virginia ſia tenuta à pagare la mità*, *l'altra mità Miſſer Pietro e fratelli*. Nec ideo dici poteſt, quod d. Felix Americus eſſet in ſolidum obligatus tam cum Petro, aliis fratribus, quam cum hæredibus d. Tiberij cum nullibi expreſse legatur, verbum in ſolidum, ſiuè æquipollens, & licet Petrus, & Fratres de Americis collectiuè ſe obligauerint, non inde cenſentur in ſolidum obligati præterquam in ordine ad principalem creditorem, ſed potius pro virili vt probant text. *in l. reos*, *§. cum Tabulis*, & ibi Ronchegall. *num.* 21. *verſ. conductor. & in l. eadem num.* 34. *verſ. opus eſt*, *ff. de duob. reis.* Coſt. *de port. rat. quaſi.* 154 *num.* 1. Giurb. *ad conſuetud Meſſanen. cap.* 9. *gloſſ.* 6. *num* 3. Surd. *conſ.* 150. *num.* 36. *part.* 2. *diuerſ.* Buratt. *deciſ.* 751. *num.* 6. Gregor. X V. *dec.* 502. *n.* 1.

15 Nec obſtant illa verba relata in Apocha, ibi, *Per la preſente*, *&c. ſi dichiara*, *& c. eſſendo che in tutti li debiti che ſi ſon fatti per il fitto di Rocca priora*, *e particolarmente nelli doi ſopradetti cenſi di ſcudi* 2300. *ſoſſe*, *e ſiano obligati*, *l'heredi di M. Tiberio*, *e ſopradetto. M. Pietro*, *e fratelli in ſolito*, *&c.* Quia prædicta verba continent ſolum narratiuam præcedentis obligationis erga principales creditores cenſuum à qua non poteſt inferri ad ſolidalem obligationem inter ipſos conſocios ad text. *in l.* 7. *§. ſed Iulianus* ; *& §. idem ait ſi duobus*, *ff. ad Macedon.* Bartol. *in l. reos in princ. ff. de duob. reis.* Gabr. *conſ.* 63 *num.* 5. 6. & 10. *lib.* 2. Surd. *conſ.* 150. *num.* 57. Cyriac. *controuerſ.* 327. *num.* 69. Rot. *dec.* 481. *num.* 1. *cum ſeqq. part.* 5. *recent.*

16 Dicta enim verba dicuntur ſtare demonſtratiuè, & relatiuè ad præcedentem obligationem erga Dominos cenſuum in actu impoſitionis ad effectum oſtendendi, & demonſtrandi cauſam propter quam hæredes de Cythara, & Americi erant obligati ob decoctionem Paleatij conſocij, qui tenebantur dd. cenſus extinguere nun autem ad producendam nouam obligationem, quam ſi voluiſſent de nouo inducere, exprimere non ignoraſſent, vt denotant, verba illa *ſi dichiara*, cuius declarationis natura eſt nil aliud de nouo dare ſiue diſponere, ſed quid in præteritum actum ſit oſtendere Bald. *in l. cum teſtamento*, *nota.* 5. *verſ. item nota*, *Cod. de teſtam. manumiſſ.* Decian. *in l. edita*, *num.* 47. *C. de eden.* Soccin. *conſ.* 23. *num.* 19. *lib* 4 Rot. *dec.* 453. *num.* 2. & 502. *num.* 15. *part.* 5. *recent.*

17 Vltra quod ſi attendatur cauſa finalis dictæ Apochæ nempe contractus Originarius, ac primordialis, qui illi cauſam dedit prout attendi firmant, Gregor. X V. *deciſ.* 502. *num.* 2. Gratian. *diſcept.* 320.

18 *num.* 41. *cum ſeqq.* indubitanter dicta apocha habuit originem ſuique ſtipulata in executionem præcedentis ſocietatis alias initæ inter Tiberium, *de la Cithara*, Vincentium Americum & Palearium in cuius ſocietatis commodum debitum cenſuum fuit contractum, ad effectum ſoluendi dictum affectum Rocchæ Prioris, & in quo dictus Felix non erat obligatus cum nullam in eo partem habuiſſet & ad quod debitum præfati ſocij inter ſe ipſos non tenebantur in ſolidum ſed pro virili, quicquid ſit reſpectu creditorum erga quos quilibet ex præfatis tenebatur in ſolidum, *§. ſi plures*, & ibi gloſſ. *Inſtitut. de fideiuſſ.* Batt. *in l. eamdem num.* 9. *ff. de duob. reis.* Ialuo. *in l. ſi vnus n.* 2. *ff. de pact.* Menoch. *conſ.* 410. *num.* 41. & 42. *cum ſeqq.* Mantic. *de tacit. & ambig. lib.* 6. *tit.* 22. *num.* 2. *in fin.* Gratian. *diſceptat.* 967. *num.* 35. Rota Ianuen. *dec.* 97. *n.* 8. Ozaſch. *dec.* 150. *num.* 6. Vnde obligatio d. Felicis in d. Apocha non venit reputanda, niſi tanquam mera obligatio erga creditorem cenſus ex ſuperiùs allegatis.

Si verò attendatur cauſa immediata, & proxima, 19 & ſic decoctio Paleatij vnius ex ſocijs propter decoctionem tara debiti ad eum ſpectantis tranſlata fuit in alios ſocios pro virili per text. *in auth. hoc ita in fin. Cod. de duob. reis ſuncta l.* 3 *Cod de fideiuſſ.* Cyriac. plures referens, *controuerſ.* 327. *n.* 71. Ioſeph Ludouic. *deciſ. Peruſin.* 45. *numer.* 15. & *in recent. deciſ.* 595. *num.* 3. *part.* 2. *recent.* inde non eſt veri- 20 ſimile quod fuerit nouata obligatio legalis inter ſocios in plus ſe vnus obligando, quàm alias de Iure tenerentur, quæ tamen debet eſſe expreſſa, *ad l. fin. Cod. de nouat.* & ibi communiter DD. Bald. *conſ.* 319. *num.* 1. *verſ. ex cenſo. lib.* 1. Afflict. *dec.* 399. *num.* 13. Surd. *conſ.* 84. *num.* 54 Rot. coram Gregor. X V. *dec.* 501. *num* 1. *& ſeq. & deciſ.* 391. *num.* 3. *part.* 1. *recent. & in Calaguritana Beneficij de Amedo* 21. *Iunij* 1622, *coram bon. mem. Merlino*, *& coram* Buttatt. *dec.* 749. *num.* 18.

Quapropter dum antiqua obligatio non fuit 21 nouata, nec aucta & Felix reportauit ceſſionem dd. cenſuum vna cum fructibus tranſlatiuè, & non extinctiuè emendo nomen debitoris non verò vti fideiuſſor, ſiue correus obligatus in inſtrumento cenſuum abſque dubio in vim ceſſionis potuit idem Felix, ſiue Iacomellus hæres in ſolidum agere ; & exercere actiones ſibi ceſſas contra alios ſimul obligatos, ſiue eius hæres dempta rata ſpectante ad d. Felicem Rot. *dec.* 959. *num.* 2. *part.* 4. *diuerſ.* Gregor. X V. *deciſ.* 190. *n.* 1. vbi Add. *n.* 3.

Nihil obſtat quod fuerit promiſſa extinctio cen- 22 ſuum quod factum dicitur indiuiduum inde obligat omnes in ſolidum quia animaduertebant DD. non fuiſſe ſimpliciter promiſſam extinctionem cenſuum, ſed certam quantitatem pecuniarum nempè ſcutor. 2300. in omnem caſum non facta extinctione ſuccedere obligationem ad intereſſe pro virili tantum; non autem in ſolidum Rip. *in l.* 4. *§ Cato num.* 12. 36. *&* 42. *ff. de verbor. obligat.* Gratian. *diſcept.* 323. *num.* 5.

Nec pariter obſtat quod quoad cenſum ſcuto- 23 rum 200. ceſſio legatur facta q. Marcello Muto, quia cum ille non habuerit niſi nudum nomen, vt ex ſubſequutis declarationibus ad fauorem d. Felicis emanatis ſatis conſtitit ceſſat obiectum ex quo omne ius ad eiuſdem Felicis fauorem fuit acquiſitum & ſucceſſiuè in d. Coſmum hæredem ad text. *in l.* 3. *in princ. Cod. ſi quis alteri vel ſibi*, & notat Caſtrenſ. *in l. multum intereſt num.* 3. *Cod. eod. titul.* Bald. *in l. cum precibus num.* 3. *verſ. adde Cod. de probat. & conſ.* 187 *num.* 2. *vol.* 1. Rot. *deciſ.* 806. *n.* 2. *in fin. ſiquidem cum ſeqq. part.* 1. *diuerſ.* Idcirco fructus decurſi & decurrendi in poſterum ad d. Coſmum ſpectabant nec aliquis poteſt conſiderari exceſſus in mandatis.

Minus adeſſe exceſſum, dictum fuit in altero 24 mandato pro fructibus alterius cenſus ſcut. 300. cum

cum doctum fuerit de ceſſione d. cenſus reportata per Alexand. Iacomellum Progenitorem d. Coſimi ab Hoſpitale B Mariæ conſolationis de Vrbe ceſſionario q. Æmiliæ Patiſ.de Vitelleſchis ſumm. Patrum Congregationis Oratorij *num.* 13. quamuis non fuerint acta tranſportata coram aliis Iudicibus cum non fuerit per Iacobum appellatum à mandato relaxato in vim huius cenſus,nec de hoc fuit oppoſitum, quod ſat eſt in prophanis in quibus ceſſat rigor ſac. Concilij Trid. Rot. *deciſ.* 561. *num.* 12. *part.* 1 *recent.* Gregor XV. *deciſ.* 508. *num.* 11. vbi Adden. *num.* 15. vltra quod dicuntur acta diuerſi Iudicij quæ nun veniunt tranſportanda. Rot *deciſ.* 143. *num.* 4. *&* 5. *poſt* 2. *vol. conſ.* Farinac. *& dec.* 32. *num.* 15. poſt Ludouic. Poſtbum. *de Mamuen. cam vulgat.*

Et ita reſolutum, &c.

Bonon. Pecuniaria.

Merc. 27. Aprilis 1644.

ARGVMENTVM

Inſtrumentum à notario extractum, & in iudicio exhibitum quomodo probet id, quod in eo continetur, & confeſſio debiti à viro, qui bona vxoris extra dotalia adminiſtrauit ex quibus præſumatur vera, vel ſimulata donationis cauſa facta.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum crediti repeti debet in iudicio.*
2 *Re aſſumptio cauſæ cenſetur facta in eodem ſtatu, quo fuit in Auocatoriis.*
3 *Inſtrumentum poteſt à notario extrahi abſque indicis decreto.*
4 *Referuntur aliqua ſtatuta Bononiæ circa extractionem inſtrumentorum, & confectionem protocollorum.*
5 *Ex conſtitutione aliquid præcipiente, ſi actum non annullat, non infertur annullatio.*
6 *Apoſtillæ manu eiuſdem notarij confectæ, licet non ſubſcriptæ probant.*
7 *Confeſſio debiti facta à viro vxori ſi veriſimilis ſit, & aliquas habeat coniecturas non præſumitur donatio inter coniuges.*
8 *Inſtrumentum ſimulatum non meretur executionem.*
9 *Scriptura defectuoſa non præſumitur ſimulata.*
10 *Ex quibus præſumatur ſimulatio ſcripturæ ad fraudandos creditores.*
11 *Qui dicit contractum eſſe ſimulatum illud concludenter probare debet.*
12 *Veritas cauſæ inſtrumenti excludi omnem ſimulationis præſumptionem.*
13 *Reſpondetur duabus coniecturis pro ſimulatione adductis.*
14 *Si adminiſtrator non confecerit inuentarium, & aliqua debita ſoluerit præſumitur ea ſoluiſſe ex bonis adminiſtrationis.*
15 *Et præſumitur adminiſtrator ſatisfactus ex fructibus bonorum adminiſtrationis.*
16 *Quando vis dubij ſtat in tempore teſtes debent deponere de tempore certo.*
17 *Teſti, qui non euacuauit omnia integratoria non eſt credendum.*
18 *Teſtis deponens de auditu eius, qui contrarium deponit, nihil probat.*

DECISIO CCXXXVII.

Mandatvm ab Auditore Cameræ relaxatum pro lib. 32400. ad fauorem D. Geſiæ Baldæ contra bona hæreditaria q. Laurentij de Bonſignoribus eiusmariti, cuius eſt hæres D.Carolus Beccadellus eſſe confirmandum tanquam validum, & iuſtum fuit hodie reſolutum: validitas reſultat ex reuolutione actorum.

Non obſtant prætenſæ nullitates. contra illud 1
adductæ; non prima deſumpta ex eo,quod inſtrumentum crediti, cuius vigore mandatum legitur relaxatum, prætendatur tantum fuiſſe exhibitum coram R. P. D. Caballeto; non autem repetitum per Auditorem Cameræ prout requiritur, Gregor.
XV. *deciſ.* 508. *num.* 6. quia fuit reſponſum talem 2
productionem legi etiam repetitam coram Auditore Cameræ,vt ex citatione data Summario reſponſionis *num.* 1. vel non fuiſſe neceſſariam, dum reaſſumptio cauſæ cenſetur facta per A. C. in ſtatu, & terminis, prout fit in Auocatoriis, Rot. *deciſ.* 357. *num.* 9. *par* 6. *recent.*

Minus ſecunda ex quo dictum inſtrumentum 3
fuerit extractum non à Notario, vel ſucceſſore in officio, ſed ab eius tantum cuſtode, ſiue commiſſario abſque iudicis decreto ac Partis citatione, quia talis extractio non indigebat alia citatione, ac iudicis decreto cum legatur facta ante motam litem à Notario, cuius muneris officium erat extrahere, Seraph. *deciſ.* 1481. & fuit reſolutum *in Comen. Capellania* 20. *Nouembris* 1582. *coram Penia.*

Non tertia elicita ex eo quod tranſumptum di- 4
cti inſtrumenti fuerit extractum ab Originali, quod tanquam apoſtillatum abſque approbatione Notarij, immò nec legitur protocollatum nec regiſtratum in libro Notarij, vt diſponitur in ſtatuto Bononiæ remanet penitus illi ſublata fides. Quia dum dictum inſtrumentum legitur extractum ab Originali per patrem, ac hæredem Notarij ex diſpoſitione alterius ſtatuti Bononiæ *in tit. de inſtrum. & act. in ſcript.* & ipſa *rep. facien.* & ita Bononiæ ſeruari atteſtati fuerunt Notarij Bononiæ, & alias firmauit Rota *Bonon. de S. Petro coram Penia*, cuius copia data fuit, vbi firmatur dictum ſtatutum abiiſſe in deſuetudinem, nec illud eſſe vſu receptum,
Caualer. *deciſ.* 122. *num.* 11. Neque viſæ fuerunt ob- 5
ſtare conſtitutiones nonnullorum legatorum iniungentes Notariis obſeruantiam Protocollationis, quia cum non procedant vlterius annullando actum, non poteſt ex contrauentione inferri ad nullitatem actus, ſed ad omne peius potuiſſet puniri Notarius Bart. *in l. vniuerſas, C. de decur. lib* 10.
Dec. *conſ.* 17. *n. & per tot.* Apoſtillæ verò cum ſcriptæ, 6
ſint manu eiuſdem Notarij probant licet non ſubſcriptæ, Coccin. *dec.* 467. *n.* 2. Caualer. *dec.* 122. *n.* 6. *& in rec. dec.* 276. *n.* 3. *part.* 2. *&* 226. *n.* 17. *part.* 6.

Iuſtitia verò dicti mandati deſumpta fuit ex pu- 7
blico inſtrumento crediti D. Geſiæ vallato obligatione Camerali, ac iuramento, in quo dictus Laurentius ſe conſtituit illius debitorem in dictis libris 32400. prouenientibus ex cauſa adminiſtrationis bonorum extra dotalium eiuſdem ſpatio decem, & octo annorum, cum ea fuerit hæres Progenitoris quam ſummam idem Laurentius reſtituere promiſit ad omnem, & ſimplicem vxoris requiſitionem,

vnde

vnde dicta confeſſio viri benè probat in præſenti,
licet cantet ad fauorem vxoris, cum ſit veriſimilis;
dum illa habebat alia bona extradotalia, & con-
currant aliæ coniecturæ ex quibus remanet excluſa
præſumptio donationis inter virum, & vxorem de
iure prohibitæ, Salicet. *in l. ſi mater num. 1. verſ. & vltra videns, C. de contrah. empt.* Alex. *conſ.* 18. *num.* 3.
lib. 3. Socin. *conſ.* 66. *num.* 8 *lib.* 1. Aym. *conſ.* 40. *num.* 4.
& 5. Dec. *conſ.* 96. *num.* 3. *verſ. non obſtat quod talis confeſſio*, Menoch. *conſ.* 154. *num.* 7. Tiraquell. *C. de reuoc. donat. in verb. donatione largitus*, *num.* 100. Ca-
pic. *deciſ.* 203. *num.* 18. Scayn. *deciſ. Bonon.* 13. *n.* 107.
Rot. *deciſ.* 607. *num.* 5. *part.* 1. *recent.*

8 Nec dicatur dictum inſtrumentum eſſe ſimula-
tum, inde non mereri exequutionem, Rot. *dec.* 89.
9 *num.* 15. *&* 130. *num.* 13. *part.* 5 *recent.* ſimulationem
eliciendo ex pluribus coniecturis adductis pro D.
Carolo, quæ Dominis in præſenti non placuerunt:
non prima deſumpta ex eo quod dicta ſcriptura ſit
defectuoſa, ac pluribus laboret vitiis, quinimò
deleta, Quia dicebant Domini potius dictam
coniecturam retorqueri, cum ſimulantes ſoleant
eſſe diligentes in occultandis vitiis, nec negligen-
tia Notarij arguat ſimulationem, Cyriac. *contro-uerſ.* 428. *num.* 15. Quinimò diligentia, Menoch.
conſ. 109. *num.* 35.

10 Nec ſecunda, ex quo dictum inſtrumentum
crediti emanauit inter virum, & vxorem ad effe-
ctum excludendi creditores Laurentij mariti debi-
tis inuoluti, quia cum non probetur concurſus
creditorum, vel quod dicto Carolo hæredi fuerint
infeſti, cauſa ſimulandi remanet irreleuans ac nul-
lius momenti, vltra quod quoad priores credito-
res, nulla inducebatur fraus, vnde quoad eos ſi-
mulatio erat fruſtratoria dum non poterat illis
præiudicare, nec eorum anterioritati, quo vero ad
poſteriores ſimulatio non requirebatur, inde defi-
cit cauſa ſimulandi, Bart. *conſ.* 65. *num.* 4 *lib.* 1. Albas
conſ. 9. *num.* 1. Aretin. *conſ.* 65. *num.* 2. *ante med. verſ. in contrarium arguitur*, Martin. Andr. *deciſ.* 109. *num.* 2.
11 *& part.* 5. *recent. deciſ.* 308. *num.* 16. *cum ſeqq.* & qui
dicit contractum eſſe ſimulatum, ſiue agat, ſiue
excipiat tenetur non ſolum allegare, ſed conclu-
denter probare ſimulationis cauſam ad propoſi-
tum probabilem, ſufficientem necnon veriſimi-
lem, Mandell. *conſ.* 9. *num.* 9. *&* 19. *& conſ.* 97. *num.* 24.
& 28. Alex. *conſ.* 28. *num.* 12. *lib.* 5. Bertax. *conſ. criminal.* 230. *num.* 10. Honded. *conſ.* 41. *num.* 29. *lib.* 2 Grat.
diſcept. 252. *num.* 23. *&* 24. Cyriac. *controu.* 131. *n.* 35.
12 Rot. *part.* 2 *diuerſ deciſ.* 69. *num.* 2. *&* 43. *num.* 1. Vltra
quod ſufficit probatum eſſe d. Laurentium vere bo-
na extradotalia adminiſtraſſe. Vnde remanet ex-
cluſa omnis vmbra ſimulationis ob veritatem cau-
ſæ inſtrumentati, Dec. *conſ.* 648. *n.* 3. 6. Cyriac. *contro-uerſ.* 255. *num.* 38. Gregor. X V. *deciſ.* 195. *num.* 12. *&*
459. *num.* 7. Canaler. *deciſ.* 420. *num.* 5.

13 Minus obſtat tertia, dum prætenditur D. Ge-
ſiam noluiſſe declarare, An teſtes voluerit habere
pro veris, & legalibus, quia conſtat de contrario,
dum hoc declarauit coram Auditore Cameræ intra
terminum ſibi præſcriptum à iudice Summario re-
ſponſionis, *num* 3.

Nec pariter quarta, dum confeſſio emanauit à
viro infirmo, ſene, & ſub ſpe futuræ ſucceſſionis,
quia fuit reſponſum morbum Podagræ non aggreſ-
ſum fuiſſe Bonſignorium virum, niſi poſt condi-
tum inſtrumentum declarationis, hæcque fuerunt
reputata nullius momenti cum dictus Laurentius
realiter bona extradotalia adminiſtraſſet, teneba-
tur rationem reddere de illis, nec in teſtamento
condito per dictam vxorem reperitur abſolutè hæ-
res ſcriptus Laurentius, dum primo loco leguntur
inſtituti communes filij maſculi naſcituri, quibus
deficientibus, aut non extantibus legitur vocatus
dictus Laurentius quod ſanè pendebat à futuro
euentu.

Ad quintam verò; quod dictus Laurentius ſol- 14
uerit plura debita Franciſci Baldi Patris Geſiæ, re-
ſponſum fuit ſolutionem factam cenſeri ex bonis
poſtea adminiſtratis & dum non confecit innenta-
rium mobilium, ex illis ſolutionem factam venit
cenſendum Peregr. *de fid. art.* 35. *num.* 23. Buratt. *de-ciſ.* 641. *num.* 16. *in addit.* & eſſe præſumendum vlte- 15
rius D. Laurentium ſatisfactum remanſiſſe ex fru-
ctibus hæreditariis bonorum dicti Franciſci Baldi,
& præſertim ex prædio Sanctæ Agathæ, quod ex
teſtibus datis Summario Geſiæ *num.* 4. conſtat fuiſſe
in illius bonis, nec de eo conſtat fuiſſe redditam
rationem, quæ omnia bene inſeruiunt pro validiſ-
ſimis coniecturis ad fauorem Geſiæ pro ſimulatio-
ne excludenda.

Nec teſtes examinati pro D. Carolo ad effectum 16
probandi D. Geſiam adminiſtraſſe omnia bona ex-
tradotalia non autem dictum Laurentium virum
hoc concludunt, ex quo quatuor examinati in vim
remiſſorialium non percutiunt niſi tempus decur-
ſum poſt annum 1621. quo tempore dicta confeſ-
ſio viri iam emanauit, non autem concludunt de
tempore antecedenti, de quo loquitur inſtrumen-
tum, teſtes autem debent deponere de tempore cer-
to, & indubitato quando, prout in caſu noſtro, vis
ſtat in tempore, Suid. *conſ.* 407. *num.* 24. Seraph. *de-ciſ.* 1171. *n.* 2. Mantic. *deciſ.* 105. *num.* 7. *&* 169. *num.* 6.
Buratt. *deciſ.* 621. *num.* 1. *&* 2. *&* 686. *num.* 5.

Remanent alij tres teſtes in curia examinati qui 17
nec hoc probant, & dum primus non euacuauit
omnia interrogatoria, inde non venit ei fides adhi-
benda, Seraph. *deciſ.* 836. *num.* 2. Greg. X V. *deciſ.* 553.
n. 3. *Buratt.* 13. *num.* 33. Vltra quod deponit, ſe igno-
raſſe bona relicta per D. Franciſcum Baldum, Secun-
dus verò teſtis de adminiſtratione ne verbum qui-
dem, At verò tertius deponit non agnouiſſe dictum
Laurentium, niſi de anno 1632. & tamen admini-
ſtratio ſequuta fuit ante annum 1620. de qua depo- 18
nit de auditu ab alio, qui de contrario deponit vn-
de aduerſus dictum inſtrumentum clarum nullum
gradum facit probationis, Rot. *deciſ.* 277. *num.* 2. *p.* 1.
recent.

Et ita reſolutum, &c.

Bononien. fideicommiſsi de Naſcentoriis.

Veneris 29. Aprilis 1644.

ARGVMENTVM.

Ad fideicommiſſum pro conſeruatione agnationis familiæ conſtitutum, neque admittitur filius naturalis, neque religioſus, neque monaſterium.

SVMMARIVM.

1 *Ad hoc vt quis admittatur in cauſa ſufficit vt conſtet, ſummarie de tali quali intereſſe.*

2 *Filius naturalis tantum non admittitur ad fideicommiſſum*

miſſum pro conſernatione familia conſtitutum.

3 *Religioſus pro ſe nihil retinere poteſt, & ita ſucceſſionis eſt incapax.*

4 *Monaſterium non admittitur ad fideicommiſſum pro conſeruatione cognationis inſtitutum, cum ordine aſſumendi nomen, & inſignia familia.*

5 *Neque vinente religioſo.*

6 *Filius naturalis non poteſt vti inſigniis familia.*

7 *Religioſus intra ſepta monaſterij habitare debet, non in alia domo.*

8 *Exceptiones qua oriuntur ex ventre teſtamenti in continenti admittuntur.*

DECISIO CCXXXVIII.

1 NON conſtare de intereſſe Fratrum Cruciferorom ex perſona fratris Philippi fuit hodie reſolutum, quia licet ad effectum admiſſionis ad cauſam ſufficiat conſtare de tali quali intereſſe ſummariè appareote etiam per probationes ſemiplenas, Coccin. *deciſ.* 47. *n.* 19. Buratt. *deciſ.* 13. *num.* 7. & fuit mox reſolutum in Romana de Alexiis 29. Februarij præteriti coram R.P.D. meo Cerro, & in Romana Vineæ de Granuello 22. currentis coram me, & de tali intereſſe modo conſtare dicatur dum probatur d. P. Philippum ex cuius iure dd. fratres
2 agunt eſſe filium Comitis Pirri de Blanchia vltimi grauati nihilominua cum conſtet eum eſſe filium natoralem tantum qui non dicitur de agnatione inde ab hoc fideicommiſſo pro conſeruatione agnationia conſtituto venit arceodus iuxta Theoricam Bart. *in l. fin. num.* 1. *C. de verb. ſignific. & in l. pronunciatio § familia num.* 1. *verſ. quadam ſunt, ff. eod. tit.* Corn. *conſ.* 200. *n* 9. *cum ſeqq. lib.* 4 Socin. Iun. *conſ.* 77. *n.* 23. *lib.* 3 Menoch. *conſ.* 117. *n.* 51. Rot. *deciſ.* 395. *n.* 4. *p.* 1. *recent.*

3 Tùm etiam quia d. P. Philippua eſt religioſus profeſſus, & ſic incapax huius fideicommiſſi, ſiuè primogenituræ, tam in ordine ad eum, quam in ordine ad Religionem cum religioſus profeſſus propter votum paupertatis nihil valeat pro ſe retinere, ſed quicquid acquirit non ſibi, ſed Monaſterio acquirat per Text. *in l. Deo nobis, §. hac etiam in fin. C. de epiſc. & Cleric.* Bald. *conſ.* 332. *num.* 1. *verſ. Vnde cum*
4 *non poſſit lib.* 1. Franc. *deciſ.* 46. *n.* 1. Caual. *deciſ.* 346. *n.* 1. Buratt. *deciſ.* 394. *num.* 2. At verò Monaſterium cum agnationem non conſeruet non venit admittendum ad hoc fideicommiſſum conditum pro conſeruatione agnationia cum onere aſſumendi nomen & inſignia familiæ, Dec. *conſ.* 259. *n.* 2. Pariſ. *conſ.* 22. *n.* 9. *lib.* 2. Couarr. *var. reſolut. lib.* 1 *cap.* 19. *n.* 11. Mantic. *de coniect. vlt. vol. lib.* 8. *tit.* 12. *n.* 28. Franch. *dec.* 29. *n.* 7. Rot. *in Romana fideicommiſſi de Incoronatis* 5. *Nouembris* 1639. *coram bona memoria Coccino §. quia vltra,* quod cum aliis late congeſtis per Fuſat. *de ſubſtitut.*
5 *quaſt.* 429. *num.* 50. quam concluſionem procedere etiam viuente Religioſo dixeruot Couar. *var. reſol. lib.* 1. *cap.* 19. *ſub num.* 11. Peregrin. *de fideicom. art.* 18.
6 *num.* 82. attento etiam quod d. P. Philippus tanquam naturalis non poteſt vti inſignibus familiæ teſtatoris vt teſtator iniunxit vnde à d. fideicommiſſo venit repellendus Belluga in Specul Princ. *in tit. de Princ. probib. milit.* Guerrificao *col.* 5. Guido Pap. *ſingul.* 891. *& deciſ.* 580. cum aliis late per Tiraquell. *de nobilit. cap.* 15 *num.* 12. *&* 13.

7 Accedit etiam quod in hoc fideicommiſſo expreſſè mandatur quod Primogenitus Maſculoa inſtitutus teneatur inhabitare domum teſtatoris ſitam io ciuitate Booniæ ſine aliqua intermiſſione, vt *ex lectura teſtamenti, §. quem quidem filium*, quod quidem præceptom teſtatoris nullo modo poteſt adimpleri per d. P. Philippom Religioſum obligatum intra ſepta Monaſterij vitam agere vt cunctis patet.

Nibil obſtat quod iſtæ exceptiones dicantur requirere altiorem indaginem, nec admittendæ in hac inſpectione ſuper intereſſe, io qua ſufficit conſtare de intereſſe ſummariè, & apparenter. Quia reſpondebant DD. quod cum iſtæ exceptiones oriantur ex ventre teſtamenti non venit dicendum eas requirere altiorem indaginem cum de illis dicatur conſtare incontinenti quo caſo admittuntur in quolibet iudicio Gregor. X V. *deciſ.* 425. *num.* 3. *& part.* 1. *recent. deciſ.* 526. *num.* 7. *&* 8. *& p.* 6. *deciſ.* 86. *num.* 10. 8

Et ita reſolutum, &c.

Vrbeuetana Bonorum,

Veneris 13. Maij 1644.

Argumentum ex Deciſ.

1 *Quando bona vendita aliis ſunt obligata qui in venditione expreſſi non fuerint poteſt illorum pretium à venditore retineri.*

2 *Et ſic locum habet diſpoſitio* l. ſi poſt perfectam C. de euict.

3 *Si emptor non certiorauerit emptorem de omni futuro damno poteſt pretium retineri.*

4 *Quando venditio non aſcendit ad ſummam crediti anterioris non eſt locus excomputationi.*

5 *Decretum executorium Aud. Cam. iuſtificandum ex eiſdem non ex nouis.*

6 *Valor moneta dotis inſpiciendus eſt iuxta valorem loci contractus.*

7 *Si in dotem datum fuerit pradium illius valoris probatio requiritur.*

8 *Statutum extra territorium non extenditur.*

DECISIO CCXXXIX.

FVNDAMENTA deciſionis in hac cauſa emanatæ coram me ſub die 4. Febr. 1643. Domini hodie approbarunt ex eiſdem motiuis, & rationibus de qoibus io ea. Etenim dum venturini mediante iurameoto aſſeruerunt booa Dominico Fabritio vẽdita non reperiri aliia hypothecata præter creditoribus deſcriptis io folio, & tamen apparet de contrario, vt ex cenſoum impoſitionibus certè eſt locua retentioni pretij ac reſciſſioni contractus, Surd. *deciſ.* 253. *num.* 7 *&* 13. *ac* 17. Gratian. *diſcept.* 175. *num.* 23. Rot. *deciſ.* 318. *num.* 2. *part.* 1. *recent.* io Romana Officij 5. Maij 1627. coram bonæ memoriæ Pirouauo. 1

Nec dicator dicta bona diſtracta noo reperiri hypothecata præterquã creditoriboa d. Fabritio benè notis, quia dum actum fuit de creditoribus deſcribeodis in folio, eiſque ſoluendia vt folium cantabat, rectè poteſt hæc qualitaa conciliari cum diſtinctione quod aliqui ex creditoribus fuerint noti emptori præfato oon autem alij creditores io folio non deſcripti & de quibua actum non fuit, cum euictio Fabritio imminens cantet ad inſtantiam aliorum creditorum anteriorum, qui in liſta non ſuot deſcripti, prout ſunt DD. de Lantes, & Stephanuccij, idcirco rectè locum ſibi vendicat 2

diſpoſitio

diſpoſitio,*l.ſi poſt perfectum*,*C.de euict*.Dec.*conſ*.483.
n.18.Oſaſch.*dec*.24.*n*.4.Seraph.*dec*.321.*n*.8.
3 Non obſtat quod euictio proueniat ex culpa
præfati Dominici emptoris ob non ſecutam ſolu-
tionem iuxta legem conuentionis,quia hoc non re-
manſit iuſtificatum, dum ipſe ignorabat quinam eſ-
ſent anteriores creditores;Vndè non valebat ſolue-
re ſub periculo, cum ſpectaret ad Venturinos dare
liſtam anteriorũ,& ita certificare emptorem de om-
ni imminenti futuro damno alias rectè idem Do-
minicus valebat retardare ſolutionem ſub prætextu
moleſtiarum per DD.de Lante,& Palagiis illatarum
licet ſat eſſet,quod de facili poſſent inferri,Sutd.*de-
ciſ*.295.*n*.7.*in fin.verſ.imò ſi lis*.
4 In omnẽ euentum adhuc facta ſolutione creditori-
bus anterioribus non venit dicendum d.emptorem
potuiſſe excõputare propriũ creditũ ſcut.850.in hac
venditione,ſine qua emptio bonorum aſcendentiũ
ad ſcut.3434.vt cantat relatio Periti per Rotam ele-
cti,ſecuta non fuiſſet, vt deſumitur ex inſtrumentos
prima enim partita crediti anterioris eſt creditũ Pa-
lagij ſcut.mille pro cenſu ſummæ. Debentur etiam
ſcut.500.pro fructibus eiuſdem. Secunda ſcut.500.
debita Stephaneiis ceſſionariis Matabottini. Ter-
tia vero ſcut. mille,DD. de Lante habentibus iura
Octauiæ de Miraculis creditricis eorũ de Venturinis
anterioris ex cauſa dotis, & pariter alia ſcuta 474.
Sbarræ & Antonianæ, Quibus omnibus ſimul coa-
ceruatis conſtituunt ſummam ſcut.3474.Vnde dum
venditio non aſcendit ad hanc ſummam non erat
locus excomputationi.
5 Nihil obſtat, quod creditum Palagij quoad fru-
ctus hodie doceatur ſolutum, quia cum agatur de
executione decreti Auditoris Cameræ certè erat
illud iuſtificandum ex eiſdem, non ex nouiter de-
ductis, Put.*deciſ*.391.*lib*.1.*in correct*.Seraph.*dec*.290.
6 *num*.2.Buratt.*deciſ*.584.*num*.6. Vltra quod non con-
ſtat ſolutionem factam fuiſſe legitimo Procurato-
ri, prout de iure requiritur ex congeſtis in fine de-
ciſionis hodie confirmatæ.
Minus obſtat,quod dos D. Octauiæ non eſſe ſcut.
mille monetæ Romanæ,ſed monetæ Viterbienſis cũ
fuerit ibi cõſtituta,vt per Barbat.*conſ*.15.*vol*.2.Sutd.
7 *deciſ*.227.*num*.2.quæ ad rationem monetæ Romanæ
non excedit ſcut.666.quia dum fuit datum in dotem
totum certum prædium non autem certa quantitas
pecuniarum certè requirebatur probatio valoris di-
cti Prædij in omnem attentum Venturini debebant
8 hanc declarationem iudicialiter reportare.
Vltimo non obſtat ſtatutũ Piſauri prohibens mu-
lieribus proprias dotes hypothecare, ſine conſenſu
Principis,quia dũ cõtractus fuit celebratus in terra,
Ficulli ſub Comitatu vrbis veteris,& ſic extra terri-
toriũ ſtatutẽ illud non extẽditur nec porrigitur vl-
tra ſuos fines iuxta Theoricam,Bart.*in l.cunctos Po-
pulos*,*n*.32.*C.de ſum.Trin.& fid*.Cathol.Ruin.*conſil*.
160.*n*.1.*&* 3.*lib*.4.Aret.*conſ*.54.*col*.2.*in fi*.Buratt.*dec*.
27.*n*.7. Cætera vero deducta tanquam nullius mo-
menti non fuerunt habita in conſideratione.
Et ita reſolutum, &c.

Papien. Penſionis.

Lunæ 23. Maij 1644.

ARGVMENTVM.

Quando penſionarius poſſit petere alimen-
ta, & ſumptus à titulari agente aduerſus
eum pro penſione impoſita.

SVMMARIVM.

1 *Quando conſtat de paupertate,& bono iure alimen-
ta, & ſumptus litis per collitigantem ſunt ſub-
miniſtranda.*
2 *Ex duabus ſententiis fauorabilibus reſultat bonum
ius.*
3 *Ex dimiſſione beneficij probatur paupertas.*
4 *Niſi iſto non fuiſſet ordinatus ad titulum il-
lius.*
5 *Et ſufficit habere bona patrimonialia.*
6 *Quando habet locum regula*,l.ſi inſtituta,ff.de in-
off.teſt.*quoad ſumptus litis ſubminiſtrandos à
collitigante,& n*.8.
7 *Quando titularis denegat ſoluere penſionem ob im-
potentiam quòd agere debeat.*
9 *Dimiſſio poſſeſſionis facta per titularem quando fa-
ciat vt dimittenti ſubminiſtrentur alimen-
ta.*
10 *Penſionarius poteſt aduerſus titularem exercere fa-
ctionem realem & perſonalem.*
11 *Si penſionarius ſi recipiat dimiſſionem fructuum di-
miſſorum à titulari priuatur actione perſona-
li.*

DECISIO CCXL.

DVBITAVI an Rectori S. Petri eſſent ſubmi-
niſtranda alimenta,& ſumptus litis per Pen-
ſionarium,& Domini negatiuè reſoluerunt.
Quia licet regulariter quando conſtat de pauper- 1
tate, & de bono iure alimenta, & ſumptus litis per
Collitigantem ſubminiſtrantur,iuxta Text.*in l.ſi In-
ſtit.§ de inoff.teſt*.Guido Pap.*deciſ*.561.Afflict.*dec*.10.
n.11.Veral.*dec*.20.*n*.2.*lib*.1.quæ requiſita videbantur 2
in præſenti concurrere in d. Rectore dum ille re-
portauit binas ſententias fauorabiles ex quibus re-
ſultare bonum ius tradunt,Couar.*pract.quaſt.c* 6.*n*.6.
Sutd.*de alim.eod.tit*.1.*q*.12.*n*.9 Rot.*dec*.749.*n*.2.*p*.2.
recent.& de paupertate non poterat dubitari ex di- 3
miſſione poſſeſſionis dictæ Rectoriæ ad fauorem
eiuſdem Penſionarij; Nihilominus dicebant Domi- 4
ni in præſenti non probatam extare paupertatem
releuantem ad hoc vt alimenta, & ſumptus litis
conſequi valeat,dum dictus Rector negat Sacris or-
dinibus ad titulum huius Rectoriæ fuiſſe inſigni-
tum;Vnde vel ad titulum alterius beneficij,ſiue Pa-
trimonij venit dicendum fuiſſe ordinatum, vt ſta-
tutum extat in Concil.Trident.*ſeſſ*.21.*c*.2. & conſe- 5
quenter Paupertas remanſit excluſa;Vltra quod de-
bebat conſtare,quod ſumma indigentia talis,ac tan-
ta eſſet,quod nec in totum nec pro parte penſionem
ſoluere valuiſſet,ita vt non ſufficiat offerre fructus
beneficij, niſi conſtet titularem non habere aliqua
bona patrimonialia in quorum dumtaxat defectum
poteſt fieri horum fructuum aſſignatio, vt cenſuit
Rot. *in Hipporegien. Cappellania* 10. *Nouembris*
1623. *coram bona memoria Remboldo*, quam refert &
ſequitur, Lotter.*de re benef.lib*.1. *quaſt*.38.*num*.243.
cum ſeqq.
Sed in præſenti ceſſat omnis ſcrupulus dum ſu- 6
pradicta regula de qua *in dicta l. ſi Inſtituta*, *ff. de
inoffic. teſtament*. procedit tantum quando quis
agit ad vendicationem, ac recuperationem bono-
rum, ſiue rerum ſibi debitarum, in quibus termi-
nis tantum alimenta debentur ex eorum fructibus,
per l. fin. §. *non ſi talis*,*C. de ordin. cognit*. vbi Bald.

num. 4. Salicet. *num.* 2. *verſ.* nota bene Curt. *de ſe-*
queſtr. part. 1. *num.* 10. Rot. *in Senonen. Monaſterij* 5.
Martij 1608. coram Sacrato telatos per Adden. ad
Burat. *deciſ.* 707. *num.* 11. Quando veto titularis
denegat ſoluere penſioœm ob impotentiam vt in
præſenti, alt etum de duobus temediis tenetut in-
tentare, videlicet vel aſſignate fructus Penſiona-
7 rio iuxta diſpoſitionem *cap. Odoardus de ſolut.* fa-
ciendo ſe admittere ad beneficium dicti Capituli
Odoardus, citatis creditoribus ad hoc vt congrua
illi remaneat probatis prius requiſitis eiuſdem tex-
tus, vel ſimpliciter. & abſolutè dimittere benefi-
cium, vt optimè explicat, Lottet. *vbi ſupra n.* 235.
cum ſeqq. & 253. *vſque ad fin.*

Nec applicatur deciſio, Seraphin. 1098. *num.* 8.
vbi firmatur non obſtare quod quis habeat aliundè
quando agitur pro rebus ad Agentem ſpectantibus,
8 cum non loquatur in terminis Penſionarij exiſten-
tis in quaſi poſſeſſione exigendi, vt in noſtro caſu,
ſed in caſu dictæ, *l. ſi inſtituta, ff. de inoffic. teſtam.*
pro recuperandis rebus proprus, ibique conſtabat
de paupertate cum ageos fuiſſet admiſſus ad *cap.*
Odoardus. Aderat etiam expreſſa commiſſio dans
facultatem ſubminiſtrandi alimenta, vt patet, ibi,
num 2. & 8. *verſic. Sed ceſſat difficultas, quæ hic deſi-*
derantur.

Dimiſſio autem poſſeſſionis facta per dictum Ti-
tularem Penſionario non facit, vt ei veniant ali-
menta ſubminiſtranda, cum facta non fuerit ad ef-
fectum tradendi fructus; ſed pro excarceratione
9 reportanda; dum pro fructibus conſequendis erat
Penſionarius conſtituendus Procurator irreuocabi-
lis vt cenſuit Rot. *in Mediolanen. penſionis* 10. *No-*
uembr. 1652. *coram Vbaldo impreſſ.* penes Marcheſan.
de commiſſ. p. 1. *fol.* 608. Vltra quod Penſionarius non
venit cogendus ad hanc receptionem fructuum Pa-
rochialis vigore dimiſſionis poſſeſſionis, cum poſſit
duplicem actionem exercere realem ſcilicet, & per-
10 ſonalem Vetall. *deciſ.* 13. *part.* 1. & 302. *part.* 2. Inci-
pit. *Pro penſione competit*, Lottet. *de re benef. lib.* 1.
q. 36. *n.* 62. Vnde priuaretur perſonali ſi præfato-
rum fructuum dimiſſionem reciperet loco penſio-
nis, vt cenſuit Rot. *in Cremonen. Penſionis* 25. *Fe-*
bruarij 1622. *coram Vbaldo impreſſ.* poſt Modern. Pe-
ruſin. *de manut. deciſ.* 163. *num.* 6.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Situs.

Mercurij 25. Maij 1644.

ARGVMENTVM.

Situs cum domo præſumitur venditus talis qualis apud venditorem fuit, & ex quibus præſumatur in inſtrumento receſſum à voluntate expreſſa in capitulis.

SVMMARIVM.

1 *Qui vendit iura aliqua intelligitur vendere talia qualia.*

2 *Et vendens ius ſi nullum habeat ad nihil poteſt adſtringi.*

3 *Venditio ſitus, qui poſtea apparuerit publicus poteſt verificari in aliquibus commoditatibus,*

4 *Situm eſſe publicum conſtat ex ſententia magiſtrorum viarum, & ex exitu & regreſſu ad viam publicam.*

5 *Semper contrahentes præſumuntur permanſiſſe in prima voluntate, quæ deſumitur ex capitibus à partibus factis, magis quam ab inſtrumentis à Notariis confectis. & n.* 16.

6 *Et ſi in inſtrumẽto contrariũ diſponitur, ſolet vel de eo fieri mentio in inſtrumento, vel capitula aboleri.*

6 *Aut præſumitur error Notarij.*

8 *Et ſemper eſt euitanda contrarietas.*

9 *Inſtrumentum confectum intra tempus præfixi in capitibus non eſt dicendum factum ex interuallo.*

10 *Voluntas in capitulis expreſſa non præſumitur mutata in inſtrumento.*

11 *Si inter partes præceſſit conuentio non videtur receſſum ab ea per actum ex interuallo ſequentem.*

12 *Receſſus ab vno non præſumit receſſum ab alio.*

13 *Per exhibitionem vnius inſtrumenti non probatur negatiua alterius.*

14 *In inſtrumento præſumitur receſſum à capitulis quoad ea, de quibus clare expreſſum eſt.*

15 *Vel eſt facienda interpretatio pro euitanda contrarietate, inter capitula & inſtrumenta.*

17 *Syllaba præſumitur aucta in inſtrumento, quando in eo reperitur idem pretium, quod in Capitulis.*

18 *Diuerſitas pretij facit præſumere diuerſitatem rerum venditarum.*

19 *Quando augmenti pretij cauſa patet, qui aliam prætendit probare tenetur.*

20 *Apprehenſio poſſeſſionẽ probat quænã res vendita ſit.*

21 *Qui fuit diligens in apprehendenda poſſeſſione alicuius partis rei de venditore non præſumitur negligens in apprehendenda ea de cuius venditione dubitatur.*

22 *Obſeruantia plurium annorum declarat actum præcedentem.*

23 *Licet huiuſmodi obſeruantia ſit contra verum intellectum contractus.*

24 *In qua obſeruantia non requiritur curſus longiſſimi temporis.*

DECISIO CCXLI.

DICTVM fuit coram me ſub die 15. Decem-
bris 1642. hæredes q. Virginij Pontini tene-
ri ad reſtituendum D. Comiti Arconato, & litis
conſortibus ſcuta 703. per ipſos ſoluta Abbati
Pompillo Zuccatino, ex quo attento inſtrumento
venditionis ſitus, qui dedit cauſam liti reperiebatur
abſolutè venditus cum domo.

Repropoſita hodie cauſa ſuper eiſdem Domini à
deciſis receſſerunt moti potiſſimum ex tenore Ca-
pitulorum ex quibus clare patet non fuiſſe vendi-
tum ſitum; ſed tantum iura ſitus, vt denotant ver- 1
ba illa *Con tutte li raggioni che hà nel ſito che, e auan-*
ti la detta caſa, ita vt iura vendita intelligantur ſo-
lum talia qualia, nec ad aliquid vlterius teneatur
venditor præterquam ad transferendum ius quod
habebat in ſitu Text. *in l. qui tabernas, ff. de contrah.*
empt. in punct. Alex. *conſ.* 93. *ſub num.* 2. *verſ.* & *ſi*
poſtea lib. 4. Berttam. *conſ.* 268. *n.* 3. *poſt med. vol.* 7. Natt.
conſ. 38. *n.* 2. Hond. *conſ.* 38. *num.* 56. *lib.* 2. Giouagn.
conſ. 93. *num.* 26. *lib.* 3. Mantic. *de tac. & ambig. lib.* 4.
tit. 10. *num.* 6. *cum ſeqq.* Cæſar. Manent. *deciſ.* 17. *n.* 59.
quia, qui vendit ius ſi nullum ius habet ad nil poteſt
obſtringi, Paul de Caſtr. *in l. ſi ſic legatum* 78, §. *ſi mihi*
quod num 6. *ff. de legat.* 1. Alex. *d. conſ.* 93. *num.* 2. *lib.* 4.
Natt. *conſ.* 38, *num.* 1. & 2. Honded. *conſ.* 38. *num.* 56.
lib. 2. Viſill. ad Afflict. *deciſ.* 81. *num.* 5. & ſi poſtea
conſtiterit ſitum eſſe publicum venditio iurium il-
lius

lius poteſt verificari in acceſſu, & receſſu aliſque
commoditatibus in ordine à quas etiam ſitus alias
publicus efficitur priuatorum, licet non deſinat eſſe
publicus ad *l. Attius* 38. *in fin.* vbi gloſſ. *ff. de acqu. rer.*
4 *domin.* Surd. *deciſ.* 42. *num.* 13. quod vero ſitus contro-
uerſus ſit publicus patet iam ex ſententia Magiſtro-
rum viarum in iudicatum tranſacta, quàm ex eo
quod habet regreſſum ab vna via publica & exitum
ad aliam. Rimin. Iun. *conſ.* 38. *num.* 12.

5 Nec dictum fuit obſtare inſtrumentum poſt ca-
pitula celebratum, in quo legitur vendita domus
cum ſitu, quia fuit reſponſum præfata verba cum
ſitu eſſe intelligenda de iuribus exiſtentibus, penes
venditorem ſuper eo ſumendo declarationem à ca-
pitulis, quæ citius in quantum diſcrepant ab in-
ſtrumento veniunt attendenda cum ſemper cenſen-
dum ſit contrahentes permanſiſſe in prima volun-
tate, quæ magis deſumenda venit ex Capitulis à
partibus factis, quam ab inſtrumentis quæ à No-
tariis conficiontur, ita Alex. *conſ.* 156. *n.* 9. *lib.* 6. Card.
Zabarel. *conſ.* 121. *n.* 1. Surd. *dec.* 91. *per tot.* & *dec.* 288.
n. 41. Greg. XV. *deciſ.* 168. *n.* 8. cum aliis per Rot. *de-*
6 *ciſ.* 250. *n.* 17. & 18 *p.* 6. *rec.* vbi quod ſi in inſtrumen-
to contrarium diſponitur, quam à contractibus
prius fuerat firmatum in capitulis, vt plurimum ſo-
let, vel de hoc fieri mentio in inſtrumento, vel capi-
tula aboleri, ac lacerari Rot. *d. deciſ.* 250. *n.* 19. & 20.
vel ſemper ad capitula tanquam ad matricem eſſe
recurrendum, Surd. *conſ.* 202. *n.* 18. *verſ. quarto con-*
ceſſis & *n.* 19. & 20. & *deciſ.* 71. *n.* 3. *verſ. his non atten-*
7 *tis*, Rot. *deciſ.* 114. *n.* 4. *p.* 1. *rec.* & 250. *n.* 19. *p.* 6. vel per
errorem Notarij eſſe præſumendum fuiſſe adiectum
verbum cum ſitu, Alex. *conſ.* 122. *n.* 2. *lib.* 2. & *conſ.* 156.
n. 9. *lib.* 6. Rot. *d. deciſ.* 250. *n.* 17. *p.* 6. *rec.* & eſſe ſemper
8 interpretandum pro euitanda contrarietate inter
capitula, & inſtrumentum, Bald. *conſ.* 465. *n.* 5. *lib.* 5.
Dec. *conſ.* 195. *n.* 3. Crauett. *conſ.* 70. *n.* 5. & 18.

9 Minus ſuffragatur limitatio adducta *in deciſ.* 15.
Decembris, nempè quod dicta concluſio non proce-
dat quando inſtrumentum fuit celebratum ex in-
teruallo. Quia dicebant DD. inſtrumentum potius
fuiſſe confectum intra tempus menſis in capitulis
præfixi, ac conuenti, quo caſu non eſt dicendum fa-
ctum fuiſſe ex internallo optimè, Crauett. *conſ.* 156.
n. 17. Aſin. *de execut.* §. 6. *c.* 2. *n.* 6. *in fin.* Rot. *in rec. de-*
ciſ. 73. *n.* 23. & 24. *part.* 5. *recent.*

Nec dubitant Domini venditionem domus fuiſſe
10 perfectam, dum capitula fuerunt concluſa, nec inde
eſſe credendum, quod poſtea tempore confecti in-
ſtrumenti partes à capitulis voluerint recedere mu-
tando voluntatem contra, *l. eum qui voluntatem ff. de*
probat. Natt. *conſ.* 176. *n.* 5. Imol. *in l. Titia* §. *idem*, *re-*
ſpondet, *ff. de verb. obl.* vbi quod ſi inter partes præceſ-
ſit conuentis per quam ius ſit quæſitum contrahen-
11 ti non videtur ab ea receſſum per actum ſequentem
ex interuallo celebratum in forma diuerſa Imol. *in l.*
quoties, §. *ſed & ſi cum col.* 2. *verſ. item ſeruando in quan-*
tum ff. de hered. inſtit. ſubdens hæc eſſe menti tenenda
Alex. *conſ.* 122. *num.* 2. *vol.* 2. Tiraq. *de retract. conuent.*
gloſſ. 1. *num.* 1. & *in fin. tituli num.* 21. Surd. *deciſ.* 71.
num. 3. & 4.

12 Non etiam facit quod à dd. capitolis videatur
quodammodo fuiſſe receſſum quoad cautionem ab
vxore præſtandam cum ſcut. 1000. fuerint ſoluta ſi-
ne d. cautione requiſita à capitulis, quia non ideo
deduci poteſt receſſus quoad reliqua in capitulis
contenta ad tradita per Natt. *conſ.* 133. *n.* 5. Surd. *conſ.*
13 201. *n.* 25. Card. Mant. *dec.* 238. *n.* 2. potuitque d. cau-
tio remitti, vel præſtari in inſtrumento ſeparato ad
partes, nec per exhibitionem vnius inſtrumenti pro-
bata remanet negatiua ad Text. *in cap. in præſentia de*
probat. Ruin. *conſ.* 35. *n.* 19. *lib.* 1. Cephal *conſ.* 170. *n.* 23.
lib. 2. Rot. *p.* 1. *rec dec* 502. *n.* 8. & *p.* 6. *dec.* 145. *n.* 5. quia
non probatur hoc eſſe quod ab hoc contingit ab-
eſſe, *l. non hoc*, *C. vnde legitimi*, cum vulgatis.

In omnem euentum vel eſſe cenſendum receſſum 14
fuiſſe in inſtrumento à capitulis tantummodo, quo
ad ea de quibus diſertis verbis partes expreſſere,
Dec. *conſ.* 195. *n.* 3. *verſ. ſed tamen prædictus*, Torni. *conſ.*
49. *n.* 35. Rot. *d. dec.* 150. *n.* 16. *p.* 6. *rec.* vel eſt facienda 15
interpretatio pro euitanda contrarietate inter capi-
tula, & inſtrumentum Bald. *conſ* 465. *n.* 5. *lib.* 5. Dec. *d.*
conſ. 195. *n.* 3. Aym. *conſ.* 70 *n.* 5. & 18. & venit dicen- 16
dũ contrahẽtes permanſiſſe in prima volũtate ita, &
taliter vt ſi quid fuerit omiſſũ in poſteriori inſtru-
mẽto ex incuria, ac errore potius veniat præſumẽdũ
& plus dictũ quàm ſcriptum intelligatur, Alex. *conſ.*
122. *n.* 2. *l.* 2. & *conſ.* 156. *n.* 9. *l.* 6. præſertim cum agatur 17
de augenda vnica ſyllaba ibi *Con il ſito*, vt dixit Rot.
deciſ. 114. *p.* 1. *rec.* ad quod comprobandum Dominis
placuerunt plures coniecturæ, quarum prima vigere
dictum fuit, quod idemmet pretium conſtitutum in
capitulis illud idem legator in inſtrumento promiſ-
ſum, inde euidentius patet d. Syllabam per errorem
appoſitam fuiſſe, dum eademmet præciſa quantitas
pretij concurrit, quæ optimè declarat illud idem in
inſtrumento venditionis fuiſſe comprehẽſum, quod
in capitulis ad vnguem fuerat expreſſum, hancque
vnicam coniecturam ſufficere tradit, Surd. *conſ.* 13. *n.*
36. *in fin.* & *n.* 37. Grat. *diſc.* 703. *n.* 10. *cum tribus ſeqq.*
Seraph. *dec.* 932. *n.* 13. & *in rec dec.* 299. *n.* 2. *p.* 5.

Secunda coniectura deprompta fuit ex eo quod 18
prima vice, quod domus hæc vendita fuit abſque ſi-
tu, venditio legitur facta pro ſolis ſcut. 3300. At ve-
rò quando ſecunda vice venditio ſecuta fuit vna cũ
domo legitur expreſſe venditus ſitus, & venditio ſe-
cuta fuit pro ſcutis 4000. cum augmento pretij in
ſumma ſcut. 700. quanti præciſe æſtimatus fuit ſitus,
quæ pretij diuerſitas aperte arguit in prima vendi-
tione ſitum non fuiſſe comprehenſum, Crauet. *conſ.*
310. *n.* 3. Mant. *de tac. & ambig. lib.* 4. *tit* 9. *n.* 8. Surd.
conſ. 13. *n.* 36. & 37. Hector. Capic. Latr. *deciſ.* 37. *n.* 8.
Rot. *d. deciſ.* 199. *n.* 2. *p.* 5. *recent.*

Nec pariter obſtat replicatio, quod augmentum 19
potuerit prouenire ex lapſu temporis, quia enim non
doctum fuerit de cauſa d. augmenti interim venit
præſumendum augmentum prouenisse ex eo, quod
vendebatur ſitus in prima venditione non compre-
henſus, præcipuè cum augmentum valori correſpõ-
deat, nec mutatio ſtatus præſumitur niſi probetur,
dum aliunde certi ſumus de cauſa augmenti, nempè
quia ſitus expreſſe fuit venditus in ſecunda vendi-
tione facta pro ſcut. 4000. in eaque verbis rotundis
legitur ille venditus, ideo, qui dicit aliam fuiſſe cau-
ſam augmento probare tenetur Bald. *in l. maximum*
vitium. C. de liber. præt. Surd. *conſ.* 373. *n.* 44. Greg. XV.
deciſ. 182. *num.* 1.

Tertia elicita fuit ex inſtrumento captæ poſſeſ- 20
ſionis per Hactonem, in quo tantum legitur, capta
poſſeſſio domus, Apothecæ, Cortilis, ac Putei non
autem ſitus controuerſi, inde depromptum fuit ſitũ
non fuiſſe in venditione comprehenſum, Cabal. *con-*
ſil. 65. *n.* 23. *vol.* 1. Ruin. *conſ.* 83. *n.* 6. *verſ. præterea tom.* 1.
Non enim fuiſſet negligens Hactonus in capienda 21
poſſeſſione Plateolæ, ſiue ſitus controuerſi ſi in ven-
ditione comprehenderetur prout diligentiſſimus ex-
titit in capienda poſſeſſione aliarum partium do-
mus Criſtoph. Med. *dec. Senen.* 80. *n* 22. & dixit Rot.
in Romana pecuniaria 7. *Iunij* 1624. *coram bonæ memo-*
ria Merlino.

22 Demum, & quod facit ceſſare omnem ambagem, eſt obſeruantia pluriom annorum, quo temporis ſpatio, nec emptor, nec minus ſucceſſores in ſitu præfato vllum actum feeerunt, ex qua oritur declaratio, & ioterpretatio actus præcedeotis Giooagn. *conſ.43. num.18. ad fin.lib.2.* Socio.Iun.*conſ.42.n.12. & ſeqq. lib.1.* Hond. *conſ.92. n.30. vol.1. & conſ.35. n.44. & 45. vol.2.* Lanen. *deciſ.45. n.24. vol.1.* Rot.
23 *deciſ.26. n.4. & 150. n.27.part.5.rec.* quæ concluſio locum ſibi vendicat, licet huiuſmodi obſeruantia eſſet contra verum intellectum contractus, Aym. *conſ.294. n.8.verſ.21.* Fraociſc. Becc. *conſ.101. n.49.* Hond. *deciſ. conſ.35. num.45. lib.2.* etiam ſi ex quacumque diſpoſitione agatur, Meooch.*conſ.341.num.*
24 *5. & 23.* Honded. *vbi proximè.* Ita vt in hac obſeroantia interpretatiua non deſideretur curſus loogiſſimi temporis ſufficiens ad ioducendam præſcriptiooem, Paul. de Caſtr. *conſ. 347. num. 6. lib.1.* Aretin. *conſ. 11. column.3. verſic. ſed tamen ex ſuperabundanti*, Corn. *conſ. 188. column. final. libro 4.* Crauett. *dict. conſ.294. dicto num.8. verſ.21. in fin.* Honded. *d.conſ.35.n.45.lib.2.*

Et ita reſolutum, &c:

Romana Vineæ.

Lunæ 30. Maij 1644.

ARGVMENTVM

Pendente recurſu pro ſuperſeſſoria mandati de manutenendo, attentata reuocanda ſunt.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta ex vi mandati de manutendo, à quo fuit recurſum pro ſuperſeſſoria eſt attentata.*
2 *Iudicium ſummariiſſimum non admittit appellationem, quoad ſuſpenſiuum, fallit. n.3.*
3 *Reſcriptum de ſuperſedendo ſuſpendit executionem faciendam, non autem executionem factam.*
4 *Mandatum ſeu ordo factus ante citationem excuſat à pœna attentatorum, non autem ab eorum reuocatione.*
5 *Qui continuat non attentat.*
6 *Inhibitio emanata à iudice incompetente nulla, & impune poteſt ſperni.*
7 *Inhibitio Rotalis, ſiue iuſta ſiue iniuſta eſt timenda.*

DECISIO CCXLII.

1 CONSTARE de attentatis commiſſis à Longis non autem à Brugis fuit hodie reſolutum, ex quo poſſeſſio Vineæ controuerſæ fuit per eoſdem Longos capta ſub die 9. Maij 1642. hora 23. in vim mandati de manutenendo per R.P.D. Angelum eis conceſſi 28. Aprilis eiuſdem anni, pendente tamen recurſu ad Signaturam pro ſuperſeſſoria, vt ex citatione executa pro dicta die 9. Maij, Ideo poſſeſſio eadem die capta à vitio attentatorum, non poteſt excuſari Lancellot. *de attent. cap.19. num. 7.8.9.10. cum ſeqq.* Magon. *dec. Lucen. 23. per tot.* Duran. *deciſione 96. num.4.* & poſt Modern. *de manutenen. deciſ. 206. numero tertio, & 9. & in Ianuen. Pecuniaria, ſeu attentatorum 24. Ianuarij 1642 coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano.*

Nec obſtat, quod prima Citatio facta ad viden- 2
dum mandati ſuperſederi non fuerit lecta in audientia, ſed reproducta, qoioimo accuſata contumacia per Longos, idcircò eos potuiſſe expirato termioo poſſeſſionem Vineæ apprehendere abſque vitio attentatorum, cum eſſet certum iam expiraſſe decem dies poſt conceſſam maouteotionem, & verſemur in iudicio ſummariſſimo oon admittente appellatiooem ſuſpeoſiuam, vt per Mandoſ. *conſ.91.* Duran. *dec.221. n.6.*

Quia fuit animaduerſum, quod cum eadem die 3
9. Maij hora 20. & ſic per tres horas aote captam poſſeſſionem, quæ legitur capta hora 23. Auditor Eminentiſſimi Præfecti ſignaturæ, partibus præſentibus, audito quod notarius noluerat redire in audientiam ad legendam citatiooem prædictam maodaſſet fieri nouam citationem, etiam cum inhibitione ad ſtatim, quia illam ſic factam mandaſſet obſeruari, vt probatur ex atteſtationibus datis ſumm. Brugi *numer. 9.* adhuc poſſeſſio fuit atteotata, tanquam capta pendente hoc nouo recurſo petito io vim licentiæ, & mandati Auditoris, & quidem dati præſente Procuratore illorum de Longis, maximè dum recurſus huiuſmodi fuit quoque iterum io ſequenti audientia ab eodem Auditore, ſicuti prius dixerat approbatus per cooceſſiooem ſuperſeſſoriæ, Neuizan. *conſ.44. num. 10. & conſ.97. numer. 24.* Laocellot. *de atten. dicto cap. 19. numer. 10.* Magon. *deciſione Lucen. 23. numer. 3. cum ſeqq.* cum aliis per Rotam *in dicta Ianuen. Pecuniaria, ſeu attentatorum 24. Ianuarij 1642. coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano*, præſertim cum Signatura poſtea reſcripſerit cum facultate manuteoendi, quam de iure, qood reſcriptum vtì ſuſpendens executionem, cauſat attentata, ita, & taliter, vt ſe retrotrahat ad omnia prius geſta, vt in propriis terminis Rota *deciſion. 615.* coram Caualerio.

Minus obſtat adducta replicatio, quod dictum 4
reſcriptum ſuſpendat quidem exequutiooem faciendam, ſecus verò quoad iam factam, vt ceoſuit Rota declarando dictam deciſiooem, Caualer.*in deciſ.305. num.15. part.6. recent.* Quia declarationem procedere, dicebant domini, quando executio facta eſt legitima, ſecus verò quando eſt attentata, vt in præſenti, vt ſe declarat eadem *deciſio 303. part.6. recent.* Vt cenſoit Rot. *in Mediolanen. beneficij 17. Decembris 1640. coram R.P.D. meo Bichio.*

Nec releuat quod Procurator eorum de Longis 5
dediſſet ordinem pro capienda poſſeſſione Vioeæ, antequam ſibi facta fuiſſet ſecuoda citatio de mandato Auditoris Eminentiſſimi Præfecti ſignaturæ, quia ex hoc quidem reſultat excuſatio à pœnis attentatorum, ſecus verò ab illorum reuocatione, vt fuit reſolutum *in Valentina Præceptoria 10. Maij 1627. coram bonæ mem. Cardinali Verſi*, & in aliis ibi congeſtis.

Quibus attentatis commiſſis per Longos, ſic ex- 6
tantibus vana eſt prætenſio, qood fuerit attentata aſportatio muſti facta per Hieronymum Brugum, dum ille vineam poſſidebat, de quo noo eſt dubium, nec remanſit tali poſſeſſione priuatus ex mandato de manutenendo per dd. Longos reportato de anno 1641. à R.P.D. Angelo, dum per appellationem remanſit ſuſpenſum, idcircò rectè valuit aſportare muſtum præfatum, cootinuando in ſua poſſeſſione, ex regula, qui cootinuat non attentat Surd. *conſ.160. n.4.5. & 7.* Rot. *diuerſ. dec.653. n.2. part.4. & in recent. dec.411. n.3. part.1.* Buratt. *deciſ. 504. num.10.*

Nec

6 Nec pariter obſtat quod Longi obtinuerint inhibitionem à locum tenente Eminentiſſimi Vicarij vrbis, quia cum illa eſſet nulla vti emanata à iudice incompetente, non erat attendenda ad *l. ſenator, ff. de minor.* cum aliis per Lancellot. *de attentat. cap. 20. ampliat. 11. num 20. & limit. 1. num. 3. & 12.* fuit etiam attentata vti extorta poſt commiſſam cauſam in Rota, necnon iniuſtà ex defectu iuriſdictionis, propterea potuit impunè ſpethi, Monac. *deciſ. Bonon. 30. num. 6.* Rot. *in Romana cenſus 5. Martij 1635. & in Bononien. fructuum 31. Maij 1638. coram R. P. D. meo Carillo*, & prius *in Calaguritana puritatis Sanguinis 18. Aprilis 1618.*
7 *coram Sacrato.* Vnde non obſtat regula quod inhibitio ſiue iuſta ſiue iniuſta ſemper ſit timenda, Buratt. *deciſ. 167. num. 6. & 652. num. 1.* quia regula procedit tantum in inhibitionibus totalibus, vt per Mandoſ. *de inhibit. quaeſt. 20 num. 1.* Lancellott. *de attentat. cap. 20 ampliat. 11. num. 5. verſ. eſt tamen, & limit. 1. num. 3. & 12.* in quibus terminis loquuntur dictæ deciſiones Buratti, & aliæ.

Et id totum exitus comprobauit dum dictus Eminentiſſimus Cardinalis Præfectus ſignaturæ declarauit, inhibitionem Vicarij non afficere remittendo cauſam ad Rotam, propterea conſtare de attentatis commiſſis à Longis non autem à Brugis, fuit reſolutum vtraque parte informante, &c.

Peruſina Reintegrationis.

Lunæ 13. Iunij 1644.

Argumentum ex Deciſ.

1 *Refertur ſtatutum excludens fœminas ab hæreditate illius, de cuius bonis fuerunt dotatæ.*
2 *Quando in ſtatuto excludente à ſucceſſione nullæ dictiones denotantes temporalitatem adſunt perpetuo excluduntur.*
3 *Statutum non exiſtens in forma probanti, neque habens aliquod ſignum authenticitatis non eſt in conſideratione.*
4 *Requiſita ad validitatem ſtatuti.*
5 *Atteſtans de rebus ſpectantibus ad eius officium probat.*
6 *Statutum non publicatum, neque vſu receptum nullius eſt conſiderationis.*
7 *Statutum reuocans alia ſtatuta auctoritate Pontificis confirmatus eſt confirmandum à Pontifice vt valeat.*
8 *Ex temporis curſu abſque obſeruantia non probatur confirmatio ſtatuti.*
9 *Et ſi precedens ſtatutum derogatur, requiruntur actus, ſuper quibus obtentum fuit partibus contradicentibus.*
10 *Statutum poſitum in archiuio publico pendente lite à parte, cuius eſt intereſſe, nullum robur aſſequitur ex fide publici archiuij.*
11 *Litteræ adminiſtratorum ciuitatis nullum robur tribuunt ſcripturæ alias nullius momenti.*
12 *Nec præiudicant veritati, aut tertio.*
13 *Fides facta per aliquos non præiudicant veritati.*
14 *Reſponſio obiectioni ex auctoritate DD. deſumptæ, & num. 16.*
15 *Statutum, & lex prouidet futuris, non autem notis.*
17 *Filij legitimati excludit fœminas ſucceſſioni, ex vi ſtatuti vocantis fœminas in defectum filiorum.*
18 *Aduerſus filios legitimatos, à Patre, & ab ipſo hæredes ſcriptos ceſſant omnes conſiderationes.*
19 *Triginta annis excluduntur remedia reintegrationis ad hæreditatem.*
20 *Licet ſtatutum poſt filios admittat agnatos, ſi illi exiſtant tempore mortis illius, de cuius ſucceſſione agitur nunquam poſſunt admitti agnati.*
21 *Statutum loquens de ſucceſſione ab inteſtato nequit habere locum in ſucceſſione teſtamentaria.*
22 *Tranſactione lis ſinitur.*

DECISIO CCXLIII.

TANDEM poſt tertiam cauſæ propoſitionem articulo maturè diſcuſſo Partibus ſemper acriter informantibus Domini hodie perſiſterunt in deciſis coram me ſub die 21. Iunij 1641. quando dictum fuit deſcendentes Caſſandræ non eſſe reintegrandos ad hæreditatem Benueniatis Ramazani eiuſdem Caſſandræ Progenitoris mortui ſub anno 1520. cum ab eo non fuerit dotata; ſed à Chriſtiano & Hieronymo fratribus, idcirco dum ſtatutum antiquum Peruſinum vulgari ſermone compoſitum publicatum de anno 1342. *in rubr. 15. Delle doti, & dotate femine, in §. ſe alcun Padre, ò vero Avo.* Secundi libri dicti ſtatuti, excludat dotatam ab illius hæreditate de cuius bonis fuit dotata, non eſt locus in præſenti prætenſæ reintegrationi, ex quo dictum ſtatutum tantum tribuit quantum excluſit & dum talis excluſio non præceſſit irredante donatione, ceſſit reintegratio, Buratt. *deciſ. 851.* 1
2 *num. 6.* Vltra quod dictum ſtatutum dum loquitur de fœminis dotatis à fratribus poſt mortem Patris, vt in caſu noſtro eam ſimpliciter, & perpetuò excludit, non autem temporaliter, cum nullæ adſint dictiones denotantes temporalitatem, ſiue ſuſpenſionem, vt per Bart *in l. fin. ff ad Tertull.* Bald *in l. ſi quis Poſthumus, §. final. ff de inoffic. teſtam.* Bart. *conſ. 26. num. 2. verſ. excluditur ergo, lib. 1.* Corn. *conſ 7. n. 5. verſ. tamen his non obſtantibus & n. 6. lib. 3* Biur. *de ſtatut. quod ſtantibus maſculis, art. 10. quæſt. 5. num. 63.* vbi de Comm. Gabr. *de ſtatut. concluſ. 4. in princip. lib. 9.* Cappell. Toloſ. *deciſ 460. num. 1.*

Nihil obſtat, quod dicta ſtatuti diſpoſitio fuerit reformata ſiue abrogata per aliud prætenſum ſtatututum latino ſermone compoſitum manuſcriptum, ac ſucceſſiuè conditum de 1366. per ciuitatem Peruſinam ſuppoſitum oculis Dominorum in quo fœminæ ſiue fuerint dotatæ à Genitoribus, ſiue à fratribus ſunt temporaliter excluſæ, quouſque maſculi, & deſcendentes ab eis extent, *Non verò perpetuò.* 3

Quia fuit per Dominos reſponſum dictum prætenſum ſtatutum tanquam non in forma probanti, ac non habente aliquod ſignum authenticitatis non eſſe habendum in conſideratione, Roman. *conſil. 260. num. 2. & 3.* Crauett. *conſ 425. num 44.* Natt. *conſ 498. num. 18.* Gabr. *in punct. huius ſtatuti, conſ 41. num. 45. & ſeq. lib. 2.* Caputaq. *deciſ. 41. n. 34. p. 1.* Rot. *deciſ. 558 num. 3. part. 2. recent.*

Etenim ex illius inſpectione omnis fides, quæ alias poſſet præſtari remanſit penitus ſecluſa ad hoc vt non poſſit dici in forma probanti, dum non habet principium, non inſcriptionem, non eſt integrum non perfectum volumen, ſed ſuperlineatum cum additionibus correctionibus poſitis tam in corpore, & in ſubſtantialibus, quã in marginibus diuerſis Caracteribus, & quidẽ nonnullis de recenti ſcriptis, ita vt potius quædã continuatio ad librũ, non exhibitũ, & pro minuta factũ videatur; nec conſtat cuius aucto- 4

ritate fuerit conditom, nec à qua perſona minus de rogatu Notarij, eſtque in pluribus partibus abraſum, deletom neque inter publicas ſcripturas, ac monumenta dictæ ciuitatis fuit conſeruatum penes Archiuium; quinimo ſemper penes priuatorum ædes per tot ſæcula fuit retentum abſque vlla penitus diligentia, tanquam merus liber priuatus, cum tamen pro validitate hæc omnia, & præſertim publica cuſtodia deſiderarentur Ioan. Andr. *in addit. ad Specul. de inſtrum. edit. §. nunc videndum, verſ. quartum ſupplementum*, gloſſ. Abb. & Felin. *in cap. cum cauſam de probat.* Purpurat *conſ.* 120. *num.* 10. & 270. *num.* 18. Valenſ. qui alios congerit *conſ.* 100. *n.* 9. Maſtril. *deciſ. Sicil.* 43. *num.* 1. & 3.

5 Quod autem nunquam fuerit in Archiuio probatur ex fide facta de anno 1637. per Ioſephum Maſium Cancellarium DD. Priorum ciuitatis Peruſij, qui in dicta fide omnia, & ſingula volumina ſtatutorum dictæ ciuitatis expreſſit, *cap. nulla de prætenſo ſtatuto mentione facta*, cum peculiari temporum inſcriptione, quo condita fuere, & à quo, quorum auctoritatibus reperiantur munita, & à quo Notario rogata, & præſertim, quod de anno 1366. nullum ſtatutorum volumen venerit in lucem, nec aliud ſtatutum adeſſe in Cancellaria; præterea in fide deducta adducendo rationem, quia ſpatio 21. annorum, quo Cancellariam Peruſinam exercuit ad eius manus perueniſſent inde tanquam atteſtans de rebus ſpectantibus ad eius officium benè probat Gabr. *de teſtib. concluſ.* 1. *num.* 19. Ruin. *conſil.* 56. *num.* 5. *lib.* 1. Rot. *in recent. deciſ.* 525. *num* 5. *part.* 2. & 349. *num.* 1. *par.* 3. & *in puncto in Aquitanien. Prioratus* 10. *Aprilis* 1622. *coram bonæ memoriæ Pirouano, & in Melemtana Penſionis* 18. *Februarij* 1636. *coram R. P. D. meo Ghiſlerio.*

6 Vltra quod dictum prætenſum non conſtat fuiſſe publicatum, neque vſu receptum nec quod aliquod aliud ſtatutum vigeret de Anno 1520. præter vulgare, quibus deficientibus nullius eſſe conſiderationis perinde ac ſi non emanaſſet, comprobant Pariſ. *conſ.* 104 *num.* 69. *lib.* 1. & *conſ.* 53. *num.* 98. *lib.* 3. Tiber. Decian. *conſ.* 32. *num.* 44. *lib.* 2. cum aliis relatis per Maſcard. *de interpret. ſtatut. concluſ.* 8. *num.* 27. *cum ſeqq. verſ. ſextò limita.*

7 Nec pariter apparet de confirmatione Summi Pontificis, prout indubitanter requirebatur, maximè cum ageretur de abrogandis antecedentibus ſtatutis Summorum Pontificum auctoritatibus munitis, Dec. *in cap. cum acceſſiſſet, num.* 3 *verſ. ſecunda concluſio de conſtit.* Ludouic. Bellus *conſ.* 68. *num.* 5. Bald. *conſ.* 407. *num.* 2. *lib.* 2. Corn. *conſ.* 171. *num.* 4. *lib.* 4. Surd. *conſ.* 58. *num.* 21. & *ſeqq.* Rot. *deciſ.* 536. *num.* 1. & 780. *num.* 2 *part.* 1. *diuerſ.* & *deciſ.* 104. *n.* 2. *part.* 3. *recent.* & *in Peruſina nullitatis ceſſionis* 28. *Ianuarij* 1619. *coram bonæ memoriæ Remboldo in verſ. minus obſtat prætenſum decretum deciſ.* 30. *num.* 14. poſt Gilian. *ad compend. ſtat. Peruſ.*

8 Prætenſa verò confirmatio deducta ex temporis curſu nil facit, cum ceſſet obſeruantia, quo caſu curſus temporis non ſuffragatur ex relatis per Addent. ad Gregor. X V. *deciſ.* 354 *num.* 18. *verſ. aduertendum tamen.*

9 In propoſito autem non docetur de aliqua obſeruantia, quæ nec etiam poſtea releuaret niſi concurrentibus actibus, ſuper quibus fuiſſet obtentum partibus contradicentibus, cum agatur de præcedentis ſtatuti derogatione ex notatis per Gemin. *in cap. cum in ſua num.* 3. *in fin.* vbi Franc. *verſ. ſi tamen talis de conſtit. in* 6. Rot. *in Meſſanen. Decanatus* 37. *Ianuarij* 1642. *coram R. D. meo Decano.*

Minus obſtat quod hoc prætenſum ſtatutum fuerit repoſitum in eodem Archiuio dictæ ciuitatis, ſub quo in præſenti cuſtoditur, quia conſtat ibi fuiſſe conſignatum hac cauſa pendente in Rota nempe de anno 1641. à Diomede Giliano mediante conſignatione facta DD. Prioribus Peruſij, penes quem antea exiſtebat, hocque factum fuiſſe ad inſtantiam Vincentij de Brunis intereſſati in hac cauſa, vt ex atteſtatione eiuſdem Diomedis patet; Vnde nullum robur valuit aſſequi ex fide publici Archiuij, Verall. *deciſ.* 41. *ſub num.* 2. & 3. *p.* 1. Caualer. *deciſ.* 580. *num.* 4. Coccin. *deciſ.* 76. *num.* 31. Martin. Andr. *deciſ.* 88. *num.* 6. Vbi concordantes, cum potuerit eſſe quædam minuta non effectuata ad tradita per Gregor. X V. *deciſ.* 386. *num.* 3. ideo de ea non eſt habenda ratio, Caputaquen. *deciſione prima numero quarto parte prima* Caualer. *deciſ.* 77. *num.* 2. 10

Nil releuant literæ miſſiuæ DD. Priorum ciuitatis, quia non valent maiorem tribuere auctoritatem, ac firmitatem ſcripturæ alias irreleuanti, ac nullius momenti; Seraphin. *deciſ.* 106. *num.* 3. Coccin. *deciſ.* 227. *num.* 2. & *part.* 5. *recent. deciſ.* 187. *num.* 9. *cum ſeqq.* neo valent præiudicare veritati, aut tertio vt in fortioribus terminis dixit Alex. *conſil.* 112. *lib.* 7. Mohedan. *deciſ.* 7. *num.* 4. *de probat.* Fides verò facta per Aduocatos Peruſinos affirmantes, quod viderint in Palatio præfatum librum ſtatuti prætenſi de anno 1639. cum non poſſit præiudicare nec peruertere veritatem exiſtentem in contrarium ſtante alia fide Cancellarij, ac etiam alia dicti Diomedis Giliani, ex quibus apparet in dicto Archiuio fuiſſe dictum librum tantum aſportatum de anno 1641. Salicet. *in l. ſcriptura num.* 4. *C. de fid. inſtrum* Mateſcott. *variarum reſolut. lib.* 1. *cap.* 82. *num.* 1. & 2. Vltra quod de exiſtentia in Archiuio debuiſſet conſtare de anno 1520. 11 12 13

Nec etiam obſtat quod ſuper eodem aſſerto ſtatuto latino inducentem temporalem excluſionem videatur conſuluiſſe, Bald. *conſ.* 69. *incip. Cum ſtatutum ciuitatis Peruſij lib.* 1, *repetitum in conſ.* 426. *incip. Antiquum ſtatutum lib.* 3. Corn. *conſ.* 75. *incip. Quamque videatur prima facie ſub num.* 5. *verſ. item diſponitur lib.* 4. *de quibus meminit*, Rot. *in Peruſina ſucceſſionis* 19. *Iunij* 1634. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano.* 14

Etenim fuit reſponſum nullibi apparere Doctores præfatos conſuluiſſe, & loquutos fuiſſe de hoc mero ſtatuto mox exhibito; itaut eorum ſcriptis authenticam fidem deſumere valeat; immò potius contrarium deſumi poſſe; dum vel loquuntur de prædicto ſtatuto publicato de anno 1342. vtroque idiomate latino ſcilicet, & vulgari, compoſito ad lucidiorem omnium ciuium intelligentiam, ſiue de alio ſtatuto de quo non conſtat, Vnde in omnem euentum incerta remaneret probatio, ac verificatio, quod dum prætenſum ſtatutum vigeret de anno 1520. quo obiit Beueniates prout requiritur ad fundandam intentionem deſcendentium Caſſandræ, vt per Gabr. *conſ.* 42. *n.* 44. *cum ſeqq.* & *n.* 48. *verſ. quod ſolum ſufficit lib.* 1.

Deciſio verè Rotæ in cauſa Peruſina reintegrationis 6. Nouembris 1595. coram Penia impreſſa apud Gilianum ad ſtatutum Peruſinum, *la* 2. loquitur in terminis ſtatuti publicati, de anno 1323. & ſic de ſtatuto ſuperueniente poſt obitum d. Beneueniatis, quod ſtatutum nil afficit tanquam lex noua quæ futuris non præteritis negotiis prouidere valebat, iuxta text. *in cap.* 2. & *fin. de conſtit.* Vlpian. *in l. cum lex, ff. de legib. text. in l.* 7. & *in l.* 7. *Cod. de legib.* 15

legib. Bald. *in l. omnes Populi quaſt.* 5. vbi Doctor. *ff. de inſtit. & iur.* Petr. Auguſt. Morla, *empor. Iuris part.* 1. *tit.* 1. *ff de legib. quaſt.* 6. *num.* 3. *&* 5. Menoch. *de arbitr. iudic. caſ.* 185.

16 Nequa remanſerunt comprobata ex aliorum ſcriptis, qui de eodem Paroſino ſtatuto vulgari conſuluere, qui val nullam faciunt mentionem de verbis illis denotantibus temporalitatem, val verbis eqondis aiont, quod ſtatutum præfatum antiqnum excludat qoidem tamporalitar doratas à progenitoribus ſad à Fratribus dotatas, provt fuit Caſſandia, ſimpliciter & parpatuo axcludebat, vt in dicto *conſ.* Bart. 20. *incip. factum ſic ſe habet, num.* 2. *verſ. concluditur ergo lib* 1. Gabr. *conſ.* 42. *ſub num.* 44. *& ſeq. lib.* 2. Corn. *conſ.* 7. *incip. Quaſtio eſt pulchra & quotidiana, ſub num.* 1. *&* 5. *lib.* 2. Honded. *conſ.* 65. *num.* 55. *verſ. tamen non improbabilis, & numer. ſeq. lib.* 1. *Colleg. Bonon. inter conſil.* eiusdem Hooded. *conſ.* 14. *num.* 51. *& ſeqq. verſ. caſus ergo noſter, &c. lib.* 2.

17 In omnem caſum prædicta Caſſaodra remanebat excluſa ex alio capite, nempè quia da tempora eius obitus adhuc extabant filij Chriſtiani, ac nepotas Beneuenìatis, vel deſcendantes ab eis, à quibus qoamuis legitimatis remanebat excluſa à prætanſa reintegratione, vt verbis expreſſis diſponitur in alio ſtatuto d. ciuitatis *lib.* 2. *cap.* 45. & latè comprobat Menoch. *conſ.* 682. *num.* 27. *vbi numer.* 57. *adducit.* 28. Doctores Lup. *de illegit. comment.* 3. §. 1. *ſub num.* 75.

18 Nec vrgere dictum fuit adducta aduarſus lagitimationes reportatas tam per milites Lauretanos, quam per Comitam Palatinum.

Quia dum laguntur factæ ad inſtantiam Patris, à quo filij legitimati fueruot, & in Paterno teſtamento hæredes ſcripti, ceſſaot penitus omnes adductæ conſiderationas, quas io propriis terminis reprobauit Gabr. *conſ.* 29. *num.* 7. *verſ. tamen lib.* 1. vbi de magis communi teſtatur, & à ſupremis tribunalibus comprobata opinione, Rimin. ſan. *conſ.* 726. Decian. *conſ.* 3. *num.* 107. *lib.* 1. Anton. Gabr. *concl.* 3. *num.* 10. *in tit. de legitima, lib.* 6. cum aliis plena manu relatis per Merlin. *de legit. lib.* 1. *tit.* 2 *quaſt.* 9. *num.* 7. *verſ.* 1. *in ſucceſſione.*

19 Remanebant etiam excluſæ deſcendentes ax temporis curſu dum ab anno 1565. quo illæ prætendunt per obitum Fratrum factum fuiſſe locum reintegrationi ad ſucceſſionem dicti Beneueniatis genitoris vſqua ad aonum 1602 quo fuit intantatum iudicium ſuper ea, certè ſunt elapſi anni 37. ſitque in iure clarum, quod par lapſum 30. annorum huiuſmodi remadia remaneant ſublata, quatenus competiiſſent, vt in puncto firmauit, Rot *in Peruſina reintegrationis* 15. *Ianuarij* 1596. *coram Pena in verſ. quantum ad ſecundum impreſſ.* poſt Gilian. *ad ſtatut.* Peruſin. *dec.* 12. *num.* 3. *cum ſeqq.* ad congaſta per Modern. *Piſanren. de impus. quaſt.* 61. *num.* 54. & per Matlin. *de legit. lib.* 3. *tit.* 1. *quaſt.* 3. *ſub n.* 18.

Nec præfatam præſcriptionam poſſunt euitare deſcendentas à d. Caſſaodra, ſub prætextu, quod duplex eis ramadinm competetat, alterum vnde liberi, alterum vnde Agnati, idcirco primo præſcripto adhuc ſecundum remanere.

20 Quia fuit reſponſum quod cum de tempore obitus d. Beueoeniatis extarent dd. Chriſtianus, & Hieronymus Fratres Caſſandræ, qui ſuccaſſeront in vniuerſa Patris hæreditate ax tunc ceſſauit vnde Agnati, vt per gloſſ. *in l. vnica in verb. quoties, Cod. quando non petent. part.* Azon. *in ſumma tit. de ſucceſſ. edict. num.* 3. Gabr. *commun. concluſ. lib.* 5. *tit. de præſc. concluſ.* 9. *ſub num* 4 *verſicul. ſublimita, &c.* Gozzadin. *conſ.* 56. *num.* 1. Tob. Non. *conſ.* 1 *num.* 5. Vinnus *opin.* 632. *num.* 7. & in bis tarminis, Rota *in d. Peruſina reintegrationis in verſ. neque poſt elapſum tempus* 30. *annorum poſt compend. ſtatut. Peruſ. deciſ.* 12. *num* 6. *&* 7.

Nec poſſunt prætandere reintegrationem quoad bona Chriſtiani Fratris, cum ipſe deceſſerit condito teſtamento inde quoad bona per cum diſpoſita non applicatur alicuius ſtatuti ſiue Latini prætenſi per dd. deſcendentas Caſſandræ, ſiue vulgatis, dum ſtatutom loquitur de ſucceſſionibus ad inteſtato Dec. *conſ.* 506. *num.* 3. Honded. *conſ.* 68. *num.* 40. *lib.* 2. Put. *dec.* 119. *num.* 1. *lib.* 2. *in correct. & part.* 3. *diuerſ. dec.* 958. 21

Quo verò ad bona relicta par Hiaronymom alterum Fratram ſemper remanat varum dicere quod obſtet tranſactio, per quam Caſſandra cooſecnta fuit ſuam portionem, oampe tertiam partem boonrum, quæ parit axceptionam litis finitæ, & ius extinguitur, *cap.* 1. *de lit. conteſtat. in* 6. Surd. *conſ.* 451. *num.* 17. Seraph. *deciſ.* 279. *num.* 3. *&* 1059. *n.* 1. *& part.* 5. *recent. dec.* 402. *n.* 4. 22

Et ita cooclusum, &c.

Romana Cenſus.

Lunæ 13. Iunij 1644.

ARGVMENTVM.

In fundo cui impoſitus eſt cenſus, quando poſſit deſcerni mandatum de aſſociando, & quando mulier aecedere poſſit obligationi mariti.

SVMMARIVM.

1 *Pactum percipienda penſionis rei cenſita propria auctoritate aperit viam executiuam etiam contra tertios poſſeſſores.*

2 *Et tale pactum dicitur reſpicere exactionem fructuum.*

3 *Et fortius quando exiſtit obligatio Cameralis.*

4 *Nec de iure Canonico ab iſtis decretis datur appellatio ſuſpenſiua.*

5 *Ceſſionarius non habet plus iuris quam cedent.*

6 *Cauſa iudici expreſſa cenſetur coram eo verificata.*

7 *Licet cauſa obligationi mulieris appoſita non ſit vtilis dummodo ſit vera, ſufficit.*

8 *Quando mulier habet releuatorem, & non remanet indatata fide iubere poteſt.*

9 *Pro quinta parte dotis obligatio mulieris ſuſtinetur.*

10 *Poſſeſſio medij temporis præſumuntur quando conſtat de poſſeſſione extremorum temporis.*

11 *Locatio quouſque melioramenta refecta ſint.*

DECISIO CCXLIV.

RESPONDERVNT Domini eſſe axeqnendum mandatum da aſſociaodo ab A C. relaxatum ad fauorem Monialium S. Crucis in Monte Citorio, ac Gulielmi hæredis Baldaſſaris pro fructibus annui cenſus ſcutorum 28. ad aorum fauorem impoſiti per Petrum Corteſium cum obligationem Abuodantij filij, ac Franciſcæ vxoris de anno 1601. pretio ſcut. 400. ſuper domo poſita ad

ripettam tanquam fundo cenſuio, modo poſſeſſa
ab Excellentiſſimo D. Principe Burgheſio.
Quia de validitate conſtat ex reuolutione acto-
rum, dum illud relaxatum legitur ſeruatis ſeruan-
1 dis. Iuſtitia verò deprompta fuit ex publico inſtru-
mento impoſitionis cenſus, in quo legitur pactum
expreſſum quod poſſent percipi penſiones dictæ do-
mus cenſitæ propria authoritate, ac ſibi toties quo-
ties opus fuerit, ſatisfaciendi, cuius facultatis vi-
gore benè valuit executiuè procedi reportando
mandatum de aſſociando, cum huiuſmodi pactum
aperiat viam executiuam, ne dum contra debitores,
verum etiam contra tertium poſſeſſorem fundi ob-
noxij huiuſmodi oneribus realibus, quicquid eſſet,
ſi ageretur de executione Iuris perſonalis iuxta
Theoricam Bart. in l. creditores num. 18. & 23. C. de
pignor. Aretin. conſ. 11. col. penult. in fin. & col. vlt.
Grat. conſ. 37. num. 15. cum ſeq. lib. 2. Menoch. qui
alios congerit, de adipiſcen. remed. 5. num. 122. &
139. Felician. de cenſib. lib. 1. cap. 10. n. 3. verſ. quo-
circa, Benedictus Bonus, eodem tract. 72. n. 105. Ne-
guſant. de pignor. 4. part. num. 20. verſ. 7. concluſ.
Rot. deciſ. 149. in vna Bonon. bonorum de Zaccaliis
13. Iunij 1613. coram Vbaldo, post Cenc. de cenſib.
& dec. 542. num. 3. poſt eumdem iuxtà vltimam im-
preſſionem, & in Romana Vineæ ad Aquam ſan-
2 ctam 28. Ianuarij 1641. coram R. P. D. meo Cerro
tale enim pactum dicitur reſpicere exactionem fru-
ctuum cenſus Boccac. de cenſib. part. 2. numer. 22.
Cenc. de cenſib. part. 2. c. 2. art. 5. quæſt. 3. num. 35.
& quæſt. 5. num. 9. cum ſeqq. Rot. dec. 149. poſt di-
3 ctum, tract. de cenſib. Hæcque fortius procedunt
ſtante obligatione Camerali Zacch Gallei. de oblig
Cameral. quæſt. 5. num. 39 Buaz. deciſ. Bonon. 108
4 n. 34. cum ſeqq. nec de iure Canonico ab huiuſmodi
decretis dari appellationem ſuſpenſiuam tradunt,
& firmant Contard. de moment. limitat. 3. num. 48.
Scacc. de appellat. lib. 3. quæſt. 17. limitat. 6. membr. 2.
num. 39 Rot. deciſ. 195. poſt Pacific. de Salman.
5 Nihil obſtat quod D. Princeps ſoluerit pretium
Domus controuerſæ D. Franciſcæ vxori Corteſij in
cauſam ſuæ dotis, & ab ea ceſſionem iurium dota-
lium reportauerit, quia reſpondebatur Domini, quod
cum dicta Franciſca ante dictam ceſſionem ſe in
cenſu obligauerit in forma Cameræ continentis in
ſe omnia ſua bona Iura & actiones, non valuit de-
inde eadem iura iam prius obligata pro dicto cenſu
eidem Excellentiſſimo D. Principi cedere, & per con-
ſequens, nec idem D. Ceſſionarius valet vti huiuſ-
modi iure ceſſo aduerſus emptorem cenſus, dum ad
eorum fauorem antea legitur ius tranſlatum, cum
Ceſſionarius non valeat agentem alio Iure repel-
lere, quam eo quod cedenti competit, Bald. in l. em-
ptor in primo notabili, Cod. de hæred. vel action. vend.
l. ſi Ager in fin. vbi Dio. & Bart ff. de rei vendic.
Surd. deciſ. 308. num. 1. Rot. deciſ. 9 n. 1. & dec. 335.
n. 9 poſt Zacch. de oblig. Cameral. Duran. dec. 310.
num. 2.
6 Nec viſum fuit ſubſiſtere prætenſam nullitatem
obligationis D. Franciſcæ vxoris Corteſij ex defe-
ctu cauſæ requiſitæ à ſtatuto vrbis, cap. 151. lib. 1.
pro valida interpoſitione decreti Iudicis, quia Ma-
ritus in inſtrumento impoſitionis cenſus manifeſtè
declarauit ſe velle vti præfatis pecuniis pro excaſ-
ſanda vinea, promiſitque Franciſcam vxorem fore
obligationi acceſſuram cuius vigore ſucceſſiuè co-
ram iiſdem Notario, & teſtibus illa obligationi ac-
ceſſit aſſerens ſe benè audiuiſſe omnia promiſſa per
maritum, ideo pro dicto cenſu fideiuſſit, inde clarè
apparet cauſam obligationis dictæ mulieris fuiſſe
Iudici inſinuatam, & ſucceſſiuè Iudex ſuum decre-
tum interpoſuit, cauſa maturè cognita, pro quo ve-
nit ſtandum, effectus enim decreti eſt, quod cauſa
expreſſa cenſeatur coram eo verificata, Menoch.
Præſumpt. 75. n. 5. lib. 2. Gabr. de ſentent. concluſ. 5.
num. 1. Put. dec. 208. num. 1. & 2. lib. 3 in correct. Rot.
dec. 619. num. 5. part. 2. & dec. 280. num. 1. part. 4.
recent. latè Pic. ad ſtat. vrb. gloſſ. 21. num. 23. ita &
taliter vt contrarium aſſerenti incumbat onus pro-
bandi, Rot. d. deciſ. 280. n. 1. part. 4. recent.
Neque obſtat, quod cauſa excaſſandi vineam ex- 7
preſſa in actu obligationis mulieris, dum pro ma-
rito in cenſu fideiuſſit, non ſit, ipſi mulieri vtilis,
quia Rota pro ſuſtinendis huiuſmodi obligationi-
bus mulierum non deſiderat præfatam vtilitatem,
ſed contentatur quod cauſa ſit vera, Gratian. diſcept.
952. num. 28. & in recent. dec. 619. num. 5. part. 2. &
280. n. 3. part. 4. & poſt Pacific. de Salman. dec. 56.
num. 12.
Neque facilius fuerunt admiſſa dum mulier non 8
prohibetur fideiubere, quando habet releuatorem,
nec adeſt periculum quod remaneat indotata, vt
aduertit, Rot. dec. 851. part. 4. diuerſ. Seraph. dec.
1187. num. 2. cum ſequen. & d. deciſ. 619. num. 5.
part. 2. recent. dictam autem Franciſcam tunc ha- 9
buiſſe releuatorem non fuit in dubium reuocatum,
dum Petrus maritus eam promiſit releuare inden-
nem, & pro releuatione omnia ſua bona hypothe-
cauit, ac etiam melioramenta ſuper vinea, nec ad-
erat periculum, quod remaneret indotata, dum
Franciſcæ obligatio tantum cantabat, pro ſcut. 400.
quæ non ſuperabat quintam partem dotis pro qua
& maiori ſumma, ſeu rata obligationem mulieris
ſuſtineri dixerunt Theſaur. deciſ. 223. num. 13. in fin.
Pic. ad ſtatut. vrb. gloſſ. 7. num. 287. Rot. deciſ. 53.
in fin. part. 4. recent. & deciſ. 35. num. 5. poſt Cenc.
de cenſib.
Minus obſtat dicere falsò fuiſſe Iudici ſuppoſi- 10
tum, vineam forè excaſſandam à d. Petro vt ab eo
tunc poſſeſſam cum locatio eſſet finita & iam di-
ctus Petrus fuiſſet inhibitus ne auderet aliqua me-
lioramenta in ea facere, quia fuit indubitanter re-
putatum locationem vel non fuiſſe finitam, vel
fuiſſe prorogatam ad alios 12. annos dum fuit pro-
batum vineam fuiſſe per Petrum poſſeſſam de anno
1600. necnon de anno 1614. vt ex locationibus da-
tis idcirco poſſeſſio medij temporis præſumitur, vt
per Didac. Couar. in regul. poſſeſſor. part. 2. §. 1.
verſ. permiſſa autem. Menoch. præſumpt. 66. num. 1.
lib. 6. nec inhibitio præſentata afficiebat dictum Pe- 11
trum dum ab initio fuerat conceſſa facultas melio-
ramenta faciendi, & quod locator expelli non poſ-
ſet niſi prius refectis melioramentis & reſtitutis ſcu-
tis 800. de quorum reſtitutione de eo tempore non
fuit doctum, vnde durabat locatio vt ponderauit,
Rot. deciſ. 64. num. 1. & 2. part. 4. recent. Canaler.
deciſ. 219. num. 7. Ideo cauſa expreſſa Iudici pro
interpoſitione decreti fuit vera propterea obligatio
d. Franciſcæ ſuſtinetur.
Et ita reſolutum, &c.

Interamnen. Pradij.

Veneris 17. Iunij 1644.

ARGV

Argumentum ex Deciſ.

SVMMARIVM.

1 *Si fideicommittens non fuit in poſſeſſionem non poteſt fideicommiſſarius immitti.*

2 *Dimiſſio poſſeſſionis facta à cohærede probat fideicommittentem fuiſſe in poſſeſſionem illius, ſi narratum fuiſſe fuerit.*

3 *Hæres non poteſt impugnare confeſſionem defuncti.*

4 *Identitas ſtariorum, & confinium probat identitatem prædij.*

5 *Immiſſio in poſſeſſionem bonorum ſubrogatorum in locum bonorum fideicommittentis eſt concedenda.*

6 *Immiſſio ſine deſignatione partis certa, & certis finibus deſignata eſt incerta.*

7 *Exceſſus non præſumitur.*

8 *Ex quibus certa efficiatur immiſſio.*

9 *In caſu dubio ſententia per manutentionem non eſt infringenda.*

10 *Sententia diuidua pro aliqua parte ſuſtineri poteſt.*

DECISIO CCXLV.

PLACVIT Dominis deciſio in hac cauſa facta ſub die 31. Ianuarij 1642. coram me, in qua Felicitæ Plaurillæ fuit denegata manutentio in Prædio Vallis viridis aduerſus Ioan. Mariam, & Fratres de Thomaſonis, auctore Prætore poſſeſſores in vim fideicommiſſi ad eorum fauorem purificati ex eiſdem rationibus & fundamentis, quæ non eſt cur repetantur.

1 Nec obſtare dixerunt quæ pro parte d. Felicitæ Plautillæ, modo deducta fuere, nõ primum, quod dd. Fratres de Thomaſionis non probauerint præfatum prædium Vallis viridis, fuiſſe poſſeſſum à Cap. Alexandro Thomaſono fideicommittente inde immiſſionem in eo conceſſam per A.C. pro Stariis 75. & pro concurrenti quantitate ſcutorum 2350. fuiſſe iniuſtam ex defectu probationis primi extremi prout requiritur, Peregr. *de fideic. art.* 44. *num.* 43. Duran. *dec.* 24. *n.* 1. *& in rec. part.* 5. *dec.* 408. *num.* 7. 2 & alibi paſſim, quia reſpondebant DD. talem probationem optimè deſumi ex inſtrumento diuiſionis initæ inter Octauium, & alios Fratres de Thomaſonis nepotes d. fideicommittentis, cum narratiua quod bona diuiſa, inter quæ adeſt Prædium controuerſum eſſent obnoxia fideicommiſſo præfati Cap. Alexandri, ibi, ſine præiudicio fideicommiſſi q. Cap. Alexandri ſuper dd. rebus exiſtentibus, & ſibi, ſi extiterint aliqua alia bona hæreditaria Cap. Alexandri eorum Patrui vltra ſupradicta, quod inſtrumentum diuiſionis dum d. Prædium continet inter hæredes fideicommittentia rectè probat res diuiſas fuiſſe eiuſdem Cap. Alex. fideicommittentis Mozza *de fideic. quæſt.* 58. Decian. *reſpon.* 76. *n.* 9. *&* 10. *lib.* 3. Peregr. *de fideic. art.* 44. *num.* 5. Seraphin. *deciſ.* 553. *num.* 1. Coccio. *deciſ.* 120. *num.* 2. Buratt. *deciſ.* 229. *num.* 1. *& part.* 5. *recent. dec.* 84. *num.* 9. 3 *&* 313. *num.* 4. Duran. *deciſ.* 325. *n.* 4. quam confeſſionem non valet dicta Felicita Plautilla impugnare tanquam hæres, *l. ſi ab eo, C. de lib. cauſ.* Surd. *conſ.* 284. *num.* 5. Rot. *deciſ.* 165. *num.* 38. *part.* 7. *recent.*

4 Sed ceſſat omnis ſcrupulus ſtantibus tribus inſtrumentis acquiſitionum factarum à d. Cap. Alexandro fideicomittente in eodem vocabulo Vallis viridis ſum. Thomaſonum *num.* 2. ex quibus apparet acquiſitionem cantare pro hac eadem ſumma, ac quantitate ſtariorum 75. vt ex calculo *d. ſum. num.* 3. leguntur etiam aliqua confinia, nempe illa hæredum Laurentij Peciocchi, &c. quæ correſpondent confinibus expreſſis in d. ſententia, vnde dicuntur concurrere demonſtrationes neceſſariæ ad probandam identitatem, de quibus per Bart. *in l. demonſtratio, n.* 14. *ff. de condit. & demonſtr.* Alex. *conſ.* 73. *n.* 7. *lib.* 3. Rot. *dec.* 706. *num.* 3. *part.* 2. *recent.* Greg. *dec.* 575. *num.* 4.

5 Nil releuat ſecundum quod d. ſententia concedens immiſſionem dd. fratribus dicatur exceſſiua ex quo det immiſſionem in parte d. Prædij acquiſita ab hæredibus ipſius Alexandri fideicommittentis etiam pro rata ſcut. 2350. quia ea fuerunt ſubrogata in locum bonorum prius alienatorum fideicommiſſo ſuppoſitorum pro d. rata reputantur tanquam bona eiuſdem fideicommittentis, adeo vt immiſſio competat ſuper eiſdem bonis in quorum locum facta fuit ſubrogatio, ac ſi à fideicommittente fuiſſent poſſeſſa, vt præter allegata in deciſione hodie confirmata, Menoch. *conſ.* 113. *num.* 41. *verſ. quod procedit.* Rot. *dec.* 164. *num.* 15. *part.* 7. *& in Rom. fideicomm. de Maximis* 12. *Decembris* 1628. *coram bon. mem. Coccino & in Romana dotis* 14. *February* 1642. *coram Reuerend. D. meo Decano in §. non obſtat quod d. loca.*

6 Minus obſtat tertium nempe quod immiſſio, & poſſeſſio capta per dd. Fratres etiam pro concurrenti rata ſcut. 2350. ſint incerta ratione loci, & quotæ, cum non fuerit aſſignata pars certa, & certis finibus deſignata, vt per DD. *in l.* 3. *§. incertam, ff. de acquir. poſſeſſ.* Caualer. *deciſ.* 235. *num.* 5. *& in Romana Saluiani* 25. *Iunij* 1640. *coram Eminent. D. Cardinali Panzirolo.*

7 Nam ceſſat difficultas cum non conſtet d. Prædium excedere quantitatem dd. ſtariorum 75. & valorem ſcut. 2350. prout conſtare deberet, quia exceſſus non præſumitur Seraphin. *dec.* 1189. *n.* 1. *&* 2. *& in recent. dec.* 96. *n.* 1. *&* 306. *n.* 26. *&* 27. *part.* 7. *& in Nouarien. Decium* 28. *Maij* 1631. *coram R.P.D. meo Ghiſlerio, & in Signina Saluiani* 4. *May* 1643. *coram R.P.D. meo Bichio.* 8 Imò cum poſt ſubrogationem huius Prædij factam pro dd. ſcut. 2350. de anno 1598. deuentum fuerit de anno 1600. ad prææallegatam diuiſionem & in ea agnitum hoc Prædium vti ſubiectum fideicommiſſo abſque exceptuatione alicuius partis, inde elicitur diuidentes ſenſiſſe illud totum fuiſſe fideicommiſſo ſuppoſitum, & ſic nihil ſupradicta ſtaria 75. & valorem ſcut. 2350. ſupereſſe, præterea cum huiuſmodi Prædium ſecundum menſuram ſit modiolorum 21. tantummodo, vt in d. diuiſione, & ad effectum æquandi d. ſcut. 75. & valorem ſcut. 2350. habita etiam ratione ad maius pretium conuentum in vna ex dd. emptionibus ſtarior. 75. debuerit eſſe Modiolor. 56. hinc conficitur non modo aliquid ſupereſſe, ſed potius Thomaſonos remanere adhuc in damno ſcut. 1292. vt in calculis datis *in ſum. n.* 6. *&* 7.

9 Et in omnem caſum ſemper remanet indubitatũ dicere iſtas exceptiones ſaltem remanere dubias, quod ſufficit ad hoc vt ſententia alias iuſta, & executioni demandata per viam manutentionis non veniat infringenda, cum tamen requiratur manifeſta probatio notoriæ iniuſtitiæ, vt nullo velamine adumbrari queat, vt in illa Romana de Bombellis coram Sacrato poſt Ludouic. Poſth. *de manutent. deciſ.* 9. & quod reſultet ex eiſdem actis non ex nouiter deductis Rot. *d. dec.* 479. *n.* 1. *&* 2. *part.* 4. *& in recens. dec.* 306. *n.* 34. *part.* 7. *iuncto n.* 36. Duran. *deciſ.* 454. *n.* 4. & poſt Mangil. *de ſubhaſt. dec.* 64.

Quo

10 Qun vero ad bona ſtatus Caſtri cum ea poſſideantur à Sereniſſimo illius Duce à quo fuerant donata, inde Fratres de Thomaſinis de eis non curant, nec ſententia ſuper illis poteſt impugnari cum ſit diuidua tanquam prolata per capita ſeparata, & cum diſtinctione. Item & propterea ſuſtinetur quoad alia corpora bonorum Pariſ. *conſ.* 66. *num.*4. *lib.*1. Gratian. *diſcept.*524. *num.* 14. & 529. *num.*47. Gregor.XV. *deciſ.*552. *num.*1. vbi Addeur. *n.*6r Buratt. *deciſ.*557. *num.*27. & poſt Poſth. *de manut. deciſ.*175.*n.*2. & 3.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Prælationis.

Lunæ 20. Iunij 1644.

Argumentum ex deciſ.

S V M M A R I V M.

1 *Dominus directus præfertur cuilibet in emptione rei emphyteuticæ.*

2 *Denunciari debent domino omnia pacta emptionis, vt deliberare poſſit an velit præferri.*

3 *Quâ denunciatione omiſſa nihil obſtat ſcientia venditionis in genere.*

4 *Et vicinus ex vi ſtatuti ergo volens præferri alteri emptori debet ſe obligare ad fabricandum ad Vrbis ornatum.*

5 *Nec lite pendente aliquod operaretur, præparatio ad fabricandum.*

6 *Conſtitutio aliquid tribuens certa forma illa non ſeruata non prodeſt.*

7 *Et tale ſtatutum requirit vt ædificium ſit tale, quo ciuitas ornetur.*

DECISIO CCXLVI.

1 CONFIRMARVNT hodie Domini deciſionem in hac cauſa coram me emanatam ſub die 24. Februarij præteriti concedentem Prælationem in emptione domus controuerſæ Monialibus Sancti Siluestri, in capite illius proprietariis ex cauſa emphyteuſis aduerſus D. Abbatem Paulum de Angelis vicinum, tam ex diſpoſitione iuris communis, per Text. *in l.fin. C.de iure emphyteut. c.potuit de locationib.* Tiraquell. *qui adduxit concordantes de retract. lignag.* §.21. Gloſ. *vnic. num.* 4. cum aliis in dicta deciſione, quàm etiam iuxta terminos Gregorianæ conſtitutionis in ordine, *la* 12. *vbi in* §.8. expreſsè mandatur, quod fiat intimatio proprietario.

2 Vnde remanet inconcuſſa reſponſio data in deciſione hodie confirmata quod ſi dictus Abbas Paulus cupiebat præferri Monialibus indubitanter tenebatur denunciare, ac intimare tanquam Dominis directis, ex cauſa emphyteuſis omnia pacta in venditione contenta ad hoc, vt deliberarent. An vellent, necne præferri, prout de iure ſancitum eſt, *in dict. l.final. C.de iur. emphyt.* de qua intimatione cum non conſtet & ſit forma ad vnguem ſeruanda ſcientia venditionis in genere non ſuffragatur Io. And.t *in addit. ad Specul. in tit. de procurat.* §.*vlt. num.*13. Dominic. *conſ.*33. pro examinat, *col.* 2. *verſ. nec obſtat. ſi dicatur,* Paul. de Caſtr.*conſ.*381. *num.*3.*lib.*2. Alex. *conſ.*27. *num.*1. *lib.*6. Tiraq. *de retract. lignag.* §.36. *gloſ.*2. *num.*28. Gratian.*diſcept.* 742. *num.*3. Rot. poſt Cenc. *deciſ.*157. *num.* 3. & 158. *n.*8.

Fuit etiam per Dominos animaduerſum in præſenti nullo modo eſſe præferendum D.Abbatem Paulum in vim dictæ Gregorianæ conſtitutionis, quia dum ipſe domum controuerſam retraxit à Ianuario Ceraſolo non declarauit, nec obligauit ſe ad fabricandum ad Vrbis ornatum prout, in dicta conſtitutione expreſſe cauetur §.9.ibi. At illis non promittentibus ædificare, & *in* §.12. ibi Et inſuper præſertim præſtita idonea cautione, ſed ſimpliciter dixit ſe velle præferri tanquam vicinum, quinimo nec in monitorio hoc expreſſit prout tenebatur, Quæ omnia ponderantur etiam, *in deciſionibus* 243. *num.*20. & 41 & 339. *num.*17. *part.*5. *recent.* 4

Nec fuit habita in conſideratione fides data fabri murarij pro parte dicti Abbatis ad effectum comprobandi, quod vſque tunc ipſe cupiebat fabricare, prout ex præparationibus, quia, & fides legitur facta lite pendente ſine partis citatione, ac iuramento, vnde fidem non facit Buratt. *deciſ.*676. *num.*5. & *part.*5. *recent. deciſ.*154.*n.*12. in omnem caſum, dum dicta Bulla requirit obligationem de ædificando non ſufficit præparatio materiæ, nec minus geſta cum fabris murariis, cum debuiſſet dictus Abbas formam conſtitutionis præfatæ adimplere obligando ſe ad fabricandum, vnde dum ea non fuit ſeruata conſtitutio non ſuffragatur Anchar. *conſ.*36. *num.*1. *poſt medium,* Gratian. *diſcept.* 742 *num.*1. 5

6

Vlterius dictum fuit dictam Bullam non intrare in præſenti, quia ædificium quod offertur non eſt adeo conſiderabile, & inſigne, vt ex eo Vrbis ornatus, & decor ſequi valeat, etenim ad effectum, vt locus ſit dictæ Gregorianæ conſtitutioni ædificium debet eſſe tale, vt decoretur Ciuitas in quibus terminis optimè perpendit, Rota *deciſ.*243. *n.*43. & 339.*n.*5. & 10. *part.*5.*recent.*Gratian.*diſcept.* 45.*n.*12.13.14. & 19. 7

Et ex his dictum fuit Moniales eſſe præferendas, & ſtandum in deciſis, Vtraque parte informante, &c.

Romana Vineæ de Granuela.

Lunæ 27.Iunij 1644.

A R G V M E N T V M.

Quomodo ex clauſula conſtituti poſſit agere hæres illius in cuius fauorem eſt appoſita, aduerſus conſtituentem, vel eius hæredem, & de requiſitis inſtrumenti, vt probet.

S V M M A R I V M

1 *Mater ſuccedit filio defuncto ab inteſtato.*

2 *Hæres hæredis primi defuncti hæres eſt.*

3 *Hæres habet idem ius quod ille cuius hæres eſt.*

4 *Ex clauſula conſtituti non appoſita in fauorem hæredis poſſeſſio non pertinet ad hæredem.*

5 *Si tamen conſtitutarius intentauit remedium retinendæ poteſt illius hæres illud proſequi, & conſequi.*

6 *Contra hæredem conſtituentis plene probatur poſſeſſio.*

7 Si

7 *Si aliquis intentauit iudicium ex clauſula conſtituti, & illius hæredes cauſam ſunt proſequuti illis iura remanent illæſa.*

8 *In cauſis beneficialibus lis extinguitur per mortem vtriuſque collitigantis.*

9 *Requiſita vt inſtrumentum in forma probanti.*

10 *Atteſtationi Notarij ſtandum eſt.*

11 *Litteris conſulum ciuitatis, & nuncij Apoſtolici eſt credendum.*

12 *Inſtrumentum faciens mentionem præcedentis eſt adminiculum ad aliud probandum.*

13 *Præſertim ſi extractum ſit ab eodem Notario rogato.*

14 *Ad extrahendum inſtrumentum rogatum per notarium mortuum requiruntur litteræ compulſoriæ.*

15 *Niſi ſit tranſumptum per Notarium habentem licentiam tranſumptandi.*

16 *Iſti ſiquidem tanquam ſucceſſori in officio licet extrahere abſque aliis ſolemnitatibus.*

17 *Filius ſuus hæres non tenetur probare ſe adiiſſe hæreditatem patris.*

18 *Ad impediendam exequutionem non poteſt opponi de iure tertij.*

DECISIO CCXLVII.

1 DOMINI abſqoe vllo ſcrupolo teſoluerunt inſtrumentum declatationis factæ per Ioannem Gilbertum Perçoortum, ad fauorem Comitis Franciſci Thomæ Perenotti de Granuela ſub die 17. Auguſti 1621. in præſentia nobil. Petri, & Iacobi Bruxellis rogatum, in quo ipſe declarauit, vineam controuerſam tunc per eum poſſeſſam ſpectare ad dictum Comitem, ſeque conſtituit nomine ipſius poſſidere ſuffragari Excellentiſſimæ Dominæ Carolinæ Principiſſæ ab Auſtria; tam ad effectum reportandi manutentionem ob clauſulam conſtituti appoſitam in dicto inſtrumento, quàm ad effectum rei vendicationis, dum ex perſona Leopoldi eius filij, ſiue ex teſtamento, ſiue ab inteſtato defuncti ei ſucceſſio deuenit ex diſpoſitione text. *in auth. defuncto, C. ad Tertullian. §. ſi igitur defunctus, & §. conſequens auth. de hæred. ab inteſt. venient.* cum Leopoldus, cuius eſt hæres dicta D. Principiſſa, eſſet filius, & hæres D. Comitis Franciſci Thomæ Perenotti, vt in deciſione coram me emanata ſuper intereſſe

2 D. Principiſſæ ſub die 22. Aprilis præteriti firmatum fuit; idcirco benè eadem D. Principiſſa dicitur hæres hæredis, indeque hæres primi defuncti reputatur, *l. vltima, C. de hæred. inſtit. l. hæredis appellatione,* iuncta *l. ſciendum, ff. de verbor ſignific. l. Paterfamilias, ff. de vulgar. & pupillar.* Alex. *conſ.* 172. *num.* 12. *lib.* 6. Caualer. *dec.* 189. *num.* 2.

3 Et quia D. Principiſſa repræſentat perſonam Comitis Leopoldi filij defuncti habet eaſdem actiones, eademque iura aduerſus hanc vineam, ita vt rectè valeat exercere omnes actiones, quas habebat & exercere poterat ipſemet defunctus, cum habeat idem ius, Alex. *conſ.* 49. *volum.* 6. cum aliis latè per Surd. *conſ.* 212. *n.* 17. Peregrin. *de fideic. art.* 33. *n.* 15. & 31. Buratt. *dec.* 279. *n.* 1.

4 Hæcque tranſire ſine ſcrupulo dicebant Domini non ſolum quoad omnes actiones de ſui natura tranſitorias ad hæredes; verum etiam quoad hanc petendi manutentionem, ex quo licet regulariter poſſeſſio in hæredem non transferatur abſque actuali apprehenſione, nec etiam in vim clauſulæ conſtituti, ſi conſtitutum non reperiatur appoſitum etiam ad fauorem hæredum, vt latè per Tiraquell.

5 *de conſtit. ampliat.* 12. *num.* 2. attamen quando, vt in præſenti, conſtitutarius viuens vſque de anno 1628. intentauit remedium retinendæ, ſiue aliud ſibi competens rectè illius hæres, prout eſt Domina principiſſa valet proſequi, & conſequi iudicium intentatum, Menoch. *de retinen. remed.* 3. *num.* 62. Gordopap. *deciſ.* 552. *num.* 2. Buratt. *deciſ.* 935. *n.* 2. *& in Aſſiſien terma* 3. *Iulij* 1628. *coram bon. mem. Pirouano, & in Cæſaraugustana diſtributionum* 8. *Nouembris* 1638. *&* 13. *Iunij* 1640. *coram bon. mem. Coccino,* & in eadem, 28. *Iunij* 1641. *coram Eminent. Panzirolo, & in Aſten. penſionis* 9. *Decembris* 1633. *coram bon. mem. Coccino.*

Nec fuit dubitatum de efficacia clauſulæ, conſti- 6
tuti, nec quod expirauerit per mortem conſtituentis, nec per ſpatium viginti annorum, quo tempore penes alios permanſit poſſeſſio vineæ, quia dum conſtitit de poſſeſſione Ioannis Gilberti conſtituentis ex inſtrumento anni 1601 & dum Hiergius Aduerſarius Dominæ Principiſſæ venit nomine aſſerti hæredis Ioannis Gilberti conſtituentis contra eum plenè probat poſſeſſionem vti habentem cauſam à conſtituente Bartol. *in l. creditores, Cod. de pignorib.* Ruin. *conſ.* 169. *in fin. lib.* 1. Grat. *conſ.* 42. *num.* 12. *&* 13. *lib.* 2. Natt. *conſ.* 439. *num.* 3. Tiraquell *de iur. conſtitut. part.* 3. *limit.* 1. *num.* 23. vbi concordantes. Gregor. XV. *deciſ.* 491. *n.* 10. *& part.* 2. *recent. deciſ.* 324. *num.* 5.

Effectus verò clauſulæ conſtituti non expirauit 7
dum iam viuens de dicto anno 1628. dictus Comes iudicium intentauit, & nunquam habuit ſe pro ſpoliato, & ſucceſſiuè hæredes illius cauſam fuere proſequuti, inde iura remanſerunt illæſa, Rot. *in Romana Domus* 1. *Iulij* 1605. *coram bon. mem. Cardinali Pamphilio, & in eadem* 6. *Februarij* 1640. *coram Emi-*
nent. Panzirolo. Vnde nihil facit adducta Deciſio 8
Bellam. 156. in qua firmatur litem extingui per mortem vtriuſque collitigantis, quia loquitur in beneficialibus, & ſic in litibus perſonalibus cum perſona recipientibus extinctionem.

Quod verò dictum inſtrumentum declarationis 9
ſit in forma probanti, deſumitur ex eo, quod in illo concurrunt ſolita requiſita; nempe diei, menſis, anni, loci, & inſuper ſubſcriptionis Ioannis Gilberti, ac teſtium, de quibus per gloſ. *in generali in verbo ſeruitus, Cod. de tabul. lib.* 10. Abb. & Doct. *in cap.* 1. *& in cap. P. tabellio de fideic. inſtrum.* Couart. *prāct. quaſt.* 4. *cap.* 20. *num.* 1. Scraph. *deciſ.* 1236. *num.* 1. Caualer. *deciſ.* 122. *num.* 1. *&* 480. *num.* 2.
& 640. *num.* 1. *& part.* 5. *rec. deciſ.* 253. *num.* 1. le- 10
gitur enim extractum à Guillielmo Prince, Notario deputato à Magiſtratu ad extrahenda in publicam formam inſtrumenta rogata per q. Bartholomæum de Catere, vt ex illius atteſtatione, cui venit ſtandum iuxta ſtylum Rotæ Martin. Andr. *deciſ.* 14. *n.* 4. Rot. *poſt* 2. *volum. conſ.* Farinac. *dec.* 351. *num.* 3. *& in recent. deciſ.* 217. *num.* 1. *part.* 1. *&* 581. *num.* 3. *&* 649. *num* 7. *part.* 2. *& part.* 5 *deciſ.* 90. *in fin. &* 253. *num.* 5. *& part.* 7. *recent. dec.* 284 *n.* 11.

Præfatum autem Guillelmum eſſe Notarium pu- 11
blicum fidelem, & legitimum ita vt eius ſcripturis veniat adhibenda fides conſtat ex litteris teſtimonialibus non ſolum Conſulum, & Scabinorum Bruxellen. verum etiam Nuncij Apoſtolici, quibus de conſuetudine totius Orbis credendum venit, Bald. *in l. comparitiones, num.* 25. *Cod. de fideicom. inſtrum.* Boët. *deciſ.* 154. *num.* 4 Rot. *deciſ.* 351. *n.* 4. *poſt* 2. *volum. conſ. Farinac. & in recent. deciſ.* 253. *n.* 6. *part.* 5. *&* 284. *n* 13. *part.* 7. Martin. Andr. *dec.* 21. *num.* 3. Gregor. XV. *dec.* 38. *n.* 4. quibus accedit recognitio legalitatis formiter facta per teſtes.

Hæcque omnia remanſerunt comprobata ex alio 12
ſubin-

ſubſequeoti inſtrumento aoni 1623. celebrato inter eaſdem partes legali, ac reeognito ſubſcripto ab eodem notario, in quo reperitur facta mentio per dictum Ioannem Gilbertum de dicto inſtrumento, ac cooteotorum in eo anoi 1621. cum illius approbatiooe quod ſufficit, vti deſeruiens pro adminiculo Bero. *conſ.90. num.6.lib.3.* Caualer. *dec.142.n.1.* Verall. *deciſ.234. num.2.part.1.* Seraphin. *dec.1192. & part.4. recent. deciſ.467. num. 2. & 3.* & præſer-
13 tim dum legitur extractum ab eodem Notario, qui de eo ſe rogauit, quod fieri potuit abſqoe aliis ſolemnitatibus, Rot.*dec.224. num.2. & 470. num.3. part.4. recent.*

14 Nec obſtat quod dictum ioſtrumeotum declararationis ann. 1621. extractum fuit abſque litteris compulſorialibus, provt videntur neceſſariæ, quando agitur de extrahendis, inſtrumentis rogatis per Notarium mortuum, vt per Gabriel. *conſ.199. n.1.*
15 *lib.1.* quia obiectum ceſſat in præſenti dum dictum inſtrumentum legitur tranſumptatum per dictum Guillelmum habentem licentiam tranſumptandi Bald.*in Auth. ſi quis in aliquo,col.3.verſ. ſed hic quaro, C. de eden.* vbi Dec. *num.26.*Veral. *deciſ.351.n.2.*
16 *part.2.* Is enim reputatur ſucceſſor in officio, cui licet acta, & inſtrumenta extrahere abſque aliis ſolemnitatibus, Caputaq. *deciſ.170.part.1.* Greg.XV. *deciſ.3. num.1. & deciſ.59. num. 4. & in recent. deciſ. 217. n.1.part.1. & part.2. deciſ.649. num.7. & 706. num.6.*

17 Minus obſtat quod dicebatur non probari concludenter dictum Leopoldum Eugenium adiuiſſe hæreditatem Patris, ad quem hæc vinea ſpectabat quia cum verſemur in filio, ac in hæreditate paterna, quæ ratione ſuitatis defertur ipſo iure, Surd. *conſ.100. n.16.* Rot. *coram me in Viterbien. hæreditatis de Chiſiis 26. Aprilis 1541. §.quia admiſſa, circa med.* non eſt opus docere de aditione, ad hoc vt potuerit tranſmitti ad dictas d. Carolinam, cum hæreditas Patris tranſmittatur etiamſi de additione non conſtet: Quia poſt mortem Patris filius à lege ſit hæres, perinde, ac ſi actualiter hæreditatem adiuiſſet, vt per Nouell. *de tranſmiſ. caſ. 8. num.16. & ſeq.* Mart. *de ſucceſ. legal. lib.12.cap.1. tit.de tranſmiſ. n.2. & ſeqq. fol.141.*

Ad ea verò quæ dicta fuere de Comite de Sancto Amore cum contineant exceptionem iuris tertij, non licet hæredibus Ioannis Gilberti opponere ad impediendum hoc iudicium exequutiuum intentatum per dictam Dominam Principiſſam, Ruin. *conſil.35. num.31. lib.1.* Martin. Aodreas *deciſ.87. num.14.* Rot. *deciſ.93. n.17 part.7.recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Florentina Iuriſpatronatus.

Veneris 1. Iulij 1644.

Argumentum ex Deciſ.

SVMMARIVM.

1 *Donatio iuriſpatronatus, vel patris illius auctoritate ordinarij confirmata eſt valida.*
2 *Litteræ Apoſtolicæ iuſtificatæ exequendæ ſunt.*
3 *Licet maſculi vocentur ad ius patronatus, illis deficientibus fœminæ admitti poſſunt.*
4 *A medietate patronorum præſentatus cum gratia Apoſtolica inſtituendus eſt.*
5 *Donatio iuriſpatronatus facta extraneo abſque confirmatione ordinarij inualida eſt.*
6 *Legatum iuriſpatronatus ab ordinario confirmatum cum atteſtatione ipſius legata facta ab ipſo ordinario, præſertim ſi alias fuerit ad præſentandum admiſſus validum.*
7 *Si aliquis tanquam procurator patroni præſentauerit doceri debet mandata.*
8 *Præſentatio facta poſt tempus præſentandi non ſuffragatur.*

DECISIO CCXLVIII.

DOMINI cooſirmarunt fundamenta deciſionis coram me die 11. Martij præteriti, in 1
qua dictum fuit non intrare arbitrium pro retardatione litterarum Apoſtolicarum Caſtagnæ cum omnia in illis narrata fuerint iuſtificata. Inconcuſſum enim remanſit illum præſentationem reportaſſe à medietate Patronorum prout Sanctiſſimo narrauit, dum derogationem alterius medietatis obtinuit cum fuerit præſentatus à Franciſca Gherardina hærede Vincentij habentis tertiam partem patronatus controuerſi in vim donationis reportatæ à Franciſco, & Hieronymo cum Ordinarij confirmatione cuius vigore tertiam partem Patronatus fuit aſſecuta Hoſtienſ. *in ſumma in tit. de iurepatronat. §.qualiter transfertur, num.7. verſ. donatio,* cum aliis per Modern. Piſan. *in praxi iuriſpatronatus part. 1. lib.1.cap. 2. num.76.* Rot. *deciſ.311. num.1. part.1. recent.*

Reportauit pariter præſentationem à Hieronymo, & Sigiſmundo de Gherardinis Patronis alterius tertiæ partis patronatus inde euidenter conſtitit dictum Caſtagnam, nedum fuiſſe præſentatum à medietate Patronorum, verum etiam à duabus ex tribus partibus totius patronatus cum illud reſidere in tribus vocibus fuerit probatum, vnde litteræ Apoſtolicæ Caſtagnæ tanquam iuſtificatæ merentur exequutionem, Garz. *in tract. Bren. num.4.* Mohedan. *deciſ.13. vt lit. pendent.* Rot. *deciſ.506. numer. 1. & 558. num.21. part.1. recent. & part.5. deciſ.558. num.1. & ſeqq. in Addit.* 2

Nec obſtare Dicebant Domini modo replicata, 3
quod dicta Franciſca Gherardina, quæ præſentauit Caſtagnam ſit incapax huius iuriſpatronatus, ſub eo prætextu, quod donatio facta Vincentio ſit reſtricta ad eius deſcendentes maſculos, ideo dicta Franciſca fœmina veniat arcenda, tanquam carens dicta qualitate maſculinitatis, quia dum præfata reſtrictius non legitur in parte diſpoſitiua, ſed tantum in clauſulis executiuis, ideo nihil operatur, & in omnem caſum præfata procederent, & veniunt intelligenda quouſque extant maſculi, ſed illis deficientibus, vt in præſenti caſu, fœmina non cenſetur prohibita, ſiue ſecluſa, Caſſador. *deciſ. 1. de iurepatronat.* Rot.*deciſ.12. num.1.* poſt Viuian. *de iurepatronat. & deciſ.307. num.12. part.7. recent.*

Et in omnem euentum quatenus prædictæ pate- 4
rentur difficultates ineuitabiles remanſit altera reſponſio, quod vox, deficientibus, lineæ maſculinæ Vincentij fuit acquiſita per ius accreſcendi, ſeu non decreſcendi pro medietate Alberto Viuai, qui præſentauit Frittellium, eſt pro alia medietate Hieronymo, & Sigiſmundo, qui dictum Caſtagnam præſentarunt, & ſic rectè eius gratia remanſit iuſtificata, quod à medietate Patronorum reportauerit præſentationem, inde venit inſtituendus, Rot.*dec.275.n.2.part.7.recent. & dec.66.n.1.* poſt Viuian. *de iurepatron.*

Fuit

5 Fuit etiam indubitanter tentum non eſſe habendam rationem de donatione facta à Sigiſmundo & Hieronymo iuris præſentandi pro prima futura vacatione Laurentio de Vlimbardis, à cuius hærede Frittellius præſentationem reportauit, cum talis donatio, non ſuſtineatur vti facta extraneo, ſine Ordinarij confirmatione ex cumolaris per Add. ad Greg. X V. *deciſ.* 480. *n.* 8. cum aliis *in deciſ. hodie confirmata in hac cauſa.*

6 Nec pariter obſtant. quæ de nouo repetuntur contra legatum factum per Hieronymum Antonio de tertia parte huius iuriſpatronatus, quia d. legatum legitur ab Ordinario confirmatum del 1576. cum atteſtatione, quod illud vidit, & legit cum ſpecifica mentione diei, & Notarij, quæ ſpecialitates iuncta temporis diuturnitate benè ſuffragantur præſertim; dum idem Antonius vti legatarius fuerit alias, ad præſentãdum admiſſus pro ſita voce de anno 1587. ad fauorẽ Ioannis Leoncici vltimi rectoris, quod ſufficit, Greg. X V. *dec.* 452. *n.* 13. *& p.* 2. *rec. dec.* 174. *n.* 3.

7 Minus fuit habita in conſideratione noua præſentatio adducta per Frittellium reportata ſub die 20. Iunij 1643. à Procuratore Catherinæ de Albicis, quia nec illa eſt de actis. Vnde reputatur tanquam extra mundum, nec de mandato Procuræ illius, qui præſentauit, doctum fuit, prout requiritur, Rot. *deciſ.* 110. *n.* 22. poſt Viuian. *de iurepatron.* nec quod dicta Catherina ius habeat in hoc iure patronatus; Vltra quod hæc Rectoria vacauit de menſe Maij 1642. & dicta vltima præſentatio dicitur facta de anno 1643. & conſequenter poſt elapſum tempus legitimum quatuor menſium competens Patronis ad præſentandum, Rot. *deciſ.* 337. *num.* 1. *part.* 2. *recent. & part.* 7 *deciſ.* 302. *num.* 1.

8 Quo verò ad iuſtificationem aliorum narratorum per Caſtagnam placuerunt deducta in deciſione. Reliqua autem non fuerunt habita in conſideratione vti nullius momenti.

Et ita vtraque, &c.

Treueren. Cenſurarum.

Lunæ 7. Nouembr. 1644.

Argumentum ex Summario.

1 *A cenſuris latis extra curiam abſolutio ad cautelam, cum reincidentia & ad beneplacitum facile conceditur.*

2 *Et ante omnem probationem ſi petatur.*

3 *Præſertim quando adeſt commiſſio cum facultate abſoluendi.*

DECISIO CCXLIX.

1 RESOLVTVM fuit eſſe abſoluendum D. Emericum à Meternich Canonicum Treueren. ad cautelam cum reincidentia ad beneplacitum mori ſunt DD. ex eo, quia verſamur in cenſuris latis extra curiam per Eminentiſſimum & Reuerendiſſimum D. Archiediſcopum, & electorem Treueren. quo caſu iuxta ſtylum huius Sacri tribunalis abſolutio de facili conceditur etiam abſque cauſæ cognitione. Cæſ. de Graſſ. *deciſ.* 1. *de ſent. excommunic.* Put. *deciſ.* 39. *lib.* 1. *in correct. & in Vrgellen. Canonicatus* 30. *Octobris* 1598. *coram Blanchetto.* apud Marcheſ. *de commiſſ. part.* 1. *fol.* 276. *& in Placentina fideiuſſionis coram Penia*, apud eundem Marcheſ. *d. part.* 1 *fol.* 288. *num.* 5. talis enim abſolutio ante omnem probationem non denegatur quando proponens ſe fuiſſe excõmunicatum petit ita abſolui vt in præſenti ex diſpoſitione Text. *in cap. ſolet in fin. cap. venerabilis, §. porrò, de ſent. excommunic. in* 6. Abb. *in c. cum contingat, num.* 2. *de offic. deleg.* Rot. *dec.* 7. *de ſent. excom. in antiq. & deciſ.* 6. *eodem tit. in non. & in Gerunden. abſolutionis* 21. *Iulij* 1624 *coram bonæ memoriæ Coccino*, præſertim quando vt in hoc caſu adeſt 3 commiſſio cum facultate abſoluendi ad cautelam, Put. *d. deciſ.* 39. *lib.* 1. *in correct. & in dd. Vrgellen. Canonicatus*, & in Placentina fideiuſſionis penes, Marcheſ. *d. part.* 1. *fol.* 278. idem Marcheſ. *part.* 1. *fol.* 266. *n.* 165. Cæſ. de Graſſ. *deciſ.* 1. *de ſentent. excommunic.*

Et ita fuit reſolutum, &c.

Cathacen. Eccleſiæ.

Lunæ 14. Nouembris 1644.

ARGVMENTVM.

Quando ſitus ſeu ſolum eſt donatum alicui vt Eccleſiam in eo ædificet, ipſe Eccleſiam ædificatam alteri Eccleſiæ donet, cuius ſit Eccleſia, & an ſit exempta

SVMMARIVM.

1 *Referantur quædam conceſſiones, & licentia ædificandæ Eccleſiæ, & donatio ipſius Eccleſiæ.*

2 *Ad probandum dominium Eccleſiæ ſufficiunt adminicula, & leuiores probationes.*

3 *Adminicula non ſeiunctim perpendenda ſed coniungenda ſunt.*

4 *Obſeruantia longiſſimi temporis dat robur ſcripturis infirmibus.*

5 *Solatio penſionis referenda eſt ad titulum, de quo conſtat obſeruantia.*

6 *Actus præſumitur ex titulo præambulo, non ex titulo poſſibili.*

7 *Et qui allegat alium titulum illud probare debet.*

8 *Confraternitates Eccleſiæ ſunt diſtinctæ ab ipſa Eccleſia.*

9 *Ex exemptione Eccleſiæ non infertur exemptio perſonarum Eccleſiæ non adſcriptarum.*

10 *Principalis diſpoſitio donationis per multiplicatas viſitationes, & ſolutiones annuæ penſionis probant dominium Eccleſiæ.*

11 *Dominus ſoli eſt dominus ædificij.*

12 *Inſcio domino eius dominio præiudicari nequit, & n.* 17.

13 *Viſitatio Eccleſiæ ab Epiſcopo facta poſt Conc. Trid. non probat eius dominium.*

14 *Ex ſecunda acceptatione non excluditur prima.*

15 *Eleemoſyna facta pro fabrica acquiruntur operi, non perſonæ.*

16 *Inter Eccleſias prior donataria præfertur.*

18 *Vt renunciet Eccleſia ſua exemptioni requiritur totius Capitali conſenſus.*

19 *Scriptura extracta ab archiuo Epiſcopi non probat ad fauorem ipſius aduerſus non ſubditos.*

20 *Scriptura quæ apponi potuit in archiuo poſt motam litem nihil probat.*

21 *Laicus dominus ſoli non poteſt dominium Eccleſiæ in eo ædificatæ adquirere quia illius eſt incapax.*

22 *Eccleſia poteſt acquirere dominium alterius Eccleſiæ in ſolo primæ ædificatæ.*

23 *Qui ex donatione ſitus ad ædificandam Eccleſiam illam ædificauit poteſt ædificatam alteri Eccle-*

ſia denari:præſertim accedente priuilegio Apoſtelico ex longiſſimo tempore reſultanti.

DECISIO CCL.

1 CONFIRMARVNT hodie Domini deciſionem
in hac cauſa emanatam ſub die 1. Iulij præteriti
coram Illuſtriſſ.& Reuerendiſſ.D.meo Cecchino
nunc S.D.N.Datario,in qua dictum fuit ſententiam
Rotalem tanquam validam, & iuſtam eſſe confirmandam,
vt ex deciſionibus R. P. D. mei Bichij, in
quibus omnibus extat firmatum communitatem Cathacen.
conceſſiſſe ſitum ad conſtruendam Eccleſiā
Fratri Ioanni Soldano, & ſucceſſiue d.Fr.Ioannem
impetraſſe licentiam à Capitulo Lateranen.de eam
ædificando iuxta præfatæ Lateranen. Eccleſiæ priuilegia
in honorem S.Ioannis Baptiſtæ, eamque ſic
cōſtructam donaſſe vna cum fundo d.Capitulo,Capitulū
verò donationem acceptaſſe, poſtmodum eādem
Eccleſiam eidem Fr.Ioanni d. Capitulum conceſſit
reſeruata ſibi annua præſtatione vnius libræ
ceræ pro recognitione Dominij communicando d.
Eccleſiæ omnia priuilegia Eccleſiæ Lateranenſis.

2 Quæ omnia remanſerunt comprobata ex publicis
inſtrumentis in deciſionibus recenſitis, & quorum
ſubſtantia relata legitur in Monitorio A.C.expedito
ſub die 31.Octobr.1532.ad inſtantiam d.Fr.Ioannis
quod benè dictū fuit eſſe in forma probāri,cū fuerit
extractum ex Bulla originali concurrentibus etiam
adminiculis reſultantibus ex pluribus aliis documētis
productis,& recognitis nempe conceſſione facta
d.Fr.Ioanni à Capitulo,necnon recognitione Confratrum
ſucceſſiuis futuris temporibus,ac cōceſſionis
renouationibus, idcirco licet Monitorium non
eſſet omnino,& abſolute in forma probanti:attamē
adminiculatum ex prædictis rectè probat Dominiū,
vt in terminis ad probādum Dominium Eccleſiæ in
antiquis ſufficere adminicula,& leuiores probationes
dixit Rot *in rec dec.*102.*n.*2 *p.*1.*dec.*153.*n.*1.*poſt
med.& dec.*204.*n.*2.*p.*2 & ſufficere etiam ſcripturam
informem cenſuit,Seraph.*dec.*1304.*n.*2.*ad med.* nec
3 adminicula veniunt ſeiunctim perpendenda,ſed immo
coniungenda,Surd *conſ.*1. *n* 53. *&* 54. Menoch.
*conſ.*687.*n.*17.*&* 18. Rot.*dec* 409. *n.*20. *p.*1.*rec.* cum
aliis late congeſtis, *in dec. in hac cauſa emanata ſub
die* 10. *Iunij* 1643.*coram R.P.D.meo Bichio*, §.*conſen-*
4 *ſiſſe,& in deciſ.hodie confirmata*,§ *quod etiam*;concurrente
præcipuè obſeruantia longiſſimi temporis,
quod dat robur ſcripturis etiam alias informibus,
Bald.*conſ.*400.*n.*5.*lib* 4. Alex. *conſ.*101.*n.*11.*ad med.
lib.*7.Aym.*conſ.*411.*n.*15.Pariſ. *conſ.*104. *n.*54. *lib.*1.
Menoch.*conſ.*924.*n.*33.Rot.*in rec.dec.*18.*n.*1. *&* 703.
*n.*8 *p.*2.*&* 467.*n.*6.*p* 4.*&* 232 *n.*14.*p.*5.Seraph.*deciſ.*
1192.*n.*2.Buratt.*dec.*243.*n.*6.

5 Præfatam verò obſeruantiam ſufficienter remanſiſſe
comprobatam dicebant DD. ex dictis renouationibus,necnon
Dominij recognitionibus mediante
ſolutione annua vnius libræ ceræ;prout promiſſa
legitur vnde;ſolutionem eſſe referendam ad titulum
conceſſionis, de qua conſtat non vero ad titulum
poſſibilem,de quo non conſtat ad inducendam obſeruantiam
ſcripturæ vnionis informis, Rot. *in rec.
dec.*204.*n.*5.*&* 6.*p.*2.*dec.*37.*n.*7.*p.*4.*deciſ.*441.*n.*5. *ad
med.& ſeq.p.*5. *& in Elboren. vnionis* 12. *Iunij* 1631.
6 *coram Vbaldo*, quamuis concurrat poſſibilitas dum
actus venit præſumendus ex titulo præambulo non
autem ex cauſa poſſibili non expreſſa,Seraph.*deciſ.*
339.*n.*5.*&* 1425.*num.*2.& fuit reſolutum *in Romana
Salarij* 18.*Iunij* 1631.*coram bonæ mem.Pirouan.*its,&
7 taliter,vt qui allegat alterū titulū teneatur probare
Salicet.*in l.ſi certis annis n.*8.*C.de pact.*Surd.*conſ.*42.
*n.*16.Vaſq.*q.illuſtr.c.*84.*n* 30.*in fi.&* 31.*vbi cōcordātes*

Nec dicta obſeruantia confirmatiua remanet æ- 8
quiuoca propter recognitiones factas à Confraternitate
erga Epiſcopum Cathacen.necnon Ordinariorum
viſitationes pro tempore; fuit enim reſponſum,quod
cum d. recognitionis factæ legantur per
Confraternitatem,valeant ideo bene deſignare eiuſdem
ſingularem obedientiam, ac reuerentiam erga
Epiſcopum,nil autem habere commune,cum dominio
Eccleſiæ,in qua Confraternitas erecta fuit, &
cum ea ſit quid ſeparatum ab Eccleſia,vt ex doctrina
Petr.de Vbald. *de canon. Epiſcop. n.* 9. *&* 22. &
cenſuit Rot.*coram Coccino dec.*472.*n.*2.*& vltimo loco
in Cæſaraugustana emolumentorū* 27.*Iunij* 1644.*coram
R.P.D.meo Bichio*,& comprobatur ex doctr.Bart.*cōſ.*
96 *n.*4.*lib.*1.vbi dicit exemptione Eccleſiæ nō inferri
ad exemptionem perſonarum, quæ Eccleſiæ adſcri- 9
ptæ non fuerunt Cocbier.*de iur.in exempt.p.*4.*q.*37.

Situm autem controuerſum necnon Eccleſiā fuiſſe
à præfato Ioanne donatā Capitulo Lateranen.pro-
batum remanſit non tantū ex d Monitorio,verū etiā 10
ex aliis præcitatis inſtrumentis,in quibus non tantū
hoc enunciatur,quinimo principaliter ſuper donatione
diſponitur vna cum acceptatione,cuius vigore
elargiuntur priuilegia, necnon exemptiones Eccleſiæ,ac
Confraternitati ibi erectæ, vnde non verſamur
in ſimplici enunciatiua, ſed potius in principali
diſpoſitiua,quæ poſtea obſeruata per multiplicatas
viſitationes ac annuæ ceræ ſolutiones probat
dominiū,prout in ſimili,Rot.*dec.*41.*n.*2.*p.*4. *&* 164.
*n.*4.*p.*6. *rec.* per quam donationē fuiſſe acquiſitū do-
miniū ſoli d. Capitulo Lateranen.ac conſequenter
totius ædificij ſubſecuti,cū cedant ſolo,tradūr Text. 11
in §.*cum in ſuo Inſtit.de rer.diuiſ.l.fundi* 8.*ff.quib.mod.
vſusfruct. amittitur l.*2. *C.de rei vendic.* Præſertim ad
fauorē Eccleſiæ Burſatr.*conſ.*178.*n.*16.& in terminis
ſitus donati Rot.*rec.dec.*102.*n.*2.*ad med.p.*1. *& deciſ.*
153.*n.*2.*& dec.*104.*n.*2.*ad med.p.*2.

Nec viſitationes datæ factæ ab Epiſcopo Cathacen.poſſunt
inferre ad dominiū Eccleſiæ, dū præter
primā anni 1547. emanatā inſcio Capitulo Latera- 12
nen. idcirco ei præiudicare non valuiſſe diſponunt
Text. *in l quoties.* §.*ſeruitutum*, *ff.de ſeru.* Bald.*in l.*2.
*num.*22.*& ſeqq. C.de ſeruis. & agn.* Ruin. *conſ.* 136.
num. 6 *lib.*5. cæteræ verò emanarunt poſt. Concil.
Trid.cuius vigore cum valuerit d.Epiſcopus viſitare 13
etiā Eccleſias exemptas,tāquam S.Apoſtolicæ delegatus
ideo tergiuerſari non poteſt, quin actus viſitationis
remanſerit æquiuocè,& ſic non valeāt probare
d.Eccleſiam eſſe ſubiectam Dominio Epiſcopi,
ita cenſuit Rot. *in Aquilana iuriſdictionis* 30. *Martij*
1607.*coram S.D.N.Innoc.X. impreſſ.* apud Marchel.
*de commiſ.p.*1.*fol.*980.*n.*4.*& dec.*447. *n.*4.*p.*1.*rec. &
dec.*118.*n.*13.*p.*7.Vltra quod in præſenti non agitur
de iure viſitandi, ſed de dominio Eccleſiæ.

Nil obſtare dictum fuit quæ aduerſus fidem d.Mo- 14
nitorij deducebantur,nempe illud eſſe erroneū,dum
narrat à Capitulo Lateranen.fuiſſe acceptatam donationem
ei factam à d.Fratre Ioanne, cum tamen
ex inſtrumento producto probetur acceptatio ſecuta
poſt multos dies,vlterius quod appareat de anno
1538. eundem ſitū fuiſſe à d.cōmunitate Cathacen.
conceſſum Confraternitati S. Ioannis ad hoc vt ibi
Eccleſiā ædificaret in honorem S. Ioannis Baptiſtæ,
nam fuiſſe reſponſum errorem non poſſe deſumi ex
prædicto inſtrumento producto,in quo non legitur
acceptatio donationis, vt ſupponitur pro parte d.
Epiſcopi; ſed conceſſio bene legitur facta prædicto
Capitulo Lateranenſi ad hoc, vt d. Frater Ioannes
donator poſſet in ſitu donato Eccleſiam con-
ſtruere

conſtruere, quæ donatio ſic concepta per capitulum Lateranen. ſupponit iam acceptare idem Capitulum donationem ſibi factam de eo, cum alias de dicto ſitu oon diſpoſuiſſet, vt aduertit ſecuuda deciſio, *in hac cauſa ſub die* 10. *Iuny* 1643. *coram R.P.D. meo Bichio*, §. *nec obſtat*, quod poſtmodum, cum autem acceptatio ſit actus reiterabilis ex productione ſecundæ acceptationis implicitæ conceſſioni præfatæ, non remanet eacloſa poſſibilitas alterius præcedentis eaplicitæ acceptationis deſumptæ ea enunciatiua, de qua in d. monitorio optimè Rot. *dec.*29.*n.*44.*part.*2. *recent.*

15 At verò inſtrumentom anni 1538. celebratum inter communitatem, & confraternitatem comprobat fidem Monitorij quoad cōceſſionem eiuſdem ſitus, alias per dictam Communitatem Cathacen. factam d. Fratri Ioanni auctori Capituli Lateranen. vt ibi aſſeritur in reliquis autem vti res inter alios acta non valet nocere dicto Capitulo, cui ea præcedentibus inſtrumantis dominium Eccleſiæ fuerat quæſitum, *l. id quod noſtrum de regul. iur.* Bald. *in l. ſi cōſtante, in vlt. not. C. de donat.* Caſſan. *conſ.* 53.*n.*55. Surd. *dec.*
16 29.*n.*7. per quam reſponſionem remanſit ſublatum id quod dictum fuit circa alias enūciatiuas emiſſas, quod dicta Eccleſia fuerit conſtructa ea eleemoſynis Chriſti fidelium, vltra quod Eleemoſynæ factæ pro Fabrica acquituntur operi non autem perſonis, Rot. *in recent. dec.* 37.*n* 8.*part.* 1.

17 Minus obſtat quod Confratres de anno 1539. ſe ſubiecerint dicto Epiſcopo Cathacen. ſub recognitione annuæ libræ ceræ quia vt in dictis prioribus deciſionibus in hac cauſa reſpooſum fuit præfati actus non valuerunt præiudicare Capitulo Lateranen. abſenti, & ignorāti, & cui antea fuerat ius quæſitum, & inter Eccleſias certè præfertur prius donatarius, provt fuit Capitulum Lateran. Gozzad. *conſ.* 14.*n.* 14. *& ſeqq. regul. qui prior de reg. iur. in* 6. *l. potior, ff qui potior cum vulgat.* præſertim cum donatio huius ſitus facta antea fuiſſet prædicto Fratri Ioanni per Ciuitatem qui Frater Ioannes ſucceſſiue Eccleſiæ Lateranen. & non confratribus donauit idcirco dicti Confratres non valuerunt dictam Eccleſiam poſtea ſubiicere ordinario io præiudicium Eccleſiæ Lateranen. ſuperioris, ac eaemptæ abſque illius eapreſſa licentia, ac conſenſu, *cap. cum tempore de arbitr.* Mantic. *dec.*237.*n.*4. *& part.*5. *recent. dec.*456.*n.*10. *&* 461. *num.* 20.

18 Et ceſſat omnis ſcrupulus, dum non conſtat dictos Confratres capitulariter cōſeſiſſe ſitque in iure certum oon poſſe renunciari eaemptioni ſine totius Capituli conſenſu, *c. cum dilectus de Relig. domib.* Rot. *diuerſ. dec.*22.*n.*13.*part.*2. *& part.*5. *rec. dec.* 265. *n.*43.

19 Vltra quod ſcriptura, iu qoa hoc continetur non eſt in forma probanti dū legitur eatracta ab Archiuio Epiſcopali, quod non probat ad fauorem eiuſdem Epiſcopi aduerſus non ſubditum, vt in ſpecie, Rot. coram Put. *dec.* 186 *l.*3. *in correct. & part.*4. *diuerſ. dec.* 549.*n.*1. *&* 2. Seraph. *dec.*642.*n.*1. And. *dec.*65.*n.*1. *&*
20 *dec.*90.*n.*2. præſertim cum nullam habeat faciem inſtrumenti nec fuerit eadem ſcriptura poſita ab antiquo cum alias euenire poſſet, quod poſt motam litem apponeretur, & ſucceſſiue ea eattraheretur, Put. *dec.*430.*n.*1. *lib.*2. *& part.*4. *diuerſ. dec.* 549.*n.*2. Andr. *dec.*88.*n.*6. *& in Veronen. iurium Parochialium coram Card. Virili impreſſ.* poſt Tambur. *in tract. de iur.* Abb. *deciſ.*88. *num.*4.

21 Demum oon obſtat quod dictus Frater Ioannes ædificando Eccleſiam in ſolo ſibi conceſſo oon valuerit dominium Eccleſiæ acquirere, cuius incapax eſt Laicus, propterea ſolo cedat ædificium, ita vt Eccleſia remāſerit ſub dominio D. Epiſcopi Cathacen. vt ratiocinatur, Calder. *conſ.*5. *ſub n.*1 *de relig. domib.* & facit Sanchez *reſponſ. moral. l.*2.*c.*2. *dub.* 14. *in fin.* Burſat. *conſ.*178.*n.*16. *verſ tum quodam*, & conſequenter dictum Fratrem Ioannem non valuiſſe Eccleſiā controuerſam Capitulo Lateranen. donare.

Nam obiectum ceſſat, ex eo quia d. Frater Ioann. 22
non ædificauit in ſolo proprio ſed in ſolo Capituli Lateranen. cui prius ipſe donauerat, dictum verò Capitulum fuiſſe capax dominij Eccleſiæ, eique fuiſſe acquiſitam Eccleſiam in eius ſolo ædificatam tradunt, Gloſ. & Rot *in c. de Monach. in verb. de prouentib. de præb. & dignit.* Rot. *dec.* 102.*n.*2. *in fin. verſ. cuius Dominū, p.*1. *rec. & dec.*153. *n.*2. *p.*2. inde valuiſſe d. Fr. Ioannem quam Religioſum donare præfatam Eccleſiam ſic conſtructam Capitulo Lateran. firmat, Text. *in canon. q.*41.17.*q.*4. accedente præſertim diſpenſatione, ac Beneplacito Apoſtolico reſultante ex longiſſimi temporis lapſu cum obſeruantia ſubſecuta, vt firmat Menoch. *l.*3 *præſ.*132.*n.*75. Vetall. *dec.* 269 *p.*1. Achill. *dec.*1. *de præſ.* Barboſ. qui alios congerit, *in collect. ad c. ad hoc n.*6. *de relig. domib* Caual. *dec.*123.*n.*5. *& par.*5. *rec. & dec.*406.*n* 3. Greg. XV *dec.* 353.*n.*9. cum aliis congeſtis, *in tamen Quarti donalis* 2. *Aprilis*. 1643. *coram R.P.D. meo Ghiſlerio.*

Et ita reſolutum, &c.

Senogallien Societatis.

Vener. 13. Ianuarij 1645.

Argumentum ex deciſ.

1 *Mandatum, & eius executio debitum excedens nulla.*
2 *Tranſactione extinguuntur omnia priora iura.*
3 *Ceſſio facta ad commodum cedentis deficit iure aliquo ex requiſitis l.*3.*C. de nouat. nocet ceſſionario.*
4 *Is cuius nihil intereſt non poteſt agere, vt pecunia Societatis deponatur.*
5 *Neque ſocio mandatum imponi poteſt deponend. partem ad ſe ſpectantem.*
6 *Si omnes ſocij adminiſtrarunt Societatem vnuſquiſque non tenetur, niſi pro parte adminiſtrationis.*
7 *Et ſi omnes fuerint negligentes in adminiſtratione cenſentur ſe ad inuicem liberaſſe à redditione rationis.*
8 *Quod ſi alter ex eis petat redditionem rationis ei opponi poteſt quod ipſe non reddiderit.*
9 *Liberatio reddendæ rationis computorum media tranſactione extinguit omnia debita.*
10 *Conuentio ſine titulo facta, & ſine cauſa nullam actionem parit.*
11 *Quando ceſſio eſt facta ad commodum cedentis, huicque eſt facta recognitio à ceſſionario poſtea poſſunt iſti tranſigere.*
13 *Recognitio bonæ fidei non indiget ſolemnitatibus directionis.*
14 *Ob non redditionem rationis computorum non poteſt agi, niſi quatenus intereſt.*
15 *Carceratus ſi aliquid egerit in fauorem illius, qui eum carceribus detinet non valet.*

DECISIO CCLI.

CONFIRMARVNT hodie Domini deciſionē in hac cauſa coram me ſub die 22. Iunij 1639. in qua reſolutū fuit mandatum ab A.C. relaxatū cōtra Ioan. Baptiſtā de Riuis eſſe nullū cū contineat maiorem

iorem ſummam debiti, vnde ratione exceſſus vna cum executione in totum corruat, vt præter in ea cógeſtos Iaſon, & alij *in l. ſi non ſortem, § ſi centũ ff. de condit. indebit.* Greg. XV. *dec.* 198 *&* 480. *n.* 5. Buratt.
2 *dec.* 91. *n.* 2. *&* 3. hocque in præſenti remanſit irrefragabile dum compura leguntur ſolidata de anno 1634. Fueruntque remiſſa lucra inter præfatum Ioannem Baptiſtam, & Philippum de Riuis, etiam per viam tranſactionis, cuius vigore remanſerunt extincta, & ſublata omnia priora iura, *cap.* 1. *de tranſact.* Gozzad. *conſ.* 38. *n.* 8. Mantic. *dec.* 241. *n.* 8.
3 *& part.* 4. *recent. dec.* 463. *n.* 4. pro quibus inde iuribus ſublatis mandatum certè non veniebat relaxandum ſtante dicta tranſactione, quæ probat etiam in præiudicium, Laurentij Bartholi ad cuius fauorem idem Philippus iura Societatis ceſſerat de anno 1630. eo, quia ceſſio facta fuit ex cauſa voluntaria ad commodum ipſius cedentis, nec aliquod ex tribus requiſitis interuenerunt, de quibus, *in l.* 3. *C. de nouat.* quo caſu confeſſio ſiue ceſſio, quamuis ſecuta poſt ceſſionem nocet ceſſionario, vt per Angel. *in l. ſi cum emptore in fin. ff. de pact.* Specul. *de procur. § ſequitur n.* 13. Socin. *conſ.* 18. *n.* 16. *l.* 1. Afflict. *deciſ.* 335. *n.* 22. Surd *conſ.* 22. *ſub n.* 9. vbi quod hæc opinio licet alias admodum controuerſa apud Doct. videtur ab omnibus approbata quando ceſſio facta fuerit ad commodum cedentis cum aliis per Add. ad Buratt. *dec.* 420. *n.* 9. Rot. *deciſ.* 453. *n.* 4. *&* 5 *part.* 1. *diuerſ.*

4 Remanſit pariter euidens alter exceſſus mandati, dum illud legitur relaxatum pro integra ſumma ſcutorum 17000. aduerſus d. Ioannẽ Baptiſtam Riuam, ſiue ad ea deponenda penes quem præfatam ſummam adfuiſſe nullibi doctum fuit, quinimo remanſit indubitatum, quod ſaltem pro tertia parte præfato Ioanni Baptiſtæ competente non potuiſſet deueniri ad relaxationem mandati, pro qua dictus Bartholus non poterat eſſe creditor, nec pro ea de aliquo intereſſe Philippi conſtabat, vt per Gloſſ. *in l. ſtipulatio, § opus autem in verbo ſiue,* ibi, *vel tenetur ad intereſſe, &c. ff. de oper. nou. nunciat.* Bald. *in l. ſi ij ſub n.* 1. *verſ. aut non intereſt de perſona, C. locat.* Rot. *dec.* 67. *ſub n.* 5. *verſ. quod ſi, & ſub n.* 7. *verſ. non obſtat, quod intereſ-*
5 *ſe, part.* 4. *rec.* quod certè dum non excedebat tertiam partem capitalis, & lucrorum deducto ære alieno in Bilancio exhibito nullo pacto potuit deueniri ad relaxationem mandati pro integra ſumma, dum eſſet demenda pars quæ ad D. Ioannem Baptiſtam ſpectabat, iuxta Text. *in l. ſi non fuerint, § fin. cum l. ſeq. ff. pro ſoc. l. ſi tibi area in fin. ff. de præſcript. verb.* Mut.
6 *dec.* 67. *n.* 3. Monach. *deciſ. Bonon.* 54. *n.* 7. & ad omne peius cum Philippus quoque adminiſtrauerit, ſicuti conſtat ex Apocha inter ipſum & Ioannem Baptiſtam confecta de anno 1629. Ioannes Baptiſta prædictus non tenebatur, niſi pro rata ſuæ adminiſtrationis Rot. *in Romana ſocietatis* 14. *Nouembris* 1611. *coram bonæ mem. Pirouano poſt conſ. Farin. dec.* 342. *n.* 2. *& ſub n.* 5. Felic. *de ſociet. cap.* 37. *n.* 11. *& ſeqq.* vbi ſub-
7 dit, quod ſi ambo ſocij in eadem Apotheca adminiſtrarunt, & ambo fuerunt negligentes in exigendo, cenſetur ſe ad inuicem liberaſſe à redditione rationis, & dicitur inter eos inducta mutua compenſatio per Text. *in l. ſi ambo, ff. de compenſ. & n.* 15. ait
8 quod ſi ab vno ex Sociis petatur redditio rationis opponi poteſt tu non reddidiſti, & non adimpleuiſti pro parte tua quod etiam dixit Franc. Anton. Coſt. *conſ.* 58. *n.* 28. *&* 29. qui loquitur in puncto Societatis inter Patruum, & nepotem, vt hic Caſtrenſ. *conſ.* 126. *n.* 1. *verſ. nunquam ratione lib.* 2. Cranett. *conſ.* 159. *n.* 15. *&* 16. Beto. *quæſt fam. q.* 32. *n.* 1. Gratian. *diſcept.* 760. *n.* 9. Duran. *dec.* 400. *num.* 1.

In omnem caſum ſtante liberatione reportata 9
per dictum Ioannem Baptiſtam à prætenſa redditione rationum, & contentis in Bilancio mediante conuentione ac tráſactione inter eum, & Philippum inita de anno 1634. vltima Februarij, vbi conuinentur omnia vtilia, & lucra vſque illuc diuiſa fuiſſe, & annullatur quodcũque computum deſuper factum, *ſumm. n.* 2. nõ potuit certè amplius vexari, dum illius vigore remaſit penitus abſolutus omniſque actio extincta alias antea competens, vnde non potuit in poſterum grauari, *l. actione l. fratris tui, l. cauſas l. non minorem, l. quamuis, C. de tranſact.* Greg. *dec.* 354. *n.* 1. *&* 2. Buratt. *dec.* 464. *num.* 7.

Nec viſa fuit inualida conuentio, ſeu tranſactio, 10
quamuis ſequuta poſt donationem factam, de anno 1630. Laurentio per præfatum Philippum. Quinimo dictum fuit præfatam donationem fuiſſe factam ſub confictо donationis titulo, & ſine cauſa nullamque propterea tranſtuliſſe actionem in dictum Laurentium nec fuiſſe abdicatum ius à prædicto Philippo, ſed potius factam cenſeri animo vexandi dictum Ioannem Baptiſtam, vt extat deciſum, *in l. per diuerſas, & l. ab Anaſtaſio in § ſi quis autem, & in § ſed & ſi, C. mandat.* Rot. *dec.* 303. *n.* 10. *part.* 1. *recent.*

Rurſus cum ex Apocha ſub eadem die donationis 11
facta appareat donationem tendere ad commodum ipſius Philippi donantis, non autem Laurentij donatarij, dum ibi declaratum legitur, *Che tutto quello che ſi recuperarà dà Gio Battiſta ſuo Zio, e dà altri ſi habbia dà reſtituere à eſſo Filippo ò à ſuoi Filioli, & in defetto à ſuoi promiſſi, &c.* idcirco legitimè potuit ea non obſtante Philippus ſuper eiſdẽ iuribus tranſigere, & conuenire ſaltem antequam facta fuiſſet per Laurentium intimatio Ioanni Baptiſtæ prædicto ne cum eo amplius tranſigeret, ſtante ceſſione, necnon donatione ſibi facta iuxta Theoric. Bart. *in l. ſi cum emptore ſub n.* 2. *verſ. quandoque ceſſio eſt facta, ff. de pact.* Bertaz. *clauſ.* 29. *gloſ.* 4. *n.* 12. Buratt. *dec.* 470. *n.* 2. *& per tot.* Add. ad Greg XV. *dec.* 311 *ſub n.* 20.

Nec obſtat quod in dicta tranſactione mentio 12
facta fuerit de prædicta donatione facta dicto Laurentio Bartholo, vnde ſit deſumendum dictum Ioannem Baptiſtam Riuam habuiſſe notitiam de ea, quia aduertebãt DD. ſtatim ad ditum fuiſſe quod Laurentius recognouerat bonam fidem ad fauorem ipſius Philippi quo caſu idem Ioannes Baptiſta àbſtinere non debebat ob dictam notitiã à contrahendo cum D. Philippo maximè non præcedente denuntiatione ex parte d. Laurentij ſeruata forma, *d. l.* 3. *C. de nouat.* Specul. *de procur. § ſequitur num.* 13. Socin. *conſ.* 18. *n.* 16. *lib.* 1. Afflict. *in terminis tranſactionis, deciſ.* 335. *n.* 21. Surd. *conſ.* 22. *ſub n.* 9. vbi quod hæc opinio licet alias admodum controuerſa apud DD. videtur ab omnibus approbata, quando ceſſio facta fuerat ad commodum cedentis, cum aliis per Add. ad Buratt. *deciſ.* 420. *n.* 9. Rot. *deciſ.* 453. *n.* 4. *&* 5. *part.* 1. *diu.*

Non pariter obſtat quòd dicta Apocha tanquam 13
continens retro donationem fuerit nulla vti confecta abſque inſinuatione ac ſolemnitatibus requiſitis à conſtitutione Cardinal. Carpen. ad Ægidian. *l.* 5. *cap.* 25. *in verſic. eandem formam ſeruare volumus,* Nam fuit reſponſum eam non continere retrodonationem, ſed potius recognitionem bonæ fidei, & cum ageretur de ſolidationibus computorum, idcirco nullæ fuerunt neceſſariæ ſolemnitates, ſed ſemper & quandocumque poterat fieri, Bald. *conſ.* 365. *n.* 4. *verſ. præterea lib.* 1. Put. *dec.* 224. *circa fin. verſ. tamen aduerte, lib.* 1. *in correct.* Greg. XV. *dec.* 188. *n.* 6. Buratt. *dec.* 640. *n.* 2. *& part.* 5. *recent. deciſ.* 74. *n.* 16. *& ſeqq.*

Minus

Minus fuit facta aliqua differentia inter mandatum quod relaxatum legitur ab A. C. ad effectum deponendi vel quod fuiſſet relaxatum ad effectum ſoluendi, quia etiam mandatum relaxatum ad effectum deponendi cum ſuccedat loco facti nempè redditionis rationis non ſequutæ non intrat, niſi ad id, quod intereſt actoris rationem redditam non fuiſſe, dum ſemper loco facti intrat obligatio ad intereſſe, & ſic ad ipſum Capitulum pro rata ſocij Burſatt. *conſ.* 100. *n.* 39. Valenz. *conſ.* 147. *n.* 18. *verſ. ob non implementum agi poſſit, niſi quatenus actoris intereſt,* Snid. *dec.* 265. *n.* 39. Seraph. *dec.* 1243. *n.* 2. *&* 3. Greg. X V. *deciſ.* 347. *num.* 11. vbi Add. *num.* 2. idem Add. *ad deciſ.* 295. *num.* 5.

14 Vltimò non releuat obligatio facta in carceribus per dictum Ioannem Baptiſtam, quia illa non tenet cum carceratio emanauerit in vim d. mandati nulli, nec indè eam DD. habuerunt in conſideratione ſequendo Text. *in l. qui in carcerem, ff. quod met. cauſ.* vbi communiter Doct. Farin. *de carc. & carcer. q.* 35. *n* 29 Rot. *poſt* 2. *vol. conſ. Frinac. dec.* 286. *n.* 4. cum aliis congeſtis *in dec.* 490. *n.* 1. *& p.* 1. *recent. ac in deciſione hodie confirmata.*

Et ita reſolutum, &c.

Farinen. Beneficij ſeu Capellaniæ,

Ven. 13. Ianuarij 1645.

ARGVMENTVM.

Patronus eſt legitimus contradictor prouiſioni Apoſtolicæ beneficij iuriſpatronatus, & ſi conditiones in fundatione poſitæ non ſint ſeruatæ.

SVMMARIVM.

1 *Ex fide parochi formiter extracta probatur mors alicuius.*

4 *Patronus defendit iuſpatronatus, & iura Eccleſiæ.*

3 *Fundator beneficij poteſt in fundatione quaſlibet conditiones apponere.*

4 *Vt aliquis admictatur ad cauſam ſufficit quod aliquod intereſſe habeat, & ad cauſam beneficij quod velit conditiones fundationis ſeruari, & de hoc ſummariè conſtet.*

DECISIO CCLII.

1 RESPONDERVNT hodie Domini conſtare de intereſſe Theodori & fratrum de Rinalducciis ad effectum admiſſionis ad cauſam contra Matthæum Bouinum prouiſum Apoſtolicum de beneficio, de quo agitur, probarunt enim ex actibus eſſe filios Mutij de Rinalducciis, ad cuius, & filiorũ fauorem Hieronymus Rinalduccius fundator huius beneficij reſeruauit iuſpatronatus poſt eius obitum, necnon Arnulphi fratris, quos conſtat obiiſſe ex fide Parochi formiter extracta, ex qua mortem probari dixit, Rot. *coram Coccino dec.* 418. *n.* 1. Greg. X V. *deciſ.* 78. *n.* 2. *& p.* 2 *rec. dec.* 605. *n.* 4. Duran. *dec.* 263. *n.* 20. *&* 377. *num.* 3. *&* 430. *n.* 3.

2 At verò purificatum fuiſſe iuſpatronatus de quo agitur ad præfatorum fratrum fauorem prætendebatur tanquam obtentum à d. Matthæo à Sede Apoſtolica contra formam expreſſam fundatoris mandantis quod quoties Romanus Pontifex, ſeu Ordinarius aliquem de hoc beneficio prouideret fructus ſic prouiſo non deberentur pro ea vice, inde cum præfatus prouiſus Apoſtolicus prætendat, & capiat à Patronis redditus beneficij indubitanter ipſi ſunt legitimi contradictores, eſtquè patens eorum intereſſe propter præiudicium, quod fit iuriſpatronatorum, admittẽdo prouiſus Apoſtolicos ſpreta lege fundatoris, qua ſeruata iuſpatronatorum remaneret incolumen; dum ſemper ad illos recurreretur pro reportanda præſentatione. At patronum poſſe comparere ad defenſionem iuriſpatronatus ac iurium Eccleſiæ, non eſt in iure nouum, cum reperiatur ſcriptum, *in can. filiis* 31. *& can. decernimus* 32. *cauſ.* 16. *q.* 7. Lambert. *de iurepatr. p.* 1. *lib.* 1. *art.* 2. *q.* 7. *n.* 12. *&* 19. *& lib.* 3. *q.* 2. *art.* 12. *n.* 1. Rot. *in Calaritana Capellæ prima Iulij* 1640. *coram R. P. D. meo Bichio.*

Nec refragatur quod dicta condicio fundationi adiecta tanquam illicita veniat ſpernenda, quinimo reſponſum fuit hanc conditionem fuiſſe approbatam per Rot. *coram bonæ mem. Vbaldo ſub die* 28. *Iunij* 1624. in hac eadem cauſa vt in particula data, cum Patronus poſſit quaſcumque conditiones ſibi bene viſas de conſenſu Ordinarij apponere in primæua erectione, *c. nobis iuncto, c. præterea* vbi DD *de iurepatr.* Roce. *ad tract. in verb. pro eo quaro* 12. cum aliis per Pariſ. *conſ.* 48. *n.* 1. *&* 2. *lib.* 4. Rot. *in Cæſaraugustana Cappellania* 28. *Ianuarij* 1639. *coram bonæ memoria Peronano.* 3

In omnem caſum dicebant DD. hæc omnia reſpicere merita cauſæ & eſſe diſcutienda in diſputatione ſuper negotio perſonali, interim verò ad effectum admiſſionis ad cauſam ſat eſſe, quod Rinalduccei fratres prætendant conditionem eſſe ſeruandam, *c. cum inter* 16. *de elect.* quodque de eorum intereſſe conſtet ſummariè, & apparenter etiam ſemiplenè, *c. veniens il.* 2. vbi Felin. *n.* 13. *de teſtib.* Biſign *dec.* 1. *de reſcript.* Put. *dec.* 166. *n.* 3. *lib.* 3. *in correct.* Rot. *dec.* 801. *n.* 3. *p.* 1. *diu. & dec.* 47. *n.* 19. *coram Coccin.* Duran. *dec.* 55. *n.* 6. *& p.* 5. *rec. deciſ.* 490. *n.* 6. *coram me in Romana Vineæ de Grannela* 22. *Aprilis* 1644. 4

Et ita altera tantum, &c.

Bononien fideic. de Naſcentoriis.

Lunæ 6. Febr. 1645.

Argumentum ex Deciſ.

1 *Refertur quoddam fideicommiſſum.*

2 *Sententia emanata ſuper ſtatu alicuius facit ius.*

3 *Quod vſusfructuaria vidua conſignatum eſt nomine vſusfructus ſi de alia adquiſitione non conſtat, præſumitur eſſe hæreditaris.*

4 *Ex inuentario, & legato probatur identitas rei.*

5 *Identitas prædij probatur ex variis demonſtrationibus.*

6 *Illa res, quam defunctus poſſedit ſi fideicommiſſarij poſtea illam poſſideant, præſumitur ad eas peruenıſſe titulo fideicommiſſi.*

DECISIO CCLIII.

ABSQVE vllo ſcrupulo DD. hodie confirmarunt 1
deciſionem in hac cauſa corã me emanatã ſub die 15. April. 1644 in qua dictũ fuit dãdã eſſe immiſſionẽ Angelo de Naſcẽtiis ſuper prædio exiſtenti in communi S. Chierici poſſeſſo per DD. de Maluetiis

jorem ſummam debiti, vnde ratione exceſſus vna
cum executione in totum corruat, vt præter in ea
cógeſtos Iaſon, & alij *in l. ſi non ſortem, § ſi centū ff. de
condit. indebit.* Greg. XV. *dec.* 198 *&* 480. *n.* 5. Buratt.
2 *dec.* 91. *n.* 2. *&* 3. hocque in præſenti remanſit irre-
fragabile dum computa leguntur ſolidata de anno
1634. Fueruntque remiſſa lucra inter præfatum
Ioannem Baptiſtam, & Philippum de Riuis, etiam
per viam tranſactionis, cuius vigore remanſerunt
extincta, & ſublata omnia priora iura, *cap.* 1. *de
tranſact.* Gozzad. *conſ.* 38. *n.* 8. Mantic. *dec.* 241. *n.* 8.
3 *& part.* 4. *recent. dec.* 463. *n.* 4. pro quibus inde iuri-
bus ſublatis mandatum certè non veniebat relaxan-
dum ſtante dicta tranſactione, quæ probat etiam
in præiudicium, Laurentij Bartholi ad cuius fauo-
rem idem Philippus iura Societatis ceſſerat de anno
1630. eo, quia ceſſio facta fuit ex cauſa voluntaria
ad commodum ipſius cedentis, nec aliquod ex tri-
bus requiſitis interuenerunt, de quibus, *in l.* 3. *C. de
nouat.* quo caſu confeſſio ſiue ceſſio, quamuis ſecuta
poſt ceſſionem nocet ceſſionario, vt per Angel. *in l. ſi
cum emptore in fin. ff. de pact.* Specul. *de procur. §. ſe-
quitur n.* 13. Socin. *conſ.* 18. *n.* 16. *l.* 1. Afflict. *deciſ.* 335.
n. 22. Surd *conſ.* 22. *ſub n.* 9. vbi quod hæc opinio li-
cet alias admodum controuerſa apud Doct. videtur
ab omnibus approbata quando ceſſio facta fuerit ad
commodum cedentis cum aliis per Add. ad Buratt.
dec. 420. *n.* 9. Rot. *deciſ.* 453. *n.* 4. *&* 5 *part.* 1. *diuerſ.*
4 Remanſit pariter euidens alter exceſſus mandati,
dum illud legimt relaxatum pro integra ſumma ſcu-
torum 17000. aduerſus d. Ioannē Baptiſtam Riuam,
ſiue ad ea deponenda penes quem præfatam ſum-
mam adfuiſſe nullibi doctum fuit, quinimo remanſit
indubitatum, quod ſaltem pro tertia parte præfato
Ioanni Baptiſtæ competente non potuiſſet deueniri
ad relaxationem mandati, pro qua dictus Bartholus
non poterat eſſe creditor, nec pro ea de aliquo in-
tereſſe Philippi conſtabat, vt per Gloſſ. *in l. ſtipula-
tio, §. opus autem in verbo ſine,* ibi, *vel tenetur ad inte-
reſſe, &c. ff. de oper. non. nunciat.* Bald. *in l. ſi ij ſub n.* 1.
verſ. aut non intereſt de perſona, C. locat. Rot. *dec.* 67. *ſub
n.* 5. *verſ. quod ſi, & ſub n.* 7. *verſ. non obſtat, quod intereſ-*
5 *ſe, part.* 4. *rec.* quod certè dum non excedebat tertiam
partem capitalis, & lucrorum deducto ære alieno
in Bilancio exhibito nullo pacto potuit deueniri ad
relaxationem mandati pro integra ſumma, dum eſ-
ſet demenda pars quæ ad D Ioannem Baptiſtam ſpe-
ctabat, iuxta Text. *in l. ſi non fuerint, § fin. cum l. ſeq.
ff. pro ſoc. l. ſi tibi area in fin. ff. de praſcript. verb.* Mut.
6 *dec.* 67. *n.* 3. Monach. *deciſ. Bonon.* 54. *n.* 7. & ad omne
potius cum Philippus quoque adminiſtrauerit, ſicuti
conſtat ex Apocha inter ipſum & Ioannem Bapti-
ſtam confecta de anno 1629. Ioannes Baptiſta præ-
dictus non tenebatur, niſi pro rata ſuæ adminiſtra-
tionis Rot. in *Romana ſocietatis* 14. *Nouembris* 1611.
coram bona mem. Pirouano poſt conſ. Farin. dec. 342. *n.* 2.
& ſub n. 5. Felic. *de ſocies. cap.* 37. *n.* 11. *& ſeqq.* vbi ſub-
7 dit, quod ſi ambo ſocij in eadem Apotheca admini-
ſtrarunt, & ambo fuerunt negligentes in exigendo,
cenſetur ſe ad inuicem liberaſſe à redditione ratio-
nis, & dicitur inter eos inducta mutua compenſa-
tio per Text. *in l. ſi ambo, ff. de compenſ. & n.* 15. ait
8 quod ſi ab vno ex Sociis petatur redditio rationis
opponi poteſt tu non reddidiſti, & non adimpleuiſti
pro parte tua quod etiam dixit Franc. Anton. Coſt.
conſ. 58. *n.* 28. *&* 19. qui loquitur in puncto Societa-
tis inter Patruum, & nepotem, vt hic Caſtrenſ. *conſ.*
326. *n.* 1. *verſ. nunquam ratione lib.* 2. Cranett. *conſ.* 159.
n. 15. *&* 16. Bero. *quaſt fam. q.* 32. *n.* 1. Gratian. *diſcept.*
760. *n.* 9. Duran. *dec.* 400. *num.* 1.

In omnem caſum ſtante liberatione reportata 9
per dictum Ioannem Baptiſtam à prætenſa reddi-
tione rationum, de contentis in Bilancio mediante
conuentione ac trāſactione inter eum, & Philippum
inita de anno 1634. vltima Februarij, vbi continen-
tur omnia vtilia, & lucra vſque illuc diuiſa fuiſſe, &
annullatur quodcūque computum deſuper factum,
ſumm. n. 2. nē potuit certè amplius vexari, dum illius
vigore remaſit penitus abſolutus omniſque actio ex-
tincta alias antea competens, vnde non potuit in
poſterum grauari, *l. actione l. fratris tui, l. cauſas l. non
minorem, l. quamuis, C. de tranſact.* Greg. *dec.* 354. *n.* 1.
& 2. Buratt. *dec.* 464. *num.* 7.
Nec viſa fuit inualida conuentio, ſeu tranſactio, 10
quamuis ſequuta poſt donationem factam, de anno
1630. Laurentio per præfatum Philippum. Quinimo
dictum fuit præfatam donationem fuiſſe factam ſub
conficto donationis titulo, & ſine cauſa nullamque
propterea tranſtuliſſe actionem in dictum Lauren-
tium nec fuiſſe abdicatum ius à prædicto Philippo,
ſed potius factam cenſeri animo vexandi dictum
Ioannem Baptiſtam, vt extat deciſum, *in l. per diuer-
ſas, & l. ab Anaſtaſio in §. ſi quis autem, & in §. ſed &
ſi, C. mandat.* Rot. *dec.* 301. *n.* 10. *part.* 1. *recent.*
Rurſus cum ex Apocha ſub eadem die donationis 11
facta appareat donationem tendere ad commodum
ipſius Philippi donantis, non autem Laurentij do-
natarij, dum ibi declaratum legitur, *Che tutto quello
che ſi recuperarà dà Gio Battiſta ſuo Zio, e dà altri ſi
habbia dà reſtituere à eſſo Filippo ò aſuoi Filioli, &
in defecto aſuoi promiſſi, &c.* idcirco legitimè potuit
ea non obſtante Philippus ſuper eiſdē iuribus tran-
ſigere, & conuenire ſaltem antequam facta fuiſſet per
Laurentium intimatio Ioanni Baptiſtæ prædicto ne
cum eo amplius tranſigeret, ſtante ceſſione, necnon
donatione ſibi facta iuxta Theoric. Bart. *in l. ſi cum
emptore ſub n.* 2. *verſ. quandoque ceſſio eſt facta, ff. de pact.*
Bertaz. *clauſ.* 29. *gloſ.* 4. *n.* 12. Buratt. *dec.* 470. *n.* 2. *&
per tot.* Add. ad Greg XV. *dec.* 311 *ſub n.* 20.
Nec obſtat quod in dicta tranſactione mentio 12
facta fuerit de prædicta donatione facta dicto Lau-
rentio Bartholo, vnde ſit deſumendum dictum Ioan-
nem Baptiſtam Riuam habuiſſe notitiam de ea, quia
aduertebāt DD. ſtatim ad dictum fuiſſe quod Lauren-
tius recognouerat bonam fidem ad fauorem ipſius
Philippi quo caſu idem Ioannes Baptiſta àbſtinere
non debebat ob dictam notitiā à contrahendo cum
D. Philippo maximè non præcedente denuntiatione
ex parte d. Laurentij ſeruata forma, *d. l.* 3. *C. de nouat.*
Specul. *de procur. §. ſequitur num.* 13. Socin. *conſ.* 18.
n. 16. *lib.* 1. Afflict. *in terminis tranſactionis, deciſ.* 335.
n. 12. Surd. *conſ.* 22. *ſub n.* 9. vbi quod hæc opinio licet
alias admodum controuerſa apud DD. videtur ab
omnibus approbata, quando ceſſio facta fuerat ad
commodum cedentis, cum aliis per Add. ad Buratt.
deciſ. 420. *n.* 9. Rot. *deciſ.* 453. *n.* 4. *&* 5. *part.* 1. *diu.*
Non pariter obſtat quod dicta Apocha tanquam 13
continens retro donationem fuerit nulla vti confe-
cta abſque inſinuatione ac ſolemnitatibus requiſitis
à conſtitutione Cardinal. Carpen. ad Ægidian. *l.* 5.
cap. 25. *in verſic. eandem formam ſeruare volumus,*
Nam fuit reſponſum eam non continere retrodona-
tionem, ſed potius recognitionem bonæ fidei, &
cum ageretur de ſolidationibus computorum, idcir-
co nullæ fuerunt neceſſariæ ſolemnitates, ſed ſem-
per & quandocumque poterat fieri, Bald. *conſ.* 265.
n. 4. *verſ. præterea lib.* 1. Put. *dec.* 224. *circa fin. verſ. ta-
men aduerte, lib.* 1. *in correct.* Greg. XV. *dec.* 188. *n.* 6.
Buratt. *dec.* 640. *n.* 2. *& part.* 5. *recent. deciſ.* 74. *n.* 16.
& ſeqq.

Minus

Minùs fuit facta aliqua differentia inter mandatum quod relaxatum legitur ab A. C. ad effectum deponendi vel quod fuiſſet relaxatum ad effectum ſoluendi, quia etiam mandatum relaxatum ad effectum deponendi cum ſuccedat loco facti nempè redditionis rationis non ſequutæ non intrat, niſi ad id, quod intereſt actoris rationem redditam non fuiſſe, dum ſemper loco facti intrat obligatio ad intereſſe, & ſic ad ipſum Capitulum pro rata ſocij Burſatt.*conſ.*100.*n.*39. Valenz.*conſ.*147.*n.*18. *verſ. ob non implementum agi poſſit, niſi quatenus actoris intereſt*, Surd.*dec.*165.*n.*39. Seraph.*dec.* 1143.*n.*2.*&* 3. Greg. X V.*deciſ.*347.*num.*11. vbi Add.*num.*2. idem Add. *ad deciſ.*295. *num.*5.

14 Vltimò non releuat obligatio facta in carceribus per dictum Ioannem Baptiſtam, quia illa non tenet cum carceratio emanauerit in vim d. mandati nulli, oec indè eam DD. habuerunt io conſiderationem ſequendo Text.*in l.qui in carcerem*, *ff. quod met. cauſ.* vbi communiter Doct. Fattin.*de carc.& carcer.q.*35.*n* 29 Rot.*poſt* 2.*vol.conſ.Frinac.dec.*286.*n.*4. cum aliis congeſtis *in dec.*490.*n.*1.*& p.*1. *recent.ac in deciſione hodie confirmata.*

Et ita reſolutum, &c.

Farinen. Beneficij ſeu Capellaniæ,

Ven. 13. Ianuarij 1645.

ARGVMENTVM.

Patronus eſt legitimus contradictor prouiſioni Apoſtolicæ beneficij iuriſpatronatus, & ſi conditiones in fundatione poſitæ non ſint ſeruatæ.

SVMMARIVM.

1 *Ex fide parochi formiter extracta probatur mors alicuius.*

4 *Patronus defendit iuſpatronatus, & iura Eccleſiæ.*

3 *Fundator beneficij poteſt in fundatione quaſlibet conditiones apponere.*

4 *Vt aliquis admittatur ad cauſam ſufficit quod aliquod intereſſe habeat, & ad cauſam beneficij quod velit conditiones fundationis ſeruari, & de hoc ſummariè conſtet.*

DECISIO CCLII.

1 **R**ESPONDERVNT hodie Domini conſtare de intereſſe Theodori & fratrum de Rinalducciis ad effectum admiſſionis ad cauſam contra Matthæum Bouinum prouiſum Apoſtolicum de beneficio, de quo agitur, probatur enim ex actibus eſſe filios Mutij de Rinalducciis, ad cuius, & filiorũ fauorem Hieronymus Rioalduccius fundator huius beneficij reſeruauit iuſpatronatus poſt eius obitum, necnon Arnulphi fratris, quos conſtat obiiſſe ex fide Parochi formiter extracta, ex qua mortem probari dixit, Rot *coram Coccino dec.*418.*n.*1. Greg. X V.*deciſ.*78.*n.*2.*& p.*2 *rec.dec.*605.*n.*4. Duran.*dec.*163.*n.*10.*&* 377.*num.*3.*&* 430.*n.*3.

2 At verò purificatum fuiſſe iuſpatronatus de quo agitur ad præfatorum fratrum fauorem prætendebatur tanquam obtentum à d. Matthæo à Sede Apoſtolica contra formam expreſſam fundationis mandantis quod quoties Romanus Pontifex, ſeu Ordinarius aliquem de hoc beneficio prouideret fructus ſic prouiſo non deberentur pro ea vice, indè cum præfatus prouiſus Apoſtolicus prætendat, & capiat à Patronis redditus beneficij indubitanter ipſi ſunt legitimi contradictores, eſtq; patens eorum intereſſe propter præiudicium, quod fit iuripatronorum, admittẽdo prouiſos Apoſtolicos ſpreta lege fundatoris, qua ſeruata iuſpatronatum remaneret incolumen; dum ſemper ad illos recurreretur pro reportanda præſentatione. At patronum poſſe comparere ad defenſionem iuriſpatronatus ac iurium Eccleſiæ, non eſt in iure nouum, cum reperiatur ſcriptum, *in can.filiis* 31.*& can.decernimus* 32.*cauſ.*16. *q.*7. L mbert.*de iurepatr.p.*1.*lib.*1.*art.*2.*q.*7.*n.*11.*&* 19.*& lib.*3. *q.*2.*art* 12. *n.*1. Rot.*in Calarutana Capella prima Iulij* 1640.*coram R.P.D.meo Bichio.*

3 Nec refragatur quod dicta conditio fundationi adiecta tanquam illicita veniat ſpernenda, quinimo reſponſum fuit hanc conditionem fuiſſe approbatam per Rot.*coram bonæ mem. Vbaldo ſub die* 18. *Iunij* 1614. in hac eadem cauſa vt in particula data, cum Patronus poſſit quaſcumque conditiones ſibi bene viſas de conſenſu Ordinarij apponere in primæua erectione, *c.nobis ſuncto, c.præterea* vbi DD *de iurepatr.* Rocc. *ad tract. in verb. pro eo quaro* 12. cum aliis per Pariſ.*conſ.*48.*n.*1. *&* 2. *lib.*4. Rot. *in Caſarauguſtana Cappellania* 28. *Ianuarij* 1639. *coram bonæ memoriæ Pirouano.*

4 In omnem caſum dicebant DD. hæc omnia reſpicere merita cauſæ & eſſe diſcutienda in diſputatione ſuper negotio perſonali, interim verò ad effectum admiſſionis ad cauſam ſat eſſe, quod Rinalducci fratres prætendant conditionem eſſe ſeruandam, *c.cum inter* 16. *de elect.* quodque de eorum intereſſe conſtet ſummariè, & apparenter etiam ſemiplenè, *c. veniens il.*2. vbi Felin.*n.*13.*de teſtib.* Biſign *dec.*2.*de reſcript.* Put. *dec.*166.*n.*3.*lib.*3.*in correct.* Rot.*dec.*801.*n.*3.*p.*1.*diu.& dec.*47.*n.*19.*coram Coccin.* Duran. *dec.*55. *n* 6.*& p.*5.*rec.deciſ.*490. *n.*6. *coram me in Romana Vineæ de Granuela* 22. *Aprilis* 1644.

Et ita altera tantum, &c.

Bononien fideic. de Naſcentoriis.

Lunæ 6. Febr. 1645.

Argumentum ex Deciſ.

1 *Refertur quoddam fideicommiſſum.*

2 *Sententia emanata ſuper ſtatu alterius facit ius.*

3 *Quod vſusfructuaria vidua conſignatum eſt nomine vſusfructus ſi de alia adquiſitione non conſtat, præſumitur eſſe hereditatis.*

4 *Ex inuentario, & legato probatur identitas rei.*

5 *Identitas prædij probatur ex variis demonſtrationibus.*

6 *Illa res, quam defunctus poſſedit ſi fideicommiſſarij poſtea illam poſſideant, præſumitur ad eas peruenisse titulo fideicommiſſi.*

DECISIO CCLIII.

ABSQVE vllo ſcrupulo DD. hodie confirmarunt deciſionem in hac cauſa corã me emanatã ſub die 15. April.1644 in qua dictũ fuit dãdã eſſe immiſſionẽ Angelo de Naſcẽtoriis ſuper prædio exiſtenti in cõmmuni S.Chierni poſſeſſo per DD. de Maluetiis 1

iorem ſummam debiti, vnde ratione eaceſſus vna
cum executione in totum corruat, vt præter in ea
cōgeſtos Iaſon, & alij *in l. ſi non ſortem, § ſi tentū ff. de*
condit. indebit. Greg. XV. *dec.* 198 *&* 480. *n.* 5. Buratt.
2 *dec.* 91. *n.* 2. *&* 3. hocque in præſenti remanſit irre-
fragabile dum computa leguntur ſolidata de anno
1634. Fueruntque remiſſa lucra inter præfatum
Ioannem Baptiſtam, & Philippum de Riuis, etiam
per viam tranſactionis, cuius vigore remanſerunt
extincta, & ſublata omnia priora iura, *cap.* 1. *de*
tranſact. Gozzad. *conſ.* 38. *n.* 8. Mantic. *dec.* 241. *n.* 8.
3 *& part.* 4. *recent. dec.* 463. *n.* 4. pro quibus inde iuri-
bus ſublatis mandatum certè non veniebat relaxan-
dum ſtante dicta tranſactione, quæ probat etiam
in præiudicium, Laurentij Bartholi ad cuius fauo-
rem idem Philippus iura Societatis ceſſerat de anno
1630. eo, quia ceſſio facta fuit ex cauſa voluntaria
ad commodum ipſius cedentis, nec aliquod ea tri-
bus requiſitis interuenerunt, de quibus, *in l.* 3. *C. de*
nouat. quo caſu confeſſio ſiue ceſſio, quamuis ſecuta
poſt ceſſionem nocet ceſſionario, vt per Angel. *in l. ſi*
cum emptore in fin. ff. de pact. Specul. *de procur. § ſe-*
quitur n. 13. Socin. *conſ.* 18. *n.* 16. *l.* 1. Afflict. *deciſ.* 335.
n. 22. Surd *conſ.* 22. *ſub n.* 9. vbi quod hæc opinio li-
cet alias admodum controuerſa apud Doct. videtur
ab omnibus approbata quando ceſſio facta fuerit ad
commodum cedentis cum aliis per Add. ad Buratt.
dec. 420. *n.* 9. Rot. *deciſ.* 453. *n.* 4. *&* 5 *part.* 1. *diuerſ.*
4 Remanſit pariter euidens alter exceſſus mandati,
dum illud legitur relaxatum pro integra ſumma ſcu-
torum 17000. aduerſus d. Ioannē Baptiſtam Riuam,
ſiue ad ea deponenda penes quem præfatam ſum-
mam adfuiſſe nullibi doctum fuit, quinimo remanſit
indubitatum, quod ſaltem pro tertia parte præfato
Ioanni Baptiſtæ competente non potuiſſet deueniri
ad relaxationem mandati, pro qua dictus Bartholus
non poterat eſſe creditor, nec pro ea de aliquo in-
tereſſe Philippi conſtabat, vt per Gloſſ. *in l. ſtipula-*
tio, § opus autem in verbo ſiue, ibi, *vel tenetur ad inte-*
reſſe, &c. ff. de oper. nou. nunciat. Bald. *in l. ſi ij ſub n.* 1.
verſ. aut non intereſt de perſona, C. locat. Rot. *dec.* 67. *ſub*
n. 5. *verſ. quod ſi, & ſub n.* 7. *verſ. non obſtat, quod intereſ-*
5 *ſe, part.* 4. *rec.* quod certè dum non excedebat tertiam
partem capitalis, & lucrorum deducto ære alieno
in Bilancio exhibito nullo pacto potuit deueniri ad
relaxationem mandati pro integra ſumma, dum eſ-
ſet demenda pars quæ ad D. Ioannem Baptiſtam ſpe-
ctabat, iuxta Text. *in l. ſi non fuerint, § fin. cum l. ſeq.*
ff. pro ſoc. l. ſi tibi area in fin. ff. de præſcript. verb. Mut.
6 *dec.* 67. *n.* 3. Monach. *deciſ. Benon.* 54. *n.* 7. & ad omne
peius cum Philippus quoque adminiſtrauerit, ſicuti
conſtat ex Apocha inter ipſum & Ioannem Bapti-
ſtam confecta de anno 1629. Ioannes Baptiſta præ-
dictus non tenebatur, niſi pro rata ſuæ adminiſtra-
tionis Rot. *in Romana ſocietatis* 14. *Nouembris* 1615.
coram bonæ mem. Pirouano poſt conſ. Farin. dec. 342. *n.* 2.
& ſub n. 5. Felic. *de ſociet. cap.* 37. *n.* 11. *& ſeqq.* vbi ſub-
7 dit, quod ſi ambo ſocij in eadem Apotheca admini-
ſtrarunt, & ambo fuerunt negligentes in exigendo,
cenſetur ſe ad inuicem liberaſſe à redditione ratio-
nis, & dicitur inter eos inducta mutua compenſa-
tio per Text. *in l. ſi ambo, ff. de compenſ. & n.* 15. ait
8 quod ſi ab vno ex Sociis petatur redditio rationis
opponi poteſt tu non reddidiſti, & non adimpleuiſti
pro parte tua quod etiam dixit Franc. Anton. Coſt.
conſ. 58. *n.* 18. *&* 19. qui loquitur in puncto Societa-
tis inter Patruum, & nepotem, vt hic Caſtrenſ. *conſ.*
326. *n.* 1. *verſ. nunquam ratione lib.* 2. Cranett. *conſ.* 159.
n. 15. *&* 16. Bero. *quæſt. fam. q.* 32. *n.* 1. Gratian. *diſcept.*
760. *n.* 9. Duran. *dec.* 400. *num.* 1.

In omnem caſum ſtante liberatione reportata 9
per dictum Ioannem Baptiſtam à prætenſa reddi-
tione rationum, de contentis in Bilancio mediante
conuentione ac trāſactione inter eum, & Philippum
inita de anno 1634. vltima Februarij, vbi conuenien-
tur omnia vtilia, & lucra vſque illuc diuiſa fuiſſe, &
annullatur quodcūque computum deſuper factum,
ſumm. n. 2. nō potuit certè amplius vexari, dum illius
vigore remanſit penitus abſolutus omniſque actio ex-
tincta alias antea competens, vnde non potuit in
poſterum grauari, *l. actione l. fratris tui, l. cauſas l. non*
minorem, l. quamuis, C. de tranſact. Greg. *dec.* 354. *n.* 1.
& 2. Buratt. *dec.* 464. *num.* 7.
Nec viſa fuit inualida conuentio, ſeu tranſactio, 10
quamuis ſequuta poſt donationem factam, de anno
1630. Laurentio per præfatum Philippum. Quinimo
dictum fuit præfatam donationem fuiſſe factam ſub
conficto donationis titulo, & ſine cauſa nullamque
propterea tranſtuliſſe actionem in dictum Lauren-
tium nec fuiſſe abdicatum ius à prædicto Philippo,
ſed potius factam cenſeri animo vexandi dictum
Ioannem Baptiſtam, vt extat deciſum, *in l. per diuer-*
ſas, & l. ab Anaſtaſio in § ſi quis autem, & in § ſed &
ſi, C. mandat. Rot. *dec.* 304. *n.* 10. *part.* 1. *recent.*
Rurſus cum ex Apocha ſub eadem die donationis 11
facta appareat donationem tendere ad commodum
ipſius Philippi donantis, non autem Laurentij do-
natarij, dum ibi declaratum legitur, *Che tutto quello*
che ſi recuperarà dà Gio Battiſta ſuo Zio, o dà altri ſi
habbia dà reſtituere à eſſo Filippo è aſuoi Figli, &
in defetto aſuoi promiſſi, &c. idcirco legitimè potuit
ea non obſtante Philippus ſuper eiſdē iuribus tran-
ſigere, & conuenire ſaltem antequam facta fuiſſet per
Laurentium intimatio Ioanni Baptiſtæ prædicto ne
cum eo amplius tranſigeret, ſtante ceſſione, necnon
donatione ſibi facta iuxta Theoric. Bart. *in l. ſi cum*
emptore ſub n. 2. *verſ. quandoque ceſſio eſt facta, ff. de pact.*
Bertaz. *clauſ.* 29. *gloſ.* 4. *n.* 12. Buratt. *dec.* 470. *n.* 2. *&*
per tot. Add. ad Greg XV. *dec.* 311 *ſub n.* 20.
Nec obſtat quod in dicta tranſactione mentio 12
facta fuerit de prædicta donatione facta dicto Lau-
rentio Bartholo, vnde ſit deſumendum dictum Ioan-
nem Baptiſtam Riuam habuiſſe notitiam de ea, quia
aducitebāt DD. ſtatim ad ditum fuiſſe quod Lauren-
tius recognouerat bonam fidem ad fauorem ipſius
Philippi quo caſu idem Ioannes Baptiſta abſtinere
non debebat ob dictam notitiā à contrahendo cum
D. Philippo maximè non præcedente denuntiatione
ex parte d. Laurentij ſeruata forma, *d. l.* 3. *C. de nouat.*
Specul. *de procur. § ſequitur num.* 13. Socin. *conſ.* 18.
n. 16. *lib.* 1. Afflict. *in terminis tranſactionis, deciſ.* 335.
n. 22. Surd. *conſ.* 22. *ſub n.* 9. vbi quod hæc opinio licet
alias admodum controuerſa apud DD. videtur ab
omnibus approbata, quando ceſſio facta fuerat ad
commodum cedentis, cum aliis per Add. ad Buratt.
deciſ. 420. *n.* 9. Rot. *deciſ.* 453. *n.* 4. *&* 5. *part.* 1. *diu.*
Non pariter obſtat quòd dicta Apocha tanquam 13
continens retro donationem fuerit nulla vti conſe-
cta abſque inſinuatione ac ſolemnitatibus requiſitis
à conſtitutione Cardinal. Carpen. ad Ægidian. *l.* 5.
cap. 25. *in verſic. eandem formam ſeruare volumus,*
Nam fuit reſponſum eam non continere retrodona-
tionem, ſed potius recognitionem bonæ fidei, &
cum ageretur de ſolidationibus computorum, idcir-
co nullæ fuerunt neceſſariæ ſolemnitates, ſed ſem-
per & quandocumque poterat fieri, Bald. *conſ.* 265.
n. 4. *verſ. præterea lib.* 1. Put. *dec.* 224. *circa fin. verſ. ta-*
men aduerte, lib. 1. *in correct.* Greg. XV. *dec.* 188. *n.* 6.
Buratt. *dec.* 640. *n.* 2. *& part.* 5. *recent. deciſ.* 74. *n.* 16.
& ſeqq.

Minus

Minus fuit facta aliqus differentia inter mandatum quod relaxatum legitur ab A. C. ad effectum depooendi vel quod fuiſſet relaxatum ad effectum ſoluendi, qoia etiam mandatum relaxatom ad effectum deponendi cum ſuccedat loco facti oempè redditionis tatioois non ſequutæ non intrat, niſi ad id, quod intereſt actoris rationem tedditam oon fuiſſe, dum ſemper loco facti intrat obligatio ad intereſſe, & ſic ad ipſum Capitulum pro rata ſocij Burſatt. *conſ.* 100. *n.* 39. Valenz. *conſ.* 147. *n.* 18. *verſ. ob non implementum agi poſſit, niſi quatenus actoris intereſt*, Surd. *dec.* 265. *n.* 39. Seraph. *dec.* 1243. *n.* 2. *&* 3. Greg. X V. *deciſ.* 347. *num.* 11. vbi Add. *num.* 2. idem Add. *ad deciſ.* 295. *num.* 5.

14 Vltimò non teleuat obligatio facta in carceribus per dictum Ioannem Baptiſtam, qoia illa non tenet cum carceratio emanaoerit in vim d. mandati nulli, nec indè eam DD. habuerunt in cooſideratione ſequendo Text. *in l. qui in carcerem, ff. quod met. cauſ.* vbi communiter Doct. Farin. *de carc. & carcer. q.* 35. *n.* 29 Rot. *poſt* 2. *vol. conſ. Frinac. dec.* 286. *n.* 4. com alijs congeſtis *in dec.* 490. *n.* 1. *& p.* 1. *recent. ac in deciſione hodie confirmata.*

Et ita reſolutum, &c.

Farinen. Beneficij ſeu Capellaniæ,

Ven. 13. Ianuarij 1645.

ARGVMENTVM.

Patronus eſt legitimus contradictor prouiſioni Apoſtolicæ beneficij iuriſpatronatus, & ſi conditiones in fundatione poſitæ non ſint ſeruatæ.

SVMMARIVM.

1 *Ex fide parochi formiter extracta probatur mors alicuius.*
4 *Patronus defendit iuſpatronatus, & iura Eccleſiæ.*
3 *Fundator beneficij poteſt in fundatione quaſlibet conditiones apponere.*
4 *Vt aliquis admittatur ad cauſam ſufficit quod aliquod intereſſe habeat, & ad cauſam beneficij quod velit conditiones fundationis ſeruari, & de hoc ſummariè conſtet.*

DECISIO CCLII.

1 RESPONDERVNT hodie Domini conſtare de intereſſe Theodori & fratrum de Rinalducciis ad effectum admiſſionis ad cauſam contra Matthæum Bouiuum prouiſum Apoſtolicum de beneficio, de quo agitur, probaront enim ex actibus eſſe filios Mutij de Rinalducciis, ad cuius, & filiorũ fauorem Hieronymus Rinalduccius fundator huius beneficij reſeruauit iuſpatronatus poſt eius obitom, necnon Arnulphi fratris, quos conſtat obiiſſe ex fide Parochi formiter extracta, ex qua mortem probari dixit, Rot *coram Coccino dec.* 418. *n.* 1. Greg. X V. *deciſ.* 78. *n.* 2. *& p.* 2 *rec. dec.* 605. *n.* 4. Duran. *dec.* 263. *n.* 20. *&* 377. *num.* 3. *&* 430. *n.* 3.

2 At verò purificatom fuiſſe iuſpatronatus de quo agitur ad præfatorum fratrum faoorem prætendebatur tanquam obteotom à d. Matthæo à Sede Apoſtolica contra formam expreſſam fundatoris mandantis quod quoties Romanus Pontifex, ſeu Ordinarius aliquem de hoc beneficio prouideret fructus ſic prouiſo non deberentur pro ea vice, inde cum præfatus prouiſus Apoſtolicus prætendat, & capiat à Patronis redditus beneficij indubitanter ipſi ſunt legitimi contradictores, eſtque patens eorum intereſſe propter præiudicium, quod fit iuripatronotum, admittẽdo prouiſos Apoſtolicos ſpreta lege fundatoris, qua ſeruata iuſpatrooorum remaneret incolumen; dum ſemper ad illos recurreretur pro reportanda præſentatione. At patronum poſſe comparere ad defeoſionem iuriſpatronatus ac iurium Eccleſiæ, noo eſt io iure nooum, cum reperiatur ſcriptum, *in can. filiis* 31. *& can. decernimus* 32. *cauſ.* 16. *q.* 7. L. mbert. *de iurepatr. p.* 1. *lib.* 1. *art.* 2. *q.* 7. *n.* 12. *&* 19. *& lib.* 3. *q.* 2. *art* 12. *n.* 1. Rot. *in Calaritana Capella prima Iulij* 1640. *coram R. P. D. meo Bichio.*

Nec refragatur quod dicta conditio fundationi adiecta tanquam illicita veniat ſpernenda, quinimo reſponſom fuit hanc cooditionem fuiſſe approbatam per Rot. *coram bona mem. Vbaldo ſub die* 28. *Iunij* 1624. in hac eadem cauſa vt io particula data, cum Patronus poſſit quaſcumque conditiones ſibi bene viſas de conſenſu Ordinarij apponere in primæua erectiooe, *c. nobis iuncto, c. præterea* vbi DD *de iurepatr.* Rocc. *ad tract. in verb. pro eo quaro* 12. cum alijs per Pariſ. *conſ.* 48. *n.* 1. *&* 2. *lib.* 4. Rot. *in Cæſaraguſtana Cappellania* 28. *Ianuarij* 1639. *coram bona memoria Pironano.* 3

In omnem caſum dicebant DD. hæc omnia reſpicere merita cauſæ & eſſe diſcutienda in diſputatione ſuper negotio perſonali, interim verò ad effectum admiſſionis ad cauſam ſat eſſe, quod Rinalducci fratres prætendant conditionem eſſe ſeruandam, *c. cum inter* 16. *de elect.* quodque de eorum intereſſe conſtet ſummariè, & appareorer etiam ſemiplenè, *c. veniens il.* 2. vbi Felſo. *n.* 13. *de teſtib.* Biſign *dec.* 1. *de reſcript.* Put. *dec.* 166. *n.* 3. *lib.* 3. *in correct.* Rot. *dec.* Sot. *n.* 3. *p.* 1. *din. & dec.* 47. *n.* 19. *coram Coccin.* Duran. *dec.* 55. *n.* 6. *& p.* 5. *rec. deciſ.* 490. *n.* 6. *coram me in Romana Vinea de Granuela* 22. *Aprilis* 1644. 4

Et ita altera tantum, &c.

Bononien fideic. de Naſcentoriis.

Lunæ 6. Febr. 1645.

Argumentum ex Deciſ.

1 *Refertur quoddam fideicommiſſum.*
2 *Sententia emanata ſuper ſtatu alicuius facit ius.*
3 *Quod vſusfructuaria vidua conſignatum eſt nomine vſusfructus ſi de alia adquiſitione non conſtat, præſumitur eſſe hæreditatis.*
4 *Ex inuentario, & legato probatur identitas rei.*
5 *Identitas prædij probatur ex variis demonſtrationibus.*
6 *Illa res, quam defunctus poſſedit ſi fideicommiſſarij poſtea illam poſſideant, præſumitur ad eas perueniſſe titulo fideicommiſſi.*

DECISIO CCLIII.

ABSQVE vllo ſcrupolo DD. hodie confirmarunt decisionem in hac cauſa corã me emanatã ſub die 15. April. 1644 in qua dictũ fuit dãdã eſſe immiſſionẽ Angelo de Naſcẽtiis ſuper prædio exiſtenti in co mmuni S. Chierni poſſeſſo per DD. de Maluetiis 1

iorem ſummam debiti, vode ratione exceſſus vna
cum executione in totum eorruat, vt præter in ea
cōgeſtos Iaſon, & alij *in l.ſi non ſortem,§ ſi centū ff.de*
*condit.indebit.*Greg.XV.*dec.*198 *&* 480.*n.*5. Buratt.
2 *dec.*91.*n.*2. *&* 3. hocque in præſenti remanſit irre-
fragabile dum computa leguntur ſolidara de anno
1634. Furruntque remiſſa lucra inter præfatum
Ioannem Baptiſtam, & Philippum de Riuis, etiam
per viam tranſactionis, cuius vigore remanſerunt
extincta, & ſublata omnia priora iura, *cap.* 1. *de*
tranſact. Gozzad. *conſ.*38. *n.*8. Manric. *dec.*241.*n.*8.
3 *& part.*4. *recent. dec.*463. *n.*4. pro quibus inde iuri-
bus ſublatis mandatum certè non veniebat relaxao-
dum ſtante dicta tranſactione, quæ probat etiam
in præiudicium, Laurentij Bartboli ad cuius fauo-
rem idem Pbilippus iura Societatis ceſſerat de anno
1630. eo, quia ceſſio facta fuit ex cauſa voluntaria
ad commodum ipſius cedeotis, nec aliqnod ex tri-
bus requiſitis interuenerunt, de quibus, *in l.*3. *C.de*
nouat. quo caſu confeſſio ſiue ceſſio, quamuis ſecuta
poſt ceſſionem nocet ceſſionatio, vt per Angel. *in l.ſi*
cum emptore in fin. ff.de pact. Specul. *de procur.§.ſe-*
*quitur n.*13. Socin. *conſ.*18.*n.*16.*l.*1.Afflict.*decіſ.*135.
*n.*22.Surd *conſ.*22.*ſub n.*9. vbi quod hæc opinio li-
cet alias admodum controuerſa apud Doct. videtur
ab omnibus approbata quando ceſſio facta fuerit ad
commodum cedentis cum aliis per Add. ad Buratt.
*dec.*420.*n.*9.Rot.*deciſ.*453.*n.*4.*&* 5 *part.*1.*diuerſ.*
4 Remanſit pariter euidens alter exceſſus maodati,
dum illod legitur relaxatum pro integra ſumma ſcu-
torum 17000.aduerſus d.Ioannē Baptiſtam Riuam,
ſiue ad ea deponenda penes quem præfatam ſum-
mam adfuiſſe nullibi doctum fuit, quinimo remanſit
indubitatum, quod ſaltem pro tertia parte præfato
Ioanni Baptiſtæ compteeote oon potuiſſet deueniri
ad relaxationem mandati, pro qua dictus Bartholus
non poterat eſſe creditor, oec pro ea de aliquo in-
tereſſe Philippi conſtabat, vt per Gloſſ. *in l. ſtipula-*
tio, §.opus autem in verbo ſiue, ibi, *vel tenetur ad inte-*
reſſe, &c.ff de oper.non. nunciat. Bald. *in l.ſi ij ſub n.*1.
*verſ.aut non intereſt de perſona, C.locat.*Rot.*dec.*67.*ſub*
*n.*5.*verſ.quod ſi,& ſub n.*7.*verſ.non obſtat,quod intereſ-*
5 *ſe,part.*4.*rec.* quod certè dum non excedebat tertiam
partem capitalis, & luctoium deducto ære alieno
in Bilaneio exhibito nullo pacto potuit deueniri ad
relaxationem mandati pro integra ſumma, dum eſ-
ſet demenda pars quæ ad D.Ioanuein Baptiſtam ſpe-
ctabat, iuxta Text. *in l.ſi non fuerint, § fin. cum l.ſeq.*
ff.pro ſoc. l.ſi tibi area in fin. ff.de præſcript. verb. Mut.
6 *dec.*67.*n.*3.Monach. *deciſ. Bonon.*54. *n.*7. & ad omne
peius cum Philippus quoque admioiſtrauerit, ſicuti
cooſtat ex Apocha inter ipſum & Ioannem Bapti-
ſtam confecta de anno 1629. Ioannes Baptiſta præ-
dictus non tenebatur, niſi pro rata ſuæ admioiſtra-
tionis Rot. *in Romana ſocietatis* 14. *Nouembris* 1615.
*coram bonæ mem. Pirouano poſt conſ.Farin.dec.*342.*n.*2.
*& ſub n.*5.Felic.*de ſociet.cap.*37.*n.*31.*& ſeqq.*vbi ſub-
7 dit, qood ſi ambo ſocij in eadem Apotheca admini-
ſtrarunt, & ambo fuerunt negligentes in exigeodo,
cenſetur ſe ad inuicem liberaſſe à redditiooe ratio-
nis, & dicitur inter eos inducta mutua compenſa-
tio per Text. *in l.ſi ambo, ff.de compenſ.* *&* *n.*15. ait
8 quod ſi ab vno ex Sociis petatur redditio rationis
opponi poteſt tu non reddidiſti, & non adimpleuiſti
pro parte toa quod etiam dixit Franc.Anton. Coſt.
conſ 58.*n.*18.*&* 29. qui loquitur io puncto Societa-
tis inter Patruum, & nepotem, vt hic Caſtrenſ. *conſ.*
126.*n.*1.*verſ.nunquam ratione lib.*2.Cranett. *conſ.*159.
*n.*15.*&* 16.Bero. *quæſt fam. q.*32.*n.*1.Gratian.*diſcept.*
760. *n.*9.Duran.*dec.*400. *num.*1.

Io omnem caſum ſtante liberatione reportata 9
per dictum Ioannem Baptiſtam à prætenſa reddi-
tiooe ratiooum, de contentis in Bilancio mediante
conuentione ac tráſactionę inter eum, & Philippum
inita de anno 1634. vltima Februarij, vbi continen-
tur omnia vtilia, & lucra vſque illuc diuiſa fuiſſe, &
annullatur qoodcūque computum deſuper factum,
*ſumm.n.*2. nō potuit certè amplius vexari, dum illius
vigore remaſit penitus abſolutus omniſque actio ex-
tiocta alias antea competens, vnde non potuit in
poſterum grauari, *l.actione l.fratris tui, l.cauſas l.non*
*minorem, l.quamuis, C.de tranſact.*Greg. *dec.*354.*n.*1.
& 2.Buratt.*dec.*464. *num.*7.

Nec viſa fuit inualida conuentio, ſeu tranſactio, 10
quamois ſequuta poſt donationem factam, de anno
1630. Laurentio per præfatum Philippum. Quinimo
dictum fuit præfatam donationem fuiſſe factam ſub
conficto donationis titulo, & ſine cauſa nullamque
propterea tranſtuliſſe actionem in dictum Lauren-
tium nec fuiſſe abdicatum ius à prædicto Pbilippo,
ſed potius factam cenſeri animo vexandi dictum
Ioaonem Baptiſtam, vt extat deciſum, *in l.per diuer-*
ſas, & l.ab Anaſtaſio in §.ſi quis autem, & in §.ſed &
ſi, C.mandat. Rot. *dec.*303.*n.*10.*part.*2.*recent.*

Rurſus cum ex Apocha ſub eadem die donationis 11
facta appareat donationem rendere ad commodum
ipſius Philippi donaotis, non autem Laurentij do-
natarij, dum ibi declaratum legitur, *Che tutto quello*
che ſi recuperarà dà Gio Battiſta ſuo Zio, e dà altri ſi
habbia dà reſtituere à eſſo Filippo ò aſuoj Figl.oli, &
in defetto aſuoj promiſſi, &c. idcirco legitimè potuit
ea non obſtante Philippus ſuper riſdē iuribus tran-
ſigere, & connenire ſaltem antequam facta fuiſſet per
Laurentium intimatio Ioanni Baptiſtæ prædicto ne
cum eo amplius tranſigeret, ſtante ceſſione, necnon
donatione ſibi facta iuxta Theoric. Bart. *in l.ſi cum*
*emptore ſub n.*2.*verſ.quandoque ceſſio eſt facta,ff.de pact.*
Bertax. *clauſ.*29. *gloſ.*4.*n.*12. Buratt. *dec.*470. *n.*2. *&*
*per tot.*Add.ad Greg XV. *dec.*312 *ſub n.*20.

Nec obſtat quod in dicta tranſactione mentio 12
facta fuerit de prædicta donationę facta dicto Lau-
rentio Bartholo, vnde ſit deſumendum dictum Ioan-
nem Baptiſtam Riuam habuiſſe notitiam de ea, quia
aduertebāt DD. ſtatim ad dirum fuiſſe quod Lauren-
tius recognouerat bonam fidem ad fauorem ipſius
Philippi quo caſu idem Ioannes Baptiſta àbſtinere
non debebat ob dictam notitiā à contrahendo cum
D.Philippo màximè non præcedente denunciatione
ex parte d.Laurentij ſeruata forma, *d.l.*3. *C.de nouat.*
Specul. *de procur.* *§.ſequitur num.*13. Socin. *conſ.*18.
*n.*16.*lib.*1. Afflict. *in terminis tranſactionis, deciſ.*335.
*n.*22.Surd. *conſ.*22.*ſub n.*9.vbi quod hæc opinin licet
alias admodum controuerſa apud DD. videtur ab
omoibus approbata, quando ceſſio facta fuerat ad
commodum cedeotis, cum aliis per Add.ad Buratt.
*deciſ.*420.*n.*9. Rot.*deciſ.*453.*n.*4.*&* 5.*part.*1.*diu.*

Noo pariter obſtat quòd dicta Apocha tanquam 13
continens retro donationem fuerit nulla vti conſe-
cta abſque inſinuatione ac ſolemnitatibus requiſitis
à conſtitutione Cardinal. Carpen. ad Ægidian. *l.*5.
cap. 25. *in verſic. eandem formam ſeruare volumus,*
Nam fuit reſponſum eam oon continere retrodona-
tionem, ſed potius recognitionem bonæ fidei, &
cum ageretur de ſolidationibus computorum, ideir-
co nullæ fuerunt neceſſariæ ſolemnitates, ſed ſem-
per & quandocumque poterat fieri, Bald. *conſ.*265.
*n.*4.*verſ.præterea lib.*1.Put.*dec.*224. *circa fin.verſ.* *ta-*
*men aduerte, lib.*1. *in correct.* Greg. XV. *dec.*188. *n.*6.
Buratt. *dec.*640.*n.*2. *& part.*5. *recent. deciſ.*74. *n.*16.
& ſeqq.

Minus

Minus fuit facta aliqua differentia ioter mandatum quod relaxatum legitur ab A. C. ad effectum deponendt vel quod fuiſſet relaxatnm ad effectum ſoluendi, quia etiam mandatum relaxatum ad effectum deponendi cum ſuccedat loco facti nempè redditionis ratioois nou ſequutæ non intrat, niſi ad id, qtiod intereſt actoris rationem redditam non fuiſſe, dum ſemper loco facti intrat obligatio ad intereſſe, & ſic ad ipſum Capitulum pro rata ſocij Burſatt.*conſ.*100.*n.*39. Valenz.*conſ.*147.*n.*18. *verſ. ob non implementum agi poſſit, niſi quatenus actoris intereſt*, Surd.*dec.*265.*n.*39. Seraph.*dec.*1243.*n.*2.*&* 3. Greg. X V.*deciſ.*347.*num.*11. vbi Add.*num.*2. idem Add. *ad deciſ.*295. *num.*5.

14 Vltimò non releuat obligatio facta in carceribus per dictum Ioannem Baptiſtam, quia illa non tenet cum carceratio emanauerit in vim d. mandati nulli, nec indè eam DD. habuerunt in conſideratione ſequendo Text. *in l. qui in carcerem*, *ff. quod met. cauſ.* vbi communiter Doct. Farin. *de carc. & carcer. q.* 35.*n* 29 Rot. *poſt* 2. *vol. conſ. Frinac. dec.* 286.*n.*4. cum alus congeſtis *in dec.* 490.*n.*1. *& p.* 1. *recent. ac in deciſione hodie confirmata.*

Et ita reſolutum, &c.

Farinen. Beneficij ſeu Capellaniæ,

Ven. 13. Ianuarij 1645.

ARGVMENTVM.

Patronus eſt legitimus contradictor prouiſioni Apoſtolicæ beneficij iurispatronatus, & ſi conditiones in fundatione poſitæ non ſint ſeruatæ.

SVMMARIVM.

1 *Ex fide parochi formiter extracta probatur mors alicuius.*

4 *Patronus defendit iuſpatronatus, & iura Eccleſiæ.*

3 *Fundator beneficij poteſt in fundatione quaſlibet conditiones apponere.*

4 *Vt aliquis admittatur ad cauſam ſufficit quod aliquod intereſſe habeat, & ad cauſam beneficij quod velit conditiones fundationis ſeruari, & de hoc ſummariò conſtet.*

DECISIO CCLII.

1 RESPONDARVNT hodie Domini conſtare de intereſſe Theodori & fratrum de Rinalducciis ad effectum admiſſionis ad cauſam contra Matthæum Bouioum prouiſum Apoſtolicum de beneficio, de quo agitur, probarunt enim ex actibus eſſe filios Mutij de Rinalducciis, ad cuius, & filiorũ fauorem Hieronymus Rinalduccius fundator huius beneficij reſeruauit iuſpatronatus poſt eius obitum, necnon Arnulphi fratris, quos conſtat obiiſſe ex fide Parochi formiter extracta, ex qua mortem probari dixit, Rot *coram Coccino dec.*428.*n.*1. Greg. X V. *deciſ.* 78.*n.*2.*& p.* 2 *rec. dec.*605.*n.*4. Duran. *dec.*263.*n.*20.*&* 377.*num.*3.*&* 430.*n.*3.

2 At verò purificatum fuiſſe iuſpatronatus de quo agitur ad præfatorum fratrum faoorem prætendebatur tanquam obtentum à d. Matthæo à Sede Apoſtolica contra formam expreſſam fundatoris mandantis quod quoties Romanus Pontifex, ſeu Ordinarius aliquem de hoc beneficio prouideret fructus ſic prouiſo non deberentur pro ea vice, inde cum præfatus prouiſus Apoſtolicus prætendat, & capiat à Patronis redditus beneficij indubitanter ipſi ſunt legitimi contradictores, eſtquè parens eorum intereſſe propter præiudiciom, quod fit iuripatronorum, admittẽdo prouiſos Apoſtolicos ſpreta lege fundatoris, qua ſeruata iuſpatronorum remaneret incolumen; dum ſemper ad illos recurrerent pro reportanda præſentatione. At patronum poſſe comparere ad defenſionem iuriſpatronatus ac iurium Eccleſiæ, non eſt in iure nouum, cum reperiatur ſcriptum, *in can. filiis* 31.*& can. decernimus* 32.*cauſ.*16.*q.*7. Lambert. *de iurepatr. p.*1.*lib.*1.*art.*2.*q.*7.*n.*12.*&* 19.*& lib.*3. *q.*2.*art.*12.*n.*1. Rot. *in Calarnana Capella prima Iulij* 1640.*coram R.P.D. meo Bichio.*

3 Nec refragatur quod dicta conditio fundationi adiecta tanquam illicita veniat ſpernenda, quinimo reſponſom fuit hanc conditionem fuiſſe approbatam per Rot. *coram bone mem. Vbaldo ſub die* 28. *Iunij* 1624. in hac eadem caoſa vt in particula data, cum Patronus poſſit quaſcumque conditiones ſibi bene viſas de conſenſu Ordinarij apponere in primæua erectione, *c. nobis ſuncto*, *c. præterea* vbi DD *de iurepatr.* Rocc. *ad tract. in verb. pro eo quaro* 12. cum aliis per Pariſ.*conſ.*48.*n.*1. *&* 2. *lib.*4. Rot. *in Cæſarauguſtana Cappellania* 28. *Ianuarij* 1639. *coram bona memoria Peronano.*

4 In omnem caſum dicebant DD. hæc omnia reſpicere merita cauſæ & eſſe diſcutienda in diſputatione ſuper negotio perſonali, interim verò ad effectum admiſſionis ad cauſam ſat eſſe, quod Rinalducci fratres prætendant conditionem eſſe ſeruandam, *c. cum inter* 16. *de elect.* quodque de eorum intereſſe conſtet ſummariè, & apparenter etiam ſemiplenè, *c. veniens il.* 2. vbi Felin. *n.*13. *de teſtib.* Biſign. *dec.*1. *de reſcript.* Put. *dec.*166.*n.*3. *lib.*3. *in correct.* Rot. *dec.*801.*n.* 3.*p.*1.*diu.& dec.*47.*n.*19.*coram Coccin.* Duran. *dec.*55. *n.*6.*& p.*5.*rec. deciſ.*490. *n.*6. *coram me in Romana Vinea de Granuela* 22. *Aprilis* 1644.

Et ita altera tantum, &c.

Bononien fideic. de Naſcentoriis.

Lunæ 6. Febr. 1645.

Argumentum ex Deciſ.

1 *Refertur quoddam fideicommiſſum.*

2 *Sententia emanata ſuper ſtatu alicuius facit ius.*

3 *Quod vſufructuaria vidua conſignatum eſt nomine vſusfructus ſi de alia adquiſitione non conſtat, præſumitur eſſe hæreditatis.*

4 *Ex inuentario, & legato probatur identitas rei.*

5 *Identitas prædij probatur ex variis demonſtrationibus.*

6 *Illa res, quam defunctus poſſedit ſi fideicommiſſarij poſtea illam poſſideant, præſumitur ad eas perueniſſe titulo fideicommiſſi.*

DECISIO CCLIII.

ABSQVE vllo ſcrupulo DD. hodie confirmarunt decisionem io hac cauſa corã me emanatã ſub die 15. April. 1644 in qua dictũ fuit dãdã eſſe immiſſionẽ Angelo de Naſcẽtiis ſuper prædio exiſtenti in eo mmunt S. Chierni poſſeſſo per DD. de Maluetiis 1

Minus fuit facta aliqua differentia inter mandatum quod relaxatum legitur ab A. C. ad effectum deponendi vel quod fuiſſet relaxatum ad effectum ſoluendi, quis etiam mandatum relaxatum ad effectum deponendi cum ſuccedat loco facti nempè redditionis rationis non ſequutæ non intrat, niſi ad id, quod intereſt actoris rationem redditam non fuiſſe, dum ſemper loco facti intrat obligatio ad intereſſe, & ſic ad ipſum Capitulum pro rata ſocij Burſatt.*conſ.*100.*n.*39. Valenz.*conſ.*147.*n.*18. *verſ. ob non implementum agi poſſit, niſi quatenus actoris intereſt*, Surd.*dec.*365.*n.*39. Seraph.*dec.* 1243.*n.*2.*&* 3. Greg. X V.*deciſ.*347.*num.*11. vbi Add.*num.*2. idem Add. *ad deciſ.*295. *num.* 5.

14 Vltimò non releuat obligatio facta in carceribus per dictum Ioannem Baptiſtam, quia illa non tenet cum carceratio emanauerit in vim d.mandati nulli, nec indè eam DD. habuerunt in conſideratione ſequendo Text.*in l.qui in carcerem*, *ff. quod met. cauſ.* vbi communiter Doct. Farin.*de carc.& carcer.q.* 35.*n* 29 Rot.*poſt* 2.*vol.conſ.* Frinac.*dec.*286.*n.*4. cum aliis congeſtis *in dec.*490.*n.*1.*&* p.5. *recent.ac in deciſione hodie confirmata.*

Et ita reſolutum, &c.

Farinen. Beneficij ſeu Capellaniæ,

Ven. 13. Ianuarij 1645.

ARGVMENTVM.

Patronus eſt legitimus contradictor prouiſioni Apoſtolicæ beneficij iuriſpatronatus, & ſi conditiones in fundatione poſitæ non ſint ſeruatæ.

SVMMARIVM.

1 *Ex fide parochi formiter extracta probatur mors alicuius.*

4 *Patronus defendit iuſpatronatus, & iura Eccleſia.*

3 *Fundator beneficij poteſt in fundatione quaſlibet conditiones apponere.*

4 *Vt aliquis admittatur ad cauſam ſufficit quod aliquod intereſſe habeat, & ad cauſam beneficij quod velit conditiones fundationis ſeruari, & de hoc ſummariè conſtet.*

DECISIO CCLII.

1 RESPONDERVNT hodie Domini conſtare de intereſſe Theodori & fratrum de Rinalduciis ad effectum admiſſionis ad cauſam contra Mathæum Bouinum prouiſum Apoſtolicum de beneficio, de quo agitur, probarunt enim ex actibus eſſe filios Mutij de Rinalducciis, ad cuius, & filiorũ fauorem Hieronymus Rinalduccius fundator huius beneficij reſeruauit iuſpatronatus poſt eius obitum, necnon Arnulphi fratris, quos conſtat obiiſſe ex fide Parochi formiter extracta, ex qua mortem probari dixit, Rot *coram Coccino dec.*418.*n.*1. Greg.X V.*deciſ.* 78.*n.*2.*&* p. 2 *rec.dec.*605.*n.*4. Duran.*dec.*163 *n.*20.*&* 377.*num.*3.*&* 430.*n.*3.

2 At verò purificatum fuiſſe iuſpatronatus de quo agitur ad præfatorum fratrum fauorem prætendebatur tanquam obtentum à d. Mathæo à Sede Apoſtolica contra formam expreſſam fundatoris mandatis quod quoties Romanus Pontifex, ſeu Ordinarius aliquem de hoc beneficio prouideret fructus ſic prouiſo non deberentur pro ea vice, inde cum præfatus prouiſus Apoſtolicus prætendat, & capiat à Patronis redditus beneficij indubitanter ipſi ſunt legitimi contradictores, eſtque patens eorum intereſſe propter præiudicium, quod ſit iuripatronorum, admittẽdo prouiſos Apoſtolicos ſpreta lege fundatoris, qua ſeruata iuſpatronorum remaneret incolumen; dum ſemper ad illos recurreretur pro reportanda præſentatione. At patronum poſſe comparere ad defenſionem iuriſpatronatus ac iurium Eccleſiæ, non eſt in iure nouum, cum reperiatur ſcriptum, *in can.filiis* 31.*& can.decernimus* 32.*cauſ.*16. *q.*7. L mbert.*de iurepatr.p.*1.*lib.*1.*art.*2.*q.*7.*n.*11.*&* 19.*& lib.*3. *q.*2.*art.*12. *n.*1. Rot.*in Calaritana Capella prima Iulij* 1640.*coram R.P.D.meo Bichio.*

3 Nec refragatur quod dicta conditio fundationi adiecta tanquam illicita veniat ſpernenda, quinimo reſponſum fuit hanc conditionem fuiſſe approbatam per Rot.*coram bonæ mem. Vbaldo ſub die* 28.*Iunij* 1624. in hac eadem cauſa vt in particula data, cum Patronus poſſit quaſcumque conditiones ſibi bene viſas de conſenſu Ordinarij apponere in primæua erectione, *c.nobis ſuncto,c.præterea* vbi DD *de iurepatr.* Rocc. *ad tract. in verb. pro eo quære* 12. cum aliis per Patiſ.*conſ.*48.*n.*1. *&* 2. *lib.*4. Rot. *in Cæſarauguſtana Cappellania* 28. *Ianuarij* 1639. *coram bonæ memoriæ Pirouano.*

4 In omnem caſum dicebant DD. hæc omnia reſpicere merita cauſæ & eſſe diſcutienda in diſputatione ſuper negotio perſonali, interim verò ad effectum admiſſionis ad cauſam ſat eſſe, quod Rinalducci fratres prætendant conditionem eſſe ſeruandam, *c.cum inter* 16. *de elect.* quodque de eorum intereſſe conſtet ſummariè, & apparenter etiam ſemiplenè, *c. venerabil.*2. vbi Felin.*n.*13.*de teſtib.* Biſign *dec.*1.*de reſcript.* Put.*dec.*166.*n.*3.*lib.*3.*in correct.* Rot.*dec.*801. *n.* 3.*p.*1.*diu.& dec.*47.*n.*19.*coram Coccin.* Durao.*dec.*55. *n.*6.*& p.*5.*rec.deciſ.*490. *n.*6. *coram me in Romana Vineæ de Granuela* 22. *Aprilis* 1644.

Et ita altera tantum, &c.

Bononien fideic.de Naſcentoriis.

Lunæ 6. Febr. 1645.

Argumentum ex Deciſ.

1 *Refertur quoddam fideicommiſſum.*

2 *Sententia emanata ſuper ſtatu alicuius facit ius.*

3 *Quod vſuſfructuaria vidua conſignatum eſt nomine vſuſfructus ſi de alia adquiſitione non conſtat, præſumitur eſſe hæreditatis.*

4 *Ex inuentario, & legato probatur identitas rei.*

5 *Identitas prædij probatur ex variis demonſtrationibus.*

6 *Illa res, quam defunctus poſſedit ſi fideicommiſſarij poſtea illam poſſideant, præſumitur ad eas peruenisse titulo fideicommiſſi.*

DECISIO CCLIII.

ABSQVE vllo ſcrupulo DD. hodie confirmarunt 1 deciſionem in hac cauſa corã me emanatã ſub die 15. April.1644 in qua dictũ fuit dãdã eſſe immiſſionẽ Angelo de Naſcẽtiis ſuper prædio exiſtenti in communi S.Chierni poſſeſſo per DD. de Maluctiis

ex eiſdem rationibus & fundamentis, quæ non eſt cur reperantur, quandoquidem de exiſtentia perpetui, & abſoluti fideicommiſſi maſculini ordinati per q. Raynerium de Naſcemiis ſufficienter conſtitit ex lectura illius teſtamenti, & præſertim *in §. quem quidem filium maſculum iuncto, § quod ſi in aliquo gradu & §. & ſi abſque filiis, & §. prohibens*, & expreſse *vetans* necnon ex reſolutionibus alias *in hac cauſa examinatis coram R. P. D. meo Ghiſlerio 19. Decembris 1638. & 13. Maij 1639.*

2 Remanſit pariter iuſtificatum d. fideicommiſſum fuiſſe purificatum ad fauorem D. Angeli, vt *ex lectura decisionis, §. quod verò fideicommiſſum*, fuerit purificatum, necnon de eiuſdem deſcendentia conſtitit, vt *in §. nec fuit in dubium reuocatum iunctis alias deciſionibus in hac cauſa emanatis coram bona memoria Mamanno 15. Decembris 1637. & poſtea coram D. Carillo 23. Iunij 1642. in § quod autem ſit filius emanaruntque ſententia Rotales ſuper hoc eodemmet fideicommiſſo*; ac deſcendentia, quæ tanquam emanatæ ſuper ſtatu dicuntur facere ius quoad omnes, *Laugenuum, ff de ſtat. homin* Peregr. *de fideicom. art. 53. n. 44.* Gregor. X V. *deciſ 486. num. 9. & in Bononien. conſus 21. February 1642. coram R. P. D. meo Ghiſlerio, & in Bononien. fideicommiſſi de Pancaldis 10. Iuny coram R. P. D meo Cerro & fuit coram me dictum in hac cauſa 11. Ianuarij 1644.*

3 Nec fuit in dubium reuocata identitas Prædij S. Chierni ſuper quo cadit controuerſia ſtante inſtrumento diuiſionis, ſiue conuentionis initæ de anno 1592. 13. Octobris inter Alexandrum de Blanchis hæredem præfati Ioannis Raynerij fideicommittentis, ac Andromacham vxorem eiuſdem teſtatoris, ac poſtea vſufructuariam, ex quo apparet in hæreditate d. Ioannis Raynerij remanſiſſe prædium terræ aratiuæ, arboratæ, & vitatæ, cum domo, area, puteo, & furno in communi Sancti Chierni, hocque d. Andromachæ fuiſſe conſignatum ratione vſusfructus illi relicti in inſtrumento legitur præſertim, dum de alia acquiſitione non conſtat, Peregrin. *de fideicom. art. 44. num. 22. & ſeq.* Fuſar. *de ſuſtit. q. 618. num. 45.* Rot. *deciſ. 131. num. 5. part. 5. & deciſ. 407. num. 4. & 706. num. 2 part. 2. & deciſ. 129 num. 2. par. 5. recent* & fuit dictum *in Bonon fideicommiſſi de Maluetiis 7. May 1640. coram D. meo Pontingero.* iuncto
4 etiam inuentario confecto de anno 1601. 22. Septembris pro Emilio de Blanchis filio d. Alexandri tanquam hærede eiuſdem fideicommittentis, ex quo apparet ad eum perueniſſe ex eadem hæreditate prædictum Prædium in communi S. Chierni, necnon ex alio inuentario confecto de anno 1634. 29. Iulij per Moniales hæredes Comitis Pirrhi vltimo loco defuncti ex quibus conuincitur id prædium perueniſſe ad præfatos DD. de Maluetiis iure legati illis ab ipſo Comite Pirrho facti, idcirco ex præfatis exuberanter remanſit probatum dictum Prædium modo poſſeſſum per DD. de Maluetiis eſſe illudmet quod remanſit in hæreditate Ioannis Raynerij fideicommittentis, Natt. *conſ. 235. n. 15. & ſeq.* Rimin. Iun. *conſ. 23 n. 28.* Rot *deciſ 407. n. 1. p. 2. rec.* cum con-
5 ueniant eædemmet qualitates terræ aratiuæ, arboratæ, & vitatæ, necnon Domus, & alia ædificia, ex quibus pluribus demonſtrationibus identitas plene d. prædij remanſit comprobata iuxta Theoric. Batt. *in l. demonſtratio falſa, n. 14. verſ. quaro, ff. de condic. & demonſtr.* quam paſſim Rot. ſequitur, vt *in dec. 131. ſub n. 6. verſ. vlterius p. 1. & dec. 88. ſub n. 12. & ſeq. verſ. eſſe autem idem p. 7. rec. & in Auximana fideicommiſſi 13. Ian. 1640. coram R. D. meo Decano in §. iunctis præſertim & in Bonon. fideicommiſſi de Pancaldis 19. Iuny 1643. coram R. P. D. meo Cerro* & alibi paſſim.

Præfataque vrgere dicebant Domini in præſenti 6
cum agatur contra vocatos in fideicommiſſo & habentes ab illis cauſam, qui cum non probentur alio titulo bona acquiſiuiſſe in d. ſolo, in quo conſtat teſtatorem d. prædium poſſediſſe præſumitur, ad eos obueniſſe eiuſdem fideicommiſſi vigore, iuxta celebre, *cõſ* Fulgoſ. 145. quem ſecuti ſunt Peregr. *de fideic. art. 44. n. 21 & conſ. 48. n. 10. lib. 1.* Fuſar. *de ſubſtit. q. 618. n. 45.* Greg. X V. *dec. 575 n. 9.* Rot *dec. 13' ſub n. 5. verſ & ſatis dicitur probata identitas p. 1. rec. & in Bonon. fideicommiſſi de Pancaldis 23. Ian. 1643. coram R. P. D. meo Cerro in §. quod autem, & in Maceraten. fideicommiſſi 10. Iuny 1643. coram R. P. D. meo Molino.*

Et ita reſolutum, &c.

Caurien. Iuriſpatronatus.

Lunæ 13. Martij 1645.

ARGVMENTVM

In iure patronatus relicto à fundatore beneficii, conſanguineis, quis præferendus, & an ſufficiat probare deſcendentiam illius, qui fuit in quaſi poſſeſſione putandi, & admittatur illegitimus.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio à ſententia debet interponi intra decẽ dies.*
2 *Poſt biennium elapſum à die vltima commiſſionis cauſa ſi nihil dictum fuerit res iudicata remanſit clara.*
3 *Quando defenſio cauſa eſt diuerſa facta ab vno alteri non prodeſt.*
4 *Deſcendens ab eo qui fuit in quaſi poſſeſſione præſentandi beneficij, cuius patronatus pertinet ad deſcendentes fundatoris præſumitur deſcendens primi fundatoris.*
5 *Illegitimi non ſuccedunt in patronatu relicto familia ſeu parentela.*
6 *Verbum conſanguineis denotat naturalem tantum coniunctionem.*
7 *Et tunc illegitimi, & naturales admittuntur ad ius patronatus in Hiſpania.*
8 *Contraria D D. opiniones procedunt, quando fundator verbis ciuilibus vſus fuit, & familio decorem voluit præferre, vel adinſtar maioratum ſuccedere voluit.*
9 *Concurrentibus legitimis deſcendentibus arcendi ſunt illegitimi.*
10 *In antiquis probent teſtes de auditu.*
11 *Quando plures teſtes de negatiua coarctata deponunt præferunt deponentibus de affirmatiua.*
12 *Præſertim quando negatiua eſt veriſimilis.*
13 *Quando deſcendentes ex fœminis remotioribus admiſſi fuerunt ad præſentandum, & aliqui qui prætendunt deſcendere ex maſculis proximioribus non fuerunt admiſſi, iſti præſumuntur non eſſe deſcendentes.*
14 *Si verbis fundatoris beneficij non infertur prælatio deſcendentium ex maſculis, iſti non præferuntur.*
15 *Deſcendentia probanda eſt per gradus diſtinctos*
16 *Quando fundator beneficij cunctos conſanguineos vocauit ſufficit generica probatio conſanguinitatis eorum.*

17 *Quando*

17 *Quando verò reperitur deſcendens ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi requiritur probatio per gradus diſtinctos.*

18 *De iure illius, qui eſt filius illius, qui erat in quaſi poſſeſſione prædicandi dicitur conſtare euidenter,* & n.19.

20 *In Hiſpania illegitimi gaudent nobilitate progenitorum, & veniunt appellatione eorum, qui ſunt de familia, & domo.*

21 *Quando ad præſentationem beneficij admittuntur deſcendentes ex fœmina in iure patronatus non ſucceditur iure primogenituræ, & maioratus.*

22 *Licet à Principe ſæculari legitimatus non admitteretur ad iuſpatronatus, eius tamen conditio honorificentior eſt.*

22 *Legitimati à Principe ſæculari ſecundum aliquos admittuntur ad iuſpatronatus.*

24 *In Hiſpania naturales tantum ſuccedunt.*

DECISIO CCLIV.

1 CONSTARE de re iudicata non autem de cauſis reſtitutionis in integrum fuit hodie deciſum dum pro parte Antonij, & Andreæ de Grado non fuit interpoſita appellatio infra decem dies à ſententia lata ad fauorem Ioannis de Grado per Ordinarium Caurien. poſtmodum confirmata per Reuerend. Nuncium Hiſpaniarum cum relaxatione executorialium, prout de iure requirebatur per text. *in auth. hodie Cod. de appell. c. quod ad conſultationem de re iud.* Rot. *deciſ. 5. de ſent. excom. in nou. & part. 6.*
2 *recent. deciſ. 69. num.* 1. quinimo nec infra annum neque biennium, nec expedita nec obtenta aliqua commiſſio, nullæ prorſus factæ fuere diligentiæ, ſed poſt vltimam ſententiam latam ſub die 23. Februarij 1641. proceſſus tantummodò legitur tranſportatus de anno 1643. 15. Iunij. Vnde non poteſt controuerti, quin etiam biennium dicatur lapſum à die obtentæ vltimæ commiſſionis abſque vlla prorogatione fatalium; ideo res iudicata remanſit clara, *l. fin. §. illud etiam, & auth. ei, qui C. de tempor. & reparat. appellat. d. c. quod ad conſultationem extra de ſent. & re iudic. c. cum ſit Romana de appellat.* Bart. *in l. ſi quis ſeparatim, §. quod eſt ſub num 1. verſ. aut vterque appellauit, ff. de appell.* Batz. *deciſ. Bonon. 45. num. 16.*

3 Cum tamen pro re iudicata conſtituenda ſatis fuerit negligentia appellantis in committenda, ſeu proſequenda cauſa appellationis, ab anno 1638. vſque ad hæc tempora, cum dictis Antonio, & Andreæ, non poſſit ſuffragari appellatio interpoſita pro parte Capituli Caurien. prætendentis libertatem beneficij, dum iſti prætendebant Iuſpatronatus ad eos pertinere; vnde cauſa erat diuerſa & ſic diuerſa remanſit defenſio, Bart. *in l. ſi quis ſeparatim* to. §. *quod eſt num. 1. verſ. aut vterque appellauit, ff. de appell.* Abb. *in c. penult. num. 4. verſ. Quinto ſequitur eod. tit.* vbi etiam Præpoſit. *num. 3.* Felin. *in cap. cum ſuper num. 6. verſ. ſi omnes de re iudic.* Lancell. *de atten. cap. 2. quæſt. 5. num. 58.* Gratian. *diſcept. 115. num. 41.* Caput. *deciſ. 37. num. 1. & 2. part. 1. & part. 2. recent. dec. 133. num. 6.*

4 Iuſtitia verò ſententiarum, quæ in iudicatum fecerunt tranſitum in quibus declaratum extat Iuſpatronatus, de quo agitur ſpectare ad Ioannem de Grado filium naturalem alterius Ioannis de Grado, olim Archidiaconi Valentini ſeclusis Antonio, & Andrea de Grado ad idem aſpirantibus vti prætenſis conſanguineis, ac de Parentela Martini Alphonſi de Grado fundatoris deſumpta fuit ex eo, quia cum iuſpatronatus Cappellaniæ, de qua agitur fuidatum à Martino Alphonſo de Grado in Eccleſia S. Ioannis Ciuitatis Caurien. non controuertatur, & cum à duobus teſtibus à Ioanne de Grado inductis deponentibus de auditu à maioribus conſtet; quod hoc iuſpatronatus fuit reſeruatum pro fundatoris filio, & poſt illius mortem conſanguineis proximioribus, nec fuerit controuerſum quod Ioannes de Grado iunior ad cuius fauorem reſolutio emanauit ſit filius alterius Ioannis Conſanguinei fundatoris, vti deſcendens à Petro, & Catharina exiſten. in quaſi poſſeſſione præſentandi, quod ſufficit vt intret præſumptio, quod eſſent conſanguinei fundatoris, ita & taliter vt non deſideretur probatio deſcendentiæ primi fundatoris, Seraphin. *dec. 1334. in fin.* Rot. *deciſ. 146. num. 2. & 274. num 8. part. 2. & 279. num. 7. part. 3. recent.* Add. ad Gregor. XV. *deciſ. 349. ſub num. 6.* Præfatuſque Ioannes Iunior probauit per teſtes ſe eſſe nepotem ſanctæ filiæ Annæ exiſtentis in quaſi poſſeſſione præſentandi quod ſufficit, Gregor. XV. *deciſ. 452. num. 17. & in Florentina Cappellæ coram bon. mem. Pirouano dec. 65. n. 1.* poſt Modern. Piſan. *de Iurepatron. in Burgen. ſancti Sepulchri beneficij 25. Maij 1626. coram bon. mem. Merlino & in Imolen. Capellaniæ. 26. Februarij 1638. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Panzirolo*, & alibi paſſim.

Nec obſtat quod Ioannes de Grado ſit filius na- 5
turalis alterius Ioannis olim Archidiaconi Valentini, & illegitimi non ſuccedant in Patronatu relicto familiæ ſeu parentelæ, Gabr. *conſ. 195. num. 5. lib. 1.* Lambert. *de Iurepatron. lib. 1. part. 2. princ. quæſt. 11.*
art. 27. cum aliis adductis per informantes, quia 6
Domini dicebant nos verſari in Patronatu fundato ad fauorem proximiorum conſanguineorum fundatoris, nec in fundatione adeſſe verba Ciuilia denotantia legitimitatem, ſed tantummodo naturalia ac meram naturalem coniunctionem apta ſignificare, prout eſt verbum conſanguineis, Bart. *in l. tutelas num. 4. ff de capit. dimin. & in l. pronunciatio, §. familiæ ff. de verb. ſignific.* Gonz. *ſuper reg. 8. gloſſ. 5. num. 121.* Rot. *in recent. deciſ. 571. num. 4 & 616. num 2. part. 4. & deciſ 45. num. 2.* poſt Modern. Pi-
ſan. *de iurepatron.* quo caſu etiam illegitimi, & na- 7
turales admittuntur ad eius ſucceſſionem, Felin. *in cap. in præſentia n. 22. de probat.* Mantic. *de coniect. vlt. vol. lib. 11. tit 9. num. 2.* Nauar. *conſ. 4. de Iurepat.* Garz. *de benef. part. 7. cap. 15. num. 46.* Rota coram S.D.N. Innocentio X. *in Ianuen. Iuriſpatronatus 23. Ianuarij 1612. impreſſ. inter fract.* Modern. Piſan. *de iurepatron. lib. 4. cap. 4. ſub num. 81.* in qua in hac parte receſſum à contraria opinione firmata in prima deciſione coram Litta impreſſa penes Marcheſ. *de commiſſ. part. 1. fol. 1197. ſub num. 18.* idemque firmatur, *in recent. deciſ. 126. num. 1. & ſeq. part. 1. & 319. ſub num. 4. verſic. non etiam facit, & 613. ſub num. 3. verſic. fuit etiam dictum, part. 3. & in Regien. iuriſpatronatus 16. Nouembris 1640. coram Eminent. Cardinali Panzirolo.*

Nec Doctorum auctoritates in contrarium addu- 8
ctæ aliquid faciunt in præſenti, quia procedunt in caſibus in quibus fundator verbis ciuilibus vſus fuit & agnationis & familiæ decorem voluit præferre, vel ad inſtar Maioratuum, ac Primogeniturarum ſuccedendum eſſe mandauit: quo caſu fortaſſe illegitimi non eſſent admittendi, vt per Lambert. *de iurepatr. lib. 1 part. 2. quæſt. 2. princ. art. 27. fol. 120.* Rot. *in d. Ianuen. iuriſpatr. coram S. D. N. in §. non obſtat etiam quod dicebatur*, & declarat, Garz. *de benef. d.*

cap. 15. *num.* 46. *verſ. vnde ex prædictis* , *& num.* 5.
Adducuntur Contordant.
9 Minus obſtat quod hic concurrant præfati An-
dreas , & Antonius de Grado legitimi inde eſſe at-
cendos illegitimos , Gratian. *diſcept.* 218. *num.* 25.
10 Nam fuit reſponſum quod licet adſint teſtes depo-
nentes de conſanguinitate, ſeu deſcendentia præfa-
torum à Petro Rodriguez de Grado , illoſque eſſe
conſanguineos fundatori , qui teſtes , quamuis de
auditu deponant, eam valeant probare cum verſe-
mur in materia antiqua, Seraphin. *deciſ.* 76. *num.* 2.
Rot. *in recent. deciſ.* 275. *n.* 7. *part* 3. Buratt. *dec.* 172.
11 *num.* 13. Nihilominus dum contrarium probant te-
ſtes numero longè plures ſunt. Ioannis *num.* 11. *&*
22. in hac cauſa examinati , necnon alij in alia cau-
ſa pendente inter Capitulum Caurien. & Catheri-
nam Coartentque , negatiuam Parentelæ per opti-
mas rationes , idcirco cum ſint numero plures præ-
ualent teſtibus de conſanguinitate deponentibus,
nec in præſenti procedit regula , quod plus creda-
tur paucioribus de affirmatiua deponentibus, quàm
pluribus de negatiua cum iſti deponentes de nega-
tiua eam coarctent, Aretin. *in cap. in noſtra num.* 20.
& 21. *verſ. prima opinio* , & ibi Abb. *num.* 6. *in fin.*
Felin. *num.* 7. *&* 8. *de teſtib.* Gabr. *eod. tit. concluſ.* 4.
num. 2. *&* 3. *verſ. ſecus ſi eſſet negatiua.* Pacian. *de
probat. lib.* 1. *cap.* 36. *num.* 13. *& cap.* 37. *num.* 27. *&*
12 *ſeqq.* Farinac. *de teſtib. quæſt.* 65. *num.* 122. præſer-
tim quando negatiua eſt veriſimilis , Farinac. *dict.
quæſt.* 65. *num.* 39. *&* 242.
13 In præſenti autem caſu concurrit ſupradicta ve-
riſimilitudo , dum nemo ex aſcendentibus Antonij,
& Andreæ ſpatio 200. annorum probatur admiſſus
ad præſentandum quamuis fuerint admiſſi deſcen-
dentes ex fœminis longè remotiores , vt in proprijs
terminis, Rot. *dixit deciſ.* 74. *ſub num.* 9. *verſ. quini-*
14 *mo,* poſt Modern. Piſan. *de iurepatron. præſertim dum
lis mota fuit del* 1570. *à d. Capitulo Caurien.* præten-
dente dictum beneficium ſibi vendicaſſe libertatem
ob deficientiam maſculorum conſanguineorum fun-
datoris , quodque ſententiam in contrarium repor-
tauit , & nemo ex authoribus Andreæ , & Antonij
comparuere, prætenſa etiam prælatio locum eo ca-
ſu haberet, quando ex verbis, ac diſpoſitione funda-
toris Patronatus hoc eſſet expreſſum , quæ certè in
præſenti non concurrit , vt *in d. Ianuen. Iurispatron.
coram S. D. N.* & probant Garz. *de benef. d. cap.* 15.
num. 47. *verſ. & ita ſi in fundatione.* Rot. *d. dec.* 571.
num. 2. *verſ. ſimiliter part.* 4. *recent. cum ſeqq.*
15 In omnem euentum non ſufficeret quod eſſet
probata conſanguinitas ſic in genere niſi eſſet pro-
bata per gradus diſtinctos , *cap. licet ex quadam* 47.
in fin. de teſtib. ibi : *ſingulos grad.* Bald. poſt Innoc.
in cap. ſeries, num. 1. *&* 3. *eod. tit.* Anchatan. *conſ.* 52.
numer. 7. *&* 8. Lotther. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.* 11.
num. 99. Rot. *deciſ.* 381. *num.* 3. *verſ. debuiſſet etiam
part.* 1. *recent.* Coccin. *deciſ.* 105. Duran. *deciſ.* 8.
num. 4. *& in Gerunden. beneficij* 30. *Aprilis* , *&* 18.
Iunij 1640. *coram me* , quæ probationes abſolutè in
16 præſenti deſiderantur , & quamuis fundator non ſe
reſtrinxerit ad certum gradum conſanguineorum,
ſed cunctos vocauerit quo caſu ſufficere ſolam gene-
ricam probationem conſanguineorum probat Garz.
de benefic. part. 7. *cap.* 15. *ſub num.* 28. Eſcobar. *de no-
bilit. part.* 1. *quæſt.* 9. §. 3. *num.* 47. *&* 50. Rot. *in Cæ-
ſaraugustana beneficij de Linarus* 4. *Decembris* 1643.
17 *coram R. P. D. meo Bichio,* præfatam tamen conclu-
ſionem procedere dicebant Domini quando non
concurrit alter conſanguineus deſcendens ab exi-
ſtentibus in quaſi poſſeſſione præſentandi prout eſt
Ioannes de Grado: quo caſo requiri probationes per
gradus diſtinctos tradunt Mantic. *deciſ.* 88. *num.* 2.
verſicul. & quidem, & part. 1. *recent. deciſ.* 284.
num. 1. *& ſeqq.* Duran. *d. deciſ.* 8. *num.* 4 *verſ. gene-
rica enim probatio* , *& deciſ.* 74. *&* 75. poſt Modern.
Piſan. *de iurepatron. & in Burgen. Cappellania de Po-
za* 13. *Martij* 1595. *coram Blanchetto,* & in Alexan-
drina Decanatus 17. Martij 1600. coram Cardina-
li Lancelloto ſeniori relata per Garz. *de benefic.
part.* 7. *cap.* 15. *num.* 29. *&* 31. *& in Aſculana Iuriſ-
patronat.* 7. *Iunij* 1638. *coram Eminent. Cardinali
Panzirolo.*
At verò in caſu noſtro ſat eſt quod concurrat 18
Ioannes de Grado cuius Progenitor erat in quaſi
poſſeſſione præſentandi dictum Iuſpatronatus , vn-
de conſtat euidenter de illius iure, Rot. *dec.* 606. *n.* 5.
verſ. & etiam part. 3. *recent.* qui licet illegitimis, vti- 19
que enim dicitur capax Iuriſpatronatus , remanet-
que comprehenſus in vocatione facta per verba na-
turalia prout dicitur verbum conſanguineis vt in
terminis Iuriſpatronatus fundati in Hiſpania , Rot.
d. deciſ. 571. *num.* 4. *&* 616. *num.* 2. *& ſeqq. part.* 4.
recent. in Pampilonen. Capellaniæ 4. *Martij* 1622. *co-
ram bon. mem. Rembaldo* , apud Modern. Piſan. *de
Iurepatron. deciſ.* 45. *num.* 3. *cum ſeqq.* vbi ſignanter
num. 6. ponderatur quod ex conſuetudine regionis, 20
ſeu lege peculiari illarum partium , illegitimi quo-
que gaudent nobilitate progenitorum non ſecus, ac
legitimi ita vt veniant appellatione eorum qui ſunt
de familia, domo, & Caſata, Azeuedo *conſ.* 24. *n.* 27.
& 29. Garz. *de benef. d. cap.* 15. *num.* 15. *num.* 49.
verſ. videtur tantum , *qui licet infra* , *num.* 51. hoc li- 21
mitet in Iurepatronatus , in quo ſucceditur ad in-
ſtar maioratus , limitatio non applicatur caſui no-
ſtro , dum in præſenti præſentarunt ſimul Petrus &
Anna filij Catherinæ, vnde pater non ſuccedit in hoc
patronatu ad inſtar Maioratus primogenito ſoliti
deferri , Molin. *de primogenit. lib.* 1. *num.* 2. *&* 3. *cum
ſeq. & cap.* 2. *n.* 2. 3. *&* 4. *eod. lib.* 1.
Nec pariter obſtat quod d. Ioannes de Grado ſit 22
filius Clerici, quia ex teſtibus datis conſtat illum
fuiſſe progenitum , antequam pater ſacris ordinibus
eſſet inſignitus , vt cenſuit , Rot. *in d. deciſ.* 319.
ſub num. 4. *verſ. non etiam facit part.* 3. *recent.* præfa-
taque magis ſtringunt ſtante legitimatione Ioannis
à Rege Catholico reportata cuius vigore quamuis
pateretur difficultatem pro reportanda admiſſione
ad huiuſmodi ius tanquam ſpiritualitati annexum,
negari tamen non poteſt, quin eius conditio hono-
rificentior , & nobilior facta fuerit vt per Garz. *de
benefic. part.* 7. *d. cap.* 15. *ſub num.* 45. *verſ. vel Regia
& verſ. de quibus apparet,* Lap. *de illegitim. com.* 3. § 1.
num. 43. *verſ. legitimatio autem* , legitimatos verò à 23
Principe licet ſæcolari ſuccedere etiam in iurepa-
tronatus iuxta veriorem opinionem tradunt con-
geſti per Modern. Piſan. *de iurepatron. lib.* 4. *part.* 1.
cap. 2. *num.* 7. præſertim in Hiſpania vbi nati ex ſo- 24
luto , & ſoluta ſuccedunt etiam non obſtante bulla
Pij V. S. M. legitimis non extantibus, vt in præſen-
ti, vigore *l. Taur.* 10. *in fin.* & in puncto dixit, Rot.
deciſ. 319. *num.* 5. *part.* 3. *recent.*
Ideo , cum ſententiæ , quæ fecerunt tranſitum
in iudicatum ſint validæ , & iuſtæ ex prædictis re-
ſtitutio in integrum fuit, hodie meritò denegata
Vtraque parte informante acerrimè, &c.

Peruſina

Peruſina Reintegrationis.

Veneris 17. Martij 1645.

ARGVMENTVM.

Quando fœminæ, vel illarum deſcendentes rëintegrentur ad fideicommiſſum, à quo per ſtatutum fuerunt exeluſi.

SVMMARIVM.

1 *Referunt deciſionem circa reintegrationem.*

2 *In materia reintegrationis ad fideicommiſſum attenditur ſtatutum vrgens tempore delata ſucceſſionis.*

3 *Statutum non tangit caſus præteritos.*

4 *Neque caſus futuros, quando illi dependent à præteritis.*

5 *Non enim cenſendum eſt ſtatutum voluiſſe tollere ius alteri quæſitum*, num. 6.

7 *Quomodo ex ſtatuto ſuccedere poſſint fœmina deficientibus maſculis.*

8 *Sublato impedimento ſucceſſionis fœminarum illa reintegrantur ad ſucceſſionem.*

9 *Si executio ſtatuti eſt ſuſpenſa aliquo impedimento, eo ſublato eſt inſpiciendum tempus quo ſuſpendi incepit.*

10 *Caſus in quo indubitatum eſt ſtatutum non reſpicere caſus præteritos, ſed tantum futuros.*

11 *Ius quæſitum ex ſtatuto antiquo poteſt per nouum ſtatutum tolli.*

12 *Quod intelligitur ſi tantum in ſpe quæſitum ſit, non ſi in re quæſitum ſit.*

13 *Deputatio peritorum ad reformandum ſtatutum antiquum non probat cum effectu reformationem, ac publicationem reformationis.*

14 *Renouatio confirmationis ſtatutorum antiquorum alias confirmatorum peti poteſt.*

15 *Reſolutio eorum, de quibus agitur eſt neceſſario probanda.*

16 *Vt ſtatuta obligent, requiritur illorum publicatio, & obſeruantia.*

17 *Ex verbis temporalibus in capite excluſiuo appoſitis non deducitur reintegratio deſcendentium.*

18 *Niſi conſtet de voluntate ſtatuti reintegrandi.*

DECISIO CCLV.

1 BInis in hac cauſa deciſionibus emanatis inter plures alias in prima ſub die 7. Iunij 1638. firmatum fuit in materia reintegrationis eſſe attendendum ſtatutum nouum tribus fundamentis. Primum quod in dicta materia reintegrationis tempus delatæ ſucceſſionis attendendum ſit cuin non ipſa origo, ſed perfectio ac compimentum ſit inſpiciendum non verò tempus extinctionis lineæ maſculorum. Secundum quod ſtatutum nouum in ordine ad reintegrationem deſcendentium ex fœminis non contineat diſpoſitionem noui iuris inductiuam, quinimo antiqui declaratoriam iam inde caſum de præterito comprehendat reſpectu effectus quem expectat de futuro. Tertium demum quod ſtatutum nouum vigeret ante annum 1520. & ſic ante obitum Beneueniatis Ramazani ad cuius bona reintegratio petitur.

In ſecunda deciſione ſub 29. Aprilis 1641. cauſa pluries diſcuſſa à dicta prima deciſione fuit receſſum, & ſigillatim reſponſum prædictis tribus fundamentis, in conflictu harum deciſionum, dubitaui hodie, cui ex dd. deciſionibus eſſet ſtandum, & DD. dixerunt eſſe ſtandum in deciſis ſub die 29. Aprilis 1641. approbando reſponſiones datas ad dicta tria fundamenta primæ deciſionis, quæ non eſt
cur repetantur, remanſit enim inconcuſſum, quod 2
in materia reintegrationis attendendum veniat ſtatutum vigens tempore delatæ ſucceſſionis, ad cuius bona petitur reintegratio, prout euenit in præſenti, vt de communi teſtantur, Gabr. *conſ.* 42. *num.* 49. *cum ſeqq. lib.* 2. Honded. *conſ.* 16. *num.* 13 *lib.* 1. *colleg. Bonon. inter conſ.* Honded. 14. *num.* 26. *lib.* 2. Rot. *dec.* 142. *num.* 1. *part.* 2. *diuerſ.*

Quapropter cum dictus Beueniates deceſſerit de 3
anno 1620. ad cuius hæreditatem reintegratio petitur, & tunc vigeret ſtatutum antiquum diſponens de modo ſuccedendi per viam reintegrationis indubitati iuris eſt illud eſſe attendendum, non autem ſtatutum poſtea ſuperueniens; vnde præſens caſus non poteſt ſubiacere diſpoſitioni noui ſtatuti, cum illud non tangat caſus præteritos, aut effectus de præterito conſummatos, *l. leges & conſtitutiones, Cod. de legib. cap. fin.* vbi notat omnes, *de conſtit.* Cephal. *conſ.* 461. *num.* 28. *& ſeqq.* Vaſq *de ſucceſſ. creat. lib.* 2. §. 18. *num.* 284. cum aliis in deciſione
hodie confirmata. Quinimo nec caſus futuros eſt 4
aptum comprehendere, quando illos reſpicere non poteſt abſque eo, quod tangat præteritos, Felin. *in d. conſ. fin. num.* 11. *verſ.* 2. *declaratio de conſtit.* Burſatt. *conſ.* 214. *num.* 18. Gabr. *conſ.* 16. *num* 10. *lib.* 2. Menoch. *conſ.* 240. *num.* 5. Alderan. Maſcard. *de interpret. ſtatut. concluſ.* 13. *num.* 54. Magon. *dec Lucen.*
88. *ſub num.* 22. cum non veniat cenſendum voluiſ- 5
ſe ſtatutum tollere ius alteri quæſitum nedum ſpe, ſed re ipſa, Felin. *ibid. verſ. prima eſt.* Angel. *conſ.* 53. *num.* 5. Alb. *conſ.* 554. *num.* 2. Menoch. *d conſ* 240. *num.* 8. *& in puncto.* Gabr. *conſ.* 42. *num.* 49. *&* 50. *lib.* 2. Honded. *conſ.* 16. *num* 19. *&* 28. *lib.* 1. *Colleg. Bonon. inter conſ. Honded.* 14. *num.* 36. *&* 48. *verſ. hinc conſtat vbi reprehenditur.* Oddus *in contrarium allegat. conſ.* 13. *lib.* 2.

Nihil obſtat quod lex noua comprehendat etiam 6
præterita, quæ reſpiciunt perfectionem, ac complementum in futurum poſt ipſius legis publicationem, quia dicebant Domini hanc limitationem non applicari caſui noſtro, ex eo quod hæreditas d. Beueniatis ſtatim ſecuta illius morte fuit delata, & acquiſita eius filiis maſculis excluſa Andrea filia ab eo dotata dum viueret, necnon omnibus ab ea deſcendentibus, vt in antiquis ſtatutis vulgari, & Latino cautum extabat, quarum quidem iuri quæſito non veoit cenſendum fuiſſe præiudicatum per ſubſequentes ſtatuti conditores, dum hoc ſpecialiter non expreſſerunt, Abb. *conſ.* 554. *ſub num.* 2. Laderch. *conſ.* 42. *num.* 7. Gabr. *conſ.* 16. *num.* 32. *lib.* 2. *Colleg. Bonon. d. conſ.* 14. *num.* 30. *& ſeqq. verſ.* 2. *& ſub num.* 47. Rot. *in Peruſina reintegrationis* 5. *Maij* 1597. *coram Penia impreſſ.* apud Gilian. *ad ſtatut.*
Peruſ. deciſ. 15. & licet ex verbis eiuſdem ſtatuti 7
fœminas excludentis ibi; *Sin tanto de ſopravinera alcun Maſchio delli predetti*; cenſeantur duntaxat temporaliter excluſæ, ac proinde reſeruatum ius illarum ſucceſſionis maſculis deficientibus, tamen hanc limitationem in puncto dicti ſtatuti, negat, Bart. *conſ.* 20. factum ſic ſe habet *num.* 2. *verſ. ad hoc reſpondeo, lib.* 1. ſequitur dictum Collegium Bonon. *d. conſ.* 14. *ſub num.* 51. *& ſequenti verſic. nec dicatur, & ſub num.* 87. *verſic. vltra quod inter conſ. Honded. lib.* 2.

Rurſus

8 Ruſſus remanſit indubitatum per mortem ac de-
ficientiam maſculorum non acquiſitum fuiſſe ius
fœminis à ſtatuto excluſis, ſed fuiſſe benè remotum
impedimentum ex illius diſpoſitione temporaliter
proueniens, quo remoto illas ſuccedere in hæredi-
tate dotantis ex proprio iure illis ab initio de tem-
pore eius mortis competenti perinde ac ſi nunquam
fuiſſent excluſæ inde dicuntur reintegrari, nempe
ad primæua iura reponi, ſiue reſtitui, vt optimè
comprobat, Honded. *conſ.* 16. *ſub num.* 18. *verſ. an*
9 *hoc caſu reintegrationis, lib.* 1. inde inferebatur hic
agi de actu in eius ſubſtantia omnino perfecto à
die obitus Beueniatis præfati, quamuis ſola illius
executio, quoad fœminas fuerit ſuſpenſa atque de-
lata in tempus deficientiæ maſculorum, idcirco eſ-
ſe iudicandum ſecundum diſpoſitionem, ac nor-
mam ſtatuti antiqui vigentis de eo tempore, vt per
gloſ. *in clem.* 2. *in verb. in poſterum in fin. verſ. quod
dixi* 2. *de ætat. & qualit.* Bart. *in l. omnes populi ſub
num.* 44. *verſ.* 1. *caſu, & in verſ. aut actus perfectus
eſt, ff. de iuſt. & iur.* Bald. *in l. illam ſub num.* 2. *verſ.
ex hoc arguitur, Cod. de donat.* quam ſequitur Rot.
deciſ. 142. *ſub num.* 1. *part.* 1. *diuerſ.* Felin. *in cap.
fin. ſub num.* 11. *in fin. verſ. & ſecunda declaratio, ex-
tra de conſtit.* latè Honded. *d. conſ.* 16. *n.* 18. *& ſeq.
lib.* 1. Gabr. qui alios cumulat, *d. conſ.* 16. *à n.* 33. *&
ſeqq. verſic. ſecundum fundamentum lib.* 2. Buratt.
deciſ. 930. *ſub num.* 9. *verſ. quartò quia & ſeq.*

10 Sed ceſſat omnis ſcrupulus ex lectura d. noui
ſtatuti, dum conſtat intentionem ſtatuentium eam
fuiſſe, vt comprehenderet fœminas dotatas vel do-
tandas à perſonis, tunc viuentibus vel aliis in futu-
rum non autem à perſonis antea defunctis, quarum
hæreditates iam fuerant delatæ, ac acquiſitæ maſ-
culis iuxta diſpoſitionem antiquorum ſtatutorum
ex illis verbis ibi: habeat locum in futuris nego-
tiis, & caſibus non autem in præteritis, aut præſen-
tibus vnde remanſit indubitatam diſpoſitionem no-
ui ſtatuti caſus præteritos non poſſe comprehen-
dere, in puncto, Gabr. *d. conſ.* 42. *num.* 51. *& ſeqq.
verſ. maximè ſtante decreto, lib.* 2. Hond. *d. conſ.* 16.
ſub n. 13. *lib.* 1. *verſ. imo ex eo contrarium* d. Colleg.
Bonon. *d. conſ.* 14. *num.* 37. Rot. *deciſ.* 142. *num.* 4.
verſ. Præterea & ſeq. & deciſ. 158. *ſub num.* 4. *part.* 2.
diuerſ.

11 Nec pariter obſtat, quod ius perpetuæ excluſio-
nis deſcendentium ex fœminis fuerit quæſitum maſ-
culis ex alio antiquo ſtatuto, potuerit inde tolli,
ac reuocari per ſtatutum nouum, vt tradit Bald. *in
l. leges, & conſtit. ſub num.* 6. *verſ. credo tamen, C. de
legib.* quem ſequitur Socin. iun. *conſ.* 21. *ſub num.* 11.
12 *verſ. reſpondit notabiliter, lib.* 1. Nam fuit reſponſum
præfatos Doctores loqui in terminis noui ſtatuti
diſponentis circa idem incompatibile diſpoſitum
in primo ſtatuto, in quo ius, quod tollebatur erat
ſolum in ſpe eo quod non fuiſſet executioni de-
mandatum primum ſtatutum, in præſenti verò ius
quoad perpetuam excluſionem deſcendentium ex
fœminis erat re ipſa quæſitum maſculis ante editum
nouum ſtatutum, quod in hac parte inuenit con-
ſummatam executionem antiqui, Dec. *in cap. fin. ſub
num.* 44. *& ſeqq. extra de conſtit.* Burſatt. *conſ.* 214.
num. 18. *verſ. Addo quod.* Magon. *deciſ. Lucen.* 88.
n. 22. Rot. *dec.* 142. *&* 158. *part.* 2. *diu.* late Honded.
d. conſ. 16. *à num.* 25. *ad* 29. *lib.* 1. *Colleg. Bonon. d.
conſ.* 14. *num.* 37. *lib.* 2. *eiuſdem.* Gabr. *d. conſ.* 42.
num. 52. *lib.* 2.

13 Vana fuit reputata prætenſio quod ſtatutum no-
uum vigeret de tempore obitus dicti Beueniatis
Ramazani ſequuta del 1510. dum ex facto conſti-
tit illud vna cum cæteris reformatis fuiſſe confir-
matum per S.M. Clem. VII. de anno 1523. & ſuc-
ceſſiuè eodem anno publicatum, eorumque indicta
obſeruantia ſum. Lucæ de Angelis *num.* 1. *&* 2. &
quamuis del 1510. & 1511. fuerint deputati Do-
ctores ac alij pro reformandis antiquis ſtatutis, non
inde tamen infertur, quod fuerit facta cum effectu
illorum reformatio, ac publicatio de dicto tem-
pore mortis d. Beueniatis Gabr. *d. conſ.* 42. *ſub n.* 46.
& 48. *lib.* 2. Rot. *dec.* 780. *n.* 8 *verſ. a ratio part.* 1. *di-
uerſ.* Preces autem porrectæ per Oratores Peruſinos 14
S. M. Leoni X. del 1513. vna cum Breui reportato
pro confirmatione ſtatutorum reformatorum dictæ
ciuitatis nil faciunt cum hæc omnia referri poſſint
ad alia ſtatuta ac ordinamenta antecedentia eiuſ-
dem ciuitatis, quæ plura erant, cum non ſit incon-
ueniens, quod fuerit petita renouatio confirma-
tionis ſtatutorum antiquorum alias confirmato-
rum, vt ait Bald. *conſ.* 112. *num.* 7. *lib.* 1. nec prædi- 15
cta concludunt perneceſſe quod ſentiant de his de
quibus agitur, vt eſſet neceſſario probandum Gabr.
conſ. 42. *d. num.* 46. *verſ. multò magis, & num* 48. *verſ.
ergo liquet lib.* 2. Vlterius non probatur publicatio, 16
ac obſeruantia nouorum ſtatutorum, niſi ab anno
1523. vt ex publicatis edictis, vnde antea non li-
gabant ſubditos iuxt. text. *in auth. vt facta conſti-
tutiones, & in* §. 1. *& notatur in l. omnes Populi, ff. de
iuſt. & iur. & in cap. cognoſcentes,* vbi Dec. *ſub n.* 15.
& alij extra de conſt. & per gloſ. & Doct. *in proœm.
Clementinorum cum concordant.* Decian. *conſ.* 8. *ſub
num.* 84. *lib.* 1. Gabr. *d. conſ.* 42. *ſub d. num.* 46. *&*
48. *lib* 2.

Demum toto cœlo aberrare, & decipi deſcen- 17
dentes ex fœminis dictum fuit dum prætendunt re-
integrationem ex antiquo ſtatuto, ex quo illud in
capite excluſiuo non vtitur verbis ſuſpenſiuis, ſeu
denotantibus temporalem excluſionem, quando lo-
quitur de deſcendentibus, ſed ſolum quando agit
de excluſione fœminarum, præſertim dum adeſt
peculiare capitulum ſtatuti diſponentis de reinte-
gratione, ſub quo non deſcendentes ſed fœminæ
tantum includuntur non poteſt inde reintegratio
deduci ex verbis temporalibus in capite excluſiuo
appoſitis, Gabr. *d. conſ.* 42, *num.* 55. *&* 56 Honded.
d. conſ. 16. *num.* 58. vbi ex ſententia Aym. *conſ.* 127.
num. 12. *in fin. declarat conſ.* 10. Socein. *allegatum*,
pro altera parte procedere quando conſtat de vo-
luntate ſtatuentium reintegrandi deſcendentes,
lib. 1. & in fortioribus terminis Giouagn. *conſ.* 70.
num. 54. *lib.* 1.

Et ita reſolutum, &c.

Ariminen. Fideicommiſsi.

Lunæ 27. Martij 1645.

Argumentum ex Summariis.

1 *Obiectiones quædam contra mandatum executiuum hic relatum.*

2 *Impenſa non allegata, neque probata detrahenda non ſunt.*

3 *Neque ſufficit probare eſſe factas, niſi à petente factas eſſe probetur.*

4 *Præſertim contra exceſſum executoris, & tunc enim plenè probandum eſſet.*

5 *Quando in liquidatione fructuum reſeruantur aliqui fructus ſufficientes ad competentienem ex-
penſa*

penſarum nullum praiudicium fit, neque poteſt dici nulla executio pro fructibus.

6 *Mandatum de deliberando rem ſubhaſtatam non citato procuratore debitoris, vel abſentia ipſius non probata nullum.*

7 *Mandatum ad lites praſumitur ex eo quod aliquis comparuit, & litis expenſas fecit.*

8 *Ex mandato facto alicui an probetur reuocatio mandati alterius non acceptati.*

9 *Stante primo procuratore non reuocato non eſt citandus ſecundus.*

10 *Citatio inualida per affixionem in valuis ſi citatus compareat, confirmatur, & omnis defectus ſuppletur.*

11 *Statutum circa ſolemnitates latum pro iudicibus loci non ligat S. R. P. cum ipſa proprium ſtylum ſequatur.*

12 *Tres licitatores requiruntur vt deliberari poſſit vt licitata ex mandato Aud. Cam. non vero R. Rom.*

13 *De iure communi requiritur, quod certo tempore ſub haſta maneat res licitata: non tamen requiruntur plures licitatores.*

14 *Si non fuerit probata nullitas executionis, non praſumitur ſpolium, ſed pro iudice, & executione praſumptio eſt.*

15 *Si pro quacunque nullitate, & iniuſtitia concederetur remedium ceſſaret remedium dicendi de nullitate, & iniuſtitia.*

16 *Parti exiſtenti in bona fide iudicem ritè ac rectè proceſſiſſe non poteſt apponi exceptio quo minus ad vlteriora procedunt.*

17 *Spolium reſultans ex pratenſis cauſis iniuſtitia, & nullitatis non poteſt opponi ad impediendam executionem.*

18 *Secus ſi ſpolium ſit attentatum, & violentum.*

DECISIO CCLVI.

ESſe procedendum ad vlteriora fuit hodie reſolutum cum mandatum aotale relaxatum pro ſcut. 1250. pro fructibus domus decem annorum in parte executioni demandatum optimè iuſtificetur ex deciſione emanata coram R.D. M. Decano 16. Ianuarij 1643.

1 Nec obſtat exceptio prætenſi ſpolij, hocque deductum fuit primo quod liquidatio fructuum facta legatur in d. ſumma iuxta quantitatem penſionum conuentarum in locatione facta d. domus de anno 1621. ad decennium, nulla tamen habita ratione impenſarum communiter faciendarum pro domus reparatione vt animaduertit Rota coram, Buratto *deciſ.* 678 *ſub num.* 4. *& ſeq.* Dutan. *deciſ.* 272. *ſub num.*4. *in fin. verſ. nec demum.* Secundus quod mandatum de deliberando fuerit relaxatum non citato legitimo Procuratore qualis erat Præparata. Tertiua demum ex non obſeruantia formæ præſcriptæ à ſtatuto Arimini in ſubhaſtationibus.

2 Nam ad primum fuit per DD. reſponſum pro parte Bonifacij Gambuccij non ſolum non fuiſſe probatum factas fuiſſe quinimo neque allegatas tales impenſas, neque petitam detractionem, vt euenit in caſu præfatarum deciſionum Buratti, & Dutani idcirco merito, & legitimè fuiſſe, deuentum ad liquidationem in d. ſumma necnon mandati relaxationem, Bart. *in l. cum ſeruus, ff. de verb. obligat.* Bald. *in l. fin. §. in computatione, num.* 2. *Cod. de iur.*

3 *deliber.* Buratt. *deciſ.* 294. *num.* 1. ita, & taliter vt non ſufficiat docere, quod impenſæ factæ fuerint, dum ab alio fieri potuerunt, Paul. de Caſtr. *conſ.* 270. *num.*4. *lib.*2. Burſatt. *conſ.* 330. *num.* 96. *lib.*3. Houded. *conſ.*85. *num* 41. *lib.* 1. Gratian. *diſcept* 195. *num.*1. *&* 2. & cenſuit Rot. *in Romana fideicommiſſi de ſpiritibus* 12. *Ianuarij* 1643. *coram R. P. D. meo*

Bichio, præſertim cum agatur de conuincendo ex- 4
ceſſu executionis plenè, & concludenter probando, *l.* 2. *de probat.* Gig. *de penſ. quaſt.* 9. *num.* 10 Rot. *deciſ.* 45. *de appellat. in nou. & deciſ.* 306. *num.* 26. *part.* 2. *recent.*

In omnem caſum dum in dicta deciſione tantum- 5
modo legitur facta liquidatio fructuum per decennium, & pro antecedenti, & ſubſequenti tempore præſeruatio facta legitur, nullum propterea fuit allatum præiudicium Gambuccio, cui ſatis dicitur conſultum dum fructus plurium aliorum annorum detinet ad quorum reſtitutionem adhuc reperitur condemnatus, in quorum liquidatione benè poterit haberi ratio integri temporis expenſarum, earumque fieri detractio ſiue compenſatio, quatenus illi locum eſſe conſtiterit, Rot. *dec.* 391. *n.*5. *part.* 5 *rec* & melius *dec.*249. *n.*21. *verſ. reliqua verò detractiones, p.*6. *rec.*

Minus obſtat ſecundum obiectum circa defe- 6
ctum mandati Procuræ, dum non legitur citatus Præparata, quem vti Procuratorem alias Maſij ignouerunt, ſed tantum Sabatinus de cuius mandato non conſtat, & quod plus eſt aduerſus dictum Sabatinum tanquam abſentem fuit proceſſum per contradictas ad Valuas, non probata abſentia vt requirebatur, Rot. *dec.*486. *n.* 3. *verſ. hoc enim part.* 2. *rec.*

Quandoquidem illud ceſſat dum de mandato Sa- 7
batini præſumpto conſtitit, ex quo idem ſemper in principio, medio, & fine litis comparuit expenſas fecit procuratorio nomine: quibus concurrentibus mandatum præſumi Rota cenſuit, vt penes Caſſad. *dec.*3. *n* 4. *de procur.* Seraphin. *dec* 933. *n* 2. *& part.*2. *recent. dec* 440. *n.*6. *in fin.* Add. ad Greg. XV. *dec.* 330. *n.*5. cum alijs per Add. ad Buratt. *dec.* 593 *n.*14. *&* 16.

Nec reuocatio d. mandati præſumpti in præfato 8
Sabatino probatur inconcuſsè per exhibitionem mandati facti in perſonam Præparatæ, dum nõ conſtat illud fuiſſe ab eodem acceptatum, vt notat Caſtren. *in l. cum Prætor ſub n.*6. *verſ. tu dic hoc verum, ff. de iudic.* idcirco potius venit dicendum non conſtare de mandato Procuræ in perſonam d. Præparatæ.

Vnde iure quidem Maſij Præfati diſſerunt illum ci- 9
tare comperto, quod Sabatinus verus extabat Procurator, talemque eſſe probant impenſæ, & acta ſubſequuta, ita vt cenſeatur potius reuocatus d. Præparata, quatenus aliquando Procurator extitiſſet, Bald. *in l. ſi quis* 31. *§. Iulianus n.*5. *ff de Procur.* Rot. *dec* 364. *n.*2. *part.* 1. *recent.* Gregor XV. *dec* 548. *n.*4. & quam- 10
uis Sabatinus in decreto ad videndum mandati deliberari fuerit citatus per affixionem ad Valuas, tamen quia poſt eius reditum inſtitit pro reuocatione d. decreti deliberationis, Iudex verò decretum confirmauit ex hac noua comparitione Procuratoris, & ex denegata reuocatione decreti deliberationis, proceſſus ſuſtinetur, quamuis prius affixionem, idem Procurator tantum citatus fuiſſet, Greg. XV. *deciſ.*27. *n.* 3. cum per comparitionem citati purgetur omnis defectus citationis, Lancellot. *de attent in præfat. part.*1. *c.*4. *n.*118 *& ſeqq.* Seraph. *dec.*141. *n.*4. Rot. *dec.*81. *num* 4. *& deciſ* 95. *num.* 1. *& deciſ.*99. *num.*2. *&* 736. *n.*1. *part.*2. *recent.*

Nec pariter obſtat tertium obiectum circa inob- 11
ſeruantiam formæ requiſitæ à ſtatuto Arimini dum illud loquitur de executionibus in vim ſententiarum latarum à iudicibus Arimini, vt legitur in principio ibi in cauſa iudicati à poteſtate vel eius Iudicibus, ſeu alijs officialibus communis Arimini; ideo locum

cum ſibi non vendicat in executione facta vigore
mandati Sacræ Rotæ Romanæ, cuius ſtylus in præ-
fatis deliberationibus ſeruari ſolitus debuit à Iudice
per Rotam in partibus de legato obſeruari, Put.
dec. 122. num. 1. lib. 1. in correct. poſt Iaſon. *in l. & ſi
Prætor, col. 1. ff. de iuriſd. omn. Iudic.* Buratt. *dec.* 170.
n. 13. Greg. XV. *deciſ.* 251. *n.* 11.

12 Nec facit quod fuerit proceſſum ad deliberatio-
nem non præuiis tribus licitatoribus, vt per Rot.
coram me in Perusina Spolij, *deciſ.* 113. *num.* 14.
*part. 7. recent. verſ. & licet dicatur, & in Anconitana
Prædij* 18. *Iunij* 1642. *& in Lauretana domus* 10. *Iu-
nij* 1644. *coram R. P. D. meo Bichio*, fuit enim ani-
aduerſum quod hic numerus licitatorum requira-
tur quidem à tribunali, A. C. vt ex lectura præfa-
tarum deciſionum manifeſtè liquet, & aliarum de-
ciſionum adductarum pro nullitate ſubhaſtationis
ex hoc capite, quæ omnes loquuntur in terminis
ſubhaſtationum factarum vigore mandati A. C. at
verò ſtylus ille tribunalis A C. non egreditur illius
tribunal cum reſpiciat ordinatoria, Gregor. X V.
dec. 352. *num.* 7. vbi Adden. *n.* 11.

13 In præſenti autem actum fuit in vim mandati,
totalis, vbi talis ſtylus non probatur, vnde ius com-
mune venit ſeruandum, in quo licet diſponatur,
quod maneant ſub haſta certo tempore nullibi ta-
men cautum reperitur, quod debeant plures licita-
tores interuenire: imo text. *in l. à D. Pio, §. ſi pignora,
ff. de re iud. & in l. Ordo, C. de execut. rei iud.* loquun-
tur de emptore in numero ſingulari, quo non reper-
to mandant pignus adiudicari Creditori: prout de
emptore in numero ſingulari loquitur Caſtr. *in l. pro
debito in fin. Cod. de bonis author. Iudic. poſſiden.* Ma-
nent. *dec.* 17. *num.* 25. & clarius Bartol. *in l. licita-
tio num. 5. ff. de public.* ait non eſſe faciendum ſecun-
dum bannimentum ſi aliquis adfuit oblator in ter-
minis ſubhaſtationis, ob quas rationes licet Rot. *in
Romana Vinea* 16. *Iunij* 1643. *coram D. meo Carillo*,
nullitatem ex defectu trium licitatorum indefinitè
attulerit eam tamen noluit approbare in repoſitio-
ne eiuſdem deciſionis 3. Iunij 1644. coram D. M.
Ottobono cum ſatis ſit, quod congruum tempus
fuerit expectatum, vt per Bald. *in l. Ordo num. 4 verſ.
item noto C. de execut. rei iudic.*

14 Quibus ſtantibus cum clarum ſit non probatam
extare, euidentem nullitatem, ſiue iniuſtitiam man-
dati, ac illius executionis, prout requiritur ceſſat
meritò obiectum Spolij, dum pro Iudice, ac execu-
tione præſumitur, donec exter contrarium declara-
tum, Pontan. *de Spol. lib. 2. ſub n.* 181. *verſ. quod ſi
prætenderetur.* Susd. *conſ.* 39. *n.* 7. *verſ. his non obſtantib.*

15 cum alias ſi hoc remedium pro quacumque nullita-
te, & iniuſtitia ſententiarum concederetur, eſſet pe-
nitus ſublatum remedium ordinarium dicendi de
nullitate ac iniuſtitia ſententiarum vt animaduertit,
Rot. *in Romana de Bombellis* 31. *Maij* 1613. *coram Sa-
crato, & in rec. dec.* 674. *ſub n.* 3. *verſ. interim ſtante
turbiditate part.* 1. *&* 646. *part.* 2. *&* 668. *ſub n.* 2.
part. 3. Caualer. *dec.* 337. *n.* 1. Buratt. *dec.* 327. *n.* 4.

16 Dicebant etiam Domini nos non verſari in præ-
tenſo Spolio per ipſoſmet Maſios commiſſo immò
nec illos habuiſſe de eo notitiam, quinimo extitiſſe
in bona fide, dum iuſte credere potuerunt ac debue-
runt Iudicem ritè, & rectè proceſſiſſe, vnde talem
exceptionem eis non obſtare; quominus ad vlteriora
ſit procedendum, Præpoſit. *in c. monit. ſub n. 9. verſ.
aut erat nata per ſententiam, &c.* ibique Franc. *n.* 9.
verſ. extra gloſſ. de appell. Gregor. XV. *deciſ.* 336. *ſub
num.* 8. *& ſeqq. verſ. dicebant tantum Domini*, à qua
deciſione licet fuerit receſſum, vt ex deciſione 525.
eiuſdem, in ea tamen fuit confirmata hæc conclu-
ſio, vt ibi legitur, *num.* 1. *&* 2.

Rurſus fuit animaduerſum quod etiam ſi excita- 17
ta obiecta aliquid releuarent, non eſſe tamen apta
ad inducendum Spolium violentum, ſiue attenta-
tum, ſed ad ſummum merum Spolium Iudiciale re-
ſultans ex prætenſis cauſis iniuſtitiæ ac nullitatis,
quod non poteſt opponi ad impediendam executio-
nem prædicti mandati pro reſiduo ſummæ realiter
debitæ contra alia bona Gambuccij, ſed ſeparatim
competenti remedio eſſe cognoſcendum vt in pro-
priis terminis cenſuit, Rot. *dec.* 718. *&* 723. *part.* 1.
diuerſ. Gregor. X V. *deciſ.* 281. *per tot.* & perbelle
improbat Pontan. *de Spol. lib. 3. ſub n.* 163. *verſ. à
violentia autem*, & alios refert Addit. ad Buratt.
deciſ. 731. *n.* 8.

Vltimò non obſtant deciſ. Seraph. 732. *ad fin.* & 18
S. M. Greg. X V. ac aliæ in contrarium adductæ cum
procedant in caſibus, in quibus agebatur de Spolio
attentato, vel alias cum peculiari violentia com-
miſſo, in quibus terminis loquuntur, vt ex earum
lectura manifeſtè liquet, vt ex deciſ. Seraphin. *n.* 6.
verſ. videtur enim violentia, &c. Greg. X V. *ſub n.* 6.
& ſeqq. verſ. accedit quod poſſeſſio capta fuit; & opti-
mè comprobat Crauett. *conſ.* 302. *num.* 3. *verſ. hoc
ita præſuppoſito*, non verò quando agitur de ſimplici
prætenſo Spolio iudiciali ex ſola aſſerta iniuſtitia
vel nullitate deducto, vt in ſupradictis deciſionibus,
alias enim diſtrueretur diſtinctio à Rota recepta
inter Spolium violentum, vel attentatum, & ſim-
plex iudiciale, de qua *in deciſione* 552. *num.* 1. *&
ſeqq. part.* 1. *diu.* Duran. *dec.* 272. *ſub n.* 2. *verſic. &
fuit reſolutum, & dec.* 454. *ſub n. 6. verſ. augetur*, cum
aliis relat. per Add. ad Buratt. *dec.* 731. *n.* 1.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Vineæ.

Veneris 28. Aprilis 1645.

ARGVMENTVM.

Emphyteuta eſt manutenendus in poſſeſ-
ſione rei emphyteutæ, niſi caduca fuerit
effecta, & quomodo intret caducitas.

SVMMARIVM.

1 *Per clauſulam conſtituti transfertur poſſeſſio.*
2 *Etiam ad effectum manutentionis concedenda.*
3 *Ex mandato de aſſociando in poſſeſſionem etiam probatur poſſeſſio præcedens.*
4 *Mandatum nullum de aſſociando non priuat poſſeſſione, neque ſpoliat.*
5 *Pacta in inueſtitura appoſita ſunt ſeruanda.*
6 *Caducitas emphyteuſis ob canones non ſolutos vt declaretur, requiritur Dominum directum declaraſſe acceptationem deuolutionis.*
7 *Ad quam declarationem in procuratore requiritur ſpeciale mandatum.*
8 *Et declaratio iſta debet intimari emphyteutæ, cui eſt præiudicialis.*
9 *In præiudicialibus requiritur certa, & indubitata ſcientia.*
10 *Sine interpellatione non contrahitur mora, neque incurritur pœna.*
11 *Caducitas intrat propter moram ſolutionis penſionum duorum annorum.*

22 Solu

12 *Solutiones facta ab emphyteuta cenſentur facta in cauſa duriorem ſcilicet penſionem debitorum, neque intret caducitas.*

13 *Et non cenſetur facta in cauſam expenſarum, in quibus non adeſt cameralis obligatio.*

14 *A caducitate excuſat qualibet credulitas, & cauſa minus iuſta.*

15 *Receptio penſionis remittit caducitatem precedentem.*

16 *Pro euitanda caducitate omnis interpretatio poſſibilis eſt facienda.*

DECISIO CCXLVII.

1 ANTONIO Giano dandam eſſe manutentionem Vineæ controuerſæ fuit hodie reſolutum, cum de illius poſſeſſione conſtet ex clauſula conſtituti appoſita in inſtrumento inueſtituræ conceſſionis in emphyteuſim huius vineæ per Capitulum, & Canonicos Sanctæ Mariæ in via lata del 1633. per quam clauſulam fuit in eumdem Antonium Gianum tranſlata vera, & realis poſſeſſio d. Vineæ, *l. quod meo*, vbi communiter Doct. *ff. de acquir. poſſeſ. l. legatum 114, ff. de leg. 2. l. à Titio, ff. de fact.* Surd. *conſ.* 221. *num.* 34. Honded. *conſ.* 42. *num.* 37. *lib.* 1. Afflict. *decis.* 139. *num.* 9. Duran. *decis.* 49. *num.* 3.
2 *& 4. par. 6. recent. decis* 131. *num* 2. Etiam ad effectum vt d. Giano veniat concedenda manutentio latè Tiraquell. *de conſtit. part. 2. ampliat. 1. num. 1. cum ſeq.* Rot. *in recent. deciſ.* 270. *num.* 1. *part.* 1. *&* 551. *num.* 4. *part.* 2. Buratt. *deciſ.* 887. *n.* 3. & poſt Modern. *de manut. deciſ.* 89. *num.* 6. *&* 131. *num.* 2.

3 Remanſit etiam probata poſſeſſio dicti Giani, ex mandato de aſſociando in poſſeſſionem dictæ Vineæ reportato à præfatis Canonicis de anno 1639. quod probat Gianum præfatum poſſediſſe, Roland. *conſ.* 32. *num.* 57. *lib* 4. Rot. *deciſ.* 402. *num.* 1. *&* 458. *num.* 2. coram S. mem. Gregor. XV. *& in recent. deciſ.* 130. *num.* 1. *& ſeq. part.* 8. & poſt Modern. *de manut. deciſ.* 136. *num.* 2.

4 Nec fuit poſſeſſione priuatus idem Gianus per d. mandatum de aſſociando reportatum ab eodem Capitulo, tanquam nulliter & iniuſte obtentum, inde non valuit illum priuare ſua poſſeſſione, cum non depoſuerit animum poſſidendi, nec habeatur ſe pro ſpoliato: quo caſu dicto Giano venit concedenda manutentio, Put. *deciſ.* 409. *in fine, lib.* 2. *in correct.* Seraph. *deciſ.* 1041. *num.* 3. Buratt. *deciſ.* 91. *numer.* 1. & fuit reſolutum *in Squillacen. Diſmembrationis* 3. *Iunij* 1644. *coram R. P. D. meo Ottobono, & in Regnen. manutentionis* 27. *Iunij* 1644. *coram R. P. D. Veroſpio.*

5 Nullitas verò mandati deſumpta fuit ex quo illud legitur relaxatum ob Canones per biennium non ſolutos non præcedente acceptatione deuolutionis, prout requirebatur tam ex pacto contento in inueſtitura, quod veniebat ſeruandum, *cap. qualiter de pact.* Rot. *deciſ.* 58. *num.* 5. *& num.* 18. *parte* 6 *recen. & per totum*, vbi allegantur concor-
6 dantes, quàm etiam ex diſpoſitione iuris communis iuxta quod acceptatio deuolutionis debet præcedere, Iaſ. *in l. fin. num.* 104. *in fin. Cod. de iur. emphyt.* Alex. *conſil* 106. *num.* 4. *lib.* 4 Corbul. *de iur. emphyt. ampliat.* 10. *num.* 6. *de cauſ. priuat. ob alienat. irrequiſ. domin.* Greg. XV. *deciſ.* 348. *numero quarto &* 5.

7 Minus reputata fuit ſufficiens declaratio facta à Paulo Saxo Procuratore ad lites dicti Capituli, cum non conſtet eum habuiſſe mandatum ſpeciale, prout requiritur pro elicienda declaratione caducitatis, Pariſ. *conſ.* 108. *num.* 48. *lib.* 2. Curt. Iunior. *conſ.* 149. *num.* 7. Bero. *conſil.* 151. *num.* 18. *libro primo* Surd. *deciſ.* 181. *num.* 16. Cutaquien. *deciſ.* 301. *num.* 2. *part.* 2. *& in recent. deciſ.* 68. *num.* 1. *part.* 2. *&* 188. *num* 10. *part* 5. Gregor. XV. *deciſ.* 75. *num.* 1. *& in Romana deuolutionis domus* 17. *Iunij* 1641. *coram bona memoria Merlino.* Vltra quod dicta decla- 8
ratio non legitur intimata particulariter eidem Giano, prout requirebatur, cum eſſet illi valdè præiudicialis Vant. *de nullit. ex defect. citat num.* 83. Gratian. *diſcept.* 708. *num.* 9. *&* 715. *num.* 15. cum in præ- 9
iudicialibus in quibus verſamur certa, & indubitata ſcientia deſideretur, Grat. *diſcept* 707. *num.* 15. *dec.* 507. *in fin. & deciſ.* 621. *num* 1. *p.* 1. *&* 130. *n.* 26. *par.* 6. *recent.*

Iniuſtitia vero mandati de aſſociando, in qua 10
multum Domini inſiſtebant deſumpta fuit ex eo quod illud nititur deuolutioni ob non ſolutum Canonem per biennium, & non adimplementum contentorum in inueſtitura; Quoad non adimplementum de eo non apparet, vltra quod nulla adeſt Conuentio caducitatis pro non adimplemento, & quatenus adeſſet de iure non obſtat niſi præuia interpellatione ad adimplendum ſine qua mora non contrahitur, neque incurritur in pœna, Rot. *deciſ.* 31. *num.* 3. *verſ. de mora, &* 328. *num.* 4. *part.* 2. *recent.* Gregor XV. *deciſ.* 5 *num.* 7 *& in Bononien. Legati* 8. *Iunij* 1643. *coram R. P. D. meo Bichio, vbi concordant*

Deueniendo vero ad ſolutiones Canonum, dum 11
ex partitis extractis ex libris d. Capituli *ſumm. n.* 6. conſtitit, quod à die factæ conceſſionis d. Giano de anno 1633. vſque ad annum 1639. quo legitur conceſſa aſſociatio decurſi fuerunt Canones in ſumma ſcut. 303. & pecuniæ ſolutæ per eundem Gianum aſcendant ad ſcuta 257. ſ. 17. conſequenter de tempore conceſſæ aſſociationis ille remanebat debitor tantum in ſcut. 45 & ſ. 83. & ſic non eſt verum dicere quod pro duobus annis eſſet in mora ſolutionis Canonis, ob quam moram fortaſſe intraret deuolutio iuxta tenorem conuentionis, ac inueſtituræ necnon iuris communis, vt *in c. primis de locat. & conduct.* Rot. *deciſ.* 400. *num.* 11. *p.* 1. *recent.*

Nil obſtat ſi dicatur d. Capitulum fuiſſe creditorem in ſumma ſcut. 102. calculatis expenſis factis à 12
d. Capitulo pro conſecutione Canonum, tunc decurſorum, quia Domini dicebant ſolutiones factas à d. Antonio Giano cenſeri factas in cauſam Canonum vti duriorem, grauiorem, ac productricem caducitatis, *l.* 1. *& ſeq. ff. de ſolut. l. cum ex plurib.* vbi DD. *ff. eod.* Rot. *deciſ.* 92 *num.* 1 *&* 5 *part.* 1. *diuers. & part.* 2. *recent deciſ.* 695. *n.* 1. Greg. XV. *deciſ.* 521. *num.* 8. vbi Add. *num.* 12. non autem in cauſam expenſarum, in 13
quibus non aderat obligatio Cameralis, cuius vigore dicitur dorint, Rot. *deciſ.* 123. *n.* 1. *p.* 2. *diuerſ.* Add. ad Greg. *d. deciſ.* 521. *n.* 12. nec idem Capitulum va- 14
luiſſe inſcio dicto Giano contraponere partites debito expenſarum cum ſatis ſit quod ita Gianus præfatus ſoluiſſe crediderit ad hoc, vt excuſetur à caducitate, à qua qualibet credulitas, & cauſa etiam alias minus iuſta excuſat, iuxta Rotæ opinionem Seraph. *deciſ.* 1228. *num* 5. *& part.* 2. *recent. deciſ.* 577. *numero quarto* Gregorius XV. *deciſione* 388. *numero quarto* Buratt. *deciſione* 624. *numero octauo*, & alibi paſſim.

Et ceſſat omnis amaritudo ex quod idẽ Capitulũ de 15
eod. anno 1639. recepit ſcut. 27. ibi. *Per tanto vino dato al fiſtarolo, e falegname* 1639. *Octobr.* 27. vt ſunt verbi partitæ adnotatæ *in lib. d. Capituli*, ex qua receptione ſic de eo tempore, quo reportatũ fuit mandatũ

de aſſociando cantante, quamuis integrum biennium fuiſſet elapſum nihilominus cenſetur remiſſa omnis, & quæcumque caducitas ſi quæ adfuiſſet, *l.poſt diem, ff.de legat. commiſſ l.commiſſoria, C.de pact. inter emptor, & vendit. c.conſtitutus, circa fin. de relig. domib.* Cotbul. *de cauſ.priuat. ob non ſolutionem canon. limit.* 21. *num.*1. Mantic. *deciſ.* 200. *num.*1. Butatt. *deciſ.*624. *num.*10. Hæcque fortius ſtringunt cum agatur de pœna caducitatis, pro qua euitanda omnis interpretatio poſſibilis venit facienda, Andr. *deciſ.*61. *num* 7. *& in recent. deciſ.*293. *num.fin. part.* 6. *recent.*

Et ita reſolutum altera tantum, &c.

Gerunden. Iuriſdictionis.

Veneris 12. Maij 1645.

ARGVMENTVM.

Breue Apoſtolicum quando habeat paratã executionem, quando ex certa ſcientia, & quando ſurreptitium cenſeatur.

SVMMARIVM.

1 *Breue Apoſtolicum habet paratam executionem.*
2 *Quando Papa dicit ſe concedere præuio examine nonnullorum Prælatorum ad id deputatorum, dicitur conceſſiſſe ex certa ſcientia.*
3 *Quod enim Papa dicit ſe intellexiſſe non eſt iuſtificandum.*
4 *Gratia Principis extraiudicialiter conceſſa non indiget citatione partis.*
5 *Notorium ſufficit allegari, nec vlterior certificatio deſideratur.*
6 *Abreptio plene, & concludenter eſt probanda.*
7 *Præſertim ad retardandam executionem breuis, & hæ exceptiones reſeruantur ad petitorium, tanquam requirentes altiorem indaginem.*
8 *Primus locus in ſeſſione probat maiorem nobilitatem, & prælationem.*
9 *Ex iure viſitandi colligitur iuriſdictio.*
10 *Subreptitia eſt gratia quando tacetur illud, quod illam poteſt retardare, &* 12.
11 *In Papa præſumitur obliuio eorum quæ ſunt facti.*

DECISIO CCLVIII.

1 SVa die 6. Martij 1643. fuit coram me reſolutum Monaſterio Sancti Felicis de Guixolis Gerunden. non eſſe dandam abſolutoriam à non paritione Abbati ac Monaſterio Montis Serrati, cui à S.M. Vrbano VIII. de menſe Octobris 1641. fuerat cõceſſum Breue, in quo attributa legitur iuriſdictio in alia Monaſteria exiſtẽtia intra fines Principatus Cataloniæ durantibus Bellis, quibus illa Prouincia inflammatur, idcirco omnia Monaſteria ibi exiſtentia, quæ habebant dependentiam à Congregatione Regni Caſtellæ remanſerunt hoc medio tempore ſubiecta, & ſub obedientia d. Monaſterij Montis Serrati conceſſa poſtmodum mihi per ſignaturam facultate illud exequendi, Dubitaui hodie An dictum Breue Apoſtolicum eſſet exequendum, & DD. affirmatiuè reſponderunt, cum dicatur, paratam habere executionem ob reuerentiam Papæ concedentis ad inſtar teſtamenti ex remedio, *l. fin. C.de edict. Diu. Adr tollen.* Moded, *deciſ.*13. *vt lit. penden.* Sarnen. *in tract. Breu. num.*4. Rot. *coram S.D.N. Innocentio X. in Toletana admiſſionis* 17. *Iunij* 1609. quæ eſt *dec.*192. *n.*1. *part.*1. *rec. & dec.*338. *n.*1. *part.*2. Duran. *deciſ.*98. *n.*2. cum aliis *in deciſione in hac cauſa* 6. *Martij* 1643.

Nec illud eget iuſtificatione, dum Papa expreſſit 2
ſe indulgere ſupplicantibus præuio examine nonnullorum Curiæ Romanæ Prælatorum ad id ſpecialiter deputatorum, quo caſu dicitur conceſſiſſe ex certa ſcientia, licet dicta clauſula non fuerit expreſſa, Abb. *in c.*1. *&* 2. *num.*6, *verſ. quadam confirmatio, & ibi.* Dec. *n.*47. *de confirmat. vtil. vel inutil.* Rot. *deciſ.*192. *ſub num.*3. *verſ. tum etiam, & deciſ.* 210. *num.*1. *part.*1. *recent.* Caualer. *deciſ.*22. *num.*8.
cum non veniat iuſtificandum, quod Papa dixit in- 3
tellexiſſe, Garz. *de beneſ. part.*1. *cap.*5. *num.*495. Seraphin. *dec.*388. *n.*2.

Vnde non fuit neceſſaria partis citatio cum ver- 4
ſemur in gratia Principis extraiudicialiter conceſſa, Innoc. *in c.cum quidem ſub n.*9. *verb. indulgeri, de renunciat.* Felin. *in c. cum olim ſub num.*6. *verſ. & firmat. de re iudic.* Roman. *conſ.* 369. *ſub n.*29. Ferret. *conſ.*82. *num.*5. Rot. *deciſ.*166. *num.* 16. *&*
17. *part.*5. *recent.* præſertim dum illud Breue con- 5
tinet tantum narratiuam, quod impoſſibile remanet commercium cum Abbate Generali Congregationis Regni Caſtillæ ob motus belli in Principatu Cataloniæ excitatos qui cum notorij ſint, vlterior certificatio non deſideratur, cum ſufficiat, quod allegetur, vt *per gloſſ. in Clem. appellanti verb. alias de appellat.* Felin. *in c.cum ordino num.*11. *& ſeqq. de reſcript.* Natt. *conſ.*172. *num.*3. *&* 415. *num.*4. Afflict. *deciſ.* 50. *num.*5. Surd. *deciſ.* 259. *num.*14. & in propriis terminis, Rot. *in Florentina Horti* 1. *Iulij* 1643. *coram R.P.D. meo Bichio.*

Nec dicatur Papam ignoraſſe d. Monaſterium 6
Sancti Felicis de Guixolis eſſe nobilius, & maius Monaſterio Montis Serrati, cui illud ſubiecit, quia DD. dicebant nullibi probatam extare qualitatem iſtam maioritatis, ſiue nobilitatis, quam indubitanter ab allegante ex hoc capite ſubreptionem Breuis plenè, & concludenter eſſe probandam tradunt, Lotter. *de re beneſic. lib.*2. *quæſt.*54. *num.*77. Ægid. *deciſ* 617. *num.*2. Rot *deciſ.*418. *num.*1. *part.* 1. *recent.* & *in Romana Domorum* 29. *Maij* 1595. *coram Litta & in Pacen.penſionis* 20. *Nouembris* 1609. *coram Lugdunen. impreſſ. penes Marcheſan. de commiſ. part.*2. *fol.*437. *ſub num.*5. Vbi quod hoc proce- 7.
dit ſiue Breue emanauerit motu proprio ſiue ad inſtantiam partis, præſertim ad retardandam Breuis executionem, dum regulariter iſtæ exceptiones vti requirentes altiorem indaginem ad petitorium reiiciuntur, Rot. *deciſ.* 381. *num.* 2. *part.* 1. *&* 541. *num.*6. *part.*4. *recent.* Buratt. *deciſ.* 440. *num.* 17. & fuit dictum *in Legionen. beneficij* 4. *Iulij* 1640. *coram R.P.D. meo Ghiſlerio.*

Sed immo in præſenti nobilius, ac maius eſſe di- 8
ctum Monaſterium Montis Serrati probatum fuit, iam ex primo loco, quem Abbas illius Monaſterij habuit in ſeſſionibus in concurſu cum d. Abbate Sancti Felicis de Guixolis, ſignum certum maioris nobilitatis ac prælationis, *cap. ſi quis iuſto impedimento, verſ. is, qui primo de elect. in* 6. Abb. *in c. cum olim n.*7. *de conſuetud.* Caſſan. *in Catal.glor.mund. p.*1. *conſiderat.*17. Rouit. *dec.*65. *n.*13. *&* 15. Gam. *dec.*
1. *n* 22. quam etiã ex eo, quod in Bullis antiquiſſimis 9
effectum fortiis ſummorum Pontificum Iulij II. ac

Leonis

Leonis X. conceſſum legitur Abbati Montis Serra-
ti ius viſitandi & corrigendi Abbatem ac Monacos
S. Felicis de Guixolis ita, & taliter vt non per alie-
rum præter eum poſſit viſitari, ex quo iure viſitandi,
ac corrigendi, ſic conceſſo reſultat ſubiectio Mo-
naſterij S. Felicis iuriſdictioni Abbatis Montis Ser-
rati, *c. ſi conquerente de offic. ordin.* Rot. *deciſ.* 196.
*num. 2. part. 2. diuerſ. & deciſione 577. num. 2. part. 5.
recent.*

10 Nihil obſtant Breuia poſtea obtenta per d. Abba-
tem, ac Monaſterium Sancti Felicis de Guixolis,
quia tanquam ſubreptitia non ſunt habenda in
conſideratione, tam ob non factam mentionem
præcedentis Breuis conceſſi ad fauorem Abbatis
Montis Serrati, ex certa ſcientia, & cum matura
cauſæ cognitione, cuius mentio valuiſſet retrahere
ſummum Pontificem ab iſta noua conceſſione: quo
fit, vt Breue poſterius reddatur ſubreptitium, *c. cum
olim de re iudic. l. ſi quis, C. de precib. Imperat. offeren.*
Abb. *conſ.* 20. *n. 2. lib. 1.* Pariſ. *conſ.* 11. *n.* 131. *lib.* 1. licet
11 ab eodem Papa Breuia emanauerint, quia in eis
quæ ſunt facti obliuio in Papa ob multiplicitatem
negotiorum præſumitur, Menoch. *præſumpt.* 23. *n.* 47.
12 *&* 48. *lib* 6 quam etiam ob non factam mentionem
litis pendentiæ ſuper executione huius prioris Bre-
uis, necnon dictæ primæ deciſionis fauorabilis
reportatæ in Rota coram me ſub die 6. Martij 1643.
Vitalin. *in Clem. 1. num. 60. vt lit. pend.* Lotter. *de
re benefic. lib. 1. quæſt. 40. num.* 107. Greg. XV. *dec.* 2,
vbi Add. *num. 16. & part. 1. recent. deciſ.* 228. *num.* 3.
& part. 5. dec. 370. n. 4.

Et ita reſolutum, &c.

Nullius ſeu Salisburgen. Iuriſdictionis.

Lunæ 22. Maij 1645.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria ad probandum articulos quando concedenda.

SVMMARIVM.

1 *Quoties articuli continent aliqua quæ probata non releuarent non conceditur remiſſoria, & 2.*
3 *Ad probandum contrarium eius, quod in ſcripturis continetur non eſt concedenda remiſſoria.*
4 *Tranſactiones ſcripturæ magis probant, quam teſtes deponentes contra eam tranſactionem.*
5 *Ex effectuatione tranſactionis in parte reſultat effectuatio totius.*
6 *Poſt tranſactionem agitur ad illius obſeruantiam.*
7 *Quando conſtat de initio ceſſat immemorialis.*
8 *Actus geſti ante centum annos non excludunt immemorialem.*
9 *Tranſactione ius ei contrarium tollitur.*
10 *Ad immemorialem requiritur quod non conſtet de eius initio.*
11 *Actus conformis tranſactioni probat eius obſeruantiam.*
12 *Antiquiſſimis enuntiatiuis eſt credendum.*
13 *Enunciatiuæ antiquiſſimæ probant teſtes eſſe intra fines.*
14 *Aduerſus antiquiſſimas enunciatiuas non admittuntur teſtes.*
15 *Solus Papa poteſt aſſignare territoria, & à diœceſi ſeparare.*
16 *Vt probetur iuriſdictio quaſi Epiſcopalis alicuius requiritur quod Epiſcopus hoc ſciuerit & ſuccubuerit.*

DECISIO CCLIX.

Bini in hac cauſa deciſionibus emanatis
ſub die prima Iulij 1643. altera ſuper bono
iure Reuerendiſſimi D. Archiepiſcopi Salisburgen.
eumque poſſe viſitare certas Eccleſias Parochiales,
de quibus in deciſione vti exiſtentes intra limites
propriæ iuriſdictionis, altera vero ſuper denega-
tione remiſſoriæ petitæ pro parte Abbatis S. Lam-
berti ſuper articulis continentibus Eccleſias con-
trouerſias exiſtere ſub territorio ſeparato nullius
Diœceſis à tempore immemorabili, eundemque
Abbatem habere iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem
priuatiue ad Reuerendiſſimum D. Archiepiſcopum
Salisburgenſem à tempore immemorabili, illumque
Eccleſias controuerſas poſſe viſitare; cui reſolutio-
ni ſuper denegata remiſſoria non acquieſcente Ab-
bate dubitaui hodie an eſſet à deciſis recedendum,
& Domini in deciſis perſtiterunt iterum denegan-
do remiſſoriam.

Quia quinque Articuli exhibiti vel continent in- 1
ueriſimilia, vel res non controuerſas, vel ex ſcri-
pturis conſtat de contrario quod hodie articu-
latur; vel obſtat prætenſionibus Abbatis tranſactio
cum d. Archiepiſcopo à Sede Apoſtolica confirma-
ta, in qua diſponitur contrarium quod hodie arti-
culatur, Quibus concurrentibus fruſtra petitur re-
miſſoria cum etiam probatis contentis in articulis
non releuent, quin per ſcripturas eliditur contra-
rium, Felin. *in cap. 1. ſub num. 6. de appellat.* Seraph. *de-
ciſ.* 1460. *num.* 3. Caualer. *deciſ.* 84. *num.* 1. *& in recent.
deciſ.* 586. *num. 1. par.* 1. Duran. *deciſ.* 196. *num.* 3. & fuit
coram me reſolutum *in Foroſempronien. bonorum* 16.
Martij 1640.

Ad primum enim articulum quod Monaſterium 2
Sancti Lamberti ſit collocatum in Ducatu Carin-
thiæ dictum fuit hoc non controuerti inter partes:
idcirco illius probatio non releuat, remiſſoria au-
tem non datur ſuper articulis irreleuantibus, Rot.
deciſ. 217. *num. 3. part. 7. recent.* Gregor. XV. *deciſ.* 81.
num. 3. 122. *num.* 1. 356. *num.* 1. 461. *num.* 1. *&* 477.
num. 2. Duran. *deciſ.* 196. *num.* 1. *&* 214 *num.* 1. & late
fuit coram me dictum *in d. Foroſempronien. Bonorum*
16. *Martij* 1640.

Secundus vero Articulus continet inueriſimilia, 3
ac improbabilia dum articulatur immemorabilis
facultas Abbatis deputandi viſitatores priuatiuè
quoad D. Archiepiſcopum ſuper quo articulo idem
Abbas curauit teſtes examinare ad perpetuam rei
memoriam ſuper continuato exercitio iuriſdi-
ctionis eiuſdem Abbatis pro exhibendo fumo ma-
teriæ Articulatæ, Nam Domini reſpondebant præ-
tenſæ immemorabili obſtare tranſactiones factas
ab Abbatibus Sancti Lamberti cum Archiepiſcopo
Salisburgenſibus de anno 1420. ſubſecuta confir-
matione Alexandri VI. del 1493. in quibus totum
contrarium diſponitur, quod hodie articulatur, vt
ex lectura tranſactionum manifeſte liquet: vnde
non eſt danda remiſſoria ad effectum probandi
contrarium, quod in ſcripturis continetur, Rot.
*deciſ. 314. numero primo part. 1. recent. & deciſ. 45
numero ſecundo & 589. num. 1. &* 414. *numero ſecundo*

p.2.rec. Seraph. *dec.*1460.*n.*3.Buratt. *dec.*358.*n.*1.& 597.*n.*8.& *in d.Foroſempremen bonorum coram me.*

4 Nec dicti teſtes ad perpetuam rei memoriam examinati deponentes de continuato exercitio iuriſdictionis D. Abbatis, ex quibus idem Abbas intendit probare non fuiſſe effectuatas tranſactiones aliquid faciunt; cum magis veniant attendendæ ſcripturæ prædictæ concordiæ, ſeu tranſactionis, *l. cenſus, ff. de probat.* Gloſſ *in c.3. loco verb. teſtium eodem tit.* Ludou.Roman. *conſ.*319.*n.*1.Caſanat. *conſ.*16.*n.*1.Rot.
5 *dec.*64.*n.*17.*p.*5.*rec.* quibus tranſactionibus à S.Apoſtolica confirmatis ſuppoſitis earumque effectuatione, vt *in primo ſumm. d. Archiepiſcopi n.*6. in quo datæ fuere quamplures conceſſiones factæ ab eodem Archiepiſcopo ad inſtantiam D. Abbatis ſuper cura animarum, necnon abſolutiones à caſibus reſeruatis Epiſcopo cum expreſſa relatione ad concordiam, idcirco non eſt dubium circa effectuationem eiuſdem in parte qua ratione tituli vniuerſalis exinde reſultat effectuatio totius ex congeſtis per Add.ad S.mem.Gregor.X V.*deciſ.*557.*n.*9.*in fin.* Bu-
6 ratt.*deciſ.*870.*n.*4. Ideo irreleuana ſiuè improbabilis eſt articulata immemorabilis, quia ſi illa præceſſiſſet vtique remanſit ſublata per dd. tranſactiones, pro cuius duntaxat obſeruantia agi poteſt, *cap.*1. *de tranſact.* Card. Mantic. *de tacit. & ambig. dub.*26. *tit.*7.*ſub num* 4.Surd. *deciſ.*266.*n.*12. Rot. *deciſ.*464. *num.*7. *coram Buratto.*

7 Poſt dictam tranſactionem verò dare immemorabilem eſt impoſſibile, dum conſtat de initio videlicet poſt tempus tranſactionis, Molin. *de Primog.lib.*2.*cap.*6.*num.*64.& 66.Valaſq. *conſ.*93. *n.*17. cum aliis *deciſionibus in hac cauſa.*

8 Nec dicatur quod à die initæ tranſactionis lapſi fuerunt pluſquam anni centum, & actus ante centum annos geſtos non excludere probationem immemorabilis, licet ſecus eſſet ſi fuiſſent geſti infra centum annos vt diſtinguunt, Molina *de primogen. Hiſpan.lib.*2.*cap.*6.*num.*60. & 61. & alij quos refert, & ſequitur Add.ad S.mem.Greg.X V. *dec.*298.*n.*13. *verſ.aduertendum* Rot. *deciſ.*56.*n.*18.& 20. *part.*7.*recent.*

9 Quia nos verſamur in 2. *membro diſtinctionis*, dum ex actibus iuriſdictionalibus daris *eodem ſumm. Archiepiſcopi num.*7. quando deciſio emanauit prima Iulij 1643. Archiepiſcopum vti Ordinarium proceſſiſſe conſtat in vim dictæ concordiæ de anno 1588.1605.& 1615. & 1625. idcirco diſtinctio adducta per informantes pro D. Abbate procedit quando ad excludendum inveriſimile dantur ſolum actus contrarij ante centum annos, qui non conuincunt originem præſcriptionis, quia non perimunt præſcriptionem antecedentem, dum eſſe valuit, quod poſt eos actus, vel prius iuriſdictio ſpectaret ad Abbatem, in præſenti autem caſu cum dentur antiquiſſimæ tranſactiones à Sede Apoſtolica confirmatæ habent pro ſe præſumptionem excluduntque immemorabilem præcedentem, cum omne ius partium tranſactioni contrarium remanſerit per eas ſublatum, *l.*1. *ff. de tranſact. l. cauſas. C.eod.tit.* Caſanat.*conſ.*167.*num.*15.*lib.*2.Rot.*dec.*161.
10 *num.* 2. & *deciſ.* 218. *num.* 2. *part.* 7. *recent.* Ita vt nouam præſcriptionem contrariam incipere fuerit neceſſarium, quando autem vltra centum annos datum verum & indubitatum, præſcriptionis initium ceſſat ſubſtantia immemorialis, quæ ex hoc præſertim pendet, vt de eius initio non conſtet optimè, Rot. *deciſ.*56. *num.* 20. *verſ. hac reſponſio p.*7. *recent.* Gregor.X V.*deciſ.*467.*num.*6.Buratt.*deciſ.*831. *num.*6.

Et ceſſat omnis difficultas quia de anno 1541. & 11
ſic infra centum annos ante motam litem lis fuit mota à ſex annis, & vltra Abbas, & Conuentus recognouerunt bonam fidem ſuper veritate, & obſeruantia concordiæ, quia cum inſtrumentum originale eſſet penes ambas partes, & Archiepiſcopus aſſereret inſtrumentum penes ipſum exiſtens paſſum fuiſſe temporum iniuria detrimentum in ſigillo idem Abbas, & Conuentus requiſiti tradiderunt Archiepiſco tranſumptum hodie in actis productum promittens contenta in illa obſeruare qui actus conformis concordiæ probat obſeruantiam, & excludit initium prætenſæ præſcriptionis ex ſupradictis.

Tertius verò articulus continet quod Monaſte- 12
rium Sancti Lamberti habet territorium ſeparatum, ſed hoc ex ſcripturis de falſo conuincitur tum ex priuilegio Innocentij I I I.producto pro parte dicti Abbatis Sancti Lamberti in quo dictum Monaſterium enunciatur Diœceſis Salisburgen. Tum etiam ex pluribus enunciatiuis antiquiſſimis relatis in deciſionem ſuper bono iure dicti Reuerendiſſimi Archiepiſcopi ſupradicta die prima Iulij 1643. quibus eſt certè credendum, Gloſſ.*in cap.cum olim.verb.inſtrumentis de cenſib.* Felin.*in cap.cum cauſam*, *num.* 5.
de probat. & in terminis, quod enunciatiuæ antiquæ 13
probent terras eſſe intra fines Diœceſis enunciatæ late Rot. *in Conſtantien. iuriſdictionis contra eoſdem Monaches in recent.deciſ.*324.*num.*1.*part.*1.Durag.*deciſ.*226.*num.*4.& 5.

Remanet nunc quartus articulus qui continet 14
d. Abbatem S.Lamberti habere territorium ſeparatum necnon iuriſdictionem in temporalibus, & ſpiritualibus, quæ probatio eſt fruſtratoria cum tali probationi obſtent prædictæ tranſactiones effectum ſortitæ ac antiquiſſimæ enunciatiuæ aduerſus quas non poſſunt admitti probationes per teſtes ex prædicta ratione immemorabilis.

Nil obſtat deciſio in cauſa Calaguritana ſeu nul- 15
lius iuriſdictionis 7.Februarij 1608.coram Ottembergo impreſſ.per Tambur.*de iur. Abbat.tom.*3.*deciſ.*48.*ſub n.*8.*verſ.non obſtat, & per tot.* vbi ait eſſe concedendam remiſſoriam Abbati eam petenti ſuper articulo ibi propoſito exercendi iuriſdictionem Diœceſanam priuatiuè quoad Epiſcopum. Quia Domini animaduertebant d. deciſionem continere alterum articulum nempè quod Eccleſia de Nagera, de qua agebatur extiterat iam prius Cathedralis. In præſenti verò ex prædictis apparet d. Monaſterium S.Lamberti eſſe Diœceſis Salisburgen. ideo deciſionem non poſſe applicari caſui noſtro. Quapropter cum d.Monaſterium S.Lamberti ſit ſub Diœceſi Salisburgen. ex prædictis non poteſt prætendi aut probari, quod illud habeat peculiare territorium cum ſolus Papa valeat aſſignare territoria & à Diœceſi ſeparare Hoſtien.*in c.cum contingat, n.*1.*de for.compet.* vbi DD. ſcribentes *in d. capitulo*, Rot. *d. deciſ.* 324. *num.*2. *p.*1.*recent.*

Nec releuat quintus articulus in quo continetur 16
quod dictus Abbas iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem exercuerit priuatiuè quoad dictum Archiepiſcopum. Quia non probatur, nec minus articulatur ipſum hoc ſciuiſſe, & ſuccubuiſſe Cald. *conſ.*13. *de iurepatron.* Rot.*dec.*30.*n.*8.poſt Viuian. *de iurepatron.* Lotter.*de re benefic.lib.*2.*q.*14. *n.*38. & comprobauit Rota *in hac cauſa dicta* 1. *Iulij* 1643.*ſuper bono iure.* Ideo Domini ſteterunt in deciſis pro denegatione remiſſoriæ vtraque parte informante, &c.

Brittinorien.

Brittinorien. Fideicommiſſi.

Lunæ 29. Maij 1645.

ARGVMENTVM.

Quomodo conſtare debeat eueniſſe caſum ſucceſſionis, vtlocum habeat fideicommiſſum.

SVMMARIVM.

1 *Vt obtineatur ex fideicommiſſo probandum eſt eueniſſe caſum ſucceſſionis.*
2 *Vt conſtet aliquos eſſe fratres patrueles debet conſtare genitorem, fuiſſe à duobus fratribus.*
3 *Ex multis enunciantibus cum dictione quondam probatur mors.*
4 *Magis ſtandum eſt inſtrumentis, quam teſtibus.*
5 *Teſtes deponentes de auditu, & de parentela in genere nihil probant.*
6 *Conſanguinitas certa, & determinata perſona, probanda eſt per deſcendentiam à communi ſtipite per gradus diſtinctos.*
7 *Ex tutela data à teſtatore non infertur parentela.*
8 *Conſanguinitas refertur ad agnationem, & cognationem.*
9 *Vt ceſſio proſit debet conſtare de iure cedentis, & obſtat ei qui prætendit ius ex ſubſtitutione dicere, ſubſtitutio de vobis non loquitur.*

DECISIO CCLX.

1 SENTENTIAM totalem confirmatoriam ſententiæ A.C. latam ad fauorem Ludouici, & Fratrum de Baltaſaris ſuper immiſſionem *ex l. fin. Cod. de edict. Diu. Adrian.* in vim fideicommiſſi conditi per Hieronymum Blancum, ſeu de Baltaſaris, Domini hodie dixerunt eſſe infirmandam, vnica moti ratione, quia non conſtitit præfatos Ludouicum, & Fratres de Baltaſaris fuiſſe deſcendentes, ac hæredes Ioannis veteris pro vna ſtirpe, & pro altera Baltaſaris Senioris, quos d. Hieronymus teſtator vocauit in caſum obitus. Andreæ filij, ac filiorum naſciturorum ex filiabus ipſius teſtatoris, vt per Dec. *conſ.* 32. *num.* 5. Pariſ. *conſ.* 23. *num.* 52. *lib.* 1. quod tanquam fundamentum propriæ intentionis probandum erat, indéque eueniſſe caſum ſuæ ſubſtitutionis, Socin. Sen. *conſ.* 62. *n.* 4. *verſ. & in prime, & conſ.* 63. *n.* 14. & 104. *n.* 8. *vol.* 3. Corn. *conſ.* 161. *num.* 8. *lib.* 2. Dec. *conſ.* 218. *n.* 6. Crauett. *conſ.* 161. *num.* 16. Roland. *conſ.* 56. *n.* 4. *lib.* 3. Mantic. qui allegat Contard. *de coniect. vlt. lib.* 5. *tit.* 1. *n.* 18. Rota *deciſ.* 267. *num.* 1. *part.* 2. *recent. &* 637. *n.* 3. *part.* 3. *& part.* 5. *deciſ.* 84. *num.* 1.

2 Nec obſtant teſtes examinati de anno 1634. aduerſus filias Leonelli vltimi deſcendentis maſculi deponentes dictum Hieronymum teſtatorem fideicommittentem fuiſſe Fratrem Patruelem Baltaſaris iunioris Patris dicti Ludouici, ac Fratrum de Baltaſaris.

Nam ad hoc vt id eſſet verum eſſet probandum quod illi à duobus fratribus fuiſſent progeniti, iuxta, *l.* 1. §. 4. *gradu verſ. item fratres patrueles, ff. de grad. affinit.* & tamen hodie conſtitit de contrario, dum pater d. Hieronymi teſtatoris fuit Blancus de Bittis, ſeu de Baltaſaris, & Pater præfati Blanci fuit Georgius, vt ex enunciatiua inſtrumenti anni 1519. & ex Arbore, at verò Pater d. Baltaſaris iunioris Patris dd. Ludouici, ac Fratrum de Baltaſaris fuit Ludouicus, & Pater Ludouici fuit Ioannes, vt ex enunciatiuis inſtrumentorum anni 1542. & 1561. de quibus in ſum. Veneris Hoſpitalis *n.* 6. *&* 7. Vnde cum dicti Blancus, & Ludouicus diuerſos habuerint progenitores, non poſſunt illi Fratres Patrueles denominati ad *l. Iuriſconſultus, § cognationis, ff. de grad. & affinit.* nec deſcendentia poteſt dici probata prout probari debuiſſet.

Error etiam in præſenti facilius enunciatur ex 3 quo d. Blancus filius Andreæ vſque de anno 1541. adhuc viuebat, vt conſtat ex teſtamento Rodulphi necnon ex inſtrumẽto ſolutionis factæ Andreæ vxori Rodulphi, quæ del 1547. faſſa fuit recepiſſe à Blanco q. Andreæ, necnon ex alio inſtrumento venditionis del 1557. in quo interfuit idem Blancus d. q. Andreæ, at verò Blancum Patrem Hieronymi teſtatoris vſque de anno 1541. deceſſiſſe probatur ex inſtrumento dato ſum. d. Hoſpitalis *n.* 8. in quo enunciatur Hieronymus q. Blanci de Bittis necnon ex teſtamento Rodulphi condito de anno 1541. *d. ſum. n.* 10. in quo Hieronymus q. Blanci de Bittis legitur executor deputatus, ex quibus multiplicatis enunciatiuis cum dictione, quondam probatur prædeceſſus huius Blanci Patris Hieronymi de tempore, quo viuebat alter Blancus filius Andreæ, vt notat Gloſ. *in l. eius, qui in Prouincia verb. defuncti, ff. de reb. credit. conſ.* 166. *n.* 2. *lib.* 4. Alex. *conſ.* 14. *n.* 15. *lib.* 6. Imol. *conſ.* 110. *n.* 8. *verſ. item non obſtat.* Vnde ſequitur quod Blancus Pater Hieronymi non fuerat ille, qui ortus eſt ex Andrea filio Baltaſaris ſenioris, ſed alter Blancus proueniens ex diuerſo ſtipite.

Vnde nec faciunt dicti teſtes contrarium probàntes, quia magis eſt ſtandum inſtrumentis, quàm teſtibus, *l. cenſus vbi gloſſ. verb. Monumenta ff. de probat. l. penult.* vbi gloſ. *verb. per teſtium, C. ſi minor. ſe maior. dixerit.* Rot. *in recent. part.* 1. *dec.* 24. *n.* 3. *in fin. &* 582. *n.* 6. *& part.* 6. *dec.* 328. *n.* 12. *in fin. part.* 1. *recent.* & teſtium dicta remanent conquaſſata à præfatis multiplicatis enunciatiuis, de quibus in dd. inſtrumentis contrarium ſuadentibus. 4

Vltra quod ferè omnea dicti teſtes, qui contrarium conantur probare deponunt de audito, & de parentela in genere, ideo nil probant, *c. licet cauſam c. præterea, c. tam litteris de teſtib.* latè Farin. *de teſtib. q.* 69. *n.* 1. *& ſeqq.* Rot. *dec.* 379. *n.* 1. 517. *n.* 14. *&* 571. *n.* 3. coram Gregor. XV. *& dec.* 170. *n.* 16. *part.* 6. 278. præſertim quando vt in præſenti agitur de prnece ſſda conſanguinitate cum certa, ac determin: ſcilicet ſona, tunc venit probanda deſcendentia à cgis Tiraſtipite per gradus diſtinctos *e. licet ex quacnoch. pra-* Riminald Iun. *conſ.* 340. *n.* 50. *& ſeqq.* tit in terminis *teſtib. quæſt.* 69. *n.* 116. *& ſeqq.* Rot. d. leſa *var. reſolut. & pro adminiculis part.* 2. *diuer. &* m licet permiſſum *n.* 3. Coccin. *dec.* 105. Duran. *dec.* x cauſa neceſſaria *beneficij* 30. *Aprilis &* 18. *Iuri* pteheodit neceſſita- *Iuriſpatronatus* 13. *Martij* peſe conijcit Seraph. *de-* 5 13 14

Minus obſtat quod Luchoſtro facit Præſes Colle- Frattum de Baltaſaris fu voluntate facta obligatio- filiorum Ioan. Antonam, & prove non dicitur face- taſatis ſenioris, iode diueras hæreditatem, licet lu- trum de Baltaſari alieno grauatam.

taſate ſeniore o moioeoti fuerunt, quæ deduceban- 15 ſione in hac atatem libere diſponendi conteotim Bichio 13. F Montis Communitatum, de cuius lo- Domini tractione, eſt quando, Nam quicquid ſit fuiſſe intelligentiam d. facultatis reſpectu Eccleſiæ dum at omnis difficultas, cum in literis patenti- me locorum dicti Collegij legatur appoſita prohi- ſtio expreſſa de illis non alienandis ſine licentia

*p.2.rec.*Seraph.*dec.*1460.*n.*3.Buratt. *dec.*351. *n.*1. *&* 597.*n.*8.*& in d.Foroſempronien bonorum coram me.*

4 Nec dicti teſtes ad perpetuam rei memoriam examinati depooentes de cootinuato exercitio iuriſdictionis D. Abbatis, ex quibus idem Abbas intendit probare non fuiſſe effectuatas tranſactiones aliquid faciuot;cum magis veniant attendeodæ ſcripturæ prædictæ concordiæ, ſeu traoſactioois, *l. cenſus, ff. de probat.*Gloſſ *in c.*3.*loco verb. teſtium eodem tit.* Ludou.Roman. *conſ.*319.*n.* 1.Caſauat. *conſ.*16. *n.*1.Rot.
5 *dec.*64.*n.*17.*p.*5.*rec.*quibus tranſactionibus à S.Apoſtolica confirmatis ſuppoſitis earumque effectuatione, vt *in primo ſumm. d. Archiepiſcopi n.*6. in quo datæ fuere quamplures conceſſiones factæ ab eodem Archiepiſcopo ad ioſtantiam D. Abbatis ſuper cura animarum, necnon abſolutiones à caſibus reſeruatis Epiſcopo eum expreſſa relatione ad concordiam, idcirco non eſt dubium circa effectuationem eiuſdem in parte qua ratiooe tituli vniuerſalis exinde reſultat effectuatio totius ex coogeſtis per Add.ad S.mem.Gregor.X V.*deciſ.*557.*n* 9.*in fin.*Bu-
6 ratt.*deciſ.*870.*n.*4.Ideo irreleuans ſioè improbabilis eſt articulata immemorabilis, qnia ſi illa præceſſiſſet vtique remanſit ſublata per dd. tranſactiones, pro cuius duntaxat obſeruaoria agi poteſt, *cap.*1. *de tranſact.* Card. Mantic. *de tacit. & ambig. dub.*26. *tit.*7.*ſub num* 4.Surd. *deciſ.*266.*n.*12. Rot. *deciſ.*464. *num.*7. *coram Buratto.*

7 Poſt dictam tranſactionem verò date immemorabilem eſt impoſſibile, dum conſtat de initio videlicet poſt tempus tranſactionis, Molio. *de Primog.lib.*2.*cap.*6.*num.*64.*&* 66.Valaſq. *conſ.*93. *n.*17. cum aliis *deciſionibus in hac cauſa.*

8 Nec dicatur quod à die ioitæ tranſactionis lapſi fuerunt pluſquam aoni centum, & actus ante centum aonos geſtos non excludere probationem immemorabilis, licet ſecus eſſet ſi fuiſſent geſti infra ceorum annos vt diſtinguunt, Molina *de primogen. Hiſpan.lib.*2.*cap.*6.*num.*60. *&* 61. & alij quos refert, & ſequitur Add.ad S.mem.Greg.X V. *dec.*298.*n.*13. *verſ.aducrtendum* Rot. *deciſ.*56.*n.*18.*&* 20. *part.*7.*recent.*

9 Quia nos verſamur *in* 2. *membro diſtinctionis*, dum ex actibus iuriſdictiooalibus datis *eodem ſumm. Archiepiſcopi num.*7. quando deciſio emanauit prima Iulij 1643.Athiepiſcopum vti Ordinariom proceſſiſſe conſtat in vim dictæ concordiæ de anno 1588.1605.& 1615. & 1625. idcirco diſtinctio adducta per ioformantes pro D. Abbate procedit quando ad excludendum inveriſimile dantur ſolum actus cootrarij ante centum annos, qui oon coouincunt originem præſcriptionis, quia non perimunt præſcriptiooem antecedeotem, dum eſſe valuit, quod poſt eos actus, vel prius iuriſdictio ſpectaret ad Abbatem, in præſenti autem caſu cum deotur antiquiſſimæ tranſactiones à Sede Apoſtolica confirmatæ habent pro ſe præſumptionem excluduntque immemorabilem præcedentem, cum omne ius partium tranſactioni coortarium remanſerit per eas ſublatum, *l.*1. *ff. de tranſact. l. cauſas. C.eod.tit.*Caſanat.*conſ.*167.*num.*15.*lib.*2.Rot.*dec.*161.
10 *num.* 2. *& deciſ.* 218. *num.* 2. *part.* 7. *recent.* Ita vt nouam præſcriptionem contrariam incipere fuerit neceſſarium, quando autem vltra ceotum annos datum verum & iodubitatum, præſcriptionis initium ceſſat ſubſtantia immemorialis, quæ ex hoc præſertim pendet, vt de eius initio noo cooſtet optimè, Rot. *deciſ.*56. *num.* 20. *verſ. hac reſponſio p.*7. *recent.*Gregor.X V.*deciſ.*467.*num.*6.Buratt.*deciſ.*831. *num.*6.

Et ceſſat omnis difficultas quia de anno 1541. & 11
ſic infra ceotum annos ante motam litem lis fuit mota à ſex annis, & vltra Abbas, & Conuentus recognoueruot bonam fidem ſuper veritate, & obſeruantia concordiæ, quia cum inſtrumentum originale eſſet peoes ambas partes, & Archiepiſcopus aſſereret inſtrumentum penes ipſum exiſteos paſſum fuiſſe temporum iniuria detrimentum in ſigillo idem Abbas, & Conuentus requiſiti tradiderunt Archiepiſco traoſumptum hodie in actis productum promittens contenta in illa obſeruare qui actus conformis concordiæ probat obſeruantiam, & excludit initium prætenſæ præſcriptionis ex ſupradictis.

Tertius verò articulus continet quod Monaſte- 12
rium Sancti Lamberti habet territorium ſeparatum, ſed hoc ex ſcripturis de falſo conuincitur tum ex priuilegio Innocentij III. producto pro parte dicti Abbatis Sancti Lamberti in quo dictum Monaſterium enunciatur Diœceſis Salisburgen. Tum etiam ex pluribus enunciatiuis antiquiſſimis relatis io deciſionem ſuper bono iure dicti Reuereodiſſimi Archiepiſcopi ſupradicta die prima Iulij 1643. quibus eſt certè credendum, Gloſſ.*in cap.cum olim verb.inſtrumentis de cenſib.*Felin.*in cap.cum cauſam, num.* 5.
de probat.& in terminis, quod enunciatiuæ antiquæ 13
probent terras eſſe intra fines Diœceſis enunciatæ late Rot. *in Conſtantien. iuriſdictionis contra eoſdem Monachos in recent.deciſ.*324.*num.*1.*part.*1.Duran.*deciſ.*226.*num.*4.*&* 5.

Remanet nunc quartus articulus qui contioet 14
d. Abbatem S.Lamberti habere territorium ſeparatum oecnon iuriſdictionem in temporalibus, & ſpiritualibus, quæ probatio eſt fruſtratoria cum tali probationi obſtent prædictæ tranſactiones effectum ſortitæ ac antiquiſſimæ enunciatiuæ aduerſus quas non poſſunt admitti probationes per teſtes ex prædicta ratione immemorabilis.

Nil obſtat deciſio in cauſa Calaguritana ſeu nul- 15
lius iuriſdictionis 7.Februarij 1608.coram Otembergo impreſſ.per Tambur.*de iur. Abbat.tom.*3.*deciſ.* 48.*ſub n.*8.*verſ.non obſtat, & per tot.* vbi ait eſſe concedendam remiſſoriam Abbati eam petenti ſuper articulo ibi propoſito exercendi iuriſdictionem Diœceſanam priuatiuè quoad Epiſcopum. Quia Domini animaduertebant d. deciſionem continere alterum articulum nempè quod Eccleſia de Nagera, de qua agebatur extiterat iam prius Cathedralis. In præſenti verò ex prædictis apparet d. Monaſterium S.Lamberti eſſe Diœceſis Salisburgen.ideo deciſionem non poſſe applicari caſui noſtro. Quapropter cum d.Monaſterium S.Lamberti ſit ſub Diœceſi Salisburgen.ex prædictis oon poteſt prætendi aut probari, quod illud habeat peculiare territorium cum ſolus Papa valeat aſſignare territoria & à Diœceſi ſeparare Hoſtien.*in c cum contingat, n.*1.*de for.compet.* vbi DD. ſcribentes *in d. capitulo*, Rot. *d. deciſ.* 324. *num.*2. *p.*1.*recent.*

Nec releuat quintus articulus in quo continetur 16
quod dictus Abbas iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem exercuerit priuatiuè quoad dictum Archiepiſcopum. Quia non probatur, nec minus articulatur ipſum hoc ſciuiſſe, & ſuccubuiſſe Cald. *conſ.*13. *de iurepatron.*Rot.*dec.*30.*n.*8.poſt Viuian. *de iurepatron.* Lotter.*de re benefic.lib.*2.*q.*14. *n.*38. & comprobauit Rota *in hac cauſa dicta* 1. *Iulij* 1643. *ſuper bono iure.* Ideo Domini ſteterunt in deciſis pro denegatione remiſſoriæ vtraque parte informante, &c.

Brittinorien.

Brittinorien. Fideicommiſsi.

Lunæ 29. Maij 1645.

ARGVMENTVM.

Quomodo conſtare debeat eueniſſe caſum ſucceſſionis, vtlocum habeat fideicommiſſum.

SVMMARIVM.

1 *Vt obtineatur ex fideicommiſſo probandum eſt eueniſſe caſum ſucceſſionis.*

2 *Vt conſtet aliquos eſſe fratres patrueles debet conſtare genitorem, fuiſſe à duobus fratribus.*

3 *Ex multis enunciantibus cum dictione quondam probatur mors.*

4 *Magis ſtandum eſt inſtrumentis, quam teſtibus.*

5 *Teſtes deponentes de auditu, & de parentela in genere nihil probant.*

6 *Conſanguinitas certa, & determinata perſonæ, probanda eſt per deſcendentiam à communi ſtipite per gradus diſtinctos.*

7 *Ex tutela data à teſtatore non infertur parentela.*

8 *Conſanguinitas refertur ad agnationem, & cognationem.*

9 *Vt ceſſio proſit debet conſtare de iure cedentis, & obſtat ei qui prætendit ius ex ſubſtitutione dicere, ſubſtitutio de vobis non loquitur.*

DECISIO CCLX.

1 SENTENTIAM totalem confirmatoriam ſententiæ A. C. latam ad fauorem Ludouici, & Fratrum de Baltaſaris ſuper immiſſionem *ex l. fin. Cod. de edict. Diu. Adrian.* in vim fideicommiſſi conditi per Hieronymum Blancum, ſeu de Baltaſaris, Domini hodie dixerunt eſſe infirmandam, vnica moti ratione, quia non conſtitit præfatos Lodouicum, & Fratres de Baltaſaris fuiſſe deſcendentes, ac hæredes Ioannis veteris pro vna ſtirpe, & pro altera Baltaſaris Senioris, quos d. Hieronymus teſtator vocauit in caſum obitus. Andreæ filij, ac filiorum naſciturorum ex filiabus ipſius teſtatoris, vt per Dec. *conſ.* 32. *num.* 5. Pariſ. *conſ.* 23. *num.* 52. *lib.* 1. quod tanquam fundamentum propriæ intentionis probandum erat, indéque eueniſſe caſum ſuæ ſubſtitutionis, Socin. Sen. *conſ.* 62. *n.* 4. *verſ. & in primo, & conſ.* 63. *n.* 14. *&* 104. *n.* 8. *vol.* 3. Corn. *conſ.* 161. *num.* 8. *lib.* 2. Dec. *conſ.* 218. *n.* 6. Crauett. *conſ.* 161. *num.* 16. Roland. *conſ.* 56. *n.* 4. *lib.* 3. Mantic. qui allegat Contard. *de coniect. vlt. lib.* 5. *tit.* 1. *n.* 18. Rota *deciſ.* 267. *num.* 1. *part.* 2. *recent. &* 637. *n.* 3. *part.* 3. *& part.* 5. *deciſ.* 84. *num.* 1.

2 Nec obſtant teſtes examinati de anno 1634. aduerſus filias Leonelli vltimi deſcendentis maſculi deponentes dictum Hieronymum teſtatorem fideicommittentem fuiſſe Fratrem Patruelem Baltaſaris iunioris Patris dicti Ludouici, ac Fratrum de Baltaſaris.

Nam ad hoc vt id eſſet verum eſſet probandum quod illi à duobus fratribus fuiſſent progeniti, iuxta, *l.* 1. §. 4. *gradu verſ. item fratres patrueles, ff. de grad. affinit.* & tamen hodie conſtitit de contrario, dum pater d. Hieronymi teſtatoris fuit Blancus de Bittis, ſeu de Baltaſaris, & Pater præfati Blanci fuit Georgius, vt ex enunciatiua inſtrumenti anni 1519. & ex Arbore, at verò Pater d. Baltaſaris iunioris Patris dd. Ludouici, ac Fratrum de Baltaſaris fuit Ludouicus, & Pater Ludouici fuit Ioannes, vt ex enunciatiis inſtrumentorum anni 1542. & 1561. de quibus in ſum. Veneris Hoſpitalis *n.* 6. *&* 7. Vnde cum dicti Blancus, & Ludouicus diuerſos habuerint progenitores, non poſſunt illi Fratres Patrueles denominari ad *l. Iuriſconſultus, § cognationis, ff. de grad. & affinit.* nec deſcendentia poteſt dici probata prout probari debuiſſet.

Error etiam in præſenti facilius enunciatur ex 3 quo d. Blancus filius Andreæ vſque de anno 1541. adhuc viuebat, vt conſtat ex teſtamento Rodulphi necnon ex inſtrumẽto ſolutionis factæ Andreæ vxori Rodulphi, quæ del 1547. faſſa fuit recepiſſe à Blanco q. Andreæ, necnon ex alio inſtrumento venditionis del 1557. in quo interfuit idem Blancus d. q. Andreæ, at verò Blancum Patrem Hieronymi teſtatoris vſque de anno 1541. deceſſiſſe probatur ex inſtrumento dato ſum. d. Hoſpitalis *n.* 8. in quo enunciatur Hieronymus q. Blanci de Bittis necnon ex teſtamento Rodulphi condito de anno 1541. *d. ſum. n.* 10. in quo Hieronymus q. Blanci de Bittis legitur executor deputatus, ex quibus multiplicatis enunciatiuis cum dictione, quondam probatur prædeceſſus huius Blanci Patris Hieronymi de tempore, quo viuebat alter Blancus filius Andreæ, vt notat Gloſ. *in l. eius, qui in Prouincia verb. defuncti, ff. de reb. credit. conſ.* 166. *n.* 2. *lib.* 4. Alex. *conſ.* 14. *n.* 15. *lib.* 6. Imol. *conſ.* 110. *n.* 8. *verſ. item non obſtat.* Vnde ſequitur quod Blancus Pater Hieronymi non fuerat ille, qui ortus eſt ex Andrea filio Baltaſaris ſenioris, ſed alter Blancus proueniens ex diuerſo ſtipite.

Vnde nec faciunt dicti teſtes contrarium probãntes, quia magis eſt ſtandum inſtrumentis, quàm teſtibus, *l. cenſus vbi gloſſ. verb. Monumenta, ff. de probat. l. penult.* vbi gloſ. *verb. per teſtium, C. ſi minor. ſe maior. dixerit.* Rot. *in recent. part.* 1. *dec.* 24. *n.* 3. *in fin. &* 582. *n.* 6. *& part.* 6. *dec.* 328. *n.* 12. *in fin. part.* 1. *recent.* & teſtium dicta remanent conquaſſata à præfatis multiplicatis enunciatiuis, de quibus in dd. inſtrumentis contrarium ſuadentibus. 4

Vltra quod ferè omnes dicti teſtes, qui contrarium conantur probare deponunt de auditu, & de parentela in genere, ideo nil probant, *c. licet cauſam c. præterea, c. tam litteris de teſtib.* latè Farin. *de teſtib. q.* 69. *n.* 1. *& ſeqq.* Rot. *dec.* 379. *n.* 1. 517. *n.* 14. *&* 572. *n.* 3. coram Gregor. XV. *& dec.* 170. *n.* 16. *part.* 6. *rec.* 5 præſertim quando vt in præſenti agitur de probanda conſanguinitate cum certa, ac determinata perſona, tunc venit probanda deſcendentia à communi ſtipite per gradus diſtinctos *c. licet ex quadam de teſt.* Riminald Iun. *conſ.* 340. *n.* 50. *& ſeqq. lib.* 3. Farin. *de teſtib. quæſt.* 69. *n.* 116. *& ſeqq.* Rot. *dec.* 288. *n.* 1. *verſ. & pro adminiculis part.* 2. *diuer. & part.* 1. *rec. dec* 381. *n.* 3. Coccin. *dec.* 105. Duran. *dec.* 8. *n.* 4. *& in Gerund. beneficij* 30. *Aprilis &* 18. *Iunij* 1640. *& in Caurien. Iuriſpatronatus* 13. *Martij præteriti coram me.* 6

Minus obſtat quod Ludouicus Auus præfatorum 7 Fratrum de Baltaſaris fuerit tutor Andreæ, ac Ricci filiorum Ioan. Antonij nati ex Benedicto filio Baltaſaris ſenioris, inde Progenitorem præfatorum Fratrum de Baltaſaris deſumere deſcendentiam à Baltaſare ſeniore communi ſtipite, vt in ſecunda deciſione in hac cauſa ponderatur coram R. P. D. meo Bichio 13. Iunij 1644. verſ. quod verò Andreas, quia Domini animaduertebãt d. Ludouic. tutorem datum fuiſſe in teſtamento, ex qua tutela non eſſe inferendum ad parentelã, cum Patri ſit permiſſum in teſtamento date tutorẽ filiis ſuis quemcũque ſibi, *l. tut.* 23. *ff. de teſt. tutel.* nec inde eſſe inferendum ad probatio-

*p.2.rec.*Seraph *dec.*1460.*n.*3.Buratt. *dec.*351.*n.*1.*&* 597.*n.*8.*& in d.Feroſempronen bonorum coram me.*

4 Nec dicti teſtes ad perpetuam rei memoriam examinati deponentes de continuato exercitio iuriſdictionis D. Abbatis,ex quibus idem Abbas intendit probare non fuiſſe effectuatas tranſactiones aliquid faciunt;cum magis veniant attendendæ ſcripturæ prædictæ concordiæ, ſeu tranſactionis, *l. cenſus, ff. de probat.*Gloſſ *in c.3.loco verb. teſtium eodem tit.* Ludou.Romao. *conſ.*319.*n.*1.Caſanat. *conſ.*16.*n.*1.Rot. 5 *dec.*64.*n.*17.*p.*5.*rec.*quibus tranſactionibus à S.Apoſtolica confirmatis ſuppoſitis earumque effectuatione, vt *in primo ſumm. d. Archiepiſcopi n.*6. in quo datæ fuere quamplures conceſſiones factæ ab eodem Archiepiſcopo ad inſtantiam D. Abbatis ſuper cura animarum, necnon abſolutiones à caſibus reſeruatis Epiſcopo cum expreſſa relatione ad concordiam, idcirco non eſt dubium circa effectuationem eiuſdem in parte qua ratione tituli vniuerſalis exinde reſultat effectuatio totius ex congeſtis per Add.ad S.mem.Gregor.X V.*deciſ.*557.*n* 9.*in fin.*Bu- 6 ratt.*deciſ.*870.*n.*4.Ideo irreleuans ſiuè improbabilis eſt articulata immemorabilis, quia ſi illa præceſſiſſet vtique remanſit ſublata per dd. tranſactiones, pro cuius duntaxat obſeruaoria agi poteſt, *cap.*1. *de tranſact.* Card. Mantic. *de tacit. & ambig. dub.*26. *tit.*7 *ſub num.*4.Surd. *deciſ.*266.*n.*12. Rot. *deciſ.*464. *num.*7. *coram Buratto.*

7 Poſt dictam tranſactionem verò dare immemorabilem eſt impoſſibile, dum conſtat de initio videlicet poſt tempus tranſactionis, Molin. *de Primog.lib.*2.*cap.*6.*num.*64.*&* 66.Valaſq. *conſ.*93. *n.*17. cum aliis *deciſionibus in hac cauſa.*

8 Nec dicatur quod à die initæ tranſactionis lapſi fuerunt pluſquam anni centum, & actus ante centum annos geſtos non excludere probationem immemorabilis, licet ſecus eſſet ſi fuiſſent geſti infra centum annos vt diſtinguunt, Molina *de primogen. Hiſpan.lib.*2.*cap.*6.*num.*60. *&* 61. & alij quos refert, & ſequitur Add.ad S.mem.Greg.X V. *dec.*298.*n.*13. *verſ.aduertendum* Rot, *deciſ.*56.*n.*18.*&* 20. *part.*7.*recent.*.

9 Quia nos verſamur *in* 2. *membro diſtinctionis*, dum ex actibus iuriſdictionalibus datis *eodem ſumm. Archiepiſcopi num.*7. quando deciſio emanauit prima Iulij 1643.Archiepiſcopum vti Ordinarium proceſſiſſe conſtat in vim dictæ concordiæ de anno 1588.1605.& 1615. & 1625. idcirco diſtinctio adducta per informantes pro D. Abbate procedit quando ad excludendum inveriſimile dantur ſolum actus contrarij ante centum annos, qui non conuincunt originem præſcriptionis, quia non perimunt præſcriptionem antecedentem, dum eſſe valuit, quod poſt eos actus, vel prius iuriſdictio ſpectaret ad Abbatem, in præſenti autem caſu cum dentur antiquiſſimæ tranſactiones à Sede Apoſtolica confirmatæ habent pro ſe præſumptionem excludunt que immemorabilem præcedentem, cum omne ius partium tranſactioni contrarium remanſerit per eas ſublatum, *l.*1. *ff. de tranſact. l. cauſas. C.eod.tit.*Caſanat.*conſ.*167.*num.*15.*lib.*2.Rot.*dec.*161. 10 *num.* 2. *& deciſ.* 218. *num.* 2. *part.* 7. *recent.* Ita vt nouam præſcriptionem contrariam incipere fuerit neceſſarium, quando autem vltra centum annos datum verum & indubitatum præſcriptionis initium ceſſat ſubſtantia immemorialis, quæ ex hoc præſertim pendet, vt de eius initio non conſtet optimè, Rot. *deciſ.*56. *num.* 20. *verſ. hac reſponſio p.*7. *recent.*Gregor.X V.*deciſ.*467.*num.*6.Buratt.*deciſ.*831. *num.*6.

Et ceſſat omnis difficultas quia de anno 1541. & 11 ſic infra centum annos ante motam litem lis fuit mota à ſex annis, & vltra Abbas, & Conuentus recognouerunt bonam fidem ſuper veritate, & obſeruantia concordiæ, quia cum inſtrumentum originale eſſet penes ambas partes, & Archiepiſcopus aſſereret inſtrumentum penes ipſum exiſtens paſſum fuiſſe temporum iniuria detrimentum in ſigillo idem Abbas, & Conuentus requiſiti tradiderunt Archiepiſco tranſumptum hodie in actis productum promittens contenta in illa obſeruare qui actus conformis concordiæ probat obſeruantiam, & excludit initium prætenſæ præſcriptionis ex ſupradictis.

Tertius verò articulus continet quod Monaſte- 12 rium Sancti Lamberti habet territorium ſeparatum, ſed hoc ex ſcripturis de falſo conuincitur tum ex priuilegio Innocentij III.producto pro parte dicti Abbatis Sancti Lamberti in quo dictum Monaſterium enunciatur Diœceſis Salisburgen. Tum etiam ex pluribus enunciatiuis antiquiſſimis relatis in deciſionem ſuper bono iure dicti Reuerendiſſimi Archiepiſcopi ſupradicta die prima Iulij 1643. quibus eſt certè credendum, Gloſſ.*in cap.cum olim.verb.inſtrumentis de cenſib.*Felin.*in cap.cum cauſam*, *num.* 5. *de probat.*& in terminis, quod enunciatiuæ antiquæ 13 probent terras eſſe intra fines Diœceſis enunciatæ late Rot. *in Conſtantien. iuriſdictionis contra eoſdem Monachos in recent.deciſ.*324 *num.*1.*part.*1.Durant.*deciſ.*216.*num.*4.*&* 5.

Remanet nunc quartus articulus qui continet 14 d. Abbatem S.Lamberti habere territorium ſeparatum necnon iuriſdictionem in temporalibus,& ſpiritualibus, quæ probatio eſt fruſtratoria cum tali probationi obſtent prædictæ tranſactiones effectum ſortitæ ac antiquiſſimæ enunciatiuæ aduerſus quas non poſſunt admitti probationes per teſtes ex prædicta ratione immemorabilis.

Nil obſtat deciſio in cauſa Calaguritana ſeu nul- 15 lius iuriſdictionis 7.Februarij 1608.coram Ottembergo impreſſ. per Tambur.*de iur. Abbat.tom.*3.*deciſ.* 48.*ſub n.*8.*verſ.non obſtat, & per tot.* vbi ait eſſe concedendam remiſſoriam Abbati eam petenti ſuper articulo ibi propoſito exercendi iuriſdictionem Diœceſanam priuatiuè quoad Epiſcopum. Quia Domini animaduertebant d. deciſionem continere alterum articulum nempè quod Eccleſia de Nagera, de qua agebatur extiterat iam prius Cathedralis. In præſenti verò ex prædictis apparet d. Monaſterium S.Lamberti eſſe Diœceſis Salisburgen.ideo deciſionem non poſſe applicari caſui noſtro. Quapropter cum d.Monaſterium S.Lamberti ſit ſub Diœceſi Salisburgen.ex prædictis non poteſt prætendi aut probari, quod illud habeat peculiare territorium cum ſolus Papa valeat aſſignare territoria & à Diœceſi ſeparare Hoſtien.*in c cum contingat,n.*1.*de for.compet.* vbi DD. ſcribentes *in d. capitulo*, Rot. *d. deciſ.* 324. *num.*2. *p.*1.*recent.*

Nec releuat quintus articulus in quo continetur 16 quod dictus Abbas iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem exercuerit priuatiuè quoad dictum Archiepiſcopum. Quia non probatur, nec minus articulatur ipſum hoc ſciuiſſe, & ſuccubuiſſe Cald. *conſ.*13. *de iurepatron.*Rot.*dec.*30.*n.*8.poſt Viuian. *de iurepatron.* Lotter.*de re benefic.lib.*2.*q.*14. *n.*38. & comprobauit Rota *in hac cauſa dicta* 1. *Iulij* 1643.*ſuper bono iure.* Ideo Domini ſteterunt in deciſis pro denegatione remiſſoriæ vtraque parte informante, &c.

Brittinorien.

Brittinorien. Fideicommiſsi.

Lunæ 29. Maij 1645.

ARGVMENTVM.

Quomodo conſtare debeat eueniſſe caſum ſucceſſionis, vtlocum habeat fideicommiſſum.

SVMMARIVM.

1 *Vt obtineatur ex fideicommiſſo probandum eſt euemiſſe caſum ſucceſſionis.*

2 *Vt conſtet aliquos eſſe fratres patrueles debet conſtare genitorem, fuiſſe à duobus fratribus.*

3 *Ex multis enunciantibus cum dictione quondam probatur mors.*

4 *Magis ſtandum eſt inſtrumentis, quàm teſtibus.*

5 *Teſtes deponentes de auditu, & de parentela in genere nihil probant.*

6 *Conſanguinitas certa, & determinatæ perſonæ, probanda eſt per deſcendentiam à communi ſtipite per gradus diſtinctos.*

7 *Ex tutela data à teſtatore non infertur parentela.*

8 *Conſanguinitas refertur ad agnationem, & cognationem.*

9 *Vt ceſſio proſit debet conſtare de iure cedentis, & obſtat ei qui prætendit ius ex ſubſtitutione dicere, ſubſtitutio de vobis non loquitur.*

DECISIO · CCLX.

1 SENTENTIAM totalem confirmatoriam ſententiæ A.C. latam ad fauorem Ludouici, & Fratrum de Baltaſaris ſuper immiſſionem *ex l. fin. Cod. de edict. Diu. Adrian.* in vim fideicommiſſi conditi per Hieronymum Blancum, ſeu de Baltaſaris, Domini hodie dixerunt eſſe infirmandam, vnica moti ratione, quia non conſtitit præfatos Ludouicum, & Fratres de Baltaſaris fuiſſe deſcendentes, ac hæredes Ioannis veteris pro vna ſtirpe, & pro altera Baltaſaris Senioris, quos d. Hieronymus teſtator vocauit in caſum obitus. Andreæ filij, ac filiorum naſciturorum ex filiabus ipſius teſtatoris, vt per Dec. *conſ.* 32. *num.* 5. Pariſ. *conſ.* 23. *num.* 52. *lib.* 1. quod tanquam fundamentum propriæ intentionis probandum erat, indéque eueniſſe caſum ſuæ ſubſtitutionis, Socin Sen. *conſ.* 61. *n.* 4. *verſ. & in primo, & conſ.* 63. *n.* 14. *&* 104. *n.* 8. *vol.* 3. Corn. *conſ.* 161. *num.* 8. *lib.* 2. Dec. *conſ.* 218. *n.* 6. Crauett. *conſ.* 161. *num.* 16. Roland. *conſ.* 56. *n.* 4. *lib.* 3. Mantic. qui allegat Contard. *de coniect. vlt. lib.* 5. *tit.* 1. *n.* 18. Rota *deciſ.* 267. *num.* 1. *part.* 2. *recent. &* 637. *n.* 3 *part.* 3. *& part.* 5. *deciſ.* 84. *num.* 1.

2 Nec obſtant teſtes examinati de anno 1634. aduerſus filias Leonelli vltimi deſcendentis maſculi deponentes dictum Hieronymum teſtatorem fideicommittentem fuiſſe Fratrem Patruelem Baltaſaris iunioris Patris dicti Ludouici, ac Fratrum de Baltaſaris.

Nam ad hoc vt id eſſet verum eſſet probandum quod illi à duobus fratribus fuiſſent progeniti, iuxta, *l.* 1. *§.* 4. *gradu verſ. item fratres patrueles, ff. de grad. affinit.* & tamen hodie conſtitit de contrario, dum pater d. Hieronymi teſtatoris fuit Blancus de Birris, ſeu de Baltaſaris, & Pater præfati Blanci fuit Georgius, vt ex enunciatiua inſtrumenti anni 1519. & ex Arbore, at verò Pater d. Baltaſaris iunioris Patris dd. Ludouici, ac Fratrum de Baltaſaris fuit Ludouicus, & Pater Ludouici fuit Ioannes, vt ex enunciatiuis inſtrumentorum anni 1542. & 1561. de quibus in ſum. Veneris Hoſpitalis *n.* 6. *&* 7. Vnde cum dicti Blancus, & Ludouicus diuerſos habuerint progenitores, non poſſunt illi Fratres Patrueles denominari ad *l. Iuriſconſultus, § cognationis, ff. de grad. & affinit.* nec deſcendentia poteſt dici probata prout probari debuiſſet.

Error etiam in præſenti facilius enunciatur ex quo d. Blancus filius Andreæ vſque de anno 1541. adhoc viuebat, vt conſtat ex teſtamento Rodulphi necnon ex inſtrumẽto ſolutionis factæ Andreæ vxori Rodulphi, quæ del 1547. faſſa fuit recepiſſe à Blanco q. Andreæ, necnon ex alio inſtrumento venditionis del 1557. in quo interfuit idem Blancus d. q. Andreæ, at verò Blancum Patrem Hieronymi teſtatoris vſque de anno 1541. deceſſiſſe probatur ex inſtrumento dato ſum. d. Hoſpitalis *n.* 8. in quo enunciatur Hieronymus q. Blanci de Birris necnon ex teſtamento Rodulphi condito de anno 1541. *d. ſum. n.* 10. in quo Hieronymus q. Blanci de Birris legitur executor deputatus, ex quibus multiplicatis enunciatiuis cum dictione, quondam probatur prædeceſſus huius Blanci Patris Hieronymi de tempore, quo viuebat alter Blancus filius Andreæ, vt notat Gloſ. *in l. eius, qui in Prouincia verb. defunctis, ff. de reb. credit. conſ.* 166. *n.* 1. *lib.* 4. Alex. *conſ.* 14. *n.* 15. *lib.* 6. Imol. *conſ.* 110. *n.* 8. *verſ. item non obſtat.* Vnde ſequitur quod Blancus Pater Hieronymi non fuerat ille, qui ortus eſt ex Andrea filio Baltaſaris ſenioris, ſed alter Blancus proueniens ex diuerſo ſtipite. 3

Vnde nec faciunt dicti teſtes contrarium probantes, quia magis eſt ſtandum inſtrumentis, quàm teſtibus, *l. cenſus vbi gloſſ. verb. Monumenta ff. de probat. l. penult.* vbi gloſ. *verb. per teſtium, C. ſi minor. ſe maior. dixerit.* Rot. *in recent. part.* 1. *dec.* 24. *n.* 3. *in fin. &* 582. *n.* 6. *& part.* 6. *dec.* 328. *n.* 12. *in fin. part.* 1. *recent.* & teſtium dicta remanent conquaſſata à præfatis multiplicatis enunciatiuis, de quibus in dd. inſtrumentis contrarium ſuadentibus. 4

Vltra quod ferè omnes dicti teſtes, qui contrarium conantur probare deponunt de auditu, & de parentela in genere, ideo nil probant, *c. licet cauſam c. præterea, c. tam litteris de teſtib.* latè Farin. *de teſtib. q.* 69. *n.* 1. *& ſeqq.* Rot. *dec.* 379. *n.* 1. 517. *n.* 14. *&* 572. *n.* 3. coram Gregor. XV. *& dec.* 170. *n.* 16. *part.* 6. *rec.* præſertim quando vt in præſenti agitur de probanda conſanguinitate cuiu certa, ac determinata perſona, tunc venit probanda deſcendentia à communi ſtipite per gradus diſtinctos *c. licet ex quadam de teſt.* Riminald Iun. *conſ.* 340. *n* 50. *& ſeqq. lib.* 3. Farin. *de teſtib. quæſt.* 69. *n.* 116. *& ſeqq.* Rot. *dec.* 288. *n.* 1. *verſ. & pro adminiculis part.* 2. *diuer. & part.* 1. *rec. dec.* 381. *n.* 3. Coccin. *dec.* 105. Duran. *dec.* 8. *n.* 4. *& in Gerund. beneficij* 30. *Aprilis &* 18. *Iunij* 1640. *& in Caurien. Iuriſpatronatus* 13. *Martij præteriti coram me.* 5 6

Minus obſtat quod Ludouicus Auus præfatorum Fratrum de Baltaſaris fuerit tutor Andreæ, ac Ricci filiorum Ioan. Antonij nati ex Benedicto filio Baltaſaris ſenioris, inde Progenitorem præfatorum Fratrum de Baltaſaris deſumere deſcendentiam à Baltaſare ſeniore communi ſtipite, vt in ſecunda deciſione in hac cauſa ponderatur coram R. P. D. meo Bichio 13. Iunij 1644. verſ. quod verò Andreas, quia Domini animaduertebãt d. Ludouic. tutorem datum fuiſſe in teſtamento, ex qua tutela non eſſe inferendum ad parentelã, cum Patri ſit permiſſum in teſtamento date tutorẽ filiis ſuis quemcũque libi, *l.* 1. *tit.* 25. *ff. de teſt. tutel.* nec inde eſſe inferendum ad probatio- 7

Digitized by Google

*p.a.rec.*Seraph.*dec.*1460.*n.*3.Butatt. *dec.*351.*n.*1.& 597.*n.*8.& *in d.Forosempronen bonorum coram me.*

4 Nec dicti teſtes ad perpetuam rei memoriam examinati deponentes de continuato exercitio iuriſdictionis D. Abbatis,ex quibus idem Abbas intendit probare non fuiſſe effectuatas tranſactiones aliquid faciunt;cum magis veniant attendendæ ſcripturæ prædictæ concordiæ , ſeu tranſactionis, *l. cenſus, ff. de probat.*Gloſſ *in c.*3.*loco verb. teſtium eodem tit.* Ludou.Roman. *conſ.*319.*n.*1.Caſanat. *conſ.*16.*n.*1.Rot.
5 *dec.*64.*n.*17.*p.*5.*rec.*quibus tranſactionibus à S.Apoſtolica confirmatis ſuppoſitis earumque effectuatione , vt *in primo ſumm. d. Archiepiſcopi n.*6. in quo datæ fuere quamplures conceſſiones factæ ab eodem Archiepiſcopo ad inſtantiam D. Abbatis ſuper cura animarum , necnon abſolutiones à caſibus reſeruatis Epiſcopo cum expreſſa relatione ad concordiam, idcirco non eſt dubium circa effectuationem eiuſdem in parte qua ratione tituli vniuerſalis exinde reſultat effectuatio totius ex congeſtis per Add.ad S.mem.Gregor.X V.*deciſ.*557.*n* 9.*in fin.*Bu-
6 ratt.*deciſ.*870.*n.*4.Ideo irreleuans ſiuè improbabilis eſt articulata immemorabilis,quia ſi illa præceſſiſſet vtique remanſit ſublata per dd. tranſactiones, pro cuius duntaxat obſeruantia agi poteſt,*cap.*1. *de tranſact.* Card. Mantic. *de tacit. & ambig. dub.*26. *tit.*7.*ſub num* 4.Surd. *deciſ.*266.*n.*12. Rot. *deciſ.*464. *num.*7. *coram Buratto.*

7 Poſt dictam tranſactionem verò dare immemorabilem eſt impoſſibile , dum conſtat de initio videlicet poſt tempus tranſactionis , Molin. *de Primog.lib.*2.*cap.*6.*num.*64.& 66.Valaſq. *conſ.*93. *n.*17. cum aliis *deciſionibus in hac cauſa.*

8 Nec dicatur quod à die initæ tranſactionis lapſi fuerunt pluſquam anni centum , & actus ante centum annos geſtos non excludere probationem immemorabilis , licet ſecus eſſet ſi fuiſſent geſti infra centum annos vt diſtinguunt , Molina *de primogen. Hiſpan.lib.*2.*cap.*6.*num.*60. & 61. & alij quos refert, & ſequitur Add.ad S.mem.Greg.X V. *dec.*298.*n.*13. *verſ.aduertendum* Rot. *deciſ.*56.*n.*18.& 20. *part.*7.*recent.*.

9 Quia nos verſamur in 2. *membro diſtinctionis*, dum ex actibus iuriſdictionalibus datis *eodem ſumm. Archiepiſcopi num.*7. quando deciſio emanauit prima Iulij 1643. Archiepiſcopum vti Ordinarium proceſſiſſe conſtat in vim dictæ concordiæ de anno 1588.1605.& 1615. & 1625. idcirco diſtinctio adducta per informantes pro D. Abbate procedit quando ad excludendum inveriſimile dantur ſolum actus contrarij ante centum annos , qui non conuincunt originem præſcriptionis , quia non perimunt præſcriptionem antecedentem , dum eſſe valuit , quod poſt eos actus , vel prius iuriſdictio ſpectaret ad Abbatem , in præſenti autem caſu cum dentur antiquiſſimæ tranſactiones à Sede Apoſtolica confirmatæ habent pro ſe præſumptionem excluduntque immemorabilem præcedentem , cum omne ius partium tranſactioni contrarium remanſerit per eas ſublatum , *l.*1.*ff. de tranſact. l. cauſas. C.eod.tit.*Caſanat.*conſ.*167.*num.*15.*lib.*2.Rot.*dec.*161.
10 *num.* 2. & *deciſ.* 218. *num.* 2. *part.* 7. *recent.* Ita vt nouam præſcriptionem contrariam incipere fuerit neceſſarium, quando autem vltra centum annos datum verum & indubitatum præſcriptionis initium ceſſat ſubſtantia immemorialis , quæ ex hoc præſertim pendet,vt de eius initio non conſtet optimè , Rot. *deciſ.*56. *num.* 20. *verſ. hac reſponſio p.*7. *recent.*Gregor.X V.*deciſ.*467.*num.*6.Buratt.*deciſ.*831. *num.*6.

Et ceſſat omnis difficultas quia de anno 1541. & 11
ſic infra centum annos ante motam litem lis fuit mota à ſex annis , & vltra Abbas , & Conuentus recognouerunt bonam fidem ſuper veritate, & obſeruantia concordiæ , quia cum inſtrumentum originale eſſet penes ambas partes , & Archiepiſcopus aſſereret inſtrumentum penes ipſum exiſtens paſſum fuiſſe temporum iniuria detrimentum in ſigillo idem Abbas , & Conuentus requiſiti tradiderunt Archiepiſco tranſumptum hodie in actis productum promittens contenta in illa obſeruare qui actus conformis concordiæ probat obſeruantiam, & excludit initium prætenſæ præſcriptionis ex ſupradictis.

Tertius verò articulus continet quod Monaſte- 12
rium Sancti Lamberti habet territorium ſeparatum, ſed hoc ex ſcripturis de falſo conuincitur tum ex priuilegio Innocentij I I I.producto pro parte dicti Abbatis Sancti Lamberti in quo dictum Monaſterium enunciatur Diœceſis Salisburgen. Tum etiam ex pluribus enunciatiuis antiquiſſimis relatis in deciſionem ſuper bono iure dicti Reuerendiſſimi Archiepiſcopi ſupradicta die prima Iulij 1643. quibus eſt certè credendum , Gloſſ.*in cap.cum olim.verb.inſtrumentis de cenſib.*Felin.*in cap.cum cauſam* ; *num.* 5.
de probat.& in terminis , quod enunciatiuæ antiquæ 13
probent terras eſſe intra fines Diœceſis enunciatæ late Rot. *in Conſtantien. iuriſdictionis contra eoſdem Monachos in recent.deciſ.*324 *num.*1.*part.*1.Duran.*deciſ.*226.*num.*4.& 5.

Remanet nunc quartus articulus qui continet 14
d. Abbatem S.Lamberti habere territorium ſeparatum necnon iuriſdictionem in temporalibus,& ſpiritualibus , quæ probatio eſt fruſtratoria cum tali probationi obſtent prædictæ tranſactiones effectum ſortitæ ac antiquiſſimæ enunciatiuæ aduerſus quas non poſſunt admitti probationes per teſtes ex prædicta ratione immemorabilis.

Nil obſtat deciſio in cauſa Calagoritana ſeu nol- 15
lius iuriſdictionis 7.Februarij 1608.coram Ortembergo impreſſ.per Tambur.*de iur. Abbat.tom.*3.*deciſ.* 48.*ſub n.*8.*verſ.non obſtat*, & *per tot.* vbi ait eſſe concedendam remiſſoriam Abbati eam petenti ſuper articulo ibi propoſito exercendi iuriſdictionem Diœceſanam priuatiuè quoad Epiſcopum. Quia Domini animaduertebant d. deciſionem continere alterum articulum nempè quod Eccleſia de Nagera, de qua agebatur extiterat iam prius Cathedralis. In præſenti verò ex prædictis apparet d. Monaſterium S.Lamberti eſſe Diœceſis Salisburgen. ideo deciſionem non poſſe applicari caſui noſtro. Quapropter cum d.Monaſterium S.Lamberti ſit ſub Diœceſi Salisburgen.ex prædictis non poteſt prætendi aut probari , quod illud habeat peculiare territorium cum ſolus Papa valeat aſſignare territoria & à Diœceſi ſeparare Hoſtien.*in c cum contingat,n.*1.*de for.compet.* vbi DD. ſcribentes *in d.capitulo,* Rot. *d. deciſ.* 324. *num.*2. *p.*1.*recent.*

Nec releuat quintus articulus in quo continetur 16
quod dictus Abbas iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem exercuerit priuatiuè quoad dictum Archiepiſcopum. Quia non probatur, nec minus articulator ipſum hoc ſciuiſſe , & ſuccubuiſſe Cald. *conſ.*13. *de iurepatron.*Rot.*dec.*30.*n.*8.poſt Viuian. *de iurepatron.* Lotter.*de re benefic.lib.*2.*q.*14. *n.*38. & comprobauit Rota *in hac cauſa dicta* 1. *Iulij* 1643. *ſuper bono iure.* Ideo Domini ſteterunt in deciſis pro denegatione remiſſoriæ vtraque parte informante , &c.

Brittinorien.

Brittinorien. Fideicommiſsi.

Lunæ 29. Maij 1645.

ARGVMENTVM.

Quomodo conſtare debeat eueniſſe caſum ſucceſſionis, vtlocum habeat fideicommiſſum.

SVMMARIVM.

1 *Vt obtineatur ex fideicommiſſo probandum eſt eueniſſe caſum ſucceſſionis.*

2 *Vt conſtet aliquos eſſe fratres patrueles debet conſtare genitorem, fuiſſe à duobus fratribus.*

3 *Ex multis ennnciantibus cum dictione quondam probatur mors.*

4 *Magis ſtandum eſt inſtrumentis, quam teſtibus.*

5 *Teſtes deponentes de auditu, & de parentela in genere nihil probant.*

6 *Conſanguinitas certa, & determinata perſona, probanda eſt per deſcendentiam à communi ſtipite per gradus diſtinctos.*

7 *Ex tutela data à teſtatore non infertur parentela.*

8 *Conſanguinitas refertur ad agnationem, & cognationem.*

9 *Vt ceſſio proſit debet conſtare de iure cedentis, & obſtat ei qui prætendit ius ex ſubſtitutione dicere, ſubſtitutio de vobis non loquitur.*

DECISIO CCLX.

1 SENTENTIAM totalem confirmatoriam ſententiæ A.C. latam ad fauorem Ludouici, & Fratrum de Baltaſaris ſuper immiſſionem *ex l. fin. Cod. de edict. Diu. Adrian.* in vim fideicommiſſi conditi per Hieronymum Blancum, ſeu de Baltaſaris, Domini hodie dixerunt eſſe infirmandam, vnica moti ratione, quia non conſtitit præfatos Ludouicum, & Fratres de Baltaſaris fuiſſe deſcendentes, ac hæredes Ioannis veteris pro vna ſtirpe, & pro altera Baltaſaris Senioris, quos d. Hieronymus teſtator vocanit in caſum obitus. Andreæ filij, ac filiorum naſciturorum ex filiabus ipſius teſtatoris, vt per Dec. *conſ.* 32. *num.* 5. Pariſ. *conſ.* 23. *num.* 52. *lib.* 1. quod tanquam fundamentum propriæ intentionis probandum erat, indéque eueniſſe caſum ſuæ ſubſtitutionis, Socin. Sen. *conſ.* 62. *n.* 4. *verſ. & in primo, & conſ.* 63. *n.* 14. *&* 104. *n.* 8. *vol.* 3. Corn. *conſ.* 161. *num.* 8. *lib.* 2. Dec. *conſ.* 218. *n.* 6. Crauett. *conſ.* 161. *num.* 16. Roland. *conſ.* 56. *n.* 4. *lib.* 3. Mantic. qui allegat Contard. *de coniect. vlt. lib.* 5. *tit.* 1. *n.* 18. Rota *deciſ.* 267. *num.* 1. *part.* 2. *recent. &* 637. *n.* 3. *part.* 3. *& part.* 5. *deciſ.* 84. *num.* 1.

2 Nec obſtant teſtes examinati de anno 1634. aduerſus filias Leonelli vltimi deſcendentis maſculi deponentes dictum Hieronymum teſtatorem fideicommittentem fuiſſe Fratrem Patruelem Baltaſaris iunioris Patris dicti Ludouici, ac Fratrum de Baltaſaris.

Nam ad hoc vt id eſſet verum eſſet probandum quod illi à duobus fratribus fuiſſent progeniti, iuxta, *l.* 1. *§.* 4. *gradu verſ. item fratres patrueles, ff. de grad. affinit.* & tamen hodie conſtitit de contrario, dum pater d. Hieronymi teſtatoris fuit Blancus de Bittis, ſeu de Baltaſaris, & Pater præfati Blanci fuit Georgius, vt ex enunciatiua inſtrumenti anni 1519. & ex Arbore, at verò Pater d. Baltaſaris iunioris Patris dd. Ludouici, ac Fratrum de Baltaſaris fuit Ludouicus, & Pater Ludouici fuit Ioannes, vt ex enunciatiuis inſtrumentorum anni 1542. & 1561. de quibus in ſum. Venetis Hoſpitalis *n.* 6. *&* 7. Vnde cum dicti Blancus, & Ludouicus diuerſos habuerint progenitores, non poſſunt illi Fratres Patrueles denominari ad *l. Iuriſconſultus, § cognationis, ff. de grad. & affinit.* nec deſcendentia poteſt dici probata prout probari debuiſſet.

Error etiam in præſenti facilius enuncietur ex quo d. Blancus filius Andreæ vſque de anno 1541. adhuc viuebat, vt conſtat ex teſtamento Rodulphi necnon ex inſtrumēto ſolutionis factæ Andreæ vxori Rodulphi, quæ del 1547. faſſa fuit recepiſſe à Blanco q. Andreæ, necnon ex alio inſtrumento venditionis del 1557. in quo interfuit idem Blancus d. q. Andreæ, at verò Blancum Patrem Hieronymi teſtatoris vſque de anno 1541. deceſſiſſe probatur ex inſtrumento dato ſum. d. Hoſpitalis *n.* 8. in quo enunciatur Hieronymus q. Blanci de Bittis necnon ex teſtamento Rodulphi condito de anno 1541. *d. ſum. n.* 10. in quo Hieronymus q. Blanci de Bittis legitur executor deputatus, ex quibus multiplicatis enunciatiuis cum dictione, quondam probatur prædeceſſus huius Blanci Patris Hieronymi de tempore, quo viuebat alter Blancus filius Andreæ, vt notat Gloſ. *in l. eius, qui in Prouincia verb. defuncti, ff. de reb. credit. conſ.* 166. *n.* 2. *lib.* 4. Alex. *conſ.* 14. *n.* 15. *lib.* 6. Imol. *conſ.* 110. *n.* 8. *verſ. item non obſtat.* Vnde ſequitur quod Blancus Pater Hieronymi non fuerat ille, qui ortus eſt ex Andrea filio Baltaſaris ſenioris, ſed alter Blancus proueniens ex diuerſo ſtipite. 3

Vnde nec faciunt dicti teſtes contrarium probantes, quia magis eſt ſtandum inſtrumentis, quàm teſtibus, *l. cenſus vbi gloſſ. verb. Monumenta, ff. de probat. l. penult.* vbi gloſ. *verb. per teſtium, C. ſi minor. ſe maior. dixerit.* Rot. *in recent. part.* 2. *dec.* 24. *n.* 3. *in fin. &* 582. *n.* 6. *& part.* 6. *dec.* 328. *n.* 12. *in fin. part.* 1. *recent.* & teſtium dicta remanent conquaſſata à præfatis multiplicatis enunciatiuis, de quibus in dd. inſtrumentis contrarium ſuadentibus. 4

Vltra quod ferè omnes dicti teſtes, qui contrarium conantur probare deponunt de auditu, & de parentela in genere, ideo nil probant, *c. licet cauſam c. præterea, c. tam litteris de teſtib.* latè Farin. *de teſtib. q.* 69. *n.* 1. *& ſeqq.* Rot. *dec.* 379. *n.* 1. 517. *n.* 14. *&* 572. *n.* 3. coram Gregor. XV. *& dec.* 170. *n.* 16. *part.* 6. *rec.* præſertim quando vt in præſenti agitur de probanda conſanguinitate cum certa, ac determinata perſona, tunc venit probanda deſcendentia à communi ſtipite per gradus diſtinctos *c. licet ex quadam de teſt.* Riminald Iun. *conſ.* 340. *n.* 50. *& ſeqq. lib.* 3. Farin. *de teſtib. quæſt.* 69. *n.* 116. *& ſeqq.* Rot. *dec.* 288. *n.* 1. *verſ. & pro adminiculis part.* 2. *diuer. & part.* 1. *rec. dec.* 381. *n.* 3. Coccin. *dec.* 105. Dutan. *dec.* 8. *n.* 4. *& in Gerund. beneficij* 30. *Aprilis &* 18. *Iunij* 1640. *& in Caurien. Iuriſpatronatus* 13. *Martij præteriti coram me.* 5 6

Minus obſtat quod Ludouicus Auus præfatorum Fratrum de Baltaſaris fuerit tutor Andreæ, ac Ricci filiorum Ioan. Antonij nati ex Benedicto filio Baltaſaris ſenioris, inde Progenitorem præfatorum Fratrum de Baltaſaris deſumere deſcendentiam à Baltaſare ſeniore communi ſtipite, vt in ſecunda deciſione in hac cauſa ponderatur coram R. P. D. meo Bichio 13. Iunij 1644. verſ. quod verò Andreas, quia Domini animaduertebāt d. Ludouic. tutorem datum fuiſſe in teſtamento, ex qua tutela non eſſe inferendum ad parentelā, cum Patri ſit permiſſum in teſtamento dare tutorē filiis ſuis quemcūque ſibi, *l. rur.* 23. *ff. de teſt. tutel.* nec inde eſſe inferendum ad probatio- 7

*p.2.rec.*Seraph.*dec.*1460.*n.*3.Buratt. *dec.*351.*n.*1.*&*
597.*n.*8.*& in d.Foroſempronen bonorum coram me.*
4 Nec dicti teſtes ad perpetuam rei memoriam
examinati deponentes de continuato exercitio iuriſ-
dictionis D.Abbatis,ex quibus idem Abbas intendit
probare non fuiſſe effectuatas tranſactiones aliquid
faciunt;cum magis veniant attendendæ ſcripturæ
prædictæ concordiæ, ſeu tranſactionis, *l. cenſus, ff.*
*de probat.*Gloſſ *in c.3.loco verb. teſtium eodem tit.* Lu-
dou.Roman. *conſ.*319.*n.*1.Caſanat. *conſ.*16.*n.*1.Rot.
5 *dec.*64.*n.*17.*p.*5.*rec.*quibus tranſactionibus à S.Apo-
ſtolica confirmatis ſuppoſitis earumque effectua-
tione, vt *in primo ſumm. d. Archiepiſcopi n.*6. in quo
datæ fuere quamplures conceſſiones factæ ab eo-
dem Archiepiſcopo ad inſtantiam D. Abbatis ſuper
cura animarum, necnon abſolutiones à caſibus re-
ſeruatis Epiſcopo cum expreſſa relatione ad con-
cordiam, idcirco non eſt dubium circa effectuatio-
nem eiuſdem in parte qua ratione tituli vniuerſalis
exinde reſultat effectuatio totius ex congeſtis per
Add.ad S.mem.Gregor.X V.*deciſ.*557.*n* 9.*in fin.*Bu-
6 ratt.*deciſ.*870.*n.*4.Ideo irreleuans ſiuè improbabilia
eſt articulata immemorabilis, quia ſi illa præceſſiſ-
ſet vtique remanſit ſublata per dd. tranſactiones,
pro cuius dumtaxat obſeruantia agi poteſt, *cap.*1. *de*
tranſact. Card. Mantic. *de tacit. & ambig. dub.*26.
*tit.*7.*ſub num* 4.Surd. *deciſ.*266.*n.*12. Rot. *deciſ.*464.
*num.*7. *coram Buratto.*
7 Poſt dictam tranſactionem verò dare immemo-
rabilem eſt impoſſibile, dum conſtat de initio vi-
delicet poſt tempus tranſactionis, Molin. *de Pri-*
*mog.lib.*2.*cap.*6.*num.*64.*&* 66.Valaſq. *conſ.*93. *n.*17.
cum aliis *deciſionibus in hac cauſa.*
8 Nec dicatur quod à die initæ tranſactionis lapſi
fuerunt pluſquam anni centum, & actus ante cen-
tum annos geſtos non excludere probationem im-
memorabilis, licet ſecus eſſet ſi fuiſſent geſti infra
centum annos vt diſtinguunt, Molina *de primogen.*
*Hiſpan.lib.*2.*cap.*6.*num.*60. *&* 61. & alij quos refert,
& ſequitur Add.ad S.mem.Greg.X V. *dec.*298.*n.*13.
verſ.aduertendum Rot, *deciſ.*56.*n.*18.*&* 20. *part.*7.*re-*
cent..
9 Quia nos verſamur *in* 2. *membro diſtinctionis,*
dum ex actibus iuriſdictionalibus datis *eodem ſumm.*
*Archiepiſcopi num.*7. quando deciſio emanauit pri-
ma Iulij 1643.Archiepiſcopum vti Ordinarium pro-
ceſſiſſe conſtat in vim dictæ concordiæ de anno
1588.1605.& 1615. & 1625. idcirco diſtinctio ad-
ducta per informantes pro D. Abbate procedit
quando ad excludendum inveriſimile dantur ſolum
actus contrarij ante centum annos, qui non con-
uincunt originem præſcriptionis, quia non peri-
munt præſcriptionem antecedentem, dum eſſe va-
luit, quod poſt eos actus, vel prius iuriſdictio ſpe-
ctaret ad Abbatem, in præſenti autem caſu cum
dentur antiquiſſimæ tranſactiones à Sede Apoſtoli-
ca confirmatæ habent pro ſe præſumptionem ex-
cluduntque immemorabilem præcedentem, cum
omne ius partium tranſactioni contrarium reman-
ſerit per eas ſublatum, *l.*1. *ff. de tranſact. l. cauſas.*
*C.eod.tit.*Caſanat.*conſ.*167.*num.*15.*lib.*2.Rot.*dec.*161.
10 *num.* 2. *& deciſ.* 218. *num.* 2. *part.* 7. *recent.* Ita vt
nouam præſcriptionem contrariam incipere fuerit
neceſſarium, quando autem vltra centum annos
datum verum & indubitatum præſcriptionis ini-
tium ceſſat ſubſtantia immemorialis, quæ ex hoc
præſertim pendet, vt de eius initio non conſtet op-
timè, Rot. *deciſ.*56. *num.* 20. *verſ. hæc reſponſio p.*7.
*recent.*Gregor.X V.*deciſ.*467.*num.*6.Buratt.*deciſ.*831.
*num.*6.

Et ceſſat omnis difficultas quia de anno 1541. & 11
ſic infra centum annos ante motam litem lis fuit
mota à ſex annis, & vltra Abbas, & Conuentus
recognouerunt bonam fidem ſuper veritate, & ob-
ſeruantia concordiæ, quia cum instrumentum ori-
ginale eſſet penes ambas partes, & Archiepiſcopus
aſſereret inſtrumentum penes ipſum exiſtens paſ-
ſum fuiſſe temporum iniuria detrimentum in ſigillo
idem Abbas, & Conuentus requiſiti tradiderunt
Archiepiſco tranſumptum hodie in actis produ-
ctum promittens contenta in illa obſeruare qui
actus conformis concordiæ probat obſeruantiam,
& excludit initium prætenſæ præſcriptionis ex ſu-
pradictis.
Tertius verò articulus continet quod Monaſte- 12
rium Sancti Lamberti habet territorium ſeparatum,
ſed hoc ex ſcripturis de falſo conuincitur tum ex
priuilegio Innocentij III.producto pro parte dicti
Abbatis Sancti Lamberti in quo dictum Monaſte-
rium enunciatur Diœceſis Salisburgen. Tum etiam
ex pluribus enunciatiuis antiquiſſimis relatis in de-
ciſionem ſuper bono iure dicti Reuerendiſſimi Ar-
chiepiſcopi ſupradicta die prima Iulij 1643. quibus
eſt certè credendum, Gloſſ.*in cap.cum olim.verb.in-*
*ſtrumentis de cenſib.*Felin.*in cap.cum cauſam 1 num.*5.
de probat.& in terminis, quod enunciatiuæ antiquæ 13
probent terras eſſe intra fines Diœceſis enunciatæ
late Rot. *in Conſtantien. iuriſdictionis contra eoſdem*
*Monachos in recent.deciſ.*324 *num.*1.*part.*1.Dunoz.*de-*
*ciſ.*226.*num.*4.*&* 5.
Remanet nunc quartus articulus qui continet 14
d. Abbatem S.Lamberti habere territorium ſepara-
tum necnon iuriſdictionem in temporalibus,& ſpi-
ritualibus, quæ probatio eſt fruſtratoria cum tali
probationi obſtent prædictæ tranſactiones effectum
ſortitæ ac antiquiſſimæ enunciatiuæ aduerſus quas
non poſſunt admitti probationes per teſtes ex præ-
dicta ratione immemorabilis.
Nil obſtat deciſio in cauſa Calaguritana ſeu nul- 15
lius iuriſdictionis 7.Februarij 1608.coram Ottem-
bergo impreſſ.per Tambur.*de iur. Abbat.tom.*3.*deciſ.*
48.*ſub n.*8.*verſ.non obſtat, & per tot.* vbi ait eſſe con-
cedendam remiſſoriam Abbati eam petenti ſuper
articulo ibi propoſito exercendi iuriſdictionem
Diœceſanam priuatiuè quoad Epiſcopum. Quia
Domini animaduertebant d. deciſionem continere
alterum articulum nempè quod Eccleſia de Nagera,
de qua agebatur extiterat iam prius Cathedralis. In
præſenti verò ex prædictis apparet d. Monaſterium
S.Lamberti eſſe Diœceſis Salisburgen.ideo deciſio-
nem non poſſe applicari caſui noſtro. Quapropter
cum d.Monaſterium S.Lamberti ſit ſub Diœceſi Sa-
lisburgen.ex prædictis non poteſt prætendi aut pro-
bari, quod illud habeat peculiare territorium cum
ſolus Papa valeat aſſignare territoria & à Diœceſi
ſeparare Hoſtien.*in c.cum contingat,n.*1.*de for.compet.*
vbi DD. ſcribentes *in d. capitulo,* Rot. *d. deciſ.* 324.
*num.*2. *p.*1.*recent.*
Nec releuat quintus articulus in quo continetur 16
quod dictus Abbas iuriſdictionem quaſi Epiſcopa-
lem exercuerit priuatiuè quoad dictum Archiepiſ-
copum. Quia non probatur, nec minus articulatur
ipſum hoc ſciuiſſe, & ſuccubuiſſe Cald. *conſ.*13. *de*
*iurepatron.*Rot.*dec.*30.*n.*8.poſt Viuian. *de iurepatron.*
Lotter.*de re benefic.lib.*2.*q.*14. *n.*38. & comprobauit
Rota *in hac cauſa dicta* 1. *Iulij* 1643.*ſuper bono iure.*
Ideo Domini ſteterunt in deciſis pro denegatione
remiſſoriæ vtraque parte informante, &c.

Brittinorien.

Brittinorien. Fideicommiſsi.

Lunæ 29. Maij 1645.

ARGVMENTVM.

Quomodo conſtare debeat eueniſſe caſum ſucceſſionis, vt locum habeat fideicommiſſum.

SVMMARIVM.

1 *Vt obtineatur ex fideicommiſſo probandum eſt eueniſſe caſum ſucceſſionis.*
2 *Vt conſtet aliquos eſſe fratres patrueles debet conſtare genitorem, fuiſſe à duobus fratribus.*
3 *Ex multis enunciantibus cum dictione quondam probatur mors.*
4 *Magis ſtandum eſt inſtrumentis, quam teſtibus.*
5 *Teſtes deponentes de auditu, & de parentela in genere nihil probant.*
6 *Conſanguinitas certa, & determinata perſonæ, probanda eſt per deſcendentiam à communi ſtipite per gradus diſtinctos.*
7 *Ex tutela data à teſtatore non infertur parentela.*
8 *Conſanguinitas refertur ad agnationem, & cognationem.*
9 *Vt ceſſio proſit debet conſtare de iure cedentis, & obſtat ei qui prætendit ius ex ſubſtitutione dicere, ſubſtitutio de vobis non loquitur.*

DECISIO · CCLX.

1 SENTENTIAM totalem confirmatoriam ſententiæ A.C. latam ad fauorem Ludouici, & Fratrum de Baltaſaris ſuper immiſſionem *ex l. fin. Cod. de edict. Diu. Adrian.* in vim fideicommiſſi conditi per Hieronymum Blancum, ſeu de Baltaſaris, Domini hodie dixerunt eſſe infirmandam, vnica moti ratione, quia non conſtitit præfatos Ludouicum, & Fratres de Baltaſaris fuiſſe deſcendentes, ac hæredes Ioannis veteris pro vna ſtirpe, & pro altera Baltaſaris Senioris, quos d. Hieronymus teſtator vocauit in caſum obitus. Andreæ filij, ac filiorum naſciturorum ex filiabus ipſius teſtatoris, vt per Dec. *conſ.* 35. *num.* 5. Pariſ. *conſ.* 23. *num.* 52. *lib.* 1. quod tanquam fundamentum propriæ intentionis probandum erat, indéque eueniſſe caſum ſuæ ſubſtitutionis, Socin. Sen. *conſ.* 62. *n.* 4. *verſ. & in primo, & conſ.* 63. *n.* 14. & 104. *n.* 8. *vol.* 3. Corn. *conſ.* 161. *num.* 8. *lib.* 2. Dec. *conſ.* 218. *n.* 6. Crauett. *conſ.* 161. *num.* 16. Roland. *conſ.* 56. *n.* 4. *lib.* 3. Mantic. qui allegat Contard. *de coniect. vlt. lib.* 5. *tit.* 1. *n.* 18. Rota *deciſ.* 267. *num.* 1. *part.* 2. *recent.* & 637. *n.* 3. *part.* 3. & *part.* 5. *deciſ.* 84. *num.* 1.

2 Nec obſtant teſtes examinati de anno 1634. aduerſus filias Leonelli vltimi deſcendentis maſculi deponentes dictum Hieronymum teſtatorem fideicommittentem fuiſſe Fratrem Patruelem Baltaſaris iunioris Patris dicti Ludouici, ac Fratrum de Baltaſaris.

Nam ad hoc vt id eſſet verum eſſet probandum quod illi à duobus fratribus fuiſſent progeniti, iuxta, *l.* 1. §. 4. *gradu verſ. item fratres patrueles, ff. de grad. affinit.* & tamen hodie conſtitit de contrario, dum pater d. Hieronymi teſtatoris fuit Blancus de Birtis, ſeu de Baltaſaris, & Pater præfati Blanci fuit Georgius, vt ex enunciatiua inſtrumenti anni 1519. & ex Arbore, at verò Pater d. Baltaſaris iunioris Patris dd. Ludouici, ac Fratrum de Baltaſaris fuit Ludouicus, & Pater Ludouici fuit Ioannes, vt ex enunciatiuis inſtrumentorum anni 1542. & 1561. de quibus in ſum. Veneris Hoſpitalis *n.* 6. & 7. Vnde cum dicti Blancus, & Ludouicus diuerſos habuerint progenitores, non poſſunt illi Fratres Patrueles denominari ad *l. Iuriſconſultus, § cognationis, ff. de grad. & affinit.* nec deſcendentia poteſt dici probata prout probari debuiſſet.

Error etiam in præſenti facilius enunciatur ex quo d. Blancus filius Andreæ vſque de anno 1541. adhuc viuebat, vt conſtat ex teſtamento Rodulphi necnon ex inſtrumento ſolutionis factæ Andreæ vxori Rodulphi, quæ del 1547. faſſa fuit recepiſſe à Blanco q. Andreæ, necnon ex alio inſtrumento venditionis del 1557. in quo interfuit idem Blancus d. q. Andreæ, at verò Blancum Patrem Hieronymi teſtatoris vſque de anno 1541. deceſſiſſe probatur ex inſtrumento dato ſum. d. Hoſpitalis *n.* 8. in quo enunciatur Hieronymus q. Blanci de Birtis necnon ex teſtamento Rodulphi condito de anno 1541. *d. ſum. n.* 10. in quo Hieronymus q. Blanci de Birtis legitur executor deputatus, ex quibus multiplicatis enunciatiuis cum dictione, quondam probatur prædeceſſus huius Blanci Patris Hieronymi de tempore, quo viuebat alter Blancus filius Andreæ, vt notat Gloſ. *in l. eius, qui in Prouincia verb. defuncti, ff. de reb. credit. conſ.* 166. *n.* 2. *lib.* 4. Alex. *conſ.* 14. *n.* 15. *lib.* 6. Imol. *conſ.* 110. *n.* 8. *verſ. item non obſtat.* Vnde ſequitur quod Blancus Pater Hieronymi non fuerat ille, qui ortus eſt ex Andrea filio Baltaſaris ſenioris, ſed alter Blancus proueniens ex diuerſo ſtipite. 3

Vnde nec faciunt dicti teſtes contrarium probantes, quia magis eſt ſtandum inſtrumentis, quàm teſtibus, *l. cenſus vbi gloſſ. verb. Monumenta ff. de probat. l. penult.* vbi gloſ. *verb. per teſtium, C. ſi minor. ſe maior. dixerit.* Rot. *in recent. part.* 1. *dec.* 24. *n.* 3. *in fin.* & 582. *n.* 6. & *part.* 6. *dec.* 328. *n.* 12. *in fin. part.* 1. *recent.* & teſtium dicta remanent conquaſſata à præfatis multiplicatis enunciatiuis, de quibus in dd. inſtrumentis contrarium ſuadentibus. 4

Vltra quod ferè omnes dicti teſtes, qui contrarium conantur probare deponunt de auditu, & de parentela in genere, ideo nil probant, *c. licet cauſam c. præterea, c. tam litteris de teſtib.* latè Farin. *de teſtib. q.* 69. *n.* 1. & *ſeqq.* Rot. *dec.* 379. *n.* 1. 587. *n.* 14. & 572. *n.* 3. coram Gregor. XV. & *dec.* 170. *n.* 16. *part.* 6. *rec.* 5
præſertim quando vt in præſenti agitur de probanda conſanguinitate cum certa, ac determinata perſona, tunc venit probanda deſcendentia à communi ſtipite per gradus diſtinctos *c. licet ex quadam de teſt.* Riminald Iun. *conſ.* 340. *n.* 50. & *ſeqq. lib.* 3. Farin. *de teſtib. quæſt.* 69. *n.* 116. & *ſeqq.* Rot. *dec.* 588. *n.* 1. *verſ. & pro adminiculis part.* 2. *diuer.* & *part.* 1. *rec. dec.* 381. *n.* 3. Coccin. *dec.* 105. Duran. *dec.* 8. *n.* 4. & *in Gerund. beneficij* 30. *Aprilis* & 18. *Iunij* 1640. & *in Caurien. Iuriſpatronatus* 13. *Martij præteriti coram me.* 6

Minus obſtat quod Ludouicus Auus præfatorum Fratrum de Baltaſaris fuerit tutor Andreæ, ac Ricci filiorum Ioan. Antonij nati ex Benedicto filio Baltaſaris ſenioris, inde Progenitorem præfatorum Fratrum de Baltaſaris deſumere deſcendentiam à Baltaſare ſeniore communi ſtipite, vt in ſecunda deciſione in hac cauſa ponderatur coram R. P. D. meo Bichio 13. Iunij 1644. verſ. quod verò Andreas, quia Domini animaduertebãt d. Ludouic. tutorem datum fuiſſe in teſtamento, ex qua tutela non eſſe inferendum ad parentelã, cum Patri ſit permiſſum in teſtamento dare tutorẽ filiis ſuis quemcũque ſibi, *l. tut.* 23. *ff. de teſt. tutel.* nec inde eſſe inferendum ad probatio- 7

nem deſcendentiæ, *argum. l. non hoc 4. C. vnde legitim.*
8 *c. in præſentia, de probat.* & quamuis Ioannes Antooius Pater dd. Riui, & Andreæ in teſtameoto, in quo dictum Ludouicum tutorem conſtituit eumdem Conſanguineum nomioauit, oon tamen ex hac nominatione temanet probatum eum de ſumere deſcendentiam ſimul cum d. Ioaone Antooio à Baldaſſare ſeniore, quia conſaoguinitas concurrit etiam in illis non habentibus deſcendentiam ab eodem proximo ſtipite, cum tale nomeo ſit generale, & referatur ad agnatos, & cognatos iuxta, *l. hac parte, ff. vnde cognat. l. vel ſi ſanguine 12. ff. de manum. vend.* cum aliis per Tiraquell. *de retract. lignag. §. 1. gloſ. 9. num. 4. 5. 6. & 7.*

9 Denique non ſuffragatur fratribus de Baldaſſaris prætenſa ceſſio reportata à Ruberto, & aliis de Baldaſſaris cum de iure cedentium nullibi huc vſque doctum fuerit.

Quapropter ſufficit d. Hoſpitali poſſeſſori dicere ſubſtitutio de vobis noo loquitur Ioan. Andr. *in addit.* ad Specul. *in tit. de teſtam §. 1. verſ. occurrit in fin.* Socin. *conſ. 62. ſub n. 4. verſ. & in primis lib. 3.* Pariſ. *conſ. 38. num. 21. lib. 2.* Crauett. *conſ. 161. n. 16.* Greg. XV. *dec. 433. n. 2.*

Et ita reſolutum, &c.

Amerina bonorum.

Veneris 2. Iunij 1645.

ARGVMENTVM.

An poſſint diſtrahi abſque conſenſu Apoſtolica, bona Eccleſiaſtica, quæ abſque eo fuerunt generaliter obligata occaſione emptionis.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio generalis contracta occaſione emptionis, valida eſt abſque conſenſu Apoſtolico.*
2 *Neque talis hypotheca generalis eſt comprehenſa ſub prohibitione alienandi bona Eccleſiaſtica.*
3 *Hypotheca generalis per ſe ipſam nihil ſapit alienationis.*
4 *Hypotheca generalis non eſt directè, & principaliter ordinata ad alienationem ſed vt magis creditori cautum ſit.*
5 *Ea quæ ſecundario, & in conſequentiam veniunt non qualificant actum.*
6 *Non poteſt alienari res hypothecata generaliter, ſine conſenſu Apoſtolico.*
7 *Poteſt tamen creditor agere vtili Seruiana ad ſibi ſatisfaciendum de fructibus.*
8 *Ad alienationem bonorum Eccleſiaſticorum requiritur vtilitas, & ſolemnitas,*
9 *Pecunia conſiſtens in proprietate, & non in vſu nequit conuerti in emptionem Bonorum pro Eccleſia ſine Beneplacito Apoſtolico.*
10 *In omni alienatione poteſt intercedere laſio.*
11 *Iudex non poteſt deuenire ad obligationem rei Eccleſiaſtica obligatus, niſi talis obligatio facta fuerit cum ſolemnitate requiſita.*
12 *Niſi in caſu ſoluendi debita contracta ab eo, qui bona ſua Eccleſia reliquerat.*
13 *Qualitas voluntarij vel neceſſarij metienda eſt ab origine obligationis vel hominis, vel legis.*
14 *Licet permiſſum ſit æs alienum contrahere ex cauſa neceſſaria, non tamen ex ea, in qua quis ſponte ſe conijcit.*
15 *Permiſſio generalis non derogat pactis faciendis in contrarium.*

DECISIO CCLXI.

De ordine Sanctiſſimi reuiſis deciſionibus in hac cauſa huc vſque emanatis, illiſque ad Tiuinam per binam propoſitionem redactis Domini receſſerunt à deciſis, quatenus in eia reſolutum fuerat bona Monaſterij poſſe ſubhaſtani pro eius debito contracto ſub obligatione generali occaſione pretij bonorum à Præſide eiuſdem Monaſterij abſque licentia ſedis Apoſtolicæ emptorum.

Nam licet Domini adhuc tenuerint vetam con- 1
clnſionem firmatã in aliis deciſionibus nempe, quod obligatio generalis contracta occaſione emptionis ſit valida abſque aſſenſu Apoſtolico prout in puncto firmat Pater de Leſana *in ſumm. quæſt. regul. verb. alienare, n. 5. poſt med. verſ. an autem poſſint regulares, tom. 3.* motus eadem ratione de qua in prædictis de- 2
ciſionibus coram me, nempè quod cum Eccleſia acquirat poteſt ſub hypotheca generali obligare ſua bona, & talis hypotheca generalis non eſt comprehenſa ſub prohibitione alienandi bona Eccleſiaſtica vt traduot DD. omnes, in *c. nulli de reb. Eccleſ. alien. vel non,* qui licet loquatur in terminis, *dicto c. nulli,* in quo cum fuerit ſolum prohibita hypotheca ſpecialis non inde poterat dici prohibita generalis, tamen quia ſubdunt dictam prohibitionem non eſſe extendendam ex eo quod hypotheca generalis per 3
ſe ipſam nihil ſapit alienationis, cum per eam, noo transferatur ius aliquod io re, *§. item ſeruiana inſtit. de action. l. ſi rem, §. propriè, ff. de pignorat. act.* vtique eadem ratio videtur limitare in terminis extrauagantis ambitioſæ Pauli 2. *de reb. Eccleſ. non alien.* licet prohibeat hypothecam ſimpliciter ſub forma generis, quod cum non contineat ſub ſe niſi quæ ſunt eiuſdem naturæ ad tradit. per Bald. *in l. 1. n. 4. C. quomod.* patet quod non poteſt comprehendere hypothecam generalem tanquam diuerſæ naturæ ab alienatione, quæ fuit ſola ratio præfatæ conſtitutionis Paulinæ, quia ad eam non eſt directè, & principali- 4
ter ordinata hypotheca generalis, ſed vt magis creditori cautũ ſit adeo, vt cum non niſi in conſequentiam poſſit per eam ſequi alienatio inde ſequatur, quod quouſque noo producatur in eſſe d. effectus nunquam poterit dici attenta primæua ſua natura, quod poſſit de ea cenſeri, quod de alienatione, qua prohibita non poteſt dici prohibitum omne id 5
per quod ad illam poteſt deueniri, non quidem directè & principaliter ſed ſecundario, & in conſequentiam cum ea, quæ in conſequentiam, & ſecundario veniant non qualificent actum, *l. ſi quis nec cauſam, ff. ſi cert. pet.* Ruin. *conſ. 98. n. 21. vol. 2.* Roland. *conſ. 15. n. 20. & conſ. 48. n. 18. & 19. vol. 4.* Cancer. *var. reſol. l. 1. c. 24. n. 11.* & ideo etiam io terminis dictæ extrauagantis eandem ſententiam tuentur Rodoan. *de reb. Eccleſ. non alien. q. 2. cap. 6. per tot.* aliique plures relati per Barboſ. *in collect. ad d. c. nulli, num. 5.* Ferd. à Caſtr. Palao *oper. moral. tract. 12. diſput. vnic. punct. 15. §. 2. n. 2. tom. 2.* Molin. *de iuſt. & iur. tract. 2. diſput. 466. in pr. &* Bonacc. *diſp. 3. de contract. feudor. q. 8. part. 4. n. 31. in fin.* immo, & in terminis decreti Sac. Congregationis Concilij data fuit eiuſdem Sacræ Congregationis declaratio, illud non comprehendere 6
hypothecam generalem.

Attameo placuit Dominis declaratio adducta ex Bezo,

Digitized by Google

Bero.*in d.c.nulli n.14.verſ.animaduertendum tamen eſt*
de reb.Eccleſ.alien.vel non, & Rodoan. *de reb Eccleſ.*
non alien.quæſt.2.cap.6. num.13.& 16.verſ. vbi etiam,
quod licet ex prædictis valida ſit hypotheca gene-
ralis abſque aſſenſu Sedis Apoſtolicæ contracta ni-
hilominus nequeat abſque illo per eam deueniri
ad ſubhaſtationem bonorum Eccleſiæ, cum tunc
deueniatur ad caſum, à quo ſine beneplacito Apo-
ſtolico non poteſt incipi & ceſſat ratio ſupra alle-
gata, quod ſcilicet hypotheca generalis in ſua pri-
mæua origine, nil ſapiat alienationis, quia cum
producat in eſſe effectum prohibitum, debet ex ip-
ſa reputari prohibita tanquam cauſa efficiens dicti
actus prohibiti, non autem ex ſui natura, quæ poteſt
ſtare, & plures alios effectus producere, quàm iſtum
prohibitum, nam alias ſi admitteretur, quod vigore
hypothecæ generalis poſſit deueniri ad diſtractio-
nem bonorum Eccleſiæ daretur caſus alienationis
eorumdem abſque licentia S. Apoſtolicæ contra di-
ſpoſitionem d.extrauagantis, & aperiretur via plu-
ribus fraudibus ad quas euitandas fuiſſe inuentam
dictam conſtitutionem Paulinam dixerunt, Rebuf.
*conſ.109.n.18.& conſ.111.num.9.& ſeq.*cum aliis per
Zuarium *in ſum.Bullary,verbo alienatio rer.Eccl. n.34.*
verſ.ad cuius opinionis corroborationem.

7 Nec viſum fuit obſtare, quod cum per dictam
hypothecam generalem nequeat deueniri ad alie-
nationem; fruſtratoria ſit d.validitas tanquam inu-
tilis, quia prætermiſſo, quod data vtilitate poteſt
præbere occaſionem Summo Pontifici aſſentiendi
diſtractioni per eam faciendæ, vtilitas eſt euidens
cum valeat creditor eius vigore agere vtili Saluia-
no ad bona hypothecata ad effectum ſibi ſatisfa-
ciendi ex fructibus, & in hoc erit præferendus cre-
ditoribus Chyrographariis.

8 Multoque minus facit quod hoc caſu d.hypothe-
ca generalis fuerit promiſſa occaſione contractus
emptionis, qui cum habeat præſumptionem vtilita-
tis pro ſe nõ videtur patiendum, quod Eccleſia poſſit
retinere bona aliena, & nequeant pro eorum pretio
diſtrahi propria, cum enim in alienatione bonorum
Eccleſiaſticorum copulatiuè requiratur, & vtilitas
& ſolemnitas, *cap.tua nuper.de his, quæ fiunt, à Præ-*
lat.cap.ſine exceptione 12.quæſt.2.cap.1. de reb. Eccleſ.
*non alien in 6.*Rot.*deciſ.*119.*num.*12.*&* 201.*n.3.p.1.*
*recent.*Caualer.*deciſ.*288.*num.*1.Duran.*deciſ.*250.*n.*1.
*& per tot.& deciſ.*397.*num.*1. & alibi paſſim parum
9 refert, quod contractus poſſit eſſe vtilis niſi etiam
concurrat licentia S.Apoſtolicæ, prout in fortiori-
bus terminis habetur, quod pecunia conſtituta in
proprietate, & non in vſu nequeat conuerti in em-
ptionem bonorum pro Eccleſia abſque licentia Se-
dis Apoſtolicæ iuxta magiſtralem deciſionem co-
ram fel. rec. Cardinale Hieronymo Pamphilio in
Veneta pretij bonorum 13. Nouembris 1602. quam
referunt, & ſequuntur Ricc.*in prax.for. Eccleſ.verb.*
alienatio rerum Eccleſiæ reſol.59.n.3.verſ. verum limi-
tatur part.1.& Barbuſ.*de offic.& poteſt. Epiſcop.par.3.*
*allegat 95.n.43.*ſibique imputet venditor ſi vendide-
10 rit rem Eccleſiæ habita fide de pretio, cum ſciat bo-
na eiuſdem non poſſe alienari abſque licentia Sedis
Apoſtolicæ admiſſa etiam vtilitate, quæ nihilomi-
nus poteſt abeſſe à contractu emptionis ſtante pe-
riculo læſionis, quæ poteſt interuenire tam reſpe-
ctu venditoris, quàm emptoris ex notatis *ad l.2. C.*
de reſcind. vendit. ita quod ſtatutum Vrbis *cap.* 151.
requirens ſolemnitates non in ſola alienatiône, &
permutatione bonorum Minoris, prout de illis Ec-
cleſiæ, ſed etiam in omnibus contractibus in quibus
minor poteſt lædi habet locum etiam in emptione
ad plenè tradita per Fenſon. *ibidem à num. 38. per*
plures ſequen.

Nec pariter obſtare dictum fuit, quod non re- 11
quiratur aſſenſus Apoſtolicus in diſtractione bono-
rum Eccleſiæ, quæ fit per iudicem tanquam neceſ-
ſaria, ideoque declaratio Beroi, ac Rodoani ſu-
pra citata ſit intelligenda in terminis diſtractio-
nis faciendæ ex voluntate adminiſtratorum Eccle-
ſiæ pro ſoluendo ære alieno contracto vigore hy-
pothecæ generalis: non autem in terminis diſtra-
ctionis neceſſariæ, quæ fit per iudicem ad eumdem
effectum ſoluendi æs alienum contractum ſub hy-
potheca generali.

Nam Domini exiſtimarunt dictam concluſio-
nem, quod in diſtractione iudiciali non requiratur
nouus aſſenſus, non procedere, niſi quando iudex
venit ad eam vigore obligationis contractæ cum
ſolemnitatibus ex eo, quod in tantum valet iudex
deuenire ad alienationem in quantum ſolemnitas
interpoſita in natiuitate obligationis, cum porrigat
ſuum effectum ad tempus alienationis dicitur in-
terpoſita ſuper eadem alienatione, quemadmodum
luculenter explicat in puncto Eccleſiæ Bald. *in l.ſi*
pupillorum, §.ſi Pupillus, ff.de reb. eorum qui ſub tu-
tel.vel cur ſunt, & faciunt tradita per Molin. *de pri-*
mogen.Hiſpan.lib 4.cap.5.n.3. verſ. nec obſtat, & Ca-
pic. Latro.*deciſ 56.n 5.& 6.* nec contrarium elicitur
ex DD.per informantes pro Paulo Parca allegatis,
cum omnes vel loquantur cum ſuppoſito quod de-
bitum, cuius vigore deuenitur ad iudicialem di-
ſtractionem fuerit rite, & ſolemniter contractum,
vel loquuntur generaliter, ita ut etiam ipſi ſint in-
telligendi cum eodem ſuppoſito.

Et quidem nullo vnquam caſu reperitur poſſe 12
deueniri ad diſtractionem iudicialem occaſione
obligationis initæ abſque beneplacito Sedis Apo-
ſtolicæ, niſi in caſu ſoluendi debita contracta ab ali-
quo Auctore Eccleſiæ, qui eiſdem reliquerat plu-
ra ſua bona ad tradita, per Bordon. *reſol. regul.* 27.
n.63. in quibus terminis loquitur deciſio pro Parca
allegata in Romana Locorum Montium 18. Maij
1643. coram D.meo Melzio, cum tali caſu æs alie-
num fuerit ab initio rite & recte contractum ex
quo Auctor Eccleſiæ non tenebatur vllas adimple-
re ſolemnitates, ſicque dicatur prouenire ex neceſ-
ſaria cauſa Auctoris, & non ex propria voluntate
Eccleſiæ vt bene animaduertit Fontanell.*deciſ.*278.
*num.6.& 7.*qualitatem enim voluntarij, vel neceſ-
ſarij metimur ab origine obligationis, an ſcilicet 13
origo proueniat ex facto hominis, vel legis Tira-
quell.*de retract.lignag §.1.gloſſ.14.n.13.*Menoch. *præ-*
ſumpt.110.& ſeqq.lib.4.& alios congerit in terminis
alienationis D.Ferdinan. Arias de Meſa *var. reſolut.*
lib.3 cap.26.num.4 & 5. Vnde etiam licet permiſſum 14
dicatur æs alienum contrahere ex cauſa neceſſaria
certe talis permiſſio non comprehendit neceſſita-
tem, in qua quis ſponte ſeſe conicit Seraph. *de-*
*ciſ.654.n.4.*prout in caſu noſtro facit Præſes Colle-
gij emendo bona ex ſua voluntate facta obligatio-
ne de ſoluendo pretium, & prout non dicitur face-
re Eccleſiam, quæ adiuerat hæreditatem, licet lu-
cruſam tamen ære alieno grauatam.

Neque vllius momenti fuerunt, quæ deduceban- 15
tur circa facultatem libere diſponendi contentam
in erectione Montis Communitatum, de cuius lo-
corum diſtractione, eſt quæſtio; Nam quicquid ſit
circa intelligentiam d.facultatis reſpectu Eccleſiæ
ceſſabat omnis difficultas, cum in litteris patenti-
bus locorum dicti Collegij legatur appoſita prohi-
bitio expreſſa de illis non alienandis ſine licentia

Papæ in ſcriptis, quæ peculiaris probibitio certè tollit generalem permiſſionem in erectione Moutium exiſtentem, quæ non derogat pactis faciendis in coorrarium vt in fortioribus termiois Regens Galeotta *controuerſ.iur.48.n.23.*

Et ita reſolutum, &c.

Bononien. Fructuum.

Veneris 2. Iunij 1645.

ARGVMENTVM.

Quando, & quomodo conſtituatur in mala fide poſſeſſor hæreditatis fideicommiſſo ſubiectæ, quoad fructuum reſtitutionem.

SVMMARIVM.

1 *A die litis mota conſtituitur poſſeſſor in mora, nec fructus ſuos facit.*

2 *Statim atque quis eſt in mala fide tenetur ad fructuum reſtitutionem.*

3 *Mala fides vnius perſona nocet omnibus eiuſdem iuris, non tamen alis diuerſi iuris.*

4 *Acta facta in cauſa ſtatus cum vno ſuccumbente, non probant quoad alios.*

5 *In interdicto adipiſcenda ſolum attenditur an fructus percepti ſint ante vel poſt motam litem.*

6 *Licet ſciatur fideicommiſſum adeſſe, ſi ignoretur illius agnitio durat bona fides.*

7 *In petitione hæreditatis veniunt fructus à die litis mota.*

8 *Interdictum adipiſcenda aquiparatur petitioni hæreditatis.*

9 *Æquiparantur quoad fructus extantes tempore mortis; non vero perceptos poſtea, & conſumptos per heredem & ratio n.10.*

11 *Quando non ſolum mutantur litigantes, ſed etiam fines iudicij dicuntur diuerſa iudicia.*

12 *Ita vt antea non dicantur conſtitui in mala fide.*

DECISIO CCLXII.

1 FRVCTVS deberi Angelo de Naſcentoriis à die illius admiſſionis ad cauſam, quæ fuit de anno 1636. reſoluerunt hodie Domini, cum à d. tempore dicatur iudicium per eum intentatum ex remedio *l.fin.C.de edict.Diu.Adrian.toll.* à quo tempore reſpectu eiuſdem Angeli Moniales S. Mariæ Nouæ ac litis conſortes fuerunt conſtitutæ in Mora reſtituendi bona fideicommiſſo ſuppoſita, quæ poſtmodum in vim ſententiarum Rotalium reſtituere cum fuerint in mala fide fructus ſuos à dicto tempore facere non valuere, vt reſpondit *I.C.in l.in fideicommiſſaria 18.in princ.& in l poſtulante 44.§.ſed in eiuſmodi. verſ.ſane, & in l.deducta 58.in princ.ff.ad ſen.conſ.Trebell.*Seraph.*deciſ.385.n.1.* Rot. *deciſ.310. num.1.cum ſeqq.par.7.recent.*Caualer. *deciſ 409. n.1.* Fuſar.*conſ.161.num.4.* Rot. *deciſ.199. num.8. part.7. recent.*

2 Nec obſtat quod reſpectu Camilli de Blanchis ſeu illius Ceſſionarij lis fuerit Monialibus mota de anno 1634. à quo tempore fuit eiſdem deductum ad notitiam fideicommiſſum Equitis Raynerij de Naſcentoriis à Rota poſtmodum canonizatum, indè à d.tempore fuiſſe Moniales in mala fide conſtitutas, ob quam licet nondum Angelus præfatus litem mouiſſet ad fructuum tenentur reſtitutionem, cum ſingula temporum momenta conſiderentur, quoad fructuum acquiſitionem, & reſtitutionem, & ſtatim ac mala fides ſuperueoit etiam ante litem motam oritur obligatio reſtituendi fructus, vt diſpouitur *in l.bona fidei 48.ff.de acquir.rer.domin.l.certum C.de rei vendic.l qui ſit 25.ff.de vſur. cum concordan.* & conciliando leges diſcordes tradit Andr.Fachin.*cont.iur.lib.1.cap.59.*Rot.*deciſ.3. num.23.& 24. part.7.recent.*

3 Nam fuit reſponſum malam fidem ex ſcientia fideicommiſſi inductam reſpectu Camilli non nocere Mooialibus reſpectu Angeli venientis quidem ex eodem fideicommiſſo, ſed ex iure diuerſo, cum Camillus veniſſet vti Agnatus, ſeu Cognatus Pirthi vltimi grauati, At Angelus vti Agnati Raynerij teſtatoris, & Rota coram R.P.D. meo Ghiſlerio in deciſione in hac cauſa 19. Decembris 1638. dixit non eſſe vocatos Agnatos Pirthi, ſed teſtatoris, idcirco intrat concluſio, quod mala fides vnius quoad vnam perſonam, licet noceat io ordine ad omnes reſpectu eiuſdem iuris, non tamen nocet reſpectu iuris diuerſi Ange. *in l.naturaliter, n.4. ff. de vſucap.* Aret. *in l.1. §.Item acquirimus col.5 ff.de acquir. poſſ.* Bellam. *in c. vigilauis num.35. verſ. non obſtant iura de præſcript.* Balbus *de præſcript.3. part.6. part princip. quæſt.1. n.6. in fin.* Honded. *conſ.30. num. 70. lib.1.* Buratt. *dec.436.n.3.*

4 Eoque minus in præſenti caſu, quo Camillus ex iure ſuo ſuccubuit, vt ex ſententia iudicis de partibus: ideo talis lis non induxit, quoad Moniales obligationem reſtituendi fructus d.Camillo, nec poteſt dici quod ea fuerit inducta reſpectu Angeli longe poſt venientis ex iure diuerſo, ob quam rationem dicimus, quod acta in cauſa ſtatus cum vno ſi ille ſuccubuit, non probant quoad alias perſonas, Alex. *in l. ſæpe num.60. in fin. ff.de re iudic.* Felin. *in c. quamuis num.9 in fin.eod.tit.* Rot.*in Brittinorien. fideicommiſſi 24. Martij 1642. coram R.P.D.meo Bichio,* & in puncto dixit Rot. *in C. Caſtelli ſupplementi legitima 5. Iunij 1637. coram bonæ mem. Buccabella* quæ eſt *la 120.num.7.& 8.part.7.recent.* cuius verba ſunt hæc, & ſic à die motæ litis ab ipſo Reuerendiſſimo D.Franciſco ad cuius fauorem ſententia lata fuit non autem ab initio litis motæ ab alio.

5 Vltra quod eſto quod ratione malæ fidei Moniales tenerentur fructus reſtituere perceptos ab anno 1634.poterit tamen Angelus pro illis agere alio iudicio, At verò in hoc iudicio adipiſcendæ illos recuperare non valet, quia, ſemper militat ratio, quod in huiuſmodi interdicto petuntur bona poſſeſſa à defuncto tempore mortis, ſub quibus non cadunt, fructus poſtea ante motam litem percepti, nam ſolum attenditur an fructus fuerint percepti, ante, vel poſt motam litem fuerint mala fide percepti, vt in puncto Seraph. *deciſ.170. in fin.* Caualer. *dec.409. n.5. in fin.*

6 Vltra quod antequam d. Angelus litem mouiſſet poterant dd.Moniales eſſe in bona fide, licet ſcirent fortaſſe adeſſe fideicommiſſum ad fauorem Agnati teſtatoris cum ignorarent an ſupereſſet talis Agnatus, vel an vellet fideicommiſſum agnoſcere & credere interim valuerunt quod non adeſſet, vel nollet agnoſcere, quod ſat eſt ad acquiſitionem fructuum, & continuationem bonæ fidei Socin.*conſ.64. ſub num.7. verſ & ad hoc reſpondetur, lib.1.* Bald. *conſ. 214. num.2. lib.5.* Pariſ. *conſ.49. num. 33. & ſeqq. lib.1.*

lib.2. Peregr. *de fideic. art.41. num.*10.Rot.*in Romana diuiſionis* 20. *Iunij* 1639. *coram R.P.D.meo Bichio, §.nec obſtat il 2.*
7 Minus obſtat quod in petitione hæreditatis ve-
niant fructus à die mortis teſtatoris, vt *in l.item ve-*
8 *niunt, ff.de petit. hæred.* & interdictum adipiſcendæ
æquiparetur iudicio petitionis hæreditatis.Peregrin.
de fideic. art.46.n.9. Buratt. *deciſ.474.num* 4.*&* 843.
num.3.
9 Nihilominus æquiparationem procedere dictum
fuit quoad fructum extantes tempore mortis teſta-
toris,ſecus vero in perceptis poſtea, & per hæredem
conſumptis, vt in terminis Canaler.*deciſ.409.num.4.*
10 *&* 5.& ratio & in promptu quia Interdictum adi-
piſcendæ datur pro adipiſcenda poſſeſſione bono-
rum à defuncto poſſeſſorum tempore mortis, quo-
rum appellatione venire poſſunt fructus tum extan-
tes non autem poſtea percepti, vt in ſpecie Menoch.
*de adipiſc.rem.4.num.*800.quem ſequitur Canaler. *de
deciſ.409.num.2. & 3.vbi num.*1. firmat in hoc iudi-
cio venire tantum fructus à die motæ litis iuxta tex-
tum *in l.3.ff.de interdict.*Fuſar.*conſ.*161.*n.4.* vbi con-
cordant.Rot.*deciſ.*281.*num.*1.*part.7.recent.*
11 Nec pariter obſtat quod d. Angelus biennio poſt
litem motam à d.Camillo & Thaddæo fecerit ſe ad-
mitti ad cauſam, quia à die admiſſionis at cauſam
certe illi fructus debeantur, non autem ante com
venerit ad cauſam non adhærendo & proſequendo
ius alterius ex Collitigantibus, ſed impugnando
ius vtriuſque Collitigantis vnde dicitur nouum Iu-
dicium intentaſſe cum non ſolum mutatæ fuerint
perſonæ, ſed etiam finis Iudicij vt vtrumque caſum
diſtinguendo declarauit Rot. *deciſ.*352. *num.*2.*part.*
3.*recent.*Greg.X V.*deciſ.*259.*num.*7.Nec contradicit
deciſio 450.*num.*1.*part.4.rec.*quia ibi tertios venerat
adhærendo, vt legitur *in 3.verſ.in quibus terminis non
verſamur.*
12 Quapropter licet per admiſſionem ad cauſam fe-
ciſſet Angelus acta ſua, hoc tamen ili prodeſſet ad
effectum, vt ex illis adducere poſſet probationes ne-
ceſſarias, & iudicij ordinem diceretur ſeruaſſe pro
reportanda immiſſione in poſſeſſionem bonorum,
quo verò ad fructus eſt ſemper verum dicere illos
non fuiſſe petitos per d.Angelum niſi à die eius ad-
miſſionis ad cauſam, & ſic de anno 1636.nec ad e:
ipſius reſpectu adfuiſſe malam fidem in Moniali-
bus ſupradictis obſtantem, acquiſitioni fructuum
vt in fortioribus terminis, Peregrin.*de fideic.art.*41.
ſub num.6.circa fin. verſ. Actor tamen. Coſt. *de retro-
tract.caſ.3.cap.*8 *num.*10.

Et ita reſolutum, &c.

Caurien. Iuriſpatronatus.

Lunæ 12. Iunij 1645.

Argumentum ex Deciſ.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, à qua non fuit appellatum, vel infra biennium non fuit obtenta commiſſaria tranſit in iudicatum.*

2 *Ad probandum deſcendentiam non ſufficit probare idem nomen familiæ.*

3 *Illegitimi excluduntur à iure patronatus relicto familiæ extantibus legitimis etiam remotioribus.*

4 *Debent tamen legitimi probare deſcendentiam per gradus diſtinctos.*

DECISIO CCLIII.

PERSTITERVNT hodie Domini in de- 1
ciſis coram me 13.Martij præteriti emanata,
in qua fuit reſolutum conſtare de re iudicata ſen-
tentiarum de partibus non autem de cauſis reſtitu-
tionis in integrum ob non interpoſitam appellatio-
nem infra decem dies, quinimo nec infra annum
aut biennium fuiſſe expeditam aut obtentam ali-
quam commiſſionem, nec aliquas factas diligen-
tias, ſed tantum poſt vltimam ſententiam latam de
menſe Febr.1641.& proceſſum fuiſſe tranſportatum
de menſe Iunij 1643. Idcirco indubitanter elapſum
fuit biennium à die vltimæ commiſſionis obtentæ
abſque vlla fatalium prorogatione; Vndè res iudi-
cata remanſit clara, *Auth.hodie, & Auth.ei qui, C.de
tempor.appell.*Rot.*deciſ.30.de appell.in nou.& p.5. rec.
deciſ.*178.*num.2.& part.6. deciſ.69 num.1.& p 7. de-
ciſ.*233. *n.3. & coram me in Gadditen. Decimarum* 4.
Decembris 1643.
Nec fuit hæſitatum de iuſtitia ſententiarum in iu- 2
dicatum tranſactarum ex rationibus laté in deciſio-
ne hodie confirmata deductis, quæ non eſt cur re-
petantur.
Nil facit quod Andreas de Grado Adrianus Ioan-
nis de Grado ad probandam ſuam deſcendentiam à
Martino Alphonſo de Grado fundatore Patronatus
controuerſi allegaſſet immemoriali pro reportanda
noua audientia alias ſe fuiſſe admiſſum ad fidei-
commiſſum agnatiuum q.Petri Rodriquez,quia non
exinde ſequi dicebant Domini, quod deſcendat à
d Martino Alphonſo de Grado fundatore,dum ius-
patronatus, de quo agitur non legitur fundatum à
d. Petro Rodriquez cum fuiſſet probandum quod
ille Petrus Rodriquez deſcendentiam ſuam ſume-
ret à d.fundatore, ad quem effectum non eſt ſatis
quod eodem cognomine denominaretur Bellon.
Iun. *conſ.*73. *num.*28. & in terminis iuriſpatronatus
Mantic. *deciſ.*88.*num.*2 *ad fin.*Lotter.*de re benefic.lib.
2.quæſt.*11.*num* 121.Rot.poſt Viuian.*de Iurepatr. de-
ciſ.74.num.9.& deciſ.75.num.5.*
Nec pariter obſtat quod illegitimi ſecludantur 3
in concurſu cum legitimis in Patronatu relicto fa-
miliæ ſeu Parentelæ etiamſi legitimi ſint in gradu
remotiores, & vocatio ſit facta per verba naturalia,
vt fuit dictum in Placentina Cappellaniæ 16.Martij
1620.corã bonæ mem.Pirouano.quia ſat eſt reſpon-
dere, quod in præſenti non eſt opus diſcutere hunc
articulum, dum ex late deductis in deciſione hodie
confirmata ſatis probatum extet quod non ſit pro-
bata conſanguinitas ſeu deſcendentia præfatorum
legitimorum à Martino Alphonſo de Grado funda-
tore per gradus diſtinctos in concurſu cum deſcen-
dentibus ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione præ-
ſentandi, Rot. *part.1.rec. deciſ.*284. *num.*1. *& ſeq.*
Mantic.*deciſ.*88.*num.*2.Duran.*deciſ.*8.*num.4.verſ.ge-
nerica enim probatio & deciſ.74.& 75.* poſt Viuian.
de Iurepatr. & licet Anteceſſores d. Andreæ voca-
rentur de Grado non inde dicẽdum venit illos fuiſ- 4
ſe conſanguineos fundatoris, ſiue Agnatos cum
Identitas cognominis hoc per neceſſe non inducat, vt
in ſpecie iuriſpatr.Mantic. *deciſ.*88. *num.*8. *ad fin. &
ſeqq. & Mediolanen. Iuriſpatronatus coram bona me-
moria Pirouano deciſ.*74. *num.* 9. *& deciſ.* 75. *num.* 5.
poſt Viuian, *de iurepatron.*
Et ita altera tantum, &c.

Placti

Google

Placen. Anni gratiæ.

Merc. 14. Iunij 1645.

ARGVMENTVM.

De concedendis, vel denegandis remiſſoriis ad probandos articulos.

SVMMARIVM.

1 *In materia prophana ſi articuli ſunt releuantes conceditur remiſſoria ad eos probandos in quacunque inſtantia licet non detur fumus iuſtitiæ.*

2 *Fructuum beneficij tractatio nullo habito tractatu de titulo eſt prophana.*

3 *Diuiſio menſæ Abbatialis à menſa conuentuali à iure admittitur.*

4 *Contractus Abbatis in præiudicium monaſterij inualidus.*

5 *Tranſactio inita ab Abbate de fructibus ſuæ menſæ Abbatialis abſque conſenſu Monaſterij valida.*

6 *Nomine Prælati veniunt Abbates & ſimiles ſuperiores regulares.*

7 *Et ſuperiores ſæculares*

8 *Ad probandam obſeruantiam ſæcularem datur remiſſoria.*

9 *Obſeruantia eſt optima legum interpres, & conſuetudinum.*

10 *Et licet in prima inſtantia probatio facta non ſit, in ſecunda non eſt deneganda.*

11 *Præſertim cum in partibus probatio non fuerit neceſſaria quia notorium erat, & pro eo ſententia fauorabilis fuerit reportata.*

12 *Ad probandum per teſtes illud, de cuius notorio conſtat ex ſcripturis non eſt concedenda remiſſoria.*

13 *Conſtitutio in fauorem beneficiorum lata non excludens beneficia regularia non eſt retrahenda in præiudicium gratiæ.*

14 *Conſuetudini immemoriali non intelligitur derogatum niſi expreſſa de ea fiat mentio.*

15 *Conſuetudo anni gratiæ reperitur à iure approbata.*

16 *Conſtitutiones prohibentes Abbatibus diſtractionem loquuntur de alienationibus bonorum monaſterij.*

17 *In dubio an articuli ſint releuantes eſt concedenda remiſſoria.*

DECISIO CCLII.

1 DOMINI dixerunt Andreæ, & aliis executoribus teſtamentariis q. Siantlai eſſe dandam remiſſoriam, quia verſamur in materia prophana & articuli ſunt releuantes, quibus concurrentibus abſque aliquo fumo datur remiſſoria in quacumque inſtantia Caputaq. *deciſ.* 68. *p.* 3. Cæſ. de Graſſ. *deciſ.* 1. *num.* 10. *de dilat.* Greg. XV. *deciſ.* 191. & 415. & 523. *num.* 1. & 562. *n.* 1. Duran. *deciſ.* 35. *n.* 1. & *deciſ.* 61. *num.* 1. & 121. *num.* 15.

2 Quod vero materia controuerſa ſit prophana deſumebatur, quia agitur de ſolis fructibus non verò ſuper titulo Beneficij, tunc enim reputatur prophana, Caputaq. *deciſ.* 99. *p.* 1. Coccin. *deciſ.* 20. *num.* 1. & 338. *num.* 1. & *in Vlixbonen. nullitatis profeſſionis* 29. *Ianuarij* 1638. *coram D. Cardilo*, & *in Toletana Decimarum de Capilla* 1. *Aprilis* 1639. *coram Eminentiſſimo Card. Hieronymo Veroſpio.*

In præſenti releuantia primi articuli reſultabat, 3
quia articulatur menſam Eccleſiæ Abbatialis, de
qua agitur eſſe ſeparatam à menſa conuentuali Mo-
naſterij Ciſtercien. quod non habet iuris reſiſten-
tiam cum talis diuiſio à iure admittatur, vt *in c. edo-*
ceri de reſc. Rota *deciſ.* 414. *num.* 35. *parc.* 5. *rec.* Quam- 4
uis enim contractus Abbatis non valuerit in præiu-
dicium Monaſterij Rodoan. *de reb. Eccleſ. non alien.*
quæſt. 77. *cap.* 1. *per tot.* Caputaq. *deciſ.* 106. *n.* 4 *part.* &
deciſ. 559. *p.* 2. Seraph. *deciſ.* 1278. *num.* 7. & *p.* 7. *rec. de-*
ciſ. 203. *num.* 10. probata tamen tali diuiſione valida, 5
& effectuata, ita vt illud non teneretur ſtare con-
tractui, dum abſque illius conſenſu, & aliis ſolem-
nitatibus contraxit Dec. *conſ.* 142. *num.* 2. Caputaq.
deciſ. 170. *num.* 6. & 182. *part.* 3. cum aliis per Rot. *de-*
ciſ. 410. *num.* 11. *part.* 5. *recent.* tamen tranſactio inita
inter Modernum Abbatem Plocen. & dd. executores
non poterit impugnari ſub prætextu quod facta fue-
rit abſque ſolemnitatibus, nempe ſine conſenſu Ca-
pituli, Monaſterij & Epiſcopi, cum ſtante huiuſ-
modi diuiſione Abbas præfatus valuerit contrahere
abſque d. conſenſu, quia de proprio tantum inter-
eſſe agebatur, non autem de materia perpetua, &
ſic de intereſſe conuentus ſiue Monaſterij nec liga-
batur ſolemnitatibus, *extrauag. ambitioſ. de reb. Eccl.*
clem. 1. *eod. tit.* Rot. *in Barchinonen. Adminiſtrationis*
23. *Ianuarij* 1644. *coram R. P. D. meo Ghiſlerio*, §. *ra-*
tio reſolutionis; dum actum fuiſſet ſolum de fructi-
bus non autem de proprietate, vt *in c. Abbatibus* 12.
quæſt. 2. *cap. in venditionibus* 17. *quæſt.* 4. Abb. *in c. nouit.*
ſub n. 7. *de his quæ deb. à Prælat.*; Rot. *in Veneta pretij*
bonorum 13. *Nouembris* 1602. *coram bonæ memoriæ*
Hieronymo Card. Pamphilio.

Rurſus apparoit de releuantia ſecundi articuli, 6
dum in eo continetur, quod aliud non eſt quàm
quædam diuiſio fructuum inter hæredes beneficiati
defuncti & ſucceſſorem in beneficio, quod legitur
confirmatum à S. mem. Leone X ob obſeruantiam
ſubſequutam locum ſibi vendicat, tam in beneficiis
ſæcularibus, quam regularibus, præſertim cum
Materiæ articulatæ deſeruiat proprietas verborum
eiuſdem conſtitutionis Anni gratiæ, quæ indefini-
te loquitur de quolibet Prælato, cuius appellatione
veniunt Abbates, ac ſimiles ſuperiores regulares
Clem. 2. *de ſepult.* Farinac. *in prax. crim par.* 6. *quæſt.* 60.
num. 546. Barboſ. *ad Collectan. ad d. Clem.* 2. *num.* 16. & 7
quod veniant Abbates ſæculares nomine Prælati eſt
deciſ. Buratt. 610. *num.* 2. & 3. vbi allegat concordan.
inde oriri obſeruantiam interpretatiuam ad quam 8
probandam datur remiſſoria, Coccin. *deciſ.* 401. *n.* 2.
Caualer. *deciſ.* 289. *num.* 3. & 368. *n.* 1. *in Valentina iu-*
ris ſedendi 15. *Martij* 1538. *coram Eminentiſſimo Pan-*
cirolo, quæ articulatur *in d.* 2. *articulo*, & eſt optima 9
legum, & conſuetudinum interpres, *l. ſi de interpre-*
tatione, *ff. de legib.* Seraph. *deciſ.* 1410. *n* 3. Vltra quod
datur aliquis fumus ita rem ſe habere, vt ex atte-
ſtationibus Prælatorum illarum partium.

Nec refragatur quod non fuerit facta hæc proba- 10
tio in prima inſtantia, quia ex hoc non eſt dene-
ganda in ſecunda, Caputaq. *deciſ.* 68. *n.* 1. *part.* 3. Bu-
ratt. *deciſ.* 656. *num.* 1. & *part.* 2. *recent. deciſ.* 696. *num.* 2.
præſertim cum in partibus vbi in prima inſtantia 11
actum fuit hæc extarent fortaſſe notoria & alia pro-
batio non fuit neceſſaria, Bald. *conſ.* 323. *num.* 1. *lib.* 2.
dum dd. executores teſtatoris in prima inſtantia
ſententiam fauorabilem reportarunt, ideo non venit
hodie deneganda probatio, Greg. XV. *deciſ.* 276. *n.* 3.
Duran. *deciſ.* 462. *num.* 5.

Minus

12 Minus releuat quod quatenus fuiſſet probatum menſam Eccleſiæ Abbatialis eſſe ſeparatam à Menſa Conuentuali, non tamen adhuc ſuffragari cum talis materia præſupponat repugnate conſtitutionibus Synodalibus, ex quibus prætenditur pro parte Abbatis extare declaratum Annum gratiæ comprehendere ſolum Beneficiatos ſæculares non autem regulares, quo circa non eſſe concedendam remiſſoriam ad probandum per teſtes, de cuius contrario conſtat ex ſcripturis Seraph. *deciſ.* 1460. *num.* 3. Rot.
13 *deciſ.* 212. *n.* 10. *&* 319. *n.* 18. *par.* 6. *recent.* Nam fuit reſponſum antiquam conſtitutionem loqui indefinite de beneficiis, nouam verò Synodalem conſtitutionem loqui de beneficiis ſæcularibus, nec beneficia regularia excludere. Idcirco iſta conſtitutio non excludens beneficia regularia non eſt retrahenda in præiudicium gratiæ factæ fauore beneficiatorum Regularium, Caſtr. *in l. hæres palam, §. ſi quid eſt n.* 4. *ff. de teſtam.* Ruin. *conſ.* 76. *num.* 4. *&* 5. *lib.* 5. Rot. *in Vicen. Prioratus de Manleu.* 2. *Iunij* 1636. *coram Eminentiſſimo Cardinali Panzirolo*; nec d. conſtitutio Sy-
14 nodalis tolleret conſuetudinem immemorabilem, nec illi intelligeretur derogatum, niſi cum expreſſa mentione de ea Text. *in l. viros, C. de diuerſ. offic. lib.* 12. Menoch. *præſ.* 18. *num.* 14. *lib.* 2. Rot. *p.* 5. *rec. dec.* 71. *n.* 1. *& deciſ.* 414. *num.* 13.

15 Dicebant etiam Domini hanc conſuetudinem anni gratiæ reperiri à iure approbatã, *in extrau. ſuſcept. de elect. in extrau.* Ioan. XXII. *& in extrau. vni-*
16 *ca, ne ſede vacante inter commun.* At verò alias conſtitutiones prohibentes Abbatibus bonorum diſtractionẽ vel loqui de alienationibus, & obligationibus bonorũ Monaſterij aduerſus quos omnia iura clamant, niſi concurrentibus debitis ſolemnitatibus *extrau. Ambitioſæ de reb. Eccl. non alien.* ac aliis à iure requiſitis, vt communiter tradunt DD. nec caſum præſentem comprehendunt, dum aliàs probaretur quod in vim dictæ conſtitutionis à S. mem Leone X. confirmatæ eſſet permiſſa diſtractio, inde cum conſtet materias articulatas eſſe releuantes, & licet eſſet dubium ſuper tali releuantia pro conceſſione remiſſoriæ veniret reſponden. vt factum fuit Rot. *deciſ.* 25. *de teſtib. in antiqu.* Coccin. *deciſ.* 20. *n.* 4. cum ſufficiat articulos aliquo modo pertinere poſſe ad deciſionem cauſæ, Caualer. *deciſ.* 232. *num.* 2. *& in Marſicen. iuriſdictionis* 1. *Iulij* 1641. *coram Eminentiſſimo Cardinali Veroſpio.*

Et ita reſolutum, &c.

Vrbeuetana Bonorum.

Lunæ 19. Iunij 1645.

Argumentum ex deciſ.

SVMMARIVM.

1 *Quando bona vendita ſunt obligata creditoribus non expreſſis in contractu venditionis locus eſt retentioni pretij, & reſciſſioni contractus.*

2 *Licet venditor caueat emptori ſi bona vendita ſint ſpecialiter obligata alteri, non poteſt emptorem compellere ad ſoluendum pretium.*

3 *Lite mota ſuper re vendita emptor non tenetur ad pretium niſi cautio præſtetur non ſolum pro lite mota, ſed etiam mouenda.*

4 *Statutum refertur annullans obligationem.*

5 *Mulier habens releuationem in bonis viri non remanet indotata.*

DECISIO CCLXV.

Placvervnt Dominis fundamenta deciſionum in hac cauſa ſub diebus 4. Febr. 1643. & 1
13. Maij 1644. coram me pro confirmatione ſententiæ Rotalis emanatarum, cum verum ſit dicere Venturinos venditores medio iuramento aſſeruiſſe bona vendita Fabritio eſſe libera, nec aliis reperiri hypothecata, quàm creditoribus in folio ſpecificatis, & cum conſtet de contrario ob motas poſtea moleſtias ſuper dd. bonis emptis ab aliis creditoribus eorumdem venditorum: non ſolum fuit locus retentioni pretij, iuxta *l. ſi poſt perfectam* 24. *C. de euict.* verum etiam reſciſſioni contractus, cum bona non dicantur data libera, iuxta *l. ſi in emptione* 2. *§. vacua cum ll. ſeqq. ff. de act. empt. l. ex his prædiis* 5. *C. de euict.* vbi optime Bald. Tiraquell. *in tract. conſangu.* §. 1. *gloſſ.* 9 *num.* 56. Ciriac. *controu.* 278. *num.* 24. Grat. *diſcept.* 175. *num.* 23. Surd. *deciſ.* 253. *num.* 7. 17. *&* 18. Rot. *deciſ.* 244. *num.* 12. *&* 322. *num.* 9. *part.* 5. *recent.*

Nec ſuffragari dictum fuit quod Venturinus ho- 2
die offerat ſe promptum ad fideiubendum, ita vt Fabritius, emptor remaneat tutus, quia cum doctum fuerit ſuper iſtis bonis venditis factam fuiſſe executionem del 1629. ad inſtantiam Excellentiſſimi Principis Burghelij necnon Stephanucij, fuiſſe pariter conceſſam allociationem DD. de Lante habentibus iura anteriora Octauiæ de Miraculis Matris Venturini, idcirco dum Fabritius emptor non habuerit nec habeat poſſeſſionem vacuam bonorum emptorum, non poteſt cogi ad ſoluendum pretium; licet Venturinus præfatus obtulerit modo cautiónem pro liberatione à moleſtiis, cum ea cautio non reddat poſſeſſionem vacuam nec locum ſibi vendicat, quando eſt clarum bona eſſe alteri ſpecialiter obligata, vt declarando doctrinam Bartol. tradit ex ſententia Cumani Alex. *in l. Iulianus* 31. *§. qui fundum, n.* 20. *in fin. verſ. tamen vno modo, ff. de verb. oblig.* vbi quod tunc venditor tenetur liberare non autem cauere, Rot. *deciſ.* 586. *n.* 8. *in fin. part.* 1. *diu. & in Romana Palatij*, poſt Mangil. *de ſubhaſtat. deciſ.* 15. *num.* 2.

Minus obſtat quod ſi Fabritius emptor ſoluiſſet 3
pretium dd. bonorum euictio non fuiſſet ſequuta, quia cum lis per creditores fuiſſet mota & ius eorum etiam extitiſſet non tenebatur dictus emptor ſoluere pretium, niſi fideiuſſio fuiſſet præſtita non ſolum pro mota, ſed etiam pro mouendis iuxta deciſ. Surd. 295. *num.* 8. *&* 9. cum dicatur euictionem imminere in limine contractus: quæ cautio tunc non fuit præſtita, nec oblata; hodie vero res non eſt amplius in eodem ſtatu, cum fuerint decurſi quamplures fructus debitorum; idcirco excomputatio crediti ſcut. 850. præfati Fabritij redditur impoſſibilis.

Vlterius adfuiſſe plures creditores Venturini 4
non deſcriptos in folio ſeu notula habentes hypothecam ſpecialem, quod ſi fuiſſet notum d. Fabritio bona non emiſſet prout, nec emptio ſequuta fuiſſet ſi ſciuiſſet dictum ſuum creditum ſcut. 850. non valuiſſe excomputare, vt ex combinatione partitarum æris alieni, de quibus in deciſionibus, *& præſertim vltima §. in omnem euentum.*

Nec obſtat prætenſa nullitas obligationis dictæ 5
Octauiæ de Miraculis matris Venturini ex ſtatuto Vrbis veteris, Put. *deciſ.* 388. *lib.* 1. *in correct.* & fuit dictum *in Vrbeuetana reſtitutionis dotis* 6 *Febr.* 1640. *§. nec obſtat, coram bonæ mem. Merlino*, quia cum illud emanauerit fauore filiorum, fauor iſte ceſſat in præſenti

ſcitti dum ipſe filius vna cum progenitoribus contraxit ad fauorem DD. de Lante, nec eamdem Octauiam remanſiſſe penitus indotatam probatur cum haberet releuationem in bonis viri quod ſufficit, Caſtr. *in l.manu, 50. §.1.num.4. ff.ſolut. matrim.* Guttier. *de iuram confirm.p 1. cap 1. num.20. & ſeqq.* Barboſ. *in 5.par.l.1.n.68 ff.ſolut. matrim.* Duran *deciſ.141.n.6. & 7.* In omnem euentum iſtas exceptiones eſſe diſcutiendas cum ipſiſmet DD. de Lante, & aliis habentibus pro ſe decretum aſſociationis, cuius vigore d. Fabritius emptor non habet liberum vſum Prædiorum.

Et ita reſolutum, &c.

Anconitana Bonorum.

Veneris 23. Iunij 1645.

ARGVMENTVM.

Relatio peritorum erronea reuocanda eſt, quomodo computandi ſunt fructus recompenſatiui, inter emptorem, & venditorem, & à quo tempore, quomodo reſoluatur concordia ex pacto non obſeruato.

SVMMARIVM.

1 *Quando ex facto conſtat rem aliter ſe habere error dicitur probatus.*

2 *Confeſſio procuratoris adminiculata nocet principali.*

3 *Qui allegat errorem confeſſionis debet illum concludenter probare.*

4 *Fructus recompenſatiui pro vtraque parte venditoris, & emptoris ſunt calculandi ad rationem duorum & dimidij pro centenario, & anno.*

5 *A die euictionis debentur iidem fructus emptori.*

6 *Non enim ſunt alterandi fructus agendo de eadem tenuta, dum non conſtat de contrario.*

7 *Sententia facit conſtare bonum ius illius, in cuius fauorem emanauit.*

8 *Non probato caſu extrinſeco, ob quem redditus diminuantur, non diminuuntur redditus.*

9 *Antequam aliquis ſoluerit damnum, non eſt illius creditor.*

10 *Emptor non poteſt prætendere fructus rei emptæ ſi non ſoluerit pretium.*

11 *Fundans ſe in affirmatiua facti à ſe gerendi illud probare debet.*

12 *Pactum in concordia adhibitum per verba directa poſt lapſum temporis in ea adhibitum, non adimpletum illam reſoluit.*

13 *Si ille in cuius fauorem pactum adhibitum fuerit declauerit velle agere ad concordia reſolutionem.*

14 *Qui habuit pro bona impugnationem concordia nequit in ea ſe fundare.*

15 *Ad remittendam reſolutionem concordia requiritur in procuratore mandatum ſpeciale.*

16 *Potius præſumitur datum in ſolutum, quam in pignus*

17 *Non præſumitur creditorem velle in ſolutum recipere immutatim creditum ſuum, ex fructibus re. pignorata.*

18 *Solutio minuta plura adijcit incommoda.*

19 *Teſtes de auditu, nec conteſtes de loco, & tempore varij, & ſingulares nihil probant.*

20 *Verbum denotans emptionem.*

21 *Aſſertio donatoris facta in ſui & donatarij fauorem alius non præiudicat.*

DECISIO CCLXVI.

IN deciſione in hac cauſa emanata 7. Aprilis 1642. dictum fuit conſtare de credito Triumphi in ſcu. 8576. vt ex relatione Periti, & tranſactionem, ſiue Apocham concordiæ celebratæ de anno 1591. inter Cardinalem Cinthium, & Triumphum ob plura pacta reſolutiua in ea contenta, & illorum non adimplementum fuiſſe reſolutam, & Prædiola in contractu Camburani fuiſſe per eundem Cardinalem tradita Triumpho in ſolutum non autem in pignus. Repropoſita poſtea cauſa ſuper eiſdem fuit ordinatum, quod nouus eligeretur Peritus, quo ſequuto & relatione facta propoſui pluries dubium, An eſſet ſtandum in deciſis, & tandem hodie dictum fuit eſſe faciendam nouam relationem, cum hæc vltima fuerit in pluribus erronea; Vnde errores veniunt emendandi, & relationem faciendam in hunc, qui ſequitur modum.

Primo quoad cuppas terrarum partes concordant, quod quælibet ſalma ſit cupparum octo, & quod Prædium venditum ab Aurelio Baſſero de anno 1575. Antonio Triumpho ſit ſalmarum 51. ac duabus coppis non verò ſalmarum 50. ad rationem ſcut. 200. pro qualibet ſalma, ita vt veniat augendum ad fauorem venditoris pretium ſalmæ vnius & cupparum duarum, ac in eiuſdem venditoris creditum addendi ſint fructus recompenſatiui proportionabiliter ad dictam ſalmam vnam, & cuppas duas à die dictæ venditionis, vſque ad tempus immiſſionis Todini ſequutæ de anno 1585. Quo tempore fuit præfatum Prædium euictum d. Triumpho in ſalmis 42. cuppis duabus, ac cannis, 13. ab eodem Todino creditore Paſſeri, qui error eſt ineuitabilis, & ſatis dicitur probatus cum ex facto conſtet rem aliter ſe habere, Text. *in l.ſi poſt diuiſionem, C. de iur. & fact. ignor. l.de ætate, §. qui inſto, ff. de interrogat. action.* Bart. *in conſ.85. in quæſt. Ioannis n.3.* Bald. *conſ.41. confeſſio, lib.4.* Angel. *conſ.49. col.5.* Crauett. *conſ. 157. n.8 & 188.n.9.* Becc. *conſ.90.n.11.* Cephal. *conſ.540. n.8.lib.4.* Duran. *deciſ.100.num.23.* 1

Secundo quoad ſcuta 200. ſoluta Paſſero nullum adeſſe errorem in calculo, dum Peritus ponit ſcut 200. ad creditum Triumphi, quæ ſoluit Aſcanio, & Cinthio Paſſero, qui prætendebant eſſe creditores ex alia cauſa, videlicet pro pretio cupparum nouem terræ ad ipſum ſpectantium; ſed reſpondebant Domini dd. cuppas nouem terræ eſſe comprehenſas in venditione ſalmarum, ſi facta per dictum Aurelium Paſſerum Antonio Triumpho, vt habetur in quietantia facta per Procuratorem dd. Aſcanij & Cinthij de Paſſeris *ſumm. Triumphi n. 2.* Idemque remanſit adminiculatum, ex quo præfati Aſcanius, & Cinthius interuenerunt venditioni factæ à d. Aurelio ad fauorem dicti Antonij Triumphi emptoris, ceſſeruntque omnia iura ipſis competentia ſuper terris venditis, quæ ex ſubſequuta quietantia apparet conſiſtere in dd. cuppis nouem, vnde confeſſio Procuratoris ſuper comprehenſione cupparum nouem in inſtrumento venditionis (quia adminiculatur ex ipſo inſtrumento venditionis, & facto principalium) vtique contra ipſos probat, Rot. *deciſ.354.num 3.part.1.rec.* Add. ad Gregor. X V. *deciſ.188.* 2

Digitized by Google

*deciſ.*188. *n.*11. *& part.*5. *recent. deciſ.*312. *n.*15. &
3 ſufficit rem eſſe dubiam, quia Triogltoni, qui dant de errore tenetur plenè, & concludenter illum probare ex congeſtis per Buratt. *deciſ.*592. *n.*3. *&* 6.

4 Quod fructus recompenſatiui pro vtraque parte nempe venditoris, & emptoris ſint calculandi à Perito ad rationem ſcutorum duorum cum dimidio pro quolibet centenario, & anno, non autem iuxta taxam legalem ad rationem quinque pro centenario, vt factum fuit, in primis reſpectu Aurelij venditoris pro rata pretij non ſoluti per Triumphum à die, quo termini aſſignati aduenerunt pro adimplendis ſolutionibus per Triumphum vſque ad tempus, quo d. Todinus occupauit tenutam venditam iuxta æquitatem, *l. curabit*, *C. de act.*
5 *empt.* vbi latè Cagnol. Duran. *deciſ.* 34. *per tot.* 2. reſpectu d. Triumphi emptoris à die ſequutæ euictionis per d. Todinum certè illi fructus debentur, & pariter ad eandem rationem ſcutorum duorum cum dimidio, ſeruando inter contrahentes æqualitatem, Crauett. *conſ.*70. *num.*1. Rim. *conſ.*306. *numer.*8. *&* 578. *numer.*8. Surd. *deciſ.*64 *numer.*3. vbi quod emptor & venditor nequaquam ad impaira iudicandi ſint. Buratt. *deciſ.*295. *num.*12.

6 Nam agitur de eadem tenuta, idcirco non datur reſpectu eiuſdem alterario fructuum, dum concludenter non conſtat de contrario: Caſtr. *conſ.*401. *ſub n.* 5. *verſ. ac omen ſuffiſit lib.*1. Rot. *dec.*103. *n.*7. *p.*5. *rec.*

7 Quam ſententiam libentius Domini amplexi fuerunt, quia ſuper d. liquidatione emanauit ſententia totalis bon. mem. Bubali pro curſu ſeptem annorum cum dimidio, quæ ſententia facit conſtare de bono iure illius ad cuius fauorem ea emanauit, Rot. *deciſ.*174. *n.*5. *part.*5. *recent.* & alibi paſſim.

8 Nec viget quod d. Liquidatio ad rationem duorum cum dimidio, de qua in d. Sententia ſit de diuerſo tempore nempè de tempore præcedenti euictionem, quia cum huiuſmodi Liquidatio ſit de immediato tempore præcedenti non præſumitur diminutus fundi redditus, ac valor dum non probatur eueniſſe caſum extrinſecum, ob quem redditus diminuerentur Bald. *in l.*2. *numer.* 61. *verſ. nam in Breui*, *C. de reſcind. vend. ibid.* Caſtrenſ. *num.*4. *in fin.* Natt. *conſ.*353. *num.*6. Surd. *conſ.*151. *ſub n.*71. Rot. *in Cæſaraugusta diſtributionum* 9. *Decemb.*1630. *coram bon. mem. Coccino.*

9 Quod pro rata ſcutorum 1400. quæ Triumphus ſoluit de anno 1587. non debeantur fructus recompenſatiui, niſi à die ſolutionis cum à d. tempore fuiſſet debitor pretij pro d. Rata ſcutorum 2400. Nam antequam Triumphus illa perſolueret non erat creditor huiuſmodi damni, *in l. Iulianus.* §. *ex vendito*, *ff. de action. empt. l. vlt. ff. de fund. dotal. l. curabit C. de action. empt.* Couarr. *var. reſolut. lib.*3. *c.*4. *n.*2. Duran. *deciſ.*34. *n.*2. *& per tot.* cum aliis in d. deciſ. in hac cauſa.

10 Quod ſcuta 300. ſoluta pro recollecta fructuum anni 1575. non ſint ponenda in calculo Triumphi, eo quia de eo tempore d. Triumphus nondum ſoluerat pretium d. Prædij empti, nec inde poterat prætendere fructus illius, quia alias haberet rem, & pretium.

11 Dictum fuit concordiam initam de anno 1591. eſſe reſolutam, vt firmatur in deciſ. cum in illa adſint plura pacta reſolutiua in caſum quod non fieret liquidatio infra menſem, & factam fuiſſe debent probare venditores, qui in affirmatiua ſe fundant, quam tenebantur curare vti proprium onus, Ruin. *conſ.* 68. *num.*18. *lib.*1. Natt. *conſ.*569. *num.*1. *& ſeq.* Rot. *deciſ.*286. *num.*1. *&* 589. *num.*8. *p.*1. *recent.* & optimè diſtinguit, Paciſan. *de probat. lib.*1. *cap.*51. *num.*45. *& n.*51. allegat plures concordantes

Nam in contractu controuerſo pactum reſolutiuum legitur conceptum per verba directa ibi: *ſe hebbia per non fatto è reſti nullo, è di nun valore*, idcirco operatum fuit ipſo iure reſolutionem concordiæ poſt lapſum menſis ex Gloſſ. *in l.*1. *verb. mortis in fin. ff de donat.* Cou. qui teſtatur de communi *var. reſolut. lib.*3. *cap.*8. *num.*1. *verſ.*2. *eadem concluſio* Rot. *deciſ* 1. *num.*5. *part.*2. *recent.* cum aliis latè in deciſione in hac cauſa, & dum Flauius Quartarius eam 12
non ſubſcripſit, nec ratificauit infra biennium; de quo tempore de hoc adimplemento non fuit doctum vt tenebatur, certè d. concordia fuit reſoluta; præſertim dum tranſacto biennio Triumphus declarauit velle vti pacto reſolutiuo dum egit pro ſuo credito, ac ſi d. Concordia non emanaſſet, eaque operatus ſtatim à die declarationis, Theſaur. *deciſ.* 270. *num.*22. Ozaſch. *deciſ.*165. *num.*13. Verall. *deciſ.* 82. *n.*4 Rot. *deciſ* 1. *n.*9. *part.*2. *recent.* 13

Nil obſtant actus iudiciales poſtea geſti nomine Triumphi emptoris in executionem d. Concordiæ vna cum productione illius, & quod omnia in ea contenta fuerint articulata; quia placuerunt reſponſiones datæ in d. deciſione, quod tunc apocha fuit impugnata à venditoribus, quam impugnationem d. Triumphus habuit pro bona, ideo abſtinuit ab vlteriori proceſſu in dictis actibus: propterea ſe valet in illis fundare, Felin. *in c. capitulum num.*9. *de reſcript.* Seraph. *deciſ.*974. *num.*6. Vltra quod omnes dicti actus geſti fuerunt ab Aſſerto Procuratore d. Triumphi, de cuius mandato ſpeciali non conſtat prout requiritur ad remittendam reſolutionem concordiæ Bero. *conſ.*116. *n.*10. *vol.*1. Ruin. *conſ.*10. *ante n.*10. *verſ. non obſtat vol.*5. Menoch. *conſ.*460. *n.*14. Corbul. *de cauſ. priuat. ob non ſolut. canon. limit.*21. *n.*16. Afflict. *deciſ.*129. *num.*10. In omnem euentum vigore eiuſdem concordiæ licitum erat emptori variare & reuerti ad primæua iura vt expreſsè legitur in dicta concordia. 14

Nec eſt verum dicere quod ſecluſa dicta concordia non conſtet de euictione dicti prædij venditi in ſalmis 43. à Todino per Saluianum cum de euictione clarè conſtiterit, quinimò de recoperatione de d. Prædio facta à Cardinale Cinthio, à quo ſemper fuit retentum. 15

Demum dictum fuit fundum ſiue prædiola in contractu Camburani fuiſſe data in ſolutum Triumpho iuſto pretio non autẽ in pignus ex regula quod potius præſumitur datio in ſolutum, quàm in pignus Menoch. *de præſumpt. lib.* 3. *præſumpt.*150. *n.*1. *& ſeq. & conſ.*201. *n.*18. Seraph *dec.*242. *n.*2. Rot. *dec.*168. *n.*1. *part.*2. *diuerſ & dec.*672. *n.*4. *part.*4. *recent.* Greg. XV. *dec.*194. *n.*12. vbi Add. *n.*16. 16

Tum etiam quia de anno 1598. quo fuit ſequuta hæc datio in ſolutum iuſto pretio Triumphus erat Creditor Paſſeri in pluribus particulis: idcirco eſt inuerisimile d. Triumphum creditorem in maiori ſumma, quàm aſcenderent dicta Prædiola adeo minutatim ſolutiones recipere voluiſſe, vt ex fructibus pignoris remaneret ſatisfactus, ita Neguſant. *de pign. p. memb.*6. *p. princ. n.*27. *&* 30 Vrſill. ad Afflict. *dec.*375. 17
*n.*4. cum talis ſolutio minuta multa ſecum ferat incommoda, vt ait Rot. *dec.*168. *p.*1. *diuerſ.* Addent. ad Gregor. *dicta dec.*194. *n.*26. *in fin.* 18

Nec pariter obſtant teſtes adducti pro Trogliono ad effectum probandi dationem inſolutum, quia nihil probant cum non ſint conteſtes de loco, & tempore, & de aliis circumſtantiis, nec in dicto concludant, ſintque varij, & ſingulares ſingularitate 19

obſtatioa, deponuntque de auditu, *c. licet cauſam de teſtib. gloſſ.* & Doctor. *in l. teſtium C. eod.* tíul & infinitos cumulat Farinac. *de teſtib. quæſt.* 70. *num.* 6. *& ſeqq.* Gregor. XV. *deciſ.* 379. *num.* 1. *&* 517. *numero* 14. *&* 572. *num.* 3. & eſt concluſio trita, & deponunt audiuiſſe à Troglionibus ibi. *Che haueua pa-*
20 *gata, l. interrogatæ Poſſeſſione*, quod emptionem denotat, ac dationem in ſolutum *l. eleganter* 14. *ff. de pignoratit. action.* Honded. *conſ.* 31. *num.* 30. *lib.* 1. Rot. *deciſ.* 662. *numero quinto parte prima diuerſ. & in Romana Legati* 2. *Maij* 1641. *coram R. P. D. meo Cerro.*

21 Litteræ vero Cardinalis Cinthij, & Maſſerij ſcriptæ de menſe Nouembris 1596. vti ſimplicea tractatus fuerunt reputatæ, nec inde aliquid valeot probare nec ſunt recognitæ; vltra quod dicta datio inſolutum facta fuit de anno 1598. teſtes verò, & litteræ ſunt de anno 1596. & 97. & ſic per annos ante nec percurſum tempus dationis in ſolutum.

Vltimo non obſtat quod dictis Cardinalis Cinthius fecerit donationem faciendo mentionem de dictis Prædiolis Camburani, quia cum donatio facta fuerit poſt longum tempus à die dationis in ſolutum præſumitur obliuio, in omnem euentum aſſertio dicti Cardinalis ad ſui, & Donatarij fauorem non valet prædicto Triumpho præiudicare, Rot. *deciſ.* 22. *num.* 3. poſt Nigrum *de ſubhaſtat.* Ideo eſſe hoc modo deueniendum ad nouum calculum, fuit reſolutum vtraque parte ſæpius informante, &c.

Senogallien. Bonorum.

Lunæ 26. Iunij 1645.

A R G V M E N T V M.

Tranſactione omne ius antecedens extinguitur.

S V M M A R I V M.

1 *Mandatum executiuum continens maiorem ſummam debito in totum corruit.*
2 *Poſt tranſactionem non ſunt amplius moleſtandi tranſigentes.*
3 *Maxime ſi veniat tranſigens vti creditor alterius creditoris, de cuius credito debitor non fuit certioratus.*
4 *Tranſactione extinguitur omnis prætenſio.*

DECISIO CCLXVII.

1 IN relationibus cauſarum dum inſtaretur pro expeditione pro parte Ioannem Baptiſtæ Rinæ iuxta tenorem duarum deciſionum in hac cauſa, ſub diebus 26. Iunij 1639. & 13. Ianuarij 1645. emanatatum ſtrmantium mandatum ab A.C. relaxatum contra præfatum Ioanoem Baptiſtam, cum contineat maiorem ſummam debiti ratione exceſſus vna cum executione in totum corruere, iuxta deciſ. Gregor. XV. 198. *n.* 1. *&* 480. *n.* 5. Duran. *deciſ.* 388.
2 *num.* 3. *&* 4. Laurentius Bartolus petiit ſubſcriptionem dubij, an dictus Ioannes Baptiſta Rina teneretur ei reddere rationem agenti ex propria perſona, dum hodie non amplius veniat vti donatarius Philippi de Riuis, ſed vti creditor eiuſdem Philippi, quem eſſe creditorem d. Ioanois Baptiſtæ de Riuis prætendebatur, & conſequenter creditor ſui creditoris ex cauſa geſtæ adminiſtrationis. Sed Domini cenſuerunt dictum Ioannem Baptiſtam modo vexare ad vlteriorem redditionem rationis non poſſe, dum docuit de plena liberatione, necnon quietatione hinc inde per partes facta per præfatos Ioannem Baptiſtam, & Philippum de Contentis in Bilancio del 1634 vltima Februarij mediante tranſactione, vnde non valuit in poſterum moleſtari iuxta, *l. cauſas, l. non minorem, C. de tranſact.* Gregor. XV. *deciſ.* 354. *num.* 1. *&* 2. cum aliis in vltima *deciſ. huius cauſa* 13. *Ianuarij præteriti §. In omnem caſum*, ore vllibi doctum fuit d. Ioannem Baptiſtam Riuam fuiſſe debitorem Philippi, vt *in dicta deciſione, §. remanſit pariter euidens.*

Maximè quia obſtat Laurentio Bartolo venienti vti creditori prætenſi creditoris Philippi quod à dicto Philippo non fuerit Ioannes Baptiſta de obligatione ad ſui fauorem certioratus, iuxta Textum expreſſum, *in l. nomen ibi.* Niſi ei cui debuit ſoluit nondum certior à te de obligatione tua factus, *C. quæ res pignor. oblig. poſſ.* Neguſant. *de pignor. tertio membro ſecunda part. numero vigeſimo ſexto* Grat. qui alios coogerit *diſceptat. trecenteſima nonageſima prima à numero ſecundo, vſque ad vigeſimum ſextum.* 3

In omnem euentum ſicuti fuit reiectus à Rota Laurentius Bartolus vti donatarius dicti Philippi, ſtante dicta qoietantia, pari ratione fuit idem reiectus tanquam prætenſus creditor ex perſona Philippi, cum ſemper ei obſtet exceptio dictæ quietationis, de qua in dicta tranſactione per quam remanſit ſublata omnis actio dicti Philippi, necnon quodcumque debitum extinctum antea competens ex ſupradictis inde iure merito eſſe abſoluendum ab impetitis dictum Ioannem Baptiſtam dictum fuit, & cauſam eſſe expediendam in forma, cum conſtet de eius bono iure ex dd. deciſionibus, Duran. *deciſ.* 280. *n.* 2. *in fin.* vtreque parte audita, &c. 4

Vrbinaten. Dotis.

Merc. 28. Iunij 1645.

A R G V M E N T V M.

Actio hypothecaria pro dote recuperanda competit aduerſus quemcunque poſſeſſorem bonorum, etiamſi vſusfructuarius ſit & inſtitutus hæres quoad vſumfructus, donec vixerit eſt verus hæres.

S V M M A R I V M.

1 *Viduæ competit actio realis aduerſus quemlibet heredem pro mariti recuperatione dotis.*
2 *Quia actio realis hypothecaria eſt.*
3 *Et ſequitur rem, & datur contra quoſcumque poſſeſſores rei.*
4 *Etiam contra vſufructuarium, & ciuiliter poſſidentem.*
5 *Hypothecaria iuſtificatis extremis abſque difficultate competit.*
6 *Mandatum executiuum validum, & iuſtum exequendum eſt.*

7 *Validitas*

7 *Validitas ex quibus conſtet remiſſiue.*
8 *Inſtrumento publico habenti omnia requiſita concedendum eſt mandatum executiuum.*
9 *Obligatio Cameralis non admittit appellationem.*
10 *Vſufructuarius non tenetur ad debita hæreditaria.*
11 *Hypothecaria poteſt intentari in bonis, quorum vſuſfructus alterius eſt citatio vſuſfructuario: quia vſuſfructus intelligitur deducto ære alieno.*
12 *Heredes tenentur ſoluere æs alienum defuncti.*
13 *Bona teſtatoris tranſeunt in quemcumque poſſeſſorem cum ſuo onere.*
14 *Inſtitutus hæres pleno iure quoad vſumfructum donec vixerit eſt verus hæres, & habetur loco proprietarij.*
15 *Clauſula pleno iure importat tranſlationem proprietatis.*
16 *Inſtitutio licet dicta ſit vniuerſalis, ſi tamen facta ſit in certis bonis reſtringitur ad certa bona.*
17 *Si omnes hæredes fuerint inſtituti in re certa habentur pro hæredibus vniuerſalibus.*
18 *Et tunc pro virili tenentur ad debita defuncti, niſi ageretur actione reale vel fauore dotis.*
19 *Quare diuerſum ſit in hærede militis propter diuerſa patrimonia.*
20 *Diſtinctio patrimoniorum facta poſt mortem debitoris non nocet eius creditori.*
21 *Tranſactio nequit operari contrarium voluntati tranſigentium.*
22 *Liberatio facta correo per tranſactionem, alteri correo non prodeſt; quia non prodeſt niſi tranſigenti.*

DECISIO CCLXVIII.

SVBSECVTIS nuptiis inter D. Victoriam
Chiſleniam, & D. Venturam Aquilinum cum
dote ſcut. 5300. quam Epiſcopus Fuluius Aquilinus
eiuſdem Venturæ Pater recipit & de anno 1624.
inſolidum cum eodem Ventura Sponſo ſuper omnibus
ſuis bonis hypothecauit & cum obligatione
Camerali per ſolemne inſtrumentum reſtituere
promiſit anno 1634. deceſſit idem Fuluius ſcriptis
hæredibus D. Camilla filia pleno iure quoad vſumfructum
donec vixerit, & poſt eius mortem DD Ioſepho
Curtio, & Claudio de Corbolis eiuſdem Camillæ
filiis ordine ſucceſſiuo in proprietate quoad
bona Vrbini, & Montis veteris; Quo verò ad bona
Senogalliæ inſtituto D. Cæſare Aquilino Nepote ex
præfatis Ventura, & Victoria iugalibus.
1 Facto loco reſtitutioni dotis per obitum Venturæ
prædicta Victoria vidua ſuperſtes ſciens ſibi
competere actionem ſaltem realem contra quemlibet
dd. hæredum inſolidum pro recuperatione
ſuæ dotis, vt ſunt Textus expreſſi, *in l. vnus multis
16. C. de diſtract. pignor. l. 1. C. de luit. pign. & l. 1. & 2. &
vtrobique gloſſ. C. ſi vnus ex pluribus hæred.* & dixit
Rot. *in Romana Saluiani 29 May 1628. & in Romana
Saluiani de Conſaulus 12. Februarij 1629. coram*
2 *Card. Virili*, quæ actio realis nil aliud eſt, quam hypothecaria,
vt ait Bart. *in l. pignoris 17. ff. de pignor.
l. eos 9. vbi gloſſ. in verbo actionem, Cod. qui pot. in*
3 *pign. hab.* quæ ſequitur rem, & datur contra quoſcumque
poſſeſſores rei, *l. ſi fundus 16. §. in vendicatione, ff de pignor.* Gloſſ. *in Clem. 1. in verb. ſoluta de
cenſ.* Negueſ. *de pignor. memb. 1. part. 1. num. 3.* Grat. *di-*
4 *ſcept. 272. num. 9.* & competit etiam contra vſufructuarium,
& ciuiliter poſſidentem, *l. cuiuſcumque
60. § ſi fundus ff. de vſufr. & quemadm. melius in l. 5.
§ 12 ff. ſi vſuſfruct. pet. gloſ. in l. 2. verb quolibet modo,
verſ. ſed alij, C. vbi rem act. exerc.* debeat Bart.
*in l. Pomponius 13. §. ſi is, qui precario. num. 5. & 6.
ff. de acquir. poſſeſſ.* Viuian. *deciſ. 335. per tot.* & ſignanter
num 4. vbi refert fuiſſe deciſum, quod poſſit
etiam vſufructuarius conueniri hypothecaria,
quæ intrat abſque vlla penitus difficultate iuſtificatis 5
extremis, de quibus per DD. *in l. 1. ff. de Saluian.
interd & in l. 1. C. de precar.* Put. *deciſ. 201.
num. 2. lib. 1. in correct. Greg XV. deciſ. 491. num. 6.*
Duran. *deciſ 401. num. 1.* Rot *deciſ. 59. num. 1. p. 6. rec.
& in Romana Saluiani 14. Iunij 1641. coram Eminentiſſimo
D. Card Panzirolo.*
Quapropter prædicta Victoria vidua ad euitandas 6
diſcordias anno prætetito tranſegit cum Cæſare
filio hærede bonorum Senogalliæ cum hoc, quod
donec ipſa experiretur iura ſua, quæ infra biennium
experiri promiſit in ſolidum contra alios obligatos,
ſcilicet Corbolos hæredes bonorum Vrbini, &
Montis veteris teneretur Cæſar pro expenſis, & alimentis
eidem Victoriæ aſſignare, & conſignare prout
aſſignauit vſumfructum duorum prædiorum, &
habitationem ſufficientem & conſignauit mobilia
frumentum, vinum, & alia, & inde dicto iudicio coram
D. Caballerto A. C. ſumptuante reportauit inſtrumentum
executiuum pro medietate ſuæ dotis tempore
pro ſcut. 1650. Iuliorum 9. pro ſemo ſine tamen
præiudicio Reliquatus, & interuſuriorum contra
bona hæreditaria præfati Fuluij. Vnde commiſſa
mihi cauſa per ſignaturam cum clauſula ſi quid exequendum
dubitatur hodie, an mandatum A. C. eſſet
exequendum, & Domini exequendum eſſe reſponderunt,
tanquam validum, & iuſtum vt ſæpius fuit in
Rota reſolutum, *vt in Romana cenſus 13. Iunij 1644.
& prius in Baren. ſeu Neapolitana Executoria 4. Iulij
1640. coram me &* alibi paſſim.
Validitas liquet ex eo, quod conſtat in eius re- 7
laxatione fuiſſe ſeruata omnia requiſita tradita per
Caputaq. *deciſ. 260. par. 1.* & per Rut. *deciſ. 104.
num. 1 part. 3 recent & in Aretina Coppelliana 19. Ianuarij
1645. coram R. P. D. Carillo.*
Iuſtitia verò reſultat, quia actum fuit pro credito 8
dotis liquido in vim publici inſtrumenti habentis
omnia præſcripta per Gloſſ. *in l. generaliter 3. verb.
ſeruiunt. C de tabul. lib.* 10. per Bart. *in l. ſi quis argentarius
6. §. ſi initium ff. de edend.* & per Rot. *deciſ.
128. num. 1. & ſeq. part. 4. recent.* Cum actum fuit vigore 9
obligationis Cameralis, quæ non admittit appellationem,
Zacch. *de oblig. Cameral. quæſt. 1. &
quæſt. 17. n. 2.* Sed paratam habet executionem, Mohed.
deciſ. 2. & 3. de except. Rot. poſt Zacc. *de oblig.
Cam. deciſ. 12. num. 1. & deciſ. 70 & deciſ. 98 vtrobique
num. 1. vbi concordant. & part. 7. recent. deciſ. 11. num. 1.
& 168. num. 1.*
Nec aduerſatur quod præfata Camilla ſit duntaxat 10
vſufructuaria, & ideo non teneatur ad debita
hæreditaria ex Craſſ. *in §. legatum q. 35. n. 3.* Caſtill. *de
vſufr. cap. 59. num. 1.* Nam fuit animaduerſum man- 11
datum non eſſe relaxatum contra Camillam, ſed
contra bona hæreditaria d. Fuluij debitoris pro reſtitutione
huius dotis hypothecata, citata quidē ipſa
Camilla tam pro ſuo iure, & intereſſe quàm vti tutrice,
& Curatrice illorum de Corbolis *ſum. n. 4. & 5.*
Quod recte factum diſponit Iureconſultus *in l vſufructu
69. ff. ad l. Falcid.* vbi gloſſ. ſubdit, quod prius 12
deducendum eſt æs alienum, poſtmodum de bonis
remanentibus conſtituendus eſt vſuſfructus, quod
etiam ſancitur, *in l fin. §. ſi autem æs alienum, C.
de bonis, quæ liber.* Caſtrenſis *conſ. 459. num. 3. lib. 2.*

Parlad.*rer.quotid.lib.2.cap.fin.part.4.§.2. num.7.* Mo-
bedan.*deciſ. 4. num.2. de appell.* & dum hæredes te-
nentur ſoluere æs alienum defuncti, *l. qua dotis 31.*
ff. ſolut. matrim. l nam,& Seruius 31.ff de negot.geſt.
13 Bellon.Iun. *conſ. 31. num. 55.* æquo animo pati de-
bet Camilla vſufructuaria, quod executio fiat ſu-
per bonis hæreditariis pro ſoluendo ære alieno
teſtatoris,cum illa tranſeant in quemcumque poſ-
ſeſſorem cum ſuo onere, gloſ. *in Clem. 1. de cenſ.*
Gratian. *diſcept. 272. num. 9.* Afflict. *deciſ. 95.*
num.6. Cyriac. qui plures cumulat *controuerſ 989.*
14 *num.13.* Ipſa enim Camilla ea viuente eſt verè hæ-
res, & habetur loco Proprietarij, vt per Angel. *in*
l.filius à Patre 18.num. 2. verſ. ſed dicas tamen dicas,
ff. de libe. & poſthum. Bald *in l. miles ita hæredem*
42. verſ. & ita Paganus, ff.de milit. teſtam. & in l. id
quod pauperibus 24.num.27. verſ. ſed ego eſſe credo, C.
de epiſc. & Cleric. Decian. *conſ 277.num.2.* Alexand.
conſ.162. & 6 lib.2. Menoch. *lib. 4. præſ. 143. nu-*
15 *mero 13.* Præſertim dum legitur inſtituta cum
clauſula pleno iure ibi. *Inſtituiſce la Signora Camil-*
la con piena ragione, quæ importat tranſlationem
nedum vſuſfructus, verum etiam proprietatis, vt
ſunt Text. *in l. mater 5. Cod. ad Tertullian. & in*
l.fin. §. ſimilique modo Cod. de bon. quæ liber Alexan-
der *conſil.56. num.1. lib 3.* Decian. *conſ.468.num.10.*
cum aliis congeſtis per Mart.*de clauſ par.1 clauſ 89.*
num.1.& 2.

16 Neque Domini de Corbolis, quos teſtator ſcri-
pſit hæredes in bonis exiſtentibus in territorio Vr-
bini euitare poſſunt onus ſoluendi ſub prætextu,
quod ipſi vti inſtituti in certis bonis ſint loco lega-
tarij, hæres verò vniuerſalis ſit Cæſar Aquilinus,
quem teſtator hæredem vniuerſalem nominauit,
quique propterea teneatur in totum ad debita te-
ſtatoris, nam fuit animaduerſum, quod etiam Cæ-
ſar legitur inſtitutus in certis bonis, nempe in exi-
ſtentibus in territorio Senogalliæ, Ideo ipſe quoque
dicitur hæres inſtitutus in re certa non obſtante,
quod vniuerſalis fuerit in teſtamento nuncupatus,
nam ea dictio reſtringitur per inſtitutionem in cer-
tis bonis, quicquid dicendum eſſet ſi inſtitutio fa-
cta fuiſſet in quota hæreditatis, vt in terminis fuit
deciſum in ciuitatis vetulæ dotis 29. Aprilis 1643.
coram R. P.D. meo Cerro, ex Text. *in l.vbi autem 75.*
§.illud, ff.de verb. obligat. Molin. *de Primogen. lib.1.*
cap.8.num.14.

17 Vndè ſequitur, quod cum tam Cæſar quàm Cor-
boli, ſiue Camilla ſint inſtituti in re certa, nec
alius datus fuerit hæres vniuerſalis omnes pro hæ-
redibus vniuerſalibus habeantur, *l. 1. §. ſi ex fundo,*
l.quoties, §. ſi duo, l.Titius 24. & l.3. ff. de hæred. in-
ſtit. l.cohæredi 41. § vltim. ff. de vulgar. l.ſi quis Prio-
re 29. ff. ad Trebellian. Cancer. *variar. reſolut. lib. 1.*
cap.4 ſub num 28. Bellon.Iun.*conſ.83. num.*[illegible] Rouit.
18 *conſ.46.num.7.& deciſ.26. num.5.* & per conſequens
debeat pro virili ſoluere debita defuncti, niſi agere-
tur actione reali, vel fauore dotis, vt in puncto in-
ſtitutionis plurium in bonis diuerſorum territorio-
rum, eſt Text.*in l.ſi certarum 17 ff.milit.teſtam l.ex fa-*
cto iuncto, §.1 ff.de hæred.inſtit. & ibi Bald. Bart. & alij
Vincent. de Franch. *deciſione 559. per totam*, & di-
xit Rot. *in Mutinen. Dotis 16. Ianuarij, & 15.*
Nouembris 1641.coram Eminentiſſimo Cardinali Pan-
zirolo.

19 Nec obſtat quod *in d. l. ſi certarum, §. 1. verſ. vt*
etiam caueatur; quod vnuſquiſque ex hæredibus te-
neatur inſolidum ad debita contracta in territorio,
in quo fuit hæres inſtitutus, quia in hac parte di-
ſpoſitio d. Textus procedit ſolum in hæredibus mi-
litis, ſecus vero in hæredibus Pagani, & ratio di-
uerſitatis eſt in promptu, quia à principio contra-
ctæ obligationis patrimonia militis erant diuerſa
& diſtincta, ideoque creditor ex cauſa vnius Patri-
monij, non poterat conuenire hæredem alterius
Patrimonij; At in Pagano non datur ab initio iſta
diſtinctio Patrimoniorum, licet poſſidere poſſit
bona in diuerſo territorio, ſed omnia bona conſti-
tuunt vnicum patrimonium, *l. iuriſperites, §. cum*
oriundum, ff. excuſat tutor. Alex. *conſil. 31. num. 9.*
verſ.quia hæc dicit lib.1. Diſtinctio verò Patrimo- 20
niorum, quæ fit poſt mortem debitoris non nocet
creditoribus, qui tempore contractæ obligationix
acquiſierunt actionem ſuper omnibus bonis vbique
exiſtentibus, Imol. *in l. ex facto la 2. num.fin.ff.hæ-*
red.inſtit. & in puncto Text. in d. l. ſi certarum, ita
declarat Caſtrenſ. *in l. hinc quæritur, §. poterat nu-*
mero 1 ff.pecul. Alex. *conſ.31. num.8. & 9. lib.1.* Ti-
raquell. *de iur primogen. quæſt. 32. num.27.* Coſt. *de*
port.rat. quæſt.28. num.4. quos ſecuta eſt Rot. *in Ro-*
mana ſupplementi legitimæ 28. Maij 1640. coram D.
meo Cerro, §.minuſque, &c.

Nec pariter retenat quod per d. concordiam ini- 21
tam de anno præterito inter Victoriam & Cæſarem
filium hæredem bonorum Senogalliæ prætendatur
inducta nouatio etiam quoad Corbolos hæredes
Vrbini, adeo vt ſicut Victoria durante triennio non
valet pulſare Victoriam, ita neque valet pulſare
Curbolos.

Quia tantum abeſt quod Victoria per d. tranſa-
ctionem voluerit facere dilationem Corbolis præ-
fatis, quod immò totum contrarium manifeſtè ap-
paret, ex quo ad eam deuenit cum expreſſa obliga-
tione de interim conueniendo alios obligatos, ibi,
Item, *che la ſignora Vittoria ſia tenuto fare mandato di*
Procura irreuocabile, (provt fecit, incontinenti co-
ram eodem Notario, & teſtibus,) *per ricuperare la*
ſua dote conforme alla giuſtitia, dalli heredi del ſignore
Capitano Fuluio Aquilini, &c. vnde tanquam ordi-
nata ad effectum experiendi iura contra alios hære-
des ſcilicet Corbolos non poteſt illis prodeſſe, &
effectum penitus contrarium, nempe dilationem ad
illorum fauorem operari præter intentionem tran-
ſigentem contra Text. *in l.non omnis 19. ff.ſi cert.pet.*
Magon. *deciſ. Lucen.5.n.27.& dec.28.n.28.* cum aliis
in Maceraten. redditionis rationis 27.Ianuarij. 1641.co-
ram bonæ memoriæ Merlino.

Nec dicatur quod nouatio ſeu liberatio facta ad 22
fauorem vnius ex correis debendi, proſit etiam alte-
ri quia quicquid ſit, quando eſt facta per viam ſo-
lutionis, in quibus terminis non verſamur, certum
eſt quod, quando, provt hic, facta eſt per viam
tranſactionis prodeſt ſolum tranſigenti ad Text. *in*
l.1. & *ibi* Doct. & præſertim Dec.*num.1.* Caſtrenſ.*eo-*
dem num.1.C.de tranſact. Mantic.*de tacit.lib.26.tit.4.*
num.9. qui proprio nomine, & ad propriam vtilita-
tem tranſegit argum. Text. *in l.ſi Pupilli 6. §. ſed ſi*
ego. ff.de negot.geſt Rot.*deciſ.109.num.1.part.4.recent.*
non autem aliis, qui in contractu non interuenere,
& quorum nomine contractus celebratus non legi-
tur, vt bene in his terminis Ronchegall. *de duob.*
reis l.3.n.36.verſ. reo eſt magis expedita, & num. 76.
& ſeq. & facit Text. *in l.liberationem. §. nunc de effe-*
ctu, ff. de lib.legat. Surd. *conſ 327.num.20.& 21.*

Et ita reſolutum, &c.

Aquilana

Aquilana Canonicatus.

Merc. 28. Iunij 1645.

ARGVMENTVM.

Inſtrumentalis poſſeſſio antiquior manutenenda eſt, & quomodo apprehendenda ſit, vel patientia approbanda, & quomodo mixtus executor procedere debeat.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis eſt manutenibilis alio non exiſtente.*

2 *Præſumitur ob longum tempus valida prouiſio Ordinarij de Canonicatu.*

3 *Ad adiuuandam poſſeſſionem in ſummariiſſimo ſufficiunt teſtes ſine partis citatione, & nulliter examinati.*

4 *Contra nuper prouiſum de beneficio alio exiſtente in poſſeſſione omnia iura clamant.*

5 *Poſſeſſio Canonicatus capi debet capitulariter, capitulo conuocato.*

6 *Sufficit tamen canonicorum patientia ſucceſſiua, & admiſſio ad actus canonicales quæ ſuppleat defectus prædicta apprehenſionis.*

7 *Poſſeſſio nulla, & iniuſta non valet priuare poſſeſſorem ſua iuſta poſſeſſione.*

8 *In apprehenſione poſſeſſionis debet citari anterior poſſeſſor, alias nulla eſt.*

9 *Clauſula* vocatis vocandis *facit mixtum executorem, & quod procedatur citato poſſeſſore, & cauſæ cognitione.*

10 *Mixtus executor tenetur aſſumere partes iudicis, & deferre appellationi.*

11 *Quando mixtus executor extraiudicialiter, & de facto tantum procedit parte non citata, non requiritur actorum tranſportatio.*

DECISIO CCLXIX.

1 ANTONIO Nardono dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione Canonicatus, de quo agitur fuit hodie reſolutum, quia de illius anteriori poſſeſſione conſtitit ex publico inſtrumento poſſeſſionis captæ de anno 1594. quæ inſtrumentalis poſſeſſio alio non exiſtente eſt manutenibilis, Bart. *in l. Prædia, ff. de acquir. poſſeſſ.* Rot. *deciſ.21. de reſtit. ſpoliat. in antiq. & in recent. deciſ.92.*
2 *num.1. part.1. & deciſ.761. num.1. part.2. recent.* præſertim cum d. poſſeſſio ſit titulata ob prouiſionem ab Ordinario tunc reportata, pro cuius tituli validitate præſumitur ob lapſum temporis 50. annorum, quo præfatus Antonius dictum Canonicatum poſſedit, Seraph. *dec.316. num....* Buratt. *deciſ.262. n.6. & 730. n.7. 585. n.4.*

3 Quæ poſſeſſio d. Antonij remanſit coadiuuata (vt Rota mandauit ex trium teſtium depoſitionibus deponentium de eiuſdem poſſeſſione à quinquaginta abhinc annis & de anno 1643. & 1644. cum fructuum perceptione, ac miſſarum celebratione pro onere adimplendo Canonicatui iniuncto, qui teſtes, licet examinati ad perpetuam rei memoriam exuberant pro coadiuuanda d. Antonij inſtrumentali poſſeſſione, cum verſemur in ſummariiſſimo iudicio manutentionis, in quo leuiora ſufficiunt, & admittuntur etiam teſtes nulliter examinati, & ſine partis citatione, Rot. *deciſ.269. n.4. & 5. poſt Poſth. de manuten. Quinimo vnicus teſtis ſufficit*, Rot. *poſt eumdem* Poſth. *de manut. deciſ. 39. n.5. & deciſ.101. n.8. & 223. n.1. & 229. n.3. & 4.*

In quam ſententiam libentius Domini inclinarunt cum verſemur in concurſu Piſcatoris nuper de 4
eodem Canonicatu prouiſi, contra quem omnia iura clamant, nec vſquam ſatis rigidè procedi tradit Hoſtienſ. *in c. cum in multis ſub n.4. verſ. prouidè, & ſub n.9. verſ. verum quia de reſcript. in 6.* Lotter. *de re benefic lib.2. quæſt.44 ſub n.2. & 3.*

Nec obſtat quod poſſeſſio præfati Antonij non 5
fuerit capta capitulariter capitulo conuocato, vt de iure requiritur, Innoc. *in c. ex litteris de reſtit. ſpoliat.* Rot. *deciſ.156. numer.1. lib.3. part.3. diuerſ. & deciſ.91. num.6. part.1. recent. & in Narnien. Canonicatus 12. Decembris 1641. coram D. M. Carillo;*
Nam dicebant Domini ſufficere ſucceſſiuam pa- 6
tientiam Canonicorum, ac Capituli, necnon ad-
miſſionem ad actus canonicales, quos ſupplere de-
fectum apprehenſionis poſſeſſionis abſque Capitu-
lo dixerunt Innoc. *in c. ex part. col. vltim. de reſtit. ſpoliat.* Caſſad. *deciſ. 8. numer.3. de cauſ. poſſeſſ. & propr.* Rot. *deciſ.91. n.6. part.1. recent. & deciſ.235. num.12. coram Coccino.*

Minus obſtat ſententia lata ſuper immiſſione ad 7
fauorem Ioſephi Camardoni prouiſi Apoſtolici in vim impetrationis, cuius vigore fuit per eumdem Ioſephum capta poſſeſſio, quia vti nulla, & iniuſta non valuit priuare dictum Antonium ſua anteriori pacifica poſſeſſione, Rot. *part.1. recent. deciſ. 111. numer.2. & part.2. deciſ.85. numer. 2. & 347. numer.3. & 525. numer.2.* Gregor. XV. *deciſ. 36. num.5. & 307. n.8.* Buratt. *dec.393. num.3. & 455. num.4.*

Nullitas reſultabat ex defectu citationis, cum d. 8
Antonius non fuerit citatus prout de iure tanquam poſſeſſor deſiderabatur, *c. licet Epiſcopus ibi Gloſſ. verb. te non vocato de præb. in 6.* Rot. *dec.126. num.2. & 135. num.3. part.1. recent. & part.2. deciſ.56. n.4. 147. n.3. & 525. n.4.*

Iniuſtitia dicebatur ex quo idem Antonius tan- 9
quam legitimus contradictor, ac dum veniebat citandus, ſed immo veniebat prius iuſtificanda gratia dicti Ioſephi impetrantis, cum in litteris adeſſet clauſula *vocatis vocandis*, quæ faciebat executorem mixtum. Vnde erat procedendum præuia cauſæ cognitione, citato poſſeſſore Abb. *in c. fin. numer.13.* & ibi Felin. *num.29. de præſ.* idem Abb. *in c. exhibita, num.6. de iudic.* Dec. *conſ.233. numer.1.* Mart. *de clauſul. part.1. clauſ. 196. num.4.* Rot. *deciſ.802. num.8. part.1. diu.* Caputaq. *diſtinct.284. numer.4. part.2.* Gregor. XV. *deciſ.40. num.5* Durán. *deciſ.254. numer.1. & 2. & in Caſalen Beneficiorum 10. Decembris 1627. coram bon. mem. Merlino, & in Meſſanen Archiepiſcopatus 9. Ianuarij 1632. coram*
bon. mem. Moſman, à qua etiam ſententia dabatur 10
appellatio cum executor eſſet mixtus, qui tenebatur aſſumere partes iudicis deferendo appellationi, *c. exhibita*, vbi Felin. *numer.4. de iudic. & in c. de cætero num.2. in fin. de re iudic.* Card. *conſ.63. in princ.* Oldrad. *conſ.227. num.2.* Rot. *diſt.225. num.3. part.1. recent.*

Vltimo non obſtat quod non fuerint tranſpor- 11
tata acta facta coram Domino executore litterarum Apoſtolicarũ, quia dum idem executor non proceſſit iudicialiter citato D. Antonio poſſeſſore, vt ſupra dictum eſt, nec præceſſit iuſtificatio dd. litterarum

Apoſtolicarum, ſed tantummodo tradidit poſſeſſionē D. Ioſepho extraiudicialiter, & de facto nec acta facta fuere parte citata eorum tranſportatio non requirebatur, Rot. *in recent. deciſ.* 561 *num.* 11. *&* 1 2. *part.* 1. Gregor. XV. *deciſ.* 300. *num.* 3. Duran. *diſt.* 33. *num.* 6. *&* 7. *& deciſ.* 65. *num.* 8. *part.* 6. *rec. deciſ.* 174. *num.* 2.

12 Et ita reſolutum, *&c.*

Fanen. fideicommiſſi.

Mercur. 28. Iun. 1645.

ARGVMENTVM.

An & quomodo concedenda ſit remiſſoria ad probandos articulos in ſummariiſſimo.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſionem amittit antiquior poſſeſſor ſciens alium poſſidere, & tacens.*

2 *Et tunc poſteriori poſſeſſori eſt concedenda manutentio.*

3 *Licet à die ſcientiæ non ſit elapſum decennium.*

4 *Sufficit articulos quocunque modo eſſe releuantes vt concedatur remiſſoria.*

5 *Ratihabitio æquiparatur mandato etiam in iis, quæ mandatum ſpeciale requirunt.*

6 *Mulier etiam deficientibus ſolemnitatibus ſibi præiudicare poteſt in poſſeſſorio, manutentione, licet poſſit implorare iudicis officium pro ea recuperanda.*

7 *Donatio ſcriptis facta non requirit ſolemnitates in ea requiſitas.*

8 *In prophanis eſt concedenda remiſſoria etiam ſine fumo iuſtitiæ.*

9 *Et in ſummariiſſimo, vel alio executiuo quando datur magnus fumus iuſtitiæ.*

10 *Referuntur aliqua ex quibus fumus iuſtitiæ deſumitur in præſenti.*

DECISIO CCLXX.

1 EFFECTVS petitæ remiſſoriæ hodie à Rota conceſſæ reſpicit manutentionem ob reſcriptum ſignaturæ cum facultate manutenendi quē de iure, quam ex vna parte contendit Laura vti poſſeditrix anterior, ex altera verò Hieronymus, qui licet poſterior aſſerit ſe bona poſſidere de conſenſu Lauræ eaque ſciente, & patiente, huius ſcientiæ, & patientiæ probatio indubitanter releuans eſt materia pro reportanda remiſſoria in hoc ſummariiſſimo iudicio, dum per eam dicta Laura anteriorem amiſit poſſeſſionem, quæ amittitur quotieſcumque antiquior poſſeſſor ſciuit, & vidit alium poſſidere & tacuit etiam per modicum tempus, Alex. *conſ.* 35. *num.* 12. *lib.* 6. Rot. *in Romana Canonicatus ſanctæ Mariæ* 25. *Februarij* 1611. *coram ſanctiſſimo D. N.* quæ eſt *deciſ.* 123. Poſt Modern. Putiſin. *de manut. n.* 4.
2 ita vt manutentio poſteriori poſſeſſori veniat concedenda, Dec. *in cap. licet cauſam num.* 98. *verſ. & prædicta concluſio de probat.* Bald. *in l. non ignorabit num.* 3. *C. de exhib.* Riminal. Sen. *conſ.* 219. *numer.* 6.
3 *lib.* 2. Bero. *conſ.* 94. *numer.* 17. *lib.* 3. licet à die ſcientiæ non ſit elapſum decennium, *ad l. quamuis, & l. quod meo §. fin. ff. de acquir. poſſ.* Crauet. *conſil.* 235. *numer.* 1. Rot. *deciſ.* 129. *numer.* 1. *&* 298. *numer.* 2. Poſt Modern. Peruſin. *de manutent.*

Quapropter luce meridiana clarior viſa fuit Dominis releuantia articulorum, in quibus continetur concordia nomine Lauræ inita ab eius Procuratore cum Hieronymo Nulpho, quā concordiā per d. Lauram fuiſſe acceptatam, necnon Hieronymum cœpiſſe, ac continuaſſe poſſeſſionem Laura ſciente, & patiente, dum ad hoc pendet reſolutio poſſeſſorij ſummariiſſimi, cum tamen ſufficeret articulos quoquo modo conducere ad Victoriam ad hoc vt dicantur releuantes, Caualer. *deciſ.* 132. *numer.* 2. Duran. *deciſ.* 36. *numer.* 1. *&* 121. *num.* 15. 4

Nec refragantur allegati exceſſus Procuratoris, qui concordiam nomine dictæ Lauræ ſtipulatus fuit, quia hoc requiritur petitorium. Cumque poſtmodum eadem Laura concordiam acceptauerit, vt in 13. articulo continetur, præfata acceptatio rectè ſufficit, & æquipollet mandato, etiam in requirentibus mandatum ſpeciale, Dec. *conſ.* 36. *numer.* 8. *& in l. ſemper qui non prohibet, num.* 7. *ff. de reg. iur.* Cagnol. *ibidem num.* 15. Surd. *deciſ.* 159. *numer.* 11. *& ſeqq.* Rot. *deciſ.* 275. *numer.* 4. *part.* 1. *recent.* 5

Dicebant etiam Domini quod in hoc ſummariiſſimo poſſeſſorio ſatis eſt, quod Laura acceptauerit concordiam, cuius tenorem ignorare non venit dicendum quodque poſt medium paſſa fuerit dictum Hieronymum poſſidere licet in acceptatione, vel patientia non interuenerit inſinuatio, ſiue aliæ ſolemnitates, dum etiam deficientibus ſolemnitatibus mulier ſibi præiudicare valet in poſſeſſionem ad hoc, vt nequeat reportare mandatum, licet adhuc implorare poſſit iudicio recuperandæ iudicis officium, vt optimè diſtinguendo declarat, Gratian. *diſcept.* 503. *numer.* 27. 28. *&* 29. *diſcept.* 700. *numer.* 61. poſt Vincent. de Ann. *allegat.* 131. *numer.* 7. *part.* 2. Menoch. *de recup. poſſeſſ. remed.* 15. *num.* 95. 6

Hincque fruſtrà excipit de defectu conſenſus Lauræ ob prætenſos exceſſus, & omiſſionem inſinuationis, quia via ſtat in acceptatione concordiæ, poſtquam cum prætenſis exceſſibus fuerit à Procuratore ſtipulata cum ſcientia, & patientia ſubſequenti, quod Hieronymus poſſideret, cumque tam ſcientia, & patientia huiuſmodi, quam acceptatio emanauerit ſine ſcriptura etiam ex hoc capite inſinuatio non requirebatur prout in fortioribus terminis donationis, quod ſcilicet ſi inſcriptis non ſit redacta inſinuari non debeat, nec requirat ſolemnitates alioquin à ſtatuto in donationibus deſideratas, cenſuit Rot. in Romana Pecuniaria 2. Aprilis 1607. coram bon. mem. Manzanedo *in Romana ſcut.* 4000. 4. *Iulij* 1635. *coram bon. mem. Merlino, impreſſ. part.* 7. *recent. deciſ.* 69. *n.* 84. 7

Admiſſa namque releuantia articulorum, denegari hodie non valuit remiſſoria, cum præſertim verſemur in prophanis, in quibus terminis illa conceditur etiam ſine fumo, Rot. *in recent. deciſ.* 125. *numer.* 18. *&* 315. *numer.* 3. *part.* 5. *& deciſ.* 177. *numer.* 2. *&* 212. *numer.* 1. *&* 266. *numer.* 1. *part.* 6. Gregor. XV. *deciſ.* 415. *numer.* 1. Coccin. *deciſ.* 20. *num.* 8. etiam in ſummariiſſimo poſſeſſorio vel alias executiuo, quando datur magnus fumus materiæ articulatæ, prout in præſenti concurrit Seraphin. *deciſ.* 298. *num.* 3. Rot. *deciſ.* 276. *num.* 12. *part.* 6. *recent. & deciſ.* 66. *num.* 2. *coram Buratto.* 8 9

Fumus hic reſultabat ex quo d. Laura citata in iudicio manutentionis, nil oppoſuit, & concordia fuit effectum ſortita in omnibus in ea contentis, ex quibus dicitur inducta ratificatio, ac approbatio 10

tranſa

tranſactionis, necnon ex mandato Procuræ iunctis
etiam litteris ipſius Lauræ tranſigentis, necnon ab-
ſolutione à iuramento, quam eadem Laura impe-
trauit Gregor. X V. *deciſ.295.num.4.& 6.* & fuit re-
ſolutum *in Maceraten. Magazzini, ſeu manutentionis*
28. Iunij 1641. coram bon. mem. Merlino. Vnde eſſe
eſſe concedendam remiſſoriam fuit hodie dictum
vtraque parte informante, &c.

Papien. Penſionis.

Mercurij 28. Iunij 1645.

ARGVMENTVM.

Quando concedenda ſit declaratoria ex-
communicationis aduerſus titularem
penſionem non ſoluentem.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria excommunicationis conceditur aduer-
ſus eum, cui mandatum de manutenendo al-
teri conceſſum intimatum eſt, termini de ſtylo
obſeruandi ſeruati ſunt, & iſte de paritione non
docuerit.*
2 *Contumacia quid ſit.*
3 *Ex litteris Apoſtolicis reſeruationis penſionis eſt il-
liquidum creditum penſionarij.*
4 *Qua contumacia exiſtente poteſt concedi declarato-
ria etiam non expreſſa quantitate.*
5 *Si quantitas penſionis de facili liquidari poſſit, non
eſt retardanda declaratoria excommunicationis.*

DECISIO CCLXXI.

1 VTI hodie reſolutum dandam eſſe declara-
toriam contra Franciſcum Antonium Bar-
bauarium Parochum Eccleſiæ Parochialis
Sancti Petri Vallegij, eo quia poſt conceſſum à
Rota mandatum de manutenendo coram me, de an-
no præterito in poſſeſſionem exigendi annuam
penſionem Ducatorum 24. ſuper dicta Parochia,
fueritque perſonaliter intimatum d. Franciſco An-
tonio, & in Rota reproductum, ac ſeruatis quatuor
terminis de ſtylo ſeruari ſolitis ad docendum de
paritione, iuxta notata per Felin. *in cap. Rodulphus,*
num.41. de reſcript. & in cap. ad probandum. de re iu-
dic. Veſtr. *in prax. lib.8. cap.vlt. num.19.* & de pari-
tione mandati de manutenendo per dictum titula-
rem non doceatur declaratoria, nequit denegari,
Rot. *deciſ.445. num.4. & deciſ.591. num.5. in fin. par.2.*
recent. Seraph. *deciſ.1113. num.3.* Duran. *deciſ.311.*
num.1. & poſt Ludouic. Poſth. *de manut. deciſ.193.*
num.1. & deciſ.256. num.6. & deciſ. 262. num.1. &
deciſ.263. num.6. & coram me *in Arianen. redditionis*
rationis 30. Maij 1642. & alibi paſſim.
2 Maximè cum ſit in contumacia, quæ nil aliud
eſt, quia quis monitionem iudicis implere recuſat,
ac contemnit, *l. contumacia 53. ff. de re iudicat. l. qui*
reſtituere 68. ff. de rei vindicat. leg. fin. §. 1. de appel-
lat. & relat. Abb. *in cap. 2. num. 10. de iudic.* Caſ-
ſador. *deciſ. 5. num.7. de conſtit.* Rot. *deciſ. 591. n.5.*
part.2. recent. ad congeſta per Add. Burat. *deciſ.17.*
num.7. & in Cæſaraugustana diſtributionum 13. Ianuar.
1634. coram bon. mem. Coccino.
3 Nec dicatur creditum dicti penſionarij eſſe illi-
quidum, cum immo ſit liquidiſſimum, vt ex lectu-
ra litterarum Apoſtolicarum reſeruationis penſio-
nis Cæſ. de Graſſ. *deciſ. 5. num 5. de reſtit. ſpoliat.* Sit 4
que indubitatum penſionem eſſe debitam, idcirco
ſtante contumacia, præcedentibus prædictis poteſt
deueniri ad conceſſionem declaratoriæ etiam non
expreſſa quantitate, vt fuit dictum *in Dertuſen. De-*
cimarum 11. Maij 1609. coram bon. mem. Lugdunenſ.
impreſſ. penes Marcheſan. *de commiſſ. part.1. fol.675.*
num. 2. & in aliis relatis per Poſth. *de manuten. ob-*
ſeruat.103. num.21.
In omnem caſum cum quantitas penſionis poſ- 5
ſit de facili liquidari ex receptis quietantiis, nec
non ex libris eiuſdem Barbauaræ, non venit ob
hanc exceptionem retardanda conceſſio declarato-
riæ, vt in ſpecie Cæſar. de Graſſ. *deciſ.5. num.5. &*
ſeqq. de reſtit. Spoliat. & in recent. deciſ. 254. num 9.
part.2.
Et ita altera tantum, &c.

Peruſina reintegrationis.

Lunæ 3. Iul. 1645.

ARGVMENTVM.

De conceſſione remiſſoriæ ad probandos
articulos.

SVMMARIVM.

1 *Si materia articulata ſit prophana, & releuans,
etiam ſine fumo iuſtitia eſt concedenda remiſſo-
ria, & in quacumque inſtantia.*
2 *Quocumque modo faciant articuli ad cauſam, &
qualecumque adminiculum.*
3 *Obſeruantia ſubſequuta dat robur ſcripturæ informi.*
4 *Obſeruantia particularis inter partes quæ litigentis
fortius releuat.*
5 *Non eſt opus probatione illius, de quo controuertitur.*
6 *Dilationis tempore iudicis officium quieſcit, ſicque
pro eo tempore remiſſoria petita calumnioſè non
cenſetur.*
7 *Remiſſoria, niſi maleum calumnioſa ſit non denega-
tur; imo in dubio conceditur.*

DECISIO CCLXXII.

REMISSORIAM eſſe dandam dictum fuit 1
cum verſemur in prophanis, & materia ar-
ticulata ſit releuans, tunc etiam ſine fumo
in qualibet inſtantia illa conceditur Gregor. X V.
deciſ.191. n.1. & deciſ.415. & 523. num.1. & 562. n.1.
Duran. *deciſ.35. num.1. & deciſ.61. num.1. & deciſ.121.*
num.15. Andr. *deciſ.38. num.1.* & fuit coram me re-
ſolutum *in Placen. anni gratiæ 14. Iunij præteriti, & in*
Neapolitana Pecuniaria hac eadem die; nec Rota ſo- 2
let eſſe rigoroſa in concedendis remiſſoriis cum pro
ea reportanda ſufficiat articulos aliquo modo dire-
ctè, vel indirectè facere ad cauſam, & qualitercum-
que adminiculari etiam de præſumptione. Bald. *in*
cap. licet cauſam, num.33. verſ. dicitur tamen de probat.
Caual. *deciſ.232. num 2. & part. 2. recent. deciſ.270. n 3.*
& in dd. Placen. anni gratiæ, & Neapolitana Pecunia-
ria coram me.
Releuantia articulorum reſultabat, quia ſtatu- 3
tum Latinum, de quo quæritur reiectum fuit, & ad-
miſſum vulgare in deciſione coram me 13. Iunij
1644. ob defectum formæ probantis, idcirco in nono

articulo nuper exhibito pro reportanda remiſſoria continetur, quod à vigeſimo, trigeſimo, quadrageſimo, & 50. annis citra, & vltra io omnibus cauſis ſuper materia reintegrationis ſolum ſtatutum Latinum fuit allegatum ſub *rubr.* 33. eodemmet modo quo extat ſcriptum in Carta Bergamena, quod oculis Dominorum fuit de anno præterito exhibitum, quando dicta deciſio emanauit, non autem ſtatutum vulgare, quod multum videtur releuans, quia licet à Rota iudicatum fuerit dictum ſtatutum exhibitum non eſſe in forma probanti, nihilominus rectè valet ſumere fidem ab obſeruantia ſubſecutâ, quæ etiam ſcripturæ informi dat robur, Bald. *con-*
3 *ſil.*400.*num.*5. *lib.*4. Rot. *deciſ.*349.*num.*5.*part.*1. *recent.* & *part.*4. *deciſ.* 243. *num.*1. *in fin.* Caualer. *deciſ.*122.*num.*4. Gregor. X V.*deciſ.*469.*num.*5. & fuit coram me reſolutum *in Salisburgen. iuriſdictionis ſuper remiſſoria* 1. *Iulij* 1643.

4 Ruſus quia articulatur, quod nuſquam toto tempore, quo hæc lis durauit allegatum fuit à Procuratoribus illorum de Ramazanis, à quibus Lucas de Angelis cauſam habet, ſtatutum vulgare, ſed Latinum ſtatutum dumtaxat ſub *rubr.*35. Vnde obſeruantiam particularem prouenire inter has partes inſerebatur, quæ indubitanter fortios releuaret, Bald. *conſ.*402.*n.*9.*lib.*5. Peregrin. *conſ.*64.*n.*19.*lib.*1. Caualer. *deciſ.*640.*num.*10.& *part.*1.*recent.deciſ.*482. *num.*6. & *part.*2.*deciſ.*18.*numero primo,* & *deciſ.*703. *num.*8.

5 Nil facit adducta præſumptio calumniæ, ex quo cauſa aſſiduo plurium annorum ſpatio fuit agitata in patribus, nec teſtes ſuper hoc fuerint examinati, quia replicabatur, quod tunc non fuit controuerſia ſuper ſtatuto Latino, & vulgari: vnde non fuit opus probatione præfatorum articulorum,
6 Gregorius X V. *deciſ.* 174. *num.*5. & 6. Minus releuat calumnia, quod hactenus remiſſoria non fuit petita, & peratur in vltimis audientiis ad euertenda fundamenta deciſionis, & impediendam cauſæ expeditionem, nam per DD. reſponſum imminere hodie tempus feriarum, quod excludit præiudicium partis dictæ Lucæ de Angelis Poſſeſſoris: quibus feriis durantibus poſſunt probationes fieri, quo tempore idem Lucas ad vlteriora procedere non valeret, cum dilatione pendente iudicis officium conquieſcat, *leg.ſiue Pars, Cod. de dilat. cap. conſuluit, de offic. delegat. cap. ſignificante, de appellat.* Lap. *allegat.* 2. Buratt. *deciſ.*28. *num.* 6. nec ex capite calumniæ, niſi ea ſit multom vehemens ſolet remiſſoria denegari S.M.Greg. X V. *deciſ.*414. *num.*8. & *part.* 6. Dec. *deciſ.* 177. *num.* 3. imo io dubio illa concedatur, Rot. *deciſ.* 25. *de teſtib. in antiq.* Coccin. *deciſ.*20.*num.*4. & *in dicta Plocen. anni gratiæ coram me.*

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Neapolitana Pecuniaria.

Lunæ 3. Iulij 1645.

ARGVMENTVM.

De conceſſione remiſſoriæ ad probandos articulos, & quomodo intereſſe lucri ceſſantis licitum ſit in mutuo.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa, in qua agitur de quantitate pecuniarum, & non de titulo beneficij eſt prophana.*
2 *In prophanis datur remiſſoria ſi articuli ſint releuantes etiam ſine fumo inſtitia.*
3 *Sufficit vnicum articulum eſſe releuantem, vt pro omnibus concedatur. & n.*8.
4 *In mutuo licitum eſt intereſſe lucri ceſſantis certi.*
5 *Et licitè in pactum deducitur, & taxatur, quando fraus, & dolus ceſſat.*
6 *Taxatio ab initio facta ſuſtinetur, ſi creditor poſtea probauerit tanti ſua intereſſe.*
7 *Taxatio iſta prohibetur, quando adeſt dolus, & fraus, non tamen vitiat contractum.*
9 *Ad remiſſoriam concedendam ſufficit articulos poſſe tendere ad cauſa deciſionem.*

DECISIO CCLXXIII.

Concedendam eſſe remiſſoriam dictum fuit, 1
dum verſamur in cauſa prophana, quia de quantitate pecuniarum, non autem de titulo beneficij, pendet controuerſia Verall. *deciſ.*99.*numero* 1. *lib.*1. Gregor. *deciſ.*403.*num.*2. Adden. ad eumdem Gregor. X V. *deciſ.*174.*num* 7. *in princ. verſ.* & *generaliter.*

In prophanis vero paſſim conceditur remiſſoria, 2
data releuantia articulorum etiam ſine fumo in quacumque inſtantia, Caputaq. *deciſ.*68.*num.*1.*part.*3. Cæſ. de Graſſ. *deciſ.*1.*num.*10. *de dilat.* Andr.*deciſ.*38. 3
*num.*1. & ſufficit vnum articulum eſſe releuantem, vt ſuper omnibus ſit concedenda, Rot. *deciſ.* [illegible] *num.*1.*part.*1. & *deciſ.*661.*num.*4. *part.*2. *recent.* Gregor. X V. *deciſ.*24.*num.*3. *enm vulgat.*

Releuantia articulorum in præſenti euidenter 4
apparuit, dum in eis continentur probationes præſeruatæ in ſententia Reuerendiſſimi Nuncij Neapolitani ſuper compenſatione fructuum cum ſorte ad fauorem Excellentiſſimi D.Principis Cluſiani, quæ reperitur deuoluta in gradu appellationis ad Rotam, & probato, prout articulatur, quod Reuerend. P. Scipio Coſcia de tempore, quo ſcut.8000. cum certo intereſſe ad rationem ſeptem cum dimidio, ſiue octo pro centenario mutuauit d.D.Principi habebat certam, & proximam occaſionem eaſdem Pecunias dandi ad cenſum D. Principi Rocellæ, & Aloyſio Caralano facultatibus idoneis pro eodem intereſſe nihilominus pecunias præfatas mutuauit dicto P. Principi Cluſiani, vt illi gratum faceret eiuſdemque neceſſitatibus ſubueniret, idcirco valuiſſe paciſci de certo intereſſe ex capite lucri ceſſantis, quod certe debetur concurrente mora debitoris in reſtituendo ſortem, ac occaſione proxima, ac certa, quam idem creditor habebat lucrandi cum eiſdem pecuniis, fuiſſe propterea licitum intereſſe, Caſtrenſ. *in l.*3. §. *final. ff. de eo quod cert. loco.* Alexand. *in l.diuortio, num.*23. *ff. ſolut. matr. mon.* Cagnol. *in l.omic. num* 41.& *ſeqq.* Roland. *conſil.*35. *num.*5. & 6. *lib.*1. Menoch. *de arbitr. caſ.*119. *n.*38. & *ſeqq.* Ruin. *conſ.*103. *n.*4. *lib.*1. Rot. Ian. *deciſ.*78. *num.*16.& *part.*5 *recen.deciſ.*301.*num.*16.& 17. Mohedan. *deciſ.*3. *num.*1. & 2. *de vſur.* articulatur vlterius vſus communis Regionis hoc modo contrahendi.

Nil facit, quod regulariter non valeat in limine 5
contractus taxari quod certum pro intereſſe pecuniarum mutuatarum cum debeat eſſe gratuitum nihil ab ipſo expectato, *c.plerique* 14.*quaſt.*3. *c.conſuluit. de vſur.* & vtrobique notant DD. quia con-

cluſio

cluſio fallit quando eſt veriſimile, & abeſt omnis dolus eſt fraus palliandi vſuras, & quotieſcumque ex probationibus ſuperuenientibus de iuſtitia taxationis conſtat, tunc non tantum eſt licita conuentio certi intereſſe ab initio taxati, quinimo talis taxatio admittitur, & in pactum validè deducitur etiam in mutuo, Gratian. *diſcept.* 387. *num.*10. Scacc. *de camb.* §.1. *quæſt.*7. *amplia* 8. *num.*57. cum aliis pluſquam 30. Doct. & Rotæ, *deciſionibus relatis in doctiſſimis deciſionibus Iannen. Pecuniaria* 6. *Iunij* 1611. *coram Lancellotto, deciſ.*331. *num.*15. & 16. *poſt* 2. *volum. conſ. Farinac. & deciſ.*272. *per tot. eod lib. coram Vbaldo Seniore*, vbi *num.*7. ait, quod
6 ſi creditor non vult exigere, niſi quod ſua intereſſe probauerit, quanti fuit ab initio taxata talis taxatio ſuſtinetur, vt per Cæſ. de Graſſ. *deciſ.*1. *de vſur. num.*3. & 4. Natt. *conſ.*417. *num.*3. Barboſ. *in l. de diuiſione num.*72. *ff ſolut. matrim.* Roderic. *de ann. reddit. quæſt.*15. *num.*39. & 43. dummodo per creditorem poſtea probetur tanti ſua intereſſe, quanti fuit ſumma ab initio taxata, Couar. *var. reſol lib.*3. *cap.*1. *ſub num* 3. *verſ. quanto hinc, & cap.*4. *ſub num.*5. *in* 7 *illat.* Natt. *in d. conſ.*417. *n.*3. Barboſ.
7 vbi proximè, quo caſu ceſſat ſuſpicio fraudis, quæ eſt vnica ratio prohibitæ taxationis intereſſe, nec inde debet vitiare contractum, Dec. *conſ.*321. *n.*5. Pariſ. *conſ.*60. *num.*38. *lib.* 1. Surd. *conſ.*372. *num.*55. & 485. *num.*6. Rot. *Iannen. dec.*91. *in fin. & part.* 1. *diuerſ. deciſ.*67. *num.*2. & 192. *num.*1. cum aliis, *in dicta deciſ.*372. *num.*11. *poſt* 2. *volum. conſ. Farinacy.*

8 Ex [illegible]ibus negari non poteſt, quin ſatis conſtet [illegible]antia articulorum remiſſoriæ, & pro ea [illegible]enda ſat eſt quod vnus articulus releuet, Caputaq. *deciſ.*69. *part.*3 Gregor. X V. *deciſ.*403. *n.*6. *verſ. non amen* Seraph. *deciſ.*1564. *num.*3. Caualer. *deciſ.*59 *num.*1. 610. *num.*1. & *part.* 1. *recent. deciſ.*677. *num.*1. Quinimo articulos poſſe tendere ad cauſæ deciſionem pro conceſſione Remiſſoriæ, Caualer. *deciſ.*232. *n.*2. & fuit coram me reſolutum *in Plocen. anni gratiæ* 14. *Iunij præteriti.*

Et ita reſolutum, &c.

Spoletana Canonicatus.

Lunæ 3. Iulij 1645.

ARGVMENTVM.

Beneficium iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, quando non cadit ſub regula reſeruatiua, non poteſt conferri vi illius regulæ, & quando hoc ſit.

SVMMARIVM.

1 *Immiſſio in Canonicatu ex ſubrogatione gratioſa non eſt concedenda ei qui non probauerit reſeruationem canonicatus, & quidem claram n.*18.

2 *Iuſpatronatus relictum collegio Eccleſiaſtico, Eccleſiaſticum eſt licet à Laico beneficium ſit dotatum.*

3 *Eccleſiaſticum iuſpatronatus cadit regulariter ſub regula reſeruationis.*

4 *Patronus in limine fundationis de conſenſu ordinarij poteſt apponere conditiones ſibi beneviſas etiam iuri communi contrarias.*

5 *Et ſic rectè poteſt patronus præcipuè quod iuſpatronatus licet Eccleſiaſticum reguletur adinſtar Laicalis.*

6 *Et poteſt apponere conditiones excluſiuas reſeruationis Apoſtolicæ.*

8 *Dictio ſemper comprehendit omnia tempora, menſes & caſus, & importat continuationem. Vnde appoſita in facultate præſentandi excludit reſeruationem.*

9 *Et dictio ſemper æquipollet dictioni in perpetuum.*

10 *Et habet facultatem in quolibet menſe.*

11 *Conceſſio iuris præſentandi conceſſa tantum alicui excludit quemcumque alium à prouiſione.*

12 *Et excludit alium collatorem, ad quem alias collatio in aliquibus menſis competeret.*

13 *Dictio tantum reſtringit, & excludit omnes alios præter expreſſos.*

14 *Ex eo quod fundator voluit adhiberi conſenſum patroni in reſignationibus, cenſetur omni caſu voluiſſe præſentationem ad illum pertinere.*

15 *In reſignationibus beneficiorum non requiritur conſenſus patroni.*

16 *In dubio fundator, beneficij Eccleſiaſtici cenſetur velle illum cadere ſub regula reſeruatiua, ſecus ſi aliter à fundatore actum fuerit.*

17 *Expreſſum dicitur, quod ex verbis virtualiter reſultat.*

DECISIO CCLXXIV.

FELICISSIMO Aurelio habenti ſubrogationem gratioſam non eſſe dandam immiſſionem in Canonicatu, de quo agitur: fuit hodie dictum cum non probauerit reſeruationem huius Canonicatus, prout tenetur ad effectum reportandi immiſſionem in vim dictæ ſubrogationis, Seraph. *deciſ.*1426. *num.*1. Caualer. *deciſ.*450. *num.*1. & 559. *num* 1. & *part.* 2. *recent. deciſ.* 97. *num.*1. & *part.* 6. *deciſione* 225. *num.*17. & *part.*7. *deciſione* 352. *num.*1. 1

Nec obſtat Canonicatum controuerſum eſſe de iurepatronatu Eccleſiaſtico, vti relictum Collegio Canonicorum, inde intuitu Eccleſiæ dici relictum, licet à Laico beneficium legatur dotatum tradunt Text. *in c. vnico de iurepatron. in* 6. Lotter. *de re benefic. lib.*2. *quæſt.*10. *num.*42. & *ſeqq.* Rot. *dec.*48. *num.*8. *part* 5. *recent.* Eccleſiaſticum autem iuſpatronatus regulariter cadere ſub regula reſeruatoria menſium dixerunt, Gonzal. *ſuper reg.* 8. *gloſſ.*45. *num.*24. Garz. *de benef. part.* 5. *cap.*1. *num.*472. & *ſeqq.* Lotter. *de re benefic. lib.*2. *quæſt.* 40. *num.*116. Duran. *deciſ.*406. *num.*5. 2 3

Nihilominus in præſenti caſu limitari regulam præfatam dicebant Domini aliter fuit in fundatione diſpoſitum, cum Patronus in limine fundationis valeat accedente conſenſu ordinarij (qui in præſenti interuenit) apponere conditiones ſibi benè viſas etiam iuri communi contrarias, *c. nobis c. præterea il* 2. vbi DD. *de iurepatron. c. quanto de cenſib.* Lambert. *de iurepatr. lib.*2. *quæſt.*1. *art.*7. *num.*2. Pariſ. *conſ.*48. *num.*1. & 2. *lib.*4. Gonſal. *ſuper reg.*8. *gloſſ.*5. *num* 103. Caſſador. *in prax. diſpenſ. lib.*4. *cap.*1. *num.* 8. *cum ſeqq.* Rot. 530. *num.* 2. *part.* 1. *recent.* & fuit coram me reſolutum, *in Fanen. Beneficij* 13. *Ianuarij præteriti*, quapropter rectè valuit fundator præcipere quod iuſpatronatus, quamuis Eccleſiaſticum regularetur ad inſtar Laicalis, Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæſt.*32. *num.*44. & in puncto quod valuerit apponere conditiones ad effectum excludendi reſeruationes 4 5 6 7

diſtinctos, prout de iure requiritur, Innoc. *in rubric. de iurepatr. num.4.* Abb. *in c.cum Sæculum num. 1. eod. tit.* Rot. *deciſ.381. num.3. verſ.debuiſſet etiam, par. 1. recent.* Duran. *deciſ.8. num.4. & in Gerunden. Beneficij 30. Aprilis & 18. Iunij 1640. & in Caurien. iurispatron. 13. May præterit*, coram me ſatis conſti-
3 tit de reſpóſione d.Franciſci Mariæ Baccicalupi ad
poſitiones, ex qua reſultat reſpondentis confeſſio,
Abb. *in c.quamuis num.4. de re iudic.* Crauett. *conſ. 217. num.9.* Alex. *conſ.181. in princ. lib.7.* Peregrin. *de fid. art.43. num.82. & 83.* Caſtil. *controuerſ. tom.6. cap.123. num.7.* vbi concordant. Greg. X V. *dec.92. num.1.* Buratt. *dec.921. num.3. & in Bononien. legati de Mareſcottis 24. Aprilis 1626. coram bonæ mem. Merlino.*

4 Qualitas verò Sacerdotij probatur ex litteris teſtimonialibus ordinarij ex quibus ordo Sacerdotis, concludenter probatur *cap.2.* vbi Abb. *in 1. notab. de Cleric.* Peregrio. Grammat. *deciſ.81. num.1.* Rót. *deciſ.16. de probat. in antiq.* Gregor. X V. *dec.78. n 5. & 490. num.6.* Duran. *dec.38. num.6. & 87. num.3.*
5 *117. num.3. & 237. num.3.* Quibus concurrentibus
adiudicatio d. Ioanni Ambroſio nequit denegari in
concurſu cum d.Franciſco Maria Baccicalupo carente præfatis qualitatibus à fundatore deſideratis,
& præſertim illa Parentelæ, ideirco ei debetur dicta Cappellania ex lege fundatoris circumſcripta,
etiam præſentatione reportata, Guttier. *conſ.2. n.3.* Cened. *Collect.89. num.2. & 3.* Crauett. *conſ.63. n.5.* Gatz. *de benefic. part.7. cap.15. num.6. & 7.* Rot. *dec. 254. num.2. part.2. recent.* Duran. *dict. dec.8. num.3.*
6 & prædictis in Io. Ambroſio concurrentibus hoc-
[illegible] gitimè præſentato, Mandoſ. *conſ.51. n.11.*
[illegible] *per quando alicui*, Gonzal. *ſuper reg.8. gloſſ.*
[illegible] *ſub n.93. verſ. pariter*, Put. *dec.229. n.2. & 3. lib.2. in correct.*

7 Nec refert quod conceſſio dict. Franciſci Mariæ
Baccicalupi circa conſanguinitatem eam tantum
contineat ex latere fœminino, quia cum teſtator
vocauerit Sacerdotem conſanguineum, vtique
comprehenduntur ſub tali nomine etiam coniuncti
per lineam fœmininam cum, & illi dicantur eſſe de
genere ac parentela fundatoris, Gloſſ. *in clem.* [illegible]
verb. parentelam de iureiur. Angel. *conſ.264.* Meno[illegible]
conſ.825. n 63. & ſeqq. Peregrin. *conſ.52. num.*[illegible]
lib.4. & de fid. art.22. num.31. Fuſat. *de ſubſtit. quæſt. 364. num.3.* Duran. *deciſ.8. num.7. & part.7. recent.*
8 *deciſ.102. num.2.* cum ſub hoc nomine veniant tam
Agnati, quam Cognati Aretin. *in l.cum quidam, §.quod dicitur, ff.de acquir. hered. ſub num.3.* Gozn. *conſ.57. num.7. & 133. num. 7. vol. 2.* Peregrin. *de fideic.d. art.22. n.31. verſ. parentes.*

Et ita altera tantum, &c.

Romana de Cæſaretis.

Lunæ 13. Nouembris 1645.

A R G V M E N T V M.

Manutenendus in poſſeſſione ille, qui in vim ſententiæ in rem iudicatam tranſlatæ poſſidet, & quando retentio legitimæ, & trebellianicæ & aliorum iurium, non retardent immiſſionem ex fideicommiſſo.

S V M M A R I V M.

1 *Sententia valida, & iuſta ſuper poſſeſſione lata priuat alium poſſeſſione.*

2 *Res iudicata eſt, quando à ſententia non fuit appellatum.*

3 *Vel quando ſunt duæ ſententiæ conformes habentes vim trium, ex ſtatuto.*

4 *Statutum Apoſtolica auctoritate confirmata afficit perſonas Eccleſiaſticas.*

5 *Si Retentio ex legitima, trebellianica, & æris alieni retardat immiſſionem in fideicommiſſo.*

6 *Si heredes grauati non confecerint inuentarium, vel alienauerint bona teſtatoris niſi contrarium probetur præſumuntur ſatisfacti in trebellianica legitima & cæteris creditis.*

7 *Inuentarium non confectum intra duos menſes, vel tres non eſt legitimè confectum, niſi aduerſus omiſſionem intra tempus reſtitutio fuerit poſtulata.*

8 *Et ſi hæres fecerit alienationes, exactiones, & alia bona inuentarium non ſuffragatur.*

DECISIO CCLXXVI.

EVix hodie reſolutum Archileis dandam eſſe 1
manutentionem in bonis, de quibus agitur,
quia de eorum poſſeſſione capta in vim ſententiæ
rotalis validè, & iuſte decretum fuit, quæ priuauit
Ven. Archiconfraternitatem Conualeſcentium
ceſſionarium Marci Petroſij, ac Patrum Carmelitarum omni eius poſſeſſione, ad Text. *in l.iuſtè poſſidet, ff.de acquir. poſſeſſ. l.1. ff.ne vis fiat ei, &* Angel. *in l.clam poſſidere, §.qui ad Nundin. num.2. in fin.* vbi Roman. *num.3.* Imol. *num. 1. & aliis, ff.de acquir. poſſeſſ.* Dec. *concil.103. num.2.* Mantic. *dec.272. n.2. & 3. & part.1. recent. deciſ.173. ſub num.1. & part.* [illegible] *deciſ.147. num.2.* Greg. X V. *deciſ.582. num.5.* vbi Addens. *num.8.*

Concurrit etiam quod Archilei immiſſionem in 2
bonis controuerſis reportarunt in executionem rei
iudicatæ reſultantis ex non appellatione interpoſita in tempore debito iuxta Text. *in auth. hodie,* [illegible] *de appellat. & in cap.quoad conſultationem extra de* [illegible] *& re iudic. iuncto cap. concertatione de appellat.*
in 6. Verum etiam ex duabus ſententiis conformi- 3
bus habentium vim trium vigore ſtatuti Vrbis *lib.1.*
cap.180. cuius diſpoſitio, tanquam Apoſtolica Au- 4
ctoritate munita afficit perſonas, & Collegia Eccleſiaſtica Rot. *dec.380. part.1. recent.* Caualer. *dec. 616. in fin.* Buratt. *dec.253. n.10.* Duran. *deciſ.251. n.2. & 365 num.1. & 2.*

Nil obſtat, quæ deducta fuere circa iuſtitiam 5
ſententiarum Rotalium ob detractiones non factas
ex perſona Ioan. Baptiſtæ, & aliorum filiorum fideicommittentis competentis d. Archiconfraternitati tam pro legitima, & trebellianica, quam etiam ob æs alienum teſtatoris: quarum vigore retentio non poterat denegari cum retardatione Immiſſionis, Rot. *dec.340. n.1. part.5. recent.* vbi Concord. prout in ſpecie de retentione ob æs alienum teſtatoris, eſt Text. *in l.Papinianus, §.quarta, ff.de inoffic. teſtam.* Gregor. X V. *deciſ.266. num.2.* cum aliis in Romana fideicommiſſi de Spinoſis 10. Maij 1623. coram bonæ mem. Pitouano.

Nam reſpondebant Domini quoad legitimam, & 6
Trebellianicam eam non fuiſſe detrahendam ſtante
non confectione Inuentarij in tempore, & alienationibus factis per hæredes grauatos, & ſignanter de Mercibus exiſtentibus in Apotheca quam exercebat teſtator

teſtator de tempore obitus, quo caſu præſumuntur ſatisfacti, tam de creditis, quam de legitima & trebellianica donec contrarium probetur per d. Archiconfraternitatem, Pereg. *de fideicom. art. 5. num. 81. & 83. & art. 39. num. 14. & conſ. 69. n. 27. lib. 3.* Adden. ad Greg. XV. *dec. 266. num. 16. & part. 5. recent. dec. 47. n. 9. & 77. num. 2. & 3. & 399. n. 28. & 29. & in Auximana fideicom. 13. Ianuarij 1640. & 31. Ianuarij 1642. coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano, & in Verulana fideicommiſſi 22. Iunij 1640. coram R.P.D. meo Bichio.*

7 Nec aliquid refragatur inuentarium datum tanquam factum decennio poſt aditam hæreditatem, nec vllibi legitur præceſſiſſe inſtantiam pro obtinenda reſtitutione in integrum aduerſus lapſum temporis, vel reſtitutionem huiuſmodi fuiſſe conceſſam à Principe prout de iure requirebatur, vnde tale Inuentarium vti illegitimè confectum non fuit habitum in conſideratione, cum fuiſſet conficiendum intra duos menſes à die obitus teſtatoris, *l. final. C. de iur. delib.* & ſtatuitur *in conſtit. Ti. V. 84. §. & à die obitus*, Duran. *deciſ. 387. num. 25.* Rot. *in Romana fructuum dotis 2. Aprilis 1618. coram bona mem. Salencien.* omnino cum effectu inchoëtur, & perficiatur intra tres primos menſes, iuxta magis æquam opinionem de qua Guido Pap. *deciſ. 571.* Roſan à Valle cum aliis relatis, *conſ. 73. num. 20 lib. 2.*

8 Vltra quod licet reſtitutio in integrum fuiſſet conceſſa ab habente facultatem adhuc non valuiſſet ſuffragari, cum recuperint res alienatas, pecunias exactas & alia bona idcirco dict. Inuentarium non valuit refragari, Hond. *conſ. 35. num. 24. lib. 1.* Abb. *conſ. 73. num. 6 & 7. lib. 2.* Gutticr. *de tutel. part. 2. cap. 1. num. 6. & per tot.* Rot. *d. deciſ. 399. n. 28. & 30 part. 5. recent.*

9 Minus obſtat æs alienum teſtatoris, in quo multum inſiſtebatur pro elicienda iniuſtitia dictæ ſententiæ Rotalis, cuius vigore fuit capta poſſeſſio per Archiconfratres præfatos. Quia vltra peculiares reſponſiones datas in deciſione Domini mei Carilli die 18. Martij 1643. quæ Dominis placuerunt, *ſemper* in ſuo robore manet ea, quod hæredes grauati non confecerunt Inuentarium in tempore debito, & dum diſtractiores fecerunt præſumuntur de com... credito ſatisfacti: donec contrarium probetur, præter in dicta deciſione congeſtos tradunt quamplures cumulati in deciſione Auximana fideicommiſſi 13. Ianuarij, 1640. coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano, § *antequam, & in Verulana fideicommiſſi 13. Iunij eiuſdem anni coram R. P.D. meo Bichio*, cum aliis, *vbi ſupra.*

Et ita reſolutum, &c.

Bononien. fideicommiſſi de Naſcentoriis.

Vener. 24. Nouembris 1645.

ARGVMENTVM.

Attentata non inducuntur ex actu extraiudiciali quæ poſſeſſio legitimè apprehenſa dicatur de mandato iudicis, & quæ priori poſſeſſioni ipſiuſmet poſſidentis præiudicet.

SVMMARIVM.

1 *His non inducitur actibus extraiudicialibus, & ideo iſti non dicuntur attentata.*

2 *Quod procedit in mandato per iudicem relaxato abſque aliquo contradictore.*

3 *Attentata non conſiderantur lite non introducta.*

4 *Appellatio ab actu extraiudiciali ſolum afficit actus futuros attentatos, non vero precedentes.*

5 *Poſſeſſio capta ex vi ſententiæ, de qua conſtat publicis documentis eſt manutenibilis.*

6 *Et poſſeſſio apprehenſa ex vi ceſſionis illius qui poſſidebat.*

7 *Per petitionem immiſſionis cum clauſula preſeruatiua prioris poſſeſſionis non amittitur prior poſſeſſio: quia immiſſio verificatur de naturali poſſeſſione.*

8 *Poſſeſſio capta de mandato iudicis non citato priore poſſeſſore non eſt in conſideratione.*

9 *Niſi iniuſtum eſſe poſſeſſorem notorium eſſet.*

10 *Et multo minus ſi ex titulo fideicommiſſi, tranſactione confirmata poſſideat.*

11 *Antiquiori poſſeſſori concedenda eſt manutentio.*

12 *Vbi agitur de iure alterius auferendo neque legatus, aut Princeps tollet defectum citationis.*

13 *Poſterior poſſeſſio clandeſtina, & nullius momenti reputatur.*

DECISIO CCLXXVII.

Non conſtare de attentatis, & da... eſſe 1 manutentionem Angelo de Naſcen... hodie dictum, nam pro excluſione atten... ponderatum fuit, quod verſamur in mandato de immittendo relaxato per D. Vice-legatum Bononiæ ſub die 31. Martij præterit ad fauorem Comitis Ioannis Baptiſtæ de Blandia, & litiſconſortium tanquam prætendentium ſucceſſionem fideicommiſſo poſt obitum ſororis Mariæ Felicis, ac Mariæ Catharinæ Monialium, cuius vigore fuit eadem die capta poſſeſſio, quod mandatum abſque figura iudicij, & parte citatione conceſſum, hocce executum eadem die reputatum fuit pro actu merè extraiudiciali, prout etiam poſſeſſio illius vigore capta, ideo vacat vitio attentatorum, cum lis non inducatur per actus extraiudiciales, DD. *in c. fin. de elect. in 6.* Lambert. *de iuſpatr. lib. 2. part. 2. quæſt. 2. princ. art. 3. num. 3 & per tot* Gonzal. *ſuper regul. Cancell. gloſ. 9. in annotat. contra nullitat. & attentat. num. 32.* prout in puncto mandati de immittendo relaxati 2 per iudicem abſque aliquo certo contradictore, quod litem non inducat nec cauſet attentata, Lancellot. *de atten. part. 2. cap 4. in præfat. num. 15.* Rot. *in Aſſiſien. hæreditatis 26. Iunij 1645. coram R.P.D. meo Bichio*, Callador. *ad reg. Cancell. deciſ. 6. ſub num. 2. verſ. ergo*, Put. *deciſ. 302. verſ. & quod lis duraret, lib. 2. in correct. & part. 2. diuerſ. deciſ. 1. ſub num. 14. verſ. quia non dantur attentata*, illa enim non conſiderantur lite non introducta, vel 3 iam finita, Pariſ. *conſ. 30. num. 35. verſ. ex quo non erat, & num 36. verſ. nec dicatur, & lib. 4.* Lancellot. *de attent. part. 2. cap. 4. in præfat. n. 231 & limit. 2. n. 17. verſ. quia ad hoc.*

Nil obſtat quod ab actu etiam extraiudiciali, 4 prout fuit dicta immiſſio, daretur appellatio propter quam ſolent attentata cauſari, nam hic non procedere obiectum dicebant Domini, quoad hanc poſſeſſionem captam ante interpoſitam appellationem

appellationem per dictum Angelum cum appellatio ab acto extraiudiciali interpoſita ſolum afficiat actus futuros, licet per appellationem cauſa deuoluatur ad vtrumque effectum, quando ex proceſſu extraiudiciali conſtat de notorio grauamine, Franc. *in cap. bona memoria* 51. *num.* 16. *de appellat.* Lancellot. *de attent. part.* 2. *cap.* 12. *limit.* 3. *princ. num.* 2. *cum ſeqq.* Scaoc. *de appellat. quaeſt.* 2. *num.* 34. *& ſub n.* 38. Buratt. *deciſ.* 771. & eſſe intelligendum, quoad actus poſt appellationem ſubſecutos. At verò illi, qui præceſſerunt non reuocantur per viam attentatorum, ſed per viam iuſtitiæ, Franc. *in d. cap. bona num* 3. *de appell.* Buratt. *deciſ.* 859. *num.* 3. *& ſeq.* & prius in puncto idem Buratt. *d. deciſ.* 771. & ita diſtinguendo declarauit Rot. *in Melewitana dignitatis* 20. *Decembris* 1642. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano in § fin.*

5 Quo vero ad ſecundam dubij partem merito dictum fuit dandam eſſe manutentionem Angelo de Naſcentoriis, com de poſſeſſione anteriori legitimæ capta eiuſdem conſtiterit ex publicis documentis apprehenſionis in vim mandati Rotalis ſub diebus 11. Decembris 1642. & 13. Martij 1645. quæ probant poſſeſſionem manutenibilem, non conſtito de alterius tunc temporis poſſeſſione, *l. prædia, ff. de acquir. poſſ.* Greg. XV. *deciſ.* 46. *num.* 2. *& part.* 5. *recent. deciſ.* 360. *num.* 6. *& in Sancti Seuerini ducis ſeu Salutam* 4. *Maij* 1640. *coram Reuerendiſſimo D. meo*
6 *Decano*, necnon ex ceſſione d. Angelo facta per Moniales Sanctæ Mariæ Nouæ ſubſecuta apprehenſione poſſeſſionis illius vigore dicta die 13. Martij 1645. per viam continuationis, Rot. *deciſ.* 243. [illegible] *part.* 5. *recent. & parte* 6. *deciſ.* 349. *n.* 34.

[illegible] antiqua poſſeſſio d. Angeli fuit amiſſa per petitionem nouæ immiſſionis factam 13. Martij 1645. dum tam in petitione, quam in mandato deſuper decreto adſunt clauſulæ præſeruatiuæ prioris poſſeſſionis, ibi, ſeu verius continuare poſſeſſionem, & infra citra præiudicium quorumcumque eius iurium: At verò in decreto, ibi: mandatum de apprehendendo, ſeu continuando, &c. ex quibus clauſulis innoteſcit d. Angelum per petitionem immiſſionis non dimiſiſſe animum poſſeſſionem alias captam 11. Decembris 1642. continuandi, cum ex huiuſmodi petitione, non reſultet amiſſio antiquioris poſſeſſionis ciuilis, quia immiſſio valet verificari in naturali poſſeſſione, Mant. *deciſ.* 20. *num.* 5. Coccin. *deciſ.* 494. *n.* 6. Rot. *deciſ.* 560. *num.* 4. *ad fin. part.* 1. *recent, & in Romana hereditatis de Cinctis* 9. *Iunij* 1624. *coram bonæ mem. Pirouan.* in omnem euentum hæc ſecunda immiſſio reportata ab eodem Angelo eſt anterior, in ordine ad dictam poſſeſſionem dd. Comitum de Blanchis.

8 Vltimo non obſtat dicta poſſeſſio poſterior capta per præfatos Comites de Blanchis ſub die 31. Martij præteriti de Mandato iudicis, quia dum idem iudex extraiudicialiter proceſſit non citato eodem Angelo poſſeſſore, vt debuit *l. de vnoquoque* vbi gloſ. & DD. *ff. de re iudicata c. licet Epiſcopus de præ-*
9 *ben. in* 6 Mohedan. *deciſ.* 11. *num.* 2. *de reſt. ſpoliat.* non fuit habita in conſideratione, quamuis Angelus iniuſte poſſediſſet, niſi hoc eſſet notorium, Roman. *conſ.* 499. *num.* 4. *&* 5. Greg XV. *deciſ.* 105. *num.* 20.
10 Mantic. *deciſ.* 194. *num.* 3. quo certo magis dum poſſidebat ex titulo fideicommiſſi Canonizati per tot ſententias totales præcedentibus pluribus deciſionibus, ac in vim tranſactionis non valuit indubitanter D. Angelum priuare ſua poſſeſſione, *l. meminerint, C. vnde vi* Caſſad. *deciſ.* 1. *num.* 7. *de reſtit. ſpoliat.* Buratt. *deciſ.* 160. *num.* 7. cum aliis congeſtis *in Calaguritana beneficij de Cornago* 3. *Iulij* 1644 *coram Eminentiſſimo D. Cardinali Cecchino*, quibus ſtantibus 11
eidem Angelo dandam eſſe manutentionem tanquam Poſſeſſori anteriori in concurſu poſſeſſionis dictorum Comitum de Blanchis dictum fuit, Felin. *in c. licet cauſam, num.* 8. *&* 9. *de probat.* Surd. *conſil.* 168. *num.* 16. Rot. *deciſ.* 106. *num.* 1. *&* 293. *num.* 8. *&* 322, *num.* 2. *part.* 1. *recent.* licet immiſſio reportata 12
à præfatis de Blanchis fuerit à Vice-Legato, cum neque legatus aut Princeps tollat defectum totalis citationis, vbi agitur de auferendo iure alteri quæſito *d. l. vnoquoque ff. de re iudic. l. nam ita Diuus* 39. *ff. de option. cap.* 1. *de cauſ. poſſ. & propr. c. non in quempiam* 2. *quaeſt.* 1. *Clement. Paſtoralis de iudic.* Ruin. *conſ.* 17. *num.* 4. *lib.* 5. Menoch. *de recuper. remed.* 8. *num.* 55. Carpan. *ad ſtatutum Mediolan lib.* 1 *cap.* 1. *num.* 6. Suar. de Paz. *in prax. tom.* 1. *part.* 1. *tempore* 3. *num* 8. *&* 9. & in fortioribus terminis ſententiæ latæ nomine Regiæ Maieſtatis, Afflict. *deciſ.* 283. *num.* 6. *verſ.* 4. *nullitas*, *& num.* 7. idcirco venit dicendum præfatum iudicem potius de facto tanquam priuatum 13
proceſſiſſe vnde dicto Angelo habenti poſſeſſionem anteriorem manutentio nequeat denegari, cum non tamen fuerit poſſeſſione priuatus, ita, vt dicta poſſeſſio poſterior reputetur clandeſtina & nullius momenti, *c. licet cauſam extra de probat.* Peregr. *de fideicom. art.* 48. *num.* 36. *verſ. eſt notandum*, Seraph. *deciſ.* 1106. *num.* 2. Verall. *deciſ.* 334. *num.* 2. *part.* 2. *& p.* 4. *diuerſ. deciſ.* 412. *ſub num.* 1. *& ſeq. & part.* 3. *recent. deciſ.* 476. *num.* 3. S mem. Greg. XV. *deciſ.* 171. *num.* 2. & nec idem Angelus habuit ſe pro ſpoliato, Seraph. *deciſ.* 1041. *num.* 2 *verſ. & ideo, & part.* 1. *recent. deciſ.* 513 *num.* 1. *& per tot. & part.* 2. *deciſ.* 525. *n.* 3. Caual. *deciſ.* 175. *& dec.* 89. *per tot.* poſt Ludou. Poſth. *de manuten. & in Nauden. Parochialis* 31. *Martij* 1642 *verſ. aut prætendit manutenere coram bonæ memoria Merlino*, & alibi paſſim.

Et ita reſolutum, &c.

Gerunden. Iuriſdictionis.

Lunæ 11. Decembris 1645.

ARGVMENTVM.

De reuocatione anteriorum breuium, & indultorum per poſteriora, & ex quibus iſta ſubreptitia non iudicantur, quamuis de primis expreſſa mentio facta non ſit.

SVMMARIVM.

1 *Receſſit Rota ab aliis Deciſ.*
2 *Referuntur breuia conceſſa Abbati Sancti Felicis de Guixolis.*
3 *Breuia vltima derogantia aliis prioribus attendenda ſunt.*
4 *Per clauſulam* quorum tenores *reuocantur anteriores gratiæ ſeu priuilegia.*
5 *Curia Romana variauit in ſententiis amplectendis circa dictam clauſulam* quorum tenores, *&c. nam aliquando amplexus fuit affirmatiuam ſententiam, videlicet illa clauſula* reuocari priores gratias, *aliquando negatiuam, ſecundum ſubiectam materiam.*
6 *Colligitur mens Pontificis derogare volentis prio-*

ribus breuibus, ex reductione per ipſum facta ad immediatam ſubiectionem Sedis Apoſtolicæ.

7 *Neque poteſt agi de ſubreptione, quia Papa ſcit per ſimiles actus ſemper præiudicari alicui.*

8 *Quando in breui ſit mentio indulti ad fauorem aliorum, ſi non ſit niſi vnicum indultum perinde ac ſi de illo expreſſa mentio facta fuiſſet.*

9 *Quando in vltimo breui inducuntur clauſulæ efficaciores, quam in primo indulto, denotant enixam voluntatem derogandi priori breui.*

10 *Facilius limitatur iuriſdictio quoad partem, quam tollatur in totum.*

11 *Clauſula ad euitandas lites quaſcunque extenditur, ad motas, & mouendas & ideo licet de lite mota expreſſa mentio facta non ſit mora eſt ſubreptitia.*

12 *Surreptio ſemper in dubio euitanda.*

13 *Ad ſubreptionem ſufficit virtualis expreſſio.*

14 *Vltimum breue anterioribus præiudicat.*

DECISIO CCLXXVIII.

1 BINIS in hac cauſa deciſionibus coram me emanatis in prima ſub die 6. Martij 1643. fuit dictum non eſſe dandam abſolutoriam Monaſterio Sancti Felicis de Guixolis ab exemptione Abbatis & Monaſterij à non ſubiectione Abbati, & Monaſterio Sanctæ Mariæ Montis Serrati, habentis regimen Monaſteriorum exiſtentium in Principatu Cathaloniæ. Quia durante ibi bello reddebatur impoſſibile commercium cum Monaſteriis Regnorum Caſtellæ, in quibus illud habebat dependentiam, hocque per peculiare Breue S. mem. Vrbani Octaui; poſtmodum ſub die 12. Maij præteriti fuit reſolutum dictum Breue eſſe exequendum, fuit pariter dictum vltima Breuia ab eodem S. mem. Vrbano conceſſa eidem Monaſterio Sancti Felicis de Guixolis ſuper eius exemptione vti ſubreptitia non eſſe attendenda: ſubreptio deſumpta fuit ex non facta mentione alterius Breuis præcedentis conceſſi Abbati, ac Monachis Montis Serrati de directo contrarij, necnon litis occaſione eiuſdem Breuis coram me introductæ, quibus deciſionibus hodie reuiſis Domini ab eis receſſerunt.

2 Moti ex duobus vltimis Breuibus conceſſis Abbati, & Monachis dictis Monaſterij Sancti Felicis de Guixolis, in quibus, non tantum illis legitur impartita facultas eligendi Abbatem eodem modo quo habuit Monaſterium Montis Serrati, Quinimo Papa ad quaſcumque lites euitandas declarauit quod dictum Monaſterium S. Felicis, eiuſque Monachi, & ab eis eligendus Abbas à ſe ipſis iuxta ſua regularia inſtituta regerentur, idemque ſolus Abbas dumtaxat, & non alius dicti Ordinis illud, & illos viſitaret prout, & quemadmodum illi ante bellicos motus per Abbatem Generalem Regni Caſtellæ viſitari conſueuerunt, & quod iidem Abbas & Monachi, ac Monaſterium huiuſmodi, nullum alium in eorum ſuperiorem immediatum, quam ipſammet Sanctam Sedem Apoſtolicam habere, & recognuſcere teneantur, cum clauſula ſublata, & ampliſſima derogatione quorumcumque priuilegiorum contrariorum Monaſteriis ſupradicti Principatus Cathaloniæ conceſſorum, quæ

3 continebant ampliſſimam exemptionem dicti Monaſterij Sancti Felicis Domini dicebant eſſe attendenda; dum per hæc extat derogatum præfato primo Breui conceſſo Abbati, ac Monaſterij Beatæ Mariæ Montis Serrati, Dyn. *in regul. ſemel malus, numero ſexto de regul. iur.* Caſſad. *deciſ.* 38. *numero quarto ſuper regul. Cancell.* Gregor. X V. *deciſ.* 267. *num.* 9.

Nec obſtat ſubreptio dd. vltimorum Breuium ponderata, *in vltima deciſione* §. *vltimo*, à qua fuit hodie receſſum, in qua prætenſa ſubreptione ſtat tota difficultas huius cauſæ, nam primum ſubreptionis caput ceſſat dum conſtat de voluntate Papæ derogandi d. Breui priori, eaque colligitur ex clauſulis non obſtantiarum, in quibus Papa repetendo derogationes contentas in alio Breui paulo ante conceſſo eidem Monaſterio S. Felicis de Guixolis derogauit etiam indultis aliorum Monaſteriorum dicti Principatus Cathaloniæ, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis expreſſa, ac indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio habenda eſſet ſtante clauſula quorum tenores, æquiualente indiuiduæ inſertioni, ac expreſſioni Breuis antecedentis contrarij ſubſequenti, iuxta *conſ.* 2. & 49. Antonij de Butrio, quem Romana Curia amplexa eſt, ex quo clauſula *quorum tenores*, fuit adinuenta ad hoc, vt reperiretur via, qua Papa derogare poſſet gratiis antecedentibus, quarum vel non reminiſcebatur vel notitiam non habebat: alias enim nimis Summi Pontificis Poteſtas arctaretur ſi ob de illis ignorantiam reuocare nequiret, ita Felin. *in cap. accedentes numero quarto poſt princip. de præſcript.* Gambar. *de poteſt. legat. libro octauo tit. de poteſt. in leg. & ſtat. condend. numero trigeſimo ſeptimo & 38.* vbi ponderat, quod Federic. de Sen. licet alias contrarium tenuerit tamen Senior factus mutauerit ſententiam *in conſ.* 233. Caſſad. *dec.* 3. *numer.* 3. *ſuper reg. Cancell.* Put. *deciſ.* 104. *lib.* 1. & *dec.* 503. *numer.* 3. *lib.* 2. *in correct.* Rot. *diuerſ. deciſ.* 213. *num.* 1. *part.* 1. & *deciſ.* 161. *num.* 1. *part.* 2. & *deciſ.* 88. *num.* 4. *lib.* 2. *part.* 3. Gregor. X V. *deciſ.* 109. *num.* 10. vbi Add. *num.* 14. & *part.* 1. *recent. deciſ.* 660. *num.* 2. & 14. Buratt. *deciſione* 390. *numero ſexto* & *in Toletana indulti* 12. *Maij* 1615. & *in Comaclen.* & *Ferraren. Præpoſitura* & *Beneficij* 15. *eiuſdem coram Rembo.*

Quamuis enim Curia Romana aliquando variauerit tenendo ſuper d. artic modo affirmatiuã ſententiam modo negatiuam iuxta varias facti contingentias, vt aduertit Fideric. *de ſen. d. conſ.* 233. *ante fin.* & negatiuam ſententiam, quod ſcilicet per d. clauſulam, *quorum tenores* non cenſeatur per Papam reuocata prima gratia, per ſecundam, ſi indiuidua mentio de prima non legitur facta, tenuit, quando non per viam legis generalis, ſed benè particularis, ad inſtãtiam partis conceſſio facta legitur, vt per Hieron. *ſuper reg.* 8. *gloſ.* 36. *n.* 62. & *ſeqq.* quando autem materia ſubiecta, & ampliſſima verba ſecundi priuilegij talem fuiſſe Papæ voluntatem reuocandi primum ſuadent eo caſu pro reuocatione primi Breuis per ſecundum eſſe dicendum ait Gambar. *de poteſt legat. lib.* 8. *tit. de poteſt. legat. in ſtatu & leg. condend. ſub num* 4. *verſ. ſecundus caſus Theoricam vniuerſalem adducendo*, quod vbi ex tenore ſecundi priuilegij apparere poteſt de mente Pontificis derogandi ea non autem clauſula venit attendenda, Gonzal. *dict. gloſ.* 36. *num.* 65. & 68. *iuncto num.* 74. *in fin.* vbi addunt concordantes. 5

In præſenti verò concurrere mentem Pontificis 6
derogandi priori breui conceſſo Monaſterio Montis Serrati ſuadet ſubiecta materia cum agatur de reducendo dictum Monaſterium Sancti Felicis de Guixolis ad immediatam ſubiectionem Sanctæ S. Apoſtolicæ

Apoſtolicæ, provt iam diu extabat illudque voluit
eximere à iuriſdictione cuiuſuis alterius Monaſte-
rij, etenim cum huiuſmodi exemptio ſit fauorabilis
d. Sanctæ Sedi Apoſtolicæ, & cæteris de ſui natura
præiudicialis: certe habet implicitam concedentis
voluntatem præiudicandi cunctis aliis valentibus
habere iuriſdictionem ſuper d. Monaſterio exempto,
licet indiuidua mentio de eo facta non appareat,
7 Gratian *diſcept. 992. num. 7.* vbi quod non poteſt da-
ri de ignorantia Papæ aut ſubreptione, ex quo Pa-
pa ſit per ſimiles actus alicui ſemper præiudicari, li-
cet indiuidua mentio de eo facta non fuerit, Caſſa-
dor. *dec. 1. de priuil.* Rot. *deciſ. 540. num. 51. & 22. p. 1.
diuerſ. & deciſ. 48. num. 1. & ſeq. & 174. num. 1. part. 1.
recent. & in Mantuana penſionis 4. Decembris* 1626.
coram bonæ memoriæ Merlino, poſt Viuian. *de iurepa-
tron. deciſ. 97. num. 1.* Gonz. *ſuper regul. gloſ. 36. num. 48.*
Seraph. *deciſ. 1445. num. 6. & part. 5. recent. deciſ. 157.
n. 13.* ſiue ius alteri competeret de iure communi,
ſiue ſpeciali Rot. *diu. d. deciſ. 240. num. 22. & 23 p. 1.*
& poſt Viuian. *de iurepatr. d. deciſ. 97.* cum aliis re-
latis per Add. ad Burati. *deciſ. 576. numero 13. &
14.*
8 Accedit quod in prædictis vltimis Breuibus con-
ceſſis dicto Monaſterio Sanctæ Felicis de Guixolis
in ſpecie legitur facta mentio de indultis ad fauo-
rem aliorum Monaſteriorum dicti Principatus Ca-
thaloniæ conceſſorum, inde cum non probetur in
dicto Principatu aliud adeſſe Monaſterium Sancti
Benedicti præter illud Montis Serrati, quod valeat
prætendere iuriſdictionem in vim indulti Apoſto-
lici ſuper dicto Monaſterio Sancti Felicis de Gui-
xolis venit iudicandum ac ſi de ipſomet indulto ad
fauorem Monaſterij Montis Serrati indiuidua, ac
ſpecifica mentio facta fuiſſet iuxta Theoric. Bart. *in
l. qui Romæ, §. duo fratres, num. 19. de verb. obligat.*
Ludou. Roman. *in l. ſi conſtante num. 33. verſ. hoc li-
mitarem, ff. ſolut. matrim.* Bald. *in rubric. C. de verb.
ſignific. num. 8. verſ. niſi aliud,* Sued. *conſ. 267. n. 50. &
ſeqq.*
9 Præſertim dum in præfato vltimo Breui concur-
rerunt clauſulæ efficaciores quam in dicto indulto
Monaſterij Beatæ Mariæ Montis Serrati contine-
bantur, quæ denotant enixam voluntatem dero-
gandi Breuibus contrariis, Gonzalez *ſuper regul. 8.
dicta gloſ. 36. numero 73. verſ. ſiunt per contrarium,*
Felin. *in cap. gratum, ſub numero primo verſiculo li-
mita, niſi prima de offic. delegat. in cap. nonnulli, nu-
mero decimo columna tertia & quinta verſiculo & ſic*
10 *generaliter de reſcriptis*; accedente, quod modicum
venit iudicandum præiudicium reſultans dicto
Monaſterio Montis Serrati ex vltimo Breui dero-
gatorio primi Breuis, dum iuriſdictio in dicto pri-
mo Breui legebatur conceſſa dicto Monaſterio
Montis Serrati in dictum Monaſterium Sancti Fe-
licis, duntaxat durantibus impedimentis Belli, inde
talis iuriſdictio erat temporalis, in reliquis autem
contentis primum Breue non remanſit per ſecun-
dum ſublatum, eam facilius limitetur iuriſdictio
quoad partem, quàm tollitur in totum Rot. *de-
ciſione centeſima ſeptuageſima quarta numero quinto,
par. 1. recent.*
11 Ex quibus venit dicendum ceſſare primum ca-
put ſubreptionis remanet nunc alterum, & ſe-
cundum caput ſubreptionis de non facta men-
tione litis, ad quod reſpondebant Domini ſecun-
dum Breue ad fauorem Monaſterij Sancti Felicis
emanaſſe explicitè ad euitandas quaſcumque lites,
quod litem pendere ſupponit ſuperaddendo ſignum
illud vniuerſale, *quaſcumque* quod demonſtrat
Papam cogitare tam de litibus motis, quàm mouen-
dis, cum ſufficiat Papam cogitaſſe de lite in genere
ad hoc, vt ex hoc gratia non dicatur ſubreptitia,
Gemin. *conſ. 110.* Lotter. *de re benefic. lib. 2 quæſt. 51.
numer. 14.* Achil. *deciſ. 9. de reſcript.* Mantic. *deciſ.
213. num. 8* Coccin. *deciſ. 163. num. 7. & part. 5. re-
cent. deciſ. 605. num. 11.* & quis, eſt qui dubitet, 12
quod ſi Papa ſciuiſſet litem pendere in Rota ni-
hilominus vltima Breuia præfatis conceſſiſſet, dum
illa conceſſit, vt litem euitaret ceſſat propterea
prætenſa ſubreptio, quæ ſemper venit in dubio
euitanda, Durāo. *deciſ. 185. num. 50.* dum præſer-
tim de lite in genere legitur facta mentio *in deciſ.
2. Breui*; quod ſat eſt ad effectum tollendi ſubre-
ptionem, cum, & ſola virtualis expreſſio ſufficiat, 13
vel per æquipollens Verall. *deciſ. 217. num. 1. &
225. numer. 1. part 3. & in recent. part. 5. deciſ. 101.
num. 21. & in Sabinen. Montis Rotundi 5. Iulij* 1627.
coram bonæ mem. Coccino; igitur merito vltimum
Breue dicti Monaſterij Sancti Felicis de Guixolis
emanatum debet in ſuo robore remanere derogan-
do priori Breui contrario ad fauorem dicti Mo-
naſterij Montis Serrati conceſſo, *l. facta nouiſſima,
Cod. de pact.* Caſſador. *deciſ. 38. num. 4. ſuper regul.*
Greg XV. *deciſ. 267. num. 9.*

Barchinonen. Canonicatus.

Ven. 15. Decembris 1645.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio canonicatus licet non ſit capitula-
riter capta, eo quod Capitulum ſine iu-
ſta cauſa reluctauerit illam tradere ma-
nutenibilis eſt, & de obſeruantia inter-
pretatiua Indulti Regi Catholico con-
ceſſa circa prouiſionem Pœnitentiario-
rum Canonicatium.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio apprehenſa à Commiſſ. Reuerendiſſima Camera Apoſtolica, & premiſſo ceſſa manutenenda eſt, ac ſi ab iſſis capta eſſet.*
2 *Et hæc poſſeſſio ſuffic. licet inſtrumentalis ſit, ſi eo tempore alium poſſediſſe non fuerit doctum, & num. 18.*
3 *Licet regulariter poſſeſſio Canonicatus capitulariter capienda ſit, ceſſat tamen quando Capitulum nulla vrgente cauſa illam tradere recuſauerit.*
4 *Indultum Regi Catholico conceſſum de prouidendis Canonicatibus Pœnitentiariis in Regno Hiſpan. per concurſum cum decreto irritanti reſiſtit manutentioni contra illius formam prouiſi.*
5 *Quando autem decretum irritans ita clarum & euidens eſt, vt de illo nulla dubitandi vmbra detur, manutentio prædicta impeditur: aliter minime.*
6 *Cathalonia à multis appellatur Principatus & ſic dubitabilis eſt opinio appellantium Cathaloniam Regnum, & Rota cenſuit eſſe Regnum.*
7 *Obſeruantia attendenda quoad intellectum Verborum licet contrarium ſit verius de iure.*
8 *In principatu Cathaloniæ eſt obſeruantia excludens comprehenſionem illius decreti in prouiſionibus dictorum Canonicatuum.*

9 *Ad obſeruantiam interpretatiuam ſufficiunt aliqui*
actus nec requiritur præſcriptio.
10 *Licet non detur obſeruantia eiuſdem Eccleſiæ, alia-*
rum Eccleſiarum eiuſdem Principatus obſeruan-
tia attendenda eſt propter cauſam vniuerſa-
lem.
11 *Obſeruantia non inducitur ex actu, qui non habuit*
effectum.
12 *Et magis attendenda ſunt prouiſiones indulto proxi-*
miores, & plures.
13 *Actus vnus non poteſt inſeruire pro obſeruantia de-*
ſtruendo iam inductam.
14 *Obſeruantia interpretatiua ſeruanda eſt, licet poſtea*
bona non appareat
15 *Indultum cruciata comprehendit loca exiſtentium*
ſub Dominio Regis Catholici.
16 *Obſeruantia vniuerſalis non præiudicat obſeruantia*
particulari iam inductæ.
17 *Deciſio loquens de ciuitate Aragoniæ Regni non ex-*
tenditur ad Principatum Cathaloniæ.

DECISIO CCLXXIX.

1 PETRO Ioanni Aixer prouiſo Apoſtolico eſſe
dandam manutentionem in Canonicatu Pœ-
nitentiario, de quo agitur fuit hodie reſolutum,
Dum ex publico inſtrumento conſtat de eius ap-
prehenſa quaſi poſſeſſione à Commiſſario Reueren-
diſſimæ Cameræ, & poſtea eiſdem Petro Ioan. ceſſa,
in quibus terminis nequit denegari manutentio, ac
ſi ab ipſo principali eſſet capta, Gonzal. *ſuper reg.*8.
*gloſſ.*34. *num.*118. Rot. *de.*179. *num.*1. *part.*4. *diuerſ.*
*& part.*5. *rec.dec.*182 *n.*2. *& part.*6.*dec.*133, *n.*1. Du-
2 ran.*deciſ.*389.*n.*1. Quæ poſſeſſio licet inſtrumentalis
ſufficit non docto alterum, de eo tempore poſſediſ-
ſe, vt *in dd.dec.*179.*part.*4 *diuerſ.&* 233.*part.*6.*rec.*
3 Non obſtat quod d. poſſeſſio non fuerit capta
capitulariter, ideo non ſit manutenenda ex vulgat.
Quia dum Capitulum Barchinonen. nulla vrgente
cauſa facta inſtantia poſſeſſionem tradere recuſaue-
rit ſuffragatur prouiſo, ac ſi capitulariter capta fuiſ-
ſet, Gregor.*dec.*364.*n.*2. vbi Adden. *lit B.circa med.*
*& part.*5 *recen. deciſ.*97.*n.*23. *& in Narnien. Cano-*
nicatus 28. *Martij* 1642. *coram R. D. Carillo*; cum
aliis, *in deciſ.*9. *Iunij præteriti in hac cauſa facta coram*
R.P.D. Veroſpio, in fin.
4 Minus obſtat dictam poſſeſſionem reputari in-
fectam ob decretum irritans appoſitum in indulto
fel. rec.Greg. X V. conceſſo Sereniſſimo Regi Ca-
tholico ſuper prouiſionibus Canonicatuum Pœni-
tentiæ in Regnis Hiſpaniarum exiſtentium, cum
conditione quod per concurſum fieret prouiſio,
quod reſiſtit manutentio eius, qui contra illius for-
mam poſſeſſionem fuerit aſſecutus.
5 Nam Domini dicebant, quod ad hoc vt vigore
decreti irritantis poſſit impediri manutentio requi-
ritur, quod ita claré, & euidenter inſtet, vt nulla
adſit vmbra dubitandi, alias poſſidenti datur Ma-
nutentio Rot. *part.*1 *recent.dec.*34.*n.*8.*&* 652.*n.*2.*&*
3. *& in Hiſpalen. decimarum* 27. *Iunij* 1644. *coram*
R.P.D.meo Corrado, & in Gerunden. Cappellania 27.
Iannarij 1645.*coram R.P.D. meo Bichio.*
6 Dubitatio reſultat ex quo in Indulto ſolum com-
prehenduntur Regna Hiſpaniarum, & tamen Ca-
thalonia à multis Principatus nominatur, ita vt ne-
gari non poſſit, quin ſaltem ſit dubitabilis opinio
aliquorum appellantium Regnum, vt ambigua di-
catur ſufficit, quod iam Rota bis coram R.P.D.meo
Veroſpio cenſuerit non eſſe Regnum die 4. Decem-
bris 1644 & 9. Iunij 1645. vt in terminis ponde-
rauit, Rota *dec.*136.*n.*11.*part.*1.*recent.* aſſignando ra- 7
tionem, quia non poſſunt dici verba clara, dum alias
Rota admiſit intellectum, contrarium & ſic recur-
rendum eſt ad obſeruantiam cui ſtandum venit, li-
cet contrarius intellectus de iure verior extaret,
Hond.*conſ.*92.*n.*30 *lib.*1.Crauett. *in reſponſ.pro genero*
*n.*317.*verſ.vſque adeo*, Rot.*dec.*574.*n.*3.*part.*1. *diuerſ.*
Buratt. *dec.*944. *n.*6.
Obſeruantia autem in Principatu Cathaloniæ 8
excludit comprehenſionem Eccleſiarum ibidem exi-
ſtentium in Indulto conceſſo Catholico Regi, vt ex
pluribus prouiſionibus Apoſtolicis de Canonicati-
bus Pœnitentiariis factis, non ſeruata forma Indulti
recenſitis in deciſionibus in hac cauſa factia, & in
ſummario hodie dato, cum tamen ſufficeret ad effe- 9
ctum inducendi obſeruantiam interpretatiuam,
quod aliquibus actibus aliquando ita fuiſſet obſer-
uatam, nec requiritur, quod ſit præſcripta, vt per
Gloſ. communiter receptam *in l.*3.*verb.conſuetudini,*
C.de Epiſcop. Audient.& in c.venerabilem verb.ex ſuc-
ceſſione de elect. Butr.*in c.final.n.*47.*de conſuetud.*Dec.
*in c.cum M. Ferrarien. n.*26.*de conſt.*Alex. *conſ.*8.*n.*7.
*lib.*6.Creſcent. *dec.*1.*de conſtit.&* *par.*7.*recent. dec.*14.
*num.*5.
Et quamuis nunquam venerit caſus vacationis in 10
hac Eccleſia Barchinonen. poſt d Indultum Grego-
rij, nihilominus obſeruantia Eccleſiarum eiuſdem
Prouinciæ venit attendenda propter cauſam vni-
uerſalem non comprehenſionis Principatus, quæ
magis attendi debet, quàm ipſemet actus particula-
ris, vt præter allegatos, *in d.dec.*9. *Iunij*, §. 1. docet Ti-
ber.Decian.*reſponſ.*124.*n.* 29.*lib.*3.Rot *in Anconitana*
Pradij 10. *Maij* 1639. *coram Eminentiſſimo Cardin.*
Hieronymo Veroſpio.
Nec præfata obſeruantia remanſit læſa ex vnica 11
electione præuio concurſu in Eccleſia Gerunden.
de ſimili Canonicatu Pœnitentiario anno 1640.
Quia vt aduertit d deciſio 4 Decembris 1644. *in fin.*
illa electio non habuit effectum, cum tamen pro-
banda veniat effectuatio actus inductiui obſeruan-
tiæ contrariæ, Coccin.*dec.*436 *n* 9. Rot.*dec.*169.*n.*1.
*part.*1.*rec.* Ideo magis veniunt attendendæ prouiſio- 12
nes indulto proximiores, & numero plures Seraph.
*dec.*1410.*n.*7.Rot.*dec.*37.*n.*34 *& ſeq.part.*2.*diuerſ. &*
*dec.*170 *num.*4.*part.*2. *recent.* Adden. ad Gregorium
*dec.*325. *n.*26. & ratio eſt, quia poſtquam indultum 13
ſpatio multi temporis interpretationem recepit ab
obſeruantia illi proxima actus vnus, vel alter remo-
tus non valet inſeruire pro obſeruantia, & deſtrue-
re iam inductam Bart. *in l. de quibus num.* 16. *ff.de*
leg. in 2. *lectur.* Duran. *deciſ.*56. *num.*38. *& ſeqq.*
Socin. *conſ.*145. *num.*2. vbi quod venit ſtandum 14
obſeruantiæ interpretatiuæ, licet poſtea non bona
appareat *lib.*1. quem ſequitur Tiber. Decian. *reſp.*
124. *num.*30. *lib.*3.
Nihil facit indultum Decimarum, & Cruciatæ 15
quæ comprehendunt etiam Principatum Cathalo-
niæ, nam Domini dicebant, quod in dd. Indultis,
nedum fit mentio Regnorum Catholicæ Maieſtatis,
Verum etiam locorum in eius Dominio exiſtētium,
vltra quod dum concurrit iam reperita obſeruantia 16
particularis, & indiuidua in caſu ea venit attenden-
da non generalis aliorum indultorum, Mant. *dec.*56.
*n.*7.Seraph. *dec.*326.*n.*1.*& part.*1.*rec.dec.*362.*n.*4.
Ac tandem non obſtat identitas rationis ponde- 17
rata in Terulen. Canonicatus 2.Martij 1637.coram
D.Carillo Quia dicta deciſio loquitur de prædicta
ciuitate collocata in Regno Aragoniæ, & extēdi non
debet ad Principatū Cathaloniæ, in quo verſamur,
Ruſus in Eccleſ.Metropolitana illius Regni aderat 18
conſuetudo

Digitized by Google

conſuetudo prouidendi per concurſum Canonicatus
Pœniteotiarios,& in hac conſuetudine fundatur in-
dultũ Gregorij,vt ait *d.dec.in §.tanto magis in omnem*
caſum negari nequit;quin ceſſet effectus dicti decreti
irritantis appeſiti io iodulto ex prædictis dubita-
tionibua,& ſic dandam manuteotiooem Petro Ioao-
ni Poſſeſſori *ad l.Pradia*, vbi Bart. *ff. de acquir. poſſ.*
l.non idcirco, vbi Bald.*C.de fid.inſtrum.* Rot. *deciſ.*21.
*de reſtit. ſpoliat. in antiq. & in recent. deciſ.*92. *num.*2.
*part.*1. Duran.*deciſ.*4.*num.*3. & 4. *cum vulgat.*
Et ita reſolutum, &c.

Meleuitana Hæreditatis.

Lunæ 19.Februarij 1646.

ARGVMENTVM.

Donatario, & hæredi clerici eſt concedenda immiſſio in poſſeſſionem bonorum defuncti.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* conſtituti *transfert poſſeſſionem.*
2 *Et in donatione appoſita transferi poſſeſſionem bonorum iam acquiſitorum à donatore ſtatim, acquirendorum quando fuerint adquiſita.*
3 *Et concedenda eſt immiſſio vt per verum modum, & actum facti bonorum poſſeſſionem nanciſcatur.*
4 *Quando donator eſt inſtitutus hæres confirmatur donatio.*
5 *Quando bona hypothecata extant penes tertium competit Saluianum interdictum.*
6 *Bona Clericorum præſumuntur adquiſita ex fructibus beneficij, & in illis intrat ſpolium.*
7 *Spolium non cadit in bonis donatis per Clericum inter viuos.*
8 *Quando Clericus habuit bona patrimonialia, & induſtrialia, qui ab eo donationem habet præſumitur eam habere de illis bonis.*
9 *Qui habet beneficium, cuius redditus non excedunt ſumptus proprios iſti redditus præſumuntur expenſi; & patrimoniales reſeruati.*
10 *Exiſtente dubio an bona Clerici defuncti ſubiaceant ſpolio eſt concedenda immiſſo hæredi, & poſtea ſeparatio facienda.*
11 *Et pro concedenda immiſſione ſufficit probare defunctum Clericum habuiſſe propria bona.*
12 *Exceptio dominij non admittitur in ſummariiſſimo, niſi incontinenti probetur.*

DECISIO CCLXXX.

1 BARTHOLOMÆVS Vaſſallus irreuocabili-
ter inter viuos com iuramenro, & clauſula
conſtituti donauit de anno 1631. Andreæ Vaſſallo
eius germano fratri omoia eius bona præſentia, &
futura, reſeruatis ſibi ſcutis centum ad effectom te-
ſtandi, quam donationem teſtamento confirmaoit,
dum in illo eundem Andream Donatarium ſcripſit
hæredem de anno 1640. quaodo deceſſit; quibus
ſtantibus dubitaui hodie, ao præfato Andreæ eſſet
dãda manutẽtio ſiue potius immiſſio,& pro Andrea
informaote fuit reſponſom, nam manutentio neqoit
ei deoegari ob clauſulam conſtituti appoſitam in
donatione, aptam transferre in d.Andream donata-
rium poſſeſſionem tam ciuilem, quàm naturalem
manutenibilem, vt tradunt text. *in l.quod meo, ff.de*
*acquir.poſſeſſ. l.legatum ita, ff de leg.*2. *l.a Titia, ff.de*
furt. Rot. *deciſ.*89. *num.* 5. *cum ſeq. & deciſ.*131. *n.*2.
*& deciſ.*138.*n.*2. poſt Modern. Penuſin. *de manut. &*
*in recent.deciſ.*258.*n.*2.*& deciſ.*408.*&* 47.*n.*2.*part.*4.
hoeque etiam procedit reſpectu bonorum poſt do- 2
nationem acquiſitorum ab eodem Bartholomæo do-
oatore, quia licet clauſula *conſtituti* reſpectu booo-
rum futurorum non fuerit operata effectum trans-
lationis poſſeſſionis à tempore dooationis, nihilo-
minus fuit operata ſtatim à tempore factæ acquiſi-
tionis per donatorem ad congeſta per Tiraquel. *de*
*iure conſtit.part.*2.*ampliat.*32.*num.*1.7. & 10. Iaſ. *con-*
*ſil.*147. *n.*41. *lib.*2. qui teſtatur de magis communi,
Rot. *diuerſ deciſ.*59.*num.*6.*part.*2.
Rurſus dicebant Domini in vim tam d.conſtituti 3
non poſſe hodie denegari immiſſionem d. Andreæ
ad hoc, vt per modum verum, & actum facti poſ-
ſeſſionem booorum nanciſcatur, quam mediante
cooſtituto per actum fictum fuerat aſſecutus, Bald.
in l.ab emptione 59.*n.*6. & 7. *C.de pact.* Rot.*in puncto*
*donationis,dec.*539.*n.*1.*p.*4.*recent.& p.*5.*deciſ.*308.*n.*1.
& Ariminen.Saluiani 19.*Iunij* 1643.*coram R.P.D.meo*
Bichio,§.alterum,quam etiam in vim, *l.fin. C.de edict.*
Diu. Adr. exhibendo teſtamentum d. Bartholomæi 4
abſque aliqua viſibili macula, in quo idem Andreas
reperitur hæres ſcriptus, & vtraque diſpoſitio valet
cum vna veniat ad confirmationem alterius,vt per-
bellè tradit Caſtr. *in l.cum Pater* 79.*§.Pater filia,n.*2.
*verſ.ratio ergo decidendi, ff. de leg.*2. & demum com- 5
petit Saluianum, dum bona extant penes tertium
propter hypothecam pro obſeruantia donationis,
de qua in inſtrumento Menoch. *de adipiſc. remed.*3.
*num.*35. *cum ſeqq.* Rot. *deciſ.*44.*num.*4.*part.*1. *diuerſ.*
*& deciſ.*529.*num.*1.*part.*5.*deciſ.*578. *in princip. & de-*
*ciſ.*98. *num.*4. poſt Pacific. *de Saluian.*
Nil obſtat quod bona d. Bartholomæi donatoris 6
cadant ſub ſpolio, vti Decani Eccleſiæ Cathedralis
Melitæ, eaque præſumi acquiſita ex fructibus bene-
ficij,vt per Didac.Cooarr.*in c.*1.*n.*6.8.*&* 9.*cum ſeqq.*
de teſtam. Surd. *conſ.*333. *n.*41. *& ſeqq.* Nam fuit re- 7
ſponſom ſpolium oon cadere in bonis donatis per
Beneficiatum inter viuos, cum eo viuente valuerit
de fructibus beneficij diſponere etiam per viam do-
nationis, Abb.Butr.& Imol. *in cap.cæterum,n.*4.*de do-*
*nat.*idem Abb.*in cap.ad hæc,in fin.verſ.ſed quando vult*
de teſtam. Gratian.*diſcept.*381.*n.*14. Barboſ.*de poteſt.*
*Epiſc allegat.*114.*n.*32. *& ſeqq.* Molin. *de Primogenit.*
*lib.*2.*cap.*10.*num.*33. & 34.
Sed in præſenti ceſſat omoia difficultas dum ex 8
teſtibus ac aliis iuribus datis pro parte ejuſdem An-
dreæ conſtat d.Bartholomæum donatorem habuiſſe
multa bona patrimonialia, & ſolitũ fuiſſe lucrari ex
induſtria licita tanquam iuris vtriuſque doctorem,
inde intrare præſumptionem, ex eiſdem bonis patri-
monialibus,& induſtrialibus bona donata fuiſſe cõ-
parata cum præſumendũ ſit eum vixiſſe de fructibus
Beneficij ad hoc, vt donatarius qui bona vigore
clauſulæ conſtituti poſſidet releuetur ab onere pro-
bandi, illudque incumbit allegaoti bona fuiſſe ac-
quiſita ex redditibus Eccleſiaſticis, Abb. *in c.*1. *in* 4.
*notab.de teſtam.*Ludouic.Roman.*conſ.*159.*n.*5. *verſ.*3.
caſu, Alex.*conſ.*116.*n.*4. *&* 5.*lib.*7.Cardin.Zabarell.
*conſ.*79.*n.*2.*verſ.vnde in caſu noſtro*, Burſatt. *conſ.*376.
*n.*16.Rodoan.*de ſpol.cleric.q.*9.*n.*32.*in fin.*Menoch.*de*
*arbitr.caſ.*195.*n.*5.Grat.*diſc.*381. *n.*1. *& ſeqq.* Rot.*in*
Forolinien.de Monſignanis 26.*Febr.*1603.*coram Penia.*
quib.accedunt alij teſtes dati deponẽtes eumdẽ Bar- 9
tholomæum pro victu ſingulis annis expendiſſe ſcut.
500.decanatũ autẽ illius ad d.redditũ nõ aſcẽdiſſe,ſed

ad ſcut.200 indè venit de iure præſumendum impendiſſe potius de redditibus Eccleſiæ, proprios veaò patrimoniales redditus conſeruaſſe, Innoc. *in cap. cum in officiis num.4. de teſtam.* Abb. *in cap. vt vnus n.3. verſ. ſi vero vterque de pecul Cleric.* Zabarell. *conſ.79. num.3.* Bald. *conſ.313. num.4. lib.2.* Rom. *in conſ.198. num.4.* Alca *conſ.116. num.3. lib.7.* Neuizan. *conſ.93. num.20.* Bero. *conſ.7. num. 2. & ſeqq. lib.2.* Rodoan. *de ſpol. quæſt.9. num.51. verſ. & ſecundum Innocentium.* Menoch. *de arbitr. caſ.195. num.5.* Burſatt. *conſ.376. num.19.* Surd. *de alim. tit.9. quæſt.12. num.11.* Grat. *diſcept.381. num.13.* Rot. *in dicta Foroliuien. de Monſignanis 26. Februarij 1603. coram Penia.*

10 In omnem caſum ſatis eſt quod valuerit dictus
Bartholomæus donator acquirere ea Patrimonio ac
induſtria, & ſimol ex redditibus Eccleſiæ ad hoc, vt
interim exceptio ſpolij tanquam requirens altiorem
indaginem, non valeat retardare immiſſionem petitam per d. Andream, qua reportata recte poſſe prætendentem ſpolium agere ad ſeparationem bonorum ſub ſpolio cadentium, quatenus probet identitatem prout in ſimili, quando in hæreditate adſunt commixta bona allodialia, & feodalia, vel dubitatur adeſſe: datur in omnibus immiſſio hæredi ſcripto, & poſtmodum in iudicio particulari deuenitur ad ſeparationem feudalium ab allodialibus, Rot. *deciſ.16. num.1. & 2. & deciſ.26. num.1. part.3. recent. & deciſ.364. num.21. & ſeq. part 5.* & alios in puncto congerit Modern. Bonon. *de acquir. poſſ. q.3.*
11 *art.20. num.* 1023. eum pro reportanda immiſſione
ſatis ſit probare quod donator, ſeu defunctus teſtator bona poſſederit tempore ſui obitus, Zuccat. *in d.l. fin. num.191. & 196. C. de edict. Diu. Adrian. toll.* Gab. *conſ.44. num.5. & ſeq. lib.2.* Peregrin. *de fideicom. art.48. num.53. & 55.* Rot. *deciſ.279. num.1. par.5. re-*
12 *cent.* nec exceptio proueniens ex defectu proprieta-
tis ſiue dominij venit admittenda in hoc ſummariſſimo iudicio niſi ſit incontinenti plenè, & concludenter probata, Menoch. *de adipiſc. remed. 4. num.747. cum ſeqq* Roland. *conſ.2. num.38. & ſeq. lib.3.* & in propriis terminis Rot. *in d. Foroliuien. de Monſignanis coram Penia*, vt in copia data, quæ tamen probatio in præſenti deſideratur.

Et ita informante tantum *Andrea Vaſallo reſolutum fuit.

Barchinonen. Canonicatus.

Lunæ 26. Febr. 1646.

ARGVMENTVM.

Argumentum ſumitur ex deciſ. 279.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio licet capta non ſit capitulariter ſi capitulum præcedente inſtantia eam tradere recuſauit manutenibilis eſt.*
2 *Capitulum tenetur probare iuſtam cauſam recuſandi.*
3 *Neque iuſta cauſa reputatur non factum fuiſſe concurſum iuxta formam indulti.*
4 *Sub dicto indulto non comprehenditur clare Principatus Cathaloniæ.*
5 *Fundans ſe in aliqua lege tenetur probare ſe eſſe in loco, & caſu à lege diſpoſito.*
6 *In dubio eſt parendum litteris Apoſtolicis tradendo poſſeſſionem prouiſis.*
7 *Menſis talis ſemper eſt Apoſtolicus, & reſeruatus.*
8 *Ius commune nullum requirit concurſum in promiſſionibus beneficiorum non habentium curam animarum.*
9 *Sola dubitatio ſufficit vt capitulum non dicatur negligens.*
10 *Quod intelligatur vt non dicatur inobediens.*
11 *Excuſandus tamen eſt, qui apprehendit poſſeſſionem reluctante capitulo, licet non ſit inobediens.*
12 *Et propterea non eſt illi deneganda manutentio, donec dubitetur, an concurſus etiam eſſet neceſſarius.*
13 *Adhærendum eſt obſeruantiæ interpretatiuæ.*
14 *Eſt in Cathalonia prouidendorum Canonicatuum Pœnitentiariorum à Sede Apoſtolica.*
15 *Ex non obſeruantia indulti reſultat obſeruantia non comprehendendi ſub illo.*
16 *Voluntas elicitur ex non facto, ſicut ex facto.*
17 *Reſponſio ad obiectionem indulti Cruciatæ, & excuſati.*
18 *Indultum ſumit declarationem à petitione.*
19 *Reſponſio ad alias obiectiones.*
20 *Qui ſe fundat in diſpoſitione iuris non obſtante indulto turbido, in ſua prouiſſione eſt manutenendus.*
21 *Exceptio non poteſt retardare executionem Litterarum Apoſtolicarum.*
22 *Illæ enim ſemper habent executionem paratam per exceptiones turbidas non impediendas.*

DECISIO CCLXXI.

CONFIRMARVNT hodie DD. deciſionem co- 1
ram me ſub die 15. Decembris præteriti, in qua dictum fuit poſſeſſionem Petri Ioannis Atacr prouiſi Apoſtolici de Canonicatu Pœnitentiario controuerſo eſſe manutenibilem, quamuis capitulariter non legatur capta, dum Capitulum Barchinonen. eam præcedente inſtantia nulla vrgente iuſta cauſa tradere recuſauit, iuxta Text. *in c. vbi capitulum* & ibi notat per DD. *de conceſſ. præbend.* Lotter. *de re benefic. lib.3. q.5. n.38.* Greg. XV. *dec.364. n.2.* vbi Add. *littera B. circa med.* Caual. *dec.359. n.4 & p.5. rec. dec.97. n.23.* cum aliis *in deciſione hodie confirmata.*

Nec viſum fuit concurrere in præſenti iuſtam 2
cauſam denegandi poſſeſſionem prout Capitulum tenetur probare alias eius contradictio non attenditur, nec minus recuſatio, vt cenſuit Rot. *in Narnien. Canonicatus 28. Martij 1642. coram D. Carillo,*
dum pro iuſta cauſa non fuit per DD. reputatus 3
non factus concurſus iuxta formam indulti conceſſi per S. mem. Greg. XV. Sereniſſ. Regi Catholico pro Cathedralibus Eccleſiis exiſtentibus in Regnis
Hiſpaniarum, Quia non fuit probatum ſub eodem 4
indulto adeſſe comprehenſionem claram Principatus Cathaloniæ, in quo ciuitas Barchinonæ repeti-
tur collocata quam comprehenſionem adeſſe ad 5
Capitulum ſpectat probare, quia fundans ſe in aliqua lege ſeu conſtitutione tenetur probare ſe eſſe in loco, & caſu ab illa diſpoſito, Tiraq. *de retract. lign. §.7. gloſ.1. num.1.* Rot. *deciſ.167. num.36. part. 1. recent.* & in Toletana Decimarum de Dayuiel 17. Decembris 1605. coram Card. Lancellotto; & in Bononien. dotis prima Iunij 1615. coram Manza-
nedo nec interim dictum Capitulum valebat im- 6
pedire effectum reſeruationis niſi claram, & liquidam exceptionem adduceret, cum in dubio Litteris Apoſtolicis eſſet parendum tradendo poſſeſſio-

poſſeſſionem eidem Prouiſo. Rot. *deciſ.*381. *num.*1.
7 *part.*1.*recent. & part.*4. *deciſ.*542. *num.*6. Vltra quod
idem Petrus Ioannes fundatur in Regula reſeruato-
ria menſium,& Canonicatus,de quo agitur vacauit
de Menſe Iulij qui ſemper eſt Apoſtolicus, ac reſer-
uatus, vt per Gonzal. *ſuper regul.*8 *gloſſ.*45.§.1.*n.*22.
8 necnon in diſpoſitione iuris communis nullum de-
ſiderantis concurſum in prouiſionibus non haben-
tibus curam animarum, Lotter. *de re benef. lib.*2.
*q.*31.*n.*18. Seraph.*d.*942.*n.*5.*&* 6.
9 Nil obſtat quod idem Capitulum valuerit pro-
babiliter credere d. Indultum Gregorianum lo-
quens de Regnis Hiſpaniarum valuiſſe comprehen-
dere Eccleſias Principatus Cathaloniæ dum *in de-
ciſione, quæ reuidetur*, §. *dubitatio.* Firmatum fuit à
multis Hiſtoricis Cathaloniam Regnum denomi-
nari, & ſolam dubitationem ſufficere adhoc,vt ca-
pitulum non dicatur negligens in tradenda poſ-
ſeſſione dicto Prouiſo Apoſtolico, vt *in deciſ.*636.
10 *part.*4. *diuerſ.* Nam fuit reſponſum quod eſto, quod
dubietas præfata, vt pars prætendit, excuſaret ca-
pitulum ab inobedientia, & contumacia ſi ageretur
de infligendis aduerſus ipſum ab inferiore Eccle-
ſiaſticis cenſuris, aliiſque pœnis contra inobedien-
tes fulminatis:in quibus terminis loquitur *d. deciſ.*
636.*part.*4. *diuerſ.* ex quo credulitas à dolo excuſat,
cum non ſit plectendus ſubditus inobiens à Præla-
to inferiori, ad id doctus probabili opinione, cum
tunc vacet culpa. Ioan-Sanch. *diſput. ſelect. diſp.*33.
num 43. *per tot.* Caſtr. Palao, *oper. moral. tom.*1. *di-
ſput.*2.*punct.*6. *num.*8. quod quomodo ſit intelligen-
dum declarat Thomas Sanchez, *precept.decalog.lib.*
6.*cap.*3.*n.*3. *& per tot.*
11 Profecto in præſenti venit excuſandus idem Pe-
trus Ioannes ſi recuſante dicto capitulo abſque eo
poſſeſſionem fuit aſſecutus:ne ob moram in appre-
hendendo ſibi præiudicium inferret, vt per Me-
noch. *de adipiſc. rem.*2. *num.*58. *& ſeqq.* per text. *in
l. de pupillo*, §. *ſi quis Riuos*, *ff. de nou. oper. nunc. l.
ait prator.* 10. §. *ſi debitorem*, *ff. quæ in fraud. credit.*
Rot. *in Gerunden. Capellania* 20. *Maij* 1645. *coram*
12 *R. P. D. meo Bichio*, §. *ſed caſui noſtro.* Vnde eidem
Petro Ioanni Manutentio non veniit deneganda do-
nec dubitetur an concurſus etiam eſſet neceſſa-
rius, vt ferè in puncto Coccin.*deciſ.*124. *num.*4. *&*
5. *& in d. Gerunden. Cappellania*, §. *non obſtat il pri-
mo & in eadem* 27. *Ianuarij* 1645. §. *& ſufficeret co-
ram eodem R. P. D. meo Bichio.*
13 Maximè quia dicebant DD. eſſe adhærendum
obſeruantiæ interpretatiuæ, quam ſtare pro exclu-
ſione dicti indulti Gregoriani non eſt dubium,dum
14 in Cathalonia aſſiduo 18. annorum ſpatio Cano-
nicatus Pœnitentiarij à Sede Apoſtolica collati fue-
re non præcedente concurſu, vt *in d. indulto cauetur,
& in præterita deciſione* 15.*Decembris ponderatum fuit*,
15 §. *obſeruantia.* Nec dicatur quod ex actibus non ten-
dentibus ad effectuationem indulti obſeruantia non
ſit inducta: quando verba indulti ſunt clara, vt in
præſenti prætendebatur. Nam ex non obſeruantia
indulti benè reſultare obſeruantiam non compre-
henſionis tradunt, Dec. *conſ.*48. *numer.*2. Seraphin.
*deciſ.*1410.*num.*8. Rot. *deciſ.*396. *num.*12. *part.*5. *re-*
16 *cent.* cum exindè reſultet interpretatiuè voluntas
tam Papæ concedentis, quam Sereniſſimi Regis
Catholici ſupplicantis, quæ voluntas ex non facto
non ſecus, ac ex facto elicitur Rot. *part.* 4. *diuerſ.
deciſ.*647. *num.*3. *& part.*6. *recent. deciſ.*56. *num.*7.
& fuit reſolutum *in Ceſenaten. cenſus* 3. *Iunij* 1644.
coram Domino meo Corrado, § *ex quibus in fine.*
17 Ad obiectum indultorum Decimatum, & Cru-
ciatæ fuit factum ſatis *in deciſ. hodie confirmata*, §. *ni-
hil facit.* Indultum verò ſubſidij, & excuſati cum
contineat verba magis vniuerſalia,dum loquitur de
Regnis Hiſpaniarum, ac Inſulis illis adiacentibus
ac etiam Sardiniæ, ex his verbis conſtat quod Papa
voluerit comprehendere omnia Dominia Regis
Catholici, prout in indulto Decimarum quod pari- 18
ter dominium exprimit in petitione à qua eadem
Conceſſio declarationem ſumit, *c. inter dilectos*, §.
cæterum de fid. inſtrum. Gutiett. *lib.*3.*pract. quæſt.*41.
*num.*12. Menoch. *conſ.*33. *num.*14. Grammat. *deciſ.*
103. *num.*20. & fuit reſponſum *in deciſione reuiſa*, §.
nihil facit,&c.
Ad deciſionem in cauſa Terulen. Canonicatus 2. 19
Martij 1637. coram D. Carillo fuit reſponſum *in
deciſione hodie confirmata*, §. *finali*, necnon fuit re-
ſponſum ad electionem, præuio concurſu factam
in Eccleſia Gerunden. de anno 1640. *in* §. *nec prædi-
cta.* Immo etiamſi illa electio habuiſſet effectum,
ſanè obſeruantia interpretatiua pro non compre-
henſione Cathaloniæ inducta per annos 18. antece-
dentes non valuit deſtrui ex dicta electione anni
1640. iuxta theor. Bart. *in l. de quibus in* 2. *lect. num.*16.
ff. de legib. Quod autem dictum fuit ex vnico actu
difformi excludi obſeruantiam,venit intelligendum
de actu contemporaneo, & proximo conſtitutioni
in quibus terminis loquuntur DD. adducti per in-
formantes pro Capitulo Barchinonen.
Vltimo nihil facit quod Poſſeſſio Petri Ioannis 20
tanquam pendens à præfato indulto Gregoriano,
non ſit manutenenda antequam cognoſcatur in pe-
titorio, an dictum indultum valeat comprehendere
Cathaloniam. Nam vt ſupra ponderatum fuit di-
ctus Auxer non ſe fundat in indulto ſed in regula
reſeruatoria menſium,ac diſpoſitione iuris commu-
nis. Indultum autem eſt de exceptione Capituli,cui
propterea ſola turbiditas indulti nocet,non verò d.
Prouiſo Apoſtolico, eiuſque manutentionem non
retardat, vt cenſuit Rot. in Romana ſubcollectoriæ
17. Martij 1645. *coram R.P.D. Bichio.*§. *penultimo.* 21
aliàs enim exceptio retardaret executionem littera-
rum Apoſtolicarum contra notiſſimas concluſio-
nes, quas ſemper amplexa eſt,Rot.*coram* Buratt.*dec.*
805.*num.*10.Seraph.*deciſ.*296.*num.*6.*& in Iacen. Pa-
rochialis apud Marcheſ. part.*1. *fol.*463. *num.*2. *& in
Vintimillien. Capellania* 30. *Martij* 1635.*coram Mot-
manno*, cum aliis relatis *in Oriolen. beneficiorum* 15.
Decembris præteriti coram Reuerendiſ.D.meo Deca-
no, §. *nam litteræ* cum illæ ſemper dicantur habere 22
paratam executionem,nec per exceptiones turbidas
veniant impediendæ. Rot. *p.*4.*recent. deciſ.*542.*n.*6.
cum vulgat.
Et ita reſolutum, &c.

Auenionen. Hæreditatis.

Lunæ 5. Martij 1646.

ARGVMENTVM.

Promiſſio inſtituendi hæredem in omnibus bonis, præſentibus,& futuris, mobilibus & immobilibus inualida eſt, & reuocabilis.

SVMMARIVM.

1 *Promiſſio inſtituendi aliquem hæredem vniuerſalem eſt reuocabilis, & inualida, & n.21. & 23.*

2 *Referuntur verba, quibus omnia bona, & iura comprehenduntur.*

3 *Appellatione bonorum mobilium, & immobilium, non veniunt iura & actiones.*

4 *Veniunt tamen quando eſt dictio vniuerſalis.*

5 *Sentiunt aliqui ſi vnicum ſit ſignum vniuerſale non venire iura & actiones.*

6 *Ex geminatione verborum vniuerſalium ſumitur mens contrahentium illa comprehendendi.*

7 *Quando adeſt mens contrahentium appellatione bonorum veniunt iura & actiones.*

8 *Verba non vbicunque conſiſtentia excludunt iura, & actiones, quæ nullibi exiſtunt.*

9 *Niſi verba geminata adſint vniuerſalia.*

10 *Verba exiſtere, & vbicunque locum deſignant, verba autem in quocunque conſiſtentibus denotant rem nullibi exiſtentem, vt ſunt iura, exactiones.*

11 *Promiſſio de inſtituendo hæredem in reſeruatione vſusfructus valida.*

12 *Donans bona, quæ habebit cenſetur etiam donare fructus vſusfructus ſibi reſeruati.*

13 *Pacta quibus aufertur facultas teſtandi inualida, & quibus votum captandæ mortis inducitur.*

14 *Vel ſaltem promiſſio inſtituendi hæredem eſt reuocabilis.*

15 *Nec confirmatur iuramento, vtpote contra bonos mores.*

16 *Prædicta promiſſione aufertur legitima aliis filiis, & ſic contra ius naturale inualidum iuramentum.*

17 *Etiamſi promiſſio iſta facta eſſet contemplatione matrimonij.*

18 *Quod pactum neque naturalem parit obligationem.*

19 *Diſpoſitio* l.pactum quod dotali,*vendicat locum ſiue tota hæreditas, ſiue eius quota promiſſa ſit.*

20 *Cauſa liberi arbitrij fauorabilior eſt cauſa matrimonij.*

22 *Donatio reuocabilis reuocatur ſi donator alium inſtituerit hæredem.*

24 *Non reuocatur, ſi in eadem voluntate promiſſor vſque ad mortem perſeuerauerit.*

25 *Ei, qui aliquam diligentiam adhibere potuit, ſi non adhibuit imputandum eſt.*

26 *Neque poteſt agi ad intereſſe.*

27 *Siue contractus ſit onerosus, ſiue lucratiuus.*

28 *In Francia adeſt conſuetudo, qua ſuſtinentur pacta de futura ſucceſſione.*

29 *Hanc conſuetudinem aliqui inualidam eſſe dicunt.*

30 *Et licet talis conſuetudo valere pactum illud faceret, eſſet tamen reuocabile.*

31 *Neque talis promiſſio probatur in Prouincia Auenionenſi.*

32 *Locus contractus attenditur ſolum quoad eius ſolemnitates.*

33 *Conſuetudo iſta eſt contra bonos mores, & non extendenda ad locum vbi non viget.*

34 *Qualibet diſpoſitio per modum vltimæ voluntatis eſt reuocabilis.*

DECISIO CCLXXXII.

IOANNES de Gay intuitu Matrimonij irreuocabiliter inter viuos donauit Thomæ filio integram medietatem omnium & ſingulorum ſuorum bonnrum præſentium & futurorum, reſeruato ſibi vſufructu eius vita durante, eodemque inſtanti promiſit eundem inſtituere hæredem vniuerſalem in omnibus ac ſingulis ſuis bonis præſentibus, & futuris, mobilibus, & immobilibus, quam promiſſionem inſtituendi hæredem de anno 1630. & 1640. idem Ioannes reuocauit in teſtamento, in quo hæredem vniuerſalem ſcripſit Iſabellam de Gay eius filiam.

Dicto Ioanne vita functo orta controuerſia in partibus ſuper validitate dictæ promiſſionis de inſtituendo hæredem fuit per Auditntem Legationis Auenionen. lata ſententia ſuper validitate eiuſdem promiſſionis eaque fuit in gradu appellationis confirmata per R. P. D. Vaium, tunc Auditorem Eminentiſſimi Cardinalis Legati. Cauſa poſtmodum mihi commiſſa. Dubitaui hodie an dicta promiſſio de inſtituendo hæredem contemplatione certi matrimonij eſſet valida, & irreuocabilis, & fuit reſolutum donationem fuiſſe inualidam, & potuiſſe reuocari. 1

Moti ex vniuerſalibus ac ex prægnantiſſimis verbis d. donationis ac promiſſionis ibi promiſit facere, & inſtituere d. Thomam de Gay filium ſuum hæredem vniuerſalem in omnibus, & ſingulis ſuis bonis præſentibus, & futuris, mobilibus, & immobilibus in quocumque conſiſtentibus. Quæ verba certe ſunt apta comprehendere omnia bona necnon iura, & actiones d. Ioannis iuxta Text. *in l. bonorum 49 ff. de verb. ſign.* Surd. *conſ.4. n.19.* Guliel. de Bened. *in c. Raynutius, verb cætera bona, n.8. de teſtam.* vbi quod quamuis appellatione bonorum mobilium, ac immobilium non veniant iura, & actiones iuxt. *l. à Diuo Pio, §. in venditione; ff. de re iudic.* Guido Pap. *q.341. in fin. & 499.* tamen quando adeſt dictio vniuerſalis, vt in præſenti, contrarium venit iudicandum, *l.1. § ſi ex fundo, ff. de hæred. inſt.* Grat. *conſ.25. num.2. lib.1.* Menoch. *præſ.54. ſub num. 27. lib.4.* Tiraq. *de retract. lignag. §.1. gloſſ.7. n.20. & ſeqq.* Rot. *deciſ.681. num.9. part.1. rec. & in Albanen. hæreditatis 23. Iunij 1642. coram R. P. D. meo Cerro in fin.* confirmatur 2. Martij 1643. Ioannes Franc. à Ponte *conſ.115. ſub n.7. verſ. per quam dictionem. & num.14. in fin. lib.2.* Seſſ. *deciſ. Aragon.52. n.35. verſ. & appellatione. tom.1.* Seraphin. *deciſ. 384. numero tertio &* 622. 2 3 4

Nil obſtat quod hæc opinio habeat contradictores, ſi vnicum ſignum vniuerſale in ea legatur appoſitum: in quibus terminis ſub ea iura non comprehendi dixerunt, Rol. *conſ.65. num.9. lib.1.* Rom. *conſ.27. n.52.* Menoch. *præſ.129. num.30. & 32. lib.4.* Fontanell. *de pact. nuptial. clauſ.4 gloſ.27. part.2. n.45.* Pereg. *deciſ.141.* Franc. Marc. *deciſ. 128. part.2.* Put. *deciſ.20. l.2. in correct.* Nihilominus in præſenti comprehenſionem eſſe claram dictum fuit attenta contrahentium mente, ac geminatione verborum ibi. Hæredem vniuerſalem vltimum in omnibus & ſingulis; quas binas dictiones omnia comprehendere abſque vlla limitatione fuit indubitanter tentum, *in c. vt circa verb. omnia, & ſingula de elect. in 6.* Iaſ. *in l.1. num.24 ff. de legat.1.* Cent. *conſ.14. num.15.* Oſaſch. *deciſ.90. num.6.* eodemque modo comprehenſionem intelligi, ac ſi dictum fuiſſet in omnibus, & per omnia Cened. *ſingul.72. num.3.* Barboſ. *clauſ.46. n.14.* cum geminatio præfatarum dictionum vniuerſalium denotet mentem promittentis fuiſſe comprehendi etiam iura, & actiones, vt in propriis terminis Ioannes Franc. à Pont. *d. conſ.115. num.7. verſ. nam cum præcedant, l.2.* Menoch. *præſ. 54. ſub n.27. verſ.* 5 6

verſ. vel dono, *l.*4. quando autem concurrit mens Promittentis appellatione bonorum iura ſemper venire tradunt Gutierr. *de iuram.confirm. part.*1.*cap.*31.*n.*20. Fontanell. *de pact. nupt.clauſ.*4.*gloſ.*11.*p.*2.*num.*49.

8 Minus aduerſantur verba illa adiecta in inſtitutione ibi, in quocumque conſiſtentibus, & conſiſtentibus, & conſiſtere valentibus, quæ videntur reſtringere promiſſionem ad bona extantia in certo loco, & ſecludere comprehenſionem iurium, & actionum, quæ certo in loco non recipiunt circumſcriptionem, *l. Caius* 86. *in princ. ff. de leg.*2. Peguer. *in terminis donationis deciſ.*141.*ſub num.*3. Fontanell. *de pact.nupt. d. gloſſ.*21.*num.*45.nam aduertebant D. Io. Franc. à Pont.*d conſ.*115. *num.*8. apertis verbis dicere quod dicta verba non officiunt. quando ex verbis geminatis vniuerſalibus, vt in præſenti, comprehenſio Iurium, & actionum certè reſultat,

10 Aug. Bero.*conſ.*44.*num.*15.*&* 16.*lib.*2. Sed quicquid ſit de hoc ceſſat in præſenti omnis ſcrupulus, dum dictum pactum de donando non loquitur de bonis vbicumque exiſtentibus ſiue ſituatis prout *in caſu d. dec. Peguer.*141. Sed benè in quocumque conſiſtentibus iuri. d. Thomæ *num.*1. Magnam autem eſſe differentiam inter vtrumque caſum, cum verbum exiſtere, & verbum vbicumque locum deſignet text. *in l.*1. *ff. ſolut. matrim.* Vulpell. *de propoſit. & aduerſ. dict. vbi verſ. vbicumque pag.*126. Barboſ. *de dict. dict.*413.*n.*1.verbum autem (*quocumque*) & verbum (*conſiſtere*) vniuerſalius eſt aptum denotare etiam materiam, ac rem loco non circumſcriptam, ac modum exiſtendi, vt per Vulpell. *de propoſit. & aduerſ. dict. quòmodo ſub num.*1 *verb. quocumque*, nempe in quacumque ſpecie conſiſtunt, & ſic etiam in iuribus & actionibus.

11 Minus obſtat quod valeat ſuſtineri d. pactum ad reſeruationem vſusfructus cum facultas teſtandi fuerit conſeruata in illis fructibus reſeruatis, Caſtill.*contr iur lib.*4.*cap.*53 *num.*17. *ſeq.* Surd.*conſ.*450.*num.*54. Rot coram me *in Romana donationis* 17. *De-*

12 *cembris* 1644. Nam ceſſat obiectum ex facto, dum reſeruatio vſusfructus adiecta legitur primæ parti, videlicet donationi medietatis bonorum, de qua hic non agitur, at verò in promiſſione inſtituendi hæredem, de qua eſt quæſtio nulla legitur reſeruatio vſusfructus, ſed benè talis promiſſio comprehendit omnia bona quæ d. Ioannes de Gay promittens habebit in futurum tempore obitus, inde dicitur continere fructus in parte donationis reſeruatos, Ioan. Franc à Pont.*d.conſ.*115.*num.*13.*lib.*2.

13 Quibus ſtantibus fuit animaduerſum promiſſionem præfatam non ſuſtineri, & eſſe manifeſtè inualidam, quia per eam remanſit ſublata facultas teſtandi d. Ioanni de Gay, imò fuit inductum votum captandæ mortis à quo multum iura abhorrent, vt ſunt text. *expreſſi in l. cum donationes* ibi. *Nec adimplendum promiſſum hereditatis propria pollicitatione quiſquam aſtringitur*, *C. de tranſact. l. ſtipulatio hoc modo concepta* 61. *ff. de verb. obligat. l. fin. C. de pact.* latiſſimè Vaſq. *de ſucceſ.lib.*2.§ 18. *num.*191. *&* 192. Peregr. *de fideic. art.*51. *num.*26 Bart. *de ſucceſ. lib.*2. *de inſt.*1. *circa pact. de hered. inſtit. num.*1. *&* 2. vel

14 ad minus fuit reuocabilis, vt euenit, cum ille aſſenſus d. Ioannis promiſſoris habeat tacitam conditionem, quatenus vſque ad obitum perſeueret in eadem voluntate ad text. *in d. l. final.* vbi notant omnes DD. *C. de pact.* Bart. *in l. ſtipulatio hoc modo concepta*, *num.*4. *ff. de verb. obligat.* Bald. *in c. ad noſtram el* 2. *num.*7. *de iur.* Gron gn. *conſ.*14. *num.*9. *lib.*2. Molfeſ. *conſ.*38. *num.*18. *ſtatuto*, Gomez *ad l. Tauri* 22. *num.*31. Molin. *de Primogen. l.*2. *cap.* 3. *num.*4. Rot. *in Romana donationis* 16. *Martij* 1643. *coram R.P.D. meo Bichio.*

Quamuis interuenerit iuramentum cum illud non valideт acta contra bonos mores ex Theoric. Bart. *in l. fin. in prima lect. num.*9. *C. de pact.* Theſaur. iun. *q.*29. *num.*4 *lib.*2. Cyriac. *contrөu.*88. *numer.*16. Mantic. *de tacit. lib.*12. *tit.*34 *num.*14. & de veriori, & magis communi Rot. *in Aſculana bonorum* 13. *Iunij* 1618. *coram bon. mem. Sacrato relatum* per Grat.*diſcept.*691.*n.*14.*& ſeqq.* 15

Vlterius fuit animaduerſum quod licet contra prohibitionem iuris ciuilis non negetur poſſe valere huiuſmodi prohibitionem ſtante iuramento, in præſenti autem caſu eſſet contra legem naturæ, quia ſi locum ſibi vindicaret d. pactum de inſtituendo hæredem in omnibus ſupradictis bona auferret legitimam filiæ iure naturali debitam, *c. Raynutius*, *c. Raynaldus de teſtam.* Gottofred. *in l. penult.* §. *fin. littera K. C. de inoffic. teſtam. compilat.* 10. Molina *de primogen. lib.*2. *cap.*1. *à num.*14. *ad num.*17. Caſtill. *controu. lib* 3. *cap.*5. *num.*21. *&* 22. Barboſ *in collect. part.*4 *in c. ius naturale* 6 *diſt.*1. *à num.*23. *ad n.*29. Buratt.*d.*105.*n.*5. 16

Hæcque locum habent licet promiſſio inſtituendi hæredem legatur in capitulis matrimonialibus & ſic fauore certi matrimonij, quia ſemper militat ratio deperditæ facultatis teſtandi, ac inductionis voti captandæ mortis text. *in l. pactum quod dotali* 15. *C. de pact.* vbi Dec. *num.*17. *in* 7. *ampliat.* notat quod pactum huiuſmodi, neque naturalem parit obligationem, & ibidem Salicet *in princ.* vbi Iaſ. *num.*1. *&* 6. Bald. *in l. cum Archimedoram*; *num.*10. *cum ſeqq. C. vt in poſſ. leg.* Grat. *conſ.*25. *numer.*27. *lib.*1. Ioan. Franc. à Pont. *conſ.*16. *n.*2. *lib.*2. Rimin. iun.*conſ.*60.*n.*11. *& ſeqq.* Peregrin. *conſ.*65.*n.*1. *lib.*1. Vaſq. *de ſucceſſ.d.*§ 8.*n.*104. *&* 106.*& ſeqq.* Andreas Fachin. *contr. iuris lib.*5.*c.*87. Tiraq. *de iur. Primogen. quaſt.*6. *numer.*17. Rot. *deciſ.*490. *num* 8. vbi quod diſpoſitio, *l. pactum quod dotali* 15. locum ſibi vendicat ſiue tota hæreditas, ſiue eius quota promiſſa legatur *part.*4. *recent. & in d. Aſculana bonorum coram bon. mem. Sacrato*, relat. per Grat.*d. diſcept.*692. *num.*30. prout in propriis terminis de faciendo filium hæredem tradunt Gabr. *conſ.*137. *num.*5. *lib.*1. Menoch. *conſ.*794. *numer.*4. *&* 7. *& conſ.*1018. *numer.*3. Bellon. Iun. *conſ.*22. *num.*3. vbi fa notabilem eſſe cauſam liberi arbitrij quàm matrimonij *& num.*9. Cyriac. *controu* 88. *num.*10. *& ſeqq.* Mart. *de ſucceſſ. legal. part.*4. *quaſt.*25. *artic.*1. *ſub numer.*2. Fontanell. *de pact. nupt. clauſ.*4. *gloſſ.*9. *part.*4. *numer.*15. quam promiſſionem licet factam in capitulis matrimonialibus eſſe reuocabilem; vt exitus comprobauit dixerunt Theſaur. *quaſt. Forenſ. lib.*2. *queſt.*79. *verſ. aliud*, Molin. *de rit. nupt. lib.*3. *q.*2. *numer.*74. *&* 75. *verſ. his adden.* reuocatam autem cenſeri præfatam diſpoſitionem ſic emanatam, ſtatim atque Progenitor alium ſcripſit hæredem Anchar. *conſ.*404. *num.*3. Menoch. *conſ.*806. *numer.*1. *& ſeqq.* Surd. *conſ.*100. *num.*18. Cyriac. *contr.*351. *numer.*1. Rot. *deciſion.*35. *numer.*1. *&* 3. *part.*6. *recent.* 17 18 19 20 21

Deciſio vero in cauſa Lanſetana donationis 20. Februarij 1641. coram Eminentiſſimo Card. Veroſpio contrarium non decidit, dum in illa tantum diſputabatur, an Donatio eſſet inter viuos, vel cauſa mortis: præſens autem diſputatio tota verſatur in pacto de futura ſucceſſione ac de inſtituendo Thomam de Gay hæredem Vniſorm. inducendo votum captandæ mortis, inde oritur diuerſitas caſuum; 22

nec

Digitized by Google

nec ſuſtinetur pactum controuerſum licet factum
fauore certi matrimonij text. *in l. pactum quod do-*
tali 15. vbi gloſſ. *C. de pact.* Cyriac. *contron.*88. *nu-*
*mer.*11. & 12. Gratiano. *diſcept.* 692. *num.*32. cum
aliis *vbi ſupra*: Vnde d. deciſio Lauretana non appli-
catur.
24 Ponderatum etiam fuit, quod coniuges qui ma-
trimonium contraxerunt ſub præfata promiſſione,
neque ad hæreditatem neque ad intereſſe agere va-
lent, cum cenſeatur eos ſenſiſſe etiam à principio,
quod illa promiſſio inſtituendi hæredem, in tan-
tum valeret, in quantum Promiſſor in eadem vo-
luntate permaneret vſque ad obitum, *l. fin. C. de*
pact. ibi & in ea vſque ad extremum vitæ ſuæ ſpatium
25 *perſeuerauerit, &c.* Veniique imputandum coniugi-
bus ſi non conſuluere illam promiſſionem irreuo-
cabilem reddere, nec adhibuerunt illam diligen-
tiam, quam adhibere tenebantur Cagnol. *in l. exi-*
*gere dotem num.*5. *ff. de re iudic.* Alciat. *in l. licet nu-*
*mer.*6. & 7. *C. de pact.* & in propriis terminis, Bald.
*in l. cum Archimedoram, num.*12. *in fin. C. vt in poſſ.*
leg. Ibi reprobat contrariam ſententiam, atque ſtul-
tum fuiſſe qui ſic contraxit. Cyriac. *contron.*88. *nu-*
*mer.*13. & 14. Gomez *ad l. Tauri* 22. *num.*21. *in fin.*
26 *verſ. ex quo collige* Theſ. iun. *quæſt.*79. *num.*10. Vbi
ponderat quod ſi iſtud intereſſet debitum omnes
contractus, quos leges annullant, & in quibus
promiſſio eſt ſubſecuta per hanc rationem ſuſtine-
27 rentur *lib.*2. Peregrin. *dec. Patau.*50. *num.*6. inde-
que fuit reiecta diſtinctio inter contractum, ex cau-
ſa onerosa vel lucratiua adducta per Menoch. *conſ.*
1136. *num.*8. Gabr. *conſ.*137. *num.*2. *lib.*1. Grat. *di-*
ſcept 692. *n.*44.
28 Demum non obſtat conſuetudo Prouinciæ Occi-
tanæ, in qua talis promiſſio facta legitur, & totius
Galliæ, iuxta quàm ſuſtineri huiuſmodi pacta te-
ſtatur Franc. Marcian *deciſ.*132. *num.*8. *part.*2. Add.
ad Papon. *lib.*2. *tit.*3. *Arreſt.*2. *verſ. eo quod in Fran-*
29 *cia*, Griuell. *deciſ. Dolan.* 147. *num.*1. & 2. Quia
quicquid ſit de validitate huius conſuetudinis
quàm non valere dixit Bald. *in d. l. cum Archimedo-*
*ram, num.*12. *in fin.* & ibi Add. *littera A. C. vt in*
poſſ. legat. cap. deteſtanda, C. de conceſſ. præbend. in 6.
30 Cald. *conſ.*42. aliàs 4. *de conſuetud.* Sat eſt reſpondere
cum Theſ. *deciſ.*225. *num.*13. *verſ. ſed reſtringerem,*
quod in vim conſuetudinis valeat fortè promiſſio,
ſed adhuc ſit reuocabilis per d. Ioannem, iuxta text.
in l. fin. C. de pact. & *in l. cum donationes, C. de tran-*
ſact. & in his terminis Boer. *deciſ.*204. *num.*14. *circa*
fin. verſ. & *hoc probant,* & *ſeqq.* vbi adducit Concor-
dan. Molin. *de primogen. quæſt.*81. *num.*8. Mart. *de*
*ſucceſſ. leg. part.*4. *quæſt.*25. *num* 4. 6. & 7. Molin.
31 *de rit. nupt. lib.*3. *quæſt.*2. *num.*41. & 53. vltra quod
talis conſuetudo non probatur in loco & Prouin-
cia Auenionen. de qua eſt Promiſſor & in qua Pro-
uincia bona ſituata reperiuntur, vt debet. Dec. *conſ.*
225. *numer.*6. *verſ. non obſtat*, Peregr. *de fid. art.*51.
32 *num.*35. *Pedem. deciſ.*100. *num.*47. *verſ.* & *dato quod*
conſtaret. Nec ſufficit quod locus contractus eſſet
ſub Prouincia Occitana, in qua talis conſuetudo
forſan viget. Quia locus contractus attenditur tan-
tum quoad ſolemnitates in contractu adhibendas
Cancer. *var. reſol. lib.*1. *cap.*10. *ſub num.*21. Rot. *in Ro-*
mana ſeu Peruſina cenſus 12. *Decembris* 1644. *coram*
R. P. D. meo Bichio.
33 Vltra quod nec talis conſuetudo vti contra bo-
nos mores, & contra leges, & quæ inducit votum
captandæ mortis eſſet extendenda ad hæc bona exi-
ſtentia extra Prouinciam, in qua talis conſuetudo
non viget Guid. ad conſuetud. Meſſan. *in præf. n.*33.
& 34. Menoch. *conſ.*401. *n.*25. & *conſ.*86. *n.*23.
Quibus ſtantibus Domini dicebant talem pro- 34
miſſionem per præfatum Ioannem potuiſſe reuoca-
ri, prout fuit reuocata ex quo quæcumque diſpoſi-
tio per modum vltimæ voluntatis, prout fuit con-
trouerſa non effectum ſortiatur niſi mortuo teſtato-
re, *l.*4. *ff. de adm.* & *tranſmitten. leg. l. vltima, § penult.*
C. de pact. ibi ſi donec vixerit permanſerit in eadem vo-
luntate, Bald. *conſ.*458. *Titius habens, lib.*5. idcirco ea
fuit vſque ad vltimum eius vitæ Spiritum reuocabi-
lis, prout omnia teſtamenta ex ſupradictis.

Et ita altera tantum, &c.

Romana Vineæ.

Mercurij 14. Mart. 1646.

Argumentum ex Deciſ.

1 *Emphyteuta probare debet adimplementum pacti in contractu emphyteuſi appoſiti.*
2 *Quo non probato intrat caducitas.*
3 *Dum tamen interpellatio præceſſerit, nec elapſus biennij ſufficit.*
4 *Dies interpellat pro homine ad alios effectus: non tamen ad hoc vt pœna committatur.*
5 *Citatio perſonalis requiritur eius, qui non probatur abſens.*
6 *Citatio per edictum eſt ſubſidiaria, ad quam non deuenitur, niſi abſentia probata.*
7 *Citatio ad vnum actum non ſupplet defectum citationis ad alium.*
8 *In materia præiudiciali requiritur certa, & indubitata ſcientia.*
9 *Præcipitantia cauſat nullitatem.*
10 *Pœna caducitatis non incurritur abſque dolo.*
11 *Creditor tenetur accipere ſolutionem arbitrio boni viri, & ſic in duriorem cauſam credit, vel eligere debet præſente debitore.*
12 *Solutio facta ab emphyteuta cedit in cauſam canonum debitorum tanquam duriorem.*
13 *Ignorantia, & qualibet cauſa iniuſta erronea, & irrationabilis excuſat à caducitate.*
14 *Productio, & confeſſio facta ad vnum effectum, non præiudicat ad alium.*
15 *Quando reſolutio inueſtituræ eſt dubia, non eſt deneganda manutentio.*
16 *Exceptio requirens altiorem indaginem ad petitorium reijcitur, nec admittitur in ſummariſſimo.*
17 *Spoliatus non eſt reintegrandus, ſi aliqua fuerint facta melioramenta in re ſpoliata.*
18 *Debet tamen hoc caſu doceri de ſtatu antecedenti.*
19 *Et ſi fuerint facta lite pendente, & ſit mala fide nulla de eis habetur ratio.*

DECISIO CCLXXXIII.

PLACVERVNT DD. fundamenta deciſionis in hac cauſa coram me emanatæ ſub die 28. Aprilis 1645. in qua fuit conceſſa manutentio Vineæ cõtrouerſæ Antonio Giano tam vigore clauſulæ conſtituti appoſitæ in inſtrumento emphyteuſis, quam ex nullo, & iniuſto mandato de aſſociando reportato à Capitulo & Canonicis S. Mariæ in via lata proprietariis ob prætenſam deuolutionem, non inde apto priuare d. Gianum ſua poſſeſſione ex latè cumulatis in eadem deciſ.

Nec

1 Nec obſtare dictum fuit quod præfatus Antonius
Giaous promiſerit excaſſare vineam eliciendo pro-
miſſionem ex antecedenti conceſſione facta Domi-
nico Citrio cuius vigore fuiſſe per explicitam rela-
tioneḿ ad eum repetitum onus in ſequenti ad eius
fauorem factæ, quo circa negari non poſſe, quin ad
præfatum Antonium ſpectet probare adimplemen-
tum eiuſdem pacti de excaſſanda vinea prout
2 in propriis terminis, Cyriac. *contron.* 266. *num.* 1. qua
excaſſatione non probata intrare caducitatem ob
pacta non ſeruata, cum iniunctione deuolutionis,
tradunt text. *in cap.* 1. *§. Sed non alia, tit. qua fuit prima
cauſa amitt. benef.* Corbul. *de cauſ. priuat. in obſeruant.
pact. num.* 1. cum aliis relatis per Cyriac. *contron.* 266.
num. 5. *&* 6.

3 Nam dicebant DD. adhuc ſubſiſtere reſponſio-
nem datam *in dicta deciſ.* 28. *Aprilis, §. Iniuſtitia* quod
debuiſſet præcedere interpellatio ad adimplendum
ad hoc, vt in pœnam caducitatis incurreretur, cum
nec lapſus biennij ſufficiat vltra quod excaſſatio d.
4 Vineæ fuit promiſſa, ex quo licet dies pro homine
interpellet ad alios effectus videlicet ad hoc, vt de-
bitor propter moram teneatur ad vſuras ad intereſ-
ſe, ſiue de interitu, vt notant Doct. *in l. quod te, ff. ſi
cert. pet.* non tamen, vt pœna ſtipulata committatur,
Bart. *in l. ſi ita ſtipulatus, num.* 54. *ff. de verb. oblig.* Me-
noch. *conſ.* 131. *num.* 6. Cephal. *conſ.* 497. *n.* 8. Gratian.
diſcept. 523. *num.* 26. *&* 27. Hect. Capic. Latro *dec.* 59.
n. 23. & optime declarauit Rot. *in Bonon. legati* 8. *Iu-
nij* 1643. *coram R. P. D. Bichio, §. quia hac.*

5 Minus releuare dictum fuit edictum ſiue genera-
lis citatio facta initio iudicij aſſociationis, tum quia
veniebat prius iuſtificanda abſentia eiuſdem Giani
citati, qua non probata deſiderabatur citatio per-
ſonalis. Rip. *in l. quod te, ff. ſi cert. pet.* Gratian. *di-
ſcept.* 708. *num.* 8. *&* 9 *&* 715. *n.* 15 Rot. *in Romana
fructuum, & intereſſe* 10. *Decembris* 1614. *coram
S. D. N.* quæ eſt *deciſ.* 7. *n.* 5. *&* 6. Zacch. *de ſoc. offic.*
6 Cum hic proceſſus per edictum ſit ſubſidiarius ad
quem non debet deueniri, niſi probata abſentia.
Ægid. Bellam. *deciſ.* 115. Rot. *part.* 3. *recent. dec.* 365.
7 *n.* 5. Doctores autem in contrarium adducti lo-
quuntur in terminis obligationis Cameralis pro eius
executione, non autem in terminis incurſus pœnæ,
in quo caſu verſamur; tum etiam quia ea citatio non
emanauit ad adimplendum, ſed ad docendum ſe
adimpleuiſſe: Vnde ſupponit iam moram fuiſſe in-
curſam, & exinde pœnam, quæ tamen ex ſupradicta
interpellatio eum non præceſſiſſet, non fuerat in-
curſa, nec citatio ad vnum actum ſupplet defectum
citationis ad alium, Bart. *in l. aut qui aliter in princ.
ff. quod vi, aut clam*, idem Bart. *ſing* 22. Dec. *conſ.* 449.
n. 1. *&* 2. Carpan. *ad ſtat. Mediolan. cap.* 1 *n.* 128.

8 Ponderatum etiam fuit præfatum edictum fuiſſe
affixum, ſub die 3. Dec. 1639. cum termino ad com-
parendum ad primam diem Iuridicam, & die 3. eiuſ-
dem menſis legi repetitam acceptationé deuolutio-
nis, & relaxatum mandatum de aſſociando præce-
dente tantum ſpatio vnius diei inter affixionem edi-
cti, & relaxationem mandati, ex qua breuitate tem-
poris, non potuit certè prouenire ſcientia acceptæ
deuolutionis ad Gianum abſentem in Eluctiis, eſt
tamen indubitatum, quod in materia præiudiciali,
in qua verſamur requirebitur certa & indubitata
9 ſcientia, Rot. *deciſ.* 130. *n.* 26 *part.* 6. *recent.* Inde ori-
tur etiam præcipitantia, quæ cauſat nullitatem,
Bart. *in l. prolatam, n.* 10. ibi Bald. *num.* 17. *C. de ſent.*
Rot. *coram me in Oritana beneficij* 19 *Ianuarij* 1643.
10 præſertim in d. Antonio dolus non interuenerit, ſine
quo non incurritur in pœnam caducitatis, Decian.
reſp. 9. *n.* 27. *vol.* 2. *in Fauentina bonorum* 15. *Iun.* 1637.
coram bon. mem Motman. part. 2 *rec. deciſ.* 230. *n.* 70

Prout pariter ſubſiſtere iniuſtitiam mandati de 11
aſſociādo dictum fuit deſumptum ex eo, quod illud
nititur deuolutioni ob non ſolutioné Canonum per
biennium, & tamen ex ipſiſmet partitis librorum
Capituli S. Mariæ in Via lata apparet, quod relatia
in cauſam Canonum omnibus ſolutionibus factis à
præfato Giano, nulla adeſt mora ſoluendi per bien-
nium iuncta etiam recepta ſcut. 27. Reuerendiſſi-
mi Epiſcopi Maceraten. tunc Canonici d. Eccleſiæ,
quibus omnibus ſimul in dictam cauſam Canonum
coaceruatis, prout debet clarè conſtat dictum Gia-
num vix remanſiſſe debitorem vnius anni; Vnde
excluditur prætenſa deuolutio ob non ſolutionem
Canonum per biennium. Nec releuat quod d. Ca-
pitulum aliquas ſolutiones adnotauerit ad compu-
tum expenſarum factarum, & valuerit adnotare
eo quod Gianus debitor ſoluens, non declarauerit
in quam cauſam ſoluerit, quo caſu Canonici Credi-
tores eligere valuere, & declarare cauſam, in quam
recepere, ſed fuit animaduerſum, quod cum etiam
d. Capitulo creditori committatur talis electio arbi-
trio boni viri, & ſic tenebatur eligere cauſam du-
riorem, & electionem facere præſente d. Giano de-
bitore. Optimè Grat, *diſcept.* 224. *n.* 9. *&* 10. vbi alle- 12
gat Concordantes: indeque ſolutiones debebant ce-
dere in cauſam Canonum tanquam cauſam durio-
rem ad effugiendam pœnam caducitatis, Rot. *dec.* 92. 13
n. 1. *part.* 2. *diuerſ. & deciſ.* 645. *n.* 1. *part.* 2. *recent.* alio-
quin excuſabitur à Mora ſaltem propter ignoran-
tiam, cum credere potuerint pecunias ſolutas ceſ-
ſiſſe in cauſam canonum, quæ ignorantia prout
quælibet alia cauſa etiam iniuſta erronea, & irra-
tionabilis excuſat à caducitate. Rot. *in Romana de-
uolutionis domus* 20. *Nouembris* 1641. *coram bon. mem.
Merlino, §. nec obſtat*, cum aliis *in d. deciſ.* 28. *Aprilis
hodie confirmata, §. penult.*

Minus obſtat, quod idem Gianus debitor extra- 14
hendo partitas è libris capitularibus, eaſque produ-
cendo videatur, eaſdem partitas prout iacent, ratifi-
caſſe, nam ſat eſt reſpondere quod produxerit ad
alium effectum, nempe ad docendum ſe ſoluiſſe im-
pugnari, quod ſolutiones eſſet ponendæ ad compu-
tum expenſarum, quo fit vt intret receptiſſima con-
cluſio, quod productio ſicut cófeſſio facta ad vnum
effectum non præiudicat ad alium prout de produ-
ctione. Seraph. *deciſ.* 337. *n.* 5. Rot. *dec.* 225. *n.* 9. *&* 10.
part. 5. *recent. & in Romana cenſus ſeu depoſiti* 21. *Iunij*
1641. *coram R. D. meo Decano*, & de confeſſione Rot.
poſt Cenc. *de cenſib. deciſ.* 148. *n.* 14.

Nec etiam obſtat, quod fuerit reſoluta inueſtitura 15
ob impoſitionem alterius cenſus vltra cenſum ſcut.
200. iuxta pactum reſolutiuum ibidem appoſitum;
nam difficultas ceſſat ex facto, dum pactum legitur
conceptum in caſu, in quem cenſus ſit legitimè im-
poſitus, & pro valido fuerit per iudicem compe-
tentem declaratum, antequam enim huiuſmodi de-
claratio emanauerit certè reſolutio inueſtituræ ve-
nit reputanda dubia, nec inde illius prætextu poteſt
interim retardari manutentio d. Antonio Giano,
Rot. *deciſ.* 215. *n.* 34. poſt Modern. Peruſin. *de manut.
& in Romana ſubcollectoria* 17. *Martij* 1645. *coram R.
P. D. meo Bichio*, quia talis exceptio requirit altio- 16
rem indaginem propterea ad petitorium venit reii-
cienda, nec venit admittenda in hoc ſummariſſimo
iudicio manutentionis, Gabr. *conſ.* 51. *num.* 13. *&* 14.
vol. 1. poſt Modern. Peruſin. *de manut. deciſ.* 141. *n.* 7.
& 183. *n.* 4. *& in Romana domus* 27. *Ianuarij* 1540. *co-
ram Emin. Card. Hieronymo Veroſpio.*

Vltimo

Vltimo non obſtat exceptio mellotamentorum, nam fuit teſponſum, quod de illis non fuit doctum coram A. C. quodque illorum vigore, quamuis non detur ſpoliato reintegratio, ſi fuerunt liquidata ſaltem in genere, Butar. *deciſ.* 169. *num.* 11. ta-
18 lem autem liquidationem deficere in hoc caſu, dum non fuit doctum de ſtatu anteeedenti, prout ad hunc effectum requiritur, Curt. iun. *conſil.* 165. *num.*20. Seraph. *deciſ.*952. *num.*3. & *deciſ.*1453. *n.*5.
19 Buratt. *deciſ.*834 *num.*11. In omnem euentum, quatenus de illis aliquando conſtaret eum ferè omnia facta fuerint mala fide lite pendente poſt motum iudicium, non venit propterea de illis aliqua habenda ratio, *l. Domum, C. de rei vendic. l ſed etſi* 25. *§. ſi ante litem, ff. de petit. hæred.* Rot. *part.* 7. *recent. deciſ.*130. *num.*18. & fuit reſolutum *in Romana melioramentorum* 5. *Iunij* 1632. *coram Reuerendiſſ. D. meo Decano.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana Cenſuum.

Veneris 16. Martij 1646.

ARGVMENTVM.

Executio pro aliquo debito facta, ſi exceſſiua ſit eſt nulla, & quomodo probetur exceſſus, & quando deliberatio rei debitoris pro debito facta eſt iniuſta, ad quid agat debitor.

SVMMARIVM.

1 *Fideiuſſor, & principalis inſolidum obligantur, & quando alterius ex obligatis eſt negotium, alter eſt principalis, & alter vt fideiuſſor obligatur. & num.*5.
2 *Mandatum executiuum, quod eſt exceſſiuum eſt, reuocatur, & ſubhaſtatio declaratur nulla.*
3 *Executio licet in modico exceſſiua reputatur in totum nulla.*
4 *Ceſſio iurium non exiſtentium nulla.*
6 *Omnes fideiuſſores obligantur inſolidum.*
7 *Obligatio Cameralis impedit beneficium excuſſionis.*
8 *Ceſſio bonorum iudicialis non admittitur, niſi conſtet de inopia cedentis.*
9 *Aſſerens detracta ſolutione debitorum, nihil截 ſupereſſe confitetur, non eſſe ſoluendo.*
10 *Ex quibus probetur aliquem non eſſe ſoluendo.*
11 *Qui obligatus eſt cum aliis partem ſuam ab aliis obligatis exigere nequit. & n.*12.
13 *Quibus probetur exceſſus executionis.*
14 *Quando deliberatio rei in executionem capta non eſt iniuſta debitor, non poteſt agere aduerſus emptorem ad rem deliberatam, ſed tantum ad pretium.*
15 *Creditor emens rem deliberatam, & computans ſuum creditum pro pretio, venit tanquam creditor, non tanquam emptor.*
16 *Solutione debiti extinguitur ius creditoris, nec reuiuiſcit.*
17 *Reuiuiſcit tamen cum res ei adiudicata pro credito fuerit euicta.*
18 *Pacta verbis contraria magis attenduntur, quam verba.*
19 *Licitatio facta à creditore tanquam à tertio, vel per tertij perſonam interpoſitam iudicanda eſt, ac ſi nomine creditoris facta fuiſſet ſimulatione ſublata.*
20 *Expenſæ litis iniuſtæ reficiendæ ſunt ab iniuſto litigatore.*
21 *In obligatione facta in forma Cameræ veniunt damna, & intereſſe.*
22 *Loco damnorum ſuccedit res principalis.*
23 *Quando deliberatio fit viliſſimo pretio enormiſſima videtur læſio, & dolus & fraus patet.*
24 *Obligatus tenetur ſoluere partes coobligatorum inopum.*
25 *Mala fides nocet hæredi.*
26 *Cognatus præſumitur ſcire cognati ſui bona.*
27 *Quando deliberatio eſt iniuſta officium iudicis ſufficit ad fauorem debitoris, licet rigor iuris deficeret.*
28 *Officio iudicis, & bona fidei conuenit rem ipſam præſtari.*

DECISIO CCLXXXIV.

FVIT hodie reſolutum ſententiam R.P.D. mei Celſi confirmatoriam alterius ſententiæ Eminentiſſ. D. Cardinalis Cecchini, eſſe confirmandam tanquam validam, & iuſtam, dum in ea declaratum legitur exceſſiuum mandatum ab A. C. relaxatum pro ſcut. 1456. ex cauſa fructuum cenſus ſcut. 1300. ad fauorem Coſmi Iacomelli hæredis Fælicis de Ameticis contra DD. Iacobum Alberinum, & Antonium de Drago hæredes Tyberij de Cythera obligati in eodem cenſu aliàs impoſito ad fauorem Hortenſij Vitelleſchi, poſtea del 1615. ceſſo d. Felici, qui cenſus fuit impoſitus pro ſeruitio affictus Rocchæ Prioris conductus del 1573. ab eodem Tyberio de Cythera, Vincentio de Amicis, & Albetio Palcario. 1

Exceſſus præfati mandati A. C. eliciebatur in præſenti potiſſimum ex Apocha confecta de anno 1577. in qua declaratum legitur, quod quatuor fratres de Americis nempe Vincentius Petrus, Americus, & Felix remanerent obligati ad ſolutionem medietatis ſcut. 2470. caſu quo Albertus Palcarius alter ex affictuariis d. Caſtri, quique d. ſummam in ſe accollauerat defeciſſet in ſolutione, prout euenit ob illius decoctionem, pro alia verò medietate teneretur ad ſolutionem Virginia Mater, & tutrix filiorum Tyberij de Cythera; quia pariter fuerat Affictuarius, vt denotant verba illa Apochæ, ibi: *Si dichiara che ſe per qualſiuoglia accidente M. Alberto nō pagaſſe detti ſcudi* 2470. *che Mad. Virginia ſia tenuta pagarne la mità, e l'altra mità M. Pietro, e fratelli eſſendo, che tutti li debiti ſi ſon fatti per il fitto di Rocca Priora, e particolarmente nelli doi ſudetti cenſi di ſcudi* 2300. *foſſero, e ſiano obligati l'heredi di M. Tiberio ſopradetto, & M. Pietro, & fratelli inſolido.* Inde Iacomellus hæres dicti Felicis tanquam ceſſionarius dicti cenſus ſcut. 1300. egit contra hæredes Tyberij de Cythera pro tota ſumma dd. fructuum cenſus reſultat ineuitabilis exceſſus, dum illi ſolum competebat actio pro medietate contra præfatos de Cythera, iuxta tenorem d. Apochæ cum reſpectu alterius medietatis eſſet debitum proprium eiuſdem Felicis ob fideiuſſionem factam d. Vincentio fratri ſimul cum aliis fratribus. Propterea etiam Felix remanſit obligatus inſolidum, Ronchegall. *in l. eadem num.*59. *ff. de duob. reis*, Crauett. *conſ.*91. *num.*11. *verſ. ſolum ſupereſt*, Corn. *conſ.*316. *num.*3. *lib.*3. Olaſch. *deciſ.*44. *num.*16. Coccin *deciſ.*77. *num.*2. 2

Quocirca mandatum ab A.C. relaxatum, & executum pro ſumma exceſſiua ratione exceſſus bene

fuit

fuit per præfatam ſententiã reuocatum cum conceſ-
ſione reintegrationis Alberino debitori ad domum
nulliter, & iniuſtè ſubhaſtatam cum omnibus inde
ſequutis, iuxta theoricam Bart. *in l ſi non ſortem, §. ſi*
centum, vbi communiter DD. *ff. de condit. indebit.* Af-
flict. *dec. 218. n. 3. & 4.* Rot. *part. 1. recent. dec. 359. n. 8.*
& part. 2. dec. 630. n. 3. Buratt. *dec. 91. n. 2.* vbi Addent.
n. 4. adducit concordantes *in Romana ſpolij coram Iuſto*
impreſſ. penes Marcheſ. part. 1. fol. 1248. n. 2. Greg. XV.
deciſ. 198. numer. 1. & 485. numero 4. Duran. *deciſ.*
3 *18. n. 2. & in Ariminen. Molendini 1. Iulij 1640. co-*
ram R. P. D. meo Bichio. ex quo quæcumque exceſſi-
ua executio licet in modico in totum reputatur nul-
la ob illius indiuiduitatem, Curt. Iun. *in d. l. ſi non*
ſortem, §. ſi centum, n. 2. ibi Iaſon. *n. 1. ff. de condit. in-*
4 *debit.* Put. *dec. 315. num. 2. lib. 1. in correct. & in recent.*
deciſ. 630. n. 3. part. 2. Greg. & Duran. vbi proximè,
ita & taliter, vt ceſſio iurium cenſus fuerit inefficax
pro alia medietate ſpectante ad eundem Felicem,
habentem ceſſionem ad iurium tranſlationem ad
Text. *in l. nulla, C. de ſolut.* Caſtr. *in l. Modeſtinus ſub*
n. 4. verſ. & in nihilum autem, & n. 5. verſ. perſonale, ff. de
5 *ſolut.* Gregor. XV. *deciſ. 68. num. 5.*

Nec fuit in dubium reuocatum quin Vincentius
Americus fuerit ſocius in d. afficłu vnà cum Tibe-
rio de Cythera, ac Paleario: Petrus verò Ameri-
cus, & Felix fideiuſſores dicti Vincentij Fratris,
vt ex verbis dictæ Apochæ in ordine ad extinctio-
nem cenſus, de quo agitur, facti occaſione ſocieta-
tis dicti afficłus, inde ſequitur Vincentium repu-
tandum eſſe principalem, reliquos autem Fratres de
Americis meros fideiuſſores, Iuxta *l. 1. ff. qui ſat. dar.*
cogant. Bart. *in l. reos, ff. de duob. reis*, Rot. *in recent.*
6 *deciſ. 487. num. 1. & 2. part. 5. tom. 2. & part. 6. deciſ.*
41. num. 10. Vnde omnes Fratres de Americis re-
manſerunt, *in ſolidum obligati ex natura fideiuſſionis*,
§. ſi plures inſtit. de fideiuſſor. Maur. *de fideiuſſ. cap. 4.*
num. 19. & 23. Cyriac. *controu. 327. num. 65.* Ber-
7 *taz. clauſul. 39. gloſ. 7. num. 2. verſ. quia*, Rot. *dec. 77.*
num. 2. coram Coccino quapropter venit dicendum
Felicem præfatum tanquam fideiuſſorem remanſiſ-
ſe inſolidum obligatum cum præfatis de Cythera,
ſtatim atque d. Apocham ſubſcripſit, nec valuiſſe
opponere remedium excuſſionis attenta obligatione
Camerali Rot. poſt Zacch. *de oblig. cam. dec. 5. n. 10.*
& deciſ. 69. n. 4. & 118. n. 7. Tomat. *dec. 31. num. 16.*
8 *& dec. 96. n. 18.*

Palearium vnum ex Sociis dicti Afficłus non
potuiſſe perſoluere ob illius decoctionem, non fuit
controuerſum, in cuius deficientiam dictus Felix ſe
obligauit, quæ decoctio admittitur etiam *in deciſ.*
coram Me in hac cauſa emanata 27. Aprilis 1644.
§. ſi verò attendatur, vltra quod conſtat de ceſſio-
ne bonorum iudicialiter ab eodem facta vſque de
anno 1579. ſumm. Iacobi *numero* 8. quod reme-
dium non conceditur niſi conſtet de inopia, An-
gel. *conſ. 61. per totum*, Federic. de Sen. *conſ. 193.*
circa fin. Petrus Gregor. *Syntag. iur. lib. 22. cap. 8. n. 2.*
& per tot. cum aliis per D. Ferdinan. Arias de Meſa
var. reſol. lib. 2. cap. 36. n. 24. Giurb. *deciſ. 41. n. 1.*
9 Petrum verò deceſſiſſe non ſoluendo idem Ia-
comellus Auctor Patrum Oratorij confeſſus fuit,
dum reddendo rationem nomine Felicis hæredis
beneficiati dicti Petri Fratris aſſerit, detracta ſolu-
tione nonnullorum debitorum nil amplius in hæ-
reditate eiuſdem Petri remanſiſſe, Gloſſ. *in lib. 1.*
quam Baldus eſſe menti tenendum ait, *& in leg.*
cum de lege, ff. de probat. Bart. *in l. ſi conſtante, in 1.*
quæſt. num. 7. verſ. & primo diſcutimus, ff ſolut. ma-
trim. & in l. ſcimus, §. licentia num. 1. Cod. de iur.
deliber. Guidop. *deciſ. 142. n. 3.* Adden. ad Roman.
conſ. 276. littera I. verb. Probatio.

Quod autem pariter deceſſerint non ſoluendo 10
tam Vincentius, quàm Americus Fratres, probatum
fuit ex quamplurimis iuribus productis, præſer-
tim mandatis contra ipſos relaxatis, fide execu-
toris quod non inuenerit bona ſuper quibus po-
tuerit fieri executio iuncta deputatione Curatoris
ſuper eorum hæreditatibus iacentibus citato ipſo
Iacomellu ad declarandum an vellet eſſe eorum
hæres, necnon ex teſtibus mox in Rurá examina-
tis hoc benè probantibus, dum aiunt iſtos deceſſiſſe
ante dict. Felicem paupertimos, & non ſoluendo,
quodque dum viuerent latitabant, nec de proprio
viuere valebant, niſi à Felice Fratre aliiſque con-
ſanguineis alimenta neceſſaria ſubminiſtrata fuiſ-
ſent, ex quibus benè hoc probatum remanſit, nec-
non ex publica voce, & fama, Rip. *in leg. ſi*
ventre, §. in bonis num. 7. ff de priuil. cred. Bart.
in leg. ſi conſtante, num. 10. ff. ſolut. matrim. Surd.
conſ. 508. num. 38 Scacc. *de cambiis, §. 2. gloſſ. 5.*
num. 445. in fin. Rot. Ianuen. *deciſ. 168. num. 5.*
cum ſeqq. Rot. poſt Cenc. *tract. de cenſib. deciſ. 85.*
num. 5. quibus concurrentibus remanſit hodie plenè
probata impoſſibilitas ſoluendi præfatorum de
Americis, ac Palearij decoctio.

Indeque Felix, ſiue Iacomellus hæres remanſit 11.
obligatus medietatem dicti cenſus ſoluere de pro-
prio non autem tertiam partem, vnde fuit exceſſi-
ua executio aliter emanata, nec dict. Felix obliga-
tus erga creditorem cenſus inſolidum, vt in d. Apo-
cha, & firmatur *in dec. iam ſalta, §. vltra*, quod va-
lebat agere contra hæredes de Cythera coobligatos,
niſi prius dempta medietate ad eundem Felicem
ſpectante *ad l. vt fideiuſſor, ff. de fideiuſſ. l. cum alter*
11. C. eod. tit. Palad. *rer. quotid. lib. 2. cap. fin. 4 part.*
princ. §. 6. num. 1. cum ſeqq. Henriq. *de fideiuſſ. cap.*
27. part. 3. num. 10. 28. 29. Franch. *dec. 55. num. 1. &*
ſeqq. Rot. *in recent. deciſ. 732. num. 1. part. 2. & 353.*
num. 12. part. 6. Gregor. XV. *deciſ. 190. num. 1.* vbi
Add. *n. 3.* & poſt Cenc. *de cenſib. dec. 178. num. 3. &*
348. num. 18.

Comprobatur etiam exceſſus ex eo quod execu- 12
tio ſuper domo, de qua agitur facta non fuit pro
illa tertia parte crediti Felicis, nempè pro ſcut. 485.
quæ tangebant Petrum, cum mandatum reſpectu
dictæ ſummæ fuiſſet reuocatum de tempore execu-
tionis, & cum vltra iſtam portionem Felix debe-
ret etiam detrahere ſuam virilem portionem, quæ
erat ad minus ſcut. 182. vt in calculo Patrum Ora-
torij, & admittitur etiam in d. deciſione in hac cau-
ſa 27. Aprilis 1644. *§. quapropter dum antiqua* Greg.
XV. *dec. 190. n. 1.* vbi Adden. *n. 3. & in deciſ. 859. n. 1.*
part. 4. diuerſ.

Prædictis omnibus accedit pro augendo exceſſu, 13
quod hæredes de Cythera extinxerunt de anno 1593.
alterum cenſum ſcut. 1000. impoſitum ad fauorem
Iacobi Mathes pro eodem afficłu, *ſumm. Iacobi n. 16.*
qui pariter erat comprehenſus in ſumma ſcutorum
2470. accollata à Paleario ob cuius decoctionem,
ac deficientiam vigore dictæ Apochæ erat pro me-
dietate debitum extinguendum à Felice, ita vt eſſet
facienda excomputatio cum dicto cenſu empto
ab eodem Felice ſcutorum 1300. pro rata, qua
excomputatione facta cum dictis de Cythera Fe-
lix remanebat creditor tantum in ſcut. 300. quo-
rum medietas ad eum ſpectabat, alterius ve-
rò medietatis ſolutio facienda erat per hære-
des dicti Tyberij, cuius pro medietate extat idem
Iacobus, inde rata dicti Iacobi erat tantum ſcu-

cotum 75. ex quibus exceſſus remanſit palpabilis,&
ſic ceſſant deducta circa hoc fundamentum in *d.de-
ciſ.27. Aprilis 1644. coram me.*

14 Quicquid verò ſit de alio motiuo ſiue funda-
mento dictæ deciſionis huius cauſæ 27. *Aprilis* 1644.
in §. primo. vbi quod ſi deliberatio rei in executio-
nem, captæ ex deductis non detegatur iniuſta non
valeat debitor agere ad rem deliberatam contra
Emptorem: ſed tantummodo ad pretium aduerſus
creditorem ad cuius inſtantiam facta fuit deli-
beratio.

15 In præſenti caſu non applicari dictum motiuum
dicebant Domini cum Domus non fuerit delibera-
ta extraneo Emptori, ſed ipſimet Iacomello Credi-
tori, qui licet dixerit ſe offerre vti extraneus: re vera
tamen venit reputandus, ac ſi tanquam merus cre-
ditor obtuliſſet, quia Iacomellus non perſoluit in-
tegrum pretium oblatum, ſed in illud compenſari
voluit proprium ſuum creditum, quod ſignum em-
ptionis denotat titulum creditoris, cum talis excom-
putatio non conueniat extraneo, ſed tantummodo
creditori, vt animaduertit Franc. *deciſ.69. ſub nu-
mer.4. verſ. in quo* Mangil. *de ſubhaſt. quæſt.*125. *ſub
num.3. & quæſt.* 166. *num.6.* & Modern. Peruſ. *eod.*
16 *tract. inſpect.*32. *num.*31. *& ſeqq.* Vlterius in caſum
euictionis aut moleſtiatum ſuper domo deliberata
reſeruauit ſibi regreſſum ad primæua iura, qui vide-
tur repugnans deliberationi factæ vti mero tertio,
ex quo tunc ſolutione fuerunt extincta iura, nec re-
uiuiſcunt re euicta, *l. eleganter vbi gloſſ. ff. de pignor.*
Surd. *conſ.*145. *num.3. & per tot. & deciſ.*51. *num.*4.
*& deciſ.*113. *num.*2. *& ſeqq.* Seſſe *deciſ. Aragon.*133.
17 *n.*10. Maſtrill. *d.*189. *num* 17. Mut. *deciſ.6. num.* 5.
& ſeqq. ſed bene reuiuiſcunt iura: ſi res fuerit adiu-
dicata tanquam mero Creditori, & de hoc fuerit
proteſtatum, Bero. *conſ.*46. *num.* 10. *lib.*1. Lanar. *con-
ſil.*36. *num.*5. Caball. *de euict.* §.4. *num.*40. *& ſeqq.*
cum aliis relatis ab Antonio de Amatis *reſolut.*50.
*num.*10.

18 Quapropter cum ex prædictis Iacomellus vti
creditor licitare voluerit, non eſt curandum quod
obtulerit tanquam tertius, & deliberatio legatur
ipſimet Iacomello tanquam tertio facta, cum ma-
gis veniat inhærendum pactis in contrarium adie-
ctis demonſtrantibus, ac ſuadentibus contrarium,
quam verbis ipſis Rot. *d.*14. *numer.6. & deciſ.*110.
19 *num.2. p.6. recent.* Expreſſio autem facta per Iaco-
mellum quod licitabat tanquam tertius, dum ex
qualitatibus pactorum apparet ſimulatè oppoſita,
non tollit quin iudicandum ſit de deliberatione, ac
ſi tanquam creditori facta fuiſſet: prout in fortiori-
bus terminis de licitatione facta à creditore per in-
terpoſitam perſonam tertij eſt text. *in l. & qui ſub
imagine C. de diſtract. pignor.* Menoch. *præſumpt.*
121. *num.*11. *in fin. lib.*3. Giorb. *deciſ.*105. *num.*13.
Rot. *in Anconitana Prædij* 8. *Ianu* 1642. *coram
R.P.D. meo Bichio.*

20 Quibus ſtantibus venit dicendum Iacomellum
præfatum creditorem iniuſtè licitaſſe, indéque il-
lius hæredes tenentur reficere debitori damna, &
expenſas, in quibus domus deliberata ſuccedit, vt cá-
tant ſententiæ, §. *hac autem inſtit. de pœn. tem. litig.* vbi
21 Aretin. *n.6.* Butrius *in cap. finem litibus. col.*2. extra
de dolo, & contum. hæcque fortius ſtringunt, dum
d. Felix Auctor Iacomelli in d. Apocha anni 1577.
ſe obligauit in forma Cameræ, ſub qua veniunt
damna, & intereſſe, Rot. *deciſ.*197. *num.*5. apud Cenc.
de cenſib. & in Senogallien. cenſus 5. *May* 1627. *coram*
22 Patriarcha Manſanedo; loco verò damnorum ſucce-
dere eamdemmet domum deliberatam tradunt Gal-
leſ. *de oblig. camer. part.3. tit. de vi inſtrum. num.*11.
Rot. *d.*741. *num.*1. *part.*1. *diuerſ. & deciſ.*297. *nu-
mer.*4. apud Cenc. *de cenſib.* Concorrit vlterius quod
deliberatio d. domus facta legitur viliſſimo pretio, 23
ita vt redderet inſpecto pretio ad rationem ferè de-
cem, & octo pro centenario, quo caſu dolus, &
mala fides remaneret ſatis patens ob enormiſſimam
læſionem ad congeſta per Poſth. *de ſubhaſt. inſpect.*
57. *à num.*18. Rot. *part.7. recent. deciſ.3.n.*29.

Ruiſus, quia ex ſubſcriptione d. Apochæ ac ex 24
teſtibus, ac aliis adductis per Iacobum conſtitit
Felicem ſciuiſſe eius fratres non fuiſſe ſoluendo, nec
propterea eum fuiſſe creditorem totius ſummæ pe-
titæ per Iacomellum, cum debuiſſet indubitanter
detrahere portiones præſatorum coobligatorum
cum d. Felice, quas ipſemet Felix ob eorum inopiam
ſoluere tenebatur de proprio, vt probat text. *in l. ve-
rum §. ſi cum tres ff. pro ſoc. gloſſ. in l. ſi creditoris ver-
bo prouidebit circa med. C. de pact. & admittitur in d.
deciſ.*27. *Aprilis* 1644. *coram Me*, ceſſat ratio bonæ
fidei, quæ ſolet ſuſtinere deliberationem factam 25
tertio, & intrat mala fides Felicis, quæ tam ei, quàm
Iacomello hæredi præiudicat, *l. cum hæres ff. de di-
uerſ. & temp. præſcrip. l. cum in plures ff. locat.* Abb.
*in c. ſi diligenti num.*3. & Felin. *num.6. de præſcript.*
Grat. *diſcept.*918. *num.*42. *& in ſubhaſtatione firmat*
Rot. *d.*46. *num.4. in fin.* poſt Mangil. *de ſubhaſt.*
idemque Poſth. *inſpect* 55. *num.*73. & generaliter
in aliis Add. ad Greg. XV. *dec.*249 *n.*6.

Concurrit etiam in eodem Iacomello mala fides 26
cum præſumatur illum ſciuiſſe ſtatum fratrum de
Americis vti illorum nepotem ex ſorore, illoſque
omnes, excepto d. Felice, à quo fuit ſcriptus hæres
deceſſiſſe non ſoluendo, ac Palearij notoriam deco-
ctionem *argum. text. in l.* Octauij §. *vnico ff. vnde
cognati dec. conſ.* 272. *in fin.* Anchar. *conſ.*170. *nu-
mer.*5. Ruin. *conſ.*50. *num.*17. *lib.*1. Surd. *conſ.*252.
*num.*3. & dixit Rot. in Romana ſucceſſionis 6. *Mar-
tij* 1643. coram D. Carillo: iniuncto etiam quod
idem Iacomellus dictam apocham allegauerat in
alia cauſa agitata inter eaſdem partes coram bon.
mem. Merlino in Romana cenſus, ſuper qua extant
deciſiones *part.6. & 7. recent.* Vltra quod cum 27
reipſa deliberatio ſit iniuſta, quamuis talis non
fuerit ex animo iudicis, exuberare debet iudicis of-
ficium ad fauorem debitoris licet rigor iuris defice-
ret Paul. de Caſtr. *conſ.*257. ſub *num.*1. *col.*1. infra
med. verſ. ſicque apparet *lib.*2. *per text. in l. ſi parē
verſ. ſi apertè ff. de inoffic. teſtam. & l. fin. ff. de petit. hæ-
red.* nil autem officio iudicis & bonæ fidei magis 28
conuenit, quam vt res ipſa præſtetur *l. ex empto verſ.
cum enim ff. de act. empt.* præſertim cum poſtquam
Felix acquiſiuit dictum cenſum del 1613. vſque ad
eius obitum ſecutum del 1622. nil petierit ab Al-
berinis.

Et ita reſolutum, &c.

Romana ſeu Vrbeuetana Pecun.

Veneris 16. Martij 1646.

ARGVMENTVM.

Quando ex conſtitutione procuratoris ad adeundam hæreditatem inducatur ipſo facto actio, vel ſuſpendatur vſque ad executionem mandati.

SVMMA

SVMMARIVM.

1 *Conſtitutione ſola procuratoris ad adeundam hæreditatem, aditur hæreditas.*
2 *Niſi voluntas conſtituentis procuratorem ſit differendi aditionem ad tempus aditionis faciendæ à procuratore.*
3 *Eſt facienda differentia inter verba volo adire, & volo eſſe hæres, vt primo caſu non adeatur hæreditas, ſecundo ſic.*
4 *Et quando adeſt incertitudo valoris hæreditatis non adeſt animus adeundi.*
5 *Conſtituiturque tunc procurator ad adeundum.*
6 *Quando procurator noluit adire non cenſetur adita hæreditas.*
7 *Quando voluntas mandantis non eſt determinata ſed dubia per conſtitutionem procuratoris non cenſetur adita hæreditas.*
8 *Ad aditionem requiritur animus certus, & determinatus.*
9 *Ad ſuſpendendum animum adeundi ſola credulitas ſufficit.*
10 *Intra duos menſes inuentarium conficiendum eſt.*
11 *Dictio poſteaquam importat conditionem.*
12 *Pendente conditione non inducitur aditio.*
13 *Aditio hæreditatis oneroſæ eſt præiudicialis.*
14 *Probatio aditionis debet eſſe certa, & concludens.*
15 *Abſtẽſio hæreditatis facta à filio vbicũque valida eſt.*
16 *Licet filius, qui ſe abſtinuit hæreditate poſſit intra triennium adire eam, attamen magis concludentes actus ad eam adeundam ſufficiunt.*
17 *Et ſi poſt abſtenſionem procuratorem conſtituerit ad adeundum, non cenſetur filius recedere ab abſtenſione, niſi procurator adiuerit.*
19 *Aditio cum confectione inuentarij, etiam ſi per procuratorem facta ſit, eſt vera aditio illo modo facta.*
20 *Conſtitutio procuratoris ad exigendum credita, & tollendum debita, cum aditione inducit animum ex tunc conſtitutionis mandati adeundi.*
21 *Qualitas inuentarij non poteſt qualificare aditionem iam factam, ſed ſolum declarare voluntatem adeundi.*
22 *Conditio conficiendi Inuentarij ſuſpenſiua non inducit ſtatim aditionem.*
23 *Non præſumitur quis hæreditatẽ dãnoſam velle adire*
24 *Quia non præſumitur velle ſe oneribus hæreditariis implicari.*
25 *Ex eo quod multo tempore quis nullum actum hæreditarium geſſerit præſumitur non adiuiſſe.*
26 *Aditio hæreditatis eſt actus dubius, & ideo præſumptionibus ſtatur.*

DECISIO CCLXXXV.

1 NOn conſtatc de ſufficienti aditione hæreditatis Lucæ Mazzantis facta, vt prætenditur per Franciſcum filium, fuit hodie reſolutum, licet enim ipſe anno 1631. exiſtens in Curia conſtituerit Procuratorem in Ciuitate Vrbis veteris Dominicũ Saluatorellũ abſentem ad adeundam dictam hæreditatem ſibi delatam, & ex ſolo mandato Procuratæ induci ſoleat aditio, non expectata actuali aditione Procuratoris, cum illud ſupponat in conſtituente deliberatam voluntatem, quæ ſuffragatur, vt hæreditas adita cenſeatur, ſecundum Gloſ. Bart. & alios *in l. per Procuratorem, alias Paulus 90. ff. de acquir. hæred.* Matant. *in l. his poteſt n. 52. ff. eod.* Bald. *conſ. 263. lib. 1.* Camuncul. *deciſ. Bonon. 37. ex n. 1.* Rot. *dec. 353. n. 1.* coram Buratt. *dec. 244. n. 2.* coram Cauallei. *& deciſ. 106. n. 5. 8. & 15. part. 7. recent.* cum aliis alleg. pro parte creditorum.

Nihilominus dixerunt DD. prædictam concluſionem procedere quando quis nullo præcedente 2
actu contrario purè, ac deliberatè conſtituit Procuratorem ad adeundam hæreditatem, in quibus terminis loquuntur Doctores, & deciſiones allegatæ, quæ etiam ponderant enixam voluntatem mandantis ex tunc acceptandi, & adeundi hæreditatem, ſecus verò ſi ex facti circumſtantiis, & verbis contentis in mandato eligi poteſt voluntas Mandantis conferendi ipſammet aditionem in tempus executionis, & ſic actualis aditionis faciendæ per Procuratorem, vt ſentiunt ſcribentes, *in l. actus legitimi 78. ff. de reg. iur.* Bald. *in l. 1. n. 35. C. qui admitt. ad bon poſſ.* Alberic. *ibidem num. 3. in fin.* Maſcard. *de probat. concl. 49. num. 5. verſ. intellige* 2.

In quo caſu nos verſari denotat totus contextus
mandati Procuræ. Et intendens præfatam hæredita- 3
tem acceptare, & adire cum beneficio *l. & inuent. ſed ob loci diſtantiam huic actui perſonaliter vacare non valens ad illam adeundam*, &c. Procuratorem conſtituere deliberauit, &c. indè ſponte conſtituit Procuratorem Dominicum Saluatorellum abſentem, & pro eo in primis quatenus opus ſit, & tempus ſtatutarium ad adeundam hæreditatem elapſum ſit, &c. petendi, & obtinendi reſtitutionem in integrum cum remiſſione cuiuſcũque caducitatis, & alterius cuiuſcunque impedimenti: quo mediante ipſe Franciſcus impediretur, quo dictam hæreditatẽ adiret, & poſtquam d. reſtitutio in integrum obtenta, & omnia obſtacula, ſi quæ ſint remota fuerint voluerſam hæreditatẽ d. Lucæ Patris cum beneficio leg. & inuentarij adeundam inuentariumque conficiendum, &c. fuerunt enim per DD ponderat. Primo illa verba intendens adire, quæ idem certè ſignificant ac ſi dictum eſſet, volens adire, ſicque aditionem non importaot, quamuis ibidem dicatur hæreditatem delatam eſſe ad Franciſcum vel filium prout diſtinguẽdo inter verba volo adire, & volo eſſe hæres tradunt, Bart. *in l. gerit. n. 10. de acquir. hæred.* Iaſ. *in l ſeruus electione, n. 23. & 24. ff. de leg. 1.* Maſcard. *de probat. concl. 41. n. 5. & ſeqq.* Honded. *conſ. 83. n. 4. lib. 1.* Mantic. *de coniect. lib. 12. tit. 11. n. 1. & n. 5. circa med. verſ. nec obſtat cum ſeqq.* Fontanell. *dec. 88. n. 3.*

Secundò conſiderabant DD. quod Franciſcus erat
abſens à Ciuitate Vrbis veteris, vbi debebat conficere 4
inuentarium, & ſic veriſimiliter ignorabat ſtatum hæreditatis, poteratque dubitare de viribus illius, ac conſequenter eius animus reddebatur ſuſpectus, vſque ad executionem Procuratoris, cui per abſentem commiſſum cenſetur, vt hæreditatem adeat, ſi per informationem, vtilem eſſe, vel alias expedire reperetit ſicuti perbellè limitando concluſionem contrariam, Gloſſ. *in d. l. Procuratorem alias Paulus 90. ff. de acquir. hæred. in verb. niſi forte*, Cyn. *in l. 1. C. qui admitti ſub n. 1. verſ. Præterea*, Alberic. *n. 3.* vbi quod tunc propter incertitudinem valoris hæreditatis nolo adire de præſenti, ſed mando Procuratori, vt adeat, quatenus vtilem reperiat, Bald. *ibidem n. 36. in fin.* Dec. *in l. 1. in 2. lectura in 3. notab. C. quum non petens. part.* Franch. *dec. 60. n. 15.* Maſcard. *de probat. concl. 49. n. 5. verſ. intellige ſecundo vſque ad fin.* & pro-
pterea voluit Franciſcus in d. mandato reddere indi- 5
uiduum actum aditionis, & confectionis inuentarij in illis verbis intendens adire cum benef. leg. & inuent. ſed huic actui vacare non valẽs conſtituit Procuratorem, &c. Bart. *in l. gracè, §. illud n. 3. verſ. quod dum eſt indiuiduum, ff. de fideiuſſoribus*, Ruin. *conſ. 109. nume. 27. lib. 4.* Pur. *deciſ. 315. circa fin. lib. 1.* Ideóque cum mandatum nullum habuerit, ex quo 6

Digitized by Google

Procurator conſtitutus exequi recuſauit informatus non expedire Franciſco huiuſmodi hæreditatem adire, vt ipſe atteſtatur, conſequenter nullum in eo fieri poteſt fundamentum vt in puncto mandati de adeundo cum beneficio Inuentarij, tenet Io. Vincent. de Ann. *allegat.61.num.3.*

7 Tertiò fuit animaduerſum quod Franciſcus dubitauit quoque ſe poſſe amplius adire, ex quo ſecuto obitu Patris repudiauerat hæreditatem, & lapſum erat tempus ſtatutum ad conficiendum Inuentarium: ideoque conſtituit Procuratorem ad petendum in primis quatenus requireretur reſtitutionem in integrum ad adeundam hæreditatem cum remiſſione caducitatis, & ad remouenda quæcumque obſtacula, quæ impedirent, quin ipſe adiret, & poſt quam reſtitutio fuerit obtenta, & omnia obſtacula remota vniuerſam hæreditatem cum beneficio Inuentarij adeundi. Vnde clarè patet noluiſſe ex tunc adire eo ipſo, quod dubitauit egere reſtitutione in integrum eique obſtare poſſe alia impedimenta, quotieſcumque enim voluntas mandantis ex tunc non videtur determinata, ſed eſt dubia ſemper excluditur aditio *ad l.heres inſtitutus 32. ff.de acquir.hæred.* Rim. *conſ.172. n.29 lib.3.* Mantic. *de coniect.lib.12.tit.9.n.6.* Theſaur. iun. *quæſt.51.n.5.verſ.tamen, lib.2.* Mieres *de maior. part.4. quæſt.16. n.81.* Fontanell. *d.deciſ.88.n.5.verſ.*

8 *vel aliis verbis & n.7.* requiritur enim ad hunc effectum animus certus, & determinatus: non autem ſuſpenſus, qui potius aditionem excludit, Bart. *in l. gerit n.31. ad fin. verſ. Præterea, ff.de acquir. hæred.* Cæſ. de Graſſ. *deciſ.11. num.4.de teſtam.* Theſaur.iun. *quæſt. forenſ. quæſt.51.lib.2.* Cyriac. *d.controuerſ.244. num 33. & 35.* Fontanell. *d.deciſ.88 num.6.& 7.*

9 Nec facit replicatio quod Franciſcus non egeret aliqua reſtitutione in integrum, & quod illa fuit præſeruata cum clauſula, *quatenus opus ſit, & requiratur*, tum quia ſufficit, quod dubitauerit aut crediderit egere dicta reſtitutione, & remiſſione caducitatis propter præcedentem repudiationem, ac remotionem aliorum impedimentorum obſtantium aditioni, cum in hac materia, quæ tota pendet ab animo ſola credulitas attendatur ad ſuſpendendum animum, *l.pro hærede, §.ſeruus* ibi *aut putauerit ſua*, vbi Gloſ. *verb.pro ſua*, Cyn. *in l.2.verſ. niſi probet, C.de repud.hæreditat.* Anchar. *conſ.252.n.3.* Dec. *conſ.652.*

10 *num.9.* tum etiam quia à die obitus Lucæ Patris 19. Octobris 1628. vſque ad diem mandati 26. Aprilis 1631. effluxerunt duo anni cum dimidio, & ſic lapſum iam erat tempus duorum, ſeu trium menſium præfixum à iure, & conſtitutionibus Apoſtolicis abſentibus ad conficiendum Inuentarium à die obitus Patris, vt in *l.fi.C.de iur.deliber.& in conſt. Pij IV §.12.verſ.& à die obitus atque in reformatione*, Paul. V. *tit.de iudic. in cauſ. ciuil. § cauſa diſcuſſ. ante med.* Guidop. *dec.571.* Rolan.à Valle *conſ.73. n.20. lib.2.* & cenſuit Rot. apud Reuerendiſſ. Vrgellen. *dec.387, n.25. in Romana fructuum dotis 2. Aprilis 1618. coram bonæ mem. Seleucien.& in Romana Caſareis 13. Nouem-*

11 *bris 1645. coram Me* Et cum Franciſcus noluerit ſeparare aditionem ab Inuentario vt ſupra fuit oſtenſum rectè reſultat conditio mandati ex illis verbis *in primis obtinen. reſtitutionem in integrum*, &c. & poſtquam reſtitutio fuerit obtenta, & impedimenta remota, &c. vt de hac dictione *poſtquam* tradunt, Bart. *in l.quibus diebus, §.Termilius,n.5.ff.de condit.& demonſtrat.* Menoch. *conſ.1103. n.3.* Rot. *dec.46.n.2.*

12 *part.2.recent.* Qua conditione pendente, & nuſquam purificata non poteſt cenſeri inducta aditio, *d.l.actus legitimi 78. ff.de reg. iur.* vbi Mayner. *n.10.* Cæſ. de Graſſ. *d.dec.11.n.4.de teſtam.* Fontanell. *d.dec.88.n.6.*

Aditio enim ſolet quandoque hæredi graue præiudicium inferre, ſi poſtea oneribus hæreditariis implicita reperiatur hæreditas, Alciat. *in l.ſi actione n.5.& 6.C.de tranſact.* Bald. *conſ.273.n.1.* Maſcard. *de probat. concl.40.n.9.* Crauett. *conſ.33.n.2.& conſ.37.n.4.* ideo 13
eo ſemper probatio aditionis debet eſſe certa, & concludens, quæ deficit in præſenti, Crauett. *d.conſ.33. n.2.& conſ.37.n.4.* Dec. *conſ.445.n.53.* 14

Præmiſſa autem remanét comprobata faciliúſque 15
procedunt ſtante præcedenti actuali abſtenſione ab hæreditate paterna vti damnoſa, nomine eiuſdem Franciſci mandantis facta coram iudice, cum tamen vbicumque fieri valuiſſet, vt tradit Ferdin. Arias de Meſa *var.reſolut.lib.3.cap.1.n.28.* & quamuis ex ſpeciali beneficio Text. *in l.ſi quis de iur. deliber. & in l. fin. C.de repud. hæred.* adhuc ſuus hæres valeat intra triennium adire nihilominus actualis abſtentio 16
operatur hoc, quod ad effectum, vt inducatur receſſus ab ea deſiderantur actus magis concludens aditionem ita, & taliter, vt nec ſufficiant illi, qui alias non præcedente abſtentione inducere potuiſſent aditionem ſecundum Gloſ. *in l.1.in fin.C.de iur.deliberan.* vbi optimè Caſtrenſ. *n.2. l.pro hærede 20.* vbi Gloſ. *verb.teſtan, ff.de acquir.hæred.* Bald. *conſ.172.n.2. verſ.niſi legitimè præſtetur.* Sim d *dec.154.n.19. & ſeqq.* Franch. *dec.88.n.10.* Cyriac. *d.controu.139.num.47.* Præcipuè quia actus ille mandati ad adeundum con- 17
fectus poſt repudiationem fuit communicatus alteri nempè Procuratori in loco ex cuius perſona adeunda erat hæreditas cum Inuentario. Quo caſu eo minus per dictum mandatum cenſetur receſſum ab abſtentione ante executionem Procuratoris Bart. *in l. non ſolum 8. §.morte n.17. & 18. ff.de non. oper. nunc.* Bald. *conſ.404. num. 3. lib.5.* Cyriac. *controu.244. num.38. & 40. & ſeqq.* Rot. *in Romana Cenſus 1. Iuly 1641. coram R.P.D. meo Bichio.*

Nec propterea applicantur deciſ. coram Seraph. 18
40. *n.3.& part.2.diuerſ. dec.342.* Quia loquuntur in aditione perfecta, & in confeſſione hæredis circa ipſam aditionem, & acceptationem factam de hæreditate cum beneficio Inuentarij, quo caſu cum iſta qualitas Inuentarij non tollat confeſſionem præcedentis aditionis effectuatæ, debeatque per exhibitionem Inuentarij iuſtificari nil mirum, ſi etiam non confecto Inuentariu quis remaneat hæres, cum hoc caſu qualitas illa inuentarij denotet voluntatem adeuntis, & importet modum, vt benè deducitur, *in d.dec.342.in princ. & n.3.* & in eiſdem terminis accipiendus eſt Camuuculus, *dec. Banbn.37.* qui fundatur in eadem *deciſ.342.* & in mandato Procu- 19
ræ inſerente ex tunc acceptationem. & aditionem hæreditatis ſtante facultate conceſſa Procuratori ad exigendum credita hæreditaria, quietandum debitores, ſatisfaciendum creditoribus defuncti, aliiſque oneribus hæreditariis, quæ proculdubio inducunt animum mandantis ex tunc adeundi, cum exactio nominum debitorum, & ſatisfactio onerum ſpectet ad hæredem ex auctoritatibus allatis per Camuuculum, *d.dec.37 ſub n.3.& ſeqq.* & propterea qualitas 20
Inuentarij non poteſt qualificare aditionem iam factam, ſed ſolum declarare voluntatem adeuntis vtendi d. Beneficio, vt ipſemet Camuncul. demõſtrat *ſub n.11.& ſeqq.* At hic verſamur in mandato Procu- 21
ræ confecto à Franciſco verbis indeterminatis, & ſuſpenſiuis animi vſque ad executionem Procuratoris, & cum conditione in primis petendi reſtitutionem in integrum, & remouendi impedimenta. Qualitas verò inuentarij in præſenti qualificat actum aditionis implendum per eundem procuratorem: redditque illum indiuiduum in illis verbis,

&

& non valens huic actui , &c. ſcilicet aditioois cum
inueotario perſoualiter vacare,&c. conſtituit Pro-
curatosem, &c. hæreditatem *cum benefic. leg. & in-
uentar. ad eundum,&c.*& ſic magis boc caſu applica-
tos allegatio Ioanois Viocentij de Anna 61. *n.*3.
loquens io fortiori caſu mandati ad eundum cum
inuentario abſque conditionibus , quæ hic concur-
suos,prout ipſe Camunculus *n.* 10. admitsit condi-
tionem ſuſpenſiuam noo inducere aditiouem provt
ſupra comprobatum fuit ex *l. actus legitimi* 78. *ff. de
reg. iur. & in deciſionibus* , Cæſ. de Graſſ. Fontaoell.
aliiſque allegatis, §. *nihilominus* , & §. *nec facit.*

23 Poſtremò multum vrget quod hæreditas d.Lucæ
Progenitosis reperiatur damooſa, & inuoluta debi-
tis : provt etiam tempore mandati erat ſuſpecta
Fraociſco;quo caſo eo minus ex d.mandato Procu-
ræ præſumitur in eo animus illam ex tunc ad-
eundi nullo præcedeute iuuentario,ſic ſe obligando
ereditoribus,de proprio Card. Mant. *de coniect. vlt.
vol. lib.* 12. *tit.* 13. *n.* 8. vbi sationem aſſigoat, quia non
24 eſt ſic de facili præſumendum , quod quis ſe volue-
ſit litibus & oneribus implicare,Greg.XV. *dec.*460.
25 *num.* 15. & 16. provt obſeruantia demonſtrat cum
nuſquã dictus Procuratos aut idem Fsanciſcus ſpa-
tio 15. aonorum in paterna hæreditate ſe ingeſſerit,
& aliquem actom fecerit iure hæreditario , quod
multom attenditur ad excludendam aditionem,Ca-
putaq. *deciſ.* 234 *part.* 1. Rot. *deciſ.* 122. *p* 1. *deciſ.* 323.
n. 2. & *deciſ.* 594. *n.* 16. *p* 6. *rec.* & in psoptiis rerminis
ponderat Theſaur. Iun. *d. quæſt.* 51 *in fin. lib.* 2. ibi iun-
cto curſu temposis mulier nihil perierat de hæredi-
tate fratris immo citatus à ereditoribus snno 1639.
declaranit non fuiſſe , nec eſſe velle hæredem , eo
ſtandum eſſe,cum verſemur in actu dubio aduertit,
Bart. *in l. gerit num.* 15. *ff. de acquir. hered.* Cæſ. de
Graſſ. *d. deciſ.* 11. *num.* 5. *de teſtam.* Maſcard. *de probat.
concluſ.* 43. *num.* 9. Rot. *deciſ.* 36. *num.* 5. *parte* 1. *di-
uerſ.*

Quibus omnibus ſimul concurrentibus io hac
facti ſerie non conſtare de ſufficieori aditione dictæ
hæreditãtis paternæ fuis reſolutum , & propterea
fratres de Miſſinis alioſque ereditores eiuſdem hæ-
reditatis non poſſe dictum Franciſcum vexare,in-
formante vtraque parte , &c.

Barchinonen. Canonicatus.

Lunæ 16. Aprilis 1646.

ARGVMENTVM.

Canonicatus pœnitentiarij Eccleſiarum Cathedralium , vel Collegiatarum Prinpatus Cathaloniæ non comprehenduntur ſub indulto conceſſo Regi Catholico circa prouiſionem Canonicatuum Eccleſiarum Regnorum Hiſpaniarum.

SVMMARIVM.

1 *Ex quibus actibus cenſeatur ſententia valida remiſ-
ſiue.*

2 *Indultum per S.mem. Gregor. XV. conceſſum Regi
Catholico circa prouiſionem Canonicatuum
Pœnitentiariorum in Cathedralibus , & Colle-
giatis Regnorum Hiſpaniarum non comprehen-
dat Principatus Cathaloniæ Canonicatus.*

3 *Appellatione Regnorum Hiſpaniæ ad hunc effectum
non venit Principatus Cathaloniæ.*

4 *Ad iſtum effectum ſufficit dubietas, qua aliqui ap-
pellant Cathaloniæ Regnum , alij Principatum,
alij Comitatum.*

5 *Quoties agitur de interpretatione Pontificij indulti,
& obſeruantia Pontificis ſumitur interpretatio:
Pontifex autem ſolet appellare Cathaloniam
Principatum.*

6 *Potius ſtandum eſt ſolito , quam proprietati ver-
borum.*

7 *Non eſt præſumendum Regem Catholicum aliquid
petere , quod ſtatutum & conſuetudines Catha-
loniæ , quas iurauit,innouare.*

7 *A pactionibus Regem non eſt dicendum receſſiſſe.*

9 *Poſt conceſſum prædictum indultum aſſiduo 18. an-
norum ſpatio , & amplius à S. Sede Apoſtolica
canonicatus pœnitentiarij fuerunt prouiſi.*

10 *Indulta recipiunt interpretationem ab obſeruantia.*

11 *Reſponſio obiectionum remiſſiue.*

DECISIO CCLXXXVI.

POSTQVAM per binas deciſiones coram 1
Me ſub diebus 15. Decembris , & 26. Fe-
bruarij præteriti fuit conceſſa manutentio Petro
Ioanni Atxet prouiſo Apoſtolico in Canonicatu
Pœnitentiario , de quo agitur , dubitaui hodie an
ſententia Rotalis ad eiuſdem fauorem lata eſſet
confirmanda & DD. affirmatiuè reſponderunt tan-
quam valida , & iuſta validitas deſumpta fuit ex
reuolutione actorum , ex quibus patet interueniſſe
omnia requiſita , de quibus per Caputaq. *deciſ.* 260.
p. 2. & alibi paſſim.

Iuſtiria verò reſultabat ex deductis in duabus de- 2
ciſionibus emanatis coram R. P.D. meo Veroſpio,
ſub diebus 4. Decembris 1544. & 9. Iunij 1645. nec-
non , ex præfatis duabus deciſionibus coram Me
firmantibus indultum Pontificium conceſſum per S.
mem. Greg. XV. Sereniſ. Regi Catholico, in quo ex-
tat ſancitum, quod Canonicatus,& Præbendæ Pœ-
nitentiarij quocumque menſe per obitum cuiuſ-
cumque perſonæ vacare contigerit in Cathedrali-
bus, & Collegiatis Eccleſiis in Regnis Hiſpaniarum
exiſtentibus prævio concurſu à locorum Ordinariis
& à præfatarum Eccleſiarum capitulis conferri de-
buiſſent,non comprehendere Canonicatum, de quo
agitur , exiſtentem in Eccleſia Cathedrali Barchi- 3
nonen. cum appellatione Regnorum Hiſpaniæ Ro-
ta ſenſerit ad effectum , de quo agitur non venire
Cathaloniam , in qua ſita reperitur Ciuitas Barchi-
nonæ ; ſed illam appellari Principatum , & Co-
mitatum, Gabr. *conſ.* 45. *num.* 9. *lib.* 2. Menoch. *con-
ſil.* 1166. *n.* 67. cum aliis *in dd. duabus deciſionibus in
hac cauſa coram D. meo Veroſpio.*

Vltra quod ad effectum non comprehenſionis 4
ſub dicto indulto ſatis viſa fuit ſuffragari ipſamet
dubietas quæſtionis,dum alij Regnum, alij Princi-
patum , alij Comitatum Cathaloniam denomina-
runt, vt ex late, & optime deductis in præfatis dua-
bus deciſionibus coram R.P.D. meo Veroſpio. vt *in
1. deciſ.* §. 1. & *ſeqq. vſque ad* §. *ſed & quid & in* 2. *deciſ.*
§. *non obſtat il primo & ſeq. vſque ad* § *nec demum.*

Concurrit vlterius ſolitum Summorum Pontifi- 5
cum deſignandi Cathaloniam oomine Principatus,
& dum agitur de interpretatiooe Pontificij indulti,
illa potius venit deſumenda interpretatio ex ſolito
Pontificum, quàm aliorum , arg. *l. vel vniuerſorum.
ff. de pignorat. act. l. vltim. Cod. de legib. cap. inter alia de
ſent. excomun cap. per vniuerſalem qui fil. ſint legitimi*

Put.*deciſ.47.num.4.& deciſ.358.num.3.lib.1.* Rot. *in*
Valentina ſubſidij 4. Maij 1621.coram Penia, § *Mi-*
6 *nus obſtat*, & ſolito potius, quàm proprietati ver-
borum eſſe inhærendum dixerunt Caſtr. *in l. quæ lo-*
co, §.1. *circa princ. ff. de hæred. inſtit.* Pariſ. *conſ.* 19.
*num.*167.*lib.*2. Decian.*reſponſ.*42.*num.*32. *lib.*1. Rot.
*deciſ.*391. *ſub num.* 15. *verſ. Attamen part.*1.*rec.*

7 Concurrente maximè ad idem præſumpta men-
te Sereniſſimi Regis Catholici ſupplicantis pro d.
indulto reportando, cum præſumendum non ſit vo-
luiſſe aliquid petere, quod ſtatutum, & conſuetu-
dines Eccleſiarum dicti Principatus Cathaloniæ
innouaret, ſtantibus pactionibus cum eodem Prin-
8 cipatu initis, de quibus *in ſumm. d. Petri Ioannis n.*3.à
quibus non eſt dicendum fuiſſe receſſum, Bart.*con-*
ſil 59.*lib.*1. Crauett.*conſ.*241.*n.*17.*in fin.& conſ.*905.
*n.*1. Natt.*conſ* 301.*num.*3. Surd.*conſ.*323.*num.*5. & in
propriis terminis Ripoll.*de regul.cap.*3.*n.*45.*& ſeqq.*
Myer *in conſtit.Cathalonia part.*2.*collat.*9.*n.*10. *&* 22.
Oiib.*de iur.fiſc.*4.*part.num.*17.

9 Prædictis omnibus accedit ſucceſſiua obſeruantia
interpretatiua poſt conceſſum indultum, quæ certe
extat pro comprehenſione Principatus Cathaloniæ
ſub d. indulto, dum aſſiduo 18. & amplius anno-
rum ſpatio à Sancta S. Apoſtolica Canonicatus Pœ-
nitentiarij exiſtentes in d. Principatu collati fuere
nullo præcedente concurſu, nec habita ratione d.
10 indulti Gregoriani: à qua obſeruantia interpretatio-
nem recipere indulta non eſt hæſitandum iuxta
Text. *in d. l. interpretatione, ff. de legib.* vt late *in dicta*
prima deciſ. D. mei Veroſpij 4. Decembris 1644. §. ſed
quicquid & in d. 2. deciſ. 9. Iunij 1645. §. etenim hac
obſeruantia & in prima deciſ. coram me, §. *Dubitatio*,
& §. obſeruantia, & in dicta 2. deciſ. 26. Februarij præ-
teriti, §. *maximè, quia*, & per totas in quibus om-
nibus reſpondetur etiam contrariis obiectis nempe
deciſioni in cauſa Terulen. Canonicatus 2. Martij
1637. coram D. Carillo, necnon indultis Decima-
rum & Cruciatæ, & ſubſidij, & excuſati, vt *in d.*
*deciſ.*15. *Decembris præteriti*, §. *nihil facit vſque ad fin.*
& in dd. deciſionibus in hac cauſa coram D. meo Vero-
ſpio, cum quibus DD. tranſierunt.

Quibus ſtantibus fuit reſolutum hodie ad effe-
ctum comprehenſionis ſub dicto indulto Gregoria-
no Cathaloniæ Eccleſias non venire appellatione
Eccleſiarum exiſtentium in Regnis Hiſpaniarum,
indè ſententiam Rotalem ſic firmantem eſſe confir-
mandum Petro Ioanne informante, &c

Bononien. Fideicommiſsi de Blanchis.

Veneris 20. Aprilis 1646.

ARGVMENTVM.

Fideicommiſſario eſt concedenda immiſ-
ſio in bonis fideicommiſſo ſubiectis, non
obſtante alienatione ex cauſa tranſa-
ctionis ab hærede grauato facta, &
quam vim habeat prohibitio alienatio-
nis à teſtatore facta, & conceſſio tranſa-
ctionis.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommiſſario datur immiſſio in bonis fideicom-*
miſſi.
2 *Vel ex* l. vlt. C. de edict. D. Adrian. tollen. *vel ex*
ſaluiano interdicto ex ſtyle Rotæ.
3 *Ex inuentario, & ceſſione conſtat de identitate bo-*
norum.
4 *Hæres grauatus non poteſt tranſigere in præiudicium*
vocatorum.
5 *Si agatur cum tranſigente nocet.*
6 *Prohibita alienatio, & tranſactio à teſtatore dicitur*
eiuſdemet nulla.
7 *Tranſactionis euidenter nulla titulus habetur pro*
non titulo.
8 *Quando tranſactio fit ad æs alienum ſoluendum de-*
bet probari æs alienum.
9 *Præceptum teſtatoris à iure non improbatum eſt ſer-*
uandum, & num. 12.
10 *Reſponſio ad obiectionem.*
11 *Expenſa facta ab hærede pro defenſione alterius iuris*
quam fideicommiſſi non ſunt detrahenda.
13 *Facultas hæredi grauato conceſſa, intelligitur dum-*
modo non deſtruatur fideicommiſſum.
14 *Et in dubio tranſacta permiſſa à teſtatore non intelli-*
gitur cum totali alienatione.
15 *Clauſula citra præiudicium quorumcunque præten-*
dentium intereſſe in bonis, &c. in licentia tranſa-
ctionis adhibita præſeruat præiudicium competens
vocatis.
16 *Exceptiones requirentes altiorem indaginem non im-*
pediunt immiſſionem.
17 *Non eſt cenſendus quis voluiſſe comprehendere ſub*
proprio fideicommiſſo fideicommiſſum maiorum.
18 *Sententia error non nocet aliis poſt mortem eorum, in*
cuius odium lata eſt vocatio.
19 *Ex actu geſto inter aliquem, & hæredem grauatum*
non infertur præiudicium fideicommiſſarius.
20 *Non eſt de facile recedendum à ſententiis rotalibus*
prætextu erroris, niſi illud probetur.
21 *Magis communior eſt ſententia ſententiam latam*
cum hærede acerrime ſe defendente afficere ſub-
ſtitutum.

DECISIO CCLXXXVII.

VITA functo Comite Pirro de Blanchis de 1
anno 1634. ſcriptis hæredibus vniuerſalibus
Maria Felice, & Maria Catharina de Blanchis ſoro-
ribus Monialibus profeſſis in Monaſterio S. Mariæ
Nouæ Ciuitatis Bononiæ eis alienationem, ac quã-
cunque detractionem prohibuit, eo quia voluit bo-
na integra conſeruari, & deuenire ad ſubſtitutos,
cum hoc quod vna decedente altera ſuccederet, &
ambabus ſubſtituit, & ex tunc inſtituit Ioann. Bapti-
ſtam de Blanchis filium q. Virginij quoad bona po-
ſita in communibus S. Georgij de Plano & Gemez-
zano cum omnibus mobilibus exiſtentibus, necnon
cum domo magna habitationis eiuſdem cum furno
contiguo, & in Domo S. Petronij veteris, in quibus
ſubſtituit omnes deſcendentes maſculos legitimos,
& naturales; Quo vero ad bona exiſtentia in com-
munibus Cabiani, & Feuizani cum eorum perti-
nentiis ſubſtituit præfatis ſororibus, & ex tunc
inſtituit D. Comitiſſam de Blanchis, cui poſt eius
mortem ſubſtituit eius filios maſculos legitimos
& naturales in infinitum à quibus ſororibus cohæ-
redibus adita hæreditate & confecto inuentario
poſtmodum 10. Ianuarij 1645. obiit dicta ſo-
ror Maria Felix ſucceſſiuè 17. Februarij eiuſdem
anni

anni fuit per Moniales Sanctæ Mariæ, ac d. Sorore Maria Catharina ſuperſtite inita tranſactio cum Angelo de Naſcentoriis, in qua ei dimiſerunt, & relaxarunt omnia bona hæreditaria d. Comitis Pyrrhi; deinde 31. Martij eiuſdem anni deceſſit etiam d. ſoror Maria Catharina, quibus omnibus vita functis petita in partibus immiſſio per dd. ſubſtitutos, & auocata cauſa de partibus per ſignaturam mihique commiſſa: dubitaui hodie an conſtaret de fideicommiſſo ita vt eſſet danda immiſſio in bonis Comitis Pyrrhi de Blanchis, & Domini dixerunt conſtare de fideicommiſſo & dandam immiſſionem in bonis Comitis Pyrrhi, non autem in Prædio nuncupato *la Torricella* poſito in Communi S. Georgij de Plano.

3 Quia ex lectura d. teſtamenti Comitis Pyrrhi de Blanchis fideicommiſſum eſſe clarum apparuit, illudque purificatum per obitum præfatarum Monialium ad fauorem D. Comitiſſæ de Blanchis, & Ioann. Baptiſtæ ſubſtitutorum: ſiue potius ad fauorem D. Comitis Ioannis Baptiſtæ ceſſionarij; inde prædictis immiſſio nequit denegari, vel *ex remed. l. fi. C. de edict. Diu. Adrian. tollen.* quod competit fideicommiſſario etiam contra tertium Poſſeſſorem, vel ex Saluiano iuxta ſtylum Rotæ, vt *in deciſ.* 88. *num.* 1. *& ſeq. & deciſ.* 131. *num.* 1. *part.* 7. *recent.* Vbi concordantes cum etiam conſtiterit de identitate bonorum poſſeſſorum à fideicommittente, tam ex Inuentario confecto per dd. Moniales quàm ex ceſſione ab eis facta d. Angelo prætextu ſupradictæ tranſactionis cum narratiua bonorum Comitis Pyrrhi, Rota *deciſ.* 88. *num* 11. *& ſeqq. &* 261. *num.* 1. *& ſeqq. part.* 7. *recent. & in Bononien. de Naſcentoriis* 27. *Februarij* 1640. *coram R.P.D. meo Ghiſlerio.*

4 Nec viſum fuit pro retardanda immiſſione obſtare d. tranſactionem initã 27. Februarij 1645. per Angelum præfatum cum Monialibus S. Mariæ nouæ primis hæredibus d. Comitis Pyrrhi, quia cum hæres grauatus non valuerit tranſigere dimittendo bona penes alium in præiudicium vocatorum ad fideicommiſſum, Molin. *de Primogen. lib.* 4. *cap.* 9. *numer.* 26. Peregrin. *de fideicomm. art* 40. *num.* 123. *& ſeqq.* Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 562. *num.* 1. *&* 14. Gregor. XV. *deciſ.* 418. *num.* 11. Rot. *dec.* 147. *num.* 2. *&* 337. *num.* 14. *part.* 5. *recent. & in Romana Legati* 4. *Iulij* 1640. *coram D. Carillo*: inde præfatis vocatis ve-
5 nientibus ex propria perſona, ac iure d. tranſactio non nocet, ac ſi non emanaſſet, quicquid eſſet dicendum ſi ageretur cum ipſo tranſigente, vt per Surd. *conſ.* 60. *num.* 25. Cyriac. *controu.* 246. *num.* 10. in quibus terminis loquuntur deciſiones Canal. 550.
6 *num* 4. *&* 643. *num.* 5. & aliæ huiuſmodi in contrarium adductæ: præſertim dum in caſu præſenti d. Comes Pyrrhus teſtator prohibuit expreſsè alienationem ac tranſactionem: indè dicitur euidenter nulla, nec talis tranſactio valet Cephal. *conſ.* 133. *num* 91. *lib.* 1. Tiraquell. *de vtroque retract. part.* 1. §. 1. *gloſſ.* 14. *num.* 46 *& ſeqq.* Perr. *de fideic. quæſt.* 8.
7 *num.* 152. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 708. *num.* 6. *&* 11. at titulus tranſactionis euidenter nullus habetur pro non titulo ad impediendam immiſſionem, vt in terminis immiſſionis Modern. Bonon. *de legnium. contradict. q.* 7 *art.* 7. *n* 144.

8 Minus venit dicendum tranſactionẽ initam fuiſſe bona fide pro ſoluendo ære alieno d. Comitis Pyrrhi fideicommittentis, nam ad hunc effectum eſſet probandum quod æs alienum ſpectaret ad teſtatorem non obſtante diuturnitate temporis, Alex. *conſ.* 50. *num.* 7. *&* 8. *lib.* 1. Natt. *conſ.* 162. *num.* 14. Rot. *in Maceraten. legitimæ* 12. *Iunij* 1615. *coram bon. mem. Franc. Vbalda*; quod non probatur: Quinimo appa- 9
ret fuiſſe ſolutum æs alienum ipſarum Monialium, quandoquidem debitum libratum 16822. pro fructibus bonorum Equitis Raynerij perceptis ſpectabat ad Moniales præfatas, quæ dd. fructus perceperant vt d. teſtator expreſsè mandauerat quod teſtatoris præceptum, cum à iure non improbetur veniebat ſeruandum, Fuſar. *de ſubſt. q.* 296. *n.* 45. Peregrin. *de fid. art.* 36. *n.* 85.

At verò partita librarum 18439. pro totidem re- 10
pertis in hæreditate Equitis Raynerij tempore mortis, nullatenus iuſtificatur niſi ex aſſertione ipſiuſmet Angeli de Naſcentoriis: ibi prout aſſerit d. D. Angelus nec probatur quod Comes Pyrrhus ſit hæres hæredum Equitis Raynerij, eademque reſponſione remanſit ſublata prætenſio pro libris 9211. pro fructibus dd. librarum 18439. in hæreditate Equitis Raynerij ex aſſertione eiuſdem Angeli repertas. Partita pariter librarum 8387. pro pretio Mobilium hæreditariorum Equitis Raynerij, quæ in tranſactione aſſeruntur alienata per Moniales: quatenus etiam iuſtificaretur, ſpectaret ad ipſas, quæque de proprio tenerentur reintegrare fideicommiſſum Equitis Raynerij, latè Rot. *deciſ.* 284. *num.* 39. *part.* 6.
recent. Partita autem aliorum fructuum ex aliis bo- 11
nis Equitis Raynerij perceptorum per Moniales ſoluenda etiam venit ab eiſdem Monialibus, quæ perceperunt fructus & demum expenſæ aſcendentes ad libras 10000. factæ à Monialibus in lite mota à fideicommiſſariis d. Equitis Raynerij, cum non tenderent ad defenſionem fideicommiſſi Comitis, de quo hodie agitur ex eodem fideicommiſſo non ſunt detrahendæ, ita Caſtr. *conſ.* 170. *ſub numer.* 1. *lib.* 2. Peregr. *de fideic. art.* 50. *num.* 69. Pacific. *de Salman. inſpect.* 2. *cap.* 2. *num.* 239 *& ſeqq.* Quæ omnia in- 12
dubitanter procedunt cum Comes Pyrrhus expreſsè debita ad ſe ſpectantia mandauerit ſolui ex fructibus ſuæ hæreditatis, vt ſupra dictum eſt inde ſemper eſt verum dicere, quod dd. Moniales quæ fructus percepere d. hæreditatis ſpatio pluſquam decem annorum illud ſoluere tenebantur eſto, quod æs alienum ad Comitem Pyrrhum pertineret.

Non etiam viſum fuit obſtare quod Comes Pyr- 13
rhus prohibuerit Monialibus tranſigere: niſi cum interuentu Aſſumptorum Bononiæ & executorum teſtamenti inde deſumpto argumento à duabus dictionibus negatiuis eliciendam eſſe facultatem, tranſigendi cum interuentu dd. Perſonarum, nam de tali interuentu ex lectura tranſactionis, non conſtat, vltra quod ſtante expreſſa prohibitione alienationis iuſta appoſita in d. teſtamento d. Pyrrhi, ad hoc vt bona poſt mortem Monialium integrè ad ſubſtitutos talis facultas tranſigendi tacita elicita arguendo à contrario ſenſu habet tacitam conditionem, dummodo non deſtruatur fideicommiſſum, & & concurrat iuſta cauſa, Fuſar *conſ.* 53. *numer.* 2. *& ſeqq. verſ. Alciatus vero, & num.* 7 poſt Alciat. *conſ.* 136. *num.* 23. Menoch, *conſ.* 226. *num.* 105. *& ſeqq.* eum aliis *ibi* congeſtis, & ſi poſſet dici quod tranſa- 14
ctio fuerit permiſſa per teſtatorem certè eam intellexiſſe de tranſactione, quæ fieri deberent cum retentione bonorum, non autem cum illorum totali alienatione, Rot. *conſ.* 5. *num.* 4. *& ſeqq. lib.* 1. Dec. *conſ.* 474. *poſt princip.* ne detur repugnantia.

Nec pariter releuat licentia relegati adhibita in 15
d. tranſactione quia emanauit reſpectu vitij litigioſi tantũ, continetque clauſulam præſeruatiuam, ibi *citra præiudicium quorumcumque intereſſe prætendentium in bonis, &c.* Ex qua fuit præſeruatum quodcumque præiudicium competens vocatis, Peregrin.

*de fideicomm.art.*48. *num.*36.Rot. *deciſ.*115. *num.*27. *&* 28. *part.*6. *recent.* & fuit reſolutum in Romana fideicommiſſi de Palatiis 15. Ianuarij 1646. *coram R. P. D. meo Arguelles*; quæ omnia ſaltem dicuntur

16 requirere altiorem indaginem, inde non valent impedire petitam immiſſionem in dd. bonis in vim clari fideicommiſſi Dec. *conſ.* 424. *num.*4. *&* 588. *num.*12. Greg.XV. *d.*194. *num.*22. *& in recent. d.*94. *num.*18. *part.*2. *& d.*67. *num.*26. *part.*6.

17 Quo verò ad Prædium poſitum in communi S.Georgij de Plano nuncupatum. *La Torricella* tornaturarũ 100. fuit hodie denegata immiſſio, eo quia d. Prædium extabat ſuppoſitum antiquo fideicommiſſo Equitis Raynerij de Naſcentoriis: quod fideicommiſſum fuit canonizatũ per tres ſententias rotales in iudicatum tranſactas eiuſque exceptio incontinenti probata per rem iudicatam excludit ab immiſſione agentem ex fideicommiſſo Comitis Pyrrhi hæredis grauati per d. Equitem Raynerium; nec eſt cenſendum d. Comitem Pyrrhum voluiſſe ſub proprio fideicommiſſo comprehendere bona ſubiecta fideicommiſſo Maiorum *l. ſequens quæſtio* 68. vbi communiter DD. *ff. de leg.*2. Peregrin. *de fideicomm. art.*6. *num.*8. Mantic. *de coniect. vltim. vol. lib.*9. *tit.*6. *numer.*8. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt* 648. *numer.*1. *&* 2. Surd. *deciſ.*93. *num.*17. *&* 19. *ac ſeqq.* Rot. *deciſ.*84. *numer.*5. *in fin. part.*2. *recent.* Duran. *deciſ* 93. *num.* 3. *& ſeqq.* & ratio eſt in promptu, quia nemo præſumitur teſtari de alienis bonis Duran. *dec.*93. *n.*4.

18 Nil facit quod ſub d. fideicommiſſo antiquo Equitis Raynerij non cadat, tota d. poſſeſſio in communi S. Georgij de Plano in loco dicto *la Torricella*, cum tantum ad Equitẽ Raynerium ſpectaret pro rata tornaturarum 40. vt patet, quia totidem ipſe emit ab Emilio de Blanchis de anno 1581. totidemque Alexander illius hæres aſſignauit de anno 1591. Andromachæ vſufructuariæ relictæ ab eodem Equite Raynerio, vt conſtat ex publicis inſtrumentis datis ſumm. D. Comitis *num.*6. ex quibus Rota deſumpſit identitatem in alio iudicio terminato, vt ſupra per ſententias Rotales ſuper immiſſione vigore fideicommiſſi Equitis Raynerij vt habetur in Bononien. fideicommiſſi de Naſcentoriis 27. Februarij 1640. *corã R. P. D. meo Ghiſlerio*, & licet in ſentẽtiis rotalibus conceſſa fuerit immiſſio indefinitè ſuper d. poſſeſſione S. Georgij, eo quod tunc non conſiſtit, quod excederet tornaturas 40. quia tamen hodie ex præfatis quoad reliquas tornaturas 60. probatur error ſententiæ huiuſmodi latæ citatis dd. Monialibus non nocent aliis poſt earum mortem vocatis, Dec. *conſ.*445. *numer.*4. *verſ.*5. reſpondetur Menoch. *conſ.*501. *n.*7. *& conſ.*904. *n.*68. Fuſar. *de ſubſtit. q.*622. *n.*3.

19 Nam obiectum Domini admittebant probato errore illum tamen in præſenti non extare probatum dictum fuit ex d. inſtrumento acquiſitionis, quia illud probat affirmatiuam, ſed non negatiuam, quod maior quantitas, ad fideicommiſſum non pertineat, cum ſatis ſit quod potuerit deinde alias tornaturas 60. acquirere nec pariter concludit pernecesse errorem aſſignatio facta d. Andromachæ vſufructuariæ, cum non probetur illam fuiſſe vſufructuariam vniuerſalem nec ex actu geſto inter ipſum & hæredem grauatum, reſultat probatio negatiuæ maioris quantitatis in præiudicium fideicommiſſariorum, Surd. *deciſ.*265. *num.*12 Rot. *d.*169. *num.*5. *part.*1. *recent.* Deciſio vero ſupradicta in cauſa Bononien. fideicommiſſi de Naſcentoriis 27. Februarii 1640. *coram R. P. D. meo Ghiſler.* fundatur etiam

in inuentariis factis ab Emilio, & à Pyrrho, in quibus nulla legitur reſtrictio ad ſolas tornaturas 40. quoad d. Prædium S. Georgij.

Quapropter prætextu erroris non eſt de facili recedendum à ſententiis rotalibus, præuia matura cognitione poſt plures deciſiones, vtraque parte acerrimè informante latis & in iudicatum tranſactis: ita vt potius ſufficiat poſſibile eſſe quod etiam tornaturæ 60. eſſent in bonis Equitis Raynerij, vt erroris probatio non concludat Rot. *in recent. d.*261. *num.*25. *part.*7. *rec.* Duran. *d.*337. *num.*34. *& ſeqq. & in Bononien. Pecuniaria* 26. *Maij* 1645. *&* 19. *Ianuarij* 1646. *coram R. P. D. meo Bichio*, vnde eſt inhærẽdum opinioni magis communi, quod d. ſententiæ latæ cum Monialibus primis hæredibus inſtitutis acerrimè ſe defendentibus, afficiant etiam ſucceſſiuè ſubſtitutos, quamuis iſti per proclama citati non fuerint, ad text. *in l. ex contractu* 44. *ff. de re iudic.* Pinell. *l.*1. *part.* 3. *num.*49. *& ſub num.*50. *col.* 3. *verſ. & primo procedit C. de bon. matern.* Anton. Gomez *in l.*40. *Taur. ſub num.*73. *verſ. ſed his non obſtantibus*, Surd. *conſ.* 359. *num.* 19. Lazzet. *deciſ. Grauatenſ.* 35. *num.* 43. Rot. *in Brittinorien. fideicommiſſi* 24. *Maij* 1642. §. *neutra tamen & in Romana vineæ prima Iulij* 1644. *coram R. P. D. meo Bichio*, §. *ſiue aduerſus.* 20

Et ita reſolutum, &c.

Brittinorien. Fideicommiſſi.

Veneris 20. Aprilis 1646.

ARGVMENTVM.

De probatione deſcendentiæ ad conſequendum fideicommiſſum deſcendentibus relictum, & de probatione conſanguinitatis.

SVMMARIVM.

1 *Enunciatiua antiquiſſima centum annos excedentes plenam faciunt fidem.*

2 *Reſpondetur obiectioni.*

3 *Qui deſcendunt ab eo, quem teſtator vocauit fundatam habet intentionem quoad fideicommiſſum.*

4 *Enunciatio antiqua ſi iuncta ſit alia antiquiſſima ac teſtibus deponentibus de conſanguinitate probat deſcendentiam.*

5 *Parte non contradicente ad probandam deſcendentiam admittuntur leuiores probationes.*

6 *Filiatio probatur ex hoc quod domo retentus ſit, vt filius tractatus, & alimenta præſtita.*

7 *Confeſſio teſtatoris quoad conſanguinitatem omni probationi præualet.*

8 *Si ex inſtrumento probetur conſanguinitas, licet ipſi conſanguinei gradum errauerint, non nocet.*

9 *Diſpoſitio teſtatoris attendenda eſt.*

10 *Teſtes de auditu ſeruiunt pro adminiculo.*

11 *Teſtes de certa ſcientia & communi tractu probant deſcendentiam.*

12 *Stante clauſula, quam & quas poſita in commiſſione vna, v.a cl. Ita ſe, et alia eligi.*

DECISIO

DECISIO CCLXXXVIII.

1 DICTVM fuit coram me ſub die 29. Maij 1645. eſſe infirmandam ſententiam Rotalem confirmatoriam ſententiæ A. C. latam ad fauorem Ludouici & fratrum de Baldaſſeris ſuper immiſſione ex *l.fin.C.de edict.Diu. Adrian.* vigore fideicommiſſi conditi per Hieronymum Blancum ſeu de Baldaſſeris ex vnico fundamento, nempe quia non doctum fuit præfatos Ludouicum, & fratres de Baldaſſeris fuiſſe deſcendentes ac hæredes Ioannis veteris, vel Baldaſſeris Senioris, vt dictus Hieronymus teſtator ordinauit: Hodie ex noniter deductis fuit à deciſis merito receſſum confirmando dictam ſententiam rotalem, dum ex noua arbore iuſtificata ex publicis documentis bene probata remanſit deſcendentia Ludouici & fratrum de Baldaſſeris actorum, in qua pro communi ſtipite ponitur Georgius de Bittis ſeu de Baldaſſeris, quem progenuiſſe quatuor filios nempe Baldaſſarem Seniorem, Petrum, Ioannem veterem, & Blancum conſtitit ex duabus enunciatiuis, altera del 1499. altera del 1519. *ſum. Ludouici num.4. & 5.* quæ cum ſint duæ, ac antiquiſſimæ centum annorum metam excedentes plenam faciunt probationem, Bald. *in l.cum aliquis num.4.* & ibi Iaſ *num.4. C.de iur.deliber.* Alex.*conſ.75.num.3.lib 4.*Caſſador.*deciſ.5.num.3. de Procurat.* Achill. *deciſ. 1. de confeſſ.* Put. *deciſ. 209. lib.2.& deciſ.149.num.2.lib.3. in antiq deciſ. 91. n.2. in fin.& deciſ.312. num. 6. part. 1. recent.* Blancum vero fuiſſe filium Georgij iam admittitur *in d. deciſ.29.Maij, §.nam ad hoc vt id eſſet verum ibi,*& Pater præfati Blanci fuit Georgius.

2 Non obſtat quod in alijs inſtrumentis annorum 1541.& 1542. primo ſummario Hoſpitalis *num.13.* Baldaſſar Senior enuncietur Blanci de Bittis nam fuit animaduerſum verbum *Blanci* non ſtare tanquam nomen Patris, ſed tanquam cognomen eiuſdem Baldaſſaris, & quod verbum *Blanci* eſſet cognomen deſumitur ex alio inſtrumento anni 1552. ibi Baldaſſar de Bianchis eodem ſummario Hoſpitalis *num.13.*

3 Hieronymum vero teſtatorem fideicommittentem eſſe filium dicti Blanci filij Georgij deductum fuit ex enunciatiua dicti inſtrumenti celebrati de anno 1519.& admittitur *in eadem deciſ. 29. Maij, §. nam ad hoc*, quocirca dum extat probatum fratres de Baldaſſaris actores deſcendere à Ioanne veteri, prout dictus Hieronymus teſtator vocauit ſatis fundata dicitur eorum intentio pro reportanda dicta immiſſione: Surd.*conſ.241. num.26.* Peregrin. *de fideicom. art.43.num.60.* Grat.*diſcept.869. num.12. & 13.* Seraphin.*deciſ. 1219.num.1. & part.2. recent. deciſ.693.num.2.& part.7.deciſ.881. num.4.* Duran. *deciſ.123.num.2.*

4 At deſcendentiæ præfatæ reſultat probatio, ex quo Ludouicus Senior, tanquam filius dicti Ioannis veteris enunciatur in antiquiſſimo inſtrumento anni 1542. d.Sum.Ludouici, *num.6.* necnon in alio anni 1561. eodem ſum.Ludouici, *num.7.* & quamuis hæc ſecunda nunciatiua non excedat metam 80. annorum nihilominus iuncta alia antiquiſſima, ac teſtibus deponentibus de conſanguinitate, vt infra deducetur, ſufficienter illa remanſit probata Achil. *deciſ.1. de confeſſ.* Rot. *part.1.recent. deciſ.91. num.2. & 148. in fin. & 405. num.3.* & admittitur *in eadem deciſ. 29 Maij, §. nam ad hoc*, quod Ioannes fuerit Pater Ludouici Senioris, dictumque fuit fruſtra poſſe negari, quod Ioannes Pater Ludouici ſenioris fuerit Ioannes Senior, de hoc apparet ex ſerie temporis, quia dictus Ioannes viuebat de anno 1519. at vero Ludouicus Senior de anno 1542. aliique de dicta familia nuncupati Ioannes ſuperuenerunt longè poſt, vt ex arbore iuſtificatum remanſit.

Sed quod ex Ludouico Seniore fuerit deſcen- 5
dentiam Baldaſſar iunior Progenitor Ludouici, & Fratrum de Baldaſſaris Actorum, quamuis nō poſſet dici concludenter probari ex vnica enunciatiua inſtrumenti anni 1588. dum tamen hoc iam admittitur in *eadem deciſ.29.Maij, d.§ nam ad hoc*, ibi: At vero Pater Baldaſſaris iunioris fuit Ludouicus, & Pater Ludouici fuit Ioannes, nec pro parte eiuſdem Hoſpitalis controuertatur, benè ſufficit vnica enunciatiua quamuis non antiquiſſima, cum parte non contradicente admittantur leniores probationes, admittantur leuiores probationes ad deſcendentiam comprobandam ad effectum ſucceſſionis, vti difficilis probationis, Gemin. *conſil.6.num.5. & 6. & conſil.27.num.8.cum ſeqq.* Surd. *conſ.1. num. 38.* Rot. *deciſ.238.num.2.part.1.diuerſ & part.6.recent.deciſ.331. num.14.*

Quod autem fratres de Baldaſſeris Actores fuerint 6
filij Baldaſſaris iunioris diſcretiue probant teſtes, & ſignanter tertius & quartus, qui addunt, quod vti filij fuerint retenti Domo, ac tractati vti tales, & & præſtita alimenta, ex quibus filiationem probatam remanere dixerunt Gozzad. *conſil. 13. num. 31. & 34. & 52.* Surd.*conſ.1.num.46.* Burſat.*conſ 86.n.5.* Rot. *deciſ.176.num.13. & 347 num.2. & deciſ.472. num.8.part.1. recent.* & coram me *in Romana hæreditatis de Gratianis 7. Febr.1642.*& optimè *in deciſionibus, in hac cauſa 24. Martij 1642. & 13. Iunij 1644. coram R. P. D. meo Bichio*: Quæ omnia remanent
adminiculata ex alijs teſtibus deponentibus de con- 7
ſanguinitate, necnon ex confeſſione ipſiuſmet Hieronymi teſtatoris, quæ omni præualet probationi, *cap per tuas de probat.& l.cum te, Cod.de tranſact. l.generaliter, C.de non num.pecun.* Læta.de Capel.*lib 2. cap.4. num.12.* latè Cabed. *deciſ. 73. part.2. num.12. & 16.* vbi concordant; qui Hieronymus teſtator
nil mirum ſi diceret Baldaſſarem Iuniorem eſſe ſibi 8
Patruelem, & tamen erat nepos ex fratre Patruele, quia hoc euenit cum eſſet perſona ruſtica, nec error in gradu conſanguinitatis nocet dum aliunde conſtat de vera deſcendentia eorumdem actorum à Ioanne veteri, quam dictus teſtator vocauit quæ remanſit ſignanter probata ex inſtrumentis productis ab eodem Hoſpitali, quocirca nil vlterius remanet ambigendum Greg.XV.*deciſ.89. num.2.* vbi Adden. Rot. *part.2.recent.deciſ.455.num.4. deciſ 234. num.1.*

Minus contrariantur ponderata *in ead. deciſione* 9
29.Maij ad probandam diuerſitatem inter Blancum filium Andreæ, & Blancum Progenitorem dicti Hieronymi, nam hoc etiam admittitur in eadem noua Arbore, ſed adhuc conſtat dictos Actores deſcendere à Ioanne veteri ex prædictis, quod ſufficit, prout dictus teſtator expreſsè vocauit, cuius diſpoſitio venit attendenda, & ſeruanda *l.non aliter in princ. ff.de legat.3. l.quoniam indignum, C.de teſtam.* Mantic.*de coniect.vltim.volunt.lib.3.tit.3.num.9.* Prout nil obſtat reſponſio in eadem deciſione 29.Maij ad teſtes, ibi, quod repugnat inſtrumentis, & deponunt de auditu, dum imo ex præfata noua Arbore iuſtificata concordant cum inſtrumento, & quamuis deponant de auditu negari tamen non poteſt quin ſeruiant pro adminiculo, Felin.*in cap. cauſam quæ in princ.num.19. & in cap.tam litteris n.9. de teſtib.* Dec. *conſ.272. num.3.* Socc.In.Iun. *conſ.69. num.77.lib.1.* Mantic.*deciſ.39.num.8.* Rot.*deciſ 237. num.3.*

21 *num.3.p.1.recent.* Quò vero ad deſcendentiam eorumdem Actorum à Baldaſſare iuniore deponunt de certa ſcientia & communi tractatu quod ſufficit Surd. *d.conſ.*1. *num.*46. Ruin. *cauſ.*50. *num.*13.*lib.*1. Rot. *part.* 2. *recent. deciſ.*37. *num.* 2. & 119. *num.*1. cum aliis bene in dd. deciſionibus coram R.P.D. meo Bichio in hac cauſa, & ſat eſt quod probetur deſcendentia à Ioanne vetere, quæ bene fuit probata tam per teſtes quam per dicta publica documenta.

22 Vltimò non aduerſatur quod fratres prædicti de Baldaſſeris Actores in libello & poſitionibus aſſeruerint ſumere deſcendentiam à Baldaſſare, & à Ioanne deſcendere Cæſarem, & Franciſcum: nam ſat eſt reſpondere quod ibi loquatur de Baldaſſare, & Ioanne iuniore, quod conuincitur ex eo quia aiunt Baldaſſarem deceſſiſſe à 40. annis quo tempore deceſſerat Baldaſſar iunior, & vere ab hoc Baldaſſare iuniore illi ſumunt deſcendentiam, prout à Ioanne iuniore deſcendunt dicti Cæſar, & Franciſcus; Cæterum cuncti habent pro communi ſtipite Ioannem veterem, quem fuiſſe Progenitorem Ludouici Senioris à quo Baldaſſar iunior genitus fuit, admittitur inc ad deciſ. in hac cauſa 29. Maij, & remanſit probatum ex ſupradictis; licet autem hoc non fuerit deductum in aliis poſitionibus hoc tamen euenit quia præfati actores non valuerunt perquirere Archiuium, ex quo claues illius extabant penes officiales dicti Hoſpitalis vtique hodie hoc deducere valent ſtante clauſula *quam, & quas* poſita in commiſſione cuius vigore quis poteſt vna via electa ad aliam conuolare, dum omne ius cenſetur deductum ab initio Mareſc. *var. reſol. lib.*1. *cap.*20. *num.*1. vbi concord. Achill. *deciſ.*14. *de reſc.* Gregor. XV. *deciſ.*270.*num.*4.& 5.& 488.*num.*1. Duran. *deciſ.*60.*num.*33. Rot. *in Cæſaraugustana diſtributionum ſeu attentatorum* 26. *Iunij* 1645. *coram R. P. D. meo Cerro.*

Et ita reſolutum, &c.

Calaguritana Beneficij,

Veneris 27. Aprilis 1646.

ARGVMENTVM.

Beneficium adiudicandum eſt ei, qui qualitates in fundatione requiſitas habuerit, & quæ aliis præferantur.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium adiudicandum eſt habenti requiſita fundationis.*

2 *Qui maiores qualitates obtinet eſt præferendus.*

3 *Qualitas originis, & baptiſmi præualet qualitati ſola originis, quoad beneficium.*

4 *Senior ætate eſt præferendus iuniori quoad beneficium.*

5 *Doctor eſt præferendus minus docto in beneficio curato.*

6 *Litteratura eſt inſpicienda tempore examinis.*

7 *Proteſtatio ius proteſtantis ſeruat.*

8 *Sacerdos eſt præferendus in beneficio curato aliis non ſacerdotibus.*

DECISIO CCLXXXIX.

POSTQVAM fuit in hac cauſa coram me 1
reſolutum ſub die 15. Decembris præteriti conſtare de attentatis, & eſſe apponendum ſequeſtrum in Beneficio controuerſo dubitatum hodie cui eſſet dictum beneficium adiudicandum & dictum fuit Ioanni de Ibaiçabal non autem Auguſtino de Iubera eſſe adiudicandum cum dictus Ioannes docuerit de requiſitis per bullam motus proprij Clementis VIII. neceſſariis pro ſimilibus Beneficiis obtinendis cum ipſemet ſit filius naturalis & Patrimonialis loci de Longronno, vbi extat Beneficium, ſacerdos idoneus ad curata, *cap. decernimus* 16. *q.*7. *cap. illud in fin.* vbi Abb. & alij, *de iure patron.* Seraph. *deciſ.* 774. *num.* 1. Burat. *deciſ.* 680. *in princ. num.*1.

Nec obſtat quod ambo ſint filij Patrimoniales 2
Ciuitatis Lugrunij, quia dum in eodem Ioanne concurrunt maiores qualitates, quàm in Auguſtino merito ille venit præferendus, Lambert. *de iure patron. p.*2.*l.*2.*q.*7.*art.*26.*n.*2. Gonz. *ſuper reg.*8. *gloſ.*4. *ſub num.* 143. Rot. *in Aretinen. Capellaniæ* 1. *Iunij* 1588. *coram Bubalo &* *in Tuden. Parochialis* 28. *Aprilis* 1603. *coram bonæ memoriæ Card. Sacrato*, relatus per Gonzal. *vbi proxime.*

Quod vero d. Ioannes habeat maiores qualitates 3
eliciebatur, dum reſpectu originis nedum eſt filius Patrimonialis d. Ciuitatis de Longronno, prout eſt Auguſtinus, ſed vlterius eſt natus & Baptizatus in d. loco beneficij, quod non verificatur in præfato Auguſtino, qui fuit Baptizatus in oppido de Cornago quæ qualitas Originis ac Baptiſmi in d. loco Beneficij reputatur potentior ſimplici Origine Diœceſi, cum per eam Baptizatus dicatur, cuius ipſius loci beneficij Barboſ. *in l. hæres abſens* §. *Proinde in articulo de for. origin. num.*3.*& ſeqq. de iudic.* Iaſ. *in l. huiuſmodi* §. *legatum num.*14. *ff. de legat.*1. Cranett. *conſ.*441.*num.*38. Gratian. *diſcept* 75. Buratt. *deciſ.*253.*num.*12.*&* 13. & conſequenter veniat præferendus dixit Rot. *in d. Tuden. Parochialis* 28. *Aprilis* 1603. *coram Cardinali Sacrato* quia qualitas ſpecialis præfertur generali Prob. ad Monac. *in cap. cum perſona num.*4. *&* 5. *de priuileg. in* 6. *Roman. in auth. ſimiliter. col. antepenult. verſ. quod quidem mihi. C. ad l. falcid.* Grat. *diſcept.*971.*num.*18.

Vlterius d. Ioannes eſt ætate ſenior, quæ qualitas 4
multum facit pro prælatione reportanda, Bald. *conſ.* 177. *in fin. verſ. & in dubio lib.*4. Lambert. *de iurep. d. lib.*2. *part.*2. *q.*7.*art.*26. *num.*2. vbi quod in beneficiis conferendis eſt præferendus ſenior Rot. *in Calaguritana Beneficij de Brinas* 1. *Martij* 1629. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano verſ. & eſt ſenior.*

Quod vero ad litteraturam certum eſt illam ma- 5
gis reſidere in eodem Ioanne, qui in examine habito in Curia fuit approbatus ab examinatoribus ad curata cum tamen Auguſtinus non fuerit prima vice admiſſus ad curata, ſed tantum ad ſimplicia, & ſub conditione, quod diſceret recitare Diuinum Officium, Doctiorem autem eſſe præferendum minus docto eſt indubitatum Rot. *in dicta Tuden. Parochia-*
lis 28. *Aprilis* 1603. *coram Sacrato*, & litteraturam 6
eſſe inſpiciendam de tempore examinis non autem poſt, quia potuit addiſcere tradunt text. *in cap. ſi eo tempore* Gloſſ. *in verb. effectus de reſcript. in* 6. Rot. *deciſ.*147.*num.*7.*part.*6.*rec.*

Nec inde refert quod in alio examine habito 7
poſt aliquos menſes idem Auguſtinus fuerit admiſſus etiam ad curata, quia ſecundum examen emanauit abſque ordine Rotæ lite in ea pendente, fuit-

que

que proteſtatum per eumdem Ioannem:ne ad aliud examen deoeniretur in ſui præiudicium ſine nouo ordine Rotæ, ex qua proteſtatione fuit illi ius ſuum præſeruatum Argum.text. *l.4. §.1.* vbi Bart. *ff. quib.mod pign.vel hypoth ſoluat.* Specul. *tit.de arbitr. §.fin.num.69.verſ.ſed pone* Becc.*conſ.34.num.4.* Surd. *deciſ.146.num.11.* Rot. *in Cremonen. penſionis ſuper regreſſ.3.Iulij 1633.coram bona mem.Vbaldo.*

8 Demum dum in d.Ioanne concurrit qualitas ſacerdotis illi DD. cenſuerunt adiudicandum Beneficium, Dec.*conſ.541.num.8.* Rot. *in dicta Tuden. Parochialis coram bona memoria Cardinali Sacrato*, illo tantum informante, &c.

Romana Fideicommiſsi de Criſpoldis.

Ven. 4. Maij 1646.

ARGVMENTVM.

Prohibita alienatione fideicommiſſi perpetui, & adhibita ſubſtitutione in caſu confiſcationis bonorum, quomodo viuente grauato bona tranſeunt ad fideicommiſſarium.

SVMMARIVM.

1 *Ex quibus cenſeatur inductum fideicommiſſum perpetuum.*

2 *Quando fideicommiſſum relinquitur ſi grauatus commiſſerit delictum, quod confiſcationem meruerit propter delictum commiſſum purificatur fideicommiſſum.*

3 *Bona alienata ab eo qui delictum commiſit peti poſſunt à tertiis poſſeſſoribus per fideicommiſſarium.*

4 *Homicidium commiſſum probatur ſententia criminali, & teſtibus.*

5 *Homicidium ex iure ciuili, & ſtatuto meretur confiſcationem.*

6 *Si octo filij ſint eius cuius bona confiſcantur illis dimittenda ſunt & ex iſta dimiſſione probatur confiſcatio.*

7 *Sententia lata in contumaciam non probat delictum præſertim contra tertium.*

8 *Nec ſufficit delictum fuiſſe commiſſum, ſed requiritur actualis confiſcatio.*

9 *Sententia etiam in contumaciam probat contra omnes, quando teſtibus delictum probatur.*

10 *Viuente hærede grauato alienatio ſuſtinetur.*

11 *Ante mortem hæredis grauati bona alienata reuocari non poſſunt à tertiis poſſeſſoribus, quamuis aliqua ſtatus mutatio in grauato contingeret.*

12 *Clauſula* (aut quauis alia cauſa) *appoſita in prohibitione alienationis comprehendit quamlibet cauſam.*

13 *Clauſula* (niſi coacte vendiderint) *adiecta prædicta prohibitioni comprehendit ſolum coactionem à lege, vel Principe.*

14 *Conditio appoſita in fine duplicis caſus exceptuati vtrumque comprehendit.*

15 *Teſtator prohibens alienationem ex quauis cauſa cenſetur etiam prohibere alienationem vſusfructus.*

16 *Et tunc ſequens ſucceſſor viuente poſſeſſore admittitur.*

17 *Alienatio voluntaria facta contra voluntatem teſtatoris ſtatim poteſt reuocari, ad quam reuocationem admittuntur, qui non alienarunt, nec alienationi conſenſerunt.*

18 *Suſtinetur alienatio ab hærede grauato facta, quando probatum fuerit non extare alia bona, quibus ſolui poſſit æs alienum.*

19 *Et quando à teſtatore non eſſet facta prohibitio ſpecialis in caſum mutationis ſtatus hæredis.*

20 *Mors ciuilis æquiparatur morti naturali.*

21 *Quando bona confiſcari non poſſunt ob expreſſam teſtatoris prohibitionem ſubſtitutus admittitur ſtatim, non expectata morte naturali grauati.*

22 *Quando teſtator in caſum confiſcationis priuauit hæredem tota hæreditate, etiam omnia bona prius diſtracta ad fideicommiſſarium pertinent.*

23 *DD. contrarium docentes intelliguntur, quando non reperitur ſubſtitutio vniuerſalis facta in caſum confiſcationis.*

24 *Hoc præiudicium non naſcitur ex facto hæredis, ſed ex diſpoſitione teſtatoris.*

DECISIO CCXC.

CAESAR Criſpoldus in teſtamento, ſub 1
quo deceſſit hæredem ſcripſit Scipionem Iotiũ ex ſorore nepotẽ, cui ſubſtituit eius deſcendentes
in infinitum, nempe Primogenitum Maſculum cum
expreſſo onere aſſumendi nomen, cognomen, &
arma ipſius teſtatoris, prohibuitque alienationem,
& caſu, quo aliquis ex ſuis hæredibus committeret
delictum, ex quo intraret confiſcatio bonorum voluit quod à die delicti ipſo iure intelligeretur, &
eſſet priuatus ac incapax ſucceſſionis, mandauitque ſuccedere alium ſucceſſiue vocatum, quo Scipione primo hærede vita functo hæreditas peruenit
ad Cæſarem filium, qui ob homicidium fuit condemnatus in pœnam ordinariam. Quibus ſtantibus dubitaui hodie an conſtaret de fideicommiſſo
d.q. Cæſaris Criſpoldi purificati ad fauorem Scipionis Cæſaris Iozzi de Criſpoldis filij delinquentis, &
DD. affirmatiuè reſponderunt, quia ex publico inſtrumento teſtamenti conſtitit de perpetuo fideicommiſſo ad fauorem Primogenitorum ſucceſſi- 2
ue deſcendentium à Scipione nepote Cæſaris teſtatoris, qualem ſe probauit dictus Scipio Cæſar, ex
qua vocatione perpetua remanſit inductum fideicommiſſum perpetuum, *l. fin C.de verb.ſignific.lib.3.*
Seia.87. §. Seia libertis. & *l.Titia cum teſtamento. 34.*
§. Titia ff. de leg.& *fid. 2.* Natt.*conſ.675.num.1.*Rim.
Iun.*conſ.564. num.14.*& *ſeqq.* Ruin.*conſ.22. num.14.*
*lib.2.*Peregr.*de fid.art.11.n.25.*Fuſar. *de ſubſt. q.318.*
*n.77.*cumque fuerit conceptum tam in caſum mortis naturalis quam delicti ab aliquo ex vocatis patrati: propter quod bona veniirent confiſcanda, inde
fuit dictum fuiſſe purificatum fideicommiſſum ob
tale delictum à Cæſare iuniore commiſſum, ad *l. Imperator 12.ff.de fid.libert.* Alex. *conſ.23. num.3.* & *per
tot.lib.1.*Ruin.*conſ.129.num.4.lib.2.* Rimin. Iun.*conſil.50. num.95.* Roland. *conſ.56. num.11. lib.1.* Odd.
*conſ.53.per tot.*Gabr.*conſ.184.num.2.*& *3.lib.1.* Clar.
in §.fin. quæſt.78.ſub num. 11. Ciriac. *controuerſ.346.
num.18. & 19.* ita, & taliter vt bona poſſint à tertiis poſſeſſoribus auocari penes quos ante delictum 3
diſtracta fuere, vt per Peregrio. *conſ. 40.in 1.dubio
num.3.*& *4.* late Ciriac.*dicta controuerſ.346.num.17.*
vſque

vſque ad fin. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 584. *numero quarto.*

4 Præfatum vero delictum Homicidij probatum
fuiſſe in præſenti fuit deductum, nedum per ſenten-
tiam Iudicis criminalis verum etiam per teſtes for-
miter in Rota examinatos plene dictum delictum
probantes ſum. Scipionis *num.*6. Felin. *in c.ex litteris
num.*20.*verſ.niſi conſtaret de delicto de conſtit.* Rot.*de-
ciſ.*165 *num.*2.*poſt* 2.*vol.conſ.Farinac.& in Iannen.iu-
riſpatronatus* 25. *Iunij* 1607. *coram Lancelloto , & in
Maceraten.hereditatis* 16.*Nouembris* 1609.*coram Pa-
triarcha Manzanedo* , quodque etiam homicidium
præfatum fuerit appenſatum & ſit dignum con-
fiſcationis , vt extat ſtatutum in conſtit. Ægidiana
*lib.*4.*c.*54. quæ renonat antiquum ius ciuile , de
quo *in l. eiuſdem* 3. §. *legis corneliæ* 5. ibi & omnium
bonorum ademptio *ff.ad l.Corneliam de ſicar.*& com-
probat Bulla Sixti V. la VI. Prout pariter de con-
5 fiſcatione apparet tam per d. ſententiam , quàm de
ordine Sacræ Conſultæ directo Gubernatori Reatis
ad hoc vt bona confiſcata dimitteret filiis delin-
quentis,& quod erant numero octo iuxta diſpoſi-
tionem Textus *in l. fin.* § *ſi plures ff. de bon. damnat.
Tob.Non.conſ.*95.*num.*12.Honded.*conſ.*110.*num.*7.*&
ſeqq. lib.*1. cum aliis late congeſtis per Farin. *de de-
lict. & pæn.quæſt.*24. *num.*39. Merlin.*de legit.lib.*3.
6 *tit.*1.*quæſt.*19. *num.*4. Quæ dimiſſio ſic facta à fiſco
in caſu quo præceſſerat ſententia confiſcationis &
& ex indulgentia Adriani Imperatoris ob numerum
filiorum probat in neceſſarium antecedens , quod
bona fuerint fiſco incorporata , cum priuatio ſup-
ponat habitum , vt in terminis ceſſionis hæredita-
tis , Surd.*conſ.*136.*num* 41. *verſ. & priuatio per text.
in l. dotem ff.de verb. oblig.* Crauett.*conſ.*100. *num.*1.
Caſtr.*conſ.*135.*col.*2.*lib.*1. Grat. *diſcept.*568. *num.*64.
Rot *in Callien. Hereditatis* 1. *February* 1638. *coram
Eminentiſſimo Cardinali Hieronymo Veroſpio* §. *& ex
his.*

7 Nun obſtat quod d. ſententia lata fuerit in con-
tumaciam, nec propterea probat delictum præſer-
tim contra tertium, Ladetch.*conſ.*6.*num.*4.cum aliis
in contrarium adductis , nec ſat eſt delictum fuiſſe
8 commiſſum,niſi ſequatur actualis confiſcatio cum
teſtator id vnum reſpexerit , ne ſcilicet bona ad
fiſcum deuenirent , vt perbelle ponderatum fuit *in
Senogallien.fideicommiſſi* 9. *May* 1594.*coram bonæ me-
moriæ Card. Arigonio impreſſ.* apud Marcheſ *de com-
9 miſ.part.*1.*fol.*1298. *num.*2. *&* 3. nam fuit animad-
uerſum in præſenti non verſari in terminis ſimplicis
ſententiæ contumacialis , dum in actis couſtat de
delicto per teſtes formiter examinatos ex prædictis,
in quibus terminis ſententia etiam contumacialis
probat contra omnes , Abb. *in cap. penult.num.*20.
in fin. de ſent. & re iudic. Rot. *deciſ.*6.*num.*3. *& de-
ciſione* 303.*numero octauo poſt* 2.*volum. conſilior.Fari-
nac.*

10 Minus obſtat quod bona controuerſa fuerint
ſubhaſtata iudicialiter pro ſoluendo ære alieno eiuſ-
dem Scipionis primi hæredis grauati , quo viuente
regulariter alienatio ſuſtinetur iuxta text. *in l. peto*
69.§ *prædium,ff.de leg.*2.*l.Statius Florus* 48.§.*Cornelio
Felici ff.de iur.fiſc.*Petr.*de fid.quæſt.*8.*n.*319.Peregrin.
*eod. tract. art.*40. *ſub num.* 20. Odd. *de fid. ex prohib.*
11 *alien.quæſt.*32.*num.*8. ita , & taliter vt ante mortem
naturalem dicti Scipionis hæredis grauati,bona di-
ſtracta non poſſint auocari quamuis aliqua mutatio
ſtatus contingeret in eodem grauato,Bald.*conſ.*280.
*lib.*1.Decian.*reſponſ.*31. *num.*23. *lib.*5. Peregr. *de fid.
art.*28.*n.*10.*idemque de iur.fiſci lib* 3. *tit.*5.*n.*20. *circa
fin.verſ.fine enim.*

Quia d.obiecto fuit multipliciter per DD. re- 12
ſponſum , & primo fuit præmiſſum,quod d. ſubha-
ſtatio bonorum nequeat dici facta ex permiſſione
teſtatoris fideicommittentis,dum immo ille expreſ-
ſe prohibuit omnibus vocatis ne bona alienare aut
obligare valerent etiam ex cauſa dotis alias priuile-
giata , aut quauis alia cauſa , ponderando verbum
quauis comprehenſiuum *cuiuſlibet cauſa excogitabilis
alienandi* Crauett.*conſ.*294. *ſub num.* 3. *verſ. ad idem*
Roland.*conſ.*27.*num.*15.*& ſeqq.lib.*4. Rot. *deciſ.*440.
*ſub num.*4.*part.* 1.*diuerſ.deciſ.*36.*num.*3.*& ſeqq.part.*5.
recent. licet enim in teſtamento ſubdatur ibi. *Ec- 13
cetto che venendo il caſo che fuſſero forzati à vendere.*
Hoc tamen non poteſt referri ad alienationem co-
actam ex cauſa æris alieni vocatorum,ne detur re-
pugnantia verbis immediatè præcedentibus prohi-
tiuis obligationis bonorum ob huiuſmodi æs alie-
num,ſed bene ad aliam ſolam diſtractionem coa-
ctiuam prouenientem ex facto Principis , vel legis
nempe ad publicum ornatum vel publicum bonũ,
quod videlicet poſſeſſor cogeretur vendere recepto
pretio, vt patet ne dum ex ſupradicta præcedenti
prohibitione , verum etiam ex verbis ſubſequenti-
bus, dum teſtator excepit à prohibitione caſum 14
venditionis coactæ & voluntariæ ad vtilitatem fi-
deicommiſſarij addendo incontinenti conditionem
*dummodo pretium inueſtiatur in aliis ſtabilibus , quæ
ſuccedere debeant loco diſtractorum ſintque ſuppoſita fi-
deicommiſſo in perpetuum* , quæ conditio tanquam in
fine poſita ſub eadem oratione poſt vtrumque ca-
ſum exceptuatum ad vtrumque venit referendum,
ad Text.*in l.talis ſcriptura in fin.*& ibi Bart.*ff.de leg.*1.
l. 3. § *filius* , & ibi DD. *de liber. & poſthum .cap.
inquiſitionis & cap.*2.*requiris de appellat.*Mant.*de con-
iect lib.*6. *tit.*13. *num.*6. *in fin.* cum aliis congeſtis in
Romana electionis Puellarum 27. Nouembris
1724.coram bonæ memoriæ Pirouano , præſertim 15
inſpecta enixa mente teſtatoris conſeruandi bona
perpetuo in fideicommiſſo cum arctiſſima prohibi-
tione alienationis ex quauis cauſa , quo caſu cen-
ſetur prohibita , etiam vſusfructus alienatio , *l. fin.
C.de reb.alien.non alien.* vbi Bart Bald. & communi-
ter ſcribentes Molin *de Hiſpan.Primogen. lib.*1.*c.*20.
*num.*8. ita , & taliter vt ſequens ſucceſſor etiam in 16
vita Poſſeſſoris admittatur *l.cum Pater* 77. §. *libertis*
27. iuncta *gloſ. verb. ne id alienarent , ff. de leg.*2. per
quem text.dicit Paul.de Caſtr.in proprio loco *n.*4.
& 7. quod alienatio voluntaria facta contra ex-
preſſam voluntatem teſtatoris poteſt ſtatim reuo- 17
cari , & ad reuocandum admittuntur , qui non
alienarunt , nec alienationi conſenſerunt non ex-
pectata die fideicommiſſi, idem ſequitur, Rip. *n.*47.
Claud.de Sec. ibidem *num.* 12. Crot. *num.* 36. An-
ton. Gomez *l.*4. *tauri num.* 88. Anton. de Padilla *in
Auth. res quæ n.* 2. *C.com. de leg.*Zanch. *in l.heredes
mei.* §.*cum ita , ff. ad Trebellian. num.* 405. Gratian.
*conſ.*21.*num.*34. *lib.*2. ac ſi delinquens eſſet realiter
Mortuus Bello. Iun. *conſ.*11. *num.*17. Fuſar. *q.*683.
num. 16. Rot. *in Bononien fideicommiſſi de Bologninis*
26.*Nouembris* 1644.*coram R.P.D. meo Ghiſlerio.*

Secundo reſponſum fuit, ſupradictam concluſio- 18
nem in contrarium adductam eſſe intelligendam
iuxta DD.alegatos,nempe probatum fuit,quod non
extabant alia bona,ex quibus æs alienum ſolui poſ-
ſet quod eſſet probandum , Peregrin. *de fideicom.
art.*40.*ſub num.* 22. & quando non eſt facta à teſta- 19
tore ſpecialis ſubſtitutio in caſum mutationis ſta-
tus vel confiſcationis , at vbi , vt in præſenti fidei-
commiſſum reperitur relictum ſiue in caſum mor-
tis , ſiue delicti capitalis digni confiſcatione bono-
rum,

Digitized by Google

rum, qui eſt caſus noſter, licitum eſt purificato caſu delicti reuocare à tertiis poſſeſſoribus bona prius diſtracta, non ſecus ac liceret ſi ſolum in caſum mortis naturalis fuiſſet facta ſiſtitutio, & caſus mortis naturalis eueniſſet, dum teſtator vtrumque caſum in verbis æquiparauit, ibi: *Como ſe fuſſe*
20 *morto.* Mors enim ciuilis æquiparatur naturali, quando fuit à teſtatore vtroque caſu diſpoſitum, paritque effectum purificationis fideicommiſſi *l. actione 65. §. publicatione, ff. pro ſoc.* Io. Lopez *in rubr. ff. de donat. inter. vir. & vxor. §. 71. n. 2.* Rimin. Iun. *conſ. 416. lib. 4.* Menoch. *conſ. 227. n. 45. & 388. num. 23.* Honded. *conſ. 63. n. 40. lib. 1.* quod refert, & ſequitur Fuſar. *de ſubſtit. quaeſt. 430. num. 14. & 18.* & Add.
21 ad Buratt. *deciſ. 461. n. 14 & 15.* & dum bona non poſſint confiſcari ob expreſſam teſtatoris prohibitionem, rectè ſubſtitutos ſtatim admittitur non expectata morte naturali, Soccin. Iun. *conſ. 49. cap. 3. n. 3. & ſeq. lib. 3.* Menoch. *conſ. 482. n. 17.* Petr. *de fideicomm. quaeſt. 3. n. 11.* Fuſar. *de ſubſtit. quaeſt. 442. n. 11. & 683 n. 16* Rot. *in d. Bononien. fideicom. de Bologninis 26. Nouembris 1644. coram R. P. D. meo Ghiſlerio.*
22 Tertiò quia d. teſtator in caſum delicti, & confiſcationis bonorum non priuauit delinquentem per verba particularia directa ad res particulares, ſed per verba vniuerſalia reſpicientia totam hæreditatem, ibi: *Et ſia priuato di dita heredita.* Inde purificato caſu confiſcationis omnia bona deuoluuntur ad d. Scipionē Cæſarem ſubſtitutum, quæ ad hæredem grauatum peruenere, & conſequenter etiam omnia alia bona iam prius diſtracta, vt in puncto Cyriac. *controu. 246. per tot.* & ſignanter, *n. 131. & ſeqq.* vbi
23 adducit concordantes cui nullus ex DD. in contrarium adductis contradicit in hoc caſu, dum omnes loquuntur, quando non reperitur facta expreſſa ſubſtitutio vniuerſalis in caſum confiſcationis, ſic etiam Peregr. *conſ. 40. ſub n. 4. l. 4.* minus applicatur *dec. 714. n. 11. p. 4. rec tom. 2.* quia loquitur de bonis non delatis delinquenti tempore confiſcationis, vt in præſenti caſu, iam bona fuerant ipſi delata, ſed idem delinquens alienauerat, inde alienatio reuocatur eueniente caſu fideicommiſſi ex ſupradictis.
24 Demum non obſtat quod factum hæredis non debeat nocere emptoribus, quia hoc præiudicium non naſcitur primario, ex delicto hæredis, ſed ex diſpoſitione teſtatoris fideicommittentis, qui in caſum delicti alterum ſubſtituit in omnibus bonis provt in ſimili Sarmient. Select. interpret. *l. 1. cap. 8. n. 4. & 5.* Laderch. *conſ. 23. n. 21. & ſeqq.* Rot. *dec. 319. n. 8. & ſeqq. part. 5. recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Monopolitana Canonicatus.

Veneris 11. Maij 1646.

ARGVMENTVM.

Ex defectu citationis procuratoris proteſtantis ne aliquid innouetur eo non citato ſententia eſt nulla, & quando intret arbitrium pro retardanda executione.

SVMMARIVM.

1 *Stante proteſtatione procuratoris, ne aliquid agatur, eo non citato nequit procedi per audientiam contradictarum.*
2 *Licet aliquis duobus nominibus vocetur vno probato probatur identitas quando cognomen concordat.*
3 *Quando ex aliis facti circumſtantiis poteſt colligi identitas perſonæ error nominis non attenditur.*
4 *Acta facta ſine legitima citatione nihil probant.*
5 *Quando reſeruatio eſt multum turbida intrat arbitrium pro retardatione executionis litterarum Apoſtolicarum, & 13.*
6 *Menſis September eſt Ordinarij in vim regulæ Cancellariæ.*
7 *Aſſerens non vacaſſe beneficium in menſe Ordinarij debet id probare.*
8 *Qui fundat ſe in vnitate debet illam probare*
9 *Vt inter res beneficij collectoris vnici debet probari vnitas.*
10 *Vt beneficium ſubcollectoris ſit reſeruatum debet probari officium exercuiſſe, vel paratum eſſe exercere.*
11 *Sententia nulla, & iniuſta non meretur executionem.*
12 *Præſertim quando adeſt defectus citationis.*

DECISIO CCXCI.

VACANTE canonicatu in Eccleſia Cathedrali Monopolitana de menſe Septembris 1644. 1
per obitum Ioan. Baptiſtæ Patritij Reuerendiſſimus Epiſcopus de illo prouidit Franciſcum Paulum Torres, cuius vigore poſſeſſionem fuit aſſecutus, Sanctiſſimus verò D. N. de eo prouidit Ioſephum Morandum tanquam de reſeruato ratione ſubcollectoriæ, cuius prouiſionis vigore obtinuit litteras in forma Breuis de capienda poſſeſſione nomine Cameræ ſub dato 20. Decembris 1644. quibus exhibitis coram A.C. Angelo reportauit Monitorium, fecitque citare Paulum Torres quo reproducto, & fabricato proceſſu obtinuit ſententiam declaratoriam, vnacum immiſſione, à qua ſententia appellauit d. Torres, cauſa mihi commiſſa per ſignaturam eum illam parito Breui arbitrio Rotæ dubitaui hodie, an intraret arbitrium, & DD. arbitrium intrare pro retardatione reſoluerunt, quia dicta ſententia A.C. eſt euidenter nulla cum fuerit proceſſum per contradictas non obſtante, quod Thomas Gaëta procurator d. Franciſci Pauli Torres rei conuenti fuiſſet proteſtatus in actis nihil fieri, niſi ipſo Procuratore citato, provt ex mandato producto, nec inde poterat procedi per audientiam ſtante d. proteſtatione legitimi Procuratoris Ægid. Bellam. *dec 681.* Mohed. *d. vltima de iudic.* Caputaq. *dec. 135. n. 2. part. 3.* Rot. *dec. 179. n. 1. part. 1. & part. 2. recent. 486. ſub n. 2. in fin. recent.* Buratt. *dec. 943. n. 15.*

Nec obſtat quod Præfatus Gaëta Procurator comparuerit nomine Franciſci Pauli Torres, at verò 2
Monitorium A.C. fuerit executum aduerſus Paulum Torres, quia dum concordat identitas cognominis, & vnicus ex duobus nominibus debuit Morandus actor credere identitatem perſonæ cum ea probetur, licet habens duo cognomina vno tantum nuncupetur, quando vlterius concordat cognomen, vt fuit reſolutum in Spoletana Abbatiæ 22. Iunij 1615. corā bonæ mem. Coccino §. *neque eſt verum il primo*, vbi quod ſi quis vocetur duobus nominibus puta Ioan. Anton. At libellus concludat de vno, nempe de Antonio, ſatis venit dicendum probatum extare identitatem perſonæ, Anania *conſ. 17. n. 10.* quo magis in 3
præſenti dum ex ſubiecta materia iudicij id totum poterat elici cum præceſſiſſet dictum Monitorium contra Paulum Torres tanquam poſſeſſorem Canonicatus controuerſi, at in termino Monitorij comparuit idem Gaëta Procurator dicti Franciſci Pauli Torres, quando autē ex aliis facti circumſtantiis colligi poteſt identitas perſonæ, error in nomine

non attenditur, §. *ſi quidem in nomine* 29 *inſtitut. de leg. l. ſi in nomine* 4. *C. de teſtam.* cum *vulgat.* & in ſpecie habentis duo cognomina, Bart. *conſ.* 179. *ſub n.* 1. *verſ. præterea lib.* 1.

4 Ex qua nullitate ex defectu legitimæ citationis reſultat etiam iniuſtitia eiuſdem ſententiæ ob non iuſtificationem narratiuum in litteris Apoſtolicis, ſuper quarum executione A. C. pronunciauit, cum acta facta ſine legitima citatione nil probent Argument. Text. *in l. ſi quando* 20. *C. de teſtib. cap.* 2. *eod. tit.* Coccin. *deciſ.* 182. *num* 1. Rot. *in recent. deciſ.* 128. *num.* 1. & 234. *num* 4 nec iſta nullitas citationis valet remitti per clauſulam *arbitrio* Caual. *dec.* 396. & 486. *n.* 1. Duran. *deciſ.* 78. *n.* 18. & *in recent. deciſ.* 474. *num.* 2. *part.* 2.

5 Animaduertebant etiam DD. reſeruationem in præſenti eſſe multum turbidam, qua ſtante ſemper intrat arbitrium pro retardatione executionis litterarum Apoſtolicarum Rot *deciſ.* 288 *n.* 2. *p.* 1 *rec.* Bu-

6 ratt *dec.* 442. *n.* 1. & *ſeq* & 879 *n.* 11. turbiditas eliciebatur tú ex eo, quia canonicatus vacauit in menſe Ordinarij, qualis eſt September in vim regulæ 8. Cancellariæ, vt per Hieron. Gonzal. *in d. reg. gloſſ* 51.

7 *n.* 1. Greg. XV. *dec.* 314. *n.* 3. At Ioſephus aſſerens contrarium tenetur probare reſeruationem tanquam fundamentum ſuæ intentionis, Garz. *de benef. p.* 6. *c.* 7. *n.* 64. Greg. XV *dec.* 53 *n.* 1. & *ſeqq.* & *p.* 2. *rec. dec.* 756.

8 *num.* 4 Tum etiam quia præfatus Ioſephus narrauit Sanctiſſimo vacaſſe d. Canonicatum per obitum Ioannis Baptiſtæ Patritij in Ciuitate ſeu Diœceſi Monopolitana Collectoris, ſeu vnici Subcollectoris & Summus Pontifex reſcripſit, fiat, conſtito etiam ſummarie, quod d. Ioannes Baptiſta fuerit in d. Ciuitate ſeu Diœceſi Monopolitana Collector, ſeu vnicus Subcollector, &c. quam qualitatem vnicitatis non fuiſſe probatum in præſenti ſatis conſtat ex eo, quod in eadem Diœceſi Monopolitana apparet fuiſſe, & eſſe de præſenti quatuor Subcollectores vnde data exiſtentia aliorum Subcollectorum negari non poteſt, quin veniat probanda vnicitas à præfato Ioſepho in ea ſe fundante, Mandol. *ad reg.* 4 *q.* 1. *n.* 3. &

9 4 Rot. *dec.* 715. *n.* 5. *p.* 1. *rec.* Duran. *dec.* 263. *n.* 8. cum ad hoc vt intret reſeruatio veniat iuſtificando præciſa qualitas vnicitatis Caual. *dec.* 16. *n.* 1. & *hac qualitas.*

10 Vlterius non reperitur probata acceptatio d. Officij Subcollectoris, ſiue quod illud exercuerit, vel ſaltem quod fuerit paratus exercere d. Officium, nec quod ſciuerit fuiſſe in d. Officio deputatum, vt ſunt verba regulæ 5. Cancellariæ ibi ſuo tempore officia exercuerit, Hieron. Gonzal. *ſuper reg.* 8. *gloſſ.* 51. *n.* 70. & 71. Chiſan. *dec.* 24. Put. *dec.* 307. *lib.* 1. *in correct.* vbi Addit. Garz. *de Benef. p.* 5. *c.* 1. *n.* 350. Creſc. *dec.* 17. *de preb.* & *p.* 3. *diuerſ. dec.* 1039. *lib.* 3. Quamuis contrarium tenuerit etiam Rot. *vt in deciſ.* 12. *de preb. in nou* Put. *dec.* 329. *n.* 4 *p.* 2. *in correct.* Duran. *deciſ.* 233. *n.* 17. vbi adducit concord. & *in Florentina Parochialis* 19. *Ianuarij* 1643. *coram R. P. D. meo Bichio, & in Gallicien. Beneficij* 31. *Martij* 1644. *coram R. P. D. meo Melteo, & in Aquilana Canonicatus* 4. *Maij* 1640. § 2. *quia coram me*; Quicquid tamen ſit de vtraque opinione certum eſt quod verba dictæ regulæ 5. ſtant pro exercitio officij, vt ſupradictum.

11 Quibus omnibus ſimul concurrentibus in præſenti caſu merito dictum fuit, intrare arbitrium pro retardatione executione litterarum ſtante nullitate & iniuſtitia ſententiæ executoris, cum ſententia nulla, & iniuſta, qualis eſt iſta, non meretur executionem Coccin. *dec.* 177. *n.* 1. & 3. Rot. *dec.* 21. *n.* 1. &

12 *dec.* 265. *n.* 2. *par. rec.* & in propriis terminis quando adeſt defectus citationis Duran. *deciſ.* 78. *n.* 7. ſicque merito retardanda executio litterarum ſtante turbiditate reſeruationis, Rot. *dec.* 228 *n.* 2. *p.* 1. *rec.* Buratt. *deciſ* 442. *num.* 1. & *ſeq.* & 879. *num.* 11.

Et ita reſolutum, &c.

Placen. Anni gratiæ.

Veneris 15. Iunij 1646.

ARGVMENTVM.

Contractus factus à Prælato de rebus Eccleſiæ, quod requirat vt ſuſtineatur, & ad quos pertineant fructus beneficij non exacti mortuo beneficiario.

SVMMARIVM.

1 *Contractus factus ab Abbate de rebus Eccleſiæ conſenſum, & tractatum capituli requirit.*

2 *Et decretum Apoſtolicum.*

3 *Requiritur etiam licentia S. Congreg.*

4 *Et decretum Apoſtolicum non tollit neceſſitatem aliarum ſolemnitatum.*

5 *Et requiritur iuſta cauſa.*

6 *Et iſtis deficientibus contractus eſt ipſo iure nullus. & num.* 7.

8 *Conſtitutiones Synodales, quæ diuidunt fructus beneficij inter hæredes defuncti beneficiarij, & ſucceſſorem loquuntur de beneficiis ſæcularibus, non autem de regularibus.*

9 *Regulares enim hæredes habere non poſſunt ſunt incapaces tráſmittendi fructus inexactos ad hæredes.*

10 *Quicquid regularis acquirit beneficio acquirit.*

11 *Fructus pendentes beneficij regularis pertinent ad ſucceſſorem.*

12 *Contractus Abbatis Eccleſiæ nequit præiudicari.*

13 *Et ipſe Abbas nomine monaſterij poteſt à contractu recedere.*

DECISIO CCXCII.

CONCESSA remiſſoria de anno præterito Andreæ & aliis executoribus teſtamentariis quondam Stanilai, dum articulatum fuit ad effectum ſuſtinendi tranſactionem initam ab Abbate Plocen. S. Benedicti. Primo menſam Abbatialem eſſe ſeparatam à menſa conuentuali Monaſterij pro excludenda nullitate reſultante ex defectu non adhibiti conſenſus in dicta tranſactione: quapropter dictum Monaſterium valuiſſe reclamare. Secundo annum Gratiæ locum habere etiam in beneficiis regularibus cum quo ſuppoſito fuit tranſactum quod ſi fuiſſet probatum ceſſare alteram nullitatem eiuſdem tranſactionis, dum annus gratiæ procedit ſolum in beneficiis ſimplicibus, vt late hæc omnia in deciſ. in hac cauſa ſuper remiſſoria ſub die 14. Iunij anni præteriti coram me diſcuſſa fuere, ſed elapſo tempore conceſſo in litteris remiſſorialibus, nec factis probationibus minuſque præfatis nullitatibus ſublatis dubitaui hodie, an eſſet ſtandum contractui, & fuit negatiuè reſponſum, quia verſamur in contractu inito per Abbatem abſque tractatu, & conſenſu Capituli ac Monachorum omnium de iure neceſſario, iuxta Text. *in c.* 1. & *c. cum noſcitur* 6. *de his quæ fiunt à Prælat. ſine conſenſu Capituli, cap ſine exceptione* 12. *q.* 2. *cap.* 1. & *clem.* 1. *de reb. Eccleſ. non alien.* 1

Federic.

Feder. de Sen. *conſ. 29. n. 2. verſ. Item quia, & conſ. 100.*
factum tale eſt, *numer. 3. verſ. non obſtat*, Alex.
conſ. 27. numer. 5. lib. 4. cum aliis relatis per Tam-
bur. *de iur. Abbat. tom. 3. diſput. 13. quæſt. 4. ſub n. 4.*
& ſequentib. & à Franciſco Bordono Moden. Par-
menſ. *reſolut. regul. vigeſima ſeptima, numero 29. &*
30. & firmatur *in dict. deciſ. coram me in hac cauſa*
14. Iunij 1645.
2 Nec pariter interuenit beneplacitum Apoſtoli-
cum de iure neceſſarium ex diſpoſitione extrauagan-
tis ambitioſæ Paul. II. *de reb. Eccl. non alien.* Rodoan.
eod. tit. quæſtione 77. cap. 1. per tot. Caputaq. *deciſ.*
106. numero quarto, part. 1. Seraph. *deciſ. 1278. nu-*
3 *mero 3. & part. 7. recent. deciſ. 203. num. 10.* require-
batur etiam licentia Sacræ Congregationis Conci-
lij quæ eſt neceſſaria ex eiuſdem Sacræ Congrega-
tionis decreto relato à Tambur. *de iur. Abbat. tom.*
4 *3. diſput. 13. quæſtione 1. numero octauo*, quod de-
cretum nec tollit neceſſitatem aliarum ſolemnita-
tum vt *ſupra* requiſitarum, vt per Bordonum *dict.*
reſolut. regul. 27. n. 36. cum ſeq.
5 Quinimo deſideratur iuſta cauſa, quæ copulati-
uè requiritur ad hoc vt contractus celebratus ſuper
bonis Eccleſiæ ſuſtineatur, *cap. 1. de reb. Eccleſ.*
non alienan. in 6. Clem. 1. eod. tit. ſine exceptione pa-
riter de reb. Eccleſ. non alien. Abb. *in c. 2. num. 10. de*
his, quæ vi metúſve cauſ. fiunt, & in c. 1. n. 17. de reſtit.
in integr. Rodoan. *de reb. Eccleſ. non alien. quæſt. 51.*
cap. 7. num. 17. Rot. *deciſione 119. num. 12. & deciſ.*
201. num. 3. part. 1. recent. & part. 2. deciſione 430.
numer. 4. Duran. *deciſione 250. numero primo*, qui-
6 bus deficientibus contractus eſt ipſo iure nullus,
prout in terminis tranſactionis, Surd. *conſ. 451.*
num. 7. & 25. & 26. Gratian. *diſcept. 476. num. 16.*
& ſeq. Adden. ad S.M. Greg. XV. *deciſ. 418. num. 7.*
Coccin. *deciſ. 301. num. 1.*
7 Hæcque fortius ſtringunt in præſenti cauſa tran-
ſactionis factæ ab Abbate nedum apparet læſiua,
quia annua gratiæ, qui non eſt aliud quam certa
portio fructuum quæ debebatur in omnem euentum
ex fructibus relictis ab Antecеſſore non autem
à Monaſterio, & moderno Abbate, qui nullos
adhuc fructus perceperant, qui omnes erant ab
Arrendatariis debiti, verum etiam illi non eſt ſtan-
dum, Crauett. *conſ. 151. numero 26.* Cephal. *conſ.*
137. numero 57. Menoch. *conſ. 91. numer. 40.* Gra-
tian. *diſcept. 788. numero primo, cum ſequen.* Rot.
deciſione 625. numero ſeptimo, parte prima, recent. Coc-
cin. *deciſione 268. numero ſexto*, Duran. *deciſione*
121. numero 17. & per totum, & in Meleuitana
Hæreditatis prima, Iulij 1633. coram R.P.D. meo
8 *Ghiſlerio*: Nam fuit tranſactum cum ſuppoſito,
quod intrarent conſtitutiones Synodales ſuper an-
no Gratiæ diuidentes fructus Beneficij inter hæ-
redes Defuncti, & ſucceſſorem in beneficio,
quæ tamen in verbis loquuntur ſolum in beneficiis
ſæcularibus, nec applicantur beneficiis regulari-
9 bus, in quibus terminis verſamur cum reſiſtat qua-
litas ipſius inſtituti regularis, quo regulares ſi-
milium beneficiorum poſſeſſores redduntur inca-
paces tranſmittendi fructus inexactos, ſiue alia
quæuis bona ad hæredes, cum hæredes nequeant
habere, Auth. *ingreſſi, Cod. de ſacroſ. Eccleſ. cap.*
dilectiſſimis 12. quæſtione prima, Gutierrez *pract. quæ-*
ſtionum libro ſecundo, capite primo, numero 39. ſed
10 id totum, quod ab illis poſſidetur, & per eos
acquiritur ad Monaſterium ſpectat iure cuiuſdam
acquiſitionis naturalis, & acceſſoriæ perſonæ, Bart.
in dict. Auth. ingreſſ. in ſecunda lectura, numero 57.
& in auth. ſi qua mulier, numer. 15. Cod. de ſacroſ.
Eccleſ. Vitalin. *in Clem. ſtatutum, numero ſeptimo,*
de electiõn. Angel. de Peruſ. *conſ. 133. in princip.*
Abb. *conſ. 88. numero ſecundo, libro ſecundo*, Craſſ.
de ſucceſſ. ab inteſtat. §. hæreditas quæſtione ſexta, nu-
mero vnico Mencall. *de ſucceſſ. creat. libro ſecundo,*
§. 16. numero 13. & optimè Sanchez *in præcept. De-*
calog. lib. 7. cap. 12. numer. 21. Inde fructus pen- 11
dentes ſpectare ad ſucceſſorem in beneficio non eſt
hæſitandum, Gloſ. *in cap. final. verb. reſeruari de offic.*
Ordinar. in 6. Vital. *in Clement. ſtatutum num. 7. de*
elect.
Quibus ſtantibus merito hodie dictum fuit nul- 12
latenus eſſe ſtandum contractui celebrati ab Abba-
te cum non valuerit Eccleſiæ præiudicare Ro-
doan. *de reb. Eccleſ. non alien. quæſt. 77. cap. 1. per tot.*
Cald. *conſ. 5. de confeſſ.* Caput. *deciſ. 106. numer. 4.*
part. 1. & 359. part. 2. Seraph. *deciſ. 1278. num. 3. &*
part. 7. recent. deciſ. 203. num. 10. & in dicta deciſion.
in hac cauſa coram me 14. Iunij 1645. Quinimo 13
ipſummet Abbatem tranſigentem poſſe à contra-
ctu recedere nomine Eccleſiæ iuxta theoricam
Bart. *in l. iubemus la 2. §. ſane num. 9. verſ. 3. quare*
Cod. de ſacroſ. Eccleſ. Rodoan vbi proximè Dec.
conſ. 142. numero ſecundo, Caſſador. *deciſione ſeptima,*
numero 13. de cauſſ. poſſeſſ. & propriet. Caputaq. *de-*
ciſione 170. numero ſexto, & deciſione 182. part. 3. &
in recent. deciſ. 410. num. 11. part. 5. & part 6. dec. 139.
num. 28.

Et ita reſolutum, &c.

Terdonen. Iuriſpatronatus.

Ven. 22. Iunij 1646.

ARGVMENTVM.

Præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt inſtituendus, & quomodo in quaſi poſſeſſione ſit.

SVMMARIVM.

1 *Patronus clericus non valet ſeipſum præſentare.*
2 *Poteſt tamen petere ab Ordinario vt ipſum inſtitueret.*
3 *Ordinarius non valet derogare iuribus compatronorum, & ideo pluribus patronis concurrentibus videtur non poſſe alterum petere inſtitutionem ſuæ perſonæ ab ordinario.*
4 *Qui habet cauſam ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi præſentare poteſt.*
5 *Effectuata probatur præſentatio quando vacare beneficium probatur per obitum præſentati.*
6 *Appellatio non proſequuta non impedit quaſi poſſeſſionem præſentandi.*
7 *Præſentatio reiecta ab Ordinario non conſtituit in quaſi poſſeſſione præſentandi.*
8 *Præſentatus, qui fuit prælatus tanquam præſentatus à veris patronis non dicitur gratificatus.*
9 *Si præſentationes ſeparatim factæ fuerint admiſſio alterius compatroni facta ab Ordinario non nocet patrono ignoranti, & abſenti.*
10 *Patronus conſentiens, quod alter etiam præſentet conſtituit iſtum, in quaſi poſſeſſione præſentandi.*
11 *Qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt aliis*

præferendus quo vſque plenius, & clarius de
iurepatronatus alterius conſtet.

12 *Poſſeſſio non tranſit in ſucceſſorem per vltimam voluntatem.*

13 *Diuerſum eſt in ſucceſſione per viam contractus.*

14 *Sicuti tradendo rem corporalem transfertur poſſeſſio, ita cedendo ius incorporale.*

15 *Donatione iurisſpatronatus acceptata transfertur quaſi poſſe o.*

16 *Acta verbaliter producta tranſportari non debent.*

17 *In ciuitate Mediolani eſt ſtylus producendi iura in actis abſque dimiſſione.*

18 *Sententia valida, & iuſta confirmanda eſt.*

DECISIO CCXCIII.

1 SENTENTIAM Vicarij Mediolani latam ad
fauorem Pauli Guccij ſub die 17. Auguſti
1640 eſſe iuſtam fuit hodie reſponſum iuſtitia elicitur ea eo, quod in illa pronunciatur pro inſti-
tutione dict. Pauli ad beneficium iurisſpatrona-
tus de quo agitur ſub inuocatione Sanctæ Ma-
riæ Virginis ac Sanctorum Petri & Pauli in Ec-
cleſia Sancti Bartholomæi Oppidi Vighizoli Ter-
donen. Diœceſis vacans per obitum Horatij de
Collis vltimi Poſſeſſoris, per quam ſententiam Vi-
carij Mediolani fuit reuocata altera prima ſenten-
tia Vicarij Terdonen. lata iuxta votum, & laudum
Archipreſbyteri Verdimiæ iudicis compromiſſa-
rij in qua fuerat inſtitutus ad beneficium, de
quo agitur Ribroceus in concurſu cum dicto Pau-
lo tanquam præſentatus à Sebaſtiano, & Zanino
de Vighizolis nullum ius habentibus in hoc
Patronatu, dum illud ſpectabat ad eundem Pau-
lum Patronum exiſtentem in quaſi poſſeſſione
præſentandi, vt fuit comprobatum. Propterea re-
ctè eum ſupplicaſſe, Ordinario, vt illum de hoc
beneficio prouideret, quia licet Patronus clericus
non valeat præſentare ſe ipſum, Abb. & DD. *in*
Cod. conſuluit de iurepatron. item Abb. *conſ. vigeſimo*
primo, numero ſeptimo, volum. ſecundo, Riccius *in*
praxi iurisſpatronatus deciſione 197. *numero* 213. Bu-
2 ratt. *deciſione* 316. *numero ſecundo*, rectè tamen po-
tuit per viam ſupplicationis petere ab Ordinario,
vt ſe ad beneficium admitteret, & in eo inſti-
tueret prout factum fuit, iuxta Theoricam Abb.
in cap. per noſtras de iurepatronatus Lambert. *de iure-*
patron. parte 1. 2. *lib. quæſtione octaua, art.* 3. *numero*
tertio, Sanch. *reſponſ. Moral. libro ſecundo, dub.* 74.
numero quinto, cum aliis per Addend. ad Buratt.
deciſione 316. *numero* 19. Rot. *in Cæſarauguſtana*
beneficij de Linares 26, *Iunij* 1645. *coram R.P.D. meo*
Bichio.

3 Nec dicatur quod ſupradicta concluſio limite-
tur in caſu, quo concurrunt alij Compatroni, qui
alium præſentarunt ea ratione, quia Ordinarius
non valet derogare iuribus compatronorum, vt
tradit Lambert. *dict. part.* 1. *libro ſecundo, quæſtione*
octaua, art. 4. *ſub numero* 7. *verſ. ad unum*, Sanchez
reſpon. moral. dict. dub. 74 *ſub numero ſexto*, *verſ.*
hoc tamen, quicquid tamen ſit de dicta limitatione
illa rectè non applicatur caſui noſtro, dum non
probatur in præſenti exiſtentia compatrono-
rum.

4 Quod verò dictus Paulus Guccius ſit Patronus,
probatum fuit ex donatione reportata ab eo à Cæ-
cilia & Ioanna ſororibus de Collis, ſub die 10.
Decembris 1626. quæ erant in quaſi poſſeſſione
præſentandi, Vnde ſat eſt eidem Paulo habere
cauſam ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione præſen-
tandi, Seraphin. *deciſione* 1334. *in fin.* Rot. *deciſ.*
146. *numer.* 2. *& deciſione* 274. *numero.* 8. *parte ſe-*
cunda, recent. Adden. ad Gregor. XV. *deciſione* 342.
numero ſexto, prout extitiſſe dd. ſorores de Collis
probatur ex præſentatione dicti Horatij de Collis
vltimi Poſſeſſoris facta del 1615. quæ certè effe- 5
ctuata probatur, dum pro vtraque parte deducitur
vacatio beneficij controuerſi per obitum eiuſdem
Horatij iuxta *conſ.* Oldrad. 229. paſſim à Rota
ſequutum, vt *in recent. deciſione* 541. *numero ſecun-*
do, part. 2. Seraph. *deciſione* 1141. *numero ſecundo*,
Gregor. XV. *deciſione* 349. *numer.* 3. Caualer. *deciſ.*
197. *numero ſecundo, & deciſione*, 625. *num* 3. *& in*
Craconien iurisſpatronatus 27. *Iunij* 1644. *coram R.P.D.*
meo Bichio.

Quapropter nihil facit, quod tempore latæ ſen- 6
tentiæ del 1615. ſuper inſtitutione dicti Horatij de
Collis, fuerit ea parte illorum de Vighizolis in-
terpoſita appellatio, quia non conſtat de illius
proſecutione, & deducendo vacationem ab obitu
Horatij certè videntur dd. Aduerſarij Pauli agno-
ſcere, quod habuerit effectum præſentatio de di-
cto Horatio facta à prædictis Sororibus de Col-
lis de anno 1615. eaque ſola ſufficit, vt præfa-
tæ ſorores in quaſi poſſeſſione præſentandi con-
ſtituantur, Rip. *in cap. cum Eccleſia Sutrina numero*
91. *de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* Abb. *conſ.* 54. *libro* 1.
per Fed. de Senis *conſ.* 224. *ſuper primo puncto in*
ſecundo dubio, Roman. *conſ.* 311. *numero* 7. Ol-
drad. *conſ.* 312. *numero ſecundo*, Decian. *conſ.* 17.
ſub numero ſecundo, littera B. Garz. *de benefic. part.* 5.
cap. 5. *numero* 59. Gregor. *deciſione* 452. *numer.* 10.
Caual. *dec.* 197. *& part.* 2. *recent. deciſ.* 758. *num.* 4.
Quinimo concurrunt aliæ antecedentes quamplu-
res præſentationes effectum ſortitæ ad fauorem ea-
rumdem ſororum.

Præfati verò Sebaſtianus & Zaninus de Vighi- 7
zolis, qui præſentarunt Ioannem Ribroccum qui-
que ſe Compatronos prætendunt deducere non
valent, quod de anno 1615. præſentarunt Hyp-
politum de Ghirardellis, quia dicta præſentatio
non fuit effectuata, quinimo expreſsè reiecta ab
Ordinario Terdonen. qui ſecluſo dicto Ghirardel-
lo inſtituit dictum Horatium de Collis tanquam
præſentatum à dd. Sororibus veris Patronis, ideo
nullum ius fuit præfatis de Vighizolis attribu-
tum in puncto, Bald. *conſ.* 12. *num* 4. *verſ. niſi præ-* 8
ſentatio, lib. 1. nec eſt verum dicere, quod tunc Or-
dinarius Terdonen. de anno 1615. prætulerit d. Ho-
ratium per viam gratificationis, cum d. Ordinarius
non prætulerit eundem Horatium vti habentem me-
dietatem vocum: ſed vti præſentatum à veris Patro-
nis prout erant dd. ſorores quæ illum præſentarunt,
vt in terminis ponderauit Rot. *in Cæſarauguſtana*
Beneficij de Linares 4. *Decembris* 1643. *coram R.P.D.*
meo Bichio, §. *debuiſſes in fin.*

Minus obſtare dictum fuit præſentationem 9
factam de anno 1561. in qua fuit præſentatus Ghe-
rardus Armella tam à Iacobo de Brixiis auctore
præfatarum ſororum de Collis quam à Iacobina
auctrice dd. de Vighizolis, at Ordinarius dictum
Gherardum inſtituit tanquam ab vtroque præſen-
tatum pronunciando vtrumque eſſe in quaſi poſſeſ-
ſione præſentandi, inde cum non conſtet præſenta-
tiones factas fuiſſe ſeparatim conſequenter Iacobinā
certè præſentaſſe videatur, quicquid eſſet dicendum

ſi

ſi ſepatatim præſentaſſent: quo caſu counciatiua Or-
dinatij, ſeu admiſſi alterius compatroni oon nocet
vero Patrono ignoranti,& abſéti iuxta *conſ.*Calder.
12.*de iurepatron.* Verall.*deciſ.*239.*part.*2. Greg. X V.
*deciſ.*417.*num.*2. Rot. *deciſ.*274. *num.*5.*part.*2. *recent.*
10 Duran.*deciſ.*125. *num.*12. & 13. ſed conſentiente d.
Iacobo quod eadem Iacobina ſimul cum eo præ-
ſentaret illam in quaſi poſſeſſiooe præſeotandi con-
ſtituit, Lambert. *de iurepatron. part.*1.2. *lib. queſt.*3.
*art.*17. *num.*11. & 12. Abb. *in cap. cum Eccleſia Su-
trina num.* 35. *de cauſ. poſſeſſ. & propr.* Rot. *deciſio-
ne* 284. *numero ſeptimo part.* 1. *recent.* & *deciſ.* 274.
numero ſexto, vbi quod obiici oon poteſt quod al-
ter, qui præſentauit oon ſit verus Patroous *parte
ſecunda.*

11 Nihilominus Domini reſpondebant hodie oon
concurrere Iacobinam, & ius dd. de Vighizolis ab
ea cauſam deducentium fuiſſe ſaltem redditum tur-
bidum per dictam ſententiam Ordinarij anni 1615.
expreſſe reiicientem præſentatum ab eiſdem de Vi-
ghizolis in concurſu cum præſeotato per dictas ſo-
rorea de Collis, tanquam veras patrooas; idcirco re-
ctè fuit per dictum Vicariom Mediolani pronun-
ciatum ad fauorem einſdem Pauli habentis cauſam
à dictis ſororibus exiſtentibus ex propria perſona
in quaſi poſſeſſione præſentandi, com in cooeurſu
corumdem de Vighizolis, idem Paulus eſſet præfe-
rendus quouſque plenius, & clarius de pertinentia
iuriſpatronatus appareat, iuxta Text. *in cap. conſul-
tationibus de iurepatronat. cap. querelam de elect.*
Garz. *de Benefic. part* 5.*cap.*5. *num.* 50. & *ſeqq.*Rot.
*deciſ.*374. *part.* 1. *recent.* non attento anteriori ſta-
tu anni 1561. io qua Vighizoli fuerunt reiecti, re-
manſerit eorum poſſeſſio turbida, Barbat. *conſ.*69.
num. 7. *parte tertia* Bald. *conſ.* 32. *in fin. libro pri-
mo.*

12 Rurſus ponderatum fuit quod quaſi poſſeſſio
præſeotandi, quæ extabat penes dictas ſorores de
Collis traoſitum fecit io ipſum Paulum Gutium
illarum donatarium, nam quamuis poſſeſſio noo
tranſeat in ſucceſſorem vniuerſalem, vel ſingula-
rem per viam vltimæ voluntatis, vel diſpoſitionis
collatæ io tempus mortis, ea ratione quia poſſeſſio
expirauit morte poſſidentis, Menoch. *de retinen. re-
med.* 3. *numero quinquageſimo ſeptimo verſic. extendi-
tur.* Gonzal. *ſuper regul.* 8. *gloſſ.* 34. *numero* 108.
Garz. *de Benef. parte quinta capite quinto numero tri-
geſimo quinto cum ſeqq.* & reprobato Lambert. qui
coottariom tenuit, Achil. *deciſione quinta de cauſ.
poſſeſſ. & proprietat.* Capuaquen. *deciſione* 135. *par-
te ſecunda* Rot. *deciſione* 260. *numero quarto parte ſe-
cunda recent.* late Duran. *deciſione* 62. *numero ſecun-
do cum ſequentibus & deciſione* 87. *numero vigeſimo.*
13 Secus vero eſt in ſucceſſione per viam coottactus,
& donationis inter viuos, in qua dd. ſorores poſ-
ſeditrices ad fauorem d. Pauli Donatarij) ceſſerunt
cum clauſula conſtituti, quia de tempore contractus
14 poſſeſſio erat penes eas, & ſicuti illæ tradendo
rem corporalem dooatario tranſtuliſſent veram
poſſeſſionem, ita pari ratione venit dicendum tran-
ſtuliſſe cedendo iua iocorporale, cum in incorpo-
ralibus, quale eſt ius præſentandi ceſſio habeat
vim traditionis, Menoch. *de retinen. rem.* 3. *nume-
ro* 259. Natt. *conſilio* 393. *numero* 38. Grattan. *diſ-
ceptat.* 310. *numero vigeſimo ſexto* Caual. *deciſ.* 319.
numero quinto Rot. poſt Cenc. *de cenſib. deciſ.* 249.
numero tertio, cum aliis congeſtis per Modern. Pe-
15 ruſin. *de manut. obſeru.* 55. *num.* 5. & *ſeq.* & in ſpecie
quod per donatiooem iuriſpatronatus traosferatur
quaſi poſſeſſio præſentandi, quando donator in vi-
ta donatarij donationem acceptauit Duran. *deciſ.* 62.
num. 27. & 28.

Demum oon obſtat prætenſa nullitas ſententiæ 16
hodie confirmatæ deſumpta ex non integra tran-
ſportatione actorum cum ſatis ſit dicere, quod
non probentur acta extare, quæ fuerint actualiter
producta, at producta verbaliter non debuerunt
tranſportari, Rot. *deciſ.* 561. *numero decimo parte
prima recent.* Add. ad S. mem. Greg. X V. *deciſ.* 59.
num. 10. & *ſeqq.* & eſſe notorium ſtylum Ciuitatis 17
Mediolani producendi iura verbaliter ſine dimiſſio-
ne in actis teſtatur Rot. cum Greg. X V. *dicta de-
ciſ.* 59. *num.* 2. vbi Add. *num.* 9. ibique adducuntur de-
ciſiooes *in cauſa Mediolanen. reſciſſionis contractus* 14.
Decembris 1601. *coram Sacrato, & in Mediolanen. De-
cimarum* 17. *May* 1616. *coram Coccino*, Inde cum di- 18
cta ſententia Vicarij Mediolani ſit valida, & iuſta,
merito fuit hodie confirmata, Greg. VX. *dec.* 176. *n.* 1.
& 218 *num.* 1. & alibi paſſim.

Et ita reſolutum, &c.

Fanen. Capellaniæ, ſeu Beneficij.

Veneris 22. Iunij 1646.

A R G V M E N T V M.

De triennali regula, & quomodo poſſeſſio interrumpatur in illa.

S V M M A R I V M.

1 *Vt locum habeat regula de triennali requiritur quod poſſeſſio ſit pacifica.*
2 *Lis conteſtata cenſetur per contradictionem præſentationem litterarum factam prouiſo Apoſtolico impetratam ab inſtituto ab Ordinario.*
3 *Vt poſſeſſio triennalis non dicatur pacifica ſufficit motam eſſe litem ſuper fructibus, ſicut vt beneficium dicatur litigioſum.*
4 *Si diſputetur ſuper validitate prouiſionis Apoſtolica interrumpitur poſſeſſio triennalis.*
5 *Lis mota ante cœptum triennium non impedit curſum regula, ſi mota ſit lis cum alio, non cum illo, qui regula vult iuuari.*
6 *Lis in curia non dicitur finita niſi per rem iudicatam.*
7 *Lis mota ante triennium impedit effectum regulæ.*
8 *Sententia lata in fauorem poſſeſſoris facit illum pacificum.*
9 *Niſi à ſententia fuerit appellatum.*
10 *Deciſiones Rota dicuntur extraiudiciales.*
11 *Appellatio decennio non proſequuta facit pro derelicta habere litem.*
12 *Maxime quando ex actis conſtat de non iure partis.*
13 *In Rota lis non extinguitur per deſertionem, niſi talis deſertionis ſequatur ſententia.*
14 *Lis ſemper extinguitur ſiue tribus ſententiis, ſiue re iudicata.*
16 *Appellatio deſerta in poſſeſſorio non facit deſerere ius in petitorio.*
19 *Quamuis appellans non foueat bonum ius non tollitur litis pendentia.*

17 *Gratia dicitur ſubreptitia quando ob non factam mentionem eius quod ſi Papa ſciuiſſet, vel denegaſſet illam, vel difficilius conceſſiſſet.*

18 *Præſertim ſtante præiudicio alterius proueniente ex taciturnitate.*

19 *Conditio appoſita in limine fundationis à Rota approbata valida cenſetur.*

20 *Patronus in limine fundationis apponere poteſt quaſlibet conditiones etiam iuri communi contrarias.*

21 *Ad hoc vt lis ſubſiſtat, licet litigans non foueat bonum ius dummodo non calumniet, ſufficit.*

22 *Lis derelicta cenſetur conſectaris, & quomodo hoc procedat.*

23 *Delicto non vacat beneficium, niſi ſequatur ſententia.*

24 *Impedito non obſtat regula de triennali.*

25 *Nec lis præſumitur deſerta in dubio.*

26 *De iure communi inſtantia eſt perpetua.*

27 *Lis non dicitur tempore extincta ſed ſolum morte collitigantis, aut repudiata.*

28 *Imo nec morte lis finitur ad effectum regulæ de triennali.*

29 *Neque ad hoc vt poſſeſſor dicatur pacificus.*

30 *Per clauſulas* (quam, & quas, & cum incidentibus &c.) *cenſetur deductum omne ius quouis titulo competens.*

31 *Et iuncta clauſula* (omnes alioſque) *ad cauſam veniunt omnes intereſſe habentes.*

32 *Iura patronorum conſeruantur per geſta ab vno illorum.*

33 *Lis inducta ab vno ex patronis contra tertium inducit illum in malam fidem quoad omnes.*

34 *Et interrumpit præſcriptionem triennalem, quoad omnes.*

DECISIO CCXCIV.

1 Erecta, & dotata ſimpliei Capellania in Eccleſia Cathedrali Fanen. per q. Hieronymum Rinalduccium ſeniorem cum reſeruatione iuriſpatronatus ſibi, & poſt ſe Mutio de Rinalduccis eius nepoti, & deſcendentibus ex d. Mutio pacto expreſſo cum conſenſu Ordinarij adiecto, vt ſi Romanus Pontifex vel loci Ordinarius, ex quacumque cauſa vel etiam per obitum in Romana Curia vel ratione familiaritatis Papæ vel Cardinalium dictam Capellaniam prouideat, tunc Patroni non teneantur ad tradendam dotem, vel aſſignandam præfato beneficio poſtmodum de anno 1622. vacante hac Capellania in Curia fuit de ea à S. Sede Apoſtolicà prouiſus Matthæus Bonuinus, & per Ordinarium Fanen. ad præſentationem Patronorum fuit prouiſus Hieronymus Rinalduccius iunior compatronus ac in poſſeſſionem immiſſus, & nihilominus ab A.C. datum mandatum de immittendo eidem Bonuino, & per appellationem dicti Hieronymi cauſa commiſſa in Rota *coram bonæ memoriæ Vbaldo ſeniore de anno* 1622. *& ſub die* 28. *Iunij* 1624. dictum fuit gratiam dicti Matthæi Bonuini non eſſe iuſtificatam tam ob non expreſſum verum valorem, quàm ob tacitam & non reportatam derogationem ſuper d. pacto appoſito in fundatione, & ſucceſſiue coram Reuerendiſſimo Vigellen. 15. Decembris 1628. dictum fuit gratiam eiuſdem Matthæi eſſe quoad valorem iuſtificatam, & inter eius deciſiones impreſſa la 172. admiſſis deinde ad cauſam Theodoto, & alijs fratribus de Rinalduccis compatronis pro eorum intereſſe, vt in deciſione coram me ſub die 13. Ianuarij 1645. & d. Theodoro ſpecialiter etiam vti ceſſionario Hieronymi in vim dictæ ceſſionis etiam prouiſo Apoſtolico, & dato poſtmodum dubio, an eſſet locus regulæ de triennali; quo pluries diſcuſſo tandem hodie dictum fuit regulæ de triennali non eſſe locum ex eo, quia poſſeſſio D. Matthæi non eſt pacifica quoad titulum, & conſecutiue quoad fructus, vt requiritur ad hoc, vt ſit locus regulæ de triennali, Sarn. *ſuper hac regula quæſt.* 53. *in princ. & per tot.* Lotter. *de re beneſic. lib.* 2. *quæſt.* 52. *num.* 34. *& quæſt.* 53. *num.* 20. Mohedan. *deciſ.* ... 3. *num.* 1. *de cauſ. propr.* Coccin. *dec.* 172. *num.* 2. & ... Burat. *deciſ.* 699. *num.* 1. *&* 2. Rot. *in Salerni benef.* 15. *Aprilis* 1644. *coram R.P.D. meo Bichio.* Non ſtatim atque præfatus Matthæus de an-
no 1621. poſſeſſionem huius Capellaniæ in vim di- 2
ctæ poſſeſſionis Apoſtolicæ fuit aſſecutus, mouit dictus Hieronymus Rinalduccius præſentatus à Patronia ac ab Ordinario inſtitutus litem mediante commiſſione rotali Matthæo præſentata, cum clauſulis ampliſſimis quam, & quas ac toto negotio perſonali, per quas data præexiſtentia tituli inſtitutionis cenſetur certe lis conteſtata ſuper ipſo titulo beneficij, Sarn. *ſuper reg. de infirm. quæſt.* 34. *numer.* 4. Ægid. *deciſ.* 618. Caſſador. *deciſ.* 9. *num.* 13. *de cauſ. poſſeſ. & propr.* Caputaq. *deciſ.* 152. *per tot. part.* 1. Rot. *in Meſſanen. Archipresbyt.* 29. *Aprilis* 1641. *coram R.P.D. Cerro, & in Gerunden. Prioratus* 27. *Iunij & 9. Decembris* 1644. *coram R. P. D. meo Bichio,*
vltra quod ſufficeret litem fuiſſe motam ſuper fru- 3
ctibus, ſeu ſuper poſſeſſione ad hoc, vt poſſeſſio Matthæi non diceretur pacifica ad effectum regulæ de triennali, licet ſecus eſſet ad effectum, vt beneficium diceretur litigioſum, vt diſtinguẽdo declarauit Rota coram Coccino *dec.* 112. *num.* 4. *&* 5. Put. *dec.* 317. *ſub num.* 1. *lib.* 1. *&* 318. *num.* 1. *lib.* 2. *in correct.* Achill. *deciſ.* 6. *num.* 2. *ſuper regula de triennal.* Burat. *deciſ.* 699. *num.* 3. & fuit reſolutum *in Legionen. Canonicatus* 27. *Aprilis coram me, § nec dictum, & poſtea in Salern. beneficij* 15. *Aprilis* 1644. *coram R. P. D. meo Bichio;* Nam etiam prædicto admiſſo, & adhuc dicta poſſeſſio non eſſet pacifica, Put. *deciſ.* 318. *num.* 1. *lib.* 2. *in correct.*

Eoque magis quia ſucceſſiue diſputatum fuit in 4
Rota ſuper validitate dictæ prouiſionis Apoſtolicæ obtentæ à Bonuino, quod ſufficere ad interrumpendum curſum Regulæ, dixit Rot. *in Vlixbonen. Vicariæ* 26. *Iunij* 1627. *coram bonæ mem. Remboldo.*

Non obſtat quod lis mota ante cœptum trien- 5
nium non impediat curſum regulæ, eo quod regula in verbis extinguit lites præcedentes, ibi antiquas lites ſuper illis motas penitus extinguendo. Nam dicta verba referũtur ad lites motas inter alios, non autem cum illo, qui regula de triennali vult iuuari aduerſus eum, qui contra ipſummet litem ante triennium mouerat, vt optime declarat. Sarn. *ſuper regula de triennali q.* 61. *n.* 20. *verſ. antiqua igitur lites* ibi, quæ inter alios ante poſſeſſionem triennalem motæ fuerunt, Mohedan. *deciſ.* 14. *ſub n.* 2. *verſ. triennali vero de cauſ. poſſeſſ. & proprietat.* quem ſequitur Lotter. *de re beneſic. lib.* 2. *quæſt.* 53. *num.* 12. qui dicit abſolute extingui per regulam omnes antiquas lites, ſed lites motas per tertium, ibi aliquem tamen tertium, vt *n.* 19. & quod ita practicet Rot. teſtatur Ioannes à Kochier *ſuper reg. n.* 15. vbi poſtquam *n.* 14. dixerat cenſeri per regulam hanc extinctas lites ante triennium motas inter ipſas partes, niſi durante triennio aliquid in lite fiat, eo quod tunc lis habetur pro derelicta, ſubdit quod Rota
practicat contra iſtum intellectum, quia lis in Cu- 6
ria non finitur, niſi per ſententiam quæ tranſiuit in iudicatum,

iudicatum, à qua non fuerit appellatum, & per Gloſ.
in Clem. fin. verſ. poſtquam vt lit. pend. iuxta deciſ. 10.
num. 3. *vt lit. pend. in nou.* quam in terminis ſequitur
Sarnen. *ſuper regul. de trienn. quæſt.* 54. *num.* 12. *verſ.*
ſoluto, Mohedan. *deciſ.* 13. *num* 1. *circa fin. verſ. item*
8 *regula de trienn. de cauſ. poſſ. & propriet.* & in puncto
quod lis mota ante captam poſſeſſionem, & ſic an-
tequam inciperet triennium, impediat ne is contra
quem lis mota fuit, poſſit, ſi deinde poſſidet iuuari
regula de triennali, dixit Sanchez *reſponſ. moral. lib.*
2. *dub.* 27. *num.* 12. vbi aſſignat rationem, quia non
dicitur ceſſare lis in beneficialibus, donec feratur
ſententia, Rot. *d. deciſ.* 109 *num.* 1. *part.* 2. *recent.* ea ra-
tione, quia durat lis antea cœpta.
9 Minus obſtat quod in præſenti caſu adſit ſen-
tentia lata ab A.C. ad fauorem d. Matthæi, quia li-
cet per ſententiam latam ad fauorem poſſeſſoris lis
extinguatur ad hoc, vt poſtea incipiat poſſeſſor eſſe
pacificus, vt diſtinguendo tradit Sarn. *in regul. de*
annal. quæſt. 44. *circa fin. verſ. ſecus verò*, Rebuff. *de*
pacific. poſſ. ſub num 167. *verſ. immo fortius*, Sanchez,
reſponſ. moral. lib. 2. *cap.* 1. *dub.* 27. *n.* 9. prout in ter-
minis extingui per ſententiam executioni deman-
datam Sarn. *d. quæſt.* 44. *ſub num.* 9. & 10. *ſuper re-*
gul. de annal. Rot. *d.* 80. *n.* 13. *in fin.* & *n.* 14 *p.* 7 *recent.*
10 Nihilominus vtrumq; procedere dicebant Domini,
quando à ſententia non fuit appellatum, in quibus
terminis loquuntur præfati DD. & quotquot poſ-
ſint allegari; ſecus verò è conuerſo vt in præſenti,
quia appellatio litem confouet, *l.* 1. §. *recepta, ff. ni-*
hil innouari appell. interpoſit. Bald. *in Rubr. C. de ap-*
pell. num 2. Rot. coram Caual. *deciſ.* 482. *num* 6. &
part 2. *recent. deciſ.* 526. *num.* 3. maximè, dum in Rota
nulla emanauit ſententia ſed ſolum deciſiones, quæ
dicuntur actus extraiudiciales, Buratt. *deciſ.* 158.
num. 8.
11 Nec dicatur litem fuiſſe extinctam per deſertio-
nem, ſeu quia Rinalducci qui appellarunt habue-
rint litem pro derelicta cum decennio & amplius
12 eam proſequuti non fuerint, iuxta *deciſ.* 5. Caſſad. *vt*
lit. pend. quam maxime procedere, quando ex actis
conſtat de non iure partis, Rot. *d.* 1. *num.* 7. & *ſeqq.*
13 *part.* 7. *recent.* Quia fuit reſponſum quod iuxta opi-
nionem, quam Rota ſequitur lis non extinguitur
per deſertionem: niſi etiam ſequatur ſententia talis
deſertionis Lotther. de re benefic. *lib.* 2. *q.* 20. *n.* 153.
& 154. Seraph. *d* 565. *num.* 9. Rot. *d.* 736. *num.* 2.
14 *p.* 3. *recent.* Caual. *d.* 333. *num.* 3. & 6. cum lis ſemper
extinguatur, ſiue per tres conformes, ſiue per rem
iudicatam, Lancellot. *de attent. part.* 1. *cap.* 3. *num.* 119.
cum ſeqq. & *p.* 2 *in præfat. n.* 249 Sato. *ſuper reg. de trien.*
quæſt. 61. *ſub num.* 16. *verſ. habemus igitur cum ſeq.* Rot.
d. 10. *num.* 3. *vt lit. pend. in nouis* & *part.* 4. *recent. d.* 63.
15 *num.* 6. *tom.* 3. tanto minus, quia ſententia à qua
fuit appellatū lata fuit in iudicio poſſeſſorio adipi-
ſcendæ; eſto enim quod appellatio ab illa interpoſi-
ta fuiſſet deſerta: non tamen ſequitur quod appel-
lans dimiſerit animum proſequendi ius ſuum in pe-
titorio, vt in puncto reſpondit Rot. *deciſ.* 416. *num.* 3.
p. 4. *rec. tom.* 2.
16 Stante autem appellatione non ſufficit ad extin-
guendam litem, quod appellans non foueat bonum
ius, quia exinde, non tollitur litis pendentia, Seraph.
d. 945. *num.* 7. ea doctrin. Franc *in c.* 1. *num.* 5. *vbi nec*
17 *curatur an conſtet, vt lit. pend.* Vltra quod in præſenti
caſu dici non poteſt conſtare de iure Hieronymi,
dum gratia Matthæi detegitur ſubreptitia ob non
factam mentionem d. qualitatis appoſitæ in limi-
ne fundationis, quam ſi ſciuiſſet Papa, vel dene-
gaſſet, vel difficilius gratiā conceſſiſſet, Caſſad *deciſ.*
12. *num.* 14. *de præben.* Mantic. *deciſ.* 214. *num.* 2. Rot.
deciſ. 739. *num.* 1. *part.* 2. *recent.* & *coram R P D. meo*
Bichio in Gerunden. beneficij 27. *Iunij* 1644. Præſer- 18
tim ſtante Patronorum præiudicio prouenienté ex
taciturnitate d. qualitatis, Gregor. XV. *deciſ.* 150. *n.* 5. 19
nec fuit dubitatum de validitate d. conditionis ap-
poſitæ in limine fundationis cum illa fuerit à Rota
approbata in hac eadem die 28. Iunij 1624. coram
bon. mem. Vbaldo Boratt. *deciſ* 21. *num.* 3. Rot. *de-*
ciſ. 331. *num.* 2 *p.* 4. *recent.* & *p.* 6. *deciſ.* 157. *num.* 10.
& *coram me in hac cauſa* 13. *Ianuarij* 1645. & *in Spo-*
letana Canonicatus 17. *Iulij* 1645. pariter coram Me;
& coram Reuerendiſſimo Decano *in Aquilana*
iuriſpatr. 14. *Martij præteriti*, ea ratione quia Pa- 20
tronus in limine fundationis valet apponere quaſ-
cumque conditiones ſibi bene viſas etiam iuri
Communi contrarias, ſubſecuta confirmatione Or-
dinarij prout hic iuxta textum *c. nobis* §. *præterea* 2.
de iurepatr. Gonz. *ſuper reg.* 8. *gloſ* 5. *num.* 103. Gon-
zal. *de benefic. p.* 7. *c.* 15. *n.* 3. Rot. *vbi ſupra.*
Hæcque indubitanter inferuntur pro colore ad 21
effectum, vt lis extincta non dicatur pro cuius ſub-
ſiſtentia non requiritur, quod litigans foueat bo-
num ius, ſed ſufficit calumniam non adeſſe, vt benè
declarat Rot. *deciſ.* 736. *num.* 3. *p.* 3. & 1167. *num.* 6.
part 4. *recent.* Achill. *deciſ.* 7. *num.* 1. & 2 *vt lit. pend.*
vbi ait deciſionem Caſſadori quintam eodem titulo
procedere, quando nihil eſt actum per longum
tempus, nihil penitus conſtat de aliquo iure mo-
uentis litem.
Non releuant coniecturæ adductæ propter quas 22
dici poſſet lis derelicta, Rot. *deciſ* 383. *num.* 2. *p.* 2.
recent. tum quia eadem *deciſio ſub num.* 3. *verſ. ſi ta-*
men declarat; hoc procedere quando conſtat de
non iure partis & loquitur ad alium effectum, nem-
pè vt Ordinarius poſſet conferre, ſecus verò. vt poſ-
ſeſſor dicatur pacificus. cum ad hunc effectum du-
rent reliquiæ litis, cuius deſertionem ſecundum va-
rietatem effectuum, & caſuum modo admitti, mo-
dò non, dicit Caſſador. *d. deciſ.* 5. *in fin. verſ. ita quod*
vt lit. pend tum etiam quia coniectura deprompta
ex eo quod præfatus Hieronymus prætenſa delicta
commiſerit, & habitum dimiſerit & ob ea fuerit
condemnatus non probatur, cum ſententia ad id
producta vti lata ob non paritionem Monitorij, &
non comparitionem rei moniti, dicatur lata in con-
tumaciam & non inde probet delictum, Rot. *deciſ.*
620. *num.* 12. *part.* 6. *recent.* & *deciſ.* 614. *num.* 13. *p.* 4.
tom. 3. *recent.* & apud Farinac. *deciſ.* 191. *num.* 2. Add.
Gregor. XV. *deciſ.* 371. *littera C.* quamuis fundetur
in teſtibus examinatis pro informatione Curiæ,
Rot. apud Farinac. *d.* 145. *num.* 4. & *d.* 625. *num.* 8.
part. 3. *rec.* & *dec.* 79. *num.* 3. apud Modern. *Forolimien.*
de legitim. Præterea nec ex d. ſententia pro aſſerto 23
delicto lata induceretur vacatio ipſo iure, cum ad id
fuiſſet opus ſpeciali ſententia priuationis, Rot. *in*
Forolimien. Canonicatus coram Mellino 21. *May* 1600.
quæ eſt deciſ. 134. *impreſſ. inter conſil. crimin.* Farinac. 24
lib. 1. *quinimo* eadem ſententia inſeruire poteſt pro
excuſando d. Hieronymo, ſi litem proſecutus non
fuit, ne in carcerem propter prætenſa crimina detru-
deretur: vnde intrat concluſio quod impedito non
obſtat regula de triennali, Put. *deciſ.* 318. *num.* 3. *lib.* 2. 25
in correct. nec lis in dubio præſumitur deſerta, vt in
propriis terminis, Rot. *deciſ.* 416. *num.* 3. & 4. *part.*
4. *recent. tom.* 2. Vltrà quod à d. ſententia fuit etiam
abſolutus, eaque non fuerunt habita in conſidera-
tione pro inducenda pacifica poſſeſſione trien-
nali.
Nec pariter venit dicendum litem fuiſſe extin- 26

ctam eo, quod ab anno 1628. nihil actum fuerit in
cauſa vſque ad hæc tempora, quis cum de iure com-
muni inſtantia ſit perpetua, *c. penult. de iudic.* Bero.
conſ. 1. *num.*17. *lib.*3. Veſtr. *in prax. lib.*3. *cap.*5. *num.*1.
verſ. ſed de iure Canon. vbi quod ita ſeruatur in Rom.
Curia, & *ibi.* Add. *num.*6. Scacc. *de iudic. lib.*2. *cap.*2.
num 687. Rot. *in Rom. domus* 6. *Februar.* 1640. *coram*
27 *Eminentiſſimo Panzirolo*; ſitque indubitatum litem
non remanere tempore extinctam, ſed ſolum per
rem iudicatam vel mortem Collitigantis, vt in ter-
minis huius regulæ Sarn. *ſuper reg. de trien. quæſt.*22.
*num.*2. *verſ. lis incepta*, & *quæſt.*61. *numer.*17. & *ſeq.*
Rot. *deciſ.* 10. *vt lit. pend. in nou.* Lsocellot. *de attent.*
part. 1. *cap.*13. *num.*129. & *part.* 2. *cap.*4. *num.*249.
& *in præfat.* Rot. *d.*63. *numer.*7. *part.*4. *recent. tom.*2.
28 Immo fortius quod nec per mortem Actoris lis di-
catur finita ad effectum vt poſſeſſor incipiat eſſe pa-
cificus, & triennalis regulæ beneficio gaudere poſ-
29 ſit, dixit Rot. *d.*109. *num.*2. vbi quod lis morte acto-
ris extinguitur ad alios effectus, ſed non ad hoc, vt
Poſſeſſor incipiat eſſe pacificus *p.*1. *recent.* & *reddit*
rationem Achill. *deciſ* 8. *num.*3. *vt lit. pendent.* quia eſt
in poteſtate rei conuenti litem proſequi necne, &
ideo vltra mortem Actoris requiritur quod per ali-
quos actus conſtet ipſum ceſſiſſe in iudicio.

30 Præfatam litem motam per Hieronymum de an-
no 1622. certum eſt ſuffragari aliis fratribus de Ri-
ualduccis Compatronis, & tanto magis Theodoro
etiam ceſſionario, & nouo Prouiſo Apoſtolico, vt
dictum fuit, quia in commiſſione anni 1622. d. Hie-
ronymus ſe enunciauit vnum ex Patronis & in com-
miſſione adeſt clauſula quam, & quas & clauſula
cum incidentibus, per quas cenſetur deductum om-
ne ius quouis titulo competens, Sarn. *ſuper regul. de*
*infirm. quæſt.*34. *num.*4. *verſ.* & *hoc vlterius*, quam
ſequitur, *addit. ad deciſ.*23. *num.*3. *de reſcript. in nou.*
Cæſar. de Graſſ. *deciſ.*1. *num.*2. *de Iudic* Pont. *de Spol.*
*lib.*2. *cap.*4. *num.*18. Rot. *deciſ.*360. *num.*3. *part.*1.
recent. & in Cæſarauguſtana diſtributionum ſeu at-
31 tentatorum 26. Iunij 1645. coram R.P.D. Cerro, vbi
quod ſi concurrunt d. clauſulæ ſimul non eſt neceſ-
ſe, quod ius deducatur ad ſpeciem, iuncta etiam
clauſula omneſque alios poſita in prima commiſ-
ſione, cuius vigore poſſunt ad cauſam venire omnes
intereſſe habentes, & quomodolibet habere præten-
dentes, vt per Biſignet. *d.*2. *de reſcript.* Mand. *de com-*
*miſ formul.*9. *col.*2. *poſt princ. verſ. ſicut*, Greg XV. *de-*
*ciſ.*94. *num.*3. & *deciſ.*121. *num.*4. vbi Addent. *num.*7.
32 Coccin. *deci.*47. *num.*11. Præſertim dum lis ab initio
mota fuit per vnum ex Patronis, quorum iura con-
ſeruantur per geſta ab vno ex Compatronis, Greg.
XV. *deciſ.*417. *num.*9. vbi Addit *num.*15. & 452.
*num.*9.

33 Quapropter cum Theodorus, ac alij fratres de
Rinalduccis veniant ex eodem iure, lis illa mota à
Hieronymo altero ex Compatronis induxit in d.
Matthæo Bonuino Poſſeſſore malam fidem quoad
omnes, Angel. *in l. naturaliter num.*4. *ff. de vſucap.*
Imol. *ibidem num.*6 & *ſeqq.* Bellamet. *in c. vigilanti*
*num.*35. *verſ. non obſtant. iura de præſcript.* Honded.
34 *conſ.*30. *num.*70. *lib.*1. Buratt. *d.*436. *num.*3. Vnde
par quoad omnes interrumpit præſcriptionem
triennalem, quia in Correis factum vnius prodeſt, &
nocet aliis *l. fin. C. de duob. Reis* Buratt. *deciſ.*57. *nu-*
*mer.*3. Addit. ad Greg. XV. *d.*401. *n.* 15. Rot. *dec.*640.
*n.*4. *p.*2. *rec.* Idcirco non eſſe locum regulæ de trien-
nali dictum fuit vtraque parte ſæpius informante.

Compſana Beneficij.

Lunæ 25. Iunij 1646.

ARGVMENTVM.

Manutenendus eſt qui tempore litis motæ
poſſidebat, licet per ſententiam poſſeſ-
ſione priuatus ſit, ſi ab illa appellauerit,
& quomodo probetur poſſeſſio.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentalis poſſeſſio alio non exiſtente in poſſeſ-*
ſione eſt manutenibilis.
2 *Exiſtenti in poſſeſſione tempore litis motæ manuten-*
tio non denegatur.
3 *Præſertim ſi poſſeſſio ſit titulata.*
4 *Qui confitetur alium percipere fructus beneficij il-*
lum poſſeſſorem eſſe confitetur.
5 *Priuatio ſupponit habitum.*
6 *Sententia ordinarij condemnans aliquem ad fru-*
ctuum reſtitutionem probat illum eſſe poſſeſſo-
rem.
7 *Iuſpatronatus Confraternitatis debet iuſtificari.*
8 *Sententia iniuſta non priuat aliquem poſſeſſione.*
9 *Neque ſola ſententia abſque eius executione.*
10 *Subreptio reſpicit petitorium, & ſententia ſuper ea*
lata eſt appellabilis.
11 *Verba ſententiæ illa bullæ ſunt nulla, & inualida per-*
tinent petitorium.
12 *De iure Canonico à ſententia poſſeſſorij eſt appella-*
bilis.
13 *Præſertim ſi habet mixturam petitorij.*
14 *Pendente appellatione eſt manutendus, qui ante ſen-*
tentiam poſſidebat.

DECISIO CCXCV.

PETRO Paulo Ruſſo dandum eſſe mandatum 1
de manutenendo in poſſeſſione ſimplicis be-
neficij S. Bernardini exiſtentis in territorio
terræ Caleſtiæ, fuit hodie reſolutum, quia de illius
poſſeſſione conſtat ex publico inſtrumento poſſeſ-
ſionis captæ de menſe Martij 1637. per Procurato-
rem dicti Petri Pauli, quæ inſtrumentalis poſſeſſio
alio non exiſtente in poſſeſſione eſt manutenibilis,
l. Prædia, vbi Bart. *ff. de acquir. poſſ. l. non ideirco*,
vbi Bald. *C. de fid. inſtrum.* Rot. *deciſ.*202. *num.*3.
*part.*1. *diuerſ.* & *in recent. deciſ.*92. *num.*1. & 106.
*num.*4. & *part.*2. *deciſ.*761. *num.*1. & *part.*6. *deciſ.*
153. *num.*10. & 233. *num.*2. & 282. *num.*4. & *part.*
7. *d.*240. *num.*1. & alibi paſſim, eoque magis dum 2
de tali poſſeſſione dictum fuit de tempore motæ li-
tis, qua concurrente manutentio non poteſt dene-
gari, Grat. *diſcept.*910. *num.*1. Mantic. *deciſ.*272. *nu-*
*mer.*2. Gregor. XV. *deciſ.*582. *num.*1. Cauall. *deciſ.*
241. *num.*1. & 359. *num.*1. præſertim cum d. poſ- 3
ſeſſio ſit titulata in vim prouiſionis ab Ordinario
reportata per d. Petrum Paulum de Menſe Decem-
bris 1636. Seraph. *d.*579. *num.*2. & 1459. *num.*7.
Buratt. *deciſ.*262. *num.*6. & 730. *num.*7. & *coram me*
in Aquilana Canonicatus 28. *Iunij* 1645.

Concurrit etiam confeſſio ipſius Confraternita- 4
tis S. Bernardini deſumpta ex eius libello, in quo
petiit dictum Petrum Paolum compelli ad reſti-
tuendum bona d. beneficij vna cum fructibus inte-
rim

rim perceptis, ex qua petitione reſultat, quod d.Pe-
trus Paulus poſſideret beneficium, de quo agitur
cum fructuum perceptio ſit ſignum poſſeſſionis, Pa-
riſ, *conſ.5. num.21. lib.4.* Honded. *conſ.10. num.10.
lib.1.* Menoch. *de retin. rem.3. num.566.* Rot. *in Ro-*
5 *mana Vinea 3. Iunij 1606. coram bon. mem. Litta.* Quæ
confeſſio dictæ Confraternitatis inſtantis pro reſti-
tutione bene probat poſſeſſionem contra confiten-
tem cum priuatio ſupponat habitum *l. manumiſſio-
nes ff. de iuſt. & iur. l. decem. ff. de verb.obligat.* Rot.
deciſ.307. num.1. & 6. part.1. recent. & part.2. deciſ.
347. *num.1.* Gregor. XV. *deciſ.402. num.1. & 458.
num.2.* Buratt. *deciſ.316. & 341. vtrobique num.1. &*
6 393. *num.2.* accedente maximè ſententia Ordinarij
ad fauorem Confraternitatis lata ſub die 6. Septem-
bris 1645. quæ eamdem Confraternitatem S. Ber-
nardini reintegrari mandat ad poſſeſſionem benefi-
cij controuerſi contra d.Petrum Paulum, eumdem-
que condemnat ad fructuum perceptorum reſtitu-
tionem.

7 Non tamen d. ſententia valuit priuare eumdem
D. Paulum ſua poſſeſſione cum iniuſtè fuerit pro-
nunciatum Beneficium controuerſum eſſe de iure-
patronatus dictæ Confraternitatis nulla præce-
dente iuſtificatione dicti iuriſpatronatus, vt extat
ſtatutum in Concilio Tridentino *ſeſſ.25. cap.9. de*
8 *reformat.* quapropter non valuit priuare d. Petrum
Paulum ſua poſſeſſione Rot. *deciſ.111. num.2. part.*
9 *prima recent.* Buratt. *deciſ.393.num.3.* nec dicta ſen-
tentia probatur executioni demandata, prout ad
hunc effectum requiritur cum ſola ſententia abſque
executione non priuet poſſeſſorem ſua poſſeſſione,
Caſſador. *deciſ.7.in princ.de cauſ. & propr.* Rot. *deciſ.
225.n.2.p.1.rec.*

10 Vltra quod d.ſententia remanſit ſuſpenſa per ap-
pellationem per eumdem Petrum Paulum interpo-
ſitam ſub die 7. eiuſdem menſis Septembris, eaque
erat appellabilis tam in prima parte, qua declarat
Bullas expeditas ad fauorem Petri Pauli eſſe nullas
inualidas, & ſubreptitias, quæ ſubreptio reſpicit pe-
titorium, vt fuit reſolutum in Abulen. penſionis 5.
Decembris 1610. coram bon. mem. Pirouano, & in
11 Cremonen Penſionis 25. Februarij 1622. coram
bon. mem. Franc. Vbaldo, quod etiam ſonant illa
verba ſententiæ *bullas eſſe nullas, & inualidas*, cum
percutiant titulum Rot. in Gerunden. Prioratus 9.
Decembris 1644. coram R.P.D. meo Bichio.

12 Quàm etiam in aliena parte, qua concedit rein-
tegrationem cum de iure Canonico datetur appel-
latio à ſententia lata in poſſeſſorio, vt per Bald. *in
conſ.142. num.1. lib.1.* Curt. Iun. *conſ.168. numer.30.*
Rot. *deciſ.32. num.2. part.1. recent. & in Bononien. at-
tentatorum 12. May 1595. coram Orano*; apud Mar-
13 cheſ. *de commiſ. part.2. fol.62. ſub num.1.* præſertim
quando, vt in caſu noſtro habet mixturam petitorij,
Bald. *conſ.33. num.5. lib.1.* Rot. *d.201. num.3. part.3.
diu. & d.32.n.2.p.1.rec.*

14 Demum ponderabant Domini quod appellatio-
ne pendente certè venit manutenendus præfatus
Petrus Paulus Ruſſus antiquus poſſeſſor, quouſ-
que per rem iudicatam iudicium terminetur, Garz.
de Benef.part.1.cap.5.num.414. Rot. *in Aſculana pen-
ſionis coram Orano impreſſ. penes Marcheſ. de commiſ.
part.1.fol.576. num.3. &* poſt Modern. Peruſ. *de ma-
nat.d.142. num.3. & 167.num.3.* cum aliis relatis per
Add. ad Buratt. *dec.161.n.17.*

Et ita reſolutum, &c.

Tridentina Decanatus.

Lunæ 25. Iunij 1646.

ARGVMENTVM.

Abſolutio interdicti quomodo, & quando concedenda ſit.

SVMMARIVM.

1 *Ad petendam abſolutionem ab interdicto requiritur ſpeciale mandatum in procuratore.*
2 *Signum contritionis æquiparatur Pœnitentia.*
3 *Quando manifeſta fuit contumacia requiritur, realis ſatisfactio, & obedientia ad obtinendam abſolutionem.*
4 *Prædictis concurrentibus eſt concedenda abſolutio.*
5 *Qui non poteſt obedire quonis mandato obedire non tenetur.*
6 *Obligatio in forma cameræ facta cenſetur ſatisfactio ad obediendum mandato.*
7 *Ei qui titulum dimiſit poſſeſſio amplius tradi nequit.*
8 *Per dimiſſionem priuatur quilibet poſſeſſione.*
9 *Ceſſante intereſſe partis abſolutio non denegatur.*
10 *Eccleſia nunquam denegat gremium redeuntibus.*
11 *Capitulum denegans poſſeſſionem titulari, tenetur illi fructus reſtituere.*
12 *Quietatio, & liberatio habet vim ſolutionis.*
13 *Abſolutio extorta per errorem, ac dolum verſantem circa cauſam finalem nihil prodeſt abſoluto.*

DECISIO CCXCVI.

RELAXATO per Rotam interdicto aduersùs 1
Capitulum Tridentinum ob non paritio-
nem executorialibus, & illo ſeruato, vt per
binos teſtes extat comprobatum, inſtanter fuit peti-
ta abſolutio per Procuratorem d.Capituli ad id ſpe-
cialiter deputatum, prout requiritur ex Gloſſ. *in c.
qui ad agendum, verb. vel paciſci, in fin. verſ. item in
abſolutione petenda, de procurat.in 6.* Alter. *de cenſur.
diſput.6.lib.4.c.1. in fin.verſ. breuiter, fol.436. tom.1.*
Capell. Tholoſ. *quæſt.56.* Rot. *dec.25 de ſentent. ex-
comm. in antiqu. & deciſ.36.de procurat.in nouiſ.* Mant.
dec.197.num.3. quapropter dubitaui hodie, An eſſet
danda abſolutio, & Domini affirmatiuè reſpon-
derunt.

Nam licèt dictum Capitulum hactenus manda- 2
tis Rotalibus non obtemperauerit, nihilominus
dum mox exhibet ſignum contritionis, quod pœni-
tentiæ æquiparatur. Gemin. *in Capitulo ſuper eo, ſub
num.2.in fin.de hæretic.in 6.* per text. *in cap a nobis, il
2.ſub n.2.de ſent.excom.* Rot. *deciſ.196.ſub n.6. poſt.2.
volum. conſ. Farin.* ſeque promptum afferet parere 3
præceptis huius ſacri Tribunalis, vt conuenit eum-
que etiam deduxerit pro ſui parte realem, & effe-
ctiuam ſatisfactionem, ac obedientiam requiſitam,
quando, vt in præſenti caſu manifeſta fuit contu-
macia, *cap.ex parte il 1.de verbor.ſignif. cap.fin. de of-
fic.delegat. c.ſolet, de ſent.excomm.in 6.* Couarr. *in cap.
Alma Mater, de ſentènt.excomm.part.1.relict. §.11.ſub
num.11.verſic.idem verò,* Alter. *de cenſur.diſput.11.c.3.
litt.D.fol.492.tom.2.* quibus non concurrentibus non 5
datur regulariter abſolutio, ex quo rediret in detri-
mentum

mentum Eccleſiæ diſciplinæ , ac clauium contem-
ptum,ſed cum præfata coocorraot meritò fuit con-
ceſſa abſolutio,ad notata io *cap.quia fronte,de appell.*
& cap. ſolet , de ſent. excomm. Rota *deciſ.247.num.1.*
part.3.rec.

5 Nam , quod attinet ad traditionem poſſeſſioois
Decaoatus Tudeſchino, vt in mandato Rotali cao-
tum extabat d. Capitulum ſatia videtur patere per
oblatiooem iudicialem tradeodi poſſeſſionem, licèt
nunc actualiter noo tradat , eo quod præfatus Tu-
deſchious Decanatum dimiſit , mediante permuta-
tione cum Scholaſtria cum retentione Parochialis
mediante conſenſu præſtito ante expeditiooem Bul-
larom aonoente Summo Pontifice , vt ex publicis
documentis doctum fuit, quocircà facto ipſius Tu-
deſchini effecta eſt impoſſibilis traditio poſſeſſionia
d. Decanatus , quæ impoſſibilitas certe ab vlteriori
paritione excuſat , quia Iudex noo cenſetur velle
obligare ad impoſſibile, *l.impoſſibilium 145. ff. de re-*
gul.iur. & in ſontentiis cenſurarum. Oldr.*conſil.93.nu-*
mer.4.verſ. & ideò non obligauit. Couarr.*in d.cap.Al-*
ma Mater, part.1. §.11. num.12.circa med. Vaſq. *de*
excomm. dubio 20. Henriq. *in Summa lib.13. cap.28.*
num.2. Auil.*de cenſur.2. part. cap.7. diſput.3. dubio 5.*
Sanchez *in Summa lib.1. cap.20. num.19.* Bonacc. *de*
conſ.diſput.1.queſt.3.punct.9.ſub num.4. Stante maxi-
6 mè obligatione in forma Cameræ facta per Procu-
ratorem d. Capituli de parendo mandatis Eccleſiæ,
& Sac. Rotæ, quæ ſufficit quatenus in aliqoa rema-
oeret ſatisfaciendum , Oldrad. *dicto conſ.93.n.21.*

7 Vlterius , quia reſoluto in futurum titulo Deca-
natus in perſona d. Tudeſchini per dimiſſionem, vt
ſupra ab ipſo factam ceſſat obligatio tradēdi poſſeſ-
ſionem,quæ dicitur conſecutiua ad titulum, Bart.*in*
l.cum de in rem verſo,num.9.& ſeqq. ff.de vſur. Parett.
8 *in l.quominus,num.28.ff.de flumin.* quinimò idem Tu-
deſchinos per prædictam dimiſſionem omnem poſ-
ſeſſiooem, ſi quam nactus fuiſſet amiſiſſet, Pariſ. *de*
reſignat. lib.1. 5. num.10. iuxta text. *in l. ſi quis vi, §.*
differentia, iuncta *l.1. & 2. ff. pro derelicto*, indeque
9 ceſſat omne præiudicium , ac intereſſe Tudeſchini,
10 & ſic abſolutio non denegatur, Rota *deciſ.1.de ſent.*
excomm. in nouiſ. cum Eccleſia ounquam claudat
gremium pœnitentibus , & redeuntibus ad eam,
Gloſ.*in cap.excom.§.ſi quis in verbo deprehenſis, de hæ-*
reſic. Oldr.*d.conſ.93.in fin.*

11 At verò quoad expenſas litis, & fructus Decana-
tus decurſos, quos dictum Capitulum propter illius
præteritam cootumaciam in tradendo poſſeſſionem
eidem Tudeſchioo illi reſtituere teoeretur. Put.*dec.*
373.per totam lib.1.in perrectis, Gonzalez *ſuper regul.*
12 *8.Cancel.§.7.Procuratorem ſub num.*161.Rota *deci.18.*
part.4.diuerſ.& in Bracaren.fructuum 26.May 1642.
coram Me, benè remaoſiſſe dictum Capitulom Tri-
dentinum liberatum dicebant Domini ſtante am-
pliſſima quietatiooe,ac liberatione reportata ab eo-
dem Tudeſchino,quæ ſiue emanauerit per viam re-
miſſionis , ſiue acceptilationis certè ſuſtulit obliga-
tionem dicti Capituli , ex quo vim habere dicitur
ſolutionis , *§. item per acceptilationem inſtituta quibus*
modis toll.oblig.l.ſi ex iur ff.de acceptil. Petr. Layman.
Theol.tract.4.cap.3.ſub n.2. Ferdinand. Arias de Mæ-
ta *variar.reſol.lib.2.c.12.n.17.*

13 Et io hanc ſententiam iuerunt Domini cum ſup-
poſito, quod tam dimiſſio Decanatus, quam libera-
tio à reſtitutione fructuum , & refectione expeoſa-
rum emanauerint ſpontè , ac bona fide, cum ita de-
ceat , & alioqnin abſolutio taoqnam exorta per er-
rorem , ac dolum verſantem circa cauſam finalem
nou ſuffragaretur Capitulo, & Canonicis, *cap.officij,*
de ſent.excomm. Abb. *in cap.ex parte, num.4. de offic.*
ordin. & in cap.cum pro cauſa, num.6. de ſent.excomm.
Nauar. *in manual.cap.27.num.38.* Alter.*de cenſur.lib.*
4.diſp.5.cap.3.fol.430. tom.1. Bonac. *de cenſur.diſp.1.*
q 3.punct.8.n.2.

Et ita reſolutum Capitolo tantum ioformante,
&c.

Licien. Vnionis Legatorum.

Lunæ 25. Iun. 1646.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio notoriè vitioſa licet à Iudice con-
ceſſa manutenenda non eſt , & Epiſco-
pus aliquibus caſibus exceptis certam
teſtatoris diſpoſitionem commutare ne-
quit.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio notoriè vitioſa non eſt manutenda.*
2 *Licet à Iudice poſſeſſio iſta conceſſa ſit.*
3 *Nemo eſt in poſſeſſione iniuſta defendendus , ne*
detur occaſio delinquendi.
4 *Poſſeſſio conceſſa non citatis iis, de quorum præiudi-*
cio agitur eſt vitioſa.
5 *Et certa diſpoſitio teſtatoris ab Epiſcopo commutari*
non poteſt.
6 *Sed à ſolo Papa.*
7 *Voluntas teſtatoris omnimodo ſeruanda eſt.*
8 *Aliquibus caſibus voluntas teſtatoris ab Epiſcopo*
commutari poteſt.
9 *Neque legatario , qui poſſeſſionem nactus non fuerit*
manutentio eſt concedenda.

DECISIO CCXCVII.

POSTQVAM Angelious Andreolos de anno 1
1623. legaoit ducatos 200. Confrateroitati
ſeu Capellæ Beatæ Virginis de Carmine necnon
alios ducatos 200. Capellæ ſanctiſſimi Roſarij ter-
ræ liquidarum cum onere reinueſtiendi in tot ſtabi-
libus ſeu cenſibus, & quonſque ſolueretur legatum,
& fieret reinueſtimentum ſoluerentur fructus ad ra-
tionem octo ducatorū pro cēteoario. De anno 1641.
Epiſcopus Licien.in Viſitatione vniuit dicta legata,
ad fauorem Parochialis Eccleſiæ d. terræ eo quod
d. Legata non fuiſſent exacta , cuius vnionis vigore
Archipresbyter fructus Legatorum exegit , ſuper
quibus moto iudicio per Confraternitates Legata-
rius coram Vicario fuit ab eo pronuociatum ad il-
larum fauorem,cum condemnatione Archipresby-
teri ad reſtitutiooem fructuum , cauſa io gradu ap-
pellationis ad A. C. deuoluta fuit, ſententia Vicarij
confirmata poſtea in Rota mihi commiſſa Dubita-
oi, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo,
& informante tantum Archipresbytero d. terræ fuit
contra eum reſponſum , eo quod Poſſeſſio dicti Ar-
chipresbyteri ſit notoriè vitioſa , & improba inde
noo manutenibilis *l.improba & l. vitia , C. de ac-*
quir. poſſeſſ. l. nullo 24. Cod. de rei vindic. l. com-
muni diuidundo 7. §. inter prædones , ff. commun.
diuid. Bald. *conſil.330. ad fin. lib.1. & 337. lib.5.*
Craueti.*conſ.104.n.14.* Mcooch. *de adipiſc. remed.4.*
num.605.

2 *n.* 603. licet à iudice manutentio conceſſa fuiſſet cum non rite, & rectè fuerit proceſſum, Rot. *deciſ.* 802.*n.*2.*p.*1.*diu.*& *p.*4.*rec.deciſ.*594. *n.*1. cum nemo ſit in poſſeſſione iniuſta defendendus ne detur occaſio delinquendi, argum.*l.illicitas.in princ.ff.de offic.*
3 *Præſid.*Bald.*conſ.*330.*n.*8.*in fin.lib.*1. Iacob. Cancer. *var.reſol.lib* 3.*cap.*14.*num.*56.
4 Quod vero d. Poſſeſſio Archipresbiteri ſit improba, & vitioſa deſumptum fuit ex vnione facta ab Epiſcopo Licien. de prædictis legatis ad fauorem dicti Archipreſbyteri non, citati sconfratribus de quorum intereſſe, ac præiudicio agebatur, Gloſ. *in l.de vnoquoque ff.re iudic.*Felin.*in cap* 2. *poſt num.*8. *verſ.& poſſunt de conſt.*Oldrad.*conſ.*162.*n.*3. *verſ.Præterea dico*, Cald. *conſ.*166. *alias* 4.*de reb. Eccleſ. non alien.* Alex.*conſ.*106 *n.*14.*lib.*5. Ruin. *conſ.*24. *num.*3. *vol.*4.Vant.*de nullit.ex defect.citat.num.*19. Duran.*deciſ.*78.*num.*9.
5 Vlterius quia in præſenti caſu non valuit Epiſcopus commutare d.vltimam voluntatem Angelini teſtatoris,dum legata facta leguntur certis perſonis pro certa cauſa, & incerto loco, vnde dicitur certa diſpoſitio, in quibus terminis poteſt Epiſcopus alterare d.voluntatem per Text.*in l ſi quis ad declinandam* 49.*§.hac autem* 7.*C.de Epiſcop.& Cleric.*text.*notandus in l.legatum* 16.*ff.de vſufruct.legat.*Batt. *de adminiſtr rerum ad ciuit. pert.* idem Bart. *in l liberto*, *§. largius, ff.de ann. legat.* Angel. *de Peruſ.in l. ſi teſtamentum C.de teſtam.*Guido Pap.*deciſ.*556.*per tot.*Couar.*in c.tua nobis num* 7.*de teſtament.*Molin *de iuſt.& iur. quæſt.*249 *verſ. verum autem* Monet. *de commut. vltim.volunt.cap.*5.*num.*317.*cum ſeq.*Garz. *de Benefic. part.*7.*cap.*1.*num.* 110.
6 Nam legata in præſenti leguntur relicta Confraternitatibus:inde Epiſcopus non valebat commutare applicando eam dicto Archipresbitero contra expreſſam voluntatem teſtatoris. Quamuis enim Epiſcopus ſit executor teſtamentorum,nihilominus non valet has certas voluntates vltimas commutare,vt docent Text.*in c nos quidem* 3.*de teſtam. Auth. de Eccleſiaſticis,c* 8.*tit.*ſi quis autem pro redemptione Captiuorum, Garz. & Monet. *vbi proximè*, Nauar.*conſ.*5.*de præbend.* Azor. *inſtitut.moral. p.*2. *lib.*5. *c.*33.*q.*9.*in princ.*Modern. Macer.*var reſol. lib.*1. *reſolut.*112.*cap.*400 Iacob.à Canib. *de execution. vlt. volunt. p.*2. *§.quæro quid agere debet Epiſcopus*, & apud Halpanos eſt Text.*in l.*36. *Tauri,& l.*10. *tit.*4. *lib.*5. Nouar.*collect.*Menchac.*de ſucceſſ.creat.lib.*1.*§.*7.*n.*25. Idemque contra Muſtr.*cap.*25. *n.*26. late Barboſ. *de poteſt. Epiſcop.allegat.*83. *à num.*2. Carpius *de execu-*
7 *tion.teſtam. lib.*3. *à num.*24. *cum ſeq.* ſed bene hanc poteſtatem ſpectare in præſenti caſu ad ſolum Papam,tradit Text.*in Clementina quia contingit de religioſ.domib.*vbi gloſ.*verb.Sedis Apoſtolica Card.not.*10. Imol.*n.*9.Vital.*n* 17.Felin.*in cap.cum acceſſiſſet,n.*27. vbi Dec.*n.*11. *de conſtit.* Rocch. *de iurepatronat. verb. contraxit, quæſt.*11.*verb.Honorificum, num.*7.& 8.bene Couar.*in cap.tua nobis num.*7.*de teſtam*, vbi quod à Tiberio non valuit impetrari, vt legata pecunia Trebianis in opus noui theatri ad munitionem viæ transferretur Monet *de commut.vlt.volunt. c.*5.*n.*144. Similesque vltimas voluntates tantummodo ſolum Pontificem ex magna cauſa ſolitum eſſe commutare tradit *d.Clementina, quia contingit de relig.domib.*Duran.*d.deciſ.*78.*num.*13.
8 Quandoquidem eſt in iure tritum teſtatorum voluntates omnibus modis eſſe ſeruandas, vt eſt bonus Text.*in auth.de nupt in præfat.§.diſponat itaque vnuſquiſque in ſuis Auth.de mreiur.in princ.cap vltima voluntas* 17.*quæſt.*2.*l.cum antiquitas* 28.ibi ſic etenim & naturæ medemur, & mortuorum elogia in ſuo ſtatu facimus permanere, *C.de teſtam. & in auth. de Eccleſiaſticis eod.tit. §.ſi quis edificationem*; ibi *iubemus modis omnibus, &c. & in Auth. de hæred.& Falcidia*, *§.ſi quis autem verſ.omnibus modis e.tua Nobis, & cap.nos quidem de teſtam.* latiſſimè Lucas de Penna *in l.vnica C. de expenſ.*ludorum *lib.* 11. *col.*2. *verſ pone igitur*, Spin.*de teſtam. in Gloſ. rubr. n.*16. Sarm. *ſelect.lib.*1.*cap.*8.*num.*21.& 22.Mieres de Maior.*p.*4. *quæſt.*9.*num.*167.Lara *de Cappell.lib.*1.*c.*14.*num.*2.& optimè faciunt verba D Pauli 3. *ad Galatas*, ibi: *Hominis confirmatum teſtamentum nemo ſpernit, aut ſuperdinet.*
9 Nec obſtat quod etiam Epiſcopi valeant in aliquibus caſibus commutare vltimas voluntates, vt per Concil.Trident.*ſeſſ.*22.*cap* 6.*de reformat.*oempe in caſu impoſſibilitatis, vel maximæ difficultatis, vel ſi opus pium legatum ſit incertum, vel coniectura mentis teſtatoris ita ſuadeat, vel adſit conſenſus hæredis, quando ea impleti non poſſit prout defunctus præſcripſit ea cōgeſtis per Mooet *de commut.vlt.volunt.cap.*5.*num* 318.& 322.& 323.& 333. vel ſi aliunde vrgeat neceſſitas, nec poſſit Summus Pontifex adiri, Rebuff.*in prax.benef tit.de diſpenſ ad plura benefic.num.*30.& 31. Lamberr. *de iurepatronat. lib.*2.*part.*1.*quæſt.*7.*art.*19.*num.*2. Gomez *in tract.breu. num.*21.& alij congeſti à Sanchez *de matrimon.lib.*2. *diſputat.*40.*num.*3. Hueda *de Benefic.incompat.part.*2. *cap.* 12.*num.*23. in quibus caſibus cum non verſemur inde non valuiſſe Epiſcopum præfatum commutare vltimam voluntatem Angelini, Domini dicebant, ſed veniebat recurrendum ad Sanctam Sedem Apoſtolicam pro dicta commutatione reportanda ex ſupradictis.
Nec pariter fuit hodie conceſſa manutentio prædictis Confraternitatibus legatariis, eo quod de illarum poſſeſſione non conſtitit cum non informauerint, nec legatario detur manutentio niſi poſſeſſionem fuerit nactus, Anton. Faber *in C.lib.* 8. *tit.*4. *defini* 2. nam manutentio ſine poſſeſſione, non datur *tot.tit.ff.& C.vti poſſid. §.retinenda inſtit. de interdict.*Duran.*deciſ.*110.*num.*1. *cum vulgat.*ideo nemini fuit hodie conceſſa. 10
Et ita contra informantem fuit reſolutum, &c

Fanen. Fideicommiſſi,

Mercur. 27. Iunij 1466.

ARGVMENTVM.

De manutentione concedenda ei, qui auctore iudice poſſidet, quæ eam non impediant, & quomodo conſtare debeat de exceſſu mandati, vt per procuratorem geſta impugnari poſſint.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula conſtituti transfert poſſeſſionem, & probat contra conſtituentem.*
2 *Mandatum de aſſociando executioni demandatum primo omni poſſeſſione.*
3 *Qui auctore iudice poſſidet iuſte dicitur poſſidere.*
4 *Ad manutentionem ſufficit ſola detentio, & vltimus ſtatus tempore litis.*

1 Si

mentum Eccleſiæ diſciplinæ, ac elauium contem-
ptum,ſed cum præfara concurrant meritò fuit con-
ceſſa abſolutio,ad notata in *cap.qaia fronte,de appell.*
& cap. ſolet, de ſent. excomm. Rota *deciſ.247.num.1.*
part.3.rec.

5 Nam, quod attinet ad traditionem poſſeſſionis
Decaoatus Tudeſchino, vt in mandato Rotali cau-
tum extabat d. Capitnlum ſatis videtur patere per
oblationem iudicialem tradeodi poſſeſſionem, licèt
nunc actualiter non tradat, eo quod præfatos Tu-
deſchinus Decanatum dimiſit, medianre permuta-
tione com Seholaſtria cum retentione Parochialis
mediante conſenſu præſtiro ante expeditiooem Bul-
larum annuente Summo Pontifice, vt ex publicis
documentis doctum fuit, quocireà facto ipſius Tu-
deſchini effecta eſt impoſſibilis traditio poſſeſſionis
d. Decanatus, quæ impoſſibilitas eerte ab vlteriori
paritione excuſar, quia Iudex non cenſetur velle
obligare ad impoſſibile, *l.impoſſibiliam* 145. *ff. de re-*
gul.iur. & in ſententiis cenſurarum. Oldr.*conſil.93.nu-*
mer.4.verſ. & ideò non obligauit. Couart.*in d.cap.Al-*
ma Mater, part.1. §.11. num.12.circa med. Vaſq. *de*
excomm. dubio 20. Henriq. *in Samma lib.13. cap.28.*
*num.2.*Auil.*de cenſur.2. pars. cap.7. diſput.3. dubio 5.*
Sanchez *in Summa lib.1. cap.20. num.19.* Bonacc. *de*
conſ.diſput.1.quaeſt.3.punct.9.ſub num.4. Stanre maxi-
6 mé obligatione in formx Cameræ facta per Procu-
ratorem d. Capituli de parendo mandatis Eccleſiæ,
& Sac. Rotæ, quæ ſufficit quatenos in aliqoa rema-
neret ſatisfaciendum, Oldrad. *dicto conſ.93.n.21.*

7 Vlterius, quia reſoluto in futurum titulo Deca-
natus in perſona d. Tudeſchini per dimiſſionem, vt
ſupra ab ipſo factam ceſſat obligatio tradẽdi poſſeſ-
ſionem, quæ dicitur conſecutiua ad titulum, Bart.*in*
*l.cam de in rem verſo,num.9.& ſeqq. ff.de vſur.*Parett.
8 *in l.quominùs,num.28.ff.de fluvia.* quioimò idem Tu-
deſchinus per prædictam dimiſſionem omnem poſ-
ſeſſiooem, ſi quam nactus fuiſſet amiſiſſet, Patiſ. *de*
reſignat. lib.1.5. num.10. iuxta text. *in l. ſi quis vi, §.*
differentia, iuncta *l.1. & 2. ff. pro derelicto*, indeque
9 ceſſat omne præiudicium, ac intereſſe Tudeſchini,
10 & ſic abſolutio non denegatur, Rota *deciſ.2.de ſent.*
excomm. in nouiſ. cum Eccleſia ounquam claudat
gremium pœnitentibus, & redeuntibus ad eam,
Gloſ.*in cap.excom.§.ſi quis in verbo deprehenſis, de ha-*
*retic.*Oldr.*d.conſ.93.in fin.*

11 At verò quoad expenſas litis, & fructus Decana-
tus decurſos, quos dictum Capitulum propter illius
præteritam contumaciam in tradendo poſſeſſionem
eidem Tudeſchino illi reſtituere tenerctur. Put.*dec.*
373.per totam lib.1.in porrectis, Gonzalez *ſuper regul.*
12 8.*Cancel.§.7.Procuratorem ſub num.161.*Rota *deci.18.*
part.4.diuerſ.& in Bracaren.fructuum 26. *Maij* 1642.
coram Me, benè remaoſiſſe dictum Capitolum Tri-
dentinom liberatum dicebant Domini ſtaote am-
pliſſima quietatiooe,ac liberatione reportata ab eo-
dem Tudeſchino,quæ ſiue emanauerit per viam re-
miſſionis, ſiue acceptilatinnis certè ſuſtulit obliga-
tionem dicti Capituli, ex quo vim habere dicitur
ſolutionis, *§. item per acceptilationem inſtituta qaibus*
modis toll.oblig.l.ſi ex iur ff.de acceptil. Petr. Layman.
Theol.tract.4.cap.3.ſub n.2. Ferdinand. Arias de Mæ-
ta *variar.reſol.lib.2.c.12.n.17.*

13 Et io banc ſententiam tuerunt Domini cum ſup-
poſito, quod tam dimiſſio Decanatus, quam libera-
tio à reſtitutione fructuum, & refectione expenſa-
rum emanauerint ſpontè, ac bona fide, eum ita de-
ceat, & alioquin abſolutio tanquam exorta per er-
rorem, ac dolum verſantem circa cauſam finalem
oou ſuffragaretur Capitulo,& Canonicis,*cap.officij,*
de ſent.excomm. Abb. *in cap.ex parte, num.4. de offic.*
ordin. & in cap.cum pro cauſa, num.6. de ſent.excomm.
Nauar. *in manual.cap.27.num.38.* Alter.*de cenſur.lib.*
4.diſp.5.cap.3.fol.430. tom.1. Booac. *de cenſur.diſp.1.*
q 3.punct.8.n.2.

Et ita reſolutum Capitulo tantum informante,
&c.

Licien. Vnionis Legatorum.

Lunæ 25. Iun. 1646.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio notoriè vitioſa licet à Iudice con-
ceſſa manutenenda non eſt, & Epiſco-
pus aliquibus caſibus exceptis certam
teſtatoris diſpoſitionem commutare ne-
quit.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio notoriè vitioſa non eſt manutenda.*
2 *Licet à Iudice poſſeſſio iſta conceſſa ſit.*
3 *Nemo eſt in poſſeſſione iniuſta defendendus, ac detur occaſio delinquendi.*
4 *Poſſeſſio conceſſa non citatis iis,de quorum præiudicio agitur eſt vitioſa.*
5 *Et certa diſpoſitio teſtatoris ab Epiſcopo commutari non poteſt.*
6 *Sed à ſolo Papa.*
7 *Voluntas teſtatoris omnimodo ſeruanda eſt.*
8 *Aliquibus caſibus voluntas teſtatoris ab Epiſcopo commutari poteſt.*
9 *Neque legatario, qui poſſeſſionem nactus non fuerit manutentio eſt concedenda.*

DECISIO CCXCVII.

POSTQVAM Angelious Andreolos de anno 1
1623. legauit ducatos 200. Confraternitati
ſeu Capellæ Beatæ Virginis de Carmine necnon
alios ducatoa 200. Capellæ ſanctiſſimi Roſarij ter-
ræ liquidarum cum onere reinueſtiendi in tot ſtabi-
libus ſeu cenſibus, & quouſque ſolueretur legatum,
& fieret reinueſtimentom ſoluerentur fructus ad ra-
tionem octo ducatorũ pro cẽtenario.De anno 1641.
Epiſcopus Licien.in Viſitatione vniuit dicta legata,
ad fauorem Parochialis Eccleſiæ d. terræ eo quod
d. Legata non fuiſſent exacta, cuius vnionis vigore
Archipresbyter fructus Legatorum exegit, ſuper
quibus moto iudicio per Confraternitates Legata-
rius coram Vicario fuit ab eo pronunciatum ad il-
larum fauorem,cum condemnatione Archipresby-
teri ad reſtitutionem fructuum, cauſa in gradu ap-
pellationis ad A. C. deuoluta fuit, ſententia Vicarij
confirmata poſtea in Rota mihi commiſſa Dubita-
ui, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo,
& informante taotum Archipresbytero d. terræ fuit
contra eum reſponſum, eo quod Poſſeſſio dicti Ar-
chipresbyteri ſit notoriè vitioſa, & improba inde
non manutenibilis *l.improba & l.vitia, C. de ac-*
quir. poſſeſſ. l. nullo 24. *Cod. de rei vindic. l. com-*
muni diuidundo 7. §. inter prædones, ff. commun.
diuid. Bald. *conſil.330. ad fin. lib.1. & 337. lib.5.*
Crauett.*conſ.104.n.14.*Menoch. *de adipiſc. remed.4.*
num.603.

2 n.603. licet à Iudice manutentio conceſſa fuiſſet
cum non rite, & recte fuerit proceſſum, Rot. *deciſ.*
802.*n.2.p.1.div.& p.4.rec.deciſ.*594. *n.1.* cum nemo
ſit in poſſeſſione iniuſta defendendus ne detur oc-
caſio delinquendi, argum.*l.illicitas.in princ.ff.de offic.*
3 *Præſid.*Bald.*conſ.*330.*n.*8.*in fin.lib.*1. Iacob. Cancer.
var.reſol.lib 3.*cap.*14.*num.* 56.
4 Quod vero d. Poſſeſſio Archipresbiteri ſit im-
proba, & vitioſa deſumptum fuit ex vnione facta
ab Epiſcopo Licien. de prædictis legatis ad fauo-
rem dicti Archipreſbyteri non, citati sconfratribus
de quorum intereſſe, ac præindicio agebatur, Gloſ.
in l.de vnoquoque ff.re iudic. Felin.*in cap* 2. *poſt num.*8.
*verſ.& poſſunt de conſt.*Oldrad.*conſ.*262.*n.*3. *verſ.Præ-
terea dico*, Cald. *conſ.*266. *alias* 4.*de reb. Eccleſ. non
alien.*Alex.*conſ.*106 *n.*14.*lib.*5. Ruin. *conſ.*24. *num.*3.
*vol.*4.Vant.*de nullit.ex defect.citat.num.*19. Duran.*de-
ciſ.*78.*num.*9.
5 Vlterius quia in præſenti caſu non valuit Epiſ-
copus commutare d.vltimam voluntatem Angelini
teſtatoris, dum legata facta leguntur certis perſonis
pro certa cauſa, & incerto loco, vnde dicitur certa
diſpoſitio, in quibus terminis poteſt Epiſcopus al-
terare d.voluntatem per Text.*in l ſi quis ad declinan-
dam* 49.*§.hac autem* 7.*C.de Epiſcop.& Cleric.text.no-
tandus in l.legatum* 16.*ff.de vſufruct.legat.*Bart. *de ad-
miniſtr. rerum ad ciuit. pert.* idem Bart. *in l liberto*, §.
largius, ff.de ann. legat. Angel. *de Peruſ.in l. ſi teſta-
mentum C.de teſtam.*Guido Pap.*deciſ.*556.*per tot.*Co-
uar.*in c.tua nobis num* 7.*de teſtament.*Molin *de inſt.&
iur. quæſt.*249. *verſ. verum autem* Monet. *de commut.
vltim.volunt.cap.*5.*num* 317.*cum ſeq.*Garz. *de Benefic.
part.*7.*cap.*1.*num.* 110.
6 Nam legata in præſenti leguntur relicta Confra-
ternitatibus: inde Epiſcopus non valebat commuta-
re applicando eam dicto Archipresbitero contra
expreſſam voluntatem teſtatoris. Quamuis enim
Epiſcopus ſit executor teſtamentorum, nihilominus
non valet has certas voluntates vltimas commuta-
re, vt docent Text.*in c nos quidem* 3.*de teſtam. Auth.
de Eccleſiaſticis,c* 8.*tit.*ſi quis autem pro redemptio-
ne Captiuorum, Garz. & Monet. *vbi proximè*, Na-
uar.*conſ.*5.*de præbend.* Azor. *inſtitut.moral. p.*2. *lib.*5.
*c.*33.*q.*9.*in princ.*Modern. Macer.*var reſol. lib.*1. *reſo-
lut.* 112.*cap.*400 Iacob.à Canib. *de execution. vlt. vo-
lunt. p.*2. *§.quæro quid agere debet Epiſcopus*, & apud
Hiſpanos eſt Text.*in l.*36. *Tauri,& l.*10. *tit.*4. *lib.*5.
Nouar.*collect.*Menchac.*de ſucceſſ.creat.lib.*1.*§.*7.*n.*25.
Idemque contra Muſtr.*cap.*25. *n.*26. late Barbuſ. *de
poteſt. Epiſcop.allegat.*83. *à num.*2. Carpius *de execu-
7 tion.teſtam. lib.*3. *à num.*24. *cum ſeqq.* ſed bene hanc
poteſtatem ſpectare in præſenti caſu ad ſolum Pa-
pam, tradit Text.*in Clementina quia contingit de reli-
gioſ domib.*vbi gloſ.*verb.Sedis Apoſtolicæ Card.not.*10.
Imol.*n.*9.Vital.*n* 17.Felin.*in cap.cum acceſſiſſet,n.*17.
vbi Dec.*n.*11. *de conſtit.* Rocch. *de iurepatronat. verb.
contraxit, quæſt.*11.*verb.Honorificum, num.*7.*&* 8.be-
ne Couar.*in cap.tua nobis num.*7.*de teſtam.* vbi quod
à Tiberio non valuit impetrari, vt legata pecunia
Trebianis in opus noui theatri ad munitionem viæ
transferretur Monet *de commut vlt.volunt. c.*5.*n.*144.
Similesque vltimas voluntates tantummodo ſolum
Pontificem ex magna cauſa ſolitum eſſe commutare
tradit *d.Clementina, quia contigit de relig.domib.*Du-
ran.*d.deciſ.*78.*num.*13.
8 Quandoquidem eſt in iure tritum teſtatorum
voluntates omnibus modis eſſe ſeruandas, vt eſt
bonus Text.*in auth de nupt in præfat.§.diſponat itaque
vnuſquiſque in ſuis Auth de trien.ut.in princ.cap.vltima
voluntas* 17.*quæſt.*2.*l.cum antiquitas* 28.ibi ſic etenim
& naturæ medemur, & mortuorum elogia in ſuo
ſtatu facimus permanere, *C.de teſtam. & in auth. de
Eccleſiaſticis eod.tit. §.ſi quis ædificationem*; ibi *iube-
mus modis omnibus, &c. & in Auth. de hæred.& Fal-
cidia*, *§.ſi quis autem verſ.omnibus modis c.tua Nobis,
& cap.nos quidem de teſtam.* latiſſimè Lucas de Pen-
na *in l.vnica C. de expenſ.*ludorum *lib.* 11. *col.*2. *verſ.
pone igitur*, Spin.*de teſtam. in Gloſ. rubr. n.*16. Sarn.
*ſelect.lib.*1.*cap.*8.*num.*21.*&* 22.Mieres de Maior.*p.*4.
*quæſt.*9.*num.*167.Lara *de Cappell.lib.*1.*c.*14.*num.*2.&
optime faciunt verba D Pauli 3. *ad Galatas*, ibi:
*Hominis confirmatum teſtamentum nemo ſpernit, aut
ſuperordinet.*
Nec obſtat quod etiam Epiſcopi valeant in ali- 9
quibus caſibus commutare vltimas voluntates, vt
per Concil.Trident.*ſeſſ.*22.*cap* 6.*de reformat.*nempe
in caſu impoſſibilitatis, vel maximæ difficultatis,
vel ſi opus pium legatum ſit incertum, vel conie-
ctura mentis teſtatoris ita ſuadeat, vel adſit con-
ſenſus hæredis, quando ea impleri non poſſit prout
defunctus præſcripſit ex congeſtis per Monet *de com-
mut.vlt.volunt.cap.*5.*num* 318.*&* 322.*&* 323.*&* 333.
vel ſi aliunde vrgeat neceſſitas, nec poſſit Summus
Pontifex adiri, Rebuff.*in prax.benef tit.de diſpenſ ad
plura benefic.num.*30.*&* 31. Lambert. *de iurepatronat.
lib.*2.*part.*1.*quæſt.*7.*art.*19.*num.*2. Gomez *in tract.bren.
num.*21.& alij congeſti à Sanchez *de matrimon.lib.*2.
*diſput.*40.*num.*3. Hoiedà *de Benefic.incompat.part.*2.
cap. 12. *num.*23. in quibus caſibus cum non verſe-
mur inde non valuiſſe Epiſcopum præfatum com-
mutare vltimam voluntatem Angelini, Domini di-
cebant, ſed veniebat recurrendum ad Sanctam Se-
dem Apoſtolicam pro dicta commutatione repor-
tanda ex ſupradictis.
Nec pariter fuit hodie conceſſa manutentio præ- 10
dictis Confraternitatibus legatariis, eo quod de il-
larum poſſeſſione non conſtitit cum non informa-
uerint, nec legatario detur manutentio niſi poſſeſ-
ſionem fuerit nactus, Anton.Faber *in C.lib.* 8.*tit.*4.
defini 2. nam manutentio ſine poſſeſſione, non da-
tur *tot.tit.ff.& C.vti poſſid. §.retinendæ inſtit. de inter-
dict.*Duran.*deciſ.*310.*num.*1. *cum vulgat.*ideo nemini
fuit hodie conceſſa.
Et ita contra informantem fuit reſolutum, &c.

Fanen. Fideicommiſsi,

Mercur. 27. Iunij 1466.

ARGVMENTVM.

De manutentione concedenda ei, qui au-
ctore iudice poſſidet, quæ eam non
impediant, & quomodo conſtare de-
beat de exceſſu mandati, vt per pro-
curatorem geſta impugnari poſſint.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula conſtituti transfert poſſeſſionem, & probat
contra conſtituentem.*
2 *Mandatum de aſſociando executioni demandatum
priuat omni poſſeſſione.*
3 *Qui auctore iudice poſſidet iuſte dicitur poſſide-
re.*
4 *Ad manutentionem ſufficit ſola detentio, & vltimus
ſtatus tempore litis.*

5 Si

mentum Eccleſiæ diſciplinæ, ac clauium contemptum, ſed cum præfara concurrant meritò fuit conceſſa abſolutio, ad notata in *cap. quia frunte, de appell. & cap. ſolet, de ſent. excomm.* Rota *deciſ. 247. num. 1. part. 3. rec.*

5 Nam, quod attinet ad traditionem poſſeſſionis Decanatus Tudeſchino, vt in mandato Rotali cautum erat d. Capitulum ſatis videtur patere per oblationem iudicialem tradendi poſſeſſionem, licèt nunc actualiter non tradat, eo quod præfatus Tudeſchinus Decanatum dimiſit, mediante permutatione cum Scholaſtria cum retentione Parochialis mediante conſenſu præſtito ante expeditionem Bullarum annuente Summo Pontifice, vt ex publicis documentis doctum fuit, quocircà facto ipſius Tudeſchini effecta eſt impoſſibilis traditio poſſeſſionis d. Decanatus, quæ impoſſibilitas certe ab vlteriori partitione excuſat, quia Iudex non cenſetur velle obligare ad impoſſibile, *l. impoſſibilium 145. ff. de regul. iur. & in ſententiis cenſurarum.* Oldr. *conſil. 93. numer. 4. verſ. & ideò non obligarit.* Couarr. *in d. cap. Alma Mater, part. 1. §. 11. num. 12. circa med.* Vaſq. *de excomm. dubio* 20. Henriq. *in Summa lib. 13. cap. 28. num. 2.* Auil. *de cenſur. 2. part. cap. 7. diſput. 3. dubio 5.* Sanchez *in Summa lib. 1. cap. 20. num. 19.* Bonacc. *de cenſ. diſput. 1. quæſt. 3. punct. 9. ſub num. 4.* Stante maiore
6 obligatione in furma Cameræ facta per Procuratorem d. Capituli de parendo mandatis Eccleſiæ, & Sac. Rotæ, quæ ſufficit quatenus in aliqua remaneret ſatisfaciendum, Oldrad. *dicto conſ. 93. n. 21.*

7 Vlterius, quia reſoluto in futurum titulo Decanatus in perſona d. Tudeſchini per dimiſſionem, vt ſupra ab ipſo factam ceſſat obligatio tradēdi poſſeſſionem, quæ dicitur conſecutiua ad titulum, Bart. *in l. cum de in rem verſo, num. 9. & ſeqq. ff. de vſur.* Parett.
8 *in l. quominus, num. 28. ff. de flumin.* quinimò idem Tudeſchinus per prædictam dimiſſionem omnem poſſeſſionem, ſi quam nactus fuiſſet amiſiſſet, Pariſ. *de reſignat. lib. 1. 5. num. 10.* iuxta text. *in l. ſi quis vi, §. differentia,* iuncta *l. 1. & 2. ff. pro derelicto,* indeque
9 ceſſat omne præiudicium, ac intereſſe Tudeſchini,
10 & ſic abſolutio non denegatur, Rota *deciſ. 2. de ſent. excomm. in nouiſ.* cum Eccleſia nunquam claudat gremium pœnitentibus, & redeuntibus ad eam, Gloſ. *in cap. excom. §. ſi quis in verbo deprehenſie, de hæretic.* Oldr. *d. conſ. 93. in fin.*

11 At verò quoad expenſas litis, & fructus Decanatus decurſos, quos dictum Capitulum propter illius præteritam contumaciam in tradendo poſſeſſionem eidem Tudeſchino illi reſtituere teneretur. Put. *dec. 373. per totam lib. 1. in porrectis,* Gonzalez *ſuper regul.*
12 *8. Cancel. §. 7. Procuratorem ſub num. 161.* Rota *deci. 18. part. 4. diuerſ. & in Bracaren. fructuum 26. Maij 1642. coram Me,* benè remanſiſſe dictum Capitulum Tridentinum liberatum dicebant Domini ſtante ampliſſima quietatione, ac liberatione reportata ab eodem Tudeſchino, quæ ſiue emanauerit per viam remiſſionis, ſiue acceptilationis certè ſuſtulit obligationem dicti Capituli, ea quo vim habere dicitur ſolutionis, *§. item per acceptilationem inſtituta quibus modis toll. oblig. l. ſi ex iur ff. de acceptil.* Petr. Layman. *Theol. tract. 4. cap. 3. ſub n. 2.* Ferdinand. Arias de Meſta *variar. reſol. lib. 2. c. 12. n. 17.*

13 Et in hanc ſententiam iuerunt Domini cum ſuppoſito, quod tam dimiſſio Decanatus, quam liberatio à reſtitutione fructuum, & refectione expenſarum emanauerint ſponte, ac bona fide, cum ita deceat, & alioquin abſolutio tanquam extorta per errorem, ac dolum verſantem circa cauſam finalem non ſuffragaretur Capitulo, & Canonicis, *cap. officij, de ſent. excomm.* Abb. *in cap ex parte, num. 4. de offic. ordin. & in cap. cum pro cauſa, num. 6. de ſent. excomm.* Nauar. *in manual. cap. 27. num. 38.* Alter. *de cenſur. lib. 4. diſp. 5. cap. 3. fol. 430. tom. 1.* Bonac. *de cenſur. diſp. 1. q. 3. punct. 8. n. 2.*

Et ita reſolutum Capitulo tantum informante, &c.

Licien. Vnionis Legatorum.

Lunæ 25. Iun. 1646.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio notoriè vitioſa licet à Iudice conceſſa manutenenda non eſt, & Epiſcopus aliquibus caſibus exceptis certam teſtatoris diſpoſitionem commutare nequit.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio notoriè vitioſa non eſt manutenda.*
2 *Licet à Iudice poſſeſſio iſta conceſſa ſit.*
3 *Nemo eſt in poſſeſſione iniuſta defendendus, ne detur occaſio delinquendi.*
4 *Poſſeſſio conceſſa non citatis iis, de quorum præiudicio agitur eſt vitioſa.*
5 *Et certa diſpoſitio teſtatoris ab Epiſcopo commutari non poteſt.*
6 *Sed à ſolo Papa.*
7 *Voluntas teſtatoris omnimodo ſeruanda eſt.*
8 *Aliquibus caſibus voluntas teſtatoris ab Epiſcopo commutari poteſt.*
9 *Neque legatario, qui poſſeſſionem nactus non fuerit manutentio eſt concedenda.*

DECISIO CCXCVII.

POSTQVAM Angelinus Andreolus de anno 1
1623. legauit ducatos ann. Confraternitati ſeu Capellæ Beatæ Virginis de Carmine necnon alios ducatos 200. Capellæ ſanctiſſimi Roſarij terræ liquidatum cum onere reinueſtiendi in tot ſtabilibus ſeu cenſibus, & quouſque ſolueretur legatum, & fieret reinueſtimentum ſoluerentur fructus ad rationem octo ducatorū pro cētenario. De anno 1641. Epiſcopus Licien. in Viſitatione vniuit dicta legata, ad fauorem Parochialis Eccleſiæ d. terræ eo quod d. Legata non fuiſſent exacta, cuius vnionis vigore Archipresbyter fructus Legatorum exegit, ſuper quibus moto iudicio per Confraternitates Legatarius coram Vicario fuit ab eo pronunciatum ad illarum fauorem, cum condemnatione Archipresbyteri ad reſtitutionem fructuum, cauſa in gradu appellationis ad A. C. deuoluta fuit, ſententia Vicarij confirmata poſtea in Rota mihi commiſſa Dubitaui, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, & informante tantum Archipresbytero d. terræ fuit contra eum reſponſum, eo quod Poſſeſſio dicti Archipresbyteri ſit notoriè vitioſa, & improba inde non manutenibilis *l. improba & l. vitia, C. de acquir. poſſeſſ. l. nullo 24. Cod. de rei vindic. l. communi diuidundo 7. §. inter prædones, ff. commun. diuid.* Bald. *conſil. 330. ad fin. lib. 1. & 337. lib. 5.* Crauett. *conſ. 104. n. 14.* Menoch. *de adipiſc. remed. 4. num. 603.*

2 n.603. licet à iudice manutentio conceſſa fuiſſet
cum non rite, & recte fuerit proceſſum, Rot. *decis.*
802.*n.2.p.1.din.& p.4.rec.deciſ.*594.*n.*1. cum nemo
ſit in poſſeſſione iniuſta defendendus ne detur oc-
caſio delinquendi, argum.*l.illicitas.in princ.ff.de offic.*
3 *Præſid.*Bald.*conſ.*330.*n.*8.*in fin.lib.*1. Iacob. Cancer.
*var.reſol.lib.*3.*cap.*14.*num.*56.

4 Quod vero d. Poſſeſſio Archipresbiteri ſit im-
proba, & vitioſa deſumptum fuit ex vnione facta
ab Epiſcopo Licien. de prædictis legatis ad fauo-
rem dicti Archipreſbyteri non, citati sconfratribus
de quorum intereſſe, ac præiudicio agebatur, Gloſ.
*in l.de vnoquoque ff.re iudic.*Felin.*in cap.*2.*poſt num.*8.
*verſ.& poſſunt de conſt.*Oldrad.*conſ.*162.*n.*3. *verſ.Præ-
terea dico*, Cald. *conſ.*266. *alias* 4. *de reb. Eccleſ. non
alien.* Alex.*conſ.*106 *n.*14.*lib.*5. Ruin. *conſ.*24. *num.*3.
*vol.*4.Vant.*de nullit.ex defect.citat.num.*19. Duran.*de-
ciſ.*78.*num.*9.

5 Vlterius quia in præſenti caſu non valuit Epiſ-
copus commutare d.vltimam voluntatem Angelini
teſtatoris, dum legata facta leguntur certis perſonis
pro certa cauſa, & incerto loco, vnde dicitur certa
diſpoſitio, in quibus terminis poteſt Epiſcopus al-
terare d.voluntatem per Text.*in l.ſi quis ad declinan-
dam* 49.*§.hac autem* 7.*C.de Epiſcop.& Cleric.text.no-
tandus in l.legatum* 16.*ff.de vſufruct.legat.*Bart. *de ad-
miniſtr. rerum ad ciuit. pert.* idem Bart. *in l.liberto*, §.
largius, ff.de ann. legat. Angel. *de Peruſ.in l. ſi teſta-
mentum C.de teſtam.*Guido Pap.*deciſ.*556.*per tot.*Co-
uat.*in c.tua nobis num* 7.*de teſtament.*Molin *de inſt.&
iur. quæſt.*249 *verſ. verum autem* Monet. *de commut.
vltim.volunt.cap.*5.*num.*317.*cum ſeq.*Garz. *de Benefic.
part.*7.*cap.*1.*num.* 110.

6 Nam legata in præſenti leguntur relicta Confra-
ternitatibus; inde Epiſcopus non valebat commuta-
re applicando eam dicto Archipresbitero contra
expreſſam voluntatem teſtatoris. Quamuis enim
Epiſcopus ſit executor teſtamentorum, nihilominus
non valet has certas voluntates vltimas commuta-
re, vt docent Text.*in c.nos quidem* 3.*de teſtam. Auth.
de Eccleſiaſticis,c* 8.*tit.*ſi quis autem pro redemptio-
ne Captiuorum, Garz. & Monet. *vbi proximè*, Na-
uar.*conſ.*5.*de præbend.* Azor. *inſtitut.moral. p.*2. *lib.*5.
*c.*33.*q.*9.*in princ.*Modern.Macer.*var reſol.lib.*1. *reſo-
lut.* 112.*cap.*400 Iacob.à Canib. *de execution. vlt. vo-
lunt. p.*2. *§.quæro quid agere debet Epiſcopus*, & apud
Hiſpanos eſt Text.*in l.*36. *Tauri,& l.*10. *tit.*4. *lib.*5.
Nouat.*collect.*Menchae.*de ſucceſſ.creat.lib.*1.*§.*7.*n.*25.
Idemque contra Muſtr.*cap.*25. *n.*26. late Barboſ. *de
poteſt.Epiſcop.allegat.*83. *à num.*2. Carpius *de execu-*
7 *tion.teſtam. lib.*3. *à num.*24. *cum ſeqq.* ſed bene hanc
poteſtatem ſpectare in præſenti caſu ad ſolum Pa-
pam, tradit Text.*in Clementina quia contingit de reli-
gioſ.domib.*vbi gloſ.*verb.Sedis Apoſtolicæ Card.not.*10.
Imol.*n.*9.Vital.*n* 17.Felin.*in cap.cum acceſſiſſet,n.*17.
vbi Dec.*n.*11. *de conſtit.* Rocch. *de iurepatronat. verb.
contraxit, quæſt.*11.*verb. Honorificum, num.*7.*&* 8.be-
ne Couar.*in cap.tua nobis num.*7.*de teſtam.* vbi quod
à Tiberio non valuit impetrari, vt legata pecunia
Trebianis in opus noui theatri ad munitionem viæ
transferretur Monet *de commut vlt.volunt. c.*5.*n.*144.
Similesque vltimas voluntates tantummodo ſolum
Pontificem ex magna cauſa ſolitum eſſe commutare
tradit *d.Clementina, quia contingit de relig.domib.*Du-
ran.*d.deciſ.*78.*num.*13.

8 Quandoquidem eſt in iure trium teſtatorum
voluntates omnibus modis eſſe ſeruandas, vt eſt
bonus Text.*in auth.de nupt in præfat.§.diſponat itaque
vnuſquiſque in ſuis Auth de iureiur.in princ.cap vltima
voluntas* 17.*quæſt.*2.*l.cum antiquitas* 28.ibi ſic etenim
& naturæ medemur, & mortuorum elogia in ſuo
ſtatu facimus permanere, *C.de teſtam. & in auth. de
Eccleſiaſticis eod.tit. §.ſi quis ædificationem*; ibi *iube-
mus modis omnibus, &c. & in Auth. de hæred.& Fal-
cidia, §.ſi quis autem verſ.omnibus modis c.tua Nobis,
& cap.nos quidem de teſtam.* latiſſimè Lucas de Pen-
na *in l.vnica C. de expenſ.*ludorum *lib.* 11. *col.*2. *verſi
pone igitur*, Spin.*de teſtam. in Gloſ. rubr. n.*16. Sarm.
*ſelect.lib.*1.*cap.*8.*num.*21.*&* 22.Mieres de Maior.*p.*4.
*quæſt.*9.*num.*167.Lara *de Cappell.lib.*1.*c.*14.*num.*2.&
optime faciunt verba D Pauli 3. *ad Galatas*, ibi:
*Hominis confirmatum teſtamentum nemo ſpernit, aut
ſuperordinet.*

Nec obſtat quod etiam Epiſcopi valeant in ali- 9
quibus caſibus commutare vltimas voluntates, vt
per Concil.Trident.*ſeſſ.*22.*cap* 6.*de reformat.*nempe
in caſu impoſſibilitatis, vel maximæ difficultatis,
vel ſi opus pium legatum ſit incertum, vel conie-
ctura mentis teſtatoris ita ſuadeat, vel adſit con-
ſenſus hæredis, quando ea impleri non poſſit prout
defunctus præſcripſit ex cõgeſtis per Monet *de com-
mut.vlt.volunt.cap.*5.*num* 318.*&* 322.*&* 323.*&* 333.
vel ſi aliunde vrgeat neceſſitas, nec poſſit Summus
Pontifex adiri, Rebuff.*in prax.benef tit.de diſpenſ ad
plura benefic.num.*30.*&* 31. Lambert. *de iurepatronat.
lib.*2.*part.*1.*quæſt.*7.*art.*19.*num.*2.Gomez *in tract.bren.
num.*21.& alij congeſti à Sanchez *de matrimon.lib.*2.
*diſputat.*40.*num.*3.Horeda *de Benefic.incompat.part.*2.
cap. 12.*num.*23. in quibus caſibus cum non verſe-
mur inde non valuiſſe Epiſcopum præfatum com-
mutare vltimam voluntatem Angelini, Domini di-
cebant, ſed veniebat recurrendum ad Sanctam Se-
dem Apoſtolicam pro dicta commutatione repor-
tanda ex ſupradictis.

Nec pariter fuit hodie conceſſa manutentio præ- 10
dictis Confraternitatibus legatariis, eo quod de il-
larum poſſeſſione non conſtitit cum non informa-
uerint, nec legatario detur manutentio niſi poſſeſ-
ſionem fuerit nactus, Anton.Faber *in C.lib.* 8. *tit.*4.
defini 2. nam manutentio ſine poſſeſſione, non da-
tur *tot.tit.ff.& C.vti poſſid. §.retinendæ inſtit. de inter-
dict.*Duran.*deciſ.*310.*num.*1. *cum vulgat.*ideo nemini
fuit hodie conceſſa.

Et ita contra informantem fuit reſolutum, &c

Fanen. Fideicommiſſi.

Mercur. 27. Iunij 1466.

ARGVMENTVM.

De manutentione concedenda ei, qui au-
ctore iudice poſſidet, quæ eam non
impediant, & quomodo conſtare de-
beat de exceſſu mandati, vt per pro-
curatorem geſta impugnari poſſint.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula conſtituti transfert poſſeſſionem, & probat contra conſtituentem.*
2 *Mandatum de aſſociando executioni demandatum priuat omni poſſeſſione.*
3 *Qui auctore iudice poſſidet iuſte dicitur poſſidere.*
4 *Ad manutentionem ſufficit ſola detentio, & vltimus ſtatus tempore litis.*

ſ Si

mentum Eccleſiæ diſciplinæ , ac clauium contem-
ptum,ſed cum præfata concurrant meritò fuit con-
ceſſa abſolutio,ad notata in *cap.quia fronte,de appell.*
& cap.ſolet , de ſent. excomm. Rota *deciſ.147.num.1.*
part.3.rec.

5 Nam , quod attinet ad traditionem poſſeſſionis
Decanatus Tudeſchino, vt in mandato Rotali cau-
tum extabat d. Capitulum ſatis videtur patere per
oblationem iudicialem tradendi poſſeſſionem, licèt
nunc actualiter non tradat , eo quod præfatus Tu-
deſchinus Decanatum dimiſit , mediante permuta-
tione cum Scholaſtria cum retentione Parochialis
mediante conſenſu præſtito ante expeditionem Bul-
larum annuente Summo Pontifice , vt ex publicis
documentis doctum fuit, quocircà facto ipſius Tu-
deſchini effecta eſt impoſſibilis traditio poſſeſſionis
d. Decanatus , quæ impoſſibilitas certe ab vlteriori
parltione excuſat , quia Iudex non cenſetur velle
obligare ad impoſſibile, *l.impoſſibilium 145. ff. de re-*
gul.iur. & in ſententiis cenſurarum. Oldr.*conſil.93.nu-*
mer.4.verſ. & ideò non obligauit. Couart.*in d.cap. Al-*
ma Mater, part.1. §.11. num.12.circa med. Vaſq. *de*
excomm. dubio 20. Henriq. *in Summa lib.13. cap.28.*
*num.2.*Auil.*de cenſur.2. part. cap.7. diſput.3. dubio 5.*
Sanchez *in Summa lib.1. cap.20. num.19.* Bonacc. *de*
*cenſ.diſput.1.queſt.3.punct.9.ſub num.4.*Stante maxi-
6 mè obligatione in forma Cameræ facta per Procu-
ratorem d. Capituli de parendo mandatis Eccleſiæ,
& Sac. Rotæ, quæ ſufficit quatenus in aliqua rema-
neret ſatisfaciendum , Oldrad. *dicto conſ.93.n.21.*

7 Vlterius , quia reſoluto in futurum titulo Deca-
natus in perſona d. Tudeſchini per dimiſſionem, vt
ſupra ab ipſo factam ceſſat obligatio tradēdi poſſeſ-
ſionem,quæ dicitur conſecutiua ad titulum, Bart.*in*
*l.cum de in rem verſo,num.9.& ſeqq. ff.de vſur.*Parett.
8 *in l.quominus,num.28.ff.de flumin.* quinimò idem Tu-
deſchinus per prædictam dimiſſionem omnem poſ-
ſeſſionem, ſi quam nactus fuiſſet amiſiſſet, Pariſ. *de*
reſignat. lib.1. 5. num.20. iuxta text. *in l. ſi quis vi, §.*
differentia, iuncta *l.1. & 2. ff. pro derelicto*, indeque
9 ceſſat omne præiudicium , ac intereſſe Tudeſchini,
10 & ſic abſolutio non denegatur, Rota *deciſ.1.de ſent.*
excomm. in nouiſ. cum Eccleſia nunquam claudat
gremium pœnitentibus , & redeuntibus ad eam,
Gloſ.*in cap.excom.§.ſi quis in verbo deprehenſis, de hæ-*
*retic.*Oldr.*d.conſ.93.in fin.*

11 At verò quoad expenſas litis, & fructus Decana-
tus decurſos, quos dictum Capitulum propter illius
præteritam contumaciam in tradendo poſſeſſionem
eidem Tudeſchino illi reſtituere teneretur. Put.*dec.*
373.per totam lib.1.in porrectis, Gonzalez *ſuper regul.*
12 8.*Cancel.§.7.Procuratorem ſub num.161.*Rota *deci.18.*
part.4.diuerſ.& in Bracaren.fructuum 26.May 1642.
coram Me, benè remanſiſſe dictum Capitulum Tri-
dentinum liberatum dicebant Domini ſtante am-
pliſſima quietatione,ac liberatione reportata ab eo-
dem Tudeſchino,quæ ſiue emanauerit per viam re-
miſſionis , ſiue acceptilationis certè ſuſtulit obliga-
tionem dicti Capituli , ex quo vim habere dicitur
ſolutionis , §. *item per acceptilationem inſtituta quibus*
modis toll.oblig.l.ſi ex inr ff.de acceptil. Petr. Layman.
Theol.tract.4.cap.3.ſub n.2. Ferdinand. Arias de Mę-
za *variar.reſol.lib.2.c.12.n.17.*

13 Et in hanc ſententiam iuerunt Domini cum ſup-
poſito, quod tam dimiſſio Decanatus, quam libera-
tio à reſtitutione fructuum , & refectione expenſa-
rum emanauerint ſpontè , ac bona fide, cum ita de-
ceat , & alioquin abſolutio tanquam extorta per er-
rorem , ac dolum verſantem circa cauſam finalem
non ſuffragaretur Capitulo,& Canonicis,*cap.officij,*
de ſent.excomm. Abb. *in cap ex parte, num.4. de offic.*
ordin. & in cap.cum pro cauſa, num.6. de ſent.excomm.
Nauar. *in manual.cap.27.num.38.* Alter.*de cenſur.lib.*
4.diſp.5.cap.3.fol.430. tom.1. Bonac. *de cenſur.diſp.1.*
q 3.punct.8.n.2.

Et ita reſolutum Capitulo tantum informante,
&c.

Licien. Vnionis Legatorum.

Lunæ 25. Iun. 1646.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio notoriè vitioſa licet à Iudice con-
ceſſa manutenenda non eſt , & Epiſco-
pus aliquibus caſibus exceptis certam
teſtatoris diſpoſitionem commutare ne-
quit.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio notoriè vitioſa non eſt manutenda.*
2 *Licet à Iudice poſſeſſio iſta conceſſa ſit.*
3 *Nemo eſt in poſſeſſione iniuſta defendendus , ne detur occaſio delinquendi.*
4 *Poſſeſſio conceſſa non citatis iis,de quorum præiudicio agitur eſt vitioſa.*
5 *Et certa diſpoſitio teſtatoris ab Epiſcopo commutari non poteſt.*
6 *Sed à ſolo Papa.*
7 *Voluntas teſtatoris omnimodo ſeruanda eſt.*
8 *Aliquibus caſibus voluntas teſtatoris ab Epiſcopo commutari poteſt.*
9 *Neque legatario , qui poſſeſſionem nactus non fuerit manutentio eſt concedenda.*

DECISIO CCXCVII.

POSTQVAM Angelinus Andreolus de anno 1
1623. legauit ducatos 200. Confraternitati
ſeu Capellæ Beatæ Virginis de Carmine necnon
alios ducatos 200. Capellæ ſanctiſſimi Roſarij ter-
ræ liquidarum cum onere reinueſtiendi in tot ſtabi-
libus ſeu cenſibus, & quouſque ſolueretur legatum,
& fieret reinueſtimentum ſoluerentur fructus ad ra-
tionem octo ducatorū pro cētenario. De anno 1641.
Epiſcopus Licien.in Viſitatione vniuit dicta legata,
ad fauorem Parochialis Eccleſiæ d. terræ eo quod
d. Legata non fuiſſent exacta , cuius vnionis vigore
Archipresbyter fructus Legatorum exegit , ſuper
quibus moto iudicio per Confraternitates Legata-
rius coram Vicario fuit ab eo pronunciatum ad il-
larum fauorem,cum condemnatione Archipresby-
teri ad reſtitutionem fructuum , cauſa in gradu ap-
pellationis ad A. C. deuoluta fuit, ſententia Vicarij
confirmata poſtea in Rota mihi commiſſa Dubita-
ui, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo,
& informante tantum Archipresbytero d. terræ fuit
contra eum reſponſum , eo quod Poſſeſſio dicti Ar-
chipresbyteri ſit notoriè vitioſa , & improba inde
non manutenibilis *l.improba & l.vitia , C. de ac-*
quir. poſſeſſ. l. nullo 24. Cod. de rei vendic. l. com-
muni diuidundo 7. §. inter prædones , ff. commun.
diuid. Bald. *conſil.330. ad fin. lib.1. & 337. lib.5.*
Crauett.*conſ.104.n.14.*Menoch. *de adipiſc. remed.4.*
num.603.

2 *n.*603. licet à iudice manutentio conceſſa fuiſſet cum non rite, & recte fuerit proceſſum, Rot. *deciſ.* 802.*n.*2.*p.*1.*dm.*& *p.*4.*rec.deciſ.*594. *n.*1. cum nemo ſit in poſſeſſione iniuſta defendendus ne detur occaſio delinquendi, argum.*l.illicitas.in princ.ff.de offic.*
3 *Præſid.*Bald.*conſ.*330.*n.*8.*in fin.lib.*1. Iacob. Cancer. *var.reſol.lib.*3.*cap.*14.*num.* 56.

4 Quod vero d. Poſſeſſio Archipresbiteri ſit improba, & vitioſa deſumptum fuit ex vnione facta ab Epiſcopo Licien. de prædictis legatis ad fauorem dicti Archipreſbyteri non, citati sconfratribus de quorum intereſſe, ac præiudicio agebatur, Gloſ. *in l.de vnoquoque ff.re iudic.*Felin.*in cap* 2. *poſt num.*8. *verſ.*& *poſſunt de conſt.*Oldrad.*conſ.*262.*n.*3. *verſ.Praterea dico*, Cald. *conſ.*266. *alias* 4.*de reb. Eccleſ. non alien.*Alex.*conſ.*106 *n.*14.*lib.*5. Ruin. *conſ.*24. *num.* 3. *vol.*4.Vant.*de nullit.ex defect.citat.num.*19. Duran.*deciſ.*78.*num.*9.

5 Vlterius quia in præſenti caſu non valuit Epiſcopus commutare d.vltimam voluntatem Angelini teſtatoris, dum legata facta leguntur certis perſonis pro certa cauſa, & incerto loco, vnde dicitur certa diſpoſitio, in quibus terminis poteſt Epiſcopus alterare d.voluntatem per Text.*in l ſi quis ad declinandam* 49.§.*hac autem* 7.*C.de Epiſcop.*& *Cleric.text.notandus in l.legatum* 16.*ff.de vſufruct.legat.*Bart. *de adminiſtr rerum ad ciuit. pert.* idem Bart. *in l liberto*, §. *largius, ff.de ann. legat.* Angel. *de Peruſ.in l. ſi teſtamentum C.de teſtam.*Guido Pap.*deciſ.*556.*per tot.*Couar.*in c.tua nobis num* 7.*de teſtament.*Molin *de iuſt.*& *iur. quæſt.*249. *verſ. verum autem* Monet. *de commut. vltim.volunt.cap.* 5.*num.* 317.*cum ſeq.*Garz. *de Benefic. part.*7.*cap.*1.*num.* 110.

6 Nam legata in præſenti leguntur relicta Confraternitatibus: inde Epiſcopus non valebat commutare applicando eam dicto Archipresbitero contra expreſſam voluntatem teſtatoris. Quamuis enim Epiſcopus ſit executor teſtamentorum, nihilominus non valet has certas voluntates vltimas commutare, vt docent Text.*in c nos quidem* 3.*de teſtam. Auth. de Eccleſiaſticis,c* 8.*tit.*ſi quis autem pro redemptione Captiuorum, Garz. & Monet. *vbi proximè*, Nauar.*conſ.*5.*de prabend.* Azor. *inſtitut.moral. p.*2. *lib.*5. *c.*33.*q.*9.*in princ.*Modern.Macer.*var reſol. lib.*1. *reſolut.* 112.*cap.*400 Iacob.à Canib. *de execution. vlt. volunt. p.*2. §.*quaro quid agere debet Epiſcopus*, & apud Hiſpanos eſt Text.*in l.*36. *Tauri,*& *l.*10. *tit.*4. *lib.*5. Nouar.*collect.*Menchac.*de ſucceſſ.creat.lib.*1.§.7.*n.*25. Idemque contra Muſtr.*cap.*25. *n.*26. late Barboſ. *de poteſt. Epiſcop allegat.*83. *à num.*2. Carpius *de execu-*
7 *tion.teſtam. lib.*3. *à num.*24. *cum ſeqq.* ſed bene hanc poteſtatem ſpectare in præſenti caſu ad ſolum Papam, tradit Text.*in Clementina quia contingit de religioſ.domib.*vbi gloſ.*verb.Sedis Apoſtolica Card.not.*10. Imol.*n.*9.Vital.*n* 17.Felin.*in cap.cum acceſſiſſet,n.*17. vbi Dec.*n.*11. *de conſtit.* Rocch. *de iurepatronat. verb. contraxit, quæſt.*11.*verb. Honorificum, num.*7.& 8.bene Couar.*in cap.tua nobis num.*7.*de teſtam.* vbi quod à Tiberio non valuit impetrari, vt legata pecunia Trebianis in opus noui theatri ad munitionem viæ transferretur Monet *de commut.vlt.volunt. c.*5.*n.*144. Similesque vltimas voluntates tantummodo ſolum Pontificem ex magna cauſa ſolitum eſſe commutare tradit *d.Clementina, quia contingit de relig.domib.*Duran.*d.deciſ.*78.*num.*13.

8 Quandoquidem eſt in iure tritum teſtatorum voluntates omnibus modis eſſe ſeruandas, vt eſt bonus Text.*in auth de nupt in præfat.*§.*diſponat itaque vnuſquiſque in ſuis Auth.de iureiur.in princ.cap.vltima voluntas* 17.*quæſt.*2.*l.cum antiquitas* 28.ibi ſic etenim & naturæ medemur, & mortuorum elogia in ſuo ſtatu facimus permanere, *C.de teſtam.* & *in auth. de Eccleſiaſticis eod.tit.* §.*ſi quis ædificationem*; ibi *iubemus modis omnibus, &c.* & *in Auth. de hæred.*& *Falcidia*, §.*ſi quis autem verſ.omnibus modis c.tua Nobis,* & *cap.nos quidem de teſtam.* latiſſimè Lucas de Penna *in l.vnica C. de expenſ.*ludorum *lib.* 11. *col.*2. *verſ. pone igitur*, Spin.*de teſtam. in Gloſ. rubr. n.*16. Sarm. *ſelect.lib.*1.*cap.*8.*num.*21.& 22 Mieres de Maior.*p.*4. *quæſt.*9.*num.*167.Lara *de Cappell.lib.*1.*c.*14.*num.*2.& optime faciunt verba D Pauli 3. *ad Galatas*, ibi: *Hominis confirmatum teſtamentum nemo ſpernit, aut ſuperordinat.*

Nec obſtat quod etiam Epiſcopi valeant in aliquibus caſibus commutare vltimas voluntates, vt per Concil.Trident.*ſeſſ.*22.*cap* 6.*de reformat.*nempe in caſo impoſſibilitatis, vel maximæ difficultatis, vel ſi opus pium legatum ſit incertum, vel coniectura mentis teſtatoris ita ſuadeat, vel adſit conſenſus hæredis, quando ea impleri non poſſit prout defunctus præſcripſit ex cōgeſtis per Monet *de commut.vlt.volunt.cap.*5.*num* 318.& 322.& 323.& 333. vel ſi aliunde vrgeat neceſſitas, nec poſſit Summus Pontifex adiri, Rebuff.*in prax.benef tit.de diſpenſ ad plura benefic.num.*30.& 31. Lambert. *de iurepatronat. lib.*2.*part.*1.*quæſt.*7.*art.*19.*num.*2.Gomez *in tract.breu. num.*21.& alij congeſti à Sanchez *de matrimon.lib.*2. *diſputat.*40.*num.*3. Horeda *de Benefic.incompat.part.*2. *cap.* 12. *num.*23. in quibus caſibus cum non verſemur inde non valuiſſe Epiſcopum præfatum commutare vltimam voluntatem Angelini, Domini dicebant, ſed veniebat recurrendum ad Sanctam Sedem Apoſtolicam pro dicta commutatione reportanda ex ſupradictis. 9

Nec pariter fuit hodie conceſſa manutentio prædictis Confraternitatibus legatariis, eo quod de illarum poſſeſſione non conſtitit cum non informauerint, nec legatario detur manutentio niſi poſſeſſionem fuerit nactus, Anton.Faber *in C. lib.* 8. *tit.*4. *definit* 2. nam manutentio ſine poſſeſſione, non datur *tot.tit.ff.*& *C.vti poſſid.* §.*retinenda inſtit. de interdict.*Duran.*deciſ.*320.*num.*1. *cum vulgat.*ideo nemini fuit hodie conceſſa. 10

Et ita contra informantem fuit reſolutum, &c

Fanen. Fideicommiſſi,

Mercur. 27. Iunij 1466.

ARGVMENTVM.

De manutentione concedenda ei, qui auctore iudice poſſidet, quæ eam non impediant, & quomodo conſtare debeat de exceſſu mandati, vt per procuratorem geſta impugnari poſſint.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula conſtituti transfert poſſeſſionem, & probat contra conſtituentem.*
2 *Mandatum de aſſociando executioni demandatum priuat omni poſſeſſione.*
3 *Qui auctore iudice poſſidet iuſte dicitur poſſidere.*
4 *Ad manutentionem ſufficit ſola detentio, & vltimus ſtatus tempore litis.*

1 Si

mentum Eccleſiæ diſciplinæ, ac clauium contemptum, ſed cum præfata concurrant meritò fuit conceſſa abſolutio, ad notata in *cap. quia frontè, de appell. & cap. ſolet, de ſent. excomm.* Rota *deciſ. 247. num. 1. part. 3. rec.*

5 Nam, quod attinet ad traditionem poſſeſſionis Decanatus Tudeſchino, vt in mandato Rotali cautum extabat d. Capitulum ſatis videtur parere per oblationem iudicialem tradendi poſſeſſionem, licèt nunc actualiter non tradat, eo quod præfatus Tudeſchinus Decanatum dimiſit, mediante permutatione cum Scholaſtria cum retentione Parochialis mediante conſenſu præſtito ante expeditionem Bullarum annuente Summo Pontifice, vt ex publicis documentis doctum fuit, quocircà facto ipſius Tudeſchini effecta eſt impoſſibilis traditio poſſeſſionis d. Decanatus, quæ impoſſibilitas certe ab vlteriori paritione excuſat, quia Iudex non cenſetur velle obligare ad impoſſibile, *l. impoſſibilium 145. ff. de regul. iur. & in ſententiis cenſurarum.* Oldr. *conſil. 93. numer. 4. verſ. & ideò non obligauit.* Couarr. *in d. cap. Alma Mater, part. 1. §. 11. num. 12. circa med.* Vaſq. *de excomm. dubio* 20. Henriq. *in Summa lib. 13. cap. 28. num. 2.* Auil. *de cenſur. 2. part. cap. 7. diſput. 3. dubio 5.* Sanchez *in Summa lib. 1. cap. 20. num. 19.* Bonacc. *de cenſ. diſput. 1. quæſt. 3. punct. 9. ſub num. 4.* Stante maxi-
6 mè obligatione in forma Cameræ facta per Procuratorem d. Capituli de parendo mandatis Eccleſiæ, & Sac. Rotæ, quæ ſufficit quatenus in aliqua remaneret ſatisfaciendum, Oldrad. *dicto conſ. 93. n. 21.*

7 Vlterius, quia reſoluto in futurum titulo Decanatus in perſona d. Tudeſchini per dimiſſionem, vt ſupra ab ipſo factam ceſſat obligatio tradēdi poſſeſſionem, quæ dicitur conſecutiua ad titulum, Bart. *in l. cum de in rem verſo, num. 9. & ſeqq. ff. de vſur.* Paterr.
8 *in l. quominus, num. 28. ff. de flumin.* quinimò idem Tudeſchinus per prædictam dimiſſionem omnem poſſeſſionem, ſi quam nactus fuiſſet amiſiſſet, Pariſ. *de reſignat. lib. 1. 5. num. 10.* iuxta text. *in l. ſi quis vi, §. differentia*, iuncta *l. 1. & 2. ff. pro derelicto*, indeque
9 ceſſat omne præiudicium, ac intereſſe Tudeſchini,
10 & ſic abſolutio non denegatur, Rota *deciſ. 2. de ſent. excomm. in nouiſ.* cum Eccleſia nunquam claudat gremium pœnitentibus, & redeuntibus ad eam, Gloſ. *in cap. excom. §. ſi quis in verbo deprehenſis, de hæretic.* Oldr. *d. conſ. 93. in fin.*

11 At verò quoad expenſas litis, & fructus Decanatus decurſos, quos dictum Capitulum propter illius præteritam contumaciam in tradendo poſſeſſionem eidem Tudeſchino illi reſtituere teneretur. Put. *dec. 373. per totam lib. 1. in porrectis*, Gonzalez *ſuper regul.*
12 *8. Cancel. §. 7. Procuratorem ſub num.* 161. Rota *deci. 18. part. 4. diuerſ. & in Bracaren. fructuum 26. Maij 1642. coram Me*, benè remanſiſſe dictum Capitulum Tridentinum liberatum dicebant Domini ſtante ampliſſima quietatione, ac liberatione reportata ab eodem Tudeſchino, quæ ſiue emanauerit per viam remiſſionis, ſiue acceptilationis certè ſuſtulit obligationem dicti Capituli, ex quo vim habere dicitur ſolutionis, *§. item per acceptilationem inſtituta quibus modis toll. oblig. l. ſi ex iur ff. de acceptil.* Petr. Layman. *Theol. tract. 4. cap. 3. ſub n. 2.* Ferdinand. Arias de Meſta *variar. reſol. lib. 2. c. 12. n. 17.*

13 Et in hanc ſententiam iuerunt Domini cum ſuppoſito, quod tam dimiſſio Decanatus, quam liberatio à reſtitutione fructuum, & refectione expenſarum emanauerint ſponte, ac bona fide, cum ita deceat, & alioquin abſolutio tanquam exorta per errorem, ac dolum verſantem circa cauſam finalem non ſuffragaretur Capitulo, & Canonicis, *cap. officij, de ſent. excomm.* Abb. *in cap. ex parte, num. 4. de offic. ordin. & in cap. cum pro cauſa, num. 6. de ſent. excomm.* Nauar. *in manual. cap. 27. num. 38.* Alter. *de cenſur. lib. 4. diſp. 5. cap. 3. fol. 430. tom. 1.* Bonac. *de cenſur. diſp. 1. q. 3. punct. 8. n. 2.*

Et ita reſolutum Capitulo tantum informante, &c.

Licien. Vnionis Legatorum.

Lunæ 25. Iun. 1646.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio notoriè vitioſa licet à Iudice conceſſa manutenenda non eſt, & Epiſcopus aliquibus caſibus exceptis certam teſtatoris diſpoſitionem commutare nequit.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio notoriè vitioſa non eſt manutenda.*
2 *Licet à Iudice poſſeſſio iſta conceſſa ſit.*
3 *Nemo eſt in poſſeſſione iniuſta defendendus, ne detur occaſio delinquendi.*
4 *Poſſeſſio conceſſa non citatis iis, de quorum præiudicio agitur eſt vitioſa.*
5 *Et certa diſpoſitio teſtatoris ab Epiſcopo commutari non poteſt.*
6 *Sed à ſolo Papa.*
7 *Voluntas teſtatoris omnimodo ſeruanda eſt.*
8 *Aliquibus caſibus voluntas teſtatoris ab Epiſcopo commutari poteſt.*
9 *Neque legatario, qui poſſeſſionem nactus non fuerit manutentio eſt concedenda.*

DECISIO CCXCVII.

POSTQVAM Angelinus Andreolus de anno 1
1623. legauit ducatos 200. Confraternitati ſeu Capellæ Beatæ Virginis de Carmine necnon alios ducatos 200. Capellæ ſanctiſſimi Roſarij terræ liquidatum cum onere reinueſtiendi in tot ſtabilibus ſeu cenſibus, & quouſque ſolueretur legatum, & fieret reinueſtimentum ſoluerentur fructus ad rationem octo ducatorũ pro cẽtenario. De anno 1641. Epiſcopus Licien. in Viſitatione vniuit dicta legata, ad fauorem Parochialis Eccleſiæ d. terræ eo quod d. Legata non fuiſſent exacta, cuius vnionis vigore Archipresbyter fructus Legatorum exegit, ſuper quibus moto iudicio per Confraternitates Legatarias coram Vicario fuit ab eo pronunciatum ad illarum fauorem, cum condemnatione Archipresbyteri ad reſtitutionem fructuum, cauſa in gradu appellationis ad A. C. deuoluta fuit, ſententia Vicarij confirmata poſtea in Rota mihi commiſſa Dubitaui, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, & informante tantum Archipresbytero d. terræ fuit contra eum reſponſum, eo quod Poſſeſſio dicti Archipresbyteri ſit notoriè vitioſa, & improba inde non manutenibilis *l. improba & l. vitia, C. de acquir. poſſeſſ. l. nullo 24. Cod. de rei vindic. l. communi diuidundo 7. §. inter prædones, ff. commun. diuid.* Bald. *conſil. 330. ad fin. lib. 1. & 337. lib. 5.* Crauetr. *conſ. 104. n. 14.* Menoch. *de adipiſc. remed. 4. num. 603.*

a n.603. licet à Iudice manutentio conceſſa fuiſſet
cum non rite, & recte fuerit proceſſum, Rot. deciſ.
802.n.2.p.1.div.& p.4.rec.deciſ.594. n.1. cum nemo
ſit in poſſeſſione iniuſta defendendus ne detur oc-
caſio delinquendi, argum.l.illicitas.in princ.ff.de offic.
3 Præſid.Bald.conſ.330.n.8.in fin.lib.1. Iacob. Cancer.
var.reſol.lib 3.cap.14.num.56.

4 Quod vero d. Poſſeſſio Archipresbiteri ſit im-
proba, & vitioſa deſumptum fuit ex vnione facta
ab Epiſcopo Licien. de prædictis legatis ad fauo-
rem dicti Archipreſbyteri non, citati sconfratribus
de quorum intereſſe, ac præiudicio agebatur, Gloſ.
in l.de vnoquoque ff.re iudic.Felin.in cap 2. poſt num.8.
verſ.& poſſunt de conſt.Oldrad.conſ.262.n.3. verſ.Præ-
terea dico, Caid. conſ.266. alias 4.de reb. Eccleſ. non
alien.Alex.conſ.106 n.14.lib.5. Ruin. conſ.24. num. 3.
vol.4.Vant.de nullit.ex defect.citat.num.19. Duran.de-
ciſ.78.num.9.

5 Vlterius quia in præſenti caſu non valuit Epiſ-
copus commutare d.vltimam voluntatem Angelini
teſtatoris, dum legata facta leguntur certis perſonis
pro certa cauſa, & incerto loco, vnde dicitur certa
diſpoſitio, in quibus terminis poteſt Epiſcopus al-
terare d.voluntatem per Text.in l ſi quis ad declinan-
dam 49.§.hac autem 7.C.de Epiſcop.& Cleric.text.no-
tandus in l.legatum 16.ff.de vſufruct.legat.Bart. de ad-
miniſtr verum ad ciuit. pert. idem Bart. in l liberto, §.
largius, ff.de ann. legat. Angel. de Peruſ.in l. ſi teſta-
mentum C.de teſtam.Guido Pap.deciſ.556.per tot.Co-
uar.in c.tua nobis num 7.de teſtament.Molin de inſt.&
iur. quaeſt.249. verſ. verum autem Monet. de commut.
vltim.volunt.cap.5.num.317.cum ſeq.Garz. de Beneſic.
part.7.cap.1.num. 110.

6 Nam legata in præſenti leguntur relicta Confra-
ternitatibus: inde Epiſcopus non valebat commuta-
re applicando eam dicto Archipresbitero contra
expreſſam voluntatem teſtatoris. Quamuis enim
Epiſcopus ſit executor teſtamentorum, nihilominus
non valet has certas voluntates vltimas commuta-
re, vt docent Text.in c nos quidem 3.de teſtam. Auth.
de Eccleſiaſticis, c 8.tit.ſi quis autem pro redemptio-
ne Captiuorum, Garz. & Monet. vbi proximè, Na-
uar.conſ.5.de præbend. Azor. inſtitut.moral. p.2. lib.5.
c.33.q.9.in princ.Modern.Macer.var reſol.lib.1. reſo-
lut.112.cap.400 Iacob.à Canib. de execution. vlt. vo-
lunt. p. 2. §.quæro quid agere debet Epiſcopus, & apud
Hiſpanos eſt Text.in l.36. Tauri,& l.10. tit.4. lib.5.
Nouar.collect.Menchac.de ſucceſſ.creat.lib.1.§.7.n.25.
Idemque contra Muſtr.cap.25. n.26. late Barboſ. de
poteſt.Epiſcop.allegat.83. à num.2. Carpius de execu-
7 tion.teſtam. lib.3. à num.24. cum ſeqq. ſed bene hanc
poteſtatem ſpectare in præſenti caſu ad ſolum Pa-
pam, tradit Text.in Clementina quia contingit de reli-
gioſ.domib.vbi gloſ.verb.Sedis Apoſtolica Card.not.10.
Imol.n.9.Vital.n 17.Felin.in cap.cum acceſſiſſet,n.17.
vbi Dec.n.11. de conſtit. Roccb. de iurepatronat. verb.
contraxit, quæſt.11.verb.Honorificum, num.7.& 8.be-
ne Couar.in cap.tua nobis num.7.de teſtam. vbi quod
à Tiberio non valuit impetrari, vt legata pecunia
Trebianis in opus noui theatri ad munitionem viæ
transferretur Monet de commut vlt.volunt. c.5.n.144.
Similesque vltimas voluntates tantummodo ſolum
Pontificem ex magna cauſa ſolitum eſſe commutare
tradit d.Clementina, quia contingit de relig.domib.Du-
ran.d.deciſ.78.num.13.

8 Quandoquidem eſt in iure tritum teſtatorum
voluntates omnibus modis eſſe ſeruandas, vt eſt
bonus Text.in auth de nupt in præfat.§.diſponat itaque
vnuſquiſque in ſuis Auth.de vrcitur.in princ.cap.vltima
voluntas 17.quæſt.2.l.cum antiquitas 28.ibi ſic etenim
& naturæ medemur, & mortuorum elogia in ſuo
ſtatu facimus permanere, C.de teſtam. & in auth. de
Eccleſiaſticis eod.tit. §.ſi quis ædificationem; ibi ſubi-
mus modis omnibus, &c. & in Auth. de hæred.& Fal-
cidia, §.ſi quis autem verſ.omnibus modis e.ſua Nobis,
& cap.nos quidem de teſtam. latiſſimè Lucas de Pen-
na in l.vnica C. de expenſ.ludorum lib. 11. col.2. verſi
pone igitur, Spin.de teſtam. in Gloſ. rubr. n.16. Sarm.
ſelect.lib.1.cap.8.num.21.& 22 Mieres de Maior.p.4.
quæſt.9.num.167.Lara de Cappell.lib.1.c.14.num.2.&
optime faciunt verba D Pauli 3. ad Galatas, ibi:
Hominis confirmatum teſtamentum nemo ſpernit, aut
ſuperordinet.

Nec obſtat quod etiam Epiſcopi valeant in ali- 9
quibus caſibus commutare vltimas voluntates, vt
per Concil.Trident.ſeſſ.22.cap 6.de reformat.nempe
in caſu impoſſibilitatis, vel maximæ difficultatis,
vel ſi opus pium legatum ſit incertum, vel conie-
ctura mentis teſtatoris ita ſuadeat, vel adſit con-
ſenſus hæredis, quando ea impleri non poſſit prout
defunctus præſcripſit ex cōgeſtis per Monet de com-
mut.vlt.volunt.cap.5.num 318.& 322.& 323.& 333.
vel ſi aliunde vrgeat neceſſitas, nec poſſit Summus
Pontifex adiri, Rebuff.in prax.benef tit.de diſpenſ ad
plura benefic.num.30.& 31. Lambert. de iurepatronat.
lib.2.part.1.quæſt.7.art.19.num.2.Gomez in tract.breu.
num.21.& alij congeſti à Sanchez de matrimon.lib.2.
diſputat.40.num.3.Horeda de Benefic.incompat.part.2.
cap. 12. num.23. in quibus caſibus cum non verſe-
mur inde non valuiſſe Epiſcopum præfatum com-
mutare vltimam voluntatem Angelini, Domini di-
cebant, ſed veniebat recurrendum ad Sanctam Se-
dem Apoſtolicam pro dicta commutatione repor-
tanda ex ſupradictis.

Nec pariter fuit hodie conceſſa manutentio præ- 10
dictis Confraternitatibus legatariis, eo quod de il-
latum poſſeſſione non conſtitit cum non informa-
uerint, nec legatario detur manutentio niſi poſſeſ-
ſionem fuerit nactus, Anton.Faber in C.lib. 8.tit.4.
definit.2. nam manutentio ſine poſſeſſione, non da-
tur tot.tit.ff.& C.vti poſſid. §.retinendæ inſtit. de inter-
dict.Duran.deciſ.310.num.1. cum vulgat.ideo nemini
fuit hodie conceſſa.

Et ita contra informantem fuit reſolutum, &c.

Fanen. Fideicommiſſi,

Mercur. 27. Iunij 1466.

ARGVMENTVM.

De manutentione concedenda ei, qui au-
ctore iudice poſſidet, quæ eam non
impediant, & quomodo conſtare de-
beat de exceſſu mandati, vt per pro-
curatorem geſta impugnari poſſint.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula conſtituti transfert poſſeſſionem, & probat contra conſtituentem.*

2 *Mandatum de aſſociando executioni demandatum priuat omni poſſeſſione.*

3 *Qui auctore iudice poſſidet iuſte dicitur poſſidere.*

4 *Ad manutentionem ſufficit ſola detentio, & vltimus ſtatus tempore litis.*

ſ Si

5 *Si aliquis videns alium poſſidere tacuerit non poteſt iſtius manutentionem impedire.*

6 *Qui non appellauit à decreto iudicis illi acquieſcere cenſetur.*

7 *Lapſus temporis, quo aliquis fructus percepit, concurrente ſanguinis coniunctione alterius, acquieſcere iſtum inducit poſſeſſione.*

8 *Etiam in priuilegiatis.*

9 *Quando aliquis actus in iudicio producitur citata parte aduerſa, iſta illius, & contentorum in ea ignorantiam allegare nequit.*

10 *Iuſtitia, vel iniuſtitia ſententia ex actitatis elicienda venit.*

11 *Exceſſus mandati reſpiciunt petitorium.*

12 *Mandati Iudicis iniuſtitia debet eſſe notoria, vt impugnari poſſit.*

13 *Epiſtola priuata iunctis adminiculis probat mandatum.*

14 *Mandatum enim Epiſtola fit.*

15 *Verbum* diſponere, *ex ſui proprietate importat diſpoſitionem per vltimam voluntatem.*

16 *Reſtrictio vſus fructus, ſicut impedit ne de reſiduo diſponere poſſit in morte, ita declarat vt præcedens facultas diſponendi intelligatur de vltima voluntate.*

17 *Conſecutiua tranſactioni veniunt ſub mandato tranſigendi.*

18 *Heredes grauati, qui non confecerunt inuentarium alienationibus ab eo factis præſumuntur conſumpſiſſe detractiones.*

19 *Inuentarium non operatur vltra intentionem illius, qui illud confecit.*

20 *In quæſtione an filij in conditione poſiti cenſeantur vocati dubium eſt remiſſiue.*

21 *Sicque talis exceptio tanquam turbida in ſummariſſimo non admittit.*

22 *Non dicitur notorium quod aliquo modo offuſcari poteſt.*

DECISIO CCXCVIII.

1 HIERONYMO Nulpho in concurſu cum Marcolinis habentibus cauſam à Laura Marcolina dandam eſſe manutentionem, fuit hodie reſolutum, nam de illorum poſſeſſione bonorum de quibus agitur conſtat, tam ex facultate capiendi poſſeſſionem propria auctoritate cum clauſula conſtituti appoſita in inſtrumento concordiæ celebratæ, inter ipſum Hieronymum & Lauram auctricem præfatorum de Marcolinis de anno 1640. quæ poſſeſſionem probat contra conſtituentem, & habentem cauſam ab eo, eamdemque poſſeſſionem transfert in conſtitutarium, Tiraquell. *in tract. de conſtit. part.*1. *num.*2. Surd. *conſ.*481. *num.*6. Roland. *conſ.*79. *num.* 43. *lib.*1. Rot. *deciſ.*549. *num.*1. *part.*1. *diuerſ.* & *part.* 1. *recent. deciſ.*83. *num* 1. Greg. XV. *deciſ.*491. *num.* 10. & *in Romana domus ad trans Tyberim* 18. *Iunij* 2 1638. *coram Eminentiſſimo Panzirolo, poſt princ.* quam etiam ex ſubſecuta reali & actuali poſſeſſione vigore mandati de aſſociando reportati ab A.C. per eamdem Hieronymam citata d. Laura, ac præfatis Marcolinis, per quod mãdatum executioni demandatum cum fuerit per iudicem ritè, & rectè proceſſum benè remanſit Laura, quatenus eſſet opus priuata omni ſua poſſeſſione, Angel. *in l. clam poſſidere,* §. *qui ad nundinas, num.*2 *in fin.* vbi etiam Iaſon. *num.* 20 *ff. acquir. poſſeſſ.* Rot. *deciſ.*802. *part.*1. *diuerſ.* & *deciſ.*347. *num.*2. *part.*2. *recent. ad congeſt.* per Mo- 3 dern. Peruſ. *de manut. obſeruat.* 29. *num.*11. indeque dicitur iuſtè poſſidere ad quemcumque effectum *l. iuſtè poſſidet, & l. Pradia, ff. de acquir. poſſ.* Caual. *deciſ.*478. *num.*4. & *part.*5. *recent. deciſ.*79. *numer.*1. Duran. *deciſ.*198. *n.*16.

Non obſtat anterior poſſeſſio Lauræ quia cum 4 poſtea d. Hieronymus poſſeſſionem eorumdem bonorum fuerit aſſecutus iudicis auctoritate & ſic hæc poſſeſſio licet poſterior, non autem anterior Lauræ eſt attendenda cum ad effectum manutentionis ſufficiat ſola detentio, & vltimus ſtatus poſſeſſionis de tempore motæ litis, Rot. *diuerſ. d.*27. *numer.*13. *part.*1. Seraphin. *deciſ.*1437. *num.*1. aliiſque congeſtis, Modern. Peruſin. *de manut. obſeruat.* 71. *num.*56. *cum ſeqq.* maximè cum dicta Laura viderit 5 eumdem Hieronymum poſſidere per longum tempus, ac tacuerit, quo caſu poſſeſſionem quàm habebat amiſit, licet per modicum tempus tacuiſſet, cuius acquieſcentiæ vigore dicto Hieronymo licet Poſſeſſori poſteriori eſſe concedendam manutentionem firmauit, Rot. in Romana Canonicatus Sancti Marci, 25. Februarij 1611. coram Sanctiſſ. D. N. Innocentio X. quæ eſt la 123. poſt Modern. Peruſ. *de manut.* cum aliis *in deciſione in hac cauſa emanata ſuper remiſſoria* 28. *Iunij* 1645. *in princ.*

Eoque magis ſupradicta ſibi locum vendicant in 6 præſenti, quia eadem Laura non appellauit nec reclamauit decreto A. C. cui acquieuiſſe venit dicendum, Crauett. *conſ.*108. *num.*3. Patiſ. *conſ.*104. *numer.*88. *lib.*1. Caualer. *deciſ.*506. *numer.*1. & 515. *num.*1. quæ acquieſcentia remanſit comprobata ex 7 lapſu quatuor annorum, quibus ſucceſſiue idem Hieronymus fructus percepit & bona controuerſa poſſedit ipſa Laura, ſciente ac tacente concurrente maximè coniunctione ſanguinis, cum Hieronymo Iaſon. *in l. qua dotis, numer.*72. *cum ſeqq. ff. ſolut. matrim.* Rot. *deciſ.*787. *num.*3. *part.*1. *diuerſ.* inde facto proprio Laura cecidit à poſſeſſione: quo caſu non valet conſequi manutentionem, Menoch. *de recuper. rem.*15. *numer.*95. Gratian. *diſcept.*503. *num.*22. Rot. *deciſ.*15. *num.*5. & *deciſ.*324. *num.*4. poſt Modern. Peruſin. *de manut.* hæcque procedere etiam 8 in minore Prælato Eccleſiæ, aut aliàs Priuilegiato firmauit, Rot. *dec.*215. *n.*27. poſt eumdem Modern. Peruſ. *de manut.*

Nec dicatur A. C. non rectè proceſſiſſe vigore 9 concordiæ ſtipulatæ per Lauræ Procuratorem, qui dicitur exceſſiſſe fines mandati, quia fuit reſponſum ſat eſſe, quod concordia fuerit in eo iudicio producta citata eadem Laura, quæ proinde illius, ac contentorum in ea ignorantiam allegare non valet, Caſtr. *in l.*1. *num.*2. *C. de ſatiſdat.* Gregor. XV. *deciſ.*127. *numer.*3. *vbi* Add. *numer.*9. & *in Melitiuana attentatorum* 29. *Maij* 1641. *coram Reuerendiſſimo Decano*; præſertim dum de exceſſu non oppo- 10 ſuit, videtur illam prout iacet ratificaſſe nec eidem iudici aliter conſtitit, quod Laura concordiam de exceſſu vellet, aut poſſet redarguere rectè proceſſit & Lauram ſua poſſeſſione priuauit, cum ad hunc effectum non debeat attendi, quod poſt ſententiam appoſitum fuit in alio iudicio, ſed iuſtitia, vel iniuſtitia ſententiæ elicienda veniunt ex tunc actitatis, Abb. *in cap. ex inſinuatione numer* 4. *de Procurat.* Dec. *conſil.*125. *numer.*8. Crauett. *conſil.*203. *numer.*1. *in fin.* Rot. *deciſ.*120. *numer.*5. apud Modern. Peruſin. *de manutenend.* & *in Cornetana reintegrationis* 16. *Decembris* 1640. *coram R. P. D. meo Bichio.*

Quapropter adducti exceſſus non fuerunt habiti 11 in conſideratione in hoc ſummariiſſimo iudicio cum reſpiciant petitorium, vt cenſuit, Rot. *deciſ.* 141. *numer.*7. & 183. *numer.*4. & *deciſ.*220. *num.*4.

&

& deciſ. 210. *numero quarto & quinto*, poſt eumdem Modern. Peruſin. *de manut.* vbi quod ſufficit immiſſo auctoritate iudicis qualibet cauſa etiam colorata quam concurrere in præſenti non eſt hæſitandum, tum quia dicta Laura de dicto exceſſu coram iudice non oppoſuit, tum & etiam quia adducti exceſſus vel non habent ſubſiſtentiam vel
12 ſunt turbidi, quocirca adducti contra iniuſtitiam mandati A. C. non remanent iuſtificata, quæ tamen in propoſito debet eſſe notoria, adeo vt nullo velamine adumbrari poſſit Gregor. XV. *deciſione* 501. *numero ſexto*, Caualer. *deciſione* 337. *numero ſecundo &* 470. *numero quarto*, & bene Rot. *in illa Romana de Bombellis* 31. *May* 1613. *coram Sacrato impreſſ.* poſt Modern. Peruſin. *de man. deciſ.* 9. *num.* 19. *cum tribus ſeqq.* & infinitos congerit idem Modern. *de manut. obſeru.* 12. *num.* 9.

13 Nil facit quod mandatum ad tranſigendum loquatur de tranſactione facienda cum Nulpho de Nulphis, cum ſatis ſit quod mortuo dicto Nulpho ante dictæ concordiæ ſtipulationem eadem Laura ſcripſerit Procuratori, vt concordiam cum dicto Hieronymo Nulpho ſucceſſore in bonis fideicommiſſi proſequeretur, vt conſtat ex Epiſtola enunciata in ipſa concordia data ſumm. Hieronymi *numero primo*, cuius veritas remanſit adminiculata ex qualitate ac bona fama Procuratoris eam exhibentis, necnon quia idem Hieronymus vigore dictæ concordiæ poſſeſſionem actualem bonorum in ea contentorum fuit conſecutus ſciente, patiente, & acquieſcente Laura, quæ ſcriptura priuata ſiue Epiſtola adminiculis concurrentibus in præſenti probat mandatum, Rot. *deciſione* 813. *numero ſecundo &* 16. *cum ſequentibus parte prima diuerſ. & in Signina Caſtrorum* 16. *Aprilis* 1638. *coram D. Carillo*, §. *quia enim mandatum per Epiſtolam*
14 *valeat concedi*, *l.* 1. *verſ. vel per Epiſtolam*, *& l. ſi Procuratorem abſentem* 65. *ff. de Procurat.* cum aliis congeſtis per Genuam *de ſcript. priuat. libro tertio quæſt.* 14. *num.* 1. *& ſeqq.*

15 Minus remanſit conuinctus exceſſus ex eo quod in mandato Procuræ legatur conuentum, quod Lauræ ſit conceſſa facultas diſponendi de ſcut. 1100. ſuper Prædio nuncupato *il Cerreto*, at verò Procurator in vim dicti mandati conuenerit in concordia quod dicta Laura de dictâ ſumma ſcut. 1100. ſolum diſponere poſſet in Morte, nam Domini animaduertebant dictam conuentionem potius declarationem inducere eius quod tacite inerat; dum verbum diſponere ex ſui proprietate importat diſpoſitionem per vltimam voluntatem, §. *final. Inſtitut. quibus ex cauſ. manumit.* non licet Alex. *in rubric. ff. ſolut. matrim.* Natt. *conſilio* 563. *numero* 26. Roland. *conſilio* 62. *numero* 15. *lib.* 1. Menoch. *conſilio* 210. *numero primo & ſequentibus*, Gratian. *diſceptat.* 539. *numero vigeſimo ſecundo*, Surdus *deciſio-*
16 *ne* 272. *numero duodecimo*, de qua tantummodo ſenſiſſe Lauram in Capitulis conſtat ex eo quod ſtatim ſubdit, ibi: *E del reſto ne ſia vſufruttuaria durante la ſua vita*, quæ reſtrictio vſusfructus ad vitam ſicuti habet prohibitionem implicitam, ne de reſiduo diſponere valeret in morte ita declarat, quod in præcedenti facultate diſponendi ſub eodem Capitulo poſita Partes ſenſerunt de diſpoſitione in vltima voluntate, ad hoc vt exceptio ſit de regula ad Text. *in l. quæſitum duodecimo*, §. *quadrageſimo tertio verſic. denique*, *ff. de fund. inſtruct. vel inſtrum. legat. l. nam quod liquidè quarto*, *ff. de pœna legata*, Caſtrenſ. *conſilio ſeptuageſimo nono numero tertio libro primo*, Decius *conſilio* 605. *numero ſexto* Caualer. *deciſione* 65. *numero tertio &* 612. *numero quadrageſimo nono*, *& in recent. deciſione centeſima nonageſima ſexta num.* 15. *part.* 5.

Remiſſio autem facta dicto Hieronymo om- 17.
nium iurium competentium eidem Lauræ pro ſuis creditis certe debuit fieri, quia, vt in eadem tranſactione legitur, Laura à Hieronymo fuit de dotibus ſatisfacta Capell. Tholoſ. *deciſione* 307. vbi Addeod. Theſaur. *deciſione* 74. *num.* 2. prout pariter debuerunt cedi iura eiuſdem Lauræ contra Victoriam ſuper bonis de quibus cadebat tranſactio, taliſque cedendi facultas cum ſit de conſecutiuis tranſactioni, vtique venit ſub mandato ad tranſigendum ad Text. *in l. ad rem mobilem* 56. *ff. de Procurat.*

Nec poterant prætendi detractiones, quia illæ 18
præſumebantur conſumptæ per alienationes factas ab hæredibus grauatis iuncta non confectione inuentarij, Alex. *conſilio* 178. *numero* 4. *libro* 5. Cephal. *conſilio* 624. *numero* 59. Peregr. *de fid. artic.* 39. *numero* 4. Surd. *deciſione* 316. *numero* 18. Rot. *in Bonon. Fideicommiſſi de Glauarinis* 5. *Iunij* 1637. *&* 10. 19
Decembris 1638. *coram Me*; Inuentarium vero datum in reſponſione cum ſit inuentarium tutelare non habet vim inuentarij hæreditarij faciendi per hæredem grauatum illudque non operatur vltra intentionem Agentis vti confectum ad alium finem, vt in puncto fuit reſolutum *in dd. Bononien. de Glauarinis* 5. *Iunij* 1637. §. *nec excuſam inuentarij notula*, *&* 10. *Decembris* 1638. *coram Me*, §. *non obſtat repertum fundamentum*, prout nec prætendi poſſunt prælegata, ex quo ſunt expreſſe à teſtatore prohibita fauore vocatorum ad fideicommiſſum, ſum. Hieronymi *num.* 12.

Vlterius dictum fuit non eſſe attendendam præ- 20
tenſionem bonorum Mattiæ ex antiquo fideicommiſſo, cum ſit verum dicere dictam prætenſionem eſſe turbidam eliciendo turbiditatem ex eo quod vocatio Aduerſariorum Hieronymi non legitur expreſſe in teſtamento, & tacita vocatio ſolum fundatur in eo, quod teſtatrix voluit quod Hieronymus Nulphus Senior hæres ſcriptus decedens abſque filiis non poſſet aliis relinquere ſub pœna caducitatis ad fauorem loci pij, inde eſſe inferendum, quod filij in conditione poſiti cenſeantur vocati in iſto caſu quam concluſionem eſſe de apicibus iuris, & partim tenuiſſe negatiuam partim affirmatiuam ſententiam refert Gabr. *concluſ.* 4. *tit. de fideicom. lib.* 3. late Theſ. *in inſigni deciſ.* 96. Mantic. *de coniect. vltim. volunt. libro vndecimo tit.* 2. Sord. *deciſ.* 163. & negatiuam ſententiam tenuit Gloſ. *in l. Lucius la* 2. *ff. de hæred. inſtitut.* Ceuall. qui teſtatur de communi, *libro primo quæſt.* 44. Rot. *deciſ.* 422. *numero primo parte tertia recent. tom. ſecundo*, & fuit coram me reſolutum *in Tudertina aſſerti fideicommiſſi* 4. *Iunij* 1640. *confirmata* 23. *Ianuarij* 1641. Inde non eſt dubium, quin talis exceptio ſit turbida, nec ideo admittenda in hoc ſummariiſſimo iu- 21
dicio manutentionis, Rot. *deciſione* 755. *numero ſecundo & tertio par.* 3. *recent. & deciſ.* 138. *numero quinto &* 233. *numero nono*, poſt Modern. Peruſinum *de manut.*

Præfata autem per DD. fuerunt adducta & pon- 22
derata ad effectum excludendi prætenſum notorium exceſſum, ad quem effectum ſatis eſt aliquid colorate deductum extare, cum non dicatur notorium, quod aliquo modo poteſt offuſcari, Rot. *deciſ.* 9. *num.* 19. *& deciſ.* 27. *numer.* 8. apud eumdem

Modern. Peruſin. *de manut.* cum aliis latè congeſtis apud eumdem *obſernat.* 12. *numer.* 9. *de manutention.*

Et ita reſolutum, &c.

Melphiten. Penſionis.

Mercur. 27, Iunij 1646.

ARGVMENTVM.

Quando litis expenſæ ſint ſubminiſtrandæ litiganti.

SVMMARIVM.

1 *Vt ſumptus litis ſubminiſtrentur probanda ſunt duo extrema, videlicet paupertas, & præſumptio boni iuris litigantis.*

2 *Vt alicnius paupertas probetur, debet probari illum bona habere non poſſe.*

3 *Deponens de auditu, & communi reputatione paupertatis non ſufficit, vt ſumptus ſubminiſtrentur.*

4 *In hac materia eſt probanda paupertas in ſpecie, videlicet impotentia ſufferendi huiuſmodi expenſas.*

5 *Qui habet alium, qui ſumptus litis ſubminiſtrare valeat, non dicitur pauper.*

6 *Narratiua beneficij non excedentis valorem* 300. *ducatorum verificatur in* 200. *ducatis, & amplius.*

7 *Qui nullam ſententiam habet ſuper validitate penſionis controuerſa non dicitur habere bonum ius.*

8 *Prædoni conceditur manutentio, ad limites poſſeſſionis.*

9 *Mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigenda penſionis non ſufficit ad oſtendendum bonum ius ad effectum conſequendi alimenta.*

10 *Conſtitutio Vrbani VIII. reuocatoria omnium facultatum reſeruandi penſiones, inficit omnia in contrarium geſta.*

DECISIO CCXCIX.

1 DVM inſtabatur pro propoſitione dubij ſubſcripti ad inſtantiam Reuerendiſſimi Epiſcopi Melphiten. an Penſio deberetur? fuit oppoſitum de paupertate Iacinthi Scaliæ penſionarij, & datum dubium de ordine Rotæ, an eſſent ſubminiſtrandi ſumptus litis? Hodie Domini negatiuè reſoluerunt cum non concurrat probatio paupertatis, ac præſumptio boni iuris dicti Iacinthi, quæ ſunt duo extrema neceſſaria pro obtinenda ſubminiſtratione ſumptuum litis, Seraphin. *decif.* 1098. *num.* 1. & 2. Caual. *decif.* 467. *num.* 1. & *in recent. decif.* 170. *num.* 1. *part.* 4. Addent. ad S. mem. Greg. XV. *dec.* 189. *num.* 7.

2 Nec paupertatem eiuſdem probat vnicus teſtis pro eo examinatus, cum non coarctet negatiuam, quod idem Iacinthus bona habere non valeat, quin ipſe teſtis ſciret prout de iure requiritur, Roman. *conſ* 245. *num* 9. Couar. *var. reſolut. lib.* 2. *cap.* 6. *numer.* 8. *verſ. cæterum*, Gratian. *diſcept.* 660. *num.* 18. & 992. *n.* 11. Rot. *dec.* 532. *n.* 2. *p.* 2. *recent*, vltra quod de-
3 ponit de auditu & de communi reputatione, quod non ſufficit ad effectum ſubminiſtrandi ſumptus litis, Rot. *decif.* 532. *num.* 2. *part.* 2. *recent.* & *d. decif.* 170. *ſub num.* 2. *verſ. tanto magis*, vbi aſſignat rationem, quia non repugnat quod quis habeatur pro paupere, & nihilominus poſſit ferre litis expenſas *part.* 4. *recent.* cum in hac materia veniat probanda
paupertas nedum in genere, verum etiam in ſpecie 4
reſpectu impotentiæ ſufferendi huiuſmodi expenſas, Seraphin. *decif.* 416. *num.* 2. & *part.* 2. *recent. dicta decif.* 532. *num.* 2. Add. ad Greg. XV. *dicta decif.* 589. *ſub num.* 7. *verſ. paupertas.*

Immo ex dicti teſtis depoſitione de contrario 5
apparet, dum dicit quod Iacinthus præfatus commoratur penes Reuerendiſſimum D. Epiſcopum Alexandrinum ſuum Patruum, cui de bonis abunde prouidetur; inde non dicitur pauper qui habet patruum, vel alium qui ſumptus litis ſubminiſtrare valeat, Cephal. *conſ.* 216. *num.* 1(. Gabr. *conſil.* 25. *numero* 15. & 18. *libro primo*, Gratian. *diſceptat.* 552. *numero* 18. Canal. *deciſione* 554. *numero quarto.*

Tanto magis dum idem Iacinthus in litteris re- 6
ſeruationis penſionis narrauit habere alia beneficia non excedentia valorem annuum ducat. 300. de Camera, quæ narratiua per non exceſſum verificatur etiam in ducatis 200. de Camera vel amplius, vt per Buratt. *decif.* 550. *numero octauo*, & *in recent. deciſione* 443. *numero ſecundo, parte ſecunda.*

Nec pariter concurrit bonum ius in dicto Iacin- 7
tho dum nullam habet pro ſe ſententiam ſuper validitate penſionis controuerſæ, Surd. *de alim. tit.* 1. *quæſt.* 120. *numero decimo & vndecimo*, Rot. *deciſione* 250. *numero ſecundo, parte prima recent.* & *part.* 2. *decif.* 748. *numero primo*, mandatum vero de manutenendo quod in iudicio poſſeſſorio reportauit ſuper quaſi poſſeſſione exigendi penſionem controuerſam, cum manutentio concedatur etiam Præ-
doni ad limites poſſeſſionis, *l.* 1. *§. ſicut interdicti, ff. vti poſſidet. §. retinendæ, Inſtitut. de interdict.* 8
Gregor. XV. *deciſione* 275. *numero vndecimo & duodecimo*, Buratt. *deciſione* 904. *numero octauo*, *cum vulgat.* nullo habito reſpectu boni, ſeu mali iuris, non valet in propoſito deſeruire ad oſtendendum
bonum ius dicti Iacinthi ad effectum conſequendi 9
ſumptus litis, Couar. *pract. quæſt. cap.* 6. *num.* 5. *verſ. profitetur*, Add. ad Greg. XV. *decif.* 189. *num.* 7. *verſ. præſumptio*, vbi concordantes idem Greg. XV. *decif.* 524. *num.* 2. Quinimo bonum ius eiuſdem ſatis ſe-
cluditur ex conſtitutione S. mem. Vrbani VIII. in 10
ordine 69. reuocatoria omnium facultatum reſeruandi penſiones etiam S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus conceſſarum, idcirco per eam fuiſſe reuocatum indultum conceſſum à S. mem. Greg. XV. venit cenſendum cuius vigore penſio controuerſa fuit aſſignata dicto Iacintho per bonæ mem. Cardinalem Scaliam, & per dictam conſtitutionem Vrbani 69. corruere potius dictam impoſitionem penſionis nonnulli ex Dominis dicebant, eo quod dicta conſtitutio ſit munita decreto irritanti, & ſic inficere omnia in contrarium geſta, Rot. *in recent. decif.* 457. *per tot. part.* 4. & *decif.* 108. *numer.* 8. & 231. *num.* 1. *part.* 6.

Et ita reſolutum, &c.

Gneſnen.

Gneſnen. Parochialis.

Mercur. 27. Iunij 1646.

ARGVMENTVM.

Compatroni, qui de præſentando concordarunt, iuxta concordiam præſentare debent, & quomodo de concordiæ obſeruantia conſtet.

SVMMARIVM.

1 *Quomodo conſtet validitas ſententiæ, remiſſiue.*
2 *Compatroni poſſunt concordare de præſentando alternis vicibus.*
3 *Præſertim quando concordia emanauit ad dirimendas lites.*
4 *Ad probandam concordiæ effectuationem ſufficit aliquando eam fuiſſe obſeruatam.*
5 *Poſſeſſio cenſetur continuata ex titulo præambulo.*
6 *Concordia in totum obſeruari debet.*
7 *Qui partem concordiæ obſeruat poteſt agere pro alterius partis obſeruatione.*
8 *Pupilli non poſſunt conſentire.*
9 *Aduerſus pupillum durante paupertate non currat præſcriptio.*
10 *Turnarius in ſuo turno dicitur ſolus dominus & patronus.*

DECISIO CCC.

1 POST quinque ſententias in partibus in hac cauſa emanatas primam & tertiam ad fauorem Stephani Zaluſchi ſecundam, & quartam ad fauorem Felicis Cocanoſki, quintam autem in poſſeſſorio ad fauorem Zaluſchi cauſa in gradu appellationis mihi commiſſa, dubitaui hodie quæ ſententiæ eſſent confirmandæ, & Domini omiſſa tertia, de qua Zaluſchi parum curabat, & de cuius validitate poterat dubitari, dixerunt ſententias primam & quintam in ea parte, quæ reſpicit petitorium eſſe confirmandas, quia ex reuolutione actorum de illorum validitate ſufficienter conſtat, ex quo concurrunt requiſita quibus in deciſione, Caputaq. *deciſ. 261. part. 2. & part. 1. recent. deciſ. 534. numero primo.*

2 Iuſtitia vero earum, in quibus dictum fuit Stephanum præſentatum ab illis Villæ de Gnoſtice vigore alternatiuæ ſtabilitæ cum illis de Bedlno ſuper præſentatione alternis vicibus deſumpta fuit ex inſtrumento concordiæ celebrato de anno 1585. cum conſenſu, & auctoritate Epiſcopi; vnde cum turnus huius vacationis ſpectet ad illos de Gnoſtice in vim dictæ concordiæ, ea indubitanter venit ſeruanda inter ipſas partes concordantes cum fuerit inita inter compatronos, qui bene poterant inter ſe concordare de alternis vicibus præſentando vt diſponitur *in Clem. 2. verſ. & vt facilius de iurepatron.* Abb. *in cap. 1. num. 6. verſ poſſunt tamen Patroni conuenire, eod. tit.* Lambert. *de iurepatron. part. 2. lib. 1. quaſt. 3. art. 36. num. 6.* Gonzal. *regul. 8. gloſſ. 45. num. 58. & ſeqq.* Viuian. *de iurepatron. lib. 4. capite primo numero 69.* Rot. *deciſ. 174. numero ſeptimo parte quinta recent.* & fuit reſolutum *in Bononien. Parochialis 25. Aprilis præteriti coram R.P.D. meo Ottobono*; præſertim dum concordia emanauit ad dirimendas lites & controuerſias Mohedan *deciſ. 2. de tranſact. & deciſ 8. de locat.* Gratian *diſcept. 867. num. 4.* Coccin. *deciſ. 452. num. 3. & in Aquilien. Penſionis 15. Februarij 1641. coram Me, paragrapho minus obſtat circa finem.* 3

Nec venit dicendum concordiam non fuiſſe effectuatam cum ſtatim de anno 1585. in illius executionem ad hanc Parochialem tunc vacantem ſolum illi de Bedlno, & pariter in tertia vacatione iidem de Bedlno ſoli præſentauerint, ſufficeretque aliquando ita fuiſſe ſeruatum ad probanda concordiæ effectuationem & obſeruantiam interpretatiuam, Crauett. *conſ. 118. num. 2. & 202. num. 2.* Buratt. *deciſ. 647 num. 11. & deciſ. 679. numero nono*, & quamuis dicta tertia præſentatio concordiæ mentionem non faciat nihilominus cenſetur facta illius vigore, & ab ea tanquam titulo præambulo, de quo cantat, regulatur, Surdi *deciſ. 70. num. 9.* Rot. *deciſ. 97. num. 2. & 159. num. 3. & 190. n. 40. part. 1. recent* Vnde cum tam in primis, quam in tertia vacatione illi de Gnoſtice obſeruauerint concordiam patiendo, quod ſoli prædicti de Bedlno præſentarent, ita ipſi de Bedlno pati debent quod in ſuo turno præſentent ſolum illi de Gnoſtice, cum æquitas non patiatur quod ipſi de Bedlno concordia gauiſi fuerint ad ſui fauorem, & tamen illam ſeruare nolint in eo, quod reſpicit fauorem alterius partis, ſed bene tenentur in totum ſtare concordiæ, quæ claudicare non debet, *l. 1. ff. de reſcind. vendit.* Rot. *deciſione 403. numero octauo parte quinta recent.* Vndè operatur vt ſolum agi poſſit pro eius obſeruantia, *cap. primo de tranſact.* Iaſ. *in l. ſub prætextu la prima numero ſecundo C. eodem tit.* Manlc. *de tacit. libro vigeſimo ſexto titulo ſeptimo ſub numero quarto* Buratt. *deciſione 464. numero ſeptimo.* 4 5 6 7

Et nihil facit quod in ſecunda vacatione ſecuta de anno 1607. non præſentauerint ſoli illi de Gnoſtice, quibus iuxta tenorem concordiæ competebat in eo turno ius præſentandi, ſed ſimul cum illis nempe cum eorum matre tutrice, & Curatrice præſentarunt etiam illi de Bedlno. Nam per dictam præſentationem de anno 1607. non poteſt dici receſſum à concordia primæua iam effectuata, & deficiebat conſenſus partium ad hoc neceſſarius, quia tunc temporis illi de Gnoſtice erant pupilli, qui non poterant conſentire, dum in tali ætate ſcire aut diſcernere non poterant, nec habebant, velle aut nolle, *l. Pupillus, ff. de acquir. hæred.* Tiraquell *de retract. conſanguin § 35. gloſ. 4. num. 47. in fine* Surd *deciſ. 100. num. 2.* 8

Minus poteſt dici inductam fuiſſe contrariam obſeruantiam ſiue conſuetudinem, aut aliquam præſcriptionem eò quod deficit tempus legitimum 40. annorum & bona fides alterius partis, & agitur contra Pupillos aduerſus quos durante pubertate non incipere præſcriptionem etiam longiſſimi temporis, diſponit Text. *in l. ſicut, C. de præſcript. 30. vel 40. annorum* Gloſ. *in l. fin. verſ. fin.* vbi Cynus Bartol. & Bald. *C. quib. ex cauſ. reſtitut. in integr. non eſt neceſſaria*, Duran. *deciſione 426. numero vndecimo.* 9

Vnde dictis prima, & quinta in parte petitorium concernente ſententiis hodie per DD. confirmatis merito fuit inſtructus præfatus Stephanus præſen- 10

tatus ab illis de Gnoſtyce, quibus in hoc turno competebat ius præſentandi, cum Turnarius in ſuo turno dicatur ſolus Dominus ac Patronus, Gonzal. *ſuper regul.*8. *Cancell. gloſ.*45. §.2. *numer.* 42. Put. *deciſ.*107. *lib.*3. *in correct.* Achill. *deciſ.*2. *n.*1. *de iurepatron.*

Et ita reſolutum informante tantum Stephano, &c.

Compſana Penſionis.

Mercurij 4. Iunij 1646.

ARGVMENTVM.

Manutentio eſt concedenda pro ea ſolum parte penſionis, pro qua eſt aliquis in poſſeſſione percipiendi, & quomodo iſta quaſi poſſeſſio acquiratur.

SVMMARIVM.

1 *Pro ea ſumma, pro qua eſt aliquis in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem eſt manutenendus.*
2 *Ius non mutatur ex mutatione perſonarum.*
3 *Eſt manutentio concedenda in eo ſtatu, quo erat tempore motæ litis.*
4 *Sine poſſeſſione non conceditur manutentio.*
5 *Poſſeſſio ex ſolutione in tantum quæritur, in quantum eſt animus ſoluentis.*
6 *Solutio partis poſſeſſionis conſtituit quaſi poſſeſſionem totius, niſi de contrario animo ſoluentis conſtet.*
7 *Quaſi poſſeſſio principaliter regulatur ab animo illius contra quem quæritur.*
8 *Agnoſcens partem debiti non dicitur totum agnoſcere, niſi animum habuerit.*
9 *Solutio facta vigore concordiæ ad eam reſtringitur.*
10 *Et ſufficit ad eam poſſe reſtringi.*
11 *Et finita concordia quaſi poſſeſſio non ſuffragatur.*
12 *Per præſeruationem nihil de nouo acquiritur, nec quaſi poſſeſſio.*
13 *Præſeruatio iurium in actu voluntario appoſitum non refert ad poſſeſſorium, ſed ad petitorium.*
14 *Clauſula* dummodo, *&c. eſt iuſtificanda à penſionario antequam penſionem exigat.*

DECISIO CCCI.

1 FVIT reſolutum D. Duci Federico Ceſio dandam eſſe manutentionem pro ſcutis mille monetæ tantum, quia pro hac ſumma conſtat ex pluribus ſolutionibus factis ab Illuſtriſſimo D. Archiepiſcopo Alagoniſſa anteceſſore Illuſtriſſimi Archiepiſcopum Rangoni, quæ ſufficit vt Excellentiſſimus D. Dux Federicus dicatur pro d. ſumma eſſe in quaſi poſſeſſione exigendi contra Modernum D. Archiepiſcopum, qui nunquam ſoluit Pur. *deciſ.*151. *lib.*3. Rot. *d.*196. *num*...... *part.*1. *diuerſ.* & *deciſ.*43. *num.*3. poſt Pacific. *de Saluian.* & *deciſ.* 161. *num.*1. *part.*1. *recent.* & *part.*2. *deciſ.*387. *numer.*2. & *in Campanien. penſionis coram bonæ memoria Franc. Vbaldo.* penes Marcheſan. *de commiſſ. part.*1. *fol.*615. Gregor. XV. *deciſ.* 275. *numer.*1.
vbi Add. *numer.* 17 quia ius metimur à Poſſeſſore 2
quod non mutatur, nec variatur ex mutatione perſonarum, Grat. *diſcept.*113. *numer.*16. Guidop. *deciſ.*619. Seraphin. *deciſ.*878. Gregor. *dicta deciſ.*275. *numer.*1. & *part.*3. *recent. deciſione* 185. *numer.*3. & *part.*7. *deciſione* 61. *numer.*27. prout hoc modo fuit conceſſa manutentio per A. C. pro qua quantitate
nec dictus Archiepiſcopus reclamat cum ſit iuri 3
congruum, vt manutentio concedatur in ſtatu exigendi penſionem, quo quis reperiebatur tempore motæ litis, Neuiz. *conſil.* 81. *num.*16. & 17. Rot. *deciſ.*641. *numer.*8. *part.*1. *diuerſ.* S. M. Gregor. XV. *d. deciſ.* 275. *numer.* 14. & *deciſ.* 569. *numer.*1. vbi Addent. *num* 6. & *part.*5. *recent. deciſ.*76. *numer.*1. Caualer. *dec.*589. *n.*1. & 4.

Quo verò ad reſiduum penſionis vſque ad ſum- 4
mam ducatorũ mille auri de Camera prætenſæ per D. Ducem, vt cantat reſeruatio, & tranſlatio, meritò fuit ei denegata manutentio cum non probetur pro d. alia ſumma quaſi poſſeſſio dicti D. Ducis, ſine qua non conceditur manutentio, §. *retinendæ* Dutan. *deciſione* 310. *numer.*1. & in terminis Rot. *deciſione* 547. *numer.*1. & *ſeqq. parte prima recent.* Grat. *diſcept.*426. *numero vndecimo*, cum aliis per Poſth. *de manuten. obſeruat.* 18. *numero* 41. & *ſeqq.*

Nec quaſi poſſeſſio pro dicta alia ſumma præter 5
annua ſcuta mille monetæ fuit quæſita præfato D. Duci, ex ſolutione ſcutorum 2400. ſecuta del 1623. pro quatuor terminis decurſis ante initam concordiam ſuper reductione huius penſionis tranſlatæ in ſumma ducatorum mille de Camera ad ſcuta mille monetæ tantum cum dict. Archiepiſcopo anteceſſore del 1613. cum pacto quod dicta concordia ſolum ſuffragaretur eidem Archiepiſcopo Alegoniſſæ, non autem ſucceſſoribus contra quos iura ſibi reſeruauit integræ penſionis tranſlatæ: Nam DD. animaduertebant præfatam ſolutionem factam fuiſſe ex cauſa concordiæ ac tranſactionis, vt diſcretiuè in ea legitur, ibi *tandem ex cauſa præſentis concordiæ, & tranſactionis idem Illuſtriſſimus Fabius Archiepiſcopus promiſit ſoluere, &c.* idcirco cum intentio partium fuerit per concordiam minuere penſionem, eamque reducere ad ſcuta mille monetæ tantum dici nullatenus poteſt, quod voluerit per dictam ſolutionem ſcutorum 2400. penſionarium conſtitui in quaſi poſſeſſione exigendi tantam ſummam, & conſequenter nulla exinde fuit quæſita quaſi poſſeſſio, quæ in tantum requiritur in quantum concurrit animus ſoluentis, vt ex doctrina Caſtr. *conſil.*130. *numero* 2. *lib.*2. dixit Rot. *in terminis penſionis deciſ.*547. *numero* 8. *part.*1. *recent.* & *in deciſ.*188. *num.*5. poſt modern. Peruſin. *de manuten.* alioſque allegat idem Modern. *de manut. obſeruat.*18. *numero* 38. *cum ſeqq.* Grat. *diſcept.*426. *numero* 4. & *ſeqq.* Lotter. *de re benefic. lib.*1. *quæſt.*38. *num.*128.

Nil obſtat quod præter cauſam vniuerſalem 6
penſionis tranſlatæ per bonæ memoriæ Cardinalem Bartholomæum Ceſium eidem D. Duci Federico nepoti ſolutio partis penſionis conſtituat regulariter in quaſi poſſeſſione totius, Du-
rand. *deciſione* 324. *numero primo*, & *ſeqq.* Nam 7
fuit reſponſum hoc procedere, quando aliunde non conſtat de contraria voluntate ſoluentis, cum quaſi poſſeſſio reguletur principaliter ab animo ac

patientia

patientia illius contra quem, qui prætendit eam
naneiſci, *l. ſi ego 15. §.1. ff. de public. in rem act. l. 3.
verſ. dare, ff. de vſufruct. l. penult.* & ibi Bart. *num. 1.
ff. de ſolut.* Grati in. *diſcept. 426. num. 3.* Rot. *d. 547.
num. 3. part. 5. recent.* Add. ad Gregor. XV. *deciſ. 557.
num. 11.* cum aliis per Poſth. *de manut. obſeruat. 37.*
8 *num. 169. & 170.* Vltra quod agnoſcens partem de-
biti non dicitur totum agnoſcere, niſi habuerit ani-
mum agnoſcendi totum integrum debitum, Gloſ. *in
l. non dubium verb. agnouerit, C. de teſtam.* Surd. *con-
ſil. 212. num. 25. & conſil. 222. num. 16.* Buratt. *deciſ.
174 num. 15.*

9 At verò cum in præſenti ſolutio facta nomina-
tim legatur vigore concordiæ certè ad eiuſdem ter-
minos reſtringitur nec extenditur vltra illam
Gloſ. *in l. ago, Cod. de tranſact.* Surd. *conſil. 418.*
10 *numer. 11.* inde non eſt attendenda cauſa vni-
uerſalis reſeruationis ſiue tranſlationis penſionis,
ſed concordia, quæ eſt cauſa immediata, & ſufficit
quod ſolutio poſſit tribui vtrique titulo ad hoc, vt
penſionarius non dicatur quæſiuiſſe quaſi poſſeſsio-
nem vniuerſalem vigore litterarum reſeruationis
vel tranſlationis penſionis, vt in ſimil. Rot. *deciſ.*
11 *333. num 6. part. 1. recent.* & quamuis dicta concor-
dia expirauerit non exinde ſuffragatur pro obtinen-
da poſſeſsione exigendi in futurum Gratian. *d. di-
ſcept. 416. num. 3. & ſeqq.* Seraphin. *deciſ. 436. nu-
mer. 3. & in recent. d. 547. num. 6. & ſeq. part. 1. & in
Ciuitat. Plebis penſionis 5. Maij 1645. coram R.P.D.
meo Bichio.*

12 Minus applicatur eadem deciſio Ciuitatis Plebia
penſionis coram R. P. D. meo Bichio in ea parte,
in qua dicit præſeruatam eſſe quaſi poſſeſsionem
Penſionarij aduerſus ſucceſſorem in titulo, nam in
caſu d. deciſionis, Penſionarius acquiſiuerit quaſi
poſſeſſionem ex ſolutionibus totius penſionis ſibi
factis ante concordiam, & ſic non deficiebat quaſi
poſſeſſio exigendi totam, & integram penſionem,
quæ tamen in caſu noſtro deſideratur, vt ſupra pon-
deratum fuit, inde nil facit, quod idem D. Dux
Penſionarius in dicta tranſactione præſeruauerit ſibi
iura Penſionis aduerſus ſucceſſores in Archiepiſco-
patu, quia talis iurium præſeruatio non ſuffragatur
quoad poſſeſſionem exigendi integre penſionem in
ſumma ducatur mille de Camera, quam nuſquam in
dicta quantitate dictus Dux Penſionarius acquiſiuit,
cum nihil de nouo per talem præſeruationem extet
conceſſum, Bece. *conſ. 74. num. 16. & 34.* Rot. poſt
Zach. *de obligat. Cameral. deciſ. 17. num. 1. & deciſ.*
13 *222. num. 28. part. 7. recent.* Nam præſeruatiua iu-
rium in actu voluntario appoſita non refertur ad
poſſeſſorium, ſed benè ad petitorium Mantic. *deciſ.
332.* Seraph. *dec. 756.* Greg XV. *dec. 332. n. 4.* vbi Add.
num. 6.

14 Prædictis omnibus accedit quod dicta penſio fuit
ab initio reſeruata cum clauſula *dummodo rema-
neant mille* pro Archiepiſcopo titulari, quod adim-
plementum conditionis nunquam fuit probatum:
inde titularis non tenebatur eam ſoluere niſi prius
iuſtificata dicta conditione, Rot. *dicta deciſion. 547.
num. 2. part. 1. recent.* Caual. *deciſ. 181. num. 1. & 383.
num. 1.* Seraph. *deciſ. 1017. num. 3.* cum aliis *in Peruſi-
na Penſionis 1. Iulij 1641. coram Reuerend. Domin. meo
Decano.*

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Ananigna Iuriſdictionis.

Merc. 4. Iulij 1646.

ARGVMENTVM.

Quando eſt conceſſum reſcriptum ſine præiudicio iuris qui vtitur iure, quod antea habebat procidente lite non dicitur attentare, & ſecunda cauſæ commiſſio à prima dependens ab ea regulatur.

SVMMARIVM.

1 *Quando cauſa commiſſa eſt ſine præiudicio iuris, pars eo iure vtens non dicitur attentare, & ſic ſine præiudicio manutentionis, ea vti poteſt.*

2 *Decretum ſubſequens monitorium ab eo regulatur.*

3 *A mandato de manutenendo de iure Canonico non habet effectum ſuſpenſiuum appellatio.*

4 *Neque ea appellatione pendente dicitur attentata executio.*

5 *Inhibitio Rotalis, ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt parenda.*

6 *Niſi ſit conceſſa cum clauſula* ſine præiudicio manutentionis: *tunc enim iſta non cauſat attentata.*

7 *Clauſula* ſine præiudicio *appoſita in prima commiſſione, ſi ab iſta dependeat ſecunda commiſſio in iſta etiam cenſetur appoſita.*

8 *Et tunc ſecunda commiſſio reſtringitur ad terminos primæ.*

9 *Epiſcopus propter conſortium cum Capitulo in adminiſtrationem bonorum Eccleſiæ cenſetur acquiſiſſe quaſi poſſeſſionem.*

10 *Hoc tamen vel reſpicit petitorium, vel impudicitiam manutentionis conceſſam Epiſcopo.*

DECISIO CCCII.

NON conſtare de attentatis fuit hodie reſpon- 1
ſum. Quia Can. Ciuitatis Ferentini, ſunt in
quaſi poſſeſſione eligendi Gubernatorem Caſtri
Porriani, cuius vigore obtinuerunt mandatum de
manutenendo ab A. C. à quo licet D. Epiſcopus
eiuſdem Ciuitatis appellauerit ad Rotam, nihilomi-
nus cum ſignatura reſcripſerit cum clauſula ſine
præiudicio mandati de manutenendo, vtique dicti
Canonici valuerunt abſque vitio attentatorum de-
uenire ad dictam electionem Gubernatoris Lancell.
de attent. poſt. inhibit. limit. 13. num. 2. Rot. *in Anco-
nitana datis 3. Aprilis 1609. coram Iuſto*; apud Mar-
cheſ. *de commiſ. part. 2. fol. 57.* cum aliis allegat. per
Modern. Peruſin. *de manuten. obſeruat. 106. num. 9.
56. ſeqq. & num. 71.* Caual. *deciſ. 51. per tot. & co-
ram me in Bononien. fideicommiſſi de Blanchis 14. Ia-
nuarij 1636. quæ eſt deciſio 639. numer. 2.* apud Mo-
dern. Peruſin. *de manuten. iuxta vltimam impreſſio-
nem*; Nec contradicit *deciſio 652. numer. 3. coram
Buratto*; cum non loquatur in terminis commiſ-
ſionis habentis clauſulam *ſine præiudicio*, vt in
præſenti.

2 Nil obſtat quod Præfatum mandatum de manu-
tenendo non legatur conceſſum priuatiue quoad
D. Epiſcopum, quia ſatis eſt quod Canonicis dum-
taxat fuerit conceſſum ad effectum, vt præfati tan-
tum iuxta formam eiuſdem mandati valuerint pro-
cedere ad electionem dicti Gubernatoris, præſertim
cum manutentio fuerit per Canonicos petita priua-
tiue quoad alios, vt legitur in monitorio dato à quo
Monitorio ſubſequens decretum in dubio regulatur
Greg. X V. *deciſ.* 176. *num.* 1. *& part.* 1. *rec. dec.* 275. *n.* 7.
& 468. *num.* 3.
Accedente etiam quod à d. mandato de manute-
nendo, nec de iure Canonico dabatur appellatio ſu-
ſpenſiua, Menoch. *de retin. remed.* *de num.* 49. Thomat.
deciſ. 3. *num.* 19 *& deciſ.* 45. *n.* 1. Andr. *deciſ.* 60. *num.* 1.
cum aliis per Mordern. Peruſin. *de manut. obſeru.* 106.
num. 8. Rot. poſt eundem *dicta deciſ.* 639. *num.* 1. li-
cet enim appellatio fuerit ab huiuſmodi mandato
de manutenendo, dicta tamen appellatio non valuit
ſuſpendere executionem, nec cauſare attentata ex
eo ſecutis per Modern. Peruſin. *de manuten. obſeruat.*
106. *num.* 9. Rot. poſt eumdem *d. deciſ.* 646. *num.* 24.
Buratt. *deciſ.* 900. *num.* 22.
5 Minus obſtat quoad poſtea præfatus Epiſcopus
obtinuerit inhibitionẽ Rotalem, quæ ſemper eſt ti-
menda ſiue iuſta, ſiue iniuſta, Put *deciſ.* 335. *lib.* 2. *in*
correct. Caputaq. *deciſ.* 33. *part.* 2. cum aliis per Rot.
6 coram Burato *deciſ.* 181. Andr. *deciſ.* 34. quia conclu-
ſio non procedit, quando inhibitio emanauit vigore
commiſſionis conditionalis habentis clauſulam ſine
præiudicio mandati de manutenendo, quo caſu
cum omnia tunc geſta facta ſint in vim dicti man-
dati de manutenendo inhibitio non cauſat attenta-
ta, Lancell. *de attentat. poſt inhibit. limit.* 13. *n.* 2. Gonz.
ſuper regul. 8. *in annot. contra nullit. & attent. num.* 224.
Cæſ. de Graſſ. *deciſ.* 3. *in fin. de ſenten. & re iudic.*
7 Gregor. X V. *deciſ.* 119. *n.* 9. & ibi Addit. *n.* 11.
Nec pariter obſtat quod idem D. Epiſcopus com-
miſerit in Rota etiam cauſam ſuper iure approbandi
Gubernatorem electum à Canonicis, quia cum hæc
commiſſio ſit dependens à commiſſione appellatio-
nis à mandato de manutenendo per A C. relaxato,
vt legitur, ibi. *Verum cum ipſe articulus Iuris appro-*
bandi dictam electionem à cauſa nobis vt ſupra com-
miſſa dependeat, &c. ſum. Epiſcopi *num.* 1. Quocirca
clauſula *ſine præiudicio* appoſita in prima commiſ-
ſione cenſetur repetita in ſecunda Coccin. *deciſ.* 47.
num. 5. *& in Pacen Canonicatus* 18. *Maij* 1611. *coram*
Penia, apud Marcheſan. *de commiſ. part.* 2. *fol.* 427. *ſub*
8 *num.* 2. & conſequenter nil facit inhibitio vigore
eiuſdem Commiſſionis emanata, & executia: quia
habet in ventre eamdem conditionem, & reſtrin-
gitur ad terminos primæ commiſſionis, Rot. *deciſ.*
641. *num.* 1. *&* 2. *part.* 2. *recent.*
9 Ad ea vero, quæ dicta fuere de quaſi poſſeſſione
D. Epiſcopi quæſita, vt prætenditur, vel ex actibus
propriis vel aliis geſtis, *in* Capitulo, ex quibus ſibi
quoque acquiſitam poſſeſſionem concedit Epiſco-
pus propter conſortium in adminiſtratione bono-
rum Eccleſiæ, Mantic. *deciſ.* 207. *n.* 3. *&* 4. Seraph.
10 *deciſ.* 339. *num.* 2. *&* 970. *num.* 3. *&* 4. Domini di-
cebant non eſſe præſentis inſpectionis reſtrictæ ad
diſcuſſionem attentatorum, ſed reſpicere, vel præ-
tenſam iniuſtitiam mandati de manutenendo con-
ceſſi Canonicis vel potius petitorium.
Et ita reſolutum, &c.

Aquilana Capellania,

Merc. 4. Iulij 1646.

A R G V M E N T V M.

Quid requiratur vt beneficium, quod prouiſum fuerit decreto in gratia adhibito, vt niſi intra aliquod tempus bullæ fuerint expeditæ vacare cenſeatur, vacet.

S V M M A R I V M.

1 *Decretum quod niſi intra ſex menſes bullæ fuerint expeditæ beneficium vacare cenſeatur facit corruere prouiſionem litteris non expeditis.*
2 *Negatiua non expeditionis litterarum probatur diligentiis factis tam in Regiſtro Cameræ, quam in Cancellaria.*
3 *Diligentiæ autem iſtæ debent eſſe factæ per duos officiales ad id deputatos à iudice parte citata.*
4 *Diligentiæ factæ non ſeruata forma non ſuffragantur.*
5 *Neceſſe eſt etiam quod fiant diligentiæ in Secretaria breuium, & videatur an prorogatus fuerit terminus, aliquo breui.*
6 *Diligentia non cenſentur factæ, niſi in omnibus locis, in quibus gratiæ Apoſtolicæ notari ſolent, factæ fuerint.*
7 *Valor per non exceſſum debet iuſtificari ſaltem teſtibus de voce & fama.*
8 *Non narrato, quod Capellania ſit reſidentialis gratia de ea facta eſt ſubreptitia, & nulla.*
9 *Et propterea non meretur executionem.*
10 *Contra gratiam Epiſcatoriam omnia iura clamant.*

DECISIO CCCIII.

DVBITAVI hodie an gratia Martij Cicotti eſ- 1
ſet iuſtificata ita vt eſſet exequenda, & contra
Martium informantem fuit reſponſum. Nam Mar-
tius impetrauit hanc Capellaniam tanquam vacan-
tem ex eo, quod Ioannes Septus de ea biennio ante
prouiſus à Sancta Sede Apoſtolica, non expedierat
litteras infra ſex menſes, inde reſultare vacationem
ſtante decreto appoſito in Breui de capienda poſ-
ſeſſione, quod niſi infra ſex menſes litteræ fuerint
expeditæ Capellania vacare cenſeatur, quod decre-
tum vti non ſimpliciter comminatorium, nec ha-
bens ſolum relationem ad conceſſionem factam in
ipſo Breui: verum etiam ad gratiam principalem
prouiſionis certe corruere ipſammet prouiſionem
litteris non expeditis infra terminum conceſſum,
dixerunt Mandoſ. *de ſignatur. Gratia tit. de prorogan.*
ad fin. idemque *de monit. q.* 6. *à n.* 48. Garz. *de benefic.*
p. 6. *c.* 3. *n.* 153. *cum ſeqq.* Gonz. *ad reg.* 8. *gloſſ.* 15. *n.* 109.
Creſc *dec.* 18. *n.* 3. *de præb.* Rot. *dec.* 12. *de re iud. in nou.*
Ad iuſtificandum hanc negatiuam non expedi- 2
tionis literarum d. Ioannis Septi fuerunt datæ dili-
gentiæ factæ tam in Cancellaria quam in Regeſtro
Cameræ Apoſtolicæ, per quas dictam negatiuam ex-
tare probatam, dixit Rot. *dec.* 140. *n.* 2. *in fin. p.* 1. *rec. &*
p. 5. *dec.* 551. *n.* 9. *tom.* 2. Greg. X V. *deciſ.* 139. *num.* 5.

Nihilo minus

Nihilominus dicebant Domini adhuc diligentias factas non poſſe ſuffragari, cum non fuerint factæ per duos officiales ad id deputatos à iudice parte citata, vt per Caputaq *dec.16, part.1.* Rot. *dec.323.*
4 *n.4 p.2.rec.* Add. ad Greg. X V. *deciſ.287. n.10.* ſed illas fecerit ſolus cuſtos Regeſtri, nec conſtat fuiſſe à Rota deputatum parte citata inde ob formam non ſeruatam nullatenus diligentiæ ſuffragantur, Alex. *conſ.137. n.15. lib.2.* Rot. *deciſ.15. n.3. p.2. rec.*

5 Prædictis addebant poſſe etiam dici Ioannem prouiſum obtinuiſſe prorogationes ad expediendas literas Apoſtolicas, quæ prorogationes cum fieri ſoleant per Breuia, inde opus fuiſſet facere diligentias etiam in Secretaria Breuium, vt *in deciſ. 216.*
6 *n.8. verſ. quia dantur diligentiæ p.6. rec.* cum non dicatur probata negatiua per diligentias niſi factæ fuerint in omnibus locis, in quibus gratiæ Apoſtolicæ adnotari ſolent, & taliter, vt nullus locus remaneat, in quo diligentiæ factæ non fuerint Greg. X V. *deciſ.287. n.1. & 4. p.6. rec. deciſ.216. n.9. & 10. & 268. n.9. & in Bononien Beneficij* 12. *Decembris* 1633. *coram R. Dunozetto Decano.*

7 Accidit vlterius quod ex datis in ſum. Martij non iuſtificatur valor narratus per non exceſſum, prout veniebat iuſtificandus ſaltem per teſtes de publica voce, & fama Seraph. *deciſ.902. n.2.* Mannc. *dec.327. n.2. & ſeq. & p.2. rec. dec.736. n.2.* Burat. *dec* 411. *n.1.*

8 Ponderatum etiam fuit gratiam dicti Martij eſſe infectam vitio ſubreptionis, cum non fuerit narratum Papæ, quod hæc Capellania erat reſidentialis, prout veniebat narrandum, inde gratia eſt nulla ipſo iure, *c. cum in illis de preb. lib.6.* Felin. *in c. cum in noſtra, Corollario* 10. *de reſcript.* Selua *de benefic. p.3. q.11. n.12.* Gonz *ſuper reg. 8. gloſ. 6. num 3.* Rot. *deciſ.1. num.3. de offic. Archipresb. in antiq. & in rec. deciſ.80,*
9 *num.18. part.7.* nec propterea meretur executionem, Mareſc. *var. reſol. lib.2. c.1. n.169.* Put. *deciſ.108. lib.2. in correct. & p.7. recent. deciſ.87. num.17.* Gregor. X V. *deciſ.314. num.2.*

10 Tandem fuit animaduerſum in præſenti nos verſari in gratia Epiſcatoria, contra quos omnia iura clamant, nec vſquam ſatis rigide procedi tradit, Hoſtien. *in c. cum in multis ſub n.4. verſ. prouide & ſub num.9. verſ. verum quia de reſcript. in 6.* Lotter. *de re benef. lib.2. q 44. ſub n.2. & 3.* Rot. *coram Me in alia Aquilana Canonicatus* 28. *Iunij* 1645. *verſ. in quam ſententiam.*

Et ita contra informantem fuit reſponſum, &c.

Vrbeuetana Saluiani,

Merc. 4. Iulij 1646.

ARGVMENTVM.

De conceſſione remiſſoriæ in iudicio ſummario, & aliis de quibus in ſummariis.

SVMMARIVM.

1 *Ex actibus hæreditariis infertur immixtio, & aditio.*

2 *Actiones reales, & hypothecaria, & Saluianum non confunduntur.*

3 *Si vnus articulus eſt releuans in materia prophana conceditur remiſſoria pro omnibus.*

4 *In interdicto Saluiani, & poſſeſſorio ſummario, & executiuo conceditur remiſſoria ſine retardatione proceſſus.*

5 *Quid importet clauſula conſtito, quod ſit locus Ægidianæ.*

DECISIO CCCIV.

DISERVNT hodie Domini dandam eſſe remiſſoriam petitam per Iulium Cenciatum, ſine retardatione vlterioris proceſſus ſuper immiſſione, nam licet fuerit coram Me reſolutum in alia Vrbeuetana pecuniaria 16. Martij præteriti non conſtare de ſufficienti aditione hæreditatis q. Lucæ Marantis Patris Franciſci ex mandato Procuræ per eum confecto, ad adeundam dictam hæreditatem, tamen quia dictus Iulius prætendit vlterius probare, quod Franciſcus præter dictum mandatum poſſedit, & alienauit bona paterna aliaſque actus exercuit materia videtur releuans, quia tendit ad probandum ipſum ſe immiſcuiſſe in hæreditate, & ſic actus extare confuſos per aditionem ſine inuentario Mantic. *de inuent. cap.12. num.198.* Afflict. *deciſ. 237. num.4.* Rot. *in Cæſarauguſtana penſionis* 10. *Februarij* 1592. *& in Tiburtina Caſtri Viarij* 19. *Februar.* 1596. *coram clar. mem. Hieronymo Card. Pamphilio*, & 1
2 quamuis pro parte Franciſci fuerit replicatum ipſum dd. actus, & poſſeſſionem exercuiſſe iure proprio ex cauſa dotis maternæ, & tituli emphyteuſis acceptæ pro ſe, & filiis, actioneſque reales, & hypothecas, vt eſt Saluianum per aditionem non confundi ſecundum Text. *in l. debitor* 59. vbi Bart. *& cæteri, ff. ad Trebellian.* Bald. *in l. ſi vxor, num.1. verſ. ſed quod ſi hæres num.2. C. de bon. auctorit. iudic. poſſ.* Grat. *conſ.63. num.14. lib.1.* Negusant. *de pignorib. 1. membr. part.5. n.49 cum pluribus ſeqq.* Vrſill. ad Afflict. *dicta deciſ.233. num.2.* Giurtagn. poſt alios *conſ.73. n.122. & ſeqq. lib.1.*

Non tamen poteſt denegari Iulio probatio ſuæ exceptionis: Nam facta probatione poſtea videndum erit de replicatione Franciſci, maximè quia ſi aditio non potuit impedire immiſſionem in Saluiano; nihilominus poteſt ſuffragari Iulio in alio iudicio, & conſequenter data releuantia probationis in materia prophana, etiam in vno articolo conceditur pro omnibus remiſſoria, Gregor. X V. *deciſ.124. num.1. & 4. & deciſ.403. numer.1. & 415. num.1. & deciſ.562. num.3. & part.4. recent. deciſ.125. num.18.* & fuit coram me reſolutum *in Neapolitana Pecuniaria* 3. *Iulij* 1545. & alibi paſſim. 3

Verum quia ſumus in iudicio executiuo, & poſſeſſorio ſummario de remedio vtilis Saluiani interdicti, propterea Franciſcus dabat etiam manus, quod remiſſoria concederetur ſine retardatione, prout Domini concedendam eſſe reſoluerunt, ſine retardatione proceſſus ſuper dicta immiſſione, iuxta opinionem, quam Rota ſeruat in ſimilibus iudiciis, Seraphin. *deciſ. 294. per tot.* Gregor. X V. *deciſ.367. per tot.* vbi Adden. *num.3. & in recent. deciſ.241. num.7. part.2. & in Hiſpalen. dimidiæ penſionis* 14. *Ianuarij* 1636. *coram bon. mem. Coccino.* 4

Præſertim dum in hoc caſu ſignatura reſcripſerit cum clauſula *conſtito*, quod ſit locus Ægidianæ, quæ requirit iuſtificationem ſententiæ ex eiſdem actis: ita & taliter, vt probationes poſt factæ, & faciendæ non releuent, cum ſufficiat ſententiam ex actis iam factis reddi validam, & iuſtam, Seraph. *deciſ.872. numer.2.* Burat. *deciſ.630. num.2.* Rot. *deciſ.142. n.18. & deciſ 306. ex num.36. part.7. recent.* 5

Et ita reſolutum, &c.

Romana Fideicommiſsi de Marianis.

Mercur. 4. Iul. 1646.

ARGVMENTVM.

A die litis motæ fructus reſtituendi ſunt ab eo qui fideicommiſſum reſtituit, & quæ imputentur in legitimam hæredis grauati inuentarium non conficientes, & cenſus alter impoſitus extinguitur per purificationem fideicommiſſi.

SVMMARIVM.

1 *Litis initium ex quibus actus inducatur.*
2 *Liber priuatus ſi fuerit factus pro memoria ſcribentis non probat.*
4 *Præſertim de æquitate canonica, quia habet vim confeſſionis acceptatæ.*
5 *A tempore litis motæ fructus reſtituendi ſunt.*
6 *Fructuum liquidatio præſcriptionibus, & coniecturis probatur.*
7 *Fructus percepti ante litem motam non veniunt in iudicio liquidationis.*
8 *A die litis motæ poſſeſſor conſtituitur in mala fide.*
9 *Cenſus impoſitus in bonis fideicommiſſi & purificato expirat.*
10 *Et res deueniunt ad ſubſtitutum libera ab onere.*
11 *Alienationes imputantur in legitimam.*
12 *Quando hæres grauatus inuentarium non confecerit præſumitur alienationibus ab eo factis legitimam conſumpſiſſe.*
13 *Cenſus præſumitur extinctus ex receptione fructus rei fideicommiſſo ſubiectæ ſortem cenſus, & fructus æquiparatus.*
14 *Solutio cedit in duriorem cauſam, qualis eſt propter obligationem Cameralem, iuramentum, & curſus vſurarum.*
15 *A ſententia, cuius vigore poſſeſſio bonorum capta fuit nequit recedi.*
14 *Et præſertim ſi ſolutio nequeat fieri in aliam cauſam.*

DECISIO CCCV.

1 CONCESSA immiſſione per Reuerendiſſimum D. meum Decanum Corneliæ Alicornæ; in vim fideicommiſſi ſuper bonis q. Martij Mariani, & Claræ Alicornæ coniugum detentis per Cæſarem, & Michaelem de Papinis & ſecuta condemnatione eorum ad reſtitutionem fructuum à die motæ litis, reſcripto per ſignaturam cum clauſula *ſine præiudicio*, dubitaui hodie ad quam ſummam eſſent liquidandi fructus, & fuit reſolutum liquidationem aſcendere ad ſcut. 1597.

Nam lis mota fuit 28. Iunij 1636. ſecuto obitu Antonij Mariani grauati cum de eo tempore fuerint repetita Monitoria, aliaque producta iura pro iuſtificatione intentionis actoris, quæ certe important formale litis initium, Guido Pap. *deciſ.* 337. *num.* 6. *&* 7. *& deciſ.* 488. *per tot.* vbi Add. Rot. *deciſ.* 454. *num.* 4. *part.* 1. *recent.* Burat. *deciſ.* 652. *numero ſecundo.*

2 Ad hanc verò quantitatem ſcut. 1597. 20. fructuum perceptorum per præfatos de Papinis ex bonis fideicommiſſariis aſcendere, remanſit comprobatum ex partitis extractis ex libro priuato eorumdem de Papinis manuſcripto, & recognito, qui apparet ſerio ſcriptus, eoque Papini vſi fuere in alio iudicio qui liber priuatus, quamuis non probet contra ſcribentem ſi fuerit confectus pro eius memoria, Rot. Ian. *deciſ.* 1. *num.* 12. Burat. *deciſ.* 274. nihilo- 3
minus bene ille probat contra ſcribentem, quando ſerio ſcriptus apparet, vt in præſenti ita cenſuit Rot. *in Signina Saluiani* 16. *Aprilis* 1638. *coram D. Carillo*, §. *quia verificatur aſſignando rationem*; quia tunc
liber habet vim confeſſionis per partem acceptatæ, 4
inde facit probationem præſertim de æquitate Canonica, Gratian. *diſcept.* 951. *n.* 1. *&* 2. Seraph. *dec.* 373.
per tot. præſertim *num.* 4. Boratt. *deciſ.* 799. *n.* 7. quæ 5
partitæ extractæ ex dicto libro conficientes dictam ſummam ſcut. 1597. omnes proueniunt ex fructibus domorum, & Apothecarum, quæ iam vigore dicti fideicommiſſi ac ſententiæ rotalis fuerunt reſtitutæ d. Corneliæ calculando à die 28. Iunij 1639. quo lis mota fuit vſque ad diem 20. Nouembris 1645. quo dicta bona fuerunt reſtituta à quo tempore veniunt etiam fructus reſtituendi, vt ſententia condemnauit, & Rota ſeruat Seraph. *deciſ.* 835. *n.* 1. *&* 1168. *n.* 3. Caual. *deciſ.* 409. *num.* 1. Burat. *dec.* 184. *num.* 1.

Hæcque indubitanter procedunt in præſenti cum 6
verſemur in materia liquidationis fructuum, quæ tanquam difficilis probationis leuiores admittit probationes etiam per præſumptiones, ac per coniecturas, vt per Bald. *in l.* 2. *num.* 16. *C. de fruct. & litium expenſ.* Natt. *conſ.* 510. *n.* 7. Caual *deciſ.* 361. *n.* 3. *& p.* 4. *rec. dec.* 370. *n.* 2. *& coram Me in Imolen. Pradij* 14. *Iunij* 1641. §. *ad quartum verò.*

Non obſtat quod præfata Cornelia prætenderet 7
fructus aſcendere ad ſcut. 1768. Quia domini voluerunt adimere quatuor primas partitas datas ſum. eiuſdem Corneliæ *num.* 4. primam ſcut. 16. exactorum ab Antonio Palucchio ſub die 24. Maij 1634. ad computum Penſionum domus ad viam nouam, ſecundam ſcut. 30. cantantem pro exactione facta ſub die 18. Februarij 1639. à Iacobo Caroſio pro ſemeſtre incœpto à die 18 Auguſti 1633. vſque ad diem 18. Februarij 1639. tertiam ſcut. 97. 50. pro ſemeſtri ſiue penſionibus exactis à Iulio Regoni
ſutore à die 1. Auguſti 1638. vſque ad menſem Ia- 8
nuarium 1639. quartam partitam ſcut. 25. ab Antonio Bonrio pro trimeſtri domus & Apothecæ incœpto ſub prima Ianuarij 1639. vſque ad primam Aprilis eiuſdem, vlterius fuit demptus ex quinta partita menſis vnus & dies 20. pro penſione remiſſæ cantante pro ſcut. 14. pro vnico anno incœpto die 7. Maij 1639. & complendo ſub eadem die anni 1640. conficiente ſummam ſcut. duo ſ. 30. quibus omnibus ſimul coaceruatis, prout debet, faciunt ſummam ſcut. 170. 80. quas partitas eſſe demendas Domini dicebant ea eo, quia illæ omnes cantant pro terminis decurſis ante diem 28. Iunij 1639. quo tempore lis fideicommiſſi purificati fuerat mota, cum fructus antea percepti non veniant reſtituendi in hoc iudicio, quo petuntur acceſſorie ad bona fideicommiſſo ſuppoſita & fuerunt principaliter petita cum à d. tempore 28. Iunij 1639. reus poſſeſſor fuerit conſtitutus in mala fide & fuerit excitatus ad inquirendum de iuribus ſuæ poſſeſſionis iuxta text. *in l. ſed ſi lege* 25. §. *ſi ante ff. de petit. hæredit. l. nemo* 10. *C. de acquir. & retin. poſſeſſ. l.* 3. *ff. de interd. ſeu extraordin.* Caputaq. *deciſ.* 27. *part.* 2. Afflict. *deciſ.* 46. *num.* 2. Surd. *conſ.* 293. *num.* 8. *&* 514. *n.* 5. Peueguer. *deciſ.*

Digitized by Google

*deciſ.*178. Caualer. *deciſ.*409. *n.*5. & plenè *in Mediolanen. Penſionis* 19. *Ianuarij* 1635. *coram bona mem. Merlino*, quæ eſt *deciſ.* 3. *per tot. part.* 7. *recent.*

9 Minus obſtat prætenſa compenſatio cum fructibus cenſuum aſcendentium ad ſcuta 650. & in ſorte principali conficientium ſcuta 1300. alias impoſitorum à dicto Antonio Mariano hærede grauato ad fauorem Præfatorum de Papinis, nam fuit reſponſum fructus eorundem cenſuum poſt mortem dicti Antonij non deberi ex bonis fideicommiſſi in præiudicium fideicommiſſariorum, cum non valuerit hæres grauatus cenſum imponere ſuper bonis fideicommiſſo ſubiectis & ſi impoſuit, expirauit purificati fideicommiſſo ad fauorem vocatorum, Cenc. *de*

10 *cenſib. q.* 19. *n.* 4. *ſecundum vltimam impreſſionem*, Rot. *inter impreſſ. ibidem deciſ.* 15. *num.* 10. *&* *deciſ.* 41. *num.* 4. Ita, & taliter, vt poſt mortem dicti Antonij grauati omne ius ſuum remanſerit extinctum, & conſequenter etiam ius præfatorum de Papinis creditorum, & bona debeant reuerti libera ad ſubſtitutum abſque aliqua hypotheca, & onere cenſuum, Alex. *conſ.* 94. *num.* 4 *vol.* 2. Caſtr. *conſ.* 68. *in fin. vol* 2. Guidopap. *deciſ.* 418. *in fin. &* 575. *num.* 3. Surd. *dec.*

11 102. *num.* 12. *&* 13. *cum ſeqq.*

Non pariter obſtat quod ex dictis bonis fideicommiſſo ſuppoſitis ſit detrahenda legitima debita d. Antonio filio fideicommittentis cujus reſpectu cenſus ſuſtineri valet, quia ceſſat difficultas cum legitima præſumatur conſumpta per impoſitionem cenſ. s ſcut. 500. & venditionem domus ex cuius pretio dictus Antonius recepit alia ſcut. 500. *dict. ſumm. n.* 7. *&* 8. quas certè imputandas eſſe in legitimam, notant omnes *in l. Marcellus*, *ff. ad Trebellian.* Alex. *conſ.* 178. *num.* 4. *lib.* 5. Cephal. *conſ.* 624. *num.* 59. Surd. *deciſ.* 316. *num.* 18. Gregor. X V. *deciſ.* 266. *&*

12 *part.* 5. *recent. deciſ.* 47. *num.* 9. *&* 77. *num.* 2. *&* 3. *& ſeqq. num.* 28. *&* 29. *& part.* 6. *deciſ.* 298. *num.* 3. haſque alienationes præſumi legitimam abſorbere, quando vt in caſu noſtro hæres grauatus vlterius inuentionem non confecit dixerunt, Ruin. *conſ.* 81. *num.* 4. *lib.* 5. Gabr. *conſ.* 118. *num.* 7. *lib.* 1. Duran. *dec.* 360. *num.* 2. *&* 3. Rot. *in recent. deciſ.* 400. *num.* 29. *&* 30. *part.* 5. *& in Auximana fideicommiſſi* 13. *Ianuarij* 1640. *&* 31. *Ianuarij* 1541. *coram Reuerendiſſim. Decano*, & latè *in Verulana fideicommiſſi* 22. *Iunij* 1640. *coram R.P.D. meo Bichio. & in Romana de Ca-*

13 *ſareis* 13. *Nouembris* 1645. *coram me in fin.*

Vltra quod dicti cenſus aſcendentes ad ſummam ſcut. 1300. in ſorte remanſerunt extincti per receptionem ſortis ex tot fructibus eorundem bonorum fideicommiſſo ſuppoſitorum, dum præfati Papini reportarunt immiſſionem de menſe Maij 1634. per A.C. in domibus & Apothecis fideicommiſſariis viuente dicto Antonio grauato ad effectum ſingulis annis fructus eorundem bonorum deponendi in Sacro Monte Pietatis: quouſque aſcenderent ad dictam ſortem cenſuum, inde cum ſingulis annis fructus perceperint vltra annua ſcuta 500. vſque ad obitum dicti Antonij, & deinceps vſque ad reſtitutionem bonorum annua ſcuta 250. nil depoſuerint, vtique cenſus remanſerunt ex dictis pecuniis extincti, Rot. *in Romana cenſus* 29. *Aprilis* 1593. *coram bona mem. Card. Hieronymo Pamphilio deciſ.* 183. *ex num.* 2. apud Cenc. *de cenſib.* & in alia Romana

14 cenſus coram Manzanedo 6. Februarij 1615. *dec.* 182. apud eundem Cencium, ſemper enim de iure ſolutio cedit in cauſam duriorem, & antiquiorem, prout eſt illa cenſus propter obligationem Cameralem iuramentum, & curſum vſurarum, Rot. *deciſ.* 92. *num.* 1. *&* 5. *part.* 1. *diuerſ.* *& deciſ.* 695. *num.* 1. *part.* 2. *recent.* Gregor. X V. *deciſ.* 521. *n.* 8. *&* 9. vbi 15

Addit. *num.* 12. præſertim dum ſententia A.C. cuius vigore poſſeſſio bonorum capta fuit, ita mandet à cuius forma non poterat recedi, Alex. *conſ.* 5. *n.* 3. *lib.* 2. Rot. *deciſ.* 455. *num.* 27. *part.* 5. *tom.* 2. *recent.* 16

nec ſolutio valuit fieri in aliam cauſam Gratian. *diſcept.* 359. *num.* 4.

Et ita reſolutum altera tantum, &c.

Romana Vineæ.

Merc. 4. Iulij 1646.

Argumentum ex Deciſ.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum iudicis nullum, & iniuſtum non priuat poſſeſſorem ſua poſſeſſione.*
2 *Ex quibus deſumatur nullitas remiſſiuè.*
3 *Subſtituti tribunalis A.C. nequeunt iudicare contra ſtylum.*
4 *Stylus non egreditur terminum pacti ſuper quo emanauit.*
5 *Mandatum iudicis nullum manutentionem cauſare nequit.*
6 *Caducitas inducitur vigore pacti non adimpleti in emphyteuſi.*
7 *Si tamen dominus, in cuius fauore pactum interpoſitum eſt, voluerit caducitatem induci.*
8 *Excuſatur ab implemento pacti Emphyteuta, qui ab alio moleſtatur in Emphyteuſi propter timorem amittendi melioramenta.*
9 *Lite pendente facta melioramenta non reficiuntur.*
10 *Dominus recipiendo Canonem cenſetur remittere omnem deuolutionem prætenſam ob non facta melioramenta.*
11 *Ex ordine de ſoluendo, & receptione in calce illius probatur ſolutio, & ex deſcriptione in libris Domini.*
12 *Solutio aliis ſimilis bona reputatur.*
13 *Negligentia domini in non deſcribendò partitam in ſuis libris Emphyteuta nocere non debet.*
14 *Neque ratione melioramentorum manutentio conceditur ei qui decreto iudicis nullo poſſeſſor factus fuerat.*

DECISIO CCCVI.

NON acquieſcentibus Critiis binis deciſionibus in hac cauſa coram Me emanatis, ſub die- 1
bus 28. Aprilis 1645. & 14. Martij 1646. in quibus fuit conceſſa manutentio Vineæ controuerſæ Antonio Giano, Dubitaui hodie an eſſet ſtandum in deciſis, & DD. tertio loco affirmatiuè reſoluerunt, cum adhuc ſubſiſtant nullitates, & iniuſtitia mandati de aſſociando conceſſi Capitulo, & Canonicis Sanctæ Mariæ in via lata, à quo Critij cauſam habent, cuius vigore non remanſit præfatus Antonius Gianus priuatus poſſeſſione eiuſdem Vineæ Greg. XV. *deciſ.* 46. *num.* 5. *& dec.* 70. *num.* 4. *& part.* 7. *recent. deciſ.* 139. *num* 8. nullitatem eliciendo ex duplici ca-
pite nempe primo ex defectu citationis perſonalis, 2
ſecundo ob nimiam breuitatem temporis inter citationem per edictum, & decretum aſſociationis.

Nec prima nullitas remanſit ſublata per fidem extrajudicialem ſubſtitutorum tribunalis A.C. cum

non

non ſit in eorum poteſtate indicare ſtylum contra ſus Abb. *conſ.53.lib.2. num.1. poſt med. verſ. item notarij*, Alex. *conſ.36. ad fin.lib.2.* Natt. *conſ.252.num.6. lib.2.* Mateſcott. *var. reſolut. lib.2. cap.12. num.4.* vel ſaltem debet eſſe legitimè præſcriptus, & per teſtes concludenter probatus, Alex. *d.conſ.36.in fin. lib.2. & conſ.212. num.21. lib.6.* Crauett. *conſ.28. numer.19.* Rebuff. *in conſtit.Galliæ tom.3.tit.de conſuet. art.2.gloſ.13.num.16.*

4 Vltra quod fides loquuntur in iudicio executiuo vigore obligationis Cameralis non verò in iudicio poſſeſſorio aſſociationis in vim clauſolæ conſtituti, vel pacti de capienda poſſeſſione propria autem vt in caſu noſtro, & demum quia fides loquuntur in caſu, quo de abſentia conſtabar extraiudicialiter, in præſenti enim caſu talis extraiudicialis notitia non probatur, ſtylus autem non egreditur terminos pacti ſuper quo emanauit, Mantic. *deciſ.56. num.7.* Seraph. *deciſ. 346. numer.2.* Butatr. *deciſione 219. num.6.*

5 Quapropter ſufficeret hæc notoria nullitas adhoc, vt ex præfato decreto ſiue mandato de aſſociando dictus Gianus non fuiſſet priuatus ſua poſſeſſione, indeque manutentionem hodie aſſequi poſſet ex congeſtis per Moder. Peruſ. *de manuten.*
6 *obſeru.107. num 41. & 42.* ſed ex abundanti concurrit etiam iniuſtitia dicti mandati de aſſociando, nam illud fundatur in deuolutione ob non ſeruata pacta in excaſſando Vineam per eundem Gianum fienda, & ob non ſolutum Canonem per biennium.

Quicquid enim ſit an ſufficeret non implementum pacti pro incurſu caducitatis, quando non præceſſerit interpellatio eo, quod in præſenti adeſt dies certa, & caducitas incurritur vigore facti, vt in terminis, Rot. *deciſ.159. num.5. & 2. part.1. recent.*
7 Quod verò eſſet neceſſaria interpellatio facit regula, qood ſemper intelligatur ſi pars ad cuius fauorem clauſula ſiuè pactum eſt appoſitum petierit, & Dominus voluerit, Bart. *in l.2. num.2.* & ibi Bald. *num.2.* & alij *Cod. de iur. emphyteot.* Rauden. *deciſ. Piſan.* 68. *num.52.* ad congeſta per Fenſon. *ad ſtat. Vrb. fol.493. num.33.* Magon. *deciſ. Florent.* 61. *numer. vltim.* Rot. *part.2. diu.deciſ.28. num.2.* ſed nulla-
8 tenus prædicta applicantur caſui noſtro, quo dictus Gianus emphyteota patiebatur moleſtias iudiciales ſuper hac vinea à Vincentia Mura, ſuper quibus emanauit deciſio in Romana Spolij Vineæ 14 Aprilis 1636. coram Reuerendiſſimo Decano vt in copia data *Quibus durantibus*, propter probabilem timorem amittendi ipſam vineam certè excuſabatur Gianus ab eiuſdem melioratione ne deinde pateretur iacturam etiam melioramentorum prout in ſimili, Lotther. *de re benefic. lib.2. quæſt.23. num.19. & 24.* Surd. *deciſ.260. numer.16.* Seraph. *deciſ.958.*
9 *num.4* cum nec fuiſſent illi reficienda melioramenta facta lite pendente, Rot. *deciſ.130. num.18.par.7. recent. & in Romana melioramentorum 5. Iunij 1632. coram Reuerendiſſimo D.meo Decano.*

10 Nihilominus ſumus in præſenti extra omnes difficultates, quia cum poſt lapſum temporis ad meliorandum præfixi dd. Canonicis Sanctæ Mariæ in via lata receperint Canones remiſerunt in neceſſarium antecedens quamcumque prætenſam deuolutionem ex capite non meliorationis incurſam *l.commiſſoria*, vbi Cyn. *num.4.circa fin.* Bart. *num.5.* Signorol. *num.1. Cod. de pact.inter emptor, & venditor.* Alberte. *in l. Æmilius num.4. ff.de minorib.* Surd. *conſ.136. num.44.* Rouit. *conſ.37. num 4. & ſeqq. lib.2.* Rot. *deciſ.509. num.12.part.4.recent.tom.3.*

Remanſit etiam hic excluſus defectus non ſolutionis Canonis per biennium ex partitis, & ſolutionibus ponderatis in vltima deciſione 14. Martij proximè præteriti; Nil obſtat (vt Critij in relationibus cauſarum deduxerunt) quod partita ſcut.27. pro vino dato ſcenifactori, ſeu vt vulgo dicitur feſtarolo, aut fabriligoario de anno 1639. non ſit computanda eo, quod aliundè non iuſtificatur, quam partitam potuiſſe deſcribi in libris Eccleſiæ de anno 1640. contendebatur, cũ concurrit Ordo ſubſcriptus per Camerarium, ac directus eidem Antonio de ſoluendo dictam ſummam præfato artifici, & operatio, necnon receputa facta in calce ipſius ordinis ex quo ſolutionis tempus certificatur, & veritas remanet confirmata, Seraph. *deciſ.139. num. 2.* Rot. *deciſione 572. numer. in fin. part 4.recent.* 11

Prædictis accedit alia partita Cadorum 21. vini pro pretio ſcutor.34. & ſcut.61. in cauſam Canonum ſolutorum dict. Reuerendiſſimo Epiſcopo Maceraten. tunc Canonico, quæ partita licet non legatur deſcripta in libris Canonicorum, nihilominus dum de eiuſdem ſolutione conſtat ex receputa d.Reuerendiſſimi Maceraten. cuius legalitas non fuit in dubium reuocata, & dictus Gianus ita conſueuerit ſoluere, vt in primo ſummario Giani *num. 6.* in quo ſimiles ſolutiones factæ Canonicis recenſentur, inde benè eum ſoluiſſe venit dicendum ad congeſta per Ciarlin. *contron.9. num.58.* Rot. *deciſ.650. num. 2. part.3. recent.* nec negligentia Capituli in non deſcribendo dictam partitam debet Giano præiudicare, aut nocere Achil. *deciſ.1. num.7. de fid. Inſtrum.* Butatr *deciſ.780. num.4.* & fuit reſolutum *in Romana cenſus 23. Februarij 1615. coram Sanctiſſimo D.N. Innocentio X.* quæ tamen partita adducta fuit ex abundanti cum ſtante dicto ſolutione ſcut.27. non eſſet vlterius quærendum, cum ea ſufficiat ad excludendum defectum non ſolutionis per biennium. 12 13

Ad exceptionem melioramentorum ſat fuit reſponſum in dicta deciſione 14. Martij præteriti, quod ea facta ſint litè pendente. Quo verò ad pendentiam examinis teſtium pro eorundem melioramentorum probationibus dictum fuit illam non obſtare, quia cum melioramenta non veniant reficienda ſuperflua eſt illorum probatio, & tam articuli, quam examen intelliguntur admiſſi ſine præiudicio ſummariſſimi Poſſeſſorij, inde viſum fuit incongruum, quod Critij prætextu melioramentorum probandorum foueant ſe in vindemia huius anni excluſo Giano Spoliato per decretum iudicis nullum, & iniuſtum, nec aptum eum poſſeſſione priuare in dicta prima deciſione in hac cauſa 28. Aprilis 1645.5. *nec ſint poſſeſſione coram Me.* 14

Et ita reſolutum, &c.

Papien. Penſionis.

Merc. 4. Iulij 1646.

ARGVMENTVM.

Quomodo conſtare debeat de ſolutione, vt obtineatur abſolutio à declaratoria excommunicationis ob non factam ſolutionem penſionis.

SVMMA

SVMMARIVM.

1 *Partita ſimplices copie ſcripturarum priuatarum extracta lite pendente abſque litteris compulſorialibus, ſine partis citatione, & partis recognitione, non probant ſolutionem, ad reportandam abſolutionem.*

2 *Plene enim conſtare debet pro obtinenda abſolutione.*

3 *Solutiones facta ad bonum computum nullam penſionem ſpecialem probant.*

4 *Fides adminiſtratorum fructuum beneficij, non probat contra penſionarium.*

5 *Præſertim cum tendit ad exonerationem adminiſtrationis.*

6 *Declaratus excommunicatus parere debet, donec declaratio fuerit reuocata.*

7 *Quid requiratur ad ſequeſtrum? remiſſiuè.*

8 *Sequeſtrum lite pendente extortum, eſt attentatum.*

9 *Ceſſiones fructuum beneficij non acceptata a penſionario non probant ſolutionem.*

DECISIO CCCVII.

DVBITAVI hodie an conſtaret de ſolutione,
ita vt eſſet danda abſolutio? Et Domini ne-
gatiuè reſolueront, eo quia partitæ recepu-
tæ aliæque ſcripturæ nuper productæ pro parte
Franciſci Antonij Barbauatæ petentis abſolutio-
nem, ſunt ſimplices copiæ ſcripturarum priuatarum
extractæ lite pendente in Rota abſque literis com-
pulſorialibus, ſine partis citatione nullaq; præmiſſa
1 recognitione, vnde non probant ſolutionem prout
requiritur ad effectum reportandi abſolutionem,
cap.1. de fid. inſtrum. Pariſ. *conſ.135. numer.9. lib.4.*
Rota *dec.36 de probat. in antiq. & in recent. deciſ.511.*
num 2. part.1. & 294. num. 22. part.7. cum tamen pro
ea obtinenda plenè, & concludenter de ſolutione
eſſet conſtandum, vt per Seraph. *deciſ.372. in fin.*
Buratt. *deciſ.199. num.12.* Et quamuis dictæ ſcriptu-
ræ eſſent in forma probanti, nihilominus cum ſint
confectæ de annis 1641. 42. & 43. non pro finali ſo-
lutione, ſed ad bonum computum penſionum de-
curſarum, & non ſolutarum, ideirco ex illis viſum
2 fuit non concludi ſolutionē, nec pro tempore ante,
nec pro tempore citra vſque ad tempus ſententiæ
declaratoriæ latæ de menſe Iulij 1645. quæ manet
in ſuo robore tanquam inflictā pro terminis illuc
3 vſque decurſis, & non ſolutis, Rot. *dec.657. num.1.*
part.1. & 641. n.4. p.2. recent.

At poſt declaratoriam data fuit ſolum ſolutio
libr.434. ſum. Barbauetæ, *num.7.* ad quam proban-
dam fuit exhibita ſimplex fides extraiudicialis Ad-
miniſtratoris reddituum beneficij eiuſdem Barba-
uatæ, quæ non probat contra penſionarium, Boratt.
deciſ.282. num.5. & 444. num.1. Seraph. *dec.1430.*
num.4. & in recent. part.1. deciſ.687. num.1. & 2. &
part.2. deciſ.467. numer.2. præſertim cum tendat ad
4 exonerationem eiuſdem adminiſtratoris, *l. omnibus*
C. de teſtib. Gregor. XV. *deciſ.400. num.1. & d. deciſ.*
687. num.1. & 2. part.1. recent. & deciſ.467. num.2.
part.2. Seraph. *d. deciſ.1430. num.4.* Buratt. *dec.282.*
num.5. & deciſ.444. num.1.

Vltra quod dictæ ſolutiones executionis ceſſio-
nis fructuum, dum emanarunt ante relaxatum man-
datum de manutenendo, & declaratoriam à Rota
relaxatam ob illius non paritionem, dicuntur reſpi-
cere prætenſam iniuſtitiam ipſius mandati, & decla-
5 ratoriæ de qua excipi non poteſt, cum declaratus
excommunicatus teneatur parere, donec eadem de-
claratoria, & mandatum fuerint reuocata, non ſo-
lum propter præſumptionem, quæ militat pro de- 6
cretis Rotalibus; verum etiam ne detur anſa contu-
macibus ſub prætextu talis iniuſtitiæ eludendi de-
claratoriam, & mandata Rotalia, vt in terminis de-
claratoriæ ob non paritionem mandato de manu-
tenendo, dixit Rot. *in Toletana Augment. Seruitij*
1640. coram R. D. Dunozet. Decano, § final.

Non obſtat ſequeſtrum decretum ſub die 21. De- 7
cembris 1645. ad inſtantiam Matthæi Barbauatiæ,
vti prætenſi creditoris Petri Iacobi Penſiunarij, *ſum.*
Barbauatiæ *numer.10.* quia non conſtat de credito
eiuſdem Matthæi, ac de aliis requiſitis de quibus
per Gloſſ. & DD. *in cap. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fru-*
ctuum: Guid. Pap. *dec.246.* Mynſinger. *ſingul. obſeru.*
centur.2. obſeru.11. Rot. *deciſ.295. num.2. & 3. part.*
1. & 325. num.2. part.2. & 168. num.2. part 4. recent.
& coram me in Neapolitana ſequeſtri 18. *Martij*
1645. *§. nullitas*, vltra quod decretum ſine actis
non probat, Boratt. *deciſ.76. numer.2. & 3. & 636.*
num.6. & 7. & 834. num.8. In omnem caſum illud 8
eſt attentatum vti alibi extortum pendente lite in
Rota: Rot. *in recent. deciſ.478. num 4. & 5. part.1. &*
deciſ.136. n.2. part.2.

Quo verò ad prætenſam paupertatem præfati 9
Barbauatæ debitoris: dicebant Domini de ea non
conſtare prout debet: ceſſiones verò fructuum be-
neficij tanquam voluntariæ non acceptatæ à Pen-
ſionario, non fuerunt habitæ in conſideratione ad
euitandum onus ſolutionis penſionis. Anton. de
Amat. *reſol.21. n.5. & 6.*

Et ita reſolutum vtraque, &c.

Calag. Beneficij de Logiono.

Ven. 15. Decembr. 1645.

ARGVMENTVM.

De appellatione interpoſita à mala relatione Examinatorum in prouiſione beneficij, & quomodo ſatiſdatio præſtita cenſeatur in omnibus inſtantiis.

SVMMARIVM.

1 *Geſta intra terminum appellationis, & poſt eam interpoſitam, ſunt nulla.*

2 *Decretum S. C. Trident.* ſeſſ. 25. cap. 9. de refor. *non loquitur in prouiſione beneficiorum ſimplicium, qua ex ſpeciali conſtitutione prouidentur per concurſum.*

3 *A mala relatione Examinatorum appellari poteſt, cui appellationi non obſtat S. C. Trid.* ſeſſ. 7. de refor. cap. 13.

4 *Clauſula* Appellatione remotæ, *appoſita in Conſt. Clemen. VIII. intelligitur de appellatione iudiciali.*

5 *Examen de Ordine Rota factum ab Examinatoribus Vrbis, plene probat contra iudicium Examinatorum de partibus.*

6 *Clauſula releuans habet vim clauſula de iudicato ſoluendo.*

7 *Et ſatiſdatio cenſetur præſtita in omnibus inſtantiis.*

8 *Et ſic procurator poteſt appellare in omnibus inſtantiis.*

11 *Iudex ad quem admittens appellati onem reddit medio tempore geſta nulla, n.11.*

12 *Rota pendente appellatione ſolet apponere ſequeſtrum ne attentans, gaudeat vitioſa poſſeſſione.*

13 *Et ne fructus beneficiales dilapidentur.*

DECISIO CCCVIII.

1 CONSTARE de attentatis, & eſſe apponendum ſequeſtrum, fuit reſolutum. Attentata deſumebantur, quia cum Ordinarius ſtatim ſecuta vacatione quarti ſimplicis beneficij, de quo agitur, fecerit apponi edicta, teſtes iudicialiter examinati ſuper qualitatibus appoſitorum, & mala relatione examinatorum appellauerit Ioannes, & ea non obſtante Auguſtinus fuerit præſentatus, ac in poſſeſſionem immiſſus, omnia vti geſta intra terminum ad appellandum, & poſt interpoſitam appellationem, reputantur attentata, *cap. non ſolum de Appell. in 6. l.1. & tot.tit. ff. nihil innou. appell. interp.* Rot. *in recent. deciſ.488. num.3. part.3. & part.4. deciſ.613.* Gregor. X V. *deciſ.515. num.1. & 2. & 527. num.1.* vbi Add. *& in Calagurritana beneficij de Cornago 19. Nouembris 1638. coram R.P.D. meo Ghiſlerio, & in eadem cauſa 24. Ianuary 1642. coram D. Carillo, & in Calagurritana beneficij de Dama 25. Ianuarij 1627. coram Reuerendiſſimo Decano, & coram D. meo Peutingerio in Calagurritana beneficij de la Brama 27. Maij 1641. & coram me in Burgen. dimidij beneficij 5. Nouembris 1639.* & alibi paſſim.

2 Nec fuit in dubium reuocatum, quin daretur appellatio ſuſpenſiua à mala relatione examinatorũ non obſtante decreto S. Conc. Trid. *ſeſſ.25. de reform. c.9.* quia Cõciliũ loquitur de Parochialibus, nec locum ſibi vendicat in beneficiis ſimplicibus diœceſis Calagoritanæ quæ prouidentur per concurſum in vim conſtitutionis VIII. Gonz. *ad reg. 8. gloſ. 9. in*
3 *annot. contra nullit. num.184.* vbi addit, quod neque contradicit diſpoſitio eiuſdem Concilij Tridentini *ſeſſ.7. de reform. cap.13.* quia licet prohibeat, ne poſſit appellari ad effectum euitandi examen, non tamen prohibet, quin à mala relatione examinatorum appelletur, *& ſub num.209.* Garz. *de benef. part.9. c.2. num.244.* Rot. *deciſ.10. num.1. part.2. diuerſ.* Greg. X V. *deciſ.515. num.2. & in Calagurritana beneficij de Alexon. 9. Februarij 1610. coram Sanctiſſimo D.N. Innocentio X. & in dicta Calagurritana beneficij de Cornago 24. Ianuarij 1642. coram D. meo Carillo.*

4 Bulla autem Clem. VIII. quæ habet clauſulam *appellatione remota*, ex qua attentata excludi prætendebatur nil facit, quia dictum Indultum Clementis procedit, quando extraiudicialiter actum fuit, ſecus verò, quando fuit iudicialiter proceſſum, vt in caſu noſtro, cum per viam contentionis fuerit agitatum cum formali iudicio; procuratores partium fuerunt citati, producta iura, & aliæ probationes interceſſere, quo caſu dari appellationem ſuſpenſiuam; itaut quidquid medio tempore actum fuit attentata reputentur Rota cenſuit *in Calagurritana beneficij 23. Iunij præteriti, coram D. meo Arguelles, in §. nec viſum fuit.*

5 Hæcque fortius ſtringunt, in præſenti cum conſtet de grauamine, dum dd. examinatores Ioannem, & Auguſtinum præfatos æque idoneos retulerũt ad ſimplicia, & tamen Ioan. erat referendus idoneus ad curata, prout legitur in examine de ordine Rotæ, facto ab examinatoribus Vrbis, per quod plenè probatur irrationabile Iudicium examinatorum de patribus, Rot. *deciſ.8. de procur. & deciſ.4. de conceſſ. præb. omnibus in nouis*, Greg. X V. *deciſ.527. num.2. & in Calagurritana S. Ioannis de Mulinez 15. Iunij 1612. coram bonæ memoriæ Coccino.*

Nec pariter obſtat, quod appellatio fuerit interpoſita non ab ipſo Ioanne, ſed ab eius procuratore, de cuius mandato dubitatur ſufficiens ad appellandum; Nam contrarium dicebant DD. ex quo in eo legitur clauſula *releuans*, ibi ac releuatione, &c. quæ habeat vim de iudicatum ſoluendo, Vital. *Clem. 1. n.48. & 49. de procur.* Specul. *in tit. de ſatiſdat. § expedito, num.2.* & ſatiſdatio præſtita intelligitur, nedum in prima, verum etiam in aliis inſtantiis iuxta æquiorem ſententiam, quam ſeruat, Rota Caſtr. *in l. cum apud num. 1. verſ. ego habui, ff. iudic. ſolu.* Ægid. *deciſ.355.* Caputaq. *deciſ.67. lib.2. in manuſcr.* Cæſar. de Graſſ. *deciſ.2. num.7. de locat.* Boër. *deciſ.15. num.1.* Theſaur. *deciſ.202. num.5.* dicendum venit, quod procurator poſſit appellare, & appellationem proſequi in omnibus inſtantiis, vt ponderauit, Rot. *coram Coccin. deciſ.319. num.4. & 5.* poſt Seraph. *deciſ.1180. num.20* & tradit Mateſcott. *var. reſol. lib.1. cap.61. num.7.* Adden. ad Gregor. XV. *deciſ.548. num.12.* 6 7 8

Minus obſtat, quod appellatio non legitur interpoſita coram examinatoribus, quia ſat eſt appellatum fuiſſe coram Ordinario, de cuius inſtrumento examinatores retulere, & coram quo exhibita fuit relatio, ad hoc vt Ordinarius ad vlteriora procederet, prout quotidie fit in reſolutionibus Peritorum; vltra quod exuberat, quod relatio examinatorum fuerit appellabilis, ad hoc vt inſtrumentum de præſentando, præſentatio, & inſtitutio facta infra 10. dies veniat reuocanda ſaltem per viam nullitatis, *d. cap. non ſolum de appellat. in 6.* Put. *deciſ.27. num.6. lib.1. in correct.* Greg. X V. *deciſ.251. n.1.* cum aliis congeſtis *in Calagurritana beneficij de locora 4. Decembris 1643. coram D. meo Veroſpio*; tanto magis ſtante præſertim appellatione, quæ cauſat attentata ſupra omnibus indè ſecutis, *d. cap. non ſolum de appell. in 6.* Lancell. *de attent. part.4. cap.2. limit. 49. per tot.* Rot. *deciſ. 488. num.3. part.3. recent. & in dicta Calagurritana beneficij de Cornago 24. Iannarij 1642. coram D. meo Carillo*; Quibus omnibus additur reſcriptum ſignaturæ admittens appellationem ſimpliciter, quod vi retrotractionis ad tempus relationis examinatorum, à qua fuit appellatum reddit attentata omnia medio tempore geſta, vt pluries Rot. firmauit Duran. *deciſ.96. num.4. & 191. & in Linen. Cantoriæ 13. Martij, & 14. Maij 1640. & in Collen. Decanatus 7. Maij eiuſdem anni coram me, & in dict. Calagurritana beneficij 23. Iunij præteriti coram D. meo Arguelles.* 9 10 11

Quo verò ad ſequeſtrum merito dictum fuit eſſe apponendum, cum ſtantibus præfatis attentatis Rota ſoleat illud apponere in beneficialibus, ad hoc, vt lites citius terminentur, & ne attentans gaudere debeat commodo vitioſæ poſſeſſionis, Callad. *dec.3. n.6. de reſtit. ſpol.* Caput. *dec.157. part.3.* Cæſ. de Graſſ. *deciſ.2. num.1. de appell.* Garz. *de benef. part.9. cap.4. n.22.* Rot. *in d. Burgen. dimidij beneficij 5. Decembris 1639. coram me.* 12

Vel ſi idem Auguſtinus diceret, d. poſſeſſionem non fuiſſe captam, adhuc ſub ſequeſtro venit apponenda, ne etenim, cum vacat, fructus beneficij dilapidentur, iuxta Text. *in cap. olim de reſcript.* vbi Felin. *num.1.* Abb. *in cap.2. num.14. de ſequeſtr. poſſ. & fruct.* Archid. *in cap. quia res num. 9. verſ. quod ſi dico 11. quæſt.1.* Seraph. *deciſ.1403. num.1.* Rot. *in d. Burgen. dimidij beneficij coram me, & in Gerunden. Vicariæ 3. Iulij præteriti coram R.P.D. meo Bichio.* 13

Et ita reſolutum, &c.

Romana

Romana Saluiani.

Lunæ 26. Nouembris 1646.

ARGVMENTVM.

Quæ extrema requirantur, vt detur immiſſio in Saluiano.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Validitas ſententia apparet ex reuolutione proceſſus.*

3 *Extrema Saluiani probata non poteſt immiſſio denegari.*

4 *Vnum extremum eſt creditum cum hypotheca.*

5 *Alterum poſſeſſio bonorum in illo qui hypothecauit.*

6 *Qui locat præſumitur poſſidere.*

7 *Inſtrumentum poſſeſſionis adminiculatum probat contra tertium.*

8 *Pretium rei hypothecatæ venditæ, remanet hypothecatum loco rei, & n.11.*

9 *Vltimum extremum Saluiani poſſeſſio Rei conuenti*

10 *Ex litis ſubſtentatione præſumitur poſſeſſio.*

12 *Ceaſus hypothecatus, ſi fuerit euictus ab alio creditore anteriori principalis debitor tenetur ſoluere fructus illius, non tanquam fructus, ſed tanquam damna, & intereſſe.*

13 *Quæ requirunt altiorem indaginem non admittuntur in iudicio Saluiani.*

DECISIO CCCIX.

1 CONCESSA immiſſione per A.C. in Saluiano ad fauorem Monialium Sanctæ Catherinæ de Senis ſuper domibus, altera exiſtente in Platea Montanaria, altera in Regione Triuij pro fructibus duorum cenſuum ſcut.2000. in ſorte alias impoſitorum per q.Iacobum Sellam de anno 1611. ſuper quadam eius domo poſita in via conductorum, & vinea extra Portam S. Angeli cum cedula bancaria pro fructibus, quam ſententiam Domini eſſe reformandam quoad medietatem Domus poſitæ in Regione Triuij reſoluerunt. In reliquis verò cum ea detegebatur valida & iuſta, meritò fuit confirmata:
2 validitas deſumpta fuit ex reuolutione proceſſus, ex quo apparet interueniſſe omnia requiſita, de quibus per Caputaq. *deciſ.260.part.2.*

3 Iuſtitia verò reſultat ex eo, quod remanſerunt probata omnia extrema neceſſaria in hoc iudicio Saluiani, quibus concurrentibus immiſſio eius vigore non ſolet denegari, Menoch. *de adipiſc.remed. 3. quæſt. 29. numero.* 161. Put. *deciſione* 201. *libro primo*, Rot. *deciſione* 324. *numero tertio*, & 456. *numero* 1. *part.2. recent.* Duran. *deciſione* 40. *num.6.* & 401. *num.1.* Greg. X V. *deciſ.491. num.6.* & *alibi* paſſim.

4 Nam creditum cum hypotheca dictarum Monialium, quod eſt primum extremum Saluiani probatur, ex publico inſtrumento impoſitionis cenſus cum hypotheca omnium bonorum, per quod illud probari dixit, Rot. *dec.13.* & 15. *num.1.* poſt Pacific. *de Saluian.* Duran. *dec.401. n.3.* & fuit reſolutum *in Romana Saluian. 12. Ianuarij prateriti coram R.P.D. meo Arguelles.*

5 Alterum, & ſecundum extremum neceſſarium in hoc iudicio eſt poſſeſſio bonorum Iacobi Sellæ impoſitoris cenſus, in quibus immiſſio legitur conceſſa, nam quoad domum exiſtentem in Platea Montanaria poſſeſſio dicti Iacobi probatur, tam ex aſſignatione eiuſdem Domus ab eodem Iacobo facta Clementiæ eius vxori pro aſſecuratione partis ſuæ dotis, Buratt. *deciſ.574. num.4.* & apud Cenc. *de cenſib. deciſ.495. num.1.* quam, & melius ex locatione ab eodem Iacobo de eadem domo facta de anno 1610. pretio ſcutorum quinquaginta quinque, necnon ex alia locatione facta 28. Aprilis 1626. per Ioannem Baptiſtam Sellam filium & hæredem eiuſdem Clementiæ, Rot. *deciſ.573. num.5. part.2. rec.* Greg. X V. *deciſ.318. n.2. cum ſeqq.* & demum ex confeſſione Ioannis Petri Lucij rei conuenti emiſſa in poſitionibus, quæ omnia ſimul iuncta inſeruiunt pro adminiculis ad probandam poſſeſſionem dicti Iacobi, cum alias nec locaſſet ipſe, Rot. *dec.215. n.3. p.1. recent.* nec idem Ioannem Baptiſtam hæres præ-
fatus poſſediſſet, inde inſtrumentum dictæ aſſigna- 6
tionis, ſic adminiculatum probat poſſeſſionem 7
etiam contra tertium, Giouagnon. *conſ.14. n.64. lib.1.* Surd. *deciſ.225. n.5. & ſeqq.* Rot. *deciſ.382. num.8. p.1. recent.* cum aliis per Modero. Peruſ. *de manut. obſeruat.10. num.4.*

Quo vero ad alteram domum poſitam in Regione triuij, Poſſeſſio dicti Iacobi Sellæ probatur, quia illa legitur empta à Ioanne Petro Lucio pretio ſcutorum mille, quorum ſcut. 500. proueniunt ex quinque locis Montium obuentis ex pretio dictæ Vineæ extra Portam Sancti Angeli, ſuper qua alter
ex cenſibus legitur impoſitus. 8

Inde cum medietas domus ſit empta ex pretio Locorum Montium extantium ſub vinculo Vineæ, & ſubrogatorum loco eiuſdem Vineæ olim poſſeſſæ à d.Iacobo impoſitore cenſus pro medietate dictæ domus ſubrogata, remanſit in locum dictæ Vineæ, Sord. *conſ.261. num.5.* Natt. *conſ.346. n.3.* Ciriac. *controuerſ.160. n.41.* S.mem. Greg X V. *deciſ.251. n.5.* & *ibi* Add. illiuſque iura conſeruauit abſque mutatione, & alteratione qualitatum, *l.ſi donata, §.1. ff. de donat. inter...* Iaſ. *in l. certa condictio §. in princ. n 27. ff. de reb. credit.* Gregor. X V. *deciſ.* 115. *num.* 8. & cenſus reputatur impoſitus ſuper domo ſubrogata, ac ſi à principio fuiſſet impoſitus Grat. *diſcept.* 454. *n.* 16. Gregor. X V. *deciſ.60. num.1.* & 445. *num.16.* meritò propterea fuit confirmata ſententia A. C. quoad medietatem dictæ domus poſitæ in Regione triuij, cum illa pars legatur empta ex pecuniis dicti Ioannis Petri, non vero ex pecuniis prouenientibus ex bonis Iacobi Sellæ dictis cenſibus obligatis, vt cantat alia medietas, quæ legitur empta ex dd. locis Montium prouenientibus ex pretio Vineæ. Indè reputatur ac ſi ab initio cenſus fuiſſet ibi impoſitus, Surd. *conſ.26. num.5.* Grat. *diſcept.113. num.81.* & 454. *num.16.* Gregor. X V. *deciſ.60. num.1.* & 445. *num. primo.*

9 Vltimum vero extremum Saluiani nempe quod Ioannes Petrus Lutius præfatus poſſideat has duas
domos remanſit comprobatum ex inſtrumentis 10
poſſeſſionis captæ, ac litis ſubſtentatione, Buratt. *deciſ.* 693. *numero quinto* & *ibi* Add. *litera A.* Rot. *deciſ.356. num.4. part.5. recent.* Seraph. *deciſ.* 1415. *num.* 3. & *in Peruſina Saluiani* 12. *Decembris* 1639. *coram Me, & in d.Romana Saluiani* 12. *Ianuarij proxime præteriti coram R.P.D. meo Arguelles.*

Nec dicatur dd. cenſus fuiſſe reſolutos, ex quo 11
Vinea fuit deuaſtata, & redacta ad vſum Areæ ob publicam cuſtodiã Arcis Adrianæ, dum ea fuit vendita D.Cameræ Apoſtolicæ, quia dũ eius loco fue-

runt ſubrogata loca Montium non vocabilia cum vinculo dictæ Vineæ, per quam ſubrogarionem ſuper dd.Locis Montium remanſit dictus cenſus tranſlatus, qui cenſus valuit ſuper illis ſubſiſtere, cum Loca Montium reputentur inter immobilia, Bocc. *de cenſ.part.2.n.*40. latè Cenc. *de cenſib. quæſt.*29. *n.* 13. *ſecundum vltim.impreſſ.*

At circa alterum cenſum impoſitum ſuper domo ad viam cnoductorum poſtea euictam à creditoribus anterioribus, licet per dictã euictionem remanſerit cenſus extinctus in ordine ad eos, qui cedulam bancariam præſtiterunt, vt Rot. dixit coram Reuerendiſſimo Decano *in Romana cenſus* 29. *Aprilis* 1630. *&* 14. *Nouembris* 1631. quæ habentur impreſſæ poſt Cenc. *de cenſib. deciſ.*348. *&* 549. *ſecundum vltim. impreſſ.* nihilominus firmatum etiam fuit in dictis deciſionibus vſque ad integram ſortis reſtitutionem, fructus currere contra principalem debitorem non tanquam fructus ſed tanquam damna, & intereſſe, licet ſecus contra fideiuſſores non obligatos, vti principales, principaliter, & inſolidum, Seraph. *dec.*787. *per tot.* Greg.XV. *dec.*445. *n.*5. & poſt Cenc. *de cenſib. dec.*564. *n.*4. *&* 546. *n.*6.

13 Vltimò non obſtat exceptio prætenſi fideicommiſſi, quia tanquam requirens altiorem indaginem non admittitor in hoc iudicio Saluiani, Seraph. *dec.* 1178. *n.*1. *&* 1200. *n.*6. Buratt. *deciſ.*853. *n.*3. & poſt Pacific. *de Saluian. dec.*83. *n.*13. & poſt Cenc. *de cenſib. dec.*68. *n.*9. *& deciſ.*69. *num.*14. Duran. *deciſ.*185. *num.*20. *&* 21.

Et ita poſt quartam cauſæ propoſitionem fuit reſolutum informantibus tantum Monialibus, altera parte pluries citata, & informare recuſante.

Spoletana Bonorum.

Lunæ 3. Decembris 1646.

ARGVMENTVM.

Materia Remiſſoriæ.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria conceditur, quando articuli ſunt releuantes, & quando ſumus in profanis, ſine ſumo datur.*
2 *Et facilius ſi eſt in prima inſtantia.*
3 *Maximè ſi articuli tendunt ad victoriam cauſæ.*
4 *Remiſſoria non conceditur ſi articuli poſſunt probari per ſcripturas.*
5 *Exceptio attentatorum impedit Remiſſoriam.*
6 *Teſtes examinati ad perpetuam rei memoriam nihil probant, præſertim in ordine ad attentata.*
7 *Qui continuat non attentat.*

DECISIO CCCX.

Vide infra 1. Febr. 1657. in hac cauſa.

1 REMISSORIAM eſſe cedendam Rentiis fuit hodie reſolutum, quia articuli ſunt releuantes, & ſumus in profanis, quo caſu paſſim, & ſine ſumo illa conceditur, Cæſ. de Graſſ. *dec.*1. *n.*10 *de dilat.* Caputaq. *dec.*68. *part.*3. Put *deciſ.* 212. *n.*3. *l.*3. *in correct.* Greg.XV. *dec.*415. *per tot.* Coccin. *dec.*20. *n.*3. *& in rec. dec.*125. *n.*18. *&* 313. *n.*3 *p.*1. *& part.*6. *dec.*177. *n.*2. *&* 212. *n.*1. *&* 266. *n.*1. etiam in quacumque inſtantia, Coccin. *dec.*149. *num.*1. Rot. *dec.*243. *n.*1. *part.*1. *diuerſ. &* 266. *n.*1. *part.*6. *recent.*

2 Facilius autem conceditur in prima inſtantia, in qua verſamur, alioquin durum eſſet, quod cauſa in prima inſtantia diſcuteretur in Curia, & tolleretur facultas probandi in partibus Greg. XV. *dec.* 403. *n.* 1. Buratt. *deciſ.*821. *num.*2. *& in Terulen. ſtatus* 27. *Iunij coram R.P.D. meo Ottobono*, & ſat eſt releuantia vnius articuli ad hoc, vt ſuper omnibus ea concedatur Coccin. *d. dec.*149. *num.*3. *& in recent. dec.*661. *n.*4. *part.*2. *& part.*6. *dec.*177. *n.*1.

Prædictæ autem tritiſſimæ regulæ procedunt in caſu noſtro, in quo cauſa reperitur commiſſa in prima inſtantia in iudicio iactationis, & iactationum, quæ eſt prophana, qualis dicitur quælibet cauſa, in qua non agitur de titulo beneficij, Ægid. *deciſ.*217. Caputaq. *dec.*99. *n.*1. Greg.XV. *dec.*403. *n.*1. *&* 2.

Releuantia articulorum viſa fuit clara cum tendat ad probandum poſſeſſionem Franciſci, & Felicis de Rentiis poſt ſecutam diuiſionem cum Aſdrubalo cum titulo excluſiuo intentionis Flaminij Parriani, vnde reſultat victoria cauſæ; cum ſat eſſet pro remiſſoria obtinenda articulos quoquo modo conducere ad cauſæ victoriam, Caual. *dec.*232. *n.*2. Reuerend. Duran. *deciſ.*36. *n.*1. *& dec.*121. *n.*15. *& in Fanen. fideicommiſſi* 28. *Iunij* 1645. *coram Me §. quapropter*, nam Rota non ſolet eſſe rigoroſa in concedendis remiſſoriis, quia probatio eſt de ſubſtantia iudicij, Rot. *in Valentin. præeminentiarum* 11. *Decembris* 1634. *coram bonæ mem. Coccin.* 3

Nec obſtat quod diuiſio poſſit probari per ſcripturas, inde veniat deneganda remiſſoria ad effectum probandi per teſtes, Rot. *dec.*314. *n.*1. *part.*1. *recent.* & fuit coram Me reſolutum, *in Foſſombronien. bonorum* 16. *Martij* 1640. quia cum alij articuli non niſi per teſtes valeant probari remiſſoria venit concedenda etiam ſuper illis qui valent probari per ſcripturas, Cæſar. de Graſſ. *deciſ.*1. *in fin. de dilat.* Caual. *dec.*71. *n.*5. Addent. ad Sanct. mem. Greg.XV. *dec.*253. *n.*3. & fuit reſolutum *in Romana Iocalium* 1618. *coram bonæ mem. Coccino.* 4

Minus obſtat exceptio attentatorum adducta per eundem Flaminium in ea eſſe prius diſcutiendum, vt *in Bononien. fideicommiſſi de Bologninis* 15. *Martij* 1641. *coram bonæ mem. Merlino, & in Cæſaraugustana diſtributionum ſeu attentatorum* 17. *Februarij* 1645. *coram R.P.D. meo Cerro* vbi Concord. eaque deduci contendebatur ex eo, quod Rentiis fœnum è prato ſecari; ac ad domum aſportari fecerunt ſub die 25. Iunij proximè præteriti, poſt quam idem Flaminius contra Adrianum ſub die 17. eiuſdem Menſis Iunij tanquam Rector Capellaniæ Sancti Antonij eorundem bonorum poſſeſſionem fuerat aſſecutus, & poſtquam ſub die 8. eiuſdem Menſis præfati Rentij litem introduxerunt coram A.C. mediante monitorio ſuper iactationibus. 5

Nam fuit animaduerſum præfatam fœni obſecationem non probari, niſi per teſtes examinatos ad perpetuam rei memoriam lite pendente nullum gradum probationis facere, præſertim in ordine ad attentata, Buratt. *deciſ.*4. *n.*4. *&* 5. *&* 644. *n.*3. *&* 4. in omnem caſum cum dictum Monitorium A.C. fuerit ſuper poſſeſſione contra dd. DD. de Rentiis, ac ſuper iactatione in poſſeſſione, & moleſtationibus, ac manutentione, in qua illi extare prætendebant: ideo rectè per modum contrauentionis voluerunt fœnum ſecare, qui autem continuat non attentet, Lancellot. *de attentat. cap.*4. *num.*13. Seraphin. *deciſ.*432. *numer.*4. Rot. *deciſione* 74. *numer.* 4. *part.*1. *recent. &* 441. *numer.* 3. *parte* 2. *& deciſione* 222. *num* 8. *&* 239. *num.*10. poſt Modern. Peruſ. *de Manut.* Gregor. XV. *deciſione* 203. *numer.* 3. *&* 4. vbi Adden. *num.*7. 6 7

Hæcque

Hæc melius eſſe diſcutienda dicebant Domini in diſputatione dubij ſoper manutentione, interim autem conceſſerunt remiſſoriam.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Fideicomm. de Marianis.

Lunæ 10. Decembr. 1646.

ARGVMENTVM.

Liquidatio fructuum probatur ex libro receptionis eorum.

SVMMARIVM.

1 *Liber probat contra ſcribentem.*
2 *Fructus debentur à die mota litis, quia ex tunc incipit mala fides poſſidentis.*
3 *Ex ſententia fauorabili reſultat bona fides.*
4 *Si ab initio fuerit lis inſtè intentata.*
5 *Mala fides inducta quoad vnam perſonam, nocet alios ex eodem iure venientes.*
6 *Ceſſionarius in omnibus repræſentat perſonas cedentium.*
7 *Sententia reuocata non attenditur ad inducendam bonam fidem.*
8 *Præſertim quando declaratur nulla, & iniuſta.*
9 *Exceptio de iure tertij non poteſt oppom.*
10 *Ad cedendos fructus Eccleſiaſticos non eſt opus beneplaciti Apoſtolici.*
11 *Attentata reiecta reputantur quando proceditur ex negotio principali illiſque renunciatum.*
12 *Exceptio legitima retardat reſtitutionem fructuum perceptorum.*
13 *Legitima præſumitur conſumpta ex alienationibus factis.*
14 *Et quando non docetur de legitimo inuentario.*
15 *Inuentarium confectum poſt plures annos, & poſt alienationes non attenditur.*
16 *Per immiſſionem in aliis benis præſumitur quis ſatisfactus de fructibus cenſus alias debitis.*
17 *Solutio ſemper cedit in cauſam duriorem.*
18 *Non eſt recedendum à forma ſententia.*

DECISIO CCCXI.

Vide infra dec. 11. Martij & 3. Iun. 1547 & 14. Decembris 1648 1. Mart. 1649. & 27. Iun. 1656. in hac cauſa.

PLACVERVNT Dominis fundamenta deciſionis coram me emanatæ 4. Iulij præteriti ſuper liquidatione fructuum reſtituendorum per Papinos aſcendentium ad ſcut. 1597. & d. 20. deductis partitis in dicta deciſione recenſitis, vt ex libro eorumdem de Papinis ſerio ad hoc ſcripto, inde plenè contra eos probare, Rot. *in Signina Salniani* 16. *Aprilis* 1638. *coram D. Garille*, Gratian. *diſcept.* 951. *num.* 1. & 2. Seraphin. *deciſ.* 373. *per tot.* Buratt. *deciſ.* 799. *num.* 7. ad quos fructus leguntur in ſententia Reuerendiſſimi Decani condemnati à die motæ litis ſequutæ 28. Iunij 1639.
1 vſque ad diem 20. Nouembris 1645. quo bona fi-
2 deicommiſſaria reſtituto leguntur, dum à dicto tempore Papini remanſerunt conſtituti in mala fide, propter quam fructus ſunt reſtituendi, vt Rota ſeruat Seraphin. *deciſ.* 170. Caualer. *deciſione* 409. *num.* 1. Duran. *deciſ.* 393. *num.* 2. & *part.* 7. *recent. deciſ.* 3. *num.* 43. & 165. *num.* 34. 189. *num.* 1. & 281. *num.* 1.

Nec obſtat quod Papini ſimul cum patribus 3
Colabitis reportauerint primam ſententiam fauorabilem ab A. C. contra Corniliam Alicornam Actricem, à qua ſententia reſultat eorum bona fides, Surd. *conſ.* 119. *num.* 14. Cyriac. *controuerſ.* 196. *num.* 98. Rot. *dec.* 447. *num.* 4. *part.* 1. *diuerſ.* & *deciſ.* 71. *num.* 2. *part.* 1. *recent.*

Nam fuit per Dominos reſponſum, quod licet fructus non ſint reſtituendi à die motæ litis, ſi ineptè, & nulliter lis mota fuerit cum permanſerit in bona fide, qua ſtante non tenetur fructus perceptos reſtituere, Rot. *dec.* 320. *num.* 1. & 689. *num.* 1. *part.* 2. *recent* cum aliis per Rotam *in Bononien. legati de Mareſcottis coram Reuerendiſſimo Durano dec.* 327. *n.* 3. & 4.

In noſtro verò caſu licet lis fuerit fortaſſe iniuſtè 4
ab initio inteotata ex perſona d. Corneliæ Alicornæ: fuit tamen iuſta ex perſona Fratrum Colabitarum, ac Camaldulenſium à quibus eadem Cornelia ceſſionem iurium reportauit. Inde cum eiſdem ſuffragetur mala fides contracta per Papinos à die litis conteſtatæ per dictam Corneliam ſub dicta die 28. Iunij 1639. quia ex tunc ſciuerat adeſſe bona obnoxia fideicommiſſo purificato ſiue Corneliæ ſiue Camaldulenſibus, ſiue Patribus Colabitis venientibus ex eodem fideicommiſſo, quo venit Cornelia, ideo etiam in ordine ad ipſos Papinos
ſemper nocet mala fides, quam induxit lis intenta- 5
ta per Corneliam, per regulam, quod mala fides inducta quoad vnam perſonam nocet quoad omnes ex eodem iure cauſam habentes, Angel. *in l. naturaliter, num.* 4. *ff de vſucap.* & *ibi* Imol. *num.* 6. Claud. de Seiſel *num.* 3. *verſ. Aretinus verò* Bellam. *in c. vigilanti n.* 35. *verſ. non obſtant iura de præſcript.* Couar. *in regul. poſſeſſor.* 2. *part. relect.* §. 8. *num.* 5. Bald. *de præſcript.* 3. *part.* 6. *p. princ. quæſt.* 1. *num.* 6. *in fin.* Hoo-
ded. *conſ.* 30. *num.* 9. *lib.* 1. Buratt. *deciſ.* 436. *num.* 3. 6
ita vt præfata Cornelia tanquam ceſſionaria in omnibus perſonam cedentium repræſentet argum. Text. *in leg. ſi à creditore* 7. *C. de act.* & *obligat. l. emptor* 7. *Cod. de hæred. vel act. vend.* Salicet. *in l. per diuerſas numer.* 14. *Cod. mandat.* Rot. *deciſione* 107. *numero* 3. & 303. *num.* 7. *part.* 1. *recent.* & *parte* 6.
deciſione 88. *numer.* 5. & 10. nec Papinis ſuffragatur 7
ſententia A.C. Fauorabilis in prima inſtantia reportata, quia dum ea fuit reuocata in ſecunda etiam ad effectum, vt fructus veniant reſtituendi à die litis motæ coram primo iudice, Afflict. *deciſ.* 140. *num.* 2. Surd. *deciſione* 163. *num.* 16. Seraphin. *deciſione* 1245. *num.* 4. & 5. Buratt. *deciſ.* 568.
num. 17. præſertim cum Rota declarauerit primam 8
ſententiam A.C. nullam, & iniuſtam, ideo titulus redactus fuit ad non titulum, quapropter Papini tenentur reſtituere fructus quos percepere, Roman. *conſ.* 454. *numer.* 29. N[illegible] *conſ.* 535. *numero* 12.

Animaduerſum etiam fuit fruſtra hodie Papi- 9
nos impugnare ceſſionem factam Corneliæ per Camaldulenſes, ac Colabitas ex defectu beneplaciti Apoſtolici cum ſit exceptio de iure tertij, quæ non poteſt opponi, Surd. *conſ.* 344. *num.* 16. & 17. Rot. *deciſ.* 88. *num.* 6. & *deciſ.* 93. *num.* 17. *p.* 7. *recent.* in
omnem euentum quoad ceſſionem fructuum, de 10
quibus hodie tantum agitur, Beneplacitum Apoſtolicum, neceſſarium non fuit, Abb. & DD. *in c. nulli num.* 7. & *ſeqq. de reb. Eccleſ. non alien. c. Abbatibus* 12. *q.* 2. idem Abb. *in c. nouit ſub n.* 7. de his quæ fiunt à Prælatis, Rot. *in Veneta pretij bonorum* 13. *Nouembris* 1602. *coram recol. mem. Hieronymo Card. Pamphil.* eadem Rot. *in Amerina Bonorum* 22. *Februarij* 1642.

& in Plocen. anni Gratiæ 14. Iunij 1645. coram Me: & ceſſat difficultas ſtante beneplacito poſtea ſuperuento.

Minus obſtat exceptio purgationis attentatorum, quæ ad inſtantiam Ceciliæ Morellæ canonizauit Rota *ſub die 16. Iunij 1645. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano*, Nam obiectum facilè ceſſat dum hodie iura Ceciliæ reperiuntur tranſlata in eandem Corneliam Alicornam, cumque poſtmodum fuerit
11 proceſſum ſuper negotio principali, & contra Papinos lata fuerit ſententia attenta tērecta reputantur, quatenus opus ſit, illiſque renunciatum, Lancellot. *de attent. appell. pend. cap. 12. limit. 42. num. 3. & 4.* Rot. *deciſ. 102. n. 1. part 6 recent. & in Bonon. Pecuniaria ſeu attentatorum 28. Aprilis 1645. coram R.P.D. meo Bichio.*

12 Nec pariter obſtat exceptio legitimæ debitæ Antonio hæredi grauato in bonis fideicommiſſi, à quo Papini cenſus ſuper domibus fideicommiſſariis impoſitus emerunt, quorum cenſuum vigore poſſe Papinos bona retinere & fructus illorum percipere prætendunt ad notat. *in l. Marcellus, ff. ad Trebellian.* Quia remanſit hæc difficultas ſublata in deciſione hodie confirmata, cum qua Domini tranſierunt, cum ſemper verum ſit dicere, quod legitima con-
13 ſumpta præſumatur in illis præcedentibus alienationibus, *dict. l. Marcellus §. 3. ff. ad Trebell.* cuius hæc verba *Res, quæ ab hærede alienata ſunt in quartum imputantur hæredi, nec doctum fuit de legitimo*
14 *Inuentario*, Duran. *deciſ. 360. num. 2. & 3.* Rot. *in recent deciſ. 400. num. 29. & 30. part. 5. recent. & in Auximana fideicommiſſi 13. Ianuarij 1640. & 31. Ianuarij 1641. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, & in Romana de Cæſareis 13. Nouembr. 1645. coram Me.*

15 Nec fuit habitum in conſideratione inuentarium, datum vti confectum poſt plures annos, poſtquam hæreditas ſolum ab inteſtato adita fuit mediante poſſeſſione bonorum hæreditariorum, ex quibus actibus hæreditas dicitur adita *l. pro hærede 20. in princip. ff. de acquir. hæred. § final. inſtit. de hæredit. qualit. & different.* nec illud legitimè legitur confectum, nec in tempore debito, quinimo poſt dictas alienationes, idcirco fuit reputatum, ac ſi ab initio non fuiſſet confectum, Surd. *dec. 222. n. 2.* Seraphin. *dec. 1310. num. 2.* Greg. XV. *dec. 446. n. 2. & in dict. Romana de Cæſareis 13. Nouembris 1645. coram Me, & ſæpè in aliis.*

16 Remanſerunt etiam extincti dicti cenſus ſcut. 1300. præfatorum de Papinis mediāte immiſſione ab illis reportata coram A.C. ſuper domibus, & Apothecis: ad hoc vt fructus illorum demptis fructibus cenſuum aſcendentibus ad ſcuta 100. annua, in Sacro Monte deponerentur, At verò Papini nil depoſuere, iique ſpatio quinque annorum aſcendunt ad ſcuta 500. cenſus verò ſunt tantum ſcutorum 1300. inde cenſus fuerunt extincti, nec reſiduum legitur reſtitutum Antonio, licet Papini prætendant eidem Antonio ſcut. 248. mutuaſſe adhuc dictum mutuum remaneret compenſatum cum dicto reſiduo data etiam extinctione cenſuum me-
17 diantibus dictis exactionibus, vltrà quod ſolutio ceſſit in cauſam duriorem, & ſic in cauſam cenſuum, pro quibus præſtabantur vſuræ, & aderat obligatio Cameralis, *l. 1. in princ. & l. creditor, §. cum de ſorte, ff. de ſolut.* Decian. *conſil. 60. num. 14. lib. 2.* Greg. XV. *deciſ. 366. n. 4.* Idcircò dum ſententia A. C. cuius vigore poſſeſſio capta legitur, declarauit fructus percipiendos eſſe deponendos pro ſorte perſonali cenſuum attento, quod bona cenſua ſubiecta erant fideicommiſſo ab illa forma non eſſe recedendum, Alex. *conſ. 5. n. 3. lib. 2.* Rot. *deciſ. 455. num. 17. part. 5. recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Bonon. Fideicommiſsi de Blanchis.

Ven. 14. Decembris 1646.

ARGVMENTVM.

Quando conſtat de identitate bonorum, & de fideicommiſſo datur immiſſio ſubſtituto, vel vigore Saluiani, vel in vim *legis fin. C. de edict. d. Adrian.*

SVMMARIVM.

1 *Facti contingentia.*
2 *Hæres grauatus non poteſt tranſigere de bonis fideicommiſſi præiudicando hæredes ſubſtitutos.*
3 *Solutio facta pro debito non hæreditario non retardat immiſſionem.*
4 *Hæres grauatus debet abſtineri à perceptione fructuum, & dimittere bona fideicommiſſaria, vel obnoxia antiquo fideicommiſſo, ad quod non eſt vocatus.*
5 *Inſtrumentum diuiſionis probat contra diuidentes.*
6 *Inuentarij beneficium præſeruat hæredem à quocumque damno.*
7 *Aditio hæreditatis non præſumitur ſed debet probari per actus, qui fieri non poſſunt niſi ab hærede.*
8 *Ex poſſeſſione rei hæreditariæ præſumitur aditio hæreditatis, quando non conſtat de alio legitimo titulo.*
9 *Fructus ſequuntur Dominum.*
10 *Mobilia præſumuntur conſumpta ſpatio longiſſimi temporis.*
11 *Debita, & annua legata ſolui debent ex fructibus hæreditatis ſtante præcepto teſtatoris.*
12 *Sententia deſcribens nominatim confinia alicuius prædij includit omne id quod intra nominata confinia continetur.*
13 *Error debet plenè, & concludenter probari.*
14 *Sententiæ quæ non ſunt notoriè erroneæ retardant immiſſionem fideicommiſſariorum.*
15 *Poſſidere poteſt quis pluribus cauſis.*

DECISIO CCCXII.

DEcisionem coram me in hac cauſa emanatam 20. Aprilis præteriti Domini hodie 1
confirmarunt non obſtantibus detractionibus in contrarium adductis pro receſſu, nam ſubſiſtere dictum fuit illius fundamenta, ea enim binas habet partes in prima firmatum fuit conſtare de fideicommiſſo, illudque eſſe verbale, & eſſe dandam immiſſionem in bonis Comitis Pirrhi de Blanchis Dominæ Comitiſſæ de Blanchis ac Ioannis Baptiſtæ ſubſtitutis, ſiue potius D. Comiti Ioanni Baptiſtæ de Blanchis ceſſionario, dum de identitate bonorum pariter fuit doctum, tam ex Inuentario per Moniales Sanctæ Mariæ Nouæ confecto, à quibus Angelus de Naſcentoriis cauſam habet, quam etiam ex ceſſione eidem Angelo facta per eaſdem Moniales cum narratiua bonorum dicti Comitis Pirrhi, quibus concurrentibus immiſſio ex Saluiano vel in vim, *leg. final. C. de edict. diuerſ. Adrian.* fuit hodie denuo merito concеſſa, vt Rota ſolet, de qua *in deciſione 88. numer. 1. & 2.*

Vide infra dec. 14. Maij & 18 Iunij 1647.

&

*& dec.*131. *n.*1. *&* 261. *n.*1. *part.*7. *rec.* Duran. *dec.*296. *n.*1. Coccin. *deciſ.*167. *n.*2. *cum ſeqq.*

2 Tranſactio verò inita del 1645. per d. Angelum cum præfatis Monialibus primis hæredibus Comitis Pirrhi in præiudicium vocatorum de Blãdis non fuit habita in conſideratione, cum non valuiſſent d… æ Moniales hæredes grauatæ dicti Comitis Pirrhi tranſigere cum d. Angelo, eidem poſſeſſionem bonorum fideicommiſſariorum dimittere præiudicando eiſdem Blanchis Peregrin. *de fideicom. art.*40. *num.*123. Molio. *de primog. lib.*4. *cap.*9. *num.*26. Gregor X V. *deciſ.*418. *num.*11. *& part.*5. *recent. dec.*147. *num.*2. *&* 337. *num.*14. quia dum hodie vendicantes fideicommiſſaria bona veniunt ex propria perſona, ac independenter à tranſigentibus, ideo illis tranſactio adducta non valet nocere, Anton. Gomez *in l.*40. *Tauri num.*86. Molin. *d. lib.*4. *cap.*9. *num.*7. *& ſeqq.* Peregrin. *de fideicomm. art.*52. *n.*89. Mantic. *de tacit. lib.*26. *tit.*4. *num.*20. Cyriac. *controuer.* 213. *num.*5. Bero. *conſ.*68. *num.*61. *lib.*2. Grat. *diſcept.*476. *num.*16. *&* 17. Gam̃. *deciſ. Luſitan.* 84. *num.*1. Gregor. X V. *deciſ.*418. *num.*11. vbi Adden. *n.*16. *&* 17.

3 Prima partita prætenſarum detractionum fuit reputata nullius momenti, quæ eſt librarum 16822. pro fructibus bonorum fideicommiſſi Naſcentorij perceptis per dd. Moniales, nam ea cum non ſit debitum hæreditarium dicti Comitis Pirrhi non valet, impedire immiſſionem, vt *in deciſ. hodie confirmata*, dum culpa Monialium fructus percepti fuere bono-
4 rum fideicommiſſariorum, Cum Moniales tenerentur non fouere litem iniuſtam ſed debebant à fructibus perceptis abſtinere, & bona fideicommiſſaria dimittere vti antiquo fideicommiſſo obnoxia ad quod non erant vocatæ, Cephal. *con.* 516. *num.*12 *lib.*4. Mantic. *de coniect. lib.*9. *tit.*6. *n.*8. Surd. *conſ.*395 *n.* 19. idemque *deciſ.*93. *n.*17. *&* 19. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.*648. *n.*1. *&* 2. Rot. *dec.*84. *n.*4. *in fin. part.*2. *rec.* Duran. *deciſ.*93. *n.*3. & optimè *in Ferrarien. de Taſſonibus* 17. *Februarij* 1617. *coram S.D.N.* nec inde inter debita hæreditaria Comitis Pirrhi enumerantur dicti fructus, ſed potius inter debita Monialium, vt ad ſenſum patet.

Secunda verò non obſtat, quæ eſt libr. 18439. vel potius medietas illius aſcendens ad libras 9219. obuentas Alexandro hæredi immediato equitis Raynerij ex hæreditate dicti Raynerij in monetis partim aureis, partim argenteis, ac vaſis argenteis ſic æſtimatis, vt ex diuiſione facta per eundem Alexandrum cum Andromacha hærede vſofructua-
5 ria, dicti Raynerij, quæ diuiſio rectè probat contrà diuidentes, & ab eo cauſam habentes, Menoch. *conſ.*1111. *num.*23. Ruin. *conſ.*128. *num.*8. *lib.*2. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.*615. *n.*31. Rot. *dec.*84. *num.*9. *part.*5. *recent.* Duran. *deciſ.*358. *num.* 3. Coccin. *deciſ.*120. *num.*1.

Ad quam partitam fuit per Dominos reſponſum pro medietatem eam deuenisse in Adromacham, & fuiſſe factum de ea inueſtimentum, inde eſſe agendum pro d. medietate contra hæredes dictæ Andromachæ, ad aliam verò medietatem conficientem libras 9219. habitam ab Alexandro dictum fuit illam non poſſe diminuere hæreditatem Comitis Pirrhi, cum Æmilius filius Alexandri adiuerit eius hæredi-
6 tatem cum beneficio leg. & Inuent. nec propterea valuit de proprio grauari cum à lege remanſerit præſeruatus à quocumque damno etiam in minimo, *l. final.* §. *& ſi præfatam, Cod. de iure deliberandi*, Alex. Imol. *in l. penult. ff. ad Trebell.* Rot. *deciſ.*39. *n.*10. *&* 31. *part.*6. *recent.*

Rurſus fuit animaduerſum, quod licet dict. Comes 7
Pirrhus fuerit hæres inſtitutus à præfato Æmilio, nullibi autem dictum fuit, quod illius hæreditatem adiuerit, quæque non eſt præſumenda vti quid facti, Dec. *conſ.*651. *cum ſeqq.* Crauett. *conſ.*33. *n.*2. Mantic. *deciſ.*198. *num.*5. cum ſit concludenter hoc probandum, Caual. *deciſ.*431. *num.*1. Buratt. *deciſ.*270. *num.*1. & per aditionem effectiuam, ita vt non ſufficiat, quod ſit hæres ſcriptus, *l.*3. §. *ſi quis ien, ff. de hæred. inſtit.* Decian. *conſ.*445. *n.*54. Rot. poſt Cenc. *de cenſib. deciſ.*279. *num.*6. Sed deſiderantur actus, qui fieri non poſſunt citrà ius, & nomine hæredis, *l. geris, l. pro hærede* vbi Iaſon. *num.*3. *ff. de acquir. hæredit.* Caualer. *d. deciſ.*431. *n.*1.

Non obſtat poſſeſſio bonorũ dum ad alterum ti- 8
tulum nempe ad fideicommiſſum Ioannis Raynerij de Naſcentoriis potuit, & debuit referri ſtante præcepto d. Naſcentoriis quoad renunciationem bonorum paternorum, Pereg. *conſ.*93. *num.*1. *lib.*3. Grat. *diſcept.*706. *num.*34. *& ſeqq.* Buratt. *deciſ.*207. *num.* 3. vbi Adden. *n.*16. *&* 523. *num.*1. vbi Adden. *n.*9. *&* 10. adducit concordantes, & *in Recanaten. bonorum* 26. *Iunij* 1587. *coram recol. mem. Card. Hieronymo Pamphilio*, & quamuis hæc concluſio non videatur procedere in titulo fideicommiſſi, & quando fideicommiſſarius inſtitutus fuit hæres à grauato, cenſeatur poſſidere ex cauſa hæreditaria, non autem ex cauſa fideicommiſſi, vt in propriis terminis Beltram. ad Gregor. X V. *deciſ.*98. *num.*7. alioſque refert Adden. ad Buratt. *deciſ.*523. *num.*10 nihilominus, quia hæc exceptio dicitur requirere altiorem indaginem, eſtque dubia reiicitur ad petitorium nec valet impedire immiſſionem, Dec. *conſil.* 424. *n.*4. S.M. Gregor. X V. *deciſ.*194. *num.*22.

Minus obſtat tertia partita reſpiciens fructus, 9
quia illorum reſpectu ceſſat obligatio reſtituendi, cum ceſſauerit dominium Comitis Pirrhi, idcirco, nec ille, nec eius hæreditas remanſit obligata ad aliquam fructuum ſolutionem, cum ſequantur dominium, Rot. *dec.*47. *n.*26. *part.*6. *recent.* Gregor. X V. *deciſ.*29. *per tot.*

Quarta verò partita librarum 8887. pro pretio 10
mobilium relictorum à Raynerio Naſcentorio, cum per lapſum longiſſimi temporis mobilia præſumantur conſumpta abſque vlla culpa hæredis grauati, donec contrarium probetur non fuit habita in conſideratione, Gabr. *conſ.*138. *n.*3. *& ſeqq. lib.*1. Martin. Andr. *dec.*80. *n.*7. Duran. *deciſ.*192. *n.*11. Greg. XV. *deciſ.*275. *n.*3. vbi Adden. *n.*4.

At verò quinta partita in ordine ad aliqua debita 11
hæreditaria, & legata annua nec pariter obſtat, cum tam debita quam annua legata eſſent ſoluenda ex fructibus hæreditatis d. Pirrhi vt ipſe expreſſe mandauerat, idcirco Moniales præfatæ ea tenebantur ſoluere ex fructibus adimplendo præceptum teſtatoris, dum per decennium bona poſſederunt; nec propterea Domini voluerunt hanc partitam adſcribere debito hæreditatis, vt detrahatur ex illius proprietate, *l. deducta* 58. §. *qui poſt tempus*, cum *ibi* notat. *ff. ad Trebellian.* latè Belſon. Iun. *conſ.*31. *n.*45 *&* 49. Socin. Iun. *conſ.*57. *n.*14. *cum pluribus ſequen. vſque ad n.*30. *vol.*3. Pariſ. *conſ.*25. *n.*65. *vol.*2.

Demum non fuit habita in conſideratione ſexta partita reſpiciens expenſas factas ab Angelo in lite, quam ſuſtinuerunt contra eum Moniales præfatæ ſuper fideicommiſſo Naſcentorij per tres ſententias rotales, quæ expenſæ, licet ſint reficiendæ d. Angelo, tamen idem Angelus dirigere debet actiones aduerſos ipſas Moniales litem ſuſtentantes, & quæ fructus bonorũ perceperũ, dum illæ ab initio debebant

dimittere, cum fideicommiſſum Pirrhi de illis non loqueretur, vt in deciſione hodie confirmata §. *at verò partita in fin.*

Ad Prædium *della Torricella*, & ſic ad ſecundam partem dictæ deciſionis 20. Aprilis præteriti, denegantis DD. de Blanchis immiſſionem illam pariter Domini voluerunt confirmare cum illius fundamenta bene ſubſiſtant: ſat enim eſt dicere, quod per tres ſententias Rotares conſtiterit d. Prædium eſſe ſubiectum fideicommiſſo Naſcentorij, nec reſtrictio d. Prædij ad tornaturas 40. repugnat verbis
12 ſententiæ loquentis de Prædio tornatur. 100. in circa, quia dum eadem ſententia deſcribit nominatim confinia d. Prædij certe includit omne id, quod intra ibi nominata confinia continetur, Natt. *conſ.* 514. *num.* 31. Soccin. *conſ.* 86. *num.* 6. *lib.* 1. Rot. *in Bononien. bonorum* 31. *Octobris* 1589. *coram recol. me. Card. Hieronymo Pamphilio.*

Quapropter vel quod petitum fuit pro parte D. Comitis Blachi in d. Prædio eſt extra confinia, & nil obſtet, aut intra, & obeſt d. ſententia, imo tres ſententiæ rotales conformes, quæ fruſtra redarguuntur de errore, eo quod conſtet aliquando Rainerium fideicommittentem emiſſe tornaturas 40. quia non excluditur, quin poſtea valuerit alias emere, quodque neque excluditur ex redemptione 25. tornaturarum alias facta ab Æmilio Seniore cum aſſertione quod Prædium erat tornaturarum 200. circiter, & dum Æmilius Senior prædeceſſit Rainerio, inde potuit Rainerius poſtea plures tornaturas emere, quæ poſſibilitas ſufficit ad excludendam probationem erroris plene, & concludenter
13 probandi, Rot. *deciſ.* 261. *num.* 25. *&* 26. *p.* 7. *rec. & in dec. hodie confirmata* §. *final.*

14 Aduertebāt etiam Domini ſat eſſe ſententias præfatas non eſſe notorie erroneas ad hoc vt admittantur ad retardandam immiſſionem fideicommiſſariorum Pirrhi in d. Prædio *della Torricella*, Rot. *in Romana Vinea* 29. *May* 1599. *coram Comitulo*, apud Marcheſan. *de commiſ. tom.* 1. *fol.* 1039. *n.* 1. aliósque congerit Modern. Bonon. *de legitim. contrad. quaſt.* 7. *art.* 7. *num.* 144.

15 Coniectura vero hodie deſumpta ex eo quod Angelus præfatus in vim d. tranſactionis initæ cum Monialibus ſupradictis poſſeſſionem fuit aſſecutus huius Prædij *della Torricella*, fuit reputata nullius momenti: nam ea remanſit ſublata ex proteſtatione ab ea facta, quod intendebat poſſeſſionem continuare licitum autem eſt poſſidere ex pluribus cauſis *l.* 3. §. *ex pluribus, ff. de acquir. poſſeſſ. deciſ.* 25. *n.* 49. Mantic. *deciſ.* 36. *n.* 18. *& ſeqq. deciſ.* 305. *num.* 5. *&* 6. *part.* 4. *tom.* 2. *recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Farſen. Bonorum,

Veneris 14. Decembris 1646.

ARGVMENTVM.

Agitur de conceſſione mandati de manutenendo, in qua diſcutitur quomodo continuatur in hæredes poſſeſſio.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio non datur ſine poſſeſſione.*

2 *Filio non ſuffragatur poſſeſſio patris de qua fuit priuatus ante mortem.*

3 *Statutum vrbis de continuanda poſſeſſione* cap. 147. lib. 1. *quomodo intelligatur.*

4 *Bona emphyteotica Eccleſiæ non comprehenduntur ſub d. ſtatuto.*

5 *Clauſula*, conſtituti, *nihil operatur in præiudicium ſimilis clauſulæ poſitæ in anteriori inſtrumento.*

6 *Inter duos pariter inueſtitos præfertur anterior, maxime ſi poſſideat autore pratore, & num.* 9. *&* 11.

7 *Deſcendentia probatur per confeſſionem.*

8 *Nullitas & iniuſtitia non poſſunt probari ex ſola exhibitione ſententiæ, ſed ex tranſportatione totius proceſſus.*

10 *Titulus nullus ipſo iure non valet impedire immiſſionem.*

12 *Immiſſio datur filio in bonis poſſeſſis à patre tempore mortis.*

DECISIO CCCXIII.

DVBITAVI hodie an Iulio Ranallo eſſet danda manutentio, vel potius immiſſio, & Domini reſoluerunt Ranallo eſſe dandam immiſſionem tantum in Prædio *del Peſchio*, in reliquis verò immiſſionem, & manutentionem denegandam, quia nullibi conſtitit de aliqua eius poſſeſſione de tempore motæ litis, ſine qua manutentio non datur, §. *retinendæ, Inſtit. de interdict. l.* 1. & 1
ibi Bart. *ff. vti poſſidet.* Mantic. *deciſ.* 252. *n.* 2. Duran. *deciſ.* 320. *n.* 1. Coccin. *deciſ.* 488. *num.* 1.

Vide infra dec. 15. Feb. 1647. in hac cauſa.

Nec præfato Iulio ſuffragatur poſſeſſio quæ alle- 2
gatur fuiſſe penes Tholomeum eius Progenitorem, cum idem Tholomeus longe ante obitum fuerit omni eius poſſeſſione priuatus tam ob ſequutam confiſcationem per Curiam Farfen. ob patrata ab eo delicta, quam etiam per actualem ſubhaſtationem, ac deliberationem, ad inſtantiam illorum de Felicibus creditorum eorumdem de Ranallis, cuius crediti vigore dominium, & poſſeſſionem fuerunt aſſecuti, *l. eleganter in princ. ff. de pignorat. act.* Rot. *de-*
ciſ. 153. *num.* 5. *part.* 3. *recent.* inde ſtatutum vrbis *cap.* 3
147. *lib.* 1. *de continuanda poſſeſſione*, cui dictus Iulius innititur non intrat, quia non fuit probata poſſeſſio Patris de tempore Mortis, à quo tempore dictum ſtatutum ſumit initium & operatur effectum ſuum Tiraquel. *de tract. de mort. ſaiſit. par.* 5. *declarat.* 3. *n.* 1. Anton. Gabr. *lib.* 5. *concluſ. vltim. n.* 18. *de acquir. poſſ.* vbi concordant, adducit Greg. XV. *deciſ.* 307. *num.* 3. vbi Adden. *num.* 27. *in fine* Rot. *in Ferrarien. Fideicommiſſi* 14. *Decembris* 1643. *coram D. meo Ottobono*, & dum poſſeſſio bonorum, de quibus agitur viuente Patre d. Iulij fuit à tertio occupata, d. ſtatutum de continuanda poſſeſſione non habet locum, Gabr. *de acquir. poſſ. d. concluſ. vltim. n.* 18. Tiraquel. *in d. tract. de Morte Saiſit.* 5. *part. declarat.* 3. *num.* 1. *& ſeqq.* Verall. *deciſ.* 199. *num.* 4. *part.* 2. Coccin. *deciſ.* 488. *numer.* 3.

Animaduertebant etiam Domini bona contro- 4
uerſa eſſe emphyteotica Eccleſiæ, de quibus fuerunt ab Abbate Farfenſi poſt mortem Tholomei de Ranallis inueſtiti præfati de Felicibus 21. Nouembris 1595. ex qua inueſtitura prouenit titulus eorum Paris. *conſ.* 1. *num.* 106. *cum ſeqq.* & prius *n.* 98. Ideo ſicuti dictum ſtatutum de continuando poſſeſſione locum non haberet in iſtis bonis emphyteoticis in præiudicium Abbatis Domini directi, vt ex doctrina Hoſtien. *in c. olim n.* 16. *de reſtitut. ſpoliat.* dixit

dixit Rot.coram Coccin.*deciſ.*513. *num.*15.vbi allegat Cuman.*conſ.*173.*ad fin.* eadem Rot.*in Mediolanen.Bonorum* 28. *Martij* 1598. *coram Card. Mellino*, Gratian.*diſcept.*722.*n.*79.Mareſcott,*var.reſolut.lib.*2. *cap.*116.*num.*6. cum alijs relatis per Modero. Peruſin.*de Manut.obſeruat.* 5.*num.*64. *& ſeqq.* ita pariter, nec contra Felicios à Domino directo cauſam habentes, non ſecus ac ſi impedimentum proueniret ab ipſo Domino directo Citiac.*contron.* 12. *num.*55. *& ſeqq.*

5 Minus Ranallis refragatur conſtitutum oppoſitum in inueſtitura reportata à clar.mem. Card.Alexandro Montalto Abbate Farſen. de anno 1602. in præiudicium conſtituti & inueſtituræ anterioris factæ Felicibus præfatis vſque de anno 1595. Tiraquell.*de iure conſt. part.*1.*n.*27 *&* 28. Alex. *conſ.*226. *num.*1.Rot.*deciſ.*85. *n.*12. poſt Modero. Peruſin. *de manut.* ex quibus omnibus ſimul iunctis merito fuit denegata manutentio Ranallis.

6 Nec in vim dictæ ſecundæ inueſtituræ reportatæ de anno 1602. per Iulium valet ipſe obijcere in iudicio adipiſcendæ *ex remed. l. final. C.de edict. Diu. Adrian.tollend.* contra Felicios habentes inueſtituram anteriorem reportatam ab eodem Abbate de anno 1595. & conſequenter titulum parem, ſintque etiam poſſeſſores Authore prætore, Rot. *deciſ.* 415. *n.*11. *p.*4.*rec. tom.*2. Inde dicuntur legitimi contradictores ad impediendam immiſſionem petitam per Ranallum ad tradita *in d. l. final.* vbi Bart. *num.*21. Caſtrenſ. *n.*11.Dec. *num.*41.*C.de edict. Diu. Adrian. tollen.*Comitul. *deciſ* 67. *num.*1. Rot. *in Romana de Spinoſis* 10.*May* 1629. *coram bona memoriæ Piroùano.*

7 Deſcendentia præfatorum de Felicibus ab Angelo prius inueſtito non fuit in dubium reuocata, cum de ea doctum fuerit ex confeſſione Ranalli vt ex iuribus productis, ex quibus releuans confeſſio fuit deprompta *c.cum olim de cenſ.l.publica, §. final. ff.depoſit.*Rot.*deciſ.*553.*num.*9.*part.*1.*recent.*

8 Nil vrgent prætenſæ nullitates vel iniuſtitia ſententiæ, & ſubbaſtationis ſecutæ ad inſtantiam præfatorum de Felicibus, cum ad hunc effectum eſſent tranſportanda omnia, Mohedan. *deciſ.* 11. *de ſent.& re iudic.*Pot.*deciſ.*98.*lib.*1.*in correct* Rot.*deciſ.* 170.*n.*7.*p.* 3.*rec. & in Iuuenacen. & Melphiten. Bonorum* 8.*Iunij* 1646.*coram D.meo Corrada*, vbi concordantes.Non autem eſt verum dicere, quod ex ſola exhibitione ſententiæ eius nullitas deſumatur, prout apparebat in Romana Vineæ 18. Febr. 1644. coram R.P.D.meo Bichio, quapropter cum Felicij nitantur nedum ſententia, & præfata ſubbaſtatione verum etiam anteriori inueſtitura,inde adhuc ad immiſſionem procedi non valet, ſed eſſe prius diſcutiendum, quæ inueſtitura præualeat,vt in Vercellen.Canonicatus 4.Maij 1616. coram Franciſco Vbaldo Greg.X V.*deciſ.*105.*n.*18.*in fin. vbi num.* 19. ſubditur, quod regulariter ſecunda inueſtitura non

9 præiudicat anteriori, ſed anterior præualet Argum. Text. *in l. quoties C. de rei vendic.*Pariſ.*conſ.*1. *n.*105. *& conſ.*11.*num.* 18.*lib.*1.Cephal.*conſ.*367.*n.*9.*& ſeqq.* Caſtrenſ. *conſ.*142.*in fin lib.*2.Dec. *conſ.*163. *num.*3. *&* 390.*n.*2.*in fin.*Gregor.X V. *deciſ.*105. *n.*19. licet contineat clauſulam *ſine iniuria iuris alterius*, quia talis clauſula non eſt ſuſpenſiua nec valet inducere reſolutionem, niſi poſtquam conſtiterit de meliori iure alterius, Rot. *deciſ.*513 *num.*3.*part.*1.*recent.*

10 Ad ea verò quæ dicta fuere, quod titulus illorum de Felicibus ſit nullus & inefficax inde non valet obſtare immiſſioni petitæ per Ranallum; fuit reſponſum eſſe intelligendum de titulo nullo ipſo iure, & accidentet tali,in quibus terminis loquuntur Doctores in contrarium adducti, vt bene diſtinguendo declarat Modern.Bononien. *de legitim. contradict.quæſt.*7.*art.*7.*num.*144. vbi concordantes adducit Rot. *in Romana Vinea* 29. *Maij* 1597. *coram Comitulo* penes Marcheſ. *de commiſ. tom* 1.*fol.* 1039. *num.* 1. & dum præfati de Felicibus habent parem titulum cum Ranallis, quinimo inueſtituram anteriorem,idcirco non valent prætendere immiſſionem, ſed via ordinaria venir agendum, Bart.*in l fin. num.*21. *verſ. aut comparet aliquis de edict. Diu. Adr.* Rolan.*conſ.*78.*num.*15.*&* 27. Mohedan. *deciſ.*12. *vt lit.pend.* Et hæc quoad Molendinum ad vſum olei, ac oliuetum de quibus in inueſtitura, ac ſententia. 11

Quo vero ad Prædium *del Peſchio* merito fuit hodie concella immiſſio præfato Iulio Ranallo,ex quo illud neque in inueſtitura anteriori anni 1595.emanata ad fauorem præfatorum de Felicibus, neque in dicta ſententia legitur comprehenſum, & fuiſſe à Tholomeo Patre, & Authore dicti Iulij Ranalli poſſeſſum præfatum prædium *del Peſchio*, probant eius teſtes ſum. *num.*8. quibus concurrentibus immiſſio nequit denegari, §. *ſi quis igitur ol* 1.*Authent. de hæredib.ab inteſt.venient. Auth. defuncto C. ad Trebellian.lib.*1 *ff & C. quorum bonor.*Rimn. *conſ.* 164. *in fin lib.*2. *de adipiſcen remed.*1. *per tot.* præſertim *n.*3. *&* 31.32. *&* 49. Idemque *in prælud. num.*12. & dixit Rot. *deciſ.*20.*num.*5. coram Mautic. & alibi paſſim. 12

Et ita reſolutum, &c.

Meleuitana Hæreditatis,

Lunæ 17.Decembris 1646.

ARGVMENTVM.

Donatio vniuerſalis omnium bonorum confirmatur per ſucceſſionem delatam ex teſtamento & plura de donatione inter viuos.

SVMMARIVM.

1 *Concurrente donatione, & ſucceſſione ex teſtamento datur immiſſio ex remedio*, l.fin.C.de edict. D.Adr.

2 *Saluianum interdictum competit cuicumque competit hypotheca.*

3 *Donatio ab initio remanet perfecta ex parte donatoris ſtipulatione notarij, & irreuocabiliter tranſlata in donatarium actio pro obſeruantia illius.*

4 *Bona Clericorum acquiſita ex redditibus Eccleſiæ cadunt ſub ſpolio.*

5 *Clericus poteſt donare inter viuos bona etiam acquiſita ex fructibus Eccleſiaſticis.*

6 *Etiamſi effectus donationis fuerit collatus poſt mortem.*

7 *Clauſula* conſtituti, *& clauſula* ad habendum *declarans donationem eſſe factam inter viuos.*

8 *Inſinuatio congruit donationi inter viuos.*

9 *Verba* grata & rata habere *appoſita in donatione, infirmant donationem eſſe inter viuos.*

10 *Pactum, quod liceat donatori reuocare donationem tam in vita quam in morte, obſtat donationi inter viuos.*

11 *Fallit quando in donatione adſunt potentiores coniectura in contrarium.*

12 *Bona ex fructibus Eccleſiæ prouenientia donata renocabiliter quando cadant ſub ſpolio.*

13 *Clericus donans omnia ſua bona habens tenues redditus beneficij ſi es iuriſperitus præſumuntur acquiſita propria induſtria.*

14 *Clericus poteſt diſponere de bonis ſuis.*

15 *Maxime ſi habet bona patrimonialia, & mere laicalia.*

16 *Clero Meliten. conceſſerunt Pius IV. & Pius V. liberam teſtandi facultatem.*

17 *Donatarius vniuerſalis eſt loco hæredis.*

18 *Legatarij particulares debent capere de manu hæredis.*

19 *Manutentio non datur ſine poſſeſſione.*

20 *Stipulatio notarij pro donatario abſente operatur vt fiat donatio irreuocabilis ex parte donantis, & & donatario acquiratur ab initio actio ad rem, non tamen ei acquiritur poſſeſſio, quia poſſeſſio ſine animo non acquiritur.*

21 *Donatio etiam iurata ſi onus contineat reſpectu donatarij eius ſcientia ſeu patientia non ſufficiunt ad acquirendam poſſeſſionem.*

22 *Medium impertinens impedit retrotractionem.*

DECISIO CCCIV.

DICTVM fuit coram me ſub die 19. Februarij præteriti eſſe concedendam manutentionem, non immiſſionem Andreæ Vaſſallo tunc ſolum informanti in bonis q. Bartholomæi Vaſſalli Decani Eccleſiæ Meliten. eius germani fratris vigore donationis inter viuos ei factæ per d. Bartholomæum, ſubſecuta hæredis inſtitutione; qua deciſione hodie reuiſa (informante etiam Camera Magiſtrali Eminentiſſ. Magni Magiſtri, quæ ſpolij prætextu poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur d. Bartholomæo vita functo apprehendit) Domini ſteterunt in deciſis quoad immiſſionem; quo verò ad manutentionem à deciſis receſſerunt.

1 Nam quoad immiſſionem bene ſubſiſtunt illius fundamenta cum verum ſit dicere præfatum Andream Vaſſallum eſſe donatarium vniuerſalem bonorum d. Bartholomæi fratris, quam donationem remanſiſſe confirmatam dicebant Domini per ſucceſſionem ei delatam ex teſtamento, quibus omnibus in caſibus immiſſio fuit merito conceſſa ex re-

2 medio, *l. fin, C. de edict. Diu. Adr. toll.* vel ex Saluiano, dum bona extant penes tertium ob hypothecam in donatione appoſitam pro obſeruantia donationis, Menoch. *de adipiſc. remed.* 3. *n.* 55. Rot. *dec.* 44. *n.* 4. *p.* 1. *diu.* & *dec.* 539. *n.* 1. *p.* 4. *rec.* & *p.* 5. *dec.* 578. *in princ.* & poſt Pacific. de Saluian. *dec.* 98. *n.* 4. Ad quem effectum exuberat acceptatio donationis etiam poſt mortem Bartholomæi donatoris, quando medio tempore donator dominium in alium non tranſtu-

3 lit titulo ſingulari, vt in caſo noſtro, & ratio eſt in prompto; quia per ſtipulationem Notarij donatio remanſit ab initio perfecta ex parte donatoris, & irreuocabiliter tranſlata in donatarium actio pro obſeruantia donationis Didac. Couar. *de teſtamen. p.* 3. *n.* 13. Molin. *de primogenit. lib.* 4. *cap.* 2. *n.* 77. Iacob. Cancer. *var. reſolut. tom.* 1. *cap.* 8. *de donat. n.* 43. Caſtill. *controuerſ. iur. lib.* 4. *cap.* 37. *num.* 45. & *ſeqq.* vbi late exornat, & adducit concordant. Marcambrun. *conſ.* 10. *n.* 15. & *ſeqq.* Surd. *deciſ.* 111. *num.* 5. 10. & 11. Modero. Aſſiſien. *deciſ. form. Eccleſ.* 81. *n.* 25. *verſ. quia reſpondetur*, Rota *deciſ.* 683. *n.* 5. *part.* 1. *diuerſ.* quicquid in contrarium dixerit Cephal. *conſ.* 440. *n.* 44. dum communis opinio ſtat contra eum ex ſupradictis Doctoribus ac deciſionibus ſupremorum tribunalium.

Nil obſtat quod bona controuerſa vti prius ſpe- 4
ctantia ad Bartholomæum Decanum Eccleſiæ Meliten. cadant ſub ſpolio ad fauorem Cameræ magiſtralis. cum ea præſumantur acquiſita ex redditibus Eccleſiæ, vt per Didac. *in c.* 1. *n.* 6. *cum ſeqq. de teſt.* Surd. *conſ.* 333. *n.* 41. quia ſat eſt dicere quod agatur 5
de bonis donatis à Clerico Beneficiato mediante donatione inter viuos, dum Bartholomæus præfatus dixit ſe donare irreuocabiliter inter viuos, vnde talis reputatur, *l. non alter de leg.* 3. *l. Labeo de ſuppellect. legat.* Bart. Imol. Caſtrenſ. Alexand. & Iaſon *in l. quæ dotis, ff. ſolut. matrim.* Menoch. *præſumpt.* 35. *n.* 2. *lib.* 3. Iaſ. *conſ.* 5. *col. pen. lib.* 3. & *conſ.* 103. *col. vlt. lib.* 4. Dec. *conſ.* 305. *per tot.* & 470. *n.* 1. & 6. nec inde intrat ſpolium licet donatio facta legatur ab infirmo, dum ex illa infirmitate non deceſſerit, Iaſ. *in l. quæ dotis, n.* 28. *ff. ſolut. matrim.* Ioan. Franc. à Ponte *conſ.* 83. *n.* 5. *lib.* 1. etiamſi effectus donationis fuerit 6
collatus poſt mortem, Bald. *in l.* 1. *C. de iur. dot.* Ioan. Franc. à Ponte *d. conſ.* 83. *n.* 61. & *ſeqq. lib.* 1. Rot. *dec.* 9. *num.* 24. & *ſeqq. p.* 7. *rec.* præſertim cum idem Bartholomæus ſibi reſeruauit certam quantitatem cauſa teſtandi, quæ reſeruatio fuiſſet ſuperflua, niſi donaſſet inter viuos: cum tunc de omnibus bonis potuiſſet diſponere, Ruin. *conſ.* 182. *n.* 17. *lib.* 1. Bald. *conſil.* 107. *n.* 2. *lib.* 1. Soc. Sen. *conſ.* 53. *n.* 3. & *ſeqq. lib.* 1. Panzirol. *conſ.* 59. *n.* 93. & 94. Menoch. *præſumpt.* 33. *lib.* 3. Maſtrill. *deciſ.* 212. *num.* 23. Rot. *deciſ.* 9. *num.* 2. *part.* 7. *recent.*

Quibus accedit quod donator appoſuit clauſu- 7
lam *conſtituti*, & clauſulam *ad habendum*, quæ alioquin eſſent ineptæ, vt per Roland. *conſ.* 61. *n.* 45. & 48. *lib.* 2. Surd. *conſ.* 45. *n.* 26. Ciriac. *controuerſ.* 34. *n.* 15. Rot. *deciſ.* 9. *num.* 21. *part.* 7. *recent.* & *in Lauretana donationis* 20. *Februarij* 1641. *coram Eminentiſſ. Card. Veroſpio*; voluitque donationem inſinuari infra tres dies alias haberi pro inſinuata, quæ inſinuatio con- 8
gruit donationi inter viuos, Mant. *de coniect. l.* 1. *n.* 16. promiſitque omnia in donatione contenta rata, & grata habere, quæ verba operantur pariter, vt do- 9
natio cenſeatur inter viuos, Alex. *conſ.* 14. *n.* 1. *vol.* 1. & *conſ.* 78. *n.* 4. *vol.* 4. & *conſ.* 7. *n.* 14. *vol.* 6. Natt. *conſ.* 104. *n.* 6. Roland. *conſ.* 8. *n.* 26. *vol.* 1. & *conſ.* 61. *n.* 43. *vol.* 2. Bellon. Ion. *conſ.* 8. *num.* 6. & 7. Gabr. *concluſ.* 9. *num.* 7. *tit. de iureiurand.*

Minus obſtat, quod donator voluerit ſibi licere donationem reuocare tam in vita, quàm in morte 10
quam eſſe vehementem coniecturam pro reportanda præfata donatione cauſa mortis inculcabant informantes pro Camera magiſtrali, cum tale pactum repugnet illius ſubſtantiæ, Doct. *in l. Seia, §. vlt. ff. de donat. cauſ. mort.* late Bellon. Iun. *d. conſ.* 8. *num.* 22. & *ſeqq.* Menoch. *conſ.* 1093. *numero vigeſimo ſeptimo*, Matt. *vot.* 77. *numero primo*, Molin. *de Primogenit. lib.* 4. *cap.* 2. *num.* 40. & 52. Rot. *deciſ.* 9. *num.* 13. *part.* 7. *recent.*

Sed fuit per Dominos reſponſum, præfatam con- 11
iecturam non ſufficere quando, vt in caſu noſtro, vrgent potiores coniecturæ in contrarium, vt 10 præſenti, quibus concurrentibus dicta donatio ſic concepta reputatur inter viuos reſolubilis, tamen quatenus donator alienet, ſiue alter diſponat de bonis donatis, Mant. *de coniect. vlt. volunt. lib.* 1. *tit.* 13. *num.* 20. Natt. *conſ.* 270. *n.* 4. Seraph. *deciſ.* 559. *num.* 21. Rot. *deciſ.* 456. *num.* 16. *part.* 4. *tom.* 3. *recent.* quæ coniecturæ non concurrebant in caſu Doctorum adductorum in contrarium.

Nec

12 Nec pariter obſtat, quod bona donata reuocabiliter cadant ſub ſpolio Port.Imbl.*conſ.*114 Molin. *de primogen.lib.*2. *cap.* 10. *n.*31.quia fuit animaduertendum Poſt.Imol.non loqui in terminis reuocabilitatis prouenientia ex diſpoſitione magis accedente vltimæ voluntati, quàm contractui inter viuos, & quando conſtat bona fuiſſe acquiſita ex redditibus Eccleſiæ, vt in ſpecie Gratian.*diſcept.*381.*n.*6.

13 Sed ceſſat omnis difficultas, ex quo bona de quibus agitur nullo modo poſſunt cadere ſub ſpolio, quatenus etiam ſpolium d.Cameræ magiſtrali competeret, quia cum redditus decanatus non excederent ſcut.100.vel 300. vt teſtes comprobant, & ex teſtibus conſtet quod decanus defunctus pro ſui ſeruitio detinebat tres famulos, duas aſellas & mulam, ciuiles veſtes induebat & cibis melioribus veſcebatur, qui teſtes hoc benè comprobant licet deponant de proprio iudicio, dum reddunt optimam rationem ſcientiæ, Farinac. *de teſtib. quæſt.*68. *n.*111.Buratt.*deciſ.*430 *n.*2.Rot.*p.*1. *diuerſ. deciſ.*73. *n.*2.quæ omnia minori impendio, quam ſcut. 300. quinimo 500. fieri valuiſſe non eſt hæſitandum, inde ſatis dicitur probatum, quod quicquid acquiſiuit d. Bartholomæus Vaſſallus decanus non acquiſiuit ex bonis Eccleſiæ, ſed ex propria induſtria licita, & permiſſa, cum eſſet Iuriſconſultus: quidquid vero fuit impenſum in victu certe præſumitur impenſum ex redditibus Eccleſiæ, Innoc.*in c. cum inoffic. n.*4.*de teſtam.*Menoch.*de arbitr.cap.*195. *num.*5.7. *&* 8.*cum ſeqq.* Caputaq. *deciſ.*303. *lib.*1. *in manuſcript.*

14 Vnde ſequitur, quod redditus decanatus fuerunt conſumpti in victu, & veſtitu d. Bartholomæi decani; de acquiſitis vero aliunde, quàm ex redditibus Eccleſiæ valuit certe idem decanus teſtari etiam ex diſpoſitione iuris communis, *Auth. licentiam, C. de Epiſcop.& Cleric cap.relatum il 2.§ cæterum.c.quia nos de teſtam.*Couar.*in cap.*1.*n.*11.*verſ. & in presbyteris eod.tit.*Rot.*in Forolinien. de Monſignanis* 26.*Februarij* 1603.*coram Penia.*

15 Accedit omnibus quod hodie in cauſa dicta Camera Magiſtralis, quæ ſolum prætendit acquiſita ex fructibus d.decanatus, cujus prætenſio remanet eliſa, ne dum ex impenſis ſupra ponderatis, verum etiam quia d. Bartholomeus defunctus plura bona patrimonialia, ac mere laicalia habuit, & antequam decanatum aſſequeretur poſſidebat Archipreſbyteratum eiuſdem Eccleſiæ annui redditus ſcut. 250. cuius fructus nullo pacto cadunt ſub ſpolio ob

16 conſtitutiones fel.rec.Pij IV. & Pij V. quocirca remanſit clarum acquiſitiones factas non eſſe ex redditibus decanatus, merito dictum fuit Andreæ Vaſſallo dandam eſſe immiſſionem vti hæredi, ſiue ex teſtamento *remed. l. fin.* ſiue ab inteſtato remedio quorum bonorum, ſiue donatario defuncti, ad quem effectum ſufficit poſſe dubitari, an dictæ Cameræ Magiſtrali competat ius ſpolij, & an tali iuri fuerit derogatum in dictis indultis Pianis conceſſis Clero Meliten.dum exceptio defectus proprietatis non valet retardare immiſſionem ſi non eſt clara & requirit altiorem indaginem, vt in hoc caſu Rolan. *conſ.*2.*num.*38.*& ſeqq.lib.*3.Rot.*dec.*186.*num.*4.*poſt* 2. *vol conſ.Farinac.& Forolinien. de Monſignanis* 26.*Februarij* 1604. *coram Penia*, & late comprobat Modern.Bononien.*de acquir.poſſeſſ.q.*3. *num.*1023. Rot. *part.*7.*recent.deciſ.*114.*num.*12.

17 Demum non obſtat, quod aliqua corpora fuerunt donata alijs perſonis, quia dum alij Donatarij non comparent omnia debentur eidem Andreæ,

18 quia eſt hæres, ac Donatarius vniuerſalis, qui reputatur loco hæredis, Rot.*deciſ.*207.*n.*9.*par.*6.*rec.& deciſ.*377.*n.*7.*&* 8.*p.*4.*tom.*3.*rec.* legatarij etiam particulares debent capere de manu hæredis, Duran. *deciſ.*62.*num.*8.

Quo vero ad manutentionem conceſſam Andreæ donatario in vim clauſulæ cõſtituti in deciſione 19.Februarij præteriti hodie reuiſa, fuit à deciſis merito receſſum, ex quo effectus conſtituti à quo ſumitur poſſeſſio d. Andreæ donatarij ceſſat in caſu noſtro, quia conſtitutum, & ipſa donatio legitur concepta ad fauorem abſentis, neque conſtat de acceptatione conſtituarij in vita donantis, eo autem defuncto dum Camera magiſtralis poſſeſſionem bonorum d.Bartholomæi accepit, non competit manutentio aduerſus eam d. Andreæ hæredi qui prius poſſeſſionem non apprehendit, § *retinendæ Inſtit.de interdict.*Redoan.*de Spolijs q.*15.*n* 24.*verſ.& Eccleſiam, vel Cameram.* Quinimo nec conſtat de animo eiuſdem Andreæ acquirendi, & tamen ad hunc effectum requiritur animus acquirentis, & tradit Tiraquell.*de iur. conſtit.limit.*30.*n.*2.*& ſeqq.*& per Text.*in l.*3 *in pr. & l. quemadmodum, l.quod meo § ſi furioſo, l.ſi ſeruus communis*, §.1.*ff. de acquir.poſſ. l.ſi ego, ff.de negot.geſt.* 19

20 Nil releuat quod pro donatario abſenti notarius fuerit ſtipulatus, quia licet ob dictam ſtipulationem donatio ex parte donantis fiat irreuocabilis, & donatario abſenti acquiratur ab initio actio perſonalis ad rem donatam conſequendam, non tamen acquiritur rei donatæ poſſeſſio ante acceptationem donationis, ea ratione, quia poſſeſſio nonniſi animo acquiritur Tiraquell. *de iure conſtit.dict.limit.*30. *n.*7.*& ſeqq n.*58 *&* 59 Ruin.*conſ.*119 *num.*8.*verſ antequam & conſ.*126.*n.*10.*verſ.rati ergo habitio, & conſ.* 172 *num.*16.*lib.*1.Laderch.*conſ.*76.*num.*1. Mantic. *de tacit.lib.*13 *tit.*7.*num.*25. Ciriac. *controu.*322.*n.*8. *& ſeqq.& controuerſ.*425.*n.*22.*& ſeqq.* Olaſch. *deciſ.*33. *num.*12. Anton.de Amat.*reſolut.*30.*num* 6.Rot.*deciſ.* 683.*num.*4.*p.*1.*recent.& deciſ.*70.*num.*10.*par.*4.*tom.*3. *recent.* non obſtante quocumque iuramento appoſito in d.donatione, dum illud dicitur reſpicere perſonam donantis, non autem valet ſupplere conſenſum donatarij, Abb.*in c.ſicut il* 3.*n.*5.*de iureiur.*Gutier.*in c.quamuis n.*55 *de pact.in* 6.Rot. *deciſ.*27.*n.*11. *& ſeqq.par.*7.*rec. & in Romana cenſus* 25. *Iunij* 1640. *coram R.P.D.meo Bichio.*

21 Animaduerſum etiam fuit, quod in præſenti, viuente d.Bartholomæo donatore donatio nullo modo legitur acceptata præſertim, cum in ea diuerſa leguntur onera; nec ſufficit quod deuenerit ad notitiam donatarij ad effectum præſumendi acceptationem, licet ſecus eſſet ſi donatio mere lucratiua extaret, Rot.*deciſ.*274.*n.*4.*p* 6.*rec & deciſ.*27.*n.*21.*& ſeqq.* vbi in terminis donationis iuratæ *p.*7.*rec.* acceptatio vero d.donationis poſt mortem d. donatoris in præiudicium Cameræ eiuſdem Magiſtralis, quæ ſtatim defuncto d. Bartholomæo poſſeſſionem bonorum illius apprehendit nil prodeſt ad effectum reportandi manutentionem, quia de tempore acceptationis poſſeſſio non reperiebatur penes Bartholomæum conſtituentem. Sed penes dictam Cameram Magiſtralem, & medium impertinens impedit retrotractionem, Mant.*de tacit.lib.*13.*tit.*7. *n.*9. Rot. 22 *deciſ.*627.*n.*1.*par.*4 *dum.relat.*per Modero. Peruſin *de manut. obſeruat.* 55. *n.*150. & in terminis Anton. de Amat.*reſol.*16.*n.*6.Tiraq.*de iur.conſt lim.*30. *num.*2. *&* 8 Caſtill.*controuerſ iur. lib.*4. *cap.*37. *ſub num.* 39. *col. vlt.verſ. vſque adeo* Rot. *deciſ.*683.*n.*4. *par.*1.*diu.*

Et ita reſolutum, &c.

Dertonen.

Dertonen. Parochialis.

Lunæ 17. Decembris 1646.

ARGVMENTVM.

Auditor Cameræ habet iuriſdictionem in beneficialibus, ad exequendum omnes literas Apoſtolicas, licet ſint in eis certi iudices deputati, & ſint expeditæ in forma dignum, vel in forma gratioſa.

SVMMARIVM.

1 *Validitas ſententiæ deſumitur ex reuolutione actorum.*
2 *Sententia eſt valida etiam lata per contradictas, ſi præceſſerit monitorij perſonalis executio.*
3 *Auditor Cameræ in beneficialibus regulariter non habet iuriſdictionem.*
4 *Fallit in exequendis literis Apoſtolicis, licet in eis ſint certi iudices deputati.*
5 *Auditoris Cameræ poteſtas non coarctatur ex diſtinctione an literæ ſint in forma gratioſa, vel in forma dignum. Cum valet examinari facere prout ſunt per examinatores vrbis.*
6 *Non eſt prohibita vt examen fiat extra territorium beneficij.*
7 *Obſeruantia optima interpres.*
8 *Bullis iuſtificatis habent executionem paratam.*
9 *Sacerdos ſolum poteſt admitti ad audiendas confeſſiones, & adminiſtranda ſacramenta.*
10 *Idoneitas ad curam animarum probatur ex fide examinatoris ad id deputati.*
11 *Valor beneficij probatur ex ſimili narratiua aduerſarij litigantis.*
12 *Prouiſus Apoſtolicus, etiam cum poſſeſſione qui narrauit beneficium vacaſſe per non publicationem reſignationis, & re vera vacauit per mortem, non eſt legitimus contradictor cum alio prouiſo Apoſtolico, qui vera narrauit, ad impediendam executionem ſuarum literarum.*
13 *Gratia anterior ſemper eſt præferenda.*
14 *Impetrans beneficium ob non publicationem debet eam probare plene, & concludenter.*

DECISIO CCCXV.

1 SENTENTIAM A.C. latam ad fauorem Ioannis Stephani Viſini ſuper executione litterarum Apoſtolicarum prouiſionis Parrochialis controuerſæ ad eiuſdem fauorem DD. hodie confirmarunt tanquam validam, & iuſtam: Validitas deſumpta fuit ex reuolutione actorum ex quibus patet in ea interueniſſe omnia requiſita de quibus per Caputaq. *deciſ.* 260. *part.* 2. Rot. *part.* 1. *recent. deciſ.* 202. 534.
2 *&* 589. *vbique num.* 1. quamuis latam per contradictas, quia eum præceſſerit intimatio literarum, ac perſonalis executio Monitorij nec Ioannes Baptiſta Bernardo Aduato, nec aliquo pro eo comparente merito [illegible] contra eum procedi per contradictas, Caputaq. *deciſ.* 108. *in fine lib.* 1. Bellam. *deciſ.* 310. Greg XV. *deciſ.* 430. *num.* 1. vbi Add. *num.* 5. *& part.* 6. *recent. deciſ.* 610. *num* 32. *& part.* 7. *deciſ.* 7. *& in Meleuitana Hæreditatis* 26. *Ianuarij* 1637. *coram Eminentiſſimo Card. Panzirolo.*

Nec obſtat quod A. C. in Beneficialibus regulariter non habeat iuriſdictionem, Ægid. *deciſ.* 110. 3
Achill. *deciſ.* 24. *de appellat.* Caualer. *deciſ.* 31. *num.* 1. *&*
224. *num.* 1. quia eam habere dicebant Domini in 4
exequendis literis Apoſtolicis, licet in eis certi executores fuerint deputati, cum ipſe quoque A. C. reputetur executor cumulatiue cum illis, vt legitur in eius modernis facultatibus impreſſis apud Salust. Tiber. *in praxi A.C. fol.* 226. §. 14. & dixit Rota *coram Coccino deciſ.* 169. *n.* 5. cum aliis per Buratt. *deciſ.* 909. *num.* 6. *& in Oſcen. Parochialis* 9. *Iun.* 1621. *coram bonæ mem. Card. Fabritio Veroſpio.*

5 Minus fuit facta diſtinctio inter literas Apoſtolicas in forma dignum, & in forma gratioſa dum facultates A.C. leguntur conceptæ verbis vniuerſalibus ibi *quaſcumque literas Apoſtolicas*, quo caſu certe veniunt cuiuſuis generis litteræ etiam, quæ ſpecialem expreſſionem deſiderarent, Cephal. *conſil.* 150. *n.* 11. Rot. *deciſ.* 72. *n.* 6. *part.* 1. *recent. & in Romana Penſionis* 20. *Maij* 1628. *coram Reuerendiſſ. Decano, & in Meleuitana vnionis* 13. *Ianuarij* 1642. *coram eodem*, cum non poſſit negari, quin reſignatarius habens à Papa mandatũ de prouidendo hoc eſt gratiam in forma dignum, dicatur prouiſus vigore literarum Apoſtolicarum ab eodemmet Papa, vt fuit dictum *in Toletana beneficij* 31. *Maij* 1604. *coram Otiembergo.*

Nil vrget quod in literis in forma dignum demandetur ordinario, quod per examinatores Synodales prouiſum examinari faciat onerando conſcientiam Ordinarij, quia Domini aduertebant Papam non ſe reſtrinxiſſe ad examinatores Synodales, ſed addidiſſe, vel per alios examinatores, & oneratio conſcientiæ non implicat electionem induſtriæ ipſius Ordinarij, & executoris, vt in terminis gratiæ in forma dignum, Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 49. *num.* 4. *&* 48. poſt Rot. *deciſ.* 18. *num.* 3. *&* 4. *de præbend. in nou. & deciſ.* 63. *eod. tit. in antiq.* Quapropter A. C. valuit etiam per examinatores Vrbis examinari facere d. Ioannem Stephanum Viſinum prouiſum, vt fuit, cum non ſit prohibitum,
quod examen fiat extra territorium, & locum beneficij, Lotter. *vbi ſupra d. lib.* 2. *q.* 29. *num* 81. *&* 82. 6

Et licet aliqua caderet vmbra dubitandi ſuper facultatibus A.C. ea tamen remanſit ſublata ab obſeruantia dum A.C. ſemper fuit executus literas Apoſtolicas etiam in forma dignum, vt teſtantur practici illius tribunalis etiam de facto proprio; in dubio autem interpretatio deſumitur ab obſeruantia, Iaſ. *in l. certi condictio*, §. *ſi nummos num.* 6. *ff. ſi cert. pet.* Rot. *deciſ.* 419. *num.* 6. *& deciſ.* 445. *num.* 3. *part.* 1. *rec.* cum illa ſit optima interpres cuiuſcumque diſpoſitionis, *l. ſi de interpretatione, ff. de legib.* Menoch. *conſil.* 192. *n.* 11. *verſ.* 6. accedit Surd. *conſ.* 335. *num.* 26. *&* 27. Seraph. *deciſ.* 788. *num.* 2. 7

Iuſtitia vero ſententiæ A.C. latæ ſuper executione litterarum Apoſtolicarum d. Viſini deſumpta fuit, ex eo quod in omnibus illæ leguntur iuſtificatæ propterea dicuntur habere paratam executionem ad inſtar, *l. fin. C. de edict. D. Adr. toll. c. ſi capitulo vbi gloſ. verb. exequantur de conceſſ. præbend. in* 6. Mohedan. *deciſ. ante fin. vt lit. pend.* Coccin. *deciſ.* 144. *n.* 3. Rot. *inter rec. deciſ.* 45. *n.* 1. *& deciſ.* 192. *n.* 1. *p.* 1. *& p.* 5. *deciſ.* 348. *n.* 1. *& in Hiſpalen. Præeminentiarum* 24. *Ianuarij* 1614. *coram Sacrato, & in Meleuitana coadiutoria* 27. *Nouembris* 1624. *coram bonæ mem. Merlino.* Ideirco iure optimo A.C. dictam gratiam Apoſtolicam iuſtificatam executioni demandauit, Mohed. *deciſ.* 13. *vt lit. pend.* Caualer. *deciſ.* 248. *n.* 2. Greg. XV. *deciſ.* 221. *num.* 2. 8

At

Digitized by Google

9 At vero iuſtificatio gratiæ dicti Vrſini patet cum Preſbyteratus probetur ex eo, quod fuit aliàs ab Ordinario admiſſus ad audiendas cõfeſſiones,& ad adminiſtranda ſacramenta cum niſi Sacerdos poſſit admitti *cap.quidam de pœnit.diſtinct.*1.Suar.*de pœnit. diſp.*24.*ſect.*1.*n.*2.*verſ.dico primo Concil.Trident.ſeſſ.*14. *de ſacram.pœnit.cap.*6.*& can.*10.

10 Idoneitas eiuſdem ad curam animarum probatur ex fide examinatoris ad id deputati, Mantic.*deciſ.*208.*n.*4.Rot.*deciſ.*257.*num.*7.*part.*1.*rec.*cum aliis *in Papien.Beneficij* 20.*Nouembris* 1645.*coram D. meo Corrado,* §.*ſi quidem.*

11 Reſignatio Petri ad fauorem Chriſtophori Butterij, & valor Parochialis per non exceſſum in ſcutis 24.probatur,ex quo ſimilem narrationem emiſit Bernardus Adrianus in ſua prouiſione reportata, Caputaq.*deciſ.*19.*n.*1.Caualer.*deciſ.*33.*n.*1. Rot. *deciſ.*92.*num.*1.*part.*6.*recent.*Gregor.XV.*deciſ.*143.*n.*3. *&* 157.*num.*3.

12 Nec in concurſu obſtat gratia d.Bernardi habentis prouiſionem Apoſtolicam cum poſſeſſione dicti Parochialis; quia dum d. Bernardus non legitur prouiſus ex vacatione per obitum,ſed Parochialem expiſcauerit ob prætenſam non publicationem reſignationis factæ d. Petro ad fauorem Chriſtophori Butterij, non dicitur venire ex eadem vacatione, vt requiritur ad hoc vt ex paritate tituli poſſeſſor ſit legitimus contradictor ad impediendam executionem litterarum Apoſtolicarum, vt in terminis duorum prouiſorum à Sede Apoſtolica Rota *in Toletana Parochialis* 24.*Ianuarij* 1604.*coram bonæ memoriæ Card.Sacrato* apud Marchel.*de commiſ. part.*1.*folio* 380.*num.*4.

13 Eoque magis quia d.gratia Bernardi ob non publicationẽ reſignationis Chriſtophori Butterij, qui iura ceſſit Vrſino eſt poſterior, cum habeat datam 8.Iunij 1645.& gratia dicti Ioannis Stephani Vrſini habeat datam 30. Maij eiuſdem anni & in dicta gratia adeſt clauſula dummodo tempore datæ non ſit alteri ius quæſitum, ex qua clauſula patet Papam noluiſſe de ea Parochiali alterum prouidere, ſed præſeruaſſe ius quæſitum d. Ioanni Stephano Vrſino,Pariſ.*de reſign.lib.*11.*quæſt.*7.*n.*81. nec eſt dubium quin ſtatim ſignata gratia d. Ioannis Stephani Vrſini per S.D.N.fuerit ad eius fauorem ius quæſitum, Pariſ.*conſ.*12. *n.*23. *vol.*4. Flam.Pariſ. *de reſignat.lib.*2.*quæſt.*27.*n.*5. Rot. *coram Me in Legionen. Canonicatus* 28.*Martij* 1639.

14 In omnem caſum illa apparet euidenter obreptitia,cum ex publicis documentis probetur publicatio ſum.Vrſini *num.*7.& onus probandi non publicationem incumbit ipſi Bernardo tanquam ſe fundanti in non publicationes, Garz.*de benefic.part.*11. *cap.*3.*num.*308. Rot. *deciſ.*632. *num.*6. *parte* 1.*recent.* Gregor.XV.*deciſ.*210. *&* 288. *num.*1. quæ probatio redditur impoſſibilis,ex quo conſtat de contrario ex publicis documentis.

Et ita reſolutum informante tantum Ioanne Stephano, &c.

Peruſina Reintegrationis.

Veneris 11.Ianuarij 1647.

ARGVMENTVM.

Quodnam ſtatutum Peruſinum ſit attendendum loquens de reintegratione, antiquum conditum de anno 1344. an vero nouum de anno 1366.

SVMMARIVM.

1 *Facti contingentia.*
2 *Probationes per indicia, coniecturas, & præſumptiones ſufficiunt ad probanda facta antiquiſſima.*
3 *Officialibus publicis de iure creditur in concernentibus eorum officium.*
4 *Probatio debet concludere per neceſſe.*
5 *Statutum non indiget extare in archiuio vt probetur eius obſeruantia.*
6 *Ex conſilio doctorum antiquorum ſuper aliquo ſtatuto probatur exiſtentia, & obſeruantia illius.*
7 *Statutum latinum editum de anno 1366. loquens de excluſione fœminarum temporaliter, eſſe attendendum.*
8 *Quo tempore obierit Baldus, & Corneus.*
9 *Concordantur Grabielis, & Baldi conſilia ſuper dicto ſtatuto.*
10 *Statutum ſortitum effectum in parte, cenſetur effectuatum in totum.*
11 *Beneplacitum Apoſtolicum præſumitur per lapſum 30.annorum.*
12 *Probatis extremis media præſumuntur.*
13 *Pluralitas non eſt præſumenda.*
14 *In ſtatutis non cancellationibus, & lineamentis, ſed ſolidæ veritati eſt attendendum.*
15 *Actus licet extraiudiciales multum conferunt ad probandam obſeruantiam.*
16 *Filius grauatus non poteſt legitimare baſtardum, & tollere ius acquiſitum tertio.*
17 *Clauſula, ſine præiudicio venientium ab inteſtato appoſita in legitimatione, ſuffragatur ſolum ad ea in quibus legitimis filius non ſit præiudicium.*
18 *Legitimationes Comitum Palatinorum, non ſuffragantur quoad bona ſtatus Eccleſiaſtici.*
19 *Pater omnibus poteſt præiudicare quoad ſua bona,non quoad bona alterius.*
20 *Statutum, vtens vrbis naturalibus, non ciuilibus, loquens de ſucceſſione filiorum, comprehendit etiam illegitimos.*
21 *Limitatur quando habetur ratio conſeruandæ agnationis.*
22 *Illegitimi non conſeruant agnationem.*
23 *Præſcriptio licet currat durante minori ætate, datur tamen reſtitutio in integrum.*
24 *Minori non incipit currere tempus petendi reſtitutionis, niſi poſtquam maior factus fuerit.*
25 *Tranſactio non valet admittere extenſionem de re ad rem.*

DECISIO CCCXVI.

EXTINCTA linea maſculina Benueniatis Ramazzani D.Adriana Bruna, ac litis conſortes 1
deſcendentes Caſſiodræ Ramazzanæ filiæ eiuſdem Benueniatis petierunt reintegrari ad bona eiuſdem, contra Lucam de Angelis habentem cauſam à Iulio filio naturali Chriſtiani filij d. Benueniatis, & bis fuit coram me reſolutum ſub diebus 21. Iunij 1644. non competere reintegrationem præfatæ Andrianæ ac litis conſortibus tribus potiſſimum fundamentis. Primum ex defectu exiſtentiæ ſecundi libri ſtatuti latini Peruſini manuſcripti conditi de anno 1636.

Vide deciſ. infra 7. Iunij 1647. in hac cauſa.

in

in qoo ſub rubrica 33.de dotibus, & dotatis, fœminæ ſiue fuerint dotatæ à Progenitoribus ſiue à fratribus ſunt temporaliter excluſæ quouſque extant maſculi & ab eis deſcendentes, cáque exiſtentia admiſſa, adhuc illud non eſſe in forma probanti nec habere ſignum authenticitatis, non publicatum, non vſu receptum, non confirmatum à Sancta Sede Apoſtolica non cuſtoditum in publico Archiuio, ſed in concurſu eſſe potius attendendum ſtatutum antiqnum Peruſinum manuſcriptum volgari ſermone compoſitum, promulgatum anno 1342.*in §.item ſi aliquis Pater*, In quo habetur quod quando Pater decedit relicta filia indotata, mandatque per fratres dotati eam ſimpliciter non autem temporaliter excludit, in quibus terminis non eſt locus reintegrationi iuxta *conſ.Bart.*20. *verſ. concluditur ergo lib.*1.Corn.*conſ.*7.*n.*5.& 6. *lib.*2. cum aliis *in d.*1.*deciſ.*11. *Iunij* 1641.*§.& ceſſat omnis ſcrupulus*; ſecundum fundamentum deciſionum erat quod ſtante exiſtentia filiorum maſculorum legitimatorum d. Chriſtini Deſcendentes Caſſandræ remanere excluſas. Tertium, quod ius petendi d. reintegrationem fuerit præſcriptione ſublatum, quibus deciſionibus hodie reuiſis, & per binas inſpectiones ad Rotæ trutinam redactis cum dicta tria fundamenta aliaque ibidem deducta vti non ſubſiſtentia non placuerunt à deciſis fuit hodie receſſum.

Nam primum fundamentum deciſionum denegans exiſtentiam d. ſtatuti Latini conditi de annu 1366. indictione. 4. tempore Vrbani Papæ V.13. Februarij viſum fuit Dominis vaccillare, dum præfatum ſtatutum fuit Dominorum oculis exhibitum

2 ideo non poteſt dubitari de illius exiſtentia, & cum agatur de materia antiqua, quæ longe excedit centenariam, admittuntur pro illius probanda obſeruantia ac exiſtentia leuiores probationes, & ſic coniecturæ, indicia, ac præſumptiones, Bald. *in Auth. quas actiones num.*18. *C. de ſacroſ. Eccleſ. & in l. cum ſuper num.*2. *C. de rei vendit.* Dec. *conſ.*42. *num.*2.*in fin. &* 146. *num.*14. Pariſ. *conſ.*104.*num.*42. *lib.* 1. Decian. *reſponſ.* 76. *num.* 19. *lib.* 3. Honded. *conſ.*17.*n.*55.*lib.*1. Guido Pap. *deciſ.*357.*num.*1. Rot. *deciſ.*353.*num.*82.*part.*5. *recent.*

3 Concurrit enim atteſtatio Magiſtratus Peruſiæ quod prædicta ſtatuta latina condita de anno 1366. ſint vera, & realia, ac vti talia publice & in publica Cancellaria conſeruata: cui atteſtationi pro comprobanda obſeruantia multum venit deferendum, Surd. *conſ.*429. *num.*38. Olaſch. *deciſ. Pedemont.* 71. *num.* 30. Seraphin. *deciſ.* 1088. *num.*4. & 1390.*n.*2.Rot.*in rec.deciſ.*252.*n.*3.*p.*1.& *deciſ.*64. *n.*10.*p.*6.& *deciſ.*98.*n.*6.& 7.*p.*7.Buratt. *dec.*910.*n.*8. & 930. *n.*11. Præſertim cum dictæ atteſtationes factæ fuerint à pluribus diuerſis etiam temporibus magiſtratuum Socin.*conſ.*164.*n.*2.*lib.*2.Gabr.*concluſ.* 6.*in princ.de teſtib.* Buratt. *deciſ.*706. *n.*2. accedente etiam fide Cancellarij publici eiuſdem ciuitatis deponentis apud ipſum ſub cuſtodia inter alios libros conſeruaſſe dictum ſtatutum ſpatio 25. annorum, quibus in officio permanſit, quæ multum operatur Oldrad *conſ.*100.*num.*5.*cum ſeqq.*Put.*deciſ.*465.*lib.*2. *in correct.*Mantic. *deciſ.*91.*n.*9 Rot.*in recent.dec.*525. *n.*5.*p.*2.& *deciſ.*75.*num.*1.*p.*6.Buratt. *deciſ.*606. *n.*13.

4 Nil facit quod d. liber ſtatutorum fuerit appoſitus in d. Archiuio de anno 1641. nam ex hoc non extat probatum, quod ex aliqua cauſa non potuerit ex eodẽ Archiuio prius alleuari, & iterũ ibidem reportari, quia poſſibilitate admiſſa ceſſat contrarietas, Surd.*conſ.*95.*num.*13.& 14. Rot *deciſ.*531.*num.*2. *p.*3.& *deciſ.*88.*num.*6. *in fin.p.*4.& *deciſ.*282.*num.*12. & 190.*num.*4.*part.*6.*recent.*Buratt. *deciſ.*266. *num.*2.

Vltra quod ad effectum probandi obſeruantiam, 5 non requiritur de neceſſitate quod extaret in Archiuio d. ſtatutum, dum etiam ſola copia ſtatuti obſeruati vim habet originalis, Rot.*deciſ.*243.*n.*1.*verſ. an ſit ſtandum p.*4.*recent.*

Vlterius fuit probata exiſtentia, ac obſeruantia 6 ſtatuti controuerſi, & in quo multum Domini inſiſtebant ex eo quod ſuper illomet capitulo ſtatuti *rubr.*33. de dotibus, & dotatis conſulere Bald. *in conſ.*69.*lib.*1 cum ſtatutum ciuitatis Peruſij, quod eſt repertum *conſ.*426. *lib.*3.antiquum ſtatutum, vbi in principio illorum refert verba præciſa dicti ſtatuti correſpondentia punctualiter ſtatuto, de quo agitur, ibi ſi quæ mulier fuerit, vel erit dotata à Procuratore, &c. & in fine ibi ſaluo quod fœminæ poſſint venire ad ſucceſſionem parentum, &c. nec eſt dicendum, quod Baldus ſomniauerit dictum ſtatutum, aut falſo ſuppoſuerit exiſtentiam d. ſtatuti cum Doctor inſignis, & Pater veritatis, & iuris lucerna ſit, & vltra Baldi conſilia adſunt alia inſignium doctorum conſilia nempe Cornei *conſ.*77.*n.*3. qui refert verba dicti ſtatuti *in §. item ſi aliquis Pater vel Auus & ſub num.*9.*verſ. his minimè refragantibus lib.*1. affirmatque huiuſmodi ſtatutum tantommodo excludere ad tẽpus non autem perpetuo idem Corn. *conſ.*300.*lib.*4.Iaſ.*conſ.* 105.vbi *in princ.* ponit per extenſum verba illa ſtatuti, *ſaluo quod fœmina*, &c. & circa medium verba præfati §.*item ſi aliquis lib.*4. Rot.*in Peruſina ſucceſſionis de Alphanis* 19.*Iun.*1634. *coram R.Decano p.*5.*recent.deciſ.*547.*n.*1. 7

Vnde dicebant Domini ſatis apparere de exiſtentia ſtatuti loquentis de reintegratione temporali fœminarum, quodque illas non perpetuo, ſed temporaliter excludit, nec conſtat eſſe illudmet vulgari idiomate prius editum de anno 1344. & cum pro parte Lucæ de Angelis non doceatur de alio ſtatuto latino diſponente in caſu, ſuper quo dd. Doctores conſulere, certe intelliguntur eorum dicta perneceſſe de hoc ſtatuto condito de anno 1366.adducto ab Andriana Brona; vt per Bart.*in l. qui Romæ §.duo fratres n.*49.*ff. de verbor. obligat.* Roman.*in l.ſi conſtante n.*33.*verſ. hoc limitarem, ff. ſolut. matrimon.*Surd.*conſ.*267.*num.*31.& *ſeqq.* idcirco cum Doctores tam clari nominis ac tam ſolidæ veritatis, ac doctrinæ de huiuſmodi ſecundo libro ſtatutorum expreſſam mentionem fecerint de illius exiſtentia non fuit multum dubitatum.

Nec eſt verum dicere, quod Baldus *d. conſ.* 69. 8 *lib.*1. repertum *conſ.*426. *lib.* 3. & alij loquantur de ſtatuto non amplius in vſu, & abrogato, nam ex illorum lectura patet eos conſuluiſſe ſuper ſtatuto tunc vigente, dum vtuntur his verbis ſtatutum ciuitatis Peruſij dictabat, illique Doctores floruerunt de anno 1400. circiter, vt ex Hiſtoricis dum Baldus obiit de anno 1410. Corneus vero fuit illius contemporaneus, vt ex eiſdem Hiſtoricis ac ex illorum vitis.

Nec obſtat quod Gabriel *conſ.*42. *num.* 47. *lib.*2. 9 dixerit ſtatutum conditum de anno 1342. fuiſſe vulgari ac latino idiomate conſcriptum, nam ſemper viget reſponſio, quod ſtatutum latinum, de quo loquuntur prædicti Doctores non probatur conforme ſtatuto anni 1342. immo idem; Gabriel *d. conſ.*42. *num.* 46. refert ſupradicta Conſilia Baldi ac Cornei ſuper dicto ſtatuto, quamuis enim replicatum fuerit quod Baldus, & Corneus, & alij ſupradicti Doctores loquantur de ſtatuto reintegrante filias, non autem illarum deſcendentes, reſpondebant tamen Domini hoc eſſe diuinari, &

argu

afgumentum potius retorqueri dum in caſu oostro tempore deficientiæ lineæ Maſculinæ per obitum Hieronymi ſuperuiuebat Caſſandra Senior filia Benueniatis, de cuius ſucceſſione agitur, quæ proindè tranſmittere valuit ad ſuos deſcendentes ius reintegrationis ea viuente purificatum Alex. *in l. cum antiquioribus C. de iur. deliberand.* Iaſ. *in l. ſi arrogator ff. de adopt.* Crauett. *conſ.* 185. *num.* 3. Dec. *conſ.* 245. & 250. & 331. *num.* 5. Menoch. *conſ.* 1. *num.* 491. Pinell. *in l.* 1. *num.* 36. *C. de bon. matern.* Surd. *deciſ.* 138. *num.* 9. & 10. Tiraqu. *in tract. de mort. de ſaiſir p.* 2. *declarat.* 5. *num.* 22. Crauett. *in* §. *tranſmiſſio quæſt.* 24. *num.* 1. Anton. Gomez *var. reſol c.* 9. *num.* 10. cum aliis congeſtis per Nicolaum Noali *de tranſmiſſ. caſ.* 8. *num.* 22. Nec fuit habita in coosideratione, reſponſio *deciſ.* 21. *Iunij* 1641. *coram me*, §. *quin eis*, vbi quod ſtatutum reintegrat ſolum filias dotatas à Patre, nam replicatum fuit hoc eſſe verum in terminis alterius ſtatuti antiqui, de quo loquitor dicta deciſio oon autem in terminis dicti ſtatuti anni 1366. de quo bodie eſt quæſtio.

10 Accedit etiam quod ſuper alia ſtatutis in eodem ſecundo controuerſo volumine ſtatutorum, de quo eſt quæſtio videlicet ſuper titulo de executione inſtrumentorum conſuluerunt, Bald. *conſ.* 144. *lib.* 5. Angel. *conſ.* 36. *num.* 5. Corn. *conſil.* 30. *lib.* 3. Mooteſperell. *conſ.* 120 & ſuper alio de fide danda libris & ſcripturis Artificum idem Monteſperellus *conſ.* 75. cui obiecto nil reſpondebant informantes pro Luca neque conſtat, quod eadem ſtatuta reperiantur etiam in aliis libris ſtatutorum, idcirco cum probetur effectuatio, & obſeruantia aliquorum ſtatutorum in dicto ſecundo libro contentorum reſultat inde præſumptio effectuationis omnium aliorum ibidem exiſtentium Add. ad S. mem. Gregor. X V. *deciſ.* 557. *num.* 9. *in fin.* Caualer. *deciſ.* 449. *num.* 7. & fuit dictum *in Barchinonen. Iuriſdictionis* 4. *Iulij* 1646. *coram R. P. D. mes Bichio.*

11 Nec fuit amplius dubitatum de confirmatione præſumpta Sanctæ Sedis Apoſtolicæ præfatorum ſtatutorum ſpatio tanti temporis, dum curſu 30. annorum interueniſſe præſumatur, Seraph. *deciſ.* 671. *n.* 1. Add. ad Greg. X V. *deciſ.* 354. *n.* 18. Buratt. *dec.* 45. *n.* 8. Rot. *dec.* 21. *n.* 9. *p.* 4. *rec. tom.* 2. & *p.* 7. *dec.* 5. *n.* 6. & 202. *num.* 5. Duran. *deciſ.* 56. *num.* 2.

12 Ponderatum etiam fuit, quod Gilianus Gloſſator ſtatuti Peruſini *fol.* 249. & 550. atteſtatur ad fuiſſe Peruſij ſecuodum volumen ſtatutorum dictæ ciuitatis & in totum fuiſſe quatuor volumina, dum igitur pro parte eiuſdem Lucæ admittitur exiſtentia primi & tertij ac quarti libri negari nõ debet exiſtẽtia ſecundi, quia ſine ſecundo non datur tertius, nam probatis extremis media præſumuntur præſertim cum ſint eiuſdem qualitatis Alciar. *præſ.* 2. *regul.* 2. Seraph. *deciſ.* 1141. *num.* 3. Mantic. *deciſ.* 23. *num.* 3. & *p.* 1. *diuerſ. deciſ.* 545. *num.* 1. Buratt. *deciſ.* 875. *num.* 3. & 903. *n.* 10. & 956. *num.* 5. At vero ſecundus liber ſtatutorum dictæ ciuitatis alius non eſt, quam ſtatutum exhibitum oculis Dominorum, dum de alio
13 no fuit doctum, nec pluralitas præſumitur tali caſu, *c. in præſentia de probat.* Dec. *conſ.* 146. *num.* 9. *in fin.* Crauett. *conſil.* 73. *num.* 38. Rot. *in recent. deciſ.* 628. *num.* 6. *p.* 2. & *deciſ.* 132. *num.* 8 *part.* 7. Gregor. X V. *deciſ.* 344. *num.* 4.

14 Minus fuit facta vis in puerilibus cancellationibus ac lineamentis extaotibus in eodem ſecundo libro, ſed ſolidæ veritati, cui per illas non cenſetur præiudicatum nec eiuſdem libri legalitati Rot. coram Comitulo *deciſ.* 43. *n.* 17. & 18. præſertim cum d. ſecundus liber reperiatur ſcriptus in carta ædioa, & adeſt adhuc conſimilis repertus penea hæredes Herculani, cui compilandi noua ſtatuta fuerat onus iniunctum, oec ſit in iure nouum, quod ſcriptura etiam publica & authentica aliquando non adſit in Archiuio, ſed penea priuatorum manus, & veniat ſemper ei adhibenda fides, vt de ſimili ſtatuto, Rot. *deciſ.* 243. *p.* 4. *recent.*

Prædictis omnibus addebant Domini, quod 15
vſque ab initio fuit ſemper inter partes præſuppoſita exiſtentia d. ſtatuti latini conditi de anno 1366. dum in pluribus diſputatioonibus hinc inde datum fuit, qui actus licet extraiudiciales, multum tamen conferunt ad effectum probandi obſeruantiam d. ſtatuti, Alex *in l. dies cautioni*, §. *hoc autem num.* 26. *ff. de damn. infect.* Rip. *in l.* 2. *num.* 12. *C. de eden* & ibi Dec. *n.* 50. Rot. *deciſ.* 733. *num.* 3. *part.* 4. *tom.* 5. *recent.* Ex quibus omnibus remanſit ſublatum dictum primum fundamentum deciſionum, à quibus fuit bodie receſſum.

Fuit pariter reiectum ſecundum fundamentum 16
præfatarum deciſionum, pro excludentibus deſcendentibus Caſſandræ ob exiſtentiam filiorum Chriſtiani legitimatorum nepotum reſpectiue Benueniatis, cui obiecto reſpondebant Domini quod cum legitimatus non adeſſet de tempore delatæ ſucceſſionis ad filij fauorem, dum legitimatio facta legitur poſt delatam hæreditatem Benueniatis non poterat filius grauatus ad faciendam reintegrationem legitimare baſtardum, & tollere ius fœminis, Surd.
conſ. 552. *num.* 35. & 36. vlterius legitimatio non 17
fuit habita in conſideratione ex eo quod altera militum Laureranorum continet clauſulam *ſine præiudicio venientium ab inteſtato*, quæ impedit immiſſionem legitimatis exiſtentibus filiabus legitimis, Caſtrenſ. *conſ.* 180. *num.* 2. *lib.* 1. Gabr. *conſ.* 21. *num.* 7. & 13. *lib.* 5. Ciriac. *contrau* 236. *num.* 16 Rot. *in recent. deciſ.* 38. *num.* 1. & *per tot. par.* 4. *recent.* cum talia clauſula præſeruet ius venientium ab inteſtato, nedum quæſitum, verum etiam quærendum, licet in ſpe, Ruin. *conſ.* 106. *num.* 10. *in fin. lib.* 3. Rot. *deciſ.* 667. *num.* 5. *part.* 1. *recent.* & *part.* 4. *deciſ.* 38. *num.* 1. & 2. & *in Bonsnien. de Bslognnis* 29. *Februarij* 1644. *coram D. Carillo*, §. *quicquid*, &c.

Altera vero legitimatio quæ eſt Comitis Palati- 18
ni ex defectu poteſtatis, minus poteſt refragari quoad bona exiſtentia in ſtatu Eccleſiaſtico in aliorum præiudicium, Lup. *de illegitim. comm.* 3. §. 3. Rot. coram Comitulo *deciſ.* 56. *num.* 3. 8. & 9. & *deciſ.* 74. *num.* 17. Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 408. *num.* 129. vbi quamplures congerit, quamuis legitimationes emanauerint ad inſtantiam Chriſtiani Patris, & tamen bene ſuffragarentur, ſi ageretur de bonis eiuſdem Patris, ſecus vero eſt in præſenti caſu quo agitur de ſucceſſione Benueniatis Aui, & ratio eſt
quia Pater potuit quidem omnibus præiudicare, 19
quoad ſua bona non vero quoad bona alterius, vt per Ancharan. *conſ.* 427. *num.* 3. Dec. *conſ.* 85. *num.* 7. Surd. *conſ.* 552. *num.* 53. & 54. vbi allegat concordantes, alioſque refert Merlin. *de legitim. lib.* 1. *tit.* 5. *quæſt.* 9. *ſub num.* 7. *in fin.* & *lib.* 3. *tit.* 1. *quæſt.* 20. *n.* 38. & 39. & 40.

Circumſcriptis vero legitimationibus filij natura- 20
les certe nõ comprehenduntur ſub ſtatuto loquente de deſcendentibus maſculis, quia licet ſtatutum vtatur verbis naturalibus non autem ciuilibus, inde comprehendat etiam illegitimos, iuxta Text. *in* §. *ſi quis ſans Authent. quibus modis naturales effic. legitim.* Ciriac. *controuerſ.* 9. *num.* 2. & *ſeqq.* Surd. *de aliment. tit.* 1. *quæſt.* 10. *numero ſexto*, hoc tamen

21 limitatur quotieſcumque habita fuit ratio conſer-
22 uandi agnationem, cum per ipſos illegitimos agnatio non conſeruetur, Capr. *conſ.90. n.4. & ſeqq.* Mantic. *de coniectur. lib.8. tit.7. n.6.* Peregrin. *de fideicom. art.22. n.79.* Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.314. n.14.* & habitam fuiſſe rationem agnationis non eſt hæſitandum in caſu noſtro, quo agitur de ſtatuto excluſiuo fœminarum propter maſculos, Rot. *in rec. deciſ. 547. n.2. & deciſ.582. n.14. part.5. & part.6. deciſ.206. n.22.* cum aliis congeſtis per Altogradum *conſ. 86. n.27. & in Romana ſupplementi legitimæ 15. Aprilis 1644. coram R.P.D. meo Cerro.*

Demum fuit reiectum tertium fundamentum Præſcriptionis, dum licet ab anno 1565. quo per obitum Hieronymi venit caſus reintegrationis fœminarum vſque ad annum 1602. quo mota fuit lis effluxerunt 37. anni; tamen dum ex datis in moderno ſumm. Andrianæ *n.4. & 5.* conſtat quod Caſſandra ſoror d. Hieronymi, & Benueniatis filia ad cuius fauorem fuit factus locus reintegrationi, obiit de anno 1577. & Ioannes Baptiſta d. Caſſandræ filius obiit de anno 1591. inde in eorum vita effluxerunt anni 26. ipſis vero ſucceſſerunt Virginia annorum 16. & Caſſandra iunior annorum 12. contra quas vti Minores 25. annis cucurrit quidem præſ-
23 criptio triennatia cœpta contra illorum Authores defunctos, ſed illis aduerſus præſcriptionem competit reſtitutio in integrum, *l. fin. C. in quib. cauſ. reſtitutio non ſit neceſſaria,* Glo. *in l. ſi eris verbo ſeruanda. C. de praſcr. 30. vel 40. ann.* Odd. *de reſtit. in integr. p.2. quæſt.90. num.3. & ſeqq.* Rot. *deciſ.389. num.14. coram S. mem. Gregor. XV.* præſertim cum minoritas Caſſandræ iunioris perdurauerit etiam poſt litem motam: idcirco non poteſt ei aliqua negligentia impu-
24 tari in petenda reſtitutione in integrum, ad quam petendam non incipit currere tempus, niſi poſtquam maior facta fuerit, *l. final.* vbi notant omnes, *C. de tempor. in integr. reſtit. l. interdum, ff de minor.* Caſtr. *conſ.299. in fin. lib.1.* Odd. *de reſtit. in integr. part. 1. quæſt. 20. num. 1. vſque ad 5.* Rot. *in Romana Palazzetti 11. Martij 1619. coram Patriarcha Manzanedo, & in Montis Faliſci ſupplementi legitimæ 18. Iunij 1642. & 23. Iunij 1643. coram R. P. D. meo Bichio, & in Romana de Mellinis 15. Ianuarij 1644. §. obiectum praſcriptionis coram R. P. D. meo Cerro.*

25 Fundamentum tranſactionis initæ inter Iulium, & Caſſandram ſeniorem non fuit habitum in conſideratione, dum idem Iulius tranſactionem impugnauit, eaque legitur reſtricta ad hæreditatem Hieronymi, at vero hodie agitur de portione hæreditaria Benueniatis, quæ deuenerat ad Chriſtianum Hieronymi fratrem, nec dicta tranſactio, valet admittere extenſionem de re ad rem, iuxta Text. *in l. ſi de certa 31. C. de tranſact.* Natt. *conſ.546. num.13.* Crauett. *conſ.407. num.30.* Purpur. *conſ.336. num.5.* Surd. *conſ.418. num.11.* & fuit reſolutum *in Recanaten. Prædij 4. Aprilis 1614. coram Sanctiſſimo D.N. Innocentio.*

Quibus ſtantibus dum præfatum ſecundum volumen ſtatuti latini conditum de anno 1366. *ſub rubric.33.* excludat temporaliter ſolum fœminas dotatas, & fuerit extincta linea maſculina, vt ſupradictum eſt reintegratio dictæ Andrianæ nequit denegari, vt in dicto ſtatuto expreſſe cauetur.

Et ita reſolutum, &c.

Auenionen. Hæreditatis.

Merc. 23. Ian. 1647.

ARGVMENTVM.

Donatio vniuerſalis omnium bonorum præſentium, futurorum, mobilium, & immobilium, & in quocumque conſiſtentibus, & conſiſtere valentibus, etiam intuitu matrimonij facta, an ſit valida, vel reuocabilis.

SVMMARIVM.

1 *Donatio omnium bonorum eſt reuocabilis.*
2 *Promittens inſtituere donatarium hæredem vniuerſalem, coarctat ſe inſtituere vnicum hæredem.*
3 *Amplia ſi vſus eſt verbis, in omnibus & ſingulis bonis præſentibus, & futuris, mobilibus, & immobilibus in quocumque conſiſtentibus, &c. nam eo caſu iura, & actiones comprehenduntur.*
4 *Promiſſio inſtituendi hæredem in vniuerſis bonis eſt reuocabilis.*
5 *Quæ differentia ſit inter clauſulas vbicumque conſiſtentibus, vel vbicumque exiſtẽtibus declaratur.*
6 *Vna pars teſtamenti aliam declarat.*
7 *Donatio eſt nulla quando libera facultas teſtandi remanet ſublata.*
8 *Hæreditas pacto dari non valet.*
9 *Reſeruatio vſusfructus in donatione omnium bonorum non operatur quod quis habeat facultatem teſtandi.*
10 *Iuramentum non conualidat pactum contra bonos mores.*
11 *Promiſſio inſtituendi hæredem eſt nulla etiam appoſita in capitulis matrimonialibus.*
12 *Cauſa liberi arbitrij eſt fauorabilior cauſa matrimonij.*
13 *Conſuetudo alicuius prouinciæ, quod ſit valida promiſſio inſtituendi hæredẽ, non tollit reuocabilitatẽ.*
14 *Amplia ſi promiſſor ſit forenſis.*

DECISIO CCCXVII.

CENSVERVNT Domini ſubſiſtere deciſionem 1
in hac cauſa ſub die 5. Martij præteriti coram me emanatam, in qua reſolutum fuit pactum de inueſtiendo hæredem Thomam de Gay, necnon donationem omnium bonorum ab eodem reportatam à Ioanne de Gay progenitore intuitu certi matrimonij non ſubſiſtere, ſed bene fuiſſe inualidam, & potuiſſe reuocari, dum illa cantat de omnibus bonis præſentibus, & futuris mobilibus, & immobilibus in quocumque conſiſtentibus, & conſiſtere valentibus, &c. quæ verba non poſſunt certè eſſe vniuerſaliora, hocque ex mente donatoris benè reſultat à qua verba interpretationem recipere in his terminis tradunt, Guttier. *de iuram. confirm. part.1. cap. 11. num. 10.* Fontanell. *de pact. nupt.*
clauſ.4. gloſſ.21. part.2. num.49. Ponderando etiam, 2
quod Donator promiſit inſtituere donatarium hæredem vniuerſalem, quæ in vnico hærede inſtitutionem includit, etiam in iuribus, & actionibus, dum alioquin inſtitutus non denominaretur hæres vniuerſalis, ad notata per Bart. *in l. ſi quis ſeruum in fin. de l.1. & in l. cum filius §.1. de l.2. & in l. cegi in pr. ad Trebellian.* Peregrin. *de fideicom. art.5. num.5. & 17.*

Fuſat.

Fuſar. de ſubſtit. quaeſt. 268. *num.* 8 Magon. *deciſ. Florentin.* 35. *num.* 1. *&* 2. & in puncto Caocer. *var. reſolut. lib.* 3. *cap.* 7. *num.* 134. vbi capteſte firmatur, quod tali pacto nec naturalis, neque ciuilis oritur obligatio, quicquid eſſet dicendum ſi ſimpliciter promiſiſſet hæredem inſtituere, in qoibus terminis verbum (*hæredem*) eſſe accipiendum pro Domino, necnon intelligi de hæredimento particulari, quod Galli contractualem appellant traduot Anton. Fab. *in C. lib.* 5. *tit.* 9. *defini.* 8. *num.* 4. & optime vtrumque caſum diſtinguit Iacob. Cancer. *variar. reſolut. d. lib.* 3. *cap.* 7. *num.* 128. *&* 134. *&* 135. *cum ſeqq.* Bellon. Iun. *conſ.* 22. *n.* 9. *&* 12. Ciriac. *controu.* 88. *n.* 20. *vbi ſupra fortioribus terminis.*

3 Ac inſuper quod nedum donator promiſit inſtituere hæredem vniuerſalem Thomam, verum etiam addidit, in omnibus, & ſingulis bonis præſentibus, & futuris mobilibus, & immobilibus in quocumque conſiſtentibus, & conſiſtere valentibus, &c. quæ verba ub ſui vniuerſalitatem certe habent aptitudinem comprehendendi ea, quæ alias non comprehenderentur, Ruin. *conſ.* 23. *num.* 16. *lib.* 5. Neguſ. *q.* 17. *n.* 9. *&* 10. itaut nihil fuerit exceptuatum Graſſ. *except.* 14. *n.* 25. *& ſeq.* Milan. *deciſ.* 12. *n.* 42. *& ſeqq. lib.* 1. & fuit reſolutum *in Melevitana vnionis* 13. *Ianuary* 1641. *coram R. Decano*, iuncta etiam promiſſione inſtituendi hæredem vniuerſalem, ea qua remanent incluſa tam iura, quam bona particularia, Neguſ. *q.* 231. *n.* 12. licet ſtatim facta ſit mentio de bonis mobilibus, quia non eſt adiecta reſtrictiue ſed bene ampliatiue, non ſecus ac ſi immediate præcedens mentio bonorum tam præſentium, quam futurorum ibi, in omnibus, & ſingulis bonis præſentibus & futuris mobilibus, & immobilibus, &c. vnde quicquid eſſet dicendum in caſu, quo erant donata omnia bona mobilia, & immobilia ſane adiunctis præfatis verbis immediate præcedentibus ampliatiue poſitis, necnon aliis verbis vniuerſalibus toties geminatis, ac replicatis, non eſt hæſitandum quin præter mobilia & immobilia, etiam iura, & actiones eſſent comprehenſa propter verba geminata, quæ habent vim ſpecialis expreſſionis ita, & taliter, vt valeat comprehendere etiam ea, quæ ſpecialem mentionem requirerent, Paul. de Caſtr. *conſ.* 333. *num.* 1. *&* 2. *lib.* 2. Crauett. *conſ.* 308. *num.* 5. *cum ſeqq.* Neguſant. *quaeſt.* 293. *num.* 10. nec ea eo quod fuit facta expreſſio ſpeciei bonorum videlicet ſtabilium mobilium, &c. donatio dicitur reſtricta ad mobilia, & ſtabilia vt bene Ioannes Fran. à Ponte *conſ.* 115. *n.* 7. *verſ. nam cum præcedant, verſ qua tanto magis*, dum eademmet expreſſio ſtat ampliatiue, nec genus regulariter reſtringatur, Roman. *conſ.* 32. *num.* 5. *lib.* 2. Surd. *conſ.* 351. *num.* 14. Grat. *diſcept.* 404. *n.* 7. Gregor. XV. *deciſ.* 257. *n.* 5. *verſ. quia primo reſpondetur.*

4 Animaduertebant enim Domini, quod donator in prima parte donationis medietatem cunctorum bonorum pure ſimpliciter, & abſolute donauerat reſeruato ſibi ſolum vſufructu, vita ſua durante poſtmodum venit ad promiſſionem inſcribendi hæredem nec eam limitauit, aut reſtrinxit ad aliam medietatem in prima parte non comprehenſam, ſed bene abſolute, & indiſtincte promiſit hæredem vniuerſalem inſtituere in omnibus, ac ſingulis bonis, vnde niſi hæc promiſſio comprehenderet etiam iura, & actiones contineret tantum, quantum prima pars donationis directa non ad quotam hæreditatis, ſed ad bonorum medietatem, quod dicendum non venit, dum maioris efficaciæ ſunt verba diſecta ad quotam hæreditatis poſita in ſecunda parte donationis, vt diſtinguit Iacob Canc. *var. reſol. d. l.* 3. *cap.* 7. *num.* 134. *& ſeqq.* & prius *num.* 128. Caſanat. *conſil.* 45. *num.* 24. *verſ. quod Iaſonis cum ſeqq.*

Vnde non obſtat, verba illa vltima in eadem do- 5 natione appoſita, ibi in quocumque conſiſtentibus, quia dum ea ſupradictis conſtat de voluntate donatoris comprehendendi etiam iura & actiones, certa dicta verba eidem famulantur voluntati, Guttier. *de iuram. confirmat. p.* 1. *cap.* 11. *num.* 20. Fontanell. *de pact. nuptial. clauſ.* 4. *gloſſ.* 21. *part.* 2. *num.* 99. Ioann. Franc. à Ponte *d. conſ.* 115. *num.* 28. *lib.* 2. præſertim dum non fuit dictum in donatione, vbicomque exiſtentibus, &c. in quibus terminis loquuntur omnes Doct. adducti per informantes pro receſſu à deciſis excepto Aldobrand. *conſ.* 134. *num.* 4. *lib.* 2. qui licet idem timet quando dunata extitere bona, in quibuſcomque conſiſtentia, attamen idem Aldobrand. venit intelligendus ſecundum Doctores, quos allegat, & ſic ſecundum Iaſon. *in l. ſtipulatio hoc modo concepta num.* 2. *ff. de verb. ſignific.* Aretin. *conſ.* 54. *in* 2. *dubio*, & alios ibi congeſtos, qui loquuntur ſolum de clauſula, vbicumque exiſtentia, quæ aderat etiam in caſu, quo conſuluit Aldobrand. quæ multum differt à clauſula, in quocumque conſiſtentia, ex eo quia verbum conſiſtere ſemper circumſcribitur loco, quando dirigitur ad certum locum, puta, ſi dictum ſit, conſiſtere in Prouincia, vt in caſu *l.* 1. *C. vbi in rem act.* Ita pariter niſi circumſcribatur loco valet ſignificare exiſtentiam alicuius iuris incorporalis, de quo *in c. final. de cognat. legal. & in l.* 1. *C. qui pet. tutor.* iuncto etiam verbo vniuerſali quocumque quod eſt aptum denotare materiam & rem loco non circumſcriptam, necnon modum exiſtendi, vt per Vulp. *de propoſit. & aduerſat. dict. quoquomodo ſub n.* 3. *verſ. quocumque*, & ſic in quacumque ſpecie conſiſtant indeque in iuribus & actionibus, quæ indubitata redduntur in caſu noſtro aduertendo quod eiſdem verbis vſi fuere contrahentes ſupra vbi nominatim de iuribus agebatur, ibi omnia alia ſua iura paterna, & materna in 6 quocumque conſiſtentia, nam eſt ſatis certum quod vna pars teſtamenti aliam declarat, *l. qui filiabus ff. de leg.* 1. vbi Iaſon. Duran. *deciſ.* 126. *num.* 29. *& part.* 7. *recent. deciſ.* 231. *num.* 24.

Quocirca manifeſte patet donationem fuiſſe nul- 7 lam, nam licet ceſſaret ratio captandæ mortis iuxta Text. *in l. final. C. de pact.* quæ locum ſibi vendicat, quando pactum futuræ ſucceſſionis non legitime initum contra eum, de cuius hæreditate tractatur locum tamen habent, ſimulque bene procedunt duæ rationes, nempe quod libera facultas teſtandi 8 remaneat ſublata d. Ioanni de Gay, quodque hæreditas pacto dari non valet, vt diſponit Text. *in l. pactum quod dotali C. de pact.* Peregr. *de fideic. art.* 51. *n.* 29 Vaſq. *de ſucceſſ. lib.* 2. §. 18. *num.* 19. *&* 192.

Nec dicta diſpoſitio venit ſuſtinenda ex eo quod 9 dictus Ioannes de Gay donans ſibi reſeruauerit vſumfructum, dum præfata reſeruatio facta legitur ſolummodo primæ parti donationis, at verò in promiſſione inſtituendi hæredem nulla legitur facta reſeruatio, ſed benè abſolute fuit promiſſa inſtitutio hæredis vniuerſalis, ſub qua propterea inſtitutione comprehendi etiam fructus vſque ad obitum perceptos firmatur in deciſione hodie confirmata ſequendo opinionem Ioan. Franc. à Ponte *d. conſ.* 115. *n.* 13 vltra quod talis reſeruatio vſusfructus non operatur, quod quis habeat facultatem teſtandi; vt ex Caſtrenſ. & aliis probat Silon. de Pace *conſ.* 2. *n.* 45. 10

Nec etiam releuat iuramentum, quia illud non valet conualidare pactum contra bonos mores pro-

Digitized by Google

vt eſſet pactum appoſitum in promiſſione præfata
de inſtituendo hæredem, vt de commuoi teſtatur,
Hond. *conſ.*40. *n.*61. *lib.*1. idemque cmprobat Ci-
riac.*controuerſ.*88.*n.*10.vbi loquitur in terminis pro-
miſſionis factæ in capitulis matrimonialibus, Man-
tic.*de tacit.lib.*12.*tit.*34. *num.*14. & fuit reſolutum *in*
Aſculana bonorum 13.*Iunij* 1618.*coram Sacrate*,rela-
11 tis per Gratian.*diſcept.*692.*n.*24. Hæcque locum ſibi
vendicant licet dicta promiſſio inſtituendi hære-
dem emanauerit in capitulis matrimonialibus fa-
uore certi matrimonij cum ſemper militet ratio de-
perditæ facultatis teſtandi, indeque dicatur indu-
ctum votum captandæ mortis, à quo iura abhor-
rent, *l.cum donationes, C.de tranſact.l.pactum* 15.*C.de*
pact. Bald. *in l.cum Archimedoram num.* 10. *C. vt in*
poſſ. legat. Fachin.*controuerſ. iur.lib* 5. *cap.*87. Gabr.
*conſ.*137.*n.*3.*lib.*1.Peregrio. *de fideicom. art.*51. *n.*26.
12 Rot.*deciſ.*490.*num.*8.*part.*4.*rec.* quia cauſa liberi ar-
bitrij eſt fauorabilior cauſa matrimonij, Bellon.Iun.
*conſ.*22.*num.*3 *&* 9.Ciriac.*controuerſ.*88.*n.*10. *& ſeq.*
Fontanell.*de pact.nuptial.clauſ.*4.*gloſſ.*4. *part.*4. *n.*15.
Ideo talis promiſſio, quamuis facta in capitulis ma-
trimonialibus valuit reuocari, vt docuit euentus,
Theſaur.*quæſt.forenſ.lib.*2.*quæſt.*79.Molin.*de rit.nupt.*
*lib.*3.*q.*2.*num.*74.*&* 75. Nam dicitur habere tacitam
conditionem quatenus vſque ad obitum in eadem
voluntate perſeueret, Gomez *ad l. Tauri* 22. *n.* 32.
Molin.*de primogen.lib.*1.*cap.*3.*num.*4.Matt.*de ſucceſſ.*
*legat.art.*4.*num.*5.*verſ.nec poteſt conqueri cum ſeqq.* Sa-
lon.de Pace *conſ.* 2. *num.*41.Rot. *in Romana donatio-*
nis 16. *Martij* 1643. *coram R. P. D. meo Bi-*
chio.
13 Quo vero ad conſuetudinem Prouinciæ Occita-
næ, in qua talis promiſſio facta legitur, quod iux-
ta eam valet talis promiſſio DD. approbarunt re-
ſponſiones datas in deciſione emanata 5.Martij præ-
teriti hodie confirmata cum ſemper verum ſit dice-
re illam non tollere reuocabilitatem, Boer.*dec.*204.
*n.*14. Molin.*de primogen.q.*81.*num.*8. Theſaur. *deciſ.*
225.*num.*13.Fuſar.*de ſubſtit.quæſt.*308. *num.*53.Præ-
14 ſertim cum verſemur in forenſe, in quo conſuetu-
do non valet operari, nec remanſerunt contrahen-
tes illi alligati, niſi ratione bonorum ibi exiſtentium
ex congeſtis per Maſcard.*de interpr.ſtatut. concl.*6.*n.*
180.*& concl.*7.*n.*30.& cenſuit Rot.*coram Me in Ro-*
mana ſeu Iannen.ſucceſſionis 14.*Maij* 1640.

Et ita reſolutum, &c.

Melphien. Penſionis.

Lunæ 28, Ianuarij 1647.

ARGVMENTVM.

Conſtitutio S. M. Vrbani VIII. reuocatoria omnium, & quarumcumque facultatum imponendi penſiones, declaratur.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Papa in beneficialibus, ac eorum fructibus habet liberam auctoritatem.*
3 *Papa eſt dominus beneficiorum.*
4 *Penſio tranſlata auctoritate Papæ, debetur.*
5 *Conſtitutio Vrbani VIII. reuocatoria omnium facultatum transferendi penſiones, ſolum intendit prouidere ne beneficia nouo onere grauentur per nouas penſiones, & n.*9.
6 *Ex verbis proœmialibus lex regulatur, & legiſlatoris mens declaratur.*
7 *Tranſlatio ſeu fructuum reſeruatio magis odioſa eſt, quam penſionis aſſignatio.*
8 *Reſeruatio fructuum, & penſionis reſeruatio ſunt omnino diuerſa.*
10 *Prohibita facultate reſeruandi penſionem, vel ſuſcitandi extinctam non dicitur prohibita tranſlatio penſionis.*
11 *Clauſula omni meliori modo comprehendit caſus non expreſſos.*
12 *Regula quod potui nolui, quod volui adimplere nequiui, quomodo intelligatur.*

DECISIO CCCXVIII.

BONÆ mem. Cardinalis Sealiatan quam reſer- 1
uatarius omnium fructuum mēſæ Epiſcopalis
Melphien.& vigore ſpecialis indulti S. mem.Greg.
XV.reſeruandi loco d.reſeruationis fructuum vſque
ad ſummā ſcut.mille vnam, vel plures penſiones pro
perſonis ſibi bene viſis, vel etiam fructus ipſos vſ-
que ad d.ratam transferendi cotus vigore d.reſerua-
tionem fructuum pro rata ſcut. 300.extinxit,& ſimi-
lem penſionem ſcut.300.auri de anno 1639.organo
executoria reſeruauit ad fauorem Hyacinthi Scaliæ
Pronepotis, quam penſionem ſoluere recuſante mo-
derno Epiſcopo. Dubitani hodie an penſio debere-
tur, & fuit affirmatiue reſponſum, cum Cardinalis
reſeruauerit ſiue aſſignauerit d. penſionem in vim
facultatis reportatæ à Summo Pontifice: de cuius
poteſtate non eſt dubitādum, dum in beneficialibus 2
ac eorum fructibus omnimodam, ac liberam habet
facultatem,& authoritatem,*c.*2. *de prebat. in* 6. *c.po-*
*tuit de conceſſ.prebend.Clem.*1.*in fin* vbi Card *in* 10.*no-*
*tab.vt lit.pend.*Gonz.*ad reg.*8.§.1 *proœm.n.*31.Nam Pa- 3
pa ſolus dicitur Dominus Beneficiorum Æneas de
Falcon.*in tract.de reſeru.prælud.*2.*n.*2 Patiſ. *de reſign.*
*lib.*2.*q.*4.*n.*34.Gonz.§.1.*proœm.num.*33. qua facultate 4
transferentes ſtante, & tranſlatione ſubſecuta pen-
ſionem deberi non eſt dubium, Rot. *deciſ.* 689.
*num.*1. *part.* 4. *diuerſ. & in Veronen. Penſionis coram*
bonæ memoria Cardinali Fabritio Veroſp.o, penes Mar-
cheſ. *de commiſ. part.* 2. *fol.* 555. *& in Raduana Pen-*
ſionis 3.*Decembris* 1627. *coram Reuerendiſſimo Deca-*
no, & in Meleuitana ſeu Tranen. penſionis 9. *Decem-*
bris 1644.*coram R.P.D.meo Ottobono.*
Nec obſtat conſtitotio 69.S.mem.Vrbani VIII. 5
*Bullar.tom.*4. reuocatoria omnium, & quarumcum-
que facultatum ac indultorum imponendi quaſcum-
que penſiones etiam S.R.E.Cardinalibus conceſſa-
rum, quia cum dicta conſtitutio 69. idem tantum
intenderit, ne beneficia nouo onere grauentur per
nouas penſionum impoſitiones, vt deſumitur ex il-
lis verbis proœmialibus ibi,& quod in antiquorum
onerum moderatione præcauit, multo fortius in
nouorum impoſitione auertere cupiens, &c. à qui-
bus verbis conſtitutio præfata regulatur, & legiſla- 6
toris mens declarationem recipit ad Text. *in l.*1. *in*
*princ.ff.ad Macedon.l.vltim.*vbi Batt.*ff.de hered.inſtit.*
Rot.*deciſ.*174 *num.*7.*& deciſ.*185.*num.*4.*&* 403.*n.*3.
*part.*1.*recent* idcirco non valuit dicta conſtitutio Vr-
bani comprehendere hanc reſeruationem penſionis
in ſubſtantia non importantem nouum onus, dum
talia penſio ſubrogata fuit loco ſubrogationis fru-
ctuum eiuſque propriam naturam aſſumat: Text.*in l.*
ſi eum.§.*qui iniuriarum ff ſi quis caut.*Burſatt.*conſ.*178.
*num.*27.Rot.*deciſ.*508.*num.*5.*verſ.*1.*part.*2.*recent.*

Vnde

7 Vnde dicebant Domini quod ſicuti ſi Cardinalis Scalia ipſam fructuum reſeruationem pro dicta rata ſcut. 300. tranſtuliſſet prout vigore dicti indulti Gregoriani tranſlatio ſubſiſtebat, nec cadebant ſub dicta conſtitutione Vrbani, multo minus ſub eadem conſtitutione poſſe cadere hanc penſionem loco reſeruationis fructuum aſſignatam, quia magis reputatur odioſa tranſlatio ſeu fructuum reſeruatio, maiuſque dicitur continere grauamen, quàm penſionis aſſignatio in certa quantitate, vt in caſu noſtro Felin. *in cap. ad audientiam col. 2. verſ. 2. de reſcript.* Rot. *deciſ.* 458. *num.* 1. *verſ. maxime part.* 1. *diuerſ. & in Romana penſionis* 28. *Ianuarij* 1641. *coram Eminentiſſimo Card. Hieranymo Veroſpio*, §. 1. *in fin.*

8 Quapropter non fuit in præſenti actum de diſcrimine intercedente inter reſeruationem fructuum & penſionis reſeruationem, quas eſſe omnino diuerſas tradit Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.* 35. *n.* 55. *& ſeqq.* & alios refert Rot. *in d. Romana Penſionis* 28. *Ianuarij* 1641. *coram Eminentiſſimo Veroſpio.* Nec fuit dubitatum quod Cardinalis Scalia haberet indultum etiam aſſignandi penſionem loco reſeruationis fructuum, de quo articulo loquitur dicta deciſio Romana penſionis coram Eminentiſſimo Veroſpio cum de indulto claro, eo indubitato doctum fuerit; ſolum enim fuit inſpectum an per aſſignatio-
9 nem penſionis ſubſecutam ſequatur effectus noui grauaminis à d. conſtitutione Vrbana contemplatus, non habita aliqua ratione facti per Cardinalem Scaliam geſti; nempe ſiue actum fuerit mediante fructuum tranſlatione ſiue mediante aſſignatione penſionis cum conſtitutio magis reſpiciat effectum quam factum; inde fit quod non veniat attendendum quid geſtum fuerit, ſed potius an ex facto prouenit effectus, quem lex reſpexit ac præponderauit iuxt. Theoricam Bart. *in l. quid ergo*, §. *cum autem factum, ff. de his, qui notant. infam.* Rom. *conſ.* 199. *n.* 2. *&* 3. Surd. *conſ.* 3. *n.* 20.

10 Quibus ſtantibus prohibita facultate reſeruandi penſiones, vel ſuſcitandas extinctas non dicitur prohibita tranſlatio, dum in effectu penſio tranſlata non eſt, nec dicitur nouum onus aut grauamen, ſed ſubrogatio, ſeu prorogatio præcedentis, Pariſ. *conſ.* 3. *n.* 86. *lib.* 4. Rot. *dec.* 733. *n.* 1. *p.* 2. *rec.* Burat. *dec.* 12. *& dec.* 638. *n.* 3. cum pluribus egregie relatis *in Ferrarien. penſionis* 2. *Martij* 1646. *coram R. D. meo Decano.*

Hæcque fortius ſtringunt in præſenti caſu, in quo tam Summus Pontifex Greg X V. in indulto ad fauorem Cardinalis Scaliæ aſſignationem loco reſeruationis fructuum ſubrogauit, & æque conceſſit facultatem aſſignandi penſionem, vel transferendi fructus ad libitum eiuſdem Cardinalis indultatij, quàm etiam idem Cardinalis relatiue ad indultum voluit eam penſionem, quam aſſignabat ſubrogatam eſſe loco fructuum ibi, vt ex reſeruatione omnium fructuum aſſignetur annua penſio, &c. & infra, vt aliam ſimilem penſionem reſeruet, &c. ponderando illam dictionem (*ſimilem*) necnon illam dictionem (*ex*) denotantes creationem penſionis ex ſubſtantia reſeruationis fructuum, ipſamque reſeruationem eſſe cauſam immediatam, & ſubſtantialem reſeruationis penſionis, Signorol. *conſ.* 170. *n.* 11. Barboſ. *dict.* 115. *num.* 2. *&* 3.

11 Quibus omnibus additum fuit quod Cardinalis Scalia penſionem aſſignauit omni meliori modo, eamque voluit ſubrogare in locũ reſeruationis fructuum eiuſque onus continuando ad hoc vt penſio ſuſtineretur, vt per Rot. *deciſ.* 733. *n.* 9. *p.* 2. *& deciſ.* 30. *num.* 35. *p.* 5. *recent.*

Nec aduerſatur quod licet d. Cardinalis Scalia valuerit penſionem aſſignare, & fructus transferre, dum tamen proceſſit per viam aſſignationis prohibitæ à dicta conſtitutione Vrbana, non autem tranſlationis
penſionis, intrat regula, quod potui nolui, quod volui adimplere nequiui, *c. cum ſuper. de offic. deleg.* Nam 12
ſat eſt dicere, quod ex ſupradictis apparet præfatã aſſignationem non eſſe aliquo modo comprehenſam in d. conſtitutione Vrbana 69. & prædicta regulã, quod potui, &c. procedit quando quis ita intendebat velle facere, & non alias, at quando prout in præſenti caſu, voluit quis facere omni meliori modo, &c. locum ſibi vendicat alia regula, ſi non valet, quod ago, vt ago valeat, & valere poteſt, & operatur validitatem actus vltra modos expreſſos, Achill. *deciſ.* 1. *de verb. ſign.* Put. *dec.* 334. *n.* 5 *&* 6. *lib.* 2. *in corr. ell.* Burat. *dec.* 316. *n.* 16. *&* 332. *in fin. &* 362. *n.* 7.

Præſertim dum id totum expreſſit ſtantibus illis dictionibus omni meliori modo, ac aliis verbis ſupra ponderatis de quibus in aſſignatione ideo penſionem deberi, dictum fuit vtraque parte informante, &c.

Lucana Canonicatus.

Veneris 1. Februarij 1647.

ARGVMENTVM.

Iudex mixtus litterarum Apoſtolicarum, à ſua ſententia debet admittere appellationem ad vtrumque effectum.

SVMMARIVM.

1 *Sententia appellabilis non poteſt exequi interpoſita appellatione.*
2 *In iudicio executiuo litterarum Apoſtolicarum datur appellatio ſuſpenſiua quãdo iudex eſt mixtus*
3 *Iudex an ſit mixtus deſumitur ex clauſulis poſitis in literis.*
4 *Quæ clauſulæ indicent mixturam.*
5 *Attentatorum priuilegio non renuntiat, qui commiſit cauſam ſuper eis.*
6 *Attentata ſi non ad inſtantiam partis, ſaltim officio iudicis ſunt reuocanda.*
7 *Clauſula*, ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum, *appoſita in commiſſione præſeruat iuriſdictionem iudicis à quo.*
8 *Sed non arctat iudicem ad quem, quin valet executionem nullam non reuocare.*
9 *Sequeſtrum apponitur in poſſeſſione attentata.*

DECISIO CCCXIX.

FVIT hodie reſolutum poſſeſſionem Dominichini eſſe attentatam indeque ſequeſtrandam. 1
Attentata deſumpta fuere ex eo, quod Dominichinus vigore ſententiæ latæ ſuper executione litterarum Apoſtolicarum ab executore in eiſdem litteris deputato poſſeſſionem Canonicatus controuerſi fuit aſſecutus poſt appellationem interpoſitam à Lemmerto, quæ appellatio licet fuerit à iudice reiecta, nihilominus, quia d. ſententia erat appellabilis appellatio veniebat admittenda, aliter omnia poſtea geſta attentatorum vitio ſubiiciuntur *c. non ſolum de appell. in* 6. Gonz. *ſuper reg.* 8. *in annot. cont. nullit. n.* 34. *& n.* 203. Rot. *deciſ.* 32. *num.* 2. *par.* 1. *recent. & dec.* 488. *num.* 5 *part.* 3. *&* 613. *part.* 4. *& in Burgen. dimidij beneficij* 5. *Decembris* 1639. *coram Me.*

Nec dicatur quod in iudicio executiuo litterarum Apoſtolicarum non ſoleat concedi appellatio ſuſpenſiua, quia Domini dicebant etiam in tali iudiciu dari appellationem, quando executor eſt mixtus *e exhibita* vbi Abb *num*.6. & Felin. *n*.4. *de indic*. Gonzal.*ad reg*.8.*gloſ*.4.*in annotat.contr.nullit*.235.Buratt.*deciſ*.185.*num*.3. *&* 524. *n*.5. Coccin. *deciſ*.146.
3 *num*.1.*&* *p*.5.*recent*.538.*num*.16. *& in Gerunden.Parochialis* 26.*Nouembris* 1646. *coram R. P. D. meo Bichio*; qualis autem ſit executor recte dignoſcitur ex clauſulis poſitis in litteris Apoſtolicis, vt cenſuit Rot.coram Gregor.X V.*deciſ*.403.*num*.2. *& per tot*. vbi late addit, & in caſu noſtro concurrunt plures clauſulæ facientes executorem mixtum, nempe clauſula, verificato iurepatronatus ex fundatione, vt fuit reſolutum *in Spoletana Capellania* 17. *May*
4 1619.*coram Martino Andrea*; relata per Audent.ad Greg X V.*deciſ*.413.*num*.4 *circa fin*. necnon clauſula dummodo non ſit alteri ius quæſitum Caputaq. *deciſ* 413.*num*.4 Barboſ.*clauſ*.44.*num*.12.Rot.*dec*.21. *num*.2.*part* 2.*recent*. *& in Lucana beneficij* 12. *Ianuarij* 1626. *coram Remboldo*, vbi quod hoc procedit etiamſi in litteris Apoſtolicis adſit clauſula *appellatione poſtpoſita*, quia intelligitur quando iudex rite, & recte proceſſit nec refertur ad contradicentes de iure, ſed tantum ad contradicentes de facto Gonz. *in annot.cont.nullit.num* 242.Achill.de Graſſ.*deciſ*.11. *de ſent.excom*.Rot.*in Calaguritana beneficij* 18.*Aprilis* 1603.*coram Lancellott*.poſt Marcheſ.*de commiſ.par*.1. *fol*.311.quibus clauſulis concurrentibus certe iudicium non erat executiuum ſed ordinarium, & veniebat admittenda appellatio ſuſpenſiua, Zabar. *conſ*.63.*num*.1.*&* 2.Rot.*deciſ*.30.*de reſcript.in nou.&*
5 *deciſ*.32. *eod.tit. in antiq*. Gonz. *in annot. cont. nullit. num*.226.Gregor.X V.*d.deciſ*.91.*num*.3.

Nil obſtat quod iudex ſecundæ inſtantiæ non pronunciauerit ſuper attentatis, ſed tantum ſuper negotio perſonali vnde veniat cenſendum tacite fuiſſe renunciatum priuilegio attentatorum, quia hoc videtur procedere in eo, qui patitur ſententiam tranſire in iudicatum ſecus verò, ſi, vt in caſu
6 præſenti, reperitur commiſſa cauſa ſuper attentatis, vt per Cæſar.de Graſſ.*deciſ*.2.*de appellat*. Greg.X V. *deciſ* 91.*num*.7.*&* 8.In omnem caſum adhuc ſemper eſſet reuocanda executio attentata, ſi non ad inſtantiam partis ſaltem officio iudicis Cæſar. de Graſſ. *d. deciſ*.2.*num*.1. *de appellat*.Gonz.*ſuper reg*.8. *q*.7. *prohem num*.6. cum aliis congeſtis per Gregor. X V. *d.*
7 *deciſ*.91.*num*.8. vbi Addent. *num*.12. Rot. *deciſ*.235. *num*.7.*part*.1.*recent*.

Demum non obſtat quod d. Iudici ſecundæ inſtantiæ ſignatura commiſerit cauſam appellationis cum clauſula *ſine præiudicio* litterarum Apoſtolicarum, quæ cum præſeruet iuriſdictionem iudicis à quo, efficit, vt idem procedendum ad executionem non dicatur attentatum committere, Coccin.
8 *deciſ*.144.*num*.7.Rot. *in Vrbinaten. beneficij* 22. *Iunij* 1619.*coram bona memoria Merlino*.

Nam Domini dicebant præfatam concluſionem non eſſe abſolute intelligendam, vt procedat omni caſu, ſed potius dictam clauſulam non ſuſpendere, nec impedire, quin iudex ad quem valeat executionem reuocare ſi nulla ſit, & attentata Garz. *de benefic.part*.1.*cap*.5.*num*.573.*cum ſeqq*.& fuit reſolutum *in Hiſpalen.& Caurien.permutationis* 11.*Martij* 1596.*coram Gipſio*, apud eundem Garz. *poſt d.n*.573. & penes Marcheſan.*de commiſ. part*.1. *fol*.366. *& in Senogallien.bonorum* 14.*Aprilis* 1623.*coram Remboldo*. Greg.X V.*d. deciſ*.91.*n*.11. vbi Add.*n*.13. Buratt.*dec*. 185.*n*.7. Sed ceſſat omnis ſcrupulus in præſenti, quo cauſa reperitur commiſſa cum facultate reuocandi attentata, vt declarauit Rot. coram Buratt. *deciſ*.185.*num*.7.*verſ.vt in ſimili*, vbi quod idem admittitur *in Bergomen.beneficij, ſeu iurispatronatus* 24. *Nouembris* 1614.*coram Vbaldo Seniore in fin*.& tradit 9
Add.ad Greg.X V.*deciſ*.91.*num*.13.*in fin*.

Quibus ſtantibus cum poſſeſſio ſit attentata ex prædictis merito dictum fuit eſſe apponendum ſequeſtrum iuxta notorium ſtylum huius ſacri tribunalis, de quo per Cæſar.de Graſſ.*deciſ*.2. *num*.1. *de appellat*. Caſſad.*deciſ*.3.*num*.6.*de reſtit. ſpoliat*. Caputaq. *deciſ*.157. *part*.3. Garz. *de benefic. part*.9. *cap*.4. *num*.22.23.*&* 24.vbi quamplures deciſiones cumulantur Rot.*deciſ*.586.*num*.8.*part*.2.*recent*.Coccin.*deciſ*.225. *num*. 1. *&* 293. *num*. 4. *& in dicta Bergen. dimidij beneficij* 5. *Decembris* 1639. *coram Me*.

Et ita reſolutum altera tantum, &c.

Spoletana Bonorum.

Veneris 1. Februarij 1647.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria debet concedi data releuantia articulorum.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria conceditur, purgatis primo attentatis, & & quando ſumus in profanis,& num*.12. *&* 15.
2 *Remiſſoria vt concedatur, non venit attendendum quid probabitur; ſed quid proponitur probandum.*
3 *Remiſſoria non facile augetur ex capite inuериſimilitudinis, & prætenſa calumnie.*
4 *Remiſſoria conceditur etiamſi alias fuerit materia articulata, & teſtes examinati extraiudicialiter.*
Limita niſi actor qui ſe opponit remiſſoriæ declarat ſe velle habere primum examen pro valido.
5 *Teſtes nulliter examinati nihil probant.*
6 *Remiſſoria conceditur quamuis ex articulis rei remaneant conuicti de periurio teſtes actoris.*
7 *Probatio non excludit probationem.*
8 *Remiſſoria non datur quando fieri poteſt probatio per ſcripturas.*
9 *Remiſſoria regulariter datur ad coadiuuanda contenta in ſcripturis.*
10 *Remiſſoria non datur contra propriam confeſſionem.*
11 *Limita ſi non eſt omnino clara, vel eſt emiſſa inter alios.*
12 *Inſpectiones quæ requirunt altiorem indaginem non impediunt probationes in ſummariſſimo poſſeſſorio.*
13 *Iudicio ciuili pendente poteſt criminaliter procedi ſine vitio attentatorum, ſi cauſa criminalis non eſt connexa cum ciuili.*
14 *Attentata in cauſa connexa obſtant in cauſa principali, ſi ſententia in cauſa connexa parit exceptionem rei iudicatæ in cauſa principali.*

DECISIO CCCXX.

REſtITERVNT hodie Domini in deciſis 1
coram Me ſub die 3. Decembris præteriti
conce

concedendo remiſſoriam Rentiis purgatis tamen ante omnia attentatis oam illius fundamenta viſa fecerunt ſubſiſtere, nec remiſſoria valuit in præſenti denegari eum verſemur io prophanis, & materia articulata ſit releuans, Greg. X V. *dec.415.n.1.* *& 523.n.1.& 562. num.1.* & fuit coram me reſolutum *in Neapolitana pecuniaria 3. Iulij 1645. dum articulatur*, quod Aſdrubal antequam ſub die 8. Iunij 1646. bona controuerſa cederet Capellæ Sancti Antonij eadem bona ceſſerat Rentiis actoribus in diuiſione eum eis ſecuta dimittendo poſſeſſionem ad fauorem eorundem, quo probato victoria cauſæ pro Rentiis reſultabit in ſummariiſſimo iudicio manutentionis in conenrſu dictæ Cappellæ Sancti Antonij, ſi tamen comprehenſa dici poſſunt, dum aliam non poterat dictus Aſdrubal transferre poſſeſſionem longe ante dimiſſam ad *l.nemo plus iuris ff.de regul.iur.* Greg.X V. *deciſ.95.num.5.& part.6.recent. deciſ.299. num.2.* in quibus terminis erit danda manutentio Rentiis vti anterioribus poſſeſſoribus iuxta doctrinam, Felin. *in c. licet cauſam num.8. de probat.* Surd. *conſ.168. num.12.* Rot. *deciſ.714.num.6. part.7. recent.*

2 Minus potuit denegari ex capite prætenſæ inueriſimilitudinis, dum pro reportanda remiſſoria non venit attendendum, quid probabitur, ſed quid probandum proponitur, vt in proximis terminis, Greg.
3 X V. *deciſ.415. num 5.* remiſſoria enim non facilè denegatur ex capite inueriſimilitudinis, ac præſumptæ calumniæ niſi ea ſit multum vehemens, Coccin. *deciſ 439. num.1.* Gregor. X V. *deciſ.414. num.8. & in recent. deciſ.314. num.6. & 712. num 5. part.1. & part.2. deciſ.491. num.1. & part.6. deciſ.111. num.3. & 177. num.3.* præſertim quando vt in præſenti articuli ſunt releuantes Ægid. *deciſ.624.* Rot. *deciſ.235. num.5.part.5.recent.*

4 Nil facit quod alias eadem materia fuerit articulata fuerintque teſtes examinati, nam dum illud examen fuit extraiudiciale, & ſine partis citatione rectè valet ad ſecundum examen validum deueniri io vim remiſſoriæ, Rot. *dec.13.de teſtibus in nou.* Caſſad. *deciſ.3. de dilat.* Put. *deciſ 236. lib.1.in correct.* Caual. *deciſ.425. num.2.* & fuit reſolutum *in Firmana penſionis 1.Iulij 1643. coram R.P.D.Bichio*, deciſio verò in contrarium adducta in Pacen. Collegij 1. Iulij 1639. coram me, quam ſecuta fuit, Rot. in alia Firmana Penſionis 12. Maij 1642. coram R.P.D. meo Bichio, procedit qoando actor, qui ſe opponit remiſſoriæ declarat ſe velle habere primum examen pro valido, vt declarauit Rot. in dicta Firmana penſionis 1. Iulij 1643. coram R.P.D. meo Bichio, *§ facilis eſt reſponſio*, qua declaratione ceſſante non intrat ratio, quod melioris eſſet conditionis, qui examinauit nulliter, quam qui rectè, ac validè exa-
5 minauit, dum examen nullum reputatur pro non facto & dicta teſtium nulliter examinatorum non probant, Rot. *deciſ.328. n.5.& deciſ.720.n.1.part.2. recent.* Coccin. *deciſ.182.n.1.*

6 Non obſtat quod Aſdrubal in inſtrumento ceſſionis factæ dictæ Capellæ S. Antonij eum iuramento aſſeruit ſe prius eadem bona ad alterius fauorem non dimiſiſſe, quia quidquid ſit an bona controuerſia ſint comprehenſa in ceſſione non inde ſequitur, quod hæc confeſſio emiſſa inter alios noceat Rentiis, Surd. *deciſ.325.n.3.* Rot. *deciſ.324 n.6. part.1. recent.* & quamuis ex probationibus faciendis idem Aſdrubal redarguatur de mendacio, ac periurio non propterea denegatur remiſſoria eum in ſimilibus materiis illa conceditur, quamuis ex articulis rei remaneant conuicti de periurio teſtes actionis, vt dicit Rot. *deciſ.70. num.8. & 9. part.6. recent.* vbi redditur ratio quod etiam in terminis re-
miſſoriæ probatio non excludit probationem, Rot. 7
in Calaguritana Proceſſionum 30. Aprilis 1629. coram bonæ mem. Card. Coccin. *deciſ.401. n.4.* Put. *dec.341. num.4.lib.1.*

Nec refert quod articulata diuiſio valeat probari 8
per ſcripturam ideo fruſtra petitur probatio per teſtes, quia ſat eſt dicere quod etiam valuit diuiſio fieri abſque ſcriptura, & ſucceſſiuis actibus poſſeſſoriis per teſtes probandis potuit illa coadiuuari, regu-
lariter enim remiſſoria datur ad coadiuuanda con- 9
tenta in ſcripturis, vt fuit reſolutum *in Cæſaraugustana Diſtributionum 13. Martij 1643. coram R.P.D. meo Cerro, & in Romana, ſeu Veliterna affictus 4.Iulij 1646. coram R.P.D. meo Bichio, & ſæpè in aliis.*

Demum non releuat quod articuli ſint de directo 10
contrarij confeſſioni emiſſæ ab articulantibus in inſtrumento celebrato 15. Iunij 1646. ſumm. Rectoris, *n.15.* quia licet ſit verum quod non datur remiſſoria contra propriam confeſſionem, cum confeſſio ſuperet omne genus probationis, Gregor. X V. *deciſ.143. n.3. & 357. num.3.* vbi Add. *n.7. & 434. num.14. & part.7. recent. deciſ.54. num.10.* Attamen concluſio in præſenti non applicatur dum io præcitato inſtrumento Rentij non dixerunt tunc Aſdrubalem poſſediſſe, ſed ſolum dederunt in manibus notarij folium continens actum diuiſionis longè ante factæ bonorum poſſeſſorum ab Aſdrubale, quod verbum poſſeſſorum, valet referri ad poſſeſſionem de præterito, præſertim dum fuit emiſſum in actu ordinato ad probandum, quod Aſdrubal longè ante bona diuiſerat cum Rentiis, ipſiſque dimiſerat poſſeſſionem, idcirco non valet includi confeſſio poſſeſſionis dicti Aſdrubalis de præſenti cum ſatis ſit confeſſionem non eſſe omnino clatam, ad hoc vt confitenti non noceat, Mohedan. *deciſ.2. de reſtit. ſpoliat.* Buratt. *deciſ.183. num 19.* Rot. *deciſ.443 n.8. part.1 recent.& part.6. dec.218. n.9.* vel eſſe emiſſam inter alios, & ad alterum diuerſum effectum, Rot. poſt Cenc. *de cenſib. dec.148, num.14. & in Veliterna Prioratus 16. Martij 1646. coram R.P.D. meo Bichio.*

Ad ea vero quæ dicta fuere de non exiſtentia fi- 11
deicommiſſi Sanctis, aut de non probata identitate bonorum Domini dicebant hanc inſpectionem non eſſe præſentis indaginis, ſed reſpicere petitorium, nec interim poſſe impedire probationes faciendas in ſummariſſimo, in quo non admittitur exceptio fideicommiſſi ex congeſtis per Modern. Peruſin. *de manut. obſeruat. 42. numer. 18. & ſeqq.* inde fuit merito conceſſa remiſſoria perſiſtendo in deciſis.

Quo verò ad attentata Domini mandarunt ea in 12
primis, & ante omnia purgari quæ non deſumpta fuere reſpectu ſecationis fœni, quia pendet à probatione, præcedentis poſſeſſionis, quam continuando Rentij non attentarunt, vt in dicta deciſione hodie confirmata, fuit animaduerſum *in §.final.* ſed attentata deſumpta fuerunt reſpectu querelæ criminalia pendente iudicio, & poſt emanatam inhibitionem Rotalem porrectæ per Rentios aduerſus Rectorem dictæ Cappellæ Sancti Antonij eiuſque progenitorem ob prætenſam violationem ſequeſtri
A.C. nam licet pendente iudicio ciuili valeat etiam 13
criminaliter procedi citra vitium attentatorum, vt per Lancell. *de attent. part.2.cap.4. limit.23.n.1.* hoc tamen procedere dictum fuit, quando cauſa criminalis non eſt connexa cum ciuili & inhibitio rotalis non emanauit, vt declarauit Rot. *in Auximana*

attentatorum 16. Martij 1641. coram Domino meo Cerro, & in Bonon. Pecuniaria ſeu attentatorum 28. Aprilis 1645. coram D. meo Bichio. § *maxime adducendo rationem*, quia ad effectum reuocationis attentatorum poſt inhibitionem commiſſorum ſat eſt attentatum verſari circa rem connexam, ac dependentem primario à negotio perſonali antea deductam in iudicium, Bero. *conſ.* 113. *num.* 4. *& per tot. lib.* 3. Lancellot. *de attent. part.* 2. *cap.* 12. *lim.* 2. *num.* 23. *& cap.* 20. *limit.* 5. *num.* 5. Rot. *deciſ.* 31. *de appell. in nou. & part.* 2. *diuerſ. deciſ.* 202. *num.* 5. *& pat.* 7. *recent. deciſ.* 279. *n.* 8. *& in Calaguritana beneficij de Fenſon.* 19. *Aprilis* 1613. *coram Sacrato*, apud Marcheſ. *de commiſ. part.* 2. *fol.* 478. *num.* 1.

14 Quod autem cauſa criminalis ſit connexa cum Ciuili in præſenti reſultat, ex quo prætenſa violatio ſequeſtri, & eius cognitio ſpectat ad Rotam ad quam fuerat prius ab eodẽ ſequeſtro appellatum & deuoluta cauſa per cõmiſſionem appellationis admiſſæ ſimpliciter, quinimo d. ſequeſtrum per ſignaturam iuſtitiæ reuocatum ante porrectam querelam criminalem, quæ legitur porrecta, poſt inhibitionem Rotalem, dum inhibitio emanauit 3. Auguſti præteriti, at verò querela ſub die 11. eiuſdem, ideo cum ſententia ferẽda in Rota ſuper iuſtitia ſeu iniuſtitia ſequeſtri paritura ſit executionem rei iudicatæ in iudicio criminali, quoad violationem ſequeſtri oritur certè eiuſdem iudicij connexitas, pro qua iudicanda ſemper eſt inſpiciendum, an ſententia proferenda in vna cauſa ſit paritura exceptionem rei iudicatæ in alia, vt in propriis terminis attentatorum, Lancell. *de attent. p.* 2. *cap.* 4. *limit.* 3. *ſub num.* 88. *deciſ.* 304. *num.* 2. *verſ. ad effectum tamen*, & fuit reſolutum *in Calaguritana Iuriſdictionis de Nagera* 26. *Nouembris* 1639. *coram Eminentiſſ. Card. Panzirolo*, & in puncto Rot. *in Romana de Stocchis* 9. *Martij* 1598. *coram Gipſio*, apud Marcheſ. *de commiſ. part.* 1. *fol.* 1293. *num.* 2. *& in Romana pecuniaria* 22. *Iunij* 1604. *coram Card. Merlino*, apud eumdem Marcheſ. *d. part.* 1. *fol.* 1294. *num.* 3. *&* 4. vbi in ſpecie firmatur quod iudicium criminale eſt attentatum.

15 Quibus ſtantibus dicebant Domini eſſe prius purganda attentata prouenientia ex d. querela criminali mediante illius renunciatione ac refectione omnium damnorum, ſi quæ paſſa oſtendantur, vt fuit dictum *in d. Auximana attentatorum* 16. *Martij* 1641. *coram R. P. D. meo Cerro.* quibus attentatis prius non purgatis, non poſſe deueniri ad expeditionem remiſſoriæ, cum iudicium attentatorum ſit magis priuilegiatum, vt dixit Rot. *in Bononien. Portono coram, Lugdunen.* apud Marcheſ. *de commiſ. part.* 1. *fol.* 979. Caual. *deciſ.* 223. & fuit reſolutum *in Vladiſlauien Villæ de Hippembar.* 4. *Iulij* 1646. *coram R. P. D. meo Cerro.*

Et ita reſolutum, &c.

Farſen. Bonorum.

Lunæ 18. Februarij 1647.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

1 *Factum.*
2 *Poſſeſſio debet probari de tempore obitus patris, vt intret ſtatutum vrbis* 147. lib. 1. *de continuanda poſſeſſione, in filium.*
3 *Ennuntiatiuæ recentes nihil probant.*
4 *Inter duos pariter inueſtitos præfertur anterior maxime ſi poſſideat.*
5 *Titulo valido ſuperueniente cenſetur mutata cauſa poſſeſſionis, vbi præcedebat titulus inualidus, abſque aliqua declaratione voluntatis.*
6 *Nulla maior probatio quam præſes contra porrigentem.*
7 *Exceptio de iure tertij non admittitur, maxime in iudicio adipiſcendæ.*
8 *Dominus directus inueſtiendo aliquem poſt ſententias, videtur renuntiare prætentie illarum nullitatibus.*
9 *Clauſula* ſine præiudicio iuris alterius poſita in inueſtitura, *non dicitur ſuſpenſiua, nec reſolutiua, niſi poſt conſtiterit de meliori iure in iudicio.*
10 *Hæreditatis aditio probatur ex poſſeſſione bonorum.*
11 *Pactum de renouando non tribuit ius aliquod reale, ſed actionem tantum perſonalem.*

DECISIO CCCXXI.

IN deciſione in hac cauſa emanata coram me ſub die 14. Decembris præteriti fuit reſolutum Iulio Ranallo eſſe dandam immiſſionem tantum in Prædio *del Peſchio*, in Molendino vero, & oliueto immiſſionem, & manutentionem denegandam, qua deciſione hodie reuiſa dictum fuit, quo ad Molendinum, & oliuetum, ſtandum eſſe in deciſis, nam ſubſiſtere dicebant Domini illius fundamenta, in primis enim merito fuit denegata manutentio d. Iulio, eo quod nullibi doctum fuit de poſſeſſione Tholomei progenitoris, prout requiritur ad hoc, vt in vim ſtatuti Vrbis *cap.* 147. *lib.* 1. de continuanda poſſeſſione de Patre in filium hæredem manutentio concedatur Gregor. XV. *deciſ.* 307. *num.* 3. vbi Add. *num.* 27. cum aliis in deciſione hodie confirmata, & dum viuente d. Tholomeo Patre dicti Iulij poſſeſſio fuit à Felicibus occupata mediante inueſtitura reportata à recol. mem. Card. Alexandro Montalto tunc Abbate Farfen. certè excluditur omnis ſtatuti continuatiui effectus. Caputaqueuſ. *deciſ.* 199. *num.* 4. *part.* 2. Coccin. *deciſ.* 488. *num.* 3. 1

Nec adductæ enunciatiuæ per Ranallum continentes, quod bona fuerunt poſſeſſa per d. Tholomeum ſufficiunt, cum non concludant poſſeſſionem de tempore obitus, quod eſt de ſubſtantia ad hoc vt intret ſtatutum prædictum cõtinuatiuum ita, & taliter, vt veniat præciſè probanda talis poſſeſſio de tempore obitus Dec. *in c. in præſentia, num.* 13. *ff. de probat.* idemque *conſ.* 467. *num.* 16. Alex. *conſ.* 83. *num.* 2. *&* 3. *lib.* 2. Rimin. *conſ.* 39. *num.* 28. Suid. *deciſ.* 76. *num.* 10. vltra quod dictæ enunciatiuæ tanquam recentis non excedentes ſpatium 50. annorum non probant, Rot. *deciſ.* 31. *de probat. in antiqu. & in recent. deciſ.* 432. *num.* 4. *part.* 1. *&* 568. *num.* 4. *part.* 2. 2 3

At vero immiſſio iure quidem merito fuit denegata Ranallo, cum Felicij docuerint de dicta anteriori eorum inueſtitura reportata ab Abbate Farfen. vſque de anno 1595. à quo pariter habet Ranallus aduerſarius ſimilem inueſtituram poſteriorem, cuius vigore petita fuit immiſſio, & cum Felicij ſint poſſeſſores, ſint legitimi contradictores ad effectum impediendi petitam immiſſionem, vel habentes titulum æqualem, imo anteriorem, vt 4

præter

Digitized by Google

præter deductos *in deciſione hodie confirmata*, *§.nec in vim dixerunt*, Zuccard. *in l. final. num.*384. *Cod. de edict. diuerſ. Adrian. tollen.* Rot. *deciſ.* 400. *num.*14. *part.*4.*tom.*2.*& deciſ.*520.*num.*19.*part* 4.*recent.tom.*3. ita, & taliter, vt aduerſus ipſos Felicios via ordinaria veniat procedendum, Rot. *deciſ.*423. *n.*2. *part.*1. *&* 133.*num.*3.*part.*6.*recent.*

5 Non obſtant, quæ aduerſus ſententias pro parte Ranalli deductæ fuere in quarum executionem Angelus Progenitor Feliciorum de anno 1594. horum bonorum poſſeſſionem fuit aſſecutus, quia ſat eſt, quod deinde idem Angelus reportauerit de anno 1595. inueſtituram, vt ſupra dictum eſt ab Abbate Farfen. Domino directo vti de bonis ſpectantibus pleno iure ad eundem Abbatem, idcirco rectè valuit idem Angelus ex hoc nouo titulo ſuperuento mutare ſibi cauſam poſſeſſionis, & talis mutatio bene præſumitur abſque vlteriori animi deliberatione, ad Text. *in l.certè,§.iulianus ait, ff pralar. l. non ſolum, §. quod vulgo, ff.vſucap.* Creſcent. *deciſ.*5. *n.*3. *de teſtib. ſpoliat.* A h l. *deciſ.*4. *de cauſa poſſeſſ. & propriet.* Put. *deciſ.*441.*lib.*1.*in correct.* Mantic.*deciſ.*245. *num.*4. *&* 12. cum aliis *in Bononien. fideicommiſſi de Leonoris* 21. *Iunij* 1646. *coram R.P.D.meo Bichio.*

Nec eſt verum dicere, quod prætenſa nollitas ſententiæ influat in nullitatem inueſtituræ, quia licet in altera ex ſententiis dictum fuerit, quod Angelus peteret ab Abbate Farfen. relationem, inueſtitura autem nullam habet relationem ad ſententias, eaque facta legitur non tanquam de bonis, ad quæ Angelus fuerat per ſententias immiſſus, ſed tanquam de bonis ad Eccleſiam deuolutis ex delicto, ſententia etiam confiſcationis lata legitur contra Tholomeum, & Delium Auctores Ranalli, de qua 6 confiſcatione non fuit dubitatum, illa enim remanſit probata ex precibus alias porrectis à Ranallis Clar. mem. Alexandro Card. Montalto tunc Abbate Farfen. qua non datur melior probatio *l.cum precum, C. de libert. cauſ.cap. per tuas. de probat.* Rot. *dec.*451. *num.*6.*part.*1.*recent.*

7 Animaduertebant etiam Domini, quod ſententiæ, contra quas de nullitate & iniuſtitia hodie poſt 50. annos Ranallus opponit, non fuerunt latæ cum ipſo ſiue eius auctoribus, qui iam per confiſcationem erant bonis omnibus priuati, ſed bene cum fiſco, qui bona poſſidebat, cui propterea competeret ius eaſdem ſententias impugnandi, qui cum taceat, imò poſtmodum eundem Angelum inueſtiuit, nec inde Ranallus hodie valet excipere de iure tertij, Socio. *conſ.*78. *num.*8. *lib.*4. Surd. *n.*84. Rot. *deciſ.*277. *n.*7. *part.*1. *recent. & deciſ.*385. *n* 4. *eadem part.*1. eoque minus in hoc iudicio adipiſcendæ, in quo non ſolet admitti talis exceptio licet ſit excluſiua iuris alterius, Peregrin. *de fideicomm. art.* 48. *num.*46. & fuit reſolutum *in Romana fideicomm. de Cinciis* 9. *Iunij* 1617. *coram Remboldo.*

8 Minus fuit habita in conſideratione replicatio Ranalli, quod ipſe habeat cauſam à fiſco mediante inueſtitura ab eodem Abbate reportata, quia ſat eſt reſponſum inueſtituram emanaſſe poſtquam ipſe Abbas Farfen. mediante altera inueſtitura anteriori Angelum inueſtiuerat legitimum Dominum, ac bonorum poſſeſſorem, vnde Angelus conſequenter ſtante d.anteriori inueſtitura remanſit tutus ab omni exceptione, ſiue eius inueſtitura ſit independens à ſententiis ſiue non, quia ſufficit dicere, quod Abbas Dominus directus inueſtiendo Angelum poſt ſententias videatur illarum nullitatibus prætenſis renunciaſſe, eiſdemque ſententiis acquieuiſſe, ad Text. *in c. ex ore verſ. per hoc de his, quæ fiunt à maior. part.capit.* Dec. *conſ.*206. *num.*7. Rot. *in dec.*175. *num.*2. *&* 3. poſt Modern. Peruſin. *de manut. & in Treueren. Archidiaconatus* 13. *Iunij* 1644. *coram R.P.D. meo Cerro.*

Quapropter non viſum fuit ſubſiſtere allegatam 9 nullitatem inueſtituræ Angeli, vel ſaltem dictum fuit, id totam requirere altiorem diſcuſſionem faciendam in iudicio ordinario, & interim eſſe denegandam immiſſionem Ranallis, & quamuis in inueſtitura Angeli adſit clauſula *ſine iniuria* iuris alterius, attamen d.Clauſula non dicitur ſuſpenſiua nec reſolutiua, niſi poſtquam conſtiterit de meliori iure alterius, Rot. *deciſ.*513. *num.*3. *part.*1. *recent.* & intelligitur ſemper præſeruatum omne aliud præiudicium præterquam expreſſum, Oldrad. *conſ.*14. *alias* 130. *in fin.* Pariſ. *conſ.*70. *n.*12. *lib.*1. Mandoſ. *conſ.* 10. *num.*14. Sato. *de iure quaſit. quaſt.*1.*num.*14. Put. *deciſ.*133. *lib.*3. Verall. *deciſ.*184. *lib.*1. Corbul. *de cauſ. priuat. ob non ſolut. canon. ampliat.*35. *num.*16. & in omnem caſum non poteſt de præiudicio conſtare antequam in iudicio Ordinario diſcutiantur vtriuſque inueſtituræ ponderatus, omnibus accedit, quod Angelus fuit primo inueſtitus, poſſedit pacificè ſpatio pluſquam quindecim annorum ante motam litem, habet credita alterum ſcut.659. vt ex ſententia Canonizatoriis dicti crediti, alterum ſcut.250. in ſorte, & fructibus, vt ex eiſdem ſententiis reportatis.

Nec pariter obſtat quod Felicij non probent ſe 10 hæredes d. Angeli inueſtiti nam præter deducta in deciſione hodie confirmata dum ex teſtibus alias datis probatum extat, Felicios poſſidere bona quæ Angelus alias poſſidebat, nec negatur, quin idem Angelus extet in gradu ſucceſſibili, ſatis ex dicta poſſeſſione dicitur probatum extare, quod illi ſunt Angeli hæredes iuxta Text. *in l.gerit* vbi Bart. *n.*21. *l.pro harede, ff. de acquir hared.* Bald.*conſ.*399.*n.*3.*verſ. quidam ſunt actus lib.*3. Surd. *conſ.*456. *n.*32. Maoric. *de coniect. vltim. vol. lib.*12.*tit.*12. *n.*8. Greg. X V. *dec.*7. *n.*8. *& dec.*18 *n.*1. vbi Add *n.*7.

Ad ea verò quæ dicta fuere de renouatione inue- 11 ſtituræ debita Ranallo tanquam proximiori primo inueſtito tam in vim ſtatuti Farfen. quàm Vrbis Domini dicebant non pertinere ad hoc iudicium. poſſeſſorium, dum pro ea obtinenda non competere remedia poſſeſſoria, ſed tantum actio perſonalis ad factum, Angel. *conſ.*89. *num.*3.*verſ.& illa verba*, Rot. *dec.*215. *num.*2.*part.*1.*recen. & deciſ.*369. *n.*2.*part.*2. Greg X V. *deciſ.*348. *num.*3.*&* 567.*num.*2. *& in Caſenaten. bonorum* 29. *Maij* 1623. *coram bonæ mem. Pirouano*, & tunc erit videndum an dicta ſtatuta locum habeant in deuolutionibus ob delictum, & in confiſcationibus, de quo multum poteſt dubitari dum negatiuam partem tenuit Rota in Imolen. bonorum 18.Iunij 1618.coram bonæ mem. Coccina vbi adducit concordantes.

Quo verò ad prædium *del Pechio* cum omnes ſupradictæ rationes militent in eo, dum expreſsè illud apparet comprehenſum in eadem inueſtitura, & ſententia, licet in alia poſitione, quando deciſio emanauit 14. Decembris præteriti de hoc non fuerit doctum, nec datum in ſummario, idcirco quoad d. prædium fuit merito à deciſis receſſum & denegata immiſſio Ranallis in omnibus bonis.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Saluiani,

Lunæ 18. Februar. 1647.

ARGVMENTVM.

Immiſſo vigore Saluiani auctore Prætore datur manutentio in præiudicium anteriorum poſſeſſorum.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum de manutenendo datur poſſeſſori.*
2 *Sententia eſt valida ſi concurrant requiſita per* Caputaq.deciſ.260.p.2.
3 *Iuſta eſt ſententia in Saluiano probatis extremis illius.*
4 *Iudex rite procedens priuat poſſeſſione per immiſſionem, etiam ſine expulſione.*
5 *Sententia fundata in credito poſteriori eſt iniuſta contra creditorem anteriorem.*
6 *Confeſſio decocti non praiudicat creditoribus.*
7 *Nec proximo decocturi creditoribus futuris.*
8 *Confeſſio mariti de dote recepta facta conſtante matrimonio præſumitur facta in fraudem donationis.*
9 *Dotium ſolutiones cum conditione inueſtiendi eas ſolent fieri ad effectum aſſecurandi.*
10 *Attentatum dicitur quod fuit factum lite pendente, ac poſt inhibitionem.*
11 *Plenior probatio deſideratur in muliere aduerſus creditores viri pro repetitione dotis ob vrgentiam viri ad inopiam, quam aduerſus ipſum maritum.*
12 *Iuſtitia ſententia metienda eſt ex actis tunc deductis.*
13 *In iudiciis exequutiuis non attenditur quid voluerit deduci, ſed quod fuerit deductum.*
14 *Pars ſibi imputet ſi iudex errauit in facto quia illud non iuſtificauit nec allegauit.*

DECISIO CCCXV.

1 FRANCISCO Peruſiæ dandum eſſe mandatũ de manutenẽdo domus cõtrouerſæ fuit hodie reſolutũ; quia de illius poſſeſſione capta 16.Septemb.1643.vigore ſententiæ A.C.in Saluiano latæ ad eiuſdem fauorem valide, & iuſte doctum fuit, *l.iuſte poſſidet.* vbi notant omnes *ff.de acquir.poſſ.* Rot.*deciſ.* 585.*n.7.p.2.rec & p* 5.*deciſ* 229.*n.*1.& in puncto *deciſ.*306.*n.*1.& poſt Pacific.de Saluian. *deciſ.*27.*n.*1.*&* 295.*in princ.*iuncto *n.*2.& poſt Ludou. Poſth.*de manut.deciſ.*24.*n.*1.*&* 2. *& deciſ.*27. *n.*2. *&* 137.*n.*2.*&* 247.*n.*1.Caual.*deciſ.*42.*n.*1.*& in Romana Manutentionis de Cecchinis* 8. *Iunij* 1646. *coram D. meo Ottobono.*

Vide infra dec. 15. Iun. 1648. & 4. Apr. 1650. in hac cauſa.

2 Validitas ſenteotiæ non fuit controuerſa & in ea cooeurrunt omnia requiſita de quibus per Caputaq.
3 *deciſ.* 160. *p.*2. Iuſtitia vero reſultat ex quo fuerunt probata per præfatum Franciſcum omnia extrema neceſſaria in hoc iudicio Saluiani, nam creditum cum hypotheca eiuſdem Franciſci in ſumma ſcut. 833. remanſit iuſtificatum ex publico inſtrumento mutui, de poſſeſſione vero domus controuerſæ Coſmi Ciulli debitoris de tempore contractæ obligationis ſecutæ de anno 1630. necnon de poſſeſſione Antonij de Rubeis, ac Agnetis eiuſdem vxoris, contra quos fuit actum ex Saluiano, exuberanter doctum fuit, quibus concurrentibus immiſſio ex Saluiano fuit merito conceſſa Greg XV.*dec.*491. *n.6.& p.*1.*rec.dec.*307.*n.*4.*& fuit coram Me reſolutum in Peruſina Saluiam* 12.*Decembris* 1639.

Nec fuit habita in conſideratiooe anterior poſſeſ- 4
ſio dd. Antonij & Agnetis, dum idem Franciſcus Peruſia illis citatis reportauit ab A.C. ſententiam immiſſionis ex Saluiano, in cuius executionem poſſeſſionem domus fuit aſſecutus, ex qua coniuges præfati remanſeruot omni eorum poſſeſſione naturali, & ciuili priuati, Angel. *in l. vniuerſas* 30. §. *item cum Prætor, ff. de acquir. poſſ.* Seraphin. *deciſ.* 1325. *num.*1. Greg.XV. *deciſ.*203. *num.*1. cum aliis *in d. Romana domorum de Cecchinis* 8. *Iunij* 1646. *coram R.P.D.meo Ottobono.*

Minus obſtat quod Dorothea Catanea ſit credi- 5
trix anterior vigore dotis ſolutæ d. Coſmo Ciullo viro, cuius perſonam repræſentant dd. Antonius, & Agnes illius ceſſiooarij, inde dictam ſententiam in ſaluiano eſſe notorie iniuſtam, iuſtam tanquam fundatam in credito poſteriori dicti Franciſci, nec valuiſſe iſtos cõiuges priuare eorum anteriori poſſeſſione, vt notaot DD. *in l. clam poſſidere.* §. *qui ad nundinas.ff. de acquir. poſſ.*

Cui obiecto reſpondebant Domini non aliter 6
probari Dotem Dorotheæ fuiſſe Coſmo viro ſolutam, niſi ex confeſſione de recepto eiuſdem viri emiſſa de anno 1626. quæ, cum tunc temporis Coſmus haberetur pro decocto, vt comprobant teſtes ſum. Franciſci *num.*6. inde dictæ confeſſioni non fuit habita fides in præiudicium creditorum licet præceſſerit dotis promiſſio, Bald. *conſ.* 399. *num.* 3. *lib.* 5. Gratian. *diſcept.* 768. *num.* 7. *&* 8. Caſtill. *deciſ.*22. *num.* 36. *lib.*1. & dixit Rot. *deciſ.* 307. *num.* 41. *part.* 7. *recent.* Burart. *deciſ.* 9. *num.*1. *&* 3. vbi io terminis confeſſionis mariti.

Nec dicatur quod tempore confeſſionis recep- 7
tionis dotis ſecutæ de anno 1626. idem Franciſcus Peruſia non erat creditor, dum fuit effectus creditor poſt quatuor annos, nempe de anno 1630. nam talis confeſſio decocti ſiue de proximo decocturi, nec etiam creditoribus futuris nocet, Aretin. *in* §. *fuerat num.* 14. *verſ. & vt breuiter. Inſtit. de action.* Bart. *in l. ſi conſtante, in princ.ff. ſolut.matrim.* Burart. qui teſtatur de communi *deciſ.*104. *num....*& fuit reſolutum *in Romana ſeu Ianuen. Pecuniaria prima Iulij* 1644. *coram R. P. D. meo Bichio* §. *neque enim.* vbi coocordantes.

Vltra quod d. confeſſio non valuit nocere, quia 8
eſt admodum inueriſimilis, dum emanauit defuncto ſocero, & licet eo viuente dicatur ſolutionem factam fuiſſe, attamen de vera, & reali ſolutione non docetur nec de quietatione apparet, prout veriſimiliter ſecuta fuiſſet, ſi vera eſſet ſolutio, cum agatur de ſumma ſcut. 700. & in propriis terminis aduertit Rota *deciſ.*188 *num.*1. coram Gregor.XV. *& part.*6. *recent. deciſ.*259. *num.*6.

Quinimò licet in capitulis matrimonialibus 9
fuerit conuentum quod pecuniæ dotales reinueſtirentur à viro in bonis ſtabilibus locis Montium non vacabilibus, ſeu cenſibus, nullibi tamen apparet de præfato reinueſtimento prout cantabat obligatio, & ſocer fieri indubitanter procuraſſet, ſi vere pecuniæ numeratæ fuiſſent, vt ponderauit Rot. *deciſ.*55. *num* 22. *part.*6. *recent.*

Non pariter obſtat, quod de anno 1633. Dorothea præfata obtinuerit ſententiam coram Reuerendiſſimo Archiepiſcopo Meltio, tunc limitante A.C. pro aſſecuratione ſuæ dotis contra Coſmum virum citato etiam d. Franciſco tunc actore, quia citatio d. Franciſci habetur pro non facta dum ipſe prius obtinuerat inhibitionem coram R.P.D.meo Bichio.

tunc

tunc altero ex litigaotibur A. C. coram quo prius
vſque de anno 1631. fuerat cœptum iudicium,
10 fuitque ſubſecuta etiam inhibitio; ideo ſententia
prædicta Reuerendiſſimi Meltij non valuit afficere dictum Franciſcum Peruſiam, quiomno quoad
eum remanſit nulla, & attentata *c. non ſolum de appellat. in* 6. Rot. *deciſ.*32. *num.*3. *&* 272. *num.*2.
11 *&* 5. *part.*3. *recent.* & circumſcripta citatione dicta
ſententia immiſſionis reportata per dictam Dorotheam in poſſeſſionem bonorum viri non valuit
nocere illius creditores, cum eorum reſpectu deſideretur plenior probatio, quam vbi agitur pro repetitione dotis aduerſus virum ob illius vergentiam
ad inopiam, Bart. *in l.ſi conſtante in princ. num.*8. *&*
10. *ff.ſolut. matrim.* Papien. *in forma libelli ad dot. & vſumfruct. in gloſſ. in verb. vxor. quondam. num.*1.
*col. vltim. in fin. num.*32. Grat.*diſcept.*489.*n.*10.

12 In omnem caſum dum de anteriori hypotheca
Dorotheæ non fuit oppoſitum, antequam d. Franciſcus per ſententiam in Saluiano latam, immiſſionem reportaſſet ſuper domo controuerſa, adeo quod
ſententia, ex tunc deductis dicatur iuſta, quod ſat
eſt vt poſſeſſionem manutenibilem in eundem Franciſcum tranſiuleiit, cum ad hunc effectum iuſtitia
ſententiæ metienda veniat ex eiſdem actis, non verò ex nouiter deductis, Put. *deciſ.*391.*lib.*1.*in correct.*
Seraph. *deciſ.*965. *num.*10. Buratt. *deciſ.*243. *n.*8. *&*
584. *num.*6. *& in Romana aditionis hereditatis* 23.
*Febr.*1613. *coram Coccino, & in Auximana cenſus* 10.
Martij 1636. *coram R.P.D. meo Ghiſlerio part.*7. *rec. deciſ.*306. *num.*34. quæ deciſio loquitur in puncto
ad fauorem immiſſi ex Saluiano, cui fuit conceſſa
manutentio, non obſtante quod poſt ſententiam in
Saluiano latam fuiſſet productum creditum dotale
13 anterius cum in iudiciis executiuis non veniat attendendum, quid voluerit deduci, ſed quid fuit
deductum ac probatum, & ſi iudex non errauit in
14 iure, ſed in facto culpa partis, quæ illud non iuſtificauit nec allegauit non inde ſpoliaſſe dicitur, Abb.
*in c. ex inſinuatione num.*4. *de Procurat.* quem ſequitur Dec. *conſ.*125. *num.*8. Crauett. *conſ.*203. *num.*1.
in fin. Rot. *in Cornetana reintegrationis* 16. *Decembris*
1641. *coram R.P.D. Bichio*, § *tandem.*

Et ita reſolutum Franciſco tantum, &c.

Romana Fideicommiſſi de Criſpoldis.

Lunæ 11. Mart. 1647.

ARGVMENTVM.

Materia Remiſſoriæ in cauſa profana.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria datur in cauſa profana ſine retardatione, ſi articuli ſunt relenantes, & etiam ſine fumo.*
2 *Per homicidium commiſſum ex mera rixa nulla præcedente præmeditatione non plectitur homicida pœna confiſcationis.*
3 *Remiſſoria conceditur ſi articuli quomodocunque conducant ad victoriam cauſæ.*
4 *Teſtium dicta non publicata, ſed tantum traditum ſummarium non dicitur importare publicationem in Curia.*
5 *Probatio vnius non excludit probationem alterius.*
6 *Delictum potius præſumitur in mera rixa, quam deliberato animo.*
7 *Sententia lata in contumaciam non probat delictum.*
8 *Remiſſoria, vt denegetur in profanis non ſufficit qualibet clauſula maximè ſi agatur de excludendo delicto.*
9 *Indiciam adipiſcenda non retardatur per probationes faciendas, ideo in eo datur remiſſoria ſine retardatione.*

DECISIO CCCXXIII.

FVIT hodie reſolutum dandam eſſe remiſſoriam petitam per Seuetos ſine retardatione,
quia verſamur in Prophanis, & articuli ſunt releuantes, inde etiam ſine fumo conceditur, Put. *deciſ.*
334. *in fin. lib.*2. *in correct.* Cæſ. de Graſſ. *deciſ.*1. *de dilat.* Caputaq. *deciſ.*68. *part.*2. Greg. XV. *dec.*174. 1
*num.*1. *&* 191. *num.*1. *&* 403. *num.*1. *&* 415. *&* 562.
*num.*1. Duran. *deciſ.*35. *num* 1. & fuit coram me reſolutum *in Neapolitana Pecuniaria* 3. *Iuly* 1643. *&*
in Peruſina reintegrationis eadem die, & anno.

Vide infra dec. 19. tunc in hac cauſa.

Releuantia deſumpta fuit ex eo, quod articuli 2
tendunt ad probandum, quod homicidium à Cæſare
Iotio commiſſum in perſona Ioſephi Bucciotti proceſſit ex mera rixa nulla præcedente præmeditatione, ita vt non veniat dicendum fuiſſe homicidium
appenſatum, quo ſecluſo, neque conſtitutio Marchiæ *lib.*4.*cap.*54. Neque ius commune homicidiom
plectit pœna confiſcationis, *Authent. bona damnatorum, C.de bon. proſc.* Hond. *conſ.*100. *n.*1. *lib.*1. Rot.
*deciſ.*575. *num.*2. *part* 1. *recent.* eoque homicidio appenſato è medio ſublato certè non fuiſſet apertum
fideicommiſſum quod hodie Scipio Cæſar Iotius de
Criſpoldis purificatum ad ſui fauorem prætendit, &
à Rota reſolutionem fauorabilem coram me reportauit ſub die 4. Maij 1646. ob ſententiam confiſcationis latam contra Cæſarem Iotium progenitorem,
adeo quod ab articolis, ac probationibus ſuper illis
faciendis pendere dicatur victoria cauſæ, cum tamen ſufficiat, quod illi ad victoriam quoquomodo 3
conducant, vt ſuper illis veniat concedenda remiſſoria, Caualer. *deciſ.*232. *num.*2. Duran. *deciſ.*36. *n.*1.
& 121. *num.*15. & fuit coram me reſolutum *in Fanen. fideicommiſſi* 28. *Iunij* 1645.

Nec dicatur quod à d. Scipione Cæſare Iotio de
Criſpoldis fuerit probatum contrarium nempè
quod dictum homicidium fuit præmeditatum, &
appenſatum, quia cum teſtium dicta ad id examina- 4
torum non fuerint publicata, ſed tantummodo
traditum ſummarium, quod in Curia non dicitur
importare publicationem, Cæſ.de Graſſ. *deciſ.*11. *de teſtibus*, Seraph. *deciſ.*688. *num.*5. Add. ad Gregor.
XV. *deciſ.*497. *n.*8. *& part.*2. *recent. dec.*318. *num.*3.
hoc caſu dicebant Domini eſſe admittendum reum
ad probandam negatiuam appenſationis, quia pro- 5
batio vnius non excludit probationem alterius
etiam in propriis terminis remiſſoriæ, vt cenſuit
Rot. *part.*2. *recent. deciſ.*677. *num.*5. vbi ſubditur,
quod deinde iudex dignoſcet quis ex teſtibus præualere deberet, & in Calaguritana Proceſſionum
30. Aprilis 1629. coram Card. Vitili *in Romana Cambiorum* 4. *Iuly* 1631. *coram Merlino. impreſſa, parte* 6.*recent.deciſ.*70. *num.*8. *&* 9. *in Auerſana funeralium* 30. *Aprilis* 1635. *coram Coccino part.*5 *recent. deciſ.*585. *num.*15. *& in Maceraten. Pecuniaria* 27.
Ianuarij 1645. *coram R.P.D. meo Ottobono.*

Minus obſtat aſſerta inueriſimilitudo nam, ante
ea deducitur ex teſtibus examinatis, & patet reſponſio

ſio ex mox adductis præſertim cum potius præſum-
ptio ſtet pro veriſimilitudine , cum delictum faci-
6 lius præſumatur commiſſum in mera rixa, quàm de-
liberato animo Farinac. *quæſt.*126. *n.*106. aut verò
deducitur ex ſententia iudicis criminalis , & dum
7 ſententia legitur lata in contumaciam non probat,
Rot. *poſt ſecundum vol. conſ. Farinac. deciſ.*145. *n.*4. *&*
375. *num.*1. *&* 2. *& deciſ.*313. *num.*8. *& ſeqq.* ad
8 hoc autem vt remiſſoria in propha[n]is , in quibus
terminis verſamur denegetur non ſufficit quælibet
inueriſimilitudo , Rot. *deciſ.*348. *num.*6. *part.*1. *re-
cent. & deciſ.*414. *num.*8. coram Gregor. XV. *&
poſt dictum* 2. *vol. conſ. Farinac. deciſ.*162. *n.*1. eoque
minus in præſenti caſu , quo agitur de excludendo
delicto appenſato qualitate illud aggrauante , pro
qua excludenda capienda eſt omnis interpretatio, ad
Text. *in l. merito, ff. pro ſoc.* Put. *deciſ.*430. *num.*2. *lib.*1.
in correct. Rot. *deciſ.*121. *num.*2. *& deciſ.*234. *num.*9.
poſt 2. *vol. conſ. Farinac.*
9 Attamen quia verſamur in iudicio adipiſcendæ
vigore , *l. final. C. de edict. diu. Adrian. tollen.* quod
non ſolet retardari per probationes faciendas, inde
merito fuit conceſſa remiſſoria ſine retardatione, vt
ſæpè Rota ſeruauit, præſertim *in deciſ.*270. *num.*3.
*part.*2. *recent. & dec.*306. *num.*4. *&* 5. *part.*6. *recent. &
part.*7. *deciſ.*247. *num.*7. *& poſt* 2. *vol. conſ. Farinac.
deciſ.*135. *num.*1. Card. Caual. *deciſ.*208. *n.*3. Buratt.
*dec.*211. *n.*3. *&* 3.

Et ita reſolutum , &c.

Romana Fideicomm. de Marianis.

Lunæ II. Martij 1647.

ARGVMENTVM.

Tractatur materia attentatorum , & plura de inhibitione.

SVMMARIVM.

1 *Curſoris relationi creditur , vti de re ſpectante ad eius officium.*

2 *Attentata ſunt omnia geſta poſt inhibitionem , & num.*13.

3 *Inhibitio vt cauſet attentata ſufficit eſſe partibus præſentata, non iudici.*

4 *Amplia ſufficere ſi præſentetur procuratori , & num.*12.

5 *Inhibitio intimata cui non eſt in lite non cauſat attentata.*

6 *Inhibitio regulatur à commiſſione , nec plus afficit, quàm ipſa commiſſio.*

7 *Clauſula* Omneſque alios *in Commiſſione poſita , afficit omnes , ac ſi ſpecialiter fuiſſent nominati.*

8 *Inhibitio non cauſat attentata in cauſa diuerſa , explica, n.*9.

10 *Inhibitio in cauſa connexa cauſat attentata.*

11 *Inhibitio Rotæ exequuta , iudex inhibitus non habet cognitionem an inhibitio comprehendat , ſed debet expectare iudicium Rotæ vel ſignaturæ , & num.*18.

12 *Inhibitio Rotalis omnino eſt timenda, nec de iuribus illius poſſunt alij cognoſcere.*

13 *Attentata ante omnia ſunt reuocanda , & in priſtinum reducenda.*

14 *Iudicium reuocationis attentatorum quoad præterita habet vim poſſeſſorij recuperandæ , & quoad futura retinendæ.*

15 *Amplia etiam quoad præterita, retinendæ , quando pars non ſe habuit pro ſpoliata.*

16 *Inhibitio Rotalis cauſat attentata omnia geſta per iudicem inhibitum , non obſtante conſenſu partium præſtito in iuriſdictionem.*

17 *Clauſula Commiſſionis , quod inhibitio non afficiat, quatenus actum ſit vigore obligationis Cameralis, vel alterius proceſſus exequtiui , non cauſat attentata , ſi agatur interdicto adipiſcendæ.*

DECISIO CCCXXIV.

CONSTARE de attentatis firmatum fuit, eaque
deſumpta fuere ex eo , quod vigore commiſ-
ſionis in actis præſentatæ, fuit citatus coram Reue-
rendiſſimo D. meo Decano , in cuius abſentiam fui
ſubrogatus, Macarius Solarius Procurator Franciſci
Vrſini , & Ioannis Franciſci Morelli ad dicendum
contra illã, necnon videndum inhiberi, prout Reue-
rendiſſimus Decanus inhibuit, & deinde eidem Ma-
cario Solario Procuratori perſonaliter præſentata
inhibitio Rotalis, ſub die 20. Iunij 1645. ad inſtan-
tiam Corneliæ Alicornæ , vt ex relatione executo- 2
ris , quæ in hoc fidem meretur , vti de materia ſpe-
ctante ad eius officium, Put. *deciſ.*187. *lib.*3. *in correct.*
Rot. *in Romana Spolij domus* 28. *Iun.* 1617. *coram San-
ctiſſimo D. N. Innocentio* X. §. 1. & fuit reſolutum
in Vercellen. Prioratus 25. *Februarij præteriti coram
R. P. D. meo Peutingero,* Quibus ſtantibus debebant
Vrſinus, & Morellus abſtinere ab vlteriori proceſſu
coram R. P. D. Bichio iudice deputato ab A. C. in
hac cauſa ac ab omni alio actu , necnon executione
facta in vim mandati D. Bichij ſuper domo poſita
ad Peregrinum poſſeſſa per Corneliam Alicornam
vſque à die 13. Nouembris 1643. in vim mandati
Rotalis , inhabitata per Antonium Bonſium , qui
ab ea conduxerat , nam omnia geſta poſt dictam a
inhibitionem laborant vitio attentatorum, *c. non ſolum
de appellat. in* 6. Achill. *deciſ.*29. *num.*3. *de appellat.*
Rot. *deciſ.*74. *num.*3. *&* 328. *num.*1. *part.*1. *recent.*
Greg. XV. *deciſ.*465. *num.*4. Buratt. *deciſ.*909. *per tot.*
& fuit reſolutum *in Vladis Lauien. Villæ de Hippone
Bruch.* 3. *Iulij* 1645. *& in Colonien. Vicaria* 5. *Decem-
bris præteriti , coram R. P. D. meo Ottobono* , & ad 3
hunc effectum ſat eſt inhibitionem fuiſſe præſenta-
tam partibus non iudici, vt fuit reſolutum *in Roma-
na Saluiani interdicti* 14. *Decembris* 1598. *coram clar.
mem. Hieronymo Card. Pamphilio, impreſſa apud Mar-
cheſan. de commiſſ. part.* 2. *fol.* 10. *num.*3. *& in Luca-
na Canonicatus* 30. *Aprilis* 1646. *coram R. P. D. meo
Peutingerio , & in Vercellen. Prioratus* 28. *Nouembris
præterit[i] coram eodem.* Imò ſufficit , præſentatam fuiſ- 4
Procuratori partis, vt in præſenti factum fuit, Cæ-
ſar. de Graſſ. *dec.*6. *num.*3. *de cauſ. poſſeſſ. & propr.* Rot.
in Valentina præceptoriæ 10. *Maij* 1627. *coram Cardi-
nal. Virili , & in Viterbien. fideicommiſſi ſeu attentato-
rum* 13. *Maij* 1644. *coram R. P. D. meo Cerro.*

Nil obſtat quod in dicta Commiſſione per ean- 5
dem Corneliam obtenta , cuius vigore inhibitio
Rotalis emanauit, Vrſinus , & Morellus non legan-
tur nominati , inde conabantur inferre cum illis
nullam extitiſſe litem , qua ſublata certum eſt non
poſſe dari de attentatis , vt per Caſſador. *dec.*6. *n.*2.
ſuper regul. Cancell. Rot. *in Cæſaraugustana diſtribu-
tionum ſeu attentatorum* 26. *Iunij* 1645. *coram R. P. D.
meo Cerro.* licet illis fuerit inhibitum , cum tamen 6
inhibitio ſemper à commiſſione reguletur, nec plus
afficiat,

Vide infra dec. 3. Iunij huius anni & 14. Decembris 1648 1. Mart. 1649. & 27. Iunij 1650. in hac cauſa.

afficiat, quàm contineat ipſa Commiſſio, Lancell. *de attent. poſt inhibit. pars. 2. cap. 20. declarat. 3. num. 1. cum ſeqq.* Buratt. *deciſ. 51. num. 2.* & fuit reſolutum *in dicta Cæſaraugustana diſtributionum coram D. meo*
7 *Cerro*: Nam Domini reſpondebant quod cum in eadem commiſſione adſit clauſula *omneſque alios, &c.* ipſi quoque in ea comprehenduntur, & citari, & inhiberi potuerunt, vt factum fuit, non ſecus, ac ſi fuiſſent ſpecialiter in commiſſione nominati, Abb. *in c. veniens el 2. num. 8. de teſtam.* Put. *deciſ. 14. de iudic.* Mohedan. *deciſ. 5. eod. tit.* Barboſ. *de clauſ. clauſ. 44. num. 2.* Coccin. *deciſ. 380. num. 5. in fin.* Gregor. XV. *deciſ. 94. num. 3.*
8 Minus obſtat quod inhibitio non cauſet attentata in cauſa diuerſa Lancellot. *de attent. p. 1. cap. 3. num. 9.* Buratt. *deciſ. 644. num. 5.* huiuſmodi autem prætenditur cauſa introducta per Vrſinos & Morellos conſtitm ia coram R. P. D. Bilio deputato ab A.C. à quo eiſdem Vrſinis, & Morellis legitur conceſſa immiſſio, ac tradita poſſeſſio dictæ Domos.
9 Nam ex eodem Lancellott. *d. cap. 3. num. 37. & 38. & 40.* hoc remanet declaratum non procedere, quando commiſſio non legitur reſtricta ad certas perſonas, ſed generalis cantat contra omnes, quam declarationem amplexa eſt, Ruta *in Vercellen. Prioratus 25. Februarij preteriti, coram R. P. D. meo Peutingerio §. non obſtat*, quod nec iſtæ cauſæ poſſunt dici diuerſæ, cum etiam coram D. Bilio actum fue-
10 rit ſuper d. Domo, quæ cadit ſub fideicommiſſo Mariani, & Claræ coniugum pendente in Rota, & ſatis eſt cauſas eſſe annexas ad hoc, vt vel pars inhibita debuiſſet abſtinere Lancellott. *de attent. p. 4. cap. 12. limitat. 2. num. 25. cum ſeq. & num. 36.* vbi ampliat etiam in articulo ſeparato inhibitionem cauſare attentata cum aliis per Addent. ad Buratt. *deciſ. 644. num. 11.* vel de hoc valuiſſet dubitari, cum iudices inferiores non debeant iudicare de in-
11 hibitionibus Rotalibus, ſed bene illas reuerenter tenentur ſeruare, & iudicium Rotæ ſiue ſignaturæ expectare, cuius aditus facilis eſt vbicumque aliqua caderet dubitatio ſuper comprehenſione alterius perſonæ, vel cauſæ, vt cenſuit Rota *deciſ. 74. num. 3. & 129. in fin. p. 1. rec. & in Calagurritana beneficij 19. Aprilis 1613. coram Card. Sacrato, & in Bononien. Iuriſpatronatus 28. Martij 1639. coram R. P. D. meo Bichio*, & alibi paſſim.
12 Hæcque fortius ſtringunt, dum Macarius Solatius Procurator prædictorum Vrſini, & Morelli legitur ſpecifice inhibitus, ne aliquid innouaret coram A.C. ſuper domibus fideicommiſſi controuerſi inde certus fuit ſub inhibitione comprehendi cauſam hanc coram A. C. introductam, quam eſto quod tanquam diuerſam inhibitio iuſte impedire, vel ſuſpendere non debuiſſet; adhuc tamen erat ſeruanda, Achill. *deciſ. 29. de appellat.* Rot. *deciſ. 513. n. 9. in fin. p. 1. rec.* Buratt. *deciſ. 191. n. 1. & 2. & deciſ. 909. n. 2.* Coccin. *deciſ. 252. n. 2.* & fuit reſolutum *in Vladiſlauien. Villæ de Hipponebruchi 3. Iulij 1645. coram D. meo Ottobono poſt princip.*
13 Quapropter cum poſt inhibitionem, vt ſupra præſentatam lata fuerit ſententia ab A C. ſiue D. Bilio deputato, & in illius executionem ex aduerſo capta fuerit poſſeſſio de d. Domo clare patet omnia eſſe attentata ex ſupradictis, eaque ſunt io priſtinum reducenda, *deciſ. 235. n. 1. & 682. n. 4. p. 1. rec.* reſolutum *in Toletana matrimonij 26. Iunij 1645. §. prætereа coram R. P. D. meo Corrado*, & pro eorum reuocatione concedendam eſſe manutentionem Corneliæ Alicornæ dictum fuit, de cuius anteriori poſſeſ-
14 ſione prius capta 13. Nouembris 1645. de ordine ſacræ Rotæ conſtitit ex inſtrumento poſſeſſionis captæ; iudicium enim reuocationis attentatorum quoad præterita habet vim poſſeſſorij recuperandæ & quoad futura retinendæ, Oldrad. *conſ. 206. num. 4. verſ. nunc autem*, Coccin. *deci. 418. n. 4.* Rot. *deciſ. 127. n. 3. poſt* Modern. Peruſin. *de manut.* quinimo quoad
præterita habet etiam vim retinendæ, quando vt in 15
caſu noſtro Pars non habuit ſe pro ſpoliata, Coccin. *deciſ. 380. n. 4.* cum ſolo animo poſſeſſio retineatur, Caſtrenſ. *in l. ſi vt certe, §. ſi duobus vehiculum num. 7. ff. commod.* Coccin. *dicta deciſ. 380. num. 4. in fin.*
Nec pariter obſtat, quod in d. iudicio coram A. 16
C. ſiue R. P. D. Bilio deputato fuerit citata ipſa Cornelia, nec vnquam comparuit: quia non debebat comparere, ſed ſtante præcedenti inhibitione Rotali bene ſpreuit citationem iudicis inferioris, & partem coram eo attentantem comparitura, vt fecit io Rota coram iudice ſuo ſemperque remaneret integrum Rotæ iudicare, ſpretum ſuæ inhibitionis reuocando attentata ex officio, quamuis Pars attentatis conſenſiſſet, Lancell. *de attent. p. 2. cap. 4. limit. 15. n. 26. & limit. 16. in fin.* Greg. XV. *deciſ. 243. n. 4.* vbi quod non debet eſſe io poſſe partium deludere iuriſdictionem huius ſacri tribunalis, & ſpernere inhibitiones Rotales, vbi Add. *littera A.* adducit concordantes.
Demum non obſtat quod in commiſſione Rota- 17
li adſit clauſula, quod inhibitio non afficiat, quatenus actum ſit vigore obligationis Cameralis, vel alterius proceſſus executiui; Nam fuit reſponſum coram D. Bilio non actum fuiſſe vigore obligationis Cameralis ſeu alterius proceſſus executiui, ſed iudicio poſſeſſorio adipiſcendæ, quod non legitur in commiſſionis conditione reſeruatum, fuitque longe poſt commiſſionem introductum, & dum commiſſio expreſſe mandat cognoſci in Rota cauſam poſſeſſorij adipiſcendæ in gradu appellationis à ſententia immiſſionis lata ab A.C. Angelo, vtique ſubſequens præſeruatio iudicij executiui, quatenus comprehenderet etiam iudicium ſummarium eſſet intelligenda de alio præter interdictum adipiſcendæ poſt commiſſionem introductam, vt per Gabr. *conſ. 151. n. 3. lib. 2.* Coccin. *deciſ. 144. n. 6.* Rot. *deciſ. 192. num. 5 pars. 1. recent.*
Ita, & taliter vt ſemper remaneat verum, quod 18
dum non erat animo clarum ao lis ex aduerſo mota comprehenderetur in commiſſione ſeu inhibitione Rotali, debuit timeri inhibitio & haberi recurſus ad Rotam ſiue ſignaturam pro declarationibus neceſſariis reportandis, vt diſtinguendo optime declarauit Seraphin. *deciſ. 53. ante num. 1.* Cum ſit ſatis clarum quod non venit aperienda via inferioribus cognoſcendi de viribus Rotalis inhibitionis, Achill. *deciſ. 24. de appellat.* Gregor. *deciſ. 435. num. 5. & 6.* Rot. *deciſ. 74. num. 3. & deciſ. 124 n. 5. & 513. num. 10. pars. 1. recent.* & hoc prætextu attentare, eodemque tempore ludere ius, iudicem, & Partem, Rot. *deciſ. 235. num. 1. par. 1. recent.* & fuit dictum *in Volaterana beneficij 15. Aprilis 1643. coram D. Carillo, & in Vercellen. Prioratus 28. Nouembris praeteriti in fine coram R. P. D. meo Peutingerio.*

Et ita reſolutum, &c.

Ariminen. Carcerationis.

Ven. 15. Martij 1647.

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

Pendente cauſa reſtitutionis in integrum aduerſus inconſulto aditam hæreditatem ſine beneficio legis & inuentarij, & intimata inhibitione iudex inhibitus attentat ſi procedit ad vlteriora.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrum impedit exequutionem non ſecus ac appellatio.*

2 *Attentata pendente cauſa reſtitutionis aduerſus aditam hæreditatem ſunt reuocanda ante omnia, & num. 9.*

3 *Attentata ſunt omnia geſta poſt inhibitionem.*

4 *Reſtitutio in integrum non retardat exequutionem iam ceptam.*

5 *Declara niſi fuerit præſentata inhibitio, nam tunc continuatio in exequutione debet retardari alias eſt attentata.*

6 *Cognitio ſuper ſubreptione commiſſionis non expectat ad partem inhibitam, ſed ad Principem.*

7 *In commiſſione auocatoria neceſſario eſt facienda mentio litis pendentiæ.*

8 *Reſcripta ſignaturæ iuſtitiæ ſubreptitia non ſunt nulla ipſo iure, ſed ope exceptionis veniunt reuocanda.*

DECISIO CCCXXV.

INFORMANTE tantum Bonifacio Gambuuio dictum fuit carcerationem non ſobſtineri. Tum quia facta legitur pendente cauſa reſtitutionis in integrum commiſſa per ſignaturam iuſtitiæ Vicario Ariminen. aduerſus aditionem hæreditatis paternæ damnoſæ factam per eundem Bonifacium ſine beneficio legis, & inuentarij tempore, quo ipſe erat Minor, quæ reſtitutio impedit executionem

1 non ſecus, ac appellatio, Rip. *in l.4. §. condemnatum n.3. ff. de re iudic.* Franc. *in c. bonæ n.36 de appell.* Alex. *conſ.223.n.6.lib.6.* Benintend. *deciſ.35.num.11.& ſeqq.* Rot. *deciſ.51. ſub n.1. verſ. & ideo de appellat. in nou.* Bu-

2 ratt. *deciſ.504.n.5.* vbi Add. *littera B,* allegat. concordant. & in puncto, quod pendente reſtitutione aduerſus inconſulto aditam hæreditatem ſine beneficio legis, & iouentarij eſſet ſuperſedendum, dixerunt Natt. *conſ.427. in fin. lib.2.* Odd. *de reſtit. in integrum q.89. art.7. n.54. & 55.* cum aliis congeſtis per

3 Marcheſ. *de commiſ. p.2. fol.134. n.44. & 45.* tum, & fortius quia deinde vigore commiſſioois reportatæ ſuper reſtitutiooe in integrum emanauit à Vicario Ariminen. iudice de legato inhibitio contra omnes creditores d. Bonifacij, & ſignanter contra Maſios, ſiue illorum Procuratorem ne auderent eum moleſtare, inde poſt eiuſdem inhibitionis præſentationem Maſij debebaot abſtinere ab vlteriori executione mandati, ita & taliter, vt omnia io poſterum geſta attentata veniant reputanda, *c. non ſolum in fin. & c. Romana, §. ſin autem poſt ſententiam,* vbi notant DD. *de appell. in 6.* Achill. *deciſ.29. n.3. de appell.* Rot. *d. deciſ.51. n.1. verſ. videlicet de appell. in nou. & dec.74. n.3. & 235. n.1. p.1. rec. & p.4. deciſ.670. n.1.* Greg XV. *deciſ.305. n.1. & 465. n.4.* Buratt. *deciſ.909. per tot.* & fuit reſolutum *in Romana ſeu Albiganen. bonorum 14. Decembris 1646. coram R.P.D. meo Cerro.*

4 Nec obſtat ſi dicatur quod executio non retardetur per ſubſequeotem reſtitutionem in integrum, Laucellot. *de attent. part.2. cap.18. num.131.* Honded. *conſ.18. num.18. lib.1.* Put. *deciſ.277. lib.2. in correct.* Cæſ. de Graſſ. *deciſ.1. num.14. de reſtit. in integr.* Seraphin. *dec.777. n.12.* Buratt. *dec.597. n.4.* executionem autem dici ceptam per relaxationem maodati licet ad actualem pignorum captiooem deuentum non fuerit, ſeruat Rota, vt fuit dictum *in Peruſina Bonorum de Seraphinis* 10. *Maij* 1600. *coram Corduba,* apud Marcheſan. *de commiſ. part.1. fol.430. in Burgen. Præminentiarum 3. Iulij 1605. coram Manzanedo,* apud eundem Marcheſan. *part.2. fol.119. n.2. in Lunen. Sarzanen. Iuriſpatronatus 26. Febr. 1625. coram bonæ memoriæ Archiepiſcopo Seleucien.* Burati. *deciſ.268. n.5.* vbi Add. *littera C.* allegat concordantes.

Nam fuit per Domioos reſponſum obiectum 5 ceſſare in præſenti ſtante inhibitione Vicarij Ariminen. iudicis ſuper reſtitutione in integrum, quæ legitur præſentata Maſiis ſiue illorum Procuratori, necnoo Birruariis in actu carcerationis quibus inhibuiſſe ſatis eſt, ad hoc vt carceratio inde ſequuta taoquam attentata reuocetur Cæſ. de Graſſ. *deciſ.6. n.3. de cauſ. poſſ. & propr.* Rot. *in Valentina Preceptoriæ 10. Maij 1627. coram Card. Virili, & in Viterbien. Fideicommiſſi ſeu attentatorum 13. Maij 1644. coram R.P.D. meo Cerro,* quæ inhibitio donec fuerit moderata etiam poſt ceptam executiooem eam retardat, vt notabiliter declarat, Lancellot. *de attent. p.2. cap.18. ſub n.119. verſ. præmiſſa tamen. & cap.20. ampliat.30.* vbi *n.2.* loquitur io ſpecie de carceratione facta poſt inhibitionem, Rot. *deciſ.51. n.1. verſ. maxime quia de appellat. in nou.*

Minus obſtat quod d. inhibitio emanauerit vigore commiſſionis ſuper reſtitutione in integrum, quæ extat ſubreptitia ob non factam mentionem decreti exequatur antea emanati contra perſonam, & bona propria impetrantis ob non exhibitum inuentarium nec de iouentariatis redditam ratiooem, nam ſat eſt dicere quod exceptio ſubreptionis non excuſat ab inhibitionis obſeruantia, Achill. *deciſ.29. n.2. de appellat.* & ratio eſt, quia cognitio ſuper ſubreptione 6 commiſſionis non ſpectat ad partem inhibitam, ſed bene ad Principem ad quem de facili poterat haberi recurſus pro commiſſionis, & inhibitionis moderatione, vt dixit Rot. *deciſ.513. n.9. p.1. rec. & dec.87. n.6.* apud Zacch. *de obligat. Cameral. & in Calaguritana beneficiorum 19. Aprilis 1613. coram Card. Sacrato, impreſſ.* apud Marcheſ. *de commiſ. p.2. fol.478. n.2. & in Ianuen. Separationis thori 24. Ianuarij 1646. coram R.P.D. Meltio;* Et id totum facilius ſibi locum vendicat in caſu noſtro, quo nec verſamur in commiſſio- 7 ne auocatoria, in qua de neceſſitate eſt facienda mentio litis pendcotiæ, vt diſtinguit Seraph. *deciſ.763. n.6.* Rot. *deciſ.655. n.3. p.1. rec.* nec docetur oppoſitum de ſubreptione coram Vicario Ariminen. 8 Cum tamen reſcripta iuſtitiæ tanquam ſubreptitia non ſint nulla ipſo iure, ſed ope exceptionis veniant annullanda, *c. cæterum, c. ad audientiam il 2. de reſcript.* Patiſ. *conſ.134. n.17. & ſeqq. lib.4.* Buratt. *in terminis commiſſionis ſubreptitiæ, deciſ.74. n.4.* & diſtinguendo inter reſcripta iuſtitiæ, & gratiæ tradit Abb. *in d. c. ad audientiam il 2. n.5. & 8. & n.14. de reſcript.* Menoch. *de arbitr. cap.201. n.3.* Sanchez *de matrimon. lib.8. diſp.21. num.3.* Barboſ. *in collect. ad cap. ſuper litteris 20. n.7. de reſcript.*

Quibus ſtantibus cum conſtet carcerationem di- 9 cti Bonifacij, ac omnia alia ſubſecuta poſt d. inhibitionem fuiſſe attentata ex ſupradictis, vtique ſuſtineri non valet, Vnde omoia ſunt purganda & retractanda, & in priſtinum reducenda, vt extat deciſum *in cap. veniens de iureiur. cap. ex parte de appellat. & cap. non ſolum in fin.* vbi Gloſſ. *fin. de appellat.*

in

in 6.Caputaq.*deciſ.*56. *part.*1.Rot.*coram me in Romana Fideicommiſſi de Marianis* 11.*huius menſis Martij* 1647.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Pecuniaria.

Lunæ 18.Martij 1647.

ARGVMENTVM.

Si quis alicui dixerit tolle iſtas pecunias, eo non flagitante, quæritur quomodo iſte contractus ſit nominandus?

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Solutio facta nulla expreſſa cauſa ex facti circumſtantiis, aliiſque peculiaribus coniecturis dignoſcitur, quis contractus ſit, an mutuum, an depoſitum, an donatio, an contractus innominatus.*

3 *Ordo directus banco non tribuit viam exequutiuam.*

4 *Taciturnitas creditoris niſi ſimul concurrat præſcriptio, crediti extinctionem non probat, facit tamen magnam præſumptionem, quod non habuerit animum obligandi ex mutuo vel alio contractu.*

5 *Non eſt veriſimile quod qui pecunias numerat vel numerari facit deferat per multum tempus illarum repetitionem.*

6 *Præſertim ſi ſumma eſt conſiderabilis.*

7 *Extraiudiales conqueſtiones & declarationes crediti non reſtituti, nil probant ad conſtituendum aliquem debitorem.*

8 *Quia neceſſarius erat illius conſenſus.*

9 *Abſentia non adimit facultatem petendi debitum per litteras, cum iſta non erubeſcant.*

10 *Timor Potentia ex cap. famulatus aduerſarij ſub iuſtiſſimo Principe, non excuſat creditorem, qui non probauit ſuum creditum maxime in Romana Curia.*

11 *Non debet quis timere aduerſarium, qui in loco iudicij non habet officium mero & mixto imperio.*

12 *Non excuſatur qui dicit ſe dubitare vbi dubitandi locus non eſt.*

13 *Compenſatio præſumitur quod fuiſſet oppoſita ad euitandam ſolutionem, ſi debitor ex alio capite fuiſſet creditor.*

14 *Non eſt veriſimile velle aliquem non diuitem habere magnam ſummam pecuniarum infructiferam.*

15 *Iuramentum deferri poteſt concurrentibus coniecturis in ſupplementum plenæ probationis.*

16 *Qualitas nobilitatis attenditur in accipiente pecunias & aſſerente eas non fuiſſe mutuatas, ſed in extinctionem alicuius debiti receptas, maxime concurrentibus coniecturis.*

17 *Ex poſtea geſtis cognoſcitur quid antea geſtum ſit.*

18 *Agent ex mutuo debet illud plene & concludenter probare.*

19 *Numeratio pecuniarum & receptio illarum non obligat, ſed quoties in ipſum agitur, vt confeſtim obligetur.*

20 *Gloſſa* in l. cum quid 3. verbo pro cauto, ff. ſi certum petatur *deciſio Genuen.*71.*n.*2. Manticx de tacitis lib. 13. tit.5. num.8. *explicantur.*

DECISIO CCCXXVI.

SVB die ſexta Februarij 1630. fuerunt de ordine Capitanei Cæſaris Acciatrj ſoluta ſcuta ſexcenta mediante Banco Sancti Spiritus D.Comiti Octauio Ripæ, non expreſſa cauſa ob quam ſoluebatur; deinde poſt quindecim annos cum dimidio idem Cæſar conuenit præfatum Comitem Octauium coram A.C.Angelo pro reſtitutione dd. ſcutorum ſexcentorum, qui abſoluit à petitia dictum Comitem Octauium. Cauſa in gradu appellationis ad Rotam deuolutæ, Dubitaui hodie an conſtaret de credito, & fuit negatiue reſponſum, quia licet regulariter, ex tali ordine, ſine cauſa referatur ad mutuum, Gloſſ. *in l. cum quid. 3.verbo pro cauto; ff. de reb. creditis, & ff. ſi cert. petat.* vbi Alex. *num.* 11. Mantic.*de tacit.lib.*15.*tit.*5.*num.*8.Rot.Ianuen. *deciſ.* 72.*num.*1. attamen, quia ex aliis cauſis dictus ordo, & ſolutio valuit emanare, bene ex facti circumſtantiis, aliiſque peculiaribus coniecturis hic concurrentibus hæc controuerſia remanſit ſublata, ita; & taliter, vt talem exiſtimemus contractum, qualem prudens, & æquus iudex exiſtimabit perpenſis oneribus, quæ vel perſonam dantis vel tempus, vel actus poſteriores concernunt, & apta ſunt ad ſuadendum magis vnum, quam alterum contractũ inhibitum fuiſſe prout in propriis terminis ſolutionis factæ mediante ſimili ordine directo ad bancum S. Spiritus ſine vlla expreſſione cauſæ dixit magiſtraliter.Rot. *deciſ.*69. *n.* 18. *&* 19. *part.* 7. *recent.* & eſt originalis Doctrina Bart.*in l. cum quid,num.*11.*verſ. ſed ſimpliciter,*& ibi Alciat. *num.* 58. *ff. ſi cert. petat.* quem ſequuti ſunt Surd.*conſ.*534.*num* 9. *ante fin.* & 10. & *num.*36.idemque *in tract. de aliment tit.* 6. *q.* 11.*num.*50.Menoch.*de arbitr. caſ.*88.*num.*8.& *præſ.* 34.*num.*38. *lib.*3. Anton.Gomez *variar. reſol.tom.*2. *cap.*4. *num.*5.*verſ. quod tamen intellige* Fachin.*controuerſ.iur. lib.*2.*cap.*53.*verſ. ego vero*, Capic. *deciſ.*180. *num.*11.& quod inde cenſeatur facta donatio dixit Menoch. *d.præſumpt.*34.*num.*17.relatus *in d.deciſ.*69. *num.*18 *part.*7.*recent.* 1 2

In hac vero facti ſpecie attentis circomſtantiis Dominis viſum fuit coniecturas hic concernentes ſuadere intentionem partium non fuiſſe quod d. Comes Octauius per receptionem dd. pecuniarum remaneret obligatus ex cauſa mutui.

Prima deprompta fuit ex eo quod Capitaneus Cæſar nullam ab eo curauit fieri Apocham obligationis, vt veriſimiliter in tanta quantitate donaſſet, ſaltem, vt ex obligatione d.Comitis in forma Cameræ haberet pro repetitione pecuniarum viam executiuam, quam ſolus ordo directus Banco non tribuit Fab.de Anna *conſ.*82.*num.*1. Afflict.*dec.*181. *per tot.* cum aliis relatis per Floridum Mauſonium Modern.Aquilanum *de cauſ.execut. quæſt.*5. *num.*13. Scacc.*de camb.*§.7.*gloſ.*4.*num.*2.& 3. 3

Secundam recenſebant coniecturam, dum ſpatio quindecim, & amplius annorum nunquam Cæſar in iudicio, vel extra petiit à d.Comite Octauio dd. Pecuniarum reſtitutionem, cum tamen nec deſint Doctores, qui dicant faciandam eſſe petitionem extraiudicialem ad hoc, vt poſſit ad iudicialem de- 4

tieniri, quod non male videtur probari ex *l. quidam Hiberus.* 13. *circa med.* ibi: *volo cum Hibero loquaris, ff. de ſeruit. Vrban. præd. melior. Text. in legi debitores* 10. *Cod. de pignorib.* quod faciendum eſſe ſaltem ex Vrbanitate dicit, Gloſ. *in dicta l. debitores* 10. *& in c. licet el* 1. *verbo, inſcriptio de ſimon.* Iaſon. *in §. ſic itaque diſcretis, inſtitut. de action. num.* 41. Quamuis enim taciturnitas creditoris niſi ſimul concurrat præſcriptio crediti extinctionem non probat tamen vehementem præſumptionem, quod nuſquam extiterit animo alium obligandi ex cauſa mutui, vel alterius obligatoriæ contractum non
5 fuerit, cum veriſimile non ſit, quod alioquin, qui pecunias numerauit, aut numerari fuit diſtuliſſet per tantum tempus illarum repetitionem, iuxta Theoricam Bartol. *in l. Gerit numer.* 21. *verſ. in contrarium, ff. de acquir. poſſeſſ.* Maur. *de Mut. cap.* 4. *numer.* 10. Ciriac. *controu.* 116. *num.* 14. Surd. *deciſione* 105. *numer.* 4. Rot. *deciſione* 244. *numer.* 8. *part.* 6. *recent. & in Reatina depoſiti* 18. *Decembris* 1600. *coram Pena*, apud Marcheſ. *de commiſ. part.*
6 2. *fol.* 148. *numer.* præſertim cum ſumma ſit multum conſiderabilis, vt ponderauit Rot. *in dicta Reatina depoſiti ſub n.* 3. *verſ. tertio deſumebatur*, & in ſimilibus terminis *in dec.* 61. *num.* 11. *part recent.*

7 Quam taciturnitatem non venit dicendum remanere excluſam ex teſtium dictis pro Cæſare examinatis, qui aiunt audiuiſſe ab eodem Cæſare, quod mutuauerat dicto Comiti Octauio ſcuta ſexenta, & doluiſſe quod ſibi non reſtituerentur, quia teſtes non explicant de quo tempore audiuerint dum audire potuerunt poſt lapſum non longi temporis Paulo ante motam hanc litem, vt ſignanter deponit ſecundus teſtis dicens audiuiſſe tempore, quo imminebat Mors Fæl. record. Vrbani XIII. ſumm. Cæſaris *num.* 5. vnde non magis veniunt attendendæ iſtæ extraiudiciales conqueſtiones, & declarationes, quàm ipſum iudicium paulo poſt intentatum à Cæſare contra eundem Comitem Octauium poſt tam longam taciturnitatem.

8 Maximè quia Cæſar præfatus ſi verè creditor fuiſſet, potius de dilata reſtitutione redarguiſſet Comitem Octauium per litteras, vel mediantibus amicis vel litis conteſtatione, vt nuper fecit, & dum ex vt facti circumſtantiis conſtat ipſum nunquam, fuiſſe creditorem, neque dictum Comitem recepiſſe ab initio pecunias ex cauſa mutui, nec erat in poteſtate Cæſaris poſt tam longum tempus per extraiudiciales declarationes factas cum tertiis perſonis creare dictum Comitem debitorem abſque illius conſenſu, qui ad huoc effectum neceſſariiſſimus reputatur, *l.* 1. *ff. de pact. l. ſi in area, ff. condit. indebit. §. ſic itaque diſcretis inſtitut. de action.* Gabr. *conſ.* 146. *num.* 1. *lib.* 1. Rot. *dec.* 345. *n.* 4. *part.* 5. *recent. & deciſ.* 77. *n.* 5. *part.* 6.

Et gratis dicitur tacuiſſe, Cæſarem propter abſentiam ab Vrbe, vel quia timebat potentiam dicti Comitis viuente Vrbano VIII. cum Comes, eiuſque Frater Eminentiſſimo Cardinali Antonio Barberino
9 dicti Pontificis nepoti famularentur; nam abſentia non adimebat facultatem petendi per Epiſtolas præſertim cum illæ non erubeſcant, vel per ami-
10 cos, & incongruum omnino eſt allegare timorem potentiæ ex capite dicti Famulatus ſub iuſtiſſimo Principatu ſummi illius Pontificis, & in ipſa Vrbe Romana, in qua ob numerum, & præeminentiam iudicum, & facilitatem recurſus ad ſuprema tribunalia nempe ad ſignaturam iuſtitiæ & ſacram Rotam, quæ non ab vno, ſed multis doctrina, & integritate conſpicuis viris reguntur, timor potentiæ aduerſarij nuſquam admittitur, vt tradit Marcheſan. *de commiſ. part.* 2. *fol.* 350. *num.* 60. *&* 62. & multo minus quando, vt in caſu noſtro dictus Comes Octauius in Vrbe iuriſdictionem non exercet, vt per Sarnen. *in regul. de ſubrogat. quaeſt.* 1. *num.* 2. Roman. *conſ.* 518. *num.* 5. Crauet. *conſ.* 205. *num.* 43. vbi quod hoc procedit etiam ſi aduerſarius ſit nobilior, ſiue ditior, & Rot. *deciſ.* 282. *num.* 13. *&* 14.
cum ſeqq. part. 1. *recent.* dixit quod ad hoc, vt quis 11
aduerſarium terreat, requiritur quod habeat officium in eo loco cum mero, & mixto imperio, adeoque concludendum eſt, cum Gloſ. *in c. ſtatutum* 11. *§. cum*
verò verb. meritò de reſcript. in 6. quod non eſt excu- 12
ſandus, qui dicit ſe dubitare, vbi dubitandi locus non eſt, vt in hoc caſu.

Tertia reſultabat ex eo, quod per plures annos 13
poſt numeratas, vt ſupra pecunias dicto Comiti de ordine Cæſaris idem Cæſar emit equum ſpectantem ad Comitem Octauium, & ſe pretij debitorem conſtituit, Illudque deinde ſoluit, at quamuis Apocha venditionis equi caneret ad fauorem Comitis Andreæ Maſecti, cumque in illius faciem Cæſar concepiſſet ordinem pro ſolutione pretij, & Comes Octauius ipſi Andreæ conſignauerit d. Ordinem, vt ille pecunias exigeret, quia tamen Octauius fecit hoc, quia aliter debitor à Cæſare delegatus ad ſoluendum pretium non ſoluiſſet, eo quod delegatio concepta erat ad fauorem Andreæ, & ex teſtibus pro d. Octauio examinatis datis in eius *ſum. n* 4. conſtat quod reuera equus, vel ſaltem eius pretium ſpectabat ad eundem Comitem Octauium, quodque ab illo fuit venditus Cæſari, & Cæſar pluries ab ipſo Comite Octauio fuit interpellatus per Epiſtolas ad hoc, vt pretium ſolueret, intrat propterea Vrgentiſſima præſumptio pro excluſione prætenſi mutui pecuniarum de quibus hodie agitur, dum alioquin Cæſar compenſare pretium equi potius maluiſſet cum aſſerto mutuo, quam illud ſoluere, & poſtmodum expectare dicti mutui reſtitutionem, quæ præſumptio licet ſola non ſit ſufficiens aliis tamen concurrentibus conuincit, vt tradunt Iaſon. *in l. ſi quidem n.* 3. *C. de tranſact.* Crauet. *conſ.* 129. *ſub n.* 8. Honded. *conſ.* 47. *n.* 34. *lib.* 1. Ciriac. *controuerſ.* 280. *n.* 5. Maur. *de ſolut. cap.* 4. *num.* 19. Gregor. XV. *deciſ.* 439. *n.* 8. *& in recent. deciſ.* 259. *num.* 3. *part.* 4. *& deciſ.* 507. *num.* 3. quæ loquitur in terminis obligationis factæ à prætenſo creditore poſt decennium *part.* 5. *recent. & part.* 7. *dec.* 69. *n.* 25.

Quartam coniecturam expendit etiam Rot. *dec.* 14
61. *n.* 10. *part.* 5. *recent.* ibi: *non eſſe veriſimile*, quod tantam ſummam pecuniarum infructiferam vellet habere homo & ſi non pauper (vt prætenditur) ſaltem non pecunioſus, quæ coniectura fuit approbata à Senatu Mantuano penes, Surd. *dec.* 105. *n.* 3. ibi: *non erat admodum diues, proinde credendum non eſt*, quod tale incommodum dilatæ ſolutionis eſſet æquo animo laturus ex Alex. *conſ.* 183. *n.* 19. *verſ. & hanc partem, vol.* 6. Pedroch. *conſ.* 3. *num.* 71.

Quinto facit iuramentum ſuppletorium iudicia- 15
liter præſtitum à d. Comite Octauio de mandato iudicis, quod quatenus opus ſit, ſupplet probationem non exiſtentiæ mutui Iaſ. *in l. admonendi, num.* 160. *& ſeqq. ff iur. iur.* Ægid. *dec* 682. *n.* 1. Oſaſcb. *dec.* 97. *n.* 5. eique locus eſt concurrentibus aliquibus coniecturis, quæ hic certè concurrunt Bald. *conſ.* 323. *n.* 4. *verſ. ſed ſuper fructibus, lib.* 2. Ciriac. *controuerſ.* 516. *n.* 3 *& ſeqq.* Mantic. *dec.* 6. *n.* 11. Buratt. *dec.* 721. *n.* 7. vbi Add. *litt. C. adducit concordantes.*

Sexto

26 Sextò fuit ponderata per DD. Qualitas Comitis Octanij, necoon quod tempore, quo pecuoias controuerſas tecepit à præfato Cæſare, idem Cæſar gerebat officium Barocelli io Ciuitate Perusiæ, cuius gubernio præerat bonæ mem. R.P.D. Ripa Comit. Octanij germaous frater pro cuios ære alieno perſoluendo eaſdem pecunias plerumque inſeruiſſe doctum fuit, ſitque poſſibile quod Cæſar numerari fecerit pecunias dicto Comiti Octauio pro ſimilibus receptis ab eius Fratre, vt venit præſumendum, Menoch *de præſ. præſ.* 135. *n.* 16. Surd. *deciſ.* 103. *num.* 8. iunctis tot coniecturis, ſupra ponderatis, licet io actu numerationis hoc non fuerit expreſſum ad Text. *in l. cum de indebito* 25. *ff. de probat.* Bertazz. *conſ. crimin.* 68. *num.* 3. *lib.* 1. com aliis congeſtis per Altograd. *conſ.* 6. *num.* 31. *&* 32. *cum*
27 *ſequen.* nam ex poſtea geſtis cognoſcitur quid antea factum ſit, vt in terminis mutui notant Doctores, *in l. ciuitas* 27. *ff. de reb. credit.* Surd. *conſ.* 150. *num.* 95. ita, & taliter vt ex omnibus ſimul iunctis penitus remaneat ſeclusum prætenſum mutuum cum tameo ſatis ſit reddere dubiam probatiooem
18 actoris; ſitque in iure certum quod agens ex mutuo debeat illud plenè, & concludentèr probare, *l. actor* 23. vbi Bald. *in princ. Cod. de probat.* Pacian. *de probat. lib.* 1. *cap.* 68. *num.* 53. & in propriis terminis Rot. *dec.* 69. *n.* 67. *part.* 7. *recent.*

19 Non obſtat numeratio pecuniarum, & receptura Comitis Octauij, quia non omnis numeratio obligat, ſed quoties id ipſum agitur, vt confeſtim obligetur, vt totidem verbis, I.C. Iulianus *in l. non omnis* 19. *ff. de reb. creditis, & ſi cert. petat.* at verò qui ex mutoo agit ſuam tenetur intentionem probare, *dict. l. actor, & l. fruſtra de probat.* Zabarell. *conſ.* 140. *num.* 18. cum aliis vbi proximè recepta verò facta fuit in ordine ad Capſerium, vt reſpondit Rot. *d. deciſ.* 69. *num.* 42. *part.* 7. *recent. verſ. nullius vero.*

20 Demum non obſtat, Gloſ. *in l. cum quid* 3. *ff. ſi cert. petat. verbo pro cauto*, nec deciſio Genuæ 72. *num.* 2. nec Mantic. *de tacit. lib.* 13. *tit.* 5. *num.* 8. adducti in principio diuiſionis ad iodacendum mutuum; Nam ſi bene dictæ Authoritates perpendaotur certè apparebit in caſibus, in quibus loquuntur nullas adfuiſſe cooiecturas aptas excludere mutuum prout concurrunt in præſenti ex ſupradictis, Mantic. verò dicit etiam quod ex coniecturis probatur pecunias perſolutas donatas fuiſſe, vt *dicto numero* 8. *verſ. ſed & ſi verbum dono non fuerit expreſſum, idemque prius eodem tract. de tacit. tit.* 10. *n.* 10.
Et ita reſolutum, &c.

Ianuen. Priuilegiorum.

Ven. 24. Maij 1647.

ARGVMENTVM.

Quæ diſtantia requiratur inter Eccleſiam antiquam, & eam, quæ de nouo ædificatur, & plura de priuilegiis Mendicantium in hac materia.

SVMMARIVM.

1 *Facti contingentia.*
2 *Priuilegium conceſſum Patribus Carmelitanis de non ædificandis Eccleſiis intra certum ſpatium ſuffragatur Patribus Theatinis.*
3 *Communicatio Priuilegiorum, an intelligatur in præiudicium tertij?*
4 *Priuilegium de non ædificando non eſt in vſu in ciuitatibus magnis, & n.* 9.
5 *Priuilegium conceſſum ordini Regularium non abrogatur per eius non vſum aliquorum Monaſteriorum.*
6 *Ad probandum non vſum non ſufficit atteſtatio aliquorum Doctorum.*
7 *Fundans ſe in obſeruantia, debet eam probare in terminis indiuiduis.*
8 *In facultatiuis non datur obſeruantia.*
9 *Monaſterio vnius loci conceſſum priuilegium prodeſt omnibus Monaſteriis aliorum locorum.*
16 *Conſtitutiones Clem. VIII. Greg. XV. & Vrbani VIII. non derogant ſupradict. priuilegium. Clem V. de non ædificando intra ſpatium, Can.* 140 *& n. ſeq.*
11 *Priuilegium Clem. V. de non ædificando intra Cannas* 140. *emanauit ad euitandas rixas, & æmulationes inter Religioſos.*
12 *Patres Theatini viuunt de puris eleemoſynis non mendicatis, ſed ſponte à fidelibus datis.*

DECISIO CCCXXVII.

PATRIBVS Oratorij Sancti Philippi Nerij ciuitatis Ianuen. non licere reſidere in Eccleſia Sancti Pancratij poſt quintam cauſæ propoſitionem fuit hodie reſolutum ex quo dicta Eccleſia Sancti Pancratij non diſtat ab Eccleſia Parochiali Sancti Siri, in qua reſident Patres Theatini per cannas 40. vnde obſtant priuilegia Apoſtolica emanata ad fauorem plurium religionum, ne alij religioſi, vel perſonæ Eccleſiæ, vel pia loca valeant acquirere intra ſpatium 140. Cannarum potiſſimum illud ad fauorem Patrum Carmelitarum Clementis Quarti, ſiue potius Clementis V. relata per Roderic. *quæſt. regular. tom.* 2. *quæſtione* 49. *art.* 5. confirmatum per Sixtum IV. vt refert Sorbol. *in compend. priuil. regular. verb. ædificare num.* 29. in quo expreſſis verbis prohibetur ne intra ſpatium 140. Cannarum proximum Eccleſiis Carmelitarum poſſint per quaſcumque perſonas Eccleſiaſticas nouæ Eccleſiæ ædificari, ſiue de nouo recipi, vnde quamuis prima pars prohibitionis locum fortaſſe ſibi non vendicaret in præſenti, ex quo Patres Oratorij non intendunt nouam conſtruere Eccleſiam, ſed conſtructam ampliare iuxta *deciſ.* Mantic. 163. certè locum ſibi vendicat ſecunda pars priuilegij prohibens ne de nouo Eccleſiæ recipiantur, in quibus terminis nos verſari non eſt dubium. 1

Vide infra dec. 24. Ian. 1648. in hac cauſa.

Præfatum verò priuilegium conceſſum per ſummos Pontifices Patribus Carmelitanis ſuffragari in præſenti Patribus Theatinis dicebant Domini ex quo Clemens VII. Communicauit eiſdem generaliter omnia priuilegia Mendicantium vt habetur in conſtitutione eiuſdem Clementis VII. *in* 38. *n.* 12. Bullar. *tom.* 1. *fol.* 503. ibi *ex exemptionibus immunitatibus*, & infra *exemptiones gratioſas, &c.* plenarium effectum ſortiri debere decernimus, quæ priuilegia venire ſub communicatione cenſuit, Rot. *deciſione* 87. *num.* 5. *part.* 4. *recent* cuius priuilegij tenor eſt ſecundus, *cap. Porro de priuil.* Rot. *deciſioni* 791. *numero primo, part.* 3. *recent.* Mantic. *dicta deciſ.* 163. *num.* 2. & communicatio priuilegiorum operatur idem, ac ſi eadem priuilegia ſpecie conceſſa 2

fuiſſent Oldrad. *conſ.300.in princ. in 6.*Pariſ.*conſ.*22. *num.5.lib.*4. Rot. *deciſ.*40. *in princ. part.*4. *recent.* & tradit Roderic. *quæſt. regular. tom.*1. *quæſt.*9 *art* 9.

3 Nec obſtat, quod dicta Communicatio priuilegiorum non intelligatur de priuilegiis tendentibus in præiudicium tertij, vt fuit deciſum in Valentina decimarum 28. Iunij 1603. coram Lancelloto, penes Marcheſſo. *de commiſſ. tom.* 1. *fol.*369. *numer.* 2. *in Valiſoletana quarta Funeralis* 19. *Aprilis* 1606. *coram Iuſto*, apud Tambur. *de iure Abbat. tom.* 3. *deciſione* 83. *num.* 6. Caualer. *deciſione* 101. *num.* 3. quia hæc reſponſio non viſa fuit tuta, ex quo in puncto quod dicto priuilegio Clementia Quarti, gaudeant alij habentes communicationem cum priuilegiis mendicantium tradit Barboſ. *de iur. Eccleſ. vniuerſ. lib* 2. *cap.*12. *numer.* 72. *in fin.* Campanil. *diuerſorium iuris Canonici rubr.* 12. *cap.* 13. *ſub num.*81. *verſ.* & *quia.* Præſertim cum dicta communicatio priuilegiorum ad fauorem Theatinorum ſit ampliſſimis verbis concepta, & loquatur etiam de priuilegiis præiudicialibus Ordinario, ſeu tertio.

4 Minus obſtat aliá reſponſio adducta per informantes pro Patribus Oratorij Sancti Philippi, quod dictum Priuilegium non ſit in vſu in Ciuitatibus magnis, qualis eſt Ciuitas Ianuenſis, dum in illis valent plura Monaſteria Mendicantium viuere ob magnam affluentiam eleemoſynarum, quibus illa ciuitas abundat, vt notat Sorbol. *in compend. priuil. regul. verbo ædificare*, *num.*20. *in annot. verſ. quoad diſpoſitionem*, Tambur. *de iur. Abbat. tom.*3. *diſput* 5.*quæſt.*3.*ſub n.*1.

5 Attamen contrarium viſum fuit manifeſtè apparere ita, & taliter vt tale priuilegium extet in vſu etiam in Ciuitatibus magnis prout expreſsè voluit, Confect. *in lib. de priuil.* Mendicant. *tit.* 3. *cap.* 3. Campanel. *diuerſ. iur. Canon. dicta rubr.*12. *capite* 13. *numero* 18. *verſ. Sorbus autem*, & *verſu attamen*, vbi reprobat Surbum ſupra adductum, & reddit rationem, quia cum priuilegium ſit conceſſum Ordini regularium, non abrogatur per eius non vſum, aut contrarium vſum aliquorum Monaſteriorum, *cap. ſi dilecti de foro compet.* Miran. Manual. Prælat. *quæſtione* 33. *art.*3. vbi quod non admittitur hoc priuilegium per non vſum per decennium, neque vllum tempus, Barboſ. *de poteſtat. Epiſcop. allegat.* 26. *num.*10. Rot. *deciſione* 240. *numer. quinto*, & *ſequen. parte* 4. *diuerſ.* Buratt. *deciſione* 704. *numero* 9. & 10. & *part.* 1. *recent. deciſione* 72. *numer.*9. & *part.*5. *deciſione* 63. *num.*10.
6 vltra quod ad probandum non vſum non ſufficit atteſtatio aliquorum Doctorum cum illis circa hoc non credatur, præſertim quia non ſunt verſati in Ciuitate Ianuæ, Surd. *conſ.*74. *num.*14. Mobedan. *deciſ.* 2. *num.* 3. *de conſuetud.* Coccin. *deciſione* 123. *numer.*27. cum aliis congeſtis per Maſcard. *de probat. concluſ.* 528. *numer.*1. & *ſeq. vbi num.*3. ampliat etiam ſi plures Doctores teneant de contrario.

7 Nec fuerunt habita in conſideratione exempla adducta per Patres Oratorij, quia eſſet probandum, quod in illis caſibus regulares vicini, vt in præſenti, ſe oppoſuerit, dum fundans ſe in obſeruantia tenetur eam probare in terminis indiuiduis caſus controuerſi, Mantic. *deciſione* 56. *num.* 7. Seraphin. *deciſ.*326. *num.*2. Buratt. *deciſ.* 809. *num.*6. quandoquidem caſus, qui pro non vſu adducuntur non concludunt; quia valuit in illis interuenire regularium vicinorum conſenſus, quocirca non eſt inferendum ad caſum, quo ipſi contradicunt, vt in præſenti prout in terminis priuilegij ſuper quarta funerali extat *deciſio in Rauennaten. quarta Funeralis* 20. *Iunij* 1622. *coram bonæ mem. Coccino.* 8
ea ratione, quia non fuit in poteſtate regularium conſentire, vt monaſteria noua erigerentur, talis obſeruantia affirmatiua in actibus facultatiuis non conuincit, quod idem ſit ſeruatum ipſis religioſis inuitis, Ruin. *conſ.*28. *numer.*10. & *ſeq. lib.*1. Menoch. *conſ.*205. *num.*63. Surd. *conſ.*460. *num.*80. Seraphin. *dec.*813.*n.*5. Verall. *deciſ.*204. *n.*2. *part.*3. Cansler. *dec.*85.*n.*1.

Sed ceſſat difficultas, quia obſeruantia, & vſus dicti priuilegij potius probatur in præſenti ex Breui S.M. Pauli V. ad fauorem eorundem Patrum Theatinorum contra RR. Patres Societatis Ieſu ſumm. Theatinorum, *num.*6. prout rurſus idem fuit ſeruatum contra Presbyteros ſæculares Sancti Caroli in Ciuitate Neapolitana *dicto ſumm. num.*7. de quo meminit P. de Lezana *in ſumm. quæſt. regular. verb. Monaſteria regular. n.* 10. *fol.*403. *verſic. vnde cum*, qui Presbyteri Sancti Caroli certè non erant mendicantes, quod Breue valdè vrgere dictum fuit, ſiue interpretetur emanatum fuiſſe in cautionem antiquorum priuilegiorum, ſiue in vim noui priuilegij, vt[illegible] caſu idem militat, dum priuilegium conce[illegible] Monaſterio vnius loci prodeſt omnibus, & ſingulis Monaſteriis aliorum locorum eiuſdem Religionis, ex conſtitutione Pij IV. quæ licet non procedat in priuilegiis conceſſis, ſeu concedendis particularibus perſonis Religioſorum, locum tamen habet in omnibus priuilegiis conceſſis ipſi Monaſterio, vt perbelle explicat Roderic. *quæſt. regular. tom.*1. *quæſt.* 55. *art.*9. & *art.*18. *verſ. aduertendum*, & id totum etiam in vim alterius conſtitutionis Leonis Decimi, relatæ à Confectio, *in collect. priuil. regular. inter conſtit. Leonis X. conſt.*18.*fol.*188. vbi aut in poſterum concedentur etiam priuilegia poſtea conceſſa, & in futurum concedenda ſuffragantur, *cum lex ſemper loquatur*, *l. Ariani*, *C.de hæretic.* Caſtr. *conſ.*235. *num.*1. *verſ. reſtat reſpondere*, *lib.*1. Rot. *in Cracouien. iuris legendi* 19. *Iunij* 1616. *coram bonæ mem. Coccino.*

10 Nec eſt dicendum præfatum priuilegium fuiſſe reuocatum per conſtitutiones nouiſſimas Clementis VIII. *la* 99. *Bullar. nouo tom. tertio, fol.* 146. Gregor. XV. *conſtit.* 31. *tom.*4. *fol.* 138. & Vrbani VIII. *conſtitut.* 25. *eodem tom.* 4. *fol.* 265. nam in dd. Conſtitutionibus, ne verbum quidem de 140. Canonis, de quibus ſpecificè legitur facta mentio in antiquis conſtitutionibus, & Rot. *in hac materia ſeruat antiquas conſtitutiones*, *vt in Ianuen. Domorum coram Manzanede*, quæ eſt *la* 87. *numero* 5. *parte* 4. *recent.* & cum præfatæ conſtitutiones non diſponant, niſi inter regulares non derogant iuri prohibendi, quod ex dicto priuilegio regulares habent aduerſus cunctas perſonas Eccleſiaſticas, ne Eccleſias de nouo recipiant, de quo dictæ conſtitutiones non loquuntur, iuxta Theoricam Bald. *in lib.*1. *§.fin. Cod. de latin. liber. tollen.* Ramon. *conſ.*17. *num.*1. & 2. Mantic.*dec.*104. *n.*5. Rot. *dec.*103.*n.*5.*part.*2.*recent.* & *deciſ.* 289. *n.*7. *part.*3.

11 Satis autem præfatas antiquas conſtitutiones, ſeu priuilegia vrgere, ponderatum fuit contra Patres Oratorij Sancti Philippi propter præiudicium, quod eorum nimia vicinitas infra ſpatium Cannarum 40. afferret Patribus Theatinis in Eccleſia S. Siri reſidentibus ratione eleemoſynarum, quas dubitari non

poteſt

poteſt, quin erga eoſdem Theatinos tenuiores redderentur propter nimiam vicinitatem, dum Eccleſia S. Siti Sacramenta percipere per aſſuetos diuerterentur ad nouam Eccleſiam Oratorij S. Philippi, quod præiudicium, quamuis non eſſet conſiderabile, ſi ageretur de noua introductione in ciuitate idonea ad ſubminiſtranda alimenta omnibus mendicantibus iuxta terminos dictæ conſtitutionis 99. Clementis VIII. de qua loquitur Rot. *deciſ.745. part.2.recent.* ſummopere tamen extat conſiderabile, quod noua Eccleſia conſtrueretur intra dictum breue ſpatium præfatatum Cānarum 40. propter emulationem & rixas, quæ inter Eccleſias tam vicinas poſſent exoriri, ad quas euitandas emanauit priuilegium Clementis V. vt habetur in verbis relatis à Roderic. *in collect.priuil.tom.1.fol.*209. *col.*1. *num.*79. ibi: *Et vt quieti eorum fratrum, &c.* Rot. *d. deciſ.*87. *num.5.part.4.recent.* Nec ſat eſt, quod intrare volentes non mendicent, quia oportet, vt nec aliud faciant, ex quo aliquod detrimentum cæteris regularibus obuenire poſſint tradit Pater de Lezan. Modern. Carmelitan. Matriten. *in d.ſumm.quaeſt. regular. verb. Monaſteria fol.*400. *num.*6. Rot. *deciſ.*87. *num.*5. *part. 4. recent.* Quocirca nil vrget imò retorquetur *d.deciſ.676.num.*10.*part.*1.*recent.* in qua dictum fuit non præiudicare Theatinis per viciuitaté Collegij Societatis Ieſu, dum in huiuſmodi collegiis nullus non religioſus ex eiſdem ſepelitur, nec ibi eleemoſynæ promiſſis, & aliis officiis admittuntur, & non attendi an hi qui de nouo volunt Eccleſias acquirere ſint mendicantes, vel non mendicantes habetur ex dictæ Priuilegio Sixti IV. vbi extendit priuilegium Clementis V. loquentis de mendicantibus ad omnes alios religioſos aliorum ordinum, etiam non mendicantium, & ad quaſcumque alias Eccleſiaſticas perſonas refert, Sorbo *in compend.priuil.regular.verbo adificare,num.*19. & eadem Bulla eſt impreſſa à Lezan. *tom.5.ſummar.part.2.§.79. fol.*519. *& in comment.num.*431.*fol.*807.

Quam ſententiam eo Libentius Domini amplexi
12 fuere, dum Patribus Oratorij S. Philippi nil nocet
reſidere in loco remotiori, & Patribus Theatinis hoc multum prodeſt; præſertim cum ipſi ſine redditibus, & puris eleemoſynis ſponte à fidelibus oblatis & non mendicatis viuant; ſuntque certa omnia facienda, quæ cæteris non nocent, & illis proſunt iuxta Text. *in l.2.* ibi: *niſi ei nihil noceat,* & ibi Bartol. *verſ.ad huius autem, ff.ſolut.matrim.* Imol. *conſ.* 18. *num.*18.

Et ita reſolutum, &c.

Bononien. Fideicommiſsi de Blanchis.

Veneris 24. Maij 1647.

ARGVMENTVM.

Materia remiſſoriæ.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Quantitas frumenti percepta probatur per teſtes qui interfuerunt perceptioni.*

3 *Remiſſoria in profanis paſſim datur ſine fumo & retardatione.*

4 *Omnis cauſa profana iudicatur quando non agitur ſuper titulo beneficij.*

5 *Debitor hypothecas creditorum ad ſolos fructus adſtringere nequit.*

6 *Remiſſoria admiſſa releuantia vniuerſali ſuper omnibus, quæ non ſunt calumnioſa, aut obiectiua, conceditur.*

7 *Remiſſoria in materia poſſeſſoria datur ſine retardatione.*

8 *Probatio liquida in materia poſſeſſoria in promptu eſſe debet, alias immiſſionem impedire nequit.*

9 *In iudiciis poſſeſſoriis ſolum quod eſt deductum attenditur, non vero iuris deducendi poſſibilitas.*

10 *Detractiones turbidæ aut illiquidæ immiſſionem retardare non debent.*

11 *Remiſſoria in iudicio petitorio, quando petitur ad intentionem rei probandam in exceptione per vim deductâ, vel illa denegatur, vel conceditur abſque retardatione.*

DECISIO CCCXXVIII.

POST binas deciſiones in hac cauſa coram me emanatas, concedentes immiſſionem Comiti Ioanni Baptiſtæ, & aliis de Blanchis in vim fideicommiſſi ad eorum fauorem purificati per q. Comitem Pirrhum de Blanchis ordinati, dum inſtabatur pro immiſſione, Angelus de Naſcentoriis poſſeſſor bonorum fideicommiſſariorum in vim ceſſionis reportatæ à Monialibus Sanctæ Mariæ nouæ, & ſorore Maria Catherina vna ex hæredibus grauatis, altera cohærede prædefuncta, inſtitit pro remiſſoria ad effectum probandi tam legata, quàm æs alienum per Pirrhum fideicommittentem relictum, & per dd. Moniales perſolutum; necnon quantitatem frumenti annuatim perceptam ex bonis relictis per dictum Comitem Pirrhum, quæ quantitas articulata cum niſi ex teſtium dictis liquere non valeat, & paſſim dicta liquidatio hoc modo admittatur, vt per Bald. *in l.2.num.22.C.de fruct.& lit.expenſ.* Natt. *conſ.*510. *num.*4. dubitatū hodie; An eſſet danda remiſſoria; & illam eſſe concedendam ſine retardatione Domini reſoluerunt, quia verſamur in Prophanis, & articuli ſunt releuantes; quapropter etiam ſine fumo illa conceditur, Put. *deciſ.*1. *num.*10. *de dilat.* Caputaq. *deciſ.* 68. *part.*3. Gregor. XV. *deciſ.*15. *deciſ.*174. *&* 192. 403. *&* 415. *&* 562. omnibus *num.*1. Martin. Andr. *deciſ.* 38. *num.*2. Doran. *deciſ.* 35. *num.*2. *& part.5. recent. deciſ.*485. *num.*1. & fuit coram me reſolutum *in Romana fideicommiſſi de Criſpoldis* 11. *Martij præteriti.*

1 *Vide infra ldec. 28. Iunij in hac cauſa.*

2

3

Quod verò materia controuerſa ſit prophana 4
patet ex titulo cauſæ, & dum non agitur ſuper titulo beneficij omnis cauſa dicitur prophana Cæſ. de Graſſ. *deciſ.* 1. *num.* 9. *de dilat.* Coccin. *deciſ.*20. *num.* 1. *&* 338. *num.* 1. Rot. *Placen. anni gratia* 14. *Iunij* 1645. *coram Me, & in Tullen. nullitatis Matrimonij* 18. *Martij præteriti coram R.P.D. Ghiſlerio.*

Releuantia deſumpta fuit, ex quo articuli tendunt ad probandum quod redditus omnium bonorum d. Comitis Pirrhi non excedunt libras 2800. quæ vix ſufficiebat pro ſoluendis annuis legatis ab eodem Pirrho relictis; inde dici non valet, quod alia debita eiuſdem Comitis Pirrhi, quæ dictæ Moniales perſoluere, ſoluta fuerint ex dictis redditibus, vt ſequuti patet, quo fit quod cauſa earumdem ſolutionum competat eiſdem Monialibus retentio in bonis d. Pirrhi aduerſus agentes ex illius fideicom-

miſſo ex congeſtis per Surd. *conſ.7. num.25.& ſeqq.* idemque *deciſ.* 333. *num.* 16. Mart. Andr. *dicta deciſ.*38. *num.*2.

5 Noo obſtar quod dictus Pirthus debita perſolui mandauit, ex fructibus hæreditaris, quia quum dicti fructus non ſufficiebant, aliunde veniebant perſoluendi, cum nec Pirrhus poſſet hypothecas creditorum ad ſolos fructus reſtringere, Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.*541. *num.*9. *verſ. idem*, Becc. *conſ.*93. *num.*19. *&* 26.

6 Admiſſa enim teleoantia vniuerſali concedenda venit remiſſoria ſuper omnibus quæ non ſuot calumnioſa aot obiectiua, Caſſador. *deciſ.* 5. *num. vltim. de ſequeſtr. poſſ. & fruct.* Martin. Andr. *dicta deciſ.*38. *num.*4. *& in Valentina Parochialis* 23. *Ianuarij præteriti coram R.P.D. meo Cerro*; præſertim in prophanis Pur. *deciſ.* 334. *in fin. lib.*2. *in correct.* Duran. *deciſ.* 35. *num.* 2. *& part.* 5. *recent. deciſ.*18. *num.*1.

7 At ſine retardatione Domini voluerunt concedere remiſſoriam, quia verſamur in iudiciis poſſeſſoriis, in quibus oon datur remiſſoria cum retardatione immiſſionis, vt ſæpius fuit firmatum, vt *in recent. deciſ.* 275. *num.* 3. *part.* 2. *&* 306. *num.* 4. *&* 5. *part.*6. *& part* 7. *deciſ.*242. *num.* 7. *& poſt* 2. *volum. conſil. Farinac. deciſ.*155. *num.*1. Gregor. XV. *deciſ.* 367. *num.* 1. vbi Addeot. *num.* 3. Caualer. *deciſ.* 208. *num.*3. Buratt. *deciſ.*211. *num.* 3. *&* 5. *& coram Me in dicta Romana fideicommiſſi de Criſpoldis*
8 11. *Martij in fin.* licet materia articulata ſit relelans & de proximo iuſtificanda, ea ratione, quia in iſtis iudiciis poſſeſſoriis probatio debet eſſe liqoida & in promptu alias non valet immiſſionem impedire, Seraphin. *deciſ.*294. *per tot.* Gregor. *dicta deciſ.*367. *num.* 1. *& part.*7. *recent. deciſ.*242. *num.*7. & fuit reſolutom *in Spalen. dimidia portionis* 14.
9 *Ianuarij* 1646. *coram bonæ memoriæ Coccino*, & ſolum attenditor, quod eſt deductum noo autem poſſibilitas iuris deducendi, Rot. *deciſ.*306. *num.*37. *part.* 7. *recent. & deciſ.*69. *num.* 3. apud Mangil. *de ſubhaſtat.* eoque magis Domioi ſine retardatione remiſſoriam conceſſere, quia articuli continent
10 materiaa detractionom, quæ vel turbidæ, vel illiquidæ non debent retardare immiſſiooem Rot. *deciſ.*47. *num.*13. *& deciſ.*51. *num.*22. *part.*5. *recent. & deciſ.* 226. *num.* 14. poſt Modern. Pariſ. *de manut.*

11 Omnibus accedit quod in hoc iudicio poſſeſſorio remiſſoria petitur ad probandam intentionem rei conſiſtentem in exceptione per eum deducta contra petitionem actoris, in quibos terminis, vel illa denegatur, vel cooceditur ſine retardatione Rot. *dicta deciſ.* 242. *num.* 9. *part.* 7. *recent. & in Bonon. fideicommiſſi de Bologninis* 16. *Aprilis* 1646. *coram R.P.D. Ghiſlerio.*

Et ita reſolutum, &c.

Vercellen. Decimarum.

Veneris 31. Maij 1647.

ARGVMENTVM.

Capitulum an Decimas percipere valeat?

SVMMARIVM.

1 *Facti contingentia.*

2 *Capitulum perceptionis Decimarum capax eſt. & n.6. & 12.*

3 *Sententia antiquiſſima vim probationis ſuſtinet, etiamſi de alterius præiudicio tractetur, quia pro ea præſumitur, quamuis acta non reperiantur, abſque alia iurium probatione, & multo magis n.4. & 5.*

7 *Verbum* pro reſiduo *ſolutionem de præterito demonſtrat.*

8 *Ex litterarum Apoſtolicarum conceſſione ius decimandi ſpectare valet ad Capitulum.*

9 *Obſeruantia facit quod plena fides adhibeatur ſcripturæ, maxime plurium ſæculorum.*

10 *Quando non agitur contra curam animarum habentem ſufficiens eſt quaſi poſſeſſio ad intentionem actoris fundandam, & probationes non requiruntur.*

11 *Conſtante ſubſtantia rei, quantitas leuioribus probationibus contentatur.*

13 *Concordia inita inter partes, & à Romano Pontifice vallata non eliditur, niſi per ſpecialem derogationem.*

DECISIO CCCXXIX.

INFORMANTE tantum Capitulo Vercellen. 1
fuit hodie reſolutum Eminentiſſimum D. *Vide in-*
Cardinalem Aotonium Barberinum Com- *fra dec.*
mendatarium S. Stephani teneri ad ſoluriooem *1. Febru. 1649. in*
Decimarum in territorio Prataroli Capitulo & *hac cau-*
Caoonicis Eccleſiæ Cathedralis Vercellen. vt *ſa.*
extat probatum ex antiquiſſima ſententia arbitra 2
mentali lata de anno 1381. inter dictum Capitulum, & Canonicos ex vna, Abbatem, & Monachos tunc reſidentes in prædicto Monaſterio S. Stephani ex altera, quæ ſententia cum ſit antiquiſſima 3
probat etiam ſine actis, Pur. *deciſ.* 318. *lib.* 2. *in correct.* Rot. *deciſ.* 143. *num.* 8. *&* 11. *part.* 2. *diuerſ.* Gregor. XV. *deciſ.* 533. *num.* 8. Buratt. *deciſ.* 376.
*num.*6. etiam contra tertium Ruin. *conſ.*28. *num.*13. 4
*lib.*4. Menoch. *conſ.*602. *num.*10. Caſſador. *deciſ.*3. *num.* 1. *&* 2. *cum ſeqq. de Procurat.* Rot. *deciſ.*673.
*num.*1. *in fin. part.*2. *recent.* nam ſtante curſu tanti 5
temporis pro ea ſtat præſumptio abſque alia iurium exhibitione, Dec. *conſ.* 409. *num.* 9. Mant. *deciſ.*296. *num.*6. *&* 7. Caualer. *deciſ.*22. *num.*5. *& ſine dictum in Ariminen. fructuum cenſus prima*
Aprilis præteriti coram R.P.D. meo Ottobono, ita, & 6
taliter, vt exinde reſultet probatio, quod ius decimandi ſpectet ad dictum capitulum Rot. *deciſ.*676. *num.*3. *part.*2. *recent. & in alia Vercellen. decimarum* 13. *Nouembris* 1645. *&* 15. *Ianuarij* 1646. *coram R.P.D. meo Cerro.*

Concurrit etiam quod dicta ſententia fuit effectuata, vt patet ex concordia inita inter Monachos dicti Mooaſterij, & præfatum capitulom de anno 1411. 21. Iunij, in qua Monachi promiſerunt
certam quantitatem pro reſiduo præteritarum 7
Decimarum ioxta formam dictæ ſententiæ ponderando verbum *pro reſiduo*, quod ſolutionem de præterito probat, vt per Iaſon. *in l. ſi quidem n.*4. *C. de tranſact.* Gratian. *diſcept.*3. *num.*3. Belion. *deciſ. Ianuen.*60. *num.*6. Rot. *deciſ.*76. *num.*4. *par.*5. *rec.*

Et id totum remanſit comprobatum ex litteris Apoſtolicis antiquiſſimis altera Lucij tertij de anno 1182. altera Pauli III. de anno 1545. in quibus Decimæ Prataroli tanquam io ſpecie debitæ ipſi Capitulo coofirmatur, quæ quidem litteræ prout alia publica documeota ius decimandi ſpectare ad d. Capi-
tulum probant, Rot. *deciſ.*673. *n.*7. *part.* 2. *recent.* vel 8

dd.

DD.litteræ Apoſtolicæ ſeruiunt ad omoe peius pro enuociatiuis, quæ cum excedaot metam ceotum aooorum & ſiot numero plures veotunt arteodendæ, Put. *deciſ.* 149. *num.* 2. *lib.* 3. Rot. *deciſ.* 91. *num.* 2. *& deciſ.* 312. *num.* 6. *part.* 1. *recent. & dicta deciſ.* 673. *ſub num.* 6. *p.* 2.

Nec dicator quod pio dictæ coocordiæ validitate requireretur beneplacitum Apoſtolicum, quia cum io ea ageretus ſuper decimis inter Eccleſiaſticos fuit etiam valida abſque alio beneplacito Apoſtolico ad Text. *in cap.* 1. *& cap. final. de pact. in* 6. vbi Ancharan. *num.* 2. Franch. *ibid. num.* 2. & Doctor. *communiter cap. ex multiplici de decim. cap.* 2. *de tranſact.* Rot. *deciſ.* 585. *num.* 3. *part.* 1. *recent. & part.* 7. *deciſ.* 218. *num.* 3. *cum ſeqq.* vltra quod coofirmatio præſumpta intraret ſtante obſeruantia nedum triginta annorum, quæ ſat eſt quinimo plurium ſæculorum oempe ab anoo 1381. vſque ad annum 1638. Crauetta *conſ.* 101. *num.* 4. idemque *de antiquitate temporum part.* 1. §. 4. *limit.* 4. Seraphin. *deciſ.* 928. *num.* 2. *&* 980. *num.* 15. Caualer. *deciſ.* 122. *num.* 2. *&* 5. Buratt. *deciſ.* 379. *num.* 3. cum aliis *in Auximana ſepultura de commiſ.* 28. *Maij* 1646. §. *eaque obſeruantia coram R. P. D. meo Arguelles.*

9 Hæcque fortius ſtringuot cum oon agaror contra habentem curam animarom indeque noo requiruntur probationes duriores, ſed ſat eſt quaſi poſſeſſio ad fundandam intentionem actoris Seraph.
10 *deciſ.* 889. *num.* 4. *& deciſ.* 1387. *num.* 6. Gregor. *deciſ.* 426. *num.* 6. Coouin. *deciſ.* 38. *num.* 2. Reuereodiſſimus Duran. *deciſ.* 46. *num.* 7. & iu propriis terminis ad fauorem huius Capituli *in dicta Vercellen. Decimarum* 13. *Nouembris* 1643. §. *quod eo fortius, &* 15. *Ianuarij* 1646. *coram R. P. D. meo Cerro.*

Quibus ſtantibus cum Decimæ debeaotur ex ſupradictis earom quaotiras facillime liquidata remanſit ex d. laudo in quo illa legitur expreſſa ad quantitatem annuam ſtaiorum 32. ſrumenti,
11 48. ſigalis 8. milij, & 8. Auenæ; nam conſtante ſubſtantia rei quantitas contentatur leuioribus probationibus Iaſ. *in l. admonendi num.* 102. *ff. de iureiur.* Dec. *conſ.* 536. *num.* 12. Menoch. *conſ.* 81. *num.* 4. *verſ. & vbi agitur part.* 1. *recent. deciſ.* 361. *num.* 7. *& part.* 4. *deciſ.* 237. *num.* 7. *tom.* 2.

12 In omnem caſum præfatum capitulum acceprat quantitatem decimarum ſibi de iure debitam, & ſic decimarum partem omnium fructuum iuxta Text. *in cap.* 1. *& cap.* 7. *de decim. cap.* 1. *q.* 2.

Prætenſa exemptio Eminentiſſimi Cardinalis Antonij Barberini cum non fuerit deducta nec probata prout probari debet plene, & concludenter in forma probanti non fuit habita in coofideratione, *cap. cum perſona de priuil. in* 6. Buratt. *deciſ.* 140. *num.* 1. eaque deberet continere derogationem ſpe-
13 cialem dictæ concordiæ *& cap. nuper de decim.* Coccin. *deciſ.* 279. *num.* 3. *& ſeq. & in recent. deciſ.* 42. *n.* 10. *&* 103. *num* 2. *part.* 7. *& in dictis Vercellen. Decimarum coram R. P. D. meo Cerro, & in Hiſpalen. Decimarum* 27. *May* 1644. *coram R. P. D. meo Corrado.*

Et ita altera tantum, &c.

Romana Fideicommiſſi de Martanis.

Lunæ 3. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

Liquidatio fructuum quando initium ſumere debet.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Calculum liquidationis fructuum ſuper quam vertitur quæſtio fieri debet à tempore, quo ſententia condemnatorio reſtitutionis fructuum emanauit & quare n.* 3.

4 *Lis non inchoatur per appellationem, veruntamen inſtantia diuerſificata remanet ſecus cauſa.*

5 *Liber contra ipſummet ſcribentem probat.*

6 *Reſoluto iure dantis cenſetur etiam reſolutum ius accipientis.*

7 *Poſſeſſor bonæ fidei facit fructus ſuos.*

8 *Poſſeſſor malæ fidei omnes fructus à die litis motæ reſtituere obnoxius eſt.*

9 *Hæres non conficiens inuentarium intra legitima tempora, ſi res aliquas hæreditarias alienauerit, non valet legitimam exigere, quia in dicta alienatione conſumpta præſumitur.*

10 *Res hæreditaria ab hærede diſtracta ipſo iure in legitimam ſibi imputantur, & quod magis eſt ipſo alienatore inuito.*

11 *Inuentarium à die adita hæreditatis ſumit initium.*

12 *Idem eſt inuentarium non conficere, vel minus legitimè confeciſſe.*

13 *Sententia quæ per appellationem reuocatur non attenditur.*

14 *Appellatio à tota ſententia interpoſita ſimpliciter totam negotium ad iudicem ad quem deuoluit, & maxime in vim clauſularum prægnantium in commiſſione appoſitarum.*

15 *Clauſula* ſine præiudicio, *præſeruat de ſui natura iuriſdictionem exequendi ſententiam ſuam iudici à quo, taliter quod ad vlteriorem executionem procedere valet abſque periculo attentatorum non obſtante inhibitione, & num.* 16.

17 *Sententia tranſit in rem iudicatam ſi appellatio per tempus à iure præfixum non fuerit interpoſita.*

18 *Ea quæ requirunt altiorem indaginem ſententiæ, processum in iudicio exequutiuo retardare nequeunt, maxime cum plura erronea eſſe in facto, manu palpatur. & num.* 19.

DECISIO CCCXXX.

NON acquieſcentibus Papinis duabus deci- 1
ſionibus coram me emanatis in hac cauſa ſub *Vide infra deciſ.*
diebus 4. Iulij & 5. Decembris 1646. firmantibus *14. Decembr. 1648.*
fructus per eoſdem Papinos perceptos eſſe liqui- *1. Mart. 1649. &*
dandos ad ſcuta 1597. 20. hodie tertio loco reuiſi *27. Iunij 1650. in*
Partibus acriter informantibus Domini perſtiterunt in deciſis cum bene ſubſiſtant illarum fundamenta & ſumendo initium à reſpicientibus liqui- *hac cauſa.*
dationem fructuum, ſuper qua extat quæſtio ideo
cum litis initium inceperit à tempore, quo ſenten- 2
tia rotalis condemnauit ad fructuum reſtitutionem quod fuit ſub die 28. Iunij 1639. ſub qua die leguntur repetita monitoria aliaque producta iura pro iuſtificatione intentionis actoris aliique actus geſti importantes formale litis initium, Rot. *deciſ.* 454. *num.* 4. *&* 5. *part.* 1. *rec.* Buratt. *deciſ.* 652. *n.* 2. ab
illa die eſſe faciendum calculum dicebaut Domini 3

cum

cum tunc contra Papinos præfatos lis mota fuerit
curam Auditore Cameræ, eaque poſtmodum in
gradu appellationis à ſententia eiuſdem Auditore
Cameræ legatur ad Rotam deuoluta, dum per ap-
4 pellationem non incepit noua lis, ſed bene illa
continuata remanſit, quæ mota legitur curam iu-
dice à quo, ſolum autem remanſit diuerſificata in-
ſtantia non vero cauſa, Bald. *in Rubric. C. de ap-
pellat. num. 2. verſ. quare numquid* Rot. *Bononien. di-
uerſ. deciſ.* 128. *num.* 117. & 159. Coccin. *deciſ.* 123.
num. 19. & fuit reſolutum *in Barchinonen. Iuriſ-
dictionis* 8. *Aprilis præteriti coram R. P. D. meo Bi-
chio.*

Quapropter ſumpto initio litis à d. die 28. Iu-
nij 1639. prout debet certe venir firmandum vt in
deciſionibus hodie confirmatis, fructus per Papi-
nos perceptos ex domibus & Apothecis fideicom-
miſſariis aſcendere ad d. ſcuta 1592. vt ex proprio
libro præfatorum de Papinis ſcrio ad hoc ſcripto,
5 quod inde contra ſcribentem probat ex deductis
in dictis deciſionibus in hac cauſa, quod nec per
eoſdem Papinos impugnabatur: licet dicerent ex
illis non eſſe detrahendas expenſas factas in do-
mibus, necnon intrare compenſationem ad fauo-
rem præfatorum de Papinis, & quoad primam cir-
ca expenſas Cornelia Alicorna dabat manus, quod
detraherentur ſcuta 97. quæ excedunt ſummam ex
hoc capite prætenſam à Papinis: quapropter pro
hac quantitate ſcutorum 97. Domini reformarunt
deciſiones reducendo ſummam fructuum ad ſcuta
1500.

6 Remanet nunc alterum, & ſecundum obiectum
adductum per eoſdem Papinos pro compenſatione
circa prætenſos fructus cenſuum; quod tamen bene
in dictis deciſionibus remanſit ſublatũ, dum cenſus
impoſiti per Antonium Marianum hæredem gra-
uatum ſuper dictis domibus fideicommiſſariis eo
impoſitore mortuo expirauit ita, & taliter vt vo-
cari ad fideicommiſſum nequaquam ad illius fru-
ctus teneantur, Surd. *deciſ.* 102 *num.* 12. Rot. poſt
Merlin. *de legitim. deciſ.* 12. *num.* 5. cum à d. tem-
pore fuerint excitati ad inquirendum de viribus
ſuæ poſſeſſionis ſtante notitia dicti fideicommiſſi &
per conſequens ceſſauit bona fides eorumdem de
7 Papinis, per quam poſſeſſor fructus ſuos facit ad
Text. *in l. ex facto §. fin. ff. de rei vendic. §. ſi quis à
non domino inſtit. de rer. diuiſ. l. interdictis*, vbi Bart.
ff. de interdict. Rot. *p.* 2. *recent. deciſ.* 320. *num.* 1.
deciſ. 589. *num.* 1. Duran. *deciſ.* 327. *num.* 3. & 4.
8 quia mala fide ſtante fructus eſſe reſtituendos à die
litis motæ eſt ſatis tritum iuxta ſtylum Rotæ, Du-
ran. *deciſ.* 393. *num.* 2. & *part.* 7. *rec. deciſ.* 3. *num.* 43.
& 165. *num.* 34. & 189. *num.* 10. & 281. *num.* 1. cum
aliis in deciſionibus hodie confirmatis.

9 Nec dicti cenſus valent ſuſtineri ratione legiti-
mæ Antonio Mariano hæredi grauato, quia cum
idem hæres inuentarium (quicquid dicatur per
ſcribentes pro Papinis) non confecerit intra legi-
tima tempora, legitima præſumitur conſumpta in
præcedenti alienatione vnius domus, necnon al-
tera impoſitione vnius cenſus facta ab hærede gra-
uato, quæ impoſitio ad hunc effectum vim habet
electionis rei ſubrogatæ pro legitima cum talis
impoſitio non importet ſimplicem hypothecam, de
qua loquitur, Rot. *deciſ.* 1. *num.* 10. apud Modern.
Foroliuien. de legitim. ſed benè ſpecica alienationis
reputantur, vt apud Cenc. *de cenſib. deciſ.* 38. *num.* 2.
& *part.* 6. *recent. deciſ.* 98. *num.* 1. Dum in legitimæ
ſatiſfactionem cenſetur electa prima alienatio iux-
ta Text. *in l. Marcellus* 3. *§. res, qua* 3. *ff. ad Trebel.*
Duran. *deciſ.* 119. *num.* 9. & fuit reſolutum *in Roma-
na fideicommiſſi de capite ferreo* 10. *Martij* 1645. *co-
ram D. meo Corrado*, & *in Bononien. Bonorum* 15.
Martij præteriti, *§. quod autem coram D. meo Otto-
bono*, imo præcedentes alienationes ipſo iure in 10
legitimam ſibi debitam imputantur, etiam ipſo
alienante inuito, Cephal. *conſ.* 189. *num.* 20. Hon-
ded. *conſ.* 64. *num.* 62. *lib.* 1. & fuit reſolutum *in Ro-
mana fideicommiſſi de Albertis* 8 *Aprilis præteriti §.
quoniam coram R.P.D. meo Ottobono.*

Non obſtat quod de inuentarij exiſtentia luculen- 11
ter appareat ex proteſtatione emiſſa coram A.C.
per D. Corneliam, quia non inde ſequitur quod
dictum inuentarium fuerit in debito tempore con-
fectum, quod ſumit initium à die aditæ hæredita-
tis Phanuc. *de Inuent. part.* 2. *num.* 2. Grat. *diſcept.* 56.
num. 28. & *ſeqq.* Gizzarell. *deciſ.* 43. *num.* 6. Paria au- 12
tem ſunt inuentarium non conficere, vel minus le-
gitime confeciſſe, vt notant Doctor. *in l. fin. §. ſi ve-
rò poſtea, C. de iur. deliber.* Natt. *conſ.* 574. *n.* 6. & *ſeqq.*
Menoch. *conſ.* 85. *num.* 137. Seraph. *deciſ.* 1311. *n.* 2.
& fuit reſolutum *in Romana fructuum dotis* 2. *Apri-
lis* 1618. *coram bon. mem. Seleucien. §.* 1. & *in Romana
de Caſareis* 13. *Nouembris* 1645. *coram me*, *§. nec re-
fragatur.*

Nec Domini habuerunt in conſideratione re-
plicationẽ per Papinos adductam, quod in eis abſit
mala fides, dum illis in prima inſtantia coram A.C.
legitur conceſſa retentio in domibus & apothecis,
de quibus agitur donec de fructibus cenſuum eſſent
ſatisfacti, hoc tamen remanſit ſublatum *in d.* 2. *de-
ciſ.* huius cauſæ 10. Decẽbris 1646. *§ nam fuit per
Dominos reſponſum verſ. nec Papinus*, vbi quod non 13
venit attendenda prima ſententia dum legitur reuo-
cata in gradu appellationis, & ſecunda ſententia
in ſpecie condemnauit Papinos ad fructus à die
motæ litis, indeque reiecit retentionem in prima
inſtantia Papinis conceſſam; vnde gratis dicitur
appellationem non fuiſſe interpoſitam ab ea parte
ſententiæ, quæ concedebat dictam retentionem 14
cum imo fuerit interpoſita ſimpliciter à tota ſen-
tentia, & præſertim in vim clauſularum prægnan-
tium in commiſſione appoſitarum deuoluerit to-
tum negotium ad iudicem ad quem, vt plene per
Barboſ. *de clauſ.* 21. *num.* 3. & *ſeqq.* Rot. *deciſ.* 360.
num 3. *part.* 1. *recent.* cum aliis *in Cæſarauguſtana
diſtributionum ſeu attentatorum* 26. *Iunij* 1645. *coram
R.P.D. meo Cerro.*

Quapropter non valent hodie prætendere Pa-
pini retentionem in bonis, de quibus agitur pro
dictis cenſibus; dum nullibi apparet maiorem fuiſ-
ſe legitimæ valorem, quam important diſtractio-
nes ponderatæ in deciſionibus in hac cauſa, vt op-
time diſtinguendo cenſuit, Rot. *deciſ.* 77. *num.* 2.
& 3. & 399. *num.* 5. *part.* 5. *rec.* & fuit reſolutum
*in d. Romana fideicommiſſi de capite ferreo in §. quia
id verum eſt coram R. P. D. meo Corrado.*

Remanſerunt etiam extincti dicti cenſus per re-
ceptionem ſortis ex tot fructibus penſionum do-
morum, vt in prima deciſione in hac cauſa 4. Iu-
lij 1646. *§. vltra quod*, quæ rationes hodie etiam
placuerunt, nec eſt cur repetantur.

Minus liquidationi fructuum obſtant; quod à 15
ſententia Rotali dicatur commiſſa cauſa appoſitio-
nis ſimpliciter, dum imo ex datis in ſum. D. Cor-
neliæ *num.* 4. conſtat ſignaturam bis reſcripſiſſe
cum clauſula *ſine præiudicio*, quæ clauſula præ-
ſeruat de ſui natura iudici à quo iuriſdictionem
exequendi ſuam ſententiam, vt ad vlteriorem exe-
cutionem ille procedere valeat, Lancellot. *de attent.*
poſt

*poſt inhibit. cap.*20. *limit.*13. *num.*17. Matt. *de clauſul. clauſ.* 159. *num.* 9. *part.* 1. Gonzal. *ad regul.*8 Cancellar. *l. gloſſ.*9. *in annot. num.*224. Cæſar de Graſſis *deciſ.* 3. *num.* 2. *de ſent. & re iudic.* Gregor. X V. *deciſ.* 232. *num.* 1. Barboſ. *clauſ.* 159. *num.* 1. *& ſeqq.* Rot. *deciſ.* 609. *num.* 1. *part.* 2. *recent.* adeo vt non
16 obſtante quacumque inhibitione rectè valuerit procedi ſtante d. reſcripto ad executionem actualem abſque vitio attentatorum, Cæſar. de Graſſ. *d. deciſ.* 3. *in fin. de ſent. & re iudic.* & fuit dictum *in Spoletana attentatorum* 5. *Iulij* 1599. *coram Corduba*, & conſequenter ad fructuum liqnidationem cum veniant acceſſoriè ad immiſſionem conceſſam, Guido Pap. *de appellat. quæſt.* 116. *n.* 78. Scacc. *de ap-*
17 *pellat. quæſt.* 17. *limit.* 6. *memb.* 9. *num.* 41. Præcipue quia ſententia Reuerendiſſimi D. mei Decani, fecit tranſitum in iudicatum, quia Papini non appellarunt in tempore, & pro parte Corneliæ fuit expedita commiſſio executorialis ſuper dicta taxatione, & liquidatione fructuum.

Quo verò ad alia obiecta excitata per Informantes pro Papinis contra prætenſam inſtantiam, & validitatem ſententiæ Rotalis fuit per Dominos reſponſum eſſe illa diſcutienda, quando particulariter coram iudice tertiæ inſtantiæ diſputabitur: an ſententia rotalis ſit confirmanda, vel infirmanda.
18 Interim verò, cum ea requirant altiorem indaginem retardare non valeant proceſſum ſententiæ in hoc iudicio executiuo, Rot. *deciſ.* 212. *num.* 7. *part.* 1. *rec. & in Tuden. Parochialis* 20. *Nouembris* 1626.
19 *coram bonæ memoriæ Coccino*, præſertim cum plura erronea eſſe in facto manu palpatur, & ſignanter quod ſententia rotalis non reuocet primam ſententiam A. C. quodque Cornelia non egit tanquam ceſſionaria Camaldulentium, nec iura Patrum Colabitarum, ſententia Rotalis comprehendat, dum contrarium in omnibus apparet ex lectura ſententiæ ex qua conſtat Corneliam habere ceſſionem, nedum à Camaldulenſibus, verum etiam à Colabitis, vt in aliis deciſionibus in hac cauſa hodie confirmatis.

Nec pariter obſtat quod Patres Colabitæ iura ſua non ceſſerint in totum Corneliæ, ſed pro medietate, & pro alia medietate Camaldulenſibus, indeque eadem Cornelia non valeat agere ad fructus niſi pro medietate, nam vt ſupra dictum eſt, d. Cornelia habet ceſſionem à Camaldulenſibus, & hoc modo ſententiam fauorabilem reportauit.

Ad exceptionem attentatorum, quæ ad inſtantiam Cæciliæ Morellæ canonizauit Rota 16. Iunij 1645. coram Reuerendiſſimo Decano, fuit reſponſum in d. vltima deciſ. 10. Decembris 1646. §. *minus obſtat*, ibi: *quod iura dictæ Cæciliæ fuerunt tranſlata in dictam Corneliam Alicornam*, quæ reſponſio hodie placuit, & parum refert quod d. Cæcilia iura ſua ceſſerit etiam Ioanni Baptiſtæ Morello, quia etiam iura prædicta ceſſit Corneliæ Alicornæ vt in d. deciſione. An verò hæc ceſſio facta Morello ſuffragetur adhuc ſtat ſub iudice in alia inſtantia, & cauſa ſeparata commiſſa vt in prima. Idcirco non viſum fuit Dominis poſſe ex perſona Morelli retardari executionem ſententiæ Rotalis per Papinos præfatos quando nec ipſe Morellus, qui non eſt in hac cauſa eam retardare valeret Text. *in l. is à quo* 57. *ff. de rei vendic.* Innoc. *in c. cum nuper. num.* 3. *de ſent. & re iudic.* ibi Butr. *num.* 17. *q.* 5. *verſ. quartus eſt caſus* Felin. *num.* 17. Couar. *pract. quæſt. c.* 14. *num.* 4. Rot. *deciſ.* 757. *num.* 7. *&* 8. *part.* 6. *recent. & in Colonien. ſuſpenſionis* 30. *Aprilis* 1640. *coram R. P. D. meo Bichio*, quapropter liquidationem fructuum ad ſcut. 1500. aſcendere fuit hodie reſolutum vtraque parte informante, &c.

Peruſina Reintegrationis.

Veneris 7. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

Fœminæ vigore ſtatuti ſtatuentis, ſcilicet quod ſtantibus maſculis, & eorum deſcendentibus, excluſæ ſint, an perpetuo, an vero temporaliter, & an legitimati per maſculos valeant illas excludere?

SVMMARIVM.

1 *In antiquis ſufficiunt leniores probationes.*
2 *Libri officialium faciunt fidem, & eis creditur in his, quæ pertinent ad eorum officia.*
3 *Probatis extremis media præſumuntur.*
4 *Ius reintegrationis purificatum ad ſuos tranſmittitur hæredes.*
5 *Soror de bonis paternis à fratre dotata vti hæredes habetur ac ſi à Patre eſſet dotata.*
6 *Legitimatio facta per filium grauatum ad reintegrationem faciendam, non poteſt tollere ius fœminis baſtardos legitimando, & quaro numero 7.*
8 *Clauſula* ſine præiudicio venientium ab inteſtato impedit immiſſionem legitimati, *exiſtentibus legitimis filiabus.*
9 *Legitimatio in aliorum præiudicium facta reiicitur, & in fortioribus terminis legitimationis Apoſtolicæ.*
10 *Ius in præſcriptionibus conſideratur prout eſt in exercitio, non vero prout eſt in habitu.*
11 *Reſtitutio in integrum competit ex capite minoris ætatis, & ignorantiæ.*

DECISIO CCCXXXI.

STETERVNT hodie Domini in deciſis vltimo loco coram me ſub die 11. Ianuarij præteriti, in qua (recedendo à duabus prioribus deciſionibus ſub diebus 21. Iunij 1641. & 13. Iunij 1644.) firmatum fuit concurrere exiſtentiam, & obſeruantiam ſecundi libri ſtatuti Antiqui Peruſini manuſcripti conditi de anno 1636. inditione 4. ſub Vrbano V. 13. Februarij, in quo ſub rubrica 33. de dotibus, & dotatis, Fœminæ ſiue fuerint dotatæ à Progenitoribus ſiue à fratribus ſunt temporaliter excluſæ quouſque extant maſculi & ab eis deſcendentes cuius ſtatuti exiſtentia remanſit bene comprobata tam ex illius oculari D D. inſpectione, ex
qua de eiuſdem apparet antiquitate, in quibus ter- 1
minis pro obſeruantia, ac exiſtentia comprobanda leniores admittuntur probationes, Dec. *conſ.* 42. *num.* 2. *deciſ.* 46. *num.* 14. Pariſ. *conſ.* 104. *n.* 42. *lib.* 1. Guido Pap. *deciſ.* 387. *n.* 1. Caſſador. *deciſ.* 3. *num.* 2. *de Procurat.* Seraphin. *deciſ.* 462. *num.* 9. Rot. *deciſ.*
353. *num.* 82. *part.* 5. *recent.* Quam etiam ex atteſta- 2
tione Magiſtratus Ciuitatis Peruſiæ ſuper eiuſdem ſtatuti realitate, & quod vti vera, & realia fuerunt conſeruata in publica Cancellaria cui atteſtationi, multum Domini detulerunt, Seraph. *deciſ.* 1088. *num.* 4. *deciſ.* 1390. *num.* 2. Rot. in *recent. deciſ.* 252. *n.* 13. *part.* 2.

Vide infra dec. 16. Mart. 1648. in hac cauſa.

part. 2. *& part.* 6. *deciſ.* 64. *num.* 10. Buratt. *deciſ.* 706. *num.* 1. *& in Terracinen. fideicommiſſi* 14. *Decembris* 1643. *vers. addebant coram R. P. D. meo Ottobono.* hæcque obſeruantia remanſit indubitanter iuſtificata, dum ſuper eodemmet capitulo 33. dicti ſtatuti antiqui conſuluere Bald. *conſ.* 69. *lib.* 1. cum ſtatutum Ciuitatis Peruſiæ quod eſt repetitum *conſ.* 416. *lib.* 3. antiquum ſtatutum vbi refert punctualiter verba dicti ſtatuti ibi. *ſi qua mulier fuerit à Matre, vel Patre dotata &c.* Nec eſt dicendum quod Baldus ſomniauerit ſtatutum huiuſmodi, aut eius exiſtentiam falſo ſuppoſuerit aut ſcripſerit ſuper re aut ſtatuto erroneo, præſertim cum Baldus ſit ex omnium conſenſu Pater veritatis, præfatam etiam exiſtentiam & obſeruantiam confirmauit conſilia aliorum Doctorum inſignium nempe Corn. 75. *lib.* 1. *num.* 3. vbi refert pariter verba eiuſdem ſtatuti firmando illud excludere temporaliter non autem perpetuo idem Corn. *conſ.* 300. *lib.* 4. Ias. *conſ.* 105. vbi in themate & argumento conſilij referuntur eademmet verba rubricæ de dotibus &c. Idcirco cum tot Doctores tanti nominis, qui perperam conſilia non reddebant, neque abſque cauſa ſuper ſtatutis in d. ſecundo libro contentis reſponderunt prout conſuluere etiam alij primarij A. C. ſuper aliis rubricis eiuſdem ſecundi libri ſtatut. nempe idem, Bald. *conſ.* 140. *lib.* 5. Angel. *conſ.* 36. *num.* 5. Corn. *conſ.* 30. *lib.* 3. Monteſperel. *conſ.* 110. & prins *conſ.* 75. quo fit vt non amplius fuerit dubitatum de exiſtentia, & obſeruantia dicti ſtatuti.

3 Ponderabant etiam Domini, quod cum adſint libri dictorum ſtatutorum primus, tertius, & quartus, de quorum exiſtentia nulla adeſt hæſitatio: propterea non viſum fuit poſſe de dicti ſecundi libri exiſtentia dubitari cum probatis extremis media præſumantur, Seraphin. *deciſ.* 1141. *num.* 3. Mantic. *deciſ.* 23. *num.* 3. Buratt. *deciſ.* 875. *num.* 3. *&* 903. *num.* 10. *&* 926. *num.* 5.

Quæ verò hodiè fuerunt recantata contra dictam exiſtentiam præfati ſecundi libri ſtatutorum ceſſant ex ſupradictis, & alias fuerunt deducta, & in deciſione hodie confirmata ſublata remanſerunt, quæ Dominis placuere, ità vt alia non indigeant reſponſione. Qua exiſtentia admiſſa tergiuerſari nequit, quin fœminis, qualis eſt Andriana competat reintegratio, eo quod defecit linea maſculina Benueniatis Ramazzani à quo deſcendit dicta Andriana Bruna, dum hoc expreſſè cautum extat in d. ſecundo libro ſtatutorum *rubr.* 33. §. *item ſi aliquis Pater,* vbi fœminæ excluduntur temporaliter per illa verba ibi: ex tunc excludatur à ſucceſſione prædictorum Patris, Aui, & aliarum perſonarum, de quibus & prout ſupradictum eſt. Quæ verba etiam continentur hodie in nouo ſtatuto impreſſo *lib.* 2. *rubr.* 45. ex quibus verbis certè cenſetur repetita qualitas excluſionis temporalis in præcedentibus capitulis eiuſdem ſtatuti expreſſa, vt in propriis terminis ponderauit Rot. *in alia Peruſina reintegrationis* 6. *Nouembris* 1595. *coram Penia* impreſſa apud Gilianum *ad ſtatut. Peruſin. deciſ.* 11. *num.* 8. *in fin. & ſeqq.* in qua reſpondetur omnibus contrariis hodie decantatis, & in puncto quod hæc excluſio D. ſtatuti ſit temporalis Bald. *d. conſ.* 416. *n.* 1. *col.* 2. *verſ. dicunt enim lib.* 3. Iaſon *conſ.* 105. *num.* 2. *verſ. tale ſtatutum lib.* 4.

Nil obſtant Bart. *conſ.* 20. *lib.* 1. Corn. *conſ.* 7. *num.* 5. *&* 7. *lib.* 2. adducti in contrarium in deciſione hodie confirmata *in princ.* Nam remanſit firmum, vt in eadem deciſione dicitur eos non loqui in terminis huius ſtatuti latini conditi de anno 1366. ſed alterius ſtatuti vulgari ſermone compoſiti, & ſic eorum opinio fuit per Dominos rejecta prout rejecit. Idem Bart. *in l. final.* §. *final. num.* 1. *ff. ad Trebell.* Petr. de Ancharan. *conſ.* 120. Gabriel. *conſ.* 2. *num.* 8. *& ſeq. lib.* 2. Viu. *deciſ. vltim. n.* 1. & alios congerit Merlin. *de legitim. lib.* 3. *tit.* 1. *quæſt.* 1. *n.* 26. Rot. *d. deciſ.* 11. *n.* 7. *& ſeq.* apud Gilian. *ad d. ſtatut. Peruſin.* Buratt. *deciſ.* 796. *n.* 1. *&* 930. *n.* 9.

Nil facit quod D. ſtatutum Peruſinum reintegret ſolum dotatas à Progenitoribus, at Caſſandra à qua deſcendit D. Andriana fuit dotata à fratribus, inde non locum in hoc caſu ſibi vendicet ſtatutum præfatum, 1. quia in terminis alterius ſtatuti antiqui excluditur ſolum dotata à Patre, vt aduertit D. *deciſio* 11. *Ianuarij præſenti in* §. *nec obſtat in fine,* ibi: *quod tempore deficientia linea maſculina ſuperuiuebat Caſſandra ſenior filia Benueniatis Ramazzani de cuius ſucceſſione agitur,* quæ proinde valuit tranſmittere
ad ſuos deſcendentes ius reintegrationis ea viuente 4
purificatum, Crauett. *conſ.* 185. *num.* 3. Dec. *conſ.* 245. *&* 250 *&* 331. *num.* 5. Anton. Gomez *var. reſolut. cap.* 9. *num.* 8. Natal. *de transmiſ. caſ.* 8. *num.* 22. Honded. *conſ.* 16. *num.* 47. *lib.* 1. & in puncto Bald. *conſ.* 69. *n.* 3. *lib.* 1. *& per tot.*

Secundo quia cum fratres Caſſandræ, qui ſucceſ- 5
ſerunt Progenitori tenerentur eamdem Caſſandram ſororem dotare de bonis Paternis tàm ex diſpoſitione Iuris communis, quàm D. ſtatuti Peruſini ibi teneantur, & debeant dotare ipſam mulierem de bonis paternis, &c. idcirco perindè habetur ac ſi ipſe Pater illam dotaret, cum fratres cenſeantur dotaſſe ſororem de bonis Patris, vti illius hæredes, Mantic. *de tacit. lib.* 11. *tit.* 19. *num.* 41. Dot. *deciſ.* 28. *num.* 5. *& ſeqq. & deciſ.* 58. *num.* 2. *& ſeqq. part.* 5. *recent. & part.* 6. *deciſ.* 329. *n.* 43. *&* 48 vbi quod frater cenſetur ne dum tantum præbuiſſe dotandi Miniſterium, idemque fuit reſolutum *in Romana domus* 4. *Maij* 1646. *verſ. non obſtat* 161. *in fin. coram. R. P. D. Melzio.* Vltra quod ex inſtrumento dotali apparet dictam Caſſandram fuiſſe dotatam de bonis Patris dum ad computum d. dotis inter alia legitur data certa quantitas terræ laboratiuæ in pertinentiis Caſtri in vocabulo *Roncale*, quod Prædium eſt hæreditarium d. Benueniatis, vt ex libro æſtimi, qui liber bene probat contra Deſcendentes, & habentes cauſam ab eodem Benueniate Rot. *deciſ.* 706. *num.* 6. *art.* 2. *recent. & in Auximana fideicommiſſi* 13. *Ianuarij* 1640. *verſ. de Cataſtro vero coram Reuerendiſſimo D. meo Decano.*

Sed Domini aduertebant remanere ſublatam, in præſenti quæſtionem, an ſtatutum reintegret ſolum ſorores excluſas propter fratres, an vero etiam earum deſcendentes, quia caſus reintegrationis ob deficientiam omnium maſculorum purificatus fuit viuente ipſa Caſſandra ſorore per quos fuit excluſa ab hæreditate Benueniatis Progenitoris, ſuper qua ſtat quæſtio, & quamuis d. ſtatutum Peruſinum mandet per fœminas in caſum reintegrationis conferri dotes receptas, inde inferebant informantes pro Luca, quod niſi Caſſandra declarauerit ſe velle dotem conferre, & reintegrari ad hæreditatem paternam non tranſmiſerit ius reintegrationis ad hæredes hodie agentes ad prædictam reintegrationem, Quod obiectum retorquetur, dum ex ipſa tranſactione inita inter Caſſandram, & alios apparet illam petiiſſe reintegrationem, quapropter dubitari nequit quin ius reintegrationis, vt in fortioribus terminis Bald. *in auth. res quæ C. com. de legat.* Gozadio. *conſ.* 97. *num.* 10. *in fin.* Roland. *conſ.* 85. *num.* 33. *lib.* 1. Cancer. *var. reſolut. part.* 1. *cap.* 9. *num.* 175. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 531.

quaſt 531.*num*.45 Rot. *in Romana decis* 29. *Nouembris* 1641. *coram bona memoria Merlino* §. *final. in fin.* ex quibus remanſit inconcuſſum primum fundamentum deciſionis hodie confirmatæ.

6 Adducta pro ſecundo fundamento dictæ deciſionis 11. Ianuarij præteriti in § fuit pariter reiectum ſecundum fundamentum circa exiſtentiam filiorum legitimatorum, Dominis hodie pariter placuerunt
7 dum ibi: firmatur quod talis legitimatio facta per filium grauatum ad faciendam reintegrationem non valuit tollere ius fœminis legitimando baſtardos, vt per Surd. *conſ.* 552.*n*.35. & 36. dum illa legitimatio Militum Lauretanorum continet clauſulam ſine præiudicio venientium ab inteſtato, quæ immiſſionem legitimatis impedit exiſtentibus filiabus legitimis, Rot. *dec*.38. *n*.1. *per tot. part* 4 *recent.* & tale ius
8 conſideratur non dum quæſitum, verum etiam quærendum iuxta *conſil.* Rutn. 106. *num*.10. *lib*.3. Rot. *deciſ*.607. *num.* 5. *part*.1. *recent.* & *in dicta deciſ*.38.
9 *num*.1. & *per tot. part*.4 *recent.* legitimatio vero Comitis Palatini ex defectu poteſtatis quoad bona exiſtentia in ſtatu Eccleſiaſtico fuit reiecta in aliorum præiudicium, vt per Rot. *coram Comitulo deciſione* 56. *numer.* 5. & *deciſ*.74. *num.* 17. Fuſar. *de ſubſtit. quaſt*.408. *num*.124. & in fortioribus terminis legitimationis Apoſtolicæ Menoch. *conſil*. 1126. *numer*.43.

Ad tertium motiuum præſcriptionis fuit pariter reſponſum in dicta deciſione hodie confirmata *in* §.*demum reſpondit* Bald. *dict. conſ* 69. *num*.8. *circa fin.*
10 *verſ. item non obſtat praſcriptio temporis*, vbi quod in præſcriptionibus non conſideratur ius, prout eſt in habitu, ſed prout eſt in exercitio, iuxta *l. cum notiſſimi*, § *illud*, & § *ex his*, *de praſcript. triginta*
11 *annorum*, in omnem caſum ſemper competit reſtitutio in integrum ex capite minoris ætatis, & ignorantiæ Rot. *in Romana de Mellinis* 15. *Ianuarij* 1644. §. *obiectum praſcriptionis coram R P. D. meo Cerro*, & *in terminis reintegrationis*, Oddus *conſ*.13. *num*.31.

An autem Caſſandra ſit ſatisfacta, de quo informantes pro Luca de Angelis obiiciebant, Domini reſeruarunt particulariter videre in alia diſputatione, interim verò ſteterunt in deciſis, vtraque parte informante, &c.

Ferrarien. de Pendaſsis.

Ven. 7. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

Quando ſententia iniuſta detegitur non intrat Ægidiana.

SVMMARIVM.

1 *Iniuſta eſt ſententia concedens immiſſionem ab inteſtato, condito teſtamento, & n*.2.

3 *Nullum eſt teſtamentum, in quo incapax eſt hæres inſtitutus.*

4 *Statutum loquens de immobilibus non eſt aptum comprehendere mobilia.*

5 *Iura & actiones computantur inter immobilia.*

6 *Sententia iniuſta in parte, talis redditur in toto, ſi vnico capite concepta reperiatur.*

7 *Ciuis ex priuilegio gaudet ciuium priuilegiis, & de intellectu ſtatuti Ferrariæ, num*.8.

9 *Æſtimum ſit ratione bonorum ad hoc vt poſſint collectari.*

10 *Minoribus ætate reſtitutio in integrum conceditur aduerſus omiſſam allibrationem.*

11 *Diſpenſatus ad habitandum in ciuitate ad onera perſonalia non tenetur.*

12 *A ſententia lata contra ſcriptum hæredem datur ſuſpenſiua appellatio ratione mixturæ poſſeſſorij cum petitorio, non obſtante Ægidiana.*

13. *Aſſerenti ſe ciuem incumbit onus probandi de tempore acquiſitionis*

14 *Ex repetitione productionis teſtamenti facta in ſummariſſimo ſuppletur ipſius productio in alio iudicio.*

15 *Quomodo probetur repetitio inſtrumenti in proceſſu, & num*.16.17. & 18.

DECISIO CCCXXXII.

DIXERVNT Domini non eſſe locum Ægidianæ, quia ſententia A C. de qua agitur, detegitur notoriè iniuſta, in quibus terminis Ægidianam non intrare, ſed benè excipi ab eadem met Ægidiana *lib*.5. *cap* 2. aduertunt Put. *deciſ* 4 *tit. de Ægid.* Seraph. *deciſ* 603. *in princ.* Greg X V. *deciſ*.491. *n*.5. Coccin. *deciſ*.416.*n*.4. & *in recen. deciſ* 102.*n*.4. *par* 4. & *part*.7. *dec*.187. *n*.1. & *in Firmana Saluiani* 12. *Nouembris* 1621. *coram bona mem. Coccino*, & *in Ferrarien. bonorum* 16. *Ianuarij* 1637. *coram Eminentiſſ. Card. Panzirolo.*

Iniuſtitia dictæ ſententiæ euidens apparet, dum 1
ea concedit immiſſionem Conſtantiæ, & Barbaræ de Pendaſiis, Pirro, & Lauræ de Maracellis, Iulio, & Carolo de Ferreis ex interdicto *quorum bonorum*, proximioribus conſanguineis ab inteſtato ſuccedentibus q. Ludouico Pendaſio contra D. Comitem Theodorum Pendaſium hæredem ſcriptum in teſtamento dict. Ludouici, & eiuſdem 2
bona hæreditaria poſſidentem pro hærede, cum tamen locus non eſſet ſucceſſioni ab inteſtato in in concurſu teſtamenti *leg. quamdiu* 39. *ff. de acquirend. hæreditate leg. quamdiu* 89. *ff. de regul. iur. l. antequam Cod. commun. de ſucceſſ. l. ex teſtamento, C. vnd. liber.* Surd. *conſ*.268. *num*.31. Aldobrad. qui allegat Concordant. *conſ*.7. *num*.28. Giurb. *deciſione* 11. *numer*.5. Rota *parte* 8. *recent. deciſione* 405. *num*.14. & 15.

Nec aduerſatur prætenſa nullitas dicti teſtamenti, ex quo dictus Comes Theodorus, qui legitur hæres ſcriptus, tanquam forenſis, eſſet incapax ſucceſſionis in ſtatu Ferrariæ in vim ſtatuti eiuſdem Ciuitatis *lib*.2. *tit. quod non fiat tranſlatio rerum immobilium in forenſes, vel non ſubiectos communi Ferrariæ, vel non ſuſtinentes onera*, nam primo Domini dicebant d. ſtatutum loqui de immobilibus, non inde habere aptitudinem comprehendendi bona mobilia, vt pluribus relatis comprobat. Ioan Baptiſta Plot. *conſ*.19. *n*.110. & *ſeqq. vſque ad* 115. neque contrarium terminat Rimin iun *conſ*.363.*n*.302. ex quo non dicit comprehendi ſub dicto ſtatuto mobilia, ſed bene iura, & actiones, quia ſtatutum loquitur, etiam de iis, quæ computantur inter immobilia. At vero ſententia conceſſit immiſſionem dd. hæredibus ab inteſtato, etiam in mobilibus, in quibus ceſſante prohibitione ſtatuti, nequit dubitari, quin eſſet præferendus hæres teſtamentarius, idcirco in hac parte ſententia detegitur euidenter iniuſta, dum legitur concepta vnica verborum ſtructura, ideo corruit etiam quoad omnia bona immobilia, quia dicitur indiuidua ratione formæ, à qua potius, quam à ratione

materiæ alias diuiduæ, reſultat indiuiduitas ſententiæ, vt io terminis ad hoc, vt non intret Aegidiana etism in bonis, in quibus alias intraret, ponderauit, Rota *deciſ.257.n.2. & 3.* poſt Ludouic. Poſt *de manuten.& in Viterbien.fideicommiſſi,ſeu attentatorum 13. Maij 1644. coram R.P.D.meo Cerro, §.quia concluſio, & in Ariminen. Saluiani 30. Maij 1646. coram R.P.* 6 *D. meo Bichio §.tum etiam.* Regula autem generalis eſt, quod ſententia iniuſta in parte, talis redditur in totum, ſi vnico capitulo concepta reperitur, *gloſſ. marginar. in l.ſcire debemus 29. ff.de verbor.oblig.* Roman. *in l.1. §.ſi ſtipulanti num.34. verſ. aut ipſa ſumma. ff.eodem* Burſat. *conſ.219.n.7.* Rota *part.2.diuerſ. dec.33.n.28. & deciſ.297.num.15.*poſt Ludouic.Poſt *de manut.*

7 Secuodo ponderabant Domini d. ſtatutum non prohibere, quio etiam bona immobilia forenſibus habentibus ciuilitatem ea priuilegio (provt ſe babere probaoit D.Comes Theodorus Pendaſius, valeant relinqui,vt in terminis huius ſtatuti trad.Alea. *conſ.157.n.12.in fin.& n.13.lib.2.* Soccin.*conſ.7.n.25. lib.2. Laderch. conſ.18. n.2. & coaſ.163. num.12.* Rimio. iuo. *conſ.56.ſub n.44. & ſeqq.*Ciriac. *controuerſ. 205. num.56. & ſeqq.*

8 Nil obſtat,quod d.ciuilitas legatur conceſſa cum hoc,quod d.Comes Theodorus in Ciuitate Ferrariæ habitaret, quia Domini aduertebant, quod cum onus habitandi ſequi debeat poſt conceſſam ciuilitatem, illius acquiſitionem non ſuſpendit, ſed modum importat, Decian. *reſponſ.11.per tot.lib.2.* Menoch. *conſ.31.num.5.& ſeq.*Gratian.*diſceptat.44.n.13. & 124. num.* 10. & in puncto dixit Rota *in Ferrarien.de Schianchis coram Sanctiſſ. D. N. impreſſa per Amat.poſt deciſiones Ferrarien. 51. num.38. & ſeqq.& in Ferrarien. hæreditatis 5. Maij 1631.coram.bon.mem. Motmanno, §.quia fuit reſponſum,* quem, modum non fuiſſe completum non obſtat,dum ad illum implendum fuerunt conceſſæ prorogationes à iudicibus ſapientum Ferrariæ cum declaratione, quod interim capax eſſet ad ſuccedendum, & gauderet omnibus prærogatiuis in priuilegio contentis, tam pro tempore futuro, quam præterito, in quo non habitauit. At vero poteſtas præfatorum iudicum caret omni penitus controuerſia ex eo, quia quemadmodum poterant ciuilitatem ea integro concedere abſque aliquo onere, ita pariter adimplementum oneri impoſito iniunctum remittere, vel ad tempus differre,cum in bac parte totam Ciuitatem repræſentent, Rimin.Sen. *conſ 92.lib.2.* Rimin.Iun. *conſ.626.n.42.* inde verus Ciuis reputatur, vt in terminis priuilegij d.Ciuitatis Ferrariæ Rimin.Iun. *conſ.56,n.44.ad fin.* Maluaſ. *conſ.93. n.47.& ſeqq.* Paſet. *conſ.58. num. 2.* Menoch. *conſ.165.a.9.*

9 Nec pariter obſtat,quod dictus Comes Theodorus non fuerit allibratus in libris æſtimi, tum quia non probatur ex aduerſo quod idem Comes Theodorus de tempore aditionis hæreditatis aliqua bona poſſideret in Ciuitate Ferrariæ, quod ad effectum, de quo agitur, venit attendeodum iuxta opinionem, quam Rota *ſeruat, vt in d.Ferrarien. hæredit.5. Maij 1631.coram bona mem. Motmanno, §.præterea:*poſt Rimin. Iun. *conſ.56.n.79.& ſeq.*Menoch.*conſ.156.n.13. verſ. & præterea*, Surd. *conſ.569.num.6.* & ſic ceſſat ex defectu materiæ neceſſitas allibrationis, cum æſtimum fiat ratione bonorum ad hoc, vt poſſint collectari,provt in terminis propriis aduertit, Paſet. *d.conſ.18.n.14.& ſeq.*Maluaſ. *conſ.93.n.68.verſ.ſecundo reſpondetur*, Cephal. *conſ.326. num.55.* Rota *in d. Ferrarien. de Schianchis coram Sanctiſſ. D. N. apud Amat. d.dec.51.num.39.*

Tum etiam, quia cum præfatus Comes adhuc eſ- 10
ſet ſub minori ætate conſtitutus, cuique aduerſus omiſſam allibrationem reſtitutio in integrum eſſet ſemper concedenda,eamque petiit coram me,adbuc veniret excuſandus,provt in ſpecie aduertunt, Rim. Sen.*conſ.427. n.45. & ſeqq.* Paſet. *conſ.163.n.10.* Berter. *conſ.48.n.7.& ſeq.*Rim.Iun.*d.conſ.56.n.76.& 77. & conſ.228.n.15.& ſeq.* Menoch. *conſ.165..n.16.verſ. rurſus*, quem ſequuta eſt Rota *in d.Ferrarien.hæreditatis 5. Maij 2631. coram Motmanno in fine.*

Minus aduerſatur quod dictus Comes Pendaſius 11
non ſuſtinuerit onera Ciuitatis, quia Domini dicebant, quod reſpectu onerum realium nullibi apparere illum habuiſſe alia bona in diſtrictu d. Ciuitatis Ferrariæ. At vero reſpectu onerum perſonalium dicitur diſpenſatus eo ipſo, quod in priuilegio dictæ ciuitatis fuit, ei tantum iniunctum onus habitãdi,illudque deinde per gratioſas prorogationes ſuſpenſum, vltra quod nnn probatur per Ciues Ferrariæ ſubſtineri ſolita eſſe onera perſonalia, quod tamen veniret eaaduerſo probandum, cum dictus Comes babeat fundatam intentionem in priuilegio ciuitatis, & in prorogationibus prædictis, necnon in teſtamento ad ſui fauorem condito At vero negatiua non ſolutionis onerum, & incapacita S.Comitis præfati ad ſucceden. eſt de replicatione aduerſariorum ab inteſtato prætendentium ſuccedere, quam proinde probare tenentur, & incontinenti non probarunt, inde illis non competunt remedia poſſeſſoria, vt eſt textus optimus *in l.ſi ſcriptum hæredem.C. de probat* vbi Azo. *n.1.* Gloſ & Bart.*n.1.*& alij communiter ibi ſcribent. Dec. *conſ.11.n.8.*Mantic. *de coniectur. vlt. volunt. lib.2.tit.6.n.4.* cum pluribus aliis relatis per Modern. Lucen. Aldograd *conſ 74.n.5. & ſeq. & per tot* & admittit Rota *deciſ. 405. ſub n.13. & ſeq.* vbi *ſignanter n.16.dicitur*, quod, 12
ſi Iudea, reiectis probationibus, hæredis ſcripti, declarauerit eſſe locum ſucceſſioni ab inteſtato, eſt locus appellationi ſuſpenſiuæ ratione mixturæ poſſeſſorij cum petitorio, non obſtante Aegidiana *p.4. recent.tom.2.* Thomat. *deciſ.82.n.10. & 11.* quandoquidem hæredi ſcripto ſufficit exhibere teſtamentum, non abolitum, aut cancellatum, & donec diſputetur ſuper eius capacitate deneganda venit immiſſio hæredibus ab inteſtato,Ciriac. *controuerſ.205. n.74. & ſeq.* Dum, interim quia habet titulum teſtamenti, & poſſidet, reputatur legitimus contradictor ad effectum impediendi immiſſionem prætenſam per hæredes ab inteſtato quouſque in contrarium in iudicio ordinario ex aduerſo benè remaneat comprobatum ex congeſtis in puncto per Aldograd. *d. conſ.74.n.18. & 19.* vbi inter alios refert *deciſionem 671.n.3. par. 1. recent.* Thomat.*d. deciſ.82. num.7.*

Nec viſum fuit poſſe applicari *deciſionem 740.par.* 13
*4.tom.3.recent.*in qua firmatum fuit in terminis huius ſtatuti, quod aſſerenti ſe capacem, incumbit onus probandi de tempore acquiſitionis ſe habitaſſe in d. Ciuitate, & onera realia, & perſonalia ſuſtinuiſſe, quia in caſu d. deciſionis ille, qui aſſerebat ſe capacem, erat actor & nitebatur diſpoſitione eiuſdem ſtatuti habilitantibus forenſes, ſi in Ciuitate habitauerint, & onera realia, & perſonalia ſuſtinuerint, in noſtro autem caſu dictus Comes Pendaſius eſt reus,& poſſeſſor, & excipit de teſtamento, necnon de priuilegio ciuitatis nullum aliud onus continentis,quam habitandi, vt ſupra perpenſum, de quibus per publica documenta luculenter docuit.

Demùm non obſtat aliud ſtatutum,in quo diſponitur, quod Ferrariæ idem ius reddatur forenſibus,

quod

quod redderetur Ferratienſibus in Ciuitate, de qua eſt ille forenſis, quocirca, cum Mantuæ patriæ d. Comitis Theodori vigeat ſtatutum, quod Ciues forenſes eſſe non poſſent, niſi qui tantundem in ea Ciuitate titulo oneroſo de ſuo acquirerent, emenda, cui obiecto reſpondebant Domini. Primo dictum ſtatutum non fuiſſe productum, vt requirebatur, Rota *in Camerinen. ſpolij* 5. *Iulij* 1610. *coram Sacrato*, & de conſuetudine fori, Mantic. *dec.* 357. *num.* 6. *in Bonon. fideicommiſſi de Boatteriis* 8. *Aprilis* 1644. *coram D. meo Corrado*. Secundo quod ſtatutum loquitur de forenſe, & dictus Comes Theodorus eſt Ciuis Ferratienſis, & in verbis priuilegij fit capax ad acquiren. abſque aliqua conditione, & ſemper remanet verum dicere, quod quouſque hæc omnia diſcutiantur, plenius in iudicio ordinario non valuit procedi ad immiſſionem hæredis ab inteſtato, Rota *dec.* 671. *n.* 3. *verſ. ideo par.* 1. *recent.* Thomat. *dec.* 82. *n.* 7. & alios congerit Reuerendiſſ. Argell. *de acquir. poſſ. q.* 6. *art.* 8. *n.* 142. *cum ſeq.* quos refert & ſequitur, Modern. Lucen. Aldograd. *conſ* 74. *num.* 19.

14 Rurſus ponderatum fuit, quod quamuis negetur fuiſſe in hoc iudicio productum teſtamentum quon. Ludouici Pendaſij coram primo iudice iam deductum, æquipollere tamen repetitionem productionis factæ in iudicio ſummariiſſimo prius intentato reſpondebatur, ex Didaco Couarr. *pract. quæſt. cap.* 17. *num.* 4. *verſ. quantum ex præmiſſis*, Rot. *in Romana melioramentorum* 31. *Maij* 1631. *coram Reuerendiſſ. D. meo Decano*, §. *finali*. Talis autem repetitio ſatis remanſit comprobata ex fide Actuarij propria manu ſe eam ſcripſiſſe, dictante Procuratore d. Comitis, fatetur, & concurrentibus adminiculis, meretur fidem, Caputaq. *deciſ.* 214. *part.* 1. Rota, *part.* 1. *diuerſ. dec.* 813. *n.* 2. & 3 Burart. *dec.* 306. *num.* 6.

15 At vero adminicula, & quidem vrgentiſſima non deficiunt, primo ex eo, quod pars produxit ſtatutum Ferrariæ inhabilitans forenſes ad ſucceſſionem, & quod plus eſt, acerrime coram iudice primæ inſtantiæ verbo, & ſcriptis fuit diſputatum hinc inde ſuper Capacitate d. Comitis ad ſuccedendum ex teſtamento, ex quibus ſatis adſtruitur præfati teſtamenti repetitio, vt adamuſſim aduertit Rot. *dec.* 57. *n.* 43. *p.* 7. *rec.* & *in Ariminen. fideicommiſſi* 7. *Aprilis* 1642. *coram Reuerend. D. meo Decano* §. *non enim.*

16 Secundo ex quo Iudex primæ inſtantiæ præſeruauit in ſententia iura filiorum ex dicto Com. Theodoro naſciturorum, qui in d. teſtamento legebantur ſubſtituti inde productum præſumitur, vt per addent. ad Greg. XV. *dec.* 59. *n.* 14 Buratt. *dec.* 217. *n.* 6.

17 Tertiò ex quo in Broliardo A. C. reperitur lacetatum folium, in quo hæc repetitio cadere poterat, intrat propterea præſumptio, quod in eo d. repetitio contineretur, iuxta Theoricam Abbat. *in cap. accepimus n.* 5. *de fid. inſtr* quam ſequitur Felin. *ibidem n.* 15. Rota *in Marſicen. iuriſdictionis* 3. *Iulij* 1644. *coram R. P. D. meo Bichio in princ.*

18 Quartò quia hoc multum inuerisimile viſum fuit, cum ſolum hac exceptione teſtamenti manutentio in Curis fuerit reportata, & cauſa defenſa, non eſt di cendum fuiſſe omiſſam repetitionem d. teſtamenti in alio iudicio paulo poſt moto, eo magis, dum adue ſarij inter acta primi iudicij tranſportarunt etiam hoc teſtamentum, ſignum irrefragabile, quod illud fuit productum, & repetitum, cum neceſſitas tranſportandi non cadat niſi ſuper inſtrumentis realiter coram primo iudice productis, ſiue repetitis, Rota *dec.* 561. *n.* 10. *part* 1. *recent.* Greg XV. *dec.* 400. *n.* 3. & *deciſ.* 59. *vbi* Adden. *n.* 10. Duran. *dec.* 33. *n.* 6. & *in Toletana Canonicatus Pœnitentiariæ* 22. *Aprilis* 1641. *coram R. P. D. meo Cerro in princip.* & *in eadem cauſa* 10. *Maij* 1645. *coram R. P. D. meo Othobono.*

Et ita reſolutum, &c.

In eadem coram eodem.

Lunæ 10. Februarij 1648.

ARGVMENTVM.

Ægidianæ non eſt locus quando ſententia apparet notoriè iniuſta.

SVMMARIVM.

1 *Succeſſio ab inteſtato ceſſat, quod poteſt eſſe locus teſtamentaria ſucceſſioni.*

2 *Sufficit teſtamentum fuiſſe productum in iudicio poſſeſſorio inter eaſdem perſonas agitato, &* num. 3.

5 *Conſtitutiones derogantes ciuilitatibus & fictionibus ſtatutariis, non derogant veris ciuilitatibus à Principe vel Magiſtratu conceſſis, & an conſtit. Sixti V. & Clem. VIII. obſtent hæredi ſcripto &* num. 4.

6 *Cui conceditur quod eſt plus quod minus eſt, concedi debet.*

7 *In iudiciis Reis fauendum eſt.*

8 *In indiuiduis vtile per inutile vitiatur.*

9 *Non poteſt quis decedere pro parte teſtatus & pro parte inteſtatus.*

10 *Statutum loquens ſolum de mobilibus ad illa reſtringitur.*

11 *Modicum exceſſiuitatis facit ſententiam inexequibilem.*

12 *Vt ſit locus Ægidianæ ſat eſt hæredi ſcripto, exhibere teſtamentum, & donec diſputetur ſuper illius capacitate deneganda eſt immiſſio hæredibus ab inteſtato.*

DECISIO CCCXXXIII.

ITERVM Domini, confirmando deciſionem diei 7. Iunij præteriti coram Me emanatam, reſoluerunt non eſſe locum Ægidianæ, quia ſententia A. G. lata ex remedio, *quorum bonorum*, concedens immiſſionem in hæreditatem quondam Ludouici Pendaſij, Conſtantiæ, & Barbaræ de Pendaſiis, & Lauræ de Marucellis, Iulio, & Carolo de Ferris, vti illius proximioribus conſanguineis eidem ab inteſtato ſuccedentibus, apparet notoriè iniuſta, quo caſu prædictam conſtitutionem Ægidianæ non intrare tradunt Put. *dec.* 4. *de Ægidian.* Seraph. *dec.* 623. *in princ.* Greg. *deciſ.* 401. *n* 5. Cuccin. *dec.* 446. *n.* 4. Buratt. *deciſ.* 151. *n.* 10. Rot. *deciſ.* 19. *num.* 1. *part.* 3. *diuerſ.* & *dec.* 202. *n.* 4. *part.* 4. *ac dec.* 187. *n.* 1. *part.* 7. *rec.* 1 *Vide infra dec.* 355. *in hac cauſa, quæ ibi eſt ponenda.*

Nam auditor Cameræ, ſtante diſpoſitione teſtamentaria dicti quondam Ludouici, in qua hæres inſtitutus fuerat Comes Theodorus Pēdaſius, non poterat concedere immiſſionem venientibus ab inteſtato, quando enim poteſt eſſe locus ſucceſſioni ex teſtamento, ceſſat ſucceſſio ab inteſtato, vt ſunt textus expreſſi *in l. quamdiu* 39. *ff. de acquir hæred. l. quamdiu* 89. *ff. de reg. iur. l. antequam C. commun. de ſucceſſ. l. ex Teſtamento C. cond. liber.* & tenent Bart. & alij *in l. nec is*, § *hæreſ. inſtitutus. ff. de acquirend. hæredit.* Surd. *conſ.* 208. *numer.* 5. & alij latè relati per Aldogr.

conſ.74.num.28.& dixit Rota *deciſ.405.n.12. part.4. tom.2.recent.*

2 Nec prædicta iniuſtitia euitari poteſt, ex quo coram Auditore Cameræ in huiuſmodi iudicio exhibitum, nec productum fuerit dictum teſtamentum, quamuis repeteretur in actis inter eaſdem perſonas coram eodem iudice, in alia inſtantia, ſeu iudicio productum ex doctrina Ciriac. *controuerſ.* 160. *num.* 2. Poſth. *de manut. obſeruat.* 97. *numer.*14.

3 Nam, cum illud productum fuerit in iudicio manutentionis inter eaſdem perſonas agitato, ſatis erat illius repetitio in hoc ſecundo iudicio, ex ratione deducta per Couarru. *variarum reſolut. cap.*17. *num.*4. *verſ. quantum ex præmiſſis* & dixit Rota *in Romana melioramentorum* 31. *Maij* 1631. *coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano in* §.*fin.* Et licet prætendatur nullibi de huiuſmodi repetitione apparere, attamen, tam ex fide notarij Actuarij, id atteſtantis, quam ex aliis ponderatis in alia deciſione *in* §.*Rurſus, & ſeqq.*elicitur contrarium, vltra quod in dubio præſumitur dictam repetitionem eſſe factam, cum iudex in ſententia præſeruando iura filiis dicti Comitis vigore præfati teſtamenti, illius rationem habuerit, vt conſideratum fuit coram Buratto *deciſ.*217.*num.*8.*& ſeqq* per Addent. ad Greg. *deciſ.*59. *num.*14 *ac in Romana reſtitutionis dotis* 10.*Iunij* 1599 *coram clar.mem.Hieronymo Cardinali Pamphilio, in Romana pecuniaria* 23. *Iunij* 1613. *coram bona mem.Cardinali Millino, & in Romana locorum montium* 16.*Martij* 1640.*coram Coccino.*

4 Nec dicatur dictum teſtamentum, vbi Comes Theodorus legitur hæres ſcriptus nullo modo illi ſuffragari poſſe, ſtante eius incapacitate, quæ oritur, nedum ex conſtitutionibus Sixti Quinti *in nouo Bullario ordine* 3. *Clementis Octaui* 78. ſed etiam ex ſtatuto Ferrariæ prohibentibus alienationes bonorum ſtabilium in forenſes etiam per vltimam voluntatem. Quia cum idem Comes ſit vere Ciuis ex priuilegio, non intrat diſpoſitio dictarum Conſtitutionum, & ſtatuti. vt in terminis conſuluit Alex. *conſ.*157.*num.*12.*in fin.& n.* 13 *lib.*2. Socin. *conſ.*7. *num.*25.*lib.*2.Luderch.*conſ.*18.*n* 2. *& conſ.*163. *n.*12. Rimin. Iun. *conſ.*56.*ſub n* 44. *& ſeqq.*Ciriac. *controuerſ.*105.*num.*56.*& ſeqq.*

5 Et licet dictæ conſtitutiones Sixti, & Clementis derogent quibuſcumque Ciuilitatibus, & fictionibus ſtatutariis, vt Rota firmauit coram Durano *deciſ.* 257.*n.*9.tamen ex hoc dici non poteſt, quod derogent veris Ciuilitatibus à Principe, vel a Magiſtratu ſufficientem auctoritatem habente, conceſſis, per quas proprie efficitur Ciuis, Aretin *in l.*3.*col.*6.*in pr. ff de verb.oblig.*Ruin.*conſ.*227.*n.*2.*lib.*1. Rimin. Iun. *conſ.*23.*n.*112. *& ſeqq.* Præter quod diſpoſitiones dictarum Conſtitutionum locum ſibi non vendicant in caſu præſenti, dum dant facultatem diſponendi in forenſes conſanguineos, dummodo tamen infra biennium habitent in ſtatu Eccleſiaſtico, vt expreſsè legitur in Sixtina Conſtitutione *ſub* §. 6. Comes enim eſt Conſanguineus Defuncti, & habitare iuxta d.diſpoſitionem paratus eſt.

6 Non obſtat, quod dicta Ciuilitas fuerit conceſſa cum onere, & conditione habitandi in dicta Ciuitate Ferrariæ, ac onera realia, & perſonalia ſuſtinendi, quia, quoad onus habitandi ſuffragantur Comiti prorogationes obtentæ à Magiſtratu Sapientum nuncupato, de cuius poteſtate non eſt ambigendum, dum vti repræſentans totam Ciuitatem ex Rim.Sen.*conſ* 92.*lib.*2.& Rim.Iun.*conſ.*626.*n.*42. ſicuti poteſt dictam Ciuitatem ex integro concedere, ita pariter potuit prorogare tempus ad habitandum, ex regula, quod ei, cui licet id, quod eſt plus, debet licere id, quod eſt minus ad Text.*in l.in ſuis, in fin.ff de liber. & poſthum.l.nec in ea* §. *vis occidendi, ff. de adult.authent. multo magis C. de ſacroſanct. Eccleſ.* Roland.*conſ.*61.*n.*49.*lib.*1.Alex.*conſ.*187.*n.*9.*lib.*5.Eoque magis, quia dicta prorogatio non eſt contraria ſtatuto, cum non tollat neceſſitatem inhabitandi ab eodem ſtatuto ad hunc effectum præſcriptam, ſed illam ſuſpendit ad tempus limitatum.

Quo vero ad alia onera realia, & perſonalia, hæc nulla in caſu præſenti poſſunt conſiderari, quæ ſuſtinenda erat, dum Comes aliqua bona non poſſidebat in Diſtrictu Ferrarien. pro quibus ſuſtinentur prædicta onera; Ideoque opus non erat, vt ille allibratus eſſet in libris æſtimi, vbi allibrantur duntaxat bona poſſidentes, vt in terminis propriis tenent Paſer.*conſ.*18.*ſub n.*16 Maluaſ.*conſ* 93.*n.*68.*verſ. ſecundo reſpondetur,*Cephal.*conſ.*326.*n.*55.Rot.*in Ferrarien.de Scianchis S.D.N.impreſſa* apud Amat.*deciſ.*
*Ferrar.*51.*n.*19.vltra, quod aduerſus non factam alli- 7
brationem, quatenus ſit neceſſaria, Comes iuuatur ex reſtitutione in integrum ab ipſo vti minori petita, & licet illius aduerſarij pariter ſint minores, tamen præualet beneficium minoritatis competens Comiti, ex quo eſt Reus, & conuenitur ad dimittenda bona, quæ iam poſſidet. Peregr. *conſ.*77. *ſub n.*39.*lib.*1.Tiraacinq *var.reſol.tit.de reſeruat.reſolut.*1. *n* 12.& dixit Rota coram Greg *deciſ.*473.*n.*14. *Et in Romana ſeu Peruſina Cenſus* 23.*Iunij* 1645. *coram R.P.D.meo Bichio.*

Rurſus, cum in priuilegio Comitis onera prædicta non fuerint conditionaliter iniuncta, ſed per viam modi Ciuilitas fuit illico per eumdem acquiſita, & quamuis dictus modus eſſet adimplendus ad hoc, vt dicta Ciuilitate gaudere poſſit, tamen hoc non adimplementum erat ab Aduerſariis, vti tertiis, probandum, vt in puncto firmauit Rot. in ſupradicta *Ferrarien.bonorum de Schianchis.*

Iniuſtitia pariter dictæ ſententiæ Auditoris Ca- 8
meræ, circumſcriptis etiam ſupra deductis, nullo velamine velari poteſt, ex quo videtur aperte exceſſiua, dum, non ſolum dat immiſſionem ab inteſtato in bona ſtabilia iuxta diſpoſitiones d.ſtatuti, & conſtitutionem, ſed etiam in mobilia, quæ in forenſes transferri non prohibentur ex congeſtis per Plot. *conſ.*19 *à n.*110.*uſque ad* 115.Vnde, cum dicta ſententia ſit concepta vnica verborum ſtructura, remanet in totum iniuſta, ratione indiuiduitatis, quod ſat eſt, ad hoc, vt nō intret Ægidiana, vt in terminis reſoluit Rota *dec.*157.*n.*2.*&* 3.poſt Poſth *de manuten. & in Viterbien. fideicommiſſi, ſeu attentatorum* 13. *Maij* 1644.*coram R.P.D. meo Cerro,* §. *quia concluſio & in Auenionen.Saluiani* 30. *Maij* 1646.*coram R.P.D.meo Bichio,* §.*Cum etiam* ſententia enim in parte iniuſta, in totum redditur talis, ſi vnico Capitulo concepta eſt iuxta gloſſam marginatiam *in l.ſcire debemus, ff. de verb.obl.& not.*Rom.*in l.*1.§. *ſtipulanti. n.*34. *verſ. Aut ipſa ſumma.ff.eod.*Rota *deciſ.*33.*n.*18 *p.*2. *diu.& dec.*297.*n.*15.poſt Poſth.*de manuten.*

Nec dicatur, quod, dum d.ſtatutum annullat di- 9
ſpoſitionem teſtamentariam ad fauorem forenſis, inſtitutio in ea facta dici debeat nulla, tam quoad ſtabilia, quam quoad mobilia, alias defunctus deceſſiſſet pro parte teſtatus, & pro parte inteſtatus, contra regulam Text.*in l.ius noſtrum, ff.de reg.iur.* communiter receptam.

Quoniam, cum prohibitio ſtatutaria non com- 10
prehendat bona mobilia à clauſula annullatiua ibi appoſita, reſtringitur ſolum ad ſtabilia, vt per d. Plot.

Plot. *conſ.* 19. *num.* 114. & Curt.Ion. *conſ.* 105. *num.* 6. *in fin. &* 7. Ideoque oon procedit in caſu noſtro, quia dum mobilia non cadunt ſub diſpoſitione dicti ſtatuti, duæ videntur hæreditates, in quibus vti diuerſimodè ſucceditur ad relat. per Bruo. *de ſtat. quod ſtantibus maſculos art.* 8. *n.* 125. & faciunt deciſiones in *Romana ſupplementi legitimæ* 18. *May* 1640. *coram R.P.D. meo Cerro, & in Mutinen. dotis* 15. *Nouembris* 1641. *coram Eminentiſſimo Panzirolo.*

Nec obſtat præceptum teſtatoris de vendendo mobilia, & pretium inoeſtiendo in ſtabilibus, ex quo illa ſtabilibus æquiparantur, Teat. *in l. ſi chorus §. his verbis, ff. de leg.* 3. quia teſtator, non omnia mobilia mandauit veodi, & illorum pretium reinueſtiri; ſed excepit, quæ erant ad vſum Viduæ, ibi,
11 *& li mobili, che non conuerrano ad vſo di Vedoua, ſiano venduti, &c.* Quapropter, dum ideo dat immiſſionem generaliter in omnibus bonis, nullatenus illius ſententia excuſari poteſt ab exceſſiuitate quæ etiam in modico totam inficit, ad hoc, vt executioni non demandetur, vt not. Doct. *in l. ſi non ſortem, §. ſi centum, ff. de condit. indebit.* Bald. *in l. certi condictio, §. Quoniam ſub num.* 8. *ff. ſi cert. pet.* ac alij relati per Rotam *dec.* 359. *n.* 8. *part.* 1. *recent.*

Minus obſtat aliud ſtatutum Ferrariæ de iure reddendo forenſibus, quod redderetur Ferrarienſibus in ea Ciuitate, de qua eſt ille forenſis, quia d. ſtatutum loquitur ſimpliciter de forenſibus, non autem de iis, qui priuilegium Ciuilitatis habent, cuius vigore dicuntur verè Ciues, vt in puncto trad. Alex.
12 Soccin. & alij *ſuprà* allegati.

Tandem ad hoc, vt non ſit locus Ægidianæ, Comiti hæredi ſcripto, ſat eſt exhibere teſtamentum, & donec diſputetur ſuper illius capacitate, deneganda eſt immiſſio hæredibus ab inteſtato, Ciriac. *controuerſ.* 205. *num.* 74. *& ſeqq.* adeo, vt à ſententia declarante eſſe locum ſucceſſioni ab inteſtato detur appellatio ſuſpenſiua, ratione mixturæ poſſeſſorij cum petitorio, non obſtante Ægidiana, vt in ſpecie firmauit Rota *deciſ.* 405. *num.* 12. 13. *cum ſeq. part.* 4. *tom.* 2. *recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana Manutentionis.

Ven. 14. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

Quando concludenter de poſſeſſione conſtat, datur manutentio.

SVMMARIVM.

1 *Concludenter conſtat de poſſeſſione, quando capta eſt in vim ſententiæ Rotalis iuſtè, & validè.*
2 *Per tutorem & curatorem poſſeſſio pupillis acquiritur.*
3 *Inſtrumentum docens facto iudicis aliquem immiſſum probat poſſeſſionem manutenibilem.*
4 *Ex cauſa venditionis adhuc contra tertium probatur apprehenſio poſſeſſionis.*
5 *Ex locationibus ſucceſſiuè factis, iunctis exactionibus penſionum per tutorem, curatorem, vel procuratorem probatur continuatio poſſeſſionis.*
6 *In concurſu duorum poſſeſſorum anterior eſt præferendus.*
7 *Poſſidens non eſt poſſeſſione priuatus, niſi ſit ab ipſa expoliatus.*
8 *Poſſeſſio ſicut animo acquiritur, ita retinetur.*

DECISIO CCCXXXIV.

Dixervnt hodie Domini Annæ Thereſiæ Archileæ eſſe dandum mandatum de manutenendo in poſſeſſione tertiæ partis domus, & Apothecarum de quibus agitur, cum de illius
poſſeſſione concludenter conſtiterit ex poſſeſſione 1
capta in vim ſententiæ Rotalis validæ, & iuſtæ ſub die 26. Februarij 1639. quo Io. Baptiſta Fontana vti ipſius Annæ necnon Cæciliæ, & Archangeli Fra-
tris tutor & Curator cœpit poſſeſſionem cuius facto 2
Pupillis præfatis fuit acquiſita poſſeſſio *l.* 1. *§. per Procuratorem, ff. de acquir. poſſ.* Bald. *in l. final. num.* 42. *Cod. de edict. diui Adrian. tollend.* Natt. *conſ.* 338. *num.* 13. Surd. *conſ.* 481. *num.* 10. *& ſeq.* cum aliis per Modern. Peruſin. *de manut. obſeruat.* 52. *num.* 25. *& ſeqq.* eorumdemque bonorum fuit in poſſeſſionem
immiſſus facto iudicis, vt ea publico inſtrumento 3
doctum fuit, quod non docto tunc temporis de alterius poſſeſſione probat poſſeſſionem manutenibilem, *l. Pradia* vbi Bartol. *ff. de acquir. poſſ.* Coccin. *deciſ.* 488. *num.* 2. Rot. *deciſ.* 293. *num.* 4. *part.* 1. *recent.*

Præfatam etiam manutentionem eidem Annæ Thereſiæ conceſſit Rot. coram me ſimul cum aliis Fratribus de Archileis ſub die 13. Nouembris 1645. vt latè in deciſione ſub dicta die deſuper extenſa contra Archi-confraternitatem conualeſcentium Sanctiſſimæ Trinitatis ceſſionariam Marci Petrocij, & Patrum Carmelitarum.

Indubitata dictæ Annæ Poſſeſſio remanſit in præſenti comprobati ea ſupradictis, præſertim contra Lucam Aretuſum illius aduerſarium habentem
cauſam à dicta Cæcilia ea cauſa venditionis ab ea 4
reportata Domus controuerſæ, contra quem licet eſſet tertius, probat poſſeſſionem fuiſſe apprehenſam, vt per Bart. *in l.* 2. *in prima lectura num.* 10. *Cod. de edend.* Couar. *pract. queſt. cap.* 20. *num.* 9. Surd. *conſ.* 429. *num.* 42. Greg. XV. *deciſ.* 484. *n.* 3. & fuit reſolutum *in Romana fideicommiſſi de Alberinis* 8. *Aprilis præteriti coram R.P.D. Ottobono* §. 1.

Continuatio autem poſſeſſionis dictæ Annæ extat
probata ea locationibus ſucceſſiuè factis ab eodem 5
Ioan. Baptiſta Fontana dict. Tutorio, & Curatorio nomine, necnon vti Procuratione eiuſdem in vim ſpecialis mandati ab eadem facti in perſonam eiuſdem de anno 1640. quæ locationes iunctis ex actionibus penſionum effectum ſortiti probant poſſeſſionem dictæ Annæ Thereſiæ etiam contra tertium, *l. qui vniuerſas, §. quod per colonum* vbi Gloſ. & Doct. *ff. de acquir. poſſ.* Gabr. *de locat. concluſ.* 4. *num.* 2. *& ſeqq.* Menoch. *de retinen. remed.* 3. *num.* 572. Greg. XV. *deciſ.* 500. *num.* 2. Caualer. *deciſ.* 5. *num.* 1. 391. *num.* 3. Præſertim concurrentibus adminiculis reſultantibus tam ea ſupradicto præcedenti inſtrumento apprehenſionis poſſeſſionis facto iudicis, per quod rectè probari poſſeſſionem alio non exiſtente, tradunt Teat. *in l. Pradia, ff. de acquir. poſſeſſ. iuncta l. non idcirco* vbi Bald. *num.* 2. *Cod. de fid. inſtrum.* Rot. *deciſ.* 84. *num.* 1. *part.* 6. *recent.* Caualer. *deciſ.* 478. *n.* 4. Dunao. *deciſ.* 198. *num.* 16. & fuit coram me reſolutum *in Senen. fideicommiſſi* 27. *Iunij* 1646. quam etiam ex recognitionibus inquilinorum contemporaneè ſecutis, Cephal. *conſ.* 19. *num.* 3. Afflict. *deciſ.* 167. Surd. *conſ.* 481. *num.* 9. concurrunt etiam ſententiæ Rotales in iudicatum tranſactæ hoc etiam firmantes, vt in dicta deciſione coram Me 13. Nouembris 1645. in quarum executionem poſſeſſio fuit apprehenſa, locationem autem concurrentibus adminiculis ſufficere ad effectum probandi poſſeſſionem dict.

Annæ Thereſiæ tradunt, Mandell. *concil.9. num.12.*
Coccin. *deciſ.161. num.4.* cum aliis congeſtis per
Modern. Peruſin. *de manut. obſeruat.24. n.12.*

Nil obſtat poſſeſſio Lucæ Areruſi capta in vim
venditionis reportatæ à ſupradicta Cæcilia de anno
6 1645. quia ſat eſt reſpondere, quod in concurſu ba-
rum Poſſeſſionum venit præferenda poſſeſſio dictæ
Annæ Thereſiæ, quia eſt anterior Bart. *in l.1.§.final.
num.18. ff.vti poſſid.* Felin. *in c. licet cauſam ſub n.9.
de probat.* Surd. *conſ.168. num.12.* Rot. *dec.116. n.1.
& 2.* poſt Modern. Peruſin. *de manut.* Gregor. XV.
dec.6.n.3. Buratt. *dec.32.num.3.*

7 Nec dicta Anna Thereſia remanſit poſſeſſione
priuata per dictam venditionem abſque eius man-
dato per dictam Cæciliam factam, dum ea non ha-
8 buit ſe pro ſpoliata, Quia ſicut poſſeſſio animo ac-
quiritur ita animo retinetur, *l.3.§.in amittendo 6.cum
duobus ſeqq. ff.de acquir. poſſ.* Rip. *in c.cum Eccleſia
Sutrina num.11. in fin. de cauſ.poſſ.& propr.* Grat. *diſ-
cept.519. num.68. & ſeqq.* Rot. *deciſ.106. n.3.part.1.
recent.* nec factum cuius alteri affert detrimentum,
Paul. de Caſtro *in l.facta, §.ſi hæres n.4. ff.ad trebell.*
Oſaſch. *deciſ.46.num.7.* Durao. *dec.266.n.4.*

Et ita reſolutum Anna Thereſia tantum in for-
mante, &c.

Nullius ſeu Burgen. Iuris Viſitandi.

Veneris 14. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

De materia Iuris Viſitandi.

SVMMARIVM.

1 *Expeditio cauſæ peti poteſt ſuper deciſionibus, ſi reportentur.*

2 *Non deuenitur ad expeditionem cauſæ ex deciſ. reportatis ſecundum ſtylum Rotæ lapſo decennio, niſi reuideantur.*

3 *Concordia à Sancta ſede Apoſtolica confirmata etiam in præiudicium ſucceſſorum perpetuo eſt ſeruanda.*

4 *Concilium conſtanſienſe approbauit geſta à Benedicto 13. ante requiſitionem Principum factam, & quid Eugenius IV. n.5.*

6 *Probatis extremis media præſumuntur.*

7 *Obſeruantia centum annorum multum deſert in materia viſitationis, n.8.& 9.*

10 *Confirmare electiones, eſt actus iuriſdictionis.*

11 *Omnia Monaſteria Sancti Benedicti fuerunt vnita in Hiſpania ſub vnica congregatione per Alex.6.*

12 *Retentio iurium antea competentium compatibilis eſt, quando vnio eſt facta per modum Gubernij.*

13 *Littera Apoſtolica per continuam obſeruantiam interpretationem, recipiunt, quatenus opus eſt.*

14 *Capitulum generale non poteſt tollere vnionem confirmatam per Papam, & quam numerò 15.*

16 *Decretum non effectuatum eſt nullius momenti.*

17 *Per obſeruantiam contrariam declaratur decretum eſſe inualidum.*

18 *Breue datum viſitatoribus generalibus per modum gubernij, non ſeparat iura particularia Monaſteriorum.*

19 *Papam voluiſſe derogare iuri ſibi non narrato non eſt præſumendum.*

DECISIO CCCXXXV.

REVISIS hodie deciſionibus de ordine domi-
norum ſub diebus 20. Decembris 1630. &
18. Iunij 1631. coram bonæ mem. Pironano
in hac cauſa emanatis, ex quo Abbas, & Monaci
Sancti Emiliani *della Cogolla*, qui deciſiones præfa-
tas fauorabiles reportarunt nuper petierunt cauſæ 1
expeditionem, ad quam poſtlapſum decennij à die
editarum deciſionum niſi illæ iterum reuideantur
deueniri non ſolet iuxta laudabilem ſtylum Sacræ
Rotæ Domini ſteterunt in deciſis in primis enim 2
non fuit indubio reuocatum quin dicto Abbatis
Sancti Emiliani competat ius viſitandi Monaſte-
rium Sanctæ Mariæ de Spino tam in capite, quam
in membris quotieſcumque tempus viſitationis in-
gruerit, quod extat comprobatum ex concordia
inita de anno 1406. ſub limine erectionis dictæ Ec- 3
cleſiæ Sanctæ Mariæ de Spino in Monaſterium, quæ
concordia cum legatur à Sancta ſede Apoſtolica
confirmata venit, perpetuo ſeruanda etiam in præ-
iudicium omnium ſucceſſorum adnotata per DD.
*in c. de cætero cap. veniens de tranſact. c. quia ex eo de
pact. in 6.* Abbas *conſ.56. numero ſecundo, lib.* Fede-
ric. de Sen. *conſ.94. per totum*, Rot. *deciſione 79.
numero ſexto, parte 1.recent. & part.3. deciſione 73.
num.9.*

Concurrit autem confirmatio Benedicti XIII. 4
cuius geſta ante requiſitionem Principum factam
poſtquam Concilium Coſtanſienſe de anno 1414.
Congregatum fuerat approbauit idem Concilium
Coſtanſienſe *ſeſſ.20. §.5.* vt habetur inter concilia
generalia *tom.9.fol.233.col.2.littera E* ſecundum im-
preſſionem ſub anno 1628. Romæ, & cenſuit Rot.
*deciſ. 295. num.11. coram bonæ mem. Coccino, & in
Calaguritana Canonicatus 20. Decembris 1602. coram
Lancelloto Seniore, §.1. & in Barchinonen. iuriſdi-
ctionis 4. Iulij 1646. coram R.P.D. meo Bichio, § con-
firmatio, & vltimo coram R.P.D. Veroſpio in Dertonen.
Augmenti Portionum 24. Maij proximè præteriti.*

Vlterius concurrit executio eiuſdem confirma- 5
tionis deſumpta tum ex ſententia lata ab executore
Apoſtolico de anno 1410. *ſumm. num.5.* quam ſpe-
cialiter confirmauit cunctos eius defectus Eugenius
IV. de anno 1442. *d.ſumm. num.8.* tum etiam quia
ſucceſſiuis poſtea temporibus ſumendo initium ab
anno 1410. vſque ad annum 1621. incluſiuè Abbas
Sancti Emiliani viſitauit d. Monaſterium, & Mona-
chos Sanctæ Mariæ de Spino, vt patet ex quatuor
viſitationibus datis *dict. ſumm. num.6.9. & 10.* in
quibus aliæ viſitationes enunciantur, & factæ præ-
ſumuntur cum probatis extremis media præſuman- 6
tur, Menoch. *præſ.36. num.1. & ſeqq. lib.6.* Sera-
phin. *deciſ.1142. num.3.* Burat. *deciſ.926. num.5.
& 6.* & in puncto viſitationis, Rot. *in dicta Barchi-
nonen. iuriſdictionis 8. Aprilis præteriti, §.ſpecificè co-
ram R.P.D. meo Bichio* dum in hac materia multum
venit deferendum obſeruantiæ centum annorum,
Rot. *dec.105. num.5.part.7.recent.*

Quibus accedunt ſententia lata de anno 1628.
ſuper manutentione dicti Abbatis Sancti Emiliani 7
in quaſi poſſeſſione viſitandi dictum Monaſte-
rium Sanctæ Mariæ de Spino *dict. ſumm. num.18.*
ſimile decretum diffinitorium Congregationis Ge-
neralis Ordinis Sancti Benedicti *dict. ſumm. num.
21.* necnon actus obedientiales Prioris Sanctæ Ma- 8
riæ de Spino erga Abbatem Sancti Æmiliani per

200.

9 200. anoos, & amplius ſcilicet ab anno 1410. vſ-
que ad annum 1621. *d. ſum. num.* 12. dantur etiam
confirmationes plurium electionum Prioris San-
ctæ Mariæ factæ ab Abbate Sancti Emiliani *d. ſum.*
num. 13. *&* 14. necnon decretum Congregationis
generalis Sancti Benedicti declarantia iua confir-
mandi electiones dicti Prioris ſpectare ad præfatum
Abbatem Sancti Emiliani *d. ſum. num.* 16. *&* 17. quæ
10 omnia clare demonſtrant Monaſterium præfatum
Sanctæ Mariæ eſſe ſubiectum Abbati Sancti Emi-
liani quia confirmare electiones eſt actus iuriſdi-
ctionis, *c. ex frequentibus de inſtit.* Lotther. *de re be-
nefic. lib.* 2. *q.* 18. *num.* 27. *&* 28. Seraphin. *deciſ.* 637.
num. 1. Burat. *deciſ.* 578. *num.* 9. quæ omnia optimè
conferunt ad comprobandum ius viſitandi, vt per
Gloſ. *in Clemen. Attendentes verb. alia verſ. ſi autem
Monaſteria de ſtat. Monach.* quam ibidem ſequitur
Ioan. de Imol. *num.* 3. *&* 7. Pauin. *de viſit. quæſt.* 9. *verſ.
ſi quæras & quæſt.* 11. *verſ. quidam alq*, qui actus iuriſ-
dictionem, & ſuperioritatem iudicant Greg. XV.
deciſ. 4. *&* 304. *num.* 2. *& part.* 1. *recent. deciſ.* 178.
num. 2. *&* 394. *num.* 4. Burat. *deciſ.* 504. *num.* 1. vbi
Add *num.* 12.

11 Nil faciunt litteræ Apoſtolicæ Alexandri VI. de
anno 1497. per quas omnia Monaſteria Sancti Be-
nedicti in Regnis Hiſpaniarum conſiſtentia vnita
fuerunt ſub vnica Congregatione & ſubiecta le-
guntur Abbati Monaſterij Sancti Benedicti, ibique
diſpoſitum, quod in capitulo generali duo viſita-
tores generales eſſent eligendi per quos Monaſte-
ria eſſent viſitanda nam huic obiecto optime re-
ſpondit Prima deciſio bonæ memoriæ Pirouani in
hac cauſa, *§. non obſtat cum ſeqq.* vbi quod vnio eſt
12 facta per modum gubernij, in quo compatibilis
extat retentio iurium antea competentium, in
eiſdemque literis Alexandri VI. extat declaratum
à ſummo illo Pontifice ſe præiudicium non eſſe il-
laturum iuribus alicui competentibus, dum ſig-
nanter reſeruauit cuilibet Monaſterio ius viſitan-
di Eccleſias, & Monaſteria ſibi ſubiecta; Vn-
de non eſt dicendum fuiſſe ſublatum ius viſitandi
Monaſterium Sanctæ Mariæ de Spino competens
dictæ Abbati Sancti Emiliani, ſed potius tale ius
fuiſſe confirmatum prout id totum declarauit ſub-
ſequuta obſeruantia dum dictus Abbas ſemper con-
13 tinuauerit viſitare alioſque actus iuriſdictionales
exercere, per quam obſeruantiam litteræ Apoſto-
licæ interpretationem quatenus opus ſit, recipiunt,
Bald. *conſ.* 245. *num.* 2. *lib.* 3. Crauet. *conſ.* 211.
numer. 8. Rot. *deciſ.* 301. *num.* 8. *partis* 1. *recen-
tior.*

Nec pariter obſtat decretum Capituli generalis
de anno 1592. in quo extat ſancitum quod in po-
ſterum electio Domus de Spino fiat in diffinitorio
prout cæteræ Abbatiæ cum non ſit filialis domus
Sancti Emiliani *d. ſumm. num.* 20. quia Dominis
14 placuit *reſponſio prima deciſionis in §. final.* nempe
quod Capitulum generale non valuit tollere vnio-
15 nem confirmatam per Papam, cum inferior non
valeat apponere manus in erectione, & vnione à
Sancta Sede Apoſtolica facta niſi per Summi Pon-
tificis decretum confirmetur, *cap. cum inferior de
maiorit. & obedient.* Clemen. *ne Romani in princip. de
elect.* Crauet. *conſ.* 148. *num.* 3. *&* 4. Burat. *deciſ.*
576. *numero* 8. neque intrat confirmatio præ-
ſumpta per lapſum 50. annorum, cum detur con-
traria obſeruantia, quæ tamen cum lapſu temporis
copulatiuè requiritur ad effectum præſumendi be-
neplacitum Apoſtolicum, ſiue confirmatio præ-
ſumpta Sanctæ Sedis Apoſtolicæ, Seraphin. *deci-
ſione* 1307. *num.* 7. Coccin. *deciſ.* 301. *numero* 3.
Duran. *deciſione* 56. *numero* 6. *& in Placentina
Beneficij* 11. *May* 1646. *coram R. P. D. meo Ghiſle-
rio.*

Vltra quod ſupradictum decretum Capituli gene- 16
ralis eſt nullius momenti non effectuatum Iaſ. *conſ.*
131. *n.* 3. *lib.* 2. Surd. *conſ.* 3. *n.* 20. Rot. *in Peruſina Benefi-
cij* 4. *Iulij* 1608. *coram Penia* quod conſtat dum de
anno 1612. Abbas Generalis Sancti Benedicti in-
hibuit Abbati Sancti Emiliani ne viſitaret Domum
Sanctæ Mariæ de Spino, & Diffinitores Generales
de anno 1613. dictam inhibitionem reuocarunt ad
inſtantiam Abbatis Sancti Emiliani, qui ab ea ap-
pellarunt eundemque Abbatem in quaſi poſſeſſio-
ne viſitandi manuteneri mandarunt, unde oritur
obſeruantia contraria per quam obſeruantiam re- 17
manſit declaratum dictum decretum eſſe inuali-
dum, Bart. *in l. cætera §. final. num.* 4. *ff. de legat.* 1.
cum aliis relatis *in d. prima deciſ. huius cauſæ* 20. *De-
cembris* 1630. *in fin.*

Demum nil facit Breue fel. rec. Pauli V. de an- 18
no 1610. nam vt bene aduertit ſecunda deciſio
bonæ memoriæ Pirouani in hac cauſa 18. Iunij 1631.
in §. 1. dictum Breue dat Viſitatoribus generalibus,
ſeu Abbati viſitationem per modum gubernij, nec
ſeparat iura particularia Monaſteriorum neque
congregat corpori vniuerſo, ſed diſponit, & dirigit 19
tantum in ordine ad gubernium, & perfectiorem
regulæ obſeruantiam, cum autem dicta viſitatio ſit
diuerſa ab illa, quæ d. Abbati Sancti Emiliani com-
petit in limine erectionis ratione ſubiectionis dicti
Monaſterij Sanctæ Mariæ de Spino illam certe non
abſtulit ex defectu intentionis Papæ, quem voluiſ-
ſe derogare iure ſibi non narrato non venit præſu-
mendum, *cap. quamuis de reſcript. in* 6. Cæſ. de Graſ-
ſis *deciſ.* 1. *num.* 2. *de verb. ſignific.* Rot. *deciſ.* 65.
num. 4. *in fin. & deciſ.* 174. *num.* 3. *part.* 1. *recen.* Ex
quibus Domini ſteterunt in deciſis altera tantum
parte informante, &c.

Gerunden. Iuriſdictionis.

Lunæ 17. Iunij 1647.

ARGVMENTVM

Agitur de materia ſubiectionis Monaſterij.

SVMMARIVM.

1 *Sicut teſtamentum habet executionem paratam, ita breue Apoſtolicum ob reuerentiam Papæ.*

2 *Subreptitium eſt ſecundum breue, ſi non fiat mentio in eo de primo, vel litis pendentia ac ſtatus cauſæ, & num. 5. & de impoſitione cuiuſdam licentiæ num. 3.*

4 *In concurſu duorum breuium primum eſt attendendum, ſi eſt emanatum cauſa cognita, & prauio examine.*

6 *Ad euitandam ſubreptionem non ſufficit clauſula ad quaſcumque lites euitandas, ſed requiritur mentio ſpecifica de proceſſu, & n. 9. & 13.*

7 *Vt ſecundum breue non ſit ſubreptitium non ſufficit quod Papa cogitet de futuris litibus, niſi ſciuerit litem pendere de tempore gratiæ.*

8 *Æquum reputatur vt quilibet ex litigantibus ſuo iure, vel ſuis propriis armis vincat, poſtquam lis introducta reperitur coram iudice.*

10 *In noua gratia non ſufficit quod fiat mentio de proceſſu; ſi emanauit ſententia de ipſa eſt mentio facienda num.11.*

12 *Verbum* etiam *argumentatiuum eſt in quacumque materia, etiam ſtricta.*

14 *Derogatio reg. de iure quæſito non tollendo, quomodolibet ſit ius quæſitum, neceſſariſſima eſt in vltimis breuibus, & num.15.*

16 *Quando de ſubiectione agitur, non de modico præiudicio agitur, & de antiquitate Monaſterij Montis Serrati & eius prærogatiuis, num. 17. & 18.*

DECISIO CCCXXXVI.

DOMINI ſteterunt in primo loco deciſis coram me ſub die 12. Maij 1645. vbi dictum
fuit eſſe exequendum Breue conceſſum per S.mem.
Vrbanum Octauum Monaſterio Montis Serrati, in
quo legitur attributa iuriſdictio d. Monaſterio in
alia Monaſteria exiſtentia intra fines Principatus
Cathaloniæ, durantibus ibi Bellis, per quod Breue Monaſterium S. Felicis de Guixois remanſit hoc
medio tempore ſubiectum dicto Monaſterio Mon-
1 tis Serrati, prout antea erat Congregationi Regni
Caſtellæ, cum dictum Breue dicatur habere executionem paratam adinſtar teſtamenti ob tenerentiam Papæ concedentis, Rot. *deciſ.192. num.1 par.1. recent.* Duran. *deciſ.98. num.2.* cum aliis *in d. deciſ. hodie confirmata*; fuitque *in eadem dec.* firmatum Breuia
2 poſtea obtenta, per dictum Monaſterium S. Felicis
non eſſe attendenda tanquam ſubreptitia tam ob
non factam mentionem Breuis ex certa ſcientia, &
cum matura cauſæ cognitione conceſſi eidem Monaſterio Montis Serrati, quam etiam ob non factam mentionem litis pendentiæ, ac ſtatus cauſæ
ſuper executione d. primi Breuis, vt late in dicta
deciſione.

3 Non obſtant fundamenta ſecundæ contrariæ deciſionis emanatæ coram me ſub die 11. Decembris
1645. à qua fuit hodie receſſum, dum ea nititur vltimis Breuibus per S. mem. Vrbanum conceſſis, in
quibus legitur impartita licentia d. Abbati, & Monachis S. Felicis ſibi eligendi Abbatem eodem modo, quo habet Monaſterium Montis Serrati, & ad
quaſcumque lites euitandas Papa declarauit, quod
d. Monaſteria, & ab eis eligendus Abbas à ſe ipſis
iuxta ſua regularia inſtituta regerentur, per quæ
ampliſſima Breuia dictum Monaſterium Sancti Felicis dicebatur remanſiſſe exemptum à iuriſdictione
dicti Monaſterij Montis Serrati etiam durantibus
4 Bellis, vt late in d. deciſione, quia Domini dicebant in concurſu præfatorum Breuium primum eſſe
attendendum cum dictum primum Breue emanauerit cauſa cognita præuio examine nonnullorum
Romanæ Curiæ Prælatorum ad id ſpecialiter deputatorum inde conceſſio reputatur ex certa ſcientia, licet expreſſum non fuerit, Rot. *deciſ.210. n.1. & 2. part.1. recent.*

Sed quod facit ceſſare omnem ambiguitatem, &
multum Domini inculcabant eſt quod vltima Breuia conceſſa ad fauorem Monaſterij S. Felicis de
Guixois deteguntur manifeſte ſubreptitia, nec inde
habenda in conſideratione, talis autem ſubreptio
euidenter reſultat ex irrefragabili fundamento de
non facta mentione litis, necnon proceſſus deſuper
fabricati, & ſtatus cauſæ, prout indubitanter re-
5 quiritur, vt habetur in *c. inter Monaſterium de re iudic.* & ibi notat gloſ. *in verbo & proceſſus*, & tradunt
Oldrad. *conſ.257. num.27. verſ. quintimo de toto proceſſu* Ruin. *conſ.229. num.8. lib.1.* Menoch. *de arbitr. caſ.202. num.29. & ſeq* Pariſ. *de reſign. lib.2. quæſt 3. num.64.* Gregor. X V. *deciſ.2. num.5.* vbi Add. *num.16.* Rot. *part.5. recent. deciſ.370. num.4.* qua taciturnitate
litis ſtante intrare ſubreptionem tradunt Text. apertus *in cap. fin. vt lit. pend.* Ægid. *deciſ.102.* Caputaq. *deciſ.70 part.1.* Gregor. X V. *deciſ.2.* vbi Add. *num.12. & p.5. recent. d. deciſ.370. num.4.* cum lite pendente
non liceat Principi ſupplicare non ſpecifice facta
mentione litis, nec gratia ab eo facta ſine d. preciſa mentione ſuffragatur, Ægid. *deciſ. 443. num. 4.* Rot. *part.1. recent. deciſ.572. num.10.* Buratt. *deciſ.776. num.10.*

Nec viſum fuit ſufficere ad euitandam ſubreptionem clauſulam appoſitam in vltimis Breuibus ad
fauorem dicti Monaſterij Sancti Felicis de Guixois
ad quaſcumque lites euitandas, ſed requirebatur 6
mentio ſpecifica de proceſſu, & ſtatu cauſæ, Salicet. *in l.2. num.3. C. vt lit. pend.* Oldrad. *conſ.257. num. 27.* Roin. *conſ.76. num.6. lib.5.* Bero. *conſ.1. numer.10. lib.3.* Pariſ. *de reſignat. lib.2. quæſt.3. num.64.* Lancellot. *de attent. part.2. cap.4. in præfat. num.645. & 646.*
cum verba ad euitandas quaſcumque lites dirigantur ad lites futuras, non vero ad præſentes obuiando ne lites oriantur, vt per Buratt. *deciſ.226. num.11.* 7
inde remanſit indubitatum dicere Papam ignoraſſe,
litem pendere in Rota coram me, ex quo capite
certe dicta vltima Breuia remanſerunt ſubreptitia,
cum non ſufficiat quod Papa cogitet de litibus futuris, niſi ſciuerit litem pendere de tempore gratiæ, Lancellott. & Pariſ. *vbi ſupra d. lib.2. d. quæſt.3. num.64.* Gabriel. *de iudic. concluſ.4. num.4.*

Non placuit Dominis argumentum deſumptum,
ex quo Papa derogauit, etiamſi lis oriri poſſet, dum
dixit ad lites obuiandas, ergo etiam derogaſſet ſi ſciuiſſet litem pendere, cum non ita grauetur pars ante ſicuti poſt litem motam; nam poſtquam lis in-
troducta reperitur coram iudice, æquum reputatur 8
vt æquo marte procedat, & quilibet ex litigantibus
ſuo iure veluti propriis armis viuat, ſiue ſuccumbat vt optime diſtinguit & declarat Saroen. *in regul. de iure quæſit. non tollen. quæſt.2. num.6.* vbi ait quod
præiudicium, quod lite pendente collitiganti infertur, continet quodammodo ſpeciem iniuſtitiæ &
tyrannidis, quodque nil magis inæquale, & alienum à iuſtitia videtur, quàm recedere ab inſtituto
iudicio procurando quaſi quadam violentia per exorbitantes Principis conceſſiones ius tolli; inde
non poſſe euitari ſubreptionem in præſenti dictum
fuit ſub prætextu quod Papa conceſſiſſet etiamſi 9
ſciuiſſet dictam litem pendere cum non ſit hoc præſumendum ex contemplatione per Pontificem habita, ne lites in futurum naſcerentur, dum de tali
mentione ſpecifica litis aliunde non fuit doctum,
vt requiritur ex ſupradictis, & conſtabat in caſu
deciſ.670. num.15. par.4. recent tom.2. ibi *num.16.* quod
mens huiuſmodi colligitur ex eo quod non agebatur de præiudicio tertij, & in eiſdem terminis intelligendum eſt, Lancell. *de attent. part.2. cap. 4. in præfat. num.659.* Ferret. *conſ.229. num. 4. lib.2.* cum
aliis in contrarium adductis, alioquin remaneret
deſtructa receptiſſima concluſio, quod gratia eſt
ſubreptitia non facta mentione litis, ac ſtatus cauſæ, cum ſemper poſſet dici quod Papa conceſſiſſet,
etiamſi litem ſciuiſſet, Pariſ. *de reſignat. quæſt.3. n 64. lib.2.* Gabr. *de iudic. concluſ.4. num.4.* cum aliis *vbi ſupra.*

Id totum procedere dictum fuit etiamſi in lite 10
non emanauerint ſententiæ, quæ in iudicatum tranſiuerint; nam quando adeſt res iudicata non ſufficit,
quod

quod in noua gratia fiat mentio de lite & proceſſu, ſed vlterius facienda venit expreſſa mentio rei iudicatæ, Menoch. *de arbitr. caſ.* 201. *num.* 46. Rot. *in Abulen. Capellaniæ* 21. *Aprilis, & prima Iulij* 1602. *coram. Card. Lancellott.* cum aliis congeſtis per Add. ad Butatt. *deciſ.* 187. *litera A.* quapropter remanſit indubitata in præſenti neceſſitas exprimendi Sanctiſſimo litem, eiuſque ſtatum, dum nulla adeſt ſententia ſeu res iudicata, in quibus terminis loquuntur Doctor. ſupradicti, nec contrarium firmat, quinimo retorquetur Anton. de Buttrio *in c. tenor ſui num.* 8. *de ſent. & re iudic*, quem ſequitur Beto. *conſ.* 6. *num.* 10. *lib.* 3. Vltra quod illorum opinio non eſt tuta, cum ad validitatem nouæ gratiæ plus noceat pendentia actorum, quam ſententia ratione verecundiæ iudicij, & inchoati proceſſus, vt notant Felin. *in c. cæterum ſub num.* 2. *limit.* 3. *verſ. concordia de reſcript.* ac præfati Doctores loquuntur, quando ſumus in caſu; quo ſententia ferenda non tranſit in iudicatum, qualis eſt cauſa matrimonialis iuxta terminos Text *in d. c. tenor de re iudic.* Contrarium verò firmant, quando ſecundus proceſſus obſtaret primo, qui eſt caſus noſter, quia ſecunda gratia deſtruit primam, Caſſador. *deciſ.* 38. *ſuper regul.* Gregor. X V. *deciſ.* 267. *num* 9.

Nec pariter fuit habita in conſideratione limitatio de nouo adducta, quod ſcilicet non ſit facienda mentio litis pendentiæ in gratia quæ conceditur poſſeſſori, vt poſt Pariſ. *conſ.* 30. *num.* 44. *lib.* 2. tradit Gabr. *de iudic. concluſ.* 4. *num.* 42. quia Domini dicebant quicquid ſit de veritate huius limitationis
11 nullibi probatum extare, quod dictum Monaſterium S. Felicis ſit in poſſeſſione libertatis, quinimo conſtat de contrario, dum illud extabat ſubiectum Congregationi Regni Caſtellæ, cuius loco durantibus Bellis ſummus Pontifex ſubrogauit Monaſterium Beatæ Mariæ Montis Serrati.

Minus fuit indubium reuocatum, quin d. ſubrogatio emanata fauore Monaſterij Beatæ Mariæ Montis Serrati comprehendat dictum Monaſterium S. Felicis, licet alioquin Abbati Montis ſerrati non ſubiectum, dum de hoc apparet ex illis verbis, ibi cui Abbati interim ſubſint, nec dum ab eodem Monaſterio dependentia, ſed etiam aliud, ſeu alia eiuſdem Ordinis Monaſteria intra prædicti Principatus ōnes, &c. Nam illa verba, ſed etiam alia extendunt conceſſionem ad Monaſteria non dependentia ab Abbate Montis Serrati, vt denotat dictio *ſed*, quæ eſt aduerſatiua ex congeſtis per Barboſ.
12 *dict.* 366. *num.* 1. necnon verbum, *etiam* quod eſt augmentatiuum in quacumque materia licet ſtricta, Pariſ. *conſ.* 46. *num.* 50. *lib.* 4. Rot. *deciſ.* 51. *num.* 8. *& deciſ.* 226. *num.* 4. *part.* 1. *recent.* Barbos. *dict.* 112. *num.* 1. *cum ſeqq.*

13 Præfata autem ſubreptio non remanſit in præſenti ſublata ex eo quod Papa in genere cogitauerit de lite dum deficit clauſula *cuius litis ſtatum, & merita cauſæ, &c.* ſine qua non intelligitur facta mentio litis, in quibus terminis loquuntur Geminian. *conſ.* 120 *num.* 6. ibi *cuius litis ſtatum, &c.* Lotther. *de re benef. lib.* 3. *quæſt.* 11. *n.* 54. Achil. *deciſ.* 9. ibi *cuius litis ſtatum, & merita cauſæ &c. de reſcript.* Mantic. *deciſ.* 213. *num.* 8. ibi *quia extat clauſula, quod litis, & cauſæ ſtatus &c.* Coccin. *deciſ.* 263. *num.* 31. ibi, *cum in clauſulis generalibus adſit clauſula litis ſtatum* Rot. *deciſ.* 605. *num.* 11. ibi, *non obſtante quacumque lite cuius ſtatum &c. part.* 2. *recentior.*

14 Animaduertebant etiam Domini in dictis vltimis Breuibus non fuiſſe derogatum regulæ de iure quæſito non tollendo, quam derogationem eſſe neceſſariiſſimam quomodolibet ius ſit quæſitum, ſiue de iure communi, ſiue ſpeciali Cæs. de Graſſ. *deciſ.* 1. *num.* 2. *de verb. ſignif.* Garz. *ſuper reg.* 8. *gloſ.* 36. *num.* 54. *& ſeqq.* Garz. *de benefic. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 163. Seraphin. *deciſ.* 1082. *num.* 1. *& ſeqq.* Rot. *diuerſ. deciſ.* 11. *num.* 1. *&* 2. *part.* 4. Buratt. *deciſ.* 510. *num.* 6. Ius autem dicti Monaſterij Montis Serrati, & de quo in dictis vltimis Breuibus nulla legitur facta mentio, reſultabat in præſenti ex eo, quod per binos annos ante dictum Monaſterium S. Felicis fuerat ſuppoſitum eidem Monaſterio Montis Serrati loco Congregationis Regni Caſtellæ durantibus ibi Bellis, nec per dicta Breuia Papa intellexit præiudicare d. Monaſterio Montis Serrati, cui biennio antea dictum Monaſterium S. Felicis ſubiecerat per Breue ſpeciale, & de quo nulla legitur facta mentio, quando autem in gratia facta legitur mentio perſonarum, de quorum præiudicio agitur &
Papa pro conſtanti habuit, quod nulli alij inferebatur præiudicium, vt in præſenti caſu, quo ſuppoſuit dictum Monaſterium S. Felicis ceſſante ſubiectione Congregationis Regni Caſtellæ nulli alteri eſſe ſubiectum, tunc enim in gratia exemptionis requiritur derogatio dictæ regulæ de iure quæſito, vt in terminis dictæ gratiæ exemptionis, Seraphin. *deciſ.* 1082. *num* 4. *&* 5. Rot. *in Toletana annatar.* 23. *Iunij* 1589. *coram Orano*, apud Marcheſ. *de commiſ. part.* 1. *fol.* 443. *verſ. neque obſtat, & part.* 3. *recent. deciſ.* 607. *num.* 5. vbi rationem aſſignat, quia deficit voluntas Papæ. 15

Nec dicatur neceſſariam derogationem iuris Monaſterij Montis Serrati non fuiſſe, cum tale ius ob litem motam fuiſſet turbidum, vt per Gregor. X V. *deciſ.* 369. *num.* 9. quia dum ex deductis in alijs deciſionibus coram me ſub diebus 6. Martij 1643. & 12. Maij 1645. apparet ius Monaſterij Montis Serrati eſſe clarum, non eſt dicendum eſſe turbidum, ex eo quod per reſiſtentiam d. Monaſterij S. Felicis deſuper lis pendeat argumento expreſſo Text. *in l. compenſationes* 14. §. 1. *C. de compenſat.* vbi Bart. & Bald. *in princ.* Caſtrens. *num.* 1. Rot. *in Neapolitana Penſionis* 27. *Maij* 1641. *coram R. P. D. meo Bichio* §. *final.*

Nil facit quod ius dicti Monaſterij Montis Ser- 16
rati ſit temporale durantibus ibi bellis; quia non inde dicitur modicum præiudicium; dum de ſubiectione agitur, quæ reputatur maximi momenti, regula autem de iure quæſito præſeruat omne ius, niſi illi expreſſe derogetur, ita vt non ſufficiat derogatio in genere, licet adſit clauſula *quorum tenores*, vel aliæ clauſulæ ſimiles generales, Put. *deciſ.* 157. *lib.* 2. *in correct.* Caputaq. *deciſ.* 30. *part.* 3. cum aliis per Add. ad Buratt. *deciſ.* 576. *litera A. & num.* 10.

Et remanſit ſic ſublatum, quod dicebatur d. vltima Breuia emanaſſe motu proprio, dum contrarium diſertis verbis legitur, ibi, *Nobis propterea humiliter ſupplicari fecerūt idem Abbas & Monachi, &c.* & d. clauſula, ſublata & decretum irritans non tollunt, quin dari valeat de ſubreptione, & obreptione, quando gratia vt in præſenti non emanauit motu proprio, Rot. *deciſ.* 228. *num.* 4. *part.* 4. *diuerſ.* Put. *deciſ.* 213. *lib.* 2. *in correct.* Mareſcott. *variar. reſolut. lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 105. & quando non fuit addita clauſula quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit Barbos. *clauſ.* 175. *num.* 27. *& ſeqq. & num.* 47. vbi concordantes.

Tandem non releuant ea, quæ hodie fuerunt re- 17
cantata de Maioritate dicti Monaſterij S. Felicis, maiorique illius antiquitate cum nitantur ſimplici

Chronica

Chronica Patris Antonij de Hyepes Monachi eiuſdem Religionis, quæ nec probatur antiqua, quoque illi fidem adhiberi ſolitum ſit, prout requiritur etiam ſi chronica ſit de antiquo compoſita, Pauſ. *conſ. 53. num. 135. & 152. verſ. & ſi id probare lib. 1.* Menoch. *conſ. 112. num. 68. & ſeqq.* Felin. *in c. ex parte, num. 46. de reſcript.* cum aliis per Maſcard. *de probat. concluſ. 87. num. 10.* Coccin. *decij. 238. num. 4. verſ. quod ducebant hiſtoria Monachorum.*

18 Vlterius fuit animaduerſum pro parte dicti Monaſterij Montis Serrati concutere non ſolas prærogatiuas ponderatas in deciſionibus coram me ſub diebus 6. Martij 1643. & 15. Maij 1645. §. *ſed immo hodie confirmata*, vbi quod Monaſterium Montis Serrati habet primum locum in ſeſſionibus in concurſu cum Abbate Sancti Felicis, necnon quia legitur conceſſum ius viſitandi eidem Abbati Montis Serrati dictum Monaſterium S. Felicis in antiquiſſimis Bullis effectuatis Summorum Pontificum Iulij II. & Leonis X. Inde patet dictum Monaſterium Montis Serrati eſſe alio dignius, & nobilius, ex quibus ſat eſt Papam potuiſſe moueri ad concedendam dictam prærogatiuam dicto Monaſterio Montis Serrati, Rot. *deciſ. 50. num. 8. infrà med. verſ. ſequitur vt qualitas part. 2. diuerſ.*

Et ita reſolutum, &c.

Aquilana Capellania.

Lunæ 17. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

Impetrans beneficium ob non expeditionem litterarum intra ſex menſes. An non probata talis negatiua gratia ſit iuſtificata.

SVMMARIVM.

1 *Defectus probationis negatiuæ tollitur ex diligentiis factis per duos officiales deputatos à Rota parte citata in omnibus locis conſuetis.*

2 *Per duos teſtes concines & practicos ſuppletur defectus probationis per non exceſſum.*

3 *Expreſſio per non exceſſum non requirit exactiſſimas probationes, ſed leuioribus eſt contenta.*

4 *Si comprehenſis oneribus valor non excedit 24. ducatos, multo minus excedet oneribus deductis.*

5 *Taciturnitas reſidentiæ non induit ſubreptionem, ſi non eſt præciſa, ſed cauſatiua prout in dubio præſumitur.*

6 *Beneficia ſimplicia de conſuetudine reſidentiam non requirunt.*

7 *Beneficia omnia præſumuntur ſimplicia non autem reſidentialia.*

8 *Quando principaliter dubitatur de enunciatiua nec aliis remanet adminiculis fulcita, non probat enunciatum.*

9 *Non poteſt quis ſe fundare in actu à ſe impugnato.*

10 *Subreptitio non clara exequutionem litterarum Apoſtolicarum, nec iuſtificationem gratiæ impedire valet.*

11 *Gratia in omnibus iuſtificata, venit exequenda.*

DECISIO CCCXXXVII.

SVb die 4. Iulij 1646. fuit contra Martium Cicottum informantem reſolutum eius gratiam non eſſe iuſtificatam, eo quod idem Martius, qui beneficium impetrauit ob non expeditionem litterarum factam à Ioanne de Septo infra ſex menſes, & tamen non fuerat per dictum Martium probata talis negatiua, cum diligentiæ factæ non fuerint per duos officiales à Rota deputatos, vlterius quia non fuerat probatus valor narratus per non exceſſum, vt veniebat iuſtificandus, & demum, quia gratia Cicotti ſubiacebat vitio ſubreptionis ob non narratum Papæ quod beneficium erat reſidentiale, qua deciſione hodie per Dominos reuiſa, & dd. tribus fundamentis ſublatis à deciſis fuit merito receſſum.

Deueniendo igitur ad defectum probationis negatiuæ, in quo primo loco dicta deciſio 4. Iulij figit pedem tollitur ex diligentiis factis per duos officiales à Rota, parte citata deputatos in omnibus locis, in quibus gratiæ Apoſtolicæ ſolent expediri, ac adnotari iuxta deciſionem Capitaq. 165. *part. 1. & part. 2. recent. deciſ. 323. n. 4.* Greg. XV. *deciſ. 387. n. 1.* qui retulerunt medio iuramento talem expeditionem factam non fuiſſe, per quas diligentias ſic factas ſufficienter extare probatam dictam negatiuam, tradit Rota *deciſ. 140. n. 2. in fin. part. 1. rec. & part. 5. deciſ. 551. n. 9. tom. 2.* Gregor. XV. *deciſ. 139. num. 5. part. 6. recent. deciſ. 213. n. 8. verſ. quia dantur,* & fuit reſolutum *in Romana quarti dotalis 17. Iunij 1641. coram bonæ memoriæ Pirouano, & in Romana, ſeu Ianuen quarti dotalis 2. Iunij 1642. in fin. coram R. P. D. meo Ghiſlerio.* 1

Quo vero ad defectum probationis valoris narrati per non exceſſum viſum fuit Dominis hoc hodie bene ſuppleri per duos teſtes datos reddentes optimam rationem, quia ſunt practici tanquam conciues deponunt etiam de publica voce, & fama, quam probationem ſufficere admittitur in eadem deciſione in hac cauſa 4. Iulij 1646. §. *accedit*, & præter ibi adductos dixerunt, Caualer. *deciſ. 517. n. 4. & 573. num. 3. & in recent. deciſ. 564. num. 9. p. 5. & deciſ. 283. num. 6 & 7. p. 7. & part 8. deciſ. 583. n. 6. & 7. & in Bonon. Abbatia 3. Iulij 1643. §. valor expreſſus coram R. P. D. meo Arguelles*, præſertim cum eodem modo dictus Ioan. de Septis Aduerſarius Sanctiſſimo dictum valorem in ſua promiſſione expreſſerit, inde clarior redditur talis iuſtificatio valoris, Mantic *deciſ. 132. num 1.* Buratt. *deciſ. 931. n. 1.* Greg XV. *deciſ. 143. in princ. & 564. part. 5. recent. tom. 2. num. 10.* & talis expreſſio per non exceſſum non requirit exactiſſimas probationes ſed leuioribus eſt contenta, Garz. *de benefic part. 5. cap. 3. num. 193.* Caual. *deciſ. 533. num. 6 & 596. num. 1. & part. 4. diuerſ. dec 602. num. 1. verſ. valor beneficij, & in Beneuentana Canonicatus 8. Februarij præteriti coram R. P. D. meo Bichio, §. iuſtificatio.* 2 3

Nil obſtat quod teſtes non deponant de valore deductis oneribus, nec per decennium, nam Domini aduertebant quod ſi comprehenſis oneribus valor non excedit ducatos 24 multo minus excedit oneribus deductis, vt ſenſui patet, & optime aduertit Lotter. *de re benef lib. 3. q. 10 num. 88.* & in ſpecie Mantic. *deciſ. 138 num. 1.* Rot. *in Placentina beneficij 24. Maij præteriti coram R. P. D. meo Ghiſlerio, §. non obſtat.* 4

Ceſſat tertio ſubreptio ponderata in d. deciſ. 4. Iulij à qua fuit hodie receſſum ob non expreſſionem, quod capellania controuerſa eſſet reſidentialis,

Rot.

5 Rot.coram Caual. *deciſ.551.n.4.& 5.* firmauerit ta-
citurnitatem huius qualitatis non cauſare ſubre-
ptionem ſaltem quando reſidentia non eſt præciſa,
ſed cauſatiua prout in dubio præſumitur, Butr. *in c.
final.num.7.de Cleric.non reſident.* Rot. *in Regien. bene-
ficij 9. Decembris 1639. coram R.P.D. meo Bichio, §. non
tamen verſ. vbi quod in dubio.*

Sed omnis difficultas remanet ſublata dum ipſe-
met Ioannes de Septis Aduus in literis ſuæ pro-
uiſionis narrauit dictam capellaniam eſſe ſine cura
6 idcirco excluditur neceſſitas reſidentiæ dum bene-
ficia ſimplicia de generali conſuetudine reſidentiam
non requirant Card. *in cap.fin.num.16. de Cleric. non
reſident.* Alex. *conſ.1.num.2.lib.7.* Rebuff. *in prax.tit. de
diſpenſ.ſuper reſident.n.8.* Lotther. *de re benefic. lib.3.
quæſt.23.num.11.* Rot. *deciſ.135.num.2 part.2. recent.*
In dubio autem omnia beneficia præſumuntur ſim-
7 plicia, non autem reſidentialia, Ægid. *deciſ.676. ſta-
ſil.de lite.* Grat. *tit.de qualit. & ſtat.benef. num.2.* Rot.
deciſ.17.n.1.p.1.diuerſ.& part.2.recent. deciſ.699.n.3.
Caual. *deciſ.55.* Burat. *deciſ.300. num.3.* & ibi Add.
num.12. Gregor.X V. *deciſ.89.num.1. deciſ.108.n.2.
& part. 8. recent. deciſ. 383. num. 9. & in dicta Re-
gien.beneficij coram R.P.D. meo Bichio, §.1.*

Demum non obſtat quod in ſententia lata ab
executore litterarum dicti Cicotti enuntietur Cap-
pellaniam controuerſam eſſe reſidentialem, quia
8 talis enunciatiua, dum de ea principaliter dubita-
tur, nec aliis remaner fulcita adminiculis non pro-
bat enuntiatum, cum de illa principaliter contin-
gat dubitare, Rot. *deciſ.405.num.5. part.1. recent. &
part.5. deciſ.2.n.1. & 119.n.14. & part.8. deciſ.552.
n.13.* cum aliis congeſtis *in Gerunden. Prioratus 14.
Iunij 1645. coram R. P. D. meo Bichio §. alia eoque*
minus probat ad fauorem dicti Ioannis de Septis
Aduerſarij eiuſdem Cicotti. quia ipſe à d. ſententia
appellauit, & proinde fundare ſe non poteſt in
9 actu à ſe impugnato, vt per Felin. *in c. capienlum
num.9. & ſeqq. de reſcript. cap. ex eo de regul. Iur.*
Honded. *conſ.78. num. 98. & ſeqq. volum. 2.* Surd.
conſ.136. num.29. & 3. Rot. *deciſ.623.num.7.part.8.
rec.*

10 Quibus ſtantibus dicebant Domini quod cum
ſubreptio ponderata *in d. deciſ.* 4. Iulij 1646. non
ſit clara non valet retardare executionem literarum
Apoſtolicarum nec impedire iuſtificationem gratiæ
dicti Cicotti, in qua narrata non fuit qualitas reſi-
dentiæ vt in ſpecie Rot. *deciſ.80. num.17. verſ. nihi-
lominus & num.18. part.7. rec.* Idcirco dum præfata
gratia Marij Cicotri in omnibus remaneat iuſti-
ficata conſequenter venit exequenda *c. ſi capitulo
vbi gloſ. verb. Exequatur de conceſſ. prabend. in 6.* Rot.
11 *deciſ.406. num.1. part.1. recent. & deciſ.258. num.1.
part.7. & in d. Beneuentana Canonicatus 8. Februarij
præteriti coram R.P.D. meo Bichio,* & alibi paſſim

Et ita reſolutum Martio tantum informante &c.

Romana fideicomm de Criſpoldis.

Mercurij 12. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

Fideicommiſſum relictum non tantum in
caſum mortis, ſed etiam in caſum deli-
cti, cuius vigore bona ſunt confiſcanda
purificatur per homicidium appenſatè
perpetratum.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommiſſum relictum in caſum delicti perpe-
trati, cuius vigore bona confiſcantur, fit vt
fiſcus excludatur.*

2 *Præcedente ſalutatione, & verbis præſumitur homi-
cidiũ perpetratũ cauſa verborũ occaſione huma-
næ alloqutionis, & ſic ex rixa, & nõ appenſatè.*

3 *Impetus repentinus etiam cadit inter inimicos.*

4 *Quando ſucceſſiuè partes deueniunt ad verba al-
tercatiua, tunc reputatur proprius modus pro-
bandi homicidium rixoſum.*

5 *Aliud eſt habere animum occidendi, aliud habere
animum deliberatum occidendi.*

6 *Grauatus filiis pluribus, diues, & ex honeſta fa-
milia non præſumitur commiſiſſe appenſatum ho-
micidium, quod fert ſecum confiſcationem.*

7 *In homicidiis appenſatis præparatio ſociorum fieri
ſolet.*

8 *Qualitas homicidij appenſati excluditur, ſi res ſit
æqualiter dubia.*

9 *In dubio non præſumitur homicidium deliberatè
commiſſum.*

10 *Teſtes deponentes de auditu non probant appenſa-
tionẽ homicidij, in concurſu deponentium de viſu.*

11 *Verba teſtatoris cantantia in caſum, quo delictum
committeretur, ex quo bona eſſent confiſcanda, non
aſpexit teſtator ad factum condemnationis, ſed
ad delictum.*

12 *Sententia extra Rotam lata non mandantur execu-
tioni, niſi ſint valida & iuſta.*

DECIS. CCCXXXVIII.

Conſtare de fideicommiſſo q. Cæſaris Criſ-
poldi purificato ad fauorem Scipionis Cæſaris
Iotij de Criſpoldis per homicidium appenſatè per-
petratum per Cæſarem Criſpoldum eius Progeni-
torem eo quod fideicommiſſum legitur conceptum
non tantum in caſum mortis verum etiam in caſum
delicti cuius vigore bona eſſent confiſcanda adhoc 1
vt illius bona non tranſirent in fiſcum; fuit ſub die 4.
Maij 1646. coram me reſolutum ex late in ea de-
ductis, qua deciſione hodie per D.D. reuiſa, &
poſt tertiam cauſæ propoſitionem à deciſis fuit re-
ceſſum nam licet ibi omnia fundamenta congeſta
ſubſiſtere viſa fuerint, attamen id quod cauſam po-
ſuit in clatis ad effectum recedenti à deciſis fuit
depoſitio duorum teſtium in Vrbe examinatorum
ad inſtantiam illorum de Seueris deponentium de
viſu quod Cæſar præfatus antequam Ioſephum Bu-
uionum interficeret illum detecto capite ſalutauit
& humaniter loquutus fuit cumque idem Ioſephus
inciuiliter reſponſum ei tradidiſſet præfatus Cæſar
qui eum occidit replicauit hæc formalia verba; *Se
non hai altri termini di queſti io te gle impararo.* At di-
ctus Ioſephus reſpondit, *ſo proceder quanto voi,* &
alia verba ſimilia, & tunc ictu oculi dictus Cæſar
Criſpoldus ſclopum è latere deduxit, ac Ioſephus
fugam arripuit, in qua dicto Cæſare inſequente è
medio ſublatus remanſit.

Quibus ſtantibus dicebant Domini penitus re- 2
manere excluſum animum appenſatum dicti Cæſa-
ris interficiendi Ioſephum, ſed potius clare appare-
re quod d. homicidiũ fuerit ſequutum ex cauſa ver-
borum occaſione humanæ allocutionis per dictum
Ioſephum Prælatorum, & ſic ex vera rixa, qualis
prædictis concurrentibus præſumitur, Surd. *conſ.33.
num.3. & conſ.40.num.17.* Giurb. *conſ.2.num.13.* Fari-
nac. *q.crimin.226.n.106.* Maſtrill. *deciſ.297. n.33. &* 3
ſeq.

*& ſeq.*licet inter occiſum,& occiſorē prius inimicitia præceſſiſſet eum rixa, & repentinus impetus cadere recte valeat etiam inter inimicos, Bertaz.*conſ. crim.*85.*n.*11.*lib.*1.Giurb. *conſ.*51. *n.*31. vbi hoc ampliat licet leui aliquo verbo, quis prouocatus inimicum interficiat, Surd.*d.conſ.*40.*n.*28.Caball.*reſol. crim. cent.*3. *tit. de omni genere homicidij n.* 138. Maſtrill.*deciſ.*297.*num.*63.*& ſequen.*

Hæcque iodubitanter apparere viſum fuit in caſu noſtro alloquutio præſata exordium habuit à ſalutatione, ex qua venit potins inferendum ad reconciliationem ſi aliqua præceſſiſſet inimicitia, Innoc.*in c.cum oporteat* & ibi Anan.*de accuſat.* Bald. *in l.in ipſius n.*1.*C.famil.ercisc.* & in puncto Surd. *d. conſ.*40. *n.* 17. & quod plus eſt ambo humaniter ab initio colloquuti fuere,idcirco verba non extabant ordinata ad homicidium quod eſſe ponderandum à cauto iudice tradit Baſſ.*de homicid.n.*54.Maſtrill. *d. deciſ.* 297.*n.*66. & ſucceſſiue poſtea deuenerunt ad verba alternatiua, hicque reputatur proprius mo-
4 dus probandi homicidium rixoſum, Menoch.*de arbitr.caſ.*361.*n.*2.*& n.*18.Bertaxol.*conſ.*85.*n.*51. Surd. *d.conſ.*40.*n.*17.Maſtrill.*d.deciſ.*297.*n.*63.

Vnde patet quod d. Cæſar occiſor oon habebat animum deliberatum occidendi dictum Ioſephum, dum alloquutus fuit provt requiritur,quamuis præfatus Cæſar occiſor animo occidendi eumdem Io-
5 ſephum adiiſſet, cum aliud ſit habere animum occidendi, aliud habere animum deliberatum occidendi, vt in propoſito declarat Clarus *in § homicidium n.*8.*in fin.*Surd.*d.conſ.*40.*n.*29.

Præſertim concurrente in præſenti, qualitate perſonæ occiſoris, qui cum eſſet pluribus filiis grauatus ex honeſta familia, & diues non præſumitur voluiſſe ſe, & filios in paupertatem conicere com-
6 mittendo homicidium appenſatum, quod ferret ſecum confiſcationem bonorum iuxta conſtit. Ægid. *lib.*4 *cap.*54. & tradit Bulla Sixti V. la V I. & prius extabat ſancitum *in l.eiuſdem* 3. §. *legis Cornel.*5. ibi *omnium bonorum ademptio.ff.ad l.Cornel.de ſicar.*Tum loco in qno commiſſum legitur homicidium nempe prope Plateam Ciuitatis Reate,vbi nedum hominum multitudo, verum etiam ſatellites commorari ſolent, qui poterant occiſorem in manibus Curiæ redigere, quam coniecturam pro excluſione homicidij appenſati comprobat Bertaz.*d.conſ.*85.*n.*17. *&* 18.Burſat.*conſ.*262.*n.*14. Maſtrill. *d. deciſ.*297. *n.*16. tum tempore nempe de die, quas circumſtantias ad effectum ezcludendi homicidium appenſatum perpendit,Bertax.*d.conſ.*85.*n.*16.quibus additur quod d. Cæſar tunc erat ſolus nec ſocios parauerat,provt in
7 homicidiis appenſatis fieri ſolet, & ſolum aſportabat arma quæ vt Miles equeſtris ferre poterat, Bertaz.*d.conſ.*85.*n.*15.Surd.*d.conſ.*40. *n.*34. Menoch. *d. deciſ.*297.*n.*45. Præſertim in d. Ciuitate Reate, in qua huiuſmodi arma ſolent quotidie deferri, nam fuiſſet probandum,quod talis armorum delatio præter morem extitiſſet,Farin.*q.*126.*n.*202.vbi concordant.

Quo fit quod remaneant mox ſublata omnia in contrarium ponderata,vltra quod ad excludendam qualitatem homicidij appenſati ſat eſt,quod res ſit aliqualiter dubia,Maſtrill. *d. deciſ.*297. *n.*73. *&* 74.
8 cum ibi congeſtis,nam deliberatio, ſiue appenſatio præcedens deberet eſſe liquida, & clara,Giurb *conſ.*
9 2.*num.*3. In dubio autem homicidium non præſumitur deliberate commiſſum, Felin.*in c.ſicut dignum n.*6.*de homicid.*Alb.*conſ.*46.*n.*2. Plot. *inter conſ.crim. diu.conſ.*130.*n.*34.*verſ.etiam tom.*1.Giurb.*d.conſ.*2.*n.*13. *&* 16.Caball.*de omn.gener.homicid num.*385.

Nil obſtant teſtes ad inſtantiam Curiæ & mox in Rota examinati, quia illi non probant appen-
ſationem homicidij præſertim cum deponant de au- 10
dito, Rot.*deciſ.*313.*num.*8.*&* 9.*poſt* 2.*vol.conſ. Farinac.& deciſ.*264.*n.*45. *p.*5. *rec.* maxime in concurſu ſupradictorum teſtium deponentium de viſu, *cap.cum caſum num.*2.*de teſtib.* Bald. *in l. ſola num.* 1. *&* 9.*C.eod.tit.*Rot.*deciſ.*389.*num.*13.*part.*5.*recent.*nec ſententia contumacialis, cuius vigore dictus Cæſar de facto fuit condemnatus, cum bonorum confiſcatione probat dictum delictum Ladercb. *conſ.*6. *num.*4.Rot.*deciſ.*176.*num.*2.*poſt* 2. *vol. conſ. Farinac.* & fuit hac eadem die, & anno coram me reſolutum *in Farſen.bonorum circa med.*ita,& taliter vt hoc ſufficiat ad hoc,vt ſit locus ſubſtitutioni factæ à teſtatore fideicommittente. Nam Domini animaduertebant verba teſtamenti huic intellectui repug-
nare cum ſubſtitutio cantet in caſum, quo deli- 11
ctum committeret,ex qno bona eſſent confiſcanda, nec teſtator reſpexit ad factum condemnationis,ſed ad delictum, ne ex illo bona tranſirent in fiſcum, vt *in Senogallien. fideicommiſſi* 9. *Maij* 1594. *coram Cardinali Arigonio*, apud Marcheſ.*de commiſ. part.*1. *fol.*1298.*num.*2.*&* 3.vnde eſſet penitus inutile axioma ſemper in Rota canonizatum, quod non executioni demantur ſententiæ extra Rotam latæ ſint validæ, & iuſtæ, præſertim cum agatur de ſententiis contumacialibus,Gregor.XV. *deciſ.*208.*num.*5. vbi Add.*num.*10.*& part.*4.*recent. deciſ.*714. *num.*10. *tom.* 2.Butat.*deciſ.*550.*num.*3. *&* 746.*num.*2. *&* 834. *num.*9.

Et ita reſolutum, &c.

Farſen. Bonorum.

Mercur.19. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

Denegata immiſſione in bonis, an inueſtituræ ſuffragentur?

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Emphyteuſis conceſſa pro ſe,& filiis eſt ex pacto & prouidentia.*
3 *Emphyteuſis non deuoluitur ad dominum directum ob delictum primogenitoris, niſi commiſſum ſit erga ipſum contractum per non ſolutionem canonis, &c.*
4 *Ob delictum Patriæ proditionis, an bona abdicentur à filiis comprehenſis? ardua eſt quæſtio, & an tranſeat in fiſcum ſi eſt cum libera facultate alienandi? & num.*5.
6 *Dominus directus bona tanquam confiſcata ſibi applicare poteſt.*
7 *Idem in præiudicium filiorum,quando ipſi conſenſerunt, vel iuri ex patrimoniali inueſtitura tacite vel expreſſè renuntiarunt.*
8 *Renuntiatio colligitur ex iudicio intentato contra Dominum directum in bonis confiſcatis, & numer.*10.
9 *Dominus directus non poteſt ad debita conueniri.*
11 *Petens ſibi nouam concedi inueſtituram ob amorem Dei, dicitur renuntiaſſe primordiali inueſtituræ.*

12 *In*

12 *In concurſu alterius inueſtitura per Dominum fa-ctu, primu præualet.*
13 *Inueſtiura præſtat legitimum titulum præſcribendi bona, licet Emphyteuticaru per ſpatium 30. vel 40. annorum.*
14 *Clauſula ſine iuturis iuris ulterius non ſuſpendi, ſed reſoluit, conſtito de præcedenti iure ulterius.*
15 *Obſeruantia facit præſumere omnia fuiſſe valida, & rectè geſtu.*
16 *Non valet quis obiicere de iure tertij, cum ſententia non ſunt latæ, cum ipſo vel eius authoribus.*

DECISIO CCCXXXIX.

DENEOATA immiſſione Iulio Ranallo per binas deciſiones coram me ſub die 14. Decembris, & 28. Februarij præteriti in bonis de quibus agitur ex latè ibi deductis, dubitaui hodie An inueſtituræ ſuffragentur, & Domini negatiuè
1 reſponderunt, Duplici enim nitebatur Ranallus inueſtitura quarum altera facta legitur per Abbatem Farfen. *de anno* 1587. Tholomeo eius Progenitori pro ſe filiis, & nepotibus; Altera verò per eundem Abbatem *de anno* 1602. eidemmet Iulio Ranallo mox Authori, quique dictam primam inueſtituram contendebat non expiraſſe per delictum commiſſum à præfato Tholomeo Patre, & Delio Patuto, ac confiſcationem ex d. delicto ſequutam, eo quia
2 emphyteuſis veluti conceſſa pro ſe, & filiis ſit ex pacto & prouidentia, *cap.* 1. *in princ. de conceſſ. feud.* Menoch. *conſ.* 1153. *num.* 4. Peregrin. *conſ.* 28. *n.* 11. *lib.* 1. Roſentall. *de feud. cap.* 11. *concluſ.* 7. *num.* 5. Burat. *deciſ.* 907. *n.* 2. Reuerendiſſimus Duran. *dec.* 410. *n.* 5. & ſic non deuoluuntur ad Dominum directum in præiudicium filiorum, ex propria perſona voca-
3 torum ob delictum progenitoris niſi commiſſum ſit circa ipſum contractum veluti per non ſolutionem Canonis per alienationem bonorum abſque licentia Domini directi & alia huiuſmodi, vt diſtinguit, Bart. *in l.* 1. *n.* 3. *ff de interd. & legat.* quam ſequitur, Ruin. *conſ.* 117. *n.* 8. *lib.* 1. Gabr. *conſ.* 73. *n.* 3. *& ſeqq. lib.* 1. Corb. *de cauſ. priuat. ob mort. ciuil. n.* 26. *& ſeq.* Mantic. *de tacit. lib.* 12. *tit.* 30. *n.* 11. *verſ. ſed ſi Pater,* Mohedan. *deciſ. vnic. n.* 3. *de pen.*

At in caſu noſtro tale delictum non extare probatum contendebatur imò neque aſſertum crimen læſæ Maieſtatis ob prætenſam Patriæ proditionem eam, tradendo manibus 400. bannitis nec propterea viſum fuit Dominis eſſe in præſenti diſcutiendam
4 arduam illam quæſtionem, an ob præfatum delictum proditionis Patriæ bona abdicentur à filiis in inueſtitura comprehenſis, ita vt illa tranſeat in fiſcum, quam tractant adducti, per Fulgin. Modern. Fulginaten. *de iur. emphyt. tit. de ſucceſſ. in bon. emphyt. quæſt.* 4. *n.* 6. *cum ſeqq.* provt nec alteram, quæſtio-
5 nem, an emphyteuſis ex pacto & prouidentia tranſeat in fiſcum in caſu quo in inueſtitura fuerit conceſſa libera facultas alienandi, & in extraneos diſponendi ſuper qua quæſtione remiſſiue ratiocinatur, Corbul. *de iur. emphyt. tit. de cauſ. priu. ob mort. ciuil. n.* 31. *& ſeq. vſque ad n.* 64. vbi allegat Concordant, & concludit pro negatiua.

Sed quod Dominos mouit ad reſoluendum inueſtituras non ſuffragari potiſſimè fuit, quod clar. me: Cardinalis Montaltus nempe Alexander tunc Abbas Farfen. Dominus directus dictorum bonorum ob delictum Tholomei, & Delij præfatorum bona
6 controuerſa tanquam confiſcata, & deuoluta ſibi applicauit ad congeſta per Fulgineo. Modern. Fulginaten. *in tit. de ſucceſſ. in bon. emphyt. d. quæſt.* 4. *n.* 7. nec venit excitari quin valuerit illa applicare etiam in præiudicium filiorum quando filij. vt in præſenti conſenſerunt, vel iuri ex primordiali inueſtitura 7
illis competenti expreſsè ſiue tacite renuntiarunt Text. *in cap.* 1. *qui ſucceſſ. dare teneant.* vbi H ſern. *n.* 4. *& ſeqq.* latè Roſentall. *de feud. cap.* 6. *concluſ.* 16. *n.* 8. *&* 14. *& per tot.* & ibi, *litt. l.* Scrader *eod. tract. part.* 3. *cap.* 5. *n.* 31 Borcolt. *de feud. cap.* 7. *n.* 20. egregiè Attran. *Piſtorien. quæſt. iur. lib.* 5 *part.* 2. *quæſt.* 27. *n.* 42. *& ſeqq.* Faulin. *controuerſ. iur lib.* 7. *cap.* 30. *verſ. priore,* Dec. *conſ.* 121. *n.* 17. Surd. *conſ.* 573. *ſub num.* 15. *Theſaur. deciſ.* 557. *num.* 7. Rot. *in Romana prætenſa deuolutionis* 14. *Iunij* 1608. *coram Manzanedo.*

Imo præfatum Iulium Ranallum renuntiaſſe d. 8
primæ inueſtituræ conſtat tum ex eo quia iudicium intentauit contra d. Abbatem Dominum directum vti creditorem Tholomei progenitoris ex cauſa dotis maternæ ad hoc, vt ſibi de bonis deuolutis, & cõfiſcatis ſatisfaceret, nam eſt incompatibile, quod bona tanquam mens creditor repeteret niſi in neceſſarium antecedens dominio ſuper eiſdem bonis ſibi vigore antiquarum inueſtiturarum competenti renuntiaſſet, & conſenſiſſet illorum incorporationi, vt ſupra factæ per Abbatem Dominum directum citra quam eſt indubitatum, quod Dominus dire- 9
ctus non poterat ad debita conueniri ad Text. *in l. pignus, ff. de regul. iur. Neguſ. de pignor.* 1. *membr.* 5. *part. n.* 40. *&* 48. ex præfata autem petitione crediti reſultare renuntiationem iuris competentis ex præcedenti 10
inueſtitura dixerunt Curt. Iun. *in l. debitori in fin. C. de pact.* Socin. *conſ.* 45. *n.* 4. *l.* 4. Peregrin. *conſ.* 55. *n.* 21. *poſt med. & n.* 12. Petr. Birnus *conſ.* 172. *n.* 16. *& ſeq.*

Tum, & fortius ex quo idemmet Iulius ſucceſſiuè preces porrexit d. Abbati Farfen. Domino directo ad hoc vt ob amorem Dei ſibi bona controuerſa relocaret, nouamque concederet inueſtituram, quo 11
fit, vt dicatur renuntiaſſe d. primordiali inueſtituræ, & iuri ſibi ex ea ſuper illis bonis ante competen. ad Text. *in c. ore verſ. per hoc de his*, quæ fiunt à maiori parte Capituli Dec. *conſ.* 506. *n.* 7. *verſ. vbi exhibens ſtante maximè*, quod in executionem præfatorum precum nouam inueſtituram independentem ab antiqua idem Iulius Ranallus acceptauit vigore ſpecialis reſcripti d. Abbatis Farfen Domini directi.

Sublata igitur è medio prima inueſtitura Ranal- 12
li præfati non eſt dicendum d. nouam, & ſecundam inueſtituram poſſe ſuffragari eidem Iulio Ranallo in concurſu alterius antea conceſſæ Fælicibus per eundem Abbatem Farfen Paul. de Caſtr. *conſ.* 145. *in fin. l.* 2. Dec. *conſ.* 163. *n.* 3. *&* 390. *n.* 2. *in fi.* Pariſ. *conſ.* 1. *n.* 105. *& conſ.* 11. *n.* 18. *lib* 2. Cephal. *conſ.* 367. *n.* 9. *& ſeq.* Greg. X V. *dec.* 105. *n.* 19. Præſertim quia hæc inueſtitura conceſſa eiſdem fælicibus fuit diuturno temporis interuallo obſeruata, & dicti Fælices extabant in poſſeſſione prius quam vltima inueſtitura d. Iulio Ranallo concederetur, *l. quoties, C. de rei vendicat.* Crauet. *conſ.* 77. *n.* 18. *verſ. ſimile videmus*, quando Honded. *conſ.* 55. *n.* 40. *l.* 1. Burſat. *conſ.* 144. *n.* 43. Ronit. *conſ.* 76. *n.* 4. *l.* 1. Pariſ. *conſ.* 1. *n.* 98. *& conſ.* 2. *n.* 24. *& conſ.* 17. *n.* 6. *&* 17. *& conſ.* 52. *n.* 18. *lib.* 1. Rot *deciſ.* 158. *n.* 25. apud Modern. Peruſin. *de manut.* Gregor. X V. *deciſ.* 105. *num.* 19.

Quibus accedit quod d. inueſtitura conceſſa ei- 13
dem Angelo Felicio præſtat legitimum titulum præſcribendi d. bona licet emphytheutica etiam per ſolum ſpatium 30. vel 40. annorum vt per Franciſc. de Curt. *conſ.* 85. *col.* 3. *verſ. & ſi opponatur,* quem refert, & ſequitur, Pariſ. *conſ.* 23. *n.* 195. *verſ. & ad plenam conc uſionem iſtam proſequitur, & n.* 197. *verſ. & quia iſto caſu vol:* 11

14 Nil obſtat quod in Inueſtitura felicium concurrat clauſula ſine iniuria iuris alterius nam vt reſpondent dictæ deciſiones coram me in hac cauſa ſuper articulo immiſſionis talis clauſula non ſuſpendit ſed reſoluit conſtito de præcedenti iure alterius, Rot. *deciſ. 513. num. 3. p. 1. recent.* ita & taliter, vt veniat inelligendum fuiſſe præſeruatum omne aliud præiudicium præter expreſſum ex Patis *conſ. 70. num. 12. lib. 1.* Mandoſ. *conſ. 10. num. 14.* Satnen *in regul. de iure quaſit. quaſt. 1. n. 14.* Verall. *deciſ. 284. lib. 1.* cum aliis relatis in dictis deciſionibus in hac, cauſa, & in caſu noſtro non eſt dicendum conſtare de anteriori iure Iulij Ranalli dum ex ſupra deductis nullo pacto iuuari poteſt antiqua, & primordiali Inueſtitura conceſſa per Abbatem farfen. eidem tholomeo progenitori.

Ad ea verò quæ dicta fuere circa nullitatem Iudicij ſubhaſtationis & ſententiæ alias latæ ad fauorem prefatorum de fælicibus, dum iudicium intentarum tanquam creditores 9. Dominici nimis ſero apponi nempe poſt curſum 50. annorum Domini dicebant

15 iuncta etiam obſeruaotia, quæ facit præſumere omnia fuiſſe valide, & rite geſta, Sucin. *conſ. 266. num. 34. lib. 2.* Duran. *deciſ. 454. num. 3.* præſertim cum dictæ ſententiæ non fuerint cum ipſo Ranallo latæ, ſiue eius Authoribus, dum illi iam extabant bonis omnibus priuati; ſed bene cum fiſco tunc

16 poſſeſſore bonorum inde non amplius valet obiicere Ranallus de iure tertij, Surd. *conſ. 557. num. 2.* Rot. *deciſ. 277. num. 7. & 385. num. 4. part. 1. recent. & in vltim. deciſ. in hac cauſa §. animaduertebant, & §. ſequent. ſat eſt etiam reſpondere,* prout reſpondetur in eadem deciſ. §. *nec eſt verum,* quod mox dd. de Felicibus vltra dictam ſententiam habent inueſtituram ab eo independentem, idcirco id totum non releuat, nec eſt haberi inconſiderat.

Et ita reſolutum, &c.

Piſtorien. Parochialis Sancti Andreæ.

Ven. 28. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

Agitur de materia Parochialitatis & Collegialitatis Eccleſiæ.

SVMMARIVM.

1 *Factum narratur.*

2 *Signa Collegialitatis ſunt, ſigillum, arca communis, & deſcriptio in cataſtro Epiſcopi, vti de collegiata*

3 *Eccleſia habitu collegiata denominatur, quando deſtruitur collegium Canonicorum, vel morte omnium illorum, vel per priuationem eorundem.*

4 *Coniecturæ non ſufficiunt ad probandam habitũ collegiatam, quando agitur de ea probanda ad effectum reſeruationis, & in præiudicium ordinarij.*

5 *Eccleſia potius preſumitur Parochialis, cum collegiata non præſumatur, niſi probetur.*

6 *Probatio certa & indubitata, de ſupradictis requiritur*

7 *Conſtat de Parochialitate ex prouiſionibus Apoſtolicis factis per concurſum, quæ fieri non poſſent ſi eſſet collegiata.*

8 *Parochi cupiunt haberi pro Canonicis, & ſic enunciatiue ab ipſis prouenium tanquam à perſonis ſuſpectis & de enunciatis, num. 9.*

10 *Enuntiatiuæ non faciunt probationem, ſed famam inducunt, & de vltimo ſtatu Eccleſiæ, num. 11.*

12 *Status pro Parochiali præſcribitur. 30. annorum, & quid requiritur vt conſtet, num. 13. & 14.*

15 *Non mutatur ſtatus Parochialis per prouiſiones Apoſtolicas cantantes de dignitate in collegiata concurrenti vltimo ſtatu pro Parochiali.*

DECISIO CCCXLI.

VACANTE Parochiali Eccleſia Sancti Andreæ 1
Plebania nuncupta Ciuitatis Piſtorien per obitum 9. Bartholomei Celletij extra Romanam Curiam 1. Martij 1646. fuit de ea præuio concurſu à Reuerendiſſimo Ordinario prouiſus Dominicus de franchis, & à Sancta Sede Apoſtolica tanquam de prima dignitate in Eccleſia collegiata habitu, indeque reſeruata in vim regulæ tertiæ hodie 45. Cancellariæ fuit prouiſus Franciſcus Villinus, quo vita functo fuit gratioſe ſubrogatus Benedictus Hi- 2
politus cum eadem narratiua collegialitatis habitu; cauſa in Rota commiſſa dubitaui, an conſtaret de collegialitate habitu; & Domini negatiue reſponderunt, quia cum in præſenti non conſtet de initio erectionis, qui vti collegiatam hanc Eccleſiam impetrauit clare, & concludenter tenetur probare illam habere ſigna collegialitatis, nempe ſigillum, & Arcam cõmunem, & deſcriptionẽ in Cataſtro Epiſcopi, vti de collegiata, quæ præcipua ſigna Eccleſiæ collegiatæ denominantur *c. dilecta de exceſſ. Prælat.* Ioan. Andr. Abbas, & alij *in c. nobis de iure patronat.* Innoc. *in c. poſtulaſti eod. tit.* Roman. *conſ. 436. n. 6. & ſeq.* Alex. *conſ. 75. num. 2. lib. 4.* Mant. *deciſ. 107. n. 9. & 215. n. 1.* Greg. XV. *dec. 482. n. 4. & p. 7. rec. dec.* 3
143. n. 1. vſque ad n. 9. & collegiatam habitu denominati Eccleſiam dicebant Domini, quando deſtruitur collegium Canonicorum vel Morte omnium illorum, vel per priuationem eorundem, Barbat. inter conſil. Alex. *conſ. 74. n. 1. & conſ. 75. num. 5. lib. 4.* quæ qualitates hic deſiderantur.

Nec dicatur quod ad probandam collegiatam 4
habitu ſufficere ſoleant indicia, & coniecturæ vt poſt Ioan. Andr. Hoſtien. & Innoc. *in c. poſtulaſti n. 1. de Iurepatron.* & alios dixit Rot. *dec. 585. n. 2 p. 4. diu* Mant. *dec. 215. n. 1.* Greg. XV. *dec. 482.* vbi Add. *litera C. & p. 6. rec. dec. 221. n. 1.* Nihilominus cum agatur 5
in præſenti de ea probãda ad effectum reſeruationis, & conſequenter in præiudicium Ordinarij, & ab eo prouiſi requiritur indubitanter concludens, & plena probatio collegialitatis, Put. *dec. 265. n. 3. lib. 3. in correct.* Add. ad Greg. XV. *dec. 53. n. 5.* Caual. *deciſ. 266. n. 6. & p. 7. rec. d. dec. 143. n. 1.* Vnde non ſolum indubio reſpondendum venit pro excluſione reſeruatio- 6
nis, verum etiam præſumendum ſit pro Parochialitate, cum collegiata non præſumatur niſi probetur, Rot. *dec. 13. n. 13. de prab. in antiq.* Add. ad Greg. XV. *deciſ. 482. circa fin. & part. 7. recent. d. deciſ. 143. n. 7.*

Etenim à Benedicto præfato dictam qualitatem 7
collegialitatis habere iſtam Parochialem probatum non fuit, cum tamen iuxta Iuris regulas probatio certa, & indubitata requiratur ex ſupradictis, nec ille valet ſe fundare in antiquis collationibus factis à S. Sede Apoſtolica tanquam de collegiata, & quamuis illæ deſignent ſtatum beneficij, Greg. XV. *deciſ. 482. n. 1.* illæ tamen ſunt ante annum 1500. nec concurrit probatio alicuius ſigni denotantis collegialitatem, vt deſideratur. Caualer. *deciſ. 266. n. 5.* Gregor. XV. *deciſ. 482. n. 4. & 9. & d. deciſ. 143. n. 8. part. 7. recent.*

Et

E conuerſo autem concurrunt tot prouiſiones Apoſtolicæ poſteriores datæ tanquam de Parochiali, maxime ea, in qua per concurſum fuit collata ab Ordinario & à Sancta Sede Apoſtolica confirmata ex quibus de Parrochialitate ſatis conſtat; cum veniat deferendum Ordinario tanquam informato de ſtatu & qualitatibus Beneficiorum ſuæ Diœceſis, Mantic. *deciſ.* 87. *num.* 2. Seraphin. *deciſ.* 780. *num.* 1. & 2. & 1272. *num.* 3. & *deciſ.* 1026. *num.* 3. Gregor. X V. *deciſ.* 482. *num.* 6. & *parte* 1. *recent. deciſ.* 371. *num.* 2. 3. & 4. & 573. *parte* 2. & *parte* 4. *recent. deciſ.* 475. *num.* 3. *tom.* 2. Durand. *deciſ.* 144. *num.* 6. quandoquidem, ſi habitu dictæ Eccleſiæ Collegiatæ extaret, certè non poſſet fieri concurſus prout factum fuiſſe conſtat, Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſ.* 6. *n.* 138. Lothet. *de re benefic. lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 96.

8 Nec enunciatiuæ cantantes pro collegiata aliquid concludunt; tum quia proueniunt à perſonis ſuſpectis, nempe à Parocho, & aliis, qui cupiebant haberi pro Canonicis, Aretin. *in cap. cum cauſam, num.* 1. *cap. de probat.* Natt. *conſ.* 672. *num.* 4. de Mantic. *de tacit.* & *amb.* 6. *num.* 23. Achill. *deciſ.* 8. *num.* 1. & 3. *de iurepatr.* & *part.* 1. *recent. deciſ.* 405. *num.* 2. Addent. ad Greg X V. *deciſ.* 407. *num* 6. Burat. *deciſ.* 570. *num.* 4. tum etiam, quia dictæ enuntiatiuæ rema- 9 nent diſtractæ ab aliis enuntiatiuis omnino contrariis deſumptis ex viſitationibus Ordinariorum incipiendum ab anno 1362. vſque ad annum 1564. in quibus dicta Eccleſia ſemper nuncupatur plebania, ſeu Parochialis ab Epiſcopis pro tempore. Vnde ſi illæ priores enuntiatiuæ aliquam facerent probationem remanſerunt extinctæ per probationem contrariam.

10 Vltra quod enuntiatiuæ non faciunt probationem, ſed famam inducunt, Caputaq. *deciſ.* 343. *num.* 5 & 344. *num.* 2. *part.* 3. Rot. *diuerſ. deciſ.* 388. *part.* 1. Burat. *deciſ.* 1. *num.* 11. & *part.* 6. *recent. deciſ.* 221. *num.* 6. Inde non eſt dicendum & collegialitatem probatam extare, dum tantum concurrunt enuntiatiuæ; non autem ſigna denotantia collegialitatem ex ſupradictis.

11 Ponderabant etiam Domini potius in præſenti conſtare de Parochialitate incipiendo ab anno 1512. vſque ad præſentem diem, quo vacauit hæc Parochialis, ſtante præſertim vltimo ſtatu, qui ſtatus ſufficit ad effectum excludendi reſeruationem ex capite Collegialitatis, & inducendam præſumptionem, quod dicta Eccleſia ſit Parochialis Caualer. *dicta deciſ.* 266. *num.* 1. & 4. Gregor. X V. *deciſ.* 12 95. *num.* 3. eo magis cum dictus ſtatus pro Parochiali ſpatio 130. annorum ſit præſcriptus, ad quem effectum ſolum ſufficiebat præſcriptio 30. vel 40. annorum, Seraphin. *deciſ.* 129. *num.* 3. Rot. *deciſ.* 91. *num.* 1. *part.* 1. *recent.* & *deciſ.* 489. *num.* 4. *parte* 3. & *dicta deciſ.* 143. *num.* 3. *part.* 7. cum ſatis ſit quod concurrat Papæ voluntas ſine illius prouiſiones vti de Parochiali ſpatio 40. annorum, vt notant Doctores in *cap. cum de beneficio de præbend. in* 6. Rot. *deciſ.* 308. *num.* 4. *part.* 1. *recent.* & *deciſ.* 465. *num.* 5. & 6. *part.* 4. *recent. tom.* 2. & *deciſ.* 121. 13 *num.* 18. *part.* 7. quod totum concurrit in præſenti quo fit quod veniat dicendum conſtare de ſtatu Parochialitatis legitime præſcripto per continuatas prouiſiones vti de Parochiali ſucceſſiue effectuatas iuxta celebre conſil. Oldrad. 229. paſſim à Rot. ſequutum vt *in deciſ.* Seraphin. 1367. *num.* 3. Caual. *deciſ.* 266. *num.* 2. & *part.* 7. *recent. dicta deciſ.* 143. *num.* 4. Gregor. X V. *deciſ.* 215. *num.* 1. vbi Addent. *num.* 8. allegat concordantes & 349. *num.* 3. & alibi paſſim.

Nil vrgent teſtes in viſitationibus examinatis, 14 quia licet illi deponant de collegialitate huc tamen non ſufficit cum debuiſſent etiam deponere de ſignis perneceſſe collegialitatem inducentibus, Achill. *deciſ.* 10. *num.* 3. *de præbend.* & *d. deciſ.* 143. *num.* 19. *part.* 7. *recent.*

Demum non releuant duæ prouiſiones Apoſtolicæ cantantes de Plebania, vti prima dignitate in collegiata, nam per ipſas non fuit mutatus ſtatus 15 Parochialis Felin. *in c. in noſtra num.* 45. *de reſcript.* Seraph. *deciſ.* 709. *num.* 3. & 1367. *num.* 4. & *part.* 6. *recent. deciſ.* 221. *num.* 20. Nec illæ faciunt ſtatum, Dec. *conſ.* 126. *num* 4. Rot. *deciſ.* 77 *num.* 4. *part.* 1. *recent.* Duran. *deciſ.* 14. *num.* 15. concurrente præſertim vltimo ſtatu pro Parochiali ſatis ſufficienti pro excludenda reſeruatione ex ſupradictis deciſionibus, Caualer. *deciſ.* 266. *num.* 1. & *part.* 7. *recent. d. deciſ.* 143. *num.* 2.

Et ita reſolutum, &c.

Ceſenaten. Cenſuum.

Ven. 28. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

Per concordiam initam inter debitorem cenſus & Domini procuratorem, cenſus extinguitur.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus extinguntur per concordiam.*
2 *Aſſignationibus factis, & ſolutione, cenſus remanent extincti.*
3 *Stante extinctione cenſuum, nulli fructus debentur ex ipſo die.*
4 *Per cenſus extinctionem ſpirat tam ciuilis quàm naturalis obligatio.*
5 *Ad ſolutionem coacta per errorem factam datur conditio indebiti.*
6 *Poteſt quis teneri conditione debiti, & ſine cauſa.*
7 *Concludenter remanet probata ratificatio ex actis ſucceſſiuè geſtis ex obſeruantia concordiæ.*
8 *Ex facto oritur ratificatio mandati.*
9 *Ex acquieſcentia deducitur partium voluntas & ratihabitio.*
10 *Potior & efficacior reputatur ratihabitio, quam ratificatio verbalis.*

DECISIO CCCXLII.

CONFIRMARVNT hodie Domini ſententiam totalem tanquam validam, & iuſtam Rot. *part.* 6. *recent. deciſ.* 361. *num.* 1. & *part.* 7. *deciſ.* 122. *num.* 1. validitas deſumpta fuit ex reuolutione actorum ex quibus conſtitit in ea interueniſſe omnia requiſita, de quibus per vulgatam deciſ. Caputaq. 260. *part.* 2. Rot. *deciſ.* 204. *num.* 1. *part.* 1. *recent.*

Iuſtitia verò reſultabat ex plene, late ac bene de more deductis in duabus deciſionibus emanatis in hac cauſa ſub diebus 3. Iunij 1644. & 9. Iulij 1645. coram R. P. D. meo Corrado, ex quarum lectura

PP a cenſus

cenſus de quibus agitur fuiſſe extinctos mediante
concordia inita inter DD. Comites de Douerellis,
& Donum Marchionem Carolum de Malatetlis,
ſiue eius Procuratorem vſque de anno 1628.in qua
1 calculatis ſorte principali cenſuum & fructibus de-
curſis in ſumma librarum 24074. dicti Comites de
Rouerellis ad bonum computum ſoluerunt libras
15926. necnon aliquos cenſus proprios ceſſerunt
DD. de Malateſtis in præfatum computum, reſi-
duumque illi promiſerunt aſſignare in Prædio po-
ſito in Territorio Cæſenaten. detto la Carpineta,
quod poſtea fuit aſſignatum. Vnde ſtantibus præ-
2 fatis aſſignationibus factis, ac præfata ſolutione
cenſus cautandum ad fauorem DD. de Malateſtis
remanſerunt extincti, eoque extinctio emanauit de
conſenſu Domini ſiue illius legitimi Procuratoris,
quæ valida reputatur iuxta Text. *in l.ſatisfactio. ff.de
ſolut. l.ſi rem, §.omnis, ff.de pignorat. action.* Cenc. *de
cenſib. quæſt.*108. *num.* 4. Rot. *deciſ.*351. *num.*2. *&*
530. poſt eundem Cenc. *de cenſib. & in recent. part.*
5. *deciſ.*354. *à num.*2. *vſque ad* 5. & fuit coram me
reſolutum *in Maceraten. cenſus* 15. *Februarij &* 21.
Iunij 1641. *& in eadem cauſa* 18. *Iunij* 1642. *co-
ram R.P.D. meo Ghiſlerio* cum aliis congeſtis *in
dicta prima deciſione in hac cauſa* 3. *Iunij* 1644. *§.&
Domini.*

3 Quapropter remanſit indubitatum quod à dicta
die nulli fructus debiti fuere Domini de Malateſtis
prætenſis creditoribus cenſuum, nec licitè exigi
potuerunt ſtante extinctione præcedenti eorundem
cenſuum, Buratt. *deciſ.*645. *num.*2. Rot. poſt Cenc.
*de cenſib. deciſ.*182. *num.*1. *& per tot. & in Romana
pretij Viridarij* 2. *Decembris* 1632. *coram Cardinali
Vbaldo*, cum aliis *in dicta prima deciſione in hac
cauſa, §.& propterea*: idcirco A.C. iniuſtè relaxauit
mandatum pro eiſdem fructibus, illudque fuit
executioni demandatum ſuper ſcutorum 2605.60.
depoſitatis in Sacro Monte Pietatis vrbis ad fauo-
rem præfatorum Comitum de Rouerellis, quod
mandatum rectè firmatum fuit in dictis deciſioni-
bus ac ſententia totali R.P D. mei Corradi eſſe re-
uocandum cum omnibus inde ſequutis ita vt pecu-
niæ ex cauſa fructuum dd cenſuum prius de anno
1628. extinctorum veniant reſtituendæ dum per
4 dictam extinctionem expirauit tam ciuilis, quam
naturalis obligatio *§.1. inſtit. quibus mod. toll obli-
gat. l. ſi pupillus* 21. *ff.ad l. falcid.* Gloſ. *final. in
l. cum plures, ff.de euiction.* Rot. *deciſ.* 372. *num.*14.
*part.*5.*recent.*

5 Quibus ſtantibus non fuit amplius in dubium
reuocatum quin præfatis Comitibus de Rouerellis
competat actio conditionis indebiti, quæ ſemper
datur, quando fuit per errorem coactè ſolutum, vt
in hoc caſu id quod neque naturaliter neque ciui-
liter debebatur, ita vt pecuniæ perſolutæ penes
DD. de Malateſtis remaneant ſine cauſa licet Au-
ctore iudice ad eos peruenerint *l.ſi me, & titium*
32. *ff.ſi cert. petat.* Natt. *conſ.*531. *numer.* 12. Rot.
deciſione 177. *num.*12. *&* 13. *&* 370. *numer.*3. *in
6 fin.part.*1.*recent.*& vltra conditionem indebiti com-
petit etiam Comitibus de Rouerellis actio ſiue cau-
ſa ſiue generalibus verbis ſit concepta, vt per Spe-
cul. *part.*2. *in tit. de action. ſent. petiti*, §.1. *numer.*
51. Rot. poſt Cenc. *de cenſib. deciſione* 12. *numer.*
3. *& deciſ.*228. *per tot.* ex quibus iuſtitia ſenten-
tiæ totalis remanſit palpabilis.

Nil obſtat quod præfata concordia cuius me-
diante dicti cenſus remanſerunt extincti fuerit ini-
ta per Procuratorem D. Marchionis Malateſtæ
cum promiſſione ratificationis de qua tamen non
fuit doctum per DD. Comites de Nonerellis fun-
dantes ſe in dicta Concordia; Nam ſat eſt dicere
quod ex pluribus actibus per dictum Marchionem
Malateſtam, ac eius hæredes palam, & ſucceſſiue
geſtis, ac bene ponderatis ac recenſitis *in dd. deci-
ſionibus R.P D. mei Corradi*, executio, ac obſeruan-
tia dictæ concordiæ remanſit concludenter proba- 7
ta inde ſequitur quod non poſſit dubitari de ſuffi-
cienti illius ratificatione, quæ ab executione con-
tractus, eiuſque obſeruantia deſumitur, Caualer.
*deciſ.*61. *num.* 6. Burat. *deciſ.*54. *num.*16. Duran.
deciſ. 216. *num.*4. *& in Bononien. Parochialis* 22.
Martij præteriti coram R.P.D. meo Ottobono dum non 8
tantum ex facto, cum ſemper fructus cenſuum
aſſignatorum à dd. Comitibus de Rouerellis à præ-
fato Marchione de Malateſtis, ac fructus dicti Præ-
dij *della Carpineta* fuerunt exacti, vnde dicta ratifi-
catio concordiæ orta fuit, Menoch. *conſ.*94. *verſ.nam
cum ipſe*, Surd. *deciſ.*208. *num.*8. Rot. *part.*4. *recent.
deciſ.*136. *num.* 5. verùm etiam ex non facto, &
ea acquieſcentia deducitor partium voluntas ac
ratihabitio, quæ non ſolum æquipollet ratifica-
tioni verbali promiſſæ ſed potior, & efficacior ve- 10
nit reputanda, Caualer. *deciſ.* 100. *numer.* 6. *&* 7.
Rot. *part.*4. *recent. deciſ.*219. *ſub num.*4. *verſ. quoad
recognitionem, & in dicta Bonon. Parochialis* 22. *Martij
præteriti coram R.P.D. meo Ottobono.*

Et ita altera tantum, &c.

Bononien. Fideicomm. de Blanchis.

Veneris 28. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

Fideicommiſſo purificato, datur immiſſio in poſſeſſionem, ex edicto D. Adriani, vel ex Saluiano, iuxta Rotæ ſtylum.

SVMMARIVM.

1 *Subſtitus admittitur poſt mortem grauati hæredis.*
2 *Hærede defuncto datur ſubſtituto remedium, l.fin. C.de edict. D.Adrian.*
3 *Tranſactiones inter hæredes non poſſunt præiudicare vocatis ad Fideicommiſſum, & maximè venientibus ex perſona propria, & n.*4.
5 *Detractiones, ſiue turbida, ſiue illiquida non valent retardare immiſſionem, & n.*9.
6 *Vocata ad fideicommiſſum, ſi eſt hæres vltimi grauati, & bona fideicommiſſi poſſideat, cenſetur potius poſſidere tanquam hæres, quàm tanquam fideicommiſſarius Fallit, n.*8.
7 *Fideicommiſſarius capit de manu hæredis.*
10 *Bona mobilia præſumuntur conſumpta ex lapſu temporis longiſſimi, abſque vlla culpa hæredis grauati.*
11 *Ratione detractionum non impeditur immiſſio, legitimo inuentario non docto.*
12 *Bona fidei poſſeſſor, ad reſtitutionem fructuum conſequutorum, ante motam litem, non tenetur.*
13 *Quando fideicommiſſum eget inteprętatione, non debentur, fructus niſi à die motæ litis.*
14 *Remiſſoria conceditur ſine retardatione in iudiciis poſſeſſoriis,*

15 *Poſſeſſo*

15 *Poſſeſſorium non retardatur per illiquidas exceptiones.*

DECISIO CCCXLII.

Perstitervnt hodie Domini in deciſis coram me ſub diebus 20. Aprilis & 14 Decembris 1646. in quibus firmatum fuit conſtare de fideicommiſſo, & dandam eſſe immiſſionem in bonis Comitis Pirrhi de Blanchis non autem in Prædio nuncopato *della Torricella*, nec fuit amplius in dubium reuocatum, quin fideicommiſſum ſit clarum ad fauorem, Comitiſſæ de Blanchi, & Ioannis Ba-
1 ptiſtæ ſubſtitutorum poſt Mortem Sororum Mariæ Felicis, & Mariæ Catherinæ Monialium Sanctæ Mariæ Nouæ Ciuitatis Bononiæ, quibus præterea
2 vita functis immiſſionem eſſe Concedendam fuit merito tertia vice reſponſum ex remedio *l.final.C.de edict. diu. Adrian.tollen.* vel ex Saluiano iuxta ſtylum Rotæ *vt in deciſ.*88. *num.*2. *& ſeq. &* 131. *num.*1. *part.*7. *recent.* cum aliis *in deciſionibus hodie confirmatis.*

3 Quam immiſſionē non valent impedire tranſactio inita per Angelum de Naſcentoriis cum prædictis Monialibus, vel detractiones per eundem Angelum prætenſæ, nam vt in præfatis duabus deciſionibus reſponſum extat non poterant Moniales tranſigendo præiudicare vocatis ad fideicommiſſum ex Molin. *de Primogenit.lib* 4.*cap.*9. *num.*26. Peregrin. *de fideicomm. art.* 40. *num.*123. *cum ſeqq.* Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.*562. *num.*1. & 14. Anton. de Gramm. *deciſ. Luſitan.* 84. Gregor. X V. *deciſ.*428. *num.*11. *part.*5.*recent. deciſ.*147. *num.* 2. & 337. *num.*14. nec
4 propterea talis tranſactio valuit nocere vocatis ex propria perſona ac iure venientibus Peregrin. *de fideicom. art.* 51. *numer.* 89. Molin. *de lib.*1. *cap.* 9. *numer.*7. Gratian. *diſcept.* 476. *numer.* 16.17. Greg. X V. *deciſione* 418. *num.*21. vbi Adden. *numer.*16. & 17.

5 Prætenſæ autem detractiones non fuerant habitæ in conſideratione tanquam irreleuantes nōn iuſtificatæ, & illiquidæ, vt latè ſingulis fuit in deciſionibus hodiæ confirmatis reſponſum dum ſiue turbidæ ſiue illiquidæ non valeant retardare immiſſionem, Rot. *deciſ.*47. *num.*13. *& deciſ.*51. *numer.*22. *part.*5. *recent. & deciſ.*216. poſt Ludouic. Poſt *de manut.* quas refert, & ſequitur Rot. *in hac cauſa coram me* 24. *Maij præteriti in deciſione ſuper remiſſoria in fine.*

Nil obſtat partita librarum 9219. quæ ex fideicommiſſo Naſcentorib peruenit ad Alexandrum illius hæredem immediatum, & ab Alexandro in Emilium eius hæredem, & ab Emilio in Comitem Pirrhum de Blanchis, qui reliquit fideicommiſſum
6 controuerſum, quique probatur hæredem Emilij attamen ratio ob quam vocatus ad fideicommiſſum ſi eſt hæres vltimi grauati, & bona fideicommiſſi poſſidet, cenſetur potius poſſidere tanquam hæres,
7 quam tanquam fideicommiſſarius quia tanquam fideicommiſſarius debet capere de manu hæredis, vt per Gregor. X V. *deciſ.*7. *num.*13. Add. ad ad eundem Greg. XV. *deciſ.*98.*n.*7. *in fin.* quæ ratio ceſſat in hoc caſu, quo Comes Pirrhus valebat poſſeſſionem bonorum fideicommiſſi Naſcentorij capere propria Authoritate cum non probetur adfuiſſe aliquem hæredem, de cuius manu eam capere deberet, vt per Menoch. *de adipiſc. remed.* 2. *ſub num.*66. Peregrin. *de fideicomm.art.*47.*n.* 11. Rot. *dec.*140.*n.*2. *poſt* 2.*vol.conſ.Farinac.* Add.ad Greg.XV.*dec.*206.*ſub n.*10. vlterius, quia nulli conſtat aliquas fuiſſe facendas detractiones, vt fuit reſolutum *in Senogallien fideicommiſſi* 22. *Maij* 1606. *coram Lancellote, & in Bononien. bonorum* 3. *Aprilis* 1645. *coram Reuerendiſſimo D.meo Decano* Vltra quod in caſu noſtro Co- 8
mes Pirrhus cenſetur potius poſſediſſe tanquam fideicommiſſarius Naſcentoriis, quam tanquam hæres Emilij.

In omnem euentum detractiones, quæ præten- 9
duntur à Monialibus, & per ipſum Angelum de Naſcentoriis ex earum iure agentem, cum verſemur in fideicommiſſo particulari, illæ non fuerunt habitæ in conſideratione, quia non probatur ex aliis bonis illas fieri non potuiſſe nec poſſe, dum ſuper illis niſi in ſubſidium fieri non valent ex congeſtis per Surd. *dec.*316.*num.*10. *& ſeq.* Barz.*dec.*105.Rot. *deciſ.*185. *num.*14. *part.*5.*recent. & in Romana recenſionis domorum* 23. *Maij* 1642. §.*præterea, &* 2.*Maij* 1643.§.*ſed ceſſat coram R.P.D. meo Ghiſlerio, & in Rauennaten. bonorum* 11.*Februarij præteriti coram R.P.D. meo Corrado* illæ etiam erant faciendæ ex fructibus bonorum iuxta præceptum teſtatoris, & late fuit comprobatum in deciſionibus hodie confirmatis.

Reſpectu verò prætentionis dicti Angeli vti fi- 10
deicommiſſarij Naſcentorij, quoad mobilia per dict. Naſcentorium relicta viget præſumptio conſomptionis ex lapſu longiſſimi temporis abſque vlla culpa Pirrhi hæredis grauati, vt in præfatis duabus deciſionibus in hac cauſa hodie confirmatis fuit firmatum præſertim cum Moniales non docuerint ſe feciſſe inuētarium legitimum citatis intereſſe habentibus, inde non valent impedire immiſſionem, 11
ac prolationem fideicommiſſorum parlarium, & legatorum ratione detractionum, iuxta Text. *in l. fin.* § *licentia Cod. de iur.de liber.*Surd.*deciſ.*316.*n.*13. *& ſeqq.* Bellon. Inn. *conſ.*56. *numer.*1. & 2. *& conſ.* 57. *numer.*37. Citiac. *controuerſ.*5. *num.*83. Rot. *deciſ.*185. *numer.*15. *part.*5. *recent. & in dicta Rauennaten. bonorum* 1. *Februarij præteriti coram D. meo Corrado.*

Nec pariter releuat quod dictus Comes Pirrhus diſpoſuerit in eius teſtamento de pluribus bonis ſubiectis fideicommiſſo Naſcentorij, & quod huiuſmodi bona dictæ Moniales Sanctæ Mariæ nouæ poſſideant, ac fructus peruenerint, quia cum dictus Angelus ea recuperauerit vna cum fructibus à die moræ litis non valet hodie prætendere quidquam aliud, dum Moniales prædictæ ea poſſiderunt tanquam hæreditaria cum bona fide, quæ 12
ſufficit ad hoc, vt ad reſtitutionem fructuum conſecutorum ante motam litem non teneantur, vt in terminis hæredis grauati, Caualer. *deciſione* 409. *numer.* 6. *&* 645. *num.*1. præſertim quia, vt patet ex deciſionibus emanatis ſuper fideicommiſſo Naſcentorij illud extabat omnino clarum, ſed egebat interpretatione, in quibus terminis fructus non debentur niſi à die moræ litis, vt declarauit, 13
Rot. *in Auemonen. fideicommiſſi* 19. *Ianuarij* 1637. *coram Eminentiſſimo D. Cardinali Panzirolo quæ eſt la* 189. *num.* 20. *per tot. parte* 7. *recent.*

Quæ verò dicta fuere per informantes pro D. Angelo Naſcentorio in ordine ad reportandam nouam audientiam ſuper deciſis 24. Maij præteriti dum fuit eidem Angelo conceſſa remiſſoria ſine retardatione cum verſamur in iudiciis poſſeſſoriis, 14
vt per Gregor. X V. *deciſione* 367. *num.*1. vbi Add. *num.*3. Caual. *deciſ.*108. *num.*3. Burat. *dec.* 211. *numer.* 3. & 5. cum aliis *in illa congeſtis* §. *ac ſine retardatione*, non fuerunt hodie habita in conſideratione; nec hodie perindirecte cauſæ expeditio, ac iudicij poſſeſſorij per exceptiones illiquidas

 contra-

contra ſtylum Rotæ ſub clypeo futurarum pro bonorum immediate retardetur.

Et ita reſolutum, &c.

Sanctæ Seuerinæ Decimarum.

Ven. 28. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

Manutentio non conceditur vbi non eſt doctum de poſſeſſione.

SVMMARIVM.

1 *Sine poſſeſſione manutentio non conceditur.*

2 *In exactione Decimarum Archiepiſcopus non habet iuris aſſiſtentiam, ſed reſiſtentiam potius, licet habeat intentionem fundatam ſuper exactione quarta à Parrochis tantum, num. 4.*

3 *Decima de iure communi expectant ad Parrochum.*

5 *Epiſcopus habet iuris aſſiſtentiam in exactione Decimarum quando Parrochia non ſunt diſtincta.*

6 *Parrochia præſumuntur diſtinctæ.*

7 *Manutentio in exactione Decimarum non datur ex ſola iuris aſſiſtentia.*

8 *Qando probatur immemoriabile per teſtes ſuper non ſolutione Decimarum, iuris aſſiſtentia redditur turbida.*

9 *Teſtes forenſes intereſſe non habentes in Decimis bene probant.*

10 *Teſtes vniuerſitatis probant exemptionem à Decimis.*

11 *Obſeruantia præbet verum omnium diſpoſitionum intellectum, licet verba habeant de iure veriorem in contrarium intellectum.*

12 *Sententia qua non probatur executioni demandata, non eſt habenda in conſideratione.*

13 *Res inter alios acta non præiudicat iis, qui non interuenirunt.*

15 *Confeſſio erronea non habetur in conſideratione, quia ſtante errore defuit conſenſus, & num. 14.*

16 *Confeſſiones de recepto, abſentibus iis, à quibus prætenduntur factæ ſolutiones, non ſuffragantur ad effectum manutentionis, neque exactio facta lite pendente, & num. 17.*

DECISIO CCCL.

FVIT hodie reſolutum Reuerendiſſimo D. Ar-
chiepiſcopo Sanctæ Seuerinæ non eſſe dan-
dam manutentionem ſuper Decimia terræ Miſuratæ
1 cum de illius poſſeſſione nullibi doctum fuerit, ſine
qua manutentio non conceditur, §. *retinendæ Inſtit.*
de interdict. Couar. *var. quæſt. c. 17. n. 3.* Duran. *deciſ.*
2 320. *n. 1.* Nec D. Archiepiſcopus habet iuris aſſiſten-
tiam ſuper præfata Decimarum exactione, ſed potius
reſiſtentiam iuxta deciſ. Seraphin. 802. *num. 1. & 2. &*
3 *in rec. deciſ.* 270. *n. 2. p. 3* quia de iure communi deci-
mæ ſpectant ad Parochum *cap. cum contingat*, vbi
gloſ. Butr. & Abb. *de decim.* idem Abb. *in cap. quoniam*
& cap. dudum eod. tit. Card. *conſ* 88. *col. 1.* Seraphin.
dicta deciſ. 802. *num* 1. Comitul. *deciſ.* 111. *num. 15.*
4 cum epiſcopus habet tantum fundatam intentio-
nem de iure ſuper exactione quartæ Decimarum à
Parochia, & rectoribus Eccleſiarum, non vero
contra laicos vt docent Text. *in cap. conquerente*, vbi
Abb. *num. 2. & 3. de offic. ordin. cap. de quarta de præſcr.*
Seraphin. *deciſ.* 1449. *num. 1. & 2.* Gregor X V. *de-*
ciſ. 519. *num. 2.* vbi Addit. *num. 4 & part 2. recent. de-*
ciſ. 402. *num. 1.* Duran. *deciſ.* 320. *num. 2.*

Quandoquidem talem iuris aſſiſtentiam ſuper
Decimarum exactione tantummodo habent Epiſco-
pi in caſu, quo Parrochiæ non ſunt diſtinctæ, Rot. 5
part. 3. recent. deciſ. 270. *num. 2. & 3.* Rebuff. *de de-*
cim. quæſt. 7. num. 9. Moner. *eod. tract. cap. 7. num. 10.*
Coccin. *deciſ.* 38. *num. 1. & 254. num 4.* Burat. *deciſ.*
164. *num. 2. & part. 4. recent. deciſ.* 667. *num. 4.* In 6
præſenti autem caſu Parochias eſſe diſtinctas pro-
batum remanſit ex iuris præſumptione deſumpta ex
generali diuiſione facta per Dyoniſium Papam de
cunctis Parrochiis vt habetur in Can. 1. 13. *quæſt. 1.*
cap. Paſtoralis, de his quæ fiunt à Prælatis Ioan. An-
dreas Abb. & alij in Rubr. de Parochiis Bertrand.
conſ. 350. *vol. 2. part. 1.* Barboſ. *de vniuerſ. iur. Eccleſ.*
cap. 20. in princ. Rot. *deciſ.* 380. *num. 5. part. 5. recent.*
nec contrarium ex aduerſo probatur prout probari
debuiſſet, vt late firmauit Rot. *in Pacen. Decimarum*
29. *Martij* 1610. *coram bona memoria Cardinali Sa-*
crato part. 3. recent. deciſ. 870. quam nuper ſequuta
fuit Rot. *in Capritan. Decimarum* 26. *Iunij* 1647. *co-*
ram R. P. D. meo Ghiſlerio.

Vltra quod ex ſola iuris aſſiſtentia non datur 7
manutentio pro decimarum exactione iuxta deciſ.
Seraphin. 1449. *num. 2. & 3.* & alios per Add. ad Bu-
rat. *deciſ.* 219. *littera A.* & per Poſt. *de manuten. obſer-*
uat. 45. num. 42. & 47. Præſertim quando vt in
præſenti caſu dicta aſſiſtentia iuris redditur turbida 8
dum fuit probatum in curia immemorabile per te-
ſtes ſuper non ſolutione Decimarum dicto Reue-
rendiſſimo Archiepiſcopo in hac terra Miſuratæ
per habitatores, & ciues Seraph. *deciſ.* 1878. *num. 5.*
Burat. *deciſ.* 219. *num. 5.* Coccin. *deciſ.* 261. *num. 1.*
cum aliis congeſtis per Poſth. *obſeruat. 45. num. 48.*
& num. 54. cum ſeqq. & deciſ. 523. *num. 10.* poſt eun-
dem Poſth. *& in Corduben. Decimarum* 30. *Aprilis*
1635. *coram bona memoria Coccino.* Deponentes
Decimas non fuiſſe ſolutas non tantum tempore
recollectionis, ſed nec alio tempore coarctando
negatiuam, quod ſi Decimæ fuiſſent ſolutæ ipſi ſci-
uiſſent, & quod non potuerunt ſolui quin ipſi vi-
diſſent Seraph. *deciſ.* 1808. *num. 8.* Caualer. *deciſ.* 487.
num. 3. & in Corduben. Decimarum 7. Maij 1610.
coram Sanctiſſimo D. N. Innocentio, & in Hiſpalen.
Decimarum 15. *Februarij præteriti coram R. P. D. meo*
Melzio. Quorum teſtium duo ſunt forenſes, nec 9
habent intereſſe, inde bene probant Coccin. *de-*
ciſ. 140 *num. 19.* vltra quod etiam teſtes vniuerſita- 10
tis probant exemptionem à Decimis Ioan. Andr. *in*
reg. ſine poſſeſſ. 3. num. 8. poſt med verſ. & in caſu de re-
gul. iur. in 6. in punct. Alex. *conſ.* 172. *n. 7. lib. 2.* Ciriac.
controuerſ. 512. *num.* 37.

Nil obſtat ſentẽtia lata 14. Decemb. 1578. in Regia
Camera ad fauorem D. Archiepiſcopi, ſuper ex ac-
tione decimarum à Paſtoribus ſumentibus paſcua in
toto territorio Miſuratæ etiam particularium per-
ſonarũ exceptis defẽſis fæudalibus Illuſtriſſimi Prin-
cipis, vt ſunt verba ſententiæ. Nam domini dice-
bant dictam ſententiam, vel eſſe intelligendam de
ſola Decima debita à forenſibus pro ſolis Agnis naſ-
centibus in d. territorio Miſuratæ, vt extra id to-
tum comprobauit, & teſtes probant. iuncta obſer-
uantia, quæ præbet verum intellectum omnium diſ-
poſitionum licet verba habeant de iure veriorem in 11
contrarium intellectum Greg. X V. *deciſ.* 184. *num. 8.*
Burat. *deciſ.* 944. *num. 6.* nam talis obſeruantia de-
clarat animum, & actum præcedentem Coccin. *de-*
ciſ. 77.

12 *ciſ.77.n.4.& 129. n.6.deciſ.436.n.1.* vel quatenus de ciuibus illa loqui poſſet cum non probetur executioni demandara non eſſe habenda in conſideratione Crauet. *conſ.10.num.5.* Cæphal. *conſ.96.n.18.* Rot. *part. 5. recent. deciſ.172.num.5.* Præſertim cum teſtes ſupradicti contrarium firmeot dictumque decretum poſſet intelligi de aliis decimis.

Nec pariter obſtat Inſtrumentum locationis omnium Decimarom factum de aono 1634. per eundem D. Archiepiſcopum, in quo locauit omnes Decimas dictæ terræ, & territorij ad nouennium Petro Mariæ Lauauhiæ ſub illis verbis ibi locauit omnes Decimas ſibi debiras tam per Ciues, & Habitarores, quam per Forenſes, in quo Inſtrumento affictus fideiuſſit Excelentiſſimus D. Dua ab Altemps Domi-
13 nus. dicti loci, nam fuit aoimaduerſum d. Inſtrumeorum vtires inter alios acta non valuiſſe præiudicare iis, qui in eo non ioteruenere, Rot. *deciſ.1. de fid inſtr. in antiq.* Maotic. *deciſ.241. num.2.* Seraphin. *deciſ.2.num.2.* Nec minus potuiſſe præiudicare D. Duci ſtaore probatione ſuper immemorabili quoad non ſolutionem Decimarum ita vt dicatur conſtare de errore, Rot. In Dertuſen. Vicariæ coram bonæ memoriæ Merlino poſt ludou. Poſth. *de manut. deciſ.186. num 8. verſ. & quatenus*, quo ſtante
14 deficit cooſenſus *l. ſi per errorem ff. de iuriſdict. omn.*
15 *Iudic.* Rot.*deciſ.296.num.6.p.5.recent.* dictaque confeſſio tanquam erronea non fuit habita in conſideratione, Gratian. *diſcept.501. num.7.& ſeq.* Rot. *deciſ.14. num.36. part.6. rec.*

In omnem caſum nullibi conſtat d. Petrum Mariam lauauhiam Decimas controuerſas exegiſſe prout requiritur ad effectum acquirendi poſſeſſionem *d. §. retinenda Inſtit. de interdict.* Gregor. XV. *deciſ.569. num.1. cum aliis* per Modern. Peruſin. *de manuten. obſeruat.73. num.51.* & alibi paſſim.

Demum nil faciunt exactiones datæ quia tales exactiones non remanſerunt iuſtificatæ ex ſcripturis exhibitis continentibus tantum confeſſionem de re-
16 cepto abſentibus iis à quibus prætenduntur factæ ſolutiones nec Inde ſuffragantur ad effectum manuteotionis ad Text. *in l. Lucius 46. §. tutela ff. de adim. & peric. tutor.* Natt. *conſ.543. num. 16.* Ciriac. *controuerſ.10. num.13.* Seraphin. *deciſ.302.num.1. & ſeq.* Burat. *deciſ.156. num.1.* vbi Add. *num.14.* & fuit reſolorum *in Corduben. Decimarum 30. Aprilis 1635. coram R.P. D. Coccino.* Vltima etiam exactio de ducat. 20. legitur facta lite pendente cum lis eſſet introducta, in ſacra Congregatione Epiſcoporum vſque de anno 1645. quo circa illa multo minus fuit conſiderabilis

Et ita reſolutum, &c.

Placentina Canonicatus

Lunæ 1. Iulij 1647.

ARGVMENTVM.

Mandatum de manutenendo, cui dandum?

SVMMARIVM.

1 *In concurſu poſſeſſorum, poſterior non eſt manutenendus.*

2 *Poſſeſſio Canonicatuum in Eccleſiis cathedralibus, debet capitulariter capi.*

3 *Poſſeſſio capta aliter, quàm capitulariter, non eſt conſiderabilis, nec manutenibilis. Amplia vt n.4.*

5 *Denegante Capitulo traditionem poſſeſſionis, vel impedimentum præſtante quominus capitulariter capiatur, tunc quomodocumque capta poſſeſſio eſt manutenibilis.*

6 *Fides extraiudicialis adminiculata, enuntiatiua, contenta in inſtrumento traditionis, & apprehenſionis poſſeſſionis, facit aliquam probationem.*

7 *Periculum imminet ob moram in capienda poſſeſſione.*

8 *Capitulum appellans à collatione Apoſtolica, & alium de canonicatu prouidens, differre videtur poſſeſſionem prouiſo Apoſtolico, & quid in hoc caſu, num 9.*

10 *In beneficialibus, melius ius, quam poſſeſſio ſæpe attendi ſolet.*

11 *Sequeſtrum apponitur quouſque de alterius bono iure conſtet, quando vtraque poſitio non eſt penitus clara, & quid ad bonum ius requiratur, numero 12.*

13 *De iure præſentandi conſtat ex præſentationibus ſucceſſiue factis, & quid de deſcendentia, præſumptione, num.15.*

14 *Ad effectum manutentionis vnica præſentatio ſufficit.*

16 *In iure Patronatus datur ius accreſcendi, ſiue non decreſcendi.*

17 *Derogatio pro medietate iuris Patronatus, à Sede Apoſtolica reportata ſupplet defectum alterius medietatis vocum, & perinde habetur ac ſi ab omnibus Patronis præſentatus fuiſſet.*

18 *Gratia prior potior eſt, & de clauſula dummodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quæſitum, n.19.*

20 *Quando de poſſeſſione non conſtat, vel conſtat non adhuc oſtenſis litteris Apoſtolicis, non datur manutentio.*

21 *Probari debet præſentatum eſſe de illa linea vocata à fundatore.*

DECISIO CCCXLIV.

PRIMORDIALE dubium per me propoſitum in hac cauſa ſub die 3. menſis præteriti erat cui eſſet dandum mandatum de manuteneodo. At quia poſſeſſio Antooij Anquiſciolæ eſt poſterior poſſeſſione Lucij Rauennæ cum ille ſuam cepetit die 23. Iuoij 1646. iſte vero iam apprehendiſſet prima 1
die eiuſdem ſicque in concurſu illius anterioris non-ſit manutenenda l. Prædia vbi Bart. *ff. de acquir. poſſeſſ.* Felin. *in c. licet cauſam num.8. verſ.3. cauſa, & num.9. de probat.* Surd. *conſ.168. n.16.* Rot. *deciſ.106. num. 1. & 293. num. 8. & 312. num. 2. part. 1. recent.*

Et quia contra poſſeſſionem Rauennæ oppone- 2
batur non eſſe captam capitulariter prout requiritur in poſſeſſione Canonicatuum exiſtentium in Eccleſiis Cathedralibus prout eſt iſte in Eccleſia Placentina, Innoc. & alij communiter ſcribentes *in cap. litem de reſtitut. ſpoliat.* cum ſimilibus relatis per Gonzal. *ad regul.8.§.3 in proœm. num. 81.* Lotet. *de re beneficiali.lib.2.quæſt.21. num.34. & lib. 3. quæſt. 5. num.36.* Rot. *deciſ.91. num.6. p.1. recent.* Adeo vt aliter quam capitulariter capta non ſit conſiderabilis nec
manuteoibilis ex allegatis per Gratian. *diſcept.992.* 3
n.24. Addit. ad Gregor. *deciſ.364. ſub litera B. verſ. & niſi ſit capta*, & Modern. Peruſ. *de manut. obſeru.30. num.3.* qui multas refert deciſiones, etiam ſi capta 4

 fuiſſet

fuiſſet de mandato executoris deputatis in litteris
Apoſtolicis, Mandoſ. *de ſignat. Grat. tit. de regreſſ.*
collat.4. verſ.illa verba Lother. *de re benefic. d. lib. 3.*
quaſt.5.num.38. Add. ad Gregor.*d. deciſ.364. ſub lit-*
tera B, & Rot.*in Meten. Canonicatus 4. Iunij 1618.*
coram bonæ mem. Pirouano, & in Narnien. Canonica-
tus 11. Decembris 1641.coram D. Carillo, & in Ge-
runden. Cappellania 27. Ianuarij 1645. coram R. P.
D. Bichio.

Verum cum aduerſus huiuſmodi defectum dedu-
ceret Rauenna ſe pluries inſteriſſe coram Capitulo,
vt poſſeſſionem ſibi traderet, ab illoque mendicata
excuſatione fuiſſe denegatam. Vnde licet talis ca-
pituli recuſatio non fuiſſet legitime, ac ſufficienter
probata ita vt intraret concluſio quod quando ca-
pitulum denegat poſſeſſionem tradere, vel impedi-
5 mentum præſtat quominus capitulariter capiatur,
tunc poſſeſſio quomodocumque capta ſuffragatur,
& eſt manutenibilis, *c.vbi capitulum de præbend.in 6.*
Lotther *de re benefic.lib.3.quaſt.5.num.36.*Rot.coram
Gregor.XV.*deciſ.364.n.2.*coram Caualer.*deciſ.359.*
num.4.& in recent. deciſ.97.n.23. p.5. ac penes Mo-
dern.*de manuten.deciſ.57.num.20.& 500.num.6.& 7.*
& in d.Narnien.Canonicatus 28. Martij 1642. coram
D. Carillo in Barchinonen. Canonicatus 9. Iunij 1645.
coram R. P. D. Veroſpio, & in eadem coram me ſub
6 die 15.Decembris 1645. & 26. Februarij 1646. ta-
men cum fides extraiudicialis quæ datur ſit Archi-
diaconi necnon alterius Canonici eiuſdem capitu-
li, ſitque etiam adminiculata enuntiatiua contenta
in inſtrumento traditionis, & apprehenſionis poſ-
ſeſſionis Rauennæ necnon etiam veriſimilis ex præ-
tentione capituli præſentandi alium, prout etiam
præſentauit, videbatur, his omnibus concurrenti-
bus, aliquam facere probationem, Decian.*conſ.151.*
*num.101.*Rot.coram Mantic.*deciſ.325.num.2. & in*
Auenionen.ſimulationis 29.Ianuarij 1635.coram Emi-
nentiſſimo Card.Panzirolo. Si non ad probandam ſuf-
ficientem capituli recuſationem, vt poſſet Rauen-
na abſque alia illius traditione poſſeſſionem appre-
7 hendere vt ſupradictum eſt ſaltem ad iuſtificandum
periculum quod ſibi imminere deducebat ob mo-
ram in capienda ſua poſſeſſione, cum alias tale
periculum bene conceptum explicabat, tum ex
antecedentibus ex eo quod Capitulum prætenden-
do ius præſentationis ſpectans ad lineam de Rebuſ-
fis ad ſe eſſe deuolutum ob eiuſdem lineæ defe-
ctum, alium præſentauerat, & Anguiſciola ſub
ſpe alterius præſentationis eiuſdem Capituli, iam
ſub die 6.Martij expediuerat prouiſionem Apoſto-
licam, tum ex ſubſequentibus ex eo quod ſub die
2. Iunij, quæ fuit ſequens poſt poſſeſſionem captam
à Rauenna capitulum appellauit, à collatione exe-
8 cutoris, & deinde ſub die 23.eiuſdem poſſeſſionem
tradidit Anguiſciolæ, adeo vt bene appareret ani-
mus capituli in differendo Rauennæ traditionem
poſſeſſionis fuiſſe vt Anguiſciola eum præueniret in
apprehenſione eiuſdem; Et tali caſu ne huiuſmodi
9 præiudicium ob moram in apprehendendo ſibi in-
ferret, bene potuit abſque facto capituli poſſeſſio-
nem capere, quæ ſit manutenenda, vt alias ex Me-
noch.*de adipiſc.remed.2.num.59.*& Felin.*in cap. quo-*
niam frequenter ſub num.7.verſ ſimiliter vt lit. non con-
teſt reſoluit Rot.*in d Gerunden. Capellania 20. Mar-*
tij 1645. coram R.P.D. meo Bichio, & in noſtris ter-
minis *in d.Barchinonen.Canonicatus 26.Februar.1646.*
coram me ſub §.Perfecta.

Ideo exiſtimantes Domini nihilominus poſſeſſio-
nem Rauennæ remanere non omnino claram; vo-
10 luerunt appoſito ſequeſtro prius videre de bono iu-
re vtrinſque cum in beneficialibus melius ius, quam
poſſeſſio ſæpe attendi ſoleat vt teſtatur, Mandos. *ad*
regulam 16. Cancellar. quaſt. 20. num. 2. vnde moris
eſt, in Rota quando vtraque poſſeſſio non eſt peni-
tus clara apponere ſequeſtrum quouſque de alterius
bono iure conſtet, vt in *deciſ.412.in fin. part.4. diuerſ.* 11
& penes Modern. *de manut. deciſ. 16. num. 1. & de-*
ciſ.74.num.2. quo deinde cognito proceditur, ad
manutentionem poſſeſſoris de cuius bono iure con-
ſtet, abſque eo quod dicatur tali caſu pendere poſ-
ſeſſionem à negotio principali, vt dictum fuit *in*
Mediolan. Cimiliarcatus 15. Maij 1645. coram R.P.D.
Peutingerio.

Appoſito igitur ſequeſto fuit hodie reſponſum 12
conſtare de bono iure Rauennæ, dum pro eiuſdem
parte fuerunt probata omnia requiſita neceſſaria pro
reportanda inſtitutione. Vacatio enim Canonicatus
& exiſtentia iuriſpatronatus non controuertebantur
cum tam Rauenna, quam Anguiſciola veniant ex
eadem vacatione eodemque titulo Iuriſpatronatus,
Rot. *deciſ.77. num.2. deciſ.221.num.1. & 2. & 302.*
num.2. part.7. rec. & in Piſtorien. Parochialis X. Maij
1641. coram Eminentiſſimo Veroſpio.

Pertinentia autem Octauij Scotti, quiad Cano-
nicatum vacatum die 14. Iulij 1645. præſentauit
Rauennam 31. Octobris eiuſdem anni, ſicque intra
legitima tempora, bene iuſtificatur ex ipſamet ere-
ctione, vbi ius patronatus reſeruatur eidem ex cu-
mulatis per Rot.*deciſ.87.num.3.& ſeqq.part.7.recent.*
& comprobatur ex eiuſdem Scotti quaſi poſſeſſio- 13
ne præſentandi legitimè deducta dum in antece-
dentibus vacationibus apparet præſentaſſe Mat-
thæum Rebuffum, mox, & per eius dimiſſionem
Hieronymum Ardimanum, ex cuius perſona hodie
vacat dictus Canonicatus, quæ præſentationes ſi-
cut effectum ſuum ſortitæ patent dum ſucceſſiue
beneficium vacauit per obitum præſentati, iuxta ce-
lebre *conſ.*Oldrad.229. paſſim à Rota approbatum,
vt *in deciſ.154.ſub num.4 & 541. num. 21. part.2.re-*
*cent.*Seraphin.*deciſ.299.num.5.*Gregor.XV.*dec.215.*
*num.2.*vbi Addent. *num.8.* & fuit coram me reſolu-
tum *in Auerſana Capellania 27.Iunij 1639.* ita in di-
cta quaſi poſſeſſione præſentandi optime conſti-
tuerunt Octauium Scottum cum immo ad effectum 14
de quo agitur vnica præſentatio ſufficiat, Rip. *in c.*
*cum Eccleſia Sutrina num.91.de cauſ.poſſ.& propr.*Ol-
drad. *conſ. 312. num. 2.* Garſ. *de benefic.part.5. cap.5.*
*num.59.*Cald. *conſ.12. de Iurepatron.* Rot. *deciſ.14. in*
*antiq.eodem tit.*ac coram Greg.XV. *deciſ.462. n.20.*
& part.7.recent.d.deciſ.87.num.12.

Vnde in præſenti vbi non agitur contra liber-
tatem Eccleſiæ nequeat controuerti huiuſmodi Ca-
nonicatus pertinentiam ſpectare ad D. Octauium
Scottum in præfata quaſi poſſeſſione conſtitutum,
Rot. *diſ.232. num.7. & 8. par.5. recent.* & coram
Buratt.*deciſ.100.num.4.& 179. num.1.* licèt aliundè
non conſtaret ad dictum Octauium pertinere iuſpa-
tronatus; Immo etiamſi probandum eſſe, ipſum
eſſe de familia vocata, cum ad effectum, de quo
agitur dicta deſcendentia præſentandi à præſenta- 15
tionibus effectum ſortitis legitime in eſſe deducta,
Seraphin. *deciſ.1334. in fin.* Addent. ad Gregor. XV.
deciſ.349. num.6. Rot. *deciſ.276. num.7. part. 3. re-*
cent. & in Cæſaraugustana beneficij de linares 22. Iunij
1643. coram R.P.D. Bichio.

Non obſtat quod Iuſpatronatus non fuerit re-
ſeruatum ſoli Octauio Scoto ſeu ſoli lineæ de
Scotis; ſed etiam lineæ de Rebuffis, & in caſum
deficientiæ dd. literarum reſeruatum fuerit Capi-
tulo, quod præſentauit Anguiſciolā, adeo vt pateat,
quod

quod Ranenna præſentatus à Scoto non babeat ſufficientem præſentatinnem, cum non præſentatus ab habente integram Iutiſpatronatus pertinentiam; Nam quidquid ſit deſuper eo quod deducrbant infotmantes pro Rauenna portionem ſcili-
16 cet vacantem ob defectum lineæ de Rebuſſis ex iure accteſcendi, ſeu non decteſcendi deberi lineæ de Scotis copulatiuè vocaræ non autem Capitulo ſubſtiuto in eatum defectu ad tradita per Lambert. *de Iurepatr. art.2. quart. quaſt. princ. par.2. lib. num.1. verſ. habemus etiam, ac ferè per tot.* Roech. de Curt. *verb. ius num.10. verſ. in hoc puncto sancto verſ. ex iſta concluſiant*, & Rot. *deciſ.117. numer.16. part 6.* & Cardin Caual. *deciſ.571. num.2.* in omnem caſum dicebant Domini ſatis ſuperque fuiſſe Rauennæ præſentato à Scoto obtinuiſſe gratiam Apoſtolicatum cum derogatione alterius medietatis Iutiſpatronatus antequam dictus Anquiſciola præſentationem repottauerit à Capitulo cum inde non eſſet attendenda vox capituli licet veniſſet caſus eius ſubſtitutionis, quia talis deroga-
17 tio pro medietate Iutiſpatronatus à Sede Apoſtolica reportata ſupplet defectum alterius medietatis vocum, & perinde baberut ac ſi ab omnibus Patronis fuiſſet præſentatus vt per Gatz. *de benefic. par.5. cap.1. num.585. & ſeqq.* Pariſ. *de reſignat. lib 2. cap.4. num.55.* Rot. *deciſ.275. num.2. part.5. recent. & in Piſtorien. Parochialis 10. Maij 1641. coram Eminentiſſimo Card. Hieronymo Veroſpio & in Ferrarien. Archidiaconatus 20. Aprilis 1646. coram R.P.D. meo Cerro, §. penult.*

Habilitas verò d. Ranennæ reſultat ex litteris Apoſtolis, in quibus confirmata fuit ſupradicta Octauij Scoti præſentatio præuio præcedente examine, ac litteris teſtimonialibus Ordinarij, vt fuit dictum *in d. Piſtorien. Parochialis 10. Maij 1641. coram Eminentiſſimo Veroſpio ſub §. de tertia conditione*, qua ſic probata, & concurrentibus aliis ſupra deductis nempè vacatione Canonicatus exiſtentia ac pertinentia Iutiſpatronatus necnon præſentatione in tempore debito cum derogatione medietatis vocum reportata à ſede Apoſtolica bonum ius Rauennæ remanſit clarum, probatis inde requiſitis neceſſariis ad hunc effectum, *cap. decernimus, cap. Monaſterium 16. quaſt.7. c.* cum Bertoldus *de re iudicat.* cum cæteris per Rot. *deciſ.327. num.1. p.5. d. dec.87. n.2. p.7. recent.*

Nec etiam obſtat qnod d. Anquiſciola habet ipſe quoque gratiam Apoſtolicam, & ſic titulum parem, quia ceſſat omnis hæſitatio dum manifeſtè
18 apparet, quod gratia Rauennæ ſit prior ideoque potior ad text. *in c. eum qui de preb. in 6.* & Gloſſ. *in c. tibi verb. receptas de reſcriptis pariter in 6* & in his terminis Rot. *in dicta Piſtorien. Parochialis coram*
19 *Eminentiſſimo Veroſpio*; vnde licet gratia Rauennæ habeat clauſulam dummodo tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quæſitum tamen nihil operatur reſpectu Anquiſciolæ, dum de eo tempore non adhuc obtinuerat, nec præſentationem à Capitulo, nec ſimilem gratiam à Sede Apoſtolica, cum talis clauſula non præſeruet ius futurum & habens dependentiam à futuro euentu Felin. *in c. ſuper literis ante num.12. verſ. idem cenſetur de reſcript* cum aliis per Lotther. *de re benefic. lib.2. quaſt.51. num.52.* ac luculenter Rot. *in d. Ferrarien. Archidiaconatus coram R. P. D. meo Cerro, ſub §. & ponderarunt.*

Neque etiam poteſt d. clauſula quidqnam operari reſpectu Andreæ Franciſci Denatini vt prætendebatur ab informantibus pro eius parte admiſſi ad cauſam à ſignatnro conſtita de eius intereſſe & habentis gratiam anteriorem iſta Rauennæ, vti præſentati à nonnullis de Rebuſſis, nam in concurſu Anquiſciolæ, & Rauennæ contendentium ſuper manutentione poſſeſſionis Canonica- 2
tus, non videbatur ipſe Renatinus audiendus, de cuius poſſeſſione non conſtat, & quatenus conſtaret non adhuc oſtenſis expeditis literis Apoſtolicis eum haberetur pro intruſo ex conſtitutione 33. Iulij 3. nullum ius eſſet ei quæſitum, quod veniret præſeruandum per præfatam clauſulam dummodo non ſit alteri ius quæſitum, vt in puncto deciſum fuit *in d. Ferrarien. Archidiaconatus 20. Aprilis 1646. coram R. P. D. meo Cerro, ſub §. clauſula verò*, cum aliis *ſeqq.*

Et ceſſat omnis difficultas, qnia cnm non pro- 21
batum fuerit dd. præſtantes de Rebuſſis eſſe de illa linea vocata à fundatore prout debebat ad tradita per Gatz. *de benefic. part.7. cap.15. num.38.* & Rot. in Cæſarauguſtana Beneficij delinares 4. Decembris 1643. coram R.P.D. meo Bichio, & in Cautien Iutiſpatronatus 13. Martij 1645. coram me, ſequitur præfatam clauſulam dummodo non ſit alteri ius quæſitum, nec quidquam poſſe operari reſpectu d. Renatini de cuius iure non poteſt dici quod conſtet eius gratia non iuſtificata, *cap.2. de reſcript.* Gatz. *de benefic. part.6. cap.2. numer.160.* Gregor. XV. *deciſ.314. num.2.* & Rot. *deciſ.87. numer.17. part.7. & in Cremonen. Penſionis 21. Maij 1617. coram Cardinali ſacrato.*

Et ita reſolutum omnibus Auditis, &c.

Aconitana Bonor.

Lunæ 1. Iul. 1647.

ARGVMENTVM.

Stante Articulorum irreleuantia remiſſoria.

SVMMARIVM.

1 *De valore prædiorum conſtare poteſt ex venditione ipſorum antea facta, & an prædia tradita præſumantur data in ſolutum* n.2.& 3.

4 *Solutio minutata multa ſecum protrahit incommoda.*

5 *Materia articulata, ſi eſt irreleuans, non eſt digna conceſſione remiſſoria,* & n.6.

7 *Non intentato remedio, l.2.C. de reſcindenda, in iudicio, non poteſt læſio articulari.*

8 *Non poteſt nouum iudicium inchoari, à primo diuerſum, non refectis expenſis primi iudicij.*

DECISIO CCCXXXXIX.

DENEGARVNT hodie Domini remiſſoria pe- 1
titam per troglionos ſtante irreleuantia articulorum, Mnhed. *deciſ.5. num.5. de probat.* Cæſ. de Graſſ. *deciſ.2. de dilat.* Gregor. XV. *deciſ.356. numer.1.* dum in eis intendirent probari quidnam fuerit iuſtum pretium prædiorum de quibus agitur, nam contendunt troglioni valorem eorum aſcendere ad ſcuta 5000. & vltra quamuis Cardinalis Cinthius Paſſerus illa Prædia babuerit pro ſcuto 2475. à todino inde talis veniat reputandus valor eorum Cyriac. *contrresponse.160. num.68.* Rot. *deciſ.432.*

*deciſ.*422. *num.*3. *part.*3. *recent.* & Rota reſoluerit
in deciſione in hac cauſa coram bon. mem. Merlino ſub
2 *die* 7. *Aprilis* 1642. per me extenſa ob illius mor-
tem, nec non *in alia deciſ. coram me ſub die* 23. *Iu-*
3 *nij* 1645. *in* §. *demum*. Prædia controuerſa fuiſſe
data triumphis in ſolutum iuſto pretio non verò
in pignus, hocque deducendo, tam ex iuris præ-
ſumptione Seraphin. *deciſ.*242. *num.*2. Gregor. XV.
deciſ. 194. *num.*12. vbi Add. *num.* 27. *& part.* 2. *re-*
*cent. deciſ.*672. *num.*4. quàm etiam ex in veriſimili-
tudine, quod triumphus creditor in longe maiori
ſumma, quam bona importarent voluerit recipere
in pignus eandem rem longè minoris ſummæ,
quàm eſſet dictum creditum, Vrſill. ad Afflict. *de-*
*ciſ.*373. *num.*4. Neguſant. *de pignor.* 1. *membr.* 3. *part.*
principal. num. 27. *&* 30. cum aliis *in dd. deciſioni-*
4 *bus*, cum ſolutio mioutata multa ſecum pattatur
incommoda, vt per Rot. *deciſ.*168. *part.*1. *diuerſ.*
Add. ad Gregor. *d. deciſ.* 194. *num.*27. Præfata an-
tem inneriſimilitudo viget licet admitteretur
quod verus valor prædiorum aſcenderet ad ſcuta
5000. cum creditum dicti triumphi adhuc longè
excedat præfatum valorem dum *in dicta deciſ. ema-*
nata coram bon. mem. Merlino, per me extenſa *ſub*
die 7. *Aprilis* 1642. §. *Accedit*, illud calculatum
fuerit in ſcutum 6570. quocirca materia articulata
viſa fuit irreleuans nec digna conceſſione remiſſo-
5 riæ. Caputaq. *diſt* 32. *num.*3. *part.*2. Caſſador. *dec.*5.
*num.*6. *de ſequeſtr. poſſ. & fruct.* Rot. *diuerſ. deciſ.*
647. *num.*3. *part.*3. Gregor. XV. *deciſ.*356. *num.*1.
& poſt Zacch. *de ſocict. offi. deciſ.*14. *num.*1. & fuit
coram me reſolutum *in fore Sempronien. bonorum* 16.
Martij 1645. *in prin.*
6 Nec fuit habita in conſideratione replicatio
facta quod ſuperare dicto d. triumphi fuerit deio-
de coram me electus nouus calculator cuius rela-
ti nondum fuit poſita in actis, quia fat eſt dicere
quod *in d. deciſione* coram me emanata *ſub die* 23.
Iunij 1645. extat data forma ſecunda per calcula-
torem, vnde quamuis in aliqua parte d. relatio
minueret creditum triumphi adhuc ſemper eſſet
verum dicere quod illod excederet valorem dicto-
rum bonorum de quibus agitur habito præſertim
reſpectu ad valorem ſcutorum 2475. pro quibus
fuerunt ea bona recepta à tadino per eundem
Cardinalem Caotium, & venit præſumendum pro
æquiualenti illa fuiſſe ſucceſſiuè d. triumpho data
in ſolutum ob partium acquieſcentiã, & luitionis
pignoris impoſſibilitatẽ Add. ad Gregor. XV. *d. de-*
*ciſ.*194. *num.*27. Cyriac. *d. controuerſ.*160. *numer.*68.
Rot. *deciſ.* 422. *n.*3. *p.*3. *recent.*
7 At verò ſi valor mox articulatur ad alium effe-
ctum oempè læſionis adhuc probatio eſt imperti-
nens in hoc præſenti iud. in quo non verſamur in
terminis remedij *l.*2. *C. de reſcind. vendit.* ſed ſuper
recuperatione bonorum in quo ſupponunt tro-
8 glioni quod triumphus ea receperit in pignus fue-
ritque ex fructibus ſatisfactus de ſuis creditis con-
tra omnes ſupradictas iuris præſumptiones nec
verè poteſt nouum hodie inchoari iudicium à pri-
mo diuerſum non refectis illius expenſis ex con-
geſtis per Modern. Peruſin. *de manut. obſeruat.*12.
*num.*80. Rot. *deciſ.*334. *n.*7. *verſ. vel niſi* poſt eun-
dem Modern Peruſin *de manut.*

Et ita reſolutum vtraque parte informante, &c.

Lucana Canonicatus.

Lunæ 1. Iulij 1647.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio capta poſt appellationem inter-
poſitam an ſit attentata?

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta poſt appellationem, an ſequeſtranda veniat?*
2 *Geſta poſt appellationem reputantur attentata.*
3 *Appellatio admittitur in iudicio executiuo litterarum Apoſtolicarum, quando extat mixtus executor.*
4 *Ex aliquibus cauſis depromitur eſſe mixtum executorem* & n. 5.
6 *Exequutio facta vigore ſententia non appellabilis, non eſt attentata.*
7 *Requiritur ad hoc vt ſit legitimus contradictor ad impediendam poſſeſſionem Canonicatus, quod ſit poſſeſſor, & habeat per titulum* & num. 8. & 10.
9 *Litteræ iuſtificata habent paratam exequutionem.*
11 *Carens gratia Apoſtolica, ac derogatione iurispatronatus, titulum non habet.*
12 *Patronus pro medietate, tantum alternatiuè conferre poteſt.*
13 *Ex vltima præſentatione in alternatiuis conſtat ad quem expectet ſequens collatio.*

DECISIO CCCXXXXVI.

PETRO Lametto informante fuit coram me
in hac cauſa reſolutum ſub die 1. Februarij
præteriti Poſſeſſione Thomæ Dominichini eſſe 1
attentatam indeque ſequeſtrandam vti captam
poſt appellationem interpoſitam à Lammetto
licet à iudice reiectam, cum tamen admittenda ve-
niret quocirca omnia poſtea geſta fuerunt repu-
tata attentata iuxta theoricam text. *in c. non ſolum* 2
de appellat. in 6. Rot. *d.*32. *num.*2. *par.*1. *recent. &*
*part.*3. *d.*488. *num.*5. cum concord. quamuis verſa-
mur in iudicio executiuo litterarum Apoſtolica-
rum dum etiam in tali iudicio appellatio concedi-
tur, quando executor extat mixtus. Coccin. *d.*146. 3
*num.*1. *part.*5. *recent d.*538. *num.*10. mixtum exe-
quutorem fuiſſe depromptum; fuit tam ex clauſu-
la verificata Iurepatronatus ex fundatione Add. ad
Gregor. XV. *d.*413. *num.*4. quàm etiam ex clauſu-
la dummodo non ſit alteri ius quæſitum Gregor.
XV. *diſt.*91. *numer.*2. Add. ad eundem *deciſ.*413.
*num.*4.

Præfata deciſione hodie per DD. reuiſa infor- 4
mante etiam Thoma Dominichino fuit à deciſa
merito receſſum, ex quo dictæ clauſulæ facientes
exequutorem mixtum talem mixturam non va-
lent operari in præſenti caſu, quo non adeſt legi-
timus contradictor, & aliàs materia de ſui natura
extat executiua, vt per bellè declarat Rot. *deciſ.*
333. *numer.*2. *& ſeq.* vbi reſpondet omnibus con-
trariis & loquitur in ſpecie ad effectum vt ſenten-
tia lata ab executore non ſit appellabilis & execu-
tio eius vigore facta, non ſit attentata *part.*4. *tom.*
2. *recent.* & tradit Rebuff. *in prax. in forma*
noua

6 *prouiſionis verb. Amoto , verſic. nec virtute* , quam
virtute , quem ſequuta eſt Rot. *in Gerunden. Paro-
chialis* 26 *Nouembris* 1646.§.*penult.coram R.P.D.meo
Bichio* , & in ſimul Reuerendiſſimus Duranus *deciſ.*
196.*num.*7.8.*&* 9.*& part.*1.*recent.deciſ.*558.*num.*4.&
in terminis fuit reſolutum *in Vintimillien.Capellania*
20.*May* 1635.*coram Motman.*

At Petrum Lammettum non fuiſſe legitimum
7 contradictorem ad effectum impediendi immiſſio-
nem ſuper Canonicatu controuerſo Thomæ Domi-
nichino conſtat ex quo dictus Petrus Poſſeſſor mi-
nimè extabat ad congeſta per Reuerendiſſimum
Angelum de legitimo contradictore *quæſt.* 1. *art.* 1.
num. 3. Seraphin. *deciſ.*53. *num.*2. Gregor. X V. *de-
ciſ.*221. *num.* 3. *& part.* 5. *recent. deciſ.* 185. *num.* 8.
Vlterius, quia ipſe Lammettus non habebat parem
8 titulum cum Dominichino Gregor. X V. *d.deciſ.*221.
*num.*3. Rot *deciſ.*362. *num.*1. *part.*3. *recent. & deciſ.*
400.*num.*14. *par.*4.*tom.*2.*& deciſ.*510.*num.*19.*tom.*3.
*& part.*5.*recent.deciſ.*34.*num.*10.*& in d. Vintimillien.
Capellania* 30. *Maij* 1635.*coram bona memoria Mot-*
9 *man.* Quinimo potius litteræ dicti Dominichini
tanquam indubitanter iuſtificatæ bene habebant
promptam , & paratam executionem ad inſtar,
l.final. C. de edict. Diu. Adr. tellen. Gregor. X V. *d.
deciſ.*221. *num.*2. Rot. *dicta deciſ.*53. *num.* 2. *part.*6.
*recent. & prius part.*1. *recent. deciſ.*558. *num.*2. *& in
dicta Vintimillien.Capellania coram Motman.*

10 Quandoquidem adhoc vt dictus Petrus Lam-
mettus eſſet reputandus legitimus contradictor de-
buiſſet habere titulum & poſſeſſionem , nec alte-
rum ex prædictis ſufficeret, Cæſ.de Graſſ. *de except.
in prælud.num.* 42. *in fin.*Seraph. *deciſ.*29. *num.* 9. &
fuit reſolutum *in dicta Vintimillien. coram bona me-
moria Motman. & in Romana Saluiani* 1.*Iulij* 1643.
coram R.P.D. meo Peutingerio , titulum non habeat,
11 dum idem Lammettus carebat gratia Apoſtolica ac
derogatione iuriſpatronatus pro medietate , qua-
lem habebat præfatus Dominichinus Gregor. X V.
*dicta deciſ.*121. *num.*3. Rot. *dicta deciſ.* 333. *num.* 9.
*part.*4.*recent.tom.* 2. & concord. adducit D. Angel.
*de legitim. contradict.quæſt.*15.*art.*3.*num.*34.*& in di-
cta Vintimillien. Capellania coram Motman.*

12 Vlterius , quia, & in quo multum Domini inſi-
ſtebant ex inſtrumento fundationis dicti Canonica-
tus celebratum de anno 1409. apparet quod com-
munitas Camaioris quæ præſentauit dictum Lam-
mettum non extat Patrona niſi pro medietate , alia
vero medietas ſpectat ad Manfredos à quibus fun-
datus legitur Patronatus dicti Canonicatus , & in
alio inſtrumento concordiæ celebrato de anno
1564. legitur expreſſe conuentum quod alterius vi-
cibus præſentaret dicta communitas Camaioris, &
Manfredi in cuius executionem dicta communitas
Auctrix præfati Lammetti præſentauit vltimo loco
de anno 1580.Dominicum Bettum 9. Bartholomei
per cuius obitum vacauit Canonicatus,de quo agi-
13 tur, de anno 1643. Vnde cum pro hac vice alter-
natiua ſuper iure præſentandi ſpectaret ad Manfre-
dos, eo quod in præcedenti vacatione præſentaue-
rat dicta communitas ideo ſtante notorie non iure
Lammetti præſentati à dicta communitate vt ſupra
probata per publica documenta viſum fuit Domi-
nis non eſſe hodie locum reuocationi attentato-
rum , Gregor. X V. *deciſ.* 463. *num.* 9. Coccin. *de-
ciſ.* 397. *num.* 2. *circa med.* Rot. *deciſ.* 135. *num.* 6.
in fin. & deciſ. 503. *num.*6. *part.* 1. *recent.* & fuit
reſolutum *in Eboren. hæreditatis* 27. *Iunij* 1603. *co-
ram Cardinali Millino* ; ex quibus clarum & noto-
rium bonum ius Dominichini , & Manfredi præ-
ſentati remanſit palpabile , & merito à deciſis re-
ceſſum vtraque parte informante, &c.

Monopolitana Canonicatus.

Lunæ 1. Iulij 1647.

ARGVMENTVM.

Breue Apoſtolicum , in quo omnia narra-
ta remanent iuſtificata , eſt exequen-
dum.

SVMMARIVM.

1 *Papa non cenſetur fixiſſe pedem in iis , quæ in clau-
ſula conſtito non expreſſit.*

2 *Canonicatus eſt reſeruatus vacans per obitum col-
lectoris , ſeu ſubcollectoris prouentuum Came-
ræ , & ex quo probetur ſubcollectoria , nume-
ro* 4.

3 *Prouiſus Apoſtolicus probat vacationem Canonica-
tus per prouiſionem de eodem factam ab ordina-
rio.*

5 *Sola deputatio ſubcollectoria ſufficit , nec requiritur
exercitium , nec acceptatio , licet Rota de accep-
tatione dubitauerit, & num.*6.

7 *Acceptatio collectoriæ probatur ex exemptione ac-
quiſita à Iuriſdictione Epiſcopi , ex dicto offi-
cio.*

8 *Ad effectum reſeruationis debet eſſe vnicus ſubcol-
lector.*

9 *Vnitas præſumitur niſi probetur pluralitas.*

10 *Per deputationem vnius ſubcollectoris , alij cenſen-
tur reuocati , licet nulla mentio fiat de reuoca-
tione.*

11 *Fides extraiudicialis non probat , ſi debet eſſe de
præterito , & loquatur de præſenti.*

12 *Sufficit vt aliquo tempore ſit aliquis vnicus ſubcol-
lector , vt eius beneficia ſint reſeruata.*

13 *Circa officia diuerſa ad effectum reſeruationis , non
dicantur plures , cum quilibet ſit vnicus in ſuo
officio.*

DECISIO CCCXLVII.

BReua eſſe exequendum dictum fuit cum om-
nia in eo narrata remanſerint iuſtificata per
Ioſephum Morandum prouiſum Apoſtolicum de
hoc canonicato vacante per obitum Ioannis Ba-
ptiſtæ Patricij Garz. *de benefic.part.*6.*cap.*3. *num.*26.
& 30. *& ſeqq.* Rot. *deciſ.* 580. *num.*5. *in fin. part.*2.
recent. Duran. *deciſ.*377. *num.*2. Rot. *in Papien. Præ-
poſitura* 30. *Maij* 1615. *coram Ottembergo* , apud
Marcheſan. *de commiſ. tom.*2. *fol.* 539. vbi aſſigna- 1
tur ratio quia Papa non cenſetur fixiſſe in iis , quæ
in clauſula conſtito non expreſſit.

At in ea continetur primo quod d. Ioannes Ba-
ptiſta Patritius obierit in poſſeſſione Canonicatus
de menſe Septembris ſecundus, quod ille erat pro-
uentuum Cameræ Apoſtolicæ in Ciuitate, ſiue Diœ-
ceſi Monopolitana Collector,ſeu vnicus Subcolle-
ctor,indeque Canonicatus reſeruatus *per reg.* 4. *ho-* 2
die 5.Cancell.*vt ſunt clara verba regulæ*,Gonz *ad reg.*
8 *gloſ.*51. *num.*67. *cum ſeqq.*Rot. *deciſ.* 715. *num.* 5.
*part.*1.*&* 252. *num.* 1. *& ſeq. part.* 2. *recent. & par-
te* 3. *deciſ.* 261. *num.* 1. Reuerendiſſimus Duran.
*deciſ.*135.

deciſ. 233. *numer.* 11. *&* 248. *numer.* 1. *&* 263. *numero* 1.

3 Nam Primum remanſit probatum ex quo Paulus torres Aduerſarius prouiſus ab Ordinario venit ex eadem vocatione per obitum dicti Ioanni Baptiſtæ Patritij Ægid. *deciſ.* 268. Seraphin. *deciſ.* 144. *num.* 9. Caual. *deciſ.* 55. *num.* 3. *& part.* 6. *recent. deciſ.* 101. *num.* 1. *&* 207. *num.* 1. Coccin. *deciſ.* 145. *num.* 1. cum aliis relatis *in Gadicen beneficiorum* 11. *Martij* 1644. *coram R.P.D. meo Meltio*, & fuit coram me reſolutum *in Florentina Iuriſpatronatus eadem die, & anno*, §. *qui vero.*

4 Alterum & ſecundum quod dictus Ioannes Baptiſta Patritius fuerit vnicus ſubcollector apparet ex literis deputationis emanatis ab Eminentiſſimo Cardinali Camerario cantantibus cum omnimoda Iuriſdictione, vt requiritur quæ plene probant ad dictum effectum Bellaocin. *de charitatiu. ſubſid. quæſt.* 111. *num.* 11. Gonzal. *ad reg.* 8. *gloſ.* 51. *num.* 67. *cum ſeqq.* lother. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 32. *n.* 158. *&* 159. Rot. *deciſ.* 715. *num.* 4. *part.* 1. *&* 252. *num.* 3. *part.* 2. *recent.* Duran. *d. deciſ.* 263. *num.* 2. *& in Bonon. beneficiorum* 29. *May* 1645. *coram R.P.D. meo Bichio* & licet non requiratur quod dictum officium

5 Collectoriæ acceptauerit, aut exercuerit ſed ſufficiat ſola deputatio, etiam quod collector ſuam facultatem, nec viderit, nec receperit iuxta magis veram ſententiam, Mandoſ. *ad regul.* 4 *Cancellar. quæſt.* 4 vbi rationem aſſignat Simonet. *de reſeruat. q.* 33. *num.* 8. *& ſeqq.* Æneas de faleon. *de reſeruat. quæſt.* 3. *principal. num.* 16. Corier *ſuper dicta reg.* 4. *num.* 20. quam Rota tam antiqua quam Moderna ſequitur, vt *in deciſ.* 12. *de prabend. in nou* Verall. *deciſ.* 141. *num.* 2. *part.* 1. Put. *deciſ.* 329. *num* 4. *part.* 2. *in correct.* Garz. *de benefic. part.* 5. *cap.* 1. *num.* 351. Duran. *deciſ.* 233. *num.* 17. *&* 263. *num.* 3. *& in florentina Parochialis* 19. *Ianuarij* 1643. *coram R.P.D. meo Bichio*, §. *nec obſtat* Attamen licet acceptatio requireretur

6 prout requiri quandoque Rota dubitauit, vt habetur apud Garz. *de benefic. part.* 5. *cap.* 1. *num.* 346. & alias congerit Rota *deciſ. concord.* Rot. *coram Me*, in hac eadem cauſa *ſub die* 11. *May* 1646. §. *vlterius*; non reperitur ſumus extra dubium cum in noſtro ca-

7 ſu acceptatio probatur ex quo dictus Ioannes Baptiſta Patritius vti collector obtinuit exemptionem à Iuridictione Reuerendiſſimi Epiſcopi Monopolitani, dum tanquam talis reportauit ab Eminentiſſimo D. Cardinali Camerario Inhibitionem contra D. Epiſcopum eius *ſum. num.* 6. ex quo actu dicta acceptatio bene deſumitur, vt in puncto Duran. *d. deciſ.* 263. *num.* 4. *&* 5.

8 Nil obſtat ſi dicatur quod ad effectum reſeruationis oporteat ſubcollectorem eſſe vnicum Nam ſuis

9 per DD. reſponſum vnicitatem præſumi niſi probetur pluralitas, vt poſt Mandoſ. *reg.* 4. *n.* 5. *quæſt.* 1. *num.* 3. Rot. *deciſ.* 225. *num* 15. *part.* 7 *recent.* Duran *d. deciſ.* 263. *num.* 8. *& in dicta Gadicen. Beneficiorum*

10 *coram R.P.D. meo Meltio*, § *quia eo ipſo.* Vlterius reſponſum fuit per eius deputationem alios cenſeri reuocatos, licet in deputatione nulla de reuocatione eſſet facta mentio, vt in terminis Bellamin. *de charit. ſubſid. quæſt.* 209. *in princ.* Mandoſ. *in reg.* 4. *quæſt.* 10. *num.* 1. Rot. *deciſ.* 9. *de offic. delegat. in nou.* *& deciſ.* 11. *de prabend. in antiq.* Rot. *deciſ.* 715. *n.* 5. *&* 6. *part.* 1. *&* 252. *num.* 5. *part.* 2. *recent.* Duran. *d. deciſ.* 263. *num* 9. cum concordant. relat. *in Gadicen. Beneficiorum.* 11. *Martij* 1644. *coram R.P.D. meo Meltio.* §. *quia eo ipſo.*

Nec dicta pluralitas remanſit probata ex fide aliis data in poſitione ſub die 11. Maij 1646. in hac cauſa in qua habetur quatuor adeſſe ſubcollectores in dicta Ciuitate, inde vnicitatem remanere ſecluſam quia præterquam quod dicta fides eſt extraiu- 11
dicialis, nec inde aliquid probat Rot. *deciſ.* 221. *num.* 14. *part.* 6. *recent.* loquitur de tempore præſenti nempe de anno 1645. de quo tempore iam obierat d. Ioannes Baptiſta Patritius, quem fuiſſe ſubcollectorem narratum fuit in dicto Breui, & cum vtitur verbis præſentis temporis, ibi; *ſunt ſtati*, non conuincit quod plures eſſent de tempore quo fuit deputatus dictus Ioannis Baptiſta vt requiritur, cum ſufficiat ipſum fuiſſe aliquo tempore vnicum 12
ſubcollectorem, ad hoc vt eius beneficia quæ tunc poſſidebat ſint reſeruata, Rot. *deciſ.* 11. *de prob. in antiq. & d. deciſ.* 225. *n.* 13. *&* 14. *part.* 7. *recent. & in d. Gadicen. Beneficiorum.*

Quinimo Domini aduertebant eſſe vlterius pro- 13
bandum quod plures ſubcollectores fuerint deputati in ordine ad idem officium, nam circa officia diuerſa, puta altera pro ſpoliis clericorum altera pro exactione Decimarum Papalium, & ſimilium, quilibet tamen dicitur vnicus in ſuo officio, indeque cuiuſlibet beneficia cadunt ſub regula reſeruatoria, vt in puncto ponderauit Rota *dicta deciſ.* 261. *num.* 10. *&* 11. *part.* 5. *recent.* Reuerendiſſimus Duran. *deciſ.* 233. *num.* 18.

Et ita reſolutum altera tantum parte informante, &c.

Nullius, ſeu Burgen. iuris Viſitandi.

Merc. 31. Iulij 1647.

ARGVMENTVM.

Agitur de materia iuris viſitandi.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia ſtatus mutari poteſt de ſaculari in regularem.*

2 *Natura correlatiuorum eſt, vt vno ſublato alterum tollatur.*

3 *Ex actibus ſpatio temporis effectum ſortitis, probatur ius viſitandi.*

4 *Obſeruantia eſt interpres optima pracedentis diſpoſitionis, & ſic præſumitur omnia interueniſſe per obſeruantiam 40. annorum & num.* 5.

6 *Obſeruantia centum annorum declarat animum & actum præcedentem.*

7 *Exceptio turbida oppoſita in limine expeditionis ad effectum retardandi poſt tres deciſ. Rota reiicitur.*

DECISIO CCCXLVIII.

IN relationibus cauſarum poſt tres deciſiones
in hac lite emanatas firmantes competere ius 1
viſitandi Monaſterium S. Mariæ de Spino Abbati, & Monaſterio S. Emiliani *de la Cogolla* Domini mihi ordinarunt vt cauſam expedirem non habito in conſideratione vnico obiecto de nouo excitato pro parte Abbatis Monaſterij de Spino nempe, quod licet in limine erectionis Eccleſiæ de Spino ex ſtatu ſæculari in regularem, ac in Monaſterium S. Benedicti, ſeque ratione filiationis ſubiecerit d. Monaſterio

naſterio

naſterio S. Emiliani *de la Cogolla* attamen, quod dicta ſubiectio non legitur purè, & ſimpliciter facta, ſed cum conditione quatenus dictum Monaſterium de Spino de nouo erigendum eſſet pro congrua illius ſuſtentatione ſufficienter dotatum ex proprijs bonis Monaſterij S. Emiliani, ſitque hæc conditio vltro citroque obligatoria, vna propterea ſublata corruat & altera iuxta naturam correſpectiuorum, *l.fin.de accepttl.* Bald. *in l.2. num.3. C. ſi aduerſ. tranſact.* Burat. *deciſ. 325. num. 9.* Duran. *deciſ. 76. numero 59.*

2 Nam Domioi reſpondebant ſat eſſe quod in præſenti conſtet de claro iure Abbatis ſancti Emiliani ex tot viſitationibus factis ſub annis 1453. 1525. 1574. 1580. ex quibus actibus ſpatio tanti temporis effectum ſortitis benè remanſit probatum ius dicti Monaſterij ſancti Emiliani, vt fuit in deciſionibus in hac cauſa ponderatum & ex prædictis actibus remanſerit deſumpta obſeruantia ad fauorem d. Monaſterij Sancti Emiliani, quæ deſeruit pro interpretatione diſpoſitioonum,
3 Rot. *d.27. num.13. poſt.2. vol.conſ. Farinac. & p.7.*
4 Dec. *d.147. numer.7.* ſitque optima interpres præcedentis diſpoſitionis Aret. *conſil.11.col.2. verſ. ſed limita,* Corn. *conſil.193. num. 10.vol.2.* Rot. *part.4.*
5 *diuerſ. d.518. num.12. & deciſ.872. num.2.* cum per obſeruantiam 40. annorum præſumatur omnia neceſſaria interueniſſe, Duran. *deciſ 454. numer.3.* ſed hic vltra obſeruantiam 40. annorum concurrit obſeruantia centum, & vltra annorum; cui eſſe deferendum eſt ſatis tritum, Rot. *deciſ.405. n.5. p.7.*
6 *recent.* talis enim obſeruantia declarat animum, & actum præcedentem Coccin. *deciſ.77.n 4.& 102.n.2. & 117.n.4.& 119 n.6.& 436. n.1.* Ex quibus omnibus dicta exceptio correſpectiuitatis remanſit turbida, & cum ſit oppoſita in limine expeditionis ad effectum retardandi poſt tres deciſiones Rotales
7 Domini eam ad alias inſtantias reiecerunt vtraque parte informante, &c.

Romana, ſeu Vrbeuetana Pecuniaria.

Merc. 27. Nouembr. 1647.

ARGVMENTVM.

Ex ſola conſtitutione procuratoris ad adeundam hæreditatem, an inducatur aditio, ſeu immixtio.

SVMMARIVM.

1 *Facti ſpecies & de quadam dubitatione, & n.2.*
3 *Ex ſolo inſtrumento procurationis ad adeundum, illico induci ſolet hæreditatis aditio, & num.8. fallit num.6.*
4 *Aditio eſt actus qui ſola voluntas deducit ad eſſe perfectum.*
5 *Aſſertio delata ſibi hæreditatis, iuncta conſtitutione procuratoris, ſupponit eius voluntatem deliberatam adeundi.*
7 *Verbum intendens adire, vti ſuſpenſiuum ſtatim non inducit aditionem, & n.9.& 13.*
10 *Textus* in l.fin.§.ſimili modo, C. de iure deliberandi, *declaratur.*
11 *Procuratio ad adeundam hæreditatem non fit ſub conditione, quia aditio eſt actus legitimus.*
12 *Sciens ſtatum hæreditatis, cognoſcit an lucroſa ſit vel damnoſa.*
14 *Aditio potius eſt animi, quam facti.*
16 *Qui hæreditatem adiit ſine inuentario, ſibi imputet.*
17 *Ante confectionem inuentarij aditio iam eſt perfecta, quia alias nunquam currerent tempora illud conficiendi, & à quo tempore currat, numero 22.*
18 *Voluntas conficiendi inuentarium non qualificat aditionem & quid faciat petitio reſtitutionis in integrum, & num.19.& 20.*
21 *Ad adeundum de iure datur hæredi tempus 30 annorum.*
23 *Conditio exiſtens in iure non impedit aditionem illico factam, quia non impedit conſenſum.*
24 *Volens remouere obſtacula, quæ poſſunt impedire aditionem, cenſetur habuiſſe determinatam & innixam voluntatem adeundi, & de dictione* Poſtquam *n.25.*
26 *Procurator ad adeundum dicitur tantum nudus miniſter facti.*
27 *Hæres ſemel factus non poteſt deſinere, & numero 32.*
28 *Promiſſio habetur pro ſolutione.*
29 *Repudiatio facta a procuratore ad id non habente ſpeciale mandatum non attenditur.*
30 *Poſterior declaratio voluntatis in aditionibus attenditur.*
31 *Hæreditas etiamſi damnoſa cum beneficio inuentarij ſine aliquo periculo adiri poteſt.*
33 *Repudiatio hæreditatis poſt aditionem, non admittitur, niſi ad repudiantis præiudicium non autem alterius cui ex aditione fuit ius quæſitum.*

DECISIO CCCXLIX.

MORTVO Luca Mazzante in ciuitate vrbis ve- 1
teris Franciſcus eius filius volens paternæ hæreditati ſe immiſcere ad hunc effectum conſtituit procuratorem per hæc verba præciſa, Franciſcus Mazzantes ſciens per mortem Lucæ Patris inteſtati eſſe illius hæreditatem ad ſe debitam, *& intendens præfatam hæreditatem acceptare cum beneficio legis, & inuentarij; ſed huic actui ob loci diſtantiam probabiliter vacare non valens ad illam adeundam procuratorem conſtituere deliberauit; Vnde ſponte conſtituit procuratorem Dominicum ſaluatorem abſentem, & pro eo in primis, quatenus opus ſit, & tempus ſtatutarium ad adeundam hæreditatem elapſum ſit, ſiuque petendam, & obtinendam reſtitutionem in integrum; cum remiſſione cuiuſcumque caducitatis, & alterius impedimenti, quo mediante ipſe Franciſcus impediretur, quin dictam hæreditatem adiret, & poſtquam dicta reſtitutio obtenta, & omnia obſtacula, ſi qua ſint remota fuerint, vniuerſam hæreditatem dicta Luca Patris cum beneficio legis, & inuentarij ad eundem, inuentariumque conficiendum, &c.* Quod tamen mandatum procuratore executionem non habuit; Vnde ſub die 16. Martij 1646. 2
coram me dubitatum fuit; an conſtaret de ſufficienti aditione, & conſideratis facti circumſtantiis negatiuè fuit reſolutum, ſed hodie melius perpenſo, & examinato, articulo, *à d. deciſ.* DD. receſſerunt.

Certa eſt enim iuris concluſio, quod ex ſolo 3
mandato procuratore ad adeundum illico induci ſoleat hæreditatis aditio, non expectata actuali aditione procuratoris; cum ſit actus, quem ſola
voluntas deducit adeſſe perfectum abſque alte- 4

tius miniſterio, per Gloſſ *in l. per procuratorem* 89. *in verb. per procuratorem, ff. de acquir hered.* vbi Bart. *num* 2. Caſtr. *num*.3. qui dicit hoc communiter à DD. teneri Marzot. *in l.* 15. *poteſt* 18. *num*.68. *ff. eod.* Menoch. *de præſumpt. lib*.4. *præſumpt*.101. *n*.26. Golio. *tract. de procur. par*.2. *cap*.5. *num*.181. Gargiar. ſen *patrocin.* 26. *num* .7. *p*.1. Bald. *conſ*.100. & 263. *lib*. 1. mant. *conſ*.34. *num*.30. *lib*.1. Botell. *conſ*. 57. *num*.1 Maluaſ. *conſ*.42. *num*.42. vbi de communi teſtatur Camill medic. *conſ* 98. *num*.30. Iodon. ſacca *conſ*.5. *num*.126. *lib* 1. Ioan. Franc. à Poot. *conſ*.6. *num*.32. *Camunc. deciſ. Bononia* 37. *num*.4. & ſæpetenuit Rot. coram Caual. *deciſ* 244. *num*.2. coram Buratto *deciſ*. 353. *num*. 1. & *deciſ*. 106. *num*. 8. & *num*. 15. *p*.7. *recent. ac. in Gallien. hereditatis* 1. *Februarij* 1638. *coram Eminentiſſimo Cardinali Vereſpio*.
5 Eoque magis concurrente aſſertione Franciſci de hæreditate ſibi delata, quæ iuncta Conſtitutioni procuratoris ſupponit deliberatam eius voluntatem adeundi Scheoard. *conſ*. 33. *num*. 6. & in puncto
6 Gabr. *conſ*. 129. *num*. 36. *lib*. 2. licet autem præfata concluſio non practicetur, quando ex verbis inſtrumentis ac aliis circunſtantiis conſtat voluntatem non fuiſſe determinatam; ſed delatam ad tempus executionis procuratoris, qua non ſequuta aditionem non eſſe inductam tenent Cin. poſt Iacob. de Rauen. *in l* 1. *ſub n*. 1. *C. qui admitti*, vbi Albet. *n*.5. Aret. *in d. l per procuratorem*, vbi Caſtr. *n*.4. Dec. *in l*. 1. *in* 2. *lect. in* 3. *notab. C. quando non petent part.* Vinc. de Crench. *deciſ*.60 *n*.15. In quibus terminis non verſari in præterita deciſ. opinabantur DD. conſiderantes
7 præcipue narratiuam noſtri procuratoris conceptam per verbum *intendens adire*, quod vel ſuſpenſiuum ſtatim non inducit aditionem, cum ſit primum motiuum voluntatis nil deducens in eſſe, vt de verbis volo adire, quæ deſiderant pro executione actum poſt ſe ſcripſerunt Bart. *in l geru* 87. *n*.10. *ff. de acquir. hered.* Iul. *in l. ſerui electione* 5. *n*.24. *ff de leg.* 1. Mant. *de coniect. lib*.12. *tit*.11. *num*.1. & *ſeqq* Maſcard. *de probat. concluſ*.41 *num* 5.
8 Hodie tamen contrarium reſoluerunt non ſolum ex ſubſeqenti procuratoris conſtitutione, ex qua elicitur ex pretenſa, & deliberata voluntas adeundi ſine alia illius executione; non enim poſſet conſtituere procuratorem, niſi deliberare vellet, vt limitando præfatam concluſionem tenet Bart. *ibid verſ. idem ſi conſtituit procuratorem*. Ciriac. *controu*. 501. *num*. 3. ſed etiam ex lapſu triom menſium. &
9 vltra poſt prolata dicta verba, quæ non reuocata pariter demonſtrant firmam, & certam hæredis voluntatem, vt bene declarat *ibid* Bart. *verſ. ex ſubſequentibus*, vero ad Text. *in l. fin. §. ſimilique modo C. de iur. deliber*, vbi dicit eſſe caſum ſingularem, &
10 licet ibi loquatur de repudiatione; tamen idem eſt in aditione; ſequitur Ioannes Baptiſta Aſio. *in repet l.* 3. §. 1. *num*.44. *C. de relig. & ſumpt. funer.* Gugliel. de Bened. *in cap. Raynutius verſ. mortuo itaque il* 2. *num*.366. *de teſtam.* Menoch. *conſ*.186. *num*.26. præcitati Mantic. *ibidem num*. 3. *verſ. item ſi quis*, & Maſcard. *d. concl*. 41. *num*.9. *verſ. tertium eſt*. Nec applicantur limitationes Cini *in d. l*.1. *C. qui admitti*,
11 qui tenent. quod per propter incertitudinem valoris hæreditatis non cenſetur vt hæres illã adeat de preſenti, ſed mandat procuratori, vt quatenus repetiat vtilem adire debeat; Quia non hæreditatis aditio ſit actus legitimus, ac conditionem aliquam non recipiat, non permittitur conſtitui procuratorem ſub hac forma per Bart. *in d. l. per procuratorem n*. 1. *ad fin. verſ. ſed ille*, qui dicit Bard. *in rubr. C. quid admitti num*. 21. Aretin. *in d. l. per procuratorem col. fin.* qui dicit communem opinionem eſſe contra Cinum *Caſtr. in l. certum ſub. num*.5. in fin. verſ vltima vtilitas. Vnde legit; & *inferius verſ. propter altam declarat, dictum Cini*. Vltra quod dato etiam, quod præfata conditio apponi poſſet in noſtra procuratoris, & eſſet vtilis. attamen in noſtro non legitur; nec ſubintelligi debet; imo remanet penitus excluſa, dum Franciſcus optime ſciebat hære- 12
ditatis ſtatum ex illius deſcriptione.

Nec dicatur, quod illa verba *intendens adire cum* 13
beneficio legis, & Inuentarij, ſed huic actus probabiliter vacare non volens conſtituit procuratorem & ſuſpendat volontatem adeundi vſque ad exequutionem procuratoris, ex quo mandans voluit reddere indiuiduum actum aditionis, & confectionis Inuentarij; Ideoque cum inſtrumentum nullum habuerit effectum; conſequitur non poſſe in eo fieri aliquod fundamentum ex doctrina Ioan Vincent de Ann. *allegat*. 61. *num* 3.

Nã ex ipſa conſtitutione procuratoris vt Supra firmatum fuit ſufficienter apparet voluntatem fuiſſe certam, & deliberatam adeundi, quæ ſat eſt pro inducenda illico aditione non ſit potius animi, quam facti iuxta Text. *in l. pro herede* 20. *ff. de acquir. ha-* 14
redit. Et licet dixerit, quod intendebat adire non 15
beneficio legis, & Inuentarij; hoc tamen importat ſolum modum à procuratore ſeruandum, ad hoc vt ei præſeruetur ius conficiendi Inuentarium, ſed non facit conditionem vt in fortintibus terminis reſoluit Rota coram Seraph *deciſ*. 40. *num*.3. *deciſ*.341. *num*.3. *p*.2. *diuerſ*, & coram bonæ memoriæ Blanchetto *in Romana. hæreditatis de medicis* 4. & 27. *Nouembris* 1587 & in puncto mandati adeundum d. Camunc *deciſ. Bononia* 37. *ſub. num*.10. *verſ. non obſtat*, non aditio hæreditatis non admittat conditionem, ac Inuentarium, ſequi ſemper debeat poſt ipſam aditionem itaque prolata verba dumtaxat declarant, qualis ſit voluntas adeuntis; nempe, 16
quod velit vti dicto beneficio; cuius ſolemnia poſtea ſi non obſeruet ſibi imputet; aliquis ſi huiuſmodi declaratio non importaset aditionem perfectam ante confectionem Inuentarij; ſequeretur, quod nunquam currerent tempora illud conficien- 17
di, & diſpoſitio *l. fin. §. ſin vere C. de iur. deliber.* facilius eluderetur, vt conſideratum fuit *in d. deciſ.* 342. *num*. 4. & Camunc. *d. deciſ*.37. *num*.13. vnde voluntas conficiendi inuentarium non qualificat 18
aditionem; ſicut in ſimili non qualificat confectionem, ſiquis factus fuerit, ſe eſſe hæredem non beneficio legis, & inuentarij, ex quo ſemper poſſet excipere ſe non eſſe hæredem, quia conditionaliter adiuit, quæ tamen conditio non tenet, vt *in d. deciſ*.341. *num*.4. *verſ. qui enim dicit*, & tradit Ant faber. *de error. pragm. decad* 2. *error*. 9. Quapropter penitus excluditur indiuiduitas actuum aditionis, & confectionis inuentarij conſiderata *in præterita deciſ.*

Nec pariter dicatur, quod Franciſcus dubitando ob lapſum temporis adeundi, & conficiendi inuentarium, aliaque impedimenta opus eſſe aliqua reſti- 19
tutione in integrũ, noluit ex tunc hæreditatẽ adire; non hæc dubietas ſit ſufficiens ad ſuſpẽdendam eius voluntatem, quouſque fuerit per procuratorem petita dicta reſtitutio, qua conditione pendente, & nuſquam purificata non poteſt cenſeri inducta aditio per Text. *in l. actus legitimi* 78. *ff. de reg. Iur.*

Primo quia præterita petitio reſtitutionis in in- 20
tegrum non importat aliquam conditionem cum fuerit effectuata cum clauſula quatenus opus ſit Gabr. *conſil*.90. *numer*.7. *lib*.1. illaque opus non 21
erat

erat, cum de iure ad adeundum detur hæredi tem-
21 pus 30. annorum ex congeſt. per Parlad. *differ.*
quotid. differ. 38. § 1. *num.* 1. Franc Vit. *commun. opin.*
opinion. 325. *per tot*, & Buratt. *deciſ.* 135. *num.* 15. ac
tempus conficiendi inuentarium currit à die aditæ
hæreditatis per gloſ. *in l. fin.* §. *ſin. autem dictum in*
verb. delatam, Cod. de iur de liber. quam ibi appro-
22 bant Bart. Bald Angel. Alex. & Dec. qui de magis,
& æquiſſima ſententia teſtatur *in conſil* 634. *numer.*
28. ac tenuit Rot. coram Cardinali Hieronymo
Pamphilia in Bonon. bonorum Emphiteuticorum
4. Iulij 1595. & coram Caual *deciſ.* 310 *numer.* 6.
Conſtitutiones verò Pontificum adductæ in præ-
terita deciſione præfinientes terminum aditioni,
& confuſioni inuentarij non habent locum extra
Vrbium diſtrictum, prout eſt Ciuitas Vrbiſueterij,
vbi aditio fieri debebat. Vltra quod, cum ſit con-
ditio exiſtens in iure non impedit aditionem illi-
co factam, quia non impedit conſenſum per text.
expreſſum *in l. multum intereſt* 21. *ff de condit. & de-*
23 *menſtr.* vbi Bart. *poſt princip. verſ. ignorantia iuris*
ſui. Textus autem *in d. l. actum legitimi viciens adi-*
tionem conditionatam loquitur de condit. facti, vt egre-
gie in terminis explicat Bald. *in l. potuit, numer* 15.
in 8. *quaſt. C. de iur. deliber.* quem ſequitur Gugliel.
de Bened. in cap. Roynutius d. verbo mortuo itaque te-
ſtatore el 1. *num.* 369. *& ſeqq. de teſtam.* Alban *conſil.*
498 *n* 5. *&* 6.

Quia non ſolum ex illis verbis non excluditur
aditio antea per Franciſcum facta; imo ex eis eli-
citur magis determinata, & enixa voluntas adeun-
di; dum voluit remoueri omnia obſtacula, quæ
24 impedire poſſent d. aditionem perfectam ex ante-
cedenti actu conſtitutionis procuratoris, quæ ſu-
ſpendi non poteſt per dictionem poſtquam appo-
ſitam poſt petitam reſtitutionem in integrum;
tum quia, cum prætetita peritio reſtitutionis præ-
ſeruata cum *clauſula quatenus opus eſſet*, vti non ne-
ceſſariam ex ſuperius dictis non inducit aliquam
25 ſuſpenſionem; ita pariter iſta dictio poſtquam
ſtante præſertim dict. copulariua & poſtquam re-
cipit eandem interpretationem & naturam, ac ni-
hil de nouo addit, nec nouam inducit diſpoſitio-
nem ad relat. per Buratt. *deciſ.* 289. *numer.* 5. tum
quia, quatenus illa in ſe habent conditionem ſu-
ſpenſiuam hoc reſpicit ſolum declarationem adi-
tionis per procuratorem faciendam, qui ad hunc
effectum dicitur modus miniſter facti, vt ratioci-
26 natur mart. *de ſucceſſi legal. par.* 4. *quaſt.* 13. *art.* 2.
num. 8. *verſ. Quamobrem qui ſubiungit*, quod ſi hæ-
27 res poſtea reuocaſſet d. inſtrumentum procuratore,
non propterea deſiueret eſſe, hæres, quia ſtatim
ac animum declarauit per conſtitutionem procu-
ratoris factus eſt hæres.

Præmiſſa omnino remanent comprobata, ex
quo præfatus Franciſcus de anno 1655. per Epi-
ſtolam præteriit à Franciſco Germano lucæ pro-
curatoris creditore, vt ſibi redderet multa mobilia
28 hæreditatis penes ipſum quaſi in pignus exiſten-
tia, promittendo ſe illi ſoluturum debitum hære-
ditarium, quæ promiſſio, cum habeatur pro ſolu-
tione ad text. *in l. qui decem in princip. ff. de ſolut.* &
communiter Bart. & DD. *in l. acceptam* 19. *Cod de*
vſur ſat eſt ad probandam aditionem per text. ex-
preſſum *in l.* 2. *C. de iur. delibr.* vbi Bald. & Salicet.
Dec. *conſil.* 449. *num.* 9. *&* 10. & alij relati à Rota
deciſ. 393. *numer* 2. *deciſ.* 394. *n.* 1. *verſ.* 10. *concurrit*
par. 4. *diuerſ.* & fuit dictum *in Romana hæreditatis de*
Gabrielibus 20. *Februarij, &* 2. *Decembris* 1617. *co-*
ram S. D. N. Innocentio.

Non obſtat, quod ipſe biennio ante conuerſa-
tionem inſtrumenti procuratore repudiaret præ-
fatam hæreditatem. Quia. licet d repudiatio tan- 29
quam facta ab allecto procuratore non habente
ſpeciale inſtrumentum ad hunc effectum requiſi-
tum non eſſet attendenda; attamen tollitur omne
dubium, ex quo in effectu per actus indubitatos, 30
vt ſupra dictum eſt, illam poſtea adiuit, prout in
ſpecie reſoluit Rot. coram Buratt, *deciſ.* 135. *num.* 5.
propterea attendi debet hæc poſterior declaratio,
vt tener mart. in fortioribus terminis *vet.* 63 *num.*
3. poſt Bald. *in l. quidam elogio* 20. *n.* 2. *verſ. quid ergo*
C. de iur. deliber.

Nec obſtat, quod d. hæreditas eſſet damnoſa,
& conſequitur non cenſetur adita, nam non ſo-
lum ex notula ſtatus hæreditatis per ipſum con-
ſcriptam; ſed etiam ex curſu tanti temporis ante
factam aditionem deducitur contraria præſum-
ptio, ne poſt naturam eius deliberationem videa-
tur hæreditati damnoſæ ſe immiſcuiſſe; Vltra 31
quod ſtante beneficio inuentarij; etiamſi eſſet
damnoſa attamen ſine aliquo periculo adiri po-
teſt vt conſiderauit Rot. *in deciſ.* 1166. *n.* 4. *par.* 3.
diuerſ.

Demum non obſtat, quod Franciſcus de anno 32
1639. declarauerit, ſe velle me hæredem. Quia
hoc non obeſt ſtante præcedenti aditione, cum
ſemel hæres non poſſit deſinere eſſe hæres *l. ei qui*
ſoluendo 88 *ff. de hæred. inſtit. l. & ſi ſine* 8. 6. *ſed quod*
Papinnus in fin. ff. de minor. Bart. *in l. Paterfamilias*
44. *num.* 6. *ff de hæred. inſtit.* Cranet. *conſil.* 1. *num.* 6.
Ioſeph Ludou. *concl.* 16. *verſ. & regulariter* Rot. *de-*
ciſ. 474. *n.* 4. *p.* 5. *recent.*

Et repudiatio hæreditatis poſt aditionem non 33
admittitur, niſi ad repudiantis præiudicium, non
autem alterius; vti ex aditione ius quæſitum ex
congeſtis *in deciſ.* 115. *num.* 16. *&* 17. *par.* 4. *tom.* 2.
recent.

Et ita vtraque, &c.

Placentina Canonicatus.

Lunæ 16. Decemb. 1647.

ARGVMENTVM.

Litteræ Apoſtolicæ iuſtificatæ ſunt
exequendæ.

SVMMARIVM.

1 *Canonicatus poteſt eſſe de iure Patronatus laico-rum.*

2 *Ex fundatione & erectione ſubſequuta reſultat opti-ma probatio iuriſpatronatus.*

3 *Littera à collitigantibus venientibus, ex eadem va-catione exprimentes eandem qualitatem ſuffi-cienter probant.*

4 *Ex fundatione & erectione probatur aliquem fuiſ-ſe ad Canonicatum ab illius Patrono infra legi-timum tempus præſentatum.*

5 *Pertinentia iuriſpatronatus comprobatur ex eiuſ-dem, quaſi poſſeſſione præſentandi.*

6 *Parocho atteſtanti de morte alicuius ad hunc effe-ctum creditur.*

7 *Quadrimeſtre conceditur laicis ad præſentan-dum.*

8 *De morte alicuius conſtat ex confeſſione collitigantium, & quid de valore per non exceſſum n.9.*
10 *Expreſſio non excedens minorem quantitatem, multò minùs ex edet maiorem.*
11 *Narranti per errorem plura beneficia obtinere paratoque illa dimittere, remittitur probatio per non exceſſum dictorum beneficiorum.*
12 *Multa fides eſt adhibenda habentibus dignitates, & genere nobilibus.*
13 *Ad probandum valorem obtentorum admittitur qualis,etiam leuiſſima probatio.*
14 *Prior promiſſus præfertur habenti gratiam poſteriorem.*

DECISIO CCCL.

LITTERAS amplius Rauennæ tanquam iuſtifi-
catas eſſe exequendas DD. hodie reſoluerunt
*ex cap. ſi quando de reſcript. & cap. ſi capitulo cum
gloſ. in verb. exequatur de conceſſ. preben. in 6. ſequu-
tis* à Rot.*in deciſ.92. num.11.& deciſ.187.n.1.par.7.
recent.*

1 Probatur enim primo iuxta narratiuam littera-
rum Canonicatum, de quo agitur eſſe de iurepa-
tronatu laicorum ex inſtrumento fundationis, &
dotationis illius de anno 1594 celebrato electio-
ne ſubſequuta *ſum. num 6.* ex quibus reſultat opti-
ma probatio iuriſpatronatus *cap 3.* & ibi gloſſ. *in*
2 *verb.fundatoris, & cap. nobis de iurepatron. vbi Innoc.
ad rubr. num.2* Garx *de benef par.5.cap.9 num.36.*
Lotther. *de re benef. lib 2. quæſt.7. num 27* Rot. *de-
ciſ.81. numer.2. & 3.par.7. recent.* Vltra quod hoc
etiam admittunt Anquiſciola, & Renatinus Col-
litigantes exprimendo in eorum litteris eandem
3 qualitatem *d.ſum. num.8. & 9.* quæ confeſſio ſuffi-
cienter probat, eum veniant ex eadem vacatione
Bellam.*deciſ.268.* But. *deciſ.171. num.1. lib.3.* Bu-
rat. *deciſ.191. num 1. & deciſ.544. num 4 par.4. re-
cent.* cum aliis relatis per Viuian. *de iurepat. par.3.
lib.14.cap 12.n.1.*

4 Probatur pariter ex eadem fundatione & ere-
ctione, Rauennam fuiſſe ad d. Canonicatum ab
illius Patronis; ſeu eorum medietate infra legiti-
mum tempus præſentatum, dum expreſſe legitur
ius nominandi reſeruatum fuiſſe pro medietate
DD. de Scotis, & ſic Octauio Scoto, qui Rauen-
nam præſentauit ex congeſtis, *in deciſ 87. numer.3.*
5 *par.7. recent.* Dictæque pertinentia Octauij com-
probatur ex eiuſdem quaſi poſſeſſione præſentan-
di ſatis deductas per antecedentes per præſentatio-
nes ab ipſo factas, & effectum ſortitas, vt ponde-
ratum,& firmatum fuit *in deci.1* Iulij præteriti ſu-
per bono iure coram me emanata. Apparet etiam,
quod fuerit præſentatus infra legitimum tempus,
quia Canonicatus vocauit die 14. Iulij 1645 per
mortem Ardemani, vt ex fide Parochi data *ſum.*
6 *num.4.* cui ad hunc effectum creditur. Rot. *deciſ.
605. num 4.par.1. & deciſ.84. num.5. p.3. recem. ac
coram* Coccin.*deci.418. num.1.*Et præſentatio ema-
nauit 31. Octobris ſubſequentis *d. ſum numer.*8.&
ſic infra quadrimeſtre laicis conceſſum ad præ-
7 ſentandum iuxta diſpoſitionem, *cap. vnic.§. verum
de Iurepatr.in* 6.ibique DD. Garx. *de benef.p.5. c.9.
n 209.qui alios cumulat.*

Obitus autem extra Curiam Ardemani, per
quem ſucceſſit vacatio iuſtificatur tam ex præfata
fide Parochi plenam probationem inducente iuxta
8 mox allegata, quam etiam ex confeſſione colliti-
gantium, qui in eorum litteris eandem expoſitio-
nem fecerunt Gregor.*137.n.11.& deciſ.165.n.1 p.3.
deciſ.544 n.1.p.4.recent.*

Circa valorem in ducat.80. auri de Camera per
non exceſſum à Rauenna expreſſum probatio ori-
tur concludentiſſima ex exceptionibus Anqui-
ſciolæ, & Renatini, quorum alter illum pariter
per non exceſſum narrauit in duc.53 & alter in
duc.60. quam confeſſionem vti emanatam eodem
tempore plenè probare valorem tenuit Rot.coram 9
Bubalo in Hiſpalen beneficij 1 Maij 1590. *vt in
deciſ.relat. per d.*Garx *p 5.cap 3.num.204. & in deciſ.
91. num.4. par.4. tom.2. deciſ.92. num.10. p.6.deciſ.
236.num.2. verſ. prout etiam p.r.7. recent. & fuit di-
ctum in Placentina beneficij 27. May 1647. coram
R.P.D. meo Ghiſlerio,& 11 Decembris præteriti coram
R. P. D. meo Arguellius*; Etiamſi expreſſio colliti-
gantium emanauerit in minori ſumma; Nam cum 10
ambæ factæ fuerint per non exceſſum; ſi iſta non
excedit minorem quantitatem, multo minus ex-
cedat maiorem, vt in ſimili conſiderauit Rot. co-
ram bon. mem. Coccino *deciſ.145. num.1. & in ſu-
pra allegata Placentina beneficij coram R. P. D. meo
Ghiſlerio.*

Denique, licet Rauenna vnicum tamen benefi-
cium ſanctæ Capellaniæ B. Mariæ Sennæ poſſi-
deat, nihilominus in eius litteris per errorem nar-
rauit obtinere in beneficia, quorum valorem in 11
ducat.70. non excedendum expreſſum iuſtificare
deberet, ſed cum ipſe reuera d. beneficia non poſ-
ſideat; imo quatenus habeat, ſe offerat paratum
illa dimittere, ei remittitur hæc probandi neceſſi-
tas Lotther. *de Rebuff.lib.3. quæſt.20. num71* Rota
coram Coccino *deciſ 87.num.6. coram* Gregor.*deciſ.
84. num 4.* vbi Add. *num.9. & inter recent deciſ.91.
num.3. par.4. tom.2.* & valorem Capellaniæ præ-
fatæ non excedere dd. ducat.70. ſufficienter con-
ſtat ex fide Eminentiſſimi Cardinalis Montalti,
cui plurimum deferendum eſt; nedum propter
ampliſſimam Cardinalatus dignitatem, ſed etiam 12
propter eximiam eius generis & perſonæ nobilita-
tem ex relatis per Burat *deciſ.218. numer.7.* Tum
etiam quia ipſe Eminentiſſimus tanquam patro-
nus d. Capellaniæ annuum redditum in ſcutis 50.
inſtrumentæ Capellano impartitur, & ſic de facto
proprio teſtatur *ad text. in l quæro ff de edilit.edict.*
Vinc.de Franch *deciſ 60. num* 4.Vltra quod ad pro-
bandum valorem obtento non admittitur qualis
etiam leuiſſima probatio Seraphin. *deciſ.924. nu-
mer.2.*Gregor. *deciſ.13. num.6.deciſ.78. num.4.deciſ.
89. num 6.*Caual.*deciſ.33.n.3. & deciſ.236.n.6. p.7.
recent.*

Cum itaque ſint iuſtificata omnia narrata in lit-
teris, illæ executioni demandandæ ſunt dum ha-
bent executionem paratam, Mohedan.*dec.13.vt lit.
pend.* Greg. *deciſ.335.n.15.* Coccin. *deciſ.144.num.3.
& deciſ.46. num.1. deciſ.192. num.1. part. 1. re-
cent.*

Non obſtant pro retardanda præfata executione 14
gratiæ Anquiſciolæ, & Renatini, illa enim eſt po-
ſterior gratia Rauennæ, qui vti prior eſt præferen-
dus ad Text. *in cap.eum, qui de præben. in 6.*Seraph.
deciſ.1426.n.3. Burat. *deciſ.259.num.7.*& iſta iuſtifi-
cata non fuit, ideoque remanet inanis,& ſine effe-
ctu per adductos *in deciſ.87.n.17.part.7.recent. & in
præfata deciſ. huius cauſæ 1.Iuly præteriti.*

Et ita reſolutum, &c.

Monopolitana

Monopolitana Canonicatus.

Lunæ 13. Ianuarij 1648.

ARGVMENTVM.

Apoſtolicæ litteræ Canonicatus, vti de reſeruato vigore reg. 5. Cancellariæ iuſtificatæ, exequendæ ſunt.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Regula 4. hodie 5. Cancellaria requirit vnum fuiſſe collectorem, ſeu vnicum ſub collectorem in diœceſi.*
3 *Littera deputationis emanata ab Emin. Cardinali, Cam. cum omnimoda iuriſdictione ad effectum reſeruationis plenè probant.*
4 *Vt reſeruatio prædicta reg. intret, ſufficit ſola deputatio, ſecundum veriorem opinionem, quam ſequitur Rota, & n. 5.*
6 *Illa verba reg. & quod ſuo tempore &c. non intelliguntur de exercitio, actu, ſed potentia.*
7 *Exhibens ſe promptum ad iſtud officium exercendum, habetur proinde ac ſi actualiter exercuiſſet.*
8 *Acceptatio bene probatur, ex quo quis vigore deputationis vult ſe eximere à iuriſdictione Epiſcopi.*
9 *Vnicitas ſemper præſumitur, niſi contrarium probetur.*
10 *Fides ſimplices, & extraiudiciales, non faciunt fidem.*
11 *Qui ſe fundat in tempore certo, tenetur illud probare præciſe.*
12 *Ex quo deputationes dimanant à diuerſis perſonis deſumitur diuerſitas, in ordine ad diuerſa officia.*

DECISIO CCCLI.

CONFIRMARVNT DD. deciſionem coram me
die 1. Iulij 1647. factam, in qua firmatum fuit
litteras Apoſtolicas Canonicatus, de quo vti de
1 reſeruato vigore regulæ quartæ hodie quintæ Cancellariæ prouiſus fuit Ioſeph Morandus tanquam
iuſtificatas eſſe exequendum ad Text. *in cap. ſi quando de reſcript. & cap. ſi capitulo*, & ibi Gloſ. *in verb. exequatur de conceſſ. præben. in 6.* Rot. *dec. 506. n. 1. & 558. num. 2. part. 1. & deciſ. 283. num. 1. part. 7. recent.*

2 Nec viſum fuit obſtare, quod reſeruatio non
fuerit pleoè iuſtificata, licet enim Ioan. Baptiſta
Patricius obierit in poſſeſſione Canonicatus, de
quo agitur, tamen non probatur, ipſum fuiſſe
collectorem, ſeu vnicum ſub collectorem in diœceſi
Menopolitana, illudque officium exercuiſſe, vt
præfata regula requirit.

3 Nam concludenter probatum fuit, d. Patritium
fuiſſe ſub collectorem ex litteris deputationis emanatis ab Eminentiſſimo Cardinali Camerario, cum
omnimoda iuriſdictione, quæ ad effectum reſeruationis plenè probant, Gonz. *ad reg.* 8. Cancel.
gloſ. 51. n. 67. & ſeqq. Louher. *de re beneſ. quæſt* 32.
num. 158. & 159. lib. 2. Rot. *deciſ. 715. num. 4. part. 1. & deciſ. 252. num. 3. part. 2. recent.* Duran. *deciſ. 263. num. 3.* & fuit dictum in Aquilana Canonicatus 4.
Maij 1645. coram me, & in Bonon. Beneficiorum
29. Maij 1645. coram R. P. D. meo Bichio. Quamuis autem Rota aliquando dubitauerit, quod ad
hoc, vt intret reſeruatio præfatæ regulæ vltra de- 4
putationem requireretur non ſolum acceptatio, vt
tradit Duran. *deciſ. 233. num. 17. & 263. num. 4.* poſt
Gonz. *ad gloſ. 51. num. 71.* ſed etiam alias tenuerit
eſſe neceſſarium exercitium præfati Officij ex expreſſis verbis regulæ ibi, *Et quod ſuo tempore officia exercuerint*, vt per Creſcent. *deciſ. 17. de præben.*
Put. *deciſ. 315. lib. 1.* Thom. de Thao. *deciſ. 124. manuſcript. & in deciſ. 1019. num. 1. & 1846. part. 3. diuerſ.* ac tenent Paul. Gramet. ad Simonet.
quæſt. 32. ad fin. Maſcard. *de probat. concluſ. 317. numer. 27.* Gonz. *ad gloſ. 51. num. 71.* quia alias deciſiones cumular, Nihilominus ſequendo veriorem
opinionem magis communiter receptam ſemper
firmauit, quod ad hunc effectum ſufficiat ſola de-
putatio etiamſi deputatus officium nondum acce- 5
ptauerint, nec exercuerit, vt *in deciſ. 14. de præben. in antiq. & 12. eodem tit. in nouis* Caputaq. *deciſ. 141. num. 2. part. 1.* Put. *deciſ. 319. num. 4 part. 2. in correct.* Duran. *d. deciſ. 233. num. 17. & deciſ. 263. num. 3. deciſ. 225. num. 10. part. 7. recent.* & fuit reſolutum *in allegata Aquilona Canonicatus coram me, in Florentina Parochialis 12. Ianuarij 1643. coram R. P. D. meo Bichio, & in Gadicen. beneficiorum* 11.
Martij 1644. *coram R. P. D. meo Melzio in §. Quia reiſta*, ac tenent Felin. *in cap. noſtra Nicollar. de reſcript.* Simon. *de reſeru. part. 34. num. 8.* Eneas de
Falcon. *de reſeru. quæſt. 3. in princ. num. 16. verſ. ſubdit.* Gaſp. *mand. ad reg.* Canc. *quæſt. 3. num. 4.* vbi
plures deiſiones, & authoritates adducit, Siluestr.
de beneſ. 2. part. quæſt. 12. 10. qualit. Pariſ. *de reſeru. beneſ. lib. 2. quæſt. 6. num. 26.* qui dicit eſſe communem, Garz. *de beneſ. part. 5. cap. 1. num. 3451.*
ſumpta enim verba, *Et quod ſuo tempore officia* 6
exercuerint, non intelliguntur de exercitio actu,
ſed potentia, vt tradit ibidem Garz. *numer. 351.*
Duran. *dict. deciſione 233. numero 14.* vltra quod
quatenus requiratur acceptatio, de ea in caſu noſtro ſufficienter conſtat ex quo Patritius poſt præfatam deputationem inſtetit coram Capitulo Monopolitano pro admiſſione ad exercendum præfatum officium, Vnde dicendum eſt, quod ipſe
habita notitia ſuæ deputationis, eam acceptauit,
dum ſe exhibuit promptum illud exercere, quod 7
habetur perinde ac ſi actualiter officium exercuiſſet, vt fuit reſolutum *in Vrgellen. Canonicatus 7. May 1593. coram Blanchetto* impreſſa
apud Garz. *d. part. 5. cap. 1. numer. 346.* Gonz. *d. gloſ. 51. n. 71.* Garz. *in loco cit. n. 35. verſ. & in d. Aſtorien.*
Vlterius dicta acceptatio bene probatur, ex quo 8
Patritius vigore d. deputationis ſe eximit à iuriſdictione Epiſcopi Monopolitani, vt in puncto Duran. *deciſ. 263. num. 4. & 5.*

Remanet pariter probatum, patritium fuiſſe 9
vnicum ſubcollectorem, vim vnicitas ſemper præſumatur; niſi contrarium probetur ex congeſtis per
Mandoſ. *ad reg. Cancell. reg. 4. quæſt. 1. n. 3.* Duran. *deciſ. 263. n. 8. & deciſ. 225. n. 15. p. 7. recent.* & deciſum
fuit *in allegata Gadicen. beneficiorum coram R. P. D. meo Melzio, § Quia eo ipſo.*

Nec dicta vnicitas excluditur ex fidibus datis
vbi atteſtatur adfuiſſe, & adeſſe in dicta Diœceſi
Monopolitana alios ſubcollectores, tum quia dd.

8 fidea vti ſimplices, & extraiudiciales non faciunt
fidem, Greg. XV. *deciſ.* 114. *n.* 2. Rot. *deciſ.* 221.
num. 14. *p.* 6. *recent.* tum etiam quia illæ non percu-
tiunt præciſe tempus, quo præfatus Patritius fuit
ſubcollector, prout opus eſt, dum, qui ſe fundat
in tempore certo, & præciſo, tenetur illud proba-
9 re, iuxta gloſ. *in l cum actum* vbi Bart. *ff. de negot. geſt.*
& gloſ. in l qui iuraſſe, §. ſi pater il 2 *ff. de iureiur.* Bald.
& Salic. *in l fin. C. an ſeruus pro ſuo fact.* & alij adducti
10 per Sotd. *in deciſ.* 75. *num.* 10. Poteſt enim eſſe,
quod dictus Patritius aliquo tempore fuiſſet vnicus
ſubcollector ad hoc, vt eius beneficia, quæ tunc
poſſidebat reſeruata remanſerint, vt conſideratum
11 fuit à Rota *in d. deciſ.* 255. *num.* 6. *p.* 5. *& deciſ.* 225.
num. 13 *& ſeq. part.* 7. *recent. ac in dicta Gadicen. be-*
neficiorum. Tum denique quia dd. fides non lo-
quuntur de ſubcollectoribus ad idem officium de-
putatis, ideoque poſſunt illæ verificari in aliis ſub-
collectoribus diuerſa officia exercentibus, quorum
omnium beneficia cadunt ſub *d. reg.* 5. reſeruatoria,
cum quilibet in ſuo officio dicatur vnicus ſubcol-
lector, vt dictum fuit *in d. deciſ.* 255. *num.* 6. *verſ.*
conſiderabant etiam, & deciſ. 261. *num.* 10. *&* 11.
part. 5. *recent. & coram R. P. D. meo Bichio in dicta*
Bononien. beneficiorum 29. *May* 1645. §. 1. *in fin.* Di-
ctaque diuerſitas ſatis deſumitur ex quo deputa-
tiones emanarunt à diuerſis perſonis & in ordine
ad diuerſa officia, Rot *d. deciſ.* 261. *num.* 11. Vnde
12 ex dd. fidibus nullatenus excludi poteſt ſupradicta
vnicitas à iure præſumpta ex ſuperius dictis, ex
quibus reſeruationem viſum fuit ſufficienter proba-
ri.

Et ita reſolutum, &c.

Romana exequutionis trium Conformium.

Lunæ 27. Ian. 1648.

ARGVMENTVM.

Rotales tres conformes, ſi iuſtæ ſunt exe-
quutioni demandandæ.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Locator poteſt rem locatam relocare.*
3 *Si forma non adimpletur, de qua in conceſſione po-
teſt res locata vendi.*
4 *Locatio per venditionem expirat.*
5 *Ex confinibus apparet in venditione, an ſolum
comprehenſa ſit vna pars rei vendita, & nu-
mer.* 6. *quia per confinium diſcernitur quod cuiuſ-
cumque ſit, & num.* 7.
8 *Semper cenſetur inclusum quidquid intra limites
aſſignatur, in contrarium probetur.*
9 *Ex pretio reſultat quidquid fuerit comprehenſum in
contractu venditionis, & n.* 10 *& ex confeſſione
venditorum, & num.* 11.
12 *Contra habentes intentionem fundatam & corrobora-
tam, non ſunt admittenda in contrarium proba-
tiones dubia.*
13 *Solutiones equiuocæ non ſufficiunt ad probandum
duas partes rei in venditione fuiſſe comprehen-
ſas.*

DECISIO CCCLII.

PRETENDENTES Capellani Capellæ Burghe-
ſiæ in Baſilica S. Mariæ maioris domum con-
trouerſam non eſſe comprehenſam in venditione
facta de anno 1521. quia Stephano de Amannia
per Canonicos S. Laurentij in Lucina, in quorum
locum erant dd Capellani ſubrogati; ſed illam re-
manere ſub illorum directo dominio in vim loca-
tionis per eoſdem Canonicatus de anno 1515. factæ
intentarunt iudicium coram bonæ memor. Monal-
denſe contra Iulianum turpinum illius poſſeſſorem
pro Canonibus diuerſis, & non ſolutis; ac obti- 1
nuerunt inſtrumentum executiuum, cuius vigore
ſubhaſtata, & deliberata fuit præfata domus; ſed
ad eius poſſeſſionem reintegrandum eſſe turpinum
declarauit per ſententiam R. P. D de Roſis, quam
in aliis inſtantiis confirmarunt RR. PP. DD. ſiginus,
Butanzonus, & Amadeus, reuocando alias duas ſen-
tentias ad fauorem Capellanorum latas confirman-
tes d. ſubhaſtationem, & deliberationem; idcirco
deuoluta poſtmodum cauſa ad Rotam, & meritis
dd. ſententiarum per DD. bene examinatis reſolu-
tum fuit, ſententias ad fauorem turpini latas eſſe
iuſtas.

Iuſtitia autem illarum clare deſumitur, ex quo
præfati Canonici licet de anno 1515. locauerint q.
Gaſperio de Chriſtianis dictum domum pro annuo
Canone ducat, 20. cuius tertiam partem anno ſe-
quenti 1516. d. Gaſpar relocauerit q. Stephano de
Amannis pro rata Canonis illi tangen. tamen de
anno 1521. dd, duas tertias partes, quæ remanſe-
runt dicto Gaſpari ob non adimplementum in fa-
bricando ad formam conceſſionis, deuolutas, li-
bere ipſi Canonici vendiderunt dicto Stephano pro
ducat. 160. Quapropter attenta dicta venditione
à veritate Apoſtolica confirmata nullo modo tur-
pinus condemnari debebat ad ſolutionem Cano-
num vigore dictis locationis per venditionem expi-
ratæ, itaque iniuſte hac de cauſa ſubhaſtata, & de-
liberata fuit præfata domus ideoque iure merito 2
turpinus reintegrandus eſt ad eius poſſeſſionem, ſi-
cut declarant præfatæ ſententiæ.

Nec dicatur, quod in præfata venditione ſolum 3
comprehenſa fuit vna tertia pars d. domus; aliæ ve-
ro duæ remanſerunt ſub rogatione præfata; & dum
turpinus non ſolum poſſidebat dictum tertiam par-
tem venditam, ſed etiam aliam ibi contiguam, pro
qua ſoluebatur Canon, ille obligatus erat ad di- 4
ctam Solutionem iuxta formam Inſtrumenti.

Nam ſatis apparet ex inſtrumento venditionis
dd. duas tertias partes eſſe in illo comprehenſas;
dum aſſignantur pro confinibus domus habitationis
d. ſtephani, quod tamen verificari non poſſet, ſi
vere comprehendatur tantum vna tertia pars, quæ
eſt poſita in angulo domus, & confinat cum altera
3. parte ad dd. Canonicos deuoluta; non autem
cum parte ad ſtephanum ſpectante poſita in altero
angulo; vnde dicendum eſt, quod in dicta venditio-
comprehenſa fuit non ſolum pars poſita in angulo; 5
ſed etiam pars poſita in medio domus; cum qua
confinat domus dicti Stephani, vt dicitur in dicto
inſtrumento venditionis; per confinium enim diui-
ſionem diſcernitur, quod cuiuſcumque ſit, vt ha-
betur *in cap. forus de verb. ſignif.* Rot. *deciſ.* 256. *n.* 1.
p. 6. *recent*, & ſemper cenſetur incluſum quidquid 6
intra limites aſſignatur, niſi contrarium probetur
Soccin. *conſ.* 86 *num.* 6. N tt *conſ* 504 *num.* 41. Rot.
in Balneoregien bonorum 20. *Nouembris* 1589 *coram*
Cardinali Hieronimo Pamphilio, & in Aſſinien bono-
rum

rum 1. Iulij 1637. coram Cardinali virili.

Vlterius ex prætio conſtituto pro dicta vendite in ducat 160. ſufficienter reſultat, quod ambæ partes venditæ fuerunt; nam ex præfatis duabus partibus Canonici exigebant ſolum annuum Canonem ducat. 13. vt Vnius tertij, vt conſtat ex inſtrumento locationis, ac ex prætio retracto à præfata venditione acquiſitus fuit annuus redditus ducat. 12. qui certe non congruit vni tertiæ parti domus exiſtenti in angulo, pro qua ſolum attenta pretentione Cappellanorum duo ducati ſolui debebant; dum pro alia
7 tertia parte, quam negant comprehendi in venditione exigere volunt ducat 11. vnde, dum dictum prætium indue. 160. conſtitutum correſpondet vtrique parti domus, concludi debet, vtramque partem fuiſſe comprehenſam in venditione; nam ex
8 quantitate prætij conſtituti colligitur quidquid fuerit comprehenſum in contractu venditionis gloſ. *in l.1.§.qui ſuperficiem verb.agendo.ff.de ſuperfic.* Bart. *in l.patronus, §.1.de legat.3.* Alex. *in l.2.§.prius n.* 10.
9 *ff.de vulg.& pupill. ſubſtit.* Dec. *conſ.347.n.2. in fin.* Greg.X V.*deciſ.126.num.9.* Hocque magis comprobatur ex confeſſione Canonicorum emiſſa in monitorio obteta ab A.C.ſuper reſciſſione d.venditionis, in quo petunt relaxari dd.duas tertias partes venditas, ex qua confeſſione concludentiſſime probatur, dictum venditionem comprehendi vtramque partem *l.cum pretium, C. de liber. cauſ.* Gabr. *de*
10 *confeſſ.concl.4.n.1.& ſeq.* Gregor.X V.*deciſ.200.n.5. & 458.num.3.*

Non obſtat, quod in inſtrumento venditionis pars, quæ vendebatur, dicatur deſtinata ad vſum fœni, & quæ controuertitur deſtinata ad vſum granariorum. Quia quidquid ſit de hoc magis inhærendum eſt aſſignationi confinium, & quantitati pretij, & cum turpinus habeat intentionem fundatam in publico inſtrumento corroborato ex propria
11 confeſſione alienantium non ſunt admittendæ in contrarium probationes dubiæ vel fundatæ in ſola coniectura, Honded.*conſ.39.num.10.lib.2.* Natt. *conſ.358. num.13.* Rot. *deciſ.125. num.3. part.7. recent.*

Solutiones Canonum per Stephanum factæ, ac liber cenſualis Canonicorum, vbi præfatus Stephanus Amannus deſcribitur debitor in ducat. 11. annuus, licet emanauerint poſt dictam venditionem, tamen non probant, dd. partes in ea non comprehendi. Quia præfata verificari poſſunt, quod facta fuerint nedum pro tertia parte, vt ſupra Stephano conceſſa de anno 1516. ſed etiam pro altera domuncula eidem conceſſa de anno 1528. ideoque cum præfatæ ſolutiones ſint æquiuocæ non ſuffi-
12 ciunt ad probandum, præfatas partes non eſſe comprehenſas, Rot. *deciſ. 295. n.9. part.1.rec.* cum aliis allegatis *in Romana domus 14.Iunij 1641.coram R.P.D.meo Bichio.*

Et ita reſolutum, &c.

Spoletana Bonorum.

Ven.7.Februar. 1648.

ARGVMENTVM.

13 In concurſu poſſeſſorum manutentio anteriori eſt danda.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum retinenda intentas, tenetur probare ſe fuiſſe poſſeſſorem.*
2 *Certa probatio poſſeſſionis vere deſumitur ex fructuum perceptione.*
3 *Poſſeſſio probatur ex titulo diuiſionis facta inter aliquos.*
4 *Probationes leuiores ſufficiunt in iudicio ſummariſſimo.*
5 *Teſtium defectus ſuppletur ex eodem numero etiamſi omnes patiantur exceptiones.*
6 *Vnius teſtis depoſitio in hoc iudicio, ſatis eſt.*
7 *Nemo plus in alium transfert, quam ipſe habet, & num.8.*
9 *Fides eſt teſtibus adhibenda, etiam deponentibus ad ſe exonerandam, concurrentibus his, de quibus num.10.*
11 *Teſtes ſi ſint ſingulares ſingularitate adminiculatiua, fidem faciunt, & num.12.*
13 *Faciens actus poſſeſſorios eſt manutenendus.*
14 *Ex actibus poſſeſſoriis turbatiuis, non acquiritur poſſeſſio.*
15 *Poſſeſſio penes duos in ſolidum eodem tempore non poteſt extare.*
16 *Exceptiones reſpicientes petitorium, non attenduntur in poſſeſſorio ſummariſſimo.*

DECISIO CCCXLII.

EXISTIMARVNT DD. ſufficienter per Franciſcum & felicem de Rentiis probatam fuiſſe eorum anteriorem poſſeſſionem in bonis deſcriptis in illorum *ſum num.1.* ad hoc, vt eiſdem Rentiis ſuper dd. bonis concedenda eſſet manutentio *ad vulg. §. retinendæ inſtit. de inter. l. prædia,* vbi Bart. *ff de acquir. poſſeſſ.* Coccin. *deciſ.486.n.2.* Duran. *deciſ.330. num.1.& deciſ.49.num.1. & 7. part.7. rec.* ac fuit dictum coram me in Romana manutentionis 14. Iunij 1647. & alibi paſſim.

Siquidem præfata poſſeſſio probatur ex teſtibus deponentibus, quod Renſij fructus percipetunt ex præfatis bonis, aliosque fecerunt actus poſſeſſorios 1
ex qua fructuum perceptione veræ poſſeſſionis certa probatio deſumitur *l. Titia ff. de ſolut.* Ludou. *Vide infra dec. 15. Maij 1648. in hac, cauſa.*
Gomez *in regul. de ann. quæſt.47. num.1. & 2.* Rot. *deciſ.508. par.2. recent.* Duran. *deciſ.24. num. 20. & 139. num. 2.* Eaque remanet plene comprobata ex præcedenti titulo diuiſionis factæ anno 1645. inter dd.Rentios, & Aſtubalem Riuium ſorhorem Parriani ſuper bonis prouenientibus ex fideicommiſſo, q.Sancti Cicaliæ ad fauorem eorundem de Rentiis purificato, ex qua diuiſione ſupradicta bona illis obtigerunt, vt conſtat ex foliis diuiſionis, & ex depoſitionibus teſtium, qui terras diuidendas menſurarunt, & diuiſerunt ex allegatis per Maſcard *de probat. concl. 546. num.* 14. Et licet in hoc iudicio 2
ſummariſſimo manutentionis ſufficiant leuiores probationes Menoch. *de retinen. remed. vlt.num.34.* Gregor. *deciſ.324. num.5.* Caual. *deciſ.75. num.4.* Duran. *deciſ.330. num.20.* nihilominus non ſolum ex ſumpta fructuum perceptione extat concludenter probata anterior poſſeſſio illorum de Rentiis pro reportanda manutentione ex ſupra allegatis, 3
ſed etiam ex præcedenti diuiſione, vt tenuit Rota coram Duran.*deciſ.325.num.4.*

Non obſtant exceptiones adductæ contra aliquos teſtes probantes d. diuiſionem, & fructuum perceptionem. Quia licet in eis ad ſit aliquis defectus, ille tamen ſuppletur ex illorum numero iuxta

gloſ. *in l.* 3. *in verb. numerus ff. de teſtib.* vbi omnes
DD. lare Gabr. de *teſt. concl.* 6. Alex. *conſ.* 149. *n.* 6.
& 7. *lib* 5. Gregor. *deciſ.* 351. *n.* 4 *&* 5. quod proce-
dit, etiamſi omnes patiantur exceptiones, vt docet
Iacob. de Buttiq. *in d. l.* 3. *ff. de teſt.* ſequuta eſt
Rot. de probando DD. contrarium tenentes coram
Cæſ. de Graſſ. *deciſ.* 5 *num.* 9. *de ſponſal. & matrim.*
6 *& coram R.P.D. meo Ghiſlerio in ſignina Cenſus* 11.
Maij 1645. præſertim in hoc iudicio, in quo ſat eſt
depoſitio vnius teſtis, Menoch *d. remed. vlt. num.* 34.
Gratian. *diſcept.* 425. *num.* 56 Seraph. *deciſ.* 392. *& de-
ciſ.* 562. *in princip.* Rot. *deciſ.* 214. *ſub num.* 3. *& deciſ.*
272. *in princip par.* 2. *recent.*

Poſſeſſio autem Patriani acquiſita ex ceſſione
Aſtrubalis non ſuffragatur ad hoc, vt ei conceden-
7 da ſit manutentio. Quia d. Aſtrubal non poterat
poſſeſſionem dd. bonorum in eum tranſferre; dum
antea illam Rentiis dimiſerat in vim diuiſionis fa-
ctæ, vt probant teſtes examinati aſſerentes, dictum
Aſtrubalem poſt diuiſionem eis dixiſſe, quod ſuper
dd. bonis, quæ Rentiis vigore ſupradictæ diuiſionis
obtigerant, nullam habebat poſſeſſionem, ex quo
illam ceſſerat in executionem præfatæ diuiſio-
nis eiſdem Rentiis, quos in Dominum impoſte-
rum recognoſcere deberent; illiſque de omnibus
fructibus, vti Coloni reſponderent; prout fecerunt
in recollectis anni 1645. vnde dicendum eſt quod
ſicut nulla remanſerat poſſeſſio pænes Aſtrubalem;
8 ita pariter ille, nullam potuerit tranſferre in Patria-
num poſſeſſionem cum nemo poſſit ius, quod non
habet in alium tranſmittere iuxta regulam *l. nemo
plus iuris ff. de reg. iur. l. traditio de acquir. rer. domin.
cap. nemo poſſunt de reg. iur. in* 6.

Nec dici poteſt, quod dd. teſtes, vti ſingulares,
9 ac deponentes ad ſe exonerandos, ex quo ſunt illi-
met, qui fructus Rentiis conſignarunt, nullam pro-
bationem facere poſſunt, vt per Gratian *diſcept.* 113.
num. 16. alioſque adductos à modern. *manutet. ob-
ſeruat.* 23. *num.* 19. *&* 30 Nam concurrente ſcriptura
10 præcedentis diuiſionis, & depoſitione vndecimi te-
ſtis non intereſſati eundem conſenſum Aſtrubalis
probantis, illi etiam ſingulari adhibenda eſt fides
iuxta opinionem Rotæ *in deciſ.* 220. *num.* 4. *p.* 2. *div.*
Gregor. *deciſ.* 374. *num* 21. *&* 12. *& in Romana.
Affictus* 29. *Nouembris* 1627. *coram bonæ memoriæ*
11 *Cardinalis vbaldo*, tanto magis, quia ſunt ſingulares
ſingularitate adminicularia, cum deponent de di-
uerſis actibus ad eundem finem tendentibus Cmac.
contr. 487. *num.* 7. & aliis relati apud R.P.D. meum
Bichium in Carpentoraten. hæreditatis 28. Iunij
1647.

12 Minus obſtant depoſitiones teſtium per Patria-
num ad reprobandum examinatorum, qui dicunt,
dictum Aſtrubalem dictum conſenſum præſtitiſſe
ſine præiudicio ipſius poſſeſſionis, in qua deinde
continuauit, dictumque conſenſum poſtea reuoca-
uit.

Quia huiuſmodi reuocatio conſenſus, ac contin-
uatio poſſeſſionis Aſtrubalis proximus probaretur
ex dd. teſtibus reprobatoriis, nocere tamen nō poſſet
Rentiis, in quos ex præcedenti titulo diuiſionis
tranſlata fuerat poſſeſſio, & cum poſtea actus poſ-
13 ſeſſorios feciſſent concedenda eſt illis manutentio,
quòd tamen non procederet, ſi ſolum ſuam poſſeſ-
ſionem educerent ex renunciatione reportata ab
Aſtrubale, qui ſi in poſſeſſione poſtea continuaſſet
manutenendus eſſet, vt dixit Rot. *deciſ.* 57. *num.* 17.
& deciſ. 225. *num.* 8. apud modern *de manuten.* vltra
quod de dicta preſeruatiua propriæ poſſeſſionis
Aſtrubalis deponit ſolum quartus teſtis, cui vti vni-
eo, & reprobatorio in hoc nulla eſt adhibenda fides;
cum dumtaxat deponere poſſit circa ea, quæ reſpi-
ciunt exceptiones contra perſonas teſtium exami-
natorum ex congeſtis per Rot. *deciſ.* 544. *num.* 19.
p. 5. *tom.* 2. *recent.*

Nec habendi ſunt in conſideratione actus poſ- 14
ſeſſorij per Patrianum facti; Quia cum eo tempore
Rentij eſſent in poſſeſſione dd. bonorum ex præfatis
actibus, vti turbatiuis nullam prorſus potuit Pa-
trianus acquirere poſſeſſionem; nam impoſſibile eſt
quod eorum poſſeſſio penes duos inſolidum eodem 15
tempore exiſtat *l.* 3. §. *ex contrario ff. de acquir. poſſeſſ.
l. ſi vt certo* §. *ſi duabus vehiculum vbique. glos. in verb.
dominium ff. Commod. cap. licet cauſam* §. *ex præmiſ-
ſis de probat.* Mantic. *deciſ.* 168. *n.* 5. *&* 6. *& deciſ.* 99.
num. 5. *p.* 4. *recent.*

Demum adducta contra ſententiam Canonizan- 16
tem prefatum fideicommiſſum ac aliæ exceptiones
attendendæ non ſunt in hoc iudicio manutentionis;
ſed illa diſcutienda veniunt in petitorio Rot. *deciſ.*
755. *n.* 3. *p.* 3. *recent. deciſ.* 138. *num.* 5. *&* 233. *n.* 9.
poſt Poſth. *de manutent.* & dixit Rota coram me *in
fanen fideicommiſſi* 27. *Iunij* 1647.

Et ita reſolutum, &c.

Rauennaten Hæreditatis.

Veneris 7. Februar. 1648.

ARGVMENTVM.

Hærede inſtituto & ſubſtitutis filiis eius maſculis, in iſtorumque defectum, filiabus vocatis, an decedente ſubſtituto filio, ſit locus ſubſtitutioni filiarum.

SVMMARIVM.

1 *factum.*
2 *fœminæ videntur compendioſe ſubſtitutæ, vocatæ in deffectum maſculorum.*
3 *Proprie deficit, qui decedit poſt natiuitatem.*
4 *verba facientia mortis mentionem inducunt ſubſtitutionem compendioſam, quæ continet vulgarem, & fideicommiſſariam.*
5 *ſubſtitutio facta per verba indeterminata & indefinita, veniente quandocunque caſu deficientiæ, ſemper eſt locus fideicommiſſariæ ad fauorem fœminarum & de conditione in hac ſubſtitutione. num.* 6.
7 *Relatiuum* aliquale *reſtrictionem non operatur, niſi concurrat certa deſignatio per nomen proprium.*
8 *ſubſtitutio ſecunda indeterminata & abſoluta non poteſt reſtringi ex prima, quia eſt concepta alio modo loquendi & de dictione* vt ſupra *num.* 9.
10 *Confeſſio heredis grauati multum confert ad interpretandam mentem, & voluntatis teſtatoris. & num.* 11.

DECISIO CCCLIV.

CÆSAR Zibatonus in ſuo vltimo, ſub quo de- 1
ceſſit teſtato inſtituto ſibi hærede vniuerſali
Ioanne franciſco eius fratre; cui ſubſtitutis filiis ma-
ſculis illius, in ipſorum defectum vocauit filias fæ-
minas eiuſdem Ioan. Franciſci Addita itaque huiuſ-
modi

modi hæreditate tam per d. Ioan. Franciſc. hære-
dem inſtitutum quam per Ioan Franciſc.iuniorem
eius filium, eoque demum abſque filiis defuncto
dubitaui. An conſtaret de fideicommiſſo Cæſaris
ad fauorem fœminarum, & Domini affirmatiuam
amplexi ſunt ſententiam.
2 Fœminæ enim compendioſè ſubſtitutæ viden-
tur, cùm ſint vocatæ in defectum maſculorum,
quæ verba ſunt apta comprehendere caſum mor-
tis, dum deficere propriè dicitur, quæ decedit poſt
3 natiuitatem, Bero.*conſil.66. num.*16 Pariſ. *conſil.*18.
*num.*2. *lib.*2. Peregr. *de fid. art.*18. *num.*16. & di-
xit Rot. *deciſ.*366. *num.*14. *part.*4. *tom.*2. *& deciſ.*
257. *num.*4. *par.*5. *recent.& in Romana fideicommiſſi
Zeffiris* 30. *Maij* 1639 *coram R. P. D. meo Bichio*,
4 ideoque cum dd. verbis fiat mentio mortis, illa
induenunt ſubſtitutionem compendioſam quæ con-
tinet vulgarem,& fideicommiſſariam ad relat.*in d.
deciſ.*366. *num.*12. & tenent Pariſ.*d. conſil.*18. *n.*12.
& ſeqq. Decian *conſil.*46.*num.*69. *verſ. neque obſtat
lib.*1. Becc. *conſil.* 150. *numer.*30. *&* 31. Fuſar. *de
ſubſtit. queſt.*233. *num.*33. Bellon. iun. *conſil.*19.
*num.*9. *verſ.* 2. *reſpondeo* Burat. *deciſ.*689. *n.*2.*deciſ.*
149.*n.*3.*p.*7.*rec.*
5 Itaque cum d. ſubſtitutio fuerit facta per verba
indeterminata, & indefinita vt volunt Imol. *in l.
ſed ſi ad tempus, ff.ad Trebell.* Socin.Sen *in l. ſolemnus
numer.*2. *&* 6. *ff. de cond. & demonſtr.* Alex. *conſil.*
53. *num.*11. *&* 12. *lib.*6. ac alij relati per Fuſat. *de
ſubſtit. quaſt* 480. *ſub num.*92. eueniente quando-
cumque caſu deficientiæ ſemper eſt locus fidei-
commiſſariæ ſubſtitutionis ad fauorem fœmina-
rum ex latè congeſtis per Burat. *d.dec.*689. *num.* 1.
Vnde dicendum non eſt, quod per natiuitatem
Ioan. Franciſc. iunioris expirauerit præfata ſubſti-
tutio iuxta volg Oldr. *conſ.*21.
6 Nam conditio in noſtra ſubſtitutione appoſita
non eſt reſtricta ad tempus mortis inſtituti, ſicut
in caſu præſenti conſ.Oldr. ſed eſt indeterminata,
& abſoluta, quæ operatur, vt quandocumque de-
ficiant maſculi, purificetur ſubſtitutio ad fauorem
fœminarum,vt in terminis diſtingnendo conſuluit
Alex. *conſil.*101. *num.*13. *& ſeqq. lib.*7. Dec. *conſil.*
480. *numer.*7. *&* 8. ac magis præciſè *in conſil.*636.
*num.*6. Socin. *in d. l. ſolemnus num.*6. Pariſ. *conſil* 18.
num 45. Craoet. *conſil.*878. *num* 7. *verſ.* 2. *reſpon-
detur* Peregr. *art.*15. *num.*29. *& conſil.*39. *numer.*27.
Mant. *de coniect. vltim. volunt. lib.*11. *tit.*6. *numer.*7.
& Rota firmauit coram Caual. *deciſ.*454. *numer.*8.
Burat. *deciſ.*689. *numer.*1. *& ſeqq. & in Vrbeuetana
fideicommiſſi* 15. *Ianuarij, &* 5. *Iunij* 1628. *coram bon.
mem. Merlino.*
Non obſtat, quod ſubſtitutio facta de fœminis
fuerit reſtricta ad perſonam Ioan. Franciſc. inſti-
tuti ex illis verbis; *Al quale ſoſtituiſco li maſchi, &
in defeto de maſchi ſoſtituiſco come ſopra lo ſuo figliolo
7 femine,&c.*Quia d. relatiuum *alquale* non operatur
reſtrictionem, niſi concurrat etiam certa deſigna-
tio per nomen proprium, vt in terminis dixit Rot.
*deciſ.*403.*num.*7. *par.*2.*recent. & in ſimili in ſabinen.
fideic.*2. *Martij §.neque applicatur,&* 12. *Maij* 1640.
8 *coram R.P.D. meo Bichio.* Vltra quod cum d. ſubſti-
tutio ſit indeterminata, & abſoluta non poteſt
reſtringi ex prima, quæ alio modo loquendi eſt
concepta.
9 Nec hanc reſtrinctionem inducit dictio, vt ſu-
pra quia d. dictio poteſt dici appoſita ad denotan-
dam pari formitatem ſubſtitutionum inter maſcu-
los, & fœminas, vt reſolutum fuit *coram R. P. D.
meo Bichio in Bonon. ſucceſſionis* 4. *Maij* 1646. *& co-
ram P.R.D.* Corrado *in Regien. bonorum* 23. *Ianuarij*
1647.*§.quia cum priuileg.*
Accedit vlterius pro exiſtentia præfata fidei-
commiſſi ad fauorem fœminarum confeſſio dict.
Ioan. Franciſc. primi inſtituti in eius teſtamento
emanata, vbi factus fuit, Cæſarem feciſſe fidei-
commiſſum ad fauorem fœminarum in eius, ſuo-
rumque defectum, quæ confeſſio hæredis grauati
multum confert ad interpretandam mentem, &
voluntatem teſtatoris ex congeſtis per Mant. *de
coniect. vlt. volunt. lib.*3. *tit.*1. *num.*28. Rot. *in Bonon.* 10
bonorum de mulieris 17. *Iunij* 1602. *coram Cardinali
Hieronymo Pamphilio §. Accedat etiam.*
An autem ad d. fideicommiſſum ſuccedere de- 11
beant dumtaxat ſorores vtrinque coniunctæ vlti-
mi defuncti iuxta diſpoſitionem iuris communis,
vel ex latere tantum attenta diſpoſitione ſtatuti
Rauennæ, aut fideicommittentis, dixerunt DD.
hoc eſſe particulariter inſpiciendum.
Et ita vtraque, &c.

Ferrarien. de Pendaſiis.

Lunæ 10. Febr. 1648.

ARGVMENTVM.

Patet ex ſummario.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Non poteſt concedi immiſſio ab inteſtato, quando
poteſt ſuccedi ex teſtamento & n.*3.4.
5 *Ciuis ex priuilegio gaudet priuilegiis verè ciuium
& n.*6.
7 *Cuilicet quod eſt plus, licere debet quod eſt minus.*
8 *Inter minores præualet beneficium minoritatis illi,
qui eſt reus in cauſa.*
9 *Sententia excoſſa eſt iniuſta.*
10 *Sententia in parte iniuſta, in totum redditur talis.*
11 *Nemo decedere poteſt teſtatus,& inteſtatus.*
12 *Sententia etiam in modico execiſa, non debet exe-
qui.*
13 *A ſententia,qua continet mixturam poſſeſſorij cum
petitorio, datur appellatio ſuſpenſiua.*

DECISIO CCCLV.

ITERVM DD. confirmando deciſionẽ die 7. 1
Iunij præfati coram me emanatam reſolue-
runt non eſſe locum Ægidianæ, quia ſententia AC.
lata ex remedio quorum bonorum concedens im-
miſſionem in hæreditatem qm Ludouici Pendaſij
Conſtantiæ, & Barbaræ de Pendaſiis, Pyrro, &
Lauræ de Marcellis, Iulio, & Carolo de Ferris, vti
illius proximioribus conſanguineis eidem ab in-
teſtato ſuccedentibus apparet notoriè iniuſta, quo
caſu præfatam conſtitutionem Ægidianam non
intrare tradunt Pui. *deciſ.*4. *de Ægidian.* Seraph.
*deciſ.*603. *in prin.* Gregor. 491. *num.*5. Coccin. *de-
ciſ* 446. *num.*4. Burat. *deciſ.*151. *num.*10. Rot. *de-
ciſ.*19. *num.*1. *par.*3. *diuerſ. & deci.*202. *num.*4. *p.*4.
*ac deciſ.*187. *n.*1. *p.*7. *rec.*
Nam AC. ſtante diſpoſitione teſtamentaria d. 2
qm Ludouici, in qua hæres inſtitutus fuerat Co.
Theodorus Pendaſius, non poterat concedi im-
miſſionem

miſſionem venientibus ab inteſtato, quando enim poteſt eſſe locus ſucceſſioni ex teſtamento ceſſet ſucceſſio ab inteſtato, vt ſunt text. *expreſſ. in l. quandiu 39. ff. de acquir. hæred. l. quandiu 89. ff. de reg. iur. l. ameq̃uam C. comm. de ſucceſſ. l. ex teſtamento C. de condit. liber.* & tenet Bart. & alij *in l. nec in §. hæres inſtitutus, ff. de acquir. hæred.* Surd. *conſil.* 268. *num.* 5. ac alij relati per Aliogr. *conſil.* 74. *num.* 28. & dixit Rot. *dec.* 405. *n.* 12. *p.* 4 *tom.* 2. *rec.*

3 Nec præfata in iudicia enuari poteſt ex quo coram A.C. in huiuſmodi iudicium exhibitum, nec productum fuerit d. teſtamentum, quamuis reperitetur in actis inter eaſdem perſonas coram eodem iudice in alia inſtantia ſeu iudicium productum ex doct. Cyriac. *contr.* 160 *num.* 2. *Poſt. de manut. obſer* 97 *n.* 14.

4 Nam cum illud productum fuerit in iudicio manutentionis inter eaſdem perſonas agitato, ſatis erat illius repetitio in hoc ſecundo iudicio ex ratione deductu per Couarr. *var. reſ. cap.* 17. *num.* 14. *verſ. quantum ex præmiſſis*, & dixit Rota in *Romana melioramentorum* 31. *May* 1631. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, in §. fin.* Et licet prætendatur, nullibi de huiuſmodi repetitione apparere, attamen iam ex fide notitij actuatij id atteſtantia, quam ex aliis ponderatis *in alia deciſ. in §. rurſus, & ſeqq.* elicitur contrarium, vltra quod in dubio præſumitur d. repetitionem eſſe factam, cum iudex in ſententia præſctuando iura filiis d. Comitis Vigore præfati teſtamenti, illius rationem habuerit, vt conſideratum fuit coram Butatto *deciſ.* 217. *num.* 8. *& ſeqq.* per Add. ad Gregnt. *deciſ.* 59 *num.* 14. ac in Romana reſtitutionis dotis 10. Iunij 1599. coram clar. mem. Hieronymo Cardinali Pamphilio in Romana Pecuniaria 23. Iunij 1613. coram boo. mem. Cardinali Mellino, & in Romana locorum montium 16. Martij 1640. coram Coccino.

5 Nec dicatur d. inſtrumentum, vbi Co. Theodorus legitur hæres ſcriptus nullo modo illi ſuffragari poſſe, ſtante eius incapacitate, quæ oritur nedum ex Conſtitutionibus Sixti V. *in nono Bullar in ord.* 3. *Clementis VIII.* 78. ſed etiam ex ſtatuto ferrariæ prohibentibus alienationes bonorum ſtabilium in forenſes etiam per vltimam voluntatem: Quia cum idem Comes ſit verè Ciuis ex priuilegio non intrat diſpoſitio dd. Conſtitutionum & ſtatuti, vt in terminis conſuluit Alex. *conſ.* 157. *num.* 12. *in fin. & num.* 13. *lib.* 2. Socin. *conſ.* 7. *num.* 25. *lib.* 2. Ladetch. *conſ.* 18. *numer* 2. *conſ.* 163. *n.* 12. Riminald. iun. *conſ.* 56. *ſub n.* 44. *& ſeqq.* Ciriac. *contr.* 205. *n.* 56. *& ſeqq.*

6 Et licet dd. Conſtitutiones Sixti, & Clementis derogent quibuſcumque Ciuilitatibus, & fictionibus ſtatutariis, vt Rot. firmauit coram Durano *deciſ.* 157. *numer.* 9. tamen ex hoc dici non poteſt, quod derogent veris Ciuilitatibus à Principe, vel à magiſtratu ſufficientem auctoritatem, habente conceſſis per quas propriè efficitur Ciuis Aret. *in l.* 3. *col.* 6. *in princ. ff. de verb. obligat.* Ruin. *conſ.* 227. *numer* 2. *lib.* 1. Rimin. iun. *conſ.* 13. *num.* 112. *& ſeqq.* Præter quod diſpoſitiones dd. Conſtitutionum locum ſibi non vendicant in caſu præſenti, dum dant facultatem diſponendi in forenſes conſanguineos, dummodo tamen infra biennium habitent in ſtatu Eccleſiæ, vt expreſſe legitur in ſixtina Conſtitutione ſub §. 6. Comes enim eſt conſanguineus defuncti, & habitare iuxta d. diſpoſitionem paratus eſt.

Non obſtat, quod d. Ciuilitas fuerit conceſſa cum onere, & conditione habitandi in d. Ciuitate Ferrariæ, ac onera realia, & perſonalia ſuſtinendi, quia quoad onus habitandi ſuffragantur Comiti prorogationes obtentæ à magiſtratu ſapientum nuncupato, de cuius poteſtate non eſt ambigendum, dum vti repræſentans totam Ciuitatem ex Rimin. Sen. *conſil.* 92 *lib.* 2. & Rimin. iun. *conſil.* 626. 7 *numer.* 42. ſicuti poteſt d. Ciuilitatem ex integro concedere, ita pariter poteſt prorogare tempus ad habitandum, ex regula, quod ea, cui licet id, quod eſt plus debet licere id quod eſt minus ad text. *in l. in ſuis in fin. ff. de liber. & poſth. l. nec in ea, §. vis occidendi ff. de adulter. auth. multo magis, C. de ſacroſ. Eccleſ.* Rolan. *conſil.* 61. *num.* 49. *lib.* 1. Alex. *conſil.* 181. *num.* 9. *lib.* 5. Eoque magis, quia d. prorogatio non eſt contraria ſtatuto, cum non tollat neceſſitatem habitandi ab eodem ſtatuto ad hunc effectum præſcriptam, ſed illam ſuſpendi ad tempus limitatum.

Quo vero ad alia onera realia, & perſonalia hæc nulla in caſu præſenti poſſunt conſiderari quæ ſuſtinenda erant; dum Comes aliqua bona non poſſidebat in diſtrictu Ferrarien. pro quibus ſuſtinentur præfata onera, ideoque opus non erat, vt ille allibratus eſſet in libris æſtimi, vbi allibrantur dumtaxat bona poſſidentes, vt in terminis propriis tenent Paſet. *conſ* 18. *ſub num.* 16. Maluaſ. *conſil.* 93. *num.* 68. *verſ.* 2. *reſpondetur*, Cephal. *conſ.* 326. *num.* 55. Rota *in Ferrarien. de Schianchis coram Sanctiſſimo D. N.* impreſſa apud Amat. *deciſ. Ferrarie* 81. *num.* 19. 8 Vltra quod aduerſus non factam allibrationem, quatenus ſit neceſſaria, Comes iuuatur ex reſtitutione in integrum ab ipſo vti minori petita, & licet illius aduerſarij pariter ſint minores, tamen præualet beneficium minoritatis competens Comiti, ex quo eſt Reus, & conuenitur ad dimittenda bona, quæ iam poſſidet, Peregr. *conſ.* 77. *ſub num.* 39. *lib.* 1. Trentacinq. *var. reſol. tit. de reſtru. reſol p. num.* 12. & dixit Rot. coram Gregor. *deciſ.* 473. *num.* 14. *& in Romana, ſeu Perusina conſuſ* 23. *Iuny* 1645. *coram R. P. D. meo Bichio.*

Rurſus cum in priuilegio Comitis onera præfata nõ fuerint conditionaliter iniuncta, ſed per viam modi, ciuilitas fuit illico per eundem acquiſita, & quamuis dictus modus eſſet adimplendus ad hoc, vt dicta Ciuilitate gaudere poſſit, tamen hoc non adimplementum erat ab aduerſariis, vt tertiis probandum, vt in puncto firmauit Rota *in ſupradicta Ferrarien. bonorum de Schianchis.*

Iniuſtitia pariter d. ſententiæ A. C. circunſcrip- 9 tia etiam ſupra deducta, nullo velamine declari poteſt, ex quo videtur aperte exceſſiua, dum non ſolum dat immiſſionem ab inteſtato in bona ſtabilia iuxta diſpoſitionem dicti ſtatuti, & conſtitutionum, ſed etiam immobilia, quæ in forenſes transferri non prohibentur ex congeſtis per Plot. *conſ.* 19. *à num.* 110. *vſque ad* 115. Vnde, cum dicta ſententia ſit concepta vnica verborum ſtructura, remanet in totum iniuſta ratione indiuiduitatis, quod ſat eſt ad hoc, vt non intret Ægidiana, vt in terminis reſoluit Rota *deciſ.* 257. *num.* 2. *&* 3. *poſt* Poſth. *de manuten. & in Viterbien. fideicommiſſi, ſeu attentatorum* 13. *Maij* 1644 *coram R P. D. meo Cerro, §. Quia concluſio, & in Auenionen. Saluiani* 30. *May* 1646. *coram R.P.D. meo Bichio, §. cum etiam*; ſententia 10 enim in parte iniuſta in totum redditur aliis, ſi vnico capitulo concepta eſt, iuxta gloſ. marg. *in l. ſcire debemus ff. de verb. oblig.* & not. Rom. *in l.* 1. *§. ſtipulanti, num.* 34. *verſ. aut ipſa ſumma ff. eod.* Rot. *deciſ.* 33. *num.* 18 *p.* 2. *diuerſ. & deciſ.* 297. *num.* 15. *poſt* Poſth. *de manut.*

Nec

Nec dicatur, quod dum dictum ſtatutum annullat diſpoſitionem teſtamentariam ad fauorem foreníis, inſtitutio in ea facta dici debeat nulla, tam quoad ſtabilia, quam quoad mobilia alias defunctus deceſſiſſet pro parte teſtatus, & pro parte
11 inteſtatus contra regulam Text. *in l.ius noſtrum ff. de reg. iur.* communiter receptam.

Quoniam cum prohibitio ſtatutaria non comprehendat bona mobilia clauſula annullatiua ibi appoſita, reſtringitur ſolum ad ſtabilia, vt per Plot. *conſ.19. num.1 4.* Curt. Iun. *conſ.105. num.6. in fin. & 7.* Ideoque regula non procedit in caſu noſtro; quia, dum mobilia non cadunt ſub diſpoſitione dicti ſtatuti, duæ videntur hæreditates, in quibus vti diuerſis diuerſimodè ſucceditur ad relat per Brun. *de ſtatut. quod ſtantibus maſculis art.8. num.125. & faciunt deciſiones in Romana ſupplementi legitimæ 18. Maij 1640. coram R.P.D. meo Cerro, & in Matinen. dotis 15. Nouembris 1641. coram Eminentiſſimo Panzirolo.*

Non obſtat præceptum teſtatoris de vendendo mobilia, & pretium inueſtiendo in ſtabilibus, ex quo illa ſtabilibus æquiparantur, ad Text. *in l. ſi chorus, §. his verbis, ff. de legat.3.* Quia teſtator non omnia mobilia mandauit vendi, & illorum pretium reinueſtiri, ſed excepit, quæ erant ad vſum viduæ, ibi, *& li mobili, che non conuerranno à caſo di Iledoua ſiano venduti, &c.* Quapropter dum A.C. dat immiſſionem generaliter in omnibus bonis, nullatenus illius ſententia excuſari poteſt ab exceſ-
12 ſiuitate, quæ etiam in modico totam inficit ad hoc, vt executioni non demandetur, vt notant DD. *in l. ſi non fortem, §. ſi centum, ff. de condit. indebit.* Bald. *in l. certi conditio. §. Quoniam ſub num.8 ff. ſi cert. petat.* ac alij relati per Rot. *dec.359. n.8. p.1. recent.*

Miοua obſtat aliud ſtatutum Ferrariæ de iure reddendo Forenſibus, quod redderetur ferrarienſibus in ea Ciuitate, de qua eſt ille Forenſis, quia d. ſtatutum loquitur ſimpliciter de forenſibus, non autem de iis, qui priuilegium Ciuilitatis habent, cuius vigore dicuntur verè Ciues, vt in quinto tradunt, Alex. Socin. & alij *ſupra* allegati.

Tandem ad hoc, vt non locus Ægidianæ Correcti hæredi ſcripto ſat eſt exhibere teſtamentum, & donec diſputetur ſuper illius capacitate denegaoda eſt immiſſio hæredibus ab inteſtato. Citiac. *contron.*
13 *205. num.74. & ſeq.* adeuot à ſententia declarante eſſe locum ſucceſſioni ab inteſtato detur appellatio ſuſpenſiua ratione mixturæ poſſeſſorij cum petitorio non obſtante Ægidiana, vt in ſpecie firmauit Rot. *deciſ.405. num.12. 13. cum ſeq. par.4. tom.2. recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Ianuen. Priuilegiorum.

Veneris 4. Ianuarij 1648.

ARGVMENTVM.

Quæ diſtantia requiratur inter Eccleſiam antiquam, & eam quæ de nouo ædificatur, & plura de priuilegiis mendicantium in hac materia.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium Carmelitanorum de non ædificando intra Certum ſpatium, communicatum fuit Theatinis, & n.2.3. & 4.*

5 *Priuilegium de non ædificando, non eſt deperditum per non vſum.*

6 *Priuilegium conceſſum ſuper diſtantia 300. Cannarum, non eſt in obſeruantia.*

7 *Atteſtationi congregationis regularium emanata de ordine Papæ, multa fides eſt adhibenda.*

8 *Ex non vſu vnius priuilegij, non deſumitur probationis non vſus alterius diuerſi.*

9 *Priuilegium facultatiuum non deperditur per non vſum ſimpliciter, immo requiritur lapſus temporis cum contrario vſu, & n.10. & 11.*

12 *Conſtitutiones prohibentes ne noua Monaſteria erigi poſſint, niſi vocatis procuratoribus aliorum conuentuum, nil commune habent cum dicto priuilegio.*

13 *Priuilegium non cenſetur derogatum, per conſtitutiones, quibus non repugnat, & n.14.*

15 *Conſtare debet ordinarius locorum, quod poſſint erigi Monaſteria ſine illorum detrimento, & aliorum, num.16.*

17 *Prohibentur nouæ Eccleſiæ conſtructiones in præiudicium alterius iam conſtructæ, & de detrimento hic, n.18. & 19. & 21.22. & 23.*

20 *Alimentorum diminutionem lex Abhorret.*

DECISIO CCCLVI.

FIRMATVM fuit coram me ſub die 24. Maij 1647. quod priuilegium Clementis V. ad fauorem Carmelitarum conceſſum relatum à Roderic. *quæſt. reg. tom.2. quæſt.50. art.5.* confirmatum per Sixtum IV. vt refert Sorb. *in comped. priuil. regul. verb. ædificare, num.16.* prohibens, ne alij religioſi, vel perſonæ Eccleſiaſticæ, aut pia loca poſſint intra ſpatium 140. Cannarũ proximum Eccleſiis Carmelitarum nouas Eccleſias ædificare, aut de nouo recipi, ſuffragari debeat DD. Theatinis, quibus idem priuilegium communicatum fuit per Clementem VII. vt habetur *in 38. conſtitutione* inter eius impreſſas bull. *tom.2. num.12. fol.505.* vbi generaliter omnia priuilegia mendicantium præfatis Patribus Theatinis communicauit; Quapropter dictum fuit, vt Presbyteri Oratorij S. Philippi Nerij Ciuitatis
Ianuæ nequeant reſidere in Eccleſia S. Pancratij, 3
quæ non diſtat ab Eccleſia Parochiali S. Siri, vbi reſidentia PP. Theatini per Cannas 40. ex rationibus, & fundamentis adductis in deciſione per me extenſa, ſuper quibus hodie re propoſita cauſa DD. ſteterunt in deciſis.

Admittunt enim Patres Oratorij exiſtentiam 4
præter priuilegij, ac illius communicationem ad fauorem Theatinorum, ſed ſolum dicunt illud nullo modo eſſe attendendum, tantum quia in diſue-
tudinem abiit, Tum etiam quia fuit de medio ſu- 5
blatum, & reuocatum per Conſtitutiones Clementis VIII. *la 99.* Greg. XV. *la 31.* Vrbani VIII. *la 25.* in ordine inter Conſtitutiones eorundem Pontificum, in quibus noua forma præſcribitur, circa erectionem conuentuum non obſtantibus conſtitutionibus Apoſtolicis, cæteriſque in contrarium facientibus.

Non vſus autem dicti Priuilegij deducere denuo conantur ex litteris S. Congregationes Epiſcoporum, & Regularium, vbi atteſtatur priuilegium coniectum ſuper diſtantia 300. Cannarum non eſſe

miſſionem venientibus ab inteſtato, qnando enim poteſt eſſe locus ſucceſſioni ex teſtamento eſſet ſucceſſio ab inteſtato, vt ſunt text. *expreſſ: in l. quandiu 39. ff. de acquir. hæred. l. quandiu 89. ff. de reg. iur. l. antequam C. comm. de ſucceſſ. l. ex teſtamenta C. de condit. liber.* & tenet Bart. & alij *in l. nec ●● §. hæres inſtitutus, ff. de acquir. hæred.* Surd. *conſil.* 268. *num.* 5. ac alij relati per Alrogr. *conſil.* 74. *num.* 28. & dixit Rot. *dec* 405. *n.* 12. *p.* 4 *tom.* 2. *rec.*

3 Nec præfata in iudicia curari poteſt ex qoo coram AC. in huiuſmodi iudicium exhibitum, nec productum fuerit d. teſtamentum, quamuis reperietur in actis inter eaſdem perſonas coram eodem iudice in alia inſtantia ſeu iudicium productum ex doctr Cyriac. *contr.* 160 *num.* 2. *Poſt. de manut. obſer* 97 *n.* 14.

4 Nam cum illud productum fuerit in iudicio manutentionis inter eaſdem perſonas agitato, ſatis erat illius repetitio in hoc ſecundo iudicio ex ratione deductu per Couarr. *var. reſ. cap.* 17. *num.* 14. *verſ. quantum ex præmiſſis*, & dixit Rota *in Romana melioramentorum* 31. *May* 1631. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, in §. fin.* Et licet prætendatur, nullibi de huiuſmodi repetitione apparere, attamen tam ex fide notitij actuarij id atteſtantis, quam ex aliis ponderatis *in alia deciſ. in §. rurſus, & ſ. qq.* elicitur contrarium, vltra quod in dubio præſumitur d. repetitionem eſſe factam, cum iudex in ſententia præſeruando iura filiis d. Comitis Vigore præfati teſtamenti, illius rationem babuerit, vt conſideratum fuit coram Buratto *deciſ.* 217. *num.* 8. *& ſeqq.* per Add. ad Gregor. *deciſ.* 59 *num.* 24. ac in Romana reſtitutionis dotis 10. Iunij 1599. coram clar. mem Hieronymo Cardinali Pamphilio in Romana Pecuniaria 25. Iunij 1613. coram bon. mem. Cardinali Mellino, & in Romana locorum montium 16. Martij 1640. coram Coccino.

5 Nec dicatur d. inſtrumentum, vbi Cn. Theodorus legitur hæres ſcriptus nullo modo illi ſuffragari poſſe, ſtante eius incapacitate, quæ oritur nedum ex Conſtitutionibus Sixti V. *in nono Bullar. in ord.* 3. *Clementis VIII.* 78. ſed etiam ex ſtatuto ferrariæ prohibentibus alienationes bonorum ſtabilium in forenſes etiam per vltimam voluntatem: Quia cum idem Comes ſit verè Ciuis ex priuilegio non intrat diſpoſitio dd. Conſtitutionum & ſtatuti, vt in terminis conſuluit Alex. *conſ.* 157. *num.* 12. *in fin. & num.* 13. *lib.* 2. Socin. *conſ.* 7. *num.* 25. *lib.* 2. Laderch. *conſ.* 18. *numer* 2. *conſ.* 163. *n.* 12. Riminald. iun *conſ.* 56. *ſub n.* 44. *& ſeqq.* Cinac. *contr.* 205. *n.* 56 *& ſeqq.*

6 Et licet dd. Conſtitutiones Sixti, & Clementis derogent quibuſcumque Ciuilitatibus, & fictionibus ſtatuariis, vt Rot. firmauit coram Durano *deciſ.* 157. *numer.* 9. tamen ex hoc dici non poteſt, quod derogent veris Ciuilitatibus à Principe, vel à magiſtratu ſufficientem auctoritatem, habente conceſſis per quas propriè efficitur Ciuis Ater. *in l.* 3. *col.* 6. *in princ. ff. de verb obligat.* Ruin. *conſ.* 227. *numer.* 2. *lib.* 1. Rimio. iun. *conſ.* 23. *num.* 112. *& ſeqq.* Præter quod diſpoſitiones dd Conſtitutionum locum ſibi non vendicant in caſu præſenti, dum dant facultatem diſponendi in forenſes conſanguineos, dummodo tamen infra biennium habitent in ſtatu Eccleſiæ, vt expreſſe legitur in ſixtina Conſtitutione ſub §. 6. Comes enim eſt conſanguineus defuncti, & habitare iuxta d. diſpoſitionem paratus eſt

Non obſtat, quod d. Ciuilitas fuerit conceſſa cum onere, & conditione habitandi in d. Ciuitata Ferrariæ, ac onera realia, & perſonalia ſuſtinendi, quia quoad onus habitandi ſuffragantur Comiti prorogationes obtentæ à magiſtratu ſapientum nuncuparo, de cuius poteſtate non eſt ambigendum, dum vti repræſentans totam Ciuitatem ex
Rimin. Sen. *conſil.* 92 *lib.* 2. & Rimin. iun. *conſil.* 626. 7
numer. 42. ſicuti poteſt d. Ciuilitatem ex integro concedere, ita pariter poteſt prorogare tempus ad habitandum, ex regula, quod ea, cui licet id, quod eſt plus debet licere id quod eſt minus ad text. *in l. in ſuis in fin. ff. de liber. & poſth. l. nec in ea, §. viro occidendi ff de adulter. auth. multo magis, C. de ſacros. Eccleſ.* Rolan. *conſil.* 61. *num.* 49. *lib.* 2. Alex. *conſil.* 181. *num.* 9. *lib.* 5. Eoque magis, quia d. prorogatio non eſt contraria ſtatuto, cum non tollat neceſſitatem habitandi ab eodem ſtatuto ad hunc effectum præſcriptam, ſed illam ſuſpendi ad tempus limitatum.

Quo vero ad alia onera realia, & perſonalia, hæc nulla in caſu præſenti poſſunt conſiderari quæ ſuſtinendæ erant; dum Comes aliqua bona non poſſidebat in diſtrictu Ferrarien. pro quibus ſuſtinentur præfata onera, ideoque opus non erat, vt ille allibratus eſſet in libris æſtimi, vbi allibrantur dumtaxat bona poſſidentes, vt in terminis propriis tenent Paſet. *conſ* 18. *ſub num.* 16. Maluaſ. *conſil.* 93. *num.* 68. *verſ.* 2. *reſpondetur*, Cephal. *conſ.* 326. *num.* 55. Rota *in Ferrarien. de Stianchis coram Sanctiſſimo D. N.* impreſſa apud Amat. *deciſ. Ferraria* 81.
num. 19. Vltra quod aduerſus non factam allibra- 8
tionem, quatenus ſit neceſſaria, Comes iuuatur ex reſtitutione in integrum ab ipſo vti minori petita, & licet illius aduerſarij pariter ſint minores, tamen præualet beneficium minoritatis competens Comiti, ex quo eſt Reus, & conuenitur ad dimittenda bona, quæ iam poſſidet, Peregr. *conſ.* 77. *ſub num.* 39. *lib.* 1. Tremacinq. *var. reſol. tit. de reſeru. reſol p. num.* 12. & dixit Rot. coram Gregor. *deciſ.* 473. *num.* 14. *& in Romana, ſeu Peruſina cenſus* 23. *Iunij* 1645. *coram R. P. D. meo Bichio.*

Ruſſus cum in priuilegio Comitis onera præfata nō fuerint conditionaliter iniuncta, ſed per viam modi, ciuilitas fuit illico per eundem acquiſita, & qnamuis dictus modus eſſet adimplendus ad hoc, vt dicta Ciuilitate gaudere poſſit, tamen hoc non adimplementum erat ab aduerſariis, vt tertiis probandum, vt in puncto firmauit Rota *in ſupradicta Ferrarien. bonorum de Schianchis.*

Iniuſtitia pariter d. ſententiæ A. C. circonſcrip- 9
tis etiam ſupra deductis, nullo velamine declari poteſt, ex quo videtur aperte exceſſiua, dum non ſolum dat immiſſionem ab inteſtato in bona ſtabilia iuxta diſpoſitioenm dicti ſtatuti, & conſtitutionum, ſed etiam immobilia, quæ in forenſes transferri non prohibentur ex congeſtis per Plot. *conſ.* 19. *à num.* 110. *vſque ad* 115. Vnde, cum dicta ſeotentia ſit concepta vnica verborum ſtructura, remanet in totum iniuſta ratione indiuiuiduitatis, quod ſat eſt ad hoc, vt oon intret Ægidiana, vt in terminis reſoluit Rota *deciſ.* 257. *num.* 2. *&* 3. *poſt* Poſth. *de manuten. & in Viterbien. fideicommiſſi, ſeu attentatorum* 13. *May* 1644 *coram R P. D. meo Cerro, §. Quia concluſio, & in Auenionen. Salmani* 30. *May* 1646.
coram R. P. D. meo Bubio, §. cum etiam; ſententia 10
enim in parte iniuſta in totum redditur alis, ſi vnico capitulo concepta eſt, iuxta glos. marg. *in l. ſcire debemus ff. de verb oblig. &* not. Rom. *in l.* 1. *§. ſtipulanti, num.* 34. *verſ. aut ipſa ſumma ff. eod.* Rot. *deciſ.* 33. *num.* 18. *p.* 2. *diuerſ. & deciſ.* 297. *num.* 15. poſt Poſth. *de manut.*

Nec

Nec dicatur, quod dum dictum ſtatutom annullat diſpoſitionem teſtamentariam ad fauorem forenſis, inſtitutio in ea facta dici debeat nulla, tam quoad ſtabilia, quam quoad mobilia alias defunctus deceſſiſſet pro parte teſtatus, & pro parte
11 inteſtatus contra regulam Text. *in l. ius noſtrum ff. de reg. iur.* communiter receptam.

Quoniam cum prohibitio ſtatutaria non comprehendat bona mobilia clauſula annullatiua ibi appoſita, reſtringitur ſolum ad ſtabilia, vt per Plot. *conſ.* 19. *num.* 1 4. Curt. Iun. *conſ.* 105. *num.* 6. *in fin. & 7.* Ideoque regula non procedit in caſu noſtro; quia, dum mobilia non cadunt ſub diſpoſitione dicti ſtatuti, duæ videntur hæreditates, in quibus vti diuerſis diuerſimodè ſucceditur ad relat per Brun. *de ſtatut. quod ſtantibus maſculis art.* 8. *num.* 125. *& faciunt deciſiones in Romana ſupplementi legitimæ* 18. *Maij* 1640. *coram R.P.D. meo Cerro, & in Matinen. dotis* 15. *Nouembris* 1641. *coram Eminentiſſimo Panzirolo.*

Non obſtat præceptum teſtatoris de vendendo mobilia, & pretium inueſtiendo in ſtabilibus, ex quo illa ſtabilibus æquipatantur, ad Text. *in l. ſi chorus, §. his verbis, ff. de legat.* 3. Quia teſtator non omnia mobilia mandauit vendi, & illorum pretium reinueſtiri, ſed excepit, quæ erant ad vſum viduæ, ibi, *& li mobili, che non conuerranno à eſſo di Iledonà ſiano venditi, &c.* Quapropter dom A.C. dat immiſſionem generaliter in omnibus bonis, nullatenus illius ſententia excuſari poteſt ab exceſ-
12 ſiuitate, quæ etiam in modico totam inficit ad hoc, vt exequutioni non demandetur, vt notant DD. *in l. ſi non ſortem, §. ſi centum, ff. de condit. indebit.* Bald. *in l. certi conditio. §. Quoniam ſub num.* 8 *ff. ſi cert. petat.* ac alij relati per Rot. *dec.* 359. *n.* 8. *p.* 1. *recent.*

Minus obſtat aliud ſtatutum Ferrariæ de iure reddendo Forenſibus, quod redderetur ferrarienſibus in ea Ciuitate, de qua eſt ille Forenſis, quia d. ſtatutum loquitur ſimpliciter de forenſibus, non autem de iis, qui priuilegium Ciuilitatis habent, cuius vigore dicuntur verè Ciues, vt in quinto tradunt, Alex. Socin. & alij *ſupra* allegati.

Tandem ad hoc, vt non locus Ægidianæ Correcti hæredi ſcripto ſat eſt exhibere teſtamentum, & donec diſputetur ſuper illios capacitate deneganda eſt immiſſio hæredibus ab inteſtato. Ciriac. *contron.*
13 205. *num.* 74. *& ſeq.* adeunt à ſententia declarante eſſe locum ſucceſſioni ab inteſtato detur appellatio ſuſpenſiua ratione mixturæ poſſeſſorij eum petitorio non obſtante Ægidiana, vt in ſpecie firmauit Rot. *deciſ.* 405. *num.* 12. 13. *cum ſeq. par.* 4. *tom.* 2. *recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Ianuen. Priuilegiorum.

Veneris 4. Ianuarij 1648.

ARGVMENTVM.

Quæ diſtantia requiratur inter Eccleſiam antiquam, & eam quæ de nouo ædificatur, & plura de priuilegiis mendicantium in hac materia.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium Carmelitanorum de non ædificando intra Certum ſpatium, communicatum fuit Theatinis, & n.* 2. 3. *&* 4.

5 *Priuilegium de non ædificando, non eſt depreditum per non vſum.*

6 *Priuilegium conceſſum ſuper diſtantia* 300. *Canarum, non eſt in obſeruantia.*

7 *Atteſtationi congregationis regularium emanata de ordine Papæ, multa fides eſt adhibenda.*

8 *Ex non vſu vnius priuilegij, non deſumitur probationis non vſus alterius diuerſi.*

9 *Priuilegium facultatiuum non deperditur per non vſum ſimpliciter, immo requiritur lapſus temporis cum contrario vſu, & n.* 10. *&* 11.

12 *Conſtitutiones prohibentes ne noua Monaſteria erigi poſſint, niſi vocatis procuratoribus aliorum conuentuum, nil commune habent cum dicto priuilegio.*

13 *Priuilegium non cenſetur derogatum, per conſtitutiones, quibus non repugnat, & n.* 14.

15 *Conſtare debet ordinariis locorum, quod poſſint erigi Monaſteria ſine illorum detrimento, & alterum, num.* 16.

17 *Prohibentur nouæ Eccleſiæ contructiones in præiudicium alterius iam conſtructæ, & de detrimento hic, n.* 18. *&* 19. *&* 21. 22. *&* 23.

20 *Alimentiorum diminutionem lex Abhorret.*

DECISIO CCCLVI.

FIRMATVM fuit coram me ſub die 24. Maij 1647. quod priuilegium Clementis V. ad fauorem Carmelitarum conceſſum relatum à Roderic. *quæſt. reg. tom.* 2. *quæſt.* 50. *art.* 5. confirmatum per Sixtum IV. vt refert Sorb. *in comped. priuil. regul. verb. ædificare, num.* 16. prohibens, ne alij religioſi, vel perſonæ Eccleſiaſticæ, aut pia loca poſſint intra ſpatium 140. Cannarũ proximum Eccleſiis Carmelitarom nouas Eccleſias ædificare, aut de nouo recipi, ſuffragari debeat DD. Theatinis, quibus idem priuilegium communicatum fuit per Clementem VII. vt habetur *in* 38. *conſtitutione* inter eius impreſſas bull. *tom.* 2. *num.* 12. *fol.* 505. vbi generaliter omnia priuilegia mendicantium præfatis Patribus Theatinis communicauit; Quapropter dictum fuit, vt Preſbyteri Oratorij S. Philippi Necij Ciuitatis Ianuæ neqneant reſidere in Eccleſia S. Pancratij, 3
quæ non diſtat ab Eccleſia Parochiali S. Siri, vbi reſidentis PP. Theatini per Cannas 40. ex rationibus, & fundamentis adductis in deciſione per me extenſa, ſuper quibus hodie re propoſita cauſa DD. ſteterunt in deciſis.

Admittunt enim Patres Oratorij exiſtentiam 4
præter priuilegij, ac illius communicationem ad fauorem Theatinorum, ſed ſolum dicunt illud nullo modo eſſe attendendum, tantum quia in diſuetudinem abiit, Tum etiam quia fuit de medio ſu- 5
blatum, & reuocatum per Conſtitutiones Clementis VIII. *la* 99. Greg. XV. *la* 31. Vrbani VIII. *la* 25. in ordine inter Conſtitutiones eorundem Pontificum, in quibus noua forma præſcribitur, circa erectionem conuentuum non obſtantibus conſtitutionibus Apoſtolicis, cæteriſque in contrarium facientibus.

Non vſus autem dicti Priuilegij deducere denuo conantur ex litteris S. Congregationes Epiſcoporum, & Regularium, vbi atteſtatur priuilegium coniectum ſuper diſtantia 300. Cannarum non

eſſe

miſſionem venientibus ab inteſtato, quando enim poteſt eſſe locus ſucceſſioni ex teſtamento ceſſet ſucceſſio ab inteſtato, vt ſunt text. *expreſſi in l. quandiu 39. ff. de acquir. hæred. l. quandiu 89. ff. de reg. iur. l. antequam C. comm. de ſucceſſ. l. ex teſtamento C. de condit. liber.* & tenet Bart. & alij *in l. nec is §. hæres inſtitutus, ff. de acquir. hæred.* Surd. *conſil. 268. num. 5.* ac alij relati per Aliogr. *conſil. 74. num. 28.* & dixit Rot. *dec. 405. n. 12. p. 4. tom. 2. rec.*

3 Nec præfata in iudicia enitari poteſt ex quo coram AC. in huiuſmodi iudicium exhibitum, nec productum fuerit d. teſtamentum, quamuis reperiatur in actis inter eaſdem perſonas coram eodem iudice in alia inſtantia ſeu iudicium productum ex doct. Cyriac. *contr. 160 num. 2. Poſt. de manut. obſer 97 n. 14.*

4 Nam cum illud productum fuerit in iudicio manutentionis inter eaſdem perſonas agitato, ſatis erat illius repetitio in hoc ſecundo iudicio ex ratione deducta per Couarr. *var. reſ. cap. 17. num. 14. verſ. quantum ex præmiſſis*, & dixit Rota *in Romana melioramentorum 31. May 1631. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, in §. fin.* Et licet prætendatur, nullibi de huiuſmodi repetitione apparere, attamen tam ex fide notitij actuarij id atteſtantis, quam ex aliis ponderatis *in alia deciſ. in §. rurſus, & ſeqq.* elicitur contrarium, vltra quod in dubio præſumitur d. repetitionem eſſe factam, cum iudex in ſententia præſeruando iura filiæ d. Comitis Vigore præfati teſtamenti, illius rationem habuerit, vt conſideratum fuit coram Buratto *deciſ. 217. num. 8. & ſeqq.* per Add. ad Gregor. *deciſ. 59 num. 24.* ac in Romana reſtitutionis dotis 10. Iunij 1599. coram clar. mem. Hieronymo Cardinali Pamphilio in Romana Pecuniaria 25. Iunij 1613. coram bon. mem. Cardinali Mellino, & in Romana locorum montium 16. Martij 1640. coram Coccino.

5 Nec dicatur d. inſtrumentum, vbi Co. Theodorus legitur hæres ſcriptus nullo modo illi ſuffragari poſſe, ſtante eius incapacitate, quæ oritur nedum ex Conſtitutionibus Sixti V. *in nouo Bullar. in ord. 3. Clementis VIII. 78.* ſed etiam ex ſtatuto Ferrariæ prohibentibus alienationes bonorum ſtabilium in forenſes etiam per vltimam voluntatem: Quia cum idem Comes ſit verè Ciuis ex priuilegio non intrat diſpoſitio dd. Conſtitutionum & ſtatuti, vt in terminis conſuluit Alex. *conſ. 157. num. 12. in fin. & num. 13. lib. 2.* Socin. *conſ. 7. num. 25. lib. 2.* Laderch. *conſ. 18. numer 2. conſ. 163. n. 12.* Riminald. iun *conſ. 56. ſub n. 44. & ſeqq.* Cyriac. *contr. 205. n. 56. & ſeqq.*

6 Et licet dd. Conſtitutiones Sixti, & Clementis derogent quibuſcumque Ciuilitatibus, & fictionibus ſtatuariis, vt Rot. firmauit coram Durano *deciſ. 157. numer. 9.* tamen ex hoc dici non poteſt, quod derogent veris Ciuilitatibus à Principe, vel à magiſtratu ſufficientem auctoritatem, habente conceſſis per quas propriè efficitur Ciuis Aret. *in l. 3. col. 6. in princ. ff. de verb. obligat.* Ruin. *conſ. 227. numer 2. lib. 1.* Rimin. iun. *conſ. 23. num. 112. & ſeqq.* Præter quod diſpoſitiones dd Conſtitutionum locum ſibi non vendicant in caſu præſenti, dum dant facultatem diſponendi in forenſes conſanguineos, dummodo tamen infra biennium habitent in ſtatu Eccleſiæ, vt expreſſe legitur in Sixtina Conſtitutione ſub §. 6. Comes enim eſt conſanguineus defuncti, & habitare iuxta d. diſpoſitionem paratus eſt

Non obſtat, quod d. Ciuilitas fuerit conceſſa cum onere, & conditione habitandi in d. Ciuitate Ferrariæ, ac onera realia, & perſonalia ſuſtinendi, quia quoad onus habitandi ſuffragantur Comiti prorogationes obtentæ à magiſtratu ſapientum nuncupato, de cuius poteſtate non eſt ambigendum, dum vt repræſentans totam Ciuitatem ex Rimin. Sen. *conſil. 92 lib. 2.* & Rimin. iun. *conſil. 626.* 7
numer. 42. ſicuti poteſt d. Ciuilitatem ex integro concedere, ita pariter poteſt prorogare tempus ad habitandum, ex regula, quod ea, cui licet id, quod eſt plus debet licere id quod eſt minus ad text. *in l. in ſuis in fin. ff. de liber. & poſth. l. nec in ea, §. vir occidendi ff. de adulter. auth. multo magis, C. de ſacros. Eccleſ.* Rolan. *conſil. 61. num. 49. lib. 5.* Alex. *conſil. 181. num. 9. lib. 5.* Eoque magis, quia d. prorogatio non eſt contraria ſtatuto, cum non tollat neceſſitatem habitandi ab eodem ſtatuto ad hunc effectum præſcriptam, ſed illam ſuſpendi ad tempus limitatum.

Quo vero ad alia onera realia, & perſonalia, hæc nulla in caſu præſenti poſſunt conſiderari quæ ſuſtinenda erant; dum Comes aliqua bona non poſſidebat in diſtrictu Ferrarien. pro quibus ſuſtineantur præfata onera, ideoque opus non erat, vt ille allibratus eſſet in libris æſtimi, vbi allibrantur dumtaxat bona poſſidentes, vt in terminis propriis tenent Paſet. *conſ 18. ſub num. 16.* Maluaſ. *conſil. 93. num. 68. verſ. 2. reſpondetur*, Cephal. *conſ. 326. num. 55.* Rota *in Ferrarien. de Stanchis coram Sanctiſſimo D. N.* impreſſa apud Amat. *deciſ. Ferrariæ 81. num. 19.* Vltra quod aduerſus non factam allibra- 8
tionem, quatenus ſit neceſſaria, Comes iuuatur ex reſtitutione in integrum ab ipſo vti minori petita, & licet illius aduerſarij pariter ſint minores, tamen præualet beneficium minoritatis competens Comiti, ex quo eſt Reus, & conuenitur ad dimittenda bona, quæ iam poſſidet, Peregr. *conſ. 77. ſub num. 39. lib. 1.* Trentacinq. *var. reſol. tit. de reſeru. reſol p. num. 12.* & dixit Rot. coram Gregor. *deciſ. 473. num. 14. & in Romana, ſeu Peruſina cenſus 23. Iunij 1645. coram R. P. D. meo Bichio.*

Rurſus cum in priuilegio Comitis onera præfata nō fuerint conditionaliter iniuncta, ſed per viam modi, ciuilitas fuit illico per eundem acquiſita, & quamuis dictus modus eſſet adimplendus ad hoc, vt dicta Ciuilitate gaudere poſſit, tamen hoc non adimplementum erat ab aduerſariis, vt tertiis probandum, vt in puncto firmauit Rota *in ſupradicta Ferrarien. bonorum de Schianchis.*

Iniuſtitia pariter d. ſententiæ A. C. circunſcrip- 9
tis etiam ſupra deductis, nullo velamine declari poteſt, ex quo videtur aperte exceſſiua, dum non ſolum dat immiſſionem ab inteſtato in bona ſtabilia iuxta diſpoſitionem dicti ſtatuti, & conſtitutionum, ſed etiam immobilia, quæ in forenſes transferri non prohibentur ex congeſtis per Plot. *conſ. 19. à num. 110. vſque ad 115.* Vnde, cum dicta ſententia ſit concepta vnica verborum ſtructura, remanet in totum iniuſta ratione indiuiduitatis, quod ſat eſt ad hoc, vt non intret Ægidiana, vt in terminis reſoluit Rota *deciſ. 257. num. 2. & 3. poſt* Poſth. *de manuten. & in Viterbien. fideicommiſſi, ſeu attentatorum 13. May 1644 coram R P. D. meo Cerro, §. Quia concluſio, & in Anemonen. Saluiani 30. May 1646. coram R. P. D. meo Bichio, §. cum etiam*; ſententia 10
enim in parte iniuſta in totum redditur alia, ſi vnico capitulo concepta eſt, iuxta gloſ. marg. *in l. ſcire debemus ff. de verb. oblig. & not.* Rom. *in l. 1. §. ſtipulanti, num. 34. verſ. aut ipſa ſumma ff. eod.* Rot. *deciſ. 33. num. 18 p. 2. diuerſ. & deciſ. 297. num. 15.* poſt Poſth. *de manut.*

Nec

Nec dicatur, quod dum dictum ſtatutum aonullat diſpoſitionem teſtamentariam ad fauorem forenſis, inſtitutio in ea facta dici debeat nulla, tam quoad ſtabilia, quam quoad mobilia alias defunctus deceſſiſſet pro parte teſtatus, & pro parte
11 inteſtatus contra regulam Text. *in l. ius noſtrum ff. de reg. iur.* communiter receptam.

Quoniam eum probibitio ſtatutaria non comprehendat boua mobilia clauſula anunllatiua ibi appoſita, reſtringitur ſolum ad ſtabilia, vt per Plot. *conſ.* 19. *num.* 1 4. Curt. Iun. *conſ.* 105. *num.* 6. *in fin.* & 7. Ideoque regula non procedit io caſu noſtro; qoia, dum mobilia oon cadunt ſub diſpoſitione dicti ſtatuti, duæ videntur hæreditates, in quibus vti diuerſis diuerſimodè ſucceditur ad relat per Brun. *de ſtatut. quod ſtantibus maſculis art.* 8. *num.* 125. & *faciunt deciſiones in Romana ſupplementi legitimæ* 18. *Maij* 1640. *coram R.P.D. meo Cerro*, & *in Matinen. dotis* 15. *Nouembris* 1641. *coram Eminentiſſimo Panzirolo.*

Non obſtat præceptom teſtatoris de vendendo mobilia, & pretium inueſtiendo in ſtabilibus, ex quo illa ſtabilibus æquiparantur, ad Text. *in l. ſi chorus, §. his verbis, ff. de legat.* 3. Quia teſtator non omnia mobilia mandauit vendi, & illorum pretium reinueſtiri, ſed excepit, quæ erant ad vſum viduæ, ibi, *& li mobili, che non conuerranno à caſo di Hedond ſiano venditi, &c.* Quapropter dum A.C. dat immiſſionem generaliter in omnibus bonis, oullatenus illius ſententia excuſari poteſt ab exceſ-
11 ſiuitate, quæ etiam in modico totam inficit ad hoc, vt exequutioni non demandetur, vt notant DD. *in l. ſi non ſortem, §. ſi centum, ff. de condit. indebit.* Bald. *in l. certi conditio. §. Quoniam ſub num.* 8. *ff. ſi cert. petat.* ac alij relati per Rot. *dec.* 359. *n.* 8. *p.* 1. *recent.*

Minus obſtat aliud ſtatutum Ferrariæ de iure reddendo Forenſibus, quod reddeterur ferrarienſibus io ea Ciuitate, de qua eſt ille Forenſis, quia d. ſtatutum loquitur ſimpliciter de forenſibus, non autem de iis, qoi priuilegium Ciuilitatis habent, cuius vigore dicuntur verè Ciues, vt in quioto tradunt, Alex. Socin. & alij *ſupra* allegati.

Tandem ad hoc, vt noo locus Ægidianæ Correcti hæredi ſcripto ſat eſt exhibere teſtameutum, & donec diſputetur ſuper illius capacitate deuegaoda eſt immiſſio hæredibus ab inteſtato. Ciriac. *controu.*
13 205. *num.* 74. & *ſeq.* adeuot à ſententia declaraute eſſe locum ſucceſſioui ab inteſtaro detur appellatio ſuſpenſiua ratione mixturæ poſſeſſorij cum petitorio non obſtante Ægidiana, vt in ſpecie firmauit Rot. *deciſ.* 405. *num.* 12. 13. *cum ſeq. par.* 4. *tom.* 2. *recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Ianuen. Priuilegiorum.

Veneris 4. Ianuarij 1648.

ARGVMENTVM.

Quæ diſtantia requiratur inter Eccleſiam antiquam, & eam quæ de nouo ædificatur, & plura de priuilegiis mendicantium in hac materia.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium Carmelitanorum de non ædificando intra Certum ſpatium, communicatum fuit Theatinis, & n.* 2. 3. & 4.

5 *Priuilegium de non ædificando, non eſt depreditum per non vſum.*

6 *Priuilegium conceſſum ſuper diſtantia* 300. *Canarum, non eſt in obſeruantia.*

7 *Atteſtationi congregationis regularium emanata de ordine Papæ, multa fides eſt adhibenda.*

8 *Ex non vſu vnius priuilegij, non deſumitur probationis non vſus alterius diuerſi.*

9 *Priuilegium facultatiuum non deperditur per non vſum ſimpliciter, immo requiritur lapſus temporis cum contrario vſu, & n.* 10. & 11.

12 *Conſtitutiones prohibentes ne noua Monaſteria erigi poſſint, niſi vocatis procuratoribus aliorum conuentuum, nil commune habent cum dicto priuilegio.*

13 *Priuilegium non cenſetur derogatum, per conſtitutiones, quibus non repugnat, & n.* 14.

15 *Conſtare debet ordinariis locorum, quod poſſint erigi Monaſteria ſine illorum detrimento, & aliorum, num.* 16.

17 *Prohibentur noua Eccleſiæ contructiones in præiudicium alterius iam conſtructa, & de detrimento hic, n.* 18. & 19. & 21. 22. & 23.

20 *Alimentorum diminutionem lex Abhorret.*

DECISIO CCCLVI.

FIRMATVM fuit coram me ſub die 14. Maij 1647. quod priuilegium Clementis V. ad fauorem Carmelitarum coneeſſum relatum à Roderic. *quaſt. reg. tom.* 1. *quaſt.* 50. *art.* 5. confirmatum per Sixtum IV. vt refert Sorb. *in comped. priuil. regul. verb. ædificare, num.* 16. prohibens, ne alij religioſi, vel perſonæ Eccleſiaſticæ, aut pia loca poſſint intra ſpatium 140. Canoarũ proximum Eccleſiis Carmelitarum nouas Eccleſias ædificare, aut de nouo recipi, ſuffragari debeat DD. Theatinis, quibus idem priuilegium communicatum fuit per Clementem VII. vt habetur *in* 38. *conſtitutione* inter eius impreſſas boll. *tom.* 2. *num.* 12. *fol.* 505. vbi generaliter omnia priuilegia mendicantium præfatis Patribus Theatinis communicauit; Quapropter dictum fuit, vt Preſbyteri Oratorij S. Philippi Necij Ciuitatis Ianuæ oequeant reſidere in Eccleſia S. Pancratij, 3
quæ noo diſtat ab Eccleſia Parochiali S. Siri, vbi reſidentis PP. Theatini per Cannas 40. ex rationibus, & fundamentis adductis in deciſione per me extenſa, ſuper quibus hodie re propoſita cauſa DD. ſteterunt io deciſis.

Admittunt enim Patres Oratorij exiſtentiam 4
præter priuilegij, ac illius commonicatiouem ad fauorem Theatioorum, ſed ſolum dicunt illud nullo modo eſſe attendendum, tantum quia in diſuetudinem abiit, Tum etiam quia foit de medio ſu- 5
blatum, & reuocatum per Conſtitutiones Clementis VIII. *la* 99. Greg. XV. *la* 31. Vrbani VIII. *la* 15. io ordine inter Conſtitutiones eorundem Pontificum, in quibus noua forma præſcribitur, circa erectionem conuentuum non obſtantibus coostitutionibus Apoſtolicis, cæteriſque in contrarium facientibus.

Non vſus autem dicti Priuilegij deducere denuo conantur ex litteris S. Congregationes Epiſcoporum, & Regularium, vbi atteſtatur priuilegium conjectum ſuper diſtantia 300. Cannarum non eſſe

miſſionem venientibus ab inteſtato, quando enim poteſt eſſe locus ſucceſſioni ex teſtamento eſſet ſucceſſio ab inteſtato, vt ſunt text. *expreſſ. in l. quandiu 39. ff. de acquir. hæred. l. quandiu 89. ff. de reg. iur. l. antequam C. comm. de ſucceſſ. l. ex teſtamento C. de condit. liber.* & tenet Batt. & alij *in l. nec is §. hæres inſtitutus, ff. de acquir. hæred.* Surd. *conſil.* 268. *num.* 5. ac alij relati per Altogr. *conſil.* 74. *num.* 28. & dixit Rot. *dec.* 405. *n.* 12. *p.* 4. *tom.* 2. *rec.*

3 Nec præfata in iudicia citari poteſt ex quo coram AC. in huiuſmodi iudicium exhibitum, nec productum fuerit d. teſtamentum, quamuis reperiretur in actis inter eaſdem perſonas coram eodem iudice in alia inſtantia ſeu iudicium productum ea doctr Cyriac. *contr.* 160 *num.* 2. *Poſt. de manut. obſer* 97 *n.* 14.

4 Nam cum illud productum fuerit in iudicio manutentionis inter eaſdem perſonas agitato, ſatis erat illius repetitio in hoc ſecundo iudicio ex ratione deducta per Couarr. *var. reſ. cap.* 17. *num.* 14. *verſ. quantum ex præmiſſis*, & dixit Rota *in Romana melioramentorum* 31. *May* 1631. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, in §. fin.* Et licet prætendatur, nullibi de huiuſmodi repetitione apparere, attamen tam ex fide notitij actuarij id atteſtantis, quam ex aliis ponderatis *in alia deciſ. in §. rurſus, & ſeqq.* elicitur contrarium, vltra quod in dubio præſumitur d. repetitionem eſſe factam, cum iudex in ſententia præſetuanda iura filiis d. Comitis Vigore præfati teſtamenti, illius rationem habuerit, vt conſideratum fuit coram Buratto *deciſ.* 217. *num.* 8. *& ſeqq.* per Add. ad Gregor. *deciſ.* 59 *num.* 14. ac in Romana reſtitutionis dotis 10. Iunij 1599. coram clar. mem Hieronymo Cardinali Pamphilio in Romana Pecuniaria 23. Iunij 1613. coram bon. mem. Cardinali Mellino, & in Romana locorum montium 16. Martij 1640. coram Coccino.

5 Nec dicatur d. inſtrumentum, vbi Co. Theodorus legitur hæres ſcriptus nullo modo illi ſuffragari poſſe, ſtante eius incapacitate, quæ oritur nedum ex Conſtitutionibus Sixti V. *in nouo Bullar. in ord.* 3. *Clementis VIII.* 78. ſed etiam ex ſtatuto ferrariæ prohibentibus alienationes bonorum ſtabilium in forenſes etiam per vltimam voluntatem: Quia cum idem Comes ſit verè Ciuis ex priuilegio non intrat diſpoſitio dd. Conſtitutionum & ſtatuti, vt in terminis conſuluit Alex. *conſ.* 157. *num.* 12. *in fin. & num.* 13. *lib.* 2. Socin. *conſ.* 7. *num.* 25. *lib.* 2. Ladecch. *conſ.* 18. *numer* 2. *conſ.* 163. *n.* 12. Riminald. iun *conſ.* 56. *ſub n.* 44. *& ſeqq.* Cioac. *contr.* 205. *n.* 56. *& ſeqq.*

6 Et licet dd. Conſtitutiones Sixti, & Clementis derogent quibuſcumque Ciuilitatibus, & fictionibus ſtatuariis, vt Rot. firmauit coram Durano *deciſ.* 157. *numer.* 9. tamen ex hoc dici non poteſt, quod derogent veris Ciuilitatibus à Principe, vel à magiſtratu ſufficientem auctoritatem, habente conceſſis per quas propriè efficitur Ciuis Aret. *in l.* 3. *col.* 6. *in princ. ff. de verb oblignt.* Ruin. *conſ.* 127. *numer.* 2. *lib.* 1. Rimin. iun. *conſ.* 23. *num.* 112. *& ſeqq.* Præter quod diſpoſitiones dd Conſtitutionum locum ſibi non vendicant in caſu præſenti, dum dant facultatem diſponendi in forenſes conſanguineos, dummodo tamen infra biennium habitent in ſtatu Eccleſiæ, vt expreſſe legitur in ſixtina Conſtitutione ſub §. 6. Comes enim eſt conſanguineus defuncti, & habitare iuxta d. diſpoſitionem paratus eſt

Non obſtat, quod d. Ciuilitas fuerit conceſſa cum onere, & conditione habitandi in d. Ciuitate Ferrariæ, ac onera realia, & perſonalia ſuſtinendi, quia quoad onus habitandi ſuffragantur Comiti prorogationes obtentæ à magiſtratu ſapientum nuncupato, de cuius poteſtate non eſt ambigendum, dum vti repræſentans totam Ciuitatem ex Rimin. Sen. *conſil.* 92 *lib.* 2. & Rimin. iun. *conſil.* 626. 7
numer. 42. ſicuti poteſt d. Ciuilitatem ex integro concedere, ita pariter poteſt prorogare tempus ad habitandum, ex regula, quod ea, cui licet id, quod eſt plus debet licere id quod eſt minus ad text. *in l. in ſuis in fin. ff. de liber. & poſth. l. nec in ea. §. vu occidendi ff de adulter. auth. multo magis, C. de ſacros Eccleſ.* Rolan. *conſil.* 61. *num.* 49. *lib.* 1. Alex. *conſil.* 181. *num.* 9. *lib.* 5. Eoque magis, quia d. prorogatio non eſt contraria ſtatuto, cum non tollat neceſſitatem habitandi ab eodem ſtatuto ad hunc effectum præſcriptam, ſed illam ſuſpendi ad tempus limitatum.

Quo vero ad alia onera realia, & perſonalia, hæc nulla in caſu præſenti poſſunt conſiderari quæ ſuſtinenda erant; dum Comes aliqua bona non poſſidebat in diſtrictu Ferrarien. pro quibus ſuſtinentur præfata onera, ideoque opus non erat, vt ille allibratus eſſet in libris æſtimi, vbi allibrantur dumtaxat bona poſſidentes, vt in terminis propriis tenent Paſer. *conſ* 18. *ſub num.* 16. Maluaſ. *conſil.* 95. *num.* 68. *verſ.* 2. *reſpondetur*, Cephal. *conſ.* 326. *num.* 55. Rota *in Ferrarien. de Stianchis coram Sanctiſſimo D. N.* impreſſa apud Amat. *deciſ. Ferraria* 81. *num.* 19. Vltra quod aduerſus non factam allibra- 8
tionem, quatenus ſit neceſſaria, Comes iuuatur ex reſtitutione in integrum ab ipſo vti minori petita, & licet illius aduerſarij pariter ſint minores, tamen præualet beneficium minoritatis competens Comiti, ex quo eſt Reus, & conuenitur ad dimittenda bona, quæ iam poſſidet, Peregr. *conſ.* 77. *ſub num.* 39. *lib.* 1. Trentacinq. *var. reſol. tit. de reſtitu. reſol p. num.* 12. & dixit Rot. coram Gregor. *deciſ.* 473. *num.* 14. *& in Romana, ſeu Peruſina cenſus* 23. *Iunij* 1645. *coram R. P. D. meo Bichio.*

Rurſus cum in priuilegio Comitis onera præfata nō fuerint conditionaliter iniuncta, ſed per viam modi, ciuilitas fuit illico per eundem acquiſita, & quamuis dictus modus eſſet adimplendus ad hoc, vt dicta Ciuilitate gaudere poſſit, tamen hoc non adimplementum erat ab aduerſariis, vt tertiis probandum, vt in puncto firmauit Rota *in ſupradicta Ferrarien. bonorum de Schianchis.*

Iniuſtitia pariter d. ſententiæ A. C. circunſcrip- 9
tis etiam ſupra deductis, nullo velamine declari poteſt, ex quo videtur aperte exceſſiua, dum non ſolum dat immiſſionem ab inteſtato in bona ſtabilia iuxta diſpoſitionem dicti ſtatuti, & conſtitutionum, ſed etiam immobilia, quæ in forenſes transferri non prohibentur ex congeſtis per Plot. *conſ.* 19. *à num.* 110. *vſque ad* 115. Vnde, cum dicta ſententia ſit concepta vnica verborum ſtructura, remanet in totum iniuſta ratione indiuiduitatis, quod ſat eſt ad hoc, vt non intret Ægidiana, vt in terminis reſoluit Rota *deciſ.* 257. *num.* 2. *&* 3. *poſt* Poſth. *de manuten. & in Viterbien. fideicommiſſi, ſeu attentatorum* 13. *May* 1644 *coram R P. D. meo Cerro, §. Quia concluſio, & in Auenionen. Saluiani* 30. *May* 1646. *coram R. P. D. meo Bichio, §. cum etiam*; ſententia 10
enim in parte iniuſta in totum redditur alis, ſi vnico capitulo concepta eſt, iuxta glos. marg. *in l. ſcire debemus ff. de verb oblig. &* not. Rom. *in l.* 1. *§. ſtipulanti, num.* 34. *verſ. aut ipſa ſumma ff. eod.* Rot. *deciſ.* 33. *num.* 18 *p.* 2. *diuerſ. & deciſ.* 297. *num.* 15. poſt Poſth. *de manut.*

Nec

Nec dicatur, quod dum dictum ſtatutum annullat diſpoſitionem teſtamentariam ad fauorem forenſis, iuſtitutio in ea facta dici debeat nulla, tam quoad ſtabilia, quam quoad mobilia alias defunctus deceſſiſſet pro parte teſtatus, & pro parte
11 inteſtatus contra regulam Text. *in l. ius noſtrum ff. de reg. iur.* communiter receptam.

Quoniam cum prohibitio ſtatutaria non comprehendat bona mobilia clauſula annullatiua ibi appoſita, reſtringitur ſolum ad ſtabilia, vt per Plot. *conſ.* 19. *num.* 1 · 4. Curt. Iun. *conſ.* 105. *num.* 6. *in fin. & 7.* Ideoque regula non procedit in caſu noſtro; quia, dum mobilia non cadunt ſub diſpoſitione dicti ſtatuti, duæ videntur hæreditates, in quibus vti diuerſis diuerſimodè ſucceditur ad relat per Brun. *de ſtatat. quod ſtantibus maſcalis art.* 8. *num.* 125. *& faciunt deciſiones in Romana ſupplementi legitimæ* 18. *Maij* 1640. *coram R.P.D. meo Cerro, & in Matinen. dotis* 15. *Nouembris* 1641. *coram Eminentiſſimo Panzirolo.*

Non obſtat præceptum teſtatoris de vendendo mobilia, & pretium inueſtiendo in ſtabilibus, ex quo illa ſtabilibus æquiparantur, ad Text. *in l. ſi chorus, §. his verbis, ff. de legat.* 3. Quia teſtator non omnia mobilia mandauit vendi, & illorum pretium reinueſtiri, ſed excepit, quæ erant ad vſum viduæ, ibi, *& li mobili, che non conuerranno à eſſo di Iledouà ſiano venditi, &c.* Quapropter dum A.C. dat immiſſionem generaliter in omnibus bonis, nullatenus illius ſententia excuſari poteſt ab exceſ-
12 ſiuitate, quæ etiam in modico totam inficit ad hoc, vt executioni non demandetur, vt notant DD. *in l. ſi non ſortem, §. ſi centum, ff. de condit. indebit.* Bald. *in l. certi conditio. §. Quoniam ſub num.* 8 *ff. ſi cert. petat.* ac alij relati per Rot. *dec.* 359. *n.* 8. *p.* 1. *recent.*

Minus obſtat aliud ſtatutum Ferrariæ de iure reddendo Forenſibus, quod redderetur ferrarienſibus in ea Ciuitate, de qua eſt ille Forenſis, quia d. ſtatutum loquitur ſimpliciter de forenſibus, non autem de iis, qui priuilegium Ciuilitatis habent, cuius vigore dicuntur verè Ciues, vt in quinto tradunt, Alex. Socin. & alij *ſupra* allegati.

Tandem ad hoc, vt non locus Ægidianæ Correcti hæredi ſcripto ſat eſt exhibere teſtamentum, & donec diſputetur ſuper illius capacitate deneganda eſt immiſſio hæredibus ab inteſtato. Ciriac. *controu.*
13 205. *num.* 74. *& ſeq.* adeunt à ſententia declarante eſſe locum ſucceſſioni ab Inteſtato detur appellatio ſuſpenſiua ratione mixturæ poſſeſſorij cum petitorio non obſtante Ægidiana, vt in ſpecie firmauit Rot. *deciſ.* 405. *num.* 12. 13. *cum ſeq. par.* 4. *tom.* 1. *recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Ianuen. Priuilegiorum.

Veneris 4. Ianuarij 1648.

ARGVMENTVM.

Quæ diſtantia requiratur inter Eccleſiam antiquam, & eam quæ de nouo ædificatur, & plura de priuilegiis mendicantium in hac materia.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium Carmelitanorum de non ædificando intra Certum ſpatium, communicatum fuit Theatinis, & n.* 2. 3. *&* 4.

5 *Priuilegium de non ædificando, non eſt deperditum per non vſum.*

6 *Priuilegium conceſſum ſuper diſtantia* 300. *Canarum, non eſt in obſeruantia.*

7 *Atteſtationi congregationis regularium emanatæ de ordine Papæ, multa fides eſt adhibenda.*

8 *Ex non vſu vnius priuilegij, non deſumitur probationis non vſus alterius diuerſi.*

9 *Priuilegium facultatiuum non deperditur per non vſum ſimpliciter, immo requiritur lapſus temporis cum contrario vſu, & n.* 10. *&* 11.

12 *Conſtitutiones prohibentes ne noua Monaſteria erigi poſſint, niſi vocatis precaratoribus aliorum conuentuum, nil commune habent cum dicto priuilegio.*

13 *Priuilegium non cenſetur derogatum, per conſtitutiones, quibus non repugnat, & n.* 14.

15 *Conſtare debet ordinariis locorum, quod poſſint erigi Monaſteria ſine illorum detrimento, & aliorum, num.* 16.

17 *Prohibentur nouæ Eccleſiæ contructiones in præiudicium alterius iam conſtructæ, & de detrimento hic, n.* 18. *&* 19. *&* 21. 22. *&* 23.

20 *Alimentorum diminationem lex Abhorret.*

DECISIO CCCLVI.

FIRMATVM fuit coram me ſub die 24. Maij 1647. quod priuilegium Clementis V. ad fauorem Carmelitarum conceſſum relatum à Roderic. *quaſt. reg. tom.* 2. *quaſt.* 50. *art.* 5. confirmatum per Sixtum IV. vt refert Sorb. *in comped. priuil. regul. verb. ædificare, num.* 16. prohibens, ne alij religioſi, vel perſonæ Eccleſiaſticæ, aut pia loca poſſint intra ſpatium 140. Cannarū proximum Eccleſiis Carmelitarum nouas Eccleſias ædificare, aut de nouo recipi, ſuffragari debeat DD. Theatinis, quibus idem priuilegium communicatum fuit per Clementem VII. vt habetur *in* 38. *conſtitutione* inter eius impreſſas bull. *tom.* 2. *num.* 12. *fol.* 505. vbi generaliter omnia priuilegia mendicantium præfatis Patribus Theatinis communicauit; Quapropter dictum fuit, vt Preſbyteri Oratorij S. Philippi Nerij Ciuitatis Ianuæ nequeant reſidere in Eccleſia S. Pancratij, 3
quæ non diſtat ab Eccleſia Parochiali S. Siri, vbi reſidentis PP. Theatini per Canuas 40. ex rationibus, & fundamentis adductis in deciſione per me extenſa, ſuper quibus hodie re propoſita cauſa DD. ſteterunt in deciſis.

Admittunt enim Patres Oratorij exiſtentiam præter priuilegij, ac illius communicationem ad 4
fauorem Theatinorum, ſed ſolum dicunt illud nullo modo eſſe attendendum, tantum quia in diſuetudinem abiit, Tum etiam quia fuit de medio ſu- 5
blatum, & reuocatum per Conſtitutiones Clementis VIII. *la* 99. Greg. XV. *la* 31. Vrbani VIII. *la* 25. in ordine inter Conſtitutiones eorundem Pontificum, in quibus noua forma præſcribitur, circa erectionem conuentuum non obſtantibus conſtitutionibus Apoſtolicis, cæteriſque in contrarium facientibus.

Non vſus autem dicti Priuilegij deducere denno conantur ex litteris S. Congregationes Epiſcoporum, & Regularium, vbi atteſtatur priuilegium coniectum ſuper diſtantia 300. Cannarum non eſſe

Digitized by Google

miſſionem venientibus ab inteſtato, quandoenim poteſt eſſe locus ſuceeſſioni ex teſtamento eeſſet ſucceſſio ab inteſtato, vt ſunt text. *expreſſ. in l. quandiu 39. ff. de acquir. hered. l. quandiu 89. ff. de reg. iur. l. antequam C. comm. de ſucceſſ. l. ex teſtamento C. de condit. liber.* & tenet Bart. & alij *in l. nec is §. heres inſtitutus, ff. de acquir. hered.* Surd. *conſil.* 268. *num.* 5. ac alij relati per Aliogr. *conſil.* 74. *num.* 28. & dixit Rot. *dec.* 405. *n.* 12. *p.* 4 *tom.* 2. *rec.*

3 Nec præfata in iudicia euitari poteſt ex qoo coram AC. in huiuſmodi iudicium exhibitum, nec productum fuerit d. teſtamentum, quamuis repetitur in actia inter eaſdem perſonas coram eodem iudice in alia inſtantia ſeu iudicium productum ex doctr Cyriac. *contr.* 160 *num.* 2. *Poſt. de manut. obſer* 97 *n.* 14.

4 Nam cum illud productum fuerit in iudicio manutentionis inter eaſdem perſonas agitato, ſatis erat illius repetitio in hoc ſecundo iudicio ex ratione deductu per Couarr. *var. reſ. cap.* 17. *num.* 14. *verſ. quamuis ex præmiſſis*, & dixit Rota *in Romana melioramentorum* 31. *May* 1631. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, in §. fin.* Et licet prætendatur, nullibi de huiuſmodi repetitione apparere, attamen tam ex fide notitij actuarij id atteſtantis, quam ex aliis ponderatis *in alia deciſ. in §. rurſus, & ſeqq.* elicitur contrarium, vltra quod in dubio præſumitur d. repetitionem eſſe factam, cum iudex in ſententia præſeruando iura filiis d. Comitis Vigore præfati teſtamenti, illius rationem habuerit, vt conſideratum fuit coram Buratto *deciſ.* 217. *num.* 8. *& ſeqq.* per Add. ad Gregor. *deciſ.* 59 *num.* 14. ac in Romana reſtitutionis dotis 10. Iunij 1599. coram clar. mem Hieronymo Cardinali Pamphilio in Romana Pecuniaria 23. Iunij 1613. coram bon. mem. Cardinali Mellino, & in Romana locorum montium 16. Martij 1640. coram Coccino.

5 Nec dicatur d. inſtrumentum, vbi Co. Theodorus legitur hæres ſcriptus nullo modo illi ſuffragari poſſe, ſtante eius incapacitate, quæ oritur nedum ex Conſtitutionibus Sixti V. *in nouo Bullar. in ord.* 3. *Clementis VIII.* 78. ſed etiam ex ſtatuto ferrariæ prohibentibus alienationes bonorum ſtabilium in forenſes etiam per vltimam voluntatem: Quia cum idem Comes ſit verè Ciuis ex priuilegio non intrat diſpoſitio dd. Conſtitutionum & ſtatuti, vt in terminis conſuluit Alex. *conſ.* 157. *num.* 12. *in fin. & num.* 13. *lib.* 2. Socin. *conſ.* 7. *num.* 25. *lib.* 2. Laderch. *conſ.* 18. *numer* 2. *conſ.* 63. *n.* 12. Riminald. iun *conſ.* 56. *ſub n.* 44. *& ſeqq.* Cinac. *contr.* 205. *n.* 56. *& ſeqq.*

6 Et licet dd. Conſtitutiones Sixti, & Clementis derogent quibuſcumque Ciuilitatibus, & fictionibus ſtatuariis, vt Rot. firmauit coram Durano *deciſ.* 157. *numer.* 9. tamen ex hoc dici non poteſt, quod derogent veris Ciuilitatibus à Principe, vel à magiſtratu ſufficientem auctoritatem, habente conceſſis per quas propriè efficitur Ciuis Aret. *in l.* 3. *col.* 6. *in princ. ff. de verb obligat.* Ruin. *conſ.* 227. *numer.* 2. *lib.* 1. Rimin. iun. *conſ.* 23. *num.* 112. *& ſeqq.* Præter quod diſpoſitiones dd Conſtitutionum locum ſibi non vendicant in caſu præſenti, dum dant facultatem diſponendi in forenſes conſanguineos, dummodo tamen infra biennium habitent in ſtatu Eccleſiæ, vt expreſſe legitur in ſixtina Conſtitutione ſub §. 6. Comes enim eſt conſanguineus defuncti, & habitare iuxta d. diſpoſitionem paratus eſt

Non obſtat, quod d. Ciuilitas fuerit conceſſa cum onere, & conditione habitandi in d. Ciuitate Ferrariæ, ac onera realia, & perſonalia ſuſtinendi, quia quoad onus habitandi ſuffragaotor Comiti protogationes obtentæ à magiſtratu ſapientom nuneupato, de cuius poteſtate non eſt ambigendum, dum vti repræſentans totam Ciuitatem ex
Rimin. Sen. *conſil.* 92 *lib.* 2. & Rimin. iun. *conſil.* 626. 7
numer. 42. ſicuti poteſt d. Ciuilitatem ex integro concedere, ita pariter poteſt protogare tempus ad habitandum, ex regula, quod ea, cui licet id, quod eſt plus debet licere id quod eſt minus ad text. *in l. in ſuis in fin. ff. de liber. & poſth. l. nec in ea. §. vis accedendi ff de adulter. auth. multo magis, C. de ſacros. Eccleſ.* Rolan. *conſil.* 61. *num.* 49. *lib.* 1. Alex. *conſil.* 181. *num.* 9. *lib.* 5. Eoque magis, quia d. prorogatio non eſt contraria ſtatuto, cum non tollat neceſſitatem habitandi ab eodem ſtatuto ad hunc effectum præſcriptam, ſed illam ſuſpendi ad tempus limitatum.

Quo vero ad alia onera realia, & perſonalia, hæc nulla in caſu præſenti poſſunt conſiderari quæ ſuſtinenda erant; dum Comes aliqua bona non poſſidebat in diſtrictu Ferrarien. pro quibus ſuſtinentur præfata onera, ideoque opus non erat, vt ille allibratus eſſet in libris æſtimi, vbi allibrantur dumtaxat bona poſſidentes, vt in terminis propriis tenent Paſet. *conſ* 18. *ſub num.* 16. Maluaſ. *conſil.* 93. *num.* 68. *verſ.* 2. *reſpondetur*, Cephal. *conſ.* 326. *num.* 55. Rota *in Ferrarien. de Suanchis coram Sanctiſſimo D. N.* impreſſa apud Amar. *deciſ. Ferraria* 81.
num. 19. Vltra quod aduerſus non factam allibra- 8
tionem, quatenus ſit neceſſaria, Comes iuuatur ex reſtitutione in integrum ab ipſo vti minori petita, & licet illius aduerſarij pariter ſint minores, tamen prænalet beneficium minoritatis competens Comiti, ex quo eſt Reus, & conuenitur ad dimittenda bona, quæ iam poſſidet, Peregr. *conſ.* 77. *ſub num.* 39. *lib.* 1. Trentacinq. *var. reſol. tit. de reſtru. reſol p. num.* 12. & dixit Rot. coram Gregor. *deciſ.* 473. *num.* 14. *& in Romana, ſeu Perusina cenſus* 23. *Iuny* 1645. *coram R. P. D. meo Bichio.*

Rurſus cum in priuilegio Comitis onera præfata nõ fuerint conditionaliter iniuncta, ſed per viam modi, ciuilitas fuit illico per eundem acquiſita, & quamuis dictus modus eſſet adimplendus ad hoc, vt dicta Ciuilitate gaudere poſſit, tamen hoc non adimplementum erat ab aduerſatiis, vt tertia probandum, vt in puncto firmauit Rota *in ſupradicta Ferrarien. bonorum de Schianchis.*

Iniuſtitia pariter d. ſententiæ A. C. circunſcrip- 9
tis etiam ſupra deductis, nullo velamine declari poteſt, ex quo videtur aperte exceſſiua, dum non ſolum dat immiſſionem ab inteſtato in bona ſtabilia iuxta diſpoſitionem dicti ſtatuti, & conſtitutionum, ſed etiam immobilia, quæ in forenſes transferri non prohibentur ex congeſtis per Plot. *conſ.* 19. *à num.* 110. *vſque ad* 115. Vnde, cum dicta ſententia ſit concepta vnica verborum ſtructura, remanet in totum iniuſta ratione indiuiduitatis, quod ſat eſt ad hoc, vt non intret Ægidiana, vt in terminis reſoluit Rota *deciſ.* 257. *num.* 2. *&* 3. *poſt* Poſth. *de manuten. & in Viterbien. fideicommiſſi, ſeu attentatorum* 13. *May* 1644 *coram R P. D. meo Cerro, §. Quia concluſio, & in Auenionen. Saluiani* 30. *May* 1646.
coram R. P. D. meo Bichio, §. cum etiam; ſententia 10
enim in parte iniuſta in totum redditur aliis, ſi vnico capitulo concepta eſt, iuxta glos. marg. *in l. ſcire debemus ff. de verb oblig. &* not. Rom. *in l.* 1. *§. ſtipulantis, num.* 34. *verſ. aut ipſa ſumma ff. eod.* Rot. *deciſ.* 33. *num.* 18 *p.* 2. *diuerſ. & deciſ.* 297. *num.* 15. poſt Poſth. *de manut.*

Nec

Nec dicatut, quod dum dictum ſtatutum annullat diſpoſitionem teſtamentariam ad fauotem foten ſis, inſtitutio iu ea facta dici debeat nulla, tam quoad ſtabilia, quam quoad mobilia alias defunctus deceſſiſſet pto parte teſtatus, & pro patte
11 inteſtatus contra tegulam Text. *in l. ius noſtrum ff. de reg. iur.* cummuniter receptam.

Quoniam cum probibirio ſtatutaria non comprehendat bona mobilia clauſula annullatiua ibi appoſita, teſtringitut ſolum ad ſtabilia, vt pet Plot. *conſ.* 19. *num.* 1 4. Curt. Iun. *conſ.* 105. *num.* 6. *in fin.* & 7. Ideoque tegula non procedit in caſu noſtro; qoia, dum mobilia non cadunt ſub diſpoſitione dicti ſtatuti, duæ videntur hæreditates, in quibus vti dinerſis diuerſimodè ſucceditur ad relat per Brun. *de ſtatut. quod ſtantibus maſcalis art.* 8. *num.* 125. & *faciunt deciſiones in Romana ſupplementi legitimæ* 18. *Maij* 1640. *coram R.P.D. meo Cerro, & in Matinen. dotis* 15. *Neuembris* 1641. *coram Eminentiſſime Panzirolo.*

Non obſtat præceptom teſtatotis de vendendo mobilia, & pretium inueſtiendo in ſtabilibus, ex quo illa ſtabilibns æquipatantur, ad Text. *in l. ſi chorus, §. his verbis, ff. de legat.* 3. Quia teſtatot oon omnia mobilia mandauit vendi, & illornm pretium reinueſtiri, ſed exeepit, quæ etant ad vſum viduæ, ibi, *& li mobili, che non conuerranno à eſo di lledouà ſiano venditi, &c.* Quaptoptet dum A.C. dat immiſſionem generaliter in omnibus bonis, oullatenna illius ſententia excnſari poteſt ab exceſ-
12 ſiuitate, quæ etiam in modico totam inficit ad hoc, vt exequutioni non demandetut, vt notant DD. *in l. ſi non ſortem, §. ſi centum, ff de condit. indebit.* Bald. *in l. certi conditio. §. Quoniam ſub num.* 8 *ff. ſi cert. petat.* ac alij telati per Rot. *dec.* 359. *n.* 8. *p.* 1. *recent.*

Minus obſtat aliud ſtatutnm Ferrariæ dc iote teddendo Forenſibus, quod redderetut ſettatienſibns in ea Ciuitate, de qua eſt ille Fotenſis, quia d. ſtatntom loquitut ſimpliciter de fotenſibus, noo autem de iis, qui priuilegiom Ciuilitatis habent, cuius vigote dicuntur vetè Ciues, vt in quinto tradunt, Alex. Socin. & alij *ſupra* allegati.

Tandem ad hoc, vt non locus Ægidianæ Cottectl hætedi ſctipto ſat eſt exhibete teſtamentum, & donec diſputetur ſuper illius capacitate deneganda eſt immiſſio hæredibus ab inteſtato. Citiac. *contron.*
13 205. *num.* 74. *& ſeq.* adeont à ſententia declarante eſſe locum ſucceſſioni ab inteſtato detur appellatio ſuſpenſiua ratione mixturæ poſſeſſorij cnm petitorio non obſtaotc Ægidiana, vt in ſpecie firmauit Rot. *deciſ.* 405. *num.* 12. 13. *cum ſeq. par.* 4. *tom.* 2. *recent.*

Et ita reſolutum, &c.

Ianuen. Priuilegiorum.

Veneris 4. Ianuarij 1648.

ARGVMENTVM.

Quæ diſtanria requiratur inter Eccleſiam antiquam, & eam quæ de nouo ædificatur, & plura de priuilegiis mendicantium in hac materia.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium Carmelitanorum de non ædificando intra Certum ſpatium, communicatum fuit Theatinis, & n.* 2. 3. *&* 4.

5 *Priuilegium de non ædificando, non eſt depreditam per non vſum.*

6 *Priuilegium conceſſum ſuper diſtantia* 300. *Canarum, non eſt in obſeruanria.*

7 *Atteſtationi congregationis regalarium emanata de ordine Papa, multa fides eſt adhibenda.*

8 *Ex non vſu vnius priuilegij, non deſumitur probationis non vſus alterius diuerſi.*

9 *Priuilegium facultatiuum non deperditur per non vſum ſimpliciter, imme requiritur lapſus temporis cum contrario vſu, & n.* 10. *&* 11.

12 *Conſtitutiones prohibentes ne noua Monaſteria erigi poſſint, niſi vocatis procuratoribus aliorum conuentuum, nil commune habent cum dicto priuilegio.*

13 *Priuilegiam non cenſetur derogatum, per conſtitutiones, quibus non repugnat, & n.* 14.

15 *Conſtare debet ordinariis locorum, quod poſſint erigi Monaſteria ſine illorum detrimento, & aliorum, num.* 16.

17 *Prohibentur noua Eccleſia contructiones in praiudiciam alterius iam conſtructa, & de detrimento hic, n.* 18. *&* 19. *&* 21. 22. *&* 23.

20 *Alimentorum diminutionem lex Abhorret.*

DECISIO CCCLVI.

FIRMATVM fuit cotam me ſub die 24. Maij 1647. quod priuilegium Clementis V. ad fauorem Catmelitarum conceſſum telarum à Roderic. *quaſt. reg. tom.* 2. *quaſt.* 50. *art.* 5. confirmatum per Sixtum IV. vt refert Sorb. *in comped. priuil. regul. verb. ædificare, num.* 16. prohibens, ne alij religioſi, vel perſonæ Eccleſiaſticæ, ant pia loca poſſint intra ſpatium 140. Cannarũ proximum Eccleſiis Carmelitarum nouas Eccleſias ædificare, aut de nouo recipi, ſuffragari debeat DD. Theatinis, quibus idem priuilegium communicatum fuit per Clementem VII. vt habetur *in* 38. *conſtitutione* intet eius impreſſas bull. *tom.* 2. *num.* 12. *fol.* 505. vbi generaliter omnia priuilegia mendicantium præfatia Patribns Theatinis communicauit; Quapropter dictum fuit, vt Preſbyteri Oratorij S. Philippi Necij Ciuitatis Ianuæ neqncant reſidere io Eccleſia S. Pancratij, 3
quæ noo diſtat ab Eccleſia Patochiali S. Siri, vbi reſidentis PP. Theatini pet Cannas 40. ex rationibos, & fundamentis adductis in deciſione per me extenſa, ſuper quibus hodie re propoſita cauſa DD. ſteterunt io deciſis.

Admittunt enim Pattes Oratorij exiſtentiam 4
præter priuilegij, ac illius communicarionem ad fauotem Theatinornm, ſed ſolum dicunt illod nullo modo eſſe attendendum, tantum quia in diſuetudinem abiit, Tum etiam quia fuit de medio ſu- 5
blatum, & reuocatum per Conſtitutiones Clementis VIII. *la* 99. Greg. XV. *la* 31. Vrbani VIII. *la* 25. in ordine inter Conſtitutiones eorundem Pontificum, in quibns noua forma præſcribitur, circa erectiooem conuentuum non obſtantibna conſtitutionibus Apoſtolicis, cætetiſque in contrariom facientibus.

Non vſus autem dicti Priuilegij deducere denuo conanmr ex litteris S. Congregationes Epiſcoporum, & Regularium, vbi atteſtatut priuilegium coniectum ſuper diſtantia 300. Cannarum non eſſe

eſſe in obſeruantia , cui atteſtationi integræ Con-
7 gregationis,ac eminatæ de ordine Papæ plura fides
adhibenda eſt,& Rota ſemper multum detulit, Bu-
cat. *deciſ.*479. *num.*3. vbi Add. *num.*10. & fuit di-
ctum in maioricen. Parochialis 13. Iunij 1646. co-
ram R.P.D. meo Celſo.

Sed huic obiecto reſponſum fuit , quod ex dd.
litteris non inducitur probatio non vſus præfati
priuilegij Clementis VI. cum Inquantur de priui-
8 legio prohibente , ne intra ſpatium 300. Canna-
rum edificari poſſit , illud dicetur , non eſſe in vſu.
Vnde ex hoc deſumi non poteſt probatio non vſus
quoad iſtud priuilegium valde diuerſum ab illo,&
quatenus verò probaretur d. non vſus tamen ſuffi-
ceret ad hoc, vt priuilegium Clementis V non ſit
attendendum. Quia non verſamur in caſu priuilegij
9 facultatiui reſpectiue, quod non admittitur ſimpli-
citer ex non vſu , ſed ad hunc effectum requiritur
lapſus temporis cum contrario vſu, *cap.ſi de terra,&*
cap. accedentibus de priuil. Gloſ. *in l.*1. *ff.de nundin.*
Abb. *conſ.*18. *num.*4. *&* 7. *verſ. non obſtat circa med.*
*& conſ.*61.*n.*7.*p.*2.late Suuarez *de legib.lib.*8. *cap.*34.
*n.*15 *&* 16.& reſoluit Rot.*in Meſſanen.Decanatus* 23.
Maij 1644. *coram R. P. D. meo Ghiſlerio* ; Itaut ad
probandum d. contrarium vſum requiſitum pro
amiſſione priuilegij , opus ſit ſpecifice doceri, quod
10 alij religioſi , ſeu perſonæ Eccleſiaſticæ intra ſpa-
tium 140.cannarum prope Eccleſias theatinorum
11 edificarunt quis theatinis contradicentibus , quod
eſſet actus ipſi priuilegio contrarius ex relatis per
Reuerendiſſimum D. meum Decanum *in d. Meſſa-*
12 *nen Decanatus* 27. *Ianuarij* 1642. cui actui poſitiuo
ſi theatini acquieuiſſent;tunc reuera prætendi poſ-
ſet , d. priuilegium facultatiuum fuiſſe amiſſum , vt
tradunt DD.*in l.*1.*C.de ſeruit.& acq.* Surd. *conſ.*127.
*n.*5.& dixit Rota coram bonæ memoriæ Merlino *in*
Der●ſen.Vicaria 22. *Aprilis* 1644.quæ eſt *deciſ.*186.
poſt Poſth.*de manutent,& in deciſ.*288.*n.*14. *part.* 6.
recent.

Nec ſubſiſtit, quod dictum priuilegium Clemen-
tis V. fuerit abrogatum , ſeu reuocatum ex nouis
Conſtitutionibus Clementis VIII.Gregorij XV.
& vrbani VIII. ſupra relatis Quia dd. in dd. Con-
ſtitutionibus nulla fit mentio de hoc priuilegio ; ſed
13 tentum prohibent , ne noua monaſteria erigi poſ-
ſint ; niſi vocatis procorat●●bus aliorum Conuen-
tuum; ſine quorum detrimento Conuentus erigen-
dus ſubſtent●ri valeat, quod nihil commune habeto
14 non dicto priuilegio; vnde cum iſtud non repugnet
expreſſis, & diſpoſitis in dd. Conſtitutioibus, non
debet per illas cenſeri priuilegium derogatum, Bald.
in l. vnica, §. *fin C. de latin. libert. tollen.* Mant. *deciſ.*
504. *num.*5. *&* 289. *num.*6. *p.*6. *recent.* Cum itaque
diſpoſitum in Conſtitutionibus non ſit contrarium
diſpoſitis in priuilegio ; ſed ad inuicem ſe compa-
tiuntur; nullo modo data d. Compatibilitate no-
uæ Conſtitutiones tollunt primum priuilegium , vt
in ſimili dixit Rota coram Verall. *deciſ.*377.*p* 2. Put.
*deciſ.*83. *lib.*3. *in correct. & deciſ.*59. *num.*33. *p.*7. *re-*
15 *cent.* Et tantum abeſt, quod dd. Conſtitutiones ſint
illi derogatoriæ quinimo dici poſſunt ampliatiuæ;
nam non ſolum reſpiciunt d. diſtantiam 140. Can-
natum ; ſed prohibent etiam ne erigentur de nouo
monaſteria , ſeci Conuentus, niſi citatis, & auditis
procuratoribus aliorum Conuentuum exiſtentium
in aliis locis per quattor millia paſſuū circumuici-
nis quorum conſenſus ad hunc effectum requiritur;
16 vel conſtare debet Ordinariis locorum , quod ſine
illorum detrimento dd. monaſteria erigi poſſint
prout diſponitur in Conſtitutione Greg. XV. *in* §.3.
quam fel.recor. Vrbanus VIII. in ſua ſeruari man-
dat.

Quamobrem dixerunt DD. Cadmiſſo etiam, 17
quod priuilegium fuerit per huiuſmodi Conſtitu-
tiones de medio ſublatum) illas fauere PP. Theati-
nis ; dum reſpiciunt detrimentum aliorum Conuen-
tuum antea erutorum ; perſeruando diſpoſitionem
ſacrorum Canonum , vt in Conſtitutione vrbani,
quibus prohibetur nouæ Eccleſiæ conſtiuctio in lo- 18
co , vbi præiudicet aliis iam conſtructis , iuxta diſ-
poſitum *in can. Eccleſia & can. quicumque* 16. *quæſt.*
1. *cap* 2. ibi , ad aliorum iniuriam nolumus redun-
dere de Eccles. edificatu ; & dixit Rot coram Seraph.
*deciſ.*847. *num.*1.

Etenim conſideratum fuit maximum detrimen- 19
tum fore allaturum PP.theatinis, ſi Preſbyteri Ora-
torij reſiderent in Eccleſiaſtica S. Paneratij , quæ
non diſtat ab Eccleſiaſtica S. Siri , *vt ſupra dictum*
eſt, ſpatio 40. Cannarum. Quo ſtante dimiouetetur
concurſus Populi in præfata Eccleſiatica S. ſiri , & 20
conſequitur Eleemoſinæ , quæ ex Chriſti fidelium
concurſu vberieres fiunt erga PP. Theatinos ex illis
viuentes , itaut ex diminutione d. Concurſus , &
elemoſinarum diminuerentur etiam alimenta The- 21
atinis ex eiſdem pronenieotia , quod lex abhorret
ad Text. *in l.ſolent, ff. de alim. & cibar. legat.*Bart. *in*
l. cum hi. §. *vult. igitur. ff. de tranſact. ias. ibidem*
num. 12.Ruin. *conſ.* 81. *ſub num.* 4. *verſ. Quia vbi à*
pluribus lib. 2. *& conſ.*144. *ſub num.*6. *verſ. vel. ſi non*
*poteſt, lib.*5. Ancharen. *conſ.*254. *circa fin. verſ.niſi ad*
ipſorum, Rota. *in Romana alimentorum* 30. *Iulij* 1642.
coram R.P.D. meo Brebio. 22

Non obſtat, quod PP. Oratorij habeant proprios
redditus à fundatore aſſignatos; quia non ab eorum; 23
ſed à Theatinorum egeſtate præiudicium deſumi-
tur , & ſufficit omne præiudicium aliunde etiam,
quam ex mendicitate , ſeci quæſtuatione Eccleſiæ
vicinæ reſultans , vt tradit modern. Carmel. *marri-*
*ten. in ſumm. queſt. regul. tom.*3. *verb. Monaſteria re-*
*gularium ſub num.*6. *verſ. adde etiam, fol.*400.

Ex quibus , ac aliis in preterita deciſ. deductis ,
eam confirmandum eſſe vtraque parte informante
reſolutum &c.

Piſcien. Capellæ.

Lunæ 10. Februarij 1648.

ARGVMENTVM.

Omnes fructus exacti per œconomum, vel intruſum debentur à die litis motæ vero poſſeſſori.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatus gratioſè ad ius & poſſeſſionem anterio-*
ris poſſeſſoris , miniſterio Principis in eum eſt
*tranſlata poſſeſſio, & n.*2.
3 *Gratioſa ſubrogatio nihil aliud eſt, quam continua-*
tio poſſeſſionis defuncti , cui ſubrogatur.
4 *Vero poſſeſſori debentur omnes fructus exacti per œ-*
*conomum & intruſum, & num.*5.
6 *Intruſus fructus male percipit , & tenetur eos reſti-*
tuere.
7 *Oeconomus ad reſtitutionem tenetur, quia ſine man-*
dato ſacri tribunalis , coram quo cauſa pendebat
illos

illos intruſo conſignauit.

8 *In electione veri poſſeſſoris extat agere contra intruſum, vel contra œconomum.*

9 *Omnia mandata, ſeu facta de mandato alicuius Vicarij ſunt attentata, quando pendet lis in Rota, & num.*10.*&* 11.

DECISIO CCCLVII.

RESOLVTVM fuit coram me die 1. Iul. 1643. quod omnes fructus exacti per œconomum Capellæ de qua agitur, ac Horatium Nencium illius intruſum debeantur à die motæ litis R. P.D. Abbati Federico Capponio ex fundamentis, & rationibus in deciſ. deſuper extenſa deductis, quia hodie confirmandam eſſe DD. cenſuerunt.

1 Nam cum præfatus R.P.D. Capponius fuerit gratioſe ſubrogatus ad ius, & poſſeſſionem Franciſci
2 morandini; & Coſmi de Orlandis, in eum vigore
d. ſubrogationis miniſterio Principis tranſlata fuit
vtriuſque illorum poſſeſſio, vt tenuit Rot. *in Burgen. Beneficiorum* 21. *Maij &* 15. *Nouembris* 1639. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, & in Zamoren. Archidiaconatus* 28. *Iunij, &* 2. *Decembris* 1647. *coram*
3 *R.P.D. meo Ottobono*; gratioſa enim ſubrogatio, nil
aliud eſt, quam continuatio poſſeſſionis defuncti,
cui ſubrogatus, Mohed. *deciſ.* 1. *vt lit. pend.* Rot. *deciſ.*
4 475. *n.* 5. *p.* 3. *diuerſ.* Gregor. *deciſ.* 307. *n.* 13. Vnde eidem Abbati tanquam legitimo poſſeſſori debeantur
omnes fructus d. Capellæ per ſupradictos Oeconomum, & intruſum exacti ad Text. *in l. Tutia cum propter* 48 *ff. de ſolut.* Bero. *conſ* 94 *num.* 9. *vol.* 3. Ruin.
conſ 53. *n.* 7. *vol.* 4 Rot. *dec.* 397. *n.* 4 *p.* 1. *rec.* Canal. *dec.*
5 637. *n.* 5. Quapropter tam Horatius Nencius intruſus, quam Laurentius Blondinus Oeconomus tenētur ad reſtitutionem præfatorum fructuum per ipſos perceptorum.

Etenim Horatius cum in dicta Capellania ſe intruſerit lite in rota pendente, vt reſolutum fuit *in dec.* 153. 148. *&* 170. *p.* 5. *rec.* in hac cauſa factis coram
6 bon. mem. Merlino, obligatus eſt, dd. fructus ab ipſo
vt intruſo male perceptos præfato Abbati reſtituere ex ratione adducta per Abbat. *in cap. dudum il* 2. *n.* 19. *de elect.* Caſſad. *dec.* 16 *ſub n.* 1. *de præb.* Rot.
deciſ. 103. *n.* 6. *p.* 2. *rec.* Duran. *dec.* 55. *n.* 13. Oeconomus
7 vero pariter tenetur, quia licet ipſe conſignauerit
dd. fructus præfato Horatio intruſo; tamen cum hoc
fecerit abſque mandato huius S. Tribunalis co-
8 ram quo cauſa pendebat, dicitur attentatum, & propterea reſtituere eos debet vero poſſeſſori, in cuius electione extat agere pro illis conſequendis, vel contra intruſũ, vel contra Oeconomũ, vt dixit Rota *in Bracharen. fructuum* 26. *Maij* 1642. *coram Me.*
9 Nec quicquam releuat ad fauorem Oeconomi,
quod ipſe dd. fructus Horatio conſignauit de inſtrumento Vicarij Piſciæ. Quia, cum lis penderet in Rota, vt ſupra dictum eſt, omnia acta, ſeu facta de inſtrumento eiuſdem Vicarij fuerunt attentata, vt fir-
10 matur *in dd. deciſ* 123. *&* 148. *p.* 5 *rec.* Idcirco præfatum mandatum Vicarij nulliter, & attentatè procedentis nullam inducit liberationem ad fauorem
11 Oeconomi, qui ad hunc effectum ante ſolutionem,
aut contradicere debebat, aut excipere de huiuſmodi litis pendentia in Rota ex congeſtis per Gratian. *diſcept.* 485. *n.* 7. ac Rot. *dec.* 345. *n.* 4. *p.* 1. *rec.* aut d. inſtrumentum denunciare Abbati creditori, ad hoc vt ſua iura defendere poſſet, Menoch. *de arbitr. caſ.* 137. *n.* 14. *&* 18. Afflict. *dec.* 150. *n.* 22. *& ſeqq.* Rot. *dec.* 398. *n.* 2. *& d. deciſ.* 345. *num.* 3. *&* 4. *par.* 1. *recent.*

Et ita Abbate tantum informante, &c.

Romana ſeu Cremen. Pecun.

Merc. 7. Martij 1648.

ARGVMENTVM.

Mandatum A. C. an ſit exequendum ſi ab eo eſt appellatum?

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum nullum, exequutionem non meretur, & num.* 2.

3 *Nullitas ex defectu Iuriſdictionis, impedit exequutionem.*

4 *Inſtrumentum carens obligatione Camerali guarentigia, ſeu aliis clauſulis executiuis, non habet paratam exequutionem.*

5 *Statutum ordinatorium & locale, non ligat extra illius territorium, nec eſt attendendum niſi in illius tribunalibus.*

6 *Facultas tributa A.C. executiue procedendi in omnibus cauſis, in quibus alia tribunalia procedunt, intelligitur quando in tribunalibus vrbis ſimili modo proceditur.*

7 *Creditor legitimus contradictor effectus citandus eſt*

DECISIO CCCLVIII.

CVM Angelus Pallauicinus appellaſſet à mandato per A. C. ac fauorem Auguſtini, & fratrum de Toffettis relaxato pro lib 384779. mandat. Cremen. contra Gaſparem Toffettum, obtinuit huiſmodi cauſam mihi committi cum clauſula *ſi quid exequendum*: quapropter dubitatum fuit an d. mandatum eſſet exequendum, & DD. negatiue reſponderunt.

Nam illud viſum fuit notorie nullum tam ex de- 1
fectu citationis, ideoque aliquam executionem non
meretur ad Text. *in cap. inter cæteros de ſentent. & re* 2
iudic. & notat Vitalin. *in clem.* 1. *num.* 107. *&* 109.
eod. tit. Alex. *conſ.* 106. *n.* 29. *vol.* 3. Rot. *deciſ.* 38. *n.* 2.
& deciſ. 147. *n.* 147. *n.* 7. *p.* 7. *recent.* ac de nullitate ex 3
defectu iuriſdictionis impediente executionem firmar Pariſ. *conſ.* 89 *n.* 22. *lib.* 3.

Nullitas enim clare reſultat, ex quo inſtrumen- 4
tum, cuius vigore actum fuit, caret obligatione Camerali, ſeu guarantigia, ac aliis clauſulis executiuis, ſine quibus illud non habet paratam executionem, *l. minor* 40 *ff. de Minor.* 25. *annor.* vbi Bart. *n.* 2. *l.* 1. *C. de execut rei iud.* Alex. *conſ.* 192. *n.* 1. *lib.* 2. Surd. *conſ.* 263. *n.* 14. Gregor. XV. *deciſ.* 362. *n.* 5. Rot. *deciſ.* 171. *n.* 3. *deciſ.* 173. *n.* 1. *deciſ.* 250. *n.* 1. impreſſa poſt Mudern. Zacch *de oblig. Camer.* Vnde A. C. non poterat, d. inſtrumentum vigore ſuarũ facultatum executioni demãdare, *l. ſi pacto, C de pact.* & reſolutũ fuit hac eadẽ die *in Bonon. fideic. de Rubeis coram R. D. meo Decano.*

Nec afficit, quod d. inſtrumentum ex iure muni- 5
cipali Cremæ, vbi factum fuit, habeat executionem paratam, quia d. ſtatutum Cremæ cum ſit ordinatorium, & locale, non ligat extra illius territorium; nec eſt attendendum niſi in illius tribunalibus, *l. fin. ff. de iuriſd. omn. iud.* Greg. *dec.* 351. *n.* 7. vbi Add. *n.* 11. & dixit Rot. *in Bonon. Legati de Mareſcottis* 24. *Nouemb.* 1627 *coram R.D. meo Decan. ac in Bonon. Cenſus* 3. *Aprilis* 1628. *coram bon mem Vbaldo,* & coram me *in Bonon. fideicommiſſi de Blanchis* 14. *Ian.* 1636. *ac in Baren. ſeu Neapolitana Pecuniaria* 24. *Maij* 1641.

6 Quamuis autem A.C. habeat facultates executiue procedendi in omnibus cauſis, in quibus executiue procedunt alia tribunalia, propterea attenta diſpoſitione d. ſtatuti poterat præfato inſtrumento executionem tribuere, tamen dd. facultates executiue procedendi intelliguntur, quando in tribunalibus vrbis ſimili modo proceditur Buratt. *deciſ.* 462. *n.* 1. *&* 3. *in addit. & deciſ.* 537. *n.* 5. ac in terminis reſolutum fuit coram bonæ memor. Virili *in Lucana dotis* 9. *Ianuarij* 1629. *& in Romana, ſeu Ianuen. quartæ dotalis* 29. *Iunij* 1639. *coram Eminentiſſimo Cardinali Panzirolo*, impreſſa poſt d. Zacch. *de oblig. Camer. deciſ.* 272. *n.* 11.

Altera nullitas ex defectu citationis apparet, ex quo præfatus Angelus in relaxatione d. inſtrumenti non fuit citatus, & tamen d. citatio erat neceſſaria, cum fuerit ad miſſus ad cauſam mediante decreto Iudicis, atque à Toſſettis ab initio citatus in hoc eodem iudicio ſuper relaxatione inſtrumenti
7 contra eumdem Gaſparem, ideoque vti effectus legitimus contradictor erat citandus Felin. *in cap. cum inter, n.* 11. *de iudic.* Bald. *in l. ne quicquam*, §. *vbi decretum ſub n.* 22. *ff. de offic. proconſ.* Rot. *deciſ.* 213. *in fin. p.* 3. *recent.* Caual. *deciſ.* 48. *n.* 2. *deciſ.* 396. *n.* 1. *& deciſ.* 240. *n.* 12 *p.* 5. *rec.*

Et ita reſolutum, &c.

Fanen. Nullitatis Apochæ.

Ven 13. Martij 1648.

ARGVMENTVM.

Mater non poteſt plus relinquere filiis primi matrimonij, quam ſecundi, ſecundum ſtatutum Fanen. *lib.* 1. *cap.* 48.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio facta contra ſtatutum illam annullantem, nulla eſt, & quod tale ſtatutum ſit validum n.* 2. *& num.* 23.
3 *Vidui à dicta diſpoſitione non ſunt exempti & cauſa finalis dicti ſtatuti enarratur, & num.* 4. *&* 5. 7. 8 9. 10 12. *&* 13.
6 *In ſtatuto correctorio & exorbitanti, nullo modo debet fieri extenſio ad non expreſſa.*
11 *Expreſſum dicitur id, in quo ſola diſpoſitio verificari poteſt*
14 *Statutum loquens de muliere intelligitur in vidua cum ipſa mulier dicatur.*
15 *Per nigrum ſtrictius loquens, diſpoſitio rubrica reſtringitur*
18 *Vidua dicitur in mortui viri coniugio perdurare, & cenſetur eſſe in matrimonio.*
19 *Statuti verba apta comprehendere aliquem caſum, quando militat eadem ratio, & mens ſtatuentium eius diſpoſitio ad illum extenditur, & n.* 20.
21 *Statutum correctorium, dum in eo eſt ratio ex eius identitate habet extenſionem, quæ fit ad omnem caſum, in quo eadem viget, quia tunc proprie dicitur comprehenſio.*
22 *Statutum licet exorbitans, ſi à Papa eſt firmatum, eſt obſeruandum.*

DECISIO CCCLIX.

APOCHAM, in qua Camillus Galanſarius plus reliquit Antonio filio primi, quam Gabrieli filio ſecundi matrimonij, reſolutum fuit eſſe nullam ex diſpoſitione ſtatuti Fanen. *cap* 48. *lib* 2. vbi prohibetur, ne tranſiens ad ſecundas nuptias extantibus filiis primi matrimonij poſſit, ſeu valeat filiis ſecundi matrimonij plus relinquere, ſeu dare, nec è cõtra plus poſſit relinquere filiis primi quã ſecundi, annullando diſpoſitionem alio modo factam tam à muliere, quam à viro, vnde reſultat inualiditas præfatæ Apochæ Alex. *conſ.* 24. *n.* 10. *lib.* 4. Iaſ. 1
in l. non dubium ſub n. 18. *C. de legat.* Rot. *deciſ.* 750. *n.* 4. *p.* 1. *diuerſ.* Caualer. *deciſ.* 7. *in fin.* quod autem d. 2
ſtatutum ſit validum, ac liget dd. Camillum, & filios vti Ciues Fanen. nequit dubitari, vt tradit de hoc eodem ſtatuto Hond. *conſ.* 14. *n.* 11. *& ſeqq. lib.* 1. eoque magis cum fuerit à Papa confirmatum Add ad Greg. *deciſ.* 267. *n.* 14.

Vide infra dec. 26. Iun. 1648 in hac cauſa.

Nec poteſt, quod à diſpoſitione illius excepti vi- 3
deantur vidui, tũ quia cauſa finalis expreſſa in d. ſta- 4
tuto fuit ad fraudes, quæ quotidie in filiorum primi matrimonij damnum, & legis fraudem excogitantur, tollendas, d. enim fraus non poteſt conſiderari niſi durante matrimonio, cuius contemplatione illa committitur, vt in terminis huius ſtatuti, Burſ. *conſ.* 164. *n.* 9. *lib.* 2. tum etiam quia d. diſpoſitio
loquitur de tranſeunte ad ſecunda vota, & in matri- 5
monio, ad quod tranſierit decedente, quod intelligi non poteſt de viduis, quæ in matrimonio non decedunt ad Text. *in l.* 1. §. *& ideo ff. de dot. prælegat.* præſertim cum ſimus in ſtatuto Correctorio, 6
& exorbitanti nullo modo debet fieri extenſio ad non expreſſa ex cumulat. per Burſatt. *d. conſ.* 164. *n.* 9. ideoque Camillo, qui de tempore confectionis apochæ erat viduus licuit inter filios vtriuſque matrimonij inæqualiter diſponere, dummodo illi non defraudentur eorum legitima, per Text. *in* §. *illud quoque auth. de nupt.*

Sed tamen conſideratis rationibus, ex quibus ſtatuentes moti fuerunt, & per quas ſtatuti diſpoſitio non ſolum explicatur, ſed ampliatur, & limitatur, vt late comprobat, Tiraq. *tract. à ceſſan. cauſ.* 1. *p. n.* 178. *cum ſeqq.* Euerar. *locor. comm. reg.* 35. Burſatt. *d. conſ.* 164. *n.* 19. DD. dixerunt eſſe ſub eius diſ- 7
poſitione comprehenſos etiam viduos, cum illud ex triplici cauſa, & ratione conditum fuerit.

Prima enim fuit ad euitandas fraudes, quæ in 8
damnum filiorũ primi matrimonij & legis excogitantur, prout expreſſe legitur in principio ſtatuti. 9
Secunda ad ſeruandam æqualitatem inter filios vtriuſque matrimonij & hoc elicitur non ſolum ex rubrica d. ſtatuti, ibi non poſſit, ſeu valeat inæqualiter teſtari inter eos, ex hac enim colligitur, quæ nã fuit mens diſponentis, & cauſa diſpoſitionis, vt firmant Rom. *conſ.* 16. *n.* 4. Curt. Iun. *conſ.* 107. *n.* 2. Maſcard. *tract. de gener. ſtatut. interpr. concl.* 2. *n.* 192. & in
puncto ſimilis ſtatuti, Hond. *conſ.* 14. *n.* 13. *lib.* 1. ſed 10
etiam ex quo ſtatuentes indiſtincte prohibuerunt plus dare tam filiis ſecundi, quam primi matrimonij adeout inter eos æqualiter diſponere debeat, hocque magis præciſe apparet ex eo quia noluerunt d. æqualitatem ſeruari, quando ex vno matrimonio ſuſceptæ fuerunt ſolum fœminæ, ex altero vero maſculi: quo caſu poſſit diſponẽs cõgrue dotatis fœminis reſiquũ inter maſculos diſtribuere; Vnde infertur, quod d. æqualitas fuit vnica, & potiſſima inten-
tio, & ratio ſtatuentiũ, etiãſi non fuerit expreſſ‑, cũ 11
expreſſũ dicatur id, in quo ſola diſpoſitio verificari
poteſt,

conſ.143.n.30 Maſcard *d.tract.de gener. ſtatut. interp.*
12 *concl.4.n.105.* Burati *deciſ.504 n.7.* Tertia ratio fuit ad agnationem conſeruandam, dum voluerunt fœminis præferri maſculos, vt in puncto tradit Alex.
13 *conſ.101.n.14 lib.3.* Quapropter diſpoſitio d. ſtatuti indiſtincte procedit iam in coniugatis, quam in viduis; cum rationes poſitæ militent non ſolum conſtante matrimonio, ſed etiam illo ſoluto, vt poſt Bald. & Iaſ. *in l.1. n.7. & ſeqq. C. vnde vir. & vxor.* tenent in puncto ſimilis ſtatuti prohibentis diſpoſitionem præfatam Barboſ. *in rubr. ff. ſolut. matrim. p.4 n.22.* vbi dicit opinionem Bald. procedere in ſtatuto condito propter æqualitatem ſeruandam inter liberos Alex. *conſ.101. n.11. verſ. quia ad omnia lib.3. & conſ.6. n 4. lib 7.* Rimin. ſen. *conſ 167. n 1. & ſeqq.* Campeg. *de dot. p.1. quaſt.3. ſub n.2.* Fachin. *controu. iur. lib.10. cap. 19.* vbi teſtatur de communi Burſat. *d. conſ.164. ſub n.22. verſ.1. quia, & ſub.n.28. verſ. cum ibi* Giurb. *de conſuet. Meſſan. cap.6. glos 5. n. 4* vbi allegat alios concordantes.

14 Vlterius ex eadem rubrica colligitur, quod d. ſtatutum diſponit etiam de viduis, ex quo abſolute loquitur de muliere, cuius appellatione venit etiam vidua, cum ipſa mulier dicatur, ex *l. filij §. vidua mulier, ff. ad municip.* cum aliis adductis per Rot. *deciſ.367.n.2.p.2.recent.* Itaque cum d. rubrica generaliter loquatur de muliere, ac contineat orationem perfectam, ipſa ſola ſufficit pro deciſ. cauſæ. licet per Nigrum ſtrictius loquens illius diſpoſitio reſtringatur. per gloſ. *in l.1.C. de capt. ciui. cenſib.*
15 *eximen. lib.11.* vbi Bart & Imol. Caſtr. *conſ 40.lib.2.* in quo conſuluit, quod ſi rubrica ſtatuti dicit, quod filia dotata non ſuccedat, & poſtea Nigrum repellat illam à ſucceſſione matris, vel filiæ, & nihil dicat de ſucceſſione Patris; tamen propter dictam generalitatem rubricæ debet excludi etiam à ſucceſſione Patris, & ſequitur Corn. *conſ 24 num.1. lib.2.* Pariſ. *conſ.53.n.94.& ſeqq.lib.1.* Alex *conſ.1.n.7. lib.4* Maſcard. *d.concluſ.2.num.196.* & dixit Rot. coram Gregor. *deciſ. 5. num.7.* & coram R. P. D. meo Bichio *in Ferrarien. fideiuſſorum 5. Iuly* 1645.

Nec rubricæ præfatæ aduerſantur verba *Nigri*, ibi,
16 *& in matrimonio*, ad quod tranſierit, deceſſerit, quia ſi dicta verba abſolute poſita eſſent abſque eo quod interpretationem reciperent, vel à ratione ſtatuti; vel à dicta rubrica tunc vere, & proprie non contineri viduas voluit Rom. *in l.1. ſub num. 13. verſ. nec refragatur, C. vnd. vir.& vxor.* Rimin. Iun. *conſ.202. num.12.& ſeqq* Alex. *conſ.207.n.9 & ſeqq. lib.6.* Rolan. *conſ.68.num.14. & 15. lib.1.* Molin. *de Rit. nupt. lib.3 quaſt.67.num.27.* Secus autem eſt dicendum in
17 caſu præſenti, vbi concurrit identitas rationis, & generalitas rubricæ diſpoſitiuæ, & per orationem
18 perfectam loquentis, vltra quod ſupradicta verba verificari poſſunt etiam in vidua, quæ dicitur in mortui viri coniugio perdurare; & cenſetur eſſe in matrimonio, ad Text. *in l.filiis § vidua,* vbi Bart. *ff ad municip. l.fin. C.de bon.matern. l.mulieres, C. de dignit. lib. 12. l. quoties, C. de priuil. Scholar. eod. lib.* & in puncto ſtatuti Rimin. Sen. *conſ.167.n.5.* Surd. *dec.61. num.6. & deciſ. 106. n.22.* cum aliis allegatis à Ferdin. Arias de Meſa *var.reſol. lib.2. cap.6. num.1.* & in
19 terminis huius ſtatuti Fanen. reſpondit Alex *conſ.6. num.7.& 8.lib.7.* Verba enim ſtatuti, quæ ſunt apta comprehendere aliquem caſum, quando militat eadem ratio, & mens ſtatuentium ad illum extenditur eius diſpoſitio, Corn. *conſ.248.n.7.lib.2.* Alex. *conſ.101. ſub n.9.verſ.oſtenſo igitur lib.3.* Rimin. Iun. *conſ. 167. n.14.* Neguſ. *q.450.n.16.* ac alij relati per Maſcard. *d. concl.4.n.167.cum ſeqq.*

Nec pariter aduerſantur alia verba prohibentia, ne mulier diſponat in ſecundum virum, ex quibus elicitur. ſtatuentes conſideraſſe illius ſuperuenientiam de tempore diſpoſitionis. Quia dum ſtatutum 20
diſponit tam conſtante matrimonio, quam ſoluto, vt ſupra dictum fuit, dd. verba intelliguntur, quando mulier diſponit conſtante matrimonio, & ex hoc non excluditur quin diſpoſitio præfati ſtatuti procedat etiam eo ſoluto ex ratione adducta per Alex. *d.conſ 101. ſub n.7.& 8. lib.3.* Rimin. Iun. *d.conſ. 167. ſub num.11. verſ.nec præfatus.*

Demum non obſtat, quod d ſtatutum ſit exorbitans, & iuris communis correctorium; propterea fieri non debet extenſio ad caſum non expreſſum. 21
Quoniam dum in eo eſt expreſſa ratio, ex eius identitate permittitur extenſio, quæ fit ad omnem caſum, in quo eadem viget; quia tunc non dicitur proprie extenſio, ſed comprehenſio ex relatis per Honded. *d.conſ.14.n.15.lib 1.* Maſcard. *de general. ſtatut. interpretat. concl.1.n.7 & ſeqq.* Surd. *deciſ.192.n.11.* Rot. *deciſ.104.num.1.& deciſ.157.num.13. part.1. re-* 22
cent. & licet ſit exorbitans; tamen ſeruandum venit, cum fuerit à Papa confirmatum, vt in terminis ſtatutorum Fani Neguſ. *q.202.n.19* & tradit Honded. *d.conſ.14.num.11.*

Quamobrem; cum d. Camillus, licet viduus, ſit 23
comprehenſus ſub dicto ſtatuto; proculdubio dicendum eſt; Apocham contra illius diſpoſitionem per ipſum confectam eſſe nullam, vt in principio firmatum fuit.

Et ita reſolutum, &c.

Bononien. Legati.

Merc. 18. Mart. 1648.

ARGVMENTVM.

De materia Remiſſoriæ, & quando dari debeat.

SVMMARIVM.

1 *Quando materia articulata eſt ſatis releuans conceditur remiſſoria, & n.2.*

3 *Legatum rei fideicommiſſo ſubiecta, in præiudicium fideicommiſſarij non valet.*

4 *Teſtator poteſt rem hæredis legare, ſiue ſciuerit ſiue ignorauerit, limitatur, n.5.*

6 *Probato rem legatam eſſe ſubiectam reſtitutioni, legatum extinguitur, & hypotheca ſuper re legata, & num.7.*

8 *Legatario competit actio hypothecaria non ſolum in rebus ipſius teſtatoris, ſed in alienis, dummodo perueniant ad heredem per teſtatorem, & n 9.10.*

11 *Hypotheca legalis nunquam oritur ſuper bonis hæredis, quando cum beneficio inuentarij adit.*

12 *Stante releuantia, remiſſoria nunquam denegatur. & quomodo in poſſeſſoriis concedatur, n.13.*

14 *In poſſeſſoriis probatio quæ non eſt liquida, & in promptu non retardat.*

15 *Remiſſoria conceditur in iudiciis exequutiuis ad fundandam replicationem rei contra actoris exceptionem. & n.16.*

17 *Pro legati conſequutione procedendum eſt ordinarie & declaratur opinio Rota.*

18 *Legatarius ex quo habet hypothecam legalem, ei competit actio, ex remedio Saluiani interdicti.*

DECISIO CCCLX.

1 REMISSORIAM per Nigros petitam ſine
retardatione eſſe concedendam, reſolutum
fuit, ex quo verſamur in prophanis, & ma-
teria articulata viſa fuit ſatis releuans, quo caſu il-
lam in qualibet inſtantia etiam ſine fumo Rota
nunquam ſolet denegari, Put. *dec.324.in fin.l.2.* Cæſ.
de Graſ. *dec.1.ſub n.10. de dilat.* Mant. *dec.374.ſub n.*
2. Caual. *dec.232.n.3* Coccin. *dec.112.n.1. & deciſ.*
256.n.1.p.4.tom.2 ac dec.266.n.1 part.6.recent.
2 Equidem releuantia articulorum reſultat ex eo,
quia Nigri intendunt probare, quod bona mobilia
ſuper quibus Co. Auguſtinus Herculanus vti lega-
tarius Ioan. Bapt. de Nigris iunioris petit immiſſio-
nem, eſſe obnoxia fideicommiſſo per Ioan. Baptiſtã
Seniorem facto, & ad eorum fauorẽ purificato, quo
probato dubitari nequit, quod Io. Baptiſta iunior,
qui in dd. mobilibus ſolum habebat ius eius morte
3 periturum, non potuit d. Co. Herculano illa legare
in præiudicium fideicommiſſariorum, Peregr. *conſ.*
4 *61.n.10 l.3.* Et licet vera ſit conclusio, quod teſtator
poteſt rem hæredis legare, ſiue ſciuerit, ſiue ignora-
uerit, hæredis eſſe, vulg. Tex. *in l.vnum ex familia, § ſi*
rem, ff. de legat.2. & latè firmat Duran. *dec.10.n.1.&*
ſeqq. adeovt hæres acceptando hæreditatem non
poteſt cõtrauenire voluntati teſtatoris; ſed illam te-
netur adimplere, præſtando legatum per regulam
Text. *in l.cum à matre, C. de rei vend. lib.3. C. de reb.*
alien.non alien.l.ſi pater, C. de donat. ac in aliis conge-
ſtis per Duran. *in d.dec.10.n.4.* tamen d. Cõcluſio lo-
5 cum ſibi vendicat, quando vires hæreditatis ſuppe-
tunt pro præſtatione huiuſmodi legati; dummodo
hæres illam acceperit cum beneficio legis, & inuen-
tarij, ad Gloſ. *in l ſcimus, §. in computatione, C de iur.de-*
liber Burſatt *conſ.49.l.1.* Crauett. *conſ 225.in fi.* Aluar.
Valaſc. *conſult.52.n.44.l.1.* ac dixit Rota coram Put.
dec.265.n.1.l.3.& in Romana Cenſus 4. May 1614.co-
ram Lancellotto, & coram Duran. *d.deciſ.10.n.8.* vbi
alias refert.
6 Itaque probato quod omnia bona relicta per d.
Ioan. Baptiſtã Iuniorem legantem ſubiecta ſint præ-
fato fideicommiſſo Ioan. Baptiſtæ Senioris; legatum
factum de dictis mobilibus, quod ad Nigros iure fi-
deicõmiſſi ſpectabãt redderetur inutile, *l.quod in re-*
rum, § 1. ff. de leg.1.l.ſtiebo, ff. de vſufruct. leg l.vxor.pa-
trui, C. de legat & tradit Peregr. *d.conſ.61.n.10.lib.3.*
7 Duran. *dec.10.n.11.* & conſequenter nulla d. Comiti
competeret hypotheca ſuper re legata aduerſus dd.
Nigros legatis hæredes, beneficiatos ad tex. *in l. Pau-*
lus, ff. de Pign. & hypoth. & in puncto declarauit Rot.
in Vuerbien. Caſtror.10. May 1624.n.36.& 37.verſ.cũ
ipſe Honnphrius, coram bonæ mem. Coccino, & in
Bonon. legati de Mareſcottis 24. Aprilis 1626. coram
bonæ mem. Merlino, §.1. *verſ. Quod maximè.*
8 Quamuis autem legatario competat actio hypo-
thecaria pro legato facto non ſolum in rebus ipſius
teſtatoris, ſed etiamſi illa eſſent aliena, dummodo ad
hæredem per teſtatorem peruenerint, vt tenẽt Bald.
in l.cum res in fi.verſ.vlt.attende, C.ſi aliea.res pign.dat,
9 *ſit*, adducens rationem, quia hæc eſt hypotheca le-
galis, quæ etiam in rebus alienis contrahitur, *l.ſatis*
notum, C. in quib.cauſ.pign.vel hypoth.cõtrah. & refert
Pacif. *de Saln interd.inſp.3.cap.4.n.201.*
10 Nihilominus hoc procedit, quando dd. bona fue-
runt à teſtatore in hæredem tranſlata, ſecus dicendũ
eſt, ſi ad hæredes aliunde illa peruenerunt, vt probat
Text. *in l.1.ante fin.ibi, in reb.quas à teſtatore conſecu-*
tus eſt, & ibi, *ſed tantummodo earum, quæ à teſtatore ad*
hæredes peruenerunt.1, C.comm. de legat. vbi Iaſ. *n.8.* &
tenent Bald *in d.l. cum res in fin.* ibi, *& ad hæredem*
peruenerunt per ipſum teſtatorem, & in d.l.1.C.comm.de
legat.ſub n.25. dicit quod licet per ſolam aditionem
hæreditatis hæres intelligatur conſentire defuncto,
tamen ex hoc legatario non competit hypotheca in
rebus hæredis, quamuis ſolo conſenſu contrahatur
per *d.l. Paulus, ff de Pign. & hypoth.* & dixit Rot. *in d.*
Vuerbien. Caſtr.n 4.in fi.cum ſeqq. Nam hypotheca le- 11
galis nunquam oritur ſuper bonis hæredis, quando
ipſe hæreditatẽ acceperit cum beneficio legis, & in-
uentarij, tunc enim non tenetur vltra vires hæredi-
tarias, iuxta notata *in l.fin §. & ſi præfatam, C. de iure*
deliber. Surd. *conſ.7.n.3.* Grat. *diſcept.998.n.2* Rot. *dec.*
461.n.10.p.1. rec. & in Romana annuæ præſtationis 4.
Iuly 1618.corã Card. Fabritio Veroſpio. Propterea Ni-
gri vti hæredes beneficiati Ioan. Baptiſtæ legantis
non tenerentur ad præſtationem ſupradicti legati.
dum adhuc non ſuppeterent vires hæreditariæ, ſi
articuli ſupradicti probati exiſterent, idcoque non
poteſt dubitari de illorum releuãtia, qua ſtãte remiſ- 12
ſoria nunquam denegatur ex *ſupra* allegatis.
Sed quia in præſẽti verſamur in iudicio poſſeſſo- 13
rio, in quo remiſſoria non ſolet cõcedi, vt pluries fir-
mauit Rot. præſertim *in dec.306.n.4.& 5.p.6.& dec.*
242.n.2.p.7.rec. Greg. *dec.367.n.1.* vbi Add. *n.3.* Ca-
ual. *dec.208.n.3.* Burat. *dec.311.n.3.& 5.* Idcirco DD.
dixerunt, illam eſſe concedendam ſine retardatione
iudicij immiſſionis per Co. Herculanum intentati,
vt alias Rot. tenuit coram me *in Bononien. fideicom-*
miſſi de Chriſpoldis 11. Marty 1647.in fin.& in Bono-
nien. fideicommiſſi de Blanchis 24. May eiuſdem anni in
§. At ſine retardatione: In iſtis enim iudiciis poſſeſſo- 14
riis probatio, quæ nõ eſt liquida, & in promptu, illa
non retardat Seraph. *deciſ.294. n.2.* & dixit Rot. *in*
Imolen. Salman. 27. Nouembris 1634.§. fin. coram Emin.
Card. Macchiauello. Et licet Remiſſoria concedatur 15
etiam in iudiciis executiuis ad fundandam replica-
tionem rei, cõtra exceptionẽ actoris, vt fuit dictum
in Bonon fideicommiſſi de Maluezzis 2. Iunij 1628.
corã Card. Virili, tamen in præſenti caſu ea petitur 16
ad probandam intentionem rei conſiſtentem in ex-
ceptione per eum deducta contra petitionẽ actoris.
in quibus terminis, vel illa denegatur, vel cõceditur
ſine retardatione Rot. *d.dec.242.n 9.par.2.recent.* &
fuit dictum *in Bonon. fideicommiſſi de Bolognimis 16.*
Aprilis 1646. coram R.P.D. meo Ghiſlerio, & coram
me *in d. Bonon. fideicommiſſi de Blanchis in fin.*
Nec dicatur, quod pro conſecutione legati proce- 17
dendum ſit ordinariè, cum non competat via execu-
tiua iuxta opinionem Rotæ, de qua *in dec.359. p.4.*
tom.2. rec. ac in aliis relatis in Vrbeuetana legati 4.
Iulij 1646. coram R.P.D meo Bichio, quia dd. de-
ciſiones loquuntur de via executiua in actione per-
ſonali, vel aliis remediis poſſeſſoriis.
At quia legatarius habet hypothecam legalem 18
ſuper re legata ad Text. expreſſum *in d.l.1. C.comm.*
de legat. ideo ad legata conſequẽda ei competit actio
ex remedio Saluiani interdicti, vt ſemper tenuit
Rota, de quo teſtatur Seraph. *dec.828.n.1.ac in dec.*
674.& 689 vtrobique *n.4.par.3.diuerſ. dec.193.&*
387.n.1.p.1.rec. Coccin. *dec.67.n.10.* & fuit dictum
in Romana Domuncularum 17 February præteriti, vbi
alia referuntur ſub §. cæterum quia coram Reuerendiſſi-
mo Domino Decano.
Et ita reſolutum, &c.

Placentina Canonicatus.

Lunæ 16. Martij 1648.

ARGV.

ARGVMENTVM.

Litteræ iuſtificatæ ſunt exequendæ.

SVMMARIVM.

1 *Contradictore ſtante habente ſimilem gratiam anteriorem, an impediatur exequutio litterarum? & ordinarie ſit procedendum?*

2 *Ad impediendam exequutionem requiritur, vt legitimus contradictor poſſideat.*

3 *Gratia non iuſtificata eſt inanis, & ſine aliquo effectu.*

4 *Ad iuſtificatorium gratia requiritur, quod probetur præſentantem eſſe patronum, & n.5. & 6.*

7 *Cum de linea ſit mentio regulariter, de recta intelligitur, & non de tranſuerſali.*

8 *Eadem ratio militat de iurepatronatus, ac in materia fideicommiſſaria.*

9 *Linea appellatione aliquando venit contentiua, ſi concurrunt coniectura, & quid in caſu noſtro, num.10. & 11.*

12 *Dictio* & ſic, *iuncta cum copula præcedenti, non ſolum ſtat illatiue, ſed expiratiue, aut declaratiue, & quid habeat, n.13 & facit 14. & 15.*

16 *Diſpoſitio* l. cum ita, §.in fidei, ff.de legatis 2. *quando non procedat declaratur, & n.17. aliud oſtenditur.*

18 *Ceſſant leues coniectura, cum clarè conſtat lineam contentiuam non fuiſſe vocatam.*

DECISIO CCCLXI.

DECISIONEM coram me factã ſub die 16. Nouembris 1647. firmantem, litteras Apoſtolicas Rauennæ vti iuſtificatas eſſe exequen-
1 das, DD hodie confirmarũt; quamuis Andreas Franciſcus Renatinus habeat ſimilem gratiam cum data anteriori, ea qua effectus legitimus contradictor d. executionem impedire prætẽdebat; adeovt in huiuſmodi cauſa eſſet ordinariè non autem executiuè procedendum iuxta Put. *dec.*135.*lib.*2. Greg. *dec.*46. *n.*6. Burat. *dec.*746.*n.*8. Caual. *dec.*211.*n.*5. & fuit dictum *in Placentina Prapoſitura* 18. *Decembris* 1626. *coram bona mem. Pirouano.*

2 Tum quia d. Renatinus poteſt dici legitimus Cõtradictor; cum non poſſideat, provt requiritur ad impediendam executionem ex congeſtis per Rolan. *conſ.*78.*n.*27.*lib.*3. Rot. *dec.*715.*n.*1. & 2. *p.*1. & *deciſ* 366 *n.*2.*par.*3.*recent.* Burat. *dec.*225.*n.*6. & reſolutum fuit *in Seguntina Canonicatus* 26. *Nouembris* 1616. *coram Patriarcha Manzanedo.*

3 Tum etiam quia d. eius gratia vti non iuſtificata remanet inanis, & ſine aliquo effectu ad Text. *in cap.*2.*de reſcript. in* 6. Greg. *dec.*314.*n.*2. Rot. *dec.*87. *n.*17.*par.*7.*recent.* nam d. Renatinus non probauit, ſe eſſe ad d. Canonicatum præſentatum à medietate Patronorum; ſicut in eius litteris narrauit; licet enim ipſum Ioan. Baptiſta Rebuffus præſentauerit;
4 tamen non ſolum non docetur ad eum d. Ius præſentandi ſpectare, provt neceſſe eſt pro iuſtificatio-
5 ne gratiæ; quinimo apparet de contrario ex fundatione huiuſmodi iuriſpatronatus.

Etenim Hieronymos Rebuffus, qui d. Præbendam erexit, voluit, quod iuſpatronatus præfatum eſſe debeat pro vna parte DD. de Scotis, & pro illorum de Rebuffis. & ſic nobilium Iulij, & Germani, ea quibus præſentans non deſcendit, & deficientibus lineis dd. DD. de Scottis, & de Rebuffis, & ſic, Iulij, & Germani voluit, quod illud pertineat ad Capitulum Ecclesiæ Cathedralis Placẽtiæ; cum onere ſemper præ-
ſentandi ad d. Præbendam, quatenus extet vnusde 6
eius familia de Rebuffis. Vnde infertur, quod fundator d. iuſpatronatus pro medietate ſolum familiæ effectiuæ dd. Iulij, & Germani de Rebuffis reſeruauit; non autem contentiuæ, vt Renatinus prætendit,
vera eſt enim concluſio, quod regulariter, cum de li- 7
nea ſit mentio ſemper intelligitur de recta, & non de tranſuerſali, vt conſuluit Bald *conſ.*321.*lib.*1.*verſ. item cum facimus*, ex Argum. Tex. *in l.qui liberis, §.hac verba, ff.de vulg. & pupill* Menoch. *conſ.*326.*n.*82. & *conſ.*982.*n.*8. Peregr. *de fideic. art.*22.*n.*24. cum aliis latè cumulatis per Fuſar. *de ſubſtit.q* 345.*n.*1. & *ſeqq.* & dixit Rota coram bonæ mem. Merlino *in Monopolitana Cappellania* 16. *Ianuarij* 1633. §.*neque etiam, & in Sancti Seuerini dotis* 18. *Februarij* 1636. *coram R.D. meo Decano*, quæ eſt *dec.*97.*n.*7.*par.*7.*rec.* Et licet allegati DD. loquantur in materia fideicommiſſaria, locum tamen ſibi vendicata præfata concluſio
etiam quando agitur de Patronatu; cum militet ea- 8
dẽ ratio Rot. *dec.*73.*n.*5. & 6. poſt Viuian. *de iurepatr.*

Quamuis autem in dict. præcitata Monopolitana Canonicatus coram Merlino firmatum fuerit ex doctrina Ruin. *conſ.*153. *num.*10. *lib.*2. Cuman. *conſ.*2. quod appellatione lineæ venit etiam contentiua, hoc tamen euenit, quia in illo caſu con-
currebant aliæ coniecturæ idem ſuadentes; vltra 9
quod DD. ibi allegati ſunt expreſſe reprobati per Viuian. *de iurepatr. part.*1.*lib.*4.*cap.*2.*n.*36.

Sed in caſu præſenti clare elicitur ex diſpoſitio- 10
ne fundatoris, vocationem fuiſſe ſolum reſtrictam ad lineam Iulij, & Germani, quo caſu de ſola effectiua ipſorum Iulij, & Germani intellexiſſe eſt dicendum Menoch. *conſ.*924 *n.*1. cum aliis per Fuſar. *d quaſt.*345. *num.*10.

Quod autem intellexiſſe de ſola linea Iulij, & 11
Germani optime deducitur ex verbis, ibi, *voluit, quod iuſpatronatus præfatum eſſe debeat pro vna parte DD. de Scottis, & pro alia illorum de Rebuffis, & ſic nobilium Iulij, & Germani & deficientibus lineis dd. de Scottis, & de Rebuffis, & ſic Iulij, & Germani voluit, quod illud pertineat ad Capitulum, &c.* vt ſupra dictum eſt, ponderando, quod in vocatione dd. de
Rebuffis addita eſt, & repetita dictio, *& ſic*, quæ 12
cum iuncta cum copula præcedenti non ſolum ſtet illatiua, ſed expoſitiue, aut declaratiue, & apertè probatur *in cap. frequens in princ. verſ. ſic de reſtit. ſpol. in* 6. & colligitur ex notatis per Gloſ. *in cap. ex ore in verb. præter de priuil.* Ruin. *conſ.*102. *num.*11.
*lib.*2. Rot. *deciſ.*128. *num.*4.*part.*2. *diuerſ.* ſed etiam 13
habeat relationem ad præcedentia, & ſecundum ea reſtringit diſpoſitionem, Aret. *in l.depoſiti, ff. depoſit.* Grat. *conſ.*21.*n.*80. & *conſ.*106.*num.*52.*lib.*2. Rot. *deciſ* 455. *num.*10. *part.*1.*recent.* Ideoque limi-
tat præcedentia verba generalia, & plurium perſo- 14
narum collectiua ad perſonam per eam declaratam Surd. *conſ.*448. *num.*15. *verſ.*1.*namque* Ciriac. *contr.* 381. *num.*58. & Rota *deciſ.*432. *num.*5.*part.*2.*recent.*
Inde ſequitur quod vocatio facta de linea DD. de 15
linea DD. de Rebuffis, licet eſſet apta comprehendere omnes de dict. Familia, tamen, quia per d. dictionem, *& ſic*, ex præfatis apparet reſtricta ad lineam Iulij, & Germani, nequit ideo verificari, niſi in linea effectiua dd. Iulij, & Germani, vt in puncto iuriſpatronatus per ſimilem dictionem huiuſmodi alias reſoluit, Rot. *deciſ.*362. *n.*6.7. & 8. *part.*5. *rec.* adeo, vt reſultet etiam, quod ſpecificatio dd. nominum Iulij, & Germani non ſit ſumenda pro prælatione ipſorum lineæ cæteris aliis de Rebuffis, iuxta not. *in l.cum ita, §.in fideicommiſſo, ff.de legat.*2. quia

diſpoſitio d. Legis non procedit, quando nominatiu ſpecifica eſt appoſita cum aliquo termino reſtrictiuo, ſeu declaratiuo excludente vigore limitationis cæteros non nominatos, vt de dictione *videlicet*, tradunt Bart. *in l. cum ita, §. in fideicommiſſo, n. 1.* Caſtren. *num 4.* & alij quos communiter ſequitur,
16 & refert Fuſar. *de ſubſtit. quaſt. 359. num. 12. & 13.* cui dictioni *videlicet* equipollere dictionem, *& ſic,* tradit Soccin. *conſ. 74. ante num. 5. ſub verſ. exponitur vol. 3.* & patet ex prædictis

17 Et comprobatur vlterius, teſtatorem intellexiſſe duntaxat de linea effectiua Iulij, & Germani de Rebuffis, ex quo deficiente dicta linea, ac illa de Scottis vocauit ad præfatum iuſpatronatus Capitulum Placentinum; cum onere nominandi vnum de eius familia de Rebuffis, vt ſupra dictum fuit, quod non poteſt verificari niſi in illis de familia contentiua; vnde dicendum eſt ſolam lineam effectiuam Iulij, & Germani fuiſſe vocatam, contenti-
18 uam vero fuiſſe actiua vocatione excluſam ex regula, quod actio, & paſſio non cadunt in idem ſubiectum *l. cum filio, ff. de legat. 1.* Crauet. *conſ. 452. n. 1.* Surd *conſ. 383 num. 27.*

19 Ex quibus clare, & aperte colligitur, lineam contentiuam non fuiſſe vocatam; ideoque ceſſant leues coniecturæ in contrarium adductæ ex relatis per Burat. *deciſ. 72. num. 9* præſertim quia cum aliquæ ex ipſis non ſint deſumptæ ex diſpoſitis in fundatione, non ſufficiunt, nec aliquid probant vt in ſimili tenent Crauet. *conſ. 69. num 3.* Natt. *conſ. 551. num. 20* Rot. *deciſ. 782. num. 5. par. 1. diuerſ.* & coram Caual. *deciſ. 532. num. 5.* cum aliis cumulatis per Add. ad Buratt. *deciſ. 568. littera B.* Quapropter inſpiciendum non eſt. An præfatus Ioannes Baptiſta, qui Renarinum præſentauit ſit de familia contentiua de Rebuffis; cum hæc non fuerit comprehenſa ex ſupradictis.

Et ita reſolutum, &c.

Bonon. Litterarum Cambij.

Veneris 27. Martij 1648.

ARGVMENTVM.

Aſſignans litteras cambij ab aliquo promittens exigibiles, ſi debitor efficiatur, non ſoluendo tenetur aſſignans ad ſolutionē.

SVMMARIVM.

1 *Confirmanda venit ſententia iuſta & valida.*
2 *Ceſſio litterarum cambij, an potius videatur datio in ſolutum, quam ſimplex aſſignatio.*
3 *Per dationem in ſolutum cedens liberatur, & transfert periculum rei ceſſæ in ceſſionarium.*
4 *Ex actibus apparet ceſſionem fuiſſe ſimplicem aſſignationem, quæ non liberat cedentem, niſi ſequuta ſolutione.*
5 *Datio in ſolutum nunquam fit, niſi expreſſe dicatur quod nomen datur in ſolutum, & poſtea ſequatur ceſſio.*
6 *Ceſſio ſimpliciter facta non continet ſolutionem nec ſatisfactionem, nec cedens liberatur.*
7 *Creditori datur regreſſus ad principalem, pro eo, quod non exegit a debitore ceſſo, quia talis ceſſio ante ſolutionē non dicitur cedere in ſolutum & n. 8.*
9 *Ex promiſſione crediti exigibilis probatur eſſe ſimplicem ceſſionem.*
10 *Ex quo ſibi quis reſeruat dominium rei venditæ quouſque fuerit ſatisfactus elicitur liberationem illico non fuiſſe inductam.*
11 *Reſeruatio dominij pugnat de directo cum datione in ſolutum, & num. 12. de quo fuerit reſeruatio hic.*
13 *Ex obſeruantia apparet eſſe ſimplicem ceſſionem, & ex teſtibus, & num. 14. & 15.*
16 *Verba* dedit & aſſignauit *in inſtrumento conſignationis appoſita, per ſe ſola non ſufficiunt ad denotandam tranſlationem dominij.*

DECISIO CCCLXII.

SENTENTIAM Rotalem latam per R. P. D. 1
meum Veroſpium vti validam, & iuſtam eſſe confirmandam DD. dixerunt illius enim validitas non controuertitur, & iuſtitia luculenter apparet ex duabus deciſionibus coram eodem emanatis ſub diebus 8. Aprilis, & 19. Iunij 1647.

Etenim Chriſtophorus de Chriſtopharis debitor Petri Potterij in lib. 9500. pro pretio prædij ſibi venditi eidem Potterio in illius computum aſſignauit litteras cambij *lib* 4000. ſibi debitas à Ludouico Spuntono, quas exigibiles promiſit, ſed cum d. Potterius ſolutionem dd. litterarum conſequi non potuerit, ex quo Spuntonus effectus fuit non ſoluendo iure merito Chriſtophorus teneatur ad ſolutionem ſupradictæ ſummæ, ſicut in ſententia condemnatur. 2

Nec dici poteſt, quod ceſſio earumdem litterarum potius videatur datio in ſolutum, quam ſimplex
assignatio, quo caſu cedens liberatur, & transfert 3
periculum rei ceſſæ in ceſſionarium *l. ſi mandato meo. § quod mihi debes, ff. mand. l. ſi nomen. ff. de hered. vel act. vend. l. pupilli, §. ſoror, ff. de ſolut.* Dec *conſ. 99. n. 4. verſ. ergo non poteſt dici,* Surd. *conſ. 145. n. 2.* allegans concordantes Duran. *deciſ. 266. n. 17. §. alia vero ceſſio eſt.*

Nam tam ex Inſtrumento ceſſionis, quam ex acti- 4
bus ſubſequutis manifeſtè apparet, d. ceſſionē, fuiſſe ſimplicem aſſignationem, quæ non liberat cedentē, niſi ſequuta ſolutione, *l ſi debitorem, ff de nouat.* & firmatur *in deciſ. huius cauſa 8. Aprilis 1647. in princ. co-*
ram R. P. D. meo Veroſpio. Datio enim in ſolutum 5
nunquam fit; niſi expreſſe dicatur, quod nomen datur inſolutum, & poſtea ſequatur ceſſio Gozzad. *conſ. 38 per tot.* Socin. *conſ. 37. n. 8. cum ſeqq.* Surd. *conſ. 145. n. 28.* Bellon. *dec. Gen. 2. n. 26.* Cutt. *deciſ. 19. n. 2.*
& dixit Rota coram Duran. *deciſ. 266. n. 23.* Acceſſio 6
ſimpliciter facta non continet ſolutionem, vel ſatisfactionem, nec cedens liberatur. iuxta gloſ. mag. *ad fin. in l. ſequaci ff. de liber. legat.* & tradit Surd. *d. conſ.*
145. n. 6 Grat *diſcept. 64. n. 30.* adeout detur regreſſus 7
creditori à d. debitorem principalem; pro eo, quod non exegit à debitore ceſſo; ex quo facta fuit ceſſio ad effectum, vt ceſſionarius ſibi ſatisfaciat ſuper nomine aſſignato, quo caſu periculum nominis non exacti; & conditione deteriorati non ſpectat ad ceſſionarium; ſed remanet in ipſo cedente; qui donec non ſit ſequuta ſatisfactio nunquam libera-
tur; cum ante ſolutionem talis ceſſio non dicatur 8
cedere in ſolutum, vt in ſpecie diſtinguit Imol. *in l. facta, §. ſi hares ſcriptus, col. 2. poſt princip. verſ. vel forte, poſt num. 11. ad fin ff. ad Trebel.* quod vti ſingulare commendat Socin. *conſ. 37. num. 8. verſ. confirmatur iſta reſponſ. lib. 4.* Decius *conſ. 99. num. 4.* ac alij relati per Gratian. *diſcept. 527. numero 3.*

Compto

9 **Comprobatur vlterius hanc fuiſſe ſimplicem ceſ**ſionem; quia Chriſtophorus promiſit dictum creditum exigibile, ad quod minime teneretur, quando fuiſſet inſolutum datum; tunc enim oon debet præſtare debitorem locupletem, & ſoluendo; cum omne periculum poſt ceſſionem factam tranſeat in emptorem, Becc. *conſ.* 105. *num.* 13. *&* 14. Gozad. *d. conſ.* 30. *num.* 11. & alios cumulat, Surd. *deciſ.* 126. *num.* 41. *& ſeqq.* At dicta promiſio exigibilitatis facit, vt nunquam cedens liberetur, vt latè comprobat Grat. *d. diſcept.* 517. *num.*6. Eoque magis elici-
10 tur dictam liberationem illico non fuiſſe inductam ex eo, quia Boetins ſibi reſeruauit dominium rei venditæ quouſque fuerit ſatisfactũ, vt appareret ex
11 inſtrumento venditionis; nam reſeruatio dominij vſque ad integram ſatisfactionem pugnat de directo cum datione inſolutum; quia hæc ſtatim inducit ſolutionem, & liberationem, *l.* 1 *ff. de ſolut. & l. inter cauſam,* §. *abeſſe, ff. mand.* & ſequitur Surd. *d. conſ.* 143. *num.* 7. Rota. *deciſ.*218. *num.*7. *part.*8. *recent.*

12 Nec ſubſiſtit. quod dicta reſeruatio habita fuit reſpectu reſidui pretij ſoluendi intra certum tẽpus; quia ex dicto inſtrumento quietantiæ poſtea facto de dicto reſiduo contrarium deſumitur; dum Potterius denuo in illo præſeruauit iura ſibi competentia pro dd. lib. 4000. caſo quo dicta Cambia non eſſent exigibilia, quapropter clarè conſtat, quod dicta reſeruatio dominij babita fuit reſpectu d. ſummæ lib. 4000.

13 Præterea obſeruantia ſubſequuta adimit omne dubium, dum ex illa apparet non fuiſſe dationem inſolutum; ſed ſimplicem ceſſionem. Etenim non ſolum cambia ſemper fuerunt renouata nomine Chriſtophori cedentis; ſed etiam ipſe Chriſtophorus egit in foro mercatorum contra Spóronum debitorem præfatarum litterarum pro conſequenda ſatisfactione; vnde dicendum eſt; quod dominium rei ceſſæ non fuit in Potterium tranſlatum, qui hoc caſu proprium nomen in renouatione, & exactione cambiorum adhibuiſſet, vt reſoluit Rot. coram Seraph. *deciſ.* 1419. *num.* 3. *& deciſ.* 128. *num.* 3. *p.* 4. *tom.* 2. *recent. & in Romana domorum* 1. *Nouenbris* 1606. *coram S.D.N.*

14 Vltra quod idẽmet Chriſtophorus declarauit, quod dd. literæ aſſignata fuerunt in pignus; itaut earum cambia currere ſemper deberent ipſius rico, & periculo; vt deponunt teſtes examinati, quorum aliqui ſuot conteſtes; nam ſecundus in partibus examinatus iuxta 24. interrogation. eſt conteſtea de voco, & tempore, cum primo pariter examinato in partibus; & dum ſecundo examinato in vrbe; quos in cõteſtes votat, vt aduertitur *in ſupradicta de-*
15 *ciſ* 8. *Aprilis præteriti coram R.P.D. meo Veroſpio, in verſ. non obſtat*; quod ij videantur, & licet eſſent ſingulares de loco, & tempore bene probatent, vt notat Bart. *in l. de minore,* §. *plurimum num.* 24. *ff. de quæſt.* & alij relati per Grat. *diſcept.* 738. *num.* 52. & Rot. *deciſ.* 239. *num.* 17. *p.* 6. *recent.* concurrentibus præſertim omnibus ſupradictis.

16 Itaque attendenda non ſunt verba, *dedit & aſſignauit* in inſtrumento conſignatoris appoſita cum per ſe ſola non ſuffi iant ad denotandam tranſlationem dominij, vt declarat Surd. *d. conſ.* 143. *num.* 21. *verſ.* ... *vero,* præcipue in caſu præſenti, in quo vt ſupra dictum eſt expreſſe de contrario apparet prout comprobat Dutan *deciſ.* 266. *num.* 16. *cum plurib. ſeqq.*

Propterea cum per dictam ceſſionem Chriſtophorus nullam conſequutus fuerit liberationem ex ſuperius deductis, tenetur ſtante inexigibilitate dicti Crediti ad ſolutionem ſupradictarum lib. 4000.

Et ita vtraque reſolutum, &c.

Peruſina Reintegrationis.

Lunæ 16. Martij 1648.

ARGVMENTVM.

Immiſſio eſt danda, pro illa parte, qua quis eſt hæres.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Ob deficientiam ſtatuti excluſiui fœminarum, reintegratio ad bona obeunda datur.*
3 *Interdictum quorum bonorum datur hæredibus, & num.* 4.
5 *Reintegratio ponit in ſtatu primæuo.*
6 *Statutum temporale ſolum inducit ſuſpenſionem.*
7 *Legitimatio perſonarum & identitas bonorum requiruntur in Iudicio Saluiano. & num.* 11. 12. 13. *&* 14.
8 *Qui non adiuit hæreditatem, non poteſt eam transmittere. & num* 9. *&* 10.
15 *Tranſactio eſt ſtricti iuris, & intra præſcriptos limites reſtringenda, nec admittit extenſionem de re ad rem.*
16 *Statutum Peruſinum diſponit quod bona alienata imputentur in portionem alienantis.*
17 *Ex illo ſtatuto mulieribus ad bona reintegratis Ius integrum reſeruatur.*

DECISIO CCCLXIII.

FIRMATO coram me ſub diebus 11. Ianuarij, 1
& 7. Iunij 1647. Andrianæ Brunæ, & Fratribus de Alphanis ex perſona Caſſandræ ſenioris eorum auctricis competere reintegrationem ſuper bonis Beneueniati Ramazzani Dubitaui hodie, an eiſdẽm eſſet danda immiſſio & pro qua rata ac reſolutũ fuit illos eſſe admittendos pro vna vncia cum dimidio totius aſſis hæreditariæ dicti Beneueniati.

Vide infra dec. 10. Iun. 1648. in hac cauſa.

Reliquit enim Beneueniatus quatuor filios, nemde Chriſtianum, & Hieronymum maſculos, ac Andream, & Caſſandram fœminas, quibus tunc temporaliter per ſtatutũ Peruſinum excluſis à ſucceſſione Patris, tota illius hæreditas deuenit ad maſculos, 2
ob quorum deficientiam nunc ceſſante dicto ſtatuto excluſiuo fœminarum, prout firmatur in dd. deciſionibus præfata Caſſandra, illius deſcendentes reintegrari debent ad bona obuenta Chriſtiano ex d. hæreditate Patris, quæ conſtituunt vncias ſex totius aſſis, cum hæreditas præfata fuerit pro medietate diuiſa inter ipſum, & Hieronymum fratrem, quapropter eiſdem ex interdicto quorum bonorum concedenda eſt immiſſio, *l.* 2. *C. quor. bon.* Menoch. 3
de adipiſcen. remed. 1. *num.* 33. *cum aliis congeſtis in Peruſina reintegrationis dominij* 19. *Maij* 1616. *coram bonæ memoriæ Pironano*, impreſſa poſt Gilian. *ad compend. ſtatut.* Peruſ. *deciſ.* 68. *in princ.* Et ſicuti 4
Caſſandriæ circumſcripto ſtatuto excluſiuo competeret quarta pars hæreditatis Patris, dum quatuor reliquit filios, ita pariter illius deſcendentes hodie

ſmmittendi ſunt ad quarıam partem honotum, quæ prouenetant Chiiltiano, eum reintegtatio eos
5 reponat in ſtatu primæuo, adeout ſtatuium ſolum
6 temporalem inducat ſuſpenſionem, quouſque extant maſculi ex relatis *in deciſ.475.num.2.par.2.recent.* & *in d. deciſ.7.Iunij prateriti*, vnde eis competit immiſſio pro vna vncia cum dimidio, quæ eſt quarta pais. dd. vnciarum ſex.

7 Etenim concurrunt legitimatio perſonarum & perſonatum identitas bonorum in hoc iudicio requiſitæ:nam negari oon poteſt ſtantibus reſolutionibus hactenus factis, & confeſſione aduerſatij, quod Andreana, & Alphaoi ſint prooepotes Caſſandræ, ſed prætendunt, non fuiſſe proba-
8 tum, quod illius hæreditas ad eos ſit tranſmiſſa, dum noo conſtat, illam fuiſſe aditam ab eorum aſcendeotibus per aliquos actus poſitiuoa hæreditarioa: ſed qoamuis illa non fuerit adita per dd. Aſ-
9 cendentes, tamen hæteditas non ſolum delata fuit ad oepotes, ſed etiam ad pronepotes, prout ſunt Andriana, & Alphani ex adductis per Merlin. *de legitim. lib.1. tit.5. quaſt.10. numer.3. & ſeqq.* Vltra quod caſus reintegratioois euenerit viueote Caſ-
10 ſandra, quæ d. reintegrationem petiit dubitari oequit, quin præfatum ius ad omnes hæredes, & deſcendentes tranſmiſerit, vt firmatur *in deciſ.7. Iunij prateriti §.ſed Domini etiam*: At ceſſat omnis difficultas, quia cum hactenos in plutibus actibus iudicia-
11 libus, Andriana hæreditario nomine comparuerit, nec ex admiſſo id fuerit negatum, imo admiſſum hoc ſufficit, ne vlteriori legitimatione opus ſit Rot. *deciſ.507. num.7. par.1. recent.* Add ad Gregor *deciſ.* 264. *numer.6.* & in terminis hæreditatis materna fuit dictum *in Senogallien. prady 27.Iunij 1644.§ fin. coram R.P.D. meo Meltio.*

12 Identitas vero bonorum remanet ſufficienter probata ex inſtrumento diuiſionis factæ inter Hieronymum,& Chriſtianum Beneteniati filios quod
13 plenam facit probationem contra Lucam de Angelis habentem cauſam ab eis ex allegatis *in Firmana fideicommiſſi 6. Iunij 1606. coram Penia, & in deciſ.* 416. *num.2. par.1. recent.* ac concurrit ad probandam d. identitatem tranſactio facta de anno 1532. cum relatione periti, vbi deſcribuntur dd.bona; ac depoſitionibus teſtium idem probantibus.

Non obſtat, quod Caſſandra habuerit duas vncias ex parte hæreditatis Beneneniati obuenta Hieronymo, dum occaſione ſumptæ tranſactionis tertiam partem illius bonorum conſequuta fuit, itaque hodie Andriana,& Alphani prætēdere poſſunt voicam tantum vnciam, quæ computata cum aliis duobus tunc habitis conſtituit quartam partem totius aſſis hæreditariæ Beneueniati.

14 Quoniam d. Caſſandra diuerſimodè ſucceſſit *in prafata 3.parte*, bonorum Hieronymi, habuit enim vnicá vnciá cum dimidio iure reintegrationis eidē debitæ, in alia enim medietate vnciæ ſucceſſit Hieronymo ab inteſtato pro rata ſibi tangente, quæ computari non debet cum quarta parte illi debita de portione hæreditaria Beneueniati Chriſtiano prouenta, de qua in d. tranſactiooe nulla fuit habita ratio, & ideo in illa non ſunt comprehenſa;
15 cum ſit ſtricti iuris, & intra præſcriptos limites reſtringenda, nec admittit extenſionem de re ad rem *l.qui tutor §.1. ff. de tranſact. & l. ſi de certa, C. eod.* Nat.*conſil.*546. *num.*13. Cranet. *conſil* 407. *num* 30. Surd. *conſil.*418.*n.*11. & dixit Rota coram S. D. N. *in Rauennaten. prædy* 14. *Aprilis* 1614. Propterea non debet Andrianæ,& Alphanis denegari immiſſio pro alia vncia cum dimidio, ad hoc vt totaliter reintegrentur ad quartam partem hæreditatis Beneueniati.

Minus obſtant alienationes factæ à d. Chriſtia- 16
no, ſeu ab eius ſucceſſoribus ad diminuendam, aut impediendam d.immiſſionem, quia idem ſtatutum Peruſinum *ſub rubr.45. §.item ſtatuimus verb. declarantes diſponit*, quod bona alienata imputentur in 17
portionem alienantis, ita vt ius mulieribus ad illa reintegratis integrum reſeruetur, vt in puncto reſoluit Rota coram Penia, *in Peruſina reintegrationis 5. May 1597.* quæ eſt *deci.15. in prin.* poſt Compend. *d.ſtatut.Peruſ.*

Obiectum præſcriptionis allegatæ fuit ſublatum ea deductis *in dd.deci.11.January §.Demum,& 7. Iunij §.ad tertium.*

Vodediaeruot DD. Andrianæ & Alphanis concedendam eſſe immiſſiooem in hæreditatem Beneueniati pro vna vncia cum dimidia totius aſſis, computatis tamen flor.350.qui ſunt medietas dotis à d. Caſſandra habitæ.

Et ita vtraque, &c.

Elnen. Portionum.

Lunæ 27.Apr. 1648.

ARGVMENTVM.

Ob non paritionem mandati Rotalis, an concedenda ſit declaratoria?

SVMMARIVM.

1 *Concordia nihil aliud eſt quàm receſſus à lite, & n.2. & 3.*
4 *Mandatum ſublatum non eget paritione, & n.7. 8. & 9.*
5 *Tranſactio eſt exceptio litis finita impediens litis ingreſſum, ac proſequutionem.*
6 *Declaratoria non poteſt relaxari in vim pracedentis rei iudicata, quando poſt illam partes deuenerunt ad concordiam.*
10 *Concordia facta de bonis Eccleſia abſque Apoſtolico beneplacito tenet, quando non continet vllam alienationem & n.11. vel quando bona remanent penes ipſam Eccleſiam & n.12. vel facta de fructibus & n.13.*
14 *Concordia quamuis dubitetur valida ſuffragatur ad euitandam declaratoriam & n.15.*
16 *Cauſa qualibet excuſat à contumacia & dolo.*

DECISIO CCCLXIV.

PETANTE Abbate Eccleſiæ Beatæ Mariæ de *Vide in-*
Regali declaratoriam conſtitutionem Cano- *fra dec.*
nicos d. Eccleſiæ ob non paritionem inſtrumenti *1. Iuly*
Rotalis de anno 1631. per bon.mem. Buccabellam *1648.*
relaxari fuit ex parte Canonicorum dictum, eidem *in hac*
Abbati obſtare concordiam inter ipſos initam, inde *cauſa.*
1 diſputato dubio, an illa ad hunc effectum obſtaret, fuit affirmatiue reſolutum

Nam concordia ſubſtulit de medio d.inſtrumentum, & per illam lis, proceſſus, probationes, 2
ac iura omnia fuerunt ipſo iure extincta ad text. *in cap.1. de tranſact. l. fratris*, vbi Iaſ. *num.2. C.eod. tit.* Mobed.*dec.3.de tranſact.* & concordia nil aliud eſt, quam receſſus à lite, *l.1. ff.de tranſact. l.2. & l.ſi pro*

fundo

fundo.C.eod.tit. Corn.*conſil.*167. *poſt num.*15.*lib.*2.& dixit Rota coram Gregor. *deciſ.*286. *numer.*5. & 6. Quapropter cum d.mandatum, fuerit de medio ſublatum, ac penitus extinctum, nulla egebat parti-
4 tione, ita vt Abbas ſuper vlteriori executione non ſit amplius audiendus, ex quo eidem obſtat exceptio tranſactionis, quæ cum ſit exceptio litis finitæ
5 impedit litis ingreſſum, ac proſequutionem per text. *in cap.*1. *de lite conteſt. in l.*6. *l.elegantèr* § *ſi quis, ff.de condit indeb. l.fratru* vbi Dec.*n.*2. & communiter DD. *C. de tranſact.* Bert. *in l. nam, & poſt, ff. de iureiur.* Alex. *conſil.*21. *num.*10.*lib.*7. Mantic *de tacit.*
6 *lib.*26. *tit.*7. *& ſeqq.* & tenuit Rot. *deciſ.*414. *num.*1. *&* 2. *par.*2 *rec.* ac in puncto, quod ex hac ratione non poſſit ferri declaratoria in vim præcedentis rei iudicatæ, quando poſt illam partes deuenerunt ad concordiam reſoluit Rot.*deciſ.*91.*n.*1.*& ſeqq.ac n.*9. *p.*7 *rec.*

7 Quamuis in præſenti casu conſtare de ſufficienti paritione videatur, dum omnia, quæ in dict. mandato continentur fuerunt per actus poſitiuos adimpleta, per illud enim reuocantur mandata, & ſequeſtra ſuper fructibus bonorum Abbatiæ præfatæ à Canonicis obtenta, præcipiendo ſequeſtrariis, colonis, ac attendatoribus quod dd. fructus Abbati reſtituant: Vnde cum Canonici in concor-
8 dia reuocationi dd. mandatorum conſenſerint, ac renunciauerint omnibus decretis, & actibus geſtis, dici debet quod in d. concordia paritio mandati includitur pro qua ſufficit verbalis declaratio, quando nihil ex parte declarantis eſt realiter præſtandum, iuxta *deciſ.* But.144.*lib.*2. *Mohed.deciſ.*9. *de ſent. & re iud.* & ſæpiſſimè Rota tenuit vt in addnotis *in deciſ.*649. *num.*1. *par.*4. *rec. & deciſ.*172. *n.*3. *poſt. Poſt.de manut.* attenta præſertim facultate in d. inſtrumento reſeruata concedente, vt partes poſſint amicabiliter ſuper his conuenire, & concordare.

9 Quod autem d. Abbati iuxta mandati tenorem reſtituti fuerint fructus ſequeſtrati, clarè deſumitur ex eo, quia idem Abbas poſt d. concordiam ſpatio decem annorum, & vltra præſtitit Canonicis portiones in concordia promiſſas, ex quo elicitur fuiſſe in omnibus mandatum adimpletum; vt dictum fuit in Bonon. reſtitutionis dotis 21. Iunij 1594 coram Cardin. Arigonio.

10 Nec aduerſatur, quod d. concordia vti facta de bonis Eccleſiaſticis abſque Sedis Apoſtolicæ beneplacito dici debet nulla, per *extrauag. ambitioſa de reb. Eccl.non alien.* & Rota coram Duran. in deciſ. inter eius impreſſas 459. & coram Bucabella *deciſ.*567. *par.*5. *tom.*2. *rec.* reſoluit hac eadem cauſa aliam ſimilem concordiam de anno 1603. factam ex defectu beneplaciti Apoſtolici eſſe nullam.

11 Nam beneplacitum Apoſtolicum in d. concordia non requirebatur, quia illa non continet vllam alienationem, ſed illud idem, quod antea Canonicis debebatur, vt tradit Redoan. *de bon. Eccleſ. non*
12 *alien. quæſt.*51. *cap.*6.*num.*2. Præſertim, quando bona remanent penes ipſam Eccleſiam, licet Eccleſia aliquid det, vel concedat, Feder. de Sen. *conſil.*94. Crauet. *conſil.*333. *ſub num.*1. *verſ.* dico quod Prælatus Redoan. *d.quæſt.*2. *cap.*1. *num.*2. *verſ. ſed ſi res religioſa, & verſ. & intellige, ac quæſt.*51. *cap.*10. *n.*1. *&* 2. *& cap.*17. ac alij congeſti per Add. ad Butat.
13 *deciſ*690.*lit.B.* Vltra quod cum Abbas tranſegerit ſolummodo ſuper fructibus, promittendo Canonicis aliquas portiones annuas eiſdem antea debitas, opus non erat d.beneplacito, vt firmatum fuit coram me in Amerina bonorum 21. Februarij 1641. §. fuit enim reſponſum, & in Placen. annigratiæ 14. Iunij 1645. §. in præſenti, & quamuis concordia inita de anno 1603. annullata fuerit ex hoc defectu id tamen euenit, ex quo in illa expreſsè reſeruatum fuit d. beneplacitum Apoſtolicum cum clauſola non aliàs, aliter, nec alio modo, quo non impetrato remanſit nulla, vt legitur in dd.dec. Duran.& Buccabellæ.

Ac etiam quia ibi præſupponebatur alienatio bonorum Eccleſiæ.

In omnem euentum, quidquid ſit de validitate 14
concordiæ tamen ad effectum euitandi declaratoriam, illa Canonicis ſuffragatur, quia licet ſit nulla, tamen hucuſque obſeruata excludit contuma- 15
ciam illorum, quibus præbuit legitimam cauſam non parendi. Rota *deciſ.*585. *num.*6.*p.*1.*recent.* Poſt. *de manutent.obſeru.*103. *num.*18. quælibet enim cauſa excuſat à dolo, & contumacia *l.igitur* §.1.*ff.de li-* 16
ber.cauſ. Rot.*deciſ.*127.*num.*1. *par.*1. *diu.* qua excluſa non eſt locus declaratoriæ, vt *in d. deciſion.* 585. *num.*6.

Et ita vtraque, &c.

Auenionen. Bonorum.

Lunæ 11. Maij 1648.

ARGVMENTVM.

Donatarius poſſidens res donantis vltra quantitatem donatam, an ex rebus excedentibus teneatur ad earum reſtitutionem, & fructuum, & à quo tempore.

SVMMARIVM.

1 *Hæredi datur immiſſio ex l.fin.C.de ed.D.Adriani toll.*
2 *Irreleuantes probationes ſunt reiiciendæ.*
3 *Mater tranſiens ad ſecunda vota, non poteſt plus relinquere ſecundo viro, quàm vni ex filiis primi matrimonij, & aliquid dubitatur numer.* 4. 5. *&* 7.
6 *Poſſeſſio ſine perceptione fructuum eſt inutilis.*
8 *Per litis motionem quis conſtituitur in mala fide, ex quo tenetur ad fructuum reſtitutionem & n.*11. 13. 14. *&* 15.
9 *Ex tituli inualiditate oritur etiam mala fides inductiua ad fructuum reſtitutionem.*
10 *Fructus petiti acceſſoriè, & non principaliter, ſolum debentur à die mota litis.*
12 *Credulitas vti error iuris ſufficit ad excludendam malam fidem.*
16 *Mala fides authoris nocet eius hæredi, & hæredis hæredi & n.*17. *&* 18.
19 *Contra non habentem titulum habet locum regula iuris, quod res mea non debet eſſe penes te ſine cauſa.*
20 *Quando non conſtat quoſnam fructus quis perceperit, liquidatio eorum venit reſeruanda.*

DECISIO CCCLXV.

FRATRES de Raphaëlis vti hæredes ſcripti q. Magdalenæ de Grignano eorum matris, vigore *l.fin.C. de edict. Diu. Adrian. tollendo*, obtinuerunt

1 nuerunt à Rota immiſſionem in bonis d. Magdale-
næ pro indiuiſo cum Gabriele de Seguio, vti hære-
de q. Sebaſtiani de Seguio eius ſecundi viri, ad
quem ſpectabat retentio eorundem bonorum ſo-
lum pro ſcutis 1500. auri ſolis ſibi à præfata
Magdalena donatis, adeout, quoad reſiduum com-
petebat immiſſio Raphaëlis pro indiuiſo, vt firma-
tum fuit coram me in hac cauſa ſub die 18. Iunij
1640. *ſub §. nec obſtat. circa fin.* in qua omnes aliæ
præſentationes, quas Sebaſtianus præfatus habebat
ſuper dd. bonis vti irreleuantes reiectæ fuerunt;
2 quæ tamen ſcuta 1500. poſtea redacta fuerunt
ad ſcuta 1300. ex eo quia altera ex filiis eiuſ-
dem Magdalenæ eandem ſummam conſequuta fuit
ex bonis maternis, iuxta diſpoſitionem *l. hac edi-
ctali C. de ſecund. nupt.* vbi prohibetur, ne mater
3 tranſiens ad ſecunda vota poſſit plus relinquere ſe-
cundo viro, quam vni ex filiis primi matrimonij,
cui minor portio derelicta, vel data fuerit, vt latè
4 in deciſione 16. Martij 1643. coram me facta; Qua-
propter hæredes d. Sebaſtiani, vt ſupponitur, poſt
ſententiam totalem dimiſerunt, & relaxarunt om-
nia bona d. Magdalenæ electa pro præfata donatio-
5 ne retinenda cenſus, ac alia bona pro conſequutio-
ne dd. ſcutorum 1300. Ideo hodie diſputatum fuit,
an ſint reſtituendi omnes fructus ex dd. bonis per-
cepti per d. Sebaſtianum, ac eius hæredem, & pro
quo tempore: necnon cenſua, ac bona per eoſdem
retenta vltra ſummam ſcutorum 1300. vna cum
illorum fructibus, ac reſolutum fuit, illos reſtituen-
dos eſſe à die motæ litis, demptis tamen ſolum per-
ceptis pro rata dd. ſcutorum 1300. necnon omnes
cenſus, & bona per eundem retenta vltra præfatam
ſummam, vna cum illorum fructibus.

6 Siquidem ſuper illorum perceptione nulla adeſt
dubitatio, dum Sebaſtianus dd. bona poſſedit, ex
qua poſſeſſione ſatis probatur fructuum perceptio,
ne illa reddatur inutilis Seraph *deciſ.* 1245. *num.* 6.
Gregor *deciſ.* 50. *num.* 2. vbi Add. *litt B. & deciſ.* 269.
num. 1. *p.* 1 *recent.* ac alias plures refert. Burat. *de-*
7 *ciſ.* 73. *numer.* 3. *&* 9. in add. Quod autem illos ex
dd. bonis perceperit vltra d. ratam ſcutorum 1300.
ſatis comprobauit euentus ex eorum dimiſſione,
8 & relaxatione, nam ſi præfata bona non excederent
d. ſummam vtique illa dimiſſa non eſſent; Vnde
cum Sebaſtianus à die litis motæ conſtitutus fuerit
in mala fide, proculdubio tenetur tanquam malæ
fidei poſſeſſor ad reſtitutionem fructuum ab inde
citra vltra d. ſummam perceptorum, iuxta text. *in l.
filio §. contra tabulas, ff. de inofficioſ. teſtam. l. ſed etſi le-
ge §. quod autem eum § ſeq. ac §. ſi autem* vbi gloſ. &
& Bart *ff. de petit. hæred.* Peregr. *de fideicomm. art.* 49.
num. 130. *&* 137. Capitaq *deciſ.* 27. *num.* 6 *par.* 2.
Rot. *deciſ.* 7 *de dol. & contum in non* Seraph. *deciſ.* 38.
num. 3. *& deciſ.* 638. *ſub num.* 8. *par.* 1. *ac deciſ.* 393. *nu-
mer.* 1. *par.* 4. *tom.* 8. *recent.* ſtante præſertim tituli
inualiditate quo ad bona excedentia d. ſummam
ſcutorum 1300 ex qua etiam oritur mala fides in-
ductiua ad fructuum reſtitutionem, vt notant Pa-
riſ. *conſil.* 101. *numer* 101. *& ſeq. & conſil.* 114. *num.* 8.
9 *&* 10. *lib.* 1. Aymon. *conſil.* 146. *numer.* 6. Ozaſc.
deciſ 101. *num* 31. *& deciſ.* 160. *num.* 12. *cum ſeqq.* ac
alios refert. Burat. *dec.* 457. *n.* 7. *&* 8.

10 Nec præfati fructus reſtituendi veniunt à die
mortis Magdalenæ, de cuius bonis agitur, quia non
fuerunt petiti perſonaliter fructus dd. bonorum
vti ſors, & diſtinctum Capitale, tunc enim ab illo
tempore reſtitui debebant, ſed petita principaliter
fuerunt bona ſupradicta, acceſſoriè verò, & conſe-
quutiuè illorum fructus, quo caſu non debentur,
niſi à die motæ litis iuxta text. *in l.* 2. *C. de fruct. &
expenſ. l. certum C. de rei vend.* cum aliis ſupra allega-
tis, & diſtinguendo pluries firmauit Rota ex con-
geſtis *in deciſ.* 3. *num.* 6. *& ſeqq. & deciſ.* 281. *num.* 1.
cum ſeqq. part. 7. *recent. ac in Mediolanen. penſionis* 31.
Ianuarij, & 27. *Iunij* 1646. *& in Romana domorum*
23. *Iunij eiuſdem anni coram R. P. D. meo Bichio.* Vl-
tra quod in caſu noſtro ante motam litem Seba- 11
ſtianus credere poterat validas eſſe omnes præten-
ſiones, quas ſuper præfatis bonis habebat, cum eo-
rum validitas pendebat ab articulo iuris, quæ cre-
dulitas vti error iuris ſat erat ad excludendam
prorſus d. malam fidem, ad text. expreſſum, *in d. l.
ſed etſi lege, §. ſcire, ff. de petit. hæred* ſufficit enim, illam 12
abeſſe, ad hoc vt, poſſeſſor faciat fructus ſuos, vt ſæ-
pe tenuit Rot. *deciſ.* 577. *ſub num.* 15. *par.* 1. *diuerſ.*
Caual *deciſ.* 409. *in fin. deciſ.* 467. *numer.* 4 *& deciſ.*
645. *numer.* 1. ac in aliis relatis per Add. ad Burat.
deciſ. 184. *n.* 6. vbi Add. *litt. B & in d. deciſ.* 3. *n.* 4 *p.* 7.
recent.

Quapropter his conſideratis, dictum fuit reſti- 13
tutionem faciendam eſſe poſt motum iudicium de
anno 1585 à Ioan. Petro, & Franciſco de Raphaë-
lis in Ciuitate Carpen. quod licet poſteà proſe-
quutum non fuerit; ſed aliud introductum à Ioan-
ne altero fratre coram Vicelegato Auenionen.
attamen fructus debentur à die primæ litis motæ;
quia tunc Sebaſtianus habuit ſcientiam, rem eſſe 14
alienam, ideoque ex tunc effectus fuit malæ fidei
poſſeſſor, vt notat Couarruu. *in reg. poſſeſſor.* 2. *par.* §.
8. *ſub num.* 5. *verſ.* Nam hic poſſeſſor ad text *in l. aut
qui aliter, §. ſi quis dum putat, ff. quod vi, aut clam*, id-
circo mala fides inducta reſpectu vnius iuris quo- 15
ad vnam perſonam nocet quoad omnes alios ex
eodem iure venientes, ſecùs ex diuerſo iure, vt pro-
bant. Angel. *in l. naturaliter num.* 4. *ff. de vſucap.* vbi
Imol. *num.* 6. *& ſeqq. in princip.* Bellam. *in cap. vigi-
lanti, numer.* 31. *verſ. non obſtant intra de præſcript.* Co-
uarruu. *vbi ſupra* allegatus Balh. *de præſcript. in* 3.
par 6. *part. princip. quæſt.* 1. *numer* 6. *in fin.* Honded.
conſil. 30. *num.* 70. *lib.* 1. & alios cumulat Burat. *dec.*
436. *num* 3. ac fuit dictum *in Bonon. fideicommiſſi* 24.
Martij 1645. *coram R. P. D. meo Ghiſlerio.*

Nec dicatur, quod poſt mortem Sebaſtiani nul-
la conſiderari poſſit in Gabriele eius hærede mala
fides, tum quia iudicium contra Sebaſtianum in-
troductum, fuit contra ipſum proſequutum, quod 16
eſt ſufficiens ad illam inducendam ex iuribus ſu-
pra allegatis, tum etiam quia certa eſt concluſio,
quod mala fides authoris non ſolum nocet eius
hæredi, ſed hæredis hæredi, vt latè refert. Add. ad
Burat. *deciſ.* 505. *n.* 14. & eſt text. expreſſus *in d. l.* 2. 17
in fin. vbi Gloſ. *in verb. ſuccidentis, C. de fruct. & lit.
expenſ* quem ſequitur Bart. *in l. & ex diuerſo, ff de rei
vend.* & tradit Afflict. *deciſ* 240. *ſub num.* 3. & in ſpe- 18
cie, quoad fructuum reſtitutionem, tenet niger *con-
trouer.* 331. *num.* 18 *in fin. & ſeq.* Rot. *dec.* 71. *n.* 15. poſt
Poſt. *de ſubhaſt.*

Vlterius reſolutum fuit, Sebaſtianum, ſiue eius
hæredem, teneri ad reſtitutionem cenſuum, ac alio-
rum bonorum d. Magdalenæ, detracta dumtaxat
præfata ſumma ſcutor. 1300. Sebaſtiano debita, vna
cum omnibus fructibus à die motæ litis præfatæ
ab illis per ipſum perceptis, quia in dd. bonis præ-
fatus Sebaſtianus, ſiue eius hæres nullum habet ti-
tulum, ideo intrat regula quod res mea non debet 19
eſſe penes te ſine cauſa ex text. *in l. ſi me, & Titium,*
vbi Bart. & DD. *ff. ſi cert. petat.* Surd. *deciſ.* 25. *n* 30.
verſ facit alia ratio, & num. 31. *verſ. præterea ſuggerit
æquitas.*

At

Digitized by Google

20 At quia non beoè probatom exiſtit per Raphaëlos Sebaſtianum omoia bona Magdaleoæ poſſediſſe, nec cooſtat, quoſoam fructus perceperit, ideo illorum liquidatio fuit particulariter reſeruata.

Et ita Raphaëlis tantum iofotmaotibus reſolutum fuit, &c.

Spoletana bonorum.

Veneris 15. Maij 1648.

ARGVMENTVM.

Quando ſufficienter conſtat de anteriori poſſeſſione alicuius, illi datur mandatum de manutenenda.

SVMMARIVM.

1 *Perceptio fructuum eſt actus poſſeſſionis.*
2 *Diuiſio bonorum rectè probatur ex depoſitionibus teſtium, qui bona prædicta menſurarunt, ac diuiderunt.*
3 *Ex ſola diuiſione bonorum poſſeſſio probatur.*
4 *Ad manutentionem ſufficiunt leuiores probationes.*

DECISIO CCCLXVI.

FIRMATO coram me ſub die 7. Febroatij præteriti, quod Fraociſco. & Felici de Rentiis ſuper bonis controuerſis eſlet daodum mandatum de maoutenendo, ex quo conſtabat ſuſſicieoter de illorum anteriori poſſeſſiooe, tam ex foliis diuiſionis dd. bonorom factæ ioter dd. Reotios, & Aſtrubalem Rieciuni, euius vigore præfata booa il-
1 lis obtigerunt, qusm etiam ex fructuum perceptione de volumate, & permiſſiooe Aſtrubalis facta; aliiſque actibus poſſeſſotiis per ipſos factis, vt depooont teſtes ad hunc effectum examinati, & ex aliis ratiooibus in deeiſione deſuper extenſa addoctis, ſuper eaque obtenta per Flamiotum Partianum oova audientia, ipſe ad deſtrueoda illius fundameota dedit articolos tendentes ad probandum, noluiſſe tunc Aſtrubalem poſſeſſionem transferre, ſed illam penes ſe retinuiſſe, à quo ipſe cauſam habet, admiſſis itaque articolis præfatis, cum ſolita clauſula ſine preiudicio ſummariſſimo poſſeſſorii, ac dato competenti termino pro d. examioe faciendo, eoque etiam ex abundanti diutiur protogato, nihil tamen d. Flaminius releuans probauit, cum vnicum tantum teſtem examini ſuppoſuerit, eumqoe imperfectum relinquerit: Vode repropoſita cauſa illo pluries citato, & informate recoſante DD. ſteterunt in deciſis.
2 Etenim ex foliis diuiſionis inter d. Rentium, & Riccium factis, ac ex depoſitionibus teſtium qui præfata bona diuidenda menſuraruot, & diuiſerunt, diuiſio ſatis remanet probata, vt tradit Maſcard. *de probat. eaſ. 526. num.* 14. & accedente poſtea fructuum perceptione ex dd. bonis controuerſis de expreſſa voluntate Aſtrubalis dubitari nequit, quin illorum poſſeſſio fuerit Rentiis acquiſita, cum ex
3 diuiſione ſolum probetur poſſeſſio, vt reſolutum fuit coram Reuerendiſſimo Vrgellen *deciſ.* 325. *numer.* 4. eoque magis in caſu noſtro, in quo ad effectum obtinendi maouteotionem ſufficiunt leuiores probationes per ea, quæ tradit Meooch *de retinenda remed. vltim. num.* 34. Gregor. *deciſ.* 324. *num.* 3. Caual. *deciſ.* 75. *numer.* 4. Duran. *deciſ.* 330. *numer.* 2. Ideoque dd. Rentiis deoegari noo poteſt manutentio, quidquid dici poſſet contra teſtes, & illorum depoſitiooes fuit ſatis ſublatum *in alia deciſ.*

Et ita vnica tantum, &c.

Bonon. Legati.

Lunæ 25. Maij 1648.

ARGVMENTVM.

Immiſſio in poſſeſſionem, an detur Legatariis, hæredibus illam etiam petentibus.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Legatarius capiens rem legatam propria auctoritate, cadit à iure ſuo.*
3 *Legatarius petens à iudice mitti in poſſeſſionem non eſt audiendus, quia tenetur capere legatum de manu hæredis & n.* 4.
5 *Quoties inſtitutio eſt facta in re certa, inſtitutus habetur pro Legatario.*
6 *Legatarius non eſt legitimus contradictor, quia non poſſidet, & quid de fideicommiſſario n.* 7.
8 *Legatarius non eſt legitimus contradictor ad impediendam immiſſionem hæredis, quando hæredi competunt detractiones, tam ratione crediti, quàm falcidiæ.*
9 *Ad hunc effectum ſat eſt quod dictæ detractiones ſint dubiæ, de quibus doceri poſſit poſt adeptam poſſeſſionem & n.* 11.
10 *Legatarius exiſtens in poſſeſſione rei legatæ debet illam hæredi reſtituere donec detractiones ſint factæ, vel cognitum ſit illas non deberi.*
12 *Teſtator tenetur de proprio fideicommiſſum reintegrare, & pro tali reintegratione poſſunt hæredes retinere bona, & n.* 13.
14 *Non eſt ambigendum de fideicommiſſo, ac eius purificatione, caſu eueniente.*
15 *Præſumitur proximitas probata conſanguinitate, præſertim cum alius non concurrat, nec contrarium probetur, & ex confeſſione teſtatoris n.* 16. *& aliqua de prædio controuerſo, & num.* 17. 18. *&* 19.
20 *Spurius non poteſt petere legitimam, nec trebellianicam, & n.* 21.
22 *Annullantur omnes legitimationes, quæ habilitant ad ſucceſſionem in præiudicium fideicommiſſi ex Bulla Pij IV.*
23 *Quando clarè conſtat de detractione per hæredes facienda, illis danda eſt immiſſio, etiam in re legata, & n.* 24.

DECISIO CCCLXVII.

IOANN. Baptiſta de Nigris in eius, ſub quo 1
deceſſit teſtamento inſtitutis hæredibus Auguſtino, & Ioſepho fratribus de Nigris, legauit omnia eius mobilia Co. Auguſtio. Herculano ſuper quibuſcum vtraque pars peteret immiſſio illam Ni-
gris

gris hæredibus eſſe dandam reſolutum fuit.
2 Legatum enim ſemper accipi debet de manu
hæredis, alias legatarius illud capiens propria au-
thoritate cadit à iure ſuo, iuxta diſpoſitionem text.
in l.2. §.3. ff.quor legat. l.non eſt dubium, vbi Gloſſ.*C.
de legat.* & DD. communiter *in l reſtituta, ff.ad Tre-
bell.* Alex. *conſil.58.num.9.lib.3.* Surd.*conſil.265.n 36.
& ſeqq. & conſil.319 n.2.& 17.* Peregr.*de fideicomm.
art.47.n.11.* Rota *deci.15 ſub n.3.par.1. deciſ.369.n.5.
par.4.tom.2 deci.637. n.10. eadem p.4. tom.3.& deciſ.*
3 *35.n.7.par.3.recent.* Nec legatarius audiendus eſt, ſi
petat mitti in poſſeſſionem à Iudice, quia tenetur
legatum capere de manu hæredis Pariſ.*conſi.54.n.5.
lib.3.* Craſſ *de ſucceſſ.in §. fideicommiſſum q.43.n.5.* &
4 alij adducti per Fuſat.*de ſubſtit.art.605.n.2.* adeo vt
ſi adepta ſit poſſeſſio rei legatæ per legatarium au-
thoritate Prætoris hæreditate iacente, illa reſtitui
debet hæredi, vt tradit idem Fuſat. *d.art.605.n.10.
verſ.ampliatur ſexto* Rota *deciſ.620.n.16 par.1.diuerſ.*
5 Nec refert, quod huiuſmodi legatum relictum
fuerit iure inſtitutionis, quia quoties inſtitutio eſt
facta in re certa ſemper inſtitutus habetur pro le-
gatario, iuxta text.*in l.quoties. C.de hæred.inſtit.*
6 Præſertim, cum legatarius non poſſideat, ideo-
que non dicitur legitimus contradictor ad impe-
diendam huiuſmodi immiſſionem Menoch. *de adi-
piſc.remed.4.n 642.* Peregr.*de fideicomm. art.613.n.1.*
& dixit Rota *in Romana hæreditatis de Fabiis 13.Iun.
1641. coram R.P D.meo Bichio § idemque & licet ali-*
7 *qui ex allegatis DD.loquantur de fideicom.* idem tamen
dicendum eſt de legatario, qui æquiparantur, vt re-
8 fert, Buratt.*deciſ 101.n.10.* Eoque magis hæc con-
cluſio procedit, ex quo hæredibus ſuperque bonis
legatis competunt detractiones tam ratione credi-
ti, quod habent cum teſtatore, quam ratione falci-
diæ ſibi competen. quo caſu nullo modo legata-
rius eſt legitimus contradictor ad impediendam
immiſſionem, Surd.*deciſ.333. n.8.vſque ad fin.* Rota
9 *deciſ 565.n.3 p.1.diuerſ.* Seraph *deciſ.609 n 9.* ac in
aliis adductis per Add.ad Greg.*deciſ.206 n.11.*& ad
hunc effectum, ſat eſt quod dd. detractiones ſint
10 dubiæ, de quibus doceri poſſit poſt adeptam poſſeſ-
ſionem, vt per Surd. *conſi.265.per tot.præſertim n.34.
& 37.* qui firmat, quod legatarius exiſtẽs in poſſeſ-
ſione rei legatæ debet illam hæredi reſtituere, do-
nec detractiones ſuas faciat, vel cognitum ſit illas
non deberi ad text. *in l. vnica C. quor. legator.* & ſe-
quitur Cyriac *contr.88. num.39.& controu.398.n.50.*
& dixit Rota *deci 115.n.12.verſ. tum quia p.1.recent.*
Add.ad Greg.*d deci.206 n.12.*
11 In caſu autem noſtro dubitari non poteſt de de-
tractionibus, eo quia Nigri hæredes reperiuntur
creditores teſtatoris *in lib 9200.* pro pretio prædij
ab eodem venditi, quod ſuppoſitum erat fideicom-
miſſo ad fauorem dd.hæredum purificato; vnde d.
12 teſtator tenetur de proprio præfatũ fideicõmiſſum
reintegrare, *l.mulier §.ſed enim,ff.ad Trebell.* Gloſſ *in
l.cum tale,§.Titius in verb non interponenda,ff.de condit.
& demonſtr.* Angel.*conſil 117.n.24.* Cyriac.*contr.263.
n.52.& 53.& contr 282.n.40.* Burat.*deci.401. num.7.*
13 Ita vt pro tali reintegratione poſſunt hæredes reti-
nere bona grauati ad ſe prouenta Peregr. *conſi.35.
n.11.lib 3.* Cyriac.*d contr.263.n.54.*
14 Non ambigendum eſt de huiuſmodi fideicom-
miſſo, ac illius purificatione ad fauorem ſupradi-
ctorum de Nigris; nam fideicommiſſum reſultat ex
teſtamento Ioa. Baptiſtæ de Nigris ſenioris, qui in-
ſtitutis in illo ſibi hæredibus Bartholomeo, & Ioan.
Baptiſta iuniore eius filiis ſpuriis, quibus quando-
cumque decedentibus abſque filiis ſubſtituit pro-

ximiores, & vocatos de iure. Quapropter, cum inſti-
tuti obierint ſine filiis, prout præſumitur ex conge-
ſtis per Rotam *deci 408.n.8. p.1.rec.* Burat.*deci.393.
n.9.* Duran.*deci.438.n.4.& in Rom. Saluiani de Caſa-
libus 17.Nouemb.1637.coram bon.mem. Buccabella.* Di-
cendum eſt d. fideicommiſſum purificatum eſſe ad
fauorẽ illorũ de Nigris vti proximioribus vocatis,
quæ proximitas non ſolũ præſumitur, probata con-
ſanguinitate in certo gradu, præſertim cum alius 15
non concurrat, qui dicat ſe proximiorem, nec con-
trarium probetur Surd.*conſ 241.n.26.* Rot.*deci.330.
n.1.p.5.recent.* & fuit dictum *in Brittorien. fideicomm.
24.May 1642.coram P.P. D.meo Bichio §. Quia dum
aliunde in fin* ſed etiam reſultat ex confeſſione ipſius 16
teſtatoris aſſerentis, illos eſſe eius patrueles, & con-
ſobrinos.
Probatur pariter d. prædium eſſe de bonis fidei- 17
commiſſo præfato ſubiectis, tam ex inuentario f-
cto ab hæredibus fideicommittẽtis vbi illud vti hæ-
reditarium deſcribitur, quam ex diuiſione inter dd.
hæredes facta, vt firmatum fuit coram me *in Peruſ.
reintegrationis 16.Martij 1648. §.identitas vero.* Ideir- 18
co cum concurrãt in inſtrumento venditionis om-
nes demonſtrationes, & confinia deſcripta in inuẽ-
tario, & diuiſione bene remanet probata identitas
d.prædij Rot.*dec.277 n.4 p 1.& dec.611.n 17.& ſeq.
p.4.tom.3. recent.* Duran.*dec.325 num.4. & dec 344.
num.1. & 2.*
Nec dicatur, quod alienatio d.prædij imputanda 19
ſit pro legitima, & Trebellianica eidem Ioann. Ba-
ptiſtæ teſtatori, vti filio fideicommiſſis debita, quia
ipſe, cum eſſet ſpurius tanquam natus ex coniuga- 20
to d.legitimam, nec Trebellianicam prætendere po-
terat, vt tradit Merlio *de legit.lib.1.art.2.q.5.n.8. &
9.& 17.* nec eidem ſuffragatur prætenſa legitimatio, 21
quia ex Bulla Pij IV. in ord 49.annullantur omnes
legitimationes, quæ habilitant ad ſucceſſionem in
præiudicium fideicõmiſſi, vt reſolutum fuit *in Bo- 22
non fideic. Bartholomei de Bologninis 23. Iunij 1643.co-
ram Reuer.D.meo Præſide Vallisoletano §. nec allegata.*
Denique non obſtat, quod teſtator reliquerit in 23
eius hæreditate bona, ex quibus poſſunt dd.Nigri
de eius credito ſatisfieri. Quoniam dd. bona non
ſunt propria teſtatoris, ſed ſuppoſita fideicommiſ-
ſis tam Ioann. Baptiſtæ ſenioris eius Patris, quam
Bonifacij Aui.
Vnde cum clarè appareat de detractione ratione 24
præfati crediti per Nigros hæredes facienda illis
danda eſt immiſſio, quæ concedi ſolet etiam quan-
do detractiones ſunt dubiæ ex iuribus ſupra alle-
gatis.
Et ita vtraque, &c.

Bonon. Legati.

Veneris 29. Maij 1648.

ARGVMENTVM.

Mandatum in ſumma exceſſiuum, an ſit
exequendum?

SVMMARIVM.

1 *Legataria dotem ſibi legatam debet recipere ab hæ-
redibus legantis.*
2 *Pactum expreſſum de non petendo, durante vita ali-
cuius, extrat per mortem ipſius & n. 3.*

4 *Hæredes*

1

4 *Hæredes pro virili portione tenentur ad onera teſtatoris, & n.5.*

6 *Solutio præſumitur facta de propriis pecuniis.*

7 *Per exceſſum etiam in minima mandatum eſt reuocandum.*

8 *Exceſſus ad effectum reuocandi mandatum, non conſideratur in exequutione, ſed in ſentẽtia, ſeu mandato, & ſolũ quantitas in illis contenta attenditur.*

9 *Copula, &, appoſita inter diuerſas perſonas, diuerſos requirit concurſus vtriuſque in materia indiuidua, & n.10. non autem diuidua, & n 11.*

12 *Pactum de non petendo, vita aliquorum durante, ſolum interdicit exercitium actionis.*

13 *Exceptio reſtringitur ad terminos actionis, cum ſit illius excluſa.*

14 *In ſimplici dilatione conceſſa ad tempus præ debito ſpectante diuiſim, ad duos, expirat pactum, morte vnius, quoad ratam defuncti.*

15 *Moleſtia adducta in conſequentia, non ſunt attendenda.*

DECISIO CCCLXVIII.

MANDATVM ab A.C. relaxatum ad fauorem Eleonoræ de Mullolis & Alexandri eius viri pro *lib.*7200. eis debitis pro reſiduo dotis eſſe reuocandum reſolutum fuit, Quamuis alias Rota firmauerit, illud eſſe exequendũ, quoad medietatẽ ſupradictæ ſummæ, vt in deciſionibus 8. Iun. 1645. & 18. Maij 1646. ac 8. Aprilis 1647. coram R.P.D. meo Cerro factis, ex eo quia, etiam *in d. ſumma*, quæ conſtituit *lib.*3600. viſum fuit exceſſiuum.

1 Nam ſupradicta Eleonora occaſione dotis vigore legati ſibi ab Auo relicti cõſequi debebat *lib.*11000. ad quorum computum in actu nuptiarum recepit à Luca Patre, & Gandulpho Patruo hæredibus legantis *lib.*4800. nempe *lib.*800. in numerata pecunia, aliæ verò *lib.*4000. aſſignatæ eis fuerunt ſuper quodam credito, quod dd. Lucas, & Gandulphus habebant cum hæredibus q. Vincentij Banzij: pacto tamen expreſſo, quod reſiduum vſque ad ſummam
2 *lib.*11000. conſiſtens *in lib.*7200. petere non poſſint
3 durante vita naturali dd. Lucæ, & Gandulphi, idcirco ſequuto obitu d Lucæ, ſicque expirato pacto quoad eius ratam Rot. coram R.P.D. meo Cerro reſoluit mandatum eſſe exequendum pro dd lib. 3600 quæ erant medietas ab ipſo debita, ex rationibus optimè deductis in dd. deciſionibus.

Sed hodie in gradu appellationis coram me melius diſcuſſo, & examinato articulo, dictum fuit, d. ſummam libr. 3600. eſſe pariter exceſſiuam, quia pro præſtatione ſumpti legati Lucas, & Gandulphus vti
4 hæredes legantis pro virili tenebantur iuxta Text.
5 *in l. licet pacto. C. famil. erciſc. l pro hæreditariis, C de hæred. act. & l. 1. §. in omnibus*, vbi Gloſ. & DD *C. commun. de legat.* adeovt quilibet eorum præſtare debeant lib. 6000. ex quibus detrahendæ tamen ſunt lib.4800. in actu nuptiarum ſolutæ hoc ordine ſcilicet lib.4000. poni debent ad creditum vtriuſque cum apertè conſtet d. ſummam eſſe communem, nec ſolum ex ipſa aſſignatione, in qua ambo æque perſonaliter pro ſuo iure, & intereſſe interuenerunt, dictumque creditum ceſſerunt, ſed etiam ex inuentario hæreditatis Lucæ, vbi Gandolphus faſſus fuit, d. creditum eſſe commune, aliæ vero lib. 800. detrahi debent ſolum ex portione debita à Luca, cum dubitari non poſſit, eas per ipſum ſolum fuiſſe ſolutas, vt apparet ex inſtrumento aſſignationis, vbi expreſſe legitur, quod ſolutio dd. lib. 800. à ſolo Luca fa-
6 cta fuit, & præſumitur de propriis ipſius pecuniis Aymon. *conſ.* 131. *ſub n.* 12. *verſ. & in dubio ea præſumitur*; Alex. *conſ.* 134. *n.* 7. *lib.* 5. Menoch. *præſumpt.* 46. *n.* 7. *lib.* 3. cum aliis adductis per Rotam *dec.* 220. *ſub n.* 4. *par.* 2. *recent. & in Romana expeditionis Bullarum* 20. *Aprilis* 1600. *coram bona mem. Card. Mellino.*

Itaque ex lib. 6000. debitis per Lucam demptis lib. 2000. pro medietate d. crediti aſſignati necnon dd. lib. 800. per ipſum ſolutis, remanet ipſius debitum ſolum in lib. 3200. vnde euidenter conſtat d. mãdatum pro lib. 3600. relaxatum eſſe exceſſiuum, quo exceſſu ſtante, etiamſi eſſet in minimo, illud vti 7
nullum venit reuocandum, Bart. *in l. ſi non ſortem, §. ſi centum in princip. & n.* 6. ibique Iaſon. *ff. de condit. indebit.* Pariſ. *conſ.* 81. *n.* 36. Put. *dec.* 315. *n.* 1. & 2. *in correct.* Greg. *dec.* 198. *num.* 1. vbi Add. *litt. A.* Duran. *dec.* 81. *n.* 2. & tenuit Rota coram me *in Senogallien. Societatis* 22. *Iunij* 1639. §. *ratio reſolutionis, & per totam.*

Nec refert, quod executio eius vigore facta fuit dumtaxat pro lib. 2200. quia exceſſus ad effectum 8
reuocandi mandatum non conſideratur in executione, ſed in ſententia, ſeu mandato, & attenditur ſolum quantitas in illis contenta ex congeſtis per Add. ad Greg. *dec.* 198. & per Burat. *dec.* 49. *n.* 12. & 13. ac fuit dictum *in Imolen. Spolij* 21. *Martij* 1628. *coram Cardinali Virili.*

Vlterius informantes pro Gandulpho inſiſtebant, quod d. mandatum eſſet etiam reuocandum ex eo, quia Eleonoræ ſupradictæ adhuc obſtabat d. pactũ de non petẽdo reſiduum vita durante ipſius Lucæ, & Gandulphi, quod ad hoc vt dici poſſit expiratũ, vtriuſque mors expectãda erat ex vi copulæ, & quæ 9
appoſita inter diuerſas perſonas, requirit concurſum vtriuſque perſonæ, non autem alterius ad Tex. *in l. ſi hæredes plures, ff. de condit. inſtit. & l. ſi quis ita ſtipulatus, ff. de verb. oblig.* Bart. *in l. quamuis n.* 2. *C. de impub. & aliis ſubſt.* Bald. *conſ.* 39. *l.* 1. Anan. *conſ.* 66. *num.* 2. Caſtren. *conſ.* 103. *l* 1. Surd. *conſ.* 156. *num.* 15. Mantic. *deciſ.* 236. *n.* 4. *verſ. præterea* Caual. *dec.* 343. *n.* 3. qui alios plures cumulat.

Sed tamen præfata concluſio procedit, quando 10
verſamur in materia indiuidua ex ſui natura, vel ex intentione teſtatoris, vel quia extat conditio indiuiſibilis, quæ inducit præciſam formam requirens vtrumque caſum, vt loquuntur ſupra citata iura, nos vero verſamur in materia de ſui natura diuidua, 11
prout eſt quantitas, ideo copula, & reſoluitur in diſiunctiuum, & diuidit, ac diſtribuit effectum diſpoſitionis inter vtrumque æqualiter pro rata, vt probant Text. *in l. ſi ita fuerint, §. quæſtio hæc, ff. de manumiſſ. teſtam. l ſi mihi, & Titio, ff. de verb. oblig.* Angel. *in l. in executione* 7. §. 1. *n.* 1. *eodem tit.* Caſtr. *in d. l. in executione ſub n.* 3. Imol. *n.* 2. & diſtinguendo inter rem diuiduam, & indiuiduam tradit Surd. *conſ.* 156. *n.* 15. *circa fin.* ac fuit dictum *in Anconitana legati* 30. *Maij* 1645. *coram R.P.D. meo Bichio*, vltra relatos in dd. *deciſionibus* 3. *Iulij* 1645. *in fin. in* 18. *Maij* 1646. §. *penult. coram R.P.D. meo Cerro.*

Eoque libentius in caſu noſtro amplecti debet ſupradictã limitationem, animaduertẽdo, quod in d. inſtrumento aſſignationis dotis, ſub quo cadit d. pactum de non petendo, ſolum interdictum fuit præ- 12
fatæ Eleonoræ exercitium actionis ſibi competentis pro conſequutione d. Legati contra Lucam, & Gandulphum hæredes legantis, vnde ſicuti præfata actio eiſdem competens ambos afficiat pro virili ex *d. l. pro hæreditariis, C. de hæred. action. & l. licet pacti, C. famil. erciſc. ita pariter dicendum eſt quod d. pactum de non petendo ſingulis pro virili ſuffragetur, quia paris duntaxat exceptionem*; §. *præterea* vbi Aret. *inſtit. de excépt.*

excep.l.creditori C.de pact. Bart. *clauſ.35. gloſ.6 nu.*
13 quæ exceptio reſtringitur ad terminos actionis,
cum ſit illius excluſio *l.2.in princ. ff.de except.* Aret.
in d. §.Præterea ſub n.6. cum aliis latè cumulatis per
Mudernum Hiſpanum Rauen. *in tract. de iudiciis*
tom.2. lib.1. tit.3. ſub n.16. Quapropter cum verſe-
mur in ſimplici dilectione conceſſa ad tempus pro
debito ſpectante diuiſim ad duos, adeo vt illud re-
14 ſpiciat vnumque pro ſua rata expirat pactum morte
vnius quoad ratam defuncti, itaque mortuo Luca
Eleonora potuit contra ipſum, ſeu eius bona agere
pro portione illi tãgẽte expectata morte vtriuſque.

Nec dicatur, quod d.pactum ſolum ceſſare debeat
poſt mortem vtriuſque, dum expreſſum fuit, quod
durante illorum vita iura præfata exerceri non poſ-
ſunt cõtra bona ab eiſdem poſſeſſa ſeu alienata, vn-
ce apparet, in illo conſideratum fuiſſe copulatiue
vtriuſque intereſſe, & dilationem reſpicere totam
ſummam durante vita vnius, vel alterius, alioquin
ſi pro rata defuncti relaxaretur mandatum, & fieret
executio ſuper bonis ſuperſtitis pro indiuiſo cum
defuncto poſſeſſis eidem præiudicium fieret, ſi verò
ſuper bonis alienatis, ſimiliter ſuperuiuens moleſta-
setur vti inſolidum de euictione obligatus; ſicque
quoad ipſum remaneret inanis effectus d. pacti.

15 Quoniam reſponſum fuit dd.moleſtias in conſe-
quentiam adductas attendendas non eſſe, nam pri-
mo caſu faciliimè ſuperuiuens à præiudicio eximere
poteſt allegando beneficium diuiſionis bonorum,
l.1. verſ.ſed ſi is, qui poſſidet ff.famil. erciſc. l.ſi man-
cipium, §.ſi communi diuidundo, ff.de euict. ſecundo ve-
ro caſu cum præiudicium indirectè, & in conſe-
quentiam veniat non debet haberi in conſideratio-
ne Ruin. *conſ.44.n.18.poſt med.verſ. quia nunc prohi-*
bet, lib.2. Menoch. *conſ.154.ſub n.21. verſ.& ſtatu-*
tum intellige, Cephal. *conſ.59.num.36.& 37.*& tenuit
Rota *in Mutinen. dotis 15. Nouembris 1641. coram*
Eminen. Card. Panzirolo, vltra quod quatenus mo-
leſtias reciperet ob ſequutam euictionem bonorum
alienatorum vigore ſumptæ exequutionis, haberet
ſuperuiuens releuationem pro rata ad defunctum
ſpectante ſuper illius bonis hæreditariis ad text. *in*
l.3. ff.de exercit.action.& l.2.C.de duob. reis, Gomez
var.reſol.tom.2.cap 12.n.3.

Et ita ex capite ſolum reſolutum fuit, manda-
tum eſſe reuocandum vtraque, &c.

Sancti Seuerini Fideicommiſsi.

Ven. 29. Maij 1648.

ARGVMENTVM.

Quando conſtat de iuſtitia primæ ſenten-
tiæ confirmanda venit in cauſa appel-
lationis.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum iniuſtum reuocandum eſt.*
2 *Vt ſententia feratur in fauorem fideicommiſ-ſarij conſtare debet de purificatione fideicommiſſi.*
3 *Heredes poſiti in cõditione non cenſentur diſpoſitiuè vocati, quando coniectura non concurrũt, & n.4.& 5.*
6 *Fideicommiſſum non inducitur ex inſtrumento refe-rente, quia magis ſtandum eſt relato.*
7 *Inſtrumentum abſtractum à non habente poteſta-tem non eſt in forma probanti.*
8 *Quando inſtrumentum diſcordat à matrice, recur-rendum eſt ad originale.*
9 *Originale ad oculum iudicis debet tranſportari, quando poteſt ſuſpicari de falſitate.*

DECISIO CCCLXIX.

CAROLVS & fratres de Margaruccis prætenden-
tes bona in diuiſione Lucãdio eorum Patruo
obuenta fuiſſe obnoxia fideicommiſſo, ad illorum
fauorem purificato per obitum d. Lucandij abſque
filiis egerunt coram A.C.cõtra Ciciliam Biſciaio, in
quam pars dd.bonorum titulo hæreditario per eum-
dem Lucandium diſtracta fuit; & obtinuerunt man-
datum exequutiuũ pro rata Flor.bis mille ſine præ-
iudicio reſidui, quod tamen mandatum in ſententia
per R.P.D.meum Veroſpium lata, vti iniuſtũ reuo- 1
catũ fuit, vnde huiuſmodi cauſa præuia appellatio-
ne mihi commiſſa, dubitaui, an d.ſententia eſſet cõ-
firmanda, & DD.affirmatiue reſoluerõt, quia viſum 2
fuit non conſtare de huiuſmodi fideicõmiſſo ſaltẽ
ad fauorẽ dd.Fratrum de Margaruccis purificato.

Etenim illud reſultare prætenditur, nedum ex
Apocha aſſignationis bonorum per Cæſarem Pa-
trem dict. Lucandij, & Fratrum factæ, vbi dictum
fideicommiſſum ordinatũ legitur, ſed etiam ex ſub-
ſequenti inſtrumento diuiſionis dd.bonorũ aſſigna-
torum, ſed tamen neutrũ ſuffragari ad effectum in-
ducendi præfatum fideicommiſſum DD. cenſue-
runt, nam in Apocha non reperiuntur vocati Ne-
potes Cæſaris diſponentis, quales ſunt fratres de
Margaruccis, ſed ſolum diſpoſitum fuit, quod dece-
dentibus filiis d.Cæſaris, ſuccedere deberent ſuper-
uiuẽtes, vt expreſsè legitur in d.Apocha, ideoque ad
illorum fauorem nullum inductũ fuit fideicommiſ-
ſum, cum non fuerint vocati, & licet admittatur 3
quod ſupradicti Fratres de Margaruccis ſint poſiti
in cõditione, tamẽ nullo modo cẽſentur vocati iux-
ta communem opinionem, de qua teſtatur Gabr. *de*
*ſubſtit.concluſ.1.num.24.*Menoch.*conſ.85.num.43.&*
præſumpt.82 n.57.lib.4. Rota *deciſ. 266. num.9. &*
deciſ.300. num.7.part.1. recent. præſertim cum non
concurrant coniecturæ id ſuadentes.

In caſu enim noſtro non adeſt digreſſus ad plu- 4
res gradus ſubſtitutionum, nec habita fuit ratio
conſeruandæ agnationis, dum appellatione filio-
rum vocatæ fuerunt etiam fœminæ, ad Text. *in l.*
iuſta, & leg. non eſt, ff.de verb. ſignific. Menoch.
conſ.496. num.56. Fuſar. *conſ.168. num.1.* Rota *de-*
ciſ. 32. num.1. part.4. diuerſ. & deciſ. 316. num.2.
part. 2. recent. Ceſſantibus enim dd. Coniecturis 5
non inducitur præſumpta vocatio filiorum in con-
ditione poſitorum, vt conſiderauit Rota *in Roma-*
na fideicommiſſi 16. Nouembris 1622. §.& Quamuis
coram bona memoria Pirouano in Romana fideicommiſſi
de Ferratinis 19. Maij 1647. in fin. coram R.P.D.
meo Peutingerio, ac coram me in Tudertina aſſerti
fideicommiſſi 23. Ianuarij 1641.

Admiſſa etiam dicta vocatione, nihilominus il-
la non cenſetur facta ad portionem Lucandij Pa-
trui, de cuius ſucceſſione agitur, ſed ea proce-
deret reſpectu portionis Patris, Caſtrus *in leg. fi-*
liusfamilias, §.cum quis numero 3. verſ. nota, ff. de
legat. 1. Ripa *in leg.heredes mei, § cum ita numer.64.*
numer. 1. ff.ad Trebellian, & in lib.1. num.8. verſ.
vltimo declarando, Cod. de pact. Ruin. *conſ.179. nu-*
mer. 1. & conſ.181. numer.7. lib.2. cum aliis addu-
ctis per Rot. *deciſ.100.n.3. dec.266. n.9.& dec.300.*
n.7. part.1. deciſ 267. n.4. par.4 tom.2. recent.

Nec aliqua vis fieri poteſt pro inducendo d. fi- 6
deicommiſſo in præfato ſecundo inſtrumento, quia
hoc inſtrumentum habet expreſſam relationem in
omnibus

omnibus ad d.Apocham, cui vri relato magis ſtan-
dum eſt, quam d.inſtrumento illam referenti Dec.
*conſ.63.n.6.p 1.*Rot.*dec.534.n.8.p.4.tom.3.rec.* vltra
quod d. inſtrumentum non eſt in forma probanti,
eum fuerit extractum ab aſſerto donatario Nota-
7 rij togati,qui non habet hanc facultatem,niſi acce-
dente inſtrumento iudicis,& partis citatione, vt in
fortioribus terminis tradit Iaſ. *in auth. ſi quis in ali-
quo,n.54 C.de edend.* Guid.Pap.*de iſ.118.n.1.*Duran.
deciſ.36.n 9. ac alij congeſti per Modernum *in ſum-
ma deciſ.tom.2.tit.18.n.232.*

8 Accedit vlterius, quod d. inſtrumentum diſcor-
dat à matrice extracta per Archiuiſtam,ideo recur-
rendum eſt ad originale, cuius exhibitio hoc caſu
foret neceſſaria Bart. *in l. Sempronius, ff. de legat.2.*
Surd *conſil.141.n* 8.Franc.Marc. *deciſ.700.n.1. lib.1.*
qui plures allegat Rot.*deciſ.544.n.7.p.4.tom.3.recen.*
9 Hoc itaque ſtante, cum aliqua poſſint in d. inſtru-
mento conſiderari ſuſpicio falſitatis debet illius
originale ad oculum iudicis tranſportari, vt dixit
Rota *in Ferrarien. penſionis 7. February prateriti co-
ram R.P. D.meo Ghiſlerio.*

Quaptopter eum ex ſuperius deductis, ac aliis
adductis in decisionibus R. P. D. Veroſpij in hac
cauſa factis clarè appareat de iuſtitia ſumptæ ſen-
tentiæ, illam eſſe confirmandam, reſolutum fuit
vtraque, &c.

Neapolitana Donationis.

Lunæ 8. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

Donatio valida eſt quando conſtat de ea ex
publico inſtrumento, cum omnibus re-
quiſitis celebrato.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum celebratum cum omnibus requiſitis di-
citur probatio probata, & facit rem manifeſtam.*
2 *Donatio inter viuos vallata iuramento,non poteſt re-
uocari.*
3 *Ex iuramento inducitur irreuocabilitas.*
4 Concilium Triden.ſeſſ.25.cap.16.*de regularibus
irritat omnes donationes & obligationes factas ex
cauſa ingreſſus religionis, etiam cum iuramento.*
5 Concil. in d.cap 16. *ſolum irritat obligationes fa-
ctas ab ingreſſo,non autem ab ingrediendo.*
6 *Quando donans ſibi reſeruat vſumfructum, duran-
te eius vita,vult donationem valere etiam in ca-
ſu ingreſſus religionis.*
7 *De rebus ſuis vnuſquiſq; ad libitũ diſponere poteſt.*
8 *Donatio Eccleſiæ facta non poteſt reuocari ex defe-
ctu implementi, niſi appoſitum ſit pactum reſo-
lutiuum.*
9 *Prælati negligentia Eccleſia nocere non debet.*

DECISIO CCCLXX.

DONATIONEM per Scipionem Biſulum ad
fauorem Hoſpitalis S.Mariæ Pacis Neapolis
factam ſuſtineri, reſolutum fuit,cum de ea conſtet
1 ex publico inſtrumento cum omnibus requiſitis
celebrato, quod dicitur probatio probata, & facit
rem manifeſtã Dec. *conſ.36.n.6.*Surd.*conſ.173.n.31.*
Rota *dec.277.n.2.& dec.431.n.1.p.1 rec.*Greg.*dec.68.
n.5.ad fin.& dec.157.n.13.*

Nec officit, quod Donans poſtmodum iudicium
ſuper reuocatione huiuſmodi donationis intenta-
2 uit. Quia huic reuocationi locus non erat, ex quo
eſt donatio irreuocabilis inter viuos cum promiſ-
ſione de eam non reuocando accedente expreſſo iu-
ramento *l.1.& 2.C.de reuocan donat. l.1. in prin. ff de
donat.l.Senatus,§.1.ff.de mort cauſ donat.* præſertim
cum fuerit facta ad pias cauſas Rot.*dec.270.n.3.p.1.
rec.*Eoque magis reuocari non poterat,cum res non
eſſet amplius integra, & agatur de præiudicio Ho- 3
ſpitalis, ad cuius fauorem donatio iam acceptata
fuerat cum promiſſione iurata de non reuocando,
*l.ſpem, C. de donat.*ex illo enim peculiari iuramento
inducitur irreuocabilitas, Surd. *conſ 450.n.25* latè
Marrienz.*ad leg.Caſtel.tit.10 lib.7 gloſ 1.n.21. & 22.*
Sanch.*conſ.moral.lib.4 c.1.n.13.n.8.ver.7 caſus* Rota
dec.9 n.23.p 7.rec. itaut donans à d.donatione am-
plius recedere non valeat,præſertim cum donatio
facta fuerit præſenti,vt conſideratum fuit corã me
in Roman.donat.17.Decemb.1640 ſub §.nec tñ præſent.

Nec nullitas præfatæ donationis induci poterat 4
ex diſpoſitione S.C.Trid. *ſeſſ.25.c.16. de regul.* vbi
declarantur irritæ omnes renunciationes, & obli-
gationes factæ ex cauſa ingreſſus in Religionem
etiam cum iuramento abſque licentia Epiſcopi,ſeu
Vicarij,ſub qua diſpoſitione comprehenduntur etiã
donationes inter viuos, prout accedit in caſu no-
ſtro,ex ratione adducta à Barboſ.*in collect. Concil.d.
cap.16.n.3.*

Quoniam d. donatio non ſubiacet præfatæ di- 5
ſpoſitioni S. C. Trid. cum non fuerit facta ab in-
greſſo antequam profeſſionem emitteret;ſed ab in-
grediendo,quo caſu non habet locum d. diſpoſitio
eo quia d. Concilium loquens de ingreſſo, vti cor-
rectorium iuris communis non debet extendi ad
caſum non expreſſum,vt in terminis reprobata cõ-
traria opinione firmatum fuit *in d. Romana Dona-
tionis 1. February eiuſdem anni in §. contrariam tamen
ſententiam,* vbi cumulantur quãplures concordãtes.

Nec pariter ea dici debet reſoluta per egreſſum
donantis à Religione ante profeſſionem, ex quo d.
Concilium mandat, vt egredientibus à Religione
omnia bona, quæ ſua erant,reſtituantur,adderet ne
quid minimum ex eis Religioſi valeant retinere,vt
notat Barboſ *de poteſt.Epiſc.allegat.101.n. 36. & 37.*
ea ratione quia nouitius patrimonio deſtitutus non
cogatur hac occaſione profiteri, & conſequẽter im-
pediatur libertas egreſſus,Sanch.*in pracept.Decal.lib.
7.cap.5. n.3. & 32.*

Quia militat eadem reſponſio, nempe Conciliũ
non comprehendere caſum noſtrum, cum donatio
emanauerit ante ingreſſũ, vltra quod in ea fuit ſpe-
cificè diſpoſitum,quod etiam eueniente egreſſu bo-
na donata remanere deberẽt apud Religionem, re- 6
ſeruato tamen per donantẽ ſibi vſufructu eius vita
durante,vnde dicendum eſt.quod donans voluit,il-
lum valere etiã in caſu egreſſus,quod prohibitũ nõ 7
reperitur, cum vnuſquiſque de rebus ſuis ad libitũ
diſponere poſſit,*l.in re mandata,C.mandat.* Oinot.*in
§.alia autem n.46 inſtit.de donat* & alia paſſim.

Demum exceptio non adimplementi allegari ne- 8
quit in præſenti cõtra Hoſpitale donatarium ſtante
obligatione illius de adimplẽdo omnia in donatio-
ne promiſſa;vltra quod cum verſamur in donatio-
ne facta Eccleſiæ illa nõ poteſt reuocari ex defectu
adimplementi, niſi appoſitũ ſit pactũ reſolutiuum,
ſed ſolũ agi debet ad implemẽtũ,ex quo cauſa fina-
lis donatio cenſetur fuiſſe ſalus animæ, & Prælati
negligentia Eccleſiæ nocere non debet iuxta text.*in
c.verum,*vbi Gloſſ *verb. cõditione ante finem ver.dona-
tio ſub modo de cond.appoſ.* Couar.*var.reſol.lib.1.c.14.
n.6.*ac alij latè adducti per Rot. *dec.458.n.8.p.7.rec.*
Et ita Hoſpitale,&c.

Fauentina Prædij.

Lunæ 8. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

Decedente filio primi matrimonij, mater conuolata ad ſecunda vota, ſolum ei ſuccedit quoad vſumfructum & plura de diſpoſitione *l.* 2. §. *illud C. de ſecundis nuptiis.*

SVMMARIVM.

1 *Ex diſpoſitione* l. 2 §. illud C. de ſecundis nuptiis *matri conuolatæ ad ſecunda vota, ſolum ex filio primi matrimonij datur vſusfructus.*

2 *Diſpoſitio* l. 2. §. illud *non ſolum eſt ad fauorem filiorum, ſed etiam nepotum ex filio præmortuo.*

3 L. fœminæ 2. §. illud *non ſolum habet locum in matre reſpectu filiorum, ſed etiam in aua reſpectu nepotum.*

4 *Conſenſus primi viri impedit diſpoſitionem* l. fœminæ.

5 *Mulier tranſiens ad ſecunda vota ex permiſſo primi viri, non ſolum acquirit legatum ſibi hac cauſa factum, quoad proprietatem, ſed etiam cætera bona.*

6 *Limitata cauſa limitatum producit effectum.*

7 *Voluntas in vno tantum caſu expreſſa, etiam ad alium extendi debet, per quem reſultat idem effectus.*

8 *Promiſſio teſtatoris in vnum caſum facta, procedit etiam in alio, in quo teſtator veroſimiliter ſtatuiſſet.*

9 *Doctrina Fabri & Sanchez declarantur.*

10 *Hæres non poteſt impugnare tranſitum ad ſecunda vota, niſi adierit cum beneficio legis, & inuentarij & n.* 11.

12 *Succeſſio in tranſuerſalibus per repræſentationem, non egreditur filios fratrum.*

DECISIO CCCLXXI.

CONFIRMARVNT Domini tanquam iuſtam
ſententiam latam, per R. P. D. meum Vero-
ſpium, in qua condemnati extiterunt hæredes q. Lo-
cretiæ de Rondaninis ad reſtituendum prædium
hæreditarium Ioanni eius filij, ſuper quo ſolum
vſumfructum habebat eo, quia ad ſecundas nuptias
conuolauit, iuxta diſpoſitionem, *l. fœmina* §. *illud C.*
1 *de ſecund. nupt.* vbi diſponitur, quod decedente ali-
quo ex filiis primi matrimonij mater iam ſecondis
nuptiis funeſtata ille ſuccedere nequeat, niſi in
vſufructu, reſeruando proprietatem cæteris filiis ex
dicto primo matrimonio ſuſceptis, & facit text. *in*
§. *hinc nobis in fin. auth. de nupt.* ac notant Bart. Bald.
& communiter DD. *in l. fœmina n.* 1. *& in l. ex teſta-
mento, C. eodem tit. ac in l. mater, C. ad Tertull.* Craſſ. *in*
§ *ſucceſſ. ab inteſt. q.* 17. *n.* 4. Gaill *obſeruat.* 98. *lib.* 1. *n.* 2.
& de communi teſtatur Caſtill. *de vſufr. c.* 2. *num.* 9.
Caual. *deci.* 50. *n.* 4. *& deci.* 80. *n.* 6. *p.* 6. *recent.* Propterea
dd. hæredes tenentur d. prædiũ reſtituere aliis filiis,
2 & nepotibus ex d. 1. matrimonio ſuſceptis, cum *d. l.
fœmina*, non ſolum diſponit ad fauorem filiorum,
ſed etiam nepotum ex filio præmortuo extantibus,
iuxta text. *in l. impuberes, & l. ſi quis Prioris, C. de ſecũd.
nupt.* Rip. *in d. l. fœmina, q.* 6. *n.* 8. Bertuc. *conſ.* 166. *n.* 1.
in antiq. Gabr. *de ſecund. nupt. ampl.* 1. *n.* 8. latè Sanch.
3 *de matrim. lib.* 7. *q.* 89. *n.* 12 adeo vt diſpoſitio *d. l. fœmi-
na*, habeat locũ nõ ſolum in matre reſpectu filiorũ,
ſed etiam in Auia reſpectu nepotum, ex quo pœna
priuationis inducta fuit ad fauorem totius poſteri-
tatis ad text. *in l. hac edict.* §. *quam obſeruantiam, C. de
ſecund. nupt.* vt tradit Bertrac. *in d. conſ.* 166. *n.* 1. Ruin.
conſil. 58. *n.* 4. *lib.* 5.

Nec præfatis hæredibus ſuffragari poteſt, quod
Michaël Baldinus primus maritus d. Izabellæ, qua-
tenus ipſe ad ſecunda vota tranſiret eidem legauit
lib. 400. Vnde reſultat licentia, & conſenſus tranſeũ-
di ad ſecundas nuptias abſque eo quod mulier in-
currat *in d. pœnam l. fœmina*, & tradunt Honded. *cõſ.*
38. *n.* 12. *lib.* 2 Rolan. *conſ.* 99. *n.* 20. *lib.* 1. *& conſ.* 81. *n.*
12. *verſ. hinc dixit lib.* 3. Io. de Gatton. *in rubr. C. de ſe-
cund. nupt. n.* 112. Fontan. *de pact. nupt. clauſ.* 5. *gloſ.* 8.
p. 11. *n.* 37.

Quoniam licet conſenſus primi viri impediat di- 4
ſpoſitionẽ, *l. fœmina*, vt latè cumulat Gabr. *de ſecund.
nupt. concl.* 1. *n.* 29. *&* 30. Itaut mulier ſecundo nubẽs
poſſit in bonis primi viri ſuccedere tam in vſufru-
ctu, quam in proprietate, nihilominus d. conſenſus
operari debet dũtaxat reſpectu d. legati *l.* 400. quod
conſequi debet etiam quoad proprietatem, & vſũ-
fructũ, vt aduertit Bald. *in l.* 1. *n.* 6. *C. de ſecũd. nupt.* Iaſ.
in l. filium quẽ, n. 15. *C. fam. ercíſc.* Franc. Cremen. *ſing.*
74. Simon de Prei. *de interpetr. vlt. volunt lib* 1. *interp.* 1.
du. 10. *n.* 120. Guglielm de Benedictis *in c. Raynutius
de teſt. in* 3. *part. in verb. qui cum alia n.* 207. Sylu. *nupt.
li.* 2. *ver. dimiſ non eſt nuben. n.* 77 Sanch. *vbi ſup. n.* 32. 5
Anto. Faber *in C. lib.* 5. *tit.* 5. *diffi. n.* 8. vbi docet, quod
fœminæ ad ſecunda vota tranſiens ex permiſſu, &
voluntate præmortui viri, non ſolum acquirit lega-
tum ſibi hac cauſa factum, quoad proprietatem, &
vſumfructũ, ſed etiam cætera bona, quæ ex prioris
viri liberalitate ad ipſam quocumque titulo peruee-
nerant, cum huiuſmodi ſciẽtia in vnius nummi le-
gato data ſatis ſit, ſed limitat hanc concluſionem,
quando apparet ex diſertis verbis, quod d. licentia
reſtricta ſit ſolũ ad d. legatũ quo caſu illa non extẽ- 6
ditur ad alia bona, ex regula quod limitata cauſa, li-
mitatum producit effectum *vulg. l. in agris, ff. de cap.
in rerum dominio.*

Propterea cõſideratum fuit, d. legatũ nullũ poſſe
operari effectũ quoad acquiſitionem aliorum bo-
norum ex quo illud reſtrictum fuit iuxta diſpoſi-
tionem *d. l. fœmina.* Nam Michaël præfatus vir le-
gauit *dd. lib.* 400. Iſabellæ quoad vſumfructum tan-
tum reſeruando poſt obitum Iſabellæ proprieta-
tem eorũ filiis, vnde dicendũ eſt ſe voluiſſe confor-
mare diſpoſitioni præfatæ, *l. fœmina*, non autem illi
derogare. Quapropter admiſſo etiam, quod licentia
ex d. Legato reſultãs impediret illius diſpoſitioné,
itaut mulier ſecũdo nubens poſſit in omnibus bo-
nis primi viri tam reſpectu proprietatis, quam re-
ſpectu vſusfructus ſuccedere, & conſequenter in d.
Prædio ex dd. bonis prouueniente, attamen dũ Mi-
chaël præfatus voluit, quod d. legatum per Izabel-
lam acquireretur dumtaxat quoad vſumfructũ eius
vita durante, reſeruando proprietatẽ propriis filiis,
multo magis cenſendum eſt vt d. eius vxor nullam
cõſequi poſſet proprietatẽ in aliis eius bonis. Nam 7
voluntas in vno tantum caſu expreſſa etiam ad aliũ
extẽdi debet, per quem reſultat idem effectus ex cõ-
geſtis per Peregr. *de fideic. art.* 41. *n.* 46. Rota *dec.* 427.
n. 26. *p.* 5. *tom.* 2. *rec.* ex optima ratione quia promiſſio 8
teſtatoris facta in vnũ caſũ procedit etiam in alio,
in quo teſtator veriſimiliter ſtatuiſſet ſi de eo cogi-
taſſet ad text. *in l. Titius,* §. *Lucius, ff. de lib. & poſt.* vbi
Bart & Iaſ. *in* 1. *notab.* ac alij adducti per Soccin. iun.
conſ. 106. *n.* 11. *lib.* 1. Itaque non applicantur in caſu 9
præſenti doctrinæ Sanch. *de matrim. in d. lib.* 7 *diſp.*
89. *n.* 55. Anton. Fab. *in C. lib.* 5. *tit.* 5 *diff.* 8. ac aliorum,
qui indiſtinctè tenent licentiam ex legato vnius
nummi operari quoad acquiſitionem proprietatis
omnium bonorum primi viri tam immediate, quã

medietate

mediate mulieri obuentorum, dum nos verſamur in legato, in quo mulier fuit ſolum vſufructuaria relicta, idcirco in aliis etiam bonis debet vti talis ſuccedere ex rationibus *ſupra* adductis.

10 Non obſtat, quod Maria filia d. Izabellæ ſit illius hæres, inde non poteſt impugnare eius tranſitum ad ſecunda vota, vt in terminis firmat Io. Nicol. *in repet. l. generaliter n. 120. & plurib. ſeqq. de ſecund. nupt.* Gabr.

11 *conſ. 1. n. 4. eod. tit. qui alios cumulat.* Quia hæc concluſio limitatur, quando hæreditas fuit adita cum *benef. leg. & inuent.* quod præſeruat adeuntē ab omni damno, & cōſtituit illum in eo textu, in quo eſſet, ſi hæreditatem non adiciſſet vt limitando tenet, Ioan. Nicol. *vbi ſupra ſub n. 124.* Fontanell. *de pact. nupt. clauſ. 7. gloſ. 2. quæſt. 8. n. 48. tom 2.* Giurb. *dec. 43. n. 25.* Mantica *dec. 326. n. 3. & 4.* ac in puncto dixit Rota *dec. 80. n. 25. & ſeqq. part. 6. recent.*

12 Denique non obſtat, quod Innocentius, & Magdalena de Scalectis filij Magdalenæ neptis Ioannis, de cuius ſucceſſione agitur vti tranſuerſales non debeāt in dd. bonis Ioannis iure repræſentationis ſuccedere, cum ſucceſſio in tranſuerſalis non egrediatur filios fratrum iuxta Text *in §. huiuſmodi vero priuilegium auth. de hered. ab inteſt. venien.* Add. *conſ. 39. n. 27.* Gabr. *conſ. 135. n. 1. lib. 1.* Rot. *dec. 279. n. 5. par. 6. rec.* Quia dd. Innocentius & Magdalena non ſuccedunt per repræſentationem, ſed vti hæredes Magdalenæ Matris, cui acquiſita fuit proprietas bonorum Ioannis Patrici, ex quo de tempore illius obitus iam orta erat.

Et ita reſolutum, &c.

Auenionen. Hæreditatis.

Merc. 10. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

Quotieſcunque ſententiæ non ſunt notoriè nullæ, & iniuſtæ Ægidiana conſtitutio prohibens appellationem in iudiciis poſſeſſoriis locum habet.

SVMMARIVM.

1 *Ægidiana conſtitutio eſt ordinatoria iudicij, & ſic debet attendi locus, vbi illud actum fuerit, non autem originis.*
2 *Notariis actuariis plena fides adhibetur.*
3 *Ad immiſſionem ex* l. fin. C. de edict. d. A. tol. *requiritur exhibitio teſtamenti non cancellati, neque aboliti.*
4 *Confeſſio partis æquipollet inſtrumento.*
5 *Sufficit vt quis ſit hæres ſcriptus pro parte ad conſequendam immiſſionem.*
6 *Non entis nulla ſunt qualitates.*
7 *Depoſitum habet vim ſolutionis.*
8 *Simplex confeſſio de recepto facta à marito poſt contractum matrimonium, nullam probat ſolutionem.*
9 *Stante ſimulatione confeſſio non præiudicat, neque confitenti neque eius hæredibus.*
10 *Quando debitum non eſt ita liquidum, vt contrarium probari non poſſit, in petitorio nunquam datur retentio.*
11 *Sententia iniuſta eſt appellabilis, ſi iniuſtitia prouenit ex eiſdem actis.*
12 *In executiuis non attenditur poſſibilitas iuris deducendi, ſed quid fuerit deductum.*
13 *Quando ex iuribus poſt ſententiam productis apparet de illius iniuſtitia, executio eſt ſuſpendenda.*
14 *Ratione connexionis magis dignum trahit ad ſe minus dignum.*
15 *Etiamſi ſententia contineat mixturam in vno Capitulo reuocatorio, illa tamen non poteſt conſiderari in aliis Capitulis, ita vt in totum efficiatur appellabilis.*
16 *Ægidiana non ſolum habet locum in prima, ſed etiam in ſecunda inſtantia.*
17 *Conſtitutio reiiciēs appellationē, reiicit etiā attentata*
18 *Quidquid fit poſt lapſum ſecūdi dati ad appellandū nulla interpoſita appellatione dici non poteſt attentatum.*

DECISIO CCCLXXII.

ÆGIDIANAM conſtitutionem prohibentem appellationē in iudiciis poſſeſſoriis locū habere, quotieſcumque ſentētiæ non ſint notoriæ nullæ, & iniuſtæ, receptiſſima eſt opinio Rotæ, vt *in dec. 445. in fi. p. 1. diu.* Seraph. *dec. 125. n. 2.* Burat. *dec. 630. n. 2. & dec. 850. n. 4 ac dec. 80. n. 15. & ſeqq. p. 4. tom. 2. rec.* Quapropter ſtante validitate, & iuſtitia ſententiæ A.C. latæ ad fauorem Honorati Iaques reſolutum fuit eſſe locum Ægidianæ ad effectum reiiciendi appellationem ſaltem ſuſpenſiuam ab illa interpoſitam. *vide infra dec. 392. 1649 in hac cauſa.*

Nec dicatur d. conſtitutionem vti localem non habere locum in Ciuitate Auenionen. iuxta opinionem Contard. de Ægidian. *q. 3. per tot.* Quia, cum illa ſit ordinatoria iudicij debet attendi locus vbi illud actum fuerit non autem originis, vt refert, idem Contard. *limit. 4. ration. canon. re integr. n. 11. & 12.* & in verbo Ægidiana, *q. 6. n. 1. & 7. fol. 642.* Rota *deciſ. 117. n. 18. p. 5. rec.* vltra quod Rota alias cenſuit, d. Conſtitutionem locum ſibi vendicare in Ciuitate Auenionen. & in Auenionen. Spolij 22. Maij 1515. coram Capiſucco relata per Caputaq. *dec. 226. p. 1.* 1

Nullitates autem contra d. ſententiam adductæ non ſubſiſtunt, altera enim reſultans ex omiſſione terminorum ſubſtantialium corruit ex facto, quia apparet ex fide notarij actuarij illos fuiſſe ad vnguē ſeruatos, cui in curia plenam fidem adhibendam eſſe pluries firmauit Rota coram Seraph. *dec. 415. n. 5. & dec. 755. n. 3.* Burat. *dec. 444. n. 6. & dec. 688. n. 17. in addit.* Altera vero reſultans ex eo, quia A.C. conceſſit immiſſionē in bonis q. Ioſephi Iaques præfato Honorato eius fratri tanquam hæredi teſtamentario vig. *l. fi. C. de edict. diu. Adr. tollen.* non producto tamen præfato teſtamento Ioſephi, non fuit habita in conſideratione, Quamuis enim pro validitate huiuſmodi iudicij requiratur exhibitio teſtamenti non cancellati, neque aboliti iuxta expreſſam diſpoſitionem Text. *in d. l. fin.* attamen cum Ioanna Saccina collitigās pluries iudicialiter facta fuit nedum exiſtentiam teſtamenti, ſed etiam, quod in illo præfatus Honoratus erat pro medietate hæres inſtitutus hoc equidem ſufficit ad effectum conſequendi validam immiſſionem vig. *d. l. abſque* aliqua teſtamenti exhibitione ex hac ratione quia cōfeſſio partis æquipollet inſtrumento, vt ſcribunt Bald. *in d. l. fi n. 47. ad fin.* ibique Alex. *n. 21.* Dec. *n. 39. prope fin.* Iacob. *n. 33.* Menoch. *de adipiſc. remed. 4. n. 102.* *Mart. de ſucceſſ. legal. p. 4. q. 16. art. 1. n. 7. verſ. nam ſi concedatur,* cum aliis allegatis à Modern. Bonon. *de acquir. poſſeſſ. art. 15. n. 32.* Adeo vt ambigendum non ſit de validitate præfati iudicij, cum ex actorum reuolutione de ea in reliquis ſufficienter appareat iuxta vulgat. Caputaq. *deciſ. 260. parte ſecunda.* 2 3 4

Inſtitia pariter eſt euidens nam A.C.diſtinguẽn-do bona à præfato Ioſepho relicta,conceſſit primo immiſſionem Honorato in omnibus bonis , quæ prouueniebant ex fideicommiſſo q. Bartholomei ad fauorem præfati Honorati purificato, ſuper quibus nulla cadit hæſitatio, ex quo exiſtentia fideicommiſſi illius purificatio, ac bonorum identitas non controuertuntur, quibus concurrentibus nunquam denegatur immiſſio ex remedio *d.l.fin.C.de edict diu. Adr. tollen.* iuxta Rotæ opinionem perpetuo retentam,vt *in decif.131.n.5.par.1.decif.368.in princ.par.5. decif.306.n.1.par.6.ac.decif.244.pariter,n.1.par.7. recent.* ac in aliis paſſim allegatis.

5 Secundo conceſſit immiſſionem præfato Honorato ſuper medietate bonorum hæreditariorum præfati q.Ioſephi,qui in eadem fuit hæres ſcriptus à teſtatore,quo ſtante ad effectum conſequendi immiſſionem intrat diſpoſitio,*d.l.fin.vt ſupra dictum fuit.*

Credita vero hodie à Ioanne cohærede pro altera medietate prætenſa minime eam impedire poterant, quia, cum de illis coram A. C. nulla deducta

6 fuerit iuſtificatio, attendenda non erant ; nam non entis nullæ ſunt qualitates, *l.eius qui in prouinciã,ff.ſi cert.pet.*Burat. *dec.*293. *n.*1. Etenim duntaxat coram eodem iuſtificatum fuit,quod Ioanna præfata ratione eius dotis erat creditrix d. Ioſephi eius viri in ſcut.600.de quibus ſolum apparebat ſolutio ; Ideoque A.C. in eius ſententia mandauit,vt Honoratus reſtitueret Ioannæ præfatæ pro rata ſibi tangente

7 ſcut.300 prout reſtituta dicuntur,mediante depoſito,quod habet vim ſolutionis, dum iudicialiter factum fuit citata eadem Ioanna ad recipiendum quæ recipere recuſauit;vt notant DD.*in l.acceptam, C.de vſur.*Greg.*dec.*214.*n.*1.cum aliis relatis *in Camerinen. penſionis* 11.*Maij* 1626.*coram bon.mem.Pironan.* Itaque ſtante ſolutione pro d.ſumma nulla competere poterat retentio, quæ eſſet apta ad impediendam præfatam immiſſionem.

8 Aliud creditum ſcut. 1500. vna cum illorum fructibus pariter coram A. C. deductum non ſubſiſtit, tanquam ſimplex confeſſio de recepto facta à marito poſt contractum matrimonium , quæ nullam probat ſolutionem , nec confitenti præiudicat ex congeſtis per Rotam *decif.*55.*n.*1.*p.*6. & in terminis firmatum fuit,*in decif.*259.*n.*8.*& 9 par.*7.*recent.*ex eo quia d.confeſſio præſumitur ſimulata eoque magis in caſu noſtro,cum d.inſtrumentum confeſſionis ſit contrarium inſtrumento dotali,in hoc enim legitur in dotem datam fuiſſe bona præſentia,& futura,&

9 in illo duntaxat bona præſentia , qua ſimulatione ſtante confeſſio non præiudicat,neque marito , neque eius hæredibus,vt dixit Rot.coram Greg *dec.*67. *n.*3.*& coram bon.mem. Merlino,*in Romana dotis,ſiue reſtitutionis in integrum 27. Iunij 1639. an vero præfata confeſſio facta à viro ſuſtineri poſſit,ſaltem in vim donationis cauſa mortis propter ſuperuenientem viri mortem iuxta Text.*in l.quod de ſuo, C. de dot. caut.* & alios allegatos *in Ariminen. dotis* 4. *Maij & 27.Iunij* 1646.*coram R.P. D. meo Verospio.* noluerunt DD.hoc in præſenti inſpectione diſcutere ,cum ſufficiat ad effectum denegandi retentionem pro dicta ſumma ; quod dictum creditum reddatur illiquidum , nam Ioanna pro illo excomputari debet omnes fructus per ipſam perceptos poſt motam litem ex bonis viri ab eadem retentis aſcen-

10 dentibus ad ſcut.4000.ideo,cum illud non ſit ita liquidum,& contrarium probari non poſſit in petitorio nunquam datur retentio Surd.*decif.*46.*in fin. & dec.*184.*n.*6.Seraph.*de iſ.*1455.*n.*1.Caual. *decif.*539. *n.*5.*& decif.*418.*n.*24.*par.*5.*rec.*& fuit dictum coram me *in Neapolitana penſionis* 1. *Martij* 1641. ſicque ex hoc capite ſententia præfata continet iniuſtitiam.

Alia verò credita hodie pro parte Ioannæ dedu- 11
cta pro conſequenda retentione dd. bonorum reiecta fuerunt , ex quo illorum iuſtificatio fieri debebat coram A.C. ad hoc, vt illius ſententia remaneret iniuſta, & conſequenter appellabilis, quia iniuſtitia ſemper reſultare debet ex eiſdem actis non autem ex nouiter deductis , iuxta vulgatam opinionem Rotæ,vt teſtatur Burat. *decif.*630. *n.*3. *& decif.* 850 *n.*4. *ac decif.*80. *n.*20.*cum ſeqq. part.*4 *tom.*1.*rec.*
ea ratione quia in exequutiuis non attenditur poſſi- 12
bilitas iuris deducendi,ſed quid fuerit deductum, vt *in decif.*306.*n.*37. *par.*7. *recent.* ideo his creditis poſt ſententiam productis non obſtantibus DD reſoluerunt eſſe locum Ægidianæ,exinde tamen non infertur , quod hodie Ioanna Saccina nequeat ad impediendam vlteriorem exequutionem in bonis raotum Ioſephi opponere retentionẽ pro dd. Creditis qua-
tenus iuſtificentur,ex regula, quod quando ex iuri- 13
bus poſt ſententiam productis appareat de illius iniuſtitia exequutio eſt ſuſpendenda ad relata per Caputaq. *decif.*114.*num.*2. *par.*3. vt per bon mem. Peniam *decif.*185. *n.*1. *&* 2. *& in decif.* 264. *n.*8.9. *&* 10. *part.*7.*recent.*

Nec vrget pro excludenda præfata conſtitutio- 14
ne Ægidiana , quod inter bona ſuper quibus conceſſa fuit immiſſio adſit quoddã corpus ſub directo dominio Eccleſiæ, quod ratione connexionis,& dignioritatis efficit,vt illa non habeat locum nedum in dicto corpore , nec etiam in aliis mere Laicalibus ex relatis per R P D. meum Cerrum *in Viterbien. fideicommiſſi , ſeu attentatorum* 16. *Iunij* 1642. *& in Ariminen. Saluiani* 19. *Iunij* 1643. *&* 30.*Maij* 1646. *coram R.P.D.meo Bichio.*

Quoniam d. Concluſio limitatur , quando hæc exceptio ante ſententiam,& exequutionem deducta non fuit, quo caſu deueniri poteſt ad validam executionem , dum hæc qualitas Eccleſiaſtica ignorabatur per iudicem , & partem ſicut euenit in caſu noſtro, vt in his terminis declarauit Rota *dec.*120, *n.*2 *part.*1. *diuerſ. & decif.*296. *num.*13. poſt Poſt.*de manut.ac in Romana de Cæſareis* 30. *Maij* 1639.*coram R.P. D. meo Ghiſlerio.*

Minus refert, quod d. ſententia A.C. vti reuocatoria primo,ac Canonizatum fideicommiſſum Bartholomei contineat mixturam, ideoque effecta fuit appellabilis, vt tradit Caual. *decif.*505.*per tot.*Quia prima ſententia, eſt merè interlocutoria lata ſuper incidentibus, non autem ſuper negotio perſonali,
ac fuit reuocata per Capitulum ſeparatum , vnde 15
dato etiam , quod contineret mixturam in d.Capitulo reuocatorio , illa non poteſt conſiderari in aliis Capitulis, itaut efficiatur in totum appellabilis, vt probat Scacc. *de appell. quæſt.*17.*limit.*6. *mem.* 9.*num.*32. *& num.*37. cum aliis adductis per Rot. *decif.*205. *num.*12. *& ſeqq. part.*6. *recent. & in Romana fideicommiſſi de Spiritibus* 14. *Iunij* 1645. *coram R.P.D. meo Cerro.* De fideicommiſſo vero Bartholomei habita fuit ratio ſolum per modum cauſæ, quod non inducit mixturam Contard. *de moment. quæſt.*15. *num.*41.*verſ.*vnde in ſpecie Rota *decif.*297. *num.*4. *poſt Pacific.* de Saluian. *interd. & decif.* 381. *num.*2. *verſ.* nec dict. mixtura *part.*4. *diuerſ. ac in Auenionen.Iuris paſcendi* 7.*Iunij* 1627. *coram Cardinali Verili.*

Demum non ſubſiſtit, quod in ſecunda inſtantia 16
non habeat locũ d Conſtitutio,quia illa locum ſibi vendicat non ſolum in ſecunda , ſed etiam in quacumque inſtantia , licet reus fuerit in prima abſo-

lutus

lutus,Rot. *dec.*101.*n.*1. *&* 2. *part.*3. *diuerſ.dec.*173.
*num.*3.*part.*1.*& dec.*264. *num.*1.*part.*6.*recent.*Caual.
*deciſ.*69. *num.*1. *&* 2. & io bis terminis firmauit
Rota *in d. Romana fideic. de Spiritibus coram R.P.D.
meo Cerro, § idque non obſtante.*

17 Itaque cum locus ſit Ægidianæ nolla ad ſunt at-
tentata, quæ reuocanda ſint, d. enim conſtitutio
reiicicodo appellationem, reiicit etiam attentata,
& quamuis commiſſio cauſæ emaoauerit,cum clau-
ſula,quod ſit locus Ægidianæ, boc tamen non red-
dit attentatam exequutionem aotea factam, dum
conſtat de iuſtitia, & validitate ſententiæ, quod
operatur vt intret illius diſpoſito, vt *ſupra* firma-
tum fuit, iuxta diſtinctiooem adductam per Ro-
tam *in Ariminen. demus* 7. *Maij* 1635. *coram R.D.
meo Decano, & in Anconitana redditionis rationis* 10.
Decembris 1646. *coram R.P.D. meo Ghiſlerio*, vltra
18 quod in caſu præſenti oullo modo conſiderari poſ-
ſunt attẽtata, quia exequutio facta fuit poſt lapſum
decendij dati ad appellandum,oulla interpoſita ap-
pellatione, ideoque dictum fuit non applicari con-
cluſionem, quodreſcriptum appellationis ſuperue-
niens retrotrahitur, & reddit attentatum quidquid
aotea geſtum fuit,nam illa procedit, quando inter-
poſita legitur appellatio,illaque ſimpliciter admiſſa,
vel quaodo infra tempus datum ad appellandum
aliquid geſtom fuerit, vt diſtinguendo dixit Rota
*in Comen. iuriſpatr.*25. *Iunij* 1646. *coram R.P.D.meo
Corrado, & in Comen. Capella* 24. *Ianuarij præteriti
coram Reueren.D.meo Decano.*

Et ita vtraque, &c.

Marianen. ſeu Accien. Beneficij.

Mercur. 10. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

Prouiſio Apoſtolica prodeſt in menſibus
Alternatiuis.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Menſis Martij, ceſſante Alternatiua, eſt Ordina-
rij, iuxta reg.*9. *Cancellariæ.*
3 *De Alternatiua acceptata clarè conſtat ex libris
Dataria, vbi annotantur ſimiles acceptationes.*
4 *Expreſſio nominis in dubio præſumitur demonſtra-
tiuè, non autem taxatiuè.*
5 *A nomine digniori ſemper denominatio ſumi-
tur.*
6 *Duæ Diœceſes, attenta vnione, vtraque pro vna
habentur.*
7 *Alternatiua acceptata gaudet Epiſcopus etiam in
beneficiis extra ſuam Diœceſim exiſtentibus,
dummodo ſint illius liberæ collationis*
8 *Ex obſeruantia clarè deſumitur qualis fuerit in-
tentio alicuius vſque ab initio.*
9 *Diœceſes æquè principaliter vnitæ, quoad Epiſco-
pum vna reputatur, exemplo Præſidis duarum
Prouinciarum.*
10 *Collatio in menſe Apoſtolico ſpectat ad Papam.*

DECISIO CCCLXXIII.

1 VACANTE ſimplici beneficio ſub inuocatiooe
S. Petri de Accia Terræ Ruſtini de menſe
Martij Epiſcopo gaudente Alternatiua, fuit de eo,
vti reſeruato vigore regulæ 9. Cancellariæ per Se-
dẽ Apoſtolicam prouiſus Antonius Orn ons Epiſ-
copus vero illud vniuit menſæ Capitulari Maria-
neo.prætendens d. beneficium, vti exiſtens in diœ-
ceſi Accien.nõ comprehendi ſub Alternatiua ab ip-
ſo acceptata, nominando ſe ſolum Epiſcopum Ma-
riaoen.qoamuis dd.duæ Eccleſiæ Marianen. & Ac-
cien. fuerint ab antiquiſſimo tempore ad inuicem
vnitæ & conſequenter, dum illud vacauit de men-
ſe Martij,qui ceſſante Alternatiua eſt Ordinarij iux-
ta d.regulam 9.Cancellariæ,huiuſmodi collationem 2
ad ipſum ſpectare;Vnde hodie dubitaui, An præfa-
ta Alternatiua obtenta ab Epiſcopo Marianen. ſuf-
fragatur quoad Accien. qood affirmatiue fuit reſo-
lutum.

Siquidem de Alternatiua per Epiſcopum accepta- 3
ta non poteſt dubitari, dum de hoc clare conſtat
ex libris datariæ, vbi ſimilea acceptationes adoo-
tantur iuxta opinionem Rotæ, vt *in Ferrarien. Prio-
ratus* 12. *Martij* 1608. *coram Penia, & in deciſ.* 349.
*num.*1.*par.*3.*deciſ.*205.*num.*2. *par.*4. *recen.* & coram
Buratto *deciſ.*888. *num.* 3. & licet dicta Alternatiua
obtenta fuerit ſub ſola expreſſione diœceſis Maria-
nen. Nihilominus ſub illa comprehenditur diœce-
ſis Accieo. adeovt ſuffragetur pro omnibus benefi-
ciis in vtraque diœceſi exiſtentibus.

Tum quia ſola expreſſio noiminis Mariaoen. ſtat 4
demonſtratiue, non autem taxatiue; prout io du-
bio ſemper præſumitur Aymon. *conſ.*301. *n.*5. Rot.
*deciſ.*662.*num.*3 *par.*1.*diuerſ. & deciſ.*144. *num.*5. *de-
ciſ.*352.*n.*4.*par.*1.*recent. & in Cæſarauguſtana beneficij
de Taceſte* 14. *Nouembris* 1586. *coram Platto* relata
per Garz.*de benef.par.*5.*cap.*1. *num.*706. *in verſ. non
obſtat.* Et appoſitum fuit ſolum nomen, Mariaoen. 5
qoia vti dignius ab eo ſemper denomioatio ſumitur,
ex argom.Text.*in l.quæritur, ff de ſtat.homin.*Rebuff.
*in prax.tit.de vnion. num.*16. & in terminis obſeruat
Gonzal.*ad reg.*8.*Cancell. gloſ.*5. §.7. *num.*31. *&* 32.
maxime quia hoc fuit etiam ſeruatum in propoſi-
tione dd.Eccleſiarum facta io conſiſtorio Papæ ad
fauorem præfati Epiſcopi in qua duntaxat denomi-
nata fuit à Cardioali Poneote Eccleſia Mariaoen.
quamuis vtraque proponeretur, vnde ex ſolito io-
fertur, quod ſub ſola expreſſione Marianen. com-
prehenditur etiam diœceſis Accien. Put. *deciſ.* 45.
num. 2. *lib.* 1. *in correct.* Rota *in Valentina ſubſidij* 4.
Maij 1511.*coram Pena,& in nullius, ſeu Sublacen.at-
tentatorum* 15.*Ianuarij præteriti coram R.P.D.meo Bi-
chio.*

Tum etiam, quia, quamois ſint duæ diœceſes re- 6
ſpectu tamen Epiſcopi attenta illarum vniooe,
vtraque pro vna diœceſi, babetor Aoan.*in cap.nouit,
num.*2.*de offic.legat.*Hond.*de incomp.benef.cap.*3. *n.*2.
*ad med.verſ.tertio modo inter tract.diuerſ.tom.*15.*par.*1.
*fol.*167.Gratian. *diſcept.* 655. *num.*6. Barboſ. *de iur.
Eccleſiaſt.lib.*3. *cap.*16. *num.*21. Rota coram Caual.
*deciſ.*418.*num.*3.& fuit dictum *in Ampurien.ſeu Ciui-
taten. Archipresbyteratus* 14. *Decembris* 1646. *coram
R.P.D.meo Bichio*, Vnde, cum beneficia vtriuſque
diœceſis ſpectent ad liberam collatiooem Epiſcopi
Marianen.in omnibus debet Alternatiua gaudere;vt
io fortioribus terminis firmauit Rota *in d. Cæſarau-*
guſtana beneficij de Taceſte coram Platto,vbi reſolutum 7
fuit, quod Epiſcopus gaudet Alternatiua per ipſum
acceptata etiam ſuper beneficiis extra ſuam diœce-
ſim exiſtentibus,dummodo ſint illius liberæ colla-
tionis.

Tum denique quia obſeroauria ſubſequuta aper-
te declarauit Epiſcopum Marianen. acceptaſſe Al-

ternatiuam in vtraque diœceſi, dum veniente vacatione benefi:iorum in diœceſi Accien. exiſtentium in menſibus Alternatis Maiij, & Septemoris, ille contulit vigore d. Alternatiuæ. Ex hac enim obſeruantia clare deſumitur, qualis fuerit intentio Epiſ-
8 copi vſque ab initio in acceptatione huiuſmodi Alternatiuæ, Crauett *conſ.* 101. *n.* 3. Mantic. *de tacit. & ambig. lib.* 1. *tit.* 1. *num.* 5. Gonzal *ad reg.* 8. *Cancellar. gloſ.* 63. *num.* 8. Rota coram Gregor. *deciſ.* 502. *num.* 2. ac in aliis adductis *in deciſ.* 28. *num.* 13. *part.* 7. *recent.*

9 Nec diſceptandum eſt in præſenti caſu, an dd. Eccleſiæ ſint æque principaliter, vel ſubiectiue vnitæ; quia licet diœceſes extent diſtinctæ, aut æque principaliter vnitæ, tamen quoad Epiſcopum reputatur vna diœceſis exemplo Præſidis duarum Prouinciarum, vt præter ſupra allegatos tenet Innoc. *in d. cap. nenit in fin. de offic. legat.* quem ſequuntur ibi Hoſtien. *num.* 13. Ioan. Andr. *num.* 5. *verſ. & nota ſecundum*, ac alij relati per Caual. *in d. deciſ.* 418. *num.* 3. *& deciſ.* 537. *num.*.. *par.* 4. *tom.* 3. *recent.*

10 Itaque licet d. beneficium vacauerit de menſe Martij, qui vigore *reg.* 9. Cancellariæ eſt ſemper Ordinarij ſtante tamen d. Alternatiua, quæ ſuffragatur in diœceſi Accien. præfatus menſis effectus fuit Apoſtolicus, itaur huiuſmodi collatio ſpectet ad Papam Mandoſ *conſ.* 18. *ſub num* 1. *&* 8. & dixit Rot. *in Segobien. beneficy* 26. *Martij* 1604 *coram Iuſto*, ac in aliis congeſtis *in deciſ.* 349. *n.* 1. *par.* 3 *recent.*

Et ita Ornano tantum informante reſolutum fuit, &c.

Perusina Reintegrationis.

Merc. 10. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

Mandato de immittendo in hæreditate & bonis alicuius, non obſtat quod prætendatur retentio alicuius, in dictis bonis.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Per præſcriptionem omnis actio tollitur.*
3 *Sufficit quod abſit mala fides vt quis faciat fructus ſuos.*
4 *In ſucceſſionibus ab inteſtato non admittuntur vocati, niſi pro eorum ratis; niſi offerant cautionem, & num.* 5.
6 *Reus ſemper tenetur ſoluere, ſeu reſtituere, nec eidem competit retentio partium non comparentium, cum hæc ſit exceptio de iure tertij.*
7 *Alienatio non præiudicat actoribus, ſed imputatur alienantibus in eorum portiones.*

DECISIO CCCLXXIV.

1 INSTANTE Adriana Bruna, & fratribus de Alphanis, in relationibus cauſarum pro expeditione inſtrumenti de immittendo in hæreditate & bonis q. Beneueniati Ramazzani pro vna vncia cum dimidio, iuxta formam deciſionis coram me emanata, ſub die 16. Martij 1648. Lucas de Angelis hæres mediatus Chriſtiani dd. bonorum poſſeſſor ſe oppoſuit huiuſmodi expeditioni; prætendendo ſibi competere retentionem ſuper dd. bonis; nedum pro Florenis 50. tanquam hæredi præfato ſibi debitis à Caſſandra auctrice dd Adrianæ, & fratribus de Alphanis, ſed etiam pro fructibus recompenſatiuis ratæ partis flor. 700. quos conſequi debebat Chriſtianus ipſius Lucæ author, à Hieronymo fratre pro rata maioris ſummæ bonorum per ipſum poſſeſſæ ſpatio 12. annorum ante adæquationem partium factam inter dd. Chriſtianum, Hieronymum, eorumque hæredes anno 1572.

Sed tamen hæc retentio viſa fuit non obſtare, nam 2
vltra quod eidem Lucæ obſtat præſcriptio 70. & vltra annorum, ex quo dd. credita proueniunt ex quodam inſtrumento celebrato de anno 1572. quapropter omnis actio tunc ex illo orta ſpatio tanti temporis præſcripta remanſit, iuxta Text. *in l. ſicut C. de præſcript.* 30. *vel* 40. *annorum.*

In omnem caſum, illi floreni 50. poſſunt compenſari cum fructibus, quos in longe maiori quantitate recepit Lucas à die motæ litis. & reſtituere tenetur pro rata d. vnciæ vnius cum dimidio, vt dixit Rota. *deciſ.* 411. *num.* 26. *p.* ... *& in Romana fideicommiſſi de Incoronatis* 22. *Maij* 1643. *R. D. meo Decano*, §. *nec refragatur*, fructus vero dd. floren. 700. 3
prætendi non poſſunt, quia, vel Chriſtianus, & fratres hæredes ex titulo diuiſionis anno 1560. poſſederunt bona fide vſque ad æquationem partium, vel ſaltem abfuit in eis mala fides, quod ſufficit ad faciendum fructus ſuos, Rota *deciſ.* 320. *num.* 1. *& ſeqq. par.* 1. *recent.* & coram bonæ memoriæ Butatto *deciſ.* 234. *num.* 6. *& deciſ.* 227. *num.* 5.

Vlterius d. Lucas prætendebat, quod cum præfata immiſſio cōpetebat nedum Andrianæ præfatæ, ſed Ioann. Baptiſtæ Antonio Mariæ, Proſpero, & Portiæ de Alphanis, qui omnes in pari gradu ad ſucceſſionem concurrunt, & cum omnes præfati non compareant illi concedi non poſſit, niſi rata cuiuſlibet tangente, ex quo verſamur in ſucceſſionibus ab inteſtato, in quibus non admittuntur vocati, niſi pro 4
eorum ratis, ad Text. *in l.* 1. §. 1. *& l.* 2. vbi DD. *ff. ſi pars hæred. petat.*

Sed huic prætentioni reſponſum fuit, quod ſat 5
eſt, vt comparentes, ſeu petentes immiſſionem, offerant cautionem admittendi conſortes vocatos ad eorum partem, quando per illos petita fuerit iuxta praxim adductam, per Surd. *conſ.* 359. *num.* 15. *& ſeqq.* quam Rota amplexa eſt, vt *in Viterbien fideicommiſſi* 4. *Decembris* 1619. *coram bonæ memoriæ Cardinali Sacrato, & coram Reuerendiſſimo Vrgellen. deciſ.* 448. *num.* 10. ea ratione quia reus ſemper tenetur 6
ſoluere ſeu reſtituere, nec eidem competit retentio partium non competentium, cum hæc ſit exceptio de iure tertij, quæ opponi non poteſt ab eo, contra quem directa eſt petitio, vt tradit Surd. *in d. conſ.* 359. *num.* 17.

Quamobrem DD. his non obſtantibus mandarunt, vt inſtrumentum præfatum expediatur pro d. vncia vna cum dimidio ſuper bonis ex aduerſo poſſeſſis, & non alienatis, & pro vna vncia cum dimidio pretij bonorum alienationem, cum alienatio 7
non præiudicet actoribus, ſed imputetur alienantibus in eorum portione ex deductis *in d. deciſ.* 16. *Martij præteriti*, facta tamen contributione dotis flor. 350 prout loquitur *d. deciſ.*

Et ita in relationibus cauſarum reſolutum fuit vtraque parte audita, &c.

Romana Dotis.

Lunæ 15. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

Frater dotare poteſt ſororem de bonis fideicommiſſi ſubiectis purificati in fauorem ipſius, & aliorum fratrum pro virili portione, attento tempore dotationis.

SVMMARIVM.

1 *Bona fideicommiſſaria non extantibus liberis pro dotibus obligari, & alienari poſſunt.*

2 *Mandans in teſtamento fœminas condecenter dotari, expreſſe conſentit vt bona fideicommiſſaria alienentur.*

3 *Dos fideicommiſſum afficit in ea ſumma, quæ habitura ſoror eſſet, ſi pro virili cum fratribus ſucceſſiſſet de tempore dotationis.*

4 *Dos congrua in dubio ea intelligitur, quæ non ſit minor legitima.*

5 *Quandoque dotes poſſunt accedente æquitate taxari etiam vltra legitimam.*

6 *Dotis congruitas regulari debet ſecundum tempus dotationis, non autem ſecundum tempus mortis.*

7 *Maiores dotes conſtituuntur mulieribus terreſtri ſponſo, quàm cœleſti nubentibus.*

DECISIO CCCLXXV.

1 CVm Carolus Capranica nuptui tradidit Iſabellam eius ſororem Nerio Auraiolocum dote ſcut. 6000. dubitaui hodie an dicta conſtitutio dotis afficeret fideicommiſſum q. Camilli Capranicæ ad fauorem præfati Caroli, & fratrum purificatum, ac pro qua ſumma, & reſolutum fuit, illam illud afficere pro virili attento tempore dotationis.

2 Etenim non ambigebatur, quin non ſolum attento iure communi poſſint bona fideicommiſſaria non extantibus bonis liberis in ſubſidium pro dotibus obligari & alienari iuxta diſpoſitionem *auth. res quæ C. commun. de legat.* ſecundum æquiorem, & communionem opinionem, quam Rota ſemper amplexa eſt vt *in Romana fideicommiſſi 28. Maij 1607. coram Cardinali Lancellotto, & in Romana dotis 21. Aprilis 1608. coram Pena, & in Spoletana fideicommiſſi 24. Februarij 16[illegible]. coram bona memoria Merlino,* quæ eſt *deciſ. 312. num. 1. & ſeqq. par. 6. recent. & in Romana dotis 23. Iunij 1645. & 23. Maij 1646. coram R. P. D. meo Ottobono,* quinimo concurrit expreſſa diſpoſitio Camilli fideicommiſſi, qui in eius teſtamento mendat, fœminas condecenter, & iuxta domus dignitatem, & ſtatum dotari, vt *in fortioribus terminis reſoluit Rota coram R. P. D. meo Ottobono in d. Romana dotis 23. Iunij 1645. §. hinc obſtare, & ſeqq.*

3 Verum difficultas ſola conſiſtere viſum fuit in ſumma, pro qua d. fideicommiſſum afficiẽdum erat, & inſpecta quantitate patrimonij, numero filiorum ac qualitate iugalium, vt opus eſt ad tradita per Bald. *in d. auth. res quæ, n. 18* & Andr. de Iſern. *in Conſtit. Reg. Sicil. lib. 3. tit. de ſucceſſ. filior. circa fin. verſ. quid ſi maiores fol. 142.* exiſtimarunt DD. dotem fideicommiſſum afficere in ea ſumma, quæ Iſabella præfata habitura eſſet, ſi pro virili cum fratribus ſucceſſiſſet de tempore dotationis.

Quænam enim certa ſit opinio frequentiori DD. 4 calculo recepta, quod dos congrua in dubio ea intelligatur, quæ non ſit minor legitima, vt voluit Hoded. *conſ. 10. num. 8. lib. 1.* Mantic. *de tacit. lib. 12. tit. 22. num. 13. in fin. & num. 31.* Rota *in Firmana legitima 30. Octobris 1613. coram Cardinali Vbaldo & in deciſ. 884. num. 11. coram bona memoria Buratto.* Nihilominus quandoque dos congrua dicitur, quamuis ſit minor legitima, ſi pro modo facultatum, & dignitate iugalium, ac numero filiorum ſit conſtituta ad Text. *in l. cum poſt. §. Gener cum l. quæro ff. de iur. dot.* Bald. *verſ. 148. num. 8. circa med. verſ. modo reducendo, lib. 1.* cum aliis relatis per Rotam *deciſ. 131. num. 12. par. 4. diu. & deciſ. 338. num. 3. par. 3. recent.* quandoque dotes poſſunt, ita ſuadente æqui- 5 tate taxari etiam vltra legitimam, iuxta Text. *in §. Quamobrem iuncta gloſ. auth. de reſtit.* & ea quæ *par. ced. menſ.* Rimin. iun. *conſ. 56. num. 5. circa fin. lib. 3. & conſ. 152. num. 6. lib. 5.* Menoch. *conſ. 247. num. 46.* Cephal. *conſ. 668. num. 9.* & dixit Rota *in d. deciſ. 88. num. 11. par. 5. recent.*

Itaque licet Iſabella nupſerit impari, & inferiori viro, attamen cum bona d. fideicommiſſo obnoxia quæ obtingerant pro eius rata Andreæ Capranicæ Patri Iſabellæ præfatæ aſcenderint duntaxat ad ſcut. 13300. vt fatentur informantes pro Hyacintho Capranica ad præfatum fideicommiſſum vna cum Carolo, & fratribus vocato proculdubio ſtante d. paruitate patrimonij & quantitate filiorum DD. arbitrati fuerunt Iſabellam poſſe præfatum fideicommiſſum afficere pro virili portione ſibi, tangente de tempore dotationis, cum dotis congruitas regulari 6 debeat ſecundum tempus dotationis, non autẽ ſecũdum tempus mortis Patris Alex. *conſ. 33. n. 4. lib. 4.* ac alij congeſti à Rota *deciſ. 538. num. 1. p. 3. rec.* & moti fuerunt non ſolum ex eo, quia quatenus fideicommiſſum non excedat d. quantitatem ſcut. 13300. Iſabella illud afficere non poſſet niſi in ſolis ſcut. 2660. quæ ſunt quinta pars d. ſummæ, cum de tempore dotationis quinque eſſent fratres ad fideicommiſſum vocati, ſed etiam quia conſiderarunt, quod dd. fratres de Capranicis alteri ſorori Religionem ingreſſuræ pro eius dote aſſignarunt ſolum ſcut. 1650. ac certum tamen eſt, quod maiores dotes con- 7 ſtituuntur mulieribus terreſtri ſponſo, quam cœleſti nubentibus, & obſeruarunt Vinc. Anna *ſing. 10.* Rimin. Iun. *conſ. 85. num. 22. & conſ. 466 num. 2.* Vrſill. ad Afflict. *deciſ. 136. num. 3.* Vinc. de Franc. *deciſ. 44. num. 2.* Giurb. *ad conſuet. Meſſan. cap. 3. gloſ. 3. num. 25.* Franc. Ant. Cort. *conſ. 25. num. 31.* & Rota *deciſ. 30. num. 26. par. 7. recent.*

Et ita Hyacintho tantum informante reſolutum fuit, &c.

Romana Saluiani.

Lunæ 15. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

Immiſſo vigore Saluiani, auctore Prætore, datur manutentio in præiudicium anteriorum poſſeſſorum.

SVMMA

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio capta poſt inhibitionem eſt attentata.*

2 *Sententia lata poſt cauſa reaſſumptionem, eſt attentata & etiam inhibitio.*

3 *Saluianum ſine hypotheca non datur.*

4 *Res ob ceſſationem canonis, concurrente pacto, deuoluitur ad Dominum directum.*

5 *Sub hypotheca generali, licet non veniat res prohibita alienari, venit tamen commoditas fructus percipiendi ex ea.*

6 *Ratione commoditatis ſub obligatione generali intrat Saluianum, & conceditur immiſſio creditori in poſſeſſionem.*

7 *Stante obligatione Camerali, vt excuſſio fiat in bonis generaliter obligatis non deſideratur quod fiat prius in bonis ſpecialiter hypothecatis.*

8 *Emphyteuta admittitur ceſſante dolo ad purgandam moram ob non ſolutionem Canonis.*

9 *Sententia, quia actus iuris, ea ſola ſine exequutione non valet poſſeſſorem poſſeſſione priuare.*

10 *Mandatum contra poſſeſſorem, ipſo non citato, ei non præiudicat.*

DECISIO CCCLXXVI.

Vide infra dec. 4. Apri. 1650. in hac cauſa.

Perstiterunt hodie DD. in deciſis coram me ſub die 18. Februarij 1647. in qua firmatum fuit Franciſco Peruſiæ dandam eſſe manutentionem Domus controuerſæ, cum docuerit de poſſeſſione capta in exequutione ſentẽtiæ A. C. in Saluiano latæ, quo circa eidem Franciſco manutentio fuit merito conceſſa *l. iuſte poſſidet ff. de acquir. poſſeſſ.* Caual. *deciſ. 42. num. 1.* Duran. *deciſ. 141. num. 1. & deciſ. 24. num. 2.* poſt Poſt. *de manut.* & fuit reſolutum *in Bonon. bonorum 28. Iunij 1647. coram R. P. D. meo Ottobono.* de requiſitis autẽ Saluiani in præſenti non eſt ambigendum, vt *in deciſ. hodie confirmata.*

1 Nec dicatur, quod poſſeſſio capta per Franciſcum fuit attentata, vti capta poſt inhibitionem bonæ memoriæ Caballetti A.C. locumtenentis. Quia præfata
2 inhibitio emanauit in exequutione cuiuſdam ſententiæ latæ de anno 1633. quæ viſa fuit attentata, vti lata poſt reaſſumptionem cauſæ, ac inhibitionem R.P.D. mei Bichij tunc A.C. locum tenentis, vt firmatur *in deciſ. hodie remiſſa, §. nec pariter obſtat.* ita, & attentatum, ac nullius roboris, ac momenti cenſendum venit id totum, quod in exequutionem eiuſdem ſententiæ proceſſit, cum actum fuerit poſt præfatam inhibitionem ad Text. *in cap. non ſolum de appellat. in 6.* Rota. *deciſ. 32. num. 3. & deciſ. 272. num. 2. & 5. par. 3. recent.* idcirco non intrare vitium attentatorum firmant Lancellott. *de attent. poſt inhib. limit. 2. num. 8. vſque ad 15.* vbi quod ita ſeruatum Gratian. *diſcep. 960 num. 14.*

3 Minus obſtant deducta contra prætenſam iniuſtitiam d. ſententiæ A.C. concedentis immiſſionem ex Saluiano d. Frãciſco. Primò ex defectu Hypothecæ ſine qua Saluianum non datur, dum ex inſtrumento inueſtituræ non tantum legitur prohibita expreſſe alienatio quouis modo, verum etiam hypothecatio, ibi hypothecare, impugnare &c. quam prohibitionem eſſe ſeparatam ab alio ſubſequenti capitulo in quo diſponitur, quod in caſum alienationis, cum reſeruatione conſenſus Domini directi debeat conſenſus impetrari infra ſex menſes ſoluendo laudemium, inde non veniat reputanda tantum ordinata ad effectum ſolutionis laudemij, prout in caſu *deciſ. 120. num. 11. par. 4. tom. 2. recent.*

4 Secundò deducebatur pro iniuſtitia d. ſententiæ non fuiſſe ſolutum Canonem per 15. annos, vnde domum fuiſſe deuolutam ad dominum directum, concurrente pacto inueſtituræ, quod ob moram triennalem in ſoluendo Canonem res deuoluatur cum melioramentis, quod operatur, vt etiam à d. ſucceſſorem valeat declarari incurſa caducitas per defunctum. vt per Gregor. *deciſ. 519. num. 20. vbi concordantes.*

Quandoquidem primum obiectum ceſſare dicebant DD. dum ad fauorem dicti Franciſci Peruſiæ 4
Creditoris non legitur ſpecifice controuerſa domus
hypothecata; in quibus terminis diceretur actum
contra prohibitionem, ſed tantum concurrit hypo-
theca generalis ſub qua licet non veniat domus pro- 5
hibita hypothecari venit tamen commoditas ex ea
percipiendi fructus Bart *in l. ſi is qui §. vſusfructus num. 2. ff. de pignor.* Nig. *de pignor. 2. memb. 5. par. num. 9. ante med. verſ. tamen hoc non obſtante.* Menoch. *conſ. 1022. num. 6. cum ſeqq.* Giurb. *ad Conſuet. Meſſan. cap. 1. gloſ. 2. par. 1. num. 110.* Gratian. *diſcept. 43. num. 11.* Scrader. *de feud. par. 8. cap. 1. n. 25. in fin. verſ. licet feudum,* Put. *deciſ. 111. lib. 3. in correct.* cum pluribus quos refert, & ſequitur Rota *in*
Romana ſaluiani 17. Aprilis 1643. coram R.P.D. meo 6
Cerro, §. non obſtat, & §. ſeqq. vbi vltro deciſum fuit, quod ratione huius commoditatis ſub obligatione generali intrat Saluianum, & conceditur immiſſio creditori in poſſeſſionem rei prohibitæ alienari, ad hoc vt immiſſus tam diu fructibus, & commoditatibus fruatur, donec Creditor de ſuo Credito ſatiſfiat.

Nec venit etiam dicendum quod d. Franciſcus debeat antea excutere loca montium ſibi ſpecialiter hypothecata, quia ſtante obligatione Camerali præfata excuſſio non deſideratur, Pacif. *de Saluian. inſp. 3. cap. 3. num. 86.* Duran. *deciſ. 364. num. 60.* 7

Ceſſat pariter ſecundum obiectum ob probabilem ignorantiam pacti reſpicientis caducitatem ob non ſolutos Canones excluſiui etiam purgationis moræ ad quam purgandam, Rota ſemper conſueuit Emphyteutam admittere ceſſante dolo, vt fuit reſolutum *in deciſ. 275. num. 21.* poſt Poſt. *de manutent.* etiam poſt quam Dominus declarauerit caducitatem add. ad Gregor. *deciſ. 559. num. 10.* vbi quod purgatio moræ admittitur in quacumque parte iudicij Rota *deciſ. 577. n. 2. par. 2. recent.* quamuis Solutio fuerit promiſſa cum iuramento, Vetall. *deciſ. 232. n. 3. par. 2.* Mantic. *deciſ. 134. n. 4.* Add. ad Gregor. *deciſ. 559. n. 10.* Rota *in Romana fideiuſſionis de repræſentando 16. Martij 1618. coram bona memoria Coccino.* Itaut ſufficiat deuolutionem ex vno, vel alio capite deſumptam aliquo modo offuſcatam remanere, ad hoc vt dicto Franciſco non veniat retardanda manutentio, ſed ad petitorium veniat reiicienda talis exceptio, præſertim cum offeratur ſolutio Canonum debitorum. 8

At præfatus Frãciſcus nõ valuit in præſenti priuare ſua poſſeſſione per mandatum de manutenendo cõceſſum per Caballettum Agneti Cataneæ, aut per mandatum de aſſociando obtentum ab Excellentiſſimo Duce Ferdinãdo non citato eodem Franciſco; nam quoad mandatum D. Caballetti, cum non appareat demandatum exequutioni non valuit priuari d. Franciſcum poſſeſſorem ſua poſſeſſione, quia ſententia eſt actus iuris, nec ea ſola ſine exequutione valet poſſeſſione priuare Text. *in l. 1. § ſi vero, ff. de acquir. poſſeſſ.* Oldr. *conſ. 127. num. 5* Rota *deciſ. 207. num. 6.* poſt Poſt. *de manut. & in Sepontina Penſionis 5. Iulij 1647. §. emittatur quoque coram R. P. D meo Peutingero.* 9

Mandatum

10 Mandatum vero nuper reportatum per D.Ducem
cum idem Franciſcus eſſet in poſſeſſione contro-
uerſæ domus ipſe veniebat omnino citandus, *l. fin.
C. ſi per vim*, vel alio modo *cap. licet Eques*, & ibi
gloſſ. *verſ. se non vocato de preb. in 6.* vbi Franc. *num.* 6.
Gemin. *n.* 4. Rota *deciſ.* 99. *n.* 6. *par.* 1. *diu.* & *deciſ.* 144.
n. 1. *par.* 4. *tom.* 2. *rec.* quocirca mandatum præfatum
non valuit aliquo pacto dicto Franciſco non citato
præiudicare Gregor. *deciſ.* 46. *n.* 7. & *par.* 7. *recent.* 302.
n. 6. cum pluribus relatis *in Meleuitana Canonicatus*
13. *Nouembris* 1647. §. *immiſſio vero coram R. P. D.
meo Ottobono.*

Et ita reſolutum, &c.

Ciuitatis Plebis Capellaniæ.

Lunæ 22. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

Gratia non iuſtificata non eſt exequenda.

SVMMARIVM.

1 *Gratia eſt ſurreptitia, ſi narretur iuspatronatus eſſe mixtum, & non ſit.*

2 *Iuspatronatus competens magis laicis perſonis, quàm Eccleſiaſticis, debet in totum dici laicale, & non mixtum.*

3 *Iuspatronatus licet mixtum, præualere debet qualitas laicalis, quia ſemper attenditur maior pars prædominans.*

4 *Iuspatronatus fundatum ex prouentibus beneficij dicitur Eccleſiaſticum.*

5 *Iuspatronatus non præſumitur dotatum ex bonis Eccleſiaſticis, quando fundans illud reliquit perſonis laicis.*

6 *Capellania de iurepatronatus laicorum, non cadit ſub reſeruatione reg. 9. Cancellariæ.*

7 *Mentio fieri debet in gratia, nedum de pertinentia Capellaniæ cum qualitatibus Patronorum, ſed etiam pro qua quota ſingulis competat.*

8 *Ex defectu ſcientiæ iurispatronatus, derogatio medietatis illius eſt nullius momenti.*

9 *In dubio non præſumitur Papam laicis velle præiudicare.*

10 *Taciturnitas qualitatis ignoratæ in beneficialibus impedit ſurreptionem, quando gratia eſt præiudicialis iuri tertij.*

11 *Non entis nulla ſunt qualitates.*

12 *Diſputandum eſt non ſolum de iuſtificatione gratiæ, ſed de ſurreptione, quando in Rota dubium non non ſolum concipitur pro iuſtificatione gratiæ, ſed etiam pro eius exequutione.*

DECISIO CCCLXXVII.

PROPOSITO per me dubio, an gratia Vin-
centij de Benedictis eſſet iuſtificata ad effe-
ctum illam exequẽdi negatiue fuit reſolutũ, tũ quia
omnia in literis narrata cõcludũtur probata nõ exi-
ſtunt, tum etiam quia d. gratia ſubiacet vitio ſubre-
ptionis; nam Vincẽtius præfatus narrauit, quod Ca-
1 pellania controuerſa eſſet de iurepatronatu laico-
rum, & Clericorum mixtim ex fundatione & dota-
tione, quod tamen abeſt, quin iuſtificatum fuerit;
quinimo iuſtificari minime poteſt, cum d. iuſpatro-
natus ſit in totum laicale. Ius enim præſentandi ad
illud pro duabus vocibus ſpectat ad Communita-
tem terræ menſis Leonis, & pro altera voce ad
Priorem, & Canonicos Eccleſiæ S. Petri, & Pauli d.
terræ. Vnde cum illud competat magis laicis, quam
Eccleſiaſticis perſonis, debet in totum dici laicale, 2
non autem mixtum iuxta opinionẽ Ioan. de Lignan.
in cap. dilectus il 2. de præben. Felin. *in cap. ex litteris
n.* 3. *de conſtit.* Gonz *ad reg.* 8. *Cancell. gloſ.* 18. *n.* 15. Lo-
ter. *de re benef lib.* 2. *quæſt.* 10. *n.* 65. Monet. *de commut.
vlt. volunt. cap.* 10 *ſub n.* 284. Rota coram Seraph. *de-
ciſ.* 719. *n.* 4. & *deciſ.* 1334. *n.* 7. vbi firmatur quod licet
iuspatronatus ſit mixtum præualere tamen debet
qualitas laicalis, *deciſ.* 3. *ſub n.* 1. *de iurepatr.* Caual. *de- 3
ciſ.* 571. *n.* 1. cum aliis cumulatis per Add. ad Butat.
deciſ. 679. *n.* 17. ea ratione quia ſemper attenditur
maior pars prædominans iuxta Text. *in l. quod maior.
ff. ad municip. c. ſedes de reſcript.* Felin. *vbi ſupra*, Lam-
bert. *de iurepatr. lib.* 2. *quæſt.* 1. *art.* 7. *n.* 1. & *per tot.* Cre-
ſcent. *d. deciſ.* 3. *n.* 3. *de iurepatr.* Idcirco concludenter
probandum erat, quod dicta Capellania eſſet de iu-
repatronatu mixto, cum hoc fuerit cauſa conceſſio-
nis, vt deſumitur ex clauſula *attento quod laicorum, &
Clericorum mixtim ſit in literis* appoſita, Mateſcott.
var. reſolut. lib. 2. *cap.* 1. *n.* 21. & *ſeq.* Put. *deciſ.* 265. *lib.* 3.
Rota *deciſ.* 168. *n.* 3. *p.* 1. & *deciſ.* 46. *par.* 2. *recent.* ac in
aliis late cumulatis per Add. ad Butatt. *deciſ.* 175.
n. 21. & *deciſ.* 778. *num.* 10.

Nec refert, quod cum d. iuspatronatus fuerit
fundatum à q. Clerico, præſumitur fundatum, ſiue 4
dotatum fuiſſe ex bonis Eccleſiaſticis, ex quo bona
Clerici cenſentur acquiſita ex prouẽtibus beneficij,
& hoc caſu illud ſemper dicitur Eccleſiaſticum, vt
notant Barboſ. *de offic. & poteſt Epiſcopi allegat.* 104.
n. 11. Gonzal. *ad reg.* 8. *d. gloſ.* 18. *n.* 15. & *n.* 107. *cum
ſeqq.* Garz. *de benef. d. par* 5. *cap.* 1. *n.* 593. Viuian. *de iu-
repatr. lib.* 1. *cap.* 3. *num.* 2.

Quia dum d. Clericus fundator, illud reliquit
propriis laicis, qui ſunt quaſi poſſeſſione præſen- 5
tandi non præſumitur dotatum ex bonis Eccleſiaſti-
cis, ſed patrimonialibus; alias enim non potuiſſet
laicis relinquere; nec iſti fuiſſent admiſſi ad præſen-
tandum, vt late firmant mox allegati Gonzal. *d.
n.* 107. Garz. *n.* 594. *in fin.* & alij cumulati per Rotam
in deciſ. 655. *n.* 7. & 8. *part.* 4. *tom.* 3. *recent.*

Nec obſtat, quod d. Capellania vacauerit de men- 6
ſe Aprilis Sedi Apoſtolicæ reſeruato, quia cum illa
ſit de iurepatronatu laicorum non cadit ſub reſer-
uatione regulæ 9. Cancellariæ Gonzal. *ad d. reg. d.
gloſ.* 18. *num.* 8. *cum ſeqq.*

Vnde nullo modo ſupradicta gratia Vincentij
excuſari poteſt à vitio ſubreptionis, ex quo falſum
Pontifici narratum fuit, ſupponendo Capellaniam
controuerſam eſſe de iurepatronatu laicorum, &
Clericorum mixtim; dum opus erat pro validitate
explicatam fieri mentionem nedum de pertinentia
illius cum qualitate patronorum, ſed etiam pro qua 7
quota ſingulis competebat; ad hoc vt Papa ſcire po-
tuiſſet, an iuspatronatus eſſet Eccleſiaſticum; vel
laicale, aut mixtum, & an mixtura eſſet æqualis, vel
præponderabat pars laicitatis, cui nunquam vel
difficilius derogare ſolet, vt tenet Loter. *de re
benefic. d. lib.* 2. *quæſt.* 10. *num.* 103. Ideoque illius 9
derogatio in gratia emanata ex defectu d. ſcientiæ
nullius eſt momenti, quia Papa in tantum deroga-
uit, in quantum credidit, æqualiter ſpectare d. iuſpa-
tronatus ad laicos, & Clericos, vt apparet ex d. clau-
ſula in litteris appoſita, ibi, *attento quod laicorum, &
Clericorum mixtim ſit.* ſi autem ſciuiſſet, quod pro
maiori parte ad laicos ſpectabat proculdubio non
deroga

Digitized by Google

derogaſſet, cum hoc facere non ſoleat, niſi expreſſe id in lite[r]is conſtiterit Abb *in cap. dilectus n. 4. de Offic. deleg.* late Couat. *pract. reſolut. cap. 36. n. 1. cum ſeqq.* ac alij relati per Pariſ. *de reſign. benef. lib. 1. q. 4.*
9 *n. 35. & 36.* nec in dubio præſumitur, Papam voluiſſe laicis præiudicare Monet *de commut. vlt. volunt. cap. 10. ſub num. 184. & 2°6. in fin.*

10 Nec dicta ſubreptitio excuſari poteſt propter aſſertam ignorantiam Vincentij, quia etiam taciturnitas qualitatia ignoratæ in beneficialibus impedit ſubreptionem, quando prout in caſu præſenti gratia eſt præiudicialis iuri alterius, ea ratione quia deficit intentio Papæ, qui in dubio non præſumitur conceſſurus, vel ſaltem difficilius, ſi ius tertij sciuiſſet, vt diſtinguendo bene declarat Geminian. *conſ. 105 num. 11.* & tenuit Rota *coram R. P. D. meo Bichio in Cæſaraugustana beneficij de Linares 26. Iunij 1645. & in Calagurritana beneficij de Cornago 27. Maij 1647.* ac coram me *in Culmen. Canonicatus 1. Iulij 1643. §. hoc tamen procedere.*

Altera obreptio deducitur ex eo, quia in eis literis nulla fuerit facta mentio de iure iam quæſito Felici ad dictam Capellaniam per Patronos præſentati viſa fuit ceſſare, quia nullum ius ad illam acquiſitum fuit eidem Felici qui ſolum legitur præſentatus ſub die 10. Auguſti 1647. ſubſequuta inſtitutione ſub die 18. eiuſdem. Gratia autem præfata emanauit ſub 5. idus Auguſti, quæ eſt nona eiuſdem menſis, ſicque antequam Felix ad quod ius acquiſiuerat, ideo opus non erat aliqua mentione ex vulgata regula, quod non entis nullæ ſunt qualitates
11 ad Text. *in l. eius, qui in prouinciam ff. ſi cert. pet.* Buratt. *deciſ. 293. num. 1.*

12 Denium non dicatur, quod in præſenti inſpectione diſceptandum non erat de aliqua ſubreptione, ſed ſolum de iuſtificata gratia ad formam dubij ſubſcripti iuxta praxim à Rota ſequutam, coram Gregor. *deciſ. 89. num. 6.* & coram Buratt. *deciſ. 540. n. 17.* Quia d. dubium non ſolum fuit conceptum pro iuſtificatione d. gratiæ, verum etiam pro illius exequutione: ex quo Rota non diſputat dubia in abſtracto ſed in concreto ad effectum de quo agitur, vnde cum ſubreptio impediat exequutionem gratiæ iure merito de illis cognoſcendum erat; propterea non applicantur *dd. deciſ.* Gregor & Buratti, in quibus terminis ſolummodo dubitatum fuit de iuſtificatione gratiæ.

Et ita dictam gratiam Vincentij non eſſe iuſtificatam reſolutum, &c.

Fanen. Nullitatis Apochæ.

Vèn. 26. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

Statutum Fanen. *cap. 48. lib. 2.* comprehendit nedum coniugatos, ſed etiam viduos.

SVMMARIVM.

1 *Quod ſeruetur æqualitas inter filios vtriuſque matrimonij militat non ſolum conſtante matrimonio, ſed etiam illo ſoluto.*
2 *Expenſa ſtudiorum, & laurea doctoratus non imputantur in partem filiorum, quia facta cenſentur paterna pietate.*
3 *Honor filij eſt honor Patris.*
4 *Pater compelli poteſt ad ſubminiſtrandas filio expenſas ſtudij.*
5 *Ius commune mandat in ſucceſſionibus inter filios æqualitatem ſeruari.*
6 *Rota denegat remiſſoriam quando articulus compoſitus fuit ad euertenda fundamenta deciſiones.*
7 *Stante irreleuantia articulorum nunquam conceditur remiſſoria ad probandum id, quod probatum non releuat; & tanto magis ſi quis obtinuit teſtes examinari in curia, & nunquam examinauit eam. 8.*

DECIS. CCCLXXVIII.

RESOLVTVM fuit coram me ſub die 13. Martij præteriti quod diſpoſitio ſtatuti Fanen *in cap. 48 lib. 2.* vbi prohibitur, ne tranſitus ad ſecundas nuptias extantibus filiis primi matrimonij poſſit, ſeu valeat filiis ſecundi matrimonij plus relinquere, ſeu dare, nec è contra comprehendi nedum coniugatos, ſed etiam viduos, ex eo quia potiſſima finalis cauſa ſtatuti, & mens ſtatuentium fuit, vt inter filios vtriuſque matrimonij ſeruetur 1
æqualitas; quæ ratio militat non ſolum conſtante matrimonio, ſed etiam illo ſoluto, vt poſt Bald. & Iaſ. *in l. 1. num. 7. & ſeq C. vnd. vir. & vxor.* tradit in puncto ſimilis ſtatuti prohibentis diſpoſitionem præfatam Barboſ. *in rub. ff. ſolut. matrim. par. 4. n. 22.* & alij cumulati *in deciſ. coram me ſub d. die emanata in §. 1. enim in fin.* quapropter dictum fuit quod apocha in qua Camillus Galantatius tunc viduus plus relinquit Antonio filio primi matrimonij quam Gabrieli filio ſecundi, eſſet nulla ex rationibus & fundamentis *in d. deciſ.* adductis, ſuper quibus hodie repropoſita cauſa DD. perſtiterunt in deciſis.

Etenim non ſolum dd. fundamenta deciſionis vti bene firmata inconcuſſa remanent, quinimo idem Antonius illam impugnare, aut noluit aut nequiuit; ſed huiuſmodi reſolutionem amplectens, duntaxat petiit ſibi concedi remiſſoriam, cuius vigore probare intendit quod quidquid Camillus in d. Apocha ſibi plus reliquit id fecit ad æqualitatem inter filios ſeruandam.

Nam articulatum fuit, quod Camillus communis pater multas, & ingentes fecit expenſas occaſione ſtudiorum, & Doctoratus Andreæ, necnon expeditionis militaris Gabrielis filiorum ſecundi matrimonij. Ideoque ad hoc, vt æqualitatem inter ipſos ſeruaret illud plus Antonio filio primi matrimonij reliquit animo illum recompenſandi de maiori ſumma pro dd. Andrea, & Gabriele expenſa.

Verum d. materia articulata, quatenus probaretur viſa fuit irreleuans, quia huiuſmodi expenſæ 2
ſtudiorum, & lauræ Doctoratus non imputantur in partem filiorum, cum effectæ dicantur de iuribus quaſi Caſtrenſibus, & pietate paterna cenſeantur factæ, honore nedum filij, ſed etiam proprio, nam bonor filij, eſt honor Patris, vt ſcribit Salic. *in l.* 3
omnimodo. §. imputari. num. 3. verſ. idem ſi expendit in doctoratu. C. de inoffic. Teſt. & ſequitur Rip. *in l. in quartam num. 166. verſ. & ex his. ff. ad leg. Falcid.* Merlin. *de legit. lib. 2. tit. 2. quæſt. 22. num 1. & 13.*
imo pater compelli poteſt ad ſubminiſtrandas filio 4
expenſas ſtudij per Text. *in l. de bonis, §. non ſolum, ff. de Carbon. edict.* & tradit Menoch. *de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 30. num. 21. & de arbitr. caſ. 501. num. 9 & 10.* & reſoluit Rota coram Mantic. *deciſ. 335.*

per.

per tot.quæ concluſio habet locum etiam ſtante ſta-
tuto,quod fratres debeant æqualiter Patri ſuccedere
prout in caſu noſtro, vt tenet Nicol. Allecta ad
Alciat. *reg. 1. præſumpt. 17. fol. 71.* Rebuff *de priuil.*
5 *ſcolaſtic. priuil. 50. & 56.num. 4 lib. 1.* ea ratione,
quia etiam ius commune mandat in ſucceſſionibus,
ſeruari inter filios æqualitatem ad Text. *in l vt libe-
ri C. de collat.* & tamen hoc fauore ſtudij limitatur
iuxta diſpoſitionem *l. quæ pater, ff. famil. erciſc.* &
tenet Menoch. *d.præſumpt. 30. num.17.lib.4.* ac alij
congeſti per Mangil.*de imput. quæſt. 30. num. 46.* &
ſequitur Merlin. *d.quæſt.22. num.19.*

Quamuis autem hæc imputatio facienda ſit,
quando conſtat de huiuſmodi Patris voluntate *l.1.
cum auth. ibi poſita*, *C. de collat.* Rebuff. *d. tract. pri-
uil.55.num.10.* Merlin. *vbi ſupra num.*40.tamen arti-
culum ad hanc voluntatem probandam exhibitum
DD. exiſtimauerunt calumnioſe conceptum fuiſſe,
dum Antonius hactenus ſuſtinuit apocham valere,
licet inter fratres æqualitas ſeruata non fuerit, mo-
do vero poſtquam contrarium fuit deciſum,articu-
lat, apocham confectam fuiſſe ad ſeruandam æ-
qualitatem, vnde dicendum eſt d. articulum com-
poſitum fuiſſe ad euertenda fundamenta deciſionis,
ideoque Rota ſolet ſemper denegare remiſſoriam
6 vt reſolutum fuit *in Valentina iuris cedendi 15. Mar-
tij 1638. coram Eminentiſſimo Cardinali Panzirolo, &
in Romana ſocietatis de Roſignis 15. Nouembris 1646.*
7 *coram R.P.D. meo Ghiſlerio.* Eoque magis concur-
rente irrelleuātia articulorum, vt ſupra dictum fuit,
qua ſtante nunquam conceditur remiſſoria ad pro-
bandum id quod probatum non releuat. Caual. *de-
ciſ.87.n.4.* & dixit Rota *in Benon. Pecuniaria 27. Iu-
nij 1646. coram R.P.D.meo Bichio*, quæ irreleuantia
eo magis reſultat, quia idem Antonius articulauit
Camillum Patrem pro eo expendiſſe in ſtudio Ci-
uitatis Maceratæ.

8 Denegata igitur d. remiſſoria per Antonium pe-
tita, non ſolum ex ſupradictis rationibus, ſed etiam ex
eo quia idem Antonius aliſs, obtinuit Teſtes in Cu-
ria examinari, & nunquam illos examinari curauit
DD. deciſionem confirmarunt iuxta praxim alias
à Rota ſeruatam, vt *in deciſ.325. in fin. par. 5. recent.
& in Barchinonen. exemptionis 13. Iunij 1646. coram
R.P.D. meo Corrado.*

Et ita vtraque &c.

Elnen. Portionum.

Ven. 26. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

Concordia facta inter Eccleſiaſticos cum
beneplacito Apoſtolico appoſita clauſula
non alias, aliter nec alio modo deficien-
te beneplacito eſt nulla.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Manutentio datur ad formam poſſeſſionis.*
3 *Obſeruantia eſt apta inducere tituli approbationem, & ratificationem.*
4 *Manutentio facilius conceditur, quando poſſeſſio eſt titulata.*
5 *Per ſecundam concordiam omnia iura prima concordia extinguuntur, & poſſeſſio ex prima de medio eſt ſublata.*
6 *Quando vltima concordia impugnatur, non poteſt rediri ad primam concordiam, dum validitas vltima pendet in iudicio.*
7 *In iudicijs ſeruanda eſt æqualitas.*

DECISIO CCCXLIX.

ORTA controuerſia inter Abbatem, & Cano- 1
nicos Eccleſiæ S. Mariæ de Regali ſuper an-
nua præſtatione portionum à d. Abbate Canonicis
facienda, ab eiſdem deuentum fuit de anno 1603.ad
concordiam, quam ob defectum beneplaciti Apo-
ſtolici Rota declarauit nullam;ex quo illa emana-
uit cum expreſſa reſeruatione beneplaciti Apoſtoli-
ci,appoſita clauſula non alias,aliter,nec alio modo,
vt *in deciſ.459. coram Durano, & deciſ.561. par.5.
tom.2.recent.* ideo anno 1635. præfati Abbas, & Ca-
nonici deuenerunt ad aliam concordiam, vbi præ-
uia renūciatione litis, d.Abbas promiſit,certas por-
tiones annuatim Canonicis ſoluere, quæ hucuſque
obſeruata fuit, nunc vero volens idem Abbas à d.
vltima concordia recedere,Canonici petierunt ma-
nutentionem in quaſi poſſeſſione percipiendi por- 2
tiones ad formam poſſeſſionis antiquæ ſuper quo
propoſita hodie cauſa DD. dixerunt eſſe, illis dan-
dā manutentionem ad formā vltimæ concordiæ cū
de eorum quaſi poſſeſſione de tēpore motæ litis nō
poſſit dubitari,ex quo de ea conſtat ex publicis quie-
tantiis annuatim factis de d portione ad formam
concordiæ promiſſa, vnde non debet eis denegari,
*manutentio vulg. §. retinendæ inſtit. de interd. l. Præ-
dia*,vbi Batt.*ff.de acquir.poſſeſſ.*Verall.*deciſ.198.*Coc-
cin. *deciſ.486. n.2.* Duran. *deciſ.330. n.1.* cum aliis
per Rotam *deciſ.275. n.5.par.1. & deciſ.559. n.11.
par.2. recent.* & fuit dictum coram me *in Lucien.* 3
Cantoria 23. Martij & 14. May 1640. concurrente
præſertim titulo reſultante ex d. Concordia vſque
ad diem motæ litis obſeruatæ, quæ obſeruantia eſt
apta inducere illius approbationem, & ratificatio-
nem Decius *in l. ſemper qui non prohibet, n.7 ff. de reg.
iur.* Crauett. *conſ.369.n.7.* Caual. *deciſ.21.n.53.* Du-
ran. *deciſ.216. n.4.* Quando enim poſſeſſio eſt titu- 4
lata eo facilius conceditur *manutentio cap. licet cau-
ſam*, vbi Felin. *n. 9. de probat.* Caputaq. *deciſ. 336.
par.2.* Rot. *deciſ.29. n.5.par.3 recent.*

Nec d.manutentio concedenda venit ad formam 5
antiquæ poſſeſſionis,quia d. poſſeſſio fuit de medio
ſublata per præfatam concordiam, ac omnia iura
fuerunt ipſo iure extincta,ad Text. *in cap.1.de tran-
ſact. l. fratris* vbi Iaſ. *n.2. C. eod.tit.* Mohed. *deciſ.3.
de tranſact. adducti in deciſ. huius cauſa coram me fa-
cta ſub die 27. Aprilis præteriti in §.nam Concordia.*

Nec refert, quod dum Abbas impugnat d. con- 6
cordiam poſſint Canonici ad primæuam poſſeſſio-
nem redire,quia illa adhuc nō fuit declarata nulla, 7
quinimo Rota pro eius validitate reſpondit,vt in
d. deciſ.27. Aprilis præteriti, idcirco obſtat illius
exceptio,quæ tollit poſſeſſionem, ac ipſius effectus,
vt tradit Poſt. *de manutent. obſeruat.* 108. *n.1.* Et ſi-
cut d. exceptio obſtat Abbati pro impedienda de-
claratoria per ipſum petita, vt *in d. deciſ.27. Aprilis*
ita pariter obſtare debet Canonicis, cum in iudiciis
ſeruanda ſit æqualitas ex congeſtis per Buratt. *de-
ciſ.40. & deciſ.315. vtrobique n.1.*

Et ita vtraque, &c.

Cremen. ſeu Ianuen Pecuniaria ſuper bono iure.

Merc. 1. Iulij 1648.

ARGVMENTVM.

Diſcutitur in principio an poſſit diſputari dubium de attentatis ſimul cum dubio de bono iure ? an vero ſit præferendum? Deinde an inſtrumentum venditionis ab aſſerto procuratore factæ valeat ? & de eius viribus.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Attentata prius purganda, & de his prius cognoſci parte inſtante, & num. 3.*
4 *Diſputationes dubiorum ſunt actus mere extraiudiciales*
5 *Ratione praiudicialitatis, licet ſuſpendatur definitio vnius duby, non tamen diſcuſſio & cognitio extraiudicialis.*
6 *Iudex ex cauſa omiſſa attentatorum reuocatione procedere poteſt in negotio principali.*
7 *Inſtrumentum dicitur probatio probata, & facit rem manifeſtam.*
8 *Mandatum adfuiſſe praſumitur quando in inſtrumento venditionis ſit mentio explicita diei rogitus & notary rogati.*
9 *Collectio non praſumitur, niſi concludenter probetur.*
10 *Secundum inſtrumentum plus continens in conuerſu cum alio, attendendum eſt.*
11 *Inſtrumenta ſi ſunt repugnantia, recurrendum eſt ad protocollum illius, qua exhibitio eſt neceſſaria.*
12 *In extenſione clauſularum ſtandum eſt atteſtationi notary rogati.*
13 *In contractu conditionali non agitur, niſi purificata conditione.*
14 *Puri & purificati idem eſt iudicium.*
15 *Textus* in l. 2. C. de pignoribus *quomodo procedat declaratur.*
16 *Dominium eſt valde diuerſum ab hypotheca.*
17 *Ex rebus proprÿs nullum ius hypotheca competere poteſt.*
18 *Incompatibile eſt quod quis remaneat Dominus bonorum & in illis habeat hypothecam.*
19 *Praſcriptio contra pupillos non currit.*

DECISIO CCCXXX.

1 DVBIVM per me alias propoſitum ſub die 6. Marij præteriti, an mandatum A. C. ſit exequendum reſpiciebat tum nullitatem, tum iniuſtitiam ipſius mandati; & reſolutum fuit ex primo capite, vt de alio ſeparatim videretur. Ideo proſequendo caput iuſtitiæ ſubſcripſi particulare dubium. An conſtet de credito, quod ſuffragetur, cumque poſtea informantes pro Pallauicino dediſſent de attentatis *c. ſolum in ſex locis montium*, commiſſa eſſe demonſtraſſent, DD. illa purgari, & ad vlteriora in diſpoſitione dubij ſubſcripti procedi mandarunt, elapſis poſtmodum aliquibus menſibus, dum imminebat d. dubij propoſitio, Pallauicinus oppoſuit de aliis attentatis ſuper 193. locis montium; de quibus nuſquam antea, vt ſolet, dederat fumum, & obtulit ſe paratum in hac vltima Rota & ſuper attentatis, & ſuper negocio principali informare, prout fecit verbo, & ſcripto; Vnde vtrumque hodie diſcutiendum propoſui, & de vtroque DD. cognouerunt, reſpondendo pro Pallauicino, conſtare, de attentatis, & pro Toſſettis conſtare de credito. 2

Nam receptiſſima iuris regula, quod prius cognoſci debeat de attentatis, quæ ſunt in primis purganda viſa eſt non applicari caſui noſtro, quia procedit parte inſtante Rota *deciſ. 94. n. 4. in fin. part. 5. recent.* ſed tamen abeſt, quod Pallauicinus inſteterit præferri attentatorum cognitionem, quod imo obtulit, quod vtrumque dubium eadem die proponeretur, & ſuper vtroque acerrime informauit, ex quibus reſultat expreſſus conſenſus ſimultaneæ cognitioni excluſiuus prælationis attentatorum, Lancellott. *de attent. par. 3. cap. 30. num.* 187. 207. & 208. 3 Burat. *in fortioribus terminis deciſ. 72. num. 4.* & in ſimili Bald. & alij relati per Modern. Peruſ. *de manutent. obſeru. 77. num. 15.*

Inuocto præſertim, quod cognitio boni iuris includebatur, vt dicebam etiam in primo dubio alias per me propoſito ſuper exequutione mandati A.C. & ſic, cum illius cognitio cœpta fuerit, antequam ex aduerſo de attentatis daretur fumus prius diuidenda videbatur, vt per Chriſtoph. Paz. *ad leg. Regn. Sicil. l. 27. ſub n. 3. verſ. ſed ſi ſemel, 158. n. 1. & 7. & l. 251. num 5.*

Secundo, quod per diſputationem vtriuſque dubij non fertur decretum ſuper vno, vel altero articulo, cum diſputationes dubiorum ſint actus mere extraiudiciales Buratt. *deciſ. 597. n. 5.* Rota *deciſ. 553. n. 11. par. 4. tom. 3. recent & in Montis Alti beneficij 18. Martij 1646. coram R.P.D. meo Bichio*, & etiam in articulis præiudicialibus eſto, quod ad terminationem vnius ratione præiudicialitatis deueniri non poſſit, ſuſpenditur quidem illius diffinitio; ſed non diſcuſſio, & cognitio extraiudicialis Capic. *deciſ. 25. ſub n. 1. & 2.* Rota *in Bononien. pratenſa caducitatis 1. Decembris 1586. coram Orano.* facit Menoch. *de arbitr. 53. ſub n. 6. lib. 1.* Vnde in ſimili, quamuis ſuper exequutione litterarum Apoſtolicarum pronunciari non valeat, niſi poſtquam litteræ expeditæ fuerint, vtique ante illarum expeditionem Rota ſolet, cum ſola ſupplicatione diſputare dubia; ea ratione quia non terminant cauſam, ſed ſunt actus extraiudiciales, vt fuit dictum *in d. dec. 553. n. 10. cum duobus ſeqq. par 4. tom. 3. recent.* 4 5

Tertio, quod ex cauſa iudex poteſt omiſſa attentatorum reuocatione procedere in negocio perſonali Lancell. *de attent. par. 4. cap. 30. n. 222.* quæ cauſa militat in caſu noſtro; tum propter conſenſum Pallauicini attentatum paſſi in ſimultaneam vtriuſque dubij cognitionem, tum propter eiuſdem Pallauicini moram in dando fumum de attentatis ſuper dd. locis 193. ſiquidem non dedit, niſi poſtquam pluries citatus fuerat ad informandum ſuper dubio boni iuris eiuſque imminente propoſitione, & in his vltimis audientiis, in quibus ad euitandas litigantium plerumque affectatas dilationes ordo, eſt ordinem nō ſeruare, vt dixit Rot. *in dec. 176. n. 10.* coram Gregor XV. tum fortius, quia Pallauicinis nihil intereſt quod in primis reuocetur exequutio in vim mandati A.C. attentate facta ſuper dd. locis 193. quia adhuc eadem loca remanent affecta ſequeſtro ante motam litem obtento, & nunquam reuocato, quod propterea attentatum non eſt, Lancell. *de attent. p. 2. c. 4. limit. 2. n. 16.* Caſſad. *deciſ 6. ſub n. 2. ſuper reg. Cancell.* Rot. *deciſ. 79. num. 10. part. 7. recent.* 6

Hæc

Hæc ſunt, quæ contemporaneam dubij ſuper attentaris, & ſuper credito cognitionem ſuaſeruot; fundamentum vero affirmatiuæ reſolutionis ſuper credito illorum de Toſſetti vt in publico inſtruméto, io quo ocularitet habetur quod Gaſpar Toſſettus ad quem dd.loca 193. montis ſalis auri ſpectaret pro pretio bonorum ſibi venditorum promiſit ſoluere Benedicto fratri authori Auguſtini, & 7 Ioan. Aloyſij lib.384779. cum fructibus compenſatiuis ad rationem lib.404.pro centenario, & anno, quod inſtrumentum dicitur probatio probata, & faciat rem manifeſtam Bart. *in l.* 1. *num.* 8. vbi Iaſ. *num.* 10. *ff. de nou.oper.nunc.* Dec. *conſ.* 36. *num.* 6. Surd. *conſ.* 173. *num.* 31. & dixit Rota *deciſ.* 227. *num.* 2. *&* *deciſ.* 431. *num.* 1. *par.* 1. *recem.* & coram Gregor. *deciſ.* 68. *num.* 2. *ad fin. &* *deciſ.* 157. *num.* 13.

Quamuis auté dictum inſtrumentum venditionis celebratum fuerit ab aſſerto Procuræ Benedicti venditoris, de cuius mandato procuræ non conſtat io actis; nihilominus de huiuſmodi mandato 8 procuratoræ dubitari non poteſt, quia illud fuit enonciatum in inſtrumento venditionis cum explicita mentione diei, rogitur, & Notarij rogati, quo caſu mandatum præſumitur adfuiſſe, Dec. *d. conſ.* 36. *num.* 8. Caſſad. *deciſ.* 3. *num.* 4. *de procur.* Gregor. *deciſ.* 111. *num.* 2. *&* *deciſ.* 503. *num.* 3. *par.* 1. *recent.* ac fuit dictum *in Romana Saluiani per interdicts* 10. *Martij* 1606. *coram Cardinali Mellino*, impreſſa poſt Pacifi. de Salu. *interd. deciſ.* 33. *num.* 5. *& in Tiburtina aſſignationis dotis* 10. *Iunij* 1634. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano*, præſertim concurrentibus aliis coniecturis dictam præſumptionem etiam ſuadentibus, & adiuuantibus.

Siquidem DD. conſiderarunt, quod in dicto inſtrumento facta fuit diuiſio bonorum communiom dd. Benedicti, & Gaſparis in ingenti quantitate, cum adæquatione partium, necnon venditio ſtabilium, quæ ad præfatum Benedictum perueniunt; pro certo pretio; cum obligatione ſoluendi certam ratam communibus creditoribus, ac in illo adſunt alia pacta reſpicientia prætenſiones, & intereſſe contrahentium, de quibus veriſimiliter non poterat Procurator per ſe habere notitiam ad not. per Dec. *in d. conſ.* 36. *n.* 8. & per Rotam *in Toletana Penſionis* 23. *Iunij* 1627. *coram S.D.N.* eoque magis, cum de hoc mandato in præſenti caſu diſputetur incidenter, quapropter ſat eſt pro illius exiſtentia aſſertio notarij ex adductis *in Legionen. beneficij* 9. *Decembr.* 1619 §. 1. *coram R.P.D. meo Ghiſlerio*, cum aliis relatis per Add. ad Buratt. *deciſ.* 200. *in fin.*

9 Nec vlla conſiderari poteſt colluſio in d. venditione, ſiue in hoc iudicio, ſicut Pallauicinus prætendit, ex quo illa non præſumitur, niſi concludenter probetur *ex rubr. ff. & C. de colluſ. deteg.* Natt. *conſ.* 537. *n.* 30. *&* 35. Buratt. *deciſ.* 64. *n.* 8. *& deciſ.* 99. *n.* 1. *par.* 5. *& deciſ.* 57. *n.* 10. *par.* 7. *recent.* Nec ad hunc effectum ſufficit coniunctio ſanguinis, quam etiam inter ſanguine coniunctos candide contrahitur, *l. ſi totus, ff. de donat.* Buratt. *deciſ.* 365. *n.* 6. & dixit Rota *in Feretrana Prædij* 1611. *coram R.P.D. meo Bichio*, maxime quia conſtat de credito ex publico inſtrumento longe antea celebrato, vt aduertunt Natt. *d. conſ.* 537. *num.* 31 *verſ. oſtendunt ergo, & ſeqq.* Rota *in Veneta legitimatione coram Rubalo* impreſſa per Farinac. *poſt* 1. *vol. conſ. deciſ.* 31. *num.* 1.

Itaque cum de credito illorum de Toſſettis ex præfatis luculentet appareat, proculdubio illud ſuffragari debet ad effectum conſequendi dd. loca Montis, quia d. inſtrumentum ex quo d. creditum oritur continet hypothecam omnium bonorum tam præſentium, quam futurorum, & licet Pallauicinus prætendat, quod Gaſpar debitor pro dd. lib. 384779. obligauerit ſolummodo bona præſentia, vt deſumitur ex quodam exemplo d. inſtrumenti antea ab eodem Angelo exhibito, ideoque dd. loca poſtea per eumdem Gaſparem acquiſita comprehendi non poſſint ſub d. hypotheca, tamen, cum fuerit poſtea aliud inſtrumentum productum extenſum à notario rogato atteſtante in ſuo protocollo adeſſe poſt verba *& bene præſenti* clauſulam cæterarum, quam 10 extendit pro hypotheca futurorum; hoc ſecundum inſtrumentum vti plenius, & plus continens in concurſu, cum alio attendendum eſt, vt tradit Bald. *conſ.* 428. *ad med. lib.* 3. Alex. *conſ.* 70. *n.* 5. *lib.* 1. Boer. *deciſ.* 252. *n.* 7. Rota *deciſ.* 671. *n.* 3. *par.* 1. *diuerſ.* Burſati. *deciſ.* 165. *n.* 3. *& deciſ.* 716. *n.* 9. ea ratione, quia non di- 11 cuntur dd. inſtrumenta inter ſe repugnantia quo caſu recurrédum eſſet, an protocollum illiuſque exhibitio neceſſaria eſſet, vt per Surd. *conſ.* 141. *n.* 8. Rota *deciſ.* 544. *n.* 7. *par.* 4. *tom.* 3. *rec.* ſed cenſetur forſan per errorem fuiſſe aliquid à notario omiſſum, vt inquit Corn. *conſ.* 243. *col. fin. verſ. modo deueniendum vol.* 3. cum aliis adductis *in d. deciſ.* 671 *par.* 1. *diuerſ.* Vltra 12 quod ſtandum eſt ſemper atteſtationi notorij rogati, præſertim in extenſione clauſularum Alex. *conſ.* 70. *n.* 4 *lib.* 1. Socin. *conſ.* 94. *n.* 5 *lib.* 1. Surd. *deciſ.* 223. *n.* 8. Gratian. *diſcept.* 201. *n.* 76. *& ſeqq.* Rota *deciſ.* 560. *n.* 1. *par.* 4. *diuerſ. & deciſ.* 403. *n.* 2. *& ſeq. p.* 8. *recent.* & fuit dictum coram Coccino *deciſ.* 76. *n.* 1. *& ſeqq. & deciſ.* 107. *num.* 1. *ac coram R.P.D. meo Bichio. in Parmen. Penſionis* 28 *Aprilis* 1637. Vnde, cum dd loca vti bona Gaſparis debitoris veniant ſub generali hypotheca, iure merito fratres de Toſſettis contra illo poſſunt eorum iura experiri.

Nec dicatur, quod ſolutio dd. lib 384778. fieri de- 13 bebat in effectibus ſocialibus ad dd. contrahentes ſpectantibus, qui, quatenus non ſufficerént, tunc Gaſpar debitor promiſit illas ſoluere in pecunis; Vnde reſultat, quod dicta promiſſio facta fuerit códitionaliter, nempe deficiétibus dd. effectibus propterea antequam agi poſſit contra dd. loca probari decet deficientia eorumdem effectuum, ad hoc vt conditio purificata dicatur ex congeſtis per Buratt. *dec.* 151. *num.* 1. *&* 2.

Quoniam contrarium ex inſtrumento venditio- 14 nis deſumitur, vbi eatenus ſolutio diſtincta fuit in præfatis effectibus, quatenus Benedicto creditori de illis ſatisfieri placeret; quatenus vero dd. effectus eligere nollet, hoc caſu Gaſpar promiſit dd. lib. illis ſoluere in pecunia, vt clare elicitur ex verbis eiuſdem inſtrumenti; vnde, cum conditio purificata extiterit, quia Benedictus non elegit, Gaſpar debitor tenetur ad præciſam pecuniæ conuentam ſolutionem per regulam, quod puri, & purificati idem eſt iudicium, impleta enim conditione remanet obligatio; perinde ac ſi fuiſſet ab initio pure concepta ad notata per Gratian. *diſcept.* 514. *n.* 12. Theſaur. *dec.* 96. *n.* 4. Rota *deciſ.* 1. *n.* 9. *part.* 2. *recent.*

Non obſtat, quod dictus Benedictus vſque ad integram ſatisfactionem ſibi reſeruauit dominium ſuper bonis ſtabilibus Cremæ per eum Gaſpari venditis, ipſe ſeu Toſſetti ab eodem cauſam habentes, nequeant in concurſu cum Pallauicino concreditore actionem intentare contra dd. loca montis, niſi prius excuſſis dd. bonis Cremæ iuxta expreſſa diſpoſition *l.* 2. *C. de pignor.*

Quia diſpoſitio d. legis non applicatur caſui no- 15 ſtro, nam in illa diſponitur, quod creditor anterior habens ſpecialem hypothecam in aliqua re, & generalem in aliis bonis debitoris, non poteſt in con-

curſu cōcreditoris poſterioris d.generalē hypothecā exercere, niſi prius excuſſis bonis ſpecialem hypothecatis, in caſu autem noſtro nulla poteſt conſiderari ſpecialis hypotheca ſuper dd.bonis venditis ad fauorem Benedicti, dum ipſe ſolum ſuper illis ſibi reſeruauit dominium, quouſque ſatisfactus eſſet, quæ reſeruatio dominij duntaxat operatur, vt interim illud non transferatur in Emptorem, ſed ſemper vſque ad ſatisfactionem manere debeat penes ipſum Benedictum venditorem etiamſi habita fuerit fides de pretio, vt tradit Tiraq. *de retract. lignag. §. 1. gloſ. 2. num. 36.* Ciriac. *contr. 425. num. 39. & ſeqq.* Surd. *deciſ. 137. num. 3. & deciſ. 305. ſub num 39.* Vincent. de Franch. *deciſ. 506. num. 12. cum ſeqq.* & dixit Rota *deciſ. 28. num. 19.* apud Pacif. de Saluian. *interd. & in Romana Vinea 14. Maij coram bonæ memoriæ Pirouano, ac in Romana Saluiani 18. Aprilis 1639. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano.* vnde cum ſit valde diuerſum ab hypotheca, de qua loquitur *d. l. 2. eius diſpoſitio,* vti exorbitans non debet extendi ad
56 hunc caſum reſeruationis Dominij, vt in terminis ponderat, Surd. *conſ. 513. ſub num. 10. poſt med. verſ. nam in fauorem, & ſub. num. 22. verſ. & cum fortius* Olaſe. *deciſ. 159. num. 4.* Felician. *de cenſ. lib. 3. cap. 4. num. 13.* Gratian. *diſcep. 39. num. 13.*

Stante itaque dicta reſeruatione dominij prorſus excluditur hypotheca, de qua in *d. l. 2. mentio habetur,* cum in rebus propriis nullum ius hypothecæ computare poſſit *l. Vranius ff. de fideiuſſ. l. vti frui ff.*
57 *ſi vſufr. petat. ac l. neque pignus ff. de reg. iur.* Butatt. *deciſ. 690. num. 5.* atque incompatibile eſſet, quod quis remaneat dominus bonorum, & in illis habeat hypothecam, ac agere poſſit hypothecaria, vt tradit Altogr. *conſ. 9. num. 72.* Propterea licitum eſt ſorori-
58 bus de Toffettis agere contra dd. loca generaliter obligata, ex quo creditor de multis bonis ſibi hypothecatis eligere poteſt, in quibus creditum ſuum conſequi velit *l. moſchis ff. de iure fiſc. l. creditor ff. de diſtract. pignor.* & tradit Couar. *var. reſolut. lib. 3. cap. 7. num. 7.*

Nec Fratribus de Toffettis aduerſatur præſcriptio allegata, quia non interceſſit ſpatium temporis præſcriptionis iuris communis, vel ſtatutariæ idoneum, animaduertendo quod inſtrumentum celebratum fuit anno 1629. ſolutio vero promiſſa fuerit infra quinquennium incipiendo ab anno 1631. vltra quod excomputari debet tempus, quod iidem Toffetti extiterunt in pupillari ætate, cum contra pupillos non currat præſcriptio *l. ſicut C. de præſcript. 30. vel 40. annor.* Gratian. *diſcept. 403. num. 22.*
19 Caual. *deciſ. 346. num. 5.*

Demum pro parte Pallauicini dicebatur, quod ſolum ex æquitate compelli debeant Toffetti ad excuſſionem dd. bonorum Cremæ, ex quo ipſi Pallauicino impoſſibile eſt de illis ſatisfieri ſtante ſtatuto Cremeo. prohibente adiudicationem bonorum forenſibus, ſed reſponſum fuit, quod licet præfatum ſtatutum prohibeat bona adiudicari forenſibus non tamen prohibet, quin ad illorum inſtantiam poſſint vendi ciuibus, & ex eorum pretio ſibi ſatisfieri, vt bene declarat huiuſmodi ſtatuta Claud. Bertazz. in add. *ad conſ. Crimin. 399. verſ. & licet ex ſtatuto.*

Et ita vtraque, &c.

Cremen. ſeu Ianuen. Pecuniaria ſuper attentatis.

Merc. 1. Iulij 1648.

ARGVMENTVM.

Mandatum exequutiuum, & exequutio veniūt reuocāda facta poſt appellationē.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Geſta tam pendente termino ad appellandum, quam poſt interpoſitam appellationem vti attentata veniunt reuocanda.*
3 *Exequutio ſequeſtri poſt appellationem reuocatur vt attentatum.*
4 *Sublata lite, nulla conſiderantur attentata.*
5 *Tertius appellans non poteſt allegare & dicere de attentatis.*
6 *Clauſula ſi quid exequendum operatur ſuſpenſionem excommunicationis faciendæ, & non afficit antea factam explicatur num. 7.*
8 *Vt procurator valeat facere renuntiationem attentatorum, requiritur quod ſit legitimus.*
9 *Executores teſtamentarij non habent poteſtatem in ſolidum, ſed omnes ſimul debent agere in iudicio, vel procuratorem conſtituere.*

DECISIO CCCLXXXI.

AVGVSTINVS, & Ioan. Aloyſius de Toffettis 1
creditores Gaſparis Toffetti in lib. 384000. docto de eorum credito, ac iurato de metu dilapidationis bonorum debitoris pro aſſecuratione iudicij obtinuerunt ab A.C. ſequeſtrum, quod exequutum fuit ſuper locis 193. montis ſalis in auro ad d. Gaſparem ſpectantibus. ac poſtea ſeruatis ſeruandis fuit ad illorum inſtantiam pro d. ſumma relaxatum mādatum exequutiuum, quod pariter exequutum fuit ſuper dd. locis 193. à quibus interpoſita pro parte Angeli Pallauicini concreditoris appellatione fuit per ſignaturā mihi commiſſa cum clauſula ſi quid exequendum, vnde ſub die 15. Martij præteriti propoſui dubiū. An d. mandatū eſſet exequendum, & negatiue tunc Domini reſoluerunt ex rationibus in deciſione extenſa adductis, hodie verò prætendens d. Angelus, quod omnia geſta poſt d. relaxationem mandati eſſent attentata dubitaui, an conſtaret de huiuſmodi attentatis, quæ eſſent reuocanda, & Domini affirmatiue reſponderunt.

Nam certa eſt concluſio, quod omnia geſta tam 2
pendente termino ad appellandum quam poſt interpoſitam appellationem vti attentata veniunt reuocandum, *c. non ſolum in princ.* & ibi gloſ. *de appell. in 6. l. 1. ff. nihil innouari appellatione pendente* Alex. *conſ. 99. n. 3. lib. 5.* Guido Pap. *dec. 64.* Cæſar. de Graſſ. *deciſ. 2. n. 5. de appell.* Rot. *deciſ. 68. eod. tit. in antiq. & deciſ. 273.* poſt Poſt. *de manut.* Duran. *deciſ. 96. & deciſ. 160. n. 1.* ac fuit dictum coram me *in Licien. Cantoria 25. Martij 1640.* Quapropter non ſolum exequutio d. mādati A.C. facta ſuper d. locis 193. ſed etiam exequutio ſequeſtri facta ſuper locis 6. Montis ſalis ſecundæ ere. Domini dixerunt fuiſſe attentata.

Equidem mandatum relaxatum fuit ſub die 18. 3
Octobris 1646. ac exequutio illius facta legitur die 8. eiuſdem, ſicque infra decennium datum ad appellandum

pellandum, exequutio verò ſequeſtri ſuper dictis 6. locis Montis non ſolum emanauit poſt interpoſitam appellationem, verum etiam poſtquam fuit cauſa commiſſa in Rota, illa enim legitur facta ſub die 29. Septembris 1647. & cauſa commiſſa fuit ſecunda Martij &c. eiuſdẽ anni, vnde neutra illatum poteſt à vitio attentatorũ excuſari in iuribus mox allegatis.

4 Sequeſtrum autem ante motam litem pro aſſecuratione iudicij ſuper dd. Locis 193. factum dici non poteſt alternatim cum lite ſublata nulla conſiderentur attentata Caſſan. *dec. 6. n. 6. ſuper reg. Canc.* & dictum fuit *in Cæſaraugustana distributionum, ſeu attentatorum* 26. *Iunij* 1645 *coram R.P.D. meo Cerro.*

5 Nec vrget, ſi dicatur quod Pallauicinus vti tertius, qui in relaxatione mãdati citatus non fuit, licet poſtea appellauerit non poſſet dare de attentatis, & allegat. per Lancellot. *de attenta. p. 2. cap. 11. n. 44.* Quia dum idem Pallauicinus fuit antea ad cauſam admiſſus, atque per Toſſettos ab initio citatus, vt firmatur, *in d. dec. 11. Martij §. Altera nullitas dici non debet tertius*, ſed pars formalis, ac legitimus contradictor, Felin. *in c. cum inter n. 11. de iudic.* Bald. *in l. ne quidquam, §. vbi decretum ſub n. 22 ff. de offic. Proconſul.* Caual. *dec. 48. n. 2. & dec. 58. part. n. 5.* ac alij adducti *in dec. 213. in fin. par. 3. rec.* vnde ipſo non citato additur nulla dicta relaxatio mandati, & conſequenter eo magis dicitur attentata ad text. in Clementina ſecunda, vt lite pendente, & in terminis tertiis ad cauſam admitti, & non citati reſoluit Rota coram Caual. *d. dec. 48. n. 3. & 4. & dec. 52. n. 1.*

6 Non obſtat, quod huiuſmodi cauſa reperitur commiſſa cum clauſuls ſi quid exequendum, quæ operatur ſuſpenſionem excommunicationis faciendæ, non autem afficit antea factam ex congeſtis per Buratt. *dec. 138. n. 1.* Quoniã hæc concluſio procedit, quando eſt locus exequutioni, & exequutio, & ritè, & rectè facta, quo caſu cauſa dicitur commiſſa ad effectum deuolutiuum tantum, ſecus tamen, eſt quando non

9 eſt locus exequutioni, & exequutio vti emanata ex actu nullo dicitur attentata, prout in caſu noſtro, in quibus terminis dicendum eſt cauſam fuiſſe commiſſam ad vtrumque effectum, ita vt omnia geſta medio tempore ſint attentata, vt declarando *deciſ.* Caual. 615. dict. Rota *dec. 605. n. 15. p. 6. rec.* ac in proximis terminis reſolutum fuit *in Ariminen. domus* 7. *Maij* 1635. *coram R.D. meo Decano; & in Mediolanen. Beneficij* 17. *Decembris* 1640. *coram R.P.D. meo Bichio*, ac coram me *in Romana Vinea* 30. *Maij* 1644.

8 Vnde cum d. exequutio mandati *ſuper dictis locis* 193. ac exequutio ſequeſtri *ſuper locis* 6. Montis Salis dubitari non poſſit, quin ſint attentata, ipſa reuocanda veniunt. Et licet per Procuratorem conſtitutum ab exequutoribus teſtamentariis q. Benedicti Patris ſupradictorũ Auguſtini, & Ioan. Aloyſij, ſtante illorum minori ætate renunciatum fuerit prædicto ſequeſtro *ſuper dictis 6. locis* exequuto, nihilominus dicta renunciatio viſa non fuit ſuffragari, ex quo mandatum, cuius vigore legitur facta non fuit ſufficiens, neque legitimum, prout requiritur pro renunciatione attentatorum Lancell. *de attent. p. 3 cap.* 29. *n.* 30. Greg. *dec. 486. ſub n. 18. verſ. 5.*

9 Nam mandatum prædictum non fuit factum ab omnibus exequutoribus teſtamentariis, ſicus neceſſe erat, cum exequutores non habeant poteſtatem inſolidum, adeo vt omnes debeant ſimul agere in iudicio, vel procuratorem conſtituere, qui nomine omnium compareat, niſi adſit aliquod impedimentum iuxta text. *in c. relig. §. ſanè de teſtam. in 6.* vbi Gemin. *n. 1.* Franc. *n. 10.* Iacob. à Can. *de exequut. vlt. volunt. p. 2. §. repetitis, n.* 26. ac alij cumulati per Modern. Vrbanen. *de exequutionibus, & commiſſionibus teſtam. l. 3. c. 2. n. 4. & ſeq.* Duo enim ex tribus exequutoribus requiſitis iuxta mentem Teſtatoris conſtituerunt Procuratorem, & quamuis inter illos fuit, actu interuenerit etiam Iacob. de Nigris vti ſubrogatus à Gaſpare altero ex exequutoribus, attamen de hac ſubrogatione non conſtat, niſi ex aſſequutione alterius Notarij, quæ non probat, Becc. *conſ. 5. n. 5.* Peguer. *deciſ.* 207. *n. 2. & 3.* Caual. *dec. 272. n. 4.* Buratt. *dec. 209. n. 19. in addit.* & fuit dictum *in Camerinen. Penſionis* 15. *Martij* 1638. *coram bonæ mem. Pirouano.*

Erits vtraque, &c.

Ferrarien. de Pendaſiis.

Mercur. 1. Iul. 1648.

ARGVMENTVM.

Ægidiana non intrat quando ſententia eſt iniuſta.

SVMMARIVM.

1 *Factum, & n. 1.*
3 *Vigore teſtamenti immiſſio non conceditur, niſi originale fuerit exhibitum.*
4 *Immiſſio cenſetur conceſſa iuxta formam petitam.*
5 *Succeſſio ex teſtamento, & ſucceſſio ab inteſtato, ſunt ad inuicem contraria.*
6 *Clauſula ſaluatares in monitorio non operantur ad remedia contraria.*
7 *Negatiua ab allegante probanda eſt, ſi in ea conſiſtat fundamentum ſuæ intentionis.*
8 *Prohibitio alienationis, intelligitur de voluntaria.*
9 *Sententia ad effectum Ægidiana debet iuſtificari ex eiſdem actis, non autem ex nouiter deductis.*
10 *In pœnalibus nullo modo neque ex identitate rationis debet fieri extenſio de caſu expreſſo ad caſum non expreſſum.*
11 *Reſtitutio in integrum conceditur minori, quando controuerſia conſiſtit in non faciendo, ſeu in faciendo.*

DECISIO CCCLXXXII.

QVAMVIS per binas reſolutiones coram me factas ſub diebus 7. Iunij 1647. & 10. Februarij 1648. firmatum fuerit non eſſe locum Ægidianæ attenta clara iniuſtitia ſententiæ, A. C. conced. immiſſionem in hæreditatem q. Ludouici Pendaſij Pirro de Matucellis, & litiſconſortium, vti eidem Ludouico ab inteſtato ſuccedere prætendendo licet ille cum teſtamento deceſſerit, in quo hæredem ſcripſit Co. Theodorum de Pendaſiis, nihilominus placuit DD. ſuper aliis nouiter deductis nouam concedere audientiam, & re propoſita cauſa perſtiterunt in deciſis non obſtantibus his, quæ de nouo pro iuſtitia dictæ ſententiæ A. C. deducta fuerunt. 1 *Deeadem vide ſupr dec. 31. & 354*

Nam informantes pro dicto Pirro hucuſque ſuſtinuerũt iuſtitiã ſententiæ prædictæ reſultare. Tum quia coram eodem, A. C. non cõſtabat de Teſtamẽto dicti Ludouici, cum non fuerit in actis productum. Tum etiã quia quatenus de eo cõſtaret, illius tamen ſucceſſioni locus non erat, cum Comes Theodorus 2

Digitized by Google

eſſet incapax iuxta diſpoſitiuuem ſtatuti Ferratien.
lib. a. tit quod non fiat tranſlatio rerum immobilium
in forenſes, vel non ſubiectos Communi Ferrariæ,
vel non ſuſtinenda onera, ſed his omnibus abun-
de ſublatis ex vtraque deciſione, quarum rationes
cum eſſent irrefragabiles præfati informantes hodie
conuolarunt ad aliud motiuum ponderando, quod
immiſſio ab eis obteota fuerat vigore d. teſtamenti,
vbi reperiuntur vocati caſu, quo Comes prædictus
aliquid de bonis hæreditariis alienauerit. Ideoque
ſtante prædicta contrauentione porifica fuit eorum
ſubſtitutio, quod tamen motiuum ineffi. as viſum
fuit nullo modo ſubſiſtere poſſe.

3 Tum quia ipſi ſemper negarunt fuiſſe in prima
inſtantia dictum teſtamentum productum, vt appa-
ret in dictis deciſionibus, idcirco d. immiſſionem
illios vigore obtinere oon poterant cum illa non
concedatur, niſi fuerit exhibitum teſtamentum ori-
ginale, adeo vt illius ſimplex ſumptum non ſufficiat
etiamſi eſſet manu eiuſdem notarij rogati *l.* 1. §. *ſi
quis in duobus in fin*, vbi Bart. *n.* 1. *&* 2. *ff. de bon. poſſeſſ.
ſecund. tabul.* Rota *in Romana. ſeu Tiburtina Caſtro-
rum 4. Iulij* 1607. *coram R. Lugdunen. quæſt. deciſ.* 135.
num. 6. *par.* 1. *recent.* vbi plures cumulantur Burat. *de-
ciſ.* 211. *num.* 11.

4 Tum etiam quia ex monitorio conſtat de con-
tratio cum ib illo immiſſionem petierint vti hære-
5 des ab inteſtato, non autem ex teſtamento, ſicque
illa cenſetur conceſſa iuxta formam petitam per ea
quæ tradit Surd. *conſ.* 49 *n.* 24. Rot. *in Sarſinaten feu-
di 3. Iulij.* 1641. *coram bon. mem. Pirouano.* Nec refert
quod in prædicto monitorio adſint clauſulæ ſalu-
tares nempe deducens, &c. omnē ius, omnemque
6 actionem, & non ſolum prædicto ſedet omni, &c.
alio meliori modo, &c. quia cum ſucceſſio ex teſta-
mento & ſucceſſio ab inteſtato ſint ad inuicem con-
traria ad Text. *in l. quamdiu ff. ne acquir. hæred. l. quam-
diu, ff. de reg. iur. l. antequam, C. comm. de ſucceſſ.* d. clau-
ſulæ oon operantur ad remedia contraria Alex. *conſ.*
96. *n.* 8. *& conſ.* 110. *num.* 2. *lib.* 5. Ruin. *conſ.* 164. *n.* 8.
verſ. alia inſuper. ac alij late cumulati per Surd. *conſ.*
273. *n.* 23. *cum ſeqq.* & tenuit Rota *dec.* 99. *n.* 2. *p.* 4. *rec.*

Tum denique quia quatenus etiam dicta immiſ-
ſio conceſſa fuerit ex teſtamento prædicto, nihilo-
minus ſententia A.C. remanet iniuſta, ex quo co-
7 ram eodem probatæ non fuerunt dictæ alienatio-
nes, ex quibus reſultat contrauentio, iſta enim ab
allegante probanda eſt, quamuis in negatiua conſi-
ſtat cum ſit fundamentum ſuæ intentionis, *l. in illa la*
1. vbi Bart. & DD. *n.* 9 *ff. de verb. oblig.* Innoc. *in cap. ſu-
per his, n.* 10. *ff. de accuſ.* Seraph. *dec.* 889. *n.* 1. Rot. *deciſ.*
343. *n.* 7. *p.* 4 *tom.* 2. *& dec.* 329. *n.* 1. *p.* 6. *recent.*

Non obſtat quod hodie probetur dictum Comitē
Theodotum alienaſſe prædiorum emptum à teſta-
tore cum pacto redimendi infra quinquennium;
Quia talis alienatio facta fuit in vim d. pacti. Itaque
vti neceſſaria non parit contrauentionem, cum ad
hunc effectum requiratur alienatio voluntaria, &
8 doloſa Ruin. *conſ.* 109. *n.* 12. *lib* 2. Honded. *conſ.* 58.
num. 35. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 718 *num.* 51. Rot. *deciſ.*
419. *num.* 3. *par.* 4 *diu.* Buratt. *deciſ.* 182. *num.* 21. & fuit
dictum coram Vbaldo ſeniore *in Reatina bonorum*
24. *Aprilis* 1617. *& in Maceraten. Caducitatis* 3. *Iu-
nij* 1619.

Præterea licet dicta alienatio eſſet voluntaria, &
doloſa; illa tamen cum non fuerit probata coram
A C. non poteſt ſuffragari ad hoc vt illius ſententia
9 dici deberet iuſta, & conſequenter eſt locus Ægi-
dianæ; ſententia enim ad hunc effectum debet iu-
ſtificari ex eiſdem actis, non autem ex nouiter de-
ductis, vt ſæpe firmauit Rota coram Seraphino *de-
ciſ.* 823. *num.* 2. coram Buratt. *deciſ.* 630. *num.* 2. *&
deciſ.* 28. *in fin. par.* 1. *recent.*

Nec pariter obſtat ad effectum inducendi d. cōtra-
uentionem, quod prædictus Theodotus non fecerit
inueſtimentum de pecuniis in hæreditate repertis,
de pretio mobilium venditorum iuxta mentem te-
ſtatoris; Quoniam apparet ex notula data quod
omnes pecuniæ tam in hæreditate repertæ, quam
retractæ ex mobilibus venditis in totum aſcendunt
ad ſummam ſcut. 1762. Pecuniæ vero per Comi-
tem, in extinctionem æris alieni, ac in ſolutionem
legatorum erogatæ aſcendunt ad ſcut. 1522. Vnde
conſtat fuiſſe plus erogatum, quam exactum, & pro-
bandum eſt quod aliæ remanerent pecuniæ reinue-
ſtiendæ; vltra quod inducta non fuit pœna caduci-
tatis ob non factum inueſtimentum prædictum; ſed
teſtator duntaxat mandauit illud fieri abſque eo 10
quod adiecerit priuationem hæreditatis; Quaprop-
ter cum verſemur in pœnalibus nullo modo, neque
ex identitate rationis debet fieri extenſio de caſu
expreſſo ad caſum non expreſſum, Eugeo. *conſil.* 52.
num 35. Rot. *deciſ.* 12. *&* 13. *lib.* 2. Honded. *conſil.* 72.
num 29. *& ſeqq.* Magon. *deciſ. Florentina* 50. *num.* 33.
Rot *deciſ.* 47. *num.* 6. *p.* 3. *recent.* Vlterius aduerſus non
factum inueſtimentum præfatum, dummodo illud
actualiter fiat competit D. Co. Theodoro vti mino- 11
ri reſtitutio in integrum, quo in caſu ſemper con-
cedi ſolet, quando contrauentio conſiſtit in non fa-
ciendo contrarium tamen eſt, quando conſiſtit in
faciendo aliquid contra præceptum teſtatoris, vt in
ſpecie diſtinxerunt Bald. *in l. pupillorum num.* 5. *&* 6.
C. de repud. hæred. Peregrin. *de fideicom. art* 11. *n.* 132.
in fin Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 583. *num.* 4. & in fortio-
ribus terminis firmauit Rota coram Buratto *deciſ.*
582. *num.* 27. *& deciſ.* 493. *num.* 82. *par.* 4. *tom.* 2. *re-
cent.*

Cætera ſufficienter ſublata fuerunt ex dictis dua-
bus deciſionibus, quas confirmandas eſſe reſolu-
tum fuit vtraque, &c.

Elnen. Portionum.

Merc. 1. Iulij 1648.

ARGVMENTVM.

Concordia de re dubia inter Eccleſiaſti-
cos, ſi iura requiſita concurrant, valida
eſt.

SVMMARIVM.

1 *Valida eſt concordia ſuper re dubia & litigioſa, facta à maioribus.*
2 *Concordia de rebus Eccleſia ſine beneplacito Apoſtolico per metum extorta, nulla eſt.*
3 *Metus probari debet.*
4 *Metus excluditur ex diuturna obſeruantia concordia ſubſequuta etiam poſt remotam cauſam ipſius metus.*
5 *Interpoſitio nobilis perſona, & potentis non mandantis fieri concordiam, ſed ſolum ſe interponentis in eius effectuatione, metum non inducit.*
6 *Sola reuerentia erga perſonam non inducit, nec ſufficit ad probandum metum.*

7 *Bona*

7 *Bona propria & non Eccleſiæ alienans non indiget beneplacito Apoſtolico.*

8 *Tranſactio facta à Beneficiatis ſuper portionibus ad eorum maſſam ſpectantibus pro quotidianis diſtributionibus, nocet ipſis, qui interuenerunt in ea.*

9 *Generalis hypotheca bonorum Eccleſiaſticorum, non eſt comprehenſa ſub prohibitione extrauag. ambitioſa.*

10 *Quando expreſsè in concordia reſeruatur beneplacitum Apoſtolicum cum clauſula non aliàs, aliter, nec alio modo, non impetrato, eſt nulla.*

11 *Eccleſia retinens penes ſe bona per concordiam obligata licet aliquid det, faciat, ſeu concedat, non requiritur beneplacitum Apoſtolicum.*

DECISIO CCCLXXXIII.

POSTQVAM coram me ſub die 27. Aprilis præteriti reſolutum fuerat, obſtare concordiam initam ſub die 6. Auguſti 1635. ad effectum euitandi declaratoriam per Abbatem Eccleſiæ B. Mariæ de Regali contra Canonicos eiuſdem Eccleſiæ petitam, diſputatum hodie fuit dubium. An d. Concordia eſſet valida, & DD. pro illius validitate re-
1 ſponderunt, cum pro ea ſuſtinenda multum iura faueant iuxt. *deciſ.31.n.10 par.6.recent.* maximè, quia facta fuit à maioribus ſuper re dubia, & litigioſa, vt apparet ex *deciſ.216. & 282. coram Durano factis,* quo caſu pro validitate concordiæ non eſt dubitandum *ad text. in l.2. C. de tranſact.* Natt. *conſi.543. numer.34.* Crauett. *conſi.135 num.4.* Rota *deciſ.886.n.1. p.7.recent.*

2 Nec dici poteſt, quod d. Concordia corruere debeat ex quo per metum extorta fuit, ac facta de rebus Eccleſiaſticis abſq; Sedis Apoſtolicæ beneplacito, vnde reſultat manifeſta illius nullitas per *Extrauag. Ambitioſa de reb. Eccleſ. non alienand.*

3 Nam metus deductus ex mandato Ducis Cardonæ tunc in Principatu Cathaloniæ Proregis in præſenti caſu non ſolum non probatur, prout probari debet *l. cum te, & l. metum* vbi DD. *C. de his, quæ vi, vel met. cauſ. fiunt.* Bald. *conſi.62. ſub num.11. lib.1.*
4 Socein. *conſil 263 ſub num.3. lib.2.* cum aliis adductis per Rotam *deciſ.463. num.3. par.2. recent.* quinimo prorſus excluditur ex diuturna obſeruantia ipſius Concordiæ ſubſequuta, etiam poſt remotam cauſam ipſius metus per mortem d. Ducis, vt in ſimili
5 firmauit Rota *in d. deciſ.463. ſub num.1.* vbi plures concordantes allegantur; vltra quod d. Dux non mandauit fieri d. Concordiam, ſed ſolum pro illius affectuatione ſe interpoſuit, quod nullum inducit metum, & licet ex reuerentia erga d. Ducem per
6 tranſigentem debita reſultet aliqua neceſſitas parendi, nihilominus ſola reuerentia erga perſonam non ſufficit ad probandum metum ex deductis per Gregor. *deciſ.120.n.11.* & per Add. ad Butat. *dec.205. num.32.*

Nec applicatur Caſui noſtro *diſp. extrauag. Ambitioſa de reb. Eccleſ. non alien.* quia non alienauit bona Eccleſiæ, dũ non contraxit nomine Eccleſiæ, ſed proprio, obligando bona propria, vnde cum Abbas in Concordia diſpoſuerit ſolum de fructibus Ab-
7 batiæ, qui ſub eius dominio, donec viuet exiſtunt, de illis diſponere ad libitum potuit; opus non erat aliquo beneplacito Apoſtolico iuxta diſpoſitionẽ *d. Extrauag. Ambitioſa,* vt reſolutum fuit coram me *in Amerina bonorum 2. Februarij 1642. §. fuit enim reſponſum, & in Placen. anni gratiæ 14. Iunij 1645. §. in præſenti.* & in proximis terminis tranſactionis factæ à beneficiatis ſuper portionibus ad eorum maſſam ſpectantibus pro diſtributionibus quotidianis dixit Rota *in Mediolanen. Penſionis 27. Iunij 1646. §. penultimo coram R.P.D. meo Bichio,* vbi firmatum fuit, tranſactionem nocere beneficiatis, qui in ea inter- 8
uenerunt ex text. *in l. Ciuitas ff. ſi cert. pet. ac aliis ibid. adductis.*

Quamuis autem Abbas in d. Concordia promiſerit nedum Canonicis præſentibus, ſed etiam ſucceſſoribus, attamen promiſſio reſpectu Abbatis ſemper dicitur perſonalis, & hodie agitur ſolum de ipſius præiudicio, non autem Eccleſiæ, cuius bona, quatenus etiam generaliter hypothecata fuiſſent pro adimplemento promiſſorum in Concordia adhuc tamen neceſſarium non erat d. benepla-
citum ampliſſimũ, cum generalis hypotheca bono- 9
rum Eccleſiaſticorũ non ſit comprehenſa ſub prohibitione d. Extrauag. Ambitioſæ, vt notant DD. *in cap. nulli de reb. Eccleſ. non alien. & in terminis d. Extrauag. Ambitioſa,* tradit Molin. *de iuſtit. & iur. diſput. 466. num.1. & 2.* Caſtro Palao *oper. mor. tom.1. tract. 12. diſput. vnica punct.15. §.2. num.2.* & latè firmatum fuit coram me *in d. Amerina bonorum 2. Ianij 1645. ſub §.1.*

Non obſtat, quod Rota alias declarauerit ſimi- 10
lem Concordiam initam de anno 1603. ex defectu beneplaciti Apoſtolici eſſe nullã, vt *in dec.459.* corã Durano, & *deciſ.567. p.5. tom.1. recent.* coram Buccabella, quia in præfata Concordia anni 1603. expreſsè reſeruatum fuit d. beneplacitum Apoſtolicum clauſula non alias, aliter, nec alio modo, quo non impetrato remanſit nulla, vt dictum fuit *27. Aprilis præteriti, §. nam beneplacitum in fin. in hac cauſa.*

Accedit vlterius, quod in cõcordia de qua agitur 11
nulla fuerũt alienata bona Eccleſiaſtica, ſed ſolum promiſſæ fuerunt Canonicis aliquæ portiones annuæ, quæ antea eiſdem debebantur, vnde cum Eccleſiaſtica bona penes ipſam retineat, licet aliquid det, vel faciat, ſeu concedat non requiritur d. beneplàcitum ex latè relatis *in d. deciſ. 27. Aprilis præteriti §. nam beneplacitum.*

Et ita contra Abbatem ſolum informantem reſolutum, &c.

Romana Vinea.

Merc. 9. Decembr. 1648.

ARGVMENTVM.

Attentans reficere debet omnia damna & intereſſe, quæ hac de cauſa proueniunt.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Attentans non ſolum reficere tenetur damna, quæ facta reperiuntur poſt litem conteſtatam ſuper attentatorum reuocatione, ſed etiam omnia alia à die attentationis.*

3 *Attentatum ignoranter commiſſum excuſat attentantem à pœnis explica,* n. ſeq.

4 *Ratificatio mandato comparatur.*

5 *Habens delictum ratum, ita punitur ac mandans.*

6 *Summa media ſumenda eſt ex diuerſis ſummis, conſtantibus ex teſtibus.*

7 *Expenſa facta in Rota pro aduocatis & aliis in iudicio attentatorum, ratione damnorum & intereſſe reficienda veniunt ſecus in ordinario* & n. 8. *& quare* n 9.

DECISIO CCCLXXXIV.

Vide infra dec. 28. Iunij 1649. in hac cauſa.

1 FIRMATO coram me ſub die 30. Maij 1634. attentatam fuiſſe poſſeſſionem medietatis Vineæ per Longos captam, dubitaui hodie; An, & ad quam ſummam eſſent taxanda damna, & intereſſe paſſa occaſione d. attentati, & pro illorum taxatione DD. reſponderunt, cum attentans reficere debeat omnia damna, & intereſſe, quæ hac de cauſa proueniunt, Lancellot *de attent. par. 3. cap. 31. n. 164.* & dixit Rota *deciſ. 36.* coram Caputaq. *& coram bon. mem.* Coccino *dec. 371. n. 4.* ac in Caſetina beneficij, ſui attentatorum 4. *Decembr.* 1637. *ſub* §. *& quatenus, & §. minus obſtat coram Reuerendiſſimo D. meo Deca-*
2 *no*, adeout reficienda veniant non ſolum illa, quæ facta reperiuntur poſt litem conteſtatam ſuper attentatorum reuocatione, ſed etiam omnia alia facta ante huiuſmodi litem à die attentationis, Lancellot. *d. cap. 31. num. 173.* Coccin. *d. deciſ. 371. num. 4.* & tenuit Rota *in Bonon. fideicommiſſi de Villanis* 4. *Maij* 1643. §. *nec relevat coram R. P. D. meo Bichio.*

Nec refert, quod *in d. deciſ. 30. Maij coram me ſub* §. *nec relevat.* dictum fuerit, Longos excuſandos eſſe à pœnis attentatorum, ex quo illorum procurator antequam ſibi facta fuiſſet citatio dederat ordinem pro capienda d. poſſeſſione medietatis Vineæ; ideo-
3 que dictum attentatum vti ignoranter commiſſum excuſari debeat attentantem à pœnis, Rota in Valentina Præceptoriæ 10. Maij 1627. coram Virili, & in aliis ibidem relatis.

Nam reſponſum fuit, quod cum Longi habita poſteà de huiuſmodi attentato notitia, non ſolum illi non renunciauerint dimittendo dictam poſſeſſionem Vineæ, quinimò diu in illa continuauerint fructus præcipientes, reſultat huiuſmodi attentati poſitiua ratificatio, quæ æquiparatur mandato, eoque magis cùm ſuper hoc litem longo tempore ſuſtinuerint Lancellot. *par. 1. cap. 1. num. 50. & ſeqq.*
4 *& par. 3. cap. 29 num. 99. cum ſeqq.* vnde nullo modo excuſari poſſunt à refectione damnorum, & intereſſe, Lancellot. *d. cap. 1. num. 47. & ſeqq.* ea ratione, quia ratum habens delictum, ita punitur, vt man-
5 dans Rota *in d. Cuſentina beneficij, ſeu attentatorum* §. *fin coram Reuer. D. meo Decano.*

Dicta verò damna taxata fuerunt in ſcutis 135. nam damnum reſultans ex deterioratione prædictæ vineæ aſcendit ad ſcuta 135. vt tres teſtes vnanimiter deponunt de viſu, & certa ſcientia, & hoc ſuper ſumma diuerſimodè loquantur, nempè primus liquidat damnum prædictum in ſcutis 200. ſecundus verò in ſcutis 315. & tertius in ſcutis 270. tamen ex dd. diuerſis ſummis ſumenda eſt media, quæ eſt ſcutorum 270. ac in illa probatus remanet valor damni præfati, iuxta Theoricam traditam à
6 Salicet. *in l. 2. num 25. C. de reſt ind. vendit.* quam ſequitur Alex. *conſil. 64. num. 9. lib. 2.* Surd. *conſil. 452. num. 68.* Afflict. *deciſ. 240. numer. 4. verſ contrarium,* Caputaq. *deciſ. 299. num. 2. part. 3.* Rota *deciſ. 196. num 4. verſ. nam ex variis par. 2. recent.* Vnde pro medietate vineæ, ſuper qua cadit attentatum damnum paſſum aſcendit ad d. ſcuta 135.

7 Vlteriùs reficiendæ veniunt ratione damnorum, & intereſſe omnes expenſæ factæ in ſignatura iuſtitiæ & in Rota pro Aduocatis, Procuratore, Copiſta, examine teſtium, interprete, & pro aliis, de quibus *in ſumm.* Benghi *à num. 7. vſque ad num. 15.* quæ quidem expenſæ aſcendunt in totum ad ſcuta 74. ſ. 46. & cum ſint veriſimiles, ac iuſtificatæ ex quietantiis, & receptis remanent abundè probatæ, ex quo data veriſimilitudine ſufficere ſoleat quæcumque probatio, quæ haberi poſſit, Feder. de Sen. *conſil. 119. num. 4.* Rota *deciſ. 283. num. 1.* ac in aliis adductis *in deciſ 744. num. 14. par. 4. tom. 3. recent.* Propterea ſupradictæ duæ ſummæ ſimul iunctæ conſtituunt dictam ſummam ſcutorum 209. ſ. 46. quam Longi reficere debent.

Non obſtat, quod de huiuſmodi expenſis, quæ non dicuntur viuæ nunquam ſoleat haberi ratio iuxta inueteratum ſtylum huius ſacri Tribunalis, vt teſtatur *in Maceraten. hereditatis 24. Ianuarij* 1642. §. *fin. coram R. P. D. meo Bichio*, quia hu- 8
iuſmodi ſtylus habet locum in expenſis factis in iudicio ordinario, in quibus non proceditur rigorosè; ſecùs autem eſt in expenſis factis pro reuocatione attentatorum, quæ ſonant in delictum, & ſicut contra iuris diſpoſitionem fuerunt commiſſa, 9
ita purganda ſunt cum refectione damnorum, & intereſſe, ac expenſarum factarum etiam in diſputationibus habitis in Rota iuxta eius ſtylum, de quo teſtatur *in d. deciſ. 744. n. 18. par. 4. tom. 3. recent.*

Et ita altera parte tantum informante reſolutum fuit, &c.

Romana fideicommiſſi de Marianis.

Lunæ 14. Decembr. 1648.

ARGVMENTVM.

Si intra tempus non appellatur à ſententia tranſit in iudicatum, præſertim ſi concurrat validitas & iuſtitia.

SVMMARIVM.

1 *Validitas ſententiæ reſultat ex reſolutione actorum vbi apparet omnia fuiſſe reſeruata, quæ pro valido proceſſu neceſſaria ſunt.*
2 *Ceſſionarius ad legitimandum ſuam perſonam, ceſſionem edere tenetur ante litem conteſtatam, vel ante ſententiam quando de hoc fuerit appoſitum.*
3 *Omiſſio ceſſionis non inducit nullitatem proceſſus.*
4 *Mandatum procuræ poteſt produci etiam poſt ſententiam quando de illo non fuerit oppoſitum.*
5 *Omiſſio legitimationis perſonæ non vitiat proceſſum, adſit contradictor, qui de illa non opponit.*
6 *Productio poſtea facta de inſtrumento enuntiato, non dicitur noua probatio, dum ſolùm tendat ad corroborationem præcedentis indicationis.*
7 *Fideicommiſſo purificato in fauorem alicuius, non poteſt ei denegari immiſſio vigore* l. fi. C. de edict. D. A. tollen.
8 *Auditor Rotæ ex Bulla Pij IV. prohibetur ne de per ſe, inconſultis Dominis, cauſam expediat.*
9 *Teſtamentum, in quo filius in primo gradu eſt præſcriptus, & in ſecundo inſtitutus, validum eſt.*
10 *Grauatus non poteſt cenſus imponere ſuper rebus fideicommiſſariis.*
11 *Legitima præſumitur conſumpta ex alienationibus aliquorum bonorum fideicommiſſariorum, iuncta omiſſione legitimi inuentarij.*

DECISIO

Digitized by Google

DECISIO CCCLXXXV.

CONSTARA de te iudicata dictum fuit, ex quo
à ſententia lata per Renereodiſſimũ D. meum
Decanum non fuit inſtà decendium appellatum,
nam illa legitur data ſub die 6. Nouembris 1645.
& appellatio ioterpoſita fuit die 17 eiuſdem. Vnde
duhitati neqnit de te iudicata text. *in cap. Romana* §.
ſi verò de appell. in 6. auth. hodie, C *eod. tit.* Scaec. *de
appellat. quaſt.* 12. *num.* 2 *&* 9. Caſſad. *deciſ.* 7. *n.* 5. *de*
1 *appell. & deciſ.* 396. *num.* 1. *par.* a. *recent.* præſertim dum
concurrit validitas, & iuſtitia eiuſdem ſententiæ ſi-
quidem illa reſultat ea seuolutione actorum, vbi
appatet omnia fuiſſe ſeruata, quæ pro valido pro-
ceſſu neceſſaria etant iuxta *vulg. Verall. dec.* 260. *per
tot. p. a.*

2 Nec dicatur, quod Cornelia Alicorna, quæ ad
ſui fauorem dictam ſententiam teportauit, agendo
vti Ceſſionaria Parrum Camaldulenſium teneba-
tur dictam ceſſionem ad legitimandum ſuam per-
ſonam ante litem conteſtatam, vel ſaltem ante ſen-
tentiam edere vt ſenſit Cattar *deciſ. anuen* 62. *n.* 22.
in princip. Quia ſupradicta conclusio habet locum,
quando de hoc fuerit appoſitum, nam ſat eſt quod
ceſſio præceſſerit ſententiam abſque eo, quod Cor-
3 nelia tenebatur illam oſtendere, niſi petita fuerit;
ideoque illius omiſſio non inducit nollitatem pro-
ceſſus, vt limitando firmat Rebuff. *in comment. ad
conſtitut.* Regn. *tom.* 2 *in tract. de liter. obligat. art.* 3.
gloſſ. 2. *num.* 18. qnem ſequitur idem Cattar. *ſub di-
4 cto num.* 12. & io ſimili de mandato procuræ, quod
etiam poſt ſententiam poteſt produci, quando de
illo noo fuerit oppoſitum dixit Rota *deciſ.* 19. *de
procurat. in antiq.* Coccin. *deciſ.* 54 *num.* 3. *& deciſ.* 62.
num. 2. Duran. *deciſ.* 9. *num.* 23. & facit receptiſſima
5 conclusio, quod omiſſio legitimationis perſonæ
non viriat proceſſum, ſi adſit contradictor, qui de
illa non opponit. Iaſon. *in rubr.* C. *qui admitt. num.* 4.
Aret. *in* §. *praiudicialis ſub num.* 3. *inſtit. de action.* &
ſæpe firmauit Rota coram Gregor. *deciſ.* 88. *num.* 1.
& deciſ. 264. *num.* 6. *in addit.* vltra relatos *in dec.* 307.
n. 7. *p.* t. *rec.*

Eoque magis in caſu præſenti omnis nullitas ex
hoc capite excludenda venit, cum ante ſententiam
indicatum fuerit inſtrumentum dictæ ceſſionis
cum expteſſiooe diei, & Notarij, ex quibus inducta
fuit aliqualis probatio dictæ ceſſionis enunciatæ,
6 adeo vt ad coadiuuandam dictam probationem
quandocomque poſteà dictam ceſſionem produci
potuerit, vt io ſimili latè firmat Duran. *deciſ.* 230.
num. 9. dictaque productio poſteà facta non dicitur
noua probatio, dum ſolùm tendit ad corroborratio-
nem præcedentis indicationis, Cæſ. de Graſſ. *deciſ.*
20. *num.* 11. *de probat.* ac alij relati per Duran. *deciſ.*
172. *num* 7. & fuit dictum in Tiburtina prratorum
5. Iulij 1638. coram bon. mem. Buecabella.

De iuſtitia verò dictæ ſententiæ luculenter ap-
paret ex deciſione Reuerendiſſimi D. mei Decani
16. Martij 1643. vbi firmatum fuit, fideicommiſſum
conditum à Mario Mariano, & Clara Alicorna
coniugibus purificatum fuiſſe ad fauorem Patrum
7 Camaldulenſium ex perſona Patris Pacifici dictæ
Religionis profeſſi, quorum Cornelia eſt ceſſiona-
ria; propterea eidem denegari non poterat immiſ-
ſio vigore *l. fin. C. de edict. Diu. Adr. tollen.* vt io ſen-
tentia conceditur.

Nec refert quod fuerit conceſſum mandatum
de immittendo non diſputato prius dubio, An im-
miſſio eſſet danda, quia diſceptatio huius articuli
erat ſuperflua, dum in præcedenti dubio propoſito
ſuper confirmatione ſententiæ Auditoris Cameræ
fuit dicta immiſſio virtualiter canonizata, adeo vt
benè potuerit in relationibus cauſarum eadem im-
miſſio decerni, non obſtante diſpoſitione Bullæ Pij
Quarti, & conſtitutionis Pauli Quinti, *ſuper refor-
mat. Tribunal. ſub tit. de Auditorio Rotæ verſ. Auditor
tamen*, in quibus ſolum prohibetur, ne Auditor de
per ſe inconſultis Dominis cauſam expediat, non
tamen inducit neceſſitatem proponendi dubia ſu-
perflua, vt reſpondit Rota in Auconitano hono-
rum 12. Ianuarij 1607. coram Manzanedo impreſſa
apud Marcheſ *de commiſſ. par.* 2 *fol.* 159 *numer.* 5. *&
in Abulen. penſionis* 15. *Decembris* 1610. *coram Piro-
vano, impreſſa apud eundem par.* 4. *fol.* 557. §. *quia di-
xerunt, & deciſ.* 590. coram Caualer. *& dec.* 522. *n.* 5.
par. 8. *rec.*

Non obſtat adducta nullitas cõtra teſtamentum 8
dd fideicommittẽtium ob præteritionem filiorum,
quia licet filij præteriti fuerint in primo gradu io-
ſtitutionis, dum tameo Pater illos ſubſtituit pri-
mis hæredibus, teſtamentum ſuſtinetur in ſecundo
gradu ſubſtitutionis, annullato primo gradu inſtitu-
tionis, vt in terminis teſtamenti, in quo fuit inſtitu-
ta vxor, & ſubſtituti filij, eſt textus in *l. ex facto* 43.
§. *Lucius Titius, ff. de vulg. & pupillar.* & dixit Rota
deciſ 449. *num.* 2. *verſ. quia vltrà quod par.* 1. *recent.
& deciſ.* 577. *n.* 4. coram Caualer. qui alios cumulat.

Nec releuat ad impediendam immiſſionem præ- 9
dictam exceptio reieotionis pro credito cenſus im-
poſiti à grauato, quia cum ille noo potuerit ſuper
bonis fideicommiſſariis dictum Cenſum imponere,
mortuo Impoſitore illè expirauit, itaut vocati ad fi-
deicommiſſum nullo modo ad illius fructus teneã-
tur, vt firmatur *in deciſ.* 4. *Iuly* 1648. *ſub* § *minus ob-
ſtat, & Iuny* 1647. §. *remanet nunc alterum, in hac cau-
ſa coram me factis*; Nec dicta impoſitio Cenſus ſuſti-
neri poteſt ea cauſa legitimæ debitæ imponenti,
quia illa præſumitur conſumpta ea alienationibus 10
aliorum bonorum fideicommiſſariorum ab ipſo fa-
ctis, iuncta omiſſione legitimi inuentarij, Rot. *deciſ.*
226. *num.* 16. *& deciſ.* 399. *n.* 28. *p.* 5. *recent.* & in Bono-
nien. fideicommiſſi de Glauarinis 10. Decembris
1638. coram me, & in aliis relatis in ſupradictis de-
ciſionibus pariter coram me emanatis.

Et ita aliera, &c.

Rauennaten. Hæreditatis.

Sabb. 23. Ianuar. 1649. Rota Martiniana.

ARGVMENTVM.

Ad fideicommiſſum purificatum in fauo-
rem ſororum admittuntur tam vterinæ,
quàm conſanguineæ.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Appellatione filiorum veniunt nati tam ex primo;
quàm ex ſecundo matrimonio.*
3 *An attendi debeat ordo ſucceſſionis ab inteſtato in
fideicommiſſis? Quamplurimi affirmant, ſed con-
traria eſt receptiſſima & n.* 4.
5 *Filij omnes ſunt aquales reſpectu teſtatoris, quamuis
ſint ex diuerſis matrimoniis procreati, ideo aqua-
liter ſuccedere debent.*

6 *Bona*

6 *Bona fideicommiſſaria non capiuntur vt bona grauati,ſed vt bona teſtatoris.*

7 *Subſtitutio concepta relatiuè ad perſonam fratris inſtituti denotat affectionem erga omnes.*

8 *Affectio teſtatoris colligitur ex particulari honore facto alicui ex hæredibus.*

9 *Diſputatio an attendenda ſit perſona grauata vel grauantis, habet locum ſolùm inter perſonas diuerſorum graduum.*

10 *Duplicitas vinculorum non debet attendi in fideicommiſſis.*

11 *Quod teſtator velit ſe conformare iuri communi, procedit quando verba ipſius ſunt obſcura, & ambigua.*

DECISIO CCCLXXXVI.

1 PER obitum Ioannis Franciſci Zabareni iunioris ſine filiis maſculis purificatum eſſe fideicommiſſum q. Cæſaris ad fauorem ſororum d. Ioannis Franciſci ſubſtitutarum reſoluit Rota coram me ſub die 7. Februarij anni præteriti, reſeruata tamen inſpectione; an ad illud ſuccedere deberent ſolum ſorores vtrinque coniunctæ vltimi defuncti, vel etiam ex latere tantum, cum inter illas extet Ioanna, quæ eſt ſoror conſanguinea, ideo dubitaui; An illa eſſet admittenda vna cum aliis ſororibus, eamque admittendam eſſe reſponderunt.

2 Etenim certiſſimi iuris eſt, quod appellatione filiorum veniant tam nati ex primo, quàm ex ſecundo matrimonio per text. expreſſum *in l. filij appellatione, ff. de verb. ſignif.* vbi Rebuff. Surd. *conſil. 72. numer.* 8. & plenè firmat Rota *in Piſauren. donationis* 8. *Februarij, & 26. Ianij 1647. coram R.P.D. meo Otthobono,* idcirco dum fideicommittens in defectum maſculorum omnes fœminas vocauit, dubitari neqoit, quin tam natæ ex primo matrimonio, quàm ex ſecundo ſint vocatæ, itaut omnes veniant admittendæ.

3 Nec refert, quod in fideicommiſſis attendi debeat ordo ſucceſſionis ab inteſtato, cuius vigore vtrinque coniunctus vltimi grauati ſuccedit, excluſis fratribus ex vno latere tantum per text. *in auth. defuncto, C. ad Senat. conſul. Tertill. auth. ceſſante C. de legit. hæred. auth. itaque C. commun. de ſucceſſ.* & tradit Ruin. *conſil. 90. ſub n. 8. verſ. & quamuis,* vbi dicit, quod quamuis per fideicommiſſariam ſuccedatur teſtatori, & nō grauato, nihilominus cum bona peruenerint ad ipſum grauatum, & facta ſint de patrimonio illius ex hac ratione ipſius proximiores præferri debeant, & ſequitur *conſil. 159. num. 9.* vbi reſpondit omnibus contrariis, & *conſil. 166. ſub n. 5. & num.* 8 *ac conſil. 167 num. 12. lib. 2.* Curt. iun. *conſil. 115. num. 7. &* 8. Alban. *conſil. 17. n. 12.* Decian. *reſpon. 16. num. 5 verſ. non obſtat.* Gomez. *variar. reſolut. tom. 1. c. 10. n. 31. verſ. ſed in hoc contrarium.*

4 Nam contrariam ſententiam latè tuetur Surd. *conſil. 31. num. 17. & 27. verſ. quibus ſic firmatis, & conſil. 72. numer* 8. *& ſeqq.* ex eo quia per fideicommiſſariam ſuccedirur teſtatori ex text. *in l. cohæredi. §. cum filius ff. de vulg. & pupill.* Menoch *conſil. 357. numer.* 4 vbi dicit hanc eſſe receptiſſimam ſententiam Decian. *conſil. 74 numer. 30. lib. 3.* Burſat. *conſil. 460. num. 10.* Eugen. *conſil. 74. num* 6. & alij latè adducti per Fuſar. *de ſubſtit. quæſt. 274. per totam, & quæſt.*

5 484 *num. 6 & 7.* reſpectu verò teſtatoris omnes filij ſunt æquales, quamuis ſint ex diuerſis matrimoniis procreati, ideò æqualiter teſtatori ſuccedere debent Borell. *conſil. 96. num. 21.* Bellon. iun. *de iur. accreſc. cap. 5. quæſt 56. n. 17. & ſeqq.* & ſignanter *num. 39.* reſpondendo ad conſil. Ruin. & Curt. iunior. *ſupra* allegata ait, quod licet bona, quæ per 6
fideicommiſſum capiuntur tranſeant priùs in grauatum, quam in ſubſtitutum, non tamen capiuntur, vt bona grauati, ſed vt bona teſtatoris Facchin. *controu. iur. lib. 1. cap 87. verſ. alterum & verſ. contrariam,* qui pariter impugnat ſententiam Ruini, & Curt. iun. Vnde quidquid ſit de veritate vtriuſque opinionis, cum non faciat ad propoſitum, non eſt in præſenti ſuper hoc vlterius diſceptandum.

Nam pro admiſſione Ioannæ ad dictum fideicommiſſum vna cum ſororibus vtrinque coniunctis DD. conſiderarunt, quod teſtator ſubſtitutionem fœminarum non fecit ſimpliciter, itaut dici poſſit, illá factam fuiſſe vltimo defuncto, quocircà diſcutiendum eſſet, an illius ſorores vtrinque coniunctæ vti proximiores excluderent ſororem ex vno latere tātum, vt loquuntur ſupracitati DD. 7
ſed dicta ſubſtitutio legitur facta relatiuè ad perſonam fratris inſtituti, ibi *Inſtituiſco Gio. Franceſco mio fratello, al quale ſoſtituiſco li figliuoli maſchi del medemo, & in difetto de maſchi ſoſtituiſco come ſopra le ſue figliole femine nate, & da naſcere;* &c. Exinde enim apparet, nepotes tam maſculos, quam fœminas vocatas fuiſſe contemplatione fratris hæredis inſtituti, qui eſt pater dd. fœminarum, ideo dum reſpectu illius æqualiter d. fœminæ ſunt coniunctæ, æqualis etiā concurrit affectio erga omnes tam ex primo, quam ex ſecundo matrimonio procreatas, nam dum fideicommittens ſubſtitutionem fœminarum fecit propter affectionem, & ſanguinis coniunctionem fratris inſtituti, non eſt quærendum, ex qua vxore naſcantur filij, ſed ex quacumq; vxore ſuſcepti æqualiter fideicommittenti iunguntur ſanguine, vnde cenſetur, teſtatorem omnes nepotes ex fratre dilexiſſe non inſpecta matrum conditione, ſicque de omnibus æqualiter ſenſiſſe, nam autem potius de filiis primæ, quàm ſecúdæ vxoris ad notata per Bart. *in l. Lucius, num. 21. ff. de vulg. & pupill.* quem ſequitur Bald. Angel. Salic. Imol. Caſtren. & alij relati per Iaſon. *ibid. n. 31.* Ruin. *conſ. 107. n. 1. & 6 & conſil. 165. n. 1. & 7. lib. 2.* Natta *conſil. 130. n. 7.* Menoch. *conſil. 50. numer.* 18. & plures alij congeſti per Surd. *conſil. 72. num. 6.*

Eoque magis, quia teſtator vocauit filias natas, 8
& naſcituras, & tamen de tempore conditi teſtamenti ſolum dicta Ioanna nata erat, illamque particulari Legato honorauit, ex hoc enim reſultat maior ipſius affectio erga illam, quæ nata erat, quā erga naſcituras; ideoque loquendo de nata de illa intellexit ad text. *in l. qui filiabus,* vbi Bart. & alij. *ff. de legat.* 1. Rimin. iun. *conſil. 246. n. 30.* Gabr. *conſ. 121. n. 8. & ſeqq lib. 1.*

Quibus ſic poſitis, ſuperfluum eſt diſputare in 9
præſenti caſu, an in fideicommiſſis attendenda magis ſit proximitas grauati, vel grauantis, tum quia, vltra ſupra deducta, hæc diſputatio locum ſibi vendicat, quādo agitur inter perſonas diuerſorum graduum, quod non contingit in præſenti caſu, cum prædictæ ſorores ſint in pari gradu parentelæ, tum etiam quia quatenùs conſideranda eſſet potioritas & duplicitas vinculorum in eodem gradu, adeout ratione duplicati vinculi vnus excludat alterum, tunc reſpectu huius circumſtantiæ, & qualitatis recurritur ad teſtatoris affectionem, quæ dum ad ſingulas prædictas fœminas par eſt, nil mirum ſi Ioanna conſanguinea cum vtrinque coniunctis admittatur Peregr. *de fideic. art. 20. n. 12. in fi.* Surd. *conſ. 31. n. 34.* Fuſar. *d. quæſt 484. num. 71.* cum aliis relatis *in*

Firmana

Digitized by Google

Firmana fideicommiſſi 29. *Nouembris* 1646. *coram R. P. D. meo Ottbobono*, §. *non obſtat*, vltra quod ſecun-
10 dum communem opinionem in fideicommiſſis non non debet attendi duplicitas vinculorum, vt generaliter firmat Caball. *conſ.* 10. *n.* 48 *&* 49.

11 Nec pariter aduertatur, quod frater vtrinque coniunctus excludit fratrem conſanguineum iuxta diſpoſitionem iuris communis *in d. auth. ceſſante, C. commun. de ſucceſſ.* cuius diſpoſitioni præſumitur teſtatoris voluntas conformari, vt firmat Fuſar. *quæſt.* 79. *num.* 36. *verſ. ſecundo pro hac opinione*, quia hæc præſumptio procedit, quando teſtatoris verba ſint obſcura, & ambigua, quando verò, vt in propoſito caſu omnes filias fœminas æque ſubſtituit, nulla eſt dubitatio, quin eas æqualiter ſuccedere voluerit, & hoc caſu præualet præſumptio ducta ab affectione teſtatoris æqualiter erga omnes ſubſtitutas; vt reſpondit Ripa *in d. l. Lucius in fin. ff. de vulg. & pupill.* Menoch. *præſumpt.* 75. *num.* 11 *in fin. lib.* 4. Intrigl. *de ſubſtit. centur.* 2. *quæſt.* 8. Facchin. *controu. iur. lib.* 4. *cap.* 86. *in fine verſ. non obſtat*, Fuſar. *dicta quæſt.* 79. *n.* 17. *verſ. reſpondetur.*

Et ita vtraque, &c.

Vercellen. Decimarum.

Lunæ 1. Februarij 1649.

ARGVMENTVM.

Quando apparet de iure decimandi ad fauorem Capituli, valet tunc decimas Capitulum percipere.

SVMMARIVM.

Factum.

Ex ſententia conſtare poteſt de iure decimandi, & n. 3. & maximè ſi effectuata, & n. 4.

Solutio præſumitur de præterito per promiſſionem de reſiduo.

Quaſi poſſeſſio non ſoluendi requiritur ad præſcriptionem contra ius decimandi.

Quaſi poſſeſſio ab exemptione decimarum probanda eſt cum ſcientia, & patientia illius, cui competit.

8 *Exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi aliquod ius ad hoc vt illam amittat ex præſcriptione, requiritur denegatio præſtationis cum ſcientia, & acquieſcentia amittentis.*

9 *Ex exactione decimarum à colonis dicitur quaſi poſſeſſio decimando etiam contra Dominum, cum decimæ ſolui debeant ex communi aceruo.*

11 *Manutentio contra Dominum datur ob ſolutiones factas à Colonis.*

DECIS. CCCLXXXVII.

1 ITERVM DD. confirmando deciſionem coram me factam die 31. Maij 1647. reſponderunt Eminentiſſimum D. Cardinalem Antonium Barberinum vti Commẽdatarium Monaſterij Sancti Stephani, teneri ad ſolutionem decimarum ex Territorio Prataroli Capitulo, & Canonicis Eccleſiæ Vercellenſ. ex eo, quia apparet de huiuſmodi iure
2 decimandi ad fauorem prædicti Capituli ex ſententia arbitramentali lata de anno 1381. contra Abbatem, & Monachos tunc reſidentes in prædicto Monaſterio Sancti Stephani, quæ ſententia cum firmet ſtatim afficit etiam Eminentiſſimum Commendatarium, ad Text. *in l. ingenium, ff. de ſtat. homin.* 3
Rot. *deciſ.* 44. *num.* 6. *par.* 7. *recent.* & fuit dictum in *Ciuitatis Caſtelli decimarum* 25. *Iunij* 1629. *coram Reuerendiſſ. Terracinen.* quæ eſt *deciſ.* 508. *n.* 6. *part.* 5. *tom. recentior. & in fortioribus terminis in Vercellen. decimarum* 13. *Nouembris* 1645. *&* 15. *Ianuarij* 1646. *coram R. P. D. meo Cerro*, ex illa enim benè remanet probatum ius decimandi ſpectare ad Capitulum Rota *dec.* 673. *num.* 1. *recent.* & in dd. Vercellen. decimarum mox allegatis, ac latè firmatur in præterita deciſione in principio, maximè quia prædicta ſententia fuit effectuata, dum Abbas, & Monachi, 4
concordando cum Capitulo Vercellen. de anno 1415 *eidem promiſerunt certam quantitatem pro reſiduo prædictarum decimarum iuxta formam dictæ ſententiæ*, vnde cum dicta quantitas promiſſa fuerit pro reſiduo 5
præſumitur præteritas ſolutiones præcepiſſe Gloſ. *in l. ſi ex pluribus. ff. de accept.* Iaſon. *in l. ſiquidem n.* 4. *verſ. limita, C. de tranſact.* Bero. *conſ.* 191. *num.* 5. *vol.* concurrentibus præſertim litteris Apoſtolicis antiquiſſimis nempe Lucij III. de anno 1182. & Pauli III. 1545. in quibus dictæ decimæ Prataroli, vt in ſpecie debitæ ipſi Capitulo confirmantur, vt ponderatum fuit in præterita *deciſ. ſub* §. *& ad totum.*

Nec contra dictum ius decimandi aliqua poteſt 6
allegari præſcriptio, ita vt Eminentiſſimus Commendatarius dici poſſit exemptus ab illarum ſolutione. Quia ad hoc vt dicatur inducta huiuſmodi præſcriptio, opus eſt, docere de qua poſſeſſione non ſoluendi, ſine qua illa non currit, §. 1. *inſtit. de vſucap. l.* 3. *ff. eod. tit. cap. ſine poſſeſſione de reg. iur. in* 6. hæc quidem quaſi poſſeſſio probanda eſt, cum ſcientia, & patientia Capituli, & Canonicorum, qui ſunt 7
in quaſi poſſeſſione exigendi decimas, vt ſuprà dictum fuit, vt in terminis præſcriptionis libertatis ab onere ſoluendi collectas conſulit Alex. *conſ.* 136. *num.* 19. *lib.* 2. & in puncto exemptionis à ſolutione Decimarum Seraph. *deciſ.* 1102. *num.* 8. Rot. *dec.* 667. *num.* 9. *part.* 4. *& deciſ.* 23. *num.* 5. *par.* 7. *recent.* ac reſolutum fuit *in Hiſpalen. decimarum* 27. *Iunij* 1644. *coram R. P. D. meo Corrado*, §. *primo quia*, vbi aliæ plures referuntur, & in alia *Hiſpalen. decimarum* 17. *Februarij* 1647. *coram R. P. D. meo Melino*, §. *penult.* ea ratione, quia exiſtens in quaſi poſſeſſione exi- 8
gendi aliquod ius ad hoc, vt illam amittat ex præſcriptione requiritur denegatio præſtationis cum ſententia, & acquieſcentia amittentis, vt tradit Innoc. *in cap. querelam num.* 3. *verſ. ſed quando de elect.* Abb. *ibidem ſub num.* 2. *verſ. & nota quod eo ipſo*, Fontanell. *de pact. nupt. tom.* 2. *clauſ.* 7. *par.* 9. *num.* 55. *verſ.* cumque Poſt. *de manut. obſer.* 58. *num.* 9. *& ſeqq.* Add. ad Buratt. *deciſ.* 604. *num.* 21. *&* 22. cum aliis congeſtis *in Sipontina penſionis* 1. *Iulij* 1647. §. *Euitatur in fine coram R. P. D. meo Peutingerio.*

Vltra quod in præſenti verſamur extra difficultatem, dum ſupponitur, Capitulum, & Canonicos exegiſſe huiuſmodi decimas à Colonis dicti Territorij, quod ſufficit ad effectum excludẽdi prætenſam præſcriptionem, etenim ex dicta exactione 9
præſetuata dicitur dicta quaſi poſſeſſio decimandi etiam contra Abbatem, cum decimæ ſolui debeant ex communi aceruo Domini, & Coloni *cap. tua nobis verſ. ſicut Colonus de decim.* vbi Abbas *in princ. & num.* 14. Anchar. *numer.* 3. *&* 10. But. *num.* 3. & communiter ſcribentes Rot. coram Buratt.

Butart. *deciſ.575. num.5. & deciſ.380. num.23.par.5. recentior.* Nam veriſimile eſt, quod Coloni qui pluries ſoluerint, hoc fecerint cum ſcientia Abbatis, vt in puncto Seraph. *deciſ.1485. num.4.* Rota *in Elboren. Decimarum 21. Iunij 1617. coram bonæ mem.*
10 *Sacrato, & deciſ.42. ſub n.1.part.7. recent.* vbi ob ſolutiones factas à Colonis fuit data manotentio contra Dominum.

Et ita Capitulo ſolum informante reſolutum fuit, &c.

Romana Pecuniaria.

Lunæ 8. Februarij 1649.

ARGVMENTVM.

Sententia in prima inſtantia iuſta, & valida venit confirmanda.

SVMMARIVM.

1 *Validitas ſententiæ reſultat ex reuolutione actorum iuxta Caputaquen. deciſ.160.p.2.*

2 *Litteræ miſſiuæ contra ſcribentem plenè probant.*

3 *Confeſſio in reſponſionibus ad poſitiones emanata eſt omnibus maior probatio.*

4 *Non ſequuta liberatione alicuius debiti, non præſumitur facta illius ſolutio.*

5 *Iuramentum erogantis admittitur ad probandam erogationem alicuius quantitatis deſtinatæ pro redemptione captiuorum.*

6 *Iuramentum nunquam defertur, nec habet locum, ſi in contrarium militat aliqua præſumptio.*

7 *Delatio iuramenti ſemper relinquitur iudicis arbitrio.*

DECIS. CCCLXXXVIII.

SENTENTIAM Rotalem condemnantem Carolum Primeur ad reſtitutionem ſcut. 500. Duci Vandomi tanquam validam, & iuſtam confirmandam eſſe DD. cenſuerunt, validitas enim re-
1 ſultat ex actorum reuolutionem, iuxta Caputaq. *deciſ.160. per tot. par.2 de iuſtitia verò luculenter apparet, ex deciſione R.P.D. mei Corradi facta 25. Februarij 1647.*

Nam concludenter probatum exiſtit prædictum Carolum exigeſſe ab Acciaiolis, & Martellis dictam ſummam ex ſcut. 4000. penes illorum menſam nummulariam per miniſtros D. Ducis depoſitatis, in certum negocium eidem Carolo demandatum, erogandis, vt ex litteris miſſiuis ipſi ad
2 Ducem tranſmiſſis, vbi faſſus fuit huiuſmodi exactionem, quæ litteræ contra ſcribentem ad fauorem illius, cui directæ ſunt plenè probant *l. publicum, §.fin. ff.depoſit. l.quidam, ff.de conſtit. pecun. l. ſi litteras, Cod. mandati, l.ſi aliquid per Epiſtolam, Cod. de donat.* Bart. *in l. Lucius in princ. verſ. nota ex iſta lege, ff.de fideiuſſ.* Decian. *conſ.82.ſub numer.9. verſ. & certum eſt lib.5.* Caual. *deciſ.248. num.3. verſ. quæ Epiſtola,* Butatt. *deciſ.517.ſub numer.1. & deciſ.733.* pariter *num.1. & deciſ.777. numer.4. par.3. deciſ.55. n.1. part.7. recent.* Tum etiam ex litteris reſponſiuis eiuſdem Ducis per Carolum non ſolum acceptatis, ſed etiam productis ad Text. *in l. ſi filiusfamilias la 2. ff.ad Sen. conſ. Macedon. Clem. 1. de Procurat.* Menoch. *de arbitr. caſu 94. num.8.* Rota *deciſ.441. num. 5. part.1. deciſ.444.* pariter *num.1. part.4. diuerſ. & deciſ. 361. numer.2. part.4. recent.* Tum denique ex propria confeſſione
eiuſdem Caroli in reſponſionibus ad poſitiones 3
emanata, qua non poteſt dari maior probatio vulg. *l. cum precum, ff.de liber. cauſ.* Vnde non ſolum controuerti minimè poteſt huiuſmodi exactionem, imo pro parte Primeur admittitur propterea cum cauſa, pro qua dd. pecuniæ deſtinatæ erant, non habuerit effectum, iure merito Carolus condemnatus fuit, ad illarum reſtitutionem *l.dedi la 1. l.ſi hæres, ff.de condit. cauſ. dat. l. ſi Procuratorem, §. fin. l. ſi mandauero tibi la 2. § ſi centum, l.ſi vero non remunerandi, § ſi mihi mandaueris verſ. dedi ſibi pecuniam, ff mandati,* cum aliis latè adductis *in dicta deciſ.25. Februarij 1647. coram R. P.D. meo Corrado in principio.*

Nec refert ſi dicatur dd. ſcuta 500. erogata fuiſſe in cauſam deſtinatam. Quia hoc enim ſolum non probatur, ſed apparet de contrario ex eadem epiſtola Caroli, ibi, *Ho reſo al Signor Detamar la lettra di Cambio delli ſcudi 3500. & hauere fatto liſteſſo delli reſtanti ſcudi 500. ſe quello che li tiene in depoſito non foſſe ſtato fuori di Roma, &c.* quo circa dum dixit, quod illa reſtituiſſet, ſi depoſitarius Romæ degeret, reſultat, quod non erogauit dd. ſcuta 800. in cauſam ſibi commiſſam, vltra quod in eadem littera ipſe fatetur dictam ſummam depoſitatam fuiſſe ad effectum illam ſoluendi cuidam mediator, poſtquam dictum negocium peruentum fuiſſet, ibi, *Sono ſtato à pigliare li ſodetti ſcudi 500.* etiam *depoſitatели nelle mani di perſona ſicura, per darlo dopo la liberatione del Conte, &c.* Quapropter, cum
liberatio Comitis nonquam ſequuta fuerit, non 4
præſumitur facta illorum ſolutio, ex quo in dict. cauſam deſtinata erat, quinimo nec fieri potuit in præiudicium domini pecun. Ant. Faber. *in leg. mandauero, §.1. verſ. poteſt quidem, ff.mandati, & de error. pragm. de eadem 28. errore tertio, numero 20.*

Non obſtat, quod quando agitur pro redemptio- 5
ne captiuorum, vt in caſu noſtro ad probandam huiuſmodi erogationem in cauſam deſtinatam, admitti iuramentum erogantis, licet aliunde dicta erogatio nullatenus iuſtificetur ex expreſſa diſpoſitione, Text. *in l.ſi quis pro redemptione, Cod. de donat.* eoque magis concurrente eximia qualitate fidei, ac integritate Caroli prædicti, vt ipſe dux faſſus eſt, in eius Epiſtolis iuxta not. per Bald. *in l. id quod pauperibus, num. 4. verſ. addo tamen, quod ex qualitate perſonæ, Cod. de Sacroſ. Eccleſiis* & hoc procedit etiam ſi expenſæ ſint magnæ, & notabiles Rimin. Iun. *in §.1. num. 1363. inſtit. de donat.* Aochat. *conſ.436. ſub num.3. verſ. Item vt audio & n.4.*

Quoniam diſpoſitio d. textus procedit, quando 6
vehemens præſumptio non viget in contrarium, vt in caſo noſtro, iuramentum enim nunquam defertur, nec habet locum, ſi in contrarium militat aliqua præſumptio, Bart. & alij plures refert Seraph. *de priuil. iuram. priuil.1. num.22.* & in fortioribus terminis quando ſolum adeſt aliqua ſuſpicio, Rota ſemper denegauit delationem iuramenti, quamuis illud ex legis diſpoſitione deferatur iuxta adducta per Caual. *deciſ. 82. numer.9.* & per adden. ad Butatt. *deciſione 266. num.12.* licet enim huiuſmodi expenſæ probari poſſint per iuramentum, iſtud tamen reprobari poteſt per contra-
tiam

riam probationem, & maxime per confeſſionem, vt accedit in caſu noſtro ad tradita per Rom. *conſ.* 102. *num.* 3. Seraphin. *d. tract. priuil.* 35. *in fin.* eoque magis, quia delatio iuramenti ſemper relinquitur
7 iudicis arbitrio ex ſententia Bald. *in l. bona fidei n.* 11. *Cod. de reb. credit.* quem ſequutus eſt Martil. *in l. quaſtionis modum, num.* 18. *ff. de quaſt.* cum aliis congeſtis per Menoch. *de arbitr. caſ.* 190. *num.* 21. idcircò ſtantibus ſupradictis coniecturis, quæ excludunt huiuſmodi erogationem pecuniarum DD. dixerunt denegandum eſſe iuramentum.

Et ita vtraque, &c.

Romana Fideicommiſsi de Marianis.

Lunæ 1. Martij 1649.

ARGVMENTVM.

Appellatio facta ab vna ex condemnatis prodeſt aliis non appellantibus ab eadem cauſa.

SVMMARIVM.

1 *Quando non appellatur infra decendium conſtat de re iudicata.*

2 *Sententia iniuſta regulariter non tranſit in rem iudicatam.*

3 *Sententia concedens immiſſionem in omnibus bonis, ſi non competit niſi in parte, eſt iniuſta.*

4 *Portio remanet libera penes hæredem prædecedente fideicommiſſario.*

5 *Fideicommiſſum regulariter non tranſmittitur ad hæredes ante euentum conditionis, & numer.* 6.

7 *In dubio ſemper pronunciandum eſt locum non eſſe tranſmiſſioni.*

8 *Grauamina non ſunt multiplicanda, dum teſtator expreſsè non diſpoſuit, & in dubio pro libertate ab excludendum fideicommiſſum reſpondendum eſt.*

9 *Sententia exceſſiua redditur iniuſta.*

10 *Ius accreſcendi habet locum quando plures ſunt coniuncti in ſubſtitutione re, & verbis.*

11 *Legitima præſumitur conſumpta ex alienationibus aliorum bonorum fideicommiſſariorum.*

12 *Mulieri non præſumitur quod habeat alia bona præter dotem.*

DECIS. CCCLXXXIX.

INFORMANTE ſolum Cornelia Alicorna ſub die 14. Decembris præteriti reſolutum fuit conſtare de re iudicata, ex quo à ſententia lata per
1 Reuerendiſſ. D. meum decanum non fuerit infra decendium appellatum ad Text. *in cap. Romana,* §. *ſi verò de appell. in* 6. *auth. hodie, Cod. eodem tit.* Scacc. *de appellat. quaſt.* 12. *num.* 9 *&* 24 Rota *deciſ.* 396. *numer.* 1. *part.* 2. *recent.* Hodie tamen informantibus etiam Papinis, à deciſis recedendum eſſe dictum fuit, quia licet per Papinos non fuerit infrà legitima tempora appellatum; illis tamen prodeſt ad effectum excludendi dictam rem iudicatam, appellatio infra decendium interpoſita per Marcellum in eadem ſententia condemnatum, & eandem cauſam defenſionis habentem, *cap. vna ſententia de appellat. l. ſi quis ſeparatim,* §. *fin. ff. eodem, l.* 1. *&* 2. *Cod. ſi vnus ex plur. leg. minoribus* vbi Iaſ. *in tertio notab. Cod. de iis quibus vt ind. &c.* Lancellot. *de attent.* 2. *part. cap.* 12. *de attent. appellat. pend. ampliat.* 15 *per tot.* Rota *deciſ.* 11. *numero.* 6. *part.* 4. *recent. & deciſ.* 298. *num.* 12. poſt Pacif. de Salo. *interd. ac firmaut in Ianuen. fructuum diei* 8. *Februarij* 1647. *coram R. P. D. meo Cerro.*

Vltra quod in præſenti concurrit iniuſtitia prædictæ ſententiæ, quocirca illa regulariter nunquam tranſit in iudicatum *l. ſi expreſſum,* vbi Gloſ. Bart. & alij, *ff. de appell.* Abb. *in cap. inter cætera de re iudic.* Menoch. *de arbitr. lib.* 2. *caſ.* 484. *numer.* 8. *& de præſumpt. lib. præſumpt.* 79. *numer.* 4. Riminal. Iun. *conſ.* 699 *num.* 20. Mandell. *conſ.* 776. *numer.* 50. *verſ. & ridiculum eſt dicere* Gregor. *deciſ.* 339. *num.* 1. *& deciſ.* 543. *num.* 2. *part.* 6. *recent.* cum aliis latè adductis *in Tiburtina Caſtri S. Angel.* 18. *Iunij* 1648. *coram R.P.D. meo Melzio.* 2

Iniuſta enim detegitur dicta ſententia, quia in ea conceditur immiſſio ſuper omnibus bonis controuerſis Corneliæ vti ceſſionariæ P.P. Camaldulenſium ex perſona Fr. Pacifici in dicta Religione profeſſi, dum illa ſolum competit pro tertia parte; nam Marius Marianus, & Clara Alicorna Coniuges fideicommittentes ſe ad inuicem inſtituti, ac quandocumque decedentes ſubſtituerunt Traianum, & Antonium eorum filios, qui ſi ſine liberis decederent, vniuerſam hæreditatem deferri voluerunt ad Erſiliam pro duabus partibus, ſi nupta fuerit, & pro altera parte ad Gabrielam, & Claram Moniales pariter eorum filias, his denique Monialibus non extantibus eorum portiones peruenire voluerunt ad proximiores de familia vtriuſque fideicommittentis. Vnde cum dicta Erſilia nupta (relicto ſolum dicto Fr. Pacifico eius filio) prædeceſſit Antonium, cui ſubſtituta erat, illius portio libera remanſit penes dictum Antonium, qui de illa ad libitum diſponere voluit Menoch. *conſ.* 525. *num.* 6. *lib.* 5. *& conſ.* 273. *num.* 10. *& ſeqq. lib.* 3. Cephal. *conſ.* 472. *num.* 63. *lib.* 4. Bardell. *conſ.* 106. *num.* 1. *lib.* 2. cum aliis per Rotam *deciſ.* 589. *num.* 3. *&* 4. *part.* 8. *recent.* Itaque ſolum tertia pars Monialibus relicta remanſit ſub fideicommiſſo, quæ ad Fr. Pacificum prædictum vti proximiorem vocatum peruenire debet. 3 4

Nec dici poteſt, quod ipſe ſuccedere debeat etiam in portione matri relicta iure tranſmiſſionis, quia regulariter fideicommiſſum non tranſmittitur ad hæredes ante euentum conditionis, *l. vnica,* §. *ſin autem ſub conditione, Cod. de caduc. tollen. lib.* 4. *verſ. & ſi deceſſerunt, ff. de alim. & cibar. legat. l. in cauſa la ſecunda,* §. *Pomponius,* vbi Gloſ. *in verb. hæredi eius, ff. de minor. leg. Iulianus ait, ff. de legat.* 2. *l. ſi in ſingulos, ff. de annu. legat.* cum aliis latè congeſtis per Gabr. *comm. opin. lib.* 4. *de hæred. inſtit. concluſ.* 2. *num.* 1. *&* 2. & per Peregr. *de fideicomm. art.* 22. *num.* 4. *verſ. nec etiam tranſmittatur,* & dictum fuit *in Romana de Mellinis* 15. *Ianuarij* 1644. *coram R.P.D. meo Cerro,* §. *& hinc eſt,* quæ concluſio ampliatur etiamſi ſubſtitutus ſit de deſcendentibus teſtatoris, & is, qui petit admitti ſit pariter deſcendens Gloſ. *in l. vnica in verb. derelictis, Cod. de his, qui ante apert. tabul. gloſ. in l. hæredes mei* §. *cum ita, in verb. ſuſcepiſſet, ff. ad Trebellianum,* 5 6

Batt. *in l. is, cui numer.1. ff. de action. & obligat.* Bald. *in l. vnica §. ſin autem ſub conditione numer. 5. Cod. de caduc. tollen.* Guglielm. Benedict. *in cap. Raynutius in verb. ſi abſque liberis il 2. num .... extra de teſtamen.* & aliisrelatis per Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 490. *numer.*2. coniecturæ verò adductæ pro ſuccedenda prædicta tranſmiſſione viſæ fuerunt inſufficientes, maximè quis in præſenti ceſſat contem-
7 platio agnationis, & digreſſus ad plures gradus ſubſtitutionis, & in dubio ſemper pronunciandum eſt, locum non eſſe tranſmiſſioni, Menoch. *conſil.*200. *numer.*112. Zanch. *in l. hæredes mei, §. cum ita, numer.*191. *ff. ad Trebellian.* Pariſ. *conſil.*25. *lib.*2. Alciat. *conſil.* 140. *numer.*3. & *conſil.*185.
8 Honded. *conſil* 56. *in fin. lib.* 2. & facit regula, quod dum teſtator expreſsè non diſpoſuit non ſunt multiplicanda grauamina, & fideicommiſſa, imo in dubio pro libertate ad excluſionem fideicommiſſi reſpondendum eſt, vt tenent Dec. *conſil.*511. *num.* 3. Crauet. *conſil.*180. *in fine*, Panzirol. *conſil* 59. *numer.*56. Rot. *deciſ* 287. *numer.*22. *part.*4. *tom.*2. *recent.* & dictum fuit *in Romana fideicommiſſi de Ferratinis* 19. *Nouembris* 1646. *ſub §. Pariter illam, in fin. coram P.R.D. meo Peutingero.*

Itaque dum prædictus Fr. Pacificus ſolùm ſuccedere debeat vti proximior vocatus nun eſt admittendus, niſi in tertia parte Monialium: ex quo proximiores fuerunt tantummodo vocati in illa, vt expreſsè legitur in teſtamento, ibi, ipſis autem Gabriela, & Clara monialibus non extantibus, tunc eorum portionea peruenire voluerunt ad proximiores deſcendentes, &c. Portiones enim illarum, cum Erſilia nuptias contraxerit reſtringuntur ſolùm ad tertiam partem fideicommiſſi iuxta diſpoſitionem teſtamentariam, vt ſuprà dictum fuit, ſicque Corneliæ Ceſſionatiæ non competit,
9 niſi dicta rata; non autem totum fideicommiſſum, vt ſententia decernit. Ideoque illa redditur exceſſiua, & conſequenter iniuſta, *l. in hoc iudicio, ff. famil. erciſc.* Por. *deciſ.*318. *n.*1. *lib.*1. Burat. *deciſ.*169. *num.*7.

Nec prætendi poteſt, quod portio dd. Monialium non ſolum eſt dicta tertia pars; ſed etiam aliæ duæ Erſiliæ relictæ, quæ eiſdem competunt iure accreſcendi; tanquam coniunctis in ſubſtitutione cum prædicta Erſilia prædefuncta.

10 Quoniam ius accreſcendi habet locum, quando plures ſunt coniuncti in ſubſtitutione re, & verbis ad text. *in l. huiuſmodi §. quibus, ff. de legat.*1. Bart. *in l. re coniuncti numer.*24. *ff. de legat.*3. Bald. *conſil.* 262. *lib.*1. Menoch. *conſil.* 209. *num.*12. Aymon. *conſil.*62. *num.*4. Peregr. *de fideicom. art.*9. *num.*8. ſecùs autem eſt, quando ſolùm ſunt coniuncti verbis; ſed non reperitur in præſenti, in quo fœminæ præfatæ ſubſtitutæ fuerunt conſtitutis portionibus, duæ enim partes relictæ fuerunt Erſiliæ; alia verò Monialibus: nam hoc caſu, cum ſint re diſiunctæ ceſſat prorſus ius accreſcendi, vt tenent Bart. Imol. Caſtr. & Iaſon. *in d. l. huiuſmodi, §. quibus de legat.*1. Idem Caſtr. *conſil.*406. *num.*1. *lib.*2. Roman. *conſil.* 185. *num.*9. *verſ. nec dicendum cùm, numer.*10. & *ſe.* ac alij relati per Peregr. *d. art.*9. *num.*2. & contrariis reſpondendo, hanc dicit eſſe communem Bellon. *iur. accreſc. cap.*7. *quæſt* 68. *num.*20. & *ſeqq.* & *num.*31.

Remanet pariter iniuſta prædicta ſententia, ex eo, quia in ea conceditur d. immiſſio in d. bonis, dum ſuper illis competebat retentio Papinis poſſeſſoribus, vti creditoribus cenſuum ab Antonio grauato impoſitorum, quos licet ſuper dictis bonis ipſe imponere non poſſet, ſuſtineri tamen debent ex cauſa legitimæ imponenti debitæ: Nec refert, quod dicta legitima præſumitur conſumpta ex alienationibus aliorum bonorum fideicommiſſariorum ab ipſis factis, iuncta omiſſione legitimi inuentarij Rota *deciſ.*226. *num.*16. & *deciſ.*399. *numer.*28. *part.*5. *recent.* & dixit coram me *in Bonon. fideicom. de Clauarinis* 10. *Decembris* 1638. ac aliis relatis *in deciſionibus* 4. *Iulij* 1646. *§. nec pariter obſtat*, & 10. *Decembris eiuſdem anni §. eodem cum ſeqq.* & 3. *Iunij* 1647. *§ ſed dd. cenſus in hac cauſa coram me facti.* Quia cum prædictum fideicommiſſum conditum fuerit ab vtroque genitore Antonij, ſicque eidem grauato competat, tam legitima paterna, quam materna, mox adducta procedunt quoad legitimam Antonio debitam ex bonis Patris, de quorum quantitate ex omiſſione inuentarij non apparet.

Sed quoad legitimam Matris, cuius ſtatus hæreditatis, quamuis non adſit inuentarium, optimè firmatur ex inſtrumento dotali aſcendere ad ſcuta 8500. ex quo non præſumitur, quod mulier habeat alia bona præter dotem, Theſaur. *deciſ.* 43. *num.*5. Franch. *deciſ* 489. *num.*28 *in fin.* Rota *deciſ.* 231. *num.*2. *par.*6. *recent.* & *in Romana Alimentorum* 5. *Aprilis* 1639. *coram bon. mem. Pirouano*, nulla intrat præſumptio conſumptionis, eoque magis, quia de aliqua illorum alienatione non docetur, ideo ex bonis controuerſis vti hypothecatis pro dictæ dotis reſtitutione detrahenda eſt per dictum Antonium integra legitima matris.

Et ita reſolutum vtraque, &c.

Melphien. Penſionis.

Lunæ 1. Martij 1649.

ARGVMENTVM.

Mandatum de manutenendo datur ſtante quaſi poſſeſſione exigendæ penſionis.

ARGVMENTVM.

1 *Inſtrumentum publicum facit probationem probatam.*
2 *Quaſi poſſeſſio oritur ex vnica ſolutione vnius penſionis & n.*3.
3 *Poſſeſſio non mutatur per mutationem perſonarum.*
5 *Simulatio nunquam præſumitur, niſi concludenter probetur.*
6 *Exceptio ſimulationis non admittitur in poſſeſſorio, ſi de ipſa non conſtet per partis confeſſionem, aut per rem iudicatam.*
7 *Contractus factus de per ſe inter patruum & nepotem non arguit ſimulationem.*
8 *Qualitas publici inſtrumenti penitus ſimulationem excludit.*

DECISIO CCCXC.

HIACVNTHO dandum eſſe mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem ſcut. 300. auri ſuper Epiſcopatu Melphien. reſeruatam,

teſolutum fuit, ex quo conſtat ex publico inſtru-
1 mento, quod facit probationem probatam Bart. *in l. 1. num. 8.* vbi Iaſon. *num. 10. ff. de non. oper. nunciat.* ipſum mediante perſona tutoris ſemel dictam penſionem exegiſſe, vnde de eius quaſi poſ-
2 ſeſſione dubitari non poteſt, cum illa oriatur ex vnica ſolutione vnius termini gloſ. & DD. & ſignanter Rip. *in c.cum Eccleſia Sutrina, n.53. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* Suid. *conſ.335 n.6.* Rolan. *conſ.47. num.17.lib.1.* Rot. *deciſ.196.num.2.par.1.diuerſ.& deciſ.122* poſt Fenzon. *ad ſtatut.vrb.deciſ.188 n.2.* poſt Poſth. *de manutent. ac in Arboren. penſionis 1. Iulij 1947.coram R. Terracinen.* vbi firmatur, quod quaſi poſſeſſio reſultat ex vnica ſolutione etiam non in-
3 tegra, qua conueniente nunquam denegatur manutentio *vulg.§.retinendæ,inſtit.de interd.* Coccin. *dec. 31.num.3. & in Aſten.penſion. 15. Decembris 1645.in principio coram R.P.D.meo Ottobono*, & alibi paſſim.

Quamuis autem dicta ſolutio facta fuerit per anteceſſorem moderni Epiſcopi, nihilominus dicta quaſi poſſeſſio ex illa acquiſita ſuffragatur contra ſucceſſorem, ex eo quia per mutationem perſonarum, poſſeſſio non mutatur Guid.Pap. *deciſ.619.*
4 Put *dec.51.lib.3.* Cocein. *deciſ.31.num.5.* Gregor. *deciſ.313.num.3.* vbi Add *litt. A.* cum aliis relatis *in Ciuitatis plebis penſionis 1. May 1645.coram R.P.D.meo Bichio, §. neque præiudicium cum ſeqq.* & coram Me *in Compſana penſionis 4. Iulij 1646. in principio.*

5 Nec ad impediendam dictam manutentionem opponi poteſt, quod dicta ſolutio fuerit ſimulata, quia ſimulatio nunquam præſumitur, niſi concludenter probetur *ex rubrica. ff.& C.de colluſion. detegen.* Natt. *conſ.537.num.30. & 35* Buratt. *deciſ.84. num.8.& deciſ.99. num.1.par.5.ac deciſ.37. num. 10. par. 7. recent.* ac fuit dictum *in Cremen. ſeu Ianuen. Pecuniaria 1. Iulij anni præteriti coram Me, §. nec vl-*
6 *la*, vltra quod huiuſmodi exceptio ſimulationis, quando de illa non conſtat per partis confeſſionem, ac per rem iudicatam, non admittitur in hoc ſummariſſimo poſſeſſorio; ſed reiicienda venit ad petitorium, Rot. *deciſ.140.num.2.& deciſ.677.* pariter *num.1. par.2. recent. ac deciſ.181.& deciſ 188.num.6.* poſt Poſth. *de manutent. & in Feretrana prædij 1. Iulij 1641.coram R.P.D.meo Bichio, §.remanet igitur.*

Coniecturæ vero ad probandam dictam ſimulationem adductæ, vti leues, & friuolæ attendendæ non ſunt, nam vrgentior reſultans ex coniunctione ſanguinis, cum contractus factus fuerit inter Pa-
7 truum, & Nepotem de per ſe ſimulationem non arguit, vt in his præciſis terminis reſoluit Rota *in d. deciſ.188.num.8.* poſt Poſth. *de manutent.& in d. Feretrana prædij coram R.P.D.Bichio*, nam etiam inter ſanguine coniunctos candide contrahitur, vt dixit Rota coram Buratt. *deciſ.365. num.6.* & coram me *in d. Cremen. ſeu Ianuen. pecuniaria 1. Iulij præteriti* maxime quia contra dd. coniecturas pugnat non ſolum publicum inſtrumentum ſolutionis coram teſtibus celebratum medio iuramento ac ab Epiſcopo, cuius eximia qualitas penitus ſimulationem excludit iuxta notata per Facinac. *de falſ. & ſimulat. quæſt.162. num.172.* quæ concluſio procedit etiam-
8 ſi in contrarium adſit aliqua ſimulationis ſuſpicio, vt *num. 173.* ſed etiam mandatum de manutenendo, alias per Hiacynthum coram A.C.obtentum, vt refert *deciſ.coram me facta ſua die 27. Iunij* 1646. necnon validitas d.penſionis, vt reſolutum fuit pariter coram Me *ſub die 28.Ianuarij* 1747.

Et ita vtraque, &c.

Beneuentana Decimarum.

Lunæ 8. Martij 1649.

ARGVMENTVM.

Mandatum de manutenendo inquam ſi poſſeſſione exigendi decimas ſuper bonis feudalibus & iuriſdictionalibus alicuius Baronij datur Rectori Parochiæ, & pro earum conſequutione mandatum exequutiuum.

SVMMARIVM.

1 *Quaſi poſſeſſio probatur ex teſtium depoſitionibus dicentium Rectorem in ſua Parochia vniuerſaliter omnes decimas exigeſſe.*

2 *Manutenendus quis venit probata quaſi poſſeſſione.*

3 *Pro decimis proceditur ſummariè, & appellatione remota.*

4 *Conſuetudo inferens præiudicium iuri diuino debet eſſe rationalis & legitime præſcripta.*

5 *Decimæ prædiales licet ſint de iure diuino poſſunt reduci vel minui ex præſcripta conſuetudine.*

6 *Ad conſuetudinem legitimam in Decimis requiritur quod ſit habita in contradictorio iudicio cum contrarij acquieſcentia.*

7 *De conſuetudine conſtare debet per tres conformes, vt Parochus interim non manuteneatur in quaſi poſſeſſione exigendi Decimas.*

8 *Fides magis adhibenda eſt teſtibus, quibus iuris diſpoſitio aſſiſtit, quam aliis.*

9 *Concordia facta à Parocho abſque Pontificis auctoritate non egrediuntur ſuum auctorem.*

DECISIO CCCXCI.

Petente Parocho Eccleſiæ B. Mariæ Foſſi loci S Nicolai à Manſiedi, Beneuentanæ Diœceſis mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendi decimas ſuper bonis feudalibus, & Iuriſdictionalibus Baronis Frăciſci Soſij intra fines ſuæ Parochiæ exiſtentibus, necnon mandatum exequutiuum pro illarum conſequutione; vtrumque eſſe illi concedendum, reſolutum fuit.

Nam quoad mandatum de manutenendo, il- 1
lius intentio non ſolum remanet abunde iuſtificata ex iuris aſſiſtentia, per Text. *in cap.cum contingat, & cap.cum in tua, de decimis, cap.ſtatuimus, 16. q.1. & cap. fin. de reſtit. ſpoliat. in 6. gloſ. in cap. conque-* 2
rente, verb. decimationum, de offic. Ordin. Butr. *in cap à nobis num. 4. de decim.* & pluries firmauit Rota *deciſ. 76. & 178.* vtrobique *num.1. par. 1. recent.* cum aliis late adductis *in Pampilonen. decimarum de Vſurbil. 2. Iulij 1648. coram R. P. D. Celſo*; ſed etiam probatur illius quaſi poſſeſſio ex depoſitionibus plurium teſtium, qui dicunt, dictum Parochum ſemper vniuerſaliter integras decimas omniũ bonorum in ſua Parochia exiſtentium exegiſſe; quorum vnus ſpecifice deponit de huiuſmodi exactione ſuper dictis bonis feudalibus Franciſci; Vnde, probata dicta quaſi poſſeſſione, Parochus eſt *in ea manutenendus vulg. §. retinendæ, inſtitut. de interd.*

cum aliis allegatis *in Hiſpalen. decimarum de Baraono 3. Aprilis* 1645. *coram bon.mem. Buccabella*, & 52. *Ianuary* 1646. *coram R.P. D.meo Cerro.*

3 Mandatum verò exequutiuum decretum fuit, ex quo pro decimis contra denegantes illarum ſolutionem proceditur ſummariè, & appellatione remota, ex expreſſa diſpoſitione text. *in cap. tua nobis, de decim.* & tradunt Monet. *eod. tract. cap.*8. *quæſt.*3. *num.*1. Barboſ. *de offic. Paroch. cap.*28. § 4. *n.*6.& 7.Caſtill.*deciſ.*9.*per* 101.

Nec releuant diſpoſitiones teſtium pro parte Baronis examinatorum, qui dicunt, Barones dicti loci ſpatio longi temporis conſueuiſſe pro decimis debitis ex dictis bonis feudalibus ſoluere ſolum ducat. 10. quolibet anno vigore concordiæ initæ cùm anteceſſore moderni Parochi.

4 Quia, cum dicta conſuetudo iuri Diuino præiudicium inferat, debet eſſe rationalis, & legitimè præſcripta, vt reſpectu ſolum iuris poſitiui, eſt inſignis text. *in cap. fin. de conſuetud.* ergo multò magis reſpectu iuris Diuini, contra quod nulla dari poteſt conſuetudo, vt in ſpecie tradit Guido Pap. *deciſ.*284. *in princ.* & Couarru. *var. reſol. lib.*1. *cap.* 37. *num.*8. & licet communis, & receptior ſit ſen-
5 tentia, quod decimæ prædiales quamuis ſint de iure Diuino poſſunt reduci, vel minui ex præſcripta conſuetudine, vt voluerunt Pariſ. *conſil.*25. *num.* 27. *lib.*4. Couarr. *loco ſuprà citato num.*8. *verſ. ſextò pariter infertur*, Rebuff. *de decimis quæſt.*13. *num.*46. Monet. *eod. tract. cap.*5. *quæſt.*1. *num* 89. & tenuit Rota coram Seraph. *deciſ.*1104. *numer.*2. qui alios refert, & *deciſ.*23. *num.*3. *par.*6. *recent.* Attamen in caſu præſenti huiuſmodi conſuetudo non fuit ſufficienter probata iuxt. neceſſaria requiſita adducta per Gloſſ. *in d.cap.fin.in verb.legitimè ſit præſcripta de conſuetudine.*

Tum quia dd. teſtes non coarctant negatiuam ſolutionis integræ decimæ, prout requiritur Caual. *deciſ.*487. *num.*3. Seraph. *deciſ.*1102. *num.*8. & *deciſ.*419. *num.*8. *par.*1. *recent.* & dictum fuit *in Corduben. decimarum* 4. *May* 1604. *coram Ortembergu* & 8. *Martij* 1610. *coram S.D.N. in Fauentina Vigeſima* 16. *Aprilis* 1638. *coram Eminentiſſ. Card. Veroſpio*, & *in Vercellen.decimarum* 13. *Nouembris* 1645. & 16. *Ianuarij* 1646. *coram R. P. D. meo Cerro*, & *in Toletana decimarum* 15. *Iunij* 1648. *coram R.P. D.meo Celſo.*

6 Tum etiam quia non probant, integram decimam fuiſſe petitam, illamque denegatam in contradictorio iudicio, ac Parochum acquieuiſſe, vt diſponitur *in allegata gloſ. in d. cap. ſub verb. legitimè ſit præſcripta verſ. vel ſaltem, quod ſit obtenta contradictorio iudicio*, & *circa fin. verſ. Item in aliis*, ac tenuit Rota coram Seraph. *deciſ.*1102. *numer.*8. ac in mox allegatis Corduben. & Fauentina *decimarum*, & *deciſ.*667. *num.*9. *par.*4. ac *d. deciſ.*23. *num.*5. *par.* 6. *recent.* Propterea donec cognoſcatur, an dd.teſtes probent dictam præſcriptam conſuetudinem, quæ canonizanda eſt per tres ſententias conformes, æquitas ſuadet, vt Parochus hoc interim manuteneatur in quaſi poſſeſſione exigendi integras deci-
7 mas, Mareſcott. *var. reſol. lib.*1. *cap.*11. *num.*6. *cum ſeqq.* Poſth *de manuten.obſeruat.*45. *num.*19. & dixit Rota *deciſ.*197. *num.*2. *impreſſa*, poſt eumdem tractatum Seraphin. *deciſ.*1497. *numer* 3. & 4. & *deciſ.* 273. *num.*1. *par.*2. *recent.* ac in terminis reſolutum fuit in *Hiſpalen Decimarum* 15 *February* 1647. *coram R.P. D.meo Melzio.* 6. *vnde eum dicta.*

8 Eoque magis, cum contrarium probetur ex teſtibus examinatis per Parochum, quibus magis eſt deferendum, cum ipſis aſſiſtat iuris diſpoſitio ex adductis in Meleuitana hæreditatis 26. Ianuarij 1643. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, vltra quod dd. teſtes Baronis deponunt, huiuſmodi ſolutiones ducat. 10. pro decimis fuiſſe factas vigore concordiæ inter Barones, & anteceſſores ſuper dictis decimis factæ, quæ fieri minimè poſſunt abſque auctoritate ſummi Pontificis, quando verò abſque dicta auctoritate facta ſunt, non egrediuntur ſuum auctorem *cap. de cætero*, & *cap. veniens, de* 9
tranſact. Rot. *deciſ.*585. *numer.*3. *par.*1. *recent.* Coccin. *deciſ.*340. *num.*1. & *deciſ.*361. *num* 3. cum aliis *in deciſ.*30. *n.*8 *p.*6. *rec.*

Et ſic reſolutum fuit, dandum eſſe mandatum de manutenendo pro futuris decimis, & exequutiuum pro præteritis, vtraque, &c.

Auenionen Hæreditatis.

Merc. 17. Martij 1649.

ARGVMENTVM.

Stante mixtura petitorij iudicij cum poſſeſſorio non eſt locus Ægidianæ.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Nullitas & iniuſtitia ſententiæ excludunt Ægidianam conſtitutionem, ac efficiunt cauſam appellabilem ad vtrumque effectum.*

3 *Nullitas ſententiæ reſultat ex defectu mandati, & iuriſdictionis.*

4 *Mandatum quando non apparet probatur ex præſumptionibus & coniecturis, & numer. 5. 6. & 7.*

8 *Reuocatio mandati præſupponit eius exiſtentiam quia priuatio præſupponit habitum.*

9 *Appellatio commiſſa in curia, licet interpoſita ſit ab incidenti, totum negotium deuoluit ad iudicem appellationis.*

10 *Remedium Authentica. Res quæ, C. communia de legatis eſt ſubſidiarium.*

11 *Conſtitutio Ægidiana non procedit in iudiciis complicatis & mixtis, ſed in mere poſſeſſoriis.*

DECIS. CCCXCII.

AVDITOR Cameræ in iudicio poſſeſſorio vi- 1
gore *l. fin. C. de edicto Diu. Adrian. tollen.* per *vide ſup.*
diffinitiuam ſententiam conceſſit Honorato Ia- *dec.* 372.
ques non ſolum immiſſionem in omnibus bonis prouenientibus ex fideicommiſſo q. Bartolomæi ad ipſius fauorem purificati, ſed etiam in medietate omnium bonorum hæreditariorum q Ioſephi eius fratris vt hæredi ſcripto, vna cum Ioann. Sauina vxore relicta dicti Ioſephi, à qua ſententia interpoſita appellatione fuit per ſignaturam cauſa mihi commiſſa cum clauſula conſtito, quod ſit locus Ægidianæ; ideo diſputato ſub die 10. Iunij anni præteriti dubio. An eſſet locus Ægidianæ fuit affirmatiuè reſolutum ex fundamentis in deciſione

deciſione deſuper extenſa adductis ſuper quibus
repropoſita hodie cauſa denuo oppoſitum fuit pro
2 receſſu à deciſis de nullitate,& iniuſtitia dictæ ſen-
tentiæ, quæ excludunt Ægidianam Conſtitutio-
nem, ac efficiunt cauſam appellabilem ad vtrum-
que effectum Rota *deciſ.445. in fin. part. 1. diuerſ.*
deciſ.324. num.3. par.2. deciſ.80.n.15.& ſeqq.tom.2.
rec. & faciunt aliæ adductæ *in præterita deciſione in*
principio.

Nullitas enim ex duplici capite deducta fuit, al-
3 tera ex defectu mandati procuratoris Ioannæ citati
in iudicio agitato coram A. C. Altera ex defectu
iuriſdictionis, ex quo A.C. vti iudex appellationis
interpoſitæ à decreto interlocutorio facto per iu-
dicem de partibus, ſuper quibuſdam incidentibus,
vigore ſuarum facultatum, non poterat antequam
pronunciate, ſuper validitate appellationis inter-
poſitæ ab incidenti, abſque ſpeciali commiſſione
ferre ſententiam eodem tempore ſuper negotio
principali, & ſuper validitate appellationis prædi-
ctæ. Nam priùs debebat declarare legitimè appel-
latum fuiſſe,& poſteà iudicare ſuper negotio prin-
cipali, ex diſpoſitione text. *in cap. vt debitæ*, vbi
Gloſſ. *in verb. alioquin de appell. & in cap. cordi eod.*
tit.in 6. tenuit Rota *deciſ.23.* ibique Add. *n.7.de re-*
ſcr. in nou.

4 Sed neutrum fundamentum ſubſiſtere Domini
reſponderunt; ſiquidem defectus mandati procu-
ræ corruit ex eo, quia licet non appareat expreſsè
de dicto mandato. Illud tamen probatur ex præ-
ſumptionibus,& coniecturis, Gozad. *conſil.11. nu-*
mer.13. Cæſ. de Graſſ *deciſ.2. num.5. de reb. Eccleſ.*
non alien. Rota *deciſ.187. num.1. par.1. deciſ.32. nu-*
mer.2. part.2. diuerſ. poſt Bald. *in l.1. num.2. in fin.*
C. de reb. alien. Coniectura autem multa concurrunt in
caſu noſtro. Tum quia dictus Procurator per plures
menſes litem ſuſtinuit,ex alleg. per Gregor. *deciſ.*
44. num.2. Tum etiam quia produxit proceſſum de
partibus, & alia iura Bart. *in l. vulgo, in fin. ff. de*
5 *adminiſt. tut.* Iaſon. *in l.1. ſub num.12. verſ. item vl-*
trà, C.de procur. Roman. *conſil.486. ſub num.11.* Ay-
mon. *conſil.80. num.5.* Caputaq. *deciſ.183. num.3.*
par.2. & alij relati per Gregor. *in d.deciſ 44. num.4.*
6 Tum denique quia multas impenſas in huiuſmodi
cauſa fecit; Vnde oritur non leuis præſumptio
mandati *l. cum de indebito, C. de prob.* Rota *deciſ.2.*
7 *de cauſ. poſſ. & propr. in antiq.* Gabr. *de proc. concl.1.*
num.6. Mantic. *de tacit. & ambig. lib.7. tit.6. num.3.*
& 4. Rota *deciſ.440. num.6. part.2. recent.* vbi fir-
matur quod ſola impenſa vnius ducati videtur no-
tabilis; Accedit vlteriùs quod dictus Procurator
ab huiuſmodi ſententia A. C. appellauit, vt pon-
8 deratum fuit *in mox alleg. deciſ.440. eodem numer.6.*
eoque magis cum ipſe poſteà reuocatus fuerit,quæ
reuocatio præſupponit exiſtentiam mandati ex re-
gula. Quod non datur priuatio ſine habitu,*l.manu-*
miſſiones.ff. de iuſt. & iur.

9 Defectus vero iuriſdictionis pariter ceſſat, quia
cum agatur de appellatione commiſſa in Curia, li-
cet interpoſita ſit ab incidenti, totum tamen nego-
tium deuoluitur ad iudicem appellationis, vt limi-
tando regulam tradit latè Vant. *rubr. de null.ex de-*
fect. iuriſd. n.71. quem ſequitur Scacc *de iudic.lib.1.*
cap.66. numer.30. Vltra quod in caſu præſenti benè
potuit A. C. cognoſcere eodem tempore ſuper va-
liditate appellationis, ac ſuper negotio principali
mediante conſenſu partis appellatæ elicito ex eo,
quia illius Procurator ad hoc ſpecialiter conſenſit,
dum eodem tempore deduxit iura concernentia
etiam negotium principale; ſtante enim huiuſmo-
di conſenſu dubitari nequit de illius iuriſdictione,
vt aduertit Franc. *in d. cap. vt debitæ, numer. 51.*
Surd. *deciſ.175. in fin.* Gratian. *diſcept. 6. numer.13.*
& ſeqq. & admittitur *in d. cap. cordi de appell. in 6.*
ibi; finito appellationis articulo, vel de par-
tium voluntate omiſſo, & latè firmat Vant. *loco*
ſupradict.n.73. qui ait,quod ad hunc effectum ſuffi-
cit conſenſus tacitus.

Iniuſtitia autem dictæ ſententiæ deſumpta ex
eo, quia A. C. conceſſit immiſſionem, tam ſuper
bonis fideicommiſſariis, quàm hæreditariis dicti-
que Ioſephi, dum Ioannæ vxori relictæ compete-
bat ſuper omnibus illis retentio, ne dum pro eius
dote, ſed etiam pro aliis diuerſis creditis ab ea
prætenſis viſa fuit non ſubſiſtere pro excludenda
diſpoſitione Ægidianæ conſtitutionis, cum pro dd.
creditis vt illiquidis vel coram A.C. non deductis,
nulla concedi deberet retentio ex ponderatis *in d.*
deciſ.10. Maij præteriti ſub §. credita vero cum duob.
ſeqq.

Vltrà quod contra bona fideicommiſſaria pro
dd. creditis dotalibus nulla poterat competere re-
tentio. Quia cum remedium *auth. res quæ*, ſit 10
ſubſidiarium, opus eſt ad hoc, vt pro dote poſſint
bona fideicommiſſaria hypothecari, vel alienari,
quod vel non adſint bona libera, vel quod illa non
ſufficiant, ideo Ioanna ad effectum conſequendi
credita prædita ex bonis fideicommiſſi probare
priùs tenetur hanc negatiuam vti fundamentum
eius intentionis, Molin. *de primog. lib.4. tit.7. nu-*
mer.34. Fontanell. *de pact. nupt. clauſ.5. gloſſ.1. part.*
2. numer.18. Ioan. Franc. à Pont. *conſil.45. num.4.*
cùm aliis adductis *in Romana cenſus 26. Iunij 1647.*
coram R.P.D. Bichio, §. ſed fuit reſponſum. ſecùs au-
tem eſt quando iam fuit deuentum ad dotationem
ex bonis fideicommiſſi, ſeu ad eorum alienatio-
nem, quo caſu ſi fideicommiſſarios prætendat do-
tationem, ſeu alienationem huiuſmodi infringere
allegando potuiſſe huiuſmodi dotem conſtitui,
vel ſolui ex bonis liberis illorum exiſtentiam, in
qua ſe fundat probare debet, vt tradit Petr. *de fi-*
deicomm. quæſt.8. numer.460. in fin. verſ. nam omitto,
Peregrin. *eodem tract. art.42. num.73.* Molin *d. lib.*
4 cap 7. num.36. Gabr. *conſil.138. num.40. & ſeqq.*
Hieronym. Leo *deciſ. Valen.171. numer.10. & 11.*
lib 2. & hanc diſtinctionem amplectendo, tenuit
ſemper Rota vt *in Bononien. fideicommiſſi de Rubeis*
15. Ianuarij 1610. coram Vbaldo Sen. in Romana Ca-
ſalis Agazarij 27. Iunij 1640. ſub §. detractio coram
me, & in pluribus aliis relatis *in d. Romana cenſus*
coram R.P.D. meo Bichio, § conueniunt.

Nihilominus quamuis fundamenta deducta in 11
præterita deciſione inconcuſſa remaneant, ab illa
tamen DD. receſſerunt reſoluendo Ægidianam
Conſtitutionem locum non habere in præſenti
caſu, ex hoc duntaxat fundamento, quia dicta
ſententia A.C. liquidat dotem Ioannæ in ſcut.600.
dum mandat, quod ſoluantur per Honoratum
ſcut.300. pro reſtitutione medietatis d. dotis, quæ
liquidatio inducit mixturam, & complicationem
petitorij cum poſſeſſorio; Vnde dubitari minimè
poteſt ſtante d. mixtura, & complicatione, vt ſit
locus appellationi ad vtrumque effectum non ob-
ſtante Ægidiana conſtitutione, quæ procedit in
iudiciis merè poſſeſſoriis, vt aduertit Surd.*deciſ.27.*
num.9. Zacch. *de oblig. Camer. q.37. num.43.* Felic.
de Secret. offic. cap.31.n.60.& reſpondit Rota coram
Butan.*deciſ.212.num.2.*Caual.*dec.503. num.1. & in*

Digitized by Google

terminis coram R.P.D. meo Cerro, in Romana fideicommiſſi de Spiritibus 15. Ianuarij 1646. §. atenim ſententia, vbi alij allegantur concordantes.

Et licet ſub die 26. Ianuarij præteriti reſtricta fuerit diſputatio ſuper hoc articulo, videlicet, An Ioannæ competeret retentio pro creditis de nouo productis, iuxta adducta *in d. dec. 10. Iunij ſub §. alia vero credita, verſ. exinde*, illam tamen non eſt opus aggredi, dum ſententia A. C. ex prædictis non eſt exequenda, de hoc enim cognoſcendum fuiſſet, ſi dicta ſententia exequi debuiſſet.

Et ita vtraque, &c.

Romana Saluiani.

Merc. 17. Martij 1649.

A R G V M E N T V M.

Sententia valida & iuſta eſt confirmanda.

S V M M A R I V M.

1 *Validitas ſententia apparet ex reſolutione actorum iuxta* Caputaq. deciſ. 260. p. 2.

2 *Saluianum intrat probatis extremis, nempe creditum cum hypotheca, poſſeſſio anterior debitoris, ac poſterior rei conuenti.*

3 *Hypotheca probatur ex promiſſione mariti de reſtituenda dote, caſu veniente, cum obligatione omnium bonorum.*

4 *Inſtrumentum facit probationem probatam.*

5 *Confeſſio de recepto regulariter non probat veram & actualem dotis numerationem.*

6 *Confeſſio de recepto probat etiam contra tertium, quando conſtat per publicum inſtrumentum de dotis promiſſione illiuſque conſtitutione.*

7 *Iuramentum appoſitum in confeſſione de recepto, habet vim vera numerationis.*

8 *Probatio traditionis penitus excludit quamlibet fraudis ſuſpicionem.*

9 *Acconcium, ſoluto matrimonio, non reſtituitur vxori, niſi quatenus extat, & eodem modo, quo reperitur.*

10 *Acconcium promiſſum in eodem inſtrumento dotali, ac æſtimatum, aſſumit naturam dotis, & cum ea reſtituendum eſt, ſiue non.*

11 *Poſſeſſio per teſtes probatur, cum in facto conſiſtat.*

DECISIO CCCLXXXXIII.

Confirmarunt DD. ſententiam A.C. concedentem immiſſionem ex remedio Saluian.
interdicti ſuper quatuor Vineis controuerſis Iacobæ Magonæ, donec ipſa fuerit de ſcutis 706. ſ.
60. ſatisfacta cum eius validitate, & iuſtitia dubitari nequeat; validitas enim non controuertitur, ac
1 de ea apparet ex reuolutione actorum ex vulgata
Caputaq. *deciſ. 260. per tot. par. 2.* iuſtitia verò reſultat ex eo quia in huiuſmodi iudicio probata fue-
2 runt tria extrema requiſita, nempe creditum cum
hypotheca, poſſeſſio anterior Debitoris, ac Poſterior rei conuenti, quibus probatis ſemper intrat
Saluianum ex congeſtis per Gregor. *deciſ. 491. n. 6.* & alibi paſſim.

3 Creditum enim cum hypotheca d. Iacobæ conſtat ex inſtrumento Dotali, ac ex inſtrumento quietantiæ ſubſequutæ de dd. ſcutis 706. ſ. 60. nam ſcut. 500. tradita fuerunt in tot mobilibus occaſione dotis, reliqua verò ſcut. 106. ſ. 60. conſignata fuerunt pariter in mobilibus pro Acconcio, pro quibus Nicolaus Maritus hypothecauit omnia eius bona, & promiſit illa reſtituere eueniente caſu reſtitutionis, prout contingit. Idcircò remanet
abundè probatum d. creditum cum hypotheca, ex 4
quo inſtrumentum facit probationem probatam
Bart. *in l. 1. num. 8.* vbi Iaſon *num. 11. ff. de oper. nou. nunciat.* Beto *conſil. 36. num. 6.* Surd. *conſil. 173. n. 31.* Burati. *deciſ. 540. num. 4. & deciſ. 567. num. 3.* & dixit Rot. *coram me in Cremen, ſeu Iannen. Pecuniaria 1. Iulij 1648. §. Hæc ſunt.*

Nec dicatur d. inſtrumentum quietantiæ conti- 5
neri ſimpliciter confeſſionem de recepto, quæ regulariter non probat veram, & realem Dotis numerationem Rota *deciſ. 209. num. 1. par. 7. rec.* & fuit dictum *in Romana Dotis 14. Februarij 1647. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano*, præſertim quia hodie agitur contra Ciſcarinum, cui vti tertio non præiudicat Gloſ. *l. Aſſiduis, C. qui pot. pign. hab.* Greg. *deciſ. 62. n. 2.*

Quoniam d. regola limitatur quando conſtat 6
per inſtrumentum publicum de dotis promiſſione, illiuſque conſtitutione; hoc enim caſu confeſſio de recepto probat etiam contrà tertium Afflict. *deciſ. 402. numer. 5.* Rot. poſt Pacif. de Salu. *interd. deciſ. 36. numer. 4.* & poſt Fenzon. *ad ſtat. Vrb. deciſ. 75. in princ.* Seraph. *deciſ. 795. num. 1.* Gregor. *d. deciſ. 62. numer. 6.* Add. ad Burati. *deciſ. 108. litt. B. verſ. Quando autem*, & reſolutum fuit *in Ariminen. dotis 4. Maij 27. Iunij 1646. coram R.P.D. meo Veroſpio*,
præſertim, quia in eodem inſtrumento confeſſio-
nis adeſt iuramentum non ſolum aſſertorium, ſed 7
etiam promiſſorium reſtituendæ dotis confeſſatæ, quocircà confeſſio de recepto habet vim veræ numerationis, vt ponderatum fuit *in Anconitana bonorum prima Iulij 1643. & in Anconitana dotis 17. Iunij 1647. coram R.P.D. meo Arguelles, §. tertia elicitur*, vbi plures allegantur concordantes.

Vltra quod in præſenti caſu conſtat de traditione bonorum, in quibus dos conſtituta fuit ex eodem inſtrumento confeſſionis, vbi apparet factum fuiſſe inuentarium, ac æſtimationem, necnon conſignationem dd. bonorum ibi, *dederunt, & conſignarunt mihi Notario quadam folia inuentarij, & æſtimationis bonorum mobilium ipſius Iacoba*, & ibi, *inuentario delli beni mobili della Signora Iacoma Magoni*,
conſegnati in dote à S. Nicolo Botta conforme all' 8
inſtromento dotale; Vnde reſultat veræ traditionis probatio, quæ penitus excludit quamlibet fraudis ſuſpicionem, vt in dicta Anconitana dotis 17. Iunij, & 15. Nouembris 1647. ac 31. Ianuarij 1648. coram R.P.D. meo Arguelles.

Nec pariter dicatur, quod quamuis ſupradicta cooferant ad probandam dotem perſonalem conſiſtentem in ſcut. 500. illa tamen ſuffragari non debent quoad Acconcium cum illud ſoluto matrimonio non reſtituatur vxori, niſi quatenus extet,
& eodem modo, quo reperitur, itaut ſi conſum- 9
ptum fuerit, illius conſumptio cedere debet periculo, & damno eiuſdem vxoris iuxta text. expreſſum *in l. plerumque in princip. ff. de iur. Dotium*, & tradunt Bald. *in l. de his, C. de donat. inter vir. & vxor.* Alexander *in l. æſtimata, ff. ſolut. matrim.* Socin Sen. *conſ. 182. n. 5. lib. 3.* Fontanell. *de pact. nupt. num. 2. clauſul. 6. gloſ. 2. par. 7. num. 13. & ſeqq.*

*ſeqq.*cum aliis relatis *in Romana ſeparationis dotis* 28. *Iuny* 1641.*coram R.P.D.meo Cerro*, §.*primo qua circa fin.*

Nam concluſio prædicta procedit qoando Aceoncium datum fuit ſupra ratum à dote inæſtimatnm, vt poſt Paciſ. *conſ.*95. *num.*15. *lib.*2. & Socin. Sen.*conſ.*289.*num.*1.*lib* 3. diſtinguendo dixit Rot. *in mox allegata Romana Separationis dotis ſub* §. *non ob-*
10 *ſtat quod Ioannes*; Quando veio Aceoncium fuit promiſſum in eodem ioſtrumento dotali, ae æſtimatum hoc caſu naturam dotis aſſumit; & cum ea reſtituendū eſt ſiue extet, ſiue ooo extet Seraphin. *decif.*132.*num.*1.*&* 2. Add.ad Gregor.*decif.*80. *n.* 12. Fenzon.*ad ſtat. vrb. lib.*1. *cap.*132. *num.* 2. 3. *& ſeq.* Rota *decif*403.*num.*14.*par.*5. *recent.* & firmatur *in d. Romana ſeparationis dotis coram R.P.D. meo Cerro, ac in Romana Saluiani* 4.*Decembris* 1635.*coram R.P. D. meo Veroſpio*, §.*non obſtat.*

11 Itaque probato dicto credito cum hypotheca, poſſeſſio Nicolai debitoris, & Ciſcarini rei eooventi optime concluditur ex depoſitionibus teſtium examinatorum, qui vtramque poſſeſſionem bene diſtingnūt dicentes, ſe vidiſſe eoſdem poſſidere, vnde bene remanet dicta poſſeſſio taoquam in facto conſiſtens, Gloſ.*in l. ſtipulatio iſta*, §. *hac quoque*, *ff de verb.oblig.* Bart. *in l.*2. *num.*2. *C. de acquir. poſſeſſ.* & alij relati per Rot.*decif.*24.*num.*2. poſt Paciſ.*de Saluian. interd. & decif.*318.*num.*4.*part.*6.*recent.*

Ideo ex ſupradictis cum reſultet ſententiam A.C. eſſe validam, & iuſtam pro illius confirmatione reſponſum fuit informante ſolum Iacoba, altera tamen parte ad hunc effectnm pluries citata, &c.

Romana Donationis.

Veneris 16. April. 1649.

ARGVMENTVM.

Immiſſio in poſſeſſionem bonorum datur ex Saluiano extremis requiſitis probatis ex ipſo.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Inſtrumentum publicum facit probationem probatam, & rem manifeſtam.*
3 *Immiſſio nunquam denegatur, ſi concurrat poſſeſſio anterior donantis, & poſterior rei conuenti.*
4 *Credita hæredis adeuntis ſine inuentario præſumuntur conſumpta ex alienationibus factis ab ipſo.*
5 *Victoria legis & inuentarij, caret conficiens illud non legitimum.*
6 *Sententia iuſta & valida eſt confirmanda.*

DECISIO CCCXCIV.

1 DECRETA fuit per ſententiam R. P. D. mei Veroſpij ex remedio Saluiani interdicti Hieronymo Boneſino immiſſio in poſſeſſionem bonorum q.Petri Baierti in ea deſcriptorum, ex eo quia probata fuerunt omnia extrema in huiuſmodi iudicio requiſita. Creditum enim cum hypotheca prædicti Hieronymi optime reſultabat ex inſtrumento donationis, vbi legitur dictum Petrum omnia ſua bona tempore ſui obitus exiſteotia inter viuos donaſſe Vincentio eius fratri authori dicti Hieronymi, reſeruata duntaxat ſibi facultate teſtandi in ſcut.100.ac illorū vſufructu vita eius durante, vnde bene probatur dictum creditum cum hypotheca cum huiuſmodi inſtrumentum faciat probationem probatam, ac rem manifeſtam Bart. *in l.*1. *num.*8. vbi Iaſon. *num.* 10. *ff. de nou. oper. nunciat.* Dec. *conſ.*36. *num.*6. Sued. *conſilio* 173.*num.*31.
& dixit Rota *decif.* 277. *num.* 2. *& decif.* 451. *nu-*
mer. 1. *par.* 1. *recent.* & coram Gregor. *decif.* 58. 2
*num.*2.*ad fin.*ac coram me *in Cremen. ſeu Iannen. Pe-*
cuniaria 1. *Iulij* 1648. §. *Hæc ſunt*. Poſſeſſio vero tam
anterior Petri donantis, quam poſterior rei conuenti 3
non controuertebatur, his itaque concurrentibus
nunquam immiſſio denegatur ad Text. *in l.*1. vbi
gloſ. *in verb. competit in fin. C. de precar. & salu. in-*
terd. Barth.*in l.*1. *num.*3. *ff. eodem* Aretin. *in* §. *Item*
Seruiana,*num.*9. *inſtit. de action.* late Gabr. *conſ.*141.
*num.*7.*lib.*1. Rota *decif.*44. *num.*4. *p.*1. Diuera. *decif.*
294.*num.*3.*decif.*307.*numer.*4. *part.* 1. *ac decif.* 497.
*numer.*1. *part.*4.*tom.*2. *recent.*& Buratt.*deciſione* 728.
*num.*4.

4 Nec huiuſmodi immiſſionem retardare poterat retentio ſuper dd. bonis competens Victoriæ Anctricis poſſeſſoris pro ſuis creditis dotalibus; Quia cum ipſa vti hæres ſcripta prædicti Petri debitoris illius hæreditatem adiuerit nullo confecto inuentario, ac nonnulla illius bona alienauerit, præſumuntur dd. credita ea præfatis alienationibus fuiſſe conſumpta, & prorſus extincta, vt de credito legitimæ tenuit Rot. *decif.* 226. *num.* 16. *& decif.* 399. *num.*29. *par.* 1. *recent.* ac coram me *in Bononien. fideicommiſſi de Clauarinis* 10 *Decembris* 1638. *in Romana fideicommiſſi de Marianis* 4 *Iulij* 1646. §.*nec pariter obſtat confirmata* 20. *Decembris eiuſdem anni &* 3.*Iunij* 1647. *ſub num.*2.*par.*2. *recent. decif.*214. *numer.* 3. coram Gregorio XV. *decif.* 150. *numer.* 8. poſt Zacch. *de obligat. Camerali ſecundum antiquam impreſſionem*, *& in Ariminen. Saluiani* 19.*Iunij* 1643 §.*non obſtat retentio*, *&* 30.*Maij* 1646. §.*fin. coram R P.D.meo Bichio.*

5 Nec ad excludenda ſupradicta inuentarium exhibitum ſuffragari poterat, ex quo illud non fuit legitime confectum. Tum quia in eo deſcripta fuerunt ſolum bona mobilia teſtatoris, non autem ſtabilia contra diſpoſitionem Text. *in l. fin.* §. *ſin autem dubius Cod. de iure deliber.* Ideo Victoria carere debet beneficio dictæ legis, & inuentarij, vt tenent Dec. *conſil.* 633. *numer.* 10. *&* 11. Honded. *conſ.*34. *num.*12, *lib.*1. Surd.*decif.*212.*num.*1. Roland. *de inuentar. par.* 3. *omittendum num.* 4. Tum etiam quia citatus non fuerat in confectione illius Vincentius prædictus certus creditor hæreditatis. Ideoque ipſi nocere non poteſt Barth.. *in l fin.* §. *cum igitur num.* 3. *C. de iur. deliber* Bald. *in auth. ſed cum teſtator*, *num.*8. *C. ad leg. Falcid.* Gregor. *decif.* 496. *num.*1. cum aliis adductis per Buratt. *decif.* 715. *numero* 5. vbi Add *numer.* 7. & ponderatum fuit *in hac cauſa coram R. P. D. meo Veroſpio ſub die* 21. *Iulij* 1648.

6 Cum itaque tam ex prædictis, quam ex aliis adductis *in deciſionibus* 31.*January*, *&* 5. *Iunij* 1648. *coram R.P.D. meo Veroſpio*, clare appareat de iuſtitia dictæ ſententiæ Rotalis, ac de validitate non dubitetur illam eſſe confirmandam reſolutum fuit Boneſino ſolum informante, &c.

Bononien. Nullitatis Concordia.

Lunæ 19. Aprilis 1649.

ARGVMENTVM.

Concordia corruit *ex cap. erroris, falſa cauſa, ac enormiſſima læſionis.*

SVMMARIVM.

1 *Tres ſententia conformes, altera alteram conforman, ſunt exequenda.*
2 *Validitas ſententia ex reuolutione actorum iuxta* Caputaquen*ſ.*decil.160.p.2.
3 *Concordia non eſt ſuſtinenda quando corruit* ea cap. erroris falſæ cauſæ, ac læſionis ennimiſſimæ.
4 *Allegatio erroris non admittitur in facto proprio.*
4 *Contractus reſpectu diuerſarum perſonarum eſt diuiduus.*
6 *Adiectus ſolutioni nullum ius ad agendum adquirit, quamuis ei rectè ſoluatur per debitorem.*
7 *Ad conſtitutionem duorum reorum, quid requiratur oſtenditur.*
8 *Liberatio debitoris non poteſt contingere, quando ſolutioni alicuius ſumma adijcitur conditio & forma, in ipſo actu implenda cenſum extinguendi, niſi ſequuta cum effectu tali forma*

DECIS. CCCXCV.

1 CONSTARE de tribus ſententiis conformibus,
quas eſſe exequendas reſolutum fuit cum al-
teram confirmet gloſ. & DD. *in Clem.1. de re iudic.*
Couar. *pract. quæſt. cap.25. num.5.* Gabr *de exequut.*
rei ind. concl.1. num.33. & ſeqq. Caual. *deciſ.387.*
num.2. & deciſ.648.num.1 par.1. ac deciſ.292.num.1.
part.6. rec. maxime quia ad hoc ſufficit, quod dd.
ſententiæ conueniant in effectu & ſubſtantia Ruin.
conſ. 114. num. 10. lib. 5. Surd. *conſ.102. num.8. &*
ſeqq. Theſaur. *deciſ.228.num.2.* Rota *deciſ.98.num.3.*
part.1. & deciſ.292.num.2.part.6. recent. eoque ma-
2 gis cum omnes ſint validæ, & iuſtæ de validitate
non dubitatur, ac illa reſultat ea actorum reuolutio-
ne ex paſſim allegata Caputaq. *deciſ. 260. per tot.*
par.2. iuſtitia vero clare deſumitur, ex quo in illis,
ſtante obligatione Alamani Iſolani facta Vincentio
Bancio & Pirrho de Blanchis ſoluendi infra termi-
nũ annorum *ff.*2000. ad effectum extinguendi Cen-
ſum ſimilis ſummæ per Pirrhum præfatum ad fauo-
rem Hoſpitalis Orphanorum S. Honuphrij creati,
ad prædictam ſolutionem ipſe condemnatus fuit,
ac ad omnia damna quæ ob non adimpletam obli-
gationem euenerint, vt tradit communiter DD. *in l.*
ſtipulationes non diuiduntur ff. de verb. oblig. Ang. *in l.*
2. §. ſi hæres num.3. ff. ad Trebell. Alex. *conſ.63. num.*
81. lib.6. Hond. *conſ.39 num.3. lib.2.* Surd. *conſ.330.*
num.5. Seraphin. *deciſ.671.num.7.* Burart. *deciſ.234.*
num.5. Caual. *deciſ.605.num.1.*
3 Nec prætendi poteſt, huiuſmodi obligationem
remiſſam fuiſſe in tranſactione inita inter ipſum
Iſolanum, & Iulianam Banciam hæredem dicti
Vincentij, ac præfatum Pirrhum, quibus dicta ſo-
lutio facienda erat, vbi prædictus Iſolanus aſſeren-
do ad præfatam ſolutionem non teneri ab vtroque
conſequutus fuit liberationem, Quia eandem tran-
ſactionem ſuſtinendam non eſſe pluries firmauit
Rota *coram P. P. D. meo Cerro ſub diebus 12. Iunij*
1645. 13. Iunij 1646. & 11. Maij.1647. ex quo illa
corruit ex capite erroris, & falſæ cauſæ, ac enor-
miſſimæ læſionis vltra dimidiam, vt plene in dd. de-
ciſionibus firmatum fuit, ac coram R.P.D. meo Bi-
chio 27. Ianuarij, & 1. Iulij 1648.
Nec dicendum eſt, quod error, & falſa cauſa in
tranſactione conſiderata reſpiciat ſolum perſonam
Iulianæ, quæ neſciebat obligationem Iſolani factam
ad fauorem Vincentij Patris, non autem perſonam
Pirrhi, qui d. obligationem optime ſciens, illam
tamen liberauit, vnde in ipſo nullus poteſt conſide-
rari error, & falſa cauſa, quia obligatio fuit cum eo
geſta, ac in facto proprio erroris allegatio non ad-
mittitur Bertrand. *conſ.109.num.4.lib.4.* Cyriac. *con-* 4
trou.427. num.11. & 12. Ideoque licet tranſactio
corruat quoad Iulianam, ſuſtinenda tamen eſt reſ-
pectu Pirrhi, cum contractus reſpectu diuerſarum 5
perſonarum ſit diuiduus, Caldas *de emphyt. lib.3.*
cap.10. num.51. verſ. nec mirum. Cancer. *var. reſol.*
par 4. cap.2. num.227. Fontanell. *deciſ.581.num.14.*
Rota *in Romana Saluiani 16. Aprilis 1641. coram Re-*
uerendiſſimo D. meo Decano.
Quoniam huic obiecto bene reſponſum fuit *in*
deciſione R.P.D. mei Bichij 1. Iulij 1648. ſub §. verum
enucleatur cum ſeqq. nam prædicti Pirrhus & Vin-
centius non ſunt duo rei credendi, itaut creditum
dici poſſit diuiſum in duas partes, & conſequenter
ſuffragari debeat liberatio ab altero obtenta, ſed
ſolum Vincentius eſt reus credendi, ea quo ſolũ ipſi
fuerunt *dd. ff.*2000 à Patre Iſolani debitæ per Goz-
zadinũ ceſſæ, nec refert, quod promiſſio Iſolani le-
gatur facta tam Pirrho, quam Vincentio, quia non
eamde Pirrhus cõſtitutus fuit Correus credendi, ſed
ſolum fuit ſolutioni adiectus, per quam adiectionem
non fuit obligatio pro virili diſtributa, cum adie-
ctus ſolutioni nullum ius ad agendum acquirat,
quamuis ei recte per debitorem ſoluatur ad not. per 6
Gabr. *conſ.155.num.42. lib.1.* Neguſ. *de pign.5. part.*
membr. 1. num. 28. Grat. *diſcept.49. num.9.* Etenim 7
ad effectum conſtituendi duos reos credendi requi-
ritur, quod idem vtrique inſolidum debeatur, ac ea-
dem cauſa principaliter, & ex voluntate, necnon
quod interſit vtriuſque æqualiter, & inſolidum, vt
notat Bart. *in l. nemo eſt, qui neſciat num.7. verſ. aut*
non intereſt æqualiter, & in l. fin. num. 7. ff. de duob.
reis conſtit. quæ omnia non concurrunt in caſu no-
ſtro, nam æqualiter dicta ſolutio non intereſt tam
Pirrhi, quam Iulianæ, quæ in hoc duplex habet inte-
reſſe, vt conſideratum fuit *in dicta deciſione 1. Iulij*
R.P.D. mei Bichij, §. nam aduertendum eſt, Ideo non
poſſunt dici duo rei credendi, ad Text *in. l. qui In-*
ſulam, ff. de verb. oblig. relata per Bart. *in dicta l. ne-*
mo eſt, qui neſciat, num.7.
Vlterius DD. animaduerterunt, quod obligatio
Iſolani ſoluẽdi *dd. ff.*2000. facta fuit ad effectum ex-
tinguendi cenſũ ſimilis ſummæ cum clauſula. *Et non*
alias &c. quæ importat præciſam formam ex relatis
per Rolan. *conſ.63 num.29. lib.4.* Olaſch. *deciſ.165.*
num.13. & Rota *deciſ.612. num.2. in fine par. 3. re-*
cent. quapropter dum ſolutioni dictæ ſummæ adiecta 8
fuit forma, & conditio extinguendi cenſum in ip-
ſo actu implenda, nulla potuit contingere libera-
tio debitoris, niſi ſequuta cum effectu prædicta
cenſus extinctione, vt in ſimili dixit Rota *in Roma-*
na Dotis 4. February 1624. coram bonæ memoriæ Mer-
lino. vnde non ſolum ex his ſed ex aliis ponderatis
in deciſionibus RR.PP. DD. meorum Bichij & Cerri, no-
torie

Google

torie apparet de Iuſtitia præfatarum ſententiarum.
Et ita vtraque parte informante reſolutum fuit,
&c.

Bononien. Legati.

Lunæ 19 Aprilis 1649.

A R G V M E N T V M.

Mandatum exceſſiuum eſt reuocandum.

S V M M A R I V M.

1 *Factum.*
2 *Solutio præſumitur de propriis pecuniis.*
3 *Solutio proueniens ex pecunia communi referenda eſt ad commodum vtriuſque.*
4 *Accipiens pecuniam mutuam, & faciens pro ſe aliquam expenſam, præſumitur fuiſſe de eademmet pecunia mutuata, & n.5.*
6 *In dubio quando aliqua res vendita fuit ob certam cauſam, ſemper præſumitur in illam erogatum.*
7 *Solutio dotis facta per fratrem cum alio fratre communiter viuentis, præſumitur facta de pecuniis communibus.*
8 *Obligatione precedente, ſeu conuentione ſoluendi in certam cauſam, in illam cenſetur facta ſolutio.*
9 *Præſumptio ceſſat, quando in contrarium alia concurrunt præſumptiones & coniectura.*

DECISIO CCCXCVI.

1 DICTVM fuit coram me ſub die 29. Maij præ-
teriti, mandatum A C.relaxatum ad fauorem
Eleonoræ Muzzolæ pro libris 7200. quamuis alias
Rota ſoluerit, illud fore exequendum contra bona
hæreditaria q. Lucæ de Muzzolis ſolum pro lib.
3600. vti exceſſiuum etiam in dicta ſumma eſſe re-
uocandum, hodie verò ex nouiter in facto deductis
à dicta reſolutione receſſum fuit.

Nam exceſſiuitas conſiderata in altera deciſione
reſultabat ex eo, quia dum d.Eleonora eſſet credi-
trix occaſione ſuæ dotis in lib.12000. ſibi debitis à
prædicto Luca, & Gandulpho fratribus æquis por-
tionibus recepit in actu nuptiarum ab eodem Luca
pro rata eidem tangenda lib.2800. Etenim aſſigna-
tæ illi fuerunt lib.4000. in quodam credito, quod
2 Lucas, & Gandolphus prædicti communiter habe-
bant cum Hæredibus q. Vincentij Bancij, necnon
ſolutæ fuerunt per dictum Lucam libr.800.vnde ex
lib.6000. per Lucam debitis excomputari debebant
lib.2000. ipſi tãgẽtes in ſupradicto credito aſſigna-
to, quod cum eſſet commune cum Gandulpho fra-
tre ad vtrumque æqualiter ſpectabat, necnon dd.
lib.800. quas cum appareat ex inſtrumento aſſigna-
tionis dotis per ipſummet Lucam ſolutas fuiſſe præ-
ſumendum eſt de propriis pecuniis ſoluiſſe, Aymon.
*conſ.*131.*ſub num.*12.*verſ.& in dubio præſumitur* Alex.
conſ. 134. *num.* 7. *lib.*5. & dixit Rota *in Romana ex-
peditionis Bullarum* 20. *Aprilis* 1600. *coram Cardina-
li Mellino*, & in aliis in præterita deciſiona relatis.
Itaque dum Lucas ſoluit lib.2800 remanebat ſolum
debitor in lib.3100. non autem in prædictis lib.
3600.pro quibus Rota dixit,exequendum eſſe man-
datum A. C. Ideoque exceſſiuitas controuerti non
poterat.

Sed huiuſmodi exceſſus remouebatur,ex quo dd. 3
lib.800. per Lucam ſolutæ omnes cedere non debe-
bant in partem ipſius, ſed vtriuſque fratris æquis
portionibus, cum illæ æqualiter ad omnes ſpecta-
rent, dum proueniebant ex pretio communis Do-
mus ab eiſdem venditæ, ideo ad commodum vtri-
uſque dicta ſolutio referenda erat, Rota *deciſ.*447.
ſub num. 18. *&* 19. *p.*4. *tom.* 2. *& deciſ.* 709. *num.*6.
& 7. *ead. part.* 4. *tom.* 3. *recent.* Certum enim eſt,
Domum venditam fuiſſe communem Lucæ, & Gan-
dulphi, nec dubitari poteſt, illius pretium eroga-
tum fuiſſe in prædictam ſolutionem.

Tum quia ex inſtrumento venditionis reſultat,
Domum venditam fuiſſe in hanc expreſſam cauſam
ſoluendi partem dotis Eleonoræ, maxime cum
eadem die dd.lib.800.ſolutæ fuerint viro Eleonoræ.
Inde enim bene probatur, ſolutionem dd. lib. 800.
factam fuiſſe ex iiſdem pecuniis redactis ex pretio
Domus venditæ ad Text. *in l. ſi ventri § fin. ibi ſi
modo non poſt aliquod interuallum id factum ſit ff. de
priuil. creditor.* vbi Bart. *num.* 2. qui firmat, quod ſi 4
aliquis accipiat pecuniam mutuam, & facit pro ſe
aliquam expenſam, præſumitur feciſſe de eadem-
met pecunia mutuata, & ſequitur ibidem Ripa *num.*
3. *&* 10 Nam ſemper reſultat coniectura, quod ſi 5
confeſtim, quo mutuo data fuit pecunia, reperiatur
ſatisfactum illi cauſæ, ob quam mutuum fuit accep-
tum, tunc enim ſemper cenſetur, quod ex illa ſatiſ-
factum fuit ex late congeſtis per Menoch. *de arbitr.
caſ.* 432. *num* 38. *& de præſumpt. lib.*3. *præſumpt.*55. 6
*num.*8. ac per Seraphin. *deciſ.*1093 *num.*7. & in du-
bio, quando aliqua res vendita fuit ob certam cau-
ſam, ſemper præſumitur pretium in illam eroga-
tum, vt docet Bart. *in fin §. & ſi præfatum num.*5.*C.
de iur.delib.*& ſequitur Rip.*in dicta l.ſi ventri num.*15.
verſ. & dicit Barthol. ff. de priuil. credit. & late fir-
mat Surd. *deciſ.*55. *n.*6. *& ſeqq.* Vltra quod ſemper 7
cenſetur, quod ſolutio dotis facta per fratrem cum
alio fratre communiter viuentes facta fuit de pecu-
niis communibus, vt in terminis reſpondit Natt.
*conſ.*100. *num.*15. *lib.*1.

Tum etiam quia hoc eo magis eſt dicendum, at-
tentis identitate cauſæ, cum Domus vendita fuerit
ad effectum ſoluendi partem dictæ dotis, prout
ſoluta fuit, propinquitate actuum eadem die, & in
continenti geſtorum ac correſpondentia quanti-
tatis lib.800.exinde enim identitas pecuniarum vi-
detur ſufficienter probata,vt bene conſiderauit Rot.
coram Seraphin. *dicta deciſ.* 1093. *num.*1.2. *&* 3. &
coram Buratt. *deciſ.* 361. *num.* 3. *verſ. & ſic vel fue-
runt eadem pecunia.*

Tum denique quia in inſtrumento venditionis,
tam Gandulphus,quam Lucas promiſerunt dictum
pretium erogare in dictam cauſam dotationis Eleo-
noræ,ideo dum præceſſerit obligatio, ſeu conuen- 8
tio ſoluendi in certam cauſam, in illam cenſetur
facta ſolutio, nec eſt attribuendum peculiari cauſæ
ſoluentis, Menoch. *de præſumpt. lib.*3. *præſumpt* 46.
num. 8. & dixit Rota *deciſ.*330.*num.* 2. *verſ. vnde
merito, & deciſ.* 447. *num.* 18. *par.*4. *tom.* 2. *& deciſ.*
709. *num.* 6. *eadem par.*4. *tom.*3. *rec.* vnde ex dd. lib.
800. per Lucam ſolutis non omnes, ſed ſolum 400.
cedere debent in partem ad ipſum ſpectantem, cum
aliæ pertineant ad Gandulpham vti prouenientes
ex bonis communibus, itaque debitum Lucæ rema-
net in dd. lib.3600. Ideo prorſus exceſſus in altera
deciſ.conſideratus.

Non obſtat, quod in inſtrumento aſſignationis 9
dotis

dotis legatur dd. lib.800. à ſolo Luca ſolutas fuiſſe: idcirco præſumedum eſt, quod de propriis pecuniis eiuſdem ſoluerat ex allegatis in altera deciſione, quia d.præſumptio ceſſare debet, dum in cõtrarium concurrunt aliæ præſumptiones, & coniecturæ ſupra ponderatæ ad gloſſ. *in l. cum oportet in verb. ex eius ſubſtantia*, vbi DD. *C. de bon. quæ liber.* Crauett. *conſ.* 129. *num.* 2. *& conſ.*191.*num.*8. Natt. *conſ.*100. *num.* 15. *verſ. & videtur dicendum*, ac firmauit Rota coram Seraphin. *deciſ* 646. *num.* 2 vnde ex hoc ſolum capite à prædicta deciſ. receſſum fuit, cum in aliis firma remaneant illius fundamenta.

Et ita vtraque, &c.

Bononien. Parochialis.

Lunæ 26. Aprilis 1649.

ARGVMENTVM

Mandatum de manutenendo non eſt denegandum poſſeſſori.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſionem manutenibilem probat, ſi ex inſtrumento apparet aliquem poſſidere.*

2 *Poſſeſſio clandeſtina & turbatiua non eſt manutenibilis, nec habilis impedire manutentionem debitam anteriori poſſeſſori.*

3 *Iudex poteſt poſſeſſorem ſua poſſeſſione priuare, ſi procedit rite & recte, & n.4. & 5.*

6 *Sententia eſt nulla ex defectu citationis, quia inducit nullitatem inſanabilem.*

7 *Dum in actis conſtat de mandato procura, nullo modo procedi poteſt per contradictas circa vitium nullitatis.*

DECISIO CCCXCVII.

1 CVm de poſſeſſione Petri Taliani ſolum informanetis in Parochiali, de qua agitur, appareat ex publico inſtrumento, illud alio in ea non exiſtente, prout præſumitur, probat poſſeſſionem manutenibilem iuxta Text. *in l. prædii*, vbi Bart. & DD. *ff. de acquir. poſſeſſ.* Capotaquco. *deciſ.*334.*num.*6. *par.*2. Rota *deciſ.*661.*num.*1.*par.*1.*& deciſ.*545.*num.*1. *part.*2. *recent.* Ideo DD. mandatum de manutenendo eidem Petro denegari non poſſe cenſuerunt ex *vulg. §. retinendæ inſtit. de interd. cum concordantibus.*

2 Non obſtat poſſeſſio poſtea capta per Pozzarinum, quia eſt poſterior, quapropter dicitur clandeſtina, & turbatiua, perindeque nec eſt manutenibilis, nec apta impedire manutentionem debitam anteriori poſſeſſori *cap. licet cauſam de probat.* vbi Felin. *num.*8. *verſ. tertia cauſa* Bart. *in l. ſi duo num.*4. *verſ. ſi vero teſtes ff. vti poſſidet.* Rot. *deciſ.* 78. *num.*1. *part.* 6. *recent. ac deciſ.* 118. *num.*2. *deciſ.*207.*num.*2. *dec.* 233. *num.* 3. *& deciſ.*268. *num.*3. poſt Poſth. *de manutent.*

3 Nec releuat, quod dicta poſſeſſio Pozzarini capta fuerit vigore ſententiæ A.C. qui potuit priuare Talianum anteriori poſſeſſione, Angel. *in l. qui vniuerſas §. item cum prætor ad fin. & in l. clam poſſidere, §. qui ad nundinas num.*2. *in fin. ff. de acquir. poſſeſſ.* Gregor. *deciſ.*203. *num.*1. cum aliis adductis coram
me in *Romana Saluiani* 18. *Februarij* 1647. *ſub §. nec fuit habita.* Quoniam hoc militat, quando iudex ri- 4
te, & recte procedit, vt firmant iura mox adducta,
ſecus autem eſt, vt in præſenti, quando iudex nulliter
proceſſerit, hoc enim caſu non ſolum non priuat aliquem ſua poſſeſſione *cap. conquerente*, vbi Abb. *num.* 8. *de reſtit. ſpoliat.* Socin. *in cap. quoniam § quod. ſi ſuper num.* 125. *ante med. verſ ſecus autem in iudice, vt lis conteſtat.* Sernen. *in reg. de annal. quæſt.*45. *num* 3. & ſæpe dixit Rota, vt *in deciſione* 802.*num.*7.*verſ. qua pro reſponſione part.*1. *diuerſ. & deciſ.*56. *num.*2. *ac dec* 525. *num.*3. *part.*2. *recent.* & in aliis relatis per Gregor. *deciſ.*46.*num.*5. *& deciſ.* 69.*num.* 3. Buratt. *deciſ.*32. *num.*4. *& deciſ.*169.
num. 2. vbi Add. *litt. A.* Quinimo paſſim Rota ſic 5
nulliter priuato dat manutentionem, vt poſt Poſt. *de manutent. deciſ.* 111. *num.* 1. *ac deciſ.* 609. *num.* 2. *par.* 1. *& deciſ.*319. *num.*1. *par.*2. *recent.* Duran. *deciſ.*114. *num.*3. *&* 4. cum aliis congeſtis per Buratt. *deciſ.*393. *num.*3. vbi Add. *litt. B.*

6 Nullitas autem dictæ ſententiæ clare reſultat ex defectu citationis, quæ omitti non poteſt, adeout omiſſa inducat nullitatem inſanabilem *cap. Paſtoralis §. cæterum de re iud. cap. cum inter de except. l. defenſionis*, vbi Bart. *num.*2. *C. de iur. fiſc. lib.* 10. nam ex actorum reuolutione apparet, nec Talianum, nec Leardum eius procuratorem citatum fuiſſe, & tamen A.C. vti iudex in litteris Apoſtolicis deputatus cum clauſula vocatis vocandis erat exequutor mixtus Felin. *in cap. de cætero num.*10. *de re iud.* Zabarell. *conſ.* 92. *num.* 2. Rota *deciſ.*558. *num* 3. *par.*1. *recent.* Ideoque in dicto iudicio requirebatur legitima citatio poſſeſſoris ad Text. *in cap. exhibita de iudic.* & dixit Rota *deciſ.*30. *num.*1. *de reſcrip. & deciſ.*12. *circa medium verſ. ſed in caſu noſtro de offic. de legat in nouis.*

7 Nec refert, quod Talianus citatus fuerit per contradictas; quia hoc non tollit prædictam nullitatem, dum enim in actis conſtabat de mandato Procuræ Leardi producto ſub die 30. Aprilis 1647. nullo modo procedi poterat per contradictas citra vitium nullitatis Bellamer. *deciſ.*680. Verall. *deciſ.*135. *par.*3. Rota *deciſ.*179.*num.*1. *part.*1. *& deciſ.*486. *ſub num* 2 *par.*2. *recent.* Caual. *deciſ.*35.*num.*3. Add. ad Gregor. *deciſ.*430. *numer.*7. & ad Buratt. *deciſ.* 943 *num.*15.

Et ita reſolutum, &c.

Romana Societatis Officij.

Veneris 14. Maij 1649.

ARGVMENTVM.

Societas aliquando præſumitur facta contemplatione alterius ſocietatis.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Societatem eſſe factam contemplatione alterius deſumitur ex correſpectiuitate actuum.*

3 *Actus dicuntur correſpectiui, & vnus factus contemplatione alterius, ſi ad inuicem compatiantur, & ad eundem finem tendant.*

4 *Commodũ & incõmodum ſocietatis ſpectat ad ſocios.*

5 *Effectus remouetur, remota cauſa.*

DECI

DECIS. CCCXCVIII.

1 CENSVERVNT DD. ſocietatem officij ſcut. 900. per Reuerendiſſ. Epiſcopum Mantuanum, Marchionem Cinthium, & Co. Franciſcum de Suardis eios Nepotes factam ad fauotem Alphonſi Lucij ceſſam eſſe coutemplatione alterius ſocietatis ſcut. 450. per dd. de Suatdis accollatæ, quia hoc
2 bene ſuadet correſpectiuitas actuum, deſumpta oon ſolum ex eo, quia eodem die geſti fuerunt, itaut cenſeatur vnum factum fuiſſe propter alium, vt notat Crauett. *conſ.356. in princ.* Menoch. *de præſumpt. lib.6. præſumpt.12. num.5.* Gratiao *diſcept.897. num.13. verſ. & ſatis eſt*, Rota *deciſ.12. num.4. part.5. & deciſ. 323. num. 26. par. 6. recent.* ſed etiam quia tam contractus caſſationis, quam accollatioois ſocietatis in eodem loco, & coram eodem Notario celebratus fuit ad Text. *in l. ſi ventri §. vlt.* vbi gloſ. *ff. de priuil. credit.* Alex. *conſ.90. num.8. verſ. nec habent obſtare lib.3.* Crauett. *conſ.298. ſub num.13.* Gabr. *de præſumption. concluſ. 13. num. 28.* & alij adducti per
3 Mant. *de tacit. lib. 3. tit.15. num.50.* Eoque magis quia cum dd. actus ſe ad inuicem compatiantur, & ad eumdem finem tendant, dicuntur correſpectui, ideo præſumitur vnus factus contemplatione alterius iuxta gloſ. *in l. vt iuriſiurandi in verbo libertatis in princip. ff. de oper. libert.* Bald. *in l. præſens num.49. ff. de pact.* Corn. *conſ.10. num.13. & conſ.117. num.14. lib.4.* ac alias alios cumulat Menoch. *dicta præſumpt. 12. num.4. & 5.* Rota *deciſ.89. num.2. part.3. recent.*

Hocque fortius dicendum eſt io præſenti caſu, dum ex depoſitionibus trium Teſtium examinatorum optime concluditur, dictam caſſationem ſocietatis Officij ſcut. 900. factam fuiſſe occaſione accollationis alterius ſocietatis ſcut. 450. vnde dubitari non poteſt de correſpectiuitate actuum, cum illa ſatis remanet probare ex dd. tribus teſtibus, quorum alter eſt inſtrumentarius, alter notarius rogatus ad Text. *in cap. omni negotio, & cap. licet de teſtib.* cum aliis per Buratt. *deciſ.46. num.1. & deciſ.886. num.2.*

Nec dici poteſt ſupradicta non procedere attentata cauſarum & perſonarum in vtroque actu interuenientium, oam accollatio facta fuit ad fauorem Paoli Roſſi debitoris ſocietatis ſcut.450. ex cauſa ceſſionis penſionis ab Epiſcopo eidem Paulo debitæ, caſſatio veio ad fauorem illorum de Suardis facta legitur per Alphonſum Lucium Creditorem, ex eo quia ſocietas prædicta effectum non habuit.

Quia quoad perſooas nulla adeſt diuerſitas, licet enim dicta ſocietas ſcut. 900. inita fuerit ad fauorem Alphonſi, ipſe tamen in ea habebat nudum no-
4 men, vt conſtat ex eiuſdemmet declaratione, ac ex teſtium depoſitionibus, commodum vero & in-
5 commodum prædictæ ſocietatis ſpectabat ad ipſum Paulum, cui exinde planum ius ſuper illa acquiſitum fuit Bald. poſt gloſ. *in l. proprietatis C. de probat.* Rot. *deciſ.262. num.1. par.1. & deciſ.771. num.5. in fin. part.2. recent.* Canal. *deciſ.221. num.3. & in Romana Pecuniaria 20. Martij 1620. coram Remboldo, ac in Anconitana prædij 18. Iunij 1642. coram R.P.D. meo Bubio.* Vnde virtualiter eadem concurrit perſona tam in inſtrumento accollationis, quam in inſtrumento Caſſationis.

Quidquid dicitur reſpectu diuerſitatis cauſarum non ſubſiſtit, quia quamuis in inſtrumento Caſſationis legatur, illam factam fuiſſe, ex quo dicta ſocietas non habuit effectum, hoc tamen non inducit diuerſitatem cauſæ animaduertendo, quod illa contracta fuit ad effectum ſoluendi peoſiooes, quarum ſatisfactio dum prouenicbat ex inſtrumento accollatioois; noo poterat prædicta ſocietas ſuum ſortiri effectum; vode clare appater, vtrumque actum tam caſſationis, quam accollationis eſſe correſpectiuos, dum tenduot ad eumdem finem ſatisfaciendi penſiones, quæ ſola fuit cauſa, vt prædicta ſocietas contraheretur, quo temota per accollationem alterius ſocietatis, remotus pariter fuit eius effectus, itaque dubitari nequit, quin caſſatio facta fuerit contemplatione accollatioois ex iuribus ſupra adductis.

Et ita Paulo ſolum informante reſolutum, &c.

Aſculana Hæreditatis.

Lunæ 7. Iunij 1649.

ARGVMENTVM.

Conſtat de re iudicata, quamuis à ſententia appelletur, ſi infra biennium non ſit proſequuta appellatio.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio non denegatur immiſſo in poſſeſſionem auctoritate iudicis ritè & recte procedentis.*

2 *In ſucceſſione fratris præferendæ ſunt illius ſorores vtrinque coniunctæ, excluſo fratre conſanguineo.*

3 *Frater conſanguineus ſuccedit fratri in bonis quæſitis à linea paterna, vterinus vero à linea materna.*

4 *Diſpoſitio ſtatuti præualet iuri communi in territorio ſtatuentium.*

5 *Sorores non ſunt admittendæ ad ſucceſſionem fratris prædefuncti, vbi generaliter renunciarunt omnibus bonis paternis, maternis & fraternis, & n.6. & 7.*

8 *Inſinuatio non eſt neceſſaria in renuntiatione, ſi eſt de re incerta, & iure nondum quæſito adhuc in ſpe.*

9 *Odium conceptum contra viram ob tranſitum, ad ſecunda vota non extenditur ad filios ex eodem matrimonio procreandos*

10 *Renuntiatio quantumuis ampla non excludit renuntiantem à lucro ſibi obuento, ob tranſitum Parentum ad ſecunda vota.*

11 *Renuntiatio facta à matre, recepta dote, nocet filiis quamuis veniant ex propria perſona.*

DECISIO CCCXCIX.

QVAMVIS à mandato de manutenendo per *Vide in-*
A.C. ad fauorem Fulchi de Fulchis decreto *fra dec.*
fuerit iofra legitima tempora interpoſita appellatio, *24. Ian.*
cum tamen illa non fuerit infra biennium proſe- *1650.*
quuta, ideo reſolutum fuit conſtare de re iudicata *in hac*
prædicti decreti ad Text. *in cap. perſonas. & cap. cum* *cauſa.*
ſit Romana de appellat. Clement. ſicut eod. tit. Alex. *conſ. 164. num. 2. lib. 2.* Caſſad. *deciſ.6. num.18. de appellat.* Creſc. *deciſ.8. eodem tit.* Rota *deciſ.11. num.2. & deciſ.69. num.3. part.6. recent*, attenta præſertim illius validitate, & iuſtitia, validitas enim non reuocatur in dubium, iuſtitia vero oritur ex eo, quia dum dictus Fulchus in poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur, immiſſus fuerit authoritate iudicis 1

ctre, & recte procedentis, eidem denegari non po-
terat in inuentio *l. iuſte poſſidet*, vbi DD *ff. de acquir.
poſſeſſ.* Rota *deciſ.* 585. *num.* 7. *part.* 2. *recent.* & *part.* 5.
deciſ. 229. *n.* 1. & *deciſ.* 27. poſt Pacifi. *de ſaluian. in-
terd.* Caual. *deciſ.* 42. *num.* 1. & dictum fuit *in Roma-
na Manutentionis de Cecchinis* 8. *Iunij* 1646. *coram
R.P.D. meo Ottobono, & coram me in Romana ſaluiani*
18. *February* 1647. & 15. *Iunij* 1648.

2 Nec prætendi poteſt. quod huiuſmodi immiſſio
Fulcho conceſſa fuerit iniuſta, dum agebatur de ſuc-
ceſſione fratris, in qua præferendæ erant illius ſoro-
res vtrinque coniunctæ excluſo dicto Fulcho fratri
conſanguineo, vt expreſſe cauetur *in auth. defuncto
§. ad ſenat. conſ. Tertull. auth. ceſſante, C. de legit. hæ-
red.* & *auth. itaque C. de commun. de ſucceſſ.* Bart. *in
l. coniunctis num.* 62. *ff. de legatis* 3. Iaſon. *conſ.* 143.
num. 8. *verſ.* 2. *lib.* 4. & dixit Rota coram Duran. *de-
ciſ.* 36. *num.* 27. & *deciſ.* 111. *num.* 9. *ac in Firmana fi-
deicommiſſi* 28. *Nouembris* 1646. *coram R.P.D. meo
Ottobono, & coram Me in Rauennaten. hæreditatis* 23.
3 *Ianuarij præteriti* Eoque magis, quia dicta bona pro-
ueniunt ex hæreditate materna, & ideo intrat regu-
la generalis, quod frater conſanguineus ſuccedat
fratri in bonis quæſitis à linea paterna, vterinus
vero à linea materna, iuxta gloſ. communiter re-
ceptam *in auth. poſt fratres in verb. filij, C. de legit. hæ-
red.* Bart. *in tract. de ſucceſſ. ab inteſtat. num.* 18. Ro-
man *conſ.* 4. *num.* 6. Couarr. *in epitom. ſucceſſ. num.* 8. *ad
fin.* & Duran. *dicta deciſ.* 36. *num.* 27. Idcircò in dd.
bonis prouenientibus ex linea materna prædictus
Fulchus vti frater conſanguineus nullam prætende-
re poterat ſucceſſionem; cum illa deferenda eſſet ad
ſorores vtrinque coniunctas fratis prædefuncti.

4 Quoniam ſtante diſpoſitione ſtatuti Aſculani
lib. 1. *cap.* 5. vbi fœminæ dotatæ vel à Patre, vel à
fratre, ſiue ex illorum bonis excluduntur ab illorum
ſucceſſione, cuius vigore hæreditas Vincentij inte-
ſtati defuncti defertur ad Fulchum fratrem conſan-
guineum excluſis ſororibus, illud attendi debet, ac
præualet iuri communi in territorio ſtatuentium,
l. omnes populi, ff. de iuſt. & iur. Cephal. *conſ.* 291. *n.* 9.
verſ. cum ſtatutum & ſeq. Rot. Bonon. *diuerſ. deciſ.* 1.
num. 2. *verſ. nam vbi adeſt ſtatutum*, & *deciſ.* 14. *n.* 46.
ac fuit dictum *in deciſ.* 36. *n.* 43. *par.* 5. *recent.* in aliis
vulg. inter ſcribentes diſceptetur, an ſub huiuſmo-
di excluſione comprehendantur bona, quæ ex ma-
terna linea proueniunt; nam negatiuam opinionem
tenuit Caſtr. *in auth. Itaque mortuo ſub num.* 2. *verſ. in
contrarium, C. commun. de ſucceſſ.* & *conſ.* 291. *num.* 1.
lib. 2. Gabr. *conſ.* 6. *ſub num.* 5. *circumſcriptis prædi-
ctis cum ſeq.* Ciarlin. *controu. forenſ. lib.* 1. *cap.* 80. *num.* 2.
verſ. & quamuis, Peregrin *deciſ. Paracc.* 75. *num.* 4. &
ſeqq. Mart. *de ſucceſſ. legal. par.* 3. *quæſt.* 4 *art.* 4. *num.* 5.
Donat. Anton. de Marinis *quotid. reſolut. lib.* 1. *cap.* 70.
num. 9. & 10. Bluſ. Micheler. *tract. de fratr. part.* 3. *cap.*
13. *num.* 33. Franch. *deciſ.* 99. *num.* 1. & 2. & *per tot.* &
tenuit Rota coram Caual. *deciſ.* 50. *n.* 2. *ac deciſ.* 167.
num. 18. & 19. *part.* 6. *recent.*

Contrariam vero ſententiam late tuetur Anton.
de Roſſell. *de ſucceſſ. ab inteſt. numer.* 167. *verſ. ad
vnum* Socin. Sen. *conſ.* 89. *num.* 5. & *per tot. lib.* 4.
Riminald. ſen. *conſ.* 251. *per tot.* Ruin. *conſ.* 37. *num.* 10.
& 13. *lib.* 3. Minad. *deciſ.* 36. *num.* 11. Couarr. *de ſuc-
ceſſ. ab inteſt. num.* 8. *verſ. verum extante.* Capriol.
eodem tract. lib. 3. *num.* 131. Bart. *eodem tract. lib.* 18.
tit. quomodo Collaterali ſucced. num. 5. *verſ. certe ſi per
ſtatutum*, Flacc. Text. *ad ſtatut. Papien. cap.* 96. *num.* 25.
& *ſeqq. vſque ad num.* 47. Carat. *conſ.* 8. *num.* 18. *verſ.
& licet*, Peregrin. *deciſ.* 13. *num.* 6. *poſt med. verſ. qua
ratione*, & admittit Rota *deciſ.* 106. *num.* 27. *verſ.* &
Caſtr. par. 6. *recent.* Vnde quidquid ſit de veritate 5
vtriuſque opinionis DD. exiſtimarunt nullo modo
dd. ſorores admittendas eſſe ad ſucceſſionem fratris
prædefuncti attenta illorum ampliſſima renuncia-
tione, vbi expreſſe, & generaliter renunciarunt
omnibus bonis paternis, maternis, & fraternis, quæ
quomodocumque, & qualitercumque tam ex teſta-
mento, quam ab inteſtato, ac alia quauis cauſa præ-
tendere poſſunt ad fauorem Galeatij Patris, & Vin-
centij fratris ac illorum hæredum, quocirca, dum
agitur, de ſucceſſione Vincentij prædicti, cui ex-
preſſe enunciatum fuit, vtique ambigendum non
eſt, quin non ſint dd. ſorores ad illam admittendæ, 6
ſtante dicta renunciatione ampliſſimis verbis con-
cepta, quæ cum fuerit facta ad fauorem Patris, &
fratris tunc viuentium, reſoluitur in pactum de non
ſuccedendo eiſdem, in quorum hæreditate nullum
ius dd. ſororibus tunc competebat, nec competere
poterat ob dotem receptam, *l. poſt emancipationem
§. illud*, vbi Bart. *num.* 2. & 3. *ff. de liber. cauſ.* idem
Bart. *in l. fin. in vltima quæſt. num.* 18. *C. de pact.* Bu-
ratt. *deciſ.* 333. *num.* 1. quæ renunciatio cum ſtipu- 7
lata fuerit etiam pro hæredibus, illis etiam ſuffra-
gari debet Rota *deciſ.* 393. *num.* 1. & 2. *par.* 1. *diuerſ.*
& *par.* 1. *recentior. deciſ.* 587. *num.* 2. & 3. Gregor. *de-
ciſ.* 85. *num.* 1. & *ſeq.* Buratt. *deciſ.* 310. *num.* 7. *ac de-
ciſ.* 894. *num.* 4. 8

Nec dicatur huiuſmodi renunciationes corruere
ex defectu inſinuationis, quia cum iò ipſis renun-
ciatum non fuerit hæreditatibus certis, & iam de-
latis, ſed incertis, & nondum quæſitis, ſuper qui-
bus renunciantibus nullum ius competebat nec in
re, nec in ſpe, opus non erat aliqua inſinuatione,
vt tradit Bald. *in l. illud num.* 41. *verſ. quid ergo C.
de ſacroſ. Eccleſ.* Gabr. *conſ.* 6. *num.* 3. & *ſeqq. vol.* 2.
Gratian. *diſcept.* 132. *num.* 2. & *ſeq.* & alij congeſti
per Buratt. *deciſ.* 333. *n.* 3. & 4. & *deciſ.* 12. *num.* 12.
ac deciſ. 310. *pariter num.* 12. *par.* 6. *recent.*

Nec refert, quod mater, iuxta cuius voluntatem
renunciationes factæ fuerint, odio habuit ſecundas
nuptias Galeatij viri relicti, adeo vt hac de cauſa
illum priuauit medietate vſusfructus bonorum ei-
dem relicti, proindeque dicendum eſt, dd. renun-
ciationes ſuffragari non poſſe Fulcho ex dicto ſe-
cundo matrimonio procreato, ac ſub eodem odio
comprehenſo. quia odium conceptum contra vi- 9
rum ob tranſitum ad ſecunda vota non extenditur
ad filios ex eodem matrimonio procreandos, vt fir-
mat Theſaur. *deciſ.* 170. *num.* 26. & 32. *verſ.* & *hoc
videtur* Merlin. *de legit. lib.* 3. *tit.* 1. *quæſt.* 21. *num.* 24.
Gregor. *deciſ.* 173. *num.* 4. & admiſſo etiam, quod
odium prædictum conſiderari poſſit in Fulcho ex
dicto matrimonio ſuſcepto, hoc tamen non efficit,
vt renunciationes illi non ſuffragentur, dum ſtipu-
latæ fuerint ad fauorem Vincentij, & eius hære-
dum, prout eſt Fulchus, qui ab inteſtato ſuccedit
ex ſupra adductis.

Minus obſtat, quod renunciatio quãtumuis ampla 10
non excludat renunciantem à lucro ſibi obuento
ob tranſitum parentum ad ſecunda vota, vt bene
declarat Faber. *in Codic. lib.* 5. *tit.* 5. *de ſecund. nupt.
diffinit.* 15. *num.* 6. Fontanell. *de pact. nupt. clauſ.* 5.
gloſ. 8. *p.* 4. *num.* 40. & *ſeqq.* qui alios refert, Quia
lucrum proueniens ex tranſitu ad ſecunda vota con-
ſiſtens in medietate vſusfructus non ſpectabat ad
ſorores renuntiantes, ſed ad Vincentium fratrem,
ideo effectum fuit dictum lucrum de hæreditate ip-
ſius, cui dum expreſſe renunciarunt, remanſerunt
inhabiles ad ſuccedendum, vt animaduertit Fonta-
nell. *loco citato, num.* 44. *in fine*, Merlin. *de legit. lib.* 3.
tit. 1.

tit. 1. *quæſt.* 21. *num* 24.

Demum non afficit, quod hodie Corinda filia Virginiæ renuncianteſ ob prædecedentiam matris veniat ex perſona propria, ideo illi nullo modo obſtare deberet renunciatio materna ex adductis per Gratian. *diſcept.* 785. *num.* 11. Quia non procedit, quando mater renunciauit recepta dote, hoc enim iam renunciatio per ipſam facta nocet filiis, quamuis veniant ex propria perſona, & mater deceſſerit, 51
antequam ſit delata ſucceſſio, vt tradidit Roman. *in l. qui ſuperſtitis, vol.* 4. *verſ. quod limita, ff. de acquir. hæred.* Caſtr. *conſ.* 419. *in fin. verſ. quarta perſonalis deciſ. conſ.* 181. *numero* 7. Surd. *conſ* 355. *numero* 42. *verſ.* 3. *Reſpondetur*, *& numero* 43. Micheluſ. *de fratrib. part.* 3. *cap.* 12. *numero* 38. eoque magis dum renuncians promiſit pro ſe, & hæredibus, vt firmat Surd. *dicto conſ.* 355. *numero* 40. *&* 41. Theſaur. iun. *lib.* 2. *quæſt.* 90. *numero* 15. Noal. *de tranſmiſſ. conſ.* 73. *num.* 5.

Et ita vtraque, &c.

Auenionen. Hæreditatis.

Merc. 9. Iunij 1649.

ARGVMENTVM.

Ex quo detegitur ſententia valida & iuſta, eſt locus Ægidianæ.

SVMMARIVM.

1 *Conſtitutio Ægidiana ſibi locum vendicat quotieſcunque ſententia lata in poſſeſſorio eſt valida & iuſta.*

2 *Mixtura poſſeſſorij cum petitorio facit cauſam appellabilem ad vtrumque effectum, non obſtante Ægidiana.*

3 *Verba demonſtratiua dotis, non ſunt taxatiua illius.*

4 *Exequutio eſt retardanda, quando ex iuribus poſt ſententiam deductis apparet de illius iniuſtitia.*

5 *Retentio bonorum non competit, ſi credita ſunt illiquida.*

6 *Præſumptio nulla ſatisfactionis ex fructibus perceptis conſiderari poteſt in cauſa dotis, vti priuilegiata, & num.* 7.

DECISIO CD.

DVÆ emanarunt in hac cauſa deciſiones, Altera ſub die 10. Iunij 1648. vbi dictum fuit eſſe locum Ægidianæ Conſtitutioni ad effectum reiiciendi appellationem ſaltem ſuſpenſiuam interpoſitam à ſententia per A.C. in iudicio poſſeſſorio lata ad fauorem Honorati Iaques, ex quo illa detegebatur valida, & iuſta, Altera 17. Martij præteriti, in qua licet non reuocaretur in dubium iuſtitia, & validitas prædictæ ſententiæ, attamen DD. opinantes illam continere mixturam, & complicationem petitorij cum poſſeſſorio, ex eo quia in ea liquidatur dos Ioannæ Sauinæ in ſcut. 600. dum A.C. mandauit quod ſoluantur per dictum Honoratum ſcuta 300. pro reſtitutione medietatis dictæ dotis, ex hoc ſolum capite dictam deciſionem reuocarunt, vt ex fundamentis in vtraque deciſione deductis, prætermiſſo tamen ſemper articulo, ad quem alias reſtricta fuerat diſputatio, An dictæ Ioannæ competeret retentio bonorum ſuper quibus conceſſa fuit prædicto Honorato immiſſio, pro creditis ab eo de nouo productis, ac iuſtificatis, & repropoſita hodie cauſa, reſolutum fuit, competere retentionem Ioannæ in bonis hæreditariis Ioſephi viri pro creditis dotalibus, firmis tamen remanentibus fundamentis primæ deciſionis, cum mixtura in ſecunda deciſione conſiderata videretur euaneſcere.

Etenim iuſtitia, & validitas A.C. nullam patitur controuerſiam, dum in ea conceditur immiſſio eidem Honorato, non ſolum ſuper bonis, quæ proueniebant ex fideicommiſſo q. Bartholomei ad illius fauorem purificato, ſed etiam ſuper medietate bonorum hæreditariorum prædicti Ioſephi, in qua fuit hæres ſcriptus, iuxta diſpoſitionem, *l. fin. C. de Edict. Diu. Adr. tollen.* vt firmatur *in prima deciſ. ſub §. iuſtitia pariter, & ſeq.* Quapropter ambigendum non eſt, dictam Ægidianam Conſtitutionem in præſenti locum ſibi vendicare, quotieſcumque enim ſententia lata in iudicio poſſeſſorio eſt valida, & iuſta intrat diſpoſitio dictæ Conſtitutionis reiicientis appellationem ſuſpenſiuam, Rota *deciſ.* 445. *in fin. part.* 1. *diuerſ. & deciſ* 80 *numero* 15 *& ſeq. par.* 4. *tom* 2. *recent.* cum aliis congeſtis in principio primæ deciſionis. 1

Mixtura vero in ſecunda deciſione conſiderata, quæ efficit cauſam appellabilem ad vtrumque effectum non obſtante prædicta Conſtitutione prorſus corruere viſa fuit; Quamuis in ſententia concedatur prædicta immiſſio ſolutis tamen dictæ Ioannæ ſcut. 300. pro medietate ſuæ dotis, hæc tamen verba non inducunt mixturam, ſeu complicationem petitorij cum poſſeſſorio, quoniam cum ex parte Ioannæ iuſtificatum non fuerit coram A.C. eius creditum dotale excedere ſummam ſcutorum 600. iudex mandauit, vt ſoluerentur ſolum ſcuta 300. pro medietate, Exinde enim non infertur, fuiſſe dictam dotem in prædicta ſumma taxatam, quia dd. verba non ſunt taxatiua dotis, ſed ſolum demonſtratiua illius, dum nullam habent clauſulam taxatiuam, vt poſt Iaſon. *in l. ſi quidem numero* 4. *C. de tranſact.* & alios bene aduertit Altograd. *conſ.* 34. *numero* 42. *&* 43. eoque magis quia in eadem ſententia præcipitur præſtari Cautionem in forma depoſiti de ſoluenda medietate aliorum Creditorum, quorum adducta non fuerat ſufficiens iuſtificatio, vnde reſultat, non fuiſſe in prædicta ſumma liquidatam, & taxatam huiuſmodi dotem, cum illa verba ſint ſolum enunciatiua quantitatis hactenus in eo iudicio probatæ, quæ obſtare poterat immiſſioni, Vlterius prorſus excluditur prætenſa mixtura ex eo, quia principaliter agebatur ſuper poſſeſſorio, ad cuius effectum, dum ſequuta fuit liquidatio in prædicta ſumma, dicendum non eſt, huiuſmodi ſententia continere mixturam, vt notat Dec. *conſ.* 28. quem Rota ſæpe ſequuta eſt, coram Seraphin. *deciſ.* 452. *numero* 4. *&* 5. Buratt. *deciſ.* 625. *numero* 10. Gregor. *deciſ.* 232. *numero* 6. *in addit. & in Romana melioramentorum* 24 *Nouembris* 1617. *coram Virili, ac in Interamnen. prædij de Tomaſſonis* 31. *Ianuarij* 1642. *coram me paragrapho nec pariter obſtat.* 2 3

Quamobrem licet dicta liquidatio dotis vti non inducens mixturam retardere nequeat effectum Ægidianæ Conſtitutionis, nihilominus ad exequu- 4

 tionem

tionem prædictæ ſententiæ procedi non debet, reſpectu tamen bonorum dumtaxat Ioſephi cum Ioannæ ſuper illis competat retentio pro eius Creditis dotalibus denouo productis, quamuis ſententia in hoc caſu iuſtificari debeat ex eiſdem actis, per regulam, quod quando ex iuribus poſt ſententiam appareat de illius iuſtitia retardanda eſt eius exequutio ad relata per Caputaquen. *deciſio* 114. *numero duodecimo, parte ſecunda*, cum alijs adductis *in prima deciſ. ſub paragrapho alia verò credita in fine.*

5 Nec dicatur, huiuſmodi credita illiquida remanſiſſe ex fructibus dd. bonorum per Ioannam perceptis, ſicque nulla competere poteſt retentio ex firmatis per Rotam *deciſio.679.numero quinto parte prima deciſio.*433. *numero ſecundo parte ſecunda deciſio.* 743. *numero vndecimo, parte tertia, & parte quinta recentior. deciſio* 411. *numero vigeſimo ſeptimo,* Buratt. *deciſ.* 160. *numero* 14. vbi Add. *numero* 20. *&* 21.

Quoniam in tantum denegatur retentio, in quantum præſumitur ex fructibus creditor ſatisfactus, ſed cum huiuſmodi credita proueniant ex cauſa dotis, in illis vti priuilegiatis nulla conſiderari poteſt præſumptio ſatisfactionis ex fructibus
6 perceptis, niſi conſtet, ad manus Ioannæ tot fructus peruenisse, ex quibus probabiliter ſatisfieri potuerit iuxta veriorem, & communem opinionem, quam firmat Neguſ. *de pignor. parte prima membr.* 5. *numero trigeſimo ſexto* Gutier. *de Tutor. parte ſecunda capite nono, numero quinquageſimo ſecundo*, Viu. *deciſ.*317. *numero primo & ſeq. libro ſecundo* Grammat. *conſ. ciuil.*114. *num.*11. Ricc. *collect. deciſ. part.*3. *collect.*1317. *ad fin. verſ. quarto*, An retentio, & reiecta contraria opinione firmauit Rota *in Sanctis Seuerinis dotis* 16. *Decembris* 1619. *coram Vbaldo, & in Romana, ſeu Viterbien. reſtitutionis dotis* 8. *Februarij* 1627. *coram Virili, & in Fanen. dotis* 17. *Martij* 1642. *coram R.P.D. meo Cerro. ac coram R.P. D. meo Verospio in Ariminen. dotis* 22. *Iunij* 1646. eoque magis,
7 quia non intercesſit tempus adeo conſiderabile, vt tot fructus Ioanna percipere potuiſſet, ex quibus integram ſatisfactionem conſequuta eſſet, vt conſideratum fuit *in dicta Romana, ſeu Viterbien. reſtitutionis dotis ſub §. in caſu*, de quo agitur, idcirco ſuper bonis ſolum Ioſephi viri eidem concedenda eſt retentio; non autem ſuper bonis fideicommiſſariis, quorum reſpectu retardari non poteſt exequutio prædictæ ſententiæ ex fundamentis adductis *in deciſ.*11. *Martij præteriti.*

Et ita vtraque, &c.

Lucana Iuris conferendi.

Lunæ 14. Iunij 1649.

ARGVMENTVM.

Manutentio datur conſtando de quaſi poſſeſſione.

SVMMARIVM.

1 *De quaſi poſſeſſione iuris conferendi conſtat ex collationibus facta vigore alicuius indulti effectuatis.*

2 *Manutentio non poteſt denegari probata quaſi poſſeſſione conferendi.*

3 *Collatio vnica effectuata ſufficit ad effectum probandi quaſi poſſeſſionem iuris conferendi.*

DECISIO CDI.

CVM peterent mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione iuris cõferendi Canonicatus, & Præbẽdas Eccleſiæ Lucanæ tam Eminentiſſimus Cardinalis Franciottus vti reſeruatarius eiuſdem Eccleſiæ quam modernus Epiſcopus prætendens ſimultaneam cum Capitulo in beneficiis, quæ non cadunt ſub regulis reſeruatoriis, nec non dictum Capitulum priuatiue quoad Epiſcopum, reſolutum ſolum fuit Eminentiſſimo dandam manutentionem vigore indulti, in quo eidem conceſſa fuit facultas conferendi reſeruata, conſtat enim de eius quaſi poſſeſſione ex collationibus illius vigore factis de anno 1638. in perſonam Alexandri Irentæ, de anno 1645. in perſonam Hieronymi Palmæ, *& de anno* 1647. *in perſonam Flaminis de Nobilibus*, quarum omnes fuerunt effectuatæ, vnde probata dicta quaſi poſſeſſione illi denegari non poteſt manutentio ad limites dictæ collationis in eodem ſtatu, in quo reperiebatur de tempore motæ litis *vulg. §. retinendæ inſt. de interd.* Gregor. *deciſ.*275. *numero* 14. *& deciſ.*569. *numero* 3. Buratt. *deciſ.*504. *numero* 11. & *deciſ.*76. *numero* 1. *part.*5. *rec.* cum aliis late cumulatis per Poſth. *de manutent. obſeru.* 73. *numero* 1. *&* 6. eoque magis quia ad effectum probandi quaſi poſſeſſionem iuris conferendi ſufficit vnica collatio effectuata, vt tradit Poſth. *obſeruat.*18. *numero* 13. *verſ. Hinc rurſus*, quæ ſat eſt pro obtinenda manutentione, quoad alios Canonicatus, & præbendas, quæ attenta eadem cauſa poſſidendi ſub illa omnes æque comprehenduntur Bald. *in. l.*1. *num.*2. *C. de Emancip. liber.* Soccin. *conſ.*3. *numero* 4, *lib.*1. Crauett. *conſ.*55. *numero.*1. *verſ. ſed reſpondeo*, Rot. *deciſ.*17. *numero* 2. *part.*2. *& dec.* 615. *ſub numero.*3. *verſ. ex quibus part.*4. *diuerſ. & deciſ.*39. *ſub numero* 9. *par.*3. *recent.* Caual. *deciſ.*238. *ſub numero* 3. *verſ. minus obſtare, qui alios refert*, quapropter quoad manutentionem debitam Eminentiſſimo Cardinali vigore indulti nulla cadit dubitatio, maxime quia illa alias per Rotam Canonizata fuit, vt *in Lucana Canonicatus* 22. *Iunij* 1656. *coram R.P.D. meo Peutingerio.*

Quo vero ad manutentionem petitam ab Epiſcopo ſimultaneè cum Capitulo, & ab eodem Capitolo priuatiue quoad Epiſcopum in beneficiis non reſeruatis, quamuis ad huiuſmodi effectum multa, hinc inde deducta fuerint, tamen Domini dixerunt, vt ſuper illis particulariter videatur.

Et ita reſolutum, &c.

Rauennaten. Domus.

Lunæ 14. Iunij 1649.

ARGVMENTVM.

Deuolutio emphyteuſis remanet clara, ſi omnes defecerint in inueſtitura comprehenſi.

SV
M

S V M M A R I V M.

1 *Factum.*

2 *Clauſula* ad habendum *poſita in inſtrumento facit emphytenſim tranſitoriam, etiam ad extraneos, & n. 5.*

3 *Extranei non comprehenduntur in antiquis inueſtituris in caſu, ſed filij & nepotes.*

4 *Relatio operatur indiuiduam & propriam expreſſionem, & repetitionem contentorum in termino relato.*

6 *Inueſtitura ſolita concedi cum beneplacito Apoſtolico non poſſunt alterari in praiudicium Eccleſia.*

7 *Beneplacitum Apoſtolicum non praſumitur ex lapſu parui temporis, ſine requiſita obſeruantia.*

8 *Concordia, qua aduerſatur diſpoſitioni iuris communis non debet extendi ad caſum futurum, ſed ſtrictè interpretanda eſt ad prateritum.*

9 *Prouiſio hominis tollit prouiſionem legis.*

DECISIO CDII.

1 *Vide infra dec. 17. Mar. 1651. in hac cauſa.*

CONSTARE de deuolutione domus controuerſiæ ob lineam Lucretiæ Raſponæ vltimo loco de illa inueſtitæ DD. reſoluerunt. Etenim pars domus prædictæ conceſſa fuit in emphyteuſim eidem Lucretiæ de anno 1627. pro ſe, ſuiſque hæredibus, & vno ſucceſſore iuxta formam aliarum inueſtiturarum; & alteram partem illius; vna cum quodam ſpatio terreni duorum, vel trium pedum obtinuit de anno 1636. pro ſe, ſuiſque liberis, & Nepotibus. Vnde dum ipſa abſque liberis deceſſerit, & ſic defecerint omnes in inueſtitura comprehenſi, clara remanet deuolutio, vt *in §. emphyteuſim auth. de non alien. reb. Eccleſ.* Caſt. *conſ.* 68. *num.* 1. *lib.* 2. Clar. *in §. emphyteuſis quaſt.* 42. Corbul. *de cauſ. priuat. num.* 1. Caual. *deciſ.* 564. *num.* 1. *& deciſ.* 36. *n.* 1. *& deciſ.* 121. *num.* 18. *part.* 7. *recent.*

Nec releuat, quod inueſtitura concepta de anno 1627. facta fuerit pro hæredibus, & vno ſucceſſore, quocircà comprehendere debet Equitem Raſponum, qui eſt immediate ſucceſſor Lucretiæ in-
2 ueſtitæ, maxime ex vi clauſulæ ad habendum in inſtrumento appoſitæ, quæ facit emphyteuſim tranſitoriam etiam ad extraneos, ex late adductis per Cualer. *deciſ.* 393. *numer.* 2. Duran. *deciſ.* 295. *numero* 4.

3 Quoniam conceſſio illa legitur facta ad formam antiquarum inueſtiturarum, ſub quibus non comprehenduntur extranei; ſed ſolum filij, & Nepotes inueſtiti, vt patet ex pluribus inueſtituris exhibitis, ideo ad illas hæc vltima vigore dictæ reſtrictiuæ
4 relationis eſt reſtringenda, relatio enim operatur indiuiduam, & propriam expreſſionem contentorum in termino relato Crauet. *conſ.* 45. *numero* 4. Menoch. *conſil.* 1043. *numero* 3. Mantic. *deciſ.* 373. *num.* 9. & in ſpecie dictum fuit in *Caietana bonorum* 3. *Nouembris* 1646. *coram R. P. D. meo Cerro, §. imò cum in antiquis*; præſertim in conceſſionibus emphyteoticis, quarum natura eſt, vt ſemper ad primam inueſtituram tanquam ad radicem contractus cenſeatur habita ratio; illaque ſit attendenda, vt notat Bald. *in l.* 1. *numero* 39. *C. quando non petent. part.* Surd. *conſ.* 5. *num.* 61. *& conſ.* 105. *n.* 26. *&* 31. cum aliis adductis *in deciſ.* 555. *in fin. part.* 2. *& deciſ.* 211. *num.* 6. *part.* 6. *recent.*

Quapropter non obſtat clauſula ad habendum, 5
quæ intelligenda eſt iuxta naturam contractus emphyteotici, adeout, quando emphyteuſis de ſui natura non eſt tranſitoria ad extraneos; ipſa non debet ad illos vigore dictæ clauſulæ extendi, vt late firmatum fuit *in d. Caietana bonorum coram R. P. D. meo Cerro, §. non obſtat clauſula ad habea. cum ſeq.*

Vltra quod ſtantibus aliis inueſtituris antea fa- 6
ctis duntaxat pro filiis, & Nepotibus, hæc vltima ampliata etiam pro vno ſucceſſore in præiudicium Eccleſiæ abſque Sedis Apoſtolicæ beneplacito nullius eſt momenti; cum inueſtituræ nequeant abſque dicto beneplacito alterari, præſertim quando adeſt Eccleſiæ præiudicium Dec. *in auth. qui rem, num.* 12. & *ibi* Cagnol. *num.* 58. *C. de ſacroſ. Eccleſ.* late Viſil. ad Afflict. *dec.* 305. *num.* 8. Duran. *deciſ.* 250. *num.* 22. *& deciſ.* 176. *num.* 41. *verſ.* 2. *principaliter part.* 5. *deciſ.* 211. *num.* 13. *part.* 6 *& part.* 7. *recent. deciſ.* 36. *num.* 10. *& ſeqq.*

Nec huiuſmodi beneplacitum Apoſtolicum 7
præſumi debet ex lapſu temporis, tum quia non effluxerunt anni 50. cum obſeruantia requiſiti pro dicta præſumptione *deciſ.* 202 *num.* 7. *part.* 7. *recentior.* dum conceſſio facta fuit de anno 1627. præſertim quia tempus prædictum initium ſumere debet ſolum poſt mortem Rectoris, qui inueſtituram alterauit ad Teat. *in cap. poſt quingentos iuxta gloſ.* 16. *quaſt.* 13. & Rota tenuit coram me *in Mutinen. bonorum* 14. *Ian.* 1639. *§. nec obſtat*, quod ex curſu confirmata coram Reuerendiſſimo Epiſcopo Terracinen. 23. Iunij 1641. *§. nec facit.* Tum quia dicta præſumptio beneplaciti cum ſit præiudicialis Eccleſiæ prorſus ſublata fuit per conſtitutionem fel. recor. Vrbani VIII. editam de anno 1641. incipientem Romanos Pontifex in Sacra Beati Petri Sede *ſub §. item quaſcumque prarogationes.*

Nec pariter ad impediendam huiuſmodi deuolutionem releuat concordia inita de anno 1434. inter Eccleſiam, & Populum Rauennaten. relata *in vol. ſtatutorum dicta Ciuitatis libro quarto cap.* 14. vbi ſtatuitur quod bona emphyteotica per Rauennatenſes poſſeſſa habeantur ad inſtar bonorum allodialium, ſicque illa libere in extraneos tranſmitti poſſint, vt in terminis dictæ concordiæ reſponderunt Anchar. *conſilio* 125. *numero primo.* Pariſ. *conſilio* 108. *numero quadrageſimo ſexto libro primo* Macabr. *conſilio vigeſimo ſexto num.* 258. & firmauit Rota *in Rauennaten. emphyteuſi* 19. *Aprilis* 1641. *coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano, ſub §. pradicta facilius procedere circa finem.*

Nam, cum in dicta concordia loquatur de bo- 8
nis datis in emphyteuſim, ac aduerſetur diſpoſitioni iuris communis, & ſit in præiudicium Eccleſiæ non debet extendi ad conceſſiones poſt concordiam faciendas, ſed ſtricte interpretanda eſt de conceſſionibus antea factis ad Teat. *in cap. cum Capella de priuil. & in Clement.* 1. *in fin. de ceaſ.* ac in terminis hanc opinionem tenet Macabr. *dicto conſilio vigeſimo ſexto numero* 9. *& ſequentibus*, cum aliis adductis *in deciſione nonageſima quarta, numero decimo, & ſeq.* poſt Merlin. *de legitim.* nec in caſu præſenti præſumi debet huiuſmodi bona eſſe emphyteotica ante concordiam, donec contrarium probetur, quia ceſſat huiuſmodi præſumptio, dum conceſſiones dictæ domus initium ſumunt de anno 1529. concordia vero inita fuit anno 1434. vt dictum eſt, vltra quod ex inueſtituris exhibitis

concordiæ præfatæ contrariis deſumitur, quod
vel dd. conceſſiones non comprehenduntur ſub
concordia, vti poſtea ſactæ, vel quatenus com-
prehenduntur ſub illa ex dd. pactis, & conuentio-
nibus contrariis ipſi concordiæ derogatum fuit ex
9 regula, quod prouiſio hominis tollit prouiſionem
legis, vt refert *dicta deciſ. 94. num. 13.* poſt Merlin.
de legitim. ideo dum antecedentes conceſſiones lo-
quuntur pro filiis, & Nepotibus, vt ſupra dictum
fuit, tenor illarum eſt attendendus, vt in ſpecie
huius concordiæ tradit Bero. *conſ. 107. ſub num. 6.
verſ. ex prædictis non obſtat*, & firmat *dicta deciſ. 94.
num. 22.*

Et ita vtraque, &c.

Rauennaten. Hæreditatis.

Lunæ 21. Iunij 1649.

ARGVMENTVM.

Immiſſio in poſſeſſionem bonorum dene-
ganda eſt excluſis ad ſucceſſionem.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Mater ad ſucceſſionem filij vocatur cum vtrinque
coniunctis, excluſa coniuncta ex altero tantum
latere, & quid ſecundum ſtatutum Rauennæ, &
n. 3. & 4.*
3 *Ablatiui abſoluti important, & faciunt conditionem.*
5 *Vocatus ſub conditione ad ſucceſſionem, non poteſt ad
eam venire deficiente conditione.*
7 *Statutum vetus abrogatur, & corrigitur per nouum.*

DECIS. CCCCIII.

1 IOANNÆ denegandam eſſe immiſſionem in
bonorum hæreditariorum quondam Ioan-
nis Franciſci Zabaroni iunioris reſolutum
fuit, eo quia ipſa vti Soror conſanguinea defuncti
ab huiuſmodi hæreditate excluſa remanet, tam ab
aliis ſororibus vtrinque coniunctis, quæ ſuperſti-
tes ſuccedere debent fratri ab inteſtato defuncto
excluſa ſorore conſanguinea, iuxta diſpoſita *in
auth. itaque, Cod. commun. de ſucceſſ. §. vult. autem
auth. de conſang. & vter. §. ſi igitur il 2. auth. de he-
red. ab inteſt. venient.* Bart. *in leg. poſt. conſanguineos,
§. legitime in princip. ff. de ſuis, & legitim.* Cephal.
conſ. 323. num. 14. Mart. *de ſucceſſ. legal. parte 2.
quæſt. 1. art. 2. num. 3. verſ. ſed iſte*, Rota *deciſ. 107.
num. 1. part. 5. & deciſ. 43. numer. 1. part. 7. recent.*
2 Quam à matre dicti Ioannis Franciſci, quæ ad
ſucceſſionem filij vocatur cum vtrinque coniun-
ctis excluſa coniuncta ex altero tantum latere
*auth. defuncto, Cod. ad ſenat. conſ. Tertull. authen.
ceſſante, & auth. poſt fratres, Cod. de legit. hæredit.*
Merlin. Pignatell. *controu. cap. 32. num. 11. lib. 1.*
Rota *deciſ. 219. num. 17. part. 6. recent. & dicta de-
ciſ. 43. num. 1. & 6. part. 7. recentior.* ac dictum fuit
*in Romana ſucceſſionis de Comitibus 23. Iunij 1642.
coram Reuerendiſſ. D. meo Decano.*
3 Nec huiuſmodi diſpoſitio iuris communis dero-
gata fuit per ſtatutum vetus Rauennæ *ſub rub. 25. l.
3.* diſponens, quod poſſeſſiones, quæ proueniunt
ex parte Patris cuiuſlibet deſcendentis ab inteſtato,
deuenire debeant propinquioribus ex eadem parte
Patris, itaque hoc ſtante dicta Ioanna vti Soror
conſanguinea admittenda eſſet ad ſucceſſionem
in bonis prouenientibus ex parte communis Pa-
tris.

Tum quia dictum ſtatutum non loquitur ſimpli- 4
citer, & abſolute, ſed deficientibus aſcendentibus,
& deſcendentibus defuncti, prædicti enim ablatiui
abſoluti important, & inducunt conditionem, *l. à* 5
teſtatore, ff. de condit. & demonſtr. cum aliis latè cu-
mulatis per Butatt. *deciſ. 696. num. 2.* vnde dum di-
cta conditio ceſſat extante matre defuncti, Ioan- 6
na per ſtatutum conditionaliter vocata venire non
poteſt deficiente conditione, *l. cedere diem, ff. de
verb. ſignificat. §. ex conditionali inſtit. de verb. obligat.*
ac plures alij in terminis huius ſtatuti adducti per
Pariſ. *conſ. 59. num. 31. & ſeqq. lib. 3.*

Tum etiam quia idem ſtatutum vetus abroga- 7
tum, & correctum fuit per ſtatutum nouum eiuſ-
dem Ciuitatis *in cap. 123. lib. 5.* vbi ſancitum eſt, quæ-
cumque ſtatuta, decreta, prouiſiones, ac refor-
mationes in eo volumine non comprehenſa, caſſa, &
irrita eſſe, ac pro caſſis, ac annullatis pleno iure ha-
beri, adeovt ſi aliqua in dicto ſtatuto deciſa non
eſſent, ea ſub iuris communis diſpoſitione rema-
neant. Et licet in eodem ſtatuto nouo *ſub rubr. 13.
lib. 3.* canonizato per Rotam *deciſ. 644. num. 1. part.
2. recent.* excludatur mater defuncti ab illius ſuc-
ceſſione fauore ſolum Agnatorum, iuxta ſancita *in
rubr. 11.* Quod poſſeſſiones, quæ vocantur proxi-
miores agnati maſculi, hæc tamen excluſio ceſſat
in præſenti, dum deficiunt agnati, ad quorum fa-
uorem reſtricta fuit, vt firmant Dec. *conſ. 378. num.
2.* Aguel. Aretin. *conſ. 63. num. 9.* Surd. *conſ. 85. num.
9.* Rota *deciſ. 59. num. 2. part. 1. & deciſ. 43. num. 14.
part. 7. recent.* ac reſolutum fuit *in Aſſiſienſ. ſuc-
ceſſionis 14. Iunij 1630. coram Reuerendiſſimo Terraci-
nen. §. non obſtat ſtatutum.*

Et ita vnica tantum parte informante reſolutum,
&c.

Romana Donationis.

Veneris 25. Iunij 1649.

ARGVMENTVM.

Extremis probatis in Saluiano, interdicto
conceditur immiſſio.

SVMMARIVM.

1 *Sententia valida & iuſta eſt confirmanda.*
2 *Hæres ſui debitoris non conficiens inuentarium,
& bona alienans, præſumitur creditum ex
dictis alienationibus conſumptum, vel extin-
ctum.*
3 *Actiones confunduntur per aditionem hæredita-
tis.*
4 *Creditor hypothecam habens ſuccedens debitori per
fideicommiſſum, ex aditione non confundit
actiones.*
5 *Conficiens inuentarium non legitimum perinde tene-
tur, ac ſi nullum confeciſſet.*
6 *Nullitas inuentarij reſultat ex quo non ſit citatus
creditor.*
7 *Recentia nulla competit pro creditis illiquidis.*

8 *Hære*

8 *Hæres grauatus facit fructus ſuos in præiudicium ſubſtituti.*

DECISIO CCCCIV.

PROBATIS tribus extremis neceſſariis in iudicio Saluiani interdicti fuit per ſententiam Rotalem latam per R.P.D. meũ Vereſpium conceſſa immiſſio Boneſino ſuper bonis controuerſis, ac deuoluta per appellationem ad me cauſa ſub die 16.
1 Aprilis præteriti dictum fuit, dictam ſententiam vti validam, & iuſtam eſſe confirmandam ex rationibus in deciſione adductis, ſuper quibus hodie repropoſita cauſa pro illius confirmatione reſolutum fuit.

Nam non reuocabatur in dubium, quod Boneſino competat immiſſio vigore Saluiani interdicti, vt optime remanet comprobatum in deciſione 31. Ianuarij 1648. coram R.P.D. meo Veroſpio, & in altera deciſione coram me facta 16. Aprilis præteriti, ſed ſolum pro parte Ciampini poſſeſſoris denuo opponebatur de retentione eidem competenti pro creditis dotalibus Victoriæ ſuæ auctricis. At
2 hoc idem obiectum ſublatum fuit in præfatis deciſionibus ex eo, quia dum Victoria hæreditatem Petri Baietti communis debitoris non confecto legitimo inuentario adiuit, ac nonnulla illius bona alienauit, præſumitur, dd. credita ex præfatis alienationibus vel fuiſſe conſumpta, vel prorſus extincta, vt de credito legitimæ tenuit Rota *deciſ.* 226. *num.* 16. *deciſ.* 399. *num.* 20. *par.* 5. *recent.* & reſolutum fuit coram me *in Romana fideicommiſſi de Marianis* 14. *Nouembris in fin.* ac in aliis relatis *in altera deciſ. ſub §. nec huiuſmodi immiſſionem*, vel ſal-
3 tem eorum actiones ex dict. aditione remanſerunt confectæ Menoch. *conſ.* 89. *num.* 13 *lib.* 1. Alfon. *conſ.* 17. *in princ.* Afflict. *deciſ.* 257. *num* 3. *vſque ad fin.* Theſaur. *quæſt. forenſ. lib.* 3. *cap.* 44. *num* 3. Vinc. de Franch. *deciſ.* 80. *num* 5. *&* 6. Grattan. *diſcept.* 204. *n.* 26. *& ſeqq.* Rota *deciſ.* 4. *numer.* 34. *part.* 5. *recent.*

Nec ſubſiſtit, quod actiones dotales, & hypothecariæ per aditionem hæreditatis abſque beneficio inuentarij non confundantur, ſed illæ remanent integræ Bald. *in l. ſi vxor. num.* 1. *verſ. ad quod vt n.* 8. *Cod. de bon. auth. iud. poſſeſſ.* Neguſ. *de pignor. memb.* 1. *part.* 5. *n.* 49. *& ſeqq.* cum aliis adductis coram me *in Vrbeuetana Saluiani* 4. *Iulij* 1646. *in princ. verſ. actioneſque reales.*

4 Quia ſupradicta concluſio procedit, quando creditor, qui habet hypothecariam, ſuccedit debitori per fideicommiſſum, & bona hypothecata euueniente caſu reſtitutionis reſtituenda ſunt ea ratione, quia hoc caſu creditor adeundo hæreditatem debitoris non eſt effecta vna, & eadem perſona cum teſtatore, ideo integra remanere debet illius actio, ſecus autem eſt, quando ipſe directè ſuccedit in bonis debitoris: tunc enim tanquam hæres directus ratione ſui crediti non habet actionem realem, nec pœnalem, neque hypothecariam, cum effectus ſit vna, & eadem perſona cum teſtatore, & conſequenter confuſa eſt omnis, actio, quam habebat in bonis illius, vt diſtinguendo declarat Caſtr. *in l. debitor num.* 2. *ff. ad Trebell.* Menoch. *conſ.* 89. *num.* 153. Surd. *conſ.* 7. *num.* 23. Gratian. *diſcept.* 204. *num* 26. & dixit Rota *in Bituntina Cenſus* 24. *Maij* 1647. *coram R. P. Domino meo Corrado*, §. *Quia cum pariter.*

5 Eoque magis, quia in præſenti non fuerit confectum legitimum inuentarium, & proinde hæres tenetur de proprio, ac ſi nullum confeciſſet inuentarium, *l.* 4. §. 1. *verſ. hæres quoque* Gloſ. *in verb. intelligitur*, *ff. de act. & obligat. l. ſi creditores*, vbi DD. *ff. de ſeparat. l.* 1. *Cod. de bonis auth. iudic. poſſeſſ. l. fin.* §. *cum igitur ibique gloſ. in verb. omnibus*, *& in* §. *ſin vero poſtquam*, *Cod. de iur. delib.* §. *ſi vero*, vbi Gloſ. *in verb. legatum in auth. de hæred. & falcid.* Rolan. *conſ.* 73. *num.* 27. *& ſeqq. lib.* 2. Surd. *deciſ.* 222. *num.* 8. & reſoluit Rota *in Ariminen. Pecuniaria* 22. *Iunij* 1646. *coram R.P.D. meo Arguelles*, §. *his tamen minime obſtantibus.*

Nullius enim inuentarij reſultat ex eo, quia in 6
illius confectione non fuerit citatus Boneſinus, qui vti certus creditor citandus erat, Dec. *conſ.* 250. *n.* 4. *verſ. nam etiam*, Crauett. *conſ.* 86. *num.* 6. Menoch. *conſ.* 89. *ſub num.* 138. *verſ.* 2. *deficit*, Rota *deciſ.* 136. *num.* 2. *verſ. ſicuti etiam certum eſt*, *par.* 4. *tom.* 2 *recent.* cum aliis relatis in præfata *deciſ. ſub* §. *nec ad excludenda.*

Nec ſubſiſtit, quod Victoria de huiuſmodi credito non haberet notitiam quia contrarium apparet ex monitorio contra ipſam ante huiuſmodi confectionem perſonaliter exequuto, vnde reſultat certa ſcientia crediti Boneſini, itaque pro legitima confectione dicti inuentarij ipſe citandus erat ex allegatis.

Vltra quod præfata Credita redduntur etiam illiquida ex perceptione fructuum hæreditariorum 7
quocirca pro illis nulla competit retentio Rota *deciſ.* 433. *ſub num.* 2. *part.* 2. *recent.* Gregor. *deciſ.* 254. *num.* 3. *& deciſ.* 150. *num.* 8. poſt Zach. *de obligat. comm. ſecundum antiq. impreſſ.* & dictum fuit *in Ariminen. Saluiani* 19. *Iunij* 1643. §. *non obſtat retentio*, & 30. *Maij* 1646. §. *fin. coram R. P. D. meo Bichio.*

Nec dicatur, quod Victoria pro rata crediti fecerit fructus ſuos, vti perceptos ex re propria, vt dixit Rota in Romana fideicommiſſi de Incoronatis 8
24. Ianuarij 1646. coram R.P.D. meo Peutingerio. Quoniam hoc procedit reſpectu hæredis grauati fideicommiſſo qui facit fructus ſuos in præiudicium ſubſtituti, in quibus terminis loquitur mox allegata deciſione, non autem in hærede non grauato, qui etiamſi fecerit inuentarium non ſolum nequit illos lucrifacere, ſed de eis tenetur reddere rationem, maxime poſt motam litem Rota *deciſione* 304. *num.* 3. *part.* 5. *deciſione* 131. *numer.* 2. *part.* 6. *& deciſione* 257. *numero* 15. *parte* 17. *recent.* & in ſpecie firmat *in Romana quarti dotalis* 19. *Iunij* 1645. *coram R. P. Domino meo Cerro*, §. *prima quia.*

Et ita vtraque &c.

Auenionen. Pecuniaria.

Ven. 25. Iunij 1649.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria conceditur ſine fumo, data aliquali articulorum releuantia in profanis.

SVMMARIVM.

1 *Solutio facta in moneta reprobata non liberat debitorem.*

2 *Solutio facta de moneta proxime reprobanda,ſciente debitore, cum non liberat.*

3 *Relouantia vnius duntaxat articuli ſufficit in profanis. etiam ſine fumo, vt ſuper omnibus remiſſoria ſit concedenda.*

4 *Timor ſubornationis ceſſat in teſtibus,quando eorum examen eſt ſolemniter publicatum.*

5 *In actore & creditore non præſumitur proteſtatio cauſa, cum non effugiat ſolutionem.*

DECIS. CCCCV.

DANOAM eſſe remiſſoriam reſolutum fuit, quia in profanis datæ aliquali articulorum releuantia abſque vllo fumo conceditur,Capurq. *deciſ.68. par.3.* Put. *deciſ.212. num 3. lib.1. in correct.* Coccin. *deciſ.149.num.1.*cum aliis relatis *in Anconitana Pecuniaria 13. Maij 1647.coram R.P.D. meo Arguelles*,& coram me *in Neapolitana pecuniaria 3. Iulij* 1645.

Releuantia enim illorum optime reſultat ex eo
quia articulatur, quod pecuniæ ſolutæ per Oliuectium de Blanchis Laurentio filio Henrici Creditoris
erant defectiuæ & tonſæ,ac quod de tempore d.ſolutionis Oliuectius bene ſciebat, ipſas de proximo
per Edictum reprobandas eſſe, prout ſucceſſiue euenit ob promulgationem huiuſmodi edicti, vnde
hoc probatum valde releuaret ad victoriam cauſæ
vt admiſit *deciſ. R.D. mei Decani emanata 15. Ia-*
1 *nuarij 1648 in §.non obſtat*,nam ſolutio facta in mo-
neta reprobata,& tonſa non ſuffragatur,nec liberat
ſoluentem, cum fieri debeat de pecunia currenti &
vſuali ad Text. expreſſ. *in l.eleganter*, §. *qui reprobos,*
ff.de pignor.action. Puipat *conſ.169 num.7.verſ. & ma-*
2 *xime* Dec.*conſ.668.per tot.* late Tiraq. *de retract. lign.*
§. 1. *gloſ. 20.num.* 14. & 15. Imo nec valet ſolutio
in pecunia, quæ licet adhoc non ſit reprobata, illa tamen de proximo reprobanda eſſet ſciente ipſo
debitore. Bald. *in l. acceptam quæſt.17.in fin.num.28.*
*C.de vſur.*Calcan *conſ.14. n.8. verſ. quantum ad tertium.*Neuiz.*conſ.49.n.16.*Brun.*in tract de augm. mon.*
in 3.p.col.1.verſ.eſt verum, quod Baldus Gabr. *de ſolut.concl.2.n.24* Menoc. *de arbitr.caſ.232.n.25 & 26.*
Grat *diſcept.160.num.19.*

3 Nec refert, quod ſeptimus articulus contineat
materiam obiectiuam, tanquam tendens ad probandam antidatam quietantiæ quo caſu ſine fumo
admittendus non eſt, quia ſat eſt, quod cæteri alij
ſint releuantes, obiectum enim reſpectu vnius non
valet impedire remiſſoriam quoad alios; præſertim
quia in prophanis ſufficit releuantia vnius duntaxat articuli etiam ſine fumo, vt ſuper omnibus illa
ſit concedenda Rota *deciſ.667. num.1. p.1. & deciſ.*
661. num. 4.par. 2. recent. Gregor. *deciſ.124. num.3.*
ac dictum fuit coram me *in d Neapolitana Pecuniaria in principio.*

Non obſtat, quod in partibus fuerint alij teſtes
4 examinati, tum quia non conſtat, illorum examen
fuiſſe ſolemniter publicatum, quo caſo ceſſat timor ſubornationis. vt firmauit Rota *in Auenionen.*
dilapidationis 7.Maij 1646.coram R.P. D. meo Cerro;
Tum etiam quia non petitur examinari teſtes ſuper
eiſdem articulis,ſed ſuper nouis Buratt.*dec.163. n.5.*
*& 6.*Gregor.*deciſ.497. n.2.* cum aliis allegatis *in d.*
Anconitana Pecuniaria 13.Maij 1647.coram R.P.D.
meo Arguelles.

Demum ſuſpicio Calumniæ adducta attendi non 5
debet, cum illa proſſus corruat ex eo, quia petens
remiſſoriam eſt actor,& creditor,in quo non præſumitur proteſtatio cauſæ ad effugiendam ſolutionem
Buratt.*deciſ.816.num.15.*Duran. *deciſ.462 num. 13.*
Vltra quod dum verſamur in tertia inſtantia per ſolius calumniæ præſumptionem remiſſoria,in hoc S.
Tribunali non ſoleat denegari, vt conſiderauit Rota *deciſ.177.num.3.p.6.recent.*

Et ita vtraque, &c.

Romana Saluiani.

Veneris 25. Iunij 1649.

ARGVMENTVM.

Sententia exequutioni mandatur, non obſtante appellatione, ſi infra biennium non fuit proſequuta.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa remanet deſerta per lapſum biennij.*

2 *Res iudicata omnino venit exequenda.*

3 *Validitas ſententia detegitur ex actorum reuolutione.*

4 *Tria extrema ſunt probanda in Saluiano interdicto.*

5 *Inſtrumentum publicum facit probationem probatam & rem manifeſtam.*

6 *Inſtrumentum venditionis, in quo adeſt clauſula conſtituti, plene probat poſſeſſionem venditoris conſtituentis.*

8 *Poſſeſſio rei conuenti probatur ex inſtrumento adepta poſſeſſionis.*

DECISIO CCCCVI.

RESOLVTVM fuit eſſe locum exequutioni
ſententiæ latæ in Tribunali Eminentiſſimi
Vicarij, in qua ex remedio Saluiani interdicti conceſſa fuit immiſſio in poſſeſſionem domus
controuerſæ Monaſterio & monialibus S. Margheritæ de vrbe ex eo, quia, licet ab illa interpoſita
fuerit appellatio:hæc tamen non fuit infra legitima
tempora proſequuta, propterea ſtante lapſu bien-
nij, & vltra dubitari non poteſt, quin ſint lapſa 1
omnia fatalia, & cauſa deſerta remanſerit ad Text.
in cap perſonas,& cap.cum ſit Romana de appell.Clem.
ſicut eod tit. Alex.*conſ.164.n.2.lib.2.* Surd.*conſ.159.n..*
Veſtr.*in praxi.lib.6.cap fin.n.8.*Mantic.*deciſ.267.n.2.*
Vnde reſultat res iudicata quæ omnino venit exe- 2
quenda,ac ſi ab initio prouocatum non fuiſſet, *d.c.*
cum ſit Romana,& l poſt rem iudicatam,ff.de re ind.l.2.
*C.de exequut.rei ind.*Parlad.*rer.quot.lib.2.c.fin.p.1.§.1.*
*n.6.*Manſon.*de exequut lib.1.ampliat.31.per tot.*Boer.
*deciſ.295.n.8.in fin.*Rot.*dec.227.n.2. & dec.233.n.5.*
par.7.recent.

Eoque magis quia huiuſmodi ſententia fuit vali- 3
da, & iuſta, validitas eius detegitur ex actorum reuolutione, in quibus apparet concurrere omnia,
quæ ad hunc effectum neceſſaria ſunt vulg. Caputaq.*deciſ.260.p.2. & deciſ.204. par.1. recent.* Iuſtitia
vero reſultat, ex quo probata fuerunt tria extrema, requiſita in hoc iudicio Saluiani interdicti.

Nam creditum cum hypotheca oritur ex inſtru- 4
mento

mento impoſitrioois cenſus, io quo tam Hiero-
nymus Priecius impoſitor, quam Paalarios Mat-
theius fideiuſſor promiſerunt ſoluere monialibus
præfatis fructus cenſus ad illurum fauorem creati
cum expreſſa obligátione, & hypotheca omnium
ſuorum bonorum, ſub qua cadit etiam dicta do-
mus, quæ de eo tempore vel poſtea poſſeſſa fuit ab
eodem Paulatio fideiuſſore, & debitore, quapro-
pter primum extremum abunde remanet proba-
tum, cum inſtrumentum præfatum faciat proba-
5 tionem probatam, ac tem manifeſtam Batt. *in l.* 1.
*num.*8. vbi Iaſon. *num.* 10. *ff. de nou. oper. nunc.* Dec.
*conſil.*36. *num.*6. Surd. *conſil.*173. *numer.*31. & dixit
Rota *deciſ.*277. *num.*2. *& deciſ.*431. *numer.*1. *par.*1.
recent. & coram Gregor. *deciſ.*68. *numer.*2. *ad fin. &*
*deciſ.*157. *num.*13. *& coram me in Cremen. ſeu Iannan.*
Pecnu. 1. *Iuly* 1648. *ſub* §. *hac ſunt.*

6 Poſſeſſio vero dicti Palutij debitoris remanet
probata ex inſtrumento venditoris d. domus factæ
per Pyrtum, & alios filios d. Palutij, vti de domo
paterna, & hæreditaria ad fauorem authorum
Claodiani, & aliorum de Iulianis, qui ſunt rei
conuenti, in qua, dum adeſt clauſula conſtituti ple-
nè probat poſſeſſionem venditoris conſtituentis
ad dictos habentes cauſam ab eo, Ruin. *conſil.*
169. *in fin. lib.* 1. Grat. *conſil.*42. *num.* 12. & 13. *lib.*
2. Natt. *conſil* 439. *num.*3. Tiraq. *de iur. conſt. p.* 3. *lim.*
1. *num.*23. Rot *deciſ.*324. *n.*5. *p.*2. *& deciſ.*59. *n.*4. *p.*6.
recent.

7 Demum poſſeſſio illorum de Iulianis, qui ſunt
rei conuenti pariter remanet probata, tum ex in-
ſtrumento adoptatæ poſſeſſionis tum ex litis ſu-
ſteotatione, quæ ſola ſufficit ad hunc effectum con-
currentibus adminiculis, vt pluries firmauit Rota
coram Verallo *deciſ.*369. *num.*2. *par.*2. Cæſ. de Graff.
*deciſ.*4. *num.*2. *de reſt. ſpoliat.* Greg. *deciſ.*485. *num.*1.
*& deciſ.*318. *num.*6. *par.*6. *& deciſ.*186. *num.*4. *par.*7.
recent.

Et ita monaſterio tantum informante reſolu-
tum fuit, &c.

Viterbien. Attentatorum.

Lun. 28. Iunij 1649.

ARGVMENTVM.

Exequutio facta pendente appellatione, in
caſu appellabili, eſt attentata.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Commiſſio appellationis cum clauſula ſi quid exe-
quendum, ſuſpendit exequutionem mandati.*
3 *Ad exequutionem antequam procedatur, eſt prius
cognoſcendum de exceptionibus contra ipſam op-
poſitis.*
4 *Identitas bonorum probatur ex inſtrumento diuiſio-
nis.*
5 *Exequutio ſuſpendenda eſt in bonis, quando proba-
tur ea non eſſe propria debitoris.*
6 *Clauſula ſine præiudicio regulariter defendit exe-
quutionem à vitio attentati.*
7 *In bonis incertis non proceditur ad exequutionem,
ſtante clauſula ſi quid exequendum, dum eſt op-
poſita exceptio contra exequutionem.*

DECISIO CCCCVII.

EXEQVVTIONEM factam ſuper nonnullis bo- 1
nis ſtabilibus vigore inſtrumenti per A. C.
relaxati ad inſtantiam Franciſci Buni tam contra
bona hæreditaria q. Laurentij Franciosoni, quam
contra bona propria illius hæredum eſſe attenta-
tam DD. reſoluerunt, ex quo ſignaturam admitten-
do appellationem ab illo interpoſitam mihi reſcri-
pſit quoad bona propria hæredum cum clauſula *ſi
quid exequendum*, quo vero ad bona hæreditaria
cum clauſula ſine præiodicio legitimæ exequutio-
nis; Vnde cum probatum fuerit huiuſmodi bona
in exequutionem capta, excepto ſolum prædio
nuncupato S. Marianello ſpectare ad DD. hæredes
Laurentij vigore fideicommiſſi q. Camilli eorum 2
Aui ad eorum fauorem purificati; ſuper illis exe-
qui non poterat præfatum inſtrumentum abſque
vitio attentatorum, cum commiſſio appellationis
cum clauſula ſi quid exequendum ſuſpendat exe-
quutionem inſtrumenti, Lancell. *de attent. par.* 2. *cap.*
18. *num.*5. Mateſc. *var. reſolut. lib.* 2. *cap.* 121. *num.*17.
Coccin. *deciſ.*216. *num.*3. Butatt. *deciſ.*241. *num.*2. 3
Dicta enim clauſula intelligitur de iure, Rota *deciſ.*
423. *num.*1. *par.*3. *& deciſ.* 44 *num.*6 *par* 4. *diu.* ideo
antequam ad exequutionem procedatur eſt prius
cognoſcendum de exceptionibus contra ipſam
oppoſitis Honded. *conſil.*29. *numer.*14. *lib.*2. Rota
*deciſ.*487. *ſub num.*7 *par* 3 *diu.* cum aliis adductis per
Add. ad Burat. *d. deciſ.* 131. *n.*6. *& ſeqq.*

Probatur enim præfata bona, excepto d. prædio 4
S. Marianello, fuiſſe ſuppoſita fideicommiſſo d. q.
Camilli ex inſtrumento diuiſionis inter præfatum
Laurentium, & fratres factæ, vbi dd. bona vti fi-
deicommiſſaria deſcripta fuerunt, ex quo bene
probatur illorum identitas, præſertim quando
agitur contra habentes cauſam ab eis, qui diui-
ſionem fecerunt, Natt. *conſil.*235. *numer.*15. *& ſeqq.*
Rimin. iun. *conſil.*23. *num.*181. Peregr. *de fideic. art.*
44. *num.*5. Rota *deciſ.*407. *numer.*1. *par.*2. *recent.* &
dictum fuit *in Romana fideicommiſſi de Victoriis* 9.
Decembris 1626. *coram bon. mem. Merlino*; maximè
cum nomina ſingularia dd. bonorum conocniant
bonis in exequutionem captis ex quibus identita-
tem probari dixerunt, Felic. *in cap. audiuis num.*27.
circa med. verſ. limita ex dict. Bald. *de præſcript.* Aret.
*conſil.*103. *ſub num.*3 *poſt med. verſ & hoc tenuit*, Dec.
*conſil.*13. *numer.*9. *verſ. ſecus in nominibus*, Rota *deciſ*
131. *n.*6. *p.*1. *& deciſ.*84. *n.*10. *p.*5. *rec.*

Quapropter, dum probatur dd. bona fuiſſe ſup- 5
poſita fideicommiſſo purificato ad fauorem hære-
dum d. Laurentij vti illorum bona propria com-
prehenduntur ſub d. clauſula, ſi quid exequen-
dum, ideoque ſuſpendenda erat exequutio ex ſupra
allegatis; Quod tamen non habet locum in præ-
dio nuncupato S. Marianello dum illud, nec legi-
tur in d. diuiſione, nec probatur relictum fuiſſe ab
eodem Camillo fideicommittente, nec bene iuſti-
ficatur eſſe de pertinentiis prædiis S. Mariani in d. 6
diuiſione deſcripti, Vnde præſumendum eſt, illud
eſſe proprium Laurentij, quocirca ſuper eo fieri
poterat exequutio ſtante clauſula ſine præiudicio,
quæ regulariter, & in dubio defendit exequutio-
nem à vitio attentati, cum præſeruet iuriſdictio-
nem iudicis à quo ex latè traditis per Gregor. *deciſ.*
232. *n.*1. *&* 4 in Add *& deciſ.*416. *n.*5. *p.*5. *ac dec.* 131.
*n.*8. *p.*7. *recent.*

Nec dicatur, quod alia bona pariter præſumi 7
debeant propria Laurentij ex quo ſuper illis eidem
competebat detractio legitimæ: Quoniam cum illa

ratione quotæ eſſet incetta, maximè quia Laurentius habuit in diuiſione alia bona mobilia, quorum valor ad ingentem ſummam aſcendebat, cenſeiur ex illis legitima præfata vel diminuta, vel proiſus conſnmpta: Vnde antequam ad exequutionem procederetut, debebat hoc iuſtificari ſtante clauſula, ſi quid exequendum, dum etat exceptio contra exequutionem appetitam ex adductis pet Add. ad Burat. *dec.* 131. *n.*6. cum aliis *ſupra* telatis.

Et ita vna tantum patte informante reſolutum, &c.

Vercellen Vnionis.

Lunæ 28. Iunij 1649.

ARGVMENTVM.

Ad validitatem diſmembrationis curæ animarum requiritur certa ſolemnitas, ac iuſta cauſa reſultans ex neceſſitate, vel euidenti vtilitate.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Diſmembratio perpetua ſapit alienationem.*

3 *Diſmembratio curæ non valet ſine conſenſu Parochianorum & aliorum, quorum intereſt.*

4 *Incommoditas curæ animarum reſultat ex diſtantia vnius Eccleſiæ ab alia.*

5 *Eccleſia poteſt ædificari, ſtante periculo animarum, in alterius Parochia, Rectore inuito.*

6 *Confirmatio Apoſtolica ſupplet ſolummodo defectum ſolemnitatis, non autem cauſæ.*

7 *Confirmatio ſurreptitia nulla eſt, nec aliquid operatur.*

8 *Confirmatio ſemper intelligitur facta ſine alterius præiudicio.*

DECIS. CCCCVIII.

1 CVM anno 1644. de conſenſu Epiſcopi Vercellen. incorporatæ, & vnitæ fuerint inſimul Eccleſiæ Cathedrales S. Euſebij, & S. Mariæ Maioris in d. Ciuitate exiſtentes vna cum diſmembratione curæ animarum illi annexa, dubitatum fuit ad inſtantiam Parochianorum dd. Eccleſiæ S. Mariæ Maioris, an d. vnio eſſet valida, & pro illius inualiditate DD. reſoluerunt, ex quo ad validitatem d. ſmembrationis curæ animarum tequiritur certa ſolemnitas, ac iuſta cauſa reſultans ex neceſ-
2 ſitate vel euidenti vtilitate, vt in alienationibus bonorum Eccleſiæ, cum diſmembratio perpetua ſapiat alienationem Abb. *in cap. ad audientiam il* 1. *ſub num.* 2. *verſ. eſt enim iſta alienatio de Eccl. ædif.* Rot. *deciſ. vnica de reb. Eccleſ. non alien in nou.* Lotther. *de re benef. lib.* 1. *quæſt.* 28. *num.* 3. *& ſeqq.* Seraphin. *deciſ.* 1062. *num* 1. Gregor. *deciſ.* 504. *numer.* 4. Rot. *deciſ.* 119. *num.* 12. *& deciſ.* 239. *num.* 1. *& ſeqq. par.* 1. *deciſ.* 64. *num.* 1. *par.* 4. *tom.* 2. *deciſ.* 223. *num.* 1. *par.* 6. *& deciſ.* 6. *numer.* 1. *&* 2. *par.* 7. *recent.* ac in aliis latè congeſtis *in Camer. deſmembrationis* 22. *Iunij* 1648. §. *nullitas vero coram R. P. D. meo Corrado.*
3 Neutrum enim concurrit in præſenti diſmembratione, dum deficit ſolemnitas, ex quo licet interuenerit conſenſus vtriuſque Capituli, vt opus eſt in prætato actu Lotther. *d. quæſt.* 28. *numer.* 151. *& ſeqq.* ac alij relati *in deciſ.* 688. *num.* 2. *par.* 1. *recent.* tamen tequirebatur etiam conſenſus omnium Parochianorum, ac aliorum, quorum intererat, alias diſmembratio tam de iure communi, quam ex diſpoſitione S. C. Tridentini non valet, vt teſtatur Garz. *de benef. par.* 12. *cap.* 2. *num.* 203. & in ſpecie firmauit Rota *d. deciſ.* 223. *n.* 5. *p.* 6. *vt deciſ.* 6. *n.* 4. *p.* 7. *recent.*

Iuſta vero cauſa diſmembrandi curam anima- 4
rum non ſolum non interfuit, quinimo ob diſtantiam d. Eccleſiæ S. Euſebij, cui alia S. Mariæ Maioris vnita fuit admodum difficilis, & valdè incommodus redditur Parochianorum d. S. Mariæ Maioris acceſſus ad ſuſcipienda ſacramanta, maximè quando ipſi in extremis laborant, vt magna reſultant animarum pericula, vt deponant teſtes examinati, quo ſtante non ſolum diſmembratio ſacienda non erat, ſed quatenus Eccleſia non adeſſet,
illa ædificari poſſet etiam in alterius Parochia in- 5
uito Rectore ad text. expreſſum *in cap. ad audientiam il* 1. *iuncta gloſſ.* & DD. *de Eccleſ. ædifican.* ac ſtatuit *S. C. Trident. ſeſſ.* 21. *cap.* 4. *de reformat.* & firmauit Rota *deciſ.* 464. *num.* 2. *par.* 4. *tom.* 2. *recent.* ac in terminis *in d. Comen. diſmembrationis ſub* §. *in propoſito autem verſ. ſed illa demum coram R. P. D. meo Corrado,* ceſſat itaque iuſta cauſa requiſita ad validam diſmembrationem curæ animarum reſpectu Parochianorum.

Nec quidquam releuat, quod d. diſmembratio 6
fuerit Apoſtolica auctoritate confirmata, tum quia confirmatio ſupplet ſolummodo defectum ſolemnitatis, non autem defectum cauſæ quæ copulatiuè ad ſolemnitate requiritur ex relatis in terminis per Rotam *deciſ.* 506. *num.* 4. *par.* 2. *& deciſ.* 20. *numer.* 12. *& deciſ.* 68. *ante numer.* 12. *par.* 4. *tom.* 2. *recent.* Tum etiam quia non fuit Pontifici narrata huiuſmodi difficilis incommoditas miniſtrandi ſacramenta Parochianis à d. Eccleſia S. Euſebij longè diſtantibus, cum maximo eorum periculo, & præiudicio, ideoque confirmatio ſubreptitiæ emanauit, & conſequenter nulla eſt de illa habenda ratio, nec aliquid operatur, vt declarant Dec. *conſil.*
142. *num.* 5. *verſ. non obſtat,* Ruin. *conſil.* 157. *num.* 4. *&* 7
11. *verſ. nec dici poteſt,* Rota *deciſ.* 65. *num.* 2. *par.* 2. *diuerſ.* eoque magis, quia confirmatio ſemper intelligitur facta ſine alterius præiudicio *cap. quamuis, & cap. ſi pro te de reſcript.* & notat poſt alios Bald. *in*
cap. 1. *num.* 10. *de confirmat. vtil. vel inutil.* Ioan. Andr. 8
in cap. ſine culpa num. 2. *in prin* 2. *quæſt. in ſolut. ad contraria de reg. iur.* Dec. *in cap. vlt. num.* 57. *de conſtit.* & firmat Rota *deciſ.* 356. *n.* 19. *par.* 6. *recent.* Vltra quod in d. confirmatione expreſſa oppoſita fuit clauſula *ſine alicuius præiudicio*. per quam præſeruatum fuit omne, & quodcumque iua intereſſe habentis Rota, *deciſ.* 419. *n.* 3. *verſ. quinimo potius p.* 1. *recent.* cum aliis latè congeſtis per Burat. *deciſ.* 442. *num.* 2. *vbi add. litt. A.*

Et ita Parochianis ſolum informantibus reſolutum, &c.

Romana Vineæ.

Lunæ 28. Iun. 1649.

ARGV.

ARGVMENTVM.

Damna omnia, & intereſſe, paſſa occaſione attentati, reficienda ſunt.

SVMMARIVM.

1 *Attentans reficere debet omnia damna & intereſſe, quæ hac de cauſa prouentunt.*
2 *Poſſeſſio capta pendente recurſu, eſt attentata.*
3 *Teſtes periti de certo iudicio deponentes plenam probationem faciunt, abſque alia redattione rationis.*
4 *Teſtibus deponentibus ſuper re, ad eorum exercitium ſpectante, magis creditur.*
5 *Probationes leuiores admittuntur circa liquidationem, plenè probata deterioratione rei.*
6 *Probatio quæcunque quæ haberi poteſt, ſat eſt in liquidatione expenſarum.*
7 *Attentatum commiſſum contra iuris diſpoſitionem purgari debet cum refectione omnium damnorum & intereſſe.*

DECISIO CCCCIX.

CONFIRMARVNT DD. deciſioné coram me
factam ſub die 9. Decembris 1648. in qua di-
ctum fuit, reficienda eſſe per Longos omnia dam-
na & intereſſe paſſa, occaſione atteotati per eoſdem
commiſſi, ex regula quod attentans reficere debeat
omoia damna, & intereſſe, quæ hac de cauſa proue-
1 niunt, vt tradit Lancell. *de attent. par. 3. cap. 31. nu-
mer.* 164. Caputaq *decif 56. p*... Coccin. *decis. 371. n. 4.*
& dictum fuit *in Cuſentina beneficij, ſeu attentatorum
4. Decembr. 1637. ſub §. & quatenus, & §. minus obſtat
coram Reuer. D meo Decano.*
2 Siquidem dubitari oon poteſt, quod poſſeſſio
medietatis Vineæ controuerſæ per Longos capta,
ſit attentata, com pendente recurſu habito ad ſigna-
turā illa adepta fuerit, vt reſoluit Rota coram me
ſub die 30. *Maij* 1644. *quæ decif. de ſtylo ſupponenda
eſt*; Vltra quod adeſt decretum reuocationis at-
tentatorum, ideo ſuper illorum exiſtentia nulla ca-
dit hæſitatio.
Damna autem, & intereſſe huius occaſione paſſa
firmatum fuit in altera deciſione aſcendere ad ſcut.
209. ſ. 64. ex quo optimè probatum fuit deterio-
ratam fuiſſe Vineam præfatam in ſcut. 135. vt de-
3 ponunt teſtes periti in æſtimatione Vinearum: Ideo
illi vti de certo iudicio deponentes plenam proba-
tionem faciunt abſque aliqua alia redditione ratio-
nis, & cauſæ ſcientiæ, ea ratione, quia habent præ-
ſumptionem pro ſe ex allegatis per Farin. *de teſtib.
quæſt. 20. num. 112. & ſeq.* Cæſ. de Graſſ. *decis. 10. nu-
mer. 3. & 4. de teſtib* Nam teſtibus deponentibus ſu-
per re ad eorum exercitium ſpectante magis credi-
tur Auchar. *in cap. prepoſuiſti n. 3. in 2. notab. de prob.*
4 ac alij relati per Burat. *decis. 631. num.* 14. Vltra quod
cum remaneat plenè probata deterioratio Vineæ
circa illius liquidationem leuiores admittuntur
probationes, imo ſufficiunt præſumptiuæ, ac ſolæ
coniecturæ ad not. per Surd. *conſil. 94. numer.* 28.
5 Gregor. *decis 124. num. 4. & in ſpecie de liquidatione
valoris, & quantitatis* dixit Rota *in Anconitana datis
16. Martij* 1625 *§. fin. coram bon. mem. Buccabella.*
Iuſtificatum pariter fuit, quod expenſæ factæ
tā in ſignatura iuſtitiæ quam in Rota pro Aduoca-
tis, procuratore, copiſta, examine teſtiū, interprete, ac
aliis in huiuſmodi attentati reuocatione aſcendunt
in totum ad ſcut. 74. ſ. 46. vt ex quietantiis, & rece-
ptis apparet: nam in liquidatione expenſarum
ſat eſt, quæcumque probatio, quæ haberi poteſt, 6
Feder. de Seo. *conſil. 119. num. 4.* Rot. *decis. 83. n. 1.
par. 1.* cum aliis relatis *in decis. 744. numer. 14 par. 4.
tom. 3. recenc.* dictaſque omnes expenſas reficiendas
eſſe per attentaorem abſque dubio firmauit Rot. in
mox allegata *decis. 744. num.* 18. ea ratione quia, dum
attentatum commiſſum fuit contra iuris diſpoſi-
tionem, ita purgari debet cum refectione om-
nium damnorum, & iotereſſe, ac expenſarum fa- 7
ctarum etiam in diſputationibus habitis in Rota,
quamuis de illis in iudiciis ordinariis iuxta inue-
teratum ſtylum huius S. Tribunalis nulla ſoleat
haberi ratio vt dictum fuit *in maceraten. hereditatis
24. Ianuarij 1642. coram R. P. D. meo Bichio* & diſtin-
gueodo firmatur, *in altera deciſione huius cauſa ſub
§. fin.*
Et ita altera tantum, &c.

Meleuitana nullitatis Profeſſ.

Ven. 10. Decembris 1649.

ARGVMENTVM.

Defectus integri anni nouitiatus vitiat profeſſionem, & quid in religione Hieroſolymitana defectus traditionis cinguli militaris in profeſſione.

ARGVMENTVM.

1 *Factum.*
2 *Defectus integri anni nouitiatus vitiat profeſſionem.*
3 *Verbum* peragere *ſignificat perfectionem, & complementum anni incepti, non autem reiterationem.*
4 *Receſſus à conuentu, etiam ſine licentia ſuperioris, non tamen animo dimittendi habitum, non obligat ad reiterandum annum nouitiatus & n. 5.*
6 *Omiſſio cinguli militaris non poteſt reddere inualidam profeſſionem.*
7 *Subſtantia profeſſionis conſiſtit in obligatione directa Deo per emiſſionem trium votorum.*
8 *Verba præcipua ſtatuti non ſufficiunt pro nullitate profeſſionis & n. 9.*
10 *Solemnitas cinguli fuit inducta dumtaxat ad diſtinctionem graduum militum, & non pro validitate profeſſionis.*
11 *Profeſſio facit monachum, non habitus.*
12 *Interpretatio ſtrictiſſima fit cum agitur de annullatione actus.*
13 *Decretum irritans non egreditur terminos caſus expreſſi, ſed regulatur ſecundum naturam diſpoſitionis, cui adijcitur.*
14 *Profeſſio in vrbe coram delegato Apoſtolico facta, vt valeat, ſat eſt obſeruare formam præſcriptam in Pontificali Romano.*
15 *Diſpoſitio conſtitutionis loci, vbi actus celebratur, in ſolemnitatibus attendenda eſt.*

DECISIO

DECIS. CCCCX.

Vide infr. dec. 13. Iannar. 1653. in hac cauſa.

1 OB defectum integri anni nouitiatus requiſiti
à *S.Concilio Trident. ſeſſ.25. cap.15.de regul.&*
per ſtatut. Relig. Hieroſolym. *cap.28.ſub tit. de re-*
cept. fratr. ac ob omiſſionem ornatus cinguli mi-
litaris contra diſpoſitionē *d.ſtat.ſub cap.2.eod.tit.* diu
controuerſa profeſſione D. Petri Cortini coram
Dom.DD. Ginetto,Cæſio,& Vidman placuit San-
ctiſſimo committere, vt ipſi procederent de voto
Rotæ,& hodie diſcuſſa cauſa,poſſeſſionem eſſe va-
lidam DD. reſponderunt.

2 Nam defectus integri anni nouitiatus ex facto
tollitur, dum certum eſt profitentem permanſiſſe
ante profeſſionem non ſolum ſpatio vnius anni
iuxta diſpoſita per S.C.Trident.& ſtatutum præfa-
tum, ſed ſpatio 21. menſium, ex quo admiſſus fuit
in conuentu 6. February 1637. à quo ſolum diſceſſit 4.
Nouembris 1638. & licet dicatur à Petro,quod poſt
d.tempus diſceſſerit è conuentu non emiſſa profeſ-
ſione cum licentia magni magiſtri habente condi-
tionem redeūdi infra terminum duorum annorum
ad nouitiatus annum peragendum,& cum tempus
probationis fuerit prorogatum debebat ante pro-
feſſionem nouum annum perficere, nihil obſtat,
cum præfata conditio in omnibus licentiis apponi
ſolita non importat obligationem peragendi no-
uum annum,ſed ſolum illum perficiendi, quatenus
non eſſet completus, cum hoc denotet verbum *per-*
agere, quod ſignificat perfectionem & complemen-
3 tum anni ſuſcepti,non autem reiterationem,vt no-
tat Gloſſ. *in l. qui procuratorem ſub verb. peragere*, &
ibi Ang.& Caſtr *ff.de procurat.* & probat text. *in l.*
non diſtinguemus, §. item ſi quis Romæ. ff. de recept.ar-
bitr. l.filius,§.multo magis de inoffic. teſtam. Rebuff.*in*
l.3 verb.peragendum,ff.de verb.ſignif. ſtante perfectio-
ne anni nouitiatus, & vltra valide poterat profeſ-
ſionem emittere, maxime quia reuerſus à conuen-
4 tu etiam ſine licentia ſuperioris non tamen animo
dimittendi habitum, non obligat ad reiterandum
annum nouitiatus, vt firmat Syluestr. *in verb. Re-*
*ligioſ.quæſt.*4. Roderiq. *quæſt. regul.15. art.10. ad fin.*
Sanchez *ad decalog lib.5.cap.4. num.54.* ſed admitti-
tur ad profeſſionem, qui peracto nouitiatus anno,
extra Conuentum commoratus fuit, niſi aliud ob-
ſtet, vt cenſuit S.Cong. Concilij relata per Barboſ.
de iur. Eccleſ. lib.1. cap.42. num.129. & collect. deciſ.
5 *collect.525. numer.8. & collect.612. num.4.* Imo nec
minus per huiuſmodi receſſum annus interrumpi-
tur,vt admittit Suar. *de Relig.tom.3. lib.5.cap.15.n.6.*
ad fin. Dian. *par.3.tract.2.reſolut.84. ad fin. & par.5.*
tract.5. reſolut.19. circa fin. verſ. ſi verò, Bordon. *de*
profeſſ. Regul. cap.14. quæſt.13. ſub verſ. Galuanus, &
quæſt.19. Hocque comprobatur ex fide Equitum
atteſtantium huiuſmodi licentias cum hac condi-
tione ſolitas eſſe expediri,tam pro nouitiis,qui im-
pleuerant annum nouitiatus, quam pro illis, qui
eum non perfecerunt, ſed illa conditio arctat ſo-
lum eos ad nouitiatus annum peragendum, qui
eum non compleuerint, non autem alios, qui il-
lum iam perfecerunt, idcirco obligat in caſu pro-
poſito dum præfatus annus perfectus remanſit.

6 Defectus vero Cinguli militaris, quem præten-
debant eſſe neceſſarium in actu profeſſionis emit-
tendæ nullo modo illius omiſſio reddere poteſt in-
ualidam ipſam profeſſionem ex duplici ratione,ſu-
pra quia dictus Cingulus non eſt de ſubſtantia pro-
feſſionis, quæ conſiſtit ſolum in obligatione dire-
cta Deo per emiſſionem trium votorum, non au-
7 tem in habitu,vel aliis actibus extrinſecis, *cap.por-*
rectum de regul. vbi Abb.*num.13.* Fuſar. *de relig tom.*
3.lib.6. cap.12. num 24. Caſtro Pal. *oper. moral. par.*
3. tit.de ſuſcept.relig.ſtat.diſp.2.punct.1. num.1. in fin.
& punct.6.num.9. cum aliis relatis per Rot.*deci.216.*
num.3. par.2.diu.& in Vlixbonen. nullitatis profeſſionis
26.Ianuarij 1646.coram R.P.D.meo Arguelles.

Nec refert, quod ſtatutum *in d. cap.5. de recept.*
fratr. diſponat, quod Eques ante receptionem ha-
bitus, & emiſſionem profeſſionis neceſſe eſt, vt de-
coratus ſit cingulo militari; Vnde d. ſolemnitas 8
ornatus, vti de neceſſario requiſita omitti non po-
terat abſque vitio nullitatis, attento præſertim de-
creto irritanti appoſito *in ordine 2. de recept. fratr.*
tum quia dd. verba, vti præceptiua non ſufficiunt
pro nullitate profeſſionis Abb.*in cap. quia in inſulis*
num.4. & cap. porrectum, num.13.de regul. Azor. *in-*
ſtit.mor.par.1.lib.12.cap.5. quæſt.7. in fin. Sanchez *in*
decalog.5. cap.3.numer.4. Suar. *de legib.lib.5. cap.29.*
num.7. Mirand. *in manual. Prælat. quæſt.24. concluſ.2.*
num.2. cum aliis per modern *de profeſſ.cap.2.quæ.49.*
& hanc ſententiam amplexa fuit S. Congreg.Con- 9
cilij Tridentini,vt refert Peyrin *de Prælat.regul.q.3.*
cap.1.§ 6. num.178.tom.2. Barboſ. *de poteſt. Epiſcop.*
par.3. alleg.101. num.105. & in Collect. ad Concil.
ſeſſ.25.cap.15. num.12. & ſeq. vt in ſimili dicitur de
Coniugibus abſque licentia Epiſcopi profitentibus
contra diſpoſitionem *cap. ſi vir. & vxor.27.quæſt.1.*
vbi prohibetur huiuſmodi profeſſio ſine licentia,
& tamen abſque illa facta valet, vt refert Sanchez
de matrim lib.7.diſput.32.num 3. verſ quantum ad pri-
mum, & de nouitia profeſſionem emittente non
præcedente examine ſuæ voluntatis contra for-
mam traditam à S.Concilio Tridentino *ſeſſ.25.cap.*
17.de regular. & tamen d profeſſio eſt valida,vt ad-
uertit Menoch.*conſil.396. numer.22.* Sanch. *in deca-*
log.lib.5.c.4.num.84. Pelizar. *de Monial.cap.3 ſeſſ.1.*
num.3.

Tum etiam quia d. ſolemnitas Cinguli, vt DD. 10
ponderarunt inducta duntaxat fuit ad diſtinctio-
nem graduum militum, non autem pro validitate
profeſſionis, dum *in cap.1. d. ſtatuti de recept. fratr.*
vbi tribuitur certa forma in profeſſione facienda
à militibus, nunquam legitur, quod Profitens de-
bet eſſe cingulo militari decoratus vel decorandus,
in ſecundo vero capite ordinatus ſolummodo ad
diſtinctionem graduum militum dicitur, quod ſo-
lum Eques iuſtitiæ decoratus ſit d.Cingulo, quem
non requirit in aliis Equitibus ſacerdotibus,& ſer-
uientibus;Vnde infertur,quod d.Cingulus requiſi-
tus ſolum fuit ad diſtinguendos milites, vt apparet
ex lectura tam rubricæ d.Capituli *ibi,della diuiſione*
de y gradi de fratelli del noſtro Ordine, ex hac enim
colligitur, quænam fuit mens diſponentis,& cauſa
diſpoſitionis, vt firmant Roman. *conſil.16 num.4.*
Curt.iun.*conſil.107.num.2.* Honded. *conſil.14. n.13.*
lib.1. Maſcard.*de gener. ſtatut.interp. concluſ.2. n.192.*
& dixit Rota coram me *in Fanen. nullitatis Apocha*
23.Martij 1648.§.Prima enim:Quam ex verbis dicti
Capituli *ibi, Triplice è la differenza de noſtri fratelli,*
percioche altri ſono ſacerdoti, altri ſeruienti, altri Ca-
ualieri, hora chi trouandoſi idoneo domandareſſa or
riceuto in grado di Caualiere, prima che pigli l. habito è
neceſſario che ſea ornato del Cingolo della militia, pero
li Cappellani, ò ſeruienti non è neceſſario ornarli di tale
inſegne militari. Idcirco dici debet, quod ornatus
Cinguli neceſſarius non ſit pro validitate profeſ-
ſionis faciendæ,ſed ſolum ad diſtinctionem militū,
maxime quia de illo nulla prorſus fit mentio *dict.1.*
capitulo, quod dat certam formam profitendi, ideo
non poteſt ex illius omiſſione induci nullitas
profeſſionis,

profeſſionis, vt dicitur de profitente abſque habitu Religionis, cuius omiſſio non inualidat profeſſionem, cum non habitus, ſed profeſſio faciat monachum ad Text. *in cap. porrectum de Regular.*

11 Itaque non efficit decretum irritans appoſitum *in ordin.1. de reſcript. fratr.* vbi cum decreto irritanti prohibetur, ne aliquis ad habitom admittatur, niſi in tribus diſtinctis gradibus recenſitis *in d. cap.2.* ac factis, & exhibitis probationibus nobilitatis, & legitimitatis, Quia dictum decretum reſpicit ſolum caſum admiſſionis in alio, quam in tribus gradibus relatis, & non facta legitima, & valida probatione nobilitatis, & legitimitatis, de quibus duntaxat in illis fit mentio, ideo dictum decretum noo eſt extendendum ad omiſſionem cinguli, ſed ſolum ad caſum expreſſum, cum agatur de annullatione actus, in qua ſtrictiſſima fieri debet interpretatio, *l. ſancimus, Cod. de teſtam.* Duran. *deciſ.48. n.* 54. Seraph. *deciſ 627. num.10.* præſertim quia decretum irritans non egreditur terminos caſus expreſſi,
12 ſed regulatur ſecundum naturam diſpoſitionis, cui adiicitur Put. *deciſ.301. num.5. lib.1.* Mautic. *deciſ.* 359. *ſub num.4.* Comitul. *deciſ.19. num.11.* Durao. *d. deciſ.48. num.22.* & *deciſ.632. num.45. par.3. diuerſ.* ac firmatum fuit *in Terraconen. Parochialis* 10. *Decembris* 1634. *coram Eminentiſſimo Panzirolo, §. Quibus non obſtat in Hiſpalen. Matrimonij* 22. *Iunij* 1644. *coram R.P.D. meo Corrado, §. Quoniam ille, ac in Monaſterien. Canonicatus* 10. *Iunij* 1648. *coram Reuerendiſſimo D. Terracinen. §. non obſtat*, Idque comprobatur ex fide Epiſcopi Melitenſis & Prioris Eccleſiæ, ac ex depoſitionibus teſtium atteſtantium, profeſſos omiſſa etiam dicti ſolemnitate ornatus cinguli pro veris Religioſis habitos fuiſſe, & haberi.

13 Secundo quia, quamuis omiſſio præfatæ ſolemnitatis irritet profeſſionem factã, quod tamẽ ex deductis expreſſe refellitur, nihilominus præfata locum ſibi vendicant ſolummodo in ſolitis profeſſionibus faciendis in Conuentu, non autem in hac profeſſione in Vrbe omiſſa coram Eminentiſſimo Cardinali Antonio Barberino delegato Apoſtolico, in qoa ſatis fuit pro eius validitate obſeruare formam præſcriptam in Pontificali Romano confirmato per Clementem VIII. de anno 1596. *in quo ſub tit. de creat. milit. regular.* non requiritur d. ſolemnitas in actu profeſſionis, quod comprobauit
14 ſubſequuta obſeruantia, vt teſtantur Magiſtri Cæremoniarum, Quapropter quamois non interuenerit dicta ſolemnitas cinguli, illa tamen neceſſaria non erat ex recepta cooclusione, quod in ſolemnitati-
15 bus attendenda eſt diſpoſitio conſtitutionis illios loci, vbi actus celebratur Anchar. *in repet. cap.1. de conſtit. quaſt.12. in princip.* Maſcard. *de gener. ſtatut. interpret. concluſ. 7. num.41. verſ. Sextò quia ſolemnitas.*

Et ita vtraque, &c.

Hiſpalen. Nullitatis Matrimonij.

Merc. 15. Decembr. 1649.

ARGVMENTVM.

Vt quis poſſit cogi ex promiſſione ſponſalium ad Matrimonium contrahendum, requiritur plena probatio dictæ promiſſionis.

SVMMARIVM.

1 *Ad probandam promiſſionem Matrimonij requiritur quod teſtes ſint bonæ conditionis, & famæ & non ſuſpecti de falſitate.*

2 *Depoſitionibus factis in iudicio criminali abſque partis citatione nulla ratio eſt habenda in iudicio ciuili.*

3 *Depoſitiones factæ contra præceptum iudicis, & iuris diſpoſitionem ſunt nullæ, & nullam præbent probationem.*

4 *Depoſitio relatiua non admittitur quando cadit ſuſpicio in teſtibus, & ſunt viliſſimæ conditionis.*

5 *Voluntas determinata & obligatoria contrahendi deſumi nequit ex his verbis, animus meus eſt contrahere cum veſtra dominatione, & quid de Epiſtolis amatoriis, n.6.*

DECISIO CDXI.

RESOLVTVM fuit conſtare de ſponſalibus, itaut Petrus cogi debeat ad contrahendum Matrimonium cum Catharina, ex quo, cum hoc caſu agatur de ſtatu hominis, dum pro hoc requiritur in ipſo coostituitur plena, & concludens requiritur probatio per Gloſ. *in cap. mulieri* 1
verb. abſolute de iureiuran. quam vti communiter receptam ſequitur Imol. *in d. cap. mulieri* Bald. *in l. bonæ fidei col.3. Cod. de reb. cred.* Paol. de Caſtr. *in l.3. in princ. de iur. iur.* ibique Alex. Dec. *conſ.133. num.5.* adeout teſtes debeant eſſe bonæ conditionis, & famæ, & oon ſuſpecti de falſitate, vt firmat Rot. *deciſ.246. numer.1. in fin. par.37. & in Valentina promiſſion. 21. Iunij 1624. coram Seleucien. § Quo vero ad iuſtitiam.*

Nec huiuſmodi probatio elici poteſt ex quinque 2
fœminis in teſtes inductis, & pro parte d. Catharinæ examinatis, quia illæ tam reſpectu depoſitionum, quam perſonarum nullam faciunt probationem, ſiquidem duas fecerunt depoſitiones. Altera in iudicio criminali, de qua vti facta duntaxat pro informatiooe Curiæ abſq; partis citatione oulla eſt habenda ratio Gabr. *conſil.178. num.35. in fin. & num.33. vol.* 1. Menoch. *conſil.366. num.14. lib.4.* Cyriac. *controu.* 582. *num.5.* Oſaſch. *deciſ.76. num.18. verſ. nec etiam,* Creſcent. *deciſ.2. num.6. de teſtib.* Buratt. *deciſ.726. num.1. & 2.* Altera vero in iudicio ciuili facta minus probat, quia quatuor ex dictis teſtibus noo depoſuerunt per extenſum iuxta articulos, & interrogatoria, ſed ſolum ſe retulerunt ad examen in iudicio criminali emiſſum, quamuis per iudicem fuerint 3
monitæ, vt per extenſionem deponerent; Vnde illarum depoſitiones vti factæ contra præceptum iudicis, & iuris diſpoſitionem ſunt nullæ, nec aliquam præbent probationem, Dec. *in l.2. num.43. C. de edend.* Farin. *de teſtib. quæſt.73. numer.14.* Rota *deciſ.720. in fin par.2. recent.* & tradit. Buratt. *d. deciſ 726. numer.8.* maxime quia in præfatis teſtibus aliqua cadit ſuſpicio, cum ſint viliſſimæ conditionis: quo caſu oon admittitur depoſitio relatiua Felin. *in cap. cum tua,* 4
num.1. verſ. tertio limita, & verſ. fatetur tamen de teſt. Fario. *eod. tract. quæſt.66. num.55.* cum aliis relatis per Buratt. *d. deciſ.726. num.8.* ideo ſtante d. ſuſpicione non releuat, quod alias Rota admiſerit depoſitionem non relatiuam ex doctr. Bart. *in l. eos n.6. ff. de falſ.*

ſpecifice comprehendunt exemptionem , alij vero facti habitatoribus loquuntur ſolummodo de prætentione dd. decimarum , ad quarum ſolutionem ipſi minime tenentur, vt deponunt præfati teſtes , quapropter decimæ in d. inſtrumento locatæ intelliguntur de illis , quas debent forenſes, dum habitatores ad huiuſmodi ſolutionem obligati non exiſtunt.

5 Nec dicatur , quod quando præfati habitatores emunt paſcua, quæ forenſibus vendi ſolent dum reputari debeant vti forenſes teneantur ad ſolutionem decimarum , cum militat eadem ratio , quia hæc ideotitas rationis non ſubſiſtit;nam exemptio habitatorum conſideratur, ex quo ipſi propriis Parochis alias decimas ſoluunt, ideoque ne grauentur onere duplicis ſolutionis inducta præſumitur præfata exemptio,quod autem non applicatur forenſibus, qui alias decimas non ſoluunt.

Nec ad hunc effectum releuat memoriale porrectum congregationi ſuper negotiis Epiſcoporum,& Regularium dd.inſtantiam dd.Habitatorum,vbi ipſi approbant huiuſmodi exactionem decimarum, quando emerent paſcua vendi ſolita forenſibus, quia non probatur d.memoriale fuiſſe ab eiſdem habitatoribus porrectum , quinimo contrarium cenſeri debet, dum illud eſt ipſis valde præiudiciale.

6 Demum pro probanda d. quaſi poſſeſſione nihil faciunt ſententia lata in Camera Regia de anno 1578. ac exactio facta de anno 1646. de ducat. 20. Quoniam illa , quamuis pronunciet Archiepiſcopum non eſſe moleſtandum ſuper decimis ſoluendis à Rectoribus ſumentibus paſcua in toto territorio Meſſuracæ , tamen cum non probetur exequutioni demandata non eſt habenda in conſideratione,Crauett.*conſ.*10.*n.*5.Cephal.*conſ.*96.*n.*18.Rota *dec.*172. *num.*5. *par.*5. *recent.* vel ſaltem intelligendum eſt de decimis debitis à forenſibus, prout ſubſequuta obſeruantia demonſtrauit ex depoſitionibus teſtium, vt ponderatum fuit in præterita *deciſ. ſub* §. *nihil obſtat,exactio vero ducat.* 20. nullam probat quaſi poſſeſſionem , quia eſt ſimplex confeſſio de recepto facta abſente eo,qui prætenditur, ſoluiſſe.Vnde non ſuffragatur ad effectum manutentionis iuxta Text. *in l. Lucius* §.*tutele ff.de adminiſtr.& peric.tutor.*Natt. *conſ.*545. *num.*18.Ciriac.*contron.* 10.*num.*18.Seraph. *deciſ.*302.*num.*2.*cum ſeq.*Burati.*deciſ.*156. *num.*1. vbi add. *num.*14. & dictum fuit *in Corduben. Decimarum* 30. *Aprilis* 1635.*coram bona memoria Coccino.*

7 Cætera vero iura exhibita non afficiunt,cum diuerſa loca , & territoria reſpiciant proindeque extendi non debent ad hoc territorium etiam ex iure, ac titulo vniuerſali , dum conſtat de particulari quaſi poſſeſſione libertatis , nam quaſi poſſeſſio contra vnum non ſuffragatur regulariter contra alium,Crauett.*conſ.*317.*in fin.*Paris.*conſ.*37.*n.*17. *lib.* 3.Menoch.*conſ.*331.*n.*113.Add.ad Gregor.*deciſ.*557. *num.*12.Burati.*deciſ.*222.*num.*12.*ac deciſ.*767.*num.*2. *par.*3. *recent.* cum aliis relatis per Poſt. *de manutent. obſeru.*73. *num.* 172. Eoque magis quia ex teſtibus examinatis videtur ſufficienter probari quaſi poſſeſſionem habitatorum non ſoluēdi præfatas decimas, quibus ſtantibus etiam habenti iuris aſſiſtentiam,ac quaſi poſſeſſionem in genere denegatur manutētio, vt in terminis alias reſoluit Rota coram Dutano *deciſ.*213.*num.*4.

Et ita vtraque, &c.

Aſculana Hæreditatis.

Lunæ 24. Ianuarij 1650.

ARGVMENTVM.

Mandatum de manutenendo tranſit in rem iudicatam,licet ab eo ſit appellatum ſi infra biennium appellatio non ſit proſequuta.*

SVMMARIVM.

1 *Manutentio concedenda eſt poſſeſſori auctoritate iudicis rite & recte procedentis.*

2 *Sorores vtrique coniunctæ in ſucceſſione fratris præferuntur fratri conſanguineo.*

3 *Diſpoſitio iuris communis ceſſat , ſtante iuris municipalis diſpoſitione.*

4 *Exceptio requirens altiorem indaginem non admittitur in poſſeſſorio ſummariſſimo , nec impedire poteſt immiſſionem,ac manutentionem.*

5 *Bona hæreditaria per aditionem fiunt patrimonium hæredis.*

DECISIO CDXIII.

ITERVM DD.confirmando deciſionem coram me factam ſub die 7. Iunij præteriti reſoluerunt mandatum de manutenendo in poſſeſſionem bonorum q.Vincentij Fulchi conceſſum per A.C.ad fauorem Fulchi fratris conſanguinei tranſiuiſſe in iudicatum, ex quo licet ab illo fuerit infra legitima tēpora appellatum d. tamen oppoſitio non fuit infra biennium proſequuta per Text.*in c.perſonas,& c. cum ſit Romana de appellat.clem.ſicut eod.tit.* Alex.*conſil.*164.*n.*2.*lib.*2.Caſſad.*deciſ.*6.*num.*8. *de appell.* Rota *deciſ.*11.*& deciſ.*69. *vtrobique num.*2. *par.*6. *recent.* maxime cum A.C.in præfata conceſſione valide , & iuſte proceſſerit , etenim ſuper validitate nulla capit hæſitatio , iuſtitia vero deſumitur ex eo quia d. Fulchus authore prætore rite , & recte procedente reperiebatur in poſſeſſione præfatorum bonorum, quo caſu iure merito eidem concedenda erat manutentio, *l.iuſte poſſidet,* vbi DD *ff. de acquir. poſſeſſ.* Rot.*deciſ.*589.*n.*7.*par.*2.*recent.& par.*5.*deciſ.*229.*n.*1. cum aliis adductis coram me *in Romana Saluiani* 18. *Februarij* 1647.*&* 15.*Iunij* 1648.*ac in præterita deciſ. in principio.* 1

Et licet denuo opponebatur præfatam immiſſionem conceſſam Fulcho , cuius vigore poſſeſſionem bonorum acquiſiuit , fuiſſe notoriè iniuſtam , quia dum bona erant de hæreditate præfati Vincentij ab inteſtato defuncti nullo modo ſuper illis concedenda erat immiſſio Fulcho fratri conſanguineo , ſed potius illius ſororibus vtrinque coniunctis , quæ in huiuſmodi ſucceſſione præferendæ erant, vt diſponitur *in auth.defuncto, C.ad Senaſ.conſ.Tert. auth.ceſſante, C.de legit. hæred. auth. itaque Com. de ſucceſſ.* & dixit Rota coram Durao. *deciſ.*36. *num.*27. *& deciſ.* 111. *num.* 9. ac coram me *in Ranennaten. hæreditatis* 23.*Ianuarij* 1649. *ſub* §.*nec refert*, quod in fideicommiſſariis *ac* 21. *Iunij præteriti in principio.* 2

Nihilominus, vt in præterita deciſione reſponſum fuit in præſenti caſu non applicatur hæc diſpoſitio iuris communis,dum adeſt diſpoſitio iuris municipalis ſtatuti Aſculani *lib.*1.*ſub cap.*5 vbi ſancitum fuit, quod fœminæ dotatæ vel à Patre,vel à 3

ſtatte, ſiue ex illorum bonis excluſæ ſemper rema-
nent ab eorum ſucceſſione, adeout hæreditas dicti
Vincentij deſcenda ſit ad Fulchum fratrem con-
ſanguineum excluſis ſororibus vtrinque coniun-
ctis, dictaque diſpoſitio ſtatutaria attendi debet,
cum præualeat iuri communi in territorio ſtatuen-
tium, *l.omnes populi.ff. de inſt. & iur.* Cephal. *conſil.*
291. num.2. verſ.cum ſtatutum,& ſeq. Rota *Bonon.di-*
uerſ.deciſ.1. num. 1. verſ. nam vbi adeſt ſtatutum , &
Rot Romana *deciſ.36.n.45.p.3.rec.*

Nec releuat ſi dicatur, quod huiuſmodi bona
vti prouenientia ex linea materna, comprehenſa
non ſint ſub diſpoſitione ſtatuti, tum quia ſuper
hac quæſtione adſunt diuerſæ DD. opiniones ex
relatis *in præfata deciſ.ſub §. Quoniam ſtante diſpoſi-*
tione verſ. & licet inter ſcribentes ; tum etiam quia in
4 decreto immiſſionis, & manutentionis habita fuit
ſolũ mentio de bonis Vincentij, quocirca exceptio,
quod illa proueniunt ex materna hæreditate vti
requirens altiorem indaginem ac ſit exceptio facti
dubij à ſummariiſſimo poſſeſſorio reiicienda eſſet;
adeout ex illa nec impedire poſſet immiſſionem, ac
manutentionem, nec illorum iuſtitiam lædere, vt
aduertit, Gerſon. *de adip poſſeſſ.numer.408.verſ. ſecus*
erit ſi per teſtes Argil. *eod. tract. quæſt.2. numer.215.*
& ſeq ac dixit Rota coram Seraphin. *deciſ.271. ſub*
num.6. verſ. nam etiam, ac deciſ.187. num.5. verſ. qua
omnia cum ſeq. & deciſ.524. num.11. & ſeq.par 4 tom.
2. recent. ac in Romana Cenſus 22. May 1648. *coram*
Reuerendiſſimo Terracinen. & in eadem 17. Martij
1649. *coram Reuerendiſſimo D.meo Decano ſub §.fin.&*
in Hiſpalen.decimarum 25.Iunij 1649.ſub §. & quam-
uis contrariam circa fin.coram R.P.D. meo Bichio.

5 Vltra quod admiſſio etiam, quod bona contro-
uerſa proueniant ex hæreditate materna, tamen
dum Vincentius d.hæreditatem adiuit, deſierunt eſ-
ſe bona materna, & effecta ſint de illius patrimonio
per *l.ſed ſi plures, §. filio, ff. de vulg & pupill.& l fin.*
C.de inoff. teſt. & in l.1. §. veteres, vbi Gloſſ. *in verb.*
per vnum , & communiter DD. *ff. de acquir. poſſeſſ.*
Alex. *conſil.198. num 8. lib 6.* Dec *conſil.31. col. fin.*
& conſil.250. col.2. Gozad. *conſil.9. & 60.* cum aliis
adductis per Roland. *conſil.95. num.44 lib.1.* & per
Rotam *deciſ.247. numer.4. par.5. recent.* Itaque dum
dd.bona cenſeri debent ipſius Vincentij vltimi de-
functi locum ſibi vendicat diſpoſitio præfati ſtatu-
ti admittentis ad illius ſucceſſionem fratrem con-
ſanguineum excluſis ſororibus vtrinque coniun-
ctis: concurrente præſertim ampliſſima renuncia-
tione per dd. ſorores facta de bonis paternis, ma-
ternis, & fraternis, quæ quomodocumque, & qua-
litercumque tam ex inſtrumento, quam ab inte-
ſtato, ac alia quauis cauſa ipſæ prætendere poſſint
ad fauorem ipſius Vincentij: illiuſque hæredum à
quo dotem receperunt ad formam materni præce-
pti ex adductis *in præterita deciſione* Quapropter cum
manutentio conceſſa fuerit in bonis ipſius Vincen-
tij, ſuper quibus attenta d. ſtatutaria diſpoſitione
nulla cadit dubitatio, quin ſpectent ad Fulchũ, cla-
ra redundet iuſtitia decreti tam immiſſionis, quam
manutentionis.

Et ita vtraque, &c.

Toletana Decimarum.

Ven.28. Ianuarij 1650.

ARGVMENTVM.

Manutentio datur exiſtenti in quaſi poſſeſ-
ſione iuris decimandi.

SVMMARIVM.

1 *Etiamſi quis non ſit in quaſi poſſeſſione contra con-*
ductorem, ex quo eſt contra Dominum, datur ei
manutentio contra conductorem.

2 *Mutatio ſeminis, aut diuerſificatio culturæ non præ-*
iudicat iuri, aut quaſi poſſeſſioni exigendi de-
cimas.

3 *Exemptio à Decimis non probatur ex non ſolutionis*
probatione.

4 *Probatio non ſolutionis ſufficit ad exemptionem, exi-*
ſtente aliquo titulo.

5 *Priuilegium conceſſum fratribus non comprehendit*
moniales eiuſdem ordinis in odioſis.

6 *Exemptio Decimarum non venit in generica com-*
municatione priuilegiorum, tanquam tertio præ-
iudicialis, niſi cum magna difficultate.

7 *Mendicantes omnes habent priuilegium à ſolutione*
Decimarum: limita ibidem.

DECISIO CDXIV.

EMINENTISSIMO Archiepiſcopo Toletano
ſolum informanti dandum eſſe mandatum
de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendi de-
cimas ex prædio Oppidi de Tunebet contra Mo-
niales S.Pauli Ordinis S.Hieronymi, Ciuitatis To-
letanæ illud excolentes, DD. exiſtimarunt: nam
concurrit diſpoſitio plurium teſtium probantium 1
hanc quaſi poſſeſſionem decimandi in d. prædio,
antequam illud fuerit monialibus attendatum; Vn-
de iure merito eidem concedenda venit manuten-
tio *vulg §. retinendæ, inſt. de interd.* & licet præfata
quaſi poſſeſſio non probetur contra eaſdem mo-
niales, ſolum contra vniuerſitatem & homines d.
Oppidi illa tamen ſuffragatur contra ipſas atten-
datrices, cum ſit ius reale, illudque metiatur ex
parte poſſidentis non ab eo, contra quem poſſide-
tur, ideo d.quaſi poſſeſſio afficit omnes ſucceſſores
vti d. prædio, iuxta *deciſ.* Guid.Pap.629.*per tot.* & ſi- 2
gnificatur *num. 2.* quam ſequitur Gigas *de penſion.*
q.47. n.10. verſ 5.ſciendum, Rota *deciſ 341. & deciſ.*
562. vtrobique *n.1.p.1. & deciſ.289. n.3.p.2.recent.ac*
deciſ.435.n.2. poſt Poſt. *de manuten* cum aliis *in Hi-*
ſpalen.decimarum de Baraona 12. Ianuarij 1646. coram
R.P.D. meo Cerro §. Quia per mutationem , & in alia
Hiſpalen.decimarum 25. Iunij 1649.coram R.P.D.meo
Bichio §. eademque quaſi poſſeſſio , nec per mutatio-
nem ſeminis, aut diuerſificationem culturæ eiuſ-
dem prædij cenſetur in aliquo præfato iuri aut
quaſi poſſeſſioni exigendi decimas præiudicatum,
cum fructus poſteriorum loco priorum ſint ſubro-
gati, *cap.commiſſum de decim.* Abb.*conſil.71.numer.1.*
Rebuff.*de decim.96.n.34 & q.14 n 18* & dixit in ſpe-
cie Rot.*dec.401.n.3. p.2.dec.663.n.8.p.4.& dec.591.*
n.8.& 9.p.5.recent.ac in Leoden.decimarum 13. Maij
1641.§ nec obſtare viſum fuit, ad medium, coram Emi-
nentiſſ. Veroſpio, & in Pampilonen. decimarum 1. Iulij
1648.§.& operatur coram R.P.D.meo Celſo.

Nec refert, quod moniales per alios teſtes pro-
bauerint, ſe eſſe immunes, & exemptas ab omni, &
quacumque decimarum ſolutione, ac in ſpecie nun-
quam ex d. prædio fuiſſe, per eas aliquas decimas
ſolutas. Quia dd teſtes non coarctant d.negatiuam
ſolutionis, prout in hoc caſu requiritur. Caual. *de-*
ciſione 487. numer.3. Seraph. *deciſ. 1102. numer 8.*
& deciſ.419. numer.8. par.3.recent. cum aliis adductis

ſic

Digitized by Google

in corduben. Decimarum 8. *Martij* 1610. *coram S.D. N. & in Fauentina Vigeſima* 16. *Aprilis* 1636. *coram Eminentiſſimo Veroſpio, & in Vercellen. Decimarum* 13. *Nouembris* 1645. §. *minus obſtat quadragenarie, &* 10. *Ianuarij* 1646. *coram R.P.D. meo Cerro*, ac coram me *in Beneuentana Decimarum* 8. *Martij* 1649. §. *tum*
3 *quia dd. teſtes* vltra quod præfata exemptio non reſultat ex ſola probatione non ſolutionis; ſed requiritur, quod etiam probetur petitio Creditoris, & denegatio debitoris: cum acquieſcentia illius ſaltem per decem annos, vt probat Rot. *de manutent. obſeru.* 10. *n.* 100. *cum ſeqq. & obſeru.* 58. *num.* 13. *& ſeqq.* & firmatur in *allegata Vercellen. Decimarum* 13. *Nouembris* 1645. *coram R.P.D. meo Cerro, & d. Hiſpalen. Decimarum* 19. *Iunij* 1648. §. *nec releuat. coram R.P.D. meo Melzio, &* 25. *Iunij* 1649. §. *dici vero non poteſt coram R.P.D. meo Bichio.*

4 Et licet ad hunc effectum ſufficiat ſola probatio non ſolutionis exiſtente aliquo titulo, abſque eo quod concurrat etiam petitio, & aquieſcentia creditoris, iuxta *deciſ.* 44. *part.* 7. *recent.* cum aliis congeſtis *in d. Hiſpalen. decimarum coram R.P.D. meo Bichio ſub* §. *ex his corollarie, verſ. & gratis dicitur.*

5 Nihilominus in præſenti nullus conſiderati poteſt titulus ſufficiens, nam aut illud Moniales elicere conantur ex priuilegiis Apoſtolicis exemptiuis conceſſis fratribus ordinis S. Hieronymi, ſub cuius regula dd. Moniales militant, & cum dd. priuilegia non loquantur de monialibus, eiſdem nequeunt ſuffragari, ex quo priuilegium conceſſum fratribus non comprehendit Moniales eiuſdem Ordinis, cum in odioſis, qualis eſt exemptio à decimis, vt dixit Rota *deciſ.* 271. *num.* 6. *part.* 4. *recent.* non fiat extenſio de perſona ad perſonam, & appellatione fratrum, & Monachorum, non veniunt Moniales, ex Doctr. Bald. *in l. tres fratres n.* 1. *verſ. quia priuilegium*, ibique Albert. *ff. de pact.* Anchar. *in cap.* 1. *n.* 277. *de conſtit.* Alex. *conſ.* 15. *num.* 3. *lib.* 4. Rolan. *conſ.* 82. *n.* 37. *lib.* 3. Honded. *conſ.* 76. *n.* 25. *lib.* 2. Mantic. *de coniectur. lib.* 8. *tit.* 6. *num.* 29. *in fin.* Rot. *deciſ.* 388. *n.* 4. *&* 5. *part.* 5. *recent. & in terminis reſolutum fuit coram R.P.D. meo Cerro in Vercellen. Decimarum* 15. *Ianuarij* 1646. *ſub* §. *priuilegium vero verſ. vltra quod.*

6 Aut dd. Moniales ſe iuuare prætendunt ex ampliſſima communicatione omnium priuilegiorum, & exemptionum facta per Clementem VIII. de anno 1601. omnibus Monaſteriis tam virorum, quam mulierum d. Ordinis S. Hieronymi, & tamen, dum in d. Communicatione nulla fit mentio de decimis cum derogatione *cap. nuper de decimis*, ſub d generica communicatione non venit exemptio decimarum, quæ tanquam præiudicalis tertio, non niſi cum magna difficultate conceditur, vt dixit Rota *d. dec.* 271. *num* 6. *part.* 4. *rec.* ac in mox allegata *Vercellen. decimarum coram R.P.D. meo Cerro*, & in terminis contra d. ordinem S. Hieronymi reſolutum fuit *in Valentina Decimarum coram Lancellotto*, quæ eſt *dec.* 40. *par.* 4. *rec.* vbi *ſub n.* 8. firmatur, quod exemptiones, & immunitates conceſſæ in d. communicatione intelliguntur ſolummodo illæ quæ ſolent de facili concedi, non autem de decimis, & hoc atteſtati fuerunt Card. ad quorum relationem fuit hæc communicatio per Clementem VIII. expedita, in qua deleta fuit clauſula, *etiam reſpectu decimarum*, quæ in minuta ſupplicationis appoſita erat, vt *in d. deciſ.* 40. *num.* 9. *in fin.*

7 Nec pariter releuat aliud priuilegiũ exemptiuum Pij V. vbi omnes mendicantes tum viri, quam mulieres eximuntur à ſolutione Decimarum, quod extenſum fuit in ſpecie ad d. Ordinarium S. Hieronymi, tum quia d. priuilegium loquitur duntaxat de bonis propriis religionum non autem de arrendatis, tum etiam, quia in illo non fuit derogatum *d. cap. nuper de decimis* tum denique quia d. priuilegiũ fuit reuocatum, & ad terminos iuris, ac S Conc. Tridentini redactum per Gregor. VIII. quod proinde eſt, ac ſi non emanaſſet, vt in terminis reſpondit Rota *in d. Vercellen. decimarum ſub* §. *denique coram R.P.D. meo Cerro.*

Et ita reſolutum, &c.

Romana Societatis Officij.

Veneris 11. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Fructus Societatis non poteſt quis habere, ſi Societas non habet effectum.

SVMMARIVM.

1 *Fructus nulli debentur ſtante caſſatione ſocietatis.*

2 *Actus factus contemplatione alterius dicitur correſpectiuus.*

3 *Ex natura correſpectiuorum, ſublato vno corruit & alter.*

DECISIO CDXV.

CENSVERVNT DD. nullum eſſe relaxandum mandatum ad fauorem Pauli Roſſi contra Fuardos pro fructibus Societatis Officij ſcut. 900. ex eo, quia licet dict. Societas fuerit inita ad fauorem Alphonſi Lucij, à quo cauſam habet præfatus Paulus vt apparet ex inſtrumento publico rogatorio ſub die 28 Octobris 1638. tamen die 10. Ianuarij ſubſequentis declaratum fuit, d. Societatem Officij nullum habuiſſe effectũ propterea d. Alphonſus medio iuramento conſenſit caſſationi præfatæ Societatis & inſtrumento, vnde ſtante d. caſſatione,
quæ virtualiter importat reductionem ad priſtinum 1
ſtatum, vt bene per Angel. *in l. ab emptione, n.* 6. *verſ. & ſic, ff. de pact.* Rot. *dec.* 374. *n.* 17. *p.* 5. *rec.* nulli debentur fructus; nam Societate Officij non extante illi non debentur, Gabr. *conſ.* 78. *in fi. l.* 1. *& conſ.* 63. *n.* 16. *lib.* 2. Pacif. *de ſalu. interd. inſpect.* 4. *cap.* 1. *ſub n.* 55. Mantic. *de tacit. lib.* 6. *tit.* 24. *n.* 36. Mareſcott. *var. reſolut. lib.* 1. *cap.* 67. *per tot.* cum aliis per Zacch. *de ſociet. offic. n.* 307. & dixit Rot. *dec.* 24. *n.* 6. poſt eundem Zacch. ac *in Romana fructuum & intereſſe* 10. *Decembris* 1614. *coram Sanctiſſimo Domino noſtro.*

Nec releuat, quod huiuſmodi caſſatio facta fuit,
ex quo dd. de Fuardis eadẽ die ſe accollarunt aliã ſo- 2
cietatem ſcut. 450. per d. Paulum debitum, itaut dd. actus dici debeãt correſpectiui, ad inuicem, & vnus factus contemplatione alterius, vt firmatum fuit coram me *ſub die* 14. *May præteriti* Quapropter dum Fuardi impugnant d. accollationẽ reiiciſcere debeat d. inſtrumentũ primæ ſociet. ſcut. 900. ex natura cor-
reſpectiuorũ, quod vno ſublato corruit, & alterum, *l.* 3
fin ff. de accept. Burat. *dec.* 325. *n.* 9. *dec.* 62. *n.* 68 *p.* 5. *rec. cum vulg.*

Quoniam ſuppoſitum impugnationis ſocietatis accollatæ tollitur ex facto, dum non docetur verè Fuardos accollationẽ impugnaſſe, imo ipſi illam fatentur præſtando, quod nullam aliam habent cauſam cum Roſſio, niſi ſuper prætenſa accollatione ſocietatis ſcut. 450. Ideoque non intrat regula correſpectiuorum, cum hoc caſu requireretur certa, & indubitata impugnatio cum expreſſa declaratione, quod ipſi nollent accollationem acceptare, nec debitum accollatum perſoluere ad hoc, vt

dici poſſit ſoblatum alterum ex correſpectiuis iuxta notat. per Socin.*conſ.63.num.14.lib. 3*. Menoch. *conſ.233.num.6*. ac per Rot. *deciſ.166. num.7. par.7. recent*. Propterea Paulus agere debet ad obſeruationem inſtrumenti accollationis non autem ad ſolutionem fructuum primæ Societatis iam ceſſæ, ex qua nullibi debentur fructus ex *ſupra* deductis.

Et ita contra Paulum ſolum informantem,&c.

Romana Hæreditatis.

Veneris 18. Martij 1630.

ARGVMENTVM

Subſtitutus admittendus eſt ad hæreditatem caſu veniente ſubſtitutionis.

SVMMARIVM.

1 *Inſtitutio habetur pro non facta conditione inſtitutionis non adimpleta.*

2 *Hæres non contrauenens dolosè conditioni appoſita per teſtatorem non cadit à commodo hæreditatis.*

3 *Cauſa qualibet, etiam iniuſta, fatua, & beſtialis excuſat à dolo.*

4 *Quando agitur de pœna vitanda ſemper facienda eſt omnis fauorabilis interpretatio.*

5 *Ceſſante modo non dicitur deficere conditionem.*

6 *Erectio Monaſterij, vbi duodecim fratres ſuſtentari non poſſunt eſt prohibita, & quomodo num.7.*

8 *Res prohibita alienari ſub certa pœna, eius alienatio valet, quamuis pœna debeatur.& quare n.9.*

10 *Quando suppleri poteſt conditio,non dicitur defeciſſe.*

11 *Religionibus ſeu congregationibus, vti minoribus competit reſtitutio in integrum in caſibus neceſſariis.*

DECISIO CDXVI.

DENEGARVNT DD. immiſſionem Roccho, & litis conſortibus vigore ſubſtitutionis in teſtamento Io. Victorij de Rubeis ad eorum fauorem conceptæ,quia licet in illo inſtituta fuerit hæres Congregatio B. Petri de Piſis ad effectum conſtruendi Monaſterium ſub conditione, vt infra terminum ſex menſium debeat obtinere à S. Apo-
1 ſtolica breue derogatorium conſtitutionibus prohibentibus erigi Monaſteria,in quibus duodecim ſaltem Religioſi ali nequeant, qua cõditione non adimpleta videtur locus ſubſtitutioni ad fauorem eorumdem Rocchi, & aliorum,cum inſtitutio habeatur hoc caſu pro non facta,*l.pecuniam circa fin. ff. ſi cert.pet* itaut hæres priuetur commodo hæreditatis, *l.ſi quis ſepulchrum,§.Prætor ait verſ.niſi aliquid, ff de Relig.& ſumpt.fun.l.pen.in fin.C.de leg.Caſtr.conſ.192. n.1.poſt med.verſ.item teſtator priuauerit,& n. 5. lib.2.* Pariſ.*conſ.19.n.55.& conſ.19.n.55.& conſ 51.n.54.cum ſeq.lib.2.* Rolan.*conſ.70.n.69 lib.3.* Magon. *deciſ.Florent.16 n.37.* Greg.*dec.187.n.10.& dec.371.n.4.*

2 Nihilominus hoc non procedit, ſi hæres dolosè non contrauenerit conditioni appoſitæ, quo caſu non cadit à commodo hæreditatis Alban. *conſ.97. n.35.& ſeq.lib.1.* Cephal.*conſ.24.num.14.lib.2* Butar.
3 *conſ.167. num.1. & ſeq. lib.2.* cum aliis adductis per Honded.*conſ.68.num.20. lib. 2.* & ad hunc effectum quælibet cauſa etiam iniuſta,facta, ſeu beſtialis ſufficit, & excuſat à dolo ad Text.*in l.igitur, § poteſt ff. de liber.cauſ.* Iaſon.*in l.ſi quis maior n.3.C. de tranſact.* Curt.Iun.*conſ.19.n.5.lib.1.* Hond.*d conſ 68.n.11.* Mareobr. *conſ.36. per tot.* adeout dum agitur de pœna 4
euitanda ſemper facienda ſit omnis fauorabilis interpretatio iuxta Text.*in l.penult.ff.de pen.leg.* firmat Marcabr.*d.conſ.36.num.72.*

Itaque DD. ponderarunt, PP.congregationis plu- 5
res habuiſſe legitimas cauſas,ex quibus oriri poteſt ſufficiens excuſatio à caducitate, ſiquidem præfata conditio modificatiue concepta fuit, nempe quatenus conſtitutiones prohibentes erectionem Monaſteriorum adſint, & conſequenter videatur neceſſaria derogatio, quo ceſſante non dicitur deficere conditionem per Text. *in l.ſi vnus §. ſi pactus, ff. de pact.* vt late Honded.*conſ.68.num.11.12.& 13.* Vnde dum PP.congregationis credere poterant non adeſſe huiuſmodi conſtitutiones requirentes ſaltem præfatam derogationem,hæc fuit ſufficiens cauſa,ad hoc vt in ipſis aliquis non conſideretur dolus.

Nam quamuis fel.rec.Greg.XV.in eius conſtitu- 6
tione la 31.in ordine *in* §.5.explicite prohibeat dd. erectiones Monaſteriorum, vbi ſuſtentari minime poſſint duodecim fratres,tamen poſtea Vrban.VIII. in Conſtitutione 43.*ſub* §. 54. præcedentem conſtitutionem Greg. declarauit, permittendo certo modo d.erectionem, ſed appoſuit pœnam, vt Monaſteria ædificanda, in quibus duodecim Religioſi ſuſtentari aut habitari non valeant,aot actu non habitent 7
Ordinarij loci viſitationi,& correctioni atque omnimodæ iuriſdictioni ſubiecta intelligantur, exinde enim infertur non abſolute prohibitam eſſe d. erectionem,ſed cenſetur permiſſa cum hac pœna ſub- 8
iectionis, vt dicitur de prohibitione alienationis bonorum ſub certa pœna, & tamen alienationem factam ſobſtinendam, quamuis pœna debeatur firmat Bald.*in l.1.n.48.q.11.& n.56.q.16. verſ.ſed ſi teſtator C.de his,quæ pœn.nom.* Aretin.*in l. qui Roma, §* 9
cohæredes circa fin.ff de verb.oblig. Ripa *in l.filiusfamilias §.Diui n.22.verſ.ſed iſtud nihil eſt, ff. de leg 1.* ea ratione quia pœna non afficit rem ipſam prohibitam alienari, ſed conſtituitur in alio, vt in propoſito noſtro Cuman.quem ſequitur Iaſ.*in d.§.Diui in 2.lectura n.67.verſ.ſeptimo limita per text.in d.l.1.ff.de his quæ pœn.nom. & in § fin. inſtit.de legat.* & firmauit Rota *coram Penia deciſ.43.num.1.& 2.*

Demum admiſſo etiam, quod dd. erectiones ſint 10
prorſus prohibitæ,attamen PP.congregationis aliaa habent cauſas, quæ excuſant defectum ſupradictæ conditionis non adimpletæ, tum quia licet ex redditibus hæreditariis ſolum octo Religioſi ſuſtineri valeant, nihilominus ſupplere poſſunt numerum duodenarium, cum ex aliis redditibus congregationis,vel ex eleemoſynis; quæ ex Chriſti fidelium pietate, & concurſo ad d. Eccleſiam fieri poſſunt, tum etiam quia dd. PP. poſt mortem teſtatoris ad formam diſpoſitionis teſtamentariæ obtinuerint per Reuerẽdiſſimum Viceſgerentem de conſenſu, & 11
beneplacito Pontificis licentiam ædificandi d. Monaſterium non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus Apoſtolicis, in quas licet dicatur nõ fuiſſe expreſſe derogatum dd.conſtitutionibus Gregorianæ & Vrbanæ, de quibus nulla fuit facta expreſſa mentio,illi tamen præbent ſufficientem cauſam excuſandi à dolo,quo ſtante quatenus etiam neceſſaria eſſet d derogatio,ſemper Congregationi concedenda venit reſtitutio in integrum aduerſus omiſſam illius impetrationem,præſertim,quãdo omiſſio oritur ex errore probabili cauſato ab ignorantia,vel inter-

uenerit

iuſta credulitas ad text.expreſſ.in l.3.§ ſi hæres, ff. de
minor.Cephal.conſ.356.n.46.n.51.& verſ.neque vlti-
mum Menoch.conſ.425.ſub num. 17.verſ. ſeptimo &
vltimo, cum aliis late adductis per Fuſar. de ſubſti-
tut.quæſt.585.num.3.& 6.

Et ita vtraque, &c.

Præneſtrina Diſmembrationis.

Ven. 19. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Diſmembratio redituum Eccleſiæ facta
abſque neceſſitate, vtilitate, & ſolemni-
tate, eſt nulla.

SVMMARIVM.

1 *In diſmembratione non ſolum reqiritur iuſta cauſa,
ſed etiam ſolemnitas requiſita in alienatione re-
rum Eccleſiaſticarum & num.3.*
2 *Diſmembratio ſapit alienationem.*
4. *Iuſta cauſa eſt probanda, nec adhibenda eſt fides
aſſertioni Ordinary, alias diſmembratio corruit.*
5 *In his, quæ ſine certa cauſa fieri nequeunt, non cre-
ditur gerenti actum circa interuentum cauſa.*
6 *Beneplacitum Apoſtolicum ſemper requiritur in
alienatione, aut conſenſus Capituli.*
7 *In Eccleſia iurispatronatus, etiam conſenſus Patro-
ni requiritur in alienationibus.*
8 *Diſmembratio fieri debet cum conſenſu intereſſe
habentium.*

DECIS. CDXVII.

NVLLA concurrente cauſa neceſſitatis, vel
euidentis vtilitatis in diſmembratione reddi-
tuum Eccleſiæ Parochialis S.Laurentij terræ Zaga-
roli facta pro decẽti ſubſtentatione duorum Cano-
nicorum, ac deficiente requiſita ſolemnitate DD.
reſoluerunt conſtare de nullitate d.diſmembrationis
1 ſiquidem ſemper in huiuſmodi actu requiritur non
ſolum iuſta cauſa proueniens vel ex neceſſitate, vel
ex euidenti vtilitate, ſed etiam ſolemnitas requiſi-
2 ta in alienatione rerum Eccleſiarum, cum diſmem-
bratio ſapiat alienationem ad Text.in cap expoſuiſti
*de præben.cap.alleg.66. num.3.& 5.Abb.in cap. ad au-
dientiam el 1.in 1 not.num.2. de Eccleſ. ædific.* & ſæpe
firmauit Rota *deciſ.318 num.2. par.5. deciſ.223. n.1.
& deciſ.315.num.3.par.6.& deciſ.6.& 68.per tot. par-
te 7.recent.*& dictum fuit *coram R.P. D. nũc Veroſpio*
3 *in Piſauren.Parochialis 11.Februarij præteriti.* Adeout
non ſufficiat vnum ſine alio; ſed requiruntur copu-
latiue *cap.1.de reb. Eccleſ.non alienan.in 6.Clem.1.eod.
tit.*Dec.*conſ.142.n.4.*Couar.*var. reſolut. lib.2. cap.17.
num 2.*& firmatum fuit *in d deciſ.223.num.3. part.6.
ac deciſ.6.num.3.par.7. recent.* & in terminis dictum
fuit *in Mariana diſmembrationis fructuum 21. Febr.
& 28. Martij 1594.coram Corduba* relatis per Garz.
*de benef.par.12.cap.3.num.4.& 5.& coram S.D.N.in
Nebien.diſmembrationis 11.Decembris* 1605.
4 Iuſta enim cauſa non probatur adfuiſſe, nec pa-
riter illa in ipſo actu fuit enunciata, & tamen eſt
concludenter probanda; alias diſmembratio cor-
ruit, nec adhibenda eſt fides aſſertioni Ordinarij,
ſed aliunde probanda venit, Oldrad. *conſ.261.
per tot.* Garz. *d. part.12. cap.2. num.* 120. Rot. *deciſ.
751. num. 3. parte 1. diuerſ.* ea ratione quia in his 5
quæ ſine certa cauſa fieri nequeunt, non creditur
gerenti actum circa interuentum cauſæ Bart. *in l. ſi
forte ff.de Caſtr pecul.*Aymon. *de antiq. tempor. par.2.
§.1.num.13.& 21.*Alciat.*de præſumpt.reg.3.præſumpt.
9.num.27.* Canal. *deciſ.*439. *num.* 5. eoque magis in
præſenti diſmembratione, in qua duntaxat expreſſa
fuit erronea cauſa ſupponendo, quod antea in ea-
dem Eccleſia dd. duo Canonicatus extarent, & ta-
men contrarium probetur ex teſtibus examinatis
deponentibus in præfata Eccleſiã nunquam adfuiſ-
ſe Canonicos; ſed ſolum Rectorem, & Capellanum
amouibilem.

Deficit pariter ſolemnitas, dum non interuenit, 6
nec beneplacitum Apoſtolicum, nec conſenſus
Capituli, qui ſemper deſideratur pro ſolemnitate 7
actus, ſeu pro fauore publico, licet de eius præiu-
dicio non agatur Bart.*in l.1, §. ſed ſi filius num.4. ff.
de leg.3.*Simoncel.*de decret.in præfat.num.*54.Burſat.
conſ. 85. *num.*14. *lib.*1. Garz. *d. par.*12. *cap.* 2. *num.*
164. Rota *deciſ.*294. *num.*29. *& ſeq. par.5.recent.*Vl-
tra quod dum in eadem diſmembratione dicitur di-
ctam Eccleſiam eſſe de iurepatronatu Ducum d.
terræ Zagaroli, illorum vocatio, & conſenſus re-
quirebatur pro validitate actus Rot. *deciſ.*223. *n.4.
par.6? ac deciſ.6.num.4. & deciſ.68.pariter n.4.par.7.
recent.*

Nec releuat, quod ordinarius, qui diſmembra- 8
tionem fecit proceſſerit facto verbo cum Pontifice,
quia hoc reſpicit ſolum diſſolutionem Collegiatæ
authoritate ordinaria antea nulliter factæ, non au-
tem extendi poteſt ad diſmembrationem fructuum
d.Parochialis Eccleſiæ pro regẽdis Canonicatibus,
quæ fieri debebat ſeruatis ſeruandis, & adhibito
conſenſu intereſſe habentium, vt firmat Faſtol. *dub.
3.practic.*Rot.*tit.de vnion.n.12.verſ. in vnione facienda*
Sanchez *ad decalog.lib.7.cap.29,n.183.verſ.ſecunde ex
doctrina.*

Et ita Rectore ſolum informante, &c.

Rauennaten. Hæreditatis.

Lunæ 28. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Immiſsio in poſſeſsionem eſt deneganda
excluſis à ſucceſsione.

SVMMARIVM.

1 *Sororee vtrinque coniuncta, & mater præferuntur ſo-
rori conſanguineæ, in omnibus bonis, tam pater-
nis, quàm maternis, & n.2.*
3 *Statutum Rauennæ ſub rubrica 25.lib.3.declaratur.*
4. *Mater excluditur ſecundum dictum ſtatutum à le-
gitima extantibus fratribus, vel ſororibus eiuſ-
dem Patris, & num.5.*
6 *Merum factum inſpicitur in conditionibus volunta-
riis, licet iuris effectum non ſortiatur.*
7 *Statutum nouum vetus corrigit.*
8 *Statutum, de quo hic ſufficit quod confirmetur à Pa-
pa in forma communi & quare n.9.*

dici poſſit ſublatum alterum ex correſpectiuis iuxta notat. per Socin.*conſ.63.num.14.lib.3.* Menoch. *conſ.233.num.6.* ac per Rot. *decſ.166.num.7.par.7.recent.* Propterea Paulus agere debet ad obſeruationem inſtrumenti accollationis non autem ad ſolutionem fructuum primæ Societatis iam ceſſæ, ea qua nullibi debentur fructus ea *ſupra* deductis.

Et ita contra Paulum ſolum informantem,&c.

Romana Hæreditatis.

Veneris 18. Martij 1630.

ARGVMENTVM

Subſtitutus admittendus eſt ad hæreditatem caſu veniente ſubſtitutionis.

SVMMARIVM.

1 *Inſtitutio habetur pro non facta conditione inſtitutionis non adimpleta.*

2 *Hæres non contrauenient dolosè conditioni appoſita per teſtatorem non cadit à commodo hæreditatis.*

3 *Cauſa quælibet, etiam iniuſta, fatua, & beſtialis excuſat à dolo.*

4 *Quando agitur de pœna vitanda ſemper facienda eſt omnis fauorabilis interpretatio.*

5 *Ceſſante modo non dicitur deficere conditionem.*

6 *Erectio Monaſterij, vbi duodecim fratres ſuſtentari non poſſunt eſt prohibita, & quomodo num.7.*

8 *Res prohibita alienari ſub certa pœna, eius alienatio valet, quamuis pœna debeatur, & quare n.9.*

10 *Quando ſuppleri poteſt conditio, non dicitur defeciſſe.*

11 *Religionibus ſeu congregationibus, vti minoribus competit reſtitutio in integrum in caſibus neceſſariis.*

DECISIO CDXVI.

DENEGARVNT DD. immiſſionem Roccho, & litis conſortibus vigore ſubſtitutionis in teſtamento Io. Victorij de Rubeis ad eorum fauorem conceptæ, quia licet in illo inſtituta fuerit hæres Congregatio B. Petri de Piſis ad effectum coſtruendi Monaſterium ſub conditione, vt infra terminum ſex menſium debeat obtinere à S. Apo-
1 ſtolica breue derogatorium conſtitutionibus prohibentibus erigi Monaſteria, in quibus duodecim ſaltem Religioſi ali nequeant, qua cõditione non adimpleta videtur locus ſubſtitutioni ad fauorem eoſumdem Rocchi, & aliorum, cum inſtitutio habeatus hoc caſu pro non facta, *l. pecuniam circa fin. ff. ſi cert. pet* itaut hæres priuetur commodo hæreditatis, *l. ſi quis ſepulchrum, §. Prætor ait verſ. niſi aliquid, ff de Relig. & ſumpt. fun. l. pen. in fin. C. de leg. Caſtr. conſ. 192. n.1. poſt med. verſ. item teſtator priuauerit, & n. 5. lib. 2.* Paſil. *conſ. 19. n. 55. & conſ. 19. n. 55. & conſ 91. n. 54. cum ſeq. lib. 2.* Rolan. *conſ. 70. n. 69 lib. 3.* Magon. *decſ. Florent. 16 n. 37.* Greg. *dec. 187. n. 10. & dec. 371. n. 4.*

2 Nihilominus hoc non procedit, ſi hæres dolosè non contrauenerit conditioni appoſitæ, quo caſu non cadit à commodo hæreditatis Alban. *conſ. 97. n. 35. & ſeq. lib. 1.* Cephal. *conſ. 24. num. 14. lib. 2* Burat.
3 *conſ. 167. num. 1. & ſeq. lib. 2.* cum aliis adductis per Honded. *conſ. 68. num. 20. lib. 2.* & ad hunc effectum quælibet cauſa etiam iniuſta, facta, ſeu beſtialis ſufficit, & excuſat à dolo ad Text. *in l. igitur, § poteſt ff. de libtr. cauſ.* Iaſon. *in l. ſi quis maior n. 3. C. de tranſact.* Curt. Iun. *conſ. 19. n. 5. lib. 1.* Hond. *d. conſ 68. n. 21.* Marcobr. *conſ. 36. per tot.* adeout dum agitur de pœna 4
euitanda ſemper facienda ſit omnia fauorabilia interpretatio iuxta Text. *in l. penult. ff. de pen. leg.* firmat Marcabr. *d. conſ. 36. num. 72.*

Itaque DD. ponderarunt, PP. congregationis ploſes habuiſſe legitimas cauſas, ex quibus oriri poteſt 5
ſufficiens excuſatio à caducitate, ſiquidem præfata conditio modificatiue concepta fuit, nempe quatenus conſtitutiones prohibentes erectionem Monaſteriorum adſint, & conſequenter videatur neceſſaria derogatio, quo ceſſante non dicitur deficere conditionem per Text. *in l. ſi vnus §. ſi pactus, ff. de pact.* vt late Honded. *conſ. 68. num. 11. 12. & 13.* Vnde dum PP. congregationis credese poterant non adeſſe huiuſmodi conſtitutiones ſequitentes ſaltem præfatam derogationem, hæc fuit ſufficiens cauſa, ad hoc vt in ipſis aliquis non conſideretur dolus.

Nam quamuis fel. rec. Greg. XV. in eius conſtitu- 6
tione la 35. in ordine *in* §. 5. explicite prohibeat dd. erectiones Monaſteriorum, vbi ſuſtentari minime poſſint duodecim fratres, tamen poſtea Vrban. VIII. in Conſtitutione 43. *ſub* §. 14. præcedentem conſtitutionem Greg. declarauit, permittendo certo modo d. erectionem, ſed appoſuit pœnam, vt Monaſteria ædificanda, in quibus duodecim Religioſi ſuſtentari aut habitari non valeant, aut actu non habitent, 7
Ordinarij loci viſitationi, & correctioni atque omnimodæ iuriſdictioni ſubiecta intelligantur, ea inde enim infertur non abſolute prohibitam eſſe d. erectionem, ſed cenſetur permiſſa cum hac pœna ſub- 8
iectionis, vt dicitur de prohibitione alienationis bonorum ſub certa pœna, & tamen alienationem factam ſubſtinendam, quamuis pœna debeatur firmat Bald. *in l. 1. n. 48. q. 11. & n. 56. q. 16. verſ. ſed ſi teſtator C. de his, quæ pœn. nom.* Aretin. *in l. qui Romæ, §.* 9
cohæredes circa fin. ff de verb oblig. Ripa *in l. filiusfamilias §. Diui n. 22. verſ. ſed iſtud nihil eſt, ff. de leg 1.* ea ratione quia pœna non afficit rem ipſam prohibitam alienari, ſed conſtituitur in alio, vt in propoſito noſtro Cuman. quem ſequitur Iaſ. *in d. §. Diui in 2. lectura n. 67. verſ. ſeptimo limita per text. in d. l. 1. ff. de his quæ pœn. nom. & in § fin. inſtit. de legat.* & firmauit Rota *coram Penia decſ. 43. num. 1. & 2.*

Demum admiſſo etiam, quod dd. erectiones ſint 10
prorſus prohibitæ, attamen PP. congregationis alias habent cauſas, quæ excuſant defectum ſupradictæ conditionis non adimpletæ, tum quia licet ea redditibus hæreditariis ſolum octo Religioſi ſuſtineri valeant, nihilominus ſupplere poſſunt numerum duodenarium, cum ex aliis redditibus congregationis, vel ex eleemoſynis; quæ ea Chriſti fidelium pietate, & concurſu ad d. Eccleſiam fieri poſſunt, tum etiam quia dd. PP. poſt mortem teſtatoris ad formam diſpoſitionis teſtamentariæ obtinuerunt
per Reuerẽdiſſimum Vicesgerentem de conſenſu, & 11
beneplacito Pontificis licentiam ædificandi d. Monaſterium non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus Apoſtolicis, in quas licet dicatur nõ fuiſſe expreſſe derogatum dd. conſtitutionibus Gregorianæ & Vrbanæ, de quibus nulla fuit facta expreſſa mentio, illi tamen præbent ſufficientem cauſam excuſandi à dolo, quo ſtante quatenus etiam neceſſaria eſſet d. derogatio, ſemper Congregationi concedenda venit reſtitutio in integrum aduerſus omiſſam illius impetrationem, præſertim, quãdo omiſſio oritur ea errore probabili cauſato ab ignorantia, vel interuenerit

uenerit

iuſta credulitas ad text.expreſſ.*in l.3.§ ſi heres, ff. de minor.*Cephal. *conſ.356.n.46.n.51.& verſ.neque vltimum* Menoch.*conſ.425.ſub num. 17. verſ. ſeptimo & vltimo*, cum aliis late adductis per Fuſar. *de ſubſtitut.queſt.585.num.3.& 6.*

Et ita vtraque, &c.

Praneſtrina Diſmembrationis.

Ven. 19. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Diſmembratio redituum Eccleſiæ facta abſque neceſſitate, vtilitate, & ſolemnitate, eſt nulla.

SVMMARIVM.

1 *In diſmembratione non ſolum reqiritur iuſta cauſa, ſed etiam ſolemnitas requiſita in alienatione rerum Eccleſiaſticarum & num.3.*
2 *Diſmembratio ſapit alienationem.*
4. *Iuſta cauſa eſt probanda, nec adhibenda eſt fides aſſertioni Ordinarij, alias diſmembratio corruit.*
5 *In his, quæ ſine certa cauſa fieri nequeunt, non creditur gerenti actum circa interuentum cauſa.*
6 *Beneplacitum Apoſtolicum ſemper requiritur in alienatione, aut conſenſus Capituli.*
7 *In Eccleſia iurispatronatus, etiam conſenſus Patroni requiritur in alienationibus.*
8 *Diſmembratio fieri debet cum conſenſu intereſſe habentium.*

DECIS. CDXVII.

NVLLA concurrente cauſa neceſſitatis, vel euidentis vtilitatis in diſmembratione redditùum Eccleſiæ Parochialis S.Laurentij terræ Zagaroli facta pro decẽti ſubſtentatione duorum Canonicorum, ac deficiente requiſita ſolemnitate DD. reſoluerunt conſtare de nullitate d.diſmembrationis
1 ſiquidem ſemper in huiuſmodi actu requiritur non ſolum iuſta cauſa proueniens vel ex neceſſitate, vel ex euidenti vtilitate, ſed etiam ſolemnitas requiſi-
2 ta in alienatione rerum Eccleſiarum, cum diſmembratio ſapiat alienationem ad Teat.*in cap expoſuiſti de preben.cap.alleg.66.num.3.& 5.*Abb.*in cap. ad audientiam il 1.in 1 not.num.2. de Eccleſ. ædific.* & ſæpe firmauit Rota *deciſ.318 num.2. par.5. deciſ.223. n.10 & deciſ.315.num.3.par.6.& deciſ.6.& 68.per tot. parte 7.recent.*& dictum fuit *coram R.P. D. nũc Veroſpio*
3 *in Piſauren.Parochialis 11.Februarij præterit.* Adeout non ſufficiat vnum ſine alio; ſed requiruntur copulariue *cap.1.de reb.Eccleſ.non alienan.in 6.Clem.1.eod.tit.*Dec.*conſ.142.n.4.*Couar.*var.reſolut. lib.2. cap.17. num.2.*& firmatum fuit *in d deciſ.223.num.3. part.6. ac deciſ.6.num.3. par.7. recent.* & in terminis dictum fuit *in Mariana diſmembrationis fructuum 21. Febr. & 28. Martij 1594.coram Corduba* relatis per Garz. *de benef.par.12.cap.3.num.4.& 5.& coram S.D.N.in Nebien.diſmembrationis 11.Decembris 1605.*
4 Iuſta enim cauſa non probatur adfuiſſe, nec pariter illa in ipſo actu fuit enunciata, & tamen eſt concludenter probanda; alias diſmembratio corruit, nec adhibenda eſt fides aſſertioni Ordinarij, ſed aliunde probanda venit, Oldrad. *conſ.261. per tot.* Garz. *d. part.12. cap.2. num. 120.* Rot. *deciſ.*
752. num. 3. parte 1. diuerſ. ea ratione quia in his 5
quæ ſine certa cauſa fieri nequeunt, non creditur gerenti actum circa interuentum cauſæ Bart. *in l. ſi forte ff.de Caſtr pecul.*Aymon. *de antiq. tempor. par. 2. §.1.num.13.& 21.*Alciat.*de præſumpt.reg.3.præſumpt. 9.num.17.* Cand. *deciſ.439. num. 5.* eoque magis in præſenti diſmembratione, in qua duntaxat expreſſa fuit erronea cauſa ſupponendo, quod antea in eadem Eccleſia dd. duo Canonicatus extarent, & tamen contrarium probetur ex teſtibus examinatis deponentibus in præfata Eccleſia nunquam adfuiſſe Canonicos; ſed ſolum Rectorem, & Capellanum amouibilem.

Deficit pariter ſolemnitas, dum non interuenit, 6
nec beneplacitum Apoſtolicum, nec conſenſus
Capituli, qui ſemper deſideratur pro ſolemnitate 7
actus, ſeu pro fauore publico, licet de eius præiudicio non agatur Bart.*in l.1. §. ſed ſi filius num.4. ff. de leg:3.*Simoncel.*de decret.in præfat.num.54.*Burſatt. *conſ. 85. num.14. lib.2.* Garz. *d. par.12. cap. 2. num. 164.* Rota *deciſ.294. num.29. & ſeq. par.5.recent.*Vltra quod dum in eadem diſmembratione dicitur dictam Eccleſiam eſſe de iurepatronatu Ducum d. terræ Zagaroli, illorum vocatio, & conſenſus requirebatur pro validitate actus Rot. *deciſ.223.n.4. par.67.ac deciſ.6.num.4. & deciſ.68.pariter n.4.par.7. recent.*

Nec releuat, quod ordinarius, qui diſmembra- 8
tionem fecit proceſſerit facto verbo cum Pontifice, quia hoc reſpicit ſolum diſſolutionem Collegiatæ authoritate ordinaria antea nulliter factæ, non autem extendi poteſt ad diſmembrationem fructuum d.Parochialis Eccleſiæ pro regẽdis Canonicatibus, quæ fieri debebat ſeruatis ſeruandis, & adhibito conſenſu intereſſe habentium, vt firmat Faſtol. *dub. 3.practic.*Rot.*tit.de vnion.n.22.verſ. in vnione facienda* Sanchez *ad decalog.lib.7.cap.29.n.183.verſ.ſecundo ex doctrina.*

Et ita Rectore ſolum Informante, &c.

Rauennaten. Hæreditatis.

Lunæ 28. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Immiſsio in poſſeſsionem eſt deneganda excluſis à ſucceſsione.

SVMMARIVM.

1 *Sorores vtrinque coniuncta, & mater præferuntur ſorori conſanguineæ, in omnibus bonis, tam paternis, quàm maternis, & n.2.*
3 *Statutum Rauennæ ſub rubrica 25.lib.3.declaratur.*
4. *Mater excluditur ſecundum dictum ſtatutum à legitima extantibus fratribus, vel ſororibus eiuſdem Patris, & num.5.*
6 *Merum factum inſpicitur in conditionibus voluntariis, licet iuris effectum non ſortiatur.*
7 *Statutum nouum vetus corrigit.*
8 *Statutum, de quo hic ſufficit quod confirmetur à Papa in forma communi & quare n.9.*

dici poſſit ſublatum alterum ex correſpectiuis iux-
ta notat. per Socin.*conſ.63.num.14.lib.3.* Menoch.
conſ.233.num.6. ac per Rot. *deciſ.166.num.7.par.7.
recent.* Propterea Paulus agere debet ad obſeruatio-
nem inſtrumenti accollationis non autem ad ſolu-
tionem fructuum primæ Societatis iam ceſſæ, ex
qua nullibi debentur fructus ex *ſupra* deductis.

Et ita contra Paulum ſolum informantem, &c.

Romana Hæreditatis.

Veneris 18. Martij 1630.

ARGVMENTVM

Subſtitutus admittendus eſt ad hæreditatem caſu veniente ſubſtitutionis.

SVMMARIVM.

1 *Inſtitutio habetur pro non facta conditione inſtitutionis non adimpleta.*
2 *Hæres non contrauenient doloſè conditioni appoſita per teſtatorem non cadit à commodo hæreditatis.*
3 *Cauſa qualibet, etiam iniuſta, fatua, & beſtialis excuſat à dolo.*
4 *Quando agitur de pœna vitanda ſemper facienda eſt omnis fauorabilis interpretatio.*
5 *Ceſſante modo non dicitur deficere conditionem.*
6 *Erectio Monaſterij, vbi duodecim fratres ſuſtentari non poſſunt eſt prohibita, & quomodo num.7.*
8 *Res prohibita alienari ſub certa pœna, eius alienatio valet, quamuis pœna debeatur, & quare n.9.*
10 *Quando ſuppleri poteſt conditio, non dicitur defeciſſe.*
11 *Religionibus ſeu congregationibus, vti minoribus competit reſtitutio in integrum in caſibus neceſſariis.*

DECISIO CDXVI.

DENEGARVNT DD. immiſſionem Rocchò,
& litis conſortibus vigore ſubſtitutionis in
teſtamento Io. Victorij de Rubeis ad eorum
fauorem conceptæ, quia licet in illo inſtituta fuerit
hæres Congregatio B. Petri de Piſis ad effectum
conſtruendi Monaſterium ſub conditione, vt infra
terminum ſex menſium debeat obtinere à S. Apo-
1 ſtolica breue derogatorium conſtitutionibus prohi-
bentibus erigi Monaſteria, in quibus duodecim ſal-
tem Religioſi ali nequeant, qua cōditione non ad-
impleta videtur locus ſubſtitutioni ad fauorem eo-
rumdem Rocchi, & aliorum, cum inſtitutio habea-
tur hoc caſu pro non facta, *l. pecuniam circa fin. ff. ſi
cert. pet.* itaut hæres priuetur commodo hæreditatis,
*l. ſi quis ſepulchrum, §. Prætor ait verſ. niſi aliquid, ff de
Relig. & ſumpt. fun. l. pen. in fin. C. de leg. Caſtr. conſ. 192.
n.1. poſt med. verſ. item teſtator priuauerit, & n. 5. lib. 2.*
Pariſ. *conſ. 19. n. 55. & conſ. 19. n. 55. & conſ 51. n. 54. cum
ſeq. lib. 2.* Rolan. *conſ. 70. n. 69 lib. 3.* Magon. *deciſ. Flo-
rent. 16 n. 37.* Greg. *dec. 187. n. 10. & dec. 371. n. 4.*
2 Nihilominus hoc non procedit, ſi hæres doloſè
non contrauenerit conditioni appoſitæ, quo caſu
non cadit à commodo hæreditatis Alban. *conſ. 97.
n. 35. & ſeq. lib. 1.* Cephal. *conſ. 24. num. 14. lib. 2* Burat.
3 *conſ. 167. num. 1. & ſeq. lib. 2.* cum aliis adductis per
Honded. *conſ. 68. num. 20. lib. 2.* & ad hunc effectum
quælibet cauſa etiam iniuſta, fatua, ſeu beſtialis ſuf-
ficit, & excuſat à dolo ad Text. *in l. igitur, § poteſt ff.
de liber. cauſ.* Iaſon. *in l. ſi quis maior n. 3. C. de tranſact.*
Curt. Iun. *conſ. 19. n. 5. lib. 1.* Hond. *d. conſ. 68. n. 21.* Mar-
cobr. *conſ. 36. per tot.* adeout dum agitur de pœna 4
euitanda ſemper facienda ſit omnis fauorabilis in-
terpretatio iuxta Text. *in l. penult. ff. de pen. leg.* firmat
Marcabr. *d. conſ. 36. num. 72.*

Itaque DD. ponderarunt, PP. congregationis plo- 5
res habuiſſe legitimas cauſas, ex quibus oriri poteſt
ſufficiens excuſatio à caducitate, ſiquidem præfata
conditio modificatiue concepta fuit, nempe quate-
nus conſtitutiones prohibentes erectionem Mona-
ſteriorum adſint, & conſequenter videatur neceſſa-
ria derogatio, quo ceſſante non dicitur deficere
conditionem per Text. *in l. ſi vnus §. ſi pactus, ff. de
pact.* vt late Honded. *conſ. 68. num. 11. 12. & 13.* Vnde
dum PP. congregationis credere poterant non adeſſe
huiuſmodi conſtitutiones requirentes ſaltem præ-
fatam derogationem, hæc fuit ſufficiens cauſa, ad hoc
vt in ipſis aliquis non conſideretur dolus.

Nam quamuis fel. rec. Greg. XV. in eius conſtitu- 6
tione 31. in ordine in §. 5. explicite prohibeat dd.
erectiones Monaſteriorum, vbi ſuſtentari minime
poſſunt duodecim fratres, tamen poſtea Vrban. VIII.
in Conſtitutione 43. *ſub* §. 14. præcedentem conſti-
tutionem Greg. declarauit, permittendo certo modo
d. erectionem, ſed appoſuit pœnam, vt Monaſteria
ædificanda, in quibus duodecim Religioſi ſuſten-
tari aut habitari non valeant, aut actu non habitent 7
Ordinarij loci viſitationi, & correctioni atque om-
nimodæ iuriſdictioni ſubiecta intelliganiur, eainde
enim infertur non abſolute prohibitam eſſe d. ere-
ctionem, ſed cenſetur permiſſa cum hac pœna ſub- 8
iectionis, vt dicitur de prohibitione alienationis
bonorum ſub certa pœna, & tamen alienationem
factam ſuſtinendam, quamuis pœna debeatur fir-
mat Bald. *in l. 1. n. 48. q. 11. & n. 56. q. 16. verſ. ſed ſi te-
ſtator C. de his, quæ pœn. nom.* Aretin. *in l. qui Romæ, §.* 9
cohæredes circa fin. ff de verb. oblig. Ripa *in l. filiusfami-
lias §. Diui n. 22. verſ. ſed iſtud nihil eſt, ff. de leg. 1.* ea
ratione quia pœna non afficit rem ipſam prohibi-
tam alienari, ſed conſtituitur in alio, vt in propo-
ſito noſtro Cumano. quem ſequitur Iaſ. *in d. §. Diui in
2. lectura n. 67. verſ. ſeptimo limita per text. in d. l. 1. ff. de
his quæ pœn. nom. & in § fin. inſtit. de legat.* & firmauit
Rota *coram Pænia deciſ. 43. num. 1. & 2.*

Demum admiſſo etiam, quod dd. erectiones ſint 10
prorſus prohibitæ, attamen PP. congregationis alias
habent cauſas, quæ excuſant defectum ſupradictæ
conditionis non adimpletæ, tum quia licet ex red-
ditibus hæreditariis ſolum octo Religioſi ſuſtine-
ri valeant, nihilominus ſupplere poſſunt numerum
duodenarium, cum ex aliis redditibus congrega-
tionis, vel ex eleemoſynis; quæ ex Chriſti fidelium
pietate, & concurſu ad d. Eccleſiam fieri poſſunt,
tum etiam quia dd. PP. poſt mortem teſtatoris ad
formam diſpoſitionis teſtamentariæ obtinuerunt
per Reuerēdiſſimum Viceſgerentem de conſenſu, & 11
beneplacito Pontificis licentiam ædificandi d. Mo-
naſterium non obſtantibus quibuſcumque conſtitu-
tionibus Apoſtolicis, in quis licet dicatur nō fuiſſe
expreſſe derogatum dd. conſtitutionibus Gregoria-
næ & Vrbanæ, de quibus nulla fuit facta expreſſa
mentio, illi tamen præbent ſufficientem cauſam ex-
cuſandi à dolo, quo ſtante quatenus etiam neceſſaria
eſſet d. derogatio, ſemper Congregationi conceden-
da venit reſtitutio in integrum aduerſus omiſſam il-
lius impetrationem, præſertim, quādo omiſſio ortus
ex errore probabili cauſato ab ignorantia, vel inter-
uenerit

iuſta credulitas ad text.expreſſ.in l.3.§ ſi hæres, ff. de minor. Cephal. conſ.356.n.46.n.51.& verſ. neque vltimum Menoch. conſ.425. ſub num. 17. verſ. ſeptimo & vltimo, cum aliis late adductis per Fuſar. de ſubſtitut. quæſt.585. num.3.& 6.

Et ita vtraque, &c.

Prænestrina Diſmembrationis.

Ven. 19. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Diſmembratio redituum Eccleſiæ facta abſque neceſſitate, vtilitate, & ſolemnitate, eſt nulla.

SVMMARIVM.

1 *In diſmembratione non ſolum requiritur iuſta cauſa, ſed etiam ſolemnitas requiſita in alienatione rerum Eccleſiaſticarum & num. 3.*
2 *Diſmembratio ſapit alienationem.*
4. *Iuſta cauſa eſt probanda, nec adhibenda eſt fides aſſertioni Ordinarij, alias diſmembratio corruit.*
5 *In his, quæ ſine certa cauſa fieri nequeunt, non creditur gerenti actum circa interuentum cauſæ.*
6 *Beneplacitum Apoſtolicum ſemper requiritur in alienatione, aut conſenſus Capituli.*
7 *In Eccleſia iuriſpatronatus, etiam conſenſus Patroni requiritur in alienationibus.*
8 *Diſmembratio fieri debet cum conſenſu intereſſe habentium.*

DECIS. CDXVII.

NVLLA concurrente cauſa neceſſitatis, vel
euidentis vtilitatis in diſmembratione reddi-
tuum Eccleſiæ Parochialis S.Laurentij terræ Zaga-
roli facta pro decenti ſubſtentatione duorum Cano-
nicorum, ac deficiente requiſita ſolemnitate DD.
reſoluerunt conſtare de nullitate d. diſmembrationis
1 ſiquidem ſemper in huiuſmodi actu requiritur non
ſolum iuſta cauſa prouenièns vel ex neceſſitate, vel
ex euidenti vtilitate, ſed etiam ſolemnitas requiſi-
2 ta in alienatione rerum Eccleſiarum, cum diſmem-
bratio ſapiat alienationem ad Text. *in cap expoſuiſti de præben. cap. alleg. 66. num. 3. & 5.* Abb. *in cap. ad audientiam il 1. in 2 not. num. 2. de Eccleſ. ædific.* & ſæpe
firmauit Rota *deciſ. 318 num. 2. par. 5. deciſ. 213. n. 1. & deciſ. 315. num. 3. par. 6. & deciſ. 6. & 68. per tot. parte 7. recent.* & dictum fuit *coram R.P.D. meo Veroſpio*
3 *in Piſanen. Parochialis 11. Februarij præteriti.* Adeout
non ſufficiat vnum ſine alio; ſed requiruntur copu-
latiue *cap. 1. de reb. Eccleſ. non alienan. in 6. Clem. 1. eod. tit.* Dec. *conſ. 142. n. 4.* Couar. *var. reſolut. lib. 2. cap. 17. num 2.* & firmatum fuit *in d deciſ. 223. num. 3. part. 6. ac deciſ. 6. num. 3. par. 7. recent.* & in terminis dictum
fuit *in Mariana diſmembrationis fructuum 21. Febr. & 28. Martij 1594. coram Corduba* relatis per Garz. *de benef. par. 12. cap. 3. num. 4. & 5. & coram S.D.N. in Nebien. diſmembrationis 11. Decembris 1605.*
4 Iuſta enim cauſa non probatur adfuiſſe, nec pa-
riter illa in ipſo actu fuit enunciata, & tamen eſt
concludenter probanda; alias diſmembratio cor-
ruit, nec adhibenda eſt fides aſſertioni Ordinarij,
ſed aliunde probanda venit, Oldrad. *conſ. 261. per tot.* Garz. *d. part. 12. cap. 2. num. 120.* Rot. *deciſ. 752. num. 3. parte 1. diuerſ.* ea ratione quia in his 5
quæ ſine certa cauſa fieri nequeunt, non creditur
gerenti actum circa interuentum cauſæ Bart. *in l. ſi forte ff. de Caſtr pecul.* Aymon. *de antiq tempor. par. 2. §. 1. num. 13. & 21.* Alciat. *de præſumpt. reg. 3. præſumpt. 9. num. 27.* Canal *deciſ. 439. num. 5.* eoque magis in
præſenti diſmembratione, in qua duntaxat expreſſa
fuit erronea cauſa ſupponendo, quod antea in ea-
dem Eccleſia dd. duo Canonicatus extarent, & ta-
men contrarium probatur ex teſtibus examinatis
deponentibus in præfata Eccleſia nunquam adfuiſ-
ſe Canonicos; ſed ſolum Rectorem, & Capellanum
amouibilem.

Deficit pariter ſolemnitas, dum non interuenit, 6
nec beneplacitum Apoſtolicum, nec conſenſus
Capituli, qui ſemper deſideratur pro ſolemnitate 7
actus, ſeu pro fauore publico, licet de eius præiu-
dicio non agatur Bart. *in l. 1, §. ſed ſi filius num. 4. ff. de leg. 3.* Simoncel. *de decret. in præfat. num. 54.* Burſatt. *conſ. 85. num. 14. lib. 2.* Garz. *d. par. 12. cap. 2. num. 164.* Rota *deciſ. 294. num. 29. & ſeq. par. 5. recent.* Vl-
tra quod dum in eadem diſmembratione dicitur di-
ctam Eccleſiam eſſe de iurepatronatu Ducum d.
terræ Zagaroli, illorum vocatio, & conſenſus re-
quirebatur pro validitate actus Rot. *deciſ. 223. n. 4. par. 6. 7. ac deciſ. 6. num. 4. & deciſ. 68. pariter n. 4. par. 7. recent.*

Nec releuat, quod ordinarius, qui diſmembra- 8
tionem fecit proceſſerit facto verbo cum Pontifice,
quia hoc reſpicit ſolum diſſolutionem Collegiatæ
authoritate ordinaria antea nulliter factæ, non au-
tem extendi poteſt ad diſmembrationem fructuum
d. Parochialis Eccleſiæ pro regendis Canonicatibus,
quæ fieri debebat ſeruatis ſeruandis, & adhibito
conſenſu intereſſe habentium, vt firmat Faſtol. *dub. 3. practic.* Rot. *tit. de vnion. n. 12. verſ. in vnione facienda* Sanchez *ad decalog. lib. 7. cap. 29. n. 183. verſ. ſecundo ex doctrina.*

Et ita Rectore ſolum informante, &c.

Rauennaten. Hæreditatis.

Lunæ 28. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Immiſsio in poſſeſsionem eſt deneganda excluſis à ſucceſsione.

SVMMARIVM.

1 *Sorores vtrinque coniunctæ, & mater præferuntur ſorori conſanguineæ, in omnibus bonis, tam paternis, quàm maternis, & n. 2.*
3 *Statutum Rauennæ ſub rubrica 25. lib. 3. declaratur.*
4. *Mater excluditur ſecundum dictum ſtatutum à legitima extantibus fratribus, vel ſororibus eiuſdem Patris, & num. 5.*
6 *Merum factum inſpicitur in conditionibus voluntariis, licet iuris effectum non ſortiatur.*
7 *Statutum nouum vetus corrigit.*
8 *Statutum, de quo hic ſufficit quod confirmetur à Papa in forma communi & quare n. 9.*

dici poſſit ſublatum alterum ex correſpectiuis iux-
ta notat. per Socin.*conſ.63.num.14. lib.* 3. Menoch.
conſ.233.num.6. ac per Rot. *deciſ.166. num.7. par.7.
recent.* Propterea Paulus agere debet ad obſeruatio-
nem inſtrumenti accollationis non autem ad ſolu-
tionem fructuum primæ Societatis iam ceſſæ, ex
qua nullibi debentur fructus ex *ſupra* deductis.
Et ita contra Paulum ſolum informantem,&c.

Romana Hæreditatis.

Veneris 18. Martij 1630.

ARGVMENTVM

Subſtitutus admittendus eſt ad hæredita-
tem caſu veniente ſubſtitutionis.

SVMMARIVM.

1 *Inſtitutio habetur pro non facta conditione inſtitu-
tionis non adimpleta.*
2 *Hæres non contrauenient dolosè conditioni appoſita
per teſtatorem non cadit à commodo hæreditatis.*
3 *Cauſa qualibet, etiam iniuſta, fatua, & beſtialis
excuſat à dolo.*
4 *Quando agitur de pœna vitanda ſemper facienda
eſt omnis fauorabilis interpretatio.*
5 *Ceſſante modo non dicitur deficere conditionem.*
6 *Erectio Monaſterij, vbi duodecim fratres ſuſtenta-
ri non poſſunt eſt prohibita, & quomodo num.7.*
8 *Res prohibita alienari ſub certa pœna, eius alienà-
tio valet, quamuis pœna debeatur, & quare n.9.*
10 *Quando suppleri poteſt conditio, non dicitur defeciſſe.*
11 *Religionibus ſeu congregationibus, vti minoribus
competit reſtitutio in integrum in caſibus neceſ-
ſariis.*

DECISIO CDXVI.

DENSGARVNT DD. immiſſionem Roccho,
& litis conſortibus vigore ſubſtitutionis in
teſtamento Io. Victorij de Rubeis ad eorum
fauorem conceptæ, quia licet in illo inſtituta fuerit
hæres Congregatio B. Petri de Piſis ad effectum
conſtruendi Monaſterium ſub conditione, vt infra
terminum ſex menſium debeat obtinere à S. Apo-
1 ſtolica breue derogatorium conſtitutionibus prohi-
bentibus erigi Monaſteria, in quibus duodecim ſal-
tem Religioſi ali nequeant, qua cōditione non ad-
impleta videtur locus ſubſtitutioni ad fauorem eo-
rumdem Rocchi, & aliorum, cum inſtitutio habea-
tur hoc caſu pro non facta, *l.pecuniam circa fin. ff. ſi
cert.pet* itaut hæres priuetur commodo hæreditatis,
*l.ſi quis ſepulchrum, §. Prætor ait verſ.niſi aliquid, ff de
Relig. & ſumpt.fun.l.pen.in fin.C.de leg.Caſtr.conſ.192.
n.1.poſt med.verſ.item teſtator priuauerit, & n. 5. lib.2.*
Pariſ.*conſ.19.n.55.& conſ.19.n.55.& conſ 91.n.54.cum
ſeq.lib* 2.Rolan.*conſ.70.n.69 lib.*3.Magon. *deciſ.Flo-
rent.16 n.37.* Greg.*dec.187.n.10.& dec.371.n.4.*
2 Nihilominus hoc non procedit, ſi hæres dolosè
non contrauenerit conditioni appoſitæ, quo caſu
non cadit à commodo hæreditatis Alban. *conſ.97.
n.35.& ſeq.lib.1.*Cephal.*conſ.14.num.14.lib.2* Burat.
3 *conſ.167.num.1. & ſeq. lib.2.* cum aliis adductis per
Honded.*conſ.68.num.20. lib.* 2. & ad hunc effectum
quælibet cauſa etiam iniuſta, facta, ſeu beſtialis ſuf-
ficit, & excuſat à dolo ad Text.*in l.igitur, § poteſt ff.
de liber.cauſ.*Iaſon.*in l.ſi quis maior n.3.C. de tranſact.*
Curt.Iun.*conſ.19.n.5.lib.1.*Hond.*d.conſ 68.n.21.*Mar-
cobr. *conſ.36. per tot.* adeout dum agitur de pœna 4
euitanda ſemper facienda ſit omnis fauorabilis in-
terpretatio iuxta Text.*in l.penult.ff.de pen.leg.* firmat
Marcabr.*d.conſ.36.num.72.*
Itaque DD. ponderarunt, PP. congregationis plu- 5
res habuiſſe legitimas cauſas, ex quibus oriri poteſt
ſufficiens excuſatio à caducitate, ſiquidem præfata
conditio modificatiue concepta fuit, nempe quate-
nus conſtitutiones prohibentes erectionem Mona-
ſteriorum adſint, & conſequenter videatur neceſſa-
ria derogatio, quo ceſſante non dicitur deficere
conditionem per Text. *in l.ſi vnus §. ſi pactus, ff. de
pact.* vt late Honded.*conſ.68.num.11.12.& 13.* Vnde
dum PP. congregationis credere poterant non adeſſe
huiuſmodi conſtitutiones requirentes ſaltem præ-
fatam derogationem, hæc fuit ſufficiens cauſa, ad hoc
vt in ipſis aliquis non conſideretur dolus.
Nam quamuis fel.rec.Greg.XV. in eius conſtitu- 6
tione la 31.in ordine *in* §.5. explicite prohibeat dd.
erectiones Monaſteriorum, vbi ſuſtentari minime
poſſunt duodecim fratres, tamen poſtea Vrban.VIII.
in Conſtitutione 43.*ſub* §. 14. præcedentem conſti-
tionem Greg. declarauit, permittendo certo modo
d.erectionem, ſed appoſuit pœnam, vt Monaſteria
ædificanda, in quibus duodecim Religioſi ſoſten-
tari aut habitari non valeant, aut actu non habitent 7
Ordinarij loci viſitationi, & correctioni atque om-
nimodæ iuriſdictioni ſubiecta intelligantur, exinde
enim infertur non abſolute prohibitam eſſe d. ere-
ctionem, ſed cenſetur permiſſa cum hac pœna ſub- 8
iectionis, vt dicitur de prohibitione alienationis
bonorum ſub certa pœna, & tamen alienationem
factam ſubſtinendam, quamuis pœna debeatur fir-
mat Bald.*in l.1.n.48.q.11.& n.56.q.16. verſ.ſed ſi te-
ſtator C.de his, quæ pœn.nom.* Aretin.*in l. qui Roma, § 9
coheredes circa fin.ff de verb oblig.*Ripa *in l.filiusfami-
lias §. Diui n.22.verſ.ſed iſtud nihil eſt, ff. de leg* 1. ea
ratione quia pœna non afficit rem ipſam prohibi-
tam alienari, ſed conſtituitur in alio, vt in propo-
ſito noſtro Cumao. quem ſequitur Iaſ.*in d.§. Diui in
2.lectura n.67.verſ.ſeptimo limita per text.in d.l.1.ff.de
his quæ pœn.nom. & in § fin. inſtit. de legat.* & firmauit
Rota *coram Penia deciſ 43.num.1.& 2.*
Demum admiſſo etiam, quod dd. erectiones ſint 10
prorſus prohibitæ, attamen PP. congregationis alias
habent cauſas, quæ excuſant defectum ſupradictæ
conditionis non adimpletæ, tum quia licet ex red-
ditibus hæreditariis ſolum octo Religioſi ſuſtine-
ri valeant, nihilominus ſupplere poſſunt numerum
duodenarium, cum ex aliis redditibus congrega-
tionis, vel ex eleemoſynis; quæ ex Chriſti fidelium
pietate, & concurſu ad d. Eccleſiam fieri poſſunt,
tum etiam quia dd. PP. poſt mortem teſtatoris ad
formam diſpoſitionis teſtamentariæ obtinuerunt
per Reuerēdiſſimum Viceſgerentem de conſenſu, & 11
beneplacito Pontificis licentiam ædificandi d. Mo-
naſterium non obſtantibus quibuſcumque conſtitu-
tionibus Apoſtolicis, in quas licet dicatur nō fuiſſe
expreſſe derogatum dd. conſtitutionibus Gregoria-
næ & Vrbanæ, de quibus nulla fuit facta expreſſa
mentio, illi tamen præbent ſufficientem cauſam ex-
cuſandi à dolo, quo ſtante quatenus etiam neceſſaria
eſſet d. derogatio, ſemper Congregationi conceden-
da venit reſtitutio in integrum aduerſus omiſſam il-
lius impetrationem, præſertim, quādo omiſſio oritur
ex errore probabili cauſato ab ignorantia, vel inter-
uenerit

iuſta credulitas ad text.expreſſ.*in l.3.§ ſi heres, ff. de minor.*Cephal.*conſ.356.n.46.n.51.& verſ.neque vltimum* Menoch.*conſ.425.ſub num. 17. verſ. ſeptimo & vltimo*, cum aliis late adductis per Fuſar. *de ſubſtitut.queſt.585.num.3.& 6.*

Et ita vtraque, &c.

Praneſtrina Diſmembrationis.

Ven. 19. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Diſmembratio redituum Eccleſiæ facta abſque neceſſitate, vtilitate, & ſolemnitate, eſt nulla.

SVMMARIVM.

1. *In diſmembratione non ſolum requiritur iuſta cauſa, ſed etiam ſolemnitas requiſita in alienatione rerum Eccleſiaſticarum & num.3.*
2 *Diſmembratio ſapit alienationem.*
4. *Iuſta cauſa eſt probanda, nec adhibenda eſt fides aſſertioni Ordinary, alias diſmembratio corruit.*
5 *In hes, quæ ſine certa cauſa fieri nequeunt, non creditur gerenti actum circa interuentum cauſa.*
6 *Beneplacitum Apoſtolicum ſemper requiritur in alienatione, aut conſenſus Capituli.*
7 *In Eccleſia iurispatronatus, etiam conſenſus Patroni requiritur in alienationibus.*
8 *Diſmembratio fieri debet cum conſenſu intereſſe habentium.*

DECIS. CDXVII.

NVLLA concurrente cauſa neceſſitatis, vel euidentis vtilitatis in diſmembratione redditúum Eccleſiæ Parochialis S.Laurentij terræ Zagaroli facta pro decēti ſubſtentatione duorum Canonicorum, ac deficiente requiſita ſolemnitate DD. reſoluerunt conſtare de nullitate d.diſmembrationis
1 ſiquidem ſemper in huiuſmodi actu requiritur non ſolum iuſta cauſa proueniens vel ex neceſſitate, vel ex euidenti vtilitate, ſed etiam ſolemnitas requiſi-
2 ta in alienatione rerum Eccleſiarum, cum diſmembratio ſapiat alienationem ad Text.*in cap.expoſuiſti de praben.cap.alleg.66. num.3.& 5.*Abb.*in cap. ad audientiam il 1.in 1 not.num.2. de Eccleſ. ædific.* & ſæpe firmauit Rota *deciſ.318 num.2. par.5. deciſ.223. n.1. & deciſ.315.num.3.par.6.& deciſ.6.& 68.per tot. parte 7.recent.*& dictum fuit *coram R.P. D. meo Veroſpio*
3 *in Piſauren.Parochialis 11.Februarij præteriti.* Adeout non ſufficiat vnum ſine alio; ſed requiruntur copulatiue *cap.1.de reb. Eccleſ.non alienan.in 6.Clem. 1.eod. tit.*Dec.*conſ.142.n.4.*Couar.*var.reſolut. lib.2. cap.17. num.2.*& firmatum fuit *in d deciſ.223.num.3. part.6. ac deciſ.6.num.3.par.7. recent.* & in terminis dictum fuit *in Mariana diſmembrationis fructuum 21. Febr. & 28. Martij 1594.coram Corduba* relatis per Garz. *de benef.par.12.cap.3.num.4.& 5.& coram S.D.N.in Nebien.diſmembrationis 11.Decembris 1605.*
4 Iuſta enim cauſa non probatur adfuiſſe, nec pariter illa in ipſo actu fuit enunciata, & tamen eſt concludenter probanda; alias diſmembratio corruit, nec adhibenda eſt fides aſſertioni Ordinarij, ſed aliunde probanda venit, Oldrad. *conſ.261. per tot.* Garz. *d. part.12. cap.2. num.* 120. Rot. *deciſ.*
752. num. 3. parte 1. diuerſ. ea ratione quia in his 5
quæ ſine certa cauſa fieri nequeunt, non creditur gerenti actum circa interuentum cauſæ Bart. *in l. ſi forte ff.de Caſtr pecul.*Aymon. *de antiq. tempor. par.2. §.1.num.13.& 21.*Alciat.*de præſumpt.reg.3.præſum.pt. 9.num.27.* Caual. *deciſ.439. num. 5.* eoque magis in præſenti diſmembratione, in qua duntaxat expreſſa fuit erronea cauſa ſupponendo, quod antea in eadem Eccleſia dd. duo Canonicatus extarent, & tamen contrarium probetur ex teſtibus examinatis deponentibus in præfata Eccleſia nunquam adfuiſſe Canonicos; ſed ſolum Rectorem, & Capellanum amouibilem.

Deficit pariter ſolemnitas, dum non interuenit, 6
nec beneplacitum Apoſtolicum, nec conſenſus
Capituli, qui ſemper deſideratur pro ſolemnitate 7
actus, ſeu pro fauore publico, licet de eius præiudicio non agatur Bart.*in l.1. §. ſed ſi filius num.4. ff. de leg.3.*Simoncel.*de decret.in præfat.num.54* Burſat. *conſ. 85. num.14. lib.2.* Garz. *d. par.12. cap. 2. num. 164.* Rota *deciſ.294. num.29. & ſeq. par.5.recent.*Vltra quod dum in eadem diſmembratione dicitur dictam Eccleſiam eſſe de iurepatronatu Ducum d. terræ Zagaroli, illorum vocatio, & conſenſus requirebatur pro validitate actus Rot. *deciſ.223.n.4. par.67.ac deciſ.6.num.4. & deciſ.68.pariter n.4.par.7. recent.*

Nec releuat, quod ordinarius, qui diſmembra- 8
tionem fecit proceſſerit facto verbo cum Pontifice, quia hoc reſpicit ſolum diſſolutionem Collegiatæ authoritate ordinaria antea nulliter factæ, non autem extendi poteſt ad diſmembrationem fructuum d.Parochialis Eccleſiæ pro regēdis Canonicatibus, quæ fieri debebat ſeruatis ſeruandis, & adhibito conſenſu intereſſe habentium, vt firmat Faſtol. *dub. 3.practic.*Rot.*tit.de vnion.n.12.verſ. in vnione facienda* Sanchez *ad decalog.lib.7.cap.29,n.183.verſ.ſecundo ex doctrina.*

Et ita Rectore ſolum infirmante, &c.

Rauennaten. Hæreditatis.

Lunæ 28. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Immiſſio in poſſeſſionem eſt deneganda excluſis à ſucceſſione.

SVMMARIVM.

1 *Sorores vtrinque coniunctæ, & mater preferuntur ſorori conſanguineæ, in omnibus bonis, tam paternis quàm maternis, & n.2.*
3 *Statutum Rauennæ ſub rubrica 25.lib.3.declaratur.*
4. *Mater excluditur ſecundum dictum ſtatutum à legitima extantibus fratribus, vel ſororibus eiuſdem Patris, & num.5.*
6 *Merum factum inſpicitur in conditionibus voluntariis, licet iuris effectum non ſortiatur.*
7 *Statutum nouum vetus corrigit.*
8 *Statutum, de quo hic ſufficit quod confirmetur à Papa in forma communi & quare n.9.*

iuſta credulitas ad text.expreſſ.in l.3.§ ſi heres.ff. de
minor.Cephal.conſ.356.n.46.n.51.& verſ.neque vlti-
mum Menoch.conſ.425.ſub num. 17. verſ. ſeptimo &
vltimo, cum aliis late adducta per Fuſar. de ſubſti-
tut.queſt.585.num.3.& 6.

Et ita vtraque, &c.

Praneſtrina Diſmembrationis.

Ven. 19. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Diſmembratio redituum Eccleſiæ facta
abſque neceſſitate, vtilitate, & ſolemni-
tate, eſt nulla.

SVMMARIVM.

1 *In diſmembratione non ſolum requiritur iuſta cauſa,
ſed etiam ſolemnitas requiſita in alienatione re-
rum Eccleſiaſticarum & num.3.*
2 *Diſmembratio ſapit alienationem.*
4. *Iuſta cauſa eſt probanda, nec adhibenda eſt fides
aſſertioni Ordinarij, alias diſmembratio corruit.*
5 *In his, quæ ſine certa cauſa fieri nequeunt, non cre-
ditur gerenti actum circa interuentum cauſa.*
6 *Beneplacitum Apoſtolicum ſemper requiritur in
alienatione, aut conſenſus Capituli.*
7 *In Eccleſia iurispatronatus, etiam conſenſus Patro-
ni requiritur in alienationibus.*
8 *Diſmembratio fieri debet cum conſenſu intereſſe
habentium.*

DECIS. CDXVII.

NVLLA concurrente cauſa neceſſitatis, vel
euidentis vtilitatis in diſmembratione reddi-
tuum Eccleſiæ Parochialis S.Laurentij terræ Zaga-
roli facta pro decenti ſubſtentatione duorum Cano-
nicorum, ac deficiente requiſita ſolemnitate DD.
reſoluerunt conſtare de nullitate d.diſmembrationis
1 ſiquidem ſemper in huiuſmodi actu requiritur non
ſolum iuſta cauſa proueniens vel ex neceſſitate, vel
ex euidenti vtilitate, ſed etiam ſolemnitas requiſi-
2 ta in alienatione rerum Eccleſiarum, cum diſmem-
bratio ſapiat alienationem ad Text.*in cap.expoſuiſti
de preben.cap.alleg.66.num.3.& 5.*Abb.*in cap. ad au-
dientiam el 1.in 1 not.num.2. de Eccleſ. ædific.* & ſæpe
firmauit Rota *deciſ.318 num.2. par.5. deciſ.823. n.1.
& deciſ.315.num.3.par.6.& deciſ.6.& 68.per tot. par-
te 7.recent.*& dictum fuit *coram R.P. D. meo Vero ſpio*
3 *in Piſauren.Parochialis 12. Februarij preterit.* Adeout
non ſufficiat vnum ſine alio; ſed requiruntur copu-
latiue *cap.1.de reb. Eccleſ.non alienan.in 6.Clem.1.eod.
tit.*Dec.*conſ.142.n.4.*Couar.*var. reſolut. lib.2. cap.17.
num 2.*& firmatum fuit *in d deciſ.223.num.3. part.6.
ac deciſ.6.num.3. par.7. recent.* & in terminis dictum
fuit *in Mariana diſmembrationis fructuum* 21. *Febr.
& 28. Martij* 1594.*coram Corduba* relatis per Garz.
*de benef.par.12.cap.3.num.4.& 5.& coram S.D.N.in
Nebien.diſmembrationis* 11.*Decembris* 1605.
4 Iuſta enim cauſa non probatur adfuiſſe, nec pa-
riter illa in ipſo actu fuit enunciata, & tamen eſt
concludenter probanda; alias diſmembratio cor-
ruit, nec adhibenda eſt fides aſſertioni Ordinarij,
ſed aliunde probanda venit, Oldrad. *conſ.* 261.
per tot. Garz. *d. part.12. cap.2. num.* 120. Rot. *deciſ.*
752. *num. 3. parte 1. diuerſ.* ea ratione quia in his 5
quæ ſine certa cauſa fieri nequeunt, non creditur
gerenti actum circa interuentum cauſæ Bart. *in l. ſi
forte ff.de Caſtr pecul.*Aymon. *de antiq tempor. par 4.
§.1.num.13.& 21.*Alciat.*de præſumpt.reg.3.præſumpt.
9.num.27.* Caual. *deciſ.* 439. *num.* 5. eoque magis in
præſenti diſmembratione, in qua duntaxat expreſſa
fuit erronea cauſa ſupponendo, quod antea in ea-
dem Eccleſia dd. duo Canonicatus extarent, & ta-
men contrarium probetur ex teſtibus examinatis
deponentibus in præfata Eccleſia nunquam adfuiſ-
ſe Canonicos; ſed ſolum Rectorem, & Capellanum
amouibilem.

Deficit pariter ſolemnitas, dum non interuenit, 6
nec beneplacitum Apoſtolicum, nec conſenſus
Capituli, qui ſemper deſideratus pro ſolemnitate 7
actus, ſeu pro fauore publico, licet de eius præiu-
dicio non agatur Bart.*in l.1.§. ſed ſi filius num.4. ff.
de leg:3.*Simoncel.*de decret.in præfat.num.54.*Burſat.
conſ. 85.num 14. lib.2. Garz. *d.par.12. cap. 2. num.*
164. Rota *deciſ.294. num. 29. & ſeq. par.5.recent.*Vl-
tra quod dum in eadem diſmembratione dicitur di-
ctam Eccleſiam eſſe de iurepatronatu Ducum d.
terræ Zagaroli, illorum vocatio, & conſenſus re-
quirebatur pro validitate actus Rot. *deciſ.223.n.4.
par.6? ac deciſ.6.num.4. & deciſ.68.pariter n.4.par.7.
recent.*

Nec releuat, quod ordinarius, qui diſmembra- 8
tionem fecit proceſſerit facto verbo cum Pontifice,
quia hoc reſpicit ſolum diſſolutionem Collegiatæ
authoritate ordinaria antea nulliter factæ, non au-
tem extendi poteſt ad diſmembrationem fructuum
d.Parochialis Eccleſiæ pro regēdis Canonicatibus,
quæ fieri debebat ſeruatis ſeruandis, & adhibito
conſenſu intereſſe habentium, vt firmat Faſtol. *dub.
3.practic.*Rot.*tit.de vnion.n.12.verſ. in vnione facienda*
Sanchez *ad decalog.lib.7.cap.29.n.183.verſ.ſecundo ex
doctrina.*

Et ita Rectore ſolum informante, &c.

Rauennaten. Hæreditatis.

Lunæ 28. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Immiſsio in poſſeſsionem eſt deneganda
excluſis à ſucceſsione.

SVMMARIVM.

1 *Sorores vtrinque coniunctæ, & mater præferuntur ſo-
rori conſanguineæ in omnibus bonis, tam pater-
nis, quàm maternis, & n.2.*
3 *Statutum Rauennæ ſub rubrica 25.lib.3.declaratur.*
4. *Mater excluditur ſecundum dictum ſtatutum à le-
gitima extantibus fratribus, vel ſororibus eiuſ-
dem Patris, & num.5.*
6 *Merum factum inſpicitur in conditionibus volunta-
riis, licet verba effectum non ſortiatur.*
7 *Statutum nouum vetus corrigit.*
8 *Statutum, de quo hic ſufficit quod confirmetur à Pa-
pa in forma communi & quare n.9.*

DECISIO CDXVIII.

CESSANTE diſpoſitione ſtatuti Rauconæ ſub
rubr.25.lib.3. vbi diſponitur, quod poſſeſſio-
nes, quæ proueniunt ex parte Patris cuiuſlibet de-
cedentis ab inteſtato deuenire debeant propinquio-
ribus ex eadem parte Patris, & conſiderata diſpo-
ſitione iuris communis DD. denuo confirmando
deciſionẽ coram me ſub die 21.Iun. præteriti ema-
natā dixerunt Ioannæ denegandam eſſe immiſſio-
nem in poſſeſſionem bonorum hæreditariorum q.
Ioan.Franc.Zabatoni ea ratiõne quia ipſi vti ſorori
1 Conſanguineæ præferendæ ſunt tam aliæ ſorores
vtrinque coniunctæ quam mater d. Ioann. Franc.
iuxta diſpoſitionem *auth.itaque C comm.de ſucceſſ.§.
vult autem auth. de conſung. & vter. §. ſi igitur il xo.
auth.de hered.ab inteſt.venient.iunctis auth.defuncto,C.
ad ſenat.conſ.Tert.auth.ceſſante,& auth.poſt fratres,C.
de legit hered.* cum aliis late adductis in altera deci-
ſione in principio. Quod locum ſibi vendicat in
omnibus bonis vndecumque peruenientis,ſiue ex par-
2 te Patris, ſiue matris nulla facta bonorum diſtin-
ctione,à quo proueniunt, ſecundum Bald. & alios
communiter *in d auth itaque C. commun.de ſucceſſ.&
auth.poſt fratres C.de legit.hered.* Alex.*conſ 5.n.3.lib.6.*
cum aliis relatis per Pariſ.*conſ.59.n.17. lib 3.*
3 Ceſſat itaque diſpoſitio d. ſtatuti quia illud lo-
quitur cum conditione,dummodo aliqui non extẽt
aſcendentes,vel deſcendentes defuncti, quæ tamen
conditio verificari minimè poteſt in caſu præſen-
ti,in quo ſupereſt remanſit mater d. Ioan Franciſc.
ideo præfatæ Ioannæ nullo modo ſuffragari poteſt
diſpoſitio ſtatuti, ex quo conditio ſub qua vocata
eſt, non debet dici adimpleta, & purificata ob exi-
ſtentiam matris ad text.*in l.cedere diem,ff.de verb ſi-
gnif.§. ex conditionali inſtit. de verb.obligat.*& notant
Bart. & alij *in l.1 §. filiam, ff de bonor.poſſeſſ.* contra
tabul. & plures relati in terminis huius ſtatuti per
Pariſ.*d.conſ.59 n.30. & 31.*
4 Nec refert, quod mater in ſequenti Capitulo d.
ſtatuti excludatur etiam à legitima extantibus fra-
tribus, vel ſororibus eiuſdem Patris, quo ſtante,
dum illa ſuccedere nonpoteſt, ſed excluſa remanet
operatur defectum conditionis, vt bene firmat
Bart.*in l.filiusfamilias, §. cum quis num.2.verſ. præfata
omnia, ff. de legat.1. per text. in l. ex facto §. ex facto,
ff.ad ſenat.conſ.Trebell. l.1. §.filium ff. de bonor. poſſeſſ.
con.tab.*Menoch.*conſ 48.n.11.*& dixit Rota,*dec.x67.
n.4.p.2.rec.*
5 Quoniam ad hoc vt ſupradicta conditio non di-
catur deficere ſufficit duntaxat exiſtentia matris,
quamuis alios ſuccedere nequeat per text. *in d.l.fi-
liusfamilias, §. cum quis, ff. de legat.1.*Paul.de Caſtr.
conſil 449. num.3. lib.1. Socin.Sen. *conſil.28.num.20.
verſ. ſed & in caſu noſtro lib.4.in terminis* Pariſ.*d.con-
6 ſil.59.num.4.*ac Menoch. *de præſumpt.lib.4.præſumpt.
89.num 105.verſ.& hinc,* & dixit Rot. *deciſ.43. num.
12.cum ſeq p.7. recent.* ea ratione quia in conditio-
nibus voluntatis merum factum inſpicitur, licet
iuris effectum non ſortiatur *l.qui heredi,& l.Maeuius
ff.de condit. & demonſtr.* itaut exiſtentia matris non
excludat dictum Ioannem, ſed defectum conditio-
nis,Rip. *in d.l ex facto ſupra ex facto num.10. verſ. &
ſi dixeris, ff. ad Senat. conſil. Trebell.* & late explicat
Mantic *de coniectur vlt.volunt. lib.11. tit.6. num.15.
verſ. verum his obiectis*, vbi ſub verſ. neque officit
reſpondit authoritatibus ſupra allegatis.

Et ex præfatis patet reſponſio ad *deciſ.1. Mohed.
de ſucceſſ. ab inteſt.* quia in ea nullum fit verbum de
exiſtentia matris, & ſic nullatenus fuit conſidera-
ta exiſtentia aſcendentis, & conſequitur defectus
conditionis, vt in hoc caſu.

Vlterius diſpoſitio præfati ſtatuti abrogata fuit 7
per ſtatutum nouum eiuſdem Ciuitatis *in cap. 123.
lib.5.* vbi annullantur, & reducuntur ad terminos
iuris communis omnia in veteri ſtatuto diſpoſita,
quæ in nouo deciſa non eſſent, vt dictum fuit in
præterita *dec.ſub.§.fin.*

Non dicatur, quod dictum ſtatutum non ſit at- 8
tendendum, dum non fuit confirmatum in forma
ſpecifica à Sede Apoſtolica, ſed ſolum à Cardinali
Gallo Legato, qui non poterat conſtitutiones con-
trarias ſtatutis à Papa approbatis confirmare, vt
notat Bart. *in l. hocque neceſſario, §. ſed ſi qua, ff. de
offic. præf. prætor. Rom.conſil.37 num.2.& 3.*& dictum
fuit *in Bonon.bonorum 4.May 1639 coram R.D. meo
Terracinen.*

Nam dum Paulus V. de anno 1605. omnia ſta- 9
tuta, confirmationes, decreta, ac reformationes
eiuſdem ciuitatis à præfato Cardinali Gallo factas
generaliter confirmauit, hæc confirmatio, quam-
uis dicatur in forma communi, tamen videtur ſuf-
ficere in caſu præſenti in quo diſpoſitio veteris ſta-
tuti reducitur ad ius commune ad notat per Felin.
*in cap. quæ in Eccleſiarum num.5. verſ. ad declaratio-
nem de conſtit.*Iaſon. *in l. omnino num.10. C.de teſtam.*
Mareſc. *var.reſol.l.2.cap.38 in.4.* Villadiego *de legat.
quæſt.10.num.13.*Rot. *deciſ.84.num.11.p.7.recent.* &
dictum fuit *in Camerinen domus 10.Decembris 1635.
coram Merlino,& coram R. P. D. meo Bichio in Tibur-
tina hæreditatis 24.Febr.1644.*

Et ita vtraque, &c.

Fanen. exequutionis Breuis.

Ven.1. Aprilis 1650.

ARGVMENTVM.

Arbitrium non intrat pro retardanda exe-
quutione gratiæ, dum ad vnguem exe-
quutor illius formam ſeruauit.

SVMMARIVM.

1 *Papa in gratiis ſi in euidentem ſolet duntaxat ad vtilitatem reſpicere.*
2 *Iuſtum pretium rei reſultat ex relatione peritorum electorum,non autem ex emptione antea facta.*
3 *Pretium alicuius rei poteſt ſumere alterationem vel diminutionem ex affectione, vel liberalitate, vel ex neceſſitate ementis, vel vendentis.*
4 *Pretium ex communi hominum exiſtimatione perpenditur.*
5 *Forma gratiæ poteſt ſeruare per æquipollens, ſtante Eccleſiæ vtilitate.*
6 *Non eſt curandum de modo, dummodo habemus effectum.*
7 *Permiſſa venditione cenſetur permutatio permiſſa, cum ſub ea comprehendatur.*
8 *Sententia ſi aliquo vitio laborat poteſt ſuſtineri ex ratificatione partium.*
9 *Quando exequutio præceſſerit,nunquam eſt locus arbitrio pro retardanda exequutione.*
10 *Exequutio non poteſt reuocari per viam arbitrij.*

DECISIO

DECIS. CDXIX.

EXISTIMAVERVNT DD. non intrare arbitriũ pro retardanda executione gratiæ ſi in euidentem, dum ad vnguem executor illius formam ſeruauit, prout requiritur ad *notat. in cap. cum dilecta* vbi Felin. *ſub numer. 6. verſ. ſextum ſignum de reſcript.* Bald. *in l. 1. ſub num. 8. C. ne liceat in vna eademque*, & faciunt *deciſ. 288. num. 3.* coram Caual. & coram Duran. *deciſ. 223. num. 4. & 8. ac deciſ. 200. num. 4. p. 6. recent.* ſiquidem euidens vtilitas Hoſpitalis, ſui loci Pij in alienatione domus controuerſæ principaliter per Pontificem conſiderata optimè reſultat ex eo, quia huiuſmodi domus, quæ non excedebat valorem ſcut. 481. permutata fuit cum altera domo Equitis Cortarij valoris ſcut. 623. vt clarè apparet ex relatione Peritorum de conſenſu Partium electorum, vnde dubitari nequit, quin executor proceſſerit ſeruata forma reſcripti, dum prius deuenit ad cognitionem euidentis vtilitatis, ad quam duntaxat Papa in huiuſmodi gratiis ſi in euidentem ſolet reſpicere Soccin. *conſil. 15. num. 51.*
1 *lib. 1.* Ruin. *conſil. 157. num. 26 in fin & 36. lib. 1.* Seraph. *deciſ. 508. n. 10.* Caual. *d. deciſ. 288. n. 3.* Duran. *d. deciſ. 225. n. 3. ac deci. 577. n. 10. verſ. & in omnem euentum p. 2. recent.*

2 Nec prætendi poteſt huiuſmodi æſtimationem domus Cartarij eſſe executiuam, dum ipſe paulo ante eandem integram domum emerit ſolum pro ſcut. 325. & tamen eius portio permutata æſtimata fuit in ſcut. 623. quia dum ad hunc effectum fuerunt concorditer Periti electi ex illorum relatione reſultat iuſtum pretium *l. hac edictali § his illud verſ. mobilium C. de ſecund. nupt.* & notant Bart. *in l. 2. n. 2. C. de reſcind. vend.* Maſcard. *de probat. concluſ. 653. n. 1.* Poſt. *de ſubhaſt. inſpect. 47. num. 44.* & dixit Rot. *poſt*
3 *vend deciſ. 323. num. 6.* & coram Caual. *deciſ. 187. n. 4.* non autem ex emptione, aut venditione antea facta; cum pretium in iſtis conſtitutum, vel ex affectione Ementis, vel ex neceſſitate, aut liberalitate vendenti-
4 tis, vel ex aliis cauſis alterationem, aut diminutionem recipere potuerit, ideo illud ex communi hominum æſtimatione perpenditur, *l. pretia rerum in prin. ff. ad leg. falcid.* Cagnol. *in d. l. 2. C. de reſcind. vend.* Poſt. *de ſubhaſt d. inſpect. 47. num. 65.* & tradit Font. *ad ſtat. vrb. ſub c. 194. n. 44 lib. 1.*

Nec dicatur non fuiſſe ſeruatam formam Breuis, dum illud loquitur de vendenda, non autem permutanda domu Hoſpitalis, quoniam, dum pretium ex hac domo retrahendum erogari debebat in emptionem alterius domus ex permutatione etiam
5 fuit ſeruata forma gratiæ, cum illa per æquipollens adimpleta fuerit, ſtante Eccleſiæ vtilitate ad text. *in l. ſi quis mihi bona §. ſed quid ſi mandaueris* vbi Bald. *num. 2. ff. de acquir poſſeſſ. lib. 1. ff de liber.* & poſt Grat. *conſil. 16. num. 16.* & in his caſibus ſat eſt, formam per æquipollens ſeruari, dum Papa ſolum & imme-
6 diatè reſpexit ad actum, ſiue illius effectum, vt tradit Bart. *in l Gallus §. & quid ſi tantum num. 2. verſ.* quædam eſt conditio neceſſaria, ea regula, quod non curamus de modo, dummodo habemus effectum de qua *in l. mulier, C. de inſtit. & ſubſtit.* & ſe-
7 quitur Grat. *d. conſil. 16. numer. 17.* ac in ſpecie dixit Rota coram Duran. *d. deciſ. 223. n. 2. 15. & 16.* Vltra quod promiſſa venditione cenſetur etiam permiſſa permutatio, cum ſub appellatione venditionis comprehendatur per text. *in l. ſtat. liber. verſ. Quintus, ff. de ſtat. liber.* & per Gloſſ. *in l cum ij §. ſi cui in verb diſceptationem, ff. de tranſact.* & in terminis tenet Rodoan. *de reb. Eccleſ. non alien. q. 2. c. 4. n. 4.*

Nec refragatur poteſt permutatio, ex quo non adeſt reſolutio Concilij Generalis Fanen. ad formam ſtatuti requirentis in huiuſmodi alienationibus conſenſum quatuor ex quinque partibus, nam cum in Concilio adfuerint 46. Conciliarij quorum 39. affirmatiuam, alij vero 10. negatiuam ſequuti fuerunt ſententiam, proculdubio dici debet, quatuor ex quinque partibus conſenſum præſtitiſſe, cum pro integro illius complemento deficiat ſolum vnica quinta pars vnius vocis, quæ ad hunc effectum non debet haberi in conſideratione, vt in puncto ponderat Menoch *conſil. 96. ſub num. 4. verſ. cæterum reipſa, & ſub numer. 19. verſ. non obſtat ſecundum.*

Non obſtat, quod in huiuſmodi ſententia cita- 8
tus non fuerit Adminiſtrator Hoſpitalis prout opus erat ex clauſula *vocatis vocandis in gratia appoſita*, ideo illa dici debet nulla, & conſequenter retardanda venit ipſius executio; Quia huiuſmodi nullitas ceſſat, dum Communitas Fani, penes quam omnimodam adminiſtrationem dd. bonorum reſidet in executionem præfatæ ſententiæ, deuenit ad celebrationem inſtrumenti permutationis domus præfatæ: Vnde etiam ſi ſententia ab initio aliquo laboraret vitio nullitatis, per huiuſmodi tamen ſubſequutam ratificationem ſuſtineretur ad text. *in l. mandati, C. mand.* Rot. *deciſ. 200. n. 3. par. 3. diuerſ.* ſed tandem ſupradictis omnibus circumſcri-
ptis nunquam eſt locus arbitrio pro retardanda 9
executione, quando, prout in præſenti executio præceſſerit, cum illud concedatur ad ſuſpendendam, non autem retardãdam executionem iam factam, vt ſæpe dixit Rota coram Bur it. *deciſ. 138. & deciſ. 247. vtrobique n. 1. ac deciſ. 79. pariter num 1.* Caual. *deciſ. 287. n. 2. ac in recent deci. 64. n. 2. p. 1. ac p. 3. deciſ. 493. n. 3. & p. 7. deci. 265 n. 1.* cum aliis relatis in Celſonen. Præceptoriæ 27. *Ianuarij 1649. in prin. coram R. P. D. meo Cerro.*

Itaque exceptio nullitatis, & iniuſtitiæ ſententiæ 10
in præſenti nihil operatur ad reuocandam executionem iam factam, cum hoc fieri nequeat per viam arbitrij, ſed alia via agendum eſt, vt dixit Rota coram Burat. *d. deciſ. 247. n. 2. & d. deciſ. 64. n. 1. in fin. p. 1. & deciſ. 264 n. 8. & 9. p 7. rec.*

Et ita vtraque parte informante reſolutum fuit, &c.

Florentina Parochialis.

Ven. 1. Aprilis 1650.

ARGVMENTVM.

Debet conſtare de pertinentia beneficij, ad liberam collationem alicuius, vt ipſe eum poſſit collare.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Ordinarius deputatum à collatore debet confirmare, ſi collator habet tale ius.*
3 *Eccleſia regulariter ſemper præſumitur libera.*
4 *Quando agitur de commodo & vtilitate alicuius, aſſertioni ipſius nihil eſt deferendum.*

DECISIO CDXX.

1 ECcleſia Parochiali S. Martini de Sendiuio
Rectore deſtituta Abbas monaſterij S. Mariæ
Florentiæ ordinis S. Benedicti Congregationis Caſ-
ſinen. prætendens Rectoriam eſſe beneficium ma-
nuale pertinens ad liberam collationem Abbatis
2 dicti monaſterij, cui ſupponebatur præfata eccle-
ſiaſtica vnita deputauit in vicarium R.P. Paulum à
Florentia monachum eiuſdem ordinis qui ad for-
mam Pianæ Conſtitutionis 47. in ordine incipien-
dum ad exequendum Paſtoralis officij debitum, pe-
tiit ab Ordinario, huiuſmodi deputationem con-
firmari, quo tamen denegato, præuia appellatione
fuit cauſa mihi commiſſa, & propoſito dubio, an
d. deputatio eſſet confirmanda DD. negatiue reſpon-
derunt ex hoc ſolum fundamento quia nullibi pro-
3 batur, nec huiuſmodi Rectoriã eſſe beneficium ma-
nuale, nec præfatam Eccleſiam eſſe monaſterio vni-
tam, itant deputatio Rectoris ſpectet ad Abbatem,
imo Eccleſia regulariter ſemper præſumitur libera
ad Text. *in cap. omnes baſilicæ 16. queſt. 7.* & tradit
Didac. Spin. *de teſtam. gloſ. 4 num. 122. circa fin.*
Velaſc. *conſult. 163. num. 9.* & dixit Rot. *deciſ. 197.*
num. 6. par. 5. recent.

Nec ad hunc quidquam releuat aſſertio Abbatis
4 emanata in literis deputationis factæ in perſonam
dicti P. Pauli, quia ipſi nihil eſt deferendum, cum
cum agatur de eius commodo, & vtilitate, vt in
ſimili dixit Rota *deciſ. 13. num. 4 par. 1. recent.*

Et ita contra dictum P. Paulum ſolum informan-
tem reſolutum fuit, &c.

Romana Saluiani,

Veneris 4. Aprilis 1650.

ARGVMENTVM.

Manutentio datur immiſſo vigore Saluiani, auctore prætore, in præiudicium poſſeſſorum anteriorum.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſor, auctore prætore, iuſte poſſidere cenſetur niſi de nullitate, & iniuſtitia ſententiæ clare doceatur.*

2 *Validitas ſententiæ reſultat ex actorum reuolutione iuxta* Cauaquen. deciſ. 260. p. 2.

3 *Iudex rite procedens poteſt priuare reum ſua poſſeſſione abſque alia expulſione.*

4 *Poſſibilitas deducendi non attenditur in iudiciis exequutiuis, ſed quid fuerit deductum.*

5 *Creditum illiquidum nequit impedire manutentionem.*

DECIS. CDXXI.

DEciſiones coram me factas ſub diebus 18.
Februarij 1647. & 15. Ianuarij 1648. conce-
dentes Franciſco Peruſiæ manutentionem in
1 poſſeſſione domus controuerſæ DD. in noua cauſæ
propoſitione confirmarunt, nam dubitari nequit
de eius poſſeſſione capta vigore ſententiæ ad eius
fauorem in Saluiano latæ ab A.C. rite, & recte pro-
cedente, quod ad hunc effectum ſuffragari debet ad
Text. *in l. iuſte poſſidet. & l. qui vniuerſas. §. item*
cum prætor ff. de acquir. poſſeſſ. Angel. *in l. eam poſ-*
ſidere §. qui ad nundinas. num. 2. in fin. vbi Iaſ. *num. 20.*
eod. tit. & dixit Rot. coram Caual. *deciſ. 42. num. 1.*
ac deciſ. 321. num. 6. par. 6. recent. adeout poſſeſſor 1
authore prætore iuſte poſſidere cenſeatur, niſi de
nullitate, & iniuſtitia ſententiæ ita clare doceatur,
vt nulla tergiuerſatione defendi poſſit, Abb. *in cap.*
cum cauſam num. 4. verſ. ſecus ſi de Offic. delegat.
Crauett. *conſ. 5. num. 8. & conſ. 300. num. 2. in princip.*
Seraph. *deciſ. 616. num. 8. & 9.* cum aliis late con-
geſtis in terminis per Rotam *deciſ. 199. num. 12. de-* 2
ciſ. 306. num. 1. p. 7. recent. nec reuocari poteſt in
dubium validitas & iuſtitia d. ſententiæ, quia illa
reſultat ex actorum reuolutione iuxta vulg. Caput.
deciſ. 260. p. 2. hæc verò optime probatur ex eo, quia
omnia requiſita in huiuſmodi iudicio Saluiani ne-
ceſſaria iuſtificata apparent, vt in vtraque deciſ.
firmatum fuit.

Non obſtat anterior poſſeſſio Antonij Rubei, & 3
vxoris, quia A.C. rite, & recte procedens potuit
ipſos citatos ſua anteriori poſſeſſione priuare abſ-
que alia expulſione Angel. *in d. l. qui vniuerſas §.*
item cum prætor in fin. ff. de acquir. poſſeſſ. Gregor.
deciſ. 9. num. 8. & deciſ. 69. num. 9. & ſeq. illamque
in Peruſiam transferre ad *d. l. iuſte poſſidet ff. ad ac-*
quir. poſſeſſ. etiam ad dictum effectum manutentio-
nis Gregor. *d. deciſ. 9. num. 4. & deciſ. 582. num. 2 ac*
deciſ. 305. num. 1. & 2. par. 6. recent. ac in Romana vi-
neæ 25. Octobris & 14. Nouembris 1633. coram Mer-
linο.

Nec pariter obſtat, quod dd. Antonius, & vxor,
vti Creditores anteriores Peruſiæ vigore dotis Do-
rotheæ eorum auctricis debitæ non potuerunt eo-
rum poſſeſſione priuari abſque notoria iniuſtitia,
vt probant Text. *in l. 1. ff. quib. mod. pign. & hypoth.*
ſolu. & in l. qui æquitate ff. de dol. & mal. & met. ex-
cept. & tradit Neguſ. *de pignor. p. 5. membr. 2. num. 1.*
& ſeqq. Mantic. *deciſ. 69. num. 1. & deciſ. 318. num. 25.*
p. 6. rec. tum quia de hac hypotheca anteriori Do-
rotheæ oppoſitum non fuit, antequam dict. Peru-
ſia per ſententiam in Saluiano bonorum immiſſio-
nem reportauit, ideo hæc exceptio nouiter adducta
non eſt apta impedire manutentionem Peruſiæ de-
bitam, cum ſufficiat, quod ſententia ex eiſdem actis 4
dicatur iuſta ad hoc, vt poſſeſſionem manutenibi-
lem transferat ea ratione, quia in iudiciis exequu-
tiuis non attenditur poſſibilitas deducendi, ſed quid
fuerit deductum, Put. *dec. 391. lib. 1.* Seraph. *deciſ. 965.* 5
num. 10. Burat. *deciſ. 630. num. 2. & deciſ. 850. num. 4.*
ac deciſ. 80. num. 10. cum. ſeqq. par. 4. tom. 2. recent.
ac in terminis datum fuit *deciſ. 306. num. 34. cum ſeqq.*
par. 7. recent. & in Romana additionis hæreditatis. 23.
Februarij 1613. coram Coccino quæ eſt deciſ. 69. poſt
Magon. de ſubhaſt. ac coram me in Aueniοnen. hæreditatis
10. Iunij 1648. ſub §. Alia vero Credita. tum etiam
quia eadem Dorothea habuit in vim ſententiæ præ-
ſidis Zeccarum omnia bona Coſmi viri cõſiderabi-
lis valoris, ac dicta domus, quæ locabatur pro an-
nuis ſcut. 140. vnde ex his vel remanſit ſua dote in-
tegra ſatisfacta, vel ſaltem eius Creditum redditur
adeo incertum, & illiquidum vt ex illo nequeat
impedire manutentionem Peruſiæ authore præto-
re poſſidenti, vt in his terminis reſoluit Rota *d. de-*
ciſ. 306. num. 44. & 45.

Et ita vtraque, &c.

Neapolitana

Neapolitana Matrimonij.

Ven. 13. Maij 1650.

ARGVMENTVM.

Taxatio alimentorum, lite pendente, fit arbitrio iudicis.

SVMMARIVM.

1 *Maritus, cui dos ſoluta non fuit, non tenetur vxori præſtare alimenta, dummodo indotatam duxerit.*

2 *Maritus tenetur ſolummodo præſtare vxori alimenta correſpondentia quantitati dotis ſolutæ.*

3 *Maritus impugnans validitatem matrimonij ſiue dotem acceperit, ſiue non, tenetur pendente lite, præſtare vxori alimenta.*

4 *Lite pendente, nulla eſt habenda ratio quantitatis dotis ſolutæ ad effectum taxandi alimenta, cum ſolum reſpiciatur qualitas, & mulieris neceſſitas.*

5 *Taxatio alimentorum ſemper pendet ab arbitrio iudicis.*

6 *Appellatione pendente non eſt dubitandam de taxatione alimentorum, concurrente bono iure, partis paupertate, vel in commiſſione clauſula,* ſubminiſtratis alimentis.

7 *Mulier nupta regulariter nihil, præter dotem habere ſolet.*

8 *Alimenta, quando à filiofamilias, marito præſtari non poſſunt, veniunt à ſocero præſtanda.*

DECIS. CDXXII.

AD formam clauſulæ ſubminiſtratis alimentis, & ſumptibus litis arbitrio Rotæ taxandis in commiſſione huius cauſæ appoſitæ, propoſui dubium, ad quam ſummam ſint taxanda alimenta, & ſumptus litis, & DD. arbitrati io ſcut.40.menſtruis monetæ Romanæ.

1 Quamuis enim certa ſit iuris concluſio, quod maritus cui dos ſoluta non fuit, non teneatur vxori aliqua præſtare alimenta, dummodo indotatam non duxerit, ad Text. *in l. fin. C. ad ſenat. conſ. Velleian.* Alex. *in l. cum dotem §. ſin autem num.*8. *ff ſolut. matr. & conſ.*59. *num.*10. *lib.*4. Roman. *conſ.*517. *num.*10. *verſ. aut eſt indotata* vbi Add. *ſub. litt.* D. Neuizan. *in ſilu. nupt. lib.*1. *num.*43. Guido Pap. *deciſ.*459. *ſub n.*1. *& ſeq.* Boer. *deciſ.*22. *num.*1. Surd. *de alim tit.*7. *quæſt.*17. *num.*1. *&* 2. Rota *deciſ.*907. *num.*3. *par.*4. *diuerſ. & deciſ.* 617. *num.* 11. *par.* 4. *tom.*3. *recent.* ac firmatum fuit *in Fanen. dotis* 20. *Octobr.*1641. *coram R.P.D. meo Cerro.* adeout ſi aliquam partem dotis acceperit,
2 tenetur ſolummodo præſtare alimenta correſpondentia quantitati dotis ſolutæ Surd. *d. quæſt.*17. *num.* 5. *cum ſeqq.* Gregor. *deciſ.*534. *ſub num* 3. *verſ. DD. autem arbitrando,* & dictum fuit *in dicta Fanen. dotis coram R.P.D. meo Cerro.*

3 Nihilominus hoc non procedit io præſenti, dum maritus impugnat validitatem Matrimonij iam cõtracti, & conſũmati, quo ſtante ſẽper pendente lite, ab ipſo præſtãda veniont alimenta. *l. ſi neget. ff. de liber. agnoſc.* Afflict. *deciſ.*152. *num.*4. *&* 5. Sanchez *de matrim. lib.*2. *diſput* 41. *num.*51. Surd. *de alim. tit.*1. *quæſt.* 118. *num.*6. Fontanell. *de pact. nupt. tom.* 2. *clauſ.*6. *gloſ.*2. *p.*3. *num.*32. & hæc concluſio locum ſibi vendicat, quamuis mulier indotata ſit vel dos non ſoluta ad Text. in cap. ex parte de auoſat. & in ſpecie ootat innoc. *in cap. per veſtras num.* 3. *in fin. de donat. inter vir. & vxor* Sanch. *in d. diſput.* 41. *num.* 51. *verſ. & addit. ac lib.*4. *diſput.* 26. *num.*21. & in terminis reſolutum *fuit in Romana Alimentorum* 1. *April.*1639. *§. fundat enim, coram bon. mem. Pirouano.*

4 Quapropter nulla eſt habenda ratio de qoantitate dotis ſolutæ ad effectum taxandi alimenta, cum in hoc caſu ſolum reſpiciatur qualitas, & neceſſitas mulieris, ad gloſ. *in §. fin. ſub. verb. onera auth. de non elig. ſecund. nub.* vbi Bart. *num.*3. & ſequitur Lup. *in rubr. de donat. inter vir. & vxor. §.* 68. *num.*6. *& in d. cap. per veſtras in* 3. *notab. in princip. verſ. & ad hoc eſt Text.* & tradit in ſpecie Hoſtien *in ſumm. ſub tit. de auocat. §. admittantur circa num.*4. *verſ. quid ergo de expenſis,* cum aliis congeſtis per Surd. *qui limitat regulam tit.*4. *quæſt.*18. *num* 27. *verſ. tamen ſi vel dotem non habeat, & num.*37. ac firmatum fuit in *dicta Romana Alimentorum §. quantitatem autem* vnde conſiderata tam dignitate cum facultate mariti, qui eſt Dux Caſſamaſſimæ, quam nobilitate, cum neceſſitate vxoris, iure merito intrat arbitrium pro dd.
5 ſcut.40. menſtruis: nam taxatio alimentorum ſemper pendet ab arbitrio iudicis his circumſpectis. ad Text. *expreſſ. in l. fin. verſ. ita vt eiuſdem ff de ordinar. cognit.* & probant Menoch. *de arbitr. caſ.*169. *num.*10. *& de præſumpt. lib.*4 *præſumpt.*157. *num.*32. Canal. *pract. quæſt. cap.*6. *num.*7. Mareſcott. *var. reſolut. lib.*2. *cap.*8. *num.*2. *circa med. verſ. ſecus autem eſt* Molin. *de primog. lib.*2. *cap.*16. *num* 46. Fontanell. *d. clauſ.*6. *gloſ.*2. *par* 3. *num.*65.

6 Nec hæſitandum eſt, quin alimenta ſint taxanda, tum quia omnem remouet dubitationem clauſula ſubminiſtratis alimentis in commiſſione appoſita, vt in ſpecie dixit Rota coram Gregor. *deciſ.*524. *num.*1. tum etiam quia in præſenti concurrit vtrumque requiſitum in hac inſtantia neceſſarium, bonum ius ſcilicet, & paupertas, illud reſultat oon ſolum ex matrimonio ſtatum validitatis habente, ſed etiam ex ſententia Ordinarij Neapolitani lata ſuper illius validitate, hæc vti qualitas connaturalis ſemper præſumitur, maxime io muliere nupta, quæ re-
7 gulariter nihil præter dotem habere ſolet, Aretin. *conſ.*81. *num.*2. Soccin. ſen. *conſ.*9. *num.*3. *lib.*1. quæ præſumptio ſemper recipitur noo docto ex aduerſo de contrario, vt firmauit Rot. coram Gregor. *deciſ.* 398. *num.* 5. *& in d. Romana Alimentorum §. Quia paupertas in fin. coram Pirouano.* Eoque magis quia huiuſmodi inſtantiæ non requirunt plenam probationem, ſed ſummariam cognitionem, admittunt Rebuff. *lib.* 1. *ad Conſtit. Regn. Gall. tit de ſentent prouiſ. in præfat. num* 14. Couarr. *pract. quæſt. d. cap.* 6. *num.*8. Rot. *deciſ.* 500. *num.*2. *par.*4. *diuerſ.*

8 Nec ſufficit quod maritus, vti filiusfamilias etiam dicitur pauper, quia admiſſo etiam citra veri præiudicium, quod ipſe oequeat alimenta præſtare, illa tamen à ſocero veniunt præſtaoda per Text. *in l. ſi filia §. ſi filiusfamilias ff. famil. erciſc.* ea rationo quia ſocer tenetur agnoſcere onera filij, inter quæ adſcribitur nurui alimentorum præſtatio, vt voluit gloſ. *in l. ſi quis à liberis §. non tamen in verbo onera ff. de lib. agnoſ.* Specul. *in tit. qui fil. ſint leg. num.* 28. Bart. *in tract. de alim. num.*16. cum aliis late relatis per Surd. *de alim. tit.*1. *quæſt.*38. *num.*1. *&* 2. *& in* ſpecie dixit Rot. *in d. Romana alimentorum §. fundat enim coram Pirouano.*

Et ita vtraque, &c.

Google

DECISIO CDXX.

1 ECCLESIA Parochiali S. Martini de Sendiuio Rectore deſtituta Abbas monaſterij S. Mariæ Florentiæ ordinis S. Benedicti Congregationis Caſſinen. prætendens Rectoriam eſſe beneficium manuale pertinens ad liberam collationem Abbatis
2 dicti monaſterij, cui ſupponebatur præfata eccleſiaſtica vnita deputauit in vicarium R.P. Paulum à Florentia monachum eiuſdem ordinis qui ad formam Pianæ Conſtitutionis 47. in ordine incipiendum ad exequendum Paſtoralis officij debitum, petiit ab Ordinario, huiuſmodi deputationem confirmari, quo tamen denegato, prævia appellatione fuit cauſa mihi commiſſa, & propoſito dubio, an d. deputatio eſſet confirmanda DD. negatiue reſponderunt ex hoc ſolum fundamento quia nullibi pro-
3 batur, nec huiuſmodi Rectoriã eſſe beneficium manuale, nec præfatam Eccleſiam eſſe monaſterio vnitam, itaut deputatio Rectoris ſpectet ad Abbatem, imo Eccleſia regulariter ſemper præſumitur libera ad Text. *in cap. omnes baſilicæ 16. quæſt. 7.* & tradit Didac. Spin. *de teſtam. gloſ. 4. num. 122. circa fin.* Velaſc. *conſult. 163. num. 9.* & dixit Rot. *deciſ. 197. num. 6. par. 5. recent.*

4 Nec ad hunc quidquam releuat aſſertio Abbatis emanata in litteris deputationis factæ in perſonam dicti P. Pauli, quia ipſi nihil eſt deferendum, cum cum agatur de eius commodo, & vtilitate, vt in ſimili dixit Rota *deciſ. 13. num. 4. par. 1. recent.*

Et ita contra dictum P. Paulum ſolum informantem reſolutum fuit, &c.

Romana Saluiani,

Veneris 4. Aprilis 1650.

ARGVMENTVM.

Manutentio datur immiſſo vigore Saluiani, auctore prætore, in præiudicium poſſeſſorum anteriorum.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſor, auctore prætore, iuſte poſſidere cenſetur niſi de nullitate, & iniuſtitia ſententiæ clare doceatur.*
2 *Validitas ſententiæ reſultat ex actorum reuolutione iuxta Cauaquen.* deciſ. 260. p. 2.
3 *Iudex rite procedens poteſt priuare reum ſua poſſeſſione abſque alia expulſione.*
4 *Poſſibilitas deducendi non attenditur in iudiciis exequutiuis, ſed quid fuerit deductum.*
5 *Creditum illiquidum nequit impedire manutentionem.*

DECIS. CDXXI.

DECISIONES coram me factas ſub diebus 18. Februarij 1647. & 15. Ianuarij 1648. concedentes Franciſco Peruſiæ manutentionem in poſſeſſione domus controuerſæ DD. in noua cauſæ propoſitione confirmarunt, nam dubitari nequit de eius poſſeſſione capta vigore ſententiæ ad eius fauorem in Saluiano latæ ab A.C. rite, & recte procedente, quod ad hunc effectum ſuffragari debet ad Text. *in l. iuſte poſſidet. & l. qui vniuerſas. §. item cum prætor ff. de acquir. poſſeſſ.* Angel. *in l. eam poſſidere §. qui ad nundinas. num. 2. in fin.* vbi Iaſ. *num. 20. eod. tit.* & dixit Rot. coram Caual. *deciſ. 42. num. 1. ac deciſ. 321. num. 6. par. 6. recent.* adeout poſſeſſor 1
authore prætore iuſte poſſidere cenſeatur, niſi de nullitate, & iniuſtitia ſententiæ ita clare doceatur, vt nulla tergiuerſatione defendi poſſit, Abb. *in cap. cum cauſam num. 4. verſ. ſecus ſi de Offic. delegat.* Grauett. *conſ. 1. num. 8. & conſ. 300. num. 2. in princip.* Seraph. *deciſ. 616. num. 8. & 9.* cum aliis late congeſtis in terminis per Rotam *deciſ. 199. num. 12. de-* 2
ciſ. 306. num. 1. p. 7. recent. nec reuocari poteſt in dubium validitas & iuſtitia d. ſententiæ, quia illa reſultat ex actorum reuolutione iuxta vulg. Caput. *deciſ. 260. p. 2.* hæc verò optime probatur ex eo, quia omnia requiſita in huiuſmodi iudicio Saluiani neceſſaria iuſtificata apparent, vt in vtraque deciſ. firmatum fuit.

Non obſtat anterior poſſeſſio Antonij Rubei, & 3
vxoris, quia A.C. rite, & recte procedens potuit ipſos citatos ſua anteriori poſſeſſione priuare abſque alia expulſione Angel. *in d. l. qui vniuerſas §. item cum prætor in fin. ff. de acquir. poſſeſſ.* Gregor. *deciſ. 9. num. 8. & deciſ. 69. num. 9. & ſeq.* illamque in Peruſiam transferre ad *d. l. iuſte poſſidet ff. ad acquir. poſſeſſ.* etiam ad dictum effectum manutentionis Gregor. *d. deciſ. 9. num. 4. & deciſ. 582. num. 2. ac deciſ. 305. num. 1. & 2. par. 6. recent. ac in Romana vineæ 25. Octobris & 14. Nouembris 1633. coram Mottmanno.*

Nec pariter obſtat, quod dd. Antonius, & vxor, vti Creditores anteriores Peruſiæ vigore dotis Dorotheæ eorum auctricis debitæ non potuerunt eorum poſſeſſione priuari abſque notoria iniuſtitia, vt probant Text. *in l. 1. ff. quib. mod. pign. & hypoth. ſolu. & in l. qui æquitate ff. de dol. & mal. & met. except.* & tradit Neguſ. *de pignor. p. 5. membr. 2. num. 1. & ſeqq.* Mantic. *deciſ. 69. num. 1. & deciſ. 318. num. 25. p. 6. rec.* tum quia de hac hypotheca anteriori Dorotheæ oppoſitum non fuit, antequam dict. Peruſia per ſententiam in Saluiano bonorum immiſſionem reportauit, ideo hæc exceptio nouiter adducta non eſt apta impedire manutentionem Peruſiæ debitam, cum ſufficiat, quod ſententia ex eiſdem actis 4
dicatur iuſta ad hoc, vt poſſeſſionem manutenibilem transferat ea ratione, quia in iudiciis exequutiuis non attenditur poſſibilitas deducendi, ſed quid fuerit deductum, Put. *dec. 391. lib. 1.* Seraph. *deciſ. 965.* 5
num. 10. Buratt. *deciſ. 630. num. 2. & deciſ. 850. num. 4. ac deciſ. 80. num. 10. cum ſeqq. par. 4. tom. 2. recent.* ac in terminis datum fuit *deciſ. 306. num. 34. cum ſeqq. par. 7. recent. & in Romana additionis hæreditatis. 23. Februarij 1613. coram Coccino quæ eſt deciſ. 69. poſt Magon. de ſubhaſt. ac coram me in Auenionen. hæreditatis 10. Iunij 1648. ſub §. Alia vero Credita.* tum etiam quia eadem Dorothea habuit in vim ſententiæ præſidis Zeccarum omnia bona Coſmi viri cõſiderabilis valoris, ac dicta domus, quæ locabatur pro annuis ſcut. 140. vnde ex his vel remanſit ſua dote integra ſatisfacta, vel ſaltem eius Creditum redditur adeo incertum, & illiquidum vt ex illo nequeat impedire manutentionem Peruſiæ authore prætore poſſidenti, vt in his terminis reſoluit Rota *d. deciſ. 306. num. 44. & 45.*

Et ita vtraque, &c.

Neapolitana

Neapolitana Matrimonij.

Ven. 13. Maij 1650.

ARGVMENTVM.

Taxatio alimentorum, lite pendente, fit arbitrio iudicis.

SVMMARIVM.

1 *Maritus, cui dos ſoluta non fuit, non tenetur vxori præſtare alimenta, dummodo indotatam duxerit.*

2 *Maritus tenetur ſolummodo præſtare vxori alimenta correſpondentia quantitati dotis ſolutæ.*

3 *Maritus impugnans validitatem matrimonij ſiue dotem acceperit, ſiue non, tenetur pendente lite, præſtare vxori alimenta.*

4 *Lite pendente, nulla eſt habenda ratio quantitatis dotis ſolutæ ad effectum taxandi alimenta, cum ſolum reſpiciatur qualitas, & mulieris neceſſitas.*

5 *Taxatio alimentorum ſemper pendet ab arbitrio iudicis.*

6 *Appellatione pendente non eſt dubitandum de taxatione alimentorum, concurrente bono iure, partis paupertate, vel in commiſſione clauſula,* ſubminiſtratis alimentis.

7 *Mulier nupta regulariter nihil, præter dotem habere ſolet.*

8 *Alimenta, quando à filiofamilias, marito præſtari non poſſunt, veniunt à ſocero præſtanda.*

DECIS. CDXXII.

AD formam clauſulæ ſubminiſtratis alimentis, & ſumptibus litis arbitrio Rotæ taxandis in commiſſione huius cauſæ appoſitæ, propoſui dubium, ad quam ſummam ſint taxanda alimenta, & ſumptus litis, & DD. arbitrati in ſcut. 40. menſtruis monetæ Romanæ.

1 Quamuis enim certa ſit iuris concluſio quod maritus cui dos ſoluta non fuit, non teneatur vxori aliqua præſtare alimenta, dummodo indotatam non duxerit, ad Text. *in l. fin. C. ad ſenat. conſ. Velleian.* Alex. *in l. cum dotem §. ſin autem num. 8. ff. ſolut. matr. & conſ. 59. num. 10. lib. 4.* Roman. *conſ. 517. num. 10. verſ. aut eſt indotata* vbi Add. *ſub. litt. D.* Neuizan. *in ſilu. nupt. lib. 1. num. 43.* Guido Pap. *deciſ. 439. ſub n. 1. & ſeq.* Boer. *deciſ. 12. num. 1.* Surd. *de alim tit. 7. quæſt. 17. num. 1. & 2.* Rota *deciſ. 907. num. 3. par. 4. diuerſ. & deciſ. 617. num. 11. par. 4. tom. 3. recent.* ac firmatum fuit *in Fanen. dotis 20. Octobr. 1641. coram R. P. D. meo Cerro.* adeout ſi aliquam partem dotis acceperit, 2 tenetur ſolummodo præſtare alimenta correſpondentia quantitati dotis ſolutæ Surd. *d. quæſt. 17. num. 5. cum ſeqq.* Gregor. *deciſ. 534. ſub num. 3. verſ. DD. autem arbitrando,* & dictum fuit *in dicta Fanen. dotis coram R. P. D. meo Cerro.*

3 Nihilominus hoc non procedit in præſenti, dum maritus impugnat validitatem Matrimonij iam cõtracti, & conſũmati, quo ſtante ſẽper pendente lite, ab ipſo præſtãda veniunt alimenta. *l. ſi neget. ff. de liber. agnoſc.* Afflict. *deciſ. 152. num. 4. & 5.* Sanchez *de matrim. lib. 2. diſput 41. num. 51.* Surd. *de alim tit. 1. quæſt. 118. num. 6.* Fontanell. *de pact. nupt. tom. 2. clauſ. 6. glos. 2. p. 3. num. 32.* & hæc concluſio locum ſibi vendicat, quamuis mulier indotata ſit vel dos non ſoluta ad Text. in cap. ex parte de anuſat. & in ſpecie notat innoc. *in cap. per veſtras num. 3. in fin. de donat. inter vir. & vxor* Sanch. *in d. diſput. 41. num. 51. verſ. & addit. ac lib. 4. diſput. 26. num. 21.* & in terminis reſolutum *fuit in Romana Alimentorum 1. April. 1639. §. fundat enim, coram bon. mem. Pironano.*

4 Quapropter nulla eſt habenda ratio de quantitate dotis ſolutæ ad effectum taxandi alimenta, cum in hoc caſu ſolum reſpiciatur qualitas, & neceſſitas mulieris, ad gloſ. *in §. fin. ſub. verb. onera auth. de non elig. ſecund. nub.* vbi Bart. *num. 3.* & ſequitur Lup. *in rubr. de donat. inter vir. & vxor. §. 68. num. 6. & in d. cap. per veſtras in 3. notab. in princip. verſ. & ad hoc eſt Text.* & tradit in ſpecie Hoſtien *in ſumm. ſub tit. de aduocat. §. admittantur circa num. 4. verſ. quid ergo de expenſis,* cum aliis congeſtis per Surd. *qui limitat regulam tit. 4. quæſt. 18. num 27. verſ. tamen ſi vel dotem non habeat, & num. 37.* ac firmatum fuit in *dicta Romana Alimentorum §. quantitatem autem* vnde conſiderata tam dignitate cum facultate mariti, qui eſt Dux Caſſamaſſimæ, quam nobilitate, cum neceſſitate vxoris, iure merito intrat arbitrium pro dd. ſcut. 40. menſtruis: nam taxatio alimentorum ſem- 5 per pendet ab arbitrio iudicis his circumſpectis. ad Text. *expreſſ. in l. fin. verſ. ita vt eiuſdem ff. de ordinar. cognit.* & probant Menoch. *de arbitr. caſ. 169. num. 10. & de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 157. num. 32.* Caual. *pract. quæſt. cap. 6. num. 7.* Mareſcott. *var. reſolut. lib. 2. cap. 8. num. 2. circa med. verſ. ſecus autem eſt* Molin. *de primog. lib. 2. cap. 16. num 46.* Fontanell. *d. clauſ. 6. gloſ. 2. par 3. num. 65.*

6 Nec hæſitandum eſt, quin alimenta ſint taxanda, tum quia omnem remouet dubitationem clauſula ſubminiſtratis alimentis in commiſſione appoſita, vt in ſpecie dixit Rota coram Gregor. *deciſ. 524. num. 1.* tum etiam quia in præſenti concurrit vtrumque requiſitum in hac inſtantia neceſſarium, bonum ius ſcilicet, & paupertas, illud reſultat non ſolum ex matrimonio ſtatum validitatis habente, ſed etiam ex ſententia Ordinarij Neapolitani lata ſuper illius validitate, hæc vel qualitas connaturalis ſemper præſumitur, maxime in muliere nupta, quæ re- 7 gulariter nihil præter dotem habere ſolet, Aretin. *conſ. 81. num. 2.* Soccin. ſen. *conſ. 9. num. 3. lib. 1.* quæ præſumptio ſemper recipitur non docto ex aduerſo de contrario, vt firmauit Rot. coram Gregor. *deciſ. 398. num. 5. & in d. Romana Alimentorum § Quia paupertas in fin. coram Pironano.* Eoque magis quia huiuſmodi inſtantiæ non requirunt plenam probationem, ſed ſummariam cognitionem, admittunt Rebuff. *lib. 1. ad Conſtit. Regn. Gall. tit de ſentent præiud in præfat. num* 14. Couarr. *pract. quæſt. d. cap. 6. num. 8.* Rot. *deciſ. 500. num. 2. par. 4. diuerſ.*

8 Nec ſufficit quod maritus, vtí filiusfamilias etiam dicitur pauper, quia admiſſo etiam citra veri præiudicium, quod ipſe nequeat alimenta præſtare, illa tamen à ſocero veniunt præſtanda per Text. *in l. ſi filia §. ſi filiusfamilias ff. famil. erciſc.* ea ratione quia ſocer tenetur agnoſcere onera filij, inter quæ adſcribitur nurui alimentorum præſtatio, vt voluit gloſ. *in l. ſi quis à liberis §. non tamen in verbo onera ff. de lib. agnoſ.* Specul. *in tit. qui fil. ſint leg. num. 28.* Bart. *in tract. de alim. num. 16.* cum aliis late relatis per Surd. *de alim. tit. 1. quæſt. 38. num. 1. & 2. & in* ſpecie dixit Rot. *in d. Romana alimentorum §. fundat enim coram Pironano.*

Et ita vtraque, &c.

DECISIO CDXX.

1 ECcleſia Parochiali S. Martini de Sendiuio Rectore deſtituta Abbas monaſterij S. Mariæ Florentiæ ordinis S. Benedicti Congregationis Caſſinen. prætendens Rectoriam eſſe beneficium manuale pertinens ad liberam collationem Abbatis
2 dicti monaſterij, cui ſupponebatur præfata eccleſiaſtica vnita deputauit in vicarium R.P. Paulum à Florentia monachum eiuſdem ordinis qui ad formam Pianæ Conſtitutionis 47. in ordine incipiendum ad exequendum Paſtoralis officij debitum, petiit ab Ordinario, huiuſmodi deputationem confirmari, quo tamen denegato, præuia appellatione fuit cauſa mihi commiſſa, & propoſito dubio, an d. deputatio eſſet confirmanda DD. negatiue reſponderunt ex hoc ſolum fundamento quia nullibi pro-
3 batur, nec huiuſmodi Rectoriā eſſe beneficium manuale, nec præfatam Eccleſiam eſſe monaſterio vnitam, itaut deputatio Rectoris ſpectet ad Abbatem, imo Eccleſia regulariter ſemper præſumitur libera ad Text. *in cap. omnes baſilicæ* 16. *quaſt*.7. & tradit Didac. Spin. *de teſtam. gloſ*. 4 *num*.122. *circa fin.* Velaſc. *conſult*. 163. *num*. 9. & dixit Rot. *deciſ*.197. *num*.6. *par* 5. *recent.*

4 Nec ad hunc quidquam releuat aſſertio Abbatis emanata in litteris deputationis factæ in perſonam dicti P. Pauli, quia ipſi nihil eſt deferendum, cum cum agatur de eius commodo, & vtilitate, vt in ſimili dixit Rota *deciſ* 13. *num*.4. *par*.1. *recent.*

Et ita contra dictum P. Paulum ſolum informantem reſolutum fuit, &c.

Romana Saluiani,

Veneris 4. Aprilis 1650.

ARGVMENTVM.

Manutentio datur immiſſo vigore Saluiani, auctore prætore, in præiudicium poſſeſſorum anteriorum.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſor, auctore prætore, iuſte poſſidere cenſetur niſi de nullitate, & iniuſtitia ſententiæ clare doceatur.*

2 *Validitas ſententiæ reſultat ex actorum reuolutione iuxta Cæ:aquen.* deciſ. 260. p. 2.

3 *Iudex rite procedens poteſt priuare reum ſua poſſeſſione abſque alia expulſione.*

4 *Poſſibilitas deducendi non attenditur in iudiciis exequutiuis, ſed quid fuerit deductum.*

5 *Creditum illiquidum nequit impedire manutentionem.*

DECIS. CDXXI.

DEciſiones coram me factas ſub diebus 18. Februarij 1647. & 15. Ianuarij 1648. concedentes Franciſco Peruſiæ manutentionem in poſſeſſione domus controuerſæ DD. in noua cauſæ propoſitione confirmarunt, nam dubitari nequit de eius poſſeſſione capta vigore ſententiæ ad eius fauorem in Saluiano latæ ab A.C. rite, & recte procedente, quod ad hunc effectum ſuffragari debet ad Text. *in l. iuſte poſſidet. & l. qui vniuerſas. §. item cum prætor ff. de acquir. poſſeſſ.* Angel. *in l. eam poſſidere §. qui ad nundinas. num*.2. *in fin.* vbi Iaſ. *num*.20. *eod. tit* & dixit Rot. coram Caual. *deciſ*.42. *num*.1.
ac deciſ. 321. *num*. 6. *par*. 6. *recent.* adeo ut poſſeſſor 1
authore prætore iuſte poſſidere cenſeatur, niſi de nullitate, & iniuſtitia ſententiæ ita clare doceatur, vt nulla tergiuerſatione defendi poſſit, Abb. *in cap. cum cauſam num*. 4. *verſ. ſecus ſi de Offic. delegat.* Grauett. *conſ*.5. *num*.8. & *conſ* 300. *num* 2. *in princip.* Seraph. *deciſ*. 616. *num*. 8. & 9. cum aliis late cun-
geſtis in terminis per Rotam *deciſ*.199. *num*.12. *deciſ*. 306. *num*. 1. *p*. 7. *recent.* nec reuocari poteſt in dubium validitas, & iuſtitia d. ſententiæ, quia illa reſultat ex actorum reuolutione iuxta vulg. Caput. *deciſ*.160. *p*.2. hæc verò optime probatur ex eo, quia omnia requiſita in huiuſmodi iudicio Saluiani neceſſaria iuſtificata apparent, vt in vtraque deciſ. firmatum fuit. 2

Non obſtat anterior poſſeſſio Antonij Rubei, & 3
vxoris, quia A.C. rite, & recte procedens potuit ipſos citatos ſua anteriori poſſeſſione priuare abſque alia expulſione Angel. *in d. l. qui vniuerſas §. item cum prætor in fin. ff. de acquir. poſſeſſ.* Gregor. *deciſ*. 9. *num*. 8. & *deciſ*.69. *num*.9. & *ſeq.* illamque in Peruſiam transferre ad *d. l. iuſte poſſidet ff. ad acquir. poſſeſſ.* etiam ad dictum effectum manutentionis Gregor. *d. deciſ*.9. *num*.4. & *deciſ*.582. *num* 2 *ac deciſ*.305. *num*.1. & 2. *par*.6. *recent. ac in Romana vineæ* 25. *Octobris* & 14. *Nouembris* 1633. *coram Merlino.*

Nec pariter obſtat. quod dd. Antonius, & vxor, vti Creditores anteriores Peruſiæ vigore dotis Dorotheæ eorum auctricis debitæ non potuerunt eorum poſſeſſione priuari abſque notoria iniuſtitia, vt probant Text. *in l*.1. *ff. quib. mod. pign. & hypoth. ſolu. & in l. qui æquitate ff. de dol. & mal. & met. except.* & tradit Neguſ. *de pignor. p*.5. *membr*.2. *num*.1. & *ſeqq.* Mantic. *deciſ*.69. *num*. 1. & *deciſ*. 318. *num*. 25. *p*.6. *rec.* tum quia de hac hypotheca anteriori Dorotheæ oppoſitum non fuit, antequam dict. Peruſia per ſententiam in Saluiano bonorum immiſſionem reportauit, ideo hæc exceptio nouiter adducta non eſt apta impedire manutentionem Peruſiæ debitam, cum ſufficiat, quod ſententia ex eiſdem actis
dicatur iuſta ad hoc, vt poſſeſſionem manutenibilem transferat ea ratione, quia in iudiciis exequutiuis non attenditur poſſibilitas deducendi, ſed quid 4
fuerit deductum, Pit. *dec*.391. *lib*.1 Seraph. *deciſ*.965. 5
num.10. Buratt. *deciſ*.630. *num*. 2. & *deciſ*. 850. *num*.4. *ac deciſ*. 80. *num*. 10. *cum ſeqq. par*.4. *tom*.2. *recent.* ac in terminis datum fuit *deciſ*.306. *num*.34 *cum ſeqq. par*. 7. *recent.* & in *Romana additionis hæreditatis.* 23. *Februarij* 1613. *coram Coccino quæ eſt deciſ*. 69. *poſt Magon. de ſubhaſt. ac coram me in Auenionen. hæreditatis* 10. *Iunij* 1648. *ſub §. Alia vero Credita.* tum etiam quia eadem Dorothea habuit in vim ſententiæ præſidis Zecearum omnia bona Coſmi viri cōſiderabilis valoris, ac dicta domus, quæ locabatur pro annuis ſcut. 140. vnde ex his vel remanſit ſua dote integra ſatisfacta, vel ſaltem eius Creditum redditur adeo incertum, & illiquidum vt ex illo nequeat impedire manutentionem Peruſiæ authore prætore poſſidenti, vt in his terminis reſoluit Rota *d. deciſ*.306. *num*.44. & 45.

Et ita vtraque, &c.

Neapolitana

Neapolitana Matrimonij.

Ven. 13. Maij 1650.

ARGVMENTVM.

Taxatio alimentorum, lite pendente, fit arbitrio iudicis.

SVMMARIVM.

1 *Maritus, cui dos ſoluta non fuit, non tenetur vxori præſtare alimenta, dummodo indotatam duxerit.*

2 *Maritus tenetur ſolummodo præſtare vxori alimenta correſpondentia quantitati dotis ſolutæ.*

3 *Maritus impugnans validitatem matrimonij ſiue dotem acceperit, ſiue non, tenetur pendente lite, præſtare vxori alimenta.*

4 *Lite pendente, nulla eſt habenda ratio quantitatis dotis ſolutæ ad effectum taxandi alimenta, cum ſolum reſpiciatur qualitas, & mulieris neceſſitas.*

5 *Taxatio alimentorum ſemper pendet ab arbitrio iudicis.*

6 *Appellatione pendente non eſt dubitandum de taxatione alimentorum, concurrente bono iure, partis paupertate, vel in commiſſione clauſula,* ſubminiſtratis alimentis.

7 *Mulier nupta regulariter nihil, præter dotem habere ſolet.*

8 *Alimenta, quando à filiofamilias, marito præſtari non poſſunt, veniunt à ſocero præſtanda.*

DECIS. CDXXII.

AD formam clauſulæ ſubminiſtratis alimentis, & ſumptibus litis arbitrio Rotæ taxandis in commiſſione huius cauſæ appoſitæ, propoſui dubium, ad quam ſummam ſint taxanda alimenta, & ſumptus litis, & DD. arbitrati in ſcut. 40. menſtruis monetæ Romanæ.

1 Quamuis enim certa ſit iuris concluſio quod maritus cui dos ſoluta non fuit, non teneatur vxori aliqua præſtare alimenta, dummodo indotatam non duxerit, sd Text. *in l. fin. C. ad ſenat. conſ. Velleian.* Alex. *in l. cum dotem §. ſin autem num. 8. ff. ſolut. matr. & conſ. 59. num. 10. lib. 4.* Roman. *conſ. 17. num. 10. verſ. aut eſt indotata* vbi Add. *ſub. lit. D.* Neuizan. *in ſilu. nupt. lib. 1. num. 43.* Guido Pap. *deciſ. 499. ſub n. 1. & ſeq.* Boer. *deciſ. 22. num. 1.* Surd. *de alim. tit. 7. quæſt. 17. num. 1. & 2.* Rota *deciſ. 907. num. 3. par. 4. diuerſ. & deciſ. 617. num. 11. par. 4. tom. 3. recent.* ac firmatum fuit *in Fanen. dotis 20. Octobr. 1641. coram R. P. D. meo Cerro.* adeout ſi aliquam partem dotis acceperit,
2 tenetur ſolummodo præſtare alimenta correſpondentia quantitati dotis ſolutæ Surd. *d. quæſt. 17. num. 5. cum ſeqq.* Gregor. *deciſ. 534. ſub num. 3. verſ. DD. autem arbitrando,* & dictum fuit *in dicta Fanen. dotis coram R. P. D. meo Cerro.*

3 Nihilominus hoc non procedit in præſenti, dum maritus impugnat validitatem Matrimonij iam cõtracti, & conſumati, quo ſtante ſẽper pendente lite, ab ipſo præſtãda veniunt alimenta. *l. ſi neget. ff. de liber. agnoſc.* Afflict. *deciſ. 152. num. 4. & 5.* Sanchez *de matrim. lib. 2. diſput 41. num 51.* Surd. *de alim. tit. 1. quæſt. 118. num. 6.* Fontanell. *de pact. nupt. tom. 1. clauſ. 6. glos. 2. p. 3. num. 32.* & hæc concluſio locum ſibi vendicat, quamuis mulier indotata ſit vel dos non ſoluta ad Text. in cap. ex parte de auoſat. & in ſpecie notat innoc. *in cap. per veſtras num. 3. in fin. de donat. inter vir. & vxor* Saoch. *in d. diſput. 41. num. 51. verſ. & addit. ac lib. 4. diſput. 26. num. 21.* & in terminis reſolutum *fuit in Romana Alimentorum 1. April. 1639. §. fundas enim, coram bon. mem. Perouano.*

Quapropter nulla eſt habenda ratio de quanti- 4
tate dotis ſolutæ ad effectum taxandi alimenta, cum in hoc caſu ſolom reſpiciatur qualitas, & neceſſitas mulieris, ad gloſ. *in §. fin. ſub. verb. onera auth. de non elig. ſecund. nub.* vbi Bart. *num. 3.* & ſequitur Lup. *in rubr. de donat. inter vir. & vxor. §. 68. num. 6. & in d. cap. per veſtras in 3. notab. in princip. verſ. & ad hoc eſt Text.* & tradit in ſpecie Hoſtien *in ſumm. ſub tit. de auocat. §. admittantur circa num. 4. verſ. quid ergo de expenſis,* cum aliis congeſtis per Surd. *qui limitat regulam tit. 4. quæſt. 18. num 27. verſ. tamen ſi vel dotem non habeat, & num. 37.* ac firmatum fuit in *dicta Romana Alimentorum §. quantitatem autem* vnde conſiderata tam dignitate cum facultate mariti, qui eſt Dux Caſſamaſſimæ, quam nobilitate, cum neceſſitate vxoris, iure merito iniuit arbitrium pro dd.
ſcut. 40. menſtruis: nam taxatio alimentorum ſem- 5
per pendet ab arbitrio iudicis his circumſpectis. ad Text. *expreſſ. in l. fin. verſ. ita vt eiuſdem ff. de ordinar. cogni.* & probant Menoch. *de arbitr. caſ. 169. num. 10. & de præſumpt. lib. 4 præſumpt. 157. num. 32.* Caual. *pract. quæſt. cap. 6. num. 7.* Mareſcott. *var. reſolut. lib. 2. cap. 8. num. 2. circa med. verſ. ſecus autem eſt* Molin. *de promog. lib. 2. cap. 16. num 46.* Fontanell. *d. clauſ. 6. gloſ. 2. par 3. num. 65.*

Nec hæſitandum eſt, quin alimenta ſint taxanda, 6
tum quia omnem remouet dubitatioοem clauſula ſubminiſtratis alimentis in commiſſione appoſita, vt in ſpecie dixit Rota coram Gregor. *deciſ. 524. num. 1.* tum etiam quia in præſenti concurrit vtrumque requiſitum io hac inſtantia neceſſarium, bonum ius ſcilicet, & paupertas, illud reſultat non ſolum ex matrimonio ſtatum validitatis habente, ſed etiam ex ſententia Ordinarij Neapolitani lata ſuper illius validitate, hæc vti qualitas connaturalis ſem-
per præſumitur, maxime in muliere nupta, quæ re- 7
gulariter nihil præter dotem habere ſolet, Aretin. *conſ. 81. num. 2.* Soccin. ſen. *conſ. 9. num. 3. lib. 1.* quæ præſumptio ſemper recipitur non docto ex aduerſo de contrario, vt firmauit Rot. coram Gregor. *deciſ. 398. num. 5. & in d. Romana Alimentorum §. Quia paupertas in fin. coram Perouano.* Eoque magis quia huiuſmodi inſtantiæ non requirunt plenam probationem, ſed ſummariam cognitionem, admittunt Rebuff. *lib. 1. ad Conſtit. Regn. Gall. tit de ſentent. præiud. in præfat. num 14.* Couarr. *pract. quæſt. d. cap. 6. num. 8.* Rot. *deciſ. 500. num. 2. par. 4. diuerſ.*

Nec ſufficit quod maritus, vti filiusfamilias etiam 8
dicitur pauper, quia admiſſo etiam citra veri præiudicium, quod ipſe nequeat alimenta præſtare, illa tamen à ſocero veniunt præſtanda per Text. *in l. ſi filia §. ſi filiusfamilias ff. famil. erciſc.* ea ratione quia ſocer tenetur agnoſcere onera filij, inter quæ adſcribitur nurui alimentorum præſtatio, vt voluit gloſ. *in l. ſi quis à liberis §. non tamen in verbo onera ff. de lib. agnoſ.* Specul. *in tit. qui fil. ſint leg. num. 28.* Bart. *in tract. de alim. num. 16.* cum aliis late relatis per Surd. *de alim. tit. 1. quæſt. 38. num. 1. & 2. & in* ſpecie dixit Rot. *in d. Romana alimentorum §. fundas enim coram Perouano.*

Et ita vtraque, &c.

Mariano

Google

DECISIO CDXX.

1 ECCLESIA Parochiali S. Martini de Sendiuio
Rectore deſtituta Abbas monaſterij S. Mariæ
Florentiæ ordinis S. Benedicti Congregationis Caſ-
ſinen. prætendens Rectoriam eſſe beneficium ma-
nuale pertinens ad liberam collationem Abbatis
2 dicti monaſterij, cui ſupponebatur præfata eccle-
ſiaſtica vnita deputauit in vicarium R.P. Paulum à
Florentia monachum eiuſdem ordinis qui ad for-
mam Pianæ Conſtitutionis 47. in ordine incipien-
dum ad exequendum Paſtoralis officij debitum, pe-
tiit ab Ordinario, huiuſmodi deputationem con-
firmari, quo tamen denegato, præuia appellatione
fuit cauſa mihi commiſſa, & propoſito dubio, an
d. deputatio eſſet confirmanda DD. negatiue reſpon-
derunt ex hoc ſolum fundamento quia nullibi pro-
3 batur, nec huiuſmodi Rectoriã eſſe beneficium ma-
nuale, nec præfatam Eccleſiam eſſe monaſterio vni-
tam, itaut deputatio Rectoris ſpectet ad Abbatem,
imo Eccleſia regulariter ſemper præſumitur libera
ad Text. *in cap. omnes baſilicæ* 16. *quæſt*. 7. & tradit
Didac. Spin. *de teſtam. gloſ.* 4 *num*. 122. *circa fin.*
Velaſc. *conſult*. 163. *num*. 9. & dixit Rot. *deciſ*. 197.
num. 6. *par* 5. *recent.*

4 Nec ad hunc quidquam releuat aſſertio Abbatis
emanata in litteris deputationis factæ in perſonam
dicti P. Pauli, quia ipſi nihil eſt deferendum, cum
cum agatur de eius commodo, & vtilitate, vt in
ſimili dixit Rota *deciſ* 13. *num*. 4. *par*. 1. *recent.*

Et ita contra dictum P. Paulum ſolum informan-
tem reſolutum fuit, &c.

Romana Saluiani,

Veneris 4. Aprilis 1650.

ARGVMENTVM.

Manutentio datur immiſſo vigore Saluiani,
auctore prætore, in præiudicium poſſeſ-
ſorum anteriorum.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſor, auctore prætore, iuſte poſſidere cenſetur niſi de nullitate, & iniuſtitia ſententiæ clare doceatur.*
2 *Validitas ſententiæ reſultat ex actorum reuolutione iuxta* Cæſaquen. deciſ. 260. p. 2.
3 *Iudex rite procedens poteſt priuare reum ſua poſſeſſione abſque alia expulſione.*
4 *Poſſibilitas deducendi non attenditur in iudiciis exequutiuis, ſed quid fuerit deductum.*
5 *Creditum illiquidum nequit impedire manutentionem.*

DECIS. CDXXI.

DECISIONES coram me factas ſub diebus 18.
Februarij 1647. & 15. Ianuarij 1648. conce-
dentes Franciſco Peruſiæ manutentionem in
poſſeſſione domus controuerſæ DD. in noua cauſæ
propoſitione confirmarunt, nam dubitari nequit
de eius poſſeſſione capta vigore ſententiæ ad eius
fauorem in Saluiano latæ ab A.C. rite, & recte pro-
cedente, quod ad hunc effectum ſuffragari debet ad
Text. *in l. iuſte poſſidet. & l. qui vniuerſas. §. item
cum prætor ff. de acquir. poſſeſſ.* Angel. *in l. eam poſ-
ſidere §. qui ad nundinas. num.* 2. *in fin.* vbi Iaſ. *num.* 20.
eod. tit. & dixit Rot. coram Caual. *deciſ*. 42. *num*. 1.
ac deciſ. 321. *num*. 6. *par*. 6. *recent.* adeout poſſeſſor 1
authore prætore iuſte poſſidere cenſeatur, niſi de
nullitate, & iniuſtitia ſententiæ ita clare doceatur,
vt nulla tergiuerſatione defendi poſſit, Abb. *in cap.
cum cauſam num*. 4. *verſ. ſecus ſi de Offic. delegat.*
Grauett. *conſ*. 5. *num*. 8. *& conſ* 300. *num* 2. *in princip.*
Seraph. *deciſ*. 616. *num*. 8. *&* 9. cum aliis late con-
geſtis in terminis per Rotam *deciſ*. 199. *num*. 12. *de-* 2
ciſ. 306. *num*. 1. *p*. 7. *recent.* nec reuocari poteſt in
dubium validitas & iuſtitia d. ſententiæ, quia illa
reſultat ex actorum reuolutione iuxta vulg. Caput.
deciſ. 260. *p*. 2. hæc verò optime probatur ex eo, quia
omnia requiſita in huiuſmodi iudicio Saluiani ne-
ceſſaria iuſtificata apparent, vt in vtraque deciſ.
firmatum fuit.

Non obſtat anterior poſſeſſio Antonij Rubei, & 3
vxoris, quia A.C. rite, & recte procedens potuit
ipſos citatos ſua anteriori poſſeſſione priuare abſ-
que alia expulſione Angel. *in d. l. qui vniuerſas §.
item cum prætor in fin. ff. de acquir. poſſeſſ.* Gregor.
deciſ. 9. *num*. 8. *& deciſ*. 69. *num*. 9. *& ſeq.* illamque
in Peruſiam transferre ad *d. l. iuſte poſſidet ff. ad ac-
quir. poſſeſſ.* etiam ad dictum effectum manutentio-
nis Gregor. *d. deciſ*. 9. *num*. 4. *& deciſ*. 581. *num* 2 *ac
deciſ*. 305. *num*. 1. *&* 2. *par*. 6. *recent. ac in Romana vi-
neæ* 25. *Octobris &* 14. *Nouembris* 1633. *coram Mer-
lino.*

Nec pariter obſtat, quod dd. Antonius, & vxor,
vti Creditores anteriores Peruſiæ vigore dotis Do-
rotheæ eorum auctricis debitæ non potuerunt eo-
rum poſſeſſione priuari abſque notoria iniuſtitia,
vt probant Text. *in l*. 1. *ff. quib. mod. pign. & hypoth.
ſolu. & in l. qui æquitate ff. de dol. & mal. & met. ex-
cept.* & tradit Neguſ. *de pignor. p*. 5. *membr*. 2. *num*. 1.
& ſeqq. Mantic. *deciſ*. 69. *num*. 1. *& deciſ*. 318. *num*. 25.
p. 6. *rec.* tum quia de hac hypotheca anteriori Do-
rotheæ oppoſitum non fuit, antequam dict. Peru-
ſia per ſententiam in Saluiano bonorum immiſſio-
nem reportauit, ideo hæc exceptio nouiter adducta
non eſt apta impedire manutentionem Peruſiæ de-
bitam, cum ſufficiat, quod ſententia ex eiſdem actis
dicatur iuſta ad hoc, vt poſſeſſionem manutenibi- 4
lem transferat ea ratione, quia in iudiciis exequu-
tiuis non attenditur poſſibilitas deducendi, ſed quid
fuerit deductum, Put. *dec*. 391. *lib*. 1. Seraph. *deciſ*. 965. 5
num. 10. Buratt. *deciſ*. 630. *num*. 2. *& deciſ*. 850. *num*. 4.
ac deciſ. 80. *num*. 10. *cum. ſeqq. par*. 4. *tom*. 2. *recent.*
ac in terminis datum fuit *deciſ*. 306. *num*. 34. *cum ſeqq.
par*. 7. *recent. & in Romana additionis hæreditatis.* 23.
Februarij 1613. *coram Coccino quæ eſt deciſ*. 69. *poſt
Magon. de ſubhaſt. ac coram me in Auenionen. hæreditatis*
10. *Iunij* 1648. *ſub §. Alia vero Credita.* tum etiam
quia eadem Dorothea habuit in vim ſententiæ præ-
ſidis Zeccatum omnia bona Coſmi viri cõſiderabi-
lis valoris, ac dicta domus, quæ locabatur pro an-
nuis ſcut. 140. vnde ex his vel remanſit ſua dote in-
tegra ſatisfacta, vel ſaltem eius Creditum redditur
adeo incertum, & illiquidum vt ex illo nequeat
impedire manutentionem Peruſiæ authore prætio-
re poſſidenti, vt in his terminis reſoluit Rota *d. de-
ciſ*. 306. *num*. 44. *&* 45.

Et ita vtraque, &c.

Neapolitana

Neapolitana Matrimonij.

Ven. 13. Maij 1650.

ARGVMENTVM.

Taxatio alimentorum, lite pendente, fit arbitrio iudicis.

SVMMARIVM.

1 *Maritus, cui dos ſoluta non fuit, non tenetur vxori præſtare alimenta, dummodo indotatam duxerit.*

2 *Maritus tenetur ſolummodo præſtare vxori alimenta correſpondentia quantitati dotis ſolutæ.*

3 *Maritus impugnans validitatem matrimonij ſiue dotem acceperit, ſiue non, tenetur pendente lite, præſtare vxori alimenta.*

4 *Lite pendente, nulla eſt habenda ratio quantitatis dotis ſolutæ ad effectum taxandi alimenta, cum ſolum reſpiciatur qualitas, & mulieris neceſſitas.*

5 *Taxatio alimentorum ſemper pendet ab arbitrio iudicis.*

6 *Appellatione pendente non eſt dubitandum de taxatione alimentorum, concurrente bono iure, partis paupertate, vel in commiſſione clauſula,* ſubminiſtratis alimentis.

7 *Mulier nupta regulariter nihil, præter dotem habere ſolet.*

8 *Alimenta, quando à filiofamilias, marito præſtari non poſſunt, veniunt à ſocero præſtanda.*

DECIS. CDXXII.

AD formam clauſulæ ſubminiſtratis alimentis,
& ſumptibus litis arbitrio Rotæ taxandis in
commiſſione huius cauſæ appoſitæ, propoſui du-
bium, ad quam ſummam ſint taxanda alimenta, &
ſumptus litis, & DD. arbitrati in ſcut. 40. menſtruis
monetæ Romanæ.

1 Quamuis enim certa ſit iuris concluſio quod
maritus cui dos ſoluta non fuit, non teneatur vxori
aliqua præſtare alimenta, dummodo indotatam non
duxerit, ad Text. *in l. fin. C. ad ſenat. conſ. Velleian.*
Alex. *in l. cum dotem §. ſin autem num. 8. ff. ſolut. matr.*
& conſ. 59. num. 10. lib. 4. Roman. *conſ. 517. num. 10.*
verſ. aut eſt indotata vbi Add. *ſub. litt.* D. Neuizan. *in*
ſilu. nupt. lib. 1. num. 43. Guido Pap. *deciſ. 439. ſub n. 1.*
& ſeq. Boer. *deciſ. 22. num. 1.* Surd. *de alim tit. 7. quæſt.*
17. num. 1. & 2. Rota *deciſ. 907. num. 3. par. 4. diuerſ.*
& deciſ. 617. num. 11. par. 4. tom. 3. recent. ac firma-
tum fuit *in Fanen. dotis 20. Octobr. 1641. coram R. P. D.*
meo Cerro. adeout ſi aliquam partem dotis acceperit,
2 teneatur ſolummodo præſtare alimenta correſpon-
dentia quantitati dotis ſolutæ Surd. *d. quæſt. 17.*
num. 5. cum ſeqq. Gregor. *deciſ. 534. ſub num. 3. verſ.*
DD. autem arbitrando, & dictum fuit *in dicta Fanen.*
dotis coram R. P. D. meo Cerro.

3 Nihilominus hoc non procedit in præſenti, dum
maritus impugnat validitatem Matrimonij iam cõ-
tracti, & conſũmati, quo ſtante ſẽper pendente lite,
ab ipſo præſtãda veniunt alimenta. *l. ſi neget. ff. de*
liber. agnoſc. Afflict. *deciſ. 152. num. 4. & 5.* Sanchez
de matrim. lib. 2. diſput. 41. num. 51. Surd. *de alim tit. 1.*
quæſt. 118. num. 6. Fontanell. *de pact. nupt. tom. 2.*
clauſ. 6. gloſ. 2. p. 3. num. 32. & hæc concluſio locum
ſibi vendicat, quamuis mulier indotata ſit vel dos
non ſoluta ad Text. in cap. ea parte de accuſat. & in
ſpecie notat Innoc. *in cap. per veſtras num. 3. in fin.*
de donat. inter vir. & vxor Sanch. *in d. diſput. 41.*
num. 51. verſ. & addit. ac lib. 4. diſput. 26. num. 21.
& in terminis reſolutum *fuit in Romana Alimento-*
rum 1. April. 1639. §. fundat etiam, coram bon. mem. Pro-
uano.

Quapropter nulla eſt habenda ratio de quanti- 4
tate dotis ſolutæ ad effectum taxandi alimenta, cum
in hoc caſu ſolum reſpiciatur qualitas, & neceſſi-
tas mulieris, ad gloſ. *in §. fin. ſub. verb. onera auth. de*
non elig. ſecund. nub. vbi Bart. *num. 3.* & ſequitur Lup.
in rubr. de donat. inter vir. & vxor. §. 68. num. 6. &
in d. cap. per veſtras in 3. notab. in princip. verſ. & ad
hoc eſt Text. & tradit in ſpecie Hoſtien *in ſumm. ſub*
tit. de accuſat. §. admittantur circa num. 4. verſ. quid
ergo de expenſis, cum aliis congeſtis per Surd. *qui li-*
mitat regulam tit. 4. quæſt. 18. num 27. verſ. tamen ſi
vel dotem non habeat, & num. 37. ac firmatum fuit in
dicta Romana Alimentorum §. quantitatem autem vnde
conſiderata tam dignitate cam facultate mariti, qui
eſt Dux Caſſamaſſimæ, quam nobilitate, cum neceſ-
ſitate vxoris, iure merito initiat arbitrium pro dd.
ſcut. 40. menſtruis: nam taxatio alimentorum ſem- 5
per pendet ab arbitrio iudicis his circumſpectis. ad
Text. *expreſſ. in l. fin. verſ. ita vt eiuſdem ff. de ordinar.*
cogni. & probant Menoch. *de arbitr. caſ. 169. num. 10.*
& de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 157. num. 32. Caual.
pract. quæſt. cap. 6. num. 7. Mareſcott. *var. reſolut. lib. 2.*
cap. 8. num. 2. circa med. verſ. ſecus autem eſt Molin. *de*
primog. lib. 2. cap. 16. num 46. Fontanell. *d. clauſ. 6.*
gloſ. 2. par 3. num. 65.

Nec hæſitandum eſt, quin alimenta ſint taxanda, 6
tum quia omnem remouet dubitationem clauſula
ſubminiſtratis alimentis in commiſſione appoſita,
vt in ſpecie dixit Rota coram Gregor. *deciſ. 524.*
num. 1. tum etiam quia in præſenti concurrit vtrum-
que requiſitum in hac inſtantia neceſſarium, bo-
num ius ſcilicet, & paupertas, illud reſultat non ſo-
lum ea matrimonio ſtatum validitatis habente, ſed
etiam ex ſententia Ordinarij Neapolitani lata ſuper
illius validitate, hæc vti qualitas connaturalis ſem-
per præſumitur, maxime in muliere nupta, quæ re- 7
gulariter nihil præter dotem habere ſolet, Aretin.
conſ. 81. num. 2. Soccin. ſen. *conſ. 9. num. 3. lib. 1.* quæ
præſumptio ſemper recipitur non docto ex aduerſo
de contrario, vt firmauit Rot. coram Gregor. *deciſ.*
398. num. 5. & in d. Romana Alimentorum §. Quia
paupertas in fin. coram Pirouano. Eoque magis quia
huiuſmodi inſtantiæ non requirunt plenam proba-
tionem, ſed ſummariam cognitionem, admittunt
Rebuff. *lib. 1. ad Conſtit. Regn. Gall. tit de ſen tent*
præiud. in præfat. num 14. Couarr. *pract. quæſt. d. cap.*
6. num. 8. Rot. *deciſ. 500. num. 2. par. 4. diuerſ.*

Nec ſufficit quod maritus, vti filiusfamilias etiam 8
dicitur pauper, quia admiſſo etiam citra veri præ-
iudicium, quod ipſe nequeat alimenta præſtare, illa
tamen à ſocero veniunt præſtanda per Text. *in l.*
ſi filia §. ſi filiusfamilias ff. famil. erciſc. ea ratione
quia ſocer tenetur agnoſcere onera filij, inter quæ
adſcribitur nurui alimentorum præſtatio, vt voluit
gloſ. *in l. ſi quis à liberis §. non tamen in verbo onera ff.*
de lib. agnoſ. Specul. *in tit. qui fil. ſint leg. num. 28.*
Bart. *in tract. de alim. num. 16.* cum aliis late relatis
per Surd. *de alim. tit. 1. quæſt. 38. num. 1. & 2. & in*
ſpecie dixit Rot. *in d. Romana alimentorum §. fundat*
enim coram Pirouano.

Et ita vtraque, &c.

Marianus

Neapolitana Matrimonij.

Ven. 13. Maij 1650.

ARGVMENTVM.

Taxatio alimentorum, lite pendente, fit arbitrio iudicis.

SVMMARIVM.

1 *Maritus, cui dos ſoluta non fuit, non tenetur vxori præſtare alimenta, dummodo indotatam duxerit.*

2 *Maritus tenetur ſolummodo præſtare vxori alimenta correſpondentia quantitati dotis ſolutæ.*

3 *Maritus impugnans validitatem matrimonij ſiue dotem acceperit, ſiue non, tenetur pendente lite, præſtare vxori alimenta.*

4 *Lite pendente, nulla eſt habenda ratio quantitatis dotis ſolutæ ad effectum taxandi alimenta, cum ſolum reſpiciatur qualitas, & mulieris neceſſitas.*

5 *Taxatio alimentorum ſemper pendet ab arbitrio iudicis.*

6 *Appellatione pendente non eſt dubitandum de taxatione alimentorum, concurrente bono iure, partis paupertate, vel in commiſſione clauſula*, ſubminiſtratis alimentis.

7 *Mulier nupta regulariter nihil, præter dotem habere ſolet.*

8 *Alimenta, quando à filiofamilias, marito præſtari non poſſunt, veniunt à ſocero præſtanda.*

DECIS. CDXXII.

AD formam clauſulæ ſubminiſtratis alimentis, & ſumptibus litis arbitrio Rotæ taxandis in commiſſione huius cauſæ appoſitæ, propoſui dubium, ad quam ſummam ſint taxanda alimenta, & ſumptus litis, & DD. arbitrati in ſcut. 40. menſtruis monetæ Romanæ.

1 Quamuis enim certa ſit iuris concluſio, quod maritus cui dos ſoluta non fuit, non teneatur vxori aliqua præſtare alimenta, dummodo indotatam non duxerit, ad Text. *in l. fin. C. ad ſenat. conſ. Velleian.* Alex. *in l. cum dotem §. ſin autem num. 8. ff. ſolut. matr. & conſ. 59. num. 10. lib. 4.* Roman. *conſ. 517. num. 10. verſ. aut eſt indotata* vbi Add. *ſub. litt. D.* Neuizan. *in ſilu. nupt. lib. 1. num. 43.* Guido Pap. *deciſ. 499. ſub n. 1. & ſeq.* Boer. *deciſ. 22. num. 1.* Surd. *de alim tit. 7. quæſt. 17. num. 1. & 2.* Rota *deciſ. 907. num. 3. par. 4. diuerſ. & deciſ. 617. num. 11. par. 4. tom. 3. recent.* ac firmatum fuit *in Fanen. dotis 20. Octobr. 1641. coram R. P. D. meo Cerro.* adeout ſi aliquam partem dotis acceperit,
2 tenetur ſolummodo præſtare alimenta correſpondentia quantitati dotis ſolutæ Surd. *d. quæſt. 17. num. 5. cum ſeqq.* Gregor. *deciſ. 534. ſub num. 3. verſ. DD. autem arbitrando,* & dictum fuit *in dicta Fanen. dotis coram R. P. D. meo Cerro.*

3 Nihilominus hoc non procedit in præſenti, dum maritus impugnat validitatem Matrimonij iam cōtracti, & cooſūmati, quo ſtante ſēper pendente lite, ab ipſo præſtāda veniunt alimenta. *l. ſi neget. ff. de liber. agnoſc.* Afflict. *deciſ. 152. num. 4. & 5.* Sanchez *de matrim. lib. 2. diſput 41. num. 51.* Surd. *de alim. tit. 1. quæſt. 118. num. 6.* Fontanell. *de pact. nupt. tom. 2. clauſ. 6. gloſ. 2. p. 3. num. 32.* & hæc concluſio locum ſibi vendicat, quamuis mulier indotata ſit vel dos non ſoluta ad Text. in cap. ex parte de anuſat. & in ſpecie notat innoc. *in cap. per veſtras num. 3. in fin. de donat. inter vir. & vxor* Sanch. *in d. diſput. 41. num. 51. verſ. & addit. ac lib. 4. diſput. 26. num. 21.* & in terminis reſolutum *fuit in Romana Alimentorum 1. April. 1639. §. fundat enim, coram bon. mem. Pirouano.*

Quapropter nulla eſt habenda ratio de quantitate dotis ſolutæ ad effectum taxandi alimenta, cum 4
in hoc caſu ſolum reſpiciatur qualitas, & neceſſitas mulieris, ad gloſ. *in §. fin. ſub. verb. onera auth. de non elig. ſecund. nub.* vbi Bart. *num. 3.* & ſequitur Lup. *in rubr. de donat. inter vir. & vxor. §. 68. num. 6. & in d. cap. per veſtras in 3. notab. in princip. verſ. & ad hoc eſt Text.* & tradit in ſpecie Hoſtien *in ſumm. ſub tit. de aduocat. §. admittantur circa num. 4. verſ. quid ergo de expenſis,* cum aliis congeſtis per Surd. *qui limitat regulam tit. 4. quæſt. 18. num 27. verſ. tamen ſi vel dotem non habeat, & num. 37.* ac firmatum fuit in *dicta Romana Alimentorum §. quantitatem autem* vnde conſiderata tam dignitate cum facultate mariti, qui eſt Dux Caſſamaſſimæ, quam nobilitate, cum neceſſitate vxoris, iure merito intrat arbitrium pro dd.
ſcut. 40. menſtruis: nam taxatio alimentorum ſem- 5
per pendet ab arbitrio iudicis his circumſpectis. ad Text. *expreſſ. in l. fin. verſ. ita vt eiuſdem ff. de ordinar. cognit.* & probant Menoch. *de arbitr. caſ. 169. num. 10. & de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 157. num. 32.* Caual. *pract. quæſt. cap. 6. num. 7.* Mareſcott. *var. reſolut. lib. 2. cap. 8. num. 2. circa med. verſ. ſecus autem eſt* Molin. *de primog. lib. 2. cap. 16. num 46.* Fontanell. *d. clauſ. 6. gloſ. 2. par 3. num. 65.*

Nec hæſitandum eſt, quin alimenta ſint taxanda, 6
tum quia omnem remouet dubitationem clauſula ſubminiſtratis alimentis in commiſſione appoſita, vt in ſpecie dixit Rota coram Gregor. *deciſ. 524. num. 1.* tum etiam quia in præſenti concurrit vtrumque requiſitum in hac inſtantia neceſſarium, bonum ius ſcilicet, & paupertas, illud reſultat non ſolum ex matrimonio ſtatum validitatis habente, ſed etiam ex ſententia Ordinarij Neapolitani lata ſuper illius validitate, hæc vti qualitas connaturalis ſemper præſumitur, maxime in muliere nupta, quæ re- 7
gulariter nihil præter dotem habere ſolet, Aretin. *conſ. 81. num. 2.* Soccin. ſen. *conſ. 9. num. 3. lib. 1.* quæ præſumptio ſemper recipitur non docto ex aduerſo de contrario, vt firmanit Rot. coram Gregor. *deciſ. 398. num. 5. & in d. Romana Alimentorum §. Quia paupertas in fin. coram Pirouano.* Eoque magis quia huiuſmodi inſtantiæ non requirunt plenam probationem, ſed ſummariam cognitionem, admittunt Rebuff. *lib. 1. ad Conſtit. Regn. Gall. tit de ſententi præiud. in præfat. num 14.* Couarr. *pract. quæſt. d. cap. 6. num. 8.* Rot. *deciſ. 500. num. 2. par. 4. diuerſ.*

Nec ſufficit quod maritus, vti filiusfamilias etiam 8
dicitur pauper, quia admiſſo etiam citra veri præiudicium, quod ipſe nequeat alimenta præſtare, illa tamen à ſocero veniunt præſtanda per Text. *in l. ſi filia §. ſi filiusfamilias ff. famil. erciſc.* ea ratione quia ſocer tenetur agnoſcere onera filij, inter quæ adſcribitur nurui alimentorum præſtatio, vt voluit gloſ. *in l. ſi quis à liberis §. non tamen in verbo onera ff. de lib. agnoſ.* Specul. *in tit. qui fil. ſint leg. num. 28.* Bart. *in tract. de alim. num. 16.* cum aliis late relatis per Surd. *de alim. tit. 1. quæſt. 38. num. 1. & 2. & in* ſpecie dixit Rot. *in d. Romana alimentorum §. fundat enim coram Pirouano.*

Et ita vtraque, &c.

Mariano

Marianen. ſeu Accien. Beneficij.

Veneris 13. Maij 1650.

ARGVMENTVM.

Collatio beneficij à Papa facta menſe Martij valet ſtante alternatiua.

SVMMARIVM.

1 *Menſis Martij vigore reg. 9. Cancellariæ eſt Ordinarij.*
2 *Beneficia omnia, ſimplicia præſumuntur.*
3 *Ætas probatur ex fide Baptiſmi formiter extracta.*
4 *Clericatus probatur ex litteris patentibus Ordinarij.*
5 *Valor beneficij, per non exceſſum in ducatos 24. probatur ex teſtibus deponentibus, computato anno fertili cum ſterili.*
6 *Epiſcopum poſſe vnire beneficia reſeruata, intelligitur de illis, quæ non ſunt reſeruata de tempore vnionis.*

DECISIO CDXXIII.

BENEFICIVM S. Petri de Accia Carolo An-
tonio Ornano per Sedem Apoſtolicam col-
latum eidem eſſe adiudicandum reſolutum fuit, quia
nefas eſt dubitari, collationem illius ſpectare ad
Papam, licet vacauerit de menſe Martij, qui vigore
1 regulæ 9. Cancellariæ eſt ſemper Ordinarij; ſtante
tamen alternatiua per Epiſcopum acceptata, vt
plene firmatum fuit coram me ſub die 10. Iunij
1648. præfatus menſis effectus fuit Apoſtolicus, ita
vt huiuſmodi collatio pertineat ad Pōtificem Man-
doſ. *conſ.* 18. *ſub n.* 1. & 8. Æneas de Falcon. *de reſer-
uat. quæſt. 4. princ. effect.* 32 Simonett. *eod. tract. quæſt.*
29. *n.* 4. Bellamer. *deciſ.* 235. *n.* 1. & dictum fuit *in Se-
gobien. beneficij* 26. *Martij* 1604. *coram Iuſto, & in de-
ciſ.* 349. *n.* 1 *par.* 3. *recent.* Concurrente præſertim iu-
ſtificatione gratiæ iuxta gloſ. *in cap. ſi capitulo de con-
ceſſ. præben.* Mohed. *deciſ.* 13. *vt lit. pend.* Caual. *deciſ.*
363. *n.* 4. & *deciſ.* 572. *n.* 1. *p.* 1. *recent.* & dictum fuit *in
Britonien. Canonicatus* 26. *Februarij* 1628. *coram
bonæ memoria Manzanedo, & in Aquen. Prioratus*
16. *Martij* 1648. *coram R.P.D. meo Peutingerio.*

Iuſtificatur enim huiuſmodi beneficium vacaſſe
per obitū Cæſaris Caymi ſequutum de menſe Mar-
tij 1642. ex confeſſione Epiſcopi per Capitulum ac-
ceptata, qui ob vacationem ſequutam in d. menſe
Capitulari Marianen. Oldr. *conſ.* 229. Rot. *coram Penia
deciſ.* 482. *n.* 5. & *deciſ.* 583. *n.* 1. *part.* 4. *tom.* 2. *recent.* cum
aliis late cumulatis *in Bonon. Archipresbyteratus* 23.
Martij 1648 §. *nam quæ fuerunt corā R.P.D. meo Cor-*
2 *rado.* Ex eadē pariter confeſſione vltra depoſitiones
teſtium reſultat, hoc beneficiū eſſe ſimplex; prout in
litteris narratur, ſtante præſertim iuris præſumptio-
ne; cum omnia beneficia præſumantur ſimplicia,
vt tradit Abb. *in cap. volentes circa fin. de ſtat. monac.*
Staphil. *de qualit & ſtat. benef. n.* 1 & *ſeq* Rot. *dec.* 610.
n. 1. *par.* 4. *diuerſ. verſ. illud tamen*, vbi firmatur, quod
ex hac ratione talis narratiua non eget iuſtificatio-
ne, & fuit dictum *in Pampilonen. beneficiorum de
Huarte* 26. *Aprilis* 1613. *coram Sacrato, & in Roma-
na Clericatus S. Petri* 8. *Nouembris* 1624. *coram bonæ
memoriæ Manzanedo, & in Leodien. beneficij* 22. *Iunij*
1648. *coram R.P.D. meo Verospio.*

Iuſtificatur pariter tam ætas Ornani narrata in vn- 3
decimo anno, quam eius habilitas ad recitādū Offi-
cium diuinum ex fide Baptiſmi formiter extracta,
Buratt *deciſ.* 75. *n.* 1. & *deciſ.* 116. *ac deciſ.* 365. *num.* 2.
ac ex teſtibus deponentibus ex certa ſcientia, Bart.
in l. de ætate num. 7. *ff. de minor.* Coccin. *deciſ.* 334. *n.* 1.
& *deciſ.* 430. *n.* 3. *par.* 4. *tom.* 2. *recent.* 4

Clericatus vero eiuſdem Ornani probatur ex lit-
teris patentibus Ordinarij *c.* 2. & ibi Abb. *in* 2. *no-
tab. de Cleric. peregr.* Buratt. *deciſ.* 255. *num.* 26. & *deciſ.*
390. *num.* 8. Caualer. *deciſ.* 483. *n.* 2. & dictum fuit *in
Zameren. Archidiaconatus* 28. *Iunij* 1647. *coram R. P.
D. meo Ottobono*, & alibi paſſim.

Demum valor beneficij narratus in ducatis 24. 5
per non exceſſum bene probatur ex teſtibus depo-
nentibus computato anno fertili cum ſterili per
publicam vocem & famam Coccin. *deciſ.* 143. *n.* 7.
& *deciſ.* 91. *n.* 4. *p.* 4. *tom.* 2. *recent.* & fuit dictum *in
Melphiten. Cantoriæ* 2. *Martij* 1746. *coram R. P. D.
meo Ottobono, & in Ferrarien. Archidiaconatus* 20.
*Aprilis eiuſdem anni coram R. P. D. meo Cerro, & in
Cluſina beneficij* 29. *Aprilis præteriti coram R. P. D.
meo Bichio.*

Non obſtat vnio facta per Epiſcopum menſæ 6
Capitulari, quia licet ipſe ex diſpoſitione iuris com-
munis *in cap ſicut vnire de exceſſ. prælat. & in clem. ſi
vna de reb. Eccleſ. non alien.* Quam S. Concilij Tri-
dentini habeat facultatem vniendi etiam beneficia
reſeruata, nihilominus S. congregatio Concilij,
quam ſequuta eſt Rota pluries declarauit id eſſe
intelligendum de beneficiis, quæ non erant reſer-
uata de tempore vnionis, ſed poſtea fuerunt effecta
reſeruata ex vacatione in menſe Apoſtolico, vt tra-
dit Gatz. *de benef. par.* 12. *cap.* 2. *num.* 97. *cum pluribus
ſeqq.* Rot. *deciſ.* 201. *num.* 5 *par.* 2. *recent.* & alios cu-
mulat Addent. ad Gregor. *deciſ.* 429. *num.* 7.

Et ita Ornano ſolum informante reſolutum fuit, &c.

Meleuitana Hæreditatis.

Lunæ 16. Maij 1650.

ARGVMENTVM.

Sententia valida & iuſta venit confirmanda.

SVMMARIVM.

1 *Sententia eſt valida concurrentibus his, de quibus* Caputaquen. deciſ. 260. p. 2.
2 *Immiſſio datur heredi ſcripta vigore* l. fin. C. de edicto D. Adriano tollen.
4 *Remedium Saluiani interdicti datur donatario, rebus penes tertium exiſtentibus.*
4 *Legatarij ſeu donatarij particulares regulariter capere debent de manu hæredis, ſeu donatarij vniuerſalis.*

DECI

DECISIO CDXXIV.

CONCVRRENTE validitate,& iuſtitia ſententiæ
Rotalis latæ per R.P D.meū Celſum cōfirma-
toriæ alicuius per me prolatæ concedentis Andreæ
Vaſſallo vti hæredi, & Donatario q. Bartholomæi
fratris immiſſionem in poſſeſſionem bonorum,quæ
ab Eminentiſſimo meo Magiſtro Religionis Hiero-
ſolymitanæ retinentur DD. reſponderunt illam eſſe
1 confirmandam. Etenim ſuper eius validitate nulla
adeſt controuerſia, dum adſunt ad hunc effectum
omnia requiſita, de quibus in vulg. Caputaq. *deciſ.*
260.*p.*1. Iuſtitia vero euidens detegitur ex adductis
non ſolum *in deciſ huius cauſa coram R. P. D.meo Cel-
ſo, ſub die* 28. *May* 1649. *facta*, ſed etiam *in duabus
deciſionibus coram me emanatis ſub die* 19. *Februarij,
&* 17. *Decembris* 1646. Equidem immiſſio abſque
difficultate concedenda erat præfato Andreæ in
præfatis bonis,tam vigore teſtamenti eiuſdem Bar-
tholomæi, vbi fuit hæres ſcriptus *ex remed. l.fin. C.
2 de edict. Diu.Adr.tollen.* quam vigore donationis à d.
Bartholomæo ad eius fauorem factæ, pro qua in-
trat remedium Saluiani interdicti,dum bona extant
3 penes tertium propter hypothecam in donatione
appoſitam pro illius obſeruantia Menoch. *de adi-
piſc. remed.* 3. *numer.* 55. *& ſeq.* Rot. *deciſ.* 44. *nu-
mer.* 4. *p.*1.*diu.* *& deciſ.*539.*num.*1.*par.*4.*& par.*5.*re-
cent deciſ.*578 *in principio & deciſ* 94.*n.*4 poſt Pacif.
de Saluian.interd ac firmatum fuit coram me *in Ro-
mana donationis* 25.*Iuny anni præteriti, ac in præfatis
deciſionibus huius cauſa.*

Exceptio ſpolij per magnū magiſtrum præſenti,ex
quo Bartholomæus donans obiit Decanus Eccleſiæ
Meliten. fuit abunde ſublata, in præfatis deciſioni-
bus,quæ ſupponēdæ ſunt iuxta inueteratum ſtylum
huius S.Tribunalis,de quo Buratt.*dec.*596.*n.*1.*& de-
ciſ.*857.*n.*4 *ac deciſ.*354.*n.*3 *in fin.& n.*8 *par.*4.*recent.
ac in Romana Cambij reſoluta coram bona memoria Ar-
guelles* 23. *Martij præteriti. & à me in eius locum ſub-
rogato extenſa ſub* § *nec ſubſiſtit.*

4 Altera exceptio reſultans ex iurium ceſſione re-
portata per eundem magnū magiſtrum à legatariis,
ſeu donatarius particularibus eiuſdem Bartholomæi
in tranſactione inter eos inita minus eſt apta impe-
dire immiſſionem præfatam debitam hæredi, ſeu
Donatario vniuerſali, dum ab eius manibus regula-
riter capi debeant particulariter legata ſeu donata
cap.Raynaldus, vbi gloſ.& DD.*de teſtam.* Alex. *conſ.*
58.*n.*8 *lib.*3.Soccin.*conſ.*131.*n.*17.*lib.*1.Duran. *deciſ.*
68.*num.*8.*ac deciſ.*315.*n.*5.*par.*3.*recent.*

Ex quibus, ac aliis in prædictis deciſionibus in
hac cauſa factis adductis optime reſultat iuſtitia
prædictæ ſententiæ Rotalis; pro cuius confirmatio-
ne reſponſum fuit Vaſſallo ſolum informante.

Anglonen. ſeu Turcien. Maſſæ Communis.

Vener. 5. Iunij 1650.

ARGVMENTVM.

Manutentio eſt danda presbyteris exiſten-
tibus in quaſi poſſeſſione redditus per-
cipiendi cum Canonicis.

SVMMARIVM.

1 *Priuatio habitum præſupponit.*
2 *Confeſſio partis eſt maior probatio,& ſuperat omnes probationes.*
3 *Manutentio conceditur probata quaſi poſſeſſione, in eo ſtatu, quo reperiebatur de tempore motæ litis.*
4 *Diſmembratio facta ab Epiſcopo, non citatis intereſſe habentibus, eſt nulla.*
5 *Effectus ſententiæ ſuſpenditur per appellationem.*

DECISIO CDXXV.

PROBATO per Presbyteros Eccleſiæ S.Mariæ
Annunciatæ Turſien. quod ipſi ſint in quaſi
poſſeſſione æqualiter percipiendi emolumenta, &
redditus cum Capitulo Cathedrali eiuſdem Eccle-
ſiæ non ſolum ex decreto Ordinarij,qui dd. fructus
erigendo in præbendas illis presbyteros præfatos
priuauit,cum priuatio præſupponat habitum vulg.
l.decem, ff.de verb.oblig. l.Titius vſufructus in princ. ff. 1
*de condit & demonſtr.*Bald.*in l.licet ſub n.*2.*in fin.*quia
carentiæ ſunt habentium,*C.locat.*& dixit Rot. *deciſ.*
165. *ſub n.*2.*verſ.ſecundo*, eadem poſſeſſio probatur.
*& deciſ.*182.*n.*5. *verſ. & clarius etiam* poſt Poſth. *de
manutent.* & in aliis late relatis *coram R. P. D meo
Corrado in Comen. diſmembrationis* 22.*Iunij* 1648. *in
princ.*Sed etiam ex expreſſa confeſſione eiuſdem Ca- 2
pituli,cui relicta certa hæreditate admittit ad parti-
cipationē etiam d. Clericum ſicut in cæteris reddi-
tibus d. Eccleſiæ reperiebatur,quæ nulla poteſt dari
maior probatio, omneque genus probationum ſu-
perare dicitur, *l.cum te*, vbi DD.*C.de tranſact.l.gene-
raliter,C.de non numer.pecun.* Rot.*deciſ.*573.*n.*2.*in fin.
par.*2 *recent.*Buratt.*deciſ.*121.*n.*1.*& deciſ.*147.*n.*10 *&
deciſ.*378.*n.*3.*recent.* non concurrit fides Officialium 3
Regiminis, ac 30. Ciuium præfatæ ciuitatis idem
atteſtantium; Quocirca hoc probato DD. cenſue-
runt dd. Presbyteris concedendam eſſe manutentio-
nem in d. quaſi poſſeſſione æqualiter percipiendi
dd. fructus, & redditus Eccleſiæ, cum illa ſemper
concedatur poſſidenti in eo ſtatu, quo reperieba-
tur de tempore motæ litis, vt late firmat Poſt. *de
manut.obſeru.*42.*n.*80. *cum ſeqq.* & ſæpe tenuit Rota
*deciſ.*51.*n* 8.*& deciſ.*265 *n.*12.*impreſſ poſt eund tract.
de manutent.ac deciſ.*569.*n.*3 *coram Gregorio XV.*

Nec obſtat diſmembratio facta per Epiſcopum 4
pro erectione præbendarum ad fauorem Canoni-
corum, tum quia apparet nulla, dum citatus non
fuit Clerus habens intereſſe pro d. participatione,
quia ob hunc defectum priuatus non fuit ex doctri-
na Bart.*in l.*1.§.*huius n.* 3. *ff. vti poſſid.* quem ſequi-
tur Rota *deciſ.*149.*n.*5.*coram Gregorio,& coram me in* 5
Licien.Cantoria 23.*Martij* 1640.§. *nec obſtat cum ſeq.*
ac alibi paſſim, tum etiam quia effectus d. diſmem-
brationis ſuſpenſus fuit per appellationem ab eo
per Clerum interpoſitam, & à ſignatura ſimpliciter
commiſſam, hoc enim ſtante Clerus, qui non ha-
buit ſe pro ſpoliato manutenendus eſt, vt dixit Rot.
*dec.*158. *n.*8.*& dec.*182.*n.*16.*ac* 336.*n.*9.*cum ſeq.* poſt
d.Poſt.*de manutent.*

Et ita vnica, &c.

Bononien. Vſusfructus

Lunæ 20. Iunij 1650.

ARGV

ARGVMENTVM.

Vſusfructuarius, ob non præſtitam cautionem, an vſufructu priuetur.

SVMMARIVM.

1 *Voluntas defuncti omnino eſt ſeruanda.*
2 *Fructus non acquiruntur vſufructuario, niſi ab eo vel ab alio eius nomine, percipiantur, vel à ſolo ſeparentur.*
3 *Vſufructuarius quando poſſidet facit fructus ſuos ſine cautione.*
4 *Etiamſi ſtatutum requirat ſatisdationis requiſitionem ſi tranſigatur, cenſetur remiſſa.*
5 *Bona fides oriri poteſt ex quibuſcunque cauſis.*
6 *Citatio perſonalis requiritur in præiudicialibus.*
7 *Non cenſetur in mora conſtitutus qui perſonaliter non fuit interpellatus, nec per procuratorem non habentem poteſtatem.*
8 *Maritus vſumfructuariam relinquens vxorem abſolute non cenſetur ei prohibuiſſe ſecundas nuptias.*

DECIS. CDXXVI.

EXISTIMARVNT DD. vſumfructum in bonis controuerſis deberi Appolloniæ Giouagnonæ, cui relictus legitur per Ioſephum eius virum in teſta-
1 mento & Codicillis, ſub quibus deceſſit, piiſſimum enim eſt illius diſpoſitionem, & voluntatem ſeruare, *ad Text. in l. contra voluntatem, C. de teſtam. manumiſſ. §. diſponat auth. de nupt.*

Nec prætendi poteſt à commodo dicti vſusfructus Appolloniam cecidiſſe ob non præſtitam ſatisdationem requiſitam tam à iure Communi, *in l. ſi vſusfructus legatus in principio, ff. de vſufruct.* quam à iure municipali Ciuitatis Bononiæ, vbi viget ſtatutum ſub rubr. quod nullus occupet poſſeſſionem rei hæreditariæ *in §. mandantes lib. 2.* priuans vſufructuarium commodo vſusfructus, ſi intra menſem poſt petitam ſatisdationem neceſſariam, illam non præſtiterit, vt firmat Rot. *Bonon. diuerſ. deciſ. 14. num. 8.*

2 Quoniam ex diſpoſitione iuris Communis vſusfructuarius ob non præſtitam cautionem non priuatur vſufructu, ſed ſolum, quatenus non poſſideat, non poteſt petere fructus, cum illi pertineant ad proprietarium, ea ratione quia fructus non acquiruntur vſufructuario niſi ab eo, vel ab alio eius nomine percipiantur, vel à ſolo ſeparentur, ad Text. *in l. ſi Fur vbi gloſ. in verb. percipiantur, ff. de vſufruct. & l. ſi vſusfructuarius, §. Iulianus ait, ff. quib. mod. vſufr. amitt.* tenent Odofr. *in l. 1. in fin. verſ. ſed in quæſtione, C. de vſufruct.* vbi Bald. *num. 25. verſ. ſed ſi alius,* Bart. *in l. vxori ſub num. 1. ff. de vſufr. leg.* & ſequitur Ruin. *conſ. 50. n. 11. verſ. ſecundo principaliter,*
3 *lib.* 2. ſecus autẽ eſt quando vſufructuarius poſſidet, tunc enim facit fructus ſuos etiam non præſtita cautione, vt diſtinguendo late firmauit Rot. *deciſ. 259. num. 1. cum plurib. ſeqq. par. 7. recent.* ſicque ex diſpoſitione iuris Communis nulla oritur Caducitas à Commodo vſusfructus, ſed ſolum priuatio fructuum vſufructuario non poſſidente.

Diſpoſitio vero ſtatuti Bononiæ nõ inducit abſolute huiuſmodi caducitatẽ ob nõ præſtitã ſatisdationẽ, ſed cõditionaliter quatenus illa peteretur à Proprietario, ibi niſi primo ſatisdederit, cum ab eo petitum fuerit, & ibi, & ſi apprehenderit contra formam præfatam, & ſatisdatio præfata petita fuerit ab eo, & eam præſtare omiſerit ſpatio vnius menſis à die d. requiſitionis de ſatisdatione præſtanda ipſo iure cadat ab omni ſuo iure, & commodo vſusfru-
ctus, Quincirca non applicatur in præſenti præfata 4
diſpoſitio, dum Proprietaria relaxauit bona in vſufructu relicta Appolloniæ vſufructuariæ abſque aliqua requiſitione ſatisdationis, vt colligitur ex tranſactione inter eaſdem inita, per quam dicta ſatisdatio poterat cenſeri remiſſa. Surd. *deciſ. 281. num. 4. verſ. decreuit, tamen ſenatus,* & in terminis dixit Rota *coram bonæ memoriæ Arguelles in Æſina*
tranſactionis 8. *May* 1649. *§. attamen in præſenti,* vel 5
ſaltem ex hac cauſa excuſanda venit à pœna amiſſionis vſusfructus, & ratio eſt quia bona fides oriri poteſt ex quibuſcumque cauſis temerariis, cum quælibet cauſa, quamuis iniuſta, fatua, ſeu beſtialis excludat dolum ad Text. *in l. igitur, §. poteſt ff. de liber. cauſ.* Iaſ. *in l. ſi quis maior. num. 3. C. de tranſact.* Curt. Iun. *conſ. 19. num. 5. lib. 1.* Honded. *conſ. 68. num. 21. lib. 2.* Surd. *d. deciſ. 281. num. 6. & 7.* & in ſimili firmauit Rota coram me *in Romana hæreditatis præteriti, §. nihilominus hoc non procedit.*

Nec obſtat, quod Appollonia interpellata pro 6
ſatiſdatione conſtituta fuerit in mora, & mala fide. Quia præter quod nun ceſſabat dicta cauſa cenſendi ſatiſdationem fuiſſe remiſſam in tranſactione *vt ſupra,* dicta interpellatio viſa fuit non afficere, tum quia illius executio facta non legitur perſonalis, ſed ſolum domi dimiſſa copia, ideoque non arctat, cum in præiudicialibus requiratur citatio perſonalis *cap. cauſam,* vbi Abb. *num. 5. de dol. & contum.* Anchar. *in clem. 1. num. 5. in fin. de iud.* Vant. *de nullit. ex defect. citat. num 83. & 84.* & dixit Rot *deciſ. 7. num. 5. & 6.* poſt Zacch. *de ſociet. Offic. & in Romana cenſus, ſeu depoſiti 27. Iunij 1644. coram R. P. D.*
meo Bichio, & ratione quia vera, & indubitata noti- 7
tia Citationis haberi minime poteſt, niſi ex citatione: ideoque qui perſonaliter non fuit interpellatus non poteſt cenſeri in mora conſtitutus, vt late firmat Gratian. *diſcept. 708. num. 8.* tum etiam quia d. interpellatio facta fuit per Procuratorem abſque ſpeciali mandato, quo caſu non potuit interpellatum in mora conſtituere, vt late probant Eſcorb. *de ratioc. par. 1. cap. 17. num. 28. in fin.* Gratian. *diſcept. 42. num. 21. & ſeq.* Afflict. *deciſ. 316. num. 3.* Rot. *deciſ. 182. num. 8. par. 4. tom. 2. recentior.*

Denique non afficit ad hunc effectum, quod Ap- 8
pollonia ad ſecundas conuolauerit nuptias, quia non probatur teſtatorem, ei prohibuiſſe ſecundas nuptias, dum de hoc nulla fit mentio nec in teſtam. nec in Codicillis, nec dicta prohibitio colligi poteſt ex poſitionibus habitis pro confeſſatis, quia Rota non attendit hanc fictam confeſſionem, maxime quando non fuit ſeruata forma, *cap. 2. de confeſſ. in 6.* iuxta notat. *ibi* per Franc. *ſub num. 9. verſ. nam dicit,* Baldus, vt coram Seraph. *deciſ. 408 num. 4. & deciſ. 905. num. 1.* Gregorius *deciſ. 460. num. 14. & 18. in addit.* Caualer. *deciſ. 562. num. 1. & deciſ. 38. §. ſed domini* poſt Fenzon. *ad ſtatut. vrb.* cum aliis congeſtis *in Romana vineæ 27. Aprilis 1646. ſub §. neque vis fieri poterat coram R. P. D. meo Corrado.*

Et ita vtraque, &c.

Interamnen. Reintegrationis.

Merc. 22. Iunij 1650.

ARGV

ARGVMENTVM.

Examen eſt in curia admittendum, cum de releuantia materiæ articulatæ nequit dubitari.

SVMMARIVM.

1 *Releuantia articulorum, licet in vno conſiſtat, in profanis regulariter etiam abſque fumo operatur conceſſionem remiſſoriæ.*

2 *Reintegratio nulla competit ſine anteriori poſſeſſione.*

3 *Examini nouo non eſt locus, quando teſtes in partibus examinati fuerunt ſuper eiſdem articulis, & n.4.*

5 *Atteſtationes publicatæ dici non poſſunt, dum non probatur partes ſeu eorum procuratores habuiſſe proceſſum originale.*

6 *Procuratoris munus in Romana curia non exercent, niſi viri probi.*

7 *Probatio probationem non excludit.*

DECISIO CDXXVII.

1 ARTICVLORVM releuantia licet conſiſtat in vno in profanis etiam abſque fumo regulariter operatur conceſſionem remiſſoriæ, vt Rota ſemper tenuit apud Caſſad. *deciſ. 3. de dilat.* Caputaq. *deciſ. 59. num 1. & ſeq. & deciſ. 68. num. 1. par. 3.* Gregor. *deciſ. 124. num. 1. deciſ. 403. num. 3. & deciſ. 348. num. 1. par. 1. recent. & par. 6 deciſ. 112. num. 1. & deciſ. 266.* pariter *num.* 1 & alibi paſſim, & multo magis, quando agitur de admittendo examine in curia, dum iuxta ſtylum huius S. Tribunalis paſſim articuli in curia admittuntur, vt teſtatur Caputaq. *deciſ. 47. part. 1. & in Romana ſucceſſionis 4. Iulij 1641. coram Reuerendiſſimo Carillo ſub §. fin.* Ideo hodie reſolutum fuit examen eſſe in curia admittendum, cum de releuantia materiæ articulatæ dubitari nequeat.

Equidem articulatur poſſeſſionem prædij controuerſi ſemper extitiſſe penes Sebaſtianum Ioxziom, quouſque illud ab eodem venditum fuit de anno 1638. Roſato, & Clemente de Ignatiis ſciente, & patiente Fadolpho, qui ad eamdem poſſeſſionem obtinuit ab A. C. reintegrari, hoc itaque 2 probato multum releuaret ad excludendum huiuſmodi reintegrationem prætenſam ab eodem Fandulpho, cum prorſus excluderetur illius anterior poſſeſſio, ſine qua nulla competit reintegratio, Nait. *conſ. 439. num. 3.* Dec. *conſil. 57. num. 3.* Surd. *conſil. 28. num. 24. & ſeq.* Menoch. *de recuper. remed. 15. num. 383.* & dixit Rota coram Buratt. *deciſ. 736. num. 3. & deciſ. 556. num. 1. par. 4. & deciſ. 178. num. 2. par. 7. recent.*

3 Non obſtat, quod in partibus alij teſtes examinati fuerint ſuper eiſdem articulis, ac dicitur iuſtificata, quo caſu non eſt locus nouo examini ad Text. *in cap. fraternitatis,* vbi DD. *de teſt. & in clem. fin. eod. tit.* cum aliis relatis *in dicta Romana ſucceſſionis 4. Iulij 1642. coram Reuerendiſſimo Carillo ſub §. timor tandem.*

4 Quoniam concluſio non procedit, quando articuli continent materias magis explicite ſpecificatas, & diſtinctas, vt diſtinguendo tenuit Abb. *in d. cap. fraternitatis num. 8. de teſtib.* & firmauit Rot. coram Coccin. *deciſ. 23. num. 2.* Gregor. *deciſ. 191. num. 7.* Caual. *deciſ. 469. num. 2. verſ. neque videbatur obſtare,* Buratt. *deciſ. 824. num. 3.* cum aliis late adductis *in deciſ. 266. num. 13. par. 6. recent.* ac dictum fuit *in Hiſpalen. Decimarum 26. Iunij 1646. coram R. P. D. meo Corrado, §. quia præter quod verſ. viſa fuit ceſſare.*

5 Nec poſſunt dici publicatæ atteſtationes, dum non probatur partes, ſiue eorum Procuratores habuiſſe proceſſum originale depoſitionum, adeout ad probandam huiuſmodi publicationem non ſufficiat, quod fuerit traditum ſummarium teſtium, vt firmat Greg. *deciſ. 497. n. 1. & 8. in add. & deciſ. 583.* pariter *n. 1. & in d. Romana ſucceſſionis 4. Iulij 1642. coram Carillo ſub §. quodque in propoſito verſ. & ſic perinde eſt* ac dictum fuit *in Aueniouen. dilapidationis 7. Maij 1646. coram R. P. D meo Cerro, §. quia dum proceſſus, & in Anconitana Pecuniaria 13. Maij 1647. §. Ponderabant etiam coram bon. mem. Arguello,* & quatenus conſtaret proceſſum originale deueniſſe ad manos procuratoris, nihil faceret ad effectum, de quo 6 agitur ex quadam prærogatiua Romanæ curiæ, in qua nonniſi viri probi exercent munus Procuratoris, qua ratione Rota ſolet de eis confidere illiſque permittere viſionem proceſſuum abſque eo, quod illa impediat nouum examen, de quo ſtylo habetur *in deciſ.* Seraph. 688. *n. 8.* & coram Gregor. *deciſ. 497. n. 4. & in Bonon. tranſactionis 1. Iunij 1641. coram bona memoria Merlino,* & in eadem *Aueniouen. dilapidationis bonorum 7. Maij 1646. coram R. P. D. meo Cerro d. §. quia dum proceſſus.*

7 Nec quidquam facit, quod d. articuli ſint de directo contrarij probationi iam factæ per Fandulphum, cum eſſet obiectum ex recepta concluſione, quod probatio probationem non excludit Rot. *deciſ. 785. n. 5. p. 1. diu. & p. 1. rec. deciſ. 677. n. 5. p. 6. deciſ. 70. num 8.* & firmatum fuit *in Marſicen. Iuriſdictionis 7. Februarij 1642. ſub § vel in omnem caſum coram R. P. D. meo Bichio.*

Et ita vtraque, &c.

Romana fideicommiſſi de Marianis.

Lunæ 27. Iunij 1650.

ARGVMENTVM.

Sententia iniuſta non tranſit in rem iudicatam.

SVMMARIVM.

1 *Ad effectum excludendi rem iudicatam, ſat eſt quod ſententia reperiatur aliquo modo iniuſta.*

2 *Impoſitio cenſus ſuper bonis fideicommiſſo ſubiectis ſuſtinetur quotieſcumque imponenti ſuper illis competit legitima, ſeu trebellianica.*

3 *Legitima, omiſſo inuentario, conſumpta præſumitur ex alienationibus factis à grauato.*

4 *Legitima duplex venit detrahenda, quando hæreditas eſt ſimul paterna & materna.*

5 *Inuentarium non eſt neceſſarium in hæreditate materna, cum ſtatus eius optime firmari poſſit ex inſtrumento dotali.*

6 *Mulier ad euitandum turpem quæſtum, non præſumitur habere bona præter dotem.*

7 *Immiſſio ſi non eſt detrahenda, niſi in parte, ſententia eam in totam concedens, eſt iniuſta.*

8 *Portio remanet libera penes inſtitutum, prædecedente ſubſtituto.*
9 *Ius accreſcendi ceſſat, quando ſolum ſunt coniuncti inſtituti verbaliter tantum.*
10 *Ius acceſcendi nunquam datur in verbis coniunctis, quando partes poſſunt oculis ſegregari.*

DECIS. CDXXVIII.

DVÆ contrariæ in hac cauſa emanarunt *de-*
ciſiones altera ſcilicet ſub die 14. Decembris
1648. vbi dictum fuit ſententiam R.D. mei
Decani tranſiuiſſe in iudicatum, ex quo ab illa non
fuit infra legitima tempora appellatum, maxime
concurrente illius validitate & iuſtitia. Altera ſub
die 1. Martij 1649. in qua à d. reſolutione DD. re-
ceſſerunt, tum quia exhibita fuit appellatio infra
legitima tempora interpoſita per Morellum colli-
tigantem in eadem ſententia condemnatum, tum
etiam quia d. ſententia detecta fuit iniuſta: ideo
nullo modo potuit in iudicatum tranſire ex alle-
gatis in deciſionibus deſuper extenſis, quibus iter
ad diſputationis trutinam reuocatis, hodie DD.
ex vnico duntaxat fundamento in vltima perſiſten-
dum eiſe reſponderunt.
1 Siquidem ad effectum excludendi rem iudica-
tam, ſat eſt, quod ſententia reperiatur aliquo mo-
do iniuſta, *l ſi expreſſum*, vbi gloſ. & Bart. *ff. de ap-*
pellat. & firmant alij late relati *in vltima deciſ. huius*
cauſæ ſub §. vltra quod in præſenti iniuſtitia vero d.
ſententiæ DD. reſultare duntaxat tennerunt ex eo,
quia in ipſa conceſſa fuit immiſſio Corneliæ Ali-
cornæ vti ceſſionariæ PP. Camaldulenſium in bo-
nis controuerſis, dum ſuper illis competebat re-
tentio Papinis poſſeſſoribus, vti creditoribus cen-
ſuum per Antonium Marianum impoſitorum.

Non obſtat quod Antonius grauatus erat dd.
bona vti ſuppoſita fideicommiſſo condito per Ma-
rium Marianum, & Claram Alicornam eius geni-
tores reſtituere ſubſtitutis, propterea cenſus ſuper
illis, nec imponere, nec ſuſtinere poterant in præ-
iudicium vocatorum, vt tenuit Rota *deciſ. 50. n. 12.*
& deciſ. 60. n. 6. ac deciſ. 71. n. 12. verſ. nec obſtare viſum
2 fuit poſt Cenc. *de cenſ.* Quoniam non ſolum poſſunt
imponi cẽſus ſuper bonis fideicommiſſo ſubiectis,
ſed etiam ſuſtinentur quotieſcumque imponenti
ſuper illis competit detractio legitimæ, ſeu Trebel-
lianæ, vt firmat Rot. poſt eundem Cenſ. *de cenſ.*
deciſ. 68. num. 6. deciſ. 70. num. 1. & d. deciſ. 71. n. 13.
3 Et licet nulla eidem Antonio competat legiti-
ma in bonis paternis, cum illa conſumpta præſu-
matur ex illorum alienationibus ab ipſo factis ſtã-
te omiſſione legitimi inuentarij, vt dixit Rot. *de-*
ciſ. 226. num. 16. & deciſ. 399. num. 28. par. 5. recent. &
in Bononien. fideicommiſſi de Cianarinis 10. *Decembris*
1638. *coram me*, cum aliis late relatis *in d. deciſ. 14.*
Decembr. 1648. § nec releuat, & 1. Mart. 1649 § rema-
4 *net pariter in hac cauſa factis.* Nihilominus dum dd.
bona proueniunt tam ex patre, quam ex matre
eiuſdem Antonij, à quibus fuerunt coniunctim fi-
deicommiſſo ſuppoſita, duplex detrahenda venit
legitima paterna ſcilicet, & materna, quapropter
omiſſio inuentarij iunctis alienationibus præiudi-
tium attulit quoad legitimam debitam ex bonis
Patris, de quorum quantitate ex præfata omiſſione
non apparet, nec inuentarium exhibitum haben-
dum eſt in conſideratione, cum non fuerit legitime
confectum, vt alias firmauit Rot. coram me *in hac*
cauſa ſub die 10. Decembr. 1646. ſub §. nec fuit habitum.

Quo vero ad legitimam debitam ex bonis ma- 5
ternis præfata non procedunt, quia, quamuis de il-
lis nullum pariter confectum fuerit inuentarium,
hoc tamen non deſideratur in præſenti, cum ſtatus
hæreditatis maternæ optime firmari poſſit ex in-
ſtrumento dotali, vbi apparet dotem conſtitutam
fuiſſe vna cum augmento facto per ſponſum in
ſcut. 8500. nam ad euitandum turpem queſtum, de
iure non præſumitur, quod mulier habeat alia bo-
na præter dotem, vt firmat Theſaur. *deciſ. 43. num. 5.* 6
Franch. *deciſ. 489. num. 28. in fin.* Rot. *deciſ. 251. n. 2.*
par. 6. recent. & dictum fuit *in Romana Alimentorum*
1. *Aprilis* 1639. *coram Peronano.* Vltra quod nulla
datur alienatio de bonis maternis, ſine qua non
intrat præſumptio conſumptionis ex allegatis. Nec
alienatio domus facta pro ſcut. 5300. debet dici de
bonis maternis, ſed de paternis, cum dos conſti-
tuta fuerit in pecunia, non autem in dicta domo,
quæ tradita legitur æſtimata, itaque dum ſuper
dd. bonis, vti pro dote præfata hypothecatis, An-
tonius detrahere poteſt legitimam maternam, pro-
cul dubio cenſus ſuper illis impoſiti ſuſtineri de-
bent, vt firmat Rot. *dd. deciſ. 68. num. 6 & deciſ.*
70. num. 1. ac deciſ. 71. num. 13. poſt Cenc. *de cenſ.*
Vnde ex hoc remanet iniuſta ſententia R. D. mei
Decani concedens immiſſionem ſuper illis Corne-
liæ dum Papinis creditoribus competebat reten-
tio.

Altera etiam conſiderata fuit iniuſtitia in vlti- 7
ma deciſ. huius cauſæ deſumpta ex eo, quia immiſ-
ſio conceſſa fuit in omnibus bonis controuerſis,
dum ſolum tradenda erat pro tertia parte, nam
fideicommittentes in defectum Traiani, & Anto-
nij eorum filiorum ſine liberis voluerunt vniuer-
ſam hæreditatem deferri pro duabus partibus ad
Erſiliam ſi nupta fuerit, & pro alia tertia parte ad
Gabrielam, & Claram moniales pariter eorum fi- 8
lias, quibus tamen monialibus non extantibus eo-
rum portiones peruenire voluerunt ad proximio-
res de familia vtriuſque fideicommittentis. Vnde
cum d. Erſilia relicto vnico filio, prædeceſſit præfa-
to Antonio, cui ſubſtituta erat, illius portio libera
remanſit penes inſtitutum, vt tenent Menoch. *conſ.*
525. n. 6. lib. 5. & conſ. 173. n. 10. & ſeqq. lib. 3. Rot. *dec.*
589. n. 3. & 4. p. 8. rec. cum aliis relatis *in d vlt. dec. ſub*
§ iniuſta enim detegitur, adeout Corneliæ ceſſiona-
riæ proximioris vltimi ſubſtituti competeret ſo-
lummodo immiſſio pro tertia parte monialibus
relicta, in qua duntaxat proximiores vocati exi-
ſtunt, vt expreſſe legitur in teſtamento ibi, ibi ip-
ſis autem Gabrielæ, & Claræ monialibus non ex-
tantibus, tunc eorum portiones peruenire volue-
runt ad proximiores deſcendentes, &c. reiecto mo-
tiuo adducto per informantes, pro Cornelia præ-
tendentes inter Erſiliam, & moniales vti re, & ver-
bis in ſubſtitutione coniunctis haberi locum ius
accreſcendi ad Text. *in l huiuſmodi §. quibus ff. de le-*
gat. 1. Bart. *in l. re coniuncti n. 23. ff. de leg. 3.* Bald *conſ.*
261. n. 1. cum aliis adductis *in d. deciſ. 6. Quoniam ius*
accreſcendi, opinantes tunc DD in præſenti caſu ad- 9
eſſe ſolum coniunctionem verbalem, non autem
realem, cum ſubſtitutæ legatur, conſtitutis por-
tionibus, quo caſu ceſſare debet d ius accreſcendi vt
tenent Bart. & alij *in d l. huiuſmodi §. quibus* Caſtr.
conſ. 406. num. 1. Roman *conſ. 185 num 9. verſ. nec di-*
cendum eſt, & num. 10. & 11. ac alij relati in d. deciſ.
& de communi teſtatur Bellon. *de iur. accreſcendi c. 7.*
quæſt. 68. num. 20. & ſeqq.

Hodie vero aliqui exiſtimabant adeſſe etiam
coniunctionem realem, ſuper quo tota reſtringe-
batur

batur difficultas, licet conſtitutæ fuerint portiones inter fœminas ſubſtitutas, quoniam quotieſcumque portiones ſunt corporaliter, & ad oculum demonſtrabiles, vt ſi illæ factæ fuerint aſſignando terminos diuiſionis, nempe ſi relicta reperiatur pars fundi inferior Titio vſque ad talē tramitem, & alia ſuperior Seio vſque ad talē arborem, itaut iſtæ partes poſſint oculis ſegregari nunquam datur ius accreſcendi, licet Titius, & Seius ſint verbis coniuncti, cum re omnino, & viſibiliter diſiuncti appareant, ſecus autem eſt, quando portiones intellectualiter conſtitutæ fuerunt, adeovt ad oculum demonſtrari nequeant, vt ſi ſubſtitui legantur Titius, in tertia Seius, & Caius in reſiduo hæreditatis hoc enim caſu intrat ius accreſcendi, vt bene diſtinguendo firmat Bart. *in dict. leg. re coniunctis num.23. verſ. aut in re non eſt diſiunctio, ff. de legat.3.* vbi Fulgoſ. *num 4. verſ. item quod dicit* Caſtr. *d. conſ.406. num.1. verſ. ſed quando non eſſet* Socin. Iun. *conſ. 139. num.29. & ſeqq. lib.1.* Curt. Iun. *conſ.83. num. 13. vſque in fin.* Fulgoſ. *conſ.17. ante fin.* Peregr. *de fideic. art.9. num.8. circa med. verſ. idem ſi ſubſtituiſſet*, & Vaſquez *tom.2. tit. de tacit. ſubſtit. & iur. accreſ. lib.3.§.23 n.10.* ac in terminis reſpondit Rot. *deciſ.506. num.1. cum ſeqq. part.4 diuerſ.* Hoc itaque capite iniuſtitiæ prætermiſſo, aliud reſultans ex retentione debita Papinis pro legitima materna DD. amplexi fuerunt.

Et ita vtraque, &c.

Aſten. Penſionis.

Lunæ 27. Iunij 1650.

ARGVMENTVM.

Mandatum de manutenendo datur exiſtenti in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem.

SVMMARIVM.

1 *Quaſi poſſeſſio iuſtificatur ex inſtrumento realis ſolutionis, quæ licet ſit vnica, ſat eſt pro acquirenda quaſi poſſeſſione.*

2 *Ius poſſeſſorij non mutatur ex variatione perſonarum.*

3 *Mandatum præſumptum in ſolutione penſionis reſultat ex regula, quod nemo præſumitur iactare ſuum.*

4 *Solutio quotieſcunque coadiuuatur adminiculis ſuffragatur ad manutentionem obtinendam, qamuis non iuſtificetur mandatum ſoluentis.*

5 *Vir nobilis & religioſus præſumitur ab omni dolo alienus.*

DECISIO CDXXIX.

COSMO Boneſino dandum eſſe mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem ducat 40. auri de Camera reſeruata ſuper Eccleſia Archipreſbyterali S. Victorij loci Canalis Aſten. diœceſis reſolutū fuit, quia ſatis probata remanet dict. eius quaſi poſſeſſio, quapropter illi denegari non poteſt manutentio vulg. *§. retinenda inſtit. de interd.* & paſſim tenet Rot. *in deciſ.75. num. 3. & deciſ.308. num.1. part.7. recent.* & alibi paſſim.

Quaſi poſſeſſio enim exigendi iuſtificatur ex io- 1
ſtrumento realis ſolutionis factæ d. Boneſio, quæ li-
cet ſit vnica, ſat tamen pro acquirenda quaſi poſ-
ſeſſione Rip. *in cap. cum Eccleſia Sutrina num.53. de
cauſ. poſſeſſ. & propr.* & Rot. *deciſ.196. n.2. part.1.
diuerſ.* Seraph. *deciſ.1411. n.2.* Buratt. *deciſ.158. de-
ciſ.347. & deciſ.759. vbique n. 2.* quæ quaſi poſſeſ- 2
ſio, ſuffragatur etiam contra ſucceſſorem, cum in
remedio retinendæ ius metiatur à poſſeſſure, itaſt
illud non mutetur ex variatione perſonarum iuxta
Guid. Pap. *dec.629.* quam Rot. ſæpe ſequitur, vt co-
ram Gregor. *dec.275. n.2.* Buratt. *deciſ.759. n.3.* vbi
Add. *lit. A. & dec.47. num 7.* poſt Rut. *de manut.*

Nec releuat, quod dicta ſolutio facta non fuerit 3
per ipſummet Archipreſbyterū, ſed ab alio vti eius
Procuratore, de cuius mandato procuræ nullibi
conſtat, Quia vltra mandatum præſumptum reſul-
tans ex regula, ex regula, quod nemo præſumatur
voluiſſe iactare ſuum, Rot. *deciſ.2. de cauſ. poſſeſſ. &
propr.* Caſſad. *dec.3. ſub n.4. verſ. item* ſecundum Ro-
tam *de procurat. in terminis ponderauit* Rota coram
Gregor. *d. dec.275. n.3. & dec 47. num.2.* poſt Poſt. *de
manut. & dec.538. n.2. part.4. recent. ac in S. Marci
Penſionis 30. Ianuarij 1612. coram Sacrato*, impreſſ.
poſt marcheſ. *de commiſſ. part.2. fol.486. num.6.* Quo-
tieſcumque ſolutio coadiuuatur adminiculis ſuffra- 4
gatur ad obtinendam manutentionem, quamuis
non iuſtificetur mandatum ſoluentis, Gratian. *diſ-
cept.113. num.58. & ſeqq.* Gregor. *d. dec.275. num.3.*
cum aliis relatis *in d. dec.47. n.3. & dec.318. n.6.* poſt
Poſt. *de manutent.*

Adminicula vero deſumuntur tum ex inſtrumen-
to reſeruationis penſionis factæ mediante tranſla-
tione ad fauorem eiuſdem Boneſij, tum ex aliis ſo-
lutionibus antea factos Bartholomæi Boneſio trāſ-
ferenti, vt in ſpecie ponderauit Rota *d. dec.47. num.
3. & dec.518. num.70. verſ. concurrunt etiam admini-
cula, & in Aſten. Penſionis 15. Decembris 1645. co-
ram R.P.D. meo Ottobono, § adminicula vero*, tum
denique ex qualitate perſonæ ſoluentis, qui non ſo-
lum vti Eques Hieroſolymitanus, & conſequen- 5
ter vir nobilis, & religioſus præſumitur ab omni do-
lo alienus, ſed etiam vti germanus frater Archi-
preſbyteri, quē cenſeri non debet voluiſſe ſopplan-
tare, vt animaduertit Rot. *in d. S. Marci Penſionis co-
ram Sacrato n.7. & in Alerien. Penſionis 1. Iulij 1644.
coram bona mem. Coccino.*

Et ita Boneſio tantum informante reſolutum fuit, &c.

Siracuſana Parochialis.

Lunæ 27. Iunij 1650.

ARGVMENTVM.

Immiſſio in poſſeſſionem in vim ſubrogationis gratioſæ conceditur, iuſtificatis omnibus requiſitis neceſſariis ad hunc effectum.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatus neceſſario debet probare ad obtinendam immiſſionem clericatus ipſius poſſeſſio anterioris, & reſeruatio beneficij.*

2 *Clericatus probatur ex teſtibus deponentibus vidiſſe miſſæ ſacrificium Deo offerre.*

3 *Poſſeſſio defuncti probatur ex confeſſione collitigantis.*

4 *Reſeruatio beneficij probatur ex vacatione in menſe Aprilis.*

DECIS. CDXXX.

FRANCISCO Coracciolo dandam eſſe immiſſionem in poſſeſſionẽ Eccleſiæ Parochialis S Lucæ Oppidi, ſeu Ciuitatis de Lentino Siracuſanæ diœceſis in vim ſubrogationis gratioſæ per ipſum obtentæ ad ius, & poſſeſſionem, in qua Ioſeph. Rag zzus exiſtebat de tempore eius obitus DD. reſoluerunt, ſatis enim viſa fuerunt iuſtifica-
1 ta omnia requiſita ad hunc effectum neceſſaria Clericatus ſcilicet ſubrogati, poſſeſſio Ioſephi, in cuius locum legitur ſubrogatus, & reſeruatio beneficij, quibus concurrentibus nullo modo ſubrogato denegatur immiſſio, Mohed. *deciſ.* 10. *vt lit. pend.* Seraph. *deciſ.* 1426. *num.* 1 Caual. *deciſ* 450. *& deciſ.* 559 vtrobique *num.* 1. Rot. *deciſ.* 154 *num.* 1. *par.* 1. *& deciſ.* 197. *num.* 2. *p.* 2. *& par.* 6. *deciſ* 45. *num.* 1. *deciſ.* 153. *num.* 8. *deciſ.* 352. *num.* 1. *& deciſ.* 225. *num.* 6. *& 7. par 7. recent.*

2 Clericatus dicti Franciſci optime probatur ex teſtibus hoc deponentibus, qui affirmant pluries, illum vidiſſe Miſſæ Sacrificium Deo offerre. Poſſeſſio autem Ragazzi defuncti, non ſolum iuſtificatur ex eiſdem teſtibus, ſed etiam ex propria confeſſione Galoſari collitigantis in eius litteris emanata, dum
3 venit ex eadem vacatione, Rota *deciſ.* 715. *num.* 3. *in fin. par.* 1. *recent.* & dictum fuit *in Aſculana Plebania* 12. *Ianuarij* 1627. *coram bon. mem. Merlino*, & coram Vbaldo *in Senen. Canonicatus* 15. *Martij eiuſdem anni*, concurrente poſſeſſione per ipſum obtenta in vim dd. litterarum vti de vacante per obitum d. Ragazzi. Quocirca bene probari poſſeſſionem defuncti vſque ad obitum firmat d. Senen. Canonicatus mox allegata *ſub* §. *Obitus Amaronij circa fin.* De re-
4 ſeruatione vero beneficij dubitari nequit, dum illius vacatio contingit de menſe Aprilis, vt probant teſtes examinati, & confeſſio emiſſa per eumdem Galoſarum in dictis literis Apoſtolicis; ideo reſeruatio clara remanet vigore regulæ nonæ Cancellariæ.

Et ita Franciſco ſolum informante reſolutum &c.

Neapolitana Matrimonij.

Ven. 1. Iulij 1650.

ARGVMENTVM.

Matrimonium contractum iuxta Formam Sacri Concilij Tridentini *ſeſſione* 24. *cap.* 1. *de reformatione*, validum eſt.

SVMMARIVM.

1 *Validitas matrimonij conſiſtit in conſenſu expreſſo verbis, vel ſignis coniugum, tam ratione contractus, quam ſacramenti.*

2 *De ratione ſacramenti eſt, eſſe ſignum ſenſibile.*

3 *Validitas matrimonij nequit dubitari ſtante mutuo conſenſu.*

4 *Trinæ denuntiationes non ſunt de ſubſtantia validi matrimonij, itaut ommiſſio illarum illud vitiet.*

5 *Præſentia Parochi etiam diſſentientis ſat eſt pro validitate matrimonij.*

DECISIO CDXXXI.

CONSTARE de valido matrimonio contracto inter Michaelem Vaex, Ducem de Caſamaſſima, & Ioannam Mariam de Xart. reſponſum 1
fuit, quia illud celebratum apparet iuxta formam S. Concilij Trid. *ſeſſ* 24 *cap.* 1. *de reformat.* vbi ſancitur, quod ad matrimonij validitatem ſufficiat, vt illud præuiis denunciationibus neceſſariis celebretur coram tribus, vel ſaltem duobus teſtibus, & Parocho, accedente præſertim mutuo coniugum conſenſu verbis, vel ſignis expreſſo, in quo conſiſtit eius validitas, ſiue illud conſideretur vti contractus; ſiue vti ſacramentum, vt ex communi ſententia tenet D. Thom. *in* 4. *ſenten. diſt.* 26. *quaſt* 4. Card. Bellarm. *de ſac. matr. lib.* 1. *controu.* 2. *c.* 6. & facit Text. *in l. nuptias*, vbi DD. *ff. de reg. iur.* & dixit Rot. coram Caual. *deciſ.* 168. *num.* 4. *& deciſ* 124 *num.* 1. *& s. p.* 7. *recent.* & ratio ea eſt, quia ſi conſideretur matrimonium vti contractus, cum celebretur inter homines interiora cordis ignorantes requiritur, ſigno exteriori internum conſenſum aperiri ſi vero vti ſacramentum, de ratione ſacramenti eſt, eſſe ſi- 2
gnum ſenſibile, vt late explicat Sanchez *de matrim. lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 1. *&* 2. *verſ. ſecundo quia matrimonium*, & Rota *dict. deciſione centeſima vigeſima quarta num.* 4.

Præſentia vero Parochi, & teſtium iuxta formam S. Concilij Tridentini optime probatur non ſolum ex propria confeſſione eiuſdem Ducis viri, ſed ex teſtibus deponentibus, quod ipſi audiuerunt Coniuges in Eccleſia Parochiali S. Annæ coram Parocho tunc miſſæ ſacrificium coram Deo offerente iunctis manibus dixiſſe nempe Ducem, *Queſta Signora D. Gio. Maria de Xart. e mia moglie, & la voglio per moglie*; ipſamque reſpondiſſe, *Queſto Signore Dom Michael Vaex e mio marito, e lo voglio per mio marito*, &c. Stante itaque hoc mutuo conſen- 3
ſo, dubitari nequit de validitate matrimonij ad Text. expreſſ. *in cap. ſi inter virum de ſponſal. & cap. licet de ſponſ. duor.* & conſiderat Palud. *in d.* 4 *ſentent. diſput.* 27. *quaſt.* 2. *art.* 4. *concluſ.* 3. Sanch. *de matrim. lib.* 1. *diſput.* 18. *num.* 10. Couar. *in* 4. *lib. decretal par.* 2. *cap.* 4. §. 1. Guttier. *de pœnit. cap.* 3. *num.* 4. & dixit Rota *deciſ.* 130. *num.* 15. *part.* 6. *& dicta deciſ.* 114. *num.* 8. *par.* 7. *recent.* concurrentibus præſertim ſponſalibus cum promiſſione dotis, & cohabitatione Coniugum per aliquod tempus, vt in terminis conſiderauit Rota coram Caualer. *deciſ.* 444. *numer.* 2.

Non obſtat, quod ante celebrationem huius 4
matrimonij non præceſſerint denunciationes, quæ fieri debebant tribus diebus feriatis continuis ad formam S. Concilij Tridentini *in dict. cap.* 1. *de reform.* Quia dd. denunciationes non ſunt de ſubſtantia validi matrimonij, itaut ipſarum omiſſio illud vitiet, vt firmat Honded. *conſil.* 72. *num.* 23. *lib.* 2. Sanchez *de matrim. lib.* 3. *diſput.* 1. *num.* 1. *verſ. his tamen minimè obſtantibus*, Rota coram Seraphino *deciſ.*

*deciſ.*1099. *num.*4. Caual. *d. deciſ.*444. *n.*3. Butatt. *deciſ.*130. *num.*15.

5 Mious obſtat, quod Parochus eoram quo illud celebratum fuit, annuere voluerit, quioimo expreſſe celebratiooi d. Matrimonij diſſenſerit fugam arripiendo ab altari, quia pro illius validitate ſat eſt præſentia Parochi etiam diſſentieutis, vt ſæpe cenſuit S. Coogregatio Concilij de quo teſtaiut Seraph. *d. deciſ.*1999. *num.*6. & tradit Guttier. *de matrim. cap.*69. *num.*8. Pont. *eod. tract.* reprobans Sanchez coottarium tenentem, *lib.*5. *cap.*11. *num.*12. & latè firmauit Rota *dict. deciſ.*144. *num.*17. & 18. *part.*7. *recent.*

Et ita vnica, &c.

Meleuitana Nullitatis Profeſsionis.

Veneris 1. Iulij 1650.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria danda eſt ad locum, vbi teſtes examinari debent, ſi ſint nobiles & religioſi, qui exire à loco non poſſunt.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes examinari debent in loce, quo degunt, abſque eo quod extra Prouinciam euocentur.*

2 *Milites ex perſonali priuilegio, vti perſona egregia examinandi ſunt vbi commorantur.*

3 *Teſtes non poſſunt deponere intrepide in loco, vbi ſuperior exiſtit, maximè ſi contra eum agitur, & n.4. & 9.*

5 *Equites Hiereſolymitani emittendo & profitendo tria vota, ſicut alij religioſi tenentur ſtare obedientiæ & diſpoſitioni ſuperioris.*

6 *Nobilitas perſonarum ſat eſt ad excludendam omnem ſuſpicionem.*

7 *Tertius non eſt cogendus eius libros extra domicilium edere, quamuis petens offerat cautiones neceſſarias.*

8 *Suſpicio nulla poteſt cadere ſuper tribunali Sanctæ inquiſitionis.*

DECISIO CDXXXII.

CVm nulla caderet hæſitatio ſuper conceſſione remiſſoriæ per D. March. Petrum petitæ, ſed ſolummodo dubitabatur de loco, propoſui dubium ad quem locum illa eſſet danda, & DD. reſponderunt Melitæ remiſſoriam dandam eſſe, quia dum teſtes, qui ſe examini ſubiicere debent ſunt milites Hieroſolymitani ibidem commorantes nequeunt ab eadem inſula auocari, tum ex recepta concluſio-
1 ne, quod teſtes examinari debent in loco, quo degunt abſque eo quod extra Prouinciam euocentur per Text. *in l. iudices, Cod. de fid. inſtr. l.*3. *§. fin. ff. de teſt. & in l. ſi quis ex ſignatoribus*, vbi Glo. & DD. *ff. quemadm. teſtam. aper.* cum alijs latè congeſtis per Scacc. *de iudic. lib.*2. *cap.*8. *num.*725. *verſ. in* 1. *caſu*, tum etiam quia milites ex perſonali priuilegio, vti perſonæ egregiæ examinandi ſunt, vbi commorantur *in d. l. iudices, Cod. de fid. inſtr.* & tradit Iaſ. *in l. ad perſonas egregias ſub n.*1. *verſ. ſecundo aduerto, ff. de iur. iuran.* Viu. *commun. opinion. opin.*928. *n.*10. *cum ſeq.* Boccacc. *de remiſſ. cap.*2. *num.*4. *circa med. verſ. & multo minus milites*, Farinac. *de teſtam. part.*2. *quæſt.*77. *num.*223. Menoch. *de arbitr. caſu* 250. *ſub num.*7. *verſ. multo minus milites.*

Nec quidquam releuat, quod d. inſula fuit habita pro ſuſpecta ea eo, quia in hac cauſa prætenditur aliquod habere intereſſe magnus Magiſter, & Religio Hieroſolymitana ſub cuius iuriſdictione temporali dictus locus ſubiacet, & equites examinandi non 3
poſſint ibidem intrepide deponere, vt in ſimili reſoluit Rota *in d. Lauretana iuriſdictionis* 15. *Nouembris* 1619. *coram Damaſceno.*

Quoniam dict. ſuſpicio in hac cauſa ceſſare viſa 4
fuit, cum nullum conſiderari poſſit intereſſe Religionis præfatæ, nam ex parte eiuſdem declaratum fuit, quod in huiuſmodi cauſa nullam partem facere volebat, nec profeſſionem per Petrum emiſſam ſubſtentare, cum illam habeat pro inualida, & illegitima, iuxta diſpoſitionem ſtatutorum eiuſdem Religionis, ex hoc enim nullum reſultat intereſſe, ex quo oriri poſſit aliqua ſuſpicio, quinimo illud colligeretur, quotieſcumque Religio prætenderet profeſſionem fuiſſe validam, cum hoc caſu vltra dominium, quod haberet in omnibus bonis per Profeſſum acquiſitis, ac in hæreditate relictis, exercere poſſet iuriſdictioné ſuper illius perſona, nam equi- 5
tes Hieroſolymitani emittendo, & profitendo tria vota; ſicut alij Religioſi tenentur ſtare obedientiæ, & diſpoſitioni ſuperioris, ac nequeunt aliquid proprium poſſidere, ſed omnia Religioni acquirunt ad text. *in auth. ingreſſi*, vbi omnes DD. *de Sacr. Eccleſ. cap.*2. vbi Abb. *num.*3. *in* 3. *notab. de ſtat. Monach.* dixit Rota coram Mohed. *deciſ.*10. *num.*2. *de cauſ. poſſeſſ. & propr.* & coram Buratt. *deciſ.* 2. *num.*11. & 20. in Adden. *ac deciſ.*333. *num.*2. *verſ. vbi illam dicit communem*, vnde quælibet prot- 6
ſus excluditur ſuſpicio, præſertim attenta nobilitate perſonarum tam magni Magiſtri, quam aliorum Equitum, quæ ſat eſt ad tollendam omnem ſuſpicionem, vt late refert Gratian. *diſcept.*875. *n.*28. & ponderatum fuit coram me *in Aſton. Penſionis* 27. *præteriti circa fin.*

Eoque libentius DD. amplexi fuerunt hanc reſolutionem, tum quia d. inſula nullum habet locum propinquiorem Ciuitate Maſſanæ, quæ ab illa diſtat 250. Milliaria, & periculoſum redditur iter ob vẽtorum diſcrimina, & maris inconſtantiam, Quocirca nullus teſtis euocandus eſt extra Prouinciam per Lõgum iter ad hoc, vt huiuſmodi periculis ſe ſubii-
ciat, vt in terminis firmat Rot. *in d. Lauretana iuriſ-* 7
dictionis coram Damaſceno ſub §. ſecundo quia agitur, & in fortioribus, dum lis inter alios vertit, non eſſe cogendum tertium eius libros extra domiciliũ edere ſtantibus præfatis periculis, quamuis petens offerat cautiones neceſſarias de ſubiiciendo ſe periculo & reficiendo omnes expenſas, notat Magon. *deciſ. Lucen.*2. *n.*14. & tenuit Rot. *in Ferrarien. penſionis* 7. *Februarij* 1648. *coram Reuerendiſſ. Terracinen. ſub §. nec facit replicatio circa fin.*

Tum etiam, quia ponderatum fuit, quod in d. 8
Inſula adeſt Tribunal Eccleſiaſticum Inquiſitionis, in quo nulla ſuſpicio cadit, tum quoad perſonam Iudicis quam quoad alia requiſita neceſſaria pro examine; cum dictum Tribunal. habet Aduocatos, Procuratores, & Notarios etiam exemptos à iuriſdictione laicali, qui quotidie cauſas contra eandem Religionem, & magnum Magiſtrum patrocinantur, ſtante itaque iudice non ſuſpecto, calumnioſa redditur ſuſpicio totius Ciuitatis, vt limi-

tando contrarium regulam tradit Rip. *in cap. 1. ſub num. 41. in fin. verſic. ſecundò intelligerem, de iudic.* Bero. *conſil.16.num.16.lib.3.* Boër. *deciſ.269. num.4.* Laurent. *de iud. ſuſpect. cap.3. num.14.* & facit *dicta deciſ. Lauretana Iuriſdictionis, ſub §. Tertia conſideratis.*

Nec applicatur exemplum in cauſa Fulginaten. hæreditatis, in qua teſtes fuerunt examinati in Ci-
9 uitate Meſſana, quia in illa Religio, & magnus M. giſter erant partes principales Iudicij ſuper ſpolio Equitis defuncti, & non contradixerunt Remiſſoriæ pro dicto loco, ad quem potuit ſubditos, & alios obedientiarios cum ſuis triremibus tranſmittere; ſecus eſt in hac cauſa, in qua Religio non vult aſſiſtere, & D. Marchio Petrus non poteſt cogere teſtes ad accedendum extra prouinciam, in qua morantur.

Et ita vtraque, &c.

Sanctæ Seuerinæ Decimarum ſuper Remiſſoria.

Veneris 1. Iulij 1650.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria denegatur ei, qui attentauit, cum non ſit admittendus ad faciendam probationem.

SVMMARIVM.

1 *Attentata reuocanda & purganda ſunt, antequam deueniatur ad remiſſoriæ conceſſionem.*
2 *Qui continuat, non attentat. & n.4.*
3 *Remiſſoria conceditur contra reg.* qui cõtinuat, *&c. quando datur maximus fumus attentatorum, aliàs non.*

DECIS. CDXXXIII.

DENEGAVIT DD. remiſſoriam petitam per Archiepiſcopum S. Seuerinæ ex eo potiſſimum fundamento, quia ipſe, qui notoriè attentauit,
1 vt hac die coram me reſolutum fuit admittendus, non venit ad faciendam probationem; non attentata reuocanda, & purganda ſunt antequam deueniatur ad remiſſoriæ conceſſionem probat Lancell. *de attent. part.3. cap.26. num.115. verſ. qua retenta illa,* & ſæpe firmauit Rota, vt coram Caputaq. *deciſ.52. num.2. part.3.* Put *deciſ.212. num.2. part.1.* Seraphin. *deciſ.1176. num.2.* Coccin. *deciſ.246. num.2.* Gregor. *deciſ.276. num.5.* cum aliis latè relatis per Butat. *deciſ.4. n.8. & 11. in addit.*

2 Non obſtat, quod huiuſmodi remiſſoria petatur ad excuſandum Archiepiſcopum ab huiuſmodi attentatis, ex eo, quia per eam probari prætenditur eius quaſi poſſeſſionem exigendi decimas controuerſas, ſuper quibus exactionibus adſunt attentata,
3 qua quaſi poſſeſſione probata illa excluderentur ex regula *qui continuat, non attentat,* quocirca reo ſemper concedi ſoleat remiſſoria ad ſe excuſandum ab attentatis, vt tradit Caſſad. *deciſ.4 de dilat.* Lancellot. *de attent. dict. part.3. cap.26. num.113.* Veſtr. *in praxi, lib.8. cap.4. n.20.* & dixit Rot. coram But. *d. deciſ.212. n.2.* Coccin. *d. deciſ.246. n.1.*

Quoniam prætenſa concluſio locum ſibi vendicat potiſſimumque pro obtinenda remiſſoria datur maximus fumus; præſenti quando clarè conſtat de attentatis, vt in caſu præſertim ex ponderatis in alia deciſione ſuper illis facta, vt limitant idem Put. *d. deciſ.212. num.2. verſ. & quoad extenſandum,* Coccin. *d. deciſ.246. num.1. num.1. verſ. in caſu tamen,* de quo agitur Add. ad Butat. *d. deciſ.4. num.11. in fin. verſ. vel ſaltem non ſolet decerni;* Vnde dum nullus datur fumus, quinimo ille prorſus ceſſat ex probationibus contrariis, ex quibus omnino excluditur dicta prætenſa quaſi poſſeſſio Archiepiſcopi decimandi eo latè adductis in deciſionibus coram me factis in hac cauſa ſuper manutentione *ſub die* 18. *Iunij* 1647. *&* 14. *Ianuarij præteriti*, in quibus fuit eidem Archiepiſcopo denegata manutentio, & ideo non intrat regula, *qui continuat, non attentat,* vt tradit Lancellot. *de attentat. cap.20. limit.9. num.4.* & dixit Rota *deciſ.74. num.4. part.1. recent.* Coccin. *deciſ.399. & deciſ.418.* vtrobique *num.2.*

Et ita vtraque, &c.

Sanctæ Seuerinæ Decimarum ſuper attentatis.

Ven. 1. Iulij 1650.

ARGVMENTVM.

Attentatum dicitur, quod fit pendente cauſa.

SVMMARIVM.

1 *Attentatum eſt, quando pendente lite deuentum eſt ad exactionem Decimarum.*
2 *Poſſeſſionem non habens, ſeu quaſi, eam continuare non poteſt, quia non entis nulla ſunt qualitates.*
3 *Pro reuocatione attentatorum ſat eſt quod ſuper quaſi poſſeſſione lis pendeat, abſque alia probatione iuris.*
4 *Attentatum dicitur factum à tertio, ſi habeat cauſam à principali.*

DECIS. CDXXXIV.

PRÆTENDENTE R. Archiepiſcopo S. Seue- 1
rinæ ius Decimandi in territorio Meſſuracæ ab habitatoribus d. Terræ fuit ſuper hoc introducta cauſa in Rota, & licet coram me bis propoſito dubio *ſub diebus* 28. *Iunij* 1647. *&* 14. *Ianuarij præteriti*, an eidem Archiepiſcopo eſſet danda manutentio in quaſi poſſeſſione d. iuris decimandi, fuit tamen negatiuè reſolutum, vt in deciſionibus deſuper extenſis; Nihilominus his non obſtantibus, ipſe quamplures pecuniarum ſummam pro huiuſmodi decimis à diuerſis perſonis exegit, quapropter dubitatum fuit an conſtet de attentatis, & DD. affirmatiue reſponderunt; nam in præſenti caſu clara dici debent attentata, dum hac lite in Rota introducta, & adhuc pendente deuentũ fuit ad huiuſmodi exactionem ad Text. *in c.2. vt lit. pend. in 6. clem.2. eod. tit.* Lancellot. *de attent. p.2. c.3. in præfat. n.296. & ſeq. & ampl.6. n.1. & 2.* Gregor. *deciſ.465. n.8.* Rot. *deciſ.323. n.2. par.4. tom.3 & deciſ.133. num.1. verſ. clara autem, ac deciſ.214. pariter, num.1. part.5. recent.*

Nec huiuſmodi attentata excuſat regula, *qui continuat non attentat*, tum quia cum iam firmatum

Digitized by Google

2 tum fuerit, nullum Archiepiſcopum babere quaſi
poſſeſſionem decimandi, vt in præfatis deciſioni-
bus, vtque eam continuare licite non poterat, ex
quo non entium nullæ ſunt qualitates ad Text. *in l.
eius qui in prouinciam, in fin. ff. ſi cert. pet. l. ſi ſeruus, §. 1.
ff. de action. empt. l. 1. C. de action. ob cauſ* Mantic. *deciſ.*
24. *n.* 1. Tum etiam quia pro reuocatione attentato-
3 rum ſatis eſt, quod ſuper huiuſmodi quaſi poſſeſſio-
ne lis pendeat abſque alia probatione iuris, itaut
non intret regula continuationis poſſeſſionis, ne
alias iudicium reddatur eluſorium ad Text. *in cap.
cauſam quæ de iudic.* Gabr. *de acquir. poſſeſſ. concluſ.* 6.
n. 17. & dixit Rot. coram Cocein. *deciſ.* 399. *n.* 2. *cir-
ca fin. & deciſ.* 418 *n.* 2. *ac deciſ.* 393. *n.* 1. *in fin. par.* 2. *re-
cent.* cum aliis relatis *in Cæſaraugustana diſtributio-
num, ſeu attentatorum* 17. *February* 1645. §. *hoc non
procedit, &* 26. *Iunij eiuſdem anni*, §. *penult. ac in Bo-
non. attentatorum* 26. *Iunij* 1646. *coram R. P. D. meo Cer-
ro, ac in Bonon. bonorum* 17. *Martij* 1649. §. *fin. coram
R. P. D. meo Bichio.*

Non obſtat, quod præfatæ exactiones factæ le-
4 guntur à tertiis, qui non ſunt in lite, quia obie-
ctum ceſſat, ex quo iſti cauſam habent à Duce, qui
eos releuare tenetur, vt tradit Dec. *conſ.* 33. *num.* 4.
circa med. verſ. ex his præmiſſis, Butatt. *deciſ.* 177.
num 6.

Et ita vtraque, &c.

Parmen. Parochialis.

Ven. 2. Decembr. 1650.

ARGVMENTVM.

Petitio beneficij incompatibilis vacantis debet eſſe iuſtificata.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia curata ſunt incompatibilia.*

2 *Beneficium vt dicatur incompatibile requiritur, vt penes Rectorem, habitu, actu, & exercitio reſideat.*

3 *Cura animarum, quando penes Rectorem non reſidet actu, & exercitio, ſed ſolum habitu, & potentia, non dicitur beneficium curatum.*

4 *Beneficia curata non ſola per concurſum conferuntur, ſed quandoque etiam ſimplicia.*

5 *Confeſſio de beneficio curato intelligitur habitu, & non actu.*

6 *Iuſtificatio plurium incompatibilium, tanquam materia obiectiua debet concludenter probari.*

7 *Confeſſio erronea non venit attendenda.*

8 *Confeſſio vt præiudicet confitenti debet eſſe certa & concludens, alias ad fauorem confitentis eſt interpretanda.*

9 *Exercitium curæ voluntarium non inducit incompatibilitatem.*

DECIS. CDXXXV.

IMPETRATA per Ioan. Baptiſtam Cirianum à Sede Apoſtolica Parochiali Eccleſia Præpoſitura nuncupata S. Petri, vti per incompatibilem vacante petiit ſibi eſſe adiudicandam & DD. negatiue reſponderunt, ex eo quia huiuſmodi vacatio nullo modo iuſtificata fuit, Quamuis enim Simon
Orius, qui d. Præpoſiturā obtinet aſſequutus fuit Ec-
cleſiam Parochialem S. Venantij Regien. quæ eſt in-
compatibilis cum d. Præpoſitura, dum prætenditur, 1
vtramque habere annexam Curam animarum, itaut
intret vacatio tam ex diſpoſitione *cap. de multa de
præb. & dignit. & extrauag. execrabilis eod. tit.* quam
ex diſpoſitione S. Concilij Tridentini *ſeſſ.* 7. *cap.* 4.
de reformat.

Nihilominus, cum ex conuentione Rectoris
Præpoſiti tunc temporis, & Collegium presbytero-
rum Hieronymi nuncupatum à fel. recor. Leone X.
cōfirmata probetur præfatos presbyteros huiuſmodi
curam animarum, ac alia onera in ſe ſuſcepiſſe de-
putando ad hunc effectum Capellanum, qui illam
actu exercere debebat, penes Præpoſitum remanſit 2
duntaxat habitualis Cura, quæ nullo modo inducit
incompatibilitatem, cum ad hoc, vt beneficium di-
catur incompatibile requiratur, vt penes Rectorem
habitu, actu, & exercitio Cura reſideat ad Text. *in
cap. paſtoralis.* 7. *quæſt.* 1 *gloſ. in cap. licet canon. in
verb. Parochialis, & in cap ſtatutum in verb. Collegia-
tas de elect. in* 6. & tradunt Hoſtien. *in cap. quia nulla
n.* 5 *de Cleric. non reſiden.* Abb. *in d. c. de multa n.* 24. *de
præb.* vbi Butr. *n.* 9. Duen. *in tract. Reg. & fallen. reg* 21 *n.*
4. *verſ. quarto fallit quod vnum beneficium*, Staphil. *de
lit. grat. in c. de qualit. benef. quæ ſint Curat. n.* 2. *&* 3.
Barbar. *conſ.* 17. *n.* 5. *&* 6. *lib.* 1. & communis opinio eſt
quod quando penes Rectorem non reſidet anima-
3 rum cura actu, & exercitio, ſed ſolum habitu, & po-
tentia nunquam dicitur beneficium curatum, ne-
que comprehenditur in diſpoſitione, *d. cap de multa,
& extrauag. execrabilis de præb. & dignit.* & quam-
plurimis relatis teſtatur Bened. Capt. *in reg.* 90.
n. 74 *& ſeqq* Hoied. *de benef. incompat. p.* 1. *cap.* 13. *&*
54 *& par.* 2. *cap.* 6. *n.* 2. *&* 3. & in terminis dixit Rot.
deciſ. 179 *num.* 2. *par.* 2. *recent.*

Non obſtat, quod Præpoſitura, vti Parochialis
fuit alias per concurſum prouiſa, quia hoc nihil re-
leuat, cum quandoque etiam beneficia ſimplicia, & 4
non curata conferantur per concurſum vt tradit
Gonz. *ad reg.* 8. *gloſ* 6. *n.* 43. *cum ſeqq.*

Nec pariter obſtat, quod Simon præfatus iudicia-
liter faſſus fuit d. Præpoſituram habere annexam cu-
ram animarum, quoniam d. confeſſio intelligi de-
beat de cura habituali non autem actuali, quæ reſi-
det ex d. conuentione penes Capellanum deputa-
tum, ideo ex d. confeſſione nulla oritur ſufficiens 5
probatio, cum iuſtificatio plurium incompatibi-
lium tanquam materia obiectiua debet concluden-
ter probari, vt dixit Rota *deciſ.* 1094. *lib.* 3 *par.* 3. *di-* 6
uerſ. & in puncto reſoluit Rota coram Penia *deciſ.*
271. *n.* 1. *ac in deciſ.* 179. *n.* 3. *verſ. cum confeſſio iſta p.* 2.
recent. vltra quod d. confeſſio tanquam erronea non
venit attendenda, vt reſpondit Rota in mox allega-
ta *deciſ.* 179. *n.* 4. & præſertim ad fauorem Ciriani, 7
qui dum fungebatur officio Vicarij generalis Par-
mæ ad formam ſupradictæ conuentionis à Leone
X. confirmatæ prohibuit eidem Simoni, ne ſe intro-
mitteret in exercitio curæ, exinde enim reſultat,
quod exercitium curæ non reſidebat penes ipſum
Simonem Præpoſitum, ſed penes Capellanum, vt in
d. conuentione ſtatutum fuit, ex hoc enim magis
apparet de errore confeſſionis præfatæ, quæ, vt præ- 8
iudicet confitenti debet eſſe certa, & concludens,
alias ad fauorem confitentis eſt interpretanda, *l. ſi
quis intentione ambigua*, vbi Bald. *ff. de iudic.* Dec. *in
cap cum venerabilis, num.* 103. *verſ. non obſtant allegata
in contrarium de except.* Pariſ. *conſ.* 115. *n.* 16 *lib.* 1. & di-
xit Rota *d. deciſ.* 271. *n.* 8. *coram Penia.*

9 Demum nihil facit altera concordia facta de an-
no 1635.inter d.Collegium preſbyterorum,& ante-
ceſſorem Simeonis, quia ibidem ſolummodo ſtatu-
tum fuit, qood ſi Præpoſitus pro tempore vellet cu-
ram animarum exercere impedire minime debeat,
imo Collegium teneatur illi præſtare ſolitum ſala-
rium Capellani aſſignatum , vnde in hoc apparet,
quod exercitium præfatum non eſt neceſſarium,ſed
voluntarium in præpoſito , qood non inducit in-
compatibilitatem ex iuribus ſupra allegatis.

Et ita , eum non fuerit concludenter probata
præfata vacatio per iocompatibilitatem reſolutum
fuit, Parochialem noo eſſe adiudicaodam Ioan. Ba-
ptiſtæ viraque, &c.

Romana Cambij.

Ven. 9. Decembris 1650.

ARGVMENTVM.

Mandatum exequutiuum datur contra ve-
rum debitorem.

SVMMARIVM.

1 *Debitor conditionalis, adueniente conditione, perin-
de habetur ac ſi purus eſſet.*
2 *Obligatio cameralis habet executionem paratam.*
3 *Sententia ſufficiens eſt pro canonizatione , & decla-
ratione alicuius crediti.*
4 *Res inter alios acta alij non nocet.*
5 *Citatio illius , de cuius intereſſe non agitur, in iudi-
cio non requiritur.*
6 *Tranſportatio ſententiæ criminalis non eſt neceſſaria
in Rota , quando ſolum pendet cauſa ciuilis, de
qua fuit appellatum.*
7 *Non eſt recedendum à ſententia tranſacta in rem iu-
dicatam agnitam à Reo.*

DECISIO CDXXXVI.

PVRIFICATA conditione, ſub qua Hippolytus
Coccapanius ſeobligauit reſtituere ſcut. 2069.
ſibi debita, & ſoluta à Marchione Pallaoicioo, fuit
ab A.C contra ipſum relaxatum mandatum exe-
quutiuum pro d. ſumma illudque eſſe exequendum
reſpoodit Rot. *coram bon. mem. Arguelles ſub die 9.
Iunij* 1649. *ex fundamentis in decif. adductis* , ſuper
quibus coram me in eius locum ſubrogato repropo-
ſita hodie cauſa , perſiſteodum eſſe in deciſis DD.
reſponderunt,nam ambigendum non eſt de præfata
obligatione Coccapanij cooditionaliter concepta,
dum expreſſis verbis ipſe promiſit d.ſcut 2069.reſti-
tuere Ioanni Mancino , quoueſcumque idem Io.
Mancinus fuiſſet declaratus verus & legitimus cre-
ditor Cambij cum præfato Marchione Pallauicino
1 contracti : vnde adimpleta huiuſmodi cooditione,
ſub qua concepta legitur obligatio Coccapanij pro-
culdubio factus eſt locus reſtitutioni pecuniarum
ad Text.*in l.cedere diem, ff.de verb ſignif.l.boaem, §.ſi
quis ſub conditione, ff.de condit.& demonſtr. l.grege, ff.
de pignor* & ſæpe firmauit Rota *deciſ.34 n.1. p 4. de-
ciſ.*109.*n.*1.*par 7.recent.& deciſ.*160.*n.*1.poſt Zacch.
de obligat.Camer. cum aliis relatis *in d.deciſ bon.mem.
Arguelles ſub §. impleta vero.* Ideoque iure merito
2 contra eundem Coccapanium exequendum eſt
mandatum ab A.C.relaxatum,attenta præſertim ip-
ſius obligatione Camerali,quæ habet exequutionem
paratam , vt teſtatur Zacch.*in d.tract.de obligat.Ca-
mer.par.*2.*num.*2. & paſſim firmauit Rot. vt ex rela-
tis *in deciſ.*51.*n.*1.*&* 2 *par.*3.*recent.*

Purificatio vero conditioois præfatæ clara reſul- 3
tat tam ex ſententia R.P.D. mei Peutiogerij in iu-
dicatum tranſacta dictum creditum canonizante,
quam ex concordia poſt d.ſententiam inita inter
præfatos Pallauicinum , & Mancinum , in qua
idem Marchio debitum agnoſcens ad eius compu-
tum ſoluit ſcut. 1900.cum promiſſione ſoluendi re-
ſiduum , ſententia enim ſufficiens eſt pro huiuſmo-
di declaratione , vt notant Aret.& alij DD.*in l.qui
Romæ §.Rogerius in 3.notab. ff. de verb. obligat.* Pariſ.
*conſ.*121.*n.*10. *lib.*4. Mantic.*de tacit. lib.*2 *tit.*1.*n.*45.
Surd.*deciſ.*218.*n.*8.*verſ.quinimo voluerunt.*

Nec quidquam releuant nullitates contra d. ſen-
tentiam per Coccapanium mox adductæ , reſultan-
tes noo ſolum ex eo,quia lata fuit ipſo oon citato,
propterea eum afficere nequeat ex vulg. regula res 4
inter alios acta , &c. ſed etiam quia in d. ſententia
nec reuocatur , nec vlla fit mentio ſententiæ coram
A.C. in criminalibus ſuper inualiditate Cambij
promulgatæ,prout fieri debebat , ne detur ſententia
contra ſententiam ad Text. *in l.*1.*C.quand.prouoc.
non eſt neceſſe* , vt dixit Rota coram Caual. *deciſ.* 31.
*n.*1.*ac deciſ.*505.*n.*3.*par.*6. *& deciſ.*26.*pariter n.*3.*p.*7.
*recent.*nec illius acta in Rota traoſportata appa-
rent, quod reddit ſententiam nullam ex vulg.

Quoniam citatio Coccapanij in illo iodicio non 5
erat neceſſaria , cum non ageretur perſonaliter de
eius intereſſe , ſed de intereſſe Marchionis,& licet
aliquod præiudicium poſſit io conſequentiam quo-
ad Coccapanium conſiderari , ex hoc tamen ipſe
non erat citandus iuxta inſignem gloſ.ab omnibus
receptam *in l.de vnoquoque in verb.quos cauſa , ff.de
re iud.* & tradit Couarr.*pract.quæſt.cap.*13.*n.*6.*verſ.
hoc iure conſtare videtur* , & firmat Alex. *conſ.* 86.
*n.*3.*lib.*2.*ibi*, licet ſententia poſſit in conſequentiam
facere præiudicium alicui,tamen non debet citari,
niſi illud præiudicium de ſui natura tenderet per-
ſonaliter in damnum ipſius tertij , & ſequitur Hip-
pol.de Marſil. *in repet.d.l de vnoquoque n.* 116. Ca-
pic. Latr.*deciſ.*37.*n.*46.*lib.*2.itaut d.ſententia noceat
etiam Coccapanio non citato,cum illa lata fuerit
com legitimo defenſore , vt firmat Couarr.*in d.cap.*
13.*n.*3. *verſ.nec oberunt* , *&* 2.6.*verſ.nam ſententia la-
ta* , Coccin. *deciſ.*216.*n* 4.& fuit dictum *in Romana
Saluiani* 15. *Ianuarij* 1644 *§.cum enim coram R.P.D
meo Veroſpio.*

Reuocatio vero ſententiæ criminalis A.C. ac il- 6
lius actorum traoſportatio , nec minus neceſſaria
erat, quia in Rota pendebat ſolum cauſa appella-
tioois interpoſita à decreto reuocatioois ſequeſtri
facto per A.C.in iudicio ciuili,non autem à ſenten-
tia criminali , quæ commiſſa fuit vrbis ſenatori,
vnde nec erat opus reuocare præfatam ſententiam
criminalé,cum illius cognitio non ſpectaret ad Ro-
tam ; nec tranſportare illius acta , tanquam facta
io diuerſo iudicio , ſed ſolum acta decreti à quo
fuit appellatum , vt dixit Rota coram Caualer.*de-
ciſ.*119.*n.*1.Penia *deciſ.*644.*n.*3.*&* 4. Duran. *deciſ.*94.
*n.*4. & in terminis , quod non ſit neceſſaria tranſ-
portatio actorum iudicij Criminalis, cum fuit facta
inter diuerſas perſonas , nempe cum procuratore
fiſcali firmauit Rot.coram Seraph *deciſ.*377. *n.*6.*&
deciſ.*204.*n.*19 *par.*7. *recent.* Vltra quod cum præfa- 7
ta ſententia ob noo interpoſitam appellationem
tranſitum fecerit in iudicatum , & Pallauicinus il-
lius validitatem, & iuſtitiam approbauerit agnoſ-

ecndo

cendo debitum mediante tranſactione, donec iſta per tres cooformes non reſcindatur, ab ea recedi minime debeat, Decian. *reſponſ.* 2ª. *n.* 11. *lib.* 3. Mantic. *de tacit. lib.* 26. *tit.* 9. *n.* 47. Caual. *deciſ.* 407. *n.* 6. cum aliis *in deciſ.* 85. *num.* 9. *par.* 7. *recent.* Idcirco, cum hoc requirat altiorem indaginem; non eſt interim retardanda executio obligationis Cameralis ea hac exceptione.

Et ita vtraque, &c.

Romana Donationis.

Ven. 9. Decembr. 1650.

ARGVMENTVM.

Donatio facta ſinè ſolemnitatibus à ſtatuto requiſitis an ſit valida? & plura de tranſactione.

SVMMARIVM.

1 *Tranſactio continet exceptionem litis finitæ impeditque illius ingreſſum, ac regreſſum.*

2 *Contractum ſtipulatum eſſe ſuper re dubia, lite mota vel quod moueri timetur, ſat eſt ad hoc vt dicatur tranſactio, & n.* 4.

3 *Subſtantia contractus venit ſemper conſideranda, non autem verba.*

5 *Lucrum magnum conſideratur, quando à litibus diſceditur.*

6 *Tranſactio facta bona fide ſuper re dubia; præuio conſilio aduocatorum afficit non ſolum tranſigentes, ſed omnes intereſſe habentes.*

DECIS. CDXXXVII.

Vide infra dec. 477. in hac conſa.

POSTQVAM coram bonæ memoriæ Buratto, *ſub die* 4. *Maij* 1626. prout *in deciſ. inter eius impreſſas* 924. reſolutum fuit, donationem factam per Margharitam non ſuſtineri ex defectu ſolemnitatum, quæ requiruntur ex diſpoſitione ſtatuti Vrbis *in cap.* 151. *lib.* 1. Donatariæ ad dirimendas vberiores lites deuenerunt ad tranſactionem in qua retroceſſerunt, ac renunciarunt huiuſmodi donationi; ſed hodie tam altera ex renunciantibus, quam eius filij in dicta donatione ſub conditione vocati, non obſtante præfata renunciatione prætendebat adhuc donationem ſubſiſtere, ideo propoſui dubium, an dicta tranſactio, ſeu renunciatio obſtaret & DD. affirmatiue reſponderunt, cum tranſactio contineat exceptionem litis finitæ impediatque illius ingreſſum, ac regreſſum ad eam, & repellat

1 à limine iudicij *cap.* 1. *de lit. conteſt. in* 6. *l. cauſas, & l. fratris, C. de tranſact.* Rolan. *conſ.* 28. *num.* 16. *lib.* 4. Corn. *conſ.* 167. *num.* 15. *lib.* 2. Mantic. *de tacit. & ambig. lib.* 28. *tit.* 2. *num.* 87. & ſæpe dixit Rota, vt coram Gregor. *deciſ.* 354. *num.* 1. Caual. *deciſ.* 550. *num.* 2. & *deciſ.* 161. *ac deciſ.* 128. *vtrobique num.* 1. *par.* 7. *recent.* ac in aliis congeſtis *coram R. D. meo Terracinen. in Romana ſucceſſionis de Comitibus* 26. *Iany* 1647. *ſub* §. *ratio, qua mouet.*

Quamuis autem impugnetur huiuſmodi contractum non fuiſſe proprie tranſactionem, ſed renunciationem, ſeu retroceſſionem præfatæ donationis; ideoque non applicari præfatam concluſionem, nihilominus ex lectura ipſius apparet fuiſſe tranſactionem, dum in ea legitur, quod donatariæ liti, & cauſæ contra eas per Margharitam motæ, & intentatæ, ac coram bonæ memoriæ Buratto deciſæ, ac omnibus iuribus expreſſe renunciarunt, & quatenus opus erat ſupradictam, donationem retroceſſerunt, vltra quod ſat eſt contractum ſtipulatum eſſe 2
ſuper re dubia, & lite mota, vel quod timetur moueri, ad hoc vt dicatur tranſactio ad Text. *in l.* 1. *ff. de tranſact. & l.* 2. ac declarat Bart. *in l. apud acta in fin. C. eod* & firmat Suarez. *in conſ.* 3. *num.* 1. *impreſſ.*
poſt eius operam, nam ſemper conſideranda venit 3
ſubſtantia contractus, non autem verba *l. Inſulam, ff. de præſcript. verb.* & tenent Bart. *in repet. d. l.* ac Bald. *in l.* 1. *num* 8. *C. de rer. permut. & in l.* 2. *C. commod* Suarez *in d. conſ.* 3. *num.* 2. ſed in caſu noſtro præſenti omnis tollitur dubitatio, dum aderat lis, cui in dicto contractu expreſſe renunciatum fuit, vnde præfata lis iam mota, & coram bonæ memo-
riæ Buratto deciſa fuit vera, & ſufficiens cauſa, vt 4
partes ad tranſactiooem deuenerint, ſat eſt enim ad hunc effectum timor futuræ litis iuxta Text. *in l.* 2. cum *ibi* notatis, *C. de tranſact.* Ruin. *conſ.* 149. *numer.* 6. *lib.* 1. Natt. *conſ.* 465. *num.* 2 Gratian. *diſcept.* 476. *num.* 1. *& ſeq.* Seraph. *deciſ.* 688. *num.* 7. *& deciſ.* 737. *num.* 3. Gregor. *deciſ.* 149. *num.* 2. Caualer. *deciſ.* 407. *num.* 7. *& deciſ.* 448. *num.* 2.

Nec dicatur huiuſmodi contractum non poſſe ſortiri naturam tranſactionis, cum in illo deficiat ſubſtantiale requiſitum illius, quæ deſiderat, vt mutua recompenſatione hinc inde aliquid detur; vel promittatur, aut remittatur, iuxta Text. *in l.*
tranſactio nullo dato, C. de tranſact. Quoniam mag- 5
num lucrum conſideratur quando à litibus diſceditur. *l. Lucius in fin. ff. ad Trebell.* glos. *in cap. cum cauſa in verb. reſtituerent, verſ. & eſt ratio de empt. & vend.* Abbas *in cap.* 1. *num.* 2. *in fin. de tranſact.* Aret. *conſ.* 222. *num.* 12. *lib.* 2. Dec. *conſ.* 216. *num.* 3. *verſ. & propter hoc*, & reſpondendo diſpoſitioni prædicti textus conſiderauit, Rot. *deciſ.* 252. *num.* 2. *in fin. par.* 4. *& deciſ.* 86. *num.* 2. *par.* 6. *recent. ac in Meleanana hæreditatis* 5. *Martij* 1625. *confirmata* 11. *Iunij* 1626. *&* 31. *Maij* 1627. *coram bona memoria Merlino, ac coram R. P. D. meo Ottobono in Romana de Morgellinis* 30. *Ianuarij* 1645. § *neque dici poteſt.*

Non obſtat, quod filij d. Franciſcæ renuncian- 6
tis, qui ſub conditione in donatione præfata vocati exiſtunt non interuenerunt in tranſactione, ideo quoad illos tranſactio efficere minime debeat, nam dum illa facta fuit bona fide ſuper re valde dubia, præuio concilio aduocatorum, vtique illa afficere debeat non ſolum tranſigentes, ſed omnes alios in d. donatione intereſſe habentes, vt dicitur de tranſactione facta ab vno ex fideicommiſſariis, quæ nocet etiam ſucceſſiue vocatis ad fideicommiſſum licet non ſint hæredes tranſigentis, *l. preſes, C. de tranſact. l. cum hæreditas, ff. ad Trebell.* Peregr. *de fideic. quæſt.* 8. *num.* 74. Mantic. *de tacit. lib.* 26. *tit.* 26. *numer.* 20. Peregr. *conſ.* 60. *num.* 3. *lib.* 4 *& in tract. de fideic. art.* 40. *num.* 123. *& art.* 52. *num.* 80. Gratian. *diſcept.* 476. *num.* 1. *&* 7. Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 364. *num.* 2. *& quæſt.* 207. *num.* 10 *& ſeq* cum aliis adductis *in d. Romana ſucceſſionis de Comitibus* 26. *Iunij* 1647. *ſub* §. *de poteſtate & viz. gentium coram R. D. Terracinen.*

Et ita vtraque, &c.

Auenionen. Hæreditatis.

Ven. 13. Ianuarij 1651.

ARGV

ARGVMENTVM.

Manutentio danda eſt poſſeſſori potiori.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio habita à Iudice rite & recte procedente præferenda eſt anteriori.*

2 *Iuſtificatio cauſa poſt ſententiam ſat eſt ad retardandam exequutionem. & n.5. nota.*

3 *Poſſeſſione ſua non priuatur quis per ſententiam iniuſtam.*

4 *Bona pro rata legitima & Trebellianica, vti libera cenſentur hæreditaria.*

5 *Iuſtificatio ſententia ex eiſdem actis, ſat eſt ad illam exequendam, non autem attendenda ſunt nouiter deducta.*

6 *Exequutio non poteſt per viam manutentionis retractari ex nouiter deductis, concurrente validitate ſententia.*

7 *Mandatum de immittendo in poſſeſſionem ſatis probat poſſeſſionem ad effectum manutentionis.*

DECIS. CDXXXVIII.

MANVTENTIONEM tam ab Honorato Iaques, quàm à Ioanna Saccina petitam, vtrique concedendam eſſe DD. reſoluerunt; huic in bonis hæreditariis per q. Ioſephum eius Virum relictis, illi in fideicommiſſariis q. Bartholomæi Iaques. Etenim non controuertebatur, quod Honoratus vigore ſententiæ A. C. ipſi immiſſionem concedentis apprehendit illorum poſſeſſionem, quæ vti habita 1 à Iudice ritè, & rectè procedente præferenda eſt anteriori retentæ per Ioannam, itavt poſterior manutenenda ſit ad Text. *in l.iuſte poſſidet, ff. de acquir. poſſeſſ.* & ſæpe firmauit Rota, vt coram Gregor. *deciſ.9.num.4. & deciſ.382.num.2. ac deciſ 381. in princ. & n.1.part.4.diuerſ. & part.4. recent. deciſ.362.num.1 & part.6.deciſ.305. num.1.* & fuit dictum coram me *in Interamnen. Pradij 31. Ianuarij 1642. ſub §. moti ſunt, verſ. ita, & taliter.* Quod autem A. C. ritè, & rectè proceſſerit, dubitari minimè poteſt, cum validitas, & Iuſtitia eius ſententiæ optimè reſultat ex fundamentis adductis *in deciſ.* 10. *Iunij* 1648. *& 9. Iunij 1649. coram me factis*, quæ iuxta inueteratum ſtylum huius S. Tribunalis ſupponenda veniunt, vt teſtatur Buratt. *deci.596.n.1. & deciſ.857. num.4. ac deciſ.354.num.3. in fin & num 8.part.4. recent.* & dixit Rota *in Mediolanen. penſionis 27. Iunij 1646. coram R.P.D. meo Bichio, & in Romana Cambij 23 Martij* 1650 *coram me ſub §. nec ſubſiſtit.*

2 Quamuis autem in eadem ſententia A. C. conuerſa fuerit immiſſio etiam ſuper medietate bonorum hæreditariorum dicti q. Ioſephi; attamen non probatur, illam fuiſſe ſuper eiſdem bonis exequutioni demandatam: Quapropter, cum Ioanna iuſtificauerit ex deductis poſt ſententiam præteritam, ſuper eiſdem bonis ipſi competere retentionem pro eius creditis dotalibus, quod ſat eſt ad ſuſpendendam, & retardandam exequutionem ſententiæ ad relata per Caputaq. *deciſ.114. num.2. part.1.* & per Peniam *deciſ.185. num.1. & 2. ac in dicta deciſ.264. num. 8. 9. & 10. part. 7. recent.* Iure merito eidem Ioannæ pro dd. creditis coram me *ſub die 9. Iunij* 1649. conceſſa fuit retentio ſuper dictis bonis hæreditariis, ſuper quibus ipſi manutentio danda eſt; non autem Honorato, qui non probat, illorum poſſeſſionem.

Non obſtat ſi dicatur, quod ſententia remanet iniuſta ex eo, quia conceſſa fuit immiſſio Honorato ſuper omnibus bonis fideicommiſſariis; nulla facta detractione legitimæ, & Trebellianicæ dicto Ioſépho competentis, quapropter eidem Ioannæ ſuper dd. bonis concedenda venit manutentio; Vel 3 quia per ſententiam iniuſtam non poteſt dici ſua poſſeſſione priuata; ſed ipſa in ea manutenenda eſt, huiuſmodi immiſſione non obſtante, vt notaut DD. *in l. clam poſſidere, §. qui ad nundinas ff. de acquir. poſſeſſ.* Coccin. *deciſ.233. num.4. & deciſ.366 num.1. & 2. & deciſ.417.num.2.* Ruta *deciſ.539. num 5 par. 3. recent. & par. 7. deciſ.* 210. *num.2.* vel quia dicta 4 bona pro rata legitimæ, & Trebellianicæ vti libera cenſeri debeant hæreditaria dicti Ioſephi, vnde retinenda erant per Ioannam pro dd. eius Creditis dotalibus & conſequendis ſuper illis eidem manutentio concedenda eſt.

Quoniam DD. reſponderunt, quod enim exce- 5 ptio legitimæ, & Trebellianicæ nec oppoſita fuerit coram A. C. immiſſionem concedente; nec ante exequutionem ſententiæ ſuper dd. bonis fideicommiſſariis factam, nullo modo hodie deducta illam retrotractari debet, præſertim per viam manutentionis, ex hoc enim dici nequeat ſententia iniuſta; cum ad hunc effectum ſatis ſit, quod ex eiſdem actis iuſtificetur, non autem attendenda ſunt nouiter deducta, iuxta vulg. opinionem Rotæ, de qua teſtatur Buratt. *deciſ.630. num.3. & deciſ 850. num 4 ac deciſ. 80. num. 10. cum ſeqq. par. 4. tom. 2. recent. & par.7. deciſ.306.num.37.* & fuit dictum *in Senogallien. Saluiani 3. Iunij* 1647. *ſub §. quia Creditum illius, verſ. tum quia inſtrumentum coram R.P.D. meo Corrado, & in Romana fideicommiſſi de Campagnolis 8. Febr. 1649. §. quo vero ad dotem coram R.P.D. meo Peningerio.*

Inſuper cum ſuper bonis fideicommiſſariis fuerit præfata ſententia A. C. executioni demandata nullo modo dicta exequutio poteſt per viam manutentionis retrotractari ex nouiter deductis ex allegatis, concurrente præſertim validitate, & iuſtitia præteritæ ſententiæ ex eiſdem actis reſultante, vt firmatum fuit in dicta deciſ. facta *ſub die* 10. *Iunij* 1648. ſecus autem eſt in bonis hæreditariis ſuper quibus nulla fuit vigore præteritæ ſententiæ facta executio, ideo ex nouiter deductis bene poteſt illam retardari, & concedi retentionem, ac manutentionem Ioannæ, vt dictum fuit *ſub die 9. Iunij* 1649.

Nec dubitari poteſt de poſſeſſione eiuſdem Ioan- 6 næ in dd. bonis, cum hoc deſumatur ex confeſſione Honorati, qui petiit immiſſionem ſuper illis contra dictam Ioannam, ac mandatum de immittendo obtinuit ipſa à poſſeſſione amota, quod ſatis probat poſſeſſionem ad effectum manutentionis, vt dixit Rot. *deciſ.561.num.2.p.1. recent. & deciſ.402.num.1. & deciſ. 458. num.1.* coram Gregor. & coram Caual. *deciſ.106. num.1. & d. deciſ.200.* pariter *num.1. par.7. recent.*

Et ita quoad bona fideicommiſſaria Honorato, quo vero ad hæreditaria Ioannæ manutentionem dandam eſſe DD. reſoluerunt vtraque, &c.

Romana Cambij.

Lun. 16. Ianuarij 1651.

ARGVMENTVM.

Obtinens mandatum executiuum pro aliqua quantitate ſuſpenſa reſidui reſeruatione,

Digitized by Google

tione, non habet effectum ſuper reſeruatis, quia quoad ea eſt mandatum relaxandum.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum publicum facit probationem probatam, & rem manifeſtam.*

2 *Inſtrumentum cum obligatione camerali habet executionem paratam, etiam contra hæredes obligati.*

3 *Ad cambium probari debet pecunias cambiatas realiter fuiſſe cambiatas.*

4 *Exceptio requirens altiorem indaginem non eſt efficax impedire paratam executionem, quam habet obligatio cameralis.*

5 *Exceptiones in iudicio executiuo debent in continenti probari.*

6 *Soror dotata excluditur ratione ſtatuti à ſucceſſione Patris, Matris, & Auiæ.*

7 *Excluſio à legitima non ſolum habet locum in ſucceſſione ab inteſtato, ſed etiam teſtamentaria.*

8 *Dotatio facta ab aliquo in ſtatuto nominato; ſat eſt vt dotata excludatur à ſucceſſione, tam Patris, Matris, quam aliorum.*

9 *Fœminam de paragio dotari, quid ſit, agiturque de iſtius verbi intellectu.*

10 *Dos data ex diſpoſitione paterna, præſumitur à Patre data.*

11 *Pater dum poteſt diſponere de fructibus hæreditatis poſt eius mortem percipiendis, dotis de his cenſentur à Patre dati.*

12 *Hæredem eſſe aliquem conſtat ex aditione facta à tutrice, vel curatrice.*

13 *Hæres in abſtracto & nudo nomine non ſufficit ad acquirendas Actiones, & ad excludendas fœminas, & quid ſufficit, vt quis non ſic ſit hæres. n. 14. 15.*

16 *Renunciatio nullum ius tribuere poteſt renunciatario, dum renuncianti nullum ius competebat de tempore renunciationis.*

17 *Renunciatio facta de bonis matris viuentis, non valet, niſi mater conſentiat, ac in conſenſu vſque ad obitum perſeueret.*

18 *Secundogenitus, etiam habens annuam præſtationem in hæreditate non excluditur à credito non proueniente à primogenitura.*

19 *Lucrum ſemel acquiſitum ex vſufructu non reuertitur ad proprietatem.*

DECISIO CDXXXIX.

AGIT R. P. D. Ceſacinos vti hæres q. Duciſſæ Catharinæ eius matris contra Ducem Fratrem pro reſtitutione reſidui ſortis principalis Cambij in ſumma ſcut. 36202. 75. ac ab A. C. obtinuit mandatum exequutiuum pro ſcut. 24565. reſeruando reſiduum in ſuſpenſo pro prætenſa legitima ipſius Ducis ac ſororis Mariæ Alexandræ, eius germanæ, ſuper quo cum Sanctiſſimus in ſignatura Gratiæ reſcripſerit, vt idem A.C. procederet de voto Rotæ, propoſui dubium; an mandatum eſſet etiam relaxandum ſuper reſeruatis, & affirmatiuè reſponſum fuit, ſiquidem Creditum præfatum controuerti minime poteſt, ex quo illud concludenter iuſtificatur ex inſtromento publico quod facit pro-
1 bationem probatam & rem manifeſtam Bart. *in l. 1. num.* 8. vbi Iaſ. *num.* 10. *ff. de noui oper. nunc. decif. conſ.* 36. *num.* 6. Surd. *conſ.* 173. *num.* 31. & ſæpe dixit Rota coram Gregor. *decif.* 68. *num.* 2. *ad fin. & deciſ.* 157. *num.* 3. ac in aliis relatis coram me *in Cremen.* *ſeu Iannen. Pecuniaria* 1. *Iulij* 1648. *ſub* §. *hæc ſunt.*
vnde dum ſtipulatum fuit cum obligatione Came- 2
rali, habet exequutionē paratam, ac ius tribuit contrahentibus pro obtinendo mandato exequutiuo etiam contra hæredes obligati, Galleſ. *de oblig. Cam. quæſt.* 4. *num.* 12. ibique Addend. *num.* 6. & 13. Rota *deciſ.* 641. *num.* 15. *part.* 1. *diuerſ. & deciſ.* 69. *n.* 1. & 74. *n.* 10. poſt eundem Galleſ. *ac in deciſ.* 194. *n.* 1. *p.* 6. & *part.* 7. *recent. deciſ.* 97. pariter *n.* 1.

Nec prætendi poteſt, huiuſmodi Creditum fuiſſe
vel reſtrictum, vel in parte diminutum ex ſolutione 3
Cambiorum, quæ, cum non probetur, pecunias fuiſſe realiter cambiatas, iuxta Pij V. *Conſtitut.* 118. *tom.* 2. *Bullar.* minimè debebantur; ideo illa ceſſerunt in extinctionem ſortis principalis dicti Cambij, vt dixit, Rota *in Romana Cambij* 17. *Februarij* 1642. §. *ſed ad primum reſponſum, & in Lucien. Pecuniaria* 29. *Maij* 1643. §. *Reliquum autem, coram R. P. D. meo Bichio*, & coram R. P. D. meo Conrado *in Roman. Pecun.* 15. *Iun.* 1648 §. *Nec obſtat quod Cambia.*

Nam hoc obiectum ceſſat ex eo, quia cum hodie 4
non agatur ſuper ſolutione Cambiorum; reſidui principalis hæc exceptio non eſt admittenda, eoque magis, dum de illius validitate apparet ex tranſmiſſione litterarum ad nundinas, quas licet ſupponatur, fuiſſe falſo compoſitas; tamen hæc exceptio vti ſapiens obiectum aduerſus Duciſſam matrem litigantium, quæ tam ratione nobilitatis perſonæ, quam morum, dum viuebat, & etiam mortis eiuſdem ſine retrotractione huius facti, & vlterius qualitates teſtium examinatorum, propter exceptiones aduerſus eos oppoſitas, & quia fuit neceſſe, quod conſpirauerint in huiuſmodi factum plures perſonæ honeſtæ; viſum fuit DD. res admodum inuerisimilis, ex congeſtis per Fariu. *conſ.* 164. *n.* 10. & *ſeqq.* & per conſequens vti requirens altiorem indaginem; non eſt efficax impedire paratam exequutionem, quam habet obligatio Cameralis, vt firmat Gregor. *deciſ.* 220. *in fin.* Burat. *deciſ* 295. *num.* 14. Rot. *deciſ.* 23. *num.* 10. *ac deciſ.* 65. *num.* 13. ac reſpondit in ſpecie *deciſ.* 199. *num.* 28. poſt Zach. *de oblig. Cam.* &
quamuis Rota ad hunc effectum admiſerit exce- 5
ptiones prouenientes ex tribus ſcilicet nouationis, ſolutionis, & falſitatis, iuxta *deciſ.* Caſſad. *vnic. de mutat. petit.* de qua *in Romana prætenſa exequutionis Contractus* 27. *Maij* 1594. coram Litta, & coram Buratt. *deciſ.* 295. *num.* 13. attamen huiuſmodi exceptiones debent incontinenti probari, vt notat Galleſ. *de obligat. Camer. quæſt.* 19. *num.* 5. *in fin.* Zach. *in add. ad quæſt.* 17. *num.* 37. Gratian. *diſcept.* 691. *n.* 36. ac dixit Rota *in Romana de Mareſcottis* 20. *Nouembris* 1613. et in aliis adductis coram Buratto *deciſ.* 76. *num.* 1. & 24. *in add.*

Minus prætendi poteſt, quod huiuſmodi Cre-
ditum compenſari debet, cum præfata legitima 6
ducis, & ſororis Mariæ Alexandræ, à qua ipſe ampliſſimam reportauit renūciationem, quoniam legitimæ d. ſororis Mariæ Alexandræ obſtat diſpoſitio ſtatuti Vrbis *in cap.* 145. *lib.* 1. in quo vti dotata excluditur non ſolum à ſucceſſione Patris, Matris, & Auiæ, vt reſpondit Rota coram Buratto *deciſ.* 510. *num.* 5. & *deciſ.* 316. *in princip.* & *num.* 4. *cum ſeqq. part* 6. *recent.* ſed etiam à legitima, vt tradit Alex. *in l. Gallus*, §. & *quid ſi tantum*, *num.* 17. *verſ. idem tamen videtur*, *ff. de liber. & poſth.* & dixit Rota coram Cæſ. de Graſſ. *deciſ.* 4. *num.* 14. *qui filij ſint legit. ac dec.* 415. *num.* 1. & 2. *part.* 4. *diuerſ.* cum aliis relatis *in dict. deciſ.* 316. *num.* 1. & 2. *part.* 6. *recent.* Et licet ſtatu-
tum loquatur in caſu ſucceſſionis ab inteſtato, hæc 7
excluſio à legitima locum habet etiam quando

conditum

conditum fuit teſtamentum ex tatione communi-
ter receepta, quia aliaa ſequeretur, quod filia ve-
niens contra voluntatem Patris, vel Matria, eſſet
melioris conditionis, quam veniens præter volun-
tatem, contra Text. *in l.maximum vitium circa med.*
C.de lib. prater. vt *in d.decis.4. num.14. verſ. & huius*
dicti ratio coram Cæſ.de Graſſ. ac *dict. deciſ.415.n.1.*
verſ. nam non debet part.4. diuerſ.& d. deciſ.316.n.13.
part.6. recent.& deciſ.72. num.1.& ſeqq. poſt Merlin.
de legitim. & tradit Fenzon. *in adnot. ad d. ſtatut.*
num.2.

Et quamuis ad hoc vt locum habeat huiuſmodi
diſpoſitio ſtatuti, duo copulatiuè requiraotur, Alte-
rum ſcilicet, vt fœminæ dotatæ ſint ab aliquibus in
ſtatuto nominatis: alterum, vt adſiut filij maſculi,
vel oepotes ex filio, ad quorum fauidem cenſetur
facta excluſio, vt conſiderauit Rota *in deciſ 405.*
num.21. verſ. & quantum ad dotem, cum ſeqq. par.5.
ac dec.175.n.13.cum ſeqq. duobus part.7.recent. vtrum-
8 que tamen concurrit in præſenti, quia dotatio fa-
cta fuit à duce io eodem ſtatuto nominato, quod
ſat eſt, vt dotata excludatur à ſucceſſione tam Pa-
tris, & Matris, quam aliorum, nam non requiri-
tur, quod dos tradita ſit ab eo, de cuius ſucceſſio-
ne agitur, vt dixit Rota *deciſ 411. numer. 1. & per*
tot. part.4. diuerſ. & dict. deciſ.405. num.28. & 29.
part.5. recent. exiſtentia vero maſculorum, quæ coo-
ſiderata fuit, in ſtatuto controuerti minime poteſt,
itaque concurrunt dd. duo requiſita mox addu-
cta.

9 Nec ſubſiſtit, quod doa tradenda ſit de bonia pa-
terois, & quod maſculi, quorum exiſtentia deſide-
ratur debent eſſe hæredes Patris, Quia licet in eo-
dem ſtatuto dicatur, dotem eſſe de Paragio, quod
eſt portio, quam habet filia de bonis Patris, vt de-
clarat Fenzon. *in annot. ad d. ſtatut. num.19. nihilo-*
minus, vltra quod dict. verbum alteram importat
ſignificationem oon paragium, ideſt parium ge-
ſtus; intelligi debet, vt dotes tradantur ſecundum
partes; ponderando ſequentia verba ſtatuti, ibi, ſe-
cundum conditionem illorum de domo, & faculta-
tem patrimonij, ac in puncto dixit Bald. *conſ 386.*
num.1. lib.4. Gabr. *conſ.139. num 22. lib.2.* Caual.
deciſ.298. num.5. remouetur obiectum, ex quo dux
10 dotem tradidit in exequutionem præcepti Patris,
qui in primogenitura expreſſe mandauit, illam ſol-
uere ex fructibus d. primogenituræ, vnde ab ipſo
patre dos data præſumitur; non autem à duce eius
filio, qui ad hoc neceſſario, & præciſe tenebatur
ex dicto præcepto paternæ diſpoſitionis per Text.
expreſſ. *in l.vnum ex familias, §.ſi de falcidia, ff.de le-*
gat.2. Pariſ. *conſ.75. num.15. & ſeqq. lib 2.* Crauett.
conſ 144. num.1. ſub verſ. & pro fund. & num. ſeqq.
Surd. *conſ.29. num.3. verſ. ſimiliter ſi heres,* cum aliis
per Fuſar. *de ſubſtit. quaſt.511. num.5. & ſeq. & in*
Romana dotis 15. Iunij 1643. ſub §.nec aduerſatur co-
ram R.P.D. meo Carro, ac in terminis dotia datæ pro
excloſione tradunt Bald. *conſ.30.num.1.ad med. verſ.*
contrarium videtur lib.1. Peregr. *conſ.172. num.6.lib.5.*
Brun. *in tract. quod ſtant. Maſcul. art.6. num. 179.*
& num.184.

11 Itaque noo obſtat ſi dicatur dd. fructus, ex qui-
bus dos ſoluta fuit pertinere ad Ducem; non autem
ad Patrem, quia dum Pater diſponere poteſt de fru-
ctibus hæreditatia etiam poſt eius mortem ab hæ-
redibua percipiendis, *l.fideicommiſſaria & l. Baliſta,*
ff.ad Trebell. cum aliis per Surd. *dec.15. num.24.*
ſtante ſupradicto præcepto cenſeri debet, ac ſi à Pa-
tre data fuiſſet, ac eſſet in eius hæreditate, vt aduer-
tit Rota coram Seraph. *dec.1365. num.11.* & latius
comprobat Rouit. *ad pragm.4.tit.de feud. num.57.&*
58. poſt Camer. *ad cap. imperialem fol.140. verſ. in*
quibus duplici capite, & in fortioribus firmat Corn.
conſ.1.num.22.lib.4. idcirco certum eſt, dotem tra-
ditam fuiſſe ex bonia paternis.

Indubitatum pariter eſt, quod præfatus R.P.D. 12
Ceſacinua ſit hæres Patris, dum conſtet de actuali
aditione facta per eius matrem vti Tutricem, &
Curatricem, nec dicatur in d. hæreditate nihil ad-
eſſe, dum omnia bona ſubiecta fuerunt Primoge-
nituræ, ideo ipſe cenſeri debet hæres in abſtracto,
& oudo nomine, quod non ſufficit ad acquiren- 13
das actiones, & ad excludendas fœminas Bart. *in*
l.1. § videndus num.1. circa fin. verſ.1. per textum. ff.
ad Tertull. Socin. Sen. *conſ.28. ſub num. 19 lib.4.*
Manen. *conſ 10. num.115.* vbi hæres nudo oomine
non excludit filiam dotatam.

Quia hoc remouetur ex facto dum in dict. hæ- 14
reditate adeſt quartum dotale ſit perlucratum per
dictam Duciſſam Corneliam quoad vſumfructum
tantum, illo tamen finito, filij dict. lucrum cum
proprietate conſolidatum poſſint capere vti quid
hæreditatium Patris, vt tradit Franc. *dec.106 n.6.*
Rot. *dec.653. num.1. part.2. ac dec.117. num.6. & 7.*
part.7. recent. cum aliis *in Romana fideicommiſſi de*
Caſarcis 24. Nouembris 1636. coram Reuerend. Terra-
cinen. ac in Romana Saluiani 1. Iulij 1643. coram R.P.
D. meo Peutingerio, ideo ſtante dict. lucro non de-
bet dici, dict. hæreditatem eſſe in abſtracto, ex quo
realiter illud comprehendit, vltra quod poſſint 15
etiam adeſſe bona poſt Primogenituram à Duce ac-
quiſita, nam ſufficit, quod R.P.D. Ceſacinus velit
eſſe hæres, & quod poſſibile ſit, bona iſta inueniri
ne dicatur hæres nudo nomine.

Renunciatio d.Soror. Mariæ Alexandræ per Du-
cem reportata de omnibus bonis etiam Maternis ad
fauorem Primogenituræ, in qua diſponitur dict. bo-
na ad fauorem Primogeniti renuncianda eſſe, non
releuat, tum quia dum renuncianti vti dotatæ nul-
lum ius de tempore renunciationis competebat ſu-
per bonia Maternia ſtante diſpoſitione dicti ſtatuti
cap. 145. lib.1. dicta renunciatio nullum pariter 16
tribuere poterat ius renunciatario, cum illa com-
prehendat ſolum ea bona, quæ ſpectabant ad re-
nunciantem Surd. *conſ.133.n.18.* Couar. *var.reſol.cap.*
15 n.49.par.3. Franc. *dec.62.n.3.* tum etiam quia præ-
fata renunciatio vti facta de bonis Matris tunc vi- 17
uentia non valet, niſi Mater conſentiat, ac in conſen-
ſu vſque ad obitum perſeueret *l. fin.* vbi Caſtr. *n.8.*
verſ. ſed hic non obligat. ac Iaſon. *num.12. C de pact.*
Ciriac. *controu. 351. num.1.* Rota *deciſ 33. num.1. &*
3.part.6. rec. cum aliis congeſtis *in Romana donatio-*
nis 16. Martij 1643. §. Quo vero ad bona matris co-
ram R.P.D. meo Bichio.

Compenſatio vero prætenſa pro legitima debita
Ducis in dictis bonia maternis facienda non eſt ſu-
per dicto reſiduo ſortia principalia Cambij, cum
ipſe illam conſequi poſſit ſuper medietate lucri do-
talis ad d. R.P.D. Ceſacinum ſpectante in ſumma
ſcutor 6250. quæ ſufficit pro ſatisfactione præteritæ
legitimæ.

Non obſtat, quod d. R. P. D. Ceſacinus vti ſe- 18
cundogenitus habens annuam præſtationem ad for-
mam primogeoituræ nil aliud ex quauis cauſa, &
modo prætendere poſſit, quoniam huiuſmodi
Creditum noo petitur vti proueniens ex primoge-
nitura, ſed tanquam ex bonia Maternis, ideo com-
prehendi non debet ſub dicta prohibitione exclu-
dente d. ſecundo genitum, vt tradit Dec. *conſ.425.n.*
11. verſ. tertio efficaciter, Mandell. *conſ.445. num.4.*
eum

eum aliis per Surd. *conſ.* 112. *num.* 97. & per Magon. *deciſ. Flor.* 117. *n.* 28.

19 Demum non obſtat, quod d. lucrum vti ſoluendum ex bonis primogenituræ ſubiectis ad illam reuerti deberet finito illius vſufructu, nam poſtquam d. lucrum ſemel aſſignatum fuit mulieri relictæ, reuerti non debet ad Primogenituram, ſed illud ſpectat ad filios, quibus acquiritur, vt in terminis Cranett. *conſ.* 186 *n.* 4. Bonif Rug. *conſ.* 38. *n.* 17. *& ſeqq. lib.* 1. Bellon. Sen. *conſ.* 83. *n.* 3. Lopez *in rubr. de donat. inter vir. & vxor.* §. 13. Socin. Sen. *conſ.* 23. *n.* 6. *lib.* 3.

Et ita dum exceptiones adductæ pro prætenſa compenſatione viſæ fuerunt irreleuantes DD. reſoluerunt eſſe relaxandum mandatum pro ſumma ab A.C. reſeruata vtraque, &c.

Romana Cambij.

Lunæ 23. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Mandatum proueniens ex camerali obligatione eſt exequendum.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis habet exequutionem paratam.*

2 *Clauſula* ſi quid exeqoendum, *ſolum ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia mandati cognoſcatur.*

3 *Inſtrumentum publicum fuit probationem probatam, & rem manifeſtam.*

4 *Beneficium inuentarij præſeruat heredes à quocunque damno, itaut nihil de ſuo amittere poſſint, &*

n. 5 *declaratur.*

6 *Redditio rationis inuentarij non eſt ſufficienter facta quando apparet remanſiſſe poſt redditionem aliquid penes reddentes, de quo non fecerunt mentionem.*

7 *Exceptio altiorem indaginem requirens non impedit exequutionem debitam ex obligatione Camerali.*

8 *Hæredes actione perſonali conuenti ſolùm condemnandi ſunt pro virili, & non pro tota ſumma.*

DECISIO CDXL.

Vide infr. dec. 484. in hac cauſa.

COMMISSA mihi cauſa appellationis interpoſitæ à mandato per A. C. relaxato pro ſorte principali, ac cambiis decurſis contra perſonas & bona propria Co. Herculis, Fuluij, Aſcanij, ac Marci Antonij de Benticolis, vti hæredum q. Franciſci

1 Mariæ Oricellarij Cambij debitoris, cum clauſula; *ſi quid exequendum dubitaui*, an illud eſſet exequendum ac affirmatiue reſolutum fuit pro quatuor ex quinque partibus ſummæ in eodem mandato contentæ, ſiquidem cum ſolutio ſortis principalis, & Cambij promiſſa fuerit ſub obligatione Camerali, proculdubio mandatum venit exequendum: ex quo d. obligatio habet exequutionem paratam, vt notat Angel. *in l.* 4. §. *condemnatum n.* 4. *ff. de re iud.* Cephal. *conſ.* 419 *n.* 16. Menoch. *de arbitr. caſ.* 17. *n.* 5. Galleſ. *de oblig. Cam. p.* 1. *quæſt.* 12. *n.* 11. *&* 18. & ſæpe dixit Rota ex adductis *in deciſ.* 686. *n.* 1. *par.* 2. *recent. ac*

2 *par.* 7. *deciſ.* 150. *num.* 1. *&* 2. Dictaque clauſula, *ſi quid exequendum* ſolum ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia mandati cognoſcatur, Mareſc. *var. reſolut. lib.* 2. *cap.* 121. *n.* 19. Coccin. *deciſ.* 216. *n.* 3. itaut ſi de iure ſit locus d. exequutioni, d. clauſula præſeruet etiam exequutionem, ac impediat effectum ſuſpenſiuum appellationis, & conſtito de iuſtitia mandati proceditur ad illius vlteriorem exequutionem, vt firmat Rot. *deciſ.* 12. *n.* 4 poſt Zacch. *de oblig. Camer. iuxta vetr. impreſſ.* & Add. ad Buratt. *deciſ.* 231. *num.* 7.

Iuſtitia vero mandati optime reſultat ex credito 3
Cambij inter eum d. Franciſco Marta, vt deſumitur ex inſtrumento publico, quod facit probationem probatam, ac rem manifeſtam Bart. *in l.* 1. *n.* 8. vbi Iaſ. *n.* 10 *ff. de nou. oper. nunc.* Dec. *conſ.* 36. *n.* 6. Surd. *conſil.* 173. *n.* 3. & dixit Rota *deciſ.* 277. *n.* 2 *ac deciſ.* 431. *n.* 1. *par.* 1. *recent.* & coram Gregor. *dec.* 68. *n.* 2. *ad fin. & deciſ.* 157. *n.* 3. & coram me *in Cremon. ſeu Ianuen. Pecuniaria* 1. *Iulij* 1648. §. *hæcque ſunt.*

Nec huiuſmodi iuſtitia offuſcari poteſt ex eo, 4
quia dd. fratres de Bentiuolia hæredes debitoris hæreditatem adiuerũt cum Beneficio legis, & inuentarij, ac inuentarium legitime confecerunt, quapropter condemnandi non erant de proprio vltra vires hæreditarias, cum beneficium inuentarij illos præſeruet à quocumque damno, itaut nihil penitus de ſuo admittere poſſint, vt eſt Text. apertus *in d. l. fin.* § *etſi præfatum C. de iur. deliber.* vt notat Bart. *in d. l. fin* § *in computatione in* 1 *oppoſ.* vbi Iaſ. *n* 4. Surd. *deciſ. num.* 4. *& deciſ.* 30. *n.* 14. Rota coram Coccin. *deciſ.* 151. *n.* 2. *& deciſ.* 39 *n* 10. *p* 6. *recent.*

Quoniam admiſſa etiam ſine veri præiudicio le- 5
gitima confectione inuentarij, attamen DD. reſponderunt non fuiſſe ſufficienter redditam rationem de bonis inuentariatis, quo caſu iuuari minime poſſunt d. beneficio inuentarij, ſed tenentur de proprio vt firmat Phanuc. *de inuent. par.* 5. *n.* 130. Grat. *diſcept.* 981. *n.* 27. *&* 28. & dixit Rota *in Caſenaten. bonorum* 13. *Iunij* 1608. *coram S. D. N. & in Romana annuli* 5. *Iunij* 1621. *coram bon. mem. Card. Fabritio Veroſpio, ac in Firmana Cenſus* 14 *Febr.* 1631. *coram Eminentiſſ. Card. Hieronymo Veroſpio, ac in Fulginaten. Pecuniaria* 23. *Iunij* 1636. *coram bon. mem. Merlino*, & in aliis adductis *in Bonon. fideic. de Rubeis* 11. *Mart.* 1648. *coram R. D. meo Decano ſub* §. *quinimo in præſenti.* 6

Redditio autem rationis viſa fuit non eſſe ſufficienter facta, ex quo ex datis in ſum. Molinarij creditoris *n.* 5. *&* 6. apparet remanſiſſe penes dd. fratres de Bentiuolia poſt ſolutionem quamplurium creditorum lib. 7160. de quibus nullam reddunt rationem & licet in eorum bilancio, alias plures ſolutiones creditorum ſupponant, ex quibus deſumitur ipſos eſſe creditores hæreditarios in lib. 35000. attamen non conſtat, de prætenſis ſolutionibus & in omnem caſum prætenſa credita exigentium non iuſtificantur prout opus eſt. cum non ſufficiant ſolutiones, & quietantiæ, vt poſt Fuſar. dixit Rota *deciſ.* 88 *n.* 20. *&* 21. *par.* 7. *recent.* ac in terminis *in Romana quarti dotalis* 19. *Iunij* 1645. §. *non obſtat, quod Antiq. coram R. P. D. meo Cerro.*

Vltra quod in præſenti inuẽtario, licet fuerint de- 7
ſcripta nonnulla corpora ſtabiliũ in hæreditate reperta, quæ prætẽduntur ſuppoſita fideicõmiſſis tã Herculis Bentiuoli, quam Iacobi de Vitis, attamen, cum in cõtinenti non probentur dd. fideicommiſſa, ac quod ſuper illis nulla cõpetat detractio, hæc exceptio non releuat ad impediendã huiuſmodi exequutionẽ debitam vigore obligationis cameralis, cũ requirat altiorẽ indaginem, vt in terminis reſoluit Rota *deciſ.* 559. *n.* 8. *&* 9. *par.* 1. *& deciſ.* 536. *num.* 9. *ac*

conditum fuit teſtamentnm ex ratione communi-
ter reeepta, quia alias ſequeretur, quod filia ve-
niens contra voluntarem Patris, vel Matris, eſſet
melioris condirionis, quam veniens præter volun-
ratem, contra Text. in l.maximnm vitium circa med.
C.de lib. prater. vt in d.deciſ.4. num.14. verſ. & huius
dicti ratio ceram Cæſ.de Graſſ. xe dict. deciſ.415.n.1.
verſ. nam non debet part.4. diuerſ.& d. deciſ.316.n.13.
part.6. recent.& deciſ.72. num.1.& ſeqq.poſt Merlin.
de legitim. & tradit Fenzon. in adnot. ad d. ſtatut.
num 5.

Et quamuis ad hoc vt locum babeat huiuſmodi
diſpoſitio ſtatuti, duo copulatiuè requirantur, Alie-
rum ſcilicet, vi fœminæ doratæ ſint ab aliquibus in
ſtatuto nominatis; alterum, vt adſint filij maſculi,
vel nepotes ex filio, ad quorum faudem eenſetur
facta excluſio, vt eonſideranit Roia in deciſ 405.
nnm.21. verſ. & quantum ad dotem, cum ſeqq. par.5.
ac dec.175.n.13.cum ſeqq.duobus part.7.recent.vtrum-
8 que tamen concurrit in præſenti, quia dotatio fa-
cta fuit à duce in eodem ſtaruto oominato, quod
ſat eſt, vt dotata excludatur à ſucceſſione iam Pa-
tris, & Matris, quam aliorum, nam non reqniri-
tur, quod dos tradita ſit ab eo, de cuius ſucceſſio-
ne agitur, vt dixit Rota deciſ 411. nnmer. 1. & per
tos. part.4. diuerſ. & dict. deciſ.405. num.28. & 29.
part.5. recent. exiſtentia vero maſculorum, quæ con-
ſiderata fuit, in ſtatuto controuerti minime poteſt,
itaque concurrunt dd. duo requiſita mox addu-
cta.

9 Nec ſubſiſtit, quod dos tradenda ſit de bonis pa-
ternis, & quod maſculi, quorum exiſtentia deſide-
ratur debent eſſe hæredes Patris, Quia licet in eo-
dem ſtatuto dicatur, dotem eſſe de Paragio, quod
eſt portio, quam habet filia de bonis Patris, vt de-
clarat Fenzon. in annot. ad d. ſtatut. num.19. nihilo-
minus, vltra quod dict. verbum alteram importat
ſignificationem non paragium, ideſt parium ge-
ſtus; intelligi debet, vt dotes tradantur ſecundum
partes; ponderando ſequentia verba ſtatuti, ibi, ſe-
cundum conditionem illorum de domo, & faculta-
tem patrimonij, ac in puncto dixit Bald. conſ.386.
num.1. lib.4. Gabr. conſ.139. num 22. lib.2. Caual.
deciſ.598. num.5. remouetur obiectum, ex quo dux
10 dotem tradidit in exequutionem præcepti Patris,
qui in primogenitura expreſſe mandauit, illam ſol-
uere ex fructibus d. primogenituræ, vnde ab ipſo
patre dos data præſumitur; non autem à duce eius
filio, qui ad hoc neceſſario, & præciſe tenebatur
ex dicto præcepto paternæ diſpoſitionis per Text.
expreſſ. in l.vnum ex familias, §.ſi de falcidia, ff.de le-
gat.2. Pariſ. conſ.75. num.15. & ſeqq. lib 2. Crauett.
conſ 144. num.1. ſub verſ. & pro fund. & num. ſeqq.
Surd. conſ.29. num.3. verſ. ſimiliter ſi hæres, cum aliis
per Fuſar. de ſubſtit. quæſt.511. num.5. & ſeq. & in
Romana dotis 15. Iunij 1643. ſub §.nec aduerſatur co-
ram R.P.D. meo Cerro, ac in terminis dotis datæ pro
excluſione tradunt Bald. conſ.30.num.1.ad med. verſ.
contrarium videtur lib.1.Peregr.conſ.172. num.6.lib.5.
Bruo. in tract. quod ſtant. Maſcul. art.6. num. 179.
& num.184.

11 Itaque non obſtat ſi dicatur dd. fructus, ex qui-
bus dos ſoluta fuit pertinere ad Ducem; non autem
ad Patrem, quia dum Pater diſponere poteſt de fru-
ctibus hæreditatis etiam poſt eius mortem ab hæ-
redibus percipiendis, l.fideicommiſſaria & l. Baliſta,
ff.ad Trebell. cum aliis per Surd. dec. 15. num.24.
ſtante ſupradicto præcepto cenſeri debet, ac ſi à Pa-
tre data fuiſſet, ac eſſet in eius hæreditate, vt aduer-
tit Rota coram Seraph. dec.1365. num.11. & latius
comprobat Rouit. ad pragm.4.tit.de feud. num.57.&
58. poſt Camer. ad cap. imperialem fol.140. verſ. in
quibus duplici capite, & in fortioribus firmat Corn.
conſ.1.num.12.lib.4. idcirco certum eſt, dotem tra-
ditam fuiſſe ex bonis paternis.

Indubitatum pariter eſt, quod præfatus R.P.D. 12
Ceſacinus ſit hæres Patris, dum conſtet de actuali
aditione facta per eius matrem vti Turricem, &
Curatrieem, nec dicatur in d. hæreditate nihil ad-
eſſe, dum omnia bona ſubiecta fuerunt Primoge-
nituræ, ideo ipſe cenſeri debet hæres in abſtracto,
& nudo nomine, quod non ſufficit ad acquiren- 13
das actiones, & ad excludendas fœminas Bart. in
l.2. § videndus num.1. circa fin. verſ.1. per textum. ff.
ad Tertull. Socin. Sen. conſ.28. ſub num. 19 lib.4.
Manen. conſ 20. num.115. vbi hæres nudo nomine
non excludit filiam dotatam.

Quia hoc remouetur ex facto dum in dict. hæ- 14
reditate adeſt quartum dotale ſit perlucratum per
dictam Duciſſam Corneliam quoad vſumfructum
tantum, illo tamen finito, filij dict. lucrum cum
proprietate conſolidatum poſſint capere vti quid
hæreditarium Patris, vt tradit Franc. dec.106 n.6.
Rot. dec.653. num.1. part.2. ac dec.117. num.6. & 7.
part.7. recent. cum aliis in Romana fideicommiſſi de
Caſareis 24. Nouembris 1636. coram Reuerend. Terra-
cinen. ac in Romana Saluiani 1. Iulij 1643. coram R.P.
D. meo Pemingerio, Ideo ſtante dict. lucro non de-
bet dici, dict. hæreditatem eſſe in abſtracto, ex quo
realiter illud comprehendit, vltra quod poſſint 15
etiam adeſſe bona poſt Primogenituram à Duce ac-
quiſita, nam ſufficit, quod R.P.D. Ceſacinus velit
eſſe hæres, & quod poſſibile ſit, bona iſta inueniri
ne dicatur hæres nudo nomine.

Renunciatio d.Soror.Mariæ Alexandræ per Du-
cem reportata de omnibus bonis etiam Maternis ad
fauorem Primogenituræ, in qua diſponitur dict. bo-
na ad fauorem Primogeniti renuncianda eſſe, non
releuat, tum quia dum renuncianti vti dotatæ nul-
lum ius de tempore renunciationis competebat ſu-
per bonis Maternis ſtante diſpoſitione dicti ſtatuti
cap. 145. lib.5. dicta renunciatio nullum penitus 16
tribuere poterat ius renunciatario, cum illa com-
prehendat ſolum ea bona, quæ ſpectabant ad re-
nunciantem Surd.conſ.133.n.18.Couar. var.reſol.cap.
55 n.49.par.3.Franc.dec.62.n.3.tum etiam quia præ-
fata renunciatio vti facta de bonis Matris tunc vi- 17
uentis non valet, niſi Mater conſentiat, ac in conſen-
ſu vſque ad obitum perſeueret l. fin. vbi Caſtr. n.8.
verſ. ſed hic non obligat. ac Iaſon. num.12. C. de pact.
Ciriac. contron. 351. num.5. Rota deciſ 33. num.1. &
3.part.6. rec. cum aliis congeſtis in Romana donatio-
nis 16. Martij 1643. § Quo vero ad bona matris co-
ram R.P.D. meo Bichio.

Compenſatio vero prætenſa pro legitima debita
Ducis in dictis bonis maternis facienda non eſt ſu-
per dicto reſiduo ſortis principalis Cambij, cum
ipſe illam conſequi poſſit ſuper medietare lucri do-
talis ad d. R.P.D. Ceſacinum ſpectante in ſumma
ſcutor 6250. quæ ſufficit pro ſatisfactione præteritæ
legitimæ.

Non obſtat, quod d. R. P. D. Ceſacinus vti ſe- 18
cundogenitus habens annuam præſtationem ad for-
mam primogenituræ nil aliud ex quauis cauſa, &
modo prætendere poſſit, quoniam huiuſmodi
Creditum non petitur vti proueniens ex primoge-
nitura, ſed tanquam ex bonis Maternis, ideo com-
prehendi non debet ſub dicta prohibitione exclu-
dente d. ſecundo genitum, vt tradit Dec.conſ.425.n.
51. verſ. tertio efficaciter, Mandell. conſ.445. num.4.
cum

cum aliis per Surd. *conſ.* 112. *num.* 97. & per Magon. *deciſ. Flor.* 117. *n.* 28.

19 Demum non obſtat, quod d. luctum vti ſoluendum ex bonis primogenituræ ſubiectis ad illam reuerti deberet finito illius vſufructu, nam poſtquam d. luctum ſemel aſſignatum fuit mulieri relictæ, reuerti non debet ad Primogenituram, ſed illud ſpectat ad filios, quibus acquiritur, vt in terminis Crauett. *conſ.* 186 *n.* 4. Bouiſ Rug. *conſ.* 38. *n.* 17. *& ſeqq. lib.* 1. Bellon. Sen. *conſ.* 83. *n.* 3. Lopez *in rubr. de donat. inter vir. & vxor.* §. 13. Socin. Sen. *conſ.* 23. *n.* 6. *lib.* 3.

Et ita dum exceptiones adductæ pro prætenſa compenſatione viſæ fuerunt irrelevantes DD. reſoluerunt eſſe relaxandum mandatum pro ſumma ab A.C. reſeruata vtraque, &c.

Romana Cambij.

Lunæ 23. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Mandatum proueniens ex camerali obligatione eſt exequendum.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis habet exequutionem paratam.*

2 *Clauſula* ſi quid exequendum, *ſolum ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia mandati cognoſcatur.*

3 *Inſtrumentum publicum fuit probationem probatam, & rem manifeſtam.*

4 *Beneficium inuentarij preſeruat heredes à quocunque damno, itaut nihil de ſuo amittere poſſint, & n.* 5 *declaratur.*

6 *Redditio rationis inuentarij non eſt ſufficienter facta quando apparet remanſiſſe poſt redditionem aliquid penes reddentes, de quo non fecerunt mentionem.*

7 *Exceptio altiorem indaginem requirens non impedit exequutionem debitam ex obligatione Camerali.*

8 *Heredes actione perſonali conuenti ſolum condemnandi ſunt pro virili, & non pro tota ſumma.*

DECISIO CDXL.

Vide infr. dec. 484. in hac cauſa.

COMMISSA mihi cauſa appellationis interpoſitæ à mandato per A. C. relaxato pro ſorte principali, ac cambiis decurſis contra perſonas & bona propria Co. Herculis, Fuluij, Aſcanij, ac Marci Antonij de Benticolis, vti hæredum q. Franciſci
1 Mariæ Oricellarij Cambij debitoris, cum clauſula; *ſi quid exequendum dubitaui*, an illud eſſet exequendum ac affirmatiue reſolutum fuit pro quatuor ex quinque partibus ſummæ in eodem mandato contentæ, ſiquidem cum ſolutio ſortis principalis, & Cambij promiſſa fuerit ſub obligatione Camerali, proculdubio mandatum venit exequendum: ex quo d. obligatio habet exequutionem paratam, vt notat Angel. *in l.* 4. §. *condemnatum n.* 4. *ff. de re ind.* Cephal. *conſ.* 419 *n.* 16. Menoch. *de arbitr. caſ.* 17. *n.* 5. Galleſ. *de oblig. Cam. p.* 1. *quæſt.* 12. *n.* 11. *&* 18. & ſæpe dixit Rota ex adductis *in deciſ.* 686. *n.* 1. *par.* 2. *recent. ac*
2 *par.* 7. *deciſ.* 150. *num.* 1. *&* 2. Dictaque clauſula, *ſi quid exequendam* ſolum ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia mandati cognoſcatur, Mareſc. *var. reſolut. lib.* 2. *cap.* 121. *n.* 19. Coccin, *deciſ.* 216. *n.* 3. itaut ſi de iure ſit locus d. exequutioni, d. clauſula præſeruet etiam exequutiuam, ac impediat effectum ſuſpenſiuum appellationis, & conſtito de iuſtitia mandati proceditur ad illius vlteriorem exequutionem, vt firmat Rot. *deciſ.* 12. *n.* 4 poſt Zacch. *de oblig. Camer. iuxta veter. impreſſ.* & Add. ad Buratt. *deciſ.* 231. *num.* 7.

Iuſtitia vero mandati optime reſultat ex credito Cambij initi cum d. Franciſco Maria, vt deſumitur ex inſtrumento publico, quod facit probationem probatam, ac rem manifeſtam Bart. *in l.* 1. *n.* 8. vbi Iaſ. *n.* 10 *ff. de non. oper. nunc.* Dec. *conſ.* 36. *n.* 6. Surd. *conſil.* 173. *n.* 3. & dixit Rota *deciſ.* 277. *n.* 2 *ac deciſ.* 431. *n.* 1. *par.* 1. *recent.* & coram Gregor. *dec.* 68. *n.* 2. *ad fin. & deciſ.* 157. *n.* 3. & coram me *in Cremen. ſeu Ianuen. Pecuniaria* 1. *Iulij* 1648. §. *hacque ſunt.* 3

Nec huiuſmodi iuſtitia offuſcari poteſt ex eo, quia dd. fratres de Bentiuolis hæredes debitoris hæreditatem adiuerũt cum Beneficio legis, & inuentarij, ac inuentarium legitime confecerant, quapropter condemnandi non erant de proprio vltra vires hæreditatis, cum beneficium inuentarij illos præſeruet à quocumque damno, itaut nihil penitus de ſuo admittere poſſint, vt eſt Text. apertus *in d. l. fin.* §. *etſi præfatum C. de iur. deliber.* vt notat Bart. *in d. l. fin* § *in computatione in* 1 *oppoſ.* vbi Iaſ. *n* 4. Surd. *dec.* ... *num.* 4. *& deciſ.* 30. *n.* 14. Rota coram Coccin. *deciſ.* 151. *n.* 2. *& deciſ.* 39 *n* 10. *p.* 6. *recent.* 4

Quoniam admiſſa etiam ſine veri præiudicio legitima confectione inuentarij, attamen DD. reſponderunt non fuiſſe ſufficienter redditam rationem de bonis inuentariatis, quo caſu iuuari minime poſſunt d. beneficio inuentarij, ſed tenentur de proprio vt firmat Phanuc. *de inuent. par.* 5. *n.* 130. Grat. *diſcept.* 981. *n.* 27. *&* 28. & dixit Rota *in Caſenaten. bonorum* 23. *Iunij* 1608. *coram S. D. N. & in Romana anuli* 5. *Iunij* 1621 *coram bon. mem. Card. Fabritio Veroſpio, ac in Firmana Cenſus* 14 *Febr.* 1631. *coram Eminentiſſ. Card. Hieronymo Veroſpio, ac in Fulginaten. Pecuniaria* 23. *Iunij* 1636. *coram bon. mem. Merlino*, & in aliis adductis *in Bonon. fideic. de Rubeis* 11. *Mart.* 1648. *coram R. D. meo Decano ſub* §. *quinimo in præſenti.* 5 6

Redditio autem rationis viſa fuit non eſſe ſufficienter facta, ex quo ex datis in ſum. Molinarij creditoris *n.* 5. *&* 6. apparet remanſiſſe penes dd fratres de Bentiuolis poſt ſolutionem quamplurium creditorum lib. 7160. de quibus nullam reddunt rationem & licet in eorum bilancio, alias plures ſolutiones creditorum ſupponant, ex quibus deſumitur ipſos eſſe creditores hæreditatis in lib. 35000. attamen non conſtat, de prætenſis ſolutionibus & in omnem caſum prætenſa credita exigentium non iuſtificantur prout opus eſt, cum non ſufficiant ſolutiones, & quietantiæ, vt poſt Fuſat. dixit Rota *deciſ.* 88. *n.* 20. *&* 21. *par.* 7. *recent.* ac in terminis *in Romana quarti dotalis* 19. *Iunij* 1645. §. *non obſtat, quod Amicy coram R. P. D. meo Cerro.*

Vltra quod in præſenti inuẽtario, licet fuerint deſcripta nonnulla corpora ſtabiliũ in hæreditate reperta, quæ prætẽduntur ſuppoſita ſideicõmiſſis tã Herculis Bentiuoli, quam Iacobi de Vrſis, attamen, cum in cõtinenti non probentur dd. fideicommiſſa, ac quod ſuper illis nulla cõperiat detractio, hæc exceptio non releuat ad impediendã huiuſmodi exequutionẽ debitam vigore obligationis cameralis, cũ requirat altiorẽ indaginem, vt in terminis reſoluit Rota *deciſ.* 559. *n.* 8. *&* 9. *par.* 1. *& deciſ.* 536. *num.* 9. *ac* 7

conditum fuit teſtamentum ex ratione communi-
ter recepta, quia aliàs ſequeretur, quod filia ve-
niens contra voluntatem Patris, vel Matris, eſſet
melioris conditionis, quam veniens præter volun-
tatem, contra Text. *in l.maximum vitium circa med.
C.de lib. prater.* vt *in d.deciſ.4. num.14. verſ. & huius
dicti ratio* coram Cæſ.de Graſſ. ac *dict. deciſ.415.n.1.
verſ. nam non debet part.4. diuerſ.& d.deciſ.316.n.13.
part.6. recent.& deciſ.78. num.1.& ſeqq.*poſt Merlin.
de legitim. & tradit Fenzon. *in adnot. ad d. ſtatut.
num.2.*

Et quamuis ad hoc vt locum habeat huiuſmodi
diſpoſitio ſtatuti,duo copulatiuè requirantur, Alte-
rum ſcilicet, vt fœminæ dotatæ ſint ab aliquibus in
ſtatuto nominatis: alterum, vt adſint filij maſculi,
vel nepotes ex filio, ad quorum fauorem cenſetur
facta excluſio, vt conſiderauit Rota *in deciſ.405.
num.21. verſ. & quantum ad dotem, cum ſeqq. par.5.
ac dec.175.n.13.cum ſeqq. duobus part.7.recent.*vtrum-
8 que tamen concurrit in præſenti, quia dotatio fa-
cta fuit à duce in eodem ſtatuto nominato, quod
ſat eſt, vt dotata excludatur à ſucceſſione tam Pa-
tris, & Matris, quam aliorum, nam non requiri-
tur, quod dos tradita ſit ab eo, de cuius ſucceſſio-
ne agitur, vt dixit Rota *deciſ.411. numer. 1. & per
tot. part.4. diuerſ. & dict. deciſ.405. num.28. & 29.
part.5. recent.* exiſtentia vero maſculorum,quæ con-
ſiderata fuit, in ſtatuto controuerti minime poteſt,
itaque concurrunt dd. duo requiſita mox addu-
cta.

9 Nec ſubſiſtit, quod dos tradenda ſit de bonis pa-
ternis, & quod maſculi, quorum exiſtentia deſide-
ratur debent eſſe hæredes Patris, Quia licet in eo-
dem ſtatuto dicatur, dotem eſſe de Paragio, quod
eſt portio, quam habet filia de bonis Patris, vt de-
clarat Fenzon. *in annot. ad d. ſtatut. num.19. nihilo-
minus*, vltra quod dict. verbum alteram importat
ſignificationem non paragium, ideſt parium ge-
ſtus; intelligi debet, vt dotes tradantur ſecundum
partes; ponderando ſequentia verba ſtatuti, ibi, ſe-
cundum conditionem illorum de domo, & faculta-
tem patrimonij, ac in puncto dixit Bald. *conſ.386.
num.1. lib.4.* Gabr. *conſ.139. num.22. lib.2.* Caual.
deciſ.298. num.5. remouetur obiectum, ex quo dux
10 dotem tradidit in exequutionem præcepti Patris,
qui in primogenitura expreſſe mandauit, illam ſol-
uere ex fructibus d. primogenituræ, vnde ab ipſo
patre dos data præſumitur; non autem à duce eius
filio, qui ad hoc neceſſario, & præciſe tenebatur
ex dicto præcepto paternæ diſpoſitionis per Text.
expreſſ. *in l.vnum ex familias, §.ſi de falcidia, ff.de le-
gat.2.* Pariſ. *conſ.75. num.15. & ſeqq. lib 2.* Crauett.
conſ.144. num.1. ſub verſ. & pro fund. & num. ſeqq.
Surd. *conſ.29. num.3. verſ. ſimiliter ſi hæres,* cum aliis
per Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.511. num.5. & ſeq. & in
Romana dotis 15. Iuny 1643. ſub §.nec aduerſatur co-
ram R.P.D. meo Cerro,* ac in terminis dotis datæ pro
excluſione tradunt Bald. *conſ.30.num.1.ad med. verſ.
contrarium videtur lib.1.*Peregr.*conſ.172.num.6.lib.5.*
Bruo. *in tract. quod ſtant. Maſcul. art.6. num.179.
& num.184.*

11 Itaque non obſtat ſi dicatur dd. fructus, ex qui-
bus dos ſoluta fuit pertinere ad Ducem;non autem
ad Patrem, quia dum Pater diſponere poteſt de fru-
ctibus hæreditatis etiam poſt eius mortem ab hæ-
redibus percipiendis, *l.fideicommiſſaria & l. Baliſta,
ff.ad Trebell.* cum aliis per Surd. *dec. 15. num.24.*
ſtante ſupradicto præcepto cenſeri debet,ac ſi à Pa-
tre data fuiſſet, ac eſſet in eius hæreditate, vt aduer-
tit Rota coram Seraph. *dec.1365. num.11.* & latius
comprobat Rouit. *ad pragm.4.tit.de feud. num.57.&
58.* poſt Camer. *ad cap. imperialem fol.140. verſ. in
quibus duplici capite*, & in fortioribus firmat Corn.
conſ.1.num.21.lib.4. idcirco certum eſt, dotem tra-
ditam fuiſſe ex bonis paternis.

Indubitatum pariter eſt, quod præfatus R.P.D. 12
Ceſacinus ſit hæres Patris, dum conſtet de actuali
aditione facta per eius matrem vti Tutricem, &
Curatricem, nec dicatur in d. hæreditate nihil ad-
eſſe, dum omnia bona ſubiecta fuerunt Primoge-
nituræ, ideo ipſe cenſeri debet hæres in abſtracto,
& nudo nomine, quod non ſufficit ad acquiren- 13
das actiones, & ad excludendas fœminas Bart. *in
l.2. § videndus num.1. circa fin. verſ.1. per textum. ff.
ad Tertull.* Socin. Sen. *cons.28. ſub num. 19 lib.4.*
Manen. *conſ.80. num.115.* vbi hæres nudo nomine
non excludit filiam dotatam.

Quia hoc remouetur ex facto dum in dict. hæ- 14
reditate adeſt quantum dotale ſit perlucratum per
dictam Ducíſſam Corneliam quoad vſumfructum
tantum, illo tamen finito, filij dict. lucrum cum
proprietate conſolidatum poſſunt capere vti quid
hæreditarium Patris, vt tradit Franc. *dec.106 n.6.*
Rot. *dec.653. num.1. part.2. ac dec.117. num.6. & 7.
part.7. recent.* cum aliis *in Romana fideicommiſſi de
Caſareis 24. Nouembris 1636. coram Reuerend. Terra-
cinen. ac in Romana Saluiani 1. Iulij 1643. coram R.P.
D. meo Peutingerio*, Ideo ſtante dict. lucro non de-
bet dici, dict. hæreditatem eſſe in abſtracto,ex quo
realiter illud comprehendit, vltra quod poſſint 15
etiam adeſſe bona poſt Primogenituram à Duce ac-
quiſita, nam ſufficit, quod R.P.D. Ceſacinus velit
eſſe hæres, & quod poſſibile ſit, bona iſta inueniri
ne dicatur hæres nudo nomine.

Renunciatio d.Soror.Mariæ Alexandræ per Du-
cem reportata de omnibus bonis etiam Maternis ad
fauorem Primogenituræ,in qua diſponitur dict.bo-
na ad fauorem Primogeniti renuncianda eſſe, non
releuat, tum quia dum renuncianti vti dotatæ nul-
lum ius de tempore renunciationis competebat ſu-
per bonis Maternis ſtante diſpoſitione dicti ſtatuti
cap.145. lib.1. dicta renunciatio nullum pariter 16
tribuere poterat ius renunciatario, cum illa com-
prehendat ſolum ea bona, quæ ſpectabant ad re-
nunciantem Surd.*conſ.133.n.18.*Couar. *var.reſol.cap.
15 n.49.par.3* Franc.*dec.62.n.3.*tum etiam quia præ-
fata renunciatio vti facta de bonis Matris tunc vi- 17
uentis non valet,niſi Mater conſentiat,ac in conſen-
ſu vſque ad obitum perſeueret *l. fin.* vbi Caſtr. *n.8.
verſ. ſed hic non obligat.* ac Iaſon. *num.12. C. de pact.*
Ciriac. *controu. 351. num.1.* Rota *deciſ.33. num.1. &
3.part.6. rec.* cum aliis congeſtis *in Romana donatio-
nis 16. Martij 1643. §. Quo vero ad bona matris co-
ram R.P.D.meo Bichio.*

Compenſatio vero prætenſa pro legitima debita
Ducis in dictis bonis maternis facienda non eſt ſu-
per dicto reſiduo ſortis principalis Cambij, cum
ipſe illam conſequi poſſit ſuper medietate lucri do-
talis ad d. R.P.D. Ceſacinum ſpectante in ſumma
ſcutor 6250.quæ ſufficit pro ſatisfactione præteritæ
legitimæ.

Non obſtat, quod d. R. P. D. Ceſacinus vti ſe- 18
cundogenitus habens annuam præſtationem ad for-
mam primogenituræ nil aliud ex quauis cauſa, &
modo prætendere poſſit, quoniam huiuſmodi
Creditum non petitur vti proueniens ex primoge-
nitura, ſed tanquam ex bonis Maternis, ideo com-
prehendi non debet ſub dicta prohibitione exclu-
dente d. ſecundo genitum, vt tradit Dec.*conſ.425.n.
11. verſ. tertio efficaciter*, Mandell. *conſ.445. num.4.*
cum

cum aliis per Surd. *conſ.*112.*num.*97. & per Magon. *deciſ.Flor.*117.*n.*28.

19 Demum non obſtat, quod d. lucrum vti ſoluendum ex bonis primogenituræ ſubiectis ad illam reuerti deberet finito illius vſufructu, nam poſtquam d.lucrum ſemel aſſignatum fuit mulieri relictæ, reuerti non debet ad Primogenituram, ſed illud ſpectat ad filios, quibus acquiritur, vt in terminis Crauetı *conſ.*186.*n.*4. Booiſ Rug. *conſ.* 38. *n.*17. *& ſeqq. lib.*1.Bellon. Sen. *conſ.* 83. *n.*3. Lopez *in rubr. de donat. inter vir. & uxor.* §.13. Socin.Sen. *conſ.* 25. *n.*6. *lib.*3.

Et ita dum exceptiones adductæ pro prætenſa compenſatione viſæ fuerunt irreleuantes DD. reſoluerunt eſſe relaxandum mandatum pro ſumma ab A.C.reſeruata vtraque, &c.

Romana Cambij.

Lunæ 23. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Mandatum proueniens ex camerali obligatione eſt exequendum.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis habet exequutionem paratam.*

2 *Clauſula* ſi quid exeqoendum, *ſolum ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia mandati cognoſcatur.*

3 *Inſtrumentum publicum ſuit probationem probatam, & rem manifeſtam.*

4 *Beneficium inuentarij præſeruat hæredes à quocunque damno, itaut nihil de ſuo amittere poſſint, & n.5.declaratur.*

6 *Redditio rationis inuentarij non eſt ſufficienter facta quando apparet remanſiſſe poſt redditionem aliquid penes reddentes, de quo non fecerunt mentionem.*

7 *Exceptio altiorem indaginem requirens non impedit exequutionem debitam ex obligatione Camerali.*

8 *Hæredes actione perſonali conuenti ſolùm condemnandi ſunt pro virili, & non pro tota ſumma.*

DECISIO CDXL.

Vide infr. dec. 484. in hac cauſa.

COMMISSA mibi cauſa appellationis interpoſitæ à mandato per A. C. relaxato pro ſorte principali, ac cambiis decurſis contra perſonas & bona propria Co.Herculis, Fuluij, Aſcanij, ac Marci Antonij de Benticolis, vel hæredum q. Franciſci
1 Mariæ Oricellarij Cambij debitoris, cum clauſula; *ſi quid exequendum dubitaui*, an illud eſſet exequendum ac affirmatiue reſolutum fuit pro quatuor ex quinque partibus ſummæ in eodem mandato contentæ, ſiquidem cum ſolutio ſortis principalis, & Cambij promiſſa fuerit ſub obligatione Camerali, proculdubio mandatum venit exequendum: ex quo d. obligatio habet exequutionem paratam, vt notat Angel. *in l.*4. §. *condemnatum n.*4. *ff. de re ind.* Cephal. *conſ.*419 *n.*16. Menoch. *de arbitr. caſ.*17. *n.*5. Galleſ. *de oblig. Cam. p.*1. *quæſt.*12. *n.*11. & 18. & ſæpe dixit Rota ex adductis *in deciſ.* 686. *n.*1. *par.* 2. *recent.* ac
2 *par.*7. *deciſ.*150. *num.*1. & 2. Dictaque clauſula, *ſi quid exequendum* ſolum ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia mandati cognoſcatur, Mareſc. *var. reſolut. lib.*2. *cap.*121. *n.*19. Coccin. *deciſ.* 216. *n.*3. Itaut ſi de iure ſit locus d. exequutioni, d. clauſula præſeruet etiam exequutionem, ac impediat effectum ſuſpenſiuum appellationis, & conſtito de iuſtitia mandati proceditur ad illius vlteriorem exequutionem, vt firmat Rot. *deciſ.*12. *n.*4 poſt Zacch. *de oblig. Camer. iuxta vetrr. impreſſ.* & Add. ad Buratt. *deciſ.* 231. *num.*7.

Iuſtitia vero mandati optime reſultat ex credito 3
Cambij initi cum d.Franciſco Maria, vt deſumitur ex inſtrumento publico, quod facit probationem probatam, ac rem manifeſtam Bart. *in l.*1. *n.*8. vbi Iaſ. *n.*10 *ff. de nou. oper. nunc.* Dec. *conſ.*36. *n.*6. Surd. *conſil.*173. *n.*3. & dixit Rota *deciſ.*277. *n.* 2 *ac deciſ.*431. *n.*1. *par.* 1. *recent.* & coram Gregor. *dec.*68. *n.*2. *ad fin. & deciſ.*157. *n.*3. & coram me *in Cremen. ſeu Iannen. Pecuniaria* 1. *Iulij* 1648. §. *hacque ſunt.*

Nec huiuſmodi iuſtitia offuſcari poteſt ex eo, 4
quia dd. fratres de Bentiuolis hæredes debitoris hæreditatem adierũt cum Beneficio legis, & inuentarij, ac inuentarium legitime confecerunt, quapropter condemnandi non erant de proprio vltra vires hæreditarias, cum beneficium inuentarij illos præſeruet à quocumque damno, itaut nihil penitus de ſuo admittere poſſint, vt eſt Text. apertus *in d. l. fin.* §. *etſi præfatum C. de iur. deliber.* vt notat Bart. *in d. l. fin* § *in computatione in* 1 *oppoſ.* vbi Iaſ. *n* 4. Surd. *dec.*.. *num.*4. & *deciſ.*50. *n.*14. Rota coram Coccin. *deciſ.* 151. *n.*2. & *deciſ.*39 *n.*10. *p* 6. *recent.*

Quoniam admiſſa etiam ſine veri præiudicio le- 5
gitima confectione inuentarij, attamen DD. reſponderunt non fuiſſe ſufficienter redditam rationem de bonis inuentariatis, quo caſu iuuari minime poſſunt d. beneficio inuentarij, ſed tenentur de proprio vt firmat Phanuc. *de inuent. par.* 5. *n.*130. Grat. *diſcept.* 981. *n.*27. & 28. & dixit Rota *in Caſenaten. bonorum* 13. *Iunij* 1608. *coram S. D. N. & in Romana annis* 5. *Iunij* 1621. *coram bon. mem. Card. Fabritio Veroſpio, ac in Firmana Cenſus* 14 *Febr.* 1631. *coram Eminentiſſ. Card. Hieronymo Veroſpio, ac in Fulginaten. Pecuniaria* 23. *Iunij* 1636. *coram bon. mem. Merlino*, & in aliis adductis *in Bonon. fideic. de Rubeis* 11. *Mart.* 1648. *coram R.D. meo Decano ſub* §. *quinimo in præſenti.* 6

Redditio autem rationis viſa fuit non eſſe ſufficienter facta, ex quo ex datis in ſum. Molinarij creditoris *n.*5. & 6. apparet remanſiſſe penes dd fratres de Bentiuolis poſt ſolutionem quamplurium creditorum lib.7160. de quibus nullam reddunt rationem & licet in eorum bilancio, alias plures ſolutiones creditorum ſupponant, ex quibus deſumitur ipſos eſſe creditores hæreditatis in lib. 35000. attamen non conſtat, de prætenſis ſolutionibus & in omnem caſum prætenſa credita exigentium non iuſtificantur prout opus eſt, cum non ſufficiant ſolutiones, & quietantiæ, vt poſt Fuſar. dixit Rota *deciſ.*88. *n.*20. & 21. *par.*7. *recent.* ac in terminis *in Romana quarti dotalis* 19. *Iunij* 1645. §. *non obſtat, quod Antic coram R.P.D. meo Cerro.*

Vltra quod in præſenti inuẽtario, licet fuerint de- 7
ſcripta nonnulla corpora ſtabiliũ in hæreditate reperta, quæ prætẽduntur ſuppoſita fideicõmiſſis tã Herculis Bentiuoli, quam Iacobi de Vrſis, attamen, cum in cõtinenti non probentur dd. fideicommiſſa, ac quod ſuper illis nulla cõpetat detractio, hæc exceptio non releuat ad impediendã huiuſmodi exequutionẽ debitam vigore obligationis cameralis, cũ requirat altiorẽ indaginem, vt in terminis reſoluit Rota *deciſ.*559. *n.*8. & 9. *par.*1. & *deciſ.*536. *num.*9. ac

Digitized by Google

conditum fuit teſtamentum ex ratione communitet recepta, quia alias ſequeretur, quod filia veniens contra voluntatem Patris, vel Matris, eſſet melioris conditionis, quam veniens præter voluntatem, contra Text. *in l.maximum vitium circa med. C.de lib. præter.* vt in *d.deciſ.4. num.14. verſ. & huius dicti ratio* coram Cæſ.de Graſſ. ac *dict. deciſ.415.n.1. verſ. nam non debet part.4. diuerſ.& d. deciſ.516.n.53. part.6. recent.& deciſ.72. num.1.& ſeqq.* poſt Merlin. *de legitim.* & tradit Fenzon. *in adnot. ad d. ſtatut. num.2.*

Et quamuis ad hoc vt locum habeat huiuſmodi diſpoſitio ſtatuti, duo copulatiuè requirantur, Alterum ſcilicet, vt fœminæ dotatæ ſint ab aliquibus in ſtatuto nominatis: alterum, vt adſint filij maſculi, vel nepotes ex filio, ad quorum fauorem cenſetur facta excluſio, vt conſiderauit Rota *in deciſ.405. num.21. verſ. & quantum ad dotem, cum ſeqq. par.5. ac dec.175.n.13.cum ſeqq. duobus part.7.recent.* vtrum-
8 que tamen concurſit in præſenti, quia dotatio facta fuit à duce in eodem ſtatuto nominato, quod ſat eſt, vt dotata excludatur à ſucceſſione tam Patris, & Matris, quam aliorum, nam non requiritur, quod dos tradita ſit ab eo, de cuius ſucceſſione agitur, vt dixit Rota *deciſ.411. numer. 1. & per tot. part.4. diuerſ. & dict. deciſ.405. num.28. & 29. part.5. recent.* exiſtentia vero maſculorum, quæ conſiderata fuit, in ſtatuto controuerti minime poteſt, itaque concurrunt dd. duo requiſita mox adducta.

9 Nec ſubſiſtit, quod dos tradenda ſit de bonis paternis, & quod maſculi, quorum exiſtentia deſideratur debent eſſe hæredes Patris, Quia licet in eodem ſtatuto dicatur, dotem eſſe de Paragio, quod eſt portio, quam habet filia de bonis Patris, vt declarat Fenzon. *in annot. ad d. ſtatut. num.19. nihilominus*, vltra quod dict. verbum alteram importat ſignificationem non paragium, ideſt parium geſtus; intelligi debet, vt dotes tradantur ſecundum partes; ponderando ſequentia verba ſtatuti, ibi, ſecundum conditionem illorum de domo, & facultatem patrimonij, ac in puncto dixit Bald. *conſ.386. num.1. lib.4.* Gabr. *conſ.139. num 22. lib.2.* Caual. *deciſ.298. num.5.* remouetur obiectum, ex quo dux
10 dotem tradidit in exequutionem præcepti Patris, qui in primogenitura expreſſe mandauit, illam ſoluere ex fructibus d. primogenituræ, vnde ab ipſo parte dos data præſumitur; non autem à duce eius filio, qui ad hoc neceſſario, & præciſe tenebatur ex dicto præcepto paternæ diſpoſitionis per Text. expreſſ. *in l.vnum ex familias, §.ſi de falcidia, ff.de legat.2.* Patiſ. *conſ.75. num.15. & ſeqq. lib 2.* Crauett. *conſ.144. num.1. ſub verſ. & pro fund. & num. ſeqq.* Surd. *conſ.29. num.3. verſ. ſimiliter ſi hæres*, cum aliis per Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.511. num.5. & ſeq. & in Romana dotis 15. Iunij 1643. ſub §.nec aduerſatur coram R.P. D. meo Cerro*, ac in terminis dotis datæ pro excluſione tradunt Bald. *conſ.30. num.1.ad med. verſ. contrarium videtur lib.1.* Peregr. *conſ.172. num.6.lib.5.* Brun. *in tract. quod ſtant. Maſcul. art.6. num.179. & num.184.*

11 Itaque non obſtat ſi dicatur dd. fructus, ex quibus dos ſoluta fuit pertinere ad Ducem; non autem ad Patrem, quia dum Pater diſponere poteſt de fructibus hæreditatis etiam poſt eius mortem ab hæredibus percipiendis, *l.fideicommiſſaria & l. Baliſta, ff.ad Trebell.* cum aliis per Surd. *dec. 55. num.24.* ſtante ſupradicto præcepto cenſeri debet, ac ſi à Patre data fuiſſet, ac eſſet in eius hæreditate, vt aduertit Rota coram Seraph. *dec.1365. num.11.* & latius comprobat Rouit. *ad pragm.4.tit.de feud. num.57.& 58.* poſt Camer. *ad cap. imperialem fol.140. verſ. in quibus duplici capite*, & in fortioribus firmat Corn. *conſ.1. num.22. lib.4.* idcirco certum eſt, dotem traditam fuiſſe ex bonis paternis.

Indubitatum pariter eſt, quod præfatus R.P D. 12
Ceſacinus ſit hæres Patris, dum conſtet de actuali aditione facta per eius matrem vti Tutricem, & Curatricem, nec dicatur in d. hæreditate nihil adeſſe, dum omnia bona ſubiecta fuerunt Primogenituræ, ideo ipſe cenſeri debet hæres in abſtracto,
& nudo nomine, quod non ſufficit ad acquirendas 13
actiones, & ad excludendas fœminas Bart. *in l.2. § videndum num.1. circa fin. verſ.1. per textum. ff. ad Tertull.* Socin. Sen. *conſ.28. ſub num. 19 lib.4.* Manen. *conſ.20. num.115.* vbi hæres nudo nomine non excludit filiam dotatam.

Quia hoc remouetur ex facto dum in dict. hæ- 14
reditate adeſt quartum dotale ſit perlucratum per dictam Duciſſam Corneliam quoad vſumfructum tantum, illo tamen finito, filij dict. lucrum cum proprietate conſolidatum poſſint capere vti quid hæreditarium Patris, vt tradit Franc. *dec 106 n.6.* Rot. *dec.653. num.1. part.2. ac dec.117. num.6. & 7. part.7. recent.* cum aliis in *Romana fideicommiſſi de Caſareis 24. Nouembris 1636. coram Reuerend. Terracinen. ac in Romana Salmiam 1. Iulij 1643. coram R.P. D. meo Pentingerio*, Ideo ſtante dict. lucro non debet dici, dict. hæreditatem eſſe in abſtracto, ex quo
realiter illud comprehendit, vltra quod poſſint 15
etiam adeſſe bona poſt Primogenituram à Duce acquiſita, nam ſufficit, quod R.P.D. Ceſacinus velit eſſe hæres, & quod poſſibile ſit, bona iſta inueniri ne dicatur hæres nudo nomine.

Renunciatio d.Soror.Mariæ Alexandræ per Ducem reportata de omnibus bonis etiam Maternis ad fauorem Primogenituræ, in qua diſponitur dict.bona ad fauorem Primogeniti renuncianda eſſe, non releuat, tum quia dum renuncianti vti dotatæ nullum ius de tempore renunciationis competebat ſuper bonis Maternis ſtante diſpoſitione dicti ſtatuti
cap. 145. lib.1. dicta renunciatio nullum pariter 16
tribuere poterat ius renunciatario, cum illa comprehendat ſolum ea bona, quæ ſpectabant ad renunciantem Surd. *conſ.133.n.18.* Couar. *var.reſol.cap.*
15 n.49.par.3. Franc. *dec.62.n.3.* tum etiam quia præ-
fata renunciatio vti facta de bonis Matris tunc vi- 17
uentis non valet, niſi Mater conſentiat, ac in conſenſu vſque ad obitum perſeueret *l. fin.* vbi Caſtr. *n.8. verſ. ſed hic non obligat.* ac Iaſon. *num.12. C. de pact.* Ciriac. *contron. 351. num.1.* Rota *deciſ 33. num.1. & 3. part.6. rec.* cum aliis congeſtis *in Romana donationis 16. Martij 1643. §. Quo vero ad bona matris coram R.P. D.meo Bichio.*

Compenſatio vero prætenſa pro legitima debita Ducit in dictis bonis maternis facienda non eſt ſuper dicto reſiduo ſortis principalis Cambij, cum ipſe illam conſequi poſſit ſuper medietate lucri dotalis ad d. R.P.D. Ceſacinum ſpectante in ſumma ſcutor 6250. quæ ſufficit pro ſatisfactione præteritæ legitimæ.

Non obſtat, quod d. R. P. D. Ceſacinus vti ſe- 18
cundogenitus habens annuam præſtationem ad formam primogenituræ nil aliud ex quauis cauſa, & modo prætendere poſſit, quoniam huiuſmodi Creditum non petitur vti prouenlens ex primogenitura, ſed tanquam ex bonis Maternis, ideo comprehendi non debet ſub dicta prohibitione excludente d. ſecundo genitum, vt tradit Dec. *conſ.425. n. 51. verſ. tertio efficaciter*, Mandell. *conſ.445. num.4.*
cum

cum aliis per Surd.*conſ.*115.*num.*97. & per Magon. *deciſ.Flor.*117.*n.*28.

19 Demum non obſtat, quod d. Iucrum vel ſoluendum ex bonis primogenituræ ſubiectis ad illam reuerti deberet finito illius vſufructu, nam poſtquam d.lucrum ſemel aſſignatum fuit mulieri relictæ, reuerti non debet ad Primogenituram, ſed illud ſpectat ad filios, quibus acquiritur, vt in terminis Crauett.*conſ.*186 *n.*4. Bonif Rug. *conſ.* 38. *n.*17. *& ſeqq. lib.*1.Bellon. Sen. *conſ.* 83. *n.*3. Lopez *in rubr. de donat. inter vir. & vxor.* §.13. Socin.Sen. *conſ.* 23. *n.*6. *lib.*3.

Et ita dum exceptiones adductæ pro prætenſa compenſatione viſæ fuerunt irreleuantes DD. reſoluerunt eſſe relaxandum mandatum pro ſumma ab A.C.reſeruata vtraque, &c.

Romana Cambij.

Lunæ 23. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Mandatum proueniens ex camerali obligatione eſt exequendum.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis habet exequutionem paratam.*

2 *Clauſula* ſi quid exequendum, *ſolum ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia mandati cognoſcatur.*

3 *Inſtrumentum publicum facit probationem probatam, & rem manifeſtam.*

4 *Beneficium inuentarij præſeruat heredes à quocumque damno, itaut nihil de ſuo amittere poſſint, & n.*5 *declaratur.*

6 *Redditio rationis inuentarij non eſt ſufficienter facta quando apparet remanſiſſe poſt redditionem aliquid penes reddentes, de quo non fecerunt mentionem.*

7 *Exceptio altiorem indaginem requirens non impedit exequutionem debitam ex obligatione Camerali.*

8 *Hæredes actione perſonali conuenti ſolùm condemnandi ſunt pro virili, & non pro tota ſumma.*

DECISIO CDXL.

*Vide infr. dec.*454. *in hac cauſa.*

COMMISSA mihi cauſa appellationis interpoſitæ à mandato per A. C. relaxato pro ſorte principali, ac cambiis decurſis contra perſonas & bona propria Co.Herculis, Fuluij, Aſcanij, ac Marci Antonij de Benticolis, vti hæredum q. Franciſci
1 Mariæ Oricellarij Cambij debitoris, cum clauſula; *ſi quid exequendum dubitaui*, an illud eſſet exequendum ac affirmatiue reſolutum fuit pro quatuor ex quinque partibus ſummæ in eodem mandato contentæ, ſiquidem cum ſolutio ſortis principalis, & Cambij promiſſa fuerit ſub obligatione Camerali, procul dubio mandatum venit exequendum: ex quo d. obligatio habet exequutionem paratam, vt notat Angel. *in l.*4. §. *condemnatum n.*4. *ff. de re ind.* Cephal. *conſ.*419 *n.*16. Menoch. *de arbitr. caſ.*17. *n.*5. Galleſ. *de oblig.Cam.p.*1. *quæſt.*11. *n.*11. *&* 18. & ſæpe dixit Rota ex adductis *in deciſ.* 686. *n.*1. *par.* 2. *recent.* ac
2 *par.*7. *deciſ.*150. *num.*1. *&* 2. Dictaque clauſula, *ſi quid exequendum* ſolum ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia mandati cognoſcatur, Mareſc. *var. reſolut. lib.*2. *cap.*121. *n.*19. Coccin. *deciſ.* 216. *n.*3. itaut ſi de iure ſit locus d.exequutioni, d. clauſula præſeruet etiam exequutionem, ac impediat effectum ſuſpenſiuum appellationis, & conſtito de iuſtitia mandati proceditur ad illius vlteriorem exequutionem, vt firmat Rot. *deciſ.*12. *n.*4 poſt Zacch. *de oblig. Camer. iuxta veter. impreſſ.* & Add. ad Buratt. *deciſ.* 231. *num.*7.

Inſtitia vero mandati optime reſultat ex credito Cambij initi cum d.Franciſco Maria, vt deſumitur ex inſtrumento publico, quod facit probationem probatam, ac rem manifeſtam Bart. *in l.*1. *n.*8. vbi Iaſ. *n.*10 *ff. de nou. oper. nunc.* Dec. *conſ.*36. *n.*6. Surd. *conſil.*173. *n.*3. & dixit Rota *deciſ.*277. *n.* 5 *ac deciſ.*431. *n.*1. *par.*1. *recent.* & coram Gregor. *dec.*68. *n.*2. *ad fin. & deciſ.*157. *n.*3. & coram me *in Cremen. ſeu Iannen. Pecuniaria* 1. *Iulij* 1648. §. *hæcque ſunt.* 3

Nec huiuſmodi iuſtitia offuſcari poteſt ex eo, quia dd. fratres de Bentiuolis hæredes debitoris hæreditatem adiuerũt cum Beneficio legis, & inuentarij, ac inuentarium legitime confecerunt, quapropter condemnandi non erant de proprio vltra vires hæreditarias, cum beneficium inuentarij illos præſeruet à quocumque damno, itaut nihil penitus de ſuo admittere poſſint, vt eſt Text. apertus *in d. l. fin.* § *etſi præfatum C. de iur. deliber.* vt notat Bart. *in d. l. fin* § *in computatione in* 1 *oppoſ.* vbi Iaſ. *n* 4. Surd. *dec.*... *num.*4. *& deciſ.*30. *n.*14. Rota coram Coccin. *deciſ.* 151. *n.*2. *& deciſ.*39 *n.*10. *p* 6. *recent.* 4

Quoniam admiſſa etiam ſine veri præiudicio legitima confectione inuentarij, attamen DD. reſponderunt non fuiſſe ſufficienter redditam rationem de bonis inuentariatis, quo caſu iuuari minime poſſunt d. beneficio inuentarij, ſed tenentur de proprio vt firmat Phanuc. *de inuent. par.*5. *n.*130. Grat. *diſcept.* 981. *n.*27. *&* 28. & dixit Rota *in Caſenaten. bonorum* 13. *Iunij* 1608. *coram S. D. N. & in Romana annuli* 5. *Iunij* 1621. *coram bon. mem. Card. Fabritio Veroſpio, ac in Firmana Conſins* 14 *Febr.* 1631. *coram Eminentiſſ. Card. Hieronymo Veroſpio, ac in Fulginaten. Pecuniaria* 23. *Iunij* 1636. *coram bon. mem. Merlino*, & in aliis adductis *in Bonon. fideic. de Rubeis* 11. *Mart.*1648. *coram R.P.D. meo Decano ſub* §. *quinimo in præſenti.* 5 6

Redditio autem rationis viſa fuit non eſſe ſufficienter facta, ex quo ex datis in ſum. Molinarij creditoris *n.*5. *&* 6. apparet remanſiſſe penes dd fratres de Bentiuolis poſt ſolutionem quamplurium creditorum lib.7160. de quibus nullam reddunt rationem & licet in eorum bilancio, alias plures ſolutiones creditorum ſupponant, ex quibus deſumitur ipſos eſſe creditores hæreditatis in lib. 35000. attamen non conſtat, de prætenſis ſolutionibus & in omnem caſum prætenſa credita exigentium non iuſtificantur prout opus eſt, cum non ſufficiant ſolutiones, & quietantiæ, vt poſt Fuſar. dixit Rota *deciſ.*88. *n.*20. *&* 21. *par.*7. *recent.* ac in terminis *in Romana quarti dotalis* 19. *Iunij* 1645. §. *non obſtat, quod Antiq coram R.P.D. meo Cerro.*

Vltra quod in præſenti inuẽtario, licet fuerint deſcripta nonnulla corpora ſtabiliũ in hæreditate reperta, quæ prætẽduntur ſuppoſita fideicõmiſſis tã Herculis Bentiuoli, quam Iacobi de Viſis, attamen, cum in cõtinenti non probentur dd. fideicommiſſa, ac quod ſuper illis nulla cõpetat detractio, hæc exceptio non releuat ad impediendã huiuſmodi exequutionẽ debitam vigore obligationis cameralis, cũ requirat altiorẽ indaginem, vt in terminis reſoluit Rota *deciſ.*559. *n.*8. *&* 9. *par.*1. *& deciſ.*536. *num.*9. ac 7

cum aliis per Surd. *conſ.* 112. *num.* 97. & per Magon. *deciſ. Flor.* 117. *n.* 28.

19 Demum non obſtat, quod d. luctum vti ſoluendum ex bonis primogenituræ ſubiectis ad illam reuerti deberet finito illius vſufructu, nam poſtquam d. luctum ſemel aſſignatum fuit mulieri relictæ, reuerti non debet ad Primogenituram, ſed illud ſpectat ad filios, quibus acquiritur, vt in terminis Crauett. *conſ.* 186 *n.* 4. Bonif Rug. *conſ.* 38. *n.* 17. *& ſeqq. lib.* 1. Bellon. Sen. *conſ.* 83. *n.* 3. Lopez *in rubr. de donat. inter vir. & vxor.* §. 13. Socin. Sen. *conſ.* 23. *n.* 6. *lib.* 3.

Et ita dum exceptiones adductæ pro prætenſa compenſatione viſæ fuerunt irreleuantes DD. reſoluerunt eſſe relaxandum mandatum pro ſumma ab A. C. reſeruata vtraque, &c.

Romana Cambij.

Lunæ 23. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Mandatum proueniens ex camerali obligatione eſt exequendum.

SVMMARIVM.

1 *Obligatio Cameralis habet exequutionem paratam.*

2 *Clauſula* ſi quid exequendum, *ſolum ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia mandati cognoſcatur.*

3 *Inſtrumentum publicum fuit probationem probatam, & rem manifeſtam.*

4 *Beneficium inuentarij præſeruat heredes à quocunque damno, ita ut nihil de ſuo amittere poſſint, & n.* 5. *declaratur.*

6 *Redditio rationis inuentarij non eſt ſufficienter facta quando apparet remanſiſſe poſt redditionem aliquid penes reddentes, de quo non fecerunt mentionem.*

7 *Exceptio altiorem indaginem requirens non impedit exequutionem debitam ex obligatione Camerali.*

8 *Heredes actione perſonali conuenti ſolum condemnandi ſunt pro virili, & non pro tota ſumma.*

DECISIO CDXL.

Vide infr. dec. 484. *in hac cauſa.*

COMMISSA mihi cauſa appellationis interpoſitæ à mandato per A. C. relaxato pro ſorte principali, ac cambiis decurſis contra perſonas & bona propria Co. Herculis, Fuluij, Aſcanij, ac Marci Antonij de Bentiuolis, vti hæredum q. Franciſci
1 Mariæ Oricellarij Cambij debitoris, cum clauſula; *ſi quid exequendum dubitaui*, an illud eſſet exequendum ac affirmatiue reſolutum fuit pro quatuor ex quinque partibus ſummæ in eodem mandato contentæ, ſiquidem cum ſolutio ſortis principalis, & Cambij promiſſa fuerit ſub obligatione Camerali, procul dubio mandatum venit exequendum: ex quo d. obligatio habet exequutionem paratam, vt notat Angel. *in l.* 4. §. *condemnatum n.* 4. *ff. de re iud.* Cephal. *conſ.* 419 *n.* 16. Menoch. *de arbitr. caſ.* 17. *n.* 5. Galleſ. *de oblig. Cam. p.* 1. *quæſt.* 12. *n.* 11. *&* 18. & ſæpe dixit Rota ex adductis *in deciſ.* 686. *n.* 1. *par.* 2. *recent.* ac
2 *par.* 7. *deciſ.* 150. *num.* 1. *&* 2. Dictaque clauſula, *ſi quid exequendum* ſolum ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia mandati cognoſcatur, Mareſc. *var. reſolut lib.* 2. *cap.* 121. *n.* 19. Coccin. *deciſ.* 216. *n.* 3. itaut ſi de iure ſit locus d. exequutioni, d. clauſula præſeruet etiam exequutionem, ac impediat effectum ſuſpenſiuum appellationis, & conſtito de iuſtitia mandati proceditur ad illius vlteriorem exequutionem, vt firmat Rot. *deciſ.* 12. *n.* 4 poſt Zacch. *de oblig. Camer. iuxta veter. impreſſ.* & Add. ad Buratt. *deciſ.* 231. *num.* 7.

Iuſtitia vero mandati optime reſultat ex credito Cambij initi cum d. Franciſco Maria, vt deſumitur 3
ex inſtrumento publico, quod facit probationem probatam, ac rem manifeſtam Bart. *in l.* 1. *n.* 8. vbi Iaſ. *n.* 10 *ff. de nou. oper. nunc.* Dec. *conſ.* 36. *n.* 6. Surd. *conſil.* 173. *n.* 3. & dixit Rota *deciſ.* 277. *n* 2 *ac deciſ.* 431. *n.* 1. *par.* 1. *recent.* & coram Gregor. *dec.* 68. *n.* 2. *ad fin. & deciſ.* 157. *n.* 3. & coram me *in Cremen. ſeu Ianuen. Pecuniaria* 1. *Iulij* 1648. §. *hæcque ſunt.*

Nec huiuſmodi iuſtitia offuſcari poteſt ex eo, 4
quia dd. fratres de Bentiuolis hæredes debitoris hæreditatem adiuerũt cum Beneficio legis, & inuentarij, ac inuentarium legitime confecerunt, quapropter condemnandi non erant de proprio vltra vires hæreditarias, cum beneficium inuentarij illos præſeruet à quocumque damno, itaut nihil penitus de ſuo admittere poſſint, vt eſt Text. apertus *in d. l. fin.* § *etſi præfatum C. de iur. deliber.* vt notat Bart. *in d. l. fin* § *in computatione in* 1 *oppoſ.* vbi Iaſ. *n* 4. Surd. *deciſ. num.* 4. *& deciſ.* 30. *n.* 14. Rota coram Coccin. *deciſ.* 151. *n.* 2. *& deciſ.* 39 *n.* 10. *p* 6. *recent.*

Quoniam admiſſa etiam ſine veri præiudicio le- 5
gitima confectione inuentarij, attamen DD. reſponderunt non fuiſſe ſufficienter redditam rationem de bonis inuentariatis, quo caſu iuuari minime poſſunt d. beneficio inuentarij, ſed tenentur de proprio vt firmat Phanuc. *de inuent. par.* 5. *n.* 130. Grat. *diſcept.* 981. *n.* 27. *&* 28. & dixit Rota *in Caſenaten. bonorum* 13. *Iunij* 1608. *coram S. D. N. & in Romana annuis* 5. *Iunij* 1621. *coram bon. mem. Card. Fabritio Veroſpio, ac in Firmana Cenſus* 14 *Febr.* 1631. *coram Eminentiſſ. Card. Hieronymo Veroſpio, ac in Fulginaten. Pecuniaria* 23. *Iunij* 1636. *coram bon. mem. Merlino*, & in aliis adductis *in Bonon. fideic. de Rubeis* 11. *Mart.* 1648. *coram R. D. meo Decano ſub* §. *quintimo in præſenti.* 6

Redditio autem rationis viſa fuit non eſſe ſufficienter facta, ex quo ex datis io ſum. Molinarij creditoris *n.* 5. *&* 6. apparet remanſiſſe penes dd. fratres de Bentiuolis poſt ſolutionem quamplurium creditorum lib. 7160. de quibus nullam reddunt rationem & licet in eorum bilancio, alias plures ſolutiones creditorum ſupponant, ex quibus deſumitur ipſos eſſe creditores hæreditatis in lib. 35000. attamen non conſtat, de prætenſis ſolutionibus & in omnem caſum prætenſa credita exigentium non iuſtificantur prout opus eſt. cum non ſufficiant ſolutiones, & quietantiæ, vt poſt Fulat. dixit Rota *deciſ.* 88 *n.* 20. *&* 21. *par.* 7. *recent.* ac in terminis *in Romana quarti dotalis* 19. *Iunij* 1645. §. *non obſtat, quod Antiq coram R. P. D. meo Cerro.*

Vltra quod in præſenti innẽtario, licet fuerint de- 7
ſcripta nonnulla corpora ſtabiliũ in hæreditate reperta, quæ prætẽduntur ſuppoſita fideicõmittẽtis tã Herculis Bentiuoli, quam Iacobi de Vitis, attamen, cum in cõtinenti non probentur dd. fideicommiſſa, ac quod ſuper illis nulla cõpetat detractio, hæc exceptio non releuat ad impediendã huiuſmodi exequutionẽ debitam vigore obligationis cameralis, cũ requirat altiorẽ indaginem, vt in terminis reſoluit Rota *deciſ.* 559. *n.* 8. *&* 9. *par.* 1. *& deciſ.* 536. *num.* 9. ac

dec.647.n.8.p 4.recent. cum aliis adductis *in Romana. cenſus coram R.P.D.meo Meltio* impreſſa poſt Zacch *de oblig.Cam.deciſ.252.num.5.*

Nec huiuſmodi exequutionem impedire valet prætenſa nullitas reſultans ex exceſſu,dum d.Franciſcus Maria hæredes inſtituit non ſolum dd. quatuor fratres de Bentiuolis io bonis Bononiæ, ſed
8 Annam eius filiam in bonis vrbis.Quaptopter,cum actum fuerit actione perſonali dd. fratres tenebantur ſolummodo pro virili ſoluere debita teſtatoris; ideo condetonandi non erant pro tota ſumma ad Text.in *l.ſi certarum, ff.de milit.teſtam. l.ex facto ſuncto,§.1.*vbi Bart.Bald.& alij *ff.de hæred.inſtit.* Vincen. de Franc.*deciſ.559.per tot.* & dixit Rot. *in Mutinen. dotis 16.Ianuarij,& 15. Nouembris.1641. coram Eminentiſſimo Cardinali Panzirolo, & in Vrbinaten. dotis 28.Iunij 1643.ſub §.vnde ſequitur coram me.* Quia licet ex hoc redderetur mandatum exceſſiuum, attamen ex æquitate non retardatur illius exequutio pro ſumma debita, pro qua illud ſuſtinetur, quando non fuit facta exequutio,vt bene refert Add.ad Buratt.*d.91.n.5.verſ.ſuſtinetur.* Idcirco DD. dixerunt præfatum mandatum exequendum eſſe pro quatuor ex quinque partibus ſummæ in eo contētæ dempta portione Annæ cohæredis,contra quā actū oō fuit.

Et ita vtraque, &c.

Fauentina Dotis.

Lunæ 6. Februarij 1651.

ARGVMENTVM.

Dos reſtitui debet eiſdem modis, quibus recepta fuit,& non alias, quando inſtrumento dotali hoc pactatum fuit.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Pactum omnino ſeruandum venit.*
3 *Lucratione dimidiæ partis dotis ſtante ex ſtatuto, adhuc datur idem tempus ad reſtituendum, ac ſi illam partem non lucraretur, & n.5.*
4 *Dos reſtitui debet de iure communi ſtatim, ſi conſiſtat in ſtabilibus, ſiue mobilibus, ſi vero in pecunia infra annum.*
6 *Conditio contrahentium vt æqualis ſit, indubio facienda eſt interpretatio.*
7 *Pactum appoſitum in reſtitutione dotis, non cenſetur appoſitum reſpectu quantitatis dotis, ſed reſpectu temporis.*
8 *Diſpoſitio contrahentium reſtringitur & modificatur ex forma ſtatuti.*

DECISIO CDXLI.

CVM dos promiſſa per Laderchium Gratiolo ſoluta fuerit in octo paghis certam ratam quolibet anno,in eiſdem octo paghis illam reſtituendam eſſe DD. exiſtimarunt, attento pacto expreſſo
1 in inſtrumento dotali,vbi conuentum fuit,quod dos reſtitueretur eiſdem modis,& ſolutionibus, quibus recepta fuit,& non alias,ideo,dum Laderchius huiuſmodi dotem ſoluit termino octo annorum, eo-
2 dem temporis ſpatio reſtitutio fieri debet ad formam pacti præfati,quod venit omnino ſeruandum ad Text. *in l.1.ff.de pact.& l.hoc amplius in fin. ff.de reg.iur.cap.1.eod.tit.*Crauett.*conſ.31.ſub n.30.*Barx.*deciſ.Bonon 90.n.1.& ſeqq. & deciſ.139.num.1.* & Rot. *deciſ.172.num.75.par.6. recent. & deciſ.691.num.1. par.8.*

Nec officit, quod in præſenti caſu reſtituenda 3
venit ſolummodo medietas præfatæ dotis;cum altera medietas ſuperlucrata fuerit iuxta diſpoſitionem ſtatuti Fauentini, quapropter ſoluendo eaſdem ſummas,vt in pacto exprimitur potius reſtitutio facienda ſit ſpatio quatuor, quam octo annorum, alias dici non poſſet, quod eiſdem modis, & ſolutionibus reſtituatur, hocque eſſe magis conforme diſpoſitioni iuris communis iuxta quod ſtatim dos 4
reſtitui debet,ſi conſiſtit in ſtabilibus,ſeu mobilibus ſi vero in pecunia infra annum ad Text. *in l. vnica, §.cum autem in exactione C.de rei vxor.act.*

Quoniam præfata optime procederent, quando 5
pactum non adeſſet, in quo pariter contrahentes conſiderarunt præfatum lucrum,dum conuenerunt, quod reſtitutio dotis fieri debet eiſdem modis, & ſolutionibus, quibus ſoluta fuit, ſaluo iure lucrandi dimidiam ad formam ſtatuti, itaque ſtante etiam præfato lucro contrahentes voluerunt,quod eiſdem ſolutionibus, & eodem temporis ſpatio,quod conſiderari in hoc caſu dumtaxat debet, cum in eo conſiſtat vtilitas ſoluentis, reſtitutio facienda eſſet. Nam æquum eſt, quod ſi Laderchius ad ſatisfaciendam hanc dotem gauiſus fuit dilatione octo anoorum eodem temporis ſpatio concedi debet Gratioſo pro illius reſtitutione non ſolum attento præfato pacto ad tradita per Menoch.*conſ.768. n.7.* 6
cum ſeqq. vol.8. ſed etiam in dubio hæc facienda eſt interpretatio, vt contrahentium æqualis ſit conditio, ad ſuſtinendam enim æqualitatem verba includuntur in diſpoſitione, quæ alias non includerentur & ad hunc effectum etiam receditur à proprietate verborum, itaut ſemper inhærendum ſit interpretationi,& opinioni, quæ fauet æqualitati, præſertim in contractibus qui mutuam pariunt obligationem, vt late firmat Rot.*deciſ.567.num.7.par.4.& deciſ.232.num.21.& ſeqq. par.6.recent.* ac coram Buratt.*deciſ.295.num.12.*

Nec dicatur, quod hoc modo reſtitutio non fie- 7
ret eiſdem ſolutionibus, ſed illis dimidiatis. Quia DD.conſiderarunt pactum non fuiſſe appoſitum reſpectu quantitatis ſummæ tam ſoluendæ per Laderchium, quam reſtituendæ per Gratiolom, ſed reſpectu dilationis temporis ſub qua cadit beneficium pacti, ſicque ſi Laderchius in ſoluendo dictam dilationem reportauit, ita pariter Gratiolus in reſtituendo eadem dilatione gaudere debet, dum haoc contrahentes conſiderarunt, vt appatet ex lectura inſtrumenti dotalis, vltra quod eædem poſſunt dici ſolutiones, dum aduenientе quolibet termino illarum debet Gratiolus maritus retinere me- 8
dietatem pro eius lucro, ſoluendo alteram medietatem hæredi vxoris attento præfato pacto, vbi ſolutiones reſtrictæ, & modificatæ fuerunt ex illis verbis ſaluo iure lucrandi dimidiam ad formam ſtatuti, ex hac enim clauſula reſtringitur, & modificatur præcedens diſpoſitio Angel. *conſ.790. vol.2. verſ.& hoc importa.* Dec.*conſ.656. n.6.* Benint. *deciſ. 164. num. 7. & 8.* Buratt.*deciſ.165.num.1.*

Et ita vtraque, &c.

Rauenna

Rauennaten. Hæreditatis,

Veneris 3. Martij 1651.

ARGVMENTVM.

Immiſſio in poſſeſſionem concedenda venit fideicommiſſario purificato in eius fauorem fideicommiſſo, ex remedio, *l.fin.C.edict.D.A.toll.* vel ex Saluiano.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Trebellianica conſumpta præſumitur ex fructibus ſpatio quinque annorum perceptis.*
3 *Fructus computantur in Trebellianicam in hærede extraneo.*
4 *Immiſſio in poſſeſſionem non retardatur ex credito illiquido.*
5 *Retentio pro dote, ſi non conſtat de eius ſolutione, non retardat ſolutionem.*
6 *Remedium* autheoticæ res quæ, *in bonis ſuppoſitis fideicommiſſo tranſuerſalis, non habet locum.*

DECISIO CDXLII.

1 EXISTIMARVNT DD. dandam eſſe Ioannæ immiſſionem in poſſeſſionem quartæ partis medietatis bonorum relictorum per q. Cæſarem Zabaroonum, ex eo, quia ipſe ſuper dd. boois fideicommiſſum ordinauit ad illius, & ſororum fauorem, ſiquidem d fideicommiſſum reſultat ex teſtamento d. q. Cæſaris, in quo inſtituto ſibi voiuerſali hærede Io. Franciſco eius fratre, cui ſubſtitutis filiis maſculis illius, io ipſorum defectum vocauit filias fœminas eiuſdem Io. Franciſci mortuo itaque tam ipſo hærede inſtituto, quam altero Io. Franciſco iuniori eius filio ſubſtituto, euenit caſus ſubſtitutionis ad fauorem fœminarum, ſub quibus vocata fuit præfata Ioanna vt firmauit Rota coram me ſub die 7 Febr. 1648. & 23. Ian. 1649. vnde, dubitari oon poteſt de fideicommiſſo illiuſque purificatione, ac bonorum identitate, procuIdubio concedenda venit immiſſio Ioannæ vel ex *remed.l.fin.C.edict.Diu.Adr.toll.* vel ex Saluiano interdicto, vt paſſim obſeruat Rota coram Seraph. *deciſ.* 828. *n.* 1. *deciſ.* 184. *n.* 2. *& deciſ.* 368. *n.* 1. *par.* 3. *rec. ac par.* 6. *deciſ* 306. *& deciſ.* 244. vtrobique *n.* 1. *par.* 7. cum aliis adductis *coram me in Auenionen. hæreditatis* 10. *Iunij* 1648. *§. iuſtitia pariter.*

2 Nec huiuſmodi immiſſionem impedire valeat detractio tam Trebellianicæ quam prætenſæ dotis Bartholomeæ vxoris Ioan. Franciſci primi inſtituti. Quia quoad Trebellianicam reſponſum fuit, illã vel fuiſſe conſumptam ex fructibus ſpatio quinque annorum perceptis, ex quibus quartam Trebellianicam penitus continuaſſe præſumi debet, vt in terminis tradit Panzir. *conſ.* 89. *n.* 6. *&* 7. Faber *in cod. lib.* 6. *tit.*
3 27. *diff.* 18. *verſ. ſed quot annorum*, dictoſque fructus in illam computandos eſſe certum eſt; cum non agatur de filiis, ſed de hærede extraneo, à quo percepti fuerunt *l. in fideicommiſſariam, & l. mulier, §. hæres, ff. ad Senat. conſ. Trebell.* Honded. *conſ.* 63. *n.* 112. *lib.* 1. Gratian. *diſcept.* 954. *num.* 24. Ciriac. *controuerſ. Forenſ. cap.* 288. *num.* 29. Duran. *deciſ.* 76. *num.* 6. & dixit Rota *in Romana hæreditatis* 14. *Decembr.* 1646. *coram Arguelles ſub §. eoque fortius.* Vel ſaltem ex il-
4 lis dictum creditum redditur adeo illiquidum vt ex illo nullo modo poſſit impedire petitam immiſſionem, vt dixit Rot. *deciſ.* 149. *num.* 21. *par.* 6. *recent.* cum aliis relatis *in Romana fideic. de Palatiis* 28. *Iun.* 1647. *coram bon. mem. Arguelles, ac in Romana fideic. de Parualdis* 21. *Iunij* 1619. *coram R.P.D. meo Peutingerio.*

Quo vero ad dotem reſponſum fuit oon poſſe 5
pro illa ſuper dd. bonis aliqua prætendi dotatio, tum quia de huiuſmodi dotis promiſſione, vel ſolutione, nullibi conſtat, tum etiam quia præfata bona ſunt ſuppoſita fideicommiſſo tranſuerſalis, in quo locum ſibi non vendicat remedium *auth. res quæ com. de leg.* vt notat Bart. *ibid. n.* 4. Molin. *de primog. Hiſp. lib.* 4. *c.* 6. *n.* 3. Font. *de pact. nupt. clauſ.* 5. *gl.* 1. *p.* 2. *n.* 3. *& ſeqq. & n.* 62. Fuſar. *conſ.* 156. *n.* 1. *&* 2. *& de ſubſtit. q.* 531. *n.* 95. Peregr. *dec. Patau.* 56. *n.* 2. Rot *dec.* 433. *n.* 3. 6
p. 4. *diu.* 2. dictum fuit *in Romana hæreditatis § iuſtitia vero coram Arguelles*, tum denique quia ipſa Bartholomæa eſt hæres Io. Franciſci eius viri dotis debitoris abſque beneficio inuentarij, ideo donec de bonis hæreditariis integram rationem non reddat, ſatisfacta de d. prætenſa dote præſumitur, vt cenſuit Rota coram me *in d. Auenionen. hæreditatis* 10. *Iunij* 1648. *§. aliud creditum.*

Et ita Ioaona ſolum informante reſolutum, &c.

Amerina Caſtri Guardiæ.

Vener. 10. Martij 1651.

ARGVMENTVM.

Immiſſio in poſſeſſionem ex remedio quorum bonorum non datur ſtante legitimo contradictore cum aliis requiſitis.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Poſſeſſor ſi eſt legitimus contradictor impedit immiſſionem, & quid ad hoc requiratur, & n.* 3. *&* 4.
5 *Poſſidens pro indiuiſo cum defuncto continuat in totum ſine vitio.*
6 *Licentia capiendi poſſeſſionem propria auctoritate oritur ex clauſula in ſubſtitutione,* omni meliori modo.
7 *Licentia capiendi poſſeſſionem propria auctoritate ſtante non dicitur vitioſus poſſeſſor, & ſic eſt legitimus contradictor.*
8 *Actio perſonalis ſolum competit pro ſupplemento legitimæ, nec minus datur retentio.*
9 *Prælegata nobilium, auri, & argenti imputantur in legitimam.*
10 *Poſſeſſio nulla eſt tradenda pro complemento legitimæ ob incertitudinem quantitatis, & n.* 11.

DECISIO CDXLIII.

IMMISSIONEM petitam per Marchioniſſam 1
Ninam Palatiam vti hæredem ab inteſtato q. Co. Ludouici Marciani eius filij ex remedio quorũ bonorum, ſuper medietate Caſtri Guardiæ pro indiuiſo cum Co. Alexãdro Marciano, vel Co. Laurẽtio eius filio & poſſeſſore denegandam eſſe DD. reſpõ-
derunt, nã præfatus Co. Alexander, ſiue Laurentius 2
reperitur in poſſeſſione d. Caſtri vigore fideicõmiſſi q. Catharinæ Ceruariæ eius matris: ideo dici debet legitimus contradictor ad impediendam huiuſmodi immiſſionẽ, maxime cũ ad hũc effectum concurrant tria requiſita in hoc caſu neceſſaria, nempe quod

fideicommiſſarius in contloenti docet de iure ſuo,
ac vitioſe non poſſidet, & quod oihil eſt derrahendum, vt notant Bart. *in l.fin. n.22. Cod. de edict. D. Adr.toll.* Menoch. *de adipiſc.remed.4.n.634. & 638.* Gabr. *conſ.45.n.24.lib.1.* Surd.*dec.333.n.1.* & pluries dixit Rota *dec.115.n.10.& ſeq.part.5. ac dec.94. n.5. par.5.rec. ac par.1. diuerſ.dec.103. n.1.* & in aliis adductis *coram R.D. meo Decano in Bonon.bonorum 31. Ianuar.1646.ſub §.nec ad impediendam,& in Melenitana Territorij 17. Martij 1649. §. Atque hinc quoque ſequitur coram R.P.D. meo Ottobono.*

3 Siquidem quoad primum nulla adeſt dubitatio,
nam fideicommiſſum legitur ordinaium in teſtamento dictæ Catherinæ, quæ inſtitutis hæredibus
præfatis Alexandro, & Ludouico ipſiſque ſine filiis
decedētibus alterum alteri ſubſtituit vulgariter,pupillariter,& per fideicommiſſum,ac alias omni meliori modo,prohibendo quamcumque detractionē,
vnde dom Ludouicus deceſſit abſque filiis,clara remanet purificatio ſubſtitutionis ad fauorem Alexā-
4 dri ſuperſtitis: Quo vero ad ſecundum, & tertium
requiſitum aliqua oriebatur difficultas prætendendo, Co.Alexandrum vitioſe poſſeſſionem d.medietatis Caſtri apprehendiſſe, dum illa de manu hæredia, vel ipſa citata, non autem propria authoritate capere debebat ad Text. *in l.1. ff.quor.legat.* Seraph. *dec.271. n.2. ac deciſ.1065.n.3.* cum aliis relatis *in d. Melenitana Territorij ſub §.Verum his omnibus coram R.P.D. meo Ottobono.*

5 Sed difficultas ceſſat, quia Co. Alexander dict. Caſtrum pro indiuiſo cum eodem Ludouico defuncto poſſidebat quo caſu bene potuit in totum continuare illius poſſeſſionem abſque aliquo vitio, vt poſt Bart. & alios *in l.ſtipulationes non diuiduntur, ff.de verb.oblig.* in terminis tradit Pariſ. *conſ.53.num. 110. verſ. nam ipſe Ioan. Franciſcus lib.3.* Mareſcott. *var. reſolut. lib.2. cap.138. num.37.* Lancell. *de attent. part. 2. cap. 4. limit.1. num. 63. & ſeqq.* & ſequuta fuit Rota *in Romana de Sancta Cruce 23. Maij 1608. & in Anconitana cenſus 24. Ianuarij 1618. coram Sacrate, & in Fulginaten. Reintegrationis 24. Maij 1619.coram S.D.N.* & refert Add. ad Gregor. *dec.206.n.10.* & firmat Caual. *dec.534.n.3.* qui licet incidenter dicat conclusionem procedere ſciente,& patiente hærede,hæc tamen limitatio non firmatur, nec in dict. caſu illa fuit ratio reſolutionis,ſed quia fideicommiſſarius petendo.immiſſionem amiſit omnem poſſeſſionem etiam Ciuilem vt *n.6. verſ. & ex hoc potiſſimum.*

6 Tum etiam quia ſubſtitutio ad fauorem ſuperſtitis facta legitur cum clauſula *omni meliori modo*, ex qua oritur licentia capiendi poſſeſſionem propria authoritate, vt tenent Curt.Iun.*in l.fin.num.29.C.de edict. diu. Adr.tollen.* Hond. *conſ.28.n.16.lib.2.* Grat. *conſ.vlt. n.53.lib.1.* Paſett. *conſ.140. n.10.* Peregr. *de fideic. artic.47. n.54.* Riminal. Iun. *de donat. n.567.* Argel. *de legit. contrad. quæſt. 10. art.2. n.27.* Ciriac. *contron.12.n.37.* Maſtrill.*dec.72.n.4.* & Rota Bonon. *deciſ.14. num.18.* Surd. *deciſ.333. num.2.* ſtante itaque huiuſmodi licentia nullo modo ſideicommiſſa-
7 riua dici poteſt vitioſus poſſeſſor,ſed legitimus contradictor per Text. *in l.Titia cum teſtamento §.Titius Lucius,* vbi Bart.& Bald. *ff.de legat.2.* Bald.*conſ.234. n.2.l.3.* Dec.*conſ.84.col.2.in princip.& conſ.424.col.3. in fin.* cum aliis late congeſtis per Rolan. *conſ.78. n.17.lib.3.* Menoch.*d.adipiſc.de remed.4.n.636.* Boër. *dec.156.n.15 & ſeq.vbi ſub n.17.* firmat hanc concluſionem procedere,non ſolum quando teſtator dedit huiuſmodi licentiam expreſſe, ſed etiam tacite, ex aliqua clauſula, vel coniectura prouenientem.

Quamuis autem, & ſupradicta non procedent, prætendatur, detrahendam eſſe ſuper dict.mediante Caſtri legitimam debitam Ludouico, idcirco dum ceſſat alterum ex tribus requiſitis, quæ copulatiue concurrere debeant, deneganda non eſt immiſſio Marchioniſſæ hæredi, licet fideicommiſſarius eſſet poſſeſſor ſine vitio, vt vltra ſupra allegatos firmat Seraph. *d.dec.271. num.5.*

Nihilominus DD.reſponderunt,d.legitimum,vel 8
fuiſſe prorſus conſumptam ex aliis bonis ab eadem hæreditate per Ludouicum habitis, vel ſaltem deberi ſolum illius ſupplementum, pro quo competit ſolum conditio ex lege, & ſic actio perſonalis in iudicio ordinario,itaut pro illo nec minus datur retentio,vt firmant Riminald.Iun. *conſ.589.n.3.* Mareſ. *var.reſ.lib.2.c.121.n.72.& ſeq.* Grat. *diſcept.198.n.20.* Rota *dec.184.n.11.par.4.diuerſ.& dec.368.n.3.par.5. recent.ac par.7.dec.291.n.7.*

Etenim ex præfato teſtamento Catharinæ conſe- 9
quutus fuit domus prælegatas, loca montium, ac mobilia pretioſa auri, & argenti, necnon alias ingentes pecunias,ex quibus cum omnia imputari debeant in legitimam,iuxt.Text.*in l.3.§.ſi debitum.ff.de bon.libert.* & firmat Rot.coram Greg. *dec.568.n.6.& ſeq.* vel illa prorſus conſumpta fuit, vel actio dimi-
nuta,vt prætendi non poſſet,niſi eius ſupplemētum, 10
pro quo ob incertitudinem quantitatis nulla eſt tradenda poſſeſſio,vt poſt Rip.*in l.in quantum n.113.ff. ad leg.Falcid.* firmat Menoch.*de recuper.remed.7.num. 221.& ſeq.* ac Grat.*diſcept.694.n.12.*cum aliis adductis *in Ciuitatis Caſtelli ſupplementi legitimæ 5. Iunij 1637.ſub §.Placuit DD.coram Buccabella,&* 22.*Martij 1638.coram Merlino,& coram eodem in Interamnen. hæreditatis 21.Iunij eiuſdem anni & 1. Iulij 1639.*

Accedit vlterius, quod idem Co. Alexander, ſeu 11
Co.Laurentius filius eſt Creditor Ludouici in conſiderabili ſumma,quam ipſe illius Creditoribus perſoluit, reportando iurium ceſſionem, ex quibus pariter illiquidum redditur præfatum ſupplementum, Itaque cum præfata prætenſa detractio remanet incerta ratione quantitatis nullo modo concedenda venit immiſſio ex allegatis.

Et ita vtraque, &c.

Rauennaten. Domus.

Ven. 17. Martij 1650.

ARGVMENTVM.

Deuolutio Emphyteuſis non remanet clara, ſi non conſtat defeciſſe omnes comprehenſos in inueſtitura.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula* in perpetuum,& ad habendum, *in contractu rei Emphyteuticariæ, efficiunt Emphyteuſim tranſitoriam ad hæredes extraneos.*

2 *Beneplacitum Apoſtolicum non requiritur quando agitur de conceſſione rei modici valoris.*

3 *Emphyteuſis conceſſa pro ſe, & liberis, & nepotibus ipſis non extantibus, clara remanet deuolutio, & n.4.*

5 *Relatio operatur indiuiduam, & propriam expreſſionem contentorum in termino relato.*

6 *Recto*

6 *Rector ſeu Prælatus non poteſt in contractibus Emphyteuticis formam antiquæ inueſtituræ alterare, ſine Apoſtolico beneplacito, & n.7.*

8 *Beneplacitum Apoſtolicum non præſumitur, niſi fluxerit legitimum tempus cum factis obſeruantia.*

9 *Concordia quæ aduerſatur iuri communi extendi non debet ad caſum futurum, ſed strictè eſt interpretanda ad præteritos.*

10 *Promiſſio hominis tollit prouiſionem legis.*

DECISIO CDXLIV.

Vide infr. dec. 15. Ianuary 1652. in hac cauſa.

SVb die 14 Iunij 1649. coram me dictum fuit, domum controuerſam olim in tres partes diuiſam, & in vnam redactã deuolutam fuiſſe ob lineam finitam Lucretiæ Raſponæ cui in Emphyteuſim conceſſa fuit, vt ex rationibus in deciſione adductis, ſed repopoſita cauſa ſuper eiſdem DD. exiſtimarunt deciſionem eſſe reformandam, quoad ſpacium Terreni duorum vel trium pedum conſtituens vnam ex præfatis tribus partibus, ex quo apparet, illud acquiſitum fuiſſe à Lucretia præfata titulo liberæ venditionis pro ſe, ſuiſque hæredibus, &
1 ſucceſſoribus cum clauſula *in perpetuum, & ad habendum*, quæ efficiunt, vt res conceſſæ ſint tranſitoriæ etiam ad hæredes extraneos, vt ponderat Citiac. *controu 146. n. 2. cum ſeqq.* & firmauit Rota coram Seraph. *dec. 105. n. 3.* cum aliis late adductis *in dec. 294. n. 3. & 4. par. 2. rec. & p. 4. tom. 3. dec. 148 n 9 & ſeqq. & par. 5. dec. 381. n. 3. 4. & 5.* & dictum fuit *in Mediolanen. bonorum* 13. *Iunij* 1641. *coram Merlino, & 5. Decembris* 1642. *coram Reuerendiſſ. Salamantino.*

2 Nec dicatur, huiuſmodi alienationem non ſuſtineri, vti factam ſine beneplacito Apoſtolico, quia dum agitur de conceſſione eiuſdem Terreni modici valoris non requiruntur ſolemnitates requiſitæ in alienatione rerum Eccleſiaſticarum ad Text. *in cap. Terrulas 12. quæſt. 2. & cap. cæterum, de donat.* & notat Gloſ. *in cap. 1. in verb. commutatio de his, quæ fiunt à Prælat.* ac Feder. de Sen. *conſ. 210. n 2. in fin. verſ. item huiuſmodi* Calder. *conſ. 11. de iureiur. & conſ. 7. in fin. de reb. Eccleſ. non alien.* ac aliis relatis per Gratian. *diſcept. 452. n. 2.* & per Genuen. *in prax. Curiæ Archiep. Neapol. cap. 75. n. 3.*

3 Quo vero ad alias duas partes clara remanet deuolutio, quia altera legitur ſimpliciter conceſſa de anno 1636. pro ſe, ſuiſque liberis, & nepotibus, quibus non extantibus poſt mortem Lucretiæ inueſtitæ indubitata remanet deuolutio, vt habetur *in §. Emphyteuſim auth. de non alien. rer. Eccleſ.* Corbul. *de canſ. priuat. n. 1.* & firmat Rot. coram Caual. *dec. 564. n. 1. ac deciſ. 36. num. 1. & deciſ. 121. num. 28. part. 7. recent.*

Quamuis autem altera pars conceſſa legatur de anno 1627. pro d. Lucretia ſuiſque hæredibus, & vno ſucceſſore ſub quo comprehenſus prætenditur Eques Raſponus, qui immediate ſucceſſit Lucretiæ inueſtitæ, attenta præſertim dict. clauſula *ad habendum*, quæ operatur, vt Emphyteuſis tranſeat etiam ad hæredes extraneos ex *ſupra allegatis*, Nihilominus DD. animaduerterunt, quod dicta conceſſio facta fuit contra formam antiquorum, inueſtitu-
4 rarum, ſub quibus nullo modo comprehenduntur extranei, vt patet ex pluribus inueſtituris exhibitis, itaque dicta conceſſio facta vltra hæredes etiam pro vno ſucceſſore attendenda non venit, tum quia ad dd. antiquas inueſtituras hæc vltima vigore reſtrictiuæ relationis in ea factæ reſtrin-
5 genda eſt, cum relatio operetur indiuiduam, & propriam expreſſionem, ac repetitionem contentorum in termino relato *l. aſſe toto, ff. de hæred. inſtit.* Crauett. *conſ. 45. num. 4.* Menoch *conſ. 1043. num 3.* Mantic. *deciſ. 373. num. 3.* & in ſpecie firmat Fulgin. *de iur. emph. ſub tit. de melior. quæſt. 2 num. 22.* ac dixit Rota *in Caietana bonorum 3. Nouembr. 1646. coram R.P.D. meo Cerro, § imo cum antiquis.* Eoque 6
magis, cum verſemur, in contractibus Emphyteoticis, in quibus non poteſt Prælatus, ſeu Rector formam antiquæ inueſtituræ alterare præſertim circa illius ſubſtantialia in præiudicium Eccleſiæ ſine beneplacito Apoſtolico, vt notant Cutt. *in tract. de fund. par. 2. quæſt. 6. num 2 & 3.* & [illegible] Fulgin. *in eod. tract. ſub tit. de var. aduc. quæſt.* [illegible] *8.* qui *ſub tit. de ſolut. Canon. quæſt. 1. num. 195.* firmat,
quod etiam in his, quæ ſunt de accidentalibus, con- 7
tractus non poſſit formam conſuetam excedere in præiudicium Eccleſiæ ex doctr. Bald *in auth quas ruinas, C. de Sacroſanct. Eccleſ.* ibique Caſtr. *n. 7.* itaut ſemper ad primam inueſtituram tanquam ad radicem contractus cenſetur habita ratio, illaque ſit attendenda ad tradita per Bald. *in l. 1 num. 19 C. quand. non peten. par.* Surd. *conſ. 5. num. 62. & conſ. 105. num. 26. & 31.* cum aliis adductis per Rotam *deciſ. 555. num. 10. in fin par. 2. recent & par. 6. deciſ. 211. num. 6.* & per d. Fulgin. *ſub tit. de renou. quæſt 1. num. 77.*

Præſumptio vero beneplaciti apoſtolici deducta 8
ex curſu 30. annorum prorſus ſublata fuit in præteritis deciſ. tum quia non effluxit præfatum tempus cum obſeruantia, vt firmat Rota *deciſ 202. n. 7. p. 7. recens.* dum conceſſio fact. fuit de anno 1627. tum etiam quia huic præſumptioni obſtat conſtitutio Vrbana edita de anno 1641. incipiens Romanus Pontifex in ſacra Beati Petri ſede *ſub § Item quaſcunque prorogationes.*

Nec prætendi poteſt, ex quam pluribus alienationibus domus controuerſæ factis in extraneos oriri contraria obſeruantia. Quia dd. alienationes factæ fuerunt, vel inter ipſos comprehenſos, vel durante inueſtitura per ſuperexiſtentiam vocatorum; adeo vt nulla adſit alienatio, quæ facta fuit extincta linea comprehenſorum, ſicque obſeruantia retorquetur ad fauorem Eccleſiæ, dum ſemper dd. bona ad ipſam per lineam finitam reuerſa fuerunt, vt reſultat ex inueſtituris poſtea factis, quæ obſeruantia ad hunc effectum attendenda venit ex adductis per Mantic. *de tacit. & ambiguis l. 13. tit. 19. n. 42.* & dixit Rota coram Caual. *deciſ. 316. n. 5. verſi hac autem & deciſ. 56. n. 5. p. 3. deciſ. 93 n. 78. & ſeqq. ac deciſ. 381. n. 6. & 7. p 7. recent.*

Demum non obſtat ad impediendam huiuſmodi deuolutionẽ repetita Concordia inita de ann. 1434. inter Eccleſiam & Populum Rauennaten. relata *in volum. ſtatut. Ciuitatis, lib. 4. cap. 14.* cuius vigore bona emphyteotica per Rauennaten. poſſeſſa habeantur ad inſtar allodialium, & conſequenter eſſe debeant tranſitoria etiam ad extraneos, vt firmauit Rota *in Rauennat. Emphyteuſis 19. April. 1641. coram R.D. Decano ſub §. Præfata faciliùs procedunt circa fin.*

Quoniam, vt reſpondetur *in altera deciſ.* d. Con- 9
cordia vti contraria diſpoſitioni iuris communis, ac præiudicialis Eccleſiæ non comprehendit d domum poſtea in emphyteuſim conceſſam; ſed ſolum bona ante d. Concordiam tradita ad text. *in cap. cum Capella de priuileg. & Clem. 1. in fin. de Cenſ.* ab in terminis tenet Macrob. *conſ. 26. n. 9. & ſeq.* cum aliis relatis per Rot *deciſ. 94 n.* [illegible]*o. & ſeqq.* poſt Merlin. *de legit.* Et optimè ſubſiſtit, huiuſmodi domũ fuiſſe poſt concordiã conceſſam, dum prima illius inueſtitura

appxiet facta de anno 1519. & licet prætendatur, illam non poſſe dici nooam conceſſionem; ſed renouationem antiquæ conceſſionis; tamen ex eius tenore deſumitur, fuiſſe potius nouam conceſſionem, quàm renouationem; tum quia adſunt verba tradidit dat, & præfato Chriſtophoro conceſſit in emphyteuſim pro ſe, filijs & nepotibus; tum etiam quia non probetur facta perſonis in priori inueſtitura comprehenſis; ſed penitus extraneis, & latè firmant Menoch. *conſil.160. num.4. & 5.* & Surd. *conſil.40 num 39. & 42. verſic. tamen loquuntur*; tum demque quia facta fuit poſtquam Rector acceptauit illius deuolutionem ob lineam finitam, vt reſpondit Rot. coram Caual. *deciſ.398 num.8. vſque in fin. ac in Portuen. ſtagni 10. Iunij 1647. ſub §. fin. coram Eminentiſſimo Panzirolo.*

10 Vltra quod, vt in præterita deciſione prædicta ex inueſtituris exhibitis concordiæ contrariis reſultat, qood vel dd. conceſſione non comprehenduntur ſub coocordia præfata, vti poſtea factæ, vel quatenus comprehenderentur ſub illis ex dd. pactis, & conuentionibus contrariis ipſi Concordiæ derogatum fuit ex regula, quod prouiſio hominis tollit prouiſionem legis, vt *d. deciſ. 94. num. 3.* poſt Merlin. *de legitim.*

Et ita vtraque, &c.

Meleuetina Bonorum.

Ven. 24. Marij 1651.

ARGVMENTVM.

Donatarius particularis, quando poteſt capere poſſeſſionem propria auctoritate.

SVMMARIVM.

1 *Donatarius particularis capere debet regulariter de manu donatarij vniuerſalis. & n.4.*

2 *Hæres grauatus detrahere poteſt de bonis fideicommiſſariis quidquid impendit pro illorum defenſione & recuperatione. & n.3.*

5 *Donatarius poteſt capere poſſeſſionem propria auctoritate, quotieſcunque donator ſiue teſtator dat facultatem eam capiendi.*

6 *Clauſula,* conſtituti, *transfert ciuilem poſſeſſionem, & operatur facultatem capiendi naturalem propria auctoritate.*

7 *Clauſula* conſtituti, *operatur effectum ſuum, etiam ad fauorem abſentis, ante acceptationem, quando adeſt ſtipulatio notarij.*

8 *Actio perſonalis competit pro rebus donatis.*

9 *Donans particulariter aliqua bona, ſine diminutione donare cenſetur.*

DECIS. CDXLV.

CONTENDENTIBVS ſuper poſſeſſione bonorum particulariter donatorum tam Ferdinxndo, & aliis de Vaſſallis, quibus illa fuerit particulariter donata, quam Andrea Vaſſallo vniuerſali donatario aggreſſa hodie fuit de ordine Rotæ diſputatio ſuper bono iure, & de vtroque bono iure conſtare DD. reſoluerunt. Quoniam licet Andreas excludere prætenderet donatarios particulares, tum quia illorum poſſeſſio cenſeri debet vitioſa, ex quo
1 capta non fuit de manu donatarij vniuerſalis, à quo regulariter capi debet, vt firmauit Rota *in hac cauſa coram me ſub die 16. Maij, anni præteriti, ſub §. Altera* 2
exceptio; tum etiam quia ſuper dd bonis eidem Andreæ competere debet retentio nedum pro ſcut. 100. quæ Bartholomæus donator ſibi reſeruauit ad effectum teſtandi; ſed etiam pro expenſis factis pro recuperatione dd. bonorum, ad quarum refectionem teneantur donatarij particulares iam inſpecta diſpoſitione iuris communis, iuxta Text. *in l. vbi pura, § Qui in diſtrahendis, ff. ad Trebell.* vbi Iuriſconſultus expreſsè ſtatuit, hæredem grauatum detrahere poſſe ex bonis fideicommiſſariis impendit pro illorum defenſione, & recuperatione, vt tradunt communiter DD. *in l. fin. § in computatione, ff. de iur. delib. in computatione, C. de iur. delib.* & firmauit Rot. *deciſ. 518. num. 6. par. 4. diuerſ.* Seraph. *deciſ. 925. num. 3.* Gregor. *deciſ. 197. num. 1. cum ſeqq. vbi ſub num. 4.* late firmauit, quod huiuſmodi expenſæ compenſandæ non ſunt cum fructibus perceptis quam ſequitur Add. ad Butat *deciſ. 401. n. 17.* qui ampliando firmat hoc procedere, licet hæres ſuccubuiſſet; cum aliis relatis *in Rom. fideicommiſſ. de ſpiritibus 1. Iulij 1647.*
§. Quod enim coram R.P.D. meo Cerro. Quam diſpoſi- 3
sionem donatoris, qui expreſsè in donatione mandauit, quod in caſu litis, vel quæſtionis ſuper dd. bonis donatis, quilibet ex prædictis donatariis participaret, & participare debeat pro rata, in euictione, & alio quocumque damno. Ex his itaque non ſolum excludere primo prætendebator bonum ius donatariorum particularium; ſed illud reſultare duntaxat ad fauorem Andreæ donatarij vniuerſalis.

Nihilominus DD. amplectendo vltimum fundx- 4
mentum nempe quoad expenſas factas in defenſione dd. bonorum, pro quibus ſolum reſultat bonum ius ad fauorem Andreæ; aliis exceptiones adductas reiecerunt; ſiquidem, quamuis regulariter pro legitima poſſeſſione requiratur, quod Donatarij particulares ad inſtar fideicommiſſariorum, & legatariorum capere debeant poſſeſſionem de manu hæredis, vt firmatur *in d. deciſ. 16. Maij anni præteriti,* 5
Attamen hæc concluſio limitatur quotieſcunque Teſtator, vel Donator dat facultatem expreſſam, ſeu tacitum ex aliqua clauſula reſultantem capiendi poſſeſſionem propria authoritate, vt tradit Menoch. *de adipiſc. remed. 4. num. 633.* poſt med. Cuman. *conſ. 6. ante fin.* Rota *deciſ 615. num. 2. & 11. par. 1. & deciſ. 182. num. 2. par. 2. ac par. 5. recent deciſ. 182. num. 2.* & hoc caſu ſufficit, quod adſit clauſula *& omni meliori modo* vt tenet Curt. Iun. *in l fin. num 49. C. de edict. diu. Adr. tollen.* Horded. *conſ. 28. num. 16. lib. 2.* Pereg. *de fideic. art. 47. num. 54.* Rimin. Iun. *de donat num. 567. Angel. de legit. contrad. quæſt. 10. art. 2. num. 27.* Ciriac. *contron. 12. num. 37.* cum aliis lata adductis coram me *in Amerina Caſtri Guardiæ 10. huius. ſub §. tum etiam quia* Hocque eo magis procedit in caſu
præſenti; dum in donatione adeſt clauſula *conſtituti*, quæ transfert Ciuilem poſſeſſionem, & operetur facultatem capiendi poſſeſſionem naturalem etiam propria authoritate, vt allegatis *in Biſuntina Cenſus 27. Nouembris 1645. coram R.P.D. meo Corrado.* 6

Nec dicatur, quod effectus huiuſmodi clauſulæ ceſſauit, tum quia facta fuit ad fauorem abſentis, nec conſtat de illius acceptatione, tum etiam quia mortuo conſtituente ab alio fuit naturalis poſſeſſio occupata, vt reſpondit Rota coram me *in hac cauſa ſub die Decembris 1646. ſub §. Quo vero ad manutenſionem* Quoniam dicta clauſula operatur effectum 7
ſuum etiam ad fauorem abſentis ante acceptationem, quando adeſt ſtipulatio notarij, Socin. Sen.

conſ.

conſ. 165.*n.*12.*ad fin. verſ.ſecundo reſpondetur & n.*13. *lib.* 5. Rolan. *conſil.* 19. *num.* 23. *lib.* 1. Ioſeph. Ludouic. *deciſione* 29. *num.* 16. & 17. quod eo magis procedit, vbi agitur de actu merè lucratiuo, in quo ſola ſcientia ſufficit pro acceptatione ex adductis *in Romana Saluiani de Caſalibus* 21.*Iunij* 1641.§. *ſecundum vero cum ſeq.coram R.P.D. meo Cerro*, & licet occupatio naturalis poſſeſſionis facta poſt mortem conſtituentis ab alio præiudicat conſtituatiis, quoad manutentionem, vt firmatur *in d. deciſ.* 17. *Decembris* 1646.ex hoc tamen nullum infertur præ-
8 iudicium quoad ius, & actionem perſonalem acquiſitam ad res donatas conſequendas, quæ ab eis exerceri poteſt abſque eo, quod teneantur illas capere de manu donatarij vniuerſalis, vt admittitur *in d. deciſ. ſub §. nil releuat.*

Præterea retentio pro ſcutis 100. quæ ſibi Donator reſeruauit ad effectum teſtandi nullum inducit malum ius ſuper dd. bonis contra Donatarios par-
9 ticulares,cũ ex lectura donationis appareat, illaſibi reſeruaſſe ſuper bonis vniuerſaliter donatis:non autẽ ſuper iſtis controuerſis,quæ ſub particulari donatione cadunt; tum quia hoc congruit menti Donatoris, qui particulariter donando aliqua bona, ſine diminutione ea donaſſe cenſetur, tum etiam quia hoc deſumitur ex reſeruatione in continenti oppoſita poſt donationem vniuerſalem, quapropter,dum ex his excludi nequit bonum ius particularium donatariorum, qui duntaxat tenentur ad expenſas factas occaſione litis.Idcirco DD. exiſtimarunt, conſtare de bono iure Andreæ Donatarij vniuerſalis quoad dd.expenſas, quibus tamen refectis pro rata bonorum quæ particulariter donata fuerunt, quando eſſent liquidatæ, bonum ius ſolum pro donatariis particularibus reſultare debet.

Et ita Andrea ſolum informante reſolutum, &c

Piſcien. Beneficij.

Ven. 21. Aprilis 1651.

ARGVMENTVM.

Sententia iuſta venit confirmanda.

SVMMARIVM.

1 *Præſentatus de beneficio à legitimo Patrono eſt inſtituendus.*
2 *Iuſpatronatus bene probatur ex præſentationibus effectum ſortitis.*
3 *Iuſpatronatus & eius ſtatus canonizatur ex ſententia Ordinarij.*
4 *Succeſſor plus iuris conſequi non poteſt, quam ſuus auctor habebat.*
5 *Præſentatus ad hoc vt admittendus ſit, opus eſt probare quod præſentans ſit in quaſi poſſeſſione præſentandi, vel quod deſcendat ab exiſtente*
6 *Fœmina non admittuntur ad præſentandum in iurepatronatu gentilitio.*
7 *Iuſpatronatus potius præſumitur hereditarium, quam gentilitium.*
8 *Filius non poteſt præſentare,viuente Patre,in iurepatronatu hæreditario.*
9 *Qualitas hæreditaria non inducitur ex eo quod filij præſentent vti heredes, quia dictio vti eſt poſita demonſtratiue, non taxatiue.*
10 *Iuſpatronatus non poteſt eſſe pro parte hæreditarium, & pro parte gentilitium.*

DECIS. CDXLVI.

SENTENTIAM Rotalem per R.P.D. meum Celſum latam vti iuſtam DD. confirmandam 1
eſſe reſponderunt, nam clara deſumitur illius iuſtitia ex eo, quia præfata ſententia declarando beneficium controuerſum de iurepatronatu laicorum ex fundatione, & dotatione, canonizat eius pertinentiam ſpectare ad familiam de Carolis pro duabus ex quatuor vocibus, pro vna vero tantum voce ad Tolomeos vti Donatarios Franciſci de Maſſeis excluſis Pardinis, Geminianis, & Nuccorinis,
in eodem iurepatronatu prætendentibus, ideoque 2
Franciſcus de Carolis à Iacobo, & aliis de eadem familia præſentatus in præfato beneficio inſtituendus eſt,etenim dubitari minime debet de exiſtentia præfati iuriſpatronatus, cum de illa cõſtet ex fundatione, & dotatione. Pertinentia autem ad fauorem illorum de Carolis pro dd. duabus ex quatuor vocibus optime reſultat ex præſentationibus ab ipſis antea factis, quæ vti effectum ſortitæ bene probant iuſpatronatum, illiuſque pertinentiam iuxta receptam Oldr.*conſ.*229.*n.*2. & ſequuta fuit Rota *deciſ.* 154.*ſub n.*4.& *dec.*541.*n.*2.*p.*2.*rec.*& *p.*6.*dec.*101.*n.*10. cum aliis late adductis *coram me in Placentina Canonicatus* 5.*Iulij* 1647. *ſub §. Pertinentia autem*, itaque cum præfatus Franciſcus doceat de ſuo clericatu per literas patentes Ordinarij, de cautione huiuſmodi beneficij ex fide obitus vltimi poſſeſſoris,& de exiſtentia iuriſpatronatus ac pertinentia illorum, qui ipſum præſentarunt iure merito inſtituendus erat,ad Text.*in c.decernimus,& c. Monaſterium* 16 *q.* 7.*c.cum Bertoldus*, vbi Abb.*n.*12.*de re iud* Rot. *deciſ.* 337.*p.*2.& *dec.*15.vtrobique *n.*2.*p.*5.*rec.* cum aliis *in Muinen.beneficij* 27. *Martij* 1648. *coram bonæ memoriæ Argaellæ.*

Nec quidquam releuat, quod Franciſcus de Tolomeis colligans habeat præſentationes tam à Tolomeo, & Ioanne de Tolomeis vti Donatariis præfati Franciſci de Maſſeis, quam à Pardinis, Geminianis, & Nuccorinis ad quos, vel maior pars vocum,vel ſaltem medietas ſpectat,idcirco illi concedenda erat inſtitutio, maxime concurrente gratia Apoſtolica, cum derogatione alterius medietatis ad eius fauorem emanata.

Quoniam præfatæ præſentationes non ſufficiunt ad conſtituendum præfatam medietatem. Etenim
certum eſt Tolomeos in huiuſmodi iurepatronatu 3
habere duntaxat veram ex quatuor vocibus, & deſumitur non ſolum ex quampluribus præſentationibus continuatis & effectum ſortitis, in quibus Carolus, & Franciſcus eius filius, à quo ipſi ex donatione cauſam habẽt ſemper præſentauerunt pro vna ex quatuor vocibus ex ſupra adductis, iuncta præſertim ſententia Ordinarij lata de anno 1579.approbante præſentationes factas à familia de Carolis pro duabus ex quatuor vocibus,& ad illos de Maſſeis pro vna ex dd.vocibus tantum, & ſic canonizante pertinentiam in dicta familia de Maſſeis pro quarta parte, ex hac enim ſatis firmatus videtur ſtatus patronatus quoad omnes Anchar. *conſ.*336 *n.*1. Mantic. *deciſ.* 350. *num.* 3. & 4. cum aliis per Rot. *deciſ.* 96. *num.* 13. *par.* 6. *recent.* Sed etiam ex propria confeſſione Pauli Antonij Maffei, necnon Caroli eius filij, qui in præſentationibus habitis de anno 1525. & 1579. reſpectiue expreſſe faſſi fuerunt dictum iuſpatronatus pertinere pro duabus ex quatuor vocibus ad familiam de Carolis, ad ipſos vero pro vna duntaxat voce. Vnde bene probatur huiuſmodi pertinentia nedum contra confitentes, ſed etiam contra præfatos Tolomeos vti

donatarios eiuſdem Caroli, vt in terminis firmauit Rota coram Buratto *deciſ. 283. num. 6. & ſeqq. & deciſ. 794. num. 4. ac deciſ. 356. num. 22. par. 5. recent. ac par. 6. d. deciſ 96. num. 14.* ac dictum fuit *in Sulmonen. beneficij 25. Iunij 1646. coram R. P. D. meo Peutingerio, & in Comen. Cappella 22. Aprilis 1648. coram R. D. meo Decano.* Itaque ceſſat prætenſio, quod Tolomei habeant medietaté iuriſpatronatus, ſupponendo, quod ad ipſos ſpectet etiam alia pars quæ pertinebat ad Paulum Maſſeum ſeniorem, cum hoc non probetur, quinimo expreſſe reſultat contrarium ex præfatis confeſſionibus factis ab eorum auctoribus, quas impugnare minime poſſunt Natt. *conſ. 439. num. 3.* Tiraq. *de iur. conſtit poſſ. par. 3. limit. 3. num. 11. in fin* Ruin. *conſ. 169. num. 1. in fin. lib. 1.* Gregor. *deciſ. 491. num. 10. & deciſ. 135. num. 5. par. 6.*
4 *recent.* Quapropter, dum ad præfatum Carolum Maſſeum, à quo dd. Tolomei cauſam habent, non pertinebat niſi quarta pars d. iuriſpatronatus, eamdem tantummodo ipſi habere debent, cum plus iuris conſequi nequeant quam ſuus author habebat iuxta Text. *in l nemo plus iuris in iis officiis §. non debet ff de reg. iur.* Natt. *conſ. 398. num. 3.* Rot. *deciſ. 8. n. 18. par. 6. recent.* Sicque quoad hanc præſentationem nullo modo dici poteſt, Franciſcum de Tolomeis conſequutum fuiſſe medietatem vocum, ſed ſolum quartam partem.

Hæ vero præſentationes factæ per Pardinos,
5 Geminianos, & Nuccorinos non ſubſiſtunt, nec de eis aliqua habenda eſt ratio, ex quo illi nullum habent ius præſentandi, nec vllo vnquam tempore præſentarunt ad beneficium controuerſum. Nam ad hoc vt præſentatus inſtituendus ſit, opus eſt probare quod præſentans ſit in quaſi poſſeſſione præſentandi, vel quod deſcendat ab exiſtente in illa ad Text. *in cap. conſultationibus de iurepatr.* & dixit Rot. *deciſ 337. num 3. par. 2. & deciſ. 349. num. 1. ibique add. n. 6.* coram Greg. *& coram R. P. D. meo Celſo in Terdonen. Iuriſpatronatus 17. Iunij 1647.*

6 Nec ſufficit, quod ſupradicti præſentantes deſcendant ex fœminis familiæ de Carolis, tum quia non probatur, dd. fœminas aliquando præſentaſſe, tum etiam quia in præfato patronatu vti gentilitio fœminæ, & eorum deſcendentes ſunt prorſus excluſæ Ferett. *conſ. 131. num. 3. lib. 1.* Peregr. *conſ. 33. n. 2. lib. 1.* Buratt. *deciſ 183. num. 23.* cum aliis relatis *in deciſ. 208. num 1. par. 7. recent.*

7 Quamuis enim iuſpatronatus iuxta iuris præſumptionem ſit potius hæreditarium quam gentilitium ad tradita per Abb. *in cap. 1. de iurepatr.* Couar. *var. reſolut. lib. 2. cap. 18. num. 7.* Rot. *deciſ. 487. num. 7. par. 1. ac deciſ. 272. num. 4. par. 7. recent.* Nihilominus obſeruantia ſubſequuta ſat eſt ad probandam naturam, & qualitatem patronatus gentilitiam, vt notat Franc. *in cap. vnico num 5. de iurepatr. in 6.* Gabr. *conſ. 196. num 6. lib. 1.* Gratian *diſcept. 521. num. 19 & ſeqq.* cum aliis congeſtis per Rotam *d deciſ. 482. numer. 6. par. 1. & deciſ. 166. num. 9. par. 6. recent.* Nam quotieſcumque ſucceſſit vacatio præfati beneficij nunquam præfatæ fœminæ tunc exiſtentes, nec eorum deſcendentes admiſſi fuerunt ad præſentandum, quod optime concludit qualitatem gentilitiam Ferett. *d. conſ. 131. num 3. lib. 1.* Calder. *conſ. 15. per tot. de iurep.* & dixit Rot. *deciſ 288. num. 6. par. 5. recent. & deciſ. 120.* poſt Modern. *de iurep. ac in Florentina Canonicatus 14. Maij 1629. coram Eminentiſſ. Veroſpio, & in aliis relatis in hac cauſa 26. Nouemb. 1650. ſub §. imo enim de d. tempore coram R. P. D. meo Celſo.*

8 Accedit vlterius ad probandam huiuſmodi qualitatem gentilitiam, quod de anno 1579. ad d. beneficium inſimul præſentarunt Pater, & filij, quod non conuenit Patronatu hæreditario, in quo filij non poſſunt præſentare viuente Patre Card. *in clem. 2. num. 8 de iurep.* Calder *conſ. 19. in fin. eod. tit.* Grat. *diſcept. 521. n 23* Buratt. *d. deciſ. 183. n. 16. & 17.* & ibi Add. *n. 27.* cum aliis *in d. deciſ. 166. n. 14 par. 6. recent.* Nec prætendi poteſt, huiuſmodi præſentationem inſimul factam eueniſſe, ex quo Pater, & filij erant inſimul hæredes Aui, vel Proaui, quia hoc non præſumitur, niſi ab allegante probetur, in quibus terminis loquitur *d. deciſ. allegata in Florentina Iuriſpatronatus 14. Februarij 1639. ſub §. facile etiam coram bonæ memoriæ Merlino, quæ eſt deciſ.* 120. poſt Viuian. *de iurepatr.*

Non obſtat, quod in præſentatione habita de 9
anno 1625. Iacobus & Ioannes præſentantes ſe enunciarunt filios, & hæredes Patris. Ex hoc enim non inducitur qualitas hæreditaria, tum quia d. enunciatio vti hæredes cenſetur facta demonſtratiue, nõ autem taxatiue, vt dixit Rota *d. deciſ. 166. n. 20. p. 6. rec. & dec. 104. n. 4.* penes d. Viuian. *de iurepatr.* Tum etiam quia illa intelligi debet de hæredibus ſanguinis, itaut reſultet, quod ſaltem iuſpatronatus ſit mixtum quod ſufficit ad excludendas fœminas illarumque deſcendentes ex relatis *in d. deciſ. 166. n. 21. & deciſ. 70. n 5.* poſt eumdem Viuian. Tum denique quia quando qualitas gentilitia eſt probata ex multis præſumptionibus, non tollitur ex vnica tantum coniectura pro qualitate hæreditaria adducta ad Text. *in l. dum ff. de in integr. reſtit. cap. afferte de præſumpt.* & reſpondit Rot. *d. deciſ. 166. n. 23.*

Demum non obſtat repugnantia, quod iuſpatro- 10
natus non poteſt eſſe pro parte hæreditarium, & pro parte gentilitium, vt firmat Rot. *dec. 336. num. 4. par. 5. recent. & in Cæſaraugustana beneficij de Linares 10. Februarij 1645. coram R. P. D. meo Bichio.* Quoniam repugnantia conſideratur in vna eademque familia, ſecus autem eſt quando agitur prout in caſu noſtro de pluribus ſeparatim familiis, quo caſu, dum conſiderari poſſunt ſeparati patronatus vnus poteſt eſſe gentilitius, & alter hæreditarius, vt reſpondit Rota *in dicta Florentina iuriſpatronatus ſub n. 4. coram Merlino.*

Et ita, cum ex his clare reſultet iuſtitia ſententiæ Rotalis, illam eſſe confirmandam reſolutum fuit vtraque, &c.

Melphien. Penſionis.

Veneris 21. Aprilis 1651.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus obedire tenetur mandatis rotalibus.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Cenſuræ nequeunt dubitari, quando conſtat de earum relaxatione.*

3 *Intimatio mandati requiritur ad incurrendas cenſuras.*

4 *Inſtrumentum confectum à notario incarcerato non facit fidem.*

5 *Contumacia & inobedientia multo magis deteſtanda eſt in Prælato, & perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta, quam in laicis.*

DECISIO

DECISIO CDXLVII.

1 TENEBATVR Epiſcopus Melphiẽn. mandatum Rotale de manutenendo ad fauorem Hiacynthi Scaliæ in quaſi poſſeſſione exigendi ducat. 300. expeditum debita cum reuerentia, obedientia, & humilitate ſuſcipere, *cap. in memoriam 19. diſtinct.* Vnde cum natale de Angelis illius exequutorem, & & Franciſcum Carminatum Clericum pro teſte ſecum adductum mediante perſona Franciſci Antonij Rampolla, & Ioannis Vincentij de Melfia, flagellis, & aliis iniuriis violenter, & indecenter affecerit, vt teſtator, idem exequutor, & deponit dictus Carminatus, vtique dum conſtat ſernatos fuiſſe quatuor terminos ſeruari ſolitos, vt paſſim firmauit Rota coram Rub. *deciſ. 5. de ſentent. excom.* Seraphin. *deciſ. 1113. num. 3.* Burat. *deciſ. 27. per tot. & deciſ. 631. num. 1. & ſeq.* cum aliis adductis *in Gandauen. exemptionis 22. Iun. 1648. § Siquidem ex iuribus coram R. P. D. meo Celſo.* qui tamen termini in præſenti caſu omitti potuiſſent ad tradita per Rotam *in Craconien. Præpoſit. S. Floriani 2. Decembris 1650. §. fin. coram R. P. D. meo Bichia*, contra præfatos de Rampolla, & Ioan. Vincentium tam temerè exequutorialium paritioni impedimenta præſtantes declaratoriam, contra Epiſcopum vero interdictum ab ingreſſu Eccle-
2 ſiæ relaxandum eſſe DD. reſponderunt; Quocirca his ſtantibus nefas eſt dubitare, quin inciderint in Cenſuras inflictas, & comminatas in eodem mandato Rorali, quam in Bulla Cœnæ Domini *ſub § 13. verſ. quiue illa,* vt explicat Vgolin. *de Cenſ. c. 13. §. 2. ſub num. 5. verſ. quæ excommunicatio, fol. 326. & in §. 14. verſ. exequutionem, ac in cap. 14. §. 4. verſ. & in exequutionem, fol. 339. & ſeqq.* Modern. Monialicen. *in comment. d. Bullæ, lib. 2. can. 13. quæſt. 6. concl. 2. num. 5. & ſeq. per tot.* ac in terminis dixit Rot. *in Leodien. Decimarum 13. Iuny 1647. §. Conſtat enim cum ſeq. coram R. P. D. meo Cerro, & in Martinen. iuriſdict. 16. Maij 1649. §. vtique tamen in fin. coram Reuer. P. D. meo Bichia.*

3 Nec dubitari poteſt, quin Epiſcopus notitiam habuerit præfati mandati; quamuis illud in actis reproductum non fuerit cum relatione perſonalis præſentationis; tum quia hoc expreſsè conuincitur ex atteſtatione eiuſdem Notarij, ac diſpoſitione Carminati; tum etiam quia poſt huiuſmodi præſentationem comparuit Procurator Epiſcopi proteſtando nihil fieri niſi ipſo citato, & producendo quamdam fidem ab eodem Notario, dum in carcere detinebatur metu extortum in qua probare prætendebat huiuſmodi præſentationem non fuiſſe factam; ſicque ex his reſultat ſufficiens notitia præfati mandati, adeo vt deueniri poſſit ad declaratoriæ relaxationem; ac ſi conſtaret de dicta perſonali præſentatione *Clem. cauſam de elect.* Fel. *in c. cum ait Romana, num. 15. de appellat.* Seraph. *dec. 1094. num. 4.* cum aliis relatis *in Leodien. Abbatiſſatus 8. Aprilis & 20. Iuny 1644. coram Reuerend. Terracinen. & in d. Cracomen. Præpoſit. S. Floriani coram Reuer. P. D. meo Bichio.*

4 Nec quidquam releuat prætenſa fides producta, vbi aſſeritur præfatum mandatum non fuiſſe præſentatum; quia illa metu extorta fuit per Epiſcopum cum data in albo ab eodem Notario adhuc in Carceribus detento, vt probant iidem examinati, ideoque ex illa nulla oritur ſufficiens probatio ad Text. *in l. qui in carcerem, ff. quod met. cauſ.* eoque magis quia antea dictus Notarius fidem fecit ſuper præſentatione mandati cui magis ſtandum eſt, ſicut ſtatur primæ diſpoſitioni teſtis, & non ſecundæ etiam iuratæ, vt poſt Innoc. & Oſtien. *in cap. præterea de teſt. cog.* dixit Rot. *deciſ. 56. num. 2. part. 1. diuerſ. & deciſ. 267. num. 10. part. 1. recent. & part. 2. deciſ. 413. num. 3.* ac in puncto firmat Batt. *conſ. 87. per tot.* & Rot. coram Buratt. *deciſ. 146. num. 14. & in Romana Pecuniaria 12. Decembris 1642. coram R. P. D. meo Cerro.*

Eoque libentius deuentum fuit ad huiuſmodi relaxationem declaratoriæ, quia ſi contumacia, & inobedientia in laicis deteſtanda eſt multo magis in Prælato, & perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta, vt fuit dictum *in Toletana Canonicatus 31. Ianuary 1611. coram Lancelloto,* quæ eſt *deciſ. 308. n. 1. poſt 2. vol. conſ. Farinac. & in alia Toletana Canonicatus 18. Iunij 1646. coram R. P. D. meo Ottobono, ac in d. Leodien. Decimarum 13. Iunij 1647. coram R. P. D. meo Cerro, & in d. Gandauen. exemptionis coram R. P. D. meo Celſo.* 5

Et ita Hiacyntho ſolum informante reſolutum fuit.

Romana, ſeu Vrbeuetana Pecuniaria.

Lunæ 24. Aprilis 1651.

ARGVMENTVM.

Aditio hæreditatis, an illico induceretur ex ſola conſtitutione Procuratoris, quando ad hoc eſt conſtitutus?

SVMMARIVM.

1 *Aditio hæreditatis eſt actus mere voluntarius.*
2 *Aditio hæreditatis non illico inducitur, quando ex verbis mandati conſtat non fuiſſe voluntatem determinatam.*
3 *Verba ſuſpenſiua an inducant voluntatem determinatam adeundi? & n. 4.*
5 *Verbum,* intendens adire, *vti ſuſpenſiuum non inducit illico hæreditatis aditionem, cum ſit primum motiuum voluntatis.*
6 *Proteſtatio ſimplex ſi præcedat non adeundi, ſat eſt ad excludendam aditionem.*
7 *Actus geſti in caſu, potius præſumuntur nomine proprio, quam hæreditario.*
8 *Procurator conſtitutus ad adeundam hæreditatem ab inteſtato adiens ex teſtamento, nulla eſt aditio.*
9 *Ignorantia alieni facti probabilis eſt.*
10 *Clauſula* omni meliori modo, *in mandato non operatur, niſi data poteſtate faciendi actum alio modo.*

DECIS. CDXLVIII.

QVAMVIS certa, & ab omnibus recepta ſit concluſio, quod ex ſolo mandato procuræ ad adeundam hæreditatem; illico induci ſoleat illius aditio, non expectata actuali facienda per Procuratorem; cum ſit actus merè voluntarius, quem ſola 1
voluntas deducit ad eſſe perfectum abſque alterius miniſterio, per Gloſſ. *in §. per procuratorem, in verb. per procuratorem. ff. de acquir. hæred.* vbi Bart. *num. 2.* Caſtr. *num. 3.* qui teſtatur de communi Matant. *in l. is poteſt, num. 68. ff eod.* Menoch. *de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 101. num. 26.* Vgolin. *tract. de procur. par 2. c. 1. num. 18.*

*num.*181.Bald. *conſ.*200.*& conſil.*263. *lib.*1. Maluaſ. *conſ.*42. *num.*42. Medic. *conſ.*98.*num.*30. & ſæpe firmauit Rota coram Caual. *deciſ.*244. *num.*2. Buratt. *deciſ.*353. *n.*1. *& deciſ.*106. *n.*8. *&* 15. *part.*7. *recent. & in Callien. hæreditatis* 1. *Februarij* 1638. *coram Cardinali Hieronymo Veroſpio*, Attamen huiuſmodi
2 concluſio non procedit, quando ex verbis mandati procuræ, aliiſque circumſtantiis deſumi poteſt voluntas mandantis non fuiſſe determinata, ſed delata ad tempus exequutionis mandati, qua non ſequuta aditionem non eſſe inductam tenet Cin. poſt Iacob. de Rauen. *in l.*1. *ſub num.*1. *C. qui admitt.* vbi Albert. *n.*3. Aretin. *in d.l. per procuratorem* vbi Caſtr. *num.*4. Dec. *in l.*4. *in* 2. *lectur. in* 3. *notab. Cod quando non petent. part.* Vinc. de Franch. *deciſ.* 60. *num.*15.

His firmatis, cum Franciſcus Mazzantes conſtituerit procuratorem ad adeundam paternam hæreditatem dubitaui ſub die 16. Martij 1646. An per huiuſmodi conſtitutionem conſtaret de ſufficienti aditione, & DD. examinatis verbis mandatæ procuræ, ac facti circumſtantiis exiſtimarunt, nos verſari in caſu limitationis præfatæ concluſionis, ex quo mandatum, vti conceptum verbis ſuſpenſiuis
3 excludebat deliberatam voluntatem adeundi, vt voluit Bart. *in l.gerit, num.*10. *ff de acquir hæred.* Iaſ. *in l.Serui electione, num* 4. *ff. de legat.*1. Mantic. *de coniect. vlt. vol. lib.*12. *tit.*12. *num.*1. *& ſeq.* Maſcard. *de probat. concl.*41. *num.*5. ſed repropoſita cauſa ſuper eiſdem 27. Nouembris 1647. à dict. reſolutione receſſerunt, non ſolum ex ipſa conſtitutione procuratoris ex qua elici debet expreſſa, & deliberata volun-
4 tas adeundi, ſine aliqua illius exequutione, licet conſtituens loquatur per verba ſuſpenſiua, vt limitando tenet Bart. *in d.l.gerit*, *num.*10. *verſ. idem ſi conſtituit procuratorem*, Ciriac. *controuerſ.*501. *num.*10. Sed etiam ex lapſu plurium menſium poſt probata dd. verba, quæ non reuocata pariter demonſtrant firmam, & certam hæredis voluntatem, vt ratiocinatur Bart. *ibidem verſ. ex ſequentibus vero ad text. in l.fin. §.ſimilique modo C. de iure deliber.* cum aliis adductis *in deciſ. §. Hodie tamen.*

At vltimo repropoſita cauſa ſuper vtraque deciſione, pro confirmatione procuræ reſolutum fuit, cum dubitari nequeat, quin præfata conſtitutio procuratoris concepta fuerit per verba ſuſpenſiua, ibi, Et intendens præfatam hæreditatem adi-
5 re cum beneficio legis. & inuentarij, quod verbum intendens adire, vti ſuſpenſiuum non inducit illico hæreditatis aditionem, cum ſit primum motiuum voluntatis nihil adducens in eſſe, vt de verbis volo adire, quæ deſiderant pro exequutione actum poſt ſe, cum aliis ſupra allegatis firmat Bart. *in d.l.gerit*, *num.*10. *licet ſub verſ reſpondetur*, quod per hæc verba dicat concluſionem procedere, quando probatur ex præcedentibus, aut inſtantibus, ſeu ſubſequentibus certitudinarie, & deliberate dixiſſe ſe velle adire, in quo caſu nos non verſamur.

Etenim Franciſcus ante conſtitutionem procuratoris paternam hæreditatem expreſſe renunciauit, vt admittit ſecunda *deciſ. ſub § non obſtat*, quocirca non cenſetur ex ſimplici conſtitutione voluiſſe hæ-
6 reditatem adire, ſed requirebantur actus magis concludentes, cum ad excludendam aditionem ſatis ſit, vt præcedat ſimplex proteſtatio non adeundi, vt in ſpecie firmat Bart. *in l.non ſolum §.morte num.*17. *verſ.ſic dico*, *& num.*18. *ff.de nou. oper. nunc.* Surd. *deciſ.*154. *num.*18. *verſ. & quamuis actus* cum aliis adductis *in* 1. *deciſ.ſub §. Prætermiſſa autem, eoque magis*, quia ipſa conſtitutio facta fuit per verba ſuſpenſiua, vt ſupra ponderatum fuit; Hócque clarius colligitur, ex quo probatur tam ex depoſitione procuratoris conſtituti, quam ex Epiſtola Franciſci conſtituentis, quod huiuſmodi conſtitutio catenus facta fuit, quatenus Fratribus de Bucciortis, & Canonico Mazzanti viſa eſſet neceſſaria, & expediens præfata hæreditatis aditio ad effectum agitandi litem contra Vigilantium, qui requiſiti, cum exiſtimauerint, illam non eſſe adeundam vti damnoſam; præfatus Franciſcus infra ſpatium 20. dierum præfatum mandatum reuocauit; Quapropter cum ex antecedentibus, inſtantibus, & ſubſequentibus eliciatur indeterminata voluntas Franciſci adeundi hæreditatem; nihil releuat ad hunc effectum ſola conſtitutio procuratoris ex doctr. Bart. *in d.l.gerit, num.*10. *verſ. alius ſi non appareat, ff. de acquir. hæredit.*

Et licet pro ratificatione d. aditionis deducta fue- 7
rit exactio Creditorū paterni, retentio apocharum, necnon petitio mobilium in hæreditate repertorū; Iſti tamen actus geſti non apparent nomine hæreditario; ſed potius præſumēdi ſunt facti nomine proprio ex iuribus ad Franciſcum ſpectantibus ad tex. *in l.*1. *C.credit.euict.pignor deb.* & notat Bart. *in d.l. gerit*, *num.*21. *verſ.ſi vero non poterat*, quo caſu, dum illos facere volebat, vt Dominus, non autem vt hæres, nunquam ex eis reſultare hæreditatis] aditionem ſcripſerunt Bart. ibid. *verſ. aut illum actum in d.l. is poteſt*, *num.*59. *ff.de acquir. hæred.* Crauett. *conſ.*197. *num.* 5. Menoch. *de præſumpt. lib.*4. *d. præſump.*101. *num.*38.

His tamen omnibus circumſcriptis, & admiſſo 8
etiam ex præfato mandato oriri hæreditatis aditionem; nihilominus illa non ſufficit in præſenti dum expreſsè legitur facta ex cauſa inteſtati; ibi, *Franciſcus Mazzantes ſciens per mortem Lucæ Patris inteſtati, eſſe illius hæreditatem ad ſe delatam*, &c. reperto hodie teſtamento præfata aditio etiam actualiter facta remanet nulla, & inualida ad Text. *in l. ſi is ad quem*, *& l. ſi quis mihi bona*, *§. ſed ſi mandauit*, *ff. de acquir.hæred.* Itaut Franciſcus poſſit non obſtante præfata prætenſa aditione hæreditatem repudiare, vt firmant Pariſ. *conſ.*65. *num.*21. *& ſeqq. lib.*1. Bald. *conſ.* 403. *num.* 1. *&* 2. *& conſ.*404. *eod num.*1. *& ſeqq. lib.*3. Alex. *conſ.*121. *n.*6. *circa fin. verſ. nam ibi vult*, *& num.*7. *lib.*1. Socin. iun. *conſ.*95. *n.*8. *lib.*2.

Nec refert quod præfata procedunt, quando filius ignoret teſtamentum paternum; cum nos verſemur in caſu ignorantiæ; tum quia in dubio ſemper præſumitur, quis non habuiſſe cognitionem teſtamenti, cum alieni facti probabilis ſit ignorantia
l. qui in alterius ff. de reg. iur. cum aliis late relatis 9
per Mantic *de coniect. vlt.volunt.lib.*12. *tit.*12. *num.*2. tum etiam quia Frāciſcus de tempore conditi teſtamenti vix excedebat pupillarem ætatem; tum pariter quia illud conditum fuit in loco, vbi ipſe non commorabatur, tum denique ignorantia deſumitur ex forma mandati, in quo exprimitur, patrem mortuum eſſe ab inteſtato, vt late ponderat Bald. *d. conſ.*403. *num.*2. *cum ſeqq. lib.*3.

Demum nihil releuat, quod in mandato adſit clauſula *omni meliori modo*, quæ eſt apta comprehen-
dere etiam non expreſſa ex adductis per Rotam *de-* 10
*ciſ.*104. *num.*10. *par.*7 *recent.* Quia, dum Franciſcus ſe reſtrinxit ad caſum inteſtati, non poteſt extendi ad caſum facti teſtamenti; cum illa non operatur niſi data poteſtate faciendi actum alio modo. Dec. *in cap. cum ſuper* 51. *in fin. & num.*52. *de offic. delegat.* Aretin. *conſ.*27. *num.*6. *verſ.non obſtat* clauſula *illa*, Buratt. *deciſ.*479. *num.*10.

Et

Et ita cauſa pluries propoſita reſolutum fuit vtraque, &c.

Auenionen. Hæreditatis.

Lunæ 15. Maij 1651.

ARGVMENTVM.

Attentatum cenſetur quod factum eſt poſt inhibitionem.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Continuans non attentat.*
3 *Attentatum non eſt quod fit pendente appellatione, quando ea nullum habet effectum.*
4 *Attentata videntur geſta de facto, & in ſpretum litis pendentia.*
5 *Attentata non dicuntur purgata ſine refectione damnorum, & expenſarum.*

DECIS. CDXLIX.

1 PRætendente Ioanna Saccina, attentatam
fuiſſe recollectionem fructuum Vinearum,
quæ controuertuntur factam ab Honorato Iaſques
in ſpretum inhibitionis Rotalis emanatæ vigore
commiſſionis appellationis, ſuper hoc propoſui du-
bium, & DD. reſponderunt, attentata commiſſa
fuiſſe tantum à præfata Ioanna, non autem ab Ho-
norato, Quia quoad præfatum nullum conſiderari
poteſt ſpretum dum in poſſeſſione dd. Vinearum re-
periebatur vigore ſententiæ A. C. à quo immiſſio-
nem ſuper illis reportauit, ideo continuando ſuam
poſſeſſionem rectè potuit fructus percipere abſque
2 vitio attentatorum ex vulgata regula, qui conti-
nuat non attentat Butatt. *deciſ.* 404. *num.* 2. nec
quidquam afficit inhibitio Rotalis, tum quia huiuſ-
modi poſſeſſio, & fructuum recollectio vti geſta vi-
gore ſententiæ latæ in poſſeſſorio, in quo non ad-
mittitur appellatio ad effectum deuolutiuum iuxta
3 Egidianam conſtitutionem nullo modo dici poſ-
ſunt attentata Pariſ. *conſ.* 108. *n.* 21. *lib.* 1. Rolan. *conſ.*
77. *num.* 20. *lib.* 2. Lancellot. *de attent. cap.* 12. *limit.*
25. *num.* 1. *cum ſeqq.* & dixit Rot. coram Caual. *deciſ.*
42. *num.* 4. *& deciſ.* 84. *num.* 2 *par.* 7. *recent.* tum etiam
quia capta fuit poſt lapſum decendij nulla inter-
poſita appellatione, quo licet poſtea ſignata fuerit
commiſſio appellationis cum clauſula, quod ſit lo-
cus Ægidianæ, cuius vigore emanauit inhibitio,
hoc tamen non reddit attentatam præfatam poſſeſ-
ſionem, & fructuum recollectionem, dum locum
ſibi vendicat Ægidiana conſtitutio, vt firmauit Rot.
in hac cauſa 10. *Iuny* 1648. *ſub* §. *fin.* ſecus autem
eſſet, ſi commiſſio ſimpliciter ſignata eſſet, vel poſ-
ſeſſio capta fuiſſet infra tempus datum ad appellan-
dum, vt diſtinguendo firmat Rota *in Camen. iu-
riſpatr.* 25. *Iuny* 1646. *coram R. P. D. meo Corrado, &
in Comen. Cappellæ* 24. *Ianuary* 1648. *coram Reueren.
D. meo Decano, idcirco quoad Honoratum nulla ad
ſunt attentata.*

4 Quo vero ad Ioannam, clara apparet, ipſam at-
tentaſſe, nedum quia non obſtante præfata poſſeſ-
ſione capta per Honoratum, ac lite pendente in
Rota fructus præfatarum Vinearum percepit, nec-
non hac de cauſa iudicium criminale in partibus
tra ipſum Honoratum introduxit, quæ omnia tan-
quam geſta de facto, & in ſpretum huiuſmodi litis
pendentiæ, proculdubio videntur attentata *tot. tit.
vt lit. pend. & clem.* 2. *eod tit.* & dixit Rota *dec.* 3. *pa-
riter eod. tit. in nou.* cum aliis per Caual. *deciſ.* 658.
num. 3. *& deciſ.* 114. *num.* 1. *part.* 5. *recent.* ſed etiam
Ioanna attentauit occupando alia bona fideicom-
miſſaria per eumdem Honoratum poſſeſſa, vt com-
probatur ex illius renunciatione de huiuſmodi actu
facto, quæ licet importet etiam reuocationem at-
tentatorum, ex hoc tamen non inducitur ſufficiens
illorum purgatio, cum non fuerint, prout ad hunc
effectum opus eſt refecta damna, & expenſæ hac de 4
cauſa poſſeſſa, & factæ Caputaq. *deciſ* 56. *part.* 1.
Creſcent. deciſ. vt lit. pend. cum aliis latè relatis per
Butatt. *dec.* 356 *n.* 5. *& in Auenionen attentatorum* 14.
February 1650. *coram R. P. D. meo Celſo.*

Et ita vtraque, &c.

Romana Lucri Dotis.

Lunæ 15. Maij 1651.

ARGVMENTVM.

Lucrum dotale debetur marito poſt obitum vxoris, & in quo conſiſtit, oſtenditur.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Quartum dotale defertur ad fauorem coniugis ſuperſtitis ratione ſtatuti.*
3 *Dotatio facta à muliere conſtante matrimonio ſine ſolemnitatibus eſt nulla.*
4 *Dos in iure ſpecialiter eſt priuilegiata.*
5 *Relationibus peritorum ſtandum eſt in æſtimationibus.*
6 *Ratio habetur de dote habita, non autem promiſſa ad effectum detrahendi lucrum dotale.*
7 *Sententia ſine actis nullam prabet probationem etiam excipiendo.*

DECISIO CDL.

DIſſOLVTO matrimonio per obitum Marghe- 1
ritæ Manſuetæ conſtructo cum Io. Baptiſta
Barzellino conſtituta dote in quadam do-
mo, & Vinea, ac duobus cenſibus, & localibus,
dubitari contingit, an præfato Ioan. Baptiſtæ debere-
tur lucrum dotale, & ad quam ſummam aſcende-
ret, & quoad primam partem dubij DD. tranſie-
runt ſine difficultate attenta expreſſa diſpoſitione
ſtatuti Vrbis *lib.* 1. *cap.* 131. cuius vigore ſemper de-
fertur quartum dotale ad fauorem Coniugis ſuper-
ſtitis, niſi expreſſe de voluntate contrahentium fue- 2
rit remiſſum, aut alias conuentum.

Nec obſtat, ſi dicatur, huiuſmodi dotationem
fuiſſe nullam, vti factam conſtante matrimonio à 3
muliere ſine ſolemnitatibus, vt diſponitur in eodem
ſtatuto Vrbis *lib.* 1. *cap.* 151. & tradit Gabr. *conſ.* 10.
num. 4. *& ſeqq. lib.* 1. Grattan. *diſcept.* 498. *num.* 14. *&
ſeqq.* Coccin. *deciſ.* 433. *num.* 3. *& deciſ.* 479. *num.* 5.
Nam obiectum ceſſat ex eo quia præfata dotatio
facta fuit præcedente promiſſione dotandi, ac à
muliere maiori, quo caſu non requiritur huiuſmodi
ſolemni

Digitized by Google

ſolemnitates ſtatutariæ, cum dos in iure ſit ſpecialiter priuilegiata; itaut hæſitandum non ſit, an præfata dotatio fuerit voluntaria; ſeu neceſſaria ſemper enim abſque ſolemnitatibus præfatis ſuſtinetur, vt tradit in terminis huius ſtatuti, Rot. *deciſ.* 13. *num.* 6. poſt Pic. *ad d. ſtatut. & deciſ.* 113. *num.* 4 5. *& 6. ac deciſ.* 289. *n.* 27. *cum ſeq.* poſt Pacif. *de Salu. interd.* Coccin. *dict. deciſ.* 433. *num.* 1. cum aliis late congeſtis *in d. deciſ.* 168 *num.* 7. *& deciſ.* 241. *num.* 8. *& ſeq. par.* 6. *recent.* Authoritates vero ſupra adductæ loquuntur in muliere minori, & in augmento dotis, quod præſumitur factum in fraudem ſtatuti, vt *in d. deciſ.* 289. *num.* 29. poſt Pacif. & ponderat Coccin. *d. deciſ.* 433. *num.* 3. *verſ. & propterea.*

5 Quo vero ad ſecundam partem dubij reſpectu ſummæ, ad quam lucrum aſcenderet DD. conſiderando bona ſtabilia in dotem tradita, illorumque æſtimationem factam à tertio Perito; cuius relationi ſtandum eſt, etiamſi diſcordet ab aliis iuxta gloſ. *in l. item ſi vnus. § principaliter in verb. auctoritate in fin.* ibique Bald. *ff. de arbitr.* Specul. *eod. tit.* §. *ſequitur, num.* 19. *verſ. ſed nunquid ſtabitur*, cum aliis relatis per Rotam *deciſ.* 194. *num.* 12. *par.* 1. *recent.* exiſtimarunt lucri lucrum dotale aſcendere ad ſcut. 488. ſ. 73. $\frac{2}{3}$ nā licet iuxta præfatam relationem domus in dotem tradita, vna cum manſionibus terrenis, æſtimata fuerit in ſcut. 1195. ſ. 33. ex hac tamen ſumma demenda ſunt ſcut. 173. ſ. 93. pro dd. manſionibus, ac ſcut. 340. ſ. 46. pro tertia parte eiuſdem domus, quæ non erat ipſius Marguaritæ, vt apparet ex inſtrumento ipſius poſſeſſionis, quæ capta fuit ſolum pro duobus ex tribus partibus; manſiones vero ſpectabant ad Clitiam eius ſororem, vt conſtat ex poſſeſſione de illis adepta de anno 1636. ante matrimonium contractum; ſicque valor præ-
6 fatæ domus remanet dumtaxat in ſcut. 680. ſ. 94. cum ad hunc effectum habēda ſit ratio de dote habita; non autem promiſſa ex quo non apparet fuiſſe eius quantitatis, quam Marguerita in promiſſione affirmauerat; illiuſque æſtimatio facienda eſt de tempore obitus; non autem de tempore promiſſionis, vt firmauit, Rota coram Seraph. *deciſ.* 882. *num.* 2. *&* 3. & notat Fenzon. *ad ſtatut. vrbis in annot. d. cap.* 131. *num.* 28.

Itaque attento valore domus in præfatis ſcut. 680. ſ. 94. ac vineæ in ſcut. 954. iuxta præfatam relationem; necnon cenſuum ſcut. 150. in ſorte perſonali, ac iocalium, quæ fuerunt tradita æſtimata in ſcut. 200. vt ex inſtrumento dotali totam dotem aſcendit ad ſummam ſcutor. 1954. 94. $\frac{1}{3}$. quorum quartum dotale conſiſtit in ſcut. 488. 73. ſed ad iſtius computum calculari debent ſcut. 200. pro iocalibus æſtimatis per virum retentis.

7 Nec releuat ſi dicatur, vineam in dotem datam integram non ſpectare ad præfatam Margueritam; cuius eius quarta pars prætenditur pertinere ad hæredes Victoriæ ipſius ſororis; Quia hoc non iuſtificatur ex ſola ſententia adiudicatoria, quæ ſine actis nullam præbet probationem etiam excipiendo, vt late firmauit Rota coram Mohed. *deciſ.* 3. *n.* 1. *de teſtib. ac deciſ.* 665. *num.* 5. *part.* 1. *& deciſ.* 639. pariter *num.* 2. *par.* 2. *recent.*

Et ita vtraque, &c.

Romana locorum Montium.

Ven. 26. Maij 1651.

ARGVMENTVM.

Immiſſio eſt concedenda, ſtantibus tribus requiſitis in Saluiano, vigore ipſius.

SVMMARIVM.

1 *Res ipſa, cuius gratia obligatio facta fuit, venit ſub obligatione, & hypotheca generali.*

2 *Res ſubrogata eſt eiuſdem naturæ, cuius ſubrogatur.*

3 *Clauſula* conſtituti, *regulariter probat poſſeſſionem conſtituentis aduerſus habentes cauſam ab eo.*

4 *Præſumptio ſtat pro illius effectuatione, quando donatio acceptata apparet per donatarium.*

5 *Hypotheca per conſenſum remittitur, niſi ſit adhibitus pro conualidando actu. & n.* 6.

7 *Conſenſus requiſitus à ſtatuto ad ſolemnitatem actuum, non dicitur voluntarius.*

DECIS. CDXXXXXI.

CONCVRRENTIBVS tribus requiſitis neceſſariis in iudicio Saluiani interdicti intentati per Abb. Paulum Æmilium Vrſinum ſuper locis montium controuerſis ex præfato remedio ei concedendam eſſe immiſſionem reſolutum fuit ex adductis *in Romana Saluiani* 15. *Iunij* 1643. *coram R.P.D. meo Veroſpio &* 23. *Maij* 1644. *coram Eminentiſſimo Cocchino.* nam Creditum cum hypotheca optime reſultat ex inſtrumento donationis, in quo præfatus Abbas inter cætera bona donauit Clarici de Subillis tenutam nuncupatam Fonte d. Papa, ac verſa vice ipſa Donataria ſe obligauit ſub expreſſa promiſſione omnium bonorum inter alia ſoluere quolibet anno ipſi Donanti ſcut. 800. vita illius durante, in quibus Abbas præfatus reperitur Creditor; vnde Creditum cum hypotheca, attenta præſertim obligatione Camerali in inſtrumento appoſita controuerti minime poteſt, vt in terminis firmat Rot. poſt Zacch. *de obligat. Cam. deciſ.* 240. *num.* 1. *&* 2.

Vide infra dec. 471.

& deciſ. 266. *num.* 1. *ac deciſ.* 173. *num.* 3. *&* 4. Qui- 1
propter ſicut Abbas pro conſequutione d. eius Crediti experiri poteſt iura ſua ſuper dicta tenuta ſpecialiter obligata; cum communis ſit opinio, quod ſub obligatione & hypotheca generaliter venit ipſa res, cuius gratia obligatio facta fuit, vt de communi in puncto firmat Bero. *conſ.* 42. *num.* 34. *lib.* 3. Pacif. de Salu. *inſpect.* 3. *cap.* 2. *num.* 15. ita pariter hoc facere poteſt ſuper præfatis locis montium, quæ in eius locum in actu venditionis ex Chirographo fel. rec. Vrbani VIII. ſubrogata fuerunt, cum res ſu-
brogata ſit eiuſdem naturæ, cuius ſubrogatur ad 2
Text. *in l. ſi cum,* §. *qui iniuriarum, ff. ſi quis iacet, l. ſi donata,* §. 2. *ff. de donat. int. vir. & vxor.* & dixit Rot. coram Gregor. *deciſ.* 115. *num.* 3. *ac deciſ.* 511. *num.* 31. *ac deciſ.* 544. *num.* 16.

Poſſeſſio Donatariæ debitricis probatur, tum ex
inſtrumento donationis, tum ex inſtrumento ven- 3
ditionis tenutæ factæ per Claricem donatariam bonæ memoriæ Carolo Barberino, cum clauſula *Conſtituti*, quæ regulariter probat poſſeſſionem Conſtituentis aduerſus habentes cauſam ab eo, Ruin. *conſ.* 169. *in fin. lib.* 1. Grat. *conſ.* 42. *num.* 12. *&* 13. *lib.* 5. Natt. *conſ.* 439. *num* 3. cum aliis per Rot. *deciſ.* 324. *num.* 5. *p.* 5. *ac deciſ.* 59. *num.* 4. *& deciſ.* 125. *num.* 2. *p.* 6. *rec.* Poſſeſſio vero Bardini rei conuenti reſultat ex literis patentibus locorum montium, in quibus ipſe creditor, & poſſeſſor deſcriptus reperitur, vt in puncto dixit Rot. poſt Zach. *de oblig. Cam. dec.* 231. *num.* 11.

Digitized by Google

*num.*11. quibus extremis probatis nullo modo de-
negari poteſt immiſſio ex remedio Saluiani præter-
dicti ex allegatis.

Nec ſubſiſtunt duo fundamenta adducta ad ex-
cludendum hypothecam, alterum prætenditur re-
4 ſultare ex eo, quia ipſa donatio in omnibus bonis
donatis effectum ſortita non fuit, ſed hoc corruit
ex facto, quia præſumptio ſtat pro illius integra ef-
fectuatione, dum per donatariam acceptata apparet,
donec ab allegante contrarium probatur ex ponde-
ratis per Rotam poſt Fenzon. *ad ſtat. Vrb deciſ.*149.
§.*ſecundo principaliter,& ſeqq.* acceptatio vero dona-
tionis clara deſumitur ex eo, quia poſt multos an-
nos donataria expreſſe conſenſit, quod Abbas Viſi-
nus donator conſequi poſſit ſcut. 800. ſibi in dona-
tione reſeruata ad effectum teſtandi ſuper quibuſ-
dam creditis in eadem donatione contentis, quod
certè non feciſſet, ſi donatio ſuum debitum effectum
ſortita non fuiſſet.

Alterum fundamentum deſumptum ex eo, quia
præfatus Abbas conſenſit alienationi dd. bonorum
montium factæ per Claricem Donatariam, affir-
mando medio teſtamentu, quod in ea nullum habe-
bat proprium, vel particulare intereſſe, vnde con-
5 ſentiendo illorum alienationi omnis hypotheca,
quam ſuper illis habebat remiſſa cenſetur, *l.Paulus,
ff.quib. mod.pign. vel hypoth. ſol l. Creditor,* §.*ſi tecum,
ff.qui pot. in pign. hab.* Neguſ. *de pign.part.*6. *mem* 3.
*num.*3. cum aliis per Gregor. *deciſ* 63. *num.*8. ceſſat
6 pariter tum quia præfata concluſio non procedit,
quando talis cenſus fuit adhibitus pro conualidan-
do actu per mulierem facto, interueniendo conſen-
tiens tanquam proximior ex neceſſitate ſtatuti, ita vt
ex hoc nullum ſibi præiudicium inferatur, cum il-
lius conſenſus non debeat operari vltra ſuam inten-
tionem, vt limitando tenent Bald. *conſ.*102. *n.*2.*l.*2.
Caſtr. *conſ.*159. *ſub num.* 4. *verſ. qui conſenſus vol.*1.
Tiraq *de retract.lign.* §.1.*gloſ.*9 *num.*141 Peregr. *de
fid.art.*40.*num.*89. Maug.*de euict.quæſt.*92.*ſub num.*6.
& ſeqq. & de communi opinione teſtatur, & firmat
Lamberteng. *de contract. cor. quib. à iur. vel ſtat. con-
trah. non eſt permiſſ.gloſ.* 10. *num.* 31. *vſque ad* 46. &
Gratian. *diſcept.* 831. *num.*4. *cum ſeqq.* & dixit Rota
coram Gregor. *deciſ.*102. *num.*8. *ac in Romana dotis
4. Februarij* 1642. §.*minus obſtat coram R.D.meo De-
cano*, & in puncto de conſentiente ad formam ſta-
tuti Vrbis reſolutum fuit in Romana fideicommiſſi
de Iuuenalibus 20. Aprilis 1643. §.*minus obſtat co-
ram R.P.D.meo Cerro*, ea ratione, quia conſenſus re-
7 quiſitus à ſtatuto ad ſolemnizandum actum non di-
citur voluntarius, in quibus terminis loquuntur
*deciſ.*446. *num.*50. *coram Merlino*, ſed neceſſarius,
propterea ſic conſentiens ſibi non præiudicat, vt
perbelle diſtinguendo firmat Caual. *deciſ.*33. *num.*
24. *&* 25. *part.*1.

Tum etiam quia conſenſus non fuit præſtitus li-
beræ alienationi locorum montium, ſed ſolum iuri
illa redimendi, ſuper quo nullum Abbas habebat in-
tereſſe, cum eius hypotheca reſeruata eſſet ſuper
ipſiſmet locis montium, non autem ſuper iure re-
dimendi, quod cum eius conſenſu alienatum fuit,
ſicque vera remanet illius aſſertio de non habendo
intereſſe in huiuſmodi actu.

Et ita vtraque, &c.

Meleuitana Feudi.

Ven. 26. Maij 1651.

ARGVMENTVM.

Conſtat de conceſſione feudi ex appoſitio-
ne nominis in conceſſione rei conceſſæ.

SVMMARIVM.

1 *Non eſt recedendũ à propria verborũ ſignificatione.*
2 *Bona in dubio cenſentur allodialia, & libera iuxta primæuum naturæ ſtatum.*
3 *Feudum probari poteſt coniecturis, & præſumptionibus, & quæ hic fuerint, n.*4.5.6.7.
8 *Probatio feudalitatis inſurgit ex confeſſione, ſeu recognitione.*
9 *Verba in conceſſione, ſcilicet, gratiosè concedimus, non excludunt feudalitatem.*
10 *Proprietas propriè & impropriè ſumi poteſt.*
11 *Probatio per ſcripturam in feudis præfertur probationi per teſtes.*

DECIS. CDLII.

CONCESSIONEM Territorij de Budachi fa-
ctam de anno 1397. per Regem Siciliæ ad fa-
uorem Ioannis de Olena pro ſe, ſuiſque hæredibus
ex ſuo corpore legitime deuenientibus, Feudalem eſſe
DD. cenſuerunt, quia ex verbis claris apparet, dict.
Territorium fuiſſe in feudum conceſſum, dum ſæpiſ-
ſimè in eadem conceſſione nomen feudi appoſitum 1
fuit, à propria enim verborum ſignificatione non eſt
recedendum, *l. non aliter, ff. de leg.* 3 .*gloſ. in cap ad abo-
lendam ſub verb. in ſæcularibus, verſ. ſed à propria de fil.
presb.* Corn. *conſ.* 16. *circa princ. lib.*1. Alex. *conſ.*15.
*n.*2.*l.*5. Natt. *conſ.*460 *n.*7. Mantic. *de tacit.& ambig.l.*
23 *tit.*5.*n.*15. cum aliis per Rot. *dec.*344.*n.*1.*p.*6.*rec.*

Vltra quod licet feudum non præſumatur, cum 2
bona in dubio cenſeantur allodialia, & libera iuxta
primæuum naturæ ſtatum, cui ignota erat quælibet
ſeruitus, qualis eſt feodalitas, *cap.*1. §.*defuncto tit. ſi
de feud. def. cont. ſit inter dom. & agnat.* & dixit Rot.
*deciſ.*409. *num* 4. *& deciſ.*508. *num.*1. *circa fin. par.*1.
cum aliis adductis *in deciſ.*310. *n.*1. *&* 2. *part.*6.*rec.*
Illud tamen probari poteſt coniecturis, & præſum- 3
ptionibus, vt tradit Alex. *conſ.*129.*n.*1. *& conſ.*136.
*num.*3. *ad fin lib.*1. Natt. *d conſ.*460. *num.*4. Rolan.
*conſ.*82.*n.*36.*lib.*2. Mantic. *de tacit.& ambig d. tit.*5.
*n.*1. & alij relati *in d. dec.*310. *n.*9. *part.*6.*rec.* quo-
circa, cum in caſu præſenti multæ, & vrgentes con-
iecturæ concurrant, proculdubio dicendum eſt, con-
ceſſionem fuiſſe feudalem.

Prima itaque deſumitur ex eo, quia d. conceſſio 4
Territorij facta fuit ob illius deuolutionem ſequu-
tam propter rebellionem Simeonis la Barba feu-
datarij, vt ponderat *d. dec.*310.*n.*43.

Secunda colligitur ex ipſa conceſſione facta ſo- 5
lum Ioanni, & eius hæredibus de ſuo corpore legi-
timæ deſcendentibus, quod denotat illum eſſe feu-
dalem, vt notat Iſern. *in cap.*1. *tit. an agnatus, vel fi-
lius*, Alex. *conſ.*55.*n* 9.*lib.*4 Surd. *conſ.*157.*n.*1.*& ſeqq.*
Schrader *de feud par.*4.*c.*3.*n.*14. & in terminis firma-
tur. *in d dec.*310.*n.*26.

Tertia reſultat ex annua præſtatione faciẽda Re- 6
giæ Cameræ, vna cum ſeruitio perſonali, quæ con-
uenit feudo ex *cap.*1.§.*ſi vero ſit, quid ſit inueſtit.* &
tradunt Alciat. *conſ.*13.*n.*13. Houded. *conſ.*81.*num.*9.
*lib.*2. & firmat Rot. *d. dec.*310.*n.*28.

Quarta depromitur ex reſeruatione feudalitatis 7
præſtandæ cũ iuramẽto quæ ſemper habita fuit pro
ſubſtantia feudorum, ita vt ſi illa remittatur, feudum
ſubſiſtere nequeat, vti accidens ſine ſubiecto, vt dixit

ſolemnitates ſtatutariæ, cum dos in iure ſit ſpecia-
liter priuilegiata; itaut hæſitandum non ſit, an
præfata dotatio fuerit voluntaria; ſeu neceſſaria
ſemper enim abſque ſolemnitatibus præfatis ſuſti-
netur, vt tradit in terminis huius ſtatuti, Rot. *deciſ.* 13.
num. 6. poſt Pie. *ad d. ſtatut. & deciſ.* 113. *num.* 4. 5.
& 6. ac deciſ. 389. *n.* 27. *cum ſeq.* poſt Pacif. *de Salu.
interd.* Coccin. *dict. deciſ.* 433. *num.* 1. cum aliis la-
te congeſtis *in d. deciſ.* 168 *num.* 7. *& deciſ.* 241. *num.* 8.
& ſeq par. 6. *recent.* Authoritates vero ſupra addu-
ctæ loquuntur in muliere minori, & in augmento
dotis, quod præſumitur factum in fraudem ſtatuti,
vt *in d. deciſ.* 289. *num.* 29. poſt Pacif. & ponderat
Coccin. *d. deciſ.* 433. *num.* 3. *verſ. & propterea.*

5 Quo vero ad ſecundam partem dubij reſpe-
ctu ſummæ, ad quam lucrum aſcenderet DD. con-
ſiderando bona ſtabilia in dotem tradita, illorum-
que æſtimationem factam à tertio Perito; cuius re-
lationi ſtandum eſt, etiamſi diſcordet ab aliis iuxta
gloſ. *in l. item ſi vnus. §. principaliter in verb. auctoritate
in fin.* ibique Bald. *ff. de arbitr.* Specul. *eod. tit. §. ſe-
quitur, num.* 19. *verſ. ſed nunquid ſtabitur*, cum aliis
relatis per Rotam *deciſ.* 194. *num.* 12. *par.* 1. *recent.*
exiſtimarunt lucri lucrum dotale aſcendere ad
ſcut. 488. ſ. 73 $\frac{3}{5}$ nā licet iuxta præfatam relationem
domus in dotem tradita, vna cum manſionibus
terrenis, æſtimata fuerit in ſcut. 1195. ſ. 33. ex hac
tamen ſumma demenda ſunt ſcut. 173. ſ. 93. pro dd.
manſionibus, ac ſcut. 340. ſ. 46. pro tertia parte eiuſ-
dem domus, quæ non erat ipſius Marguaritæ, vt ap-
paret ex inſtrumento ipſius poſſeſſionis, quæ capta
fuit ſolum pro duobus ex tribus partibus; manſio-
nes vero ſpectabant ad Cliriam eius ſororem, vt
conſtat ex poſſeſſione de illis adepta de anno 1636.
ante matrimonium contractum; ſicque valor præ-
6 fatæ domus remanet dumtaxat in ſcut. 680. ſ. 94.
cum ad hunc effectum habēda ſit ratio de dote ha-
bita; non autem promiſſa ex quo non apparet fuiſſe
eius quantitatis, quam Marguerita in promiſſione
affirmauerat; illiuſque æſtimatio facienda eſt de
tempore obitus; non autem de tempore promiſſio-
nis, vt firmauit, Rota coram Seraph. *deciſ.* 882.
num. 2. *&* 3. & notat Fenzon. *ad ſtatut. vrbis in an-
not. d. cap.* 131. *num.* 28.

Itaque attento valore domus in præfatis ſcut. 680.
ſ. 94. ac vineæ in ſcut. 924. iuxta præfatam rela-
tionem; necnon eorumm ſcut. 150. in ſorte perſo-
nali, ac iocalium, quæ fuerunt tradita æſtimata in
ſcut. 500. vt ex inſtrumento dotali totam dotem
aſcendit ad ſummam ſcutor. 1954. 94. $\frac{4}{5}$. quorum
quartum dotale conſiſtit in ſcut. 488. 73. ſed ad iſtius
computum calculari debent ſcut. 200. pro iocalibus
æſtimatis per virum retentis.

7 Nec releuat ſi dicatur, vineam in dotem datam
integram non ſpectare ad præfatam Margueritam;
cuius eius quarta pars prætenditur pertinere ad
hæredes Victoriæ ipſius ſororis; Quia hoc non iu-
ſtificatur ex ſola ſententia adiudicatoria, quæ ſine
actis nullam præbet probationem etiam excipien-
do, vt late firmauit Rota coram Mohed. *deciſ.* 3. *n.* 1.
de teſtib. ac deciſ. 665. *num.* 5. *part.* 1. *& deciſ.* 639.
pariter *num.* 2. *par.* 2. *recent.*

Et ita vtraque, &c.

Romana locorum Montium.

Ven. 26. Maij 1651.

ARGVMENTVM.

Immiſſio eſt concedenda, ſtantibus tribus
requiſitis in Saluiano, vigore ipſius.

SVMMARIVM.

1 *Res ipſa, cuius gratia obligatio facta fuit, venit ſub
obligatione, & hypotheca generali.*
2 *Res ſubrogata eſt eiuſdem natura, cuius ſubroga-
tur.*
3 *Clauſula* conſtituti, *regulariter probat poſſeſſionem
conſtituentis aduerſus habentes cauſam ab eo.*
4 *Præſumptio ſtat pro illius effectuatione, quando do-
natio acceptata apparet per donatarium.*
5 *Hypotheca per conſenſum remittitur, niſi ſit adhibi-
tus pro conualidando actu. & n.* 6.
7 *Conſenſus requiſitus à ſtatuto ad ſolemnitatem
actuum, non dicitur voluntarius.*

DECIS. CDXXXXXI.

CONCVRRENTIBVS tribus requiſitis
neceſſariis in iudicio Saluiani interdicti in-
tentati per Abb. Paulum Æmilium Vrſinum ſuper *Vide in-
locis montium controuerſis ex præfato remedio ei fra dec.
concedendam eſſe immiſſionem reſolutum fuit ex 471.*
adductis *in Romana Saluiani* 15. *Iunij* 1643. *coram
R. P. D. meo Verospio &* 23. *Maij* 1644. *coram Emi-
nentiſſimo Cecchino.* nam Creditum cum hypotheca
optime reſultat ex inſtrumento donationis, in quo
præfatus Abbas inter cætera bona donauit Clarici
de Subillis tenutam nuncupatam Fonte d. Papa, ac
verſa vice ipſa Donataria ſe obligauit ſub expreſſa
promiſſione omnium bonorum inter alia ſoluere
quolibet anno ipſi Donanti ſcut. 800. vita illius du-
rante, in quibus Abbas præfatus reperitur Creditor;
vnde Creditum cum hypotheca, attenta præſertim
obligatione Camerali in inſtrumento appoſita con-
trouerti minime poteſt, vt in terminis firmat Rot.
poſt Zacch. *de obligat. Cam. deciſ.* 240. *num.* 1. *&* 2.
& deciſ. 266. *num.* 1. *ac deciſ.* 273. *num.* 3. *&* 4. Qua- 1
propter ſicut Abbas pro conſequutione d. eius Cre-
diti experiri poteſt iura ſua ſuper dicta tenuta ſpe-
cialiter obligata; cum communis ſit opinio, quod
ſub obligatione & hypotheca generaliter venit ipſa
res, cuius gratia obligatio facta fuit, vt de commu-
ni in puncto firmat Bero. *conſ.* 42. *num.* 34. *lib.* 3. Pa-
cif. de Salu. *inſpect.* 3. *cap.* 5. *num.* 15. ita pariter hoc
facere poteſt ſuper præfatis locis montium, quæ in
eius locum in actu venditionis ex Chirographo fel.
rec. Vrbani VIII. ſubrogata fuerunt, cum res ſu-
brogata ſit eiuſdem naturæ, cuius ſubrogatur ad 2
Text. *in l. ſi eum, §. qui iniuriarum, ff. ſi quis iacet, l. ſi
donata, §.* 1. *ff. de donat. int. vir. & vxor.* & dixit Rot.
coram Gregor. *deciſ.* 115. *num.* 3. *ac deciſ.* 511. *num.* 31.
ac deciſ. 544. *num.* 16.

Poſſeſſio Donatariæ debitricis probatur, tum ex
inſtrumento donationis, tum ex inſtrumento ven- 3
ditionis tenutæ factæ per Claricem donatariam bo-
næ memoriæ Carolo Barberino, cum clauſula *Con-
ſtituti*, quæ regulariter probat poſſeſſionem Conſti-
tuentis aduerſus habentes cauſam ab eo, Ruin. *conſ.*
169. *in fin. lib.* 1. Grat. *conſ.* 42. *num.* 12. *&* 13. *lib.* 5.
Natt. *conſ.* 439. *num* 3. cum aliis per Rot. *deciſ.* 324.
num. 5. *p.* 5. *ac deciſ.* 59. *num.* 4. *& deciſ.* 125. *num.* 2.
p. 6. *rec.* Poſſeſſio vero Bardini rei conuenti reſultat
ex literis patentibus locorum montium, in quibus
ipſe creditor, & poſſeſſor deſcriptus reperitur, vt in
puncto dixit Rot. poſt Zach. *de oblig. Cam. dec.* 232.
num. 11.

num. 11. quibus extremis probatis nullo modo denegari poteſt immiſſio ex remedio Saluiani prætercdicti ex allegatis.

Nec ſubſiſtunt duo fundamenta adducta ad excludendum hypothecam, alterum prætenditur re-
4 ſultare ex eo, quia ipſa donatio in omnibus bonis
donatis effectum ſortita non fuit, ſed hoc corruit
ex facto, quia præſumptio ſtat pro illius integra effectuatione, dum per donatariam acceptata apparet,
donec ab allegante contrarium probatur ex ponderatis per Rotam poſt Fenzon. *ad ſtat. Vrb. deciſ.* 149.
§. *ſecundo principaliter, & ſeqq.* acceptatio vero donationis clara deſumitur ex eo, quia poſt multos annos donataria expreſſe conſenſit, quod Abbas Vrſinus donator conſequi poſſit ſcut. 800. ſibi in donatione reſeruata ad effectum teſtandi ſuper quibuſdam creditis in eadem donatione contentis, quod
certè non feciſſet, ſi donatio ſuum debitum effectum
ſortita non fuiſſet.

Alterum fundamentum deſumptum ex eo, quia
præfatus Abbas conſenſit alienationi dd. bonorum
montium factæ per Claricem Donatariam, affirmando medio teſtamento, quod in ea nullum habebat proprium, vel particulare intereſſe, vnde con-
5 ſentiendo illorum alienationi omnis hypotheca,
quam ſuper illis habebat remiſſa cenſetur, *l. Paulus,
ff. quib. mod. pign. vel hypoth. ſol. l. Creditor, §. ſi tecum,
ff. qui pot. in pign. hab.* Neguſ. *de pign. part.* 6. *mem* 3.
num. 3. cum alijs per Gregor. *deciſ* 63. *num.* 8. ceſſat
6 pariter tum quia præfata concluſio non procedit,
quando talis cenſus fuit adhibitus pro conualidando actu per mulierem facto, interueniendo conſentiens tanquam proximior ex neceſſitate ſtatuti, ita vt
ex hoc nullum ſibi præiudicium inferatur, cum illius conſenſus non debeat operari vltra ſuam intentionem, vt limitando tenent Bald. *conſ.* 102. *n.* 2. *l.* 2.
Caſtr. *conſ.* 159. *ſub num.* 4. *verſ. qui conſenſus vol.* 1.
Tiraq *de retract. lign.* §. 1. *gloſ* 9 *num.* 141 Peregr. *de
fid. art.* 40. *num.* 89. Mang. *de euict. quaſt.* 92. *ſub num.* 6.
& ſeqq. & de communi opinione teſtatur, & firmat
Lamberteng. *de contract. cor. quib. à iur. vel ſtat. contrah. non eſt permiſſ. gloſ.* 10. *num.* 31. *vſque ad* 46. &
Gratian. *diſcept.* 831. *num.* 4. *cum ſeqq.* & dixit Rota
coram Gregor. *deciſ.* 102. *num.* 8. *ac in Romana dotis*
4. *Februarij* 1642. §. *minus obſtat coram R. D. meo Decano*, & in puncto de conſentiente ad formam ſtatuti Vrbis reſolutum fuit in Romana fideicommiſſi
de Iouennalibus 20. Aprilis 1643. §. *minus obſtat coram R. P. D. meo Cerro*, ea ratione, quia conſenſus re-
7 quiſitus à ſtatuto ad ſolemnizandum actum non dicitur voluntarius, in quibus terminis loquuntur
deciſ. 446. *num.* 50. *coram Merlino*, ſed neceſſarius,
propterea ſic conſentiens ſibi non præiudicat, vt
perbelle diſtinguendo firmat Caual. *deciſ.* 33. *num.*
24 *&* 25. *part.* 1.

Tum etiam quia conſenſus non fuit præſtitus liberæ alienationi locorum montium, ſed ſolum iuri
illa redimendi, ſuper quo nullum Abbas habebat intereſſe, cum eius hypotheca reſeruata eſſet ſuper
ipſiſmet locis montium, non autem ſuper iure redimendi, quod cum eius conſenſu alienatum fuit,
ſicque vera remanet illius aſſertio de non habendo
intereſſe in huiuſmodi actu.

Et ita vtraque, &c.

Meleuitana Feudi.

Ven. 26. Maij 1651.

ARGVMENTVM.

Conſtat de conceſſione feudi ex appoſitione nominis in conceſſione rei conceſſæ.

SVMMARIVM.

1 *Non eſt recedendũ à propria verborũ ſignificatione.*
2 *Bona in dubio cenſentur allodialia, & libera iuxta primæuum naturæ ſtatum.*
3 *Feudum probari poteſt coniecturis, & præſumptionibus, & quæ hic fuerint, n.* 4 5. 6. 7.
8 *Probatio feudalitatis inſurgit ex confeſſione, ſeu recognitione.*
9 *Verba in conceſſione, ſcilicet, gratioſè concedimus, non excludunt feudalitatem.*
10 *Proprietas propriè & impropriè ſumi poteſt.*
11 *Probatio per ſcripturam in feudis præfertur probationi per teſtes.*

DECIS. CDLII.

CONCESSIONEM Territorij de Budachi factam de anno 1397. per Regem Siciliæ ad fauorem Ioannis de Olena pro ſe, ſuiſque hæredibus
ex ſuo corpore legitime deuenientibus, Feudalem eſſe
DD. cenſuerunt, quia ex verbis claris apparet, dict.
Territorium fuiſſe in feudum conceſſum, dum ſæpiſ-
ſimè in eadem conceſſione nomen feudi appoſitum 1
fuit, à propria enim verborum ſignificatione non eſt
recedendum, *l. non aliter, ff. de leg.* 3. *gloſ. in cap ad abolendam ſub verb. in ſecularibus, verſ. ſed à propria de fil. presb* Corn. *conſ.* 16. *circa princ. lib.* 1. Alex. *conſ.* 15.
n. 2. *l.* 5. Natt. *conſ.* 460. *n.* 7. Mantic. *de tacit. & ambig. l.*
23 *tit.* 5. *n.* 15. cum alijs per Rot. *dec.* 344. *n.* 1. *p.* 6. *rec.*

Vltra quod licet feudum non præſumatur, cum 2
bona in dubio cenſeantur allodialia, & libera iuxta
primæuum naturæ ſtatum, cui ignota erat quælibet
ſeruitus, qualis eſt feudalitas, *cap.* 1. §. *defuncto tit. ſi
de feud. def. cont. ſit inter dom. & agnat.* & dixit Rot.
deciſ. 409. *num.* 4. *& deciſ.* 508. *num.* 1. *circa fin. par.* 1.
cum alijs adductis *in deciſ.* 310. *n.* 1. *&* 2. *part.* 6. *rec.*
Illud tamen probari poteſt coniecturis, & præſum- 3
ptionibus, vt tradit Alex. *conſ.* 129. *n.* 1. *& conſ.* 136.
num. 3. *ad fin lib.* 1. Natt. *d conſ.* 460. *num.* 4. Rolan.
conſ. 82. *n.* 36. *lib.* 1. Mantic. *de tacit. & ambig d. tit.* 5.
n. 1. & alij relati *in d. dec.* 310. *n.* 9. *part.* 6. *rec.* quocirca, cum in caſu præſenti multæ, & vrgentes coniecturæ concurrant, proculdubio dicendum eſt, conceſſionem, fuiſſe feudalem.

Prima itaque deſumitur ex eo, quia d. conceſſio 4
Territorij facta fuit ob illius deuolutionem ſequutam propter rebellionem Simeonis la Barba feudatarij, vt ponderat *d. dec.* 310. *n.* 43.

Secunda colligitur ex ipſa conceſſione facta ſo- 5
lum Ioanni, & eius hæredibus de ſuo corpore legitimæ deſcendentibus, quod denotat illum eſſe feudalem, vt notat Infern. *in cap.* 1. *tit. an agnatus, vel filius*, Alex. *conſ.* 55. *n* 9. *lib.* 4 Surd. *conſ.* 157. *n.* 1. *& ſeqq.*
Schrader. *de feud par.* 3. *c.* 3. *n.* 14. & in terminis firmatur. *in d dec.* 310. *n.* 16.

Tertia reſultat ex annua præſtatione faciẽda Re- 6
giæ Cameræ, vna cum ſeruitio perſonali, quæ conuenit feudo ex *cap.* 1. §. *ſi vero ſit, quid ſit inueſtit.* &
tradunt Alciat. *conſ.* 13. *n.* 13. Honded. *conſ.* 81. *num.* 9.
lib. 2. & firmat Rot. *d. dec.* 310. *n.* 28.

Quarta depromitur ex reſeruatione feudalitatis 7
præſtandæ cũ iuramẽto quæ ſemper habita fuit pro
ſubſtantia feudorum, ita vt ſi illa remittatur, feudum
ſubſiſtere nequeat, vti accidens ſine ſubiecto, vt dixit

ſolemnitates ſtatutariæ, cum dos in iure ſit ſpecialiter priuilegiata; itaut hæſitandum non ſit, an præfata dotatio fuerit voluntaria; ſeu neceſſaria ſemper enim abſque ſolemnitatibus præfatis ſuſtinetur, vt tradit in terminis huius ſtatuti, Rot. *deciſ.* 13. *num.* 6. poſt Pic. *ad d. ſtatut. & deciſ.* 113. *num.* 4 5. *& 6. ac deciſ.* 289. *n.* 27. *cum ſeq.* poſt Pacif. *de Salu. interd.* Coccin. *dict. deciſ.* 433. *num.* 1. cum aliis late congeſtis *in d. deciſ.* 168 *num.* 7. *& deciſ.* 241. *num.* 8. *& ſeq. par.* 6. *recent.* Authoritates vero ſupra adductæ loquuntur in muliere minori, & in augmento dotis, quod præſumitur factum in fraudem ſtatuti, vt *in d. deciſ.* 289. *num.* 29. poſt Pacif. & ponderat Coccin. *d. deciſ.* 413. *num.* 3. *verſ. & propterea.*

5 Quo vero ad ſecundam partem dubij reſpectu ſummæ, ad quam lucrum aſcenderet DD. conſiderando bona ſtabilia in dotem tradita, illorumque æſtimationem factam à tertio Perito; cuius relationi ſtandum eſt, etiamſi diſcordet ab aliis iuxta gloſ. *in l. item ſi vnus, §. principaliter in verb. auctoritate in fin.* ibique Bald. *ff. de arbitr.* Specul. *eod. tit. §. ſequitur, num.* 19. *verſ. ſed nunquid ſtabitur*, cum aliis relatis per Rotam *deciſ.* 194. *num.* 12. *par.* 1. *recent.* exiſtimarunt lucri lucrum dotale aſcendere ad ſcut. 488. ſ. 73. $\frac{1}{2}$ nã licet iuxta præfatam relationem, domus in dotem tradita, vna cum manſionibus terrenis, æſtimata fuerit in ſcut. 1195. ſ. 33. ex hac tamen ſumma demenda ſunt ſcut. 173. ſ. 93. pro dd. manſionibus, ac ſcut. 340. ſ. 46. pro tertia parte eiuſdem domus, quæ non erat ipſius Marguaritæ, vt apparet ex inſtrumento ipſius poſſeſſionis, quæ capta fuit ſolum pro duobus ex tribus partibus; manſiones vero ſpectabant ad Clariam eius ſororem, vt conſtat ex poſſeſſione de illis adepta de anno 1636. ante matrimonium contractum; ſicque valor præ-
6 fatæ domus remanet dumtaxat in ſcut. 680. ſ. 94. cum ad hunc effectum habẽda ſit ratio de dote habita; non autem promiſſa ex quo non apparet fuiſſe eius quantitatis, quam Marguerita in promiſſione affirmauerat; illiuſque æſtimatio facienda eſt de tempore obitus; non autem de tempore promiſſionis, vt firmauit, Rota coram Seraph. *deciſ.* 882. *num.* 2. *&* 3. & notat Fenzon. *ad ſtatut. vrbis in annot. d. cap.* 131. *num.* 28.

Itaque attento valore domus in præfatis ſcut. 680. ſ. 94. ac vineæ in ſcut. 924. iuxta præfatam relationem; necnon cenſuum ſcut. 150. in ſorte perſonali, ac iocalium, quæ fuerunt tradita æſtimata in ſcut. 200. vt ex inſtrumento dotali totam dotem aſcendit ad ſummam ſcutor. 1954. 94. $\frac{1}{2}$. quorum quartum dotale conſiſtit in ſcut. 488. 73. ſed ad iſtius computum calculari debent ſcut. 200. pro iocalibus æſtimatis per virum retentis.

7 Nec releuat ſi dicatur, vineam in dotem datam integram non ſpectare ad præfatam Margueritam; cuius eius quarta pars prætenditur pertinere ad hæredes Victoriæ ipſius ſororis; Quia hoc non iuſtificatur ex ſola ſententia adiudicatoria, quæ ſine actis nullam præbet probationem etiam excipiendo, vt late firmauit Rota coram Mohed. *deciſ.* 3. *n.* 1. *de teſtib. ac deciſ.* 665. *num.* 2. *part.* 1. *& deciſ.* 639. pariter *num.* 2. *par.* 2. *recent.*

Et ita vtraque, &c.

Romana locorum Montium.

Ven. 26. Maij 1651.

ARGVMENTVM.

Immiſſio eſt concedenda, ſtantibus tribus requiſitis in Saluiano, vigore ipſius.

SVMMARIVM.

1 *Res ipſa, cuius gratia obligatio facta fuit, venit ſub obligatione, & hypotheca generali.*

2 *Res ſubrogata eſt eiuſdem natura, cuius ſubrogatur.*

3 *Clauſula* conſtituti, *regulariter probat poſſeſſionem conſtituentis aduerſus habentes cauſam ab eo.*

4 *Præſumptio ſtat pro illius effectuatione, quando donatio acceptata apparet per donatarium.*

5 *Hypotheca per conſenſum remittitur, niſi ſit adhibitus pro conualidando actu. & n.* 6.

7 *Conſenſus requiſitus à ſtatuto ad ſolemnitatem actuum, non dicitur voluntarius.*

DECIS. CDXXXXXI.

CONCVRRENTIBVS tribus requiſitis neceſſariis in iudicio Saluiani interdicti intentati per Abb. Paulum Æmilium Vrſinum ſuper locis montium controuerſis ex præfato remedio ei concedendam eſſe immiſſionem reſolutum fuit ex adductis *in Romana Saluiani* 15. *Iunij* 1643. *coram R.P.D. meo Veroſpio &* 23. *Maij* 1644. *coram Eminentiſſimo Cecchino.* nam Creditum cum hypotheca optime reſultat ex inſtrumento donationis, in quo præfatus Abbas inter cætera bona donauit Clarici de Subillis tenutam nuncupatam Fonte d. Papa, ac verſa vice ipſa Donataria ſe obligauit ſub expreſſa promiſſione omnium bonorum inter alia ſoluere quolibet anno ipſi Donanti ſcut. 800. vita illius durante, in quibus Abbas præfatus reperitur Creditor; vnde Creditum cum hypotheca, attenta præſertim obligatione Camerali in inſtrumento appoſita controuerti minime poteſt, vt in terminis firmat Rot. poſt Zacch. *de obligat. Cam. deciſ.* 240. *num.* 1. *&* 2. *& deciſ.* 266. *num.* 1. *ac deciſ.* 173. *num.* 3. *&* 4. Qua- 1
propter ſicut Abbas pro conſequutione d. eius Crediti experiri poteſt tota ſua ſuper dicta tenuta ſpecialiter obligata; cum communis ſit opinio, quod ſub obligatione & hypotheca generaliter venit ipſa res, cuius gratia obligatio facta fuit, vt de communi in puncto firmat Bero. *conſ.* 42. *num.* 34. *lib.* 3. Pacif. de Salu. *inſpect.* 3. *cap.* 2. *num.* 15. ita pariter hoc facere poteſt ſuper præfatis locis montium, quæ in eius locum in actu venditionis ex Chirographo fel. rec. Vrbani VIII. ſubrogata fuerunt, cum res ſu-
brogata ſit eiuſdem naturæ, cuius ſubrogatur ad 2
Text. *in l. ſi cum, §. qui iniuriarum, ff. ſi quis iacet, l. ſi donata, §.* 1. *ff. de donat. int. vir. & vxor.* & dixit Rot. coram Gregor. *deciſ.* 115. *num.* 3. *ac deciſ.* 512. *num.* 31. *ac deciſ.* 544. *num.* 16.

Poſſeſſio Donatariæ debitricis probatur, tum ex
inſtrumento donationis, tum ex inſtrumento ven- 3
ditionis tenutæ factæ per Claricem donatariam bonæ memoriæ Carolo Barberino, cum clauſula *Conſtituti*, quæ regulariter probat poſſeſſionem Conſtituentis aduerſus habentes cauſam ab eo, Ruin. *conſ.* 169. *in fin. lib.* 1. Grat. *conſ.* 42. *num.* 12. *&* 13. *lib.* 2. Natt. *conſ.* 439. *num* 3. cum aliis per Rot. *deciſ.* 324. *num.* 5. *p.* 2. *ac deciſ.* 59. *num.* 4. *& deciſ.* 125. *num.* 2. *p.* 6. *rec.* Poſſeſſio vero Bardini rei conuenti reſultat ex literis patentibus locorum montium, in quibus ipſe creditor, & poſſeſſor deſcriptus reperitur, vt in puncto dixit Rot. poſt Zach. *de oblig. Cam. dec.* 232. *num.* 11.

Vide infra dec. 471.

num. 11. quibus extremis probatis nullo modo de-
negari poteſt immiſſio ex remedio Saluiani præter-
dicti ex allegatis.

Nec ſubſiſtunt duo fundamenta adducta ad ex-
cludendum hypothecam, alterum prætenditor re-
4 ſultare ex eo, quia ipſa donatio in omnibus bonis
donatis effectum ſortita non fuit, ſed hoc corruit
ex facto, quia præſumptio ſtat pro illius integra ef-
fectuatione, dum per donatariam acceptata apparet,
donec ab allegante contrarium probatur ex ponde-
ratis per Rotam poſt Fenzon. *ad ſtat. Vrb. deciſ.* 149.
§. *ſecundo principaliter, & ſeqq.* acceptatio vero dona-
tionis clara demonſtratur ex eo, quia poſt multos an-
nos donataria expreſſe conſenſit, quod Abbas Vrſi-
nus donator conſequi poſſit ſcut. 800. ſibi in dona-
tione reſeruata ad effectum teſtandi ſuper quibuſ-
dam creditis in eadem donatione contentis, quod
certè non feciſſet, ſi donatio ſuum debitum effectum
ſortita non fuiſſet.

Alterum fundamentum deſumptum ex eo, quia
præfatus Abbas conſenſit alienationi dd. bonorum
montium factæ per Claricem Donatariam, affir-
mando medio teſtamento, quod in ea nullum habe-
bat proprium, vel particulare intereſſe, vnde con-
5 ſentiendo illorum alienationi omnis hypotheca,
quam ſuper illis habebat remiſſa cenſetur, *l. Paulus,*
ff. quib. mod. pign. vel hypoth. ſol. *l. Creditor.* §. *ſi tecum,*
ff. qui pot. in pign. hab. Neguſ. *de pign. part. 6. mem* 3.
num. 3. cum aliis per Gregor. *deciſ* 63. *num.* 8. ceſſat
6 pariter tum quia præfata concluſio non procedit,
quando talis cenſus fuit adhibitus pro conualidan-
do actu per mulierem facto, interueniendo conſen-
tiens tanquam proximior ex neceſſitate ſtatuti, ita vt
ex hoc nullum ſibi præiudicium inferatur, cum il-
lius conſenſus non debeat operari vltra ſuam inten-
tionem, vt limitando tenent Bald. *conſ.* 102. *n.* 2. *l.* 2.
Caſtr. *conſ.* 159. *ſub num.* 4. *verſ. qui conſenſus vol.* 1.
Tiraq *de retract. lign.* §. 1. *gloſ.* 9 *num.* 141 Peregr. *de*
fid. art. 40. *num.* 89. Mang. *de euict. quæſt.* 92. *ſub num.* 6.
& ſeqq. & de communi opinione teſtatur, & firmat
Lamberteng. *de contract. ver. quib. à iur. vel ſtat. con-*
trah. non eſt permiſſ. gloſ. 10. *num.* 31. *vſque ad* 46. &
Gratian. *diſcept.* 831. *num.* 4. *cum ſeqq.* & dixit Rota
coram Gregor. *deciſ.* 102. *num.* 8. *ac in Romana dotis*
4. *February* 1642. §. *minus obſtat coram R. D. meo De-*
cano, & in puncto de conſentiente ad formam ſta-
tuti Vrbis reſolutum fuit in Romana fideicommiſſi
de Iuuenalibus 20. Aprilis 1643. §. *minus obſtat co-*
ram R. P. D. meo Cerro, ea ratione, quia conſenſus re-
7 quiſitus à ſtatuto ad ſolemnizandum actum non di-
citur voluntarius, in quibus terminis loquuntur
deciſ. 446. *num.* 50. *coram Merlino*, ſed neceſſarius,
propterea ſic conſentiens ſibi non præiudicat, vt
perbelle diſtinguendo firmat Caual. *deciſ.* 33. *num.*
24. *&* 25. *part.* 1.

Tum etiam quia conſenſus non fuit præſtitus li-
beræ alienationi locorum montium, ſed ſolum iuri
illa redimendi, ſuper quo nullum Abbas habebat in-
tereſſe, cum eius hypotheca reſeruata eſſet ſuper
ipſiſmet locis montium, non autem ſuper iure re-
dimendi, quod cum eius conſenſu alienatum fuit,
ſicque vera remanet illius aſſertio de non habendo
intereſſe in huiuſmodi actu.

Et ita vtraque, &c.

Meleuitana Feudi.

Ven. 26. Maij 1651.

ARGVMENTVM.

Conſtat de conceſſione feudi ex appoſitio-
ne nominis in conceſſione rei conceſſæ.

SVMMARIVM.

1 *Non eſt recedendũ à propria verborũ ſignificatione.*
2 *Bona in dubio cenſentur allodialia, & libera iuxta*
primæuum naturæ ſtatum.
3 *Feudum probari poteſt coniecturis, & preſumptio-*
nibus, & quæ hæ fuerint, n. 4. 5. 6. 7.
8 *Probatio feudalitatis inſurgit ex confeſſione, ſeu re-*
cognitione.
9 *Verba in conceſſione, ſcilicet, gratioſè concedimus,*
non excludunt feudalitatem.
10 *Proprietas propriè & impropriè ſumi poteſt.*
11 *Probatio per ſcripturam in feudis præfertur proba-*
tioni per teſtes.

DECIS. CDLII.

CONCESSIONEM Territorij de Budachi fa-
ctam de anno 1397. per Regem Siciliæ ad fa-
uorem Ioannis de Olena pro ſe, ſuiſque hæredibus
ex ſuo corpore legitime deuenientibus, Feodalem eſſe
DD. cenſuerunt, quia ex verbis claris apparet, dict.
Territorium fuiſſe in feudum conceſſum, dum ſæpiſ-
ſimè in eadem conceſſione nomen feudi appoſitum 1
fuit, à propria enim verborum ſignificatione non eſt
recedendum, *l. non aliter, ff. de leg.* 3. *gloſ. in cap ad abo-*
lendam ſub verb. in ſæcularibus, verſ. ſed à propria de fil.
presb. Corn. *conſ.* 16. *circa princ. lib.* 1. Alex. *conſ.* 15.
n. 2. *l.* 5. Natt. *conſ.* 460 *n.* 7. Mantic. *de tacit. & ambig. l.*
23 *tit.* 5. *n.* 15. cum aliis per Rot. *dec.* 344. *n.* 1. *p.* 6. *rec.*

Vltra quod licet feudum non præſumatur, cum 2
bona in dubio cenſeantur allodialia, & libera iuxta
primæuum naturæ ſtatum, cui ignota erat quælibet
ſeruitus, qualis eſt feudalitas, *cap.* 1. §. *defuncto tit. ſi*
de feud. def. cont. ſit inter dom. & agnat. & dixit Rot.
deciſ. 409. *num.* 4. *& deciſ.* 508. *num.* 1. *circa fin. par.* 1.
cum aliis adductis *in deciſ.* 310. *n.* 1. *&* 2. *part.* 6. *rec.*
Illud tamen probari poteſt coniecturis, & præſum- 3
ptionibus, vt tradit Alex. *conſ.* 229. *n.* 1. *& conſ.* 136.
num. 3. *ad fin lib.* 1. Natt. *d conſ.* 460. *num.* 4. Rolan.
conſ. 82. *n.* 36. *lib.* 2. Mantic. *de tacit. & ambig d. tit.* 5.
n. 1. & alij relati *in d. dec.* 310. *n.* 9. *part.* 6. *rec.* quo-
circa, cum in caſu præſenti multæ, & vrgentes con-
iecturæ concurrant, proculdubio dicendum eſt, con-
ceſſionem, fuiſſe feudalem.

Prima itaque deſumitur ex eo, quia d. conceſſio 4
Territorij facta fuit ob illius deuolutionem ſequu-
tam propter rebellionem Simeonis la Barba feu-
datarij, vt ponderat *d. dec.* 310. *n.* 43.

Secunda colligitur ex ipſa conceſſione facta ſo- 5
lum Ioanni, & eius hæredibus de ſuo corpore legi-
timæ deſcendentibus, quod denotat illum eſſe feu-
dalem, vt notat Infern. *in cap.* 1. *tit. an agnatus, vel fi-*
lius, Alex. *conſ.* 55. *n.* 9. *lib.* 4 Surd. *conſ.* 157. *n.* 1. *& ſeqq.*
Schrader *de feud par.* 3. *c.* 3. *n.* 14. & in terminis firma-
tur. *in d dec.* 310. *n.* 26.

Tertia reſultat ex annua præſtatione faciẽda Re- 6
giæ Cameræ, vna cum ſeruitio perſonali, quæ con-
uenit feudo ex *cap.* 1. §. *ſi vero ſit, quid ſit inueſtit.* &
tradunt Alciat. *conſ.* 13. *n.* 15. Honded. *conſ.* 81. *num.* 9.
lib. 2. & firmat Rot. *d. dec.* 310. *n.* 28.

Quarta depromitur ex reſeruatione feudalitatis 7
præſtandæ cũ iuramẽto quæ ſemper habita fuit pro
ſubſtantia feudorum, ita vt ſi illa remittatur, feudum
ſubſiſtere nequeat, vti accidens ſine ſubiecto, vt dixit

ſolemnitates ſtatutariæ, cum dos in iure ſit ſpecialiter priuilegiata; itaut hæſitandum non ſit, an præfata dotatio fuerit voluntaria; ſeu neceſſaria ſemper enim abſque ſolemnitatibus præfatis ſuſtinetur, vt tradit in terminis huius ſtatuti, Rot. *deciſ.* 13. *num.* 6. poſt Pic. *ad d. ſtatut. & deciſ.* 123. *num.* 4 5. *& 6. ac deciſ.* 589. *n.* 57. *cum ſeq.* poſt Pacif. *de Salu. interd.* Coccin. *dict. deciſ.* 433. *num.* 1. cum aliis late congeſtis *in d. deciſ.* 168 *num.* 7. *& deciſ.* 541. *num.* 8. *& ſeq. par.* 6. *recent.* Authoritates vero ſupra adductæ loquuntur in muliere minori, & in augmento dotis, quod præſumitur factum in fraudem ſtatuti, vt *in d. deciſ.* 289. *num.* 29. poſt Pacif. & ponderat Coccin. *d. deciſ.* 433. *num.* 3. *verſ. & propterea.*

5 Quo vero ad ſecundam partem dubij reſpectu ſummæ, ad quam lucrum aſcenderet DD. conſiderando bona ſtabilia in dotem tradita, illorumque æſtimationem factam à tertio Perito; cuius relationi ſtandum eſt, etiamſi diſcordet ab aliis iuxta gloſ. *in l. item ſi vnus.* § *principaliter in verb. auctoritate in fin.* ibique Bald. *ff. de arbitr.* Specul. *eod. tit.* §. *ſequitur, num.* 19. *verſ. ſed nunquid ſtabitur*, cum aliis relatis per Rotam *deciſ.* 194. *num.* 15. *par.* 1. *recent.* exiſtimarunt lucri lucrum dotale aſcendere ad ſcut. 488. ſ. 73. $\frac{1}{2}$ nā licet iuxta præfatam relationem domus in dotem tradita, vna cum manſionibus terrenis, æſtimata fuerit in ſcut. 1195. ſ. 33. ex hac tamen ſumma demenda ſunt ſcut. 173. ſ. 93. pro dd. manſionibus, ac ſcut. 340. ſ. 46. pro tertia parte eiuſdem domus, quæ non erat ipſius Marguaritæ, vt apparet ex inſtrumento ipſius poſſeſſionis, quæ capta fuit ſolum pro duobus ex tribus partibus; manſiones vero ſpectabant ad Clitiam eius ſororem, vt conſtat ex poſſeſſione de illis adepta de anno 1636. ante matrimonium contractum; ſicque valor præ-
6 fatæ domus remanet dumtaxat in ſcut. 680. ſ. 94. cum ad hunc effectum habēda ſit ratio de dote habita; non autem promiſſa ex quo non apparet fuiſſe eius quantitatis, quam Marguerita in promiſſione affirmauerat; illiuſque æſtimatio facienda eſt de tempore obitus; non autem de tempore promiſſionis, vt firmauit, Rota coram Seraph. *deciſ.* 885. *num.* 5. *&* 3. & notat Fenzon. *ad ſtatut. vrbis in annot. d cap.* 131. *num.* 28.

Itaque attento valore domus in præfatis ſcut. 680. ſ. 94. ac vineæ in ſcut. 954. iuxta præfatam relationem; necnon cenſuum ſcut. 150. in ſorte perſonali, ac iocalium, quæ fuerunt tradita æſtimata in ſcut. 200. vt ex inſtrumento dotali totam dotem aſcendit ad ſummam ſcutor. 1954. 94. $\frac{1}{2}$. quorum quartum dotale conſiſtit in ſcut. 488. 73. ſed ad iſtius computum calculari debent ſcut. 200. pro iocalibus æſtimatis per virum retentis.

7 Nec releuat ſi dicatur, vineam in dotem datam integram non ſpectare ad præfatam Marguerit am; cuius eius quarta pars prætenditur pertinere ad hæredes Victoriæ ipſius ſororis; Quia hoc non iuſtificatur ex ſola ſententia adiudicatoria, quæ ſine actis nullam præbet probationem etiam excipiendo, vt late firmauit Rota coram Mohed. *deciſ.* 3. *n.* 1. *de teſtib. ac deciſ.* 665. *num.* 2. *part.* 1. *& deciſ.* 639. pariter *num.* 5. *par.* 2. *recent.*

Et ita vtraque, &c.

Romana locorum Montium.

Ven. 26. Maij 1651.

ARGVMENTVM.

Immiſſio eſt concedenda, ſtantibus tribus requiſitis in Saluiano, vigore ipſius.

SVMMARIVM.

1 *Res ipſa, cuius gratia obligatio facta fuit, venit ſub obligatione, & hypotheca generali.*
2 *Res ſubrogata eſt eiuſdem natura, cuius ſubrogatur.*
3 *Clauſula* conſtituti, *regulariter probat poſſeſſionem conſtituentis aduerſus habentes cauſam ab eo.*
4 *Præſumptio ſtat pro illius effectuatione, quando donatio acceptata apparet per donatarium.*
5 *Hypotheca per conſenſum remittitur, niſi ſit adhibitus pro conualidando actu. & n.* 6.
7 *Conſenſus requiſitus à ſtatuto ad ſolemnitatem actuum, non dicitur voluntarius.*

DECIS. CDXXXXXI.

CONCVRRENTIBVS tribus requiſitis neceſſariis in iudicio Saluiani interdicti intentati per Abb. Paulum Æmilium Vrſinum ſuper locis montium controuerſis ex præfato remedio ei concedendam eſſe immiſſionem reſolutum fuit ex adductis *in Romana Saluiani* 15. *Iunij* 1643. *coram R.P.D. meo Veroſpio &* 23. *Maij* 1644. *coram Eminentiſſimo Cecchino.* nam Creditum cum hypotheca optime reſultat ex inſtrumento donationis, in quo præfatus Abbas inter cætera bona donauit Claricі de Subillis tenutam nuncupatam Fonte d. Papa, ac verſa vice ipſa Donataria ſe obligauit ſub expreſſa promiſſione omnium bonorum inter alia ſoluere quolibet anno ipſi Donanti ſcut. 800. vita illius durante, in quibus Abbas præfatus reperitur Creditor; vnde Creditum cum hypotheca, attenta præſertim obligatione Camerali in inſtrumento appoſita controuerti minime poteſt, vt in terminis firmat Rot. poſt Zacch. *de obligat. Cam. deciſ.* 240. *num.* 1. *&* 5. *& deciſ.* 266. *num.* 1. *ac deciſ.* 273. *num.* 3. *&* 4. Qua- 1
propter ſicut Abbas pro conſequutione d. eius Crediti experiri poteſt iura ſua ſuper dicta tenuta ſpecialiter obligata; cum communis ſit opinio, quod ſub obligatione & hypotheca generaliter venit ipſa res, cuius gratia obligatio facta fuit, vt de communi in puncto firmat Bero. *conſ.* 45. *num.* 34. *lib.* 3. Pacif. de Salu. *inſpect.* 3. *cap.* 5. *num.* 15. ita pariter hoc facere poteſt ſuper præfatis locis montium, quæ in eius locum in actu venditionis ex Chirographo fel. rec. Vrbani VIII. ſubrogata fuerunt, cum res ſubrogata ſit eiuſdem naturæ, cuius ſubrogatur ad 2
Text. *in l. ſi cum,* §. *qui iniuriarum, ff. ſi quis iacet, l. ſi donata,* §. 1. *ff. de donat. int. vir. & vxor.* & dixit Rot. coram Gregor. *deciſ.* 115. *num.* 3. *ac deciſ.* 515. *num.* 31. *ac deciſ.* 544. *num.* 16.

Vide infra dec. 471.

Poſſeſſio Donatariæ debitricis probatur, tum ex inſtrumento donationis, tum ex inſtrumento ven- 3
ditionis tenutæ factæ per Claricem donatariam bonæ memoriæ Carolo Barberino, cum clauſula *Conſtituti*, quæ regulariter probat poſſeſſionem Conſtituentis aduerſus habentes cauſam ab eo, Ruin. *conſ.* 169. *in fin. lib.* 1. Grat. *conſ.* 45. *num.* 12. *&* 13. *lib.* 5. Natt. *conſ.* 439. *num* 3. cum aliis per Rot. *deciſ.* 354. *num.* 5. *p.* 5. *ac deciſ.* 59. *num.* 4. *& deciſ.* 155. *num.* 5. *p.* 6. *rec.* Poſſeſſio vero Bardini rei conuenti reſultat ex literis patentibus locorum montium, in quibus ipſe creditor, & poſſeſſor deſcriptus reperitur, vt in puncto dixit Rot. poſt Zach. *de oblig. Cam. dec.* 532. *num.* 11.

Digitized by Google

num. 11. quibus extremis probatis nullo modo de-
negari poteſt immiſſio ex remedio Saluiani præter-
dicti ex allegatis.

Nec ſubſiſtunt duo fundamenta adducta ad ex-
cludendum hypothecam, alterum prætendunt re-
4 ſultare ex eo, quia ipſa donatio in omnibus bonis
donatis effectum ſortita non fuit, ſed hoc corruit
ex facto, quia præſumptio ſtat pro illius integra ef-
fectuatione, dum per donatariam acceptata apparet,
donec ab allegante contrarium probatur ex ponde-
ratis per Rotam poſt Fenzon. *ad ſtat. Vrb deciſ.* 149.
§. *ſecundo principaliter, & ſeqq.* acceptatio vero dona-
tionis clara deſumitur ex eo, quia poſt multos an-
nos donataria expreſſe conſenſit, quod Abbas Vrſi-
nus donator conſequi poſſit ſcut. 800. ſibi in dona-
tione reſeruata ad effectum teſtandi ſuper quibuſ-
dam creditis in eadem donatione contentis, quod
certè non feciſſet, ſi donatio ſuum debitum effectum
ſortita non fuiſſet.

Alterum fundamentum deſumptum ex eo, quia
præfatus Abbas conſenſit alienationi dd. bonorum
montium factæ per Claricem Donatariam, affir-
mando medio teſtamento, quod in ea nullum habe-
bat proprium, vel particulare intereſſe, vnde con-
5 ſentiendo illorum alienationi omnis hypotheca,
quam ſuper illis habebat remiſſa cenſetur, *l. Paulus,
ff. quib. mod. pign. vel hypoth. ſol. l. Creditor, §. ſi tecum,
ff. qui pot. in pign. hab.* Neguſ. *de pign. part.* 6. *mem* 3.
num. 3. cum aliis per Gregor. *deciſ* 63. *num.* 8. ceſſat
6 pariter tum quia præfata concluſio non procedit,
quando talis cenſus fuit adhibitus pro conualidan-
do actu per mulierem facto, interueniendo conſen-
tiens tanquam proximior ex neceſſitate ſtatuti, ita vt
ex hoc nullum ſibi præiudicium inferatur, cum il-
lius conſenſus non debeat operari vltra ſuam inten-
tionem, vt limitando tenent Bald. *conſ.* 102. *n.* 2. *l.* 2.
Caſtr. *conſ.* 159. *ſub num.* 4. *verſ. qui conſenſus vol.* 1.
Tiraq *de retract. lign.* §. 1. *gloſ.* 9 *num.* 141 Peregr. *de
fid. art.* 40. *num.* 89. Mang. *de euict. quæſt.* 92. *ſub num.* 6.
& ſeqq. & de communi opinione teſtatur, & firmat
Lamberteng. *de contract. cor. quib. à iur. vel ſtat. con-
trah. non eſt permiſſ. gloſ.* 10. *num.* 31. *vſque ad* 46. &
Gratian. *diſcept.* 831. *num.* 4. *cum ſeqq.* & dixit Rota
coram Gregor. *deciſ.* 102. *num.* 8. *ac in Romana decis
4. Februarij* 1642. §. *minus obſtat coram R. D. meo De-
cano*, & in puncto de conſentiente ad formam ſta-
tuti Vrbis reſolutum fuit in Romana fideicommiſſi
de Iuuenalibus 20. Aprilis 1643. §. *minus obſtat co-
ram R. P. D. meo Cerro*, ea ratione, quia conſenſus re-
7 quiſitus à ſtatuto ad ſolemnizandum actum non di-
citur voluntarius, in quibus terminis loquuntur
deciſ. 446. *num.* 50. *coram Merlino*, ſed neceſſarius,
propterea ſic conſentiens ſibi non præiudicat, vt
perbelle diſtinguendo firmat Caual. *deciſ.* 33. *num.*
24 *&* 25. *part.* 1.

Tum etiam quia conſenſus non fuit præſtitus li-
beræ alienationi locorum montium, ſed ſolum iuri
illa redimendi, ſuper quo nullum Abbas habebat in-
tereſſe, cum eius hypotheca reſeruata eſſet ſuper
ipſiſmet locis montium, non autem ſuper iure re-
dimendi, quod cum eius conſenſu alienatum fuit,
ſicque vera remanet illius aſſertio de non habendo
intereſſe in huiuſmodi actu.

Et ita vtraque, &c.

Meleuitana Feudi.

Ven. 26. Maij 1651.

ARGVMENTVM.

Conſtat de conceſſione feudi ex appoſitio-
ne nominis in conceſſione rei conceſſæ.

SVMMARIVM.

1 *Non eſt recedendũ à propria verborũ ſignificatione.*
2 *Bona in dubio cenſentur allodialia, & libera iuxta
primæuum naturæ ſtatum.*
3 *Feudum probari poteſt coniecturis, & præſumptio-
nibus, & quæ hic fuerint, n.* 4 5. 6. 7.
8 *Probatio feudalitatis inſurgit ex confeſſione, ſeu re-
cognitione.*
9 *Verba in conceſſione, ſcilicet, gratiosè concedimus,
non excludunt feudalitatem.*
10 *Proprietas proprie & improprie ſumi poteſt.*
11 *Probatio per ſcripturam in feudis præfertur proba-
tioni per teſtes.*

DECIS. CDLII.

CONCESSIONEM Territorij de Budachi fa-
ctam de anno 1397. per Regem Siciliæ ad fa-
uorem Ioannis de Olena pro ſe, ſuiſque hæredibus
ex ſuo corpore legitime deuenientibus, Feudalem eſſe
DD. cenſuerunt, quia ex verbis claris apparet, dict.
Territorium fuiſſe in feudum conceſſum, dum ſæpiſ-
ſimè in eadem conceſſione nomen feudi appoſitum 1
fuit, à propria enim verborum ſignificatione non eſt
recedendum, *l. non aliter, ff. de leg.* 3. *gloſ. in cap ad abo-
lendam ſub verb. in ſæcularibus, verſ ſed à propria de fil.
presb.* Corn. *conſ.* 16. *circa princ. lib.* 1. Alex. *conſ.* 15.
n. 2. *l.* 5. Natt. *conſ.* 460 *n.* 7. Mantic. *de tacit. & ambig. l.*
23 *tit.* 5. *n.* 15. cum aliis per Rot. *dec.* 344. *n.* 1. *p.* 6. *rec.*

Vltra quod licet feudum non præſumatur, cum 2
bona in dubio cenſeantur allodialia, & libera iuxta
primæuum naturæ ſtatum, cui ignota erat quælibet
ſeruitus, qualis eſt feudalitas, *cap.* 1. §. *defuncto tit. ſi
de feud. def. cont. ſit inter dom. & agnat.* & dixit Rot.
deciſ. 409. *num.* 4. *& deciſ.* 508. *num.* 1. *circa fin. par.* 1.
cum aliis adductis *in deciſ.* 310. *n.* 1. *&* 2. *part.* 6. *rec.*
Illud tamen probari poteſt coniecturis, & præſum- 3
ptionibus, vt tradit Alex. *conſ.* 129. *n* 1. *& conſ.* 136.
num. 3. *ad fin lib.* 1. Natt. *d conſ.* 460. *num.* 4. Rolan.
conſ. 82. *n.* 36. *lib.* 2. Mantic. *de tacit. & ambig d. tit.* 5.
n. 1. & alij relati *in d. dec.* 310. *n.* 9. *part.* 6. *rec.* quo-
circa, cum in caſu præſenti multæ, & vrgentes con-
iecturæ concurrant, proculdubio dicendum eſt, con-
ceſſionem, fuiſſe feudalem.

Prima itaque deſumitur ex eo, quia d. conceſſio 4
Territorij facta fuit ob illius deuolutionem ſequu-
tam propter rebellionem Simeonis la Barba feu-
datarij, vt ponderat *d. dec.* 310. *n.* 43.

Secunda colligitur ex ipſa conceſſione facta ſo- 5
lum Ioanni, & eius hæredibus de ſuo corpore legi-
timæ deſcendentibus, quod denotat illum eſſe feu-
dalem, vt notat Infern. *in cap.* 1. *tit. an agnatus, vel fi-
lius*, Alex. *conſ.* 55. *n* 9. *lib.* 4 Surd. *conſ.* 157. *n.* 1. *& ſeqq.*
Schrader *de feud par.* 3. *c.* 3. *n.* 14. & in terminis firma-
tur. *in d dec.* 310. *n.* 26.

Tertia reſultat ex annua præſtatione faciẽda Re- 6
giæ Cameræ, vna cum ſeruitio perſonali, quæ con-
uenit feudo ex *cap.* 1. §. *ſi vero ſit, quid ſit inueſtit.* &
tradunt Alciat. *conſ.* 13. *n.* 13. Honded. *conſ.* 81. *num.* 9.
lib. 2. & firmat Rot. *d. dec.* 310. *n.* 28.

Quarta depromitur ex reſeruatione feudalitatis 7
præſtandæ cũ iuramẽto quæ ſemper habita fuit pro
ſubſtantia feudorum, ita vt ſi illa remittatur, feodum
ſubſiſtere nequeat, vti accidens ſine ſubiecto, vt dixit

*num.*11. quibus extremis probatis nullo modo de-
negari poteſt immiſſio ex remedio Saluiani præter-
dicti ex allegatis.

Nec ſubſiſtunt duo fundamenta adducta ad ex-
cludendum hypothecam, alterum prætenditur re-
4 ſultare ex eo, quia ipſa donatio in omnibus bonis
donatis effectum ſortita non fuit, ſed hoc corruit
ex facto, quia præſumptio ſtat pro illius integra ef-
fectuatione, dum per donatariam acceptata apparet,
donec ab allegante contrarium probatur ex ponde-
ratis per Rotam poſt Fenzon. *ad ſtat. Vrb deciſ.*149.
§.*ſecundo principaliter,& ſeqq.* acceptatio vero dona-
tionis clara deſumitur ex eo, quia poſt multos an-
nos donataria expreſſe conſenſit, quod Abbas Vrſi-
nus donator conſequi poſſit ſcut.800. ſibi in dona-
tione reſeruata ad effectum teſtandi ſuper quibuſ-
dam creditis in eadem donatione contentis, quod
certè non feciſſet, ſi donatio ſuum debitum effectum
ſortita non fuiſſet.

Alterum fundamentum deſumptum ex eo, quia
præfatus Abbas conſenſit alienationi dd. bonorum
montium factæ per Claricem Donatariam, affir-
mando medio teſtamento, quod in ea nullum babe-
bat proprium, vel particulare intereſſe, vnde con-
5 ſentiendo illorum alienationi omnis hypotheca,
quam ſuper illis habebat remiſſa cenſetur, *l.Paulus,
ff.quib. mod.pign. vel hypoth.ſol l. Creditor, §.ſi tecum,
ff.qui pot. in pign. hab.* Neguſ. *de pign.part.*6. *mem* 3.
*num.*3. cum aliis per Gregor. *deciſ* 63. *num* 8. ceſſat
6 pariter tum quia præfata concluſio non procedit,
quando talis cenſus fuit adhibitus pro conualidan-
do actu per mulierem facto, interueniendo conſen-
tiens tanquam proximior ex neceſſitate ſtatuti, ita vt
ex hoc nullum ſibi præiudicium inferatur, cum il-
lius conſenſus non debeat operari vltra ſuam inten-
tionem, vt limitando tenent Bald. *conſ.*102. *n.*2.*l.*2.
Caſtr. *conſ.*159. *ſub num.* 4. *verſ. qui conſenſus vol.*1.
Tiraq. *de retract.lign.* §.1.*gloſ.*9 *num.*141 Peregr. *de
fid.art.*40.*num.*89. Maug.*de cuſt.quæſt.*92.*ſub num.*6.
& ſeqq. & de communi opinione teſtatur, & firmat
Lamberteng. *de contract. cer. quib. à iur. vel ſtat. con-
trah. non eſt permiſſ.gloſ.* 10. *num.* 31. *vſque ad* 46. &
Gratian. *diſcept.* 831. *num.*4. *cum ſeqq.* & dixit Rota
coram Gregor. *deciſ.*102. *num.*8. *ac in Romana dotis*
4. *February* 1642. §.*minus obſtat coram R.D.meo De-
cano*, & in puncto de conſentiente ad formam ſta-
tuti Vrbis reſolutum fuit in Romana fideicommiſſi
de Iuuennalibus 20. Aprilis 1643. §.*minus obſtat co-
ram R.P.D.meo Cerro*, ea ratione, quia conſenſus re-
7 quiſitus à ſtatuto ad ſolemnizandum actum non di-
citur voluntarius, in quibus terminis loquuntur
*deciſ.*446. *num.*50. *coram Merlino*, ſed neceſſarius,
propterea ſic conſentiens ſibi non præiudicat, vt
perbelle diſtinguendo firmat Caual. *deciſ.*33. *num.*
24. *&* 25. *part.*1.

Tum etiam quia conſenſus non fuit præſtitus li-
beræ alienationi locorum montium, ſed ſolum iuri
illa redimendi, ſuper quo nullum Abbas habebat in-
tereſſe, cum eius hypotheca reſeruata eſſet ſuper
ipſiſmet locis montium, non autem ſuper iure re-
dimendi, quod cum eius conſenſu alienatum fuit,
ſicque vera remanet illius aſſertio de non habendo
intereſſe in huiuſmodi actu.

Et ita vtraque, &c.

Meleuitana Feudi.

Ven.26. Maij 1651.

ARGVMENTVM.

Conſtat de conceſſione feudi ex appoſitio-
ne nominis in conceſſione rei conceſſæ.

SVMMARIVM.

1 *Non eſt recedendũ à propria verborũ ſignificatione.*
2 *Bona in dubio cenſentur allodialia, & libera iuxta
primæuum naturæ ſtatum.*
3 *Feudum probari poteſt coniecturis, & præſumptio-
nibus, & quæ hic fuerint, n.*4 5.6.7.
8 *Probatio feudalitatis inſurgit ex confeſſione, ſeu re-
cognitione.*
9 *Verba in conceſſione, ſcilicet, gratiosè concedimus,
non excludunt feudalitatem.*
10 *Proprietas propriè & impropriè ſumi poteſt.*
11 *Probatio per ſcripturam in feudis præfertur proba-
tioni per teſtes.*

DECIS. CDLII.

CONCESSIONEM Territorij de Budachi fa-
ctam de anno 1397. per Regem Siciliæ ad fa-
uorem Ioannis de Olena pro ſe, ſuiſque hæredibus
ex ſuo corpore legitime deuenientibus, Feudalem eſſe
DD. cenſuerunt, quia ex verbis claris apparet, dict.
Territorium fuiſſe in feudum conceſſum, dum ſæpiſ-
ſimè in eadem conceſſione nomen feudi appoſitum 1
fuit, à propria enim verborum ſignificatione non eſt
recedendum, *l.non aliter, ff.de leg.*1 *.gloſ.in cap ad abo-
lendam ſub verb.in ſecularibus, verſ.ſed à propria de fil.
presb* Corn. *conſ.*16. *circa princ. lib.*1. Alex. *conſ.*15.
*n.*2.*l.*5. Natt.*conſ.*460 *n.*7. Mantic. *de tacit.& ambig.l.*
23 *tit.*5.*n.*15. cum aliis per Rot.*dec.*344.*n.*1.*p.*6.*rec.*

Vltra quod licet feudum non præſumatur, cum 2
bona in dubio cenſeantur allodialia, & libera iuxta
primæuum naturæ ſtatum, cui ignota erat quælibet
ſeruitus, qualis eſt feudalitas, *cap.*1. §.*defuncto tit.ſi
de feud. def.cont.ſit inter dom. & agnat.* & dixit Rot.
*deciſ.*409. *num.*4. *& deciſ.*508. *num.*1.*circa fin. par.*1.
cum aliis adductis *in deciſ.*310. *n.*1. *&* 2. *part.*6.*rec.*
Illud tamen probari poteſt coniecturis, & præſum- 3
ptionibus, vt tradit Alex. *conſ.*129.*n* 1. *& conſ.*136.
*num.*3. *ad fin lib.*1. Natt. *d conſ.*460. *num.*4. Rolan.
*conſ.*82.*n.*36.*lib.*2. Mantic. *de tacit.& ambig d. tit.*5.
*n.*1. & alij relati *in d. dec.*310. *n.*9. *part.*6.*rec.* quo-
circa, cum in caſu præſenti multæ, & vrgentes con-
iecturæ concurrant, proculdubio dicendum eſt, con-
ceſſionem, fuiſſe feudalem.

Prima itaque deſumitur ex eo, quia d. conceſſio 4
Territorij facta fuit ob illius deuolutionem ſequu-
tam propter rebellionem Simeonis la Barba feu-
datarij, vt ponderat *d. dec.*310.*n.*43.

Secunda colligitur ex ipſa conceſſione facta ſo- 5
lum Ioanni, & eius hæredibus de ſuo corpore legi-
timæ deſcendentibus, quod denotat illum eſſe feu-
dalem, vt notat Iſern.*in cap.*1.*tit. an agnatus, vel fi-
lius*, Alex.*conſ.*55.*n* 9.*lib.*4 Surd.*conſ.*157.*n.*1.*& ſeqq.*
Schrader *de feud par.*3.*c.*3.*n.*14. & in terminis firma-
tur. *in d dec.*310.*n.*26.

Tertia reſultat ex annua præſtatione faciẽda Re- 6
giæ Cameræ, vna cum ſeruitio perſonali, quæ con-
uenit feudo ex *cap.*1.§.*ſi vero ſit, quid ſit inueſtit.* &
tradunt Alciat.*conſ.*13.*n.*13. Honded. *conſ.*81.*num.*9.
*lib.*2. & firmat Rot. *d.dec.*310.*n.*28.

Quarta depromitur ex reſeruatione feudalitatis 7
præſtandæ cũ iuramẽto quæ ſemper habita fuit pro
ſubſtantia feudorum, ita vt ſi illa remittatur, feodum
ſubſiſtere nequeat, vti accidens ſine ſubiecto, vt dixit

Curt. Iun. *de feud. part.1. quæſt.7. in fin.* Scrader. *d.part.1.cap.2. n.18.* cum alus per Mautic. *de tacit. & ambig. d.tit.5.n.3.* & late comprobatut *in d. dec. 310.n.35.cum ſeqq.*

Vlterius concurrit, quod vti feudale d. Territorium fuit recognitum tam ab Antonio Inquanes in eius Codicillis, quam à Clemente, & Ioanne Baptiſta de Catecutis in tranſactione ioita cum Eminentiſſimo meo Magiſtro, ex qua confeſſione, ſeu
8 recognitione inſurgit feudalitatis probatio, vt tradunt Alex. *conſ.29. num.15.lib.5.* Ruin. *conſ.108. n. 19. lib.2.* Surd. *conſ.135. num.21.* cum aliis adductis per Gratian. *diſcept.736. num.5. cum ſeqq. & in d. deciſ.300. num.31.& 32.*

9 Nec afficit, quod in conceſſione adſint veiba, *gratioſè* concedimus, & donamus, quia illa non excludunt feudalitatem, nam etiam feudum dicitur donatio ob cauſam, dum res ipſa propter ſeruitium donatur ex adductis per Mauric. *de tacit. & ambig. d.tit.5.num.36.& 37.* Roſental. *de feud cap.6. concl. 27. num. 4.* cum aliis in terminis *d. deciſ.300. num. 56. verſ. demum non obſtans verba, & num.57. & 58. ac d. deciſ.344. num.10.* in quibus reſpondetur Oldrad. *conſ.159. contrarium firmamus in diſcertis terminis.*

10 Minus obſtat, quod conceſſio facta ſit cum iuribus, & proprietatibus, quia intelligitur de proprietate improprie, non reſpectu Dominij, quod infra reſeruans in illis verbis, militari ſeruitio noſtræ Curiæ, & quibus licet iuribus ſemper Saluis Roſental. *de feud. cap.6.concluſ.24. num.9. & cap.9.concluſ.39. num.3.*

11 Nec releuant teſtes adducti ad excludendam huiuſmodi feudalitatem, quia cum in ſpecie reſpondit Rota *in d.dec.310.n.60.* corum dicta non ſunt attendenda, cum fere omnes ignorent, quid ſit feudum, vltra quod dum per ſcripturas conſtat de feudalitate, hæc probatio præferenda eſt probationi factæ per teſtes *l. cenſus de probat.* Caual. *deciſ. 294.n.1.* Coccin. *dec.235.n.17. & d.deciſ.310.num.6. part.6.recent.*

Et ita vtraque, &c.

Bonon. Vſusfructus.

Lunæ 5. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Vſusfructuarius ob non præſtitam cautionem de vtendo, & fruendo arbitrio boni viri, an priuetur vſufructu.

SVMMARIVM.

1 *Fructus non acquiruntur vſufructuario, niſi ab eo, vel ab alio, eius nomine, à ſolo ſeparentur.*
2 *Vſusfructuarius facit fructus ſuos, non præſtita cautione, quando reperitur in poſſeſſione vſusfructus.*
3 *Interpellatio perſonalis requiritur in præiudicialibus vt quis conſtituatur in mora.*
4 *Interpellatio facta per procuratorem ad id non habentem ſpecialē mandatum, non conſtituit in mora.*
5 *Ratificatio quoad effectum conſtituendi in mora, non afficit quoad tempus præteritum.*
6 *Maritus eſt procurator vxoris in dotalibus, non aliis in rebus.*
7 *Bona fides oriri poteſt ex quocunque errore, ſeu cauſa iniuſta, ſeu futura.*
8 *Probationes leuiores ſufficiunt ad effectum probandi idoneitatem, & quare.*

DECISIO CXLIII.

QVAMVIS Appollonia Giouagnona vti vſufructuaria q. Ioſephi eius mariti ob non præſtitam cautionem de vtendo, & fruendo arbitrio boni Viri, à commodo vſufructus præfati priuata prætenderetur attenta tam diſpoſitione iuris communis *in l.ſi vſusfructus legatus ſit, ff.de vſufr.& l.& ſi vſusfructus nomine, ff.vſufruct. quemadm. caueat.* quam ex diſpoſitione iuris municipalis Bononiæ, cuius ſtatutum *ſub rubr.quod nullus occupet poſſeſſ.rei hæred. in §.mandantes lib. 2.* priuans vſufructuarium commodo vſusfructus, ſi præfatam cautionem non præſtiterit infra menſem poſtquam fuit illa petita, vt firmauit Rota Bonon. *diuerſ. deciſ.24. num.8.* Nihilominus ſub die 20. Iunij anni præteriti coram me reſolutum fuit ex hoc vſumfructum non amiſiſſe ex rationibus in deciſione adductis, ſuper quibus repropoſita cauſa in deciſis perſiſtendum eſſe DD. cenſuerunt.

Quia ſi attendenda eſt diſpoſitio iuris communis 1
vſusfructuarius ex eo ob non præſtitam cautionem non perdit vſumfructum, ſed ſolum illius fructus, dummodo non poſſideat, cum illi ſpectent hoc caſu ad proprietarium, ex quo fructus non acquiruntur vſufructuario niſi ab eo, vel ab alio eius nomine à ſolo ſeparentur. ad Tex. *in l.ſi fur. vbi gloſ. in verb. percipiantur, ff.de vſufr. & l.ſi vſufructuarius, §.Iulianus an. ff.quib.mod.vſufr.amitt.* Odofr. *in l.1.in fin verſ.ſed in quæſtione ſecunda de vſufr.* ibique Bald. *n.15.verſ.ſed ſi alias.* Bart. *in l.vxori ſub n.1. ff.de vſufruct.legat.* & firmat Ruin. *conſ.50. numer.12. verſ. ſecundo principaliter lib.1.* ſecus tamen dicendum 2
eſt, quando vſufructuarius reperitur in poſſeſſione vſufructus, nam hoc caſu facit fructus ſuos, etiam non præſtita cautione Caſtill. *de vſufruct. cap. 16. n.78.* iuxta diſtinctionem adductam per Rotam *dec. 259.n.1. cum ſeqq.par.7.recent.*

Si vero attendenda eſt diſpoſitio ſtatuti Bononiæ *in d. §.mandantes* pariter ceſſat præfata priuatio vſufructus in præſenti caſu, nam ex eo non eſt abſolute inducta ob non præſtitam præfatam cautionem, ſed duntaxat, quatenus illa peteretur à proprietario, ibi, niſi primò ſatiſdederit proprietario cum ab eo petitum fuerit, ibi, & ſi apprehenderit contra formam præfatam, & ſatiſdatio præfata petita fuerit ab eo, & eā præſtare omiſerit ſpatio vnius menſis à die d. requiſitionis de ſatiſdatione præſtanda, ipſo iure cadat ab omni iure ſuo, & commodo vſusfructus, &c. ſicque ad hoc vt locum ſibi vendicet diſpoſitio præfati ſtatuti docere debet de huiuſmodi requiſitione, quæ legitimæ non adeſt in præſenti, tum quia illa facta fuit domi dimiſſa copia non autem perſonalis, prout requiritur in præiudicialibus, adeo vt, qui perſonaliter non fuit interpellatus dici non poſſit in mora conſtitutus *cap. cauſam* vbi Abb. *num.5. de dol. & contum.* Anchar. *in Clem.1. num.5. in fin. de iud.* Gratian. *diſcept.708. num.8.* & dixit Rota *in Romana cenſus, ſeu depoſiti 23. Iunij 1644. coram R.P.D. meo Bichio*, & in aliis adductis *in præterita deciſ. ſub §.nec obſtat*, tum etiam quia dicta interpellatio facta fuit per procuratorem non habentē ſpeciale mandatū, quo caſu non potuit interpellatum in mora cōſtituere, vt probat Eſcobar. 3

de

de ratioc. part.1. cap.17. num.28. in fin. Gratian. *diſcept.42. n.21.& ſeq.* Afflict. *dec.316.num 3.* Rot. *dec.182.num.8 part.4.tom.2.recent.*

Et licet defectus citationis ceſſare prætendatur, ex quo notitia ſatis inducta fuit per proſequutionem iudicij ſuper huiuſmodi cautione præſtanda, remanet tamen defectus mandati, qui non remouetur ex ratificatione facta per Angelam proprieta-
5 tiam, nam ratificatio ad effectum conſtituendi Apolloniam in mora non afficit quoad tempus præteritum in illius præiudicium, cum effectum pariat quoad tempus fructuum, vt notat Specul. *in tit.de appell.* §.1. *poſt princip.* Alexand. *conſ.78. num.20. lib 5.* Surd. *deciſ.215. num.6.& 7.* Coſt. *de retrotract. caſ.4.tit.6. cap.17.* Vnde nullo modo ex præfata diſpoſitione ſtatuti Bononiæ dici poteſt vſufructuaria cecidiſſe à commodo vſufructus ob non præſtitam præfatam ſatiſdationem, tum ſtante præfato defectu, tum ſatiſdatione ante ratificationem præſtita, quod fieri poterat etiam lite pendente ad euitandam moram Bart. *dec.50. num.6. cum ſeqq.* Spetell. *dec.71.n.14. cum ſeqq.*

6 Pariter nec releuat, quod interpellatio ſit facta à marito, quia in facto non ſubſiſtit, & maritus, eſt procurator vxoris in dotalibus non in aliis, *l. maritus, Cod.de procur.* nec poteſt facere ea, quæ requirant ſpeciale mandatum Specul. *lib.1. tit. de coniunct. perſon. num.4.* Iaſ. *in l. exigendi num.9. in 4. limit.* & Alex. *n.6.C.de procur.* Couarr. *var.reſolut.lib.1.cap.6.n 5.* vbi de communi.

Vltra quod admiſſo etiam, quod vſufructuaria fuerit legitimè interpellata, nihilominus ab huiuſmodi pœna caducitatis venit excuſanda, non ſolum ex dicto defectu mandati, ſed etiam ex quo ipſa opinari poterat dictam cautionem fuiſſe remiſſam per tranſactionem initam inter ipſam, & proprie-
7 tariam, cum bona fides oriri poſſit ex quocumque errore, ſeu cauſa etiam temeraria, iniuſta, & facta, vt probat Socio.Iun. *conſ.72. num.9.10. & 14.* Surd. *dec.281. per tot.* Barz. *dec.74. n.50.* & firmat Rot. coram me *in Romana hæreditatis 18. Martij 1650. §.nihilominus hoc non procedit, ac in præterita deciſione in §.diſpoſitio vero circa fin.*

Demum non obſtat, quod cautio per vſufructuariam præſtita non dicatur idonea, quia illius
8 idoneitas optime reſultat ex depoſititionibus teſtium ad perpetuam rei memoriam examinatorum, maxime cum ad huoc effectum admittuntur leuiores probationes propter iuris præſumptionem, iuxta quam qualiter cenſetur idoneus, Caſtr. *deciſ.16. num.25. & 26.* adeovt contrarium ex admiſſo probari debeat, Gіouagn. *conſ.43. num.42. lib.1.* & dixit Rot. *in Auximana Pradij 28. Iunij 1649. coram R.P.D. meo Buchio*, & in omnem caſum non intraret priuatio vſusfructus, ſed alia cautio eſſet præſtanda.

Et ita vtraque, &c.

Romana Alimentorum.

Lunæ 12. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Alimenta & ſumptus litis præſtari debent Pauperi litiganti, quando habet iuris præſumptionem pro ſe.

SVMMARIVM.

1 *Paupertas non oritur ex quo quis habeat beneficium cap. Odoardus, de ſolutionibus per ſententiam, niſi ſit iuſta & valida.*

2 *Sententia nulla nullum effectum producere poteſt.*

3 *Sententia non facit ius quoad omnes, niſi ſit lata cum intereſſato contradictore.*

4 *Præſumptio tollitur per contrariam præſumptionem.*

5 *Rota attendere non debet ſententias aliorum tribunalium, niſi iuſtificentur ex eiſdem actis explica vt ibi.*

6 *Paupertas ceſſat, quando ad formam ſententia non ſunt ceſſa omnia bona ſed doloſe aliqua retinentur.*

7 *Hæreditas præſumitur opulenta, quando nullum eſt confectum inuentarium.*

DECISIO CDLIV.

QVAMVIS commonis, & ſæpius in Rota firmata concluſio ſit, quod pauperi litiganti alimentæ, & ſumptus litis præſtari debeant, quando habent iuris præſumptionem pro ſe, vt late refert Buratt. *dec 15.& dec.708.* vtrobique litt.A.in Add. *& dec.906. n.5.* nihilominus DD. denegarunt Camillo Capocefalo alimenta per ipſum petita, ex quo probata ſatis non fuit, nec paupertas, nec præſumptio boni iuris, ſiquidem hæc oriri minime oporteſt ex ſententia Vrbis, Vicarij, in qua ipſe admiſſus fuit ad beneficium, *cap. Odoardus de ſolut.* cum aſſi- 1
gnatione annuæ præſtationis ſcut.80. pro illius congrua ſubſtentatione, ne mendicare cogeretur in opprobrium ſtatus Clericalis, quia dicta ſententia ſubiacet vitio nullitatis, dum in ea citatus non legitur Zonardus Capocefali creditor, nec eius legitimus procurator, ideo cum quoad ipſum non citatum ſit nulla, nullum pariter producere poteſt effe- 2
ctum, vt ſæpè firmat Rot. *dec.302.n.6.& dec.38.n.4. ac dec.247 n.14.part.7.recent.*

Nec prætendi poteſt d. ſententiam d. Zanardum afficere non ſolum vti latam ſuper ſtatu, ſed etiam quia ipſe eam in alio iudicio produxit, ſicque præſumitur acceptaſſe, nam vltra quod reſpectu præſtationis alimentorum non poteſt dici lata ſuper ſtatu, ſupradicta proceduot, quando ſententia fuiſ- 3
ſet lata cum principaliter intereſſata, prout erat Zanardus, vt poſt DD. *in l ingenuum ff. de ſtat.homin.* tradit Alex. *in l.ſæpe n.58.& 76.ff.de re iud.* Fel. *in c.quãnis n 9.in prin.eod.tit.* Couar. *in pract.quæſt.c.ip.13.n.5.* Peregr. *de fid.art.53.n.440.* Gonz. *ad reg.8. qu.9.§.1. n.86.* & dixit Rota coram Mohed. *dec.8.circ. med.de ſent. & re iud.* nec ex illius productione facta per Zanardum aliqua oritur acceptatio, cum facta fuerit per compulſum in parte, & partibus fauorabilibus, vt diſtinguendo firmat Rot. *dec.3.de fid. inſtr. in nou.* Greg *dec.467.n.9.* Buratt. *dec.708.n.6.& dec.305. n.21.part.5.ac dec.104.n.32 part.6.recent.*

Vlterius huiuſmodi præſumptio boni iuris elicita ex præfata ſententia excluditur ea alia ſententia in Tribunali A.C. poſtea lata, in qua pronunciatum fuit, d. decoctionem Capocefali fuiſſe doloſam, & fraudoloſam, ex hac enim oritur contraria
præſumptio, quæ ſupradictã ſoluit ad Tex *in l.diuerſ.* 4
vbi Gloſ. *in verb.exiſtimare,ff.de reſt.in integr.* Tiraq. *in l.ſi vnquam in verb.donat.largitus n.156.C.de reuoc. donat.* Rot. coram Seraph. *dec.619.n.3 ac deciſ.203.n.10.part.5. & deciſ.pariter 203. num.11.part.7. rec.* & huiuſmodi dolus magis conuincitur, ex quo Capocefalus non ceſſit omnia eius bona ad formã primæ ſentẽtiæ ſed ſolò Vineã, ſuper qua fuit reſeruata annua præſtatio, & tamẽ apparet, ipſũ poſſidere annuũ

eius fauorem ceſſum vſque de aono 1637. pro cuius
fructibus egit *de menſe February præteriti in Caria
Capitolina.*

5 Nec dicatur d. ſecundam ſententiam uoo eſſe
attendeodam, cum Rota nunquam ſoleat attendere
ſententias aliorum Tribuoalium; niſi ioſtificentur
ex eiſdem actis. Ereoim, dum in hoc caſu illa noo
deducitur ad effectum obrinendi illius exequutio-
nem, ſed ſolum ad elidendam præfatam præſum-
ptionem boni iuris per viam exceptionis ſuffragari
debet etiam ſine actis, Rot. *deciſ.* 198. *num.* 2. *lib.* 1.
Mant. *deciſ.* 350. *num.* 9. Rot. *deciſ.* 143. *num.* 8. *par.* 2.
diu. deciſ. 196. *num.* 4. *par.* 5. *& deciſ.* 156. *num.* 9. *par.* 7.
recent.

6 Paupertas pariter ceſſat io præſenti caſu; tũ quia
noo fuecuot ceſſa per Capocefalum omnia bona ad
formam ſeorentiæ; ſed doloſe rerinuit ſupradictum
cenſum; tum etiam quia poſt huiuſmodi ceſſio-
nem eidem Capocefalo ſuperuenit hæreditas Pauli
Campagnæ, quæ ſemper opulenta præſumitur;
itaut aſſereoti contrarium incumbat onus probãdi;
7 præſertim in præſenti caſu, quando nullum con-
fectum fuerit inuentarium ad tradita per Ceph.
conſ. 392. *num.* 36. *&* 58. *lib.* 3. Couar. *in cap. ſi ha-
res num.* 9. *verſ. item aliud adnotandum in fin. de te-
ſtam.* & tradit Gratian. *diſcept.* 729. *num.* 21. *&* 22.
ſicque prorſus excluditur prætẽtio tenuitatis hære-
ditatis præfatæ, cuius ceſſionem non eſſe hodie ad-
mittendam DD. exiſtimarunt, cum iam eius effectus
Capocefalus diſtruxerit, & diſſipauerit.

Et ita, dum ſufficienter non couſtat de pauper-
tate; nec de bono iure Capocefali, non eſſe illi ſub-
miniſtranda alimenta, & ſumptus litis reſolutum
fuit vtraque &c.

Amerina Caſtri Guardiæ.

Ven. 16. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Cauſa ab inteſtato non habet locum, quando poteſt ſuccedi ex cauſa teſtamentaria.

SVMMARIVM.

1 *Contradictor legitimus ſufficit quod detur cum tribus requiſitis, ad impediendam immiſſionem ex interdicto quorum bonorum.*

2 *Pactum de ſuccedeudo factum ad fanorem filiorum, recipit tacitam conditionem, quatenus in eadem diſpoſitione vſque ad obitum perſeuerauerit.*

3 *Pactum de ſuccedendo non habens verbum importans donationem, ſuſtineri nequit.*

4 *Poſſidens pro indiuiſo cum alio bene poteſt abſque vitio in totum continuare illius poſſeſſionem*

5 *Clauſula,* omni meliori modo, *in fideicommiſſo tribuis facultatem capiendi poſſeſſionem propria auctoritate.*

6 *Conditio ex lege ſolum competit pro ſupplemento legitimæ, & ſic actio perſonalis.*

7 *Immiſſio nulla eſt concedenda ob incertitudinem quantitatis.*

DECIS. CDLV.

DENVO confirmandu deciſ. factam 10. 1
Martij præteriti denegata fuit immiſſio pe-
tita per Marchioniſſam Ninam Palutiam,
vti hæredem ab inteſtato, q. Co. Ludouici Marciani
eius filij ex remedio quorum bonorum ſuper me-
dietate Caſtri Guardiæ pro indiuiſo cum Co. Lau-
rentio poſſeſſore vigore fideicommiſſi q. Catharinæ
Ceruariæ, ex quo ipſe exiſtimatur legitimus Con-
tradictor ad impediendam huiuſmodi immiſſionem;
maxime quia adſunt tria requiſita ad hunc effectum
oeceſſaria; docet enim incontineoti de iure ſuo ex
præfato fideicommiſſo reſultante, & ex hoc etiam
vitioſa poſſeſſio excluditur; necnon nulla ſuper d.
Caſtro facienda venit detractio, vt notant Bart. *in
l. fin. num.* 22. *C. de edict. diu. Adr. tollen.* Menoch. *de* 2
adipiſc. remed. 4. *num.* 634. *&* 638. Gabr. *conſ.* 45.
num 24. *lib.* 1. Sord *conſ.* 333. *num.* 1. & ſæpe formauit
Rota ex relatis *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano
in Bonon. bonorum* 31. *Ianuarij* 1646. *ſub §. nec ad
impediendam cum alijs adductis in d. deciſ. huius cau-
ſa.*

Nec releuare viſa fuit exceptio hodie excitata
contra præfatum fideicommiſſum ex eo, quia dicta
Catharina Ceruaria fideicomittẽs in Capitulis ma-
trimonialibus aotea factis cum Auo d. Co. Ludouici
expreſſe diſpoſuit, quod io d. Caſtro, ac alijs bonis
in dotem traditis ſuccedere deberent æqualiter filij
ipſius Catharinæ tam nati, quam naſcituri oullo
adiecto onere, aut grauamine fideicommiſſi ideo ex
hoc dd. filiis ius irreuocabile quæſitum fuit, itaut
ex propria perſona poſſint quamcumque contra-
riam diſpoſitionem impugnare; cum nulla & irrita
ſit, vt ſtatuit Imperator *in conſtit.* 19. *de pact. pater.
verſ. ſtatuimus vero,* & aduertit à Pont. *conſ.* 80. *num.* 16.
maxime dum oon agitur de ſucceſſiooe vniuerſali
Dec. *in l. pactum quod dotali num.* 11. *verſ. ſecundo li-
mitatur C. de pact.* Mant. *de tacit. & ambig. lib.* 12.
tit. 34. *n.* 15. Cancer. *var. reſ. lib.* 3. *cap.* 5. *n.* 18. *& ſeqq.*
& materiam late exornat Faber. *in Cod. lib.* 5. *tit.* 19.
diff. 6. 7. *&* 8. Maſtrill. *deciſ.* 211. *num* 11. *cum ſeqq.*
& firmauit Rot. *coram Eminentiſſimo Veroſpio in Lau-
retana donationis* 20. *Februarij* 1641.

Nam DD. conſideraront, quod d. pactum de ſuc- 3
cedendo factum ad fauorem filiorum, recipit taci-
tam conditionem, quatenus d. Catharina vſque ad
obitum in eadem diſpoſitione perſeuerauerit; cre-
nim illi licitum erat noo ſolum illam immutare;
ſed totaliter reuocare ad Text. *in l fin. C. de pact.*
ibi, oiſi ipſe forte, de cuius hæreditate pactum eſt,
volũtatem ſuam eis accõmodauerit, & in ea quoque
ad extremum vitæ ſpatium perſeuerauerit, vt notant
Bart. *in l. ſtipulatio hoc modo concepta num.* 4. *ff. de
verbor. obligat.* Bald. *in cap. ad noſtram il* 2. *numer.* 7.
de iureiur. & conſ. 458. *lib.* 5. Giouag. *conſ.* 24. *num.* 9.
lib. 2. Molfeſ. *conſ.* 38. *num.* 18 Gomez. *ad l. Tauri* 22.
num. 31. Molin. *de primog. lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 4. Matt.
de ſucceſſ. leg art. 4. *num.* 5. *verſ. nec poteſt conqueri, cum
ſeq.* ac dixit Rota ex allegatis *in Romana donationis.*
16. *Martij* 1643. *coram R.P.D. meo Bichio,* & coram
me *in Auenionen. hæreditatis* 5. *Martij* 1646 *ſub §.
Quibus ſtantibus verſ. vel ad minus fuit reuocabilis,
confirmata* 23. *Ianuarij* 1647. *§. penul. circa fin.* eo-
que magis, quia d. pactum de ſuccedendo factum ad
fauorem filiorum non fuit prorſus reuocatum, ſed
dumtaxat illis iniuſtum, quod ſuccederet debebant
cum onere reſtituendi, quatenus ſine filiis decede-
rent, prout caſus euenit per obitum d. Co. Ludouici
abſque deſcendentibus, vltra quod in d. pacto de
ſucce

ſuccedẽdo nullum adeſt verbum importans dona-
tionem, quocirca illud ſuſtineri nequit, ad notata
in Bonon. fideicommiſſi 4. Maij 1648. coram R.P.D.
meo Celſo.

Non obſtat ſi dicatur, quod matrimonium con-
tractum fuit ſub præfato patronatu alias maritus
non contraxiſſet, ex adductis per Rot. *deciſ.* 127.
num. 4. *par.* 6. *recent.* Quoniam præſumendum eſt,
quod contrahentes dicebant d. pactum, eatenus va-
lere, quatenus promiſſor in eadem voluntate per-
maneret vſque ad obitum iuxta diſpoſitionem *d. l.
fin. C. de. pact.* adeout, ſi maritus alias contrahere
voluiſſet debebat promiſſionem irreuocabilem re-
portare, vt in propriis terminis tenet Bald. *in l. cum
Archimedoram n.* 12. *in fin. C. vt poſſeſſ. leg.* Ciriac.
contr. 88. *n.* 13. *&* 14. Gomez *ad l. Tauri* 22. *n.* 2. *in fin.
verſ. ex quo collige* Theſaur. iun. *quaſt.* 79. *n.* 10. cum
aliis adductis coram me *in d. Auenionen. hæreditatis*
5. *Martij* 1646. §. *Ponderatum etiam fuit.*

Quapropter indubitatum remanet fideicommiſ-
ſum ſeque primum requiſitum pro impedienda
præfata immiſſione ſuper quo rota reducebatur
difficultas, cum hæſitari nequeat quin fideicommiſ-
ſarius iuſtè ex præfato titulo poſſideat ex rationibus
4 adductis *in alia deciſ. ſub* §. *ſed ceſſat difficultas &* §.
ſeq. tum quia ipſe dum Caſtrum poſſidebat pro in-
diuiſo cum Co. Ludouico, bene potuit abſque vitio
in totum continuare illius poſſeſſionem vt poſt Bart.
& alios *in l. ſtipulationes non diuiduntur, ff. de verb.
ſignif.* in terminis tradit Pariſ. *conſ.* 53 *n.* 110. *verſ. nam
ipſe Io. Frãciſcus lib.* 3. Mareſ. *var. reſ. lib.* 2. *c.* 138. *n.* 37.
cum aliis cumulatis per Rotam coram Caual *deciſ.*
534 *n.* 3. *& in Fulginaten. reintegrationis* 24. *May* 1619.
coram S.D.N. & refert Add. ad Greg. *deciſ.* 206. *n.* 10.
5 tum etiam quia ex clauſula *omni meliori modo*, in
ſubſtitutione ad fauorem appoſita, attributa ei
fuit facultas capiendi poſſeſſionem propria au-
thoritate, quo caſu nullo modo fideicommiſſa-
rius poteſt dici vitioſus poſſeſſor; licet poſſeſſionem
non apprehenderit de manu hæredis per Text. *in l.
Titia cum teſtamento* §. *Titius Lucius*, vbi Bart. & Bald.
ff. de legat. 2. cum aliis congeſtis per Rolan. *conſ.* 78.
n. 17. *lib.* 3. Menoch. *de adipiſc. d. remed.* 4. *n.* 636. Boer.
deciſ. 156. *n.* 15. *& ſeqq.*

Quoad prætenſam detractionem legitimæ debi-
tæ d. Co. Ludouico ſuper eodem Caſtro DD. tran-
ſierunt cum reſponſione data *in altera deciſ.* nam cer-
tum eſt, quod d. Co. Luduuicus ex hæreditate ma-
terna quamplura bona conſequutus fuit, quæ in le-
gitimam imputari debent; vnde ex his, vel illa
prorſus conſumpta fuit, vel ſaltem eidem Ludoui-
6 co debetur ſolum illius ſupplementum pro quo
competit tantum conditio ex lege; & ſic actio per-
ſonalis in iudicio ordinario; itaut pro illo nec mi-
nus detur retentio, vt firmant Rimin. iun. *conſ.* 589.
num. 3. Mareſcott. *var. reſolut. lib.* 2. *cap.* 121. *num.* 72.
& ſeq. Gratian. *diſcept.* 198. *num.* 20. Rota *deciſ.* 184.
num. 11. *par.* 4. *diuerſ. & deciſ.* 368. *num* 3. *par* 5. *re-
cent. & par.* 7. *deciſ.* 191. *num.* 7. nam ob incertitu-
dinem illius quantitatis nulla eſt concedenda im-
miſſio, vt firmat Rota *in Ciuitatis Caſtelli ſupplemen-
7 ti legitima* 5. *Iunij* 1637. *ſub* §. *Placuit DD. coram
Bucabella, &* 21. *Martij* 1638. *coram Merlino, ac coram
eodem in Interamnen. hæreditatis* 21. *Iunij eiuſdem an-
ni &* 1. *Iulij* 1639.

Et ita denegando huiuſmodi immiſſionem in
deciſis perſiſtendum eſſe reſolutum fuit vtraque,
&c.

Interamnen. Reintegrationis.

Ven. 16. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Ægidiana locum non habet quando ſen-
tentia eſt iniuſta.

SVMMARIVM.

1 *Conſtitutio Ægidiana locum habet, quoties ſenten-
tia non ſunt notoriè nullæ ſeue iniuſtæ.*
2 *Poſſeſſio concludenter probari debet in reintegratione*
3 *Duo eodem tempore in ſolidum poſſidere non valent.*
4 *Sciens venditionem alicuius rei non contradicens. ce-
cidiſſe videtur ab omni poſſeſſione illius, ſi ali-
quam habebat.*
5 *Poſſeſſio ciuilis regulariter non amittitur per negli-
gentiam minoris, ſpatio decem annorum.*
6 *Sciens poſſeſſionem occupatam ab altero per negligen-
tiam etiam modici temporis, cadit ab omni com-
modo anterioris poſſeſſionis.*
7 *Probatio nulla oriri poteſt ex teſtibus quamplures
exceptiones patientibus.*

DECIS. CDLVI.

CVM viſa fuerit iniuſta ſententia lata per A.C. 1
ad fauorẽ Pandulfi ſuper reintegratione Præ-
dij controuerſi; reſolutum fuit non eſſe locum Ægi-
dianæ Conſtitutionis ad hoc, vt intret appellatio
ab ea interpoſita ad vtrumque effectum; ſiquidem
præfata Conſtitutio prohibens appellationem in
iudiciis poſſeſſoriis locum habet quotieſcũque ſen-
tentiæ non ſint notoriæ nullæ ſeu iniuſtæ, vt tradit 2
Cotard. *in l. vnic. C. de moment. poſſeſſ. limit.* 9. *n.* 22. Rot.
dec. 445. *in fin. p.* 1. *diu.* Seraph. *dec.* 123 *n.* 2. Butatt. *dec.*
630. *n.* 2. *& dec* 850. *n.* 2. *ac dec.* 80. *n.* 15. *& ſeqq par.* 4.
tom. 2. *recent.* & fuit dictum *coram me in Auenionen.
hæreditatis* 10. *Iunij* 1648. *in principio.*

Iniuſtitia enim manifeſte reſultat ex eo, quia con-
ceſſa fuit reintegratio non probata poſſeſſione Pan-
dulfi, quæ primum extremum huius iudicij, ideoque
concludẽter probari debebat, vt de communi teſta-
tur Rolan. *conſ.* 50. *n.* 16. *lib.* 2. Gabr. *conſ.* 31. *n.* 6. *lib.* 1. 3
Pariſ. *conſ.* 1. *n.* 164. *lib.* 1. Menoch. *de recup remed.* 15.
n. 408. *&* 413. & ſæpe dixit Rota, *vt in dec.* 165. *n.* 1.
p. 2. *diu. ac dec.* 99. *n.* 4. *& deciſ.* 556. *num.* 1. *par.* 4. *recent.
& par.* 7 *deciſ.* 163. *pariter num.* 1.

Nec releuat ad probandum huiuſmodi poſſeſſio-
nem Pandulfi depoſitiones teſtium, qui ſuper ea de-
ponãt, nam vltra exceptiones perſonales, eorũ dicta
eliduntur ex aliis teſtibus probantibus d. prædium
cõtrouerſum fuiſſe ſemper poſſeſſum per Sebaſtianũ
Ioſiom vſque ad eius venditionem per ipſum factam
Ignatiis, etenim duo eodem tempore inſolidum poſ-
ſidere non valeant ex regula Text. *in l.* 3. §. *ex contra-
rio ff. de acq. poſſ.* & dixit Rot *in Caſenaten. bonorum* 3.
May 1625. *coram Vbaldo*, & ſat eſt quod probatio
actoris reddatur dubia ex probationibus rei, præſer-
tim quando probatio rei tendit ad offuſcandã pro-
bationem, non autem actionem actoris, vt aduer 4
Ruio. *conſ.* 13. *n.* 11. *lib.* 1. Socin. *conſ.* 305. *n.* 6. *verſ. nec
dicatur, verſ. & ſecus quando probatio.* Mandel. *conſ.* 451.
n. 3. *& conſ.* 452. *num.* 4. & hanc diſtinctionem appro-
bauit Rot *in Bononien. fideicommiſſi de Deſideriis* 14.
Martij 1629. *& in Romana aſſecurationis* 1. *Iulij*
1633. *coram bonæ memoriæ Merlino*, quæ eſt

deciſ.229.num.34 par.6.recent.ac in Toletana Decimarum de Caſtilla 2. Martij 1648. poſt princip. verſ. licet ſit dubia coram R.P.D.meo Veroſpio.

Eoque magis eliditur dicta probatio poſſeſſionis
Pandulfi, tum quia ipſe de anno 1636. mediator
fuit effectus prædij controuerſi per Campanam Se-
baſtiani nomine ſtipulati, quod eſt actus ſuæ poſſeſ-
ſionis excluſiuus, tum etiam quia ſciens venditioné
illius fauore ignatiis non ſolum nó contra dixit, ſed
4 obtulit ſe illud redempturum pro eodem pretio in
duabus paghia perſoluendo, ſicque promittendo
emptorem vſque ad obitum Sebaſtiani illud pacifi-
ce poſſidere, cecidiſſe videtur ab omni poſſeſſione,
ſi aliquam habebat, vt tradit Crauett. *conſil.* 235.
*num.*1. at faciunt adducta per Buratt. *dec.*433. *num.*4.
5 & quamuis poſſeſſio ciuilis regulariter non amitta-
tur per negligentiam minoris ſpatio decem anno-
rum, vt late firmat Buratt. *deciſ.* 823. *num.*4. & eius
Add. *in deciſ.* 604. *num.* 18. & reſpondit Rot. *in Romana Palatij 5. Decembris* 1646. *coram R. P. D. meo Cerro.* Hæc concluſio tamen procedit, quando
poſſeſſor ciuilis ignorat occupationem poſſeſſionis
ab altero naturaliter factam, vt notat Batt. *in l. ſine poſſidetis num.8. verſ. ſed in poſſeſſione C. de probat.* Rip.
*in cap. cum Eccleſia num.*23. *de cauſ. poſſeſſ. & propriet.*
Bald. *conſ.* 12. *num.* 11. *lib.* 1. Rot. *deciſ.* 454. *num.* 2.
6 *par.* 1. *recent. & deciſ.* 594. *num.* 8. *& 9. coram Coccino,*
ſecus tamen eſt, quando huiuſmodi occupationem
ſciebat, vt in præſenti, tunc enim per huiuſmodi
negligentiam etiam modici temporis cadit ab omni
commodo antecedentis poſſeſſionis, vt diſtinguen-
do declarat Bart. *in l. ſi de eo fundo*, §. *ſi forte num.* 4.
ibique Caſtr. *num.* 2. *ff. de acquir. poſſeſſ.* Alex. *in l. ſi quod meo*, *num.* 2. *verſ. quod bene*, *ff. eod.* & firmat
add. ad Gregor. *deciſ.* 307. *num.* 26. *verum quoad illud mem. bon.* Rota *in Volaterana Prioratus* 18. *Martij*
1646. §. *Gratis autem dicitur coram R. P. D. meo Bi-*
7 *chio.*

Vltra quod in præſenti deficit iuſtificatio tituli
deſumpti ex donatione præfati prædij, vt prætendi-
tur factum per d. Sebaſtianum eidem Pandulfo,
cum de hac donatione nullibi appareat niſi ex præ-
fatis teſtibus quamplures exceptiones patientibus,
ex quibus nulla oriri poteſt probatio præfatæ do-
nationis, ex quo hoc caſu requiruntur teſtes omni
exceptione maiores, ac concludenter deponentes
vt late firmauit Rota coram me *in Melevitana prætenſa donationis 4. Februarij 1639. ſub §. ratio reſolutionis.*

Et ita Campana ſolum informante reſolutum
fuit, &c.

Romana Cambij.

Lun. 19. Iunij 1651.

A R G V M E N T V M.

Obtinens mandatum exequutiuum pro
aliqua quantitate ſuſpenſa reſidui re-
1 ſeruatione non habet effectum ſuper
reſeruatis, quia quoad ea eſt manda-
tum relaxandum. Et quando litteræ non
tranſmittuntur ad nundinas, cambia an
debeantur?

S V M M A R I V M.

1 *Probari debet ad cambium pecunias fuiſſe realiter cambiatas ex tranſmiſſione litterarum ad nundinas.*

2 *Tranſmiſſio litterarum ſatis probatur ex litteris redditis.*

3 *Falſitas litterarum Cambij concludenter probari debet ad effectum impediendi exequutionem paratam, quam habet obligatio Cameralis.*

4 *Falſitas adducta ad effectum probandi vſuram debet eſſe clara, vt aliquo modo tergiuerſari nequeat.*

5 *Fœminæ dotatæ, ex ſtatuto, non ſolum excluduntur à ſucceſſione Patris & Matris, ſed etiam à legitima.*

6 *Fœmina vt aliquo modo dotata ſint, ſat eſt vt remaneant excluſe.*

7 *Filia viuente matre nullum ius in bonis eius habet, & ideo eius renuntiatio nullum operatur effectum.*

8 *Vſuſfructus poſt mortem vſuſfructuarij conſolidatur cum proprietate.*

DECIS. CDLVIII.

CONABATVR Dux Ceſarinus retardare ſolu- *Vide ſu-*
tionem reſidui ſortis perſonalis Cambij per *pra dec.*
ipſum debiti R.P.D. Philippo Ceſarino eius fratri 435.
vti communis matris hæredi, ex quo prætendebat 1
illud fuiſſe in parte ſatisfactum ex ſolutione fru-
ctuum, qui, cum non probatur, pecunias fuiſſe rea-
liter cambiatas, ex tranſmiſſione litterarum ad nun-
dinas, iuxta Pij V. *Conſtit.* 118. *tom.* 2. *Bullar.* minime
debebantur; ſicque computandi erant in ſortem
principalem Cambij, vt dixit Rot. *in Romana Cambij 17. Februarij 1642. §. ſed ad primum reſponſum, & in Licien. Pecuniaria 29. May 1643. §. reliquum autem coram R.P.D. meo Bichio, & coram R. P. D. meo Corrado in Romana Pecuniaria 15. Iunij 1648. §. nec obſtat, quod Cambia,* necnon prætendebat d. debitum
compenſandum eſſe cum legitima debita tam ipſi,
quam ſororis Mariæ Alexandræ, à qua ampliſſimam
reportauit renunciationem, his tamen minime ob-
ſtantibus reſolutum fuit coram me 16. Ianuar. præ-
teriti relaxandum eſſe mandatum pro dicto reſiduo,
ſed repropoſita ſuper eiſdem hodie cauſa, DD. cen-
ſuerunt deciſionem eſſe reformandam, quoad legi-
timam Ducis tantum, cum in reliquis ſubſiſtant
fundamenta in ea adducta.

Siquidem quoad computationem fructuum in 2
ſortem principalem Cambij exceptio non ſubſiſtit;
dum illius realiter reſultat ex tranſmiſſione littera-
rum, quæ ſatis probatur ex litteris redditus, Rot. *de-
ciſ.* 171. *n.* 1. *par.* 7. *recent.* & dictum fuit *in Romana Pecuniaria ſeu Cambiorum 10. Iunij 1616. coram Sacrato,*
& in Romana Cambiorum 13. Iunij 1629. coram Mo- 3
manno, & in aliis relatis *in Romana diuiſionis bonorum 26. Iunij 1630. coram Coccino.* Et licet dicatur, huiuſ-
modi litteras fuiſſe falſo compoſitas, tum quia le-
guntur conſcriptæ ab Octauio Saluazio in nundinis
de anno 1649. quo tempore ſemper Romæ com-
moratus fuit, vt deponunt teſtes examinati, tum
etiam quia apparent vnico, & ſucceſſiuo tempore
confectæ vt ex atteſtatione peritorum, nihilomi-
nus hæc falſitas viſa fuit DD. non fuiſſe conclu-
denter probata, ex quo admiſſa etiam exiſtentia
præfati Octauij in vrbe, hoc munus tamen expleri
poterat in nundinis ab eius Complementario, ſeu

Procu

ſeu Procuratore, vt de ſolito teſtatur Mercatorea
totius Italiæ vltra quod præfati teſtes, & Periti ali-
quas patiuntur exceptiones, eà quibus dici debeat,
non fuiſſe concludenter probata huiuſmodi falſitas
prout requiritur ad effectum impediendi exequu-
tionem paratam, quam habet obligatio Camera-
lis, vt firmat Gregor. *dec.220.in fin.* Buratt. *dec.495.*
num.14. Rot. *dec.37. num.17. ac dec.65. num.53.* &
in ſpecie *dec.199. num.28.* Poſt Zacch. *de oblig. Ca-*
mer. & in aliis adductis *in præterita deciſ. §.nam hoc*
4 *obiectum.* Etenim quotieſcumque falſitas adducta
ad effectum probandi vſuram non eſt adeo clara, &
apparens, vt aliquo modo tergiuerſari nequeat:
nunquam eſt apta impedire exequutionem obliga-
tionis Cameralis, vt firmat Surd. *conſ.327. num.17.*
Zacch. *de oblig. Cam. quæſt 31. n.5.* & dixit Rot. *dec.*
126. num.3. poſt eumdem *tract. ſecund.vet. impreſſ.*
& dec.490. num.1. & 3.ac dec.540.num.10.part.2.rec.
& dec.11.num.14.coram Decano.

Quo vero ad compenſationem cum legitima de-
bita Soror Mariæ Alexandræ pariter non ſubſiſtit,
quia dum ipſa recepta competenti dote poſſeſſio-
nem emiſerit in monaſterio, S. Catharinæ de Senis
ante obitum Duciſſæ Matris ab eius hæreditate
prorſus excluſa remanſit ea diſpoſitione ſtatuti Vr-
5 bis *in cap.143 lib.1.* vbi ſancitum fuit, quod fœmi-
næ dotatæ excluduntur non ſolum à ſucceſſione Pa-
tris, & Matris, vt firmat Buratt. *dec.520. num.5. &*
dec.316. in princ. & num.4. cum ſeqq part.6. recent.
ſed etiam a legitima, vt tradit Alex. *in l. Gallus,*
§.Et quid ſit tamen n.17.verſ idem tamen videtur.ff.de
liber. & poſth. & dixit Rot.coram Cæſ.de Grall.*dec.*
4. num.14. qui fil. ſint legit, ac dec.415. num.1. & 2.
part.4.diuerſ & in aliis cumulatis *in d.dec.316.num.1.*
& 2.part.6.recent.

Nec refert, quod dos d. Soror.Mariæ Alexandræ
conſtituta non fuit in exequutionem ſtatuti illam
excludentis à legitima, ſed in exequutionem præ-
cepti paterni in Primogenitura appoſiti, in qua vo-
luit, fœminas dotari ex fructibus bonorum Primo-
6 genituræ computatis iuribus, & bonis maternis.
Quia ſat eſt, vt aliquo modo fœminæ dotatæ ſint
ad hoc, vt remaneant excluſæ, vt diſponitur *in præ-*
fato cap.143. Et licet in primogenitura ad hunc effe-
ctum habita fuerit ratio de bonis Maternis, intel-
ligi tamen debet de illis iam per fœminas acquiſi-
7 tia per obitum Matris, cum ea viuente nullum ius
ſuper illis filia habeat, ideo renunciatio de illis fa-
cta ad fauorem Ducis nullum potuit operari effe-
ctum ſuper dd. bonis Maternis, nullumque pariter
ipſi potuit tribuere ius, quod renuncians viuente
Matre non habebat ad Text. expreſſum *in l.1. §.ſi*
impuberi abrogato, verſ.ſed hoc ita demum, ff.de collect.
& in lib.1. ff de hæred.vel act.vend.l.2. §.interdum, ff.
de vulg.& pupillar, & notant Surd. *conſ.133. num.18.*
Couarr. *var. reſol. cap.15. num.49. part.3.* Ant.Fab.
in ſuo Cod. lib.2. tit.3. diffinit.15. Franc. *deciſ.62.*
num.3.

Demum quoad legitimam ipſius Ducis nulla
aderat dubitatio quin illa deberetur, ſed in præte-
rita deciſione DD. opinabantur quod dux de ea ſe
ſatisfieri poſſe ſuper medietate lucri dotalis ad R.P.
D. Ceſarinum ſpectante in ſumma ſcut.6250.nihi-
lominus hodie animaduertentes, quod totum lu-
crum præfatum pertinet ad primogenituram, ſuper
qua R.P.D.Ceſarinus conſequi debet duntaxat an-
nua ſcut.3000.ideo reiecta hac compenſatione me-
dietatis quarti dotalis reformando præfatam deci-
ſionem cenſuerunt, d. creditum legitimæ compen-
ſandum eſſe pro rata illi tangente cum præfato re-
ſiduo ſortis principalis Cambij, itavt pro eadem
ſumma ad quam aſcendit huiuſmodi legitima, non
ſit relaxandum mandatum. Etenim iuxta diſpoſi-
tionem præfati ſtatuti Vrbis *cap.131.lib 1* præfatum
lucrum acquiritur vxori relictæ extantibus filiis 8
quoad vſumfructum tantum, ſicque proprietas re-
manet in hæreditate viri, cum qua conſolidatur
mortua vxore, vnde dum præfatus vſufructus in
primogenitura quoad proprietatem remanet, d.Lu-
crum ſpectat ad illum, qui in primogenitura ſucce-
dit, non autem ad alios filios, cum illud non ſit de-
bitum filiis vti filiis, ſed vti hæredibus Patris, itavt
remaneat ſuppoſitum primogenituræ per eum con-
ditæ, vt late articulo diſcuſſo firmat Rota *in Roma-*
na de Caualeriis 22. Martij 1632. coram Coccino, §.ef-
fectus autem cum ſeqq. ac in Romana hæreditatis 26.
Aprilis eiuſdem anni coram Vbaldo ſub §.ſi vero Cleria,
quæ ſunt impreſſa poſt Fenzon.ad ſtatut. Vrbis dec.79.
& 80.

Et ita vtraque, &c.

Romana Vineæ.

Lunæ 26. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Sentetia iuſta & valida venit confirman-
da.

SVMMARIVM.

1 *Validitas ſententiæ reſultat ex reuelatione actorum iux a Caputaquens. deciſ.260.p.2.*
2 *Prælatio ſententiæ cenſetur præſeruata, non obſtante decreto, quando decretum electionis peritorum fuit factum ſine præiudicio immiſſionis.*
3 *Iuſtitia indubitata eſt, probatis tribus extremis requiſitis in Saluiano.*
4 *Immiſſio ex Saluiano ſemper venit concedenda probatis extremis.*
5 *Etiam euictione ſequuta ſciente cenſus creditore ſemper fructus illius debentur, ſaltem loco damnorum, & intereſſe in ſtipulatione promiſſa.*
6 *Creditrix non poteſt cogi ad præſtandam cautionem ad depoſitum conſequendum, ſed poteſt agere contra tertium, in Saluiano contra alia bona.*
7 *Ad effectum repellendi agentem in Saluiano requiritur, quod pecunia oblata liberè exigi poſſint, prout exigerentur fructus, ſi concederetur immiſſio.*
8 *Immiſſio quando petitur ſuper re diuiſibili, æquitas ſuadet retentis partibus pro credito, reſiduum reſtitui.*

DECIS. CDLVIII.

SENTENTIAM A.C. concedentem immiſſio-
nem ex remedio Salutani interdicti ſuper Vi-
nea controuerſa ad fauorem Ioannis de Patris do-
nec de fructibus cenſus ipſi debitis fuerit ſatisfactū,
vti validam, & iuſtam confirmandum eſſe reſolu-
tum fuit, etenim illius validitas clara reſultat ex 1
reuolutione actorum ex quibus deſumitur omnia
in hoc iudicio pro validitate ſeruanda ſeruata fuiſſe
iuxta vulgat. Caput. *dec.260.per tot. part.2.*

Nec refert, quod iudex pronunciauerit non ex-

pectata relatione Peritorum, poſtquam illorum electio ad inſtantiam Antonij pro iuſtificandis me-
2 lioramentis deuenit. Quia præfatum decretum electionis Peritorum factum fuit ſine præiudicio immiſſionis petitæ per Ioannem, & ex qua clauſula cenſetur præſeruata prolatio ſententiæ non obſtante præfato decreto, ex notatis per Buratt. *deciſ.*805. *num.*6. vltra quod de ſtylo Rotæ ad effectum validitatis in ſeruatione terminorum ad ſententiam omnes dilationes præſumuntur reuocatæ ante illius probationem, vt tradit Lancellot. *de attent. part.*2. *cap.*7.*num.*10.& teſtatur Gregor. *deciſ.*327. *num.*11. *ac dec.* 192.*n.*6.*part.*5.*recent.*

3 Iuſtitia pariter indubitata remanet, ex quo probata fuerunt tria extrema in iudicio Saluiani requiſita, nempe Creditum cum hypotheca reſultans ex inſtrumento cenſus ſcut. 500. impoſiti per Franciſcum Antonium ad fauorem Agathæ Grottæ, à qua ceſſionem Ioan. reportauit, poſſeſſio vero Vineæ tam dicti Franciſci debitoris quam Antonij rei conuenti optimè reſultat ex inſtrumento venditionis Vineæ præfatæ factæ ab eodem Franciſco ad fauorem præfati Antonij cum clauſula *Conſtituti*, quæ probat poſſeſſionem in hoc iudicio Saluiani, vt tradit Mont. *de clauſ.par.*1.*clauſ.*20. *num.*4.& dixit Rot. coram Seraph. *dec.* 1415. *num.* 2. Gregor. *deciſ.*362.*num.*1. Duran. *deciſ.*40.*num* 4. & *dec.* 193. *num.*3.*part.*6. *recent. deciſ.* 59. *num.*4. vnde probatis
4 dd. extremis quæ non controuertuntur ſemper concedenda venit immiſſio ex Saluiano iuxta opinionem, quam ſemper Rota coram Seraph. *dec.*1200. *in princ.* Gregor. *deciſ.*491. *num.*6. Buratt. *dec.*822. *num.*1. & *deciſ.*135. *num.*4. *part.*6. *recent.* cum aliis *in Romana domus* 23. *February* 1641. *coram R.P.D. meo Cerro.*

Nec dicatur, quod fructus præfati cenſus non debeantur ob euictionem fundi cenſiti ſequutam ad inſtantiam Creditorum anteriorum, citata etiam ipſa Agatha, quo ſtante cenſus remanſit extinctus, itavt ex illo non veniunt amplius ſoluendi fructus, vt firmauit Rota coram Durano *dec.*449. *num.*2. & coram R.D.meo Decano *in Romana cenſus* 29.*Aprilis* 1630.& 14 *Nouembr.*1631.*ac in firmana cenſus* 14. *Iunij* 1634. *coram Merlino,ac in aliis relatis coram R.P.D. meo Cerro in Romana cenſus* 10. *Iunij* 1641.*ſub* §.*nec viſa fuit obſtare.*

5 Nam etiam huiuſmodi euictione ſequuta ſciente cenſus Creditore, ſemper tamen fructus illius debentur ſaltem loco damnorum, & intereſſe, quæ fuerunt expreſsè in ſtipulatione promiſſa, vt dictum fuit coram Seraph. *deciſ.* 383. *num.*6. & *deciſ.*787. *num.*1.& 50.& in aliis late adductis *in dict.Romana cenſus coram R.P.D. meo Cerro ſub* §. *Præterea*, & *in Romana Saluiani* 20. *Martij præteriti* §.*ſi quidem conſtat coram R.P.D.meo Veroſpio.*

Nec pariter dicatur, quod poſt ſequutam euictionem Agatha cenſus creditrix obtinuit ſibi conſignari ſcut. 500. depoſitata in S. Monte Pietatis Vrbis pro ſatisfactione eius Crediti, ideo dum erat in eius facultate ſortem perſonalem repetere, ſibi imputari debet, ſi illa non exegit, vt ponderat Rot. *dec.*182. *num.*4. poſt Cene. *de cenſ. Etenim hoc non ſubſiſtit in facto*, tum quia conſignatio legitur facta ſolum pro ſcut.7. ſ.10. ex cauſa fructuum, non autem pro ſorte perſonali cenſus, tum etiam quia dictum depoſitum remanet ſub vinculo præſtandæ cautionis tam de euictione, quam de reſtituendo prioribus, & potioribus, quocirca cogi non pute-
6 rat Agatha dictum depoſitum cum hoc onere recipere, ſed illo non obſtante poteſt agere in Saluiano contra alia bona ſui debitoris penes tertium exiſtentia, cum ipſa cogi nequeat ad præſtandam dictam cautionem, Arias de Meſ. *var. reſolut. lib.* 1. *cap.*16. *num.*27. & *ſeqq.* Menoch. *de arbitr. caſ.*232. *num.*4. Rota *deciſ.*173. *num.*7. & *deciſ.*389. *num.*8. *in fin. num.*9. apud Cene. *de cenſib. ſecundum vlt.impreſſ.* ac firmat Durao. *deciſ.*421. *num.*1. & *ſeqq* ea ratione, quia ad effectum repellendi agentem in 7
Saluiano, requiritur, quod pecuniæ oblatæ liberè exigi poſſint, prout exigerentur fructus, ſi concederetur immiſſio, quia oblatio, ſeu depoſitum non debet efficere creditorem, cui offertur deterioris conditionis, ac illum obligare ad id, ad quod non obligaretur, ſi eſſet immiſſus Lanat.*conſ.*29. *num.*8. & late comprobat & firmat Arias de Meſ.*lib.*1.*c.*17. *num.*27 & *ſeqq.* & Rota coram Merlino *deciſ.* 189. *num.*1.& 4. *ac in Romana Cenſus* 5.*Iunij* 1628. *coram Coccino*, §.*tertio*, & *denique ac coram R.P.D. meo Bichio*, *in Ciuitatis Plebis Saluiani* 1. *Iulij* 1647. *ſub* § *non obſtat, quod actores*, & *ſeqq.*

Demum ad impediendam huiuſmodi immiſſionem non obſtat retentio prætenſa ab Antonio tam pro ſcut. 120. ſolutis anteriori creditori, quam pro melioramentis in Vinea factis. Etenim huic prætenſioni ſatis conſultum fuit in ſententia A. C. dum conceſſa fuit immiſſio ſolum pro quinque ex ſeptem partibus præfatæ Vineæ, nam, cum petatur immiſ- 8
ſio ſuper re diuiſibili æquitas ſuadet, vt Antonius retentis aliis duabus partibus pro eius credito reſiduum reſtituat, alias occuparet totam Vineam ſine cauſa contra diſpoſita *in l. ex conducto in principio*, *ff.locati*, ac de hac æquitate ſemper amplexa per Rotam teſtatur Caual. *deciſ.*652. *num.*5. & *in deciſ.* 559. *num.*5. *verſ. cæterum quando petitur*, *part.*1. *recent.* & *deciſ.* 451. *num.* 10. & *ſeqq.* poſt Cenc. *de Cenſ.* vltra quod Ioanni immiſſo, iniunctum fuit, vt præſtaret cautionem de illis reficiendis, quando fuerint liquidata, quod ſat eſt, ex quo adhuc non eſt concludenter probatum, quid melioratum, & quid impenſum ex adductis per Rotam coram Buratto *dec.*854. *n.*13.& *deciſ.*88. *n.*28. *part.*7.*recent.*

Et ita vtraque, &c.

Ancheruntina Canonicatus.

Lunæ 26. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Litteræ Apoſtolicæ impetratæ pro beneficio debent iuſtificari.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Interficiens hominem in venatione putans belluam caſuale homicidium perpetrat.*
3 *Teſtes deponentes de publica voce & fama non probant crimen, dum non ſpecificant à quibus fama originem habuerit, vt opus eſt.*
4 *Vox populi eſt ſpernenda.*
5 *Contrarietas in teſtibus vt euitetur fieri debet omnis poſſibilis interpretatio.*
6 *Intereſſentia homicidij non ſufficit ſine eius participatione ad incurrendam irregularitatem.*
7 *Homicidium ſequutum occaſione venationis clericis interdictæ, cauſat irregularitatem, quando venatio*

fuit cauſa ordinata ad hoc, & n.8. & 9.
10 *Sententia iniuſta eſt reuocanda, vel ab eodem iudice, vel ab alio.*

DECISIO CDLIX.

1 LITTERAS Apoſtolicas per Bartholomeum
Fornarū ſuper prouiſione Canonicatus con-
trouerſi impetratas, non eſſe iuſtificatas reſolutum
fuit, quia in eis inter cætera narratur, Franciſcum
Barberium illius poſſeſſorem occaſione cuiuſdam
homicidij per ipſum commiſſi de huiuſmodi bene-
ficio inhabilem,& incapacem exiſtere,& tamen hoc
nec iuſtificatur, nec iuſtificari poteſt. Etenim licet
homicidium commiſſum fuerit in nemore vbi tam
d.Franciſcus quam Leonardus Antonius eius frater
2 occaſione venationis reperiebantur,attamen proba-
tur,d.delictum ſolum Leonardum Antonium opi-
nando belluam interficere, caſualiter commiſiſſe,
vt deponunt teſtes examinati, ac iudicialiter idem-
met Leonardus Antonius, necnon clare deſumitur
ex ſententia ſuper huiuſmodi delicto lata per Vica-
rium generalem, in qua d.Franciſcus à præfato ho-
micidio abſolutus, declaratus tamen fuit irregula-
ris ex cauſa venationis.

Nec his aduerſantur alij teſtes deponentes d.ho-
micidium fuiſſe commiſſum ab vtroque fratre, tum
quia dd.teſtes deponunt de auditu ad Text. *in l.te-
ſtium, C.de teſtib.*& dixit Rota *deciſ.15.n.33. & deciſ.*
3 *270.n.7. par.7. rec.* tum etiam quia, vti deponentes
de publica voce, & fama non probant crimen, dum
non ſpecificant, à quibus fama originem habuerit,
vt opus eſt per Text.*in cap.qualiter & quando il 2.de
accuſat.*cum à maleuolis, ſeu inimicia ortum habe-
re potuerit,ideo tāquam vox populi eſt ſpernenda,
vt dixit Rota coram Penia *deciſ. 481. n. 16. & 17.*
tum denique quia depoſitiones dd. teſtium facile
redigi poſſunt ad concordiam, dum iſti non ſpeci-
4 ficant quinam fuerit occiſor,& tamen certum eſt ab
altero tantum crimen patratum fuit, ex quo mor-
tuus vnico afficiebatur vulnere,quocirca aſſiſtentia
in eodem loco Franciſci operatur,vt ab vtroque di-
catur interfectus quāuis Antonius Leonardus dun-
taxat hoc facinus expleuerit, vt ipſemet faſſus fuit,
vnde eorum dicta hoc modo bene conciliantur,
5 cum,vt contrarietas in teſtibus oritur fieri debeat
omnis poſſibilis interpretatio *cap. cum ſit*, vbi gloſ.
& DD *de teſtib.*& paſſim firmauit Rot. coram Gre-
gor.*deciſ.309.n.2.deciſ.558.n.7.* ac in aliis congeſtis
in deciſ.28.n.2.dec.153.n.11.ac deciſ.197.n.7.p.7.rec.

Nec dicatur in huiuſmodi irregularitatem incur-
riſſe Franciſcum, ex eo quia homicidio interfuit,
6 nam ad hunc effectum ſola intereſſentia abſque vl-
la participatione in delicto non eſt habenda in con-
ſideratione,*cap.vlt.in fin.23.quæſt.*8.Innoc. *in cap.ſen-
tentiam num.1.in fin. verſ. interſit ne cleric. vel monac.*
Pariſ.*conſ.152.n.30. & 31. lib.4.* cum alijs congeſtis
7 per Rot.*deciſ.260.n.1.par.1.rec.*

Nec pariter obſtat, quod homicidium ſequutum
fuit occaſione venationis clericis interdictæ, ideo
ipſe vti dans operam rei illicitæ teneatur de d.de-
licto,quamuis fuerit caſualis,& præter eius inten-
tionem,D.Thom 2.2. *q.64 art.*8. Nauarr. *in Man-
nal.cap.27.n.121.*Vgolin.*de irregul.cap.18.n.8.& ſeq.*
8 Maiol.*eod.tract.lib.5.cap.48.§.9.n.3.*

Quoniam hæc bene procederent, quando vena-
tio, vel opus illicitum fuit cauſa ordinata ad homi-
cidium, ſed ex d.venatione non poteſt conſiderari
aliquam reſultare cauſam, ſeu culpam ad illum
actum ſuapte natura ordinatam per Text. *in cap.la-
tor.cap.ſignificaſti & cap.exhibita de homicid. volunt.
vel caſual.*& declarat Couarr. *in repet. Clem. ſi furio-
ſus par.2.§.4.ſub n.10.verſ.quarto infertur de homicid.*
& hanc eſſe receptionem, ac veriorem ſententiam
affirmat pluribus relatis Sayr. *de cenſur. lib.7. cap.5.
ſub n.12.§.tertia eſt verſ.alij vero docent,& lib.3. verſ.
alio modo* Bonac.*eod.tract.diſput.7 de irregul. quæſt.4.
punct.7.ſub n.9 verſ. ſecunda limitatio eſt*, & reſpon-
dendo firmat Rot.*d.deciſ.260.n.2. verſ. quia hoc pro-
cedit par.1. recent.* præſertim quando aſſiſtens neque 9
directe, neque indirecte delicto cooperatus fuit, vt
in mox allegata *dec.ſub n.3.verſ quia debent intelligi.*

Demum non afficit, quod Vicarius in ſua ſen-
tentia declarauit præfatum Franciſcum ex hac cau- 10
ſa irregularem Quia ex præfatis apparet,illam fuiſ-
ſe notorie iniuſtam ideo reuocanda erat Rot. *deciſ.
267.n.13.par.6. rec.* prout illam Vicarius illius ſuc-
ceſſor reuocauit, quod fieri poteſt non ſolum ab ip-
ſo,ſed etiam ab eodem iudice promulgante quando
cognoſcit primam ſententiam eſſe nullam, vel iniu-
ſtam vt firmauit Rota *in Rauennaten. Pecuniaria 6.
Nouembris 1624. coram Merlino* impreſſa poſt Fen-
xon.*ad ſtatut. vrb. deciſ.48.ſub §. nec obſtare dixerunt
verſ.conſequenter ipſe locum tenens.*

Itaque cum non iuſtificetur præfata irregularitas
Franciſci, quæ eſt principale fundamentum gratiæ
Bartholomei DD. dixerunt, literas non eſſe iuſtifi-
catas vtraque, &c.

Meleuitana decurſus Aquarum.

Merc. 28.Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria conceditur dum cauſa eſt profana & materia articulata ſatis releuans, etiam ſine fumo.

SVMMARIVM.

1 *Facultas probationis non debet anguſtiari, præſertim in prima inſtantia. & n.2.*
3 *Aqua ſcaturiens in fundo ſuperiori, etiamſi fluxerit per mille annos, in fundum inferiorem, nullum tamen ex ea acquiritur ius domino fundi inferioris, ita vt poſſit Dominus ſuperioris aquarum curſum impedire, & quando hoc non procedat, num.4.*
5 *Dum articulatur immemorialis decurſus aquarum per artificialem aqueductum, ad illam probandam conceditur remiſſoria.*

DECISIO CDLX.

CONCEDENDAM eſſe remiſſoriam reſolutum 1
fuit, quia dum cauſa eſt profana, & materia
articulata ſatis releuant ſemper illa conceditur
etiam ſine fumo, cum probationis facultas non de-
bet anguſtiari,vt firmat Rot.coram Cauitaq. *deciſ.* 2
*68.par 3.*Cæſ.de Graſſ.*deciſ.1.n.10. de dilat.* Mantic.
*dec.369.n.1.& dec.66.n.4.p.2.rec.*Præſertim in prima
inſtantia,ex quo æquū non eſſet,quod cauſa in pri-
ma inſtātia diſcutiatur in curia, & auferatur facul-
tas probandi in partibus ex adductis per Greg.*d.dec.
403.n.4.* Buratt.*deciſ.821.num.2.ac in Terulen. ſtatu-
torum*

torum 27.Iunij 1644 coram R.P.D.meo Ottobono.

Releuantia autem articulorum optime reſultat,
ex quo probare prætenditur, quod ab immemora-
bili tempore confectus fuit aquæductus manu fa-
ctus in prædio ſub vocabulo Taleſcof. ad effectum
conducendi aquas in eodem ſcaturientes ad præ-
dium dellarabaria, quo probato ſequeretur, quod
3 non poterat Epiſcopus Meliten. Dominus Prædij
Taleſcof aquam à d. aquæductu occurrere in præ-
iudicium Domini Prædij della tabaria; nam licet
vera ſit concluſio, quod ſcaturiens in fundo ſupe-
riori etiamſi fluxerit per mille annos in fundum in-
4 feriorem, nullum tamen ex ea aquiritur ius Domi-
ni fundi inferioris; itaut poſſit Dominus fundi ſu-
perioris d. Curſum aquarum impedire, cum hoc in
eius voluntate conſiſtat *l. Proculus ff. de damn.infect. l. ſi meo fundo ff. de aq. pluu. arc.* Veron. *de ſeruit. aquaduct. num.*57. Rol. *conſ.*53. *num.*26. *lib.*2. Ni-
hilominus hæc concluſio limitatur, quando pro
5 conducenda aqua aliquod interuenerit miniſte-
rium, ſeu opus hominis ex artificiali confectione
aquæductus; vt prætenditur in præſenti probare,
tunc enim ex præfato miniſterio, ſiue opere argui-
tur, aquam non iure facultatis, ſed iure ſeruitutis
decurrere, ſicque ex opere manufacto in fundo ſu-
periori acquiritur ſeruitus negatiua non diuertendi
aquam de fundo inferiori, vt tradunt poſt Caſtr.*n.*2. *verſ.preterea poteſt eſſe lib.* 2. Cæpoll.*de ſeruit. ruſtic. præd.cap.*4.*n.*57.Crauett. *de antiq.tempor.p.*4. §.*circa præmiſſa n.*4.Menoch *conſ.*441.*n.*42.Buc.*conſ.*102. *n.* 24.*& ſeqq.* Morot.*conſ.*8.*num.*3.*& ſeqq.*Gabr.*de præſumpt.concl.*10.*n.*14 Cancer.*var.reſ.p.*3.*cap.*4.*n.*246. cum aliis cumulatis per Rotam *deciſ.*164.*n.*1.*&* 2.*p.* 2.*diu.& in Mediolanen.bonorum* 17.*Maij* 1630.*coram Coccino.* Vnde, dum articulatur immemorabilis de-
curſus aquarum per artificialem aquæductum cum
requiſitis gloſ.*in cap.*1. *ſub verb.memoria de præſcript. in* 6. ad illam probandam Rota ſemper concedere
ſolet remiſſoriam, vt coram Caputaq.*deciſ.*227.*n.*4. *p.*1.& in aliis congeſtis *in deciſ.*677.*n.*4.*p.*1.*recent.*& per Buratt.*deciſ.*392.*n.*3.

Et ita vtraque, &c.

Hortana Spolij.

Mercur. 28. Iun. 1651.

ARGVMENTVM.

Immiſſio in poſſeſſionem conceditur, præ-
ſtita cautione, quando melioramenta
ſufficienter non ſont probata.

SVMMARIVM.

1 *Cautio de reficiendis melioramentis quando fuerint liquidata, ſufficiens eſt quando non conſtat quid fuerit impenſum in illis.*

2 *Expenſæ ſolum reficiuntur in melioramentis neceſſariis & vtilibus, ex quibus fructus rei augentur.*

3 *Expenſæ plantationis arborum factæ non ſunt reficiendæ, cum non reputentur plantationes inter melioramenta vtilia & neceſſaria, cum fiant ad commodum poſſeſſoris.*

DECISIO CDLXI.

CVM non fuerint ſufficienter probata meliora- 1
menta adducta ad impediendum immiſſionem
conceſſam Diamanti,& litis conſortibus ſuper præ-
dio poſito in agro Romano in vocabulo il renato,
dictum fuit coram me ſub die 25.Iunij 1640. illam
eſſe concedendam data cautione de reficiendis me-
lioramentis, & repropoſita cauſa ſuper eiſdem in
deciſis perſiſtendum eſſe reſolutum fuit. Etenim li-
cet dupliciter prætenditur, prædium fuiſſe meliora-
tum in conſtructione ſcilicet vnius domunculæ, &
in plantatione arborum, nihilominus teſtes exami-
nati non deponunt, quod fuerint in huiuſmodi me- 2
lioramentis impenſum, vnde ſufficiens vel cautio
de illis reficiendis, quando fuerint liquidata iuxta
praxim Rotæ ex allegatis per Buratt. *deciſ.*441. *n.*7. *& deciſ.*834.*n.*12.*verſ.& demum dicebant Domini, ac in rec.deciſ* 88.*n.*28.*par.*7.*rec.*& fuit dictum *in Romana Domus* 25.*Februarij* 1641.*coram R.P.D.meo Cerro* §.*ſecundum vero. & in Lauretana domus* 14.*Decem-*
bris 1643.*in* §.*aſſerta vero melioramenta coram R.P.D.* 3
meo Bichio. ac in Romana Vinea 26 *huius in fin.coram me,*ac in aliis adductis *in præterita deciſ in fin.*

Vltra quod non probatur, à quo fuerit domun-
cula conſtructa, imo ex eiſdem teſtibus deſumitur,
ipſam conſtructionem non eſſe neceſſariam, cum
prædium reperiatur prope ciuitatem, quocirca non
ſunt reficiendæ expenſæ, quæ ſolum reficiuntur in
melioramentis neceſſariis, & vtilibus, ex quibus
fructus rei augentur ad Text.*in l.*1.*&* 2. *& l. impenſa,& l.voluntaria* ibique gloſ.*in verb.exornat ff.de impen.in reb.dotal.fact.* & dixit Rota *deciſ.*680 *n.*4.*p.*2. *rec.& d. deciſ.*834. *n.*12. coram Buratt. *& ponderatum fuit in præterita deciſ ſub* §.*nec obſtant.*

Quo vero ad plantationem arborum pariter non
veniunt expenſæ hac de cauſa factæ reficiendæ, ex
quo dd.plantationes non reputantur inter meliora-
menta vtilia, & neceſſaria, cum fiant pro vberiori
fructuum recollectione ad commodum poſſeſſoris
ad Text.*in l.diuortio* §. *impenſæ* vbi DD.*ff.ſolut. matrim.*& dixit Rot.*deciſ.*398.*n.*6 *par.*1.*diu. & p.*2.*rec. d.deciſ.*650.*n.*5.ac firmat Duran.*deciſ.*88.*n.*10.*& deciſ.*338.*n.*7.*verſ.Rota vero* cum aliis relatis per Statil. *de Salu.inſpect.*2.*c.*2.*n.*182. *verſ.melioramenta*, quapropter, quidquid ſit de hoc ſatis conſultum videatur per huiuſmodi cautionem de reficiendis, quatenus veniant de iure reficienda,& facta liquidatione expenſarum, vt firmat Buratt.*deciſ.*834.*n.*12.& ponderatur *in d.Romana Vinea coram me.*

Et ita altera, &c.

Brittinorien. Fideicommiſſi.

Merc. 28. Decembr. 1651.

ARGVMENTVM.

Fideicommiſſum, ſi ſolum ſit purificatum
in fauorem vnius, ſoli illi datur immiſſio
reſpectu ſuæ partis.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Immiſſio eſt concedenda veniente caſu ſubſtitutionis.*

3 *Subſti*

3 *Subſtitutio quando eſt facta ad fauorem vtriuſque lineæ vtrique pro rata venit concedenda immiſſio.*

4 *Enunciatiuæ antiquiſſimæ vltra centum annos plenam probationem faciunt deſcendentiæ, & n. 5.*

6 *Filiatio ex communi tractu & reputatione probari ſolet.*

DECISIO CDLXII.

1 LICET ſub die 20. Aprilis 1646. coram me re-
ſolutum fuerit ſententiam Rotalem confirma-
toriam ſententiæ A.C. concedentis immiſſionem vi-
gore *l. fin. C. de edict. diu. adr. toll.* ex fideicommiſſo q.
Hieronymi Blanchi ſuper omnibus ab ipſo relictis,
Ludouico, & fratribus de Baldaſſaris eſſe confir-
mandam, vt in deciſ. ſub d. die facta. Nihilominus
hodie in repropoſitione cauſæ DD. dixerunt rece-
dẽdum eſſe à deciſis pro medietate bonorum. Quo-
2 niam d. Hieronymus fideicommittens voluit, quod
deficientibus omnibus, eius deſcendentibus tam
maſculis, quam fœminis, in eiſdem bonis ſuccede-
rent deſcendentes ex Ioanne veteri pro vna ſtirpe, &
pro alia hæredes Baldaſſaris ſenioris eius conſan-
guinei, ad quorum fauorem per obitum omnium
deſcendentium fideicommiſſi euenit caſus ſubſtitu-
tionis, ideo immiſſio concedenda erat pro medieta-
te duntaxat ipſis Ludouico, & fratribus de Baldaſ-
ſaris vti deſcendentibus ex Ioanne veteri, cum altera
medietas ſpectet ad Andream, & Iulianum deſcen-
dentes ex Baldaſſare ſeniori, quorum exiſtentia in
die reſolutionis adducta non fuit. Nam indubitata
eſt ſubſtitutio facta ad fauorem vtriuſque lineæ,
3 ideo vtrique pro rata concedenda venit immiſſio, vt
dixit Rot. *dec. 51. n. 12. p. 5. rec.* & alibi paſſim.

Nec controuerti poteſt deſcendentia dd. Andreæ
& Iuliani ex præfato Baldaſſare ſeniore, quia ex eo-
dem vltra Georgium, Andream, & Rodulfum na-
tus fuit Benedictus alias Riuius, qui procreauit
Ioannem Antonium, vt probatur ex teſtamento
præfati Rodulfi condito de anno 1541. ac ex com-
4 promiſſo facto de anno 1542. necnon ex aliis duo-
bus inſtrumentis factis de anno 1647. & 1552. in
quibus d. Io. Antonius nominatur filius Benedicti
deſcendentis ab eodem Baldaſſare ſeniore, quæ
enuntiatiuæ, cum ſint antiquiſſimæ vltra centum
annos plenam faciunt in hac materia probationem,
Bald. *in l. eum aliquis n. 4.* ibique Iaſ. *C. de iur. delib.*
Alex *conſ. 75. n. 3. lib. 4.* cum aliis allegatis per Maſcar.
de probat. concl. 511. n. 5. & 6. & per Rotam *dec. 359.
num. 23. par. 6. recent.*

Præfatus vero Ioan. Antonius habuit tres filios,
nempe Riuium, Rodulfum, & Andream, vt probatur
ex illius teſtamento de anno 1550. in quo præfati
5 vti filij inſtituti fuerunt hæredes, necnon ex d. in-
ſtrumento compromiſſi facto de anno 1552. & alio
permutationis de anno 1557. vbi Riuius, Rodulfus,
& Andreas enunciantur filij præfati Ioan. Antonij,
ex his enim ſufficienter probatur deſcendentia, cum
verſamur in enunciatiuis antiquis, dum excedunt
annos 56. vt tradit Alex. *conſ. 90. n. 8 & 9. lib. 6.* & di-
xit Rota *in Anagnina Caſtri Cargulæ 24. Ianuarij*
6 *1547. coram Puteo*, quæ eſt *deciſ. 505. lib. 2.* vbi age-
batur de probanda filiatione ſpatio 60. annorum,
quæ antiqua ad hunc effectum exiſtimata fuit, vt
refert Maſcard. *d. concluſ. 1111. n. 60.* ac huiuſmodi deſ-
cendentia admiſit Rota *in præterita deciſ. vt ex arbore
in fin. impreſſ.*

Itaque dum Andreas, & Iulianus actores nati
fuerunt ex Io. Antonio iuniore filio præfati Andreæ
vt probant teſtes examinati, qui deponunt de com-
muni tractatu, & reputatione, ex quibus filiatio
probari ſolet ex allegatis per Rot. *deciſ. 347. n. 2. &
deciſ. 572. num. 8. verſ. verum etiam par. 1. recent.* cum
aliis *in præterita deciſ. adductis ſub § quod autem*, pro-
culdubio probata d. deſcendentia à Baldaſſare ſenio-
re eiſdem videtur concedenda immiſſio pro medie-
tate, dum æqualiter vocati fuerint cum deſcenden-
tibus ex Ioanne veteri, qui iam immiſſionem conſe-
quuti fuerunt ſuper alia medietate.

Et ita reſolutum, &c.

Siracuſana Parochialis.

Merc. 28. Iunij 1651.

ARGVMENTVM.

Declaratoria eſt relaxanda contra contumacem, non parentem mandatis Rotæ, ſeruatis quatuor terminis.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Recurſus quando datur ad iudices laicos pro impedienda intimatione mandati, non ſolum dicitur probata ſcientia, ſed manifeſta & doloſa contumacia.*

3 *Impediens quominus citetur ope iudicis ſæcularis vel aliorum, habetur pro citato.*

DECIS. CDLXIII.

RELAXANDAM eſſe declaratoriam contra
Vincentium Galofanum ob non paritionem
mandati de immittendo per Rotam relaxati
ad fauorem Franciſci Caranioli ſuper Parochiali 1
controuerſia reſolutum fuit, ex quo dum de illo ſuf-
ficienter in præſenti caſu notitiam habuiſſe videtur
ex recurſibus habitis ad iudices laicos ad impedien-
dam illius executionem, iure merito ſeruatis qua-
tuor ſolitis terminis, & non docto de paritione illa
relaxanda venit contra contumacem, & inobedien- 2
tem, vt ſæpe firmauit Rota ex allegatis *in deciſ. 439.
n. 1. & dec. 478.* pariter *n. 1 p. 2. ac dec. 303. n. 2 p. 6. rec.*
cum aliis *in Funennaten. ſeu Meſſien. bonorum 1. Iulij
1647. coram R. P. D. meo Corrado.*

Nec releuat, quod præfatum mandatum non fue-
rit perſonaliter intimatum, ſicque excluditur illius 3
ſcientia, Quia contrarium deſumitur ex præfatis re-
curſibus habitis ad iudices laicos pro impedienda
huiuſmodi intimatione, vt deponunt teſtes exami-
nati, quo caſu non ſolum dicitur probata ſcientia,
ſed manifeſta, & doloſa contumacia, vt firmat Rot.
*dec. 686. n. 2. p. 1. rec. & p. 4. tom. 2. dec. 407. num. 3. & per
tot. & tom. 3. dec. 735. n. 5. & ſeqq.* ac in terminis di-
ctum fuit *in Gandauen exemptionis 21. Iunij* 1948. *co-
ram R. P. D. meo Celſo § ſummo.* Nam impediens, quo-
minus citetur ope iudicis ſæcularis, vel aliorum ha-
betur pro citato, vt firmat Seraph. *deciſ.* 1094 *n. 3.* &
in terminis reſolutum fuit *in Hiſpalen. Decimarum
de Aymon. 30. Aprilis 1635. coram Reuerendiſſimo
Terracinen. & in Toletana matrimonij 1. Iulij 1647. in
fin. coram R. P. D. meo Corrado, & in Cracouien. Præ-
poſituræ S. Floriani 12. Decembris præteriti coram R. P.
D. meo Bichio.*

Et ita altera tantum, &c.

Monopolitana Canonicatus.

Ven.24.Nouemb.1651.

ARGVMENTVM

Conſtat ex Summario.

SVMMARIVM.

1 *Declaratoria relaxatur contra inobedientem mandatis, ſeruatis quatuor terminis.*

2 *Contumacia eſt voluntaria inobedientia, qua quis monitionem iudicis implere contemnit.*

DECISIO CDLXIV.

RESOLVTVM fuit declaratoriã relaxandam
1 eſſe contra Frãciſcum Paulum Torres, ex quo
conſtat, ipſi fuiſſe perſonaliter intimatas exequutoriales mandati de immittendo in poſſeſſionem Canonicatus controuerſi cum comminatione cenſurarum, quibus in actis reproductis, ac ſeruatis quatuor terminis, ad docendum de illorum paritione ſeruari ſolitis iuxta ſtylum huius S. Tribunalis, de quo per Felin *in cap. ad probandum n 6. de ſent. & re iud.* ac per Veſtr. *in prax. lib.8. c. vlt. n.19.* Duran *dec.* 149. cum aliis late adductis *in Gandauen. exemptio-*
2 *nis 25. Iunij 1648. ſub §. ſiquidem ex iuribus coram R. P. D. meo Celſo.* Cum de paritione non conſtat prout eſt opus ad euitandam contumaciam, quæ eſt voluntaria inobedientia, qua quis monitionem iudicis implere contemnit *l. contumacia 53. § contumaces non videntur ff. de re iudicata*, hac de cauſa contra ipſum relaxanda venit declaratoria, vt tenent Marian. Socin. *in cap. nulli num.7. de ſentent. excomm.* Abb. *in cap. 1. num.10. de iudiciis* Caſſad. *dec. 3. num.7. de conſtit.* cum aliis late adductis per Rot. *deciſ. 254. n.6. p.6. recent. & in d. Gandauen. exemptionis coram R. P. D. meo Celſo*, ac alibi paſſim.

Et ita informante tantum notando reſolutum fuit, &c.

Spoletana Hæreditatis.

Lunæ 4. Decembr. 1651.

ARGVMENTVM.

Reſtitutio in integrum concedenda eſt aduerſus ſententiam nullam, tranſactam in rem iudicatam.

SVMMARIVM.

1 *Sententia nulla & iniuſta non tranſit in rem iudicatam.*

2 *Reſtitutio fundari ſe debet ſuper læſione.*

3 *Sententia lata non citatis poſſeſſoribus, eſt nulla.*

4 *Electio domicilij, vel conſtitutio procuratoris, quando reſtricta fuit in vna cauſa, non extenditur ad aliam.*

5 *Sententia concedens immiſſionem in totum, iniuſta eſt, ſi non debet concedi, niſi in parte.*

6 *Impugnans teſtamentum amittit lucrum ex ipſo.*

7 *Immiſſio non eſt concedenda ſuper hæreditate iam ſubhaſtata.*

8 *Sententia iniuſta in parte, ſi non eſt concepta per capita ſeparata in totum remanet iniuſta, ratione indiuiduitatis.*

DECIS. CDLXV.

RESOLVTVM fuit non conſtare de re iudicata 1
ſed de cauſis reſtitutionis in integrum aduerſus
ſententiam concedentem immiſſionem in bonis
controuerſis ad fauorem Antonij Molij, ex quo illa
detecta fuit nulla, & iniuſta, quo caſu nunquam
tranſit in iudicatum ad Text. *in l. ſi expreſſim*, vbi
gloſ. & DD. *ff. de appell.* Abb. *in cap. inter cætera de re*
iud. Menoch. *de arbitr. lib.2. caſ.484. num.1. & de præ-* 2
ſumpt. lib.1. præſumpt.79. num.4. Mandell. *conſ.776.*
num. 20. verſ. & ridiculum eſt dicere, cum aliis ad-
ductis *in Tiburtina Caſtri S. Angeli 8. Iunij 1646.*
coram R. P. D. meo Melzio §. regulare namque eſt, ita-
vt veniat concedenda reſtitutio in integrum ob di-
ctam nullitatem, & iniuſtitiam, quamuis non ſit 3
notoria, cum ex ea probetur læſio, ſuper qua eadem
reſtitutio fundari debet, *l. nam, & poſtea, §. ſi mi-*
nor, ff. de iureiuran. c. 1. de reſtit. in integr & dixit Rot.
deciſ. 1. eod. tit. in non. ac in aliis congeſtis *in deciſ. 343,*
num.1. & 2. part.6. & deciſ.50. pariter num. 1. & 2.
par.6. recent.

Nullitas ſiquidem clarè apparet, quia ſententia
lata fuit non citatis Ancaianis poſſeſſoribus ad 4
Text. *in clem. ſæpe contingat, de verb. ſignif* Rot. *de-*
ciſ.17. de re iud. in nouis. Mantic. *deciſ. 291. num.1.* Bu-
rati. *deciſ.71. num.1. & 2. ac deciſ. 165. num. 18.* Nec
refert, quod citatus fuit Quintus Falous vti illius
procurator, quia de huiuſmodi mandato procu- 5
ræ non conſtat, & illud reſultare non poteſt ex vni-
ca illius comparitione, vt ex electione domicilij
facta per Ancaianos in domo eiuſdem fabri, quini-
mo ex hoc deſumitur ipſoſmet Ancaianos in eadem
domo citandos eſſe, non autem dictum Fabrum, vl-
tra quod apparet, dictam electionem domicilij, ac
comparitionem factam fuiſſe duntaxat in cauſa ſub-
haſtationis cuiuſdam petij terræ, non autem in hoc
iudicio immiſſionis, vnde quando electio domicilij
ſicut conſtitutio procuratoris reſtricta fuit, vt in
præſenti in vna cauſa non extenditur ad aliam ad
Text. expreſſ. *in l. inuitus C. de procur.* & firmant Add
ad Gregor. *deciſ.27. n.15.* & comprobat Modern. *de-*
citat. par.2. cap.11. num.375. verſ. in contrarium dici 6
poteſt.

Iniuſtitia vero ſententiæ præfatæ reſultat ex eo quia conceſſa fuit immiſſio præfato Antonio vigore *l. fin. C. de edict. diu. Adrian. toll.* ex teſtamento q. Clementiæ in omnibus illius bonis, quæ tamen concedenda erat duntaxat pro medietate, cum altera medietas ſpectaret ad dd. Ancaianos vti filios, & hæredes Corinthiæ in eodem teſtamento in dicta medietate inſtituta, vnde in dicta dimidia Ancaianis non erat denegenda immiſſio ex præfato remedio, *l. fin.* vt firmat Rot. *deciſ. 286. num. 5. par. 7. recent.* & in ſimili dictum fuit coram me *in Auenionen. hæreditatis 10. Iunij 1648. paragrapho ſecundo concurrit.*

Nec dicatur, huiuſmodi portionem fuiſſe per Corinthiam amiſſam ex eo, quia dictum teſtamentum impugnauit ex adductis per Gregor. *deciſ.271. num. 13.* Nam hoc corruit ex facto dum aperte colligitur, non ſolum illud fuiſſe expreſſe acceptatum, ſed ipſa ſemper egit pro immiſſione, vigore dicti teſtamenti, ac petiit legatum in eodem ſibi

reli

Digitized by Google

relictum pro quo obtinuit mandatum exequu-
tiuom, vt babetur in *deciſionibus huius cauſa emana-
tis coram bon. mem. Peronano 11. Octobris 1626 & 9.
Februarij 1629.*

7 Altera inſurgit ioiuſtitia ex quo dict. immiſſio
conceſſa legitur ſuper prædio poſito in Villa Bertiri
in vocabulo Stepbano, quod antea ſubhaſtatum
ſuerat pro ſoluendis legatis d. Clementiæ teſtatricis
ad fauorem dictorum de Ancaiania, vt habetur *in
d. deciſ. 9. Februarij, §. ſecundum in partibus coram bon.
mem. Peronano*, ideo amplius conſiderari non poterat
de hæreditate illius, itavt ſuper illo concedenda
eſſet immiſſio.

Nec obſtat, quod illa conceſſa fuit, eidem Anto-
nio non ſolum vti hæredi præfatæ Clementiæ, ſed
etiam vti hæredi Iuliani eius Patroni. à quo proue-
nit dictum prædium in vocabulo Stephano, Quia
8 licet io illa coocedenda eſſet immiſſio ex præfato
teſtamento Iuliani, attamen cum præfata ſententia
non fuerit per capita ſeparata concepta in totom
remanet iniuſta ratione indiuiduatis, *l. fin. Cod. de
iuriſd. omn. iud.* vbi Bart. *in fin.* & Caſtr. *n.* 10. cum
alijs adductis per Buratt. *dec.* 641. *num.* 12. *& deciſ.*
650. *num.* 13.

Et ita vtraque, &c.

Ferrarien. Pecuniaria.

Lunæ 11. Decembris 1652.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria eſt concedenda quando mate-
ria articulata eſt ſatis releuans, & ſuper
illius validitate datur maximus fumus.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Remiſſoria conceditur etiam in poſſeſſorijs & exe-
quutiuis cum articulantur exceptiones, quæ ſunt
de tribus retardantibus exequutionem obligationis
Cameralis, maximè ſi articuli ſunt releuantes, &
n.* 3. 4. *&* 5.
6 *Præſumptio ſemper reſultat contra occultantem al-
terius ſcripturam.*
7 *Releuantia vnius articuli ſufficit pro conceſſione re-
miſſoriæ.*
8 *Exceptiones contra teſtes ſupplentur ex eodē numero.*
9 *Fumus ſufficiens oritur ex teſtibus non benè proban-
tibus pro excluſione calumniæ, & conceſſione re-
miſſoriæ.*
10 *Proteſtatio derogatoria, & annullatiua, omnem
conſenſum remouet ab actu, & confeſſionem de-
ſtruit.*
11 *Remiſſoria regulariter contra propriam confeſſionem
nunquam conceditur: fallit, & n.* 12.

DECIS. CDLXVI.

CVm Ioſeph Tornaquincius eſſet Creditor Se-
1 reniſſimi D. Ducis Mutinæ in ſcutis 144. Mil.
quæ ſoluenda erant ſpatio 12. annorum ſingula rata
quolibet anno, dictumque creditum ſatisfacere pro-
miſerit Carolus Maria Freſcobaldus, ea pretio te-
notæ Diamantinæ ipſi venditæ à Sereniſſimo D. Du-
ce, inſteterit pro relaxatione mandati, ſed pro parte
Sereniſſimi D. Ducis, & Freſcobaldi petita fuit re-
miſſoria ad effectum probandi integram illius ſatiſ-
dationem, ſuper qua diſputato dubio, illam dao-
dam eſſe reſolutum fuit, cum in præſenti dubitari,
nequeat? quin materia cumulata ſit releuans, ac ſu-
per illius veritate detur maximus fumus, quibus cō-
currentibus præſertim io profanis ſemper illa con-
cedi ſolet ad notata per Veſtr. *in prax. lib.* 6. *cap.
vlt. n.* 2. Sauarol. *de remiſſ. cap.* 23. & firmat Rota
coram Burat. *deciſ.* 28. *n.* 1. *ac in Hieraten. Parochialis
4. Decembr. præteriti coram R.P.D. meo Zarate*, quam-
uis verſetur in materiis poſſeſſoriis, & exequutiuis,
cum articulentur exceptiones, quæ ſunt de tribus 2
retardantibus exequutionem obligationis Cameralis,
vt in puncto Iacbias *de oblig. Camer. quæſt.* 17. *n.* 77. *&
ſeq.* Angell. *de leg. contrad quæſt.* 15. *ſub n.* 209. Ridol-
phin. *in praxi lib.* 1. *cap* 12. *n.* 134. & dixit Rota co-
ram Seraphin. *dec.* 298. *n.* 3. *& deciſ.* 362. *n.* 3. *ad fin.
part.* 3. *ac dec.* 276. *n.* 17. *part.* 6. *recent.*

Releuantia autem articulorum reſultat ea eo,
quia in primis quatuor, articulatur, quod d Tor-
naquincius cognoſcendum in creditorem Freſcobal- 3
dum, & deſiderans d. ſummam ſcutorum 144. Mill.
ſpatio 12. annorum conſequendam in promptu ha-
bere, cum eo conuenit, & declarauit, ſatisfactum
ferè de d. ſumma, quotieſcumque Freſcobaldus prō-
pre & de præſenti ei ſolutionem faceret ſummæ
remanentis detracta ex ſcutis 144. Mil. deminutio-
ne computi nouem pro centenario ſolita Plateæ
Venetæ vel ducatorum 76664. Monetæ currentis
Venetæ, cum quibus emi poterat redditus amicus in
depoſitis publicis Venetis 14. pro centenario ſuf-
ficiens ad ſoluendum ſcuta 144. Mil. annis 14. qui
ducati 76664. in exequutione prædicti pacti ſolu-
ti fuerunt, quæ itaque noua conuentione probata 4
excitandū minime eſt, quin clara reſultet releuantia
articulorum, pro quibus concedenda ſit remiſſoria,
cum valde conferant ad victoriam cauſæ, vt reſoluit
Rot. *in Spoletana bonorum 1. Febr. 1647. in princ. & in
Auenionen. pecuniaria 25. Iunij 1649. ſub §. releuantia
enim coram me ac in d. Hieracen. Parochialis Decembr.
præteriti coram R.P.D. meo Zarate, §. hæc autem omnia.* 5

Quintus articulus pariter videtur releuans, dum
continet, quod Tornaquincius io actu decoctionis
per ipſum paſſæ aſportauerit ad domum Bartholo-
mæi Bellooi eius ſoceri omnes libras & ſcripturas
non ſolum proprias, ſed ad Freſcobaldum ſpectan-
tes, quæ ſimul in quodam cubiculo communis do-
mus conſeruabatur, ex quibus dict. noua conuentio 6
clare probari poterat, ſemper enim iurtat præſum-
ptio coram occultatorem alterius ſcripturas, vt te-
nent Parii. *conſ.* 67. *n.* 27. *lib.* 3. Crauett. *conſ.* 6 *n* 8. &
dixit Rota *in Romana fideicommiſſi de Strozzis 3. Iu-
nij 1647. coram R.P.D. meo Cerro*, vltra quod pro
conceſſione remiſſoriæ ſufficit releuantia vnius arti- 7
culi, vt paſſim firmat Rota ex adductis per Bu-
ratt. *dec.* 246. *n.* 10. ibique addeotis litt. A. *& deciſ.
656. n. 4. deciſ. 824. n.* 1.

Fumus vero materiæ articulatæ optimè deſumi-
tur non ſolum ex multis teſtibus cum iuramento
Venetiis examinatis de d. conuentione deponenti-
bus, contra quos licet adducantur aliquæ exceptio- 8
nes, illæ tamen ſupplentur ea illorum numero
ioxta Gloſſ. vbi DD. *in l.* 3. *in verbo numerus, ff. de
teſtibus* late Gabriel. *eodem tit. concluſ.* 6. Alex. *conſ.*
149. *n.* 6. *&* 7. *lib.* 5 Greg. *deciſ.* 351 *n.* 4. *&* 5. quod pro-
cedit etiamſi omnes patiantur exceptiones, vt dixit
Iacobus Butrig. *in d. l.* 3. *ff. de teſtibus*, quæ ſequuta eſt
Rota reprobando DD. contrariū tenētes coram Cæ-
ſare de Graſſis *dec.* 5. *n.* 9. *de ſponſ. & matr. & in ſignina
cenſus 12. Maij 1645. coram R. Terracinen. & corā me in*

Spoletana bonorum 8. *Februarij* 1648. § *non obſtant*. Sed
etiam ſubſecuta ſolutione dd. ducator. 76664. prout
apparet ex quictantiis creditorum d. Tornaquincij,
ac ex partitis banchi Giri Venetiarum, necnon ex
folio eius manu conſcripto, vbi d. ſumma vti ſolu-
ta à Freſcobaldo, adnotata fuit, ex quibus dubitari
9 nequit de ſufficienti fumo ad effectum conceſſionis
remiſſoriæ, cum etiam ex teſtibus non bene pro-
bantibus oriatur ſufficiens fumus pro excluſione
calumniæ, & conceſſione remiſſoriæ, vt aduertit
Rota coram Buratto *deciſ.* 68. *num.* 3.

Nec aliquam inducere poteſt calumniam con-
feſſio per Freſcobaldum poſt d. conuentionem &
ſolutionem factam in promiſſione ſoluendi duca-
tonos 70. mil. Bellono illorum prætenſo Domino,
& ideo ceſſonario Tornaquincij, quia ante illam
præceſſit proteſtatio à Freſcobaldo facta, vbi decla-
rauit deuenire ad huiuſmodi promiſſionem, ex eo
quia omnes eius effectus, & pecuniæ ſequeſtratæ
10 erant, ita vt ſibi immineret euidens periculum deco-
ctionis, & conſequenter honoris quem magis quam
11 propriam vitam exiſtimabat, quocirca ex hoc metu
circa eius conſenſum, & voluntatem ad hunc actum
promiſſionis deuenire coacte proteſtatus fuit, vnde
cum ſequeſtra ad inſtantiam Belloni vere & realiter
præceſſerint proteſtatio hæc derogatoria, & annul-
latiua proculdubio omnem conſenſum remouet ab
actu, & confeſſionem deſtruit, vt notat Din. *in l. qui
in alieno* §. *fin. ff. de acquir. hæred.* & alij relati per San-
12 chez *de matr. lib* 2. *diſp.* 45. *n.* 22 Natt. *conſ.* 531. *n.* 38.
Surd. *conſ.* 513. *n.* 45. & diuit Rot. *deciſ.* 204. *n.* 2. *p.* 4.
rec. Et licet regulariter contra propriam confeſſio-
nem nunquam concedatur remiſſoria ex adductis
per Greg. *deciſ.* 523. *n.* 4. Buratt. *dec.* 877. *n.* 7. & Duran.
dec. 214. *n.* 3. ab hac tamen regula receditur quando
datur prout in præſenti, ex ſupra deductis magnus
fumus erroris confeſſionis, Put. *deciſ.* 6. *de dilat.* Greg.
d. deciſ. 513. *n.* 3. *& dictum coram D. meo Decano, & in
Romana locorum Montium* 16. *Nouembris* 1644. *coram
R. P. D. Veroſpio.*

Et ita vtraque, &c.

Romana Pecuniaria.

Ven. 12. Ianuarij 1652.

ARGVMENTVM.

Mandatum A. C. relaxatum vigore tranſa-
ctionis, eſt exequendum.

SVMMARIVM.

1 *Tranſactio vim habet rei iudicatæ.*

2 *Tranſactio ſtipulata cum obligatione Camerali habet paratam exequutionem.*

3 *Tranſactio facta ex falſa cauſa, nulla eſt, quia falſitas cauſæ adimit conſenſum contrahentium.*

4 *Exiſtens ſub fideiuſſione de ſe repræſentando in carcere, cum reperiatur in plena libertate, valide poteſt celebrare contractus.*

5 *Obligatio carcerati eſt valida, & ſuſtinenda quotieſcumque ipſe iuſte carceratus fuit.*

6 *Ratificatio tacita reſultans ex aliquo actu, ceſſante cauſa metus, ſufficit pro validitate contractus.*

7 *Cauſa finalis tranſactionis quando eſt res dubia, licet cauſa impulſiua ſit falſa, valida eſt tranſactio.*

8 *Obligatio cameralis efficit vt contra obligatum, abſque alia citatione ſeu interpellatione perſonali procedi poſſit.*

9 *Nullitas citationis per ſubſequenter comparitiones iudicialiter factas, ſanatur.*

DECIS. CDLXVII.

PRO exequutione mandati A. C. ad fauorem 1
Stephani Pallauicini contra Florium relaxati
reſponſum fuit, non ſolum quia illud legitur rela-
xatū vigore tranſactionis ſub qua Florius paciſcēdo
cum Pallauicino reduxit eius debitum conſiſtens
in ſ. 6018. ad ſ. 2500. quæ ſoluere promiſit ſpatio
octo annorum ratam partem quolibet anno, quo-
circa ſtāte huiuſmodi tranſactione exequutiue pro-
cedendum eſt cum illa habeat vim rei iudicatæ ad
Text. *in l. ad minorem, C. de tranſact.* Crauett *conſ.* 685. 2
n. 27. *verſ. ſimili modo.* Bero. *conſ.* 176. *num.* 13. *lib.* 1.
Gratian. *diſcept.* 665. *num.* 11. cum aliis adductis per
Merlin. *deciſ.* 767. *num.* 3. Sed etiam quia dicta tran-
ſactio adſtipulata fuit cum obligatione Camerali,
quæ procuidubio paratam habet exequutionem, vt
tradit Galleſ. *de oblig. Camer. par.* 1. *q.* 2. *n.* 13. & ſæpe
firmauit Rota ex adductis *in deciſ.* 666. *n.* 1. *part.* 2. *re-
cent.* & coram Merlin. *deciſ.* 712. *n.* 1. *& coram me in
Romana Cambij* 23. *Iunij* 1651. *in princ.*

Nec ſubſiſtit, quod præfata tranſactio ſit dupli- 3
citer nulla. Tum quia ad eam Florius deuenit metu
imminentis carcerationis, ad traditā per Rotam *in
Romana ſeu Spoletana redditionis rationis* 31. *Iunij*
1650. *coram Eminentiſſimo Ottobono ſub* §. *Periti au-
tem relatio*, Tum etiam quia facta fuit ex falſa cau-
ſa ſupponendo, quod concordia antea inita cum 4
Procuratore Pallauicini ſubſiſtere non poſſet ex de-
fectu mandati procuræ, quæ falſitas cauſæ adimit
conſenſum contrahentium ab actu, & nullum
reddit contractum ex relatis per Merlin. *deciſ.* 603.
num. 5.

Quoniam exceptio metus ex facto corruit, dum 5
Florio de tempore tranſactionis nullum imminebat
periculum carcerationis, ex quo tunc extabat dun-
taxat ſub fideiuſſione de ſe repræſentando in carce-
re, idcirco, cum in plena libertate reperitur, valide
potuit deuenire ad celebrationem contractus, qui
hoc caſu ſuſtinendus eſt, eoque magis non probatur
præcedētem carcerationem fuiſſe iniuſtam, nam re- 6
ceptiſſima eſt cōcluſio quam pluries Rota amplexa
eſt obligationem carcerati validam quidem eſſe &
ſuſtineri, quotieſcumque ipſe iuſte carceratus fuit
ex doctr. Bart. *in l. qui in carcerem n.* 1. *ff. quod met. cauſ.*
cum aliis late adductis per Rotam *deciſ.* 26. *n.* 1. *&
ſeq p.* 6. *rec. & in Romana Saluiani* 12. *Iun.* 1646. *&* 26.
Februarij 1649. *coram bonæ mem. Arguellis.*

Vltra quod in præſenti ad excludendum prætē-
ſum metum ponderarunt DD. quod Florius præfatā
tranſactionē poſtea ratificauit, cum in eius exequu-
tionem ſoluerit certam partem debiti, ratificatio
enim etiam tacita reſultans ex aliquo actu ceſſante
prætenſa cauſa metus ſufficit pro validitate contra-
ctus, vt in terminis notat Foller. *pratic. Crimi. in ver-
bo vel carcerentur num.* 19. *ad fin. verſ. metus carceris
durat* Roland. *conſ.* 2. *n.* 87. *lib.* 1. cum aliis adductis
per Farinac. *in prax. tom.* 1. *quæſt.* 35. *num.* 38. *& ſe-
quent.*

Excluditur pariter aſſerta falſitas cauſæ ex eo,
quod licet prætendatur, quod eatenus Florius ad
tranſactionem deuenerit quatenus prima con-
cordata inita cum Procuratore Pallauicini eſſet nul-
la ex defectu mandati procuræ, hæc tamen non

fuit

fuit finalis cauſa tranſactionis, ſed ſolum reis dubia
7 inter partes controuerſa, ſuper qua tranſactum fuit, cauſa vero finalis, & impulſiua præterea receſſum à præfata controuerſia, quod duntaxat conſiderari debet pro ſola cauſa, & fundamento huiuſmodi contractus, ex late adductis per Merlin. *dec.* 163. *n.* 4. potius dicendũ eſt, reductio debiti ſcut. 6018. ad 2500, cum prorogatione termini pro illius ſolutione, præſertim quia Florius expreſſe in tranſactione aſſeruit primam concordiam eſſe validiſſimam, & tamen hoc non obſtante ad tranſactionem aſſeruit primam concordiam eſſe validiſſimam, & tamen hoc non obſtante ad tranſactionem deuenit, quo caſu nullo modo poteſt ex capite erroris, & falſæ cauſæ illam infringere, ſeu inualidare ex notatis per Marcabr. *conſ.* 2. *n.* 78. *cum ſeqq.* Bertaz. *conſ. ciuil.* 53. *n.* 12. & 13. Bero. *conſ.* 190. *n.* 11. *verſ.* 2. *dicitur lib.* 2. Conſt. *de facto ſcient. & ignorant. diſtinct.* 94. *n.* 1. & *ſeq.*

Demum non obſtat ſi dicatur præfatum mandatum fuiſſe nulliter ex defectu citationis relaxatum ex quo opus erat interpellare, dum ſolutio alternatiue interpellata deſtinata erat vel Romæ vel Neapolis arbitrio creditoris, qui certiorari tenebatur Florium locum vbi ſolutio fieri debebat. Ideo exequutione non meretur.

8 Nam obiectum ceſſat tum quia Florius promiſit huiuſmodi ſolutionem cum obligatione Camerali, quæ efficit, vt contra ipſum abſque alia citatione, ſiue interpellatione perſonali procedi poſſet per audientiam contradictarum, vt tradit Saluſt. Tib. in praxi A.C. *lib.* 1 *cap.* 45. *ſub n.* 2. *verſ. namlicet*, & firmauit Rota *in Auen. Saluiani* 1. *Iuly* 1647. § *præcenſa nullitas*, & 5. *Iuny* 1648. § *nam quod attinet*, *coram Reuerendiſſ. Terracinen.* tum etiam quia quatenus
9 nullitas adeſſet illa ſanata fuit per ſubſequentes comparationes procuratoris Florij, qui iudicialiter acerrime eam defendit, ex adductis per Seraph. *deciſione* 1441. *num.* 11. & *in Baren. ſeu nullitatis Pecuniar.* 26. *May* 1645. *prout coram R.P.D. meo Cerro.*

Et ita vtraque, &c.

Rauennaten. Domus.

Lunæ 15. Ianuarij 1652.

ARGVMENTVM.

Immiſſio eſt concedenda reportanti nouam inueſtituram.

SVMMARIVM.

1 *Renouatio æque facienda eſt omnibus, quando proximiores, vltimi inueſtiti ſunt plures in eodem gradu, non alteri eorum tantum.*
2 *Infra annum & diem debet quis petere renouationem inueſtituræ.*
3 *Dubietas excludit petitionis negligentiam, & deuolutionis præciſam ſcientiam, à qua incipit currere tempus petendi inueſtituram.*
4 *Dolus abeſſe videtur, ſi iuſta cauſa impedit.*
5 *Melioramenta facta in re Emphyteuticaria pertinent ad hæredes meliorantis.*
6 *Melioramenta facta in ædificando ſunt extra naturam contractus Emphyteuſis.*

DECISIO CDLXVIII.

POſt quam Rota ſub diebus 14. Iunij 1649. & 17. Martij coram me 1651. firmauit de deuolutione domus ad fauorem Eccleſiæ ob lineam finitam Lucretiæ Raſponæ, Dubitauit An Guido Carolus Raſpona, qui eo rectore nouam reportauit inueſtituram concedenda eſſet immiſſio, & DD. reſponderunt illam eſſe concedendam pro medietate duntaxat, quia cum ipſe ſit in pari conſanguinitatis gradu cũ Equite Raſpono hærede d. Lucretiæ, vtrique debita eſt renouatio, nam quando proximiores 1
vltimi inueſtiti ſunt plures in eodẽ gradu omnibuſque æque facienda eſt renouatio, non alteri eorum tantum Decian. *conſ.* 71. *l.* 3. Tiraquell. *de primogenit. q.* 17. *opin.* 4. Mareſcott. *variar. reſolut. lib.* 1. *c.* 3. *n.* 7. & *ſeqq.* Fulgin. *de iure Emphyteutico ſub titulo de renouationibus quæſt.* 1. *num.* 55. & hanc eſſe communem opinionem, firmauit Rota *deciſ.* 107. *num.* 11. *part.* 4. *tom.* 2. *recent.* & *antea in Ciuitatis Caſtelli bonorum Emphyteuticorum* 22. *Iunij* 1586. *coram Orano.*

Non obſtat, quod Eques Raſponus d. renouatio- 2
nem non petit infra annum, & diem prout tenebatur ex late congeſtis per Mareſcott. *d. c.* 3. *n.* 16. & per Fulgin. *d. quæſt.* 1. *n.* 18. tum quia contraria apparet ex ipſa expreſſa inſtantia facta ſub die 27. Februarij 1646. tum etiam quia quatenus non fuiſſet petita nulla ei imputari poteſt negligentia ſiue contumacia, dum opinabatur Emphyteuſim non fuiſſe finitam, ſed adhuc durare debere in eius perſona, vt immediato hærede d. Lucretiæ, qui inueſtituram reportauit pro ſe ſuiſque hæredibus, & vno ſucceſſore, quo caſu nullam tenebatur percipere renouationem, ex adductis per Mantic. *de tacitis, & ambiguis lib.* 22. *num.* 32. Hæc enim dubietas exclu- 3
dit, & petitionis prætenſam negligentiam ac deuolutionis præciſam ſcientiam, à qua currere incipit tempus petendi ad text. *in c.* 1. § *fin. de prohibita feud. alienatione* per Lotter. *ibi*, idcirco per hanc præſentem legem ſancimus, ſi vaſallus non doloſe per annum & diem ſteterit, quod à Domino ſui beneficij inueſtituram non petierit, feudum non ob
hoc admittat, dolus tamen abeſſe videtur ſi iuſta 4
cauſa impediente ſteterit, & notant Bero. *conſ.* 117. *ſub n.* 4 *verſ. quo vero ad articulum*, & *n.* 5. & l. 1 Riminald. Iun. *conſ.* 82. *n.* 20. Coruo. *de cauſa priuata, ob non pet. inueſt. intra legitima tempora n.* 8. & *ſeqq.* Mantic. *de tacit. d. tit.* 32. *n.* 7. & 8. Mareſcott. *d. c.* 3. *n.* 17 & 18.

Nec pariter obſtat, quod d. Eques æqualem non obtulerit conditione pro vtilitate Eccleſiæ cum Guido. Carolo, qui ſcut. 600. pro de renouatione Rectori, ſoluit quia contrariũ deſumitur ex præfata petitione facta de anno 1646. in qua ipſe obtulit pro vtilitate Eccleſiæ omnia melioramenta in d. domo per Lucretiam eius auctricem facta, quæ forſan excedebat prædictam ſummam ſolutam à Guido Carolo, tanto magis quia prædicta melioramẽta cedebant prorſus in vtilitatẽ Eccleſiæ, ſumma vero ſoluta peculiari commodo rectoris, qui non eſt cõſiderandus in renouatione, & aduertit Hon. *conſ.* 51. *in fi. l.* 1.

Nec controuerti poteſt quin huiuſmodi melio-
ramenta ſpectent ad d. Equitẽ Raſponũ vti hæredem 5
Lucretiæ meliorãtis, quia generaliter quãdo res deuoluitur ob lineam finitam ſub deuolutione non comprehenduntur melioramenta, ſed illa debentur, & tranſeunt etiam ad extraneum ad text. expreſſ. *in c.* 1. § *ſi vaſallus tit. hic finitur lex & conſuet. regni incip.* ibi, *ſi vaſallus in feudo aliquod ædificium fecerit, vel ipſum ſua pecunia meliorauerit, & contingat poſtea, vt ſine filio maſculo decedat, Dominus aut*

patiatur ædificium auferri, aut ſoluat pretium meliorationis, & reſpondit Baldus *in l. Senatus, §. Marcellus, ff. de leg.* 1. Iaſ. *in l.2. n.27. Cod. de iur. emphyteut.* & tradunt Clarus *in §. emphyteuſim, quæſt.45. n.1. & ſeqq.* Mareſcot. *var.reſolut.lib.2. c.110. n.9.* & firmat Rota *deciſ.398. n.2.p.1.& deciſ.312.eodem num.7 p.2. diu.* & de communi opinione Fulgineus *de iur. emphyt.in titulo de melioramentis, quæſt.2.n.1.* præſertim
6 ſi melioramenta facta fuerunt in ædificaodo, prout in præſenti cum hæc melioratio ſit extra naturam contractus emphyteotici, vt tradit *d.q.2.n.11.*

Quamobrem reſolutum fuit Guido Carolo deodam eſſe immiſſionem duntaxat in medietate domus deuolutæ, excepta tamen illa parte quæ libere acquiſita fuit per Lucretiam, vt habetur *in dec. coram me emanata 17. Martij 1651. in princ.*

Et its, &c.

In eadem ſuper Remiſſoria eodem die.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria concedenda eſt quando materia articulata eſt releuans, & datur ſufficiens fumus.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria conceditur quotieſcunque in profanis conſtat de relenantia articulorum, & de fumo veritatis, & n.2.*

3 *Melioramenta non pertinent ad Dominum directum emphyteuſis, præſertim ſi ſunt de illis, quæ emphyteuta facere non tenetur, vt ſunt ædificia, quæ ſunt extra naturam illius. & n.4.*

DECISIO CDLXIX.

VISA fuit Dominis materia articulata per equitem Raſponum releuans, ac de ea dari ſufficientem fumum, ideo illi concedendam eſſe remiſſoriam ſine tamen retardatione immiſſionis petitæ per Guidum Carolum ſuper Domo controuerſa exiſtimarunt, nam quotieſcumque in Profanis
1 conſtat de releuantia articulorum & de fumo veritatis nunquam Rota ſolet denegare remiſſoriam ad rotata per Veſtr. *in praxi. lib.6.cap.vlt. n.2.* Buratt. *deciſ. 28. num. 1.* cum aliis adductis *in Hieracen. Parochialis 4.Decembris præteriti, coram R. P. D. meo Zarate, & coram me in Ferrarien. Pecuniaria 11.euſdem in princ.*

Releuantia enim articulorũ reſultat, quia illi con-
2 tinent non ſolum melioramenta facta in domo controuerſa, ſed etiam quid pro eis impenſum fuit, quibus probatis valde Equiti ſuffragarent, vel pro obtinenda noua inueſtitura ad eius fauorem, vel pro illis repetendis, quatenus domus deuoluta reſtituenda eſſet ad tradita per Io. de Anania *conſ.32.n.10. verſ. item aduertendum, & ibi* Bolognio. *num.15.* Alex. *conſ. 168. num. 8. lib. 5.* Mareſcot. *variarum reſolut. lib.2. c.110. num.2.*

Nec dicatur huiuſmodi melioramenta ſpectare ad Dominum non autem ad emphyteutam, ſiue eius hæredem cum ex natura contractus emphyteutici inueſtitus teneatur fundum ac rem meliorare, vt ratiocinatur Fachin. *contron. Feren. lib.1. c.92. verſ. verum his non obſtan.& ſeq.* quoniam contraria opinio eſt vera præſertim, quando melioramenta ſunt 3
de illis, quæ emphyteuta facere non tenetur ex natura contractus, vt ſunt ædificia, quæ ſunt extra illius naturam per Text expreſſ. *in c.1. §. ſi vaſſallus tit. hic finitur lex, & conſuet.Regni,* ibi, *ſi vaſſallus in feudo aliquod ædificium fecerit, vel ipſum ſua pecunia meliorauerit, & contingat poſtea, vt ſine filio maſculo decedat Dominus, aut patiatur ædificium auferri aut ſoluat pretium meliorationis*, & reſpondit Bald. *in l. Senatus §. Marcellus, ff. de legatis* 1. Iaſ. *in l.2. num.27. C. de iure emphyt.* Clarus *in §.emphyteuſis, quæſt.45. num.1. & ſeqq.* Mareſcott. *d. c.110. num.9. & ſub num.11.* firmat quod hæc concludenter locum habeat quamuis in contractu apponatur generalis, & conſueta 4
ad meliorandum Rota *deciſ.398. num.2. p.1. & deciſ. 312. eodem num. p. 2. diuerſ.* & de communi & veriori opinione alias late cumulata Fulgineus *de iure emphyt. ſub tit.de melioramentis quæſt.2. num.1. & n.11.* & declarat Fachineus *d. c.92.§.fin. verſ.quamobrem nec concluſ.*

Fumus vero reſultat ex ipſa confeſſione Guidi Caroli qui in eius libello dd. melioramenta faſſus 5
fuit, verum, quia illa nec minus in genere iuſtificata remanent, ideo Domini d. remiſſoriam conceſſerunt, ſine retardatione prædictæ immiſſionis petitæ 5
per Guidum Carolum, vt in ſimilibus terminis firmauit Rot. *in Bonon.fideicomm.de Vizanis 7.Iul.1647. ſub §.hoc neque in genere coram R.P.D.meo Bichio.*

Et its, &c.

Cracouien. Præpoſitura.

Ven. 19.Iunij 1652.

ARGVMENTVM.

Conſtat de re iudicata, non obſtante appellatione, ſi non ſit appellatio proſequuta infra biennium.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, ſtante inualiditate, & iniuſtitia ipſius, non tranſit in rem iudicatam.*

2 *Citatio facta præſentato nocet præſentantem, quia præſumitur ab eo mandatum habere cum omnibus facultatibus neceſſariis pro effectuatione præſentationis.*

3 *Ius præſentandi beneficium conſtat ex inſtrumento erectionis & fundationis.*

4 *Præſentatus canonice, inſtituendus venit.*

5 *Deſcendentes per lineam fœmininam excluduntur, ita vt non admittantur ad præſentandum, quando requiritur qualitas Maſculinitatis de iure patronatus.*

6 *Qualitas maſculinitatis, an in deſcendentibus, vel proximioribus conſideretur? apparet ex lectura fundationis. & n.8.*

7 *Qualitas certa in primis expreſſe requiſita, etiam in aliis ſub eadem ratione comprehenſis cenſetur repetita.*

9 *Mala fides excludit poſſeſſionem, etiam immemorialem.*

10 *Titulus putatiuus etiam inualidus ſufficit ad præſcriptionem.*

11 *Iuspatronatus eſt annexum vniuerſitati bonorum niſi reſeruetur contrarium in fundatione, & n.12.*

DECISIO

DECISIO CDLXX.

QVAMVIS à ſententia Rotali lata per R.P.D. meum Verolpium declarante impræpoſitura controuerſa inſtituendum eſſe Gregor. Kamakij, vti præſentatum à Co. de Tornauu, quibus ſpectat ius præſentandi in dict. Beneficio, fuerit intra legitima tempora interpoſita appellatione, cum tamen illa non appareat infra biennium proſequuta, ideo reſolutum fuit conſtare de re iudicata præfatæ ſententiæ ad Text. *in c. perſonas & c. cum ſit Romana de Appell. Clem ſicut eodem tit.* Alex. *conſ.* 164. *n.* 2. *lib.* 2. Caſſad. *decíſ.* 6. *n.* 8. *de appellat.* Rota *dec.* 11. *n.* 2. *& decíſ.* 69. *n.* 3. *part.* 6. *recent.*

1 Nec ſubſiſtunt nullitates, & iniuſtitia contra illam adductæ, quibus ſtantibus vtique tranſire in iudicatum minime poterat, *cap. inter cætera* vbi Felin. & alij *de ſent. & re iudic.* Rota *dec.* 260. *n.* 7. *p.* 1. *ac decíſ.* 343. *n.* 2. *part.* 6. *recent.* Add. ad Greg. *decíſ.* 1. *n.* 6. cum aliis per Burat. *dec.* 74. *n.* 60.

Etenim prima reſultans ex non integra tranſportatione vigere ſolet, donec expreſſe probetur cõtrarium iuxta Theor. Batt. *in rubr. de oper. nou. nunc. ſub num.* 8. *verſ. ſed ſi apparet*, quam ſequuta fuit Rota coram Greg. *dec.* 59. *num.* 1. & coram Burat. *dec.* 313. *n.* 1. *ac decíſ.* 315. *n.* 28. *part.* 5. *recent.* ac reſponſum fuit in hac eadem cauſa *coram R.P.D. meo Veroſpio* 30. *Iunij* 1645. §. *fin. ſecunda vero nullitas deducta*, ex defectu citationis contra Kounaki non releuat ad
2 hunc effectum ex eo; quia citatus fuit Albertus de Xenſe ab eodem præſentatus, in quo præſumitur mandatum præſentantis, cum omnibus facultatibus neceſſariis pro effectuatione præſentationis, nam præſentando alium videtur illi dediſſe poteſtatem experiendi ſuper illo iure, adeo vt ſententia poſtea lata præſentati, etiam non citato ratione connexitatis præiudicare debeat ad text. expreſſum, *in cap. quamuis de ſent. & re iudic.* vbi optime exornat Abbas *ſub num.* 22. *verſ. nam* 1. *datur connexitas*, & melius *n.* 23. poſt med. *verſ. dico in propoſito*, quem ſequitur Lambert. *de iure patronat. in* 2. *part.* 2. *lib. quæſt.* 11. *art.* 9. *n.* 3. *verſ. ita dicit in propoſito, ac in Terminis reſpondit* Rota poſt Viu. *eodem tract. de iure patron. dec.* 77. *n.* 4.

3 Iuſtitia autem præfata ſententiæ clara elicitur, ex quo ex inſtrumento fundationis, & erectionis Beneficij, & expreſſe legitur ius præſentandi ad illud fuiſſe reſeruatum Ioanni de Tornauu per lineam maſculinam duntaxat deſcendentibus, qui pro gentilitio ſtemmate Luna, & ſtellis vterentur, quæ qualitates cum ad vnguem concurrant in Co. de Tornauu, vt vtraque pars admittit, dubitari nequit, quin ipſi habeant ius præſentandi ad text. *in c. decernimus* 16. *quæſt.* 6. *cap. illud in fine de iurepatr.* & *dec.* 87. *n.* 3. *part.* 7. *recent.* cum aliis cumulatis *in hac cauſa* 12. *Iunij* 1645. §. *eiuſdem vero coram R.P.D. meo Veroſpio*, ac dictum fuit *coram me in Placentina Canonicatus* 1. *Iulij* §. *pertinentia autem*, & 16. *Decem-*
4 *bris* 1647. §. *Probatur* quocirca Gregor. ab eiſdem Canonice præſentatus veniebat inſtituendus ad tex. *in c. fin. de elect. in* 6. & *gl. in c. Monaſteriorum* 16. *q.* 7. *ſub verb. ne malus*, & tradit Viu. *de iurepatr. lib.* 11. *cap.* 2. *n.* 8. & *lib.* 12. *cap.* 7. *n.* 2.

Nec dicatur quod d. ius præſentandi ſpectare debeat etiam ad principem Zomoiskij & Ducem de Oſtrog vti deſcendentia à præfato fundatore præſertim, quia in diuiſione facta inter filios eiuſdem fundatoris oppidum de Tornauu cum iure patrona-
5 us præfatn peruenit ad Io. Amorim eorum authorem, quoniam in eis vti deſcendentibus ex fœminis non concurrit qualitas maſculinitatis in erectione iuriſpatronatus, conſiderata ideo ipſi propter qualitatem voluntati eiuſdem fundatoris repugnantem non ſunt admittendi, vt aduertit Rot. *dec* 72. *n.* 5. *p* 7. *rec.* & dictum fuit *in Mantuana Emphyt.* §. *Iauj coram R.P.D. meo Decano, & in Cæſarauguſtana Beneficij de Linares* 10. *Febr.* 1645. *coram R.P.D. meo Bichio.*

Nec pariter dicatur quod qualitas Maſculinitatis 6
conſiderata non fuit in deſcendentibus; ſed ſolum in proximioribus in illorum deſectum vocatis, quia ex lectura ipſius fundationis contrarium deſumitur, dum expreſſe legitur Maſculinitatis qualitatem fuiſſe conſideratam in deſcendentibus fundatoris, non autem in proximioribus ibi *Presbyter debeat præſentari per d. Io. de Tornauu Palatinum Landomirendũ, & ſuos legitimos ſucceſſores ſexum duntaxat maſculini, & qui de armis luna, & ſtella erat proximiores, (ſi quod abſit in filios deficeret d. Io. Palatinus, aut filij,) pro quibus d. Ius patronatus plenariè reſeruamus.* Itaque dum præfata diſpoſitio regitur ab vnico verbo *reſeruamus* in fine appoſito, procoldubio venit ſaltem dicendum præfatam qualitatem maſculinitatis conſideratam fuiſſe tam in ipſis filiis & ſucceſſoribus,
quã in proximioribus, cum certa qualitas in primis 7
expreſſe requiſita etiam in aliis ſub eadem oratione comprehenſis cenſeatur repetita propter vnicitatem orationis, & vocationis ex Theoria Batt. *in l. Prætor*, §. *eritque hoc diffuſa ante num. primum verſ. quandoque, ff. de vi bonorum rapt. in l. Scia, ff. de leg.* 3 Decius *conſ.* 92. *n.* 2. Pariſ. *conſ.* 18. *n.* 24. *l.* 2. Hõd. *conſ.* 4. *n.* 14. & 15. *lib.* 2. & comprobatum fuit *in decíſ. huius cauſa* 4. *Maij* 1646. §. *quia cum ſub vnica coram R.P.D. meo Veroſpio*, eõque magis in deſcendentibus cum fun-
dator d qualitas Maſculinitatis, & in eis expreſſe re- 8
ſtrinxerit, ibi, *& ſuos legitimos ſucceſſores ſexus duntaxat Maſculini*, in ſimili ponderauit Rota *dec.* 740. *n.* 4. *circa fin. part.* 2. *recent.* ac late coram Me *in dict. Placentina Canonicatus* 16. *Martij* 1648. *ſub* § *quod autem intellexerit.*

Nec releuat quod dd. Princeps & Dux prætendant ex perſona authorum eſſe in quadragenaria quaſi poſſeſſione præſentandi ad huiuſmodi beneficium ex præfata diuiſione, nam hoc obiectum ſatis ſublatum fuit ex adductis in præfata *decíſ* 4. *Maij* 1646. *ſub* §. *ea enim*, tum quia d. quaſi poſſeſſio per præfatum temporis ſpatium continuata non probatur, tum etiam quia quatenus probaretur, nec ipſis vti hæredibus ſuffragari poteſt abſque noua apprehenſione, iuxta opinionem per Rotam amplexam, de quã Mantica *dec.* 88. *n.* 3. cum aliis adductis *in d. decíſ.* 12. *Iunij* 1645. §. *fin. coram R.P.D. Veroſpio*, nec eorum authoribus, quibus obſtabat mala fidea inducta
ex tit. inualido, quæ excludit præſcriptionem etiam 9
immemorabilem, *cap. poſſeſſor. de reg. iur. in* 6. Bald. *de præſcript.* 3. *p princ.* q. 4. *n.* 54. *verſ. circa tertiam ſpeciem*, cum aliis latè congeſtis per Grat. *diſcept.* 451. *n.* 17. & optimè comprobatur *in præfata dec.* 4. *Maij* 1646. *coram R.P.D. meo Veroſpio.*

Nec huiuſmodi mala fides excludi poteſt ex titulo diuiſionis cuius vigore, cũ oppido de Tornauu acquiſitum fuit etiam ius præſentandi maximè quia
ad præſcribẽdum ſufficiat quilibet titulus putatiuus 10
etiam inualidus, per text. *in l. Celſum, ff. de vſucapion. cap. de quarta de præſcript.* cum aliis per Rot. *dec* 218. *n.* 1. *verſ. qui titulus licet inualidus per impreſſ. poſt* 2. *vol. conſ Farin.* Quoniam hæc bene procederent, quando diſpoſitio nõ eſſet adeo clara pro ſucceſſoribus duntaxat maſculis, vt aliqua admitti debeat dubietas facti, vel iuris, cuius error in tit. cauſare non poteſt præſcriptionem, cum hoc caſu bona fides ceſſare

Digitized by Google

dicatur *l.nunquam,in pr.& l.ſi fur,§.1.de vſucap.* cum aliis latè congeſtis per Gabr. *de præſcript. concluſ.*14. *n.*1. nam licet ignorantia iuris excuſet à dolo, non tamen ſuffragatur ad praeſcribendum ex adductis per Socin. iun. *conſ.*82.*num.*33. *lib.*2. & Bec. *conſ.*90. *num.*21.

12 Demũ nihil ſuffragatur acquiſitio oppidi de Tornauu, ita vt ſub illa tranſiuerit etiam iuſpatronatus eidem Caſtro annexum, quia non ſolum non iuſtificatur d.iuſpatronatus fuiſſe annexum Caſtro, prout opus eſt ad hoc vt dicatur acquiſitum cum illo ad text. *in cap.ex literis. de ſurepat.* & dixit Rota coram Mantic. *deciſ.*164.*num.*2. *& deciſ.*198. *verſ.Praterea.*
12 quinimo Rot. excluditur ex ipſa fundatione, in qua iuſpatronatus legitur reſeruatum duntaxat fundatori & ſucceſſoribus maſculis, non autem dignitati Comitatus, ad text. *in cap.requiſiti,circa med.verſ.ſi verò relinquatur de teſt.* Abb. *in cap. Aduerſus, num.*17.*de immunit.Eccleſ.& conſ.*93.*num.*1.*in fin.lib.*1.cum aliis relatis *in d.dec.* 4.*Maij* 1646.*§.fin.coram R.P.D. meo Veroſpio.* Quapropter iuſta remanet ſententia Rotalis canonizans iuſpatronatus ad fauorem Comitatus de Tornavu, & adiudicans præpoſitoram Gregorio ab eis præſentato.

Et ita, &c.

Monopolitana Canonicatus.

Ven. 26.Ianuarij 1652.

ARGVMENTVM

Declaratoria venit relaxanda, non docto de mandati paritione.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Mandatum non continens aliquod præceptum poſitiuum non requirit ad eius paritionem aliquid poſitiuum, ſed quod præſtetur patientia.*
3 *Appellans ab actu executionis mandati, & proteſtans ſe velle continuare facit actus contrarios patientiæ.*
4 *Delictum graue eſt inobedientia & contumacia, cum ſpretis mandatis actum eſt de iuriſdictione & regimine Eccleſiaſtico.*

DECIS. CDLXXI.

1 Denvo cenſuerunt DD. *in confirmat.deciſ.coram me emanata ſub die* 24.*Nouembris præteriti*, relaxandam eſſe declaratoriam contra Franciſcum Paulum Torrea ob eius contumaciam in non obtemperando mandato Rotali eidem perſonaliter executo, nam controuerti non poteſt, quin illi fuerit perſonaliter præſentatum præfatũ mandatum, ac poſtea ſeruati quatuor termini ad docendum de paritione iuxta ſtylum huius S. Tribunalia, de quo per Felin. *in cap. ad probandum, num.*6. *de ſent. & re iud.* ac per Vrſit. *in praxi,lib.*8.*cap.vlt.num.*19.Achil. *de ſent.excomm.deciſ.*5. cum aliis adductis *in præterita deciſ.* Vnde non docto de paritione ſemper venit relaxanda declaratoria, vt paſſim obſeruat Rota coram Seraph. *deciſ.*1113.*num.*3. Boratt. *deciſ.*17. *per tot. & deciſ.*631.*num.*1.*& ſeq.*cum aliis relatis *in Gandauen. exemptionis* 22. *Iunij* 1648. *§.ſi quidem ex quibus coram R.P.D.meo Celſo, & coram me in Melphien. penſionis* 21.*Aprilis* 1651. *in princ.*

Nec dicatur nos verſari in mandato de immittendo in poſſeſſionem canonicatus controuerti relaxati ad fauorem Cameræ, quod vti non continens aliquod præceptum poſitiuum reſpectu Torres poſſeſſionis pro eius implemento non requirit aliquem actum etiam poſitiuum, ſed ſat eſt vt ipſe patientiam præſtet, ſecus tamen eſt quando mandatum continet præceptum poſitiuum, ſeu negatiuum, vt exemplificando & diſtinguendo firmat Add. ad Buratt. *d. deciſ.*17. *num.*8. 2

Quoniam tantum abeſt, quod Torres patientiam præſtiterit quinimo, fecit actus patientiæ cõtrarios, dum in actu executionis præfati mandati ab illo appellauit proteſtando ſe velle poſſeſſionẽ continuare, prout executus fuit interueniendo vti Canonicus in choro & in Capitulo, ac alios actus Canonicales faciendo, ex quibus colligitur expreſſa contrauentio prout reſpondendo firmauit Rota poſt Poſth. *de manut.deciſ.*614.*num.*8.*& deciſ.*673.*num.*5. vnde cum parere recuſet, iure merito contra ipſum relaxanda venit declaratoria ad Text. expreſſum *in cap.abſit.*11. *quæſt.*3. & notat Abb. *in c.*1.*num.*10. *de iudic.& in c. reprehenſibilis, num.* 2. *de appell.* cum aliis adductis per Rot. *deciſ.*478. *num.*1. *in fin.p.*2. *rec. deciſ.*208. *num.*2. *p.*5.*rec.* nam graue delictum, ac deterrimi exempli eſt inobedientia, & contumacia, vtpote quæ ex contemptu proficiſcitur, & alios ad cõtemptum prouocat cẽſoris coercenda venit, alias ſpretis mandatis actum eſt de iuriſdictione & regimine Eccleſiaſtico, ad gl. *in c. duo ſunt.in verbo videbatur* 96. *diſt.*quam ſequitur Abb.*d.c.*1.*n.*10.ibique Rip. *n.*29. *de iudic.* ac exemplificat. Couarr. *in c. Alma mater. p.*1. *§.*9. *num.*3. *de ſent. excom. in* 6. ac animaduertit Rota *deciſ.*404. *num.*7. *cum ſeqq. p* 5. *recent.* 3 4

Et ita, &c.

Romana locorum Montium.

Lun. 11.Martij 1652.

ARGVMENTVM.

Immiſſio conceditur ex remedio Saluiani interdicti, probatis tribus extremis in eo requiſitis.

SVMMARIVM.

1 *Creditum cum hypotheca eſt primum extremum, & ante omnia probandum in Saluiano.*
2 *Creditum cum hypotheca deſumitur clare ex promiſſione vallata obligatione camerali.*
3 *Donatio effectum non ſortita non inducit aliquod creditum cum hypotheca.*
4 *Donatio acceptata per donatarium præſumitur integrè effectuata, donec contrarium probetur.*
5 *Effectuatio in maiori parte bonorum donatorum verificata, in omnibus vera præſumi debet.*
6 *Proteſtans de aliquo actu, ſi in eadem cauſa poſtea recepit pecunias, cenſetur à proteſtatione receſſiſſe.*
7 *Contractus ſimulatus nullum habet effectum.*
8 *Simulatione probata per confeſſionem, opus non eſt probare cauſam ſimulandi, ſecus ſi ex coniecturis reſultat.*
9 *Confeſſio ſimulationis non ſolum nocet confitentibus,* ſed

ſed illorum hæredibus ſucceſſoribus, ac cauſam ab eis habentibus.

10 *Coniectura & præſumptiones probant cauſam ſimulationis & n.11.12.& 13.*

DECISIO CDLXXII.

PROBATIS tribus extremis in iudicio Sal-
uiani interdicti neceſſariis cenſuit Rota co-
ram me ſub die 26. Maij anni præteriti Abb. Paulo
Æmilio Vrſino concedendam eſſe immiſſionem ſu-
per locis montium controuerſis vti in deciſ. quam
in repoſitione cauſæ confirmandam eſſe DD. reſ-
ponderunt, nam creditum cum hypotheca, quod eſt
1 primum extremum, & ante omnia probandum, vt
per Rol. *conſ.14. num.13.lib.1.* Surd. *conſ.131.num.1.
& conſ. 513. num. 18.* Menoch. *de adipiſc.poſſeſſ.re-
med.5.n.163.* cum aliis cumulatis per Pacific. *de Sal-
uian. interd. inſpect.1. cap.5. num.1.* optime colligitur
ex inſtrumento donationis factæ per ipſum Abba-
tẽ Vrſinum q. Clarici de Sabellis vbi ſibi reſeruauit
annua ſcuta 800. pro quibus petitur immiſſio at-
tenta expreſſa promiſſione Donatariæ Camerali
2 obligatione vallata, quocirca clarum deſumitur
præd. creditum cum hypotheca vt in terminis firmat
Rot. poſt Zach. *de oblig. Camerali deciſ.240. num.1.
& 2. ac deciſ. 266. num. 1. & deciſ.273. num.4.* de
poſſeſſione vero tam præd. Claricis debitricis quam
Bardini rei conuenti non eſt hæſitandum dum eti
certa non controuertebatur & illa reſultat ex ad-
ductis *præterita deciſ ſub §.poſſeſſio Donataria, & ſeq.*

3 Et quamvis denuo prætenderetur d. donatio-
nem vti effectum non ſortitam non inducere ali-
quod creditum cum hypotheca, hocque reſultare ex
quo Abbas Vrſinus quamplura bona in donatione
comprehenſa poſſideat, nihilominus nefas eſt dubi-
tari de effectuatione huiuſmodi donationis tum
4 quia cum donatio fuerit per donatariam recepta
intrat certa præſumptio pro illius integra effectua-
tione, donec ab allegante contrarium probetur, vt
ponderauit Rota poſt Fenzon *ad ſtat.vrb. deciſ.149.
§.2.principaliter, & ſeq.* tũ etiã quia donataria tenu-
tam fontis Papæ in donatione comprehenſam ven-
didit Carolo Barberino, ac ſoluit eidẽ Abbati ſcut.
500. ad computum ſummæ annuæ ſibi reſeruatæ,
necnon eius filij poſt multos annos vti hæredes
renunciarunt ad fauorem Co. Marci Antonij Mar-
ciani omnia bona & iura quæ virtute d. donationis
ipſi haberent, vel habere quouis modo poſſent,
quibus ſtantibus indubitata remanet effectuatio
5 prædictæ effectuationis, cum illa tanquam in maiori
parte bonorum donatorum verificata in omnibus
vera præſumi debeat iuxt.vulg Caſt. *conſ.301. num.4.
lib.1.* & in terminis reſpondit Rota coram Buratt.
deciſ.690. num.5.

Nec releuat quod Abbas poſſideat aliqua bona
donata cum hoc euenerit vigore immiſſionis ſibi à
iudice conceſſæ pro conſequenda quantitate in do-
natione reſeruata, nec pariter releuat, quod idem
Abbas aliquando proteſtatus fuerit de reſolutione
6 huiuſmodi donationis, ex quo donataria non adim-
pleuit ſoluendo annuam præſtationem, quia dum
poſtea ipſe recepit in eandem cauſam prædicta ſcut.
500. ac reportauit ſententiam immiſſionis ſuper dd.
locis montiũ ad effectum ſibi ſatisfaciendi de præ-
dicta annua præſtatione proculdubio cenſeri debet
ab huiuſmodi præſtatione & pacto reſolutiuo re-
ceſſiſſe per Text. *in l. poſt diem, ff. de leg. commiſſ.*
& firmauit Rota *deciſ.631. num.4. & 5. part.1.diuerſ.*
& coram Buratt. *deciſ.54. num.14. & 16.*

Nec dicatur quod Bardino dd. locorum mon-
tium poſſeſſori vti creditori anteriori ex cauſa cen-
ſuum impoſitorum per eundem Abb. Vrſinum ad
fauorem Lucæ & Fratr. de Sabellis, à quibus Bardi-
nus cauſam habet competat ſuper prædictis locis
retentio, itaut deneganda veniat petita immiſſio,
quoniam ſuper dd. cenſibus nullum fieri poteſt fun-
damentum, cum clare appareat illos fuiſſe ſimulatè
contractos, vt conſtat ex propria confeſſione illo-
rum de Sabellis ad fauorem quorum fuit impoſitus, 7
nam prædicta confeſſio ſat eſt ad probandam ſimu-
lationem quæ tripliciter probari poteſt, & inter cæ-
tera quando emptor prout in præſenti poſt contra-
ctum confeſſus eſt ſic veritatem ſe habere recognoſ-
cendo bonã fidem ex doctrina Bald. *in l. multam n.2.
verſ. ſed quomodo probatur*, quem ibi ſequitur Salic.
col. 2. circa med. verſ. ſed tunc quæro principaliter, &
Paul. de Caſtr *n.3. verſ. ſed quæ ſunt iſta coniectura, c. ſi
quis alter vel ſibi* & dixit Rot. poſt Cenc. *de cenſ. de-
ciſ.164.n.3.* cum aliis *in dec.806.n.4. & 5. par.1. diuerſ.*
& coram Buratt. *deciſ.773. num.2.*

Adeo vt probata ſimulatione per confeſſionem 8
opus minime ſit probare cauſam ſimulandi, ſecus
tamen eſſet ſi ſimulatio reſultaret ex coniecturis, &
præſumptionibus vt diſtinguendo firmat Crauett.
conſ.491.n.27. verſ.3. reſpondetur lib.3. Farinac. *de falſ.
q.162.n.139.* cum aliis cumulatis per Grat. *diſc.620.
n.18.* ac per Add. ad Greg. X V. *deciſ.157. in fin.* Bu-
ratt. *deciſ.99.n.5. in add. & d. deciſ.773.n.4.* Ac d. con-
feſſio non ſolum nocet confitentibus, ſed illorum 9
hæredibus ſucceſſoribus ac habentibus cauſã ab eis,
l. ſi ſeparatus in princ. ff. de pignor. & dixit Rota coram
Seraph *deciſ. 828. n.5. & dec.376. n.1. p.2. diu. dec.119.
n.1. in fin. par.2. recent.* ac in aliis adductis *in d. deciſ.
733. n.5.* coram Buratt.

Vltra quod in præſenti ad probandam prædictam 10
ſimulationem concurrit cauſa ſimulandi, ac quam
plures præſumptiones, & coniecturæ id ſuadentes
ſiquidem huiuſmodi cenſus ſcut. 17450. creati fue-
runt ex eo quia prædicta ſumma reperiebatur depo-
ſitata in ſac. Monte Pietatis vrbis ad fauorem eiuſ-
dem Claricis, quæ vt proueniens ex pretio Caſtri
Rignani venditi fratribus de Burgheſiis ab eo amo-
ueri non poterat, niſi facto eius inueſtimento in ſta-
bilibus, aut locis Montium cum illorum conſenſu,
vnde ad hoc vt ipſa Clarix eadem ſumma libere vti 11
poſſet ſimulata fuit huiuſmodi impoſitio cenſuum,
hocque magis conuincitur. Tum quia Burgheſius
agnoſcens prædictam ſimulationem in actu prædi-
cti conſenſus voluit, quod pretium cenſus depone-
retur ad creditum prædictæ Claricis à qua amone-
ri minime poſſet, niſi prius per ipſam fuiſſet præſti-
ta idonea cautio ad illorum contentamentum, quod 12
vtique fieri minime potuiſſet, ſi cenſus realiter im-
poſiti eſſent. Tum quia ex illo ſpatio 28. annorum
nunquam fuerunt petiti ac ſoluti fructus, tum deni-
que quia apparet quod pretium prædictum cẽſuum
depoſitum fuerat per Abb. Vrſinum ad creditum
Claricis in monte Pietatis vrbis vt nunciat. per Ro-
tam coram Dunano *deciſ.186.* quod de ſpeciali ordi- 13
ne ipſius Claricis fuit poſtmodũ perſolutum Chio-
lino Peregrino, & Cazenoue in Vrbe Mercatoribus,
vt fatetur in inſtrumento à Sabellis, & Clarice ce-
lebrato peracta Fontiæ notario A.C. ſub die 28. Fe-
bruarij 1641. Vnde cum d. creditum ex prædict. ra-
maneat ſaltem turbidum nullo modo pro eo com-
petere poteſt retentio, vt ad fauorem eiuſdem Ab-
batis in puncto reſponſum fuit *in Romana domus
25. Februarij 1641. §. final. vbi petebatur retentio pro
eiſdem cenſibus coram R.P.D. meo Cerro.*

Digitized by Google

Et ita vtraque tantum infotmante reſolutum fuit, &c.

Tridentina Matrimonij.

Ven. 15. Martij 1652.

ARGVMENTVM.

Sententiæ iniuſtæ non ſunt exequendæ.

SVMMARIVM.

1 *Sententia declarans mulierem teneri ſequi maritum extra Prouinciam, non obſtante pacto contrario in capitulis matrimonialibus, eſt iniuſta*

2 *Pactum in capitulis matrimonialibus, vt vir cum vxore commorari teneatur, ſeruandum eſt.*

3 *Mulier tenetur ſequi maritum, non obſtante pacto, ſi non malitioſe & ex culpa ſua maritus ſe abſentat.*

4 *Locus minus ſalubris, & inimicitiæ ibi contracta ſunt cauſæ ſufficientes ad hoc, vt quis ſe poſſit abſentare, & qua inimicitia debeant eſſe. n. 5.*

5 *Sententia ex defectu probationis concludentis remanet iniuſta.*

6 *Citatio perſonalis requiritur vt proceſſus valeat & ſententia.*

7 *Notario atteſtanti de exequutione citationis abſque teſtibus regulariter non creditur, niſi vigeat talis ſtylus.*

8 *Renuntiatio conditionalis attendenda non eſt, non adimpleta conditione.*

9 *Nullitas integra traaſportationis remouetur ſtante præſumptione integræ tranſportationis actorum, & atteſtatione notarij.*

DECIS. CDLXXIII.

1 ATTENTA iniuſtitia ſententiæ Rotalis latæ per contradictas per R. P. D. meum Celſum, reiectis nullitatibus cootra eam adductis vti non ſubſiſtentibus, DD. cenſuerunt non eſſe procedendum ad illius vlteriorem exequutionem, quia ſententiæ iniuſtæ non ſunt exequutioni demandandæ, Bart. *in l. 4. § condemnatũ ff. de ſent. & re iud.* Vitalin. *in Clem. 1. n. 107. & 109. eod. tit.* Capnt. *deciſ. 114. n. 2. par. 3.* & firmat Rot. *deciſ. 28. n. 2. & deciſ. 47. p. 2. rec.*

Iniuſtitia enim prædictæ ſententiæ deſumitur ex
2 eo, quia in ea declaratum fuit Euã Schirer teneri & obligatam eſſe ſequi & cohabitari cum Ferro eius viro extra Germaniam non obſtante contrario pacto in capitulis matrimonialibus appoſito, & tamen certa eſt concluſio quod huiuſmodi pacta, vt vir cum vxore in certo loco commorari teneatur, vt licita ſeruanda ſunt, vt de communi teſtatur Abb. *in c. 1. n. 5. qui matrim. accuſ. poſſ.* & ſequitur Couar. *ſub tit. de matrim. par. 2. cap. 7. n. 5. verſ. niſi ab initio* Villalob. *comm. opin. verb. vxor n. 24.* Emanuel Suarez *recept. ſent. eod. verbo n. 110.* Pont. *de matrim. lib. 12. cap. 20. n. 8.*
3 cum aliis adductis per Rotam *in Fauentina dotis 11. Martij 1624. coram Coccino in principio.*

Et quamois hæc concluſio oon procedat, quando ex probabili cauſa non autem malitioſe, & culpa ſua coniux à determinato loco ſe abſentare cogatur, quo caſu prædicta pacta non ligant, ſed vxor tene-
4 tur eum ſequi pacto non obſtante, vt declarando notat Abbas *in d. c. 1. n. 5. verſ. & hoc verum & num. 6. verſ. quãdo ex probabili cauſa ibique* Præpoſit. *n. 5. verſ. ſi nouus caſus.* Io. Andreas *n. 2.* Sanch *de matrim. lib. 1. diſp. 40. n. 3.* Couar. *d. c. 7. n. 5. verſ. ſi tamẽ ex iuſta cauſa* Tiraq. *de leg. connub. log. 1. gl. 1. p. 1. n. 39. in fin. verſ. atque* & cum aliis late adductis *in d. Fauentina dotis poſt princ. verſ. tantum enim ab eo coram Coccino, & in d. huius cauſa edita 17. Iunij 1646. §. certum eſt coram* 5
R. P. D. meo Celſo.

Nihilominus in præſenti licet ad hunc effectum pro cauſa diſceſſus adductum fuit, quod ſolum Germanicum ſit minus ſalubre, & quod ſub eo vir contraxit inimicitias capitales, quod ſatis vt ſpreto pacto ipſe aliunde migrare poſſit, comprobat Sanchez *d. q. 40. n. 3.* & aliis adductis *in d. deciſ. huius cauſa 27. Iun. 1646. ſub § qua quidẽ,* prædictæ tamẽ cauſæ
non fueruot per Ferrum concludenter probatæ, pro- 6
vt fieri debet vti fundamentum eius intentionis ad text. *in l. ei qui dicit ff. de probat. actorum C. eod.* vt firmat Rot. *dec. 19. n. 5. & dec. 116.* pariter *n. 5. p. 7. recent.*

Siquidem quoad inimicitias prætermiſſas nullitate examinis, teſtium non probatur illas eſſe capitales, prout requiritur, vt notat Sanchez mox allegatus & Nauarr. *in Manual. cap. 14. n. 20. verſ. niſi viro,* ac in omnibus Germaniæ partibus, quas omnes pactum comprehendit, quinimo teſtes deponunt, quod ipſe vel leues iuxta regionis morem poſſunt facile componere: quo vero ad aëris inſalubritatem illa pariter non remanet probata reſpectu totius Germaniæ ad quam pactum generice legitur reſtrictum, dum teſtes deponunt ſolummodo, quoad locum Bulgiani quod etiam admiſſo non releuat; cum pro obſeruantia pacti ſatis ſit inſalubritatem aëris non comprehendere totam Germaniam ad quam commoratio reſtricta fuit, vt declarando aduertit Pariſ. *de Reſignat. benef. lib. 5. cap. 3. n. 252. verſ. declarare tamen hanc concluſionem.* Itaque cum cauſæ adductæ pro diſceſſu non videantur ſatis iuſtificatæ, ſuſtinendum eſt vti licitum pactum prædictum de commorando in Germania, & conſequenter ſententia Rotalis condemnans Euam ad ſequendum & cohabitandum cum viro extra d. Regionem ex defectu concludentis probatioois remanet iniuſta, ſicque non eſt locus eius exequutioni ex ſupra allegatis.

Vlterius informantrs pro Eua ad impediendam vlteriorem exequutionem duas allegabant nullitates contra præfatam ſententiam, quas vti non ſubſiſtentes DD. reiecerunt. Etenim altera reſultabat ex defectu citationis cum in huiuſmodi cauſa Rota proceſſerit per contradictas abſque eo quod præceſſerit citatio perſonalis contra Euam, quam ad validitatem huiuſmodi proceſſus neceſſariam eſſe teſtatur Veſtr. *in praxi lib. 4. cap. 2. n. 6.* Vant. *de nullit. ex defectu citat. n. 99. & ſeqq. & n. 109. & 110.* & firmat Rota coram Caual. *deciſ. 410. n. 1. & 2.* ac in aliis relatis per Add. ad Buratt. *deciſ. 945. n. 11. & 12.*

Sed hæc nullitas corruit ex facto, dum ex atteſta- 7
tione notarij apparet illam fuiſſe contra Euam perſonaliter exequutam, & licet replicaretur quod notario atteſtanti de exequutione citationis abſque teſtibus regulariter non creditur Rota *deciſ. 5. per tot. lib. 3. in correct. & deciſ. 624. n. 10. p. 1. rec.* Greg. *dec. 453. n. 3. verſ. nullitas,* quæ adducitur, attamen ponderatum fuit, quod in illis partibus vigere debet ſtylus probandi exequutionem citationis ex ſola atteſtatione notarij abſque teſtibus, dum citationes ad inſtantiam Euæ eodem prorſus modo probantur exequutæ, ex quo in eis adeſt ſola relatio notarij ſine teſtibus, ex adductis per Rot. *deciſ. 411. numer. 2. verſ. ac etiam ex eo parte 1. & deciſ. 587. numero 3. parte 2. recentior.* ac in ſpecie reſolutum fuit coram

Gre

Gregorio *deciſ.453.num.5. & in add. numero 6.*

Nec pariter ſubſiſtit altera nullitas reſultans ex defectu iuriſdictionis. Tum quia Petrus renunciauit appellationi per ipſum interpoſitæ contra ſententias de partibus, cuius vigore cauſa in Rota introducta fuit. Tum etiam quia non fuerunt tranſportata integra acta, vnde deſumitur manifeſta nullitas ex allegatis per Caual. *deciſ.414.n.1* & alibi paſſim.

8 Quoniam prædicta renunciatio appellationis facta fuit, quatenus Eua contenta eſſet commorari in ciuitate Auguſtæ alias proteſtatus fuit iuris remedita vti velle: vnde dum Eua huiuſmodi conditionem non acceptauit, proculdubio d. renunciatio conditionaliter facta attendenda non eſt ad Text. *in l. eius qui in prouinciam ff. ſi cert. pet.* cum aliis relatis per Peniam *deciſ.352.num.4.*

9 Defectus vero integræ tranſportationis actorum remouetur tum ex præſumptione, quæ ſtat pro integra tranſportatione, vt ſæpe firmauit Rota ex adductis coram Caualer. *deciſ.335.n.1. & deciſ.472.n.7.* tum ex fide notarij atteſtantis omnia acta fuiſſe trāſportata præter aliqua verbaliter producta, quorum tranſportatio neceſſaria non erat, Greg. *dec.59. n.6. & 10. in add.* cum aliis congeſtis *in deciſ. 361. n. 10. p.1, deciſ.147.num.3. & deciſ. 374. num.2. p.6. recent.*

Et ita ex defectu ſolum concludentis probationis reſolutum fuit procedendum non eſſe ad vlteriorem exequutionem vtraque parte informante, &c.

Auenionen. Pecuniaria.

Lun. 18. Martij 1652.

ARGVMENTVM.

Sententia non obſtante appellatione eſt exequenda, ſi conſtat clare de iuſtitia.

SVMMARIVM.

1 *Tranſactio ad inſtar rei iudicata habet paratam exequutionem.*

2 *Clauſula* ſi quid exequendum *ſuſpendit exequutionem, donec de iuſtitia ſententia cognoſcatur.*

3 *Sententia non eſt nulla ſi iudex ſuſpectus allegatus proceſſit de voto aſſeſſorum ab vtraque parte nominatorum.*

4 *Scriptura tarde producta præſumitur falſa, & præbet cauſam ſuſpicionis.*

5 *Teſtis in ſcriptura adhibitus, ſi deponat ſe non interfuiſſe ſcriptura, eam falſam cenſendum eſt, & num.6.*

7 *Suſpicio ſola falſitatis in ciuilibus, pro falſitate habetur.*

8 *Teſtis hæreticus non probat.*

DECIS. CDLXXIV.

COMMISSA mihi cauſa appellationis interpoſitæ à ſententia relaxante executionem pro ſcutis bis millibus contra bona Lamberti du Buuſguet cum clauſula *ſi quid exequendum*. Propoſui dubium. An d. ſententia pro huiuſmodi ſumma eſſet exequenda, & affirmatiue DD. reſponderunt. Cum

1 clare conſtet de expreſſa obligatione dicti Lamberti perſoluendi prædictam ſummam Franciſcæ Deperona, à qua cauſa habet domus probationis Societatis Ieſu Auenionen. ex publico inſtrumento tranſactionis inter eoſdem celebrato de anno 1619 quod ad inſtar rei iudicatæ paratam habet executionem per Text. *in l. non minorem c. de tranſactionibus* Guttier. *in l. nemo poteſt n. 459. ff. de legat. 1.*

2 Crauett. 685. *n.27. verſ. ſimili modo*, & de communi firmat Rota coram Durano *deciſ.216.n.5.* Caual. *dec. 23. ſub n.3.* cum aliis adductis *in Romana cenſus 10. Februarij 1645. coram R.P.D. meo Meltio & in Nepheſina pecuniaria 15. Februar. 1647. coram R.P.D. meo Veroſpio*, vnde cum ex prædicto inſtrumento reſultat iuſtitia ſententiæ, proculdubio illa venit exequenda cum clauſula, *ſi quid exequendum* ſolum ſuſpendit executionem, donec de iuſtitia ſententiæ cognoſcatur, Mareſcott. *var. reſol. lib. 2. c. 121. n. 19.* Coccin. *dec. 216. n. 3.* addens ad Buratt. *deciſ. 231. n. 7.* cum aliis relatis *coram me in Romana Cambij 23. Ianuarij 1651. poſt princ.*

3 Nec huiuſmodi executio retardanda venit ex adducta nullitate, & iniuſtitia: nam nullitas deſumpta, ex eo quia iudex illam protulit, poſtquam fuit ſu-

4 ſpectus allegatus, attendenda non eſt, quia ipſe proceſſit de voto aſſeſſorum ab vtraque parte nominatorum, quo circa ob præcedentem conſenſum non poterant ſuſpecti allegari, niſi cum expreſſione cauſæ ſuperuenientis quoad omnes Natt. *conſ.532. n.9.* & alij relati per Rotam *deciſ.7. n.6 p.7. recent.*

Iniuſtitia vero elicitur ex quadam ſcriptura priuata, vbi Franciſca creditrix receptis duplis 300. Hiſpaniæ faſſa fuit ſe eſſe de integro eius credito ſatisfacta, ſed pariter non venit attendenda quia d. ſcriptura non caret vehementi ſuſpicione falſitatis, cuius præſumptio oritur non ſolum, ex quo illa exhibita apparet, poſtquam huiuſmodi lis diu agitata fuit, quæ tarditas magnam præbet cauſam ſuſpicionis, per Text. *in l. ſi quis forte in fin. ff. de pæn. ibi.* Nec enim debebat tam magnam rem tamdiu retinere, & ſequitur Crauett. *conſ.28 n.6. & conſ.76. n.9.* Bertaz. *conſ.521. n.28.* Menoch. *de præſumpt. lib. 2. præſumpt. 91. n.8. & lib. 3. præſumpt. 122. n. 94.* Oraſc. *deciſ. Pedemont. 117. n.9.* & alios cumulat Farin. *de falſit. & ſimulat. q.153. n.182.* Sed etiam ex mala qualitate Lamberti illam producentis, dum probatur ſolitam eſſe huiuſmodi falſitates cōmittere Bald. *conſ.401. num.... lib. 3.* Curt. Sen. *conſ.85. ad fin.* Bertaz. *conſ. 21. n.35. circa fin.* Crauett. *conſ.134. n.3.* cum aliis per Farin. *dict. q.153. num.146.*

5 Sed vlterius falſitas magis oritur, ex quo vnus ex tribus teſtibus in ſcriptura adhibitis depoſuit, nec cognouiſſe prædictam Franciſcã nec huiuſmodi cōfectioni ſcripturæ interfuiſſe, hocque clarius colli-

6 gitur quia d. teſtis die 10. Auguſti 1631. qua ſcriptura Pariſiis legitur cōfecta commorabatur in vrbe de Siſtetou diſtante à Pariſiis 600. miliaribus, & probatur ex publicis inſtrumentis eodem tempore cum eius interuentu factis: vnde intrat concluſio communiter recepta, quod quando vnus teſtis in inſtrumento adhibito negat ſe illi interfuiſſe, & hoc probatur, ex quo de tempore celebrati contractus alibi fuerit, tunc inſtrumentum remanet falſum licet alij teſtes adhibiti dicant ſe in inſtrumento interueniſſe cum in hoc caſu magis creditur vnico teſti neganti quam pluribus ſe interfuiſſe affirmantibus, Innoc. *in c. cum Io. Eremita n.5. de fid. inſt.* vbi Hoſtien. *ſub n.7. circa med. verſ. ſi autem aliquis* Bellameta *n.39. in fine & n.57. verſ. & opinionem prædictam* Anton. de Butr. *num.19.*

num. 29. *col.* 6. *verſ. ſecundus caſus* Abbas *poſt num.* 14. *verſ.* 2. *caſu*, *& verſ. ſi vero ſunt plures*, & de communi teſtatur Felin. *num.* 49. *& ſeq.* eum aliis adductis per Farin. *de falſis. & ſimul. q.* 158. *num.* 161. maxime, quia ſola ſuſpicio falſitatis in ciuilibus pro falſitate, & plena probatione, adimẽdam fidem ſcripturæ habeatur *l. fin. C. falſ.* Bart. *in l. ſi quis ex Argentariis* §. *fin. ff. de eden.* Bald. *in l. ſi veritas col.* 1. *C. de fideicommiſſis* Pariſ. *conſ.* 12. *num.* 6. *vol.* 4. Olaſch. *d. deciſ.* 117. *num.* 7. & late firmat Rota *deciſ.* 117. *num.* 7. *in fin. & deciſ.* 452. *num.* 4. *verſ. quo vero ad iniuſtitiam p.* 3. *recent.*

7 Quocirca non obſtant duo teſtes examinati ad
inſtantiam Lamberti, qui deponunt ſe interfuiſſe
confectioni ſcripturæ, tum ex prædictis tum quia
multæ patiuntur exceptiones ex quo vtrique erant
famuli eiuſdem Lamberti & alter ipſorum hæreticam
prauitatem ſequebatur, ideoque nullã fidẽ facit
Alter vero pro exoneratione ſuæ conſcientiæ contrarium
poſtea depoſuit ſponte fatendo prædictam
depoſitionem feciſſe coactum à prædicto Lamber-
8 to, & ea hoc magis comprobatur falſitas prædictæ
ſcripturæ.

Et ita pro executione prædictæ ſentẽtiæ reſolutum fuit remittendo articulum conceſſionis remiſſoriæ petitæ per Lambertum ad particulare dubium vtraque, &c.

Romana ceſſionis bonorum.

Ven. 19. Aprilis 1652.

ARGVMENTVM

Cedens bona doloſe non gaudet beneficio cap. Odoardus. de ſolutionibus.

SVMMARIVM.

1 *Remedium iuris non competit doloſo.*
2 *Cedens bona & ſibi reſeruans aliquid ab eo acquiſitum, dolo facit, & non ſe iuuat beneficio & n.* 4.
3 *Alienans in fraudem bona, dolum etiam committit.*
5 *Clericus non in ſacris, nec beneficiatus, nec alicui Eccleſiæ inſeruiens, non gaudet beneficio. cap. Odoardus, de ſolutionibus.*

DECIS. CDLXXV.

1 CVM Camillus Capocefalus doloſe petierit
admitti ad beneficium ceſſionis bonorum, vel
c. Odoardus de ſolutione illum non eſſe admittendũ
reſolutum fuit, quia doloſo non competit Remedium
Iuris *l. auxilium* §. *in delictis ff. de minor* & notat
Imol. *in d. c. Odoardus col.* 3. Ferrett. *conſ.* 114. *n.* 4.
Genuen. in praxi cap. 3. *num.* 6. & late firmat Graſſ. *de*
2 *effect. cleric. effect.* 7. *num.* 34. *&* 36. Molin. *de iuſt.*
tom. 2. *diſput.* 571. *num.* 21. & dixit Rota coram Caputaquen.
deciſ. 238. *p.* 2. *ac deciſ.* 183. *per tot. p.* 3.

Dolus autem Capocefali reſultare dictum fuit,
tum quia ipſe non ceſſit omnia bona, cum appareat
ſibi reſeruaſſe annuum cenſum ante ceſſionem ſibi
acquiſitum pro cuius fructibus egit menſibus elapſis
in curia Cap. hoc enim caſu non poteſt iuuari
d. beneficio, vt firmat Marcheſ. *de commiſſ. p.* 3. *de*
commiſſ. admiſſ. ad ceſſion. bonorum §. 2. *num.* 96. *& ſeq.*
fol. 321. tum etiam quia in fraudem alienauit quam
plura alia bona, ac debita finxit in præiudicium creditorum
& ideo per ſententiã ab A. C. prononciatũ 3
fuit d. decoctionem Capocefali fuiſſe doloſam, &
frauduleotam, quæ ſententia licet in hoc S. Tribunali
ſine actis attendi non ſoleat, hoc tamen procedit
quando agitur de illius exequutione ſed cum ſolum
deducatur ad probandum factum, tunc probat
etiam ſine actis, vt dixit Rota *deciſ.* 296. *num.* 4. *p.* 5.
recent. & firmatur *in deciſ. huius cauſa coram me facta*
ſuper alimentis 12. *Iunij præteriti, ſub* §. *nec dicatur*, 4
Hocque cõprobatur ex eo quia Capocefalus Clericatum
ſuſcepit, & beneficium petiit imminente exequutione
plorium mandatorũ, quæ contra ipſum relaxata
erant, quo caſu intrat præſumptio doli, &
fraudis, ac petens admitti ad beneficiom admittendus
non venit Abbas *in c.* 1. *num.* 4. *de obligat. ad*
ratiocin. Genuen. in praxi d. cap. 3. *num.* 50. *Pue* 364.
p. 1. cum aliis relatis per Graſſ. *d. effect.* 7. *num.* 60. *&*
Text. in l. fin. cum ibi notatis ff. quæ in fraudem credit.
quia deceptis, non autem decipientibus iura ſubueniunt
c. cum vniuerſorum de rer. permutat. & c. inter
dilectos de donat. & in terminis dixit Rota *deciſ.* 22.
num. 4. *de reſtit ſpoliat. in antiq.*

Viſta quod cum Capocefalus non ſit in ſacris,
nec beneficiatus, nec alicui Eccleſiæ inſeruiat non
poteſt gaudere præfato beneficio *c. Odoardus vt de*
priuilegio fori adeſt expreſſa diſpoſitio S. C. Trid. ſeſſ. 23. 5
c. 6. *de reformat.* & in ſpecie tradunt Neuizan. *conſ.* 19.
num. 3. Surd. *conſ.* 259. *num.* 24. Farinac. *in tract.*
crimin. quæſt. 27. *num.* 69. Marcheſ. *dicta parte* 3.
num. 9. cum aliis congeſtis per Graſſ. *d. effectu* 7. *n.* 4.
Grat. *diſcept.* 222. *n.* 39. *&* 40.

Et ita altera, &c.

Aſsiſien. Cenſus.

Lunæ 22. Aprilis 1652.

ARGVMENTVM.

Conſtitutio cenſus contra formam conſtitutionis Pianæ nulla eſt,

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum facit probationem probatam.*
2 *Numeratio effectiua pretij cenſus colligitur fuiſſe factam dum notarius hoc expreſſo teſtatur.*
3 *Simulatio non datur, quando eſt certum pecuniam interfuiſſe in impoſitione cenſus, & num.* 4. 5. *&* 6.
7 *Teſtis dubitatiuus, & de ſimplici auditu non facit fidem.*
8 *Partita libercul i impoſitionis cenſuum facta ab imperito poteſt recipere congruam interpretationem.*
9 *Scriptura priuata non probat ad fauorem ſcribentis.*
10 *Probatio præſumptiua non ſufficit contra publicum inſtrumentum, ſed concludentiſſima requiritur.*

DECISIO CDLXXVI.

CVM fratres de Binis debitores cenſus controuerſi prætenderent illius impoſitionẽ eſſe nullam

Google

lam, vti facta ex pretio domus venditæ per Iulium
Cæſarem Paleottum Ioſepho, & Theodoro de Iaco-
butiis abſque reali numeratione pecuniæ contra di-
ſpoſitionem Pianæ conſtitutionis editæ ſuper forma
creandi cenſus, vt in ſpecie firmauit Rota coram
Penia *deciſ.* 113. *per tot.* ſuper quo propoſito per me
1 dubio reſolutum fuit pro illius validitate, nam ex
inſtrumento impoſitionis cenſus, quod facit proba-
tionem probatam Baro. *in l.* 1. *n.* 8 *ff. de nou. oper. nunc.*
cum aliis adductis coram me *in Cremen ſeu Iannuen.*
2 *pecuniaria* 1. *Iulij* 1648. colligitur realem numeratio-
nem pretij cenſus factam fuiſſe, dum notarius hoc
expreſſe teſtatur per Bart. *in l. ſingularia n.* 22. *ff. ſi cer-
tum pet.* & firmat Cenc. *de conſ. p.* 2. *c.* 1. *q.* 1. *art.* 8. *n.* 1.
præſertim attentis illis verbis *habuit*, *& recepit* in
teſtium, & mandati notarij præſentia in tot mone-
tis aureis, & argenteis, & quattrenis, quæ procul-
dubio probant realem numerationem, vt tenent
Aret. *inſt. de action.* § *actionum n.* 26. Alex. *conſ* 37. *n.* 8.
verſ. ſed in caſu noſtro lib. 3. Socc. Sen. *conſ.* 143. *n.* 18.
lib. 1. cum aliis adductis per Mant. *de tacit. & ambig.
lib.* 18. *tit.* 6. *n.* 4. ac per Rotam coram Penia *dec.* 593.
n. 7. Greg *deciſ.* 459. *n.* 4. & Coccin. *deciſ.* 208. *n* 1. *ac
deciſ.* 35. *n.* 6. *part.* 4. *tom.* 3. *recent.*

Et licet fratres de Binis prætendant huiuſmodi
numerationem pecuniæ fuiſſe ſimulatam, dum ſup-
ponunt impoſitionem cenſus factam eſſe ex pretio
domus venditæ, hocque elicere conantur, tum ex
antecedentibus minutis inſtrumentorum, tum ex ip-
ſis inſtrumentis venditionis, & impoſitionis vnico
contextu, ac coram eiſdem teſtibus celebratis cum
clauſulis inſolitis, tum ex teſtibus deponentibus ſu-
per defectu non numeratæ pecuniæ, tum denique
ex partita libri impoſitoris, vbi declaratur cen-
ſum fuiſſe impoſitum pro ſupplendo pretio domus
ab ipſo emptæ ac ex epiſtola Galeotti cenſus em-
3 ptoris.

Nihilominus cum certum ſit pecunias interfuiſſe
tam in actu venditionis domus, quàm impoſitionis
cenſus, vt patet ex ipſis inſtrumentis, ac depoſitio-
nibus dd. teſtium, dubitari nequit de validitate
prædicti cenſus, quamuis fuerint minutæ antece-
denter confictæ, ac inſtrumenta vnico contextu
celebrata, quia ſat eſt quod ex inſtrumento vendi-
tionis domus appareat de integra pretij illius ſo-
lutione in pecunia numerata, licet illico eædem
pecuniæ traditæ fuerint ad cenſum ipſimet emptori
domus; cum hoc caſu cenſus impoſitio ſuſtineatur
4 tanquam facta præſenti pecunia, ea ratione quia
venditor domus per illam momentaneam ſolutio-
5 nem, dum non tenebatur pecunias ex pacto reſti-
tuere; acquiſiuit illarum dominium, vt tenent
Bart. *in l. qui ſic. ad fin. verſ. prædicta omnia*, ibique
6 Caſtr. ac Imol. *in l. ſi quis dotem, in fin.* Caſtr. *ff. de ſo-
lut.* Bald. *in l. ſi tibi pecuniam*, *num.* 11. *verſic. oppono*,
vbi Alexan. *num.* 5. & Dec. *in fin. ff. ſi cert petat.* cum
aliis adductis per Rotam *deciſ.* 123. *n.* 4. poſt Cenc.
de cenſib. propterea bene potuit illico eaſdem pecu-
nias, ſiue illarum partem inueſtire in emptionem
prædicti Cenſus; hoc enim caſu ſuſtineri debet,
quamuis acquiſitus fuerit ex pretio prædictæ do-
mus, cum iſti duo actus ſolutionis pretij domus, ac
impoſitionis cenſus conſiderandi ſint tanquam ſe-
parati, vt in terminis firmat Cenc. *de cenſ. d. part.* 2.
cap. 1. *quæſt.* 1. *art.* 5. *num.* 22. *cum ſeqq.* ac Rota *poſt d.
7 tract. deciſ* 2. *num.* 3.

Nec ſubſiſtit, quod pecuniæ in prædictis actibus
interuenerunt, vt dicitur pro monſtra, cum ſuper
hoc adſit ſolum vnicus teſtis, qui dubitatiuè depo-
nit, alij vero deponunt de ſimplici auditu: ideo nul-
lum faciunt genus probationis, *cap. tam literis*, vbi
gloſſ. & DD. de teſtibus Caputaq *deciſ* 179. *num.* 1.
part. 1. multoque minus, cum plerique atteſtentur
de auditu ab eiſdem impoſitoribus Crauet. *conſil.* 6.
num. 67. Rolan. *conſ.* 9. *num.* 32. *lib.* 3. cum aliis per 8
Burat. *deciſ.* 466. *num.* 7. *&* 8. quocirca ex prædictis
teſtibus non ſolum non probatur defectus non nu-
meratæ pecuniæ in actu impoſitionis, quinimo ipſi
d. numerationem, ac exiſtentiam concludunt cum 9
ſupradicta qualitate, quæ ſatis iuſtificata non re-
manet.

Nec quidquam releuat partita liberculi impoſito-
ris vbi declaratur cenſum fuiſſe impoſitum pro ſup-
plendo pretio domus, quia declaratio non conclu-
dit defectus numerationis pecuniæ, & tanquam fa- 10
cta ab imperito poteſt recipere congruam interpre-
tationem iuncta præſertim perpetua, & tam diu-
turna obſeruantia Bald. *conſ.* 189. *num.* 1. *lib.* 5. Bu-
rat. *deciſ* 10. *in princ. num.* 14. vltra quod vti facta à
debitore non potuit creditori præiudicare, ac dictus
liberculus, vti priuatus non probat ad fauorem ſcri-
bentis vulg. *l. exemplo*, ibique DD. *Cod. de probat.*
Bart. *in l. admonendi*, *num.* 26. *verſ. ſi vera*, *ff. de iure-
iur.* cum aliis congeſtis per Burat. *deciſ.* 167. *num.* 4.
& deciſ. 174. *num.* 3. ſicque pariter dicendum eſt de
epiſtola conſcripta per Galeottum, dum ex illa
nullo modo colligi poteſt prædicta ſimulatio, quin-
imo illius lectura contrarium demonſtrat, ex quo
in ea ſemper fit mentio de prædicto cenſu tanquam
valido, & reali, & licet in illa dicatur compoſi-
tum commiſiſſe periurium, non tamen apparet hoc
peccatum commiſſum fuiſſe occaſione impoſitionis
cenſus, ſed ad aliam cauſam referri debet, cum ex
prædictis appareat cenſum fuiſſe valide impoſi-
tum.

Aliæ vero præſumptiones, & coniecturæ adductæ
ad ſuadendam prædictam ſimulatam numerationē,
vti leues reiectæ fuerunt, maximè quia probatur
realis numeratio ex publico inſtrumento quo caſu
requiritur in contrariũ probatio concludentiſſima,
non autem præſumptiua, vt firmauit Rota coram
Seraph. *deciſ.* 1191. *num.* 4. *coram Pena. deciſ.* 571.
num. 11. & coram Greg. *deciſ.* 459. *num.* 5. eoque ma-
gis quia prædicta impoſitio facta fuit de anno
1580. à quo tempore vſque in præſentē diem ſem-
per ſoluti fuerunt illius fructus, quocirca reſultat
validitas prædicti cenſus.

Demum non ſubſiſtit quod de anno 1600. per ſen-
tentiam ob prædictam inualiditatem denegata fuit
creditori prælatio in domo cenſita, quia huiuſmodi
denegatio ſequuta non fuit ex cauſa inualiditatis
cenſuum. Sed ex eo quia creditor monitus non de-
clarauit ſe velle præferri, quinimo alienationi do-
mus prædictæ conſenſit recipiendo fructus cenſus
ad ipſa emptrice, quæ illum in ſe accollauerat.

Et ita, &c.

Romana Donationis.

Lunæ 29. Aprilis 1652.

ARGVMENTVM.

Sententia lata iuſte & recte venit confir-
manda, & plura de tranſactione.

SVMMA

SVMMARIVM.

1 *Tranſactio eſt exceptio litis finita, ac obſtat illius ingreſſui.*

2 *Tranſactio nihil aliud eſt, quam receſſus à lite.*

3 *Timor futura litis ſi adſit, ſufficit ad effectum valida tranſactionis.*

4 *Subſtantia contractus eſt conſideranda, non autem verba.*

5 *Renuntiatio expenſarum ad fauorem alicuius habetur pro donatione.*

6 *Receſſus à lite conſideratur pro magno lucro.*

7 *Pratextu Donationis antea valide non licet reſcindere tranſactionem, ſicut pratextu nouorum instrumentorum. n.8.*

9 *Quod cauſa tranſactionis datur ſeu remittitur, non repetitur licet indebitum fuerit.*

10 *Tranſactio de re dubia, bona fide facta, non ſolum afficit tranſigentes, ſed omnes intereſſe habentes.*

DECIS. CDLXXVII.

1 AD DEO placuerunt fundamenta deciſionis coram me factæ 9. Decembris 1650. vbi dictum fuit obſtare tranſactionem liti denuo introductæ per alteram ex tranſigentibus, & eius filios, vt illam eſſe confirmandam Domini reſponderunt, nam tranſactio eſt exceptio litis finitæ, ac obſtat illius ingreſſui, *cap. 1. de litis conteſtat. in 6. l. cauſas, & l. fratris, Cod. de tranſact.* Rolan. *conſ.* 28. *num.* 16. *lib.* 4. vt dixit Rota coram Gregorio *deciſ.* 354. *num.* 1. Caual. *deciſ.* 550. *num.* 2. *& deciſ.* 161. *num.* 1. *p.* 7. *recent.* cum aliis cumolatis *coram Reuerendiſſ. Torracinen. in Romana ſucceſſionis de Comitibus 26. Iunij 1647. ſub §. ratio qua nouit.*

2 Et quamuis denoo replicatum fuit, quod huiuſmodi contractus dici nequeat fuiſſe propriè, & verè tranſactionem, ſed potius renunciationem, ſeu retroceſſionem donationis, quam Rota coram Buratto ex defectu ſolemnitatum declarauit nullam, vt *in deciſ.* 974. inter eius impreſſas, attamen attenta non ſolum præcedente lite, ſed etiam verbis inſtrumenti, ibi cum prædictis ſolemnitatibus, &c. d.

3 liti, & cauſæ contra eas motæ, & intentatæ, & coram dicto R.P.D. Buratto deciſ. expreſſæ renunciarunt & renunciant, acquieſcendo d. deciſioni Rotali, necnon dd. ſorores ſibi ipſis ad inuicem, & viciſſim remiſerunt & condonarunt omnes expenſas in hac cauſa hinc inde factas, &c. vnde dum adeſſet lis illique in d. inſtrumento expreſſe renunciatum fuit, nefas eſt dubitari quin huiuſmodi contractus appellari debet propria & vera tranſactio, quæ, nil aliud eſt, quam receſſus à lite *l.* 1 *ff. de tranſact. l.* 2. *& l. ſi pro fun. de C. eod.* Conſt. *conſ.* 167. *poſt n.* 5. *lib.* 2. Rolan. *conſ.* 28. *n.* 16. *lib.* 4. & dixit Rota coram Seraph. *deciſ.* 1334. *n.* 27. & coram Greg. *deciſ.* 286. *n.* 5. *&* 6. & ad hunc effectum ſufficit quod adſit timor futuræ litis, *l. fratris, & l cauſas, & lites C. de tranſact.* Grat. *diſcept.* 476. *n.* 1. *& ſeq.* Seraph. *deciſ.* 688. *n.* 7. Greg. *d. deciſ.* 286. *n.* 6. cum aliis adductis *in præterita deciſione huius cauſa ſub §. quamuis in fine.*

4 Nec refert, quod dicto inſtrumento renunciata, & retroceſſa legitur prædicta donatio, quia hoc factum fuit poſt renunciationem litis, & ad cautelam cum clauſula, quatenus opus eſſet ſibi ac omnia iura in eadem donatione quomodolibet competentia ad cautelã, & quatenus opus ſit retroceſſerũt, & renunciarũt, quocirca d retroceſſio, & renunciatio nequeant immutare naturam ipſius contractus, qui ob receſſum à lite dicendus eſt propria & vera tranſactio, & ſemper conſideranda venit ſubſtantia non autem verba contractus *l. inſulam, ff. de de præſcrip. verb.* Bald. *in l.* 1. *n.* 8. *C. de rer. permut. & l.* 2. *C. commodat.* ac firmat Suar. *conſ.* 3. *n.* 2. *poſt eius opera.*

Nec pariter refert ſi dicatur contractum non poſſe ſortiri naturam tranſactionis cum renunciantes nihil prorſus ex ea acquiſierint, & tamen in tranſactione opus eſt vt aliquid mutua recom- 5
penſatione hinc inde detur vel promittatur, aut remittatur Text. *in l. tranſactio nullo dato C. de tranſact.* Quia obiectum ex facto remouetur. Tum ex remiſſione expenſarum facta ad fauorem renunciantium, quæ reficiendæ erant, dum ipſi malum ius in huiuſmodi lite fouebant vt apparet ex prædicta *deciſ.* 924. coram Butatt. & comprobatur ex earum confeſſione emiſſa in tranſactione, tum ex receſſu 6
à lite, quod conſideratur pro magno lucro aut interminia reſpondendo diſpoſitioni prædicti Textus conſiderauit Rota *deciſ.* 232. *num.* 2. *in fin. part.* 4. *& deciſ.* 86. *num.* 21. *part.* 6. *recent. necnon in Meliuetana hæreditatis Martij* 1625. 11. *Iunij* 1626. *&* 31. *Maij* 1627. *coram Merlino, & in Romana de Mongellinis* 30. *Ianuarij* 1645. *coram Eminentiſſimo Card. Ottobono §. neque dari poteſt.*

Nec quidquam releuat quod huiuſmodi tranſa- 7
ctio facta legitur in exequutionem prædictæ deciſionis Rotæ annullatia donationem ex defectu ſolemnitatum, vt *in d. deciſ.* 924. coram Butatt cuius fundamenta prætenditur non ſubſiſtere quia quidquid ſit de hoc, ſat eſt quod Rota nõ ex rationibus, & fundamentis in d. adductis amplexa ſit opinionem pro nullitate donationis, vt notant DD. *in l.* 2. *C. de reſcind. vend.* & faciunt ad propoſitum adducta *in d. Romana de Mongellin. §. neque eſt attendendum* adeo vt non liceat tranſigentibus ex hoc prætextu à tranſactione recedere cum in fortioribus nec minus illa bona fideicommiſſi facta reſcindi debeat prætextu inſtrumentorum nouiter repertorum, niſi ea doloſe occultata fuerint ad Text. *in l. ſub prætextu la* 1. *C. de tranſact.* & de communi teſtatur Lanfranc. *in l. admonendum num.* 14. *ff. de iureiur.* Bec. *conſ* 630. *num.* 3. Bero. *conſ.* 176. *num.* 16. *vol.* 1. Soccin. iun. *conſ.* 32. *num.* 9. *lib* 3. qui firmat quod faucre litium finiendarum, id quod per tranſactionem datur ſeu remittitur, non repetitur licet indebitum fuerit, & quaſi ſine cauſa ſolutum, quia lex pro idonea cauſa habiat quod per tranſactionem fuerit à lite receſſum eſt Text. *in l. ſumma §.* 1. & ibi DD. *ff. de condict. indeb.* & ſequitur Rolan *d. conſ.* 28. *num.* 12. *&* 13. *lib.* 4. & faciunt relata *in d. Romana de Mongellinis ſub §. quod euidentius verſ. tum etiam quia.*

Quocirca cum dubitari nequeat, quin huiuſmodi contractus dicatur tranſactio bona fide facta illa nocere & præiudicare debet etiam filiis Franciſcæ tranſigentis, licet ſub conditione in prædicta donatione vocati, tranſactioni non interuenerint cum illa emanata ſuper re admodum dubia non ſolum afficiat ipſos tranſigentes, ſed etiam omnes alios intereſſe habentes, vt dicitur de tranſactione facta ab vno ex fideicommiſſariis quæ nocet etiam ſucceſſiue vocatis ad fideicommiſſum, quamuis nõ ſint hæredes tranſigentis *l. præſes C. de tranſact. l. cum hæreditas. ff. ad Trebillian.* Peregrinus *de Fideicommiſſis q.* 8. *num.* 4. Mantic. *de tacit. l.* 26. *tit.* 26. *num.* 20. Pereg. *de Fideicommiſſis articul.* 40. *num.* 123. *& art.* 52. *num.* 8. *ac conſ.* 60. *num.* 3. *lib* 4. cum aliis adductis *in d. Romana ſucceſſionis de Comitibus* 26. *Iunij* 1646. *ſub §. de poteſtate tranſigentium coram Reuerendiſſim. Terracinen. & in præterita deciſ huius cauſa ſub §. fin.*

Et ita vtraque, &c.

Neapo

Neapolitana Grani.

Ven.24. Maij 1652.

ARGVMENTVM.

Frumentum venditum cuius periculo pereat? an emptoris? an venditoris?

SVMMARIVM.

1 *Factum*
2 *Periculum rei vendita ante factam menſuram ſpectat ad venditorem.*
3 *Emptor interpellatus pro receptione frumenti, & mora ab eo commiſſa, ſpectat periculum ad eum, & n.4. & 5.*
6 *Interpellatio facta venditori poſt morã commiſſam ab emptore, & ſic re non integra, non prodeſt emptori.*
7 *Examen teſtium ſine partis citatione ad videndos eos iurare, eſt nullum.*
9 *Probationes plena, & concludentes requiruntur, quando agitur pro repetitione indebiti.*

DECIS. CDLXXVIII.

1 CVm ob populares tumultus Neapolis deper-
dictum fuerit frométum quod Fráciſcus Gaë-
ta antea vendiderat Michaëli Angelo Roggio rece-
pto pretio dubitaui, an ipſe Gaëta teneretur ad re-
ſtitutionem d.pretij & DD.negatiue reſponderunt,
nam quamuis frumentum videatur venditũ ad men-
ſuram non autem ad corpus, cum venditio loquatur
de tumulis mille frumenti exiſtẽtis in foueis Scan-
zanæ, quod perneceſſe importat menſurationẽ, dum
quantitas certa deſignatur, hocque magis ſuadetur
ex eo, quia pretiũ ſtatutum in carlenis 13. pro quo-
libet tumulo, vt deponunt teſtes examinati, quocir-
ca venditionem eſſe factam ad menſuram non autem
ad corpus, firmant Becc. *conſ.13.n.6. verſ. & cenſetur
ad menſuram* l.8. Caball. *conſ.16.n.2.l.1.* cum aliis late
congeſtis per Surd. *conſ.38.n.1.* vnde intrat vulgata
2 concluſio quod periculũ rei venditæ ante factã men-
rationem ſpectat ad venditorem, ea vero ſequuta
tráſeat ad emptorem, ad Tex. *in l.1.§. ſed & Cuſtodiã,
ff. de peric. & commod. rei vendita, & l. cum conuenit C.
eod.* & tradit Afflict. *dec.280.n.5.* cum aliis adductis
*in Romana grani 13. Nouembr. 1643. coram Emin. Cor-
rado §.2. fuit reſponſum verſ. & vlterius & 14. Decembr.
1643. coram R.P.D. meo Veroſpio §. ſiquidem.*
3 Nihilominus in præſenti caſu dicendum eſt fru-
mentum deperditum fuiſſe dando emptorio, qui fuit
in mora illud recipiendi hocque concludenter pro-
batur ex eo, quia venditio ſequuta fuit de 4. Decem.
1647. & poſt paucos dies emptor interpellatus fuit
pro receptione prædicti fruméti quouſque ad menſẽ
Aprilis ſubſequentibus permãſit in dd. foueis, & vl-
terius iuſtificatur, quod continuo in eodem loco
ſtabat miniſter ad effectum illa conſignandi, vnde
excluditur, quæuis prætenſa culpa ſeu mora in ven-
ditore, cum illa duntaxat conſiderãda ſit in emptore,
qui non ſolũ debebat conſignationẽ in tempore re-
4 cipere, ſed ad hunc effectum tenebatur venditorẽ in-
terpellare ad tex *in l. illud, ff. de pericul. rei vend.* Alex.
conſ.109 circa fi l.5. & in terminis frumenti venditi
ad menſuram tradit Addend. *conſ.50.n.22. & ſeq.* &
quod dicatur in mora emptor qui non tranſmiſit
perſonas, vt frumentum reciperet in ſpecie firmauit
Rota *dec.219.n.7.par.5. recent.*
Quocirca ſtante prædicta mora emptoris intrat 5
limitatio ſupradictæ cõcluſionis, vt eius damno pe-
riculum adſcripti debeat non autem venditionis ad
text. expreſſum *in l ſi per emptor. in fin. ibi,* niſi id per
emptorem fiat, *ff. de peric. & commod. rei vend. d.l. cum
conuenit ibi,* periculũ vini mutati emptoris qui mo-
ram menſuræ faciendæ non interpoſuit, non fuit vbi
Gloſ *in verb. morã,* & Cynus, *n.1. in fi. C. eod* & firmãt
Caball. *conſ.18.n.14.l.2.* Gonz. *var. reſol. tom.2.c.2. n.
32.* poſt Med *verſ. quod tamen limit. & intellig.* Molin.
de contract. diſput.366.n.9. Gutierr. *practicarum quaeſt.
lib 5. quaeſt.95.n.14.*
Nec aliquid ſuffragatur interpellatio facta per 6
Roggium Gaëtæ, quia cum fuerit facta poſt incur-
ſam moræ pro eius parte exequutũ caſum perditio-
nis ſicque res non erat amplius integra huiuſmodi
mora emptori non autẽ venditori nocere debet, non
obſtante quacumque interpellatione, vt eſt text. ex-
preſſ. *in d.l. illud, C. de peric. & commod. rei vendita.*
Demum non obſtant teſtes examinati pro parte
Roggij deponentes ante venditionem frumentum
fuiſſe iam deperditum, quia multas patiuntur exce-
ptiones tã quoad perſonas vti inimicos Gaëtæ tam
quoad eorum dicta, vt cum deponant de auditu, &
eorum iudicio necnon quoad examen nulliter factũ 7
ac defectu citationis ad videndũ illos iurare, quæ de
iure neceſſaria eſt per text *in c.2. de teſtibus,* & firmat
Caputaq *dec.274.n.3.p.3.* vltra quod eorum depoſi-
tionibus præferri debent teſtes examinati ex parte
Gaëtæ, vt *n. plures, ita vt inconcuſſa praualeant pan-
ctoribus c. licet cauſam verſ. ex præmiſſis de probationib.*
cum aliis adductis *in Hiſpalen. Decimarum 12. Iunij
1646. coram R.P.D. meo Cerro,* maximè quia agitur 8
pro repetitione indebiti, quo caſu requiruntur plene
& concludenter probationes faciendæ à repetente
ex adductis per Rotam *dec.245.n.2.p.3. dec.38. par-
ter n.1. & dec.130.n.11.p.5. recent.*
Et ita, &c.

Cæſarauguſtana Penſionis.

Lunæ 27. Maij 1652.

ARGVMENTVM.

Penſio ex menſa Epiſcopali debita alicui, an expiret per ſolemnem profeſſionem emiſſam à penſionario.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Penſio vacat per profeſſionem, ac remanet extincta.*

DECISIO CDLXXIX.

RESERVATA annua penſione ſcut. 180. 1
ſuper fructibus menſæ Archiepiſcopalis
Cæſarauguſtanæ, ad fauorem Ioannis de
Francia, qui de anno 1639. ſolemnem profeſſio-
nem emiſit in Religione Hieroſolymitana ad in-
ſtantiam Promotoris Fiſcalis eiuſdem menſæ, hodie
dubitaui, An d. penſio deberetur, & negatiue DD.
reſponderunt ex eo, quia penſio prædicta per emiſ-
ſionem profeſſionis vacauit, ac remanſit extincta, 2
vt firmauit Gigas *de penſionibus, quaeſt.57.n.5. & 6.*
Garz. *de benef part.1. cap.5. num.114.* & dixit Rota
coram Martino Andr. *dec.18 n.3. & 4. ac in dec.39.
num.13.* in Add. coram Burat & in prædicto de pro-
feſſione emiſſa in Religione Hieroſolymitana tradit

Caſtro Pal.operum Moralium *tract. 13. diſput. 2. punct. 10. §. 11. n. 8. verſ. ab hac regula.*
Et ita voiea, &c.

Taurinen. Attentatorum.

Lunæ 3. Iunij 1652.

ARGVMENTVM.

Geſta pendente appellatione in Rota, & poſt eius inhibitionem, ſunt attentata.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Attentata ante omnia ſunt reuocanda.*
3 *Cauſa diſerta per primum iudicium eſt exequenda, niſi ſit appellatum ad Curiam, & n. 4.*
5 *Præſumptio adeſt ſemper pro integra tranſportatione actorum.*
6 *Acta ſuperflua, & irrelevantia tranſportari opus non eſt.*

DECISIO CDLXXX.

1 CONCESSA mihi cauſa appellationis à ſignatura iuſtitiæ cum facultare manuteuendi, quē de iure ad inſtantiam Commiſſarij Vignoni à mandato D. Nuntij Apoſtolici Sabaudiæ adfueriot Præpoſiri Bonæ Virginis Burgi, & conceſſa per nos exhibitio, cōque poſt illius præſeotatioоā fuerit aduētum ad multoa actua coram eodem Domino nuncio illos vti attentatos reuocandos eſſe Domini exiſtimarunt, quia certa eſt concluſio, quod omnia acta geſta in ſpretum litis pendentiæ, ac inhibitionia Ro-
2 talia ſunt attentata, & veniunt reuocaoda ad text. *in c. non ſolum* vbi Gloſ. *in fin. de appell. in ſexto*, Rota *dec. 20. de appell. in nouis, & dec. 26. eod. titul. in antiquis ceſſion de Graſſ. d. ſexto n. 5. de cauſ. poſſ. & propriet. ac dec. 296. n. 1. part. 6. recent.*

3 Nec ad excuſanda huiuſmodi attentata prætendi poteſt, quod cauſa in Rota per Appellationē introducta ob lapſum fatalium deſerta remanſerit: quo caſu illa ad primum iudicem pro exequutione rediiſſe videtur, iuxta notara *in l. eos 2. C. de appell.* tum quia propter ſolam dubietatem diſertioois, dum ante biconium productus apparet proceſſus primæ inſtaotiæ ſuper ea cognoſcere debebat ſolus iudex, cui cauſa commiſſa fuit, vt declarauit Rota *in dec. 296 n. 4. & 5. p. 6. rec. ac in Huiorien. actorum 16. Iunij 1648. ſub §. concl. enim verſ. qua præſertim coram R. P. D. meo Cerro*, tum etiam quia præſata cauſa per viam appellationis fuit ad curiam deuoluta, quocirca articulus executionis ſemper remanet in curia, ita vt
4 iudices de partibus nullo modo poſſint abſque Pōtificio reſcripto in illa ſe intromittere, vt deciſum fuit, in Toletana fructuum 16. Maij 1588. coram Card Hieronymo Pamphilio impreſſa per Marcheſ. *de comm. p. 1. fol. 80 n 3.* in aliis adductis *in d. Lucerien. attentatorum, ſub § fin. coram R. P. D. meo Cerro, & in Beneuentana attentatorum 1. Decembris 1648. §. maxime in hoc caſu coram R. P. D meo Peutingerio.*

5 Nec pariter apponi poteſt acta non eſſe integra tranſportata, cum vltra quod pro integra trāſportatione ſemper adeſt præſumptio ex relatis per Rotā *dec. 204. n. 14. p. 7. rec* ſufficit in hoc caſu eorum duntaxat tranſportatio, quæ pro iuſtificatione attenta-
6 torum neceſſaria foret, nam acta ſuperflua & irrelevantia tranſportari opus non eſt ex congeſtis *in Farfen. bonorum 27. Nouembr. 1648. coram R. P. D. meo Cerro, & in Romana ſubhaſtationis 7. Iunij 1651. ſub §. Rota enim coram R. P. D. meo Bichio.*
Et ita, &c.

Viterbien Fideicommiſſi.

Lunæ 3. Iunij 1652.

ARGVMENTVM.

Filij poſiti in conditione, an cenſeantur diſpoſitiuè vocati, & ex quibus coniecturis? & plura de hac materia.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Filij poſiti in conditione non cenſentur vocati, limita, num. 11.*
3 *Filij poſiti in conditione cenſentur vocati, ſi concurrant coniecturæ, & quæ ſufficiant, n. 10.*
4 *Coniectura datur, maximè ſi eſt aſſociata etiam in tranſuerſalibus, quando teſtator digreſſus fuit ad plures gradus ſubſtitutionis, & n. 5.*
6 *Subſtitutio reciproca appoſita in ſubſtitutione, eſt alia coniectura, quod ſint vocati poſiti in conditione.*
7 *Coniectura alia deſumitur ex qualitate legitimitatis.*
8 *Coniectura alia, quando ſubſtitutio eſt in infinitum, & n. 9.*
10 *Singula quæ non poſſunt, multa collecta iuuant.*
12 *Alienatio duplex conſiderari poteſt, tacita ſcilicet, & expreſſa in fideicommiſſariis diſpoſitionibus.*

DECISIO CDLXXXI.

CONTENDENTIBVS ſuper poſſeſſione bonorum de quibus agitur tam Vincentio fil. Ioan. 1
Baptiſtæ Comino eoque defuncto Antonia Comina eiuſdem ſorore, & hærede, quam R. R. clericis regularibus miniſtrantibus infirmis, & litis conſortibus, & ad hunc effectū egreſſa diſpotatione ſuper bono iure, ſuper quo propoſito hodie dubio, reſolutū fuit, ad fauorē Aotooiæ, ex eo quia ſuper dd. bonis adeſt fideicommiſſum ordinatum per Dominum Cominum, ad quod dictua Vincentius vocatus exiſtit, dū teſtator in eius teſtamento inſtitutis ſibi hæredibus Comino, & Ioanne Baptiſta, ex Fratre Nepotibus, illis abſque filiis decedeotibus alterū alteri reciprocè ſubſtituit, vnde cum ſub dicta conditione ſi ſine filiis veniat Vincentius filius d. Io. Baptiſtæ in conditione poſitus ipſe ad dictū fideicommiſſum atteotis coniecturis ad hunc effectū inferius ponderatis cenſeiur vocatus, non obſtante Oldr. *conſ.* 21. vbi exclu- 2
ditur fideicommiſſum quotieſcumque grauatus decedat relictis filiis, & opiniooe Gloſ. *in l. Lucius la 2. ff. de hæred. inſt.* per qoam diſponitur, quod regulariter filiis in conditione poſiti noo cenſeantur vocati, quibus ſtantibus ceſſaret fideicommiſſum, & vocatio ad fauorem Vincentij, ex adductis per Rotam *dec. 61. n. 3. & dec. 248. n. 8 par. 7. recent.*

Quoniam diſpoſitiooes, d. Gloſſ. & *conſ.* Oldr. lo- 3
cū noo habent, quando ex coniecturis apparet, quod teſtator voluit inducere fideicommiſſum, & vocare filios in conditione poſitos, nam illis coocurrentibus ſemper ab huiuſmodi diſpoſitionibus receditur, vt ſæpe dixit Rota ex congeſtis *in dec. 184. n. 79 p. 5. dec. 293. p. 6 ac in d. dec. 61. n. 3. & 248. n. 8. p. 7. rec. & in Romana fideicomm. de Alicornis 16. Maij 1639. coram Card Panzirolo, §. nec viſum verſ. præterea à d. conſ. 21.*
Olds.

Oldr. parum receditur, *in Bonon. fideicommiſſi de Naſcentoriis* 13. *Maij eiuſdem anni* §. *nec facit verſ. præterea recedendum ſit coram Reuerendiſſ. Terracinen.* & 23. *Iunij* 1642. §. *tertio ex pluribus verſ. coniecturis ſtantibus, coram Carille.*

4 Multæ verò in præſenti ponderatæ fuerunt coniecturæ, ex quibus apparet fuiſſe inductum fideicommiſſum, & vocationem ad fauorem filiorum, qui fuerunt poſiti in conditione, & prima deſumpta fuit, ex eo quia teſtator digreſſus fuit ad plures gradus ſubſtitutionum, dum poſt prædictam ſubſtitutionem vocauit filios maſculos, & eorum deſcendentes maſculoſque Paſquini Comini, quibus non extantibus, aut deficientibus ſine filiis legitimis, & naturalibus ſubſtituit Cippum Maſcolinum in gradu proximiori in infinitum, ex enim digreſſu cenſetur repertum onus fideicommiſſi à primo ad ſecundum hæredem, vt firmauit Anchar. *conſ.* 74. quem ſequuti fuerunt Rip. *in l. centurio num.* 167. *ff. de vulg. & pupill. ſubſt.* ac aliis late adductis per Trentacinq. *de ſubſtit. cap.* 11. *num.* 27. & per Fuſar. *eod. tract. quæſt.* 437. *num.* 7. dixit Rota coram Seraphin. *deciſ.* 1329. *n.* 10. Buratt. *deciſ.* 385. *num.* 10. §. *tertia in add.* ac *coram me in Spoletana fideicommiſſi* 10. *Iunij* 1639. *ſub* § *coniectura autem verſ. tertia deſumpta*, & quamuis
5 hæc ſola coniectura non ſit ſufficiens ad inducendum fideicommiſſum, maximè quando agitur inter tranſuerſales, non autem in deſcendentibus, vt firmatur per Buratt. *d. deciſ.* 385. *num.* 8. & 9. *vt in deciſ.* 486. *num.* 9. & 10. *part.* 1. *recent.* nihilominus prædicta opinio non procedit quando dicta coniectura eſt aſſociata prout in præſenti cum aliis, vt reſpondit Rota coram Mantic. *dec.* 319. *num.* 3. *verſ. concurrentibus* aliis Seraph. *dec.* 1329. *n.* 10. *verſ. hanc* cum aliis Greg. *dec.* 315. *n.* 4. *ac dec.* 182. *n.* 14. *verſ. iuncta tamen par.* 7. *recent* & in congeſtis *per Eminentiſſ. Ottobonum in Terracinen. fideicommiſſi* 14. *Decembris* 1647. *ſecunda reſultabat.*

6 Secunda coniectura colligitur, ex quo inter conſtitutos adeſſet reciproca ſubſtitutio, vt tenent Surd. *conſ.* 344. *n.* 17. Cranet. *conſ.* 3. *n.* 8. cum aliis relatis per Menoch. *de præſumpt. lib.* 4. *præſumpt.* 79. *n.* 52. & per Fuſar. *de ſubſt. d. quæſt.* 437. *n.* 8. & dixit Rota *dec.* 216. *n.* 10. *p.* 15. *rec.* & *in Bonon. fideicommiſſi de Taſri* 14. *Maij* 1521. *coram Cardinali Fabritio Veroſpio*, & 19. *Ianuarij* 1624. *coram Manzanedo*, ac in aliis adductis per Add. ad Burat. *d. dec.* 385. *n.* 10. *in* §. 5.

7 Tertia reſultat ex qualitate legitimitatis appoſita in conditione, vt firmant *par.* 5. *conſ.* 37 *n.* 35. *lib.* 2. Guid. Pap. *quæſt.* 184. *n.* 4. *in fin. par.* 1. *recent.* ac *in Bonon. de Lambertinis* 12. *Iunij* 1628. *coram Card. Virili.*

8 Quarta deprommitur, ex quo teſtator poſt defectum ſubſtitutorum vocauit Cippum in infinitum, vnde inducitur fideicommiſſum perpetuum, & ſucceſſiuum, ac vocationem ad fauorem poſitorum in conditione ex adductis per Rotam *d. dec.* 216. *num.* 13. *part.* 5. *recent.* & coram Seraphin. *deciſ.* 1371. *n.* 9 *circa fin.* & *coram me in d. Spoletana fideicommiſſi* 10. *Iunij* 1639. *ſub* §. *coniectura autem verſ. ſecunda.*

9 Quinta denique deducta fuit, quia teſtator grauamen reſtituendi ſub conditione ſi ſine filiis non ſolum appoſuit inſtitutis ſed etiam eorũ filiis, & deſcendentibus, ibi, *non exiſtentibus filiis maſculis autem deſcendentibus omnibus ſine filiis legitimis, & naturalibus ſubſtituit, &c.* quo caſu cenſetur fideicommiſſum inductum, & receditur ab opinione Oldr. vt explicant Grat. *conſ.* 5. *n.* 58. & 85. Pariſ. *conſ.* 7. *n.* 37 *l.* 3. Decian. *conſ.* 84. *n.* 26. *l.* 3. Peregr. *de fid. art.* 26. *n.* 42. Menoch. *conſ.* 334. *n.* 18. & dixit Rota coram Mantic. *dec.* 375. *n.* 7. *ac dec.* 269. *n.* 3. *p.* 5. & *dec.* 114. *n.* 9. & 10. *par.* 7. *rec.*

Et licet prædictas coniecturas vti ſingulas Rota 10
alias reiecit dum tamen inſimul concurrunt, ſufficiunt ad inducendum fideicommiſſum, ex Regula quod ſingula, quæ non proſunt ſimul collecta iuuant, ex relatis per Rotam *deciſ.* 33. *num.* 2. *dec.* 146. *n.* 4. *par.* 1. *recent.* Gregor. *d. dec.* 315. *n.* 9. cum aliis adductis per Add. ad Buratt. *d. dec.* 385. *n.* 10. *in fin.* & *in d. Terracinen. fideicommiſſi* 14. *Decembris* 1647. *coram Eminentiſſ. Ottobono* & *in Vrbinaten. Pradij* 3. *Iunij* 1650. § *Quare non applicentur coram R. P. D. meo Bichio.*

Quocirca cum ex his inductum apparet fideicommiſſum & nominatio ad fauorem filiorum, qui
fuerunt poſiti in conditione, dici non debet, quod 11
illud comprehendat ſolum portionem Ioan. Baptiſtæ, patris Antoniæ non autem Comini cohæredis inſtituti, quia dum Cominus prædeceſſit Ioan. Baptiſtæ, qui vigore expreſſæ reciprocè inter eos appoſitæ illi ſucceſſit, conſiderari amplius non poteſt portio Comini, quæ vti conſolidata cum portione Io. Baptiſtæ in totum ſpectat ad Vincentium vocatum Gabr. *conſ.* 115. *n.* 13 *lib.* 1. Fuſar. *conſ.* 144. *n.* 21. & *ſeq.* & *conſ.* 145. *n.* 32. Gratian. *diſcept.* 371. *n.* 12. *cum ſeqq.* Greg. *dec.* 337. *n.* 2. & *ſeqq.* & firmatum fuit *in dicta Vrbinaten. Pradij ſub* §. *neque hic cadit coram R. P. D. meo Bichio.*

Demum non obſtat, quod teſtator prohibuerit alienationem bonorum, quouſque hæredes inſtituti deuenirent ad ætatem 30. annorum: vnde poſt dictum tempus cenſetur permiſſa ad text. *in l. ſi ita quis. ff. de vulg.* & *pupill. l. ſi vnus*, §. 1. *de pact.* & *l. in hoc iudicio*, § *ſi conuenerit* & 2. *ff. com. diuid.* quia in fideicommiſſariis diſpoſitionibus duplex conſiderari poteſt prohibitio alienationis, altera ſcilicet expreſſa inducta ab homine, & altera tacita à lege, quocirca quamuis ceſſet expreſſa hominis per lapſum temporis, non inde ceſſare debet tacita legis, quæ in omnibus fideicommiſſis naturaliter ineſt, vt late firmat Fuſar *de ſubſtit. quæſt.* 720. *num.* 7. & *ſeqq.* & Rota *in Bonon. fideicommiſſi de Sancto Petro* 4. *Martij* 1586. *coram bon. mem. Arſinellet.*

Et ita vtraque, &c

Romana Fideicomm. de Candidis.

Lunæ 17. Iunij 1652.

A R G V M E N T V M.

Conſtitutio Ægidiana intrat ad effectum recipiendi appellationem ſuſpenſiuam, ſtante validitate, & iuſtitia ſententiæ in poſſeſſorio.

S V M M A R I V M.

1 *Sententiæ vigore conſtitutionis Ægidianæ non admittunt appellationem, niſi ſint notoriè nulla, & iniuſtæ.*

2 *Citatio ficta in terminis ſubſtantialibus remouet defectum citationum, quando malè & nulliter fuerunt executa.*

3 *Immiſſio eſt concedenda ex l. fin. C. de edict. D. A. tollen. ſtante purificatione fideicommiſſi, & identitate bonorum.*

4 *Legitima cenſetur conſumpta ex alienationibus factis ab hærede bonorũ fideicommiſſariorũ, & n. 8. & 10.*

5 *Fides plena adhibenda eſt calculo facto auctoritate, & interuentu iudicis, & n.9.*
6 *Calculus factus per creditorem fideicommiſſi cum fideicommiſſario, efficit etiam ſubſtitutum non citatum.*
7 *Inſtrumenta faciunt probationem probatam.*
11 *Hæres alienans cum beneficio inuentarij poteſt impugnare alienationem factam à defuncto.*

DECISIO CDLXXXII.

ATTENTA validitate, & iuſtitia ſententiæ Rotalis concedentis immiſſionem Fratribus de Candidis ſuper medietate domus controuerſæ DD. conſuetum eſſe locum Ægidianæ ad effectum reiiciendi appellationem, ſaltem ſuſpenſiuam ab ea interpoſitam, cum ſententiæ latæ in poſſeſſorio vigore
1 dictæ conſtitutionis nunquam admittant appellationem, niſi quando ſunt notoriè nullæ, & iniuſtæ, vt firmauit Rota *dec.443.in fin.p.1 diuerſ.* Buratt. *deciſ. 850.n.4.ac dec.80.n.15. & ſeqq.part.4. tom.4.recent.* cum alijs relatis *coram me in Auemonen. hæreditatis 10. Iunij 1652. in principio.*

Validitas ſententiæ clarè detegitur ex actorum reuolutione, quamuis prætendatur illam eſſe nullam ex defectu citationum, tum quia citatio ad dicendum contra iura non fuit perſonaliter exequuta, ſed ſolum dimiſſa copia, tum etiam quia citatio ad ſententiam circumducta remanſit ex iurium productione. Prædictæ tamen nullitates non ſubſiſtunt, nam prius defectus, quatenus ſuſſiceret ſuppletus
2 fuit per citationem factam in terminis ſubſtantialibus, quæ remouet defectum citationum, quando malè, & nulliter fuerunt exequutæ, Capitaq. *dec. 149. in fin.par 3.*Mantic.*dec.254.n.5.& 6.* cum alijs adductis *in Soletana penſionis 27. Iunij 1629. coram R.D.meo Decano, & in Vrgellen. Decanatus, & Canonicatus 29. Nouembr.1649. ſub §.replicatio vero coram R.P.D.meo Cerro,* deducta vero circumductio citationis ad ſententiam ex iurium productione non ſubſiſtit, tum quia non probatur iura fuiſſe ante illius probationem producta, cum ſemper Rota pro validitate ſententiæ præſumat productionem ſubſecutam eſſe, vt de inhibitione dictum fuit coram Achil. de Graſſ.*dec.37.n.1. & 2.de appell.* Seraph.*dec.1115. num.1. ac deciſ.233. num.11.part.7.recent.* tum etiam, quia ad effectum inducendi circumductionem requiritur decretum admiſſionis iurium cum hoc non pendeat à voluntate partium vt firmauit Rota *deciſ.217. num.2. verſ.nec facit part.1. ac dec.69. n.4. verſ. ſed requiritur decretum p.6. rec.ac add.*ad Greg. *deciſ.140.n.16. verſ.ſed ad iſtum effectum, & dec.475. num.7.*

3 Iuſtitia pariter eſt euidens cum in præfata ſententia conceſſa fuerit immiſſio Fratribus de Candidis ſuper medietate Domus controuerſæ, quæ ſuppoſita erat fideicommiſſo q. Ioannis Salui ad eorum fauorem purificato, nam dum exiſtentia prædicti fideicommiſſi, illiuſque purificatio, ac bonorum identitas non controuertebatur iure meritò concedenda erat immiſſio ex tex. *l.fin. cod. de edict. diu. Adrian. tollen.* iuxta Rotæ opinionem vt *in deciſ.131. num.5. part.1. deciſ.368. in princip. part.5. deciſ.306. num.1.part.6. ac dec.244. pariter n.1.par.7. recent.*

4 Nec huiuſmodi immiſſionem impedire valebat deducta detractio æris alieni fideicommittentis, ac legitimæ debitæ illius filiis, per quam alienationem prædictæ Domus ſuſtinendam eſſe prætendebatur, quoniam prædicta detractio alieni æris, & legitimè aſcendens in totũ ad ſcuta 7329. conſumpta fuit pro ſcutis 2218. ex alijs alienationibus bonorum fideicommiſſariorum antecedenter factis, reſiduum vero conſiſtens in ſcutis 5111. ſatisfaciendum eſt ſuper altera medietate prædictæ Domus valutatæ, in ſcutis 5000. ac in alijs ſcutis 111. quæ vigore ſententiæ Rotalis reficienda veniunt per Fratres de Candidis, vt conſtat ex Calculo inter partes concordato coram R.P D. meo Veroſpio, ac benè ponderatum fuit *in deciſionibus huius cauſæ 26. Iunij & 1. Decembris 1651. ac 14. Aprilis 1652. coram eodem factis.*

Et licet controuertebant poſſeſſores Domus pro 5
elidenda iuſtitia ſententiæ, paritas in Calculo poſita, & præſertim valorem eiuſdem Domus taxatum in ſcutis 10. mil. mercium quæ in hæreditate fideicommittentis repertæ fuerant in ſcutis 6. Mil. attamen prædictus valor iuſtificatur, tum ex dicto Calculo, cui vti facto auctoritate, & interuentu iudicis plena eſt adhibenda fides Rota *Ianuen. deciſione 141. numero 1.* & in proximis terminis reſoluit Rota *deciſ.52. numer. 36. part.7. recent. ac in Romana reſcriptionis tranſactionis 26. Iunij 1651. ſub §. quia præter quod verſ. ſatis viſus fuit coram Eminentiſſimo Corrado*, ex in fortioribus terminis Calculi facti iudicis authoritate ab vna tantum parte reſolutum fuit *in Romana Saluiani de Caſalibus coram R.P.D. meo Peutingerio*, impreſſas poſt Zacchiam *de obligat.Cameral. deciſ. vltima, num.13. verſ. cui Calculo &c.* Dictuſque Calculus tanquam confectus cum Cecharellis legitimis defenſoribus afficere debet etiam ipſos poſſeſſores ſpecificè citatos, iuxta notat per Gloſ. *in l. vnoquoque ſub verbo quos cauſa, ff.de re iudicat.* & per Peregrin. *de fideicomm. art.53. num.12. & ſeqq.* cum alijs relatis *in Romana Saluiani 15. Ianuarij 1644. cum etiam ex inſtantiis coram R.P.D. meo Veroſpio,*
nam Calculus factus per creditorem fideicommiſſi 6
cum fideicommiſſario afficere etiam ſubſtitutum non citatum tenuit Rota *in Romana dotis 2. Martij 1651. coram eodem R.P.D.meo Veroſpio.*

Tum etiam quia dictus valor quoad domum iuſtificatur ex inſtrumentis venditionum illius factæ in Ceccarellos de annis 1608. & 1626. vbi apparet prædictam Domum cum Hypothecis venditam fuiſſe per dictos hæredes grauatos pro pretio ſcutorum 10. mill.quæ inſtrumenta faciunt probationem 7
probatam ex notatis per Bart. *in l.1. num.2.* vbi Iaſon. *num.10. ff.de nou oper. nunc.* cum alijs adductis *coram me in Cremen. ſeu Iannen. pecuniaria 1. Iulij 1642. & in Aſſiſien. Canonicatus 12. Aprilis præteriti* valor verò mercium iuſtificatur, ex teſtibus deponentibus illum de tempore obitus fideicommittentis aſcendere ad prædictam ſummam ſcutorum 6000. de quibus ſcuta 3000. conſumpta fuerunt, in melioranda ac perficienda domo controuerſa, & 71582. aſſignata fuerunt Ioanni Baptiſtæ alteri ex filiis grauatis in computum ſuæ portionis hæreditariæ de anno 1607. de quo tempore merces pro dicta rata extabãt, vt patet ex declarationibus factis non ſolum per Camillam Matrem & Tutricem dictorum filiorum fideicommittentis, ſed etiam ab eodem Ioanne Baptiſta grauato de anno 1609.vnde 8
perneceſſe ſequitur reſiduum dict. ſummæ ſcutorum 6. mill. conſiſtens in ſcutis 1418. conſumptum fuiſſe per eoſdem grauatos in quorum legitimam imputandum eſt ſicuti imputanda eſſent ſupradicta ſcuta 3. mill. Quatenus in melioramentis non fuiſſent erogata, vt bene ponderatum fuit *in dd. deciſionibus 26. Iunij ſub §.harum itaque prima verſ.*

verſ. quarta denique ac 15. Aprilis præteriti, §. neque obeſſe.

9 Quo vero ad Vineam poſitam prope montem Teſtaceum calculatam vt fideicommiſſariam pro ſcutis 1200. illius qualitas, & valor impugnari nequit cum vtrumque requiſitum probetur ex eo quia filij grauati vti hæredes pro credito ad fideicommiſſum ſpectante in eadem ſumma ſuper illa immiſſionem reportarunt, ſicque pariter dicendum eſt de Vinea poſita extra Portam Lateraneoſem, cum prædicta probatio reſultet ex confeſſione grauatorum, vt ex inſtrumento venditionis factæ de anno 1616. quod pariter verificat partitam aliarum Domorum de quibus in calculo, vnde bene comprobatur, quod tam dictæ partitæ vt ſupra controuerſæ quam omnes aliæ in calculo, ſtatus hæreditatis poſitæ ſint veræ, & ſubſiſtentes ſtatumque hæreditatis Ioannis Salui concludenter probantes, vt in puncto firmauit Rota *deciſ. 462. per totam par. 4. tom. 2. recent.* quamuis ad hunc effectum ſatis eſſet prædictus calculus firmatus authoritate & præſentia iudicis cum legitimo cauſæ defenſore, vt ſupra firmatum fuit.

10 Neque pariter immiſſionem impedire poterat prætenſa retentio pro dote vxoris fideicommittentis, ac pro cenſu ſcutorum 500. nec pro annuo legato ſcutorum centum relicto per fideicommittentem Ioſepho eius filio quia dos nullibi iuſtificatur, ac debitum cenſus ſpectat ad Ceccarell. principaliter obligatos, annuum vero legatum non debetur ex quo Ioſeph fratribus admiſſus fuit ad conſequutionem legitimæ, vt patet ex prædicto inſtrumento celebrato de anno 1616. ac pro eius pariter portione Rota dedit retentionem calculando legitimam cum ære alieno ad dictam ſummam ſcutor. 7329. cum alias dempta Ioſephi portione longe

11 minor eſſet.

Demum non obſtat quod prædicti fratres de Candidis ſint hæredes Ioannis Baptiſtæ, qui vna cum aliis fratribus domum alienauit, quia cum d. hæredes adiuerint cum beneficio legis & inuentarij bene poſſunt ex proprio iure reſultante, & prædicto fideicommiſſo, quod vigore dicti beneficij eiſdem reſeruatum extitit, reuocare dictam Domum alienatam contra prohibitionem fideicommittentis, quamuis ſint hæredes alienantis, vt late firmatum fuit *in Bononien. fideicommiſſi de Rubeis 30. Maij 1646. ſub §. quia id non probatur verſ. & in omnem cauſam coram Eminentiſſimo Corrado.*

Et ita cum ex prædictis appareat de validitate, & iuſtitia prædictæ ſententiæ iure merito eſſe locum Ægidianæ reſolutum fuit vtraque, &c.

Salisburgen. ſeu nullius Iuriſdictionis.

Merc. 26. Iunij 1652.

ARGVMENTVM.

De materia iuriſdictionis, & plura de remiſſoria.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Remiſſoria in cauſa profana conceditur ſine fumo, maxime in materia iuriſdictionis.*

3 *Remiſſoria venit concedenda ſtante releuantia articulorum, & n. 7.*

4 *Teſtes etſi nulliter examinati ſufficiunt ad effectum inducendi fumum.*

5 *Scriptura publica carens ſubſcriptione notarij nullam facit probationem.*

6 *Antiquitas temporis non dat robur ſcripturæ, niſi concurrente obſeruantia.*

DECIS. CDLXXXIII.

CONTROVERTEBANT iuriſdictionem exercendam ſuper Eccleſiis ſitis in territorio Monaſterij Sancti Lamberti Archiepiſcopus Saliſburgen. & Abbas dicti Monaſterij, dum vterque prætendebat ad ſe ſpectare priuatiue quoad alium. Ideo ſub die 1. Iunij 1643. non ſolum poſui dubium ſuper vtriuſque bono iure, quod reſolutum fuit ad fauorem Archiepiſcopi, ſed etiam ſuper conceſſione remiſſoriæ petitæ per Abbatem, ad probandum immemorabile exercitium prædictæ iuriſdictionis, qui in hoc pariter ſuccubuit & reſolutio ſuper denegatione remiſſoriæ confirmata fuit ſub die 22. Maij 1645. ea potiſſimum ratione, quia per tranſactionem inter eoſdem initam de anno 1410. & confirmatam Apoſtolica auctoritate anno 1493. apparet prædictam iuriſdictionem eſſe reſeruatam Archiepiſcopo, ideoque concedenda non erat remiſſoria ad probandum contrarium prorſus inueriſimile, & impoſſibile ex deductis in prædictis deciſionibus coram me emanatis, verum repropoſita hodie cauſa ſuper eiſdem placuit Dominis recedere à deciſis quoad remiſſoriam ſuſpendendo deciſionem factam ſuper bono iure. 1

Etenim ponderatum fuit, cauſam eſſe profanam: 2 quo caſu remiſſoria etiam ſine fumo concedi ſemper ſolet, maxime in hac materia grauiſſima iuriſdictionis, vt in ſimili tenuit Rota *deciſione 48. numero 1. & ſeqq.* poſt Tambur. *de iur. Abb. tom. 3. & in Brixinen. ſeu nullius iuriſdictionis 19. Decembris 1638. coram Carillo, & in Anellina iuriſdictionis 4. Iulij 1646. coram Eminentiſſimo Ottobono,* & præterim in præſenti caſu in quo adeſt fumus materiæ articulatæ, dum probatur per teſtes ad perpetuam rei memoriam examinatos, non ſolum prædictum immemorabile exercitium iuriſdictionis ad fauorem Abbatis priuatiue quoad Archiepiſcopum, ſed etiam quod dictum territorium non ſit intra limites Eccleſiæ Saliſburgen. ſed prorſus ſeparatum & diſtinctum quod multum releuaret, quatenus formiter probetur pro canonizanda prædicta iuriſdictione. Vnde ſtante huiuſmodi releuãtia eo magis remiſſoria venit concedenda ex adductis per Rotam *deciſ. 102. num. 1. part. 1. diu. deciſ. 696. num. 2. part. 2. ac deciſ. 325. num. 18. par. 5. recent.* Greg. *deciſ. 415. num. 1.* 3

4 Nec quicquid facit quod prædicti teſtes ſint nulliter examinati, quia eorum depoſitiones, etiam nulliter factæ ſufficiunt ad effectum inducendi fumum, vt dixit Rota coram Caual. *dec. 368. n. 1.* Greg. *deciſ. 165. num. 1. & num. 10. in add. & deciſ. 562. n. 4. ac in Cremen. Canonicatus 2. Maij 1642. coram bonæ memoriæ Merlino.*

Nec prædicta tranſactio vbi ſtatutum fuit prædictam iuriſdictionem ſpectare ad Archiepiſcopum efficit, quod materia articulata dicatur impoſſibilis, ac prorſus inueriſimilis, quo caſu remiſſoria de-

negãda eſt, vt firmatur in prædictis deciſionibus
quoniam pro parte Abbatis quæſitum fuit dictam
5 tranſactionem non probari niſi ex quadam ſcriptu-
ra, quæ vti carens ſubſcriptione Abbatis, & Nota-
rij ac eorum ſigillo, ideoque tanquam informis
nullam facere debet probationem, ad Text. *in c. 2. de
fid. inſtr.* vltra quod prætenditur illam ſummam fuiſ-
ſe obſeruatam, dum articulatur Abbatem ſemper
per tempus immemorabile dictam iuriſdictionem
exercuiſſe, quo ſtante eo magis redditur dicta ſcri-
6 ptura informis quamuis ſit antiquiſſima, cum anti-
quitas temporis non det robur ſcripturæ niſi con-
currente obſeruantiam, vt tradit Crauet. *de antiquit.
tempor. §. quarto limitatur n. 16. & conſ.* 101. *n.* 4. Seraph.
deciſ. 928. *n.* 2. *& deciſ.* 703. *n.* 1 *p.* 2. cum aliis adductis
in deciſ. n. 4. n. 6. ac 224. *n.* 12. *& ſeq. p* 6. *rec. & dec.* 446.
7 *n. 26. p.* 8. Vnde cum ex hac probatione facienda pen-
deat diſcuſſio cauſæ exiſtimarunt DD. ad hunc effe-
ctum concedendam eſſe remiſſoriam ſuſpendendo
interim cognitionem validitatis tranſactionis &
aliorum iurium, quæ vti diſcutienda poſt factam
huiuſmodi probationem nequeunt impedire remiſ-
ſoriæ conceſſionem, vt in terminis reſolutum fuit *in
d. dec. 10. circa fin.* poſt Tambur. *de iur. abb. tom. 3. & in
d. Brixinen. ſeu nullius iuriſdictionis coram Carillo.*

Et ita, &c.

Romana Cambij.

Mercur. 26. Iunij 1652.

ARGVMENTVM.

Mandatum proueniens ex camerali obliga-
tione eſt exequendum.

SVMMARIVM.

1 *Rationem ſufficientem non reddens de inuentario, non poteſt ſibi ipſo iuuari, immo de proprio tenetur, & n. 7.*
2 *Ratio ſufficiens inuentarij non redditur, quando ad creditum hæreditatis non eſt ſcriptum omne quod eſt hæreditarium, & n. 4.*
3 *Authentica, res quæ, in quo caſu procedat declaratur*
5 *Probatio indubitata requiritur ad canonizandum fideicommiſſum.*
6 *Præceptum teſtatoris venit ſeruandum.*
8 *Hæreditas acquiritur infanti per aditionem tutoris.*

DECIS. CDLXXXIV.

QVAMVIS fratres de Bentiuolis ſint hæredes
cum Beneficio legis & inuentarij Co. Fran-
ciſci Mariæ, nihilominus A.C. relaxauit mandatum
exequutiuum ad fauoré Pauoli Molinarij eius cre-
ditoris contra illorum perſonas, & bona propria
quod exequendum eſſe Rota coram me cenſuit 23.
Ian. 1651. ex eo quia qui non reddebant ſufficien-
tem rationem de bonis inuentariatis ac hæreditariis
vt in deciſione, quam hodie confirmandam eſſe re-
1 ſolutum fuit, iuuari minime poſſint d. beneficio in-
uentarii, ſed tenentur de proprio, vt firmat Phanuc.
de inuent. p. 5. n. 130. Grat. *diſc.* 981. *n.* 27. *&* 28. & dixit
Rot. *in Caſenaten. bonorum* 13. *Iunij* 1602. *coram S. D.
N.* & in aliis adductis *in Bonon. fideicommiſſi de Ru-
beis* 11. *Martij* 1642. *coram R.D. meo Decano, ſub §.
quinimo in præſenti.*

Siquidem prædicti fratres de Bentiuolis ad hunc
effectum exhibuerunt ſtatum hæreditatis aſcẽdente
in totum ad libr. 25999. computato pretio Prædij
Tornaturarum 13. poſiti in communi S. Bartholi in
loco dicto la Samoggia, quod libere ſpectat ad hæ-
reditaté, & verſa vice quamplura contra poſuerunt
debita hæreditaria per ipſos ſoluta, quæ in totum
conſtituunt ſummam libr. 59632. ſicque calculando
apparet ipſos remanere creditores hæreditatis in li-
bris 33643. verum licet dicta debita tanquam non
bene iuſtificata ſemper controuerſa fuerint, attamen
citra veri præiudicium omnibus etiam admiſſis, di-
cendum eſt non fuiſſe ſufficienter redditam ratio-
nem, ex eo quia ad creditum hæreditatis non legi- 2
tur adſcripta dos materna Co. Franciſci Mariæ aſ-
cendens ad ſcut. 15. mil. quæ conſtituunt lib. 75. mil.
ac valor Prædij in vocabulo li Paſirazzi Tornatu-
rarum 319. de quibus vti ad prædictum Franciſcum
Mariam ſpectantibus ipſi debent rationem reddere,
alias non poſſunt iuuari beneficio inuentarii, vt
præter ſupra adductos dixit Rota *dec. 2. n. 5. p. 6. rec.*

Nec dicatur, quod dictus Co. Franciſcus Maria 3
de prædicta dote ſibi ſatisfecerit ex fructibus bono-
rum fideicommiſſariorum q. Co. Herculis ab ipſo
per multos annos perceptis iuxta præceptum fidei-
committentis, qui voluit, vt præfatæ dotes reſtitui,
ac ſolui deberent ex huiuſmodi fructibus, quia re-
ſponſum fuit, quod ſub huiuſmodi præcepto com-
prehendi nequeat prædicta dos, pro cuius reſtitu-
tione fideicommittens ſpecialiter erat obligatus, ſed
illud intelligendum eſt de dotibus, quæ in ſubſi-
dium vigore *auth. res quæ*, ex prædictis bonis fidei-
commiſſariis conſtituendæ vel reſtituendæ eſſent,
ponderatis præſertim verbis teſtamenti ibi *in euento
che tali doti non ſi poſſino conſtituire, o reſtituire d'al-
tri beni, che delli miei, &c.* quæ verba vti conditiona-
liter prolata, adaptari nequeunt ad hanc dotem cu-
ius reſtitutio tanquam ſpecialiter per fideicommit-
tenté promiſſa neceſſario facienda erat de prædictis
bonis. Quo ſtante dictum præceptum minime ſuf-
fragari poteſt ad Text. expreſ. *in l. filiuſfamilias* 117.
*§. diui ſeruus il ſecondo. ibi ſed neque creditoribus neque
fiſco fraudi eſſe.* iuncta gloſ. *in verb. creditoribus, ff. de
leg.* 1. & tradit Pereg. *de fideicomm. art.* 40. *n.* 28. Vltra
quod ponderatum fuit quod fideicommittens pro
reſtitutione prædictæ dotis, ſe obligauit poſt condi-
tum teſtamentũ, vnde vel ipſa, ſub illius diſpoſitione
non comprehenditur, cum alias ad formam perci-
pi promiſſio reſtitutionis concepta fuiſſe ſolummo-
do de fructibus bonorum, vel ex dicta ſubſequenti
obligatione à præcedenti teſtamentaria diſpoſitione
quoad hanc dotis reſtitutionem receſſiſſe præſu-
mendum eſt argum. Text. *in l. ſi ita legatum ff. de aur.
& argent. leg. l. vxorem. § teſtamento ff. de leg. 3. & filia
legatorum c. de leg.* Soc. Inn. *conſ.* 79. *n.* 112. *lib.* 3. con-
currente præſertim, quod prædicta dotis reſtitutio
facienda erat in pecunia, non autem in fructibus
per Text. *in l. 2. §. 1. verſ. nam in cæteris rebus* vbi Caſſ.
n. 8. ff. ſi cert. pet. vt dixit Rota *deciſ.* 153. *n.* 14. *p.* 7. *rec.*

Itaque dum in prædicta hæreditate Franciſci 4
Mariæ adſcribi debeat prædicta partita ſcut. 15. mil.
detrahenda ex bonis fideicommiſſariis Co. Herculis
per Bentiuolos poſſeſſis proculdubio licet ex illa
Molinarius illius creditor bene poteſt ſatisfactio-
nem reportare. Vltra quod adeſt valor prædi-
cti prædij in vocabulo li Paſirazzi Tornaturarum
319. quod pariter adſcribendum eſt ad credi-
tum hæreditatis, cum non ſubſiſtat, vt fra-
tres de Bentiuolis prætendunt, illud eſſe fideicom-
miſſarium

Digitized by Google

miſſarium q. Iacobi Vrſi: ideo ad ipſos tanquam ad illud vocatos ſpectaretnam ea iuſtrumento diuiſionis bonorum per eos factæ de aono 1602. probatur eſſe hæreditarium Virginiæ Vrſæ, ex quo tunc Bentiooli medio iuramento hoc expreſſe faſſi fuerunt, ibi, *item vna poſſeſſione d. Tornatura 319. il loco detto li prati dello Palevazzi dell' heredità della Signora Verginia Orſi*, &c. & quamuis de anno 1615, in inuentario deſcriptum fuerit tanquam fideicommiſſarium dicti Iacobi; attamen, cum hoc alioode non iuſtificetur, magis ſtandum eſt præcedenti confeſſioni curatæ, eoque magis, quia dicta aſſertio facta in inoentario deducitur ad canonizan-
5 dum fideicommiſſum, qoo caſu concludens & indubitata reqoiritur probatio ac iuſtificari debet, quod ſuper illo nullæ ſint faciendæ detractiones, vt in ſpecie firmauit Rot. *deciſ.559.num.8.& ſeq.p.1. deciſ.536. num.9. & deciſ.647. num.9. par.4. rec.* cum aliis adductis *in Bonon. Pen. conuentionalis 7. Februarij 1621. & 16. Februarij 1629. coram Peruano, ac in deciſ.252. num.5.& 6.* poſt Zach. *de oblig. Cam.*

6 Et licet Bentiuoli vltra ſupra dictas libr. 59742. poſuerint ad debitum hæreditatis ſcota 39. mil. monetæ Romanæ, hæc tamen non fuerunt habita in conſideratione, tum quia non apparent ſufficieoter iuſtificata, tum etiam quia illa ſatisfieri poſſunt ex bonis Romæ exiſtentibus iuxta præceptum eiuſdem Co. Franciſci Mariæ in eius teſtamento appoſitom, qui debita in vrbe contracta de bonis ibidem exiſtentibus ſolui mandauit.

7 Itaque cum ex his colligatur non fuiſſe per Bentiuolos ſufficienter redditam rationem de bonis hæreditatis, iure merito fuit contra eorum perſonas, & bona propria relaxatum mandatum executiuum, quod Rota in præterita deciſione exequendum eſſe pro quatuor ex quioque partibus ſummæ in eo contentæ, exiſtimauit, quia ad prædictam quintam partem tenebatur Anna filia dicti Franciſci Mariæ in dicta portione hæres relicta ex adductis *in d. deciſ. ſub §. fin.*

8 Nec ſobſiſtit, quod dicta Aooa hæreditatem non adiuerit, quinimo, illam expreſſe renuociauerit ad fauorem dd. de Bentiuolis cohæredibus; quia contrariom detegitur ex actuali aditione facta, per illios tutores mediante mandato Procuræ, qui alterius dederunt facultatem capiendi poſſeſſionem bonorum hæreditariorum, hocqoe bene poterant prædicti tutores facere nomine infantis, per Text. *expreſſum in l. ſi infanti.C.de iur. deliber.* & tradit Aretin. *in §. neque, num.11. verſ.quod verum eſt inſtit. de actionibus orum*, vltra quod Bentiooli declararunt non eſſe nec eſſe velle hæredes in d. portione Annæ.

Et ita vtraque, &c.

2 *Dignior, & habens plures qualitates præferendus eſt.*
3 *Qualitas ſacerdotij eſt præferenda Diaconatui.*
4 *Qualitas in ſacerdote deputato ad audiendum confitentium peccata eſt attendenda.*
5 *Aſcenſio de vno beneficio in aliud in Diœceſi Calagurritana fit ad inſtar optionis.*

DECISIO CDLXXXV.

AD formam Clementinæ Conſtitutionis editæ ſuper collatione beneficiorum Dioceſ. Calagurritana, in qoa diſpoſitum fuit, quod inter approbatos præſentetur ad beneficium magis idoneus reſolutum fuit primum beneficium controuerſum ad iudicaodum eſſe Stephano del Rio, quia in eius vocatioue vna cum Ioanoe Triquet de Aruedo vti filius Patrimooialis ſe oppoſuit & approbatus extitit, ea rationе quia ipſe vti dignior ac habeos maiores qualitates Ioaonis præferendus eſt iuxta præfatam conſtitutiooem, vt pluries dictum fuit ex adductis *in Calagurritana Beneficij de Ciego 6. Februarij 1651. in principio coram Reuerendiſſ. P. D. meo Veroſpio.* 1 2

Maiores vero qualitates Stephani reſultant, tum quia ipſe eſt Sacerdos quæ dignitas non concorrit in Ioanne habente de tempore oppoſitionis duntaxat ordinem Diaconalem, quæ qualitas ſemper ponderata fuit per Rotam in huiuſmodi adiudicationibus, iuxta cumulata *in Calagurritana Beneficij della Caſa della Reina 27. Martij 1648. § denique nulla,* tunc quia deputatus fuit ad audien. Confitentium peccata, & ad exercendam Curam in Eccleſia loci *de Villa Roia*, at in ſpecie ponderauit pro maiori qualitate Rota *in Calagurritana Beneficij della Caſa della Reina 4. Aprilis 1646, §.has vero, verſ. & quod alias, coram R.P.D. meo Veroſpio, & in alia de Nieua 28. Aprilis 1651. ſub §.dignior autem, verſ. & inſuper alias, coram Eminentiſſ. Ottobono*, ac in aliis *ibidem* relatis. 3 4

Itaqoe d.Ioan.Stephano adiudicandum venit dictum primum beneficiom, nõ autem integrum quod Ioannes vigore præfati quarti ab ipſo abſenti per aſcenſum aſſecutus fuit. Quia licet Stephanus præfatus aſcendere debeat ad integrum ſtante adiudicatione dicti quarti beneficij, opus tamen eſt vt ſuper dicto quarto prius ius obtineat, vt poſtea aſcendere poſſit ad integrum cum in hoc caſu ad inſtar optionis graduata tradatur aſcenſio, vt ſeruatum fuit *in Calagurritana Beneficij de Sogrono 29. Ianuarij præteriti coram R.P. D. meo Veroſpio.* 5

Et ita Ioſepho ſolum informante reſolutum fuit, &c.

Calagurritana Beneficij de Erſe.

Merc. 26.Iunij 1652.

ARGVMENTVM.

Conſtitutio diſponens quod inter approbatos præſentetur ad beneficium idoneus & dignior, eſt ſeruanda.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

Calagurritana Beneficij de Murillo.

Ven. 28.Iunij 1652.

ARGVMENTVM.

1 Conſtitutio Clementis VIII. diſponens beneficia conferenda in Diœceſi Calagurritana approbato magis idoneo, & digniori, eſt ſeruanda.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Qalitatem Sacerdotij & ætatis ſemper Rota ponderat, in prælatione adiudicationis beneficij.*
3 *Ex inſtitutione beneficij facta ab Ordinario, ſolum reſultat idoneitatis approbatio.*
4 *Seruitium præſtitum in Eccleſia vbi eſt beneficium eſt qualitas præferenda.*
5 *Pauper præfertur in beneficiis conferendis, & ad effectum prælationis valde operatur præſentia in curia & n.6.*
7 *Beneficium incompatibile nequit retineri ſine diſpenſatione.*

DECIS. CDLXXXVI.

1 CONTENDENTIBVS ſuper beneficio cõtrouerſo Franciſco de Monte Maior, Petro de Heredia, ac Ioſepho Martinez Ruiz, qui omnes in illius vacatione vti filij patrimoniales ſe oppoſuerunt, illud adiucandum eſſe Franciſco Domini reſoluerunt, quia ipſe vti dignior, ac habens maiores qualitates cæteris aliis præferendus venit juxta conſtitutionem clementinam editam ſuper collatione prædictorum beneficiorum, vbi diſponitur quod ad huiuſmodi beneficia digniorem inter approbatos beneficiati præſentare teneantur, vt dictum fuit *in Calagurritana beneficij della caſa della Reyna* 27. *Martij* 1648. *coram Reuerendiſſimo Terracinen. & in Calagurritana Beneficij* 27. *Nouembr. eiuſdem anni coram R.P.D.meo Bichio.*

2 Etenim Franciſcus reſpectu Petri dubitari nequeat, quin ſit dignior, & babeat maiores qualitates, dum non controuertitur illum antecellere in Sacerdotio, & ætate, quas qualitates ſemper Rota ponderauit ad effectum adiudicandi beneficia antiquiori, vt *in Calagurritana beneficij della caſa della Reyna* 4. *Iulij* 1646. *§. oſtendit coram R. P. D. Veroſpio, ac in Calagurritana beneficij de Sogrono* 27. *Aprilis eiuſdem anni coram me*, & in aliis relatis *in d.Calagurritana beneficij coram R.P.D.meo Bichio ſub §.eſt vero Didacus & §.tertio ætas maior.*

3 Non obſtat quod Petrus præuia præſentatione beneficiatorum reportauerit inſtitutionem in huiuſmodi beneficio ab Ordinario quia ex hoc reſultat ſolummodo idoneitatis approbatio, non autem cæterarum qualitatum concurſus, vt dixit Rota *in Calagurritana beneficij del Giego* 6. *Febr.* 1651. *in princip. coram R.P.D.meo Veroſpio.*

4 Reſpectu vero Ioſephi, qui licet ſit Sacerdotio, & ætate ſenior Franciſco, nihilominus in iſto concurrunt aliæ qualitates, quæ operantur vt præferendus veniat, ſiquidem probatur Franciſcum inſeruiſſe per plures annos eidem Eccleſiæ vbi vacat beneficium, quæ qualitas ſeruitij præſtiti ad effectum adiudicationis ponderata fuit per Rotam *in Ripana Parrochialis* 27. *Iunij* 1608. *coram S.D.N. & in d.Calagurritana beneficij de la caſa de la Reyna* 27. *Martij* 1648. *ſub §. quod autem Franciſcus verſ. dictus*
5 *Ioannes eſt ætate ſenior.* Necnon probatur ipſum eſſe pauperem: quocirca debet in beneficiis conſequendis præferri, ad Text. *in cap. conquerente de cler. non reſid.* vt notat gloſ. *in cap. dudum* [illegible] *verſ. intitulatam in fine de* [illegible] ac firmauit Rota *deciſ.* [illegible] *num.* 7. *par.* 2. *diuerſ.* ac in *d.Calagurritana beneficij del Giego ſub §. maiorum autem verſ. tum denique coram R. P. D. meo*
6 *Veroſpio* accedit vlterius quod Franciſcus reperitur præſens in curia quod ad effectum prælationis valde operatur, vt *in Calagurritana beneficij de Brinas* 1. *Iulij* 1629. *coram R. Decano ac in alia de Cornago* 18. *Febr.* 1647. *ſub §. non obſtat verſ. & ex præſentia coram R. P. D. meo Veroſpio.* Itaque his qualitatibus concurrentibus in Franciſco ipſi adiudicandum eſt beneficium non autem Ioſepho, quamuis ſit ætate, & Sacerdotio antiquior, vt in terminis reiecta dicta qualitate tenuit Rota *in d. Calagurritana beneficij* 27. *Nouembr.* 1648. *ſub §. & hic eſt caſus noſter verſ. voluit tantum coram R.P.D.meo Bichio, & in alia de Nalda.* 15. *Decembr.* 1649. *ſub §. ex defectu quoque verſ. neque dici valeat coram R. P. D. meo Veroſpio ac in alia de Nieua* 28. *Aprilis* 1651. *ſub §. neque obſtat coram Eminentiſſimo Ottobono.*

Præterea ad excludendum Ioſephum ab hoc beneficio conſideratum fuit, quod ipſe poſſidet Capel- 7
laniam in eadem Eccleſia ideo ratione incompatibilitatis nequit beneficium controuerſum abſque diſpenſatione retinere per gloſ. *in c.*1. *verb. niſi amicum de tranſact. in* 6. & dixit Rota coram Seraph. *dec.* 420. *& dec.* 1064. *vtrobique n.*2. ac declarauit S.Congregatio Concilij vt refert Garz. *de benef. p.* 11. *c.* 5. *n.* 243. quocirca ſemper præferendus eſt Franciſcus. Tum quia nullum aliud habet beneficium *c.*15. *cui de præb. in* 6 cum aliis adductis coram Pen. *dec.* 388. *n.* 3. *ac in d. Calagurritana Beneficij de Nieua §. præterea Villanoua coram Eminent. Ottobono.* Tum etiam quia nulla eget diſpenſatione, ideo habetur pro magis idoneo Dec. *conſ.* 542. *n.* 14. & in terminis dixit Rota coram Seraph. *deciſ.* 767. *num.* 1.

Et ita vtraque, &c.

Nepheſina Bonorum.

Lunæ 1. Iul. 1652.

ARGVMENTVM.

Manutentio eſt concedenda conſtando de anteriori poſſeſſione.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Clauſula*, conſtituti, *ſuffragatur ad effectum manutentionis.*
3 *Ex reſeruatione vſusfructus facta ad fauorẽ alicuius cẽſetur retẽta naturalis, & trãſlata ciuilis poſſeſſio.*
4 *Poſſeſſio continuatur inter defunctum & hæredem vigore ſtatuti.*
5 *Poſſeſſio capta nemine citato præſumitur clandeſtina & turbatiua.*
6 *Exceptiones requirentes altiorem indaginem non admittuntur in poſſeſſorio ſummariſſimo.*

DECIS. CDLXXXVII.

CONCEDENDAM eſſe manutentionem ſuper 1
bonis cõtrouerſis ſororibus de Horthentiis reſolutũ fuit, quia de earum anteriori poſſeſſione conſtat, non ſolũ ex clauſula *conſtituti* appoſita in inſtrumẽto trãſactionis inita de anno 1643. inter Andreã Roſã tũc poſſeſſorẽ, & Hyacinthũ illorũ patrem in quo dicta bona conceſſa fuerunt præſenti Hyacintho reſeruato tamen vſufructu ad fauorem Ioſephi de Horthentiis eius vita durante ad Text. *in l. quod meo, ff. de acq. poſſ. & l. quadam mulier* vbi gloſ. *in verb. poſſidet, ff. de re iud.* Alex *conſ.* 14. *n.* 8. *l.* 1. Natt. *conſ.* 453. *numo* 4.

num. 4. lib. 2. Rot. *deciſ. 549. num. 1. par. 1. diuerſ.* illumque eſſe manutenibilem firmat Oſand. *deciſ. Pedemont. 533. num. 2.* cum aliis adductis coram me *in Meleuitana hæreditatis* 29. *Februarij* 1646. *in princ.*
2 dictumque clauſulam ſuffragari præfatis ſororibus hæredibus Hyacinthi ad effectum manutentionis tenet Menoch. *conſ. 139 per tot.* vt dixit Rota coram
3 *deciſ.* 84. *num.* 29. ſed tamen ex d. reſeruatione vſusfructus facta ad fauorem præfati Ioſephi per quam cenſetur retenta naturalis & tranſlata ciuilis poſſeſſio *l. quis quis c. de donat.* Socc. Iun. *conſ.* 118. *num.* 18. *lib.* 2. Tiraq. *de iur. conſtit. ampliat.* 36. *num.* 2. Honded. *conſ.* 18. *num.* 2. 3. *&* 46. *lib.* 2. Ferret. *conſ.* 122. *num.* 3. *lib.* 5. & firmauit in terminis Rota *deciſ.* 258. *num.* 2. *verſ. tamen etiam ex reſeruatione par.* 4. *rec*

Quæ poſſeſſio dicto Hyacintho quæſita, poſtea eo
4 mortuo ſtatim fuit continuata in dd. ſororibus de Horthenſiis eius filiabus vigore ſtatuti Vrbis *c.* 147. *lib.* 1. & illum eſſe manutenibilem pluries reſpondit Rot. coram Duran. *dec.* 155. *n.* 7. *& dec.* 200. *n.* 5. *p.* 5. *recent. & in Romana domus* 6. *Februarij* 1640. *coram bon. mem. Cardinali Panzirolo*, cuius ſtatuti diſpoſitio habet etiam locum in diſtrictu Rot. *deciſ.* 540. *num.* 2. *&* 3. *part.* 5. *recent.* de quo eſt *Ciuitas Nepheſina non diſtans ab Vrbe Niſi per* 24 *milliaria.*

5 Nec ob quod Angela filia præfati Andreæ poſt eius mortem acquiſiuit poſſeſſionem eorumdem bonorum; quia tanquam poſterius capta, & nemine citato præſumitur clandeſtina, & turbatiua, *cap. licet cauſam*, vbi Felin. *num* 8. *verſ. Tertia cauſa, de probat.* Menoch. *de retin. remed.* 3. *n.* 725. Rot. *deciſ.* 506. *num.* 5. *&* 6 *part.* 1. *diuerſ. & deciſ.* 299 *n.* 1. poſt Poſt. *de manut.* eoque magis, quia præfata poſſeſſio iam tranſlata erat in eaſdem ſorores de Horthenſiis, quæ poſt mortem Hyacinthi Patris vigore ſtatuti continuantis poſſeſſionem in ſuos hæredes dictam poſſeſſionem recognouerunt deſcribendo eadem bona vti propria in inuentario hæreditatis paternæ.

6 Cæterum adducta ad probandum, quod ſuper huiuſmodi bonis adſit fideicommiſſum purificatum ad fauorem Angelæ, cū expreſſa prohibitione alienationis cum requirant altiorem indaginem non veniunt diſcutienda in hoc ſummariſſimo poſſeſſorio manutentionis, ſed reiicienda veniunt ad petitorium, vt dicit Rota *d. deciſ.* 299. *in fin. & deciſ.* 168. *num.* 7. *&* 8. *& deciſ.* 300. *num.* 6. poſt Poſt. *de manut.* maxime quia in eadem tranſactione Andreas grauatus in locum prateritorum bonorum alia bona ſubrogauit, quod teſtamenti fideicommiſſis illi permiſſus fuit.

Et ita, &c.

Romana fideicommiſsi de Candidis.

Mercur. 31. Iulij 1652.

In Rota Memorialium.

ARGVMENTVM.

Conſumptum à Matre adminiſtratrice non poteſt imputari in aliquam partem legitimæ filiorum, quibus interdicta eſt adminiſtratio; ſecus ipſis adminiſtrantibus.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Filios adminiſtraſſe probatur ex teſtium depoſitionibus, & confeſſione tutricis.*
3 *Confeſſio matris adminiculata probat in præiudicium filiorum, ſicut Prælatorum in præiudicium Eccleſiæ.*
4 *Quidquid filij adminiſtrando diſſipant de ſubſtantia Patris, imputari debet in eorum legitimam. &* *n.* 5.
6 *Creditum hæreditatis auget, non autem minuit filiorum legitimam.*
7 *Dotes ſoluta per fideicommittentem ad vtilitatem eius hæreditatis remanent, non autem ad augendam filiorum legitimam.*

DECISIO CDLXXXVIII.

INSTANTSBVS fratribus de Candidis in relationibus cauſarum pro expeditione mandati de immittendo relaxati ſuper Domo controuerſa, ipſi de Stellis illius poſſeſſores ad illam impediendam impugnabant ſummā à ſcut. 6000. in calculo poſitam ad quam valutatæ fuerunt merces in hæreditate repertæ prætendentes dictum pretium, vel non iuſtificari, vel illud, ad ſcribendum eſſe ad debitum Camillæ vxoris fideicommittentis, quæ relicta fuit illarum adminiſtratrix, quocirca non poteſt dictum pretium vti per eam, vel ſub eius adminiſtratione conſumptum in aliqua parte imputari in legitimam filiorum grauatorum, quibus interdicta fuerat adminiſtratio huiuſmodi mercium vſque ad annum 25. quia neutrum ſubſiſtit; nam valor mercium in prædicta ſumma optime iuſtificatus ex depoſitionibus teſtium, ex quibus pariter probatur prædictas merces fuiſſe per Iacobum alterum ex filiis grauatis adminiſtratas, & comprobatur ex confeſſione eiuſdem Camillæ tutricis dd. filiorum in inſtrumento celebrato de anno 1607. in quo etiam alios fratres communiter adminiſtraſſe, & conſcripſiſſe fatetur quæ confeſſio vti adminiculata ex dd. teſtibus, aliorum fratrum, & cohæredum adminiſtrationem non excludentibus, & emanata ad perficiendam rei veritatem benè probat in præiudicium filiorum, vt de confeſſione facta à Prælato in præiudicium Eccleſiæ tenet gloſſ. *in cap. dudum, il* 2. *ſub verbo de veritate dicenda, verſ. qui tale iuramentum, de elect.* Bald. ac alii *in auth. hoc ius porrectum, cap. de ſacr. Eccleſ.* & latè firmauit Rot. coram Buſat. *deciſ.* 239. *num.* 2. *&* 3. & in ſpecie de confeſſione facta à tutrice dictum fuit *in deciſ.* 311. *num.* 2. *verſ.* 2. *ex confeſſione*, poſt Zach. *de oblig. Cam.* Vnde dum adminiſtratio facta fuit à filiis conſumptio mercium illis non autem matri imputari debet; quia quidquid filij adminiſtrando diſſipant de ſubſtantia Patris imputari debet in eorum legitimam ad text. *in l. quoniam, cap. de inoff. teſt.* & tradunt Bald. *in l. in quartam, num.* 10. *in princip.* vbi Rip. *num.* 148. *ff. ad l. Falcid.* Gregos. *dec.* 568. *num.* 6. *&* 7. & hoc quamuis etiam alter ex fratribus ſolus bona adminiſtraſſet, vt firmatum fuit *in hac cauſa* 5. *Decembris* 1651. *ſub §. altera quoque, in fine, coram R. P. D. meo Veroſpio.* 1 2 3 4

Itaque dicta partita ſcutorum 6000. appoſita pro valore mercium bene ſubſiſtit, ex quo ſcuta 1418, 5 deficientis ante alienationem domus controuerſæ imputantur in legitimam filiorum reſiduum vero nempe ſcutorum 158s. tanquam aſſignata Ioanni Baptiſtæ alteri ex prædictis filiis in computum ſeu-

portio

poitionis hæreditariæ ſe penes ipſum exiſtentia de anno 1609. imputata non fuit prout ſcut. 5. mil. vti erogata in meliotanda, ac pra fieienda domo controuerſa non adſcribuntur ad debitum filiorum verum quatenus etiam huiuſmodi erogatio controuerteretur illa pariter imporanda eſſet in præſatam legitimam, vt ponderatum fuit coram me *ſub die 17. Iunij præteriti ſub §. tam etiam quia verſ. valer vero.*

Impugnatio autem partitæ mobilium tanquam non exiſtentium in ſumma calculata, ſe partitæ vineæ poſitæ ad montem Teſtauium ſub prætextu fideicommiſſaria non eſſet fatua viſa fuit DD. cum vlita quod iuſtificatur ex adductis *in 1. deciſione 17. Iunij ſub §. quo vero illa* appoſitæ non fuerint ad debitum legitimæ,ſed ſolum ad creditum hæreditatis,
6 vnde augent non autem minuunt filiorum legitimam;nam ſi,dd.partitæ conſiſtens in ſcut.2000.tamquam non exiſtentes ac vti propria grauatorum bona reſpectiue calculandæ non eſſent ſtatua hæreditatis firmatus in ſcut.22500. remaneret ſolum in ſcut 22500. ſicque legitima quæ in calculo taxatur in ſcut. 11250. demptis dd. partiis eſſet dumtaxat ſcut.10250 & conſequenter retenio pro illa poſſeſſoribus conceſſa in ſcutis 5111. reducenda eſſet ſolummodo ad ſcuta 4111. vt calculando apparet.

Demum non ſubſiſtit dotes filiarum fideicommittentis non fuiſſe ſolutas ante illius obitum, & conſequenter apponendas non eſſe ad creditum he-
7 reditatis prout in Calculo factum fuit quia ex inſtrumentis apparet prædictus dotes fuiſſe omnes ſolutas per eumdem fideicommittentem, ideo ille ad vtilitatem eius hæreditatis remanſerant,non autem ad augendam filiorum legitimam,vt firmatum fuit *in hac Cauſa 26. Iunij 1651 ſub §. verum tamen coram R.P.D.meo Veroſpio.*

Et ita in relationibus cauſarum reiectis quoque nullitatibus adductia contra inuentarium hæreditatis, &c. Ioan. Baptiſtæ tamquam non ſubſiſtentibus reſolutum fuit cauſam eſſe expediendam vtraque parte audita,

---

Romana Fideicommiſſi de Candidis.

Lunæ 25. Aprilis 1652.

ARGVMENTVM

Fideicommiſſo purificato admittendi ſunt fideicommiſſarij, ſalua legitima hæredibus grauatis.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Diminutio debet ſpectare ad intereſſe habentes aqualiter, decreſcente iniuria temporum, rei valore.*
3 *Emptores rei fideicommiſſaria alienata in cauſam legitima, ad diſſolutionem rei alieni teſtatoris cogi non poſſunt.*
4 *Confeſſio matris adminiculata probat in praiudicium filiorum.*
5 *Calculus legitimus eſt cum defenſore habitus citatis intereſſe habentibus.*

DECIS. CDLXXXIX.

SVPER Domo Ioannis Salui fideicommiſſo ſuppoſita, & ab ipſius filiis hæredibus grauatis poſt obitum Patris pretio ſcutorum 10. mill. diſtracta in cauſam legitimæ immiſſio pro indiuiſo conceſſa fuerat fratribus de Candidis in eodem fideicommiſſo ſubſtitutis, in rata tamen ſcutorum 4889.quia hanc præcedentes alienationea abſorpſerant, & à iure proinde legitimæ excludebant, cum vero iidem fideicommiſſarij mandatum de immittendo ad normam deciſionum ſibi relaxari in relationibus cauſarum inſtetiſſent contra DD.de Stellis modernos ex ſingulari titulo emptionis poſſeſſores Domus præſatæ, hi vero domum eamdem prætio tantum modo ſcut.6300.(pro quo emerant) æſtimari poſſe contenderent ac valorem proinde prædictæ domus longe admodum decreuiſſe; propterea mihi DD. demandarunt vt mandatum de immittendo pro parte dimidia tantummodo relaxarem,ipſa tamen DD. de Stellis ſcutorum 111.à fideicommiſſariis reſtitutis, quoniam dum Domua præfata de tempore detractionis legitimæ,quod in facienda ipſius quantitate ac firmando ſtatu hæreditatis inſpiciendum eſſe not. Merlin. *de legit. lib.5. tit.3.q.7.num.46.* Fuſat. *de ſubſtit q.543.num.3.*Petra *de poteſtcom.q.15.num.136.circa finem*) valorem æquabat ſcut. 10000. eoque perſpecto medietas fideicommiſſariis detractia tantummodo prædictis ſcut, 111. competebat, de creſcente poſtmodum iniuria temporum valore, rei diminutio vtriuſque damno proportionabiliter cedere debet, cuius dominium ad vtrumque ſpectabat ad Tex. *in l. pignus. c.de pignor. actioa.* Alex. *conſ.29. num.4. lib.5.* Ruin.*conſ.59. num.20 lib.4.* cum aliis ralatis per Peregrin. *de fideicom. art 86. num.33.*& late deductum *fuit in vna Lacellanen.16. Decembris* 1650. *§. quia coram Eminentiſſimo D. Cardinali Corrado.* 2

Hinc iidem fideicommiſſarij,vt ex aduerſo contendebatur; compelli non potuerunt ad recuperationem integræ Domus, ac reſtitutionem pretij ab eius emptoribus perſoluti, dum nec ipſi emptores 3
ad reſtitutionem rei alienatæ in cauſam legitimæ ac diſſolutionem æris alieni teſtatoris, cogi poſſent vt not. Caſtren. *in auth.res qua num.5.C. com. de leg. ibique in 16. extentione num.31.& in conſ.161. lib.4. num.9* Riuin. *conſ.137. num.19. vol.2.* Ang. *conſ.29. num.47.* Margat *in epit. fideicom. q. 48.* Peregrin.*eodem tract. art. 40. num. 27.* cum aliis per Fuſarum *de ſubſtit. q. 541.num.* 10. eiuſdem rei valorem præſertim diminuto, cum tunc damnum vtrique adſcribendum alterius tantùm periculo cederet contra diſpoſitionem iuris ſupra deductam.

Neque obeſſe viſa fuit exceptio denuo repetita, 4
quod mercium conſumptio de tempore alienatæ Domus iuſtificata non foret, earum quippe conſumptio,tunc temporis ſubſecota probatur ex aſſertione matris atque tutricis in inſtrumento aſſignati reſidui earundem mercium Ioanni Baptiſtæ vbi ipſas merces ad ſcuta tantũmodo 1581.redactas eſſe concludit, eaque præterea confeſſio adminiculatur; tum ex approbatione eiuſdem Ioannia Baptiſtæ,qui eius vigore inhibitionem contra fratrum creditores, obtinuit, tum ex teſtibus ſtatim poſt obitum Patris atteſtantibus merces fuiſſe conſumptas, tum denique ex ſucceſſiuis Iacobi, cæterorumque fratrum declarationibus ipſorum Cutareilo præſente & acceptante peractis in inſtrumentis alienationum de anno 1608. & 1616. ſtipulatis, adeoque proterit contra grauatos huius reſpectu coniunctionis ple-

nam

num probationis gradum conſtitnere, dum præfatis adminieulis roboretur, ac veriſimilis quoque extitit Rot. coram Greg. *deciſ.* 506. *ſub n.* 1. & coram Buratt. 239. *n.* 2. & in pluribus aliis deciſionibus relatis *in Anconitana Mand.* 13. *Maij* 1644. *coram Eminentiſſimo D. Cardinali Corrado*, & deductum fuit *coram me ſub die* 26. *Iunij* 1651. *in hac eadem cauſa in* §. *harum itaque prima in fine.*

5 Denique obſtare nec viſa fuit obiectio contra valorem hæreditatis, cum ille firmatus fuerit in calculo eum legitimo cauſæ defenſore edito coram ipſius quoque Dominis de Stellis in eius confectione citatis ex quibus probatus eſſe legitimus prout alias firmauit Rota *in Romana dotis* 1651. *coram me*, in dictum fuit *in vltima deciſione huius cauſæ.*

Et ita vtraque, &c.

Leodien Vicaria.

Lunæ 16. Decembris 1652.

ARGVMENTVM.

Mandatum de manutenendo concedendum eſt exiſtenti in quaſi poſſeſſione.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio licet ſit inſtrumentalis ſufficit ad effectum obtinendi manutentionem, quando de eo tempore alius non exiſtebat in poſſeſſione.*

2 *Poſſeſſio clandeſtina & turbatiua impedire non poteſt manutentionem debitam anteriori poſſeſſori.*

3 *Exceptiones requirentes altiorem indaginem non admittuntur in poſſeſſorio ſummariſſimo.*

DECISIO CDLXC.

1 MANDATVM de manutenendo in poſſeſſione Vicariæ controuerſæ concedendum eſſe Martino ſolum informanti reſolutum fuit, quia ex publico inſtrumento dare conſtat de eius poſſeſſione prima Februarij 1651. quæ poſſeſſio licet ſit inſtrumentalis ſufficit ad effectum obtinendi manutentionem, quando de eo tempore alias non exiſtebat in poſſeſſione vulgat. *l. prædia* vbi Doctores, *ff. de acquirenda poſſeſſione*, *l. idcirco ff. de fidei inſtrumentorum*, ſæpe firmauit Rota ex adductis per Caualerium *deciſ.* 185. *num.* 4. & 5. *ac in deciſ.* 188. *num.* 1. *par.* 7.

2 Nec quidquam releuat poſſeſſio poſtea acquiſita per Robertũ collitigantem, quia illa vti poſterior & capta non citato dicto Martino tunc poſſidente fuit clandeſtina, & turbatiua: adeo vt nullo modo impediri poteſt manutentio Martino anteriori poſſeſſori debita *cap. licet cauſam*, vbi Bald. *de probat.* Bart. *l. ſi* 2. *num.* 4. *ff. vti poſſidetis* Rot. *deciſ.* 139. *n.* 5. *ac deciſ.* 240. *n* 6. *p.* 7. & *in Aquilana Canonicatus* 28. *Iunij* 1645. *coram me.*

3 Cætera quæ adducta fuerunt pro validitate vtriuſque tituli cum requirant arctiorem indaginem reiicienda veniunt in hoc ſummariſſimo iudicio manutenendus, & remittenda ſunt ad petitorium Et ita vnica, &c.

Meleuitana nullitatis profeſſionis.

Lunæ 13. Ianuarij 1653.

ARGVMENTVM.

Profeſſio meticuloſa nulla diffinitur.

SVMMARIVM.

1 *Profeſſio extorta per vim & metum inualida eſt, quia nullum bonum eſt, niſi voluntarium. & n.* 2.

3 *Metus probatur ex quo ſemper dicat Religioſus, quod non vult emittere profeſſionem, iunctis aliis & n.* 4.

5 *Metus eſt mentis trepidatio præſentis, vel futuri mali vnde ſola timoris ſuſpicio animo impreſſa metum inducit, & liberum conſenſum tollit.*

6 *Metus reuerentialis cauſatus ab aliquo ſufficit ad inualidandam profeſſionem.*

7 *Metus reuerentialis in nepote ſemper cadit erga Patruum, maxime ſi Patruus ſit perſona auctoritatis & virtutis.*

8 *Indignatio ſi eſt perpetua Patrui erga nepotem, eſt ſufficiens vt dicatur, metus cadens in conſtantem virum.*

9 *Singula quæ non proſunt, multa collecta iuuant.*

10 *Meticuloſus præſumitur quilibet actus, ſtante cauſa metus. & n.* 12.

11 *Teſtibus duobus deponentibus ſuper metu, creditur plus quam millibus ſuper ſpontanea voluntate.*

13 *Diſcedens à conuentu animo deliberato non profitendi, tenetur poſtea nouum annum peragere nouiciatus.*

14 *Profeſſio facta non præcedente legitimo anno profeſſionis eſt nullius momenti.*

15 *Vitium ſubreptionis non eſt dubium intrare, quando in breui apoſtolico fuit falſa expreſſio cauſæ circa ea, quæ difficiliorem reddere poterant gratiam.*

16 *Ratificari non poteſt quod ab initio de iure non ſubſiſtit. & n.* 19.

17 *Nouitius non poteſt ratificare proceſſionem nullam ab initio, ſine nouo conſenſu ſuperioris.*

18 *Diſſenſus expreſſus facit ceſſare tacitum conſenſum.*

20 *Regula quod in dubiis facienda eſt interpretatio, ita vt profeſſio ſuſtineatur, declaratur.*

DECIS. CDXCI.

QVAMVIS Rota ſub die 10. Decembris 1648. exiſtimauerit Profeſſionem emiſſam per Marchionem Petrum Corſinum in Religione Hieroſolymitana validam fuiſſe non obſtante defectu integri anni nouitiatus, ac omiſſione ornatus cinguli militaris, ex quibus ſolummodo inualiditatem prædictæ profeſſionis reſultare prætendebatur ex adductis in ipſa deciſione. Attamen repropoſita ſuper eiſdem pluries cauſa vtraque parte acerrimè informante ob varias probationes per prædictum Petrum poſtea factas ab huiuſmodi reſolutione hodie Domini recedendum eſſe reſoluerunt.

Nam ex prædictis probationibus clarè elicitur huiuſmodi profeſſionem fuiſſe per vim, & metum extortam, dum Teſtes examinati optimè concludant, quod dictus Petrus toto tempore, quo in conuentũ cõmmoratus fuit ad effectum annum pro-

batiōnis

bationia peragendi ſemper publicè, & palam dixit & declarauit in prædicto Conuentu duntaxat commorari ad hoc vt bo. me. Coſmo eius Patruo ita mandanti ſatisfaceret, & obtemperaret, non autem ad effectum ſuſcipiendi habitum regularem, ac profeſſionem in Religione emittendi. Hocque actibus poſitiuis comprobauit, dum bis è Conuentu nulla emiſſa profeſſione diſceſſit omnibus propalando ſe nolle eſſe Religioſum, & hac de cauſa omnia mobilia quæ ad proprium vſum ibidem detinebat, vendidit, proteſtando ſe nunquam ad Conuentum rediturum ex auerſione quam erga Religionem habebat, quinimo ad profeſſionem ipſam non ſponte deuenit, ſed coactè, & cum lacrymis, attento quod eius Patruus ita iuſſit, & voluit, vt depoount prædicti Teſtes examinati eius *Summ. num. 3. & ſeqq.* Qui vlterius dicunt, quod poſt profeſſionem dictus Petrus in eodem animo permanſit, dum omnibus publicè propalauit huiuſmodi profeſſionem fuiſſe per vim, & metum ab ipſo extortam, itaut nullo modo ſuſtinere poſſit, cum ipſe nunquam habuerit animum emittendi profeſſionem, & ob id gratias Deo reddidit audito, quod Religio eius Profeſſionem acceptare noluit. Ex his enim cum appareat Petrum tam ante ac in ipſo actu, quam poſt Profeſſionem habuiſſe auerſionem à Religione, vt deſumitur ex ſupradictis facti circumſtantijs, ex quibus reſultare claram metus probationem aduertit Rota *deciſ. 779. per tot. par. 3. recent. & in Meſſanen. nullitatis Profeſſionis 23. Martij, & 20. Nouembris 1642. coram R.P.D. meo Peutinger.* dicendum eſt profeſſionem non ſponte factam, ſed coactè per vim, & metum à Patruo eidem incuſſum, nullo modo validam eſſe, cum
2 nullum bonum ſit, niſi voluntarium per gloſ. *in cap. præſens Clericus 22. quæſt. 5.* & in terminis pluries reſpondit *Rota coram Gregor. deciſ. 326. per tot. ac coram R. P. D. meo Peutinger. in dicta Meſſanen. nullitatis Profeſſionis, & in Vlixbonen pariter nullitatis Profeſſionis 16. Iunii eodem anno coram Reuerendiſſimo Salamantino, ac 29. Ianuarij, & 10. Decembris 1646. coram bo. me. Arguelles.*

3 Vlterius ponderabant DD. ad comprobandum huiuſmodi metum, quod Petrus, qui ſpatio 33. menſium quo in Conuentu permanſit ſemper conſtanter dixerit nolle profeſſionem emittere, Imo ab illo diſceſſerit deliberato animo non profitendi, reuerſus poſtea ad Patruum, illico nulla extrinſeca compellente cauſa ad profeſſionem deuenit. Vnde eſt prorſus inuerisimile, quod ſponte, non autem coactè hunc actum feciſſet, quam inuerisimilitudinem pro metu præſumendo alias admiſit Rota coram Gregorio *dicta dec. 326. n. 6. verſ. & multum in eo valet argumentum ac deciſ. 643. num. 19. in fin. verſ. Ad metus autem probationem par. 1. recent. & deciſ. 86. num. 16. & ſequen.* coram Buratto,
4 *& in dicta Vlixbonen. nullitatis Profeſſionis 29. Ianuarij 1646. §. decimo addebat vnus ex Dominis.* Et quod adimit omnem difficultatem circa vim, & metus probationem eſt epiſtola conſcripta ab eodem Patruo, vbi huiuſmodi coactionem factam Petro faſſus fuit, ibi, *con queſta controuerſia ſi venne à me, la quale io accommodai con la promeſſa fattami dal Marcheſe d'accettar la ratificatione; e con il forzare Fr. Pietro à far la profeſſione*, & infra, *Et Io in conſcienza ſarei obligato ad aiutarlo come Autore che contro ſua voglia habbia preſa la Croce, e fatta la Profeſſione.* Ex quibus verbis clarè deſumitur profeſſionem fuiſſe coactitiam, & conſenſum metu extortum à Petro; Vnde nefas eſt dubitari, quin metus ſit ſufficienter probatus, vt firmant Monald. *conſ. 5. num 8. lib. 2.* Barboſ. *in ſuis vot. deciſiu. vot. 16. num. 55.* quibus ſtantibus non videtur diſcutienda cauſa ipſius metus, & an fuerit cadens in conſtantem virum; cum hæc diſcuſſio ſit admittenda, quando ex facto non reſultat metus probatio Abb. *in cap. nonne 5. num. 1. poſt. med. verſ. non obſtat text.* & ibi Felin. *num. 22. verſ. ſed intelligitur de præſumpt.* cuius dictum ſequuntur Marſil. *ſingul. 147. nu. 2.* Monald. *dicto conſ. 5. num. 43. & 46. lib. 2.* Barboſ. *vot. 1. num. 40. lib. 1.* & merito quia me-
tus nil aliud eſt, quam mentis trepidatio præſentis, 5
vel futuri mali *ad text. in l. 1. ff. de eo quod met. cauſ. & gloſ. in cap. vnico verb. vis eodem tit.* Ex quo ſufficit quod de his adſit iuſta ſuſpicio, vt notant Bald. in *l. fin. num. 2. de Iur. deliber.* cum alijs relatis per Gregor. *deciſ. 374. num. 17. & 18.* ſola enim timoris ſuſpicio in anima impreſſa metum inducit, & liberum conſenſum tollit Dec. *conſ. 490. nu. 10.* Bald. *conſ. 165. numer. 6.* & Maſcard. *de probat. concluſ. 1535. num. 17.* Sanch *de matrim. lib. 4. diſput. 1. n. 17.*

Nec dicatur quod ad inualidandam profeſſio-
nem requiritur metus cadens in conſtantem virum, 6
de quo per gloſ. *in cap. ſi quandoque 15. quæſt. 6. in verb. per metum, & in l. continet. & l. nec timorem ff. de eo quod met. cauſ.* Nam vltra deducta in §. præcedenti ad hunc effectum ſat eſt metus reuerentialis, quem Petrus erga Patruum habebat etiam abſque minis propter libertatem ad hunc actum requiſitam *ad gloſ. in cap. præſent. 20. quæſt. 13. in verſ. Patrem in fin.* firmat Elig. Bas *in ſuo tract. flor. tot. theolog. in verb. metus num. 3.* Rodriguez *quæſt. regul. tom. 3. quæſt. 17. art. 18.* Ciarlin. *controverſ. lib. 1. cap. 108. num. 27. ac de metu reuerentiali Pedagogi tam officio functi in puero 15. annorum* tradit Barbos. *dicto libr. vot. 1. num. 41. cum ſeqq.* cum alijs per Rot. coram Merlin. *deciſ. 560. num. 2. & 3.* ac in dicta Vlixbonen. *nullitatis Profeſſionis 10. Decembris 1646. §. & quicquid ſit, ac in d. Burgen. nullitatis Profeſſionis 16. April. 1649. §. quæ omnia coram bon. mem. Arguelles.*

Nec hæſitandum eſt quin in Petro adeſſet metus 7
reuerentialis erga Patruum. Tum quia certum eſt in Nepote ſemper cadere dictum metum reuerentialem, vt firmant Anchar *conſ. 339. num. 1.* Crau. *conſ. 976. num. 16.* Menoch. *conſ. 1. num. 492.* Guttier. *conſ. 16. num. 17.* Sancb. *dicto lib. 4. diſput. 5. num. 34.* Graſſ. *de except. except. 11. num. 35.* Paſc. *de iur. patr. pot. par. 3. cap. 2. numer. 37. in fin.* cum alijs adductis per Rot. *deciſ. 313. num. 5 par. 5. recent.* Tum etiam quia de hoc concludenter deponunt Teſtes examinati qui dicunt prædictum Petrum fuiſſe ſemper obſequentiſſimum, prout exitus comprobauit dum obtemperando duntaxat Patruo profeſſionem emiſit attenta præſertim qualitate perſonæ ipſius Patrui, non ſolum reſpectu ſeueræ naturæ, ſed etiam reſpectu eius auctoritatis, & virtutis, quibus ſi morte præuentus non fuiſſet ad maiores honores, & dignitates adſcriptus eſſet, quæ qualitas perſonæ iuncta cum metu reuerentiali efficaciorem reddere timoris probationem animaduertit Rot. corā Greg. *dec. 374. n. 16.* Dec. *in c. quæſitum n. 30. de offic. de legat.* Abbas *in c. cum virum 12. n. 8. verſ. ad idem de regular.*

Vltra quod ex abundanti in præſenti metum ad- 8
fuiſſe cadentem in conſtantem virum ſatis patet ex eo, quia Patruus Petro comminatus fuit eius perpetuam indignationem, ſi profeſſionem non emitteret, vt deponunt Teſtes, ibi, *E più volte minacciò di voler eſſer obedito altrimente faceſſe penſiere di non hauer mai bene, e di non ſe gli appartenere coſa alcuna, e ſarebbe ſempre ſtato in ſua diſgratia, &c.* Ex quibus

bus minis licet dici nequeat fuiſſe inductum me-
tum cadentem in conſtantem virum, nihilominus
hoc procedit quando comminata indignatio, &
miſeria non diu permanenda erat, ſed aderat ſpes
futuræ reconciliationis ſecus autem eſt, ſi mina-
tus verè timeret diuturnam fore indignationem
ac ſemper ſe habiturum Patruum indignatum,
prout in caſu noſtro deponunt Teſtes, quo caſu
conſideratur metus cadens in conſtantem virum,
vt diſtinguendo explicat Sanch. *dicto lib. 4. diſput. 6.
num. 14.* & ſequitur Diana *reſolut. moral. part. 3.
tract. 5. reſol. 20. verſ. ſed aliqui Peyr. in tract. de ma-
trim. lib. 4. c. 5. num. 6. & ſequen.* vbi conciliantur
contrariæ opiniones; Quinimo ad hunc effectum
perſuaſiones, & importunas inſtantias cum metu
reuerentiali coniunctas prouenientes ab eo quem
reueremur ſatis eſſe probant Sanch. *dicto lib 4. diſp.
7. num. 6.* Gabret. *de met. lib. 2. cap* 10 *num. 15.* Barbos.
lib. 2. vot. 16. n 30 Couarr. de Sponſal. *par. 2. cap. 3. §. 6.
in fin.* cum alijs per Rot. *deciſ. 105. num 3. par. 3. recem.*
Greg *dicta deciſ. 326. num. 13. & in dicta Vlixbonen.
nullitatis profeſſionis 29. Ianuary* 1646. § 4. *concurrunt*
9 Vnde quando ſupradicta per ſe non ſufficerent ad
probandum metum, ſimul tamen iuncta efficere ple-
nam probationem in terminis firmauit Rot. *in dict.
Vlixbonen.* 10. *Decembris* 1646. *ſub §. ex quibus ſatis ap-
paret verſ. præſertim quia* ; prædictis enim concur-
rentibus nec minæ deſiderantur Gatz *de nobil.
glos. 17. num.* 18. Ciarlin. *contr.* 108. *num.* 4. & multo
minus ſunt neceſſariæ cum requiſitis cumulatis à
Sanch. *de matrim. lib. 4. diſput. 1. num.* 10 quæ
tunc debent concurrere, quando ſolæ minæ dede-
runt cauſam timori, Gregor. *deciſ.* 374 *. n.* 14 Ruin.
conſ 121. *num. 6. lib.* 4. Barbos. *lib. 2. vot. 16. numer* 44.
& 58.

10 Nec obſtant, quod aliqui teſtes dicunt, quod di-
ctus Petrus poſt emiſſam Profeſſionem cum Patruo
aſſociatus hilari vultu acceſſit nõ ſolum ad Orato-
rem Religionis, ſed ad alios Equites eiſdem notifi-
cando prædictum actum ab ipſo ſponte geſtum.
Quia hoc euenit in præſentia Patrui, qui metum
impellebat, Vndè huiuſmodi actus vti meticuloſus
etiam præſumendus ſit ſtante eadem cauſa metus
*cap. 1. cum gloſſ. in verb. poſtmodum de his qui met. cauſ.
Pariſ. conſil.* 139. *numer.* 23. *vol.* 4. *Mantic. deciſ.* 112.
*num. 13. verſic. Item his teſtibus. ac deciſ. 315. numer. 9.
part. 5. recent. & part. 7. deciſ. 115. numer. 14. & deciſ.*
172. *numer.* 43. cum aliis adductis *in dicta Meſſanen.
nullitatis* 24. *Nouembris* 1642. *§. fin. coram R. P. D.
meo Pemingero.* Vltra quod pluries creditur duobus
11 Teſtibus deponentibus ſuper metu, quam mille ſu-
per ſpontanea voluntate Innoc. *in cap. ſuper hoc n. 2.
de renunc.* Menoch *de præſ. l 3. præſ.* 136. *n.* 31. *San-
chez dicto lib. 4. diſput. 27. numer.* 1. Seraphin. *deciſ* 851.
num. 6. Greg. *dicta deciſ.* 326. *numer.* 26. cum aliis *in
dicta Vlixbonen. nullitatis profeſſionis 29. Ianuary* 1646.
§. Nec viſa fuerunt coram bon. mem. Arguelles.

Nec pariter obſtant literæ Patruo, & fratri ab
eodem Petro conſcriptæ, ex quibus reſultare præ-
tendunt, & voluntatium initium, & quod eius diſ-
ceſſus à Religione oriebatur ſolummodo ex intereſ-
ſe burſali, quod inter fratres vigebat, non autem ex
auerſione à Religione. Voluntatium enim initium
non probant literæ conſcriptæ anno 1635. & 1636.
cum nihil concludant, dubiæ ſint, & licet in pri-
ma facie præſeferant aliqualem aſſenſum conclu-
dunt tamen diſſenſum; Intereſſe autem burſale
excluditur ex ipſius expreſſa declaratione dum pu-
blicè, & palam dicebat ſe nolle eſſe Religioſum,
quamuis in Conuentu permaneret non ex cauſa
burſali, ſed ex auerſione quam erga Religionem
habebat, vt concludenter deponunt prædicti Te-
ſtes, Et licet in prædictis litteris de huiuſmodi in-
tereſſe aliqua habeatur mentio, hoc tamen Pe-
trus præbebat Patruo, pro cauſa vt in longum
protraheret coactam, & optatam ab eo profeſſio-
nem, hocque magis iuſtificatur aduertendo,
quod in eiſdem literis ipſe nunquam ſe reſtrinxit
ad ſpecificum intereſſe, ſed ſemper variando va-
rias difficultates excitabat, ad hoc vt magis differ- 12
ret prædictam profeſſionem, quocirca ex his non
ſolum excluditur metus probatus, quinimo ille
magis concluditur, dum declarationes ſpontaneæ
emiſſæ coram eo, qui metum incutit potius me-
tum geminant, quam eneruant, vt firmant Alexand.
conſ. 99. numer. 8. *lib.* 3. Ruin. *conſ* 132. *num* 4. *lib* 4.
Euerard. *conſ. 19. num. 17. & ſeqq.* cum alijs per Bar-
boſ. *dicto vot. 1. num. 104. lib. 1.*

Præterea dixerunt Domini profeſſionem eſſe 13
nullam ex defectu legitimi nouitiatus, quia Petrus
ſecunda vice diſceſſit è Conuentu animo delibera-
to non profitendi, vt deponunt Teſtes dicto Sum-
mario *numer.* 6. Quo ſtante licet annus probationis
fuiſſet iam legitimè perfectus, tenebatur tamen
pro validitate profeſſionis nouum annum perage-
re, vt declarat Suarez. *de Relig. tom. 3. lib. 3. cap. 15.
numer. 10. & ſequen. Peyer. de regul. lib. 1. tom. 2. de
Prælat. quæſt. 3. cap. 1. §. 2. numer. 99. &* 100. & ad-
mittitur in præterita deciſione *ſub dicto §. 1. verſ. non
autem animo dimittendi habitum* ea ratione, quia ſi
annus Nouitiatus inductus fuit ad hoc, vt Noui-
tius probet onera Religionis, ac Religio vitam, &
mores Nouitij, vtique dum ipſe diſcedit animo
deliberato non profitendi, præſumendum eſt nolle
ſubire Religionis onera, ideo ſi mutato propoſi-
to profeſſionem emittere velit eget noua proba-
tione, vt ratiocinatur Lap. *alleg.* 46. *numer. 3. in fi-
ne,* & per Rot. *in d. Burgen. nullitatis Profeſſionis* 16.
April. 1649. *in princ. coram Arguelles.*

Quod ſi concluſio ſuperius firmata eſt veriſſima,
quando in actu Profeſſionis poteſt in Nouitio con-
ſiderari mutatio propoſiti, & voluntas omnino
ſpontanea, à fortiori procedit in caſu noſtro, in quo
euidentior apparuit auerſio animi, & deliberatio
non profitendi.

Itaque etiam Profeſſio vti facta non præcedente 14
legitimo anno probationis nullius eſt momenti, vt
ſancitum eſt *in Sacro Concilio Tridentino ſeſſ. 25. cap.
15. de Regular.* eo magis quia in præſenti ex ſupra
adductis meticuloſa apparet ex diſpoſitione *eiuſ-
dem Sacri Concilij dicta ſeſſ. 25. cap.* 19. cum aliis re-
latis ibidem per Barboſ. *numer. 4. &* 34. ac per
Rot. *in dicta Vlixbonen. nullitatis Profeſſionis* 10. *De-
cembris* 1646. *§. Quo metu dato coram bon. memoria
Arguelles*

His itaque poſitis alia inſurgit nullitas prædictæ
profeſſionis tanquam factæ vigore breuis Apo-
ſtolici, quod fuit ſubreptitiè obtentum, nam
emanauit cum narratiua quod annus probationis
fuerit legitimè in Conuentu completus, & tamen
ex ſupra adductis apparet hoc non iuſtificari. Vn-
dè cum fuerit falſa expreſſio circa ea, quæ
difficiliorem reddere poterant gratiam, non
eſt dubium intrare ſubreptionis vitium Sera-
phin. *deciſ.* 508. *numer.* 9. *ac deciſ.* 94. *numer.
6. par. 7. recent.* Ideo vti ſubreptitium nullum
tribuit ius executori, nec ſupplicanti, imò caret
omni effectu. Capotaq. *deciſ.* 39. *par.* 2. Penia *deciſ.*
523. *num.* 3. ſicque tripliciter inualida prædicta pro-
feſſio remanſit, nempè vti per metum extorta;

ac nullo præcedente legitimo probationis anno, necnon vti facta vigore Breuis ſubreptitij, vt ſupra firmatum fuit.

Actus vero adducti ad comprobandum quod di-
16 cta profeſſio ſaltem fuiſſet tacite ratificata non fuerunt habiti in conſideratione ad effectum inducendi prædictam tacitam ratificationem; Tum quia in hoc caſu obſtat regula, vt non poſſit ratificari, quod ab initio de iure non ſubſiſtit *ad text. in cap. confirmatur* 16. *de regul. iur. in* 6. & latè firmatum fuit *in dicta Vlixbonen nullitatis profeſſionis* 16. *Iunij* 1642. *coram Reuerendiſſimo Salamantino*. Tum etiam quia in præſenti adeſt defectus Nouitiatus, qui cum expreſſam annullet multo magis tacitam irritare debet ex ponderatis per Sanch. *de matrim. lib.* 7. *diſput.* 39 *nu.* 34. & in terminis Suarez *de Relig. tom.* 3. *lib.* 7. *cap.* 1. *numer.* 8. *Nauarr. lib.* 3. *dicto conſil.* 26. *numer.* 19 *& ſequen de Regul.* Tum pariter quia admiſſo etiam ſine viri præiudicio, quod Petrus habitum geſtauerit, alioſq; actus ſolis profeſſis conuenientibus fecerit ſpatio longiſſimi temporis permiſſo quod aliqui geſti fuerunt durãte eadem cauſa metus, dum adhuc viuebat Patruus, ideo vti meticuloſi non ſunt habendi in conſideratione ex ſupra allegatis Ex his nulla tamen inducta fuit ſufficiens ratificatio, niſi Petrus ſciebat ex illis reſultare tacitam ratificationem, & inſimul opus eſt, quo geſta ſint cum animo ratificandi, quod in caſu noſtro deſiderantur, vt tenent Sanchez *dicta diſput.* 37. *numer.* 6. *Caiet. in* 2. 2. *quaſt.* 189. *art* 5. Nauarr. *dicta conſ.* 26 *numer.* 18. *& conſil.* 28. *numer.* 7. *de Regul. & Comment.* 4. *num.* 74. *verſ. Quoniam autem tria eodem tit. ac in manuali cap.* 52. *numer.* 17. *Gratian. diſcept.* 440. *numer.* 2. cum alijs latè deductis *in dicta Vlixbonen.* 10. *Decembris* 1646. §. *nulla adeſt quidem ratificatio*. Tum denique quia ad inducendam prædictam ratificationem concurrere debebat etiam conſenſus Religionis cum ipſa in præſenti caſu emiſſam profeſſionem ante prætenſam ratificationem reiecit, tunc enim non poteſt Nouitius profeſſionem ab initio nullam ratificare ſine nouo conſenſu Superioris, vt conciliando contrarias opiniones firmant Suid. *conſil.* 364. *numer.* 47. *cum ſeqq.* Leſſ. de Iuſt. *& Iur. lib.* 3. *cap* 41. *dub* 6. *ſub numer.* 66. *in fin. verſic. Aduerte tamen*, & latè com-
17 probatum fuit in mox allegata *Vlixbonen. nullitatis profeſſionis ſub* §. *quibus addebatur.*

18 Vltra quod omnes actus adducti vti æquiuoci, & non concludentes nullius ſunt momenti, dum habemus expreſſum Petri diſſenſum, qui facit ceſſare tacitum conſenſum ab eis aliquo modo reſultantem ex adductis per adden. ad Greg. *decis.* 385. *n.* 6. *poſt med. verſ. Excluditur autem & deciſ.* 705. *numer.* 3. *par.* 2. *recent. ac deciſ.* 60. *numer.* 14. *& ſeqq. poſt Viuian. de Iurepatr. cum* alijs in terminis deductis *in d. Vlixbonen nullitatis profeſſionis* 16. *Iunij* 1642. §. *Nec dict. coram Reuerendiſſimo Salamantino, &* 10. *Decemb.* 1646. §. *cum ergo præſumptio coram bon mem. Arguelles.*

Nec aliqua vis fieri poteſt ſuper petitione ſcutorum 10000. facta per Petrum ſuper qua totum conſiſtebat fundamentum partis, dum in ea aſſeritur ipſum feciſſe ſolemnem profeſſionem. Quia prætermiſſo quod dicta aſſertio profeſſionis intelligi poteſt de facto, non autem de Iure, Rota *in Romana, ſeu Veliterna affictus* 15. *Martij* 1652. §. *memoriale coram R. P. D. meo Bichio*, dicta petitio emanauit à quodam Procuratore carente mandato procuræ, ideo nullo modo potuit Petro præiudicare Caſtr. *in l non* ſolum *numer.* 2. *ff. de Procur.* Gregor. *deciſ.* 407. *numer.* 3. *cum alijs.* latè relatis *in deciſ.* 659. *numer.* 5. *coram Merlino*, præſertim quia huiuſmodi ſumma ſoluenda non erat poſt emiſſam profeſſionem, ſed quotteſcumque Petro obuenerit occaſio alicuius muneris 19
honorifici, tam in Religione, quam extra. Vnde dum facta fuit duntaxat de conſequendum commodum prædictarum pecuniarum nullo pacto importare poteſt ratificationem profeſſionis, vt tenuit Rota *in dicta Meſſanen. nullitatis Profeſſionis* 23. *Maij* 1642. *coram R. P D. meo Peutingero.* §. *pariter non obſtare dixerunt*, *& in dicta Vlixbonen.* 10. *Decembris* 1646. §. *maximè cum non ſit probata* Et in omnem caſum ſemper obſtant concluſiones contra tacitam ſupra adductæ, & præſertim regula, vt non poſſit ratificari, quod de Iure ab initio non ſubſiſtit *ad d text. in cap. confirmatur de reg. iur. in* 6. cum alijs *in dicta Vlixbonen.* 16. *Iunij* 1642. *coram Reuerendiſſ. Salamantino.* 20

Demum non obſtat concluſio, quod in dubio facienda eſt interpretatio, itaut profeſſio ſuſtineatur. Quia illa procedit quando dubitatur de validitate ex alio capite, quam ex defectu conſenſus, prout in præſenti, quo ſtante ſemper facienda eſt interpretatio pro libertate perſonæ Rebuff. *conſil.* 78. *col. vlt. verſ. Nec me conturbat. Deus autem voluntarios ſibi eligit milites cap. non eſt* 15. *q.* 5. *coacta vero ſeruitia contemnit cap. tam vero* 23. *quaſt.* 6 & aduertit *Rota in dicta Vlixbonen. nullitatis profeſſionis* 29. *Ianuar.* 1646. *in fine.*

Et ita &c. Vtraque &c.

Compoſtellana Coadiutoria.

Ven. 7. Februarij 1653.

ARGVMENTVM.

Litteræ Apoſtolicæ iuſtificatæ ſunt exequendæ.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*
2 *Coadiutus probare debet requiſita ad faciendam coadiutoriam.*
3 *Coadiutor clericus debet eſſe, & probatur clericus ex litteris patentibus ſui ordinarij, eo quod requiratur ad hoc n.* 4. 5. *&* 6.
7 *Gratia venit exequenda iuſtificatis omnibus narratis in litteris Coadiutoria.*
8 *In dubio iuxta ſtylum Rota omnis interpretatio eſt ſumenda ad ſuſtinendam gratiam coadiutoria cum non ſine magno labore ex grauibus impenſis obtineri ſoleat.*
9 *Conſenſus coadiuti requiritur in gratia coadiutoria, & n.* 10.
11 *Defectus natalis filij coadiuti non facientis de hoc Pontifici mentionem illi imputari debet.*
12 *Tertius non poteſt opponere exceptionem ſibi non competentem.*
13 *Sufficit ſcientia Papa de pacto expenſarum bullarum penſionis.*

DECISIO CDLXCII.

LITTERAS Apoſtolicas coadiutoriæ conceſſæ 1
ad fauorem Alphonſi de Mora, & Caſtro eſſe iuſtificatas & exequenda reſolutum fuit, ſiquidem iuſtificatio manifeſte apparet in his, quæ tam perſonam

ſonam coadiuti, & coadiutoris quam ipſum bene-
ficiom, nam reſpectu coadiuti narratum fuit, quod
2 ipſe poſtquam Eccleſiæ per annos 15. inſeruiuit vti
tuoc agens quinqoageſimum annum, ob cuius
ætatis incommodum, & ob Podagram alioſque
morbos, quibus laborabat, vlterius prædicta Ec-
cleſia inſeruire, ac ipſius redditus, & tenentias ad-
miniſtrare minime poſſet, quod non ſolum proba-
tor, ex teſtibus ſuper hoc expreſſe deponentibus, vt
in ſimilibus alias tenuit Rota *deciſ. 45. num. 6. & ſeq.
par. 6. recent.* ſed etiam hoc idem comprobauit exitus
dum coadiutus poſt menſe à die data gratia ſuom
diem clauſit extremum vt colligitur ex depoſitioni-
bus præfatorum teſtium ac ex collatione cum hac
expreſſiua obtenta per Rodecigum colligantem,
quocirca & magis iuſtificata remanet eius infirmi-
tas, & inhabilitas, vt in terminis ponderauit Ro-
ta *d. deciſ. 45. num. 10. & deciſ. 313. num. 10. par. 7. re-
cent. ac in Gerunden. Canonicatus & Præpoſitura* 31.
Maij 1647. *§. non obſtant teſtes coram Reuerendiſſime
meo Decano.*
3 Reſpectu vero coadiutoris narratum fuit ipſum
eſſe clericum Compoſtellanen. & hoc deſumitur ex
litteris Patentibus ſeo Ordinarij Rota *deciſ.* 401.
num. 4. & deciſ. 699. num. 1. par. 2. recent. cum aliis re-
latis *in Compoſtellana Parochialis* 1. *Iulij* 1648. *coram
Eminentiſſimo Cardinali Ottobono*, eiuſque idoneitas
probatur ex fide examinatorum Vibis à quibus de
ordine Rotæ examinatus fuit, vt firmat Buratt. *de-
ciſ.* 613. *num.* 6. & dictum fuit *in Barchinonen. Vicaria
S. Eulaliæ de Hoſpitalate* 12. *Decembris* 1634. *§. Quod
verum coram Coccino*, ac comprobatur ex eo, quia
obtinuit coadiutorem cum futura ſucceſſione in
alio Canonicatu eiuſdem Eccleſiæ vt notat Maſc.
4 *in prax. prælud. 3. dub. 3. num. 3. & ſeq.* Iuſtificatur pa-
riter ipſum eſſe coadiutorem in d. altero Canonica-
tu, cuius valor non excedit 24. ducatorum auri de
Camera, ac vna cum diſtributionibus quotidianis
ducat. 600. ex depoſitionibus prædict. teſtium Caual.
deciſ. 572. *num.* 5 Merlin. *deciſ.* 159. *num* 6. *deciſ.* 266.
num. 2. *ac deciſ.* 538. *num.* 8. quamois in his quarum
reſpiciunt fundamentum gratiæ, qualis probatio ad-
mittenda eſt, Rota *deciſ.* 296. *num.* 1. *par.* 2. *dec.* 6. *n.* 22.
5 *part. 6. ac deciſ. 255. num. 6. & ſeqq. par. 7. recent.* Quod
autem ipſe cum ducat. 50. auri de Camera conſti-
tuen. ducat. 80. illarum partium ſibi aſſignatis
pro congrua officij coadiutoris, ac cum aliis reddi-
tibus, quos babebat commode ſemetipſam ſubſten-
tari valeat optime probatur ex præfatis teſtibus de-
6 ponentibus de facto proprio.

Alia autem quæ reſpiciunt ipſum beneficium
pariter iuſtificata apparent, nam fuit narratum can-
toriam oon eſſe primam dignitatem poſt Pontifi-
cialem illiuſque Canonicatus fructus annuatim
non excedere 24. ducat. auri de Camera, & vna
cum diſtributionibus quotidianis ducat. 600. dicti-
que Caoonicatus ſeruitium non impediti à ſeruitio
alterius Canonicatus obtenti per Philippum de
Albaſet, cuius eſt coadiutor idem Alfonſus dictam-
que cantoriam, & Canonicatum annexam ex diſ-
penſatione Apoſtolica conſueuiſſe obtineri vna
cum aliis Canonicatu & præbenda eiuſdem Ec-
cleſiæ & iſta remanent probata ex eiſdem teſtibus
iuncto etiam vltimo, & penultimo ſtatu obtinen-
7 di dictam cantoriam & Canonicatum annexum
vna cum alio Canonicatu eiuſdem Eccleſiæ proba-
to ex prouiſionibus exhibitis. Vnde cum omnia
in litteris narrata, quæ reſpiciunt ipſam gratiam
coadiutoriæ ſufficienter ex prædictis iuſtificata re-

maoeant proculdubio illa veniunt exequenda Du-
rao. *deciſ. 98. & deciſ. 377. vtrobique num. 1. & 2. ac de-
ciſ. 558. num. 2. par. 1. recent.* cum aliis adductis coram
me *in Placentina Canonicatus* 16. *Decembris* 1647. *in
princ. ac in Aſten. coadiutoria* 21. *Iunij præteriti coram
R. P. D. meo Celſo.* Eoque magis quia in dubio
iuxta ſtylum, & æquitatem huius S. Tribunalis
omnis interpretatio eſt ſumenda ad ſubſtinendam
gratiam coadiutoriæ, cum non ſine magno labore, 8
& grauibus impenſis obtineri ſoleat, vt conſidera-
uit Rota coram Buratt. *deciſ.* 778. *numer.* 9. *ac deciſ.*
9. *numer.* 9. *par.* 2. *diuerſ. & in d. Gerunden. Canoni-
catus & Præpoſitura* 31. *Maij* 1647. *ſub §. vnde appli-
catur coram Reuerendiſſimo D meo Decano.*

Nec dicatur in huiuſmodi gratia oon ad fuiſſe 9
conſenſum coadiuti prout expreſſe requiritur in
litteris, dum procuræ mandatino in quo tra-
dita fuit facultas conſentiendi factum legitur ſub
conditione, quatenus Ioſeph Germanus fiaret coa-
diutoris reſignaret Parochialem quam babebat ad
fauorem Alberti de Ribera cum reſeruatione pen-
ſionis ſcut. 100. ad fauorem Antonij della Tarra-
ga, & cum declaratione, quod fieri debeat relatio
Pontifici qualiter dictus Antonius erat filius ex ſo-
luto, & ſoluta, inter quos contrahi poterat ma-
trimonium ad hoc vt facilius concederet, diſpen-
ſationem ſuper defectu natalium, & caſu quo illud
oon adimpleatur dictus Melchior coadiutus non
dat, neque præſtat ſuum aſſenſum & conſenſum;
&c. quæ ſunt verba præciſa mandati procu-
ræ.

Quoniam ex lectura ſupplicationis clare apparet 10
mandatum præfatum fuiſſe ad vnguem adimple-
tum, cum non ſolum omnia fuerint Pontifici nar-
rata, ſed præmia præfata reſignatione Parochia-
lis, reſeruata fuit ſupradicta penſio ad fauorem
eiuſdem Antonij cum diſpenſatione defectus nata-
lium, & licet poſtea detectum fuerit ipſum eſſe fi-
lium naturalem prædicti Melchioris coadiuti, ita vt
dubitari poſſit an præfata penſio ſubſtineri debeat,
vt ponderatis per Rotam *in Conchen. Penſionis* 27.
May 1649. *coram Eminentiſſime Corrado*, & 14.
February 1650. *coram R. P. D. meo Bichio*, hoc ta-
meo non efficit quin conſenſus non fuerit legiti-
me præſtitus, ex quo procurauit. Huiuſmodi ve-
ro defectus natalium Antonij à quo reſultare for-
ſan poſſet nullitas præfatæ penſionis imputari de-
bet coadiuto, qui noluit Papæ manifeſtare ipſum eſ-
ſe ſuum filium naturalem: Vnde ex hoc non debet
retardari exequutio gratiæ coadiutoriæ, pro cuius
conceſſione Pontifex reſpicit, ſolum neceſſitatem
vel vtilitatem Eccleſiæ Buratt. *deciſ.* 78. *numero* 1.
cum eiuſdem coadiuti culpa eueoerit præfata erro-
nea expreſſio quoad aliam diſtinctam gratiam re-
ſeruationis penſionis; vt in terminis reſignationis, &
correſpectiuæ reſeruationis penſionis ad fauorem 11
reſignantis, tenet Garz. *de benef. par.* 11. *c.* 3. *n.* 36. ac
dixit Rota *deciſ.* 214. *num.* 5. *par.* 2. *diuerſ. & in Ma-
torian. Parochialis* 1. *Iulij* 1643. *§. nec dicatur coram
Reuerendiſſime Salamantino.*

Vltra quod de huiuſmodi inoaliditate penſionis 12
opponi non poteſt Rodrigus collitigans tanquam
tertius, ſed ſolum ille cuius fauore, ſeu contem-
platione reſeruata fuit Seraph. *deciſ.* 477. *num.* 5. &
firmatum fuit *in Spoletana Abbatia* 27. *Iunij* 1625.
coram Coccino, & coram n.e *in Legionen. Canonicatus*
23. *Ian.* 1620. *§. minus facit*, *& Tridentina Parochialis*
5. *Decembris* 1646. *§. nec obſtat quod reſigno cum ſeq.
coram R. P. D. meo Cerro.*

Digitized by Google

Pactum verò quod expreſſe, Bullarum penſionis fieri deberent à Reſignatario Parochialis expreſſum fuit in ſupplicatione, ſicuti habetur ex Notulis, quæ de his conſeruatur in officio paruæ datæ, à corpore namque ſupplicationis ſolet, quia ſufficit ſola ſcientia Papæ, vt in puncto Rota *deciſ.*380. *num.*4. *part* 4. *recent.*

Et ita, vtraque &c.

Ferrarien. Pecuniaria.

Ven.14. Februarij 1653.

ARGVMENTVM.

Attentatum eſt quidquid fit in partibus, cauſa in Rota pendente.

SVMMARIVM.

1 *Factum.*

2 *Attentatum eſt, quod fit coram iudice criminali, poſt quam fuit cauſa ciuiliter introducta.*

3 *Attentans non requirit quod ſit pars formalis, ſed ſufficit quod habeat intereſſe in cauſa ciuili, & n.5. & 6.*

4 *Confeſſio eſt maior omnium probatio.*

DECIS. CDLXCIII.

1 Iudicium Veneriis intentatum per March. Bartholomeum Bellonum attentatum eſſe reſolutom fuit; Quia dum hæc cauſa in hoc S. Tribunali introducta & indeciſ. pendebat; nihil erat coram aliis iudicibus innouandum, itaut quidquid coram eis geſtum fuerit ab attentatorum vitio excuſari minime poſſit cap. Eccleſia S. Mariæ vt lit. pend. Anton. de Butr. *in cap. cum in ferrarienſes num.*61. *de conſtit.* Lancellot. *de attent. lit. pend. par.*2. *cap.*4. *limit.*2. *num.*19. *& num.*58. Cauai. *deciſ.*659. *num.*1.

2 *& ſeq.* Butatt. *deciſ.* 386. *num.*5. & de actibus geſtis coram iudice criminali, poſtquam fuerit cauſa ciuilia introducta firmat Lancellott. *d. cap.*4. *limit.*23. *num.* 23. *& ſeq.* Rota. *in Bonon. Pecuniaria ſeu attentatorum* 17. *Aprilis* 1643. *coram R.P.D. meo Bichio & coram me in Spoletana bonorum* 1. *Februarij* 1647. §

Nec refert quod cauſa Rotalia agitur ſolommodo inter Freſcobaldum, & Tornaquinciom, præſertim vero iudicium inſtitutum legitur per Bellonum ex hac enim diuerſitate perſonarum intrat regola excluſiua attentatorum fauore tertiis militantiis, de qua per Lancellott. *d. limit.*23. *num.*15. *& ſeq.*

5 Quia dum in præſenti agitur de canonizandis, & reuocandis attentatis, fat eſt quod præfatus Bellonus attentás aliquod habeat intereſſe in cauſa ciuili, licet non ſit par formalis, vt reſpondit Rot. *deciſ.* 243. *num.* 1. *par.*1. *diuerſ.* intereſſe verò eiuſdem Belloni non ſolum eliciiur ex aſſiſtentia & expenſis hic in vrbe ac in hac cauſa factis; ſed ex ipſis expreſſa confeſſione emiſſa, nō ſolum in ſequeſtro Venetiis obtento, ſed in precibus Senatui porrectis, vbi aſſerendo ſed Dominium in maiori parte ſummæ in Rota controuerſæ faſſus fuit, huiuſmodi cauſam fuiſſe ab ipſo vti principali collitiganti in Rota introducta, vt in præfatis precibus, in quibus ob Rotales dilationes petiit ſibi deputari iudices ſum. Freſcobald. *num.*6. ſtante igitur ipſius ſpecifica confeſſione dubitari non poteſt de eius intereſſe; cum detur magis probatio, quam propria omnis confeſſio *l. cum præcum C. de liber. cau.* Butatt. *deciſ.*121. *num.*1. *& deciſ.*378. *num.*3. *Quocirca ceſſat ſupradicta regula,* prout in caſo noſtro *aliquē adhærentiam habet cum collitigante. Tornaquincius eſt filius adoptiuus Belloni* inter eos ſuſpicari poſſit de colluſione, vt dixit Rot. coram Gregor. *deciſ.* 503. *numero* 5. *& in Parmen. ſtatus* 17. *Decembris* 1612. *coram Sacrato, & in* 4
Viterbien. Terra Vetrallæ 20. *Februarij* 1617. *coram Remboldo.*

Nec ſubſiſtit adducta cauſæ diuerſitas, dum in 5
Rota agitur pro conſequutione ſummæ 144000. in partibus verò fuit porrecta querela ſuper violatione ſequeſtri ob prætenſam aſportationem ſcripturarū per Freſcobaldum factum. Quoniam ex lectura monitorij contrarium conuincitur, dum apparet, quod præfatum iudicium criminale introductum fuit pro dicta ſumma, quam Freſcobaldus prætendit integraliter ſatisfeciſſe, & ad huoc effectom à Rota obtinuit remiſſoriam, vnde deſumitur quod cauſa ſit eadem hocque eo magis comprobatur ex eo, quia omnia iura, quæ in Rota exhibita fuerunt pro conſequutione præfatæ ſummæ in partibus pariter producta leguntur, quod ſuperfluum erat, ſi iudicium criminale introductum dumtaxat, & feciſſet pro violatione ſequeſtri reſpectu ſcripturarum; ſicque nullo modo poteſt iudicium excuſari ab attentatis, cum ad hunc effectum ſufficiat, attentatum verſari circa rem connexam & dependentem à negotio principali antea in iudicio deducto, vt firmatum fuit *in d. Bonon pecuniaria, ſeu attentatorum coram R. P. D. Bichio* §. *maxime quia, & coram me in dicta Spoletana bonorum* §. *Quo vero ad attentata circa finem.*

Suppoſitom denique quod ſequeſtrum geſtom fuerit ante introductam cauſam in Rot. tollitur &c. nam ſi antea geſtum fuerit ab eo receſſum præſumitur ex huiuſmodi introductione iudicij Rotalis, ſi vero poſtea tanquam dependens à præfatæ Rotali iudicio ab attentatis excuſari nequit ex ſupra adductis.

Et ita vtraque, &c.

Calaguritana beneficij de Aleſango.

Ven.14. Februarij 1653.

ARGVMENTVM.

Qualitates, quæ præferantur in adiudicatione beneficiorum Diœceſis Calaguritanæ.

SVMMARIVM.

1 *Validitas ſententiæ probatur ſi concurrant requiſita per Caputaquenſ. deciſ.*260 *p.*1.

2 *Conſtitutio diſponens beneficium conferendum digniori præſentato, valida eſt.*

3 *Rota, in adiudicatione beneficij, ſemper ponderat pro magnis qualitatibus, ætatem, & ſacerdotium, & auditionem confeſſionum, & n.*4. *& præſentiam in curia, & n.*5.

6 *Scientia examinati, & grauamen & iniuſtitia examinatorum, detegitur ex nouo examine.*

7 *Impedimentis ſtantibus vt quis ſtudere non poſſit, non poteſt iudicare doctior.*

8 Semel

8 *Semel habilis, ſemper præſumitur habilis.*
9 *Priuilegia conquaſſantur inter priuilegiatos.*
10 *Non entis, nulla ſunt qualitates,*

DECIS. CDXCIV.

SENTENTIAM Rotalem latam per R. P. D.
meum Albrigatam adiudicantem beneficium
controuerſum Io. Garſiæ Vrtado tanquam validam,
& iuſtam confirmandam eſſe DD. exiſtimarunt. Va-
liditas enim non ſolum non controuertitur ſed
ſufficienter probatur ex reuolutione actorum ex
quibus iuſtificatur fuiſſe omnia neceſſaria in huiuſ-
modi iudicio ſeruata, de quibus per Caputaq. *deciſ.*
260 *par.* 2. cum aliis paſſim alleg.

Iuſtitia vero reſultat ex clementina conſtitutione
edita ſuper collatione beneficiorum Calagurritanæ
1 Diœceſis vbi diſponitur, quod ex oppoſitoribus dig-
nior & habens maiores qualitates eligatur, vt ſæpe
2 dixit Rota ex adductis *in deciſ. huius cauſæ 8. Martij
1652. coram R. P. D. meo Albergato, & coram me in
Calagurritana beneficij de Erſo 16. Iunij præteriti ac in
alia de Murillo, 28. eiuſdem vtrobique in principio.*

Nec dubitandum eſt quin prædictus Vrtadus
habeat maiores qualitates, dum probatur non ſo-
lum ipſum eſſe ætate & Sacerdotio ſeniorem, quas
3 qualitates ſemper Rota ponderauit ad effectum ad-
iudicandi beneficium antiquiori, vt *in Calagurritana
beneficij della caſa della Reyna 4. Iulij 1646. §. oſtendit,
coram R. P. D. meo Veroſpio. & in Calagurritana be-
neficij 27. Nouembris 1648. coram R. P. D. meo Bichio,*
& in aliis adductis coram me *in d. Calagurritana de
Murillo 28. Iunij præteriti §. etenim Franciſcus*, ſed
etiam alias ab Ordinario approbatum fuiſſe ad
audiendas fidelium confeſſiones quod ad effectum
Prælationis ſemper fuit conſideratum, Lotter. *de re
Benef. lib. 2. cap 31. num. 138.* cum aliis late adductis
4 *in Calagurritana beneficij de Occon. 1. Iulij præteriti co-
ram R. P. D. meo Zarate.* Accidit vlterius quod ipſe
eſt præſens in Curia quod ad effectum prælationis
valde operatur, ac in eadem Eccleſia vbi benefi-
cium vacat per plures annos ſeruitium præſtitit,
5 qualitates ſemper ponderatæ fuerant ad effectum
adiudicationis ex adductis coram me *in d. Calagu-
ritana de Murillo §. reſpectu verò,*

Non obſtat quod Vrtadus fuerit ab examinatori-
bus ſynodalibus in oppoſitione reprobatus, quia
huiuſmodi iudiciũ examinatorũ ſynodalium dere-
ctum fuit irrationabile, ex quo denuo de ordine
Rotæ examinatus ab examinatoribus vrbis approba-
tus & repertus fuit ab illis ad curata; ex nouo enim
examine detegitur ſcientia examinati ac grauamen
& iniuſtitia examinatorum, vt ponderauit Rota co-
ram Greg *deciſ 527. num. 2. & 4. & dec. 538. num. 2. ac Ca-* 6
*lag. beneficij de Cornago 10. Maij 1639. coram bonæ
mem. Card. Hieronymo Veroſpio*, cum aliis adductis *in
dec. huius cauſæ §. non obſtat coram R. P. D. meo Alber-
gato.*

Nec pariter obſtat quod Vrtadus ad prædictum
ſecundum examen præuenerit poſt 21. menſes quo
temporis ſpatio doctor fieri potuit, quia DD. conſi- 7
derarunt quod ipſe hoc tempore varia habuit impe-
dimenta nempe itineris, infirmitatis, ac defectus
proceſſus qui diu de partibus expectatus fuit, qui-
bus ſtantibus ceſſat obiectum, cum nulla conſide-
rari poſſit mora & affectatum impedimentum, ad
effectum euadendi doctiorem, vt alias ponderauit
Rota *in Legionen. Beneficij de Cappighas 15. Februar.
1588. §. nec etiam obſtat coram Card. Hieronym. Panſilio
ac in d. Calag. beneficij de Occon 15. Dec. 1649. §. nec vr-
get. coram bon. mem. Arguelles & 1. Iul præteriti, §. ad ſe-
cundum fuit reſponſum coram R. P. D. meo Zarate,*
adeout examen factum poſt 22. menſes approbaue-
rit, vt *in Calag. beneficij de Murillo 4. Iunij 1635. coram
Coccino, & in Calag. beneficiorum 1636. coram bon. mem.
Card. Panzirolo*, eoque magis quia d. Vrtadus ante
primum examen approbatus fuit ad curata, & ad
audiendas fidelium confeſſiones, vnde intrat vulgata
Regula quod ſemel habilis ſemper præſumitur habi- 8
lis, vt *in Calag beneficij S. Martini 15. Maij, anni præ-
teriti §. eoque magis coram R. P. D. meo Albergato, & in
d. Calag. de Occon. coram R. P. D. meo Zarate.*

Deducta autem paupertas quæ ad effectum con-
ſequendi beneficium valde ponderatum coram me
in d. Cal. de Murillo 28. Iunij præteriti, ſub §. reſpectu 9
vero verſ. & non probatur. in præſenti nihil operari
poteſt cum non probetur quod alter alterum excel-
lat, vnde militat Regula quòd inter priuilegiatos
priuilegia conquaſſantur ex adductis per Grat. *diſ-
cept. 896. n. 21. & diſcept. 978. n. 8.*

Demum non afficit quod d. Vrtadus antea poſſi-
debat aliud beneficium curatum, quia probatur
quod quinque annis ante vacationem beneficij con- 10
trouerſi ob eius abſentiam eo priuatus fuerit, quo-
circa prædictam bene officium antea poſſeſſum nul-
lo modo poteſt impediri præfatã adiudicatuã, cum
non entis nullæ ſint qualitates, *l. eius qui in pro-
uinciam, ff. ſi certum petatur.* Buratt. *deciſione 293.
num. 1.*

Et ita, &c.

FINIS.

INDEX

Rerum & Verborum notabilium, quæ in hoc opere continentur.

Prior numerus Paginam; Poſterior Numerum marginalem denotat.

A

Abbas.

ABBAS Monaſterij Montis Serrati in ſeſſionibus præcedit Abbatem Sancti Felicis de Guixols. pag. 151. num. 7
Contractus Abbatis in præiudicium monaſterij inualidus. 334. 4.
Tranſactio inita ab Abbate de fructibus ſuæ menſæ Abbatialis abſque conſenſu Monaſterij valida. ibid. 5.
Nomine Prælati veniunt Abbates & ſimiles ſuperiores regulares. ibid. 6
Et ſuperiores ſæculares. ibid. 7
Diuiſio menſæ Abbatialis à menſa conuentuali à iure admittitur. 334

Abreptio.

Abreptio plene, & concludenter eſt probanda. 316. 6
Præſertim ad retardandam executionem breuis, & hæ exceptiones reſeruantur ad petitorium, tanquam requirentes altiorem indaginem. ibid.

Abſentia.

Abſentia non adimit facultatem petendi debitum per litteras, cum iſtæ non erubeſcant. 424

Abſolutio.

Abſolutio extorta per errorem, ac dolum verſantem circa cauſam finalem nihil prodeſt abſoluto. 382. 13
A cenſuris latis extra curiam Abſolutio ad cautelam, cum reincidentia & ad beneplacitum facile conceditur. 313. 1
Et ante omnem probationem ſi petatur. ibid. 2
Præſertim quando adeſt commiſſio cum facultate abſoluendi. ibid. 3
Ad petendam abſolutionem ab interdicto requiritur ſpeciale mandatum in procuratore. 381. 1
Ceſſante intereſſe partis abſolutio non denegatur. 382. 9.
Abſolutio à cenſuris eſt danda, conſtito de Paritione. 40. 2

Acceptatio.

Acceptatio collectoriæ probatur ex exemptione acquiſita à Iuriſdictione Epiſcopi, ex dicto officio. 456. 7.

Acquieſcentia.

Voluntaria acquieſcentia cenſetur receſſum à pacto. 67. 2. & 9

Acquirere.

Qui ſemel acquiſiuit incolatum non poteſt illum amittere. 134. 13

Actio, Actus.

Actus iuriſdictionis non valent exerceri in non ſubditum. 14 7
Actus præſumitur factus prout de iure fieri debet. 37 10.
Declaratoria excommunicationis conceditur aduerſus eum, cui mandatum de manutenendo alteri conceſſum intimatum eſt, termini de ſtylo obſeruandi ſeruati ſunt, & iſte de paritione non docuerit. 343. 11
Viduæ competit actio realis aduerſus quemlibet hæredem pro mariti recuperatione dotis. 339. 1
Quæ actio realis hypothecaria eſt. ibid. 2
Et ſequitur rem, & datur contra quoſcumque poſſeſſores rei. ibid. 3
Etiam contra vſufructuarium, & ciuiliter poſſidentem. ibid. 4
Hypothecaria iuſtificatis extremis abſque difficultate competit. ibid. 5
Mandatum executiuum validum, & iuſtum exequendum eſt. 339. 6
Quando aliquis actus in iudicio producitur citata parte aduerſa, iſta illius, & contentorum in ea ignorantiam allegare nequit. 384. 9
Agens ex mutuo debet illud plene & concludenter probare. 425. 18
Actore non probante reus abſoluitur. 51. 19
Ampliatur, quamuis conſtet reum nullum ius habere. ibid. 10. & 11
Quando in actis de affirmatiua non conſtat negatiua ſatis eſt probata. 131. 6
Aduerſus conſocium obligatum poteſt agi in ſolidum 101. 12.
Vnicus actus præſentandi ſequuto effectu probat ius præſentandi. 180. 13
Ille de cuius præiudicio non agitur non poteſt dicere de attentatis. 218. 14
Præſertim ſi venit ex iure diuerſo, & ſeparato ab iis qui erant in lite. ibid. 15
Vtilitas actus ab initio, non à futuro euentu iudicanda. 135. 1
Actio ſubſidiaria non competit, niſi quando nullum aliud

aliud remedium eſt. 244.1.2.11.& 17
Actio ſubſidiaria noo tribuit plus quam directa,ibid. 0.3
Qui agit ad pretium rei venditæ dicitur venditioni conſenſiſſe. ibid.4
Si in actis fuerit declaratom ſtari ſimplici copiæ inſtrumenti illi ſtandum. 216.3
Negatiua probatur ex reuolutione acturum, 35.3
Actus ſemper præſumitur factus modo vtiliori. 227.12
Actus clandeſtini, & ignorante parte cuius intereſt non nocet. 275.26
Actus præſumitur factus potius nomine proprio, quàm alieno. 35.23
Actus pro ſcedula bancaria anteqoam ſit factus regreſſus ei non præiudicat. 269.15
In omnibus actibus tempore indigemus vt maturius aliquid fiat. 131.2
Ille cuius negligentia res euicta oequit agere de euictione. 237.6
Res inter alios acta non præiudicat iis, qoi oon interuèniont. 450.13
Ex actibus, quibus aliquis nuncupatur ciuis alicuius ciuitatis probatur incolatus. 134.7
Acta verbaliter producta tranſportari non debent. 377.16
Stante aliquo actu nulla omnia quam ipſum ſequuntur oulla ſunt. 106.12
Error remouet conſenſum ab actu. 106 16
Non poteſt agi aduerſus ſocium, niſi prius calculatis omnibus partitis. 260.2
Omnes actiones directè competentes debitori vtiliter competunt eius creditori. 271.12
Ex actibus ſpatio temporis effectum ſortiris, probatur ius viſitandi. 457.3
Inopia debitoris actionem excludit. 230.9
Non poteſt quis ſe fuodare in actu à ſe impugnato. 443.9
Io ſubrogatum transferuntur omnia iura, & actiones aotecesſoris. 279.3

Actuarius.

Actuariorum teſtimoniis deferendum eſt. 250.11

Adminiculum.

Adminicula non ſeiunctim perpendenda,ſed coniungenda ſunt. 314.3

Æſtimatio.

Æſtimatio facieoda eſt tempore quo damnom infertur. 230.5
Æſtimum fit ratione bonorum ad hoc vt poſſint collectari. 434.9

Agnatio, Agnatus.

Agnatorum oomine veniunt cognati aliquando. 192.12.
Ratio Agnationis ad certom caſum reſtricta illum non egreditur. 260 6
Ceſſat coniectura conſeruandæ agnationis ceſſante immediata ſucceſſione; quando propter cooſeruandam paternam agnatiooem eſt facta. 260.5
Conſanguinitas refertur ad agnationem, & cognationem 329.8

Alienatio.

In Alienatione neceſſaria noo requiritur ſolemnitas Extrauag. Ambitioſæ. 286.2
In Alienatione neceſſaria non reqoiritur ſolemoitas *extrauag. ambitioſa.* 258:16
Alienatio rei litigioſæ ex cauſa dotis facta ſuſtinetur. 263.7
Ad Alienationem bonorum Eccleſiaſticorum requiritur vtilitas, & ſolemnitas. 331.8
Per anteriores alienationes factus ab hærede grauato eſſet, legitima cenſetur conſumpta. 152 4
Qui impugnat alienationem à defuncto factam, noo poſſuot illius pretium tanquam hæredes de functi petere. 141.19
Ex Alienatione abſque conſenſu Domini inducitur caducitas emphyteuſis. 194.9
Non tamen ex alienatione neceſſaria qualis eſt dos. ibid.10.
Ex facultate cooceſſa alienandi nonnulla bona deſumitur coniectura quod illos voluerit grauare ad fauorem filiorum. 204.17
Et ſequota alienatiooe prædicta tollitur fideicommiſſum. 104.18
Alienationes imputantur in legitimam. 393.11
Beneplacitum Apoſtolicum requiritur in alienationibus, ooo autem io acquiſitionibus. 208.22
Noo poteſt alienari res hypotheca generaliter, ſine conſenſu Apoſtolico. 330.6

Alternatiua.

Alternatiua poſita inter tempora, ſeu facta diuerſa ſtat disiunctiuè, nec poteſt reſolui in expoſitiuam. 120.4
in Alternatiuis ſufficit alterum adimplere. 224.12
Ex vltima præſentatione in alternatiois conſtat ad quem ſpectet ſequens collatio. 455.13

Annotatio.

Quoties io tranſumpto ioſtrumenti deficit annotatio à tergo dicti ioſtrumenti appoſita, quando præſumatur illa annotatio vera, vel noo. 186.3
Præſumitur vera ſi adeſt aliqua probabilitas. ibid.4

Apocha.

Apocha dotis promiſſæ ſimulata aliquando præſumitur, & ex quibus. 161.2
Apocha debiti ſi non cooſignetur creditori ſimulata præſumitur. 162.4.& 6. & 7
Ioſolitus modus apochæ præbet cauſam ſimulationis. 162.5
Ex apocha de nouo reperta competit debitori reſtitutio in integrum aduerſus ſententiam. 296.8
Per quam conſequitur debitor pretium rei deliberatæ, non ipſam rem. ibid.9
Secus diceodum eſſet ſi iudex minus legitime procederet. ibid.10

Appellatio.

Appellatio ſeo cauſa cenſetur deſerta poſt biennium, quando eo durante nihil actum eſt. 54
Appellatio ab actu extraiudiciali ſolum afficit actus futuros attentatos, oon vero præcedentes. 348
Geſta intra terminum appellationis, & poſt eam interpoſitam, ſunt nulla. 396.1
Poſſeſſio capta poſt appellationem; an ſequeſtranda veniat? 454
Geſta poſt appellationem reputantor attentata.ibid.2
Appellatio admittitur in iudicio executiuo litterarum Apoſtolicarom, quando extat mixtus executor. ibid.3
Ex aliquibus cauſis depromitur aſſe mixtom executorem. ibid.4.& 5
Appellans iotra tempus habet annum ad proſeqoendum cauſam. 281.1
Et qoi intra annum noo curauit cauſam committi, caoſa ſit deſerta. ibid.2
A liquidatione & cauſa poſſeſſorij non datur appellatio. 204.20
Res iudicata inducitur ob non proſequutam appellationem in tempore,& ob oon ſubſequutam prorogationem fatalium. 54.2
Qui noo appellauit à decreto iudicis illi acquieſcere cenſetur. 384.6
Appellatio deſerta in poſſeſſorio non facit deſerere

Index Rerum,

Ius in petitorio. 379.16

Quamuis appellans non foueat bonum ius non tollitur litis pendentia. ibid.19

Commiſſio appellationis nemine citato, & falſa narratiua nullius momenti. 102.1

Et appellans debet cauſam appellatioois exercere. ibid.5

Approbare.

Tacite approbans inueſtituram, factam ſuo negotiorum geſtori videtur approbaſſe pactum cum quo illa conceſſa fuit, & illius ſcientiam videtur habere. 184.9

Non tameo videtur habere claram ſcientiam, & notitiam actus talem qualis requirat, vt incidat in pœnam caducitatis feudi. 185.10

Caducitas incurſa per feudatarium non poteſt declarati contra ſucceſſorem eius. ibid.11

Cootrarium videtur dicendom in feudis, in quibus pœna incurritur ob non ſeruatas conditiones, niſi deuoluto aliquo colore velari poſſit. ibid.12.14.& 15

Licet diuerſum ſit io emphyteuſi. ibid.13

Arbitrium.

Arbitrium intelligitur prout de iure. 208.1

Arbitrium mitigat iuris rigorem ex quadam æquitate. ibid.5

Noo tamen in fructibus pro parte pretij non ſoloti compenſatiui. ibid.6

Etiam contra Eccleſiam cultricem iuſtitiæ. ibid.7

Cauſa liberi arbitrij fauorabilior eſt cauſa matrimonij. 357.20

Cauſa liberi arbitrij eſt fauorabilior cauſa matrimonij. 412.12

Arbitrium Rotæ intrat ſi reſeruatio ſit turbida. 226.6

Articulus.

Articuli exbibiti ad effectum inferendi in inſtrumento dicuntur pars illius, 166.7

Articulus fruſtratorios non eſt admittendus. 123.21

Articuli irreleuantes non ſunt admittendi, oec facientes ad cauſam. 55.1.2.& 9

Articulus moraliter improbabilis noo admittitur. ibid.3

Articoli non admittuotur ad probandum per teſtes, quod poteſt probari per ſcripturas. ibid.4

Articuli non admittuntur quando oritur ſoſpicio calumoiæ pro prottahenda expeditione cauſæ, & idem fuit in partibus articulatum, & nihil probatum. ibid.5

Voo ex articolis releuante, pro omnibus eſt concedenda remiſſoria io prophanis. 123.13

Materia articulata, ſi eſt irreleuans, non eſt digna conceſſione remiſſoriæ. 454.3 & 6

Non intentato remedio, l.2.C. de reſcindenda, in iudicio, non poteſt læſio articulari ibid.7

Articuli improbabiles, & irreleuantes non ſont admittendi. 160.1.& 3

Articuli, qui aliquo modo poſſunt pertinere ad cauſam ſunt admittendi. ibid.2

Sufficit voieum articulom eſſe releuantem, vt pro omnibus concedatur. & n. 8. 344.3

Articuli ad probandam malam expreſſionem valoris beneficij dicuntur contiuere materiam obiectiuam. 284.4

Sufficit articulos qoocunque modo eſſe releuantes vt coocedatur remiſſoria. 342.4

Argumentum.

Argumeotum à ſuperfluitate frigidum eſt. 71.18

Ex conditionali diſpoſitione oon poteſt inferri argumentum ad purum. 108.10

Aſſecuratio.

Aſſecuratio facta de re iam perempta valet pro pretij reſtitutione ſtante ignorantia. 58.2

Si babeator notitia deperditas fuiſſe res aſſecuratas tempore aſſecurationis: aſſecuratores duntaxat tenentur ad reſtitutionem mercedis. 94.5

Quando aſſecuratores volunt rem iam peremptam in aſſecuratione compreheodere, aſſecuratio cadit ſuper pretium rei aſſecuratæ. 94.7 & 8

Nauca quæ remaneot ex incendio poſſunt aſſecuratores, poſtquam eis denuntiauerint aſſecurari recuperari. 121.16

Periculum aſſecurationis regulariter incipit à die deceſſus naois à portu. 121.17

In materia aſſecurationis caſus antea ſequuti conſiderandum eſt ao de eo notitia haberi potuerit. 121.12

Aſſignatio.

Aſſignatio reddituum ſuper bonis propris non transfert dominium, ſed taotum hypothecam. 230.8

Aſſociatio.

Aſſociatio recipit effectum à Conſtituto. 41.1

Aſſociatio non datur contra tertium poſſeſſorem non habenteio cauſam à conſtituente. ibid.2

Attentatum.

Attentata quando peodent à cauſa principali, attenditur finis litis. 38.3

Declarat num. ſequeoti. ibid.

Atteotatorum priuilegio non renuotiat, qui commiſit cauſam ſuper eis. 414.5

Attentatum dicitur quod fuit factum lite pendente, ac poſt inhibitionem. 418.10

Attentata ante omnia ſunt reuocaoda, & in priſtinum reducenda. 421.13

Iudicio ciuili peodente poteſt criminaliter procedi ſine vitio attentatorum, ſi cauſa criminalis oon eſt connexa cum ciuili, 415.13

Attentata in cauſa connexa obſtaot in cauſa prioeipali, ſi ſententia in cauſa coonexa parit exceptionem rei iudicatæ in cauſa principali. 415.14

Vt attentata dicantur geſta ſufficit, quod aliquis exiſtat qui à litigatore cauſam habeat. 239.8

Lite pendeote facta attentata ſunt. 220.2

Attentata ſi noo ad ioſtantiam partis, ſaltim officio iudicis ſunt reuocanda. ibid.6

Pendente appellatione geſta attentata ſunt. 124.8

Attentatorum iudicium ſuſpendit omnia. 38.5

Ægidiana excuſat à pœna Attentatorum. 47.9

Quæ medio tempore fiunt attentata dicuntur. 131.6

Attentata nõ conſiderantur lite nõ introducta. 348.3

Attentata pẽdeote appellatione reuocãda ſunt. 131.5

Attentata ſuot omoia geſta poſt inhibitionem, 420.1.& 13.

Inhibitio vt caoſet atteotata ſufficit eſſe partibus præſentata, non iudici, 420.3

Amplia ſufficere ſi præſentetur procuratori. ibidem 4. & 12.

Inhibitio intimata cui noo eſt in lite noo caoſat attentata. ibid.5

Iohibitio regulatur à commiſſione, nec plus efficit, quàm ipſa commiſſio. ibid.6

Si nulla lis datur ceſſaot attentata. 217.1

Si præſentati ad beneficium mortui ſint, quoad illos lis dicitur extincta. 218.2

Et quoad illos, qui beneficium incompatibile aſſequuti ſunt. ibid.3

Et quoad illum, qui beneficium in maoibus Sanctiſſima dimiſit. ibid.4

Reſpectu eius, qui oon comparuit nulla lis dicitur ibid.5.

Actore

Actore, qui expedita citatione re integra antequam aduerſarius compareret, & citatio reproduceretur liti cedente, remanet lis extincta, & ceſſant attentata. ibid.6

Clauſula *cuius litis ſtatum*, operatur idem ac ſi litis ſingula acta, & in indiuiduo eſſent narrata. ibidem 7

Atteſtatio.

Ad probandum non vſum non ſufficit atteſtatio aliorum Doctorum. 426.8

Auditor.

Auditor Cameræ in beneficialibus regulariter non habet iuriſdictionem. 406.3

Auditoris Cameræ poteſtas non coarctatur ex diſtinctione an literæ ſint in forma gratioſa, vel in forma dignum. Cum valet examinare facere prout ſunt per examinatores vrbis, 406.5

Augmentum.

Augmentum pretij auget valorem rei. 270.9

Auus.

Nepotibus in patris poteſtatem recaſuris auus nequit dare tutorem. 256.1

Poteſt dare adminiſtrationem bonorum nepotibus relictorum, ſi patri eorum prohibuerit adminiſtrationem. ibid.2

Et illis inſtitutis dare matrem tutricem. ibid.3

Tunc enim pater reputatur extraneus. ibid.4

Et videtur quodammodo ceſſare effectus patriæ poteſtatis, & inſtitutos loco patris eſt. ibid.5

B

Beneficium, Beneficatus.

BEneficium adiudicandum eſt habenti requiſita fundationis 370.1

Qui maiores qualitates obtinet eſt præferendus. ibidem 2.

Qualitas originis, & baptiſmi præualet qualitate ſola originis, quoad beneficium. ibid.3

Senior ætate eſt præferendus iuniori quoad beneficium ibid.4

Doctor eſt præferendus minus docto in beneficio curato. ibid.5

Qui habet beneficium, cuius redditus non excedunt ſumptus proprios iſti redditus præſumuntur expenſi; & patrimoniales reſeruati. 353.9

Conſtitutio in fauorem beneficiorum lata non excludens beneficia regularia non eſt retrahenda in præiudicium gratiæ. 334.13

Beneficia ſimplicia de conſuetudine reſidentia non requirunt. 443.6

Beneficia omnia præſumuntur ſimplicia non autem reſidentialia. ibid.7

Beneficium potuit eſſe Iuriſpatronatus ab initio, & poſtea acquirere libertatem. 143.13

Suppreſſio, & vnio beneficij impediunt, & annullant reſignationem illius. 277.10

Suppreſſio facta de beneficio, ſi illius reſignatio à Papa admiſſa fuerit pro ea vice ſuſpenditur. 255 8

Collationes beneficiorum factæ cum titulo dant cauſam manutentionis. 266.10

Beneficium iuriſpatronatus non cadit ſub reſeruatione. 126.8

Ad probandum valorem fructuum beneficij parochialis Rota ſolet attendere decennio, proximi reſeruationi penſionis. 262.2.& 6

Fructuum beneficij tractatio nullo habito tractatu de titulo eſt prophana. 334.2

Beneficium non requirens reſidentiam non eſt incompatibile cum canonicatu. 129.23

Aſſerens non vacaſſe beneficium in menſe Ordinarij debet id probare. 374.7

Qui fundat ſe in vnitate debet illam probare. ibid.8

Vt inter res beneficij col lectoris vici debeat probari vnitas. ibid.9

Vt beneficium ſubcollectoris ſit reſeruatum debet probari officium exercuiſſe, vel paratum eſſe exercere. ibid.10

Ex DD. & deciſionibus Rotæ adductis non probatur collationem beneficiorum Eccleſiæ collegiatæ pertinere ad Archipreſbyterum. 266.15

Alienatio totius patrimonij Beneficij non ſuſtinetur, arguitque fraudem Rectoris alienantis. 49.13 & 20.

Præſentatio ad beneficium contra formam à teſtatore præſcriptam nulla eſt. 200.3

Iuſtificatis iuſtificandis adiudicatio beneficij denegandа non eſt. 128 9

In dubio fundator, beneficij Eccleſiaſtici cenſetur velle illum cadere ſub regula reſeruatiua, ſecus ſi aliter à fundatore actum fuerit. 346.16

Qui ante prouiſus à ſede Apoſtolica de beneficio reſeruato illud obtinet. 288.1

Beneficiati non faciunt Capitulum. 42.3

Eſſe aliquem idoneum ad beneficium obtinendum probatur litteris Epiſcoporum & fidei Canonicorum. 128.7

Reſeruans beneficia liberæ collationis cenſetur concedere approbatio iuriſpatronatus. 132.6

Non eſt prohibita vt examen fiat extra territorium beneficij. 406.6

Patronatus beneficij debet concludenter probari, quia liberum præſumitur beneficium. 126.4

Beneficium adiudicandum eſt ei qui probauit conſanguinitatem quamuis à patronis præſentatus non ſit. 192.17

Ille præferendus in prædicatione beneficij qui à maiori numero patronorum præſentatus fuit. 133.16

Vacatio beneficij probatur litteris edictalibus occaſione vacationis emanati. 279.2

Per vnionem beneficij non cenſetur derogatum iuribus & priuilegiis tertij. 167.19

Quia vnita cenſentur beneficia ſine præiudicio tertij ibid.20.

In reſignationibus beneficiorum non requiritur conſenſus patroni. 346.15

Quando fundator beneficij cunctos conſanguineos vocauit ſufficit generica probatio conſanguineorum. 320.16

Solutio facta ab anteceſſore beneficiario ſuffragatur contra ſucceſſionem. 176.4

Beneficiati tenentur inſeruire Capitulo, ſicuti Epiſcopo. 43.7

Beneficiatorum munus eſt inſeruire Eccleſiæ. ibid.8

Beneficiati non habent vocem in Capitulo nec ſe poſſunt ingerere in adminiſtratione rerum Capituli. ibid.9 & 12

Beneficiati non habent ius optandi, competens ſolis Cathedralibus, & Collegiatis. ibid.10

Impetrans beneficium à viuente poſſeſſum tenetur omnia narrata in petitione concludenter probare, 210.1

Clemens V I I I. in ſua Bulla ſæcularizationis Eccleſiarum regularium Sancti Auguſtini Principatus Cathaloniæ omnia beneficia ad dictum ordinem ſpectantia ſæculariзauit, & ſedi Apoſtolicæ reſeruauit. 117.1

Narratiua beneficij non excedentis valorem 300. ducatorum verificatur in 290. ducatis, & amplius 386.6

Digitized by Google

Qui nullam ſentcotiam habet ſuper validitate penſionis controuerſæ non dicitur habere bunum ius. 386.7
Ex dimiſſione beneficij probatur paupertas. 301.3
Niſi iſte noo fuiſſet ordinatus ad titulum illius. ibid. n.4
Et ſufficit habere bona patrimonialia. ibid.5
Valor beneficij probatur teſtibus deponentibus per non eaceſſum. 280.5
Dedoctis tamen oneribus ibid.6
Valor beneficij probatur ex publica voce, & fama. ibid 7
Et quælibet probatio in his admittitur. ibid.8
Beneficium Regulare ac voitum Mouſterio non cadit ſub reſeruaitone. 29.7
Quando præſentatio ad beneficium ſpectat ad vicinos antiquiores alicuius loci, ſeniorum ætate præſentatio præferiur. 266.3
Contrarium aſſerendum cum antiquitas habitationis intelligenda ſit. ibid.4
Impetrans Beneficium ob non publicationem debet eam probare plene, & concludenter. 407.14
Cauſa, in qua agitur de quantitate pecuniarum, & non de titulo beneficij eſt prophana. 344.1
Omnis cauſa profana iudicarut quando non agitur ſuper titulo beneficij. 427.4
Sæculariżatio beneficiorum regularium regularibus ius abdicauit, ordinatis minimè cum nullam haberent. 118.19
Ad firmandam reſeruationem beneficiorum pro 8. menſibus ex reg. 8. cancellariæ competente oon eſt neceſſaria noua reſeruatio. 117.14

Beneplacitum.

Beneplacitom obtentum præſumitur ex cauſa temporis. 49.16
Ceſſat præſumptio beoeplaciti Apoſtolici quando deficit cauſa, & vtilitas Eccleſiæ. 172.11

Biennium.

Poſt biennium elapſum à die vltimæ commiſſionis cauſæ, ſi nihil dictum fuerit res iudicata remanſit clara. 319.9

Bonum.

Bona teſtatoris tranſeunt in quemcumque poſſeſſorem cum ſuo onere. 340.13
Bona ſemel à fideicommiſſo detracta ad illud non redeunt. 152.36
Quando adeſt mens contrahentium appellatione bonorum veniunt iura & actiones. 357.7
Quando reſtituuntur bona permutata reſciſſa permutatione valor fructuum ad æqualitatem ex æquitate reſtituendus eſt, & compenſandus. 584.3
Si tamen liquida ſit inæqualitas. 584.4
Requiritúrque ita clara, & liquida probatio vt nullo modo offuſcari poſſit. 284.5
Bona mobilia præſumuntur conſumpta ex lapſu temporis longiſſimi, abſque vlla culpa hæredis grauati. 449.10
Adminiſtrationes, & curatores bonorum debitoris, qui adminiſtrationis rationem non reddiderunt præſumuntur ſatisfacti. 214.16
Per immiſſionem io aliis bonis præſumitur quis ſatisfactus de fructibus cenſus alias debitis. 400. n.16
Ratiooe bonorum ſtabilium fructus præſtantur ad rationem quinque pro centenario. 232.16
Ad maiorem rationem taxari poſſunt ex ſtatuto, vel conſuetudine. ibid.17
Inſtrumentum diuiſionis bonorum, debitorum, in quo annuntiaot omnia bona probat diſcoſſionem. 267.2
Quando bona hypothecata extant penes tertium competit Saluiauum interdictum. 353.5
Bona Clericorum præſumuntur adquiſita ex fructibus beneficij, & in illis intrat ſpolium. ibid.6
Spolium non cadit in bonis dooatis per Clericum inter viuos. ibid.7
Quando Clericus habuit bona patrimonialia, & induſtrialia, qui ab eo donationem habet præſumitur eam habere de illis bonis. ibid.8
Ex diuiſiooe de bonis hæreditariis fideicommiſſo ſubiectis facta inter hæredes probatur rem aliquam fuiſſe fideicommiſſo ſuppoſitam. 149.4
Eccleſiæ bona non poſſunt diſtrahi tribus non cooccurrentibus, ſcilicet iuſta cauſa, euidenti vtilitate, & ſolemnitate legitima. 49.7
Reſciſſa permutatione vnuſquiſque ex permutantibus redit ad ſua bona. 283.1
Donans bona, quæ habebit cenſetur etiam donare fructus vſusfructus ſibi reſeruati. 357.12
Bona fundatoris, vel alterius deſtinata ad alimenta poſſunt alienari in executionem contractus emptionis. 286.8
Negatiua exiſtentis aliorum bonorum non probatur ex ſola negatione, niſi pro negante concurrat cooſectio inuentarij. 57.9
Pecunia conſiſtens in proprietate, & oon in vſo nequi conuertit in emptionem Bonorum pro Eccleſia ſine Beneplacito Apoſtolico. 331.9
Adminicula ſunt quantitas bonorum & fructuum beneficij. 215.6
Ex deſcriptione booorum defuncti & inuentario ſub nomine proprio præſumitur aditio hæreditatis. 70.7
Sequuta francatiooe bona ſunt penes hæredem ex cauſa primæua, ſi francatio conceſſa fuit in conceſſione emphyteuſis, emphyteuticario, & ſuis. 129.1
Pater omnibus poteſt præiudicare quoad ſua bona, non quoad bona alterius. 409.19
Bona à muliere in dotem data tranſeunt cum ſuo onere. 197.24
Quod iotelligitur de onere æris alieni, noo autem de onere fideicommiſſi. ibid.25
Bona emphyteotica Eccleſiæ non comprehenduntur ſub d. ſtatuto. 402.4
Qui diſponit de bonis ſuis exceptis illis, quæ fideicommiſſo ſubiiciuntur, intelligitur noo diſpooere de aliquibus ſi fideicommiſſo ſubiiciantur. 151.30
Ceſſio bonorom iudicialis non admittitur, niſi conſtet de inopia cedentis. 361.8

Breue.

Breue datum viſitatoribus generalibus per modum gubernij, non ſeparat iura particularia Mooaſteriorum. 439.18
Breue Apoſtolicum habet paratam executiouem. 316.1.
Subreptitium eſt ſecundum breue, ſi non fiat mentio in eo de primo, vel litis pendentiæ ac ſtatus cauſæ, & de impetitione cuiuſdam licentiæ. 440.2. 3.& 5.
Breuia vltima derogantia aliis prioribus attendenda ſunt. 350.3
Quando in breui fit mentio indulti ad fauorem aliorum, ſi non ſit oiſi vnicum iodultum eſt perinde, ac ſi de illo expreſſa mentio facta fuiſſet. 351.8
Quando in vltimo breui inducuntur clauſulæ efficaciores, quam in primo indulto, denotant enixam voluntatem derogandi priori breui. ibid.9
In concurſu duorum breuium primum eſt attendendum, ſi eſt emanatum cauſa cognita, & præuio examine.

Digitized by Google

examine. 440 4
Executio breuis quæ per aliquod tempus retardari poteſt eo elapſo non retardatur. 127.19
Breue emanatum ad vnam Cauſam, ad aliam non extenditur. 34.13

C

Caducitas.

Caducitate excuſat quælibet credulitas, & cauſa minima iuſta. 325.14
Receptio penſionis remittit caducitatem præcedentem. 325.15
Pro euitanda caducitate omnia interpretatio poſſibilis eſt facienda. ibid.16
Caducitas emphyteuſis ob canones non ſolutos vt declaretur, requiritur Dominum directum declaraſſe acceptationem deuolutionis. 325.6
Pœna caducitatis non incurritur abſque dolo. 359.10
Caducitas penſionis incurſæ non remittitur ſine ſpeciali mandato. 269.15

Canonicatus, Canonicus.

Canonicatus eſt reſeruatus vacans per obitum collectoris, ſeu ſubcollectoria prouentuum Cameræ, & ex quo probetur ſubcollectoria. 455 4.2
Ad Canonicatum requiritur ætas 21.annorum. 211.6
Ad excludendum Canonicatum obtinentem requiritur exactiſſima diligentia ad probandum non fuiſſe diſpenſatum. ibid.7
Immiſſio in Canonicatū ex ſubrogatione gratioſa non eſt concedenda ei qui non probauerit reſeruationem canonicatus, & quidem claram. 345.1.18
Canonici tantum faciunt Capitulum; & ſub eo nomine continentur. 41 & 4.5

Capitulum.

Capitulum negans poſſeſſionem prouiſo Apoſtolico ab eo die tenetur ad omnes fructus, & diſtributiones beneficij. 220.1
Capitulum admittens intruſum tenetur ad fructus ab eo perceptos. ibid.4
Condemnatum capitulum ad reſtituendum fructus canonico, cui capitulum recuſauit tradere poſſeſſionem cenſetur etiam condemnatus ad reſtituendum perceptos ab intruſo. ibid. 10
Et ſimpliciter condemnatus cenſetur condemnatus ad omnes, ad quos de iure debuiſſet. ibid.11
Capitulum tenetur reſtituere diſtributiones, quas beneficiati male perceperunt. 209.6
Capitulum tenetur probare iuſtam cauſam recuſandi 354.2
Capitulum generale non poteſt tollere vnionem confirmatam per Papam, & quam. 439.14.15

Carceratus.

Carceratus ſi aliquid egerit in fauorem illius, qui eum carceribus detinet non valet. 317.15

Caſus.

Caſus omiſſus non cenſetur comprehenſus, ſed remanet in diſpoſitione iuris communis. 258.5

Cathalonia.

Cathalonia à multis appellatur Principatus & ſic dubitabilis eſt opinio appellantium Cathaloniam Regnum, & Rota cenſuit eſſe Regnum. 352.6
In principatu Cathaloniæ eſt obſeruantia excludens comprehenſionem illius decreti in prouiſionibus dictorum Canonicatuum. 352.8

Cauſa.

Cauſa diſcutitur in prima inſtantia in Curia, conceditur facultas probandi in partibus. 282 9
Non tamen conceditur contra ſententias in rem iudicatam tranſactas. ibid.10
Quando cauſa commiſſa eſt ſine præiudicio iuris, pars eo iure vtens non dicitur attentare, & ſi ſiue præiudicio manutentionis, ea vti poteſt. 389.1

Cenſus.

Cenſus extinguuntur per concordiam. 448.1
Aſſignationibus factis, & ſolutione, cenſus remanent extincti. ibid.2
Stante extinctione cenſuum, nulli fructus debentur ex ipſo die. ibid.3
Per cenſus extinctionem ſpirat tam ciuilis quàm naturalis obligatio. ibid.4
Ad ſolutionem coactæ per errorem factam datur condictio indebiti. ibid.5
Cenſus cenſentur eſſe in eodem loco, vbi exiſtunt fundi. 70.11
Cenſus dominium probatur ex emptionis ipſius inſtrumento. ibid.6
Cenſus hypothecatus, ſi fuerit euictus ab alio creditore anteriori principalis debitor tenetur ſoluere fructus illius, non tanquam fructus, ſed tanquam damna, & intereſſe. 398.12
In cenſu reſignatiuo obligatio perſonalis inducta eſt ex neceſſitate poſſeſſionis, & omnis rei poſſeſſæ, & eam non egreditur. 250.17
Cenſus impoſitus in bonis fideicommiſſi & purificato expirat. 393.9
Et res deueniunt ad ſubſtitutum libera ab onere. ibidem 10
Cenſus præſumitur extinctus ex receptione fructus rei fideicommiſſo ſubiectæ ſortem cenſus, & fructus æquiparatus. ibid. 13
Præſentia & ſcientia ceſſionis cenſus ex quibus probetur. 186.9
Cenſus debet imponi ſuper re fructifera. 55.6
Limitatur. ibid.6.7
Cenſus cenſetur exiſtere vbi exiſtunt bona, ſuper quibus impoſitus eſt. 198.1
Cenſus poſt conſtitutionem Pij V. inhæret fundo certo cenſuato. ibid.2
Cenſus vitalitius non requiritur, vt imponatur ſuper re fructifera, nec ibi obſeruanda venit Bulla Pij V. 55.7
Cenſus vitalitius impoſitus ad rationem 12. pro centenario, non eſt iniuſtus, nec ſi imponatur ſuper vita hominis recentis ætatis. ibid.8
Cenſus conſtitutio ſuſtinetur reſpectu Legitimæ. 42 16.

Ceſſio.

Ceſſio reportata ex interuallo nullo præcedente pacto de cedendo ineſſicax. 101.7
Vt ceſſio proſit debet conſtare de iure cedentis, & obſtat ei qui prætendit ius ex ſubſtitutione dicere, ſubſtitutio de vobis non loquitur. 329
Quandocumque ceſſio producatur ad tollendam exceptionem ſufficit quando agitur nomine proprio 203.14
Ceſſio iurium non exiſtentium nulla. 360.4
Ceſſio facta nudo miniſtro acquiritur illi, cuius miniſter fuit, & cuius ratione nomen præſtabat. 297.23.
Quando ceſſio eſt facta ad commodum cedentis, huicque eſt facta recognitio à ceſſionario poſtea poſſunt iſti tranſigere. 316.11
Ceſſiones fructuum beneficij non acceptatæ à penſionario non probant ſolutionem. 395.9
Vbi certa eſt ceſſio non eſt præſumenda ſimulata ex eo quod debitum ceſſum debitum cedentis excedat. 101.13

Ceſſionarius.

Ceſſionarius non habet plus ius quam cedens. 308.5

Index Rerum,

Ceſſionarius in omnibus repræſentat perſonas cedentium. 399.6

Chronica.

Vt Chronica probet non ſufficit quod ſit antiquior, ſed requiritur vt ei ſolita ſit haberi fides. 251.6

Citatio.

Abſque citatione, intimatione, vel præſentia partis iudicium eſt nullum. 232.18

Comparitione citati purgatur defectus citationis 138.12.

Citatio inualida per affixionem in valuis ſi citatus compareat, confirmatur, & omnis defectus ſuppletur. 323.10

Valida eſt citatio, qua procurator citatur. 100.1

Citato aliquo non requiritur citatio illius quis ex eo ius deducit. 91.13

Citationis nullitas ad ſententiam non poteſt excuſari. 48.3

Citatio non probatur per ennntiatiuam Notarij. 4.4

Citatio facta vni fratri, ſeu conſorti, alteri officit 35.4.

Limita. ibid.5

Citationis defectus eſt potiſſima nullitas proueniens à iure naturali. 35.2

Citatus, quatenus veniret citandus, nemine comparente, non poteſt dici legitimus contradictor 47.10.

Citatio perſonalis requiritur eius, qui non probatur abſens. 359.5

Citatio per edictum eſt ſubſidiaria, ad quam non deuenitur, niſi abſentia probata. ibid.6

Citatio ad vnum actum non ſupplet defectum citationis ad alium. ibid.7

Citatio exequi debet perſonaliter non in domo 138.11.

Clauſula.

Clauſula *conſtituti* transfert poſſeſſionem. 353.1

Et in donatione appoſita transfert poſſeſſionem bonorum iam acquiſitorum à donatore ſtatim, acquirendorum quando fuerint adquiſita. ibid.2

Et concedenda eſt immiſſio, vt per verum modum, & actum facti bonorum poſſeſſionem nanciſcatur. ibid.3.

Niſi ſit conceſſa cum clauſula *ſine præiudicio manutentionis*: tunc enim iſta non cauſat attentata. ibid.6

Clauſula *Appellatione remota*, appoſita in Conſt. Clemen. VIII. intelligitur de appellatione iudiciali. 396.4

Clauſula *dummodo*, &c. eſt iuſtificanda à penſionario antequam penſionem exigat. 389.14

Clauſula releuans habet vim clauſulæ de iudicato ſoluendo. 396.6

Et ſatiſdatio cenſetur præſtita in omnibus inſtantiis. ibid.7

Et ſic procurator poteſt appellare in omnibus inſtantiis. ibid.8

Clauſula, quatenus per diligentem examinationem idoneum repereris, extante poteſt executor extraiudicialiter ſe informare. 255.7

Clauſulæ generales conceſſionis ſunt reſtringendæ ad præmiſſa. 248.15

Ex clauſulis derogatoriis colligitur voluntas legitimantis. 248.12

Clauſula pleno iure importat tranſactionem proprietatis. 340.15

Curia Romana variauit in ſententiis amplectendis circa dictam clauſulam *quorum tenores*, &c. nam aliquando amplexus fuit affirmatiuam ſententiam, videlicet illa clauſula *reuocari priores gratias*, aliquando negatiuam, ſecundum ſubiectam materiam. 350 5

Quando alter non produxit articulos cum clauſula non ſe adſtringens aſſumpſit onus probandi. 231 n.4.

Clauſula, *vt fietur vnica ſententia* æquipollet clauſulæ camerali quo ad hoc vt non detur appellatio. 216.5

Clauſula ad euitandas lites quaſcunque extenditur, ad motas, & mouendas & ideo licet de lite mota expreſſa mentio facta non ſit mota eſt ſubreptitia. 351.11

Ex clauſulis derogatoriis voluntas concedentis colligitur. 251.3

Clauſula ſublata, & decretum irritans claudunt os parti, & ligant manus iudicis. 225.4

Clauſula *non apponenda cenſeantur non appoſita* præſeruat ſcribentem ab omni præiudicio. 214.12

Clauſula ad habendum poſita in parte executiua conceſſionem non extendit. 137.5

Clauſula, *conſtituti*, nihil operatur in præiudicium ſimilis clauſulæ poſitæ in anteriori inſtrumento. 403.5

Clauſula *ſi ita eſt* cognitionem ſaltem extraiudicialem requirit & citatio habentium intereſſe, & ideo gratia cum ea facta executionem paratam non habet. 231.4

Clauſula *conſtituti*, & clauſula *ad habendum* declarant donationem eſſe factam inter viuos. 404.5

Stante clauſula arbitrio Rotæ cenſetur relatus iuris rigor, & æquitas ſeruatur. 126.7

Ex clauſula codicillari non ſumitur coniectura vocationis poſita in conditione. 141.16

Clauſula quouis modo vacet, comprehendit omnem modum vacandi. 118.11

Aliæ clauſulæ quæ omnem vacationem comprehendunt. ibid.12.& 13

Clauſula, *ſi preces veritati nitantur*, & clauſula, *conſtito*, non imponunt executori neceſſitatem procedendi iudicialiter. 41.18

Per clauſulam *quorum tenores* reuocantur anteriores gratiæ ſeu priuilegia. 350 4

Clauſula, *non obſtantibus* non auget gratiam, ſed declarat intentionem circa conceſſa. 42.15

Clauſulæ præſeruatiuæ ſemper ius præſeruant. 118. n.30

Clauſula, *quam & quas*, operatur vt totum negotium ſit commiſſum. 28.3

Clauſula, *ſine præiudicio executionis litterarum Apoſtolicarum*, non priuat iudicem ſua iuriſdictione, ſed præſeruat. ibid.4

Et dicta clauſula operatur, vt poſſit procedi reſpectu iudicij ordinarij. ibid.5

Clauſula *ſine præiudicio* operatur vt litteræ nondum expeditæ reſeruent ſuam virtutem. 33.4

Clauſulæ acceſſoriæ, & conſequutiuæ non ampliant diſpoſitionem. 70.14

Clauſula iſta *deducens omne ius ſuum, omnemque actionem* operatur quod ſententia non debeat eſſe conformis. 204.19

Clauſula omni meliori modo comprehendit caſus non expreſſos. 413.11

Clauſula in ſtirpes reſpicit actiuam vocationem non paſſiuam. 104.5

Primogenij fideicommiſſi clauſula adducitur. 79.1

Clauſulæ denotantes tranſlationem dominij, in contractu habili appoſitæ illius tranſlationem operantur. 195.2

Clauſulæ pro dote, & nomine dotis tranſlationem dominij

dominij ſignificant. ibid.3
Clauſula ſine præiudicio priuilegij, nullũ ius tribuit, ſed tantum reſeruat illud quod forte extat. 172.16
Priuilegium derogatur per legem poſteriorem. ibid.17
Clauſula citra præiudicium quorumcunque prætendentium intereſſe in bona, &c. in licentia transactionis adhibita præſeruat præiudicium competens vocatis. 367.15
Clauſula *ſine præiudicio iuris alterius poſita in inueſtitura*, non dicitur ſuſpenſiua, nec reſolutiua, niſi poſt conſtiterit, de meliori iure in iudicio. 417.9
Ad euitandam ſubreptionem non ſufficit clauſula ad quaſcunque lites euitandas, ſed requiritur mentio ſpecifica de proceſſu. 440.6.& 9.& 13
Clauſula *ſine præiudicio* appoſita in prima commiſſione, ſi ab iſta dependeat ſecunda commiſſio in iſta etiam cenſetur appoſita. 390.7
Et tunc ſecunda commiſſio reſtringitur ad terminos primæ. ibid.8
Clauſula ſi ſibi conſtiterit non facit gratiam conditionalem. 107.11
Clauſula *Omneſque alios* in Commiſſione poſita, afficit omnes, ac ſi ſpecialiter fuiſſent nominati. 411.7
Quæ differentia ſit inter clauſulas vbicumque conſiſtentibus, vel vbicumque exiſtentibus declaratur. 411.3
Clauſulæ guarentigiæ habent paratam executionem: 152.4
Clauſula (*aut quæuis alia cauſa*) appoſita in prohibitione alienationis comprehendit quamlibet cauſam. 372. 2
Clauſula (*niſi coactè vendiderint*) adiecta prædictæ prohibitioni comprehendit ſolum coactionem à lege, vel Principe. ibid.13
Clauſula *vocatis vocandis* facit mixtum executorem, & quod procedatur citato poſſeſſore, & cauſæ cognitione. 341.9
Clauſula Commiſſionis, quod inhibitio non afficiat, quatenus actum ſit vigore obligationis Cameralis vel alterius proceſſus exequutiui, non cauſat attentata, ſi agatur interdicto adipiſcendæ. 421.17

Clericus.

Clericus donans omnia ſua bona habens tenues redditus beneficij ſi eſt iuriſperitus præſumuntur acquiſita propria induſtria. 405.13
Clericus poteſt diſponere de bonis ſuis. ibid.14
Maxime ſi habet bona patrimonialia, & mere laicalia. ibid.15
Clero Meliten. conceſſerunt Pius IV. & Pius V. liberam teſtandi facultatem. ibid.16
Bona Clericorum acquiſita ex redditibus Eccleſiæ cadunt ſub ſpolio. 404.4
Clericus poteſt donare inter viuos bona etiam acquiſita ex fructibus Eccleſiaſticis. ibid.5
Etiamſi effectus donationis fuerit collatus poſt mortem. ibid.6
Clericatus, & habilitas præſentati probatur ex approbatione Ordinarij cum examinatoribus ſynodalibus. 189.13
Clericatus probatur teſtibus de publica voce, & fama deponentibus. 279.1
Clericus poteſt ex parte executiuè conueniri. 179.4
Videlicet ſi clericus alicui concedit facultatem exequendi, non tamen ex vi conſtitutionis, ſeu ſtatuti. ibid 5
Si inſtrumentum vim habeat guarentigiam ab ſtatuto laicali non poteſt contra clericum. ibid.6

Coactio.

Ex facultatiuis non inducitur coactio. 160.4

Cognatus.

Cognatus præſumitur ſcire cognati ſui bona. 362.26

Cognitio.

Nulla cenſetur adhibita cauſæ cognitio in iudicio breui tempore ſequuto. 131.1

Collatio.

Collatio habitus ſpectat ad illos qui habent connexionem cum recipiendis & ſuperioritatem in eo Ordine. 30. 1
Collatio, & inſtitutio differunt. 221.8
Collatio ordinarij non requirit certam formulam verborum. ibid.2
Facta collatione alicuius ordinis militaris alicui à magno Magiſtro ſi omnia requiſita concurrant ei adiudicari debet. 63.& 2.1

Commiſſarius.

Ex Clement. auditor de reſcriptis poſſunt committi commiſſarios ad aliquid probandum. 169.7

Commiſſio.

Commiſſio ſignaturæ facta valida eſt, donec reformetur. 135.5

Compenſatio.

Compenſatio præſumitur quod fuiſſet oppoſita ad euitandam ſolutionem ſi debitor ex alio capite fuiſſet creditor. 424.13
Compenſatio non fit ſuper illiquido. 250.19

Computatio.

Computatio itineris terreſtris non inſeruit maritimo 120.9

Conceſſio.

Conceſſio in perpetuam emphyteuſim ſicut alienatio Eccleſiæ eſt prohibita. 160.5
Libera conceſſio excludit coactiuam. 193.6
Immemorialis ceſſat, quando conſtat de initio. 194 num.7
Conceſſio omnimodæ, & plenariæ iuriſdictionis intelligitur de legitima conceſſione. 78.5
Conceſſio iuris præſentandi conceſſa tantum alicui excludit quemcunque alium à prouiſione. 346.18
Et excludit alium collatorem, ad quem alias collatio in aliquibus menſis competeret, ibid.1x
Obreptio non vitiat conceſſionem quando illud; quod fiat falſo expreſſum neque remouiſſet, neque difficiliorem reddidiſſet conceſſionem. 247.8
Vt aliqua conceſſio duret requiritur, quod per eam ius alienum non tollatur. 251.5
Immemorialis conceſſio non ſufficit, niſi ſit coactiua, probata per ſententias vel decreta, vel alios actus iudiciarios. ibid.6
Conceſſio non facta cum clauſula *ex nunc prout ex tunc* morte concedentis expirat. 78.4

Concordia.

Solutio facta vigore concordiæ ad eam reſtringitur. 389.9
Et ſufficit ad eam poſſe reſtringi. ibid.10
Et finita concordia quaſi poſſeſſio non ſuffragatur. ibid.11
Per ſecundam concordiam in dubio non derogatur primæ. 342.20
Concordia à Sancta ſede Apoſtolica confirmata etiam in præiudicium ſucceſſorum perpetuo eſt ſeruanda. 438 3
Acquiſita ex concordia vel alia cauſa etiam occaſione hæreditatis non cenſentur hæreditaria ſed propria hæredis. 196.13
Concordia in totum obſeruari debet. 387.6
Qui partem concordiæ obſeruat poteſt agere pro alterius partis obſeruatione. ibid.7
Verificata confirmatione concordiæ, ipſa concordia probata remanet. 274.13
Concordia tollit antecedentes prætenſiones. 271.19

Ad remittendam reſolutionem concordiæ requiritur in procuratore mandatum ſpeciale. 337.15
Qui habuit pro bonis impugnationem concordiæ nequit in ea ſe fundare. ibid.14
Concordia inita inter partes, & à Romano Pontifice vallata non elidit ur, niſi per ſpecialem derogationem. 419.13
Compatroni poſſunt concordare de præſentando alternis vicibus. 387.2
Præſertim quando concordia emanauit ad dirimendas lites. ibid.3
Ad probandam concordiæ effectuationem ſufficit aliquando eam fuiſſa obſeruatam. ibid.4

Conditio.

Conditio appoſita in limine fundationis à Rota approbata valida cenſetur. 479.19
Conditio iſta donationis, quatenus donans profeſſionem emittat eſt poteſtatiua, & ideo reuocabilis. 111.11
Conditio appoſita in fine duplicis caſus exceptuati vtrumque comprehendit. 372.14
Conditio debet prius adimpleri antequam actus cui adhæret perficiatur. 279.4
Et ita pendente verificatione illius conditionis dummodo centum remaneant pro Rectore nihil operetur actus. ibid.6
Appoſita prædicta conditione nihil operantur confeſſiones partium. ibid.7
Cõditio appoſita fideiuſſioni verificari debet. 267.12
Pendente conditione non inducitur aditio. 364.12
Conditionis ſolus euentus attenditur in ſucceſſionibus, nec inſpicitur tempus ſtipulationis prout in Contractibus. 44.6
Conditio, eo non exiſtente ſtat determinate ad tempus obitus grauati, importat vulgarem ſubſtitutionem non fideicommiſſariam. 103.3

Conductor.

Principales conductores reſpectu locatoris ſunt & dicuntur correi, inter ſe tamen proportionibus ſociorum dicuntur ad inuicem fideiuſſores. 261.7

Confeſſio.

Ex reſponſione ad poſitiones reſultat confeſſio. 347.3
Confeſſio acceptata, & effectuata impugnari nequit 252.6
Neque expreſſa, neque tacita confeſſio poſſeſſionis alterius facta à Capitulari nocet capitulo. 137.10
Confeſſio, & recognitio adminiculum probat. 271.13
Confeſſio anteceſſoris non præiudicat ſucceſſori. 179 10
Confeſſio articulorum in inſtrumento inſertorum comprobatur per ipſius iuramentum. 186.8
Confeſſio erronea non habetur in cõſideratione, quia ſtante errore defuit conſenſus. 451.14. & 15
Confeſſiones de recepto, abſentibus iis, à quibus prætenduntur factæ ſolutiones, non ſuffragantur ad effectum manutentionis, neque exactio facta lite pendente. ibid.16. & 17
Quæ poſſibilitas ſufficit ad excludendam erroneam confeſſionem. 252.8
Confeſſio facta per non exceſſum non præiudicat vero valori. 215.11
Nec confeſſio erronea præiudicat veritati conſiſtenti in facto. ibid.12
Confeſſio procuratoris adminiculata nocet principali. 336.2
Qui allegat errorem confeſſionis debet illum concludenter probare. 337.3
Ad confeſſionem extraiudicialem probandam teſtes debent eſſe conformes. 269.8
Confeſſio plene probat contra confitentes. 224.7
Confeſſio licet non ſit apta ad transferendum dominium: eſt tamen apta ad probandũ illud. 106.11
Confeſſio ad non effectum releuat ad alium ab illo venientem in conſequentiam. ibid.13
Confeſſio contra confitentem probat. 213.15
Ex confeſſione aduerſarij probatur fideicommiſſum. 203 6
Confeſſio non omnino clara non attenditur. 151.31
Confeſſio poſt ſecutam ceſſionem emiſſa ceſſionario non nocet. 101 9
Non eſt concedenda remiſſiua ad probandum id quod eſt cõtra propriam confeſſionẽ. 123.18. & 22
Procuratoris confeſſio tanquam voluntaria poteſt à principali reuocari. 156.8
Confeſſio iudicialis etiamſi in alio iudicio facta ſit probat. 166.1
Confeſſio, quæ tantum concernit ſtatum alterius ex obligatis, & abſque pluribus adminiculis non probat. 267.16
Confeſſione partis nulla maior probatio, & ſuſtentatione litis probatur. 100.5.6
Ex confeſſione titulatis, & beneficiarij probatur valor beneficij, & quod. 279.2
Confeſſio facta in precibus plenè probat. ibid.5
Ex confeſſione aduerſarij, & teſtibus probatur vacationis tempus. 127.1
Contra propriam confeſſionem remiſſio denegari ſolet à Rota. 156.6
Confeſſio decocti non præiudicat creditoribus 418.6
Nec proximo decocturi creditoribus futuris. ibid.7
Confeſſio mariti de dote recepta facta conſtante matrimonio præſumitur facta in fraudem donationis ibid.8
Ad reſcindendam confeſſionem effectum ſortitam per tranſactionem non ſufficit probare errorem, niſi verus dolus probetur. 252 9
Confeſſio qualificata ſi qualitas habeat contra ſe præſumptionem poteſt abſque qualitate acceptari. 254.1

Confirmare, Confirmatio.

Confirmare electiones, eſt actus iuriſdictionis. 439.10
Natura confirmationis eſt, vt ſemper intelligatur facta ſine alterius præiudicio. 265.6
Neque extenditur ad non expreſſa. ibid.7

Coniectura.

In rebus difficilis probationis ſufficiunt coniecturæ. 138.5
Ex coniecturis probatur ſimulatio. 161.5
Coniecturæ aliquæ ex quibus quis præſumitur non profeſſus. 97.6
Reprobatur coniectura, ex eo quod filij poſiti fuerint in conditione ſub qualitate maſculinitatis: præſertim ſtante ſtatuto dictam coniecturam excludente. 141.8. & 9
Ex ſimili effigie, & aſpectu patris coniectura ſumitur. 105.6
Ex agnitiõne illius de cuius hæreditate agitur, & illius qui ſuccedere vult ſumitur coniectura. 105.7
Præſertim ſi agnitio facta ab illo qui ſuccedere vult ſit actui proportionata. ibid.8
Quinta ex concubinatu amore maritali habito ſub ſpe futuri matrimonij ibid.9

Coniunctus.

Coniuncti per lineam fœmininam dicuntur eſſe de genere fundatoris 347.2
Hoc enim genere veniunt agnati, & cognati. ibid.8

Coniux.

Coniux poteſt alteri coniugi relinquere quantum illi ex liberis prioris matrimonij cui, minus relinquerit, inter viuos, vel in vltima voluntate. 253.1

Conſan

Conſanguinitas.

Si ex inſtromento probetur conſanguinitas, licet ipſi conſanguinei gradum errauerint, non nocet. 369.8
Conſanguinitas certa, & determinatæ perſonæ, probanda eſt per deſcendentiam à communi ſtipite per gradus diſtinctos. 329.6
Conſanguineus licet remoto gradu ſit non poteſt excludi per extraneum, licet iſte velit illum excludere per ooo ius illius. 192.19

Conſenſus.

Conſeoſus conditionalis, pendeote conditione impedit actum. 214.12
Qui ſumptus impetrationis conſenſus facere debet, debet etiam conſenſum impetrare. 236.2.& 3
Reſeruatio conſenſus alicuius tanquam domini quatenus requirat, non probat dominium illius, imo ſeruat ab omni præiudicio. 194.6
Conſeoſus præſtitus ſaluis iuribus beneficij non oocet, & conſeoſus erroneus reuocari poteſt. 60.9

Conſtitutio.

Conſtitutionis mens deſumitur ex procemio & ratione. 230.14
Conſtitutio laicalis non ligat Clericos. 233.1
Conſtitutio auferens Clericis facultatem appellandi eſt contra immunitatem Eccleſiaſticam. ibid.2
Conſtitutiones derogaotes ciuilitatibus & fictiouibus ſtatutariis, oon derogant veris ciuilitatibus à Principe vel Magiſtratu conceſſis, & an conſtit. Sixti V. & Clem. VIII. obſteot hæredi ſcripto. 436.5.& 4
Conſtitutiones Sixti IV. concedentes fratribus Minoribus facultatem viſitandi Tertiarios ſæculares, ſunt reuocatæ per conſtitutionem Iulij II. & Clementis VII. 31.21
Conſtitutiones Clem. VIII. Greg. XI. & Vrbani VIII. non derogant ſupradictum priuilegium Clem. V. de non ædificando intra ſpatium, Cao.140. 426. 10.& ſeq.
Conſtitutiones prohibentes Abbatibus diſtractionem loquuntur de alienationibus bouorum monaſterij. 335.16
Conſtitutione ſola procuratoris ad adeundam hæreditatem, aditur hæreditas. 363.1
Niſi voluntas conſtituentis procuratorem ſit differendi aditionem ad tempus aditioois faciendæ à procuratore. ibid.2

Conſuetudo.

Conſuetudini immemoriali non intelligitur derogatom niſi expreſſa de ea fiat mentio. 335.14
Conſuetodo anni gratiæ reperitur à iure approbata. ibid.15
Conſuetudo eſt probaoda in caſu indiuiduo, de quo agitur. 122.5
Conſuetudo iſta eſt contra bonos mores, & oon extendenda ad locom vbi oon viget. 358.13
Conſuetudo alicuius prouinciæ, quod ſit valida promiſſio inſtituendi hæredem, oon tollit reuocabilitatem. 412.13
Amplia ſi promiſſor ſit forenſis. ibid.14
Ceſſat immemorialis conſuetudo quaodo reperitur initium. 172.12
Non probata coactiua remanet ius mere facultatiuum & ceſſat immemorialis. ibid 13
Immemorialis conſuetudo in illis, quæ ſunt legibus contraria, & illicita ceſſat. ibid.14

Contractus.

Contractus Abbatis Eccleſiæ nequit præiudicari. 124 n.12
Et ipſe Abbas nomioe monaſterij poteſt à contracto recedere. ibid.13
Vt contractus dicantur correſpectiui quid requiratur. 153.8.& 9.& ſeqq.
Adimplere tenens contractum, tenetur de adimplemento docere. 58.4
Contractus factus ab Abbate de rebus Eccleſiæ conſenſum, & tractatum capituli requirit. 374.1
Et decretum Apoſtolicum. 375.2
Requiritur etiam licentia S.Congreg. ibid.3
Et decretum Apoſtolicum non tollit neceſſitatem aliarum ſolemnitatum. ibid.4
Et requiritur iuſta cauſa. ibid.5
Et iſtis deficientibus contractus eſt ipſo iure oullus. ibid.6.& 7
Contractus priocipalis iudicatur eiuſdem conditionis cuius eſt reſolutiuus. 270.10
Contracto permutationis effectum habente, ſi aliqua conditio illi deeſt impoſita, debet agi ad implementum, vel ad intereſſe. 146.3
Qui contractum noo adimpleuit ex illo lucrom captare non poteſt. 67.6
A contractu conditionali ooo licet recedere propter ſolam pœnitentiam. 157.5
Io contractibus ſi capitula diſcrepent ab inſtrumento illis ſtandom eſt. 234.5
Niſi inſtrumentum poſt temporis interuallum confectum fuerit. ibid.6
Tunc enim à Capitulis contrahentis voluerunt recedere. ibid.7
Præſertim ſi in inſtromento aliquid clarius exprimatur quod in Capitulis obſcurum erat. ibid.8

Contritio.

Signum contritionis æquiparatur Pœnitentiæ. 381.2

Contumax, Contumacia.

In contumaces declaratoria excommunicationis concedenda eſt. 219.1
Contumacia quid ſit. 343.2
Declaratoria conceditur propter contumaciam. 219 3
Recurſus ad iudices laicos aggrauat contumaciã. 69.4
Qui recurſus probatur oon ſolum per ſcripturas authenticas, ſed etiam ſimplices copias. ibid.5
Contumacia probatur ex non dimiſſiooe poſſeſſionis, quam dimittere debebat. ibid.6
Quando manifeſta fuit contumacia requiritur, realis ſatisfactio, & obedieotia ad obtioeodam abſolutionem. 381.3

Conuentio.

Conuentio aliquando fit ad clarius explicandum ſtatutum. 259.3

Creditor.

Taciturnitas creditoris niſi ſimul concurrat præſcriptio, crediti extinctionem non probat, facit tamen magnam præſumptionem, quod non habuerit animum obligandi ex mutuo vel alio cõtractu. 423.4
Poteſt tamen creditor agere vtili Seruiaoa ad ſibi ſatisfaciendum de fructibus. 331.7
Ad ſatisfaciendum creditoribus poſſunt fructus Eccleſiæ capi, & diſtrahi. 208.8
Qui promiſit exigere omoia nomina creditoris debet reddere rationem de non exactis. 235.2
Poſteriores creditores excludunt alios. 190.6
Creditor qui prædia debitoris poſſidet, ex illorum fructibus in ſuo credito ſatisfit. 246.1
Erga creditorem quilibet ex ſociis tenetur io ſolidum pro debito contracto. 297.18
Non præſumitur creditorem velle io ſolutom recipere minutatim creditum ſuum ex fructibus rei pignoratæ. 337.17
Creditor antequam reddiderit rationem fructuum à ſe perceptorom à rebus debitoris præſumitur ſatisfactus. 355.8

Ea adnotatione creditoris tempore non ſuſpecto facta, & ea confeſſione intereſſe habentis extraiudiciali ſimulata dos præſumitur. 162.9

Pluribus extentibus creditoribus, ſi emptores ignorent qui ſint anteriores non ſunt in culpa, ſi anterioribus non ſoluerint. 243.7

Creditor emens rem deliberatam, & compnıans ſuum creditum pro pretio, venit tanquam creditor, non tanquam emptor. 362.15

Culpa.

Culpa, quæ alicui obiicitur debet eſſe certa, & limitata. 236.10

Curator.

Inuito pubeti curator non datur. 182.14

D

Damnum.

DAmnorum loco ſuccedit res principalis. 362 22

Antequam aliquis ſoluerit damnum, non eſt illius creditor. 337.9

Damnificatus poteſt agere contra damnificantem, vel contra eum qui damno cauſam dedit. 220.8

Et contra attentantem, & eum qui cauſam attentato dedit. ibid.9

Debitor.

Debitor hypothecas creditorum ad ſolos fructus adſtringere nequit. 428.5

Debitor debitoris non poteſt condemnari, niſi de debito apertiſſimè conſtet. 228.3

Et niſi alia concurrant. ibid.4

Extraiudiciales conquæſtiones & declarationes crediti non reſtituti, nil probant ad conſtituendum aliquem debitorem. 414.7

Quia neceſſarius erat illius conſenſus. ibid.8

Debitores præſumuntur ſoluturi quando fuiſſent requiſiti. 236.6

Debitum.

Debita illiquida non poſſunt impedire reſtitutionem ſpolij. 238.3.& 18

Deliberatio rei ſub haſtatæ facta pro maiori ſumma, quam eſſet debitum nulla pecunia præſente nulla eſt. 232.13

Quando debitum eſt certum, licet non ſit liquidum tenetur debitor offerre aliquam quantitatem cum oblatione ſoluendi reſiduum. 209.8

Conſtitutio loquens de ſimplici contractu debiti non intelligitur de debito ea cauſa. 258.4

Agnoſcens partem debiti non dicitur totum agnoſcere, niſi animum habuerit. 389.8

Ceſſio anterioris debiti ſuffragatur tantum pro portione debiti. 270.7

Debitum ex computis proueniens prius liquidandum eſt calculatione quam mandatum executiuum de eo ſoluendo expediatur. 75.2

Debitum probatur adnotatione debitoris in ſuis propriis libris, præſertim ſi libri fuerint à debitore producti. 188.2

Debitum pecuniæ non facit fructus: alias eſſet vſura 226. 2

Excuſſio debitorum quibus coniecturis probetur ib.1

Decimæ.

Capitulum perceptionis Decimarum capax eſt. 428 2.& 6.& 12

Ex taxa pro exigendis decimis Papalibus extracta à publicis libris officialium probat valorem beneficij. 289.11

Et quælibet minor, & ſemiplena probatio ſufficit. ibid.12

In exactione Decimarum Archiepiſcopus non habet iuris aſſiſtentiam, ſed reſiſtentiam potius, licet habeat intentionem fundatam ſuper exactione quartæ à Parochis tantum, 450.2.4

Decimæ de iure communi ſpectant ad Parochum. ibid.3

Epiſcopus habet iuris aſſiſtentiam in exactione Decimarum quando Parochiæ non ſunt diſtinctæ. ibid.5

Parochiæ præſumuntur diſtinctæ. ibid.6

Manutentio in exactione Decimarum non datur ex ſola iuris aſſiſtentia. ibid.7

Quando probatur immemorabile per teſtes ſuper non ſolutione Decimarum, iuris aſſiſtentia redditur turbida. ibid.8

Teſtes forenſes intereſſe non habentes in Decimis bene probant. ibid.9

Teſtes vniuerſitatis probant exemptionem à Decimis. ibid.10

Declaratio.

Declaratio ſe præſtare patientiam pro executione mandati Rotalis, ſufficit pro paritione. 40.7

Decretum.

Decretum S.C. Trident. *ſeſſ.25. cap. 9. de refor.* non loquitur in prouiſione beneficiorum ſimplicium, quæ ex ſpeciali conſtitutione prouidentur per concurſum. 396.2

Decretum irritans appoſitum in derogatione inficit poſſeſſionem. 41.1

Quando agitur de executione decreti iſtud debet iuſtificari ex eiſdem non ex nouiter deductis. 244. num.10

Decretum, quod non eſt definitiuum, neque habet vim diffinitiuæ ſufficit haberi ſcientiam, quamuis non ſit intimatum. 204.18

Decretum irritans inficit omnem contrariam conſuetudinem præteritam & futuram. 32.24

Deliberatio.

Deliberatio debet fieri cum termino, niſi infra menſem, non cum termino, niſi ad primam diem nulla enim eſt. 223.7.& 9

Delictum.

Delictum potius præſumitur in mera rixa, quam deliberato animo. 410.6

Deponere.

Is cuius nihil intereſt non poteſt agere, vt pecunia Societatis deponatur. 316.4

Neque ſocio mandatum imponi poteſt deponendi partem ad ſe ſpectantem. ibid.5

Deputatio.

Per deputationem vnius ſubcollectoris, alij cenſentur reuocati, licet nulla mentio fiat de reuocatione. 456.10

Sola deputatio ſubcollectoriæ ſufficit, nec requiritur exercitium, nec acceptatio, licet Rota de acceptatione dubitauerit. 456.5.& 6

Deſcendentia.

Deſcendentia probanda eſt per gradus diſtinctos, 320.15

Ex publicis documentis probatur deſcendentia. 582. n.6

In cauſa ſtatus, & deſcendentiæ probatio nocet recto. ibid.7

Concurrentibus legitimis deſcendentibus arcendi ſunt illegitimi. 320.9

Deſcendentia probatur pluribus enunciatiuis antiquis. 294.12

Detractio.

Detractio ex cauſa dotis ſemel conſummata etiam ceſſante matrimonio durat. 152. 37

Detractiooe

Detractiones turbidæ aut illiquidæ immiſſionem retardare non debent. 428.10
Detractiones, ſiue turbidæ, ſiue illiquidæ non valent retardare immiſſionem. 449 5.& 9
Ratione detractionum non impeditur immiſſio, legitimo inuentario non docto. ibid.11

Dictio.

Dictio niſi poſita poſt negatiuam quid operetur. 181 6
Dictiones, coniunctim, ſimul, vel ſimiles ad quas clauſulas referantur. 256.8
Dictio tunc reſtringit diſpoſitionem ad tempus mortis grauati. 204.10
Dictio *ſine* eſt priuatiua, negatiua, & excluſiua. 221. n.4
Dictio tantum reſtringit, & excludit omnes alios præter expreſſos. 346.15
Duntaxat, dictio habet vim prohibitionia quoad omnes alios. 34.12
Dictio poſteaquam, importat conditionem. 364.15
Dictiones *deincepi*, *quandocunque*, & *in perpetuum*, vniformiter comprehendunt omnia tempora. 54.11
Dictio *duntaxat* eſt taxatiua, & aliorum excluſiua. 117.4. & 24
Dictio ipſorum eſt reſtrictiua, & excluſia aliorum. 174 2
Dictio ex eſt deſignatiua certi initij. 120.10
Dictiones, *tam*, & *quam*, ſunt diuiſiuæ. 41.4
Dictiones, *alius*, & *quomodolibet*, ſtant amplatiuæ, & non reſeruatiuæ. ibid.5
Dictio, *alius*. includit diuerſa ab expreſſis. ibid.6
Dictio, *quomodolibet*, operatur vltra expreſſa. ibid.7
Dictiones, *alius*, & *quomodolibet*, quando ſunt ſimul iuncta, non patiuntur reſtrictionem. ibid. 8.& 9.
Et dictio *quomodocunque* ampliat diſpoſitionem. 117. 6. & 7
Dictio aliis denotat ſimilitudinem inter vocatos. 192. n.7
Dictio ſemper comprehendit omnia tempora, menſes & caſus, & importat continuationem. Vnde appoſita in facultate præſentandi excludit reſeruationem. 346.8
Et dictio ſemper æquipollet dictioni in perpetuum. ibid.9
Et habet facultatem in quolibet menſe. ibid.10

Dies.

Dies certa pro homine interpellat. 105 7

Dilatio.

Dilationis tempore iudicis officium quieſcit, ficque pro eo tempore remiſſoria petita calumnioſè non cenſetur. 344.6

Diligentia.

Diligentiæ debent eſſe factæ per duos officiales ad id deputatos a iudice parte citata. 391.3
Diligentiæ factæ non ſeruata forma non ſuffragantur. ibid.4
Neceſſe eſt etiam quod fiant diligentiæ in Secretaria breuium, & videatur an prorogatus fuerit terminus, aliquo breui. ibid.5
Diligentiæ non cenſentur factæ, niſi in omnibus locis, in quibus gratiæ Apoſtolicæ notari ſolent, factæ fuerint. ibid.6
Diligentiæ extraordinariæ non reperiuntur prohibitæ. 84.19
Ei, qui aliquam diligentiam adhibere potuit, ſi non adhibuit imputandum eſt. 358.25
Neque poteſt agi ad intereſſe. ibid.26
Siue contractus ſit oneroſus, ſiue lucratiuus. ibid. n.27

Diſpenſatus.

Diſpenſatus ad habitandum in ciuitate ad onera perſonalia non tenetur. 454.15

Diſpoſitio.

Diſpoſitio referens ſe ad certum genus perſonarum excludit repræſentationem. 176.22
Diſpoſitio indefinite loquens de omnibus intelligenda eſt. ibid.23

Dominium.

Dominium probatur ex emptione, & deſcriptione ſub nomine alicuius. 70.5
Dominium dicitur habere, qui actionem habet ad illud acquirendum. 230.5
Dominium dotis inæſtimatæ remanet penes vxorem & iſta conſentiente viro poteſt res dotales locare. 242.25
Sequuta francatione directum dominium videtur ab initio fuiſſe penes francantem. 230.6
Exceptio defectus dominij non impedit manutentionem in poſſeſſione. 139.15

Dominus.

Dominus directus poſt duos menſes ſcientiæ contractus non poteſt retrahere. 285.4
Dominus, directus præfertur aliis emptoribus rei emphyteutæ, ſubiectæ. ibid.1
Ad dominum pertinent fructus rei ſuæ, creditori vero fructus pignoris in ſortem imputantur. 144.4
Si Dominus directus offerat ædificare in vrbis ornatum abſque dubio præfertur. 585.9
Dominus directus præfertur cuilibet in emptione rei emphyteuticæ. 310.1
Denuntiari debent domino omnia pacta emptionis; vt deliberare poſſit an velit præferri. ibid.2
Qua denuntiatione omiſſa nihil obſtat ſcientia venditionis in genere. ibid.3
De iure impetratio aſſenſus Domini directi ſpectat ad venditorem, vt verba impeſonalia reducuntur ad perſonalitatem ſecundum intellectum iuris. 264.4
Dominus directus nõ poteſt ad debita cõueniri. 445.9
Dominus directus inueſtiendo aliquem poſt ſententiam, videtur renuntiare prætenſis illarum nullitatibus. 417 8
Dominus recipiendo Canonem cenſetur remittere omnem deuolutionem prætenſam ob non facta melioramenta. 594.10

Donatarius.

Donatarius cum clauſula conſtituti abſque alia actuali poſſeſſione fit Dominus & poſſeſſor rei donatæ. 252.3

Donatio.

Donatio ab ingreſſuro religionem facta nulla habita mentione ingreſſus valida eſt. 157.1
Donatio ſub conditione poteſtatiua facta reuocari poteſt. ibid.2.10
Donatio omnium bonorum, & iurium præſentium & futurorum ſine reſeruatione inualida. ibid.3.& 11
Donatio etiam ſub iuramento facta, obtenta abſolutione iuramenti reuocari poteſt. ibid.4
Donatio etiam iurata ſi onus contineat reſpectu donatarij eius ſcientia ſeu patientia non ſufficiunt ad acquirendam poſſeſſionem. 405.51
Donatio reuocabilis reuocatur ſi donator alium inſtituerit hæredem. 357.22
Non reuocatur, ſi in eadem voluntate promiſſor vſque ad mortem perſeuerauerit. 258.24
Donatio omnibus cum reſeruatione certæ ſummæ annuæ valida eſt. 158 17
Donatio facta contemplatione ingreſſus Religionis ſine reſeruatione valida eſt. ibid.18

Donatio omnium bonorum cum iuramento ſuſtinetur quoad bona præſentia. ibid.19

Quis iuramentum facit vt duæ cenſeantur donationes, altera bonorum præſentium, altera futurorum, quarum vna corruente, altera valet. ibid.10

In donatione, quæ effectum ſortitur poſt certum tempus non veniunt fructus medij temporis, & ideo valida. ibid.21

Donatio omnium bonorum præſentium, & futurorum ſine reſeruatione neque quoad bona præſentia tantum, neque quoad bona futura tantum ſuſtinetur. 111.13

Concurrente donatione, & ſucceſſione ex teſtamento datur immiſſio ex remedio, *l. fin. C. de edict. D. Adr.* 404.1

Bulla Pij V. donationū moderatrix derogata fuit per conſtitutionem Greg. XIII. 151.14

Donatio ante Religionis ingreſſum mentione facta ingreſſus à compluribus inualida reputatur, ab aliis valida. 110.3.6

Promiſſio de habenda grata donatione, & ea non reuocanda non obſtat quin poſſit reuocari ex natura ipſius donationis. 211.17

Donatio minus ſolemnis facta piæ cauſæ valet. 131. n.1

Donatio omnium bonorum eſt reuocabilis. 410.1

A donatione præcedente declarantur codicilli ſubſequentes: præſertim cum donatio clara ſit, & in ea ſtipulatio notarij interceſſerit. 192.9.& 10

Et cum ex errore codicilli fuerit omiſſa vocatio illorum, qui in donatione expreſſi fuerint. ibid. n.11

Donatio ab initio remanet perfecta ex parte donatoris ſtipulatione notarij, & irreuocabiliter tranſlata in donatarium actio pro obſeruantia illius. 404.3

Donatio eſt nulla quando libera facultas teſtandi remanet ſublata. 411.7

Quando donator eſt inſtitutus hæres confirmatur donatio. 335.4

Perfecta donatio, & diſpoſitio inter viuos facta non poteſt codicillis reuocare. 191.5

Donationes factæ à dominis temporalibus important dominium & iuriſdictionem temporalem. 273.6

Neque donant ius Diœceſanum, quia illius ſunt incapaces donatores. ibid.7

Neque à finibus iuriſdictionis temporalis poteſt inferri ad ſpiritualem. ibid.8

Donatione transfertur iuſpatronatus, & hæres donatarij illud obtinet, ſi donatio ſit confirmata ab ordinario. 287.3

Donatio omnium bonorum ſine reſeruatione etiamſi iurata fuerit inualida eſt. 111.12

Donatio iurata, & accepta reuocari nequit, ſi iuramentum ſit de non reuocando. 157.6

Donatio facta ante ingreſſum in Religionem, non facta mentione ingreſſus, etiamſi non ſeruetur in ea forma Conc. Trident. ſeſſ. 25. de regul. cap. 16. valet. 110.2

Donatio inter viuos cum clauſulis requiſitis facta eſt irreuocabilis. 158.15

Donatio in vno caſu adempta in cæteris non expreſſis cenſetur libere conceſſa. 145.7

Donatio à principio perfecta, non poteſt reuocari per ſecundam. 50.2

Donatio à principio eſt voluntaria, ex poſt facto neceſſitatis. ibid.3

Donatio facta ſub conditione ingreſſus in religionem reuocari nequit, ſed inualida eſt, niſi profeſſio non ſequatur. 157.9

Donatio facta ab ingreſſuro Religionem non eſt conditionalis, ſed pura, & ita non reuocatur libere, ſed ſolum per non profeſſionem effectum non ſortitur. 158.12

Donatio iuriſpatronatus confirmata à Vicario non habente mandatum ſpeciale non ſubſiſtit. 287.4

In donatione viciſſitudinaria, & contemplatione alimentorum à donatario præſtandorum non eſt neceſſaria inſinuatio. 216.6

Iuramentum in donatione appoſitum ſupplet defectus inſinuationis. ibid.7

Impugnatio donationis non obtinens ius, non attenditur. ibid.8

Qui impugnatione donationis acceptauit illa vti nequit. ibid.9

Qui vſus fuit donatione rem donatam exigendam pacta in ipſa donatione appoſita implere debet. 217.10

Donator.

Donator affirmans donatario credita donata eſſe realia & non exacta tenetur exhibere inſtrumenta, quibus iuſtificari poſſint credita. 217.12

Aſſertio donatoris facta in ſui & donatarij fauorem aliis non præiudicat. 338.22

Dos.

Si dos fuit conſtituta ex bonis fideicommiſſo ſuppoſitis, qui hoc impugnat debet concludenter probare alia bona extare. 196.7

Conſtitutio dotis in re litigioſa inter ſororem, & generum præſumitur litigioſa. 263.10

In dubio dotem conſtituens cenſetur illam conſtituere meliori, quo ſibi competat. 151.28

In ſolutione dotis attenditur tempus contractus. 232 n.14

Qui dicit dotem non eſſe congruam illud probare tenetur. 240.1

Et niſi concludenter probauerit exceptio reiicitur ad petitorium. ibid.2

Dos poteſt eſſe congrua, etiamſi excedat legitimam. ibid.3

Si filia ſit vnica totum patrimonium patris eſt dos congrua. ibid.4

Vt dos aſſecuretur ſufficit virum incipere labi facultatibus. 270.6

Dos imputatur in legitimam. 253.5

Quando dubitatur de dotis exceſſu non retardatur immiſſio in poſſeſſionem bonorum ex cauſa dotis. 151.21

Ex recuperatione dotis ex ſecundo matrimonio facta præſumitur approbatus modus recuperandi dotem primi matrimonij, quæ ſecundo viro data fuit. 163.19

Soluto matrimonio dos ex iuris diſpoſitione eſt reſtituenda vxori, & hæredibus ipſius. 145.3

Fructus dotis debentur ſicut fructus legitimæ. 87.20

Et ſic taxantur ad rationem, quinque pro centenario. ibid.21

De pecunia reinueſtita eadem ratio habenda eſt, quæ de inueſtimento ad effectum liquidationis fructuum. ibid.22

In dote conſideratur vſuſfructus bonorum fideicommiſſi, & ſpes probabilis ſucceſſionis. 196.14

Quando ſcilicet agitur de congruitate dotis. ibidem 15

Non quando agitur de materia authent. res quæ, C. de legat. ibid.16

Niſi adſit diſpoſitio contraria fideicommittentis ideo non eſt conſtituenda ex fructibus percipiendis poſt matrimonium. 197.17

Dos

Dos non eſt conſtituenda in vſufructu, ſed in rei proprietate libera ab omni onere. ibid. 18
Data in dotem ſemper libera remanent. ibid. 19
Quando dos excedit legitimam complura ſunt conſideranda, vt videatur an ſit congrua, vel incongrua. 440. 5
Propoſita argumenta contra præſentem dotem, quibus reſpondetur. ibid. 6
Diminuto numero filiorum dos filiæ augetur. ibid. 7
Statuta emanata poſt donationem illi non obſtant, & ſtatutum Pij V. & conſtitutio Sixti V. quæ dotes taxabant fuerunt abrogata per conſtit. Greg. XIII. & derogatio præſumitur ex lapſu longiſſimi temporis. ibid. 8
Intelligitur Text. *in l. mulier. 22. §. cum proponeretur, ff. ad Trebell.* & quando mulier debeat dotari ex fructibus rei fideicommiſſo ſubiectæ. ibid. 9. & 10
Fructus rei fideicommiſſo ſubiectæ in dotem datæ poſt matrimonium percepti an computentur in dotem ad reintegrationem fideicommiſſi. 441. 11
Fructibus non extantibus pro congrua dote, poſſunt in dotē conſtitui res fideicommiſſo ſubiectæ. ib. 12
Intellectus *ad l. mulier. bona 72. ff. de iur. dot.* ibid. 13
Mulier quando conſtituit dotem ex bonis fideicommiſſo ſubiectis habet fundatam ſuam intentionem quod non exiſtant bona libera. ibid. 14

Derogatio.

Derogatio reg. de iure quæſito non tollendo, quomodolibet ſit ius quæſitum, neceſſariſſima eſt in vltimis breuibus. 441. 14. & 15

E

Eccleſia.

Eccleſia, & beneficiatus poteſt libere alienare fructus rei Eccleſiaſticæ. 208. 9
Eccleſiæ, quæ non probant habere territorium ſeparatum præſumuntur eſſe in aliqua Diœceſi. 273. 5
Quid requiratur, vt probetur Eccleſia Collegiata. 266. 16.
Ad ſoluendum debitum alienari res Eccleſiæ poteſt. 286. 3.
In caſibus à iure permiſſis poteſt res Eccleſiæ pretioſa alienari. ibid. 5
Loca montium Eccleſiæ alienari poſſunt. ibid. 1
Eccleſia tanquam manus mortua non eſt capax retinendi emphyteuſim Eccleſiaſticam ooo tranſitoriam ad extraneos. 137. 1
Eccleſia, quæ eſt iuſtitiæ cultrix tenetur reſtituere omnia, quæ occaſione contractus reſciſſi accepérit. 284. 2
Eccleſiæ ſtatus mutari poteſt de ſæculari in regularem. 456. 1
Enunciatiuæ non faciunt probationem, ſed famam inducunt, & de vltimo ſtatu Eccleſiæ. 447. 10. & 11.
Status pro Parochiali præſcribitur 30. annorum, & quid requiratur, vt conſtet. ibid. 12. 13. & 14
Non mutatur ſtatus Parochialis per prouiſiones Apoſtolicas cantantes in Collegiata conuenienti vltimo ſtatu pro Parochiali. ibid. 15
Signa Collegialitatis ſunt, ſigillum, arca communis, & deſcriptio in cataſtro Epiſcopi, vti de collegiata. 446. 3
Eccleſia habitu Collegiata denominatur, quando deſtruitur Collegium Canonicorum, vel morte omnium illorum, vel per priuationem eorundem. ibid. 3.
Coniecturæ non ſufficiunt ad probandam habitam Collegiatam, quando agitur de ea probanda ad effectum reſeruationis, & in præiudicium ordinarij. ibid. 5.
Probatio certa & indubitata, de ſupradictis requiritur. ibid. 6
Conſtat de Parochialitate ex prouiſionibus Apoſtolicis factis per concurſum, quæ fieri non poſſent ſi eſſet Collegiata. ibid. 7
Ægidiana non iorrat in dominio directo Eccleſiæ. 65. 3.
Ex exemptione Eccleſiæ non infertur exemptio perſonarum Eccleſiæ non adſcriptarum. 314. 9
Eccleſia poteſt quandocunque reſilire, quando agitur de illius præiudicio. 49 22
Inter Eccleſias prior donataria præfertur. 315. 16
Vt renuntiet Eccleſia ſuæ exemptioni requiritur totius Capituli conſenſus. ibid. 8
Eccleſia nunquam denegat gremium redeuntibus. 382. 10.
Rector Eccleſiæ tenetur conficere, & conſeruare libros continentes matrimonia, baptiſmata, ac funera. 231. 1
Et quamuis Eccleſia poſſit contrahere per quamlibet perſonam, intelligitur, ſi illa perſona eſt habilis. 249. 7

Electio.

Electio competit debitori. 214. 2
Electio competit debitoris hæredi. ibid. 3

Eleemoſyna.

Eleemoſynæ factæ pro fabrica acquiruntur operis non perſonæ. 315. 15

Emphyteuſis, Emphyteuta.

Emphyteuta probare debet adimplementum pacti in contractu emphyteuſis appoſiti. 359. 5
Emphyteuſis conceſſa pro ſe, & filiis eſt ex pacto & prouidentia. 445. 2
Emphyteuſis non deuoluitur ad dominum directum ob delictum primogenitoris, niſi commiſſum ſit erga ipſum contractum per non ſolutionem canonis, &c. ibid. 3
Caducitas inducitur vigore pacti non adimpleti in emphyteuſi. 394. 6
Excuſatur ab implemento pacti Emphyteuta, qui ab alio moleſtatur in Emphyteuſi propter timorem amittendi meliorament. ibid. 8
Conceſſio emphyteuſis ad certum tempus repugnat perpetuæ conceſſioni. 121. 4
Solitum concedi in emphyteuſim non dicitur per vnicam conceſſionem. 49. 8
Emphyteuſis conceſſio fratri à fratre facta potius præſumitur in fraudem, quàm in vtilitatem Eccleſiæ. 49. 10.
Conceſſiones emphyteuſis præiudicialis Eccleſiæ non ſubſiſtunt. 194 9
Negligentia domini in non deſcribendo partitam in ſuis libris Emphyteutæ nocere non debet. 394. 1
Si emphyteuſis facta fuerit pro aliquo tempore & finitom dominium vtile conſolidatur cum directo. 171. 2
Emphyteuſis eſt tranſitoria ad extraneos. 137. 3
Pacto renouandi emphyteoſim, ſeu locationem eodem pretio ſine facultate retinendi eſt reprobatum. 171. 6
Quia redderetur emphyteuſis perpetua, & ſic Eccleſiæ prohibita. 172. 7
Præſertim ſi facta ſit communitati, quæ nunquam moritur, neque facile capite minuitur. ibid. 8
Renouationes emphyteuſis ſine aliquo augmento & contra pactum in prima conceſſione appoſitum eſt nullum. ibid. 9

Emptio.

Verbum denotsns emprionem. 338.20

Res empta ſubrogatur loco rei alienatæ ad pretium rei emptæ ſoluendum. 286.4

Emprio facta à Præſide Collegij eo non vocato inualida eſt, niſi ex conſtitutione Monaſterij, & Collegij illi facultas tributa ſit. 258.3

Emptor.

Non adimpleto pacto in fauorem emptoris facto ipſe poteſt retinere pretium. 243.2

Et ſi aliquid falſum dictum fuit poteſt agere emptor ad remiſſionem contractus. ibid.3

Emptor oon poteſt prætendere fructus rei emptæ ſi non ſoluerit pretium. 337.10

Quando ex facto emptoris fructus non fuerunt percepti nullum præiudicium fit venditori. 208.numero 14

Enuntiatiua.

Antiquiſſimis enuntiatiuis eſt credendum. 328.numero 12.

Ennntiatiuæ antiquiſſimæ probant teſtes eſſe intra fines. ibid.13

Enuntiatiuæ antiquiſſimæ à diuerſis perſonis emanatæ probant. 273.3

Enuntiatiuæ ahtiquæ, de quarum enuneiato principaliter controuertitur non probant Collegiatam eſſe Eccleſiam. 266.17

Quando principaliter dubitatur de enunciatiua nec aliis remanet adminiculis fulcita, non probat enuntiatum. 443.8

Enuntiatiuæ emanatæ ad inſtaotiam partis, & recentes non probant. 274.21

Enuntiationes antiqnæ probant conceſſionem Iuriſdictionis. 265.1

Enuntiatiua antiquiſſima 200. annos excedens probat. 273.1

Ennntiatiuæ recentes nihil probant. 416.3

Epiſcopus.

Chriſma & oleum Sanctum à proprio Epiſcopo recipiendum eſt. 273.2

Epiſcopus habet intentionem fundatam in iuriſdictione ordinariæ ſuæ diœceſis, eique eſt manutentio concedenda. 265.2

Ex Epiſcopi abſentia non dilatator iuriſdictio Vicarij Generalis. 132.7

Abſente Epiſcopo non ſufficit auctoritas Vicarij Generalis ad confirmandam rationem Iuriſpatronatus. ibid 9

Epiſcopn abſente iuriſdictio Vicarij non ampliatur. 142.5

Quarta funeralis de iure communi ſpectat ad Epiſcopos, vel Parachos. 225.1

Epiſcopus fundatam habet intentionem de ſua iuriſdictione ordinaria viſitandi Eccleſias ſuæ Diœceſis. 274.9

Epiſcopus qui habet curam animarum in aliqua Eccleſia poteſt illam viſitare. ibid.10

Et ſufficit de iure viſitandi nullam factam eſſe mentionem. ibid.11

Epiſcopus propter conſortium cum Capitulo in adminiſtrationem bonorum Eccleſiæ cenſetur acquiſiſſe quaſi poſſeſſionem. 390.9

Hoc tamen vel reſpicit petitorium, vel impndiciriam manutentionis conceſſam Epiſcopo. ibidem 10

Et certa diſpoſitio teſtatoris ab Epiſcopo commutari non poteſt. 383.5

Sed à ſolo P pa. ibid.6

Voluntas teſtatoris omnimodo ſeruanda eſt. ibidem 7

Aliquibus caſibus voluntas teſtatoris ab Epiſcopo commutari poteſt. ibid.8

Neque legatario, qui poſſeſſionem nactus non fuerit manutentio eſt concedenda. ibid.9

Epiſtola.

Epiſtola contra tertium non probat. 154.4

Erectio.

Erectio facta vigore literarum obreptitiarum, eſt nulla. 43.19

Error.

Error debet plene, & concludenter probari. 402.numero 13.

Euictio.

Euictione imminente in limine contractus non poteſt emptor compelli ad ſoluendum pretium, niſi præſtita fideiuſſione. 243.4

Et ſequuta euictione oon ſufficit cautio. ibid.5

Euictio legitime non intimata non nocet. 194.7

Qui cauſam euictioni præſtitit de ea agere nequit ibid.8.& 11

Ille qui cauſam dedit euictioni, de euictione agere non poteſt. 146.5

Examen.

Examen de Ordine Rotæ factum ab Examinatoribus Vrbis, plene probat contra iudicium Examinatorum de partibus. 396.5

Exceptio.

Exceptio attentatorum impedit Remiſſoriam. 398.5

Exceptio non proueniens ex ventre inſtrumenti non poteſt retardare exequutionem cameralem. 217.12

Exceptio dominij non admittitur io ſummariiſſimo, niſi incontinenti probetur. 354.12

Exceptiones prouenientes ex ventre inſtrumenti cenſentor ipſo iure probatæ, & impediunt executionem. 227.1

Exceptio requirens altiorem indaginem ad petitorium reijcitur, nec admittitur in ſummariiſſim 359.16

Exceptio turbida oppoſita in limine expeditionis ad effectum retardandi poſt tres deciſ. Rota reiicitur. 457.7

Exceptio de iure tertij non poteſt opponi. 399.9

Exceptio competens contra cedentem competit contra ceſſionarium. 101.11

Exceptio præſcriptionis non poteſt opponi poſt relaxationem mandati de ſoluendo. 189.12

Aduerſus omiſſionem iſtius exceptionis datur reſtitutio. 190.13

Exceptio debet eſſe de regula, & format regulam in contrarium. 117.9.& 10

Exceptiooes quæ oriuntur ex ventre teſtamenti in continenti admittuntur. 300.8

Exceptiones reqoirentes altiorem indaginem non impediunt immiſſionem. 68.361

Exceptio de iure tertij non admittitur, maxime in iudicio adipiſcendæ. 417.7

Exceſſus.

Expreſſio per non exceſſum non requirit exactiſſimas probationes, ſed leuioribus eſt contenta. 442.3

Exceſſus etiam in minimo attenditur ad effectum reintegrationis. 47.4

Excommunicatus.

Declaratus excommunicatus parere debet, donec declaratio fuerit reuocata. 395.6

Executor.

Mixtus executor tenetur aſſumere partes iudicis, & deferre appellationi. 341.10

Quando mixtus executor extraiudicialiter, & de facto tantum procedit parte non citata, non requiſitur

xitur actorum tranſportatio. 341

Executio

Ad retardaodam exequutionem litterarum Apoſtolicarum requiruntur exceptiones claræ, & liquidæ. 251.9

F

Factum.

Facti alieni ignorantia excuſat. 165.5

Fundans ſe in affirmatiua factià ſe gerendi illud probare debet. 337.11

Fama

Probatiu famæ debilitatæ io antiquis non probat 123.17

Ex publica voce, & fama ſumitur ſecunda coniectura. 205.5

Familia.

Sub vno nomine familiæ poſſunt comprehendi plures familiæ aguatorum, licet rariſſime hoc coutingat. 192.8

Fideicommiſſum.

Fideicommiſſum, quod adhuc ooo debetur oon dicitur æs alienum. 197.26

Et iorelligitur quod dictum eſt ib. 24. de bonis datis in dotem in vniuerſum, omnia boua; non autem, quando in ſpecie. ibid.27

Præſertim ſi maritus non fuit certioratus. ibid.28

Ex rebus fideicomoiſſo ſuppoſitis detrahenda eſt dos debita à grauato, niſi probentur alia bona libera & licet teſtator prohibuerit alienari bona etiam ex cauſa dotis. 150.8

Qui ex pacto poteſt francare, ſi fideicommiſſum relioquat cenſetur pactum illud fideicommiſſo ſupponere. 130.8

Vt obtineatur ex fideicommiſſo probandum eſt eueniſſe caſum ſucceſſioois. 329.1

Licet ſciatur fideicommiſſum adeſſe, ſi ignoretor illios agnitio dorat bona fides. 332.6

Vocata ad fideicommiſſum, ſi eſt hæres vltimi graoati, & bona fideicommiſſi poſſideat, cenſetur potius poſſidere tanquam hæres, quam tanquam fideicommiſſarius, Fallit, 8. 449.6

Fideicommiſſarius capit de manu hæredis. ibid.7

Fideicommiſſariis etiam competit remedium iſtud immiſſionis auctoritate iudicis. 203.3

Ex verbis negatiuis non deſumitur aſſertio affirmatiua, & qui dicit ſe diſponere de rebus non ſubiectis fideicommiſſo non fatetur fideicommiſſum, niſi quatenus exiſtit. 242.25

Ex quibus cenſeatur ioductum fideicommiſſum perpetuum. 371.1

Quando fideicommiſſum relinquitur ſi grauatus commiſſerit delictum, quod confiſcationem meruerit propter delictum commiſſum purificatur fideicommiſſum. ibid.2

Bona alienata ab eo qui delictum commiſit peti poſſuot à tertiis poſſeſſoribus per fideicommiſſarium. ibid.3

Grauati non poſſunt fideicommiſſum quod noo eſt inducere per ſimplicem enunciatiuam. 151.34

Subrogatum iu locum bonorum fideicommiſſo ſubiectorum perinde habentur, ac ſi eſſent bona fideicommittentis, & ab illo poſſeſſa. 204.16

Per illa verba *ad liberam ſuam diſpoſitionem* fideicommiſſum cenſetur remiſſum. 197.20

Quando fideicommiſſum eget interpretatiooe, non debentur, fructus niſi à die motæ litis. 449.13

Fideicommiſſum relictum in caſum delicti perpetrati, coius vigore bona cooſiſcantur, ſit vt fiſcus excludatur. 443.1

Licet fideicommiſſum deſtruatur ex rebus fideicommiſſi congrua dos recipitur. 151.26

Omnes deſcendentes dotandæ ſont ex rebos fideicommiſſo ſubiectis non ex taotibus liberis. 151.27

Derogatio fideicommiſſi pro conſtituendo cenſu quãdo ceoſeatur conceſſa pro omnibus fideicommiſſis. 41.14

Fideicommiſſario datur immiſſio io boois fideicommiſſi. 366.1

Qui dicit grauatum fideicommiſſo habere bona libera debet probare. 150.9

In reſtitutionem fideicommiſſi ouo veniunt bona hæredis grauati. 65.1

Fideiuſſor.

Fideiuſſor conditionaliter obligatus pendente conditione non obligator. 214.13

Quamuis ceſſet periculum amiſſiools debiti renouandi ſunt fideiuſſores. 68.12

Renouatio fideiuſſoris non cenſetur remiſſa tacita voluntate. 68.13

Fideiuſſor, & principalis inſolidum obligantur, & & qoando alterius ex obligatis eſt negotium, alter eſt principalis, & alter vt fideiuſſor obligatur. 360.1.& 5

Omnes fideiuſſores obligantur ioſolidum. 361.6

Saluus conductus concedi debet à fideiuſſore, aliter tanquam actus tertij oon nocet. 267.15

Excuſſio principalis fieri debet citato fideiuſſore 214.14

Fides.

Fides extraiudicialis non probat, ſi debet eſſe de præterito, & loquatur de præſenti. 456.11

Statim atque quis eſt in mala fide tenetur ad fructuum reſtitutionem. 332.2

Mala fides vnius perſonæ nocet omnibus eiuſdem iuris, non tamen aliis diuerſi iuris. ibid.3

Per litis conteſtationem tollitur bona fides. 245.3

Mala fides eſt radix ad reſtituendos fructus. ibid.4

Si habeat fidem de pretio creditor, ſuſtinetur deliberatio. 231.8

Fides Ciuitatis de valore frumenti probat valorem. 39.4

Fides facta alicuius rei extraiudicialis, abſque iuramento, & lite pendente nihil probat. 128.21

Qui eſt in bona fide nullam pœnam incurrit. 283.6

Fides adminiſtratorum fructuum beneficij, noo probat contra penſiooarium. 395.4

Filius, Filia.

Filius naturalis taotum noo admittitur ad fideicommiſſum pro conſeruatiooe familiæ conſtitutum. 300.2.

Ao filij, & vxor teneantur in ſubſidium ad debitum contractum pro ſuſteotatiooe familiæ remiſſiuè. 270.4

Filiæ fœminæ dotatæ de Paragio ſuot excluſæ per Statutum Vrbis *c.145. lib.1.* 51.14

Filij poſiti in conditione oon cenſentur vocati. 140.1

Filij in coodirione poſiti regulariter non cenſentur vocati, niſi extiterint claræ coniecturæ. 159.1.& 4

Niſi conſtet habitam fuiſſe rationem cooſeruandæ agnationis. ibid.2

Quæ coniectura ceſſat quando ex diuerſa familia fuerint vocati. ibid.4

Filius debet imputare in legitimam quicquid habet ex ſubſtaotia parentum. 201.1

Non rameo illud quod habet extra iudicium matris. ibid.5

Bona

Bona debita filio per diſpoſitionem ſtatuti prohibentis matri relinquere ex aliis quam filiis oon cenſentur obuenlte ex teſtamento matri. ibid.6

Filia vltimi grauati admittitur, ſorore eiuſdem excluſa. 22.24

Filiatum vocatione collata in tempus remotiſſimum in ſuccedendo, admittitur proximitas vltimi deſcendentis. ibid.25

Filio non ſuffragatur poſſeſſio patris, de qua fuit priuatus ante mortem. 401.1

Filius grauatus non poteſt legitimare baſtardum, & tollere ios acquiſitum tertio. 409.16

Ante mortem patris, vel matris non poteſt filius prioris matrimonij conqueri de diſpoſitiooe illorum ad fauorem ſecundi coiugit facta. 253.2

In qoæſtione an filij in conditione poſiti cenſeantur vocati dubium eſt remiſſiue. 385.20

Filius poteſt in rebus pro domo patris geſtis adoorare nomen parris. 138.8

Per ſubſequens matrimonium fit legitimus filius naturalis. 205.10

De iure ciuili vt filius per ſubſequens matrimoniom fiat legitimus requiritur matrem fuiſſe à patre retentam domi vt concubinam. 263.12

Filiatio reſpecto patris in filio naturali, poſtea legitimato per ſubſequens matrimonium euidenter probari ooo poteſt, ſed coniecturis. 205.2.3

Florentinus.

Florentini ſunt ſagaces in negoriatione. 217.15

Fœmina.

Nomioe primogenij fœminæ comprehenduotur ſi non agatur de conſeruatione familiæ per primogenituram, nec adſunt maſculi eiuſdem lioeæ. 80.5.14. & 15

Appellatione primogeniti comprehenditur fœmina, dummodo inſtituens primogeoium non reſpexerit conſeruationem familiæ. 107.1.& 10

Et niſi claræ coniecturæ reperiantur pro excluſione fœminæ. 108.2

Ex prælatione in 2. genitura facta colligitur prælatio primogenituræ. 108.3.& 12

Fontanella.

Fontanella dicens dooationem omnium bonorum præſentium, & futurorum cum ioramento ſuſtineri quoad bona præſentia, reiicitur. 111.18

Frater.

Quando fratres ſuccedunt iure communi ſuccedunt pro virili portione. 259.4

Vt conſtet aliquos eſſe fratres patrueles debet conſtare geoitorem, fuiſſe à duobus fratribus. 329.2

Fraus.

Fraus non præſumitur, niſi probetur. 184.4

Ex aliquibus ceſſat fraus. ibid.5

Interueniente iudicis facto oulla fraus conſideratur. 263.11

Fructus.

Fructuum perceptio reſultat ex poſſeſſione, dum oon docet poſſeſſor ab alio fuiſſe perceptos. 46.4

Locatio fructuum adminiculata plene probat valorem illorum, & ſine adminiculo probationem coadiuuat. 230.7

Fructus recompenſatiui pro vtraqoe parte venditoris, & emptoris ſunt calculandi ad rationem duorum & dimidij pro centenario, & anno. 337.4

Pro parte pretij rei euictæ debentur fructus recompenſatiui. 226.5

Ad cedendos fructus Eccleſiaſticos oon eſt opus beneplaciti Apoſtolici. 399.10

Fructus ſequuntur Dominum. 401.9

Fructuom liquidatio præſcriptionibus, & coniecturis probatur. 392.

Fructus percepti ante litem motam non veniunt in iudicio liquidationis. ibid.7

Locatio fructuum iuoctis adminiculis probat valorem fructuum. 215.4

Præſertim cootra tranſlatarium pcoſionis à transferente caoſam habentem. ibid.5

Fructus acquiruotur, vel à domino, vel à bonæ fidei poſſeſſore. 238.6

Fructus recepti per ſpoliantem tempore litis reſtituendi ſunt. 237.2

A die euictionis debcotur iidem froctus emptori 337.5

Fructus debentur à die motæ litis, quia ex tunc incipit mala fides poſſidentis. 399.2

Fructus rei fideicommiſſo ſubiectæ conſumpti abſque dolo non computantur inter bona libera, ad hoc vt oon poſſit dos conſtitoi ex vinculatis. 196.8

Vt fructus excludant doris conſtitutionem ex bonis fideicommiſſo ſubiectis, probaodum eſt extaſſe tempus conſtitutionis dotis. 196.9

Fructus præſumuntur conſumpti in alimenta neceſſaria. ibid.10

A quantitate fructuum deducendum eſt ſemen. 185.3 & 8

In deductione fructuum habenda eſt ratio onerum illis impoſitorum. & 9. ibid.4

Teſtes debent deponere exacte ſuper quantitate fructuum. ibid.5

Et de fructuum valore, noo pretio particulari, ſed commuoi. ibid.6.& 11

Sufficiunt ad probationem fructuum probationes per præſumptiones, & coniecturas. Ibid.10

Per receptionem fructuum an cenſeatur receſſum ab obligatione renouandi fideiuſſores. 67.1.& 8

Fructus crediti ſocialis debent eſſe commuoes inter ſocios. 260.1

Fundator.

Præceptum fuodatoris capellaniæ eſt ſeruandom 346.1

G

Gabella.

Gabellæ partita cambiorum ſolom probat denunciationem reſpectu intereſſe gabellarum; noo autem numerationem pecuniarum. 170.4

Gratia.

Gratia in omnibus iuſtificata, venit exequeoda 443.11.

Omnia quæ difficiliorem gratiam efficiunt exprimenda ſunt. 128.10

Gratia dicitur ſubreptitia quando ob non factam mentionem eius quod ſi Papa ſciuiſſet, vel denegaſſet illam, vel difficilius conceſſiſſet. 379.17

Præſertim ſtante præiudicio alterius prooeoiente ex taciturnitate. ibid.18

Gratia prior potior eſt, & de claoſula dummodo tempore datæ præſentium noo ſit alteri ius quæſitum 15. 453.18

Sobreptitia eſt gratia quando tacetur illud, quod illam poteſt retardare. 327.10 & 11

Gratia Principis extraiudicialiter coonceſſa oon indiget citatione partis. 326.4

In nona gratia non ſufficit quod fiat mentio de proceſſu; ſi emaoauit ſeotentia de ipſa eſt mentio facienda. 440.10.11

Gratia anterior ſemper eſt præferenda. 407. oumero 13

Quando

Quando gratia confertur in futurum euentum attenditur tempus ſequuti effectus. 229.4
Gratia corruit narrata nullitate, ibique non adeſt voluntas in concedente. 43.18
Quando gratia non fundatur in valore, iſte leuioribus probationibus probatur. 128.8
Gratia iuſtificata, eſt danda immiſſio. 26.3
Quando gratia non eſt fundata ſuper valore nihil obſtat probatio non expreſſionis eius. 284.5
Non eſt concedenda remiſſoria ad impediendam exequutionem gratiæ iuſtificatæ. ibid.1
Ad ſuſtinendam gratiam reſeruationis penſionis, in materia difficilis probationis non eſt facienda requiſita probatio. 164.9
Gratia facta in vim deuoluti præſeruat Ius alterum quæſitum. 218.13
Impetratio ob non factam reſeruationem reſpicit ſpecialem gratiam. 128.14

H

Hæres, Hæreditas.

HÆredi & creditori pro indiuiſo competit immiſſio in poſſeſſionem bonorum. 144.numero 3
Si omnes hæredes fuerint inſtituti in re certa habentur pro hæredibus vniuerſalibus. 340.17
Extante hærede teſtamentario non habet locum ſucceſſio ab inteſtato. 247.1
Rei inuentæ in hæreditate fideicommiſſo ſubiecta fideicommiſſario in poſſeſſionem eſt concedenda immiſſio. 149.5
Hæres antequam reſtituat fideicommiſſario debet detrahere, quod detrahendum eſt, ne grauetur plus reſtituere, quam iuſſus ſit. 150.7
Hæres grauatus non poteſt tranſigere in præiudicium vocatorum. 367.4
Si agatur cum tranſigente nocet. ibid.5
Ex aditione hæreditatis quis probatur hæres, & ex mandato quis procurator probatur. 164.12
Aditio hæreditatis non præſumitur ſed debet probari per actus, qui fieri non poſſunt niſi ab hærede. 401.7
Vt ſit locus Ægidianæ ſat eſt hæredi ſcripto, exhibere teſtamentum, & donec diſputetur ſuper illius capacitate deneganda eſt immiſſio hæredibus ab inteſtato. 437.12
Hæres non conficiens inuentarium intra legitima tempora, ſi res aliquas hæreditarias alienauerit non valet legitimam exigere, quia in dicta alienatione conſumpta præſumitur. 430.9
Licet hæres francans factus ſit creditor pecuniæ ſolutæ, præſumuntur ſatisfacti ſi hæreditati aliquid debent. 130.13
Quando hæres grauatus inuentarium non confecerit præſumitur alienationibus ab eo factis legitimam conſumpſiſſe. 393.12
In petitione hæreditatis veniunt fructus à die litis motæ. 332.7
Quomodo res quæ iam non eſt in hæreditate eſt onerata debito aliquo ad id non tenetur hæres. 250.18
Hæreditas pacto dari non valet. 411.8
Hæres grauatus non poteſt tranſigere de bonis fideicommiſſi præiudicando hæredes ſubſtitutos. 401.2
Viuente hærede grauato alienatio ſuſtinetur. 372.10
Ante mortem hæredis grauati bona alienata auocari non poſſunt à tertiis poſſeſſoribus, quamuis aliqua ſtatus mutatio in grauato contingeret. ibid.11
Inſtitutus hæres pleno iure quoad vſumfructum donec vixerit eſt verus hæres, & habetur loco proprietarij. 340.14
Hæredes tenentur ſoluere æs alienum defuncti. 339.32
Facultas hæredi grauato conceſſa, intelligitur dummodo non deſtruatur fideicommiſſum. 367.13
Et in dubio tranſacta permiſſa à teſtatore non intelligitur cum totali alienatione. ibid.14
Conſtitutiones Synodales, quæ diuidunt fructus beneficij inter hæredes defuncti beneficiati, & ſucceſſorem loquuntur de beneficiis ſæcularibus, non autem de regularibus. 375.8
Hæres dum viuit debet rem quam vult pro ſuis detractionibus eligere, non in vltima voluntate. 224.10
Quando hæres grauatus redimit in vim pacti præexiſtentis in hæreditate prædium francatum acquiritur fideicommiſſo. 130.4.10
Poſt finitam lineam maſculinam poſſunt ſuccedere fœminæ hæredes, in iure patronatus relicto deſcendentibus maſculis. 287.7
Fructus hæreditatis percepti à creditore defuncti compenſantur cum credito. 155.6
Hæres grauatus debet abſtineri à perceptione fructuum, & dimittere bona fideicommiſſaria, vti obnoxia antiquo fideicommiſſo, ad quod non eſt vocatus. 401.4
Quando hæres grauatus filius aliquid donat cenſetur illud eligere pro legitima. 252.2
Hæreditatis aditio probatur ex poſſeſſione bonorum 417.10
Non præſumitur quis hæreditatem damnoſam velle adire. 365.23
Quia non præſumitur velle ſe oneribus hæreditariis implicari. ibid.14
Ex eo quod multo tempore quis nullum actum hæreditarium geſſerit præſumitur non adiiſſe. ibid.25
Aditio hæreditatis eſt actus dubius, & ideo præſumptionibus ſtatur. ibid.26
Ad hæredem tranſeunt omnia puta actiua, & paſſiua. 206.12
Inſtantia & iudicium cœptum à defuncto tranſit ad hæredes. 154.5
Hæredes grauati, qui non confecerunt inuentarium alienationibus ab eo factis præſumuntur conſumpſiſſe detractiones. 385.18
Contrahentes voluerunt francationem cadere commodo hæreditatis, ex cuius iure emanauit. 129.2
Sponſalitia largitas mortua vxore ad eius hæredes pertinet. 145.4
Si venditor vel eius hæres non ſit ſoluendo actione ſubſidiaria vtili poteſt petere rem ſubrogatam loco alterius venditæ. 290.5
Hæres grauatus fideicommiſſo vniuerſali, & ab eo cauſam habentes poſſunt facere detractiones contra fideicommiſſarium omnium bonorum, etiam non confecto inuentario. 57.8
Hæredi hæredis competit remedium l.vlt.C.de edict. D.Adriani tollendo. 144.1
Qui emit ſubhaſta à fiſco facit rei emptæ fructus ſuos. 238.3
Niſi ſubhaſtatio nulla ſit. ibid.5
Aditio hæreditatis onerosæ eſt præiudicialis. 364.13
Probatio aditionis debet eſſe certa, & concludens. ibid.14
Abſtēſio hæreditatis facta à filio vbicūque valida eſt ibid.15
Licet filius, qui abſtinuit hæreditate poſſit intra

tuam

triennium adire eam,attamen magis coocludentes actus ad eam adeundam ſufficiunt. ibid.16
Et ſi poſt abſtenſionem procuratutem conſtituerit ad adeundum, oon cenſetur filius recedere ab abſtenſione, niſi procutator adiuerit. ibid.17
Aditio com confectione inuentarij, etiamſi per procuratorem facta ſit,eſt vera aditio illo modo facta. ibid.19
Eſt facienda differentia inter verda volo adire, & volo eſſe hæres, vt primo caſu oon adeatur hæreditas, ſecundo ſic. 363.3
Et quando adeſt incertitudo valoris non adeſt animur adeundi. ibid.4
Cooſtituiturque tunc procorator ad adeoodum ibid.3
Hæres hæredis primi defuncti hæres eſt. 312.2
Hæres habet idem iut quod ille cuius hæres eſt. ibid.3
Ex clauſula conſtituti non appoſita in fauorem hæredis poſſeſſio non pertinet ad hæredem. ibid.4
Si tamen conſtitutarius intentauit remedium retinendæ poteſt illius hæres illud proſequi, & conſequi. ibid.5
Cootra hæredem conſtituentis probatur poſſeſſio. ibid.6

Homicidium.

In homicidiis appeoſatis præparatio ſociorum fieri ſolet. 444.7
Qualitas homicidij appenſati excloditur, ſi res ſit æqualiter dubia. ibid.8
In dubio nnn præſumitur homicidiom deliberatè commiſſum. ibid 9
Teſtes deponentes de auditu non probant appenſationẽ homicidij, in concurſu depoocotium de viſu. ibid.10
Præcedente ſaluatione, & verbis præſumitur homicidium perpetratum cauſa verbotum occaſione humanæ alloquutioois,& ſic ex rixa,& uoo appenſatè. 443.2
Quando ſucceſſiuè partes deueniunt ad verba altercatiua, tunc reputatur proprios modus probandi homicidium rixoſum. 444.4
Homicidium commiſſum probatur ſententia criminali, & teſtibus. 372.4
Homicidium ex iure ciuili, & ſtatuto meretur confiſcationem. ibid.5
Si octo filij ſint eius cuios bona confiſcantur illis dimittenda ſunt & ex iſta dimiſſione probatur confiſcatio. ibid.6
Per homicidium commiſſum ex mera oolla præcedente præmeditatiotte uoo plectitur homicida pœna confiſcationis. 419.2

Hiſpania

Appellatione Regnotum Hiſpaniæ ad hunc effectum non veoit Priocipatus Cathaloniæ. 365.3
Ad iſtum effectum ſufficit dubietas, qua aliqui appellant Catholooiæ Regnum, alij Principatum, alij Comitatom. ibid.4

Hypotheca.

Hypotheca generalis eſt comprehenſa ſub prohibitiooe alienandi bona Eccleſiaſtica. 330.2
Hypotheca geoeralis per ſe ipſam nihil ſapit alienationis. ibid.3
Hypotheca generalis non eſt directè, & principaliter ordinata ad alterationem,ſed vt magis creditori cautum ſit. ibid.4
Prohibita ſpeciali hypotheca non cenſetur prohibita geoeralis pro ſecuritate contractus. 208.13
Hypothecaria poteſt intentari in bonis,quotum vſusfructus alterius eſt citatio vſusfructuario:quia vſusfructus intelligitur deducto ære alieno. 339.11
In generali hypotheca omnium bonorum comprehenduntur oomina debitotum debitoris. 147.3
Eadem hypotheca competens principali creditori competit ceſſionariis. 101.6
Pretium rei hypothecatæ venditæ, remanet hypothecatum loco rei. 397.8.11

I

Identitas.

IDentitas probatur per duas demonſtrationes iuxta Bait Theoricam. 52.18
Ad probandam identitatem prædij requiritur confinia moderoa coocordare cum antiquis. 227.14

Idoneitas.

Idoneitas ad curam animarum probatot ex fide examinatoris ad id deputati. 407.10

Ignorantia.

Ignotaotia præſumitor dum de coottario non docetur. 51.9
Ignoranti tempus non currit. ibid.10
Ignorans neque negligit, neque contemnit. ibid.11
Aſſecuratio rei peremptæ dummodo exiſtat ignorantia valida eſt. 93.1
Quæ ignorantia præſumitur ſi aliquia illam fecerit nomine procuratorio alterius longe abſentis. 93.2
Aſſecuratio bonotum perceprorum inualida. 93.3
Ignorantia, & quælibet cauſa iniuſta erronea, & irrationabilis excuſat à caducitate. 359.13

Illatio

Ex diuerſis non fit illatio. 285.10

Illegitimus.

Illegitimus natus ſi duas legitimatiooes habuarit poterit vti illa qua maluerit. 247.5
Illegitimi ooo ſuccedunt in patrooatu relicto familiæ ſeu parentelæ. 319.5
Illegitimi, & naturales admittuotur ad ius patronatus io Hiſpania. 319.7
Illegitimi excluduntur à iure patronatus relicto familiæ extantibus legitimis etiam remotioribus 353.3

Immiſſio.

Immiſſio datur filio in bonis poſſeſſis à patre tempore mortis. 403.12

Impedimentum.

Impedimentum potius aggrauat quàm minuit contumaciam. 23.2
Nec illud excuſat quominus declaratoria uoo ſit danda. 24.3
Impedimentum ſecutom per iudices laicos videtur ſtudiosè procuratum ad eludendam iuriſdictionem Eccleſiaſticam. ibid..4
Impedimentum præſumitur qood prooeniat ab eo, qui habet intereſſe, & tenetur obedire. ibid.5

Impenſa.

Impenſæ, quæ rem vtilem uoo faciunt non ſunt reficieodæ 228.12

Imperator.

Artem Agraria m fecerunt Imperatores, Reges, Duces, Dictatores, ac Conſules. 53 15

Impetus.

Impetus repentious etiam cadit inter Inimicos. 443.3

Impubes.

Exiſtente matre Impuberis alius tutor dandus non eſt, nec curator puberis. 257.14

Incolatus.

Ad probandum incolatum ſufficit decennium abſque animi declaratione. 134.1

Indultum.

Indultum cruciatæ comprehendit loca exiſtentium ſub Dominio Regis Catholici. 351.13

Informatio.

Informatio.

Credendum eſt aſſertioni fratrum de informatione capta. 98.13
Iſta informatio ſumi poteſt extraiudicialiter. 98.14
Quamuis informatio de vita, & moribus profitentis non ſit approbata in Conſilio Generali, vel Prouinciali iuxta dictam Conſtit. Sixti V. ex hoc tamen profeſſio inita non eſt. ibid.15
Præſertim ſtante Conſt. Greg XIII. moderatoria d. Conſt. Sixti. ibid.16

Inhibitio.

Inhibitio non cauſat attentata in cauſa diuerſa, explicea. 421.8.& 9
Inhibitio in cauſa connexa cauſat attentata. 421.10
Inhibitio Rotæ exequuta, iudex inhibitus non habet cognitionem an inhibitio comprehendat, ſed debet expectare iudicium Rotæ vel ſignaturæ. 421.11.& 18
Inhibitio Rotalis omnino eſt timenda, nec de iuribus illius poſſunt alij cognoſcere. ibid.12
Inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta timenda eſt. 273.1
Inhibitio Rotalis cauſat Attentata, & ſiue iuſta, ſiue iniuſta, eſt timenda. 28.2
Inhibitio Rotalis, ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt punienda. 390.5
Inhibitio Rotalis cauſat attentata omnia geſta per iudicem inhibitum, non obſtante conſenſu partium præſtito in iuriſdictionem. 421.16

Inſinuatio.

Inſinuatio congruit donationi inter viuos. 404.8

Inſpectio.

Inſpectiones quæ requirunt altiorem indaginem non impediunt probationes in ſummariſſimo poſſeſſorio. 415.12

Inſtantia.

Lis, & inſtantia cœpta tranſit ad hæredes. 295.5
Inuериſimilitudo præſumitur illius, quod in prima inſtantia allegatum non fuit. 212.9

Inſtitutio.

Inſtitutio licet dicta ſit vniuerſalis, ſi tamen facta ſit in certis bonis reſtringitur ad certa bona. 340. n.16
Extantibus legitimis requiſitis inſtitutio negari nequit. 113.11

Inſtrumentum.

Inſtrumentum diuiſionis probat contra diuidentes. 401.5
Inſtrumentum factum à notario inhabili nullam fidem habet. ibid.5
Magis ſtandum eſt inſtrumentis, quam teſtibus. 329.4
Inſtrumentum, non exiſtente alio probat poſſeſſionem. 211.1
Ex confeſſione aduerſarij vocantis aliquem poſſeſſorem probatur huius poſſeſſio. ibid.2
Probatur etiam ex ſententia. ibid.3
Sequentia inſtrumenta à primis dependentia ab illis regulantur. 130.7
Minuta extra protocollum inuenta, neque folium non eſt publicum inſtrumentum. 145.11
Inſtrumentum poſſeſſionis adminiculatum probat contra tertium. 397.7
Quomodo probetur repetitio inſtrumenti in proceſſu. 415.15.16.17.& 18
Inſtrumenta licet publica ſint non habent de iure paratam executionem. 179.1
Inſtrumentum publicum cum iuramento facit probationem probatam dotis. 181.1
Ex inſtrumento locationis domus, iunctis teſtibus de auditis deponentibus probatur habitatio. 154 n.5
Inſtrumentum ſimulatum non meretur executionem. 299.5
Producens aliquod inſtrumentum in aliqua parte ſolam eam partem approbat. 227.7
Aſſertio licet Notarij contraria inſtrumento à ſe rogato ipſi inſtrumento non nocet. 101.10
Inſtrumentum facit probationem probatam. 145.2
Minuta inſtrumenti quando non probet, & quæ requirantur vt probet. 145.9
Filiationem non probat enunciatiua inſtrumenti in defectum aliorum. 136.2
Semper poteſt produci inſtrumentum, in quo adeſt obligatio cameralis pro conualidando mandato exequutiuo. 216.4
Inſtrumenta confecta inter eaſdem perſonas concordanda ſunt. 242.21
Quando in inſtrumento cautum eſt, quod habeat executionem via executiua competit. 151.5
Semper contrahentes præſumuntur permanſiſſe in prima voluntate, quæ deſumitur ex capitibus à partibus factis, magis quam ab inſtrumentis à Notariis confectis. 303.5.& 16
Et ſi in inſtrumento contrarium diſponitur, ſolet vel de eo fieri mentio in inſtrumento, vel capitula aboleri. ibid.6
Aut præſumitur error Notarij. ibid.7
Et ſemper eſt euitanda contrarietas. ibid.8
Inſtrumenta ab eiſdem coram eodem Notario, & teſtibus celebrata eadem die, reputantur inter ſe correſpectiua. 271.11
Inſtrumenta manu Notarij conſcripta cum debitis requiſitis ſunt in forma probante, licet contineant intereſſe Monaſterij. 98.12
Poteſt inſtrumentum legitime confectum iniuria aliqua in protocollum Notarij non redigi. 99.23
Aduerſus inſtrumentum habens in ſe præſumptam veritatem ceſſat obiectio. ibid.24
Inſtrumenta recepta à notariis Baronis vaſſallis inualida ſunt ex conſtit. Regia Neapolis, etiamſi in fauorem Eccleſiæ facta ſint. 249.4
Sigillum inſtrumenti non eſt de illius eſſentia, ſed tantum maioris firmitatis. 274.12
Nullum robur dant inſtrumento inualido, & perſonæ extraneæ atteſtantes. 250.13
Inſtrumenta extracta ex priuato archiuo alicuius Eccleſiæ non probat 266.11
Inſtrumenta extracta non ab archiuiſta, ſed ab alio notario abſque litteris compulſorialibus non probat. ibid.12
Inſtrumentum ſumptum ex libro Religionis, in quo ſunt regiſtrata inſtrumenta continentia intereſſe Monaſterij integram fidem non facit. 97.4
Ad extrahendum inſtrumentum rogatum per notarium mortuum requiruntur litteræ compulſoriæ. 312.14
Niſi ſit tranſumptum per Notarium habentem licentiam tranſumptandi. ibid.15
Iſti ſiquidem tanquam ſucceſſori in officio licet extrahere abſque aliis ſolemnitatibus. ibid.16
Inſtrumentum non productum in actis non eſt in conſideratione. 261.4
In eodem inſtrumento non debet dari contrarietas in continenti. 197.12
Inſtrumentum publicatum à notario ex conſenſu partium probat. 274.14

Intentio.

Tertio de nouo ſe opponenti incumbit ſuam intentionem probare. 168.23

Interdictum.

Interdictum adipiſcendæ æquiparatur petitioni hæreditatis. 332.8

Interdictum quorum bonorum conceditur ſuccedenti ab inteſtato contra eum qui pro hærede, vel poſſeſſore poſſidet. 69.1

Saluianum interdictum competit cuicumque competit hypotheca. 404.2

In interdicto adipiſcendæ ſolum attenditur an fructus percepti ſint ante vel poſt motam litem. 332 num.5

Interdictum quorum bonorum eſt actio perſonalis, ſeu extraordinaria. 263.5

Ad concedendum Saluianum interdictum, pro dote requiritur poſſeſſio tempore receptionis dotis. 182.2

Et quod ille aduerſus quem intentatur interdictum Saluianum poſſidet res pro dote hypothecatas ibid.2

Quod vtrumque probatur teſtibus, & vltimum ſuſtentatione iuris. ibid.4.5

Quibus ſtantibus concedendum eſt interdictum Saluianum. ibid.5

Saluianum interdictum tantum tribuit detentionem non manutentionem. 271.6

Intereſſe.

Intereſſe ſuccedit loco pretij. 235.9

Ad hoc vt aliquis teneatur aliquam rem exhibere ſufficit quod taliter qualiter conſtet de intereſſe alterius partis. 232.3

Ad hoc vt quis admittatur in cauſa ſufficit vt conſtet, ſummarie de tali quali intereſſe. 300.1

Vt aliquis admittatur ad cauſam ſufficit quod aliquod intereſſe habeat, & ad cauſam beneficij quod velit conditiones fundationis ſeruari, & de hoc ſummariè conſtet. 317.4

De intereſſe vt conſtet ſufficit quod apparenter doceatur. 45.2

De intereſſe dicitur conſtare propter venditionem factam cum reſeruatione dominij vſque ad ſatisfactionem, & de ea non docetur. ibid.3

Intereſſe maius dici non poteſt, quam prætenſio dominij. ibid.4

Interpretatio.

Interpretatio ea in dubio ſumenda eſt, quæ prohibitionem reiiciat. 236.13

Inuentarium.

Ex non confectione inuentarij, legitima præſumitur conſumpta. 252.10

Ex inuentario, & legato probatur identitas rei. 318.4

Si hæredes grauati non confecerint inuentarium, vel alienauerint bona teſtatoris niſi contrarium probetur præſumuntur ſatisfacti in trebellianica legitima & & cæteris creditis. 347.6

Inuentarium non confectum intra duos menſes, vel tres non eſt legitime confectum, niſi aduerſus omiſſionem intra tempus reſtitutio fuerit poſtulata. 348.7

Et ſi hæres tacuerit alienationes, exactiones, & alia bona inuentarium non ſuffragatur. ibid.8

Inuentarij beneficium præſeruat hæredem à quocunque damno. 401.6

Inuentarium à die aditæ hæreditatis ſumit initium. 430.11

Idem eſt inuentarium non conficere, vel minus legitime confeciſſe. ibid.12

Inuentarium non operatur vltra intentionem illius, qui illud confecit. 385.19

In inuentario deſcribendæ ſunt res alienæ in hæreditate inuentæ. 224.11

Qualitas inuentarij non poteſt qualificare aditionem iam factam, ſed ſolum declarare voluntatem adeundi. 364.21

Inuentarium confectum poſt plures annos, & poſt alienationes non attenditur. 400.15

Inuentarium matris non prodeſt filiis hæredibus. 57 num.15

Inuentarium factum reſpectu vnius cauſæ, vel perſonæ non trahitur ad aliam cauſam. ibid.13

Omiſſio Inuentarij facit vt intret præſumptio ſatisfactionis. 22.36

Intra duos menſes inuentarium conficiendum eſt. 364.10

Inueſtitura.

Inueſtitura facta cum pacto vt finito tempore renouetur, intelligitur facta ſemel renouandi, non autem perpetuo. 171.2

Tale pactum inducit obligationem perſonalem ad factum, non tamen realem, & ideo non ligat ſucceſſorem. ibid.3

Inter duos pariter inueſtitos præfertur anterior maxime ſi poſſideat. 416.4

Petens ſibi nouam concedi inueſtituram ob amorem Dei, dicitur renuntiaſſe primordiali inueſtituræ. 445.11

Iudex.

Iudex licet velit non poteſt habere fidem de pretio. 231.10

Iudici aſſerenti aliquid ſine actis non creditur. 126.13

Iudex rite proceſſit, ſi in ſententia interuenerunt requiſita in *deciſ.* Caporaq. 260. *part.* 2. 47.12

Iudex ritè & rectè procedendo non ſpoliat, ſed priuat alterum ſua poſſeſſione. 47.14

Iudex iniuſtè proceſſit condemnando Rectorem ad faciendam inueſtituram in perpetuum & alienationem bonorum Eccleſiæ. 49.6

In itinere maritimo computando plurimum arbitrio iudicis relinquitur. 121.13

Iudex poteſt peritiorem adhibere ad relationem aliorum erroneam elidendam. 87.14

Iudex nulliter, & iniuſte procedens non priuat aliquem poſſeſſione. 124.5

Iudex nulliter & iniuſte procedens ſpoliat. 46.2

Cauſa iudici expreſſa cenſetur coram eo verificata 308.6.

Licet cauſa obligationi mulieris appoſita non ſit vtilis dummodo ſit vera, ſufficit. ibid.7

Officio iudicis, & bona fidei conuenit rem ipſam præſtari. 362.28

Index rite procedens priuat poſſeſſione per immiſſionem, etiam ſine expulſione. 418.4

Iudicium.

In iudicio manutentionis ſummariiſſimo leuiores ſufficiunt probationes. 154.2

In iudiciis exequutiuis non attenditur quod voluerit deduci, ſed quod fuerit deductum. 418.13

Iudicium adipiſcendæ non retardatur per probationes faciendas, ideo in eo datur remiſſoria ſine retardatione. 410.9

In ordinatoriis iudiciis ſeruandus ſtylus iudicis delegati, non delegantis. 138.13

Summariiſſimo in iudicio non admittuntur reſpicientia petitorium. 25.5

In iudiciis Reis fauendum eſt. 436.7

Ad validitatem iudicij à minore ſuſcepti requiritur aſſignatio curatoris. 95.1

In

In iudiciis ao vtiliter inceptum ſit, colligitur ex ſententia. 35.13

In iudicis poſſeſſoriis ſolum quod eſt deductum attenditur, non veto iuris deducendi poſſibilitas. 428.9

Quæ tequitunt altiorem indaginem non admittuntur in iudicio Salutani. 358.13

Iudicium ſuſtinetur tantum reſpectu comparentis. 35.21.

Iuramentum.

Iuramentum de non reuocando itteuocabilitatem operatur, 157.7. & 8

Pto liquidatione tei modici valoris ſufficit iuramentum. 183.12

Iuriſdictio.

Iuriſdictio acquiſita contta babeotes ioriſdictionem ordinariam, intelligitur cumulatiuè, oon priuatiuè. 32.25

Es iure viſitandi colligitur iuriſdictio. 326.9

Facilius limitatur iuriſdictio quoad partem, quam tollatur in totum. 351.10

Vt probetur iuriſdictio quaſi Epiſcopalis alicuius requiritur quod Epiſcopus boc ſciuerit & ſuccubuerit. 328.16

Ius.

Iuſpattonatus relictum collegio Eccleſiaſtico, Eccleſiaſticom eſt licet à Laico beneficium ſit donatum. 345.2

Eccleſiaſticum iuſpatronatus cadit regulariter ſub regula reſeruationis. ibid.3

Curæ animarum eſt connexum ius viſitandi. 276.10

Ius patronatus probatur continuatis præſentationibus effectum ſortitis. 280 9

Patronus defendit iuſpatronatus, & iura Eccleſiæ. 317.4.

In ciuitate Mediolani eſt ſtylus producendi iura in actis abſque dimiſſione. 377.17

Ius & facultas nominandi ſi ſit perpetua non conſumitur prima vice. 516.21

Io iure Patronatus datur ius accreſcendi, ſine noo decreſcendi. 453.16

In iure patronatus datur ius acereſcendi 288.8

Quando iuſpatronatus concludenter probandum ſit, & quando non ad retardandam executionem breuis. 143.14.& 15

Ius territorij ſeparati ex ſolo Principis priuilegio competit. 275.27

Exceptio Iuris tertij non admittitur in ſummariſſimo. 139.8

Derogatio pro medietate iuris Patronatus, à Sede Apoſtolica reportata ſupplet defectum alterius medietatis vocum, & perinde habetur ac ſi ab omnibus Patronis præſentatus fuiſſet. 453.17

Qui ab alio habuerit ius præſumitur hodie habere dum de contrario non conſtet. 135.5

Ex locatione iurium, & exactione pretij locationis probatur poſſeſſio illorum iurium. 107.1

Sufficitque aliquod iſtorum fuiſſe ſolutum. ibid.2

Reſeruatio Iuriſpatronatus noo poteſt confirmari à Vicario Epiſcopi ſine ſpeciali mandato. 126.9

Neque donatio eiuſdem Iuriſpatronatus. ibid.10

Ius reintegrationis publicatum ad ſuos tranſmittitur hæredes. 432 4

Expectatiua eſt contra ius, & ideo à nemine concedi poteſt. 78.3

Nouiter ad cauſam admiſſi ſiue veniant iure proprio, ſiue aſſiſtendo alteri ratificant omnia acta ipſiſque præiudicant. 168.25

Iuri mulieris quæſito præiudicari oon poteſt per aliquod pactum ex interuallo appoſitum. 145.23

De iure potius in dubio præſumitur datio in ſolutum, quam in pignus. 227.9

Præſertim quando res minus valet, quam ſit debitum. ibid.10

Diuerſum eſt in reſeruatione iuriſpatronatus facta in donatione facta Eccleſiæ. 532.10

Præſcriptio tollit omne ius. 66.4

Ius ex coocordia quæſitum magis dicitur ius, quam facultas. 66.5

Ius commune nullum requirit concurſum in promiſſionibus beneficiorum ooo habentium curam animarum. 355.8

Priuati non poſſunt tollere ius tertij quæſitum. 84. n.17

Ius non mutatur ex mutatione perſonarum. 388.2

Quando agitur de aliquo iore reſpectu perſonæ vicinus denominat ab habitatione. 167.14

Alias ſequeretur inconueoiens. ibid.15

Ius nominandi ſeu facultas eſt perſooalis, nec tranſitoria ad hæredes. 515.8

Ius vbi eſt idem to eadem cauſa, idem eſt ſeruandum. 28.6

In materia iuriſpatronatus antiquior intelligitur qui ſenior ætate eſt, quando iuſpatronatus relictum eſt antiquiori de familia non quando antiquiori vicino. 167.7.9

Licet maſculi vocentur ad ius patronatus, illis deficientibus fœminæ admitti poſſunt. 312.3

Iura patronorum conſeruantur per geſta ab vno illorum. 380.32

De iure communi requiritur, quod certo tempore ſubhaſta maneat res licitata: non tamen requirantur plures licitatores. 314.13

Ius præſentandi, & patronatus donari poteſt. 280. n.12

Ius ſeparatum territorij non adquiritur præſomptione, ſed priuilegio. 276.13

Qui oon potuit reſeruare iuſpatronatus neque poteſt ſuppooere illud reſeruatum. 142.7

Ex litterarum Apoſtolicarum conceſſiooe ius decimandi ſpectare valet ad Capitulum. 428.8

Carens gratia Apoſtolica, ac derogatione iuriſpatronatus titulum non habet. 455.11

Retentio iurium antea competentium compatibilis eſt, quando voio eſt facta per modum Gubernij. 439.12.

Iura & actiones computantur inter immobilia. 433. 0.5

Ius in præſcriptionibus conſideratur prout eſt in exercitio, non vero prout eſt in habitu. 432.10

Reſoluto iure dantis cenſetur etiam reſolutum ius accipientis. 430 6

Iuſtitia.

Iuſtitia, vel iniuſtitia ſententiæ ex actitatis elicienda venit. 384.10

L

Læſio.

LÆſio præſumitur potius quam lucrum, quando non apparet de vtilitate Eccleſiæ. 49.11

Laicus.

Laicus non poteſt fieri capax patronatus niſi ab habente iura Epiſcopalia. 142.2

Laicus dominus ſoli noo poteſt dominium Eccleſiæ in eo ædificato adquirere quia illius eſt incapax. 315.21

Eccleſia poteſt acquirere dominium alterius Eccleſiæ in ſolo primæ ædificatæ. ibid.22

Index Rerum,

Legatum, Legatarius.

Legatarij particulares debent capere de manu hæredis. 405.18
Legatum regulariter non cenſetur relictum animo compenſandi debitum; cenſetur tamen vbi ad id adſunt coniecturæ. 155.4.5
Legata & fideicommiſſa ſunt in omnibus exæquata. 242.24
Legatum coniunctæ perſonæ factum late interpretandum. 198.5
In interpretandis legatis attenditur vſus communis loquendi, & præfertur propriæ ſignificationi vocabuli, & in patria ciuitatibus, & oppidis horum appellatione venit Comitatus. ibid.6
Legatum de beri Hoſpitali, ſiue loco Pio, probatur per depoſitionem trium teſtium cum præſentia Confeſſarij. 37.2.& 3 & 4
Legatum ſin e teſtamento & ſolemnitatibus, ſed nudis verbis relictum fauore Piæ cauſæ, valet, quamuis ſcriptum per priuatam ſcripturam à Confeſſario. ibid.5
Legatum vt ſit validum debet relinqui ſaltem coram duobus teſtibus & Parocho. ibid.6 & 8.
Ex onere perpetuo ſoluendi legata non inducitur fideicommiſſum vniuerſale. 159.10
Ex onere legati particularis non inducitur vocatio in hæreditate vniuerſali. 141.12
Ille, in quem & verba, & commodum nominandi Capellanum ſunt directa non eſt nudus miniſter, ſed legatarius. 116.20

Legitimatio, Legitima.

Exceptio legitimæ retardat reſtitutionem fructuum perceptorum. 400.12
Legitimatio recipit declarationem à petitione. 248 16.
Domini de Campeggis habent poteſtatem legitimandi. 247.6
Legitimatio facta per filium grauatum ad reintegrationem faciendam, non poteſt tollere ius fœminis baſtardos legitimando, & quare. 431. n.6.& 7
Clauſula *ſine præiudicio venientium ab inteſtato impedit immiſſionem legitimati*, exiſtentibus legitimis filiabus. ibid.8
Legitimatio in aliorum præiudicium facta reiicitur, & in fortioribus terminis legitimationis Apoſtolicæ. ibid.9
Legitima præſumitur conſumpta ex alienationibus factis. 400.13
Quando legitimatio conceditur ad inſtantiam patris nulli præiudicat. 247.9
Et ſi poſtea pater legitimatum hæredem, inſtituerit agnatis fit præiudicium teſtamento, non legitimatione. ibid.10
Legitimationis verba, quæ omnem maculam ſpurietatis tollunt. 248.11
Legitimationes Comitum Palatinorum, non ſuffragantur quoad bona ſtatus Eccleſiaſtici. 409.18
In legitimatione per ſubſequens matrimonium facta ſtandum eſt iuri canonico. 265.16
Legitima præſumitur conſumpta ex alienationibus 57.7
Fructus legitimæ taxantur ad rationem quinque pro centenari o. 87.18
Si aliquid fuerit relictum pro tota legitima ſimile poteſt alteri relinqui. 254.7
Legitima non recipit grauamen ſine conſenſu expreſſo filij. 42.17
Mater tenetur filiis conſeruare ſaltem Legitimã.15 6
Legitima debetur pro tertia parte dotis & bonorum quando filiæ relictæ ſunt duæ. 24.14
Legitimæ ſupplementum vſque ad tertiam partem hæreditatis debetur, quando relictum eſt minus ea. ibid.2
Et concluſio procedit quamuis ſit prohibitum petere ſupplementum. ibid.3
Legitimæ ſupplementum debetur filiabus vna cum fructibus à die obitus teſtatricis. ibid.4
Licet à Principe ſæculari legitimatus non admitteretur ad iuſpatronatus, eius tamen conditio honorificentior eſt. 320.22
Legitimati à Principe ſæculari ſecundum aliquos admittuntur ad iuſpatronatus. 320.22

Lex.

Lex extra proprios terminos intelligi nequit. 110.8
Lex pœnalis, & exorbitans ad caſum non expreſſum ne reddatur illuſoria extenditur. ibid.5
Lex noua comprehendit futura. 44 9
Lex noua non tranſit actus iam conſommatos. 178.5
Lex iuris communis correctoria non poteſt intelligi niſi in caſu de quo loquitur. 110.7.& 8
Ex verbis procemialibus lex regulatur, & legiſlatoria mens declaratur. 412.6

Liber.

Liber probat contra ſcribentem. 599.2
Liber contra ipſummet ſcribentem probat. 430.5
Ex libro publici officialis portæ ciuitatis probatur collectio fructuum. 138.5

Licitator, Licitatio.

Tres licitatores requiruntur vt deliberari poſſit vt licitata ex mandato Aud. Cam. non vero R. Rom. 324.12
Licitatio facta à creditore, tanquam à tertio vel per tertij perſonam interpoſitam iudicanda eſt, ac ſi nomine creditoris facta fuiſſet ſimulatione ſublata. 362.19
Licitator tenetur probare ſubbaſtationem validam. 251.2
Quando licitatio rei, & deliberatio rectè fuerit facta dumtaxat competit debitori actio ad pretium. 296.2
Non debet deliberationis ſolemnitas vitiari. ibid.3
Secus dicendum eſt ſi mera executor licitaſſet ibid.4.
Vel ſi creditori ſine licitatione fuiſſet res adiudicata. ibid.5
Licitare poteſt etiam creditor tanquam extraneus ibid.6
Et hoc eſt ſecurius creditoribus. ibid.7

Lis.

Lite pendente geſta vti attẽtata reuocãda ſunt. 192.1
Scientia litis ex coniecturis probari poteſt. 263.8
A tempore litis motæ fructus reſtituendi ſunt. 391 4
In litibus vtilior, & quaſi neceſſaria præſentia domini. 257.15
Lis non incohatur per appellationem, veruntamen inſtantia diuerſificata remanet ſecta causã. 430.7
Lis inducta ab vno ex patronis contra tertium inducit illum in malam fidem quoad omnes. 380.33
Et interrumpit præſcriptionem triconalem, quoad omnes. ibid.34
Lite pendente facta melioramenta non reficiuntur. 394 9

Ad

Ad hoc vt lis ſubſiſtat, licet litigans non foueat bonum ius dummodo non calumniet, ſufficit. 379. num. 21
Lis derelicta cenſetur coniecturis, & quando hoc procedat. ibid. 22
In Rota lis non extinguitur per deſertionem, niſi talis deſertionis ſequatur ſententia. 379.13
Lis ſemper extinguitur ſiue tribus ſententiis, ſiue re iudicata. ibid. 14
Æquum reputatur vt quilibet ex litigantibus ſuo iure, veluti propriis armis vincat, poſtquam lis introducta reperitur coram iudice. 440.8
Ex litis ſuſtentatione præſumitur poſſeſſio. 397.10
Si poſt litem motam in re litigioſa dos fuerit conſtituta ſcienter non impeditur in ea executio. 263. num. 9
Litis conteſtatio inducit malam fidem. 238.9
A die litis motæ conſtituitur poſſeſſor in mota, nec fructus ſuos facit. 332.1
In commiſſione auocatoria neceſſario eſt facienda mentio litis pendentiæ. 422.7
A die litis motæ fructus beneficij debentur ſubrogato in iuribus defuncti. 279.1
Lite pendente coram vno iudice, alius adiri non poteſt ſine vitio Attentatorum. 28.1
Lis conteſtata cenſetur per contradictionum præſentationem litterarum factam prouiſo Apoſtolico impetratam ab inſtituto ab Ordinario. 378.2
Lis non dicitur tempore extincta ſed ſolum morte collitigantis, aut repudiata. 380.27
Imo nec morte lis finitur ad effectum regulæ de triennali. ibid. 18
Inſtantia litis cœptæ tranſit in hæredes. 203.15
Lis mota ante cœptum triennium non impedit curſum regulæ, ſi mota ſit lis cum alio, non cum illo, qui regula vult iuuari. 378.5
Lis in curia non dicitur finita niſi per rem iudicatam ibid. 6
Lis mota ante triennium impedit effectum regulæ. ibid. 7
Litis initium ex quibus actus inducatur. 392.1

Littera.

Ex litteris Apoſtolicis reſeruationis penſionis eſt illiquidum creditum penſionarij. 343.3
Ex diligentiis factis in camera, ac Cancellaria probatur litteras non fuiſſe expeditas. 124.3
Expeditio litterarum requiritur vt poſſit ad executionem gratiæ procedi: non autem ad illius ſubſtantiam, & perfectionem. 65.6
In iudicio executiuo litterarum Apoſtolicarum datur appellatio ſuſpenſiua quando iudex eſt mixtus. 413.2
Litteræ iuſtificatæ habent paratam exequutionem. 455.9
Negatiua non expeditionis litterarum probatur diligentiis factis tam in Regiſtro Cameræ, quam in Cancellaria. 390.2
Subreptitio non clara exequutionem litterarum Apoſtolicarum, nec iuſtificationem gratiæ impedire valet. 443.10
Litteræ Apoſtolicæ iuſtificatæ habent executionem paratam. 255.2
Et pro illis competit immiſſio ad inſtar *L. vlt. C. de edict. D. Adrian.* ibid. 3
Litteræ Apoſtolicæ iuſtificatæ exequendæ ſunt. 312. num. 2
Litteræ adminiſtratorum ciuitatis nullum robur tribuunt ſcripturæ alias nullius momenti. 306.11
Nec præiudicant veritati, aut tertio. ibid. 12
Litteræ Apoſtolicæ in forma breuis clauſula, *conſtito, &c.* habent executionem paratam. 126.2

Locatio.

Locatio facta ſanguine iuncto non habetur pro valida, vt bona dicantur ſolita locari, licet adſit curſus temporis. 49.9
Contra locatorem, & relocatorem præſumitur exactio logerij, pro tempore locationis. 173.4

Locus.

Locus loci eſt de ſubſtantia inſtrumenti. 145.10

M

Mandatum.

MAndatum probatur coniecturis, & indiciis. 135.3
Declaratoria excommunicationis danda eſt contra eum qui mandato legitimo ſub pœna excommunicationis facto reſtituendo non paruit. 209.1. & 7
Præſertim concurrente contradictione illius, cui factum eſt mandatum. ibid. 2
Stante incertitudine eius quod reſtituendum eſt, declaratoria danda non eſt. ibid. 3
Mandatum probatur coniecturis etiam ad effectum ſuſtinendi iudicium, & ſententiam. 76.2
Ad poſitiones ponendas procurator debet habere mandatum. 151.32
Mandatum executiuum, quod exceſſiuum eſt, reuocatur, & ſubhaſtatio declaratur nulla. 360.2
Mandatum quod declaratum fuit non eſſe exequendum tanquam iniuſtum venit reuocandum abſque vlteriori diſcuſſione. 243.1
Quando ſinguli de capitulo mandatum impugnauerunt ſub pœna excommunicationis emanatum concedi poteſt declaratoria aduerſus ſingulos de capitulo. 219.2
Quando mandatum perſonaliter eſt intimatum, quatuor termini ſeruandi ſunt ad docendum de paritione. 221.1
Quibus elapſis aduerſus inobedientem declaratoria concedenda eſt. ibid. 2
Quando mandatum affirmatiuum factum requiritur actus poſitiuus. ibid. 3
A decreto relaxationis mandati de ſoluendo, & illius expeditione admittitur appellatio coram eodem iudice. 190.14
Ex productione iurium alterius mandatum illius præſumitur. 135.4
Mandatum iudicis nullum, & iniuſtum non priuat poſſeſſorem ſua poſſeſſione. 393.1
Ex quibus deſumatur nullitas remiſſiue. ibid. 2
A mandato de manutenendo de iure Canonico non habet effectum ſuſpenſiuum appellatio. 390.3
Neque ea appellatione pendente dicuntur attentata executio. ibid. 4
Qui alicui ſoluit ex mandato alterius perinde eſt ac ſi iſti, vel illius procuratori ſoluiſſet. 283.5
Ad inter dandum regreſſum à procuratore requiritur mandatum ſpeciale. 268.1
Mandatum factum canonicis in exequutionem litterarum Apoſtolicarum cenſetur etiam factum illis vti ſingulis. 219.4
Ad validitatem mandati exequutiui quid requiratur remiſſiuè. 145.1
Coniunctio ſanguinis non inducit mandatum in præiudiciali. 31.20

Mandatum ſemel datum contradicens reuocare nequit. 135.2

Ad quam declarationem in procuratore requiritur ſpeciale mandatum. 315.7

Et declaratio iſta debet intimari emphyteutæ, cui eſt præiudicialis. ibid.8

Mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendæ penſionis non ſufficit ad oſtendendum bonum ius ad effectum conſequendi alimenta. 386. num.9

Exceſſus mandati reſpiciunt petitorium. 384.11

Mandati iudicis iniuſtitia debet eſſe notoria, vt impugnari poſſit. 385.12

Epiſtola priuata iunctis adminiculis probat mandatum. ibid.13

Mandatum enim Epiſtola fit. ibid.14

Ad illa quæ dependent ab animo principalis requiritur ſpeciale mandatum in procuratore. 209.9

Conſtat de liquidatione quando in mandato ſpecificatur. 209.4

Mandatum præſumptum quando inducatur. 35.19

Ex arcta ſanguinis coniunctione corroboratur mandatum. 135.8

Ex ſimili geſtione in aliis negotiis, in quibus vt mandatarius actum fuit conijcitur mandatum. ibid.7

Res iudicata inter alios nocet illi, cuius mandatum præſumitur. 136.10

Mandatum iſtud deſumitur ex facultatibus in mandato factum ab Epiſcopo Vicario Generali, quibus totales vices ſuas commiſit. 132.5

Manutentio.

Manutentio non datur ſine poſſeſſione. 405.19

Quando effectuatio exemptionis eſt valde turbida manutentio iuriſdictionis eſt concedenda. 265.8

Et propterea non eſt illi deneganda manutentio, donec dubitetur, an concurſus etiam eſſet neceſſarius. 355.12

Manutentio non datur non poſſidenti. 47.11

Manutentio non conceditur poſſeſſori cui ius reſiſtit, & dato titulo inualido. 42.1

Manutentio pendens à validitate tituli indeciſi non eſt danda, eo non terminato. ibid.2

Eſt manutentio concedenda in eo ſtatu, quo erat tempore motæ litis. 388.3

Quando reſolutio inueſtituræ eſt dubia, non eſt deneganda manutentio. 359.15

Ad manutentionem ſufficit ſola detentio, & vltimus ſtatus tempore litis. 384.4

Prædoni conceditur manutentio, ad limites poſſeſſionis. 386.8

Matrimonium.

Matrimonium extra Eccleſiam celebratum validum eſt ſi in forma Eccleſiæ fit. 264.19

Si tempore natiuitatis filij matrimonium contrahi non poſſit inter patrem, & matrem, per ſubſequens poſtea matrimonium non legitimatur. 247.3

Conſtante matrimonio ſi maritus vergat ad inopiam incipit currere præſcriptio hypothecæ. 270.1

Matrimonium probatur ex libro Parochi, in quo deſcriptum eſt. 247.2

Medium.

Medium impertinens impedit retrotractionem. 405. num.11

Melioramentum.

Melioramenta reficienda non ſunt, niſi neceſſaria, & vtilia ſint. 148.5

Melioramenta debent probari plenè, vt in illis impediatur immiſſio in poſſeſſionem. ibid.6

Impenſi & meliorati collatio facienda eſt, & illud, quod minus eſt venit reficiendum. ibid.7

Plantationes arborum non connumerantur inter melioramenta vtilia neceſſario reficienda, ex opinione Rotæ. ibid. 8

Quando ſunt aliqua melioramenta, de quibus vt debet non conſtat, illis non obſtantibus immiſſio in poſſeſſionem alteri conceditur præſtita cautione de reficiendis melioramentis, quando de eis conſtiterit. ibid.9

Melioramenta vt probentur, debet probari antiquus ſtatus rerum melioratarum. 128.5

In melioramentis inſpici debet, quid expenſum, & quid melioratum, ex his quod minus eſt ſoluendum quod procedit in iſtis prædiis. ibid.6. & 9

Debet qui melioramenta petit probare ſe illa feciſſe, aut ab eo qui illa fecit cauſam habere. ibid.7

Quando melioramenta fecit Dominus, & dominium reuocetur, & ea ſoluenda ſunt inſpiciendum eſt tempus reſtitutionis. ibid.8

Melioramenta non perpetuo duratura non connumerantur inter melioramenta vtilia, & neceſſario reficienda. ibid.10

Melioramenta voluptuaria abradi permittuntur, quando abraſio vtilis eſt. ibid.11

Proponenti melioramenta ad impediendam reintegrationem, poſſeſſionum præfigendus eſt terminus ad ea probanda. 148.1

Spoliatus non eſt reintegrandus, ſi aliqua fuerint facta melioramenta in re ſpoliata. 360.17

Debet tamen hoc caſu doceri de ſtatu antecedenti. ibid.18

Et ſi fuerint facta lite pendente, & ſit mala fide nulla de eis habetur ratio, ibid.19

Neque ratio melioramentorum manutentio conceditur ei qui decreto iudicis nullo poſſeſſor factus fuerat. 394.14

Res immobilis ſecundo vendita carius, ratione meliorameniorum opus pretium cenſetur auctum. 235.10

Melioramenta facta in prædij parte diuiſibili non impedit immiſſionem in poſſeſſionem domus pro alia parte. 271.14

Menſis.

Menſis Iulius ſemper eſt Apoſtolicus, & reſeruatus. 355.7

Menſis September eſt Ordinarij in vim regulæ Cancellariæ. 374.6

Mercatura.

Mercatura de ſui natura eſt ignobilis, non ſi per alios exerceatur. 190.1.& 5

Minor.

Minori non incipit currere tempus petendi reſtitutionem, niſi poſtquam maior factus fuerit. 410.23

Fratres Minores habent connexionem quantum habent Tertiarij Regulares cum recipiendis ad habitum Tertiariorum. 30.2

Ordo Minorum non habet connexitatem cum recipiendis ad habitum Tertiariorum degentium in ſæculo. ibid.3

Fratres Tertij Ordinis degentes in ſæculo, non ſunt de Religione Minorum. ibid.4

Tertiarij ſæculares non habent tantam connexitatem cum Minoribus, quantam habent cum Tertiatiis regularibus, ex quo omnes vocantur Tertiarij. ibid.5

Inhabilitas minorum ad comparandum prouenit à iure naturæ, vel ciuili omnino inhabilitante. 95.3

Nec tanquam principalis, nec tanquam procurator minor in iudicio abſque curatore ſtare poteſt. 95. num.2

Mobili.

Digitized by Google

Mobile.

Mobilia præſumuntur conſumpta ſpatio longiſſimi temporis. 401.10

Monaſterium.

Monaſterio vnius loci conceſſum priuilegium prodeſt omnibus Monaſterijs aliorum locorum. 426 9

Non poteſt prope Monaſterium Monialium ædificium fieri per quod Moniales inſpici poſſunt. 255.7

Quando de ſubiectione agitur, non de modico præiudicio agitur, & de antiquitate Monaſterij Montis Serrati & eius prærogatiuis. 441.16.17 & 18

Fratres alicuius monaſterij non poſſunt renunciare priuilegijs toti ordini conceſſis. 225.7

Monialis.

Monialis eſt capax annui reditus, & poſſeſſionis de licentia ſuperiorum. 139.7

Prioriſſæ electio ſpectat ad maiorem partem Monialium. 40.1.& 3

Mora.

Mora cenſetur remiſſa tacita voluntate. 67.4

Quæ tacita voluntas coniecturis colligitur. ibid.5

Mora cenſetur remiſſa ſecuto adimplemento poſt habitam notitiam. 51.12

Mors.

Ex multis enunciantibus cum dictione quondam probatur mors, 319.3

Mulier.

Mulier, quæ non eſt mater nec auia pupilli tutrix eſſe nequit. 224.5

Mulier etiam deficientibus ſolemnitatibus ſibi præiudicare poteſt in poſſeſſorio, manutentione, licet poſſit implorare iudicis officium pro ea recuperanda. 342 6

Cum muliere pluribus expoſita iure ciuili matrimonium nequit contrahi. 265.13

Mulieres ſunt auariſſimæ, multumque curant augere proprias dotes, cum regulariter præter illas nihil proprium habeant. 195.1

Quando mulier habet releuatorem, & non remanet indotata fideiubere poteſt. 308.8

Pro quinta parte dotis obligatio mulieris ſuſtinetur. ibid.9

Mutuum.

In mutuo licitum eſt intereſſe lucri ceſſantis certi. 344.4

N

Negligentia.

NEgligentia creditoris in excuſſione principalis liberat fideiuſſorem. 214.15.& 18

Nepos.

Nepos ex fratre defuncto ipſius perſonam repræſentans ſuccedit defuncti patruo. 203.5

Nobilitas.

Nobilitas eſt qualitas ſiue Dignitas deriuata à claro Sanguine parentum in liberos propagata. 52.4

Nobilitas procedit à Natalibus, à natura, & à Maioribus. ibid.5

Nobilis eſt is qui à natalibus eſt Nobilis, & à parentibus nobilibus originem trahit. ibid.6

Nobilitas eſt virtus, & diuitiæ antiquæ, ex Ariſtotele. ibid.7

Nobilitas eſt Maiorum qualitas, & honorabilitas progenierum. ibid.8

Nobiles vtuntur inſignijs diſtinctis ab alijs à tali tempore, cuius memoria non eſt in contrarium. 53.9

Hidalghia in Hiſpania fuit diſtinguere Nobiles à Plebeiis. ibid.10

Quamuis in aliquo loco non ſit diſtinctio inter nobiles, & populares, non ſunt denegandæ probationes nobilitatis. 168.3

Stante ignobilitate parentum non poteſt deueniri ad probandam nobilitatem. 190.2

Si propoſita ab eo qui habitum religionis nobilis petita ſint talia, ex quibus nobilitas remaneret probata concedendi ſunt commiſſarij ad eam probandam. ibid.3

Qualitas nobilitatis attenditur in accipiente pecunias & aſſerente eas non fuiſſe mutuatas, ſed in extinctionem alicuius debiti receptas, maxime concurrentibus coniecturis. 425.16

Ars agraria, & culturæ de ſui natura eſt nobilis 190 4

Nobilitas poteſt probari etiamſi publica munera non fuerint ſolita dari nobilibus. ibid.5

Sufficit probare nobilitatem parentum iuxta conſuetudinem Regnorum. ibid.6

Poteſt eſſe quod nobiles, & populares admittuntur æqualiter ad vniuerſa non tamen ex hoc deſinunt eſſe diuerſi nobiles à popularibus. 169.9

Nobilitas probatur etiam ſcripturis ſeu literis executorialibus. 53.13

Nobiles ſunt illi, qui tales communiter reputantur, & obtinuerunt officia publica ſolis Nobilibus dari ſolita. ibid.14

Primus locus in ſeſſione probat maiorem nobilitatem, & prælationem. 326.8

Nobilitate excluduntur laboratores ruſticè viuentes, in agris ſibi victum quærentes nimis ſordide ac mercenarie, & ſe ab vrbanis negotiis abſtinentes. 53.18.

Aliquoties importat exceptionem. ibid.19

Inter nobiles ſolent fieri expreſſiones maioris dotis. 161.2

Non ſunt denegandæ probationes nobilitatis ei, cui intereſt. 168.1

Nobilitas ſanguinis nunquam amittitur. 169 4

Nominatio.

Nominatio alicuius, alterius non nominati eſt excluſio. 84.2

Notarius.

Notarius non faciens ſimpliciter atteſtationem de acto præterito, ſed addens aliquam circunſtantiam particularem, tunc inducitur legalitas ipſius actus. 37.11

Notarius ſtipulatur pro abſente. 50.5

Apoſtillæ manu eiuſdem notarij confectæ, licet non ſubſcriptæ probant. 298.6

Notario non creditur in his quæ non ſunt ſui officij. 49.5

Notorium.

Notorium ſufficit allegari, nec vlterior certificatio deſideratur. 326.5

Non dicitur notorium quod aliquo modo offuſcari poteſt. 385.22

Nouitius.

Nouitius poteſt expelli à Religione, & ideo conditio ingreſſus non eſt poteſtatiua. 158.16

O

Obedire.

OBedire qui non poteſt quouis mandato obedire non tenetur. 381.5

Obligatio.

Obligatio generalis contracta occaſione emptionis;

inualida eſt abſque conſenſu Apoſtolico. 330.1
Obligario hæredum teſtriogitus ad bona hæreditaria 230.11.
Obligatio in forma cameræ facta cenſetue ſatiſfactio ad obediendum mandato. 382.6
Obligatione contracta non eſt licitum reſilire. 50.4
Obligatio Cameralis habet executionem paratam 2344.
Qui pro aliquo tempore menſtruas obligationes in fauorem donatotis adimpleuit, præſumitur habere neceſſarias ſcripturas ad credita donata ſibi exigenda. 217.14
Obligatio Cameralis impedit beneficium excuſſionis. 361.7
Obligatio Cameralis non admittit appellationem 339.9.
Ex narratiua præcedentis obligationis erga principales debitores non infertur obligatio in ſolidum erga conſocius. 297.15

Obſeruantia.

Obſeruantia optima interpres. 406.7
Obſeruantia attendenda quoad intellectum verborum, licet contrarium ſit verius de iure. 352.7
Quoties agitur de interpretatione Pontificij indulti, & obſeruantia Pontificis ſumitur interpretatio: Pontifex autem ſolet appellare Cathaloniam Principatum. 365.5
Fundans ſe in obſeruantia, debet eam probare in terminis indiuiduis. 426.7
Obſeruantia longiſſimi temporis dat robur ſcripturis informibus. 314.4
Per obſeruantiam contrariam declaratur decretum eſſe inualidum. 439.17
Obſeruantia facit quod plena fides adhibeatur ſcripturæ, maxime plurium ſæculorum. 429.9
In facultatiuis non datur obſeruantia. ibid.8
Ex contraria obſeruantia diminuitur fides ſcripturæ 280.17.
Obſeruantiæ interpretatiuæ, & proximæ multum deferendum eſt. 258.10
Et tribuit facultatem faciendi quod fuerit obſeruatum. ibid.11
Obſeruantia dat robur ſcripturæ. 274.17
Ex obſeruantia partis ſcripturæ tota obſeruantia probatur. ibid.18
Obſeruantia ſubſequuta dat robur ſcripturæ informi 343.3.
Obſeruantia particularis inter partes quæ litigant fortius releuat. 344.4
Obſeruantia centum annorum multum defert in materia viſitationis, 438.7.8.& 9
Actus licet extraiudiciales multum conferunt ad probandam obſeruantiam. 409.15
Obſeruantia eſt interpres optima præcedentis diſpoſitionis, & ſic præſumitur omnia interueniſſe per obſeruantiam 40. annorum. 457.4.& 5
Obſeruantia centum annorum declarat animum & actum præcedentem. ibid.6
Obſeruantia eſt optima legum interpres. 167.16
Et in materia iuriſpatronatus. ibid.17
In obſeruantia interpretatiua verborum ſufficit ſic fuiſſe aliquando obſeruatum. ibid.18
Obſeruantia, & concordia habent vim iudicati 274.24.
Obſeruantia præbet verum omnium diſpoſitionum intellectum, licet verba habeant de iure veriorem in contrarium intellectum. 450.11
Obſeruantia vniuerſalis non præiudicat obſeruantiæ particulari iam inductæ. 352.16
Obſeruantia ſubſequuta reſultat ex vnico actu 89.21.
Ad probandam obſeruantiam ſæcularem datur remiſſoria. 334.8
Obſeruantia eſt optima legum interpres, & conſuetudinum. ibid 9
Obſeruantia plurium annorum declarat actum præcedentem. 304.22
Licet huiuſmodi obſeruantia ſit contra verum intellectum contractus. ibid.23
In qua obſeruantia non requiritur curſus longiſſimi temporis. ibid.24
Indulta recipiunt interpretationem ab obſeruantia. 366.12
Ad obſeruantiam interpretatiuam ſufficiunt aliqui actus nec requiritur præſcriptio. 352.9
Licet non detur obſeruantia eiuſdem Eccleſiæ, aliarum Eccleſiarum eiuſdem Principatus obſeruantia attendenda eſt propter cauſam vniuerſalem. ibid.10
Obſeruantia non inducitur ex actu, qui non habuit effectum. ibid.11
Et magis attendendæ ſunt prouiſiones indulto proximiores, & plures. ibid.12
Actus vnus non poteſt inſeruire pro obſeruantia deſtruendo iam inductam. ibid.13
Obſeruantia interpretatiua ſeruanda eſt, licet poſtea bona non appareat. ibid.14

Occidere.

Aliud eſt habere animum occidendi, aliud habere animum deliberatum occidendi. 444.5

Oeconomus.

Oeconomus & intruſus à die litis motæ debent fructus reſtituere. 279.4
Et Oeconomus fructus conſignatos intruſo ibid 5

Officialis.

Officialibus publicis in iure creditur in concernentibus eorum officium. 408.3
Libri officialium faciunt fidem, & eis creditur in his, quæ pertinent ad eorum officia. 431.2

Officium.

Sufficit ſola deputatio officij, vt intret reſeruatio. 127.4

Ordinarius.

Ordinarius non valet derogere iuribus compatronorum, & ideo pluribus patronis concurrentibus videtur non poſſe alterum petere inſtitutionem ſuæ perſonæ ab ordinario. 376.3
Ordinarius iudicialiter procedit ad inſtitutionem beneficij curati: ſi edictum propoſuerit, comparitio, & oppoſitio aliquorū ſubſequuta fuerit. 229.1
Ex litteris patentibus Ordinarij probatur ordo. 128

Ordo.

Ordo iudiciarius ſeruari ſemper debet iuxta ſtylum, & conſuetudinem fori, vbi cauſa fuit expedita 3.12
Ordo directus banco non tribuit viam exequutiuam, 423.3

P

Pactum.

Pacta verbis contraria magis attenduntur, quam verba. 362.18
Pactum, quod liceat donatori reuocare donationem tam in vita quam in morte, obſtat donationi inter viuos. 404.10
Pactum de renouando intelligitur cum euidenti vtilitate Eccleſiæ iuxta formam iuris 194.8

Pactum

Pactum in concordia adhibitum per verba directa poſt lapſum temporis in ea adhibitum, non adimpletum illam reſoluit. 337.12
Pactum reſolutiuum facit reſcindere contractum. 216.3
Pactum de nouanda inueſtitura finito tempore nunquam ſapiens alienationem prohibetur. 193.2
Pactis non ſeruatis dos exigi nequit. 232.1
Pactum de renouando non tribuit ius reale, ſed ſolam actionem perſonalem. 193.4
Pactum de renouando non tribuit ius aliquod reale, ſed actionem tantum perſonalem. 417.11
Pacta in inueſtitura appoſita ſunt ſeruanda. 325.5
Pactum appoſitum in donatione de ea non reuocanda non efficit donationem irreuocabilem: quia ipſum eſt appoſitum in clauſulis executiuis, & ita neque alterat qualitatem contractus, neque obligat vltra eius naturam. 111.24
Paciſcens cogi poteſt ad obſeruantiam pactorum, ab eo in cuius fauorem pactum eſt. 216.1
Pacta quibus aufertur facultas teſtandi inualida, & quibus votum captandæ mortis inducitur. 357.13
Pactum percipiendæ penſionis rei cenſitæ propria auctoritate aperit viam executiuam etiam contra tertios poſſeſſores. 308.1
Et tale pactum dicitur reſpicere exactionem fructuum. ibid.2
Et fortius quando exiſtit obligatio Cameralis. ibid.3
Nec de iure Canonico ab iſtis decretis datur appellatio ſuſpenſiua. ibid.4
Aliquando pacta in contractibus venditionis adiecta cenſentur pars pretij. 237.4
Si ille in cuius fauorem pactum adhibitum fuerit declarauerit velle agere ad concordiæ reſolutionem ibid.13

Papa.

Papa eſt dominus beneficiorum. 412.5
Aſſertionibus Papæ, Cardinalium, & patrium ſtandum eſt donec contrarium probetur. 273.4
In Papa præſumitur obliuio eorum quæ ſunt facti. 327.11
Declarationi Pontificis tanquam ſupremi Principis omnium ſtandum eſt. 272.2
In rebus ſpectantibus ad Eccleſiam Pontifex ſupremam poteſtatem obtinet. ibid.3
Interpretatione legiſlatoris nulla melior. 272.4
Et nemo poteſt illi oppoſitum dicere. ibid.5
Papa non cenſetur fixiſſe pedem in iis, quæ in clauſula conſtituo non expreſſit. 455.1
Papa in dubio cenſetur ſe conformare regulis Cancellariæ nec præſumitur nouam vacationem inducere, ceſſat tamen hoc quando de contraria mente conſtat. 118.16.& 17
Nouiter prouiſus à Pontifice non dicitur attentare. 218.8
Papa enim non dicitur attentare. ibid.9
Neque geſta in vim litterarum Apoſtolicarum. ibidem 10.
Solus Papa poteſt diſpenſare de matrimonio, & de illis, quæ illud ſequuntur. 263.15
Papa poteſt delegare ſuam poteſtatem cui voluerit ſaluis iuribus partium ſuper iuriſdictione. pag. 251 num.8
Solus Papa poteſt aſſignare territoria, & à diœceſi ſeparare. 328.15
Quando Papa dicit ſe concedere præuio examine nonnullorum Prælatorum, ad id deputatorum, dicitur conceſſiſſe ex certa ſcientia. 326.2
Quod enim Papa dicit ſe intellexiſſe non eſt iuſtificandum. ibid.3

Parentela.

Parentela debet probari per gradus diſtinctos. 340 num.2

Paritio.

Paritio verbalis, & oblatio faciendi, non ſufficit quando mandatum continet factum. pagin. 44 num.9
Paritio in curia per Procuratorem ad euitandum declaratoriam, non ſufficit, quando requiritur factum poſitiuum, non verbale tantum. ibidem 10.
Paritio iuxta formam Breuis, per Procuratorem ſufficit ad hoc ſpecialiter deputatum. p.40.numero 4
Paritio ſufficit vt abſolutio concedatur. ibidem 5
Paritio inducitur per præſtationem patientiæ cum ceſſatione ab impedimentis. ibid.6

Parochus.

Parochi cupiunt haberi pro Canonicis, & ſic enuntiatiue ab ipſis proueniunt tanquam à perſonis ſuſpectis, & denuntiatis. pagin. 447. numero 8

Pars.

Pars ſibi imputet ſi iudex errauit in facto quæ illud non iuſtificauit nec allegauit. pagin. 4 8.numero 14

Partita.

Partitæ ſimplices copiæ ſcripturarum priuatarum extractæ lite pendente abſque litteris compulſorialibus, ſine partis citatione, & partis recognitione, non probant ſolutionem, ad reportandam abſolutionem. 395.1
Plene enim conſtare debet pro obtinenda abſolutione. ibid.2
Partita non probata non eſt in conſideratione. 260 num.3
Partita computi libri alicuius contra ſcribentem probant: præſertim ſi fuerint ab eo producti. 180 num.1

Patres Theatini.

Patres Theatini viuunt de puris eleemoſynis non mendicatis, ſed ſponte à fidelibus datis. 427.12

Patrimonium.

Diſtinctio patrimoniorum facta poſt mortem debitoris non nocet eius creditori. 340.10

Patronus.

Patronus in limine fundationis apponere poteſt quaſlibet conditiones etiam iuri communi contrarias. 379.20
Patronis non exiſtentibus amplius in terminis ſtura beneficium libertatem acquirit. 127.18
Patronus pro medietate, tantum alternatiuè conferre poteſt. 455.12
Patronus in limine fundationis de conſenſu ordinarij poteſt apponere conditiones ſibi beneuiſas etiam iuri communi contrarias. 345.4
Patronus clericus non valet ſeipſum præſentare 376.1.
Poteſt tamen petere ab Ordinario vt ipſum inſtitueret. ibid.2

Paupertas.

Paupertas dotem conſtituentis ſimulatam dotem præſumit. 162.8
Vt ſumptus litis ſubminiſtrentur probanda ſunt duo extrema, videlicet paupertas, & præſumptio boni iuris litigantis. 386.1
Vt alicuius paupertas probetur, debet probari illum bona habere non poſſe. 386.2
Deponens de auditu, & communi reputatione paupertatis

pertatis oon ſufficit , vt ſumptus ſubmioiſtrentur. 386.3

In. hac mateia eſt probanda paupertas in ſpecie videlicet impotentia ſuffereodi huiuſmodi expenſaa. ibid.4

Qui habet alium , qui ſumptus litis ſubminiſtrare valeat , noo dicitur pauper. ibid.5

Penſionarius.

Penſionarius poteſt aduerſus titularem exercere actionem realem & perſonalem. 302.10

Si penſionarius ſi recipiat dimiſſionem fructuum dimiſſorum à titulari priuatur actione perſonali. ibid.11

Penſionariis incumbit probare valorem beneficij, cui imponitur penſio. 278.1

Penſio.

Penſio tranſlata auctoritate Papæ,debetur. 413.4

Receptio penſionis à procuratore cum proteſtatione ſine iurium præiudicio oon nocet principali. 269.22

Prohibita facultate reſeruaodi penſionem , vel ſuſcitandi extinctam ooo dicitur prohibita tranſlatio penſionis. 413.10

Penſio tanquam oons reale tranſit pro rata in ſueceſſores beneficiorum grauatorum. 177.7

Partitæ deſumptæ ex libris capituli adminicula ſunt penſionis ibid.8

Diuiſio penſionis fit quando titulus, ſuper quem fuit impoſita eſt ſpiritualis. ibid.9

Ex locationibus ſucceſſiuè factis , iunctis exactiooibus penſionum per tutorem , vel procuratorem probatur continuatio poſſeſſionis. 437.5

Tranſlatio penſionis à principio nulla non poteſt tractu temporis conualeſcere. 215.10

Tranſlatio penſioois oulla poſtea non conualeſcit. 230.13

Exactio penſionis à beoeficiario factæ ſufficit vt quis ſit in poſſeſſione exigendi contra ſucceſſionem. 164.2

Si quantitas penſionis de facili liquidari poſſit , oon eſt ratardaoda declaratoria excommunicationis 345.5

Conſtitutio Vrbani VIII. reuocatoria omnium facultatum reſeruandi penſiones , inficit omnia in contrarium geſta. 386.10

Quando titularis denegat ſoluere penſionem ob impotentiam quod agere debeat. 302.7

Vt regreſſus habeat locum requiritur penſionem repugnatam eſſe iniuſte. 269.6

Permutare.

Ille,cui tradita eſt res permutata noo poteſt pœnitere 264.7

Pignus.

Quando pignora ſortem extinguuot creditor eſt quaſi ſatisfactus. 227.8

Poſſeſſio , Poſſeſſor.

Poſſeſſio attentata eſt reuocanda. 139.9

Ex ſtylo Rotæ , poſſeſſor non condemnatur ad reſtituendos fructus , niſi ad die litis motæ. 183.1

Licet præceſſerit ſpolium , dummodo non ſit violentum , aut attentatum. ibid 2

Apprehenſio poſſeſſionem probat quænam res vendita ſit. 303.20

Qui fuit diligens in apprehendenda poſſeſſione alicuius partis rei de venditore noo præſumitur negligens in apprehendenda ea de cuius venditione dubitatur. ibid.21

Inter duos pariter inueſtitos præfertur anterior, maxime ſi poſſideat autore prætore. 403.6.& 9. & 11

Poſſeſſio cenſetur cootinuata ex titulo præambulo 387.5

Vt poſſeſſio triennalis noo dicatur pacifica ſufficit mutam eſſe litem ſuper fructibus , ſecus vt beneficium dicatur litigioſum. 378.3

Eius qui in quaſi poſſeſſione præſentandi exiſtit iuri derogari non poteſt. 82.2

In concurſu poſſeſſorum , poſterior non eſt manutenendus. 451.1

Poſſeſſio Canonicatuum in Eccleſiis cathedralibus, debet capitulariter capi. 451 2

Poſſeſſio antiqua ſpoliati à iudice ex ſubhaſtatione, & deliberatione bonorum probatur. 223.2

In dubio eſt parendum litteris Apoſtolicis tradeodo poſſeſſionem prouiſis. 354.6

Poſſeſſione ſpoliatus , & reuera non poſſidens non eſt manutenendus in poſſeſſione fructuum. ibid.3

Ex cauſa venditionis adhuc contra tertium probatur apprehenſio poſſeſſionis. 437.4

In concurſu duorum poſſeſſorum anterior eſt præferendus. 438.6

Poſſideos non eſt poſſeſſione priuatus , niſi ſit ab ipſa expoliatus ibid.7

Poſſeſſio ſicut animo acquiritur , ita retinetur. ibid.8

Poſſeſſio inſtrumeotalis eſt manutenibilis alio non exiſtente. 341.1

Præſumitur ob longum tempus valida prouiſio Ordinarij de Canonicato. ibid.2

Ad adiuuandam poſſeſſionem in ſummariiſſimo ſufficiunt teſtes ſine partis citatione , & nulliter examinati. ibid.3

Contra nuper prouiſum de beneficio alio exiſtente in poſſeſſione omnia iura clamant. ibid.4

Poſſeſſio Canonicatus capi debet capitulariter, capitulo conuocato. ibid.5

Sufficit tamen canonicorum patientia ſuceeſſiua , & admiſſio ad actus canooicales quæ ſuppleat defectus prædictæ poſſeſſioois. ibid.6

Poſſeſſio nulla, & iniuſta non valet priuare poſſeſſorem ſua iuſta poſſeſſione. ibid.7

In apprebeoſione poſſeſſionis debet citari anterior poſſeſſor , aliàs nulla eſt. ibid.8

Poſſeſſio capta ex vi ſententiæ , de qua conſtat poblicis documentis eſt manutenibilis. 349.5

Et poſſeſſio apprebenſa ex vi ceſſionis illius qui poſſidebat. ibid.6

Per petitiooem immiſſioois cum clauſula præſentatiua prioris poſſeſſionis non amittitur prior poſſeſſio : quia immiſſio verificatur de naturali poſſeſſione. ibid.7

Poſſeſſio capta de mandato iudicis oon citato priore poſſeſſore oon eſt in conſideratione. ibid.8

Niſi iniuſtum eſſe poſſeſſorem notorium eſſet. ibid.9

Et multominus ſi ex titulo fideicommiſſi,tranſactione confirmata poſſideat. ibid.10

Antiquiori poſſeſſori concedenda eſt manutentio. ibid.11

Vbi agitur de iure alterius auferendo neque legatus, aut Princeps tollet defectum citationis. ibid.12

Poſterior poſſeſſio clandeſtina , & nullius momenti reputatur. ibid.13

Poſſeſſio apprehenſa à Commiſſ. Reuerendiſſimæ Cameræ Apoſtolicæ, & prouiſo ceſſa manutenenda eſt , ac ſi ab ipſo capta eſſet. 352.1

Et hac poſſeſſio ſufficit licet inſtrumentalis ſit , ſi eo tempore alium poſſediſſe oon fuerit doctum , & ibid.2. 18

Licet regulariter poſſeſſio Canonicatus capitulariter capienda ſit , ceſſat tamen quando Capitulum nulla vrgente cauſa illam tradere recuſauerit. ibid.3

Poſſeſſio

Poſſeſſio capta medio tempore appellationis,& commiſſionis cauſæ attentata ſunt. 394.4
Ex poſſeſſione rei fructiferæ bene infertur fructuum perceptio. 137.1
Poſſeſſio capta appellatione pendente non eſt manutenibilis. 124.7
Vt locum habeat regula de triennali requiritur quod poſſeſſio ſit pacifica. 378.1
Poſſeſſores quando ſunt diuerſæ perſonæ habentes æquale intereſſe,ſemper ſunt omnes citandi. 35.18
Poſſeſſio eſt attendenda initio litis 241.15
De poſſeſſione conſtat ex petitione illius qui immiſſionem petit expulſo eo. 123.1
Immiſſio in poſſeſſionem aliquorum bonorum pro ſolutione penſionis defectu, eſt adminiculum ad probandum alia bona non eſſe beneficij.. 215.7
Ad impediendam triennalem poſſeſſionem ſufficit,ſiue iudicialis, ſiue extraiudicialis, & coram incompetenti iudice ſufficit, 114.1. & 6. fallit. n. 7.& 8.
Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina, & turbatina, nec eſt manutenenda. 139 2
Poſſeſſio capta pro aliqua parte, non cenſetur in totum capta. 139.3
Qui locat,præſumitur poſſidere. 397.6
Omnes ſocij præſumuntur poſſidere ſuam ratam. 261.5
Antiquior in poſſeſſione eſt manutenendus. 139.1
Si aliquis videns alium poſſidere tacuerit non poteſt iſtius manutentionem impedire. 384.5
In ſummariſſimo factum poſſeſſionis ſine titulo cõſideratur, & præfertur anterior poſſeſſio ſine titulo poſteriori titolatæ 139.12
Poſſeſſio non probatur ex ſententia, requiritur illius realis appreheñſio. 271.1
Poſſeſſio notoriè vitioſa non eſt manutenenda. 381.1
Licet à Iudici poſſeſſio iſta conceſſa ſit. 383.2
Nemo eſt in poſſeſſione iniuſta defendendus, ne detur occaſio delinquendi. ibid.3
Poſſeſſio conceſſa non citatis iis, de quorum præiudicio agitur eſt vitioſa. ibid.4
Poſſeſſio ex ſolutione in tantum quæritur, in quantum eſt animus ſoluentis. ibid.5
Solutio partis poſſeſſionis conſtituit quaſi poſſeſſionem totius, niſi de contrario animo ſoluentis conſtet. ibid.6
Quaſi poſſeſſio principaliter regulatur ab animo illius contra quem quæritur. ibid.7
Poſſeſſio non poteſt continuari poſtquam à Iudice fuit auocata. 38.2
Ex quaſi poſſeſſione præſentandi præſumitur ius præſentandi. 280.14
Per clauſulam conſtituti transfertur poſſeſſio. 325.1
Etiam ad effectum manutentionis concedendæ. ibid.2
Ex mandato de aſſociando in poſſeſſionem etiam probatur poſſeſſio præcedens. ibid.3
Mandatum nullum de aſſociando non priuat poſſeſſione, neque ſpoliat. ibid.4
Reo poſſeſſori ſufficit vincere per non ius actoris 51.19
Antiquiori poſſeſſori eſt concedenda manutentio, 134.1
Sine poſſeſſione manutenito non datur. 140.15
Poſſeſſio non eſt habenda in conſideratione, quando fuit de eo per Iudicem priuatus. 47.13
Poſſeſſio anterior quamuis ſolùm per duas horas,eſt manutenibilia. 29.1
Poſſeſſio inſtrumentalis, alio non poſſidente,eſt manutenibilis. ibid 2
Decretum irritans appoſitum *in Regul. 8. Cancell.* inficit titulum & poſſeſſionem. ibid.3
Poſſeſſio facti ſola ſufficit pro manutentione, non autem iuris. ibid.4
Decretum irritans inficit poſſeſſionem iuris, non facti. ibid.5
Qui non eſt in pacifica poſſeſſione non poteſt præſcribere. 270.2
Bonæ fidei poſſeſſor,ad reſtitutionem fructuum conſequutorum, ante motam litem, non tenetur. 449.12
Triennalis poſſeſſio liberat poſſeſſorem ab omnibus moleſtiis. 65.2
Ex triennali poſſeſſione præſumitur publicatio reſignationis facta. ibid.3
Poſſeſſor vincit actorem ex non iure actoris. ibid.4
Quadragenaria poſſeſſio iuris patronatus ſufficit. 280.10
Poſſeſſio capta aliter, quàm capitulariter, non eſt conſiderabilis, nec manutenibilis. Amplia vt n.4.
Denegante Capitulo traditionem poſſeſſionis,vel impedimentum præſtante quominus capitulariter capiatur, tunc quomodocumque capta poſſeſſio eſt manutenibilis. 452.5
Fides extraiudicialis adminiculata, enuntiatiua, contenta in inſtrumento traditionis, & apprehenſionis poſſeſſionis,facit aliquam probationem. ibid.6
Periculum imminet ob moram in capienda poſſeſſione. ibid.7
Capitulum appellans à collatione Apoſtolica, & alium de canonicatu prouidens, differre videtur poſſeſſionem prouiſo Apoſtolico, & quid in hoc caſu. ibid.8 & 9
In beneficialibus, melius ius, quam poſſeſſio ſæpe attendi ſolet. ibid.10
Inſtrumentalis poſſeſſio alio non exiſtente in poſſeſſione eſt manutenibilia. 380.1
Exiſtenti in poſſeſſione tempore litis motæ manutentio non denegatur. ibid.2
Præſertim ſi poſſeſſio ſit titolata. ibid.3
Qui confitetur alium percipere fructus beneficij illum poſſeſſorem eſſe confitetur. ibid.4
Poſſeſſio non tranſit in ſucceſſorem per vltimam voluntatem. 377.12
Diuerſum eſt in ſucceſſione per viam contractus ibid.13.
Sicuti tradendo rem corporalem transfertur poſſeſſio, ità cedendo ius incorporale. ibid.14
Donatione iuriſpatronatus acceptata transfertur quaſi poſſeſſio. ibid.15
Qui lite pendente in alium poſſeſſionem tranſtulit pro poſſeſſore habetur. 220.5
Et tenetur de fructibus ab eo perceptis. ibid.6
Et dicitur peccare contra ius, contra partem & contra iudicem. ibid.7
Immiſſio in poſſeſſionem bonorum ſubrogatorum in locum bonorum fideicommittentis eſt concedanda. 309.5
Immiſſio ſine deſignatione partis certæ, & certis finibus deſignata eſt incerta. ibid.6
Exceſſus non præſumitur. ibid.7
Ex quibus certa efficiatur immiſſio. ibid.8
Inſtrumentum poſſeſſionis, alio in ea non exiſtente, probat poſſeſſionem ad omnes effectus. 25.1
Poſſeſſio probatur ex confeſſione alterius partis ibid.2.
Poſſeſſio poſterior violenta & clandeſtina, non eſt manutenibilis. ibid.5
Poſſeſſio capta non citato poſſeſſore, non priuat anteriorem poſſeſſione ſua, ibid 4

Poſſeſsio licet capta non ſit capitulariter ſi capirulum præcedente inſtantia eam tradere recuſauit manutenibilia eſt. 354.1
Non admiſſus ad poſſeſsionem dicitur violenter eiectus. 2.0.3
Ex quaſi poſſeſsione conferendi aliqua beneficia Epiſcopo competente infertur quaſi poſſeſsio conferendi alia. 265.3
A die litis motæ poſſeſſor conſtimitur in mala fide 392.8.
Poſſeſſor bonæ fidei facit fructus ſoos. 430.7
Anteriori poſſeſſori etiam ſine titulo eſt cencedenda manutentio, quamuis poſterior titulum habeat. 124.3.
Concedenda eſt poſſeſsio creditori In bonis defuncti. 155.3
Poſſeſsio medij temporis præſumitur quando conſtar de poſſeſsione extremorum temporis. 308.10
Poſſeſsione adepta officij Apoſtolici intrat reſeruatio beneficij. 127.3
De iure illius, qui eſt filius illius, qui erat in quaſi poſſeſsione prædicandi dicitur conſtare euidenter. 320.18. & 19.
Poſſeſsio ciuilis retineri præſumitur animo dum poſſeſsio naturalis ab alio apprehenſa non fuit. 207.5
Immiſsio in poſſeſsionem fideicommiſsi concedenda eſt. 294.15
Quaſi poſſeſsio præſentandi efficit vt nihil aliud ſit probandum. 113.7
Manutenendus eſt in poſſeſsinne, qui ab aduerſatia confitetur poſſeſſor. 169.1
Præſertim ſi aduerſarius petat immitti io poſſeſsionem contra poſſeſſorem. ibid.2
Neque ſententia, qua appellatur ſpoliare poſſeſſorem poteſt. ibid.3
Exiſtens in poſſeſſione exigendi penſionem conſeruandus eſt in illa nullo alio probato etiam aduerſus ſucceſſorem in beneficio. 249.1
Capitulum denegans poſſeſſionem titulari, tenetur illi fructus reſtituere. 382.11
Quæ quaſi poſſeſſio ad victoriam cauſæ ſufficit. 248.20.
Poſſidere poteſt quis pluribus cauſis. 462.15
Quando de poſſeſſione non conſtat, vel conſtat non adhuc oſtenſis litteris Apoſtolicis, non datur manutentio. 455.20
Poſſeſſio capta iuxta terminum datum ad appellandum reputatur attentata. 259.2
Et eſt ſequeſtranda. ibid.3
Poſſeſſio ſpoliantis probatur ſuſtentatione litis, & teſtium depoſitionibus. ibid.5
Per dimiſſionem priuatur quilibet poſſeſſione. 381.8
Poſſeſſio capta auctore Prætore, eſt manutenibilis quamuis inſtrumentalis. 47.1
Et maximè procedit, ſi dicta poſſeſſio eſt titulata ibid.2.
n iudicio ſummariiſſimo manutentionis ſufficit ſola poſſeſsio ſine titulo. ibid.3
Poſſeſsio capta pendente termino ad appellandum, eſt attentata. ibid.4
Poſſeſsionem amittit antiquiore poſſeſſor ſciens alium poſsidere, & tacens. 341.1
Et tunc poſteriori poſſeſſori eſt concedenda manutentio. ibid.2
Licet à die ſcientiæ non ſit elapſum decennium. ibid.3
Pro ea ſumma, pro qua eſt aliquis In quaſi poſſeſsione exigendi penſionem eſt manutenendus. 388.
Quando non agitur contra curam animarum habentem ſufficiens eſt quaſi poſſeſsio ad intentionem actoris fundandam, & probationes non requiruntur. 419.0.
Titulo valido ſuperueniente cenſetur mutata cauſa poſſeſsionis, vbi præcedebat titulus inualidus, abſque aliqua declaratione voluntatis. 417.5

Præceptum.

Præceptum, ſeu mandatum quod non habuit effectum non præiudicat. 250.16

Præcipitantia.

Præcipitantia cauſat nullitatem. 359.9

Prædium.

Fructus prædij collecti poſt deliberationem nullam in creditum computantur, ſicque fructibus non liquidatis non poteſt de retentione opponi 231.12
De valore prædiorum conſtare poteſt ex venditione ipſorum antea facta, & an prædia tradita præſumantur data in ſolutum. 453.1.2.& 3
Pecunia conuerſa in emptionem prædiorum cenſetur conuerſa in vtilitatem ementis. 258.8

Prælatus.

Prælatus poteſt diſtrahere pecuniam abſque ſolemnitatibus. 258.12
Non poteſt conſiderari vtilitas Eccleſiæ ſi Prælatus ad renouandum compelli poteſt. 193.3
De iure communi Prælatus poteſt in vtilitatem Eccleſiæ bona eius obligare. 258.6
Et ex dicta cauſa poſſunt Prælati bona Eccleſiæ detrahere. ibid.7

Præſcriptio.

Præſcriptio eſt odioſa. 165.6
Præſcriptione centenaria tollitur omne ius alterius, & quadragenaria Eccleſia contra Eccleſiam præſcribit. 66.1
Etiam locum habet in facultatiuis ex contractu competentibus. ibid.2

Præſentatio.

Præſentatio facta contra formam à fundatore facta eſt inualida. 192.18
Ex vnica præſentatione effectum ſortita acquiritur quaſi poſſeſſio præſentandi. 82.7
Qui plures præſentationes diuerſas, & diuerſo titulo prouenientes habuerit, nec dixit qua vti velit nulla ſibi prodeſt. 468.22
Ex data in inſtrumento præſentationis probatur facta præſentatio intra legitimum tempus. 113.10
Qui fuit præſentatus à maiori numero, ſi io eis fuerunt illi, qui requiſita habuerunt ab iſtis cenſetur præſentatus. 167.21
De iure præſentandi conſtat ex præſentationibus ſucceſſiue factis, & quid de deſcendentiæ præſumptione, 452.13.15
Ad effectum manutentionis vnica præſentatio ſufficit. ibid.14
Quando ad præſentationem beneficij admittuntur deſcendentes ex fœmina in iure patronatus non ſucceditur iure primogenituræ, & maioratus 320.21.
Qui habet cauſam ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi præſentare poteſt. 376.4
Effectuata probatur præſentatio quando vacare beneficium probatur per obitum præſentati. ibid.5
Appellatio noo proſequuta non impedit quaſi poſſeſſionem præſentandi. ibid.6
Præſentatio reiecta ab Ordinario non conſtituit in quaſi poſſeſſione præſentandi. ibid.7
Præſentatus, qui fuit prælatus tanquam præſentatus à veris patronis non dicitur gratificatus. ibidem 8
Si præſentationes ſeparatim factæ fuerint admiſſio alterius compatroni facta ab Ordinario non nocet

cet patrono ignoranti, & abſeoti, ibid.9
Patronus conſentiens, quod alter etiam præſentet conſtituit iſtum. in quaſi poſſeſſione præſeorandi. 377.10

Præſeruatio.

Per præſernationem oihil de nouo acquiritur, nec quaſi poſſeſſio. 389.12
Præſetuatio iutium in actu voluntario appoſitum noo refert ad poſſeſſorium, ſed ad petitorium. ibid.13

Præſumptio.

Præſumptio cadit veritati. 250.10
Beneplacitom Apoſtolicum præſumitot per lapſum 30. annotum. 409.11

Præteritum.

Præteritum noo dicitur in eſſe perfecto. 44.8

Pretium.

Pretlom rei emptæ à Prælato poteſt ſolui ex alils rebus noo deſtioatis ad emptiooem etiam abſque Apoſtolico beneplacito. 158.13
Maiori pretio oblata, noo poſſunt eis, qui minus pretium offert liberati tes ſubhactata. 213.6

Princeps.

Prioceps laicus non poteſt tollere ferias in honorem Dei inductas de iure Canonico. 113.6
Princeps laicus habet facultatem augendi non autem minuendi diuioum cultum. ibid.7

Priuilegium.

Priuilegium habet in ventre aliquam limitationem. 174.21
Quidquid per prioilegium oon admittitur cauetur Ordinario reſeruatum. 174.23
Poteſt per Priuilegium Papæ Religio à ſolutiooe quartæ funeralis eximi. 215.3
Priuilegium fiſci efficere nequit vt quis vt nulliter emens ſub haſta fiſcali dominium acquirat. 138.7
Neque vt conſtituatur in bona fide. ibid.8
Priuilegium Clem. V. de non ædificando intra Canoas 140. emanauit ad euitandas rixas, & emulationes inter Religioſos. 426.11
Ciuis ex priuilegio gaudet cioium priuilegiis, & de iotellectu ſtatuti Ferrariæ. 434.7& 8
Priuilegium conceſſum Patribus Carmelitanis de non ædificandis Eccleſiis intra certum ſpatium ſuffragatur Patribus Theatinis. 425.1
Communicatio Priuilegiorum, an intelligatur in præiudicium tertij? 416.3
Priuilegium de non ædificando non eſt in vſu in ciuitatibus magnis. ibid.4.& 9
Priuilegium conceſſum ordini Regularium non abrogatur per eius oon vſum aliquorum Mooaſteriorum. ibid.4

Probatio.

Probatio reſultans à conſuetis eſſe ſolitum locari, ſatis pollet. 46.5
In antiqois ſufficiunt leuiores probationes. 431.1
Si conſtet in geoere fructuum perceptio, leuiores ſufficiunt probationes ad probandam quantitatem. 138.4
Poſt rem iudicatam oullæ probationes admittuntur. 282.4
Si probatio ſit impoſſibilis oon eſt concedeoda remiſſoria. ibid.5
Proba tiones extraiudiciales, & irrelenantes non attenduntor. 146.4
Parte noo cootradicente ad probandam deſcendentiam admittuntur leuiores probationes. 369.5
Pleniot probatio deſideratur in muliere aduerſus creditores viri pro repetitione dotis ob vergeotiam viri ad inopiam, quam aduerſus ipſum maritum. 418.11
Probationes imperfectæ in ciuilibus iunguntur ad faciendum plenam probationem. 206.21
Probatio vnius oon excludit probationem alterius. 419.5
Ad probandum deſcendeotiam non ſufficit probare idem nomeo familiæ. 333.2
Et licet in prima inſtantia probatio facta oon ſit, in ſecunda non eſt denrganda. 334.10
Præſertim cum in partibus probatio non fuerit neceſſaria quia ootorium erat, & pro eo ſententia fauorabilis fuerit reportata. ibid.11
Ad probaodum per teſtes illud, de cuius notorio cooſtat ex ſcripturis non eſt coocedends remiſſoria. 335.12
Quando aliæ deficiunt probationes probatur ſcriptura per comparitionem litterarum. 210.1
Præſertim ſi præceſſit iuramentum calumniæ, & oon adeſt alius modus iuſtificandi ſcripturam. ibid.2
Et præſertim in apocha confecta per magnatem. bid.3
Et io ſcriptura antiqua. ibid.4
Et in vrbe Romaoa ex æquiſſimo ſtylo admittitur iſta probatio. ibid.5
Ad probandos articulos non relenantes, & calumnioſos non cooceditur remiſſoria, nec probatio per teſtes. 83.3.& 22
Probatio liquids io materia poſſeſſoria in promptu eſſe debet, alias immiſſionem impedire nequit. 418.8
Cootraria probatione ſit alia turbids, & ioſufficiens pro manutentione. 266 14
Negatiua publicationis probator ex probatione non expeditionis litterarum publicationis intra tempus legitimum. 91.5.& 6
Nulla maior probatio quam præſes contra porrigeotem. 117.6
Probationes per indicia, coniecturas, & præſumptioues ſufficiunt ad probanda facta antiquiſſioa. 407.2
Defectus probationis negatiuæ tollitur ex diligentiis factis per duos officiales deputatos à Rota parte citata io omnibus locis conſuetis. 441.1
Probatio debet concludere per neceſſe. 408.4
Conſtaote ſubſtantia rei, quaotitas leuioribos probatiooibus cooteotatur. 419.11

Procurator.

Procuratoris negligentia in emittenda appellatione nocet principali. 14710
Stante primo procuratore non reuocato non eſt citandus ſecuodus. 313.9
Factum procuratoris intelligitur factum Capituli. 209.5
Quando procotator ooluit adire noo cenſetur adita hæreditas. 363.6
Quando voluntas mandaotis noo eſt determiuata ſed dobia per conſtitutiooem procuratotis non cenſetur adita hæreditas. 364.7
Conſtitutio procuratoris ad exigendum credita, & tollendum debita, cum aditione induxit animum ex tunc cooſtitutionis mandati adeundi. 364.10
Stante proteſtatiooe procuratoris, ne aliquid agatur, eo non citato nequit procedi per audientiam cootradictatum. 373.1
Procurator qui non fecit diligentiss ad exigendum dicitur eſſe in colpa. 136.7
Præſertim ſi in mandato adſit facultas citandi, & excarcerati faciendi. ibid 8

Index Rerum,

[illegible]

[illegible] & conceſſio facta ad vnam effectum, non [illegible] ad [illegible]. 359.14

Profeſſio.

Vt profeſſio ſit valida requiritur quod præceſſerit [illegible] iuxta Conc. Trid. 97.5

Quando Religioſus de cuius profeſſione dubitatur [illegible] eſt, in cauſa leuiores ſufficiunt probationes. 98.11

Tacita profeſſio ex diuturnitate temporis præſumitur, vel præſcriptio iuris ſuccedendi ibid.12

Prohibitio.

Prohibitio alienationis à S.Pont. facta non comprehendit prædictam alienationem. 286.6

Prohibitio particularis alienationis intelligitur de voluntaria, non de illa quæ ſit in executionem contractus liciti/ ibid.7

Promittere, Promiſſio.

Promiſſio inſtituendi hæredem eſt nulla etiam appoſita in capitulis matrimonialibus. 412.15

Promiſſio liberandi aliquem à moleſtia ſuperat promiſſionem euictionis. 242.16

Ad adimplendam promiſsionem alternatiuam debet alterum ex deductis in illa præſtari. 224.4

Promiſsio de inſtituendo hæredem in reſeruatione vſusfructus valida. 357.11

Promittens inſtituere donatarium hæredem vniuerſalem, cenſetur ſe inſtituere vnicum hæredem. 410.2

Amplia ſi vſus eſt verbis, in omnibus & ſingulis bonis præſentibus, & futuris, mobilibus, & immobilibus iu quocumque conſiſtentibus, &c. nam eo caſu iura, & actiones comprehenduntur. 411.3

Promiſſio inſtituendi hæredem in vniuerſis bonis eſt reuocabilis. ibid.4

Promiſſionis tempus eſt attendendum ad effectum anterioritatis. 39.1

Vel ſaltem promiſsio inſtituendi hæredem eſt reuocabilis. 357.14

Nec confirmatur iuramento, vtpote contra bonos mores. ibid.15

Prædicta promiſsione aufertur legitima aliis filiis; & ſic contra ius naturale inualidum iuramentum. ibid.16

Etiamſi promiſsio iſta facta eſſet contemplatione matrimonij. ibid.17

Quod pactum neque naturalem parit obligationem. ibid.18

Diſpoſitio *l. pactum quod dotali*, vendicat locum ſiue tota hæreditas, ſiue eius quota promiſſa ſit. ibid.19

Proœmium.

Proœmium denotat cauſam finalem, & ab eo diſpoſitio regulatur. 251.1

Proteſtatio.

Proteſtatio ius proteſtantis ſeruat. 370.7

Prouiſio.

Prouiſio teſtatoris facta ve in caſu diſcordia poſsit vnus adminiſtrare non impedit quin aliquis poſsit ſolus adminiſtrare, ſi alij expreſſe non diſſentiant. 256.12. & 13.

Prouiſio teſtatoris non extenditur de caſu ad caſum. ibid.12

Prouiſus Apoſtolicus, etiam cum poſſeſsione qui narrauit beneficium vacaſſe per non publicationem reſignationis, & re vera vacauit per mortem, non eſt legitimus contradictor cum alio prouiſo Apoſtolico, qui vera narrauit, ad impediendam executionem ſuarum litterarum. 407.12

Prouiſiones datariæ non ſunt attendendæ contra expreſſa verba Bullæ, niſi illatum obſeruantia vniformis, & præſcripta fuerit. 118.34

Prouiſus Apoſtolicus probat vacationem Cannonicatus per prouiſionem de eodem factam ab ordinario. 456.3

Proximitas.

In fideicommiſſis perpetuis attendi ſolet proximitas teſtatoris non autem proximitas vltimi grauati, & hæc tam in agnatis quam cognatis. 194.4

Talis proximitas attenditur, quando in teſtamento fit tranſitus de linea ad lineam. ibid.5

Et ſi non attenderetur dicta proximitas teſtatoris magis dilecti teſtatoris nunquam vocarentur, quod eſt inueriſimile. ibid.6

Pupillus.

Pupillus tutore auctore poteſt acquirere poſſeſsionem, & curatore conſentiente adultum. 154.5

Pupilli non poſſunt conſentire. 387.8

Aduerſus pupillum durante paupertate non currit præſcriptio. ibid.9

Q

Qualitas.

QValitas voluntarij vel neceſſarij metienda eſt ab origine obligationis vel hominis, vel legis 331.13.

Qualitas adiecta verbo regulatur ſecundum tempus verbi. 229.3

Qualitas adiecta verbo regulatur ſecundum tempus verbi. 215.8

Quantitas.

Quantitas frumenti percepta probatur per teſtes qui interfuerunt perceptioni. 427.2

Ex calculo probatur quantitas computorum. 138.6

R

Ratificatio.

RAtificatio nunquam poteſt referri ad id per quod inducitur renunciatio. 96.10

Ratificatio excluditur ex ipſo quod nullitas impugnatur. ibid.11

Vt ratificatio nullitatem excludat requiritur vt ſit celebrata inter ratificantem, & illum, qui illa iuuari vult. ibid.12

Per ratificationem ab aliquo factam non aufertur ius ei qui non ratificauit, & cauſam habet. ibid.13.

Neque qui ratificauit ſi indiuidua cauſam habet cum eo qui non ratificauit. ibid.14

Concludenter remanet probata ratificatio ex actis ſucceſsiuè geſtis ex obſeruantia concordiæ. 448.7

Ex acquieſcentia deducitur partium voluntas, & ratihabitio. 448.9

Potior & efficacior reputatur ratihabitio, quam ratificatio verbalis. ibid.10

Ex facto oritur ratificatio mandati. 448.8

Ratihabitio.

Ratihabitio æquiparatur mandato etiam in iis, quæ mandatum ſpeciale requirunt. 342.5

Ratio.

Reddens rationem omnium partitorum à ſe exactorum amplius reddere rationem non tenetur. 235.1

Recognitio.

Ex recognitione deducitur fumus iuſtitiæ. 156.5

Ex recognitione alicuius tanquam filij legitimi alterius conſtituitur in quaſi poſſeſſione legitimationis aduerſus recognoſcentem. 248.19

Rector

Rector.

Rector non tenetur confic re librum com, atorum 43 3.5.

Redditus.

Redditus quinam reddere debeant ad rationem quinque procentenario. 49.14

Non probato caſu extrinſeco, ob quem redditus diminuantur, non diminuuntur redditus. 337.8

Referre.

Relatum in eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus. 139.6

Relato potius ſtandum, quam referenti. 191.4

Regreſſus.

Regreſſus quando habeat locum. 268.3

Habet locum quando ſtant litteræ Apoſtolicæ illi normam dantes. ibid.4

Habet locum quando negatur penſio illi, in cuius fauorem reſeruata eſt. 269.5

Remiſſio regreſſum vt præiudicet debet eſſe clara 269.4.

Regreſſus non eſt proprie pœna inhærens rei traditæ. 269,13

Regula.

Regula quod potui nolui, q od volui adimplere e quiui, quomodo intelligatur. 413.12

Connexio arguitur ex Regulæ vnitate. 30.8

Regularis.

Regulares cum hæredes habere non poſsint ſunt incapaces tranſmittendi fructus inexactos ad hæredes. 376.9.

Quicquid regularis acquirit beneficio acquirit, ibid.10.

Fructus pendentes beneficij regularis pertinent ad ſucceſſorem. ibid.11

Reintegratio.

Statutum reintegrationem concedens excludit fœminas dotatas bonis, eius cui ſuccedit. 187.1

Reintegratio conceditur in illis bonis, in quibus præceſſit exclusio. ibid.2

Relatio.

Relatio per totum ſine die, menſe, & anno, nec in actis producta non eſt in conſideratione. 284.6

A mala relatione Examinatorum appellari poteſt, cui appellationi non obſtat S.C. Trid. *ſeſſ.7. de refor. cap.13.* 396.3

Relationi peritorum calculatorum ſtandum eſt donec de errore doceatur. 226.1

Religio.

Fauor religionis præfertur ornatui vrbis. 285.8

Remedium.

Remedium ſubſidiarium ceſſat quando datur remedium ordinarium 283.10. & 11

Si remedium extraordinarium eſt pinguius poſſunt pupilli eo vti omiſſo ordinario. 291.13

Remiſſoria.

Remiſſoria in iudicio petitorio, quando petitur ad intentionem rei probandam in exceptione per vim deducta, vel illa denegatur, vel conceditur abſque retardatione. 428.11

In prophanis conceditur remiſſoria ſi materia articulata continet fumum iuſtitiæ, etiam ad retardandam executionem. 156.1

Et ſi materia eſt releuans etiam abſque fumo iuſtitiæ 156.2.

Remiſſoria datur in cauſa profana ſine retardatione, ſi articuli ſunt releuantes, & etiam ſine fumo. 419.1.

In dubio an articuli ſint releuantes eſt concedenda remiſſoria. 335.17

Remiſſoria in profanis paſſim datur ſine fumo & retardatione. 427.3

Remiſſoria, niſi multum calumnioſa ſit non denegatur; imo in dubio conceditur. 344.7

Remiſſoria conceditur ſi articuli quomodocunque conducunt ad victoriam cauſæ. 419.3

Remiſſoria admiſſa releuantia vniuerſali ſuper omnibus, quæ non ſunt calumnioſa, aut obiectiua, conceditur. 418.6

Remiſſoria in materia poſſeſſoria datur ſine retardatione. ibid.7

In materia prophana ſi articuli ſunt releuantes conceditur remiſſoria ad eos probandos in quacunque inſtantia, licet non detur fumus iuſtitiæ. 334.1.

Remiſſoria conceditur quamuis ex articulis rei remaneant conuicti de periurio teſtes actoris, 415.6.

Probatio non excludit probationem. 415.7

Remiſſoria non datur quando fieri poteſt probatio per ſcripturas. 415.8

Remiſſoria regulariter datur ad coadiuuanda contenta in ſcripturis. ibid.9

Remiſſoria non datur contra propriam confeſſionem. ibid.10

Limita ſi non eſt omnino clara, vel eſt emiſſa inter alios. ibid.11

Vni conceſſa litigantibus remiſſoria alteri eſt concedenda. 185.8

Remiſſoria, vt denegetur in profanis non ſufficit quælibet clauſula maximè ſi agitur de excludendo delicto, 420.8

Remiſſoria conceditur, purgatis prius attentatis, & & quando ſumus in profanis, 414.1.& 12.& 15

Remiſſoria vt concedatur, non venit attendendum quid probabitur; ſed quid proponitur probandum. 415.2

Remiſſoria non facile angetur ex capite inueriſimilitudinis, & præſenſæ calumniæ. 415.3

Remiſſoria conceditur etiamſi alias fuerit materia articulata, & teſtes examinati extraiudicialiter 415.4,

Limita niſi actor qui ſe opponit remiſſoriæ declarat ſe velle habere primum examen pro valido, ibid.

Remiſſoria non eſt concedenda ad probandos articulos, irreuelantes, inueriſimiles, & calumniatos 121.1.& 8.& 18.& 20.& ſeq.

Neque ad retardandam manutentionem. 122.2

Neque ad probandum id de cuius contrario conſtat ibid.3.

Remiſſoria conceditur ſine retardatione in iudiciis poſſeſſoriis, 449.14

In prophanis eſt concedenda remiſſoria etiam ſine fumo iuſtitiæ. 342.8

Et in ſummariſſimo, vel alio executiuo quando datur magnus fumus iuſtitiæ. ibid.9

Remiſſoria non ſolet concedi ad probandum contra illud quod iure probatum fuit. 281.1

Neque ad probandum per teſtes, quod per ſcripturas probari poteſt. ibid.2

Neque quando materia articulata eſt inueriſimilis ibid.3.

Remiſſoria conceditur, quando articuli ſunt releuantes, & quando ſumus in profanis, ſine fumo datur 398.1.

Et facilius ſi eſt in prima inſtantia, ibid.3

Maximè ſi articuli tendunt ad victoriam cauſæ. ibid.3.

Remiſſoria non conceditur ſi articuli poſſunt probari per ſcripturas. ibid.4

Productio.

Productio,& confeſſio facta ad vnum effectum, non præiudicat ad alium. 359.14

Profeſſio.

Vt profeſſio ſit valida requiritur quod præceſſerit annus probationis iuxta Conc.Trid. 97.5

Quando Religioſus de cuius profeſſione dubitatur non eſt, in cauſa leuiores ſufficiunt probationes. 98.11

Tacita profeſſio ex diuturnitate temporis præſumitus,vel præſcriptio iuris ſuccedendi ibid.12

Prohibitio.

Prohibitio alienationis à S.Pont. facta non comprehendit prædictam alienationem. 186.6

Prohibitio particularis alienationis intelligitur de voluntaria, non de illa quæ fit in executionem contractus liciti. ibid.7

Promittere,Promiſſio.

Promiſſio instituendi hæredem eſt nulla etiam appoſita in capitulis matrimonialibus. 412.11

Promiſſio liberandi aliquem à moleſtia ſuperat promiſſionem euictionis. 242.16

Ad adimplendam promiſsionem alternatiuam debet alterum ex deductis in illa præſtari. 224.4

Promiſsio de inſtituendo hæredem in reſeruatione vſusfructus valida. 357.11

Promittens inſtituere donatarium hæredem vniuerſalem, coarctat ſe inſtituere vnicum hæredem. 410.2

Amplia ſi vſus eſt verbis, in omnibus & ſingulis bonis præſentibus, & futuris, mobilibus, & immobilibus in quocumque conſiſtentibus,&c. nam eo caſu iura, & actiones comprehenduntur. 411.3

Promiſſio inſtituendi hæredem in vniuerſis bonis eſt reuocabilis. ibid.4

Promiſſionis tempus eſt attendendum ad effectum anterioritatis. 39.1

Vel ſaltem promiſsio Inſtituendi hæredem eſt reuocabilis. 357.14

Nec confirmatur iuramento, vtpote contra bonos mores. ibid.15

Prædicta promiſsione aufertur legitima aliis filiis;& ſic contra ius naturale inualidum iuramentum. ibid.16

Etiamſi promiſsio iſta facta eſſet contemplatione matrimonij. ibid.17

Quod pactum neque naturalem parit obligationem. ibid.18

Diſpoſitio *l.pactum quod dotali*, vendicat locum ſiue sora hæreditas, ſiue eius quota promiſſa ſit.ibid.19

Proœmium.

Proœmium denotat cauſam finalem,& ab eo diſpoſitio regulatur. 251.1

Proteſtatio.

Proteſtatio ius proteſtantis ſeruat. 370.7

Prouiſio.

Prouiſio teſtatoris facta ne in caſu diſcordia poſsit vnus adminiſtrare non impedit quin aliquis poſsit ſolus adminiſtrare, ſi alij expreſſe non diſſentiant. 256.11.& 13.

Prouiſio teſtatoris non extenditur de caſu ad caſum. ibid.12

Prouiſus Apoſtolicus, etiam cum poſſeſsione qui narrauit beneficium vacaſſe per non publicationem reſignationis, & re vera vacauit per mortem, non eſt legitimus contradictor cum alio prouiſo Apoſtolico, qui vera narrauit, ad impediendam executionem ſuarum literarum. 407.12

Prouiſiones datariæ non ſunt attendendæ contra expreſſa verba Bullæ, niſi illarum obſeruantia vniformis, & præſcripta fuerit. 118.34

Prouiſus Apoſtolicus probat vacationem Canonicatus per prouiſionem de eodem factam ab ordinario. 456.3

Proximitas.

In fideicommiſſis perpetuis attendi ſolet proximitas teſtatoris non autem proximitas vltimi grauati, & hæc tam in agnatis quam cognatis. 194.4

Talis proximitas attenditur,quando in teſtamento fit tranſitus de linea ad lineam. ibid.5

Et ſi non attenderetur dicta proximitas teſtatoris magis dilecti teſtatoris nunquam vocarentur, quod eſt inueriſimile. ibid.6

Pupillus.

Pupillus tutore auctore poteſt acquirere poſſeſsionem,& curatore conſentiente adultum. 354.3

Pupilli non poſſunt conſentire. 387.8

Aduerſus pupillum durante paupertate non currit præſcriptio. ibid.9

Q

Qualitas.

Qualitas voluntarij vel neceſſarij metienda eſt ab origine obligationis vel hominis, vel legis 331.13.

Qualitas adiecta verbo regulatur ſecundum tempus verbi. 229.3

Qualitas adiecta verbo regulatur ſecundum tempus verbi. 215.8

Quantitas.

Quantitas frumenti percepta probatur per teſtes qui interfuerunt perceptioni. 417.2

Ex calculo probatur quantitas computorum. 138.6

R

Ratificatio.

Ratificatio nunquam poteſt referri ad id per quod inducitur renunciatio. 96.10

Ratificatio excluditur eo ipſo quod nullitas impugnatur. ibid 11

Vt ratificatio nullitatem excludat requiritur vt ſit celebrata inter ratificantem, & illum, qui illa iuuari vult. ibid.12

Per ratificationem ab aliquo factam non aufertur ius ei qui non ratificauit, & cauſam habet. ibid.13.

Neque qui ratificauit ſi indiuidua cauſam habet cum eo qui non ratificauit. ibid.14

Concludenter remanet probata ratificatio ex actis ſucceſsiuè geſtis ex obſeruantia concordiæ. 448.7

Ex acquieſcentia deducitur partium voluntas ,& ratihabitio. 448.9

Potius & efficacior reputatur ratihabitio, quam ratificatio verbalis. ibid.10

Ex facto oritur ratificatio mandati. 448.8

Ratihabitio.

Ratihabitio æquiparatur mandato etiam in iis, quæ mandatum ſpeciale requirunt. 342.5

Ratio.

Reddens rationem omnium partitorum à ſe exactorum amplius reddere rationem non tenetur. 235.1

Recognitio.

Ex recognitione deducitur fumus iuſtitiæ. 156.5

Ex recognitione alicuius tanquam filij legitimi alterius conſtituitur in quaſi poſſeſſione legitimationis aduerſus recognoſcentem. 248.19

Rector

Rector.

Rector non tenetur coofic ſe libtum com, atoium 233.5.

Redditus.

Redditus quinam reddere debeant ad rationem quinque pro centenario. 49.14

Non probato caſu extrinſeco, ob quem redditus diminuantur, non diminuuntur redditus. 337.8

Referre.

Relatum in eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus. 139.6

Relato potius ſtandum, quam referenti. 191.4

Regreſſus.

Regreſſus quando babeat locum. 268.3

Habet locum quando ſtaot litteræ Apoſtolicæ illi normam dantes. ibid.4

Habet locum quando negatur penſio illi, in cuius fauorem reſeruata eſt. 269.5

Remiſſio regreſſum vt præiudicet debet eſſe clara 169.4.

Regreſſus noo eſt proptet pœna inhærens rei traditæ. 269.13

Regula.

Regula quod potui nolui, q od volui adimplere e quiui, quomodo intelligatur. 413.12

Conuexio arguitur ex Regulæ vnitate. 30.8

Regularis.

Regulares cum hæredes habere oon poſsint ſunt incapaces tranſmitteodi fructus inexactos ad hæredes. 376.9.

Quicquid regularis acquirit beneficlo acquirit, ibid.10.

Fructus peodentes beneficij regularis pertinent ad ſucceſſorem. ibid.11

Reintegratio.

Statutum reintegrationem concedens excludit fœminas dotatas bonis, eius cui ſuccedit. 187.1

Reintegratio conceditur in illis bonis, in quibus præceſſit excluſio. ibid.2

Relatio.

Relatio per totum ſine die, meoſe, & anoo, nec in actis producta non eſt in cooſideratiooe. 284.6

A mala relatione Examinatorum appellari poteſt, cui appellationi non obſtat S.C. Trid. *ſeſſ.7. de refor. cap.13.* 396.3

Relationi peritorum calculatorum ſtandum eſt donec de errore doceatur. 126.1

Religio.

Fauor religionis præfertur ornatui vrbis. 285.8

Remedium.

Remedium ſubſidiarium ceſſat quando datur remedium ordioarium 283.10. & 11

Si remedium extraordinarium eſt pinguius poſſunt pupilli eo vti omiſſo ordinario. 291.13

Remiſſoria.

Remiſſoria in Iudicio petitorio, quando petitur ad intentionem rei probandam in exceptione per vim deducta, vel illa denegatur, vel conceditur abſque retardatione. 428.11

In prophanis conceditur remiſſoria ſi materia articulata continet fumum iuſtitiæ, etiam ad retardandam executionem. 156.1

Et ſi materia eſt releuaos etiam abſque fumo iuſtitiæ 156.2.

Remiſſoria datur in cauſa profana ſine retardatione, ſi articuli ſunt releuantes, & etiam ſine fumo. 419.1.

In dubio an articuli ſint releuantes eſt concedenda remiſſoria. 335.17

Remiſſoria io profanis paſſim datur ſine fumo & retardatione. 427.3

Remiſſoria, niſi multum calumnioſa ſit non denegatur; imo in dubio conceditur. 344.7

Remiſſoria conceditur ſi articuli quomodocuoque conducunt ad victoriam cauſæ. 419.3

Remiſſoria admiſſa releuantia vniuerſali ſuper omnibus, quæ non ſunt calumnioſa, aut obiectiua, conceditur. 428.6

Remiſſoria in materia poſſeſſoria datur ſine retardatione. ibid.7

In materia prophana ſi articuli ſunt releuantes conceditur remiſſoria ad eos probandos in quacuoque inſtantia, licet noo detur fumus iuſtitiæ. 334.1.

Remiſſoria conceditur quamuis ex articulis rei remaneant conuicti de periurio teſtes actoris. 415.6.

Probatio non excludit probationem. 415.7

Remiſſoria non datur quaudo fieri poteſt probatio per ſcripturas. 415.8

Remiſſoria regulariter datur ad coadiuuanda contenta in ſcripturis. ibid.9

Remiſſoria oon datur contra propriam cooſeſſionem. ibid.10

Limita ſi non eſt omnino clara, vel eſt emiſſa inter alios. ibid.11

Vni conceſſa litigaotibus remiſſoria alteri eſt concedenda. 185.8

Remiſſoria, vt denegetur io profanis non ſufficit quælibet clauſula maximè ſi agitur de excludendo delicto. 420.8

Remiſſoria conceditur, purgatis prius attentatis, & & quando ſumus io profanis. 414.1.& 12.& 15

Remiſſoria vt concedatur, non venit attendendum quid probabitur; ſed quid proponitur probaodum. 415.2

Remiſſoria non facile augetur ex capite iouerisſimilitudinis, & prætenſæ calumniæ. 415.3

Remiſſoria conceditur etiamſi alias fuerit materia articulata, & teſtes examinati extraiudicialiter 415.4.

Limita niſi actor qui ſe opponit remiſſoriæ declarat ſe velle habere primum exameo pro valido, ibid.

Remiſſoria non eſt concedenda ad probandos articulos, irreuelantes, iouerisſimiles, & calumniatoa 121.1.& 8.& 18.& 20.& ſeq.

Neque ad retardandam maoutentionem. 122.2

Neque ad probandum id de cuius contrario conſtat ibid.3.

Remiſſoria conceditur ſine retardatione in iudiciis poſſeſſoriis. 449.14

In prophanis eſt concedenda remiſſoria etiam ſine fumo iuſtitiæ. 342.8

Et in ſummariſſimo, vel alio executiuo quando datur magnus fumus iuſtitiæ. ibid.9

Remiſſoria non ſolet concedi ad probandum contra illud quod iure probatum fuit. 181.1

Neque ad probandum per teſtes, quod per ſcripturas probari poteſt. ibid.2

Neque quando materia articulata eſt inuerisſimilis ibid.3.

Remiſſoria conceditur, quando articuli ſunt releuantes, & quando ſumus in profanis, ſine fumo datur 398.1.

Et facilius ſi eſt in prima inſtantia. ibid.2

Maximè ſi articuli tendunt ad victoriam cauſæ. ibid 3.

Remiſſoria non conceditur ſi articuli poſſunt probari per ſcripturas. ibid.4

Productio.
Productio, & confeſſio facta ad vnum effectum, non præiudicat ad alium. 359.14

Profeſſio.
Vt profeſſio ſit valida requiritur quod præceſſerit annus probationis iuxta Conc. Trid. 97.5
Quando Religioſus de cuius profeſſione dubitatur non eſt, in cauſa leuiores ſufficiunt probationes. 98.11
Tacita profeſſio ex diuturnitate temporis præſumitur, vel præſcriptio iuris ſuccedendi ibid.12

Prohibitio.
Prohibitio alienationis à S. Pont. facta non comprehendit prædictam alienationem. 286.6
Prohibitio particularis alienationis intelligitur de voluntaria, non de illa quæ ſit in executionem contractus liciti. ibid.7

Promittere, Promiſſio.
Promiſſio instituendi hæredem eſt nulla etiam appoſita in capitulis matrimonialibus. 410.1
Promiſſio liberandi aliquem à moleſtia ſuperat promiſſionem euictionis. 242.16
Ad adimplendam promiſsionem alternatiuam debet alterum ex deductis in illa præſtari. 224.4
Promiſsio de inſtituendo hæredem in reſeruatione vſusfructus valida. 357.12
Promittens inſtituere donatarium hæredem vniuerſalem, coarctat ſe inſtituere vnicum hæredem. 410.2
Amplia ſi vſus eſt verbis, in omnibus & ſingulis bonis præſentibus, & futuris, mobilibus, & immobilibus in quocumque conſiſtentibus, &c. nam ea caſu iura, & actiones comprehenduntur. 411.3
Promiſſio inſtituendi hæredem in vniuerſis bonis eſt reuocabilis. ibid.4
Promiſſionis tempus eſt attendendum ad effectum anterioritatis. 39.1
Vel ſaltem promiſsio inſtituendi hæredem eſt reuocabilis. 357.14
Nec confirmatur iuramento, vtpote contra bonos mores. ibid.15
Prædicta promiſsione aufertur legitima aliis filiis; & ſic contra ius naturale inualidum iuramentum. ibid.16
Etiamſi promiſsio iſta facta eſſet contemplatione matrimonij. ibid.17
Quod pactum neque naturalem parit obligationem. ibid.18
Diſpoſitio *l. pactum quod dotali*, vendicat locum ſiue tota hæreditas, ſiue eius quota promiſſa ſit. ibid.19

Proœmium.
Proœmium denotat cauſam finalem, & ab eo diſpoſitio regulatur. 251.1

Proteſtatio.
Proteſtatio ius proteſtantis ſeruat. 370.7

Prouiſio.
Prouiſio teſtatoris facta ne in caſu diſcordiæ poſſit vnus adminiſtrare non impedit quin aliquis poſſit ſolus adminiſtrare, ſi alij expreſſe non diſſentiant. 256.12. & 13.
Prouiſio teſtatoris non extenditur de caſu ad caſum. ibid.12
Prouiſus Apoſtolicus, etiam cum poſſeſsione qui narrauit beneficium vacaſſe per non publicationem reſignationis, & re vera vacauit per mortem, non eſt legitimus contradictor cum alio prouiſo Apoſtolico, qui vera narrauit, ad impediendam executionem ſuarum litterarum. 407.12
Prouiſiones datariæ non ſunt attendendæ contra expreſſa verba Bullæ, niſi illarum obſeruantia vniformis, & præſcripta fuerit. 118.34
Prouiſus Apoſtolicus probat vacationem Canonicatus per prouiſionem de eodem factam ab ordinario. 456.5

Proximitas.
In fideicommiſſis perpetuis attendi ſolet proximitas teſtatoris non autem proximitas vltimi grauati, & hæc tam in agnatis quam cognatis. 294.4
Talis proximitas attenditur, quando in teſtamento ſit tranſitus de linea ad lineam. ibid.5
Et ſi non attenderetur dicta proximitas teſtatoris magis dilecti teſtatoris nunquam vocarentur, quod eſt inueriſimile. ibid.6

Pupillus.
Pupillus tutore auctore poteſt acquirere poſſeſsionem, & curatore conſentiente adultum. 154.5
Pupilli non poſſunt conſentire. 387.8
Aduerſus pupillum durante paupertate non currit præſcriptio. ibid.9

Q

Qualitas.
QValitas voluntarij vel neceſſarij metienda eſt ab origine obligationis vel hominis, vel legis 331.13.
Qualitas adiecta verbo regulatur ſecundum tempus verbi. 229.3
Qualitas adiecta verbo regulatur ſecundum tempus verbi. 215.8

Quantitas.
Quantitas frumenti percepta probatur per teſtes qui interfuerunt perceptioni. 427.2
Ex calculo probatur quantitas computorum. 138.6

R

Ratificatio.
RAtificatio nunquam poteſt referri ad id per quod inducitur renunciatio. 96.10
Ratificatio excluditur ex ipſo quod nullitas impugnatur. ibid.11
Vt ratificatio nullitatem excludat requiritur vt ſit celebrata inter ratificantem, & illum, qui illa iuuari vult. ibid.12
Per ratificationem ab aliquo factam non aufertur ius ei qui non ratificauit, & cauſam habet. ibid.13.
Neque qui ratificauit ſi indiuidua cauſam habet cum eo qui non ratificauit. ibid.14
Concludenter remanet probata ratificatio ex actis ſucceſsiuè geſtis ex obſeruantia concordiæ. 448.7
Ex acquieſcentia deducitur partium voluntas & ratihabitio. 448.9
Potior & efficacior reputatur ratihabitio, quam ratificatio verbalis. ibid.10
Ex facto oritur ratificatio mandati. 448.8

Ratihabitio.
Ratihabitio æquiparatur mandato etiam in iis, quæ mandatum ſpeciale requirunt. 348.5

Ratio.
Reddens rationem omnium partitorum à ſe exactorum amplius reddere rationem non tenetur. 235.1

Recognitio.
Ex recognitione deducitur fumus iuſtitiæ. 158.5
Ex recognitione alicuius tanquam filij legitimi alterius conſtituitur in quaſi poſſeſſione legitimationis aduerſus recognoſcentem. 248.19

Rector.

Rector non tenetur confic re librum com atorum 23 3.5.

Redditus.

Redditus quinam reddere debeant ad rationem quinque pro centenario. 49.14

Non probato caſu extrinſeco, ob quem redditus diminuantur, non diminuuntur redditus. 337.8

Referre.

Relatum in eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus. 139.6

Relato potius ſtandum, quam referenti. 191.4

Regreſſus.

Regreſſus quando habeat locum. 268.3

Habet locum quando ſtant litteræ Apoſtolicæ illi normam dantes. ibid.4

Habet locum quando negatur penſio illi, in cuius fauorem reſeruata eſt. 269.5

Remiſſio regreſſum vt præiudicet debet eſſe clara 169.4.

Regreſſus non eſt proprie pœna inhærens rei traditæ. 269.13

Regula.

Regula quod potui nolui, q od volui adimplere e quiui, quomodo intelligatur. 413.12

Connexio arguitur ex Regulæ vnitate. 30.8

Regularis.

Regulares cum hæredes habere non poſsint ſunt incapaces tranſmittendi fructus inexactos ad hæredes. 376.9.

Quicquid regularis acquirit beneficio acquirit, ibid.10.

Fructus pendentes beneficij regularis pertinent ad ſucceſſorem. ibid.11

Reintegratio.

Statutum reintegrationem concedens excludit fœminas dotatas bonis, eius cui ſuccedit. 187.1

Reintegratio conceditur in illis bonis, in quibus præceſſit excluſio. ibid.2

Relatio.

Relatio per totum ſine die, menſe, & anno, nec in actis producta non eſt in conſideratione. 284.6

A mala relatione Examinatorum appellari poteſt, cui appellationi non obſtat S.C. Trid. *ſeſſ.7. de refor. cap.13.* 396.3

Relationi peritorum calculatorum ſtandum eſt donec de errore doceatur. 226.1

Religio.

Fauor religionis præfertur ornatui vrbis. 285.8

Remedium.

Remedium ſubſidiarium ceſſat quando datur remedium ordinarium 283.10. & 11

Si remedium extraordinarium eſt pinguius poſſunt pupilli eo vti omiſſo ordinario. 291.13

Remiſſoria.

Remiſſoria in iudicio petitorio, quando petitur ad intentionem rei probandam in exceptione per vim deducta, vel illa denegatur, vel conceditur abſque retardatione. 428.11

In prophanis conceditur remiſſoria ſi materia articulata continet fumum iuſtitiæ, etiam ad retardandam executionem. 156.1

Et ſi materia eſt releuans etiam abſque fumo iuſtitiæ 156.2.

Remiſſoria datur in cauſa profana ſine retardatione, ſi articuli ſunt releuantes, & etiam ſine fumo. 419.1.

In dubio an articuli ſint releuantes eſt concedenda remiſſoria. 335.17

Remiſſoria in profanis paſſim datur ſine fumo & retardatione. 427.3

Remiſſoria, niſi multum calumnioſa ſit non denegatur; imo in dubio conceditur. 344.7

Remiſſoria conceditur ſi articuli quomodocunque conducunt ad victoriam cauſæ. 419.3

Remiſſoria admiſſa releuantia vniuerſali ſuper omnibus, quæ non ſunt calumnioſa, aut obiectiua, conceditur. 428.6

Remiſſoria in materia poſſeſſoria datur ſine retardatione. ibid.7

In materia prophana ſi articuli ſunt releuantes conceditur remiſſoria ad eos probandos in quacunque inſtantia, licet non detur fumus iuſtitiæ. 334.1.

Remiſſoria conceditur quamuis ex articulis rei remaneant conuicti de periurio teſtes actoris. 415.6.

Probatio non excludit probationem. 415.7

Remiſſoria non datur quando fieri poteſt probatio per ſcripturas. 415.8

Remiſſoria regulariter datur ad coadiuuanda contenta in ſcripturis. ibid.9

Remiſſoria non datur contra propriam confeſſionem. ibid.10

Limita ſi non eſt omnino clara, vel eſt emiſſa inter alios. ibid.11

Vni conceſſa litigantibus remiſſoria alteri eſt concedenda. 285.8

Remiſſoria, vt denegetur in profanis non ſufficit quælibet clauſula maximè ſi agitur de excludendo delicto. 410.8

Remiſſoria conceditur, purgatis prius attentatis, & & quando ſumus in profanis. 414.1.& 12.& 15

Remiſſoria vt concedatur, non venit attendendum quid probabitur; ſed quid proponitur probandum. 415.2

Remiſſoria non facile augetur ex capite inuerisimilitudinis, & prætenſæ calumniæ. 415.3

Remiſſoria conceditur etiamſi alias fuerit materia articulata, & teſtes examinati extraiudicialiter 415.4.

Limita niſi actor qui ſe opponit remiſſoriæ declarat ſe velle habere primum examen pro valido, ibid.

Remiſſoria non eſt concedenda ad probandos articulos, irreuelantes, inuerisimiles, & calumniatos 121.1.& 8.& 18.& 20.& ſeq.

Neque ad retardandam manutentionem. 122.2

Neque ad probandum id de cuius contrario conſtat ibid.3.

Remiſſoria conceditur ſine retardatione in iudiciis poſſeſſoriis, 449.14

In prophanis eſt concedenda remiſſoria etiam ſine fumo iuſtitiæ. 342.8

Et in ſummariſſimo, vel alio executiuo quando datur magnus fumus iuſtitiæ. ibid.9

Remiſſoria non ſolet concedi ad probandum contra illud quod iure probatum fuit. 281.1

Neque ad probandum per teſtes, quod per ſcripturas probari poteſt. ibid.2

Neque quando materia articulata eſt inuerisimilis ibid.3.

Remiſſoria conceditur, quando articuli ſunt releuantes, & quando ſumus in profanis, ſine fumo datur 398.1.

Et facilius ſi eſt in prima inſtantia. ibid.4

Maximè ſi articuli tendunt ad victoriam cauſæ. ibid 3.

Remiſſoria non conceditur ſi articuli poſſunt probari per ſcripturas. ibid.4

Index Rerum,

Productio.

Productio,& confeſſio facta ad vnum effectum, non præiudicat ad aliom. 359.14

Profeſſio.

Vt profeſſio ſit valida requiritur quod præceſſerit annus probationis iuxta Cooc.Trid. 97.5

Quando Religioſus de euius profeſſione dubitatur oon eſt, in cauſa leuiores ſufficiunt probationes. 98.11

Tacita profeſſio ea diuturnitate temporis præſumitur,vel præſcriptio iuris ſuccedendi ibid.12

Prohibitio.

Prohibitio alienationis à S.Pont. facta nou comprebendit prædictam alienatiooem. 286.6

Prohibitio particularis alienationis iotelligitur de voluntaria, non de illa quæ ſit in eaecutionem contractus liciti/ ibid.7

Promittere,Promiſſio.

Promiſſio ioſtituendi hæredem eſt oulla etiam apposita in capitulis matrimonialibus. 412.11

Promiſſio liberandi aliquem à moleſtia ſuperat promiſſionem enictioois. 242.16

Ad adimpleudam promiſsiooem alternatiuam debet alterum ex deductis in illa præſtari. 224.4

Promiſsio de inſtituendo hæredem io reſeruatione vſusfructus valida. 357.11

Promittens inſtituere donatarium hæredem vniuerſalem, coarctat ſe inſtituere vnicum hæredem. 410.2

Amplia ſi vſus eſt verbis, in omnibus & ſingulis bonis præſentibus, & futuris, mobilibus, & immobilibus in quocnmque conſiſtentibus,&c. nam eo caſu iura, & actiones comprehenduntur. 411.3

Promiſſio inſtituendi hæredem in vniuerſis bonis eſt reuocabilis. ibid.4

Promiſſionis tempus eſt atteodeudum ad effectum anterioritatis. 39.1

Vel ſaltem promiſsio inſtitnendi hæredem eſt reuocabilis. 357.14

Nec confirmatur iuramento, vtpote contra bonos mores. ibid.15

Prædicta promiſsione anfertur legitima aliis filiis;& ſic cootra ius naturale inualidum iuramentum. ibid.16

Etiamſi promiſsin iſta facta eſſet contemplatione matrimonij. ibid.17

Quod pactum neque naturalem parit obligationem. ibid.18

Diſpnſitio *l.pactum quod dotali*, vendicat locum ſiue tota hæreditas, ſiue eius quota promiſſa ſit.ibid.19

Proœmium.

Proœmium denotat cauſam finalem,& abeo diſpoſitio regulatur. 251.1

Proteſtatio.

Proteſtatio ius proteſtantis ſeruat. 370.7

Prouiſio.

Prouiſio teſtatoris facta ne in caſu diſcordia poſsit vnus admioiſtrare non impedit quio aliquis poſsit ſolus adminiſtrare, ſi alij eapreſſe non diſſeotiaot. 236.12.& 13.

Prouiſio teſtatoris oon eatenditur de caſu ad eaſum. ibid.12

Proniſus Apoſtolicus, etiam cum poſſeſsiooe qui narrauit beneficium vacaſſe per non publicationem reſignationis, & re vera vacauit per mortem, non eſt legitimus contradictor cum alio proniſo Apoſtolico, qui vera narrauit, ad impediendam executionem ſuarum litterarum. 407.12

Prouiſioner datariæ noo ſunt attendendæ contra expreſſa verba Bullæ, niſi illatum obſeruantia vniformis, & præſcripta fuerit. 118.34

Prouiſus Apoſtolicua probat vacationem Canonicatus per prouiſionem de eodem factam ab ordinario. 456.3

Proximitas.

In fideicommiſſis perpetuis attendi ſolet proximitas teſtatoris non autem proaimitas vltimi grauati, & bæc tam iu agnatis quam cognatis. 294.4

Talia proximitas atteoditur,quando io teſtameoto ſit tranſitus de linea ad lineam. ibid.5

Et ſi non atteoderetur dicta proximitas teſtatoris magis dilecti teſtatoris ounquam vocareotur, quod eſt inueriſimile. ibid.6

Pupillus.

Pupillus tutore auctore poteſt acquirere poſſeſsiooem,& curatore conſenrieote adultum. 154.3

Popilli non poſſuot conſentire. 387.8

Adoerſus pnpillum duraote paupertate non currit præſcriptio. ibid.9

Q

Qualitas.

QValitas voluntarij vel neceſſarij metieods eſt ab otigine obligationis vel bominis, vel legis 331.13.

Qualitas adiecta verbo regulatur ſecuodum tempua verbi. 229.3

Qualitas adiecta verbo regulatur ſecuodum tempua verbi. 215.8

Quantitas.

Quantitas frumenti percepta probatur per teſtes qui interfuerunt perceptioni. 427.2

Ex calculo probatur quantitas computorum. 138.6

R

Ratificatio.

RAtificatio nunquam poteſt referri ad id per quod ioducitur renunciatio. 96.10

Ratificatio eacluditur eapſo quod nullitas impugnatur. ibid.11

Vt ratificatio oullitatem excludat requiritur vt ſit celebrata inter ratificantem, & illum, qui illa iuuari vult. ibid.12

Per ratificatiooem ab aliquo factam non auferruc iua ei qui non ratificauit, & cauſam habet. ibid.13.

Neque qui ratificanit ſi indiuidua cauſam habet cum eo qui non ratificauit. ibid.14

Concludenter remaoet probata ratificatio ea actis ſucceſsiuè geſtis ex obſeruantia coucordiæ. 448.7

Ex acquieſceutia deducitur partium voluntas .& ratibabitio. 448.9

Potior & efficacior reputatur ratihabitio, quam ratificatio verbalis. ibid.10

Ex facto oritur ratificatio mandati. 448.8

Ratihabitio.

Ratibabitio æquiparatur mandato etlam iu iis, quæ maodatum ſpeciale requirunt. 342.5

Ratio.

Raddens ratiooem omoium partitorum à ſe eaactorum amplius reddere rationem oon teuetur. 235.1

Recognitio.

Ex tecognitione deducitur fumus iuſtitiæ. 156.5

Ex recognitiooe alicuius tanquam filij legitimi alterios conſtituitur io quaſi poſſeſſione legitimationis aduerſus recognoſcentem. 248.19

Rector

Rector.

Rector oon tenetur confic re librum com atorum 23 3.5.

Redditus.

Redditus quinam reddere debeant ad rationem quinque pro centenario. 49.14

Non probato caſu extrinſeco, ob quem redditus diminuantur, non diminuuntur redditus. 337.8

Referre.

Relatum in eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus. 139.6

Relato potius ſtandum, quam referenti. 191.4

Regreſſus.

Regreſſus quando habeat locum. 268.3

Habet locum quando ſtant litteræ Apoſtolicæ illi normam dantes. ibid.4

Haber locum quando oegatur penſio illi, in cuius fauorem reſeruata eſt. 269.5

Remiſſio regreſſum vt præiudicet debet eſſe clara 269.4.

Regreſſus non eſt proprie pœoa inhærens rei traditæ. 269.13

Regula.

Regula quod potui nolui, q od volni adimplere e quiui, quomodo intelligatur. 413.12

Connexio arguitur ex Regulæ vnitate. 30.8

Regularis.

Regulares cum hæredes habere non poſsint ſunt incapaces traoſmittendi fructus inexactos ad hæredes. 376.9.

Quicquid regularis acquirit beneficio acquirit, ibid.10.

Fructus pendentes beneficij regularis pertinent ad ſucceſſorem. ibid.11

Reintegratio.

Statutum reintegrationem concedens excludit fœminas dotatas bonis, eius cui ſuccedit. 187.2

Reintegratio conceditur in illis bonis, in quibus præceſſit excluſio. ibid.2

Relatio.

Relatio per totum ſine die, menſe, & anno, nec in actis producta non eſt in conſideratione. 284.6

A mala relatiooe Examinatorum appellari poteſt, cui appellationi non obſtat S.C. Trid. *ſeſſ.7. de refor. cap.13.* 396.3

Relationi peritorum calculatornm ſtandum eſt donec de errore doceatur. 226.1

Religio.

Fauor religionis præfertur ornatui vrbis. 285.8

Remedium.

Remedium ſubſidiarium ceſſat quando datur remedium ordinarium 283.10. & 12

Si remedium extraordinarium eſt pinguius poſſunt pupilli eo vti omiſſo ordinario. 291.13

Remiſſoria.

Remiſſoria in iudicio petitorio, quando petitur ad intentionem rei probandam in exceptione per vim deducta, vel illa denegatur, vel conceditur abſque retardatione. 428.11

In prophanis conceditur remiſſoria ſi materia articulata continet fumum iuſtitiæ, etiam ad retardandam executionem. 156.1

Et ſi materia eſt releuans etiam abſque fumo iuſtitiæ 156.2.

Remiſſoria datur in cauſa profana ſine retardatione, ſi articuli ſunt releuantes, & etiam ſine fumo. 419.1.

In dubio an articuli ſint releuantes eſt concedenda remiſſoria. 335.17

Remiſſoria in profanis paſſim datur ſine fumo & retardatione. 427.3

Remiſſoria, niſi multum calumnioſa ſit non denegatur; imo io dubio conceditur. 344.7

Remiſſoria conceditur ſi articuli quomodocunque conducunt ad victoriam cauſæ. 419.3

Remiſſoria admiſſa relenantia vniuerſali ſuper omnibus, quæ non ſunt calumnioſa, aut obiectiua, conceditur. 428.6

Remiſſoria in materia poſſeſſoria datur ſine retardatione. ibid.7

In materia prophana ſi articuli ſunt releuantes conceditur remiſſoria ad eos probandos in quacunque inſtantia, licet non detur fumus iuſtitiæ, 334.1.

Remiſſoria conceditur quamuis ex articulis rei remaneant conuicti de periurio teſtes actoris, 415.6.

Probatio non excludit probationem. 415.7

Remiſſoria non datur quando fieri poteſt probatio per ſcripturas. 415.8

Remiſſoria regulariter datur ad coadiuuanda contenta in ſcripturis. ibid.9

Remiſſoria non datur contra propriam confeſſionem. ibid.10

Limita ſi non eſt omnino clara, vel eſt emiſſa inter alios. ibid.11

Vni conceſſa litigantibus remiſſoria alteri eſt concedenda. 285.8

Remiſſoria, vt denegetur in profanis non ſufficit quælibet clauſula maximè ſi agitur de excludendo delicto, 420.8

Remiſſoria conceditur, purgatis prius attentatis, & & quando ſumus in profanis, 414.1.& 12.& 15

Remiſſoria vt concedatur, non venit attendendum quid probabitur; ſed quid proponitur probandum. 415.2

Remiſſoria non facile negetur ex capite inueriſimilitudinis, & prætextu calomniæ. 415.3

Remiſſoria conceditur etiamſi alias fuerit materia articulata, & teſtes examinati extraiudicialiter 415.4.

Limita niſi actor qui ſe opponit remiſſoriæ declarat ſe velle habere primum examen pro valido, ibid.

Remiſſoria non eſt concedenda ad probandos articulos, irreuelantes, inueriſimiles, & calumniatoa 121.1.& 8.& 18.& 20.& ſeq.

Neque ad retardandam manutentionem. 122.2

Neque ad probandum id de cuius contrario conſtat ibid.3.

Remiſſoria conceditur ſine retardatione in iudiciis poſſeſſoriis, 449.14

In prophanis eſt concedenda remiſſoria etiam ſine fumo iuſtitiæ. 342.8

Et in ſummariſſimo, vel alio executiuo quando datur magnus fumus iuſtitiæ. ibid.9

Remiſſoria non ſolet concedi ad probandum contra illud quod iure probatum fuit. 281.1

Neque ad probandum per teſtes, quod per ſcripturas probari poteſt. ibid.2

Neque quando materia articulata eſt inueriſimilis ibid.3.

Remiſſoria conceditur, quando articuli ſunt releuantes, & quando ſumus in profanis, ſine fumo datur 398.1.

Et facilius ſi eſt in prima inſtantia, ibid.2

Maximè ſi articuli tendunt ad victoriam cauſæ. ibid 3.

Remiſſoria non conceditur ſi articuli poſſunt probari per ſcripturas. ibid.4

Productio.

Productio,& confeſſin facta ad vnum effectum, nnn præiudicat ad alium. 359.14

Profeſſio.

Vt prnfeſſin ſit valida requiritur quod præceſſerit annus probationis iuxta Cnnc.Trid. 97.5

Quando Religioſus de cuius profeſſione dubitatur nnn eſt, in cauſa leuiores ſufficiunt probationes. 98.11

Tacita profeſſin ex diuturnitate temporis præſumitur, vel præſcriptio iuris ſuccedendi ibid.12

Prohibitio.

Probibitio alienatinnis à S.Pnnt. facta non comprehendit prædictam alienatinoem. 286.6

Prohibitio particularis alienatinnis intelligitur de vnluntaria, non de illa quæ ſit in executinnem contractus liciti/ ibid.7

Promittere, Promiſſio.

Promiſſio inſtituendi hæredem eſt nulla etiam appoſita in capitulis matrimonialibus. 412.15

Promiſſio liberandi aliquem à moleſtia ſuperat promiſſionem euictinnis. 242.16

Ad adimplendam promiſsionem alternatiuam debet alterum ex deductis in illa præſtari. 224.4

Promiſsin de inſtituendo hæredem in reſeruatinne vſusfructus valida. 357.11

Prnmittens inſtituere donatarium hæredem vniuerſalem, enarctar ſe inſtituere vnicum hæredem. 410.2

Amplia ſi vſus eſt verbis, in omnibus & ſingulis bonis præſentibus, & futuris, mnbilibus, & immobilibus in quncumque conſiſtentibus,&c. nam eo caſo iura, & actiones comprehenduntur. 411.3

Promiſſin inſtituendi hæredem in vniuerſis bonis eſt reuncabilis. ibid.4

Promiſſionis tempus eſt attendendum ad effectum anterioritatis. 39.1

Vel ſaltem promiſsio inſtitnendi hæredem eſt reuocabilis. 357.14

Nec confirmatur iuramento, vtpote contra bonos mores. ibid.15

Prædicta promiſsione aufertur legitima aliis filiis;& ſic contra ius naturale inualidum iuramentum. ibid.16

Etiamſi promiſsin iſta facta eſſet contemplatinne matrimonij. ibid.17

Qund pactum neque naturalem parit nbligationem. ibid.18

Diſpoſitio *l.pactum quod dotali*, vendicat locum ſiue tota hæreditas, ſiue eius quota promiſſa ſit.ibid.19

Procemium.

Procemium denotat cauſam finalem,& ab eo diſpoſitio regulatur. 251.1

Proteſtatio.

Proteſtatio ius proteſtantis ſeruat. 370.7

Prouiſio.

Prnuiſio teſtatnria facta ne in caſu diſcordia poſsit vous adminiſtrare non impedit quin aliquis poſtit ſolus adminiſtrare, ſi allj expreſſe non diſſentiant. 256.12.& 13.

Prouiſio teſtatoris non extenditur de caſu ad caſum. ibid.12

Prouiſus Apoſtolicus, etiam cum poſſeſſione qui narrauit beneficium vacaſſe per non publicationem reſignationis, & re vera vacauit per mortem, non eſt legitimus contradictnr cum alio prouiſo Apoſtolico, qui vera narrauit, ad impediendam executionem ſuarum litterarum. 407.12

Prouiſiones datariæ non ſunt attendendæ contra expreſſa verba Bullæ, niſi illarum obſeruantia vniformis, & præſcripta fuerit. 118.34

Prnuiſus Apnſtolicus probat vacationem Cannnicatus per prouiſionem de eodem factam ab ordinario. 456.3

Proximitas.

In fideicommiſſis perpetuis attendi ſolet proximitas teſtatnris non autem proximitas vltimi grauati, & hæc tam in agnatis quam cognatis. 294.4

Talis proximitas attenditur, quando in teſtamento fit tranſitus de linea ad lineam. ibid.5

Et ſi non attenderetur dicta prnximitas teſtatoris magis dilecti teſtatoris nunquam vocarentur, quod eſt inueriſimile. ibid.6

Pupillus.

Popillus totore auctnre poteſt acquirere poſſeſsionem,& curatore conſentiente adultum. 154.3

Pupilli non poſſunt conſentire. 387.8

Aduerſus pupillum durante paupertate non currit præſcriptio. ibid.9

Q

Qualitas.

Qualitas vnlontarij vel neceſſarij metienda eſt ab origine nbligationis vel hominis, vel legis 331.13.

Qualitas adiecta verbo regulatur ſecundum tempus verbi. 229.3

Qualitas adiecta verbo regulatur ſecundum tempus verbi. 215.8

Quantitas.

Quantitas frumenti percepta probatur per teſtes qui interfuerunt perceptioni. 427.2

Ex calculo probatur quantitas computorum. 138.6

R

Ratificatio.

Ratificatin nunquam poteſt referri ad id per quod inducitur renunciatio. 96.10

Ratificatio excluditur ex ipſo quod nullitas impugnatur. ibid.11

Vt ratificatin nullitatem excludat requiritur vt ſit celebrata inter ratificantem, & illum, qui illa iuuari vult. ibid.12

Per ratificationem ab aliqon factam non aufertur ius ei qui non ratificauit, & cauſam habet. ibid.13.

Neque qui ratificauit ſi indiuidua cauſam habet cum en qui non ratificauit. ibid.14

Concludenter remanet probata ratificatio ex actis ſucceſsiuè geſtis ex obſeruantia conſuetudiæ. 448.7

Ex acquieſcentia deducitur partium vnluntas & ratihabitio. 448.9

Potinr & efficacinr reputatur ratihabitio, quam ratificatin verbalis. ibid.10

Ex facto oritur ratificatin mandati. 448.8

Ratihabitio.

Ratihabitio æquiparatur mandato etiam in iis, quæ mandatum ſpeciale requirunt. 342.5

Ratio.

Reddens rationem omnium partitorum à ſe exactorum amplius reddere rationem non tenetur. 235.1

Recognitio.

Ex recognitione deducitur fumus iuſtitiæ. 156.5

Ex recngnitinne alicuius tanquam filij legitimi alterius conſtituitur in quaſi poſſeſſinne legitimationis aduerſus recognoſcentem. 248.19

Rector

Rector.

Rector non tenetur confic re librum com; ntorum 23 3.5.

Redditus.

Redditus quinam reddere debeant ad rationem quinque pro centenario. 49.14

Non probato caſu extrinſeco, ob quem redditus diminuantur, non diminuuntur redditus. 337.8

Referre.

Relatum in eſt in referente cum omnibus ſuis qnalitatibus. 139.6

Relato potius ſtandum, quam referenti. 191.4

Regreſſus.

Regreſſus qnando habeat locum. 268.3

Haber locum quando ſtant litteræ Apoſtolicæ illi notmam dantes. ibid.4

Habet locum qnando negatur penſio illi, in cuius fauorem reſeruata eſt. 269.5

Remiſſio regreſſum vt præiudicet debet eſſe clara 269.4.

Regreſſus non eſt proprie pœna inhærens rei traditæ. 269.13

Regula.

Regula quod potui nolui, q od volui adimplere e quiui, quomodo intelligatur. 413.12

Connexio arguitur ex Regulæ vnitate. 30.8

Regularis.

Regulares cnm hæredes habere non poſsint ſunt incapaces tranſmittendi ſtuctus inexactos ad hæredes. 376.9.

Quicquid regularis acquirit beneficio acquirit, ibid.10.

Fructus pendentes beneficij regularis pertinent ad ſucceſſorem. ibid.11

Reintegratio.

Statutum reintegtationem concedens exelndit fœminas dotatas bonis, eius cui ſuccedit. 187.1

Reintegratio conceditur io illis bonis, in quibus præceſſit excluſio, ibid.2

Relatio.

Relatio per torum ſine die, menſe, & anno, nec in actis producta non eſt in conſideratione. 284.6

A mala relatione Examinatorum appellari poteſt, cui appellationi non obſtat S.C. Trid. *ſeſſ.7. de refor. cap.13.* 396.3

Relationi peritorum calculatornm ſtandum eſt donec de errore doceatnt. 226.1

Religio.

Fauor religioois præfertur ornatui vrbis. 285.8

Remedium.

Remedinm ſubſidiarium ceſſat quando datur remedium ordinariuin 283.10. & 11

Si remedium extraordinarium eſt pinguius poſſunt pupilli eo vti omiſſo ordinario, 291.13

Remiſſoria.

Remiſſoria in iudicio petitorio, qnando petitur ad intentionem rei probandam in exceptione per vim deducta, vel illa denegatur, vel conceditur abſque retardatione. 428.11

Io prophanis conceditur remiſſoria ſi materia articulata continet fumum iuſtitiæ, etiam ad retardandato executionem. 156.1

Et ſi materia eſt releuans etiam abſque fumo iuſtitiæ 156.2.

Remiſſoria datur in cauſa profana ſine retardatione, ſi articuli ſunt releuantes, & etiam ſine fumo. 419.1.

In dubio an articuli ſint releuantes eſt concedanda remiſſoria. 335.17

Remiſſoria in profanis paſſim datur ſine fumo & retardatione. 427.3

Remiſſoria, niſi multum calumnioſa ſit non denegatur; imo in dubio conceditnr. 344.7

Remiſſoria conceditur ſi articuli qnomodocunque conducunt ad victoriam cauſæ. 419.3

Ramiſſoria admiſſa relenantia vniuerſali ſuper omnibus, quæ non ſunt calnmnioſa, aut obiectiua, conceditur. 428.6

Remiſſoria in materia poſſeſſoria datur ſine retardatione. ibid.7

In materia prophana ſi articuli ſunt releuantes conceditur remiſſoria ad eos probandos in quacnnque inſtantia, licet non detur fumus iuſtitiæ, 334.1.

Remiſſoria conceditur quamnis ex articulis rei remaneant conuicti de periurio teſtes actoris, 415.6.

Probatio non excludit probationem. 415.7

Remiſſoria non datur quando fieri poteſt probatio per ſcripturas. 415.8

Remiſſoria regnlariter datur ad coadiuuanda contenta in ſcripturis. ibid.9

Remiſſoria non dator contra propriam confeſſionem. ibid.10

Limita ſi non eſt omnino clara, vel eſt emiſſa inter alios. ibid.11

Voi conceſſa litigantibus remiſſoria alteri eſt concedenda. 285.8

Remiſſoria, vt denegetur in profanis non ſufficit quælibet clauſula maximè ſi agitur de excludendo delicto, 420.8

Remiſſoria conceditur, purgatis prins attentatis, & & quando ſumus io profanis, 414.1.& 12.& 15

Remiſſoria vt concedatur, non venit attendendum quid probabitnr; ſed quid proponitur probandum. 415.2

Remiſſoria non facile augetur ex capite inuetiſimilitudinis, & prætenſæ calumniæ. 415.3

Remiſſoria conceditur etiamſi alias fuerit materia articulata, & teſtes examinati extraiudicialiter 415.4.

Limita niſi actor qui ſe opponit remiſſoriæ declarat ſe velle habere primum examen pro valido, ibid.

Remiſſoria non eſt concedenda ad probandos articulos, ireuelantes, inueriſimiles, & calumniatos 121.1.& 8.& 18.& 20.& ſeq.

Neque ad retardandam manutentionem. 122.2

Neque ad probandum id da cuius contratio conſtat ibid.3.

Remiſſoria conceditur ſine retardatione in iudiciis poſſeſſoriis, 449.14

In prophanis eſt concedenda ramiſſoria etiam ſine fumo iuſtitiæ. 342.8

Et in ſummariſſimo, vel alio executiuo quando datur magnus fumus iuſtitiæ. ibid.9

Remiſſoria non ſolet concedi ad probandum contra illud qnod iure pnbatum fuit. 281.5

Neque ad probandum per teſtes, quod per ſcripturas probari poteſt. ibid.2

Neque quando materia articulata eſt ioueriſimilis ibid.3.

Remiſſoria conceditur, quando articuli ſunt releuantes, & quando ſumus in profanis, ſine fumo datur 398.1.

Et facilius ſi eſt in prima inſtaotia, ibid.2

Maximè ſi articuli tendunt ad victoriam cauſæ. ibid 3.

Remiſſoria non conceditur ſi articnli poſſunt probari per ſcripturas. ibid.4

Index Rerum,

Renuntiatio.

Renuntiatio colligitur ex iudicio intentato contra Dominum directum in bonis confiſcatis, & 445.8.10.

Renuntiatio facta à filia de bonis paternis, & maternis non comprehendit fraterna, licet ad fratres ex ſucceſſione parentum deuenarint, niſi in conſequentiam neceſſariam veniat expreſſorum 259.1.

Renuntiatio corruit poſtquam illi in cuius fauorem renuntiatum fuit conſequuti fuerint ſuam portionem. 260.8

Si renuntiatio regreſſus prætendatur debet de illa expreſſe conſtare. 269.9

Renuntiatio priuat iure renunciantis. 203.10

Ad ius renunciantis non datur regreſſus. ibid.11

Renunciatio facta de bonis paternis ac maternis non comprehendit fraterna quamuis ea ad fratrem peruenerint ex ſucceſſione patris, aut matris, & 70.12.17

Quamuis renunciatio habuerit clauſulas prægnantes. ibid.13

Repetitio.

Repetitio non datur contra eum, qui ſuum recipit licet ab alio, qui non ſit debitor. 283.3

In diuerſis caſibus non eſt facienda repetitio qualitatum, & conditionum præcedentium. 145.8

Sociis, vel correis ſoluentibus competit repetitio aduerſus alium correum ſeu ſocium pro illius parte, ſi reportauerint ceſſionem pro rata aliorum 100.2.

Repræſentatio.

Ceſſante neceſſitate repræſentationis ceſſat ipſa repræſentatio. 175.11

In dubio non eſt locus repræſentationi. ibid.13

Repugnantia.

Repugnantia & contrarietas vitari debet. 252.11

Reſcriptum.

Reſcripta ſignaturæ iuſtitiæ ſubreptitia non ſunt nulla ipſo iure, ſed ope exceptionis veniunt reuocanda. 422.8

Reſeruatio.

Reſeruatio nominationis Diœceſis, & acceptionis olei Sancti & Chriſmatis excludit exemptionem à viſitatione. 274.20

Reſeruatio ſolum reſeruat id quod alias competit 193.5.

Reſeruatio facta pro tempore quo donator profeſſionem emiſerit nulla. 111.19

Reſeruatio vſusfructus in donatione omnium bonorum non operatur quod quis habeat facultatem teſtandi. 411.9

Quando reſeruatio eſt multum turbida intrat arbitrium pro retardatione executionis litterarum Apoſtolicarum. 374.5.&13

Reſeruatio aſt euocatio ad ſedem Apoſtolicam. 117.3.

Reſeruatio fructuum, & penſionis reſeruatio ſunt omnino diuerſa. 413.8

Quando plures reſeruationes oriuntur ex diuerſis cauſis omnes exprimendæ. 128.15

Ad effectum reſeruationis debet eſſe vnitus ſubcollector. 456.8

Reſidentia.

Reſidentia niſi probetur requiſita ſub pœna priuationis tituli præſumitur cauſatiua ad lucrandas diſtributiones. 129.12

Reſignatio.

Ex reſignatione non publicata inducitur noua vacatio. 124.2

Per reſignationem excluditur omnis vacatio per obitum. 65.1

Nouiter prouiſus ex reſignatione in manibus Pontificis capit beneficium à Papa, & venit ex iure independenti à iure cedentis. 218.11

Etiamſi reſignatio facta fuerit in fauorem alterius ibid.12.

Reſignatio habet tacitam conditionem ſi reſignatarius commode viuere valeat. 107.8

Quæ conditio præſumitur purificata, dum exequutor litteras Apoſtolicas reſignationis exequutioni mandat. 107.9

Dicta conditio ſolum reſpicit commodum reſignantis, & propterea ipſe ſolus de eius non purificatione dicere debet. ibid.10

Vnione extinguitur beneficium, & non vacat per raſignationem. 277.2

Vnione valida ſtante, ille cui vnitur eſt legitimus contradictor reſignationis. ibid.3

Reſignatio nulla mentione facta vnionis, & ſuppreſſionis nulla eſt. ibid.4

Ita vt non ſufficiant clauſulæ generales. ibid.3

Et prædicta reſignatio eſt obreptitia, & ſurreptitia ibid.6.

Reſponſio.

Contumacia rei redditur clara ex reſponſione quod non vult relinquere poſſeſſionem, & vult vti inhibitione Regij Conſilij. 36.3

Reſtitutio.

Reſtitutio in integrum competit ex capite minoris ætatis, & ignorantiæ. 432.11

Reſtitutio in integrum impedit exequutionem non ſecus ac appellatio. 418.1

Attentata pendente cauſa reſtitutionis aduerſus aditam hæreditatem ſunt reuocanda ante omnia, ibid.2.&9.

Attentata ſunt omnia geſta poſt inhibitionem. ibid.13.

Reſtitutio in integrum non retardat exequutionem iam cœptam. ibid.4

Declara niſi fuerit præſentata inhibitio, nam tunc continuatio in exequutione debet retardari alias aſt attentata. ibid.5

Reſtitutio aduerſus ſententiam competit quando ſententia nulla, vel iniuſta. 146.1.&6

Condemnatus ad reſtitutionem fructuum in omni iudicio à die litis motæ perceptos reſtituere condemnatus cenſetur. 85.4

Credita ad impediendam reſtitutionem adducta vt illam impediant clara eſſe debent. 170.2

Ita vt ſi altiorem requirant indaginem retentio non competat. ibid.3

Reſtitutio in integrum conceditur aduerſus ſententiam iniuſtam. 194.1

In tribunalibus ſupremis ſententiæ reuocantur vbi de iniuſtitia conſtat. ibid.2

Si non conſtat de identitate rei in emphyteuſim datæ deuolutioni locus non eſt. ibid.3

In tali caſu non ſufficiunt adminicula. ibid.4

Minoribus ætate reſtitutio in integrum conceditur aduerſus omiſſam allibrationem. 434.10

Reſtitutio ad publicandam reſignationem alapſo tempore ſolet concedi. 125.9

Qui rem ſibi reſtitui petit, non debet offerre creditori pretium, niſi ab eo illud petatur. 238.14

Reſtitutio non conceditur aduerſus eum, qui quod ſibi competebat accepit & conſumpſit. 383.12

Retentio.

Retentio non competit, niſi pro eodem credito, & eadem cauſa. 23.178

Si Retentio ex legitimæ,trebellianicæ, & æris alieni retardat immiſſionem in fideicommiſſi. 347.5

Rota.

Rota non ſolet retardare declaratoriam, niſi in caſu notoriæ iniuſtitiæ, & ineuitabilis nullitatis mandati. 221.6

Rota pendente appellatione ſolet apponere ſequeſtrum, ne attentans gaudeat vitioſa poſſeſſione. 396.12

Et ne fructus beneficiales dilapidentur. ibid.13

Ad verificaodam plscitam eahibitsm Rota ſolet concedere remiſſoriam. 276.15

S

Sacerdos.

SAcerdos ſolum poteſt admitti ad audiendas confeſſiones, & adminiſtranda ſacramenta. 407.9

Scientia.

Scientia crediti dotalis obſtat præſcriptioni hypothecæ. 270 3

Scientia intimationis litteratum Rotalium debet eſſe certa pro obtinenda Aggrauatoria. 33.8

Scientia colligitur ea pluribus circumſtantiis ſimul iunctis, etiam abſque alia intimatione. ibid 9

Quando agitur de alicuius præiudicio requiritur eius ſcientia certa, & ſpecifica. 211.7

In præiudicialibus requiritur certa, & indubitata ſcientia. 325.9

In materia præiudiciali requiritur certa, & indubitata ſcientia. 359.8

Scientia & non contradictio inducit præſumptionem mandati. 76.1

Scriptura.

Scripturæ imperfectio non ſuppletur per archiuum. 145.12

Scripturæ in actis productæ ſunt factæ communes,& iterum quando oportuerit, qui illas habet producere debet. 232.2

Ex tarda productione ſcripturæ ſumitur vehemens ſuſpicio illorum. 280.16

Adnotatio ſcripturæ longo tempore obſeruata præſumitur vera. 185.1

Qui donauit credita præſumitur conſignaſſe ſcripturas pro illarum exactione. 217 13

Falſitas ſcripturæ aliquando inducitur ex diuerſitate chartæ,characteris, & atramenti. 8.7

Scriptura alioquin informis plurimis concurrentibus adminiculis facit fidem. 274.13

Scriptura extracta ab achiuo Epiſcopi non probat ad fauorem ipſius aduerſus non ſubditos. 315.19

Scriptura quæ apponi potuit in archiuo poſt motam litem nihil probat. ibid.20

Scriptura ſumpta de ſumpta ſcriptura tanquam informis non probat. 280.15

Scriptura in parte vera, in totum vera præſumitur. 274.16

Sententia.

Sententia, in qua concurrunt omnia requiſita eſt confirmanda. 64.1

Sententia innalida eſt, quando non proceſſit citatio pro certa ad eam audiendam. ibid.2

Niſi facta fuerit pro certa die cum ſubſequentibus. ibid.3

Et niſi fuerit lata partibus præſentibus. ibid.4

Nullitas ſententiæ prætenſa dubia,& turbida non eſt conſideranda. 136.12

Requiſita ad validitatem ſententiæ remiſſiue. 147.1

Sententia appellabilis non poteſt exequi interpoſita appellatione. 413.1

Sententia lata contra poſſeſſorem præiudicat ſucceſſoribus eius. 91.4

Et lata contra legitimum defenſorem primar. & potiores partes habentem nocet poſt ipſum vocato. ibid.5

Nullitates dubiæ, & turbidæ contra ſententiam iuſtam attendi non debent præſertim à ſupremis Tribunalibus. ibid.6

Superſeſſoria iuriſdictionem prorogare ſolet. ibid.8

Sententia eſt valida ſi concurrant requiſita per Caputaq.*deciſ* 260.*p*.2. 418.2

Sententia valida,& iuſta confirmanda eſt. 377.18

Sentẽtia lata in contumaciam non probat delictum. 420.7

In ſententia graduatoria prædicta vt excuſſionem probet citari debet fideiuſſor. 267.14

Sententia nulla eſt ex defectu citationis illorum quorum intereſſe tractatur. 136.1

Ex defectu iuriſdictionis eſt ſententia nulla. 146.2

Sententia ordinarij poteſt præſumi lata in præiudicium datatiæ. 126.16

Sententia lata in contumaciam non probat delictum præſertim contra tertium. 372.7

Nec ſufficit delictum fuiſſe commiſſum, ſed requiritur actualis confiſcatio. ibid.8

Sententia etiam in contumaciam probat contra omnes, quando teſtibus delictum probatur. ibid.9

Sententia in qua inueniuntur omnia requiſita valida eſt. 86.6

Sententia lata in fauorem poſſeſſoris facit illum pacificum. 379.8

Niſi à ſententia fuerit appellatum. ibid.9

Sententia iniuſta non priuat aliquem poſſeſſione. 381. num.6

Neque ſola ſententia abſque eius executione. ibid.9

Subreptio reſpicit petitorium, & ſententia ſuper ea lata eſt appellabilis. ibid.10

Verba ſententiæ illa bullæ ſunt nullæ, & inualidæ percutiunt petitorium. ibid.11

De iure Canonico à ſententia poſſeſſorij eſt appellabilis. ibid.12

Præſertim ſi habet mixturam petitorij. ibid.13

Pendente appellatione eſt manutenendus, qui ante ſententiam poſſidebat. ibid.14

Sententia inter alios acta non nocet. 228.2

Sententia quæ non probatur executioni demandata, non eſt habenda in conſideratione. 454.12

Sententiæ extra Rotam latæ non mandantur executioni, niſi ſint validæ & iuſtæ. 444.12

Quomodo conſtet validitas ſententiæ, remiſſiue. 387 num.1

Sententiæ vt ſint conformes debent concordare in effectu,ſubſtantia,& qualitate. 213.1

Sententia tertia quæ non conuenit primæ,nec ſecundæ non poteſt dici conformis. ibid.2

Iuſtitia ſententiæ metienda eſt ex actis tunc deductis 418.12

Sententia lata vigore fideicommiſſi veram poſſeſſionem præbet in Saluiano. 217.7

Non valet quis obiicere de iure tertij, cum ſententiæ non ſunt latæ,cum ipſo vel eius authoribus. 446.16

Modicum exceſſiuitatis facit ſententiam inexequibilem. 437.11

Sententia, quæ non iuſtificatur ex actis dicitur notorie iniuſta. 212.4

Neque priuat poſſeſſione poſſeſſorem. ibid.5

Sententia per appellationem ſuſpenditur. ibid.6

Sententia iniuſta in parte, talis redditur in toto, ſi vnico capite concepta reperiatur. 434 6

Index Rerum,

Seotentia præſeruatiua iurlum nihil tribuit, ſed tantum conſeruat, quod aliunde competit probatuo fuerit. 261.6
Sententix ordinarij condemnans aliquem ad fructuum reſtitutionem probat illum eſſe poſſeſſorem. 381.6
Iuſpattonatus Confraternitatis debet iuſtificari. ib.7
Iniuſta eſt ſententia concedens immiſſionem ab inteſtato, condito teſtxmento. 433.1.& 2
A ſententix lata contra ſcriptum hæredem datur ſuſpenſiua appellatio ratione mixturæ poſſeſſorij cum petitorio, non obſtante ægidiana. 434.12
Exequutio facta vigore ſententiæ non appellabilis, non eſt attentata. 455.6
Nullitas & iniuſtitia non poſſunt probari ex ſola exhibitione ſententiæ, ex transportatione totius proceſſus. 403.8
Sententix Ordinarij ipſi præiudicxt. 126.14
Sententix in die feriata io honorem Dei lata eſt nulla. 213.5
Non eſt tecedendum à forma ſententiæ. 400. numerd 18
Ex vi ſententiæ in poſſeſſorio probata, à qux nequit appellari pendente innxlida appellatione poteſt poſſeſſio apprehendi 104.2x
Sententix fideicommiſſi contra poſſeſſorem lata nocet eius ſucceſſoribus. 136.11
Sententia eſt valida etiam lata per contradictas, ſi præceſſerit monitorij perſonalis executio. 406.numero 2
Iuſta eſt ſenteotia in Saluiano probxtis extremis illius. ibid.3
Vxliditas ſententiæ appxret ex reuolutione proceſſus 397.2
Validitas ſententiæ deſumitur ex feuolutione actorum. 406.1
Sententia reuocxtx non attenditur ad inducendam bonam fidem. 399.7
Præſertim quando declatatur nulla, & ioiuſta. ibidem 8
A ſententia, cuius vigore poſſeſſio bonorum capta fuit nequit recedi. 393.15
Seotentiæ quæ non ſoot nototiè erroneæ retardant immiſſionem fideicommiſſariorum. 40x.14
Sententiæ error non oocet aliis poſt mortem eorum, in cuius odium lxta eſt vocatio, 368.18
Sententia quæ per appellationem reuocatur non attenditur. 430.13
Appellatio à tota ſententia interpoſita ſimpliciter totum negotium ad iudicem ad quem deuoloit, & maxime in vim elxuſularum prægnantium in commiſſione appoſitarum. ibid.14
Clauſula *ſine præiudicio*, præſeruat de ſui naturx iuriſdictionem exequendi ſeotentixm ſuam iudici à quo, txliter quod ad vlteriorem executionem procedere vxlet xbſqne periculo xtteotxtorum oon obſtante iohibitione. ibid.15.& 16
Sententia tranſit in rem indicatam ſi appellatio per tempus à iote præfixom non fuerit interpoſita. 431.17
Ex quæ requitunt altiorem indaginem ſententiæ, proceſſum in iudicio exequutiuo retardare nequeunt, maxime cum plura erroneà eſſe in facto, manu palpatur, ibid.18.& 19
Sententia valet ſuper omnibus, etiamſi differat ad petitis, quando vnum eſt petitum, & poſtea aliud fuit diſcuſſum. ibid.17
Feſta iotra decem dies poſt ſententiam appellabilem ſunt vt attentata reuocandi. 139.1.& 2
Quando committitur cauſa appellationis ſimpliciter talis commiſſio retrotrabitur xd tempus ſententiæ vt ita medio tempore à litigantibus geſta attentata ſint. 139.3
Ex participatione ſenteotiæ oritur nullitas. ibid.4
Si ad ſententiam non citetur ſententia eſt nulla. ibidem 5
A ſententia nulla datur appellatio. ibid.6
Poſt decem dies ſententiæ lxtæ poteſt appellari, ſi non fuerit de ea hxbita notitia. ibid.7
Sententia debet eſſe cooformis libello. 51.16
Declarxtur. ibid.17
Sententix, à qua xpppellatur tempore debito non tranſit in iudicatum. 88.1
Sententiæ emanatæ ſuper ſtatu alicuins facit ius. 318 num.2
Valida eſt ſententia, ſeruatis requiſitis, de quibus per Caputaq. *dec.*260.*p.* 2. 37.1
Sententia eſt valida ex ſeruatione requiſitorum in *deciſ.* Caputaquen. 260.*p* 2. 46.1
Sententia valida & iuſta tranſit in iudicatum. 54. num.3
Ægidiaoa non intrat data ſententia oullx ex defectu citationis. 35.1
Sententia oulla nooquam tranſit in iudicatum. 48 num.1
Sententia eſt nulla ſi non xdeſt citatio ad ſententiam ibid.2
Coofirmatur ſententix emanatx cotxm xuctore ſub die 22. Iunij 1642. 252.1
Validx eſt ſententia concurrentibus requiſitis à Caputaq. 57.1
Ex ſtatuto aliquo duæ ſententiæ conformes habent vim trium, & tranſeunt in iodicatum, & propterea exequendæ ſunt. 148.4
Sententia contra vnum lata, oocet alteri. 35.8
Ægidianæ vt ſit locus, attenditur ſolùm vt perſona Eccleſiaſticx ſit in Cauſa tempore ſeotentiæ. 47. num.7
Sententix quoad vnxm partem euidentet nulla etic etiam qooad aliam ratione indiuiduitatis. 105.9
Sententix à qua non fuit appellatum intrx decem dies tranſit in iudicatum. 147.4.8
Et ideo executio illins conceditur. ibid.6
Sententix ferri poteſt legitimo procuratore comparente. 147.9
Sententix contra vnum lata nocet xlteri, quando eſt eadem ratio vincendi. 35.15
Declaratur. ibid.16
Non eſt de facile recedendum à ſententiis rotalibus prætextu erroris, oiſi illud probetur. 368.20
Magis communior eſt ſententia ſententiam latam cum hærede acertime ſe defendente xfficere ſubſtitutum. ibid.21
Ex ſententia fauorabili reſultat bona fides. 399.numero 3
Si ab initio fuerit lis iuſtè intentata. ibid.4
Mala fides inducta quoad vnam perſonam, nocet alios ex eodem iure venientes. ibid.5
Qui conſentit quod diſcutiantur merita alicuius ſententiæ, rei iudicatæ cenſetur renuntiaſſe. 102. num.4
Sententia circa decimas ſoluendas alicui qui parochus non ſit Eccleſia non vocatx nullius momenti. ibid.3
Conceſſa appellatione à prima ſententia, à ſecunda reuocatoria prima eſt concedenda. 74.14
Valida eſt ſententia concurrentibus requiſitis à Caputaquen. *deciſ.* 260. *part.*2. 33.1
Sententia non inualidatur per impetrationem Breuis lite pendente. ibid.2

Senten

Sententia nulla, & iniuſta non meretur executionem 374.11
Præſertim quando adeſt defectus citationis. ibid.12
Sententia valida confirmanda eſt. 38.1
Sententia exceſſiua eſt nulla. 56.4
Sententia lata in poſſeſſorio ex reg. *l.fin.C.de edict.D. Adr.toll.* non admittit appellationem ſuſpenſiuam 20.2
Non requiritur ad ſententiam ferendam pro deuolutione emphyteuſis citatio illius, quæ non poſſidet. 137.8
Sententia à qua appellatur intra decendium non tranſit in iudicatum. 89.12
Neque ſententia manifeſte nulla. ibid.13
Ægidiana intrat in ſententia lata in mero poſſeſſorio, nec appellatio ſuſpendit executionem. 56.1
Item ſi eſt valida & iuſta. ibid.2
Ægidiana in tertia Eccleſiæ remoto iuris Canonici obſtaculo appellationea in præmiſſis interpoſitas reducit ad terminos iuris ciuilis. ibid.3
Sententia valida, & iuſta ſuper poſſeſſione lata priuat alium poſſeſſione. 347.1
Res iudicata eſt, quando à ſententia non fuit appellatum. ibid.2
Vel quando ſunt duæ ſententiæ conformes habentes vim trium, ex ſtatuto. ibid.3
Sententia antiquiſſima vim probationis ſuſtinet, etiamſi de alterius præiudicio tractetur, quia pro ea præſumitur, quamuis acta non reperiantur abſque alia iurium probatione, & multo magis. 428.3.4.& 5

Sequeſtrum.

Sequeſtrum appellatione ſuſpenſum non priuat poſſeſſione. 254.4
Sequeſtrum euidenter nullum, & iniuſtum non priuat poſſeſſione. ibid.5
Sequeſtrum abſque citatione nullum. ibid.6
Requiſita ad conceſſionem ſequeſtri remiſſiue. ibid.7
Primum eſt quod iudici ſaltem ſummariæ conſtet de iuſtitia creditoria. ibid.8
Sequeſtrum factum pro diuerſia debitis non nominato illo, de quo lis non eſt attentatum. 193.2
Sequeſtrum apponitur quouſque de alterius bono iure conſtet, quando vtraque poſitio non eſt penitus clara, & quid ad bonum ius requiratur. 452 11, 12
Quid requiratur ad ſequeſtrum remiſſiue. 397.7
Sequeſtrum lite pendente extortum, eſt attentatum. ibid.8
Sequeſtrum apponitur in poſſeſſione attentata. 414. n.9
In beneficialibus ſequeſtrum à Rota apponi ſolet, ſi poſſeſſio vitioſa ſit, aut vacans. 200.3.4

Signatura.

Quando ſignatura committit cauſam ſimpliciter omnia medio tempore geſta, vt attentata reuocanda. 229.4

Socius.

Socij omnes participare debent lucri ſocietatis. 751.5

Soluere, Solutio.

Solutio lite pendente inconſulto iudice eſt attentata & non liberat ſoluentem. 279.6
Solutiones factæ ad bonum computum nullam penſionem ſpecialem probant. 393.3
Quietantia, & liberatio poſterioris ſolutionis iuuat negatiuam præcedentia ſolutionis. 231 7
Solutio non probatur exceſſiue creditoris ſine mandato facta. 244.12
Obligatus tenetur ſoluere partes coobligatorum inopum. 362.24
Solutio pretij ſuccedit loco intereſſe. 58.5
Solutione debiti extinguitur ius creditoris, nec reuiuiſcit. 362.16
Solutio facta ab emphyteuta cedit in cauſam canonum debitorum tanquam duriorem. 339.12
Soluens præſumitur ſoluere vt propriam tantummodo obligationem extinguat. 261.8
Per ſolutionem ſecutam & ceſſionem reportatam conſtat de credito cum hypotheca, ex locationo proueniente, & de altero extremo Saluiani interdicti. 100.3
Solutiones difformes non iuuant pro obſeruatione contractus. 250.15
Ex ordine de ſoluendo, & receptione in calce illius probatur ſolutio, & ex deſcriptione in libris Domini. 394.11
Solutio aliis ſimilis bona reputatur. ibid.12
Qui indebitum ſoluit repetere poteſt. 283.4
Non poteſt repeti tanquam indebitum quod non fuerit concludenter probatum fuiſſe indebite ſolutum. 236.13
Ex quibus probetur aliquem non eſſe ſoluendo. 361. num.10
Solutio facta pro reſiduo denotat integralem ſolutionem. 176.2
Solutio facta à parte penſionarij, & quocumque nullum aliud negotium niſi penſionem recipiendi habuerit cenſetur facta pro penſione. ibid.2
Solutio debet fieri in actu deliberationis. 231.5
Declarationes ſacri Concil.Trid. eximunt à ſolutione quartæ funeralis conuentus fratrum Franciſcanorum, ædificatos poſt 40.ann. Concil. Trident. 215.8
Solutio minutata multa ſecum protrahit incommoda. 454.4
Aſſerens detracta ſolutione debitorum, nihil ſupereſſe confitetur, non eſſe ſoluendo. 361.9
Scribens ſe remiſiſſe pro ſolutione pecuniæ ſi non docuit de remiſſa condemnatur ſoluere. 188.1
Donum ſolutiones cum cōditione inueſtiendi ſolent fieri ad effectum aſſecurandi. 418.9
Accipiens pecunias titulo lucratiuo tenetur in ſubſidium ſoluenti. 283.7
Solutio ſemper cedit in cauſam duriorem. 400.17
Solutiones factæ ab emphyteuta cenſentur factæ in cauſā duriorem ſcilicet penſionem debitorum, neque intret caducitas. 325.12
Solutio minuta plura adiicit incommoda. 337.13
Solutio facta nulla expreſſa cauſa ex facti circumſtantiis, aliiſque peculiaribus coniecturis dignoſcitur, quis contractus ſit, an mutuum, an depoſitum, an donatio, an contractus innominatus. 423.2
Solutio facta pro debito non hæreditario non retardat immiſſionem. 401.3

Soror.

Soror de bonis paternis à fratre dotata vti hæredo habetur ac ſi à Patre eſſet dotata. 432.3

Spolium.

Probato ſpolio reintegratio concedenda eſt, ſi ſpoliatus poſſidebat, & iudex nulliter proceſſit. 224.1
Exiſtente dubio an bona Clerici defuncti ſubiaceant ſpolio eſt concedenda immiſſo hæredi, & poſtea ſeparatio facienda. 354.10
Et pro concedenda immiſſione ſufficit probare defunctum Clericum habuiſſe propria bona. ibid.11
Spoliatus reſtituendus eſt nullo retento debito prætenſo. 337.1
Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus poſtpoſita omni exceptione. 222.12

Si non fuerit probata nullitas executionis, non præſumitur ſpolium, ſed pro iudice, & executione præſumptio eſt. 314.14

Si pro quacunque nullitate, & Iniuſtitia concederetur remedium ceſſaret remedium dicendi de nullitate & iniuſtitiis. ibid.15

Parti exiſtenti in bona fide iudicem ritè ac rectè proceſſiſſe non poteſt apponi exceptio quo minus ad vlteriora procedunt. ibid.16

Spolium reſultans ex prætenſis cauſis iniuſtitiæ, & nullitatis non poteſt opponi ad impediendam executionem. ibid.17

Secus ſi ſpolium ſit attentatum, & violentum. ibid.18

Statutum.

Statutum Vrbis de duabus conformibus comprehendit perſonas Eccleſiaſticas. 47.6

Statutum laicale non ligat clericos, nec attenditur in tribunalibus Eccleſiaſticis. 179.2

Statutum diſponens quod matris dos reuertatur filiis intelligitur quatenus inſtituantur, vel ab inteſtato. 15.7

Referuntur aliqua ſtatuta Bononiæ circa extractionem inſtrumentorum, & confectionem protocollorum. 298.4

Statutum aliquid diſponens circa alicuius bona non obtinet locum in bonis extra territorium ſtatuentis conſtitutis. 70.8

Statutum Apoſtolica auctoritate confirmata afficit perſonas Eccleſiaſticas. 347.4

Statutum vrbis de continuanda poſſeſſione *cap.* 147. *lib.* 1. quomodo intelligatur. 402.3

Statutum non indiget extare in archiuio vt probetur eius obſeruantia. 408.5

Ex conſilio doctorum antiquorum ſuper aliquo ſtatuto probatur exiſtentia, & obſeruantia illius. ibid.6

Statutum latinum editum de anno 1366. loquens de excluſione fœminarum temporaliter, eſſe attendendum. ibid.7

Si executio ſtatuti eſt ſuſpenſa aliquo impedimento, eo ſublato eſt inſpiciendum tempus quo ſuſpendi incepit. 322.9

Caſus in quo indubitatum eſt ſtatutum non reſpicere caſus præteritos, ſed tantum futuros. 322.10

Ius quæſitum ex ſtatuto antiquo poteſt per nouum ſtatutum tolli. ibid.11

Quod intelligitur ſi tantum in ſpe quæſitum ſit, non ſi in re quæſitum ſit. ibid.12

Deputatio peritorum ad reformandum ſtatutum antiquum non probat cum effectu reformationem, ac publicationem reformationis. ibid.13

Renouatio confirmationis ſtatutorum antiquorum alias confirmatorum peti poteſt. ibid.14

Reſolutio eorum, de quibus agitur eſt neceſſario probanda. ibid.15

Vt ſtatuta obligent, requiritur illorum publicatio, & obſeruantia. ibid.16

Ex verbis temporalibus in capite excluſiuo appoſitis non deducitur reintegratio deſcendentium. 322.17

Statutum loquens de immobilibus non eſt aptum comprehendere mobilia. 433.4

Statutum mandans obſeruari ius ciuile intelligitur in caſibus, in quibus non agitur de re ſpirituali, neque de ea, quæ ex ſpirituali conſequitur. 263.14

Statutum loquens ſolum de mobilibus ad illa reſtringitur. 436.10

Statutum ſortitum effectum in parte, cenſetur effectuatum in totum. 409.10

Statutum generaliter diſponens non eſt extendendum ab ea de quibus ſpecialiter diſponit. 181.5

Si ædificatio fieri nequeat non prodeſt ſtatutum relatum. 285.2.6

Statutum mandans exequi ſententias in eo in quo ſunt conformes intelligitur ſi iudex tertiam ſententiam pronunciaſſet per capita ſeparata. 213.3

Statuta recipiunt interpretationem à iure. ibid.4

Statutum laicale approbatum ab Eccleſia ligat clericos. 152.6

Quotieſcumque ſtatutum ſimpliciter excludit aliquem à ſucceſſione, non datur illius reintegratio. 187.4

In ſtatutis non cancellationibus, & lineamentis, ſed ſolidæ veritati eſt attendendum. 409.14

Mulieres ab ſtatuto excluſæ pro mortuis reputantur 175.14

Futura dicuntur ad mentem Statuti, tam reſpectu originis, quàm euentus. 44.7

Mulier per ſtatutum excluſa excluditur ante ſucceſſionem. 175.9

Ceſſat dictum ſtatutum in venditione imperfecta, qualis eſt illa, quæ non eſt cum omnibus pactis & conditionibus Domini, 285.3

Statuti noui exiſtentia de eo tempore probatur ex capitulis porrectis per Cardinalem Legatum Pontificis. 44.10

Item ex exiſtentia in Archiuio publico. ibid.11

Statutum circa ſolemnitates latum pro iudicibus loci non ligat S.R.P. cum ipſa proprium ſtylum ſequatur. 323.11

Statutum particulare litis ordinatorium in Rota non attenditur. 281.8

Solemnitates ab ſtatuto requiſitæ vt valeat donatio 181.1

Aliæ ſolemnitates requiſitæ in donationibus minorum. ibid.2

Statutum, & lex prouidet futuris, non autem nouis 306.15

Filij legitimati excludit fœminas ſucceſſioni, ex vi ſtatuti vocantis fœminas in defectum filiorum 307.17.

Ad excluſionem alicuius non admittitur combinatio ſtatutorum. 70.9

Qui ex ſtatuto alium excludit debet habere qualitatem ſtatuti. 176.21

Omiſſa illorum quæ ab ſtatuto requiruntur nullum faciunt actum. 199.5

Statutum excludens ſororem à ſucceſſione inteſtati fratris exiſtente fratre germano, ſi frater ſit ſubiectus ſtatuto licet ſoror ſit forenſis, quando validum. 133.1.& 2.& 3.& 4

Statutum dans formam appellationi non habet locum quando appellatur ad Sanctiſſimum. 88.11

Licet ſtatutum poſt filios admittat agnatos, ſi illi exiſtant tempore mortis illius, de cuius ſucceſſione agitur nunquam poſſunt admitti agnati, 307.20

Statutum loquens de ſucceſſione ab inteſtato nequit habere locum in ſucceſſione teſtamentaria. ibid.21

Tranſactione lis finitur. 307.22

Ex quibus nouum ſtatutum præſumatur interpretatiuum veteris, vel nouum. 178.6

Statutum in futurum diſponens non eſt declaratiuum præcedentis. ibid.7

Statutum diſponens quod antea diſpoſitum noueras non eſt declaratiuum præcedentis. ibid 8

Statutum aliquid addens ſemper reputatur nouum. ibid.9.

Statutum, & conſtitutio inferioris abſque confirmatione ſuperioris inualida. ibid.10

Statutum à Principe robur accepit non à ciuitate, ibid.11.

Statutum

Statutum à confirmatione, & publicatione robur accepit. ibid.12
Refertur ſtatutum excludens fœminas ab hæreditate illius, de cuius bonis fuerunt dutatæ. 305.1
Quando in ſtatuto excludente à ſucceſſione nullæ dictiones denotantes temporalitatem adſunt perpetuo excluduntur. ibid.2
Statutum non exiſtens in forma probanti, neque habens aliquod ſignum authenticitatis non eſt in conſideratione. ibid.3
Requiſita ad validitatem ſtatuti. ibid 4
Confirmatio ſtatutorum laicalium facta per Synodum non comprehendit illa, quæ ſunt Iuri communi contraria, prout eſt denegatio appellationis 179.9
Statuta laicalia abſque approbatione inualida. ib.10
Ordinatoria alicuius tribunalis in alio attendenda non ſunt. ibid.11
Statutũ Bononiæ permittens ſemel appellare in poſſeſſorio, non intrat in ſententiis latis in Curia. 20.4
Nec quando agitur de remedio *l.fin. C.de edict. Diu. Adr.* ibid.5
Sententia continens partem appellabilem, in omni efficitur appellabilis. Lim. vt num.ſeq. ibid.6
Limitatur quando lata fuit per dictionem, *item:* quo caſo tot dicuntur ſententiæ, quot corpora. a.7
Statutum Vrbis *cap.*131 *lib.*1. non derogat iori communi. 15.9
Statutum prædictum non prohibet mulieri teſtari ad libitum, dummodo filij relinquat Legitimam. ibid.10
Statutum Eugobij tollens nullitatem ſententiæ intelligitur agendo non excipiendo. 214.10
Statutum Vrbis cap. 131. lib. 1. diſponit duntaxat de lucro dotis ad fauorem mariti, non filiorum. 15.2
Statutum prædictum debet intelligi reſpectu vſusfructus, non autem proprietatis. ibid.3
Statuti verba diſponentis, quod mater teneatur dotem reſeruare liberis, ſunt poſita pro excluſione mariti à proprietatis lucro, non autem pro incluſione filiorum. ibid 4
In materia reintegrationis ad fideicommiſſum attenditur ſtatutum vrgens tempore delatæ ſucceſſionis. 321.2
Statutum non tangit caſus præteritos. ibid.3
Neque caſos futuros, quando illi dependent à præteritis. ibid.4
Non enim cenſendum eſt ſtatutum voluiſſe tollere ius alteri quæſitum. ibid.5.& 6
Quomodo ex ſtatuto ſuccedere poſſint fœminæ deficientibus maſculis. ibid.7
Statutum habet vires extra territorium quando perſona ex eo obligata ab illo ad aliud ſe confert. & n.11. & præſertim ſi ob bonum publicum emanauit ſtatutum. 10.12
Quando ſtatutum prohibet diſponere aliquid in vltima voluntate, non poteſt in vita diſponi ita vt poſt mortem valeat. 201.13
Tale ſtatutum comparat prohibitum diſponere vſufructuario. ibid.14
Statutum auferens facultatem teſtandi in ſpecie, non in totum fauorabile dicitur. ibid.16.& 17
Quoties plura concurrunt ſtatuta in materia reintegrationis ad hæreditatem alicuius illud attendendum eſt, quod vigebat tempore mortis illius de cuius hæreditate agitur. 177.1
Si tempore mortis illius de cuius hæreditate agitur ſtatutũ ſuccedendi vigeat illud attendendũ eſt. ib.2
Ex ſtatuto antiquo ius alicui quæſitum immutari non poteſt per ſtatutum nouum. ibid.3
Statutum ſicut lex & conſtitutio non reſpicit præterita, ſed futura. 178 4
Statutum nouum eſt attendendum in materia Reintegratoria. 44.1
Statutum nouum in materia reintegratiuois attenditur propter tempus delatæ ſucceſſionis, licet agatur de contractu geſto tempore Statuti præcedentis. ibid.2
Statutum nouum eſt declaratorium antiqui in materia reintegratoria reſpectu natorum, quod trahitur etiam ad præterita. ibid.3
Statutum nouum diſponens circa ea quæ concernunt emolumentum de futuro, illud, non vetus eſt attendendum. ibid.4
Amplia præſertim in materia ſucceſſionum. ibid.5
Statutum non publicatum, neque vſu receptum nullius eſt conſiderationis. 306.6
Statutum reuocans alia ſtatuta auctoritate Pontificis confirmatum, eſt confirmandum à Pontifice vt valeat. ibid.7
Ex temporis curſu abſque obſeruantia non probatur confirmatio ſtatuti. ibid.8
Et ſi præcedens ſtatutum derogatur, requiruntur actus, ſuper quibus obieotum fuit partibus contradicentibus. ibid.9
Statutum poſitum in archiuio publico pendente lite à parte, cuius eſt intereſſe, nullum robur aſſequitur ex fide publici archiuij. ibid.10

Stipulatio.

Stipulatio notarij pro donatorio abſente operatur vt fiat donatio irreuocabilis ex parte donantis, & donatario acquiritur poſſeſſio, quia poſſeſſio ſine animo non acquiritur. 405.20

Stylus.

Stylus procedit ad eundi ſignaturam, quando de expenſis diſpendioſis factis ſaltem in genere conſtet 12.25
Subſtituti tribunalis A.C.nequeunt iudicare contra ſtylum. 394.3
Stylus non egreditur terminum pacti ſuper quo emanauit. ibid.4

Subhaſtatio.

Subhaſtatio, & deliberatio eſt nulla, ſi ad eam fuit deuentum pro minori pretio oblato, & fieri debet maiori oblatori. 4.13
Impugnans ſubhaſtationem tenetur reſtituere pecunias ad redimendum cenſum impoſitum pro pretio ſubhaſtationis. 238.15
Quomodo id intelligatur. ibid.16
Quando ſubhaſtatio fuit facta nulla ob imperitiam iudicis electi à fiſco durius agitur contra fiſcum. 238.13

Subinfeudatio.

Subinfeudatio de iure poteſt fieri ſine domini conſenſu, aut eorum quorum intereſt. 184.1
Etiamſi feudum ſit Eccleſiaſticum. ibid.2
Nequit fieri ſubinfeudatio quando non concurrunt aliqua requiſita, vel quando in inueſtitura adeſt pactum de non alienando. ibid.3
Subinfeudatio debet fieri perſonæ æquali, & ex quibus talis ducatur. 184.6
Et eadem lege, & conditione, qua ſubinfeudans acceperat à domino, quod ita præſumitur. ibid.7

Subrogatio, Subrogatum.

Subrogatio alicuius in locum alterius vt dicatur, requiritur vt de ea expreſſe ſit actum. 65.2
Subrogata intelliguntur ſub eadem qualitate illius in cuius locum ſubrogatur. 161.2.

Digitized by Google

Subſtitutio, Subſtitutus.

Subſtitutus habet æquale intereſſe cum hærede inſtituto. 35.17

Subſtitutus admittitur poſt mortem grauati hæredis 449 1.

Hærede defuncto datur ſubſtituto remedium, l. fin. C. de edict. D. Adrian. ibid.2

Subſtitutio facta de Agnatis Tranſuerſalibus in vna parte, & alia de aliis, non reſtringitur ea dictionem *ex eis*, & ceſſat repetitio. 21.10

Ex ſubſtitutioribus & vocationibus factis in infinitum vna cum prohibitione alienationis reſultat fideicommiſſum ſucceſſiuum, & perpetuum. 149.3

Subſtitutio vulgaris expirat per aditionem. 9.10

Ad inducendum fideicommiſſum reale, reciprocum & perpetuum inter honoratos requiritur quod ſubſtitutio ſit facta in tota hæreditate, & vltimo morienti. 104.6.& 14

Subſtitutus excludit coniunctum. ibid.7

Clauſulæ ſubſtitutionis referentur. ibid.8

Clauſula illa ſubſtituo talem, ſi extaret ſin autem eius filios vulgarem ſubſtitutionem inducit. ib.9

Succeſſio.

Succeſſio ab inteſtato ceſſat, quod poteſt eſſe locus teſtamentariæ ſucceſſioni. 435.1

Succeſſio fundatori beneficij probatur teſtibus. 280.11

Patrueles in eodem gradu ſuccedentes ex proxima perſona, & in capita ſuccedunt. 175.7

Paria ſunt non eſſe, & non poſſe ſuccedere. ibid.15

Qui directe non excluditur à ſucceſſione, neque indirecte excluditur. 176.19

Exiſtentia incapacis ad ſuccedendum non obſtat quominus eius filij ſuccedit in capita. 175.17

Repræſentatio gradus ſicut prodeſt ad ſucceſſionem ita per eam aliquando excludit. ibid.8

Soror ſuccedit cum nepotibus ex fratre alteri fratri in ſtirpes. 70.4

Sublato impedimento ſucceſſionis fœminarum illæ reintegrantur ad ſucceſſionem. 322.8

Sumptus.

Qui ſumptus alicuius rei tenetur, debet illos offerre vt alterum in mora conſtituat. 237.5

Superfluitas.

Superfluitas ſemper eſt euitanda. 41.10

Etiam in materia ſtricta, & odioſa. ibid.11

Ad euitandum ſuperfluitatem ſufficit operari quid minimum. 71.16

Superioritas.

Superioritas non eſt vbi non eſt ſubiectio. 30.10

Superioritas conceſſa Generali Minorum intelligitur ei data vti Generali Tertij Ordinis, non vti Capiti Minorum. 31.16

Surreptio.

Surreptio ſemper in dubio euitanda. 351.12

Ad ſurreptionem ſufficit virtualis expreſſio. ibid.13

Vltimum breue anterioribus præiudicat. ibid.14

T

Taciturnitas.

Taciturnitas in præiudicialibus non inducit conſenſum. 505.10

Taciturnitas reſidentiæ non induit ſubreptionem, ſi non eſt præciſa, ſed cauſatiua prout in dubio præſumitur. 443.5

Tempus.

Tempus antiquum in Teſte eſt 60. annorum. 521

Qui prior eſt tempore potior eſt iure. 288.2

Ille, qui in tempore ſe fundat illud probare debe. 187.6.

Ex ſolo temporis curſu non præſumitur ſcientia caſus. 121.14

Nulla de itinere maritimo poteſt haberi determinata veritas, & ideo temporis curſus nullam inducit poſſibilitatem ſcientiæ præſomptæ. 94.17

Tempus currit à die ſententiæ. 51.13

Lapſus temporis, quo aliquis fructus percepit, concurrente ſanguinis coniunctione alterius, acquieſcere iſtum inducit poſſeſſione. 384.7

Etiam in priuilegiatis. ibid.8

Quæ ſunt mutabilia curſu temporis non præſumuntur eſſe in eodem ſtatu. 262.6

Ex temporum varietate variatur pretium rerum ſtabilium. 235.11

Temporis interuallo morte teſtatoris, decurſo plures potuerunt fieri alienationes. 252.7

Res magni valoris etiam ad tempus concedi ſolent 122.10.

Triennalis præſumere facit impetratum eſſe tempus ad publicandam reſignationem. 125.5

Si tempore primæ conceſſionis terræ ſteriles fuerunt, & poſtea redactæ ad culturam eſt renouanda conceſſio etiamſi concedens ſibi retinere voluerit 122.12.

Prouerbium *in perpetuum* omnia tempora comprehendit. 117.8

Teſtamentum.

Nullum eſt teſtamentum, in quo incapax eſt hæres inſtitutus. 433.3

Sufficit teſtamentum fuiſſe productum in iudicio poſſeſſorio inter eaſdem perſonas agitato, 436.2. & 3.

Sicut teſtamentum habet executionem paratam, ita breue Apoſtolicum ob reuerentiam Papæ, 440.1.

Teſtator.

Ex teſtatoris diſpoſitione poteſt ius nominandi tranſire ad hæredem illius, qui non fuerit teſtatoris hæres, 114.3.& 7.& 19

Ex tutela data à teſtatore non infertur parentela. 329.7.

Verba teſtatoris cantantia in caſum, quo delictum committeretur, ex quo bona eſſent confiſcanda; non aſpexit teſtator ad factum condemnationis, ſed ad delictum. 444.11

Præcepta teſtatoris, vel alterius ſemper intelliguntur niſi noua cauſa intercedat. 257.16

Ex eo quod teſtator nominauerit aliquem filium, & eum hæredem inſtituat probatur filiatio, & hæreditas. 144.2

Vbi eſt voluntas teſtatoris expreſſa, non eſt admittenda illius interpretatio. 84.1

Teſtis

Teſtes deponentes de eorum certa ſcientia, & vti informati, plenè probant. 46.1

Valor rei probatur per Teſtes affirmantes quod communiter eadem reſtanti vendebatur. ibid.2

Teſtes deponentes de publica voce & fama, iuncto vnico teſte de certa ſcientia, faciunt plenam probationem. ibid.3

Multa requiruntur vt teſtes probent iuſpatronatus 142.10.

Teſtes

Teſtes, qui multum commodum percipiunt ex deportatione probant. 158.7

Quæ probanda ſunt per ſcripturas, non probantur per teſtes, niſi teſtes deponant legiſſe tenorem ſcripturæ num.8. quando probatur ſcripturas combuſtas vel amiſſas eſſe, 160.7.9.10.& 11

Teſtes deponentes de longo tempore debent dicere ſe per 40. annos id vidiſſe. ibid.12

Teſtes de auditu nullam fidem faciunt. 227.13

Tres teſtes in quolibet negotio ſufficiunt, 354.2

Poſſeſſio aliquando vnico teſte probatur. ibid.3

Teſtes ſingulares nihil probant. 137.7

Teſtis non probat deponens, non recordari de rebus ante ſuam depoſitionem geſtis, & de rebus poſtea, & tantum de ea re. 39.4

Teſtis qui de aliis non recordatur, ita præſumitur de eo quod audet affirmare. ibid.5

Teſtes inter ſe contrarij non attenduntur. ibid.6

Teſtes contrarij circa accidentalia, quando accidentalia reſpiciunt cauſam, non probant. ibid.7

Teſtes deponentes de tempore hypothecæ Dotis, vnus per verba præſentis temporis, alter per verba futuris ſunique contrarij circa ſubſtantiam non probant. ibid.8

Teſti non informato non defertur. 262.3

Teſtis non deponens de tempore reſeruationis penſionis nihil probat. ibid.4

Teſtis referens ſe ad primum ipſius examen in illo dicitur permanſiſſe. ibid.5

Teſti, qui non euacuauit omnia integratoria non eſt credendum. 399.17

Teſtis deponens de auditu eius, qui contrarium deponit, nihil probat. ibid.18

Immemorabile probatur per Teſtes de viſu per 60. annos, & de auditu à ſenioribus. 53.15

Teſtes annorum centum & quantuordecim non reperiuntur. ibid 12

Teſtes in iudicio criminali examinati probant in Ciuili, quando agitur inter eaſdem perſonas. 38.1

Teſtes de auditu ſeruiunt pro adminiculo. 370.10

Teſtes de certa ſcientia & communi tractu probant deſcendentiam. ibid.11

Teſtes deponentes de facto proprio omnino probant 138.2.

Proximitas in conſanguinitate teſtibus probatur. 64.6.

Teſtes deponentes apoſtillam eſſe ſcriptam manu eiuſdem Notarij qui inſtrumentum ſcripſit probant abſque Notarij approbatione. 98.17

Præſertim ſi veritas aliunde comprobetur. 98.18

Præſertim ſi teſtes deponant apoſtillam eſſe ſcriptam eodem atramento. 98.19

Teſtes recepti abſque citatione partis ad videndum eos iurare non probant. 102.5

Neque teſtes ſine iuramento recepti. 103.6

Teſtis imperfectæ memoriæ dicens per infirmitatem ſibi ablatam memoriam, & non recordari de rebus retrotracto tempore geſtis, niſi ad memoriam reducantur non probat. 39.3

Super eiſdem meritis, & eadem cauſa noui teſtes non ſunt recipiendi. 83.1

Teſtes non citata parte examinationem probant niſi periculum ſit probationem defecturam. 124.6

Ad probandum id quod probari debet per ſcripturas non ſufficiunt teſtes. 122.6

Teſtes vt probent aliquem eſſe de genere alterius diſtinctè debent deponere. 157.17

Quid requiratur vt teſtes probent valorem beneficij 279.9.

Teſtium dicta non publicata, ſed tantum traditum ſummarium non dicitur importare publicationem in Curis. 419.4

Ex teſte deponente ſe exegiſſe prouentus ſumitur eſſe adminiculum. 207.4

Teſtes deponentes de fructibus cenſentur deponere deductis oneribus. 138.3

Vt teſtis faciat vacillare inſtrumentum debet eſſe omni exceptione maior. 146.15

Teſtis depoſitio à Notario recepta: præſumitur cum debita ſolemnitate recepta. 64.7

Teſtis de auditu, & vnicus abſque adminiculis non probat. 266.13

Teſtes ſingulares nihil probant. 128.16

Teſtes extraiudiciales, ex parte non citata deponentes non faciunt fidem. 146.17

Teſtes deponentes de auditu, & de parentela in genere nihil probant. 329.5

Per duos teſtes conciues & practicos ſuppletur defectus probationis per non exceſſum. 448.2

Teſtes de auditu, nec conteſtes de loco, & tempore varij, & ſingulares nihil probant. 337.19

Teſtes examinati lite pendente in Rota abſque remiſſorialibus, & iuriſdictione. 285.5

Ex teſtibus probatur ortus. 128.6

Aduerſus antiquiſſimas enunciatiuas non admittuntur teſtes. 358.14

Teſtes nulliter examinati nihil probant. 415.5

Ad probandam donationem requiruntur teſtes omni exceptione maiores. 68.1

Sola voluntas donandi non probat donationem. ibid.2.8.

Donationis probatio per teſtes perniciosa eſt maxime ſi non incipiat à traditione. ibid.3

Teſtes examinati abſque pactis, citatione, ſcientia, & patientia nullum afferunt præiudicium 276.14.

Teſtes deponentes de conſanguinitate debent concludere per gradus diſtinctos. 143.11

Etiam in illis, qui probantur patroni beneficij ibid.12.

Teſtis odioſus parti ob litem ciuilem, & criminalem nihil illi obeſt. 362.7

Præſertim ſtantibus teſtibus contrarium deponentibus. ibid.8

In antiquis probant teſtes de auditu. 320.30

Quando plures teſtes de negatiua coarctata deponunt præferunt deponentibus de affirmatiua, ibid.11.

Præſertim quando negatiua eſt veriſimilis. ibid.12

Teſtes deponentes per negatiuam coarctatam de ea quod ipſi ſciunt & ſcientiæ rationem reddunt plene probant. 230.6

Teſtes examinati inter aliquos non præiudicant alijs. 148.9

Teſtes vt probent excuſſionem non debent pati exceptiones. 268.17

Teſtes examinati ad perpetuam rei memoriam nihil probant, præſertim in ordine ad attentata. 398.6

Teſtibus etiam probatur cognatio. 192.14

Teſtes inhabiles admittuntur, quando veritas aliter haberi non poteſt. 206.14

Teſtibus deponentibus veriſimilia magis creditur, quam deponentibus inueriſimilia, & reſtringuntur ad aliquod tempus, 206.15.16

Teſtis reſtringitur à ratione ſcientiæ deducta. & 306.17.18.

Teſtis vnicus non probat. 206.19

Teſtis conuictus de mendacio non probat. 206.20

Google

Timor.

Timor Potentiæ ex cap. famulatus aduerſatij ſub iuſtiſſimo Principe, noo excuſat creditorem, qui non probauit ſuum creditum maxime iu Romana Curia. 424.10
Non debet quis timere aduerſarium, qui in loco iudicij ooo habet officium mero & mixto imperio. ibid.11
Non excuſatur qui dicit ſe dubitare vbi dubitandi locus noo eſt. ibid.12

Titulus.

Titulus in ſummariiſſimo tantum inſpicitur, quaodo probationes ſunt pares. 139.13
Io ſummariſſimo in materia beueficiali poſſeſſotio noo requiritur titulus. 514.4
Qui titulum produxit meliotem præſumitur produxiſſe. 92.8
Qui ioualidum titulum produait alio titolo iuuari nequit. ibid.9
Titulus nullos ipſo iure oon valet impedire immiſſionem. 403.10
Titulus reducitor ad non titulum,& poſſidens tenetur fructus reſtituere. 238.10
Fiſcus io hoc oon eſt priuilegiatus. ibid.11
Sicque vtitur iure aliorum. ibid.12
Aliquem titolum producens præſumitur meliotem, quem habere, produaiſſe. 126.11
Io materia beneficiali datur multiplicatio titulorum, & allegari poteſt quilibet melior titulus poſſibilis. 210.4

Tranſmiſſio.

Tranſmiſſio litteratum cambij pro eatinguendo debito quomodo fiat, & quid importet. 180.6

Tranſactio.

Tranſactio coofirmata à ſummo Pontifice legat ſucceſſores. 276.11
Tranſactio facit probationem probatam,& æquiparatur rei iudicatæ, ſicque habet eaecutionem paratam. 249.3
Tranſactio cootinet eaceptionem litis finitæ. 187. num.8
Error tranſactionem reſcindit. 224.9
Quæ requirantur ad tranſactionem. 148.3
Ex tranſactione poteſt agi via executioa. 233.3
Tranſactio habet vim rei iudicatæ. ibid.4
Tranſactioni ſtaudum eſt, quæ facit rem claram, & manifeſtam. ibid.6
Tranſactio fit de re dubia in litem deducta aliquo dato, vel retento. ibid.7
Cooſecutiua tranſactiooi veniunt ſub mandato tranſigeodi. 585.17
Prohibita alieoatio, & traoſactio à teſtatore dicitur euideoter nulla. 367.6
Traoſactionis euidenter nullus titulus habetur pro non titulo. ibid.7
Qoando tranſactio fit ad æs alienum ſoluendum debet probari æs alienom. ibid.8
Tranſactio oon valet admittere eatcoſiouem de re ad rem. 410.25
Commiſſa facultas tranſigendi intelligitur præſuppoſitis terminis ſtabilibus. 249.9
Poſt tranſactiooem noo ſunt amplius moleſtandi tranſigentes. 338.2
Maxime ſi veniat tranſigens vti creditor alterius creditoris, de cuius credito debitor non fuit certioratus. ibid.3
Tranſactione extinguitur omnis præteoſio. ibid.4
Tranſactiones inter hæredes non poſſunt præiudicare vocatis ad Fideicommiſſum, & maaimè venientibus ex perſona. 449.3.& 4
Tranſactiones ſcripturæ magis probant, quam teſtes deponentes contra eam traoſactionem. 328.4
Ea effectuatione tranſactioois in parte reſultat effectuatio totius. ibid.5
Poſt tranſactiooem agitur ad illius obſeruantiam. ibid.6
Quando conſtat de initio ceſſat immemorialis. ibid. num.7
Actus geſti aote centum annos non excluduot immemorialem. ibid.8
Traoſactione ius ei contrarium tollitur. ibid.9
Ad immemorialem requiritur quod noo conſtet de eius initio. ibid.10
Actus conformis tranſactiooi probat eius obſeruantiam. ibid.12

Tranſlatio.

Tranſlatio ſeu fructoum reſeruatio magis odioſa eſt, quam penſioois aſſignatio. 413.7

Turnarius.

Turnarius in ſuo turno dicitur ſolus dominus & patronus. 387.10

Tutor.

Finita tutela morte pupilli, tutor tenetur rationem reddere tutelæ, & bona pupilli reſtituere ipſius hæredibus. 64.5
Solemniter & publice ſe gerens pro tutore poteſt vtilitatem popilli contrahere. 257.15

V

Vacatio.

Vacatio cenſetur probata ſi contraria pars illam fateator. 289.9

Valor.

Valor monetæ dotis inſpiciendus eſt ioxta valorem loci contractus. 301.6
Valor rerum teſtibus probatur. 58.2
Expreſſio valoris ab anteceſſore facta ſucceſſoribus prodeſt. 289.10
Valor fructuom ioſpiciendus eſt de tempore ſequutæ traoſlationis. 219.2
Valor fructuum frumenti, fabæ, ordei ; & ordiolæ probatur ea Calmerio ciuitatis. 138.10
Si compreheoſis oneribus valor noo excedit 24. ducatos, multo minus excedet oneribus deductis. 442.4
Valor per ooo exceſſum debet ioſtificari ſaltem teſtibus de voce & fama. 191.7
Valor fructuum cuiuslibet anni inſpicitur computato anno ſterili cum fertili. 215.2

Venditio.

Venditio rerum miooris requirit ioſtam caoſam. 61. num7.
Venditio facta cum aliqua cooditione, & ooo alias, ea non ſeruata inualida. 195.12
Qui non conſenſit venditioni rei ſuæ poteſt agere rei veodicatione. 245.7

V enditio

Venditio ſacta ſine ſulemnitate, quam requirit ſtatutum eſt inualida nec tacitututtate, & acquieſceotia ratificatur. 60.1.& 5

Venditor.

Venditori incumbit defenſio ratione euictionis promiſſæ. 45.5

Quoties venditot aliquid debuerit emptori, debitum illud eſt pats pretij & ſine illo non conſiſtit emptio. 244.8

Venditori, cui non eſt ſolutum pretium ab emptote debentur ſructus rei venditæ. 226.4

Venditor, qui putat ſe poſſe diſtrahere eſt in booa fide qoamuis in iure eſſet. 292.28

Venditor bona fide noo tenetur de euictiooe viti ad pretium ſoluendum. ibid.19

Venditor, intimatis ei moleſtiis, tenetur emptorem defendere, quamuis in inſtrumento expreſsè obligatus non ſit. 45.1.& 6

Qui vendit iura aliqua intelligitur vendere talia qualia. 302.1

Et vendens ius ſi nullum habeat ad nihil poteſt adſtringi. ibid.2

Venditio ſitus, qui poſtea appatuetit publicus poteſt verificari in aliquibus commoditatibus. ibid.3

Venditor aliquid aſſerens de rè veodita, ſi id falſum fuerit tenetur ad ioteteſſe. 254.2

Præſertim ſi promiſerit intereſſe. ibid.3

Verbum.

Verbum *etiam* argumentatiuum eſt in quacumque materia, etiam ſtricta. 441.12

Verbum *ſuperius* relatum continet omnes, ad quorum fauorem ſupra fuit reſeruatum. 112.3

Verbum *deincepe* includit omne tempus futurum, & ſucceſſiuum. 117.5

Expreſſum dicitur, quod ex verbis virtualiter reſultat. 346.17

Quod importent verba *del ſtare del credere*. 180.7

Verba, *de ſeipſis*, ſunt perſonaliſſima. 32.13

Verbum *pro reſiduo* ſolutionem de præterito demonſtrat. 418.7

Potius ſtandum eſt ſolito, quam proprietati verborum. 366.6

Verbum *podere*, & nomen aratiuum, & pratiuum non competunt agro ſterili. 123.19

Verbum *reſeruamus* in Bulla appoſitum intelligitur reſpectu collationis. 517.2

Verba *acceſſoria*, & conſecutiua ad aliquem contractum cenſeotur adiecta ad illius maiorem firmitatem, & non alterant illius naturam. 238.8

Verba importantia ſuſceptionem periculi caſus ſequuti. 120.7

Ex quibus verbis non inferatur excluſio fœminæ. 108.4

Verba poſita in fine clauſulæ aliquaodo referuntur ad immediata. ibid.5

Verba illa, io inſtitutione primogenij appoſita, intelligendo ſemper de maſculis, ſi appoſita fuerint abſoluiè per vim regulæ excludit fœminas ſecus vero ſi appoſita fueriot adiectiue ad caſum particularem. ibid.6.& 7

Verba impérſonaliter prolata reducuntur ad perſonalitatem ex verbis ſubſequent. 264.3

Quotieſcumque verba noo poſſunt niſi de vno verificari, perinde eſt, ac ſi expreſſum fuiſſet. 186.11

Verba intelligenda ſunt iuxta ſubiectam materiam. 230.15

Verbum conſanguineis denotat naturalem tantum coniunctionem. 319.6

Vbi verba ſunt clara non admittitur coniectura voluntatis. 191.2

Ex geminatione verborum vniuerſalium ſumitur mens contrahentium illa comprehendendi. 356.6

Verba *dummodo expreſſus accedat conſenſus* important conditionem. 131.5

Verba deootantia tractum ſucceſſiuum, & perpetuum ioducunt tale fideicommiſſum. 293.2

Verba non vbicunque conſiſtentia excludunt iura, & actionea, quæ nullibi exiſtuot. 357.8

Niſi verba geminata adſint vniuerſalia. ibid.9

Verba exiſtere, & vbicunque locum deſignant, verba autem in quocunque conſiſtentibus deootant rem nullibi exiſteotem, vt ſuot iura, exactiones. ibid. n.10

Verbum *diſponere*, ex ſui proprietate importat diſpoſitionem per vltimam voluntatem. 385.15

Verba relatiua, ioſra ſeriptos, & vt ſupra faciunt, vt hæredes litteraliter tantum ceoſeantur nominati, non autem poſiti in conditione cenſeantur vocati. 141.11

Verba ſine præiudicio ſeruant præiudicium in rebus non expreſſis. 180.9

Verba *grata & rata habere* appoſita in donatiooe, inſinuant donationem eſſe inter viuos. 404.9

Verbum futuri temporis ex contrahentium voluntate poteſt comprehendere præſens. 120.5

Veritas.

Iniquum eſt præcludere viam, oe veritas aperiatur 168.2

Vicarius.

Vicarius poteſt confirmare ea quæ ſunt neceſſitatis, ex ſpeciali mandato. 142.3

Vicarius ſubſtitutus ab eo qui ſubſtituere poterat in ſua abſeotia idem poteſt quod Vicarius principalis. 132.12

Vicarius Generalis nequit confirmare fundationem Iuriſpatronatus abſque ſpeciali mandato Epiſcopi. 142.1

Vitium

Vitium litigioſi non contrahitur niſi in actiooe reali. 263.4

Vnitas.

Vnitas præſumitur oiſi probetur pluralitas. 456.9

Vocatus.

Vocati nomioatim, ſunt præferendi vocatis ſub nomine collectiuo. 22.31

Limitatur quando agitur de excludendo filio illius, ad cuius lineam ingreſſum eſt fideicommiſſum. ibid.32

Voluntas.

Voluntas in contractu inſpicitur, non verba. 520.8

Ad validitatem alicuius actus requiritur voluntas & poteſtas. 172.10

Exemplo voluntas declaratur. 192.6

Quælibet diſpoſitio per modum vltimæ voluntatis eſt reuocabilis. 358.34

Votum.

Ex emiſſione trium votorum ſolemnium, & promiſſione viuendi ſecundum regulam ioducitur ſolemnis, & expreſſa profeſſio. 98.7

Emiſſio prædictorum votorum ſolemnium in manu Prælati Monaſterij validiſſima profeſſio reputatur. ibid.8

Vrbanus

Vrbanus.

Vibanus. V I I. prohibuit tranſlationem penſionis vltra medietatem froctuum, its & taliter vt illa non ſuſtineatur, niſi medietas illorum remaneat pro titulari. 215.1

Bulla Vibani V I I I. annullat tranſlationem penſionis excedentis medietatem fructuum beneficij. 229.1.& 12

Vſura.

Sine intimatione vſuræ ſocietatis officij contrahi nequeunt. 105.3

Vſusfructus.

Reſtrictio vſusfructus, ſicut impedit ne de reſiduo diſponere poſſit in morte, ita declarat vt præcedens facultas diſponendi intelligatur de vltima voluntate. 385.16

Quod vſufructuariæ viduæ conſignatum eſt nomine vſusfructus ſi de alia adquiſitione non conſtat, præſumitur eſſe hæreditatis, 318.3

Vtile.

Vtile per inutile vitiatur, quando non eſt ſeruata forma. 27.13

In indiuiduis vtile per inutile vitiatur: 436.8

Vxor.

Vxor habet obligata omnia bona viri ſui pro dote. 14.2

Quod alia fuerit prima vxor alicuius probatur ex aliquibus instrumentis. 294.11

F I N I S.

Digitized by Google

Digitized by Google

Prem. Legatoria Artistica
ACHILLE FIORE
Via Grande Archivio, 3 - Napoli